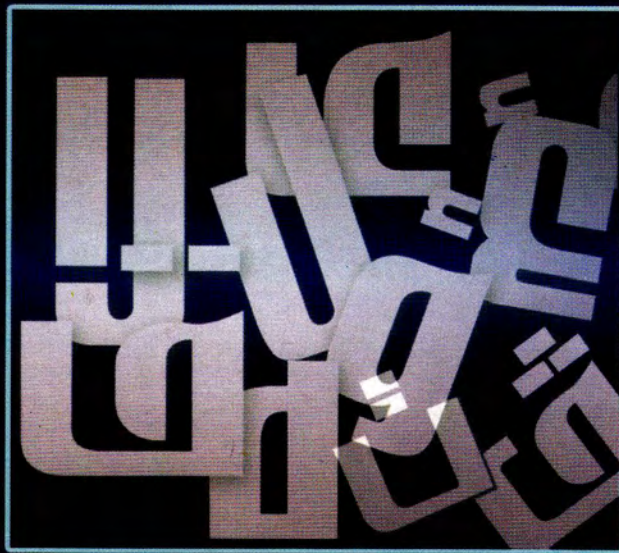

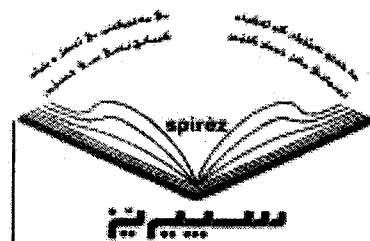
فهرهه‌نگا مایی

کوردی - عه‌ره‌بی

ظه مظهر مایی

خودانی ئیمتیازی حافظ قاضی

سەر نقیسەر
مۆید طیب

ماڤین چاپکونی د پاراستنی نه

ئه درنسر

کوردستانا عیراقی - دهوک
ئاڤاڤی ئیکهتیا سه ندیکایی
کرتکارین کوردستان
قاتی سینه

تلهفون: ٧٢٢٥٢٧٦ - ٧٢٢٢١٢٥

- ژمارا وهشانی: (٣١٢)
- ناڤن پەرتووکی: فەرھەنگا مایی (کوردی، عەرەبی)
- دانان: طه مایی
- دەرھێنانا ھونەری: حسین سەنعان مەتیخان
- بەرگ: بەیار جەمیل
- سەرپەرشتی چاپی: شیروان ئەحمەد تەیب
- چاپا ئێکی
- تیراژ: (١٠٠٠) دانە
- ژمارا سپاردنی ل پەرتووکیخانا بەدرخانیا ل دەوک (٥٠٠) ل سالا ٢٠٠٩
- چاپخانەیا حەجی ھاشم / ھەولێر

SPIREZ PRESS & PUBLISHER
DUHOK

www.spirez.org
www.spirezpage.net

دار سپیریز للطباعة والنشر
دهوک

فہرہہ نگا مایی

کورداں، عہرہ بی

داناں
طہ مایی

فهرهنگا مهلا تاهایی مایی

مهلا تاهایی مایی دهمهکی دوور و دریژ ژیا ناخو به کۆمکر، ریزکر و ئاماده کرنا فهرهنگه کا کوردی - عهره بی شه بۆراند. ههر چه ند وی هیقی ذکر نهو به رهه مئ خو به چاڤین خو بهینت، لی قه ده ر ژ حه زا وی بهیتر بوو. نهو چوو رهحه تی و قه ریزا که دا وی یا ب سالان د جه دا ما.

فهرهنگا مهلا تاهایی مایی گه شته کا دوور و دریژ پشتی مرنا وی کر. چه ند که سان نهف فهرهنگه ب کۆمپیوته ری نقیسی. هنده کین دی نهو خواند و قه خواند. نهو دووماهی ل وه شانخانه یا سپیریژی بوو میهقان. سپیریژی ژی د سال ۲۰۰۵ ئ دا کۆنترۆلکر و ب سهر داچونا فهرهنگی سپارت من. مخابن، من نهو وه زیفه یا خو به ب جه نه ئینا و نه رکئی خو به تمام نه کر. ئاریشه یین ته کنیکی و مژوولا هیین من یین شه خسی ژ نه گهرین نه ته مام کرنا کارئ کۆنترۆلکرئی بوون. لی، سه به بی سهره کی وه کر نه ز کۆنترۆلکرنا فهرهنگی راوه ستینم نهو بوو کو فهرهنگ پیتدی گوهرینه کا رادیکال بوو.

شاشیین خالبه ندیی، چاپئ و رینقیسی، یا ب تیپین عهره بی و یا ب تیپین لاتینی، د فئ فهرهنگی دا گه له کن. نه ز نازم کا کئ نهف شاشی کر نه چونکی ژ که سه کی زیده تر نهف فهرهنگه ب کۆمپیوته ری نقیسیه و نوسخه یا نه سلئ یا رهحه تی مهلا تاهایی ل بهر ده ستی من نینه. مهلا تاهایی کا تاگۆری (توخمئ) په یقی، کا ناغه، سفه ته، کاره، دیار نه کر به و هنده ک فۆرمین په یقی، وهک "تارامتر"، نقیسیه کو فهرهنگ ساز نائیخن د فهرهنگین خو به دا.

رهحه تی ههول دایه په یقین کورده واری د فهرهنگا خو به دا قهید بکت. هه مان وهختی دا، وی نهو په یقین کو وی ب خو به ژئ ئافرانده، وهک "ئاخپیف" هه مبه ری "مه سساح" یا عهره بی یان "ته ژمیر" به رانه بر "عه دداد" یا عهره بی، لی زیده کر نه. هنده ک په یق د فهرهنگی دا هه نه، وهک "ته رمانج گه شتن" یان "ئاخفتن بون"، کول گۆر قالبین په یق سازیا کرمانجی غه ربین هنده ک جاران په یق و شروقه یا وی نه ز به ک توخمن؛ بۆ نمونه: "تاگر بارین" کاره، لی شهر حا وی "چه کئ ئاگر ریز" ناغه.

د سهر وان هه می قسوورین کو د فئ فهرهنگی دا هه نه، نهف به رهه م ژ لایین دیرۆکی شه منایه کئ گرنج و ب قیমে ته. رهحه تی مهلا تاهایی مایی ب رپیا فئ فهرهنگی گه له ک په یقین کیمناس، که فن و ره سه ن بۆ مه و نفشی نوو پاراستنه. نهف فهرهنگه حه زکر و دل سوژیا مهلا تاهایی بۆ په یقا کوردی و بزاف و خه بتینا وی بۆ قه ژاندا وی و ههول و تیکۆشینا وی بۆ ئافراندا وی بۆ مه دیار دکت. سپیریژ ب وه شاندا فئ فهرهنگی خزه ته کا هیزا بۆ زمانئ کوردی دکت و ریز و حورمه تی دد رهحه تی مهلا تاهایی و که دا وی یا ب په نج و دهمدریژ.

نه وزاد هرۆری

ستۆکهۆلم / ۲۰۰۸/۳/۱۴

کورته ژینا طه مایی

* طه مایی: کورئ شیخ (مظهرئ) کورئ شیخ (طه) یئ مائییه ژ بنه مالک دیندارو نایین پهروهو روشنبیرو زانیاریه، بنه مال و بنه کارا فئ بنه مالی ژ ره گه زدا ژ میره به گیت (ئه لکئ) نه، ئه لکئ گونده که ل کوردستانا باکوژ نوکه دبیرئنی (بئی شه باب).

* سهروهو و پیشیئ فئ بنه مالی (میر حه سن) ئ میره به گی بوو، میرئ دهقهرئ بوو.
* کوره کئ میر حه سنی یئ کو دبیرئنی ((دهل)) یئ ژ ئه لکئ مشهخت بوی و هاتییه ناف بهرواری ژوریا و ل گوندئ بیدوهئ ناکنجی بوویه.

* پشتی چهند بابه کا (مهلا ئیبراهیم) ئیک بو ژ نهقییت (دهلی) ژ گوندئ بیدوهئ دهیته گوندئ مایی لی ناکنجی دبیت، بیدوه و مایی دوو گوندئ هفتوخین د مشارا ژوریا بهرواری بالا دا دوو گوندئ ب ناف و دار و بارو دهرامت وکانینه.

گوندئ مایی، گونده کئ ب ناف و دنگ بوو، بو رهوشه نبیری و زانین و تیگه هشتنی، ههروهسا ژ لایین جوگرافی قه، گونده کئ بهربهاف و خوش و دهست دایه بو ههمی پهنگیت دهرامته و گهله کا ب هاتنه، ههرو سالی پتر ژ نیف ملیون کیلوگرامیت فیقئ ل ناقارئ وی دکهفن، ژبلی دارگوژ و داروبارت دی، ههروهسا نیزیکی (۵۰) کانیت نافا زه لال لی هه نه و رویاره ک دهردا دبوزیت. چهند ناش و مدهرسه و تهکیایه ک لی هه بوون، جهئ زانین و روشنبیری و علم و معرفه تی بوو ل دهقهرئ.

* ژ طه مایی حه تا میر حه سنی بابکالکئ وان چارده (۱۴) بابن، ژ وی حه تا مهلا ئیبراهیمی ههشت بابن.
* باپیرئ طه مایی (شیخ طه) ئیک بو ژ شیخت طهرقا نه قشه به ندیا و شاعیره کئ کوردئ کلاسیکی یئ ب ناف دنگ بوو.

* بابئ طه مایی (شیخ مظهر) ئ مایی ریکا بابئ خوه گرت و بو شیخه کئ زانا و روشنبیر ل دهقهرئ وروله کئ مهزن دیت ژبو دانانا مدهرسه و جهئین زانینی ل ناف بهرواری بالا و ئینانا گهله ک خیترو خوشیا بو ناف بهرواری، وهکی (سیف) و گهله ک پهنگیت دی بهری وهختی ل فئ دهقهرئ نه هات بوون چاندن..... ههروهسا شیخ مظهرئ مایی، ژیدهرئ سهره کی بول دهقهرئ، دهرهقا زانین و زانیاریا، چ دینی یان دونیایی، دیسان مدهرسه یه ک و تهکیایه ک ل مال هه بوون جهئ دهعه کار و داخاکه رتین زانین و زانیاریی بوون، جهئ میثانداری و خه لکئ دهست کورت بوون.

* طه مایی د ناظهرا ۱۰-۱۸ مه ها شواتئ سالا ۱۹۲۴ ئ هاتی یه دونیایین، هه ر ل وی سالی ل مه ها ئیلونئ بیت مشهخت بووین چۆینه قهزا (چه لی) یا کو نوکه تورک دبیرئنی چوقورجه.

ئه گهرا مشهختیئ ژئ ئه و بوو چونکی هیزین ئنگلیزی و فلهیت تیاری هیرش ئینا سهر دهقهرئ و گوندئ (مایی) سوت و کتیبخانا شیخ طه مایی ژئ سوت و گوندئ دهوروبه ئ مایی ژئ ههمی سوتن و خه لکئ وی مشهخت بوونه دهقهره چه لی.

سنی سالا مانه ل قهزا چه لی، ل وی دهمی شوهرشا شیخ سعیدی پیران دهست پیکر بوو، کاودانیت دهقهرئ ژ لایین سیاسی و نابورقه دئالوز بوون، ژبه ر کو بابئ طه مایی (شیخ مظهر) شیخه کئ طهرقا نه قشه به ندیا بوو،

ههروهسا سهركيشى شورهشى شىخ سهعیدی پیران شىخهكى نهقشهبهندی بوو.... رژيما تورکی دترسیا پهيوهندیهکا بهیژ دناقههرا شىخ سهعیدی پیران و شىخ مظهر مایی دا پهیدا ببیت و نهو ژى پشتهفانیا شورهشى بکهت.

ژبهرفی یهکى حکومهتا تورکی دقیا شىخ مظهری مایی دگهل کهسوکاریت وی فهگوهیزیته کویراتیا عهردی تورکیا، وهک نهفی بیهنه باژیری (قونیایى).

بهلی ههړ ل وی دهمی دزهرنهفه عیراقی، لی حکومهتا عیراقی ناهیلېت بچنه گوندی خوه مایی نهچار دبن قهستا ناڅ دۆسکیا دکهن ودوو سالا دمینه ل گوندی [بهندا]، پشتی دوو سالا قهگهريانه قه مایی.

* ل سالا ۱۹۳۵ طه مایی چو گوندی (بامهرنی) داکو خاندنا خوه یا مهکتهبی ل ویری بخوینیت، ههتا پولا پیتنجی خاند و پولا شهشى تمام نهکړو ل سالا ۱۹۴۰ ژبهړ چهنه نهگهړتن سیاسی خاندنا خوه هیتلا.

* ههړ ل سالا ۱۹۴۰ دچپته دناڅ ریزیت کومهلا هیوا (هیشى) دا داکو خرمهتا دوزا کوردی بکهت و ناسناڅی خوهیې ههړهکی کره ((تلهو)).

* ۱۹۴۳ طه مایی ژن ئینا، لی ههړ زویکا ژبهړ کو خاندنا خوه تمام نهکړ بوو ژ نهگهرا دویراتیا گوندی مایی ژ جهیت زانیاری و رۆشهنبیری و ژ نهگهرا مژویل بونا وی ب کارتن سیاسی قه، پهشیمان دبیت ونهچار دبیت کو ههول بدت نهو بخو بزاشی بکهت کو زانین و زانیاری و رۆشهنبیری پهیدا بکهت.

سالا ۱۹۴۳ ژ نهگهرا قی یهکى پهيوهندی ب بنهمالا بهدرخانيا دکهت و، ل وی دهمی میر جهلاددت بهدرخانی ل شامی ههړ دوو صهحیفین کوردی (هاوار) و (روناهی) دهردئخستن طه مایی ب واسطه پۆستی وی دهمی تیکهلیې پهیدا دکهت و ههمی ژماریت وان ب نهگهرا پۆستهی نهو ژى بو طه مایی دهپتیه گوندی.

ههروهسا دکتور کامران بهدرخانی ل بیروتی ههړ دوو صهحیفین [روژا نوو و ستیر] دهردئخستن و ژماریت وان ب ری یا پۆستهی بو طه مایی دگههشتن گوندی)

ههروهسا دکتور کامیران بهدرخان ل روژا ۱۸/۶/۱۹۴۳ نامهکى دگهل وپنی خوه دگهل صهحیفین خوه (روژا نوو و ستیر) بو طه مایی دهپتیه گوندی مایی.

* ژبهړ کو طه مایی ههړ ژ سالین چلادا یی چاڅ قهکری و رۆشهنبیر بوو ل دهقهری، ههردم تیکهلیا وی دگهل مروقتین رۆشهنبیرو سیاسی و زانا بوو... ههړ وهکی مه گوئی تیکهلیهکا باش دگهل مالا بهدرخانيا ههبوو، تیکهلی و ههقالینیا شاعرى کورد (مهلا نهحمهدی نالهند) دکهت و نالهند دبپته ههقالهکى نیزیکی طه مایی... ژبهړ ژاری و دهردهسهریا مهلا نهحمهدی نالهند تووشی بووی، نهکامیا کهسوکارو خهلکى دهقهری دکهت، چونکی ل وی دهمی نالهندی کهس خوه نهبوو ئو کهس لی نه دبوو خودان، بتنی طه مایی نهبیت نهقهژی د نامهکیدا دیار دبیت دهمی نهحمهدی نالهند بو طه مایی دهپتیه و تیدا مهدهیت وی دکهت.

قی نامی دگهل ژيانا خوه و هوزانهکى بو دهپتیه تیدا ناڅی طه مایی دئینیت.

* طه مایی ل دهستپیکا سانین ۱۹۴۰ ددهست ب هوزان قههاندنی دکهت و ژبهړ کو «مهلا نهنودر مایی» ژ بنهمال و پسمامین طه مایی بوو ئو هوزانخانهکى ژیهاتی بوو ههړ دوو خهلکى گوندی مایی بوون، ژبلی تیکهلیا رۆشهنبیری و زانیاری و سیاسی، ههردووکا وهک دوو هوزانخان و رۆشهنبیرین دهقهری سهرهلدا.

* ههروهسا تیکهلیې دگهل شهیدى نازادى سید (صالح یوسفی) پهیدا دکهت و بو جارا ئیکى ل باژیری مووسل مایی دچپته مالا سید (باب لکش) و پیکقه کارى سیاسی دکهن.

ل وی دهمی هیژا صالح یوسفی بهر برسی لى ۱ حزبی بوو ههروهسا طه مایی بهرپرسی ریکخراوا بهرواری بالا بوو.

بۆ ماوهكى درېژ طه مايى پۆستىن حېزى ژ لىوا مووسل ژ دهف سهيدا صالح يوسفى دىنييت ل دهفهرى بهلاف دكهت.

* طه مايى هندى شىاي كتيب و پهرتوك ل خوه كوم دكرن و گهلهك دهست نفيس و تيكستين كهلهپورى دكتيپخانا خوهدا جهماندن ههمى رهنگين كتيب داندن و خرڤه دكرن، ههمى بابتهين زانيارى- فلهسهفى- ئابورى- كومهلايه تى سايكولوژى- نهدهبى- دىنى وئايى- مطالعه دكرن. ههتاكو كتيبخانا وى بويه مهزنترين و زهنگينترين كتيبخانه ل دهفهره بههدينا ل وى دههمى ژمارا كتيبىت وى گههسته (۱۵۰۰) كتيب.

* طه مايى ئيك بوو ژ نهنداميت وهفدا كوردستانى، پيروزيها شورشا ۱۴ ته موزى و ل روژا ۱۹۵۸/۷/۲۲ چوينه باژيرى بهغدا بو ديدارهكى دگهل (عهبد الكريم قاسم)ى.

ل روژا ۱۹۵۸/۷/۲۷ چاڤيكهڤتنهك دگهل عهبدالكهرىم قاسمى كرو ل روژا ۱۹۵۸/۷/۲۹ ئى گوتارهك ل ئيزگى كوردى ل بهغدا ژ پيش وهفدا دهفهره ئاميدىي ڤه پيشكهشى جهماوهرى كر.

* پشتى سالا ۱۹۵۸ ئى ناسينى دگهل سهروكى هيژا (مهلا مصطفى) بارزانى دكهت.

* لسالا ۱۹۷۰ ئى پشتى بهيانا ۱۱ ئى ئادارى شعريت (ئهحمده مخلص نالبهندى) بهرههف دكهت ژبو چاپى ل دويث داخازا سهروك (مهلا مصطفى) بارزانى.

* طه مايى ل روژا ۱۹۷۱/۵/۱۰ ژبو چاپكرنا هوزانيت نالبهندى ب هاريكاريا سهيدا صالح يوسفى دچيته دهف (زكى جابر) وهكيلى وهزارهتا راگههاندنى، دچيته رېڤههبريا رهقابا گشتى ودچيته رېڤههبريا (دراسات كوردبه)، لى دناڤههرا فان ههمى دهزگههادا و ل دوماهيى موافقه ناهيته كرن ژبو چاپكرنا ديوانا (نالبهندى).

* پ شتى بهيانا ۱۱ ئى ئادارى قوناغا دوى يا هوزان نفيسينى دهست پى دكهت و د ماوى سالا ۱۹۷۰-۱۹۷۹ چهندهها هوزانيت جوان و ريك و پيك و پر بها دنڤيسيت.

* ل روژا ۱۹۷۸/۷/۹ رژيما بهعشا عهفلهقى گوندى مايى دگهل گونديت دهفهرى و كوردستانى ههرافتن و سوتن.

طه مايى پشتى ويرانكرنا گوندى مايى نهچار دبيت دچيته ئوردىگايى (قهدهش)، ل ڤى دههمى زهلامين رژيمنى پيڤكولتى دكهن كو طه مايى بيننه باژيرى دهوكى و ژيارا وى خوهش كهز وخانيهكى باش بدنهى لى ئه وه رهفص دكهت و دچيته ئوردىگايى قهدهشى و دگهل ههژارو دهريهدهرين كورد.... د ڤى ئوردىگايى دا ب ژيانهكا ساده و كاودانهكى ب زهحمهت دبورينيت و خوه وهكى هه دهريهدهرهكى كورد دزانيت ژيارا ناف خهلهكى خوه بى ههژار دچيترينيت ژيانا ناف باژيرى و دگهل زهلامين حكومهتى.

نهفهژى نشيمان پهروهري و وهكهڤيا طه مايى ددهت خوهيا كرن.

* ل سالا ۱۹۷۳ ئى دبسته نهندامى ئيكهتيا نفيسهريت كورد تايى دهوكى وپشكدارين د ميهرهجانا ئيكى يا شعرا كوردى دا دكهت ل سالا ۱۹۷۳.

* ل سالا ۱۹۷۹ ئى پشكدارين د ميهرهجانا (سينى) يا شعرا كوردى دا كر ل باژيرى سليمانينى.

* ل روژا ۱۹۸۵/۷/۵ رژيمنى طه مايى ژ ئوردىگايى (قهدهش) دهريخست و كتيبخانا وى دگهل ههمى تشيت وى مصادره كرن و ل نهمنه ئاميدىي دهست دانا سهر، پشتى هينگى ڤه گوهاسه (نهمنه) پاريزگهها دهوكى.

* ل روژا ۱۹۸۷/۱۲/۱ پشتى ريكهكا دشتى ئاستهنگ و نهخوشى ژ ناف بهرواريا دچيته دهفهره ههكاريا

لناڤ تورکيا و ب هاريکاريا چەند لايەنەکا د عەردی کوردستانا تورکيا دا دگەهتە توخیبی ئیرانی و دچیتە باژیری (ئورمی) ل رۆژا ۱۹۹۱/۱۰/۳۰ پشتی سەرهلدانا مەزنا خەلکێ کوردستانا عیراقی و رزگارکرا وەلاتی ژسیخوړ و دام و دەزگەهیتن رژێما عەفلەقیا بەغدا ژ ئیرانی قەدگەریتە قە کوردستانا ژیری و ل باژیری دھۆکی ئاکنجی دبیت.

* ب ئەگەرا کاودانیت سیاسی ل دەقەرێ بەرھەم و کتیب و وەسیقێن طە مایی ھەمی دەیتە سۆتن و تەلافتن.

* بەرھەمیتن وی بیئت ئەدەبی و زمانی ئەڤ فەرھەنگە یە دیوانەکا ھوزانیت نازک و ژێھاتی.

په یقین کرمانجی

من ل سالا ۱۹۴۰ دهست ب خړکړنا ځان په یفا کر دهمی من پیروکالیت مه دیتین هندک په یفا دزان و پت دناخښ که سی دی ژبلی وان نه دزان و نه پی دناخښ. لهو من دیت کویا پیدځیه نهف په یفه بهین پارازتن بهری نهف پیروکاله نه بړن و نهف په یفه دگهل مرنا وان بهرزه بڼ و جهی وان بمینیت څالا و په یقین بیانی بخشن و شوینا وان بگرن.

من دهست هاقیته نفیسینا ځان په یفا بهلی گه لهک پیفه نه چو من دهست ژئ بهردان و نهز مامه بدویف کوردینین څه وکمه خه بات و بزافا به لاتیفی یانی سیاسی نو نهز ټیکه لی کومهل و پارتیت کوردایه تی بی بوم. دم سال بۆرین و چو نه هتا سالا ۱۹۷۲ پشتی نهز ژ بهر هف کرنا شعریت شاعرئ ب ناف و دهنگ نه حمه دی نالهند سهراس ت بوم بۆ چاپ کرنا دیوانا وی لدویف داخازا بارزانین نمره لا مصطفای. روژه کی من کتیبخانا خوه ب سه روبه ر دکر دهستی من چو سهر وان په یفا و نهز ب سهر هه لبوم. من دیت یا چاکتر نه وه نهز دهست بهاقیژمه څه څی کاری بهلی ب ناوا و رهنه گه کی گشتی و بهر هه تر نو هه می په یقیت نافخوه یی بیت دهه را نهز لی دژیم بنفیسسم بهلکو پاشه روژه کی مافهک ژئ بهیت دیت ب نه زمانی کوردی، چنکو لدویف باوه ریا من نه گهر هه ر هوشه نبیره کی کورد جهی نهو لی دژیت ب کاره کی هوسا رابیت و په یقین وئ دهه ری ټیک بیخیت وکوم که ت دی نه زمانی کوردی ساخ که ت. نو دی بینین کو نه زمانی مه یی کوردی نه زمانه کی زه نگین و دهوله مه نده و نه م هه وگار و پیدځی نابین ژ چو نه زمانیت دی و هر گریڼ. من دهست بنفیسینا په یقیت نافخوه یی کر و خړکړن هندی نهز شییای، دیسا نامه کا گه ره ودار (مضمون) بۆ سه یدا دکتور عبدالرحمن معروف نفیسی (۱/۴/۱۹۷۸) کو سه یدایه کی شاره زاو هوس تابه د زانیاریا فره نه گی و زمانیدا شیره تی ل من بکه ت کانی چاوان ژیک به شین و ژیک څه زانا په یفا چی که م باشته ؟ چنکو هتا نوکه زمانز انیت کورد هوسا بیت پڼ رابوین : (بلند - بلند بون - بلند کرن - بلندی) بهلی تشتی زیده تر یی هه ی وه کی (بلند بوی - بلند کری - بلند تر - بلنده ی - بلند یاتی بلندی) بهلی من چ بهر سف ژ دکتوری نه وه رگرتن. من ل دویف زانین و ټیکه هشتا خوه دهست ب نفیسینا په یفا کر بهلی گه لهک نهفه کی شا نه م توبشی هه لنگافتنا شو ره شا نیلونی بوین ل سالا ۱۹۷۵، روژیمی وه لاتی مه گرته څه و نه م که تین بن ریپ و دنگزی څی روژیم دورنده و خوینریژ و توخمپه ریس، دم و گافیت مه کر نه ژه ره مار و دهراقیت مه ل سهر مه قه لس و بهر ته نگ بون و نه م که تین ختی و ده رده سه ریه کا بکو ته ک دنیا ل مه ئینا ئیک، بهلی دگهل څی چه ندی ژئ نهز هه ر مامه ب شولی خوه څه هی دی هی دی نهز هه ر تیخه بیتیم و من په یقین خوه ټیک جه ماندن. هتا سالا ۱۹۷۸ ل مه ها هه فتی روژیمی نه م ژ گوندیت مه هه لشکافتین و گوند هه رافتن و سوتن و روی نه ردکرن نو نه م څه گوهاز تین نور دیگاییت ب خورتی.

نهز ل نور دیگاییت (قه دشی) ل ناحیا سه رسنکی ټاکنجی بوم ل بن چاقدیریا څی روژیم نفشپه ریس نه م زور په ریشان و ته نگاڅ حال بوین. که تین ټالوزی و گرفتاریا و دځی قه لبه ندیی دا مه بهر نه ما ل چو تشتا ژبلی پاراستنا خوه پیفه ژځان نافاتا قورتال و ده ریا ز بین. بهلی لگهل هندی ژئ نهز مامه ب شولی خوه څه و پیفه چوم و نهو په یقیت من لیکدای و ټیک ئیخستین من دهست هاقیتتی ل دویف تیپا ژیک څاڅارتن و ژیک څه ده رکرڼ. بهلی

هیتێز ئێز ژێ خلاس نه بۆیم ل سالا ۱۹۸۵ رژێما هوڤ ئێز ژ ئوردیگای ده رێخهست، تشتی من پێ چێبوی ئێف په یقیت من ژیک جدا کری دگهل هندهک تشیت ل نک من خودان نه رخ و بهاگران وهک شعریت نالهندی و دیوانهکا جزیری یا دهست خه تی محمد طیار پاشایی کورێ سمایل پاشایی میر سیقیدینا به هدینا، شعریت خوه من ژ کتیبخانا خوه ڤه گوهازتن مالا هه ڤالهکی، به لێ ب داخ و مخابن ئه و په یقین نه جودا کری من هیلان د کتیبخانا خوه دا ئێز چۆمه ده ڤه را رزگار و نازاد کری ل ناڤ شوڤشا کوردی. رژیمی ژێ تشتی من هه می دگهل کتیبخانا من دهست دانا سه رو مصادره کرن. ده می ئێز گه هشتی ده ڤه را نازاد من ل ویرێ چه چه ڤوکا نفیسینی (اله الطابعه) په یدا کر داکو ڤی کاری پێ ڤ سه ره کی بیخم. به لێ من دیت ئه ڤ ده ڤه ره ئیکجاری ب کیر شو له کی هوسا ناهیت مرۆڤ بکهت ل بن بومبه بارانا تۆپ ته یارا ئو خوه ڤه شارتن د کونج وکونا ڤه ژبه ر ئیره شیت فرۆکا مرۆڤ نه دشیا ل چو ئه ردا بته بتیت و ته نا ببیت ودا شو له کی هوسا بکهت. ئو ل سالا ۱۹۸۷ من ئه ڤ ده ڤه ره هیلان و ئه ز ڤه ری بوم بو جهی ئیرانی.

ل ڤی جهی بیانی و نه نیاس من دیت کو بو من خوه شه ده لیقه و ده رفه ته هه لکه تی کو ئه ز خوه ب ڤی کاری ڤه مژویل که م و وه ختی خوه پێ رابوریم و ژێ سه ر راست بیم. ل ویرێ ئه ز و سه یدا یی هیترا (فه لهک الدین کاکه یی) به رپرسی راگه هاندنا پارتا دیموکراتیا کوردستانی ل خازگینه کی تیک ته شقلین و مه ئیک ودو نیاسی. من ژ سه یدا ی خازت ئه گه ر چه چه ڤوکه هه بیت ب ئه مانه ت ده ته ڤ من دا کاری خوه پێ ب دوماهی بینم. سه یدا ی ژێ ژ که ره ما خوه بو من زوی چه چه ڤوکه هه نارت و من دهست ب نفیسینا خوه کر، به لێ پا مخابن ئه ز نه شیام ژ دانه کی پتر بنفیسیم ژ به ر بها گرانبیا کاغه زێ و دهست کورتیا خوه. له و ئه ز نه شیام ڤان په یڤا شو ڤه که م، و من شو ڤه کرن و هندهک کاریت دی ژێ هیلان برته.

جاره کی وه سا هه لکه ت ئه ز و سه یدا یی هیترا (سامی عبدالرحمن شه نگالی) سه روکی پارتا گه لی کوردستان ڤیک که تین و ئه م پیک هاتین ده ر و نیاسین ل ناڤه را مه چیبو. سه یدا ژ من پرسی کانی ئه ز چاوان وه ختی خوه ده ربا ز دکه م؟

من چیروکا ڤان په یڤا کر و گو تی: ئه ز نه شیام ژ دانه کی بتنی پنه بنفیسیم و ئه ز دترسم هه که ئه و ژێ مه زخت ئه ڤ وه ستانا من هه می چۆ ب ئاڤیدا و ئه ز بومه پالی پویشی. سه یدا ی گو ته من: خه می نه خو شو لی ته پو یچ ناییت و ئه ز ئاماده مه چهند دانا هه زکه ی ئه ز دی بۆ ته ب ده ستگاهیت خوه بیت نفیسینی وینه که م. من ژێ ژێ داخا ز کر (سێ) دانا بو من وینه بکهت.

وی ژێ ب مه ردانه بو من سێ دانه وینه کرن هه می سه روبه ر و کاغه ز ژکیستی وی. ل ئیرانی ئه ز چۆمه نک (فه ره نگ و ئه ده بیاتی کوردی - انتشارات صلاح الدین) من ژێ خازت کو ڤان په یڤا چاپ بکهت. به لێ وان داخا ز لئ بۆرینی ژ من کر و گو: مه خوه نه ده ڤانیت کرمانجی نین ئو هندی مه په رتوک ب زاری کرمانجی چاپ کری زیانا گه هاندی مه ژبه ر ڤی ئه گه ری به خشه ئه م نه شین چاپ بکه یین. پشتی ئه ز ژ جهی ئیرانی زڤیه کوردستانا عیرا ڤی ل پاویزا سالا ۱۹۹۱، هه ڤالا زانی من ئه ڤ په یڤه بیت خلاس کریین. وان گو ته سه کرتاریا به ری کوردستان ل دهوکی کو به لکی ڤان په یڤا چاپ بکه یین، سه کرتاریا به ری ژێ ل به ر هات کو چاپ بکه ن. هیڤیا من ژێ گه ش بو، به لێ دویمایه کی ئه و هیڤی چرمسی ڤه چنکو به ری خوه ژێ دپاش و ب پشت گوهی خوه ڤه هاڤیت!!

ل دویمرا پارتا یه که تی نشیمانی کوردستان ب ستوی خوه ڤه گرت کو چاپ بکهت هیڤیا من هه لبو ڤه و گه شتر بو من گو ت: نو که ئه ڤه هاته چاره سه رکر بێ شک ئه ڤ په یڤه دی و نا هبی بین. ئو من ڤرێکر (هه ڤلیری) بو چاپ کرنی. به لێ مان ل چاپ ری چاپ کرنی پاشی سالهک ب سه ر ڤه چۆی بو من زڤین ڤه هه روه کی خوه. پشتی ده مه کی

سەیدايىن ھېژا (كريم سلطان) شەنگالى داچىتە (سويدى) گۆتە من ئەز دى دانەكى دگەل خوە بھەم بەلكو
ل(سويدى)كەسەك خوە دېەر را بېت و چاپ كەت.

دەمى سەيدا قەگەرھای گۆتە من: من يا دایەف ھەقالەكى خوە ژ كوردستانا باكۆز ل ویرى ناڤى وى سەيدا (زین
العابدين قایا) ئەو دى پى رابیت وچەند دانەكا ب كومیپوتەرى دى بەرھەفكەت. ل قىرى دڤیت ئەز سوپاسى و
رېزگرتنى ژ بىر نەكەم بۆ ھەر برادەرەكى دەستى ھاریكارى بۆ من درىزكرى، نەمازە سەيدايىت ریزدار و قەدرگران
(فلک الدین كاكەى) و سەيدا (سامى عبدالرحمن شەنگالى) و سەيدا (كريم سلطان شەنگالى) و سەيدا (زین
العابدين قایا) ل سويدى و ھەر براىەكى دەست بارا من گرتى و بىرا من نەھیت.

بى گومان ھەر شۆل و كارەكى مروف بکەت جھى خەلەتى و كىماتى و ژ بىركرنايە نەخاسمە ل دەرأڤیت ھوسا
نەراوہستای و نەتەنا كو مروف تېدا وەكى بەرگېرەكى بىت ل چۆ عەردو جھا نەتەبتىت و نەحوەھىت، شۆلى مروف
دكەت ھەر دى بى پەلۆسە و شەپلى بىت و پرى خەلەتى بىت، ئەفە ژلايەكى قە. ئو ژلايى دى ژى قە كو ھەر دەفەرەكى
زارى خوە بى ھەى ئو ھەر ل وى دەفەرە ژى گوندیت وى ژىك جدایى ل ناڤەرا ناخفتنا وان يا ھەى ژبەر قى ئىكى
كەسەك نەشیت ھەمى پەيڤىت دەفەرە قسەرا بگەھىت. ژبەر قى ھندى بى شك مشە خەلەتى و نەزانين دى ھینە
بەرچاڤ و پەيدابن.

بەلى پا من ھەر ھندە پى چىبو ئەز نەشىام ل فان دەرأڤیت ئەز تىراپۆرىم و دەرەفەتیت نەتەنا يىت ئەز لى دەر باز
بوى ژ قى رەنگى چىتر چىكەم.

ھىڤىدارم ژ خۆندەقانىت ریزدار ل من بۆرن. ئو ئەز بى پر ھوڤى مە كو ئەو دى ھاریكارى بۆ من كەن كو ھەر
كەسى خەلەتیهك يان كىماتى و ژ بىر كرن ونەزانينەكى تېدا بىينىت من ئاگەھدار كەت ب رىكا ئىكەتيا نڤىسەقانىت
كورد - تايى دەوكن) بەلكو ئەگەر جارەكا دى وەسا چىبو ئەف پەيشە بھىن قە چاپ كرنى ب كاروكۆكەكى سبەھىتر و
شەنگ وریك و پىكتر بھىن دىتن. جارەكا دى ئەز ریز و سپاسىيا خوە پىشكىشى سەيدايىن ھەژى (زین العابدين
قایا) دكەم كو وى خوە دابەر قى ھاریكارى دا يا وى بۆ من كرى ھىڤى ژ خودى مەزن دكەم كو برايت وەكى وى
دلسۆژ و مەردانە و خەبات كر بۆ كوردستانى زىدەكەت و دەستى وان بگريت. بەلى بۆ مروفى جھى داخ و كوڤانانە كو
رەوشەنبىرى و تۆرە و ئەزمان ساخ كرنى نرخ و بەھايى خوە ل كوردستانەكا سەریەست و ئازا و فیدرالى كو خەونا
مللەتییە بجھ ھاتى نەبىت ئو پوبتە بكارت رەوشەنبىرى نەھىتە كرنى و جھى خوە لى نەبىنىت و رىكا خوە بگريت ئو
ل قى وەلاتى كىشان و پىشان ب ترازىەكا ئالى سەنگ بھىتە ھەلسەنگراندن كو كارت زانىارى و رەوشەنبىرى بڤىت
نەڤىت نەچار بن مشەخت بن و بچن وەلاتىت بىانى وەكى ئەوروپاى دا وەكو رىكا خوە بىين و بھىن پىش چاڤا و بەر
رۆناھى. من نەڤىت ئەز چو سىرا سېى كەم و رويس طازى كەم چنكو تفا سەر ئەقرازە ھەر دى وەرھىت سەرو چاڤىت
مروفى بەلى پا كاخ ب خوە يا گازى دكەت و ناھىت پەردەپۆش كرنى ھەر دى ژبن پەردى دەرەكەڤىت.

جارەكادى ئەز گازى دكەم رەوشەنبىرى كورد كو دەستا ھەلدەت ئول جھى خوە پەيڤىن ھەى كوم كەت داكو
ئەزمانى خوە ساخ كەين، دویمایى ب خاترا ھەوہ خودى لگەل وە بىت بژىن ب شاھى وسەرەرازى.

پاشى كو من ئەف پىش گۆتە نڤىسى سەيدا رەشۆ زىلان ئەز ئاگەھدار كرم كو ئەنستىتییۆا كوردى ل پارىسى
لەبەرە ل سالا ۱۹۹۴ فان پەيڤىت كرمانجى چاپ بکەت. ئەف مرگىنيە جھى دل خوەشىيا من و ھەمى ھەڤالیت
رەوشەنبىرىت كرمانج بول دەفەرا بەھدىنا ژبەر قى خزمەتا پاك نىشان سەرەرازى و سەرىنداريا ھەمى رۆناكبىرىت

مکتبه ماجد الحداد / افغانو کتب کتب کتب
کورده ژبه بزاځا نهول نهورپای دکهت هیقیدارین چهرخا بزاځا وی روژ ب روژ گهش و بهرفره هتر بیت.
من مافی چاپ و بهلاڅ کرنا ځان په یثیت کرمانجی دا نه نستیتیوی دگهل سوپاسی و ریزیت من یو سهیدا کهنه دالی
و ههمی دهسته کا هه فالیت وی ل نه نستیتیوی یا کوردی ل پاریسی.

طه مظهر مایی - دهوک

۱۹۹۳/۵/۲۵

تییینی:

نیستیتیویا پاریسی فهرهنگ چاپ نه کر و ل خودانی فه گهراند. بهری دو سالان کوری رحمة تی کاک نه حمه د
تهها مایی فهرهنگ ئینا دهڅ مه و مه ژی وهک یه کهمین دهزگه ه دا چاپکرنی.

مؤید طیب

ریښه بهری وهشانخانه یا سپیری

۲۰۰۹/۱/۱۱

ئابک = ئابیک: میژمر. بهرمالک پهردهکه ژن دهغل ودان
السماط، غطاء ينشر عليه الحبوب والغلال

Abik = Abêk: Mêzer. ber malk perdekejin dex-
ludan u dirametî li ser paqij diken.

ئابور: فهگر. دهست لی راگرتن. نهزعی کرن. قایده خهرج کرن.
القصد فی المال، عدم البدد والتبذیر

Abor: Vegir dest lê ragirtin. nezeî kirin qaîde
xerc kirin.

ئابور بون: قایده بون. خهرج کرن بقایده: فهگر
التقصد، الاقتصاد

Aborbûn: Qaydebon. xerc kirin. biqayde: vegir.

ئابور بوی: فهگرتی: قایده بوی. : مالی خهرج بوی
المقتصد

Aborbûy: Vegirtî: qayde bûy: malê xercboy.

ئابور تر: قایده تر: فهگرتی تر. پتر دهست لی راگرتن
الاقتصاد

Abortir: Qaydetir: vegirtir. pitir dest lê ragirtin.

ئابور پارێز: بهرپرسی ئابوری: راگری ئابوری
حامی الاقتصاد، وزیر الاقتصاد

Abor parêz: Ber pirsê aborê: ragirê aborê.

ئابور پارێزی: پارازتنا ئابوری. ئابور فهگرگرتن
حمایه الاقتصاد

Abor parêzî: Paraztina aborê. uabor vergirtin.

ئابور زان: زانایی فهکرنا ئابوری
عالم الاقتصاد

Abor zan :Zanayê vegira aborê.

ئابور زانین: زاناینا فهکرنا و ئابوری
الخبره الاقتصاديه

Abor zanîn :Zanaîna vegir u aborê.

ئابور زانی: شارهزاتییا ئابوری
عام الاقتصاد

Abor zanî :Şarezatîya aborê.

ئابور پستن: زیدهبونا ئابوری
النمو الاقتصادي

Abor ristin :Zêdebona aborê.

ئابور پساندن: زیدهکرنا ئابوری دهست لی راگرتنی
التميه الاقتصادي

Abor risandin : Zêdekirna aborê dest lê ragirtinê.

ئا

A

ئا : ئالافی گازی کرنی یه. وهک ئابرا
اداه نداء: يا ايها

A: Alavê gazî kirmê ye, wek a bira.

ئا : ئالافی جابدانی یه، وهک بهلی. ههزی. ئی
اداه جواب = اجل، نعم، بلی

A: Alavê cabdanêye, wek: belê. herê.

ئا : وهک، ژنکا، دایکا من. دهسمالکا من
فی اخر اللفظ: اداه تانیث

A: wek. jinka. dayka min. desmalkamin.

ئا : وهک : زانا. شههزهزا
فی اخر اللفظ: يحوله الى فاعل

A: wek.zana.şehreza.

ئا : وهک فان مروفا

فی اخر اللفظ، اداه للجمع

A: wek van mirova.

ئا : جاب دان بو بینه جه کرنی
اداه تأکید الجواب: نعم، نعم

A: cabdan bo bine cih kirmê.

ثابونه تر: پتر کرنا ثابونه یی
الاعمد

Abone tir: Pifirkirna aboneyê.

ثابونه کرن: پی رابونا دهن کرنا سافا لديری
التعميد، الاعمد

Abonekirin: Pêrabona dihin kirna sava lidêrê.

ثابونه کری: ئەو بچوکی سافا پی هاتی ثابونه کرن لديری
المعمد

Abonekirî: Ew biçûkê sava yê hatî abone kirin
lidêrê.

ثابونه:

باگوهورک

الاشتراک، المشارکە، المساهمە، بدل الاشتراک

Abone: Baguhurk.

ثاتاف: قەدا بە لا مەزن. قەومینا بەد و بەش بەسەر هاتیا دژوار و تیز
البحر، الافه، النکبه، البلاء

Ataf: qeda. bela mezin. qewmîna bed u beş bi-
serhatya dijar u tîj.

ثاتاف بون: تێوهربونا بە لا و بەدی
التبجر، التنكب، الابتلاء

Atafbûn: Têwerbona bela u bediyê.

ثاتاف بوی: کەسێ بە لا گران بەسەر دا هاتی
المبجر، المبتلى، المنکوب

Atafbûy: Kesê bela giran biserda hatî.

ثاتاف کرن: کەسێ بە لا بەسەر دا ئینای
الاجبار، الابلاء، التنکیل، التنکيب

Atafkirin: Bela giran biserda înan: Înana belayê
bi egerekê.

ثاتاف کری: کەسێ بە لا بەسەر دا ئینای
المبجر، المنکب، المبلى

Atafkirî: Kesêbela biserda înay.

ثاتافی = ثاتافیاتی: بەداتی. بەشی. بە لا
البحران، البلاء، النکال

Atafî = Atafyatî: Bedatî. beşî. bela

ناجز: کەربین، ئیخسیر، قەهری، خەمبار، پندقی
الغاضب، الغائظ، الجزین

Aciz: Kerbîn. êciz. qehrî. xembar. pindivî

ثابور چر چون: تیک چونا ثابوری. ثابور تیک چون
الانکماش الاقتصادي

Abor çirçon: têk çona aborî. abor têk çon.

ثابور کرن: فەگرتن. دەست لی راگرتنا ثابوری
التقصيد، الاعتدال الصرفی الاقتصادي

Aborkirin: Vegirtin. dest lê ragirtina aborê.

ثابور کری: فەگرتنا ثابورا هاتی کرن و بوری
المقصد

aborkirî: Vegira abora hatî kirin u borî.

ثابور کەری: هونەرا ثابوری و فەگری
فن الاقتصاد

Aborkerî: Honera aborî u vegiryê.

ثابور کەر: کەسێ ثابوری دکەت و پی رادبیت
المقتصد، القاصد

Abor ker: Kesê aborê di ket u pêradbît.

ثابور کاری: کاریار ثابوری
العملية الاقتصادية

Abor karî: Kiryara aborî.

ثابور کار: شارەزایی ثابوری
الخبر الاقتصادي، الاختصاصی الاقتصادي

Abor kar: Şarezayê aborî.

ثابور ناس: شارەزایی ثابوری
الخبر الاقتصادي

Abor nas: Şarezayê aborî.

ثابور ناسی: شارەزاییا ثابوری
الخبره الاقتصادية

Abor nas: Şarezahîyê aborîyê.

ثابونه: ناف کرنا بچوکی فە لا لديری و دهن کرنا لەشی وان
التعميد، للنصاری

Abone: Navkirna biçûkê fela lidêrê u dihin
kirna leşê wan.

ثابونه بون: نافبون و دهن بونا سافایی فە لا لديری
التعمد

Abonbûn: Navbon u dihin bona savayê fela lid-
êrê

ثابونه بوی: ئەو بچوکی سافا پی هاتی ثابونه کرن لديری
المعمد

Abonebûy: Ew biçûkê sava yê nav u dihin boy
lidêrê

ئاخ بان تر: پتر ئاخرنا سهربانی
الاعمى

Ax bantir: pîrîr ax kirna serbanî.

ئاخ بان کرن: کارئ کرنا ئاخه بانئ
الاعماء، التغمية

Ax bankirin: karêkirna axe banê.

ئاخ بان کرئ: ئه و بانه بئ هاتى ئاخ لئ کرن
المغماء، المغموه

Ax bankirî: ew bane yê hatî ax lê kirî.

ئاخ بارين: غومام، غولپهليل، باگهر، ئه و ئاخه يازقستانئ لسه ر
بهفرئ دبارئت

الغمام، الاغبرار، زوبعه، الغبار

Axbarîn: xumam. xulpelêl. bager. ew axe ya zivistanê liser befrê di barît.

ئاخ بشفين: بهوژينا ئاخا كومتل، به لاف بونا ئاخئ وپه لخينائئ
تحلل التراب، اضمحلال التربه

Ax bişfin: bihojîna axa komtil. belav buna axê u pelixîna wê.

ئاخ بشفتن: بهوژين وپه لخينئا ئاخا كومتل ودرک
انحلال التربه

Ax bişftin: bihojîn u pelixîna axa komtil u dirk.

ئاخ بشيف: نامورئ ئاخ په لخاندن و بهوژاندنئ، مروفئ ئاخئ
ببهوژينيت و بپه لخينيت

محلل التربه

Ax bişêv: amorêax pelixandin u bihujandinê. mirovê axê bipelixînît.

ئاخ بشيفئ: بهوژاند وپه لخاندن ئاخئ ته خليتئ وئ
تحليل التربه، الخبره التحليه للتراب

Ax: bişêvî: bihujandin u pelixandina axê bo zanîna texlîtê wê.

ئاخا بهزئ: ئاخا ليواز گه لهك هاتى چاندن ئيدى چو تشئ شين
ته كهت، ئاخا ليواز

التراب البور، التراب الضعيف غير غصب للزرع

Axa bezî: axa lêwaz gelek hatî çandin êdî çî tiştî şîn neket axa lêwaz

ئاخا بهزين: ليواز بونا ئاخئ يه ژبه ر گه لهك چاندنئ
ضعف التراب

Ax bezîn: lêwaz bona axêye ji ber gelek çandinê.

ئاچز بون: كه رب قه بون، قه هرين، خه مبار بون، پندقن
التغيط، التغضب، التحزن

Acizbûn: Kerb vebon. qehrîn xembarbon. pindivî

ئاچز بوى: ئه و كه سئ قه هرى و پندقئ و كه رب قه بوى
المتغيط، المغضب، المحزن

Acizbûy: Ew kesê qehrî u pindivî u kerb veboy.

ئاچز تر: كه ربين تر، پندقئ تر، خه م گير تر، قه هرى تر
الاغضب، الاغيط، الاحزن

Aciztir: Kerbîntir. bndvitir. xemgîrtir. qehrîtir.

ئاچز كرن: قه هrandن، پندفاندن، كه ربين كرن، خه م گير كرن
الاغضب، الاغاطه، الاحزان، التحزين

Acizkirin: qehrandin. pinivandin. kerbînkirin. xemgîrkirin.

ئاچز كرى: كه سئ قه هrandئ، كه سئ كه رب گرتئ كر، پندفاندئ
المغضب، المغيط، المحزن

Acizkirî: kesê qehrandî. kesê kerb girtî. pindivandî.

ئاچزئ = ئاچزئائى: پندقن، كه رب، خه م گيرئ، قه هرين
الغضب، الغيظ، الحزن

Acizî = Acizyatî: pindivîn. kerib. xemgîrî. qehrîn.

ئاخ: نالين، ئاخينك

الاهه، الاته، التنهد، التأوه

Ax: nalên. axînk

ئاخ: كل، خاك، ئه رد

التراب، الارض، الملك

Ax: Gil. xak. erd

ئاخ بان: خانئئ نوى ئافاكرئ بانئ وئ ئاخئ دكه نه سه ر ئان
وه رگيرانا كوژيره وكاشخابكئ خانئ
الغموة

Ax ban: xanîyê nû avakirî banê wî axê dikene ser an wergêrana kojîre u kaşxabkê xanî

ئاخ بان بون: خانئئ ئاخ لبانئ وئ هاتى كرن
الانغماء

Ax banbûn: xanîyê ax libanê wî hatî kirin.

ئاخ بان بوى: خانئئ ئاخ بان بوى
المغموه

Ax banbûy: xanîyê ax banbûy.

ئاخا تهحسين: ئاخ ژبن چون، ئاخ خشان، ئاخ حوليسين
انزلاق التربه

Axtehsîn: Axjbin çon . ax xişan. ax hulîsîn

ئاخ تهرقين: ئاخ كفشين، ئاخ ههرقين، ئاخ دهوسين
انكباس التربه

Axteriçîn: Axa givişîn . ax herqîn. ax dewisîn

ئاخا تهرقى: ئاخا كفشى، ئاخا ههرقى، دهوسى
التراب المكبوس، التراب المضغوط

Axa terqî: Axa givişî. axa heriqî. axa dewisî

ئاخ تهرقاندين: گفاشتق، ههرقاندين، ئاخا فهقوتان، ئاخا
دروساندين
اكباس التراب

Axteriçandin: givaştin. heriqandin. axa vequtan.
axa drewisandin

ئاخ تهرقاندى: ئاخا گفاشتى، ئاخا ههرقاندين، ئاخا فهقوتان، ئاخا
دروساندى
التراب المكبس

Axteriçandî: Axa givaştî. axa heriqandî. axa ve-
qûtaî. axa drewisandî

ئاخا تهراقه: جهى ئاخا وى پى لىناى هاتى گفاشتق، ئاخا پى قوت
لى كرى
التراب الكابس

Axa teraqe: Cihê axa wî pêlênay hatî givaştin
axa pêqut lê kirî.

ئاخا تهريق: ئاخا فهقوتك، ئاخا كفشوك
كباسه التربه، الكابسه

Axa terêq: Axa vequtk. axa givuşk.

ئاخ تووز: ئاخا تهمبليز وغولپه ليل كيخميتيه الصعيد، الغبار

Ax toz: Axa tembilêr u xulpelêl. kêxmîte.

ئاخ داجون: ئاخ قولپين، ئاخ داهاتن، ئاخ نهژتن
الهو، الهبط للتراب، هبوط الارض

Ax daçon: Axqulpîn. ax dahatin. ax nihijtin.

ئاخ رادانا سهر: بن ئاخ كرن، ئاخ كرنا سهر، فهشارتنا بئاخى
الهيل

Ax radana ser: Bin ax kirin. ax kirna ser.
veşartina bi axê.

ئاخ پيرادان: هونين، كوتنه كرن، تيدا ديوار وناف خانى بئاخا ريچ
وتهقن

السيغ بالتراب، الطلى بالتراب

Ax Pêradan: hunîn. kutne kirin. têda dîwar u
nav xanî bi axa rîç u teqîn

ئاخ پيرا كرن: به لاف كرنا ريچى يه لاديوارا وناف خانى بو
فهوسين وهونينى ئوتيل كرنى
التسيغ الترابى، الطلى الترابى

Axpêrakirin : belav kirina riçêye lidîwar u nav
xanî bu vehusîn u hunînê utîl kîrnê

ئاخ پيرادوك: ئهوكه سى ئاخى بخانى راددهت وكوتنه دكهت
المسيغ، السياغ بالتراب

Ax pêradok: ew kesê axê bixanî radidet u ko-
tane di ket

ئاخا پش: ئاخا خاف: ئاخا سست و پيت
التراب، الهش، الرخو

Ax piş: axa xav. axa sist u pît.

ئاخا پشى: ئهوكه ردى ئاخا وى پيت وسست بيت
هشاشه التراب، رخوه التربه

Ax pişî: ew erdê axa wî pît u sist bît.

ئاخ پيتك: ئاخ سست و خاف چوشين نهكهت
التراب السبخه، الهش

Ax pîtik: axa sist u xav çî şîn neket.

ئاخ پيفان: ئهرد پيفانبوزانينا بهنگهاوى
مسح الارض

Ax pîvan: erd pîvan bu zanîna benghawî.

ئاخ پيف: ئهوكه سى ئهردى دپيڤيت كانى بهنگها چهند
مساح الارض

Axpîv: Ew kesê erdî dipîvît kanê bengha çend.

ئاخ پولك: ئاخا سست وفهكولاي مروڤ لى دادچيت
التراب المحفور المفتت

Ax polk: Axa sist u vekolay mirov têda diçît.

ئاخا تهحسوك: ئاخا لچ و فيچ وههري وكوپ وتهقن مروڤ لى
دحوليسيت
الطين الزلق

Axa tehsok: Axa lic u vîç u herî u kurr u teqîn
mirov lê dihulisît.

ئاخ شىرك: مېشەكا وەكى مېروپى يە يابېي . ئاخى دكەت بولوك
بو پەرچىقتىن وباخوينى

حشرە طيارە كالنمل اكبر منه

Ax şerk: Mêşûka uekî mêroyê ye ya bi pereaxê
di ket bilûlk bo xerzê xwê . ew ax dermane
bo perciftin u baxenê.

ئاخ شىن: ئاخا رەنگ وى شىن. گل شىن
التراب الازرق

Ax şîn: Axa reng wî şîn. gil şîn.

ئاخفتن: زمان گوتن. بېژىن
الكلام، الحديث، اللغة

Axiftin: Ziman gotin. bêjîn.

ئاخافتن: لگەل كەسەكى گوتن وسوحبەت كرن
الكلام مع الغير، مخاطبه

Axaftin: ligel kesekê gotin u suhbetkirin.

ئاخىف: ئەو مروفى دئاخفىت
الخطيب، المتكلم، المتحدث

Axêv: Ew mirovê di axivît.

ئاخفتنا شەلەلە: ئاخفتنا بى سەر وىن. ئاخفتنا بى بنیات
الهرء، الهذيان

Axiftina şelewle: Axiftina bê ser u bin. axiftina
bê binyat.

ئاخفتنا قاچىن: ئاخا لىچ وەكى قاچكى. ئاخا پىكفە رىستى
المدر، البراق، اللزب، العلك

Axa qaçîn: Axa liç wekî qaçkî.

ئاخا قىچ: ئاخا برقوق وىرسكى وتەيسوك وەك شویشەى
المدر، البراق

Axa qîç: Axa birqok u biriskî u teysok wek
şûşey.

ئاخا كۆي: ئاخا تەقن. ئاخا ھەرى
الوحد

Axa korr: Axa teqin. axa herri

ئاخا كىز: ئاخا تىكەل خىز. خىزى ھویر وەكى خىزى بەر رووبارا
الودع، المهرقان

Axa kîz: Axa têkel xîz xîzê hûr wek xîzê ber
rûbara.

ئاخ رىستاندىن: شەكرنا ئاخى. اخل . تەركرنا ئاخى
ترطيب التراب، سقى الارض للحرث

Axribistandin: Şihkirna axê . terkirna axê.

ئاخ رىسەن: تەربونا ئاخى. شەكرتنا ئاخى
ترطيب التراب

Ax ribisîn: Terrbona axê. şihgirtina axê.

ئاخ رىبەسە: ئاخا تەي. ئاخا شەكرتى . نەيا زھاو ھشك
الثرى

Ax ribese: Axa ter. axa şihgirtî. neya zuha u
hişk.

ئاخ رەش: ئاخا رەنگى وى يا رەش
الحمء، المدقع، المعدم التراب الاسود

Ax reş: Axa rengê wê ya reş.

ئاخ رىخك: ئاخا قەسرى جەمەدى بەرداى. ئاخا رىچ. ھەريا
روهن وخاف
الردغه الهشه

Ax rîxk: Axa qesrî u cemedê berday. axa rîç.
herya rohn u xav.

ئاخ زەر: ئاخا رەنگ زەر. گل زەر
التربه الصفراء، التراب الاصفر

Ax zer: Axa reng zer. gil zer.

ئاخ سوور: گل سوور. ئاخا رەنگ سوور
المشغ، المغر، الھرد، المشق، الصحر

Ax sor: Gil sor. Axa reng sor.

ئاخ سووى: جەئى ئاخ سور و دەشت
الصحرة، الصحراء

Ax sû: Cihê ax sor u deşt.

ئاخا سەرا: ئاخەكا قىچە. ژن سەرى خو پى دشون دا پرچى
سەرى وان نەرم و حولى بىيت
الغضارة

Axa sera: Axeka qîçe. jin serê xo pê dişon pirçê
serê wan nerm u hulî bibît.

ئاخ سىپىك: گلى رەنگ كەژ و سىپى
الحوارى، التراب الابيض

Ax spîk: Gilê reng kej u spî.

ئاخا سویر: ئاخا بخوئى: ئاخا چوشىن نەكەت و چو لى نەرسىت
السبخه

Ax sûrk: Axa bixwê: axa çi şîn neket u çi lê ne-
risît.

ئاخنڤن: تژی کرن. رهپژاندن. داگرتن
الحشو، الشحن، العبء

Axinîn: Tijî kirin. repijandin. dagirtin.

ئاخفتن: کوتن. زمان. پیژاندن
الكلام، النطق، الحديث

Axiftin: Gutin . ziman. bêjandin.

ئاخفتن بیژ: کوتن کەر
القائل

Axiftin bêj: Gutu . gutinker.

ئاخفتن کەر: کوتن بیژ
المحدث

Axiftin ker: Gutin bêj.

ئاخفتن بون: گوشت وگو
التحدث، المحادثة، الكلمة، التکلم

Axiftin bon: Guft u go.

ئاخفتن کرن: کوتن کرن
المکاله

Axiftin kirin: Gutinkirin.

ئاخفتن به لافی: ئاخفتنا نه ئفیک که تی. ئاخفتنا پرهپوچ
الهذیان، الهراء

Axiftin belavî: Axiftina nevêk ketî. axiftina pi-repûç.

ئاخفتن به دی: رهش بینى . بهد بینى. بهد کوتن. بهد بیژی
المتشائم

Axiftina bedî: Reşbînî. bed bînî. bed gotin. bed bêjî.

ئاخفتن بهد: مروفتی رهش بینى. که سى بهد گو
التشاؤم

Axiftina bed: Mirovê reşbîn. kesê bed go.

ئاخفتنا بى سەر وین: گوتنا بى دویمایى ودره
الكلام المضطرب المشوش كلام لا اول له ولا اخر

Axiftina bê seruber: Gutina bê dûmahî u direw.

ئاخفتنا بى سەر ویه: ئاخفتنا ریک وپیک. ئاخفتنا پیک هاتى.
ئاخفتنا بى سەر ویه

الكلام المرتب

Axiftina biseruber: Axiftina rêk u pêk. axiftina biseruber.

ئاخا کوپى: ئاخا دهشت شه دای. ئاخا شول تى نه کرى ئاخا نوى
بها يانهاتى چاندن

الارض البکر غير المستثمر

Axa kûvî: Axa ne dest veday axa şol tê nekirî.
axa ne biha ya ne hatî çandin.

ئاخ لیفک: دویمایکا که لشتنا لیفانه
الشدق، ج: اشداق

Ax lêvk: Dûmahîka keliştina lêvane.

ئاخ لیفه، ئاخ لف: سه ری بها . ده می هه لدانا گى یا وشینکاتییا .
لقینا ئاخى. ببه ر به رکی بهاری
الادباس، الرشم، باکوره

Ax lêve: serê biharê demê heldana gîya u şînkâtîya livîna axê. berberkê biharê.

ئاخ لفین: سه ری بهاری یه ده می شین بونا گل و وگى یا
اول الربيع، موسم الضمء

Ax livîn: Serê biharêye demê şînbona gil u gîya.

ئاخ مرى: ئاخا پش ولىواز چولى شین نه بیت ئولى نه رسیت. بکیر
چاندنى نه هیت

البور، السبخه، تراب غير غصب

Ax mirî: Axa piş u lêwaza ço lê şîn nebît u lê nerrisît. bi kêr çandinê nehêt.

ئاخ هه لافیتن: بلند بونا ئاخى یه وهک سیفوک ژبه ر هه لافیتنا
مشکی یان هه لدانا گى یا وهکی گووی یی بهیت
القمع، الفئیر

Ax helavêtin: Bilind bona axêye wek sîvokê jiber helavêtina mişkî yan heldana giyay wekî gowê yê bihêt.

ئاخویر: گوڤ. هه ل. کول. نه خته خانه. خانى پەزو حیوانا
الاصطبل

Axur: Gov. hel. kol. exte xane. xaniyê pez u hêwana.

ئاخویرک: ته خلیته کى پشویت هویره
القرس، صغار البق، الناموسیه

Axûrk: Texlîtekê pêşoyêt hwîre.

ئاخ خیز: ئاخا خیز تیکه ل
الرغام

Ax xîz: Axa xîz têkel.

ئاخفتنا تير: ئاخفتنا بزوكا وپي مهعنا
الكلام المركز، الحديث المركز، الحديث المكثف
Axiftina tîr: Axiftina bizoka u pirr mana.
ئاخفتنا تير: ئاخفتنا كورت وپي مهعنا
الكلام المشبع
Axiftina têr: Axiftina kurt u pirr mana.
ئاخفتنا بتيفل: ئاخفتنا نهكامي. گوتنا بطهعن وتيفل
الكلام المطعون، الحديث الموجه
Axiftina bitîvil: Axiftina nekamî. gutina bitan u
tîvil.
ئاخفتنا چفيل: ئاخفتنا بهلافشي وپويج وتام سار
الششط الكلامي
Axiftina çivêl: Axiftinabelafişî u piûîç u tam
sar.
ئاخفتنا چهپلي: ئاخفتنا نهري، پويج وبهلافشي
الكلام الفاحش
Axiftina çepelî: Axiftina nerê. piwîç u belafişî.
ئاخفتنا گهرمان: بهلاف بونا ئاخفتني لناف خهلكي
التواتر، الشائعه، الاذاعه
Axiftina gerhan: Belav buna axiftinê linav
xelkî.
ئاخفتنا گير: كهسي ئاخفتنا بهلاف دكهت وفه دگوهيزيت ئاخفتن
فه گوهيز
المذيع
Axiftina gêr: kesê axiftinê belav diket u vedgu-
hêzît. axiftin veguhêz.
ئاخفتنا همبزي: ئاخفتنا كورت وتزي مهعنا
الحديث الكثف، الكلام المركز
Axiftina himbizî: Axiftina kurt u tijî mana.
ئاخفتنا ساري: ئاخفتنا دل ئيش ودل شكين
الكلام الساخر، القدرح
Axiftina sarî: Axiftina dil êş u dil şikên.
ئاخفتنا شهمرين: بي دهنگ بون. مت بون. ئاخفتن هيلان. كهريونا
ئاخفتني
السكوت، الصمت، ترك الحديث
Axiftina şemirîn: Bêdeng bûn. mit bûn. axiftin
hêlan. kerr buna axiftinê.

ئاخفتنا بادل ههوا: بهلاف ئاخفتن
الكلام الباطل، لغو الحديث
Axiftina badilhewa: Belavaxiftin.
ئاخفتنا ببها: گوتنا بنرخ
الكلام القيم
Axiftina bibiha: Gutina binerix.
ئاخفتنا بي بها: ئاخفتنا بي نهرخ
الكلام الرخيص
Axiftina bêbiha: Gutina bê nîrix.
ئاخفتنا بن جه: ئاخفتنا موكوم وبهركهتي يادجهي خوهدا
الكلام الثابت الرصين
Axiftina bincih: Axiftina mukum u berketî ya di
cihê xweda.
ئاخفتنا بوور: ئاخفتنا بلندو ستوير
الكلام الجهوري
Axiftina borrr: Axiftina bilind u stûr.
ئاخفتنا بهلافش: ئاخفتنا چفيل وپويج. ئاخفتنا نهري
الكلام الفاحش البذيء
Axiftina belafiş: Axiftina çivêl u pûç. axiftina
nerrê.
ئاخفتنا بهركهتي: ئاخفتنا بنه جه وبكيرهاتي
الكلام القيم
Axiftina berrkeftî: Axiftina binecih u bikêrhatî.
ئاخفتنا بيك هاتي: ئاخفتنا بسهرويه. ئاخفتنا ريک ويک
الكلام المرتب، الحديث المنمق
Axiftina pêkhatî: Axiftinabiser u ber . axiftina
rêk u pêk
ئاخفتنا تهزي: ئاخفتنا دل شكين. ئاخفتنا دل سار
القدح، الكلام القادرح
Axiftina tezî: Axiftina dil şikên. axiftina dil sar.
ئاخفتنا تهزي: كهسي گوتن سار. كهسي ئاخفتن دل شكين
القادرح
Axiftina tezî: Kesê gutin sar. kesê axiftin dil
şikên.
ئاخفتنا تیکه: پیکه لهگه ئاخفتن
الهمرجه، الكلام المختلط
Axiftina têkel: Pêkve ligelêk axiftin.

ئادا: گازی کرنا دایکئی یه. گازی یه بو دایکئی
یالم

Ada: gazî kirna daykêye. gazîye bo daykê.

ئاد: نه‌قیان. پاتک دان. ژئی ره‌قین. فه‌جنقین
النفره، الغضاضة

Ad: Neviyan. patikdan. jê revîn. vecinîqîn.

ئاد بون: فه‌جنقین
المنفر

Adbûn: Vecinîqîn.

ئاد بوی: یئی فه‌جنقئی وپاتک دای
المنفور

Adbûy: Yê vecinîqî upatik day.

ئاد تر: فه‌جنقئی تر. پتر وپاتک دای

الانفر، الاغضض

Adtir: Vecinîqî tir. pitir patik day.

ئاد کرن: فه‌جنقاندن. کویفی کرن
الانفار، التنفیر، التغضیض

Adkirin: Vecinîqandin. kiûvîkirin.

ئاد کری: فه‌جنقاندی. پاتک دای
المنفر، المغضض

Adkirî: Vecinîqandî. patik dayê.

ئادیاتی: نه‌قیان. دل ره‌ش بون. پویته یئی نه‌کرن
النفره، الغضاضة

Adyatî: Neviyan. dil rreşbûn. pûte pê ne kirin.

ئاداف = ئاداب: کیم وزوخ
القیح، الصدید، الغذیز

Adav = Adab: kêm u zox.

ئاداف کرتن: کیم کرتن
التقبیح

Adav girtin: kêm girtin.

ئاداف کرتی: کیم کرتی و کول وپهرچفتی
المتقیح

Adav girtî: kêm girtî u kul u perçiftî.

ئاداف دربون: زانا کیم ژجهئی کول. کیم تئی هاتن
جریان القیح، من الجرح

Adav derbûn: zana kêm ji cihê kul. kêm tê hatin.

ئاخفتنا فه‌چوپرین: بئی ده‌نگ بونا ئاخفتنئی. مت بون. که‌ی بون.
هیلان

السکوت، ترک‌ الکلام، الصمت

Axiftina veçoprîn: Bêdeng buna riyê axiftinê.
mit bûn. kerrbûn. hêlan.

ئاخفتنا فه‌دان: ده‌نگ فه‌دان. جاب فه‌دان. ئاخفتن فه‌گیران
الصدی، الرد

Axiftina vedan: Deng vedan cab vedan. axiftin
vegêran.

ئاخفتنا فه‌ماندن: ئاخفتن لیک. ئاخفتنا لیک ئینای
نظم الکلام، نضد الکلام، الشعر، قرض الشعر

Axiftina vehandin: Axiftin lêk înan. axiftin lêk
înay.

ئاخړ و ماخړ: تشت و مشت، هویر و مویر. پشت گوړئ مالی
الادوات، الاغراض، الامتعه

Axir maxir: tişt u mişt. hûrumûr. pişt gurrê malê.

ئاخ ماخی: گوهرشین. باژێله بونا هزرئ. بئی نه‌هه‌سان
الغفله، البلاهه، الغباء، الجهل، البلاده

Ax maxî: Guhişîn. bajêle buna hizrê. pênehesan.

ئاخفتن ژمنن: لیک ئینانا ئاخفتنا باش و سپه‌هی و به‌رکه‌تی.
سپه‌هی ئاخفتن

صوغ الکلام

Axiftin jenîn: lêk înana axiftina baş u sipehî u
berketî. sipehî axiftin.

ئاخین: جهئی تیر بئاخ و گل. تشتئ ئاخئ چیکری
الترابی

Axîn: Cihê têr bi ax u gil. tiştê ji axê çêkirî.

ئاخینک، ئاخینک: نالین. بیهن راهیلانا بخه‌م و کوفان. بیهن
راهیلانا پوسیده و بخه‌م

التنه‌د، التأوه، الانه، الاله

Axînk= axênk: Nalên: bêhin rahêlana bixem u
kuvan. bêhin rahêlana pusîde u bixem.

ئاخړ: فئجا فجا
اذن

Axir: Vêca êvca.

ئاخ و داخ: کول و کوفان. گریئ شین. نالین و کالین
الانین، النحیب، الرثاء

Ax u dax: Kul u kuvan. girî u şîn. nalên u kalên.

ئاداف دەرکرن: ھەکرنا جەئ کول و پەرچفتی داکتیم زوخ ئی بەئین و دەرکەفن

فتح الجرح لخروج الصديد

Adav derkirin: Vekirna cihê kul u perciftî dakêm u zox jê bihên u derkevin.

ئادافکی: جەئ بکیم و زوخ . تشتی رەنگی ئادافی

المتقيح، لون القيح

Adavkî: Cihê bikêm u zux. tiştê rengê edavê.

ئادار = ئاف دار: مەھا سەرئ سالا کوردی یە . مەھا سەرئ بهارئ یە . مانگا ئاف تئ گەرھان وشین بون ھەلدانا گل و گییایە و خێف بونا دارو باری

شهر مارت = اذار

Adar = Avdar: Meha serê sala kurdîye.. meha serê biharêye av tegerhan u şînbûn u heldana gil u giyaye u xêv bona dar u barî.

ئاداروک: کولیلکا ھەیف ئاداری بشکفیت

زهره شهر اذار ، صنف من الزهر تنبت في البراري

Adarok: kulîlka heyva adarê di bişkivît.

ئادە: پاڤژ کرنا چاندنی یە ژگیاییت زەرەر دار و خراب

تعشيب الزرع، تنظيف ، تنقيه

Ade: Paqij kirina çandinêye ji gîyayêt zêrerdar u xirab.

ئادە بون: ئەو چاندنا پاڤژ کری ژگیاییت زیاندار

التعشيب، التنظيف

Adebûn: Ew çandina paqijkirî ji giyayêt ziyandar.

ئادە بوی: ئەو چاندنا ھاتی پاڤژ کرن ژدەغەلا

المعشيب، المنظف

Adebûy: Ew çandina hatî paqijkirin ji dexela.

ئادە کرن: پئی رابونا پاڤژ کرنا چاندنی یە ژگیاییت نەباش

التعشيب، التنظيف

Adekirin: Pê rabona paqijkirina çandinê ye ji-giyayêt nebaş.

ئادە کری: چاندنا ھاتی پاڤژ کرن

المعشيب، المنظف

Adekirî: Çandina hatî paqij kirin.

ئادە کەر: ئەو کەسە یی چاندنی پاڤژ دکەت ژگیاییت بزەرەر

العشاب، النظاف، المنظف

Adeker: Ew kese yê çandinê paqij diket ji giyayêt bizerer.

ئادوی: میڤ و موریت زیاندار

الحشرات الضاره

Adû: Mêş u murêt zyandar.

ئادەم: بابی مروفا یی بەری . پێشیی مروفا . ئەول کەسی پەیدا بوی

ومروث قدويف كه تي

ادم ابو البشر

Adem: Babê mirova yê berê. pêşîyê mirova. eûl kese peydaboy u mirov vi diûv ketîn.

ئادەمی: پێشت و قنیتا ئادەمی نە ، روڤی قدویف ئادەمی کەتین

البشر

Ademî: rrêşit u qinêta ademî ne . mirovê vidiûv ademî ketin.

ئادونە: کاروخە: مروڤی کەلەخی وی ژقاییدە می ستر . ئەجلاف

العمالق، الضخم الجثة

Adone: Karuxe: mirovê kelex û ji qaydey mes-tir eclaf. kesê gelek mezin.

ئار: ئورئ درامەتی . دانئ ھێرای . کێخمیتە

الدقيق، الطحين

Ar: orê drametî. danê hêray. kêxmîte.

ئار بیتن: موخل کرنا ئاری

السفسفه

Ar bêtin: Muxil kirna arî.

ئار بیتژ: کەسی ئاری لموخلی دکەت

المسفسف

Ar bêj: Kesê arî limuxelê diket.

ئار توی: توییت ھشک بەئیرن . ئاری توی بیت ھشک توی بیت

ھێرانی وقوتای

دقيق التوت اليابس

Ar tû: Tiûyêt hişk bihêrin. arê tiûyêt . tiûyêt hê-ray u qutay.

ئار خافک: پئی خارنەکە ژئارو روینا چێدکەن بنانی دڤون

اللهيده

Ar xavk: Pê xarneke ji ar u rûna çêdken bi nanî dixun.

ئارام گرتن: تەنابون. خوە گرتنا لێهه ژانی

السكون، القرار

Aram girtin: tena bon. xweragirtina liber janê.

ئارام گری: خوە لێهه رگری. تەنابونی

الاستقرار، السکینه، الاصطبار

Aram girî: Xwelbergirî. tenabonî.

ئارام گرتی: خوە لێهه رگرتی تەنابوی، بهێن هاتی

الصبور، الصابر، المرتاح

Aram girtî: Xwelbergirtî. tenaboy. bêhn hatî.

ئارمانج: نیشان: تشتی مروفی دقتت بگهیتی. داخاز گه

الهدف، الغايه، المقصد، الغرض، المرام

Armanc: Nîşan. tiştê mirovî divêt bigehîtê. dax-azgih.

ئارمانج خان: کەسێ بخازیت بگهیت ئارمانجی. داخازا خوە بجه

بینیت

المهدف، طالب الهدف، المبتغى، المقصد، القاصد، المغرض

Armanc xaz: Kesê dixazît bigehît armancê. dax-aza xwe bicih bînît.

ئارمانج خازتن: قیانا گهشتنا ئارمچ و داخازی

طالب الغايه، المقصود، الاستهداف

Armanc xaztin: Viyana gehîştina armanc u dax-azî.

ئارمانج خازی: قیانا گهشتنا ئارمانجا خوە

نشدان الغايه، مطالبه الهدف

Armanc xaztin: Viyana gehîştina armanca xwe.

ئارمانج دیباری: ئارمانجا به لیاتی. ئارمانج خوه یاس. ئارمانج

کفشى، ئاشکرایى

وضوح الهدف

Armanc dîyarî: Armanca beliyatî. armanc xwey. armanc kifşî. aşkirayî.

ئارمانج دیبار بون: ئارمانج کفش بون. ئارمانج ئاشکرا بون.

ئارمانج روھن بون

توضیح الهدف

Armanc dîyarbûn: Armanc kifşbûn. armanc aşkirabûn. armanc rohn bûn.

ئارمانج دیبار کری: ئارمانج ئاشکرا کرن. کفش بون. به لی کرن.

خوهیا کرن. روھن بون

توضیح الهدف

Armanc dîyarbûn: Armanc kifşbûn. armanc aşkirabûn. armanc rohn bûn.

ئارمانج شکاندن: گهاندنا ئارمانجی. فیکهتنا ئارمانجی. گهشتنا

داخازی

اصابه الهدف

Armanc şkandin: Gihandina armancê. vêketina armancê. gehîştina daxazê.

ئارمانج شکین: کەسێ دگهیت ئارمانج و داخازا خوە

الهدف، مصیب الهدف، نیل الغايه

Armanc şkên: kesê digehît armanc u daxaza xwe.

ئارمانج گهشتن: گهشتنا هیفی و داخاز و ئارمانجی

بلوغ الغايه

Armanc giheştin: Gehîştina hîvî u daxaz u armancê.

ئارمانج گهاندن: ئیک مروفی بگهینیت ئارمانجی

اناله الهدف، ایصال المقصد

Armanc gihandin: Êk mirovî bigehînît armancê.

ئارمانج کویری: ئارمانج مژوکی. ئارمانج مرهولی. ئارمانج

کویریاتی: ئارمانج مژوکیاتی. ئارمانج مرهولیاتی

غموض الهدف، ابهام الغايه

Armanc kûrî: Armanc mijokî. armanc mijewî. armanc kûryatî. armanc mijokiyatî armanc mirewlatî.

ئاروده: نه ترو. بئ خیرهت. کهیف بخوه هاتی. بخوه دای. بئ

ترویش

المزهو، المفتخر، الكسول

Arode: Netro. bêxîret. keyf bxwe hatî. bixwe-day. bê tiroş.

ئارودهیی: بخوه دان. کهیف بخوه هاتن. نه ترویاتى ئاروده یاتى.

بئ ترویشی

الافتخار، الزهو، الكسل

Arodeyî= Arodeyatî: Bixwedan. keyf bixwe hatin. netroyatî. bêtirûşî.

ئارمانج دیتن: ریک دیتنی. درست دیتنی. داخازا خوه یابون.

ئارمانج روھن بون

رؤیه الهدف

Armanc dîtin: rêk dîtinî. dirist dîtin. daxaz xeweyabon. armanc rohn bon.

ئارمانج دويرى: دوير خازتن. دوير فييان
بعد الهدف، نأى الغايه

Armanc dūrî: Dūr xaztin. dūr viyan.

ئارمانج نيرگى: نيرىك بونا داخازى هيقييه لاتن
قرب الهدف

Armanc dîtin: Nêzîk bona daxazê . hîvî helatin.

ئار سافاركا: توزا سافارى يا فېن موخل كرنى دكهفيت
دقيق البرغل

Arsavark: Toza savarî ya vibin moxil kirmêdi-
kevît.

ئاريتش: دورىياتى. دوسهري. سهرگيژى. گرفتارى
الفساد، النفاق، النميمة

Arêş: Durûyatî. duserî. sergêjî. giriftarî.

ئاريتشتن: نهته نابون. لقلقا نهباش
تاون، فساد، شغب

Arêştin: Netenabon.. livlivanebaş.

ئاريتشى: گرفتارى. تىك چون. قهرقهشه. قهله بهندى
مشكله، ازعاج، ازمه

Arêşî: Giriftarî. têk çon. qerqeşe. qelebendî.

ئاريتش وفاريتش: كرين وفروتن
البيع والشراء

Arêş varêş: Kirîn u firotin.

ئارىك: بان
سطح

Arêk: Ban.

ئاريتشه بون: نهته بابون. بزفين. تتيوهربونا گرفتارى
التفسد، التآزم، التورط

Arêşbûn: Netenabon. bizivîn. têwerbona girifta-
riya.

ئارمانج دانان: ئارمانج فهنان. ئارمانج فهدان
نصب الهدف، وضع الغايه

Armanc danan: Armanc venan. armanc vedan.

ئارونك: پهريستوك. ئارهزو. گر. خهريبي. دژورا. قبيانا تيز
ولع، حنين، نزوع، لوعه، رغبه، وجد، شوق

Aronk: Persutik. arezo. girr. xerîbî dijwar. viya-
na tîj.

ئارونك بون: خهريب بون. ئارهزو بون. پهريستوك بون
الترغب، التولع، التنزع، التوجد

Aronkbûn: Xerîbbûn. arezobûn. perstokbûn.

ئارونك بوى: ئارهزو بوى. خهريبيوى
المرغب، المولع، المحن

Aronkbûy: Arezobûy. xerîbbûy.

ئارونك تر: خهريب تر. ئارهزو تر. پهريستوك تر
الارغب، الاحنن، الاشوق، الانزع

Aronktir: Xerîbtir. arezotir. perstoktir.

ئارونك كرن: خهريب كرن. ئارهزو كرن. پهريستوك كرن
الترغب، الاحنان، التشويق، الالتياح

Aronkkirin: Xerîbkrin. arezokirin. perstotikkirin.

ئارونك كرى: خهريب كرى. پهريستوك كرى. ئارهزو كرى.
الملتاع، المرغب، المحنن

Aronkkirî: Xerîbkrî. perstokkirî arezokirî.

ئارونكاتى: پهريستوكيياتى. خهريبيياتى. ئارهزويياتى
الحنان، الشوق، الوجد، النزوع، اللوعه، الرغبه

Aronkatî: Persotkiyatî. xerîbiyatî. arezoyatî.

ئارونكى: پرسوتكى. ئارهزوكى. خهريب بوى. گروكى
الملتاع الوالع، الراغب، المشتاق

Aronkî: persotkî. arezokî. xerîb boy. girrokî.

ئارونك بهريون: پهريستوك هلبون. گر بهريه
شيوپ الوجد، هياح الشوق

Aronk berbon: Persotik helbon. gir berbon.

ئارونك گرتن: گر گرتن. پهريستوك گرتن. خهريبي گرتن
الالتياح، الاشتياق، الانزع

Aronk girtin: Girr girtin. persotik girtin. xerîbî
girtin.

ئارونك فهريهان: پهريستوك داهاتن. گر نهژتن. خهريبي فهرهفين
انطفاء الاشتياق، خمود اللوعه

Aronk vemirhan: Persotik dahatin. girr nihjtin.
xerîbî verevîn.

ئارهان: زوخان. بوڤ بون. فويرهان. سلهان. ئاريان. ههويان.
زرچهپوزى

Arhan: Zoxan. boq bûn. fiûrhan. silhan. arian.
الهياح، الثوران نكا الجرح

Arhay: Zoxay. silhay. aryay. zirçepozî.

ئارهاى: زوخاى. سلهاى. ئارياى. زرچهپوز بوى
الهائج الثائر، الناكى

Arhay: Zoxay. silhay. aryay. zirçepozbûy .

ئاراندىن: زوخاندن. سلھاندن. نہ تہ بتاندن. حیج کرن. زرچہ بوز کرن

الاثارہ، الاھاجہ، التثویر، الانکاء

Arandin: zoxandin. silhandin. netebitandin. hêckirin. zirçe pozkîrin.

ئاراندى: زوخاندی. سلھاندی. نہ تہ بتاندی. زرچہ بوز کری
المھیج، المتور، المنکأ

Arandî: zoxandî. silhandî. netebitandî. zirçe pozkîrî.

ئارماد: رھف. کوما تھیرو تھوال و بالندا
السرب للطیر، والگائرات

Armad: Rev. kuma teyr u tewala u balinda.

ئاریشہ: تیوہربون. تیک چون. گرفتاری. گشت بون. دچی چون
الرکھ، المشکلہ، الازمہ

Arîşe: têwerbûn. têkçûn. giriftary. gişt bûn. diçirçûn.

ئارمگوى: شہ ہمزاری. گرفتاریا کریت. تیک چونا ہرمی
الشکلہ، البشاعہ، الفظاعہ

Aregû: Şehmizarî. giriftariya kirêt. têk çona hermî.

ئارک: کیخمیتا ہمی تشتا. توزا ہمی تشتا. گھر. گھرکا تشتی
مسحوق کل شیء، غبار الطلع

Arik: Kêxmîta.hemî tişta. toza hemî tişta. ger. gerka tiştî.

ئار خائینی: ژینا نہرم: ژیبیارا تہ سہر. خنیاتی. خوہشی ژینا
خوہشی

النعموہ الترف، النعمہ، الرھاء

Arxaînî: Jîna nerm. jiyara teser. xinyatî. xweş.

ئاریان: ہہلبون. زرچہ پوز بون. زوخان. فویرھان. سلھان. ہہودان.
ہہستی. خنزیرین

الثوران، الھیاج، النکأ للجرح

Aryan: Helbon. zirçepozbon. zoxan. fûrhan. silhan. hewdan. hest. silhay.

ئاریان، ئارھان: ہہست. سلھای. زرچہ بوش. ہہلبوی. ہہودای.
زوخی، نہ تہ نا، نہ تہ بتی. خنزری

الثائر، الھائج، الناکیء

Aryan= Arhan: Hest. silhay. zirçeboş. helboy. zoxay. netena. netebitî. xinzirî.

ئاریای تر = ئارھای تر: سلھای تر. ہہست تر. ہہودای تر.
ہہلبوی تر

الاهیج، الاثور، الانکاء

Aryaytir = Arhaytir: Silhaytir. hesttir. hewdaytir. helboytir.

ئازا: موکوم. ہشک. رھق
الصلب، الصلدا، الشدید، الممتین

Aza: Mukum. hişk. req.

ئازا: سہر بہردای. قہرستی. ہہی کری. سہر بہست. بہربوی.
سہراست

الحر، الطلیق، المستقل، المعتق

Aza: Serberday. verrestî. heykirî. serbestberboy. serrast.

ئازا بون: قہرستنی. سہر بہست بون. موکوم بون. بہربون.
سہراست بون

التحرر، الانطلاق، التمتن، التسلب

Azabûn: serbest bûn. verrestî. serrastbûn. mukumbûn.

ئازا بوی: قہرستی. سہر بہست بوی. موکوم بوی. بہربوی
المحرر، المطلق، الممتن، المصلب

Azabûy: serbestbûy. verrestî. serrastbûy. heybûy. mukumbûy.

ئازا تر: سہر بہست تر. موکوم تر. بہربوی تر. سہراست تر
الاحرر، الاطلاق، الامتن

Azatir: serbesttir. serrasttir. mukumtir.

ئازا کرن: سہر بہست کرن. ہہی کرن. موکوم کرن. بہردان
التحریر، الاطلاق، التمتین

Azakirin: serbestkirin. serrastkirin. heykirin. mukumkirin. berdan.

ئازا کری: سہر بہست کری. سہر راست کری. ہہی کری. موکوم
کری

المطلق، المحرر، الممتن

Azakirî: serbestkirî. serrastkrî. heykirî. mukumkirî berdan.

ئازایی، ئازاینینی = ئازاھی، ئازاتی. سہر بہستی. سہراستی.
بہربیواتی. سہر بہشیاتی. سہراستیاتی. موکومی موکومیاتی

الحریہ، الطلاقہ، العتر

Azayî=Azayatî: serbestî. serastî. berboyatî. serbeşiyatî. serastiyatî. mukumî.. mukumyatî.

ثاڙرين: ئارھان. ئاريان. خنزيرين
الھياج، التوران

Azirîn: Arhan. aryan. xinzirîn.

ئاڙري: ئارھاي. ئارياي. ھست. سلھاي. خنزري. نھتھبتي.
زوځاندي. شھمبوز
الھائج، الثائر

Azirî: Arhay. aryay. hest. silhay. xinziry. neteb-
itî. zuxandî. şemboz.

ئاڙراندن: ئاراندين. ھست کرن. سلھاندين. خنزراندين. شھمبوز
کرن. زرچھ پوز کرن. زوځاندين
الاهاجھ الاتارھ، التھييج، التھوير

Azirandin: Arandin. hestkirin. silhandin. xinzi-
randin. şembozkirin. zirçepozkirin. zuxandin.

ئاڙراندي: ئاراندي. ھست كرى. سلھاندي. خنزراندي. شھمبوز
كرى. زرچھ پوز كرى. زوځاندي
المھيج، المثور

Azirandî: Arandî. hestkirî. silhandî. xinzirandî.
şembozkirî. zirçepozkirî. zuxandî.

ئاڙمان: امان. زار. ئزمان
اللسان، اللغھ

Azman: Ziman. zar. ezman.

ئاڙمان دار: دھڻ خوھش. بھرا. ئزمان حولي. دھڻ دڙوار
اللسن، اللبق، الفصيھ، البليغ، اللغوي

Azmandar: Devxweş. berra. ezman hulî. dev
dijwar

ئاڙمان داري: دھڻ خوھشي. بھرايي. ئزمان حولياتي. ئزمان
دڙواري

اللسانھ، اللبق، البلاغھ، الفصاحھ، اللغويھ

Azmandarî: Devxweşî. berrayî. ezman hulyatî.
ezmandijwarî.

ئاڙمان زان: زاناڀي زمان وڙارا. زاناڀي گوتني وئزمان
عالم اللغھ

Azman zan: Zanayê ziman u zara. zanayê gotinê
u ezmanî.

ئاڙمان زانين: شارھزايي ئزمان
عال، اللغھ، فقھ اللغھ

Azman zanîn: Şarezayê ezmanî.

ئاڙمان گوھرين: ئاڙمان ليک گوھارتن
الترجمھ

Azman guhrrîn: Ezman lêk guhaztin.

ئاڙمان گوھور: ئاڙمان گوھيڙ. زمان قھ گوھيڙ
الترجم

Azman guhor: Ezman gohêz. ziman vegohêz.

ئاڙمان بيڙ: ئزماندار. ئزمان شارھزا
الترجمان

Azman bêj: Ezmandar. ezman şareza.

ئاڙمان ناس: ئزمان شارھزا. ئزمان زان
خبير اللغھ

Azman nas: Ezman şareza. ezman zan.

ئاڙمان ناسي: زمان شارھزايي
الخبيرھ، اللغويھ

Azman nasî: Ziman şarezayî.

ئاڙ خرو: نھقوله. سھركھش. ريكو شھمبوز. سھر رھق. سھر
ھشك. نھري

المتمرد، اللكس، الالود، العاصي، المتعنن

Azixro: Nequle. serkeş. rriko. şemboz. ser rreq.
serhişk. nerê.

ئاڙ خرو بون: نھقوله بون. سھركھش بون. ريكو شھمبوز بون. سھر
رھق بون. سھر ھشك بون. نھري بون
التمرد، العصيان، التلود

Azixrobon: Nequlebon. serkeşbon. rrikobon.
şembozbon. ser rreqbon. serhişkbbon. nerêbon.

ئاڙ خرو بوي: نھقوله بوي. سھركھش بوي. ريكو شھمبوز بوي.
سھر ھشك بوي. نھري بوي
المعصي، المتمرد، الملود

Azixrobûy: Nequlebûy. serkeşbûy. rrikobûy.
şembozbûy. serhişkbûy. nerêbûy.

ئاڙ خرو تر: نھقوله تر. ريكو شھمبوز تر. سھر رھق تر. سھر
ھشك تر. نھري تر
الاعصي، الاعنت، الاجمع

Azixrotir: Nequletir. rrikotir. şemboztir. ser
rreqtir. serhiştir. nerêtir.

ئاڙ خرو کرن: نھقوله کرن. شھمبوز کرن. سھر ھشك کرن. نھري
کرن
الاعضاء، الاعنت، الاجمع

Azixrokirin: Nequlekirin. şembozkirin. se-
rhişkkirin. nerêkirin.

ناز خرو کړی: نه قوله کړی . شه مېوز کړی . سهر رهق کړی

المعصى، الملود، المجمع

Azixrokirî: Nequlekirî. şembozkirî. sereqkirî.

ناز خرویاتى: نه قوله یی. ړکو شه مېوزی . سهر هشکی. نه پییاتی

Azixroyatî: Nequleyî. şembozî. serhişkî. ner-
ryatî.

نازار: ړپ . ئیشای. دهلم. پهریشان. گه زتی

المعذب، المتألم، المتأذى

Azar: Rîp. êşan. delem. perîşan. geztî.

نازا بون: گه زین. ئیش بون. پهریشان بون. دهلی بون

التعذب، التألم، المؤذى

Azabûn: Gezîn. êşbûn. perîşanbûn. delmîbûn.

نازا بوی: گه زتی. ئیشای. پهریشان بوی. دهلی بوی

المعذب، المؤلم، المؤذى

Azabûy: Geztî. êşay. perîşanbûy. delmîbûy.

نازا تر: گه زین. ئیشای تر. پهریشان تر. دهلی تر

الاعذب، الاعلم، الاعذى

Azatir: Geztî tir. êşaytir. perîşantir. delmîtir.

نازا کرن: گه زاندن. ئیشاندن. پهریشان کرن. دهلی کرن

الايلام، التعذيب، الايذاء

Azakirin: Gezandin. êşandin. perîşankirin.
delmîkirin.

نازا کړی: گه زاندنی. ئیشاندی. پهریشان کړی. دهلی کړی

المعذب، المؤلم، المؤذى

Azakirî: Gezandî. êşandî. perîşankirî. delmîkirî.

نازارى = نازاراتى: دهلیاتی. گه زتن. دهلیاتی. پهریشانی. ړپییاتی.

که زین

الالام، الازيه، العذاب

Azarî= Azaryatî: Delmiyatî. geztin. perîşan.
rîpyatî. gezîn.

نازاد: سهر به ست. سهر به ردای. هه ی کړی. سهر راست کړی.

به ربوی. قهره ستی. موکوم

الحر، الطليق، المعتق، المتين، الصلب

Azad: serbest serberday. hey kirî. serrastberboy.
verstî. mukum.

نازاد بون: سهر به ست بون. سهر راست بون. به ربون. قهره ستی.

موکوم بون

التحرر، الانطلاق، الانعتاق، التمتن، التصلب

Azadbûn: serbestbûn. serrastbûn. verstinî. mu-
kumbûn.

نازاد بوی: سهر به ست بوی. سهر راست بوی. به ربوی. قهره ستی.

موکوم بوی

المحرر، المطلق، المعتق

Azadbûy: serbestbûy. serrastbûy. verstî. mu-
kumbûy.

نازاد تر: سهر به ست تر. سهر راست تر. به ربوی تر. قهره ستی تر.

موکوم تر

الاحرر، الاطلاق، الاعتق، الامتن، الاصلب

Azadtir: serbesttir. serrasttir. verstîtir. mukumtir.

نازاد کرن: سهر به ست کرن. سهر راست کرن. به رندان. قهره ساندن.

هه ی کرن. موکوم کرن

التحرير، الاطلاق، الاعتاق، الامتان، التصلب

Azadkirin: serbestkirin. serrastkirin. versandin.
heykirin. mukumkirin.

نازاد کړی: سهر به ست کړی. سهر راست کړی. به ردای.

قهره ساندی. هه ی کړی. موکوم کړی

المحرر، المطلق، المعتق، الممتن

Azadkirî: serbestkirî. serrastkirî. versandî hey-
kirî. mukumkirî.

نازادی = نازادیاتی: سهر به ستی. سهر راستی. به ربون. قهره سین.

موکومیاتی

الحرية، الطلاق، العتق، المتانه، الصلابه

Azadî= Azadyatî: serbestî. serrastî. verisinîn.
mukumyatî.

نازاد خاز: سهر به ست خاز. سهر به رندان خاز

طالب الحرية، المتحرر

Azad zaz: Serbestî xaz. serberdan xaz.

نازاد خازی: سهر به ست خازی. سهر است خازی. به رندان خازی

الاحرار، طالب الحرية

Azad xazî: Serbestxazî. serast xazî. berdan xazî.

نازاد سهر: سهر به ردای. قهره ستی. به ربوی. هه ی کړی

الحر، المستقل، الطالق

Azad ser: Serberday. verstî. berboy. hey kirî.

نازاد سهری: هه ی کړیاتی. قهره ستن. سهره ستی. سهر استی

الانعتاق، التحرر، الاستقلال

Azad serî: Heykiriyatî. veristin. serrbestî. serastî.

نازهخ: ئاھ، قنیاٲ دكاك، دمبره، درامهٲ، قوٲٲ
الذخيرة، القوٲ

Azex: Ah, qinyat, dikak, debre, diramet, qwîf.

نازماٲ دريژ: پٲر بيژ
الثرٲار

Azman dirêj: Pirrbêj.

نازماٲ دريژي: پٲر بيژي

Azman dirêjî: Pirrbêjî.

نازماٲ رهش: خهبر بيژ، لهوچه، داپيٲك
الهٲاك، الشٲام، السباب

Azman reş: Xeberbêj, lewçe, dapîvk.

نازماٲ رهشي: داپيٲقان، لهوچهيي، خهبر بيژي
الهٲك، السب، المسبه، الشٲامه

Azman reşî: Dapîvan, lewçeyî, xeber bêjî.

ناژوٲن: هاژوٲن، توٲ كرٲ، دهريٲخستن، ليٲ خوٲريٲ
المسوق، المطرود، المنبوذ

Ajotin: Hajotin, lêxurîn, heykirin, tut kirin, de-
rêxistin.

ناژوٲتي: هاژوٲتي، توٲ كٲري، دهريٲخستني، ليٲ خوٲري
المسوق، المطرود، المنبوذ

Ajotî: Hajotî, lêxurî, heykirî, tut kirî, derêxistî.

ناژوٲقان: توٲ كٲر، هاژقان، شوٲٲير، ليٲ خوٲر، هاژو
السائق، الطارد، النابذ

Ajovan: tutker, hajvan, şufêr, lêxurr, haju.

ناژدههاريٲدهك، ماريٲ كهلهك مهزن، التٲين، الثعبان، الافيٲ الكبيٲر
Ajdehar: Êdek, marê gelek mezin.

ناژوٲهر: شوٲٲير، بيٲ خوٲر، هاژو
السائق

Ajower: Şufêr, lêxurr, haju.

ناژوٲهري: هاژوٲكاري، شوٲٲيري، ليٲ خوٲريٲ
السياقه

Ajowerî: Hajukarî, şufêrî, lêxurrîn.

ناست: كنار، پال، رهخ، ئال
جهه

Ast: kinar, pal, rex, al.

ناستان: باژيٲر، كنار، وار
ولايه، اقليم، موٲن، بلد

Astan: Bajêr, kinar, war.

ئاسك: مامبز، ئاهو، خهزال، شفر
الغزال، الظبي

Ask: Mambiz, ahu, xezal, şifir.

ئاسن: پيلا پاخر
الحديد

Asîn: Pîla, paxir.

ناستهنگ: جهٲي ههزيٲيني، جهٲي بكوتهك، ليٲ فه پهرٲ ودهرياس بن
العقبه

Asteng: Cihê heziqînê, cihê bikutek lê veperin u
derbazbin.

ئاسن قوٲ: ئاسن كٲر
الحداد

Asinqut: Asin ker.

ئاسن قوٲتي: ئاسن كٲري
الحدادة

Asinqutî: Asin kerî.

ئاسن كٲر: ئاسن قوٲ، ئاسن كار
الحداد

Asinker: Asin qut, asin kar.

ئاسن كٲري: ئاسن قوٲتي، ئاسن كاري
الحدادة

Asinkerî: Asin qutî, asin karî.

ئاسن داريٲن: ئاسن گوٲر كرٲ
الصب للحديد، سكب الحديد

Asin darêtin: Asin gurrkirin.

ئاسن ژهنين: ئاسنچيٲكرٲ
صنع الحديد، ضرب الحديد

Asin jenîn: Asin çêkirin.

ئاسن ژهن: كارخانا ئاسني
صانع الحديد، مصنع الحديد

Asin jen: karxana asinî.

ئاسن داريٲ: ئاسنگوٲيٲكٲر

ساكب الحديد، معمل صهر الحديد، مصنع صهر وسكب الحديد

Asin darêj: Asin gurr ker.

ئاسي: خهٲمي

القعس، المعقد، العاصي، المنيع، الحصين، المستعصي،

Asê: Xetimî.

ئاسنى ھشك: پىلا

الحديد الذكر

Asinêhîşk: Pîla.

ئاسنى نەرم: ئاسنى سست وىلتە

الحديد المكاوع، الحديد المؤنث

Asinênêrm: Asinê sist u pilte.

ئاسىدە: ئارخافكا شرىنە. ئارو روين وشرىنيەكە

العجة، الخرسة

Asîde: Arxafka şîrîne. arurûn u şîrîniyeke.

ئاسمىن: كولىكەكا بەيىن خوھشە ياكويقى ئە كەھى يە. لئافى

ودىما چىدبىت

Asmîn: Kulîlkeka bêhin xweşe ya kûvî u kehîye. li avê u dêma çêdbît.

ئاسمان: بلنداھى. ئەسمان

السماء

Asman: Bilindahîesman.

ئاسنى دى: ستىرى ئاسنى. ئاسنى تىژ ودر

الاسلاك الشائكة

Asinêdirr: Sitiryê asinî. asinê tîj u dir.

ئاسنى رەنوك: مقررە. كارتىك

المبرد

Asinê renok: mivred. kartîk.

ئاسقى: بەرىپك. بەنى گورە گرىدانى

رباك الجوارب، رباط الساق

Asqî: Bêrpêk. benê gure hirêdanê.

ئاسيا : پارچەكا دىنايى بقى ئافى تىت زانين ونياسين پنيەكە ل

جيهانى

قاره اسيا

Asya: parçeka dinyayê bivî navî têt zanîn u niy-asîn. pinyeke li cihanê.

ئاسايش: تەنايى. تەناھى. پشت راستى

الامن، الامان

Asayîş: Tenayî. tenahî. pişt rastî. pişt rastî.

ئاسايى: ھى: ھى گرتى. ھييون

عادى، اعتيادى

Asayî: Hî. Hîgirtî. hîbon.

ئاسنى بون: خەتمىن

التعقد، التقعس، الاستعصاء، الامتناع، التحصن،

Asêbûn: Xetimîn.

ئاسنى بوى: خەتمى

المعصى، المقعس، المنع، المعقد

Asêbûy: Xetimî.

ئاسنى تر: خەتمى تر

الاعقد، الاعصى، الاقعس، الاحصن، الامنع

Asêtir: Xetimîtir.

ئاسنى كرن: خەتماندىن

الاقعاس، الاعصاء، التعقيد، الامناع، التحصين

Asêkirin: Xetimandin.

ئاسنى كرى: خەتماندى

المعقد، المعصى، المقعس

Asêkirî: Xetimandî.

ئاسىيى = ئاسىياتى: خەتمياتى

العصيان، المناعة، العويص، الحصين، الحزانة

Asêyî = Asêyatî: Xetimyatî.

ئاسنى بونا نامورى: تىكرامان

اللسب، للسيف والخاتم ونحوه

Asêbona Amûrî: Têkrraman.

ئاسنى باداي: ئاسنى قى

الملوب

Asinê baday: asinê virr.

ئاسن قوتان: ئاسن لىدان

ضرب الحديد

Asin qutan: Asin lêdan.

ئاسن رەن: ئاسن خورىن

البراد

Asinrren: Asin xurîn.

ئاسن رەنن: ئاسن خوراندن

البرادة

Asinrrenîn: Asin xurandin.

ئاسن كىش = ئاسن گر: ئاھەك ئاسنى رادكىشىت نك خوھشە

المغناطيس

Asinkêş= Asingir: Aheke asinî radkêşît nik xi-weve.

ئاش: دستارێ ئافێ یه دهخل ودانی دهیتریت
الطاحونه، الرحي

Aş: Distarê aviye dextl u danî dihêrît.

ئاش بهستن: لێک دان و چیکرنا ئاشی بو هێرانا ئاری بهرههفکرنا
ئاشی بو شولی
ترکیب الرحي

Aşbestin: Lêkdan u çêkirna aşî bo hêrana arî.
berhevkirina aşî bo şolî.

ئاش دانان: راکرنا بهرئاشی یه بو نکراندنێ ههکه حولی بو
زفرکرنا وی داخووش بهیتریت
انزال مقياس الطحن

Aşdanan: Rakirna beraşaye bo nikrandinê heke
hulî bo zivirkirina wî da xweş bi hêrît.

ئاش ڤاگرن: شول ئیخستنا ئاشی ودانا شولی
تشغیل الرحي

Aşrakirin: Şul êxistina aşî u dana şolî.

ئاشی سێتیره گرن: ریزدانا دهخلی بو هێرانی. ئەندازهکرنا هاتنا
خاری پادانی
تنظیم مقياس الطحن

Aş stêrekirin: Rêzdana dextlî bo hêranê. anda-
zekirin hatina xwrê ya danî.

ئاش شه لاندن: ژیک فهکرنا ئاموریت ئاشی
تفکیک جهاز الطاحون

Aş Şelandin: têk vekirina amurêt aşî.

ئاش کون بون: دبندا چونا دهخلی ومختی هێرانی
انتقاب محەر الرحي ونزول الدقیق الی الماء وتلفه

Aş kunbûn: Dibinda çona dextlî wextê hêranê.

ئاشفان: کهسی ئاشی دگيریت ودهت شولی
مشغل الطاحون، الطاحونی

Aşvan: Kesê aşî digêrît u didet şolî.

ئاشفانی: ئاش گیرای. کار کهرێ ئاشی
حرف تشغیل الرحي، مهنة الگاحونه

Aşvanî: Aşgêrî. karkerê aşî.

ئاشگیر: ئاشوان: ئاش گیر. کارکهري ئاشی
مدیر الطاحونی

Aşgêr: Aşwan. aşgêr. karkerê aşî.

ئاشگیري: سه‌رگوهی ورتبه‌ری یا ئاشی ژشول کرنی
ادره الطاحون

Aş gêrî: Serguhî u rêberîya aşîye.

ئاش نغاندن: راوهستاندا ئاشی ژشول کرنی
ایقاف الطاحون

Aş nivanadin: Rawestandina aşî ji şolkirnê.

ئاش نفستن: راوهستانا ئاش ژشول کرنی
توقف الطاحون

Aş nivistin : Rawestana aşî ji şolkirnê.

ئاش نکراندن: گر کرن وزفرکرنا ئاشی ومختی تیل وحولی دبیت و
دانی نه‌هیتریت

نقر احجار الرحي للاصلاح

Aş nikrandin: Gir kirin u zivir kirna aşî wextê
tîl u hulî dibît u danî nehêrît.

ئاش هوستا: هوستایی چیکرنا ئاشایه
صانع الرحي، الکائیکی الفنی

Aş hosta: Hustayê çêkirna aşaye.

ئاش هوستایی: کارێ چیکرنا ئاشا . هونه‌رفانیا ئاش چیکرنی
فن صناعه الرحي

Aş hostayî: Karê çêkirna aşa . huner vaniya aş
çêkirnê.

ئاش هیر: کهسی دانێ خوه دبیت سهر ئاشی بو هێرانی
الطاحن

Aş hêr: Kesê danê xwe di înit ser aşî bo hêranê.

ئاش هیری: هێرانا دهخل ودانی
الطحانه

Aş hêrî: Hêrana dextl u danî.

ئاشوان: ئاشگیر. ئاشفان
مشغل الرحي

Aşwan: Aşgêrr. Aşvan.

ئاش وانی: خلمه‌تا ئاشی. کارێ گیرانا ئاشی
تشغیل الطاحون

Aşwanî: xilmeta aşî. karê gêrana aşî.

ئاش خانه: خانیی ئاشی. جهێ لێنانا خارنێ. مه‌لبه‌خ
بيت الرحي، المطبخ

Aşxane: Xaniyê aşî. cihê lēnana xarnê. melbex.

ناشکرا: دییار. بهلی. خوهیا. کفش. روھن

الواضح، البین، الجلی، الصریح العن، الظاهر، الثابت

Aşkîra: Dîyar. belî. xweya . kifş. ruhn.

ناشکرا بون: دییار بون. بهلی بون. خوهیا بون. کفش بون. روھن بون

التبین، التوضیح، التظہر، التجلی، التصريح، التثبت

Aşkirabûn: Dîyarbûn. belîbûn. xweyabûn . kifşbûn. ruhnûn

ناشکرا بوی: دییار بوی. بهلی بوی. خوهیا بوی. کفش بوی. روھن بوی

المجلی، الموضح، المبین، المظهر، المثبت المصرح

Aşkirabûy: Dîyarbûy. belîbûy. xweyabûy. kifşbûy. ruhnûy.

ناشکرا تر: دییار تر. بهلی تر. خوهیا تر. کفش تر. روھن تر

الواضح، الاصرح، الاثبت، الابین، الاظهر

Aşkiratîr: Dîyartîr. belîtîr. xweyatîr . kifştîr. ruhtîr.

ناشکرا کرن: دییار کرن. بهلی کرن. خوهیا کرن. کفش کرن. روھن کرن

الايضاح، التصريح، الاثبات، التبين، الاعلان

Aşkirakîrin: Dîyarkîrin. belîkîrin. xweyakîrin. kifşkîrin. ruhnkîrin.

ناشکرا کری: دییار کری. بهلی کری. خوهیا کری. کفش کری. روھن کری

المعلن، الموضح، المبین، المظهر، المثبت، المصرح

Aşkirakîrî: Dîyarkîrî. belîkîrî. xweyakîrî. kifşkîrî. ruhnkîrî.

ناشکرای، ناشکرایاتی: دییار، دیاریاتی. بهلی، بهلیاتی.

خوهیا. خوهیاتی. کفشی. کفشیاتی. روھنی. روھنیاتی

الوضوح، الظهور، العن، البین، الثابت

Aşkirayî= Aşkirayatî: Dîyarî. Dîyayatî. belîkîrî. belyatî. xweya.xweyayatî. kifşî.kifşyatî. ruhnî. ruhnyatî.

ناشک: چرخ. خرخال. گهرینوک

الترس، العجلة، الفلك، القرص، المعده

Aşîk: Çerx. xirxal. gerînuk.

ناش ناشوک: چرخ

القرص

Aşaşok: Çerx.

ناشکرا بیژ: بهلی کەر. خوهیا کەر. روھن گوتن

الصريح

Aşkîra bêj: Belî ker. xweya ker. ruhn gotin.

ناشکرا بیژی: بهلی بیژی، کفش بیژی

الصراحة

Aşkîra bêjî: Belî bêjî. kifş bêjî.

ناشت: دل فه کری. سهرنه رم. دل پاقر. نهسل

المسال، المتصالح، السليم، ضد الزعل

Aşt: Dil vekîrî. sernerm. dil paqij. nesil.

ناشت بون: لبه رها تن. لیفه بون ژسلی. دل فه بون

التصالح، المساله

Aîtbûn: Liberhatin. lêvebon ji silyê. dilvebon.

ناشت بوی: لبه رها تی. کهر ب چوی. نهسل بوی. دل فه بوی

المصالح، السالم

Aştûy: Liberhatî. keribçûy. nesilbûy. dilvebûy.

ناشت تر: لبه رها تی تر. دل پاقر تر. دل فه بوی تر

الاصح، الاسلم

Aştîr: Liberhatîr. dil paqij tir. dilvebûytîr.

ناشت کرن: لیفه کرن. کهر ره فاندن. دل فه کرن. لبه رنینان

الاصلاح، التسليم، الاسلام

Aştîkîrin: lêvekirin. kerib revandin. dilvekirin.. liberînan.pêk înan.

ناشت کری: لبه رنینای. پیک نینای

المصلح، المسلم

Aştîkîrî: Liber înay. pêk înay.

ناشتی= ناشتیاتی: پیک هاتن. لبه رها تن. دل فه بون. . سه رکیش

الصلح، السلام

Aştî = Aştîyatî: Pêkhatin. liberhatin. dilvebon.

ناشتی خاز: جامیر. سهرنه رم. دل پاقر. بی ستری

السلمی، المسالم، الصالح

Aştî xwaz: Camêr. sernerm. dil paqij. bêstîrî.

ناشتی خازی: پیکهاتی. دل پاقری

المساله، المصالحه، طلب السلم

Aştî xazî: Pêkhatin. dil paqijî.

ئاغا كرن: ماقويل كرن. كه نكه نه كرن.
التسويد، التسويد

Axakirin: Maqûlkin. kenkenekirin.

ئاغا كرى: ماقويل كرى. كه نكه نه كرى
المسود، المسيد

Axakirî: Maqûlkirî. kenkenekirî.

ئاغاتى = ئاغاياتى: ماقويلاتى كرن. كه نكه نه ياتى. ميرزاتى.
سەروكاتى

السياده، النبل، الوجاهه

Axatî = Axayatî: Maqûlyatî. kenkeneytî. mîrzatî.
serokatî.

ئاميه تى: دراقتى ئاغاي. زيره سەرا ئاغاي.
ضريبه الاغا، رسم السياده

Axayetî: Diravê axay. zêre sera axay.

ئاغالەر: ريشتا ئاغا. قنيتا كه نكه نه
سلاله الاغا، سليل النبالة

Axaler: Rêşta axa. qinêta axa.

ئاغالەرى: ماقويلى. كه نكه نه تى. ميرزاتى
منصب الاغا، سليل النبالة

Axalerî: Maqûlî. kenkenatî. mîrzatî.

ئاغاتى: زيره سەرا ئاغاي. دراقتى ئاغاي. باجا ميرياتى
رسم السياده

Axatî: Zêre sera maqûlî. diravê axay. baca
mîryatîyê.

ئاغلهويك: ئاماننى داغكرنا روينى يه. ئاماننى دوهنى هلاندنى
الطاوه

Axlewîk: Amanê daxkirina rwînîye. amanê du-
hin helandinê.

ئافچى: قهچنى. قه دورينا كونا. پاته كرن
الروف

Avçî: veçinîn. vedurîna kuna. pate kirin.

ئافچى بون: جلى ئافچى بوى. هاتى قه دورين
التروف

Avçîbûn: Cilê avçî bûy. hatî vedurîn.

ئافچى بوى: قه دورى. قهچنى
المروف

Avçîbûy: Vedurî. veçinî.

ئاشيرك: مەشكا بچويك: شيرمه شكا بچويك. مەشكا شيرى دوتى
دكهنى لناف بېرى بو ئينانا مال

الوطب، الشكوه، المحله

Aşîrk: Meşka biçûk. şırmeşka biçûk. meşka şîrê
dutîdikenê linav bêrê bo înanana malê.

ئاشويت: رهنى. خشيلوكا به فرى. به فرا قولپى خارى
الانهيار الثلجى

Aşwît: Renî. xişîluka befrê. befra qulipî xarê.

ئاشيت: سويلافا ئافى
شلال الماء

Aşît: Siwîlava avê.

ئاشيف: ئاده. پاقرنا چاندنى ژدهغلى زيياندار
التعشيب، التنظيف، التنقيه

Aşîv: Ade. paqijkirna çandinê ji dixelê zîyandar.

ئاشف: روکومين. خوه ژىك بژکاندن. قولپاندن. روکماندن. خنزيرين
الانقلاب، الاضراب، الاضطراب

Aşiv: Rukumîn. xwejêk bijikandin. qulipandin.
rukimandin. xinzirîn.

ئاش مېش: خاپاندن. پيلان
دسيسه، مكر، خداع

Aşmêş: Xapandin. pîlan.

ئاشوپ: شويه. هەرقين. راگفاشتن. سيپ
السيل، الفاق، الزحام، التدفق، الدفع

Aşop: Şupe. heriqîn. ragivaştin. sîp.

ئاغا: ماقويل، سەروك. ميرزا. كه نكه نه
الرب، الاله، السيد، الوجيه

Axa: Maqûl. serok. mîrza. kenkene.

ئاغا بون: ماقويل بون. كه نكه نه بون
التسود

Axatbûn: Maqûlbûn. kenkenebûn.

ئاغا بوى: ماقويل بوى. ميرزا بوى
المسود

Axabûy: Maqûlbûy. mîrزابûy.

ئاغا تر: ماقويل تر. ميرزا تر. سەروك تر
الاسيد، الانبل، الواجه

Axatir: Maqûltir. mîrzatir. seroktir.

نافجی تر: پتر قه دوری، قه چنن. پاته کری تر
الاروف

Avçîtir: Pitir vedurî. veçinîtir. patekirî tir.

نافجی کرن: قه دورین، قه چنن. پاته کرن
الترویف، الارواف

Avçîkirin: Vedurîn veçinîn. patekirin.

نافجی کری: قه دوری، قه چنی تر. پاته کری
الروف

Avçîkirî: Vedurî veçinî. patekirî.

نافجیاتی: قه چناندن
الروافه

Avçîyatî: Veçinadin.

نافجی که: قه چنوک. دروارچی. پاته که
الرواف

Avçîker: Veçinuk. dirwarçî. pateker.

نافجی: ئاف هه لگرتی. شهگرتی. تهریوی
الرطوب، المبلل للخشب ونحوه

Avçî: Av helgirtî. şihgirtî. ter boy.

نافدین: پارزتن. ماتی کرن. پاوان بون. سهخبیر کرن. دیهن دان
الحفظ، الرعايه، النجاة

Afidîn: Pariztin. matîkirin. pawanbon. sex bê-
kirin. dihindan.

نافدی: پارزتی. ماتی کری. پاوان کری. سهخبیر کری. دیهن دای
المحفظ، المراعی، المنجی، المنفذ

Avdî: Pariztî. matîkirî. pawankirî. sexbêkirî.
dihinday.

نافدانن: پارزتن. ماتی کرن. پاوان کرن. سهخبیر کرن. دیهن دان
المحافظة الاحتفاظ، المراعی، الانتقاذ، الانجاء، الارعاء

Avdandin: Pariztin. matîkirin. pawankirin. bi-
sexbêkirin. dihindan.

نافداندی: پارزتی. ماتی کری. پاوان کری. سهخبیر کری. دهن دای
المنفذ، المنجی، المحفظ

Avdandî: Pariztî. matîkirî. pawankirî. bisexbê-
kirî. dihinday.

نافراندن: نژنن، ئافاکرن. چیکرن
الایجاد، الخلق، الانشاء

Afrandin: Nijinîn. avakirin. çêkirin.

نافراندی: نژنی. ئافاکری. چیکری
الموجد، المخلوق، المنشیء

Afrandîn: Nijinî. avakirî. çêkirî.

نافراندی: نژنی. قهحه وهای. ئاکنجی بوی
الموجد، المخلوق، المنشیء

Afrandîn: Nijinî. avakirî. çêkirî.

نافا: نژنی. قهحه وهای. ئاکنجی بوی
العامر، الیانی، المسکون

Ava: Nijinî. vehewhay. akincîbûy.

نافا: تیدا چون. بهرزه بون. نقور بون. قولپین. داجون
الغارب، الغائب، الخافی، المتکبر، المتعجرف

Ava: Têda çûn. berzebûn. niqurbûn. qulipîn.
daçûn

نافا بون: قهحه وهان. ئاکنجی بون. قهشرهان. نقور بون
التعمر، الابتناء، التغرب

Avabûn: Vehewhan. akincî bûn. veşirhan. ni-
qurbûn

نافا بوی: قهحه وهای. ئاکنجی بوی. قهشرهای. نقور بوی
المعمور، المبني، المغرب، المغيب، المخفی

Avabûy: Vehewhay. akincîbûy. veşirhay. ni-
qurbûy.

نافا تر: قهحه وهای تر. ئاکنجی تر. قهشرهای تر. نقور تر. داجوی
تر. تیدا چوی تر

الاعمر، الابني، الاغرب، الاغيب، الاخفی

Avatir: Vehewhay tir. akincîtir. veşirhaytir. ni-
qurtir. daçoytir. têdaçoytir.

نافا کرن: نژنن. قهحه واندن. ئاکنجی تر. قهشارتن. نقور کرن.
الاعمار، الابناء، الاخفاء، التغريب، التغيب

Avakirin: Vehewandin. akincîkirin. veşartin. ni-
qurkirin.

نافا کری: نژنی. قهشارتی. نقور کری. تیدا بری
المعمر، المبني، المغرب، المغيب، المخفی

Avakirin: Veşartî. niqurkirî. têda birî. veşartî.

نافاتی = نافاهی: ئاکنجیاتی. قهحه وهان. قهشرهان. نقوریاتی
العمران، البناء، الغروب، الغياب، الخفاء

Avatî= Avahî: Akinciyaî. vehewhan. veşirhan.
niquryatî.

ئاف بوش بون: ئاف مشه بون. ئاف زېدهبون
التغديق

Avboşbûn: Avmişebûn .av zêdebûn.

ئاف بوش کرن: ئاف مشه کرن. ئاف زېدهکرن
الاغداق، التغديق

Avboşkirin: Avmişe kirin.av zêde kirin.

ئاف بهزین: سیپ. سیپهل. شلتاق. ئافا رژد
الععب

Av bezîn: Sîpe. sîpel. şiltaq. ava rijd.

ئافا پیس: ئافا ههرمی. ئافا مرار. ئافا دوژین
الماء النجس، الماء القذر

Ava pîs: Ava hermî.ava mirar. ava dujîn.

ئافا پیسی= ئافا پیساتی: ئافا ههرمین. ئافا مراری. ئاف دوژینی
نجاسه الماء وساخه الماء

Ava pîsî= Avapîsatî: Ava herimîn. av dujînî.

ئاف پیفازک: ئافا پیفازی. پی خارنهکه بزادی دخون
حساء البصل

Av pîvazk: Avapîvazî. pêxarneke bizadî dixun.

ئاف پیفاز: ئافا پیفازی
ماء البصل

Av pîvaz: Avapîvazê.

ئاف پیفان: ستیرکرنا ئافی. ئەندازکرنا ئافی
مسح الماء، قیاس الماء

Avpîvan: Stêrkirna avê. endazkirna avê.

ئاف پیف: کهسی ئافی ئەندازهوستیره دکهت
المرجاس، اله قیاس الماء

Av pîv: Kesê avê endaze u stêrediket.

ئافا تهرگزی: ئافا تهرگزیکی
ماء البرد، ماء الحالوب

Ava tergê: Ava tergijkê.

ئاف تیزان: ئاف تی دیرهان
النتج

Avtêzan: Av tê dêrhan.

ئاف تی زای: ئاف تی دیرهای
الناصح

Avtêzay: Av tê dêrhay.

ئاف: ئاههکی زهلال وروهن. مرووف قه دخوت وهکی تیهن دبیت.
ئهگهرا ژیارا ههمی ساخیایی یه

Av: Ahekê zelal u ruhn. mirov vedxut wekî
têhnî dibît. eger jiyara hemî saxiyatîyêye.

ئافا بارانی: ئهو ئافا ژ ئهوری دهیت خاری. ئافا ئاسمانی
ماء المطر

Ava baranê: Ew ava ji ewrî dihêt xarê. ava es-
manî.

ئاف بهردان: ئاف دهرکرن
فتح الماء، اطلاق الماء

Avberdan: Av derkirin.

ئاف بر: سکرئ کرتنا ئافی. ئاف گر
السد، متفگع الماء، قاطع الماء

Av birr: Sikrê girtina avê. av gir.

ئاف برین: سکر کرتن. ئاف کرتن
قطع الماء، عبور الماء

Avbirrîn: Sikir girtin. Av girtin.

ئافا بریون: قه دبونا ئافی. کرتنا ئافی
انقطاع الماء، انقزال الماء

Av birrbûn: Qedbona avê. girtina avê.

ئاف بر کرن: ئاف برین. ئاف کرتن
اقطاع الماء، اعبار الماء

Av birrkirin: Av birîn. avgirtin.

ئاف بهفر: ئافا بهفرئ
ماء الثلج

Av befir: Ava befrê.

ئافا بهستا: ئافا لئاف بهرا دجیت
لرصف

Avabesta: Ava linav berra diçît.

ئافا بوش: چهمی مهزن. رووبارئ مهزن. ئافا گهلهک
الغدق، الفطحل، الشبط

Avaboş: Çemê mezin. rûbarê mazin. ava gelek.

ئاف بهز: جهی سهر نشیف ئاف بهز لی دجیت. جهی کهندال.
سیپهل. سیپ. رژد
اليعوب

Av bez: Cihê sernişîv av bilez lê diçît. cihê ken-
dal. sîpel. sîp. rijd.

ثاف تهزین: ساربونا ئافّی. ثاف ساریون
تبرید الماء

Av tezîn: Sarbona avê. av sarbon.

ثاف تهزینک: اکیز کهکا هویره لسه ئافّی دبیت کوم وخو ددهن
ئیک رهنگی ویی یی رهشه ژتهمهت دندکا گهنمی یه
حشره مائیّه طوافه

Av tezînk: Kêzkeka hûre liser avê dibît kum u
xu diden êk .rengê wê yê reşe ji temet dindka
genmîye.

ثاف تهزاندن: سارکیرنا ئافّی
تبرید الماء

Av tezandin: Sarkirna avê.

ثاف تهزی: ئافا سار
الماء البارد، الماء العذب

Av tezi: Ava sar.

ثاف تهزی بون: ئافا ساریون
تبرید الماء

Av tezîbûn: Ava sarbûn.

ثاف تهزی کرن: ئافا سارکیرن
تبرید الماء

Av tezîkirin: Ava sarkirin.

ثاف تهزی تر: ئافا سارتر
الماء الابرّد، الماء الاعذب

Av tezîtir: Ava sartir.

ثاف تهزیاتی: ئافا ساریاتی. ثاف ساری
بروده الماء، عذویه الماء

Av tezyatî: Ava saryatî av sarî.

ثاف تی کرن: ثاف گور کرن. ثاف روی کرن. تی کرنا ئامانی
ژئافّی.

صب الماء، سكب الماء

Avtêkirin: Av gurrkirin. av riwîkirin. têkirna
amanî.

ثاف تیهل هاتن: ثاف تیراکرن
کفایه الماء، الماء الکافی

Av têhel hatin: Ava têrakirin.

ثاف تیز: ئافا بارویتی. ئافا تیژ
الاسید

Av têz: ava barrûtê :av tîj.

ثافه تیرک: دهمهکی بهاری یه سههما پهیدادبیت وئاف دقه رهسپت
ودمهپیت سهرمایهکا نه لوهخته ئاف دهیت بهستن

موسم الانجماد، خاص بالربيع

Ava tîrk: Demekê biharêye serma peyda dibît u
av diqerrisît u dimehît sermayeka nelwexte av
dihêt bestin.

ثاف تیری: ثاف جهمدین. ثاف بهستن. ثاف قهرسین. ثاف مهین
الانجماد

Avtîrî: Av cemidîn. av bestin. av qerrisîn. av
meyin.

ثاف تیر بون: ثاف بهستن. ثاف قهرسین. ثاف جهمدین
تجمّد الماء

Av tîrbon: Av bestin. av qerrisîn. av cemidîn.

ثاف تیر کرن: ثاف قهرساندن. ثاف مهیاندن. ثاف جهمداندن. ثاف
پێنان

Avtîrkin: Av qerisandin. av cemidandin. av
meyandin. av bēnan.

ثاف ترشک: شوربا ترشی. ئافکا ترشی. مهدفینی
الحساء الحامض

Avtîrşik: Şurba tîrşî. avka tîrşî. medfînî ya tîrş.

ئافا ترش: سهک. ئافا سماق. تیژاف
الماء الحامض

Ava tîrş: Sihik. ava simaqê . tîjav.

ئافا ترشی: پێخارنا ترشی و رهن
الخل الطرشی

Avatîrşî: Tîrşkirna avê .tîşteki biken nav.

ثاف ترشاتی: ثاف ترشیاتی. تیژاف. ئافا دژواری. ثاف تیژاتی.
ثاف گهزینی

الحوامض، المياه الحامضه

Av tîrşatî: Tîjav. ava dijawî. ava tîjatî. avgezînî.

ئافا تری: شیلیا تری. دوبا تری
عصير العنب

Ava tîrî: Şîlîya tîrî. duba tîrî.

ثاف تی گهرهان: فیتی یی نیزیکی بوی بون وگهشتنا. بهربریکی
خیف بونا داروباری

المادّ للشجر، المج للفاکھه

Avtêgerrhan: Fêqîyê nêzîkî boy bon u gihiştina
xêv bona dar u barî.

ثاف تى وەردان: ثاف تى شلقاندن. ثاف كرن و ریتن

المضمضه للغم، الخضاخه لغیره

Avtêwerdan: Avtê şilqandin. avkirm u rêtin.

ثافیتنا دلی: دل دان. دانا دلی

العزم النیه

Avêtina dilî: Dildan. dana dilî.

ثاف چى: ثاف هه لگرتى. شهگرتى، نماهى. شىمىایى

المنقوع، الريان، المبلول، المربوط

Avçî: Avhelgirtî. şihgirtî. nimhay. şêmyay.

ثافا چافى: نه ساخييه كه لچافى دكهفیت. ثاف دهیت رهش رهشكا

چافى مروقى كوره دكهت

ماء العين: مرض العين

Avaçavî: Nesaxîyeke liçavî dikevît. av dihet

reşreşka çavê mirovî. kore diket.

ثاف چك بون: ثاف راوهستان. ثاف هشك بون. ثاف زها بون. ثاف

داهاتن. ثاف نزم بون

الغيهان، الهبوط، السكون للماء

Av çikbûn: Av rawestan. av hişkbûn. av zihabûn.

avda hatin. av nizimbûn.

ثاف چك كرن: ثاف هشك كرن. ثاف دائينان. ثاف راوهستاندن

اغاضه الماء، اخفاض الماء، ايقاف الماء

Avçik kirin: Av hişkkirin. av daînan. av rawes-

tandin.

ثاف چكى= ثاف چكىاتى: ثاف هشكى. ثاف زهاىي. ثاف نزمى.

ثاف داهاتن. ثاف راوهستان

سكون الماء، انخفاض الماء

Avçikî= Avçikyatî: Av hişkî. av zihaîy. av nizmî.

av dahatin. av rawestan.

ثاف خان: تتهنى. جهى خرته وكره پیدفى ثاف. ثاف قه خوهر.

جهى زوى چاندن لى تتهن دبیت

العطشان، ارض سريع العطش، الارض السبخه

Avxaz: Têhnî. cihê xirte u kirr kire yê pêtivî avê

av vexwer. cihê zû çandin lê têhin dibît.

ثاف خازى= ثاف خازياتى: پیدفیاتىيا ثافى. خرتهىي. تتهنى ياتى

عطش النبات بسرعة

Avxazî=Avxazyatî: Pêdiviyatîya avê. xirteyî.

têhnîyatî.

ثاف خوين: ثافا ژبهه گوشتى تیت. ثافا گوشت ژخوه بهرددهت

الغذيه

Avxwîn: Ava ji berguştî têt. ava guşt ji xiwe berdet.

ثاف خوى: ثافه سویرك. ثافا شورى. خویراڤك

ماء الملح، المياہ المالحة

Av xwê: Ave sûrk. ava şur. xûravk.

ثاف خومش كرن: ساركرنا ثافا كهل: هين كرننا ثافا كهل كرننا ثافا

سار لناف

الافثاج، تبريد الماء الحار للاستحمام

Avxweşkirin: Sarkirna ava kel. hîn kirna ava

kel. kirna ava sar linav.

ثافا خومش: ثافا بقايدنه كههل ونه سار يا تتهنى شیر

الفتح

Avaxweş: Ava biqayde nekel u nesar ya têhn şîr.

ثافا خومشى: ثافاسفك وسار وشرين بو قه خارنى

عذوبه المياہ

Avaxweşî: Ava sivik u sar u şîrîn bo vexarnê.

ثافدان: روبسه كرن. ثافى كرن. بهردانا ثافى لسهر چاندنى

وشينكاتىي

الاسقاء، الارواء، السقى، الرى

Avdan: Rubsekirin. avîkirin. berdana avê lis-

erçandin ê u şînkatiyê.

ثافداى: ثاف بوى. تير ثاف بوى. نه تتهنى

امسقى، المروى

Avday: Avbûy. têr avbûy. netêhnî .

ثافا دارى: نهو ثافه يالدارو بارى دگه رهيت دهمى دهست پى كرننا

شين بون و خيڤ بونى

النغ

Avadarî: Ew ave lidar u barî digêrhît demê dest

pêkirna şîn bon u xêvbonê.

ثاف داهاتن: ثاف چك بون. ثاف نزم بون. ثاف نهژتن. ثاف كيم

بون

انخفاض الماء هبوط منسوب الماء

Avdahatin: Av çikbûn. av nizimbûn. av nihijtîn.

av kêmbon.

ثاف داهاتی: ثاف چک بوی، ثاف نزم بوی، ثاف نهژی
الماء المهبوط، هبوط منسوب الماء

Avdahatî: Av çikbûy. av nizimbûy. av nihjî.

ثافدا چون: ثاف نقور بون، بهر ثاف بون، تشتی زعی و وپیچ بوی،
خوسارتی وزیان

الغرق، الخسارة، انخفاض الماء

Avdaçon: Av niqurbûn. ber avbûn. tiştê ziê u
pûçbûy. xusaretî u zîyan.

ثاف دژک: ثاف دیرھانا ژچو وگهرا، تی چون، وەرگه رھانا ثافی
ژجھی چونی بو لایه کئی دی
النزیز، الرشع

Avdizk: Av dêrhana ji cu u gerra. têçon. wergerhana avê ji cihê çonê bo lay.

ثاف دیراندن: ثاف فه وړاندن، ثاف تی بهین، ثاف تی چون، ثاف
تی زان

الترشیح، التقطير، التنضيج

Avdêrandin: Av vewerandin. avatêbeyin. av
têçon. av têzan.

ثاف دیراندی: ثاف فوهوراندی، ثاف تی بهیی، ثاف تی چوی، ثاف
تی زای

الماء المقطر، المرشح، المنضخ

Avdêrandî: Av vewerandî. avatêbeyî u çuy. av
têçon. ava têhatî.

ثاف دیر: فه وهرینک، سهفینک، ثاف پارزن
الامبيق، القطارة، النضاح

Av dêr: Vewerînk. sefînk. av parzîn.

ثاف دهریزکر: ثاف بهردان، ری خوهرش کرنا ثافی، ثاف رهوان
کر

تصريف الماء

Av derrêjkin: Av berdan. rêxweşkirina avê. av
rewankirin.

ثافدار: تیر ثاف، ثافی، پیر ثاف، خودان ثاف
الریان، النخیر، النسغ

Avdar: Têr av. avî. pirr av. xudan av.

ثاف دیری: فه وهرینک
الرشیح، الاسنقاع

Avdêrî: Vewerînk.

ثاف دیرک: ثاف رهشینک، ثاف وهرینک
المرشحه، الامبيق، المقطر

Avdêrk: Avreşînk. avwerînk.

ثاف دان: خانه دان، فهحه وهان، بیه جھی، تشتی ثافا بوی
المعمور، العامر، المسكون، المأهول

Avedan: Xanedan. vehewhan. binecihî. tiştê ava
boy.

ثافه دانی: خانه دانی، ئاکنجیاتی، فهحه وهانی، ثاقابون
العمارة، العمران

Avdanî: Zanedanî. akincîyatî. vehewhanî. avabon.

ثافه دان بون: خانه دان بون، ئاکنجی بون، فهحه وهان
التعمير

Avedanbûn: Xanedanbûn. akincî bûn. vehewhan.

ثافه دان بوی: جھی ئاکنجی بوی
المعمر، المأهول

Avedanbûy: cihê akincî bûy.

ثافه دان تر: ثافا تر، ئاکنجی تر، فهحه وهای تر
الاعمر

Avedantir: Ava tir. akincîtir. vehewhaytir.

ثافه دان کرن: ثافا کرن، ئاکنجی کرن، فهحه وهاندن، خانه دان
کرن

التعمير، الاعمار، الاسكان

Avedankirin: Avakirin. akincîkirin. xanedankirin.

ثافه دان کری: ثافا کری، ئاکنجی کری، خانه دان کری
المعمر

Avedankirî: Avakirî. akincîkirî. xanedankirî.

ثافدهربون: ثاف فه رستنی، ثاف بهربون
النزح، انبجاس الماء

Ava derbon: av verestin. av berbon.

ثافا دهربوی: ثافا فه رستی و بهربوی
المنزح المنبجس

Ava derboy: Ava veristî u berboy.

ثاف رابون: لهی، لیهمشت، ثاف بوش بون
الفيضان، ارتفاع منسوب الماء

Av rabon: Lihî. lêmişt. lêhmişt. av boşbon.

ثاف راكرن: لهی كرن، بوش كرن، فویراندن
افاضه الماء

Avrrakirin: Lihîkirin. boşkirin. fûrandin.

ثاف روى: شهرم، پويته

الالتفات، الاعتبار، الوقار، الحياء، الاهتمام

Av rû: Şerim. pûte.

ثاف روى: پاتك دان، بهر ژئ وهرگيران، پويته پئ نرن

الاشاحه بالوجه، النظرة، الشزراء، اللامبالاه، عدم الاهتمام

Av rû: Patikdan. berjê wergêrran. pûte pênekirin.

ثاف روى دان: پويته پئ كرن، بهرئ خوه دان،

الاعتبار، الاهتمام، الترحيب

Av rûdan: Pûte pêkirin. berêxwedan.

ثاف روى دان: پشت دان، پاتك دان، بهر ژئ وهرگيران

الاشاحه، التدابير، اللامبالاه

Av rûdan: Piştan. patik dan. ber jê wergêran.

ثاف روى ريتن: ئافا گوركرن، خودانا شهرمئ، شههمزار كرن، خوه
كريم كرن

اراقه ماء الوجه، الانفضاح

Avrûrêtin: Ava gorkirin. xudana şermê.

şehmizakirin. xwe kêmkirin.

ثاف روى برن: خوه تورى كرن، خوه نهكام كرن، خوه نزم كرن.

خوه كريم كرن

التفصيح، التذلل

Avrû birin: Xwe torî kirin. xwe nekam kirin.

xwe nizim kirin. xwe kêmkirin.

ثاف روى چون: شهرمزارى، تورى بون، نهكام بون

الافتضاح

Av rûçon: Şermizarî. torrîbon nekambon.

ثاف روى چوى: شههمزار، تورى بوى، نهكام بوى

المفضوح، الذليل

Av rûçoy: Şehmizar. torrîboy nekamboy.

ثاف روى ريتئ: شهرم برن، روى كيشى، رويمالى، بن پيكي

الهلوان، الذله

Avrûrrêjî: Şerim birin. rû kêşî. rû malî. bin pêkî.

ثاف روى ريتئ: شهرم زار، رويمالى، بن پيكي

المهان، الذليل

Avrûmrêj: Şerimzar. rûmal. bin pêk.

ثاف روى ترش: ئاف چاف گريئ، گرتى، مرهول

العبوس، المقطب

Avrû tirş: Navçav girê. girtî. mirewil.

ثاف روى ترشى: ئاف چاف گرياتى، مرهولى

العبوس، القطوب

Avrû tirşî: Navçav giryatî. mirewilî.

ثاف روى شرين: بشكورى، قهبوى، روى گهش، بشكفتى

البشوش، المنشرح، الوسيم

Avrû şirîn: Bişkurî. veboy. rû geş. bişkiftî.

ثاف روى شرينى: بشكورين، قهبون، گهش بون، بشكفتن

البشاشه، الانشراح

Avrû şirînî: Bişkurrîn. vebon. geşbon. bişkiftn.

ثاف روى مهند: روى گهرم، قهدر گران، بهريز

الوقور، المهاب، المهذب

Avrû mend: Rû gerim. qedir giran. berêz.

ثاف روى مهندى: روى گهرمى، قهدر گرانى، بهريزى

الوقار، المهاب، المهذب

Avrû mendî: Rû germî. qedir giranî. berêzî.

ثاف رهشينك: ئاف بژين

المضخه، رشاش الماء

Avreşînk: Avbijîn.

ثاف رهشينكانئ: يارى يهكه بدهستا ئافئ دهافيئه ئييك ودو ئاف

تتيك وهركرن

القح، الققعاق

Avreşînkanê: yarîyeke bidesta avê dihavêne êku-
du. av têk werkirin.

ثاف رمشاندين: ئاف بژاندن، ئاف بژكاندن، ئاف لئ كرن

الشطف، رش الماء

Avreşandin: Avbijandin. av bijikandin. avlêki-
rin.

ثاف رهشين: ئامويرئ ئاف بژاندنئ، ئاف بژين

المرشه، الرشاش، المضخه، المنزف، المزرف

Av reşîn: Amûrê av bijandinê. av bijîn.

ثاف رهن: لهييا دژوار، ليتمشتا خورت ورژد

القحاف، السيل الجارف

Av ren: Lihîya dijwar. lêmiştâ xurt u rijd.

ث	أ	ث	أ
<p>ثافا رهشک: ثافا خورت یا مروفی لگال خوه دبهت و دره‌شینیت ثافا رژد و خورت چون مروفا لگال خوه رادکیشنیت.</p> <p>الماء الجارف</p> <p>Ava revek: Ava xurt ya mirovî ligel xwe dibet u direvînît. ava rijd u xurt çun mirova ligel xwe radkêşt.</p> <p>ثافا رهش: لهییا مه‌زن، لیهمشتا بوش وره‌قه‌ک و مه‌زن الفیضان، الطوفان الجارف</p> <p>Ava reş: Lihîya mezn. lêhmîştâ boş u revek u mezin.</p> <p>ثافا رهش: نه‌ساختیه‌که ثافه‌کا رهش ده‌یت سه‌ر ره‌شکا چافی مروف پی کوره دبیت. دهرده‌کی بی دهرمانه ماء ینزل الی العین فیوژی</p> <p>Ava reş: Nesaxîyeke aveka reş dihêt ser reşka çavê mirov pê kore dibît. derdekê bê dermane.</p> <p>ثاف زه: ثافا لیواز دزیت. ثافا کیم . چزمیزک. لیم زه‌ک الوشل، النزیز، المدان</p> <p>Avzih: Ava lêwaz dizêt. ava kê. çizmîzik. lêmzek.</p> <p>ثاف زهی: جهی گرانه وین ثاف. هه‌ریی ته‌ی النز، النزازه، النبع، النبعان</p> <p>Avzihî: Cihê giranê u bin av. herîyê terr.</p> <p>ثاف زان: ثاف هه‌لافیتن. ثاف دهربون النبعان، النبع</p> <p>Avzan: Av helavêtin. av derbon.</p> <p>ثافا زیک: تیژآف. ثافا ژخوه‌لییا که‌لاندی فه‌دوهره‌یت الاسید، ماء الرماد</p> <p>Avazirrkê: Tîjav. ava ji xweliya kelandî vedwerhît.</p> <p>ثافا زه‌لال: ثافا زیق وروهن. یابی شیلیاتی النطفه، الماء الصافی</p> <p>Ava zelal: Ava ziq u ruhn ya bê şêlyatî. ava xurrî.</p> <p>ثافا زه‌لالی: ثافا نه شیلی وگه‌ولی. ثاف خوری صفاء الماء</p> <p>Ava zelalî: Ava neşêlî u gewlî. ava xurrî.</p>	<p>ثاف ریژ: نه‌و جهی بلند یی ثافی فه‌دریژیت دولا بانی جهی هه‌لکه‌تی و دبه‌ردا که‌ندال الساجنه، المصب، المسیل</p> <p>Avrêj: Ew cihê bilind yê avê vedrêjît dula. yanî cihê helketî u diberda kendal.</p> <p>ثاف ریژتن ، ثاف ریشتن: ثاف گو‌ی بون. ثاف روی بون انسکاب الماء، الانصباب، السکب، الراقه</p> <p>Av rijtin. Av riştin: Av gur bon. av rûbon.</p> <p>ثاف رییس: جلی ژتیفلئ کتانی ده‌یت چیکرن. یانی ده‌زیی وی بئافی درپسن داخوه لی‌ک ده‌ت الکتان، قماش الکتان</p> <p>Avrêş: cilê ji tîvilê kitanî dihêt çêkirin. yanî dezîyê bi ava dirêsin da xwe lêk det.</p> <p>ثافا ریژد: جهی ثاف سرت وبله‌ز لی دجیت. دبیزن ثافا بله‌ز ژوردا دجیت الیعوب</p> <p>Avarijd: Cihê av sirt u bilez lê diçît. dibêjin ava bilez jurda diçît.</p> <p>ثافا ریژدی: ثافا ژوردا سرت وبله‌ز وره‌وان دجیت العبب</p> <p>Avarijdî: Ava jurda sirt u bilez u rewan diçît.</p> <p>ثاف ریژ: جهی ثافی لی فه‌دریژیت دو ره‌خا. جهی ثاف به‌لاقبونی الساجنه، المصب، المسیل</p> <p>Avrêj: Cihê avê vedrêjît du rexa. cihê av belav bonê.</p> <p>ثاف ریژی: جهی هه‌لکه‌تی وبلند ثاف خوه لی نه‌گریت گو‌ی ببیت ژوردا. ژوردا گو‌ی بون السجن، المجری، الصبابه، السیلان</p> <p>Avrêjî: Cihê helketî u bilind av xwe lênegirît gurr bibît jurda. jurda gurrbon.</p> <p>ثافا ره‌وان: ثافابی گیرو بون دجیت. ثافا بله‌ز دجیت. خشینا ثافی الماء الجاری</p> <p>Avarewan: Ava bê gêrobûn di çît. ava bilez diçîtxişîna avê.</p> <p>ثافا ره‌وانی: بله‌ز خشانا ثافی بی هه‌زقین سرعه جریان الماء</p> <p>Avarewanî: Bilez xişana avê bê heziqîn.</p>		

ئاڦز: يانی داگرتی ژکه ریښی، که ریښی، که رب گرتی یانی ژکه ربا دا یی مهندبوی

کنايه عن التشحن من الغيظ

Aviz: Yanî dagirtî ji kerbê. kerbîn. keribgirtî.
yanî ji kerba da yê mend boy.

ئاڦ ژمن: مهله فان: گه می فان

الملاح، السباح

Avjen: Melevan. gemîvan.

ئاڦ ژمنین: مهله فانی، گه می فانی

الملاحه، السباحه

Avjenîn: Melevanî. gemîvanî.

ئاڦ سارک: پيشه که ل سهر ئاڤی بریڤه دچیت تو دی بیژی یادفریت

حشره مائه، طوافه

Av sark: Pêşîyeke liser avê birêve diçît to dê bêjî ya difirrît.

ئاڤا سار: ئاڤا تهزی

الماء البارد

Ava sar: Ava tezî.

ئاڤا سپی: ئاڤه که دکه فیت سهر رهشکا چاڤی چاف کوره دبیت دهختور پشتی ساله کی و یی ئاڤی ژ چاڤی دکتیشن چاف روهن دبیته فه

الماء الابيض ينزل الى العين يؤدي الى العمى

Ava spî: Aveke dikevît ser reşka çavî çav kure dibît dixtur piştî salekê wê avê ji çavî dikêşin çav ruhn di bîte ve.

ئاڤا سار بون: ئاڤا تهزی بون

تبريد الماء

Ava sarbûn: Ava tezîbûn.

ئاڤا سار بوی: ئاڤا تهزی بوی

الماء المبرد

Ava sarbûy: Avatezîbûy.

ئاڤا سار تر: ئاڤا تهزی تر

الماء الابرد

Ava sar tir: Avatezî tir.

ئاڤا سار کرن: ئاڤا تهزی کرن

تبريد الماء

Ava sarkirin: Avatezîkirin.

ئاڤ زێر: باڤ زێر. تام دای بزێری

ماء الذهب، الدجال

Avzêr: Bav zêr. tam day bizêrî.

ئاڤ زێر بون: باڤ زێر بون. تام زێر بون

التدجل

Avzêrbûn: Bav zêrbûn. tam zêrbûn.

ئاڤ زێر بوی: باڤ زێر بوی. تام زێر بوی

المدجل

Avzêrbûy: Bav zêrbûy. tam zêrbûy.

ئاڤ زێر تر: باڤ زێر تر. تام زێر تر

الادجل

Avzêrtir: Bav zêr tir. tam zêr tir.

ئاڤ زێر کرن: باڤ زێر کرن. تام زێر کرن

التدجيل، الادجال

Avzêrkin: Bav zêrkin. tam zêrkin.

ئاڤ زێر کری: باڤ زێر کری. تام زێر کری

المدجل

Avzêrkirî: Bav zêrkirî. tam zêrkirî.

ئاڤ زێریاتی: باڤ زێریاتی. تام زێریاتی

المدجل

Avzêryatî: Bav zêryatî. tam zêryatî.

ئاڤز: بهرگرتی. بحمله

الحامل، الحبل، اللقح، الملقح

Aviz: Bergirtî. bihemle.

ئاڤز بون: بهرگرتن. بحمله بون

الحمل، الحبل، التلوج، النتوج

Avizbûn: Bergirtin. bihemlebûn.

ئاڤز بوی: بهرگرتی بوی. بحمله ئیخستی

الحمل، الحبل، الملقح

Avizbûy: Bergirtî bûy. bihemle êxistî.

ئاڤز کرن: بهرگر کرن. بحمله ئیخستن

التحبيل، التحميل، التلقيح

Avizkirin: Bergir kirin. bihemle êxistin.

ئاڤزی = ئاڤزیاتی: بهرگری. بهرگریاتی

الحمل، الحبل، اللقح

Avizî=Avizyatî: Bergirî. bergiryatî.

ثاڤا سار كرى: ثاڤا ته زاندى
الماء المبرد

Ava sarkirî: Avatezîkirî.

ثاڤا سارى = ثاڤ سارياتي: ثاڤا ته زياتي
بروده الماء

Ava sarî = Avsaryatî: Avatezîyatî.

ثاڤ سيف: شيليا سيفى. دوبا سيفى
عصير التفاح

Av sêv: Şîliya sêvê. duba sêvê.

ثاڤا سفك: ثاڤا شرين و تهزى
الماء العذب، الماء الفرات

Ava sivikî = Av sivkatî: Ava şîrîn u tezî.

ثاڤا سفكى = ثاڤ سفكاتى: ثاڤا شرين و تهزى
الماء العذب، الماء الفرات

Ava sivikî = Avsivkyatî: Ava şîrîn u tezî.

ثاڤ سويرك: خويرافك. ثاڤا خوى
القح، القعاع

Avsûrk: Xûravik. avxwê.

ثاڤ سويرى = ثاڤ سويرياتى: خويرافكى. شورياتى
ملوچه الماء

Avsûrî = Avsûryatî: Xûravikî. şuryatî.

ثاڤ ساركه: ثاڤ ته زينك
براد الماء

Avsarker: Av tezînk.

ثاڤا شارى: ثاڤا شويشتنا مروقى مرى. ثاڤا شووا مرييا
ماء غسل الموتى

Ava şarê: Ava şûştina mirovê mirî. av şîwa mir-
ya.

ثاڤا شهكر: دوبا شهكرى
شراب السكر

Av şekir: Duba şekirê.

ثاڤا شهفى: ثاڤا شهف بسرهقه چوى. دهرمانه بو هنده نه ساخيا.
ثاڤا دئامانى شهف بسرهقه چوى
الماء البائت

Ava şevî: Ava şev biserve çoy. dermane bo
hinde nesaxiya. ava di amanî şev biserve çoy.

ثاڤ شيلى: ثاڤا رهموده. ثاڤا رهمدى. ثاڤا كهولى
الماء العكر

Avaşêlî: Ava remode. ava remidî. ava gewilî.

ثاڤ شيلاندن: ثاڤا رهمداندن. ثاڤا كهولاندن. ثاڤا رهمودهكرن
تعكير الماء

Av şêlandin: Av remidandin. avgewilandin. av
remodekirin.

ثاڤ شيلى كرن: ثاڤا رهمداندن. ثاڤا كهولاندن. ثاڤا رهمودهكرن
تعكير الماء

Av şêlîkirin: Av remidandin. avgewilandin. av
remodekirin.

ثاڤ شيلى بون: ثاڤا رهمدين. ثاڤا كهولين. ثاڤا رهمود بون
تعكر الماء

Av şêlîbûn: Av remidîn. avgewilîn. av remod-
ebon.

ثاڤ شيلى تر: ثاڤا رهمدى تر. ثاڤا كهولى تر. ثاڤا رهموده تر
الماء الاعكر

Av şêlî tir: Av remidî tir. avgewilî tir. av re-
mode tir.

ثاڤا شلقان: ثاڤا پتله دان. ثاڤا سيبهله كهتن. ثاڤا شهبان
تموج الماء

Av şilqan: Avpêledan. av sîpel ketin. av şepan.

ثاڤا شلقاي: ثاڤا پتله كهتى. ثاڤا سيبهله كهتى. ثاڤا شهباندى.
ثاڤا شهباي

الماء المتموج، الماء المخضوض

Av şilqay: Avpêleketî. ava sîpel ketî. ava
şepandî. ava şepay.

ثاڤا شلقاندن: ثاڤا شهباندن
تمويج الماء

Av şilqandin: av şepandin.

ثاڤا شلقاندى: ثاڤا شهباندى
الماء المموج

Av şilqandî: av şepandî.

ثاڤا شيلاندى: ثاڤا رهمداندى. ثاڤا كهولاندى. ثاڤا رهمودهكرى
الماء المعكر

Av şêlandî: Av remidandî. avgewilandî. av re-
modekirî.

ئاف شو: ئافا شوشتن پئی هاتی کرن
الماء المستعمل

Av şo: Ava şuştin pê hatî kirin.

ئاف شور: ئاف سویرک. خویرافک. ئافا تیکه‌لی گئیچی
الماء الاجاج، المهو، ردائه الحساء

Av şorr: Av sûrk. xûravk. ava têkelî gêçê.

ئاف فه‌خارن: ئاف داقورچاندن
شرب الماء

Av vexarin: Av daqurçandin.

ئاف فه‌خاری: ئافدای. ئاف داقورچاندی
شارب الماء
المهو، ردائه الحساء

Av vexarî: Avday. av daqurçandî.

ئاف فه‌گرتن: ئاف داگرتن. ئاف گرتن. ئاف راگرتن
خزن الماء، حبس الماء، توفير الماء

Avgirtin: Av dagirtin. av girtin. av ragirtin.

ئاف فه‌گرتی: ئاف راگرتن. ئاف داگرتی
الماء المخزون

Avgirtî: Av ragirtî. av dagirtî.

ئاف فه‌گر: بێرم. بێرم. گه‌راف. ئاف گرتن
الماء المقتصد، الاقتصاد فی الماء

Av vegir: Bêrim. birêm. gerav. av girtin.

ئاف فه‌رسن: ئاف په‌قان. ئاف زان ئاف ده‌ربون
الانبجاس للماء، التفجر المائي

Av veristin: Av peqan. av zan. av derbon.

ئاف فه‌رساندن: ئاف ده‌رکرن. ئاف به‌ردان. ئاف په‌قاندن
تفجير الماء، اجراء الماء

Av veresandin: Av derkirin. av berdan. av pe-qandin.

ئاف فه‌رساندی: ئاف ده‌رکری. ئاف به‌ردای. ئاف په‌قاندی
تقطر الماء، الماء المجری

Av veresandî: Av derkirî. av berday. av pe-qandî.

ئاف فه‌ورهان: ئاف دێره‌هان. ئاف رژتن. ئاف بارین
تقطر الماء، ترشح الماء، تنشف الماء

Av vewerhan: Av dêrhan. av rijtin. av barîn.

ئاف شیفک: ئافا نه‌الا
المسيل

Av şîvk: Ava nihala.

ئافا شین: ره‌نگی ئافا کویر وراوه‌ستای و مه‌ند ره‌نگی ئافا گه‌ریت
کویر
المهق

Av aşîn: Rengê ava kûr u rawestay u mend. rengê ava gerrêt kûr.

ئاف شوین: دافا به‌نی بجه‌لافه‌ دکن بو دورینا بارا بشوینتی
النما، خيط المخیاط

Av şwîjin: Dava benî bicihala vediken bodurîna bara bişwîjinê.

ئاف شارهان = ئاف شاریان: ئاف که‌ل بون. ئاف که‌لین
تسخين الماء

Av şarhan = Av şaryan: Av kel bon. av kelîn.

ئاف شارهای = ئاف شاریای: ئافا که‌له‌ک که‌ل مروف نه‌ویریت
ده‌ستی که‌تی
الماء الشديد الحرارة

Av şarhay = Av şaryay: Ava gele kel mirov nweêrît destî ketê.

ئاف شلق: شلقاف. سیپه‌ل. پیتا ئافی. پیتل ئاف
موج الماء

Av şîlq: Şîlq av. sîpel. pêla avê. pêl av.

ئاف شاراندن: ئاف که‌ل کرن
تحمیه الماء، تسخين الماء

Av şarandin: Av kel kirin.

ئاف شاراندی: ئاف که‌ل کری. ئافا که‌لاندی
الماء المحمی، الماء المسخن

Av şarandin: Av kel kirin Ava kelandî.

ئاف شوق = ئاف شوقه: ده‌ف شیل. شوربا نه‌باش. گرا‌را رو‌هنا
کیم دان
المهو، الحساء الرديء

Av şoq: av şêl.devşêl. şurba nebaş. girara ruhna kêm dan.

ئاف شوقی: خارنا رو‌هنا بئ سهر و به‌ر نه‌باشی سهر و به‌ر نه‌باش
المهو، ردائه الحساء

Avşoqî: Xarna ruhna bê ser u bernebaş.

ثاف کیر: ثاف دانک. ثاف دیر. ثاف کیش

الساقی، السقاق

Av gêr: Av dank. av dêr. av kêş.

ثاف کیری: ثاف دانکی. ثاف دیری. ثاف کیشی

السقایه، اداره الماء

Av gêrî: Av dan. av dêrî. av kêşî.

ثاف گهرمی: گهرمافی. کهلافی

سخونه الماء، دفی الماء

Av germî : germavî. kelavî.

ثاف گهرم: ثافا کهل

الماء الدافی، الماء الساخن، الماء لاجار

Av gerim: Ava kel.

ثاف گهرم بون: ثافا کهل بون

تدفی الماء، تسخن الماء

Av gerimbûn: Ava kel bûn.

ثاف گهرم بوی: ثافا کهل بوی

الماء المسخن، تسخن الماء

Av gerimbûy: Ava kel bûy.

ثاف گهرم تر: ثافا کهل تر

الماء الادفی، الماء الاسخن

Av gerim tir: Ava kel tir.

ثاف گهرم کرن: ثافا کهل کرن

تسخین الماء، ادفاء الماء، احماء الماء

Av gerimkirin: Ava kelkirin.

ثاف گهرم کری: ثافا کهل کری

الماء المسخن، الماء المحمی، الماء الدفی

Av gerimkirî: Ava kelkirî.

ثاف کر: بیرم. بیرم. کهر. کهراف

المستنقع

المهو، رداؤه الحساء

Av gir: Bêrim. birêm. gerr. gerav.

ثاف گیر: کهرافی. بیرماتی. جهی ثاف لی دروهستیت

الاستنقاع

Avgîrî: Geravî. bêmatî. cihê av lê drawestît.

ثافا گولا: گولاف

ماء الورد

Ava gula: Gulav.

ثاف قهرهای: ثاف دیرهای. ثاف رۆتن. ثاف باری

الماء المقطر، الماء المرشح

Av vewerhay: Ava dêrhay. ava rijtin. av barî.

ثاف قهراندن: ثاف دیراندن. ثاف ریتن. ثاف باراندن

تقطیر الماء

Av vewerandin: Av dêrandin. av rêtin. av barandin.

ثاف قهراندی: ثاف دیراندی. ثاف ریتی. ثاف باراندی

الماء المقطر، الماء المرشح

Av vewerandî: Av dêrandî. av rêtî. av barandî.

ثاف قهرینک: ثاف دیرین. ثاف ریژ. ثاف بارین

قطاره الماء، مقطر الماء

Av vewerînk: Av dêrîn. av rêj. av barîn.

ثافک: شوربه. مهدفینی

الشورباء، مقطر الماء

Avik: Şurbe. medfînî.

ثافا کرن: نۆنین. خانه دان کرن. قهحهواندن

الاعمار، البناء

Avakirin: Nijinîn. xanedankirin. vehewandin.

ثافا کری: نۆنی. خانه دان کری. قهحهواندی

المعمور، المبني

Avakirî: Nijinî. xanedankirî. vehewandî.

ثاف کیش: ثاف میژ. ثاف دانک

السقاء، ساحبه الماء الخزيره

Avkêş: av mêj. av dank.

ثافا کیم: لیمزک. چز میزک

الوشل

Ava kêr: Lêmzik. çizmîzk.

ثافا کیمی: لیمزکی

الوشله

Av kêrî: Lêmzikî.

ثاف کویری: کویراف. روپاری بی بوی و کویر

عمق الماء

Av kûrî: Kûrav. rûbarê borra u kûr.

ثافا کهنی: کوپی بهقک

الماء الاسن، الماء العفن

Ava genî: kurrbeqik.

ثاف قولپښ: ثاف نقور بون، ثاف نقوب بون، ثاف داچون
غور الماء

Av qulipîn: Av niqurbon. av niqub bon. av daçon.

ثاف قولپي: ثاف نقور بوي، ثاف نقوب بوي، ثاف داچوي
الماء الغائر

Av qulipî: Av niqurboy. av niqub boy. av daçoy.

ثافي: ثاو جهو نهر ديتچاندين و درامه تي وي بجووا تين ثافدان. نه يي
بباراني ثافدهن
المائي، السقي، السيجي

Avî: Ew cih u erdê çandin u dirametê wî bi ciwa
têt avdan. neyê bibaranê avden.

ثافي بون: تير ثاف بون. جهي ديم ثافي ببهني سهر ثافي كه
ثاف فهخارن
الارتواء

Avîbûn: Têr av bûn. cihê dêm avê biben ser avî
ken. av vexarin.

ثافي بوي: تشتي تير ثاف وثاف فهخاري
الارتواء

Avîbûy: Tiştê têr av u av vexarî.

ثافي تر: پتر بهر ثاف ونيزيكي جوو رويبار وکانيا يي پتر هاتي
ثافدان وثاف فهخاري
الاروي

Avî tir: pitirber av u nêzîkî cu u rûbar u kaniya
yê pitir hatî avdan av vexarî.

ثافي کرن: ثافدان. جهه كي ديم وخرته مروف ثافي ببهت سهر و
چاندي لي بكت
الارواء

Avîkirin: Avdan. cihekê dêm u xirte mirov avê
bibet ser u çandinê lêbiket.

ثافي كرى: ثهو جهي ديم يي ثاف بري سهر
الاروي

Avîkirî: Ew cihê dêmyê av birî ser.

ثاف تهحل: ثافا كه مورده. ثافا گيچ تيكهل بوي ثافا ژکانا گيچي
بزيت
الخضرمه

Av tehl: Ava gemore. ava gêç têkelboy. ava ji
kana gêçê bizêt.

ثاف تهحلي: ثافا كه مورده يي. ثافشوري
الخضرمه

Av tehlî: Ava gemoreyî. av şurrî.

ثاف بهفر: ثافا بهفري
ماء الثلج

Av befir: Ava befrê.

ثاف زيف: باف زيف
ماء الفضة

Av zîv: bav zîv.

ثافزونك: خهله كا ناسني بسهر يي قاويشا پشتي فه بو گريدانا وي.
خهله كه كا ناسني

الحلقه الحديدية التي في رأس النطاق، كل حلقه للربط
Avzonk: Xeleka asinî. biserê qawîşa piştê ve bo
girêdana wê. xeleka asinî.

ثافيتن: هافيتن. تيوهركرن. تي پهراندن
الرمي، القذف، اللقاء

Avêtin: Havêtin. têwer kirin. tê perandin.

ثافيتن: هافيتن ب ژاندن. پيوهركرن. تي وهركرن
النثر، البذر، الرشق

Avêtin: Havêtin. bijandin. pêwer kirin. tê werki-
rin.

ثافيتي: هافيتي. بژاندي. پيوهركري. تي وهركري
المرمي، المقذوف، الملقى، المرشق، المبدور، المنثور

Avêtî: Havêtî. bijandî. pêwer kirî. tê werkirî.

ثاف ويا: گهر وساري وهينكاتي
الطقس، المناخ

Av u ba: Germ u sarî u hînkatî.

ثاف وناخ: بهر بهاف. ژيوار
البيئه

Av u ax: Berbihav. jîwar.

ثاف ثافك: ثافلدانك. ثافلهك. ميز ميزك. پهقه قوك تويركيت ثافي
لناف پيستي لهشي
الحبن، السلع، العلق، الغده

Avavk: Avildank. avlek. mîzmîzok. peqpequk.
tiwîrkê avê lina pîstê leşî.

ثافار: باغ وزهفي وجنينك
الحقول، البساتين، المزارع، العقار

Aqar: bax u zevî u cinînk.

A	ئا	A	ئا
<p>ئاقل كرن: هشیار كرن. تى گه هاندن التعقيل، الاعقال</p> <p>Aqilkirin: Hişyar kirin. têgehandin.</p> <p>ئاقل كرى: هشیار كرى. تى گه هاندی المعقل</p> <p>Aqilkirî: Hişyarkirî. têgehandî.</p> <p>ئاقل مەند: هشداری. تیر ئاقل اللبیب</p> <p>Aqil mend: Hişdar. têr aqil.</p> <p>ئاقل مەندى: هشداری. تیر ئاقلی اللب، اللب، العبقريه</p> <p>Aqil mendî: Hişdarî. têr aqilî.</p> <p>ئاقل بەرزە: بهیته شه. گه وشه ك. سوتیار. تره دین. ههله دین المغفل، البلید</p> <p>Aqil berze: Beyteşe. gewşek. siwîtar. tirredîn. heledîn.</p> <p>ئاقل بەرزەیی = ئاقل بەرزەياتی: بهیته شهیی. گه وشه کی. تره دینی. ههله دینی. تهله دینی البلاده، الغفله</p> <p>Aqilberzeyî = Aqilberzeyatî: Beyteşeyî. gewşekî. siwîtar. tirredînî. heledînî. teledînî.</p> <p>ئاقل چون: سه رخوه شی. ژخوه چون. نه هشیاری الجنون، السكر</p> <p>Aqil çon: Serxweşî. jixweçon. nehişyarî.</p> <p>ئاقل چوی: سه رخوه شی. ژخوه چوی. نه هشیار المجنون، السكر، السكران</p> <p>Aqil çoy: Serxweş. jixweçoy. nehişyar.</p> <p>ئاقل برن: سه رخوه شی. سه رخوه ش كرن. ئاقل رهقاندن الاسكار</p> <p>Aqil birin: Serxweşî. Serxweş kirin. aqil revandin.</p> <p>ئاقل بری: سه رخوه شی كرى. ئاقل رهقاندی المسكر</p> <p>Aqil birî: Serxweş kirî. aqil revandî.</p> <p>ئاقل سفك: هه لهه لی. هێر. كێژله السفيه</p> <p>Aqil sivk: Hehelî. hêr. gêjele.</p>	<p>ئاقدین: لێك ئالهان. ده می كویلێك دوه رهیتو دبیتفێقی. دبیتژن یی ئاقدی</p> <p>التحقد، التبلور للفاكهه والوزع</p> <p>Aqidîn: Lêk alhan. demê kulîlk dwerhît u dibît fêqî dibêjin yê aqidî.</p> <p>ئاقدی: ئه كویلێكا دوه ره می بوی فێقی المعقد، المتبلور</p> <p>Aqidî: Ew kulîlka werhay boy fêqî.</p> <p>ئاقداندن: ئه دارا كویلێكیت وئ بوی فێقی تعقد ثمر الفاكهه، ای ان الزهره تحولت للثمر</p> <p>Aqdandin: Ew dara kulîlkê wê boy fêqî.</p> <p>ئاقداندی: كویلێكا بوی فێقی المعقد من الزهر</p> <p>Aqdandî: kulîlka boy fêqî.</p> <p>ئاقد: بانئ ببه را لێكدای و به ستی. به ریت بانئ بیت تیک به ستی ولیکدای القبه</p> <p>Aqid: banê bi bera lêkday u bestî berêt bany yêt têk bostî û lêkday.</p> <p>ئاقل: هش العقل، والنهی، الحجا</p> <p>Aqil: Hiş.</p> <p>ئاقل دار: هشیار العقل</p> <p>Aqildar: Hişyar.</p> <p>ئاقل دارى: هشیاری العقلانيه</p> <p>Aqildarî: Hişyarî.</p> <p>ئاقل بون: هشیار بون. تى گه هشتن التعقل</p> <p>Aqilbûn: Hişyar bûn.</p> <p>ئاقل بوی: هشیار بوی. تى گه هشتی المعقل</p> <p>Aqilbûy: Hişyar bûy.</p> <p>ئاقلتر: هشیار تر الاعقل</p> <p>Aqiltir: Hişyar tir.</p>		

ناقل سفکی: ههلههلیباتی، هیراتی، کیژدهیی
السفاهه

Aqil sivkî: Helhelyatî, hêratî, gêjeleyî

ناقل سفک بون: کیژده بون، هیر بون، ههلهه بون
التسفه

Aqil sivkbûn: Gêjelebûn, hêrbûn, helhelebûn

ناقل سفک بوی: کیژده بوی، هیر بوی، ههلهه بوی
المسفه

Aqil sivkbûy: Gêjelebûy, hêrbûy, helhelebûy

ناقل سفک بون: هیر تر، کیژده تر، ههلهه تر
الاسفه

Aqil sivk tir: Hêr tir, gêjele tir, helhelî tir

ناقل سفک کرن: هیر کرن، کیژده کرن، ههلهه کرن
التسفيه، الاسفا

Aqil sivk kirin: Hêr kirin, gêjele kirin, helhelî kirin

ناقل سفک کری: هیر کری، کیژده کری، ههلهه کری
المسفه

Aqil sivk kirî: Hêr kirî, gejele kirî, helhelî kirî

ناقل سفکاتی = ناقل سفکیاتی: کیژده باتی، هیر باتی، ههلههلیباتی، هیری، کیژدهیی
السفه، السفاهه

Aqil sivkatî = Aqil sivkîyatî: Gêjeleyatî, hêryatî, helhelîyatî, hêrî gêjeleyî

ناقل کوه: ناقل بچویک، تهقل پاشفه مایی
القاصر، المتخلف عقليا

Aqil kuh: Eqil biçûk, aqil paşvemay

ناقل کوهی = ناقل کوهیاتی: تهقل بچویکیاتی، تهقل پاشفه مایی، تهقل نهبرین
القصور العقلي

Aqil kuhî = Aqil kuhyatî: Eqil biçûkyatî, aqil paşvemayî, eqil nebirîn

تهقل تیز: زیرهک، تهقل بر، تهقل کویر
الفطین، الحاد الذكاء

Aqil tîj: Zîrek, eqil birr, eqil kûr

تهقل تیز: = تهقل تیزیاتی: زیرهکی، تهقل کویری، زیرهکسانی، تهقل کویریاتی، زیرهکینی

الفطنه، حده الذكاء

Aqil tîjî = Aqil tîjyatî: Zîrekî, eqil kûrî, zîrekatî, aqil kûryatî, zîrekînî.

ناقلهویک: تامانی روبنی داخ کرنی، تامانی دوهن حه لاندنی
الطاوه

Aqlêwîk: Amanê rûn dax kirinê, emanê duhun helandinê.

ناقلینی = ناقلیاتی: تهقل بریاتی، تهقل برین
المعقوله، المعقول

Aqilînî = Aqilyatî: Aqil birîyatî, aqil birrîn.

ناکنجی: بنه جه، خود رست، قهعه وهایی، نهژی
الساکن، المستقر، القاطن، المنوطن

Akincî: Bine cih, xwerist, vehewhay, nihijî.

ناکنجی بون: بنه جهبون، خود رست، قهعه وهایی، نهژی
التوطن، التوطن، التمكن، الاستقرار

Akincîbûn, Bine cihbûn, xweristin, vehewhan, nihijîn.

ناکنجی بوی: بنه جهبوی، قهعه وهایی، نهژی
الموطن، المتوطن، المسكن، المستقر

Akincîbûy: Bine cihbûy, vehewhay, nihijî.

ناکنجی تر: بنه جهتر، قهعه وهایی تر، نهژی تر
الاقطن، الاوطن، الاقر، الاسكن

Akincîtir: Bine cihtir, vehewhay tir, nihijî tir.

ناکنجی کرن: بنه جهکرن، قهعه واندن، نهاندن
التوطن، الاقطان، الاسكان

Akincîkirin: Bine cihkirin, vehewandin, niha-din.

ناکنجی کری: بنه جهکری، قهعه واندی، نهاندی
الموطن، المسكن، المقطن

Akincîkirî: Bine cihkirî, vehewandî, nihandî

ناکنجیاتی: بنه جهی، بنه جهیاتی، قهعه وهان، قهعه ویان
السكون، الاستقرار، القطن، الاستيطان

Akincîyatî: Bine cihyatî, vehewan, vehewyat

ناگاه: های لیبوی، های ژی بوی

اليقظ، الواعي، الشاعر، الحساس، النابه

Agah: Hay lêbûy, hay jêbûy.

ئاگاه بون: های لئی بون. های ژئی بون

التيقظ، التنبه، التوعی، الشعور، التحسس

Agahbûn: Hay lêbûn. hay jêbûn.

ئاگاه بوی: های لیبوی. های ژئی بوی

المتقيظ، المتنبه، المتوعی

Agahbûy: Hay lêbûy. hay jêbûy.

ئاگاه تر: های ژئی تر. های لئی بویتر

الايقظ، الاشعر، الاحسس، الانبه

Agah tir: Hay jêtir. hay lêbûytir.

ئاگاه کرن: های ژئی کرن. های لئی کرن. هایدان

الايقا، الايعاء، التوعيه الاندار

Agahkirin: Hay jêkirin. hay lêkirin. hayadan.

ئاگاه کری: های ژئی کری. های لئی کری. هایدای

المنبه، الميقظ، المشعر

Agahkirî: Hay jêkirî. hay lêkirî. hayday.

ئاگامی = ئاگه میاتی: های ژئیاتی. های لییاتی. هایدانی

الشعور، الاحساس، اليقظه، الانتباه، النباهه

Agahî = Agahyatî: Hay jêyatî. hay lêyatî. haydanî.

ئاگاهدار: هایدار. هشیار. هشدار

اليقظان، الحساس، النابه، المشعر، المتنبه

Agahdar: haydar. hişyar. hişdar.

ئاگاهداری: هایداری. هشداری

اليقظه، الانتباه، الشعور، الاحساس

Agahdarî: haydarî. hişdarî.

ئاگه ژیبون: های ژئی بون. های لئی بون. هشیار بون. های بون

الشعور بالشئ، الحس به

Agah jêbon: Hayjê bon. hay lêbon. hişyarbon. haybon.

ئاگه ژیکرن: های ژئی بون. های لئی کرن. هشیار کرن. هایدان

الابلاغ، الاشعار، الانذار، التنبيه

Agah jêkirin: Hayjê kirin. hay lêkirin. hişyarkirin. haydan.

ئاگه می: های ژئیاتی. های لییاتی. هشیار

العلم، الشعور، اليقظه، الاطلاع، الانتباه

Agahî = Agahyatî: Hayjê yatî. hay lêyatî. hişyarî.

ئاگاه: هشیار. هست. هایدار

الشاعر، اليقظه، المدرك، المطلع

Agah: Hişyar. hest. havdar.

ئاگاهدار: هشدار. هستیار

الحساس، اليقظ، المدرك، المطلع، المنبه

hişdar: Agahdar. hestiyar.

ئاگاهداری: هشداری. هستیاری

الحساس، اليقظ، المدرك، المطلع، المنبه

hişdarî: Agahdarî. hestiyarî.

ئاگاهبون: هشیار بون. های ژیبون. های لئی بون. هستبون

التنبه، التيقظ، التدارك

Agahbûn: Hişyarbon. hayjêbûn. haylêbon. hest bon.

ئاگاهبوی: هشیار بوی. های ژیبوی. های لئی بوی. هستبوی

المتنبه، المتيقظ، المشعر، المنبه

Agahbûy: Hişyarboy. hayjêbûy. haylêboy. hest boy.

ئاگاهکرن: هشیار کرن. های ژیکرن. های لئی کرن. هایدان

الابلاغ، الايقاظ، التنبيه، الاحساس

Agahkirin: Hişyarkirin. hayjêkirin. haylêkirin. haydan.

ئاگاهکری: هشیار کری. های ژیکری. های لئی کری. هایدای

الميقظ، المشعر، المنبه

Agahkirî: Hişyarkirî. hayjêkirî. haylêkirî. hayday.

ئاگاهتر: هشیار تر. های ژئی تر. های لئی تر

الابلاغ، الاطلع

Agah tir: Hişyar tir. hayjê tir. haylê tir.

ئاگر: ههلهکه تشتی دسوژیت یی مه علومه ئیک ژچار نوډایه

النار

Agir: Helmeke tiştî disujît yê melume êk ji çar nijdaye.

ئاگر: نه ساخییه که زئینور وچاندنی دگريت. نه ساخییه کا زوی کوژه

الحمرة الخبيثة، مرض حيواني

Agir: Nesaxiyeke zinêwir u çandinê dgirî. nesaxiyeke zû kuje.

ئاگر بارين: چهكئ ئاگر رٲٲژ

الويل، الدمار، القصف، صنف من القماش

Agir barîn: Çekê agir rêj.

ئاگر باران: چهكئ ئاگر رٲٲژيا ئهسمانى ئافاهى دههريٲفٲت

القصف، البركان

Agir baran: Çekê agir rêjîya asmanî avahiya di-herêfit.

ئاگر بهربون: ئاگر فئ كهتن وسوتنه

الشبوب، الايقاد، الاحتراق، الاشتعال

Agir berbûn: Agirvêketin. sutin.

ئاگر بهربوى: ئاگر فئ كهتى وسوتى

المشتعل، التوقد، المحترق، المشوبوب، المفتون، المفتن

Agir berbûn: Agirvêketin. sutin.

ئاگر بهردان: ئاگر ههلكرن، ئاگر فئ ئٲخستن، سوتن

الاضرام، الاشعال، الفتنة، الاحراق، الايقاد

Agir berdan: Agir helkirin. agir vê êxistin. sutin.

ئاگر بهرداى: ئاگر فئ ئٲخستى، سوتى، ئاگر فئ كهتى

المضرم، الموقه، المشبب

Agir berday: agir vê êxistî. sufî. Agirvê ketî.

ئاگر دان: ئاگر ژهنين

القدح

Agirdan: Agir jenîn.

ئاگر داي: ئاگر ژهنى، ئاگر ژهن

القدح

Agirdan: Agir jenî. agir jen.

ئاگر دار: چهقدار، كريسكدار

القداح، القداحة

Agirdar: Çeqdar kirîskdar.

ئاگر دارى: چهقدارى، كريسكدارى

المقدحة، المقدح

Agirdar: Çeqdarî. kirîskdarî.

ئاگرئ تٲتئ: ئاكرهكه بچويك بهردهن چوفهكى ليك دزفرين ياريا

پئ دكهن

المهزام، عود يجعل فى رأسه نار يلعب، به الطفل

Agirê tîtê: agireke biçûk berdiden çûvekî lêk di-zivrînin yarya pê diken.

ئاگر داكيشان: ئاگر راكيشانا خارى

السخر، السخى

Agir dakêşan: Agir rakêşana Xarî.

ئاگر كهه: ئاگر ههلكهه

المنور، المشعل، الموقد، الوقاد

Agir ker: Agir helker.

ئاگر بهربون: ئاگر فئكهتن، سوتن، كهزين، كوزرين

اللوعه، الالتياح

Agir berbon: Agir vêketin. sutin. gezîn. kuzirîn.

ئاگر پٲفه نان: ئاگر بهردان، ئاگر فئ ئٲخستن

الاضرام، الايذاء، الايلام

Agir pêvenan: Agir berdan. agir vê êxistin.

ئاگر پٲفه ناى: ئاگر بهرداى، ئاگر فئ ئٲخستى

المضرم المؤذى، لمؤلم

Agir pêvenay: Agir berday. agir vê êxistî.

ئاگر بهرستن: ئاگر پٲروزكرن

عباده النار، المجوسيه

Agir peristin: Agir pîroz kirin.

ئاگر بهرٲس: ئاگر عهبدانن، ئاگر پٲروز كرن

عابد النار، المجوسى

Agir perês: Agir ebidandin. agir pîrozkirin.

ئاگر بهرٲسى: ئاگر پٲروزى

عباده النار، المجوسيه

Agir perêşî: Agir pîrozî.

ئاگر دادان: ئاگر ههلكرن، ئاگر بهردان

الاشعال، الايقاد

Agir dadan: Agir helkirin. agir berdan.

ئاگر خوهشبون: قريٲٲن، ئاگر حججين

التأجج، الذكو، الاشتعال

Agir xweşbûn: Qirîpên. agir hicicîn.

ئاگر خوهشبوى: ئاگر حججين، ئاگر ههلبوى

المؤجج، المشعل، المذكو

Agir xweşbûy: Agir hicicî. agir helbûy.

ئاگر خوهش: زوى ههه، زوى سوژ

سريع الاشتعال، سهل الاحتراق

Agir xweş: Zû hel. zû suj.

ئاگر خانه: دوزه، ئیتوین، کوچک

الجهنم، الفرن

Agir xane: Duje. êtwîn. kuçik.

ئاگر فهمرهان: ئاگر رهشمین، ئاگر تهمرین

الانطفاء، الخمود

Agir vemirhan: Agir reşimîn. agir temirîn.

ئاگر فهمرهای: ئاگر رهشمی، ئاگر تهمری

المنطفی، الخامد

Agir vemirhay: Agir reşimî. agir temirî.

ئاگر فهمراندن: ئاگر رهشماندن، ئاگر تهمراندن

اطفاء النار، اخماد النار

Agir vemirandin: Agir reşimandin. agir temirandin.

ئاگر فهمراندی: ئاگر رهشماندی، ئاگر تهمراندی

النار المطفی، النار المخممد

Agir vemirandî: Agir reşimandî. agir temirandî.

ئاگر فهمرین: ئاگر تهمروک، ئاگر رهشموک

الاطفائی، المخممد

Agir vemirîn: Agir temirok. agir reşimok.

ئاگر فهمرینی: ئاگر تهمرینی، ئاگر رهشمینی

الاطفائی

Agir vemirînî: Agir temirînî. agir reşimînî.

ئاگر فیکهتن: ئاگر بهربون، سوتن، کوزرین

الشبوب

Agir vêketin: Agirberbûn. sutin. kuzirîn.

ئاگر فیکهتی: ئاگر بهربوی، سوتی، کوزری

المشوب، المحروق، المشعول

Agir vêketî: Agirberbûy. sutî. kuzirî.

ئاگر فیکهستن: ئاگر بهردان، سوتن، کوزراندن

الاحراق، الاضرام، الايقاد

Agir vêxistin: Agir berdan. sutin. kuzrandin.

ئاگر فهشارتن: ئاگر بن خوهلی کرن، ئاگر پوشاندن

الطین، الکین، التکیبه، الکبه

Agir veşartin: Agir bin xwelî kirin. agir puşandin.

ئاگر فهشارتی: ئاگر بن خوهلی کری، ئاگر پوشاندی

المطین، المکین، الکبو

Agir veşartî: Agir bin xwelî kirî. agir puşandî.

ئاگر خوهشی: زوی ههلی، زوی سوژی

سرعه الاشتعال، سرعه الاحتراق

Agir xweşî: Zû helî. zû sujî.

ئاگر رهشمین: ئاگر فهمرهان، ئاگر فهمریان، تهمرین

الدعر

Agir reşimîn: Agir vemirhan. agir vemiryan. temirîn.

ئاگر رهشمی: ئاگر فهمرهای، ئاگر فهمریای، تهمری

الدعر، المدعور

Agir reşimî: Agir vemirhî. agir vemiryay. temirî.

ئاگرئ بئ دوی: کوپی

الشواظ

Agirêbêdwî: Gurî.

ئاگر ریز: ئاگر باران

البرکان

Agir rrêj: Agir baran.

ئاگر پیش کرن: ئاگر دهفاندن بو ژور کوچکی

دفع النار الى الامام في الموقد

Agir pêşkirin: Agir defandin bo jor koçkî.

ئاگر ستینک: ستیر ستیروک: کیزکه تهیسوک وچریسوک بهشهفی

دقريت

الیراع، الحباب، حشره طیاره مضیئه

Agirstînk: Stêr stêrok. kêzkeke teysuk u çurîsuk bişevê difirrît.

ئاگر تهمرین: ئاگر رهشمین، ئاگر فهمرهان، ئاگر فهمریان

الانطفاء، الخمود للنار

Agir temirîn: Agir reşmîn. agir vemirhan. agir vemiryan.

ئاگر تهمری: ئاگر رهشمی، ئاگر فهمرهای، ئاگر فهمری

النار المكفی، النار الخامد

Agir temirî: Agir reşmî. agir vemirhay. agir vemirî.

ئاگر تهمراندن: ئاگر رهشماندن، ئاگر فهمراندن، ئاگر کوشتن

الاطفاء، الاخماد

Agir temirandin: Agir reşmandin. agir vemirhandin. agir kujtin.

ئاگر هەلبون: ئاگر بەربون، بەلا هەلبون، نەخوێشی هەلدان

الاشتعال، التوقد، ثوران الفتنة

Agir helbon: Agir berbon. bela helbon. nexweşî.

ئاگر کرن: ئاگر هەلکرن

الاشعال، الايقاد، ثوران الفتنة

Agir kirin: Agir helkirin.

ئاگرێ هەل: ئاگرێ بەربوی

الشعل، المشعل

Agiêhel: Agirê berboy.

ئالا: بەیداغ، بان دێر

العلم، الرايه، اللواء

Ala: beydax. bandêr.

ئال: رەنگی سووڕی بالەتە، سووڕی قەبوی، زەرێ برتەقالی زەرێ

تاری

اللون البرتقالي

Al: Rengê surê balete. surê veboy . zerê pirte-qalî.

ئال = ئالی: رەخ، لا، کنار، تەنشت

الجهه، الطرف، الجانب، الصوب، الصفحه

Al = Alî: Rex. al. kinar. tenîşt.

ئالا چی: بەیداغ هەلگر

حامل العلم

Alaê: Baydax helgir.

ئالا دار: بەیداغ هەلگر

Ala dar: Baydax helgir.

ئالا پا کرن: بەیداغ بلند کرن

رفع العلم، اعلاى الرايه

Ala rakirin: Baydax bilind kirin.

ئالا شوپ کرن: بەیداغ خویل و نزم کرن

تنكيس الرايه

Ala şorkirin: Baydax xwîl u nizim kirin.

ئالیکار: هاری کار، بەرمل، پشت گیر، دەست گیر، ملدای

المعاضد، المؤزر، المتکاتف، المؤید، الموالی، المساعد

Alîkar: Harîkar. ber mil. pişt gîr. dest gîr. mil-day.

ئالیکار بون: هاری کار بون، پشت گرتن، دەست گرتن

التعاوض، التأزر، التناصر، التکاتف، التعاون

Alîkarbûn: Harîkarbûn. pişt girtin. dest girtin.

ئاگر قەشێر: ئاگر پوش

الطابن، الکابن، الکابی

Agir veşêr: Agir puş.

ئاگر رێژا ئارهای: ئاگر بارانا هار و دژوار

البركان الثائر

Agir rrêja arhay: Agir barana har u dijar.

ئاگروک: نەساخییەکە چاندن و شینکاتیوگیا دکریت

مرض نباتی

Agirok: Nesaxiyeke. çandin u şinkatî u giya digirît.

ئاگروکی: ئەوکییا وچاندنا قی نەساخیی گرتی

النبات المصاب بهذا المرض

Agirok: Ew giya u çandina vê nesaxiyê girît.

ئاگر کرن: ئاگر هەلکرن

الايقاد للنار

Agir kirin: Agir helkirin.

ئاگر کەر: ئاگر هەلکەر

الوقاد

Agir ker: agirhelker.

ئاگر کوژ: ئاگر قەمروک

الاطفائی

Agir kuj: Agir vemirok.

ئاگر کوژی: ئاگر قەمرین

الاطفائيه

Agir kujî: Agir vemirîn.

ئاگر کوژتن: ئاگر قەمراندن، ئاگر تەمراندن

الاطفاء

Agir kujtin: Agir vemirandin. Agir temirandin.

ئاگر کرتن: ئاگر هەلبون، ئاگر قی کەتن

الانقداح

Agir girtin: Agir helbon. agir vêketin.

ئاگر گر: زوی سوژ، زوی هەل

الشیاع، سرعه الاشتعال، سریع الاشتعال

Agir gir: zû suj. zû hel.

ئاگر کەشی: ئاگر زیقی، ئاگر زیق

الذکو، الوقود، کنايه لسعد الحظ

Agir geşî: Agir zîqî. agir zîq.

ثاليكار بوى: هارى كار بوى. پشت گيربوى. دهست گرتى بوى
المعضد، المؤزر، المكتف

Alîkarbûy: Harîkarbûy. pişt girtbûy. dest girtîbûy.

ثاليكار تر: هارى كار تر. پشت گير تر. دهست گر تر
الاعضد، الاكتف، الانصر، الاعون

Alîkar tir: Harîkar tir. pişt gîr tir. dest gîr tir.

ثاليكار كرن: هارى كار كرن. پشت گرتن. دهست گرتن. ملدان
التعصيد، الاعانه، التأيد

Alîkarkirin: Harîkarkirin. pişt girtin. dest girtin.mildan.

ثاليكار كرى: هارى كار كرى. پشت گرتى. دهست گرتى. ملداى
المعضد، المؤيد، المؤزر، المعين

Alîkarkirî: Harîkarkirî. pişt gîrî. dest girtî.milday.

ثاليكارى = ثاليكارياتى: هارى كارى. دهست گيرى. ملدانى پشت
كرى

العوق، المساعد، التعاضد، الازر، التأيد، النصره

Alîkarkirî = Alîkaryatî: Harîkarkirî. dest girtin.mildanî. pişt girî.

ثالى گر: پشت گر. لاگر. پشت گير. لاگير

المنحاز، المتكرف، الميال، المجانب

Alîgir: Pişt gîr. lagir. pişt gîr. lagîr.

ثالى گرى: پشت گرى. لاگرى. لادرى

التحيز، التطرف، الميل، المالمته، العصبية، التعصب

Alîgirî: Pişt gîrî. lagirî. ladirî.

ثالى سورک: تهخليفه کى هرمىکانه. تهخليفه کى هرمىکيت
هاقيتى نه

صنف من العرموض

Alîsork: Textlîtekê hermîkane. textlîtekê hermîkêt havînêye.

ثالى نوک: نوکيت هيرای وکەر كرى

الحمص المشکور، شطر الحمص، الحفاف

Alî nok: Nokêt hêray u kerkiry.

ثالى سهنگ: لبهرك نه هاتى. خار. شور. نه وهك ئيك

اللهابه، اختلال وزن الحمل المختل

Alîseng: Liberik nehatî. xar. şurr. newek êk.

ثالى سهنگ: نه وهك ئيك. له قله قوک. لبهرك نه هاتى

اختلال التوازن، عدم التعادل

Alîseng: Newek êk. leqlequk.liberik nehatî.

ثالى سهنگ بون: لا شورى بون. بار شوار بون. بار خار بون.
داکيشانا رهخه کى

التلهب عدم الترجع، تخلل التوازن

Alîsengbûn: Laşurrbûn. barşurbûn. bar xarbûn. dakêşana rexe kî.

ثالى سهنگ بوى: تشتى لايى وى داکيشاى ونزم بوى

المختل التوازن

Alîsengbûy: Tiştê layê wî dakêşay u nizimbûy.

ثالى سهنگ تر: پتر خار وشور. داکيشاى تر

الاخلل توازنا

Alîseng tir: Pitir xar u şurr tir. dakêşay tir.

ثالى سهنگ كرن: داکيشاى كرن. له قله قهك كرن

اخلل التوازن، تخليل الوزن

Alîsengkirin: Dakêşaykirin. leqlequk kirin.

ثالى سهنگ كرى: بار خار كرى. بار شور كرى

المخل توازنه

Alîsengkirî: Bar xarkirî. bar şurr kirî.

ثالى سهنگى = ثالىسهنگياتى: لبهرك نه هاتى. داکيشانا رهخه کى .

نه راست ئيك بوى

اختلال التوازن، اللهيه، عدم الرجاحه والتعادل

Alîseng: Liberik nehatî. xar. şurr. newek êk.

ثال چاغ: خاپينوک. خهلهت بهز. پيلان گير. داف دوز

الحيال، المراوغ، المناور، المداور، المدلس

Alçax: Xapînuke. xeletbez. pîlangêr. davduz.

ثال چاغ بون: داف دوز بون پيلان گير بون. خاپان. لادن

التحايل، التداور، الروغان، التدلس، المنوره

Alçaxbûn: Davduzbûn. pîlan gêr bûn. xapan. la-dan.

ثال چاغ بوى: داف دوز بوى. خاپينى بوى

المدلس، المداور، المروغ، المکر

Alçaxbûy: Davduzbûy. xapînbûy.

ثال چاغ تر: پيلان گير تر. داف دوز تر

الاحيل، الادور، الادلس، الاروغ

Alçaxtir: pîlan gêr tir. davduztir.

ثال چاغ كرن: داف دوز كرن. پيلان گير كرن

التحليل، التدليس، الارواغ، التدوير

Alçaxkirin: Davduzkirin. pîlangêrkirin.

نال چاغ كرى: داف دوز كرى. پيلان گير كرى
المكر، المدلس، المروغ

Alçaxkirî: Davduz kirî. pîlangêr kirî.

نال چاغى نال چاغياتى: پيلان گيرى. داف دوزى. داف دوزياتى.
الدلس، الحيله، المناورة، المراوغة، المداورة

Alçaxî: Pîlangêrî. davduzî. davduzyatî.

ئالينوك: پيچكه. بيتنهك. بادهك
اللفاف، الملف، الرباط، الضمام

Alînok: Pêçek. b ênek. badek.

ئالزين: ئالوزين. بى سهرى. شهپزه بى. دهرده سهرى
الشعث، العكش

Alizîn: Alozîn. bêserî. şepirzeyî. derdesery.

ئالزين: سهرگرانى. شهپزه بى. شهپزه بون. دهرده سهر بونپهركنده
بون

الشعث، الورطه، الحيره، السدر، الاضطراب، الارتباك، القلق

Alizîn: Sergiranî. şepirzeyî. şepirzebûn. derdeserbon. perkindebûn.

ئالزى: تيكراماى. پهركنده. شهپزه. دهرده سهر. ليك كهتى
العاكش، المشعث، العكش

Alizî: Têkrramay. perginde. şepirze. derde ser. l êk ketî.

ئالزى: پهركنده. دهرده سهر. شهپزه. ئالوز. هير. سهرگردان
السادر، الحيران، المظطرب، المحير، المرتبك، المقلق

Alizî: Perginde. derdeser. şepirze. aloz. hêr. sergirdan.

ئالزاندن: ليك ئيخستن. گريدان. ئالوزاندن

التعكيش. الاعكاش، التشعيب، الاشعث، التعقيد

Alizandin: L êk êxistin. girêdan. alozandin.

ئالزاندن: سهرگردان كرن. پهركنده كرن. شهپزه كرن. هير كرن.
دهرده سهر كرن

ارباك، التوريط، التحيير، الاسدار، الاغلاق

Alizandin: Sergirrdan kirin. perrginde kirin. şepirzekirin. hêr kirin. derdeser kirin.

ئالزاندى: ليك گريدائى. تيكرا كرى.

المعكش. المشعث، المعقد

Alizandî: L êkgirêday. t êkra kirî.

ئالزاندى: سهرگردان كرى. پهركنده كرى. شهپزه كرى. هير كرى.
دهرده سهر كرى

المربك، المقلق، المحير، المسدر، المورط

Alizandî: Sergirrdan kirî. perrginde kirî. şepirzekirî. hêr kirî. derde ser kirî.

ئالوز: هير. سهرگردان. شهپزه. پهركنده. بى زار
المتحير، المضطرب، الناهف، المرتبك، السادر

Aloz: Hêr. sergirdan. şepirze. perrginde. bêzar.

ئالوز بون: هير بون. سهرگردان بون. شهپزه بون. پهركنده بون.
بى زار بون

التحير، الارتباك، الاضطراب

Alozbûn: Hêrbûn. sergirdanbûn. şepirzebûn. perrgindebûn. bêzarbûn.

ئالوز بوى: هير بوى. سهرگردانى بوى. شهپزه بوى. پهركنده بوى.
بى زار بوى

المحير، المضطرب، المسدر، المنهف، المشكل

Alozbûn: Hêrbûy. sergirdanbûy. şepirzebûy. perrgindebûy. bêzarbûy.

ئالوز تر: هير تر. سهرگردانى تر. شهپزه تر. پهركنده تر. بى زار تر

الاحير، الاربك، الاسدر، الانهف

Alozî tir: Hêrtir. sergirdantir. şepirzetir perrgindetir. bêzar tir.

ئالوز كرن: هير كرن. سهرگردان كرن. شهپزه كرن. پهركنده كرن.
بى زار كرن

التحير، الانهاف، الاسدار، التوريط، الارباك

Alozkirin: Hêrkirin. sergirdankirin. şepirzekirin. perrgindekirin. bêzarkirin.

ئالوز كرى: هير كرى. سهرگردانى كرى. شهپزه كرى. پهركنده كرى.
بى زار كرى

المحير، المربك، المنهف، المسدر

Alozkirî : Hêrkirin. sergirdankirin. şepirzekirî. perrgindekirî. bêzarkirî.

ئالوزى = ئالوزياتى: هيرى. سهرگردانى. شهپزه بى. پهركنده بى.
بى خارى. سهرگردانياتى. هيرياتى. شهپزهياتى. بى زارياتى

الحيره، السدر، الاشكال، النهفه، الفوضى، الهرج

Alozi = Alozyatî: Hêrî. sergirdanî. şepirzeyî. perrgindeyî. bêzarî. sergirdanyatî. hêrryatî.

bêzaryatî. şepirzeyatî.

ثالثن: داری: خنیاتی، خواهشی، تهری، پیروزی
الهنا، البركة، الهلاك، البواد

Altin: Xinyatî. xweşî. taserî. pîrozî.

ثالثن داری: پیروزیاتی، خنیاتی، تهری، پیروزی، خواهشی،
خواهشیاتی
التبریک، التهنئة

Altidarî: Pîrozyatî. xinyatî. taserî. xweşî.
xweşyatî.

ثالف: ثالیك. گییائی هشك زفستانى بدن چافری پز و حیوانی،
مشتی

Alif: alîk. giya yê hişk zivistanêbiden pez u hê-
wanî. miştê.

ثالفدان: ثالیك دان، مشتى دان
التعلیف، الاعلاف

Alifdan: Alîk dan. miştê dan.

ثالف دورین: گییاء دورین، مشتى دورین
حصاء العلف للمواشى للشتاء

Alif durîn: Gîya durîn. miştê durîn.

ثالثاخ: لى گهرهان، لدویف چون، پهنی، نههینی، فهشارتی،
فهشرهای
التحرى، السرى

Altax: lêgerhan. lidûvçon. penî. nehênî. veşartî.
veşirhay.

ثالاف: ثامویر، ثاوین، دهستگاه
اداة

Alav: Amûr. awîz. destgah.

ثالهک: ثالویش، لامک، لاجلاچک
الفک

Alek: Alûş. lamik. laçlaçik.

ثالهک: کولیا هریی
جحشه الصوف

Alek: kolya hiryê.

ثالهک: رمخهک، تایهک، لایى تشتى، لایهک
احد الاطراف، طرف واحد

Alek: Rexek. tayek. layê tiştî. layek.

ثالوزاندن: هیر کرن، سهگردان کرن، شهپرزه کرن، پهړکنده کرن،
بى زار کرن

الاشكال، الارياك، الاطلاق، التنهيف، التأزيم

Alozandin: Hêrkin. sergirdankirin. şepirzekirin.
perrgindekirin. bêzarkirin.

ثالوزاندی: هیر کری، سهگردان کری، شهپرزه کری، پهړکنده
کری، بى زار کری

المؤزم، المشكل، المحير، المربك، المنهف، المورط

Alozkirî: Hêrkin. sergirdankirî. şepirzekirî.
perrgindekirî. bêzarkirî.

ثالوزک: نهساخیا گران: (تیفو)
مرض التيفوئيد

Alozk: Nesaxîya giran. (tîfo).

ثالت: سهرداگرتن، بن دهست کرن
المسيطر المستولى، المهلك

Alt: Serda girtin. dest kirin.

ثالت بون: بن دهست بون، ویران بون، قری بون، برهان
التهلك، التضعف، التفانى

Altbûn: Bin destbûn. wêran bûn. qirr bûn. bi-
rhan.

ثالت بوی: بن دهست بوی، ویران بوی، قری بوی، برهای
المهلك، المفنى، المبيد، المضعف

Altbûy: Bin destbûyn. wêran bûy. qirr bûy. bi-
rhay.

ثالت تر: بن دهست تر، ویرانتر، کلیس تر، قری تر، برهای تر
الافنى، الاهلك، الاضعف، الابدید

Alt tir: Bin dest tir. wêran tir. kilês tir. qirr tir.
birhay tir.

ثالت کرن: بن دهست کرن، ویران کرن، قری کرن، براندن
الافناء، الاباده، الاهلاك، الاضعاف

Altkirin: Bin destkirin. wêran kirin. qirr kirin.
birhandin.

ثالت کری: بن دهست کری، ویران کری، قری کری، براندن
المهلك، المفنى، المبيد، المضعف

Altkirî: Bin destkirî. wêran kirî. qirr kirî. birandî.
ثالتى = ثالتياتی: بن دهستی، ویرانی، برهان، کلیسی، قریاتی.

الضعف، الانخزال، الاهلاك، الاضعاف

Altî = Altyatî: Bin destî. wêranî. birhan. kilêsî.
qirrî.

نالاندن: پېچان. تېوهركرن. لى بادن. تى وهركرن. لى زفراندن. دور
وهړنيان. لى بادن

الف، الفتل، اللوى، الكوى

Alandin: pêçan. têwerkirin. lêzivrandin. dorwer
înan. lêbadan.

نالاندی: پېچای. تېوهركړی. لى بادای. تى وهركړی. لى زفراندی.

دور وهړنيای. لى بادن

الف، الفتل، اللوى، الكوى

Alandî: pêçay. têwerkirî. lêzivrandî. dorwer
înay. lêbaday.

نالهان: تېوهريون. ليک ناليان. ليک بادن. تېک پېچان

التلف، التفتل، التلوى، التشعث

Alhan: Têwerbûn. lêk alyan. lêk badan. têk
pêçan.

نالهائى: باداى. پېچاى. تېوهر بوى. لى زفرى

المفتل، الملتف، الملقوف

Alhay: baday. pêçay. têwerbûy. lêzivry.

نالوبال: فتيقى يهكى وهكى حولكيى يى هوير تره

البرقوق

Alobal: fêqiyekê wekî hulîkê ye hûrtire.

نالو: كييايهكى بيهن خوهشه يى نافي يه لزفى وكفاندا وبهرجوا
شين دبیت. نيركاوى ياخولولويو

من الاعشاب المعطره

Alo: Giyayekê bêhin xweşe yê avîye li zevî u
givande u ber cowa şîndibît. nêrka wî ya xu-
luleye.

نالويش: نالهك. لامك. لاچلاچك. لاملامك

الفك

Alwîş: Alek. lamik. laçlaçk. lamlamk.

ناليستن: فهرهنيانا بئهماني. نهمان تيدان

الفحس، اللبس، اللعق

Alîstin: Verrenîna bezmanî. ezman têdan.

ناليستی: تشتي بئهماني هاتي فهرهني وبهمان تيداي

المحلوس، المفحوس، المعلق

Alîstî: tiştê biezmanî hatî verrenîn u ezman tê-
day.

ناليستى: تشتي بئهماني هاتي فهرهني وبهمان تيداي

المحلوس، المفحوس، المعلق

ناليستى: تشتي بئهماني هاتي فهرهني وبهمان تيداي

المحلوس، المفحوس، المعلق

ناليستى: تشتي بئهماني هاتي فهرهني وبهمان تيداي

المحلوس، المفحوس، المعلق

ناليك: كايى جهى دكهن سهر بودهوارا. جهى لناف كايى

الزفد، العليق، الوجبه الدسمه الاهافيه للحيوان

Alîsk: Alaveke darî pê direnin. amûrê darî hulî

kirnê. kefçikê darî pê dirrenin u hulî diken.

ناليسوك: كاچك. نامويرى فهرهنيانا داري

الملبس، المفحس، المعلق

Alîsok: Kaçik. amûrê verenîna darî.

ناليك: كايى جهى دكهن سهر بودهوارا. جهى لناف كايى

الزفد، العليق، الوجبه الدسمه الاهافيه للحيوان

Alîk: Kaye cehê diken ser bo dewara. cehê li-

nav kayê.

ناليك دان: شهقى دهواري وهغهرى پتر جهى دكهن ناف كايى نو

ددهنى

الترفيد، الازفاد

Alîkdan: Şevê dewarî wexerîpitir cehî bo diken

nav kayê u didenê.

ناليك داي: دهواري تيماركري ونالفداى

المزفد

Alîkday: Dewarê tîmarkirî u alifday.

ناليك خارن: دهواري ناليكا خوه دخوت و خلاص دكته

الترفد

Alîk xarin: Dewarê alîka xwe dixut u xilas diket.

ناليك خارى: دهواري ناليك داي وتيماركري

المزفد

Alîkxarî: Dewarê alîkday u tîmarkirî.

ناليك كرن: ناليك دان

الترفيد، الازفاد

Alîk kirin: Alîkdan.

ناليك كرى: دهواري ناليكداي

المزفد

Alîk kirî: Dewarê alîk day.

ناماده: بهرههف. پهيت. بهردهست. حازر

ممهده، معد، جاهز، حاضر، المهىء

Amade: Berhev. peyt. berdest. hazir.

ناماده بون: بهرههف بون. پهيت بون. بهردهست بون. حازر بون

التحضّر، التجهز، التمهيد، التهيؤ

Amadcbûn: Berhevbûn. peyrbûn. berdestbûn.

hazirbûn.

ناماده بوی: به رههف بوی. پهیت بوی. بهردهستبوی. حازر بوی
المههه، المحضر، المجهز، المعد، المهیء

Amadebûy: Berhevbûy. peytbûy. berdestbûy.
hazirbûy.

ناماده تر: به رههف تر. پهیت تر. بهردهست تر. حازر تر
الاحضر، الاهیاء، الامهد

Amade tir: Berhev tir. peyt tir. berdest tir. hazir
tir.

ناماده کرن: به رههف کرن. پهیت کرن. بهردهست کرن. حازر کرن
الاعداد، التحضير، التجهيز، التهيئه، التمهيد

Amadekirin Berhevkirin. peytkirin. berdestki-
rin. hazirbûn.

ناماده بون: به رههف بون. پهیت بون. بهردهست بون. حازر بون
المههه، المحضر، المهیء، المجهز، المعد

Amadebûn: Berhevbûn. peytbûn. berdestbûn.
hazirbûn.

نامان: تشتی زادی رویدکهنتی وهک له گهن. سینیک، ترار.
لهنگه ریک. مه نجهل. قازان هتد
الانیه، الوعاء، الماعون

Aman: Tiştê zadîrû dkenê wek legen. sênîk. tir-
ar. lengerîk. mencil. qazanhtd.

نامانی ناخی: نامانی ژناخی چیدکهن. وهکدیز وجهرک و کوزک و
مه سین و شکف هتد
الخزف، الفخار

Amanê axê: Amanê ji axê çêdiken wek dîz u
cerk u kuzk u mesîn u şkevhtd.

نامان شوک: زفرک. پاتی نامانا پی دشون و پاقر دکهن
المواصه، غاسل الانیه

Amanşok: Zivirk. patê amana pê dişun u paqij
diken.

نامان شو: کهسی نامانا دشوت و تومیز و پاقر دکهت
المواص، غاسل المواعین

Amanşo: Kesê amana dişut u temîz u paqijdiket.

نامان شویشتن: نامان پاقر کرنوته میز کرن
التمویص، غسل المواعین

Aman şwîştin: Aman paqij kirin u temîzkirin.

بنامان سپی کرن: نامانی سفری سه فار سپی دکهن بلحیمی دا
ژهنکی نهبن

طلاء المواعین بالقصدیر من قبل الصفار

Aman spîkirin: Amanê sifrî sefar spî diken bi
lehîmî da jengî nebin.

نامان جه لاندن: پاقر کرنا نامانا بخیزی بو سپی کرنی بهری
سه فار لحیمی تی دت

تنظيف المواعین بالحصى

Aman celandin: Paqijkirina amana bixîzî bo spî
kîrnê berî sefar lehîmî tê det.

نامان شاراندن: نامانی ناخی پشتی چیکرنی دکهن دگویرهی دا
دابقه لهیت و موکوم بیت

تأجیر المواعین الفخاریه

Aman şarandin: Amanê axê piştî çêkîrnê diken
gûrhêda da biqelhît u mukum bît.

نامانی قوتای: نامانی سفری وهکی په حهن دکهن بفه قوتانی
الاوانی المستطرقة

Amanê qutay: Amanê sifrî wekî pehin diken bi
vequtanê.

نامویر: ناوین. ئالاف. ئالته. دهستگاه
الاله، الاداء

Amûr : Aûz. alav. alet. destgah.

نامویری دودف: نامویری وهکی شیر و خه نجه ری تی ههبن
السنه، ذو حدین من الاله

Amûrêdudev: Amûrê wekî şîr u xencer yê tî he-
bin.

نامویر ژهنین: نامویری ئاسن کهر چیکرت بگویره و چه کهچی
نامویری نوی چیکری
صنع الاله الحداده

Amûr jenîn: Amûrê asinger çêket bi kûrhe u
çekuçi amûrê nû çêkirê.

نامویر ژهن: ئاسن کهر. ئاسن قوت
الحداد، صانع الاله

Amûrjen: Asinger. asin qut.

نامویری ژهنی: نامویر ئاسن کهری نوی چیکری. شول پی نه کری
الاله المصنوعه بالحداده

Amûr jenî: Aiûrê asingerî nû çêkirî. şulpênêkirî.

ئامویر داریتن: ئامویرئ کارخانه گور دکهن قالبی
صب الاله، سكب الاله بالمصنع

Amûrê darrêtin: Amiûrê karxane gur diken qa-libî.

ئامویرئ داریتنی: ئامویرئ کارخانئ چیکری
الاله المصنوعه بالمصنع

Amûr darrêti: Amûrê karxanê çêkirî.

ئامویر داریژ: کارخانا ئامویر چیکرنئ
مصنع الالات والادوات

Amûr darrêj: Karxana amûr çêkirnê.

ئامویر سهقا بون: نوی کرنا ئامویری لکوبرهیی
تصقل وتحدد الاله بالسخونه فی کور الحداد

Amûr seqabûn: Nû kirna Amûrî bi şarandinê likwîrhê.

ئامویر سهقا بوی: ئامویرئ شاراندی وقه لاندى
الاله المحدده بالنار والحداده

Amûr seqabûy: Amûrê şarandî u qelandî.

ئامویر سهقا کرن: شاراندنا ئامویری بکوبرهیی
تحديد وتصقيل الاله بالنار

Amûr seqakirin: Şarandina Amûrî b kwîrhê.

ئامویر سهقا کری: ئامویرئ شاراندی
الاله المڑقه بالنار

Amûr seqakirî: Amûrê şarandî.

ئامویر سهقا کرن: ئامویر خوهشی و دپکرن بهوسانی
شحد الاله، سن الاله

Amûr seqakirin: Amûr xweş u dirr kirin bihusanî.

ئامویرئ هوسی: ئامویرئ دپ خوهشکری
الاله المشحده، الاله المسنه

Amûr husî: Amûrê dirr xweşkirî.

ئامویر هوسان: خوهشکرنا بهوسانی. ئامویر رهنین
تشحد الاله تسنن الاله

Amûr husan: Xweşkirna bi husanî . amû rrenîn.

ئامانج: ئارمانج، هیفی، داخان، قییان، کام، رامان
القصد، الهدف، الغرض، الغايه، المرام

Amanc: Armanc. hîvî. daxwaz. viyan. kam. raman.

ئامانج دیتن: ئارمانج نیشان کرن. ئارمانج خوهیا بوب
رؤيه الهدف

Amanc dîtin: Amanc nîşankirin. armanc xwey-abûn.

ئامانج دییاربون: ئامانج بهلی بون. ئامانج کفش بون. ئامانج
ئاشکرا بون. ئامانج خوهیا بون
وضوح الهدف

Amanc dîyarbûn: Amanc belî bûn. Amanc kifş bûn . Amanc aşkirabûn. Amanc xweyabûn.

ئامانجا دییاربوی: ئامانجا کفش بوی. ئامانجا ئاشکرا بوی.
ئامانجا خوهیا بوی

الهدف الموضح

Amanca dîyarbûy: Amanca kifş bûy . Amanca aşkirabûy. Amanca xweyabûy.

ئامانجا دییار: ئامانجا بهلی . ئامانجا کفش . ئامانجا ئاشکرا .
ئامانجا خوهیا

الهدف الواضح

Amanca dîyar: Armanca belî. Armanca kifş. Armanca aşkira. Armanca xweya.

ئامانج دییارکرن: ئامانج بهلی کرن. ئامانج کفش کرن. ئامانج
ئاشکرا کرن. ئامانج خوهیا کرن

توضيح الهدف، ايهاح الغايه

Amanc dîyarkirin: Amanca belî kirin. Amanca kifş kirin . Amanca aşkirakirin. Amanca xweyakirin.

ئامانجا دییارکری: ئامانج بهلی کری. ئامانجا کفش کری.
ئامانجا ئاشکرا کری. ئامانجا خوهیا کری

الهدف الموضح

Amanca dîyarkirî: Amanc belî kirî. amanca kifş kirî . Amanca aşkirakirî. Amanca xweyakirî.

ئامانج شکاندن: لیدانا ئارمانجا. گهشتنا ئارمانجی
اصابه الهدف

Amanc şkandin: Lêdana armanca . gehîştina armancê.

ئامانج شکین: کهسئ دگهیت ئارمانج وداخازا خوه
مصيب الهدف، الهدف

Amanc şkên: kesê digehît armanc u daxwaza xwe.

ئانجەخ: معیەن. بنهجه. بکوتەک

اکید، اصح، بصعوبه

Ancex: Mi,eyen. binecih. bikutek.

ئانە: دەست گرتن. هاری کاری. دەست درێژ کرن. پێ چێبون

مدد، عون، التوفيق، الموفقیه

Aneh: Dest girtin. harî karî. dest dirêj kirin. pêçêbûn.

ئانەمدان: دەست درێژ کرن. دەست گرتن. هاری کاری کرن. ملدان

الامداد، الموفقیه

Anehdan: Dest dirêj kirin. destgirtin. harîkarî kirin. mildan.

ئانەمدای: دەست گرتی. هاری کاری کری. ملدای

الممد، الموفق، المعان

Anehday: Destgirtî. harîkarî kirî. milday.

ئانەمی: دەست گیرى. پشت گیرى. هاری کاری

المعاونه، الموفقیه، الممد، العون

Anehî: Pişt gîrî. destgîrî. harîkarî.

ئانین: ئینان

الاتیان، الجلب

Anîn: Înan.

ئانوخ: کتیبای پیروز. پەرتوکا پیروز

المصحف، الكتاب المقدس

Anox: Kitêba pîroz. pertuka pîroz.

ئانەمە، ئانها: نوکە. قى گاڤى. قى دەمى

الان، حاليا، حاضرا

Anche. Anha: nuke. vê gavê. vî demî.

ئاند:

تتصل بأخر الفظ، فيجعله مصدرا

And.

ئانگور: هەڤ بەر. بەرامبەر. هەڤگور. بەڤل

الكف، النظير، المقابل، الند، القرين

Angor: Hevber. beramber. hevgur. bevil.

ئانکو= ئانكى: يانى

يعنى

Anko =ankî: Yanî.

ئاھ: دەرەمەت. قووت. کالتین. ئوفین

الاهه، الاته، التנהد، التأوه

Ah: Axên. nalên. kalên. ufên.

ئامانج گەشتن: هیڤى دەست کەتن. کام وەرگرتن وداخازا خوه

بلوغ الهدف، نیل المرام

Aman giheştî: kesê gehişti hîvî u kam u da xwa-za xwe.

ئامانج گەشتى: کەسى گەشتى هیڤى و کام وداخازا خوه

واصل الهدف، بالغ الغايه

Amanc giheştî: Kesê gehişti hîvî u kam u daxa-za xwe.

ئامانج کویریایى: ئارمانج مژوکیایى. ئارمانج. گەولیایى

غموض الهدف، ابهام الغايه

Amanc kîwryatî: Armanc mijukatî . armanc gewliyatî.

ئامانجا کویری: کەسى ئارمانج لێەر گەولی و مژوکی ونەدییار

الغايه المبهمة، الهدف الغامض

Amanc kûrî: Kesê armanc liber gewlî u mijukî u nedyar.

ئامانج دویری: ئارمانجا دویر دەستى

بعد الهدف

Amanc dûrî: Armanca dûr destî.

ئامانجا دویر: کام ئارمانجا دویر دەست یا هیڤى نه

الهدف البعيد

Amanc dûr: kam armanca dûr dest ya hîvîne.

ئامانج نیزیکی: ئارمانجا بەر دەست

قرب الهدف

Amanac nêzîkî: Armanc berdest.

ئامانج نیزیك: کەسى هیڤى نه دویر دەست

الهدف القريب

Amanaca nêzîk: Kesê hîvî nedûr dest.

ئان: هەکە. ئەگەر

او، ام، اما، والا

An: Hekeeger.

ئانە: ماوہیە؟ ئالافى پسیار وبنهجهکرنى یه

اهکذا، هل تحیح، اکدک اداه تاکید

Ane: Maweye? alavê pisyar u bine cih kimêye.

ئانکو: پانی

يعنى

Anko: yanî.

ئاھ: درامەت، قویت، قنیات، دكاك، دەبرە
الرزق، القوت، الذخیره، المؤن

Ah: Deramet. qût. qinyat. dikak. derber.

ئاھ: گازی کرنا کاجوتا بو ریتقە چونئ
ایعاز للثور الفلاحه للوقوف

Ah: Gazîkirna gacuta bo rawestanê.

ئاھ: گازی کرنا بو کا جوتا بو ریتقە چونئ
ایعاز للثیران بالسير والتحرک

Ahe: Gazî kirne bo gacuta bo birêveçunê.

ئاھ کومکرن: قنیات فیک ئیخستن، دكاك چەماندن درامەت
خویرکرن
الامتار

ah komkirin: Qinyat vêk êxistin . dikak ceman-
din. diramet xirkirin.

ئاھکوم کەر: قویت جەمین، قنیات فەک ئیخ
المتر

Ahkomker: Qût cemîn. qinyat. vêk êx.

ئاھ خارن: قویت خارن، فەژین، فەتاندن
الاقتیات

Ahxarin: Qût xarrin. vejîm. qetandin.

ئاھان: راھیلانناخ و نال و زارپیایە
انین الحسره والالم النفسی

Ahan: Rahêlana ax u nal u zarrîyaye.

ئاھین: ئاخین، ئوفین، نالین، کالین
التاؤه، النهده

Ahên: Axên. ufên. nalên. kalên.

ئاھو: گوتنا کەرب فەبون و زقیری وشەپرزی یە
قول يقول للتبرم والامتعاھ الاستنکاری

Aho: Gutina kerb vebon u zivêrî u şepirzeyêye.

ئاھو: مامبیز، ئاسک، خەزال، شفر
الغزال

Aho: Mambiz. ask. xezal. şifir.

ئاھاء کوتنا ئالوزی وشەپرزی یە: مخابنی یا لسهر تشتهکی
نەباش قەومی

کلمه حیره واندهاش واسف

Aha: Gutina aluzî u şepirzeyê ye. mixabinya lis-
er tiştêkê nebaş qewmî.

ئاھەنگ: ستران، شەھیانە، شاھی
الحفله

Aheng: Stiran. şehyane. şahî.

ئاوا: سیقوم، سەلیقە، ریح، رەنگ
الکرز، النمط، الاسلوب، السلیقه

Awa: Sîqum. selîqe. rîç. reng.

ئاوار: پئی خارنەکە چێدکەن ژ روین وئاری تویا
العصیده، من دقیق التوت والعسل

Awar: Pêxarnekê çêdken jirûn u arê twîya.

ئاواز: سەلیقە گوتن، پیتا دەنگی، فەلوفراندا دەنگی
النغم، اللحن، النبره، الغناء، الايقاع الموسیقی، الترتم

Awaz: Selîqe gutin. pêla dengî. pêla dengî. ve-
luvranda dengî.

ئاوازگوتن: ستران بیژی، سەلیقە گوتن
التلحن، الناعم، المغنی، المرنم

Awazgotin: Stiran bêjî. selîqegutin.

ئاواز گو، ئاواز بیژ: فەلوفراندن، ستران بیژ، سلیقه بیژ
الملحن، الناعم، المغنی، المرنم

Awazgo. awazbêj: Veluvrandin. strianbêj.
selîqe bêj.

ئاواز گویی، ئاواز بیژی: ستران بیژی، دەنگ فەلوفراندا، دەنگ لیک
وهرگیران

التلحن، الترتم، التنغیم، الغناء

Awazgoyî. Awazbêjî: Stran bêjî. deng veluvran-
din. deng lèk wergêran.

ئاوین: ئامویر، ئالاف، ئامویری هویر، پرتەک ژتامیری ماکیه
وکارخانا

اله المکائن، الاله الاداة اجزاء المکینه

Aûz: Amûr. alav. amûrê hûr pirtek ji amûrê
makîne u karxana.

ئاوین داریتن: ئاوین چیکرن بکارخانا
صب الاله، سكب الاله

Aûz darrêtin: Aûz çêkirin bi karxana.

ئاوین ژمین: چیکرنا ئامویری
سك الاله، صنع الاله

Aûz jenîn: Çêkirna amûrî.

ئە: نەرى، ھەرى، ھى، بەلى

نعم، بلى، اجل

E: Erê, herê, hê, belê.

ئەبرو: برھو، برى، كفائى موى بى ھنداڧ چاڧى

الحاجب، ج: الحواجب

Ebro: Birhu, birî, kivanê mî yê hindav çavî.

ئەبدال: پورى نىرە

الحیققان، الدیلم ذکر الدراج

Ebdal: Porê nêre.

ئەبدال: بەلنکار، رەبەن، سەفیل، بن پى، بى كەسى

المسكين، الذلیل

Ebdal: Belingaz, reben, sefîl, bînpê, bêkesî.

ئەبدالى: بەلنكازى، بن پىكى، سەفیل، رەبەنى، بى كەسى

المسكنه، الذله، الاستكانه

Ebdal: Belingazî, bin pêkî, sefîlî, rebenî, bekesî.

ئەبەد: ھەرھەر، ھەركاف، تىكجار، تىجارى

قط، ابد، اطلاق، بتاتا

Ebed: Heruher, hergav, êkear, êcarî.

ئەبلوى: ھەلورھای، ھلھلى، پویچ

المتفسخ، الفاسد، الساقط، الكالج

Ebloş: Helwerhay, hilhilî, pwîç.

ئەتەك: بن كراس، كراسى بن جلكا

فانیره نسائى

Etek: Bin kiras, kirasê bin cilka.

ئەجنە: ھندەك رحوجانن سفكن وەك ھەلى ناھین دیتن دىژرنى

(یتى قمره بوشتەر)

الجن، الاجنه

Ecne: Hindek rih û canin sivikin wek helmê nahêndîtn di bêjnê (Yê j me boştir).

ئەجزا خانە: دەرمان خانە

الصيدليه، المدخر

Eczaxane: Derman xane.

ئەجزا جى: دەرمان فروش

الصيدلى

Eczaçî: Derman firuş.

ئەجنە ھنگاتن: لىدانائەجنا، تەپىت ئەجنا

مس الجن

Ecen hingatin: Lêdana ecina, tepêt ecina.

ئاويز دارىڭ: كارخانا چىكرنا ئامویرا فابرىقا چىكرنى

مصنع صب الآلات الميكانيكية

Awîz darrêj: karxana çêkirna amwîra fabrika amwîr çêkirnê.

ئاويز ژەن: ئاسن كەرى ئامویرا چىدكەت

معمل صنع الآلات للمكائن

Awîzjen: Asingerê amwîra çêdket.

ئاواز قەلوفراندىن: پىتە دانان دەنگى، دەنگ لىك وەركىران

التغيم، الترنيم

Awîz velovrandin: Pêlêdana dengî, deng lêk wergêran.

ئاواز دانان، سەلىقە دانان وچىكرن

التلحين ووضع النغمه

Awazdanan: Selîqe danan u çêkirin.

ئاويزى، مەزىقى: ئامویر دەنگ قەلوفراندى

الاله الموسيقية

Awîzê mezîqê: Amwîrê deng veluvrandinê.

ناين: ئول، دىن، رىياز، باوهرى

الدين، العقيدة، المذهب، القاعدة، الطقوس

Ayîn: Ul, dîn, rêbaz, bawerî.

ئاپو: كوتنا زڧىرى وشەپرەڧى وەرەزى بونى بە

كلمه تيرم والم

Ayho: Gutina zivêrî u bêzarîyê u nerazîbonê ye.

ئاي: گازىيا تىش وى زارى يە، نالین وکالین ئە ئە

الانين، الانه

Ay: Gaziya êş u bêzarîyê u nerazî bonê ye.

ئاي ئاي: گازىيا ستران گوتنى يە

ترنم الغناء

Ay ay: gaziya stiran gutinê ye.

ئايا: ئالافى پىسار وچرىسە و ئنتىكاتىي يە

الا، ايها، هلا، هل، للتعجب

Aya : Alavê pisyar u çîrîse u antîkatyê ye.

ئامانج دىتن: ئارمانج نىشان كرن، ئارمانج خوہيا بوب

Amanc dîtin: Armanc nîşankirin. Armanc xwe ya bub.

ئاين رى: شریعت، رىياز وپەرنامى دىن باوهرى يە

منهج العقيدة، نظام الدين

Ayînerê: Şîrîet, rêbaz u bernamê dîn bawerê ye.

ئەردی پلۆخ: جەڤی نەرم و سست و خاف، ئاخاسست
الانماث، الرخو، المشاش

Erdê pilox: Cihê nerm û sistû xav, axasist.

ئەردی تەنگ کۆیر: جەڤی کەندوکۆر و دوربە و کەندال
الوعر، الوعر

Erdêtenh u kûr: Cihê kend û kor û dirbe û kenda.
dal.

ئەردی داکەتی

ئەردی نزم

ئەردی نەرم: جەڤی داچوی و نەژتی
المنبسط، الهبیر، الطحان
المنخفض
المشاش

Erdêdaketî.

Erdênizm.

Erdênerim: Cihê daçuy û nihijî.

ئەردن گار: شارەزایی جەو وارا
الجغرافی

Erdingar: Şarezayê cihuwara.

ئەردن گاری: شارەزاتییا رویی ئەردی، زاتینا جەو وارا
الجغرافی، الجغرافیه

Erdingarî: Şarezatîya roxê erdî, zanîna cihowara.

ئەرزان: بەلاش، بەا کیم، کیم نرخ
الرخيص

Erzan: Belaş, bihakêm, kê nîrx.

ئەرزان بەا: تەشتی نرخە کیم
الرخيص القیمه، زهید الثمن

Erzanbiha. Tîştê nîrxekêm.

ئەرزان بەایی: نرخە کیمی
رخص الثمن

Erzanbihayî: Nîrxekêmî.

ئەرزان بون: کیم بەا بون، بی نرخە بون
الترخص

Erzanbon: Kêm biha bon, bê nîrxebon.

ئەرزان بوی: تەشتی بەایی وی هاتی خاری
المرخص

Erzanboy: Tîştê bihayê wî hafî xarê.

ئەجەنە هەنگاتی: کەسی ئەجنا دەست لێدایی
المسوس من الاجنه

Ecne hingatî: Kesê ecina dest lêday.

ئەختە: خەساندی

الخصی، المخصی، الخصاء

Exte: Xesandî.

ئەختە کرن: خەساندن

الخصاء الحيوان الفحل

Extekirin: Xesandin.

ئەختە: چافری، کەوال، زنیور

الحيوان، الدواب، الماشیه

Exte: Cavrî, kewal, zinêwir.

ئەختە خانە: کوف، ئاخویر، هەل، کول
الاصطبل

Exte xane: Guv, axwîr, hel, kûl.

ئەختەر: ستیر

الكوكب، النجم

Exter: Sitêr.

ئەرمب خانە: تی ریتک، جەڤی دەست ئافێ
المرحاض، الخلا

Edebxane: Têrîtîk, cihê dest Avê.

ئەرد: جە، خاک، ئاخ، وار، ملک، جیهان
الارض، المكان، الموقع

Erd: Xak, ax,war, milik, cîhan.

ئەرد پیشان: زانینا بەنگەها ئەردنی، درێژی و فەرەهی یای،
قەدارکری

مسح الارض، المساحه

Erd pîvan: Zanîna bengiha erdî, dirêjî û ferhîya
wî, qedarkirî.

ئەرد پیف: کەسی بەنگەها ئەردی دپیشت، ئەندازیاری
المساح

Erdpîv: Kesê bengihê erdî di pîvî, endazyarî.

ئەردی پیفای: جەڤی بەنگەهای هاتی پیفان وزانین چەندە
الارض المسوح

Erdê pîvay: Cihê benkiha wî hafî pîvan û zanîna
cende.

ئەرزان تر: تشتی ژهه‌فالا کیم تر
الارخص

Erzantir: Tiştê ji hevala kê m bihatir, belastir.

ئەرزان کړن: بها کیم کړن، نرخه خارئیختن
الترخیص، الارخاص

Erzankirin: Biha kê m kirin, nirxe xarêxistin.

ئەرزان کړی: تشتی بها و نرخاوی ئینای خاری
المرخص

Erzankirî: Tiştê biha û nirxa wî î nayxarê.

ئەرزانی، ئەرزانیاتی: کیم بهایی، به‌رفره‌ی، مشه‌بون
الرخص، الیسار، الرءاء

Erzanî= Erzanyatî: Kê m bihayî, berfirhî, mişebon.

ئەرزنگ: کاریژ
الذقن، الحنک

Erzink: Karêj.

ئەرزنگ: خریقینک، خریقینکیت گری و مرئی
النشیج للبکاء، الحشرجه للموت، لفظ الموت

Erzink: Xirîqênîk, xirîqênkêt girî û mirnê.

ئەرزنی: خرخلیتەکی هژیرایه
صنف من التین الفاخر

Erzinî: Texlîtekê hijîraye.

ئەرمانج: کام هیفی، داخاز، قییان، ئامانج
الهدف، الغایه، الغرض، القصد، لرام

Ermanc: Kam, hîvî, daxwaz, vîyan, amanc.

ئەرمانج دییار: ئارمانج کفش، داخازبەلی، هیفی ئاشکرا
واضح الهدف

Ermanc dîyar: Armanc kits, daxaz belî, hîvî
Aşkîra.

ئەرمانج دییار بون: ئارمانج بون، ئارمانج ئاشکرا بون، هیفی
خوهربون

توضیح الهدف، تبیین الغایه

Ermanc dîyarbon: Armanc belî bon, aşkîra bon,
hîvî xwe ya bon.

ئەرمانج دییار بوی: هیفی ئاشکرا بوی، ئارمانج خوهرباوی
متوضیح الهدف، مبیین الغرض

Ermanc dîyarboy: Hîvî aşkîra boy, armancx-
weya boy.

ئەرمانج دییار کړن: ئامانج کفش کړن، داخاز بەلی کړن، کام
ئاشکرا کړن

توضیح الهدف، ایضاح القصد، تبیین الغایه

Ermanc dîyarkirin: Amanc kifiş kirin, daxaz-
belîkirin, kam aşkîra kirin.

ئەرمانج دییار کړی: هیفی بەلی کړی، داخاز کفش کړی، ئارمانج
خوهربا کړی

موضع الهدف، مبیین الغایه

Ermanc dîyarkirî: Hîvî befkirî, daxaz kifişkirî,
armanc xoya kirî.

ئەرمانج دییارى: ئارمانج کفش، داخاز ئاشکرایى، کام به‌لیاتی
وضوح الهدف، جلاء الغایه، بیان القصد

Ermanc dîyarî: Armanc kifşî, daxaz aşkîrayî,
kam belyatî.

ئەرمانج دویر: هیفی دەرآز، ئارمانج دویر دەست
بعید الهدف

Ermanc dûr: Hîvî deraz, armanc diwîrdast.

ئەرمانج دویری: ئارمانج دویرو دەرآزی
بعد الهدف

Ermanc dûrî: armanc dwîr û derazî.

ئەرمانج گه‌شتن: سه‌ره‌لبونا ئارمانجی، ده‌ست که‌تنا هیفی یی
بلوغ الهدف

Ermanc ghiştin: Serhelbona armancê, dest keti-
na , hîvîyê.

ئەرمانج نیزیکی: نه‌دیر ئارمانج
قریب الهدف

Ermanc nêzîk: Nedîr armanc.

ئەرمانج نیزیکی: ئارمانج به‌رده‌ستی
قرب الهدف

Ermanc nêzîkî: Armanc berdestî .

ئەرمانج هنگاتن: ئارمانج لێدان، ئارمانج فیکه‌تن، داخاز وه‌رگرتن
اصابه الهدف

Ermanc hingatin: Armanc lêdan, armancvêke-
tin, daxaz wergirtin.

ئەرمانجانی: هه‌فرکان نیشان هنگاتنی
سبقا رمی الهدف

Ermancanê: Hevrika nîşan hingatinê.

ئەرمەنج کۆریاتی: ئارمانج مژوکیاتی، ئارمانج گەولیاتی
غموض الهدف

Ermanc kûryatî: Armanc mijûkîyatî, armanc gewlîyatî.

ئەرمەنج مەرەولی: ئارمانج گەولی، ئارمانج مژوکی
ابهام الهدف

Ermanc mirrewlî: Armanc gewilî, mijûkî.

ئەرمە: نیشان، دوری قەمچە، ناتک
علامه، اشاره، رمز، شعار

Erme: Nîşan, dûrî, qemçe, natik.

ئەرنین: روکومین، ئازخروبون، شەمبوزی، سەرکەشی
العصیان، الحرد، الجموح، التمرد، الاعتصام

Erinîn: Rukomîn, azxirobon, Şembozî, serkeşî.

ئەرنین: برین کول بون، برین بەرجفت و دانا بن
النکأ للجرح

Erinîn: Birînkol bon, birîn berciftin û danabin.

العاصی، المتمرد، الجامع المعتصم، الحردان

Erinî: Serkeş, Şemboz, azixro, rûkomî.

ئەرنین: برینا هەلپەرچفتی
الجرح الناکئ

Erinî: Birîna helperçftî.

ئەرناندین: روکماندن، سەرکەش کرن، شەمبوز کرن، ئازخروکرن
الاعضاء، الاجماح الاعصام التحريد

Erinandin: Rûkmandin, azixrukirin, serkeşkirin, Şembozkirin.

ئەرماندی: روکماندی، سەرکەش کری، شەمبوز کری، ئازخرو کری
المعصم، المرد، المشصى الحرد المنکأ

Erimandî: Rûkmandî, serkeşkirî, Şembozkirî, azixrokirî.

ئەرنیاتی: شەمبوزی، ئازخرویاتی، روکومین، سەرکەشی
الحرد، الجموش، العزیان الاعتصام

Erinyatî: Şembozî, azixrûyatî, rokmîn, serkeşî.

ئەرنی: بەلئ، هەرنی، هی، ئا، مانە؟

نعم، اجل، بلی، فی اول الکلام یؤدی الاستفهام هل

Erê: Belê, herê, hê, ê, a, mane?.

ئەز: مرووف بخوه، من
انا

Ez: Mirov bixo, Min.

ئەزینی، ئەزاتی

ئەزئەزین: خوەقیانی، خوە پەرستی لدورخو زفرین
الانانیه

Ezîni= Ezatî.

Ezezînin: Xwevîyanî, xwe peristî, lidûrxwe zivrîn.

ئەزبەنی: ئەزخولام

سیدی، مولای، داعیک

Ezbenî: Ezxolam.

ئەزبەنیاتی: خولامینی، بن دەستی، بن زکی
الخصوع، الخنوع، الذله

Ezbenyatî: Xolamîni. Bindastî, bin zikî.

ئەزمان برین: ئەزمان گریدان، زکداهیلان، دەف گرتن
منع الکلام، الکبت للرأی

Ezman birrîn: Ezman girêdan, zikdahêlan, dev-girtin.

ئەزمان تیژی: دەف خوەشی، ئەزمان حولیاتی، ئەزمان تیلی
سلاطه اللسان

Ezman tîjî: Defxweşî, azman holyatî, azmantîlî.

ئەزماندار: بەرا، ئەزمان خوەش، دەف دژوار، دەف خوەش چەقلوز
المفوه، اللسن، البلیغ، الفصیح، عارف اللغات

Ezmandar: Berra, ezmanxoş, dev dijar, dev xoş, çeqluz.

ئەزماندارى: بەرایى، دەف خوەشی، چەقلوز، ئەزمان حولی، دەف
دژوار

اللسن، الفصاحه، البلاغه، الخبره اللغویه

Ezman hulî: Dev xweş, çeqluzî, ezman xweşî.

ئەزمان حولی: دەف خوەشی، ئەزمان تیلی، ئەزمان حولیاتی
النطوق، السلیط، الفصیح

Ezman.

ئەزمان حولیاتی: چەقلوزی، دەف خوەشی، ئەزمان خوەشی
النطق، السلاطه، الفصاحه

Ezman hulîyatî: Çeqluzî, dev xweşî, ezman xweşî.

ئەزمان درێژ: پربێژ، لەوچە، چەوچەوی
البطریق، الثرثار، الوکیح

Ezman dirêj: Pîrbêjî, lewçe, çewçewî.

ئەزمان درېژى: پربېژى، لەوچەيى، چەوچەويياتى
التريشه، الوكاحه

Ezman dirîjî: Pirbêjî, lewçeyî, çewçewîyatî.

ئەزمان رەش: چۆتيل، لەوچە، يەزمان پيس، ئاخفتن شەقەت
الملقاع

ezman reş: Çivêl, lewçe, ezman pîs, axiftin se-qet.

ئەزمان رەشى: چۆتيل، لەوچەيى، ئەزمان پيسى، ئاخفتن سەقەتى
اللقع، اللقاعه، الخنى

Ezman reşî: Çivêlî, lewçeyî, ezman pîsî, axiftin se-qet.

ئەزمان دەمقیدا هاتن: کوسک بون ئەزمان شوربون
الذأط، الدلع

Ezman devîda hatin: Kusik bon, ezmanşûr bon.

ئەزمان زان: زانايى زمانى، زاردار، ئەزمان دار
اللغوى، عالم اللغة

Ezman zan: Zanayî zimanê, zardar, ezman dar.

ئەزمان زانين: ئەزمان دارى، شارەزايى، زمان نياسين
علم اللغة، خبره اللغات

Ezman zanîn: Ezman darî, zizman şarezayî, zi-man niyasîn.

ئەزمان کەتن: کوسک بون، کەرخين
الاعياء الشديد، شده الخوف والاضطراب

Ezman ketin: Kusik bon, kerixîn.

ئەزمان گولولە: ئەزمان لالوتە، تورتورى
الالكن

Ezman gulole: Ezman lalote, turtyurî.

ئەزمان گولولەيى: ئەزمان لالوتەيى، تورتورياتى
اللكن، اللكنه

Ezman guloleyî: Ezman laluteyî, turturyatî.

ئەزمان گەزىن: ئەزمان ژەنين
الحذى

Ezman gezîn: Ezman jenîn.

ئەزمان گەزوک: ئەزمان ھەن، ئەزمان ژەنووک
الحاذى، الحذى

Ezman gezok: Ezma jen, ezman jenuk.

ئەزمان گەزاندىن: ئەزمان ھەناندىن،
الاحذاء، التحذية

Ezman gezandin: Ezman jenandin.

ئەزمان گەزاندى: ئەزمان ھەناندى
المحذى

Ezman gezandî: Ezman henandî.

ئەزمان گاک: گييايەكى ئافى يى بەلگ پانە دخون ودىكەن ئىپراخ
الحمم، الكحيلاء، نف من الاعشاب يؤكل مطبوخا

Ezman gak: Giyayekê avê yê belig pane dixon ûdikan îprax.

ئەزمان فس: كەسى تيا (ز) بىسەرى ئەزمانى دىبژين
الالغ

Ezman fis: Kesê tîpa(z) biserê ezmanî di bêjît.

ئەزمان فسى: بىسەرى ئەزمانى ئاخفتن
اللثغه، اللثغه

Ezman fisî: Biserê ezmanî axiftin.

ئەژدەھا

ئەژدەھار: مارى گەلەك مەزن، ئیدەك
التنين، الثعبان، الافعى الكبير

Ejdeha.

Ejdehar: Marê gelek mezin, êdek.

ئەژمار: ھەژمار، ھژمار
العدد

Ejmar: Hejmar, hijmar.

ئەژمارتن: ھەژمارتن، ھژمارتن
العد، التعداد

Hjmartin: Hejmartin, hijmartin.

ئەژمارتى: ھەژمارتى، ھژمارتى
المعد، المعداد

Ejmartî: Hejmartî, hijmartî.

ئەژمير: ھژمير، ھەژمير
العداد

Ejmêr: Hijmêr, hejmêr.

ئەژميران: ھژميران، ھەژميران
المعد، التعداد

Ejmêran: Hijmêran, hejmêran.

ئەژنو: چوک، کودکاپیتی
الركبة

Ejno: Çuk, Kudka pêy.

ئەژى: ئەز ژى، هەر وەسا
انا ايضا، كذلك انا

Ejî: Ez jî, her wesa.

ئەسپارتن: پالدان، راسپارتن، حەوالەکر

الايداع، التسليم، التفويض الاحاله، العزو، الاسناد

Espartin: Paldan, raspartin, hewalekirin.

ئەسپارتن: راسپارتن

العوذ، الالتجاء، الاعتصام

Espartin. Raspartin.

ئەسپارتى: تىشتى راسپارتى، داناندی

المحال، المودع، المسلم، المعزو، المسند، الملجئ، المعوذ، المعصم

Espartî: Tiştê raspartî, danandî.

ئەسكەنجەين: ريجولا زنجەيل وهنگفينى

السكنجين

Eskincebîn: Rîçola zincebîl û hingivînî.

ئەسكەر: لەشكەر

الجيش، الجند، العسكر

Esker: Leşker.

ئەسمين: كولىكهكا بېهن خوهشه ياكههى وكويشى يه

الياسمين، زهره

Esmîn: Kulîkeka bêhin xweş ya kwîvî ye.

ئەسمينا كويشى: ئەسمينا بهيارا

الظيمان

Esmîma kûvî: Esmîna beyara.

ئەسمان: بلنداهى

السماء

Esman: Bilindahî.

ئەمشيرەت: ئىل، عىل، بنه باب، ئىجاج

القبيله، العشيره

Eşîret: Êl, êl, binebad, îcax.

ئەشكەرا: دىيار، كفش، بەلى، خوهيا، روھن

ظاهر، جلى، واضح، بين، علنى، ثابت، مكشوف

Eşkera: Diyar, kifîş, beli, xweya, ruhî.

ئەشكەرا بون: دىيار بون، بەلى بون، كفش بون، روھن بون

التوهج، التين، التكشف، التجلى، التثبت

Eşkerabon: Diyarbon, belibon, kifîşbon, ruhî bon.

ئەشكەرا بوى: دىيار بوى، بەلى بوى، كفش بوى، روھن بوى

المجلى، الموضح، المبين، المكشف، المعلن، المثبت

Eşkeraboy: Diyar boy, beliboy, kifîş boy, ruhî boy.

ئەكەرا تر: دىيار تر، بەلى تر، كفش تر خوهياتر، روھن تر

الواضح، الاكشف، الابين، الاثبت، الاعلن، الاظهر، الاجلى

Eşkeratir: Diyartir, belî tir, kifîş tir, xweya tir, ruhî tir.

ئەكەرا كرن: دىياركرن، بەلى كرن، كدش كرن، خوهياكرن، روھن

كرن

الظهار، التوضيح، الابانه، الاعلان، الاثبات، الاكشاف، التنيين

Eşkerakirin: Diyarkirin, belîkirin, xweyakirin, ruhînkirin.

ئەشكەرا كرى: دىياركرى، بەلى كرى، كفش كرى، خوهياكرى، روھن

كرى

المبين، الموضح، المظهر، المثبت، المجلى، المكشف، المعلن

Eşkerakirî: Diyarkirî, belîkirî, kifîş kirî, xwey-
akirî, ruhî kirî.

ئەشكرایى: دىيارى، بەلىياتى، كفشى، خوهيايى، روھنى، روھنیاى

الظهور، الوضوح، البيان، الثبوت، الجلاء، الكشف، الاعلان

Eşkerayî: Dîyarî, belyatî, kifîşî, ruhî, xweyatî.

ئەفجا: فئجا

اذن

Evca: Vêca.

ئەفراندن: چىكرن، نژنين، هەيى كرن

الايجاد، الصنع، الخلق

Efrandin: Çêkirin, nijîn, heyîkirî.

ئەفوين: گىيايه كه مروف بكتشاناوى سەرخوش دبيت، جگاريت

وى سەرخوشىي پەيداكەن

الخشخاش

Efyon: Giyayeke kîşana cigarêt wî serxoşyî
peyda di ken.

ئەفجار: فئيجا، فئيجار
اذن، هذه المره

Efcar: Vêca, vêcar.

ئەفەرم: ناف تیدانا کرنا باشه، پیروزی تیدانه بوکرنا شولهکا چاک
احسنت، اجدت، بورکت

Eferim: Navtêdankirna karekê başe.

ئەف، ئەفە: نیشادانا تشتی حازر وپیش چافه
هذا

Ev= Eve: Nîşadana tiştê hazir û pçş çave.

ئەفان، ئەفنه: نیشا دانا حازریت گهلهک
هؤلاء

Evan= Evne: Nûşadana hazirê gelek.

ئەفرو، ئەفروکه: روزا لسه مروفی، روزا مرفتیدا
اليوم

Evro= Evroke: Roja li ser mirovî, roja mirov
têda.

ئەفیرئ: فئیری، هیره، لفیرئ، ئەف جهه
ههنا

Evêrê: Vêrê, hêre, liuêrê, ev cihe.

ئەفر: عهور، مژئ بهر ئەسمانی، ئەور،
الغيم السحاب

Evir: Ewir, mijê ber esmanî, ewir.

ئەفران: ژێهه، بلند، ژور، بالا، سهردا
الشمال، الفوق. الصعد، السمو، العلى

Evráz: Jêhel, bilind, jor, bala, serda.

ئەفران بون: ژێهه بون، بلند بون، بالابون، ژوربون
التصاعد، التسامى، الاعتلاء -

Evrázbón: Jêhelbon, bilind bon, bala bon, jor
bon.

ئەفران بوی: ژێهه بوی، بالابوی، بلند بوی، ژور بوی
المصعد، المعتلى، المرتقى

Evrázboy: Jêhel boy, bala boy, bilin boy, jorboy.

ئەفران تر: ژێهه تر، سهرداتر، بالاتر، ژورتر، بلندتر
الاصعد، الاعلى، الاسمى

Evráztir: Jêhel tir, serdatir, bala tir, Jortir, bilind
tir.

ئەفران کرن: ژێهه کرن، بالاکرن، بلند کرن، ژورکرن
الاعلاء، الاقاء، التصعيد، الاصعاد

Evrázkirin: Jêhel kirm, bala kirm, jorkirm, bilind
kirm.

ئەفران کری: ژێهه کری، بالاکری، بلندکری، ژورکری
المصد، المعلى، المرقى

Evrázkirî: Jêhel kirî, balakirî, bilindkirî, jorkirî.

ئەفرازی

ئەفران یاتی: ژێهه لی، بلندى، سهرداىی، ژوریاتى
الصعود، العلى، السم، الرقى، المرتقى

Evrázî.

Evrázyatî: Jêhelî, bilindî, serdayî, joryatî.

ئەفساله: سالاسه مروفی، سالامروف تیدا دژیت
هذه السنه

Evsale: sala lisermirovî, sala mirov têt dajît.

ئەفشنگ: ئەو په زوحيوان وچا فیری تیزکاوئ ژبه چوى ومرى
ومای لسه شیرى خوه، مای بشیر ئەهشک بوى
الخادج، اللجنه، المخدوج

Evşing: Ew pez û hêwan û çavriyê têtka wê ji
ber çuy û mirî û may li ser şîrê xwe, may bi
şîr nehişk boy.

ئەفشنگى: بئ تیزکاتى وبشیرماى
الخدج، اللجب

Evşingî: Bêtêjkatî û bişîrmay.

ئەفشین: هشک بون شیرى گوهایت حهوانا يه ژبه ئەساخيه کى
الشسب، الفرق، فساد، مجرد الحليب

Evişîn: Hişk bona şîrê guhanêt heywana ye ji
ber nesaxyekê.

ئەف شهفه: شهفا لسه مروفى، شهفا مروف تیدادژیت
هذه الليلة، هذا المساء

Evşeve: Şeva li ser mirovî, şeva mirov têt dajît.

ئەفیه: ویه، نیشان کرنا تشتی دویه، بوتشتی نیر دبیزن
ذا، ذاک، اولاء

Evêhe: Wêhe, Nîşan kirna tiştê dwîre, bo tiştê
nêre dibêjin.

ئەفیت هه: ویده، ئەویده، نیشان کرنا تشتیت نیرو دویربن
هؤلاء

Evêthe: Wêdhe, ewêhe, nîşan kirna têtê nêru
dwîrbî.

٤٨ **٤٨**: واھ، نیشان کرنا تشتی حازر یی می
تلك

Evahe: Wahe, nîşan kirina tîştê hazit yê mê.

٤٩: فئ، نیشان کرنا تشتی نیری حازر
هذا

Evû: Vî, nîşankirna tîştê nêryê hzir.

٤٩: نیشان کرنا تشتی می یی حازر
هذه

Evê: Vê, nîşan kirna tîştê mê yê hazir.

٤٩: فیان، تنگهزاری
الحب، العشق

Evîn: Vîyan, tengezarî.

٤٩: فیاندار، تنگهزاری
المحبه، الهيام، الوله

Evînî: Vîyandarî, tengezarî.

٤٩: فیندار: خواهش فئ، تنگهزار
المحب، الوله، العاشق، الهائم، المستهام

Evîndar: Xweştivî, tengezarî.

٤٩: ئور، مؤی بهرئه سماني
السحاب، الغيم

Evir: Ewir, mijê ber esmanî.

٤٩: هش
العقل

Eqil: Hiş.

٤٩: دار: هشيار
العاقل

Eqildar: Hişyar.

٤٩: دارى: هشيارى
العقلية

Eqildarî: Hîşyarî.

٤٩: سفک: بهيتهشه، گهوشهک، ترهدين، ههلهدين،
السفيه، الابله

Eqilsîvk: Peyteşey, gewşek, tiredîn, heledîn.

٤٩: سفکی: بهيتهشهیی، گهوشهکی، ترهدينی، ههلهدينی
الفاهه، البلاهه

Eqilsavkî: Blyteşeyî, gewşekî, tiredînî, heledînî.

٤٩ **٤٩**: مه‌ند: تیر ئاقل، ئه‌قل کویر
الفطین، الحصیف

٤٩: قيلمه‌ند: تراقل، ئه‌قل کویری

Eqil mendi: têreqli, eqil kwîrî.

الفظنه، الحضافه

Eqilmendî: Têraqilî, eqil kwîr.

٤٩: برین: بهرئه‌قل
المعقول

Eqil birrîn: Bereqil.

٤٩: برینی: بهرئه‌قلیاتی
المعقولیه

Eqil birrînî: Bereqlîyatî.

٤٩: دکن: درامهت، قویت، قنیات، دکاک، ددبره، فەرێژ، ئاه
الغله، الوارس، الناتج، الزرع، النبات، الاكل، الخبز، الاثبات،
الاسکان، التوقيف

Ekin: Diramet, qwîr, qinyat, dikak, verêj, ah.

٤٩: کله: قه‌مان، هه‌زقین، گیروبون
الامساك، التأخير، التعويق

Egle: Veman, heziqîn, gîrubon.

٤٩: کلهیی: هیدیاتى، ته‌نايى، نه‌رمى، هوگیرویاتى
البطی، السکینه، الهدوء

Egleyî: Hêdîyatî, tenayî, nermî, hogîroyatî.

٤٩: کەر: هه‌که، سوريج
اذا، لئن، لو

Eger: Heke, Swîç.

٤٩: کەرک: هه‌که‌بو
اذا كان، ان، اداه شرط

Egerko: Hekebo.

٤٩: کهرنه: هه‌که‌رنه
والا، وان لم، ولولم

Egerne: Hegerne.

٤٩: ککیل: کاروان، بوشاتى، جه‌ماور، شویه
قافله، زحام، جمهور، معشر

Egêl: Karwan, boşatî, cemawer, Şupe.

٤٩: کلاس: کانکا خودان لهاونرخه، ژه‌مى کان رهق وهشک تره
الماس، الشمرور، السامور

Elmas: Kanka xudan biha û nirxe, ji hemî kana
req û hişk tire.

ئهناپ: دارهكه فيقى يهكئ سور ددهت وهكى حوليكا وحهلزا
دهرمانئ ئيسكايه، بهلكيت وي ههكه بجوين تامئ دبهت و پويج

دكهت

العناپ

Enab: Dareke fêqîyesur ddet wekî hûlîka û hel-
mija dermanê îskaye, belkê wê heke biçûn.
tamê dibet.

ئهناپ دهواری: ددانئ دهواری ییئ کورسیا ژیی وی پی دهیت

زانين

القارح

Enabê dewarî: Didanê dewarî yê kursî jîyê wî
pê dihêt zanîn.

ئهني دانا ناخی: كهتنا سهرله پا ئوسهرو چاڤا

السجده

Enîdana axê: Ketina serlepa û sero çava.

ئهنيشك: ههستيئ ناف بهرا زندهك وزفلهكايه

المرفق

Enûşk: hestîyê nav bera zindek û zivleka.

ئهنيشك: كوژيئ تشتي، قورنه تي تشتي

زاويه الانبوب، العكس

Enîşk: kujyê tiştî, qurnetê tiştî.

ئهندام: پارچيت لهشي، وهك دفن ودهف وچاڤ هتد

العضو

Endam: Parçêt leşî wek difn , dev, çav...hitd.

ئهنبار: كيلهرك

المستودع، المخزن

Enbar: Kêlerk.

ئهنتيكه: تشتي ئهجيپ، تشتي نهديتي، تشتي كيم ونهبوي

العجيب، الغريب، الاثري، النفيس، النادر

Entîke: Tîştê ecîb, tîştê nedîtî, tîştê kê m û neboy.

ئهندازه: ستيره، تيه، سهنته

الهندسه، السميت، الاستقامه، القياس

Endaze: Stêre, tîpe, sente.

ئهندازنان

ئهندازيار: ستيرفان

المهندس

Endazvan.

Endazyar.

ئهلو ئهلو: مريشك وديكلت شامي

الديك الرومي

Eloelo: Mirîşik û Dîklêt şamî.

ئهلالهت: بوشاهي، قهرهبالغ، گهله مروئي، بوشاتي

الزحام، الجمهور، كثره الناس

Elalet: Bşatî, Qere balix, qele mirov, Boşatî.

ئهلهتريك: كههرهبا، لهمپادهستي

الكهرباء، المصباح اليدوي

Eletirîk: Kehreba, Lempa dastî.

ئهلند: سپيده

الفجر، الصبح

Elind: Spêde.

ئهلهك: بزاره، ژيگرتي، بزارتي، ژي گر

النخبة، الصفوة

Elek: Bijare, jêgirtî, bijartî, jêgir.

ئههم:

نحن

Em.

ئههمبار: كيلهرك

المستودع، المخزن

Embar: Kîlerk.

ئههمهك: خلمهت

الخدمة

Emek: xilmet.

ئههم نه: نهئههم

لسنا

Emne: Ne em.

ئهمني: تهختي هنداف چاڤا، دهپي هنداف چاڤا، پشتا ههردو برها

الجبين، الجبهه

Enî: Txetê hindav çava, depî hindav çava, Pišta
herdu birha.

ئهناپ: ددانئ كورسييايئ دويمه هيكي

الناجذ: ج: نواجد

Enab ddanê: Kursîya yê dûmahîkê.

ئەندازى: ستېرەيى
الهندسه، المقايسه

Endazî: Stêreyî.

ئەنجومەن: كوم گر، گوران، قىك كەفت
اللجنة، المجلس، المؤتمر، الهيئه، المجمع

Encumen: Kom gir, goran, vêk keft.

ئە: گوتنا زڧىرى ونەخوشى ونەفيانيه
كلمه تبرم وضجر وتأف

Eh: Gotna zivêrî û nexoš û nevyanê ye.

ئەھا، ئەھە، ئەھو: گوتنا ئنتيكاتيى وچريسى
كلمه دهشه، وتعجب واستغراب

Eha= Ehe= Eho: Gutina intîkatiyê û çrîsê.

ئە: نیشان كرنا نىرى نەحازر
ذاك، هو

Ew. Nîşanî kirna nêrî ne hizir.

ئەوى: وى: نیشان كرنا حازرى نىرە
هو، ذاك

Ewî: Wî, Nîşan kirna hazirê nêre.

ئەوى: وى: نیشان كرنا مى يا حازر
تلك، هي

Ewê: Wê nîşan kirna mê ya hazir.

ئەو ئەھە: نیشان كرنا حازرى نىر
هوذا، هذا هو

Ew eve: Nûşan kirna hazirê nêr.

ئەو: نيشادانا يى حازر
هو، ذاك

Ewe: Nîşana yê hazir.

ئەو: ژھنگى وەرە
منذ، مذ

Ewe: Ji hîndê were.

ئەو چەند: ئەو ھندە
كم، ذاك القدر

Ewçand: Ew hinde.

ئەور: ئەفر، مژى بەرئەسمانى
الغيم، السحاب

Ewr: Evir, mijê ber esmanî.

ئەوارە: رويت، رويس، رووال، حوچ، دەرقالا
العارى، المجرى، المهاجر، المرحل، المشرى

Eware: Rût, rûs, rûwal, hîç, derval.

ئەورى بارانى: ئەفرى بئاف وخوناف
المزن

Ewrêbaranî: Evrê bi av û xunav.

ئەورى بى باران: ئەورى ھشك وزھا
الجهام

Ewrêbêbaran: Ewrê hişk û ziha.

ئەورى چافى: عەفرى دكەثيت سەر چافى
السبل، العفاء، السحب

Erêçavî: Evrê dikevî ser çavî.

ئەوركى: نەساخييهكه فىقى دگريت ودوهرهيت
مرض نباتى يصيب الثمر

Ewirkî: Nesaxyeke fêqî digirî û diwerhêt.

ئەورى تيرئەورى تىك چوى: ئەورى رەش وشين وشوي
المكفر

Ewrêtîr Ewrêtêkçoy: Ewrê reş û şîn.

ئەورتىرى
ئەور تىك چون: ئەور رەش وشينى
الاکفھار

Ewir tîrî Ewir têtçon: Ewir reş û şînî.

ئەورى شور: عەورى نزم
الوطف

Ewrêşorr: Ewrênizim.

ئەورى ومكو ئەوى كو: ئەورى وەسا، ئەوى ھەى
الذى

Ewaêweko Ewêko: Ewê wesa, ewêhey.

ئەواتى: كەساتى
الهويه

Ewatî: Kesatî.

ئەوان: نيشادانا تشتى نىرو نەحازر ودوير
اولئك

Ewan: Nîsadana tiştê nêr û nehazir dûûr.

ئەون: ئەفن، نيشادانا تشتى نىر
هم

Ewin: Evin, nîşadana tiştê nêr.

ئەیلو: تەیرەکی نێرچیرقانه

الصقر، طير من الجوارح

Eylo: Teyre kê nêçrvane.

ئەپهوت: ههفتیا ناف بهرا کانونیا دوی وشووانی یه په‌ییزکه کاپر به‌فرو سه‌رمایه یاقه‌له‌سه

الهلاب، المهلب، الهليب، ايام شدفیده بین کانون الثانی وشباط

Eyhot: Hefta nav bera kanûna diwê û şîwatê ye, peyzkeka pirr befr û sarmaye ya qelse.

ئەپوان: لیوان

البهو، القاعة، الايوان

Eywan: Lîwan.

ئێ: هه‌ری، ئه‌ری، هێ، به‌لی

اجل، نعم

Ê: Herê, erê, hê, belê.

ئێ: چ، چیه

ماذا: ما

Ê: Çu, çîye.

ئێتوین: کوچکی گه‌له‌ک مه‌زن، دوژه

الجهنم، المحرقه

Êtûn: Kuçkê gele mezin, Doje.

ئێجاری: قه‌ت، هه‌ج

بتاتا، ابداء، مطلقا

Êcarî: Qet, hîç.

ئێخستن: ته‌لاش کرن، له‌ردی دان، وه‌شاندن، دا‌قوتان، دانان

الايقاع، الاسقاط

Êxistin: Telaş kirin, lierdî dan, weşandin, daqotan, danan.

ئێخستن: ته‌لاش کرن، له‌ردی دان

الصرع على الارض

Existin: Telaş kirin, lierdîan.

ئێخستن: داروین، فه‌روین، ژبه‌رکرن، شه‌لاندن، تازی کرن

النزع، النضو

Existin: Darîn, verûn, jiberkirin, çelandin, tazî kirin.

ئێخستی: که‌تی، دا‌واتای، وه‌شاندی، وه‌راندی

المصروع، المسقوط، الموقع، المنزوع

Existî: Ketî, dawatî, weçandî, werandî.

ئەوا‌هه: وا‌هه، نیشادانا دویرامی

تلك، هي

Ewahe: Wahe, nîşadana dûra mê.

ئەوێ‌هه: نیشادانا بی دویر ونیر

ذلك هو

Ewêhe: Nîşadana dûr û nêr.

ئەوێ‌دی: بی دی

الآخر

Ewêdî: Yêdî.

ئەوا‌دی: یاری

الاخري

Ewadî: Yarî.

ئە‌ی: گه‌لی، ئالافێ کازییا ناف تیدان وئاگه هکرنی یه

یا، ایها

Ey: Gelfî, alavê gaxzya nav têdan û age hkirinê ye.

ئە‌ی: چ بو ئنتیکاتیی

ماذا للغرابه

Ey: Çu bo intîkatiyê.

ئە‌یتا: گوته‌که بو مخابنی ده‌یت گوته‌ن، مخابن

کلمه اسف

Eyta: Gotineke bo mixabinî dibêt gotin, mixabin.

ئە‌یتا: گوته‌که بو کوفنا نداری وپه‌شیمانێ بکار د ئین

هیئات للحسره

Eyta: Gotineke bo kavandarî û peşêmanî yê bi kardi înin.

ئە‌ینی: ئینی: روژا پای دوستا هه‌فتیی یه بو موسلمانا

الجمعه

Eynî: Înî, Roja pay dosta heftîyê ye bo mosolimana.

ئە‌یهو: گوته‌نا نه‌رازى بون ونه‌فیان وزقیری یه

کلمه اسى مع تبرم وتاقف

Eyho: Yatina nerazî bon û zivêriye.

ئە‌یهو: گوته‌نا کوغان و بورینا تشتی یه

هیئات للحسره والفوات

Eyho: Gotina kovan û berîna tiştîye.

ئىخنى: ترشكا ئافكا باجانا، كوتلكيت بئافكا باجان سوركا دھتىن
لېناندىن، تەخلتەكى كوتلكايە

صنف من الكب

Êxinî: Tirişka avka bacana, kutilkên bikabacan
sorka dihên lēnandin, texlîtekê kutikaye.

ئىدى: ژنە وئە، پىشتى نە، پاشى، فۇتجا

بعد، ئم، اذن، من الآن، فصاعدا

Êdî: Jinihe wêve, piştînihe paşî, vêca.

ئىدەك: مارى مەزن، ئەژدەھار، ئەژدەھا

التنين، الثعبان الكبير

Êdek: Marê mezin, ejdehar, ejdeha.

ئىرە: فۇرە، ھىرە، فۇرە

هنا

Êre: Vêre, hêre, vêrê.

ئىرەش: ھەودان، ھىرە، نژدە

الهجوم، الغارة، الشن، الحملة

Êreş: Hewdan, Hicrûm, Nijde.

ئىزدى: ئۆلەكەيى كەفەن دىيژن مللەتتى وى ئىزدى

اليزيدى

Êzidî: Olekê kevn, dibêjn milletê wî êzdî.

ئىزدىياتى: ئۆلەكەيى كەفەن وژمىژە

اليزيدى

Êzidyatî: Olekê kevin û jimêje.

ئىزەك: ھەندە پرسەن لىسەر وچاقتى بچوئكا پەيدا دىن بئاف

وھورن، ژبەر فۇرە وچاقتا دىيار بن

مرض جلد بثورى يصيب رأس الاطفال

Êzimk: Hinde piriskin liser û çavên biçûka pey-
da dibin bi av û hunrrin.

ئىش: ژان، نەساخى

الوجع الالم، المرض، العذاب، لاذى، الهم

Êş: Jan, nesaxî.

ئىشان: ھەنن وژان بون

التوجع، التألم، التعذب

Êşan: Henîn û jan bûn.

ئىشاي: ژاندار

المعذب، المتألم، المتوجع

Êşaw: Jandar.

ئىشاندىن: ئازار دان

التوجع، التعذب، الالام، الایذاء

Êşandin: Azardan.

ئىشاندى: ئازاردای

الموجع، المعذب، المولم

Êşandû: Azarday.

ئىشین: ئازار

الالام، السقيم

Êşîn: Azar.

ئىشېك: پوشاتيا مروفا بابدويكفە ويدوره وەرھاتى شوپە وکەرھا

مروفا

الوكب، الحاشية، الجمهور

Çşîk: Paşatya mirova bi dûvêkve û bi dor we-
rhatî, şope û kerka mirova.

ئىشا دژوار

ئىشا تىژ: ھانا تىژ

المضض، المضاضه، الالم من وجع المصيبة

Êşadijwar= Eşatîj: Hanatîj.

ئىشا فەكر: نەساخيا فەكرىت وفترا دجيت

الوباء

Êşavegir: Nesaxya vegirît û vêradiçt.

ئىش فەگرتن: فەكواھاز تىنا تىشى ژىكى بويى دى

العدوى

Êşvegirtin: Vegohaztina êşê jiêk bo yê dî.

پىشەوى: ژاندار

السقيم، الموجع، العليل، المعلول

Êşewî: Jandar.

ئىش فەگرى: بە لاف بونانە ساخىي، نەساخى فۇراچون

الموبوء

Êşvegirî: Belav bona nesaxyê, ne saxî vêraçon.

ئىشلەك: كراسى بى ھوچك

الشودر، الزخم

Êşlek: Kirasê bê huçik.

غلهك

ئىشار: پاش نىقرو، پىشتى نىقرو

العصر، المساء

Êvar: Paç nivor, piştînivro.

ئىقارنى: بەر ئاقابونا روژى

الامسيه، العصر

Êvarî: Ber avabûn rojê.

ئىقار باش: سلاف كرنا ئىقارنى يە

مساء الخير

Êvarbaş: Silav kirina êvarêye.

ئىقشنگ: حىوانى تىژك ژېەر چوى ومايه بشير نه هشك بوى

اللجنه، الخادج، المخدوج

Êvşing: Hêwanê têjik ji ber çûy û maye bişîr û ne hiçik bûy.

ئىشنگى: ژېەر چونا تىژكى ومانا لسەر شيرى نه هشك بوى

اللب، الخدج

Êvşingî: Ji ber çona têjkê û man liser şîrî û ne hişik bûy.

ئىفەلى: عامى، هەمىياتى ياخەلكى: بى كەسبى

الغوغاء، الرعاع، العامى، السفلى، الوضع

Êvelî: Amê, hemyatî yaxelkî, bê kesbî.

ئىفەلىياتى: بى كەسياتى، هەمىياتى، عاميا مروفا

الغوغائيه، الرعيه، العاميه، السفاله، الوضعاء

Êvelyatî: Bêkesatî, Hemyatî, Amya mirova.

ئىك: يەك، كت، بتنى، سەرھژمار

الواحد

Êk: Yek, kit, bitinê, ser hijmar.

ئىك ئاف: دەرمامەزن

المحيط، البحر

Êk av: Derya mezin.

ئىك ئافى: ئافدانا ئىكى بو چاندن وشنيكايى

النهله، النهل، السقى الاول والشرب الاول

Êkavî: Avdana êkê bo çandin û şînkatiyê.

ئىك بون: ئىك گرتن، خوه كرنا ئىك، بنافك كەتن

البتوح، الاتحاد، الاندماج

Êkbon: Êk girtin, xwe kirinaêk, binavik ketin.

ئىك بوى: خوهساي ئىك، ئىك گرتى، بنافك كەتى، خوهكرى ئىك

المتحد

Êkboy: Xwesay êk, êkgirtî, binavik ketî, xwe-kirî êk.

ئىك تر: بتنى تر، فەرتر، كت تر

الواحد

Êktir: Bitinêtir, fertir, kittir.

ئىك کرن: لىكدان

التوحيد

Êk kirin: Lêkdan.

ئىك كرى: لىكداى

الموحد

Êkkirî: Lêkday.

ئىكاتى: ئىك گرتنى، فەراتى، كتىنى، تنياتى

الموحد

Êkatî: Êkgirtinî, Feratî, Kitînî, Tinyatî.

ئىكىنى: ننياتى، كتىنى، فەرياتى

الوحدانيه

Êkatî: Tinîyatî, kitînî, feryatî.

ئىك تا: مروفى زراف ولىواز

النحيل، الضاوى، النحيف

Êk ta: Mirovê zirav û lêwaz.

ئىك تايى: زرافى

النحول، النحافه

ktayî: Ziravî.

ئىك جار، ئىك جارى: قەت، هيچ

فقط، ابدأ، مطلقاً، مره واحده

Êkcar = Êkcarî: Qet, hîç.

ئىك دلى: ئىك كرنا فييانى

النيه، العزم، القصد

Êkdilî: Êk kirina viyanê.

ئىك دل: ئىك فييان

العازم، الناولى

Êk dil: Êk viyan.

ئىك پوى: راست گو، راست رايى چوئى، راست رى بونى

الصريح، المستقيم السلوك

Êkrû: Rast go, rast rê çonî rast rê bonî.

ئىك رويياتى: راست گوياتى، راست چون، راست رى بون

الصراحه، الاستقامه

Êkrûyatî: Rast go yatî, rast çon, rast rê bon.

ئىك بەستىن: ئىك كرتى
الاتحاد، التركب، التآلف

Êkbestin: Êkgirtin.

ئىك بەستى: ئىك كرتى
المتحد، المركب، المؤلف

Êkbestî: Êkgirtî.

ئىك سەنتە: ئىك سەنتەر، سەنتەرە راست، راست رېك
النسق، الاستقامه فى الاتجاه

Êk sente: Êk stêr, stêre rast rast rêk.

ئىك نەقل: بىجارەكى، دەمل دەست
مره واحده، فجاء

Êkneqil: Bi carekê, demil dest.

ئىك روى: ئىك مەنى، ئىك رامان، ئىك تەكست
النص، مالا يحتمل الامعنى واحد

êkrû: Êk manî, êk raman, êk tekist.

ئىگە: قەفاندن، پلىت كرن، توركرن، برين
البتىر، القص، القطع

Êge: Qefandin, pilîtkirin, birrîn.

ئىگە كرن: ئىك برين، زەئىلە كرن
التقطيع، التجريح، التفزِيل التجزئ

Êgekirin.

ئىل: عەشیرەت، بىنەباب، ئاجاخ، بىنە مال
العشیره، القبيله

Êl: Jêk birrîn, zivêlekirin.

ئىلچى: رەشەك، زرتەك

الجلوان، الشرطى، الممثل، المندوب، الغثيان

Êlincî: Eçîret, binebab, îcax, binemal.

ئىلەك: كراسى بى ھوچك، چوچك
الشودر، الزخمة

Êlek: Reşek, zirtek.

ئىللەھ: مروفى گەلەنیزىكى مروفى يەيىزكائىكى ھەكى بابى كورپى
براى
اللح

Êlleh: Kirasê be huçik.

ئىللەھى: نىزىكىيا مروفايى نى
اللاحه

Êllehî: Nêzîkîya mirovayniyê.

ئىمىش: بەرى دارا فېقى، فېقى
الفاكهه، الثمره، الناتج للشجر

Êmîş: Berê dara fêqî, fêqî.

ئىكانە: بچوئى بى خوشك و براداي بابا ئەوبتنى ھە
القحاد، من لا اخ له وهو وحده

Êkane: Biçûkê bê xûşk û bira, day bona ewbiti-nê hey.

ئىكانە: تىژكى بەرازى بى وبتنى ژماكى زاي بى ھەقى: بى كت،
بى بتنى، بى فەر
الفرد، الوحيد

Êkane: Têjkê beraziyê bitinê jimakê zay bê hevlî, bê kit, yê bitinê, Bêfer.

ئىكانى بەرازى: زى تىژكى بەرازى بى ئەوبتنى ژماكى زاي بى
ھەقل خویشك برا
الرت

Êkanêberazî: Têjkê berazî yê ew bitinê ji makê zay bê hevil û xûşk û bira.

ئىك نەقل: نجارەكى، بفرەكى
دفعه واحده

Êkneqil: Bicarekê, bifirkekê.

ئىھ: كوتنا رازى بون و كەيف پى ھاتنى يەھەك سەرکەتن و بىدەست
كەتنا
كلمه تقال للفوز والنجاح والرضا

Êh: Gotina razî bon û keyf pê hatinîye wek serketin û bidest ketin.

ئىشىچە: دەمان پاقرى، خوہپارازتى
العفه، الغيره، الشهامه، ضد العار

Êşîçe: Deman paqijî, xwe paraztî.

ئىورىن: لى كوم بون، لى خربون
الحرص، التركيز، التجمع

Êwirîn: Lê kombon, lê xirrbon.

ئىلھو: قورنگوسك، ھەلو، تەيرى چوچكا
الباشق، الصرد طير من الجوارح

Ilho: Qorringosik, helo, teyrê çuçka.

ئىھ: دىنگى ھەشان و ھەمەرىي يە
صوت التعب، والشبع

Ihîh= Ihên: Dengê weşan û hemeryê.

ټلټلې بلقې: څټت نه څټت

الجبر شاء ام لم يشاء، القسر اراد ام لم يريد، شاء ام ابى

Ilqîbilqî: Vêt, Nevêt.

نه، نهين: دهنګى هاتن وچونا بېهنى په

الزحير، الزحار، خروج صوت التنفس

Ihîh= Ihên: Dengê hatin û çona bihnêye.

نه نهى: كهسى بېهن ههلمای دهنګ ژبېهن هاتن وچو ناوى ټټت

المزحر

Ihîhî: Kesê bêhin helmay deng ji bêhin hatin û çona wî têt.

نه نه، نهين: دهنګى دهستانى وکه رخنى په

الانين من العمل الشاق المضنى

Ihîh= Ihên: Dengê destanî û kerxinêye.

ټيځاخ: بڼه مال

القبيله، الاسره، لافخد

Icex: Binemal.

ټيستړ: سهفويه كا مهزنه ژ شفكا چټدكهن دمخل ودانى دكهنى

وهكى كارى

الفداء، النرد، جوالق مخروطى من الخوص

Istir: Sevye ka mezine ji şifçka çêdikin dextl û danî dîkinê wekî karê.

ټيشار: دهرسوكا سهري ژنكايه، پوشى په ټيشك گوشه، كوژى،

قورنهت، كوچ

الركن، الزاويه

Işk: Dessoka serê jinkaye, poşye îşik goşe, kwjî.

ټيشكا بارى: دارهكى دټيخن وهريسي بارى باددهن دابار پى تهنگ

وگشت ببيت

الشط للحمل

Işkabarî: Darekî di êxin werîsê barî badidin da-bar pê teng û giçt bibît.

ټيشك دان: بادان وگشت كرن وگريډانا توند

الشظاظ

Işkdan: Badan û giçtkirin û gir dana tond.

ټيشك داي: بارى هاتى توندكرن

المشظوظ

Işkday: Borê hatî tondkîrin.

ټيشك فى كهتن: ههزقن ئاستهنگا دكهفټ پيش شولى

التحقد للمامور، التعرقل

Işk vêketin: Heziqîn asteng a dikevît pêş şolî.

ټيشك فى كهتى: ههزقينا شولى وگيروكرناوى

المعرل، المعقد

Işk vêketî: Heziqîna şolî û gir û kirina wî.

ټيشكلک: لوتکا لسه لنگهکى: پى قولنگى

الردى، الرديان، القفز على رجل واحد

Işqilk: Lotka li ser lingekî, qolingî.

ټيسله: برکاگشا شتنا ترى وفيقى په

المعصره

Isle: Birka givaûtina.

ټيسک: بټيپن گورتکا گهلهک خارنى په

الفواق، اللهاد

Isk: Bêhin kurtika gelek xarnêye.

ټينان: تشت فهکيشان ورايشانه

الايراد، الاتيان، الجلب

Inan: Tişt vekêşan û rakêşane.

ټيناي: ئهوتشتى هاتى کيشان

الماء، المجلوب، المورد

Inaî: Ewtiştê hatî keşan.

ئو

واو الحال، نحو جاء زيد والشمس طالعو

U

ئو

واو المعيه

U

ئو: واو الوصل

U

ئونيار، ئومبار: کار، کيلهرك

المستودع، المخزن، الهري للقمح

Unbar =Umbar: Kar, kîlerik.

ئو: واو، الاستئناف

O: Waw.

ئوويه: قومرته، قوله، تيب، قول، چهند مروفهک

الرهط، الشرذم، الفئه من الناس

Obe: Qumirte, qole, tib, qol çen mirovek.

ئوتېل: خانه، میخانه، خانایا بهق
الفندق

Otêl: Xane mêvan xana biheq.

ئوور ئوور، ئوورین: قور قور
الغمغم للثور

Orror= Orrên: Qorr qorr.

ئوور ئووری: قور قوری
المغمغم

Orrorrî: Qorr qorr.

ئووتی: داخوک
المکواه

Otî: Daxok.

ئوته چی:
المکواتی

Oteçî.

ئووخ ئووخ: دهنگی خوهشی ونه خوشییا
صوت ، الالم، صوت اللذه

Oxox: Denge xweşî û hexoşya.

ئووش : دهنگی هاژوتنا دهوارایه
الهأها لزجر الدواب

Oşoş: Dengê hajotina dewaraye.

ئووف ئووف، ئووفین: دهنگی نه خوهشی ونه رازی بونی یه دهنگی
ئیشانی یه
صوت الالم، التآفف

Ofof= Ofên: Dengê ne xoş û ne razîbonê ye
dengê êşanê ye.

ئووه ئووه: دهنگی خهه وگری وشینایه
صوت الحزن والنحیب

hoh: Dengê xem û girî û şînaye.

ئووی ئووی، ئوویین: دهنگی ئیش وخهه ئازارایه
صوت الالم والحزن والشقاء

Oyoy= Oyên: Dengê êş û xem û azaraye.

باب: ئەو كەسنى مروڤ ژى بوى

الاب، الوالد

Bab: Ew kesê mirov jê bûy.

بابان: سەرەدانا بویک وزاڤانە بو مالیت بابی وان پشستی

ڤه گوهازتن وداوت کرنی

اول زیاره متبادله بین العروسین لذویها بعد الزواج

Baban: Seredana bwîk û zavane bo malêt babê

wan piştî veguhaztin û dawetakirinê.

بابانی: چونا سەرەدانا مال بابانە

الهديات المتبادله ذوی العروسین لدى زیاره الاولى بینهم

Babanî: Çûna seredana mal babane.

بابەت: ژرەنگ، بکیرھاتی، دانەر، دانان

الائق المناسب، الجدير، الوضع، الموضوع

Babet: Ji reng, bikêrhatî. daner. danan.

بابەت بون: ژرەنگ بون

التناسب، التجدر، التوضع

Babet bûn: ji rengbûn.

بابەت بوی: ژرەنگ بوی

المليق، المنسب، المجر

Babetbûy: ji rengbûy.

بابەت تر: ژرەنگ تر

الاليق، الاجدر، الانسب

Babettir: ji reng tir.

بابەت کرن: ژرەنگ کرن

التنسيب، التلييق، التجدير

Babetkirin: ji rengkirin.

بابەت کری: ژرەنگ کری

المجر، المليق، المنسب،

Babetkirî: ji rengkirî.

بابەتی: ژرەنگیاتی

اللياقه، الجداره، المناسبه

Babetî: ji rengîyatî.

بابەد: کەسێ باکی وی هلنگفتی، دەورێ وی یی نەباش، بەخت

رەش، شول نەهاتی

ذو الفرصه السيئه المؤومه ويعاكسه التيار

Babed: Kesê bak wî hilingivtî, dewrê wî yê

nebaş, bext reş ,şol nehatî.

ب

B

با: هەلم: هەلمەكە ناھیت دیتن. مروڤ پى دژین

الهواء، الريح

Ba: Helim: Helmeke nahêt dîtin. mirov pê dijîn.

با: لنك:

عند، لدى، لدن

Ba: Linik.

با: پەرچفتنا لەشی یە. وەرمینا لەشی یە، پڤ بون

الورم، الغاز، الانتفاخ

Ba: Perçiftina leşîye. werimîna leşîye, pifbûn.

با: زاک، گەر، پتله، دەلیڤه، دەرفه

الدور، التيار، الفرصه المؤاتيه

Ba: Zak. ger. pêle. delîve. derve.

با: دەمى گوهنڤىلا سا وکورگا وزنيوهري چار دەست، پى ژدەها

هياج الجنس للحيوان، نزوة الكلاب والذئاب ونحوهم

Ba: Demê guhnêla sa û gurga û zinêwerî çar

dest û pê ji dehba.

با: لىك زقرين، لىك بادان.

القتل، البرم، اللف، اللوى

Ba: lêk zivrîn . lêk badan.

بابهری = بابهریاتی: سهرکیش، لبه‌رهاتن، رازیاتی
القناعه، الرضاء، الانسجام، الموافقه، الايجاب، الانقياد

Baberî = Baberîyatî: Serkêş. liberhatin. raîyatî.

بابه‌رو: ئەو جەه ژدیواری یی دەرگەهێ پالدهنێ، ئەو کوژیی مێ یه
یی دەرگەهێ پیقه‌دهن

رکن الباب الداخلي، الزاویه الداخليه للباب

Baberro: Ew cihe ji dîwarî yê dergehî paldenê
ew kujyê mêye ye yê dergehî pêvediden.

بابی به‌زێ: تورسکین، چاری، بشکفی

جریان العدو والركض

Bayêbezê: Turiskîn. çarî. bişkîfî.

بابه‌لیچک: تبلا دوماهیێ ژلایی دەرڤه

البنصر

Babelîçk: Tibla dûmhîyê ji layê derve.

بابه‌لیسک: باگەر، هوپا، گورباپی لویلی.

الاعصار

Babelîsk: Bager. hurriba. gurbayê lwîlî.

بابه‌لیسک: کولیکه‌که سهرێ بهاری خێف دبیت گه‌له‌کا نازک وجانه
دبێژنێ ژێ به‌لالیز

صنف من الزهر الربيعي

Babelîsk: Kulîlkeke serê buharê xêv dibît geleka
nazik û cane, dibêjnê jî belalêz.

باب به‌نی: ئاخفتنا بابی لگه‌ل کوری بدلوفانی

خطاب الود والشفقه من الوالد للولد

Bab benî: Axiftina babê li gel kurrî bi dilovanî.

باب دوست: هه‌قالی بابی مروفی، تیکه‌لی بابی

صديق الاب

Babdost: Hevalê babê mirovî, têkelê babê.

باب دوستی: هه‌قالینیا بابی مروفی، تیکه‌لیا بابی مروفی، مروف
نه‌بریت به‌یلت به‌رده‌وام

موصله صداقه صیق الوالد

Babdostî: Hevalînîya babê mirovî. têkeliya babê
mirovî ,mirov nebirrît bihêlit berdewam.

باب دوستینی:

Babdostînî:

بابله‌کان: ته‌خلیته‌کی داوه‌تا کوردی یه. سترانه‌کا داوه‌تیت کوردایه

غناء کردی یرقص علی نغمه رقصه کردیه

Bablekan: Texlîtekê daweta kurdîye. stiraneka
kurdaye.

بابه‌د بون: گه‌رنیک چون، باک ره‌ش بون، ریک خراب بون
سوء الفرصه

Babedbûn: Gernêk çûn. bak reşbûn. rêk xi-
rabbûn.

بابه‌د بوی: که‌سی گه‌راوی نه‌هاتی، خراب بوی

المشؤوم الفرصه، ذو التيار المعکوس من یأتی الرياح ضده

Babedbûy: Kesê gerrawî nehatî. xirabbûy.

بابه‌د تر: یێ زاک وگه‌ر خراب تر

الاعتس فرصه، الاعکس تیارا

Babedtir: Yê zak û gerr xirabtir.

بابه‌د کرن: گه‌رنیک دان، زاک تیکدان

اشام الفرصه

Babedkirin: Gernêkdan. zak têkdan.

بابه‌د کری: گه‌رنیک دای

المشؤم فرصته ودوره

Babedkirî: Gerntêk day.

بابه‌دی: گه‌ر به‌ش، به‌د ونه‌باش

السئ سوء الدور وشؤم التيار والحظ

Babedî: Kerr beş, bed û nebaş.

بابه‌ر: سهرکیش، لبه‌رهاتی، رازی بوی

المطیع، المنقاد، الموافق، المنسجم، المتجاوب، الراضی

Baber: Serkêş. liberhatî. razîbûy.

بابه‌ر بون: سهرکیش بون، لبه‌رهاتن، رازی بون

التراضی، التوافق، الاقتناع، التجاوب، الانسجام

Baberbûn: Serkêşbûn. liberhatin. razîbûn.

بابه‌ر بوی: سهرکیش بوی، لبه‌رهاتی، رازی بوی

المتجاوب، المرضی، المقنع، الموافق

Baberbûy: Serkêşbûy. liberhatî. razîbûy.

بابه‌ر تر: رازی تر، لبه‌رهاتی تر، سهرکیش تر

الاولق، الارضی، الاقنع، الارضی، الاطوع

Babertir: Serkêş tir. liberhatî tir. razî tir.

بابه‌ر کرن: رازی کرن، لبه‌رئنان، سهرکیش کرن

التطویع، الارهاء، التوفیق، الاقتیاد، الاقتناع

Baberkirin: Serkêşkirin. liberînan. razîkirin.

بابه‌ر کری: سهرکیش کری، لبه‌رئناي، رازی کری

المقنع، الموفق

Baberkirî: Serkêşkirî. liberînay. razîkirî.

بابریاتی: جهی بی با ویا لی نهدهت

المكان الذي لا يضره الهواء عند الهبوب لوجود حاجز كالحائط

Babirriyatî: Cihê bê ba û ba lê nedet.

بابوج: پیتلافا ژنا یا بی سم. یان بنی وئی بی دهشت بیت

حذاء نسائی بدون کعب

Baboc: Pêlava jina ya bê sim. yan binê wê yê deş bît.

بابیچ: بالولکا گازئی یه. بالولکا تیک و مرکری

الرزمه، الاضباره، ملف، لفه خبز او غیره

Bapêç: Balolka gazê ye. balolka têk werkirî.

بابهسک: ئاتاف. گرفتاری. دهردهسهری

العدوى، المشکله، البلاء

Bapesk: Ataf. giriftarî. derdeserî.

بابیر: بابی بابی مروفی

الجد

Bapîr: Babê babê mirovî.

بابیرینی: بابینی یا بابی

الجدیه، الجدوة

Bapîrînî: Babîniya babê.

بابیف: ئالافئ پیفانا بای

اله قیاس الهواء، مقياس الريح

Bapîv: Alavê pîvana bay.

بات: گهره. پیتشفهیی. بهرامبه

البدل، العوض، المقابل

Bat: Gerew. pêşveyî. beramber.

باتی: پیتشفهیی. شویناتی. جهگری

النیا به، الوکاله، البدل

Batî: Pêşveyî. şwînatî. cihgirî.

باتی ته: ژپیش تهفه

عوضا عنک، عوضاعنی وکاله لی

Batîte: Ji pêş teve.

باتی من: ژپیش من فه

بدلا عنی، عوضا عنی، وکاله لی

Batîmin: Ji pêş minve.

باتی مه: ژپیش مهفه

بدلا منا، عوضا عنا

Batîme: Ji pêş meve.

باب مەرد: کەسێ بنەمالاوی دمهردبن ودهست فهکری بن

کريم النسب، ذو الاجداد الکرماء

Babmerd: Kesê binemala wî dimerdbin û dest vekirî bin.

باب مرن: ئیتیم بون. بی باب بون

الیتیم، وفاة الوالد

Babmirin: Êtîmbûn. bê babbon.

باب مری: کەسێ بویه سیوی وئیتیم ومایه بی باب

الیتیم

Babmirî: Kesê bûye sêwî û êtîm û maye bê bab.

باب نیزیکی: ئەو کەسێ نیزیکی مروفی بمروفا نیا ژلایی بابی فه.

مروفی مروفی بی ژبابدا

القعدود من النسب

Bab nêzîk: Ew kesê nêzîkê mirovî bi mirovanîya ji layê babê ve. mirovê mirovî yê ji bab da.

بابی: ئەو جەهە بی با لی نهدهت و ژئ نهگريت وهک بهر دیوارهکی

یان بهر ملهکئ

مانع الهواء، مصداه الهواء المنخفض الذي يقل فيه الهبوب

Ba birr: Ew cihe yê ba lê nedet û jê negirîrî wek ber dîwarekî yan ber milekê.

بابی بون: جهی با ژئ نهگريت هاتبیت بهردهکرن یان تشتهک

دا بیت بهر

انقطاع الهواء

Babirrûn: Cihê ba jê ne girîrî hat bît berdekirin yan tiştek dabît ber.

بابی بوی: ئەو جهی با ژئ هاتی گرتن ویا لی نهدهت

المنقطع الريح، المحجب الهواء

Babirrûy: Êw cihê ba jê hatî girtin û ba lê nedet.

بابی تر: جهی ژهه میا کیم با تر لی نهدهت

الاسکن هواء، الاحجب رياحا

Babirrîr: Cihê ji hemîya kêmbatir lê nedet.

بابی کرن: گرتنا بای ژجههکی

قطع الهواء، سد الهواء

Babirrkirin: Girtina bay ji cihekî.

بابی کری: جهی با ژئ گرتی

المنقطع الهواء

Babirrkirî: Cihê ba jê girtî.

B	ب	B	ب
	<p>باجان: تهماته. باجان سورک البازنجان، الطماطم، البندورة</p> <p>Bacan: Temate. bacansork.</p> <p>باجان رهشک: باجانا رهش البازنجان الاسود</p> <p>Bacan reşk: Bacana reş.</p> <p>باجان سورک: تهماته، باجانا سور الطماطم، البندوره</p> <p>Bacansork: Temate. bacana sor.</p> <p>باغ = باخچه: جنیک. زهقیا دارو بارا، باغ. رهز الحديقة، الجنينه، البستان</p> <p>Bax= Baxçe: Cinîk. zevîya dar û bara. bax. rez.</p> <p>باخچه بون: زقی بون. باغ بون. رهز بون البستنه</p> <p>Baxçebûn: Zevîbûn. baxbûn. rezbûn.</p> <p>باخچه بوی: جهی بوی باغ و بیستان المبستنه</p> <p>Baxçebûy: Cihê buy bax û bîstan.</p> <p>باخچه کرن: باغ کرن. زقی کرن وچاندن التبستن</p> <p>Baxçekirin: Baxkirin. zevîkirin û çandin.</p> <p>باخچهفان: رهزفان الناطور</p> <p>Baxçevan: Rezvan.</p> <p>باخچهفانی: رهزفانی النطارة</p> <p>Baxçevanî: Rezvanî.</p> <p>باخاری: ئەو بهنکی هاتی بادان پاشی سست بوی ژبهه فهمانی ژباکه تی وخاف بوی الخیط الراخی بعد القتل الفتیر، القاتر</p> <p>Baxarî: Ew benikê hatî badan paşî sist bûy ji ber vemanê ji baketî û xavbûy.</p> <p>باخاری بون: ئەو بهنکی خاف و سست دبیت پشتی بادان و گشت کرنی ارتخاء الخیط بعد البرم والقتل</p> <p>Baxarîbûn: Ew benikê xav û sist dibît piştî ba- dan û giştkirinê.</p>	<p>باتی ههوه: ژیتش ههوه فه بدلا منکم، عوضا عنکم</p> <p>Batîhewe: ji pêş hewe ve.</p> <p>باتمان: سهنگهکا کیشانی یه (۱۲) کیلویه. چار منه المن، کیل یساوی اثنی عشر</p> <p>Batman: Senga kêşaê ye (12) kîloye. çar mine.</p> <p>باتیک: ترارکی ئاخى. تراری ژئاخى چیکری القحف الخزفی، الزغر</p> <p>Batîk: Tirarkê axê. tirarê ji axê çêkirî.</p> <p>باج: دراف. زیر سهر. سییاوری. باهر الضریبه، الحصه، الرسم</p> <p>Bac: Dirav. zêr ser. siyawirî, bahir.</p> <p>باج بون: دراف بون. سییاوری بون الترسم، التمسک</p> <p>Bacbûn: Diravbûn. siyawirî bûn.</p> <p>باج بوی: دراف بوی. سییاوری بوی المرسوم، المأخوذ ضربته</p> <p>Bacbûy: Diravbûy. siyawirî bûy.</p> <p>باج کرن: دراف کرن. سییاوری کرن. الترسیم، المکس</p> <p>Backirin: Diravkirin. siyawirîkirin.</p> <p>باج کری: دراف کری. سییاوری کری. المرسم الاخذ ضربته</p> <p>Backirî: Diravkirî. siyawirîkirî.</p> <p>باجدار: کهسێ دراف و سییاوریا فیک دئیخیت جایی الضرائب، موظف الضرائب</p> <p>Bacdar: Kesê dirav û siyawirîya vêk di êxit.</p> <p>باج دان: سییاوری دان. دراف دان دفع الضریبه</p> <p>Bacdan: Siyawirî dan. dirav dan.</p> <p>باج دای: درافدای. سییاوری دای دفع الضریبه، المرسوم</p> <p>Bacday: Siyawirî day. dirav day.</p> <p>باج که: بنگهها سییاوری و درافا. سهرگتیریا باجی دائره الضرائب، مدیریه الضریبه</p> <p>Bacgih: Bingeha siyawirî û dirava. sergêrîya bacê.</p>	

باخمبیاتی: زفتیری. زفتیریاتی. نهساخی. نهساخیاتی. نههاتی.
 علله‌داری

السقم، العله، المرض، السقامه

Baximbîyatî: Zivêrî. zivêrîyatî. nesaxî. nesaxîyatî. nehatî.

باخوئش: که‌یف خوئش بون. گرنژی بشکفتی. فه‌بوی

المنشرح، البشوش، الجذلان، المستبشر

Baxweş: Keyf xweşbûn. gîrnîjî. bişkivtî, vebûy.

باخوئش بون: که‌یف خوئش بون. بشکفتی. فه‌بون. گرنژین

الانشراح، الابتهاج، الاغتباط

Baxweşbûn: Keyf xweşbûn. bişkivtî. vebûn. gîrnîjîn.

باخوئش بوی: که‌یف خوئش بوی. دل خوئش بوی. بشکفتی. فه‌بوی.

المنشرح، المغتبط، المجذل

Baxweşbûy: Keyf xweşbûy. dil xweşbûy. bişkivtî. vebûy.

باخوئشتر: که‌یف خوئش تر. بشکفتی تر. فه‌بوی تر. دل خوئش تر

الابهج، الابش، الاجذل

Baxweştir: Keyf xweş tir. bişkivtî tir. dilxweş tir.

باخوئش کرن: که‌یف خوئش کرن. بشکفاندن. دل فه‌کرن

الابهج، الابشاش، الاجذل

Baxweşkirin: Keyf xweşkirin. bişkivandin. dil vekirin.

باخوئش کری: که‌یف خوئش کری. بشکفاندی. دل فه‌کری

المبشش، المبهج

Baxweşkirî: Keyf xweşkirî. bişkivandî. dil vekirî.

باخوئشی: که‌یف خوئشی. بشکفینی. گرنژین. دل خوئشی. که‌یف

خوئشیاتی. که‌یف خوئشی

الانشراح، الابتهاج، الغبطه

Baxweşî: Keyf xweşî. bişkivînî. gîrnîjîn. dil xweşî. keyf xweşîyatî. keyf xweşînî.

باخوئشیاتی

Baxweşîyatî:

باخوئى عباخو: خودان. خودی. میرزا. ناغا

السید، الرب، المالك، الصاحب

Baxwê = Baxo: Xudan. xudî. mîrza. axa.

باخاری بوی: بنی سست وخاف بوی

المرخی، المفتر

Baxarîbûy: Binê sist û xavbûy.

باخاری تر: پتر خاف وسست

الارخی، الافتر

Baxarîtir: Pitir xav û sist.

باخاری کرن: خاف کرن وسست کرنا به‌نکی گشت و توند

التفتیر، الارخاء

Baxarîkirin: Xavkirin û sist kirina benikê gişt û tund.

باخاری کری: به‌نکی هاتی خاف کرن

المرخی، المفتر

Baxarîkirî: Benidkê hatî xavkirin.

باخاریاتی: خافی وسستییا به‌نکی توند و گشت وبادای

الفتور الرخاء الرخو للخیط

Baxarîyatî: Xavî û sistîya benikê tund û gişt û baday.

باخمبی: که‌سی زفتیر هر نه‌ساخ ونه‌هاتی وعلله دار

السقیم، المعلوم، المریض

Baximbî: Kesê zivêr her nesax û nehatî û illedar.

باخمبی بون: زفتیر بون. نه‌ساخ بون. نه‌هاتن

التسقم، الاعتلال، التمرض

Baximbîbûn: Zivêrbûn. nesaxbûn. nehatin.

باخمبی بوی: که‌سی زفتیر بوی. مروفتی نه‌ساخ بوی.

المسقم، المعلوم

Baximbîbûy: Kesê zivêrbûy. mirovê nesaxbûy.

باخمبی تر: یی پتر زفتیر ونه‌هاتی ونه‌ساخ

الاسقم، الاعلل

Baximbîtir: Yê pitir zivêr û nehatî û nesax.

باخمبی کرن: زفتیر کرن. نه‌ساخ کرن

الاسقام، الاعلال، التمریض

Baximbîkirin: Zivêrkin. nesaxkirin.

باخمبی کری: که‌سی هاتی زفتیر کرن بئه‌گه‌ره‌کی

المسقم، المعلن، الممرض

Baximbîkirî: Kesê hatî zivêrkin bi egerekê.

باخوین گرتن: هه‌ودانا وئ کولیئ یه. په‌یدابونا وئ نه‌ساخیئ یه
الاصابه بالورم الخبیث

Baxwîn girtin: Hewadana wê kulîyê ye. peyda
bûna wê nesaxîyê ye.

باخوین شه‌رفه‌ین: چون وساخ بونا قئ نه‌ساخی وکولیئ یه
زوال الورم الخبیث

Baxwîn verrevîn: Çûn û saxbûna vê nesaxî û
kulîyê ye.

بادار: کیسیایه‌کئ ره‌نگئ زهری پئ دکه‌ن. گه‌له‌ک یئ زهره. ریس
وه‌ریا پئ ره‌نگ دکه‌ن

الورس، صنف من الاعشاب یصبغ به اللون الاصفر
Badar: Giyayekê rengê zerî pêdiken. gelek yê
zere. rîs û hirya pê reng diken.

بادار: جهئ گه‌له‌ک به‌هر ویا‌یه. جهئ به‌ریا
الهوائی

Badar: Cihê gelek bihurr û baye. cihê berba.
بادان: تیتک ئالاندن. لیک زفراندن
البرم، اللف، اللوی، القتل

Badan: Têkalandin. lêk zivrandin.
بادای: تشتئ لیک ئالاندی و لیک زفری
المبروم، الملفوف، الملوی، المقتول

Baday: Tiştê lêk alandî û lêk zivrî.
بادان: چه‌پ دان
الانعطاف، التعرج، المیلان

Badan: Çepdan.
بادای: چه‌پدای
المنعطف، المعرج، المائل

Baday: Çepday.
بادان: لیک وه‌ربادان
الاحیص، الاعصال، الالواء

Badan: Lêk werbadan.
بادای: لیک وه‌ربادای
الحيص، المحیص، العصل، المعصل، اللوی، الملوی

Baday: Lêk werbaday.
باده‌ک - بادوک: پیچه‌ک. ئاله‌ک. زفروک
اللولب، الملویه، البریم، القلد، الفتیل، الملف، المنعطف

Badek = badok: Pîçek. alek. zivirok.

باخوئ بون: خودان بون. ئاغا بون. میرزا بون
التسید، التسود

Baxwêbûn: Axabûn. xudanbûn mîrzabûn.
باخوئ بوئ: خودان بوئ. بوئ خودان. ئاغا بوئ. میرزا بوئ
المسود

Baxwêbûy: Xudanbûy. bûyxudan. axabûy.
mîrzabûy.
باخوئ تر: خودان تر. ئاغا تر. میرزا تر. ماقویل تر
الاسید، الاریب، الاملک، الاصحب

Baxwêtir: Xudan tir. axa tir. mîrza tir. maqwîl
tir.
باخوئ کرن: خودان کرن. خودا کرن. ئاغا کرن. میرزا کرن. ماقویل
کرن

الاسیاد، التسید، الارباب، التملیک
Baxwêkirin: Xudankirin. axakirin. mîrzakirin.
maqwîlkin.
باخوئ کری: ماقویل کری، خودا کری. خودان کری. کری خودان.
المسید، المصحب، الملک

Baxwêkirî: Maqwîlkirî. xudakirî. xudankirî.
kirîxudan. mîrzakirî.
باخوه‌یاتئ: خودانی، میرزاتی، ماقویلی، ئاغاتی، ئاغایاتی،
خودایاتی، ماقویلیاتی
السیاده، الربویه، المکیه، الصحابه

Baxweyatî: Xudanî. mîrzatî. maqwîlî. axatî. ax-
ayatî. maqwîlîyatî.
باخوخ: گیایه‌که له‌یارا چیا شین دبیت. ئالفه‌کئ خوه‌شه‌ بو جافری
و حیوانی. به‌لگیت وی دقوتن وه‌کی په‌مبوی یئ ئاگرگره‌ بو ژهنینا
سته وه‌را

النصی، نبات من الاعشاب الشائکه‌ یستخدّم للتقدیح
Baxox: Giyayeke li beyara çiya şîn dibît. alifeke
xweşe bo çavirî û heywanî. belgêt. wî diqutin.
wekî pempî yê agir gire bo jenîna ste û bera.

باخوین: نه‌ساخیه‌که کولییه‌کا سور وپه‌ وه‌له‌په‌رچفتی
الورم الخبیث، الاحتفاف
Baxwîn: Nesaxîyeke kulîyeka sor û pife û
helperçiftî.

بار: کوچه‌رییا ته‌یرو ته‌والا. ره‌فه‌ندیا زنتیوهر وحتیوانا

القطون، هجرة الحيوان والطيور الموسمية، الرحله، الهجرة، النزوح

Bar: Koçerîya teyr û tewala. revendîya zinêwer û hêwana.

بار: به‌هر. پشک

الحصه، النصيب، السهم

Bar: Behir. pişk.

بار: روناھیا هه‌یفی بدهت جهی بلند بهری هه‌لاتنی. تاڤا هه‌یفی

به‌ری بهه‌لیت

الشفق، الضوء، النور

Bar: Ronahîya heyvê bidet cihê bilind berî helat-inê. tava berî bi helêt.

بار: روناھی. چریسک. ته‌یسینی

الشعاع

Bar: Ronahî. çirîsk. teysînî.

باره ئاڤابون: نه‌مانا تاڤا هه‌یفی

غروب الشفق

Bare avabûn: Nemana tava heyvê.

بارمدان: هه‌لاتنا تاڤا هه‌یفی لئه‌سمان و سه‌ر چیا

التشعع، التضوء، التنور

Baredan: Helatina tava heyvê li esman û ser çiya.

باره هاتن: تاڤا هه‌یفی هه‌لاتن

الشروق، انبلاج الضوء، ظهور الشفق

Barchatin: Tava heyvê helatin.

بار خانه: خانیی بارا. مه‌زه‌لا باری

مستودع الحمل، مخزن الحمل

Barxane: Xanîyê bara. mezela barî.

بار خراندن: مل په‌حنی. خوه لبه‌ر گرتن. خوه راگرتن

الصبر، التحمل، التجلد

Barxirrandin: Mil pehnî. xwe libergirtin. xwe ra-girtin.

بارخرین: مروفتی خوه‌لبه‌رگر. که‌سی مل په‌حن و که‌ماشو

الصابر، الجلد، المتحمل

Barxirîn: Mirovê xwe liber gir .kesê mil pehn û gemaşo.

بارزان: بانی. جهی هه‌لکه‌تی. جهی بلند و سه‌ر په‌حن

القف، النجد، الهضبه

Barzan: Banî. cihê helketî. cihê bilind û ser pe-hin.

بادای تر: وه‌ریادی تر. لیک زفری تر

الاعصل، الافتل، الابرم، الاحيص، الاعطف

Badaytir: Werbaday tir. lêk zivrî tir.

بادل هه‌وا: به‌لافشی. ئاخفتنا بی سه‌رویه‌ر و بی بنیات. توپز ل

که‌ندالی

الهذر، الطيش، الجفاف، الحديث الباطل

Badil hewa: Belafîşî. axiftina bê ser û ber û bê binyat. topiz li kendalî.

بادله: ده‌رسوکه‌که یاره‌ش بادای ونه‌خشاندی یه ژن ده‌افین سه‌ری خوه

غطاء نسائي للرأس اسود مزركش

Badile: Dersokeke ya reş baday û nexşandî ye jin di havên serê xwe.

بار: پشتی

الحمل، الوزر، العبء، الوسق

Bar: Piştî.

بار بون: پشتی بون

التحمل، التحامل، الحمل

Barbûn: Piştîbûn.

بار بوی: پشتی بوی

الحمل

Barbûy: Piştîbûy.

بار تر: پشتی تر

الاحمل، الاوزر

Bartir: Piştî tir.

بار کرن: پشتی کرن

التحميل، الاحمال

Barkirin: Piştîkîrin.

بار کری: پشتی کری

الحمل

Barkirî: Piştîkîrî.

بارکه‌ر: پشتی که‌ر

الحمال

Barker: Piştî ker.

بارکرنا ده‌واری: پشتی کرنا ده‌واری

الزقن

Barkirna dewarî: Piştî kirna dewarî.

بارش: قائل، رازی، لبرهاتی
القناع، الرضاء، القبول

Barış: Qaîl. razî. liberhatî.

بارش بون: لبرهاتن، رازی بون، قائل بون
الاقتناع، الارتضاء، التقبل

Barışbûn: Liberhatin. razîbûn. qaîlbûn.

بارش بوی: قائل بوی، رازی بوی، لبرهاتی بوی
المرضى، المقنع، المقبل

Barışbûy: Qaîlbûy. razîbûy. liberhatîbûy.

بارش تر: قائل تر، رازی تر، لبرهاتی تر
الاقنع، الارضى، الاقبل

Barıştir: Qaîl tir. razî tir. liberhatîtir.

بارش کرن: قائل کرن، رازی کرن، لبرهاتن
الارضاء، الاقناع، الاقبال

Barışkirin: Qaîlkin. razîkin. liberînan.

بارش کری: قائل کری، لبرهاتنای، رازی کری
المرضى، المقنع

Barışkirî: Qaîlkirî. razîkirî. liberînay.

بارشین: قائلی، رازیاتی، لبرهاتن
القبول، الرضاء، القناع

Barışîn: Qaîlî. razîyatî. liberhatin.

بارک: ئو تشتی بدهست ویت میتشا هنگفینی فه دئینیت بو کرنا
هنگفینی، ئو ئاهئ ژچهروانی دئینت بو کرنا هنگفینی
العکبر، الاکبر، ماينقله النحل، من الرحیق للعسل

**Barik: Ew tiştê bidest mêşa hingvînî ve di înit
bo kirina hingvînî. ew ahê ji çerwanî di înit
bo kirna hingvînî.**

بارکیش: پشتی کیش
الحمال، الجرار، عربه

Barkêş: Piştî kêş.

بارکیشان: پشتی کیشان، پشتی ئینان، خولهبرگرتن
النقل، الحمل، الوزان، الوزان، نقل الحمل، وزن الحمل، التحمل،
الصبر، الجلد

**Barkêşan: Piştî kêşan. piştî înan. xweliber girtin.
Piştî kêşî. xwe liber girtin.**

بارکیشی: پشتی کیشی، خولهبرگری، مل پهخنی
الاحتمال، المصاربه، الوزانه

Barkêşî: Piştî kêşî. xweliber girî. milpehnî.

بارست = بارسته: کوم، ده، تشتی لسهریک، نژنی، پهچنی بوی
الکومه، الکدس، الحجم

**Barist = bariste: Kom. dih. tiştê li serêk . nijinî.
peçinîbûy.**

بارسته بون: کوم بون، دهبون، لسهریک بون، نژنی بون، پهچنی
بون،
التکوم، التكدس

**Baristebûn: Kombûn. dihbûn. li serêkbûn. ni-
jinîbûn. peçinîbûn.**

بارسته بوی: تشتی هه لافیتی سهرک، نژنی، پهچنی بوی
المکوم، المكدوس، المكدس

**Baristebûy: Tiştê helavêtî serik. nijinî.
peçinîbûy.**

بارسته تر: کوم تر، پتر هه لافیتی سهرک، دهتر، تژی تر، پهچنی تر
الاکوم، الاکدس

**Baristetir: Kom tir. pitir helavêtî serêk. dihtir.
tijîtir. peçinî tir.**

بارسته کرن: کوم کرن، کرنا سهرک، دهکرن، پهچناندن، نژنی
التکوم، التكدیس، الاکداس

**Baristekirin: Komkirin. kirina serik. dihkirin.
peçinandin. nijinî.**

بارسته کری: کوم کری، هه لافیتی سهرک، کری سهرک، دهکری،
پهچنی، نژنی
المکوم، المكدس

**Baristekirî: Komkirî. helavêtî serik. kirî serik.
dihkirî. peçinî. nijnî.**

بارسته یی: کومینی، سهروکیاتی، دهینی، پهچنین، نژنین،
پهچنیاتی، نژناندن
الکوم، الکدس، الکداسه

**Baristeyî: komînî. serokîyatî. dihinî. peçinîn. ni-
jinîn. peçinîyatî. nijnandin.**

بارسته یینی

Baristeyînî:

بارسته فان: کوم کهر، دهنز، پهچنوک
المکوم، الکوام، الکداس

Baristevan: Komker. dihnij. peçinok.

باروڤه رابون: کور باهاتن. هوربا ههلبون
هوبوب الهجاجة

Baroverabûn: korî bahatin, hurrba helbûn.

باروڤت: تيزه. دهرمانى تهنهنگى
البارود

Barwît: têze. dermanê tivengê.

باروڤت خانه: خانى داگرنا تيزه وباريتى

مخزن البارود، مستودع البارود سبطانه البنديقه والمدفع

Barwît xane: Xanîyê dagirtina têze û barwîtê.

بارا چراى: روناها چراى
شفق السراج

Bara çiray: Ronahîya çiray.

بارا قازا: كوچهريا قاز وقولنگا
قطن، الاوز، هجره الوز

Bara qaza: Koçerya qaz û qolinga.

بارا چويچكا: كوچهريا چويچكا
قطن العصافير، هجرهتها الموسمية

Bara çwîçka: koçerîya çwîçka.

بارا كوى: كوچهريا كهوا
قطن الحجل

Bara kewî: koçerîya kewa.

باران: ئافا ئه‌ورا. خونافا مژى بهر ئه‌سمانى. ئافا ژبه‌ر ئاسمانا
دوه‌رهيت

المطر، الغيث

Bara: Ava ewra. xunava mijê ber esmana di werhît.

بارانا بهارى: فهريژا ئه‌ورا لبهارى
مطر الربيع

Barana biharê: verêja ewra li biharê.

بارانا پاويژى: فهريژا ئه‌وريت پاويژى
مطر الخريف

Barana pawîzê: Verêja ewrê pawîzê.

بارانا پلى: فهريژا عه‌ورى كو عه‌رد به‌ژنه‌كى روبسه ببيت شهو
ته‌رى به‌ژنه‌كى

الصفريه، المطر الموسمي للفلاحة

Barana pilê: Verêja ewra ku erd bejneke rubise
bibît şih û terî bejneke.

بارگرانى: خمبارى. خه‌م گيرى. پشت گرانى. بهر پسيارى
ثقل الحمل، كثره الهموم، تكليف المسؤليه

Bargiranî: Ximbarî. xem gîrî. piştgiranî. ber pis-
yarî.

بارگير: ئه‌و هه‌سپى داي ماكه‌ر ويا به‌سپ ئان داي ماهين ويا به
كه‌ر
البرذون

Bargîr: Ew hespê day maker û bab hesp an day
mahîn û bab ker.

بار ليكدان: بارلينان. بار فيك ئيخستن. باردانا ئيك
قطب العدل، تجميع الحمول

Barlêkdan: Barlînan. bar vêk êxistin. bardana êk.

بار هه‌لگرتن: پشتى هه‌لگرتن
تحمل المسؤليه

Bar helgirtin: Piştî helgirtin.

بارمه‌لگر: پشتى هه‌لگر
حامل المسؤليه

Barhelgir: Piştî helgir.

بارى ئالى سەنگ: بارى تايه‌ك شور، ئيك هه‌لدای، بارى نه‌راست
اللهابه

Barê alî seng: Barê tayek şorr , êk helday. barê
nerast.

باروڤه: ئه‌و هور بايه يى توز و به‌فرا دره‌نيت و دبته
الهجاجة، الريح العاتى

Barrove: Ew hurr û baye yê toz û befra direnît û
di bet.

باروڤه: دبژن كه‌سى دره‌وين و فريكتيل

كنايه للکذب المبالغ فيه، المبالغه فى الافتراء

Barrove: Dibêjin kesê direwîn û firr kêl.

باروڤه بون: دهر وكرنا مه‌زن. فريكتيل بون. دره‌و بون. هه‌لبونا هوربه
باى

التهجج

Barrovebûn: Direwkirina mezin. firrkêlbûn. di-
rewbûn. helbûna hurrebay.

باروڤه كرن: دره‌و كرن. فريكتيل كرن. هور باركرن
الامجاج

Barrovekirin: Direwkirin. firr kêlkin. hurr
barkirin.

B	ب	B	ب
بارِه باري کړن: دهنګ کرنا په زی. کاري کاري کرن التشوج، التناوج	بارانا بې: نه هاتنا باران و څه ریتا څه ورا موسم انقطاع المطر	Barana birr: Nehatina barana û verêja ewra.	بارانا داریتن: پیژي. باران کوي بون الاسکاب، الانهمار
Barre barr kirin: Deng kirina pezî. karr karrkirin.	باري باري: په زی کاري کړی المناجه، التناجه	Barana darrêtin: Rêjî . barang.	باراندن: وهراندنا څا څه وری. څه وهراندن. څه ریتن الاهطال، الامطار، الانزال
Barr barrî: Pezê karkirî.	بارِه بوی: پيش هاريکاري کرن، پاره دان الاكتتاب، التبرع، الاعانه	Barandin: Werandina ava ewrî. vewerandin. ver-rêtin.	باران ليکړن: هاتنا باراني. وهرانا باراني الهطول
Barebû: Pêş harî karî kirin. paredan.	بارِه بوی بون: پيش بون. هاريکاري بون الاكتتاب، التبرع، التعاون	Baranlêkirin: Hatina baranê. werhana baranê.	باران څه کړن: راوhestana باراني وقوف المطر
Bare bûybûn: Pêşbûn. harî karîbûn.	بارِه بوی بوی: پيش بوی. هاريکاري بوی الاعانه، الکتتب، المعان	Baranvekirin: Rawestana baranê.	باران نه هاتن: بربونا باراني احتباس المطر
Bare bûybûy: Pêşbûy. harî karîbûy.	بارِه بوی کړن: پيش کړن. هاريکاري کړن الاعانه، الاكتتاب، التبرع	Barannehatin: Birrbûna baranê.	باران بارين: باران لي کرن باران هاتن. باران وهران نزول المطر، الهطول
Bare bûykirin: Pêşkirin. harî karîkirin.	بارِه بوی کړی: پيش کړی. هاريکاري کړی المتبرع، المكتتب، المعين	Baranbarîn: Baran lêkirin. baran hatin. baran werhan.	باراني: نه فری بباران و ته و بيا ف الماطر، المطر
Bare bûykirî: Pêşkirî. harî karîkirî.	بارِه گاه: بنگه. بنگاه. بن کول. چوپک. گوران که، بارخانه المقر، المركز، المعين	Baranî: Evrê bibaran û terr û b iav.	بارِه: پیوه کړنا څا څه لسه به فری دابحه لهیت و بهوژیت عملیه نثر التراب على الثلج للذوبان
Baregah: Bingih. bingah. binkok. çwî k. guran-gih. barxane.	بار: گاف. بیتهن گاف. فت. خوه هافیتن. گافدان. لوت. لوتک الوثبه، القفز، العفدان	Bare: Pêwerkirna axê liser befrê da bi helhît û bi hujît.	بارِه باري: دهنګي په زی به. به به به به. کاري کار. کاري. مه عین الواج، الثغاء، البغاء
Baz: Gav. bêhêngav. fit. xwe havêtin. gavdan. lot, lotik.	بار: حیوان، دهواری دهست پی خړکه کا سپی لی هی خړکا سپی لدهست ویت حیوان ودهوارا	Barrebarr: Dengê pezîye. mi mi. bii. bei karr karrkarrên.	بارِه باري بون: دهنګي بونا په زی. کاري کاري بون التشوج
Baz: Hêwan û dewarê dest pê xirrkeka spî lê hey xirrka spî li dest û pê hêwan û dewara.	الجب، الخدم، المحجل، المجيب، المخدم	Barre barrbûn: Dengê bûna pezî. karr karrbûn.	

بازار بون: بها بون. نرخه بون. کرین وفروتن بون. سویک بون
التساوم، التعامل، التسوق

Bazarrbûn: Bihabûn. nirxebûn. kirîn û firo-
tinbûn. swîkbûn.

بازار بوی: بها بوی. نرخه بوی. کرین وفروتن بوی.
المساوم، المسوق، المعامل

Bazarrbûy: Bihabûy. nirxebûy. kirîn û firotinbûy.

بازار تر: پتر بها کرن. کرین وفروتن تر
الاسوم

Bazarrtir: Pitir bihakirin. kirîn û firotin tir.

بازار کرن: بها کرن. نرخه کرن. کرین وفروتن کرن.
المساومه

Bazarrkirin: Bihakirin. nirxekirin. kirrîn û firo-
tinkirin.

بازار کری: بها کری. نرخه کری. کرین وفروتن کری.
المساوم

Bazarrkirî: Bihakirî. nirxekirî. kirrîn û firotinkirî.

بازار گهرمی: کرین وفروتن براهافئژ. سویکا برا هافئژا
رواج التجاره، رواج البيع والشراء

Bazarrgermî: Kirîn û firotina bira havêj. swîka
bira havêş.

بازار ساری: سویکا بازار مری. خافیا کرین وفروتنی
الركود الشرائي، الكساد

Bazarrsarî: Swîka bazar mirî. xavîya kirrîn û fi-
rotinê.

بازا کویفیا: ریکا پەزێ کویفی. جهی ناسی
الوعله، المقفز، الموثب

Baza kwîvîya: Rêka pezê kwîvî. cihê asê.

بازار گه: سویک. بنگاهێ کریار وفروتنی
السوق

Bazarrgih: Swîk. bingahê kirryar û firotinê.

بازرگان: خاچه: ئاریش وفاریش کار
التاجر

Bazirgan: Xaçe. arêş û varêş kar.

بازرگان بون: خاچه بون. کریار وفروتن بون. ئاریش وفاریش بون
المتاجره

Bazirganbûn: Xaçbûn. kiryar û firotinbûn. arêş û
varêşbûn.

باز بون: خریکونا دهست وپیت حیوانا
التحجل، التجبب، المخدم

Bazbûn: Xirik bûna dest û pêt hêwana.

باز بوی: حیوانی دهست وپی خریکوی
المجبب، المحجل، المخدم

Bazbûy: Hêwanê dest û pê xirikbûy.

باز تر: دهست وپی خریک تر. دهست وپی خری تر
الاحجل، الاخدم، الاجبب

Baztir: Dest û pê xirik tir. dest û pê xirr tir.

باز کرن: دهست وپی خریک کرن. دهست وپی خیری کرن
التحجیل، التجبیب، التخديم، الاحجال، الاخدام، الاجباب

Bazkirin: Dest û pê xirik kirin. dest û pê
xîrrkirin.

باز کری: دهست وپی خریک کری
المحجل، المخدم، المجبب

Bazkirî: Dest û pê xirik kirî.

بازی، بازیاتی: خراکتیا دهست وپیت حیوانا
الجبب، الاحجلان، الخدمه

Bazî=Bazîyatî: Xirrkatîya dest pêt hêwana.

باز بهر: بهریت ریزکری لناف رویبارا بو قه پهرین دهر باز بونی
المعبر الجری فی النهر

Bazber: Berêt rêzkirî li nav rwîbara bo veperîn û
derbazbûnê.

بازدان: گافدان. بهزین. لوت دان. رهقین
الوثوب، القفز، الركض، الفرار، الهزيمه

Bazdan: Gavdan. bezîn. lotdan. revîn.

بازدای: کهسێ بهزی. کهسێ خوه هافئیتی. یئ لوت دای
القافز، الواثب، الراكض، الفار، الهازم

Bazday: Kesê bezî. kesê xwe havêtî. yê lot day.

باز بهند: نقشتی

الحجاب، التعویذة، الرقيه، التمیمه

Bazbend: Nivîştî.

بازار: بها کرن. نرخه کرن. کرین وفروتن. سویک. جهی کرین
وفروتنی

السوق، البيع والشراء

Bazarr: Bihakirin. nirxekirin. kirîn û firotin.
swîk. cihê kirîn û firotinê.

باژار دار: کهسێ خوین کیم، مروفتی زنیتر، کهسێ لاک
المصاب بفقر الدم

Bajardar: Kesê xwîn kê . mirovê zinên kesê lak.

باژهن: باوهشینک، جهی بالیدهدت
المهب، المهفه، الروحه

Bajen: Baweşînk. cihê balê didet.

باژیری: شار، باژار، شههر
المدينه، القصبه، البلد، المصر

Bajêrr: Şar .bajar. şehir.

باژیری: خه لکی باژیرا
المدنی، الحضاری، البلدی، الحضری

Bajêrî: Xelkê bajêra.

باژیریاتی: خوه جهی، خوه جهیاتی، ئاکنجیاتی
المدنیه، الحضارة

Bajêrîyatî: Xwe cihî . xwe cihîyatî. akincîyatî.

باژیری بون: خوه جهبون، بنهجهبون، ئاکنجی بون
التمدن، التحضر، التمسر

Bajêrîbûn: Xwe cihbûn. binecihbûn. akincîbûn.

باژیری بوی: خوه جهبوی، ئاکنجی بوی، بنهجهبوی
التمدن، التحضر، التمسر

Bajêrîbûy: Xwe cihbûy. binecihbûy. akincîbûy.

باژیری تر: ئاکنجی تر، بنهجهتر، خوه جهتر
الامدن، الاحضر، الامصر

Bajêrîtir: Akincî tir. binecih tir. xwe cih tir.

باژیری کرن: ئاکنجی کرن، بنهجهکرن، خوه جهکرن
التمدین، التحضیر، التمسیر

Bajêrîkirin: Akincîkirin. binecihkirin. xwe cih-kirin.

باژیری کری: خوه جهکری، ئاکنجی کری، بنهجهکری
المدن، المحضر، المصمر

Bajêrîkirî : Binecih kirî. Akincîkirî. xwe cihkirî.

باژیریانی: بنهجهینی، ئاکنجیاتی، ئاکنجینی، خوهجهیاتی، خوه
جهینی

المدینة، الحضارة

Bajêrînî: Binecihînî. Akincîyatî. akincînî. xwe cihyatî. xwe cihînî.

بازرگان بوی: ئاریش وفاریش بوی
المتاجر

Bazirganbûy: arîş û varêşbûy.

بازرگان تر: ئاریش وفاریش تر
الاتجر

Bazirgantir: Arêş û varêş tir.

بازرگان کرن: ئاریش وفاریش کرن
الاتجار

Bazirgankirin: Arêş û verêş kirin.

بازرگان کری: ئاریش وفاریش کری
المتاجر

Bazirgankirî: Arêş û varêş kirî.

بازرگانی: کریار وفروتنی، ئاریشی فاریشی
التجارة

Bazirganî: Kiryar û firotinî. arêşî varêşî.

بازرگانیا

Bazirganîyatî.

بازگه: کاف که
الموئب، المقفز، الموئل

Bazgih: Gav gih.

بازن: خه لک، خړک، بازنک
السوار، الحلقه

Bazin: Xelek. xirik. bazink.

بازن گه: جهی بازنکا لدهستی
المعصم الرسخ

Bazingih: Cihê bazinka li destî.

بازو: زهقلهک، فږ فږک، شاپهر
العضد، الجناح

Bazo: Sevlek. virrvirrk. şaper.

بازی: تهیرهکی نیچیرفانه، تهیرهکی دورندهیه
الباز، طیر من الجوارح

Bazî: Teyrekê nêçîrvane. teyrekê durrinde ye.

بازی: حیوانی دهست وپی خیر خیر، حیوانی دهست وپی بخړک
الجیب، الحجل، الخدم

Bazî: Hêwanê dest û pê xîrr xîrr. hêwanê dest û pê bi xirrik.

باژار = باژارک: زنیتری، کیم خوینی، لاکي، لیوازی
مرض فقر الدم

Bajar= Bajark: Zinêrî. kê . xwînî. lakî ,lêwazî.

باژێله كرن: هافى كرن. هتير كرن. شهپرزە كرن. سەرگردان كرن. ئالوز كرن. گرفتار كرن. پەرگنده كرن. بەرزە كرن

التشريد، الاضلال، الايهام، الاضاعة

Bajêlekirin: Havîkirin. hêrrkirin. şepirzekirin. sergirdankirin. alozkinin. giriftarkirin. pergindekirin. berzekirin.

باژێله كرى: شهپرزە كرى. سەرگردان كرى. بەرزە كرى. هافى كرى

المضل، المشرّد، المتيه، المهيم

المهيم

Bajêlekiri: Şepirzekiri. sergirdankiri. berzekiri. havîkiri.

باژێلهيى: باژوێرياتي: هافياتي. شهپرزەيى، پەرگندهيى، بەرزەيى، سەرگردانى، ئالوزى، گرفتارى.

الظلال، الهيام، التيه، التيهان، الضياع

Bajêleyî: Bajwêryatî: Havyatî. şepirzeyî. perrgindeyî. berzeîyî. sergirdanî. alozî. giriftarî.

باژێلهياتى:

Bajêleyatî.

باژوێر: پارێزگار، پawan گيرى، پارێزفان، بەرهفان

الحامى، الحافظ، الواقى، المشرف، المراقب، المؤمن

Bajwêr: Parêzgar. pawangêr. parêzvan. berevan.

باژوێر بون: پارێز بون، پawan بون، پارازاتى بون

التحامى، التحفظ، التوفى، الترقب، الائتمان

Bajwêrbûn: Parêzbûn. pawanbûn. parazatîbûn.

باژوێر بوى: پارێز بوى، پawan بوى، پارازاتى بوى

المحفظ، المحمى، المؤمن، الموقى، المرقب

Bajwêrbûy: Parêzbûy. pawanbûy. parazatîbûy.

باژوێر تر: پارێز تر، پawan تر، پارازاتى تر

الارقب، الاحفض، الائمن، الاوقى، الارقب

Bajwêr tir: Parêztir. pawan tir. parazatî tir.

باژوێر كرن: پارازاتى كرن، پawan كرن، پارێز كرن

الاحفاظ، الارقاب، الاحماء

Bajwêrkirin: Parêzatîkirin. pawankirin. parazkiri.

باژوێر كرى: پارازاتى كرى، پawan كرى، پارێز كرى

المحفظ، المحمى، الموقى، المرقب، المؤمن

Bajwêrkiri: Parêzatîkiri. pawankiri. parazkiri.

باژوێر كە: جەئى شارى، جەئى خوه جەئى

المدینه

Bajêrgih: Cihê şarî. cihê xwe cihî.

باژوێر فانى: خوهجهياتينى، ئاكنجى فانى، خوه جهينى، بنه

جهينى، بنهجهياتى

المدینه، الحضاره

Bajêrvanî: Xwe cihîyatî. akincîvanî. xwe cihî. bine cihî. bine cihîyatî.

باژوێر كوسايى:

الاحوال المدنيه

Bajêr kusayî.

باژوێر بهرفانى:

الاحوال المدنيه

Bajêr berrevanî.

باژوێر تاتى:

البلديه، البلديات

Bajêratî.

باژێله: سەرگردان، هتير، هافى، بەرزە، شهپرزە، پەرگنده، ئالوز،

گرفتار

الشارد، الشريد، الضال، الهائم، التائه

Bajêle: Sergirdan. hêrr. havî. berze. şepirze. perrkinde. aloz. giriftar.

باژێله بون: گرفتار بون، هتير بون، شهپرزە بون، پەرگنده بون،

سەرگردان بون، ئالوز بون

التشرد، التيه، التضيع، التهميم

Bajêlebûn: Giriftarbûn. hêrrbûn. şepirzebûn. perrkindebûn. sergirdanbûn. alozbûn.

باژێله بوى: هافى بوى، هتير بوى، شهپرزە بوى، سەرگردان بوى،

ئالوز بوى، پەرگندهبوى، بەرزە بوى

المشرّد، المهل، المتيه، المهيم

Bajêlebûy: Havîbûy. hêrrbûy. şepirzebûy. sergirdanbûy. alozbûy. pergindebûy. berzebûy.

باژێله تر: هافى تر، شهپرزە تر، سەرگردان تر، ئالوز تر، گرفتار

تر، پەرگنده تر، گرفتار تر

الاشرد، الاضل، الاتيه، الاهيم، الاضييع

Bajêletir: Havî tir. şepirze tir. sergirdan tir. aloz tir. giriftartir perginde tir. giriftar tir.

باستان بوی: کهفن بون، کهفنار بوی، میژوو بوی، پیشین بوی
المقادم، التغابر

Bastanbûy: Kevinbûy. kevnarbûy. mêjûbûy. pê-janbûy.

باستان تر: پیشین تر، میژوو تر، کهفن تر، کهفنار تر
الاقدم، الاسلف، الاغیر

Bastantir: Kevin tir. kevnar tir. mêjû tir. pêjan tir.

باستان کرن: کهفن کرن، کهفنار کرن، پیشین کرن، میژوو کرن
القديم، الاقدام

Bastankirin: Kevinkirin. kevnarkirin. mêjûkirin. pêjankirin.

باستان کری: کهفن کری، کهفنار کری، پیشین کری، میژوو کری
المقدم

Bastankirî: Kevinkirî. kevnarkirî. mêjûkirî. pêşînkirî.

باسک: لویلکا دهستی، گز، نافهرا مل وله پی
الساعد، الذراع

Bask: Lwîlka destî. gez. navbera mil û lepî
باسکى جگارا: دارکى جگاره کیشانى
الامزک، قناه التدخين

Baskê cigara: Darkê cigarekêşanê.

باسک: ئه تیرهکا ژهه فجاری ههتا دگههیت ملێ گاجوتا، دارى
رانای ژهه فجاری ههتا نیرکی
ساعد المحراث

Bask: Ew tîreka ji hevcarî heta di gehît milê ga cota. darê ranay ji hevcarî heta nîrkî.

باسک: دارى رومى
القنات للرمح ونحوه

Bask: Darê rumê.

باسکى چولى: دها چولى، کوما چولى، بارستا چولى
كدس العلف اليابس الطوليکومه ورق الشجر المقصوص کومه ورق
الشجر القصوص للعلف

Baskê çulî: Diha çulî. koma çulî. barista çulî.
باسکى پى: لویلاقى پى، نافهرا پى ههتا چوکى

ساق الرجل

Baskê pêy: Lwîlaqê pêy. navbera pêy heta çokî.

باژویری باژویریاتی: پاریزی، پارازتی، پاوانی، پارازتنیاتی،
پاوانیاتی

الحفظ، المحافظة، الرقابه، المراقبه، الحمايه، الوقیه، الشراف
Bajwêrî: Bajwêrîyatî. Parêzî. paraztî. pawanî.
paraztinatî. pawanîyatî.

باس: کوتن، پیران، گفتو گو، ئاخیتف، ئاخفتن
الخبر، النبأ، البحث

Bas: Gotin. pêran. giftûgo. axêv. axiftin.

باس بون: گفتو گو بون، ئاخفتن بون
التباحث، التنبؤ، التخبیر

Basbûn: Givtûgobûn. axiftinbûn.

باس بوی: گفتو گو بوی، ئاخفتن بوی
المبحث، المخبر، المنبأ، المتباحث، المبحوث

Basbûy: Givtûgobûy. axiftinbûy.

باس تر: گفتو گو تر، ئاخفتن تر
الابحث، الاخير: الانبأ

Bastir: Givtûgo tir. axiftin tir.

باس کرن: گفتو گو کرن، ئاخفتن کرن
التحدث، التباحث، الاخبار، الانباء

Baskirin: Givtûgokirin. axiftinkirin.

باس بون: گفتو گو کری، ئاخفتن کری
المحت، المحدث، المنبأ

Baskirî: Givtûgokirî. axiftinkirî.

باس کوتن: ئاخفتن کوتن، کوفت کوتن
التنبؤ، التحدث

Basgotin: Axiftingotin. guft gotin.

باستان: کهفن، کهفنار، میژو، بهری دا، بهری، پیشین
القديم، السالف، الغابر

Bastan: Kevin. kevnar. mêjû. berêda. berî. pêşîn.

باستانی: کهفناری، کهفنی، پیشیاتی، بهریاتی، میژیاتی
القدم

Bastanî: Kevnarî. kevnî. pêşîyatî. berîyatî.
mêjîyatî.

باستان بون: کهفن بون، کهفنار بون، میژوو بون، پیشین بون
التقادم، التغابر

Bastanbûn: Kevinbûn. kevnarbûn. mêjûbûn.
pêşînbûn.

باسور: کرمی چاندنی. کرمی شینکاتی
دوده الزرع

Basor: Kirmê çandinê. kirmê şînkatî.

باسورک: پښ بون وپه رچفتن. له شې بچو ویکت ساڅا دگریت.
نه ساخییا پښ بونا له شې ساڅا. خلتی زاروکا
الورم، الاحمرار الخبيث يصيب الاطفال الرضع

Basork: Pivbûn û perçivtin. leşê biçwîkêt sava di-
girî. nesaxya piv bûna leşê sava. xiltê zaroka.

باش: چاک. قهنج. کپړهاتی. سپه‌هی

الصالح، الجيد، الخير، الحسن، البر

Baş: Çak . qenc. kêrhatî. spehî.

باش بون: چاک بون. قهنج بون. سپه‌هی بون

التجود، التصالح، التحسن

Başbûn: Çakbûn. qencbûn. spehîbûn.

باش بوی: چاک بوی. قهنج بوی. سپه‌هی بوی

المصلح، المحسن، المجود

Başbûy: Çakbûy. qencbûy. spehîbûy.

باش تر: چاک تر. قهنج تر. سپه‌هی تر. بکپړهاتی تر

الاخير، الاجود، الاحسن، الاصلح، الابر

Baştir: Çaktir. qencdir. spehîtir. bikêrhatîtir.

باش کرن: چاک کرن. قهنج کرن. سپه‌هی کرن. بکپړتینان

الاصلاح، التصليح، الاحسان، التحسين، الاجاده

Başkirin: Çakkirin. qenckirin. spehîkirin. bi-
kêrînan.

باش کری: چاک کری. قهنج کری. سپه‌هی کری. بکپړتینای

المجود، المحسن، المصلح، المخبر

Başkirî: Çakkirî. qenckirî. spehîkirî. bikêrînay.

باشی: باشیاتی: چاکي. چاکياتي. قهنجي. قهنجياتي. سپه‌هی.

سپه‌هیاتی. بکپړهاتی. بکپړهاتیاتی

الجود، اصلاح، الخير، الجود، البر، الحسنه

Başî:Başyatî: çakî. qencî. qencîyatî. spehî.
spehîyatî. bikêrhatî. bikêrhatîyatî.

باشه: چاکه. قهنجه

فی حاله الجواب یعنی: حسنا

Başe: Çake. qence.

باش زان: چاک زان. قهنج زان. سپه‌هی زان

الحفی، الذى يعرف حق المعرفة

Baş zan: Çak zan. qenc zan. sphî zan.

باسکتی چپای: تیرمل. زینی یا چپای یا ژوردا. سرتا ژته‌هل

Baskê çîyay: Tîrmil. zînîya çiyay ya jorda. sirta
jêhel.

باسک: نافه‌را دهستی هتا ملی

الجناح، العضد

Bask: Navbera destî heta milî.

باسکانی: دوبه‌رانی. دومیرانی. هه‌فرکانی

التحزب، التجنح

Baskanê: Duberanê. du mêranê. hevrrikanê.

باسک باسکانی: هه‌فرکانی، په‌لاتیق. پرت پرت بون. ژیک به‌لافبون.

خوه ژیک به‌ردان

التکثل، التحزب، الانشطار السياسي، التحزب الفتوى

Bask baskanê: Hevrrkanê. pelatîq. pirt pirt. bûn
jêk belavbûn. xwe jêk berdan.

باسمه: ترقین. کفشین. ته‌راقه. گفاشه. فه‌هوسان. فه‌هوسین

العصر، الضغط، الكبس

Basme: Tiriqîn. givşîn. teraqe.. givaşe. vehusan.
vehusîn.

باسمه بون: ترقین بون. ته‌رقین. کفشین. فه‌هوسین بون

الانضغاط، الانكباس

Basmebûn: Tiriqînbûn. teriqîn. givişîn. ve-
husînbûn.

باسمه بوی: ته‌رقی. کفشى. فه‌هوسى بوی

المضغوط، المضغط، المكبس

Basmebûy: Terriqî. givişî. vehusîbûy.

باسمه تر: ته‌رقی تر. کفشى تر. فه‌هوسای تر

الاکبس، الاضغط، الاعصر

Basmetir: Terriqî. givişîtir. vehusaytir.

باسمه کرن: ترقاندن. گفاشتن. فه‌هوسین. فه‌هوساندن

الاضغاط، التضغيط، الاكباس، التكبیس، الاعصر

Basmekirin: Teriqandin. givaştin. vehusîn. ve-
husandin.

باسمه کری: فه‌هوساندی. ته‌رقاندی. گفاشتی

المضغط، المكبس، المعصر

Basmekirî: Vehusandin. teriqandî. givaştî.

باسکتی هه‌فشى: سه‌رئ هه‌فشى په‌زی. ملی ژوری بی هه‌فشى

الجهه العليا من مراح الغنم الليلي

Baskêhevşî: Serê hevşê pezî. milê jorî yê hevşî.

باغ تر: حیج تر. کهرچوئه تر. سرداچوی تر. سرگهرم تر.
الاجر، الاحمق، الارعن، الاهوج، الاطغی
Baxtir: Hêctir. kerçovetir. serda çûytir. serge
rimtir.
باغ کرن: حیج کرن. کهرچوئه کرن. سردابرن. سرگهرم کرن
الاجر، التحمق، الارعان، التهویج، الاطفاء
Baxkirin: Hêckirin. kerçovekirin. serdakirin.
sergerimkirin.
باغ کری: حیج کری. کهرچوئه کری. سرگهرم کری. سردابری
المغر، المهوج، المرعن، المحمق
Baxkirî: Hêckiri. kerçovekirî. serdakirî. serge-
rimkirî.
باغی = باغیاتی: حیجی. کهرچوئیی. سرگهرمی. سرداچونی
الحمق، الغرور، الرعونه، الهیاج، الهوج، الطغیان، حدیقه الورد
Baxî = Baxîyatî: Hêcî. kerçoveyî. sergermî. ser-
daçûyî.
باغی کولا: رهزی کول و کولیلکا. میژکا کولا
حدیقه الورد
Baxê gula: Rezê gul û kulîlka. mêrga gula.
باغی نیمیش: رهزی بفریژ. زهفیا بهاتن. وهرزی بهردار
البستان المنتج
Baxêêmîş: Rezê biverêj. zevya bihatin. werzê
berdar.
باهه: ئویشی. گومبان
الشمروخ، العنقود
Bave: Iwîşî. gumban.
بافرو: درهوین. بیژههنگ. فرکیل
الکذاب، المبالغ فی الکذب الملقق
Bafirro: Direwîn. bêjeveng. firrkêl.
بافرو بون: درهوین بون. فرکیل بون. بیژههنگ بون.
التکذب المبالغ، التلقق
Bafirrobûn: Direwînbûn. firrkêlbûn. bêjevenkbûn.
بافرو بوی: درهوین بوی. بیژههنگ بوی. فرکیل بوی.
المکذب، الملقق
Bafirrobûy: Direwînbûy. bêjevengbûy. firr
kêlbûy.

باش زانین: چاک زانین. قهنج زانین. سپههی زانین
اليقين، التيقن
Baş zanîn : Çak zanîn. qenc zanîn. sphî zanîn.
باش زانا: چاک زانا. قهنج زانا. سپههی زانا
العلامه
Başzana: Çak zana. qenc zana. sphî zana.
باشوکه: قورنگوسک. قورغو. ههلو
الصقر، طير من الجوارح
Başoke: Quringosk. qurxo. helo.
باشور: خاری. ژیر. داکهتی
الجنوب
Başûr: Xarê. jêr. daketî.
باشقه: ژبلی
غير المغاير
Başqe: ji bilî.
باغ، باغچه: رهن. جنیک. زهفیا بداروبار
الحدیقه، الفردوس، البستان، الجنينه
Bax= Baxçe: Rez. cinîk. zevîya bidar û bar.
باغچهان: باغ فان: رهزفان
الحدائق، الناطور
Baxçevan: Baxvan: Rezan.
باخفانی = باغچفانی: رهزفانی
النطارة
Baxvan = Baxçevanî: Rezvanî.
باغ: کهرچوئه. سرداچوی. حیج. سرگهرم
الاهوج، المغرور، الارعن، الطاغی، الاحمق
Bax: Kerçove. serda çûy. hêc. sergerimbûn.
باغ بون: حیج بون. کهرچوئه بون. سرداچون. سرگهرم بون
التغر، التحمق، التهوج، الترعن
Baxbûn: Hêcbûn. kerçovebûn. serdaçûn serge-
rimbûn.
باغ بوی: حیج بوی. کهرچوئه بوی. سرداچوی. سرگهرم بوی
المغرور، المحمق، المهوج
Baxbûy: Hêcbûy. kerçovebûy. se daçûy. serge-
rimbûy.

باف زهر کری: تام زهر کری
المصحم، المموه بالاصفر

Bavzerkirî: Tam zerkirî.

باف زهریاتی: تام زهریاتی
الصحمه، الصحماء، المموه بالصفرة المیلان للصفار

Bavzerî = Bavzerîyatî: Tam zerîyatî.

باف سور: تام سور
الصحرا، المائل للحمرة

Bavsor: Tam sor.

باف سور بون: تام سور بون
التصحرا، التشرب بالحمرة

Bavsorbûn: Tam sorbûn.

باف سور بوی: تام سور بوی
المصحرا

Bavsorbûy: Tam sorbûy.

باف سور تر: تام سور تر
الاصحر

Bavsortir: Tam sortir.

باف سور کرن: تام سور کرن
الاصحار، التصحیر

Bavsorkirin: Tam sorkirin.

باف سور کری: تام سور کری
المصحرا

Bavsorkirî: Tam sorkirî.

باف سوریاتی: تام سوریاتی

الصحرا، الصحراء، المائل للحمرة

Bavsorî = Bavsorîyatî: Tam sorîyatî.

باف سپی: تام سپیاتی
المائل للبياض، المموه بالابيض

Bavspîyatî: Tam spîyatî.

باف زیر: تام زیر
المذهب، المموه بالذهب، الدجال، المطلى بالذهب

Bavzêr: Tam zêr.

باف زیر بون: تام زیر بون
التموه بالذهب، التدجل بالذهب

Bavzêrbûn: Tam zêrbûn.

بافرو تر: درهوین تر. فیکیل تر. بیژه‌فنگ تر.
الاکذب الالفق

Bafirrotir: Direwîntir. firkêltir. bêjevengtir.

بافرو کرن: درهوین کرن. بیژه‌فنگ کرن. فیکیل کرن.
التکذیب، الاکذاب، التلفیق

Bafirrokirin: Direwînkirin. bêjevengkirin. firr-kêlkirin.

بافرو کری: درهوین کری. بیژه‌فنگ کری. فیکیل کری
المکذب، الملقق

Bafirrokirî: Direwînkirî. bêjevengkirî. firrkêl-kirî.

بافرویاتی: درهوینی. درهوینیاتی. فیکیلی. بیژه‌فنگی
اللفق. الکذب، المبالغ فيه، التلفق

Bafirroyatî: Direwînî. direwînyatî. virkêl. bêjevengî.

بافیتک: هوربایی دهنگی فیتیا ژئ دهیت گوره‌بایی بدنه‌گ وهوشین
الرياح الهوجاء المصفرة

Bafîtk: Hurbayê dengê fitîya jê dihêt gurebayê bi deng û huşîn.

باف: تام دان بره‌نگه‌کی
المشرب بلون، المطلى، المائل، الدجل، المعوه

Bav: Tamdan birengekî.

باف زهر: بزهری تام دای. تام زهر
الاصحم، المشرب بالاصفر، المائل للصفرة

Bavzer: Bizerî tamday. tamzer.

باف زهر بون: تام زهر بون
التصحم، المیلان للاصفرار

Bavzerbûn: Tam zerbûn.

باف زهر بوی: تام زهر بوی
المصحم، المصفر، بدو النضوج

Bavzerbûy: Tam zerbûy.

باف زهر تر: تام زهر تر
الاصحم، الامیل للصفرة

Bavzertir: Tam zertir.

باف زهر کرن: تام زهر کرن
الاصحام، التمويه بالصفرة

Bavzerkirin: Tam zerkirin.

بافرك: وەربادان. لێك زفرین

القتل، التدوير، الفر، التحول، التغير، التطور

Bavirrk: Werbadan .lêk zivrîn.

بافرك دان: لێك وەربادان

التدوير، الاداره، الافتال

Bavirrkdan: Lêk werbadan.

بافرك فیکهتن: لێك زفرین. لێك هاتی وەربادان

التحول، التغير، التطور، تبدل الزمن

Bavirrkvēketin: Lêk zivirîn. lêk hatî werbadan.

بافیل: پەزا وە شوپ وگهه لویلی. گوھ شور ولێك بادای

العنز المتدلی الاذن فی التواء

Bavêl: Peza guhşor û geh lwîlî. guh şor û lêk ba-day.

بافیلی: گوھ شور بونا پەزی. گوھ لویلیاتی

صنف من العنز المتدلی الاذن

Bavêlî: Guh şorbûna pezî. guh lwîlîyatî.

باق: گوشتی کری کوسه وېړه. گوشتی گومتل وېړه

العضله

Baq: Goştê kirî kose û birrih. goştê gumtil û birhî.

باقا بن كهفشی: گومتلی گوشتی پاش ملی

الفريضة، عضله الابط

Baqa bin keşî: Gumtilê goştê paş milî.

باقاباسکی پتی: گومتلی گوشتی پالېشتا لویلاق پتی

عضله الساق

Baqa baskê pêy: Gumtilê goştê palpišta lwîlaqê pêy.

باقا دلی: گومتلی گوشتی دلی

عضله القلب

Baqa dilî: Guomtilê goştê dilî.

باقا رانی: گومتلی بن رانی پتی

عضله الفخذ

Baqa ranî: Gumtilê bin ranê pêy.

باقا زهلهکا: گومتلی گوشتی فېرکا

عضله العضد

Baqa zevleka: Gumtilê goştê virr virrka.

باف زیر بوی: تام زیر بوی

المطلی بالذهب، المموه بالذهب

Bavzêrbûy: Tam zêrbûy.

باف زیر تر: تام زیر تر

الاموه بالذهب، الاطلی بالذهب

Bavzêtir: Tam zêtir.

باف زیر کرن: تام زیر کرن

الاطلاء بالذهب، التمويه بالذهب

Bavzêrkin: Tam zêrkin.

باف زیر کری: تام زیر کری

المطلی بالذهب، المموه بالذهب

Bavzêrkirî: Tam zêrkirî.

باف زیری: باف زیریاتی : تام زیری. تام زیریاتی

الطلاء الذهبی، الدجل الذهبی

Bavzêrî: Bavzêrîyatî: Tam zêrî. tam zêryatî.

باف زیف: تام زیف

المطلی بالفضه

Bavzîv: Tam zîv.

باف زیف بون: تام زیف بون

الاطلاء بالفضه التمويه

Bavzîvbûn: Tam zîvbûn.

باف زیف بوی: تام زیف بوی

الاطلاء بالفضه، الاموه بالفضه

Bavzîvbûy: Tam zîvbûy.

باف زیف تر: تام زیف تر

الاطلی بالفضه، الاموه بالفضه

Bavzîvtir: Tam zîvtir.

باف زیف کرن: تام زیف کرن

الاطلاء بالفضه

Bavzîvkin: Tam zîvkin.

باف زیف کری: تام زیف کری

المطلی بالفضه

Bavzîvkirî: Tam zîvkirî.

باف زیفی: باف زیفیاتی: تام زیفی. تام زیفیاتی

الطلاء الفضی، الدجل الفضی

Bavzîvî: Bavzîvyatî: Tam zîvî. tam zîvyatî.

باقوفک: دندکا فیکى يانه بوى ونه گهشتى. فیکى یی هیژ نه هاتى
خارنى پتر دبیزن توییا بهرى باله ته بین وسپى بین

التمر الفج قبل النهج کالتوت

Baqokfk: Dindika fêqî ya nebûy û negehiştî.
fêqîyê hêj nehatî xarnê pitir di bêjin tûya berî
baletê bibin û spî bibin.

باک: پتله. زاک. گه. دهرهفت

التيار الزمنى، الفرصه، المؤاتيه، الظرف الملائم

Bak: Pêlê. zak. gerr. derfet.

باک چون: پتله ژدهست چون. دهربازبونا دهرهفتى

زوال الدور، فوت الفرصه انعدام التيار المناسب، تحول الظرف

Bakçûn: Pêlê ji dest çûn. derbazbûna derfetê.

باک چوى: پتله دهرهفت وگهراوى چوى

المزال دوره، الخاسر ظرفه الفائت، فرصته المناسبه

Bakçûy: Yê derfet û gerawî çûy.

باک دان: دهرهفت دان. گه دان

فسح المجال، اعطاء الفرصه

Bakdan: Derfet dan. gerr dan.

باک هاتن: دهرهفت هاتن. پتله وزاک پهيدا بون

اقبال الفرصه المؤاتيه، تهیؤ الدور الملائم، حلول التيار المناسب

Bakhatin: Derfet hatin. pêlê û zak peydabûn.

باکران: گه ههلاتن. گازى کرن

النداء، الصياح، المناداه

Bakiran: Gerr helatin. gazîkirin.

باکیش: جهى باى دکتیشيت. باراکیش

الهوائى، جاذب الهواء المكان الكثير الرياح

Bakêş: Cihê bay di kêştî. bara kêş.

باکیشان: جهى گهلهک بهربا. ئهردى گهله با لى ددهت

جذب الهواء، الموهاء، الموقع المعرض للرياح

Bakêşan: Cihê gelek berba. erdê gelek ba lêdî-
det.

باکیشى: باراکیشان. بائینان

انجذاب الهواء

Bakêşî: Berakêşan. baînan.

باکوى: ئهفران. سهردا. ژورى

الشمال

Bakûrr: Evraz. serda. jorî.

باقا کماخى: گومتلى گوشتى نيڤا قونى

عضله الاليه

Baqa kimaxê: Gumtilê goştê nîva qûnê.

باقوره: كهسى كه له خ مهزن. مروڤى ستويرو پهحن. مروڤى لهش
مهزن

الضخم الجثه، البدين الجسم

Baqorre: Kesê kelex mezin. mirovê stwîr û pe-
hin. mirovê leş mezin.

باقوره بون: لهش گربون

تضخم البدن، التسمن

Baqorrebûn: Leş girbûn.

باقوره بوى: لهش گر ومهزن بوى

المضخم البدن، المتلىء الجسم

Baqorrebûy: Leş gir û mezinbûy.

باقوره تر: لهش مهزنتر. كه له خ گرتى

الاضخم جسما، الاسمن، الابدن

Baqorretir: Leş mezintir. kelex girtir.

باقوره کرن: كه له خ گر کرن. لهش مهزن کرن

تضخيم الجسم، التسمين، الاسمان

Baqorrekin: Kelex girkin. leş mezinkirin.

باقوره كرى: كه له خ گر كرى. لهش مهزن كرى

المسمن، المضخم الجسم

Baqorrekirî: Kelex girkirî. leş mezinkirî.

باقورمى: باقورمىاتى: لهش مهزناتى. كه له خ گرياتى. كه له خ گرى.
لهش مهزنى

السمانه، البدانه، ضخامه الجسم

Baqorreyî: Baqorreyatî: Leş mezinatî. kelex gi-
ratî. kelex girî. leş mezinî.

باقوت = باقوته: ئه بهفره يا با دكهت سهريك. خيزى بارا دقوتيت
جهى كورى با تشتى دكهتى

مكبس الهواء، مضرب الهواء، مكبس الهواء الكثيب

Baqut= Baqute: Ew befere ya ba diket serêk. xîzê
bara di q utî. cihê korê ba tiştî diketê.

باقلک: ته خلیته کى که لیکیت خارنى یه

الباقلاء، الفول

Baqilk: Texlîtekê kelîkê xwarnê ye.

B	ب	B	ب
	باگون: نه ساخيا پف بونا رتلا. پتل بون مرض ورم الخصيه	باکوره: چوځي مهن. چه کچي مهن الهرأه، السوط الغليظ، المطرقه	
Bagun: Nesaxîya pivbûna ritla. ritilbûn.		Bakore: ÇBaqorreyatîvê mezin. çekçî mezin.	
	باگهورک: باهر ویشک الاشتراک، الحصه، السهم، المشارکه	باکوره: مروځي که له خ مهن الانسان العملاق، الضخم الجسم	
Baguhorrk: Bahir û pişk.		Bakore: Mirovê kelex mezin.	
	بال: لنک لدى، عند، لدن، اداة نسبه: نحو، الى	باکوريفک: کورپايي به فری رادکته وديته الاعصار الثلجي، الزوبعة الثلجيه، الريح المهف بالثلج	
Bal: Linik.		Bakurrîfk: Gurbayê befrê radiket û dibet.	
	بال: زهځلهک، څړڅړک العضد، الجناح	باکورزیرک: باي نه هيليت به فر بکهځيت عهردي الزوبعة الثلجيه	
Bal: Zevlek. virr virrk.		Bakuzîrk: Bayê nehêlît befir bikevît erdî.	
	بالا: ژورى. سهردا. بلند. هنداف. سلال العلی، العلیاء، الفوق، السامی	باکوز: چروان. چرواني جهيت هه لکه تي ويلند المراعى المرتفعه، الصرود	
Bala: Jorî. serda . bilind. hindav. selal.		Bakoz: Çerwan. çerwanê cihêt heliketî û bilind.	
	بالا: بهژن القامه، القد	باکوز: هورپايي توز و به فر تیکه ل الزوبعة الرملية والثلجيه	
Bala: Bejin.		Bager: Hurbayê toz û befir têkel.	
	بالا: دل ئاف. سهرمهژن. دفن بلند. دل مهن المتکبر، المتعجرف	باگیر: باي کیره هه لافيتن ودانا باي رياح تدريه البیادر	
Bala: Dilav. ser mezin. difin bilind. dilmezî.		Bagêr: Bayê gêre helavêtin û dana bay.	
	بالا بون: دفن بلند بون. سهر مهن بون. دل مهن بون. دل ئافا بون المتعالی، التفوق، الاعتلاء، الترفع، التکبر، التسامی	باگر: تشتي باي فهگريت وثاستهنگ لريتکاو الحاجز الهوائى، مصدا الهواء، مانع هوائى	
Balabûn: Difin bilindbûn. ser mezinbûn. dil mezinbûn. dil avabûn.		Bagir: Tiştê bayî vegirît û asteng li rêkawî.	
	بالا بوى: دفن بلند بوى. سهر مهن بوى. دل مهن بوى. دل ئافا بوى بوى	باگرتن: پف بون و په رچفتنا له شى يه. نه ساخييه الاصابه بمرض الورم الاحتقانى سد الهواء، حجز الهواء	
Balabûy: Difin bilindbûy. ser mezinbûy. dil mezinbûy. dil avabûy.		Bagirtin: Pivbûn û perçiftina leşîye. nesaxîye.	
	بالا تر: دفن بلند تر. سهر مهن تر. دل مهن تر. دل ئافا تر الاعلى، الاسمى، الارتفاع، الارقى	باگرتي: که سى له شى وى پف بوى و هه لپه رچفتي المصاب بالورم	
Balatir: Difin bilindtir. ser mezintir. dil mezintir. dil avatir.		Bagirtî: Kesê leşê wî pivbûy û helperçiftî.	
	بالا کرن: دفن بلند کرن. سهر مهن کرن. دل مهن کرن. دل ئافا کرن کرن	باکور: هورپايي گهرم وکه له الرياح اللافحه، السموم	
Balakirin: Difin bilindkirin. ser mezinkirin. dil mezinkirin. dil avakirin.		Bagurr: Hurbayê gerim û kele.	
	الاعلاء، الترفيع، الارقاء	باکوردان: بهرئ بان پى دگيرن دا دلوپ نه هين الحادل، المحدل، المنذرون	
		Bagurrdan: Berê ban pê digêrin da dilop nehên.	

بالاف کړی: جل شو

الغسالة، الغسال، القاصر، القصار

Balavker: Cil şo.

بالاف کړی: جل شويشتن

الغسالة مهنة الغسل للثوب

Balavkerî: Cil şwîştin.

بالافى: جل شو. سهر شويشتن. جل شويشتن

القصار، المستحم

Balavî: Cil şo. ser şwîştin. cil şwîştin.

بالافيك: چوپكه كه لېر ئاڤا دژين. دبیژن دویف له قینک

الذرة، صنف من العصفور

Balavîk: Çwîçkeke liber ava dijîn. dibêjnê dwîvleqînk.

بالېم: سهر نهرم. لېر هاتی. سهرکیش. قائل بوی. رازی

الموافق، المنسجم، المتجاوب، المنقاد، المطيع

Balber: Sernerim. liberhatî. serkêş. qaîlbûy razî.

بالېر بون: سهر نهرم بون. لېر هاتی بون. سهرکیش بون. رازی بون

الترضى، التوافق، الانصياع، التطوع

Balberbûn: Ser nerimbûn. liberhatîbûn. ser-kêşbûn. razîbûn.

بالېر بوی: سهر نهرم بوی. لېر هاتی بوی. سهرکیش بوی. رازی بوی

المنقاد، الموافق، المرضي، المنصاع، المجاوب

Balberbûy: Ser nerimbûy. liberhatîbûy. ser-kêşbûy. razîbûy.

بالېر تر: سهر نهرم تر. لېر هاتی تر. سهرکیش تر. رازی تر

الارضى، الاوفق، الاطوع

Balbertir: Ser nerimtir. liberhatîtir. serkêştir. razîtir.

بالېر کرن: سهر نهرم کرن. لېر ئینان. سهرکیش کرن. رازی کرن

التطوع، الارضاء

Balberkirin: Ser nerimkirin. liberhatîkirin. ser-kêşkirin. razîkirin.

بالېر کړی: سهر نهرم کړی. لېر ئینای. سهرکیش کړی. رازی کړی

المطوع، الموفق، المرضي

Balberkirî: Ser nerimkirî. liberhatîkirî. ser-kêşkirî. razîkirî.

بالا کړی: دفن بلند کړی. سهر مهزن کړی. دل مهزن کړی. دل ئاڤا کړی

المرقى، المرفع، المعلى، المكبر

Balakirî: Difîn bilindkirî. ser mezinkirî. dil me-zinkirî. dil avakirî.

بالایى: دل ئاڤایى.. دفن بلندى. سهرمهزنى. دل مهزنى

العلو، الارتفاع، الرقى، الکبرياء

Balayî: Dil avaî. difin bilindî. ser mezinî. dil mezinî.

بالا فر: ئهسمان فر: فرنده

الطائر، الطياره، الطائره، الطيار

Balafirr: Esman firr. firrinde.

بالا فرين: ئهسمان فرين. هوا فرين

الطيران

Balafirrîn: Esman firrîn. hewa firrîn.

بالا فرقان: شوفيرى بالا فرى

الملاح للطائرة، الطيار

Balafirrvan: Şofêrê bala firê.

بالا فرکه: جهى دانانا بالاڤرا

المطار

Balafirrghih: Cihê danana balafirrê.

بالاف: جل شويشتن. لهش شويشتن

القصاره، الغساله، الغسيل

Balav: Cil şwîştin. leş şwîştin.

بالاف بون: جل شو بون. سهر شو بون

الاغتسال

Balavbûn: Cil şobûn. ser şobûn.

بالاف بوی: جل شو بوی. سهر شو بوی

المغتسل، المضجوع

Balavbûy: Cil şobûy. ser şobûy.

بالاف کرن: جل شو کرن. سهر شو کرن

الضجع، القصر، الغسل، الاغسال

Balavkirin: Cil şokirin. ser şokirin.

بالاف کړی: جل شو کړی. سهر شو کړی

المضجع، الغسل

Balavkirî: Cil şokirî. ser şokirî.

بالدار تر: فروکه تر، فرنده تر، ئهسپارتی تر. پالدان تر

الاجنج، الاطير، الانسب اليه

Baldartir: Firroketir. firrindetir. espartîtir. paldantir.

بالدار کرن: فرنده کرن، پهرنده کرن، فروکه کرن، ئهسپارتی کرن. پالدان کرن

التنسيب، الانساب، الاجناح، التجنيح، الاطاره، التطير

Baldarkirin: Firrindekirin. perrindekirin. firrokekirin. espartîkirin paldankirin.

بالدارى: فروکه يى، فرنده يى، ئهسپارتى، پالدانى

النسبه، العزو

Baldarî: Firrokeyî. firrindeyî. espartin. paldanî.

بالدان: ئهسپارتى، پالدان

النسبه، الاسناد، العزو

Baldan: Espartin. paldan.

بالفهدان: پالدان، ئهسپارتى

الانحاء، التنسيب، الاعزاء، الاسناد

Balvedan: Paldan. espartin.

باليه کرن: پال کرن، ئهسپارتى

الشروع، المحاوله، البدء

Balekirin: Palkirin. espartin.

بالگه: باليفک، پال

الوساده، المخده، المسند، المتكأ

Balgih: Balîfk. pal.

بالنجک: بهريکا شهلوالى يابى بن، بهريکا شهلوالى يابن بهرداي

جيب السروال

Balinck: Berîka şelwalî ya bê bin. berîka şelwalî ya bin berday.

بالند: نيشان، دهري، ناتک، قه مچه

السمه، العلامه، الهدف

Balind: Nîşan. derî. natik. qemçe.

بالند: فروکه، فرنده، پهروانه، پهره قانه

الطائر، المجنح

Balind: Firroke. firrinde. perwane. pervane.

بالويلک: پرسکه که وهکی رهنگی لهشی. خه لتهکی پیستی یه

الثؤلؤل

Balwîlk: Piriskeke wekî rengê leşî. xelteki pîstîye.

بالبهري: سهر نهرمى، ليه هاتن، سهركيشى، رازى بون

القناعه، الرضاء، الطاعه، الموافقه، الانصياع، الانقياد، الانسجام

Balberî: Sernermî. liberhatin. serkêşî. razî.

بالته = بالته بوى: بونا فيتقى، گههشتنا فيتقى، چيپونا فيتقى

الومس، المجع، بدو النضوج

Balete= Balte: bûy bûna fêqî. gehîştina fêqî. çêbûna fêqî.

بالته بون: بوى بون، گههشتن، چيپون

الايماس، المجع، بدو النضوج

Baletebûn: Bûybûn. gehîştin. çêbûn.

بالته بوى: بوى بوى، گههشتى، چيپوى

الماج، المومس، المنضج

Baletebûy: Bûybûy. gehîştî. çêbûy.

بالته تر: بوى تر، گههشتى تر، چيتر چيپوى

الانضج، الامج، الايمس

Baletetir: Bûytir. gehîştîtir. çêtir çêbûy.

بالته کرن: گهاندن، بوى کرن، چيكرن

الايماس، الامجاج، الانضاج

Baletekirin: Gihandin. bûykirin. çêkirin.

بالته كرى: گهاندى، بوى كرى، چيكرى

المنضج، الممس، الممج

Baletekirî: Gihandî. bûykirî. çêkirî.

بالته يى: گهاندن، چيپون

النضوج، المومس، الممج

Baleteyî: Gihandin. çêbûn.

بالدار: فرنده، پهرنده، فروکه: ئهسپارتى، پالدان، پالدان

المجنح، الطير، المنسب اليه

Baldar: Firrinde. perrinde. firroke. espartî. baldan. paldan.

بالدار بون: فرنده بون، فروکه بون، فراکه بون

التنسب، التجنح، التطير

Baldarbûn: Firrinde bûn. firrokebûn. firrakebûn.

بالدار بوى: فراکه بوى، فرنده بوى، ئهسپارتى بوى، پالدان بوى

المنسب له، المطار، المجنح

Baldarbûy: Firrake bûy. firrindebûy. espartîbûy. baldanbûy.

بالیوز: پیتشفهیی، پیلک، هنارتی
الممثل، المندوب، السفير، القنصل

Balyoz: Pêşveyî. pîlik. hinartî.

بالیوز خانه: هنارتی خانه
اسفاره، دار المندوب

Balyozxane: Hinartî xane.

بالتدان: بادان، لیک زفراندن، ئالاندن
الف التدوير، البرم، الفتل

Balêdan: Badan. lêk zivrandin. alandin.

بالیش: بالیفک، بالگه، پال
الوساده، المخده، المسند

Balîş: Balîfk. balgih. pal.

بالیفکا دهريکی: داری سهر و بنی دهروکی سويتی
عارضه المصيدة الخشبييه

Balîfka derîkî: Darê ser û binê derokê swîtê.

بام: باهيث
اللوژ

Bam: Bahîv.

بام: رازابام، راببام، نفیسی بام، دانا بام
فعل مساعد للمخاطب، ضمير انا

Bam: razabam. rabibam. nivêşîbam. dana bam.

بامی: کهلیکهکه یاخارنئی یه دکن مه دفینی لگه گوشتی بگراری
دخون

البامیاء

Bamî: Kelîkeke ya xarnê ye. dikene medfînî li
gel goştî bigirarê dixon.

بانا بلند: تهختی خودی
العرش الالهی

Bana bilind: Textê Xudê.

بان: سهرگرتا خانی، نیوانی خانی، کاشخانک، کوژی ره
السطح

Ban: Sergirta xanî. nîwanê xanî. kaşxank. kojîre.

بانئ خانی: سهرگرتا ئاخئ، نیوانیا ئاخئ
سطح البيت، سطح الدار

Banê xanî: Sergirta axê. nîwanîya bi axê.

بان دیر: بهیداغ، عالا، ئالا
الرايه، العلم، اللواء

Bandêr: Beydax. 'ala. ala.

بالولک: گريدله، بور، بوری
الانبوب، الاسطوانه، الفتيل

Balolk: Girdîle. bor. borî.

بالویل: بوريکت زراف
الاقنيه الهوائيه الشعريه

Balwîl: Borrîkê zîrav.

بالولی: ههلهپه، گري دژوار، گر مهيموينک
المغلم، الشبق، الغالم، الهلوك، السادی

Balolî: Helepe. gîrr dijwar. gîrr meymwînk.

بالولی: حیج، سهرداچوی، سهرگهرم، سهرسک
المغرور، المغتر، الاهوج، الارعن، الطائش

Balolî: Hêc. serdaçûy. sergerim. sersik.

بالولی بون: حیج بون، سهرگهرم بون، ههلهپه بون، گريگرتن
التغلم، التشبق، التفر، التهوج، التطيش، الترعن

Balolîbûn: Hêcbûn. ser gerimbûn. helepe. gîrr-
girtin.

بالولی بوی: حیج بوی، سهرگهرم بوی، ههلهپه بوی، گريگرتی
التهوج، المتغلم، المتشبق، المترعن، المتفر

Balolîbûy: Hêcbûy. ser gerimbûy. helepebûy.
gîrr girtî.

بالولی تر: حیج تر، سهرگهرم تر، گريگرتی تر، ههلهپه تر
الاهوج، الاغرر، الاشبق، الاغلم، الاطيش

Balolîtîr: Hêctîr. ser gerimtîr. gîrr girtîtîr. helep-
etîr.

بانولی کرن: حیج کرن، سهرگهرم کرن، ههلهپه کرن، گريگرتی کرن.
الاعلام، الاشباق، الاغرار، الاهاجه، التطيش

Balolîkirin: Hêckirin. ser gerimkirin. helpekirin.
gir girtîkirin.

بالولی کری: حیج کری، سهرگهرم کری، ههلهپه کری، گريگرتی
کری

المشبق، المغلم، المرعن، المغرر، الحمق، الهوج، المطيش

Balolîkirî: Hêckirî. ser gerimkirî. helepekirî. gîrr
girtîkirî.

بالولیاتی: بالولینی: حیجی، حیجاتی، سهرگهرمی، ههلهپهیی.
گريگرتنی، گرگرتنیاتی

الغرور، الحمق، الهوج، الطيش

Balolyatî: Balolînî: Hêcî. hêcatî. sergerimî. hel-
peyî. gîrgirtinî. gîrgirtinyatî.

B	ب	B	ب
	بانگ گهاندن: گازی گهاندن. گازی گهران، هایدان ابلاغ الاذان	بان گهران: فهوسین وگفاشتنا بانی. تیل کرنا بانی دا دلوب نهدربین	
Bang gihandin: Gazî gihandin. gazî gêrran. haydan.		الحد، المنذرة	
	بانگ هلدیران: گازی کرن. هایدان. ناگه مکران الایذان، البلاغ، المنادات	Bangêrran: Vehusîn û gîvaştina banî . tîlkirina banî da dilob nederbin.	
Bangheldêran: Gazîkirin. haydan. agehkirin.		بان گهر: کهسێ بانی دگهریت الحادل، المنذر	
	بانگهیرک: تیژکا سپها. سپها بچویک الضغب، الصؤویه، النمأ، صغار القمل	Bangêrr: Kesê banî di gêrrît.	
Bangihwîrk: Têjka spiha. spha biçwîk.		بان گهری: کارێ بان گهرانی المنذرة، الحد، عملیه حدل السطح	
	بانگین: ههوار. قاری. قهری العویل، الصراخ، الاستنجد، الصیحه، الایذان، المناداه	Bangêrrî: Karê ban gêranê.	
Bangîn: Hewar. qarrî. qîrrî.		بان گهران: بهرێ بانی پی دگهرین المحدل، المنذرون	
	بان دهف: سههما. سیر. سهقهه القرس، القر، البرد القارس، الصر	Bangurran: Berê banî pê digêrin.	
Bandef: Serma. sirr. seqem.		بانگ: گازی. قاری. هایدان. قهری الاذان، النداء، الصیاح	
	بان قورتک: زاد دانا ژبهه بونا بچویکی. زاددانا کهیف خوهشییا الاغدار، طعام یتهخذ لسرور	Bang: Gazî. qarrî. haydan. qîrrî.	
Ban qurtik: Zad dana ji berbûna biçwîkî . zad dana keyf û xweşya.		بانگ بون: بونا دهمی بانگی. کههشتنا کافا بانگی حلول الاذان، حلول موعد الاذان	
	بان مالین: بان مالشتن: هاقیتن ورا دانا بهفری ژبانێ. بهفر مالینا ژسهریان	Bangbûn: Bûna demê bangî. gehiştina gava bangî.	
Banmalîn: Banmaliştin: Havêtin û radana befrê ji banî befir malîna ji serbanî.		بانگ بوی: دهمی کهشتی بو بانگدانێ Bangbûy: Demê gehiştî bo bang danê.	
	بانهمی: زوم. واری بهروخت. واری کافئ المنتجع، المسکن الموسمی، المسکن الوقتی	بانگ دان: گازی کرن. هایدان الاذان، المناداه، رفع الاذان	
Banehî: Zom. warê berwext. warê gavê.		Bangdan: Gazîkirin . haydan.	
	بانهمی بون: زوم بون. چونا واری کافئ الانتجاع	بانگ دهر: کهسێ گازی دکته المنادی، المؤذن	
Banehîbûn: Zombûn. çûna warê gavê.		Bangdêr: Kesê gazî diket.	
	بانهمی بوی: کهسێ چوی زومی النجع	بانگتی دیکلی: گازییا دیکلی. خاندنا دیکلی صیاح الديک	
Banehîbûy: Kesê çûy zomê.		Bangê dîkilî: Gazîya dîkilî. xandina dîkilî.	
	بانهمی کری: چونا زومی. چونا واری کافئ الانجاع، التنجع	بانگ همدان: بهرسف دانا گازی. لی فه دان جواب الاذان، رجع الصدی	
Banehîkirin: Çûna zomê. çûna warê gavê.		Bangvedan: Berisvdana gazîyê . lêvedan.	
		بانگ کرن: گازی کرن الاستدعاء	
		Bangkirin: Gazîkirin.	

- باهر کرن:** پشک کرن. بهش کرن
التحصيص، الاحصاص، الاسهام، الاشراك
Bahirkirin: Pişkkirin. beşkirin.
- باهر کری:** پشک کری. بهش کری
المحصص، المسهم، المشرک
Bahirkirî: Pişkkirî. beşkirî.
- باهرينی:** پشکینى، بهشینی
الشراکه، المحاصصه، المساهمه
Bahirî: Pişkkî. beşî.
- باهر دار:** پشکدار. بهشدار
الشريک، صاحب الحصه، المساهم
Bahirdar: Pişkdar. beşdar.
- باهر دار بون:** پشکدار بون. بهشدار بون
التشارك، التخاصص، التساهم
Bahirdarbûn: Pişkdarbûn. beşdarbûn.
- باهر دار بوی:** پشکدار بوی. بهشدار بوی
المشاركه، المحاصص، المساهم
Bahirdarbûy: Pişkdarbûy. beşdarbûy.
- باهر دار تر:** پشکدار تر. بهشدار تر
الاشرك، الاحصص، الاسهم
Bahirdartir: Pişkdartir. beşdartir.
- باهر دار کرن:** پشکدار کرن. بهشدار کرن
الاشراك، الاحصاص، الاسهام
Bahirdarkirin: Pişkdarkirin. beşdarkirin.
- باهر دار کری:** پشکدار کری. بهشدار کری
المحصص، المشرک، المسهم
Bahirdarkirî: Pişkdarkirî. beşdarkirî.
- باهر دارى:** پشکدارى. بهشدارى
الشراکه، المحاصصه، المساهمه
Bahirdarî: Pişkdarî. beşdarî.
- باهر دهرکرن:** پشک دهرکرن. بهش دهرکرن
افراز الحصه
Bahirderkirin: Pişikderkirin. beşderkirin.
- باهر لئکفهکرن:** پشک لئک فهکرن. بهش لئکفهکرن
تقسيم الحصص والاسهم
Bahirlêkvekirin: Pişik lêk vekirin. beşlêkvekirin.

بانهمی کری: کهسێ بچونا زومێ رابوی وچوی
المنج، المنتجع

Banehîkirî: Kesê bi çûna zomê rabûy û çûy.

بانى: جهێ ههلهکتهی ویلندتر ژرهخ وروییت خوه
الهضبه، النجد، الحجا، الحذب

Banî: Cihê helketî û bilindtir ji rex û rûyê xwe.

باه: بها. نرخه. نخره
السعر، الثمن، القيمه

Bah: Bihna . nirxe. nixre.

باه بون: نرخه بون. بها بون
التسعر، التثمن، التقوم

Bahbûn: Nirxebûn. bihabûn.

باه بوی: نرخه بوی. بها بوی
المسعر، المقوم، المثلثن

Bahbûy: Nirxebûy. bihabûy.

باه تر: نرخه تر. بها تر
الاسعر، الاقوم، الاثلثن

Bahtir: Nirxetir. bihatir.

باه کرن: نرخه کرن. بها کرن
التسعير، التثمين، التقيوم

Bahkirin: Nirxekirin. bihakirin.

باه کری: نرخه کری. بها کری
المسعر، المثلثن، المقوم، المقيم

Bahkirî: Nirxekirî. bihakirî.

باهر: پشک. باگوهرک. بهش
الحصه، النصيب، السهم

Bahir: Pişk. baguhirk. beş.

باهر بون: پشک بون. بهش بون
المحاصصه، المساهمه

Bahirbûn: Pişkbûn. beşbûn.

باهر بوی: پشک بوی. بهش بوی
المساهم، المحاصص، المشارک

Bahirbûy: Pişkbûy. beşbûy.

باهر تر: پشک تر. بهش تر
الاسهم، الانصب، الاحصص

Bahirtir: Pişktir. beştir.

باهینگ: هینگ، نه ساخیه که له هه می له شی په یداد بیت ژبه
سهرمای
الروماتیزم

Bahînk: Hînk. nesaxîyeke. li hemî leşî peyda di
bît ji ber sermayê.

باهوز: باروڤه، هوربا، گوربا، هوږ
الريح الاوج، الاعصار، الزويعه

Bahoz: Barrove. hurba. gurrba. hurr.

باهور: هوربا، گوربا، باروڤه، باهوز
الزويعه العاتيه

Bahurr: Hurrba. gurrba. barrove. bahoz.

باهير: هير، هافي، گير
الحيوان، السادر، السامه

Bahêrr: Hêrr. havî. gêj.

باهيرى: گيرده لى، هافييائى، هيرى
الحيه، السمه، السدر

Bahêrrî: Gêjeleyî. havîyatî. hêrrî.

باهروبي: بيتش، هاريكارى
الاكتتاب، التبرع، الاعانه

Bahirûbî: Bêş. harîkarî.

باهروبي دان: بيتش دان، هاريكارى کرن، دهست گهاندن
دفع التبرع، مساهمه الاكتتاب

Bahirûbîdan: Bêşdan. harîkarîkirin. dest gehan-
din.

باهروبي کەر: بيتش کەر، هارى کارى کرى
المتبرع، المكتتب، المعين

Bahirûbîker: Bêşker. harîkarîkirî.

باهور: ئول، ناين

الاعتقاد، الايمان، العقيدة، الصدق، الثقة، الاعتماد

Bawer: ol. ayn.

باهور بون: ئول بون، دين بون
الاعتقاد، الوثوق، التصديق

Bawerbûn: Olbûn. dînbûn.

باهور بوى: ئول بوى، دين بوى

Bawerbûy: Olbûy. dînbûy.

باهور تر: ئول تر، دين تر
الاصدق، الاوثق

Bawertir: Oltir. dîntir.

باهيله: بهيته شه، گهوشهک، ترهدين، ههلهدين
السفيه، التبلد، المغفل

Bahêlc: Beyteşe. gewşek. tirredîn . heledîn.

باهيله بون: بهيته شه بون، گهوشهک بون، ترهدين بون
التسفه، التبلد، التغافل

Bahêlebûn: Beyteşebûn . gewşekbûn . tirredînbûn.

باهيله بوى: بهيته شه بوى، گهوشهک بوى، ترهدين بوى
المتغافل، المغفل، المسفه، المبلد

Bahêlebûy: Beyteşebûy . gewşekbûy . tirredînbûy.

باهيله تر: بهيته شه تر، گهوشهک تر، ترهدين تر.
الاسفه، الابلد، الاغفل

Bahêletir: Beyteşetir . gewşektir. tirredîntir.

باهيله کرن: بهيته شه کرن، گهوشهک کرن، ترهدين کرن
الاسفاه، التسفيه، الاغفال، التغفيل، الابلد، التبلد

Bahêlekirin: Beyteşekirin . gewşekkirin . tirredînkirin.

باهيله كرى: بهيته شه كرى، ترهدين كرى، گهوشهک كرى
المسفه، المغفل، المبلد

Bahêlekiri: Beyteşekiri. tirredînkiri. gewşekkirî.

باهيله لى: باهيليائى، بهيته شه لى، ترهدين لى، گهوشهک لى، بهيته شاتى،
ترهديناتى، گهوشهکياتى
السفاه، البلاده، الغفله

Bahêleyî: Bahêlîyatî. Beyteşeyî . tirredînî.
gewşekî . eyteşatî. tirredînatî. gewşekîyatî.

باهيل: هير، سهگردان، پهركنده
الغافل، الشارد، السادر

Bahêl: Hêrr. sergirdan. perginde.

باهيف: بام
اللوز

Bahîv: Bam.

باهيف تهرک: باهيفت نه گههشتى بهترى دخون
اللوز الطرى

Bahîvterrk: Bahîvêt negehiştî bi terrî dixon.

باهيفا تهحل: باهيفا بهيارى، باهيفا كويڤى
المزيج، اللوز، المر

Bahîva tehl: Bahîva beyarî. bahîva kwîvî.

باهيف گهرک: تهخليتته كى باهيفانه، لچولى شين دبن
اللوز البرى

Bahîvgewirk: Texlîtekê bahîvane. li çolê şîm di
bin.

باورنامه: پاس
الاجازة، الوثيقة، الشهادة

Bawername: Pas.

باور هاتن: باور ژئ کرن. ئولدارى
الائتمان، التصديق

Bawerhatin: Bawer jêkirin. oldarî.

باور هاتى: باور ژئ كهر. ئولدار
المؤمن، المصدق، المعتقد

Bawerhatî: Bawer jê ker. oldar.

باور كيشان: باور پى نه كرن. باور پى نه هاتن
سحب الثقة، عدم الاعتماد

Bawerkêşan: Bawer pê nekirin. bawer pê nehatin.

باور كيش: باور ژئ نه كهر. باور پى نه هاتى
ساحب الثقة، وعدم الاعتماد

Bawerkêş: Bawer jê nekêş. bawer pê nehatî.

باور خازتن: باور قىيان
طرح الثقة، طلب الثقة

Bawerxaztin: Bawer viyan.

باورسير: نه ساخييه كه لقونى دكه فیت. زیده گوشتهك شين دبیت
الباسور، التاسور

Bawesîr: Nesaxîyeke li qûnê di kevît. zêde. gwştek şîn dibît.

باورشين: باله قين
المروحة، المهفه، المهواة

Bawesîn: Bale qîn.

باورشين: بهين هاتنا كوير. باوشك هاتن
التشاؤب

Bawesîn: Bêhên hatina kwîr. bawêşk hatin.

باوشك: بيتهنا كوير. نيشانا خه وهاتنى
الثواب، الثوباء

Bawêşk: Bêhna kwîr. nîşana xew hatinê.

باوش: نه ساخييه كه دكه فیت پز وحيوانى ژشيرى هشك دكهت
ئيشا شير هشكى بى

مرض الشسب، ونضب الحليب، التهاب الضرع

Bawêş: Nesaxîyeke di kevîte pez û hêwanê ji şîrî hişîk di ket. êşa şîr hişkîyê.

باور كرن: ئول كرن. دين كرن
الاصداق، التصديق، التوثيق

Bawerkirin: Olkirin.

باور كرى: ئول كرى. دين كرى
المصدق، الموثق، المؤمن، المعتقد

Bawerkirî: Olkirî. dînkirî.

باورى = باورياتى: ئولياتى. دينى
الايمان، العقيدة، الثقة، الصدق، الاعتماد

Bawerî = Bawerîyatî: Olîyatî. dînî.

باور بخو هاتن: باور ژخوه كرن. بخوه دان
الثقة بالنفس، الاعتماد على النفس

Bawer bixwe hatin: Bawer ji xwe kirin. bixwe dan.

باور پيكر: باور پى هاتى
المعتمد

Bawerpêker: Bawerî pêhatî.

باور پى داي: ئولدارى. ديندارى
الموثوق

Bawerday: Oldarî. dîndarî.

باور پى هاتى: باور پى كهر
المستوثق، المصدق، المعتمد

Bawerpêhatî: Bawer pêker.

باور دارى: باور پى كهرى
الموثوق، المصادقه

Bawerdarî: Bawer pê kerî.

باور ژخوه كهر: باور بخوه هاتى. بخوه داي
المعتمد بنفسه

Bawerjixweker: Bawer bi xwe hatî. bi xwe day.

باور مهند: راست كو. تير باور. باور پى هاتى. باور ژى كهر
الصادق الامين

Bawermend: Rasgo. têr bawer. bawer pê hatî. bawer jêker.

باور مەندى: باور ژئ كرن. راست كويى. باور پى هاتن
العقيدة، الايمان، الراسخ

Bawermendî: Bawer jê kirin. rast goyî. bawer pê hatin.

بهخت بهد بوی: بهخت رهش کرن. بهخت بهش کرن

الاتعاسه، الاشقاء، الایأس

Bextbedkirin: Bext reşkirin. bext beşkirin.

بهخت بهد کری: بهخت رهش کری. بهخت بهش کری

المشقی، المتعس، المبتس

Bextbedkirî: Bext reşkirî. bext beşkirî.

بهخت بهدی: بهخته رهشی. بهخت بهشی. بئ ئیغبالی.

سوء الحظ، الشقوه، التعس، النكد، سوء الضمیر، الغدر

Bextbedî: Bext reşî. bext beşî. bê êxbalî.

بهخت بهدیاتی: بهخت رهشیاتی. بهخت بهشیاتی

Bextbedîyatî: Bext reşîyatî. bext beşîyatî.

بهخت رهش: بهخت بهد. بهخت بهش

الشقی، الذلیل، المضطهد، البائس

Bext reş: Bext bed. bext beş.

بهخت رهش بون: بهخت بهد بون. بهخت بهش بون

الشقاء، التذلل، الابتئاس

Bext reşbûn: Bext bedbûn. bext beşbûn.

بهخت رهش بوی: بهخت بهد بوی. بهخت بهش بوی

المبتئس، المتذلل، المتعس

Bext reşbûy: Bext bedbûy. bext beşbûy.

بهخت رهش تر: بهخت بهش تر. بهخت بهد تر

الاشقی، الازل، الایأس، الاتعس

Bext reştir: Bext bedtir. bext beştir.

بهخت رهش کرن: بهخت بهش کرن. بهخت بهد کرن

الاشقاء، الازل، الاتعاس

Bext reşkirin: Bext bedkirin. Bext beşkirin.

بهخت رهش کری: بهخت بهش کری. بهخت بهد کری

المبتس، المشقی، المتعس، المذل، المضطهد

Bext reşkirî: Bext bedkirî. Bext beşkirî.

بهخت رهشی: بهخت بهدی. بهخت بهشی.

الشقوه، التعس، البؤس، الذل، الاضطهاد

Bext reşî: Bext bedî. Bext beşî.

بهخت رهشیاتی: بهخت بهدیاتی. بهخت بهشیاتی

الشقاوه، التعاسه

Bext reşîyatî: Bext bedîyatî. Bext reşîyatî.

بهخت خار: بهخت خراب. بئ سوز. پاش دی

الغدار، الخائن، الغشاش

Bext xar: Bext xirab. bê soz. paş dirr.

بهچه: بیست روژیت پاش چلهی

عشرون یوما بعد الاربعینیه

Beçe: Bîst rojê paş çiley.

بهچه بون: هاتنا بهچهی. کههشتنا بهچهی

حلول الموسم المعلوم

Beçebûn: Hatina beçeyî gehîştina beçey.

بهحر: دهريا. ئیک ئاف

البحر، الیم

Behir: Derya. êk av.

بهحرا رهش: دهريا رهش. دهريا قهر

البحر الاسود

Behra reş: Derya reş. derya qer.

بهحرا سپی: دهريا سپی. دهريا کهژ

البحر الابيض

Behra spî: Derya spî. derya gej.

بهحرا سور: دهريا سور. دهريا ئال. دهريا قورمز

البحر الاحمر

Behra sor: Derya sor. derya al. derya qurmiz.

بهحرا وانئ: گولا وانئ لکوردستانا باکورز

بحيرة وان

Behra wanê: Gola wanê li Kurdistana bakûr.

بهخت: جهگه رهست. ئاگه

الضمیر، الوجدان، الانصاف، الطلع، الحظ، النصیب، الاقبال

Bext: Ceger hest. ageh.

بهخت بهد: بهخته رهش. بهخت بهش

المنکود، السیء الطالع

الابتئاس، تنکد العیش، التعاسه

Bextbed: Bext reş. bext beş.

بهخت بهد بون: بهخته رهش بون. بهخت بهش بون

السیء، الابتئاس، تنکد العیش، التعاسه

Bextbedbûn: Bext reşbûn. bext beşbûn.

بهخت بهد بوی: بهخته رهش بوی. بهخت بهش بوی

السیء الحظ، المبتئس، التعیس

Bextbedbûy: Bext reşbûy. bext beşbûy.

بهخت بهد تر: بهخته رهش تر. بهش بهش تر

الاشقی، الاتعس، الایأس، الاسوء حظا

Bextbedtir: Bext reştir. bext beştir.

بهخت درستی: دل پاقری. راست ریتی. دل راستی. راست گویی
الاستقامة، السلامة الضميرية

Bextdir- : Dil paqijî. rast rêkî. dil rastî. grastoyî
istî.

بهخت راست: بهخت درست. دل پاک. راست گو. ری راست
الصدق، والانصاف، الصادق

Bext rast: Bext dirust. dil pak. rast go. rê rast.

بهخت راستی: بهخت درستی. دل پاک. راست گویی. دل پاکیتی.
بهخت درستیتی
الصدق، الاستقامة، الانصاف

Bext rastî: Bext dirustî. dil pakî. rast goyî. dil
pakî. bext dirustîyatî.

بهخت راستیاتی

Bext rastîyatî: Xinê. xenî. teser. diltena. ser pak.

بهخت یار: خنی. خهنی. تهسەر. دل تەنا. سەر پاک
السعيد، المحفوظ

Bextyar: Xinî. xenî. teser. dil. tena. ser pak.

بهخت یاری: خنیاتی. تهسەری. دل تەناهیاتی. سەر پاک
السعادة، حسن الحظ

Bextîyarî: Xinîyatî. teserî. diltenahîyatî. serpakî.

بهخشیش: دیاری. پیش کش. خهلات
المكافأة، المكرمة، المنحة، العطاء، الهدية

Bexşîş: Dyarî. pêşkêş. xelat.

بهخشان: ئازا کرن. لى بوراندن
الاعفاء، الاصفاح

Bexşan: Azakirin. lêborandin.

بهخشاندن: ئازا کرن. لى بوراندن
الاعفاء، الاصفاح

Bexşandin: Azakirin. lê borandin.

بهش

المشؤوم، المنحوس

Bed: Beş.

بهش بون: بهش بون
التشؤم، التنحس

Bedbûn: Beşbûn.

بهش بوی: بهش بوی
المنحس، المشأم

Bedbûy: Beşbûy.

بهخت خار بون: پاش دي بون. بی سوز بون. بهخت خراب بون
انحراف الضمير، تلوث الوجدان، الاغتشاش

Bext xarbûn: Paş dirrbûn. bê sozbûn. Bext xi-
rabbûn.

بهخت خار بوی: پاش دي بوی. بی سوز بوی. بهخت خراب بوی
المغدر، الغادر، المغش

Bext xarbûy: Paş dirrbûy. bê sozbûy. Bext xi-
rabbûy.

بهخت خار تر: پاش دي تر. بی سوز تر. بهخت خراب تر
الاغدر، الاشر وجدانا، الاقذر ضميرا، الاغش

Bext xartir: Paş dirrtir. bê soztir. Bext xirabtir.

بهخت خار کرن: پاش دي کرن. بی سوز کرن. بهخت خراب کرن
الاغدار، اساءه الضمير، الاغشاش

Bext xarkirin: Paş dirrkirin. bê sozkirin. Bext
xirabkiri.

بهخت خار کری: پاش دي کری. بی سوز کری. بهخت خراب کری
المسئء الوجدان، المیت الضمير، المغش

Bext xarkirî: Paş dirrkirî. bê sozkirî. Bext xirab-
kirî.

بهخت خاری: پاش دري. بی سوزی. بهخت خرابی.
الغدر، الخيانة، المكر، الغش

Bext xarî: Paş dirrî. bê sozî. Bext xirabî.

بهخت خاریاتی: پاش دریاتی. بی سوزیاتی

Bext xarîyatî: Paş dirrîyatî. bê sozîyatî.

بهخت خراب: بهخت خار. بی سوز. پاش دي
السئء الوجدان، الخيانة، المكر، الغش

Bext xirab: Bext xar. bê soz. paş dirr.

بهخت خرابی: پاش دري. بی سوزی. بهخت خاری. پاش دریاتی. بی
سوزیاتی

الظلم، الغدر، الخيانة

Bext xirabî: Paş dirrî. bê sozî. bext xarî. paş
dirrîyatî. bê sozîyatî.

بهخت خرابیاتی

Bext xirabîyatî:

بهخت درست: دل پاقر. راست گو. دل راست
السليم الطويه، الصادق، المستقيم

Bextdirist: Dil paijî. rastgo. dil rast.

بهه بين كرى: رهش بين كرى. بهش بين كرى. كريت بين كرى
المشتم

Bedbînkirî: Reş bînkirî. beş bînkirî. kirêt bînkirî.

بهه بينى: رهش بينى. بهش بينى. كريت بينى.
الشؤم، التشاؤم، الرؤية، السواد، المظلمه

Bedbînî: Reşbînî. beşbînî. kirêtbînî.

بهه بينياتى: رهش بينياتى. بهش بينياتى. كريت بينياتى

Bedbînîyatî: Reşbînîyatî. beşbînîyatî. kirêtbînîyatî.

بهه خاز: چاف پى نه رابون. رهش خاز. زك رهش
الحسود، البخل، طالب الشر والسوء

Bedxaz: Çav pê nerabûn. reş xaz. zik reş.

بهه خاز بون: چاف پى نه رابون. زك رهش بون
التحاسد، التبخل

Bedxazbûn: Çav pê nerabûn. zik reşbûn.

بهه خاز بوى: چاف پى نه رابون. زك رهش بوى
المحسد، المبخل

Bedxazbûy: Çav pê nerabûy. reş xaz. zik reşbûy.

بهه خاز تر: چاف پى نه رابون تر. زك رهش تر
الاحساد، الابخال، التبخل

Bedxaztir: Çav pê nerabûntir. zik reştir.

بهه خاز كرن: چاف پى نه رابون كرن. زك رهش كرن
الاحساد، الابخال، التبخل

Bedxazkirin: Çav pê nerabûnkirin. zik reşkirin.

بهه خاز كرى: چاف پى نه رابون كرى. زك رهش كرى
المحسد، المبخل

Bedxazkirî: Çav pê nerabûnkirî. zik reşkirî.

بهه خازى: چاف پى نه رابونى. زك رهش. زك رهشياتى. چاف پى
نه رابونياتى

الحسد، البخل، الاساءه، طلب النحس، والشؤم والسوء

Bedxazî: Çav pê nerabûnî. zik reşî. zik reşîyatî.

çav pê nerabûnîyatî.

بهه خازياتى: چاف پى نه رابون. زك رهش بون
التحاسد، التبخل

Bedxazîyatî: Çavpê nerabûn. zik reşbûn.

بهه كار: كار پيس. كار كريت

المجرم، الفاسق، الخبيث، المنافق، الفاجر، الفاحش

Bedkar: Kar pîs. kar kirêt.

بهه تر: بهش تر

الاشام، الانحس

Bedtir: Beştir.

بهه كرن: بهش كرن

الاشام، التشنيم، المنحس

Bedkirin: Beşkirin.

بهه كرى: بهش كرى

المشتم، المنحس

Bedkirî: Beşkirî.

بهه = بهدياتى: بهشياتى

الشؤم، التشاؤم، النحس

Bedî = bedyatî: Beşyatî.

بهه بهخت: بهخت رهش. بهخت بهش

المنحوس، المشؤوم، المنكود، البائس، المسكين

Bedbext: Bext reş. bext beş.

بهه بهختى: بهه بهختياتى: بهخت رهشى. بهخت بهشى. بهه

رهشياتى. بهخت رهشياتى

البؤس، الشقوة، النكد، التعاسه

Bedbextî: Bedbextîyatî. Bext reşî. bext beşî. bed
reşîyatî.

بهه بين: رهش بين. بهش بين. كريت بين

المتشائم

Bedbîn: Reşbîn. beşbîn. kirêtbîn.

بهه بين بون: رهش بين بون. بهش بين بون. كريت بين بون

التشاؤم

Bedbînbûn: Reş bînbûn. beş bînbûn. kirêt
bînbûn.

بهه بين بوى: رهش بين بوى. بهش بين بوى. كريت بين بوى

المتشائم

Bedbînbûy: Reş bînbûy. beş bînbûy. kirêt
bînbûy.

بهه بين تر: رهش بين تر. بهش بين تر. كريت بين تر

الاشام

Bedbîntir: Reş bîntir. beş bîntir. kirêt bîntir.

بهه بين كرن: رهش بين كرن. بهش بين كرن. كريت بين كرن

الاشام، التشنيم

Bedbînkirin: Reş bînkirin. beş bînkirin. kirêt
bînkirin.

بهد گویی: دوسه‌ری، دو روییاتی، نه کامیاتی، نه کامی

الوشایه، النمیمه، الفساد، البذاءة فی الکلام، اللؤم، الذم

Bedgoyî: Duserî. durwîyatî. nekamyatî. nekamî.

بهد ناف: ناف پیس، بئی ناف

السیء السمعه، والصیت

Bednav: Nav pîs. bê nav.

بهد ناف بون: ناف پیس بون، بئی ناف بون

اساءه السمعة والصیت

Bednavbûn: Nav pîsbûn. bê navbûn.

بهد ناف بوی: ناف پیس بوی، بئی ناف بوی

المسیء سمعة

Bednavbûy: Nav pîsbûy. bê navbûy.

بهد ناف تر: ناف پیس تر، بئی ناف تر

الاسوأ سمعة، الاشر اسما وشهره

Bednavtir: Nav pîstir. bê navtir.

بهد ناف کرن: ناف پیس کرن، بئی ناف کرن

اساءه السمعه، التشهير بالسمعه

Bednavkirin: Nav pîskirin. bê navkirin.

بهد ناف کری: ناف پیس کری، بئی ناف کری

المسیء سمعة، الشهره السيئه، المذموم الصیت

Bednavkirî: Nav pîskirî. bê navkirî.

بهد نافی: ناف پیسی، بئی نافی، بئی نافیاتی

سوء السمعه

Bednavî: Nav pîsî. bê navî. bê navîyatî.

بهدمر: هافی، باژتله، مشهخت، گهریده

الشارد، السائح، الهائی، المسافرين، الجوال، الخارج

Beder: Havî. bajêle. mişext. gerîde.

بهدمر بون: هافی بون، باژتله بون، مشهخت بون، گهریده بون

التشرد، التسیح، الهیمان، التجول، التسفر، التنزح، التخرج

Bederbûn: Havîbûn. bajêlebûn. mişextbûn. gerîdebûn.

بهدمر بوی: هافی بوی، باژتله بوی، مشهخت بوی، گهریده بوی

المشرد، المستهام، المتجول، المتسیح

Bederbûy: Havîbûy. bajêlebûy. mişextbûy. gerîdebûy.

بهدمر تر: هافی تر، باژتله تر، مشهخت تر، گهریده تر

الاهیم، الاسیح، الاشرد، الانزح، الاسفر، الاخرج

Bedertir: Havîtir. bajêletir. mişexttir. gerîdetir.

بهد کار بون: کار پیس بون، کار کریت بون

التخبث، التناق، التفسق، التفجر

Bedkarbûn: Kar pîsbûn. kar kirêtbûn.

بهد کار بوی: کار پیس بوی، کار کریت بوی

المنافق، المخبث، المفجر

Bedkarbûy: Kar pîsbûy. kar kirêtbûy.

بهد کار تر: کار پیس تر، کار کریت تر

الافسق، الافجر، الافحش، الاجرم، الاخبت، الاخنت

Bedkartir: Kar pîstir. kar kirêttir.

بهد کار کرن: کار پیس کرن، کار کریت کرن

الخبث، الافجار، التخبث، التجريم، الافساق

Bedkarkirin: Kar pîskirin. kar kirêtkirin.

بهد کار کری: کار پیس کری، کار کریت کری

المخنت، المفسق، المخبث

Bedkarkirî: Kar pîskirî. kar kirêtkirî.

بهد کاری: کار کریتی، کار پیسی

الخبث، التخبث، الفجور، الفاحشة، الجريمة، الفسق، النفاق

Bedkarî: Kar kirêti. kar pîsî.

بهد گو: دوسه‌ری، دوروی، ثاخفتن گوهریز، نه کام

المفسد، النمام، البذیء اللسان

Bedgo: Duser. durwî. axiftin guhêz. nekam.

بهد گو بون: دوسه‌ری بون، دو روی بون، نه کام بون

التنم، التفسد فی الکلام، التذم

Bedgobûn: Duserbûn. durwîbûn. nekambûn.

بهد گو بوی: دوسه‌ری بوی، دو روی بوی، نه کام بوی

المفسد، المنم، الواشی، المذم، الملو

Bedgobûy: Duserbûy. durwîbûy. nekambûy.

بهد گو تر: دوسه‌ری تر، دو روی تر، نه کام تر

الافسد، الانم، الاوشی، الابذ

Bedgotir: Duserbir. durwîbir. nekamtir.

بهد گو کرن: دوسه‌ری کرن، دو روی کرن، نه کام کرن

الافساد، التنم، التوشية، اللثام

Bedgokirin: Duserbirin. durûbirin. nekamkirin.

بهد گو کری: دوسه‌ری کری، دو روی کری، نه کام کری

الموشی، المنم، المفسد، الملی، المذم

Bedgokirî: Duserbirî. durwîbirî. nekamkirî.

به‌دن کړی: چه‌پر کړی. شویره کړی. په‌ژان کړی. تان کړی.
دیوار کړی

المسیح، المحوط، المسور، المحصن

Bedenkirî: Çeperkirî. şwîrhekirî. Pejankirî. tan-
kirî. dîwarkirî.

به‌دنی: به‌دنیاتی: چه‌پریاتی. شویره یاتی. پیژانی. ثانینی.
دیوار ینی

السیح، الحوط، السور، الحصان

Bedenî: Bwdenîyatî. Çeperîyatî. şwîrheyatî. Pe-
janîî. dîwarîî.

به‌دو: جان. خشکوک. لاو. تازه. خوشکوک

الجميل، الرائع، الوجية

Bedew: Can. xişkok. law. taze. xuşkok.

به‌دو بون: جان بون. خوشکوک بون. لاو بون. تازه بون

التجميل، التروع

Bedewbûn: Canbûn. xişkokbûn. lawbûn. ta-
zebûn.

به‌دو بوی: جان بوی. خوشکوک بوی. لاو بوی. تازه بوی

المجمل، المروع، الموجه

Bedewbûy: Canbûy. xişkokbûy. lawbûy. ta-
zebûy.

به‌دو تر: جان تر. خوشکوک تر. لاو تر. تازه تر

الاجمل، الاروع، الاوجه

Bedewtir: Cantir. xişkokter. lawtir. tazetir.

به‌دو کرن: جان کرن. خوشکوک کرن. لاو کرن. تازه کرن

التجميل، التروع، التوجيه

Bedewkirin: Cankirin. xişkokkirin. lawkirin. ta-
zekirin.

به‌دو کړی: جان کړی. خوشکوک کړی. لاو کړی. تازه کړی

الجمال، الروعة، الوجهاه

Bedewkirî: Cankirî. xişkokkirî. lawkirî. tazekirî.

به‌دوی = به‌دویاتی: جانی. لاوینی. خوشکوکي. تازه‌تی
خوشکوکياتي. تازه‌ياتي. جانياتي

الجمال، الروعة، الوجهاه

Bedewî = Bedewîyatî: Canî. lawîî. xişkokî. ta-
zetî. xoşkokîyatî. tazeyatî. canîyatî.

به‌دو کرن: هافي کرن. باژتله کرن. مشه‌خت کرن. گه‌ريده کرن
الايهام، التشريد، الاشراد، التسيح، الانزاح،

Bederkirin: Havîkirin. bajêlekirin. mişextkirin.
gerîdekirin.

به‌دو کړی: هافي کړی. باژتله کړی. مشه‌خت کړی. گه‌ريده کړی

المخرج، المشرّد، المهيم، المنزح، المسيح، المجول، المسفر

Bederkirî: Havîkirî. bajêlekirî. mişextkirî.
gerîdekirî.

به‌دو ړی: هافيایتي. باژتله‌ياتي. مشه‌ختي. گه‌ريده‌بي. الهيمان

السفر، الجوله، الخروج، الهيام

Bederî: Havîyatî. bajêleyatî. mişextî. gerîdeyî.

به‌دو ړياتي: گه‌ريده‌ياتي. مشه‌خت ياتي

Bederîyatî: Gerîdeyatî. mişextîyatî.

به‌دلا شه‌فتی: هنده‌ک ژشه‌فتی. باهره‌ک ژشه‌فتی

الهزيع من الليل

Bedlaşevê: Hindek ji şevê. bahrek ji şevê.

به‌دن: چه‌پر. شویره. په‌ژان. تان. دیوار

السور، السياج، الحائط، الحصن

Beden: Çeper. şûrhe. Pejan. tan. dîwar.

به‌دن بون: چه‌پر بون. شویره بون. په‌ژان بون. تان بون. دیوار

بون

التسيح، التحوط، التسور، التحصن

Bedenbûn: Çeperbûn. şwîrhebûn. Pejanbûn.
tanbûn. dîwarbûn.

به‌دن بوی: چه‌پر بوی. شویره بوی. په‌ژان بوی. تان بوی. دیوار

بون

المسیح، المحوط، المسور، المحصن

Bedenbûy: Çeperbûy. şwîrhebûy. Pejanbûy.
tanbûy. dîwarbûy.

به‌دن تر: چه‌پر تر. شویره تر. په‌ژان تر. تان تر. دیوار تر

الاسيچ، الاسور، الاحوط، الاحصن

Bedentir: Çepertir. şwîrhetir. Pejantir. tantir.
dîwartir.

به‌دن کرن: چه‌پر کرن. شویره کرن. په‌ژان کرن. تان کرن. دیوار

کرن

التسيح، التحويط، التسوير، الاسوار، الاحصان، التحصين

Bedenkirin: Çeperkirin. şwîrhekirin. Pejankirin.
tankirin. dîwarkirin.

بهر نابور بون: قه‌ژان بون، ژييار بون التعيش، الارتزاق	Beraborbûn: Vejanbûn. jiyarbûn.
بهر نابور بوى: قه‌ژان بوى، ژييار بوى، قه‌ژى المتعيش، المرتزق	Beraborbûy: Vejanbûy. jiyarbûy.
بهر نابور تر: قه‌ژين تر، قه‌ژان تر الاعيش، الارزق	Berabûrtir: Vejantir. jiyartir.
بهر نابور كرن: ژييار كرن، قه‌ژاندن التعيش، الاعاشه، التريزق، الارتزاق	Berabûrkin: Vejanbûrkin. jiyarabûrkin.
بهر نابور كرى: قه‌ژاندى، ژييار كرى المعيش، المرقق، المعاش	Berabûrkirî: Vejandî. jiyarkirî.
بهر نابورياتى: به‌ر نابورى، قه‌ژيناتى، قه‌ژينى، ژييارى، ژييارياتى المعيشه، المعاش، الارتزاق	Berabûrîyatî: Beraborî: Vejinatî. vejînî. jiyarî. jiyarîyatî.
بهر ئاتاف: به‌ر به‌لا المبتلى، المنكوب، المعاشه	Berataf: Ber bela.
بهر ئاتاف بون: به‌ر به‌لا بون الابتلاء، الانتكاب، التعرض، للبلاء	Beratafbûn: Ber belabûn.
بهر ئاتاف بوى: به‌ر به‌لا بوى المبتلى، المنكوب، المعرض للبلاء	Beratafbûy: Ber belabûy.
بهر ئاتاف تر: به‌ر به‌لا تر الابلى، الاعرض للبلاء، الانكوب	Berataftir: Ber belatir.
بهر ئاتاف كرن: به‌ر به‌لا كرن الابلاء، التعريض للبلاء، الانكوب، التنكيب	Beratafkirn: Ber belakirin.
بهر ئاتافى: به‌ر به‌لايى البلاء، النكبة، الابتلاء، التعرض للمصيبة	Beratafi: Ber belayî.

بدمف گوتن: به‌رامبه‌ر گوتن، رويبروى گوتن، پيش گوتن المشافه	Bidevgotin: Beramber gotin. rwîbirwî gotin pêşgotin.
به‌ر: كتيه، كه‌فر الحجر	Ber: Kêpe. kevir.
به‌ر: ريشت، قنيت، شوين وار، دويف هيل الذريه، النسل، النشىء، السلالة	Ber: Rêşt. qinêt. şwînwar. dwîv hêl.
به‌ر: قه‌ريژ، ژى هاتن الناج، الثمر، الوارد، الولود	Ber: Verêj. jê hatin.
به‌ر: پانى، فره‌هى، فره‌يى، په‌حنى العرض	Ber: Panî. firehî. firheyatî. pehinî.
به‌ر: به‌رفره‌هى الوسع، الوسعه	Ber: Berfirehî.
به‌ر: پيش، پيشين، به‌راهى الامام، القبل، القدام، السالف، السابق	Ber: Pêş. pêşîn. berahî.
به‌ر: به‌روكه، نه‌نى الجبه، الوجه	Ber: Beroke. enî.
به‌ر: مئزهر، به‌رك، راژيترك البساط	Berr: Mêzer. berrik. rajêrk.
به‌ر: جل اللبس، الاكتساء	Berr: Cil.
به‌ر به‌ره: هتدى هتدى، پيچ پيچ رويدا، تدريجيا	Berbere: Hêdî hêdî. pêç pêç.
بهر نابور: قه‌ژين، قه‌ژان، ژييار الاعاشه، الارتزاق، التعيش	Berabûr: Vejîn. vejan. jiyar.

بەر ئافىز: بەرکەتتى، بەرھافىتى، ژبەر چوى
المجهض، الراشق، للحجر

Beravêj: Berketî. berhavêtî. ji ber çûy.

بەر ئافىزک: نیشانهکه بەراتیوهردکەن کانی شولا پیتش مروفی
ياباشه نان ياخرابه

نقرة من الصخر او فجوه يرمى الية الاحجار للقال الحسن او
السىء

Beravêjk: Nîşaneke bera têwer diken kanê şola
pêş mirovî ya başe yan ya xirabe.

بەر ئافىزک: خەلاتى فەگواستنا بويكى يە بو زاروكا
مكافأه الاطفال اهل العروسة من اهل العريس

Beravêjk: Xelatê vegohastina bwîkê ye bo zaro-
ka.

بەر ئافىتەن: بەرتیوهرکرن

رمى الحجارة، المجهض، سقوط الجنين

Beravêtin: Ber têwerkirin.

بەر ئاقل: بى نىزىكى ئاقلى

المعقول، حسب العقل، التخمين، التقدير

Beraqil: Yê nizîkî aqilî.

بەر ئاقل: نىزىكى ئاقلى

المعقوله

Beraqilî: Nêzîkî aqilî.

بەر ئاقل بون: نىزىكى ئاقل بون

التعقل

Beraqilbûn: Nêzîkî aqilbûn.

بەر ئاقل بوى: نىزىكى ئاقل بوى

التعقل

Beraqilbûy: Nêzîkî aqilbûy.

بەر ئاقل تر: نىزىكى ئاقلى تر

الاكثر معقوله، الاعقل

Beraqiltir: Nêzîk aqiltir.

بەر ئاقل كرن: نىزىكى ئاقل كرن

الاعقال، التعقل

Beraqilkirin: Nêzîkî aqilkirin.

بەر ئاقل كرى: نىزىكى ئاقل كرى

الاعقال، التعقل

Beraqilkirî: Nêzîkî aqilkirî.

بەر ئاخ: بەرى خاف و سست

الحجر الترابى

Berax: Berê xav û sist.

بەر ئاش: بەرى ئاشى. بەرى دستارى ئاشى

حجر الرحي

Beraş: Berê aşî. berê distarê avê.

بەرى ئاشى بنى: كتا بن. بەرى بنى بندا

الثفاله

Berêaşêbinî: Kita binî. berê binî binda.

بەرى ئاشى سەرى: كتا سەر. بەرى سەردا

العضارة

Berêaşêserî: Kita ser. berê serda.

بەرى ئاشا: كەفرى بەر ئاشا ژى چىدكەن

الصفوان

Berêaş: Kevrê ber aşê jê çêdiken.

بەر ئاف: دەف ئاف. لىف ئاف

العراق، الضفه، الساحل، الشاطىء

Berav: Dev av. lêv av.

بەر ئاف بون: خەندىقن. بئافىدا چون

الغرق

Beravbûn: Xendiqîn. biavêda çûn.

بەر ئاف بوى: خەندىقى. بئافىدا چوى

الغريق

Beravbûy: Xendiqî. biavêda çûy.

بەر ئاف تر: خەندىقى تر. بئافىدا چوى تر

الاغرق، الارض الاسهل ريا وافر سقيا واقرب للماء

Beravtir: Xendiqîtir. biavêda çûntir.

بەر ئاف كرن: خەندىقاندن. بئافىدا برن

الاغراق

Beravkirin: Xendiqandin. biavêda birin.

بەر ئاف كرى: خەندىقاندى. بئافىدا برى

المغرق

Beravkirî: Xendiqandî. biavêda birin.

بەر ئافى: خەندىقنى. بئافىدا چون

المغرق

Beravî: Xendiqînî. biavêda çûn.

بەر ئاقلى: نىزىكى ئاقلى

المعقول، المقبول عقلا، المخمن عقلا

Beraqilî: Nêzîkî aqilî.

بەر ئاخفتن: ژخوہ چون، بى ھايى ئاخفتن

الھذيان

Beraxiftin: Ji xwe çûn. bê hay axiftin.

بەر ئاخفتن بون: بى ھاي ئاخفتن بون

التهذى، التهذيه

Beraxiftinbûn: Bê hay axiftinbûn.

بەر ئاخفتن بوى: بى ھاي ئاخفتن بوى

التهذى

Beraxiftinbûy: Bê hay axiftinbûy.

بەر ئاخفتن تر: بى ھاي ئاخفتن تر

الاهذى

Beraxiftintir: Bê hay axiftintir.

بەر ئاخفتن کرن: بى ھاي ئاخفتن کرن

الاهذاء

Beraxiftinkirin: Bê hay axiftinkirin.

بەر ئاخفتن كرى: بى ھاي ئاخفتن كرى

المهذى

Beraxiftinkirî: Bê hay axiftinkirî.

بەر ئاخفتنى: بى ھاي ئاخفتنى

الھذيان، الكلام بلا وعى وادراك لدى الغيبوبه

Beraxiftinî: Bê hay axiftinî.

بەرئىخش: ئىش كىش، نەساخ كىش

المعروض للمرض والالم

Berêş: Eş kêş. nesaxkêş.

بەرئىخستن: بەر ھاڧىتن، ژبەر چون، بەرکەتن

الاجهاض، الجھض

Berêxistin: Ber havêtin. ber ketin .

بەرئىخستى: بەر ھاڧىتنى، بەرکەتنى، ژبەربرن

الجھض

Berêxistî: Ber havêtî. ber ketî. ji ber birin.

بەرئىخلە: بەرئى ئىشكا خانى، بەرئى گوشتى خانى

حجر ركن البناء، امام الركن قبالة الزاويه

Berêxle: Berê îşka xanî. berê goşê xanî.

بەرپا: دانى خرش بادبەت ومختى ددەن باى

العلث، الزغل، الذى يفصل عن الحنطه عند التذرية

Berba: Danê xirş ba dibet wextê diden bay.

بەرپا: جەئى بەرپا، جەئى تىر با، جەئى باکىش

المهواه، المكان المعرض للريح

Berba: Cihê berba. cihê têr ba. cihê bakêş.

بەرپا بون: پويچ بون، تى چون، ھەلاڧىتن

التعرض للريح، المذراة، الهلاك

Berbabûn: Pwîçbûn. têçûn. helavêtin.

بەرپا بوى: پويچ بوى، تى چوى، تشتى بەر ھەوا

المعرض للريح

Berbabûy: Pwîçbûy. têçûy. tiştê ber hewa.

بەرپا تر: پويچ تر، تى چون تر، پتر بەرپا

الاكثر تعرضا للهواء

Berbatir: Pwîçtir. têçûntir. pitir berba.

بەرپا کرن: پويچ کرن، تى برن، ھەلاڧىتن، دانا باى

التهويه، التعريض للريح

Berbakirin: Pwîçkirin. tê birin. helavêtin. dana bay.

بەرپا كرى: ھەلاڧىتنى، داي باى، تى برى، پويچ كرى

Berbakirî: Helavêtî. dana bay. tê birî. pwîçkirî.

بەر بات: ويران، كليش، قربون، برھاي، پويچ بوى، بن برپوى

التألف، المنقرض، المباد، المبنى، البائد، الهالك

Berbat: Wêran. kilês. qirrbûn. birhay. pwîçbûy. bin birrbûn.

بەر بات بون: ويران بون، كليش بون، قربون، برھان، پويچ بون، بن برپون

التهالك، التلافة، التفانى، البواد، الانقراض، الاندثار

Berbatbûn: Wêranbûn. kilêsbûn. qirrbûn. birhan. pwîçbûn. bin birrbûn.

بەر بات بوى: ويران بوى، كليش بوى، قربوى، برھاي، پويچ بوى، بن برپوى

المباد، المنقرض، المبنى، المندثر، المتهالك، البائر، المبور

Berbatbûy: Wêranbûy. kilêsbûy. qirrbûy. birhay. pwîçbûy binbirr bûy.

بەر بات تر: ويران تر، كليش تر، قربوى تر، پويچ تر، بن برتر

الاهلك، الافنى، الابيد، الالتف

Berbattir: Wêrantir. kilêstir. qirrtr. pwîçtir. bin birrrtir .

- بهريار تر:** سه رکيش تر. سهر نهرم تر. لبهرهاتي تر. قائل تر
الارضى، الاقنع، الاقيد، الاطوع، الاسأل
- Berbartir:** Ser kêştir. ser nerimtir. liberhatîtir. qaîltir.
- بهريار کرن:** سه رکيش کرن. سهر نهرم کرن. لبهريئنان. قائل کرن
التطوع، التقنيع، الترضيه، الاقتياد
- Berbarkirin:** Ser kêşkirin. ser nerimkirin. liberînan. qaîlkin.
- بهريار كرى:** سه رکيش كرى. سهر نهرم كرى. لبهريئناى. قائل كرى
التطوع، التقنيع، المرضى، المطوع، المقتاد
- Berbarkirî:** Ser kêşkirî. ser nerimkirî. liberînay. qaîlkirî.
- بهريارى:** سه رکيشى. سهر نهرمى. لبهرهاتن. قائلى
الطاعة، القناعه، الرضاء، الانقياد، المسؤوليه، التجارب
- Berbarî:** Ser kêşî. ser nermî. liberhatin. qaîlî.
- بهريى بازى:** بهريى ديوارى. تهخليتهكى بهريت رويى ديوارانه
صنف من حجر البناء
- Berêbazî:** Berê dîwarî. texlîtekê berê rBer-barbûyyê dîwarane.
- بهرياسک:** تلى لويلاقى پيتى. تهنشتا لويلاقى پيتى
صفحه ساق الرجل
- Berbask:** Tilê lBerbarbûylaqê pêy. tenişta lBer-barbûylaqê pêy.
- بهرياش:** چاک قنيت. باش ريشت. پاک ريشت
جيد النسل، نقى السلاله، حسن الانتاج
- Berbaş:** Çak qinê. baş rêşt. pak rêşt.
- بهرياش بون:** قنيت پاک بون. ريشت چاک بون
تحسن النسل، جوده الانتاج
- Berbaşbûn:** Çak qinêtbûn. rêşt çakbûn.
- بهرياش بوى:** پاک قنيت بوى. ريشت چاک بوى
المحسن النسل، الجيد الانتاج، النقى السلاله
- Berbaşbûy:** Çak qinêtbûy. rêşt çakbûy.
- بهرياش تر:** پاک ريشت تر. چاک قنيت تر. چاکتر ريشت. پاکتر قنيت
اجود النتائج، احسن النسل، انقى السلاله
- Berbaştir:** Çakrêştir. çak qinêttir. çaktir rêşt. paktir qinê.

- به بات کرن:** ويران کرن. کليس کرن. براندن. قىکرن. بن بى کرن.
پويچ کرن
الاباده، الاهلاک، الاتلاف، الافناء
- Berbatkirin:** Wêrankirin. kilêskirin. birandin-qirrkirin. binbirrkirin. pwîçkirin.
- به بات كرى:** ويران كرى. کليس كرى. براندى. قىکرى. بن بى كرى.
پويچ كرى
المفنى، المبيد، المهلاک، التلف
- Berbatkirî:** Wêrankirî. kilêskirî. birandî-qirrkirî. binbirrkirî. pwîçkirî.
- بهرياتى:** بهرياتيائى: ويران. کليس. برهان، قرياتى. بن برى.
پويجى
الهلاک، الفناء، الانقراض، البوار، البواد، التلف، الاندثار، الدمار
- Berbatî:** Berbatyatî: Wêran. kilês. birhan. qir-ryatî. bin birî. pwîçî.
- بهريات كهر:** ويران كهر. کليس كهر. بن بى كهر. برهان كهر.
قريئوک
المتلف، المهلاک، المفنى، المبيد
- Berbatker:** Wêran ker. kilêsker. bin birker. birr-hanker. qirrînok.
- بهرياج:** بهرداف ژيرداف. ژير سيپورى
الخاضع للضريبه
- Berbac:** Berdaf. jêr dav. jêr sîwirî.
- بهرياجى:** ژيردرافى. ژير سيپورى
الخضوع للضريبه
- Berbacî:** Diravî. jêr siyawirî.
- بهريار:** سه رکيش. سهرنهرم. لبهرهاتى. قائل
المطيع، المنقاد، القانع، الراضى، المنسجم، المسؤول
- Berbar:** Ser kêş. ser nerim. liberhatî. qaîl.
- بهريار بون:** سه رکيش بون. سهر نهرم بون. لبهرهاتن. قائل بون
التطوع، الاقتناع، التراضى، الانقياد، التسلول، المسائله
- Berbarbûn:** Ser kêşbûn. ser nerimbûn. liberhatin. qaîlbûn.
- بهريار بوى:** سه رکيش بوى. سهر نهرم بوى. لبهرهاتى. قائل بوى
المطاع، المقاد، المرضى، المقتنع
- Berbarbûy:** Ser kêşbûy: ser nerimbûy. liberhatî. qaîlbûy.

بەر بەتەن بون: قەجئقین، دویرکەتن، خوێ قەکشان، خوێ قەدان
الاجتناب، الابتعاد، الانعزال

Berbetenbûn: Veciniqîn. dwîrketin. xwe vekêşan. xwe vedan.

بەر بەتەن بوی: قەجئقین، دویرکەتن، خوێ قەکشان، خوێ قەدان
الاجتناب، الابتعاد، الانعزال

Berbetenbûy: Veciniqî. dwîrketî. xwe vekêşay. xwe veday.

بەر بەتەن تر: قەجئقین، دویر تر، خوێ قەکشان، خوێ قەدان
تر، خوێ قەگرتی تر
الابعد، الاجنب، الاعزل

Berbetentir: Veciniqîtir. dwîrtir. xwe vekêşaytir. xwe vedaytir.

بەر بەتەن کرن: قەجئقاندن، خوێ دویر کرن، خوێ قەدان، خوێ قەکشان
التجنیب، الاجنب، الابعاد

Berbetenkirin: Veciniqandin. xwe dwîrkin. xwe vedan. xwe vekêşan.

بەر بەتەن کری: قەجئقاندی، خوێ دویر کری، خوێ قەدان، خوێ قەکشان
المبعد، المجنب، المعزل

Berbetenkirî: Veciniqandî. xwe dwîrkirî. xwe veday. xwe vekêşay.

بەر بەتەنی: قەجئقین، دویرکەتن، خوێ قەدان، خوێ قەکشان
النفره، الاعتزال، التجنب، الابتعاد

Berbetenî: Veciniqîn. dwîrketin. xwe vekêşan xwe vedan.

بەر بەدن: پێش دیوار، لێر چەپەری
امام الحصن، المحطوط، المسيج، المسور

Berbeden: Pêş dîwar. liber çeperî.

بەر بەدەباتی: بەر بەدەنیاتی: چەپەری، پێژانی، دیوار کری
المحصن، المنيع، المسيج، الجهات، المحطوط، المسور

Berbedenatî: Berbedenîyatî. Çeperî. pêjanî. dîwarkirî.

بەر بەر: هێدی، هێدی، پێچ، پێچ
شيئا، فشيئا، رويدا، تدريجيا

Berber: Hêdî. hêdî. pîç pîç.

بەرباش کرن: قنیت پاک کرن، رێشت چاک کرن
تحسين الانتاج، انقاء النسل، تحسين السلالة

Berbaşkirin: Qinêtkirîn. rêşt çakkirin.

بەرباش بون: پاک رێشت کری، قنیت چاک کری
المحسن النسل، المنقى السلالة، مجود الانتاج

Berbaşkirî: pak rêştkirî. qinêtkirî.

بەرباشی: بەرباشیاتی: قنیت پاک، رێشت چاک، رێشت چاکایاتی، قنیت پاکایاتی
جوده الانتاج، حسن النسل، نقاء السلالة

Berbaşî: Berbaşyatî. Qinêtkirî. rêşt çakî. rêşt çakîyatî. qinêtkirî.

بەرباق: تلێ باقا پێی
طرف عضله الساق

Berbaq: Têlê baqa pêy.

بەرباک: بەری دەرفەتن، بەری گەری
قبل الدور، قبل الفرصه الملائمه

Berbak: Berî derfetê. berî gerê.

بەر بالک: رهخ بالیفک
جنب الوساده، طرف المخده، جانب المسند

Berbalgih: Rex balîfk.

بەر بالک: کراسی بالاف کرنی
دراعه القصاره

Berbalavk: Kirasê balavkirmê.

بەر مایک: نه شخوم، پاتوره
السور، الفضلات، النفايات

Bermayîk: Neşxwer. Patore.

بەربانک: بانێ بەر دەری، بانێ بەرسفکی
الشرفه، الروشن

Berbank: Banê ber derî. banê ber sifkê.

بەربانگ: بەری گازی، بەربەریکی بانگی
قبل الاذان، انتظار الاذان

Berbang: Berî gazîyê. ber berkê bangî.

بەر بەتەن: کەندال، پەسار، تلێ چای، قەجئقین، دویرکەتن
صفحه المنحدر، جانب الاوهيه، عرض الوجه الداخلي للقماش، الابتعاد

Berbeten: Kendal. pesar. tilê ciyayî. veciniqî. dwîr ketî.

بهره‌نوڪ: بهزا، بهزوك

السباق، الركاض، العداء

Berbezok: Beza . bezok.

بهره‌نو: بهژن وبالا

القد والقامه

Berûbejin: Bejin û bala.

بهره‌نو: نفشتی، بازبند

الرقیه، الحجاب، التمیمه

Berbejin: Niviştî. bazbend.

بهره‌ست: ره‌خی به‌ستا رویباری

جانب الرصافه، امام الجرول، مجاور الوجن، المنیع الصدر، محکم الجبهه

Berbest: Rexê besta rwîbarî.

بهره‌ستن: چه‌پرکنا پيشيا خوه

التدرع، تحصن الجبهه، تحصين الجبهه

Berbestin: Çeperkirina pêşîya xwe.

بهره‌روژ: خوه‌دانا تا‌فی جه‌کئی به‌رامبه‌ری روژئی

الشرقه، المواجه للشمس الشارق

Berberroj: Xwe dana tavê cihekê beramberî rojê.

بهره‌روژک: جهئی مروف خوه لی به‌رتاف دکته

المشراق، الشرقة

Berberojk: Cihê mirov xwe lê ber tav diket.

بهره‌له‌ک: ره‌خ به‌نیئت به‌فرئی، لزوزانا

بجوار قطع الثلج، مبقع الواجهه، صفحه عضلات ساق الرجل

Berbelak: Rex benyêt befrê li zozana.

بهره‌له‌کئی: که‌رکه‌ر بونا به‌فرئی، پنی پنی بون

تبقع الصدر، تبقع الوجه

Berbelakî: Ker kerbûna befrê. pinî pinîbûn.

بهره‌رانی: باسکانئی، دویه‌بون، پرت پرت بون، دویه‌رانی

التکتل، التحزب، المجابهه، التشرذم، التجنح

Berberanê: Baskanê. duberbûn. pirt pirtbûn. duberanê.

بهره‌له‌ک: رویی پهر، رویی به‌لگئی دار ویاری

وجه الورق، صفحه الورق

Berbelg: Rwîyê per. rwîyê belgê dar û barî.

بهره‌لا: مروفی سهر ته‌شقه‌له، به‌رناتاف

المبتلى، الكثير المصائب، جم المشاكل

Berbela: Mirovê ser teşqe. berataf.

بهرابه‌ر: به‌رامبه‌ر، پيش هم‌مه‌ت، پيشقه. به‌رانبه‌ر

الازاء، المقابل، الموازى، المواجه

Beraber: Beramber. pêş hemet. pêşve. beranber.

بهرابه‌ر بون: به‌رامبه‌ر بون

التقابل، التعادل، التساوى

Beraberbûn: Beramberbûn.

بهرابه‌ر بوى: به‌رامبه‌ر بوى، به‌رانبه‌ر

التقابل، التعادل، التساوى، التقارن، التقابل، التطابق

Beraberbûn: Beramberbûy. beranber.

بهرابه‌ر تر: به‌رامبه‌ر تر، به‌رانبه‌ر تر

الاقرن، الاعدل، الاطبق، الاوجه

Berabertir: Berambertir. beranbertir.

بهرابه‌ر کرن: به‌رامبه‌ر کرن، به‌رانبه‌ر کرن

الاطباق، الاقران، الاعدال، التطبيق، التعديل، التسويه،

Beraberkirin: Beramberkiran. beranberkiran.

بهرابه‌ر کرى: به‌رامبه‌ر کرى، به‌رانبه‌ر کرى

الموازى، المقرن، المطبق، المعدل، المسوى، الموجه

Beraberkirî: Beramberkirî. beranberkirî.

بهرابه‌راتى: به‌رامبه‌راتى، به‌رانبه‌راتى

المقابله، الموازاه، المعادله، المساو، المقارنه، المواجهه

Beraberatî: Beranberîyatî. beranberîyatî.

بهرابه‌راتى

Beraberîyatî.

بهرابه‌رى

Beraberî.

بهره‌ر هاتن: پيشه‌هاتن، لبه‌ره‌هاتن

الاستقبال، المعادله

Berberhatin: Pêvehatin. liberhatin.

بهره‌ر: پانيا به‌رکئی

عرض البساط

Ber berr: Panîya berrkê.

بهره‌ر: دبه‌رى راكرنى به‌زئى

السبق فى الركض

Berbaz: Diberî rakirnê bezê.

بهره‌ر مڪانى: تورسكين، هه‌فرى‌كانا به‌زینى

السباق فى الركض

Berrbezkanê: Toriskîn. hevirikana bezînê.

بهريمن کرن: ژير دهست کرن. ديل کرن
الاضاع

Berbenkirin: Jêr destkirin. dîlkin.

بهريمنی: ژير دهستی. ديلي. بن دهستی
الاضوع، الرضوح، الاستعباد

Berbenî: Jêr destî. dîlî. bindestî.

بهريمند: بهرچه پهر. سينگ گرتی
المدرع، المحکم الجبهه

Berbend: Ber çeper. sîng girtî.

بهريمندر: چويکداريا جوخوينی
حراسه البيدر

Berbêder: Çwîdarîya. coxwînê.

بهريمنر: بهري روينشتنا سهر بودوتناپهزی
حجر الحليب، المحلب

Berbêr: Berê rwîniştina ser bo dotina pezî.

بهريمنژ: پيش گو. پيش گوتن
المقدمه

Berbêj: Pêşgo. pêşgotin.

بهريمنژ: کسێ ژبهړ دئاخفت
المهذي

Berbêj: Kesê ji ber di axivît.

بهريمنژي: ژبهړ دئاخفتن
الهديان

Berbêjî: Ji ber axivtin.

بهريمنش: سهر پيش. سهر بارويی کهر
المتبرع الاول، امام الرواق البيتي

Berbêş: Serbêş. ser barwîyker.

بهريمن: سينگ گريدان
مغلول الصدر

Berbên: Sîng girêdan.

بهريمن: بهري پای دوستی. بهري بهين دانی. بهري بهين شه کرنی
قبل الراحة، قبل الاستراحة، مضايقه الغير

Berbêhn: Berî paydostî. berî bêhindanê. berî bêhin vekirnê.

بهريخوينک: گييايه که لگه ل زادی دخون ل بهر جویا شين دبیت تاما
وی وهکی که رهفسی یه
صنف من العشب، یوکل طریا

Berbixwînk: Giyayeke li gel zadî di xon. li ber coya şin di bît tama wî wek kerefsêye.

بهريه لا بون: بهريئاتاف بون. سهر تهشقه له بون
الابتلاء، التورط فی المشاكل

Berbelabûn: Ber atafbûn. ser teşqelebûn.

بهريه لا بوی: بهريئاتاف بوی. سهر تهشقه له بوی
المتورط فی المشاكل، المبلى

Berbelabûy: Ber atafbûy. ser teşqelebûy.

بهريه لا تر: بهريئاتاف تر. سهر تهشقه له تر
الابلى، الاورط فی المشاكل

Berbelatir: Ber ataftir. ser teşqeletir.

بهريه لا کرن: بهريئاتاف کرن. سهر تهشقه له کرن
الابلاء، التوريط فی المشاكل

Berbelakirin: Ber atafkirin. ser teşqelekirin.

بهريه لا کری: بهريئاتاف کری. سهر تهشقه له کری
المورط فی المشاكل، المبلى

Berbelakirî: Ber atafkirî. ser teşqelekirî.

بهريه لا یی: بهريئاتافی. سهر تهشقه له یی
الابتلاء، الاصابه بالبلاد والمحن والنکبات

Berbelayî: Ber atafî. ser teşqeleyî.

بهريه یمن: بهرمالی. ههف گيان. ژنا مروقی
الزوجه، المزبوره، المنکوحه

Bereben: Bermalî. hevgîyan. jina mirovî.

بهريمن: ديل. ئیخسیر. خلمهت کار. ژير دهست
الاسير، العبد، الخادم

Bereben: Dîl. êxsîr. xilmet kar. jêr dest.

بهريمن: ماتهکا پرچی یه. لتهنشتا سهری
خصله من الشعر تصصف للزينة

Berben: Mateka pirçîye. li tenişta serî.

بهريمن بون: ژير دهست بون. ديل بون
الاضوع، الاستبعاد، الاسر

Berbenbûn: Jêr destbûn. dîlbûn.

بهريمن بوی: ژير دهست بوی. ديل بوی
المخضع، المستبعد، المأسور

Berbenbûy: Jêr destbûy. dîlbûy.

بهريمن تر: ژير دهست تر. ديل تر
الاضع، الاعبد، الاثسر

Berbentir: Jêr desttir. dîltir.

بهر بژار: ریشته ژئ گر. قنیت ههلبژیر

منتخب النسل، منقی النتاج

Berbijar: Rêşt jê gir . qinê helbijêr.

بهر بژیک: بهرناف چافک. سنجاقا بسکا

امام الزلف، دبوس الزلف

Berbijîk: Ber nav çavk. sincaqa biska.

بهریسک: تاقا بسکا. سنجاقا بسکا گریدانی

دبوس الزلف، طاقه عقد شعر زلف وخصلات الشعر

Berbisk: Toqa biska . sinçaca biska girêdanê.

بهریهار: چونا جهی رهش که بو چهروانی

المربع، المربع، قبل الربیع

Berbihar: Çûna cihê reşgih bo çerwanî.

بهریهارى: کهسی دچیت جهی رهش گهیى ژجهی زوزان بو

چه راندنا پهز وحيوانی

اهل المربع، المنتجعون

Berbiharî: Kesê diçît cihê reş gihîyê ji cihê zozana bo çerandina pez û hêwanî.

بهریهاف: بهریی. رهخ و دوریت ژیوارى. دور و بهرین مالئ. بهریت

گوندی

الحوز، حرم الدار، المجال، الحوی، المحيط

Berbihav: Ber pê. rex û dorê jîwarî. dor û berê

malê. ber pê gundî.

بهرییر: لپشت بیرا جل راجاندن وکرنا

قبل التذکر، امام الحیاکه

Berbîr: Li pişt bîra .cil raçandin û kirina.

بهر بویر: جهی سینگی وی دهشت بیت دبندا کهند بیت جهی دبندا

نزم ئه بخوه دهشت

المكان الذى امامه سهل مستوى يليه وهذه

Berbwîr: Cihê sîngê wî deşt bîr di binda kend bîr

cihê di binda nizim ew bixwe deşt .

بهر بویک: هه فالیت بویک. ژنکیت بویکى فه دگوهیزن

مرافقات العروسه لنقلها الى بيت العريس اثناء الزواج

Berbwîk: Hevalêt bwîkê. jinkê bwîkê vediguhêzin.

بهر بویاتی: کارى ژنیت بویکى فه دگوهیزن

رفقه العروسه اثناء حفله الزواج

Berbwîyatî: Karê jinê bwîkê vediguhêzin.

بهر بخوه بون: لدورخوه زفرین. خوه قییان. خوه په رستن

الانانیه، الاستئثار، الاثره

Berbixwebûn: Li dor xwe zivîrîn. xwe viyan.

xwe peristin.

بهر بخوه بوی: خوه په رستی. لدورخوه زفری. بهرلخوه

الانانی، المستأثر، المتنامی

Berbixwebûy: Xwe peristî. lidor xwe zivîrî. ber li

xwe.

بهر بخوه کرن: راهافیتژ. مه زن بون. گر بون

النمو، الرواج

Berbixwekirin: Rahavêj. mezinbûn. girbûn.

بهر بخوه کری: راهافیتن. گربوی، مه زن بوی

الرائج، النامی، المتنامی

Berbxwekirî: Rahavêtin. girbûy. mezinbûy.

بهر بخوه کرن تر: راهافیتژ تر. مه زن بوی تر. زویتر شوین بوی. پتر

هه لدای

الاروج، الانمی، الاكثر رواجاً ونماء

Berbixwekirintir: Rahavêjtir. mezinbûytir.

zwîtir şînbûy. pitirhelday.

بهر بى: کهسی بهرا بو خانى دشکینیت

مبتر الوجه، قاص الحجر، مقطوع النسل والنتاج

Berbirr: Kesê bera bo xanî dişkênî.

بهر برین: شکاندنا بهریت خانى ئاڤا کرنی

جانب الجرح

Berbirrîn: Şkandina berê xanî ava kirnê.

بهر بژکین: بهر په لخين. بهر هویر بون

تفتیت الحجر، تشتت النتاج، انتشار النسل

Berbijikîn: Ber pelixîn. ber hwîrbûn.

بهر بزبان: نیزیکی زانی. لسه زانی

قريب الولاده، على وشك وضع الحمل

Berbizan: Nêzîkî zanê. li ser zanê.

بهر بژکاندن: بهر په لخاندن. ریشته به لاف کرن. قنیت راجاندن

تفتیت الحجر، توزیع السلال، نشر النسل

Berbijikandin: Ber pelixandin. rêşt belav kirin.

qinê raçandin.

بهر بژکاندی: ریشته به لاف کری. قنیت راجاندی

منشر النسل، موزع النتاج

Berbijikandî: Rêşt belav kirî. qinê raçandî.

بەر پارزنین: بهری چو چلاندنی
قبل التصفيه، قبل الفرز

Berparzinîn: Berî çu çilandinê.

بەر باش: پاشفه چون. خوه پاشفه کیشان
الانكفاء نحو الراء، قبل الاخير

Berpaş: Paşveçûn. xwe paşve kêşan.

بهری پاشی: قهریژا دویماهی، ریشتا دویماهیکی
النسل الاخير، النتاج الاخير

Berêpaşî: Verêja dwîmahîyê . rêşta dwîmahîyê.

بهر پال: تهنشتا چیا، جهی تلای چیا، بی فهکتهی وپالدا
امام المسند، صفحه سفح الجبل، جانب السفح

Berpal: Tenişta çiyay. cihê tilê çiyay yê veketî û
palday.

بهرپالدان: قهلب دانا بهرا. وهرگیرانا کهفرا
قبل الدفع، دفع الحجر، اسناد الحجر

Berpaldan: Qelibdana bera. wergêrana kevra.

بهرپالك: بهرك ددهن بن لهاژهی بو وهرگیرانا بهریت موکوم بو
هه لشکافتنی

حجر الاسناد، اثناء قلع الحجر

Berpalk: Bereke di den bin lihajey bo wergêrana
berêt mukum bo helişkaftinê.

بهرپالین: بهری پهزی ببهن مهخهلی
قبیل رعی الظهیره للغنم

Berpalîn: Berî pezî biben mexelê.

بهرپان: تشتی روی پهحن. بهری بهرفره

واسع العرض، واسع الجبهه، الجبهه العريضه، الحلان

Berpan : Tiştê rwî pehin berê ber fireh.

بهرپانی: تشتی بهری وی فره وپان بیت
العرض، واسع العرض

Berpanî: Tiştê berê wî fireh û pan bît .

بهر پاچ: سهرو چاڤ بهر کور. سهروچاڤ پاشفه چوی
اثرم الوجه

Berpaç: Ser û çav ber kor. ser û çav paşveçûy.

بهر پهچنی: سهرو چاڤ پیچای
مدرثر الوجه

Berpeçinî: Ser û çav pêçay.

بهر بوت: تشتی سینگ کور
محفور الوجه

Berbot: Tiştê sîng kor.

بهربور: تشتی بهریتا بوری وچوی
المار سابقا، السابق فی المضاء

Berbor: Tiştê berêda borî û çûy.

بهر بوری: لنک بوری دهر بازبونا ئافئ
جوار المعبر النهری، الزرع القوى النمو

Berborr: Linik borê derê derbazbûna avê.

بهر بوری: لنک لویلیا ئافئ
جوار الانبوب المار قبلا

Berborrî: Linik lwîlîya avê.

بهر بوسک: پرتهک ژئامویریت ههفجاری
جزء من اجزاء، المحراث

Berbosk: Pirtek ji amwîrê hevcarî.

بهر بوش: پیر قنیت. گهلهک بهر. پیر ریشت
کثیر النسل والنتاج

Berboş: Pir qinê. gelek biber. , pîrr rêşt.

بهر بوشیلان: ئهو کونا ئاف ژین ناشی دهر دکهفیت
مقدم منفذ ماء الطاحون

Berbwîşîlan: Ew kuna av ji bin aş dierdkewît.

بهر بوی: ههی کری. قهرهشی. جهی بهردای بی مروڤ بوی ئهردی
ماتی ژئ نهکن

السارح، التارک، المتروک، المهجور، السائب

Berbûy: Heykirî. vereşî. cihê berday bê mirov
bûy erdê matî jê neken.

بهریون: جه بهردان. جهی دهست ژئ هاتی شویشتن ئهردی پویته
بی نهکری

الهجر، التارک، السیب، السرح، الانطلاق

Berbûn: Cih berdan. cihê dest jê hatî şwîştin
erdê pwîte pênekirî.

بهرپاتک: تلای ههفکی. رهخی ستوی
صفحه القفا

Berpatk: Tilê hefkê. rexê stûy.

بهر پار: بهری سالا بوری
قبل العام الماضي

Berpar: Berî sala borî.

بهر پەيزگ: لنک دەرچکى. لره خ پى ستورکى
امام الدرج، امام السلم

Berpeyîzk: Linik dereçkê. li rex pêstorkê.

بهر پى: بهربهاڤ. ره خ وروپیت خانى
الذرى، الموطى، الممشى

Berpê: Ber bihav. rex û rwîyêt xanî.

بهرپیت: سینگ خاف و سست. بهر خاف
رخو الجبهه

Berpê: Sîng xav û sist. ber xav.

بهر پىچ: سهرو چاف فهشارتى. ديم فهشرهاى
المبرقع، المدرع، الملم، المقنع

Berpêç: Ser û çav veşartî. dêm veşirhay.

بهرپىچان: فهشارتنا ديم وسینگ و بهرا
التدرع، ستر الوجه، حجب الامام للشىء

Berpêçan: Veşartina dêm û sîng û bera.

بهر پىژان: لدهڤ تانى. لنک ديوارى
جوار السياج، امام الحائط

Berpêjan: Lidev tanî. linik dîwarî.

بهر پىک: دهمى خو لیکدانى ئیک پى خو دهى ههڤالى خو د
ئالينيت دا بىخيت ئهردى

الشغريه، لف الساق بالساق لدى المصارعه

Berpêk: Demê xwe lêkdanê êk pê xwe di pê
hevalê xwe di alînît da bêxît.

بهر پىک: بهنى گريدانا دهلنگا لباسکى پى
المخدم، رباط الساق

Berpêk: Benê girêdana delinga li baskê pêy.

بهرپى گه:

الضمير الموصول

Berpêgih.

بهر پيله: بهريپيلا ئافى بهيت
امام التيار، قبل الموج، قبل التيار

Berpêle: Berî pêla avê bihêt.

بهرپيت: سهروچاف تىک چوى
افطس الوجه

Berpit: Ser û çav têk çûy.

بهر پچان: نيزىک فهتان بستانى
على وشک الانفطار، کاد ينفطر

Berpiçan: Nêzik vetan bistanê.

بهر پهرى: لبن سيبهرا كهسهكى. خودانا بن لها ئىكى بهيت پارازتن
فى الكنف، صفحه الجناح

Berperr: Libin sîber kesekî. xudana bin liha êkî
biêhêt parastin.

بهر پهروک: بهرى پهروکى
الوضين، الموضون، عرض القماش

Ber perrok: Berê perokî.

بهر پهرى: لره خ پهردا بويکى
امام ستار العروسه، جانب خدر العروس

Ber perî: Lirex perda bwîkê.

بهر پهن: چونا نک پهزى بو چه راندنى. شڤانى
رعى الغنم، عليه الرعى

Berpez: Çûna nik pezî bo çerandinê. şivanî.

بهرپهزان: لره خ تانى. نيزىکى تانى
جانب السياج، جوار الحائط

Berpejan: Li rex tanî. nêzikî tanî.

بهرپهسار: لسینگى دوربهى. تلى كه ندالى
صفحه الاوهيه، امام المنحدر

Berpesar: Li sîngê dorbey. tilê kendalî.

بهر پهق: رهڤى تىکى. لنک كه لشتى
جانب الصدع، جوار الفلق

Berpeq: Rexê tîkê. linik keliştê.

بهر پهقان: بهرتىک بون
صداع الحجر، انقلاب الجبهه

Berpeqan: Ber tîk bûn.

بهرپهقين: بهركوشتن. ژبهريک چون
الانشقاق من القدم، تصدع الجبهه

Berpeqîn: Ber kujtin. jiberêk çûn.

بهر پهلخين: بهر بژکين
تفتت الحجر، تحطم الوجه

Berpelixîn: Ber bijikîn.

بهر پهلخاندن: بهر پهلخاندن
تفتيت الحجر، تحطيم الجبهه

Berpelixandin: Ber pelixandin.

بهر پهنى: سينک فهشارتى. ريشتا فهشرهاى
مستور النتاج، المخفى وجهه

Berpenî: Sînk veşartî. rêşta veşirhay.

بهر پیس: ریشت پیس، قنیت پویچ، برینا بن که‌قلی به‌روار بجیت
به‌رکئی تهنه‌نگئی لبن که‌قلی به‌روار بسمیت
سوء النسل، ردیء الناتج، الخرق المنحرف

Berpîs: Rêşt pîs . qinêtwîç birîna bin kevlî berwar biçît berkêttivengê libin kevlî berwar bisimît.

به‌ریست: برینال لبن که‌قلی را به‌روار وکەش بر بجیت
الخرق تحت الجلد مائلا

Berpîst: Birîna li bin kevlî ra berwar û keş birbiçît.

به‌ریساتی فه: تولاز بنک خرابی وزیانئ فه دجیت
نحو الرذيله، والسوء

Berpîsatîve: Tolaz binik xirabî û zîyanê ve diçît.

به‌ریفان: پیقاننا پانیا تشتی وهک په‌روکی
کیل عرض الشيء

Berpîvan: Pîvana panîya tiştî wek perroki.

به‌ریف: تشتی به‌رئ وئ هاتی پیقان و زانین
شریط المساحه

Berpîv: Tiştê berê wê hatî pîvan û zanîn.

به‌رییل: هه‌ستی پاش ملی، ده‌بئ هه‌ستی پشت ملی، که‌رکه‌روک،
که‌لکه‌لانک

عظم الكتف، عظم الترقوه، لوح الكتف

Berpîl: Hestîyê paşmilî. deqê hestîyê pişt milî.
kerkerok. kelkelank.

به‌رییلک: چونا زیره‌فانی کرنا بیلکئ داوت هاتئ
مراقبه هديه‌العرس

Berpîlik: Çûna zêrevanî kirina bîlkê dawet hatinê.

به‌رتات: که‌فرئ په‌حن
حجر الحلان، الصلح

Bertat: Kevrê pehin.

به‌رتاف: به‌ربه‌روژک، خوه‌دانا ئافئ
التشرق، امام ضوء الشمس، قبل الشروق

Bertav: Ber berojk. xwedana avê.

به‌رتاق: به‌ریدیوار، سینگ په‌قای
امام الجدار، مشقوق الوجه

Bertaq: Ber dîwar. peqay.

بهر پر: لده‌ف پرئ، لره‌خ پرئ
امام الجسر، جانب الجسر

Berpir: lidef birê. li rex pirê.

بهر پر: که‌له‌ک قنیتی، که‌له‌ک فه‌ریژ، پر ریشت

کثیر النسل والنشئ، غزير الانتاج، وفير المحصول

Berpirr: Gelek qinê. gelek verêj. pir rêşt.

بهر پرتکین: دیم جامه په‌رتین، به‌ر په‌لخین
تمزق الواجه، تحطم الحجر

Berpirtikîn: Dêm came peritîn. ber pelixîn.

به‌رپرتکی: تشتی سینگی وی هه‌لوه‌های
ممزق الوجه، محطم الوجه

Berpirtikî: Tiştê singê wî helwerhay.

به‌رپرتکاندن: تشتی سینگی وی هاتی دراندن مای به‌ردای
تحطيم الوجه، تمزيق الواجه، تفتيت الحجر، ممزق الواجه

Berpirtikandin: Tiştê singê wî hatî dirandin mayberday.

به‌رپرتکاندی: تشتی سینگی به‌ردای کری، وده‌رفالا کری
محطم الوجه، ممزق الوجه

Berpirtikandî: Tiştê singê berday kirî û dervala kirî.

بهر پرس: که‌سئ سه‌رگتیر، مروفتی کاربه‌دهست، به‌رپسیار
المسؤول، قبل الاستفسار

Berpirs: Kesê sergêr. mirovê kar bedest berpişyar.

بهر پشت: جله‌که ده‌فایتین بن کورتانئ ده‌وارا، مه‌رش، بن کورتان
البرذعه، الجلال، جانب الظهر

Berpişt: Cileke di havêtin bin kurtanê dewara.
merş. bin kurtan.

به‌رو پشت: به‌ره‌فاژی، سه‌ر وین، لیک فري
المقلوب، المعكوس

Berûpişt: Berhavêjî. ser û bin . lêk virr.

بهر پش: سینگ خاف و سست، به‌ر روخ
هش الوجه

Berpiş: Sîng xav û sist. ber rox.

بهر پل: به‌ری ده‌رفه‌ت هاتئ، به‌ری ده‌لیفه‌ی
قبل الفرصه، قبل الدرجة

Berpil: Berî derfet hatinê. berî delîvey.

بهرتیل خارن: پاره وهرگرتنا نه ریک ونه درست
الارتشاء

Bertîlxarin: Pare wergirtina ne rêk û ne dirust.

بهر تور: برینا بهروار، پلیت بونا خارو کهش بر
القطع المائل، البتر المنحرف،

Berturr: Birrîna berwar . pilît bûna xwar û keş
birr.

بهرتوق: ته خلیته کی چه کیت ژنکانه
صنف من حلی النساء

Bertoq: Texlîtekê çekên jinkane.

بهرتویخ: رویی توخی تشتی
وجه الطبق، صفح الطبقة

Bertwîx: Rwîyê twîxê tiştî.

بهر تویک: رویی سهرقه بی تشتی تنک
وجه القشره، صفح القشره

Bertwîk: Rwîyê serve yê tiştê tenik.

بهر تور: پانی و بهر فرده بییا تور نیچیری یان تور گودانی
عرض الشبکه

Bertorr: Panî û berfirehîya toranê çîrê yan tora
godanê.

بهر جاغ: لره خ چارچوفا داری پاتیک بهستی وتیکرا جوی
امام الشبکه الخشبيه

Berçax: Li rex çarçûva darî patêk bestî û têkra
çûyî.

بهر جل: مهرش جلی بن کورتانی، دهواری
غطاء الدابه

Bercil: Meriş. cilê bin kurtanê dewarî.

بهر جوت: ئهردی نهرم بسا ناھی بو کیلانی
الارض سهل الفلاحة والحرث

Bercot: Erdê nerim bi sanahî bo kêlanê.

بهر جوم: رهخی میترگی، رهخی هویکی
خوار الواحه

Bercom: Rexê mêrgê. rexê hewîkê.

بهر جون: سینگ گهور
رمادی الوجه

Bercon: Sîng gewir.

بهر تان: ره خ په ژان
جوار السياج

Bertan: Rex pejan.

بهر ته پان: بهر کور، دیم کور، تشتی بهری که فچ و ناف کور کور بیت
انبساط الوجه، العقر

Bertepan: Berkor. dêm kur tiştê berî kefiç û nav
kur bît.

بهر ته پای: بهر کوری، ناف قوری، ناف که فچ
منبسط الوجه، مقعر الوجه

Bertepay: Ber korî. nav Porî. nav keviç.

بهر ته لاش: په قانا بهروار، تی تی که لشتی
الانفلاق المائل

Bertelaş: Peqan berwar. tîti keliştî.

بهر تیر: پیر قهریز، تیر ژیهاتن
مشبع النتاج، مكثف المحصول

Bertêr: Pirr verêj. têr jêhatin .

بهر تفک: هافیتنا بهر کی بجویک بتبلا، بتبلی بهرک هافیتن وتی
وهرکرن
المخذه

Bertivk: Havêtina berkê biçwîk bi tîbla bitîblê
berk havêtin û tê werkirin.

بهر تل = بهر تبیل: زکی تبلی، تللی تبلی
باطن الاصبع

Bertil = Bertibl: Bertibil. zikê tiblê. tilê tiblê.

بهر تیفانک: بهر کی تنک و پهحن وهک پارهی
القرص الحجرى الرقيق

Bertîvank: Berkê tenik û pehin wek parey.

بهر تیک: رهخی دهزی، لای پیقی، ته نشتا که لشتی
طرف الصدع، مصدع الوجه

Bertîk: Rexê dezî. layê peqê. tenîstakeliştê.

بهرتیل: پاره دانا شولی بهر ری مروفی قه بینیت
الرشوة، الضمان، العوض

Bertîl: Paredana şolî bi serê mirovî vebînît.

بهرتیل خور: که سی بهر تیلا دخوت و وهردگریت
المرتشی

Bertîlxwer: Kesê bertîla di xot û werdigirît.

بهرخان: كهسئ سلت يئ بئ بچويك داخازا ريشتئ بكهت
طالب النسل، والدريه، العاقر

Berxaz: Kesê silt yê bê biçwîk daxaza rêştê bi-
ket.

بهرخال: رهخئ نيشانا روى وسهرو چاڤا. رهخئ دهقئ. تلئ خالئ
جانب الشامه

Berxal: Rexê nîşana rwî û ser û çava . rexê deqê
tilê xalê.

بهرخهپ: پرتهكى ژبهه كارى كيلانئ. پارچهكا ههڅجارى به
جزء من اللؤمه، جزء من المحراث

Berxep: Pirtekî jiber karê kêlanê . parçeka hev-
carîye.

بهرخل: رهخئ كهلئ. تهنشتا چهپهري
امام القلعه، امام الحصن

Berxel: Rexê kelê. tenîştâ çeperî.

بهرخير: تشتئ بنك باشيئ فهدچيت
القال الحسن، نحو التحس

Berxêr: Tiştê binik başîyê vediçît.

بهرخي: ديم گروڤي
مدور الوجه، دائرى الوجه

Berxirr: Dêm girovirr.

بهرخير: رهخئ ريژئ. ليتفا خيچئ. تلئ گيرئ
طرف السطر، جانب الخط

Berxîrr: Rexê rêzê. lêva xîçê. tilê gîrrê.

بهرخيچ

Berxîç:

بهرخين: بهري پلوخي تيكله خيزئ. بهري سست وروخ
الحجر الرملى

Berxîz: Berê piloxê têkel xîzî. berê sist û rox.

بهرخومر: تفهنگا دهري لويلئ يافرهه بوى. تفهنگا كهلهك شول پئ
كرى وكهفن بوى

واسع الفوهه للسلاح، المحصول، الناتج

Berxwer: Tivenga derê lwîlî ya firehbûy . tiven-
ga gelek şol pê kirî û kevinbûy.

بهرخور:

Berxor.

بهرچاچك: تلئ لويلاقئ حهيوانى
صفحه الساق الحيوان

Berçaçik: Tilê lwîlaqê hêwanî .

بهرچاخ: بهر ومختئ. بهري دهمهكى

قبل الزمن، قبل القرن، قبل الاوان، سابق العصر

Berçax: Berî wextî . berî demekî.

بهرچاف: پيش چاف

المعروض، المشاهد، المنظور

Berçav: pêşçav.

بهرچامبهري: رهخئ دهركى سويئئ. بهري گوشه وئيشكا

حجر ركن المصيدة، حجر الضلع

Berçamberî: Rexê derkê swîtê . berî goşe û îşka.

بهرچهپ: هردئ خووهك. بادهكا ريكي

المنعطف، الملوى، امام المنعطف

Berçep: Erdê xwek. badeka rêkê.

بهرچهم: رهخ ئاف. دهف ئاف. ليتف ئاف

الضفة، الشاطئ، الحقول المحاذئ للنهر

Berçem: Rex av .dev av. lêv av.

بهرچيلك: تويرئ تومكى تهيرا دچيئئ. كهمشا تهيرا

الحوصله، حوصله الطير

Berçêlk: Twîrê tomkê teyra di çîtê gemşa teyra.

بهرچچك: بچويكى سافا يئ شير خوهر

الرضيع

Berçiçik: Biçwîkê sava yê şîr xwer.

بهرچيخ: كهفرئ كيل. بهري بلند راوهستاي

الصخر الناتئ

Berçîx: Kevrê kêl. berê bilind rawestay.

بهرچيق: سينگ درهاي

مشقوق الوجه

Berçîq: Sîng dirrhay.

بهرچوك: تهنشتا چوكئ. رهخئ ئهژنوى

جانب الركبه، طرف الركبه

Berçok: Tenîştâ çokî. rexê ejnoy.

بهرجون: بهركهتن. بهرهاقيتن. پيش كهتن. سهركيتش

الجهض، الريادة، القيادة

Berçûn: Berketin. ber havêtin. pêşketin. serkêş.

بهرخار: بهرهكهش. بهريئئ. كesh بر. بهروار

معوج الوجه، منحرف العرض

Berxar: Berkeş. bertîyê. keşbir. berwar.

بهردای: ئاڤا دهركړی

النازح، المنزح

Berdan: Ava derkirî.

بهردانك: تاييت ژيړی بيت دارو باری، دهمانيت دارو خولپا

الغصان السفلى من الشجرة

Berdank: Tayêt jêrî yên dar û barî. demanê dar û xulpa.

بهردانك: چهقلکي تهپکي. دارکي ددهن بهر حه لانکي تهپکي

المفقا

Berdank: Çeqilkê tepkê. darkê diden ber helan-kê tepkê.

بهردانك: دانتي بهري دانتي زادي بخون، وهك بهرفراڤينك پاریکي

زادی بهري وهختی

البکه، وجبه طعام خفيف قبل الوجبه الاساسيه الكامله

Berdank: Danê berî danê zadî bixon . wek berfiravînk. parîkê zadî berî xwextî.

بهردانك:ن: دبهراچون، باش چيكرن، خه م ژي خارن

الاتقان، الاهتمام، الانهماك

Berdaketin: Diberra çûn. başçêkirin. xem jê xwarin.

بهردانك:ن: نيزيكي خار گرتني. روي بي نزم وکهند

على وشك النزول والضعف، للسن واطىء الوجه، منبسط الصفحه

Berdaketin: Nêzîkî xwar girtinê.rwîyê nizim û kend.

بهردانا دهنكي: قيری راهيلان

الموال، المناداه، اطلاق الصيحه

Berdana dengî: Qîrî rahêlan.

بهردانا دويڤ: سهرديوڤ نان، بدويڤ كهتن، پتي چون

الكسع، المطاردة، التعقيب

Berdana dwîv: Ser dwîf nan. bidwîv ketin. pêyçun.

بهردانا ئاڤي: دهركرنا ئاڤي

النزح

Berdana avê: derkirina avê.

بهردا شهبکين: دبهرا بهزين، دبهردا چون

الركض الموازي نازلا

Berda şebikîn: Diberra bezîn. di berda çon.

بهر خوهرک: رهخي چهپي

جانب المنعطف، جوار المنعرج

Berxwerk: Rexê çepê.

بهرخوک

Berxok:

بهردا بهزين: راستي بهزين، بهرامبهر تورسکيني

الركض الموازي نازلا

Berdabezîn: Rastî bezîn. beramber toriskînî.

بهر داخ: ديم داخ کري، سهروچاڤ دوردوي کري بسوتني

الموسم الوجه، المخطط، الصدر

Berdax: Dêm daxkirî. ser û çav durwî kirî bi sotinê.

بهر دار: تشتي پرهريژ، داري بهرگر

المنتج، المثمر

Berdar: Tiştê pirr verêj. darê bergir.

بهردان: هه ي کرن، فهرهساندن، بهرلاکرن، ئازاکرن

السرب، السيب، الاطلاق،، الطلاق، العتق

Berdan: Heykirin. veresandin. berlakirin. azakirin.

بهردان: شور کرنا ره و سنبيلا، ره هيلان و شورکرنا

الاعفاء، السبل، الترك

Berdan: Şorrkirina rih û sinbêla . rih hêlan û şorrkirin.

بهردان: نيشادان، هيلان، دهست ژي بهردان، پشت دان، كهسي

بهري ئيكي بدهت تشتهكي

التوجيه، الهجر، الاهمال

Berdan: Nîşadan. hêlan . dest jiê berdan piştan. kesê berê êkî bidet tiştêkî.

بهرداي: هه ي کري، دهستويږي، ئازا کري، هيلاي، دهست ژي

بهرداي، شورکرنا

الطالق، السارح، السائب، التارك، الهمل، المهجور، المعفى، المعتق،

الموجه

Berday: Haykirî. destûrî. azakirî. hêlay . dest jê berday. şorrkirin.

بهردان: ريدانا ئاڤي، ئاڤ بهردان، دهركرنا

النزح للماء

Berdan: Rêdana avê. av berdan . derkirin.

بهردهلیف: بی لبر دهرهفتا رادوهستیت

تحین الفرص، مراقبه المجال قبل الظرف والوقت المناسب

Berdelîv: Yê li ber derfeta radiwestît.

بهردهلنگ: تلئ دهلنگی. پاتهکه دهن بهردهلنگی بو موکومی ونه درهان

طرف ردن السروال، وصله قماش یخاط طرف الردن للمتانه

Berdeling: Tilê delingî. patekî di ben delingî bo mukumî û ne dirrhan.

بهردهمان: ژناڤدا تیریزیهکی دهن دهمانی ژناڤدا دانه دپهیت

وجه ذیل اللباس، الاغصان السفلی للشجر

Berdeman: Jînavdatîrêjîyekî di ben demanê jî-navda .

بهردهمان: بهری گهشتنا ومختی باج ودرافا

قبل وقت الضربه والخراج

Berdeman: Ber gehîştina wextê bac û derava.

بهردل: خوه شتقی

المحبوب، الخاطرة، الفكرة، الخيال، الذکری العزیزه

Berdil: Xweştivî.

بهردریژ: روی بی دریژ. لاکیش

المستطیل، الطویل الجبهه

Berdirêj: Rwîyê dirêj. lakêş.

بهردریژی: روی دریژی وى ژفرههیی پتر بیت الاستطاله

Berdirêjî: Rwîyê dirêjîya wî ji firehîyê pitirpît.

بهردنکائی: ههڤیکائی. گهڤیکه رانی

السابقه، المزاحمه، المباره، التناوب فى فعل الشئ

Berdinganê: Hevrrikanê. gerrgerranê.

بهر دویف: هریا دویفی پهنی به

صوف الالیه، جلد طرف الغنم

Berdwîv: Herya dwîvê peziye.

بهر دیوار: رهخ تاق

امام الحائط، طرف الجدار، كناية عن الضعه والاستكانه

Berdîwar: Rex taq.

بهر رابون: قنیت مهزن بون. رهواجا ریشتی. شین بونا بهری تشتی نمو النشیء، نشوء النسل، انقلاع الحجر

Ber rabûn: Qinê bûn rewaca rîştê şînb bûna berê tiştî.

بهردهز: دهزی خانى

المخن، اللغط، الفناء، مدخل الدار، باحه الدار

Berder: Derê xanî.

بهردهز: رهزی بهق وتیکا

جانب الفطر، طرف الصدع

Berderz: Rexê peq û tîka.

بهردهست: بهرههف. بن دهست. پهیت. حازر

الجاهز، الحاضر، تحت الجلد، راحة الكف، باطن الكف

Berdest: Berhev. bin dest. peyt. hazir.

بهردهستک: بهردهستکی هوستای. هاریکاری شولی. شارهزایی بهرهوستای

الجرسون، المعاون المهني، مساعد الصانع

Berdestk: Berdestkê hostay. harîkarê şolî. şarezayê ber hostay.

بهردهستک: پاتهکه دهن بهردهستى خوه بوهه لگرتنا ثمانیت کهل وگهرم

الجفال، خرقة لحمل الاواني الحارة

Berdestk: Pateke diden berdestê xwe bo helgirti-na amanê kel û gerim.

بهردهف: بساناهى خارن. جلئ لبر دهفى رابیهن. دهف پوشاندن ونخافتن

سهل التناول الاكل، اللثام، الكامه، القناع

Berdev: Bisanahî xwarin. cilê liber devî rabiben. dev poşandin û nixaftin.

بهردهقانی: پاتهکی بهلپکه بهرا پی دهافیتژن. بهرقهنی بهرتفکا پاتهی یا ب لهپک

المقلاع، المخففه

Berdeqanî: Patekê bi lepike bera pê dihavêjin ber qenî bertivka patey ya bi leplik.

بهردهراف: بهری گاڤا هاتی. بهردهرهفت. بهر دهلیقه. بهر ئاف. تیزیکی دهرافتی ئافتی

امام مورد الماء، جوار المنهل، تحین الفرصه، قبل الظرف، المجال، امام المیناء

Berderav: Berî gava hatî. berderfet. ber delîve. berav. nêzikî deravê avê.

بهردهفی دان: دبهرا ئاخفتن

القلس، التكلم مع المتكلم

Berdevidan: Diberra axiftin.

بەر پەخ: لته‌نشست. بهر تل

جوار الطرف، المجانبه، الرخفه من الاحجار

Ber rex: Litenışt. ber til.

بەر پوخ: پوخه بهر. بهرئ هه‌وس وخاف. بهرئ سست و گوری.

بهرئ ژگیره‌ئ چتیبوی

Ber rox: Roxeber. berê hews û xav berê sit û gurrî. berkê ji gîrhê çêbûy.

بەر پو: دهق ئاف. لیث ئاف. ره‌خ ئاف

الضفة للنهر، الشاطيء

Ber ro: Deq av. lêv av. rex av.

بەر روژ: جهئ به‌رتاف. رویئ به‌رامبه‌ری روژئ

الشارقة، امام الشمس

Ber roj: Cihê ber tav . rwîyê beramberî rojê.

بەر رهش: بهرئ ره‌نگ ره‌ش و طه‌یسوک

الفتین، الوجفه، الحجر الاسود

اسود الصدر، والوجه

Ber reş: Berê reng reş û teysok.

بەر رهف: ره‌فین. راته‌قان. خوه‌ه‌افیتن. پشت. دان سلهان. ته‌و‌کین.

ته‌قان

الهزيمة، الفرار، الهرب

Ber rev: Revîn. rateqan. xwe havêtin. pişt dan.

silhan. tewikîn. teqan.

بەر ره‌فه‌زه: كه‌فه‌رئ به‌ركور یئ باران ژئ نه‌گريت وه‌کی شكه‌فتئ.

بناف فه‌چوی

الوجج، الغفر، المغفرة

Ber reveze: Kevrê ber kor yê baran jê negirfî wekî şkeftê binav ve çûy.

بەر زان: بهرئ ته‌رکینئ

قبل الولادة، في حالة الولادة

Ber zan: Berê terikînê.

بەر زان: كه‌سه‌ئ زوی زان. مروفتئ به‌ری پتیدی شولی بزانیته. میژو

زان

المتنبئ، المؤرخ، خبير الماضي، عارف المستقبل

Ber zan: Kesê zwî zan. mirovê berî pêdidî şolî

Bi zanît. mêjûzan.

به‌رزانی: میژو زانی. مروفتئ زوی زان

التنبؤ، علم التاريخ، خبره الماضي

Ber zanîn: Mêjû zanîn. mirovê zwîzan.

بەر پاف: لیثا خیجئ. ره‌خئ گیرئ

امام السطر، طرف الوعم، جانب الخط، قبل القنص

Ber rav: Lêva xîçê. rexê gîrrê.

بەر ران: قولقولکا رانی. جهئ ران بزکی فه‌ دنویسیت

طرف الفخذ، اعلى الفخذ المتصل بالبطن

Ber ran: Qulqulka ranî. cihê ran bizikî ve-dinwîsît.

بەر راستکرن: یاریه‌که به‌رئ گران بلند دکه‌ن ژ سه‌رئ خوه‌ پتیه‌ل

الريعه، لعب رفع الحجر عاليا

Ber rastkirin: Yariyeke berê giran bilind diken ji serê xwe pêhel.

بەر راوه‌ستان: لبه‌ره‌نه‌نان. لبه‌ره‌نه‌نویسان

المجابهة، المواجهه، الوقوف مقابلًا، الانتهاز، الاهتبال

Ber rawstan: Li ber venan . liber venwîsan.

بەر راست: تشتئ به‌رئ وی ده‌شت و راست بیت بی‌ که‌ند و کور. به‌ر

حولی

عدل الوجه، الاستقامه

Ber rast: Tiştê berê wî dest û raşt bît bê kend û kor. berhulî.

بەر راچون: پویته‌ پتکرن. ژئ رابورین. دبه‌را بورین

الاهتمام، الاتقان، المرور امام الشيء

Ber raçûn: Pwîte pêkirin. jê raborîn. di berra çûn.

به‌ را به‌زین: به‌رامبه‌ر به‌زین

المباراة في العدو، المسابقة في الركض

Ber rabezîn: Beraber bezî.

بەر راوه‌ستان: زیره‌قانی کرن. سینگ گرتن

الكفاح، الرصد، المراقبه

Ber rawestan: Zêrevanîkirin. sînggirtin.

بەر راگوته‌ن: زیمار. گری وشینی

الرتاء، النحيب

Ber rrgotin: Zêmar. girî û şînî.

بەر ری: لیثا ریکئ. تلئ ریکئ. ره‌خئ ری

امام الطريق، جانب الطريق

Ber rê: Lêva rêkê. tilê rêkê. rexê rêkê.

بەر ره: جهئ به‌ر قولپوک. که‌ندالی ژبن چوی

صفحه‌ الانه‌یار، طرف الهور

Ber rih: Cihê ber qulpok. kendalê ji bin çûy.

بەر زک: که قلی زکی. چهرمئ عویری

جلد البطن، صفح البطن

Berzik: Kevlê zikî. çermê 'wîrî.

بەر زیف: بهرئ زیفی. بهر زیف بهرکه چنیکیت تهیسوک لی

دبرسکن

الصید، حجر الفضه

Berzîv: Berê zîvî. ber zîv. bereke. çînkê. tey-sok lê di biriskin.

بەر زیپک: دهمئ بهری هاتنا زیپئ بهارئ

قبیل عید الربیع، قبل حلول المنتجع

Berzîpik: Demê berî hatina zîpê biharê.

بەر زوزان = بهر زوم: بهری دهمئ چونا زوزانا دهمئ بانههیا

قبل موسم الاصطیاف، جانب النفا

Berzozan = Berzom: Berî demê çûna zozana demê banehîya.

بەر زویر: جهئ پر چرک وزویرک وگیا

الوجه العشبی، جانب القبر

Berzwîr: Cihê pirr çirik û zwîrik û giya.

بهرزیارمت: رهخ گورستان

جوار المقبره، جانب القبر

Berzîyaret: Rex goriztan.

بەر ژار: ریش لاک وزویرک وگیا

ضعیف النسل، هزیل الزریه، خسیس الانتاج

Berjar: Rêşt lak û zwîrik û giya.

بەر ژیر: ژوردا. سهر نشیف. دبندا. خارئ دانگ دا

نحو الاسفل، الى الجنوب

Berjêr: jorda. sernişîv. dibinda, xwarê dang da.

بەر ژیهل: بهر ژیلل: بو ئهقران. دهست ئهقران. ژور را

نحو الاعلى، نحو الرقى، الاتجاه الصاعد

Berjêhel: Berjêlel: Bo evraz. dest evraz. jor ra .

بەر ژین: بهر گورھانا ژیارئ

قبل العیش، التکسب، التعیش

Berjîn: Ber guruhana jiyarê.

بەر ژور: ژیهلی. ئهقرانی

الاتجاه الفوقی، الاعتلاء

Berjor : Jêhelî .evrazî.

بەر زاک: بهری گهرئ

مراقبه النبوه والدور، قبل حلول النبوه، سبق الدور

Berzak: berî gerrê.

بەر زمخاف: تشت مشهیی

الوفیر، الرغید، السبغ، الیسر

Berzehf: Tiştê mişei.

بەر زمحفی: تشتئ مشه وهبوی. تیروتژیاتی

الوفرة، الغزارة، الیسار، الرغد، الرفاه، الاسباغ

Berzehfî: Tiştê mişe û hebûy. têr û tijîyatî.

بەر زهندههور: رمخئ چاله کویرئ. بهرزنار

جانب الحضيض، جوار الوهده

Berzenderhor: Rexê çale kwîrê. ber zinar.

بهرزهبون: وندا بون. فهشرهان. ئافابون. پتر قهرهای

الضیاع، التیه، الضلال، الفقد

Berzebûn: Windabûn. veşîrhan avabûn. pitir verhay.

بهرزه بوی: بهرزه یاتی

المفقود، الضائع، الضال، التائه، الفتان، الشیطان

Berzebûy: Berzeyatî.

بهرزه تر: پتر قهرهای

Berzetir: Pitir verhay.

بهرزه کرن:

Berzekirin.

بهرزه کرئ:

Berzekirî.

بهرزئیر: بهرئ زئیری

الحجر الذهبی، الذهب الوجه، الصفحه الذهبیه

Berzêr: Berê zêrî.

بهر ژیر: خارئ. نشیف. ژوردا

نحو الجنوب، نحو الاسفل، الاتجاه التحتی

Berjêr: Xwarê , nişîv. jorda.

بهر زنار: رهخ فراكه. رهخ ههلهمویت

طرف الشاهق، امام المهوی

Berzinar: Rex firrake. rex helemwît.

بهر زراف: بهر تنگ

رفیع العرض، ضیق الوجه

Berzirav: Ber teng.

بهرسف: نیوانیی بهر دهرکهی. جابدان
الروشن، الظله، العرين، الجواب

Bersif: Nîwanîyê ber dergehî. cabdan.

بهر سلال: بو ژیهل. بو سهردا بوئهفران
نحو العلی الاتجاه الفوقی

Bersilal: Bo jê hel. bo serda. bo evraz.

بهر سه: بنی سیهر. بن سیهر
تحت الظل

Bersih: Binî sîber. bin sîber.

بهر سییار: بهر ههسوی
امام الافق، صفحه الافق

Bersîyar: Ber heswî.

بهر سپیده: تاری گهورک
السحر، الغسق، قبل الفجر

Berspêde: Tarî gewrîk.

بهرستو: گهردهن

النحر، مقدم الرقبه، صفحه العنق

Berstû: Gerden.

بهر سینگ: کوشی

الحضن، امام الصدر

Bersîng: Koşî.

بهر سیفانده: بن سیفانده. بن نیوانی
تحت الشرفه

Bersîvande: Bin sîvande. bin nîwanî.

بهر سویل: لرهخ سویلی. رهخ سویل
امام الشلال

Berswîl: Li rex swîlê. rex swîl.

بهر سویلاف: رهخ سویلاف
امام الشلال المائی

Berswîlav: Rex swîlav.

بهر سویلاخ: رهخ سویلا ناخی
امام الشلال التراپی

Berswîlax: Rex swîla axê.

بهر سویج: گونهه بارکری. بهر گومان
المدان، المتهم، المشبوه

Berswîc: Gunchbarkirî. ber guman.

بهر ژوردا: دهست نشیف. ژوردانی. خارکهتن. دانگدا
الاتجاه، النازل، التسفل، التدنی

Berjorda: Dest nişîv . jordanî. xwar ketin. dang-da.

بهر ساپیتک: رهخی بانی یی ناڤ خانی ڤه
السقف الى السقف

Bersabîtk: Rexê banî yê nav xanîve.

بهر ساخ: ریتشت ساخ. قنیت پاک. بهر چاک
حی النسل، اصیل الناتج، حسن السلالة

Bersax: Rêşt sax. qinê pak. ber çak.

بهر سار: رویی ههسویی. بهر ههسوی
طرف الافق الجبلی، صفحه الافق

Bersar: rwîyê heswîyê. ber heswî.

بهري سالی: ڤهريژا سالی. هاتنا سالانه. ریتشت وقنیتا سالی
الانتاج السنوی، الجيل، نشیء السنه

Berêsalê: Verêja salê . hatina salane rêşt û qinê-ta salê.

بهري سالی: ڤهريژا چاندنا سالی
الكفاء للزراعة

Berêsalê: Verrêja çandina salê.

بهرسانی: ههسوی. وهک بیژی فی تشتی بهرساهیکه یانی خوه زی
نزم که حتی دکهڤیت سویی تشتی بهر ئهسمانی بیت
الافق

Bersanî: Heswî. wek bêjî vî tiştî ber sahîke yanî
xwe jî nizim ke heta dikevît swîyê tiştî ber es-manî bît.

بهر سهرما: سري. سهقهه. زیك
امام لایرد، التعرض للقرس

Ber-serma: Sirr. seqem. zîk.

بهر سهقهه: جهی سرو سهرما لیدهن
التعرض للانجماد، المكان البارد

Berseqem: Cihê sirr û serma lêdiden.

بهر سهقا: جهی بهر سهقهه. بهر سهرما وسري
نحو البارد الذی، اللذع

Berseqa: Cihê ber seqem. ber serma û sirr.

بهر سهه: لیڤا مهريژي کيڤلانی
جانب الفاصل الزراعی

Bersed: Lêva merezê kêlanê.

بەر شیشک: بەر خیزک

القض، الرضراض، الحصب، الحصوه، الوقع

Berşîşk: Ber xîzk.

بەر شیش: روی گهور. سینگ خوهلیکی

الحجر الرمادی اللون، رمادی الوجه

Berşîş: Rwî gewir. sîng xwelîkî.

بەر شیشکیت سور:

الكوفة

Berşîşkê sor.

بەر شو: بزارتنا دانى بئافى. ژيگرتنا دهغه لا ژدانى بئافى

تقيق الغله بالماء

Berşo: Bijartina danî bi avê. jêgirtina dexela ji danî bi avê.

بەر شور: داهتلاى

متهدل العرض والوجه

Berşorr: Dahêlay.

بەر شى: كهسى نافي وي شتى نافي مروفي بيت دييژنى بهرشيى

من. ناف وهكى ئيك

السمى، الكنى، اتحاد اسم شخصين

Berşî: Kesê navê wî şitî navê mirovî bît di bêjnê berşîyê min.

بەرفراڤين: خارنا بهروخت

اللمجه، اللهجه، السفكه

Berfiravîn: Xarna ber wext.

بەر فرهه: پان . پهحن

الواسع، العريض، الرحب، الشعواء البداح للارض

Berfireh: Pan . pehin.

بەر فرهه:

Berfirhe.

بەرفرهه: بەر زهحفى. پاناتى

الاسهاب فى الكلام، اليسار، الرفاه، الرخاء، الارتوع

Berfirehî: Ber zehfî. panatî.

بەرفرههياتى

Berfirehyatî.

بەرف: بهفر

الثلج

Berf: Befir.

بەر سوڤک: چونا بازارى

فى السوق، الى السوق

Berswîk: Çûna bazarî.

بەر سوڤه: گهرم کرنا لهر سوڤى

امام المدفاه، عند الموقد الاصطلاء بالمدفاه

Bersope: Gerimkirina li ber sopê.

بەر سور: سينگ سور. خيزه بهرى رهنگ سور

الحجر الاحمر، احمر الوجه

Bersor: Sîng sor. xîze berê reng sor.

بەر سوژ: كهفى. كهزى

حموضه المعدة، حرقه المعدة، سوء الهضم

Bersoj: Gevî. gezî.

بەر شاپه: بن پهري

باطن الجناح، بطن ريش القوادم

Berşaperr: Bin perr

بەر شار: رهخ تويخ

حوار الحدود

Berşar: Rex tuxîb.

بەر شارهان، بەر شارپان: بەر کهل بون

الرضف

Berşarhan: Ber şaryan. ber kelbûn.

بەر شهت: كهش بر. بەر خار. بەر روڤيار

منحرف الاستقامه، الضفه، الشاطيء

Berşet: Keş birr. ber xwar. ber rwîbar.

بەر شهق: سينگ كهلشتى

مشقوق الصدر، والقبل

Berşeq: Sîng keliştî.

بەر شهپيل: بن پيل. بن مل. بەر مل. بەر پيل

جانب الكتف، طرف العضد الكتف

Berşepîl: Bin pîl. bin mil. ber mil. ber pîl.

بەر شکاندن: بەر برين بو ئافاهيا ونژيارا

قص الحجر للبناء

Berşikandin: Ber birrîn bo avahîya û nijyara.

بەر شيف: رهخ نهال

البدوة، جانب المسيل

Berşîv: Rex nihâl.

بهره واژارتن: رادان وياقژ کرنا بهرا ژجهی چاندنی. بهرهاڤیتن
تنقیه الارض من الحجاره

Bervewajartin: Radan û paqijkirina bera ji cihê
çandinê. ber havêtin.

بهر فعال: زفرینا مال. فهگه رهانا مال
الرجوع نحو البيت، التوجه نحو المسكن

Berfmal: Zivrîna mal. vegerhana mal.

بهره ژین: فهژینا ژنه ساخیی. ساخ بون. رابونا ژ ژانی. بسه
خوهه هاتن ژنه ساخیی

المثل نحو الشفاء، الانتعاش، انتعاش النسل

Bervejîn: Vejîna ji nesaxyê. saxbûn. rabûna ji
janê. biser xweve hatin ji nesaxîyê.

بهقانی: بهرتفکا پاتی له پکری
المقلاع، المخدفة، مبقع الصدر

Berqanî: Bertivka patê lepikkirî.

بهرقنای:

Berqenî.

بهرقسپ: توفکی قهسپی
العجمه، نواه التمر

Berqesp: Tofkê qespê.

بهرقوری: ناف کور. ناف کهفج
معقر الوجه

Berqewrî: Nav kor. nav kefç.

بهر قرمچی: روی تیک چوی. بهر کوریشک. روی چر چوی
مکمش الوجه

Berqirmiçî: Rwî têkçûy. ber kurîşk. rwî çirçûy.

بهر قرچی: بهر کوزیر. بهر ئالزی. روی گه فوزه
مشعت العرض والوجه

Berqirviçî: Ber kuzîr. beralizî. rwî gevoze.

بهر قری: ریشت برهان. قنیت ویرانی
هلاک النسل، فناء النشء والنتاج

Berqirî: Rêşt birhan. qinê wêranî.

بهر قی بون:

بهر قبیل: بهرامبری قبیل. بهردانا قبیل بو نئیز
المواجهه للقبلة، التوجه للقبلة

Berqîble: Beramberî qîblê. berdana qîblê bo niv-
êjê.

بهر فانک: مهلیتک. بهرکوشک
الحواف، السقاع، الدرع

Bervank: Melîtk. ber kuşik.

بهر فاژی: لیک وهرگه های. سهرو بن. بهرو پشت
المقلوب، المعکوس

Bervajî: Lêk wergerhay. ser û bin. ber û pişt.

بهر فاچ: بهر خوهه. بهر وهریادی
الملتوی الوجه، معرج الصفحه

Bervaç: Ber xwehir. ber werbaday.

بهر فهبرن: پیته برن. بو برن
التقدم له، الاخذ اليه ونحوه

Bervebirin: Pêve birin. bo birin.

بهر فهجون: پیشفه جون. بنکفه جون
الاستقبال، السعی نحوه

Berveçûn: Binikve çûn. pêşve çûn.

بهرفه: پیشفه. پیتشین
القبل، السابق

Berve: Pêşve. pêşîn.

بهرفه دیر: پاریزگار. پاون گتیر
المحامي

Bervedêr: Parêzgar. Pawangêr.

بهرفه رهن: بهر کهفری کور جهی باران ژئ نه گریه وهکی شکهفتی
الوجع، الغفره

Berverez: Ber kevrê kor cihê baran jê negirîti
wekî şkeftê.

بهرفه رازان: بهردا دریژ بون. کهتنا بهردا. جوت رازان
الضجع، الرقاد الازدواجی

Berverazan: Berda dirêjbûn. ketina diberda. cot
razan.

بهرفه کرن: پیته کرن. پیته هه لایستن. بهر دانان
القلد، التقليد، التعليق، فتح القبل

Bervekirin: Pêvekirin. . pêve helawîstin. diber-
dana.

بهرفه هاتن: پیشفه هاتن. بنکفه جون
الاستقبال، التقدم نحوه

Bervehatin: Pêşve hatin. binikve çûn.

B	ب	B	ب
	<p>بەر کەچ: بەر خوهر. بەرتی تەپ منحرف الوجه. مائل الوجه</p> <p>Berkeç: Ber xwehir. bertîtep.</p> <p>بەرکەش:</p> <p>Berkeş.</p> <p>بەرکەش: رهخ کهش جوار الصخر، امام الصخر</p> <p>Berkevir: Rex kevir.</p> <p>بەر کەل: رهخ چهپر. بەر دیرگهه امام القلعه، جوار الحصن</p> <p>Berkel: Rex çeper. ber dêrgeh.</p> <p>بەر کێپ: دهست بەر الجلمود، الحجر ملء الكف</p> <p>Berkêp: Dest ber.</p> <p>بەر کێل: کێله بەر. بەرێ جیخ الصوی، الحجر المصوب</p> <p>Berkêl: Kêleber. ber çîx.</p> <p>بەر کیش: بەر فهگوهیز. بەر ههلگر، بەر بر جرار الحجر</p> <p>Berkêş: Ber veguhêz. ber helgir. ber birr.</p> <p>بەر کرین: ئامویرێ بەر هویرکرنێ کساره الحجر</p> <p>Berkirîn: amwîrê ber hwîrkirnê.</p> <p>بەرکیم: کیم قنیت. بێ ریشته. بێ بەر. کیم بەر قليل النسل، نادر النتاج</p> <p>Berkêm: Kêm qinê. bê rêş. bê ber. kêm ber.</p> <p>بەرکت: ئیکانه. بەرێ بتنێ فردی النسل والنتاج</p> <p>Berkit: Êkane. berê bi tinê.</p> <p>بەرکلک: رهخێ کورێ. بن کوری. بن کورمسک. بن دویف طرف الذنب، جهه الذیل</p> <p>Berkilk: Rexê kuryê. bin kurî. bin kurmisk. bin dwîv.</p> <p>بەر کنار: بهرامبهری لیفا ئافێ. پێش پال امام الجبهه، عند الجبهه، عند الطرف</p> <p>Berkinar: Beramber lêva avê. pêş pal.</p>	<p>بەر قوتی: ریشته قری. قنیت ویرانی. ریشته برهان هلاک النشئ والنسل، فناء الذریه والنتاج</p> <p>Berqufî: Rêşt qirrî. qinê wêranî. rêş birhan.</p> <p>بەر قوری: روی کولای. سینگ کور محفور الوجه</p> <p>Berqor: Rwî kolay. sîng kor.</p> <p>بەر قولپک: نه مومک. لهقله قوک. ههژه ژوک ضعیف المقاومه، مهزوز الثبات</p> <p>Berqulpok: Nemomk. leqleqok. hejhejok.</p> <p>بەر قورنەت: رهخێ کورێ. لایێ کورێ. بەر ئیشک جوار الزاویه، امام الركن</p> <p>Berqurnet: Rexê kujî. layê kujî. ber îşk.</p> <p>بەر قولاج: بەر کونج. رهخ کونج. پانی یا قولچهکێ النشئ عرضه باع، امام الركن</p> <p>Berqulaç: Ber kunc. rex kunc. panî ya qulaçekê.</p> <p>بەر کاخ: بهرامبهر زاك. روێی خر تولی امام الميدان، جبهه المعركة</p> <p>Berkax: Beramber zak. rwîyê xir tolê.</p> <p>بەر کاشخانک: روێی پانی یێ ناف خانی فه الى السقف، صفحه السقف</p> <p>Berkaşxank: Rwîyê banîyê nav xanî ve.</p> <p>بەر کار: بهری دهمی شولی قبل العمل والصنع، امام المنجم</p> <p>Berkar: Berî demê şolî.</p> <p>بەر کار: ته نشتا کارا دهملی جوار مخزن الغلال السيلو</p> <p>Berkar: Tenişta kara dexlî.</p> <p>بەر کارێژ: بن ئهرزنگ مقدم الحنک، تحت الدقن</p> <p>Berkarêj: Bin erzink.</p> <p>بەر کەپ: جهی سنهیللا. بهردفن موضع الشوارب، امام الانف</p> <p>Berkep: Cihê sinbêla. ber difin.</p> <p>بەرکەتی: ژرهنگ. بکیرهاتی. ژیهاتی. نه دیتی. بهرهاقیتی. بهر چوی</p> <p>التحفه، الفاخر، المقدر، المجهض</p> <p>Berketî: ji reng. bikêrhatî. jê hatî. nedîtî. ber vêtî. berçûy.ha.</p>	

بهركه بون: ژيک فه بون. ژيک بهردان. خوه بهرك فه ئينان
الفصام، الفصال، الانفصال، القبوع، الجثم

Berikvebûn: Jêk vebûn. jêk berdan, xwe berik
veînan.

بهرك فه ئينان: دانا ئيک. بنک ئيکفه ئينان. پيکفه نان
اللم، الضم، الجمع

Berikveînan: Dana êk. binik êkve înan. pêkve-
nan.

بهرك کيشان: لبهرك دان. دانا بهرك. بهرامبهركن
الموازنه، المقارنه، المعادله، المقايسه

Berik kêşan: Liberikdan. dana berik. beramber-
kirin.

بهرك فه برن: خوه ئينانا ئيک. خوه تتيک برن
القبوع، الجثوم

Berikvebirin: Xwe înana êk. xwe têk birin.

بهرك فه برنا خه مئ
الکنع، الکناعه، الوجوم

Berivebirna xemê.

بهرك كه تن: ليتک گوهارتن. پيشقه بون
المعارضه، التساوى، المبادله، المقابله

Berik ketin: Lêkghastin. pêşvebûn.

بهرك فه چون: خوه ئينانا ئيک. بهرك فه برن
التقصص

Berikveçûn: Xwe înana êk. berikve birin.

بهرك لا: بئ لا

المحايد، امام الجهه، جوار الطرف

Berla: Bê la:

بهرك لا بئ: بئ لا بئ

الحيايد، عدم الانحياس

Berlayî: Bê layî.

بهرك لا بون: بئ لا بون

التحايد

Berlabûn: Bê labûn.

بهرك لا بوى: بئ لا بوى

المحايد

Berlabûy: Bê labûy.

بهركيز: بهري خيزي
الحجر الرملى

Berkîz: Berê xîzî.

بهركوب: بهركوبولوخ. بهركوب
امام القمه، عند الذرى

Berkup: Ber kulox. ber kup.

بهركولت

Berkulimt.

بهركوين: رهخ خيقت
جوار الوطاق، طرف الخيمه

Berkwîn: Rex xîvet.

بهركوچ: بهركداروى. روى قهفاندئ. روى حولى
منحوت الوجه

Berkoç: Berdarwî . rwî qefandî. rwî hulî.

بهركوژ: بهركفان. بهركقوس. روى سيفوك
محدب الوجه، احذب الوجه

Berkod: Ber kivan. ber qos. rwî sîvok.

بهركوشك: مه ليتك. بهرهفانك.
الحوف، السقاع، الدراع

Berkoşk: Melîtk. berevank.

بهركول: پيش گوڤ. رهخ هه. تلئ تاخويرئ
جوار الاصطبل، حفار الحجر

Berkol: Pêşgov. rex hel. tilê taxwîrê.

بهرك دان: بهركا بهركن. بهرامبهركن. لبهرك كيشان
المقبله، المقارنه، المعاوضه

Berikdan: Bera berkirin. beramberkirin. li ber
kêşan.

بهرك: ميزهر. را ژيكر. نقينى رائيخستى نقينا بئ دادانئ
البساط، الفسطاط

Berrik: Mêzer. ra jêrk. nivînê raexistî. nivîna pê
dadanê.

بهرك دابرن: برک رابرن

التوازي الطولى، المد المتوازي

Berikdabirin: Birik rabirin.

بهرك داچون: برک راجون

السير المتوازي، التوازي النازل

Berikdaçûn: Birrik raçûn.

B	ب	B	ب
	بەر لاف: لفينا ريشتى. بزفينا قنيتى حركة النسل، حركة النشء	بەر لاتر: بى لاتر الاحيد	
Berliv: Livîna rêştê. bizivîna qinêtê.	بەر ليفين: ريشت بزفين. قنيت لفلين تحرك الشيء، تحرك الجيل	Berlatir: Bê la tir.	بەر لاکرن: بى لاکرن التحيد
Berlivîn: Rêşt bizivîn. qinêt livlivîn.	بەر لفاندن: ريشت بزفاندن. قنيت لهقاندن تحريك النشء	Berlakirin: Bê lakirin.	بەر لاکرى: بى لاکرى المحيد
Berlivandin: Rêşt. bizivandin. qinêt leqandin.	بەر لخواه: خواه په‌رست. خواه ځيياى. لدور خواه زځرى الانانى، الطماع، عباده الذات والشخصيه	Berlakirî: Bê lakirî.	بەر لاکچ: رهځى لامکى طرف فک الفم
Berlixwe: Xwe perist. xwe viyay. lidor xwe zivrî.	بەر لځچ: روى ړاول. ديم رويت. بهر رويس کاشفالجبهه، عار الوجه	Berlaçk: Rexê lamkê.	بەر لاکچاک
	بەر لځک: توفکى په‌مبوى. بهرکى په‌مبوى بذر القطن	Berlaçlack.	بەر لاک: ريشت ليتواز. قنيت ژار ضعيف النسل، هزيل النتاج
Berloç: Rwî rawil. dêmwî. ber rwîs.	بەر لځک: توفکى په‌مبوى. بهرکى په‌مبوى بذر القطن	Berlak: Rêşt lêwaz. qinêt jar.	بەر لام: رهځى لامکى. رهځى لاکچاکى. تهنشتا ئالویشى طرف فک الفم
Ber lok: Tovkê pembwî. berkê pembwî.	بەر لاک: وهکى پتچکا به‌ردن به‌رماکى ژى نه‌فه‌گرن لگهل ماکى بچهرن وشيرى ويى بخون الرضاعه الحره مع الام فى السرح للماشيه	Berlam: Rexê lamkê. rexê laçlackê. tenişta alwîşê.	بەر لالو: روى شرين. روى گهش صبيح الوجه، بديع الوجه
Bermak: Wekî pêçka berden ber makê jê neveg-irin ligel makê biçerin û şîrê wê bixon.	بەر مال: رهخ مال. دهرى مالى امام الدار، جوار البيت	Berlaw: Rwî şîrîn. rwî geş.	بەر لاپ: به‌رده‌ست. به‌ره‌ف. په‌يت. حازر الحاضر، الجاهز، تحت اليد
Bermal: Rex mal, derê malê.	بەر مالى: ژن. هه‌ف گييان. کابانى ربه البيت	Berlep: Berdest. ber hev. peyt. hazir.	بەر لاش: رهخ که‌له‌خ. روى له‌شى امام الجسم، وجه الجسم، صفح الهيكل
Bermalî: jin. hevgîyan. kabanî.	بەر مالک: مي‌زهرک. جاجم. چار شه‌ف السجاده، الجاجم، البطانيه	Berleş: Rex kelex. rwîyê laşî.	بەر لي‌ه‌بون: به‌رى خودان. چاقدىرى. زيره‌فانى. قه‌روالى الحراسه. الرقاب، التناظر
Bermalk: Mêzerk. cacim. çar şev.	بەر مان: ريشت فه‌ژين. قنيت ساخى. مانا به‌رى تشتى بقاء النسل، بقاء الناتج	Berlêbûn: Berê xudan. çavdêrî. zêrevanî. qer-walî.	بەر ليف: رهځى ليفى. مهرز. گفانده امام الحافه، مقدم الشفه
Berman: Rêşt vejîn. qinêt saxî. mana berê tiştî.		Berlêv: Rexê lêvê. meriz. givande.	

بهرناف

الضمير، البرنامج، الجدول

Bernav:

بهرنهون: خرسی، خرسی بون

العقم، العقر

Bernebûn: Xirşî. xirşîbûn.

بهرنه‌دان: نشان دان، نه‌هی کرن، دابه‌ستن، گری‌دان، یراگرتن

عدم التوجیه، عدم السرح والاطلاق

Bernedan: Nîşan dan. nehîkirin. dabestin. girêdan. ragirtin.

بهرنه‌کتن: نه‌کترهاتی، نه‌هیزا

عدم الیاقه، غیر مستحق

Berneketin: . Nekêrhatî. nehêja.

بهرنه‌مان: ریشته برهان، قنیت قوت بون، ریشته قریبون

فناء النشیء، هلاک النسل، زوال التوجیه

Berneman: Rêşt birhan. qinêt qutbûn. rêşt qirrbûn.

بهرنه‌مان لی: پویته پی نه‌کرن، پشت دان، خه‌م نه‌خون، پی خه‌می

عدم الاهتمام، اللامبالاه

Bernemanlê: Pwîte pê nekirin. piştan. xem nexon. bêxemî.

بهرنیتیر: قنیت نیر

ذکوره النسل

Bernêr: Qinêt nêr.

بهرنیتیر: بهر فه‌کول، ریشته فه‌کول، قنیت هه‌لشکیف

باحث الانسال، بحاثه النتاج

Bernêrr: Bervekol. rêşt vekol. qinêt helişkêv.

بهرنیتیر: میژو فه‌کول، ریشته فه‌کول، قنیت هه‌لشکیف

باحث الانسال، بحاثه النتاج

Bernêrr: Mêjû vekol. rêşt vekol. qinêt helişkêv.

بهرنیتیری: پیش فه‌کول

بحث القدم، بحث السلاله

Bernêrrî: Pêş vekol.

بهرنزار: رویی دژی تافنی ژچیا

امام سفح الجبل المعاکس للشمس

Bernizar: Rwîyê dijî tavê ji çiyay.

بهرمایک: نه‌شخوهر، پاتوره، چنی ومنی

السور الفضلات، بقیه الطعام بعد الاكل

Bermayk: Neşxwer. patore. çinî û minî.

بهرمه‌رن: گفانده، لیف، توخیب

جوار الحشیه، حافه الاطار

Bermerz: Givande. lêv. tuxîb.

بهرمه‌رگ: بهری مرئی، بهری ژیاری، بهری ساخیی

قبل العمر، قبل الموت، قبل الحياه

Bermerg: Berî mirnê. berî jiyarê. berî saxîyê.

بهرمه‌رژ: بهر گه‌ولی، روی غه‌ولی، روی شیلی

مضرب الجبهه، مغبر الوجه

Bermij: Ber gewlî. Rwî xebilî. rwî şêlî.

بهرمه‌رل: ره‌خ پیل، تللی گری، بهر سینگ

صفحه الكتف، طرف المنكب، طرف سفح التل

Bermil: rex pîl. tilê girî. ber sîng.

بهرمه‌رملک: هاریکار، پشت گیر، دهست گر

الوزير، المعاضد، المؤازر

Bermilk: Harîkar. piştgir. dest gir.

بهرمه‌رمین: هریا پویج و نه‌باش، هریا بگنجی

الشخیخ، الصوف الرديء

Bermîz: Hirya pwîç û nebaş. hirya bigincî.

بهرمه‌روخینک: گیایه‌کی خارتی به تاما وی وه‌کی یا که‌ره‌فسی به

لهر جو و ئافا شین دبیت

القر، الجرجیر، عشب یوکل طریا، معطر

Bermuxînk: Giyayekê xarnê ye tama wî wekî ya kerefsê ye liber co û ava şîn di bît.

بهرناس: شاره‌زا، زانا، شاره‌زایی ریشته، زانایی قنیتی

الخبر، العارف، خبر السلالات

Bernas: şareza. zana. Şarezayê rêtê. zanayê qin-êtê.

بهرناسی: شاره‌زایی ریشته، قنیت زانینی

معرفة السلاله، العرفان

Bernasî: şarezayê rêştê. qinêt zanînî.

بهرنامه: ریتاز، ریتامه

المنهج، البرنامج، الجدول

Bername: Rêbaz. rênâme.

بهره‌افیتن: بهره‌گتن. بهر چون
الخدج، القعر، الجهض

Berhavêtin: Berketin. ber çûn.

بهره‌افیتن: بهر تێوه‌رکرن. بهر تێ په‌راندن
الرشق بالحجر، قذف الحجر

Berhavêtin: Ber têwerkirin. ber tê perandin.

بهره‌افیتن: خه‌لاتێ داوه‌تێ یه‌ بو زاروکا
مکافئه‌ الاطفال لى نقل العروس الى العريس

Berhavêjk: Xelatê dawetê ye bo zaroka.

بهره‌افیتن: نیشانه‌کێ به‌را تێوه‌ردکه‌ن هه‌که‌ قێ که‌ت ئه‌و باشی یه
هه‌که‌ قێ نه‌که‌ت ئه‌و به‌دییه‌ نه‌ باشی یه
مرمى الفأل، الودع

Berhavêjk: Nişanekê bera têwer diken heke vê
ket ew başîye heke vê neket ew bedîye ne
başîye.

بهره‌بون: پێش هه‌بونێ
قبل الایجاد، سابق الوجود

Berhebûn: Pêş hebûnê

بهره‌تاف: خوه‌ دانا تافێ. به‌رتاف کرنا تشتی
التشرق، التشمس، امام النور

Berhetav: Xwe dana tavê. ber tavkirina tiştî.

بهره‌ر تشت: پێشێ هه‌ر تشته‌کی
قبل کل شیء

Berhertit: Piştî her tişteki.

بهره‌ژێ: ریتشت کێر هاتی. قنیت چاکی
جداره‌ النسل، لیاقه‌ النجاج

Berhejî: Rêşt kêr hatî. qinêt çakî.

بهره‌سوی: به‌ر ساه‌ی
الافق، امام الافق

Berheswî: Ber sahî.

بهره‌فک: گه‌رده‌ن. به‌ر کور
الثغر، النحر، طرف العنق

Berhefk: Gerden. ber kurr.

بهره‌ف: په‌یت. حازر. به‌رده‌ست. بن ده‌ست
الجاهز، الحاضر، المعد، المهیء

Berhev: Peyt. hazir. berdest. bin dest.

بهر نزم: روی داکه‌تی
منبسط الجبهه

Bernizim: Rwî daketî.

بهر نژین: ئافاه‌ی. نژینا به‌ه‌را. به‌ر نژاندن
بناء الحجر، وضم الاحجار

Bernijînîn: Avahî. nijîna bi bera. bernijandin.

بهر نفستن: به‌رێ خه‌وێ. پێش خه‌وێ
قبل النوم

Bernivistin: Berî xewê. pêşxewê.

بهرنکراندن: به‌ر گرکرن. به‌ر زفر کرن
نقر الحجر للبناء

Bernikirandin: Ber girrkirin. ber zivirkirin.

بهرنه‌: پشتی نوکه
قبل الان

Bernihe: Piştî noke.

بهر نیشان: روی دوری کری. سینگ ده‌قدان
موسم الصدر، موسم الصدر

Bernîşan: Rwî dirwîkirî. sîng deqdan.

بهر نیشاندان: پێشێ ئاگه‌هکرێ
قبل الاعلام، قبل التأشير

Bernîşandan: Piştî agehkirinê.

بهرنیفرو: تیشته‌ گه‌ه
قبل الظهر

Bernîvro: Têşte geh.

بهرنیکو: ره‌خێ په‌نجی. تلێ په‌نجا
طرف الظفر

Bernînok: Rexê pencê. tilê penca.

بهرنیاس: شاره‌زا. شاره‌زایی پێشێ. زانا
العارف، الخبير، عارف النسل

Bernîyas: Şareza. şarezayê rêştê. zana.

بهرنوکه: به‌ری نه‌ه. پێشێ قێ کافێ. به‌ری نه‌و
قبل الان

Bernoke: Berî nihe. pêşî vêgavê. berî niho.

بهره‌تان: قانیل بون. رازی بون. سه‌ر رێ بون
الموافق، القبول، الرهاء، الاقتناع

Berhatin: Qaîlbûn. razîbûn. ser rêbûn.

بهره‌تان: فه‌رێژ هاتن
ورود الانتاج، المحصول فن الزرع قبل المجيء

Berhatin: Verêj hatin.

بهريژ: بهر هکي حولى وتيله دان توفکا لسهر دهيزن
المدوک، المداک، حجر سحق الحبوب، الملداس

Berhêr: Berkê hulî û tîle dan tovka liser dihêrin.

بهريژ: پيش بزفتن ولقينى
قبل الحركة

Berhêz: Pêş bizivtin û livînê.

بهريژ: بهري کوزي ديوارى، بهري گوشا ديوارى
حجر الركن للبناء، جوار الركن

Berhêsîle: Berê kujyê dîwarî. berê goşa dîwarî.

بهرينگارى: سينگ گرتن، زوخاندن، ههف رويش بون
التعرض، التحرش، التصدى

Berhingarf: Sîng girtin. zuxandin. hev rwîşbûn.

بهريوسان: مهياک، بهري هوسين وپهنيئا ئامويرا
حجر المسن

Berhusan: Meyavk. berê husîn û renîna amwîra.

بهريوسينک: بهري پيرادانا خانى پي حولى وتيل دکهن دهست
بهرك

الدملوک، المسيعه

Berhusînk: Berê pêrradana xanî pêhulî û tîl dik-
en. dest berk.

بهريوساي: پوي تيل کري، ديم گو گراندی
مصقول الوجه

Berhusay: Rwî tîl kirî. dêm gogirrandî.

بهريوير: بهري شيشک، شيش بهرك
الوقع، الحصى، الحصب

Berhwîr: Ber şwîşk. şîşberk.

بهريوير: تهنهنگا نوي، يا دهقي لويليا وي تهنگ، بهرك لي نهچيت
خاري

السلاح ذو الفوهه الضيقه

Berhwîr: Tivenga nwî. ya devê lwîlîya wê ya
teng. berik lê neçît xarê.

بهريوير: پيش ساقا، قنيت زاروکی
صغير الذرية والنتاج

Berhwîr: Rêşt sava, qinêt zarokî.

بهريوستا: بهري دهستکي هوستاي، هاريکاري وي
معاون الصناع، مساعد المهني، الجرسون

Berhosta: Ber destkê hostay. harîkarê wî.

بهريهف بون: پهيت بون، بهري دهست بون، حازر بون
التهيؤ، التحضر، التجهيز

Berhevbûn: Peytbûn. berdestbûn. hazirbûn.

بهريهف بوي: پهيت بوي، بهري دهست بوي، حازر بوي
المعد، المجهز، المحضر، المهيء

Berhevbûy: Peytbûy. berdestbûy. hazirbûy.

بهريهف تر: پهيت تر، بهري دهست تر، حازر تر
الاهيء، الاحضر، الاجهز، الاعد

Berhevtir: Peyt tir. berdest tir. hazirtir.

بهريهف کرن: پهيت کرن، بهري دهست کرن، حازر کرن
الاحضار، التجهيز، الاهياء

Berhevkin: Peytkirin. berdestkirin. hazirkirin.

بهريهف کري: پهيت کري، بهري دهست کري، حازر کري
المعد، المجهز، المحضر، المهيء

Berhevkiî: Peytkirî. berdestkirî. hazirkirî.

بهريهفياتي: بهريهفي، پهيتي، بهري دهستي، حازرياتي
پهيتي، بهري دهستي، الجهاز، الحضور، التهيؤ، العدد

Berhevyatî: Berhevî: Peytî. berdestî. hazirîyatî.
ber destîyatî. peytîyatî.

بهريهلينک: ئامويرهکه رساس وکان ومعهدهنا تيداد بهويژين
البوتقه، البودقه، انيه صهر المعادن

Berhlînk: Amîreke risas û kan û medena têda di
bihujînin.

بهريهله: گييايهکه بخافي دخون بي خواهه شکل وي وهکي گيژ
نوکی يه

نبات عشبي يؤكل طريا

Berhele: Giyayeke bixavî dixon yê xweşe şiklê
wî wekî gêj nokêye.

بهريهله

Berhele.

بهريهوا: بلند، خولوله، پيش با، سهردا
المعرض للريح، الجو، العلى

Berhewa: Bilind. xulole. pêş ba. serda.

بهريهيف: زيترهفانيا هيف کرنی
رصد الهلال، قبل الشهر

Berheyv: Zêrevanîya heyvkinrê.

بهروهرهان: پههوانا فیتقی. یان وهشانا وی وکتهنا نهردی
سقوط نتاج الثمار

Berwerhan: Rehwana fêqî. yan weşana wî û ke-
tina erdî.

بهرفهروستان: لپیش راوهستان
الوقوف امام الشيء

Berviewestan: Li pêş rawestan.

بهروهستان: ریشت راوهستان. پانی نهزان بسرهههچونا زیی
مروقی. پیریون

عقم النسل، سن الیاس للعمر

Berwestan: Rêşt rawestan. panî nezan .ji bi
serve çûna jîyê mirovî. pîrbûy.

بهرویتفه: رهخی دی. لایی دی. وهک ژرهههکی تشتی بچین لایی دی.
یانی قازی بونا لایی دی

الصفحة الاخری، الجهة الخلفیه المقلبه

Berwêve: Rexê dî. layê dî. wek ji rexeke tiştî
biçîn layê dî . yan vajî bûna layê dî.

بهریفه

Berêve.

بهروودی: پانی. بهرههقی. پیکول کرن بو ژین و ژیارئ
المحاوله، الاداره، الاعاشه

Berwurdî: Panî. berhevî. pêkol kirin bo jîn û jiy-
arê.

بهربیهاف: بهربیهاف. بهر پی. رهخ ریشت جهی مروف لی دژیت
المحوی، المواطی، المحيط

Berbeyav: Berbihav. berpê . rex rwîşt. cihê mi-
rov lê dijît.

بهربیهان: بهر سپیده. بهر نهلند
الغسق، قبل الفجر، السحر

Berbeyan: Ber spêde. ber elind.

بهرا: نهزماندار. دهف خواهش. نهزمان تیل. دهف دژوار

الفصیح، البلیغ، اللبق، اللسن، الطلق اللسان، الاعتداد بالنفس

Berra: Dav xweş. azman tîl. dev dijwar.

بهرا بهر: راستی. پیشفه

الازاء، المقابل، المساوی، الموازی، المقارن، المعادل، المعاوض

Beraber: Rastê. pêşve.

بهروار: پیش بانههی وزوما. دهمی بهری زوزان کرنی
مضارب الربیع، مواطن موسمی

Berwar: Pêş banehî û zoma. demê berî zozan
kîrnê.

بهروار: دژی نشیف وههقران. تی وتی. برا بهری مروقی
اللعط، الاتجاه الافقی

Berwar: Dijî nişîv û evraz. tî û tî. bira berî mi-
rovî.

بهرواری: جهی برا بهری مروقی. تیوتیات
اللعاظه

Berwarî: Cihê bira berî mirovî. tîûtîyat.

بهری وان: پیش وان
قبلهم

Berîwan: Pêş wan. berçak.

بهروه: قنیت پاک. ریشت قهنج. بهر چاک
صالح الذریه، جید النسل، نافع النتاج

Berwec: Qinê pak. rêşt qenc.

بهرومخت: پیش دم. پیش ومخت.

قبل الاوان، سابق الاوان، قبل الوقت

Berwext: paşdem Paş wext.

بهرومخت: فیتقی یی بهری دهمی خوه پهیدادبیت
القطیر من الثمار والفاکله

Berwext: fêqiyê berî demê xwe peyda dibît.

بهرومگتیر: روی قازی. جهی نهبربابیت دئ بیژن جههکی بهر
وهرگتیره یانی با لی نادم

مقلوب الوجه، غیر مواجه للریح معاکس الهواء

Berwergêrr: Rwîvajî. cihê ne ber ba bît. dê bêjin
cihekê ber wergêr yanî ba lê nadet.

بهرومگتیران: بهردانا جههکی دی. یانی بهری مروقی ژرهههکی
بدن ئیککی دی پانک دان

تغییر الوجهه، تحویل الاتجاه، الاشاحه بالوجه

Berwergêrran: Berdana cihekê dî yanî berî mi-
rovî ji rexeke biden êkê dî banik dan.

بهرومگتیران: بهری بوخانی هاتی گوکراندوتیل کرن
نحت الحجر، قص عرض القماش

Berwerribandin: Berê bo xanî hatî gogirand û
tîlkirin.

به‌رنافیژ: حیوانی به‌رکەتی. یی تێژکا وی ژ به‌ر دجیت. به‌ر جوی.
به‌رهاڤیتی

Beravêj: Hêwanê berketî. yê têjkawî ji ber di çît. berhavêtî.
الخارج، الجهيز، القعر

به‌ران: نێریی پەزێ سپی. شەک
الكبش

Beran: Nêrîyê pezê spî. şek.

به‌رانی قەرته: به‌رانی ژسێ سالا پتر ژ
الكبش المسن

Beranêqerte: Beranê ji sê sala pitir jî.

به‌رانبه‌ر: پێشقه. راستی

المقابل، المعادل، الموازي، المقارن، المساوي، الازاء

Beranber: Pêşve. rastê.

به‌رانبه‌ری: پێشقه‌یی. راستینی
الموازاة، المساواة، المقارنة، المعادلة، المقابلة

Beranberî: Pêşveyî. rastînî.

به‌رانی دویف قوت: یاری یه‌که بجویک بدویفکفه دبن رست
لعبه الاطفال

Beranêdwîvqut: Yarîyeke biçwîk bidwîvikve di bin rist.

به‌راهی: سه‌رکێش. سه‌روک. رێبه‌ر. لسه‌ینگێ مروفی. پێشی
به‌رسینگ

الامام، الرائد، الرئيس، القائد، سيد القوم

Berahî: Serkêş. serok. rêber. li sîngê mirovî. pêşî. bersîng.

به‌راهی: سه‌رنقیژ. به‌رسینگ. پێشی
الامام، القبل، القدام

Berahî: Ser nivêj. bersîng. pêşî.

به‌راهیک: چونا ژیتشقه. پێشقه چون. ژرێقه. پێشین. ده‌ست پێ
کرن

الاستقبال، البدء، البدايه، السالف، القديم

Berahîk: Çûna ji pêşve. pêşve çûn. ji rêve. pêşîn. dest pêkirin.

به‌ر را رابون: هه‌ترکی. سینگ گرتن. دژاتی. به‌رامبه‌ری. کران
کړکي

المكابره، المعانده، المنافسه، المزامحه

Berrarabûn: Hevirkî . sîng girtin.dijatî. beram-berî. kiran kirrkî.

به‌رامبه‌ر

Beramber.

به‌را برێما: گیایه‌کێ ئافی یه‌ لناف برنجی شین دبیت
صنف من الاعشاب المائيه

Berabirêma: Giyayekê avê ye linav birincî şîndibît.

به‌را برنج: گیایه‌کێ ئافی یه‌ لناف برنجی شین دبیت وه‌کی برنجی
یه ژێک ناهیت فهرق کرن
صنف من الاعشاب المائيه

Berabirinc: Gîyayekê avîye li nav birincî şîn di bît wekî birincî ye jêk nahêt feqkirin.

به‌را ده: سوێ ئیشی. تیزنیت ئیشانی. بروسیا ئیشانی
اثر الوجد، مدی الالم

Berrade: Swîyê êşê. tîjnên êşanê. birwîsya êşanê.

به‌راز: زنبوره‌کێ کویفی یه‌ وه‌ک کاره‌شی یی بسمه
الخنزير

Beraz: Zinêwirekê kwîvîye. wek ga reşî bi sime.
به‌رازه: داره‌کێ به‌روار ده‌هاڤین ناف دیواری بو موکومکرن

وراگرتنی دا نه‌ په‌قیت وتیک نه‌بیت

مقاوم البناء، المقاوم لكل شيء الزافره

Beraze: Darekê berwar dihavên nav dîwarî bo mukumkirin û ragirtinê da ne peqît û tîkne bît.

به‌رازا م: دێهلا به‌رازی
الدلص

Berazamê: Dêhla berazî.

به‌رازا نیر: به‌رازی نه‌زیت
الرت

Berazanêr: Berazê nezêt.

به‌ر ئاف: لیف ئاف. ده‌ف ئاف. ره‌خ ئاف. مه‌ره‌زی ئافی
الساحل، الشاطيء، الضفه، العراق

Berav: Lêv av. dev av. rex av. merezê avê.

به‌رافک: هوسان. به‌ری خواهش کرنا ئامویرا. به‌ری دپکرن وتیژ
کرنا ئامویرا

المسن، المشحد، الصلب، الحجر الصلب

Beravk: Husan. berê xweşkirina amwîra. berê dirrkirin û tîjkirina amwîra.

بهرمفانی: ژیکفه کرن. دانا پاش. هیفی کرن

الدفاع، الشفاعة

Berevanî: Jêk vekirin. dana paş. hîvîkirin.

بهرمکاتک: فیتیجی جوتک پیک فه. فیتیجی جیمک.

توأم الثمار والفاكهه

Berekatk: Fêqîyê cotik pêkve. fêqîyê cêmik.

بههلا: بهردای. هاشی. سهراست. ههی کری. نازا کری.

سهر بهردای. بهربوی

الطليق، الحر، الشارد، الهائم

Berella: Berday . havî. serrast. heykirî. aza kirî.

serberday. berbûy.

بهه ماک: ژئ نهفه گرتنا پیچکا ژماکی. بهردانا پیچکا لهر ماک

الرضاعه الحره للخرفان مع امهاتهم فی السرح

Beremak: Jê ne vegirtina pêçka ji makê. berdana

pêçka li ber makê.

بهري: پيشين. كهفن. كهفندا. ميژ

سابقا، قديما، سالفًا، قبلا

Berê: Pêşîn. kevin. kevinda. mêj.

بهري پتي: سينگی پتي. جهی پی ديتنی. ديتنا جهی پينگاڤی

مقدم الرجل، صدر القدم، مكان الرجل، الممشى، المسار، المجال

Berêpêy: Sîngê pêy. cihê pê dîtînê. dîtina cihê

pêngavê.

بهري بادانی: بهري پارسهنگی یی بجویک. پار سهنگانا بهري

بجویک

قرص الرمي، حجر الرمي

Berêbadanê: Berê parsengî yê biçwîk. parsen-

gana biberê biçwîk.

بهري بهتني: بهري خانیی ژناڤدا. بهري نژیارا رویی ژناڤدا

حجر البناء الداخلي

Berêbetenî: Berê xaniyê ji navda. berê nijyara

rwî yê ji navda.

بهري بنياتي: بهري خیمی. بهري شپهتندی

حجر الاساس، الوريث

Berêbinyatî: Berê xêmî. berê şêhîntidî.

بهري خوي: كهفری خوي

الحجر الملحي، صخر الملح

Berêxwê: Kevrê xwê.

بهرتاله: بهلاف. بژکی. ژیک بژکی. پهړتی. بژای. بهلاف بوی

الزعنفه، الزعانف، الشذوذ، التفرق، الانشار، التوزع، التشتت، على

الهامش

Berrtale: Belav. bijikî. jêk bijikî. peritî. bijay.

belavbûy.

بهه ژير: دانگ. خاری. نشیف داکهتی. ژوردا. سهرنشیف. نزم

الجنوب، الادنى، الصدر نحو الاسفل

Berejêr: Dang. xarê. nişîv. daketî. jorda. ser

nişîv. nizim.

بهه ژور: ژیهل. ژیلهل. ئەفراز. سهردا. بلند. بالا. سهرکهتی

الشمال، الصعود نحو الاعلى

Berejor: Jêhel. evraz. serda. bilind. bala. serketî.

بهه ژير بون: خار کهتی. ژوردا چون. داکهتن. نزم بون. داهاتن.

نشيف بون

الهبوط، النزول

Berejêrbûn: Xar ketî. jorda çûn. daketin. ni-

zimbûn. daketin. nizimbûn. dahatin. nişîvbûn.

بهه ژير کرن: سهر نشیف کرن. دائیخستن. دانگ کرن. نزم کرن.

دائينان، خار ئیخستن

الانزال، الاهباط

Berejêrkirin: Ser nişîv kirin. daêxistin. dang ki-

rin. nizim kirin. daînan. xarêxistin.

بهه ژور کرن: سهر ئیخستن. بلند کرن. سهر ئەفراز کرن. بالا کرن

الاصعاد، الارتفاع، الاعلاء

Berejorkirin: Ser êxistin. bilind kirin. ser evraki-

rin. bala kirin.

بههسته: بهري ژهنيئا ئاگري. بهري کريسکا ددهت بتنی هوسينا

پيلای

المرو، الصوان، الظران، الوثيمه، حجر القدح

Bereste: Berê jenîna agirî. berê kirîska didet bi-

tinê husîna pîlay.

بهه ممال: ژفرينا مال. ری گرتنا چونا مال

نحو البيت، العوده للبيت، التوجه نحو البيت

Berevmal: Zivrîna mal. rê girtina çûna mal.

بهه مغان: کهسێ خرابیی ژیک ددهت پاش. ژیک فهکهه. هیفی دارئ

باشی

المدافع، الشفيع

Berrevan: Kesê xirabîyê jêkdi det paş. jêk veker.

hîvî darê başyê.

B	ب	B	ب
	بهري: پيشي، ميژ، كهفن، دهمي بوري سابقا، قديما، سالف، قبل	بهري خوددان: زيږهفاني. قهراولي. چاف لي بون الاشراف، النظاره، الرقابه	
Berê: Pêşî. mēj. kevin. demê borî.	بهري ته: پيش ته قبلک، امامک، قدامک	Berêxwedan: Zêrevanî. qerawilî. çav lêbûn.	بهري دهمي: پيشيا دهمي مقدم الفم
Berî te: Pêş te.	بهري مه: پيش مه قبلنا، قدامنا، امامنا، سلفنا، قداماونا	Berêdevî: Pêşya devî.	بهري داري: فتيقي. قهريژا داري الثمار، ناتج الشجره
Berîme: Pêş me.	بهري نه: بهري نوکه: بهري في گاغي. بهري في دهمي. گاغا بوري قبل الان	Berêdarê: Fêqî. verrêja darê.	بهري دا: پيشدا. كهفندا. ژميژه في السابق، منذ القدم
Berînihe: Berînuke: Berî vê gavê. berî vî dem. gava borî.	بهري هينگي: پيش وي دهمي مه علوم قبل ذالك	Berêda: Pêşda. kevin. jimêje.	بهري رهش: بهري كه عبي الحجر الاسود، الكعبه
Berîhîngê: Pêşwî demê me'lom.	بهري راكرن: پيشفه چون. ژي رابورين. تي پيشن وهيلان السبق	Berêreş: Berê ke'be.	بهري بهري: پانييا بهركي. فرههيا بهركي عرض البساط
Berî rakirin: pêşve çûn. jê raborîn. tê peşîn û hêlan.	بهرين: پيشين. كهفرين سابقا، الحجري	Berê berrê: Panîya berrkê. firehîya berrkê.	بهري بهروكي: پانييا بهروكي. فرههيا بهرتالي الوضين، عرض القماش
Berîn: Pêşîn. kevrîn.	بهرين: دارا بهرگر. تشتي هر سال بهرگر. خودان بهر المنتج، المشر، الولود	Berê perrokî: Panîya perokî. firehîya perrtalî.	بهري شارهاي: بهري كل. يارييهكه بجويك بشهفي دهكن بهري دي كه لکن وهاقيژن بلهپهقوتي لي گهرن الصف، لعبه بالحجر المحمي
Berîn: Dara bergir. tiştê her sal bergir. xudan ber.	بهري هر تشتي: پيشي هر تشتهكي قبل كل شيء	Berê şarhay: Berêkel. yaryeke biçwîk bi şevê diken. berî dê kelken û havêjin û bi lepe qutê lê gerrhin.	بهري راست کرنی: بهري راكرنا ژههوا قه المشوال
Berî her tiştî: Pêşîher tişteki.	بهريک: تويري جلکي. پاخلا جلکي الجيب، الوفاض	Berêrastkimê: Berê rakirina ji hewa ve.	بهري گران: بهري بسهنگ الوقر
Berîk: Twîrê cilkî. paxla cilkî.	بهرو پشت: بهروفاژي. سهروين. ليک وهرگرههاي. ليک قولبي المقلوب، العكوس	Berê giran: Berê bi seng.	بهري نوي: ريشتا نوي. قنييتا نوي. بهري سالي بي چاندني النشيء الجيد، الجيل الجديد، الانتاج الحديث
Berûpişt:: Berovajî. serûbin. lêk wergerhay. lêk qulipî.	بهروفاژي	Berênwî: Rêşta nwî. qinêta nwî. berê salêyê çandinê.	
Berûvajî:			

بهروی هرچ: بهرویا داری دینداری یه ناخون یاتهحله ددهن پهن و حیوانی

بلوط شجر السنډیانه

Berrwîhrç: Berrwîya darê dîndariye naxon ya tehle. didin pez û hêwanî.

بهز: چاری: تورسکین. بهزین. غار

الركض، العدو

Bez: Çarî. toriskîn. bezîn. xar.

بهزا: کهسی زیرهک وسرت وبلهز بو بهزین

العداء، الركاض

Beza: Kesê zîrek û sirt û bilez bo bezînê.

بهزاک: کهسی دتورسکیت

الراكض، الركاض

Bezak: Kesê di toriskî.

بهزین: چاری. غاردان. تورسکین. تهقین. راتهقان

الركض، العدو

Bezîn: Çarî. xardan. toriskîn. rateqan.

بهزین = بهزان: رهقین. حوسیر بون. چغ بون. نهویران. نهشیان.

ترسان

الخذلان، المغلوبیه، الفشل، الفوار، الهزیمه

Bezîn = bezan: Revîn. husîrbûn. çixbûn. newê-ran. neşyan. tirsan.

بهزاندن: تورسکاندن. ترساندن. چغ کرن. حوسیر کرن.

کهرخاندن. رهقاندن

الارکاض، الانتهاک، الاخذال، الهمزام

Bezandin: Toriskandin. tirsandin. çixkirin. husîrkin. kerixandin. revandin.

بهزاندی: رهقاندی. ترساندی. چغ کری. حوسیر کری. ترساندی.

پاشقه بری

Bezandî: Revandî. tirsandî. çixkirî. husîrkirî. tirsandî. paşve birî.

بهزینا نهردی: نهردی گهلهک هاتی چاندن و لیتواز بوی ئیدی تشت

لئ شین نهبیت. نهردی تشتی شین نهکات و لیتوازی

الانتهاک، عدم الخصوبه

Bezîna erdî: Erdê gelek hatî çandin. û lêwazbûy

êdî tişt lê şîn nebît. . erdê tiştî şîn neket ji lê-

wazî.

بهروکه: ریزبونا لهر تشتی. تهنگا سینگی دهواری. قهدکا سینگی کورتانی دهواری

اسناف

Beroke: Rêzbûna liber tiştî. tenga sîngê dewarî. qedka sîngê kurtanê dewara.

بهروکه: تشتی دبیت خه ما مروقی. مروقی پئ رابوی. تشتی بکهفیت

بهری مروقی بو پئ رابون و کرنی

العهد، الكفاله

Berok: Tiştê dibît xema mirovî. mirov pê rabûy.

tiştê bi kevît berê mirovî bo pê rabûn û kirinê.

بهروکا دهواری: تهنگا بهرسینگا کورتانی دهواری

السناف، الغرضه

Beroka dewarî: Tenga ber sînga kurtanê dewarî.

بهروکا زینی: تهنگا پیشییا زینی بو گریدانا سینگی دهواری

سییاربونئ

اللبب

Beroka zînî: Tenga pêşîya zînî bo girêdana

sîngê dewarê syarbûnê.

بهروکا کورتانی: تهنگا کورتانی دهواری داکورتانی راگریتو

نهخشیت

التصدير، البرذعه

Beroka kurtanî: Tenga kurtanê dewarî da kurtanî

ragirît û nexşît.

بهروی: دهشت. چول. نهردی قه بوی. بهرانی

الفلاه، البیداء، الصحراء

Berrwî: Dest. çol. erdê vebûy. berranî.

بهروی: فیتی دار بهرویی یه دخون وهک بندeq وشابه لوتا. کاکله که

لناف قه لپوچکه کی

البلوط

Berrwî: Fêqîyê dar berrwîyê ye dixon wek bin-

deq û şabelota. kakileke li nav qelpwîçkekî.

بهرویچک: بهرویا داری مازی یه پهزو حیوان دخون مروقی ناخوت

یاتهحله

صنف من البلوطا لصغیر للعلف بلوط شجر العفص

Berrwîçk: Berrwîya darê mazîye pez û hêwan

dixon. mirov naxot ya tehle.

بهرویا گیسنی: سه رکپا هه فجاری

سکه المحراث

Berrwîçk gêsni: Ser kepa hevcarî.

بهژن بلند: بهژن هه لکه تی زراف ودریژ

رفیع القامه، عالی القمه

Bejnbilind: Bejin helketî. zirav û dirêj.

بهژن بلندی: بهژن دریژی بالا هه لکه تن، لهش ژیک هاتنا دهر

علوا القامه، ارتفاع القامه، فراهه القامه

Bejnbilindî: Bejin dirêjî, bala helketin. leş jêk hatina der.

بهژن بلنداتی

Bejnbilindatî.

بهژن بلنداهی

Bejnbilindahî.

بهژن دریژ: بهژن راکیشای. بهژن بلند

طویل القامه، مدید القامه

Bejindirêj: Bejin rakêşay. bejin bilin.

بهژن دریژی: بهژن بلندی. بهژن راکیشان

طول القامه

Bejindirêjî: Bejin bilindî. bejin rakêşan.

بهژن دریژاتی

Bejindirêjatî:

بهژن زراف: بهژن باریک. بهژن هه لکیشای

الرشیق، الفاره، الاهیف

Bejinzirav: Bejin barîk. bejin helkêşay.

بهژن زرافی: بهژن باریکی

الرشاقه، الهیف، الهیفاء، الفراهه

Bejinziravî: Bejin barîkî.

بهژن ستویر: بهژن خری. بهژن بوکه. بهژن گریدله

غلیظ القامه

Bejinstwîr: Bejin xirr. bejin bok. bejin girrdîle.

بهژن ستویری: بهژن گریدله یی. بهژن بوکه یی. بهژن خری.

غلظ القامه

Bejinstwîrî: Bejin girrdîleyî. bejin bokeyî. bejin xirrî.

بهژن قوت: بهژن کوندل فسک. بهژن هاجروک. بهژن کوندریسک

قصیر القامه

Bejinqut: Bejin kundilfisk. bejin hacirok. bejin kundirîsk.

بهژ: دوهنئ سپی لناف گوشتی. قهلهوییا گوشتی. کزئ گوشتی الشحم

Bez: Duhnê spî linav goştî. kizê goştî.

بهژدان: گوشتئ بکز. حیوانئ قهلهو دبیت و بهزی دگريت

التشحم، التشحيم

Bezdan: Goştê bikiz. hêwanê qelew di bît û bezî digirît.

بهژ دار: حیوانئ قهلهو بهز پتفه هاتی

الشاحم، السمين، المشحم، البدين

Bezdar: Hêwanê qelew û bez pêve hatî.

بهژئ دلی: کزئ دلی. قهلهوییا جهرگی

شحم القلب

Bezêdilî: Kizê dilî. qelewîya cergî.

بهژئ گورچکا: کزئ گولچیسکا. گورچکیت قهلهو و بکز و دهن

الکظر

Bezêgurçka: Kizê gulçîska. gurçkê qelew û bi kiz û duhin.

بهژئ هنافا: ئەو کزئ ئویرو رویفیکا دگريت

الحوایا

Bezêhinava: Ew kizê ,wîr û rwîvîka digirît.

بهژئ ههستی: قهلهوییا ههستی. کزئ ههستی

شحم العظم

Bezêhestî: Qelewîya hestî. kizê hestî.

بهژ گرتن: قهلهو بون

التشحم، البدانه، التسمن

Bezgirtin: Qelewbûn.

بهژوکی: نهساخییه که حیوانی دگريت

مرض حیوانی

Bezokî: Nesaxîyeke hêwanî digirît.

بهژن: بالا. قهه. دریژی: هه لکیشان لهشی بو ژور بلندیا که لهخی

القامه، القد، الطول

Bejin: Bsla. qed. dirêjî. helkêşana leşî bo jor bilindîya kelexî.

بهژن بالا: دریژی. بلندیا مروقی

الفراهه، الطویل القمه

Bejnbala: Dirêjî. bilindya mirovî.

بهژن بالایی: دریژییا که لهخی و بلندیا وی ژیک هاتی دهر

طول القامه

Bejinbalayî: Dirêjîya kelexî û bilindîya wî jêk hatî der.

بهست کرن: كهيف خوهشى کرن. گرڼاندى. بشكفاندن. روى گهش
كرن

الاشراح، الابهاج، التوسيم، الابشاش والتبشيش

Bestkirin: Keyf xweşkirin. girmijandin. bişkivandin. rwêgeşkirin.

بهست كرى: روى گهش كرى. بشكفاندن. گرڼاندن. كهيف خوهش
كرى

المشرح، المبهج، الميشش

Bestkirî: Rwêgeşkirî. bişkivandî. girmijandî. keyf xweşkirî.

بهستى = بهستياتى: كهيف خوهشى. بشكفين. گرڼين. كهيف
خوهشياتى

الانشراح، الابتهاج، الوسامه، البهجه، الحبور، البشاشه

Bestî = Bestîyatî: Keyf xweşî. bişkivîn. girmijîn. keyf xweşîyatî.

بهستن: گرڼدان. لښگان. ئینانا ئیک. لیک پهچرویمه کرن. ئالاندن.
بینان، تیک ئیخستن

العقل، الربط، الشد، التركيب

Bestin: Girêdan. lêkdan. înana êk. lêk peçwîmekirin. alandn. bânan. têk êxistin.

بهستى: گرڼدای. لښکدای. ئینای ئیک. لیک پهچرویمه كرى.
ئالاندن. بینای، تیک ئیخست

المعقل، المربوط، المشدود، المعقول، المركب

Bestî: Girêday. lêkday. înana êk. lêk peçwîme kirî. alandy. bânay. têk êxistî.

بهستن: مهين. قهرسين. جهمدین. بینان. ئیک گرتن. لیک ئالهان
الانجماد

Bestin: Meyîn. qerrisîn. cemidîn. bânan. êk girtin. lêk alhan.

بهستى: قهرسى. مهين. جهمدى. بینای. ئیک گرتی. لیک ئالهای
المجمد

Bestî: Qerrisî. meyî. cemidî. bânay. êk girtî. lêk alhay.

بهسته بهر: کوما بهرا. شکیر. جههجویر. خړ بهست

الجرل، الواجن، الظلف، الخشف، القضمه، الرصافه

Beste ber: Koma bera. şikêr. cehcwîr. xirr best.

بهژن قوتى: بهژن کوندريسكى. بهژن کوندل فسكى. بهژن
هاجروكى

قصر القامه

Bejinqutî: Bejin kundirîskî. bejin kundilfiskî. bejin hacirokî.

بهژن كورت: بهژن قوت. بهژن تیکرا. بهژن هاجروک
القشمر

Bejinkurt: Bejin qut. bejin têkrra. bejin hacirok.

بهژن كورتى: بهژن قوتى. بهژن تیکرایى. بهژن هاجروكى
القشمره

Bejinkurtî: Bejin qutî. bejin têkrrayî. bejin hacirokî.

بهژن كوندل فسك: بهژن كورت. بهژن قوت
القزم

Bejinkundilfisk: Bejin qut. bejin kurt.

بهژن كوندل فسكى: بهژن قوتى. بهژن كورتى
القزامه

Bejinkundilfiskî: Bejin kurtî. bejin qutî.

بهست: جهى بر بهر. بهرا ملدايه ئیک. جهى شکیر بهر روبباريت
تزی بهر

الرصاصه، القضا

Best: Cihê birr ber. bera mildaye êk. cihê şikêr ber û rwîbarêt tijî ber.

بهست: كهيف خوهشى. قهبوى. بشكفتى. روى گهش. گرڼزى
المنشرح، البشوش، الوسيم، الطليق

Best: Keyf xweşî. vebûy. bişkivtî. rwêgeş. girmijî.

بهست بون: كهيف خوهشى بون. بشكفتن. قهبون. روى گهش بون.
گرڼزين

الانشراح، البشاشه، الوسامه، التبهج

Bestbûn: Keyf xweşîbûn. vebûn. bişkivtin. rwêgeşbûn. girmijîn.

بهست بوى: روى گهش بوى. قهبوى. بشكفتى. كهيف خوهشى بوى
المنشرح، المباشوش، الموسم، المبتهج

Bestbûy: Rwêgeşbûy. vebûy. bişkivtî. Keyf xweşîbûyî.

بهست تر: كهيف خوهشى تر. گرڼزى تر. بشكفتى تر. روى گهش تر
الاشراح، الاسم، الابهج، الايش

Best tir: Keyf xweşî tir. bişkivtî tir. rwêgeş tir. girmijî tir.

بهس بون: تیر بون، تیرا کرن
الاكتفاء

Besbûn: Têrbûn. têrrakirin.

بهس بوی: تیر بوی، تیرا کری
المکتفی

Besbûy: Têrbûy. têrrakirî.

بهس تر: تیر تر، تیرا کری تر
الاکفی

Bestir: Têr tir. têrrakirî tir.

بهس کرن: تیر کرن، تیرا کرن
الاكتفاء، التکفیه

Beskirin: Têrkin. têrrakirin.

بهس کری: تیر کری، تیرا کری
المکفی

Beskirî: Têrkirî. têrrakirî.

بهسههم: بترس
المهيب، المخيف، المروع، المخطر

Besehem: Bitirs.

بهسی: تیراتی، تیریات، تیرا کرن، تیرا کرنی
الكفایه

Besî: Têratî. têrrîyatî. têrkin. têrrakirin. têrkirî.

بهساتی:

Besatî:

بهستی: بیتای، گریدای، ئالاندی، پیچای
المقید، الموثوق، المشدود، المربوط، المعقود

Bestî: Bênay. girêday. alandî. pêçay.

بهش: باهر، پشک، بیش
السهم، الحصه، القسم، النصيب

Beş: Bahir. pişik. bêş.

بهش: بهد، نهباش، خراب، کریت
المنحوس، المشؤوم

Beş: Bed. nebaş. xirab. kirêt.

بهش: حیوانی تیت، زنیوهری ناچاف سپی
الحيوان الغر، الاغر، ذو غره

Beş: Hêwanê tît. zinêwere. nav çav spî.

بهش: فهبوی، فهکری، چلقی
الحيوان الغر، الاغر، ذو غره

Beş: vebûy. vekirî. çiliqî.

بهستک: گریدای، پیچای، ئالاندی، تیکوهرکری، بیتای، ئالاندی
الرزمه، الوثيقه، الوثاق، الربط

Bestik: Girêday. pêçay. alandî. têkwerkirî. bē-nay. alandî.

بهسهرویه: پیک هاتی، دانا ئیک، پیزادی، پیزان
المنظم، المرتب

Beserûber: Pêk hatî. dana êk. rêzadî. rêzan.

بهسهرویه: دان ئیکاتی، پیک ئینان، پیزکری
الترتيب، النظام، الرتابة

Beserûber: Dan êkatî. pêk înan. rêzkirî.

بهسه دادان: پی دادان، خامتن، خافتن، پوشاندن
الدثر، الستر، التغطيه

Beserdadan: Pêdadan. nixamtin. nixaftin. poşandin.

بهسه دادای: خافتی، خامتی، پی دادای، پوشاندی
المدثر، المستور، المغطى

Beserdaday: Pêdaday. nixamtî. nixaftî. poşandî.

بهسهردا چون: سهردا گرتن، رامالین، بهرزه بون، باغ بون
الطغيان، الظلال، الاجتياح، الاكتساح، السيطره

Beserdaçûn: Serda girtin. ramalîn. berzebûn. baxbûn.

بهسهردا جوی: بهرزه، هافی، سهردا گرتی، رامالی
المضل، الطاغى، الضال، المسيطر، المكتسح، المجتاح

Beserdaçûy: Berze. havî. serda girtî. ramalî.

بهسهردا چون: ژى رۆتن، سهردا هافیتن
الفيض، الفيضان، الطفح، النضج

Beserdaçûn: jê rijtin. serda havêtin.

بهسهردا جوی: ژى رۆتی، سهردا هافیتی
الطافح، الناضج، الفائض

Beserdaçûy: jê rijtî. serda havêtî.

بهسهردا گرتن: سهردا چون، داگیر کرن، بن دهست کرن
المداهمه، الاستيلاء، الاحتلال

Beserdagirtin: Biserda çûn. dagîrkin. bindest-kirin.

بهسهردا گرتی: سهردا جوی، داگیر کری، بن دهست کری
المحتل، المداهم، المستولى

Beserdagirtî: Biserda çûy. dagîrkirî. bindest kirî.

بەشە سال: بەدە سال. سال بەدە. کرێتە سال
السنة المشؤومة. السنة النحس

Beşesal: Bed sal. sal bede. kirête sal.

بەشوکه: قورنگوسک. ئلهو. قورغو. هەلو
الصدر، الباشق، الصقر، صنف من الطيور

Beşoke: Quringosk. ilho. qûrxo. helo.

بەشفتن: بە لاف بون. ژیک بەردان. ژیکفەبون. بهوژین. بژین
الانبجاس، الانفلاق، الانفتاح، التفتت، الانحلال، الانصهار

Beşiftin: Belavbûn. jêk berdan. bihujiîn. bijikîn.
bijîn.

بەفر: بەرف
الثلج

Befir: Berif.

بەفر بارین: بەرف وەرھان. بەرف بارین
هطول الثلج

Befirbarîn: Berif werhan. berif barîn.

بەفر رادان: بەرف مالشتن
ازاحه الثلج

Befir radan: Berif maliştin.

بەفر مالین: بەرف رادان. بەرف ھاڤیتن
کسح الثلج، ازاحه الثلج

Befir malîn: Berif radan. berifhavêtin.

بەفری: بەفرمال: بێرکا بەرف رادانی. بێر مالینا بەرفی
اله كسح الثلج، الكاسحه

Befrî: Befirmal: Bêrka berif radanê. bêr malîna
berfê.

بەفرین: جەیی بەرفین. جەیی بەرف لی دباریت
المنطقه الثلجيه، لبنان

Befrîn: Cihê berfîn. cihê berif lê dibarît.

بەفش: ئامویرەکی وەک شەیه داڤیت راجاندنی ژیک دفا ڤیریت
اله فرز الخیوط فی النسيج والحياکه

Befş: Amîrekê wek şeyîye davêt raçandinê jêk
di vavêrît.

بەفشک = بەشک: دادنیت حیوانا بیّت شیری
اسنان الحليب للحيوان

Befşik = Befiş: Didanên hêwana yên şîrî.

بەش بون: فەبون. چلقین. ژیک فەبون. بەد بون. تیت بون. کریت
بون. پیتش بون. ژیکفە بون

الانقسام، التشؤوم، التفغر، التغرر

Beşbûn: Vebûn. çiliqîn. jêk vebûn. bedbûn.
tîtbûn. kirêtbûn. pêşbûn. jêkvebûn.

بەش بوی: فەبوی. چلقى. ژیک فەبوی. بەد بوی. تیت بون. کریت
بوی. پیتش بوی. ژیکفە بوی
المقسوم، المشؤوم، المفغر

Beşbûy: Vebûy. çiliqî. jêk vebûy. bedbûy.
tîtbûy. kirêtbûy. pêşbûy. jêkvebûy.

بەش تر: فەبوی تر. چلقى تر. ژیک فەبوی تر. بەد تر. تیت تر.
کریت تر. پیتش تر. ژیکفە تر

الاقسم، الاغر، الافتح، الافغر، الاشأم، الانحس

Beştir: Vebûy tir. çiliqî tir. jêk vebûy tir. bed tir.
tî tir. kirê tir. pêş tir. jêkve tir.

بەش کرن: لیکفە کرن. پیتش کرن. فەکرن. چلقاندن. کریت کرن.
ژیکفە کرن. تیت کرن

التقسيم، الافغار، الافتاح، الاشأم، التنحيس، الافراج، التغرير

Beşkirin: Lêkvekirin. pêşkirin. vekirin.
çiliqandin. kirê kirin. jêkvekirin. tîtkirin

بەش کری: لیکفە کری. پیتش کری. فەکری. چلقاندی. کریت کری.
ژیکفە کری. تیت کری

المقسم، المنحس، المشؤم، المغرر، المفغر، المفتح، المفرج

Beşkirî: Lêkvekirî. pêşkirî. vekirî. çiliqandî. ki-
rêtkirî. jêkvekirî. tîtkirî.

بەشی = بەشیاتی، بەشینى: ژیکفەبونى. بەدیاتی. تیتاتی.
کریتاتی. بېشینى. لیکفەکرنیاتی

الشؤم، النحس، القسمه، الفتح، الفرّج، الغره

Beşî, Beşînî = Beşîyatî: Jêkvbûnî. bedîyatî.
tîtyatî. kirêtyat. pêşbînî. lêkvekirînîyatî.

بەشک: جنجلك. چنى چنیک
الارقط، من الحيوان

Beşik: Cincilk. çinî çinîk.

بەشە روژ: روژا بەد. بەدە روژ. کریتە روژ

اليوم النحس، اليوم المشؤوم

Beşe roj: Roja bed. bede roj. kirête roj.

بهگم: رازی بون. بهین هاتن. باوهری هاتن. قائل بون
القناعه، الیقین

Begem: Razîbûn. bihên hatin. bawerî hatin.
qayîlbûn.

بهگم بون: قائل بون. رازی بون. باوهری بون
الاقناع، التیقین

Begembûn: Qayîlbûn. razîbûn. bawerîbûn.

بهگم بوی: قائل بوی. رازی بوی. باوهری بوی
المقنع، الموقن

Begembûy: Qayîlbûy. razîbûy. bawerîbûy.

بهگم تر: قائل تر. رازی تر. باوهری تر
الاقنع، الایقین

Begemtir: Qayîl tir. razî tir. bawerî tir.

بهگم کرن: قائل کرن. رازی کرن. باوهری کرن
الاقناع، الایقان

Begemkirin: Qayîl kirin. razî kirin. bawerî kirin.

بهگم کری: قائل کری. رازی کری. باوهری کری
المقنع، المیقین

Begemkirî: Qayîl kirî. razî kirî. bawerî kirî.

بهگمی = بهگماتی: باوهریاتی. قائلی، رازیاتی
القناعه، الیقین، القناعه

Begemî = Begematî: Qayîlî. razîyatî. bawerîyatî.

بهل: گژ. بلند. سیفوک. گهش. پف. هه لافیتی. هه لکه تی. کفش. گری.
رهپ. چیخ

الناتی، البارز، الناهد، الظاهر

Bel: Gij. sîvok. geş. pif. helavêtî. helketî. kifîş.
gir. rep. çîx.

بهل بون: بلند بون. گژ بون. گری بون. دییار بون. کفش بون. سیفوک
بون. رهپ بون. چیخ بون

النتوء، البروز، التنهده، التطهر

Belbûn: Bilindbûn. gijbûn. girbûn. dyarbûn.
sîvokbûn. repbûn. çîxbûn.

بهل بوی: بلند بوی. گژ بوی. گری بوی. دییار بوی. کفش بوی.
سیفوک بوی. رهپ بوی. چیخ بوی

المنتی، المبروز، المنهوه، المظهر

Belbûy: Bilindbûy. gijbûy. girbûy. dîyarbûy.
kifîşbûy. sîvokbûy. repbûy. çîxbûy.

بهفش بهردان: که تنه ددانیت شیری بیت حیوانا
بلوغ الحيوان سن العمل وزوال اسنان الحليب

Befş berdan: Ketina didanêt şîrî yêt hêwana.

بهفل: بهرام بهرک. هه فکرک. هه ف کویف. هه ف بهر. کرانکرک. هه ف
تهنگ

الند، القرین، النظیر، المنافس، الضد، النقیض

Bevil: Beramber. hevrrik. hevwîf. hev ber. kir-
rankirrik. hevteng.

بهفش: زاخ. زهفر. لفل. بزقین. شهنکهه. وهرار
الحركة، النشاط، الهمة

Beves: Zax. zevev. livliv. bizivîn. şengeh. werar.

بهفی: بفی. بهفی
بهذا

Bevî: Bivî. bi evî.

بهفی: بفی. بهفی
بهذه

Bevê: Bivê. bi evê.

بهفان: بفان. بهفان. بفانا
بهؤلاء

Bevan: Bivan. bi evan. b ivana.

بهق: قور دیتک. حیوانه کی ئافی یه. لناث برنجی خری دبیت ل که ریت
ئافی کوم دبیت
الضفدع

Beq: Qurrdîtik. hêwanekê avîye. linav birincî
xirr dibît. li gerrêt avê kom dibît.

بهکر: خاسمه. خومالی
خاص، مخصوص

Bekr: Xasme. xumalî.

بهگری: خومالی. خاسمه یی
خصوصی

Bekrî: Xumalî. xasmeyî.

بهگ: ماقویل
الوجیه، النبیل

Beg: Maqwîl.

بهگاتی = بهگینی: ماقویلی. ماقویلیاتی
الوجاهه، النبیل

Begatî = Begînî: Maqwîlî. maqwîlîyatî.

بهلگ تهفزیښ: گیایه کښی بهلگ گوروڅیره. دهرمانی دهرکرنا جهی کوله کیم و زوخا ژبرینا دهردکته
صنف من العشب الطبی یدای به

Beligtevzên: Giyayekê belig girovire dermanê derkirna kule kê m û zoxa ji birîna derdiket.

بهلگ تهفزیښ

Belig tevrêz:

بهلگ داقتان: بهلگ وهشاندين. بهلگ ټيخستن
العضاد

Beligdaqutan: Belig weşandin. belig êxistin.

بهلگ فرهين: بهلگ چنين
الخرط

Beligverrwîn: Belig çinîn.

بهلگ قهسپ: بهلگي دار قهسپي
السعف

Beligqesp: Belgê dar qespê.

بهلگ قرمچين: بهلگ چرچون. بهلگ کوريشک بون
العبل

Beligqirrmîçîn: Belig çirçon. belig kurîşkbûn.

بهلگ وهراندن: بهلگ داقتان. بهلگ وهشاندين
العضاد

Beligwerandin: Belig daqutan. belig weşandin.

بهلم: کا گارسی یه. پهله ختی گارسی. ئورپی گارسی
تبين الذره، الصفراء، الرفاف

Belm: Ka garisîye. pelexê garisî. orrê garsî.

بهلنگاز: ژار. ههژار. سوتیار. بی کەس. دەست قالا. داکه تی. بی
زار
الفقير، المسكين، اليتيم

Belingaz: Jar. hejar. sotyar. bêkes. dest vala da-
ketî. bê zar.

بهلنگاز بون: ژار بون. سوتیار بون. بی کەس بون. داکه تن. دەست
قالا بون. بی زار بون. ههژار بون
الاقتار، المسكنه، التيم

Belingazbûn: Jarbûn. sotyarbûn. bê kesbûndaketin.
dest valabûn. bê zarbûn. hejarbûn.

بهلنگاز بوی: ژار بوی. سوتیار بوی. بی کەس بوی. داکه تی.
دەست قالا بوی. بی زار بوی. ههژار بوی
المفتقر، المستكن، الميتم

Belingazbûy: Jarbûy. sotyarbûy. bê kesbûy. dak-
etinî. dest valabûy. bê zarbûy. hejarbûy.

بهل تر: بلند تر. گژ تر. گر تر. دییار تر. کفش تر. سیفوک تر.
رهپ تر. چیخ تر

الانتاء، الاظهر، الانهد، الابرز

Beltir: Bilind tir. gij tir. gir tir. dîyar tir. kifiş tir.
sîvok tir. rep tir. çîx tir.

بهل کرن: کژ کرن. گر کرن. بلند کرن. ههشکافتن. سیفوک. دییار
کرن. ههلافتن. ههلدان. رهپ کرن

Belkirin: Gijkirin. girkirin. bilindkirin. heldan.
helişkeftin. sîvok. dîyarkirin. rep kirin.

بهل کری: گژ کری. گر کری. بلند کری. سیفوک کری. دییار کری.
رهپ کری. چیخ کری

المنتي، المظهر، المنهد، المبرز

Belkirî: Gijkirî. girkirî. bilindkirî. sîvokkirî.
dîyarkirî. repkirî. çîxkirî.

بهلی = بهلیاتی: بلندی. دییاری. کفشی. گری. گژی. سیفوکي.
ههشکفتی. رهپاتی. چیخی. مویری
النتوء، البروز، النهود، الظهور، الكشف

Belî = Belîyatî: Bilindî. dîyarî. kifşî. girî. gijî.
sîvokî. helişkiftî. repatî. çîxî. mwîrî.

بهل: حیوانی گوه چیخ. حیوانی گوه رهپ. گوه مویر
الحيوان المنتصب الاذن

Bel: Hêwanê guh çîx. hêwanê guh rep. guh mûr.
بهلبویک: تهقالکیت ئاسنی یت ته نک

الذرد، الاقراص المعدنية الرقيقه في الحلي

Belbwîk: Teqalkêt asinî yêt tenik.

بهلشاندن: خاپاندن. پیلان لی کرن. تهحساندن
الاغراء

Belişandin: Xapandin. pîlan lêkirin. tehisandin.

بهلگ: په
الرق

Belg: Perr.

بهلگ بهند: تهخه
الكراسه

Beligbend: Texe.

بهلگ تهحل: گیایه کښی بهلگ پهحنه بی تهحله
الراوند، اللقاح، عشب عريض الورق

Beligtehil: Giyayekê belig pehne û yê tehl.

بهلا تر: ثافات تر. رپپ تر. تاف تر.
الابلې، الاصابه

Belatir: Afat tir. rîp tir. taf tir.

بهلا کرن: ثافات کرن. رپپ کرن. تاف کرن
الابلء

Belakirin: Afatkirin. rîpkirin. tafkirin.

بهلا کری: ثافات کری. رپپ کری. تاف کری
المبلی

Belakirî: Afatkirî. rîpkirî. tafkirî.

بهلا بئ دویماهی: ثافاتا گران. تافا دژوار، رپپا تیژ
الوهره

Bela bêdwîmahî: Afata giran. afata dijwar. rîpa tîj.

بهلاتیفک: پهروانهی
الفراشه

Belatîfk: Perwaney.

Belatînk.

بهلاش: پهروهه. بئ بها
المجان

Belaş: Perewe. bê biha.

بهلافش: لهوچه. چقټل. شلهولهو. ئەزمان پیس
البڙی، المهذار، الفاحش، المشطط

Belafiş: Lewçe. çivêl. şelewle. ezman pîs.

بهلافش بون: لهوچه بون. چقټل بون. شلهولهو بون. ئەزمان پیس
بون

التبذوء، التهذر، التشطط، التفحش

Belafişbûn: Lewçebûn. çivêlbûn. şelewlebûn. ezman pîsbûn.

بهلافش بوی: لهوچه بوی. چقټل بوی. شلهولهو بوی. ئەزمان پیس
بوی

المهذر، المبذء، المفحش، المشطط

Belafişbûy: Lewçebûy. çivêlbûy. şelewlebûy. ezman pîsbûy.

بهلافش تر: لهوچه تر. چقټل تر. شلهولهو تر. ئەزمان پیس تر
الاهذر، الابدء، الافحش، الاشطط

Belafiştir: Lewçe tir. çivêl tir. şelewle tir. ezman pîs tir.

بهلنگاز تر: ژار تر. سوتیار تر. بئ کهس تر. داکهتی تر. دهست
قالا تر. بئ زار تر. ههژار تر
الافقر، الاسکن، الایتم

Belingaztir: Jar tir. sotyar tir. bê kes tir. daketînî tir. dest vala tir. bê zar tir. hejar tir.

بهلنگاز کرن: ژار کرن. سوتیار کرن. بئ کهس کرن. دائیخستن.
دهست قالا کرن. بئ زار کرن. ههژار کرن
الافقار، الایتام

Belingazkirin: Jarkirin. sotyarkirin. bê keskirin. daêxistin. dest valakirin. bê zarkirin. hejarkirin.

بهلنگاز کری: ژار کری. سوتیار کری. بئ کهس کری. دهست قالا
کری. بئ زار کری. ههژار کری
المفقر، المسکن، المیتم

Belingazkirî: Jarkirî. sotyarkirî. bê keskirî. dest valakirî. bê zarkirî. hejarkirî.

بهلنگازی: بهلنگازیاتی: ژاری. سوتیاری. بئ کهسی. دائیخستن.
دهست قالایی. بئ زاری. ههژاری. داکهتیاتی
الفقر، المسکنه، الاستکانه، الیتم

Belingazî: Belingazîyatî: Jarî. sotyarî. bê kesî. arî. hejarî. daêxistin. dest valayî. bê.

بهلندمر: شهک. بهران. نیرۆی پهزۆی سپی
الضآن، الکبش

Belinder: şek. beran. nêrê pezêspî.

بهلندیر: مه. پهزا سپی یامی
التعجه

Belindîr: Mih. peza spî ya mê.

بهلویک: قوله. تیپه. قومرته. ئوبه
الرهط، الفصیل، السریه

Belwîk: Qole. tîpe. qomirte. obe.

بهلا: ثافات. رپپ. شهبرزهی. تاف
المصبیه، المحنه، البلاء

Bela: Afat. rîp. şepirzeyî. taf.

بهلا بون: ثافات بون. رپپ بون. تاف بون
الابتلاء، الاصابه

Belabûn: Afatbûn. rîpbûn. tafbûn.

بهلا بوی: ثافات بوی. رپپ بوی. تاف بوی
المبتلی، المصاب

Belabûy: Afatbûy. rîpbûy. tafbûy.

به لافش کرن: له وچه کرن. چټيل کرن. شه له ولهو کرن. نه زمان پيس کرن

الابداء، الامذار، الافحاش، الاشطاط، التشطيط

Belafişkirin: Lewçekirin. çivêlkinin. şelewlekinin. ezman pîskirin.

به لافش كړی: له وچه كړی. چټيل كړی. شه له ولهو كړی. نه زمان پيس كړی

المشط، المبدء، المهذر، المفحش

Belafişkirî: Lewçekirî. çivêlkirî. şelewlekirî. ezman pîskirî.

به لافشى = به لافشيياتى: له وچه يی. چټيلی. شه له ولهو یی. نه زمان پيساتى. له وچاتى. چټيلياتى

الهذر، البذاء، الفحش، الشطط

Belafişî = Belafişîyatî: Lewçeyî. çivêlî. şelewleyî. ezman pîşîyatî. lewçatî. çivêlîyatî.

به لگى دمخلى: به لگى دكاكى. به لگى چاندنى

العصف، الشطء

Belgêdexlî: Belgê dikakî. belgê çandinê.

به لگى دهرامه تى

Belgêdirametî.

بهلى: ديار. كفش. ناشكرا. روهن. خوهيا

الواضح، العلن، المعلوم، المشهور، المكشوف، الظاهر

Belî: Dîyar. kifş. aşkira. rohin. xweya.

بهلى بون: ديار بون. كفش بون. ناشكرا بون. خوهيا بون. روهن بون

التوضيح، الانكشاف، التبين، التظاهر، التجلى، التعلن

Belîbûn: Dîyarbûn. kifîşbûn. aşkirabûn.. xwey-abûn.rohinbûn.

بهلى بوى: ديار بوى. كفش بوى. ناشكرا بوى. خوهيا بوى. روهن بوى

الموضح، المكشوف، العلن، المبين، المجلى، المظهر، المشهر، المكشف

Belîbûy: Dîyarbûy. kifîşbûy. aşkirabûy.. xwey-abûy.rohinbûy.

بهلى تر: ديار تر. كفش تر. ناشكرا تر. خوهيا تر. روهن تر

الواضح، الاكشاف، الابين، الاظهر، الاجلى، الاشهر، الاعلن

Belîtir: Dîyar tir. kifîş tir. aşkira tir.. xweya tir.rohin tir.

بهلى کرن: ديار کرن. كفش کرن. ناشكرا کرن. خوهيا کرن. روهن کرن

الايضاح، الاعلان، الاظهار، الابانه، الاكشاف، الاشهار، الاعلام

Belîkirin: Dîyarkirin. kifîşkirin. aşkirakirin.. xweyakirin.rohinkirin.

بهلى كړی: ديار كړی. كفش كړی. ناشكرا كړی. خوهيا كړی. روهن كړی

المبين، المكشف، العلن، المظهر، المشهر، الموضح، المجلى

Belîkirî: Dîyarkirî. kifîşkirî. aşkirakirî. xwey kirî.rohinkirî.

به لينى = به لياتى: ديارى. ناشكرايى. خوهيايى. كفشى. روهنى. ديارياتى. ناشكراياتى. كفشياياتى. روهنياياتى

الوضوح، البيان، العلن، الظهور، الشهرة، الجلاء، الكشف

Belînî = Belîyatî: Dyarî. kifîşî. aşkirayî. rohinî. xweyatî. dîyarîyatî. aşkirayatî. kifşyatî.

بهلى چوك: كه زيه كه ژن شه دهين ژناډ چاډا دسه ريسكى راديهن بشتا كوهى

ضفيهر تضفر من طرف الجبين نحو الاذن

Belîçok: Kezyeke jin vedihînin ji nav çava di ser biskê ra diben pişta guhî.

به لا پاريز: كه سى خوه ژخرايى دويردكه ت

المتحفظ من السوء، المسالم

Belaparêz: Kesê xwe ji xirabîyê dwîr diket.

به لا پاريزى: خوه دوير كرنا ژبه لا وخراييا

التحفظ من السوء والشر

Belaparêzî: Xwe dwîrkirina ji bela û xirabîya.

به لا فروش: كه سى دورنده وبه لا كړي ولخراييا سيار

الشرس، الفتان

Belafiroş: Kesê durinde û bela kîrr û li xirabîya sîyar.

به لا فروشى: دورنده يى. به خازى وكه رچوفه يى

الشراسه، الفتنة، الضراوه

Belafiroşî: Durindeyî. bed xazî û kerçoveyî.

به لاف: بژاى. بژكى. ژيک شه بوى. په رتى. به رتاله

المنتشر، المتفرق، الموزع، المفشى، المشتت، المنصرف

Belav: Bijay. jêk vebûy. peritî. bertale.

به لاکړي: شهر فروش، کهرچوڅه، بهد خاز، به لا کر
اللقاص، التیع، الشرس

Belakirr: şerfiroş, kerçove, bed xaz, bela kirr.

به لا کویټک: ته خلیټه کټی چویچکایه لبه یارا دژین
صنف من العصفور

Belakwîtik: Texlîtekê çwîçkaye li beyara dijîn.

به لا گران: کار کټی، چام
الفاقرة

Belagiran: Kar kê, çam.

به لالیز: کویله که بهاری زوی هه لدهت، بابیه یزک
زهرة ربيعية

Belalêz: Kulîlkeke biharê zwî heldet babeyzk.

به لهچک: پټی خارنه که ژهژیرو دوشاڤی چټدکه ن کتکت هژیرو
بکه ن ناڤ دوشاڤی
مربی التین الیابس بالابس

Beleçek: Pê xarneke ji hijîr û doşavê çêdiken.
kitkê hijîra bikin nav doşavê.

به له فازی: سهرو بن، لټک وهرگتیرای بهرو پشت
المعکوس، المقلوب

Belevajî: Serûbin, lêk wergêray, ber û biş.

به لهک: پنی پنی
الابقع، الارقش

Belek: Pinî pinî.

به لهک رهش: پنی رهش و سپی، پنیټ رهش و سپی تټکه ل
المبقع الاسود، الاخرج، الخرجاء ذو البقع السود

Belekreş: Pinî reş û spî, pinêt reş û spî têkel.

به لهک زهر: پنی زهر و سپی
ذو البقع الصفراء

Belekzer: Pinî zer û spî.

به لهک سور: پنی سور و سپی
ذو البقع الحمراء

Beleksor: Pinî sor û spî.

به لهک شین: پنی شین و سپی
ذو البقع الزرقاء

Belekşîn: Pinnî şîn û spî.

به لهک گهر: پنی گهر و سپی
ذو البقع السمراء

Belegewr: Pinî gewr û spî.

به لاف بون: فهره فین، بژکین، ژیک فهبون، په رتین

الانتشار، الانصراف، الافتراق، التشتت، التوزع، التفشى

Belavbûn: Verevîn, bijikîn, jêk vebûn, peritîn.

به لاف بوی: فهره فی بوی، بژای، بژکی، ژیک فهبوی، په رتاندی
المفرق، المنصرف، المنتشر، الموزع، المشتت، المفشى

Belavbûy: Verevîbûy, bijay, bijikî, jêkvebûy, peritandî.

به لاف تر: فهره فی تر، بژکی تر، بژای تر، ژیک فهبو تر، په رتی تر
الافرق، الانشر، الاصراف، الاشتت، الافشى، الاوزع

Belavtir: Verrevî tir, bijikî tir, bijay tir, jêkvebûy tir, peritî tir.

به لاف کرن: فهره فاندن، بژاندن، بژکاندن، ژیکفه کرن، په رتاندن
التفریق، التوزیع، التشتیت، التصریف، الانتشار، الافشاء

Belavkirin: Verevandin, bijandin, bijikandin, jêkvekirin, peritandin.

به لاف کری: فهره فاندی، بژاندی، بژکاندی، ژیکفه کری، په رتاندی
المنشر، الموزع، المفرق، المصرف، المشتت، المفشى

Belavkirî: Verevandî, bijandî, bijikandî, jêkve kirî, peritandî.

به لافی = به لافیاتی: فهره فینی، بژکین، بژین، ژیکفه بونی، په رتین
الفرقه، الفشو، الصرف، النشر، الشئت، الوزع

Belavî = Belavîyatî: Verevînî, bijikîn, bijîn, jêkvevî, peritîn.

به لافوک: بژوک، په رتوک
النشره، المنشور

Belavok: Bijok, pertok.

به لاف کر: بژهک، ژیک فهره
الناشر، الوزاع، الصارف

Belavker: Bijek, jêkvekir.

به لاف که: بژان که
محطه الاذاعه والنشر، دار النشر والاذاعه

Belavgi: Bijay, bijan gi.

به لاف ناخفتن: به لافشی، شهله ولیی، توپزکه ندالی
الشطط فی الکلام

Belavaxiftin: Belafişî, şelwleyî, topizkenalî.

به لا کرین: دورنده، بهد خاز، شهرکر، به لاکر
اللقص، التیعان

Belakirrîn: Durinde, bed xaz, şerkirr, belakirr.

B	ب	B	ب
	به‌لک بون: پرت پرت بونا به‌فری. پنی پنی بون		به‌لک بون: پرت پرت بونا به‌فری. پنی پنی بون
	التبقيع، موسم، ذوبان الثلج		التبقيع، موسم، ذوبان الثلج
Bendkirin: Îşikdan. bēnan. girêdan. alandin.		Belekbûn: Pirt pirt bûna befrê. pinî pinî bûn.	
به‌ند کری: ئیشکدای، بێنای، گریدای، ئالاندی		به‌لک کوژک: توخمه‌کی چوپچکانه	
المربط، المغلل، المقيد، المرتبط		العصفور الارقش، صنف من العصفور	
Bendkirî: Îşikday. bēnay. girêday. alandî.		Belekkojk: Tuxmekê çwîçkane.	
به‌نداتی = به‌ندیاتی: بێنایه‌تی، گریدانی، ئیشکدانی		به‌لکیت به‌فری: پنیئت به‌فری	
الغل، الرباط، القيد، الوثاق		بقع الثلج الباقیه بعد موسم ذوبان الثلج	
Bendatî = Bendîyatî: Bēnayetî. girêdanî. îşikdanî.		Belekêt befrê: Pinêt befrê.	
به‌ند: ته‌خه، بابیج		به‌لی: هه‌ری، ئه‌ری، ئه‌هی	
الرزمه من الورق ونحوه		نعم، اجل، بلی	
Bend: Texe. babêc.		Belê: Herê. erê, e. hê.	
به‌ند: که‌ری هوزانی، رمخی شعری، به‌یتا سترانی		به‌ن = بنک: بندک، ریس، هریا رستی	
بيت الشعر والاغنيه، الشطر الفقره من الكتابه		خیط الصوف	
Bend: Kerê hozanê. rexê şî'rê. beyata stiranê.		Ben = Benik: benik. bindik. rîs. hiryarîstî	
به‌نده: خلعت کار، خولام، به‌نی، دیل		به‌ندک:	
الخادم، الاسير، العبد		Bendik.	
Bende: Xilmet kar. xulam. benî. dîl.		به‌ن: دارێ که‌زانا نێر، دارێ فسته‌قا نێره	
به‌ند ئاف: گه‌راف، گول، گوم، بێرم، بریم، مه‌یاف		فحل الفستق والبطم وحب الخضراء	
المستنقع		Ben: Darê kezana nêr. darê. fisteqa nêre.	
Bendav: gerrav. gol. gom gom. bêrim. birê m		به‌نج: تیل به‌ند، ژان کر	
meyav.		المخدر	
به‌ند باز: نقتیسه‌ر، نقتیسه‌قان، قه‌له‌مدار		Benc: Tîl bend. jankir.	
الخطاط، البهلوان		به‌ند: گریدان، ئالاندن، ئیشک، بێنه‌ک	
Bendbaz: Nivîser. nivîsevan. Pelemdar.		الغل، القيد، الربط	
به‌نده‌ر: بوغاز، ده‌راف		Bend: Girêdan. alandin. îşk. bēnek.	
الميناء، المرفأ		به‌ند بون: هاتن گریدان، بێنان، ئیشکدان	
Bender: Buxaz. derav.		التقيد، الارتباط، التغلل	
به‌نده‌ره: فروشگاه، دوکان		Bendbûn: Hatin girêdan. bēnan. îşikdan.	
المخزن، الحانوت		به‌ند بوی: ئیشکدای، بێنای، گریدای	
Bendere: Firoşgah. dukan.		المقيد، المغلول، المربوط	
به‌نده‌رچی: بازگانی تویتنی		Bendbûy: Îşikday. bēnay. girêday.	
تاجر التبغ، شاری التبوغ		به‌ند تر: ئیشکدا تر، بێنای تر، گریدای تر، ئالاندی تر	
Benderçî: Bazirganê twîtinê.		الاقيد، الاغلل، الاربط	
به‌ندمه‌خانه: زیندان		Bendtir: Îşkday tir. bēnaytir. girêday tir alandî	
المأسر، المعرقل، المنفی، الموقف، المحجز، السجن		tir.	
Bendexane: Zîndan.			

بهندهوارياتى: بيانياتى

Bendewarîyatî: Bîyanîyatî.

بهندهک: رمخهکى باری، تايهکى باری

الشباب، الثبات، طرف الحمل

Bendek: REXEKÎYBARÎ. tayekê barî.

بهندهک: بهرتک، قوسک

المخذه

Bendek: Bertivk. qosik.

بهنگ: جان، تازه، لاو، سپهه، خوشکوک، شوخ، شهنک، نهفیندار،

تقى

الجميل، العاشق، المحب

Beng: Can. taze. law. spehî. xuşkok. şox. şeng. evîndar. tivî.

بهنگى: خواهش تقى، جان، لاو

المحبوب، الحبيب

Bengî: Xweştiv. can. law.

بهنگين: جان، تازهتى، لاوينى، شوخى، خوشکوکى، شهنكى، چاف

بهلهكى

الجمال، العاشق، المغرم، سحر العيون، جمال العيون

Bengîn: Can. tazetî. lawînî. şoxî. xuşkokî. şengî. çav belekî.

بهنگزه: قوديم، كهيس، چهكوج، كهلهخ، لهش، دهبهش، دار، ديمه

صوره، شكل، صفه، هيئه، هيكل

Bengize: Qodîm. keys. çekûç. kelex. leş. debeş dar. dîmen.

بهنگوره: بهر پيكا گورئ، شيوخا گورئ، بهنكى گورئ

شريط ربط الجورب

Bengore: Berpêka gorê. şîroxa gorê. benkê gorê.

بهنگه: بهنگه: دويرى، مابهين، ناقبه، پيقان

المسافه، المدى، البعد، القياس

Bengih: Bengih: Dwîrî. mabeyn. navber. pîvan.

بهنگه پيقان: دوير پيقان، دويراهى پيقان

قياس الابعاد، قياس المدى والمسافه

Bengihpîvan: Dwîr pîvan. dwîrahî pîvan.

بهنگه پيف: دوير پيف، نامورئ پيقانئ، پيفك

المقياس، اله قياس المدى والابعاد

Bengihpîv: Dwîr pîvik. amîrê pîvanê. pîvik.

بهندهزک: بهنكى زراف رستى وهک دهزى

الخيوط الصوفيه الرفيعه

Bendezk: Benkê zirav ristî wek dezî.

بهندوزک: قوپچک، مهپیک، قولپک، کهسپک، بهندوشک، بهندوزک

العروة، الزر: ج ازرار

Bendoşk: Qopçik. meyîk. qulpik. kespik. bendošk. bendojk.

بهندهوار: ديل، ئيخسير، راگرتى، بيانى، دابهستى

المحزون، الاسير، الغريب، المعتقل، المبتلى

Bendewar: Dîl. êxsîr. ragirtî. biyanî. dabestî.

بهندهوار بون: ديل بون، ئيخسير بون، راگرتى بون، بيانى بون

گرتى بون

التأسر، التغرب، الابتلاء

Bendewarbûn: Dîlbûn. êxsîrbûn. ragirtîbûn. biyanîbûn. girtîbûn.

بهندهوار بوى: ديل بوى، ئيخسير بوى، راگرتى بوى، بيانى بوى

گرتى بوى

المبتلى، المأسور، المغرب

Bendewarbûy: Dîlbûy. êxsîrbûy. ragirtîbûy. biyanîbûy. girtîbûy.

بهندهوار تر: ديل تر، ئيخسير تر، راگرتى تر، بيانى تر، گرتى تر

الائسر، الاغرب، الاحجز، الابلى

Bendewartir: Dîl tir. êxsîr tir. biyanî tir. girtî tir.

بهندهوار کرن: ديل کرن، ئيخسير کرن، راگرتى کرن، بيانى کرن

گرتى کرن

التأسير، التغريب، الابتلاء، الاعتقال

Bendewarkirin: Dîlkirin êxsîrkirin. ragirtîkîrin.

biyanîkîrin. girtîkîrin.

بهندهوار كرى: ديل كرى، ئيخسير كرى، راگرتى كرى، بيانى

كرى، گرتى كرى

المعتقل، المحجز، المأسور، الموقف

Bendewarkirî: Dîlkirî. êxsîrkirî. ragirtîkirî.

biyanîkirî. girtîkirî.

بهندهوارى: ديلى، ئيخسيري، بهستن، گريدان، راگرتن

الاسر، الاعتقال، الحجز، الابتلاء، الاعتقال

Bendewarî: Dîlî. êxsîrî. bestin. girêdan. ragir tin.

- بناف:** خودان ناف. بناف ودهنگ
المعلوم، المعروف، المشهور
- Benav:** Xudan nav. binav û deng.
- بنهفش:** کولیکهکا بیهن خوشه بهارا خیف دبیت
البنفسج
- Benefş:** Kulîlkeka bêhin xweşe bihara xêv dibît.
- بنهفشى:** رهنگى بنهفشى سورهنكى تارى باف رهش
البنفسجى
- Benefşî:** Rengê binefşî sorekê tarî bav reş.
- به:** به فیتقى يهكه وهكى سیتقى یی بهیتنداره رهنگى وئ یی زهره
پاویزی دگهیت
السفرجل
- Beh:** Fêqîyeke. wekî sêvê ye bihêndare rengê
wê yê zere û pawîze di gehît.
- بههر:** پشک. باهر. باگوهورک. بهش
الحصه، النصیب، السهم، القسمه
- Behir:** Bişk. bahir. baguhork. beş.
- بههر بون:** پشکدار بون
التحصيص، التقسيم، الانقسام
- Behirbûn:** Pişikdarbûn.
- بههر بوى:** پشکدار بوى
المخصص، المقسم، النصیب، المسهم
- Behirbûy:** Pişikdarbûy.
- بههر تر:** پشکدار تر
الاسهم، الاقسام، الاحصيص، الانصب
- Behirtir:** Pişikdartir.
- بههر کرن:** پشکدار کرن
التقسيم، التحصيص، التنصيب، الاسهام
- Behirkirin:** Pişikdarkirin.
- بههراتى = بههرينى:** پشکدارى
الشراکه، المحاصصه، المساهمه، المناصبه
- Behiratî = Behrînî:** Pişikdarî.
- بههردار:** پشکدار.
الشريك، المساهم، المحاصص، المقاسم
- Behirdar:** Pişikdar.
- بههردارى:** پشکدارى
الشراکه، المحاصصه
- Behirdarî:** Pişikdarî.

- بهنى:** خولام. ژير دهست. گييايهكى بهين خوشه دخون بخافى
وهكى كهنگرو ريفاسا
- Ben:** Xulam. jêr dest. giyayekê bihên xoşe dixon
bixavî wekî kengir û rêvasa.
- بهنى بون:** خولامى بون. ژير دهست بون. بن دهست بون
التعبيد
- Benîbûn:** Xulamîbûn. jêr dest bûn. bin destbûn.
- بهنى بوى:** خولام بوى. ژير دهست بوى. بن دهست بوى
العابد
- Benîbûy:** Xulamîbûy. jêr dest bûy. bin destbûy.
- بهنى تر:** خولام تر. ژير دهست تر. بن دهست تر
الاعبد
- Bentir:** Xulamî tir. jêr dest tir. bin dest tir.
- بهنى کرن:** خولامى کرن. ژير دهست کرن. بن دهست کرن
الاستعباد
- Benkirin:** Xulamîkirin. jêr destkirin. bin destki-
rin.
- بهنى كرى:** خولام كرى. ژير دهست كرى. بن دهست كرى
المستعبد
- Benkirî:** Xulamîkirî. jêr destkirî. bin destkirî.
- بهنياتى:** بهنياتينى: خولامى. خولامياتى. ژير دهستى. ژير
دهستياتى. بن دهستى. بن دهستياتى
العباده، الطاعة، الخدمه
- Benîyatîni:** Benî: Xulamîyatî. jêr destî jêr
destîyatî. bin destî. bin destîyatî.
- بهنيشت:** قاچكى دارا كه زانى. جهوى كه زانى
الامى، الترينتين، صمغ شجر حب الخضراء
- Benîşt:** Qaçkê dara kezanê. cewê kezanê.
- بهنيشتروك:** كوليكهكه بهارا لچياييت بلند چيدييت كهلهك رهنكى
سور وزهر هههه
زهرة ربيعى فى الصرود
- Benîştirok:** Kulîlkeke bihara li çiyayêt bilind
çêdibît gelek rengê sor û zer hene.
- بهنى ديوارى:** ستيرى ديوارا ئافاكرنى
الزيج، الشاقل
- Benêdîwarî:** Stêr. dîwara ava kirmê.

بهان ومان: بفل و ملی. بهونه رمنه. ژخوه نینان. کوته کی لخواه
کرن

المتكلف، المتعلل، التفنن

Behanûman: Bifil û milî. bi honerminer. ji xwe
înan. kutekî li xwe kirin.

بهشت: باغی دویمایه کی. باخچی پاشه روژی

الجنة، الفردوس، الحديقة، البستان

Behîşt: Baxê dwîmahiyê. baxçê paşerojê.

به هفت: پیکفه. لگه لیک

معا

Behev: Pêkve. ligelêk.

بهتاندن: ترساندن. جنقاندن. له عبتاندن

الارهاب، الارهاب

Behtandin: Tirsandin. ciniqandin. le'ibitandin.

بهتاندی: ترساندی. جنقاندی. له عبتاندی

المرعب، المرهب

Behtandî: Tirsandî. ciniqandî. le'ibitandî.

بههتین = بههتی: ترسان. جنقین. له عبتین

الرعب، الرهبة، الرهب

Behitûn = Behitî: tirsan. ciniqîn. le'ibitîn.

بههلوولک: پرسکه که لکه فل و پیستی دهیت رهنگی وئ وهک رهنگی

پیستی یه

الثأول، الثأول

Behlwîlk: Pirskeke li kevil û pîstî dihêt rengê
wê wek rengê pîstîye.

بههتیز: خودان بزاف. خورت. بشهنگه بزه قهر

ذو الحركة، ذو طاقه دا قوه

Behêz: Xudan bizav. xurt. bi şengeh. bizever.

بههی: نهار. تازی

العزاء، الحداد

Behî: Nihar. tazî.

بههیدار: کهستین دهیتن بههیتی. خه لکی نهاری. تازی فان

المعزی

Behîdar: Kesên dihên behyê. xelkê niharî.
tazîvan.

بههیداری: دانا نهاری. تازی دانان

التعزیه

Behîdarî: Dana niharê. tazî danan.

بههرمه ند: پشک مه ند

المحظوظ

Behirmend: Pişikmend.

بههروهر: بهخته وهر. بهخت یار

الموهوب، المحظوظ

Behirwer: Bextewer. bexityar.

بهها: نرخه. نخره. باه

الثلث، القيمة

Beha: Nirxe. nixre. bah.

بهها بون: نرخه بون. نخره بون. باهبون

الثلث، التسعر

Behabûn: Nirxe bûn. nixrebûn. bahbûn.

بهها بوی: نرخه بوی. نخره بوی. باهبوی

الثلث، المسعر، المقوم، المقيم

Behabûy: Nirxe bûy. nixrebûy. bahbûy.

بهها تر: نرخه تر. نخره تر. باهتر

الاثمن، الاسعر، الاقوم

Behatir: Nirxe tir. nixre tir. bah tir.

بهها کرن: نرخه کرن. نخره کرن. باهکرن

الثلث، التسعير، التقويم، التقييم

Behakirin: Nirxekirin. nixrekirin. bahkirin.

بهها کری: نرخه کری. نخره کری. باهکری

الثلث، المسعر، المقوم، المقيم

Behakirî: Nirxekirî. nixrekirî. bahkirî.

بهها دار: نرخه دار. نخره دار. باهدار

الثلث، القيم، الغالي

Behadar: Nirxedar. nixredar. bahdar.

بههار: سئ مهیت ناخه را زفستان وهافینئ نه دهمی خیف بون

وشین بونا دارو بارایه

الربيع

Behar: Sê mehêt nav bera zivistan û havînê ne
demê xêv bûn û şîn bûna dar û baraye.

بههاره: گه نمه که بهاری دچین

قمح ربیعی الزرع

Behare: Genmeke biharê di çînin.

بههانه: مهانه. شهت

الاشترط، الجعالة

Behane: Mihane. şert.

بهيار کرن: فالاکرن

الاشغار، الافراغ، الاقحال، الامحال، الاقفال، الاکراب

Beyarkirin: Valakirin.

بهيار کری: فالاکری

المفقر، المشغر، المفرغ، المکرب، المقفل، المحل

Beyarkirî: Valakirî.

بهيارینى: بهيارى = بهيارياتى: فالایى. فالایاتى

الشفور، القفار، الفراغ، الکراب، القفل، المحل، البور

Beyarîni: **Beyarî = Beyarîyatî:** Valayî. valayatî.

بهيتار: بزשكى زیتوهر. دخترى دهوارا

البیطار

Beytar: Bizîşkê zêwera. duxtorê dewara.

بهيداع: باندیر. ئالا

العلم، اللواء، الرايه

Beydax: Bandêr. ala.

بهيت: پارچه هوزان. چيروکا ليک ئيناي. چيروکا بشعر گوتى

القصيده، الراويه، المنظومه، الارجوزه

Beyt: Parçe hozan. çîroka lêk înay. çîroka bi şî,ir gotî.

بهيتشه: سويتار. كهتوهر. ترهدين. گهوشهك

الاحمق، المغفل، السفیه، البليد، السافل

Beyteşe: Swîtar. ketwer. tirredîn. gewşek.

بهيتشه بون: كهتوهر بون. گهوشهك بون. كه چوفه بون. ترهدين

بون

التسفه، التغفل، التبلد، التحمق، التسفل

Beyteşebûn: Ketwerbûn. kerçovebûn. tirredînbûn.

بهيتشه بوى: گهوشهك بوى. كهتوهر بوى. كه چوفه بوى. ترهدين

بوى. هير بوى

المغفل، المسفه، المبلد، المسفل

Beyteşebûy: Gewşekbûy. ketwerbûy. ker çovebûy. tirredînbûy. hêrrbûy.

بهيتشه تر: گهوشهك تر. كهتوهر تر. كه چوفه تر. ترهدين تر. هير

تر

الاغفل، الاحمق، الابلد، الاسفه

Beyteşetir: Gewşektir. ketwertir. ker çovetir. tirredîntir. hêrrtir.

بهين: جهيل خانه

الذخير، العتاد

Behîn: Cebilxane.

بهورى: نانئى نهچىبوى. نانئى نهبژرتى

الخبز السىء النهوج

Bewirî: Nanê. neçêbûy. nanê ne bijirtî.

بهواب: دهرگهفان. دهرگهفان

الحاجب، الفراش

Bewab: Dergehvan. dergihvan.

بهريزان: كياهكى بهيئنداره دهرمانئى هنده نهساخى يايه بهلكئى وئ

توري توره كوليلكاوى زهره

الشيخ، عشب طبى معطر

Bewîjan: Gîyayekê bihêndare. dermanê hinde ne-saxîyaye. belgê wê turrture kulîlkekawê zere.

بهيوين: دهرمانئى تايه كوليلكهكا جانه گهرم پئى دهيت خارئ

البابونج، البيبون

Beybwîn: Dermanê taye. kulîlkeka cane gerim pêdihêt xarê.

بهيايان: چول. دهشت. بهر بهرداي. بهريوى

الفلاه، البيداء، الصحراء

Beyaban: Çol. deşt. ber berday. berrwî.

بهيار: فالالا. بئى چاندن. نهچاندئى. ستهور

الشاغر، الفارغ، الكريب، الماحل، البائر، القاحل

Beyar: Vala. bê çandin. ne çandî. stewir.

بهياره: نهچاندئى. نهشين كرى. فالالا. ستهور. ئهردئى قهلس. نهباش

القفر، الكريب

Beyare: Neçandî. neşînkirî. vala. stewir. erdê qels û nebaş.

بهيار بون: فالالا بون

التشغر، التفرغ، التمحل، التکرب، التقلل، التقفير

Beyarbûn: Valabûn.

بهيار بوى: فالالا بوى

المشغر، المفرغ، المقفل، المحل، المکرب

Beyarbûy: Valabûy.

بهيار تر: فالالا تر

الاشغر، الافراغ، الاقفل، الامحل، الاقفر، الاکرب

Beyartir: Valatir.

بئ باب تر: بئ کەس تر. بئ توره تر. خوه نه نياس تر
الایتم

Bêbabtir: Bêkestir. bêtoretim. xwenenîyastir.

بئ باب کرن: باب مراندن. خوه نه نياس کرن. بئ توره کرن
الایتم، الیتیم

Bêbabkirin: Bab mirandin. xwene nîyaskirin.
bêtokekirin.

بئ باب کری: باب مراندی. خوه نه نياس کری. بئ توره کری
الیتیم

Bêbabkirî: Bab mirandin. xwene nîyaskirin. bê-
orekirin.

بئ باب = بئ بابیاتی: باب مرنی. باب مرنیاتی. خوه نه نياسی. بئ
توره بی

Bêbabî = Bêbabîyatî: Bab mirnî. bab mirnîyatîx
wenê nîyasî. bêtozeyî.

بئ باب: بئ توره. خوه نه نياس. کەرچوڤه
النزل، بلا اصل، غیر مؤدب

Bêbab: Bê tore. xwe ne nîyas. ker çove.

بئ بار: بئ پشتی

بلا حمل، بدون مسؤلیه

Bêbar: Bê piştî.

بئ باری: بئ پشتیاتی

عدم المسؤلیه

Bêbarî: Bê piştîyatî.

بئ بان: کاڤل. خانیی بان نه کری

غیر مسطح، بلا سطح

Bêban: Kaval. xanîyê. ban nekirî.

بئ باه: ئه رزان. به لاشی. بئ نه رخ

رخیس تافه، غث، خسیس بدون قیمة

Bêbah: Erzani. belasî. bê nerx.

بئ باهی: ئه رزان. به لاشی. بئ نه رخیی

الرخص، الغثاء، التفاهه، الخساسة

Bêbahî: Erzani. belasî. bê nerxeyî.

بئ باهر: زی بهر. بئ پشک

المحجوب، المحروم، بلا حصه، بدون نصیب

Bêbahr: Zirri behir. bê pişk.

بهیته شه کرن: گه وشه ک کرن. که توه ک کرن. کەر چوڤه کرن. تره دین
کرن

الاغفال، التسفيه، التبليد، الاسفال

Beyteşekirin: Gewşekkirin. ketwerkirin. ker
çovekirin. tirredînkirin.

بهیته شه کری: گه وشه ک کری. که توه ک کری. کەر چوڤه کری.
تره دین کری. هتیر کری

المغفل، المسفه، المبلد، المسفل

Beyteşatî: Beyteşekirî: Gewşekkirî. ketwerkirî.

ker çovekirî. tirredînkirî. hêrrkirî.

بهیته شاتی: بهیته شه یاتی: گه وشه کاتی. کەر چوڤه یی. که توه ری.
تره دینی. هتیری. سویتاری

الغفله، السفاهه، البلاده، الحمق، السفاله

Beyteşeyatî. Gewşekatî: kerçoveyî. ketwerîyatî.
tirredînî. hêrrî. swîtarî.

بهین: گییا هسک بون. چاندن پویش بون. ده می ماک کورک دبیت
القف، الدمدم، التشفف للزرع والعشب، حضانه انثی الحمل

Beyîn: Giya hişikbûn. çandin. pwîşbûn demê
mak kurikrik dibît.

بئ:

اداه نفی وانکار تضاف الى جميع الالفاظ فى النفى والانکار
ويؤدى معنى: عدا، بلا، دون، غير.

Bê:

بئ با: وهکی بیژین، ئه فروکه روژه کا بئ بایه

بدون ریح، بلا هوا

Bêba: Wekî bêjîn. evroke rojeka bê baye.

بئ باب: باب مری. دیسا دبیتژن مروقی بئ سه روچاف که سی خوه
نه نياس. بئ توره

الیتیم، بلا اب

Bêbab: Bab mirî. dîsa dibêjin mirovê bê ser û
çav. . kesê xwe nenîas. bêtoze.

بئ باب بون: باب مرن. بئ توره بون

الیتیم

Bêbabbûn: Bab mirin. bê torebûn.

بئ باب بوی: باب مری بوی. بئ توره بوی

الیتیم

Bêbabbûy: Bab mirîbûy. bê torebûy.

بئ بهرسفی: چهکه چویفی. چهکه چویفیاتی. دهقهدهقیی.
دهقهدهقیاتی

الشطط فی الحدیث، الصراحه الرعنا

Bêbersivî: Çeke çwîvî. çeke çwîvîyatî. deqde-qeyîde. qdeqîyatî.

بئ بهرسفاتی

Bêbersivâtî:

بئ بهژن: کوندل فسک. هاجروک. کوندریسک

القصیر، عدم القامه

Bêbejin: Kundilfiskî. hacirok. kundirîsk.

بئ بهژنی: کوندل فسکی. هاجروکی. کوندریسکی

القصر فی القامه، قصر الطول

Bêbejnî: Kundilfiskî. hacirokî. kundirîskî.

بئ بهژناتی = بئ بهژنیاتی

Bêbejnîyatî = Bêbejnâtî.

بئ بهلا: سهر نهرم. دل پاقر. دل ساخ

السالم، الودیع

Bêbela: Ser nerim. dil paqij. dil sax.

بئ بهلای: سهر نهرمی. دل پاقری. دل ساخی

السلامه، الوداعه

Bêbelayî: Ser nermî. dil paqijî. dil saxî.

بئ بهلایاتی

Bêbelayatî:

بئ بههر: زی بههر. بئ پشک. بئ بهش

المحروم من الحصه، المحجوب بلا حصه

Bêbehir: Zirr behir. bê pişik. bê beş.

بئ بههری: زی بههری. بئ پشکی. بئ پشکیاتی. بئ بهشی

الحرمه، الحجب من الحصه

Bêbehrî: Zirr behrî. bê pişkî. bê pişkîyatî. bê beşî.

بئ بهین: بهین تهنگ. لهزوکي. لهزگین. بئ بو

العجول، الملحاح، عديم الرائحه، غیر معطر

Bêbêhin: Bihên teng. lezokî. lezgîn. bêbo.

بئ بهین بون: بهین تهنگ بون. بئ بو بون

الاستعجال، اللاح

Bêbêhinbûn: Bihên tengbûn. bêbobûn.

بئ باهری: زی بههری. بئ پشکی

الحجب، الحرمه، بلا حصه

Bêbahrî: Zirr behrî. bê pişkî.

بئ باوهر: بئ ئول. بئ دین. بهر گومان

بلا عقیده، بدون ایمان، غیر موثوق. غیر معتمد

Bêbawer: Bê ol. bê bîn. berguman.

بئ باوهریاتی: بئ باوهری: بئ دینی. بئ ئولی. بهرگومانی. شک

بهری. گومان بهری

الکفر، اللاحاد، عدم الثقة، بلا اعتماد

Bêwerîyatî: Bêbawerî. Bê dînî. bê olî. bergumanî. şik berî. goman berî.

بئ بهخت: زور دار. پاش در. دل ستویر. ستهمدار

الظالم، الغدار، بلا وجدان، فاقد الضمیر. غیر المنصف

Bêbext: Zordar. paşdirr. dil stwîr. sitemdar.

بئ بهختی: زور داری. پاش دری. دل ستویری. ستهمداری. دل

موکومی

الغدر، الظلم، القسوه

Bêbextî: Zordarî. paşdirrî. dil stwîrî. sitemdarî. dil mukumî.

بئ بهر: تهنگ. زراف. ستهور

الضیق، من القماش، الابر من الانسان، غیر المنتج من النبات

Bêber: Teng. zirav. stewir.

بئ بهریاتی: بئ بهری: تهنگی. تهنگاتی. زرافی. زرافیاتی.

ستهویری. ستهویریاتی

العقم، العقر، الضیق الرفیع، الغير المنتج

Bêberîyatî: Bêberî. Tengî. tengatî. ziravî. ziravîyatî. stewrî. stwîrîyatî.

بئ بهراهی: داوeta بئ شهلا. بئ سهری. سهرخوهری

بدون قائد، بلا زعيم وامام، بلا سابق

Bêberahî: Daweta bê şela bê serî. ser xwerî.

بئ بهراهیاتی: داوeta بئ سهریاتی. سهرزوهرانیاتی

بلا قیاده، بدون امامه

Bêberahîyatî: Dewata bê serîyatî. serziwê-ranîyatî.

بئ بهرسف: چهکه چویف. دهقهدهقه

الصریح، الطائش، التحلل، من لايفكر في عاقبه الكلام

Bêbersiv: Çeke çwîv. deqdeqe.

الافناء، الاهلاك، الاباده، التدمير، الازاله

Bêbinyatkirin: Bê xîmkirin.bê binkarkirin.

بى بنیات کرى: بى خیم کرى. بى بنکار کرى
المهلك، المبنى، المبيد، المدمر، المزيل

Bêbinyatkirî: Bê xîmkirî.bê binkarkirî.

بى بنیاتیاتی: بى بنیاتی: بى خیماتی. بى بنکاری

الافناء، الانقراض، الهلاك، البور، البواد، غير اصیل، الزوال

Bêbinyatîyatî: Bêbinyatî: Bê xîmatî.bê binkarî.

بى بها: ئەرزان، به لاش، بى نرخه. بى باه
الرخيص، الغث، الخسيس، بلا قيمه

Bêbiha: Erzan. belaş. bê nirxe. bê bah.

بى بهایی: بى نرخهیی، ئەرزانى. به لاشى

الرخص، الفثا، الخساسه، التفاهه

Bêbihayî: Bê nirxeyî. erzanî. belaşî.

بى بهایاتی

Bêbihayatî:

بى بنداری: بى ژن، زگورد، سلت

الاعزب

Bêbindarfî: Bê jin. zigurd. silt.

بى بنداریاتی: بى ژنى، زگوردی، سلتی

العزوبه

Bêbindarîyatî: Bêjinî. zigordî. siltî.

بى بیر: بى هزر، بى هش

بلا ذاكره، سریع النسیان

Bêbîr: Bêhizir. bê hiş.

بى بیرى: بى هزرى، ژبیر کرن، بى هشى

الخرف، اليفن، داء النسيان

Bêbîrî: Bêhizirî. ji bîrkirin. bê hişî.

بى بیریاتی: بى هزریاتی، ژبیر قه بونی

عدم التذكر

Bêbîryatî: Bêhizirîyatî. ji bîr ve bûnî.

بى پیف: بى ئهرد، بى جیهان، بى دهرفته، بى دهلیقه

بلا مجال، بدون فرصه، عدم مراعات الظروف الملائم

Bêpîv: Bê erd. bê cîhan. bê derfet. bê delîve.

بى پور: درونده، پیزه قهنگ، کهرچوقه، کهتور، به لافش، هه تک بهر

بى دهراف

الفاحش، الهتاک، المستهتر، نهر بلا معبر

Bêbor: Dirunde. bêzeveng. kerçove. ketwer. be-

lafiş. hetikber. bê derav.

بى بورى = بى بوریاتی: هه تک بهرى، دورندهیی، کهرچوقهیی.

بى بیهن بوی: بهین تهنگ بوی. بى بو بوی

المستعجل، الملح

Bêbêhinbûy: Bihên tengbûy. bêbobûy.

بى بیهن تر: بهین تهنگ تر. بى بو تر

الاعجل، الملح

Bêbêhintir: Bihên tengtir. bêbotir.

بى بیهن کرن: بهین تهنگ کرن. بى بو کرن

التعجل، الاعجال، اللاح

Bêbêhinkirin: Bihên tengkirin. bêbokirin.

بى بیهن کرى: بهین تهنگ کرى. بى بو کرى

العجل، الملح

Bêbêhinkirî: Bihên tengkirî. bêbokirî.

بى بهنییاتی: بى بیهنی: بهین تهنگاتی، بهین تهنگیاتی. بى

بویاتی، بى بویى

العجله، اللاح

Bêbêhinîyatî: Bêbêhinî: Bihên tengatî. bihên
tengîyatî. bê boyatî, boyî.

بى بن: بن بهردای، بى بنیاتی، بى قام

بلا اساس، بدون قاعده

Bêbin: Bin berday. bê binyatî. bê qam.

بى بنى = بى بنیاتی: بن بهردایی، بى بنیاتی، بى قاصی

غير مؤسس، غير اساس، بلا صحه، الهراء الكلامی

Bêbinî = Bêbinyatî: Bin berdayî. bê binyatî. bê
qasî.

بى بنیات: بى خیم، بى بنکار

بلا اصل، بدون اساس

Bêbinyat: Bê xîm.bê binkar.

بى بنیات بون: بى خیم بون، بى بن کار بون

الانقراض، البوار، البواد، الهلاك، الفناء

Bêbinyatbûn: Bê xîmbûn.bê binkarbûn.

بى بنیات بوی: بى خیم بوی، بى بن کار بوی

المنقرض، المهلك، المباد، البائر، المبنى، المزال

Bêbinyatbûy: Bê xîmbûy.bê binkarbûy.

بى بنیات تر: بى خیم تر، بى بنکار تر

الافنى، الاقرض، الايب، الاهلك، الازيل

Bêbinyattir: Bê xîmtir.bê binkartir.

بى بنیات کرن: بى خیم کرن، بى بنکار کرن

بدون قرايه، بلا نصره

Bêperri = Bêperriyatî: Bê kesî. bê mirovî. bê xudanî.

بئ پەردە: بئ توخیب. بئ توره. سائوړه

القاحش، الاباحی، المكشوف

Bêperde: Bê tûxîb. bê tore. saorre.

بئ پەردەیی: بئ توخیبی. بئ تورهیی. سائوړهیی

الاباحه، العور، الكشف، الهتك، السفور، الوضوح

Bêperdeyî: Bê tûxîbî. bê toreî. saorî.

بئ پەردەییاتی

Bêperdeyatî:

بئ پەرگار: بئ دەست گاه. بئ ئامویر. بئ ئاه

غير مجهز. بلا عده، فاقد الادوات والالت للعمل

Bêpergar: Bê dest agah. bê amwîr. bê ah.

بئ پەرگاری: بئ دەست گاهی. بئ ئامویری. بئ ئاهی

فقدان الات والادوات للعمل

Bêpergarî: Bê dest gahî. bê amwîrî. bê ahî.

بئ پەرگاریاتی

Bêpergarîyatî:

بئ پەژان: بئ توخیب. بئ توره. بئ ریز

المباح، المحلول، بلا مانع، غير محطوط، من لايراعى شعور غيره

Bêpejan: Bê tuxîb. bê tore. bê rêz.

بئ پەژانی: بئ توخیبی. بئ تورهیی. بئ ریزی

التحلل، التحرر، الاباحه، فقدان السیج والمانع

Bêpejanî: Bê tuxîbî. bê toreî. bê rêzî.

بئ پەژانیاتی

Bêpejanîyatî:

بئ پیژن: مت. که. بئ دهنګ. نهلف. ژخوه چوی. بئ بزاف

الجامد، فاقد الحركة والحس بلا دم

Bêpêjin: Mit. kerr. bêdeng. neliv. ji xwe çûy. bê bizav.

بئ پیژنی: متی. کهپی. بئ دهنګی. نهلفی. ژخوه چونی. بئ بزافی

الجمود، الهمود، السكون، بدون دم

Bêpêjinî: Mitî. kerrî. bêdengî. nelivî. ji xwe çûnî bê bizavî.

بئ پیژنیاتی

Bêpêjinîyatî:

کهتوهری. بئ دهرافی

الاستهتار، التهتك، الفحش

Bêborri = Bêborriyatî: Hetikberî. dirinndeyî.

kerçoveyî. ketwerî. bê deravî.

بئ پاریز: تئ وهرین. سهرسک. بئ پاوان. بئ توخیب

المجازف، المغامر، المتهور، بلا حمايه، غير محمی

Bêparêz: Tê werîn. sersik. bê pawan. bê tuxîb.

بئ پاریزی: تئ وهراندن. سهرسکی. بئ پاوانی. بئ توخیبی

بلا محافظه، عدم الحمايه

Bêparêzî: Tê werandin. sersikî. bê pawanî. bê tuxîbî.

بئ پاریزیاتی

Bêparêziyatî:

بئ پاس: بئ دهستویر دای

غير مرخص، بلا اجازه، بدون وثيقه، غير مأذون

Bêpas: Bê destwîrday.

بئ پاسی: بئ دهستویردانی. نه دهستویردانیاتی

بلا مأذونیه، دون رخصه، افتقاد الجواز

Bêpasî: Bê destwîrdanî. ne destwîrdanîyatî.

بئ پاسیاتی

Bêpasîyatî:

بئ پاکي: نه پیتفتی. بئ منهت

الاستغناء عن الغير، المستغنى عن غيره

Bêpakî: Ne pêtivî. bê minet.

بئ پاکياتی: بئ منهتی. نه پیتفتیاتی

الاستغناء وعدم الحاجه الى الفضل من غيره

Bêpakîyatî: Bê minetî. nepêtivîyatî.

بئ پال: بئ پشت. بئ کەس. پشت بهردای

غید مسند، بلا ظهیر، دون نصیر

Bêpal: Bêpişt. bê kes. pişt berday.

بئ پالی = بئ پالیاتی: بئ پشتی. بئ کەسی. پشت بهردانی

عدم الاسناد، فقدان النصره

Bêpalî = Bêpalîyatî: Bêpiştî. bê kesî. pişt berdanî.

بئ پە: بئ کەس. بئ مروف. بئ خودان. بئ هاریکار

بدون اقارب، بلا اصحاب، لامساعد له

Bêperr: Bê kes. bê mirov. bê xudan. bê harîkar.

بئ پەری = بئ پەریاتی: بئ کەسی. بئ مروفی. بئ خودانی

بئ توخویی: بئ ریزی، بئ تورهی، خوه نه نیاسی، بئ سهروچافی
الاباحه، التحرر، الحریه

Bêluxwîbî: Bê rêzî. bê toreyî. xwe nenyasî. bê
ser û çavî.

بئ توخوییاتی

Bêluxwîbîyatî:

بئ توریش: نه تور، بئ خیرهت، ته مبهل، نه کهر
الکسلان، الخامل

Bêturîş: Netor. bê xîret. tembel. neker.

بئ توریشی: نه توری، بئ خیرهتی، ته مبهلی، نه کهری
الکسل، الخمول، البطاله

Bêturîşî: Netoreyî. bê xîretî. tembelî. neker.

بئ توریشیاتی

Bêturîşyatî:

بئ جهرگ: ترسوک، ترسنوک، قون فرهه، بئ کولهک
الجبان، الخائف، الرعید

Bêcerg: Tirsok. tirsinok. qûnfîreh. bê kulek.

بئ جهرگی: ترسوکی، ترسنوکی، قون فرهی، بئ کولهکی
الجبن، الخوف

Bêcergî: Tirsokî. tirsinokî. qûnfîrehî. bê kulekî.

بئ جهرگیاتی

Bêcergîyatî:

بئ جه: بیانی، هافی، نه نیاس، باژتله، مشهخت، بئ وار
الغریب، الاجنبی، الشرید

Bêcih: Bîyanî. havî. nenyas. bajêle. mişext. bê-
war.

بئ جهی: بیانیاتی، هافیاتی، نه نیاسین، باژتلهیی، مشهختی، بئ
واری

الغریه، التشرّد

Bêcihî: Bîyanîyatî. havîyatî. nenîyasînî. bajê-
leyî. mişextî. bêwarî.

بئ جهیاتی

Bêcihyatî:

بئ چاره: لیواز، لاک، زنیڤر، ژار
الواهن، الضعیف، الکهام

Bêçare: Lêwaz. lak. zinêr. jar.

بئ پشت: بئ پال، بئ دهست گیر، بئ کەس، بئ مروف، بئ خودان،
پشت بهردای

بلا نصیر، دون ظهیر، عیدم الاقارب والاهل والاصحاب

Bêpişt: Bê pal. bê dest gîr. bê kes. bê mirov. bê
xudan. pişt berday.

بئ پشتی: بئ پالی، بئ کەسی، بئ مروفی، بئ خودانی، پشت
بهردانی، بئ هاریکاری

فقدان النصره والظهاره والقربی

Bêpiştî: Bê palî. bêkesî. bê mirovî. bê xudanî.
pişt berdanî. bê harîkarî.

بئ پشتیاتی

Bêpiştîyatî:

بئ طا: بئ لا، بئ لاگر، پهروکی ته نک، بئ پشت گر
المحاید، غیر منحاز، القماش الرقیق

Bêta: Bêla. bê lagir. perokê tenik. bê piştgir.

بئ طایی: بئ لایی، بئ لاگری، بئ پشت کری
الحیاد، عدم الانحیاز، العداله

Bêtayî: Bê layî. bê lagirî. bê piştgirî.

بئ طایاتی

Bêtayatî:

بئ تیل: بئ مه زنگ
لاسکی

Bêtêl: Bê mezring.

بیتن: موخل کرن، بیژنگ کرن، گیتژک کرن
السفسف

Bêtin: Moxilkirin. bêjingkirin. gêjikkirin.

بئ توخم: بئ بنیات، بئ بنکار، بئ ته خلیت، بئ توره
بلا اصل، بلا صنف

Bêluxim: Bê binyat. bê binkar. bê texlît. bê tore.

بیئتویتک: کر مه که ده قییت داری را خولوله وپییتی دکهت
القتع، السوس، الدعره

Bêtwîtk: Kirmeke dikevît darî ra xulole û pêtî
diket.

بئ توخویب: بئ ریز، بئ توره، خوه نه نیاس، بئ سهروچاف

الخارج عن الاعراف والتقالید المتحلل، الاباحی، المتحرر الخروج عن
النظام، التحلل

Bêluxwîb: Bê rêz . bê tore . xwe nenyas. bê
serûçav.

بى جىراياتى

Bêçirayâtî.

بىچىك: تىژىكت پەزى. بەرخ وکار. کيسک وکافر
الحمل، والعناق صغار الغنم

Bêçik: Têjkêt pezî. berx û kar. Kîsk û kavirr.

بىچى

Bêçî:

بى خاتىر: بى رىز
بلا احترام

Bêxatir: Bê rêz.

بى خاتىرى: بى رىزياتى
عدم الاحترام

Bêxatirî: Bêrêzîyatî.

بى خاتىرياتى

Bêxatiryatî.

بى خاھىش: بى قىيان. نەچار. بى ھەسکرن. نەرازى
بلا ارادە، غير مختار، المضطر، المجبور

Bêxahiş: Bê viyan. Nekar. bêheskirin. nerezî.

بى خاھىشى: بى قىياني. نەچارى. بى ھەسکرنى. نەرازياتى
الاضطرار، الجبر، عدم الارادة والاختيار

Bêxahişî: Bêvîyanî. necarî. bêheskirinî. nerazyatî.

بى خەم: بى پويته

مھمل، لاابالى، غير مهتم، فرحان، بلا هموم واحزان

Bêxem: Bê pwîte.

بى خەمى: بى پويتهيى. بى پويتياتى
الاهمال، عدم الاهتمام، لامبالاه

Bêxemî: Bê pwîteyî. bê pwîtyatî.

بى خەمياتى

Bêxemîyatî.

بى خەم: كىم نفستىن
قليل النوم، بلا نوم

Bêxew: Kêm nivistin.

بى خەمى = بى خەمىياتى: كىم نفستىياتى. كىم نفستىن
الارق، السهد، السهر

Bêxewî = Bêxewîyatî: Kêm nivistîyatî. kêm nivistin.

بى چارمى: لىوازى. لاکى. زىنئىرى. ژارى
الوھن، الضعف، الکھم، اللغب

Bêçareyî: Lêwazî. lakî. zinêrî. jarî.

بى چارە: بى رىک. بى دەرمان

بلا علاج، دون حل، المجبور، المضطر

Bêçare: Bê rêk. bê derman.

بى چەپ: راست. ئىك روى

المستقيم، الصريح، بلا عوج وانعطاف، بدون لف ودوران

Bêçep: Rast. êk rwî.

بى چەپى: راستى. راستىياتى. ئىك رويياتى
الاستقامة، الصدق

Bêçepî: Rastî. Rastîyatî. êk rwîyatî.

بى چەپياتى

Bêçepîyatî.

بى چەقل: سەر نەرم. دل ساخ. بى سترى. نەرم
السليم، الوديع، غير مؤذى، بلا الم

Bêçeqil: Ser nerim. dil sax. bê stirî. nerim.

بى چەقلى: سەر نەرمى. دل ساخى. بى سترىياتى. نەرمى
السلامة، الوداعة، فقدان الاذى والالم

Bêçeqilî: Ser nermî. dil sax. bê stirîyatî. nermî.

بى چەقلياتى

Bêçeqilyatî.

بى چەك: جىلاخ. رويت. شەلھاي
الاعزل، غير مسلح

Bêçek: Cîlax. rwît. şelhay.

بى چەكى: جىلاغى. روييتياتى. رويسى. شەلھاتياتى
العزله من السلاح، عدم التسلح

Bêçekî: Cîlaxî. rîwîtyatî. rwîsî. şelhatîyatî.

بى چەكياتى

Bêçekîyatî.

بى چرا: نەشىاي. قەكەتى. كوه. قى. دەست قى
العاجز، غير قدير، بلا كفاءة

Bêçira: Neşyany. veketî. kuh. qirr. dest qirr.

بى چرايى: نەشيانى. قەكەتياى. كوهى. . دەست قىرى
العجز، عدم الاقتدار، دون كفاءة

Bêçirayî: Neşyanî. veketîyanî. kuhî. dest qirrî.

بئ خولکي: زنتیری، بئ رهنگی، دامانی، پوسیدهیی

الشحوب، القلق، الهم، الوجوم

Bêxulkî: Zinêrî. bê rengî. damanî. posîdeyî.

بئ خولکیاتی: دامانیاتی، پوسیدهیاتی

Bêxulkîyatî: Damanîyatî. posîdeyatî.

بئ خومیاتی: بئ خودانی، بئ کهساتی، بیانیاتی، بئ مروفیاتی

بدون ذاتیه، الغربه، بلا اهل واقارب

Bêxweyatî: Bê xudanî. bê kesatî. bîyanîyatî. bê mirovîyatî.

بئ خومیاتیانی

Bêxweyatîni.

بئ خومی: بئ خودان، بئ کهس، بیانی، نهنیاس

بلا اهل، بلا صاحب، بدون ذاتیه، غریب

Bêxweyî: Bêxudan. bê kes. bîyanî. nenîyas.

بئ خوه: نهچاری، قیت نه قیت، بئ هسکرن

لارادی، تلقائی، بلا اراده

Bêxwe: Nejçarî. vêt nevêt. bê heskirin.

بئ خولقین: بزافا بئ خوه

حرکه لارادیه، حرکه اضطراریه اجباری

Bêxwelivîn: bizava bê xwe.

بئ خو: بئ کهساتی

بلا ذات، بدون شخصیه

Bêxo: Bê kesatî.

بئ داد: زوردار، دل ستویر، دل موکوم، دل رهق، خورت

الظالم، الطاغی، القاسی، بلا عداله

Bêdad: Zordar. dil stwîr. dil mukum. dil req. xurt.

بئ دادی: زورداری، دل ستویری، دل موکومی، دل رهقی، خورتی

الظلم، الجور، الطغیان، زوال العداله

Bêdadî: Zordarî. dil stwîrî. dil mukum. dil reqî. xurtî.

بئ دادیاتی

Bêdadîyatî.

بئ دای: سیوی، دای مری

العجی، الیتیم من الام

Bêday: Sêwî. day mirî.

بئ دهر: جوخین

المصطح، القوع، البیدر، الدائرة، بدون باب

Bêder: coxîn.

بئ خش: نهچار، بئ قییان، بئ هسکرن، بئ گومان

بلا اراده، دون اختیار، بلا مجال، بدون شک وشبهه

Bêxiş: Neçar. bê viyan. bê heskirin. bê guman.

بئ خشی = بئ خشیاتی: نهچاری، بئ قییانی، بئ هسکرنی، بئ

گومانی

بلا اراده، دون قناعه وراده

Bêxişî = Bêxişyatî: Neçarî. bê viyanî. bê heskirinî. bê gumanî.

بئ خیرمت: ترسوک، نهترو، بئ توریش، تمبهل

جبان، غیر جسور، کسلان، خامل

Bêxîret: Tirsok. netro. bê torîş. tembel.

بئ خیرمتی: ترسوکی، نهترویی، بئ توریشی، تمبهلی

الجبن، الخوف، الکسل، الخمول

Bêxîretî: Tirsokî. netroyî. bê torîşî. tembelî.

بئ خیرمتیاتی

Bêxîretîyatî.

بئ خودی یاتی: بئ دینی، بئ ئولی، بئ نانی، کافری

الکفر، اللاحاد، الحبود

Bêxudêyatî: Bê dînî. bê olî. bê nanî. kafirî.

بیخودی یی

Bêxudêyî.

بئ خودی: کافر، بئ دین، بئ ئول، بئ نان.

الکافر، الملحد، الجاحد

Bêxudê: Kafir. bê dîn. bê ol. bê nan.

بئ خودان: بئ کهس، بئ هه قال

بلا صاحب، بدون رب

Bêxudan: Bê kes. bê heval.

بئ خودانی: بئ کهسی، بئ هه قالی، بئ هه قالینی، بئ کهسیاتی

بلا قرابه، بدون اهل، وعشیره

Bêxudanî: Bê kesî. bê hevalî. bê hevalînî. bê kesîyatî.

بئ خودانیاتی

Bêxudanîyatî.

بئ خولک: زنتیر، بئ رهنگ، دامای، پوسیده

الشاحب، القلق، المهموم

Bêxulk: Zinêr. bê reng. damay. posîdeî.

بئ دهنگياتى

Bêdengîyatî.

بئ دهنگ بون: مت بون. كه بون. نهلف بون. بئ پيژان بون. تهنا بون. تهبتى بون. كپ بون

الصموت، الهدى، التسكن

Bêdengbûn: Mitbûn kerrbûn. nelivbûn. bê pê-janbûn. tenabûna. tebitûbûn. kipbûn.

بئ دهنگ بوى: مت بوى. كه بوى. نهلف بوى. بئ پيژان بوى. تهنا بوى. تهبتى بوى. كپ بوى

المصمت، المهدى، المسكن

Bêdengbûy: Mitbûy. kerrbûy. nelivbûy. bê pê-janbûy. tenabûy. tebitûbûy. kipbûy.

بئ دهنگ تر: مت تر. كه تر. نهلف تر. بئ پيژان تر. تهنا تر. تهبتى تر. كپ تر

الاصمت، الاهدأ، الاسكن

Bêdengtîr: Mittîr kerrtîr. nelivtîr. bê pê-jantîr. tenatîr. tebitûtîr. kiptîr.

بئ دهنگ كرن: مت كرن. كه كرن. نهلف كرن. بئ پيژان كرن. تهنا كرن. تهبتى كرن. كپ كرن

الاصمات، الاسكات، التسكين

Bêdengkirin: Mitkirin. kerrkirin. nelivkirin. bê pê-jankirin. tenakirin. tebitûkirin. kipkirin.

بئ دهنگ كرى: مت كرى. كه كرى. نهلف كرى. بئ پيژان كرى. تهنا كرى. تهبتى كرى. كپ كرى

المصمت، المسكن، المهدى

Bêdengkirî: Mitkirî. kerrkirî. nelivkirî. bê pê-jankirî. tenakirî. tebitûkirî. kipkirî.

بئ دهنك: بئ هتك. بئ قام. بئ ريز. بئ توره. بئ توخويب. درونده. بئ سهروچاف

الخارم، الخريم، المستهتر، الهتاك، الفاحش

Bêdelîng: Bê hetk. bêqam. bêrêz. bêtoze. bê tuxîb. dirunde. bê ser û çav.

بئ دهنكى: بئ هتكى. بئ قامى. بئ ريزى. بئ تورهى. بئ توخويبى. دروندهى. بئ سهروچافى

الاستهتار، الشراسه، الفحشاء، الهتك

Bêdelîngî: Bê hetikî. bêqamî. bêrêzî. bêtozeyî. bê toxîb. dirunday. bê ser û çavî.

بيدهرى: مست. چنگ. تژى هردو دهستا

الحفنه، الارذب. ملئ الكفى

Bêderî: Mist. çeng. tijî herdu desta.

بئ دهراف: ژخوهر. بئ دهرفهت. بئ دهليفه. تئ ههلين

الفضولى، غير مراعى للظروف

Bêderav: Jixwera. bê derfet. bê delîve. tê helîn.

بئ دهراقى: ژخوهرايى. بئ دهرفهت. بئ دهليفه. تئ ههلينى. تيهورينكى

الفضولى، المبادرة فى غير حينه، الفعل فى وقت غير ملائم

Bêderavî: Ji xwerayî. bê derfetî. bê delîveyî. tê helînî. têwerînkî.

بئ دهراقياتى

Bêderavîyatî.

بئ دهست: نهقوله. سهر رهق. نههومار

المشاكس، السىء العشره

Bêdest: Neqole. serreq. nehomar.

بئ دهستى: نهقوله. سهر رهقى. نههومارى

سوء المعامله، المشاكسه، قضاء وقدر، عمل خارج الاراده، فعل غير مقصود وغير معتمد

Bêdestî: Neqoleyî. ser reqî. nehomarî.

بئ دهستياتى

Bêdestîyatî.

بئ دهليفه: بئ دهرفهت. بئ دهراقى

فقدان الفرصه، عدم المجال، حاله غير مناسبه

Bêdelîveyî: Bê derfetî. bê deravî.

بئ دهليفهياتى

Bêdelîveyatî.

بئ دهليفه: بئ دهراف. بئ دهرفهت

من لايراعى الظروف الملائل

Bêdelîve: Bê derav. bê derfet.

بئ دهنك: مت. كه. نهلف. بئ پيژان. تهنا. تهبتى. كپ

الصامت، الساكن، الهادى

Bêdeng: Mit. kerr. neliv. bê pêjan. tena. tebitî. kip.

بئ دهنكى: متى. كه. نهلفى. بئ پيژانى. تهنايى. تهبتينى. كپياتى

الصمت، السكون، الهدوء

Bêdengî: Mitî. kerrî. nelivî. bê pêjanî. tenayî. tebitînkî.

بئ دهلنگياتى

Bêdelingîyatî.

بئ دهرفت: بئ دهليفه. بئ دهراف. تئ ههلين. بئ كاف
بلا مجال. بدون ظرف ملائم، الفضولى، من لايراعى الفرصه
المناسبه

Bêderfet: Bê delîve. bê derav. tê helîn. bêgav.

بئ دهرفتى: بئ دهليفياتى. بئ دهرافى. بئ كافى
الفعل فى غير زمنه، عدم مراعه الفرصه الملائمه

Bêderfetî: Bê delîvîyatî. bê deravî. bê gavî.

بئ دهرفتياتى

Bêderfetîyatî.

بئ دهرست ههلات: بئ بهرهقان. بئ شىيان. بئ قهژهن
بلا دفاع، بدون قدره، الضعيف، المسكين

Bêdesthelat: Bê berevan. bê şîyan. bê vejen.

بئ دهرست ههلاتى: بئ بهرهقانى. بئ شىيانى. بئ قهژهنى.
الضعف، الاستكانه، المسكنه، فقدان الدفاع

Bêdesthelatî: Bê berevanî. bê şyanî. bê vejenî.

بئ دهرست ههلاتياتى: بئ قهژهنياتى

Bêdesthelatîyatî: Bê vejenîyatî.

بئ دل: ترسوك، ترسنوك، قون فره. بئ كولهك
الجبان، المقتر، غير سخي

Bêdil: Tirsok. tirsinok. qûn fireh. bê kulek.

بئ دلى: ترسوكياتى، ترسنوكى، قون فرهى. بئ كولهكى.
الجب، المقتر عدم الخاء، الاهانه، عدم الاستجابه

Bêdilî: Tirsokîyatî. tirsinokî. qunfirehî. bê kulekî.

بئ دلياتى: بئ كولهكياتى

Bêdilîyatî: Bê kulekîyatî.

بئ دين: بئ ئول. بئ ئاين. بئ باوهر
الكافر، الملحد، الجاحد

Bêdîn: Bê ol. bê ayîn. bê bawer.

بئ دينى: بئ ئولى. بئ ئاينى.
الكفر، الالحاد، الجحود

Bêdînî: Bê olî. bêayînî.

بئ دينياتى: بئ باوهرياتى

Bêdînîyatî: Bê bawerîyatî.

بئ دورى: بئ نيشان. بئ دوريشم

بلا علامه، بدون سمه، غير موسوم، بلا شعار او رمز

Bêdurî: Bê nîşan. bê dirwîşim.

بئ دورياتى: بئ نيشانى. بئ دوريشمياتى

الكره، فقدان العلامه، الشعار، الغفل

Bêdurîyatî: Bê nîşanî. bê dirwîşimyatî.

بئ دويماهى: بئ کوتايى

بلا نهايه، بدون خاتمه، عديم العاقبه

Bêdwîmahî: Bê kotayî.

بئ دويماهياتى: بئ کوتاياتى. هه وهه. هه رين

الابد، الدائم، السرمد

Bêdwîmahîyatî: Bê kotayetî. her û her. herîn.

بئ دورو كليل: قه بوى. تاق. قه كرى. نه كرتى. نه پيغه داي

المفتوح، غير المغلق

Bêdorûkilîl: Vebûy. taq. vekirî. negirtî. ne pêvedayî.

بئ: جهئ دوتنا پەزى

المحب

Bêr: Cihê dotina pezî.

بئرى: دوشهنى. بئريفان

الحلابه

Bêrî: doşenî. bêrîvan.

بئريفانى: دوشانياتى. دوتن لگه ليك

مهنة الحلابه حرفه الحلبه

Bêrîvanî: Doşanîyatî. dotin li gelêk.

بئريفان: بئرى. دوشهنى

الحلابه

Bêrîvan: Bêrî. doşenî.

بئركن: بئرا پيگه. دوتن لگه ليك

الحلب الجماعى للغنم، التفتيش الكامل، التمشيط

Bêrkin: Bêra pêkve. dotin li gelêk.

بئر = بئرك: مه

الرفش

Bêr = Bêrik: Merr.

بئر مه: بئرا پان. بئرا دهف پان

المسحاه

Bêrmerr: Bêra pan. bêra dev pan.

بئى رەۋىشىياتى

Bêrrewesyatî.

بئى رەۋىش: بئى رۆيمەت. بئى سەھم. بئى تدارەك
بلا وقار، دون ھىيە، بلا زىنە

Bêrrewş: Bê rwîmet. bê sehmî. bê tidarek.

بئى رەۋىشى: بئى رۆيمەتى. بئى سەھمى. بئى تدارەكى
عدم الوقار، فقدا الھىيە، بلا زىنە

Bêrrewşî: Bê rwîmetî. bê sehmî. bê tidarekî.

بئى رەۋىشىياتى

Bêrrewşiyatî.

بئى پىئ: نەچار. بئى دەرمان. بئى دەست ھەلات. بئى چارە
المجبور، المضطر، بلا علاج، فاقد العلاج

Bêrrê: Neçar. bê derman. bê dest helat. bê çare.

بئى پىئىياتى: نەچارىي. بئى دەرمانى. بئى چارەيى. بئى دەست ھەلاتى
المجبورىي، الاضطرابي، مشكله دون حل وعلاج

Bêrrêyatî: Neçary. bê dermanî. bê çareyî. bê dest helatî.

بئى پىئار: گرتى. بەستى. بىئناي. بئى رىك. بئى چون. رى گرتى
بلا مسار، دون مسلك، بلا ممشى

Bêrrêbar: Girtî. bestî. bênay. bê rêk. bê çûn. rê girtî.

بئى پىئز: بئى توره. كەتور. بئى ھەتك
غير مؤدب خارج النظام، تارك العرف

Bêrrêz: Bêtore. ketwer. bê hetk.

بئى پىئزى: بئى تورهىي. كەتورەيى. بئى ھەتكى
سوء الادب، التحلل، لانظامى

Bêrrêzî: Bêtoreyî. ketwerî. bê hetikî.

بئى پىئزىياتى

Bêrrêziyatî.

بئى پە: بئى قولپوك. لەقلەقوك. لەلقوك. نەموكوم. نەخوھ گرتى.
نەقائىم

غير متجذر، غير قويم، بلا ثبات، غير راسخ، مهزوز، الامرء، بلا
لحيه

Bêrrîh: Bê qulpok. leqleqok. livlivok ne mukum. ne xwe girtî.

بئى پۇدى: بئى بېئىن. خوھ لېرەنەگرتى. ھەردەم رەنگ
بلا صبر ومثابره، غير ساعى

Bêrrîjdî: Bê bihên. xwe li bernegirtî. herdem reng.

بئىرا دارى

المفقه

Bêra darî:

بئىر كىشك: دەپكى ئاخ راكىشاننا بەرخوھ
الدمه

Bêr kêşk:

بئىرەنە: شوين وارک. فېقىيى بەر مايک نەچنى تشتى پاش چىنىنى
خەلک بخوھ دكەن
الکريب، الشملول، الحصاه

Bêrane: şwîn wark. fêqîyê bermayk. neçinî. tiştê paş çinîne xelik.

بئىر بئىروک: حیوانکەكە لىن ئاخى دژىن ھەك تەقن پىركى يە بخوھ
جھى دئاخى را چىدكەت ھەك كووتەلا ئاشى
النقا، اسد النمل، الحكاء، الكاحه. حشره تدفن فى الارض

Bêrbêrok: Hêwankeke libin axê dijîn. wek tevin pîrkê ye bo xwe diken diaxêra çêdiket wek kotela aşî.

بئى راۋەستان: بدويفكفە. بشىلىك
الاستمرار، المواصل

Bêrrawestan: Bidwîwêkve bişêlik.

بئى رەف: بئى چەپەر. بئى پارازتن
بلا ملجأ، بدون مأوى، بلا مهرب

Bêrrev: Bê Çeper. bê parastin.

بئى رەنگ: زنىر. نەبىژا. نەھزى
الشاحب، عديم اللون، غير لائق

Bêrreng: Zinêr. ne hêja. nehejî.

بئى رەنگى: زنىرى. نەھىژايى. نەھزىياتى
الشحوب، عدم اللياقه والجداره، عديم اللون

Bêrrengî: Zinêrî. nehêjayî. nehejyatî.

بئى رەنگىياتى

Bêrrengyatî.

بئى رەۋىش: بئى فەژەن. بئى زفىتر. بئى شەنگەھ. بئى زەفەر. بئى ھەرار
بلا حيويه، غير نشيط

Bêrrewes: Bê vejen. bê zivêr. bê şengeh. bê zev-er. bê werar.

بئى رەۋىشى: بئى فەژەنى. بئى زفىترى. بئى شەنگەھى. بئى زەفەرى.
بئى پىئزنى

فقدان الحيويه والقدرة

Bêrrewesî: Bê vejenî. bê zivêrî. bê şengehî. bê zeve-erî. bê pjanî.

بى زاخ: بى زهقر، بى چاره، بى وهرار، بى شوينگهه، نه شيای، بى هیز، نه ترو، بى ترویش

بلا همه، خامل، غير قدیر، بلا جوهر

Bêzax: Bê zever, bê çare, bê werar, bê şwîngeh, neşyay, bê hêz, netrro, bê trwîş.

بى زاخى: بى زهقرى، بى چارهیی، بى وهرارى، بى شوينگهه، بى هیزى، مه ترویی، بى ترویشی

عدم الهمة والنشاط، العجز، الفتور، الكسل

Bêzaxî: Bê zeverî, bê çareyî, bê werarî, bê şwîngehî, neşyay, bê hêzî, metroyî, bê twîşî.

بى زاخياتى

Bêzaxyatî.

بى زهقر: بى زاخ، بى وهرار، بى هیز، بى شوينگهه، ليتواز، نه شيای، قى، گورج، گوھ

عاجز، غير مقتدر، بلا طاقه، دون حيويه

Bêzever: Bê zax, bê werar, bê hêz, bê şwîngeh, lêwaz, neşyay, qir gurc, guh.

بى زهقرى: بى زاخى، بى وهرارى، بى هیزى، بى شهنگهه، ليتوازی، نه شيانى، قى گورجى، گوھى

العجز، عدم القدرة، الضعف، فقدان الحويه والطاقه

Bêzeverî: Bê zaxî, bê werarî, bê hêzî, bê şwîngehî, lêwazî, neşyanî, qirr, gurcî, guhî.

بى زهقرياتى

Bêzeveryatî.

بى زراف: بى دل، ترسنوک، بستای، ترسوک

الخائف، الوجل، الرعید، الجبان

Bêzirav: Bê dil, tirsinok, bistay, tirsok.

بى زرافياتى: بى دلى، ترساتى، بستاتى، ترسان، بى کولهکى، دل پچانى

الجبن، الوجل، الهلع، الخوف، الرعب، الرهبه

Bêziravyatî: Bê dilî, tirsatî, bistatî, tirsan, bê ku- lekî, dil piçanî.

بى زرافى

Bêziravî.

بى ژن: بى ههف گييان، بى کابانى، زکورد، سلت، ژن مری

الاعزب، الارمل

Bê jin: Bê hev giyan, bê kabanî, zigurd, silt, jin mirî.

بى ژديياتى: بى بهین، خوه لبه رنه گرتن، ههردم رهنگياتى
عدم المجاهده والصبر

Bêrijdîyatî: Bê bihên, xwe liber negirtin, her- dem rengîyatî.

بى ژدينى

Bêrijdînî.

بى رح: مری، ليتواز، بى زهقر، تهبتى، راوهستای، نهلف، مه ند الضعيف، الجامد

Bêrih: Mirî, lêwaz, bê zever, tebitî, rawestay, neliv, mend.

بى رحى: مرياتى، ليتوازی، تهبتياتى، نهلفى، مه ندی الضعف، الجماد، الجمود

Bêrihî: Mirîyatî, lêwazî, tebitîyatî, nelivî, mendî.

بى رحياتى

Bêrihyatî.

بى ڤوى: بى ریز، سویتار، سائووره، فهلیته
بلا احترام، غير وجیه، المهین، الحقیر

Bêrwî: Bê rêz, Saore, felîte.

بى ڤويياتى: بى ریزی، سویتارى، سائوورهیی، فهلیتهیی
الحقاره، الاهانة، عدم الحرمة، فقد الوجاهه

Bêrwîyatî: Bêrêzî, swîtyarî, saoreyî, felîteyî.

بى ڤويياتینى

Bêrwîyatînî.

بى زار: شه پرزه، په رگنده، سه رگردان، ئالوز، نه تهبتى، نه تهنا، که رخی، گرفتار

المعذب، المنهوك، القلق

Bêzar: Şepirze, perginde, sergirdan, aloz, neteb- itî, netena, kerixî, giriftar.

بى زارى: شه پرزهیی، په رگندهیی، سه رگردانى، ئالوزی، نه تهبتياتى، نه تهنايی، که رخين، گرفتارى

العذاب، القلق، الانهاك

Bêzarî: Şepirzeyî, pergindeyî, sergirdanî, alozî, netebîtyatî, netenayî, kerixîn, giriftarî.

بى زارىاتى

Bêzarîyatî.

بیژنگ کرن: موخل کرن
الغریله

Bêjinkirin: Moxilkirin.

بیژنگ کری: موخل کری
المغربل، المنخل

Bêjinkirî: Moxilkirî.

بی ژفان: بی سوز، بی پهیمان، بی باوهر
بلا وعد، بلا عهد، غیر واثق

Bêjivan: Bê soz. bê peyman. bê bawer.

بی ژفانی: بی سوزی، بی پهیمانی، بی باوهریاتی، بی باوهری
عدم الانتظار، عدم الوعد، فقدان العهد والميثاق

Bêjivanî: Bê sozî. bê peymanî. bê baweryatî. bê bawerî.

بی ژفانیاتی

Bêjivanyatî.

بی سهری: سهر بهردانی، سهرخوهری، ئالزین بی سهروکی، بی
سهرکیشی، بی سهیمانی

بلا قیاده، بدون رئاسه بلا زعامه، الفوضى

Bêserî: Ser berdanî. ser xwerî. alizîn. bêserokî.
bê semyanî.

بی سهریاتی

Bêserîyatî:

بی سهر: بی سهروک، بی سهیمان، بی ریبهه، ئالزی، سهریهردای
بدون رئیس، بلا زعیم، عديم الرأس

Bêser: Bê serok. bê semyan. bê rêber. alizî. ser-
berday.

بی سهرو بهر: ئالوز، بی ریز، نه لیک دای
مضطرب، غیر منظم، بدون ترتیب

Bêserûber: Aloz. bê rêz. nelêkday.

بی سهرو بهری: ئالوزی، بی ریزی، نه تهناهی، سهرخوهراتی، بی
ریزی

الفوضى، الاضطراب، الهرج، الغوغائية، اللانظام

Bêserûberî: Alozî. bê rêzî. netenahî. serxweratî.
bê rêzî.

بی سهرویهریاتی

Bêserûberîyatî.

بی ژنی: بی ههف گییانی، بی کابانیاتی، زگوردی، سلتیاتی.
سلتی، ژن مرئی
العزوبه

Bê jinî: Bê hev giyan. bê kabanyatî. zigurdî.
siltîyatî. siltî. jin mirnî.

بی ژنیاتی

Bê jinyatî.

بی ژن: میتر مرئی، بی میتر
الایم، الثیب، الارمله

Bêjin: Mêr mirî. bê mêr.

بی ژنیاتی: میتر مریاتی، بی میتری
الایام، العزوبه، الترمل

Bêjinyatî: Mêr mirîyatî. bê mêrî.

بی ژنینی

Bêjinî.

بیژنا نهشوی کری: بیژنا لسه مالئ
الشبل

Bêjina ne şwîkirî: Bêjina li ser malê.

بیژه: کوتن، پهیف
القول، اللفظ، الكلمه

Bêje: Gotin. peyv.

بیژمفان: کوتو، پهیفی
القائل، الراوی، اللغوی

Bêjevan: goto. peyvî.

بیژمفانی: کوتن، پهیفین
الروایه، المقوله، اللغوی

Bêjevanî: Gotin. peyvîn.

بیژنگ: موخه لا مهزن
الغریال

Bêjing: Moxela mezin.

بیژنگ بون: موخل بون
التغریل

Bêjingbûn: Moxilbûn.

بیژنگ بوی: موخل بوی
المغربل، المنحول

Bêjingbûy: Moxilbûy.

بئ شەلیاتی

Bêşelîyatî.

بئ شەنگەم: لیواز. بئ چاره. بئ زەفەر. بئ فەژەن. بئ پیژن
بلا طاقە، عەدیم الحرکە، بدون حیویه واقتدار

Bêşengeh: Lêwaz bê çere. bê zever. bê vejen. bê pêjan.

بئ شەنگەمی: لیوازی. بئ چارەیی. بئ زەفەری. بئ فەژەنی. بئ پیژنی

العجز، الضعف، الوهن

Bêşengehî: Lêwazî. bê çareyî. bê zeverî. bê vejenî. bê pêjanî.

بئ شەنگەمیاتی

Bêşengihyatî.

بئ فەرستە: نەشیان. هەلنگفتی. نەپئ چیبوی. گوھ. دەست کورت
الفاشل، الخائب، غير الموفق

Bêfersefî: neşyan. helingivtî. nepê çêbûy. guh. dest kurt.

بئ فەرستەتی: نەشیانی. هەلنگفتنی. نەپئ چیبونی. گوھی. دەست کورتی

الفاشل، الخائب، غير الموفق

Bêfersefî: neşyanî. helingivtinî. nepê çêbûnî. guhî. dest kurtî.

بئ فەرستەتیاتی

Bêfersetyatî.

بیفل: هەسوی

الافق

Bêvil: Heswî.

بیفە: سکر. بن جان. ئاف بر

السد المائي، السكر

Bêve: Sikir. bin can. av birr.

بئ فافیر: بئ شەل. بئ ریز. گەوشەک. دەبەنگ

غير مميز، بدون تمييز

Bêvavêr: Bê şel. bê rêz. gewşek. debeng.

بئ فافیری: بئ شەلی. بئ ریزی. گەوشەکی. دەبەنگی

عدم التميز، بلا استثناء

Bêvavêrî: Bê şelî. bê rêzî. gewşekî. debengî.

بیش: رەمخەکی خانی. لایەکی خانی. پەرەکی خانی
الرواق، الجناح من البيت، القبو

Bêş: Rerekê xanî. layekê xanî. perekî xanî.

بیش: پشک. باهر. جوین. پرت
القسم

Bêş: Pişk. bahir. cwîn. pirt.

بیشا سەرگیر: پشکا سەرگیر
القسم الاداری

Bêşaser gêrî: Pişka ser gêrê.

بیشا ئابوری: پشکا ئابوری
القسم الاقتصادي

Bêşa aborî: Pişka aborî.

بئ شار: بئ توخیب. بئ سینور. سەربردای. بئ مەریز. بئ فافیر
المتحلل، اللامحدودية، عديم الحدود، المتحرر

Bêşarî: Bê tûxîb. bê sînorî. ser berday. bê merêzî. bê vavêrî.

بئ شاری: بئ توخیبی. بئ سینوری. سەربردایی. بئ مەریزی. بئ فافیری

الاباحه

Bêşarî: Bê tuxîbî. bê sînorî, berdayî. bê merêzî. bê vavêrî.

بئ شاریاتی

Bêşarîyatî.

بئ شەرم: روی ستویر
الصفیق، بلا حياء

Bêşerm: Rwî stwîr.

بئ شەرمی: روی ستویری
الصفاقه، الاحياء، اللاخلجل

Bêşermî: Rwî stwîrî.

بئ شەرمییاتی

Bêşermîyatî.

بئ شەل: بئ ریز. بئ هەتک. کەرچوڤە. هەتک بەر. بئ تورە. بن دود
کنایە للتحلل والاباحیه والاستهتار

Bêşel: Bê rêz. bê hetk. kerçove. hetik ber. bê tore. bindud.

بئ شەلی: بئ ریزی. بئ هەتک. کەرچوڤەیی. هەتک بەری. بئ تورەیی. بن دودی

عدم الكرامة، التحلل، الفسق، الفجور، الاباحه

Bêşelî: Bê rêzî. bê hetk. kerçovey. bê toreyî. bin dudî.

بئ قامياتى

Bêqamyatî.

بئ قەلەفەت: زراف. لاک. لیواز. بئ قەرم. لاک. تەنک. بئ قودیم
ضعیف البنیه، نحیل الجسم

Bêqelafet: Zirav. lak. lêwaz. bê qerrim. tenik. bê
qudîm.

بئ قەلەفتى: زرافى. لاکى. لیوازی. بئ قەرمى. تەنكى. بئ قودیمى
ضعیف البنیه، رقد الجسم، نحول الجسم

Bêqelafetî: Ziverî. lakî. lêwazî. bê qerrimî. te-
îmî.nikî. bê qu.

بئ قەلەفتیاتى

Bêqelafetîyatî.

بئ قەیدى: دخەمى نە. بلا بون

لابأس، لیکن

Bêqeydî: Dixemê ne. bilabûn.

بئ قودیم: بئ کەلەخ. بئ لەش. بئ قەلەفەت. بئ دەبەش. ھویر.
ھاجرو

بلا حجم، صغیر الھیکل

Bêqudîm: Bê kelex. bê leş. bê qelafet. bêdebeş.
hwîr. hacro.

بئ قودیمى: بئ کەلەخى. بئ لەشى. بئ قەلەفتى. بئ دەبەشى.
ھویری. ھاجروکی

صغیر الحجم والھیکل، وضع الجسم

Bêqudîmî: Bê kelexî. bê leşî. bê qelafetî. bê-
debeşî. hwîrî. hacrokî.

بئ قودیمیاتى

Bêqudîmîyatî.

بئ قولپ: نەئیک گرتى. ژبەریک چوى. ژیکفە بوى. پشلى

بلا وفاق. بلا صلە، مخالف، عديم الارتباط

Bêqulp: Ne ek girtî. ji berêk çûy. jêkvebûy.
pişilî.

بئ قولپى: نەئیک چونی. ژبەریک چوى. ژیکفە بونی. پشلىن

التفرقة. الخلاف، عدم الاتفاق، التشرذم

Bêqulpî: Ne ek çûy. ji berêk çûy. jêkvebûny.
pişlîn.

بئ قولپیاتى

Bêqulpîyatî.

بئ قەلەفتیاتى

Bêvavêrîyatî.

بئ قەژەن: بئ وەرار. بئ زەفەر. بئ بیژن. بئ شەنگە. بئ رەوەش.
لیواز. گورج. قى. گوھ. نەشیای

بدون فعالیه، بلا رد فعل الجامد، الساکن

Bêvejen: Bê werar. bê zever. bê bêjin. bê
şengeh. bê reweş. lêwaz. guric. qirr. guh.
neşyay.

بئ قەژەنى: بئ وەرارى. بئ زەفەرى. بئ بیژنى. بئ شەنگەى. بئ
رەوەشى. لیوازی. گورجى. قى. گوھى. نەشیانى

فقدان الفعاليه، عديم الانعكاس

Bêvejenî: Bê werarî. bê zeverî. bê bêjnî. bê
şenghî. bê reweşî. lêwazî. gurcî. qirrî. guhî.
neşyayî.

بئ قەژەنیاتى

Bêvejenîyatî.

بئ قەژىژ: بئ بەر. ژبەر نەچوى. خرش

غير منتج، بلا وارد، عديم الحصول

Bêverrêj: Bê ber. ji ber neçûy. xirş.

بئ قەژىژى: بئ بەرى. ژبەر نەچونى. خرشى

العقم، قله الانتاج والوارد

Bêverrêjî: Bê berî. ji ber neçûyî. xirşî.

بئ قەژىژیاتى

Bêverrêjîyatî.

بئ قەدر: بئ ریز. بئ پوى

غير محترم

Bêqedir: Bê rêz. bê rwî.

بئ قەدرى: بئ ریزی. بئ پروییاتی

عدم الاحترام

Bêqedrî: Bê rêzî. bê rwîyatî.

بئ قام: دورنده. خوه نەگرتى. لفلقوک. لەقلەقوک

بلا قاعده، مهزوز، متقلب، شرش

Bêqam: Dirunde. xwe negirtî. livlivok. leqleqok.

بئ قامى: دورنده. خوه نەگرتى. لفلقوکى. لەقلەقوکى

عدم الاستقرار، القلق، عدم الثبات والامفعال

Bêqam: Dirunde. xwe negirtî. livlivokî. leqle- :
qokî.

بئ کسپاتی

Bêkesîyatî.

بئ کس وکار: رپ ورویت، بئ خودان
الکال، والعطاله

Bêkes û kar: Rep û rûwît bê xudan.

بئ کلهخ: بئ قودیم، بئ قهرهم، بئ قهلافهت، بئ لهش، بئ تن، بئ
بهقهن

بدون جرم، صغیر الحجم

Bêkelex: Bêqudîm. bê qerem. bê qelafet. bê leş.
bê ten. bê beven.

بئ کلهخی: بئ قودیمی، بئ قهرهمی، بئ قهلافهتی، بئ لهشی، بئ
تهنی، بئ بهقهنی

صغر الحجم، اصغر من المعتاد

Bêkelexî: Bêqudîmî. bê qeremî. bê qelafetî. bê
leşî. bê tenî. bê bevenî.

بئ کلهخیاتی

Bêkelexîyatî.

بئ کولهک: ترسوک، بستای، دل پچای، ترسنوک، قون فرهه
الرعدید، الجبان، الخواف

Bêkulek: Tirsok. bistay. dil piçay. tirsinok. qûn
fireh.

بئ کولهکی: ترسوکاتی، بستانی، دل پچانی، ترسنوکانی، قون
فرههیاتی

الجبن، الخوف، الرهب

Bêkulekî: Tirsokanî. bi stanî. dil piçanî. tirsino-
kanî. qûn frehîyatî.

بئ کولهکیاتی

Bêkulekîyatî.

بئ کیف: دامای، پوسیده، مرهول، خه گير
قلق، غير مرتاح، متالم

Bêkeyf: Damay. posîde. mirewil. xemgîr.

بئ کیفی: دامان، پوسیدهیی، مرهولی، خه گیری
الضجر، القلق

Bêkeyfî: Daman. posîdeyî. mirewilî. xemgîrî.

بئ کیفیاتی

Bêkeyfîyatî.

بئ قیم: بئ زکا

بلا غذا، خالی من الماده الغذائية، غير مغذی

Bêqîm: Bê zika.

بئ قیمی: بئ زکایی

فقدان الماده الغذائية

Bêqîmî: Bê zikayî.

بئ قیمیاتی

Bêqîmîyatî.

بئ کار: رويس، بئ شول.

بلا عمل، بلا ثوب

Bêbkar: Rwîs. bê şol.

بئ کار: سهركهش، نه قوله

هتاک، شرس

Bêkar: Ser keş. neqole.

بئ کاری: رويسی، بئ شولی، سهركهشی، نه قولهیی

بطاله، عری هتک، شراسه، ضراوه

Bêkarî: Rwîsî. bê şolî. ser keşî. neqoleyî.

بئ کاریاتی

Bêkarîyatî.

بئ کس: بئ کار، بئ شول، نه ژبهه چوی، ژبهه نه چوی

بلا تعب، بلا عناء، بلا عمل، غير مجتهد

Bêked: Bê kar. bê şol. ne ji ber çûy. ji ber neçûy.

بئ کهدی: بئ کاری، بئ شولی، نه ژبهه چونی، ژبهه نه چوی،
نه ترویی

کسل، عدم الجهد، بطاله

Bêkedî: Bê karî. bê şolî. ne ji ber çûnî. ji ber
neçûy. netroyî.

بئ کسپاتی

Bêkedyatî.

بئ کس: بئ خودان، بئ مروف، بئ خوهیی، بئ هاریکار

فقد الكل، الاهل واقارب

Bêkes: Bê xudan. bê mirov. bê xweyî. bê harî
kar.

بئ کسسی: بئ خودانی، بئ مروفی، بئ خوهیاتی، بئ هاریکاری

الكلاله، فقد الاهل، والاصحاب، عدم الشخصيه

Bêkesî: Bê xudanî. bê mirovî. bê xweyatî. bê harî
kar.

B	ب	B	ب
Bêgoştyatî.	بى گوشتيياتى	بى كهيس: بى خاپاندن، بى چهپ، بى پيلان بلا استغلال، بدون غش، بلا احتيال	Bêkeys: Bê xapandin. bê çep. bê pîlan.
Bêguman: Bê şik.	بى گومان: بى شك بدون شك، بلا ريب	بى كهيسى: بى خاپاندنى، بى چهبى، بى پيلانى عدم استغلال فى المعامله الصدق والصراحه فى التعامل	Bêkeysî: Bê xapandinî. bê çepî. bê pîlanî.
Bêguneh: Bê swîç.	بى گونهه: بى سويچ البرىء، غير مذنب	بى كهيسيياتى	Bêkeysîyatî.
Bêgunehî: Bê swîçî.	بى گونههى: بى سويچى البراءه	بى كهيس: نههئزا، نههئزى، كير نههاتى، نهري غير لائق، خلاف العاده	Bêkeys: Nehêja. nehejî. kêrnehatî. nerê.
Bêgunehyatî.	بى گونههياتى	بى كهيس: بى بهژن، بى بالا، بى چهكوج، بى قوديم بلا قيافه، غير ظريف	Bêkeys: Bê bejin. bê bala. bêçekoç. bê qudîm.
Bêguh: Neguhdar.	بى گوه: نهگوهدار غير مستمع، غير منصب	بى كهيسى: نههئزاي، نههئزايى، نهكپرهاتنى، نهريتياتى، بى بهژنى، بى بالايى، بى چهكوجى، بى قوديمى عدم الاستغلال، عدم اللياقه، عدم القيافه	Bêkeysî: Nehêjay. nehejîyatî. ne kêrhatî. nerêy- atî. bê bejin. bê balayî. bê qudîmî.
Bêguhî: Neguhdarî.	بى گوهى: نهگوهدارى عدم الانصات، عدم الاستماع	بى كهيسيياتى	Bêkeysîyatî.
Bêguhyatî.	بى گوهياتى	بيكار: قار قار، قيرى، قهرهبالغ، زمهزوير، گنگاشه العريده، الضجيج، الصخب، الضوضاء	Bêkar: Qar qar. qîrî. qerebalix. zimezwîr. gin- gaşe.
Bêgurrdan: Bagurdan. berê ban gêrranê.	بيگوردان: باگوردان، بهري بان گيرانى الحادل، المندرون	بى كافى: بى دهليفهئى، بى دهراقى، بى دهرفهت الورطه، الفعل فى غير وقته عمل ليس فى حينه	Bêgavî: Bê delîveyî. bê deravî. bê derfet.
Bêla: Nelagirî. nepîştgir.	بى لا: نه لا گرى، نهپشت گرى المحايد، غير منحاز، غير متطرف، بدون ميل	بى گوتن: چاك، باش، قهنج كنايه عن الجوده، والرضا	Bêgotin: Çak. baş. qenc.
Bêlayî: Nelagirî. nepîştgirî.	بى لايى: نه لا گرى، نهپشت گرى الحياذ، الاعتدال	بى گوشت: لاک، ليتواز، بيتچاره، مسرى، رهق وتهق نحيل، ضامر، ضعيف	Bêgoşt: Lak. lêwaz. bê çare. misrî. reqûteq.
Bêlayatî.	بى لاياتى	بى گوشتى: لاکى، ليتوازي، بيتچارهئى، مسريياتى، رهق وتهقى، تهق وردهقى	Bêgoştî: Lakî. lêwazî. bê çareyî. misrîyatî. reqûteqî. tuqueqî.
Bêla: Xaniyê sê dîwar û layek berday.	بى لا: خانئى سئ ديوار، ولايهك بهرداي بلا طرف، بدون جهه، دار بثلاث حيطان	النحول، الضمور، الضعف	
Bêla: Lîwan. xaniyê dîwarek ne. sê dîwar.	بيتلا: ليوان، خانئى ديوارهك نه، سئ ديوار البيت بثلاث جداران، الايوان، البهو		

بى مەن: بى گرى. بى شكارت. بەلاش. پەروە
بدون اجرە، المجان بلا اجرە عينيه

Bêميز: Bê girê. bê şikart. belaş. perwe.

بى مەنە: بى بەنە. سەرتمەنى
بلا شرط تعجيزى

Bêmihane: Bê bihane. ser temanê.

بى نان: پاش دى. نەھىن دى. بى نەمەك. بى سوز
الغدار، الخائن، بلا وفاء، ناكر الجميل

Bênan: paşdirr. nehîn dirr. bê nemek. bê soz.

بى نانى: پاش دى. نەھىن دى. بى نەمەكى. بى سوزى
الوفاء، الخيانة، الغدر

Bênanî: Paşdirryî. nehîn dirr. bê nemekî. bê sozî.

بى نانياتى

Bênanîyatî.

بى نانى: توخمەكى ھىرايە. تەخلىتەكى ھىرەيت باشن
صنف من التين الجيد

Bênatî: Tuxmekê hijîrane. texlîtekê hijîrê başin.

بى نان: گرىدان. بەستى. ئالاندى. ئىشكدای
الربط، الشد المحكم، الصنف

Bênan: Girêdan. bestî. alandî. îşkday.

بى نای: گرىدای. بەستى. ئالاندى. ئىشكدای
المربوط، المشدود، المحكوم

Bênay: Girêday. bestî. alandî. îşikday.

بى نای: نەنیاس
النكره، غير معروف

Bênay: Nenîyas.

بى نەفس: توخمەكى دارايە يىت بى نایك. دارەكى نازايە
شجره لالب فى جوفها صلبه الخشب

Bêniefs: Tuxmekê haraye yên bê navik. darekî
azaye.

بى نەك: بەستەك
القيد، الرباط، الغل

Bênek: Bestik.

بى نەڭ: مرار. ھەرميا. نەڭ نەكەر. نەڭ ھىل
النفس، تارك الصلاه

Bênivêj: Mirar. berimî. nivêj neker. nivêj hêl.

بىلەنخە: پەيزكەكا زفستانى يا لنافبەرا ھەردو كانوينا. يا پر
سەرما و بېفرە

اسبوع معلوم بين كانونين فى شده البرد والثلج

Bêldinx: Peyzkeka zivistanêya li nav bera her
du kanwîna.. ya pir serma û befere.

بى لەفن: بى قەرەم. بى قەلافەت. بى كەلەخ
ضعف البنية

Bêlevenî: Bê qerem. bê qelafet. bê kelex.

بى لەفنى: بى قەرەمى. بى قەلافەتى. بى كەلەخى
ضعيف البنية والجسم

Bêleven: Bê qeremî. bê qelafetî. bê kelexî.

بىلەمبىر: مێوا لى سەر خولپ دار بەلاف بوى. مێوا لى سەر خولپا
العريش

Bêlimbîr: Mêwa li ser xulpa dar belav bûy mêwa
li ser xulpa.

بى مەزى: مەزى رەش. دەبەنگ. گەوشەك. نەزان. نەزىخ. نەزىرەك
الغبى، البليد، غير المصغى

Bêmejî: Mejî reş. debeng. gewşek. nezîx. ne
zîrek.

بى مەزىياتى: مەزى رەش. دەبەنگى. گەوشەكى. نەزاین. نەزىخى.
نەزىرەكى

الغباء، البلادة

Bêmejîyatî: Mejî reşî. debengî. gewşekî. ne-
zayîn. nezîxînezîrekî.

بى مەزى: بى فافىر، بى رىز، بى تورە

بلا تمییز، غير مبالى بالنتیجه حسنا او قبحا

Bêmerêz: Bê vavêr. bê rêz. bê tore.

بى مەزى: بى فافىرى، بى رىزى، بى تورەبى
عدم التمييز

Bêmerêzî: Bê vavêrî. bê rêzî. bê toreî.

بى مەزى: مەزى مەزى

الایم، العزباء، الارمل

Bêmêr: Mêrmirî.

بىمەك = بىمەك: توخمەكى كەزانەت ھویرو نازك ئەو بخو لچیا
پەیدا دىن كەزانەت چول و بەرانى بى خودان
الحب الخضراء البرى

Bêmik = Bêwik: Tuxmekê kezanê hwîr û nazi-
kin ew bi xwe li çiya peyda dibin kezanê çol
û beranî. bê xudan.

بئ هيفيك: توخمهكئ گييايه لبهيارا شين دبیت

صنف من العشب

Bêhîvîk: Tuxmekê giyaye li beyara şîn dibît .

بئ هیز: بئ زهفهر، بئ وهرار، بئ زاخ، بئ شهنگهه، نهلف

بدون قوه، بلا حركه، الضعيف

Bêhêz: Bê zever. bê werar. bê zax. bê şengeh. neliv.

بئ هیز: بئ زهفهر، بئ وهرار، بئ زاخ، بئ شهنگهه، نهلف

الضعف، عدم القوه والحركه

Bêhêzî: Bê zeverî. bê werarî. bê zaxî. bê şengehî. nelivî.

بئ هیزياتی

Bêhêzîyatî.

بئ وهرار: بئ زهفهر، بئ زاخ، بئ هیز، بئ شونگهه، بئ رهوش، بئ

فهژهن، بئ چرا

بلا نشاط وحيويه، بدون همه بلا فعالیه

Bêwerar: Bê zever. bê zax. bê hêz. şwîngeh. bê rewş. bê vejen. bê çira.

بئ وهرار: بئ زهفهر، بئ زاخ، بئ هیز، بئ شونگهه، بئ

رهوشی، بئ فهژهنی، بئ چرایي

فقدان الهمه والنشاط والحيويه

Bêwerarî: Bê zeverî. bê zaxî. bê hêzî. şwîngehî. bê rewşî. bê vejenî. bê çirayî.

بئ وهراریاتی

Bêwerarîyatî.

بئ وهج: بئ سود، بئ فايده

بلا مصلحه، بدون نفع

Bêwec: Bê sod. bê fayde.

بئ وهج: بئ سودی، بئ فايدهی

غير مفید، فقدان النفع والمصلحه

Bêwecî: Bê sodî. bê faydeyî.

بئ وهجیاتی

Bêwecîyatî.

بئ يوم: بهد، بهش، بئ ئیغبال

المشؤوم

Bêyum: Bed. beş. bê êxbal.

بئ یومیاتی

Bêyumyatî.

بئ نفیزی: هیئ ژنا، كهتتا ژفانی، ژفان دیتن

الطمث، الحيض، العاده، الشهرية للنساء

Bênivêjî: Herîmîya jina. ketina jivanî jivan dîtîn.

بئ نفیزیاتی

Bênvêjyatî.

بئ نافی: فهلیتهی، سائووری، كهتوهری

سوء السمعه، المهانه

Bênavî: Felîteyî. saorî. ketwerî.

بئ هاتن: کیم فهریژ، کیم بهر، بئ بهر، بئ فهریژ

قليل الانتاج، شحيح الوارد

Bêhatin: Kêm verêj. kê m ber. bê ber bê verêj.

بئ هفسار: سهبرهردای، سهبرهردان، ههی کرن، ئازا کرن، بئ

ههفسار، بهردای، ئازاکری، فهرستی

المتحلل، الاباحی، السیء الخلق، المتحرر

Bêhefsar: Ser berday. ser berdan. heykirin. bê hefsar berday. azakirî. verestî.

بئ هفساری: سهبرهردانی، ههیکرنی، ئازایی، بهردای، ئازاکری.

فهرستنی

المتحرر، التحلل، الاباحه

Bêhefsarî: Ser berdanî. heykirinî. azayî. berday. azakirî. verestinî.

بئ هفساریاتی

Bêhefsarîyatî.

بئ هزری: بئ بییری، بئ هشی

عدم الملاحظه، بدون تفکیر

Bêhizrî: Bê bîrî. bê hişî.

بئ هزریاتی

Bêhizrîyatî.

بئ هناف: ترسنوک، ترسوک، کولهک فرهه

بلا احشاء، جبان، خواف

Bêhinav: Tirsinok. tirsok. kulek firhe.

بئ هیفی: بئ ئومیدی

اليأس، القنوط، بلا امل

Bêhîvî: Bê omêd.

بئ هیفیاتی: بئ ئومیدی

اليأس، القنوط، بلا امل

Bêhîvîyatî: Bê omêdî.

بچویک کری: دبیتژن وی تشتی ٹیکی بکریاری بچویک کری
المصغر

Biçwîkkirî: di bêjin wî tiştê êkî bi kiryarê bi
çwîkkirî.

بچویکی، بچویکیاتی: یانی مەندالی وزارویی، دیسا هویراتی
الصغر، الصغار

Biçwîkî = Biçwîkîyatî: Yanî mendalî. û zaroyî
dîsa hwîratî.

بخیری: مه‌حسویه‌کی کون بوته دهیتته چیکرن له‌نداڤ کوچکی
ناگری دا دویکتیل تیرا سه‌رکه‌قیت ئو به‌لافنه بیت ژورقه. هر
وهسا دبیتژنی کولین
المخنة كوه الموقد

Bixêrî: Mehswîlekî kun bote di hête çêkirin li
hindav kuçkê agirî da dwîkêl têrra serkevît û be-
lav nebît di jorve. herwesa dibêjnê kulîn.

بخیر هاتن:

الترحيب، اهلا وسهلا

Bixêrhatin:

بخوهدان: ژخوه رازی بونه ولخوهر دیتنه
الاعتداد بالنفس، الاعتزاز

Bixwedan: ji xwe razî bûne û li xwera dîtine.

بخومفه: یانی تشتی بگیان وقله‌و ته‌فقی یه. بی قه‌لافه‌ت یی دگر
قه‌رهم وستویر
السمن، البدین، الضخم

Bixweve: Yanî tiştê bi giyan û qelew tefiqîye.
bê qelafetyê . yê di ger qerrem û stwîr.

بخومفه بون: یانی قه‌له‌و بون و ته‌فقینه و دگور
البدانه، السمن، الضخامة

Bixwevebûn: Yanî qelew bûn û tefiqîne û digur.

بخوه گرتن: گه‌وره داری یه. ئو بخوه پیفانه
الضمان، الکفاله، الالتزام، القياس بالقاء القامه

Bixwegirtin: Gewredarîye. bi xwe pîvane.

بخوه لفین: دبیتژن وی لفین و له‌رزینا دله قیت نه‌کو ٹیک تیک
به‌ژینیت

الحركة الذاتيه، الحركة الارادية

Bixwelivîn: Di bêjin wê livîn û lerzîna dile qît
neku êk têk bi hejînît.

ب: ئەف تپیه هه‌که به‌ری په‌یفی بیت دی دو مه‌عنا ده‌ت.

١- لگه‌ل به‌هرا پتر په‌یقا نیشانا فه‌رمانی دده‌ت

٢- مه‌عنا هه‌بون وه‌یاتی بی دده‌ت وه‌ک بیژی ئەفه مروه‌ه‌کی
بماله.

يفيد الامر اذا وقع في اول اللفظ. ويعطى معنى الملكية

B: Ev tîpe heke berî peyvê bît dê du mana det li
gel behra pitir peyva nîşana fermanê di det.
mana hebûn û heyatî bê didet wek bêjî eve
mirovekê bimale.

ببا: دبیتژن وی جهی تیر با بیت و با گه‌له‌ک لی به‌یت وه‌ک بیژی
ئەفه جهه‌کی ببا یه و با لی ده‌یت
ذو هواء، ذا ريح

Biba: Di bêjin wî cihê têr ba bît û ba gelek lê bi-
hêt wek bêjî eve cihekê bibaye ba lê di hêt.

بچه: ناڤی وان بیست روژیت پشتی چلی ژفستانێ نه
اسم لعشرون يوما بعد اربعينيه الشتاء

Biçe: Navê wan bîst rojê biştî çilê zivistanê ne.

بچرک: دبیتژن ناڤی ته‌نکی یی دروینیدا دقه‌لین ئو جاهی پتخارنا
بنانی دخون

الخبز الرقيق يقلى في الدهن

Biçîrrk: Di bêjin nanê tenkî yê di ronîda di
qelînin û cahî pêxarna bi nanî di xon.

بچویک بون: دبیتژن وی تشتی بخوه بچیک دبیت. هه‌روه‌سا دبیتژن
زانا تیژکیت کییاندار ورتیورا.

التصغير الولاده

Biçwîkbûn: Di bêjin wî tiştî bixwe biçwîk di bît
herwesa di bêjin zana têjkêl giyandar û zinêwira.

بچویک تر، بچویک ترین: دبیتژن تشتی ژه‌ه‌قالی خوه هویر تر
الاصغر

Biçwîktir: Biçwîktirîn di bêjin tiştê ji hevalê
xwe hwîr tir.

بچویک کرن: دبیتژن تشتی مه‌زن بیت که‌سه‌ک بچویک که‌ت یانی
بکریاری به‌یتته بچویک کرنی.

التصغير، الاصغار

Biçwîkkirin: Di bêjin tiştê mezin bît kesek
biçwîk ket yanî bi kiryarê bihête biçwîk kirinê.

برا باب: دبژن مامینی یی وپسمامینی یی، ئو برایی ژنابی. نهیی
دایکی

عم، الاخ من الاب

Birabab: Dibêjin mamînyê û pismamînyê. û bi-rayêjinbabê. neyê daykê.

برا بجابی = برابابینی: مروقاتی یا نیتزیک ژلایی بابی فه. وهک
پنسمام وینام

بنی العمومه

Birababî = Birababînî: Mirovatîya nêzîk ji layê babê ve. wek pismam û binama.

برا پهزی: یانی کهری پهزی

القوط، الجول، القطیع

Bira pezî: Yanî kerê pezî.

براتی، براینی: برادرینی

الاخوه، الاخاء

Biratî = Birayînî: Biraderînî.

برادر: دبژن هه‌فال ودوست وهه‌فگورا

الصديق، الزميل، الرفيق

Birader: Di bêjin heval û dost û hevgora.

برادهری، برادرینی: هه‌فالینی یه ئو دوستاتی یه

الرفقه، الزماله، الرفق

Biraderî = Biraderînî: Hevalînî û dostanîye.

برازا: کوری برایی مروقی یه

ابن الاخ

Biraza: Kurê birayê mirovîye.

برا زافا: ئه‌وه‌فاله یی خوه‌ده‌ت بهر مه‌سره‌فا داوه‌تا مروقی. ئو
هاریکاریی دکه‌ت

الشبين

Birazava: Ew hevale yê xwe didet ber mesrefa daweta mirovî û harîkarîyê diket.

براژتن: کوزراندن. قه‌لاندن

الشوى، الكشىء

Birajtin: Kuzirandin. qelandin.

براژتی: کوزراندی. قه‌لاندی

المشوى، المحمص

Birajtî: Kuzirandî. qelandî.

Bixurr: Gef û gurrin.

بخویر: هویرکه‌کی وه‌کی خوئی یه، دهرمانه بو هنده‌ک نه‌ساخیا، ئو
دهیت سوتن لشه‌هیانا چنکی دویکتلا وی یا ببیتهن ویوه

اللبان، البخور

Bixwîr: Hwîrkekê wekî xwêye. dermane bo hindek nesaxîya û di hêt sotin li şehyana. çwînkî dūkêla wî ya bibihên û boye.

بغومین: یانی گوهرشین ودامانه

الکمد، الذهول، الوجوم

Bixumîn: Yanî guhişîn û damane.

بغومی: دبژن وی کهسی دامای وگوهرشی

الکسیف، الواجم

Bixumî: Di bêjin wî kesê damay û guhişî.

بیر: دهرمانه‌که دهیته چیکرن بو کولییت پیت و وده‌فا

دواء شعبی لالتهاب الفم واللثة

Bidir: Dermaneke di hête çêkirin bo kulîyê pêt û deva.

بدهری: مشه‌خت بون و بجولی که‌تنه

الهيمان، الشرود، السياحه

Biderî: Mişextbûn û biçole ketine.

بده بگره: دان ووه‌رگرتن. هاتن وچونه. گرتن وبه‌ردان

اللبلوا لايجاب التذبذب الدفع وال جذب

Bidbigre: Dan û wergitin. hatin û çûne. girtin û berdane.

بدل: یانی خوش میتری ومه‌رد ودل موکوم

الشجاع، الجسور، السخی

Bidîl: Yanî xweşmêrî û merd û dil mukum.

بدهه: یانی دراف. زیره‌سه‌ر. خویک. باج

الضريبة، الجزية، الخراج

Bideh: Yanî dirav. zêre ser. xwîk. bac.

بدین: یانی مروقی دیندار وخودان ئول وئابین

المتدين

Bidîn: Yanî mirovê dîndar û xudan ol û ayîn.

برا:

الاخ الشقيق

Bira.

بریتما: گیایه که یی ئافی یه لهر جو وناڤ برنجا شین دبیت بهلگئی
وی وهک بهلگئی برنجی یه

نبات مائی ینبت فی السواقی
Birêma: Giyayekê avîye li ber co û nav birinca
şîn dibît belgê wî wek belgê birincîye.

بی: یانی پیچ. قهتان. پیت. بستان.
القطع، الفصل

Birr: Yanî piç. qetan. pît. bistan.

بی: یانی جویین. رهفی. کهر. کهوت. قومرته
الرهط، الثلہ، الجماعه، القطیع، الجول

Birr: Yanî cwîn. revî. ker. kewt. qomrite.

بی بی: یانی جویین جویین. قول قول. ئوبو ئوبه
زرافات

Birrbirr: Yanî cwîyn cwîn. qol qol. obobe.

بی بی: دهنگی که لینا قازانی یه ئو ههر تشتی وهکی وی
الازین، الثفاء، صوت الغلی

Birrbirr: Dengê kelîna qazanê ye û her tiştê wekî
wê.

بریار: بچاندن. بزداندن. پلیت کرن.
الجزم، القطع، البتر، القرار، القضاء

Birryar: Biçandin. bizdandin. pilîtkirin.

بریار: شیان، پی چیبون. ژهر جوی. پی چیبوی
المقدرة، الکفاء، التمكن، المضاء

Birryar: şıyan. pê çêbûn. ji ber çûy pê çêbûy.

بی بهزانی: دهرکرا بهزین. ههفرککرتا بهزینی
سباق الركض

Birrbezanê: Di ber kira bezîn. hevrikkirina
bezînê.

بی بون: ژیکفه بون وپرت پرتبونه. ژیک بجان. ژیک قهتان
الخذل للحيوان، الانقطاع، التفرق، الانفصال

Birrbûn: Jêkvebûn û pirt pirtbûne. jêk biçan. jêk
qetan.

بی بوی: ئهو تشته یی بجیج بوی. ژیک قه بوی. ژیک قه تایی
المقطوع، الفصول

Birrbûy: Ew tişte ye bi çêbûy. jêk vebûy. jêk
qetay.

براستی: یانی درست یی دهرهو وچهپ
بصدق، باستقامه، بحق اصداقاء؟ حقیقه

Birrastî: Yanî dirust bê derew û çep.

برا شیر: ئهوئ شیرتدایکا مروفی بخوت
الاخ من الرضاعة

Biraşîr: Ewê şîrê dayka mirovî bixot.

براک: ئهو ئامویره یی داری دبیرت
المنشار، القاطوع

Birrak: Ew amwîre yê darî di birrît.

برا ماک: برایی مروفی یی ژداکئی. نه یی بابئی. کورئی بابهکئی دی
الاخ من الام

Biramak: Birayê mirovî yê ji dakê neyêbabê.
kurê babekê dî.

برا مهن: ههکه ریشتا که سهکی بوش بو یی نئیزیک ویلنتر
ژئيجاخی دبئژئی برا مهن
القعدود، الاب الاقرب لجد الاسره

Biramezin: Heke rêşta kesekî boş bû yê nêzîk û
bilindtir ji îcaxê dibêjnê biramezin.

برانی: یارییهکا بهزیی یه بجویک دکهن
لعبه الجزع، الاختراق الاباده، الافناء

Birandin: Yaryeka bezyêye biçwîk diken.

برهان: یانی بن بی بون و کلئیس بون. قوت بون
الفناء، الانقراض

Birhan: Yanî bin birrbûn û kilêsbûn. qutbûn.

براف: چهپرکرتا ئاخئی یه
مقطع مائی

Birrav: Çeperkirina axêye.

بریژن: یانی پیک هاتی ویسه وهر وقهدرگران
المنسق، المترتب، المنظم، المحترم

Birrêz: Yanî pêkhatî û biser û ber û qedir giran.

بریم: گهرا ئافی یه یا ژئاڤا بهفرو بارانا چیبوی. یانی کهندهکه
ئاف لی دپا وهستیت وهک گولا.

النقفه، المقراه، الوجذ، الوهیده

Birêm: Gera avêye ya ji ava befr û barana
çêbûy. yanî kendeke av lê dirrawestît wek
gola.

Birsok:	برسوک: سريع الجوع
Biriskîn: Teysîn.	برسکین: تهيسين. برق: قه‌دانا روناھيێ. تهيسين. برسکين اللمعه، الومضه، النصب، الالاه
Birq: Vedana ronahîyê. teysîn. biriskîn.	برقین: روناھي قه‌دان الالتماع، الوميض
Biriqîn: Ronahî vedan.	برقاندن: تهيساندن. برسکاندن التلميع
Biriqandin: Teysandin. biriskandin.	برقوک: تاف قه‌دان اللامع، الوامض، الناصع.
Biriqok: Tav vedan.	برق قه‌دان: روناھي قه‌دان التشعع
Birqvedan: Ronahî vedan.	برک: گه‌ر گه‌را ئافتي، گه‌راف الحوض، الغدير
Birk: Gerr gerra avê. gerr av.	برک: بايه‌که پشتی تيری بی ژزکی دهرده‌که‌فیت الجشاء
Birrik: Bayeke piştî têrîyê ji zikî derdikevît.	برک کرن: تی په‌شین. سمتن. ژیکفه کرن. ژیک پچاندن الاختراق
Birrkirin: Tê peşîn. simtin. jêkvekirin. jêk piçandin.	برم برم، برمین: ئەو دهنگه یی ژدویرقه بهیت مرووف تی گه‌هیت الهمهمه
Birmbirm = Birmên: Ew deng yê ji dwîrve bihêt mirov tê negehît.	برمین: ئەو کسه یی نفستی دمی‌زیت بخوفه البوال فی النوم
Birmîz: Ew kese yê nivistî dimîzît bi xweve.	

Birrkirin: Jêkvekirin. pilîtकिन. turkicin. biçanfin. bizdandin.	بر کرن: ژیکفه کرن. پلیت کرن. توپ کرن. پچاندن. بزداندن التقطيع، التفريق
Birrç birrç: Dengê kelînê ye.	بررچ بررچ: دهنگی که‌لینی یه الازين، الثفا، صوت الغلی
Birrçên: Dengê kelînê ye.	بررچین: دهنگی که‌لینی یه الازين، صوت الغلیان
Birrdum: Xulk û ne'îme. biçim. reng û rû.	بردوم: خولک ونعيمه. بچم. په‌نگو روی الحيا، السيماء، السحنه
Birs: Hewgar bûna xarnêye. dil çûna xarnêye.	برس: هه‌گار بونا خارنئی یه. دل چونا خارنئی یه الجوع، البغب، الغرب، المخصه
Birsbûn: Dil çûna zadye. zik valabûn.	برس بون: دل چونا زادی یه. زک قالابون التغرب، التجوع
Birsbûy: Kesê hez diket bixot. zik vala bûy.	برس بوی: که‌سێ هه‌ز ده‌که‌ت بخوت. زک فالابوی الجائع
Birsî = Birsîyatî: Zik xalîyatî. kulb.	برساتی، برسییاتی: زک خالیاتی. کولب المجاعه
Birsa gelek: Birsa tîj. birsa dijwar.	برسا که‌له‌ک: برسا تیژ. برسا دژوار العسعار
Birsîkirin: Zik valakirin. xarin nedan.	برسی کرن: زک فالاکرن. خارن نه‌دان التجويع
Birsîkirî: Zik valakirî. xarin neday.	برسی کری: زک فالاکری. خارن نه‌دای المجوع
Birsî: Zik vala. xarî.	برسی: زک فالاکری. خاری الجائع، الجوعان

برهان: قی بون، قوت بون، ویران، کلیس، بهرباتی، بن بری
الانقراض، الهلاک، البوار، الفناء

Birhan: Qirrbûn. qutbûn. wêran. kilês. berbatî.
bin birrî.

برهای: قی بوی، قوت بوی، ویران، کلیس بوی، بهربات بوی، بن
بی بوی
المنقرض، الهالک، الفانی

Birhay: Qirrbûy. qutbûy. wêran. kilêsbûy. ber-
batbûy. bin birr bûy.

برهاندن: قیراندن، قوت کرن، ویران، کلیس کرن، بهربات کرن، بن
بی کرن
الایاده، الاهلاک، الافناء

Birhandin: Qirrandin. qutkirin. wêran. klêskirin.
berbatkirin. bin birrkirin.

برغول: مکاری سمیتنا داری یه، نامویر سمیتی
المثقب، البریم

Birxul: Mikarê simtina darîye. amwîrê simtinê.

برغی: زفروک:
اللولب، اللویء

Birxî: Zivrok.

بری: گفاشتن، ژحیل، وهک بیژی کا ژبری بکه حهوار ئو وهک زانا
ژنا بهرپی قی دکهن ئان دئ بیژن کاژبری بالکهنی تشتی
الدفع، الضغط، الارهاص، المخاض

Birî: givaştin. ji hêl. wek bêjî ka ji birî bike he-
war û wek zana jina berpê vê di kevin an dê
bêjin ka ji birî balkevî tiştî.

برین: کولی
الجرح، القرع، الکلم

Birîn: Kulî.

برین پیچ: کهنی برینی گریدهت
المضمد

Birînpêç: Kesê birînê girêdet.

برین پیچ: کاری پیچان وگریدانا برینا یه
الضماده

Birîn pêçî: Karê pêçan û girêdana birînaye.

برین پیچان: برین ئالاندن، برین گریدان
التضميد

Brîn pêçan: : Birîna alandin. birîn girêdan.

برن: تشت قه گوهاستنه ژجههکی بو جههکی دی
الذهاب بالشیء

Birin: Tişt veguhastine ji cihekî bo cihekê dî.

برن بهرک: لیکدان، پیکه نان، لیک دورین، دانا ئیک
اللفق

Birnaberik: Lêkdan. pêkvenan. lêk durîn. dana
êk.

برنا خاری: خار ئیخستن، ژوردا برن، تیدابرن
الانزال، الانقاذ

Birna xarê: Xar êxistin. jorda birin. têda birin.

برنا ژورقه: تیرا کرن، پیش کرن
الادخال الایلاج

Birnajorve: Têrakerin. pêşkirin.

برنج: دانهکی ئافی یه خارنا وی یاخوشه
الرز

Birinc: Danekê avîye xarna wî ya xoşe.

برنجی: چاک، باش، سه پشک
الجید، العال، الممتاز

Birincî: Çak.baş.ser pişk.

برنج دویک: کرارا برنجی بدوی بکه لین
القصدیر

Birincdwîk: Girara birincî bidû bi kelînin.

بره، برهو: کفانی موی ییت هنداف ورا چافی نه
الحاجب

Birh = Birhû: Givanê mwî yêt hindav wira
çavîne.

برهو بادان: ئیشارهت کرنا برهانه
الغمز

Birhû badan: Îşaret kirina birhane.

برهو بووی: کهنی موی ییت برهیت وی قهلهو بن
الوطف

Birhû porrî: Kesê mwî yêt birhêt wî qelew bin.

برهو زراف: کهنی مویت برهیت وی زراف بن
الالنج

Birhû zirav: Kesê mûwî yêt birhêt wî ziravbin.

برهو زراف:
الزجج

Birhûziravî.

Bizav: Xebat.	بزاف: خهبات السعى، الكفاح، الاجتهاد، الحرك. ه النشاط
Bizivîn: Xebitûn.	بزښين: خهبتين التحرك، المكافحه
Bizavkirin: Xebatkirin.	بزاف كړن: خهبات كړن الاجتهاد
Bizavker: Xebatker.	بزاف كەر: خهبات كەر المكافح، المجتهد، الساعى
Bizivandin: Xebitandin.	بزښاندن: خهبتاندن التحريك، الحث على السعى
Bizdimbadanê: Rêveçûna kuh û nerme. pîvanepîya. pîvana pîya.	بزم بادانئ: رتفهچونا کوهو نهرمه، پيخانه پييا، پيخانه پييا الفرتكه
Bizdan: tirsan. biçan. qetan.	بزدان: ترسان، بچان، قهتان الرعب، الفرط، الفطام، الخوف، الانقطاع
Bizdandin: Tirsandin. biçandin. qetandin.	بزداندن: ترساندن، بچاندن، قهتاندن الارعب، التخويف، الانقطاع، التقطيع، الافطام
Bizmar: Şwîjina tê qutanê. asinê darî di qutin.	بزمار: شووژنا تى قوتانئ، ئاسنئ دارى دقوتن المسمار
Bizgurr: Bota di bêjin: xir û mirêt malê.	بزگور: بوتا: دبژژن خرو مریت مالی اثاث البيت
Bizivok: Xebitok. livlivok.	بزفوک: خهبتوک، لفلفوک حروک، متحرک
Bizin: Peza reş ya mê.	بزن: پهزا رهش يا مئ عنز، معزى

Birîn kar: Goşt birr. kevil birr.	برين کار: گوشت برى، کهفل برى الجراح
Birîn karî: Goşt birrî. kevil birrî.	برين کارى: گوشت برى، کهفل برى الجراحه
Birîndar: Kesê leşê wî hatî birrîn. mirovê leş kul.	بريندار: كهسئ لهشئ وى هاتى برين، مروفتئ لهش كول الجريح، المجروح
Birîndarî: Leşkulbûn.	بريندارى: لهش كولبون الانجراح
Birîndarbûn: Kesê bixwe leş birîndarbûy.	بريندار بون: كهسئ بخوه لهش برينداربوى الانجراح، التجرع
Birîndarkirin: Kesê êk leşê wî birîndar di ket.	بريندار كړن: كهسئ ئيك لهشئ وى بريندار كهت التجريح
Birîn hewdan: birîn kulbûn. birîn danabin.	برين ههوان: برين كول بون، برين دانا بن النكأ، الغبر، الزرف
Birînk: Dermanê birandinê. tiştê birandinê. tiştê tiştê wêran diket.	برينك: دهرمانئ براندنئ، تشئت براندنئ، تشئت تشتا ويران دكهت المبيد
Birwîd: Kulîya botkên mîzêye. kulîya biçwîkêt mîzê peyda di bît.	برويد: كوليبا بوتكيت ميژئ يه، كوليبا بجويكيت ميژئ پهيدا دبيت بروئ: قهدرگران، ماقويل، بناف، برويمهت الوجيه، الموقر
Birwîf: Qedir giran. maqwîl. binav. birwîmet.	برويسى: البرق، الصاعقه
Birwîsî.	برويسى: ژانا ئيشانئ، بهروا ئيشا، دهمل دهستى يادژوار الوجع الخاطف الفجائى
Birwîsî: Jana êşanê. berrwa êşa. demil destîya dijwar.	

بژارتن: ژئ گرتن. پاقر کرن، ژیک قهدهرکرن. ژیک دیپار کرن. ژیک قهدهان. ژیک چهرت کرن. ههلبژارتن
انتقاء، تنقیح، تمحیص، انتخاب، اختیار
اصطفاء

Bijartin: Jê girtin. paqijkirin. jêk vederkirin. jêk dîyarkirin. jêk vedan. jêk çertkirin. helbijartin.

بژارتی: ههلبژارتی. ژيگرتی

الشوی، الکشی، المنتقی، المنتخب

Bijartî: Helbijartî. jêgirtî.

بژارک: ئەوێ تشتی دههلبژارتیت
الناخبه

Bijark: Ewê tiştî di helbijêrît.

بژاله: به لاف. بژکی. په رتی. بژای

المبعثر، المنثور، المنشور، الموزع

Bijale: Belav. bijikî. peritî. bijay.

بژاله بون: به لاف بون. بژکین. په رتین. بژان

التفرق، التبعض، الانتشار، التشتت

Bijalebûn: Belavbûn. bijikîn. peritîn. bijan.

بژاله بوی: به لاف بوی. بژکی بوی. په رتی بوی. بژای بوی

المنشور، المتشتت، الموزع

Bijalebûy: Belavbûy. bijikîbûy. peritîbûy. bi-jaybûy.

بژاله تر: بژاله ترین: به لاف تر. بژکی تر. په رتی تر. بژای تر

الاشتت، الانثر

Bijaletir: Belavtir. bijikîtir. peritîtir. bijaytir.

بژاله کرن: به لاف کرن. بژکاندن. په رتاندن. بژاندن

الانشار، الاشتات، التفريق

Bijalekirin: Belavkirin. bijikandin. peritandin. bijandin.

بژاله کری: به لاف کرن. بژکاندی. په رتاندی. بژاندی

المفرق، المشتت، الموزع

Bijalekirî: Belavkirî. bijikandî. peritandî. bijandî.

بژاله بی: به لافی. بژکی. په رتی. بژای

الفرقه، الشاتات، الانتشار

Bijaleyî: Belavî. bijikî. peritî. bijay.

بژان: به لاف بون. بژکین. په رتین

الفرقه، الانتشار، الشاتات

Bijan: Belavbûn. bijikîn. peritîn.

بژنا کهفەر: بژنا ته قله کا رهنگه کي دأ لدور وهرهاتی
الوشحاء

Bizina kever: Bizina tevlekar engekê dî li dor werhatî

بژنا کهمر: بژنا شویته که کا دی تیوهر هاتی

المنطقه

Bizinakemer: Bizina şwîtkeka dî têwer hatî

بژن مشک: توخمه کي زینه وهرانه وهکی مشکي بمروفي قهدهدت بی
بژهره

الیربوع

Bizinmişk: Tuxmekê zênewerane wekî mişkî bi mirovî vedidet yê bi jehre

بژن میشک: زنیوهره که. په زی دمیژیت

حیوان ترضع الغنم

Bizin mêşk: Zinêwereke. pezi di di mêjît

بژدوک: ترسوک

خائف، مرعوب، وجل

Bizdok: tirsok

بژدوک: دوختور

الطبيب

Bizîjk: Duxtor

بژورک: زیره که. زیخ. بجویکی ژخودان کرنی دهره کتی

طفل نشیط مراهق

Bizurk: Zîrek. zîx. biçwîkê ji xudankirinê derketî

بژورکی: مه زنبونا زاروکا. زیره کی. زیخی. ژبه رخوه هاتی دهرقه

نباوه، شطاره

Bizurkî: Mezinbûna zaroka. zîrekî. zîxî. ji ber xwe hatî derve

بژوت: دارئ سوتی. دارئ بئاگر قه

الشهاب، القبس، الشواظ

Bizot: Darê sotî. darê bi agir ve

بژئ: گیایه که ددورین بو ئالفی زقستانئ

نبات جبلی للعلف

Bizê: Giyayeke di durîn bo alifê zivistanê

بژاره: ژئ گرتی. ژتهاتی. دهست بژار

المحص، المنتخب، المختار، النقی، الفاخر، الممتاز

Bijare: Jê girtî. jêhatî. dest bijar.

بژلی: ژبلی

عدا، غیر، دون

Bijlî: Ji bilî.

بژن: یی بههف گیان. کهسی خودان کابانی. یی بیهرمالی

متزوج، متأهل

Bijin: Yê bi hevgiyn. kesê xudan kabanî. yê bi ber malî.

بژی: هر بمینی، ساخ بی. زیندی بی

تحیا، عشت

Bijî: Her bimînî. saxbî. zêndîbî.

بژی، بژیک: ئەو داف وموینه یی لهنداڤ ئەنیی ئو بیت گولیتیت

دهخلی

القرع، الکشه، الذعابه، اللمه، العرف، النبه

Bijî = Bijîk: Ew dav û mwîne yê li hindav eniyê û yê gulîyê dextî.

بژی بهلاف: پرچی ئەنیی بهلاف بوی

الاشدخ

Bijîbelav: Pirçê eniyê belavbûy.

بژکورین: چاف قهبونا تیزکیت زیندی وزیندهوهر. گرنژین

التفتح للعين التسمم الابتسام

Bijkurrîn: Çav vebûna têjkê zêndî û zêndewera. girmijîn.

بژوین: پاقر، تهمیز، پاک

طاهر، نقی، نظیف

Bijwîn: Paqij. temîz. pak.

بژوین بون: پاقر بون، تهمیز بون، پاک بون

التطهر، التنظيف

Bijwînbûn: Paqijbûn. temîzbûn. pakbûn.

بژوین بوی: پاقر بوی، تهمیز بوی، پاک بوی

المطهر، المنظف

Bijwînbûy: Paqijbûy. temîzbûy. pakbûy.

بژوین کرن: پاقر کرن، تهمیز کرن، پاک کرن

التنظيف، التطهير، التنقيه

Bijwînkirin: Paqijkirin. temîzkirin. pakkirin.

بژوین کری: پاقر کری، تهمیز کری، پاک کری

المنظف، المطهر، المنقى

Bijwînkirî: Paqijkirî. temîzkirî. pakkirî.

بژاندن: بهلاف کرن، بژکاندن، پهرتاندن

التفريق، الاشتات، الانشار

Bijandin: Belavkirin. bijikandin. peritandin.

بژاندی: بهلاف کری، بژکاندی، پهرتاندی

المنشور، المشتت، المنشور، المفرق

Bijandî: Belavkirî. bijikandî. peritandî.

بژای، بژهای: بهلاف، پهرتی

المنشور، المنشور

Bijay=Bijhay: Belav. peritî.

بژین: بهلاف بون، بژکین، پهرتین

النثر، النشر، الشت، الفرقه

Bijîn: Belavbûn. bijikîn. peritîn.

بژکی: بهلاف بون، بژین، پهرتین

التفرق، الانتشار، التفتت، التفجر، التبعت

Bijikî: Belavbûn. bijîn. peritîn.

بژکاندن: بهلاف کرن، بژاندن، پهرتاندن

التفتيت، الانشار، التوزيع

Bijikandin: Belavkirin. bijandin. peritandin.

بژکوژ: سولینا گول وکولیکایه یانی بشکفتی ئو دبیزن قوبچکا.

ديسا سهركى چچكى

القداح، القعالة، البرعم، الزر، حلمه الشدى

Bijkoj: Solîna gul û kulîlkayî yane bişkiftî û di bêjin qubiçka dîsa serkê çiçkî.

بژکوژا نیرگزئی: سولینا نیرگزئی یانی بشکفتی

القهد

Bijkoja nêrgizê: Solîna nêrgizê yanî bişkiftî.

بژکوژکا چچکی: گوها سهري گوھانی

حلمه الشدى

Bijkojka çiçkî: Guha serê guhanî.

بژکفتن: گهش بون، پهقان، دهربون، راهیلان و بهزین

التفتح، الارباش، النغم، الفغو، المطاردة، الانبثاق، والتفجر للماء

Bijkiftin: Geşbûn. peqan. derbûn. rahêlan û bezîn.

بژکفتن: چاف بژکورینه، و راهیلانا طهیرا ودههبا

البصاصة للجرو، الدفوف والانقهاض للطير وغيره

Bijkiftin: Çav bijkurrîne. rahêlana teyra û dehba.

بسته بون: پشت راست بون، ژخوه رازی بون، دخوهرادیتن
الوثوق، الائتمان، الطمئنه، المؤتمن، المطمئن

Bistehbûn: Pişt rastbûn. ji xwe razîbûn. di xwe
radîtin.

بسته بوی: پشت راست بوی، ژخوه رازی بوی
المتمن، المطمئن

Bistehbûy: Pişt rastbûy. jixwe razîbûy.

بسته تر: پشت راست تر، ژخوه رازی تر
الواثق، الائتمن

Bistehtir: Pişt rasttir. ji xwe razîtir.

بسته کرن: پشت راست کرن
التأمين، الائتمان، الطمأنه

Bistehkirin: Pişt rastkirin.

بسته کری: پشت راست کری
المؤمن، الموثق

Bistehkirî: Pişt rastkirî.

بسته هی، بسته هیاتی: پشت راستی، باوهری هاتن
الامان، الثقة، الاطمئنان، الامن

Bistehî = Bistehîyatî: Pişt rastî. bawerî hatin.

بسک: ئەو گریفکا پرچی یه یا لسه رویی، لرهخ گوهی ژوردا
دهیت

الصدغ، الزلف، العذار

Bisk: ew girîfka pirçêye ya li ser rwî. li rex guhî
jorda dihêt.

بسکور: خړ و مر، تشتی ناف مالی
الامتعة، الاغراض، ثاٹ البيت

Bisgurr: Xirr û mirr. tiştê nav malê.

بستو گرتن: گهره و کرن، بخوه گرتن
الاعتناق، الالتزام، التضمين، الكفاله

Bistûgirtin: Gerewkirin. bixwe girtin.

بستیک: ئەو داڤه یا بهلگ پیڤه تور دبیت
النیاط

Bistûk: Ew dave ya belg pêve tur dibît.

بستا براژنتی: شفاکا براژنتا گوشتی، تیرکا براژنتا گوشتی
السفود

Bista birajtinê: şivka birajtina goştî. tîrka bijarti-
na goştî.

بژوینی، بژویناتی: پاڤژی، ته میزی، پاکی
النظافه، الطهاره، النقاوه

Bijwînî = Bijwînatî: paqijî. temîzî. pakî.

بسناهی: دهست فهاتی
بسهوله، بیسر

Bisanahî: Dest vehatî.

بسه و بهر: بریز و بیکهاتی، یان ژێ پویج بونا ماک و بهرا وهک
بیژین بهسه و بهرڤه چو

منظم، مرتب، بالاصل، والفرع عين الشیء ونتاجه والام وولدها اذا
لکو

Biserûber: Birêz û pêkhatî. yan jî pûbwîçna mak
û bera wek bêjîn biser û berve çû.

بست: چویتی ئاسنی، بالولکا ئاسنی
القضیب، السیخ، (شفت)

Bist: Çwîwê asinî. balolka asinî.

بستا ناشی: ئەو تیرکا ئاسنی یه یائاش لسه رادوهستیت
ودگهرهیت

قطب الرحي

Bista aşî: Ew tîrka asinîye ya aş di ser radiwestît
û digerrhît.

بستان: ترسان، سههم گرتن، جنقین، ههلهپه بون
الهلج، الرعب، الذعر

Bistan: Tîrsan. sehim girtin. ciniqîn. helpebûn.

بستان: پچان، قهتان، بزدان، پلیت بون، ژیکڤه بون
المیز، الانخذاق، الفرط

Bistan: Piçan. qetan. bizdan. pilîtbûn. jêkvebûn.

بستای: پچای، قهتای، بزداى، پلیت بوی، ژیکڤه بوی
المذعور، الخائف، الرعید، المنفرط، المتقطع، المائز

Bistay: Piçay. qetay. bizday. pilîtbûy. jêkvebûy.

بسپور: ئەو کسه یی بکیر شولی بهیت و یی زیرهک بیت وریبه
وشول ژبه چوی

الناشیء، الراشد، المدرک، الفاهم، المتمکن

Bispor: : Ew kese yê bi kêr şolî bihêt û yê zîrek
bît û rêber û şol ji ber çûy.

بسته: پشت راست، ژخوه رازی، تی ههیی
الامين، الواثق، المطمئن، الحيزوم، الجریء

Bisteh: Pişt rast. jixwe razî.tê hey.

B	ب	B	ب
	بشکورئ: چاف فهبوی. گرنژی. فهبوی. بژای المبتسم، المهلهل، البصيص	بستا داخ کرنئ: تیرکا ئاسنی یادو روی دکه ن یانی که فلی پئ دسوژن دانیشان بیت المرصن	
Bişkurî: Çav vebûy. girmijî. vebûy. bijay.	بشکورتی: خیتف بوی. گولافه بوی القاهد، القالع، المهيف، المنثق	Bista daxkimê: Tîrka asnî ya du rwî diken yanî kevlî pê di sojin da nîşan bît.	
Bişkiftî: Xêvbûy. gulavebûy.	بشکوز: سولینا بشکفتی. سولینا فهبوی القداح، الکم، القهد، الازرار، حلمه الشدی	بستیکا ئویشی: داڤا ئویشی: داڤا ئویشی تری پتفه ههلاویستی وگریدای ئه و داڤا ئویشی پتفه سور دبیت الشمروخ، السرخ	
Bişkoj: Solîna bişkiftî. solîna vebûy.	بشفتن: بهوژتن. خاف بون. بهوژین. حلهان المش، الارض، الرخو	Bistîka iwîşî: Dava iwîşî. dava ûşîyê tirî pêve helawîstî û girêday iwîşî pêve sor dibît.	
Bişiftin: Bihujtin. xavbûn. bêhujîn . helhan.	بف بف، بفتن: دهنگی میش ومورایه. کف کف الطنین، الزمیم	بستیا چیا: زینیا چیا تیر مل. باسکئ چیا، ههله سارئ چیا الحید، الرعن، الشاقی	
Bivbiv= bivên: Dengê mêş û moraye. giv giv.	بفر: ئامویرئ دار که لاشتنتئ الفأس، البلطه	Bistîya Çîyay: Zînîya çiyayî. tîrmil. baskê çiyayî . helpesarê çiyay.	
Bivir: Amwîrê dar kelaştinê.	بغز: عناد. کین. رک. نه فیان. پندفین. که مار الوغر، العناد، الناثره، الشحناء، الضغن، الحقد، الشنأ، الدرن، الوسخ، الحشن	بش بش بشتن: دهنگی ئافئ یه خیر الماء	
Bivz: Kîn. rik. nevyan. pindivîn. gemar.	بغه: ئوڤه. سه هم الخطر	Bişbiş = Bişên: Dengê avê ye.	
Bive: Ove. sehim.	بفتیری: تاویاتی الملاریا	بشافتن: بهوژاندن. هلاندن التذویب، التحلیل، الموت، الصهر، المرس، المغث	
Bivêrî: Tawîyatî.	بقام: روی پان. بن پان ذو قاعده	Bişaftin: Bi hujandin. helandin.	
Biqam: rwî pan. bin pan.	بقایده: ئافینئ. ئافنجی معتدل	بشفی: بهوژئ. حلهای المحلل، المنصهر، الذائب	
Biqayde: Navînî. navincî.	بق بق، بقتن: دهنگی قولپینا ئافئ یه بو ژورفهئ ئامانی القرقره	Bişiftî: Bihujî. helhay.	
Biqbiq = Biqên: Dengê qulipîna avêye bo jorvey amanî.		Bişifîn: Bihujîn. helhan.	
		بشیتفک: بهوژینک الذواب، الصاهر، الموات	
		Bişêfk: Bihujînk.	
		بشکفتن: بهزین. راهازوتن. خیتف بون. فهبون بژان. چاف بشکورین الروثق، المروق، الانقضا، الوهف، الانبثاق، التفره، القعاله	
		Bişkiftin: Bezîn. rahajotin. xêvbûn. vebûn. bi- jan. çav bişkurrîn.	
		بشکورین: چاف فهبون. گرنژین. فهبون البصاصه، الدفوف، الاهلال، الاشراق، الابتسام	
		Bişkurrîn: Çav vebûn. girmijîn. vebûn.	

بکورد کرن: موکوم کرن. رهق کرن. هشک کرن. ئازا کرن. توند کرن
التمتن، التشديد، التقويه

Bikurkirin: Mukumkirin. reqkirin. hişikkirinî. azakirin. tundkirin.

بکورد کری: موکوم کری. رهق کری. هشک کری. ئازا کری. توند کری
المشدد، الممتن

Bikurkirî: Mukumkirî. reqkirî. hişikkirî. azakirî. tundkirî.

بلا: خەم نینه. باشه
لیکن، حسنا، لایبأس، ولو وان

Bila: Xem nîne. başe.

بلەش: بکه له خ. بقودیم. بقه لافەت. بقه رەم. بلە فەن
مجسم، مجسد

Bileş: Bikelex. biqudîm. biqalfet. biqerem. bi leven.

بلبل: توخمه کێ چوچکانه گهلهک دهنگ خوهشه ئهفیندارێ گولایه
البلبل

Bilbil: Tuxmekê çwîşkane gelek deng xweşe evîndarê gulaye.

بلج: حیز. دهمان پیس. چاف لدهر. بێ توره
فاجر فاسق. داعر. فاحش

Bilh: Hîz. deman pîs. çav lider. bê tore.

بلحی: حیزی. دهمان پیسی. چاف لدهری. بێ تورهیی
الفجور، الفسق، الدعاره

Bilhî: Hîzî. deman pîsî. çav liderî. bê tore yî.

بلهخش: به رهکێ خودان بهایه
جوهره. الدر

Bilexş: Berekê xudan bihaye.

بلق بلق، بلقین: دهنگی هه لافیتنا ئافێ یه. دهنگی زانا ئافێ
یهوهه لافیتتنی
التنفر، الفقه، النبعان

Bilqbilq = Bilqên: Dengê helavêtina avêye. dengê zana avêye û helavêtinê.

بلقافک، برقافک: هه لافیتزا ئافێ. پێلا زانا ئافێ
الومعه، الدفقه للماء

Bilqavk = Birqavk: Helavêja avê. pêla zana avê.

بقیم: بزکا. bizax.
مغذی

Biqîm: Bizka. bizax.

بکار: کارکری
مرتدی، لابس

Bikar: Karkirî.

بکار وکوک: بیکهاتی. کارکری. راپێچای
مزین، متأنق، مجهز

Bikarûkok: Pêkhatî. karkirî. rapêçay.

بکار نینان: کوتا کرن. سهراست کرن. بنهجه کرن
الانجاز، الاكمال، التصنيع

Bikarînan: Kutakirin. serastkirin. binecihkirin.

بکیرهاتن: هێژاتی. ههژیاتی. تێ ههياتی
الجداره، الصلب، القوى، الشدید

Bikêrhatin: Hêjatî. hejîyatî. têheyatî.

بکیرهاتی: هێژا. ههژی. تێ ههیی
الصالح، اللائق، الکفو، الجدير

Bikêrhatî: Hêja. hejî. têheyî.

بکر: کهسێ تشتی دکریت:
الشاری، المشتري

Bikirr: Kesê tiştî dikirrît.

بکورد: موکوم. رهق. هشک. ئازا. توند
المتن، الصلب، القوى، الشدید

Bikur: Mukum. req. hişk. aza. tund.

بکورد بون: موکوم بون. رهقبون. هشک بون. ئازا بون. توند بون
التصلب، التشدد، التمتن، التقويه، الممتن

Bikurbûn: Mukumbûn. reqbûn. hişkkirî. azabûn. tundbûn.

بکورد بوی: موکوم بونی. رهقبوی. هشکبوی. ئازا بوی. توند بوی
المتن

Bikurbûy: Mukumbûnî. reqbûy. hişikbûy. azabûy. tondbûy.

بکورد تر، بکوردترین: موکوم تر. رهق تر. هشک تر. ئازا تر. توند تر
الامتن، الاصلب، الاقوى، الاشد

Bikurtir: Mukumtir. reqtir. hişiktir. azatir. tundtir.

بلند کرن: بالا کرن. ژور کرن. سهردا کرن. ژیهل کرن. ژیلل کرن.
ئهفراز کرن

الاعلاء، الاصعاد، الارقاء

Bilindkirin: Balakirin. jorkirin. serdakirin. jêhel kirin. jêlelkirin. evrazkirin.

بلند کری: بالا کری. ژور کری. سهردا کری. ژیهل کری. ژیلل کری.
کری. ئهفراز کری

المرقی، المعلى، المصعد

Bilindkirî: Balakirî. jorkirî. serdakirî. jêhelkirî. jêlelkirî. evrazkirî.

بلندی، بلندباتی، بلنداهی: بالایی. ژور بون. سهردایی. ژیهلی.
ژیللهلی. ئهفرازی

العلو، السمو، الرقى، الصعود

Bilindî = Bilindatî = Bilindahî: Balayî. jorbûn. serdayî. jêhelî. jêlelî. evrazî.

بلویل: بیک. لهفه نهکی کون کونه پف دکه نی ئاوازین خواهش ژئ
دردکه فیت

النای، القصب، الانبویه

Bilwîl: Pîk . levenekê kun kune pif dikenê awazên xweş jê derdikevît.

بلویلک: لهفه نی کون بو ته دئێخن پدی بجویکا دامویرا وان بجیت
قه سړیکێ جهی وان پیس و ته نه بیت
مبلوله المهد، القرو للمعصره

Bilwîlk: Levenê kun bo te diêxin pidê biçwîka da mwîza wan biçît qesrîkê cihê wan pîs û ter nebît.

بلویل فان، بلویل بیژ: که سی پف دکه ت بلویلئ

عازف النای

Bilwîlvan = Bilwîlbêj: Kesê pif diket bilwîlê.

بلویل فانی: کاری بلویل گوتهی و پف کرنی یه

مه نه عازف النای

Bilwîlvanî: Karêbilwîl gotinê û pifkirinê ye.

بلیمانی: ببوره، لمن نه گره. دهستویرا من بده. گوته که لگه
ئاخفتنی دبێژن یانی لمن نه گره ئان ببوره
لطفا، معززه، بلا مؤخذه

Bilêmanê: Bibore. limin negire . destwîra min bide. gotineke li gel axiftinê dibêjin yanî li min negire an bibore.

بلق فهدان، برق فهدان: روناھی فهدان. برسکین. برقین. چرسکین
اللمعان، التسطع

Bilqvedan: Biriq vedan: ronahî vedan. biriskîn. biriqîn. çiriskîn.

بلوق: چاف گر. چاف ژسهرقه. چاف مه زن
الاشوص، الجاحظ

Biloq: Çav gir. çav ji serve. çav mezin.

بلوقی: چاف کریا ژسهرقه. چاف ژتلی

الشوص، الجحظ، الجحوظ

Biloqî = Biloqîyatî: Çav girîya ji serve. çav ji tilî.

بلغه: تفا که وری یه یاتیره لگه کوخکی دهر دکه فیت
النخامة، الخشاعة

Bilxem: Tifa gewrîyê ye ya tîre li gel kuxkê derdikevît.

بلور: شویشی گرکنا تشتا دیتنی یه
عدسه النظر

Bilor: Şwîşê girkirna tiştê dîtinê ye.

بلند: بالا. هه لکه تی. ژور. سهردا. ژیهل. ژیلل. ئهفراز

العالی، السامی، الشاهق، المنيف

Bilind: Bala. jor. serda. jêhel. jêlel. evraz.

بلند بون: بالا بون. ژور بون. سهردا بون. ژیهل بون. ژیلل بون.
ئهفراز بون

الاعتلاء، الارتقاء، العروج

Bilindbûn: Balabûn. jorbûn. serdabûn. jêhelbûn. jêlelbûn. evrazbûn.

بلند بوی: بالا بوی. ژور بوی. سهردا بوی. ژیهل بوی. ژیلل بوی.
ئهفراز بوی

الصاعد، العارج، المعتلى

Bilindbûy: Balabûy. jorbûy. serdabûy. jêhelbûy. jêlelbûy. evrazbûy.

بلند تر بلندترین: بالا تر. ژور تر. سهردا تر. ژیهل تر. ژیلل تر.
ئهفراز تر

الاعلى، الارقى، الاسمى

Bilindtir: Balatir. jortir. serdatir. jêheltir. jêleltir. evraztir.

بندھق: فیتی یه کی بقلپکه وهک گويز وياهيڤا کاکلکهکا خوش
ياتيدا بتهري وهشکی دخون

البندق

Bindeq: Fêqîyekî bi qelpike wek gwîz û bahîva
kakilkeka xweş ya têda bi terî û hişkî dixon.

بنتیزه: بنی دهرگه هی ئه وئی لسه ر دزقریت دهمی پتفه دان و فیه کرنی
النجران للباب، الجزع، الرکیزه، الجزع

Binêze: Binê dergehî ewê liser di zivrît demê
pêvedan û vekirinê.

بنهفش: کولیکهکا بهاری یا بهین خواهه رهنگی وی سورهکی
تاری یه

البنفسج

Binefş: Kulîlkeka biharî ya bihên xweşe rengê
wê sorekê tarîye.

بنهفشی: رهنگی بنهفشی یه . سورهکی تاری یی تام رهش

اللون البنفسجي

Binefşî: Rengê binfşîye. sorekê tarî yê tam reşe.

بنفه: ژناڤدا، رهخی خاری، لایی ژیری، رویی ژناڤدا

الباطن

Binve: Jinavda. rexê xarê. layê jêrî. rwîyê ji nav-
da.

بنفه بون: ژناڤدا بون، ژیر بون

التبطن

Binvebûn: Jinavdabûn. jêrbûn.

بنفه بوی: ژناڤدا بوی، ژیر بوی

المبطن

Binvebûy: Jinavdabûy. jêrbûyqavk.

بنفه تر: ژناڤدا تر، ژیر تر

الابطن

Binvetir: Jinavdatir. jêtir.

بنفه کرن: ژناڤدا کرن، ژیر کرن، کرنا دین پا، بن راکرن

التبطين، الابطان

Binvekirin: Jinavdakirin. jêrkirin. kirinadbin ra.
binrakirin.

بنفه کری: ژناڤدا کری، ژیر کری، بن راکری

المبطن

Binvekirî: Jinavdakirî. jêrkirî. bin rakirî.

بمال: خودان مال. زهنگین. دهوله مه‌ند. دهست دريژ

ثری، غنیم ذو مال

Bimal: Xudan mal. zengîn. dewlemend. dest di-
rêj.

بمبم، بمین: دهنگی په‌قانا به‌رکی طوی ودهنگی قوینه‌ر بونی یه
دهنگی په‌قان وپژکینا ژخه‌له

Bimbim = Bimên: Dengê peqana berkê topê û
dengê qwîner bûnêye. dengê peqan û bijikîna
ji hêlê.

بم: تهیرهکی بشه‌فی دهرکه‌فیت که‌له‌ک چاڤیت وی تازه‌نه

البوم، الهامه

Bim: Teyreke bi şevê der dikevît gelek çavêt wî
tazene.

بمبا: قومبهره، نارنجوک، چه‌کی په‌قین وپژکینی یه

القنبله، المفرق

Bimba: Qumbere. narincok. çekê peqîn û bi-
jikînêye.

بن: ژیر، خاری، بندا، نزم، دارو بارى شتل، خولپ

تحت دایه النبات

Bin: Jêr. xarê. binda. nizim. dar û barê şitil. xulp.

بندا: ژیردا، خارتر، نزم تر، ژیر تر

الاسفل، الادنى

Binda: Jêrda. xarê. binda. nizimtir. jêtir.

بندک: بنیاتى تشتى، بن کار، ئه‌و ئاسنه یی ئاش لسه‌ر دکه‌رهیت.

وهکی گويزکا باگوردانی شه‌یی ئاشی دچیت تیدا، زفرک

الاصل، القاعده، القطب، القعوان، المحور، الاساس

Bindik: Binyatê tiştî. binkar. ew asine yê aş liser
di gerhît . wekî gwîzka bagurdanî şeyê aşî diçît
têda. zivirk.

بندکا ئاشی: ئاسنه‌که وه‌ک که‌رئ سابوینی یه دئ رویی وی

کورکه‌ن شه‌یی ئاشی دئ چیت تیدا ئاش لسه‌ر وی دزقریت

الجزع، المحور الحیددی

Bindka aşî: Asineke wek kerê sabwînêye dê
rwîyê wî korken şeyê aşî dê çît têda aş liser
wî dizivrît.

بنیشک: کورتهک: به تی. کورتهکی مه لا

الجب، العباءه الرجالیه

Binîşk: Kurtek. betî. kurtekê mela.

بنیش بی: ئەو توپزی داری بی پللیت کری یانی بهروار هاتی برین

القضیب الخشبى المبتور

Binîşbirr: Ew topizê darî yê pilîtkirî yanî berwar hatî birrîn.

بنیات: بن کار. نژاد. توخم. شیهنته. خیم

الاصل، الاساس، القانون، العنصر، العتر، المحتد، التکریس

Binyat: Binkar. nijad. tuxim. şêhinte. xîm.

بنیات کولان: خیم کولان

التکریس

Binyat kolan: Xîm kolan.

بن ناخکرن: بهر گوپ کړن. بن ئورد کړن. فهشارتنا بئاخی. ناخ

کرنا سهر

الدفن، الطمر، الوری، الدح

Binaxkirin: Ber gorrkirin. bin erdkirin. veşartina. biaxê. axkirina ser.

بن ناخبون: بهرگور بون. بن ئورد بون. بنی ناخی فهشرهای

الانطمار

Binaxbûn: Ber gorbûn. bin erdbûn. binê axê veşirhay.

بن ناخبون: نقور بون. نقوب بون. تی هه لاندنا ئافی. بنفه بون

الغوص، الغطس، الاغراق

Bin avbûn: Nuqorbûn. niqobbûn tê helandina avê binvebûn.

بن ناخکرن: نقور کړن. نقوب کړن. تی هه لاندن. بنفه کړن

الاغطاس، الاغماس، الاغراق

Binavkirin: Niqorkirin. niqobkirin. tê helandin. binvekirin.

بن ئاسن: تشتی بنی وی ئاسن بیت. بندک ئاسن

القعو

Binasin: Tiştê binê wî asin bît. bindik asin.

بن ئزمانک: نه ساخیه که بن ئزمان کول دبیت وپه رچفیت

مرض الضفدعه، خاص بتحت اللسان

Binezmark: Nesaxîyeke bin ezman kul di bît û di perçivît.

بنفهی، بنفهیاتی: ژنافدایی. ژیریاتی. فهشارتنی

الاستبطان، الخفاء، البطانه

Binveyî = Binveyatî: Jinavdayî. jêrîyatî. veşartinî.

بنفش کیتک: توخمه کی بنفشیته چولی به رهنگی وی بی تام

شینه

البنفسج البری

Binefşkêtk: Tuxmekê binefşet çolîye rengê wê yê tam şîne.

بنالی: فهشرهای. کویری. فهشارتی. نهپه نی. په نی

السری، الجلسه السریه

Binalî: Veşirhay. kwîrî. veşartî. nepenî. penî.

بناف: لایی ژیری. رهخی خاری

الاسفل، الادنی، التحتانی

Binav: Layê jêrî. rexê xarê.

بناف: بناف دهنگ. مه علوم. دییار

المشهور، المعروف، الذائع الصیت

Binav: Binav û deng. me'lom. dîyar.

بنافی: دارمه که لهر ئافا شین دبیت گوپالا ژتایت وی چیدکه نی یایی

فتقی یه دارمکا خرشه

شجره الارزن

Binavî: Dareke li ber ava şîn dibît gopala ji tayêt wî çêdiken ya fiqî ye. darek xirşe.

بناس: ئەگەر. سوپج

السبب، الذنب، الحجه

Binas: Eger. swîç.

بنک کړن: بنی شینکاتی به لگ بیژکا ژی دروین

الشریف جنی الاوراق السفلی

Binikkirin: Binê şînkati. belg bîjka jê dirwîn.

بنوکه: گلیشی فین موخلی دکه فیت

العلت للحبوب

Binoke: Gilêşe vbin moxilê di kevît.

بنوکیت مروفا: سویتار. که توهر. فهلیته. رهنگ ورویت

الاولشاب، الحثالات، السفله

Binokêt mirova: Swîtya. ketwer. felîte reng û rwît.

بنام: کورئ پسمامی. کورئ کور مامی یه

ابن ابن العم

Binam: Kurê bismamî. kurê kurmamêye.

بن نهرونگ: بن کاریتژ. بهر کور
تحت الذقن

Binerzink: Bin karrêj. ber kurr.

بن بهر کرن: فهشارتن. په نی کرن. په رده کرن. کلگله کرن
الکتم، الستر، الاخفاء

Binberkirin: Veşartin. penîkirin. perdekirin. gil-gilekirin.

بن بهروک: توخمه کی چوپچکیت رهش وسپی یه
العصفور ابلق

Binberok: Tuxmekê çwîşkê reş û spîye.

بن بیدهر: بهره کا زیدیه خودانی ئه ردی بو جوتیارى دهیلایت
دیژنی بن بیدهر. ئو دبیزن دان وگلشی پشتی گیره کرنی
حصه اضافیه من مالک الارض للفلاح، كذلك فضلات الدیاسه
العلث

Bin bêder: Behreka zêdeye xudanê erdî bocot-yarî di hêlît di bêjnê binbêder. dibêjin dan û gilêşe piştî gêrekirnê.

بن بیتش: کهسی کیم تر هاریکاری دکت. کیم تر باره بوی که
اقل المتبرعين

Binbêş: Kesê kêmtir harîkarîyê di ket kêmtir be-rebwî ker.

بنیزا دهرگه می: ئه و جهه یی دهرگه لسه دزقریت دهمی گرتن
ویقه دانئ
النجران

Binêza dergehî: Ew cihe yê dergeh li ser di zivîrît demê girtin û pêvedanê.

بن بی: ویران. کلیس. بهربات. قوت. قری. برهان. بی ره کرن.
هه لشکافتن

البوار، الاجتثاث، الاستئصال

Binbirr: Wêran. kilês. berbat. qutbûy qirr. bi-rhan. bê rihkirin. helşkaftin.

بن بی بون: ویران بون. کلیس بون. بهربات بون. قوت بون. قری بون.
برهان

الانقراض، الفناء، الهلاك، الاندثار

Binbirrbûn: Wêranbûn. kilêsbûn. berbatbûn. qutbûn qirrbûn. birhan.

بن بی بوی: ویران بوی. کلیس بوی. بهربات بوی. قوت بوی. قری
بوی. برهای

المنقرض، الهالك، المندثر

Binbirrbûy: Wêranbûy. kilêsbûy. berbatbûy. qutbûy. qirrbûy. birhay.

بن بی تر: بن بی ترین: ویران تر. کلیس تر. بهربات تر. قوت تر. قری
تر. برهای تر

الافنى، الاشد استئصالا

Binbirrtir: Wêrantir. kilêstir. berbattir. quttir. qirtir. birhaytir.

بن بی کرن: ویران کرن. کلیس کرن. بهربات کرن. قوت کرن. قری
کرن. براندن

الافناء، الاستئصال، الاهلاك

Binbirrkirin: Wêrankirin. kilêskirin. berbatkirin. qutkirin. qirrkirin. birandin.

بن بی کری: ویران کری. کلیس کری. بهربات کری. قوت کری. قری
کری. براندی

المستأصل، المباد

Binbirrkirî: Wêrankirî. kilêskirî. berbatkirî. qutkirî. qirrkirî. birandî.

بن بری، بن بریاتی: ویرانی. کلیسى. بهرباتی. قوتی. قریاتی.
برهانی

الانقراض، الهلاك، الفناء، البوار

Binbirrî = Binbirrîyatî: Wêranî. kilêsi. berbatî. qutî. qirryatî. birhanî.

بن بیف: بن ئه رد. خانئ بن ئه رد. چالا بندا
السرداب

Binbîv: Bin erd. xaniyê bin erd. çala binda.

بن په: پارێزخان. پاوان که. سهر گو. سه میان

المحمى، الموصى به، تحت وصايه

Binperr: Barêzvan. pawanker. reguh. semyan.

بن په بون: پارێز بون. پاوان بون. سهر گوهبون. سه میان بون

الاحتماء الاكتناف

Binperrbûn: Parêzbûn. pawanbûn. serguhbûn. semyanbûn.

بن په بوی: پارێز بوی. پاوان بوی. سهر گوهبوی. سه میان بوی

المكنف، المحمى

Binperrbûy: Parêzbûy. pawanbûy. serguhbûy. semyanbûy.

بن جهبوی: بنهکار بوی . ئاکنجی بوی . تهبتین بوی
المستوطن، المستقر، القاطن

Bincihbûy: Binekarbûy . akincîbûy. tebitînûy.

بن جهتر، بنهجهترین: بنهکار تر . ئاکنجی تر . تهبتی تر
الاقطن، الاوطن، الاشد استیطانا

Bincihtir: Binecihtirîn . binekartir. . akincîtir. tebitîtir.

بن جهکرن: بنهکار کرن . ئاکنجی کرن . تهبتاندن
الاسکان، التوطن

Bincihkirin: Binekar kirin. akincîkirin. tebitandin.

بن جهکری: بنهکار کری . ئاکنجی کری . تهبتاندی
المسکن، الموطن

Bincihkirî: Binekar kiarî. akincîkir. tebitandî.

بن جهی، بنهجهیاتى: ئاکنجیاتى . تهبتین
القرار، الاستقرار، السكون، القطن، التوطن

Bincihi = Binecihiyatî: Akincîyatî. tebitîn.

بن چهمک: لایى ژیری یی گوڤه‌ند ویدلانى
اسفل حلبه الرقص

Binçemk: Layê jêrî yê govend û dîlanê.

بن چیا: پالا چیاى یازیری . قونتارا چیاى
سفع الجبل

Binçîya: Pala çiyay ya zêrî. quntara çiyay.

بن چوکل: پیلان گیر . خاپینوک . یاره‌مه‌ز . داف دوز
الخیال، الماکر، المحتال

Binçukul: Pîlan gêr. xapînok. yaremez. davdoz.

بن دارى: کابانییا مالى یه . به‌رمالى . ژن
الزوجه، ربه البيت

Bindarî: Kabanîya malêye. bermalî. jin.

بن دارک: گییایه‌که لچیا چیدبیت خاف مروڤ دخون وهک سینگی
نبات جبلى یوکل

Bindark: Giyayeke li çiya çêdibît xav mirov di xon wek sîngî.

بن دان: نانى بدستارى هاتى هیرانى
خبز الحنطه المجروش بالجاروش

Bindan: Nanê bi distarî hatî hêranê.

بن په‌ر تر، بن په‌ر ترین: پارێز تر . پاوان تر . سه‌میان تر
الاشد حمايه، الاحمى

Binperrtir: Binperrtir. parêztir. pawantir. semyantir.

بن په‌ر کرن: پارزتن . پاوان کرن . سه‌میان کرن
الایضاء، الاحماء

Binperrrkirin: Pariztin. pawankirin. semyankirin.

بن په‌ر کری: پارزتی . پاوان کری . سه‌میان کری
المحمى، المکنف

Binperrrkirî: Pariztî. pawankirî. semyankirî.

بن په‌ری، بن په‌ریاتى: پارازتنى . پاوانى . سه‌میانى
الحمايه، الوصايه

Binperri = Binperriyatî: Paraztinî. pawanî. semyanî.

بن پیک: راژێرک . بن ده‌ست . پى قوت کری . داگیر کری . ته‌په‌ سه‌ر
الدلیل، الخنوع، المستبعد، رقعته توضع فى الحذاء

Binpêk: Rajêrk. bindest. pê qutkirî. dagîrkirî tepeser.

بن پیکى، بن پیکاتى: راژێرکى . بن ده‌ستى . پى قوتى . داگیر
کرنى . ته‌په‌ سه‌رى

الذله، الاستبعاد، الوضاعة

Binpêkî = Binpêkatî: Rajêrkî. bin destî. pê qutî. dagîrkirnî. tepeserî.

بنجان: سکرى ئافى . سه‌رى جوومى . جهى ئافى ژى دگرن
السكر، السد المائى

Bincan: Sikrê avê. serê comê. cihê avê jê di girin.

بن جهما: بیژى . بچویکی حیزی . عیالى ژته‌ل قه
ابن الزنى، ولد غير الشرعى

Bincema: Bîjî. biçwîkê hîziyê. 'eyalê ji telve.

بن جه، بنه‌جه: بنه‌کار . بنیات . بنه‌ جه . ئاکنجى . ته‌بتى
المدن، الموطن، المنشأ، المقر

Bincih = Binecih: Binekar. binyat. binecih. akincî. tebitî .

بن جهبون: بنه‌کار بون . ئاکنجى بون . ته‌بتین
السكون، الاستقرار، القطن، الاستيطان

Bincihbûn: Binekarbûn . akincîbûn tebitîn.

بن رېبون: فارې بون. نه قوله بون. سرکهش بون. نازخرو بون
معاکسه، المنهج، انحراف السلوك، مخالفه العاده
Binrêbûn: Varrêbûn. nequlebûn. serkeşbûn. azx-
irobûn.

بن رتل: تویرکی رتلا. کهفلی ژیری پی رتلا
الصفن

Binrritl: Twîrkê ritla. kevlê jêrîyê ritla.

بن رویت: رهنګی رویت. سائووره. فهلیته. کهتوهر. کولانی
المفلس، السافل، الصعلوک

Binrrwît: Rengê rwît. saore. felîte. ketwer.

بن زک: بن دهست. داگیر کری. بن پیک. پی لئناي. رهخی خاری
پی زکی جهی ریتفا
اسفل البطن، الذلیل، الخانع

Binzik: Bin dest. dagîrkirî bin pêk. pêlênay. rexê
xarê yê zikî cihê rêva.

بن زکی، بن زکاتی: بن پیکي. پی لئناي. داگیریاتی. تهپه سهری
الذله، الوهاغه، الخنوع

Binzikî = Binzikatî: Bin pêkî. pê lênay.
dagîrîyatî. tepe serî.

بن زینک: ئەو جلێ دهافین سهر پشستا دهواری لهن زیني سهر جل.
فهرش

الکنبوش، اللبب، الحلس

Binzînk: Ew cilê di havên ser pişta dewarî libin
zînî. ser cil. ferîş.

بن شه: ئەو هریا قهن شه کرنی دکه قیته
الصوف الباقي بعد التمشيط

Binşe: Ew hirya vbin şekirnê dikevît.

بن شه: گرانه. بن تهپ. بن شیمیاپی. بن رويس. بن گران
الارض المربوط، رطوبه البيت

Binşih: Giranih. bin terr. bin şêmîyayî. bin rwîs.
bin giran.

بن کار، بنه کار: بنه جه. بنیات. قرینت و برنیت. بن گوک
الاصل، الارومه، الرس، الشافه، الاساس، المصدر
الثوب الداخلي

Binkar = Binekar: Binecih. binyat. qirrnêt û bir
nên .bin gok.

بن دهر: دارهکه ددانن بن دهرگه هی جهی بنیزی لی دکولن
الفرضه، الاسفکه، المسامه، القناع

Binder: Dareke didanin bin dergehî cihê binîzê
lê dikolin.

بن دهست: ژیر دهست وتهپه سهر. ئەو تشته پی به رههف
المظلوم، المحتل، المضطهد، الخاضع، الجاهز، تحت اليد

Bindest: Jêr dest û tepe ser. ew tişte yê berhev.

بن دهست بون: ژیر دهست بون. تهپه سهر بون. بن پی. قوت بون.
داگیر بون. پی لئناي بون
التخاضع، الانخزال، التملك

Bindestbûn: Jêr destbûn. tepe serbûn. bin pê.
qutbûn. dagîrbûn. pê lênaybûn.

بن دهست بوی: ژیر دهست بوی. تهپه سهر بوی. بن پی. قوت بوی.
داگیر بوی. پی لئناي بوی
المظلوم، الخاضع، المخدول

Bindestbûy: Jêr destbûy. tepe serbûy. bin pê.
qutbûy. dagîrbûy. pê lênaybûy.

بن دهست تر، بن دهسترین: ژیر دهست تر. تهپه سهر تر. بن پی تر
قوت تر. داگیر تر. پی لئناي تر
الاطلم، الاخضع، الاخنع

Bindestir = Bindestrîn: Jêr desttir. tepe sertir. bin
pêtir. quttir. dagîrtir. pê lênaytir.

بن دهست کرن: ژیر دهست کرن. تهپه سهر کرن. بن پی قوت کرن.
داگیر کرن. پی لئناي کرن
الاحتلال، الاخضاع، الاستعباد

Bindestkirin: Jêr destkirin. tepe serkirin. bin pê.
qutkirin. dagîrkirin. pê lênaykirin.

بن دهستی، بن دهستیاتی: ژیر دهستی. تهپه سهری. بن پی. قوتی.
داگیری. پی لی نای
الاحتلال، الخضوع، الاضطهاد

Bindestî = Bindestîyatî: Jêrdestî. tepeserî. bin pê.
qutî. dagîrî. pê lênay.

بن دود: حیز، گان دهه
الاباحی، البغی، الداعر

Bindod: Hî. gandeh.

بن دستار: کهفلی بن دستاری به دا دهخل نه رژیت ودهمی هیرانی
الثقال، الوفاض، السماط

Bindistarr: Kevlê bin distarîye da dexil ne rêjît
demê hêranê.

بن کرک: گیایه که وهکی پیفوکئی بنکئی وی دخون. گیایه کئی خودان بنکه. گنزیه لوک

نبات جبلی یوکل . بصله

Bingirk: Giyayeke wekî pîvokê binkê wê dixon. giyayekê xudan binke. gêzbelok.

بن گییا: جهی تیر گییا. جهی کهلهک بگییا المعشوشب، الکلی

Bingîya: Cihê têr giya. cihê gelek bigiya.

بن گوہ: جهی ژگوہی پندا. تلئ ستوی. جهی گوهار شور دبن هنداف

الثغر، الغلضمه، تحت الاذن

Binguh: Cihê ji guhî pêda. tilê stwî. cihê guhar şor dibin hin dav.

بن گوہک: نهساخییه که بن گوہ دپەرچفن ئو پف دبن. کولییه که النکاف، مرض النکاف

Binguhk: Nesaxyeke bin guh diperçifin û piv di bin. kulyeke.

بنه مال: ئیجاخ

الاسره

Binemal: Îcax.

بن هیلینک: تیزکئی طهیرا یی ژهه ما بیتچاره تر الزکمه

Binhêlînk: Têjkê teyra yê ji hemîya bê çaretir.

به: فیتی یه که وهکی سیتی پاویزی بوی دبیت یی رهنگ زهره السفرجل

Bih: Fêqîyeke wekî sêvê pawîz îbûy di bêt yê reng zere.

بها: باه. نرخه. نخره

القیمه، الثمن، السعر

Biha: Bah. nirxe nixre.

بها نه‌رزان: بها کیم. کیم نرخه

رخيص الثمن، قليل القیمه

Biha erzan: Biha kê. kê nirxe.

بهار: سئ مهیت نافه‌را هافین وزفستانئ دهمئ هه‌لدان وشین بونا دارو باری وکل وکییا. دهمئ خیف بونئ یه

الربيع

Bihar: Sê mihêt nabera havîn û zivistanê demê hel-dan û şîn bûna û gil û giya. demê xêvbûnêye.

بنه کارى: کویر نیری. بنیاتی. بنه‌جهی الفلسفه

Binkarî: Kwîr nêrî. binyatî. binecihî.

بن که‌تى: زییاندان. نه‌ساخ. نه‌دار. نه‌هاتی. زنیتر. ته‌پسی الخاسر، المعلول، السقیم

Binketî: Zîyandar. nesax. îledar. nehatî. zinêr. tepisî.

بن که‌تن: زییان بون. لیواز بون. نه‌ساخ بون. نه‌هاتن. ته‌پسین الخسران، الهزل، الضعف.

Binketin: Zîyanbûn. lêwazbûn. nesaxbûn. nehatin. tepisîn.

بن کراس: جلکئ سهر رويسیئ. جلکئ بنقه الفانیره، مايلبس تحت القميص

Binkiras: Cilkê ser rwîsiyê. cilkê binve.

بن کولک: هریا خراب وپویج. هریا نه‌باش الصوف الردئ

Binkulk: Hirya xirab û pwîç. hirya nebaş.

بن کوم: تشتئ ژبه‌ر لیکفه‌کرنئ دمنیت

باقی القسمه من الزرع للمزارع خارج القسمه

Binkom: tiştê ji ber lêkvekirnê di mînît.

بن که‌رکرن: ژبه‌ر خوه کرن. خه‌ندقاندن. خوساره‌ت کرن. دوژمن ژبه‌ر خوه‌کرن

تصفیه‌ الخضم، الاغراق، الايذاء

Bingerrkirin: Ji ber xwekirin. xendiqandin. xusaretkirin. dujmin ji ber xwekirin.

بن که، بن کهه: جهی نه‌ژتنئ. باره‌گاه. گوران که. چویک. بن گوک

القاعده، المركز، المحطة، المقر

Bingih = Bingeh: Cihê nihijtinê. baregah. guran-gih. çwîk. bnigok.

بنگه‌ما سهر گیزیئ: چویکا سهر گیزیئ

مركز الاداره

Bingeha sergêryê: Cwîka ser gêryê.

بن گرتی: موکوم. بنه‌جه. خوه‌گرتی. راگرتی. خوه‌پرست خوه‌رستن

الراسخ، الازب، المستقر، الثابت القاعده، المحکم الثرى

Bingirtî: Mukum. binecih. xwe girtî. ragirtî. xwe ristî. xweristin.

بهايي دهست قه‌دانئ: نرخا دهست قه‌دای. نخرا شول پی کەر
القيمة المستعملة

Bihayê destvedanê: Nirxa dest veday. nirxa şol
pêker.

بهشت: باخچی پاشه‌روژئ. باغی دویمایکی
الجنة، الفردوس

Biheşt: Baxçê paşerojê. baxçê dwîmahîyê.

بههف: پتکفه. قییکرا. لگه‌لیک
معا

Bihev: Pêkve. vêkrra. li gelêk.

بهیزتن، بهیستن: گولی بون. بهر گوهر که‌تن
السماع

Bihîztin = Bihîstin: Gulêbûn. berguhketin.

بهیزتوک، بهیستوک: گولی بوک
السماعة

Bihîztok = Bihîstok: Gulê bok.

بهیزوک، بهیسوک: پی حه‌سک
الرهف، الحس

Bihîzok = Bihîsok: Pêhesk.

بهوژین، بهوژتن: بشفتن. هه‌له‌هان. هه‌له‌لین. خافی بون
المرس، الموثم، الانحلال، المش، الهضم، الذوبان

Bihujîn = Bihujtin: Bişiftin. helhan hilhilîn.
xavîbûn.

بهوژینک: بشیتفوک. بشیتفک
المذویه

Bihujînk: Bişêvok. bişêvk.

بهوست: پیقانا بدهستی. ژسه‌ری بتلا به‌ردانا هه‌تا سه‌ری بتلا
قه‌لیچی

الشبر

Bihost: Pîvana bideştî. ji serê bitila berdana heta
serê tîbla qelîçê.

بهوک، بهیبهوک: فیقی یه‌کی وه‌کی ته‌وکی یه‌ لبه‌یارا دشین دبیت نو
دخون وه‌کی گه‌ویشکی یه

القطب، البوت، فاکه‌ه بریه

Bihok = Bihbihok: Fêqîyekê wekî tewkêye li
beyara şîn dibîtdixon wekî gihwîşkêye.

بهارا ته‌: بهارا تیر گییا یاپی باران ورێژی
المنیف

Bihara terr: Bihara têr giya ya pirr baran û rêjî.

بهاره: گه‌مه‌که بهاری دچین

القمح الربيعی

Bihare: Genmeke biharê di çînin.

بهاری: نه‌و چاندنا زوی دکه‌ن. چاندنا زوی گه‌

الزرع المبكر النضوج

Biharî: Ew çandina zwî diken. çandina zwî gih.

بها کرن: نرخه‌کرن. باه کرن. نخره کرن

التثمين، التقويم، التسعير

Bihakirin: Nirxekirin. bahkirin. nirxekirin.

بها کری: نرخه‌کری. باه کری. نخره کری

المسعر، المقوم، المثلن

Bihakirî: Nirxekirî. bahkirî. nirxekirî.

بها گران: نرخه‌گران. خودان باه

التثمين، الغالی

Bihagiran: Nirxe giran. xudan bah.

بها گرانی: نرخه‌گرانی. باه گرانی. پاره پر بون

التضخم النقدي، غلاء السعر

Bihagiranî: Nirxe giranî. bah giranî. pare
pirrbûn.

بها کیم: نه‌رزان. به‌لاش. کیم نرخه

الرخيص، رخص الثمن

Bihakêm: Erzan. belaş. kêmanirxe.

بها کیمی: نه‌رزان. به‌لاشی. کیم نرخه‌یی

نقص الاسعار

Bihakêmî: Erzanî. belaşî. kêmanirxeyî.

بها کیم بون: نرخه‌کیم بون. نه‌رزان بون. نرخه‌خارکه‌تن

رخص الاسعار، الرخاء

Bihakêbûn: Nirxe kêmbûn. erzanbûn. nirxe xar
ketin.

بها کیم کرن: نرخه‌کیم کرن. نه‌رزان کرن. نخره دائینان

خصم السعر

Bihakêmkirin: Nirxekêmkirin. erzankirin. nix-
redaînan.

بیر ئینان: ئاگه کرنا تشتی بوری وچویی
التذکر، التذکیر

Bîrnan: Agehkirina tiştê borî û çûyî.

بیر بهر: بوتا دبێژن مروفتی زیرهک. زیخ. زیرهک
الذکی

Bîrber: Bota dibêjin mirovê zîrek. zîx. zîrek.

بیر تیژ: کهسێ تشت ژبیر نهچن. هزر کویر
الظن، قوی الذاکره، سریع الحفظ، حاد الذکاء

Bîrûj: Kesê tişt ji bîr neçin. hizir kwîr.

بیر تیژی: هزر دژواری. هزر تیژی. هزرا بهیز
قوه الذاکره، الفطنه، قوه الحفظ

Bîrûjî: Hizir dijwarî. hizir tûjî. hizra bi hêz.

بیر چون: ژبیر کرنه
النسیان

Bîrçûn: Ji bîrkirne.

بی رهش: توخمهکی بییا یه دارێ وئ بو نهجاری یی باشه
صنف من الصفصاف

Bîrreş: Tuxmekê bîyaye darê wî bo necarîyê
başe.

بیرازه: لنک بوتا چیکرن ودرست کرنه. بههدینی دبێژن وان بهر
وحیسیل و حالنا بیئت زیارهتی ژنافا پئ ئافا دکهن

Bîraze: Linik Bota çêkirin û dirust kirine.

Behdînî di bêjin wan ber û hîsîl û helana yêt
ziyaretî jinavda ava diken.

بیرازتن: چیکرنا گورێ یه بههر و حالنا
البناء داخل القبر

Bîraztin: Çêkirna gorreye biber û helana.

بیرفهچون: دل گرتن ژخوهچونه ئو نهئاگهه و بی هشی یه. های
ژخوه نهبون. دل گرتن

الانغماء، الغیوبه، الذهول

Bîrveçûn: Dil girtin. ji xwe çûne û ne ageh û bê
hişîye. hay ji xwe nebûn. dil girtin.

بیرکهه: تهفن کهرێ بهر گویرا ئو میزهر وشهملکانه
الحائک، النساج

Bîrker: Tevinkerê bergwîza û mêzer û şemilkane.

بیرکهه: شولێ بیرکهه یه
مهنه الحائک

Bîrkerî: şolê bîrkerîye.

بهوش: ئاگهدار. هایدار. ههست
واعی، حساس، نابه

Bihoş: Agihdar. haydar. hest.

بی: دارهکا بشهنگ تازه یه یاسیبهر خوشه ئو کهلهک تهخلیتن
دارهکا فیتی یه دارهکا خرشه بو تدارهک دچین
الصفصاف، الخلاق

Bî: Dareka bişeng tazeye ya sîber xoşe û gelek
texlîtin dareka fêqîye dareka xirşe bo tidarek
di çînin.

بیبیک: رهشکا چافی یه. رهش رهشک
البیوه، انسانه العین

Bibîk: Reşka çavye. reşreşik.

بیبهه: فلفل
الفلفل

Bîber: Filfil.

بیبه لهرز، بیفه لهرز: لهرزینا دنیا یی ژبهه بهوژتنا کانا ومهعهدهنا
دنیا تیک هاتن وچونه
الزلزال، العشه، الرعهه

Bîbelerz = Bîvelerz: Lerzîna dunyayê ji ber bi-
hujtina kana û m,dena dunya têk hatin û çûne.

بیبتک: پرسکهکه لفهروزا چافی دهیت
الحدره، الودقه

Bîtik: Piriskeke li feroza çavî dihêt.

بیتانوک: کولیلکهکا سوره یا بهارێ ل زویرو وناف بیستانا
چتدبیت
شقاق النعمان

Bîtanok: Kulîlkeka sore ya biharê li zwîr û nav
bîstana çêdibît.

بیدار: بوتا دبێژن نوبه داری. چویکه دار. قهراول
الخفیر، الحرس، المراقب

Bîdar: Bota dibêjin nobedarî. çwîke dar. qerawil.

بیداری: چویکه داری. قهراولی. نوبهت گرتن
الخفاره، الحراسه، الرقاب

Bîdarî: Çwîke darî. qerawilî. nobet girtin.

بیر: هزر وهش
الذاکره، الفکر، العقل

Bîr: Hizr û hiş.

بيست: هژماره، دو دهه، چار پېنجن، دهه دونه
العشرون

Bîst: Hijmare. du dehin. çar pêncin deh dune.

بيستن: گولۍ بون، بهرگوډه کهن
السماع، السمع

Bîstin: Gulê bûn. berguh ketin.

بيست خهبر: بېهنهک، گافهک، دمه کۍ کټم
اللحظه، دقيقه

Bîstxeber: Bêhnek. gavek. demekê kê.

بی شهنګ: توخمه کۍ بېانه هندي يا شهنګ وشوځه لهو دبېنۍ بۍ
شهنګ نو هندهک دبېن شهنګه بۍ

Bîşeng: Tuxmekê bîyane hindî ya şeng û şoxe
lew di bènê bîşeng û hindek di bèn şengebî.

بيش: دبېن ريل ودهمل و تراشۍ هنبز وليگداي
الغابه، الاحراج، الاجمه، الزاره

Bîş: Dibên rêl û dehl û tiraşê hinbiz û lêkday.

بيشۍ لهفۍ: دبېن دهمل وقور وقهرهم ولهفۍ و وان توخما
الغريف

Bîşêlevenê: Dibên dehl û qorr û qerrem û leven
û wan tuxma.

بيشۍ دهبه: دهمل وريټۍ دههه و دورنده لۍ خړې دېن وتينه ناف
الوكمه، الغيضة

Bîşêdehbe: Dehl û rêlê dehbe û durinde lê xir di-
bin û tène nav.

بيشۍ بهار: دبېژن گيايۍ حبل مسكينۍ ياهرشين ونه وهريه
زقستانۍ هرا شينه

Bîşîbihar: Dibêjin giyayê hebil miskînî ya herşîr
û newerhît. zivistanê hera şîne.

بيشۍ: بوتا دبېژن سهوكا نانۍ، نان كادا
قرص الخبز، الكعك

Bîşî: Bota di bêjin sewka nanî. an kada.

بيف: ئهر، جيهان، چ دبېژن بو دهليفۍ و هولا هه لکه تۍ، بېشۍ
لهرز، بن بيف وهدياردهک کو ئهره
الارض، الفرصه، المجال، الظرف الملائم

Bîv: Erd. cîhan. çi di bêjin bo delîvey û hola hel-
ketî. bîvelerz. bin bîv wedyrdiaket ku erde.

بير: دهستگاه و بهرگاري تهفني يه
ادوات واجهزه الحياك

Bîr: Desgah û pergarê tevniye.

بيرکړن: چيکړنا په روک و بهرگويزايه
الحياکه، النسج

Bîrkin: Çêkirina perok û bergwîzane.

بير نامه: په رتوکا نفيسينا هزايه
المفكره، دفتر الملاحظات

Bîrname: Pertûka nivîsana hizraye.

بير هاتن: هزر هاتن، هزر هاتنا تشتۍ بورۍ وچوۍ
الذكرى، التذكار

Bîrhatin: Hizir hatin. hizir hatina tiştê borî û çûy.

بيرهه: هزر هاتن
المفكر، الذاكر

Bîrewer: Hizir hatin.

بيرهه: هزر هاتن
المفكره، التفكير، الذاكره، الذهن

Bîrewerî: Hizir hatin.

بيروف: خلتهکه پيستی دگريت. کهفل بقي خلتي زفروگي دبیت
الاکزيم

Bîrov: Xiltek pîstî digirî. kevil bivî xiltî zivir u
girr dibît.

بيروفي: دبېن مروفتين بيروفي لۍ، نو دبېژن خولپ و فيقي نو
بهريټ بگيره.

Bîrovkî: Dibên mirovên bîrov lê. û di biêjin
xulp û fêqî û berêt bigîrhe.

بير وياهر: هزرا باوهرۍ وئاينۍ يه
الرأى، الموثق، العقيدة

Bîrûbawer: Hirabawerî û ayînî ye.

بيزار: نيرکا گيايۍ چهفرۍ يه دکهن ناف ژاژۍ و بهنيرا
ساق عشب (چهفر)

Bîzar: Nêrka gîyay çevrî ye di ken nav jajî û
penîra.

بی زهر: توخمه کۍ بېبانه دارۍ وئ گه لک چي وموکومه دکهن
دهستکيت نامويرا نو مه ترکه
صنف من الصفصاف

Bîzer: Tuxmekê bîyane darê wê gelek çirr û mu-
kume diken destkêt amwîraû metirka.

بیمار: نه ساخ و نه هاتی په
المريض، السقيم، المعلول

Bîmar: Nesax û nehatîye.

بیماری: نه ساخی، نه هاتن، زنیږی، عله داری
المرض، الالم، الوجع

Bîmarî: Nesaxî, nehatin, zinêrî, 'îledarî.

بیمارستان: خهسته خانه
المستشفى، الصحة

Bîmaristan: Xestexane.

بیمارخان: کهسې سه خبېږا نه ساخا دکهت
المرض

Bîmarvan: Kesê sexbêra nesaxa diket.

بیږی: بن جه ما، بجویکې ژتل ځه، تیږکې نه درست
النفيل، ولد الزنا

Bijî: Bin cema. biçwîkê j itil ve têjkê nederist.

بیږیاتی: به رازی و نه قوله، حيله بازی په
المکر، الخداع، اللف والدوران

Bijîyatî: Berazî û neqole û hîlebazîye.

بیږی قهلی: څو تیږکه یا ژ قه و شرکا کا چیدبیت
هجين الزاغ و والشرقوق

Bijîyê qelê: Ew têjke yaji qel û şirkaka çêdibît.

بینه:

هاتی، اجلب

Bîne.

بیناهی: رونا هییا چافی یا دیتنې په
البصيره، نور العين، البصر

Bînahî: Ronahîya çavî ya dîtinêye.

بین: دیتن

رؤی، الرؤیه

Bîn: Dîtin.

بینایی: رونا هییا چاځا په

النظريه، الباصره، الابصار

Bînayî: Ronahiya çavaye.

بینان: دیتن، تماشه کرن

الرؤی، المشاهد

Bînan: Dîtin. temaşekirin.

بیف دم: دهلیڅی زه مان، کافی
ظرف زمان

Bîvdem: Delîvê zeman .gavê.

بیف ساده: دهلیځا خاف و به یار
ظرف بسیط

Bîv sade: Deîlva xav û beyar.

بیف که: دهلیځا څیڅکړا کهانی
ظرف الوصل

Bîv geh: Delîva vêkrra gihanê.

بیفه لرز: له رزینا نه رږیږي، ټیک هاتن وچونا نه ردی په
الزلزال، الرجفه، الرعشه

Bîvelerz: Lerzîna erdîye. têk hatin û çûna erdîye.

بیږی: تاویاتی
الملاریا

Bîvrê: Tawîyatî.

بیف لیځدای: دهره ټی ټیکړا
الظرف المركب

Bîvlêkday: Derfetê têkrra.

بیګ: گییایه کي ټافی په یی خارنې په دکن گراړا
نبات مائی یوکل مطبوخا

Bîk: Giyekê avîye yê xarnêye diken girara.

بیل: بوتا دبیتن هوش و قانونیا
القانون، العقل

Bîl: Bota dibêjin hoş û qanwîna.

بیلا زویګ: بوتا دبیتن بازنکا
السوار

Bîlazwîk: Bota dibên bazinka.

بیلان: بوتانی په یانی هس و هزر
العاقل، الفاهم، القانوني، النفاامي

Bîlan: Botanîye yanî hiş û hizir.

بیلا: بوتانی په یانی شه هرهزا
الماهر

Bîla: Botanîye yanî şehreza.

بیلايی: شاردزایی
مهارة، اتقان

Bîlayî: şarezayî.

بچویک لښ: لقینا بچویکی ئهوه کو دزکي ماکی دا برج دکهشیت.
 دایک دئ بلقینا وی حهسیت
 الارتکاض، حرکه الجنین
Biçwk livîn: Livîna biçwîkî ewe ku di zikê
 makê da birih dikevît. dayik dê bilivîna wî
 hesît.

بچویکی شهه هه یفی زای: زانا بهروخت
 المقط

Biçwîkê şeş heyvî zay: Zana ber wext.
بچویکی سهرو بن: یانی بچویکی لیک زفری دزکی دایی دا
 الیتین

Biçwîkêserûbin: Yanî biçwîkê lêk zivirî dizikê
 dayê da.

بوخچک: پاتهکه چار گوشه یه ژنک جلکا دانن تیدا یانی شوینا
 سهبه تکیت نهه

Buxçik: Pateke çar goşeye jinik cilka danin têda
 yanî şwîna sebetkê nihe.

بوخر بوخور: یانی گهف و گوپن
 التهديد، الوعيد

Buxurbuxur: Yanî gef û gorin.

بوريسی: تیریزکا عهردی، ناگرئ ئهوری، چهقیت ئهوری، کریسییت
 ئهفری
 البرق والصاعقه

Burîsî: Tîrêjka erdî. agirê ewrî. çeçêt ewrî.
 kirîsyên evrî.

بوريسی: ئهوی ئیشه یا دگاقتیدا دژوار پهیدا دبیت بهردا ئیشا دهمل
 دهست

الوجع الخاطف المباغت

Birîsî: Ew êşe ya digavêda dijwar peyda dibît
 berda êşa demil dest.

بورید: نهساخیا بوتکیت میزی یه

السوسنک، التهاب المجاری البولية، الزهري

Birîd: Nesaxîya botkê mîzêye.

بورمک: کونکا بارویت وغازا تفهنگ و چهکایه

ثقب الغاز والقذح للسلاح

Burmik: Kunka barwît û xaza teveng û çekaye.

بینەر: دیتو، کەسێ تەماشە کەت
 الرائی، المشاهد، الناصر

Bîner: Dîto. kesê temaşê ket.

بهیزتن، بهیستن گولی بون، بهرگوه کەتن
 السماع، السمع

Bîhîztin = Bîhîstin: Gulêbûn. ber guh ketin

بیانی: نهخوهیی، نهنیاس، دهرامی
 الغریب، الاجنبی

Bîyanî: Nexweyî . ne niyas. deramî.

بیانیاتی: نهنیاسین، نهخوهیاتی، دهرامیاتی
 الغربه، الجنب

Bîyanîyatî: Neniyaşî. nexweyatî. deramîyatî.

بچویک: زاروک، مەندال، سافا، هویر، کوچکوک، کچک
 الصغير، الطفل

Biçwîk: Zarok. mendal. sava. hwîr. kuçkok
 kiçik.

بچویک بون: زاروک بون، مەندال بون، سافا بون، تیزک بون، زان،
 کچک بون

التصغير، ولاده الطفل

Biçwîkbûn: Zarokbûn . Mendalbûn. savabûn. tê-
 jikbûn. zan. kiçikbûn.

بچویک بوی: هویر بوی، کوچکوک بوی، تیزک بوی
 المصغر، الصغار

Biçwîkbûy: Hwîrbûy. kuçkokbûy. têjikbûy.

بچویک تر: هویر تر، زاروک تر، مندال تر
 الاصغر

Biçwîktir: Hwîrtir. zaroktir. mendaltir.

بچویک کرن: هویر کرن، کچک کرن
 التصغير، الاصغار

Biçwîkkirin: Hwîrkirin. kiçkekirin.

بچویک کری: هویر کری، کچک کری
 المصغر

Biçwîkkirî: Hwîrkirî. kiçkekirî.

بچویکی، بچویکاتی: زاروکیاتی، مەندالی، تیزکاتی، هویریاتی،
 هویری

الصغر، الطفوله

Biçwîkî = Biçwîkatî: Zarokiyatî. mendalî.
 têjkatî. hwîryatî.

بوژوین کری: پاڅر کری، ته‌میز کری، پاک کری
المظف، المطهر، المنقى

Bujwînkîrî: Paqijkirî. temîzkîrî. pakkîrî.

بوژوینی، بوژینیاتی: پاڅری، ته‌میزی، پاکى
الطهارة، النقا، النصاعة

Bujwîni = Bujwîniyatî: Paqijî. temîzî. pakî.

بوش بوش، بوشین: شور شور، ئافى به دهنگى هوش هوشا ئافى
به
زیر الماء

Buşbuş = Buşen: şorr şora avêye. dengê hoş
hoşa avêye.

بوشین: هوشین، شورین، دهنگى ئافى
خریر المیاء

Buşên: Hoşên. şurrên. dengê avê ye.

بوغومی: مرهولى به ئو دامان وگوهشینه
الترش، المزأم، الواجم

Buxumî: Mirewlîye û daman û guîşîn e.

بوغومین: مرهول بون، دامان، گوهشین
الترش، الازمأرام، الوجوم

Buxumîn: Mirewilbûn. daman. guhişîn.

بوڤ بوڤ: دهنگى میش ومور وستینگ وزرکیتک وزقیرکایه
الطنین، الزمیم

Buvbuv: Dengê mêş û mor û stêng û zirkêtk û
zivîrkaye.

بوڤین: دهنگى زرکیتک وستینگ ومیش ومورا
الطنین، الزمیم

Buvên: Dengê zirkêtk û stêng û mêş û mora.

بوکور: موکوم، ئازا، موکومى ئازاتى به
الکز، المتین، الشدید، الصلب

Bukur: Mukum. aza. mukomî. azatîye.

بوکور بون: موکوم بون، ئازا بون
التمتن، التصلب، التکرز

Bukurbûn: Mukumbûn. azabûn.

بوکور بوى: موکوم بوى، ئازا بوى
الممتن، المتصلب، المتشدد

Bukurbûy: Mukumbûy. azabûy.

بورا: بوتانى دبیژن خرمى
اخ الزوجه

Bûra: Botanî dibêjin xizmî.

بوزورک: دبیژن وی بوچوکی یى فه‌هما وپه‌یاروک دبیت ئو بهر
بخوه دکهت مه‌زن دبیت
الراشد، الطفل النابه

Buzurk: Dibêjin wî biçwîk î yê fehma û peyarok
dibît û berbixwe mezin dibît.

بوزورک بون: فه‌راجه بون، مه‌زن بون، به‌ریخوه کرن
نمو الطفل ونباهته

Buzurkbûn: Feracebûn. mezinbûn. berbixwekirin.

بوزورک بوى: فه‌راجه بوى، مه‌زن بوى، به‌ریخوه کری
التکبر والنمو

Buzurkbûy: Feracebûy. mezinbûy. berbixwekirî.

بوزورک تر، بوزورکترین: فه‌راجه تر، مه‌زن تر، به‌ریخوه‌که‌ر تر
الاسرع نمو

Buzurktir: Buzurkrirîn. Feracetir. mezintir. berbixwekertir.

بوزورکى، بوزورکیاتی: فه‌راجه‌یى، مه‌زنى، به‌ریخوه کرنى
النمو المميز للطفل

Buzurkî = Buzurkîyatî: Feraceyî. mezinî. berbixwekirinî.

بوژوین: پاڅر، ته‌میز، پاک

الطاهر، التظیف، النقى، الناصع

Bujwîn: Paqij. temîz. pak.

بوژوین بون: پاڅر بون، ته‌میز بون، پاک بون

التطهر، التظیف

Bujwînbûn: Paqijbûn. temîzbûn. pakkûn.

بوژوین بوى: پاڅر بوى، ته‌میزبوى، پاک بوى

المطهر، المنظف

Bujwînbûy: Paqijbûy. temîzbûy. pakkûy.

بوژوین تر، بوژوین ترین: پاڅر تر، ته‌میز تر، پاک تر
الانظف، الاطهر، الانقى، الانصاح

Bujwîntir: Bujwîntirîn Paqijtîr. temîztîr. paktîr.

بوژوین کرن: پاڅر کرن، ته‌میز کرن، پاک کرن

التنظیف، التطهير، التنقيه

Bujwînkirin: Paqijkirin. temîzkirin. pakkirin.

- بوم کەرک:** توخمه کۆ بومیت بچوکه
الهامة، صنف من البوم
Bumkerrk: Tuxmekê bumêt biçwîke.
- بومبا:** قومبهره. چه کۆ بژکین و په قانێ یه
القبلة، القذیفه، المفرقع
Bumba: Qumbere. çekê bijikîn û peqanêye.
- بومبا ئافێژ، بومبا هافێژ:** ئەو بالهفرا بومبا دوه رینیت
قازقه القنابل، قاصفه
Bumba avêj: Bumba havêj. ew balefira bumba di werînît.
- بوهرژتن:** بشفتن. ههلهان. ههلهین. خاڤبون
الانحلال، الذوبان، الصهر، الانحلال، الانصهار
Buhijtin: Bişiftin. helhan. hilhilîn. xavbûn.
- بوهرژین:** بشقین. ههله بون
المحق، الصهر، الذوب، المرس
Buhijîn: Bişivîn. helbûn.
- بوهرژی:** بشقی. ههلهای. ههلهی
المالحق، المضمل، الذائب، المنحل
Buhijî: Bişivî. helay. hilhilî.
- بوهرژینا ئاخ:** خاف. سست بون. کومتل هویر بون و پیکداچون
المشاش
Buhijîna axê: Xav û sistbûn. kumtil hwîrbûn û pêkdaçûn.
- بویر:** یانی خواری کێلانی
ارض الفلاحه
Bwîr: Yanî xwarê kêlanê.
- بویسه، بوسه:** لبه رفه دان. ریک کرتن
الکمین
Bwîse: Bûse. libervedan. rêk girtin.
- بویک:** ئەو ژنا فه دگوهیزن بو زاقای
العروسه
Bwîk: Ew jina vediguhêzin bo zavay.
- بویک:** ژنا کوری
الکنه، زوجه الابن
Bwîk: Jina kurrî.
- بوکینوک:** کولیکه کا بهاری یه لناف زفیا په یدادبیت یاسوژو
که له ک نازکه
زهرة شقائق النعمان
Bukînok: Kulîlkeka biharîye linav zevya peyda di bît ya sor û gelek nazike.

بوکورت تر، بوکورت ترین: موکوم تر. ئازا تر
الاکز، الاصلب، الامتن، الاشد

- Bukurtir:** Mukurtirîn. mukumtir. azatir
- بوکورت کرن:** موکوم کرن. ئازا کرن
للمتمین، التشدید، التکزیز
Bukurkirin: Mukumkirin. azakirin.
- بوکورت کری:** موکوم کری. ئازا کری
المتمن، المشد
Bukurkirî: Mukumkirî. azakirî.
- بوکوری، بوکریاتی:** موکومی. ئازاهی. ئازایی
القوة، الصلابه، الشده، المتانه
Bukurî = Bukurîyatî: Mukumî. azahî. azayî.
- بولویل:** له فه نێ کون پف دکه نێ دهنگ وئاوازا ددهت. پیک
النای
Bulwîl: Levenê kun pif dikenê deng û awaz di-det. pîk.
- بولویل:** بویری. خمخوته. قالا. کون سن
الانبوب، الجف
Bulwîl: Borrî. ximxote. vala. kun sin.
- بولویلک:** له فه نه که پدئ بچوکی دکه ن تیدا دامیزاوی فه ریژیت
قه سریکی جهی لاندکا وی پیس و ته ر نه بن
مبلول الطفل فی المهد
Bulwîlk: Leveneke pidê biçwîkî diken têda da mîzawî verêjît qesrîkê cihê landika wî pîs û terr nebin.
- بولویل فان، بولویل بیژ:** که سێ پف دکه ت پیکا له فه نی
عازف النای
Bulwîlvan = Bulwîlbêj: Kesêpif diket pîka levenî.
- بولویل فانی، بولویل بیژی:** کارو شولێ پف کرنا بولویل یه
مهمه العازف للنای
Bulwîlvanî = Bulwîlbêjî: Kar û şolê pif kirina bulwîlêyê.
- بوم:** ته یرده که بشه فێ ده رده که فیت چافیت وی که له ک دتازنه
البوم، الصدى
Bum: Teyreke bişevê derdikevît çavêt wî gelek di tazene.

بوچک: کارا داری، ریزا داری، لینی داری، لولوزی داری
برمیل الخشب

Boçik: Kara darî. rêza darî. lînê darî. lolozê darî.

بوخ: کیله رهک

المخزن

Box: Kîlerek.

بوديله: گێژله، تره دین، هیز

مغفل، بلید، سفیه

Bodîle: Gêjele. tirredîn. hêr.

بودمک: گییاپه کی ژهرداره

عشب سام

Bodumk: Giyayekê jêhirdare.

بوی: یانی گییاپی قهله و لیک ئالهای

الجار، الزاخر

Borr: Yanî giyayê qelew û lêk alhaî.

بورى: هه لدان و زربونا گيا و شینکاتی یی

الجور، الزخور

Borrî: Heldan û zirbûna giya û şînkatiyê.

بور: ئه و جهی ئافا وى تهنگ لروپبارا بو دهرياز بون و قهپه رینا .

جهی قهپه رینی لروسارا

المخاضه، المعبر

Borr: Ew cihê ava wî teng li rwîbara bo der-
bazbûn û veperrîna li rosara.

بوي: پێچهکا نغین وراژیرکا یه

لفاف المفروشات

Borr: Pêçeka nivîn û rajêrkaye.

بور دین: ئه و مروقه یی دهق ودهق دناخیت ئو چو نه فگریت کونه

بیژیت، دهقه کی بی بهرسفک هه ی چو ددلی خوه دا نه هیلیت

Borrdirrîn: Ew mirove yê deq û deq di axivît û

çû nevegirît ku ne bêtît. devekê bê bersivk

hey çû didilê xwe da nehêlît.

بورى: بوته کانا سنی یه پف دکهن دا له شکه چي ببیت

البوق

Borrî: Boteka asinîye pifdikenê da leşke çirr
bibît.

بورى زان: که سنی پف دکته بورى

عازف البوق، خبیر الانابیب

Borrî zan: Kesê pifdiket borîyê.

بویک مار: توخمه کی مارکیت مه زنه. مار حولی کیتف لویله. وهکی
کومکومه یه

الحرزون، صنف من العضاء

Bwîk mar: Tuxmekê markêt mezine. mar hulî.

kêvlwîle. wekî kumkumayê.

بویکا بارانی: هه کو بارانا دا پاش ئونه هاتن بوچویک دی

هه لامه تهکی وهکی بویکا چیکهن وگێرن داکو باران بهی

Bwîka baranê: Heku barana da paş û nehatin

biçwîk dê helametekî wekî bwîka çêken û gê-

rin da ku baran bihên.

بویم: یانی طهیریت کوند

مقصود الذیل

Bwîm: Yanî teyrêr kund.

بو:

الی، ل

Bo.

بو: بیهن

الرائحه، العبق، الشذى، العطر

Bo: Bêhin.

بو:

اصبح، صار، کان، غذا

Bo:

بوت: تیرکا داری یاخولوله و کون بون. یاسمتن و قاله

القناه، الارذب، الجفه

Bot: Têrka darî ya xulole û kun ya simtin û vala.

بوتکا بانى: شورکا بانى. بارانى قه دریژیت

الزرافه، المیزاب، البریج، الناقه

Botka banî: şurrka banî baranê vedirêjît.

بوتکا نویسل: بولیکا ئیلا کفاشتنا فیتی شیلی تیدا دهیت

القرو، للمعصره

Botka wîslê: Bulîlka îla givaştina fêqî şêlî têda

dihêt.

بوته

لك، الیک، هاک

Bote.

بوچ، بوچی: ژبه ر، سهرا چ، ژچرا

لماذا، لم؟

Boçi? : Boçi. Jiber çi. sera çi. jiçira.

بور: رنگی گهر و جونه

الاجراج، الخصيف، الشمط، اللون

Boz: Reng gewr û cone.

بوسه: په رتوکا ئاويز وئامویري جوتي يه. هندک ژهه فجاری يه

القران، جزء من جهاز الحراثة

Bose: Pertûka awîz û amwîrê cotîye. hindek ji hevcarî.

بوسه: لېره فهدانا ريتكى. لېره دانا ريتكى

الكمين

Bose: Libervedana rêkê. li berdanana rêkê.

بوسى: نهو گرارا يان تشتي گه له کله وکوزري تام و بهنا سوتني

ژندهيت

الشيطن، نكهه الطعام المحترق

Bosî: Ew girar. yan tiştê gelek kelî û kuzirî tam û bihna sotinê jê di hêt.

بوس کرن: توت کرن. مرار کرن. هه رماندن. دوير ئيخستن. دانا

پاش

الطرد، النبذ، الابعاد

Boskirin: Tutkirin. mirarkirin. herimandin. dwîr êxistin. dana paş.

بوش: مروقيت گه له نه، رويباري مه زن هويړتي هنبز. زهحف. مشه.

گه له ک

الزحام، الفطحل، الكث، الغراف

Boş: Mirovê gelek. rwîbarê mezin. pwîrtê hin-biz. zehif. mişê. gelek.

بوشی، بوشاتی: گه له کی. مشه یی. زهحفی. قه ره بالغ

الازدحام، الكث، الفطحله

Boş = Boşatî: Gelek. mişeyî. zehfî. qere balix.

بوشیلان: نهو کونه یا ئافا بن ئاشی ژي دردکه فیت

منفذ ماء الرحي

Boşîlan: Ew kune ya ava bin aşî jê derdikevît.

بوشیاتى: گه له کییا هر تشتته کی

العسكر من كل شىء

Boşîyatî: Gelekîya her tiştêkî.

بوغه: نيړي زنيوه را. وهک گا. ونيړي و بهرانا

التيس، الفحل، الذکور

Boxe: Nêrê zinêwera. wek ga. nêrî û berana.

بور: پرچي قه لهو. سهري بيويرته وبوشه

الوحفه، الكثف لشعر الرأس

Borr: Pirçê qelew. serê bi pwîrte û boşe.

بورى: سهري پرچ قه لهوه

الوحف الكثيث لشعر الرأس الكثيف

Borî = Borryatî: Serê pirç qelew.

بورى: دل ليک زفرينه بي دل رابون وهکي ئيلنجي بيت بهيز

الخواع، الغثيان

Borî: Dil lêk zivîrîne. bê dil rabûn wekî êlincî yêt bihêz.

بورىک: دیرکه کا بوچویکه شتی مه نجلوکی دبه نه بيړي دا شيري

بدوشني

المكرص، القعبل، الكوه، المحله

Borrik: Dêrkeka biçwîke şitî mencilokê dibene bêrê da şîrî bi doşnê.

بورى: وهختي چوار بورى. دهمي رابورى

الماضي، الفائت، العابر

Borî: Wextê çûra borî. demê raborî.

بورين: دهرباز بون. تي پهرين

المرور، الفوت، العبور، المضاء

Borîn: Derbazbûn. têperîn.

بورجدار: دهرباز بون. تي پهرين

الموظف

Borcdar: Derbazbûn. têperîn.

بورج

الوظيفة

Boric:

بورين: دل بورين. ژخوه چون و دل گرتن هاي ژخوه نه بونه

الغيبويه، الاغماء، الذهول

Borîn: Dil borîn. ji xwe çûn. dilgirtin. hay ji xwe nebûne.

بورين: شير يان دهوي دهمي گهرم دكهن خراب دبیت

الفلوق

Borîn: Şîr yan dewê demê gerim diken xirab-dibît.

بوراندن: دهرباز کرن. دهرباس کرن

القضاء، الامرار

Borandin: Derbazkirin. derbaskirin.

B	ب	B	ب
	بوی: چیبوی، قهومی الصائر، الكائن	بوق بون: زې بونا گييا شنکاتی یه النفاء، الجور، الدور	
Bûy: Çêbûy. qewmî.		Boqbûn: Zirr bûna giya şinkatîye.	
	بوی: ژبه ر چ، سهر اچ، چرا لماذا، لم؟	بوق: ومک بیتژن ئەف گایه یی بوقه الولخ	
Bûy: Ji ber çi. sera çi çira.		Boq: Wek bêjin ev gaye yê boqe.	
	بوی: گه هشتی، باله ته بوی الناضج، الیانع	بوکه: دبیتژن مروفتی که له خ مه زن و بگیان القوی، الضخم، الجریء	
Bûy: Gehişti. baletébûy.		Boke: Di bijin mirovê kelex mezin û bigiyan .	
	بویاتی: گه هشتن، باله ته بون النضوج، الینع	بوکین: کولیکه کا سوره بهارا لناف چاندنی هه لده ت که له ک جان ونازکه	
Bûyatî: Gehiştin. baletébûn.		Bokîn: Kulîlkeka sore bihara li nav çandinê hel- det gelek can û nazike.	
	بویه، بوویاغ: رهنک الصبغ	بوکو: دودک، بوتا دبیتژن دودکی تان ژى خه لکی ئیریفانی المزمار	
Boye = Boyax: Reng.		Boko: Dudik. Bota di bêjin dudikê an jî xelkê Êrîvanê.	
	بوياغچی، رهنک که ر. صباخ، ملون	بول بول: دهنگی مروفا ژدویرفه الصحل، الهمهمه، للوحده الصوتیه	
Boyaxçî: Reng ker.		Bolbol: Dengê mirova ji dwîrve.	
	بوياخانه، جهی رهنک کرنی. مصبة	بول بولی: دهنگی ستویرو قه له و الاصحل	
Boyaxane: Cihê reng kirinê.		Bolbolî: Dengê stwîr û qelew.	
		بول بول: دهنگی قوي قورا حیشترو دهوارا الرغاء للحيوان، الجرجره للجمل	
		Bolol: Dengê qorr qorr hêştir û dewara.	
		بول بول: دهنگی زنیوه ری نیترو وگو هنیلی القبقب للفحل	
		Bolol: Dengê zinêwerê nêr û guhnêlê.	
		بون: چیبون، قهومین الصیروره، الکینونه، الحدوث	
		Bûn: Çêbûn. qewmîn.	
		بون: زان الولاده للطفل	
		Bûn: Zan.	

پاته: یانی کنجری، پرتهکا پهروکی
الخرقه، الهبه

Pate: Yanî kircirr, Pirteka perokî.

پاته کرن: یانی کون پنی کرن و دورین
اللام، الرتق، الرفاء، الرقع، الفزع

Patekirin: Ynî kun pinîkirin û dirûn.

پانه بون: یانی کونا جلکی هاته دورین و پنی کرن
الترقع

Patebon: Yanî kuna cilkî hate dirûn û pinîkirin.

پاتن: یانی نان یه حتن
الخبازه، التخبیز

Patin: Yanî pan pehtin.

پاتک: لایئ ستویه یئ نک پشنتی، پشنتا ستوی
القدال، القفاء، القفا

Patik: Layê stûye yê nik piştê, Pišta stûy.

پاتک دان: یانی پشت دان، بهر ژئ وهگیران
الصدوف الصعر، الاشاحه الصدود

Patikdan: Yanî piştan, Ber jê wergêran.

پاتوره: یانی شوینا قوتانی، سیفوکا بلند بوی ل لهشی ژ بهر
هنگافتن ویتلادانی

الفرزدق، الحبط، اثر السیاط

Parore: Yanî şûna qwtane, Sîvoka bilind bûy li
leşî ji ber hingatin û pêladanê.

پاتوره: وهکی بیژئی، پاتوریټ بهفری بیټ دهین، کریسکیت بهفری
بیټ مهزن

الخشف، الثلج

Patore: Wekî bêjî, Patorên brfrê yên dihî,
Kirîskên befrî yên mezin.

پاتوره: نانئ نهباش ئو وهرهای تهنویرئ، بهرمایک
الکع، للخبز، السؤره

Patore: Nanê nebaş û werhay tenûrê, Bermayik.

پاتو خومر: دبټن مرووئی کټم وفهلیته، بی روی
المرتزق

Patoxwer: Dibên mirovê kê m û felîte, Bê rûmet.

پاتی برینی: ئه وکنجری و سرنئ دبرینی دتالین
الضما

Patêbirînê: Ewkincirê û sirnê dibirînê.

پ

P

پا: مهعنا چهند دده، وهکی، پا تشتهکئ جانہ ئهقه
بال، للتعجب او الاستغراب

Pa: Mana çand dide, wekî, Paşitşekê cane eve.

پا: یانی چ؟ یانی وهکی، پا ما هوسا نینه؟
ما، ماذا

Pa: Yan çu? Yanî wekî, Pa ma hosa nîne?

پا: بهری ئاخفتنئ دهیت گوتزوهک، پا دئ رابم چم،
اذان، والاستفهام

Pa: Berî axiftinê dihêt gotizwek, Pa dê rabim
çim.

پاپا: مهزنئ دینئ کاپولیکایه
البابا

Papa: Mezinê dînê kapolîkaye.

پاپاتی: مهزنا تییا فهلیت کاسولیکه
البابویه

Papatî: Mezin tiya felên kasolîke.

پاپور: یانی گهمی
السفینه، الباخره

Papor: Yanî gemî.

پاره فروشی: کار وشولئ پاره گوهرینئ یه
الصیرفه

Parefiroş: Kar û şolê pare guhurînêye.

پارین: پاوان، خوه دانا پاش ژزیانئ، زییان دویرکرن ژ تشتی
الحمیه، الحفظ، الصون، العصمه

Parêz: Pawan, Xwe dana paş jizyanê, Zyan dûrkinin ji tiştî.

پارازتن: پاوان کرن، خرابی دویرکرن ژ تشتی
المحافظه، العصمه، الصیانه، الوقایه

Paraztin: Pawan kirin, Xirabî dûrkinin ji tiştî.

پارازتن: پاوان کرن، خرابی دویرکرن ژ خرابیئ دویر ئیخستی
المحفوظ، المصون، المعصوم

Paraztî: Pawankirin, Xirabî dûrkinin ji xirabiyê dûr êxistî.

پارین گیر: کهسئ بیپارازتنا پاوانئ رادبیت
المحافظ، المحامی، الاصم

Parêzgêrr: Kesê biparastina pawanî radibît.

پارین فان: بهرهفانئ زییان وخرابییا
المحامی، المحافظ

Parêzvan: Berevanê zyan û xirabya.

پارین که: جهئ خوهیا رزانتئ چهپهړئ خوهلئ بیپار یزیت
المحافظه، الموئل، الملجأ، الملاذ، الحمی

Parêzgi: Cihê xuya rizatinê, Çeperê xwe lê bi parêzît.

پارازتن: ماهین راگرتنا لیه، دا بهر بگرن و بزین، دئ بیژن مه
ماهینا پارازتی، یانی یابهستی داکه رخوه بهافین سهر بیهرن
وگوهرنلئ بکهن

عملیه تلقیح الفرس من الحمار

Paraztin: Mahîn ragirtina li ber, Da ber bigirin û bizên, Dê bêjin me mahîna paraztî, Yanî ya bestî de ker xwe bihavên ser û guhnêlê bikin.

پارچه: کهر، جوین، پرت هندهک ژ تشتی
القطعه، القسم، الارب

Parçe: Ker, Cun, Pirt, Bidek ji tiştî.

پارزنین: سهفاندن، تشتی زوهن لپاتهکی بکهن داقرش وکلش
نهچن خاری خوری نهوتشتی زوهن بمینیت
التصفیه للسوائل، الترشیح

Parzinîn: Sefandin, tiştî rahin lipatekî bink da-qirş û gilêş necin xwarê, Xurrî ewtiştê ruhîn bimînît.

پاتو= پات: بهرمايکئ نان، وزادی یه، بهرمايکئ زادی وخنرئ
النفايات، فضلات الطعام

Pato= Pat: Mermayikê nan û zadiye, Mermayikê zadî û xamê.

پاچه: سهرو پتکیت پهزی یت لیتای
الکراع

Paçe: Ser û pêkên pezi yên lênay.

پاخر: سفر

النحاس، المس، البرونز

Paxirr: Sifir.

پاخل: بهرئکابن کهفشی، خولولاهیا جلکئ لسه پراسیا
العب، الوفاض، الجعبه

Paxil: Berîkabin kefî, Xulolahiya cilkê li ser pi-rasiya.

پارت: یانی پرت، کهر، جوین

الحزب، القسم، والجزء

Part: Yanî pirt, Ker, Cûn.

پاره: دهزکهه، دهست کهه، مالی هشک
النقود

Pare: Dezgeh, Desgeh, Malê hişik.

پارچه: کهر، پرت، هندهک ژ تشتی، جوین

القسم، الجزء، القطعه، الارب

Parçe: Ker, Pirt, Hindek ji tiştî cûn.

پارچه پارچه: پرت پرت، کهرکهه، جوین چوین
التقسيم، التقطيع

Parçeparçe: Pirt pirt, Ker ker, Cûn cûn.

پار، پارئ: یانی دهف جوینهک، تژی دهفی زاد
اللقمه، القطعه، الجزء

Par= Parî: Yanî dev cûnek, Tijî devî zad.

پار: سالا چوی، سالا رابوری

العام المنصرم، العام الماضي

Par: Sala çûy, Sala raborî.

پاره فروش: کهسئ پارا لئیک دگوهریت ههر توخمهکی ددهت بیئ
دنی

الصراف

Parefiroş: Kesê para lêk diguhurît her toxmekî di det biyê dinî.

پازده: هژمارهکه: سێ پینچ، ده‌هو پینچ
خمسه عشر

Pazde: Hijmareke, Sê pêncin, Dehû pênc.

پاس: ده‌ستویرنامه، ناماده ستویردانێ
الوثیقه، الاجازه، الشهاده، الاذن

Pas: Destûrname, Namadestûdanê.

پاس دان: ده‌ستویر دان
التأجير، منح الشهاده

Pasdan: Destûrdan.

پاس کرن: ده‌ستویر کرن، ده‌ستویردان

paskirin: Destûrkirin, Destûrdan.

پاس گهر: ده‌ستویرا گهرهانی ژ جههکی بو جههکی دی
جواز السفر، وثیقه لادن

Pasger: Stûra gerhanê ji cihekê be cihekê dî.

پاس بون: ده‌ستویر بون
التجوز

Pasbon: Destûrbûn.

پاش ئیخستن: هه‌زقاندن، گه‌روکرن، دوه‌ر کرن، فه‌هیلان
التأجيل، التأخير، لاشاقه

Paşêistin: Heziqandin, Gîrokirin, Dûrkin, Ve-
hêlan.

پاش ئیخستی: فه‌هیلایی، هه‌زقاندی، گه‌روکری
المؤجل، المؤخر، المشیق

Paşexistî: Vêhelay, Heziqandî, Gîrokirî.

پاشا: میر، ئاغا، سه‌روکی میریی
السلطان، الملك، الأمير

Paşa: Mîr, Axa, Serokê mîryê.

پاش باب: بجوکی پستی مرنا بابی دزیت
المولود بعد وفات والده

Paşbad: Bişûkê piştî mirina babê dizêt.

پاش بهر: سه‌ر تویرهه، به‌ری دویی یتى داروباری، به‌ری پاشی
الناتج الثانى من الفاکهه

Paşber: Ser tûrhe, Berê dwê yê darûbarî, Berê
paşî.

پاش به‌ند: فه‌گه‌روکاشعر و هوزانی، فه‌گه‌ریک
الماتزاد، الدور، ترجیع بند للشعر

Paşbend: Vegêroka şî re û hozaê, Vegêrik.

پارزنی: تشتی هاتی سه‌فاندن وفاقارتن، قافارتی
المصفی، المرشح، المترسب

Parzûn: Tiştê hatî sefandin û vavartin, Vavartî.

پاریز دار: که‌سی خوه ژ زیانی فه‌دهت ویده‌ت پاش
العفیف، المتقی، المحتفظ

Parêzdar: Kesêxwe ji zyanê vedet û bidet paš.

پارسه‌نگ: به‌ری هافتنی یه: به‌ره‌کی گرانه رادها فیزن کانی کی
پتر دی هافیت، یاریه‌که
الصابره، قرص، الصابوره

Parseng: Berê havêtinê ye, Berekê girane radiha
vêjin kanê kî pitir dê havêt, Yaryek.

پارسه‌نگانی: یاریابه‌ر هافیتنی، هه‌فرکانا به‌ر دوه‌ر هافیتنی
لعبه الصابوتره، مسابقه رمی الثقل

Parsenganê: Yarya ber havêtinê, Hevrîkana ber
dur havêtinê.

پاری خومش: یانی خارنا خومش
الهنا، اللقمه اللدید

Parêxweş: Yanî xarna xweş.

پاره دان: ده‌ست گاه دان، مالی هشک دانا شولی
التمویل

ParParedan: Dest gah dan. Malê hişik, Dana
şolî.

پاریز: که‌سی هنده‌ک توخمیت خارنی نه‌خوت ژ به‌ر نه‌ساخیی خوه
دانا پاش هنده‌ک خارنا
الحمیه

Parêz: Kesê hidek toxemên xarnê nexot ji ber ne
saxyê xwe dana paš ji hidek xarna.

پاریز کار: چه‌پر، دیرگه‌ه، که‌ل، جهی خوه پارازتن ئاسی کرنی
الحامیه، الحافظه، البرج

Parêgar: Çeper, Dîrgeh, Kel, Cihê xwe parastin
û asê kirinê.

پارزئوک: ئه‌و تشتیه‌یی تشتی روه‌ن لی دکه‌ن دا‌قا فریت ویا‌فر بیت
ژقرشوگلی‌شا

المصفاه، الامیو، المرشح

Parzinok: Ew tiştê ruhî lê dîkin da vavêrît û pa-
qij bibît ji qirê û gilêşa.

پاش در: بئی بهخت، بئی نان و خوئی، دل خراب، دل رهش
اللئیم، الغدار، الخائن، الغاش

Paşdirr: Be bext, Bê nan û xwê, Dil xirab, Dil reş.

پاشدر: سهیئ مروف گر، سهیئ بئی دهنگ و مرهوین ژ پشتفه خوه
دمروئی وهردهکت
الکلب العقور

Paşdirr: Seyê mirov gir, Seyê bê dang û mirewîn
ji piştve xwe dimirovî werdikit.

پاش در: دل رهشی، دل خرابی، بئی بهختی، پیلان، خاپاندن
اللؤم، الغدر، الغش، الخيانة العقور
aşdirrî: Dil reşî, Dil xirabî, Bê bextî, Pîlan, Xa-
pandin.

پاشداکیش: نهبستهه، نهدل موکوم، ترسای، نهویرای، بئی ژفان،
پاش وپیش، بئی باوهر
المتوجس، المتردد غیر الواثق

Paşdakêş: Nebistreh, Nedilmokom, Tîrsay, Ne-
wêray, Bê jivan, Paş û pêş, Bê bawer.

پاش داکیشی: نهبستههی، بئی باوهری، باوهرنهکرن
التوجس، الخشیه، عدم الوثوق

Paşdakêşî: Nebistehî, Bê bawerî, Bawernekirin.

پاش روز، پاشهروز: دهمی نههاتی، روزا دویماهیکی کافا نهبوی
المستقبل، العاقبه

Paşrooj= Paşerroj: Paşeroj, De mê nehatî, Roja
dûmahêyê gava nebû.

پاشفه برن: دابهزتن، بئی خویرین، دقون سهرفهکرن، نهخوهرش
ثاخافتن دل هیلان، دل شکاندن
الوبخ، النهی، الزجر، التنديد

Paşvebirin: Daberzitin, Bê xurrîn, Diqon ser
vekirin, Nexoş axaftin, Dil hêlan, Dil şkandin.

پاشفه برن: پاشفه راکیشان، زفراندن، قون قون برن
الاسترجاع، الارجاع

Paşvebirin: Paşve rakêşan, Zivrandin, Qonqon
birin.

پاشفه بری: لی خووری، دابهرزقی، دل شکاندی، دقون سهرفهکری
المندد، المزجور، المسترجع

Paşvebirî: Lê xurrî, Daberziqî, Dil şikandî, Dion
sêvekirî.

پاش پشک: وهکی پشکا شینکاتی پویچ بو ژ بهر سسری نان
چهراندنی، نو پشک دان فه دبیتنی پاش پشک
النميص، البرعم الثانوی

Paşpşik: Wekî pişka şînkatî, Pûç jiber sirrê an,
Çerandinê, Ê pişikdan ve dibênê paş pişk.

پاش و پیش: کهسی لسهر شولای خوهریک دل نهکته بئی لهقلهقوک
بیت لسهر شولی
التردد، الوسوسة

Paşupêş: Kesê li ser şolê xwe êk dil neket yê
leqleqok bît, Li ser şolî.

پاش بیس: مروئی حیز و دمان بیس و چاف لدهر
العاھر، الداعر، الفاجر، البغی

Paşpîs: Mirovê hîz û diman pîs û çav li der.

پاش پهحنی: پشتاپا نبیا پیتی
اخصم القدم، عقب القدم

Paşpehnî: Pišta panya pêyî.

پاشتر: ههزقی تر، فهمهس تر، گیرو تر، دهرنگ تر
الاخلف، الاعوق

Paştir: Heziqî tir, Vemestir, Gîrûtir, Direngtir.

پاشداچون: دبیتژن تشتی تهباي، نو دبیتژن لهشکهری زفریقه
تهپسین دکهلداچون
الهزم، الدعس، النسحاب، العوده

Paşdaçon: Dibêjin tiştê tebay û dibêjin leşkerê
zivrîve, Tepisîn, Dikeldaçon.

پاشداچوی: لهشکهری زفری پاشفه، تشتی تهپسی و تهپای و
کهلداچوی
الهازم، الداعس، النسحب، المنکفأ

Paşdaçoy: Leşerê zivrî pasve, Tiştê tepisî û te-
pay û keldaçoy.

پاشداهاتن: لهشکهر فهزفرین، نزم داجون پشتفههاتن، داهاتن
نزم بون
الاتخفاض، النزول، الهبوط

Paşdahatin: Leşker ve zivrîn, Nizim da çon, Pişt
ve hatin, Dahatin Nizim bûn.

پاشدا هاتی: تشتی نزم بوی و تهپای، داهاتی
النازل، الهابط، المنخفض

Paşdahatî: Tiştê nizm û tepay, Dahatî.

پاش کهتن: فهمان، گیروبو، هزقین، ویتفه چون
التخلف، التأخر، الغب، التأخیر

Paşketin: Veman, Gîrobûn, Heziqîn, Wêveçon.

پاشکهتی: فهمای، گیروبو، هزقی، ویتفه چوی
التخلف، المتأخر

Paşketî: Vemay, Gîrobûy, Heziqî, Wêveçoy.

پاش کهف: تژی بن ملی کیدا یان تشتهکی دی، تژی لهپی مروقی،
کیدا وتشتی وهک وی
حزمه العشب، ملئ الکف

Paşkef: Tijî bin milî gya yan tiştêkê dî, Tijî lepê
mirovî giya û tiştê wek wî.

پاش کیلی: هه‌لنگفتنا نه‌ساخی، نه‌ساخی زفرین، ریژییا پاش
وهخت ده‌می لوختی خوه نه‌بیت
النکسه للمرض والموسم، الانتکاسه

Paşkêlî: Helingivtina nesaxyê, Nesaxî zivîrî, Rêj-
ya paş wexit demê liwextê xwe nebît.

پاش کیلی: ته‌خلیته‌کی دوریار، توخمه‌کی دورینی یه
الغبر السند للخیاطه

Paşkêlî: Teklîtekê duryarêye, Toxmek dirûnê
ne.

پاش گوهه‌ما فیتن: بویته پی نه‌کرن و پاتک دان
اللامبا لا، الهمال، التدابر

Paşguhvehavêtin: Pûte pê nekirin û patîk dan.

پاش گر: شوین وار، جهگر، پیتشه‌جه، شوین گر
الخلیفه، الوراثة، النائب، النصیر، الظهیر، اللاحق النحوی

Paşgir: Şûn war, Cihgir, Pêşve cih, Şûngir.

پاش گری: شوین واری، جهگر، پیتشه‌بی شوین گری
الخلافه، الوراثة، البیابه، النصر

Paşgirî: Şûn warî, Cihgir, Pêşveyî, Şûngirî.

پاشیل: دویماهی، خلاسی، پاشیاخان
المؤخره، اقصى فجوه الدار

Paşêl: Dûmahî, Xilasî, Paşya xanî.

پاش مه‌ن: شوین هیل، دویف هیل، پاش هیل، فلوکلور
الترکه، المیراث، الارث، التراث

Paşmend: Şûnahêl, Dûvhêl, Paşhêl, Fulkulur.

پاش مه‌ندی: شوینا هیلانی، تشتی لدویف مای، پاش هیلی
الموروث، الترکه، المخلفات

Paşmendî: Şûna hêlanî, Tiştê li dûv mayî, Paş
hêlî.

پاشفه چون: لیفته‌بون، سنگه‌پی بون، خوه‌فه‌گرتن، چریه‌گرتن،
عیبره‌ت گرتن پیتفه چون، قون وقون هاتن
الانزراق، النکول، النکص، الاحجام، العبره، الاتعاض،
الانکفاء، التقهقر

Paşveçon: Lêve bûn, Sînye pêbûn, Xwevegirtin,
Çirpegirtir, Îbretgirtin, Pêveçon, Qon û qon
hatin.

پاشفه چوی: لیفته بوی، سنگه‌پی بوی، خوه‌فه‌گرتی، پیتفه‌چوی
المتقهقر، المنکفلی، المتعظ

Paşveçoy: Lêve bûy, Sînye pêbûy, Xwevegirtî,
Pêveçoy.

پاشفه هاتن: پشت و پشت چون، پاشداچون، فه‌گه‌ره‌ان، فه‌زفرین
الانکفاء، التقهقر، النکوص، الرجوع، الانسحاب

Paşvehatin: Pişt û pişt çon, Paşa çon, Veyerhan
vezivîrîn.

پاشفه هاتی: پاشداچوی، فه‌گه‌ره‌ای، فه‌زفری، لیفته‌بوی، پشت
و پشت چوی
المنکفی، الناکص، المقهقر

Paşvehatî: Paşda çûy, Vegerhay, Vezivîrî, Lê-
vebûy, Pişt û pişt çûy.

پاشفه مان: فه‌مان، مای بریتفه، گیروبو، هزقین، پاش کهتن
التخلف، التأخر، المتخلف

Paşveman: Veman, May birêve, Girobûy, He-
ziqîn, Paşketin.

پاشفه مای: فه‌مای، مای بریتفه، گیروبو، هزقی، پاش کهتی
المعوق، المتأخر، المتخلف

Paşvemay: Vemay, May birêve, Girobûy, He-
ziqî, Paşketî.

پاشفه زفرین: فه‌گه‌ره‌ان، پشتفه چون، پاشداچون، فه‌زفرین
العوذه، الرجوع، القهقری

Paşvezivîrîn: Vegerhan, Pişveçon, Paşda çon, Ve-
zivîrîn.

پاشفه زفری: فه‌گه‌ره‌ای، پشتفه چوی، پاشداچوی
العائد، المنکفی، الناکص

Paşvezivîrîn: Vegerhay, Pişveçoy, Paşda çoy.

پاشفه نیران: دویمه‌یک نیران، پاش سه‌حکرن، کویر هزکرن
التدبیر، النظر الى العاقب

Paşvenêrran: Dûmahîk nêran, Paş sehkirin, Kûr
hizirkirin.

پاش مل: کهرکه روک، که لکه لانک، ههستی پشته ملی، تژی بن کەفشی تشتی هه لگرتنی وهک سقاله کاکییای بین کەفشی هه لگرن المنکب، الحزمه یۆخذ تحت الابط

Paşmil: Kerkerok, Kelkelank, Hestyê pişmilû tihî bin keşî, Tiştê helgirtinê, Wek sivaleka giyay bibin keşî helgin.

پاش میر: شوین میر، جهگرتی میری، پیشفه یی میری، شوین گرتی سه روکی وکیل الامیر، نایبه

Paşmîr: Şûn mîr, Cihgirê mîrî, Pêşve yê mîrî, Şûn girê serokî.

پاش مێر: پشت گر، هاریکار، کهسیت مروفی النصیر، الظهیر، الموارز

Paşmêr: Pişt gir, Harîkar, Kesên mirovî.

پاش هیل: دویف هیل، شوین هیل، تشتی لدویف مروفی مای المخلف، المترکه، الوارث

Paşhêl: Dûv hêl, Şûn hêl, Tiştê li dûv mirovî may.

پاش هیل: شوین هیل، لدویف هیلای، دوو پفراما التره، الارث، المیراث، التراث

Paşhêlî: Şûn hêl, Li dûv hêlay, Dûvrîra.

پاشی: دویماهی، پشتی، ژنه و یقه المؤخر، بعد، ثم

Paşî: Dûmahî, Piştî, Ji nihe wêve.

پاشیف: خارنا بهرئ سپیدی ب وروژی گرتنی السحور

Paşîv: Xarna berê spêdê bo rojî girtinê.

پاک: باش، چاک، قهنج، پاقر، تهميز جيد، کامل، صالح، نقی

Pak: Baş, Çak, Qenc, Paqij, Temîz.

پاکبون: باشبون، چاکبون، قهنج بون، پاقر بون، تهميز بون التحسن، التكامل، التنقيه

Pakbon: Başbûn, Çakbûn, Qencbûn, Paqijbûn, Temîzbûn.

پاکبوی: باش بوی، چاک بوی، قهنج بوی، پاقر بوی، تهميز بوی المحسن، المتکامل، المکمل

Pakboy: Başbûy, Çakbûy, Qencbûy, Paqijbûy, Temîzbûy.

پاکتر، پاکترین: چاک تر، قهنج تر، باش تر، پاقر تر، تهميز تر الانظف، الاحسن، الافضل، الاخود

Paktir: Baştirîn, Çaktir, Qencir, Paqtir, Paqijtir, Temîztir.

پاککرن: باشکرن، قهنج کرن، چاک کرن، پاقر کرن، تهميز کرن التکميل، التحسين، التنظيف

Pakkirin: Başkirin, Qenkirin, Çakkirin, Temîz.kirin

پاک کری: باش کری، چاک کری، قهنج کری، پاقر کری، تهميز کری الکمل، المحسن، المنظف، المفضل

Pakkirî: Başkirî, Çakkirî, Qenkirî, Qaqijkirî, Temîz.kirî.

پاکي، پاکياتی: باشی، باشياتی، قهنج، قهنجياتی، چاکي، چاکياتی، پاقری، پاقرياتی، تهميزی، تهميزياتی الفضل، الحاجه، التکامل، المنه، الجمال، الاستغناء

Pakî= Pakyatî: Başî, Başyatî, Qenc, Qencyatî, Çakî, Çakyatî, Paqijî, Paqiyatî, Temîzî, Temîyatî.

پاقر: پاک، قوری، بژارتی، تهميز، پک الطاهر، النظيف، النقي، الصافي

Paqij: Pak, Qorrî, Bijartî, Temîz.

پاقر بون: پاک بون، تهميز بون، بژارتن، خوری بون التطهر، التنقيه

Paqijbon: Pakbûn, Temîzbûn, Bijartin, Xurrîbûn.

پاقر بوی: پاک بوی، تهميز بوی، بژارتی، خوری بوی المنظف، المطهر، المنقي

Paqijboy: Pakbûy, Temîzbûy, Bijartî, Xurrîbûy.

پاقر تر، پاقرترین: پاک تر، تهميز تر، بژارتی تر، خوری تر الاطهر، الانظف، الاصفی، الانقي

Paqijtir= Paqijtirîn: Paktir, Temîztir, Bijartîtir, Xurrîtir.

پاقر کرن: پاک کرن، تهميز کرن، بژارتن، خوری کرن التنظيف، التطهير، التنقيه

Paqijkirin: Pakkirin, Temîzkirin, Bijartin, Xurrîkirin.

پاقری: پاک کری، تهميز کری، بژارتی، خوری کری المنظف، المنقي، المطهر، المصفي

qijîkirî: Pakkirî, Temîzkirî, Bijartî, Xurrîkirî.

پاقری، پاقریاتی: پاک، تهميزی، بژارتی، خورياتی، پاکياتی، تهميزياتی، بهارهیی، بژارهياتی

qijî= Paqijyatî: Pak, Temîzî, Bijartî, Xurryatî, Pakyatî, Bijareyatî.

پاوانی، پاوانیاتی: پارازتنی، پارازتنیاتی
الحمايه، الصبانه، الحرمة

pawanî= Pawanyatî: Paraztinî, Paraztinyatî

پاویز: دهمه‌کێ سالی، سێ مه‌یت نافه‌را هافین وزفستانی
الخریف

Pawîz: Demekê salête, Sê mihên navbera havê û zivistanê.

پاویز خوێر: کوزیت زفستانی، جه‌ی پاویزی په‌زی دهن جه‌یت
گه‌رمیان وتیر پویش وپه‌له‌خ

المشتی مسرح الغنم فی الجروم

Pawîzxxwêr: Kwzên zivistanê cihê pawîzê dibin
cihên germian û têr pûş û pelex,

پاویزوک: سترانه‌کا کوردی یه دهمی پاویزی دبێژن ژ گوتن چیکرنا
حه‌مه‌ کوری یه.

غناء شعبي فی وصف الخریف

pawîzok: Stiraneka kurdîye demê pawîzêdi bê-
jin ji gotina çêkirna heme kurî ye.

پاویزی: دبێژن ده‌خل و دان فیتی یی دره‌نگ گه‌ پاویزی

خریفی، الخریف من الزروع

Pawîzî: Dibêjin dex û dan fêqiyê direng geh

pawîzî.

پای: جیهان، بیف، دنیا

العالم

pay: Cîhan, Bîv, Dunya.

پای: میری، پاشاتی

الملك، السلطان، الحكم

Pay: Mîrî, Paşatî.

پای ته‌خت: باره‌گاهێ، پاشاتی، بن گوکا میریی

العاصمه، مقر السلطه، مركز الخلا، الخلافة

Paytext: Baregahê, Paştîyê, Bin goka mîrîyê.

پای دوست: بێهن قه‌دان، کاره‌یلان، بێهن قه‌کرن، بێ شولی

العطلة، الاستراحة، الراحة

Paydost: Bêhin vedan, Karhêlan, Bêhin vekirin,
Bêşolî.

پایین: پاویز، دهمی سالی، سێ مه‌یت نافه‌را هافین وزفستانا

الخریف

Payîz: Pawîz, Demê salê, Sê mihên navbera
havîn û zivistana.

پانجار: گلوگیبایی خارنئ سهره، شینکاتییا خارنئ، گییاییت
خارنئ وه‌ک که‌نگر وریقای وپه‌نی هند

الزهروات، المخضرات

Pancarr: Gilûgiyayê xarnê sebre, Şînkatya xar-
nê, Giyayên xarnê wek kengir û rêvay û benî
hind.

پالگه‌: بالینک، پال، پشت گر

المسند، المتكأ، السند

Palgih : Balînk, Pal, Îştgir.

پال پشت: پشت گر، پشت گیر، هاریکار

الظهیر، النصیر

Palpişt: Piştgir, Piştgîr, Harîkar.

پالدار: پشت گیر، هاریکار، تشتی پالدای، راهافێژک

الدافع، العاطف، الساند

Paldar: Piştgir, Harîkar, Tiştî palday, Rahavêjik.

پالدای: راهافیتی، پشت گرتی، ته‌نه‌ف قه‌دای

المدفوع، المسنود، المنسوب

Paldarî: Rahavêtî, Piştgirtî, Tenef veday.

پالک: بالیفکا مروف پالده‌ت تشته‌کی، به‌ره‌که دده‌ن بن له‌زه‌ی بو

وه‌رگێرانا به‌ریت خوهرستی وه‌زن

المسند اليه

Palek: Balîfka mirov paldet tişte, Berekdiden

bin lihazey bo wergêra berêt xweristî û me-

zin.

پاوان: پارازتی

الحمى، الحرم

Pawan: Paraztî.

پاوان بون: پارازتی، پارازتی بوی

التحامی

Pawanbon: Paraztî, Paraztî bûy.

پاوان بوی: پارازتی بوی

الحمى

Pawanboy: Paraztî bûy.

پاوانتر، پاوانترین: پارازتی تر

الاحمى، الاحرم، الاصون

Pawantir: Pawantirî, Paraztîtir.

پاوان کرن: پارازتی، پارازتی کرن

الاحرام، الاحماء

Pawankirin: Paraztî, Paraztî.

پهترمه کڼ: چاندنا زختی دارهکی لقورمی دارهکادی
التطعيم

Petirmekirin: Çandina zixtê darekê li qurmê darekadî.

پهترمه کړی: نهو قورمی دارى بى زختهک لى هاتى چاندن
المطعم

Petirmekirî: Ew qyrmê darê yê zixtek lê hatî çandin.

پهتشين: دناڤکدا چون، وهک فیتقى يهکتى ته پروهک سیښى بگفتن
ههتا دکهدا دچیت

القطس، الفطح، الفضج، الهدع

Petişîn: Dinavkda çon, Wek fêqîyekê terr wek sêvê bi givêşin heta di kelda diçêt.

پهتشاندن: دناڤک دابرن

الاقتضاخ، الاهداع

Patişandin: Dinavêkda birin.

پهتشى: فیتقى بى دناڤکدا چوى

الافطس، الفطیح، الهادع، الفضیخ

Petişî: Fêqiyê dinavêka çûy.

پهتيلک: قهیتانا دهزى بکهن دکونکا چرای را بوروناهى

الذباله، الفتيل

Petlk: Qeytana dezî biken di kunka rabo rona-hiyê.

پهتويره: يانى گولوله وهک نه زمانى وى پهتويره نو دبیزن نانئى
وهراى تهنويرى

التلشتم، الکسع، الخبز الردى

Patwîre: Yanî gulole wek ezmanê wî petûre û dibêjin nanê werhay tenûre.

پهچ: نهو کسه بى لامکا وى يا زيرى پيشفه هاتى

الاسلغ، الاکزم

Peç: Ew kese yê lamka wî ya jerî pêşve hatî.

پهچى، پهچياتى: لامک زيرى پيشفه هاتن

السلوغ، الکزم

Peçî= Peçîyatî: Lamik jêrî pêşve hatina.

پهچنين: پيدا دان و نخافتنا تشتى يه، نخامتن لسهردا دان، پوشاندن، کرنا سهرک

الدثر، الغمل للثمر لينضج الوضم، للشجر والاعصان

Peçînîn: Pêda dan û nixaftin liser da dan, Poşandin kirina serik.

پای تون: گهمى، پاپور
الباجره، السفينه، المركبه

Payton: gemê, Papor.

پهپ: ناخفتنا دکهل بجویکايه، يانى نان، نو دیسایانى پى
الرجل، الخبز

Pep: Axiftina digel bişûkaye, Yan nam, Dîsan yanî pê.

پهپو: ناخفتنا دکهل بجویکايه، يانى خلاص نهما
النفاذ، الخلاص

Pepo: Axiftina digel bişûkaye yan xilas nema.

پهپوک، پهپویک: تهخلیتهکتى تهیرانه، دیسا بى کسهى دبیزنى بو
پهپوک و بهلنگاز بى خودان

الهامة، حلیر، الانفراذ

Papok= Pepûk: Texilîtekê teyrane, Disa bê kesî di bêjnê pepok û belingaz bê xudan.

پهتخين: رهنګ کهتن و زهريونه ژبهړ نهساخيى

الشحوب، اصفرار، الوجه من سقم

Tixîn: reng ketin û zer bûne jiber nesaxyê.

پهتخى: زڼير، رهنګ کهتى ژبهړ نهساخ بون ونههاتنى

الشاحب، المصفر الوجه

Petixî: Zinêr, Rengketî ji ber nesaxbûn û nehati-nê.

پهترمه، پهترومه: زختهکى ژ دارهکا فیتقى باش لقورمی دارهکافیتقى

خراب دن دانهو دارا فیتقى ببیت دارهکا باش

التطعيم للشجره بالقلم

Petirme= Petrome: Zixtekî ji dareka fêqîyê baş liqurmê dareka fêqîyê xirap din daew dara fêqî bibît dareka baş.

پهترمه بون: نهو لیدا نازختى لقورمی دارهکی کهلاشتى وزخت لى
چاندی

التطعم

Petirmebon: Ew lêda nazxitî li qurmê darekê kelaştî û zixt lê çandî.

پهترمه بوى: دارا هاتى پهترمه کرن

المطعم

Petirmeboy: Dema hatî petirme kirin.

پهچالک: تاکیت خلاسیی یتن هویر و بجویک، تاکیت گوپی، چهقیت بجویک، ههژکیت بجویک، چهقل کیت بجویک
الغصان الرقیقه فی منتهی الغصن

Paçalk= Peçalk: Takên xilasîyê yê hûr û biçûk, Takên gopê, Çeqên biçûk, Hejkên biçûk, Çeqilkên biçûk .

پهچن: فرهه، فرهه، پان، دهشت، بهرفرهه
الرحب، الواسع، العریض، المسطح، الافطح

Pehin: Firhe, Fireh, Pan, Deşt, Berfirhe.

پهچن بون: فرهه بون، فرهههون، دهشت بون، بهرفرهه بون
التوسع، الترحب، التعریض، التسطح، المفتح.

Pehinbon: Firhebûn, Firehbûn, Deştûn, Berfirheebûn.

پهچن بوی: بهرفرهههویی، بهرفرهههویی، دهشت بوی، بهرفرهه بوی
الرحیب، الموسع، المعرض، المنفتح

Pehinboy: Firhebûy, Firehbûy, Deştûy, Berfirheebûy.

پهچن تر، پهچن ترین: فرههتر، فرههتر، دهشت تر، بهرفرهه تر
الواسع، الارحب، الاعرض، الافطح

Pehintir = Pehintirin: Firhetir, Firehtir, Deştir, Berfirehetir.

پهچن کرن: فرهههکرن، فرههکرن، دهشت کرن، بهرفرههکرن
التوسیع، التعریض، التفطیح

Pehinkitin: Firhekirin, Firehkirin, Deştikirin, Berfirehekirin.

پهچن کری: فرهههکری، فرههکری، دهشت کری، بهرفرهه کری
الموسع، المرحب، المعرض

Pehinkirî: Firhekirî, Firehkirî, Deştikirî, Berfirehekirî.

پهچنی، پهچناتی: فرهی، فرهی، دهشتی، بهرفرههی،
بهرفرههیاتی، دهشتییاتی، فرههیاتی، فرههیاتی

Pehnî= Pehnîyatî: Firehî, Firheyî, Deştî, Berfirheyî, Bexfirheyatî, Deştayatî, Firheyatî, Firehyatî.

پهچنی: دویقی پئی، قوناپئی، سمی پئی
اخصص القدم، عقب القدم

Pehnî : Dûvê pêy, Qonpêy, Simê pêy.

پهچناندن: نخامتن، نخافتن، پوشاندن، پیدادان، سهگرتن
التدثیر، التغمیل

Peçinandin: Nixamtin, Nixaftin, Poûandin, Pêdadan, Sergirtin.

پهچنی: پیدادای، نخافتی، نخامتی، پوشاندی، کری سه
المدر، التغمیل، الوضیم

Peçinî: Pêda day, Nixxaftî, Nixamtî, Poşandî, Kirî ser.

پهچرویه: پیکفه نویسان، لیک کهلین، پیکفه مان، پیکفه رستن
اللحم، اللصوق

Peçrûe: Pêkve nûsan, Lêkkelîn, Pêkveman, Pêkve ristin.

پهچرویه بون: پیکفه نویسان، لیک لین، لیک دوگرتن،
پیکه مان، پیکفه رستی

التلاحم، الالتصاق

Peçrûmebon: Pîkve nûsan, Lêk lîn, Êk dugirtin, Pêkman pêkve ristî.

پهچرویه بوی: تشتی پیکفه مای، لیک کهی، لیک دوگرتی، پیکفه
نویسای، پیکفه رستی

التلاحم، الملتصق

Peçrûmeboy: Tiştê pêkvemay, Lêk key, Êk dugirtî, Pêkve nûsay, Pêvke ristî.

پهچرویه تر، پهچرویه ترین: پیکفه نویساندن، پیکفه رستی تر،
لیک لین تر، لیک گرتن تر

اللاحم الالتصق

Peçrûmetir = Peşrûmetirîn: Pêkve nûsandin, Pêkveristîtir, Lêklîntir, Êkgirtîtir.

پهچرویه کرن: پیکفه نویساندن، پیکفه رساندن، لیک کهلاندن،
پیکفه نان

اللاحم، التلحیم، الالتصاق

Peçrûmekirin: Pêke nûsandin, Pêkve risandin, Lêk kelandin, Pêkve nan.

پهچرویه کری: پیکفه نویساندی، پیکفه رساندی، لیک کهلاندی،
پیکفه نای

الملحم، الملتصق

peçrûmekirî: Pêke nûsandî, Pêkve risandî, Lêk kelandî, Pêkve nay.

په رمویچانک: په رکیت هویر وچیک وهکی مرکی
الاجنحه الغمديه

Perrmûçank: Perkên hûr û çîx wekî mirkî.

په رمویچک: کریسکیت به فری، به رکیت وهکی مرکی
الزغب، قطرات الثلج الخفیفه

Perrmûçk: Kirîskên befêrê, Perkên wekî mirkî.

په رچم: پرچی ناف چافکا
شعر الناصیه، الزلف

Perçem: Pirçê nav çavka.

په روک، په رویک: راجینوک
القماش، المنسوجات

Perrok = Perrûk: Raçînok.

په روانه: به لاتینکا شه قستی رونا هییا دکت
الخرطیط، الذروف، فراشه الليل

perwane: Belatînkâ çevê qesta runahya diket.

په روانه: فریروک: وهک په ریت ناشی
المروحه، الفراره

Perwane = Firfirrok: Wek perln aşyê

په رچفتن، په رچفین: بف بون وکول بون، نفستن، رازان
الجفیط، الورم، کنایه النوم

Perrçiftin = Perçivîn: Bivbûn û kulbûn, Nivis-
tin, Razan.

په رچفی: بف بوی، رازی، نفستی
المجفط، المنتفخ، الرائد، النائم

Perrçiftî: Pivbûy, Razî, Nivistî.

په رخن: په لخن، هویه بون، راهیرانا بدهستی په رخاندا بدهستی
الهشم، الرف، العصف، اللته، الفرک

Perixîn: Pelixîn, Hoyebûn, Rahêrana bideştî,
Perxandina bi destî.

په رخانن: په لخانن، فه مالین، خورانن

الحر، الفرک، اللت، الرض، المرى، الهشم، التعصيف، الترفيف

Perixandin: Pelixandin, Vemalîn, Xyrandin.

په رهخ: په لهخ، تشتی هویر وهیابوی
الرفاف، الهبور، الحطام، العصافه

Perex: Pelex, Tiştê hûr û herrabûy.

په رده: پوشی، جام، ره گر، چارک، چار
الستار، الغطاء، السبل، الحجاب

Perde: Poşî, Cam, Reygir, Çarik, Çar.

په حنی که لشتی: په حنی په قای
الزوالع

Pehnîkeliştî: Pehnî, Peqay.

په حنی که لشتن: په حنی په قان
الزلع

Pehnîkeliştin: Pehnî peqan.

په حتن: نان پاتن، نان پیژان
الخبازه، التخبیز

Pehtin: Nan patin, Nan pêjan.

په: ژبلی په ری کاغزی وپه ریت تهیرا دبیزن لیف رهخ و رویا وهک
بیژی لپه ری په ری راوهسته، یانی لرهخی وی، لسه رزی وی
الورق، القرطاس، الریش، الجناح، الحافه، الحاشیه، الجانب

Perr: Jibilî perê xaxezi û perên teyra dibêjin lêv
rex û ruya wek pêji liperê pezi rawest, Yanî li
rexewî.

په رک:
الزعنفه

Perrik:

په بهند: تهخه، تهخا کاغزی
الکتاب، الکراسه، الملزمه

Pend: Texe, Texa kaxeze.

په پی: حیوانه کی دریژه گه لهک پی بیت پیغه لسه رزکی خوه بریغه
دجیت سهرو دویفتین وی دسورن، دبیزنی رسهرمه رجان پی ژه
هرداره

الحریش، ام سبع وسبعین

Perrpê: Hêwanek dirêje gelek pê yên pêve liser
zikê xwe bi rêve diçît ser û dûvên wî disorin,
Dibêjnê riser ser merean yê jehirdare.

په پتال: یانی خرومرین مالی، ناف مالی
البضاعه، السلع، الامتعه

Perrenîsk: Yanî xirûmirrên malê nav malî.

په تنیسک، تنیلاسک: په ریت تنک وهک په ریت بلانیفک وسهرته
شیک و پیشوی ومیشا په ریت روهرن
الاجنحه الغشائیه

Perrenîsk = Tenîlasik: Perên tenik wek perên bi-
lanîfik û serte şik û pêso mêşa pêrên rohin.

پهړتین: بژکین، به لاف بون، بهرته تاله بون، هه لدرهان، هنج هنج بون
الشریق للثوب، التفتت، النثر، الشظو، الهتامه، الفدره، السحق

Perrûn: Bijikîn, Belav bûn, Beretale bûn, Heldi-rhan, Hinc hunc bûn.

پهړتاندن: بژکاندن، به لاف کرن، بهرته تاله کرن، هه لداندن، هنج هنج
کرن

التشظى، التفتيت، التفجير

Perritandin: Bijikandin, Belavkirin, Beretaleki-rin, Heldandin, Hinc hinckirin.

پهړتی: بژکی، به لاف بوی، بهرته تاله بوی، هنج هنج بوی، هه لدرهای
بوی

المفتت، المهدود، الهتم، الفضاض

Perrî: Bijikî, Belav bûy, Bereta bûy, Hinc hinc bûy.

پهرداغ: گلاس، ترار

الكأس، القدح

Perdax: zikî Gilas, Tîrar.

پهردا زکی: چارازکی، چارائویری

الصفاق

Perda : Çara zikî, Çarea ûtî.

پهردا سینگی: چارا سینگی

الحجاب الحاجز

Perda sîngî: Çara sîngî.

پهردا گوہی: چارا گوہی

غشاء طبلة الاذن

Perda guhî: Çara guhî.

پهردا میلاکی: چارا میلاکی

الخلب، حجاب الکبد

Perda mêlakê: Çara mêlakê.

پهردا مهژی: چارا مهژی

السحاء، السحاء

Perda mejî: Çara mejî.

پهړهزان: پریت تهیری، شاپه

الاكتاف، جناح الطير

Perrejan: Perên teyrî, Şaperr.

پهړستن: پیروز کرن، به نیاتی کرن

العباده

Peristin: Pîroz kirin, Benyatî kirin.

پهرده بون: پوش بون، جام بون، روی گرتن، چارک بون

التستر، التحجب

Perdebon: Poşbûn, Cambûn, Rûgirtin, Çarikbûn.

پهرده بوی: پوش بوی، جام بوی، روی گر بوی، چارک بوی

المستور، المحجوب، المغطى

Perdeboy: Poşbûy, Cambûy, Rûgîrbûy, sarik bûy.

پهرده تر، پهرده ترین: پوش تر، جام تر، روی گرت، چارک تر

الاحجب، الاستر

Perdetir: Poştir, Camtir, Rûgirtir, Çatiktir.

پهرده کرن: پوش کرن، جام کرن، روی گر کرن، روی گرتن،

پوشاندن، چارکرن

الاحجاب، الاستار

Perdekirin: Poşkirin, Camkirin, Rûgîrkin, Rûgirtin, Poşandin, Çatikkirin.

پهرده کری: پوش کری، جام کری، روی گر کری، روی گرتی،

پوشاندی، چارکری

المحجب، المستر

Perdekirî: Poşkirin, Camkirî, Rûgîrkin, Rûgirtî, Poşandî, Çatikkirî.

پهردا بویکی: پهړیا بویکی، چارا بویکی

الحجلة، المنثج، ستار العروس

Perda bûkê: Perya bûkî, Çara bûkî.

پهرده پوش: سهردادان، پیدادان، نخافنی، خافتن

الكفر، الغفران

Pedepoş: Serdadan, Pêdadan, Nixaftî, Nixaftin.

پهرده پوشی: پیدادای، سهردادای، نخافتی، چارک کری

التفكير، التغطية، الستر، الحجب

Perdepoşî: Pêdaday, Serdaday, Nixaftî, Çork kirî.

پهردا دهنگی: پیلادهنگی، لوفراندهنگی

النبرة، النغمة، اللحن

Perde dengî: Pêladangî, Lovrandina dengî.

پهردا دلی: چارا دلی

النجت، الشغاف، الغاشية

Perse dilî: çara dilî.

پەريشان بوی: بێ زار بوی، شەپزە بوی، بەلنگاز بوی، سەرگردان بوی، پەرگندەبوی

المضطرب، الحيران، الكسيف

Perîşanboy: Bê zarbûy, Şerpirezêbûy, Belingazbûy, Sergirdanbûy, Pergindebûy.

پەريشان تر: پەريشانترین: بێ زار تر، شەپزە تر، بەلنگاز تر، سەرگردان تر، پەرگندە تر

القلق

Perîşantir: Perîşantirin, Bê zartir, Şerpirezêtir, Belingaztir, Sergirdantir, Pergindetir.

پەريشان کړن: بێ زار کړن، شەپزە کړن، بەلنگاز کړن، سەرگردان کړن، پەرگندە کړن

القلق

Perîşankirin: Bê zarkirin, Şerpirezêkirin, Belingazkirin, Sergirdan.

پەريشان کړی: بێ زار کړی، شەپزە کړی، بەلنگاز کړی، سەرگردان کړی، پەرگندە کړی

المقلق

Perîşankirî: Bê zarkirî, Şerpirezêkirî, Belingazkirî, Sergirdankirî, Pergindekirî.

پەرقوتە: جانگ شینە دقوتن بو پيوهر کرنا پێ بچوکی سونە تکرى، دەرویمانی ملل یه

هجوو الخام الازرق للختان

Perqute: Cang şîne di qutin bo pîwerkirina pê biçûkê sonetkirî, Derûmanî millîye.

پەركټى دلى: سەردلك

عظم القص

Perrkêdîlî: Serdilk.

پەن کۆدکړن: ومختی تەیر فریت پەریت خوه راست دکەت نه لقالفینیت

التخويه، للطير

Perrkodkirin: Wextê teyr di firît perêt xwe rast di kit ne livlivînit.

پەركوډى: تەیرى دفریت پەر راست نهلف

الخوه

Perrkodî: Teyrê di firît per rast, Neliv.

پەرسىف: دەپز، نەساخیا سەرمایى کوخک وپپهژک

الزكام، الثؤاط، الكزاز

Persîv: Depiz, Nesaxya sermayê kuxik û bêhnijk.

پەرسوتکا تپهنى: خریقینکیت تپهنى، خرتهبونا تپهنى، خریقینک

الجواء، المجود

Persotka têhnê: Xrîqênkêntêhnî, Xirtebona têhnê, Xirîqênk.

پەرسوتک: ئارەزو، گری، ئارونک

الرغبة، الولع، الشبق، الدثر، اللوء، اللوعه

Persotk: Arezo, Girr, Aronk.

پەراسى: هەستى پیت سینگ وپشتا، مەحسوویت هەستى پیت سەبەتا سینگی

الضلع

Perasî: Hestiyên sîng û pişt, Mehsûyên hestî yên sebata sîngî.

پەرشوپی: خووەکیم کړن، بن دەستى، پێ قونى، ژیر دەستى بن زکی، سەرچەماندن، پێ لینان، بن پیکى

الاستكانه، الذله، الانكسار، الخنوع، الخضوع

Perrşorrî: Xwekêm kirin, Bin destî pêqonî, Jêr destî bin zikî, Serçemandin, Pêlênan, Bin pîkî.

پەرشوپی: سەرچەماندى، بن دەست، بن زک، پێ لینای، بن پیک

المستكن، الذليل، الخانع، الخاضع

Perrşorr: Serçemandî, Bin dest, Bin zik pêlênay, Bin pêk.

پەريشان: بێ زار، شەپزە، بەلنگاز، سەرگردان، پەرگندە

الشارد، المضطرب، القلق، الكسيفه، السادر

Perîşan: Bê zar, Şerpirze, Belingaz, Sergirdan, Perginde.

پەريشانى: بێ زارى، شەپزەيى، بەلنگازى، سەرگردانى، پەرگندەيى

الحيره، القلق، الاضطراب

Perûşanî: Bê zarî, Şerpirezeyî, Belingazî, Sergirdanî, Pergindeyî.

پەريشان بون: بێ زاربون، شەپزەبون، بەلنگازبون، سەرگردان بون، پەرگندە بون

التحير، القلق

Perîşanbon: Bê zarbûn, Şerpirezêbûn, Belingazbûn, Sergirdanbûn, Pergindebûn.

پهړئ کوهی: کفانی کوهی، کوهی سهره

صیوان الان

Perrêguhî: Givanê guhî, Guhê serve.

پهړئ کیسنی: تی کیسنی بی ئهردی دکه لیشیت، ئافی

دهه لشکیثیت

حافه سکه الحراثه

Perrêgêsnî: Tîyê gêsni yê erdê dikelêşt, Avê di helişkêvî.

پهړلاق: تدارهک کری، خوه حولی کری، خوه تړتوز کری، تړتوز،

که شخه، تفتقاندی

الانیق، المنق، الطریف، المزخرف، المموه

Perllaq: Tidarek kirî, Xwe hulî kirî, Xwe tirtoz kirî, Tirtoze, Keşxe, Tivtivandî.

پهړلاق بون: تړتوزبون، که شخه بون، تدارهک بون، تفتقاندن بون

التائق، التمنق، التزخرف

Perllaqbon: Tirr tozbûn, Keşxebûn, Tidarekbûn, Tivtivandinbûn.

پهړلاق بوی: تړتوز بوی، که شخه بوی، تدارهک بوی، تفتقاندن بوی

الانیق، الطریف، المنق

Perllaqboy: Tirr tozbûy, Keşxebûy, Tidarekbûy, Tivtivandinbûy.

پهړلاقتیر، پهړلاق ترین: تړتوز تر، که شخه تر، تدارهک تر، تفتقاندن

تر

الاطرف، الانمق

Perllaqtir= Perllaqtirîn: Tirr toztir, Keşxetir, Tidarektir, Tivtivandintir.

پهړلاق کرن: تړتوزکرن، که شخه کرن، تدارهک کرن، تفتقاندن کرن

التائق، التمنیق، التجميل

Perllaqkirin: Tirr tozkirin, Keşxekirin, Tidarekkirin, Tivtivandinkirin.

پهړلاقتیری: تړتوزکری، که شخه کری، تدارهک کری، تفتقاندن کری

المنق، المؤنق، المزخرف، المموه

Perllaqkirî: Tirr tozkirî, Keşxekirî, Tidarekkirî, Tivtivandinkirî.

پهړلاقی، پهړلاقیاتی: تدارهکی، که شخه یی، تړتوزیاتی، تفتقاندی،

تفتقاندن

الاناقه، التمنیق، الطرافه

Perllaqî= Perllaqyatî: Tirdarekî, Keşxey, Tirr-tozyatî, Tivtivandî, Tivtivandin.

پهړکنده: شه پوزه، سهرگردان، پهريشان، بی زار، بهلنگاز

الثبج، القلق، النهک، السأم

Perrginde: Şerpırze, Sergirdan, Perîşan, Bê zar, Belingaz.

پهړکندهبون: شه پوزه بون، سهرگردان بون، پهريشان بون، بی زار

بون، بهلنگاز بون

الانبج، التسؤم، الانکساف

Perrgindebon: Şerpırze bûn, Sergirdan bûn, Perîşan bûn, Bê zar bûn.

پهړکندهبوی: شه پوزه بوی، سهرگردان بوی، پهريشان بوی، بی زار

بوی

المقلق، المضطرب، المنکسف، المنهک

Perrgindeboy: Şerpırze bûy, Sergirdan bûy, Perîşan bûy, Bê zar bûy.

پهړکندهمی، پهړکندهمیاتی: شه پوزه می، سهرگردانی، پهريشانی، بی

زاری

الانبج، السأم، القلق

perrgindey= Perrgindeyatî: Şerpırzeyî, Sergirdanî, Perîşanî, Bê zarî.

پهړکندهمکرن: شه پوزکرن، سهرگردان کرن، پهريشان کرن، بی زار

کرن

الاقلاق، الاستام، الاکساف

Perrgindekirin: Şerpırzekirin, Sergirdankirin, Bê zarkirin.

پهړکنده کری: شه پوزه کری، سهرگردان کری، پهريشان کری، بی

زار کری

المنهک، المنکسف، المقلق

Perrgindekirî: Şerpırzekirî, Sergirdankirî, Perîşankirî, Bê zarkirî.

پهړکار: دهستگاهی جوت ولیکی نه، هیروبار، ههچاروگیسن

جهاز الفلاحة، ادوات الحراثه

Pergar: Destgahî cot lîkîne, Hîrûbar, Hevcar û gêsin.

پهړکار: ئامویریت ئه ندازیی نه، ئاویریت ئه ندازیی

الفرجال، البرکار، للهندسه

Pergar: Amûrên endaziyê ne, Awîzên endaziyê.

په وهرهای: بی پهر، پهر قهروچکاندی، پهرقه روی، پهرشکهستی
المهیض

Perrwerhay: Bê per, Per verûçkandî, Perve rû
per şkestî.

په وهرهان: لهپتین، پهرشکهستن
المهض، المهاضه

Perrwerhan: Lepitîn, Per şikestin.

په روانه: بهلاتینکا شهقی قهستا روناھی وناگری دکهت
الخریط، الخذروف، فراشه الليل، المروحه، الفراره

Perrwerhan: Belatînk a şevê qesta ronahî û agirî
di ket.

په ری: خاتوین، خانم، ستی
الحوریه

Perî: Xatûn, Xanim, Sitî.

په ری ناشی: په ریت دولابا ناشی، پهروانی ناشی
الناعور للرحی

Perrêaşî: Perên dulaba aşî, Perwanê aşî.

په ریزاده: کولکه که وهکی سلیم کهکی، وهکی سیفوککهکی لستوی
دهیت کولکا گهردهنی
الذرب، الذربه، غده مرضیه

Perîzade: Kulkeke wekî silêm kekê, Wekî sîvo
ke kê li stûy dihêt kulka ger demê.

په ز: چاقری
الغنم

Pez: Çavîrî.

په زى برپوی: په زى که ری هافی وفهقه تایی، په زى چهرت بوی ژکه ری
الطبّه

Pezêbirrboy: Pezê kerê havî û veqetay, Petê çert
bûy ji kerî.

په زى کویفی: په زى چیبایی
الهم، الوعل، الاوربه، الفدر

Pezêkûvî: Pezê çiyayî.

په زى بازن: په زى دهست وپی خیر خیر، په زى دهست وپی باز
الاعصم، لعصماء

Pezêbazin: Pezê dest û pê xîrr xîrr, Pezê dest û
pêbaz.

په رمویچک: کریسکیت به فری، مرکی په ریت تهیرا
السبیخ، للطیر والثلج ونحوه الخشف للثلج
په ری نامی:

الخفان، ریش النعامه

Perrênamê:

په ری نفیس: روی پهر
الصحیفه

Perr nivê: Rû per.

په راندن: به یاندن، سمتن، تی په شانندن، تی به یاندن، تی برن
الانقاذ، الاخراق، التعبیر

Perrandin: Beyandin, Simtin, Tê peşandin, Tê
beyandin, Tê birin.

په رین: په شین، به یین، تی چون، سمتن
النفذ، النفوذ، الخلاق، المورور

Perrîn: peşîn, Beyîn, Tê çon, Simtin.

په رین: گوتهیل، گوتهیل
نزوه العنز، تناسل، الغنم

Perrîn: Guhnêl, Gunhêl.

په روه: به لاش، ئه رزان، بی مز، بی حق، بی بها، بی نرخه، بی باه
المجان، البلاش

Perwe: Belaş, Erzan, Bê miz, Bê heq, Bê biha,
Bê nirxe, Bê bah.

په روهی، په روهیاتی: به لاشی، ئه رزانی، بی مزى، بی بهایی، بی
باهی، بی نرخه یی
المجانیه

Perweyî= Perweyatî: Belaşî, Erzanî, Bê mizî, Bê
heyî, Bê bihaî, Bê nirxeî.

په رواز: چارچووه، کهفی، دروانک، چاررخ، گفان، مهرز
الاطار، المحيط، الحاشیه، الهامش

Perwaz: Çarçove, Kevî, Dirwank, Çarrex, Gi-
van, Merz.

په روه: په ردار، خودان پهر، خودان روی، رویمهت، ماقویل
المجنح، اللائق، الوجیه، المحترم

Perrwer: Perdar, Xudan perr, Xudan rû, Rûmet
maqûl.

په روهی: ماقویلی، ریزداری، روی گرانی، رویمهت مهندی
الوجه، الاحترام، الوقار

Perrwerî: Maqûlî, Rêzdarî, Rûgiranî, Rûmet
mendî.

پهژیک: په‌رسیفّی گران و دژوار
الانفلونزا، الرشحات

Pejîk: Persîvê giran û dijwar.

پهژن: رامن، یانی کو، مه‌عنا
المعنى (الجزیری)

Pejn: Raman, Yanî Ku , Mana.

په‌ژاندن: سادو بهاء‌الدین دبیزیت مه‌عنی
قبول رضا

pejrandin: Sadiq bihe' dîn di bêjit mana.

په‌سار: ئەفران، ئەفرانزی، ژیه‌هل، سلال، ژور
الصعدة، المرتقى

Pesar: Evraz, Evrezî, Jêhel, Silal, Jor.

په‌سنین: راگرتن، خوه‌رستن.. خوه‌گرتن
الصعود، المقاومة

Pesnîn: Ragirtin, Xweristin, Xwegirtin.

په‌ساندن: خوه‌رساندن، راگرتن، خوه‌گرتن، خوه‌رستن
الثبات، الرسوخ، الصعود

Pesinandin: Xwerisandin, Ragirtin, Xwegirtin,
Xweristin.

په‌سته: ستران، هوزان، سفر
الانشودة، النشيد

Peste: Stiran, Hozan, Sivar.

په‌ست: سلهاى، پندقى، هست، تورپا
العصبى، المغتاز، الحانق

Pest: Silhay, Pindivî, Host, Torba.

په‌ست بون: سلهان، پندقى، هست بون، تورپا بون
الاغتيياظ

Pestbon: Silhan , Pindivî, Host bûn, Torba bûn.

په‌ست بوى: سلهاى بوى، پندقى بوى، تورپا بوى، هست بوى
المغتاز، المخنق

Pestboy: Silhay bûy, Pindivî bûy, Torba bûy,
Host bûy.

په‌ست تر: په‌ست ترين: سلهان تر، پندقى تر، تورپا تر، هست تر
الاغيد، الاحنق

Pesttir: Pesttirîn, Silhantir, Pindivîtir, Torbatir,
Hosttir.

په‌زئى ره‌ش: ره‌شوکه، بز، په‌زئى بموى
الماعز، المعز

Pezêrreş: Reşoke, Bizin, Pezê bimû.

په‌زه‌زک: حیوانه‌کا وه‌کى ته‌فن پيرکى يه‌مه‌زن تره وياژه هرداره،
حیوانه‌کا ژه‌هرینه، زوى زوى وبله‌ز دبه‌زیت
الرتیلاء، الخذرئق

Pezpezk: Hêwaneka tevn pîrkê ye mezin tire û
yajehirdare, Hêwaneka jehrîne, Zû zû û bilez
di bezît.

په‌زئى دوپه‌رى: په‌زئى سالى دوجار دزیت
المغله

Pezêduberî:

په‌زئى بگولیک: په‌زئى ستوى وى وه‌ک چچکاپتفه
الاقراط، القرطا

Pezêbgulîk: Pezê stûyê wî wek çîčka pêve.

په‌زئى سبى: په‌زئى مه‌ين، په‌زئى به‌رى
الضأن

Pezêspî: Pezê mihîn, Pezê bihrî.

په‌زان: تان، چه‌په‌ر، دیوار، ناف بر
السیاج، الوشیع، الحاط، الحاجز

Pejan: Tan, Çeper, DîwarNav birr.

په‌زان بون: تان بون، دیوار بون
التسیج، التحول

Pejanbon: Tan bûn, Dîwar bûn.

په‌زان بوى: تان بوى، دیوار بوى
المسیج، المحوط

Pejanboy: Tan bûy, Dîwar bûy.

په‌زان کرن: تان کرن، دیوار کرن
التسیج، التحویط، التحجیز

Pejankirin: Tan kirin, Dîwar kirin.

په‌زان کرى: تان کرى، دیوار کرى
المسیج، المحوط

Pejankirî: Tan kirî, Dîwar kirî.

په‌زئى: نه‌ساخیا بفه‌گرتنه، نه‌ساخیا فترا دجیت
المرط السارى، المرض المعدى

Pejî: Nesaxya biv girtin, Nesaxya vêra diçît.

په‌شمان کرن: لیڤه کرن
اتابه، استتابة

Peşêmkirin: L êvekirin.

په‌شم: شهل، شه‌وال، ده‌ریی سهردا
السروال الصوفی

Peşm: Şel, Şewal, Deryê serda.

په‌شلین: هه‌رفتن، به‌وژین، هه‌لورهان، هه‌له‌لین، هه‌رکین
الفث، الاضمحلال، الفث

Peşilîn: Heriftin, Bihojîn, Helwerhan, Hilhilîn, Herikîn.

په‌شلی: هه‌رفتی، به‌وژی، هه‌لورهای، هه‌له‌لی، هه‌رکی
الفث، المضمحل، المنحل، المفکک

Peşilî: Heriftû, Bihojî, Helwerhay, Hilhilî, Herikî.

په‌شلاندن: هه‌رافتن، به‌وژاندن، هه‌لوره‌هاندن، هه‌له‌لاندن، هه‌رکاندن
التحلیل، التفثیث، التفکیک

Peşilandin: Heriftin, Bihojîn, Lhelwerhan, Hilhilandin, Herikandin.

په‌شان، په‌شین: په‌یین، سمتن، تی چون
الخرق، النفوذ، الاجتياز، الانسلال، المروق

Peşan= Peşîn: Peyîn, Simtin, Tê çon.

په‌شانندن: به‌یاندن، سمتن، سماندن، تیرابرن
الانفاذ، الاخراق

Peşandin: Beyandin, Simtin, Simandin, Têrabin.

په‌شینک: به‌یینک، سموک
المشتق، المصدر

Peşînk: Beyînk, Simok.

په‌ف: هه‌ف، فیکرا، پیکفه، لگه‌لیک
معا، سويه

Pev: Hev, Vêkra, Pêkve, Ligelêk.

په‌ق: تیک، دهرن، که‌لشته
الضدع، الشق، الاخدود، الرأب، الفطر

Peq: Tîk, Deriz, Kelişte.

په‌قای: تیک، بوی، دهرزی، که‌لشتی
المصدوع، المشقوق، المفطور

Peqay: Tîk bûy, Derizî, Keliştî.

په‌ست کرن: سله‌هاندن، پندفاندن، توربا کرن، هه‌ست کرن
الاغاطه

estkirin: Silhadin, Pindivandin, Torbakirin, Hestkirin.

په‌ست کری: سله‌هاندی، پندفاندن، توربا کری، هه‌ست کری
المغیظ

Pestkirî: Silhandî, Pindivandî, Torbakirî, Hostkirî.

په‌ستی، په‌ستیایتی: سلهان، پندقییاتی، توربایی، هه‌ستی
الغیظ، الحنق، العصبیه

Pestî= Pestûyatî: Silhan, Pindivyatî, Torbayî, Hestp.

په‌سپه‌ند: فه‌لیته، سویتار، که‌تومر، ب ره‌نگ رویت
الوضیع، التافه، النذل

Pespend: Felîrenyî, Sûtyarî, Ketwerî, Bê reng û rûfî.

په‌سپه‌ندی: فه‌لیته‌یی، سوتیاری، که‌تومری، بی ره‌نگ ورویتی
النذل، الوضاعه، التفاهه، الحقاره

Pespendî: Felîte, Sûtar, Ketwer, Bê reng û rûfî.

په‌شک: قه‌لاوین، قه‌راول، سه‌رچاق، به‌راهی
الطلائع، البوادر

Peşk: Qelawîz, Qerawil, Serçeç, Berahî.

په‌شیمان: لیڤه‌بوی
النادم، التائب

Peşêman: L êvebûy.

په‌شیمان بون: لیڤه بون بون
التندم

Peşêmanbon : Lêvebûn bûn.

په‌شیمان بوی: لیڤه بوی
النادم، التائب

Peşêmanboy: Lêvebûy.

په‌شیمان تر، په‌شیمان ترین: لیڤه بوی تر، لیڤه بون تر
الاندم

Peşêmantir= Pêşêmantirîn: Lêvebûytir, Lêvebûn tir.

په‌شیمانی، په‌شیمانیا‌تی: لیڤه بونی
الندامه، التویه

Peşêmanî= Pêşêmanyatî: L êvebûî.

پهكو: تههه، تهنهها

ماشاء الله، للاعجاب والاعتراب

Peko: Tehe, Tenha.

پهل: پرتا ناگرى

الجمره

Pel: Pirta agirî.

پهل پهل: ناخفتن فهچوين، زار زار، هيقي كرن، خازتنا لى بورينى

الجلجه فى الكلام، التوسل، الالتماس، الترجى، اللفله

Pelpel: Axiftin veçûn, Zar zar, Hîvî kirin, Xazti-na lê borînê.

پهل پهل: ناخفتن فهچونى، زار زارى، هيقي كهر

اللجلاج، الملفف، اللجوج

Pelpelî: Axiftin veçûnî, Zar zarî, Hîvî ker.

پهلهخ: پهرهخ، هويركى گييا وبه لگيت هسك، پويشى هوير بوى،

بهلم، كلگله

العصافه، الدمدم، الرفاف، الهشيم

Pelex: Perex, Hûrkê giya û belyên hişik, Pûşê hûr bûy, Belim, Gilgile.

پهله مور، پهله مار: ناگروهرهان، ناگربارين

الحمم البركانيه وامثالها

Pelemor= Pelemar: Agirwerhan, Agirbarin.

پهلوخه، پهلوخه: پرتيت ناگرى بيت گهش بى خوهلى

الجاحم، الجذوه، الجمهره المتقدمه الوهاجه

Peloxe= Peleşxe: Peloçxe, Pirtên agirî yên geş bê xwelî.

پهل گهزك: گهزك، گازك، نامويرى پهل هه لكرتنى وئاگر تىگهه دانى

المحشه، المشيع، المفاد، الملقط، الماشه

Pelgezsk: Gezik, Gazik, Amûrê pel hekgirtinê û agir têkvedanê.

پهلاف: گرارا برنجى، گرارا هسك، گرارا كوسپه

التمن، الطبيخ

pelav: Girara birincî, Girara hişik, Girara kospe.

پهلاف ماش: گراراماش، وبرنجى تىكهه، لينانا ماش وبرنجى پىگهه

طبيخ الرز والماش

Pelavmaş: Girarmaş, û birincê têkel, Lênana maş û birincî pêkve.

پهقان: تيك بون، دهرزين، كهلشتن، كهلشين

الانشقاق، الانفجار، التصدع، الفتق

Peqan= Peqîn: Tîk bûn, Derizîn, Keliştin, Kelişîn.

پهقاندن: تيك كرن، دهرزاندن، كهلاشتن

الاصداع، التشقيق، التفتيق، التفجير

Peqandin: Tîk kirin, Derizandin, Keliştin.

پهقا پى: كهلشتاپى

البدح، الفلح

Peqa Pêy: Kelişta pêy.

پهقا دارى: كهلشتادارى، دهرزا دارى، تيكادارى

الشظف

qadarî: Keliştadarî, Derza darî, Tîka darî.

پهقهقوك: ئافلدانگ، ئافلهك، پهقويشك، ميزميزك

المجل، النفاخه، للرجل، النفطه

Peqpeqok: Avildang, Valek, Peqûşik, Mîzmîzik.

پهقهقوك: كييايهكى هارايه پهقهقوك پتفه دهين رازوك بيه نباخوه

فهديه تشين دهنك زى يتيت

نبات برى

Peqpeqok: Giyaye biharaye peqpeqok pêve di hên zarok bi enya xwe vedi peqînin.

پهقا بهرى: تيكابهري، دهرزابهري، كهلشتابهري

الشرن، للحجر

Peqa berî: Tîka berî, Derzaberî, Keliştaberî.

پهقا جيياى: كهلشتا چياى

الشجنه، للجيل

Peqa çiyay: Kelişta çiya.

پهقزين: هه لنگفتن، قباكهتن، رابون وروينشتن، بلنديون، ونزم بون

العثره، الارتداد، الانتفاض، الذبذبه، لنفره

Peqijîn: Helingivtin, Vbaketin, Rabûn û rûniştin, Bilindbûn, û nizimbûn.

پهقا نهري: كهلشتا ناخى، كهلشتا نهردى

الاخقوق، الاخذود

Peqa Erdî: Kelişta axê, Kelişta erdî.

پهقويشك: سيفوكا سهه ئافى، پهقهقوكا قسهه ئافى دكهشيت

الفقاعه، الحباب، للماء

Peqûşk: Sîvoka ser avê, Peqpeoka biser avê di kevît.

په‌لخین: په‌رخین، هه‌رفین، هه‌زمین، په‌رتین، پڅکین، هویر‌هویربون، وه‌ستان که‌رخین، کوسک بون، ته‌وخین، که‌سیره‌بون، له‌پنین

النهک، الضی، الدنف، للانسان

Pelîxîn: Perîxîn, Herîfîn, Pertin, Pijikîn, Hîr hûrbûn, Westan, Kerîxîn, Kusikbûn, Tewxîn, Kesîrebûn, Lepinîn.

په‌لخی: که‌رخى، کوسک بوى، ته‌وخى، که‌سیره بوى، له‌پتى،

هه‌رفتى، په‌رخى، پڅکى، په‌رتى وه‌ستای

النهوک، المدنف، المهدود

Pelîxî: Kerîxî, Kusikbûy, Tewxî, Kesîrebûy, Lepitî, Heriftî, Perîxî, Bijikî, Peritî, Westay.

په‌لخاندن: که‌رخاندن، ئه‌وخاندن، له‌پتاندن، که‌سیره‌کرن، کوسک

کرن، وه‌ستاندن

الانهاک، الاطناء، التدينف

Pelîxandin: Kerxandin, Tewxandin, Lepitandin, Kesîrekirin, Kusik kirin, Westandin.

په‌لئ: یانی بارانا په‌لی، ئه‌ویارانا بئهردی دابجیت روبسه‌له‌کردی

بکه‌فیت بوکیلانی

الانهمار

Pele: Yanî barana pelî, Ewbarana bierdî, Dabiçût rubae li ser erdî bikevît bo kêlanê.

په‌لاچه: پویچ، زئی، مه‌زخی

السرف، المهدر، التبذیر، التبديد

Pelaçe: Pûç, Mezixî, Zi'ê.

په‌لاچه‌بون: پویچ بون، زئی‌بون، مه‌زخین

البدد، التهدر، الرف

Pelaçebon: Pûçbûn, Zi'êbûn, Mezixîn.

په‌لاچه بوی: پویچ بوی، زئی بوی، مه‌زخی

المبدد، المبذر، المهدر

Pelaçeboy: Pûçbûy, Zi'êbûy, Mezixî.

په‌لاچه کرن: پویچ کرن، زئی کرن، مه‌زاختن

التبذیر، الاسراف، التبديد

elaçekirin. Pûçkirin, Zi'êkirin, Mezixtin.

په‌لاچه کری: پویچ کری، زئی کری، مه‌زاختی

المبدد، المبذر

Pelaçekirî: Pûçkirî, Zi'êkirî, Mezixtî.

په‌لوک: پىخارنه‌که ژ ئارو روینی چىدکه‌ن، ئان ژ ئار وئافى بتنى،

ئارخافکا ئافى

الجدیحه، الثريد، المجدح اللهيده

Pelûk: Pêxarneke ji arû rûnî çêdkin, an ji arû avê bitinê, Arxafka avê

په‌لوی پتک: ئارخافکا ئارو ئافى پىکفه بلین

ثريد الماء والدقيق فقط العجه

Pelûqîtk: Arxafka arû avê pêkve bilênin.

په‌لگ، پەلت: داره‌که لبه‌ر ئافا شین دبیت وه‌ک چنارایه

الغرب، القرم، الزنبار، صنف العجر

Pelg= Pelt: Dareke liber ava şînbît wek çinaraye.

په‌لخین: په‌رتین، پڅکین، هه‌رفتن، په‌رخین، هویر هویر بون هه‌زمین

النقص، الهشم، الفدر، الهدود

Pelîxîn: Peritîn, Bijikîn, Heriftin, Perîxîn hûr hîr bûn, Hezimîn.

په‌لخاندن: په‌رتاندن، پڅکاندن، هه‌رفاندن، هویر هویر کرن

هه‌زماندن

التهشيم، الهد، الانقاظ

Pelîxandin: Peritandin, Bijikandin, Herifandin, hûr hîr kirin, Hezimandin.

په‌لاتیق: ده‌ف خوه‌شى، ئه‌زمان تیلی

السیاسه

Pelatîqî: Dev xweşî, Ezman tîlî.

په‌لاتیق: ده‌ف خوه‌ش، ئه‌زمان حولی

السیاسی

Pelatîq: Dev xweş, Ezman hulî.

په‌لاس: قه‌سر، شانه‌شین، خانى، ئافاهیی مه‌زن

القصر، الدار

Pelas: Şane şîn, Xanî, Avahiyê mezin.

په‌لا: پنى، پنیائهردی، قوشه‌ن، پرته‌کاجهی

البقعه، القطر، البلاد

Pela: Pinî, Pinya erdî, Qoşen, Pirteka cihî.

په‌لاعه‌وری: پرتا عه‌وری، که‌ر ئه‌قر

الطحره، الطحیه، الغسم

Pela Ewrî: Pirta ewrî, Ker evir.

P	پ	P	پ
<p>پهلوسه كرى: تشتى چىكرى سهرىلكى نه موكوم وبنه جه المنجز الهشاش المهلهل</p> <p>Pelosekirî: Tiştê çêkirî, Serpilê, Ne mokom û Bine cih.</p> <p>پهلوسه بى، پهلوسه ياتى: هه ژهه ژوكى سستى، خافى، سهرىلكياتى العمل غير المتقن</p> <p>Pelseyî= Peloseyatî: Hejhejok, Sistî, Xavî, Ser pilkyatî.</p> <p>پهله لانى: ياريه كه بچويك ببه لا دكه لعبه الجمر، للاطفال</p> <p>Pelpelanê: Yaryeke biçûk bipela dikan.</p> <p>په لشقه: ليتوان، نه موكوم، نه بنه جه، نه بيه و بهر، بى سهرويه مهزوز، معيوب، ناقص، غير مرتب</p> <p>Pelişqe: Lêwaz, Nemokom, Ne bine cih, Ne bi ser u ber bê ser û ber.</p> <p>په لشقه بون: بى سهرويه بون التهز، التخلل</p> <p>Pelişqebon: Bê serûber bûn.</p> <p>په لشقه بوى: بى سهرويه بوى المعيوب، المصعف</p> <p>Pelişqebuy: Bê serûber bûy.</p> <p>په لشقه تر، په لشقه ترين: بى سهرويه تر، ليتوان تر، له قله قوك تر، نه بنه جهتر الاهز، الاضعف</p> <p>Pelşqetir: Pelşqetirîn bê serûber, Lêwaztir leqle-qoktir, Ne binecihtir.</p> <p>په لشقه كرن: بى سهرويه كرن، ليتوان كرن، له قله قوك كرن الاضعاف، الاخلال، الانقاص</p> <p>Pelşqwkirin: bê serûberkirin, Lêwazkirin leqle-qokirin.</p> <p>په لشقه كرى: بى سهرويه كرى، ليتوان كرى، له قله قوكيانى المنقص، المضعف</p> <p>Pelişqekirî: bê serûberkirî, Lêwazkirî, leqleqokyanî</p> <p>په لشقه بى، په لشقه ياتى: بى سهرويه بى، نه بنه جهى، له قله قوكياتى للضعيف، المهزوز، الناقص</p> <p>Pelişqeyî= Pelişqeyatî: Bê serûberî, Be bihecih.</p>	<p>په لاجى، په لاجياتى: مه زاختنى، پويچى، پويچاتى، زعيياتى زئىياتى</p> <p>التبديد، الاسراف، الهدر</p> <p>Pelaçî= Pelaçeyatî: Pelaçyatî, Mezaxtinî, Pûçî, Pûçyatî, Zi'êyatî.</p> <p>پهلياره: كوين، كوزمان، گييايه كه دئاڤيدا شين دبیت دخون خاف وترش كرى اللينوفر، نبات</p> <p>Pelyare: Kûz, Kûzmaz, Giyayeke di avêda şin dibî, Dixon xav û tiriş kirî.</p> <p>په له خى نهمای: په له خى شهگرتى، په له خى شيميا بوى المغیث، الهشيم اصابه المطر</p> <p>Pelexênimhay: Pelêxê şihgirtî, Pelexê şemya bûy.</p> <p>په لندار: چويفه كه ژيهل دتشتا وهر دكه، قاپ هافيتن ديسابورمخن نه قلانك لى ئينان دبژن قذيفه الخشب، ويكنى بالطعن</p> <p>Pelindar: Çûveke jêhel di tiştê werdikan, Qap havêtin dîsa bo rexin neqlank lê înan di bêjin.</p> <p>په لوسه: يانى سست، نه بنه جه، وشولى سهرىلكى مهلهل، غير متقن، الخربش، الرخاوه، الهشاشه فى العمل</p> <p>Pelose: Yanî sist, Ne binecih, Şolê ser pilkî</p> <p>په لوسه بون: سست بون، خاف بون، سهرك فه نانا نه موكوم وبنه جه التخربش</p> <p>Pelosebon: Sist bûn, Xavbûn, Serkveîna nemokom û binecih.</p> <p>په لوسه بوى: تشتى هاتى چىكرن نه بنه جه و موكوم بى خاف وسست المخربش</p> <p>Peloseboy: Tiştê hatî çêkirin, Ne bine cih û mokom yê xav û sist.</p> <p>په لوسه تر: سست تر، خاف تر، بى بنيات تر، له قله قوك تر الافسد، الاخلال</p> <p>Plosetir: Sisttir, Xavtir, Bê binyattir, leqleqoktir.</p> <p>په لوسه كرن: سست كرن، خاف كرن، چىكرنا نه بن جه الانجاز غير المتقن</p> <p>Pelosekirin: Sistkirin, xavkirin, Çêkirina ne bine cih.</p>		

په نجر: کولهک، کولین

په نچوریک: کشک، دراندنا بنینوکا

المرش، القرص، الخدش

Pencurrîk: Kivşik, Dirandina binînoka.

په نگ: که فابه نکا، گریفکابه نا، قه فتا په نک وده زییا

الوشیعه، للخیوط

Peng: Kefabenka, Girîfka bena, Qefgta benk û dazyä.

په نگان: تژی بون، مه ندبون، راوه شان

حصر الماء فی قاع حتی یمتلاء

ngan: Tijîbûn, Mendbûn, Raweşay.

په نگای: تژی بوی، مه ندبوی، راوه شای

الماء، الحصر

Pengay: Tijîbûy, Mendbûy, Raweşan.

په نگاندن: تژی کرن، مه ندکرن، راوه شانندن

الاملاء، الاحصار

Pengandin: Tijîkirin, Mendkirin, Raweşan.

په نگای تر: تژی تر، مه ند تر، راوه شای تر

الاملاء

Pengaytir: Tijîtir, Mendtir, Raweşaytir.

په نی، په ن: قه شرهای، نهینی، ئافا بوی، نوشای به رزه، نه دییار،

قه شارتی

الخفل، الغائب، المستور، المحجوب، خلف، وراء

Penî: Pen, Veşirhay, Nihînî, Avabûy, Noşay berze, Ne dyar.

په نی بون: ئافا بون، قه شرهان بون، په رده بون، قه شارتی بون،

نه دییار بون، به رزه بون، نهینی بون

الاختفاء، التغیب، الاحتجاب

Penîbon: Avabûn, Veşirhanbûn, Veşartîbûn, Perdebûn, Ne dyarbûn, Berzebûn, Nihînîbûn.

په نی بوی: ئافا بوی، قه شرهای بوی، په رده بوی، قه شارتی بوی،

نه دییار بوی، نهینی بوی

المخفی، المستور، المحجوب

Penîboy: Avabûy, Veşirhanbûy, Veşartîbûy, Perdebûy, Ne dyarbûy, Berzebûy, Nihînîbûy.

په نیتر: قه شرهای تر، قه شارتی تر، ئافا بوی تر، نه دییار تر، نهینی

تر، په رده کړی تر

الاخفی، الاستر، الاضمر

Penîtir: Veşirhaytir, Veşartîtir, Avabûytir, Ne dyd-yartin, Perdekîrîtir, Nihînîtir.

په لازیک: ته یسین، برسکین، چرسکین، برقین

الالتماع، اللمع، البریق، الالق

Pelazîk: Teysîn, Biriskîn, Çiriskîn, Biriqîn.

په لید: به لافش، چفیل

الفاحش، الدنس، النجس، البذئ

Pelîd: Belefiş, Çivêl.

په موبی: لوک

القطن، الکرفس

Pembû: Lok.

په مبلوکی: کویفکی، هه فنوک، هه فنی.

العفن

Pembilokî: Kîfkî, Hefonk, Hifnî.

په مبلوکی بون: کویفکی بون، هه فنوک بون، هه فنین

التعفن

Pebilokîbon: Kîfkîbûn, Hefonkbûn, Hifnîbûn.

په مبلوکی بوی: کویفکی بوی، هه فنوکی بوی، هه فنی

المعفن

Pembilokboy: Kîfkîbûyî, Hefonkbûyî.

په مبلوکی تر، په مبلوکی ترین: کویفکی تر، هه فنی تر، هه فنوکی تر

الاعفن

Pembilokîtir= Pembilokîtirîn: Kîfkîtir, Hifnîtir, Hifnîtir.

په مبلوکی کړی: کویفکی کړی، هه فنوکی کړی، هه فناندی

المعفن

Pelbilokîkirî: Kîfkîkirî, Hifnokî, Hifnandî.

په مبلوکیاتی: کویفکیانی، هه فنیاتی، هه فنوکیاتی

المعفونه

Pembilokyatî: Kûfkyatî, Hefinyatî, Hefinogiyatî.

په نج: نهینوک، نینوک

المخلب، البرثن، الظفر

Penc: Neynok, Nînok.

په نجا دیکلی: نینوکا دیکلی

الصنصنه

Penca Dîkilî: Nînok dîkilî.

په نجه شیر: نه ساخیه کا به سهم و ترسه یا بی دهرمان

السرطان، مرض لمنوع

Penceşêr: Nesaxyeye bi sehm û tirse ya bê dermane.

پەند بەردان: قاپ بەردان، قاپ ھاڤتین
الغواهن
Pend berdan: Qap berdan, Qap havêtin.

پەنگاف: گەراف، بێرم، گەڕ، گول، گوم
الحوض، البركة، الغدير
Pengav: Gerav, Bêrim, Gerr, Gol, Gom.

پەهلەوان: قەهرمان، مێر باش، تێ ھەیی
البطل، الباسل
Pehlewan: Qehreman, Mêrbaş, Têheyî.

پەلەوانی: قەھرەمانی، مێر باشی، تێ ھەياتی
النطولة، البساله
Pelewanî: Qehremanî, Mêrbaşî, Têheyatî.

پەھ، پەھە: پەکو، تەھا، تەھە
ماشاء الله، کلمه تحجب واستغراب
Peh= Pehe: Peko, Teha, Tohe.

پەیدا: قەومی، ھەلکەتی، نۆی بۆی، نۆی ھاتی
الطارئ، الحادث، النشاء
Peyda: Qewmî, Helketî, Nûbûy, Nû hatî.

پەیدا بون: قەومین، ھەلکەتن بون، نۆی ھاتن
الطرؤ الاحجاد، الظهور، النشاء
Peydabon: Qewmîn, Helketinbûn, Nû hatin.

پەیدا بۆی: قەومی، ھەلکەتی
المحدث، الموجود، المحضر، الناشئ
Peydaboy: Qewmî, Helketî.

پەیدا تر: قەومی تر، ھەلکەتی تر
الاحضر، الانشئ
Peydatir: Qewmî tir, Helketî tir.

پەیدا کرن: قەوماندن، ھەل ئیخستن
الاحجاد
Peydakirin: Qewmdin, Helêxistin.

پەیدا کری: قەومانندی، ھەل ئیخستی
الموجود
Peydakirin: Qewmdî, Helêxistî.

پەیدایی: قەومانندی، ھەلکەتنی ھەلکەتییاتی، قەومینی
الطروء، الحدوث، النشاء
Peydayî= Peydatî: Qewmandinî, Helketinî, Helketinyatî, Qewmînî.

پەنی کرن: ڤەشارتن، ئاڤاکرن، نەینی کرن، نەدییارکرن، ڤەشرەھان
کرن، پەردەکرن
الاخفاء، التحجيب
Penîkirin: Veşirtin, Avakirinr, Nihînîkirin, Ne
dyarkirin, Perdekirin .

پەنی کری: ڤەشارتی، ڤەشرەھانی کری، نەینی کری، نەدییارکری،
پەردەکری
المستتر، المخفی، المحجب
Penîkirî: Veşirtî, Veşirhanî, Nihînîkirî, Avakirinr,
Nedyarî, Perdekirî .

پەنیاتی: ڤەشارتنی، ڤەشرەھانی، ڤەشارتیانی، نەینیانی،
پەردەییاتی، نەدییاری، ئاڤابونیاتی
الخفيه، الغياب، الحجب
Penyatî: Veşartinî, Veşirhanî, Veşartyatî, Nihînya
nî, Perdeyatî, Nedyarî, Avabonyatî .

پەنی دەنگدان: دەنگدان ڤەشرەھای، ھەلیڤارتنا ڤەشرەھای
التصويت السري، الاقتراح السري
Penîdengdan: Dengdana veşirhay, Helbijartina
veşirhay.

پەنای: ئاڤایی، ڤەپارتی، ڤەشرەھای، نەینی، پەردەکری
المستور، الغائب، المحجوب
Penahî: Avayî, Vepartî, Veşirhay, Nihînî, Perde-
hirî.

پەنیر: شیرئ کوسپە، شیرئ ھیتقین کری و ڤەرسی
الجبن
Penîr: Şîrê kospe, Şîrê hêvênkirî û qerrisî.

پەنجار: کل و گیایی ڤەشرەھای، ڤەشرەھای
الخضروات، الخضرات
Pencarr: Gil û giyayê xarnê, Sewze.

پەند: تەبو، تەبايیت پەزی نە، مەسترن ژ کرم و نوژا
القرظ، القراء، قمل الغنم
Pend: Tebo, Tebayên Pezîne, Mestirin ji kirm û
noja.

پەند: شیرەت، دېراگوتی
النضج، الوعظ
Pend: Şîret, Diberra gotî.

پهیت بون: بهرههف بون، چست بون، حازر بون، قیت بون
التهی، المجهز، التهی، التجهز، التحضر، الاستعداد

Peytbon: Berhevbûn, Çistbûn, Hazirbûn, Qîtbûn.

پهیت بوی: بهرههف بوی، چست بوی، حازر بوی، قیت بوی
التهی، المجهز، المستعد

Peytboy: Berhevtir, Çisttir, Hazirtir, Pêk-
hatîtir, Qîttir.

پهیت تر: بهرههف تر، چست تر، حازر تر، پیکهاتی تر، قیت تر
الاهی، الاجهز، الاحضر

Peyttir: Berhevbûn, Çistbûn, Hazirbûn, Qîtbûn.

پهیت کرن: بهرههف کرن، چست کرن، حازر کرن، پیک ئینان، قیت کرن
الاحضار، التجهیز، التهیئه

Peytkirin: Berhevkirin, Çistkirin, Hazirkirin,
Pêkhatîkirin, Qîtkirin.

پهیت کری: بهرههف کری، چست کری، حازر کری، پیک ئینانی، قیت کری
التهی، المجهز، المحضر

Prytkirî: Berhevkirî, Çistkirî, Hazirkirî, Pêk-
hatîkirî, Qîtkirî.

پهیتی، پهیتاتی: بهرههفی، چستی، حازری، پیک هاتیاتی، قیتی
الاستعداد، التهیؤ، الجهن، التأهب

Peytî= Peytîyatî: Berhevî, Çistî, Hazirî, Pêk-
hatîyatî, Qîttî.

پهیا ری: کوره ری
العرقوب، الملاحیح

Pya rrê: Kurerê.

پهیا گورگ: تشتی بریقه دجیت گوزه کیت وی فیک بکهفن
الشبوب، الاصک

Peygurg: Tiştê birêve diçît, Guzekên wî vêk bi-
kevin.

پهیا گورگی، پهیا گورگییاتی: گوزهک فیک کهنن بریقه چونی
الشبب، الصکک

Peygurgi= Peygurgîyatî: Guzek vêketin, Birêve
çonê.

پهیمان: سوز، ژفان
العهد، الميثاق

Peyman: Soz, Jivan.

پهیدمکار: ههلیخ، قهومینوک،
المولد، المحدث

Peydekar: Qewmînok, Helêx.

پهیا: خارکه تی
الراجل، الماشی، النازل من الركوب

Peya: Xarketî.

پهیا بون: خارکه تن
النزول من المركوب، الترجل

Peyabon: Xarketin.

پهیا بوی: خارکه تی، ئینای خار
النازل من المركوب

Peyaboy: Xarketî, Înayxar.

پهیا کرن: خارئیکستن، ئینانا خارئ
الانزال من المركوب

Peyakirin: Xar êxistin, Înana xarê.

پهیا کری: خارئیکستی، ئینای خارئ
المنزل من المركوب

Peyakirî: Xar êxistî, Înay xarê.

پهیا ده: ریقه چوی، پهیا چوی
المشاه، الراجل

Peyade: Rêve çoy, Peyabûy.

پهیا له: ئستکانه
القدح، الاستکانه

Peyale: Istkane.

پهیف: بیژه، گوتن
اللفظ، الکلمه، القول، النطق

Peyv: Pêje, gotin.

پهیک: پیلک، هنارتی، ریکه، فری کهر
الرسول، القاصد، البرید، الرائد

Peyk: Pîlik, Hinartî, Rêker, Firê ker.

پهیزک: پی ستور، ستور، دهره جک، دهکه، دهره زینک
الدرج، العتبه، الوصید، السلم

Peyîzk: Pê stûr, Stûr, Derecik, Deke, Derazînk.

پهیت: بهرههف، حازر، چست، راپیچای، پیکهاتی، قیت
المهیأ، المستعد، الجاهز

Peyt: Berhev, Hazir, Çist, Rapêcay, Pêkhatî,
Qît.

پیمان بهستن: سوز بهستن، ژفان دان
المعاهدة، الميثاق

Peyman bestin: Soz bestin, Jivandan.

پیمان دا: سوز شکاندن، ژفان شکاندن
نقض العهد، فسخ الوعد

Peman Şkandin: Soz şikandin, Jivan, Şikandin.

پیا وورک: زاروک بییاکه تن و ئاخفتن کرن، بئاخفتنی که تن و
بریغه چون

بلوغ الطفل المشى والكلام

Peyawurk: Zarok bi pya ketin û axiftin kirin bi
axfitinî ketin û birêve çon.

پى: دویف، دویفرا، دویفه لانک، دویف دویفک، بدویفیکفه، دویفکرا
شیشلته، ئیشیک

ردیف، توالی، تعاقب

Pey: Dûv, Dûvrîra, Dûvelank, Dûvk, Bi
dûvêkve, Dûvêkra, Şîşilte, Êşîk.

پى: لنگ

القدم، الرجل، به، بها

Pê: Ling.

پى بر: هیلان، پشت دان

الترك، المنع، القطع، المقاطعة

Pêbirr: Hêlan, Piştan.

پى برین: پشت دانی، هیلانی

التركة، القطيعة، الممانعة

Pêbirrîn: Piştanî, Hêlanî.

پى پهړک: دبیزن وئ مریشکاپیت وئ ههتا خاری په پتفه ههبن

الدجاج المریش السیقان

Pêperrk: Dibêjin wê mirîşka pêt wê heta xarê
perr pêve hebin.

پى پرک: پیت تهیر و تهوالایت سهر ژئ کری

ارجل الطيور المذبوحه

Pêpirrk: Pên teyrûtewala yên ser jê kirî.

پى پهړک: پى لیتان، پى قوت، پى گهراندن

الوئم، الدوس بالاقدام

Pêpezk: Pê lênan, Pêqot, Pê gemrandin.

پتیکیت بهزی: سهروپیک

الکراع

Pêpkêpezî: Serûpêk.

پى کوچک: پتیکى کوچکى، کتیه بهر، بهرى تزی له پى مروفى
الاث فى، الجلود

Pêkuçk: Pêpkê kuçkî, Kêperber berê tijî lepê mi-
rovî.

پتیکى گهلى: بستیا گهلى، باسکى گهلى
الاهز

Pêpkêgelî: Bistya gelî, Bas kê gel.

پتیک رهش: بهد، بهش

المشؤم، المنحوس

Pêpik rreş: Bed, Beş.

پتیک رمشى: بهدى، بهشى
الشؤم، النحس

Pêpilk rreşî: Bedî, Beşî.

پى پلک: حیوانکه کى وهكى کچا دکهفیت دارى پوتى، ژدارى پوتى
چیدبن

حشره تنشأ من الخشب البالى

Pêpilk: Hêwanekê wekî kêça dikevî darê potî, Ji
darê potî çêdibin.

پىژن: لفلث، دهنگى پیسیا، روپیناپیسیا، تهپ تهپا لنگا دهنگى
ریتفه چونى

صوت وقع الاقدام، صوت المشى

Pêjin: Livliv, Dengê piya, Rupêna piya tep tepa
linga, Dongê rêve çonê.

پى پهیزک: گهلهک پهیزک دسهړیکدا، ئیک لسهړ ئیکى
المدرج

Pêpeyzk: Gelek pey zikdî serkda, Êk li ser êkê.

پیتر: پرتر، زهحف تر، مشه تر

الاكثر، الاغزر

Pêtir: Pirrtir, Zehiftir, Mişetir.

پیتر بون: پرتر بون، زهحف بون، مشه بون

التكاثر

Pêtirbon: Pirrtirbûn, Zehifbûn, Mişebûn.

پیتر بوى: پرتر بوى، زهحف تر بوى مشه تر بوى

المتكاثر

Pêtirboy: Pirrtirbûy, Zehifbûy, Mişebûy.

پیتر تر: پرتر تر، زهحف تر تر، مشه تر تر

الاشد كثره

Pêtirtir: Pirrtirtir, Zehiftirtir, Mişetirtir.

P	پ	P	پ
	پیتوی یاتی: پوتیاتی البلی، النخر، الرمم	پیتیر کرن: پرتیر کرن، زهحف تر کرن، مشهتر کرن الاكثار	
Pêtyatî: Potyatî		Pêtirkin: Pirtirkin, Zehiftirkin, Mişetirkin.	
	پیت: پهل، پهلوخه، پهلوخشه الجمر، اللطی، اللوعه، لفج، النار	پیتیر کری: پرتیر کری، زهحف تر کری، مشهتر کری المکثار	
Pêt: Pel, Peloxe, Peloxşe.		Pêtirkirî: Pirtirkirî, Zehiftirkirî, Mişetirkirî.	
پیتوی بونا سهرمایي: هشک کرنا سړي، گورج بون، قهړمين الكسح من البرد		پیتیری، پیتیریاتی: پرتیر تری، زهحف تر تری، مشهتر تری، پریاتری، مشهياتی تری، زهحفیاتری الاكثريه	
Pêtûbona sermayê: Hişik kirina sirrê, Quricbûn, Qerrimîn.		Pêtirî= Pêtiryatî: Pêtiryatî, Pirtirtirî, Zehiftirtirî, Mişetirtirî, Pirryatirî, Mişeyatirî, Zehifyatirî.	
پیتفی: هه‌وگار، فهر المحتاج، الفقير، الضروري		پئ ترانک: لیبوک، یاری پی کهر المهرج، الهزل	
Pêtvî: Hewgar, Fer.		Pêtirrank: Lêbok, Yarî pê ker.	
پیتفی بون: هه‌وگار بون الاحتياج، الاعواز		پئ ترانکی: یاری پی کهری، لیبوکی، لیبوکیاتی السخریه، التهريج	
Pêtvîbon: Hewgarbûn.		Pêtirrankî: Yarî pê kerî, Lêbokî, Lêbokyatî.	
پیتفی بوی: هه‌وگار بوی المحتاج		پیتوی: پتی، پدی الله	
Pêtvîboy: Hewgarbûy.		Pêtû: Pitî, Pidî.	
پیتفی تر: هه‌وگار تر الاحوج		پیتوی: پوتی، رزی البالی، النخر، الرميم	
Pêvtir: Hewgartir.		Pêtû: Potî, Rizî.	
پیتفی کون: هه‌وگار کرن التحويج		پیتوی بون: پوتی بون البالی، التنخر	
Pêtvkirin: Hewgarkirin.		Pêtûbon : Potûbûn.	
پیتفی کری: هه‌وگار کری المحوج		پیتوی بوی: پوتی بوی المنخور، المبلى	
Pêtvîkirî: Hewgarkirî.		Pêtûboy: Potûbûy.	
پیتفیاتی: هه‌وکاری، هه‌وکاریاتی الحاجه، الضروره، الفقر، العوز		پیتوی تر: پوتی تر الانخر، الابلى	
Pêtvîyatî: Hewgarî, Hewgaryatî.		Pêtûtir: Potûtir.	
پیتچه: به‌رچافک، حیلی، تالینک، تیکوهر اللفاف، اللواء، الملف، البرقع		پیتوی کرن: پوتی کرن الابلاء، التنخير	
Pêce: Berçavik, Hêlî, Alînk, Têkwer.		Pêtûkirin: Potûkirin.	
پیتچان: تالاندن، تیکوهر کرن الثنى، الطلى، اللوث، الاستغشاء، القمط، الغلف		پیتوی کری: پوتی کری المنخر، الرمم	
Pêçan: Alandin, Têkwerkirin.		Pêtûkirî: Potûkirî.	

پېچک: نالهک، تې وهرک، پېچولک

الملف، القماط، اللبد للصوف، الحزمه للعشب

Pêçek: Alek tê werik, Pêçolk.

پېچک: باپېچ

اللواء، الاضباره، الرزمه

Pêçek: Bapêç.

پېچای: ئالاندی، تیک وهرکری

الملفوف، المطوی، المغلف، المرزم

Pêçay: Alandî, Têk werkirî.

پېچولک: ئه و تشتی دېچوکی نو ی زای وهر دکه ن

القماط

Pêçolk: Ew tiştê di biçûkê nû zay wer dikin.

پې چوئک: خرخالا بچویکا پې هی دکه ن رێقه چوئ

عربه لتعليم الطفل المشی

Pêçonk: Xirxala biçûka pê hî dikin rêveçonê.

پې چیلک: پې زراف : لنگ زراف، لویلاقه زراف، پتراق زراف

الاحمش

Pêçîlik: Pê zirav, Ling zirav, Lûlaq zirav, Pêraq zirav.

پې چیلکی: لنگ زراف، پې زراف، لویلاقه زراف، پتراق زراف

الحمش

Pêçîlkî: Ling ziravî, Pê ziravî, Lûlaq zirav, Pêraq ziravî.

پې چیبون: شییان، دستفه هاتن، تې هه یاتی

القابلیه، الامکان، التمكن، الكفو

Pêçêbon: Şıyan, Destvehatin, Tê heyazî.

پې چیبوی: شییای، دهستفه هاتی، تې هه یی

التمكن، الكفو

Pêçêboy: Şıyay, Destvehatî, Tê heyî.

پېچانا برین: ئالاندنا کول و برینا

الضمد، الضمار

Pêçana birîne: alandin kûl û birîna.

پې خاس: پې رويس، بې پتلاف، پې رویت

الحافی

Pêxas: Pê rûs, Bê pêçav, Pê rût.

پېخاسی: پې رويس، بې پتلافی، پې رویتی

الحفی، الحفاء

Pêxasî: Pê rûs, Bê pêçavî, Pê rûtî.

پې خارن: ئه و ئاهى مرووف بنانى دخوت

الادم، الادام

Pêxarin: Ew ahê mirov bi namî.

پې خارن:

الذريعه، التبرير، الحجه

Pêxarin:

پې خوئش: پې سقک، چه لهک، سرت، رهوان، چون خوئش

الجهوش، السريع فى المشی

Pêxweş: Pê sivik, Çelek, Sirt, Rewan, Çon xweş.

پې خوئشی: پې سقکی، چه لهکی، سرتی، چون خوئش، لهزگینی

الجهش، السريعة فى المشی

Pêxweşî: Pê sivikî, Çelekî, Sirtî, Çon xweş, Lezgînî.

پې خوئشی: پې رازیاتی، که یف پې هاتن، لبه رها تن

الرضا، القناعة، المتعة، اللذه

Pêxweşî: Pê razyatî, Keyf pê hatin, Liberhatin.

پې خوئش: پې رازی، پې که یف خوئش، لبه رها تی

الراضی، القانع، المتمتع

Pêxweş: Pê razî, pê keyf xweş, liberhatî.

پې خوئشبون: پې رازی بون، پې که یف خوئش بون، لبه ر هاتن بون

الارتضاء، الاقتناع، التمتع، الالتذاذ

Pêxweşbon: Pê razbûn, pê keyf xweşbûn, li berhatinbûn..

پې خوئشبووی: پې رازی بووی، پې شاد بووی، لبه ر هاتی بووی

المرضى، المقتنع، الملتذ

Pêxweşboy: Pê razbûy, pê şadbûy, li berhatîbûy.

پې خوئشتر: پې رازی تر، پې که یف خوئش تر، لبه ر هاتی تر

الاقنع، الارضى، الامتع

Pêxweştir: Pê razîtir, pê keyf xweştir, li berhatîtir.

پې خوئشکرن: پې رازی کرن، پې که یف خوئش کرن، لبه ر ئینان

الارضاء، الاقتناع، الامتاع

Pêxweşkirin: Pê razîkirin, pê keyf xweşkirin, li berînan.

پښ دادانک: لحيټفک، په چنوک، ميرکوتک
الغطاء، المضرب، المدقه

Pêdadank: Lihêfk, Pe çinok, Mîrkutik.

پښ دادای: قوتای، لیدای، نخامتی، په چنی بسهردادای
المضروب، المغطي، المدر

Pêdaday: Qutay, Lêday, Nixatî, Peçinî, Bi serda-day.

پښ دهرک: په ییزکا دهوگهی، ملی دری
الاسکفه، الغتبه، ركن الباب

Pêderk: Peyzka dewihî, Milê dirî.

پیداچون: څیراچون، داکه تن، خارکه تن
السهد، الاستمرار، الهبوط، الضوخ، للرجل

Pêdaçon: Vêrra çon, Daketin, Xarketin.

پښ دريژ: سهرقه چوی، تښ پهش، تښ پهي، نافقه چوی
المتناول، المتجاوز

Pêdirêj: Serve çoy, Tê peş, Tê perr, Navve çoy.

پښ دريژي: سهرقه چون، تښ پهشین، تښ پهړین، ناف چون
المتناول، المتجاوز

Pêdirêjî: Serve çon, Tê peşin, Tê perrin, Navve çon.

پښ دز: دهست کیس
الجاسوس

Pêdiz: Dest kîs.

پښ دزکی: دهست کیسی
الجاسوسیه، الزوغان

Pêdizkî: Dest kîsî.

پیدا کرن: څه خارن، گوړکرن، روی کری
السكب، الصب

Pêdakirin: Vexarin, Gorrkirin.

پیدفي: هه وکار
المحتاج، المعوز، الفقير، الضرورى

Pêdvî: Hewgar.

پیدفيياتي: هه وکاری
الحاجه، العوز، الفقر، الضروره

Pêdvîyatî: Hewgarî.

پیدا هاتن: خارکه تن
الغمر، النزول

Pêdahatin: Xarketin.

پښ خوهشکری: پښ رازی کری، پښ کهیف کری، لهر ښیای
المتع، المرضی، المقنع

Pêxweşkirî: Pê razî, pê keyf kirî, liberînay.

پښ خوهشیاتی: پښ رازیاتی، پښ کهیف خوهشیاتی، لهر هاتنی
الرضی، القناعه، المتعه، اللذه

Pêxweşyatî: Pê razyatî, pê keyf xweşyatî, li-berhatinî.

پښ خوړین: کهف لی کرنا بکهسه کی دی، ناف دهخوه دانا بښکی دی
التهديد بالغير، الافتخار، المباهاه

Pêxurrîn: Gef lê kirna bikesekê dî, Nav de xwe-dana bi êkê dî.

پښ ناخفتن: کوفت گوکرن، تهرته ره کرن

الاشاعه، المعادئه، المباحثه، المفاوضه، الغيبه

Pêaxiftin: Kuft gokirin, Terterkirin.

پیدا: خاری، ژوردا، ژیر، بندا، دانگ دا
السفلی، الدنی

Pêda: Xarê, Jorda, Jêr, Binda, Dangda.

پیدا تر: خارت، ژیرتر، بندتر، دانگ داتر
الاسفل، الادنی

Pêdatir: Xartir, Jêrtir, Bindatir, Dang datir.

پښ دان: ریژدان، پوښته پښ کرن، دهستویردان
التقدير، الاعتبار، التحويل

Pêdan: Rêzdan, Pûte pêkirin, Destûr dan.

پښ دای: ریژدای، پوښته پښ کری، دهستویردای
المقدر، المعتبر، المخول، المأذون

Pêday: Rêzday, Pûte pêkirî, Destûr day.

پښ دادان: قوتان، لیدان، هنگاتن
الضرب، الدق، الطرق

Pêdadan: Qutan, Lêdan, Hingatin.

پښ دادان: بسهردادان، پوشاندن، نخافتن، په چنن
الدثر، التغطية، الستر

Pêdadan: Bi ser dadan, Poşandin, Nixaftin, Pe çinîn.

پښ دادان: په چنن، سهرگرتن، نیوان کرن
الغمل، للثمر غطاء، لیدرک، وینضج

Pêdadan: Pe çinîn, Ser girirtin, Nîwan kirin.

پیش نانا، پیشاوان: سەرۆک، سەركێش، رێبەر، سەمیان
البانی، الرائد، الزعيم

Pêşava= Pêşawan: Serok, Serkêş, Rêber, Sem-
yan.

پیش ئیخستن: بەری ئیخستن، پیشقەبرن، ئینانا پیش
التقديم، التفضيل

Pêşêxistin: Berî êxistin, Pêşve birin, Înana pêş.

پیش ئیخستی: پیشقە ئینای، بەری ئیخستی، ئینای پیش
المقدم، المفضل

Pêşêxistî: Pêşve înay, Berî êxistî, Înay pêş.

پیش باب: باب ویاپیر
الاباء الاجداد، الاسلاف

Pêşbab: Bab û bapîr.

پیش بەر:

السابقة، المقدمة

Pêş ber:

پیش بار: سەرچەفا کاروانیا، قەراولی گهریدا
طليعه القافله، طلائع الرحال

Pêş bar: Serçeva karwanya, Qerwilê Gerîda.

پیش بین: خیف زانک
المتكهن، الكاهن، الرائي، المتنبي

Pêş bîn: Xîv zank.

پیش بینی: خیف زانکی
التكهن، التنبؤ، الرؤيه، المستقبلية، الرؤى

Pêş bînî: Xîv zankî.

پیش وپاش:

التردد، الاول والاخر، السابق قاللاحق

Pêşupaş:

پیشتر: کەفن تر، بەریداتر
الاسبق، الاقدم، الاسلف

Pêştir: Kevin tir, Berêda tir.

پیش چاف: لێر چاف، بەرچاف، دیتی
المري، المشاهد، المعروض، المخمن

Pêşçav: Li ber çav, Berçav, Dîtî.

پیش چاف: بارزای پیش چاف یانی گوتره بێ کیشان ویتان
الصبره، الملموس، المنظور

Pêşçav: Bazavê pêş çav yanî gutre bê kêşan û
pîvan.

پیشتورک: یێ رەق بون وگوروج بون، نهشیان بریتفه چون ژ ترسادا
وهک بیژی یێ ستورکی ژ ترسادا گرت مالجهی خوه نهشیا بریتفه
بجیت، یانی پی ستورک
شلل الارجل من شده الخوف

Pêsturk: Yê reqbûn û gorbûn, Ne şîyan birêve
çon ji tirsada wek bêjî pê storkê ji tirsada girt
mali cihê xwe ne şîya birêve biçît, Yanî pê
storik.

پێ سفک: چەلەک، سرت، پێ خوێش، رهوان، لهزگین
الجهوش، الشمدار، السريع المشى

Pêshivik: Çelek, Sirt, Pê xweş, Rewan, Lezgîn.

پێ سفکی: چەلەکی، سرتی، پێ خوێشی، رهوانی، لهزگینی
الجهش، الجشه

Pêshivkî: Çelekî, Sirtî, Pê xweşî, Rewanî, Lezgînî.

پێ سست: پێ خاف
الاحل

Pêsisit: Pê xav.

پێ ستی: پێ خافی
الحاله

êsisitî: Pê xavî.

پیش: بەر، بەرسینگ، پیشین، بەریدا، کەفن
امام، قدام، قبل، سابق

Pêş: Ber, Bersîng, Pêşîn, Berêda, Kevin.

پیش: بەرێ خودان، تماشه، نێران، بەرامبەر، راستی
المشهد، التفرج، المقابل

Pêş: Berê xudan, Temaşe, Nêran, Beramber, Tastê.

پیشی: باب و یاپیر ویا کالک، قرنیت و برنیت
الاسلاق، الاجداد

Pêşî: Bab û Bapîr û babkalik, Qirnêt û birnêt.

پیشین: کەفنار، کەفن، بەرێ، بەریدا، چاخێ بوری و جوی
القدم، الاقدمون، الزمن الغابر، العهد الماضي، التأريخ

Pêşîn: Kevnar, Kevin, Berê, Berêda, Çaxê borî û
cûy.

پیشی: بەرێ، بەری نوکه
القديم، السابق، الأنف، القبل

Pêşî: Berê, Berî noke.

P	پ	P	پ
	پیشفه: شوینژی، شوین گری النیابه، الوکاله، المعرض، البدل	پیش جافبون: بهرچاف بون المشاهده، العریضه	
Pêşve: Şûnjê, Şûngirî.		Pêşçavbon: Ber çav bûn	
	پیشفه بون: شوین بون، شوین گربون التوکیل، التعویض	پیش جاف بوی: بهرچاف بوی المشهد، الرائی	
Pêşvebon: Şûn bûn, Şûngir bûn.		Îêşçavboy: Ber çav bûy.	
	پیشفه بوی: شوین بوی، شوین گربوی الوکیل	پیش جاف تر: بهرچاف تر الاشهد	
Pêşveboy: Şûn bûy, Şûngir bûy.		Pêşçavtir: Ber çav tir.	
	پیشفه تر: شوین تر، شوین گرتتر الاقبل، الاوجه	پیش جافکر: بهرچاف کرن العرض، الاراء، الاستعراض	
Pêşvetir: Şûn tir, Şûngir tir.		Pêşçavkirin: Ber çav kirin.	
	پیشفه کرن: شوین کرن، شوین گر کرن التوکیل	پیش جافکری: بهرچاف کری المعرض	
Pêşvekirin: Şûn kirin, Şûngir kirin.		Pêşçavkirî: Ber çav kirî.	
	پیشفهکری: شوین کری، شوینگرکری الموکل	پیش جافی، پیش جافیاتی: بهرچافی، دیتی المشهود، المرئی	
Pêşvekirî: Şûn kirî, Şûngir kirî.		pêşçavî= Pêşçavyatî: Pêş çavyatî, Berçavî, Dîtî.	
	پیشفهی، پیشفهیاتی: شوینیاتی، شوین گرتناتی الوکاله، النیابه، البدیل، القبله، المواجهه	پیش خاز: سهروکاتی فییان، رتبهری فییان، پیش کهتن خاز طالب الرئاسة، طالب الزعامه، التقدمی	
Pêşveyî= Pêşveyatî: Şûn yatî, Şûngir tinaî.		Pêşxaz: Serokatî, Viyan, Rêberî viyan, Pêş ketin xwaz.	
	پیشفهچون: بهرفه چون، سهرکهتن، پیش کهتن الاستقبال، الترقی، التقدم	پیش خازی: پیشفهچون خازی، مهرناهی خازی التقدمیه	
Pêşveçon: Ber çon, Serketin, Pêşketin.		Pêşxazî: Pêşve çon xwazî, Mernahî xwazî.	
	پیشفه چوی: بهرفه چوی، سهرکهتی، پیش کهتی المستقبل، المتقدم، السابق	پیشدا: بهریدا، کهفن سابقا، قبلًا، سالفًا، انفا	
Pêşveçoy: Ber çoy, Serketî, Pêşketî.		Pêşda: Berêda kevin.	
	پیشفه هاتن: بهرفه هاتن الاقبال، الاستقبال	پیشدا چون: پیشفه چون، چونا بهراهی، بهرداچون الاستقبال	
Pêşvehatin: Bervehatin.		Pêşdaçon: Pêşve çon, Çona berahyê, Berdaçonb.	
	پیشفهدان: الفديه، السليمه، الفدا	پیش رهو: رتبه، سه میان، سه رکیش، بهراهی الرائد، القائد، الدلیل	
Pêşvedan:		Pêşrrew: Rêber, Semyan, Serkêş, Berahî.	
	پیشک: میتش، پشوی الذبابه، البعوض	پیشفه: بهرامبر، راسرئ، روی بروی المواجهه، المقابله	
Pêşik: Mêş, Pêşû.		Pêşve: Beramber, Rasirê, Rû birû.	

P	پ	P	پ
پى ناشى: ئامویره که گریڭدایه بیستى فه دى لهازه کی دهنه بن بلندکهن، ئاش دى زوى ههفرانى هیریت بهلى هیرانهکا درشت یازفروگر رجل الرحی		پیش کهتن: بهرابهرون، روى بروی بون، پیشفه چون، بهرامبهرون التقدم، السبق، الاستهداف، التقابل، الفرط، المواجهه Pêşketin: Beraber bûn, Rû birû bûn, Pêşve çon, Beramber bûn.	
Pêaşî: Amûreke girêdaye bi bistê ve dê lihazek dene bin bilindkin, Aşdê zû hevranî hêrît, Belê Hêraneka dirîşt, Ya zivr û girr.	پیشکا کهوا: میشاکهوا الشران، مثل البعوض لایلدغ	پیش کهتى: پیشفه چوى، بهرابهروى، روى بوى، بهرامبهروى المتقدم، المتسابق، المتواجه، التقدمى، السباق Pêşketî: Pêşve çoy, Beraber bûy, Rû birû bûy, Beramberî.	پیش کهتن خان: پیشفه چون خان التقدمى
Pêşka kewa: Mêşakewa.	پیشکا کهسک: میشاکهسک، میشاگوى الخشف، اللقاع	Pêşketinxaz: Pêşve çon xwaz.	پیشکا دهوارا: میشادهوارا، میشکادهوارا الزاره
Pêşka kesk: Mêşakesik, Mêşagû.	پیشکا کهزوى: المن القطنى	Pêşka dewara: Meşadewara, Mêşkadewara.	پیشکا سهکى: پیشویکا سهکى السموأل
Pêşka gezoy:	پیش کوتن: بهرگوتن المقدمه، التکهن، التنبؤ	Pêşka sihkê: Pêşûka sihkê.	پیشوک: ئامانى پىياشو یشتنى الطست، مفسله، الارجل
Pêgotin: Bergotin.	پیش گر: سینگ گر المجاهه، السابقه	Pêşok: Amanê pya, Şûştinê.	پیش کرن: برنا پیش، ژورقه برن، ژور ئیخستن، پیشفه برن الدفع الى الامام، الادخال
PÊşgir: Sînggir.	پیش که: تهماشه خانه المرض، السینما	Pêşkirin: Birna pêş, Jorve birin, Jor êxistin, Pêşve birin.	پیش کیش: هیزا، ههژى، روى گهرم، بروى، روى کیش، روى شرین الوقور، الجذاب، اللائق
Pêşgir: Temaşê xane.	پیش مان: لیقه بوى النادم، التائب	Pêşkêş: Hêja, Hejî, Rû gerim, Birû, Rû kêş, Rû şirîn.	پیش کیشى: خهلات، دیبارى، روى شرینى، هیزاینى، ههژیاتى الهدیه، التقديم، الوقار
Pêşman: Lêvebûy.	پیشمان بون: لیقه بون التندم	Pêşkêşî: Xelat, Dyarî, Rû şirînê, Hêjaynî, Hej- yatî.	پیش کیش کرن: خهلات کرن، دیبارى دان الاهداء
Pêşmanbon: Lêvebûn.	پیشمان بوى: لیقه بوى المندم، النادم، التائب	Pêşkêşkirin: Xelat kirin, Dyarî dan.	
Pêşmanboy: Lêvebûy	پیشمان تر: لیقه بوى تر الاندم		
Pêşmantir: Lêvebûy tir.			

پیشمان کرن: لیفه کرن
التندیم، الاستتابه

Pêşmankirin: Lêvekirin.

پیشمان کری: لیفه کری
الندیم

Pêşmanî: Lêvekirî.

پیشمانی: لیفه بونی، لیفه بونیاتی
الندامه، التویه

Pêşmanî: Lêvebûnî, Lêvebûyatî.

پیش میتر: پشت گیر، پال پشت
النصیر، الظهیر، المساند

Pêşmêr: Piş gîr, Palpişt.

پیش میتری: پشت گیری، پال پشتی
النصره، المسانده

Pêşmêrî: Piş gîrî, Palpiştî.

پیش مهرگ: کوریدار
الفائی، المضحی

Pêşmerg: Gurîdar.

پیش مهرگاتی: کوریداری
التضحیه، الفداء

Pêşmergatî: Gurîdarî.

پیشمه‌ب: روزا بهری نهینی یی، پیش ئینی یی
الخمیس

Pêşemb: Roja ber eyniyê, Pêş înyê.

پیش مال: سه‌رچه‌قا ره‌قهندو کوچهری، فه‌لاویزی مشه‌ختا
طلائع الرحل، طلائع المهاجرین

Pêşmal: Serçeqa revendû kuçerî, Felawîzê mişexta.

پیش همه‌ت: به‌رامبه‌ر، هنداف
المطل، المشرف

Pêşhemet: Beramber, Hindav.

پیش همه‌تی: به‌رامبه‌ری، هندافی، هندافیاتی
الاطلال، الاشراف، الطلل

Pêşhemetî: Beramberî, Hindavî Hindavyatî.

پی شاه‌ییون: پی شادبون، پی دل‌گه‌شی بون، پی خواهش بون
الروق، راق، یروق

Pêşahîbon: Pê şad bûn pê dil gesî bûn pê xweş bûn.

پیشوی: پیشکیت، ئاخویرک
البعوض، البعوضه

Pêşû: Pêşikt, Axûrik.

پیشه:
ملاضق، ملازم، معلق

Pêve:

پیشه بون: دهست پی بون، دهست هافین، دهست پی کرن، تیلل بون
المبادئه، المبادره، المباشره

Pêvebon: Dest pê bûn, Dest havêtin, Dest pê kirin, Têlêl bûn.

پیشه‌بون: پیشه‌گردان، پیشه‌رستن
التعلق، الالتزام، الارتباط

Pêvebon: Pêve girêdan, Pêve ristin.

پیشه‌بوی: دهست پی کری، دهست هافیتی
المبادئ، المباشر، المبادر

Pêveboy: Dest pê kirî, Dest havetî.

پیشه‌بوی: پیشه‌گردای، پیشه‌رستی
الملازم، المعلق، الملاصق

Pêveboy: Pêve girêday, Pêveristî.

پیشه‌به‌ستی: پیشه‌گردای، پیشه‌بینای، پیشه‌قهرسی
الطرف المركب، المرتبط

Pêveçoy: Pêve girêday, Pêvebênay, Pêve qerrist.

پیشه‌چری: چریسه‌گرتی، عیبره‌ت گرتی
المعتبر، المتعظ

Pêveçoy: Çirise girtî, Îbert girtî.

پیشه‌چون: چریسه‌گرتن، عیبره‌ت گرتن
الاتعاض، العبره

Pêveçon: Çirise girtin, Îbert girtin.

پیشه‌جوی: پتدا چوی، قیرا چوی، بسه‌ر داچوی
المواصل، المستمر، السارده

Pêveçoy: Pêda çoy, Vêra çûy, Biser daçûy.

پیشه‌چون: پتداچون، قیراچون، بسه‌رداچون
الاستمرار، المواصله، السرد، المشابهه، المماثله

Pêveçon: Pêda çon, Vêra çûn, Biser daçûn.

پیشه‌دان: گه‌زتن
اللذغ، اللسع، السلم

êvedan: Geztin.

پیتفه گریډای: لی گریډای، لیځ گریډای، پیتفه بیتنای
المربوط، المقرون، الملزم

vegirday: Lê girêday, Lêk girêday, Pêkve bê-nay.

پیتفه مان: پیتفه گریډان

الشبث، المداومه، الاعتكاف، الملازمه

Pêveman: Pêve girêdan.

پیتفه نویستن: پیتفه رستن، پیتفه چربون

الولع، اللصوق، اللزوم

Pêve nûstin: Pêve ristin, Pêve çirrbûn.

پیتفه نویستی: پیتفه رستی، پیتفه چربوی

المولع، الملازم، الملصق

Pêvenûstî: Pêve ristî, Pêve çirrbûy.

پیتفه نویساندن: پیتفه رساندن، پیتفه چرکرن

الاصاق، الالزاق، الالزام

Pêvenûsan: Pêve risandin, Pêve çirrkirin.

پیتفه نویستن: پیتفه رسین، پیتفه چربون

الالتصاق، الملازمه

Pêvenûstin: Pêve ristin, Pêve çirrbûn.

پیتفه نویسک: دویف دویفک، دویفه لانک، پیتفه نویسک

الامعه، اللزيق، اللصيق، التابع

Pêvenûsk: Dûv dûvk, Dûve lank, Pêve nûsk.

پیتفه نه ماتن: نه شیای، پی چینه بون، پی نه چیبون، فه لشیم، چغ بون

الفشل، الاخفاق، العجز

Pêvenchatin: Neşıyan, Pê çêne bûn, Pê neçê bûn, Felşîn, Çix bûn.

پیتفه نه ماتن: نه شیای، پی چینه بوی، چغ بوی، فه لشی

الفاشل، العاجز، المخفق

Pêvenchatî: Neşıyay, Pê çêne bûy, Çix bûy, Flişî.

پیتفه نان: پیتفه نویساندن، پیتفه رساندن

الاصاق، الاتهام

Pêvenan: Pêve nûsandin, Pêve risandin.

پیتفه نای: پیتفه نویساندی، پیتفه رساندی

الملصق، المتهم

Pêvenay: Pêve nûsandî, Pêve risandî.

پیتفه دای: که زتی

الملدوغ، الملسوع

Pêveday: Geztî.

پیتفه دان: پیتفه دان، گرتن، دائیخستن

الاطباق، الغلق، السد، الايصاد، الولف، لاطباق الخبز، المسدود، المغلق، المطبق

Pêvedan: Pêvedan, Girtin, Daêxistin.

پیتفه دای: پیتفه دای، گرتی، دائیخستی

الموصد، الخبز، المطبق، بالتن

Pêveday: Pêveday, Girtî, Daêxistî.

پیتفه رستن: پیتفه نویستن، پیتفه چربون

اللوث، اللصوق، اللزوق، اللزوج

Pêverristin: Pêv nûstin, Pêve çirrbûn.

پیتفه رستی: پیتفه نویسنی، پیتفه چربوی

الملوث، اللصيق، اللزيق، الملازم

Pêverristî: Pêv nûstî, Pêve çirrbûy.

پیتفه کرن: هه لاویستن، تی دانان

النوط، العلق، النياط، التعليق

Pêvekirin: Helawîstin, Tê danan.

پیتفه کری: هه لاویستی، تیدانای

المناط، المنوط، المعلق

Pêvekirî: Helawîstî, Tê danay.

پیتفه کهر: هه لاویس، تیدان

العالق، العلاقه

Pêveker: Helawîs, Tê dan.

پیتفه کرن: تتههل کرن، تتههل کرن، زوخاندن، ئاراندن

الاثاره، التحريض، التشريع

Pêvekirin: Têhel kirin, Têlêl kirin, Zuxandin, Arandin.

پیتفه گرتن: پیتفه مان، پی ئالهان

المماسكه، التمسك بالغير، جبر الرجل المكسور

Pêvegirtin: Pêve man, Pê alhan.

پیتفه گریډان: لی گریډان، لیځ گریډان، پیتفه بیتنان

الربط، الارتباط، القرن، التقرين

Pêvegrêdan: Lê girêdan, Lêk girêdan, Pêkve bê-nan.

پئ کوچک: بهرئ رهخئ کوچکی، کتیه بهر، بهرئ تژی چهنگی
الرضف، الاثافی

Pêkuçk: Berê rexê kuçkî, Kêye ber, Berê tijî çengî.

پئ کوچ: تژی له پئ، بهرئ دهست کوتلک، دهست بهرک
الجلمود، الحجر ملی الکف

Pêkuç: Tijî lepê, Berê dest kutilk, Dest berik.

پیکفه: بههف، لگه لک، بههف را، ههمی بجاره کئ
معا سویا، جمیعا

Pêkve: Bihev, Ligelêk, Bihevra, Hemî bicarekê.

پیکفهیی: بههفی لگه لکی، بههف رای، ههمیاتی، ههمینی
المعیه، السویه، الکلیه

Pêveyî: Bihevî, Ligelêkî, Bihevrayî, Hemyatî, Hemînî.

پیکفه رستن: پیکفه لوستن، پیکفه رستن، پیکفه مان
العلاقه، التلازمل، التلاصق

Pêverristin: Pêkve lostin, Pêxveristin, Pêkve man.

پئ کهنن: یاری پئ کرن، مهسخره پئ کرن، گهله پئ کرن، ترانه
پئ کرن
السخریه، الهزء، اکهزل

Pê kenîn: Yarî pê kirin, Mesxer pê kirin, Gelte pêkirin, Tirran pê kirin.

پئ کهوک: گییایه که ل جیاچئد بیت بخافی دخون، بتهری و خاف
دخون
نبات جبلی یوکل طریا

Pêkewk: giyaye ke li çiya çêd bît bixavî dixon, Bi terrî u xav dixon.

پیکفه گرتن: تیک دوگرتن، پیکفه بهستن، پیکفه رستن، پیکفه
نوێستن
التماسک

Pêvegirtin: Îê dugirtin, Pêkve bestin pêkve ris-tin, Pêkve nûstin.

پئ کرن: زوخاندن، پالدان بوشولی، ئاراندن
الحث علی العمل، الاثاره

Pêkirin: Zuxandin, Paldan bo çolî, Arandin.

پیکفه هاتن: پئ چیبون، شییان

الکفائه، القدره، التمكن، الاستطاعه

Pêvehatin: Pê çêbûn, Şiyan.

پیکفه هاتی: پئ چیبوی، شیای
الکفوء، القدير، المتمكن، المستطيع

Pêvehatî: Pê çêbûy, Şiay.

پیکفه هاتن: بهرگرتن، دان
الولف، للثمار والفاكهه

Pêvehatin: Bergirtin, Dan.

پئ بهتین، پئ بهقان: پئ کهلشتن، پئ کهلشین
الزلم، الزلوع، تشقق القدم

Pêpeqîn= Pêpeqan: Pê keliştin, Pê kelişîn.

پئ قوت: خورتی لئ کرن، خورتی، پئ لینان، ته په سهرکرن،
ته په سهری
الاضطهاد، التعدی، الازلال

Pêqut: Xurtî lêkirin, Pêlênan, Tepe serkirin, Tepe serî.

پئ قازک: گییایه که لمرگاشین دبیت که لاندی دخون
نبات عشبی

Pêqazk: Giyayeke limêrga şîn dibit kelandî dix-on.

پئ قریزیاتی: پئ قیفاری، پئ دوژینی
الکلع

Pêqirrêjyatî: Pê qîvarî, Pê dujînî.

پئ قولنگی: بلوت جونا لنگه کی، یانی ئیشقلک، لسه ر لنگه کی خوه
هاڤیتن
الردیان، العجلان، لقفز علی رجل واحد

Pêqulingî: Bilot çona bi lingekî, Yanî îşqilk, Li ser lingekî xwe havêtin.

پیک ئینان: لیک خوهش کرن، لگه لک دل خوهش کرن
المصالحه، الصلح

Pêkînan: Lêk xweçkirin, Ligelêk dil xweçkirin.

پیکئینان: بهرهف کرن، لیکدان، پیکفه نان، دانائیک، تیک بهستن،
لیک بیتان، تیک ئیخستن
التهیئه، التألیف، التركيب، الانجاز، التشکیل

Pêkînan: Berhav kirin, Lêkdan, Pêkvenan, Dannaêk, Têk bestin, Êk êxistin.

پیکه مان: لگه‌لک بارتن، پیکه بارتن، هه‌قالین
المعاشره، الملازمه، الرفقه، التماسک

Pêveman: Ligelêk bartin, Pêkve bartin, Havalîn.

پیکه مای: لگه‌لک بارتی، پیکه بارتی
التماسک، الملازم، المرافق

Pêkvemay: Ligelêk bartî, Pêkve bartî.

پیکه نان: پیکه دان، لیک دان، ریزکران، دانائیک، پیکه دان، کرتن
الصفق، الرص، الرصف، الطبق

Pêvenan: Pêkve dan, Lêk dan, Rêzkirin, Dana êk, Pêve dan, Girtir.

پیکه نای: پیکه دای، لیک دای، ریزگری، دای ئیک، پیکه دای، گرتی
المصوم، الورصوف، المصفق، المطبق

Pêkvenay: Pêkve day, Lêk day, Rêzkirî, Day êk, Pêve day, Girtî.

پیکهاتن: ژیک رازی بون، لگه‌لک ناشتبون
الصلح، الاتفاق، الهدنه

Pêkhatin: Jêk razî bûn, Ligelêk aşt bûn.

پیکه هاتی: ژیک ناشت بوی، ژیک رازی بوی
المتصالح، المتفق، المتهادن

Pêkhatî: Ligelêk aşt bûyJêk razî bûy,.

پیکه بون: هه‌قالینی، لگه‌لیک بون، هه‌ل بارتن، پیکه رابون، لگه‌لک مان
المصاحبه، المرافقه، الملازمه، المعاشره، المؤانسه، المعیه

Pêkvebon: Hevalînî, Ligelêk bûn, Hev bartin, Pêkve rabûn.

پێ کول: خوهراکیشان، شاخ رهن، بزقین
الهشیان، المحاوله

Pêkol: Xwerakêşan, Şaxren, Bizivîn.

پێ کهتن: هنگاتن
الاصابه به، كالمرض

Pêketin: Hingatin.

پێ کهتی: هنگاتی
المصاب به

Pêketî: Hingatî.

پیک داهاتن: گوهرشین، دامان، پوسیده بون، مسره‌ول بون، بوغومین
الذبول، الوجوم، الكمد

Pêkdahatin: Guhişî, Daway, Posîdebûy, Misre-wil bûy.

پێ کری: زوخاندی، پالدای کرنی، ئارانندی
المعمول به، الخبير بالعمل

Pêkirî: Zuxandî, Palday kirin , Arandî.

پیک ئیکی: وهک ئیکی، بهرامبه‌رینی، لبه‌رک هاتنی، شتی ئیکاتی
المائله، المعادله، المساواه

Pêpêkî: Wek îkî, Bermberînî, Liberêk hatinî, Şitî êkatî.

پیکه نویستن: به‌چریمه بون، لیک که‌لین، پیکه رستن
التلاحم، الالتحام، التلاصق

Pêkvenûstin: Peçrîme bûn, Lêkkelîn, Pêkve ris-tin.

پیکه نویسای: به‌چرویمه بوی، به‌چرویمه‌کری، لیک که‌لی، پیکه رستن
التلاحم، المتلاصق، المتصل

Pêvenûsay: Peçrîme bûy, Peçrîmekirin, Lîk kelî, Pêkve ristin.

پیکه نویساندن: به‌چریمه کرن، لیک که‌لاندن، پیکه رساندن
التحيم، التلزيق، الالتصاق

Pêvenûsandin: Peçrîmekirin, Lêkkelandin, Pêk-ve risandin.

پیکوهرهاتن: هاتنا ئیک، فیک که‌تن، لیک دان
الرأى، الالتئام، الانضمام

Pêkwerhatin: Hatina êk, Vêk ketin, Lêk dan.

پیکوره‌نینان: نینانا ئیک، فیک ئیخستن، دانائیک نینان
الضم، الرأى، الانجان، التركيب، التأليف، التشكيل

Pêkwerînan: Înana êk, Vêk êxistin, Dana êk înan.

پیکوره‌هاتی: ئینای ئیک، فیک ئیخاتی، لیکدای، ئیک ئیخستی
الملتئم، المتضم، المركب

Pêkwerhatî: Înaya êk, Vêk êxatî, Lêkay, êk Êexistî.

پیک گوهرین: لیک گوهرین
التبادل، المبادله، المقايضه

Pêkguhrrîn: Lêk guhorn.

پیک گوهری: لیک گوهری
المتبادل، المقايض

Pêkguhrrî: lêk guhorî.

پښ گران: ريفه چون کوه، نهرم، لوکوزين

البطن السیر، الثقیل المشی

Pêgiran: Rêve çon kuh, Nerim, lukuzîn.

پښ گرانى: کوه ريفه چونى، نهرمى، لوکوزينى

ابطى فى المشى، ثقل المسير

Pêgiranî: Guh rêve çonî, Nermî, Lukuzînî.

پښ کاف: کاف، پښ رانان، پښنگاف

الخطوه

Pêgav: Gav, Pê ranan, Pêhingav.

پښ گوهرک: لیک گوهرين، پیک دان، دان پیک

الشجر، الشغار، التجاب، التبادل

Pêguhorrk: Lêkgurhorîn, Pêkdan, Dan pêk.

پښ گهلى: بستيا گهلى، باسکى گهلى، زينيا گهلى، ملئ گهلى

العدوه، طرف الوادى

Pêgeli: Bistya gelî, Baskê gelî, Zînya gelî, Milê-gelî.

پښ گه: پښ ره، بهر پښ ره، رښبار

المشى، المسار

Pêgih: Pêrih, Ber pêrih, Rêbar.

پښل، پښله: شلق، دهره تښ لوختى بهيت، زاک، گهري، گه، گهه

الموج، التيار، الدور المؤاتى، الفتره الملائمه

Pêl= pêle: Şiliq, Derfetê, Liwextê bihêt, Zak, Gerr, Gih, Geh.

پښ لښان: تهپه سهرکرن، بن دهست کرن، خورتى لى کرن، بن پښ کرن

الوطى، الاضطهاد، الضهايه، القدح، الاذلال، الاعتداء

Pêhnan: Tepeserkin, Bindestkirin, Xurtî kirin, Bin pê kirin.

پښ لښانى: تهپه سهر، بن دهست، بن پښک، ژيردهست، بن زک

المقدوح، المصطهد، المضهى، المذل

Pêlênay: Tepeser, Bindest, Jêrdest, Bin zik.

پښليار: کویزمار، کویز، گييايه که دثاقتداشين دبیت دخون خاف وترش کرى، ولښاندی

اللينوفر، عشب مائى

Pêlyar: Kûzmar, Kûz, Giyaye ke diavêda şîn dibît di xon xav û tiriş kirî, Û lénandî.

پښکداماتى: کوهشى، دامای، پوسیده، مسرهول، بوغومى

الذابل، الواجم، المهموم

Pêkdahatî: Guhiştin, Dawan, Posîdebûn, Misre-wil bûn.

پښکرا: هه را، لکه لک، ښکرا، پښکفه

معا، سويه

Pêkrra: Hevra, Logelêk, Vêkra, Pêkve.

پښکرا چون: ښکرا چون، بهربونائیک، لیک گرتن، ښکرا هاتن، فناک کهتن

المعاجره، المناوشه، المشاحنه

Pêrraçon: Vêkra çon, Berbûn êk, Lêk girtin, Vêkrahatin, Vinarvêk ketin.

پښک نه خو هشى: ژيک سل بون، لیک دوبه ربون

الخلافة، المنازعه

Pêknexweşî: Jêk silbûn, Lêk duber.

پښ نالينک: وهکى خوه لیک ددهن نیک دى پښ خوه دبى هه قالى خوه نالينيت دايختيت نو دبښښى بهر پښک، ديسا يانى شيتلاندنا شولا دا نه چښښ،

الشغزيبه، ويکنى بتمتع الامور لافشالها

Pêalînk: Wekî xwe lêk didin êk dê pê xwe dipê hevalê xwedînit da bêxit û dibêjinê ber pêk, Dîsa yanî şêlandina şola da ne çêbin.

پښ کوتى: نافدار، خه لک نياسى، مه علوم، ناشکر، دهنک دای

المعروف، المشهور، الموصوف، المعلوم، الشهير

Pêgotî: Nevdar, Xelik niyasî, Me'lom, Aşkîra, Deng day.

پښ گوتن: نافدارى، خه لک نياسين، مه علومى، دهنک دان

الشهره الصيت، الوصف الثناء، الرثاء، النوح، المناحه

Pêgotin: Nevdarî, Xelik niyasîn, Me'lomî, Deng dan.

پښ گرتن: پښان، نه اندازکرن، لى گرتن وهک بيژى خودى پښ گرت القياس، الموازنه، المطابقه،

Pêgirtin: Pîvan, Endazkirin, Lêgirtin wek bêjî xudê pê girt.

پښ گرتى: پښايى، نه اندازکرى، لى گرتى، خودى پښ گرتى

المقايسه، انتقام الله من اللائم، المواخذة، الانتقام الالهى

Pêgirtî: Pîvay, Endazkirî, Lêgirtî, Xudê pê girtî.

پئی مای: ئەو تەشتی ژ ئێکی فەگەشتی مروفی
الوارث، التركة، الوريث

Pêmay: Ew tiştê ji êkî vebigihîştî mirov.

پئی ناس: ئەدرەس، دورییی پئی نییاسینی، نیشانا ناسیاریتی
الهویه، الجنسیه، العنوان، الشهرة، العلامة، الاشارة

Pênas: Edres, Dirûyê pê niyasînê, Nîşana nas-yartiyê.

پئی نه کەرن: سەرکەش، گوێ نه دان، نه کوێدان، روکومان، سەرمل
بون

العصيان، المخالفه

Pênekirin: Serkeş, Guh pedan, Ne guhdan, Ru-kuman, Sermilbûn.

پینفا، پیندفا: ئاھەکی وەک شەمایی یە میشا ھنگفین، جەکەت

الاکبر الشمع، الاکبر

Pênava= Pêndva: Ahekê wek şemayêye mêşa hingvîn, Ceket.

پینج: ھژمارە، ژتەمەت تەبلیت دەستەکی
الخمسه

Pênceh: Hijmare, Ji temet tiblêt.

پینج شەمب: رۆژا بەری ئینیی
الخمیس

Pêndsemb: Roja berî înyê.

پینج تیر: ھوزانا پینج خشت، شقرا پینج مالک
التخمیس للشعر

Pêncfîr: Hozan pênc xîşt, Şivra pênc malik.

پینج خشت: شعراپینج تیر، ھوزانا پینج مالک
الشعر الخماسی

Pêncxişt: Şî'ra pênc tir, Hozana pênc malik.

پینج گوشه: پینج یشک، پینج ئیخل، پینج سوی
المخمس الهندسی

Pêncgoşe: Pênc pişik, Pênc êxil pênc sû

پینج سوی: پینج ئیخل، پینج کوچ، پینج گوشه
المضلع الخماسی

Pêncsû: Pênc êxli, Pênc kuç, Pênc goşe.

پینکاف: کاف، پئی کاف، پین کاف، باز، فت، پئی رانان
الخطوه

Pêngav: Gav, Pêgav, Pêhin gav, Baz, Fit, Pê ra-nan.

پتلاف: کالک، رەشک، چاروخە
الحذاء

Pêlav: Kalik, Reşik, Çaroxe.

پتلامنگی: فەلوفراندن، دەنگ بەردان، لێک زفراندنا دەنگ وسەلیفی
النبره، النغمه، الموج الصوتی

Pêla dengî: Velovrandin, Deng berdan, Lêk ziv-randina deng û selîqê.

پتیل ئاف: شلق، شلقان، شلتاقە، سیپەل

الموج، التيار المائي

Pêl av: Şiliq, Şilqon, Şiliq taqe, Sîpel.

پتیل ژمن: سیپەل، سیپ

التيار النابض

Pêl jen: Şiliq şiliq, Şilqa bistay.

پتیل بچ: شلق، شلق، شلقابستای

التيار المتقطع

Pêl piç: Şiliq şiliq, Silqa, bis tay.

پتیل پتیل: شلق، شلق، سیپەل سیپەل

التيار المتناوب

Pêl pêl: Şiliq şiliq, Sîpel sîpel.

پتیل سوپل: سیپە، سیپەل ھەرقین

التيار المتصل

Pêl sîl: Sîpe, Sîpel, Herriqîn.

پتیلزیک، پتیلزیک: پتیل تەیسوک

الموجه الضوئیه، الموجه النورية

Pêlazîk= Pêlaziq: Pêla teysok.

پتیل گوهرین: زاک گوهرین، گەرگوهرین، دەم گوهرین، دەم لێک
وهرگرهان

التطور، تحول التيار، تبدیل الموج

Pêguhrrîn: Zak guhrîn, Gergurîn, Demguhrîn, Dem lêk wergerhan.

پتیمین: میزتنا سەیی، لنگ راکرنا لگەل میزتنی، نه فیان، خورتی لی
کرن، پئی لیتان

العفار، الشفر

Pêmîz: Mîztina seyî, Ling rakirna li gel mîztinê, Nevyan, Xurtî.

پئی مان: تەشتی ژ ئێکی فەبگهیت مروفی

التوراث، الارث، التراث

Pêman: Tiştê ji êkî vebigihît mirov.

پتھن: لیتک، سہ رسم
الركل، الرفس

Pêhn: Lîtik, Sersim.

پڙهڻ هافٽيڙ: ليٽڪ هافٽيڙ، شه مڊوز
الرافس، الراڪل

Pêhin havêj: Lîtik havêj, Şemboz.

پین گاف: پیگاف، گاف، باز، فت
لخطوه

Pêhngav: Pêgav, gav, Baz, Fit.

پیوہربون: لَی رہشان، قہومیناہد، ھلکھتنا بهش، لَی بڑای
التناثر، کنایہ عن حدوث ما لا یرجى

Pêwerbon: Lêreşan, Qewmîna bed, Helketina beş, Lê bijay.

پتوہرکری: لی پزاندی
المذکور، المنتور

Pêwerkirî: Lê pizandî.

پیتوان: پاریزگه، پاوان
الحمی

Pêwan: Parezyih, Pawan.

پیتومر هاتن: دورگرتن، رهخ گرتن، دور وهرهاتن، لی خربون
الاحاطه، الحفاوه، الاحتفاء

Pêwerhatin: diorgirtin, Rexgirtin, Dor werhatin,
Lê xir bûn.

پیتوان بون: پارازتن بو، هاتی پارازتن، پاوان بون
الاحتماء

Pêwanbon: Paraztin bûn, Hatî paraztin, Pawan bûn,

پیتوان بوی: پارازتی، پاوان بوی
المحمی

Pêwanboy: Paraztî, Pawan bûy.

پیتوان تر: پارازتی تر، پاوان تر
الحمی

Pêwantir: Parazt tirî, Pawan tir.

پیتوان کرن: پارازتن، پاوان کرن
الاحماء

Pêwankirin: Paraztin, Pawan kirin.

پینجوکانی: یاری یه که ببه رشیشکا دکن، دهه لاقین و فیه دگرن
لعبه بالحصی

Pêncokanê: Yaryeke bibersîşîka dîkin, Dihelavên û vedgirin.

پڙهه: سلال، سهردا، ژور، سهر، ٺيهه، ٺفران، ٺيله، ههلهسار،
بلند، ههلههه، بالا

الفوق، العلى، الرفيع، الرفع

Pêhel: Silal, Serda, Jor, ser, Jêhel, Evraz, Jelet,
Helpesar, Bilind, Helketî, Bala.

پیدھەل ٻرن: سلال ئیخست، سەرئیخست، ئەفراز ٻرن، ژێهەل ٻرن،
هەلپەسارت، بلند کەرن، ژورکەرن

التصعيد، اكارقاء، الاعلاء، الترفع

Pêhelbirin: Silal êxistin, Ser êxistin, Evrazbirin, Jêhelindin, bilindkirin, orkirin.

پیتهل چون: هه لباسک بون، سه رکه تن، بلندبون
التسلق، التصاعد، الترقی، الترفع

Pêhelçon: Helbasik bûn, Serketin, Bilind bûn.

پتی هالاندن: له زکړن، رهښ، بازدان، تهقان، فرلیلان، دره وکړن
الاسراع، الاستعجال، الفرار، الهرب، کنایه عن المبالغه فی الکذب

Pêhelandin: Lezkirin, Revîn, Bazdan, Teqan, Firlîan, Direw.

پہلی ہلین: لہ زکری، رہفی، بازدای، تہقای، فرکیل، درہوین
المسرع، المستعجل، الفار، الهارب، مبالغ الکاذب

Pêhelîn: Lezkirî, Revî, Bazday, Teqay, Fîrlkê,
Direwîn.

پتی حسان: ئاگەھبون، ھای ژئی بون، ھای بون
للمس، الاحساس، الشعور، الحس، النباهه

Pêhesan: Agehbûn, Hay jê bûn, Hay bûn.

پہلی حساندن: ناگہدار کرن، های ژئی کرن، هایدان
لاشعار، التنبیه، الاحساس

Pêhesandin:Agehdar kirin, Hay jêkirin, Hay dan.

بی حسینک: ناگہ ہوک

Pêhesînk :Agehuk.

پتی حسیک: ئاگه هک
الموس، المحسوس

Pêhask: Agehik.

پت پت بون: گازنده بون، گلهه بون، پرت پرت بون، پور پور بون
التشكى، المعاتبه

Pirpitbon: Gazindebûn, Gilehbûn, Pirt pirtbûn, Porporbûn.

پتپت بوى: گازنده بوى، گلهه بوى، پرتپرت بوى، پور پور بوى
المشتكى

Pitpitboy: Gazindebûy, Gilehbûy, Pirt pirtbûy, Porporbûy.

پتپت کرن: گازنده کرن، گلهه کرن، پرت پرت کرن، پور پور کرن
الاشتكاء، التعتيب

Pitpitkirin: Gazindekirin, Gilehkirin, Pirt pirtkirin, Porporkirin.

پتپت كرى: گازنده كرى، گلهه كرى، پرت پرت كرى، پور پور كرى
المعاتب، المشتكى

Pitpitkirî: Gazindekirî, Gilehkirî, Pirt pirtkirî, Porporkirî.

پتپتى: گازنده كهر، گلهه كهر، پرت پرتى، پور پورى
المتذمر

Pitpitî: Gazindeker, Gilehker, Pirt pirtî, Porporî.

پت پت: نم نم، گورد گورد، دهنكى ژدويرقه تى نه كهن
الصوت البعيد غير المفهوم

Pitpit: Nimnim, Gurd gurd, Dengê ji dûrrve tê negihin.

پتر: پتر، قسه تر، زهحف تر
الاكثر، الاغزر، الاوفر

Pitir: Pirtir, Qisetir, Zehiftir.

پتر بون: پرتربون، مشه تر بون، زهحف تر بون
التكاثر، التوفر

Pitirbon: Pirtir bûn, Mişetir bûn, Zehiftir bûn.

پتربوى: پرتربوى، مشه تربوى، زهحف تربوى
المكثر، الموفر

Pitirboy: Pirtir bûy, Mişetir bûy, Zehiftir bûy.

پتر تر: پرتتر، مشه ترتر، زهحف ترتر
الاشد اكثار

Pitirtir: Pirtir tir, Mişetir tir, Zehiftir tir.

پترکرن: پرتركرن، مشه تركرن، زهحف تركرن
الاكثر، التكاثر، التوفير، التغليب

Pitirkirin: Pirtir kirin, Mişetir kirin, Zehiftir kirin.

پيوان كرى: پارازتى، پاوان كرى
الحمى

Pêwankirî: Paraztî, Pawan kirî.

پيوانى: پاريزى
الحمايه

Pêwanî: Parêzî.

پت: نافك فه چوى، كورت، كووسه، په تشى
الافطس، المفلطح

Pit: Navêk ve çûy, Kurt, Kose, Petişî.

پتبون: په تشين، كووسه بون
التفطس، التفطس

Pitbon: Petiş bûn, Petişîn.

پتبوى: په تشى بوى، كووسه بوى
المفطح، المفطس، الفطيس

Pitboy: Petiş bûy, Kose bûy.

پيتر: په تشى تر، كووسه تر
الاكثر تفلطحا

Pittir: Petiş tir, Kose tir.

پتکرن: په تشاندن، كووسه كرن
التفطيس

Pitkirin: Petişandin, Kose kirin.

پتکرى: په تشاندى، كووسه كرى
المفطس

Pitkirî: Petişandî, Kose kirî.

پتى، پتياى: په تشينى، كووسه يى، كووسه ياتى
الفطس، الفلطحه

Pitî= Pityatî: Petişînî, Koseyî koseyatî.

پتیشک: پيک
الافيطس

Pitîşk: Pêk.

پتات: رتاخ، كرتوب
البطاطس، البطاطا

Pitat: Ritax, Kirrtop.

پت پت: گازنده، گلهه، پرت پرت، پور پور
التذمر، الشكوى، العتاب

Pêtpit: Gazinde, Gileh, Pirt pirt, Porpor.

	پچاندی: بزداندی، قهدهدکری المقطوع
Piçandî: Bizdandî, Qedqed kirî.	
	پچهک: پیچهک، کیمهک، چزهک القلیل
Piçek: Piçek, Kêmek, Çizek.	
	پچان: بزدان، قهدهدبون الانقطاع، الانصرام، الانفراط
Piçan: Bizdan, Qedqed bûn.	
	پچیون: دهنگی فرینا کهوی یه صوت طیران القبیج
Piçyoz: Dengê frîna kewye.	
	شخ یخ، پخین: دهنگی خهوی یه، دهنگی نفسنتی یه الغطیط، صوت النوم
Pixpix= Pixên: Dengê xewê ye, Dengê nvisti-nêye.	
	پخ: کوتنهکه بو ترساندی کلمه للتخويف
Pix: Gotineke bo tirsandinê.	
	پخ: منح، خاف، ههوسی الهفاف، الهش
Pix: Minih, Xav, Hewsî.	
	پد: کیر، بزمانی، بچویکا یانی کیر، براران الذکر، الحشفه، فی لغه الطفل
Pid: Kîr, Bizmanê biçûka yanî kîr, Birarran.	
	پدوی: پیوتوی، گوشتی بن دانا، گوشتی بدانا وهراتی اللثة
Pidû: Pêwtû gwştê bin didana, Goştê bi didana werhatî.	
	پد: تژی، مشه، زهحف، گهلهک، مهبشی، رهپژی، مشت المکتظ، الملی، الکثیر
Pirr: Tijî, Zehif, Gelek, Mişe, Mebişî, Repijî, Mişt.	
	پریون: تژی بون، مشت بون، زهحف بون، مشهبون، گهلهک بون، رهپژین، مهبشین
	الاکتظاظ، الامتلاء، التکاثر
Pirrbon: Tijî bûn, Miştîbîn, Zehif bûn, Mişebîn, Yelek bûn, Repijîn, Mebişîn.	

	پترکری: پرترکری، مشهترکری، خهحف ترکری المکثر، الموفر
Pitirkirî: Pirtir kirî, Mişetir kirî, Zehiftir kirî.	
	پتری، پتریاتی: پرتریاتی، مشهتریاتی، زهحف تریاتی الکثره، الوفرة، الغزارة، الغالب
Pitirî= Pitiryatî: Pirtiryatî, Mişetiryatî, Zehiftiryatî.	
	پیچ: پرتهکا بهنکی الصرم، طاق، الخیط، المقطع
Piç: Pirteka benkî.	
	پیچ پیچ: بستای، قهدهد المتقطع، المتصرم
Piçpiç: Bistay, Qedaed.	
	پیچ پچوک: خاف، بزد بزدوک، بست بستوک الخیط الضعیف البالی المتناکل
Piçpiçok: Xav, Bizid, Bîzduk, Bist bistok	
	پچپچبون: بستان، قهدهدبون التقطع، التصرم، الانفراط
Piçpiçbon: Bistan, Qedbûn.	
	پیچ پیچ بوی: بستای، بزدای، قهدهدبوی المتقطع، المتصرم
Piçpiçboy: Bistay, Bizday, Qedqedbûy.	
	پیچ پیچ تر: بستای تر، بزدای تر، قهدهدتر الاقطع، الاصرم
Piçpiçtir: Bistay tir, Bizday tir, Qedqed tir.	
	پیچ پیچ کرن: بستاندن، بزدان دن، قهدهدکرن التقطیع، التصریم
Piçpiçkirin: Bistandin, Bizdandin, Qedqedkirin.	
	پیچ پیچ کری: قهدهدکری، بزداندی، بستاندی المقطع، المصرم
Piçpiçkirî: Qedqedkirin, Bistandî, Bizdandî.	
	پیچ پیچ، پچپیچاتی: قهدهدپیچاتی، بزدانی، بزدانیاتی القطیعه، التقطیع، سهل الانفراط
Piçpiçî= piçpiçyatî: Qedqedyatî, Bizdanî, Bizdanyatî.	
	پچاندن: بزداندن، قهدهدکرن القطع، التقطیع، الصرم
Piçandin: Bizdandin, Qedqed kirin.	

پیر بهر: تیر بهر، بهرزهحف، پیر، ریششت
الخصب، الكثير النسل، قفیر الناتج

Pirber: Têr ber, Ber zehif, Pirr, Rêşt.

پیر بیژ: ئەزمان تیل، پیر ئاخفتن، له‌بله‌بان، چویر درێژ
الثرثار، اللجوج

Pirbêj: Ezmantîl, Piraxiçtin, Lebleban, Çûrdirêj.

پیر بیژی، پیریژیاتی: چویر درێژی، ئەزمان تیلیانی، پیر ئاخفتنی

Pirbêjî= Pirbêjîyatî: Çûr dirêjî, Ezman tîlyanî,
Pir axiftinî

التثرثره، التلجلجه

پیر بیژبون: چویر درێژ بون، پیر ئاخفتن بون، ئەزمان تیل بون
التثرثر، التلجلج

Pirbêjbon: Çûr dirêj bûn, Pirr axiftin bûn, Ez-
mantîl bûn.

پیر بیژبوی: چویر درێژ بوی، پیرگوتن بوی، ئەزمان تیل بوی
المثرثر، المثلج

Pirbêjboy: Çûr dirêj bûy, Pirr axiftin bûy, Ez-
mantîl bûy.

پیر بیژ تر: چویر درێژ تر، پیر ئاخفتن تر، ئەزمان تیل تر
الالجلج

Pirbêjtir: Çûr dirêj tir, Pirr axiftin tir, Ezmantîl
tir.

پیر بیژکرن: چویر درێژکرن، پیر ئاخفتن کرن، ئەزمان تیل کرن
الالجلج

Pirbêjkin: Çûr dirêj kirin, Pirr axiftin kirin,
Ezmantîl kirin.

پیر بیژکری: چویر درێژکری، پیر ئاخفتن کری، ئەزمان تیل کری
المثلج

Pirbêjkirî: Çûr dirêj kirî, Pirr axiftin kirî, Ez-
mantîl kirî.

پیر بیر: کویر هزر، هزر تیز، زیخ، زیرهک
المفکر، الفهیم

Pirbîr: Kûr hizir, Hizir tîj, Zîx, Zirek.

پیرت: کەر، جوین، به‌شی، بیش، چیق

الحزب، الفئه، القسم، الفلذ، الشطر، الجزؤ، القطعه،

Pirt: Ker, Cûn, Beşî, Bîş, Çîq.

پیریوی: تژی بوی، مشت بوی، ره‌پژی بوی، مەبشتی بوی، مشه‌بوی،
زهحف بوی

المکتظ، الممتلی، المکثر

Pirboy: Tijbûy, Miştbûy, Repijî bûy, Mebiştî
bûy, Mişe bûy, Zehif bûy.

پیر تر: تژی تر، مشت تر، ره‌پژی تر، مەبشتی تر، مشه‌تر، زهحف
تر، گه‌له‌تر

الاكظ، الاملا، الاکثر

Pirtir: Tijî tir, Mişe tir, Repijî tir, Mebiştî tir,
Mişe tir, Zehif tir, Gele tir.

پیرکرن: تژی کړن، مشت کړن، ره‌پژاندن، مەبشاندن، مشه‌کړن،
زهحف کړن

الاملاء، التکظیظ، الاکثار

Pirrkirin: Tijî kirin, Mişe kirin, Repijî kirin,
Mebiştî kirin, Mişe kirin, Zehif kirin.

پیرکری: تژی کری، مشت کری، ره‌پژاندی، مەبشانندی، مشه‌کری،
زهحف کری گه‌له‌کری

المکثر، المکظ، المملی

Pirrkirî: Tijî kirî, Mişe kirî, Repijandî,
Mebişandî, Mişe kirî, Zehif kirî, Gelekirî..

پیری پیریاتی: تژیاتی، مشتییاتی، ره‌پژیاتی، مەبشینیی، مشه‌یاتی،
زهحفییاتی، زهحفی، گه‌له‌کی

الکظ، الکثره، الملا

Pirî= Pirryatî: Tijyatî, Mişyatî, Repijyatî,
Mebişûnû, Mişeyatî, Zehifyatî, Zehfî, Gelekî.

پیری: حیوانه‌که کێ درێژه گه‌له‌ک پێ ییت پیقه هه‌ردوسه‌ریت وی
دسورن دیژنی سه‌رمه‌رجان

الحريش، ام سبع وسبعين

Pirpê: Hêwaneke kê dirêje, Gelek pê yên pêve
herdu serên we disorin, Di bêjnê sermercan.

پیر پویج: به‌لافش، چقیل، ئاخفتن سار، له‌وچه

المخرف، المهاتر، المشعوذ

Pirpûç: Belafîş, Çivêl, Axiftin sar, Lewçe.

پیریوچی: به‌لافشی، چقیلی، ئاخفتن ساری، له‌وچه‌یی، له‌وچه‌یاتی

الخرافه، المهاتره، الشعوذه

Pirpûçî: Belafîşî, Çivêlî, Axiftin sarî, Lewçeyê,
Lewçeyatî.

پرت پرت: پت پت، پور پور، گازنده، گلهه	
التذمر، الشكوى، العتاب	
Pirtpirt: Pit pit, Por por, Gazinde, Gileh.	
پرتپرتی: پت پتی، پور پوری، گازنده‌کەر، گله‌ه‌کەر	
التذمر، المعاتب	
Pirt pirtî: Pit pitî, Por porî, Gazinde ker, Gileh-ker.	
پتر: تژی تر، مشه‌تر، پرت‌ر، زه‌حف تر، گه‌له‌ک تر	
اکثر، الاوفر، الاغزر	
Pitir: tijî tir, Mişey tir, Pir tir, Zehif tir, Gelek tir.	
پتری، پتریاتی: تژیاتی، گه‌له‌کی، مشه‌یی، زه‌حفی، پریاتی، پری	
الکثره، الوفرة، الغزارة	
Pitirî= Pitryatî: Tijyatî, Gelekî, Mişeyî, Zehifî, Pirryatî, Pirî.	
پرتال: په‌روک، ناف مالی، خرومر، پس‌گور	
البضاعة، السلعة، المتاع	
Pirttal: Perok, Nav malî, Xirrûmir, Pisgorr.	
پیتکیت هویر: چین چرک، هندودک	
القرعة	
Pirtkêt hûr: Çin çirik, Hidodik.	
پرتکی: به‌رتی، بژکی، په‌لخی، په‌رخى	
المجزء، المفتت، المحطم	
Pirtikî: Pertî, Bijikî, Pelixî, Perixî.	
پرت ومرت: که‌رومه‌ر	
شذر مذر	
Pirtumirt: Kerûmer.	
پرتا موکوم: که‌رئ نازا	
الركن	
Pirta mukum: Kerêaza.	
پر: دافه‌رست، ریکاسه‌ر ئاف	
الجسر	
Pir: Rêka ser av.	
پرچ: موی	
الشعر	
Pirç: Mî.	
پرچک: چیک	
الرزاذ، الشطية، الفضاض	
Pirrçik: Çîk.	

پرت پرت: که‌رکەر، جویین جویین، چیق چیق، ژیک فه‌ده‌ر	
المجزء، المقسم، المتحزب، المشطور، المتقطع	
Pirtpirt: Ker ker, Cûn cûn, Çîq çîq, Jêk verder.	
پرت پرتبون: فه‌ده‌ر بونکه‌رکەر بون، جویین جویین بون، چیق چیق بون	
بون، ژیک فه‌ده‌ر بون	
التجزؤ، التفتت، الانقسام، التحزب	
Pirtpirtbon: Veder bonker ker bûn , Cûn cûn bûn, Çîq çîq bûn, Jêk verder bûn.	
پرت پرتبوی: که‌رکەر بوی، جویین جویین بوی، چیق چیق بویی، ژیک	
فه‌ده‌ر بوی	
المجزء، المقسم، المفتت، المتحزب	
Pirtpirtboy: Ker ker bûy, Cûn cûn bûy, Çîq çîq bûy, Jêk verder bûy.	
پرت پرت تر: که‌رکەر تر، جویین جویین تر، چیق چیق تر، ژیک فه‌ده‌ر تر	
الاجزاء، الافتت، الاحزب، الاقسم	
Pirtpirttir: Ker ker tir, Cûn cûn tir, Çîq çîq tir, Jêk verder tir.	
پرت پرتی: که‌رکەری، جویین جویینی، چیق چیقی، ژیک فه‌ده‌ری	
القسمه، الحزب، الفتت، التجزئه	
Pirtpirtî: Ker kerî , Cûn cûnî , Çîq çîqî, Jêk verderî.	
پرتک: که‌رک، جونیک، چیکک	
الفضاض، الجزئ، الفتیت	
Pirtik: Kerik, Cûnîk, Çîqîk.	
پرتکین: بژکین، جویین جویین بون، که‌رکەر بون، چیق چیق بون	
په‌رتین	
التفرق، التفتت، التجز، التحطم	
Pirtikîn: Bijikîn, Çûn çûn bûn, Ker ker bûn, Çîq çîq bûn, Peritîn.	
پرتکاندن: بژکاندن، په‌رتاندن، چیق چیقکرن، که‌رکەر کرن، جویین	
جویین کرن، ژیک فه‌ده‌ر کرن	
التفتیت، التفريق، التحطيم	
Pirtikandin: Bijikandin, Peritandin, Çîq çîq kirin, Ker ker kirin, cûn cûn kirin, Jêk veder kirin.	
پرتا له‌شی: زفیل	
الشلو، اشلاء	
Pirta leşî: Zivêl.	

پرس کەر: پسیارکەر
المسؤل

Pirsker: Pısyar ker.

پراسی: کویزی، مه‌حسوییت هه‌ستییت سه‌فیکا سینگى هه‌ستى
ییت سه‌به‌تاسینگى
الضلع، الحزه

Pirasî: Kûzî, Mehsûyênhe stîyên sevika sîngî,
Hestîyên sebetka sîngî.

پراسى ستویر: رکو، رکین، کین دار
العنید

Pirasîstûr: Riko, Rikîn, Kîndar.

پراسى ستویری: رکینی، رکویاتی، کین دارى
العناد، الکبریاء

Pirasîstûrî: Rikînî, Rikoyatî, Kîndarî.

پرسپانه: ئه‌ردئ هنگاتی به‌ل بوی، جهئ قوتای رابوی
الکدم

Pirispene: Erdê hingatî bel bûy, Cihê qotay ra
bûy.

پراسى پراسى: کویزی کویزی
المضلع، المحرز

pirasî pirasî: Kûzî kûzî.

پراسیا سلال: پراسییا سه‌ردا
الجانح ج، جوانح

Pirasya silal: Pirasya serda.

پراسى کورتک: پراسیا ژیری
الخلف

Pirasîkurtk: Pirasya jêrî.

پرس پی کرن: پسیار پی کرن
المشوره، الاستشاره

Pirsêkirin: Pısyar pê kirin.

پرس ژیکرن: پسیار ژئ کرن
الاستجواب، الاستنطاق

Pirsjêkirin: Pısyar jê kirin.

پرسک: کولک، جان بلیزک
البثره، الصوابه

Pirsik: Kulik, Canbilêzik.

پرچکیت که‌لینئ: چپکیت که‌لینئ
القزح، القزحان، للغلی

Pirçkêt kelînê: Çîkên kelînê.

پرچقاندن: په‌تشاندن، هویره‌ه‌پاکرن
الهزم، التهزیم

Pirçiqandin: Petişandin, Hûr û herrakirin.

پرچقی: په‌تشی، هویره‌ه‌پابوی
الهزم

Pirçiqî: Petişî, Hûr û herra bûy.

پرچقین: په‌تشی، هویره‌ه‌پابون
الهزم

Pirçiqîn: Petişî, Hûr û herra bûn.

پرچ به‌ردان: موی به‌ردان، پرچ شورکرن، پرچ هیلان
الاعفاء، الشعر، الاسبال

Pirçberdan: Mû berdan, Piriç şorkirin, Piriç hê-
lan.

پرز مویی: مویی خراب، مویی بکه‌فشک
الشعر الردئ

pirrizmû: Mûwê xirab, Mûyê bikefşik.

پرس: پسیار
الشؤال

Pirs: Pısyar.

پرسین: پسیارکرن، ژئ پرسین
المسائله، الاستفهام، الاستفسار

Pirsîn: Pısyar kirin, Jê pirsîn.

پرس بون: پسیاربون
المسائله

Pirsbon: Pısyar bûn.

پرسبوی: پسیار بوی
المتسائل

Pirsboy: Pısyar bûy.

پرس کرن: پسیارکرن، ژئ پرسین
التسائل

Pirskirin: Pısyar kirin, Jê pirsîn.

پرس کری: پسیار کری، ژئ پرسى

Pirskirî: Pısyar kirî, Jê pirs.

P	پ	P	پ
	پس خالەت: کۆر خالەت ابن الخاله	پراسی خار: پاش دې، نه هومار، نه یار، پیلان گێر الخائن، الغدار	
Pisxalet: Kur xale.		Pirasîxar: Paş dirr, Nehomar, Nedyar, Pîlan gêr.	
	پسی گۆر: خرومر، ناف مالی السمل، الطمر، اسمال، طمار، السلع التافه	پراسی خاری: پاش دې، نه یاری، پیلان گیری الغدر، الخیانه	
Pisgurr: Xirrûmir, Nav malî.		Pirasîxarî: Paş dirrî, Nedyarî, Pîlan gêrî.	
	پسمام: کۆر مام ابن العم	پس: تیزک الجنین، الولد	
Pismaam: Kurr mam.		Pis: Têjik.	
	پسمامینی: کۆر مامینی بنی عمومه	پسدان: مال بیتچی، مال بجویک الرحم، المشیمه، السلی	
Pismamîni: Kurr mamîni.		Pisdan: Mal bêçî, Mal biçîk.	
	پستو: یاخه، قه پاغلی، دورانکاشوی البنیقه، زیق الثوب، الیاقه	پس پس: خهلو هی، هیدی ناخفتن النجوی، الهمس، النبسه، القر	
Pisto: Qepaxlî, Durankaşû.		Pispis: Xelweyî, Hêdî axiftin.	
	پسیار: پرس السؤال، الاستفسار، البحث	پس پس بون: خهلو هی بون التناخی، المناجاه	
Pisyar: Piris.		Pispisbon: Xelweyî bûn.	
	پسیاریون: پرس کرن المسائله	پس پس کرن: خهلو هی کرن التهامس، التناجی، التنبس	
Pisyarbon: Piris kirin.		Pispiskirin: Xelweyîkirin.	
	پسیارکرن: پرس کرن التسأل، الاستجواب، الاستنطاق	پس پسی: خهلو هی کەر المناجی، المتهامس	
Pisyarkirin: Piriskirin.		Pispisî: Xelweyî ker.	
	پش: خاف، سست، ههوس الهمش، الخام، الهفاف، غیر مغذی	پست: سست، خاف، ژبهریک چون الرخو، الفاتر	
Piş: Xav, Sist, Hewis.		Pist: Sist, Xav, Ji berêk çon.	
	پشت: بهرامبەر سینگى، ناف مل، ژیاتکى ههتا کورتیخی الظهر، المتن	پستی: سستی، خافی، ژبهریک چوی الرخاوه، الفتور	
Pişt: Beramber sîngî, Nav mil, Ji patkê heta kurtîxê.		Pistî: Sistî, Xavî, Ji berêk çoy.	
	پشت: دویف، دویفرا الخلف، الراء	پسپه‌ند: کهتور، فهلیته، سویتار الانسان، التافه، الوضیع	
Pişt: Dêv, Dûvrî.		Pispend: Ketwer, Felîte, Sûtar.	
	پشت: حیز، دهمان پیس، چاف لدر الزنیم، العاهر، الفاسق	پسپه‌ندی: کهتور، فهلیته، سویتاری الوضاعه، التفاهه	
Pişt: Hîz, Deman pîs, Çav lider.		Pispendî: Ketwerî, Felîtey, Sûtarî.	

پشت دهر کرن: دهرئځستن، توت کرن، هاژوتن

النبد، الطرد، الاخراج

Pištderkirin: derêxistin, Totkirin, Hajotin.

پشت دهرکړی: دهرئځستی، توتکړی، هاژوتی

المطرد، المنبذ، المخرج

Pištderkirî: derêxistî, Totkirî, Hajotî.

پشت ریځبون: نازخوږبون، سرکه‌شی بون، لټفه بون

العصیان، خیانه العهد ونقضه

Pišttrêbon: Azxiro bûn, Serkeş bûn, Lêve bûn.

پشت ری که‌تن: نه‌قیان، ژئ قه‌جنقین، ژئ کویفی بون، خوه ژئ

قهدان

الشحناء، الکرة، النفرة، العصیان

Pišttrêktin: Nevyan, Jê veciniqîn, Jê kûvî bûn,

Xwe jê vedan.

پشت راست: بسته‌ه، باوهرکړی

الامین، الواثق، المطمئن، المتیقن

Pišttrast: Bisteh, Bawerkirî.

پشت راست بون: بسته‌ه‌بون، باوهرېون

الامانة، التأمین، الاطمئنان

Pišttrastî: Bisteh bûn, Bawer bûn.

پشت راست بوی: بسته‌ه‌بوی، باوهرېوی

المطمئن، الامین، الواثق

Pišttrastboy: Bisteh bûy, Bawer bûy.

پشتراستېون: بسته‌ه‌بون، باوهرېون

الائتمان، الکمان، الوثوق

trrastbon: Bisteh bûn, Bawer bûn.

پشت راستېوی: بسته‌ه‌بوی، باوهرېوی

لامن، المطمئن، الواثق

Pišttrastboy: Bisteh bûy, Bawer bûy.

پشت راستتر: بسته‌ه‌تر، باوهریتر

الائمن، الاوثق

Pišttrast tir: Bistehtir, Bawertir.

پشت راست کرن: بسته‌ه‌کرن، باوهرکرن

التأمین، التطمین، التوثيق

Pišttrastkirin: Bistehkirin, Bawer kirin.

پشت راست کړی: بسته‌ه‌کړی، باوهرکړی

المؤمن، المطمئن

Pišttrastkirî: Bistehkirî, Bawerkirî.

پشتی: حیزی، ده‌مان پیسی، چاف لده‌ری

الدعارة، العهر، الفجور

Pișyî: Hîzî, Deman pîsî, Çav liderî.

پشت ئیش: پشت قه‌رموکی

الالوص، الاشنج، العانج

Pištêş: Pišt qermokî.

پشت ئیشی، پشت ئیشاتی: پشت قه‌رموکاتی، پشت قه‌رموکاتیاتی

اللوصة، العناج

Pištêşî= Pišt êşatî: Pišt qermokatî, Pišt qermokatyatî.

پشت بڼ: شویتک، شه‌ده‌حی

الزام، النطاق

Pištben: Şûtik, Şedehî.

پشت پهن: رهنګی خه‌مر، رهنګی قه‌هوه‌یی، رهنګی سوور چوون

اللون القهوائي

Pištpez: Rengê xemir, Rengê qehweyî, Sor çon.

پشت په‌حنی: دویځی پانییا پتی

الاحمص، عقب القدم

Pištpehnî: Dûvê panya pêy.

پشت چاف: چه‌رمی پشتا چافی، پیستی هنداف چافی

الجفن

Pištçav: Çermê pišta çavû, Pûstê hindav çavî.

پشت پلک: شیروخه

الشراک

Pištpek: Şîroxê.

پش خویلی: پشت کودی

النوء، النوء، حذب الظهر

Pištçûlî: Pišt kurdî.

پشت دان: پانک دان، پویته پی نه‌کرن

المنابذه، التولی، الهجر، الترك، الاهمال، الاعراض، الامتخار،

الزیمه، الفرار

Pištđan: Patik dan, Pûte pê nekirin.

پشت دانا بای:

الامتخار

Pištđanabay:

پشته دهر: خه‌لاتی بویکی ژمال دهرئځستنئ

مکافئه اخراج العروسة من دار والدها

Pišteder: Xelatê bûkê ji mal derêxistî.

P	پ	P	پ
	پشتی، پشتیک: بارځی پشټی الخطاء	پشت راستی، پشت راستییاتی: بسته‌هی، باوهری، باوهریی هاتن الامان، الاطمئنان، الثقة، الامن	
Piştî= Pişîk: Barê piştê.	پشکل: گویی پەزی الحبج، البعر	Piştirrastî= Piştirrastîyatî: Bistehî, Bawerî, Bawer pê hatin.	پشت شین: پاش دږ، بی نان وځوئ الغادر، الخائن
Pişkil: Gûyê pezi.		Piştşîn: Paş dirr, Bê nan û xwê.	پشت ښان: پشت گیر، پال پشت، پال الوزير، السند، المؤازر الظهير
پشتکا نانۍ: ئەو تيفلۍ نانۍ ى هيى دمينيت بته‌نویرى فه نان سپهلۍ القرن		Piştvan: Piştgîr, Pal pişt, Pal.	پشت فانی، پشت فانیاتی: پشت گیرى، پال پشتی، پشت گرتن النصره، المؤازره، الاستاد، الدعم
Piştka nanî: Ew tîvilê nanî ye yê dimînît bi tenûrê ve an sêhlê.	پشک: باهر، بههر الحصه، النصيب، السهم، القسم	Piştvaî= Piştvaîyatî: Piştgîrî, Pal piştî, Piştgirtin.	پشتفه: دویڤرا، دویڤ، بهرام‌به‌رسینگی من الخلف، الراء، الخلف
Pişk: Bahir, Behir.	پشک: کرټکا خیف بونۍ البرعم، القمعوله، للنبات	Pişve: Dûvrîra, Dûv, Beramber sîngî.	پشت ښانه: چل مټړه اللزاز، القناح، اللرز للباب
Pişk: girêka xîv bûnê.	پشکا فیتی: کرټکا خیف بونۍ یابه‌روفیتی الجمزه، القمزه، المیشاق	Piştvané: Çîlmêre.	پشت کښان: کود الابزح
Pişka fêqî: Girêka xêv bûn yaber û fêqî.	پشکا کیلی: کرټکا کیلی المسلاط، مسلاط سن المفتاح	Piştivan: Kud.	پشت کود: پشت خویل، پشت کښان الاحدب
Pişka kilîlê: Girêka kilîê.	پشک کریون: ده‌مۍ ده‌ست پی کرنا خیف بونا داروباری القمعله، للشجره	Piştikod: Pişt xûl, Pişt kivan.	پشت کښانی: پشت کودی، پشت خویلی البزح
Pişkgirrbon: Demê dest pê kirina xêv bûna darûbarî.	پشکا گوشتی: لڅ غالمرعه، الوزره	Piştikivanî: Pişt kud, Pişt xûlî.	پشت کودی: پشت کښانی، پشت خویلی الجنف، الحدب، القطن
Pişkagoştî: Limiç.	پشکا کښانی دهرگهۍ: به‌رځی پشت دهری بو دائیخستنی الغلق، حجر ربط العقد	Piştikodî: Pişt kivanî, Pişt xûlî.	پشت کرن: دانا پشتی، لپشتی کرن، هه‌لگرتن پشتی الخطوة، الحمل على الظهر
Pişka kivanêderî: Berê pişt derî bo daêxistinê.	پشک بشکفتی: لیکڅه کرن، توخمه‌کۍ بیش کرنۍ یه القرعه	Piştikiran: Dana piştî, Lipiştê kirin, Helqirtin piştê.	
Piş havêtin: Lêkve kirin, Toxmekê bêş kirinê ye.			

P	پ	P	پ
	پشت گر: پال پشت، پشت فان، هاریکار الموالی، النصیر، المسند		پشکا پویشی: چنیکا پوشی ژهنینی القته، الفتہ
Piştgir: Pal pişt, Pişt van, Harîkar.	پشت گرتن: پشت فانی کرن، هاریکاری کرن النصره، المسانده، الظهار	Pişka pûşî: Çinîka poşî jenînê.	پشکا کولیلکی: گرتکا فیکی بی داروباری القمزه، المیشاق
Piştthirtin: Pişt vanî kirin, Harîkarî kirin.	پشت گرتی: هاریکاری کری، پشت فانی کرنی، پالدای مسنود، المدعوم، المنصور	Pişka kulîlkê: Girêka fêqyê dar û barî.	پشکا دهریکی: گرتکه که دهن دهریکی سویتی بوکشت کرناپه نکی جزء فی بویب الصید
Piştgirtî: Harîkarî kirî, Pişt vanî kirinî, Palday.	پشت گری: هاریکاری، پشت فانی، پال پشتی الانتصار، الاسناد، الدعم	Pişka derîkî: Girêkeke di ben derîkê aûtê bo gişt kirina benkî.	پشک دار: به هردار، با هردار الشريك، المساهم
Piştgirî: Harîkarî kirî, Pişt vanî, Pal piştî.	پشت مل: پاش مل، کهرکه ووک، که لکه لانک المنكب	Pişkdar: Behirdar, Bahirdar.	پشک داری: به هرداری، با هرداری الشراکه، المساهمه
Piştmiil: Paşmil, Ker kewik, Kelke lanik.	پشت میز: هاریکار، پشته فان، پشت گیر النصیر، الظهیر	Pişkdarî: Behirdarî, Bahirdarî.	پشک داربون: به هرداربون، با هرداربون الاشتراک
Piştmeîr: Harîkar, Pişevan, Pişt gîr.	پشت هسک: پاش در، بی باوهر، دل موکوم الغادر القاسی	Pişkdarbon: Behirdarbûn, Bahirdarbûn.	پشک داربوی: به هرداربوی، با هرداربوی المشترک، المساهم
Piştthişk: Paş dirr, Bê bawer, Dil mokom.	پشت هسکی: پاش دری، بی باوهری، دل موکومی الغر، القسوه	Pişkdarboy: Behirdarbûy, Bahirdarbûy.	پشک داروتر: به هرداروتر، با هرداروتر الاشترک، الاسهم
Piştthişkî: Paş dirrî, Bê bawerî, Dil mokomî.	پشلی: ههرفتی، بهوژی، بشفی، مهرا المفکک، المنحل، المضمحل	Pişkdartir: Behirdartir, Bahirdartir.	پشک دارکری: به هردارکری، با هردارکرن الاشراک، الاسهام
Pişilî: Heriftî, Bihojî, Bişivî, Mihrra.	پشتی: بارئی پشتی الوزر، العب، الحطاء	Pişkdarkirin: Behirdar kirî, Bahirdar kirî.	پشک دارکری: به هردارکری، با هردارکری المشترک، المسهم
Piştî: Parê piştê.	پشتی کیش: بارکیشی پشتی الحمال	Pişkdarkirî: Behirdar kirî, Bahirdar kirî.	پشت گیر: پال پشت، پشت فان، هاریکار النصیر، الظهیر، المسانده، المنحاز
Piştîkêş: Barkêşî piştê.	پشتی کیشی: کاری پشتی کیشی مهنه الحمال، الحماله	Piştgîr: Pal pişt, Pişt van, Harîkar.	پشت گیری: پال پشتی، پشت فانی، هاریکاری المناصره، المسانده، الانحياز
Piştîkêşî: Karê pişt kêşyê.		Piştgîrî: Pal piştî, Pişt vanî, Harîkarî.	

پفدانک: که سئ تشتی بای دکه تی
المنفاخ، المنفاخه

Pifdank: Kesê tiştî bay diketê.

پفی، پفیاتی: وهرمیاتی، پهرچفیاتی، بهلیاتی، گژی
الورم، الانتفاخ

Pifi= Pifyatî: Werimyatî, Perçivyatî, Belyatî, Gijî.

پف: تر، بایی ژقونی دهرکه فیت بدهنگ، چف
الضرط

Piv: Tirr, Bayê ji qonê derkevît Bideng, Çiv.

پف پفی: تیرتری، چف چفی
الضرط

Pivpivî: Tirr, Çiv çivî.

پف کهن: ترکهن
الضرط

Pivken: Tirrken.

پک، پکی: تههه، تهها
عجبا، عجیب، للدهشه والاسغراب

Pik = Peko: Tehe, Teha.

پل: لیدانا بتلی، تک، تک لیدان
النقر بالاصبع

Pil: Lêdana bitiblê, Tik, Tik lêdan.

پل، پلهک: گرتنا بدو تبلا
القبیصه، ما تناول بین اصبعین

Pil= Pilek: Girtina bidu tibla.

پلدان: تبل لیدان وهلگرتن، بدوتلا هه لگرتن
القبیص، التقیص

Pildan: Tibil lêdan û helgirzin, Bi dutila helgir-tin.

پلبک: ژکیتچا بچویک تره دکه فأت بن ی مویت له شی
حشره ضاره

Pilpilk: Ji kêça biçûk tire dikevit binê mûyên leşî.

پل لیدان: تک لیدانا بتلی
النقر، التنقیص بالاصبع

Pillêdan: Tik lêdana bitilê.

پشتی: پاشی
بعد

Piştî: Paşî.

پشیک: تیژکا کیتکی، کیتک، کتک
الشبرق، ولد القطة والقه ایضا

Pişik: Têjka kêtê, Kêtik, Kitik.

پف: بهرچفتی، بهل بوی، وهرمی گژ، بایی ژدهفی دهیت دهرقه
النفع، النفعه

Pif: Berciftî, Bel bûy, Werimî, Gij, Bûyê jidevî dihêt derve.

پف کرن: بهرچفاندن، بهل کرن، وهرماندن، گژ کرن
التنفیخ، النفع

Pifkirin: Bercifandin, Belkirin, Werimandin, Gijkirin.

پف کەر، پفوک: که سئ پف دکه ت تشته کی
النافع

Pifker= Pifok: Kesê piv diket tiştêkî.

پف: وهرمی، گژ، پهرچفتی، بهل
المنفوخ، الورم

Pif: Werimî, Gij, Perçiftî, Bel.

پف بوی: وهرمتی، گژی بوی، بهل بوی
المتورم، المنتفع

Pifboy: Werimtî, Gij bûy, Bel bûy.

پف بون: وهرمین، پهرچفین، گژی بون، بهل بون
التورم، الانتفاخ

Pifbon: Werimtî, Perçivîn, Gij bûn, Bel bûn.

پفدای: وهرماندی، گشت کری، بهل کری، پهرچفاندی
المنفوخ

Pigday: Werimandî, Giştîkirî, Bel kirî, Per çivandî.

پفدان: باکرن، پف کرن
التنفیخ

Pifdan: Bakirin, Pivkirin.

پفدانک: تستک، میزمیزک
المثانه

Pifdank: Tistik, Mîzmîzik.

پلوخ بوی: پلت بوی، خاف بوی، په لوسه بوی، پځ بوی، مخ بوی
المهش، الممشش، الرتخی

Piloxboy: Pilitbûy, Xavbûy, Pelosebûy, Pixbûy, Mixbûy.

پلوخ تر: پلت تر، خاف تر، په لوسه تر، پځ تر، مخ تر
الاهش، الاردخی، الامش

Piloxtir: Pilit tir, Xav tir, Pelose tir, Pix tir, Mix tir.

پلوخ کرن: پلت کرن، خاف کرن، په لوسه کرن، مخ کرن
الارخاء، الاهشاش، التمشیش

Piloxkirin: Pilitkirin, Xavkirin, Pelosekirin, Pixkirin, Mixkirin.

پلوخ کری: پلت کری، خاف کری، په لوسه کری، مخ کری
المرخی، المهش، الممشش

Piloxkirî: Pilitkirî, Xavkirî, Pelosekirî, Pixkirî, Mixkirî.

پلوخی، پلوخیاتی: په لتي، خافي، په لوسه يي، مخي، مخياتي
المش، الهاشاه، الرخاخ، الرخاء

Piloxî= Ploxyatî: Pilitî, Xavî, Peloseyî, Pixî, Mixyatî.

پلخانه: قهنبه، نوي بها
احياء الارض البكر بالحفر استثمار الارض

Pilxane: Qenebirr, Nû biha.

پلدان: وهکي بيژي يا خوه پلداي ياني يا خوه تفتفاندی نو په رلاق
کري

التائق، التزين

Pildan: Wekî bêjiya xwe pilday yanî xwe tivtivanî û perlaqkirî.

پلداي: تفتفاندی، په رلاق کري، تدارهک کري
الانيق، الظريف، المزين

Pilday: Tivtivandî, Perlaqkirî, Tidarek kirî.

پلتک: په تيلک

الذباله، الفليل

Pilîtk: Petîlk.

پليت: تور، بر

الکطر، الجذم، الجده، البتر

Pilît: Tirr, Birr.

پلت: سست، خاف، په لوسه، پلوخ
النازک، مثل الزجاج، سهل الکسر

Pilt: Sist, Xaw, Pelose, Pilox.

پلتی: خافي، سستی، په لوسه يي، پلوخي، پلوخياتي، مخي
النزاکه، الرخاوه، الهزازه

Piltî: Xawî, Sistî, Peloseyî, Piloxî, Piloxyatî, Mixî.

پلت: مروفتی مهرا وخاف وسست
القلاع، للمرء

Pilt: Mirovê mihera û xav û sist.

پلت بون: مهرا بون
التقلع

Piltbon: Meherabûn.

پلت بوی: مهرا بوی
المقلع

Piltboy: Meherabûy.

پلت تر: مهرا تر
الاقلع

Pilttir: Meheratir.

پلت کرن: مهرا کرن
التقلیع، الاقلاع

Piltkirin: Meherakirin.

پلت کری: مهرا کری
المقلع

Piltkirî: Meherakirî.

پلتی، پلتیاتی: مهرا يي، خافي وسستی
القلاع

Piltî= Piltîyatî: Meherayî, Xzv û sistî.

پلنک: حیوانه کی دورنده يه، دهه به کی دورنده
النمر، الفهد

Piling: Hêwanekî durindeye, Dehbekê durinde.

پلوخ: پلت، خاف، په لوسه، پځ، مخ
الرخو، المشاش، الناعس، الهش

Pilox: Pilit, Xav, Pelose, Pix, Mix.

پلوخ بون: پلت بون، خاف بون، په لوسه بون، پځ بون، مخ بون
الارتخاء، التهشش، التمشش

Piloxbon: Pilitbûn, Xavbûn, Pelosebûn, Pixbûn, Mixbûn.

P	پ	P	پ
	پنی: په لا قریژی بجلکی څه نویسای، په لاپیس اللطخ، الوصمه، وصمه العیب		پلیت بون: توپ بون، قهفان التقطع
Pinî: Pela qirêji biçilkî ve nûsay pela pîs.		Pilîtbon: Tirrbûn, Qefan.	
پنی پنی: په لایه لا، تهقله تهقله، چنی چنیک، قاپه قاپه الابرش، المبقع، المرقع		پلیت بوی: توپ بوی، قهفای المقطوع، المبتور، المجذوم	
Pinîpinî: Pela pela, Teqle teqle, Çihî çinîk, Vap vape.		Pilîtboy: Tirrbûy, Qefay.	
پنی بون: پاته بون، تهقله بون، قاپه بون الترقع، التبقيع		پلیت تر: توپ تر، قهفاندی تر الاقطع، الاوتر	
Pinîbon: Pela pela, Teqle teqle, Çihî çinîk		Pilîttir: Tirrtir, Qefandî tir.	
پنی بوی: پاته بوی، تهقله بوی، قاپه بوی المرقع، المبقع		پلیت کرن: تورکرن، قهفاندن الابتار، التقطیع، التجذیم	
Pinîboy: Pate bûy, Tevlebûy, Qapebûy.		Pilîtkirin: Tirrkirin, Qefandin.	
پنی پنی تر: په لایه لاتر، تهقله تهقله تر، چنی چنیک تر الابقع، الارقع		پلیت کری: تورکری، قهفاندی المقطع، المبتور، المجدم	
Pinîpinîtir: Pela pelatir, Tevle tevletir, Çihî çinîktir.		Pilîkirî: Tirrkirî, Qefandî.	
پنی کرن: پاته کرن، تهقله کرن، قاپه کرن الخصف للحاء، الترقيع، التبقيع، کنايه، لستر العیب، التطعيم الطبي		پلچیک: کابی بجویک هویر، متک الکعب الصغير	
Pinîkirin: Pate kirin, Tevilekirin, Qapekirin.		Pilçîk: Kabê biçûk hûr, Mitik.	
پنی دوز: کەسئ پیتلافا پنی دکەت الاسکافی، الرقاع		پل: بیتنهک، کافهک، دهمه کئی کیم، بیست خهبر، په یزک درجه، برهه، لحظه	
Pindoz: Kesê pêlava pinî diket.		Pil: Bêhnek, Kavek, Demekê kê, Bisst xeber, Peyzik.	
پنی دوزی: کارئ پیتلاف پنی کرنئ الاسکافیه		پل هه لویشان: په ییزک خارکه تن درجه السقوط، درجه التفکک والانھیار	
Pinîdozî: Kavê pêlav pinî kirine.		Pilhelweşan: Peyzik xar ketin.	
پنیا رهش: په لارهش اللمعه، الرقعه		پلاس: خانی، قهسر، شانته تین، ئافاهی الدار، القصر، البناء	
Pinya rreş: Pelareş.		Pilas: Xanî, Qesir, Şanetîn, avahî.	
پنیا ئاسنی: قاپه القونه		پلهک: چزهک نیزه	
Pinya asinî: Qape.		Pilek: Çizek.	
پندفی: سل بوی، سل، کهربین المزأرم، العاحن، الغائط		پنی: په لا، پاته الطراق، النقع، الرقمه	
Pindivî: Silbûy, Sil, Kerbûn.		Pinî: Pela, Pate.	
		پنی: په لا الاقليم، العدينه	
		Pinî: Pela.	

P	پ	P	پ
	پیتی، پیتیاتی: پوتیاتی، پیتاپیتیاتی النخر، الرمم		پندافین: سل بون الازمئرام، الشحناء، الاغتیا
Pîti= Pîtyatî: Potyatî, Pêtapêtyatî..	پیچه، پیچهک: کیمهک، دندکهک القلیل، المطفیف	Pindivîn: silbûn.	پندا تهیری: کوریا تهیری القطن الزمجي، الاقنیک، الزمک
Pîçe= Pîçek: Kêmek, Dindikek.	پیچهک بون: کیمهک بون التقلیل، التطفیف	Pinda teyrî: Koryateyrî.	پند سپی: کور سپی الاکسع، للطیر
Pîçekbon: Kêmekbûn.	پیچهک بوی: کیمهک بوی المقل، المطفیف	Pind spî: Korsipî.	پنی کیتک: مارئ پنی پنی الارقط، الرقطاء، اللحیه
Pîçekboy: Kêmekbûy.	پیچهک تر: کیم تر الاقل، الاطفیف	Pinîkêtk: Marê pinî pinî.	پنیوز: دهنگئ فرینا کهوی یه صوت ضیران القبیج
Pîçektir: Kêmtir.	پیچهک کرن: کیم کرن التقلیل، الاقلال، التطفیف	Pinyoz: Denya firrîna kewye.	پهه، پهه: پهکو، تههه، تهها عجبا، عجیب، للدهشه والاستغراب
Pîçekkim: Kêmkirin.	پیچهکی، پیچهکاتی: کیماتی، کیمیاتی القله، الطفافه	Pehe= Peha: Peko, Tehe, Teha.	پیت: پیت، پوت، بوتی النخر، الرمیم
Pîçekî= Pîçekyatî: Kêmatî, Kêmyatî.	پیچ پیچ: کیم کیم رویدا رویدا، قلیلا	Pît: Pêt, Pot, Potî.	پیت بون: پوتی بون التنخر، الترمم
Pîçpîç: Kêmkê.	پیچه ژ کهلهکی: کیمهک ژ کهلهکی الشحو، القلیل من الکثیر	Pîtbon: Potîbûn.	پیت بوی: پوتی بوی المنخر، الرمیم
Pîçe jgelekê: Kêmek ji gelekê.	پیخ: کیتپه بهر، کوچه بهر، بهرئ تژی لهپی الحجر، ملئ الکف، الجلمود	Pîtboy: Potîbûy.	پیت تر: پوتی تر الانخر، ارمم
Pîxirr: Kêpe ber, Koçeber, Berê tijî lepî.	پیر: کال، ناف سالفهچوی، دان عومر، داکه تی، کویر الهرم، الکهل، الشائب، الاشیب	Pît tir: Potîtir.	پیت کرن: پوتی کرن التنخیر، الارمام
Pîr: Kal, Nav salve çûy, Dan e' mir, Daketî, Kûr.	پیر بون: کال بون، کویر بون التشیب، التکهل، الارکتهال	Pîtkirin: Potîkîrin.	پیت کری: پوتی کری المنخر، المرمم
Pîrbon: Kalbûy, Kûrbûn.		Pîtkirî: Potîkirî.	

P	پ	P	پ
	پیره ژن: ژنکا سهره ژن بناف سالفهچوی وژفانا نه بینیت العجوز		پیر بوی: کال بوی، کویر بوی المکتهل، المتشيب
Pîrejin: Jinka sere jin binav salveûoy û ji vana ne bînit.	پیره کەر: کهرئ پیر القلح، الحمار المسن	Pîrboy: Kalbûy kûrbûy	پیر تر: کال تر، کویر تر، داکه تی تر الاشيب، الاكل
Pîreker: Kerê pîr.	پیر کولوز: دهف خواهش وپه لاتیق الملاق، المتكلف، المتصنع	Pîrtir: Kaltir, Kûr tir, Daketî tir.	پیر کرن: کال کرن، کویر کرن التكهيل، التشيب
Pîrkuloz: Dev xweş û pelatîq.	پیر کولوز بون: په لاتیقی بون التملق، التصنع	Pîrkin: Kalkirin, Kûr kirin.	پیر کری: کال کری، کویر کری المکتهل، المتشيب
Pîrkulozbon: pelatîq bûn.	پیر کولوز بوی: په لاتیقی بوی التملق، المتصنع	Pîrkirî: Kalkirî, Kûr kirî.	پیر، پیریاتی: کالی، کالیاتی، کویری، کویریاتی الکهل، الشيبه، الشيوخه
Pîrkulozboy: pelatîqbûy.	پیر کولوز تر: په لاتیق تر الاملق	Pîrî= Pîrîyatî: Kalî, Kalyatî, Kûrî, Kûryatî.	پیر: ربه رئی دینی، ربه رئی سوفیاتی الشيخ، المرشد، الصوفی
Pîkuloztir: pelatîq tir.	پیر کولوز کرن: په لاتیق کرن التمليق، الاملاق	Pîr: Rêberê dînî, Rêberê sofîyat yê.	پیرمک: ژن، کابانی، هه ف گیان، بهرمالی الزوجه، المرأة
Pîrkulozkirin: pelatîqkirin.	پیر کولوز کری: په لاتیق کری الملق	Pîrek: Jin, Kabanî, Hav gyan, Bermalî.	پیر پیر، پیرین: بتهژکا بهزی التمخط، للماعز
Pîrkulozkirî: pelatîqkirî.	پیر کولوزی، پیر کولوزیاتی: په لاتیقی ودهف خواهشیا بدره و التملق، التصنع، المراوغه	Pîrpîr= Pîrrên: Bêhijka pezî.	پیره باب: بابیر الجد
Pîrkulozî=Pîrkulozyatî: pelatîqî û dev xweşua bidirew.	پیره میژ: کونه، کال، کویر الکهل، الهرم، العجوز	Pîreday: Dapîr.	پیره داری: داپیر الجد
Pîremêr: Kun, kal, Kûr.	پیرمیری: کالی، کونه یی، کویری الشيخوخه	Pîreday: Dapîr.	پیره: دهست کهت، تشتی بی خودان بی ژیک بره قین هه رتیک بخوه الغنيمه، النهيه، الاسلاب
Pîremêrî: Kalî, Kuneyî, Kûrî.		Pîrre: Dest ket, Tiştê bê xudan yê jêk birevînin herêk bixwe.	پیره چیل: چیتلا سهر و بناف سالفهچوی ژ گولکاوه ستای الفاض
		Pîreçêl: Çêla ser û binav salveçoy ji gulka west-ay.	

پیز بون: نهویران بون، قهلس بون، نهشیان، چخ بون
الخدلان للقبج

Pizbon: Newêranbûn, Qelisbûn, Neşîyan, Çixbûn.

پیز کرن: قهلس کرن، چخ کرن
تخذیم القبح، اخذاله

Pizkirin: Qelis kirin, Çix kirin.

پیز پیزک: بنیاتی تشتی نهخازمه تشتی دئوردی راوهکی گیایی
وشینکاتی دئی بیژن ئەف تشته ژیبیزکی ئینا دهرقه یانی بئی ره
کر

الاصل، الاساس، المنبت

Pizpîzk: Binyatê tiştî naxizme tiştê di erdî ra
wek giyay û şînkati dê bêjn ev tişte ji pîz
pîzkîna derve yanî bê rih kirin.

پیژک: ئامویروکی تهفنی یه دافئی پی دکهین دافا دی دافا پی ددهن
ئیک

الصیقه، الشوکه، اله حیاکه و نسیج

Pîjik: Amûrokê tevn ye davê pê digihînin dava
dê dava pê didin.

پیژک: شتلی درهخ خولپی را دهیت، تیزکی دارئ

الشطء، الشکیر، الرئد، فرخ الشجره

Pîjik: Şitlê direx xolpî ra dihêt, Têjkê darê.

پیژوک: سهیدایی صادق بهاء الدین دبیزیت قئی مهناپی

الشاذ، المنحرف

Pîjok: Seydayê sadiq bihe' dîn dibêjîtvê menayê.

بیس: ههرمی، مرار

النچس، الملوٲ، الخبیث، القذر، الوسخ، النذل، الردئ،

Pîs: Herrimî, Mirar.

بیس بون: ههرمین، مراریون

التنجس، التوسخ، التلوٲ

Pîsbon: Herrimîn, Mirarbûn.

بیس بوی: ههرمی بوی، مراربوی

الملوٲ، المنچس، المتوسخ

Pîsboy: Herrimîbûy, Mirarbûy.

بیس تر: ههرمی تر، مرار تر

الانچس، الاقذر، الالوٲ

Pîstir: Herrimîtir, Mirartir.

پیر ههشی: بوزاروکا بجیروکا دبیزن بوسههم، ناقتی ههشی بی کهلهخ

وراستی

الغول

Pîrhevî: Bozaroka biçîrok dibêjn bo sehim,
Navê hey bê kelex û rastî.

پیره پهن: پهزا پیرونهزیت ونهشیت ئالقی بخووت

النحیف، للغنم

Pîrepez: Peza pîr û nezê û neşet alifî bixot.

پیروز: خودان قهدر ریزدار برویمهت

المبارک، المقدس

Pîroz: Xudan qedir, Rêzdar, Birûmet.

پیروز بون: بقهدر بون، برویمهت بون، بروی بون

التبرک، التقدس

Pîrozbon: Biqedir bûn, Birûmet bûn, Birû bûn.

پیروز بوی: بروی بوی، برویمهت بوی، ریزدار بوی

المبروک

Pîrozboy: Birû bûy, Birûmet bûy, rêzdar bûy.

پیروز تر: بروی تر، ریزدار تر، برویمهت تر

الابرک، الاقدس

Pîroztir: Birû tir, Birûmet tir, rêzdar tir.

پیروز کرن: ریزدار کرن، برویمهت کرن

التبرک، التقدیس، التهنئه

Pîrozkirin: Rêzdar kirin, Birûmet kirin.

پیروز کری: ریزدار کری، برویمهت کری

المتبرک، المتقدس

Pîrozkirî: Rêzdar kirî, Birûmet kirî.

پیروزی، پیروزیاتی: رویمهتی، بروییاتی، قهدرگرانی

المبارکه، القدسیه، البرکه، الهنئه فی المناسبات

Pîrozî= Pîrozyatî: Rûmetî, Birûyatî, Qedir gi-
ranî.

پیراق: باسکی پیی، لویلاق پیی، باقا پیی

ساق الرجل، عضله الساق

Pîrraq: Baskê pêy, Lûlaqê pêy, Baqa pêy.

پیز پیز: نهویران، رهفین، قهلی بون، نهشیان، چخ

انخذال القبح

Pîzpîz: Newêran, Revîn, Qelîbûn, Neşîyan, Çix.

پیستی زوق: کهقل زفر پیستی گروکه فکوز

خشن الجلد، شوکه الجلد

Pîstêzoq: Kevîl zivîr, Pîstê gîrr û kevîkuz.

پیشی: تیقلکی تهنگ یی بدور دندکا وهرهاتی

القشره الرقیقه علی الحیوب

Pîşt: Tîvîlkê tenîk yê bîdor dîndîka werhatî.

پیشک: زلک، یانی چیلک، قژک، دارکیت هویر وزراف

الوقش، الخثه، الثقاب

Pîşik: Zîlik, Yanî çîlik, Qîjîk, Darkên hûr û zî-rav.

پیقان: کیشان، قه داره کرن، پی گرتن

القدر، القیاس، الوزن، الکیل، المسح

Pîvan: Kêşan, Qedare kirin, Pê girtin.

پیفک: ئامویری پیقان تشتی

المقیاس، العیار، القیس

Pîvik: Amûrê pîvana tiştî.

پیفک: ئهو تشتی ههمی تشتی پی بهین پیقان وقه داره کرن

الحد، القانون، الاصل، مقیاس، کل شی

Pîvik: Ew tiştê hemî tişt pê bîhên pîvan û qedare kirin.

پیفک: ئامانی تشتی پی بیفن

المقیاس، المکیال، المقدار

Pîvek: Amanê tiştî pê bi pîv.

پیفوک: گییا یهکی خودان بنکه بهاری پهیدا دبیت بجویک دئین

دهرفه وی بنکی دخون

المصاخ، الحیلان، نبات یوکل طریا

Pîvok: Giyayekê xudan binke biharê peyda dib-it, Biçûk di înin derve wî binkî dixon.

پیقانا عهردی: قه داره کرنا ئهردی، Z انینا بهنگهاوی

المسح، المساحه

Pîvana Erdî: Qedarekirina erdî, Zanîna bengî-hawî.

پیقان: گییا یهکی ببیکهیا تیژه بخافی ولینای دخون

البصل

Pîvaz: Giyayekê bibêkeya tijê bixavî û lînay dixon.

پیس کرن: هه رماندن، مرار کرن

التنجیس، التلویت، التوسیخ

Piskirin: Herrimandin, Mirarkirin.

پیسی کری: هه رماندی، مرار کری

المنجس، الملوث، الموسخ

Piskirî: Herrimandî, Mirarî.

پیسی، پیساتی: هه رمیاتی، مراری

النجاسه، القذاره، اللوئه

Pîsî= Pîsatî: Herrimyatî, Mirarkirin

پیست: کهقل، سهختیان، کونک، مهشک، کهقلی حیوانی گورای

النجول، المصحب، الرق، الظرف

Pîst: Kavil, Sextyan, Kunik, Meşk, kevlê hêwanê guray.

پیست گورو، پیست فهرمنک: دبیزن وی قریژ تشتی ژ پیستی

فهره ن داپاقر بیت

الحرء، الخلاء

Pîstguro= Pîstverrenk: Dibêjin wê qirêj tiştî ji pîstî vedirenin da paqij bit.

پیستی گورو: یاری یهکه بجویک دکهن، یاریهکا زاروکایه

لعبه للاطفال

Pîstguroy: Yaryeke biçûk dîkin, Yaryeka zaro-kaya.

پیسک: پیسه لوک: مروقی فهلیته وکیرنه هاتی

الوغد، النذل، السافل

Pîsko= Pîselok: Mirovê felîte û kêr ne hatî.

پیسیژ: جهی هه دو دهلنگ دگهنه ئیک ژدهرپی ی که لادهرپی

النقیق، ملتقی، الفخذین من اللباس

Pîsêr: Cihê her du deling digehn êk, Ji derpêy kela derpêy.

پیستی روینی: مهشکاروینی، کونی روینی دکهنی

النحی

Pîstê rrûnî: Meşkarûnî, Kunê rûnî dikenê.

پیستی هنگفینی: کونکی هنگفینی دکهنی

المساد

Pîstêhingvînî: Kunkê hingvînî dikenê.

پيلک: په يکې داوه تې، که سې جابا داوه تې بگهينيت مالا بويکې بو
فه گوهازتنې

الرسول، القاصد، ويخص رسول الزفاف والاعراس

Pilik: Peykê dawetê, Kesê caba dawetê bigihînit
mala bûkê bo vegohaztinê.

پيلا: ئاسنې هسک گهلهک رهق وئازا
الفلان

Pîla: Asinê hişik, Gelek req û aza.

پيلايی: تشتې ژپيلای هاتې ژهنين، که سې خوله بهرگر تې وموکوم
وخوهر اکر نې
الفلان

Pîlayî: Tiştê ji pîlay hatî jenîn, Kesê xwe liber
girtî û mokom û xwelâgirtî.

پيلان: خاپان، خاپاندن، خهلهت بهرنی، شهپسه گیران، جه مباری
جهنگه نه می

النسبسه، المؤامره، الحيله، المكر، الخداع، الدس

Pîlan: Xpan, Xapandin, Xelet biznî, Şepsegêran,
Cembazî.

پيلان کير: خاپانوک، جه مبار، شهپسه کهر، خهلهت بهز

الدساس، التامر، المحتال، المخادع، المکار

Pîlangêrr: Xapînok, Cembaz, Şepseker, Xelet
bez.

پيلان کيری: خاپاندن، شهپسه کهر

الدسيسه، التامر، الخديعه

Pîlangêrrî: Xapandin, Şepse kirin.

پيل بي: حيله باز، جهنگه نه

النشال، الدساس، الحيال

Pîlbirr: Hîle baz, Cengene.

پينج، پينجه: سنگی دتيک وپهقا دقوتن بوتوند کرنی

الاسفين، الوشيظه، المشطه

Pînc= Pînce: Sigê ditîk û peqa di pqtin botond
kirinê.

پينج: گلقلی دگه وريا ئاش و دستارا دقوتن دا تهنگ که ت

الکاز، رقعه تدخل فی ثقب المحور اذا اتسع

Pînc: Gilvilê digewrya aş û distara di pqtin da
teng ket.

پيفازا کافری: بنکې گييايه کي چييايه دقوتن ددانن سهر جهی
ئيش لې وهکي ئيشا هينکي

العنصل، العنصل

Pîvaza kaffî: Binkê giyayekê çîyaye di qotin
didanin ser cihê êş lê wekî êşa hînkê.

پيفازی: رهنکی سووری شه بوی

اللون الوردي

Pîvazî: Rengê sorê vebûy.

پيق: گویی تهیرایی روهن، ريخا تهیرا

السلح، النجو للطير، الهیضه الاسهال

Pîq: Gûyê teyra yê ran, rixa teyra.

پیک: فیت فیتک، وهکی پیکا دورکی یان بوریکیت گييا دکه لیشن
وبف دکه نئ ئاواز ودهنگ ئی تین الصور، الصفاره، المزار

Pîk: Fît fîtik, Wekîpîka durkê yan borîkên giya
dikelêşin û piv diken ê awaz û deng jê tîn.

پيپیک: فیت فیتک

الصفاره، الصور

Pîpîk: Fît fîtik.

پیک کرن: تیقله کي بشک ژتایی دارهکی شه دکهن دکهن ناف تیقلی

تایی دارهکادی دافیقی یی چیتیر بیت

التطعيم بالبرشم

Pîkkirin: Tivlekê bişik ji tayê darekî ve dikin
nav tayê darekadî da fêqyê çêtir bidit.

پیک بر: کره کي زییانداره نیرکا چاندنی دقهینیت وهشک دکه ت

الدوده القارضه لسیقان النبات

Pîkbirr: Kirmekê zyandare nêrka çandinê di
gefînit û hişik diket.

پیک: بوریکا گييايا ناف خولوله، نافهرا دو کها

انبوب القصب بین عقدتین

Pîk: Borîka giyaya nav xalole, Navbera du giha.

پیک پیک، پیکین: دهنکی دودک وزرناو تشتی وهک وان پف که نئ

صوت المزمار، صوت الصور

Pîpîk= Pîkên: Dengê dudik û zurna û tiştê wek
wan piv kenê.

پیلک، پیل: مل، نافهرا نه نیشک وملا

الکتف، المنكب، من الکتف الى المرفقه

Pîlik= Pîl: Mil, Navbera enîşk û mila.

پین: پوسل، کهرسل، ریخ، زبل، قهریز
الروث، الزبل

Pîn: Posil, Kersil, Rîx, Zibil, Qerêj.

پینی: په‌لویکا به‌یک، ناروئاف وهیکا پیکفه بلتین هه‌تا پتر دبیت
دبیت گوسپه بنانی دخون

اللهیده، ادم من القیق والبیض والماء

Pînî: Pelûka bihêk, Ar û av û hêka pêkve bilênin,
Heta pitir di bit û dibite hospe binanî dixon.

پیا کهن: زاروکا په‌باورک دبیت هیدی هیدی رادبیت پیاو بریفه
بجیت بجوکی ژپترفه قه‌وه‌ستیت

الحو، للطفل اخذ یمشی

Pîyaketin: Zaroka peyalok dibit, Hêdî hêdî radi
bit pya û birêve biçit biçûkê ji pêrve verestît.

پیاله: شویشی چایی، نیستکانه

قدح الشای، الاستکانه

Pîyale: Şûşê çayê, Îstkane.

پودی: پیتوتویی، گوشتی ددان تیراشین دبن
الله

Pudî: Pêwtuy, Goştê didan têrra şîn dibin.

پوشت: حیز، ده‌مان پیس، چاف لده‌ر

العاهر، الداعر، البغی

Pušt: Hîz, Deman pîs, Çav lider.

پوشت بون: حیز بون، ده‌مان پیس بون، چاف لده‌ربون

الدعر، التعهر

Puštbon: Hîzbûn, Deman pîbûns, Çav liderbûn.

پوشت بوی: حیز بوی، ده‌مان پیس بوی، چاف لده‌ربوی

البغی

Puštboy: Hîzbûy, Deman pîsbûy, Çav liderbûy.

پوشتتر: حیزتر، ده‌مان پیس تر، چاف لده‌رتتر

الاعهر، لادعر، الابغی

Puštîr: Hîztîr, Deman pîstîr, Çav liderîr.

پوشت کرن:

التعهر، الادعار

Puštîrîr:

پوشت کری: حیزکری، ده‌مان پیس کری، چاف لده‌رکری

المبغی، المعهر

Puštîrîrî: Hîzkîrî, Deman pis kirî, Çav liderkîrî.

پوشتی، پوشتییاتی: حیزی، چاف لده‌ری، ده‌مان پیسی
العهر، الدعاره، البغاء

Puštî= Puštîyatî: Hîzî, Çav liderî Deman pîsî.

پوف: وهرمی، په‌رچقی، به‌ل بوی، ره‌پ بوی

الورام، المنتفخ

Puf: Werimî, Perçiqî, Belboy, Repboy.

پوفبون: وهرمین، په‌رچقین، به‌ل بون، ره‌پ بون

التورم، الانتفاخ

Pufbon: Werimîn, Perçiqîn, Belbon, Repbon.

پوفبوی: وهرمی، په‌رچقی، به‌ل بوی، ره‌پ بوی

النتفخ، المتورم

Pufboy: Werimî, Perçiqî, Belboy, Repboy.

پوفتر: وهرمی تر، په‌رچقی تر، به‌ل تر، ره‌پ تر

الانفخ، الاورم

Puftîr: Werimî tir, Perçiqî tir, Bel tir, Rep tir.

پوف کرن: وهرماندن، په‌رچقاندن، به‌ل کرن، ره‌پ کرن

التنفیخ، التوریم، الانفاخ

Pufkîrîr: Werimandin, Perçiqandin, Belkîrîr, Repkîrîr.

پوف بوی: وهرماندی، په‌رچقاندی، به‌ل کری، ره‌پ کری

المنفخ، المورم

Pufkîrî: Werimandî, Perçiqandî, Belkîrî, Repkîrî.

پوفی، پوفیاتی: وهرمیاتی، په‌رچقینی، په‌لیاتی، ره‌پی

الورم، النفخ، النفاخه

Pufî= Pufyatî: Werimyatî, Perçiqînî, Belkîrîr, Pelyatî Repî.

پوف پوفک: نامویری پف دکهنی

المنفاخ

Pufpufk: Amûrê piv dikenê.

پوک: په‌ک، په‌ها، ته‌هه، ته‌ه

کلمه تعجب والاندھاش واستغراب

Puk: Pek, Peha, Tehe, Teh.

پویت: پوتی

البالی، النخر، الرمیم

Pût: Pûtî.

پویت بون: پوتی بون

البلی، التنخر

Pûtbon: Pûtîbûn.

P	پ	P	پ
	پوچ کرڼ: کرمی کرڼ، براندن ، قپکرڼ، قوت کرڼ، بن بر کرڼ الاعدام، الاهلاک، الافساد، التفسیخ، الاخساس		پویت بوی: پوتی بوی المنخور، المرموم، الرمیم
Pûçkirin: Kirmîkirin, Birandin, Qutkirin Bin birrkirin.		Pûtboy: Pûtîbûy.	
پوچ کری: کرمی کری، براندی، قپکری، قوت کری، بن بر کری الفسد، المفسخ، المعدم			پویت تر: پوتی تر الانخر، الابلی
Pûçkirî: Kirmîkirî, Birandî, Qutkirî, Qutkirî Bin birrkirî.		Pûtîr: Pûtîtîr.	
پوچ: کرمی، خنینه القائم، الجوز، واللوز ونحوها			پویت کرڼ: پوتی کرڼ الانخار، التنخیر
Pûç: Kirmî, Xinîne.		Pûtkirin: Pûtîkirin.	
پوچی، پوچاتی: زنیانی، مه زخین، ویرانی، قری، برهان، قوتن چو الحق، الهدر، المحو، الاندثار، الفساد، الهلاک، الباطل، الخسه			پویت کری: پوتی کری المنخر، المرمم
Pûçî= Pûêyatî: Zi`yaanî, mezixîn, Wêranî, Qirî, Birhan, Qotin, Ço.		Pûtkirî: Pûtîkirî.	
پوپره: دهست کهت، تشتی تالانی، تشتی بی خودان هر ئیک بخوه برقینیت الغنیمة، النهیبة، الاسلاب			پویتی پویتیاتی: پوتیاتی، پوتیاتی البلی، النخر، الرمم
Pûrre: Dest ket, Tiştê talanî, Tiştê bê xudan her êk bixwe birevînt.		Pûtî= Pûtyatî: Pûtyatî, Pûtiyatî .	
پویرت، پویرتک: مرک الزغیره، الخمل، الویر، الزغب، الزئیر، الشعر، الهیریة			پوچ: کرمی، زئی، مه زخی المحسول، الفاسد، التنفسخ
Pûrrt= Pûrrtik: Mirik.		Pûç: Kirmî, Zi`î, Mezixî.	
پویره: سه خبیر، خه خارن العناية، الاهتمام، الاکثرات			پوچ: برهای، ویران، قوت بوی، قریوی الخصیس، الفانی، الهلاک، العدم
Pûte: Sexbêr, Xemxarin.		Pûç: Birhay, Wêran, Qutboy, Qirrboy.	
پویرت وهرهان: مرک وهرهان الوسف، المغط، الوسیف			پوچ بون: کرمی بون، ویران بون، برهان، قریبون، قوت بون، کلیس بون، بن بر بون التفسد، التفسیخ، الغناء، التهلکه
Pûrrtwerhan: Mirk werhan.		Pûçbon: Kirmîbon, Wêranbon, Birhan, Qirrbon, Qutbon, Kilêsbon, Bin birrbon.	
پویرت وهرهای: مرکی وهرهای الامغط، الوسیف			پوچ بوی: کرمی بوی، ویران بوی، برهای، قریبوی، قوت بوی، کلیس بوی، بن بر بوی المتفسخ، المهلاک، المعدم
Pûrrtwerhay: Mirkî werhay.		Pûçboy: Kirmîboy, Wêranboy, Birhay, Qirrboy, Qutboy, Kilêsboy, Bin birrboy.	
پویش: په له خ، گیای پی هشک الایصر، العصافه، القب، القب، المدمم، الهشیم، الحشیش			پوچ تر: کرمی تر، ویران تر، برهای، قریتر، قوت تر، کلیس تر، بن بر تر الافسد، الاخس، الافسخ، الاهلاک
Pûş: Pelex, Giyayê hişik.		Pûçtir: Kirmîtir, Wêrantir, Birhay, Qirtir, Qut-tir, Kilêstir, Bin birrtir.	
پوشی ناڤا داری: پوتی ناڤکا دارا خولووله بو ژه نینا ناگری الصوف			
Pûşênavadarî: Pûtê navka dara luloleû bojenîna agirî.			

پویش بهمین: دهمی کیازهر بون وهشک بونی
المهيصاء، الدمدم

Pûşbeyîn: Demê gyazerbûn û hişik bonê.

پویشانه: حهقی بهلهخی
اجره رعى الكلا الهشيم

Pûşane: Heqê pelexî.

پویش کيل: جهی بهرجوت داچین، لگهل کيلانی توف کهن، نه شیتف
کهن

الفلح مره واحده والبذر فيه

Pûşkêl: Cihê bercot daçînin, Ligel kêanê tov
ken, Neşêv ken.

پویش و بهلهخ: قرش وقهوال
الغشاء، القش

Pûşupelex: Qirş û qewal.

پویل: تهقالکی پارهی، پاره، موهره کاغزکا قری کرنی
النقود، العملة، طابع البريد

Pûl: Teqalkê parey, Muhra kaxezeka firê kirîne.

پوینگ: گییایهکی نافی یه بههمی رهنگا دخون ودهرمانه بوزک
نیشانی بی بهتنداره وهکی نه نئایی
الحبق، الغاغ، النعناع

Pûng: Giyayekê avye bihemî renga dixon û der-
mane bozik ê şanê yê bihênsave wek ne`nayê.

پوینگى خاتونا: توخمهکی پوینگى یه
الصاحم

Pûngê xatûna: Toxmekê pûngiye.

پوینگ زهر: توخمهکی پوینگى یه
الحوک

Pûngzer: Toxmekê pûngiye.

پووت، پویتی: پویتی، پیتی، خاف سست وههلوهرهای، مثل
الرميم، النخر، الرخو

Pot= Potî: Pûtî, Pêtî, Xav û sist û helwerhay,
Mişil.

پویتی: پویتی بون، رهق بون، شل بون، پی تهزینک
النخر، الشلل، الاقسان، اللید، الاقسان

Potîbon: Pûtîbon, Reqbon, Şilbon, Pê tezînk.

پویتی بون: رهق بون، شل بون، پی تهزینک گرتن، قهرمی بون
النمل، النخر، الشلل، النخر، الترخ، الترمم، التبلی

Potîbon: Reqbon, Şilbon, Pê tezînk girtin,
Qewmîbon.

پویتی بوی: رهق بوی، شل بوی، پی تهزینک گرتی، پیتوتویبوی،
قهرمی بوی

البالی، الرخو، الرميم

Potîboy: Reqboy, Şilboy, Pê tezînk gir-
tinî, Pêwtoyboy, Qewmîboy.

پویتی تر: پیتی تر، شل تر، رهق تر، پی تهزینک گرتی تر، قهرموکی
تر

الاخدر، الاشل، الانخر، الانمل

Potîtir: Pêtî tir, Şil tir, Req tir, Pêtezînk girtî,
Qermokî tir.

پویتی کرن: پیتی کرن، شل کرن، رهق کرن، پی تهزینک گرتی کرن،
قهرموکی کرن

التخدير، التنخير، الاقسان

Potîkirin: Pêtî kirin, Şil kirin, Req kirin, Pê
tezînk girtî kirin, Qewmî kirin.

پویتی کری: پیتی کری، شل کری، رهق کری، پی تهزینک گرتی
کری، قهرموکی کری

المخدر، المقسن، المنخر

Potîkirî: Pêtî kirî, Şil kirî, Req kirî, Pê tezînk
girtî kirî, Qewmî kirî.

پویتیاتی: پیتیاتی، شلی، قهرموکی، پی تهزینک

الاقسان، الخدر، الشلل، البلی، الرمم

Potyatî: Pêtyatî, Şilî, Qermokî, Pê tezînk.

پووته هستی: هستی هشک ورزی، هستی ههوی
الرميم

Potehestî: Hestyê hişk û rizî, Hestyê hewî.

پووتین: پیتاها بیاسک

الجزمه، الحذاء طویل الساق

Potîn: Pêlava bibasik.

پووخ: پلووخ، خاف، نازک، نهرم
اللين، الرخو

Pox: Plêox, Xav, Nazik, Nerim.

پووخ بون: پلووخ بون، خاف بون، نازک بون، نهرم بون
الارتقاء، التلین

Poxbon: Plêox bon, Xav bon, Nazik bon, Nerim
bon.

پور پوروی: پت پتی، پرت پرتی، گازنده‌کر، کله‌هی کر
المتذر، المشتکی، المعتاب

Porporî: Pit pitî, Pirt pirtî, Gazinde ker, Gileh.
ker

پور پوریاتی: پت پتیاتی، پرت پرتیاتی، گازنده‌هی کله‌هیاتی
الشکوی، العتاب، التذر

Porporyatî: Pir pityatî, Pirt pirtyatî, Gazindey,
Gilehyatî.

پوراندن: پت پت کرن، پرت پرت کرن، گازنده کرن، کله‌ه‌کرن
التویبخ، التذر، الوبخه

Porandin: Pit pit kirin, Pirt pirt kirin, Gazinde
kirin, Gileh kirin.

پورپرت، پورپرتک: ته‌والیت، پورتی سهری میی به‌ردای ودریژ
القرعه، اللمه، القنبره، القنزعه، الکشه، العنه، العفره

Port= Porik: Tawalêt, Partê serî, Miyê berday.

پور سپی: سهرسپی، پیر، کال، کویر
الواخط، الاشیب

Porrsî: Ser spî, Pîr, Kal, Kûr.

پوز: قون، بوتا دبیزن دفنی پوز
الشرج، الحجر، الانف

Poz: Qon, Bota dibêjn difnê poz.

پوزک: کونا کووته‌لا ناشی، چافیکا نافی
منفذ مخزن ماء الرحي

Pozik: Kuna kute la aşî, Çavîka avê.

پوز خانه: زیندان، گرتی خانه
الزندان، السجن، الموقف

Pozxane: Zîndan, Girtî, Xane.

پوسیده: دامای، مروه‌ک، گوهشی، بوغومی
المنقو، العلهان، الشاحن، الفکیح، الکسیف، المهموم

Posîde: Damay, Mirwek, Guhişî, Boxomî.

پوسیده بون:

العلنه، الاکتتاب، الغمه

Posîdebon:

پوسیده بوی: دامای بوی، مرهول بوی، گوهشی بوی، بوغومی بوی
الشاحن، المکتب

Posîdeboy: Damayboy, Mirwilboy, Guhişîboy,
Boxomî.

پووخ بوی: پلووخ بوی، خاف بوی، نازک بوی، نه‌رم بوی
الملین، الراخی

Poxboy: Plêox boy, Xav boy, Nazik boy, Nerim
boy.

پووخ تر: پلووخ تر، خاف تر، نازک تر، نه‌رم تر
الارخی، التلین

Poxtir: Plêox tir, Xav tir, Nazik tir, Nerim tir.

پووخ کرن: پلووخ کرن، خاف کرن، نازک کرن، نه‌رم کرن
الارخاء، التلین

Poxkirin: Plêox kirin, Xav kirin, Nazik kirin,
Nerim kirin.

پووخ کری: پلووخ کری، خاف کری، نازک کری، نه‌رم کری
الملین، المرخی

Poxkirî: Plêox kirî, Xav kirî, Nazik kirî, Nerim
kirî.

پووخ، پووخیاتی: پلووخی، نازکی، نه‌رمی، خافیاتی
اللیونه، الرخاء، المشاش، النزاکه

Poxî= Poxyatî: Plêoxî, Nazikî, Nerimî, Xav-
yatî.

پووخین: پی خارنا کو نجیت قوتای، کونجیت قوتای
اکل من السمسم المدقوق

Poxîn: Pê xarna ku nicêt qutay.

پور: ته‌یره‌کی وه‌کی که‌وی یه لناف حه‌ویک وده‌حلا دژیت
الدراج، الحیقطان، الغریر

Porr: Teyrekê wekî kewîye linav hewîk û dehla
djît.

پور پور: پت پت، پرت پرت، گازنده، کله‌ه
التذر، العتاب، الشکوی

Porpor: Pit pit, Pirt pirt, Gazinde, Gileh.

پور پور بون: پت پت بون، پرت پرت بون، گازنده بون، کله‌ه‌بون
المعتابه، التشکی، التذر

Porporbon: Pit pit bon, Pirt pirtbon, Gazinde
bon, Gileh bon.

پور پور کرن: پت پت کرن، پرت پرت کرن، گازنده کرن، کله‌ه‌کرن
الشکایه، التعتیب

Porporkirin: Pit pit kirin, Pirt pirt kirin, Gazinde
kirin, Gileh kirin.

پووش: سه‌رسیپی، پویرت سپی، پیر، کال، موی سپی بون
الخلیس، الواخط، الاشمت

Poş: Ser spî, Pûrit spî, Pîr, Kal, mû spîbon.

پووشی: موی سپییاتی، پیری، کالی، کویری، کونه‌یی
الاشمطاط، الخلس، الشمط، الوخط

Poşbon: Mû spyatî, Pîrî, Kalî, Kûrî, Kneyî.

پووش بوی: موی سپی بوی
الواخط، الخلیس، الشمیط

oşboy: Mû spî boy.

پووش تر: موی سپی تر
الواخط، الاشمت، الاخلس

Poştir: Mû spî tir.

پووش کرن: موی سپی کرن
التوخیط، التشمیط، التخلیس

Poşkirin: Mû spî kirin.

پووش کری: موی سپی کری
الموخط، المشمط، المخلس

Poşkirî: Mû spî kirî.

پووشاتی، پووش یاتی: موی سپییاتی
الوخط، الشمط، الاشمطاط، الخلس

Poşî= Poşyatî: Mû spyatî.

پووشاندن: نخافتن، پی دادان، بسه‌ردادان، په‌چنین
التغطیه، الستر، الدثر

Poşandin: Nixaftin, Pê dadan, Biserdadan, Peçinîn.

پووشی ره‌شک: توخمه‌کی چوچکانه
صنف من العصافیر

Poşîrreşk: Tomekê çûçkane.

پووشمان: لیقه بوی
النازم، التائب

Poşman: Lêve boy.

پووشمان بن: لیقه بون
التندم، التویه

Poşman: Lêve boy.

پووشمان بوی: لیقه بوی
المتندم، المتاب

Poşmanboy: Lêve boy.

پووسیده تر: دامای تر، مروه‌ک تر، گوهشی تر، بوغومی تر
الاهنق، الاشجن، الافکع

Posîdetir: Damaytir, Mirwiltir, Guhişîtir, Boxomîtir.

پووسیده کرن: دامای کرن، مروه‌ک کرن، گوهشانندن، بوغومانندن
الاهنق، الاشجان، الاکساف

Posîdekirin: Damaykirin, Mirwkkirin, Guhişandin, Boxomandin.

پووسیده کری: دامای کری، مروه‌ک کری، گوهشاندی، بوغومانندی
المشجن، المكسف، المهنق

Posîdekirî: Damaykirîr, Mirwekkirî, Guhişandî, Boxomandî.

پووسیده‌یی، پووسیده‌یاتی: دامانی، مرهویی، گوهشینی، بوغومیاتی

العله، الشجن، الفكاعه، الهنق، السام، الضجر، الکابه

Posîdeyî= Posîdeyatî: Damayanî, Mirwyî, Guhişînî, Boxomyatî.

پووسل: که‌رسل، ریخ، زبل، سه‌پ، پین، ریت، گوی
العذره، الحبح، الثلیل، الروث، البعر

Posil: Kersil, Rêx, Zibil, Sep, Pîn, Rît, Gû.

پووسلا شیری: گویی شیری
الجعر، نحو الاسد

Posila şêrî: Gûyê şêrî.

پووسته: په‌یک، هنیر
البرید

Poste: peyk, Hinêr.

پووسته خانه: په‌یک خانه
دائرہ البرید

Postexane: Peyk xane.

پووست: پیست، که‌قل، چه‌رم، سه‌ختیان، که‌قلی گورای
الصرم، الجلد، السلخ

Post: Pîst, Kevîl, Seztyan, Kevlê guray.

پووسته چی: په‌یک چی
ساعی البرید

Posteqî: Peyk çî.

پووشی: دهرسوکا سه‌ری ژنا
الکنان، الغطره، غطاء الرأس

Poşî: Dersoka Serê jina.

پووشمان تر: لیڤه بوی تر

الاندن، الاتوب

Poşmantir: Lêve tir

پووشمان کرن: لیڤه کرن

التندیم، الاستتابه

Poşmankirin: Lêve kirin.

پووشمان کری: لیڤه کری

المندم

Poşmankirî: Lêve kirî.

پووشمانی، پووشمانیاتی: لیڤه بونی، لیڤه بونیاتی

الندامه، التوبه

Poşmanî= Poşmanyatî: Lêve bûnî, Lêve bûnyatî.

پووش و په لاش: قرش و قوقال، قرش و گلش، پویش و په له خ

الغشاء، القش، العصافه، الهشیم

Poşupelas: Qirş û qoqal, Qirş û gilêş, Pûş û Pel-ex.

پولا: ئاسنئ موکوم هسک و ئازا

الفولاذ

Pola: Asinê mokom, Hişk û aza.

پولایی: تشتنئ ژ ئاسنئ پیلای ژهنی، خوله بهرگرتی، کهسئ موکوم

الفولادی، الحیددی

Polayî: Tiştê ji asinê pîlayî jenî, Xwelibergirtî,

Kesê mokom.

پول: دهق و نیشانا په یک و نامه فریکرنا

طابع البريد، العمله، النقود

Pol: Deq û nûşana peyk û name firêkirna.

تا: یانی لایه‌کئی باری، جه‌مبه
(طرف العدل)

Ta: Yanî layekê barî, cembe.

تا: یانی ره‌خه‌کئی له‌بکیت ترازیئ
(کفه المیزان، کفل المیزان)

Ta: Yanî rexeke lebkê terazîyê.

تابار: جه‌مبه ره‌خه‌کئی باری
(احدی طرفی المعادله العدل)

Tabar: Cembe, rexeke barî.

تاتابون: چقل بون، چقلین، ژیک به‌لاف بون
(التفرع)

Tatabûn: Çiqilbûn, çiqilên, jêkbelavbûn.

تاتابوی: چلقى، ژیک فه‌بووی، ژیک به‌لاف بوی

Tatabûy: Çiliqî, jêkvebûy, jêkbelavbûy.

تاتاکون: چقلاندن ژیکفه‌کون، ژیک فه‌دان
(المفرع)

Tatakirî: Çiqilandin, jêkvekirin, jêkvedan.

تاتاکری: چقلاندی، ژیکفه‌کری
(المفرع)

Tatakirî: Çiliqandî, jêkvekirî.

تابویت: داربه‌ستا مرییا
(النعش)

Tabwît: Darbesta mirîya.

تابړک: دهرمانی تاویاتیئ
(قاطع الحمی، دواء الحمی)

Tabirrk: Dermanê tawîyatîyê.

تابه‌لاف: دارا تاییت لره‌خابه‌لاف دبن نه‌کو ژیهه‌ل دچن
(الغیفاء)

Tabelav: Dara tayêt li rexa belav dibin, neku jêhel diçin.

تابه‌لافی: تا به‌لاف بونادار ودامان و فره‌بون
(الغیفاء)

Tabelavî: Ta belavbûna dar û daman, fireh bûn.

تات: یانی که‌فرکئی په‌حن، حه‌لان
(الصلوح، العنقوان)

Tat: Yanî kevirkê behin, helan.

ت

T

تا: الی، حتی، ان

Ta.

تا:

الحمی

Ta.

تا: چه‌ق، چقل
(الغصن، الفرع)

Ta: Çeq, çiqil.

تا: یانی دافه‌کا به‌نی یان تاییه‌کئی ده‌زی
(طاق الخیط)

Ta: Yanî daveka benî yan tayeke dezî.

تا: طایه‌کئی چلکی
(قطعه اللباس)

Ta: Tayekê cilkî.

تا: دبیتژن: ئەف گایه ده‌مئی جوتی تا کری یانی ئیپه کری
(النیر للفلاحه)

Ta: Dibêjin: Ev gaye demê cotî ta kirî yanî îpekîrî.

Tariya nîvşev: Til çavanê.
(الغلس)
تاری بون: رهش بون، روناھی چون
(التعتم)
Tarîbûn: Reşbûn, ronahîçûn.
تاری بوی: تشتی روناھی ژئی ئافابوی
(المظلم)
Tarîbûy: Tiştê ronahî jê avabûy.
تاری تر: رهش تر، تل چافانی، یانی بتلاخوه بدهی بهرچافی
خوه نهیبینی
(الاعتم، الاحلك، الاغطش)
Tarîtir: reştir, tilçavanê, yanî bitila xwe bidey
berçavê xwe nebînî.
تاری کرن: رهش کرن، سیبه رکرن، روناھی ژئی گرتن،
(التعتم)
Tarîkirin: Reşkirin, sîberkirin, ronahî jê gir-
tin.
تاری کری: روناھی ژئی گرتی
(المعتم)
Tarîkirî: Ronahî jê girtî.
تاریاتی: رهشیاتی، بی روناھیاتی
(الظلمه، الغیب الحلکه)
Tarîyatî: Reşîyatî, bê ronahîyatî.
تارم: یانی تهرم، کهلهخ، بی رح، جهندهک
(الجنازه، الجئه)
Tarm: Yanî terim, kelex, bê rih, çendek.
تارمه: بهربانک،
(الصنف، الشرفه، الروشن)
Tarme: Berbank.
تاخ: رهندهک، بیشهکا گوندی، هندهک ژ باژیتری
(المحله، الحاره)
Tax: Rendek, bêşeka gundî, hindek ji bajêrî.
تا خویل: دارا تا شوی، دارا تا نخوین
(الارعل للشجر)
Taxwîl: Dara ta şor, dara ta nixwîn.
تا خویلی: تا شوی، تانخوینی
(الرعل)
Ta xwîlî: Ta şorî, ta nixwînî.

Tata: ژیک بهلاف، ژیک فه دای، داف داف
(المتفرع، المتفوق، المنتشر)
Tata: jêkbelav, jêkveday, dav dav.
تاتی: راژیرکهکی ژلفا کافرا چیدکهن
(اللبد، اللباده)
Tatî: Rajêrkekê ji liva kafira çêdiken.
تابه: بهرک... راژیرکا بهتهفنی چیکری
(البساط)
Taberr: Berik, rajêrka bi tevnî çêkirî.
تاتوک: ریفتهچونا بچویکا بیپیا، رابونا بچویکا بیپیا
(الحو فی المشی للطفل)
Tatok: Rêveçûna biçwîka bi pîya, rabûna
biçwîka bi pîya.
تهتوک: ریفتهچونا کاف تهنگ ونیزیکی ئیک، ریفتهچونا نهرم
وهیدی
(القصیم، الخطو المتقارب)
Tetok: Rêveçûna gavgeng û nêzikî êk,
rêveçûna nerm û hêdî.
تادان: شین بونا تا ییت داری دبیزن فی داری تاییت ژ خوه
داین
(التفرع، التغصن، النمو للغصن)
Tadan: Şînbûna tayêt darî, dibêjin vê darê
tayêt ji xwe dayn.
تاری: تاریستان، شهف رهشه
(الظلام القاتم، العتمه، السمال، السدف، الغیهب، الغطش،
اللون الغامق العمیق)
Tarî: Tarîstan, şevreşe.
تاریستان: تارییا کهلهک
(الظلمه، الحلکه، الظلمات)
Tarîstan: Tarîya gelek.
تاری گهرک: پشتی مهغره ب نافهرا تاری و روناھی، دیسا
بهری سپیدی
(العبسه، الغبشه)
Tarîgewrik: Piştî mexreb, navbera tarî û ro-
nahîyê, dîsa berî spêdê.
تاریا مهغره ب: پشتی تاری گهرکی تاری تمام دبیت،
(الغسق)
Tariya Mexreb: Piştî tarî gewrikê tarî timam
dibît.

تازی بوی: رویت بوی، رسوابوی، تیقلی بوی، سپی بوی،
 کوچ بوی، رويس بوی
 (المحسور، المقشور، المعدي)
Tazîbûy: Rwîtbûy, riswabûy, tâvilîbûy, spîbûy,
 hoçbûy, ewarebûy, rwîsbûy.
تازی تر: رویت تر، رسواتر، تیقلی تر، سپی کری تر، کوچ
 تر، ئەوارەتر، رويس تر
 (الاحسر، الاقشر، الاعری)
Tazîtir: Rwîtir, riswatir, tâvilîtir, spîkirîtir,
 hoçtir, ewaretir, rwîstir.
تازی کرن: رويس کرن، تیقلاندن، سپی کرن، کوچ کرن
 ئەوارەکرن، رسواکرن
 (التعریه، الاحسار، التقشير)
Tazîkirin: Rwîskirin, tâvilandin, spîkirin,
 hoçkirin, ewarekirin, riswakirin.
تازی کری: رويس کری، رویت کری، تیقلاندی، سپی کری،
 کوچ کری، ئەوارەکری رسواکری
 (المقشر، المحسر، المعری)
Tazîkirî: Rwîskirî, rwîtkirî, tâvilandî, spîkirî,
 hoçkirî, ewarekirî, riswakirî.
تازیاتی: رويسی، رویتی، تیقلی، سپی کریانی، کوچی،
 رسوایی، ئەوارەیی
 (الحسر، القشر، العراء)
Tazyatî: Rwîsî, rwîtî, tâvilî, spêkiryanî, hoçî,
 riswayî, ewareyî.
تازی، طازی: توخمەکی سەیت رویت و ناف تەنگ زرافە
 نیچیری پی دکن
 (الکلب السلوقي، السلوقي)
Tajî: Tuxmekê seyêt rwît û navteng zirave,
 nêçîrê pê diken.
تازی چون: تا بە لاف بون، تا ژێ دان، چەقل ژێ چون، چەف
 ژێ چون
 (التفرع منه)
Tajêçûn: Ta belavbûn, ta jêdan, çeql jê çûn.

تازی، طازی: رویت، تیقلی، سپی کری، رسوا، کوچ
 (العاری، المقعور، الحاسر)
Tazî: Rwît, tâvilî, spîkirî, riswa, hoç.
تازی: نهار، بەهی، خەما مرئی
 (العزاء، الحداد، المناحه، المأتم)
Tazî: Nihar, behî, xema mirinê.
تازە: پاقر، جان، خوشکوک، شەنگ، شوخ، سپەهی، بەدەو
 (النظیف، الجمیل، الحسن)
Taze: Paqij, can, xuşkok, şeng, şox, spehî,
 bedew.
تازە بون: پاقر بون، خوشکوک بون، شەنگ بون، شوخ بون
 سپەهی بون، بەدەو بون
 (التنظيف، التحسن، التجميل)
Tazebûn: Paqijbûn, xuşkobbûn, şengbûn,
 şoxbûn, spehîbûn, bedewbûn.
تازە بوی: پاقر بوی، خوشکوک بوی، شوخ بوی، سپەهی
 بوی، بەدەو بوی
 (النظیف، المطهر، الحسن)
Tazebûy: Paqijbûy, xuşkobbûy, şoxbûy,
 spehîbûy, bedewbûy.
تازە کرن: پاقر کرن، جان کرن، خوشکوک کرن، شەنگ کرن
 شوخ کرن، سپەهی کرن، بەدەو کرن
 (التجميل، التحسين، التنظيف)
Tazekirin: Paqijkirin, cankirin, xuşkokkirin,
 şengkirin, şoxkirin, spehîkirin, bedewkirin.
تازە کری: پاقر کری، جان کری، خوشکوک کری، شوخ کری
 شەنگ کری، سپەهی کری، بەدەو کری
 (المنظف، المحسن، المطهر)
Tazekirî: Paqijkirî, çankirî, xuşkokkirî, şengkirî,
 şoxkirî, spehîkirî, bedewkirî.
تازەتی، تازیاتی: پاقری، جانی، خوشکوک، شوخی،
 شەنگی، سپەهیاتی، بەدەوی، پاقریاتی، جانیاتی،
 خوشکوکیاتی
 (الجمال، الحسن، البهجة، الطلاوه)
Tezetî=Tazîyatî: Paqijî, canî, xuşkokî, şoxî,
 canîyatî, şengî, spehîyatî, bedewî, paqijîyatî,
 xuşkokîyatî.
تازی بون: رویت بون، رسوابون، تیقلین سپی بون، کوچ
 بون، ئەدارەبون رويس بون
 (المحسور المقشور، المعری)
Tazîbûn: Rwîtbûn, riswabûn, tâvilîn, spîbûn,
 hoçbûn, ewarebûn, rwîsbûn.

تا شوربوی: تا خوئل بوی
(المرتعل)
Taşorrbûy: Ta xwîlbûy.

تا شورتر: تا خوئل تر.
(الارعل)
Taşorrtir: Ta xwîltir.

تا شورکرن: تا خوئل کرن
(الترعيل)
Taşorrkirin: Ta xwîlkirin.

تا شورکری: تا خوئل کری
(المرعل)
Taşorrkirî: Ta xwîlkirî.

تا شورى، تا شورياتى: تاخوئلى، تاخوئنياتى، تا داهيتلانى
(الرعله)
Taşorri = Taşorriyatî: Taxwîlî, ta nixwînîyatî, ta dahêlanî.

تاف: روناھى، تى روژک، باره، هه تاف
(الضوء، الوضح، نور الشمس)
Tav: Ronahî, tîrojî, bare, hetav.

تافيا بارانى: رهشيشا بارانى، شيلکا بارانى، دارپيتنا بارانى
(البوقه، الحشفه، الشؤبوب، الوايل، الزخه)
Tavîya baranê: reşêşa baranê, şelka baranê, darêtina baranê.

تاف دان: روناھى دان، تاف هه لاتن، روھن بون
(الشرق، الوضح)
Tavdan: Ronahîdan, tavhelatin, rohinbûn.

تاف زهرک: تافا دويماهيا تافا بونا روژى، تافا درهنگ
(الاسفار)
Tavzerk: Tava dwîmahîya avabûna rojê, tava dereng.

تاف سورک: روناھيا پشتى مه غره ب، روژلیدانا سه رى چيا پشتى نه لندى
(الشفق الاحمر)
Tavsork: Ronahîya piştî mexreb, rojlêdana serê çîya piştî elindê.

تا ژى چوى: چه قلداى، تاداي، چه ق ژى چوى، تا به لاف بوى
(المتفرع منه)
Tajêçûy: Çeqilday, today, çeçjêçûy, tabe-lavbûy

تاس: ترار
(القحف)
Tas: Tirar.

تاسى سهرى: ترارى سهرى، کودى سهرى
(قحف الرأس، تاج الرأس)
Tasê serî: Tirarê serî, kodê serî.

تاس: ترار، گلاس
(الصواع، الكأس)
Tas: Tirar, gilas.

تاسى رو: توخمه كى تانه هه رسى روژا جارهك تا دهيت مروفي، تاوياتيا سى روژى
(الحمى الثلاثى)
Tasêro: Tuxmekê tane her sê roja carek ta dihêt mirovî, tawîyatîya sê rojî.

تاسب: دوژمن، نه يار، هه ف رى، هه ف تهنگ، كرانكرى
(العدو، الخصم، الغد، المنافس)
Tasib: Dujmin, neyar, hevrrîk, hevteng, kir-rankirrk.

تاسبى: دوژمنى، نه يارى، هه ف رى، هه ف تهنگى كرانكرى
(الخصومه، العداوه، المنافسه الضديه)
Tasibî: Dujminî, neyarî, hevrrîkî, hevtengî, kirrankirrkî.

تاسمه: زوله كا كه فلى: زفيله كا گوشتى، توخي
(الشريحه، ويخص الجلد، الجزء)
Tasme: Zoleka kevlî, zivêleka goştî, twîx.

تاشور، طاشور: دارا تا خوئل، تا نخوين
(الرعل للشجره)
Taşorr: Dara ta xwîl, ta nixwîn.

تا شوربون: تا خوئل بون
(الترعل)
Taşorrbûn: Ta xwîlbûn.

تاف گه زین: سوتنا هه تافێ، که له ژانا هه تافێ
(لفح الشمس، ضربه الشمس)

Tavgezîn: Sotina hetavê, kelejana hetavê.

تافا هه یفێ: بارا هه یفێ
(ضوء القمر)

Tava heyvê: Bara heyvê.

تافیر: پاقر، ته میز، پاک
(الطهر، النظافه)

Tafîr: Paqij, temîz, pak.

تافیربون: پاقربون، ته میزبون، پاک بون
(التطهر)

Tafîrbûn: Paqijbûn, temîzbûn, paktbûn.

تافیر بوی: پاقر بوی، ته میز بوی، پاک بوی
(المتطهر، الطاهر)

Tafîrbûy: Paqijbûy, temîzbûy, paktbûy.

تافیرتر: پاقر تر، ته میزتر، پاک تر
(الاطهر)

Tafîrtir: Paqijtir, temîztir, paktir.

تافیر کرن: پاقر کرن، ته میزکرن، پاک کرن
(التطهير)

Tafîrkirin: paqijkirin, temîzkirin, pakkirin.

تافیر کری: پاقر کری، ته میزکری، پاک کری
(المطهر)

Tafîrkirî: Paqijkirî, temîzkirî, pakkirî.

تافیری، تافیریاتی: پاقری، پاقریاتی، ته میزی، ته میزیاتی، پاک، پاکیاتی
(الطهارة)

Tafîrî = Tafîrîyatî: Paqijî, paqijîyatî, temîzî, temîzîyatî, pakî, pakîyatî.

تاف: ئاتاف، به لا، سه رهاتن، خوپانی، هنگاتن
(الآفة، البلاء، الكارثة، النكبة)

Taf: Atav, bela, serhatin, xwpanî, hingatin.

تاق: تلێ دیواری، رویی دیواری
(النفنف من اعلی الجدار الى اسفله)

Taq: Tilê dîwarî, rwîyê dîwarî.

تاق بون: چیق بون، تیک بون، درهان، په قان، که لشتن
(التمزق، التشقق)

Taqbûn: Çîqbûn, tîkbûn, dirrhan, peqan, keliştin.

تاق بوی: تیک بوی، چیق بوی، دهرزی، په قای، که لشتی
درهای بوی

(المشقوق، الممزق)

Taqbûy: Tîkbûy, çîqbûy, derizî, peqay, keliştî, dirrhaybûy.

تاق کرن: چیق کرن، تیک کرن، دهرزاندن، په قاندن، که لاشتن، دراندن

(التشقيق، التمزيق)

Taqkirin: Çîqkirin, tîkkirin, derizandin, peqandin, kelaştin, dirrandin.

تاق کری: چیق کری، تیک کری، دهرزاندی، په قاندی، که لاشتی، دراندی

(المشقق، الممزق)

Taqkirî: Çîqkirî, tîkkirî, derizandî, peqandî, kelaştî, dirrandî.

تا قولپین: تا چلقین
(الصرعه، للغصن)

Ta qulipîn: Ta çilqîn.

تا قولپاندن: تا چلقاندن
(التصریع)

Ta qulipandin: Ta çiliqandin.

تا قات کرن: بنه جه کرن
(التأمين)

Taqetkîrin: Binecihkîrin.

تا کو: هه تا، هه تا کو
(حتى، الى ان)

Taku: heta, hetaku.

تا کرن: ئیخستنا سهنگ و گرانیی لسه رایه کی تشتی، بو کاجوتا دیژن

(وضع العبی علی الثور اثناء الفلاحه)

Takirin: Êxistina seng û giranîyê li ser laye-kê tiştî, bo gacota dibêjin.

تاگری: لاگری، پشتگری، پشت میری
(المیل، الانحیاز، المائله)

Tagirî: Lagirî, piştgirî, piştêmîrî.

تاگرتن: لاگرتن، پشت گرتن، پشت میریاتی
(التحيز، التعصب)

Tagirtin: Lagirtin, piştgirtin, piştêmîrîyatî.

تاگیر: پشت گیر، لاگر، پشت میتر
(المنحاز، المتحيز، المتعصب)

Tagîr: Piştgir, lagir, piştêmêr.

تاگیرى: پشت گیرى، لاگیرى، پشت میترى
(الانحياز، المولاه، العصبیه)

Tagîrî: Piştgîrî, lagîrî, piştêmêrîyatî.

تال: گهموره، دژى شرینى
(المر)

Tal: Gemore, dijî şîrînîyê.

تالى، تالیاتی: گهمورهیاتى
(المراره)

Talî=Talîyatî: gemoreyatî.

تال تر: گهموره تر
(الامر)

Taltir: Gemoretir.

تالان: نژده، شه لاندن، قه چاغياتی، ژئ ستاندن
(النهب)

Talan: Nijde, şelandin, qeçaxîyatî, jêstandin.

تالان بون: شه لاندن، پیره کرن
(الانتهاپ)

Talanbûn: Şelandin, pîrekirin.

تالان بوى: شه لاندى، ژئ ستاندى، پیره كرى
(المنهوب، المنتهپ)

Talanbûy: Şelandî, jêstandî, pîrekirî.

تالان کرن: ژئ ستاندن، پیره کرن، شه لاندن
(التنهيب، الانهاپ)

Talankirin: Jêstandin, pîrekirin, şelandin.

تالان كرى: ژئ ستاندى، شه لاندى، پیره كرى
(المنهپ)

Talankirî: Jêstandî, şelandî, pîrekirî.

تالانى: نژده قانى، نژده چى
(الناهب)

Talanî: Nijdevanî, nijdeçî.

تالانىياتى: نژده قانى، ژئ ستاندنى
(النهيبه، النهب)

Talanîyatî: Nijdevanî, jêstandinî.

تاله: دانه كه وهكى گارسى دهپرن دكه نان ودخون
(الدخن)

Tale: Daneke wekî garisî di hêrin, diken nan
û dixon.

تالهه: خهفك، ئامویرى نیرچیرى، لهر زنیورا فهدهن
دكه قنى دمينن پیفه
(الفخ)

Talhe: xefik, amwîrê nêrçîrê, liber zinêwira
ve diden, dikevnê, dimînin pêve.

تام: تهحل، شرین، سویر، تیژ، گهموره، ترش، ئهفه تامن
(المذاق، الطعم، الذوق)

Tam: Tehil, şîrîn, swîr, tîj, gemore, tîrş, eve
tamin.

تام بهیز: كهسى تامى زوى سهكهت
(الذواق)

Tambihîz: Kesê tamê zwî sehket.

تام بهیزى: زوى پى حسانا تاما تشتى
(التذوق)

Tambihîzî: Zwî pê hesana tama tiştî.

تام کرن: بئه زمانى سهكرن، رويكيش كرنا برهنگه كى دى
(التلمظ، التقطيم، التذوق)

Tamkirin: Bi ezmanî sehkirin, rwîkêşkirina
bi rengekê dî.

تام دان: پیرادانا رهنكى
(التمويه، الطلاء)

Tamdan: Pêrradana rengî.

تام دای: رهنك پیرادای: روى كیش كرى، رهنك كرى
(الموه، المطلق)

Tamday: Reng pêrraday, rwîkêşkirî, reng-
kirî.

تام دار: تشتى تام ژئ دهيت
(النكه، الممتع)

Tamdar: Tiştê tam jê dihêt.

تام دارى: بیهن دان، تام دان، تام ژئ هاتن
(النكهه)

Tamdarî: behndan, tamdan, tamjêhantin.

تان: تەوار، هەوار
(الغياث)

Tan: Tewar, hewar.

تاوی: کەسێ تاگرێ
(المحموم، المصاب بحمی الصفراء)

Tawî: Kesê tagirtî.

تاویاتی: نەساخ بوونا بئا
(الحمى، الملاريا)

Tawîyatî: Nesaxbûna bi ta.

تاوس: تەیرەکی گەلەرەنگە، یێ شوخ و شەنگە
(الطاووس)

Tawis: Teyrekê gele renga, yê şox û şenge.

تایێ وەریسی: هەر وەریسەک گەلەک تانەلیک ددەن دبیت
وەریس یانی ماکەکا وەریسی
(القويسه، طاق الحبل)

Tayê werîsî: Her werîsek gelek tane lêk did-
en dibît werîs yanî makeka werîsî.

تایێ راست: تایێ نەخوهر
(الفن جمع افنان، الغصن المستقيم)

Tayê rast: tayê ne xwehir.

تاییفی: توخمەکی تریی پاویزی یه
(صنف من العنب الخيفي)

Tayîfî: Tuxmekê tiryê pawîzîye.

تاییت سێ رو: ئەوتایە یا هەر سێ روژا جارەکی مروفی
دگریت

(الحمى الثلاثي)

Tayêt sê ro: Ew taye ya her sê roja carekê
mirovî digirît.

تە:

(ضمير المخاطب تاء وك المخاطب وانت)

Te.

تەبا: تەبا تشت، ئاھ، وەک بیتژی من تەبا یەک نەمایە یانی
تشتەک، ئاھ

(الشيء، الغرض، المادة، المتاع)

Teba: Tişt, ah, wek bêjî min tebayek nemaye
yanî tişte, ah.

تام خوەش: تشتی تاماوی خوەش وەک شرینی
(العذب، اللذيذ، الطيب)

Tamxweş: Tiştê tama wî xweş wek şirînî.

تام خوەش: خوەشییا تامی
(العذوبه، اللذه، الطيبه)

Tamxweşî: Xweşîya tamê.

تام خوەشییا دەفی: بەین خوەشییا دەفی
(التمطق، استطباب الفم)

Tamxweşîya devî: Bihên xweşîya devî.

تام سار: کەسێ بە لافش، مروفی چقیل
(الوقع، الصفيق)

Tamsar: kesê belafîş, mirovê çivêl.

تام ساری: بە لافشی، چقیلی
(الوقاحه، الصفاقه، اللجاجة)

Tamsarî: Belafîşî, çivêlî.

تامیزک: ئەو پرسکەن بێت ل لیفا دەین پشتی تاویاتی،
کولکێت پاش تاویاتی ل لیفا ییدا دین
(العقبول ج عقابيل، القبالة)

Tamîzk: Ew pirsikin yêt li lêva dihên piştî
tawîyatîyê, kulkêt paş tawîyatîyê li lêva
peyda dibin.

تان: پەژان، پیژان، دیوار
(السياج، الحائط، الحوط)

Tan: Pejan, pîjan, dîwar.

تانج: تاسی سەرۆک سەرۆک وپاشا
(الاکلیل، التاج)

Tanc: Tasê serê serok û paşa.

تان قوت: پەژانی موکوم وئازا، پیژانی بنهجه وچاک
(السياج المحکم)

Tanqut: pejanê mukum û aza, pîjanê binecih
û çak.

تانوت: توخمەکی نەساخیی یه، طاعوین
(الطاعون)

Tanot: Tuxmekê nesaxîyêye, Ta'on.

تانێ چون: تەواری چون
(النجده، الاسعاف الغوث، الغزعه)

Tanêçûn: Tewarêçûn.

تەبا ٲەبو: كړنا ٲەزى، حيوانهكا وهك نوژنى مهزنتره لٲەزى
ٲەيدا دبیت

(القره، قراض الغنم)

Teba, Tebo: Kirrna pezî, hêwaneka wek nojê
mezintire li pezî peyda dibît.

تەباخ: مها دنافهرا تيرمهه و ئيلونى يه، مانگا دويمهيك
هافينى

(شهر آب)

Tebax: Meha di navbera Tîrmeh û Îlonêye,
manga dwîmahîka havînê.

تەبابى: وهكياتى، وهك ئىكانى، شتى ئىكى

(الشبه، المائله، المشابهه، المقارنه)

Tebayî: Wekîyatî, wek êkatî, şitî êkî.

تەبەل: مات، شويشهكى وهك گويزايى گوروفره ماتانى ٲى
دكه

(الدعبله)

Tebel: Mat, şwîsekê wek gwîzayê gurovire
matanê pê diken.

تەبەسى: رهنگى شينى قهبوى تام بنهفشى

(الازرق الفاتح، الشرب بالبنفسجى)

Tebesî: Rengê şînê vebûy tam binefşî.

تەبەر: بقر، توخمهكى بفرا يه

(الفأس، البلطه)

Teber: Bivir, tuxmekê bivraye.

تەبەق: ئامانهكه ژ زلكا چيدكه نانى وزادى دكه تيدا

(الاشراره، الخفصه النفیه النفی)

Tebeq: Amaneke ji zilka çê diken nanî û zadî
diken têda.

تەبەدور: دەرگفانك، دەرخوينك، دەرقرانك، قهباغ

(الدسام، السداده)

Tebedor: Dergivank, derxwînk, derqerank,
qepax.

تەب: دهليمهت، ژ خوه چون، دل گرتن، ژبیرقه چون، هاى ژ

خوه نهبون، تهمرين

(الصرع، الاعماء)

Teb: Delîmet, jixweçûn, dilgirtin, jibîrveçûn,
hay ji xwe nebûn, temirîn.

تەبەقوشك: تەبەقا بچويك

(الاشراره)

Tebeqoşk: Tebeqa biçwîk.

تەبتى: راوهستايى، مهىى، مهند، نهلف، تەنا

(الساكن، الهادئ المستقر، الواقف)

Tabitî: Rawestayî, meyî, mend, neliv, tena.

تەبتين: راوهستان، مهين، تەناهى، تەنايى، نهلقين، مهندى

(السكون، الهدوء الوقوف، القرار، الصبر)

Tebitîn: Rawestan, meyîn, tenahî, tenayî,
nelivîn, mendî.

تەبتاندن: راوهستاندن، تەناكرن، مهندكرن، نهلف كرن،

مهياندن

(الاسكان، الايقاف، التهدينه)

Tebitandin: Rawestandin, tenakirin, mend-
kirin, nelivkirin, meyandin.

تەبو، ٲەبو: سپهها ٲەزى، حيوانهكى وهكى كړن ونوژا،

مهستره

(القره قمل الحيوان، قراض الغنم)

Tebo: Speha pezî, hêwanekê wekî kirrin û
noja mestire.

تەب، تەٲوله: ٲيدادانا بدهستى قهكرى، قوتانا بلهٲى قهبوى

(الصفع، اللطمه، الرطس)

Tep = Tepole: Pêdadana bi destê vekirî, qu-
tana bi lepê vebûy.

تەٲان: كهلداچون، ژنافدا چون، ٲاشدا چون، نزم بون،

نويسان

(البعج، الطبق، الهجوع، البسط، الهبوط، الرقود)

Tepan: Keldaçûn, jinavdaçûn, paşdaçûn, ni-
zimbûn, nwîsan.

تەٲاى: كهلداچوى، نزم بوى، دنافكداجوى، ٲاشدا چوى،

نويساى

(المبعوج، الضاجع، الهابط)

Tepay: Keldaçûy, nizimbûy, dinavikdaçûy,
paşdaçûy, nwîsay.

تەٲاندن: كهلدابرن، نزم كرن، دنافكدابرن، ٲاشدابر،

نويسان

(الانبعا، الاضجاع، الارقاد)

Tepandin: keldabirin, nizimkirin, dinavik-
dabirin, paşdabirin, nwîsan.

ته‌په‌سه‌ری‌بون: ژێرده‌ست بون، بن ده‌ست بون، پێ لێنان، بن
پێک بون

(الاضطهاد، المذله، المهانه)

Tepeserbûn: Jêrdestbûn, bindestbûn, pêlênan, binpêkbûn.

ته‌په‌سه‌ری‌بوی: ژێرده‌ست بوی، بن ده‌ست بوی، بن پێ بوی،
پێ لێنای بوی

(المهين، المذل، المضطهد)

Tepeserbûy: Jêrdestbûy, bindestbûy, binpêpûy, pêlênaybûy.

ته‌په‌سه‌رتر: ژێرده‌ست تر، بن ده‌ست تر، پێ لێنای تر، بن
پێک تر

(الاذل)

Tepesertir: Jêrdestir, bindesttir, pêlênaytir, binpêktir.

ته‌په‌سه‌رکرن: ژێرده‌ست کرن، بن ده‌ست کرن، بن پێ کرن،
پێ لێنان

(الاهانه، الاذلال، الاضطهاد)

Tepeserkirin: Jêrdestkirin, bindestkirin, binpêkirin, pêlênan.

ته‌په‌سه‌رکری: ژێرده‌ست کری، بن ده‌ست کری، بن پێ کری،
پێ لێنای

(المذل، المهان، المضطهد)

Tepserkirî: Jêrdestkirî, bindestkirî, binpêkirî, pêlênay.

ته‌په‌سه‌ری: ژێرده‌ستی، بن ده‌ستی، پێ لێنای، بن
پێکی، ژاری

(المهانه، الذله، الاضطهاد)

Tepserî: Jêrdestî, bindestîyatî, pêlênanî, binpêkî, jarî.

ته‌په‌سه‌ریاتی: ژێرده‌ستی، بن ده‌ستی، پێ لێنای، بن ده‌ستی
(المهانه، الذله، الاضطهاد)

Tepeserîyatî: Jêrdestîyatî, binpêkatî, bind estî.

ته‌پ: به‌روار، خار وه‌ک بیژی تیت‌پ، که‌ش بر، روی نه‌راست،
روی نه‌ده‌شت

(المنحرف)

Tep: Berwar, xar wek bêjî tîtep, keşbir, rwînerast, rwînedest.

ته‌پک: کورکه‌که چامبه‌ریا ل ره‌خا چێدکه‌ن ئو‌حه‌لانکه‌کی
ددانن بانێ وێ دا ته‌یرو ته‌والا پێ بگرن
(الملسن، الوجر)

Tepik: Kureke çamberiya li rexa çê diken û helanekî didanin banê wê da teyr û tewala pê bigrin.

ته‌پکا کوتنا: چه‌نگێ هه‌ر پێ لیدیواری بده‌ن
(الليقه، طين لزج ترمى للحائط فتلرز به)

Tapika kotna: Çengê herîyê li dîwarî biden.

ته‌پسین: نزم بون، به‌سره‌کدا چون، که‌لداچون، پاشدا چون،
هه‌رفتن

(الهجمه، الهجمان، الهور، الهدم، السقوط، الهدم)

Tepisîn: Nizimbûn, biserikdaçûn, keldaçûn, paşdaçûn, heriftin.

ته‌پساندن: نزم کرن، هه‌رافتن، به‌سره‌کدا ئینان، پاشدا برن،
هه‌رفاندن

(التهديم، التهجير، الاسقاط)

Tepisandin: Nizimkirin, heraftin, biserikdaînan, paşdabirin, herifandin.

ته‌پسی، ته‌پساندی: هه‌رفی، که‌لدا چوی پاشدا چوی
به‌سره‌کدا هاتی، هه‌رفاندی، که‌لدا بری، به‌سره‌کدا ئینای
(المهدوم، المهجوم، المنهار، المهدم، الهجم)

Tepisî = Tepisandî: Herifî, keldaçûy, paşdaçûy, biserikdahatî, herifandî, keldabirî, serikdahînay.

ته‌پ ته‌پ، ته‌پین: ده‌نگێ که‌تنا تشتی گرانه به‌رده‌دی بکه‌فیت،
ده‌نگێ ژوردا که‌تنا تشتی گران

(اللدن، صوت وقوع الحجر وغيره على الارض)

Tep tep = Tepên: Dengê ketina tiştê girane, bi erdî bikevît, dengê jorda ketina tiştê giran.

ته‌پکا نانی: گرکانانی، گشتکا نانی، گرکا هه‌فیری، گشتکا
هه‌فیری

(الطلمه للخبر)

Tepka nanî: Girka nanî, girka hevîrî, giştka hevîrî.

ته‌په‌سه‌ر: ژار، ژێرده‌ست، پێ لێ ناندی، پێ لێنای، بن پێک
(المهان، المضطهد، الذليل)

Tepeser: Jar, jêrdest, pêlêrandî, pêlênayî, binpêk.

تهحره گه: گورانگها تهحره فهدانئ، بئهن فهد کرنا نیفرو، پای وهستا نیفرو
(القیظ، المقیل)

Tehregih: Gorangiha tehrevedanê, bêhin-vekirina nîvro, paywesta nîvro

تهحره دان: بئهن دانا نیفرو ژبه ر گهرمئ، بئهن دانا پاش نیفرو
(القائله)

Tehredan: Bêhin dana nîvro jiber germê, bêhin dana paš nîvro.

تهحه می: مخابنی، کوخاننداری
(اللفه، الحسره، الاسف)

Tehemî: Mixabinî, kovandarî.

تهحه م: مخابن
(والهفتاه، وأسفا، يالاحسره)

Tehem: Mixabin.

تهحه، تههه: په کو
(وی، یاله، یاللعجب، یاللاسف)

Tehe: Peku.

تههل: گهموره: تال، دهف ژهن، دژئ شرینی ئ
(المر)

Tehil: Gemore, tal, devjen, dijî şîrînîyê.

تهحلی، تهحلیاتی: گهموریهی، گهموریهیاتی
(المراره)

Tehlî = Tehlîyatî: Gemoreyî, gemoreyatî.

تهحلیا بارانئ: ریژییا بارانئ، ریژی
(الهلاب)

Tehlîya baranê: Rêjîya baranê, rêjî.

گوتنا ترانه پئ کرنی وسفک بهرئ خودانئ
(کلمه تقال للاستفاف والهزه)

تهحا: قورابه ری یائافا بارانئ دمنیت تئدا وخه لک فهدخون
(الوقب الثماد، الوابه، الجب، القفاء)

Teha: Quraberî ya baranê di mînît têda û xelk vedixon.

تهحره کرن: پای وهستا کرنا پاش نیفرو، بئهن دانا پاش نیفرو
(القیلوله، القیل)

Tehrekirin: Paywestkirina paš nîvro, bêhin dana paš nîvro.

تهحلیشک: گییایه کئ ئافی یه یئ دژواره گه لک توخمن دیم وئافی
(الرغل: نبات)

Tehlîşk: Gîyayekê avîye yê dijware, gelek tuxmin dêm û avî.

تهحسوکا بارانئ: ریج، تهفن، ریخک، شلیز
(الدحض، الزلق)

Tehisoka baranê: Rîç, teqin, rîxik, şilêz.

تهحله: دانه کئ وهکی گارسی یه دچین وئافدهن بو نانئ، دانئ نانئ یه
(الدخن)

Tehle: Danekê wekî garisîye, diçînin û avdiden bo nanî, danê nanîye.

تهحسین: حولسین

(الزوغان، الדיصان، الانزلاق)

Tehisîn: Hulisîn.

تهحسین: خه لهت بون، سهردا چون، قارئ بون
(الهفوه، الزلل، الزله، الزلج)

Tehisîn: Xeletbûn, serdaçûn, varrêbûn.

تهحسوک: حولیسوک

(المنزلق، الزحلقة، الزل، الزلق، الملص، الزلج الزل)

Tehisok: Hulîsok.

تهحسین: هه لنگفتن، سهردا چون، ژجه چون
(العتار، الکبوه، الزحزحه)

Tehisîn: Hilingiftin, serdaçûn, jicîhçûn.

تهحتئ: راژتیرکه که ژ لفابه رخا کویرنج چتدکه ن مالئ
رادئئخن

(اللبد، اللباده)

Tehtî: Rajêrkeke ji liva bexê kwîrinc çêdiken li malê radiêxin.

تهحت: که فرتئ پان، حه لان، کاشه بهر
(الصلوح، الصفوان)

Teht: Kevrêpan, helan, kaşeber.

تهحره: که له ژانا نیفرو، که له لا نیفرو

(العریجاء، الاستقرار، الرضاء، القیظ، الهاجره، نصف النهار)

Tehre: Kelejana nîvro, kelkela nîvro.

تهرحه: کاته تايي ته و نوې دای، تايي نوي يي سالي
(العسلج، الحظوه، الشغنب)

Terhe: Kate, tayê ter û nwîday, tayê nwî yê salê.

تهرم: جهندهک، کهله خي مری
(الجنازه، الجته)

Term: Cendek, kelexê mirî.

تهريف: طهريف، دلرهش، نهفيای، هه رمی، پيس، دوزين
(المخزي، الكريه)

Terêf: Dilreş, nevyay, herimî, pîs, dujîn.

تهريفی تهريفیاتی: دل رهشیاتی، نهفيانی، هه رمیاتی
پيساتی

(الكراهه الخزي القزازه، التقرز)

Terêfî = Terêfîyatî: Dil reşîyatî, nevyanî, herimîyatî, pîsatî.

تهرمی نحی: ریزهکا ستیرانه لئهسمانی بقی نافی
(بنات النعش)

Termê nihê: Rêzeka stêrane li esmanî bivî navî.

تهرمکی نحی: گبیایه کي ترشه کولیکه کازهر پیته دهیت
(الخوشان، نبات فيه حموضه، زهره اصفر)

Termkê nihê: Gîyayekê tirşe kulîkeka zer pêve dihêt.

تهراقه: جهی قه قوتای، جهی ته ری پی قوت لی کری
وفه هوسای، ئه ردی ته ری گفاشتی
(الاستیقاط، المكبوس، المضغوط)

Terraqe: Cihê vequtay, cihê terê pêqut lêkirî û vehusay, erdê terê givaştî.

تهرقین: گفشین، ئه ردی ته ری پی قوت لی هاتی کرنی،
هه رقی

(الحید، الکبت، الوقط، اللهد، الانکباس)

Terriqîn: Givişîn, erdê terê pêqut lê hatîkirinê, heriqîn.

تهرقی: جهی کفشی، جهی گفاشتی و پی لینای لسه رک
شتای، هه رقی

(الطو الاستیقاط، اللهد، المكبوت، المكبوس، المضغوط)

Terriqî: Cihê givişî, cihê givaştî û pêlênay li serik şitay, heriqî.

تهرقاندين: گفاشتن، دوساندين، هه رقاندين
(الاکباس، اللهد، التکبیس، الاستطراق)

Terriqandin: Givaştin, dosandin, heriqandin.

تهرو طول: تشتی ته فقی و نازک و یلوخ
(اليئمود، البسر، الشادح، النضر، الغض)

Terrûtol: Tiştê tefiqî û nazik û pilox.

تهرو طولی، تهرو طولیاتی: ته فقین، پوخ و نازک بون
(الماد، الغضاضه، النضاره، الشدخ، الطراوه)

Terûtolîyatî: Tefiqîn, pox û nazikbûn.

تهره ماست: ماستی قه گرتی، ماستی چیدکه ن ئوروینی داخ
که ن بسه ردا دکه ن، دابا لی نه دت، خوه بگریت
(الشیراز)

Teremast: Mastê vegirtî, mastî çêdiken û rwînî daxken biserda diken, da ba lê nedet, xwe bigrît.

تهره قی: ته راقی: توخمه کي خوختی بی پویرتن
(الزلیق، الخوخ الاملس)

Tereqî = teraqî: Tuxmekê xoxêt bê pwîrtin.

تهرمه: به ربانک، سیفانده، سیکه
(الروشن، الساباط، الطنف)

Terme: Berbank, sîvande, sîke.

تهرموشه: نه ترو، بی خیرهت، شه په شور، بی ترویش
(الثلث، الکسول، الثلث، الهقعه، الخامل)

Termoşe: Netro, bêxîret, şepeşor, bê trwîş.

تهرموشه بی تهرموشیاتی: بی ترویشی، بی خیرهتی،
نه تروییاتی

(الهقع، الثلثه، الثلثه، الخمول، الکسل)

Termoşeyî = Termoşeyatî: Bêtrwîşî, bêxîretî, netroyatî.

تهرینی، تهراتی: تولی، تولیاتی، ته فقینی، پوخی، نازکی
(الطراوه، البسره، الغضاضه)

Terînî = Teratî: Tolî, tolyatî, tefiqînî, poxî, nazikî.

تهرگژک: گژک، گژلوک، ته رگ
(الارزین، البرد)

Tergijk: Gijik, gijlok, terg.

تەرخانی، تەرخانیاتی: قەلەوی، بەرهەفی، دامەزراندنی

(التأسيس، التشكل، الجهزه)

Terxanî = Terxanîyatî: Qelewkirî, berhevkirî, damezrandinî.

تەرگ: گۆک، گۆلۆک، تەرگۆلۆک

(الحالوب، البرد)

Terg: Gijik, gijlok, tergijlok.

تەروزی: فیتییهکی وهکی خیار یه

(القثاء)

Terozî: Fêqîyekê wekî xîyarîye.

تەرش: چافری، کهوال، پەزوحیان

(الماشیه، المواشی)

Ters: Çavrî, kewal, pezûhewan.

تەرتەر: ئاخفتن بە لاف

(الشائعه، الاشاعه، البلبله)

Tertere: Axiftin belavî.

تەرپوطل: جان و خوشکوک

(الزاهی)

Terrûtol: Can û xuşkok.

تەرپوطلی: تەرپوطلیاتی، جانی و خوشکوکیاتی

(الزهوه، الزاهیه)

Terrûtolî = Terrûtolîyatî: Canî û xuşkokîyatî.

تەرزى: دروارکەر

(الخیاط)

Terzî: Dirwarker.

تەرزىياتى: دروارکەری

(الخیاطه، مهنه الخياطه)

Terzîyatî: Dirwarkerî.

تەرلان: کەسێ بێ وەج، کولانی، فەلیتە، سوتیار، کەتوهر

(السفيل، غير النافع)

Terrlan: Kesê bê wec, kolanî, felîte, sotyar, ketwer.

تەرلانى: بێ وەجی، کولانیاتی، فەلیتەیی، سوتیارى،

کەتوهرى

(السفالہ)

Terrlanî: Bêwecî, kolanîyatî, felîteyî, sotyarî.

تەراج: دارکى، بازىرگانی داری

(الخشاب، تاجر الخشب)

Terah: Darkir, bazirganê darî.

تەرازن: توخمەکی کولیکانە

(صنف من الزهر الجبلى)

Terrazin: Tuxmekê kulîkane.

تەرەسى: فەلیتەیی، گەوشەکی، پێزەقەنگی، کەتوهرى

(الصعلکه، اللؤم)

Teresî: Felîteyî, gewîşekî, pêzevengî, ketwerî.

تەرەس: فەلیتە، پێزەقەنگ، گەوشەک، کەتوهر

(الصعلوک، اللئیم)

Teres: Felîte, pêzeveng, gewîşek, ketwer.

تەریکن: زانا دەههیت چار دەست و پێ وەک سا وگورگا

(ولاده الكلبه والسباع)

Terikîn: Zana dehbêt çardest û pê wek sa û gurga.

تەرخان: قەلەو، بەرهەف دامەزراندی

(البدانه، البدین، الكامل، الجاهز)

Terxan: Qelew, berhev, damezrandî.

تەرخان بون: قەلەبون، بەرهەف بون، دامەزران بون

(التجهز، التشكل، التحضر)

Terxanbûn: Qelewbûn, berhevbûn, damezranbûn.

تەرخان بوی: قەلەوبوی، بەرهەف بوی، دامەزری بوی

(المشکل، المؤسس، المجهز)

Terxanbûy: Qelewbûy, berhevbûy, damezrîbûy.

تەرخان تر: قەلەوتر، بەرهەف تر، دامەزراندی تر

(الاجهزه، الاحضر)

Terxantir: Qelewtir, berhevtir, damezrandîtir.

تەرخان کرن: قەلەوکر، بەرهەف کرن، دامەزراندن

(التجهيز، التأسيس، التشكيل)

Terxankirin: Qelewkirin, berhevkirin, damezrandin.

تەرخان کری: قەلەوکرى، بەرهەف کری، دامەزراندی

(المجهز، المشكل، المؤسس)

Terxankirî: Qelewkirî, berhevkirî, damezrandî.

تهرخ: هی، کز
(العاده)

Terx: Hî, giz.

تهرقوک: کفیشوک، کفشوک
(المکبس)

Terriqok: Givêşok, givşok.

تهرابهرا: ژیک به لاف، پهرتی، بژکی، بژای
(الشتیت، المتفرق، المنتشر)

Terraberra: Jêkbelav, peritî, bijikî, bijay.

تهرابهرايون: بژان، بژکين، به لاف يون، پهرتين
(التشت، التفرق، الانتشار، الانصراف)

Terraberrabûn: Bijan, bijikîn, belavbûn, peritîn.

تهرابهرايونی: بژکی، به لاف بوی، پهرتی بوی
(المنتشر، المشت، المنصرف، المتفرق)

Terraberrabûy: Bijikî, belavbûy, peritîbûy.

تهرابهراوتر: بژای تر، بژکی تر، به لاف تر، پهرتی تر
(الاشت، الانشر، الاصرف)

Terraberratir: Bijaytir, bijikîtir, belavtir, peritîtir.

تهرابهراکرن: بژاندن، بژکاندن، به لافکرن، پهرتاندن
(التشتیت، التفریق، التشنیر، التصريف)

Terraberrakirin: Bijandin, bijkandin, belavkirin, peritandin.

تهرابهراکری: بژاندی، بژکاندی، به لافکری، پهرتاندی
(المفرق، المشت، المنشور، المعروف)

Terraberrakirî: Bijandî, bijikandî, belavkirî, peritandî.

تهرابهراپی: بژانی، بژکینی، به لافی، پهرتیانی
(النشر، الش، الفرقة، الصراف)

Terraberrayî: Bijanî, bijikînî, belavî, peritîyatî.

تهزی، طهزی: سار، جهمدی
(القرقر، الشنم، البارد، العذب، الفرات)

Tezi: Sar, cemidî.

تهزی بون: ساربون، جهمدین
(التقرر، التشنم)

Tezîbûn: Sarbûn, cemidîn.

تهزی بوی: سار بوی، جهمدی بوی
(المبرد، المقرور، المشنم)

Tezîbûy: Sarbûy, cemidîbûy.

تهزی تر: سارتر، جهمدی تر
(الاعذب، الابر، الاشنم، الاقرر)

Tezîtir: Sartir, cemidîtir.

تهزی کرن: سارکرن، جهمداندن
(التبريد، التشنيم)

Tezîkirin: Sarkirin, Cemidandin.

تهزی کری: سارکری، جهمداندی
(المشنم، المبرد، المقر)

Tezîkirî: Sarkirî, cemidandî.

تهزیاتی: ساری، ساریاتی، جهمدینی
(القرر، الشنامه، العذوبه، البروده)

Tezîyatî: Sarî, sarîyatî, cemidînî.

تهزاندن: سارکرن، جهمداندن
(التبريد، التشنيم)

Tezandin: Sarkirin, cemidandin.

تهزینک: پیستویرک، پوتی بون، ژان جون، قهرمین، شل بون
(النمل، الخدر، الشنج)

Tezînk: Pêstwîrk, pûtîbûn, jançûn, qerimîn, şilbûn.

تهزتهزینک: تهیرهکه لبه رههوا دراوه ستیت
(السبد، طائر)

Teztezînk: Teyreke li ber hewa dirawestît.

تهزینک گرتن: پوتی بون، شل بون، قهرموکی بون، رهق بون
(التخدر العضلی، التنمل الشلل)

Tezîngirtin: Pûtîbûn, şilbûn, qermokîbûn, reqbûn.

تهزین: سار بون، جهمدین
(البروده، القر للجو، القر الشنم للماء)

Tezîn: Sarbûn, cemidîn.

تهسەر: خنی، تهنا، سهراک، رههت
(المطمئن، الهانی، المرفه، الوداع، المریح)

Teser: Xinê, tena, serpak, rehet.

تهسهربون: خنی بون، تهنا بون، سهراک بون، رههت بون
(الاطمئنان، الهناء، الرغد، الارتياح)

Teserbûn: Xinêbûn, tenabûn, serpakbûn, rehetbûn.

T	ت	T	ت
تهشابت: قودیمی کریت، دبهشی نه داروی، لهشی گری، گوسه (الشبح، التمثال، منظر قبیح)	تهسربوی: خنی بوی، تهنا بوی، سهریاک بوی، رهعت بوی (الرافه، الهائی، المرتاح)	Teserbûy: Xinêbûy, tenabûy, serpakbûy, re- hetbûy.	
Teşabet: Qudîmê kirêt, dibeşê nedarwî, leşê girê, gose.	تهسرتو: خنی تر، تهنا تر، سهریاک تر، رهعت تر (الارفة، الارغد، الاهنى، الاروح)	Tesertir: Xinêtir, tenatir, serpaktir, rehet- tirtir.	
تهشقهله: پیلان، جهمبازی، تهحساندن، حيله لى کرن، حوقه بازی، (الغش، الحيله، الخدعه، الغدر)	تهسهرکرن: خنی کرن، تهناکرن، سهریاک کرن، رهعت کرن (الترفيه، الطمئنه، الارغاد، الاراحه)	Teserkirin: Xinêkirin tenakirin, serpakkirin, rehetkirin.	
Teşqeale: Pîlan, cembazî, tehisandin, hîlelekirin, huqebazî.	تهسهرکری: خنی کری، تهناکری، سهریاک کری، رهعت کری (الطمئن، المرغد، المرفه، الطمئنه)	Teserkirî: Xinêkirî, tenakirî, serpakkirî, re- hetkirî.	
تهشقهلهبون: پیلان بون، تهحساندن، حيله بون (الاعتشاش، الاحتیال، التخادع)	تهسهراتی، تهسهریاتی: خنیاتی، تهناهی، سهریاکیاتی (الرفاهیه، الهناء، الراحه، الاطمئنان)	Teserîyatî = Tesserîyatî: Xinîyatî, tenahî, ser- pakîyatî.	
Teşqealebûn: Pîlanbûn, tehisandin, hîlebûn.	تهسهروتهنا: رهعت و سهریاک، دل خوهر، بى خه (الهائى، المرتاح، السعيد)		
تهشقهلهکرن: پیلان کرن، تهحساندن، حيله کرن، جهمبازکرن (التحایل، المخادعه)	تهشی: ئامویری رستناریسی (العکوه، المردن، المغزل)	Teserûtena: Rehet û serpak, dilxweş, bêxem.	
Teşqealekirin: Pîlankirin, tehisandin, hîlekirin, cembazkirin.	تهشی رستن: رستنا ههری و دهزییا (المغزل)		
تهشقهلهچی: پیلان گیر، جهمباز، حيله کهر (الغشاش، الحیال، الماکر، المحتال)	تهشی رستین: رستنا ههری و دهزییا (المغزل)	Teşîrîstin: Ristina herî û dezîya.	
Teşqealçî: Pîlangêr, cembaz, hîleker.	تهشی ریس: کهسی بهن و دهزییا دریسیت (الغازل، الغازله، مکینه الغزل)	Tesîrîs: Kesê ben û dezîya dirêşî.	
تهشقلین: فیک کهتنا بى ژفان، سهرك ههلبون، فیک کهتن روی بهری بون (التصادف، الصدفة، الطرؤ، اللقاء غیر المتوقع، اللقاء الفجائى)	تهشک: پیرات، باسکی پیسی، لویلاقه، باقا پیی (ساق الرجل)	Teşîk: Pêraq, baskê pêy, lwîlaqe, baqa pêy.	
Teşqilîn: Vêkktina bêjivan, serikhilbûn, vêk- ketin, rwîberîbûn.	تهشیت: ئامانی شویشتنی (الطست، الجفنه)		
تهشمه، چهشمه: تى ریتک، جهى دهست نفیژ خوهرشکرنی جهى میزتنی (المرحاض، الخلاء)	تهشیرس: کار و شولی رستنی (مهنة الغزل)	Teşîrîsî: Kar û şolê ristînê.	
Teşme = Çeşme: Têrîtk, cihê destnivêj xweşkirinê cihê mîztinê.			
تهشم: جه، ئهردک، تاخ، جهوار (الموضع، المكان، الموقع، المحل)			
Teşm: Cih, erdek, tax, cihwar.			
تهشت: ئامانی شویشتنی (الطست، الجفنه)			
Teşt: Amanê şwîştinê.			

تهفشوی: نامویری داتراشتنی، ناویزی گوگراندی
(القدوم)

Tefşwî: Amwîrê datiraştinê, awîzê gogiran-dinê.

تهفشه‌به‌ر: ته‌قالکی به‌ری، ته‌فسیلک، تیفتیقانک
(الظر، الطران)

Tefşeber: Teqalkê berî, tefsîlk, tivtîvank.

تهفش: ته‌قال، تشتی داروبه‌را یی ته‌لاش، ته‌لاشی، ته‌سمه
(اللخفه، اللخاف، القوض)

Tefş: Teqal, tiştê dar û bera yê telaş, telaşî, tesme.

ته‌فسی: سینیک، لالیک، له‌نگه‌ریک
(الصحن، الطبق)

Tefsî: Sênîk, lalîk, lengerîk.

ته‌فسیلک: تیفتیقانکی به‌ری، ته‌فشه‌به‌ر، حه‌لانک
(رقاق الحجر)

Tefsîlk: Tivtîvankê berî, tevşeber, helank.

ته‌فقی: قه‌له‌و، تژی، ترخان
(الابتع، المکتنز، السمن للمرء)

Tefiqî: Qelew, tijî, tirxan.

ته‌فقی: هنبز ولێکدایی، هه‌لداى، گییایی بوری وهنبز و
لێکدای

(الوالخ، الربیل، الدخیس، الکلو للنبات والزرع)

Tefiqî: Hinbiz û lêkdayî, helday, gîyayê berr û hinbiz û lêkday.

ته‌فقی: قه‌له‌و‌بون، ترخان بون، تژی بون، هنبزیون ولێکدان
(الارتفاق الدخس، الولخ، البتع، السمن، النحض، الکلو، الاكتنان)

Tefiqîn: Qelewbûn, tirxanbûn, tijîbûn, hinbizbûn û lêkdan.

ته‌فرزین: پارز، داره‌کا ئافی و‌دیمه‌ فیقی وئ دبیزنی سنجی،
کولیلکا وئ یا بیتن خوشه، سنجی
(الیزفون، شجره)

Tevzên: Pariz, dareka avî û dême, fêqîyê wê dibêjnê sincî, kulîlka wê ya bêhin xweşe, sincî.

ته‌فریزی: توخمه‌کی تری به

(اصابع العروس، صنف من العنب)

Tevrêzî: Tuxmekê tirîye.

ته‌فن پیرک: حیوانکه‌کی هه‌شت ده‌ست وپی به ده‌زیکه‌کی
زراف ویش رادچنیت لدوریت کونا خوه‌میش و موردکه‌فنی
دخوت

(العکاشه، الفنس، العنکبوت)

Tevinpîrk: Hêwanekê heşt dest û pêye, dezîkekê, zirav û piş radiçînît, lîdorêt kuna xwe, mêş û mor dikevinê dixot.

ته‌فنی ته‌فن پیرکی: راجاندنا ته‌فن پیرکی به
(الشع، الوشح، نسیج العنکبوت)

Tevnê tevinpîrkê: Raçandina tevinpîrkêye.

ته‌فن: راجاندن وتی کرن، چیکرنا په‌روکی، بیر
(النسیج)

Tevin: Raçandin û têkirin, çêkirina perokî, bîr.

ته‌فن کرن: په‌روک چیکرن، بیرکرن
(النسج، الحیاکه، اللوف)

Tevinkirin: Perokçêkirin, bîrkirin.

ته‌فن که‌ر: په‌روک چیکه‌ر، بیرکه‌ر
(النساج، الحیاک، اللواف)

Tevinker: Perokçêker, bîrker.

ته‌فر، طه‌فر: کولنگ، قه‌زمه، کولینک
(المنکاش، المأن، المعول)

Tevir: Kuling, qezme, kulînk.

ته‌ف: هه‌می، سه‌رانسه‌ر، بجاره‌کی
(الکل، الجمیع)

Tev: Hemî, seranser, bicarekê.

ته‌ف: پیکفه، لگه‌لیک، قیکرا، هه‌ف، هه‌فرا
(المعیه)

Tev: Pêkve, ligelêk, vêkra, hev, hevra.

ته‌فی، ته‌فیاتی: هه‌ماتی، سه‌رانسه‌ری، گشتی، پیکفه‌یی،
پیکفه‌یاتی

(الکلیه، المعیه)

Tevî = Tevîyatî: Hematî, seranserî, giştî, pêkveyî, pêkveyatî.

تهقله: وەرگه‌ره‌هان، قولپین، فه‌گوه‌ازتن، ژ جه چون،
پتله‌فیکه‌تن
(الانتقال، التحول، التقلب، الطفر، التدرج، التعثر،
التطور)

Teqle: Wergerhan, qulipîn, veguhaztin, jicîhûn, pêlevê ketin.

تهقله‌دان: گرێل بون، هه‌له‌په‌قژین، فه‌گوه‌ازتن، لیک
وهرگه‌ره‌هان، ژ جه‌چون، هه‌زکه‌تن
(التطور، الانتقال، التحول)

Teqledan: Girêlbûn, helpeqijîn, veguhaztin, lêkwergerhan, ji cîhûn, hêzketin.

تهقله‌که‌تن: گولوله‌بون، هه‌لنگفتن، هه‌له‌په‌قژین، هه‌زکه‌تن
(الکتر، الترئج)

Teqleketin: Gulolebûn, helingiftin, helpeqijîn, hêzketin

ته‌قلا ده‌نگی: پتلا ده‌نگی، فه‌لوفرینا ده‌نگی
(النبره، رفع الصوت)

Teqla dengî: pêla dengî, velovirîna dengî.

ته‌قوا: بنه‌جه‌ کرن، شیرت کرن
(التأکید، النصیحه، الوصیه)

Teqwa: Binecihkirin, şîretkirin.

ته‌قواکرن: بنه‌جه‌کرن، شیرت کرن
(التأمین، التأکید، الوصیه)

Teqwakirin: Binecihkirin, şîretkirin.

ته‌قوایی: بنه‌جه‌ییاتی، بنه‌جه‌ی
(الوصیه، الامن)

Teqwayî: Binecihîyatî, binecihî.

ته‌قان، ته‌قین: راقه‌تان، هاقی بون، باژیه‌بون، لدویف سه‌ری
خوه‌چون
(الانعتاق، الانطلاق، النشوز، الهيمان)

Teqan = Teqîn: Raqetan, havîbûn, bajîlebûn, lidwîv serê xwe çûn.

ته‌قان، ته‌قین: به‌قین، بژکین، فه‌ره‌ستان
(الانفجار، التثویر، الثوران)

Teqan = Teqîn: Peqîn, bijikîn, verestîn.

ته‌قانندن: به‌قانندن، بژکانندن، فه‌ره‌سانندن، به‌ردان، ئارانندن
(الاطلاق، العتق، التفجير، التثویر)

Teqandin: Peqandin, bijikandin, veresandin, berdan, arandin.

ته‌فری: تراشوکه‌که‌ لزوزان وکیستانا شین دبیت فیتی یه‌کی
سورده‌ت دبیزنی لولک دده‌ن تیژکه‌وکا تیقلی وئی گه‌له‌ک یی
موکومه‌ ئویی ته‌حله‌ وپه‌هنداره
(شجیره‌ جبلیه‌)

Tevrî: Tiraşokeke li zozan û kîstana şîn dibît, fêqîyekê sor didet dibêjnê lolik, didene têjkewka, tîvlê wê gelek yê mukume û yê tehle û bêhindare.

ته‌قله: خیج، گیر، حیشی، خیجا پان
(خط القماش، خط عریض، حاشیه‌)

Tevle: Xîç. gîr, hêşî, xîça pan.

ته‌فلار: ژار، بی‌که‌س، بی‌ریک، خوه‌لی سه‌ر
(بائس، مقهور، حزین، متالم)

Tevlar: Jar, bêkes, bêrêk, xwelîser.

ته‌فته‌ق، ته‌قین: شه‌ق شه‌ق، ره‌ق، ره‌ق... ده‌نگی فیکه‌که‌تنا
تشتی ره‌ق وه‌شک

(الجعجعه، الکدکده، صوت ضرب صلب، بصلب)

Teqteq = Teqên: Şeqşeq, reqreq, dengê vêketina tiştê req û hişk.

ته‌قچک: ده‌که، دوشک، ده‌په‌که‌ لسه‌ر سнга ددانن بدیواری
فه‌بو تشتا دانن سه‌ر، ستیرک
(الرف، الدکه، الکنه، المصطبه، المسطبه)

Teqîçk: Deke, duşek, depeke li ser singa didanin, bi dîwarîve bo tiştê danin ser, stêrk.

ته‌فته‌قوک: ئامویری هاقیتنا به‌رکا بو کوشتنا ته‌یروته‌والا
(السبطانه‌ قناه‌ اجوف‌ توضع‌ فيه‌ حجر‌ یرمی‌ لصید‌ الطیر)

Teqteqok: Amwîrê havêtina berka bo kuştina teyr û tewala.

ته‌ته‌قا ئاشی: ده‌نگی گیلایا ئاشی، چه‌ق چه‌قا ئاشی
(الجعجعه، السحیف)

Teqteqa Aşî: Dengê gêlase aşî, çeçqeça aşî.

ته‌قال، ته‌قالک: تشتی گروفروته‌نک، وه‌ک هه‌بکا ده‌رمانی،
تویس
(القرص)

Teqal = Teqalk: Tiştê girovir û tenik wek hebka dermanî, twîs.

تهكبير: پټی ئاخفتن، پټی ئاخیتف
(المشوره، المداوله)

Tekbîr: Pê axiftin, pê axêv.

تهكبير كرن: پټی ئاخفتن
(التداول، التشاور، الاستشارة، المداوله)

Tekbîrkin: Pê axiftin.

تهكهنامه: تهحتى پټی بهردریتژ
(اللباده الطويله)

Tekename: Tehtî yê berdirêj.

تهگ: کابئی ناخنجی
(الشرن، المتوسط من الکعب)

Tege: Kabê navincî.

تهلاش: تهفش، کهسئی رازای سهر پشتا خوه، خوه دریتژ کری
(السده، السديج، الشده، الملقى على ظهره)

Telaş: Tefş, kesê razay ser pişta xwe, xwe dirêjkirî.

تهلاش بون: خوه دریتژ کرن، رازانا سهر پشتی
(التسده، التسديج، التشديج، الاستلقاء على الظهر)

Telaşbûn: Xwe dirêjkirin, razana ser piştê.

تهلاش بوی: خوه دریتژ کری، رازای سهر پشتا خوه
(السده، المستقل على ظهره)

Telaşbûy: Xwe dirêjkirî, razay ser pişta xwe.

تهلاش کرن: خوه رازاندنا سهر پشتی، خوه دریتژ کرن
(التسديج، التشديج)

Telaşkirin: Xwe razandina ser piştê, xwe dirêjkirin.

تهلاش کری: رازایی سهر پشتی، خوه دریتژ کری
(السده، المشده، الملقى على ظهره)

Telaşkirî: Razayê ser piştê, xwe dirêjkirî.

تهلاشی، تهلاشیاتی: رازانا سهر پشتی، خوه دریتژ کرن
(السده، الشده، الاستلقاء على الظهر)

Tlaşî = Telaşîyatî: Razana ser piştê, xwe dirêjkirin.

تهله: خهفک، ئامویرئ لهر زنیورا ههدهکن دا بکهفنی بمین
بیغه
(الفخ، الطرق)

Telhe: Xefik, amîrê li ber zinêwira vediken da bikevnê, bimînin pêve.

تهقن: کور، ههړی، ریج، ریخک
(اللزب، الوحل)

Teqin: Kurr, herrî, rîç, rîxik.

تهقلهدای: ههگوهازتی، ژ جه چوی، پتلهکهتی، ههلهقهژی،
لیک قولپی

(المتطور، المتحول، المنقل)

Teqleday: Veguhaztî, jicîhçûy, pêleketî, helpe-qijî, lêkqulipî.

تهک: تنی، کت، ئیک، ئیکانه، هه
(الفرد، الوتر، الوحيد)

Tek: Tinê, kit, êk, êkane, fer.

تهکویز: پاقر، کوک، تمام
(النظیف، الکامل، التمام)

Tekwîz: Paqij, kok, timam.

تهکویزبون: کوک بون، پاقربون، تهميزبون، تمام بون
(التنظیف، التکامل)

Tekwîzbûn: Kokbûn, paqijbûn, temîzbûn, timambûn.

توکویزبوی: کوک بوی، پاقربوی، تهميزبوی، تمام بوی
(المتنظف، المتکامل، المتمم)

Tekwîzbûy: Kokbûy, paqijbûy, temîzbûy, timambûy.

تهکویزتر: کوک تر، پاقرتر، تهميزتر، تمام تر
(الاكمل، الاتمم، الانظف)

Tekwîztir: Koktir, paqijtir, temîztir, timamtir.

تهکویزکرن: کوک کرن، پاقرکرن، تهميزکرن، تمام کرن
(التنظیف، التکميل، الاتمام)

Tekwîzkin: Kokkirin, paqijkirin, temîzkin, timamkirin.

تهکویز کری: کوک کری، پاقرکری، تهميزکری، تمام کری
(التم، التتم، المکمل، المنظف)

Tekwîzkiî: Kokkiî, paqijkiî, temîzkiî, timamkiî.

تهکویزی، توکویزاتی: کوکیاتی، پاقریاتی، تهميزی، تمامی
(الکمال، النظافه، التمام)

Tekwîzî = Tekwîzîyatî: Kokîyatî, paqijîyatî, temîzî, timamî.

تهلهفدان: فدانا تهلهف لبهر حیوانا، تهلهفهکرن
(الدهس، نصب الفخ)

Telhvedan: Vedana telhê li ber hêwana, tel-hevekirin.

تهلهفان: نیرچیرفانی تهلهفهدانی
(الفخاخ، صیاد الفخاخ)

Telhevan: Nêrçîrvanê telhe vedanê.

تهلاشی داری: دهپی داری، تهسماداری
(اللوخ، الجزء المفصول من الخشب)

Telaşê darî: Depê darî, tesma darî.

تهلیس: جهال، خیشک، گوینیک، فهدک، تیرک
(الکيس من القنب او الجوت اللد)

Telîs: Cihal, xîşik, gwînîk, ferdik, têrrîk.

تهلهس: هپر، گوهشی، نه ئاگهه، گرفتار، شهپزه، ئالوز، ژ
خوه چوی

(الهائم، الحیران، الشارد)

Teles: Hêrr, guhişî, ne ageh, giriftar, şepirze, aloz, ji xwe çûy.

تهلهس بون: هپربون، گوهشین، ئاگههنبون، گرفتاربون
شهپزهبون، ئالوزبون، ژ خوه چونی
(الهيمان، الشرود، التحير)

Telesbûn: Herrbûn, guhişîn, ageh nebûn, giriftarbûn, şepirzebûn, alozbûn, ji xwe çûnî.

تهلهس بوی: هپربوی، گرفتاربوی، باژيلهبوی، ژ خوه چوی،
شهپزهبوی، ئالوزبوی، گوهشی بوی
(المستهام، الحائر، الشارد)

Telesbûy: herrbûy, giriftarbûy, bajêlebûy, jixweçûy, şepirzebûy, alozbûy, guhişîbûy.

تهلهستر: هپتر، گرفتارتر، ژ خوه چوی تر، نه ئاگههتر،
ئالوزتر، شهپزهتر، گوهشی تر
(الاشرد، الاحیر، الاهیم)

Tlestir: Hêrrtir, giriftartir, jixweçûytir, ne agehtir, aloztir, şepirzetir, guhiştir.

تهلهسکرن: هپرکرن، گرفتارکرن، نه ئاگههکرن، ئالوزکرن
شهپزهکرن

(الاهيام، التهيم، الاشراد)

Teleskirin: Hêrrkirin, giriftarkirin, ne agehkirin, alozkirin, şepirzekirin.

تهلهسکری: هپرکری، گرفتارکری، ئالوزکری، گوهشاندى
(المهيم، المشرد، المحير)

Teleskirî: Hêrrkirî, giriftarkirî, alozkirî, guhişandî.

تهلهسی، تهلهسیاتی: هپری، گرفتاری، ئالوزی، باژيلهی،
شهپزهیی، گوهشیاتی
(الحیره، الشرود الفکری، الهیام)

Telesî = Telesîyatî: hêrrî, giriftarî, alozî, bajêleyî, şepirzeyî.

تهلهپویت: رهنگ ورویت، کولانی، سویتار
(الغوغاء، الرعاع، السفيل)

Telerwît: Reng û rwît, kolanî, swîtar.

تهلهپویتى: رهنگ ورویتی، کولانیاتی، سویتاری
(الغوغائیه، السفاله)

Telerwîtî: Reng û rwîtî, kolanîyatî, swîtarî.

تهلاقت: نیزیکی، پیقهبون، پیقهمان، ههلاویستن
(القرب الوصل، التعلق، الحصول)

Telaqet: Nêzîkî, pêvêbûn, pêveman, helawîstin.

تهلهبیا دهواری: گوهشیدا دهواری، په‌رینا دهواری
(الوداق، الودق، نزو الخيل)

Telebîya dewarî: Guhnêla dewarî, pêrîna dewarî

ته‌مرین: فه‌مرهان، ته‌نابون، چک بون، ته‌بتین، راوه‌ستان
نه‌لف بون، بی‌پیتژ بون، له‌پتین
(الخمود، السکون، الهمود السکته، الانطفاء)

Temirîn: vemirhan, tenabûn, çikbûn, tebitîn, rawestan, nelivbûn, bê pêjinbûn, lepitîn.

ته‌مراندن: نه‌لف کرن، فه‌مراندن، له‌پتاندن، ته‌بتاندن،
ته‌ناکرن، راوه‌ستاندن، چک کرن
(الاخماد، الاهماد، التسکين، الفتاه، الاطفاء)

Temirandin: Nelivkirin, vemirandin, lepitandin, tepitandin, tenakirin, rawestandin, çikkirin.

ته‌مبلیتر: باروفا‌توزی، باگەر، بارو‌قه، باوه‌لی، باکوزیرک،
باکوزیرفک

(الزوبعة، العاصفه الرملية والثلجيه)

Tembilêr: Barova tozê, bager, barove, baw-elî, bakuzîrk, bakuzîrk.

تهمبەل تر: نه تروتر، بئى ترويش تر، تەرموشە تر، بئى خيرهت تر

(الاکسل)

Tembeltit: Netrotir, bêtirwîştir, termûşetir, bêxîrettir.

تهمبەل کرن: نه تروکرن، بئى ترويش کرن، تەرموشە کرن، بئى خيرهت کرن

(الاکسال)

Tembelkirin: Netrokirin, bêtirwîşkirin, termuşekirin, bêxîretkirin.

تهمبەل كرى: نه تروكرى، بئى ترويش كرى، تەرموشە كرى، بئى خيرهت كرى

(المکسال)

Tembelkirî: Netrokirî, bêtirwîşkirî, termuşekirî, bêxîretkirî.

تهمبەلى، تەمبەلاتى: نه تروياتى، بئى ترويش، تەرموشە بى، بئى خيرهتى

(الکسل، العجز، الخمول)

Tembelî = Tembelîyatî: Netroyatî, bêtirwîş, termûşeyî, bêxîretî.

تهمبەل خانە: خانىي نه ترو و شل وسه قەت و كوره ونه كەرا ونه شيایان

(دار العجزه)

Tembelxane: Xanîyê netro û şil û seqet û kore û nekera û neşya yan.

تهمبوير: ئامويره كى گوتنا ئاوازاىه، ئامويرى ساز گوتنى (الطنبور)

Tembwîr: Amwîrekê gotina awazaye, Amwîrê saz gotinê.

تهمبويرفان: كه سى تەمبويرى ليددهت

(عازف الطنبور)

Tembwîrvan: Kesê tembwîrê lêdidet.

تهمبەرى: گريفكه كا پرچى يە تسلى سەرى بەردەدن، بسك، بەرچەم

(الفود، السيحه، الزلف)

Temberî: Girîfkeka pirçêye, tislê serî ber diden, bisik, berçem.

تهم: مژ، گەر، توز، غولپەلێل

(الغبار، العجاج، الضباب، الدخان)

Tem: Mij, ger, toz, xulpeîl.

تەمار: خەم، گوەشین، پوسیدەبون، دامان، کوڤان

(الکمد، تغیر اللون من الاسى، الهم، الکآبه)

Temar: Xem, guhişîn, posîdebûn, daman kovan.

تەمەت: ھندى، قەدەر

(القاد، القبس، القيد، القدر)

Temet: Hindî, qeder.

تەمەتى: ھندياتى، پى گرتنى، پىفانى

(القياس، المقدار)

Temetî: Hindîyatî, pêgirtinî, pîvanî.

تەماتە: ھەفیرى باجان سۆرکا، کوسپا باجان سۆرکا ليتى باجانیت سۆر

(معجون الطماطم)

Temate: hevîrê bacansorka, kuspa bacansorka, lîtê bacanê sor.

تەماشە: بەرى خوهدان، بەردان، نىران، سەحكرن

(المشهد، المنظر)

Temaşe: Berêxwedan, berdan, nêrran, sehkirin.

تەماشەكرن: بەرى خوهدان

(المعاينه، المشاهده، النظر)

Temaşekirin: Berêxwedan.

تهمبەل: نه ترو، بئى ترويش، بئى خيرهت، تەرموشە

(الخامل، الكسول، العاجز)

Tembel: Netro, bêtirwîş, bêxîret, termûşe.

تهمبەل بون: نه ترويون، بئى ترويش بون، تەرموشە بون، بئى خيرهت بون

(التكاسل، الكسالة)

Tembelbûn: Netrobûn, bêtirwîşbûn, termûşebûn, bêxîretbûn.

تهمبەل بوى: نه تروبووى، بئى ترويش بووى، تەرموشە بووى، بئى خيرهت بووى

(المكسال، الكسلان)

Tembelbûy: Netrobûy, bêtirwîşbûy, termûşebûy, bêxîretbûy.

تهمبا: چال ئاڧا بن ئەرد، کوناڧ، کون زرزرک، تەمباڧ
(الغور، الفجوه العميقه)

Temba: Çalava binerd, kunav, kunzirzirk, tem-
bav.

تەمەدوی: مژوموران، غولپەلەل، باگەر، مژئ ددیگێلێ دا،
کادوی

(الزوبعه، الغبار، الضباب، الدخان)

Temedwî: Mijûmorān, xulpelêl, bager, mijê
didwîkêlê da, kadwî.

تەنج: تەنشە، تل، رەخ، ئال

(الجنب، الخاصره، الورک، الطرف)

Tenç = Tenışt: Tenışt, til, rex, al.

تەنک: روھن، دژیی ستویری، تەلانیلاسک
(الرقیق)

Tenik: Ruhin, dijî stwîrî, tenîlosk.

تەنا: مە، بێ دەنگ، تەبتی، لەپتی، چک، مەند، رەحەت
راوەستای، تەمری، نەلف

(الهادئ، الوداع، المرتاح، الساکن)

Tena: Mit, bê deng, tebitî, lepitî, çik, mend,
rihet, rawestay, temirî, neliv.

تەنابون: مە، بون، تەبتین، چک بون، مەند بون، رەحەت بون،
تەمرین، لەپتین، راوەستان، نەلف بون

(الارتياح، الاستقرار، السكون، الهداء، التسكين)

Tenabûn: Mitbûn, tebitîn, çikbûn, mendbûn,
rehetbûn, temirîn, lepitîn, rawestan, nelivbûn.

تەنا بوی: مە، بوی، تەبتی، چک بوی، مەندبوی، رەحەت
بوی، تەمری بوی، لەپتی بوی، راوەستانی، نەلف بوی

(المرتاح، المستقر، الهادئ، الساکن، المطمئن)

Tenabûy: Mitbûy, tebitî, çikbûy, mendbûy, re-
hetbûy, temirîbûy, lepitîbûy, rawestay, ne-
livbûy.

تەناتر: مە، تر، تەبتی، تر، چک تر، مەند تر، رەحەت تر،

تەمری تر، لەپتی تر، نەلف تر، راوەستای تر

(الاهدأ، الاروح، الاسکن)

Tenatir: Mittir, lebitîtir, çiktir, mendtir, rehet-
tir, temirîtir, lepitîtir, nelivtir, rawestaytir.

تەمباڧ: کوناڧ، کون زرزرک، چال ئاڧ، چال ئاڧا بن ئەرد،
تەمبا

(الخفه، الصهریج، الصنبور، البئر، المياه الجوفیه)

Tembav: Kunav, kunzirzirk, çalav, çalava
bin erd, temba.

تەمیز: پاڤ، تازە، تامیز، تەکويز

(الطاهر، التنظيف)

Temîz: Paqij, pak, taze, tamîz, tekwîz.

تەمیز بون: پاڤبون، پاک بون، تازە بون، تافیربون، تەکويز

بون

(التطهر، التنظيف)

Temîzbûn: Paqijbûn, pakbûn, tazebûn, tafîrbûn,
tekwîzbûn.

تەمیز بوی: پاڤ بوی، پاک بوی، تازەبوی، تافیر بوی،

تەکويز بوی

(المطهر، التنظيف، المنظف)

Temîzbûy: Paqijbûy, pakbûy, tazebûy, tafîrbûy,
tekwîzbûy.

تەمیز تر: پاڤ تر، پاک تر، تازەتر، تافیرتر، تەکويزتر

(الاطهر، الانظف)

Temîztir: Paqijtîr, paktîr, tazetîr, tafîrtîr,
tekwîztîr.

تەمیز کرن: پاڤ کرن، پاک کرن، تازەکرن، تافیرکرن،

تەکويزکرن

(التطهير، التنظيف)

Temîzkirin: Paqijkirin, pakkirin, tazekirin,
tafîrkirin, tekwîzkirin.

تەمیز کری: پاڤ کری، پاک کری، تازە کری، تافیر کری،

تەکويز کری

(المطهر، المنظف)

Temîzkirî: Paqijkirî, pakkirî, tazekirî, tafîrkirî,
tekwîzkirî.

تەمیزی، تەمیزاتی: پاڤی، پاکی، تازەباتی، تافیری،

تەکويزی، پاڤیاتی

(الطهر، الطهاره، النظافه)

Temîzî = Temîzîyatî: Paqijî, pakî, tazeyatî,
tafîrî, tekwîzî, paqijyatî.

تهنگ حال بوی: به‌لنگازبوی، دهست ته‌نگ بوی، ژاربوی، دهست فالّا بوی، دهست کورت بوی (المفتقر، المعوز)

Tenikhalbûy: Belingazbûy, dest tengbûy, jarbûy, dest vala bûy, dest kurtbûy.

تهنگ حال تر: به‌لنگازتر، دهسته ته‌نگ تر، ژارتر، دهست فالّا تر، دهست کورت تر (الاعوز، الافقر)

Tenikhaltir: Belingaztir, desttengtir, jartir, dest valatir, dest kurttir.

تهنگ حال کرن: به‌لنگازکرن، دهست ته‌نگ کرن، ژارکرن، دهستفالاکرن، دهستکورت کرن (الافقار التعويز)

Tenikhalkirin: Belingazkirin, desttengkirin, jarkirin, destvalakirin, destkurtkirin.

تهنگ حال کری: به‌لنگازکری، دهست ته‌نگ کری، دهست فالّا کری، دهستکورت کری، ژارکری (المعوز، المفقر)

Tenikhalkirî: Belingazkirî, desttengki destvalakirî, destkurtkirî, jarkirî.

تهنگ حالی، تنکحالیاتی: به‌لنگازی، دهست ته‌نگی، ژاری، دهستکورتی، دهستفالایی (العويز، الفقر)

Tenikhali = Tenikhaliyatî: Belingazî, desttengî, jarî, destkurtî, destvalayî.

تهنی: دۆبئی ئاکری بئی بتشتی فه‌دمینیت، رهنگئی وئی یی ره‌شه

(السناج، السخام)

Tenî: Dobê agirî yê bi tiştê ve dimînî, rengê wê yê reşe.

تهنگ کرن: په‌حن کرن، نازک کرن، روهن کرن (الترقيق)

Tenikkirin: Pehinkirin, nazikkirin, ruhinkirin.

تهنگ کری: په‌حنکری، نازککری، روهنکری (المرقق)

Tnikkirî: Pehinkirî, nazikkirî, ruhinkirî.

ته‌ناکرن: مت کرن، ته‌بتاندن، مه‌ندکرن، چک کرن، ره‌حه‌ت کرن، له‌پتاندن، نه‌لف کرن، راوه‌ستاندن (الته‌ده، الترويح، التسكين)

Tenakirin: Mitkirin, tebitandin, mendkirin, çikkirin, rehetkirin, lepitandin, nelivkirin, rawestandin

ته‌نا کری: مت کری، له‌پتاندی، راوه‌ستاندی، ره‌حه‌ت کری، چک کری، نه‌لف کری (المهدئ، المروح، المطمئن)

Tenakirî: Mitkirî, lepitandî, rawestandî, rehetkirî, çikkirî, nelivkirî

ته‌نایی، ته‌ناهی: متی، ته‌بتی، له‌پتین، چکی، نه‌لفی، راوه‌ستای (الراحه، الهدؤ، السکینه، الدعه)

Tenayî = Tenahî: Mitî, tebitî, lepitîn, çikî, nelivî, rawestay

ته‌نه‌که: قولی فه‌قه‌تای، ئوبا فه‌ده‌ر، قومرتا ژ هه‌فالّا بربوی (الشردمه، الفئه القلیله الشاده)

Teneke: Qolê veqetay, oba veder, qomirta ji hevala birrbûy

ته‌نه‌که: ئامانی ته‌نه‌که‌ی، طه‌نه‌که (التنک، الصفیج)

Teneke: Amanê tenekey, teneke

تهنگ حال: به‌لنگاز، دهست ته‌نگ، ژار، دهست فالّا، دهست کورت (الفقیر)

Tenikhal: Belingaz, dest teng, jar, dest vala, dest kurt

تهنگ حالی: به‌لنگازی، دهست ته‌نگی، ژاری، دهست فالایی، دهست کورتی (العويز، الفقر)

Tenik halî: Belingazî, dest tengî, jarî, destvalayî, dest kurtî

تهنگ حال بون: به‌لنگازبون، دهست ته‌نگ بون، ژاربون، دهست فالّا بون، دهست کورت بون (الافتقار، الاعوزان)

Tenikhalbûn: Belingazbûn, dest tengbûn, jarbûn, dest valabûn, dest kurtbûn.

تهنگافی: کوته‌کی، قه‌لسی، نه‌خوه‌شی، نه‌ته‌نایی، سخنتی،
قه‌له‌بندی، ژویری

(الرز، الصاخه‌اللای، المحنه، النكد، الازمه، الشده، الحرج)

Tengavî: Kutekî, qelsî, nexweşî, netenayî, sixinitî, qelebendî, jwîrî.

تهنگاف: قه‌لسی، کوته‌ک، قه‌له‌بند، نه‌ته‌نا

(الرادع، الحرج، المتأزم، المتطایق)

Tengav: Qelsî, kutek, qelebend, netena.

تهنگ‌زار: ئەفیندار، گه‌زتی

(الواله، الوالع، الهائم، العاشق)

Tengezar: Evîndar, geztî.

تهنگ‌زاربون: ئەفینداربون، گه‌زتن

(التعشق، التولع، الوله)

Tengezarbûn: Evîndarbûn, geztin.

تهنگ‌زاربوی: ئەفینداربوی، گه‌زتی

(المتولع، المعشوق، المغرم)

Tengezarbûy: Evîndarbûy, geztî.

تهنگ‌زارتر: ئەفیندارتر، گه‌زتی تر

(الاهیم، الاعشوق، الاوله، الاولع)

Tengezartir: Evîndartir, geztîtir.

تهنگ‌زارکرن: ئەفیندار کرن، گه‌زاندن

(الاعشاق، التولیه، الهویم)

Tengezarkirin: Evîndarkirin, gezandin.

تهنگ‌زارکری: ئەفیندار کری، گه‌زاندی

(المهیم، المولع، المستهام)

Tengezarkirî: Evîndarkirî, gezandî.

تهنگ‌زاری، تنگ‌زاریاتی: ئەفیندار، گه‌زین

(الکلف، الوله، الولع، العشق، الهیام)

Tengezarî = Tengzarîyatî: Evîndarî, gezîn.

ته‌نیا چرای: دویکیلا چرای

(السناج)

Tenîya çiray: Dwîkêla çiray.

ته‌نی‌روین: ته‌نیا دوه‌نکی، ته‌نی به‌زک، ته‌نی کزک

(السناج الدهین، سناج الدهن)

Tenîrwîn: Tenîya duhinkî, tenî bezk, tenî kizk.

تهنگ‌بون: په‌حن بون، نازک بون، روحن بون

(الترقق)

Tenikbûn: Pehinbûn, nazikbûn, ruhnbûn.

تهنگ‌بوی: په‌حن بوی، نازک بوی، روحن بوی

(المرفوق)

Tenikbûy: Pehinbûy, nazikbûy, ruhnbûy.

ته‌نکی، تنگاتی: په‌حنی، نازکی، روحنی

(الرقه، الضحاله، الکرازه)

Tenikî = Tenikîyatî: Pehinî, nazikî, ruhnî.

ته‌نگ: شویتکا کورتانی

(الولم، الحیاصه، البزذه، للدواب)

Teng: Şwîtk a kurtanî.

ته‌نگ: دژی فره‌هی، کوته‌ک، نه‌فره‌ه

(الضیق، العسر)

Teng: Dijî firehîyê, kutek, nefireh.

ته‌نگ‌بون: کوته‌ک بون، نه‌فره‌ه بون

(التضایق، التعاسر)

Tengbûn: Kutekbûn, nefirehbûn.

ته‌نگ‌بوی: کوته‌ک بوی، نه‌فره‌ه بوی

(المتضایق، المعسر)

Tengbûy: Kutekbûy, nefirehbûy.

ته‌نگ‌تر: کوته‌ک تر، نه‌فره‌ه‌تر

(الاضیق، الاعسر)

Tengtîr: Kutektîr, nefirehtîr.

ته‌نگ‌کرن: کوته‌ک کرن، نه‌فره‌ه‌کرن

(المضیق، المعسر)

Tengkirin: Kutekkirin, nefirehkirin.

ته‌نگ‌کری: کوته‌ک کری، نه‌فره‌ه کری

Tengkirî: Kutekkirî, nefirehkirî.

ته‌نکی، تنگیاتی: کوته‌کی، نه‌فره‌هی

(الضیق، العسر)

Tengî = Tengyatî: Kutekî, nefirehî.

ته‌نگاف‌حالی: رپبه، گوچ، ژاری، به‌لنگازی، ژویری

(الشظیف، الضنک، اللزن، الفقر)

Tengavhalî: Rîpe, gwîc, jarî, belingazî, jwîrî.

ته‌نگاف‌حال: رپیدار، گوچ دار، ژار، به‌لنگاز

(الشظیف، الضنیک، اللزین، الفقیر)

Tengavhal: Rîpdar, gwîcdar, jar, belingaz.

T	ت	T	ت
	تهنف فهدان: چاميرک، فهدان، پالان (التربع، الجلوس)	تهنى بهزک: تهنى روين، تهنيا بدوهن، تهنيا بکز (سخام الشحم)	
Tenfvedan: Çamêrk, vedan, paldan.	تهن: کهلهخ، لهش، قوديم (الجسد، الجسم)	Tenî bezk: Tenî rwîn, tenya biduhin, tenya bikiz.	تهنتهته: تهفنى کون کون، تهفنى نيگارکرى (النسج المخرم، التخریم)
Ten: Kelex, leş, qudîm.	تونويرک: چالکا تشتى، قورکا بنى (قعر الشئ، الحضيض)	Tentene: Tevnê kunkun, tevnê nîgarkirî.	تهنتهته: تهرتيره، ئاخفتن به لاقبونا بدره (الشايعة، البلبة، الضجة، المبالغة فى الاشاعة)
Tenwîrk: Çalka tiştî, qurka binî.	تهنا کەر: رههت کەر (المهدئ، المسکن)	Tentene: Tertere, axiftin belavbûna bi direw.	تهنگه دهر: دهرگهلى، دهرتهنگ، کهلى کوير (الغالق، المضيق)
Tenaker: Rehetker.	تهنيلاسک: تهنكى روھن (الرائق، الشفاف، الهفاف، الرقيق جدا)	Tengeder: Dergelî, derteng, gelî kwîr.	تهنوير: ئيتوين، کوچک، کويرهه، کوچکى نان پاتنى (المسجر، التنور، المخبز)
Tenîlask: Tenkê ruhî.	تهنگسستى: بى هيقياتي، خافياتي (خور العزيمه، فتور الهمه)	Tenwîr: Êtwîn, kuçik, kwîrhe, kuçkê nan patinê.	تهنويرفان: نان پيژ (الخباز)
Tengsistî: Bê hîvîyatî, xavîyatî.	تهوکى: راتهقاي، راقهتاي، باژيله، هافى، لدويڤ سهرى خوه چوى	Tenwîrvan: Nanpêj.	تهنويرفانى: نان پيژى (الخبازه، مهنه الخبز)
Tewikî: Rateqay, raqetay, bajêle, havî, li dwîv serê xwe çûy.	(الهائم، الضال، الشارد، المنطلق على وجهه، الراحل)	Tenwîrvanî: Nanpêjî.	تهنها: تنى، نهه، نوکه (فقط، بس، الان)
تهوکين: راقهتان، راتهقان، باژيله بون، هافى بون، لدويڤ سهرى خوه چون (الهيمان، الضلال، الشرود، الهيام)	Tewikîn: Raqetan, rateqan, bajêlebûn, havîbûn, li dwîv serê xwe çûn.	Tenha: Tinê, nihe, nuke.	تهنهايى: تنياتى، سلتى، زرتى (الوحده، الانفراد)
تهوکاندن: راتهقاندن، راقهتاندن، پاژيله کرن، هافى کرن (التهويم، التشرید، الترحيل)	Tewikandin: Rateqandin, raqetandin, bajêlekirin, havîkirin.	Tenhayî: Tinîyatî, siltî, zirtî.	تنى: تهنها، زيرت، سلت، زگورد (فقط، المجرّد، الوحيد)
تهوار: تانى چون، ههوار، تان (المدد، النجده، الغوث، الاسعاف)	Tewar: Tanêçûn, hewar, tan.	Tenê: tenha, zirrt, silt, zigurd.	تهنگه نهفسى: بيژن کورتک (الربو، عسر التنفس ضيق النفس)
تهوار چون: تانى چون، لههوارى چون (الامداد، الاغاثة، الانجاد)	Tewarçûn: Tanêçûn, li hewarêçûn.	Tengenfesî: Bêhin kurtk.	تهنكى روھن: تهنيلاسک (الهفاف، الشفاف)
		Tenkê ruhî: Tenîlask.	

T	ت	T	ت
	تهوزین: پویچ بون، مهزخین (الهلاک، المحق)	تهوک، طهوک: دارهکا چییایه فیتی یهکی ددهت وهک ههلههلوکا دخون (الکز البری، البرقوق البری)	
Tewizîn: Pwîçbûn, mezixîn.	تهوزاندن: پویچ کرن، مهزاختن (الامحاق، الاهلاک)	Tewk: Dareka çîyaye fêqîyekî didet wek helhe- loka dixon.	
Tewizandin: Pwîçkirin, mezaxtin.	تهوزی: پویچ بوی، مهزختی (المحاق، الهالک)	تهوله: پنی، په لا قوشه (البقعه، الرقعه، المرید)	
Tewizî: Pwîçbûy, mezixtî.	تهیا: مشهخت، دهر به دهر (المهجر، المشرد)	Tewle: Pinî, pela, qoşen.	
Teya: Mişext, derbeder.	تهیا بون: مشهخت بون، دهر به دهر بون (الهجر، التشرید)	تهوله دان: پنی دان، گریدانا لقوشه نه کی (الرید، العقل للدواب)	
Teyabûn: Mişextbûn, derbederbûn.	تهیا بوی: مشهخت بوی، دهر به دهر بوی (المهاجر، المشرد)	Tewledan: Pinîdan, girêdana li qoşenekê.	
Teyabûy: Mişextbûy, derbederbûy.	تهیا کرن: مشهخت کرن، دهر به دهر کرن (التهجير، التشرید)	تهوتو، تهوین: ره وره و: ره وین (العواء، النباح)	
Teyakirin: Mişextkirin, derbederkirin.	تهیا کرێ: مشهخت کرێ، دهر به دهر کرێ (الهجر، المشرد)	Tewtew = Twên: Rewrew, rewên.	
Teyakirî: Mişextkirî, derbederkirî.	تهیا یایی: مشهختی، مشهختیاتی، دهر به دهر یایی، دهر به دهر یاتی (الهجر، الشروود)	تهوله: یاریه که بزاري دکهن (لعبه النرد)	
Teyayî: Mişextî, mişextîyatî, derbederîy.	تهیسین: برقین، برسکین، چرسکین (اللمعان، التوهج، البریق، التلألؤ، التکوکب)	Tewle: Yarîyeke, bi zarî diken.	
Teyisîn: Biriqîn, birikîn, çiriskîn.	تهیساندن: برقاندن، برسکاندن، چرسکاندن (التلميع، التوهيج)	تهولا دهوارا: هافر، ناخویر (المرید، المربض)	
Teysandin: Biriqandin, biriskandin, çiriskandin.	تهیسوک: برقوک، برسوک، چویسوک (الوبيض، الکوکب، البرق، السراب، الال، اللالاء)	Tewla dewara: Hafir, axwîr.	
Teksok: Biriqok, birîsok, çwîsok.		تهوخین: که سیره بون، کهرخین، وهستان، په لخن، کوسکبون (الاعياء، العناء، التعب الشديد)	
		Tewixîn: Kesîrebûn, kerixîn, pelixîn, kuskbûn.	
		تهوخاندن: که سیره کرن، کهرخاندن، کوسک کرن، په لخاندن، وهستاندن (الاعناء، الاتعاب)	
		Tewixandin: Kesîrekirin, kerixandin, kuskbûn, pelixandin, westandin.	
		تهوخی: که سیره، کهرخي، په لخی، کوسکبوی، وهستای (العبي، العنی)	
		Tewixî: Kesîre, kerixî, pelixî, kuskbûy, westay.	
		تهواندن: راهاووتن، ناووتن، دهوئیخستن، مشهخت کرن دهر به دهر کرن (التهجير، الترحيل، التباعد)	
		Tewandin: Rohajotin, ajotin, derêxistin, mişextkirin, derbederkirin.	

T	ت	T	ت
	تیبین: دیتن، نیران (الملاحظه، الرؤيه، الارتياح)	تهیر: فرنده، بالنده، تهوال (الطير، الطائر)	
Têbîn: Dîtin, nêrran.	تیبورین: تیه‌رین، دهربازبون، سه‌رفه‌رچون (الفوت، المرور، الاجتياز)	Teyr: Firrinde, balinde, tewal.	تهیرئ ماسیا: ماسی خوهر (النورس)
Têborîn: Têperîn, derbazbûn, serveçûn.	تیبورین: لی‌بورین، ئازاکرن، لی نه‌گرتن (العفو، الصفح، الاعتذار)	Teyrê masiya: Masîxwer.	تهیرئ مریا: ته‌یرکئ به‌ش (الاخیل، الخیلان، طائر مشنوم)
Têborîn: Lê borîn, azakirin, negirtin.	تیبورین: تیوه‌راندن، خوه‌تیوه‌رکرن (المجازفه، المغامره)	Teyrê mirîya: Teyrkê beş.	تهیرئ مارا: مارگیر (الصراره، نوع من العقبان)
Têborîn: Têwerandin, xwe têwerkirin.	تیبوری: تیه‌ری، دهربازبوی، سه‌رفه‌چوی، تیه‌یی (المار، العابر، المغامر، المجازف)	Teyrê mara: Margîr.	تهیری لیس چوی (الوقن، الوقون)
Têborî: Têperî, derbazbûy, serveçûy, têheyî.	تیه‌یین: تیه‌شین، تیده‌رکه‌تن، سمتن، کونکرن، تیچون (الخرق، الخدق، النفذ، المروق، النفوذ)	Teyrê lîşçûy.	تهیرئ بکوفیک: ته‌خلیته‌کئ ته‌یرانه وه‌کی چویکئ یه (القبره)
Têbeyîn: Têpeşîn, têderketin, simtin, kunkirîn, têçûn.	تیه‌یخستن: زوخاندن، کشکرن، ناف تیدان (التوريط، التحريض، الاثاره، التركيب)	Teyrê bikofîk: Texlîtekê teyrane wekî çwîşkêye.	ته‌یرکئ شه‌فئ: ته‌یرکئ مرییا، توک (الضوع)
Tê êxistin: Zuxandin, kişkirin, navtêdan.	تئ په‌رین: دهربازبون، تئ بورین، سه‌رفه‌چوی، تئ چون، سمتن، تئ به‌شین، تئ به‌یین (الاجتياز، المضاء، العبور، الفوت، المرور، الخرق، الخدق، المروق،)	Teyrkê şevê: Teyrkê mirya, tok.	تئ: (تفید معنی الدخول والمزج و الدمج فی اول اللفظ وتکمل المعنی)
Têperrîn: Derbazbûn, têborîn, serveçûy, têçûn, simtin, têpeşîn, têbeyîn.	تئ په‌ر: دهربازبوی، بوری، تئ چوی، تئ په‌شی، سمتی (الماضی، العابر، المجتاز، متعدی الفاءت)	Tê.	تئ: (فیه، داخل، ضمن)
Têperr: Derbazbûy, borî, têçûy, têpeşî, simtî.	تئ په‌راندن: تئ په‌شاندن، کون کرن، تئ به‌یاندن، سه‌رفه‌برن (الاخراق، الانفاذ، التفویت)	Tê.	تئ برن: چهرت کرن، ته‌شقله کرن، کیم کرن (الاختزال، التنقیر للشئ غشا، الطرح)
Têperrandin: Têpeşandin, kunkirin, têbeyandin, servebirin.		Têbirin: Çertkirin, teşqilekkirin, kêmkirin.	تیبیرن: پالدانا ته‌وزاندنئ، پالدانا مه‌زاختنئ، پالدانا ویران کرنئ (محاولة اهلاك الغير)
		Têbirin: Paldana tewizandinê, paldana mezaxtinê, paldana wêrankirinê.	

تئ په راندن: داپيخان، خه بهرگوتن، دوژين دان
(القذف، الشتم، السب)

Têperrandin: Dapîvan, xebêrgotin, dujîndan.

تئ په شين: تئ په شان: تئ پهرين، تئ چون، کون کرن، سمتن
(النفوذ، الخط، الخرق، الخدق)

Têpeşîn: Têpeşan, têperîn, têçûn, kunkirin, simtin.

تئ په شانندن: تئ په راندن، تئرا برن، سمتن، کونکرن، تئ
به ياندن

(الاخراق، الانفاذ، الاخداق)

Têpeşandin: Têperrandin, têrapirin, simtin, kunkirin, têbeyandin.

تئ په شى: تئ پهرى، کون کرى، تئ بهيى، سمتى، تئرا چوى
(المخروق، المنفوذ، المثقوب)

Têpeşî: Têperrî, kunkirî, têbeyî, simtî, têraçûy.

تئ په ش: تئ پهر، تئ چوى، تئ بهيى، سمينوک، سمهک
(الخارق، النافذ، الثاقب)

Têpeş: Têperr, têçûy, têbeyî, simînok, simek.

تئ ته شغلين: سهر ههلبون، فیک کهتن، رويبروى بون
(الانتقاء، التصادف، اللقاء، المصادفه)

Têteşqilîn: Serhelbûn, vêkkin, rwîbirwîbûn.

تئير طوف: توف هنبز، هنبز، پر توف
(کثيف البدار)

Têrrtov: Tovhinbiz, hinbiz, pirrtov.

تئير طوفک: ته ليسى توفى، جهالکى توفى، خورجکا توفى
(عدل البدور)

Têrrtovk: Telîsê tovî, cihalkê tovî, xurcika tovî.

تئ چون: تئدا چون، تئرا چون، تئدا برن، پيش کرن، تئ
چوکلين

(الركز، الايلاج، الغرن، الدقس، الولوج، الدقوس)

Têçûn: Têdaçûn, têraçûn, têdabirin, pêşkirin, têçukilîn.

تئ چون: زيان دارى، گورى بون، تهوزين، مهزخين
(الخساره، الهدر، الهلاك، الضحيه)

Têçûn: Ziyandarî, gorîbûn, tewizîn, mezixîn.

تئ چوى: زياندار، گورى بوى، تهوزى، مهزختى
ليتقه ومى

(الخاسر، الهالك، المنكوب، المصاب)

Têçûy: Ziyandar, gorîbûy, tewizî, mezixtî, lêqewmî.

تئ چوى: تئدا چوى، تئرا چوى، پيش بوى، تئ په شى،
تئبه يى

(الداقس، المدقوس، الغارن، النافذ، المنفوذ، المغروز)

Têçûy: Têdaçûy, têraçûy, pêşbûy, têpeşî, têbeyî.

تئ چوکلين: شوت بون، تئدا چون، تئ په شين
(الركز، الغرن، الدقس)

Têçukilîn: Şotbûn, têdaçûn, têpeşîn.

تئدا: ژورقه، نافدا

(فيه، داخل، ضمن)

Têda: Jorve, navda.

تئدان: پئرادان، کوتنه کرن، تئيهوسين
(الطلى، التمويه، البلخ، السيع)

Têdan: Pêrradan, kutnekirin, têhusîn.

تئداى: پئراداى، کوتنه کرى، تيهوسى
(المطلى، المموه، الملبخ، المسيع)

Têday: Pêrraday, kutnekirî, têhusî.

تئدا برن: تئرا کرن: ژور ئيخستن، چوکلانندن
(المدخول، المولج، المغروز)

Têdabirin: Têrrakirin, jorêxistin, çukilandin.

تئدا چون: هه ل قولپين، نقوب بون، نقوربون
(الصون، الغور، الغرن، اللصب)

Têdaçûn: helqulipîn, niqobbûn, niqurbûn.

تئدا چون: تئرا چون، نافدا چون
(الوغل، التغفل)

Têdaçûn: Têraçûn, navdaçûn.

تئدا چوى: تئرا چوى، نافدا چوى
(المتوغل، المتغلغل، المغروز)

Têdaçûy: Têraçûy, navdaçûy.

تئ دهرکهتن: تئ پهرين، تئ بهين، تئ په شين، سمتن
(النفوذ، الخروج، الخروق، الظهور)

Têderketin: Têperrîn, têbeyîn, têpeşîn, simtin.

T	ت	T	ت
	تیراکری: تیدا بری، پیش کرن، ژور ئیخستی (الواخز، المولج، الوالج، المدخول)	تئ ده‌رکه‌تی: تئ پهری، تئ بهیی، تئ په‌شین، سمتی (المنفوذ، المخروق، المخرج)	
Têrrakirî: Têrrabirî, pêşkirin, jorêxistî.	تیروتژی: همه‌ر، خاری و‌هه‌خاری (التضلع، ملاوريا وشبعا)	Têderketî: Têperrî, têbeyî, têpeşîn, simtî.	تیر: خاری، تژی (الشبعان، المشبع)
Têrûtijî: Hemer, xarî û vexarî.	تیرا چون: نافدا چون، تیدا چون (التغلغل، التوغل، النفوذ، العبور)	Têr: Xarî, tijî.	تیر: هنبز (الكثيف، الثخين، الغامق)
Têrraçûn: Navdaçûn, têdaçûn.	تیرک: خورجک، جهالکئ بچویک (الفنيقه، الكرز، الوجاء، الخرجه)	Têr: Hinbiz.	تیر بون: تژی بون، مشت بون (التشبع)
Têrrik: Xurcîk, cihalkê biçwîk.	تیرا: تیهه‌ل هاتی، تیهه‌ل هاتن (الكفيه، الكفف، الكفايه)	Têrbûn: Tijîbûn, miştûn.	تیر بوی: تژی بوی، مشت بوی (المشبع)
Têra: Têhelhatî, têhelhatin.	تیرابون: تیهه‌ل هاتن، تیهه‌ل هاتن (الكفايه، الاكتفاء)	Têrbûy: Tijîbûy, miştûy.	تیر تر: تژی تر، مشت تر (الاشبع)
Têrabûn: Têhelhatin, têhelhat.	تیرا مان: خه‌تمین (الصب للسيف ونحوه)	Têrtir: Tijîtir, miştîr.	تیر کرن: تژی کرن، مشت کرن (الاشباع)
Têrraman: Xetimîn.	تیر ئاف: ئافی بوی، ئافدای، ئاف هه‌خاری (الريان، الناهل)	Têrkirin: Tijîkîrin, miştîkîrin.	تیرکری: تژی کری، مشت کری (المشبع)
Têrav: Avîbûy, avday, av vexarî.	تیر ئافبون: ئافی بون، ئافدان، ئاف هه‌خاری بون (الرى، التنهل)	Têrkirî: Tijîkirî, miştîkirî.	تیری، تیریاتی: تژیاتی، مشتتی (الشبع، الشبعان)
Têravbûn: Avîbûn, avdan, av vexarîbûn.	تیر ئافبوی: ئافی بوی، ئافدای، ئاف هه‌خاری بوی (المنتهل، المروى)	Têrî= Têryatî: Tijyatî, miştî.	تیراکرن: تیهه‌ل هاتن، تیهه‌ل هاتن (الكفايه، الوسعه، الكفاف، الاكتفاء)
Têravbûy: Avîbûy, avday, av vexarîbûy.	تیر ئاف تر: ئافی تر، ئافدای تر، ئاف هه‌خاری تر (الاروى، الانهل)	Têrrakirin: Têhelhatin, têhelhatin.	تیرا کری: تیهه‌ل هاتی، تیهه‌ل هاتی (المكتفى، الكافى)
Têravtir: Avîtir, avdaytir, av vexarîtir.	تیر ئاف کرن: ئافی کرن، ئافدان کرن، ئاف هه‌خاری کرن (الانهال، التنهيل، الارواء)	Têrrakirî: Têhelhatî, têhelhatî.	تیراکرن: تیرابرن، پیش کرن، ژور ئیخستن (الوخز، الايلاج، النكز، الادراع، الرز، الادخال)
Têravkîrin: Avîkîrin, avdankîrin, av vexarîkîrin.		Têrrakirin: Têrrabirin, pêşkirin, jorêxistin.	

T	ت	T	ت
	تیز: بهرههف، پهیت، حازر، قیت، چک (الحاضر، المتأهب، المستعد)	تیر ئاف کری: ئافی کری، ئافدان کری، ئاف فهخاری کری (المنهل، المروى)	
Têz: Berhev, peyt, hazir, qît, çik.	تیزبون: بهرههف بون، پهیت بون، حاز بون قیت بون، بچک بون (التأهب، الاستعداد، التحضر)	Têravkirî: Avîkirî, avdankirî, av vexarî kirî.	
		تیر ئافی، تیر ئافیاتی: ئافینى، ئافدانى، ئاف فهخاریاتی (الرواء، النهل)	
Têzbûn: Berhevbûn, peytbûn, hazirbûn, qîtbûn, çikbûn.	تیز بوی: بهرههف بوی، پهیت بوی، حازربوی، قیت بوی، چک بوی (المستعد، الحاضر، الآهب)	Têravî = Têravyatî: Avînî, avdanî, av vexar-yatî.	
		تیرا دیتن: کهیس دیتن، رى لى دیتن (الاستغلال، الاستضعاف)	
		Têrradîtin: Keysdîtin, rêlê dîtin.	
		تیرا دیتن: روهنیاتی (الشفافیه)	
Têzbûy: Berhevbûy, peytbûy, hazirbûy, qîtbûy, çikbûy.	تیز کرن: بهرههف کرن، پهیتکرن، حازر کرن، قیت کرن، چک کرن (التأهب، التحضير)	Têrradîtin: Rohinyatî.	
		تیرا دیتی: کهیس دیتی، رى لى دیتی (المستغل، المستضعف)	
		Têrradîtî: Keysdîtî, rêlê dîtî.	
		تیر بهلگ: بهلگین، پر بهلگ، بهلگ تژی (الحصائه، للشجره)	
Têzkin: Berhevkirin, peytkirin, hazirkirin, qîtkirin, çikkin.	تیز کری: بهرههفی کری، چک کری، پهیت کری، حازر کری، قیت کری (المؤهب، المحضر، المستعد)	Têrbelg: Belgîn, pirrbelg, belg tijî.	
		تیر زانین: باش زانین (الفطنه)	
Têzkirî: Berhevkirî, çikkirî, peytkirî.	تیزی: تیزیاتی: بهرههفی، پهیتی، حازری، قیتی، چکیاتی (الاهبه، الاستعداد، الحضور)	Têrzanîn: Başzanîn.	
		تیر زان: باش زان، زانا (القطین)	
Têzî = Têzyatî: Berhevî, peytî, hazirîy, qîî, çikyatî.	تیزاف: تیژاف (حامض الاسيد)	Têrzan: Başzan, zana.	
		تیرا چون: دهربازبون، تیرا بورین (الايغال، الجريان، المرور)	
		Têrraçûn: Derbazbûn, têraborîn.	
		تى ریتک: تهشمه، چهشمه، جى میزتنى، جى دهست ئافى (المرحاض، الخلاء)	
Têzav: Tîjav.	تى زان: تى دیرهان (النضح، الرشح)	Têrrîtk: Teşme, çeşme, cêmîztinê, cê dest.	
		تیرا برن: تیرا بوراندن، لى دهربازکرن (التمير، الامرار فيه)	
Têzan: Tê dêrhan.	تیزک: بچویک، سافاک (الولد، الفرخ، الشرنقه)	Têrrabirin: Têra birandin, lê derbazkirin.	
		تیزه: بارویت (البارود)	
Têjk: Biçwîk, savak.	تیزکى بهرازى: تویله، کویچک (الخنوص)	Têze: Barwî.	
Têjkê berazî: Twîle, kwîçik.			

T	ت	T	ت
	تئ قوتان: تئ چوکلاندن، تئ شوتاندن، تئراکرن، تئدا برن (الادراع، الدقس، الرز، الحقن، الايلاج)		تئزکئ په زکویفی: کدیک (الغفر)
Têqutan: Têçukilandin, têşotandin, têrrakirin, têdabirin.		Têjkê Pezkwîvî: Gidîk.	
تئ قوتان: تئ په شان، تئ وهرکرن، راشه قاندن (الاقتحام)			تئزکا تفیرکئ (الزک)
Têqutan: Têpeşan, têwerkirin, raşeqandin.		Têjka tivîrkê.	
تئ کهتن: تئ وهربون، ناف له لبون (التورط، الورطه)			تئزکئ روپی: موپرو (المعاويه، الضغبوٹ)
Têketin: Têwerbûn, navlelbûn.		Têjkê rwîvî: Mwîro.	
تئ کهتی: تئ وهربو، ناف له لبوی (المتورط)			تئزکئ مشکئ (الدرص)
Têketî: Têwerbûy, navlelbûy.		Têjkê mişkî.	
تئک ئالهان: گهشتن، بوی بون، بالهته بون، لئک ئالهان (التبلور، التعتقد، العلوق، الخثر، التخر)			تئزکئ ماری (الجارن)
Têkalhan: Gihiştin, bwîbûn, baletêbûn, lêkalhan.		Têjkê marî.	
تئک ئالهان: لئک ئالزین، ئالزین (العکش، الالتفاف، التلفف، العنکشه، الالتواء)			تئزکئ کورکئ: کویچک، تویله (الدغفل)
Têkalhan: Lêkalizîn, alizîn.		Têjkê gurgî: Kwîçik, twîle.	
تئک ئالهای: ئالزی (المعکوش، الملتف، الجداد، العکیش)			تئزکهوک (السلف، السلح)
Têkalhay: Alizî.		Têjkewk.	
تئک ئالهای: لئک ئالهای (المتبلور، المعقد، الخاثر، العالق)			تئشت: فراقین (الغداء)
Têkalhay: Lêkalhay.		Têşt: Viravîn.	
تئک ئالاندن: لئک گریدان، لئک پیچان (الاعکاش، التلفیف، الاعلاف، الاعقاد)			تئشته گه: بهری نیفرو (الضحی، الضحو، الغدوه، الغداء)
Têkalandin: Lêkgirêdan, lêkpêçan.		Têştêgih: Berî nîvro.	
تئک ئالزین: تئک ئالهان (العکش، اللف)			تئفه دان: تئکه ل کرن، ناڤک کرن، ناڤک هه لدان (اللئث، المرغ، الخلط)
Têkalizîn: Têkalhan.		Têvedan: Têkelkirin, navikkirin, navikhel-dan.	
تئک ئیخستن: پئکفه کرن، لئک دان، لئک بهستن، لئک بیتان (السلسل، التركیب)			تئفه دان: تئکه لی (الاختلاط، العشره، المعاشره، الاحتکاک)
Tê êxistin: Pêkvekirin, lêkdan, lêkbestin, lêkbênan.		Têvedan: Têkel.	
			تئفه دای: تئکه ل، ناف هه لدای، ناف له لکری (المرغ، المعاشر)
		Têveday: Têkel, navhelday, navlelkirî.	

تيك ته شقلي: به سهرک ههلبوی، فیک که تی، ده ملده ست
(التصادف، الملتقى، المتلاقى)

Têkteşqilî: Biserikhelbûy, vêkktî, demildest.

تيك چون: چرچون، کوريشک بون، قرمىچک چون
(الضور، الکمش، الکرش، القلص، الشنج، التوتر، القبض)

Têkçûn: Çirrçûn, kurîşkbûn, qirmîçkçûn.

تيك چوى: چرچوى، کوريشک بوى، قرمىچى
(المتصور، المنكمش، المتشنج، الضاوى، المتقلص، المتوتر، المنقبض، المکرش)

Têkçûy: Çirçûy, kurîşkbûy, qirmîçî.

تيك چون: تيربون، کوم بون، هاتنا ئیک
(الاکفهرار، القطب، القطوب، الجذر للماء)

Têkçûn: Tîrbûn, kombûn, hatina êk.

تيك چوى: تير بوى، کوم بوى، هاتى ئیک
(المکفهر، المقطب، المجذور، القاطب)

Têkçûy: Tîrbûy, kombûy, hatî êk.

تيکدا: تیکهل، نافکدا

(المختلط، المشترك، المتداخل، الكل، الجميع)

Têkda: Têkel, navikda.

تيکدايى: تیکهلى، نافکدايى

(المشترك، المختلط، المتداخل، الكلية)

Têkdayî: Têkelî, navikdayî.

تيک دانان: تیک ئیخستن، تیک به ستن
(التسلسل)

Têkdanan: Têkêxistin, têk bestin.

تيک دانای: تیک ئیخستى، تیک به ستن
(التسلسل)

Têkdanay: Têkêxistî, têkbestî.

تيک دانه: تیک به ستن، تیک ئیخ
(السلسله)

Têkdane: Têkbestî, têkêx.

تيکرا: گری گوسه، تیک نای
(الکنب: للمرء، الغمد، الولج)

Têkrra: Girêgose, têknay.

تيکرايى: گری گوسه يى، تیک نانى، تیک ناياتى
(التکبث، الغمد، الولوج)

Têkrrayî: Girêgoseyî, têknanî, têknayatî.

تيک ئیخستى: تیک به ستن، لیک گریدای، پیکه کرى، لیک
بىناى

(المسلسل، المركب، المعقد)

Tê êxistî: Lêkbestî, lêkgirêday, pêkvekirî, lêkbênay.

تيک به ستن: ئیک گریدان، لیک بىنان، لیک ئالاندن
(التشابک، التماسک، الربط، التعقد، التركيب)

Têkbestin: Têkgirêdan, lêkbênan, lêkalandin.

تيک به ستن: ئیک گرتى، لیک گریدای، پیکه کرى
(التماسک، المترابط، المجد، المركب، التداخل، الائتلافی)

Têbestî: Êkgirtî, lêkgirêday, pêkvekirî.

تيک برن: به رک هه برن، خوه بنک ئیکه ئینان
(القبوع، للمرء كالقنفذ)

Têkbirin: Berik vebirin, xwebinik êkveînan.

تيک برى: به رک هه برى، خوه بنک ئیکه ئینای
(القابع)

Têkbirî: Berikvebirî, xwe binikêveînay.

تيک به شين: تیکرا چون، تیکهل چون، تیک په رين
(التشابک، التداخل المعاکس)

Têkpeşîn: Têkrraçûn, têklelçûn, têkperrîn.

تيک په شاندين: تیک په راندن، تیکرا کرن، تیکهل برن
(الاشباک، الشبيک)

Têkpeşandin: Têkperrandin, têkrrakirin têklelbirin.

تيک په شاندى: تیک په راندى، تیکرا کرى، تیکهل برى
(التشابک)

Têkpeşandî: Têkperrandî, têkrrakirî, têklelbirî.

تيک په شى: تیک په رى، تیکرا چوى، تیکهل چوى
(المشبيک)

Têkpeşî: Têkperrî, têkrraçûy, têklelçûy.

تيک ته شقلين: به سهرک ههلبون، فیک که تن بى ژفان
(التصادف، الالتقاء الفجائى)

Têkteşqilîn: biserikhelbûn, vekketin bê jivan.

تیکرن: گورکرن، تیرابرن، تیهل برن، ناھهل برن
(الحمه للنسج، السكب، الصب)

Têkirin: Gurrkirin, têrrabirin, têhelbirin, navhelbirin

تیکری: گورکری، دناف ههل بری
(المسکوب، المصبوب، الملو، الملی)

Têkrî: Gurrkirî, dinavhelbirî.

تیکرن: زنیروبون، مسری بون، فهوه رھان
(النحول، الشحوب، بدون مرض ظاهر)

Têkirin: Zinêrbûn, misrîbûn, vewerhan.

تیک فهدان: لیک شلقاندن، تیک ههلدان، گهمراندن
(الخبط، المرس، المری)

Têkvedan: Lêkşilqandin, têkheldan, gemirandin.

تیک فهدای: لیک شلقاندی، تیک ههلدای، گهمراندی
(المخبوط)

Têkveday: Lêkşilqandî, têkhelday, gemirandî.

تیکفهدان: لی گه رھان، لدویف چون، سهکرن، نیزان
(البحث، التفتیش)

Têkvedan: Lêgerhan, li dwîvçûn, sehkirin, nêrran.

تیک فهدای: لی گه رھای، لدویف چوی، سهکر، نیترای
(المبحوث، المفتش)

Têkveday: Lêgerhay, lidwîvçûy, sehkirî, nêrray.

تیکهل: نافکدا، تیکدا، نافک کهتی
(المختلط، المشترك، المشاع، المزوج، المخلوط)

Têkel: Navikda, têkda, navikketî.

تیکهل: هه قال، دوست، برادر، رهخم
(المعاشر، الصاحب، الشعشع)

Têkel: Heval, dost, birader, rexm.

تیکهلی: نافکدایی، تیکدایی، هه فالینی، لگه لک بارتن
(الاختلاط، المخالطة، المعاشرة، المهرجان، الامتزاز)

Têkelî: Navikdayî, têkdayî, hevalînî, li gelik bartin.

تیکه لک بون: نافک کهتن، تیکدابون، نافکدابون
(الهرج، التخليط، الاشتراك)

Têkelikbûn: Navik ketin, têkdabûn, navikdabûn.

تیکرا کرن: تیک نان، تیک چکلاندن
(الانغماد، الايلاج، الادخال)

Têkrrakirin: Têknan, têkçikilandin.

تیکرا کری: تیک نایی، تیک چکلاندی
(المغمد، الوالج، المدخل)

Têrrakirî: Têknayî, têkçikilandî.

تیکرا چون: نافک ههلچون، نافک له لچون، تیک په شین، تیک په زین
(اللك، الشبك، الشبص)

Têkrraçûn: Navikhelçûn, naviklelçûn, têkpeşîn, têkpezîn.

تیکرا چوی: نافک ههلچوی، نافک له لچوی، تیک په شی، تیک په ری
(اللاحک، اللھیک، المشبک، المتشابک)

Têrraçûy: Navikhelçûy, naviklelçûy, têkpşî, têkperrî.

تیکرا په شین: تیکرا په رین، تیکرا به رین
(التشابک المعاکس، التداخل، الائتلافی)

Têkrrapeşîn: Têkperrîn, têkrrabeyîn.

تیکرا په رین: تیرا په شین، تیکرا به رین
(اللك، الائتلاف المتداخل)

Têkrraperrîn: Têrrapeşîn, têkrrabeyîn.

تیک پیچای: لیک ئالاندی، وه ریچای، لیک وه ربادای
(الملفوف، المطوی، الملوی)

Têkpêçay: Lêkalandî, werpêçay, lêkwerbaday.

تیک پیچان: لیک ئالاندن، وه ریچان، لیک وه ربادان
(الضم، الکف، الطی، اللوی، الملوی، الثنی)

Têkpêçan: Lêkalandin, werpêçan, lêkwerbadan.

تیک شیلان: لیک ئالوزاندن، شه له وله وگوتن
(الخلل فی الکلام، الفوضى)

Têkşêlan: Lêkalozandin, şewlewleu gotin.

تیک شیلاندن: لیک ئالوزاندن، شه له وله یاتی
(التخلل، التخطیل)

Têkşêlandin: Lêkalozandin, şewlewleyatî.

تيك ناي: ليک دای، تیک پیچای، تیکراکری، بری نیک
(المکمل، المغمد، المولج)

Têknay: Lêkday, têkpêçay, têkrrakirî, birîêk.

تيك هه لچون: تیک له لچون، تیک په شین، تیکرا چون تیک
په رین
(الوشاج)

Têkhelçûn: Têklelçûn, têkpeşîn, têkrraçûn, têkperrîn.

تيك هه لچوی: تیک له لچوی، تیک به سستی، تیکرا چوی، تیک
په ری
(الوشیجه، الوشیج)

Têkhelçûn: Têklelçûy, têkbestî, têkrraçûy, têkperrî.

تيك هه ژان: تیک هاتن و چون، لیک شلقان، تیک له رزین،
تیک هه شان
(المور، المید، الزلزله، الاهتزان)

Têkhejan: Têkhatin û çûn, lêkşilqan, têk-lerzîn, têkheşan.

تيك هه شان: تیک هه ژان، تیک له رزین،، تیک ئینان و برن
(المور، الزلزله، المید، الاهتزان)

Têkheşan: Têkhejan, têklerzîn, têkînan û birin.

تيك هه ژاندن: تیک شلقاندن، تیک له رزاندن، تیک ئینان و
برن
(الهن، التمیید، الارتجاج، الارجاج)

Têkhejandin: Têkşilqandin, têklerzandin, têkînan û birin.

تيك هوسین: زوخاندن، دهست خورپدان، ناف تیدان
(الزأج، الشغب، التحریض)

Têkhusîn: Zuxandin, dest xurrdan, nav têdan.

تيك هوسین: تیدان، پیک رادان، لیک خوراندن
(الشحد، السن)

Têkhusîn: Têdan, pêkrradan, lêk xurandin.

تيك هاتن وچون: تیک هه ژان، تیک له رزین، تیک شلقان
(المور، المید)

Têkhatinûçûn: Têkhejan, têk lerzîn, têkşilqan.

تيكه لك بون: تیکدابون، نافک کهتن، تی هه لبون
(النکاح، التخلط)

Têkelikbûn: Têkdabûn, navikketin, têhlbûn.

تيكه لك بوی: نافک کهتی، نافکدابوی، تی هه لبوی
(المخلوط، الممزوج)

Têkelikbûy: Navik ketî, navikdabûy, têhelbûy.

تيكه لك كرن: نافک هه لدان، نافک ئیخستن، نافکدا كرن
(الخلط، الدمج، المزج)

Têkelikkirin: Navikheldan, navik êxistin, navikdakirin.

تيكه ل بون: نافک هه لبون، نافکدابون... ناف هه بون
(الاندماج، الامتزاج، الاختلاط)

Têkelbûn: Navik helbûn, navikdabûn, navhelbûn.

تيكه ل بوی: نافک هه لبوی، نافک کهتن بوی
(الندمج، الممزوج، المختلط)

Têkelbûy: Navikhelbûy, navik ketinbûy.

تيكه ل كرن: نافک هه لدان، نافک ئیخستن
(الادماج، المزج، الخلط)

Têkelkiri: Navikheldan, navikêxistin.

تيكه لوک: دانى بقرش وکلش، گه له ک دان دنافکدا
(العلث للحبوب، الشوب، اوشاب، المزیج، الخليط)

Têkelok: Danê biqirş û gilêş, gelek dan dinavêkda.

تيكه لچون: تیکرا چون، تیک هه لچون، نافکرا چون
(التداخل البنائى)

Têkelçûn: Têkrraçûn, têkhelçûn, navikrraçûn.

تيكه ل ناف: بهرشیياتی، بهرشی
(الاسماء المشتركة)

Têkelnav: Berşîyatî, berşî.

تيك نان: لیک دان، تیک پیچان

(المکمله، جمع الثوب والمتاع للسفر)

Têknan: Lêkdan, têkpêçan.

تيك نان: تیکرا كرن، برنا ئیک

(الاعتماد، الايلاج، الجماع)

Têknan: Têkrrakirin, birina êk.

تئ گهاندن: هایدان، ناگه هداکرن، نیشادان
(الافهام، التلقین، الافطان، التفیقه)

Têgihandin: Haydan, agehdrakirin, nîşadan.

تئ گهاندی: هایدای، ناگه هکری، نیشادای
(الملقن، المفهم، المفق، المظن)

Têgihandî: Hayday, agihkirî, nîşaday.

تئ گرتن: بهرکرن، تئ پیچان، پیوهه ئینان، تئ وهرکرن،
کراس کرن
(التغلیف، التلبیس)

Têgirtin: Berkirin, têpêçan, pêwerînan, tê-
werkirin.

تئ گرتی: بهرکری، تئ پیچای، تئ وهرکری، پیوهه ئینای،
کراس کری
(المغلف، الملبس)

Têgirtî: Berkirî, têpêçay, têwerkirî, pêwerînay,
kiraskirî.

تئ لهلبون: تئ کهتن، تییهل بون، ناف لهلبون، تیکهه بون
(التورط، الاندماج، الامزاج)

Têlebûn: Têketin, têhelbûn, navlelbûn, tê-
kelbûn.

تئ لهلبوی: تئ کهتی، تییهل بوی، ناف لهلبوی، تیکهه بوی
(المورط، الممزج، المدمج، المشارک، المخالط)

Têlebûy: Têketî, têhelbûy, navlelbûy, têkelbûy.

تێله: مه زنگ، داف
(السلک)

Têle: Mezring, dav.

تئ لهلکرن: تیکهه کرن، ناف لهلکرن، تییهل کرن
(الخلط، الدمج، المزج، التوريط)

Têlelkin: Têkelkin, navlelkin, têhelkin.

تئ لهلکری: تیکهه کری، ناف لهلکری، تییهل کری
(المورط، المخلوط، الممزوج، الدامج، الدمج)

Têlelkirî: Têkelkirî, navlelkirî, têhelkirî.

تێلههاتن: تێراکرن
(الاكتفاء، الکفایه)

Têlelhatin: Têrrakirin.

تێلههاتی: تێراکری
(الکافی)

Têlelhatî: Têrrakirî.

تیک وهرکرن: پیچان: لیک دان، تیک ئالاندن، فیک ئیخستن
(الضم، الطی، اللف، الثنی، الطوی، اللفع، التعلیف)

Têkwerkirin: Pêçan, lêkdan, têkalandin, vê-
kêxistin.

تیک وهرکری: پیچای، لیک دای، تیک ئالاندی، فیک ئیخستی
(المطوی، المضموم، المثنی، الملفف، الملفع، المغلف)

Têkwerkirî: Pêçay, lêkday, têkalandî, vêkêxistî.

تیک وهربون: لیک ئالهان، دورک وههاتن
(الانطواء، الانضمام، الالتفاف)

Têkwerbûn: Lêk alhan, dorikwerhatin.

تیک وهرکرن: تیک ئالاندن، پیک وهرئینان، لیک پیچان،
هافیتنا ئیک، تیک په راندن
(التراشق، التقاذف)

Têkwerkirin: Têkalandin, pêkwerînan, lêk-
pêçan, havêtina êk, têkperrandin.

تیک وهرکری: هافیتی ئیک، تیک په راندی
(التراشق، المتقاذف)

Têkwerkirî: Havêtî êk, têk perrandî.

تیک گریدان: تیکدانان، لیک بهستن، لیک بینان، پیکفه کرن
(الارتباط، التسلسل، التعلیق)

Têkgirêdan: Têkdanan, lêkbestin, lêkbînan,
pêkvekirin.

تیکه لک: دانی بقرش وگلش، تیکه لوک
(الضف، الشوب، المشوب)

Têkelik: Danê bi qirş û gilêş, têkelok.

تیک تیک: بهرامبهه، وهک ئیک، شتی ئیک، ههف نیرک
(المساوی، المائل، المشابه)

Têktêk: Biramber, wek êk, şitî êk, hevnîrk.

تیک تیکی: بهرامبهه، وهک ئیکی، شتی ئیکی، ههف نیری
(المساواه، المائل، المشابه)

Têktêkî: Biramberî, wek êkî, şitî êkî, hevnîrî.

تئ کههشتن: زیخی، زیرهکی، هایداری، ناگه هداری، ههستی
(الادراک، الفهم، الفطنه، الحصافه، الوعي، الفقه)

Têgiheştin: Zîxî, zîrekî, haydarî, agehdarî,
hestî.

تئ کههشتی: زیخ، زیرهک، هیدار، ههست، ناگه
(الفقیه، الحصیف، الفطین، الفهیم، المدرك، اللوعی،
الواعی)

Têgiheştî: Zîx, zîrek, haydar, hest, ageh.

تیهنا ناگری: گهرما ناگری، کوړا ناگری، کهلیا ناگری
(الشواظ، اللهب)

Têhna Agirî: Germa agirî, gurra agirî, keliya agirî.

تیهن دان: گهرم دان
(التهب، التدفی، التوهج)

Têhndan: Gerimdan.

تیهنک گرتن: نهساخییهکا زنیور و چافری وکهوالی یه
(السهاف، العطاش، مرض للحيوان)

Têhnikgirtin: Nesaxîyeka zinêwir û çavrî û kewalîye.

تیهنا گهرم: کهله ژان، تهحره
(الوهج)

Têhna germê: Kelejan, tehre.

تیهن شیر: گهرما کیم، گهرما لهش بویریتی
(الحراره الفاتره، الساخن)

Têhnşîr: Germa kê, germa leş bi wêrîtê.

تیهنا تهری: کهله ژان، ههلا کهله ژانی
(الوهر، اضطراب وهج الشمس كالبخار)

Têhna tehrê: Kelejan, helma kelejanê.

تئ هه لاندن: نقورکرن، نقوب کرن، بن ئاف کرن
(الغمط، الغمس، الغوص، الغرفه)

Têhelandin: Niqurkirin, niqobkirin, bi navkirin.

تئ هه لاندن: تئ وهراندن
(المغامره، المجازفه)

Têhelandin: Têwerandin.

تئ هه لاندی: نقورکری، نقوب کری، بن ئاف کری
(المغموس، المغموط، المغرف، الغائص)

Têhelandî: Niquirkirî, niqobkirî, binavkirî.

تئ هه لاندی: تئ وهراندی، تئ وهرین
(المغامر، المجازف)

Têhelandî: Têwerandî, têwerîn.

تئ هه لدان: تئ له لدان، ئاف هه لدان، تیکهل کرن
(الخلط، المزج)

Têheldan: Têleldan, nav vedan, têkelkirin.

تيله بارک: باری سفق، باری بچویک، سفقه بار
(الحمل الخفيف الصغر)

Têlebark: Barê sivik, barê biçwîk, sivkebar.

تیهن: ئاف خاز، خرته

(العطش، الاوام، اللهاب، الغل، الظمأ)

Têhin: Avxaz, xirte.

تیهن: گهرم
(الدفی، الحراره)

Têhin: Gerim.

تیهنی: ئاف خاز، خرته
(العطشان، الظمآن، اللهبان)

Têhnî: Avxaz, xirte.

تیهن بون: ئاف خازبون، خرته بون
(التعطش)

Têhinbûn: Av xazbûn, xirtebûn.

تیهنی بوی، تیهن بوی: ئاف خازبوی، خرته بوی
(المتعطش)

Têhinîbûy = Têhinbûy: Avxazbûy, xirtebûy.

تیهنی کرن، تیهن کرن: ئاف خازکرن، خرته کرن
(الاعطاش، التعطيش، الاظماء)

Têhinîkirin = Têhinkirin: Avxazkirin, xirtekirin.

تیهن کری، تیهنی کری: ئاف خاز کری، خرته کری
(المعطش)

Têhinkirî = Têhnîkirî: Avxazkirî, xirtekirî.

تیهنک: نهساخییهکه پهز و حیوانی دگريت
(النجر، للغنم، مرض العطش، البعر، ظمأ لايرتوی)

Têhnik: Nesaxîyeke pez û hêwanî digirît.

تیهنک: پاتی گهرم بجهی ئیشی هه نن، دهрман کرنا بگهرمی
(الكماده الطبيه)

Têhnik: Patê gerim bi cihê êşê ve dinin, dermankirina bi germê.

تیهنیاتی: ئاف خازی، خرتهیی، خرتهیاتی، ئاف خازیاتی
(البعر، الظمأ، اللهاب، البعر)

Têhnîyatî: Avxazî, xirtey, xirteyatî, avxazîyatî.

تیهن ئافک: گیایه کئی بیتهنداره، لگهل دهوی دلیتن، دکهن
ئاف برنج دهوکی

(الخفت، السذاب، نبات معطر)

Têhn avk: Gîyayekê behindare, li gel dewî dilênin diken nav birinc dewkê.

تئ هوسينك: تئفه دانك
(المحتك، المغازل)

Têhusînk: Têvedank.

تئ هوبون: هنده بون، هندبون
(القدر، المقدار، القياس، للمدة، والزمن)

Têhebûn: Hindebûn, hinbûn.

تئ وهراندين: تئ هيلاندن
(الفتك، المغامرة، المجازفة)

Têwerandin: Têhelandin.

تئ وركرن: تئ پيچان، كراس كرن، پئ ورينان
(اللفع، اللف، الطوى، الغلف)

Têwerkirin: Têpêçan, kiraskirin, pêwerînan.

تئ وركرن: هافيتن، تئ پهراندين
(الرشق، القذف، الرمي)

Têwerkirin: Havêtin, têperrandin.

تئ ورهاتن: پئوهرهان، دوروهرهاتن
(الاحاطه، اللوث، الالتفاف)

Têwerhatin: Pêwerhatin, dorwerhatin.

تئ وريون: تئ كهتن، ناف هلبون
(النشقه، الدخول في امر لا خلاص منه)

Têwerbûn: Têketin, navhelbûn.

تئ وريوى: تئ كهتى، ناف هلبوى
(النشق، النشيق)

Têwerbûy: Têketî, navhelbûy.

تئ وريون: نارهان، شه مپوزبون، تنگزين، سلهان، هست
بون

(الغمره، الحماس، التهور، الاغتيال)

Têwerbûn: Arhan, şembozbûn, tingijîn, silhan, hestbûn.

تئ وريون: تئ نالهان، پئفهمان
(العنكشه، النشب للطائر في شبكه الصيد)

Têwerbûn: Tê alhan.

تئ وردان: تئ شلقان
(المضمضه، الفرغره، الخض)

Têwerdan: Têşilqan.

تئ وريين: تئ هيلين
(المجازف، المغامر، الضماد، الحوط، المحيط)

Têwerîn: Têhelîn.

تئ هيلداى: تئ لهلداى، ناف فهداى، تئكل كرى
(المخلوط، المزوج)

Têhelday: Têlelday, nav veday, têkelkirî.

تئ هيى: ميترباش، ميترچاك، له شكرى، ميترخاس، دينه ميتر
(الليس، الذى لايبالى هولاً يردعه، المقتدر، الكفو)

Têheyî: Mêrbaş, mêrçak, leşkirî, mêrxas, dînemêr.

تئ هيياتى: ميترچاكى، ميترباشى، له شكه رياتى، ميترخاسى،
دينه ميترى

(اللياسه، الاقتدار، الكفاءه)

Têheyatî: Mêrçakî, mêrbaş, leşkirîyatî, mêrxasî, dînemêrî.

تئ هاتن: تئ ديرهان، ژئ وهرهان، تئ زان
(المث، الرشح، النز)

Têhatin: Têdêrhan, jêwerhan, têzan.

تئهل هاتن: تئهل هاتن، تئراكرن
(الكفاهيه)

Têhelhatin: Têlelhatî, têrakerî.

تئهل هاتى: تئهل هاتى، تئراكرى
(الكفاء، الكفه)

Têhelhatî: Têlelhatî, têrakerî.

تئ هلبون: تئ وريون، تئكل بون، پئفهبون، تئلهلبون
(التورط)

Têhelbûn: Têwerbûn, têkelbûn, pêvebûn, têlelbûn.

تئ هلبوى: تئ وريوى، تئكل بوى، پئفهبوى، تئ لهلبوى
(المتورط)

Têhelbûy: Têwerbûy, têkelbûy, pêvebûy, têlelbûy.

تئ هلكرن: تئهل كرن، پئفهبون، تئكل كرن
(التوريط)

Têhelkirin: Têlelkirin, pêvekirin, têkelkirin.

تئ هلكرى: تئهل كرى، تئكل كرى، پئفهبون كرى
(المورط)

Têhelkirî: Têlelkirî, têkelkirî, pêvekirî.

تئ هوسين: تئفهدان

(المغازله، الاحتكاك، الحك، الطلاء)

Têhusîn: Têvedan.

تبل قرمچین: تل کوریشک بون، تل چرچون
(الکتع)

Tibilqırrmîçîn: Til kurîşkbûn, tilçirçûn.

تبل کورت: تل کورت، تل پاشقه‌مای
(الکزم، الاکزم)

Tibilkurt: Tilkurt, tilpaşvemay.

تبل کورتی: تل کورتی، تل باشقه‌مان
(الکزامه، الکزم)

Tibilkurtî: Tilkurtî, tilpaşveman.

تپ تپ، تپین: دهنگی وهرهانی یه شتی بسه‌نگ
(اللدن)

Tiptip = Tipên: Dengê werhanêye, tiştê bi-seng.

تریان: گیلندی، شالوکا مه‌زن، دریاسا مه‌زن
(سیف الحصاد)

Tirpan: Gêlindî, şaloka mezin, diryasa mezin.

تت: دهر ئیخستن، دابه‌رزین، لی خورین، هاژوتن، ههرماندن،
بوس کرن

(الطرد، النبذ، الزجر، الوبخ، الحقر، الاحتقار)

Tit: Derêxistin, daberzîn, lêxurîn, hajotin, herimandin, buskirin.

تت بون: دهر کرن، دابه‌رزین، لی خورین، هاژوتن، ههرماندن،
بوس بون

(الانتباز، الازدجار، الاحقار)

Titbûn: Derkirin, daberzîn, lêxurîn, hajotin, herimandin, busbûn.

تت بوی: دهر کری، دابه‌رزی، لی خوری، هاژوتی، ههرماندی،
بوس بوی

(المحقر، المطرود، المنبوذ، الموبخ)

Titbûy: Derkirî, daberzî, lêxurî, hajotî, herimandî, busbûy.

تت کرن: دهر ئیخستن، دا به‌رزاندن، لی خورین، ههرماندن،
بوس کرن

(الانباز، التوبخ، التزجير)

Titkirin: Derêxistin, daberzandin, lêxurîn, herimandin, buskirin.

تتی وەر: لی پیچ، کوتان
(المحاط)

Têwer: Lêpêç, kotan.

تتی وهرهاتن: پیوه‌رهاتن، دور وهرهاتن
(الاحاطه)

Têwerhatin: Pêwerhatin, dorwerhatin.

تبای: وهک، شتی، مینا

(المثل، الشبه، النظير، المقارن، المساوی)

Tibay: Wek şitî, mîna.

تبایی، تباہی: وهکیاتی، شتیاتی، میناتی، شتیاتی
(المماثلة، المشابهة، المقارنه، المساواه)

Tibayî = Tibahî: Wekyatî, şitîyatî, mînatî, şitîyatî.

تبل: تل، په‌نج
(الاصبع)

Tibil: Til, penc.

تبلا به‌رانی: تلا به‌رانی، تلانیکی ژ ناڤدا
(الابهام)

Tibla beranî: Tila beranî, tila êkê ji navda.

تبلا شکفه نالیسک: تلا شکفه نالیسکی، یا دووی ژ ناڤدا
(السبابه)

Tiblaşkevalîsk: Tila şkev alîskê, ya duwê ji navda.

تبلا ناڤی: تلا ناڤی، تلا نیڤه‌کی
(الوسطی)

Tiblanavê: Tila navê, tila nîvekê.

تبلا مام به‌لیچی: تلا دووی ژ دهرقه، یا چاری ژ ناڤدا
(البنصر)

Tiblamabelîçê: Tila duwê ji derve, ya çarê ji nav da.

تبلا قلیچی: تلا ئیکی ژ دهرقه
(الخنصر)

Tiblaqilîçê: Tila êkê ji derve.

تبل قرمچی: تل کوریشک، تل چر چوی
(الاکتع)

Tibilqırrmîçî: Tilkurîşk, tilçirçûy.

تت کری: دهرئیکستی، دابه‌رزاندی، لی خوری، هه‌ماندی،
بوس کری

(المطرد، الموبخ)

Titkirî: Derêxistî, daberzandî, lêxurî, heri-
mandî, buskirî.

تتی، تتییاتی: دهرکرنی، هاژوتنی، لی خورینی، هه‌رمیاتی،
بوسیاتی

(الطرد، الزجر، النبذ، الموبخ، التحريم، التحقير)

Titî = Titîyatî: Derkirinî, hajotinî, lêxurînî,
herimayatî, busîyatî.

تھا: دبێژن قوریت به‌را بیت ئاڤا بارانا تیدا دمینیت، ئو
مروف ئاڤی ژێ ڤه‌دخون

(الوقب، الثمد، الوابه، الوقيره، الجبء، القفء، الردهه)

Tiha: Dibêjn qurêt bera yêt ava barana têda
dimînî, û mirov avê jê vedixon.

تحنی: هه‌مه‌ر، تنگژی، مه‌ندوبی، ره‌پژی، دای پاش، تیربوی
(النفران، المحشون، المصمئل، الداغص)

Tihnî: Hemer, tingijî, mendbûy, repijî, day-
paş, têrbûy.

تحنیاتی: هه‌مه‌ری، تنگژین، مه‌ندوبون، ره‌پژین، دان پاشی،
تیر بون

(النفر، الشحناء، الاصمئلال، الدغص)

Tihnîyatî: Hemerî, tingijîn, mendbûn, repijîn,
danpaş, têrbûn.

تخ، تخه: به‌افێژه دهرڤه ژ دهڤی خوه، نه‌که
(امر للطفل برمي ولفظ ما في فمه)

Tixtix = Tixe: Bihavêje derve ji devê xwe,
neke.

تخ: وه‌ک بێژن، پاتوسی تخی، شوله‌کا تخه
(کنایه عن العظمه والكفاءه)

Tix: Wek bêjin, pa tu yê tixî, şoleka tixe.

تخویب: سینور، شار، گفانده، مه‌رز
(الحد، الطور، الحدود)

Tixwîb: Sînor, şar, givande, meriz.

تداره‌ک: خه‌ملین، تفتقین، په‌رلاق، گوگراندی
(الزینه)

Tidarek: Xemlîn, tivtîvîn, perlaqî, gogiran
din.

تداره‌ک بون: خه‌مل بون، تفتقاندن، په‌رلاق بون، گوگرین
(التزین)

Tidarekbûn: Ximilbûn, tivtîvandî, perlaqbûn,
gogirîn.

تداره‌ک بوی: خه‌ملی بوی، تفتقاندی، په‌رلاق بوی
(المزین)

Tidarekbûy: Xemilbûy, tivtîvandî, perlaqbûy.

تداره‌کتر: خه‌ملی تر، تفتقاندی تر، په‌رلاق تر، گوگراندی تر
(الازین)

Tidarektir: Xemlîtir, tivtîvandîtir, perlaqtir,
gogirandîtir.

تداره‌ک کرن: خه‌ملاندن، تفتقاندن، په‌رلاق کرن، گوگراندن
(التزین)

Tidarekkirin: Xemlandin, tivtîvandin, per-
laqkirin, gogirandin.

تداره‌ک کری: خه‌ملاندی، تفتقاندی، په‌رلاق کری، گوگراندی
(المزین)

Tidarekkirî: Xemlandî, tivtîvandî, perlaqkirî,
gogirandî.

تداره‌کی: تداره‌کیاتی: خه‌ملاندیاتی، په‌رلاقی، تفتقاندی،
گوگراندی

(الزینه)

Tidarekî = Tidarekîyatî: Xemlandîyatî, per-
laqî, tivtîvandî, gogirandî.

تر: ئالافتی چیتیری یه، چاکتری

(فی آخر اللفظ يدل على التفضيل كما ويعطى معنى الاخر)

Tir: Alavê çêtirîyê ye , çaktirî.

تیر: زرج، پڤ
(الضرب)

Tirr: Zirç, piv.

تیرتری: پڤ پڤی، زرج زرجی
(الضراط)

Tirtirrî: Pivpivî, zirçzirçî.

تیرپیل: ڤه‌قیری دل ماقویل، ژاری دل مه‌زن، به‌لنگازی خوه
نه‌نیاس، ژپتی خوه دهرکه‌تی

(کنایه عن العجرفه الجوفاء)

Tirrpîla: Feqîrê dilmaqwîl, jarê dil mezin,
belingazê xwe nenyas, ji pê xwe derketî.

ترج: رازان، ته لاشی بون، خوه بهردی رانان، که تن
(الرقود، الرقده)

Tirrç: Razan, telaşîbûn xwe bi erdî ranan, ketin.

تر چماق: گه وری خړ، قورباجه
(الخناق، الذبحه الصدریه، النکاف)

Tirrçimaq: Gewrîxirr, qurbace.

ترچه دین: بهیته شه، هه له دین، باهیل، هیر، گه وشه ک
(الاهبل، الابله، السفیه)

Tirrçedîn: Beyteşe, heledîn, bahêle, hêrr, gewşik.

ترچه دینی: بهیته شه یی، هه له دینی، باهیل یی، هیریاتی،
گه وشه کی

(الاهبل، البلاهه، السفه، البله)

Tirrçedînî: Beyteşeyî, heledînî, bahêleyî, hêr-yatî, gewşikî.

ترخان: قه له و، ته فقی، تیروتژی، ته روتول
(الابتع، البض، البدین، السمین)

Tirxan: Qelew, tefiqî, têr û tijî, terûtol.

ترخان ی: قه له وی، ته روتولی، تیروتژی، ته فقی
(البتع، البضه، السمن، البدانه)

Tirxanî: Qelewî, ter û tolî, têr û tijî, tefiqîn.

ترخان ی کرن: قه له وکرن، ته فکاندن، تیروتژی کرن، ته و
تول کرن

(التحضير، التأسيس، التشکیل)

Tirxankirin: Qelewkirin, tefiqandin, têr û tijîkirin, ter û tolkirin.

ترخین: شلاترش یا بکه له م چیچا ترشی، شلا گارسی یا
ترشی

(الرضیخ ادا م یؤتدم به)

Tirxîn: Şilatisî ya bi kelem çîça tîrşî, şila garisî ya tîrşî.

تره دین: باهیل، بهیته شه، هیر، هه له دین، گه وشه ک
(السفیه، الاهبل، الابله)

Tirredîn: Bahêle, beyteşe, hêrr, heledîn, gewşek.

تره دینی: باهیل یی، بهیته شه یی، هیریاتی، گه وشه کی
(السفاهه، الاهبل، البلاهه، البله)

Tirredînî: Bahêleyî, beyteşeyî, hêrratî, gewşekî.

تر ترک: بوریکا زاد تیدا خار دکه فیت، پوتکا گه یوی بو
گه مشی

(البلعوم، المرئ)

Tirtirrk: Borîka têda xar dikevît, putka geywîyê bo gemşê.

تر ترک: چف، قون، سووریچک
(الشرح)

Tirtirrk: Çiv, qûn, sorîçk.

تر ترک: دبیزن دوزه خی، ناخی جه هه م یی
کنایه لجهنم، السعیر

Tirtirrk: Dibêjin dozexê, navê cehenemê ye.

تر تر: چیق چیق، تیک تیک، به ق به ق
(المشقوق)

Tirtirr: Çîqçîq, tîktîk, peqpeq.

تر تر: گه وگور
(التهدید، الوعید)

Tirtirr: Gef û gurr.

تر توق: بتنی، ئیک سه هاتن
(راسا، مفردا)

Tir toq: Bitinê, êkser hatin.

تر تره: ته خلیته کی ته ایرایه، توخمه کی میش ومورایه
(صنف من الطیور، واسم لحشره)

Tirtirre: Texlîtekê teyraye, tuxmekê mêş û moraye.

تر تره یی: دفن بلندی، سه رگرمی، سه رسکی، دل ناخایی
(الغطرسه، التکبر)

Tirtirreyî: Difin bilindî, sergermî, serskî, dilavayî.

ترار: کودک، ئامانی فه خارنا ناخی
(الصواع، الطاسه، القحف)

Tirar: Kodik, amanê vexarna avê.

ترپ ترپ، ترپین: دهنگی ودهانا تشتی گران وبسه نگ،
پیزنا پییا، دهنگی پی پی قوتی

(اللد، صوت سقوط الشیء، وصوت وقع الاقدام)

Tirptirp = Tirpên: Dengê werhana tiştê giran û biseng, pêjna pêya, dengê pêpê qutê.

ترارئ سهری: تاسی سهری، کودی سهری
(قحف الرأس)

Tirarêserî: Tasê serî, kodê serî.

ترازی: نامویری کیشانا تشتی، کیشهک
(القسطاس، المیزان)

Tirazî: Amwîrê kêşana tiştî, kêşek.

ترازی: قومرتهکا ستیرایه لئهسمانی بقی ناخی
(مجموعه نجوم تسمى المیزان ایضا)

Tirazî: Qomirteka stêraye li esmanî bivî navî.

ترازینک: ژهنینا لهشی، پوتی بونا لهشی
(الاختلاج الجسمی من الخدر)

Tirazînk: Jenîna leşî, pûtîbûna leşî.

ترازینکیت ئەزمانی: ژهنینا ئەزمانی ژبهر تشتی تیژ
(الحدوق، للسان)

Tirazînkê ezmanî: Jenîna ezmanî ji ber tiştê tîj.

ترس، طرس: سههم، گژین، بسه‌ریداچون
(الخوف، الذعر، الفزع، الهول، الفرق، الهلع، الرعب)

Tirs: Sehim, gijên, bi serî daçûn.

ترس ترسوک: قون فرهه، کولهک بهش، بی فریت
(المصوع، الخواف)

Tirstirsok: Qûnfireh, kulekbeş, bêfirêt.

ترسنوک: هه‌له‌په
(الکع، الهیاب، الوجل، الجبان، الرعید)

Tirsinok: Helepe.

ترسا خودی: بیرهاتنا خودی، هزرا خودی
(التقوی)

Tirsa Xudê: Bîrhatina Xudê, hizra Xudê.

ترسا دلی: دل قوتکا ترسی
(الوجس، الوجف)

Tirsa dilî: Dilqutka tirsê.

ترسای: هه‌له‌په‌بوی، سههم گرتی، جنقی، فه‌جنقی
(الخائف، المستفز)

Tirsay: Helepebûy, sehimgirtî, ciniqî, veci-niqî.

ترسان: هه‌له‌په‌بون، سههم گرتن، دل قوتان
(المخافة، الهیبه، الرعب)

Tirsan: Helepebûn, sehimgirtin, dilqutan.

ترساندن: هه‌له‌په‌کرن، جنقاندن، سه‌هماندن
(الاخافة، الاستفزاز، الوجل)

Tirsandin: Helepekirin, ciniqandin, sehimandin.

ترش، طرش: دژی شرینی ئی، مز
(الحامض)

Tirş: Dijî şirînîyê, miz.

ترشوک: گیایه‌که بی ترشه بخافی دخون
(الحماض، نبات بری یوکل طریا)

Tirşok: Gîyayeke yê tirşe, bixavî dixon.

ترشوکا کەرا: گیایه‌که ئافی یه ئه‌ردی کول وکیم گرتی
ده‌ردکه‌ت ده‌رمانی راداناکیم وزوخاژ کولی
(الهندباء، الحماض المائي)

Tirşoka kera: Gîyayekê avîye erdê kul û kê
girtî derdiket dermanê radana kê û zuxa
ji kulîyê.

ترشبون: ترفتنا هه‌فیری، په‌رچفتنا هه‌فیری
(التحمض، التخمير، التنخ)

Tirşbûn: Tiriftina hevîrî, perçiftina hevîrî.

ترشبوی: هه‌فیری ترفتی
(المختمر، المتحمض)

Tirşbûy: Hevîrê tiriftî.

ترشتر: پتر ترش، پتر ترفتی، ترفتی تر
(الاحمض، الاخمر)

Tirştir: Pitir tirş, pitir tiriftî, tiriftîtir.

ترش کرن: ترفاندن
(التخمير، التخمير)

Tirşkirin: Tirifandin.

ترش کری: ترفاندی
(الحمض، المخمر)

Tirşkirî: Tirifandî.

ترشی، ترشییاتی: تاما ده‌فی دگه‌زیت
(الحموضه)

Tirşî = Tirşîyatî: Tama devî di gezît.

ترشک: کوتلکیت بترش که لاندی، خارنه‌که
(الکبه الحامضه، طبيخ)

Tirşik: Kutilkêt bi tirş kelandî, xarneke.

تروکه: که توره، که رچوفه، پیژده فنگ
(الصلف، الاحمق)

Tirroke: Ketwer, kerçove, pêzeveng

تراش: لوچ کرنا موییا، حوچ کرنا پرچی، روال کرنا پرچی
(الحلق، قص الشعر)

Tiraş: Loçkirina mwîya, hoçkirina pirçê, ri-walkirina pirçê

تراشین: لوچ کرن، حوچ کرن، روال کرن
(الایساء، الحلق)

Tiraşîn: Loçkirin, hoçkirin, riwalkirin

تراشتن: موی لوچ کرن، موی روال کرن، موی قه فاندن، پرچ
حوچ کرن
(التحلیق، التحنیت)

Tiraştin: Mwî loçkirin, mwîriwalkirin, mwî qefandin, pirçhoçkirin

تراشتن، تراشین: فه رهنین، گوگراندن، دابرین
(النحت)

Tiraştin = Tiraşîn: Verenîn, gogirandin, da-birîn.

تراش: ده حل، دار وباری هویر، بیس، ده حل و دی
(الاحراش، الاحراج)

Tirraş: Dehil, dar û barê hwîr, pîş, dehil û dirr.

تراشوک: دار وباری هاجروک، لوینگلک، گوینگلک
(الشجرة، الشجيرات)

Tirraşok: Dar û barê haçirok, lwîngilk, gwîngilk.

تره ماش: تشتی پویج، تشتی چونه
(الفهم الناقص، الشیء التافه، الجهل)

Tirremaş: Tiştê pwîç, tiştê çune.

ترمبیل: کیزگیزوک
(السيارة)

Tirimbêl: Gîzgîzok.

ترانه: گه لته، مه سخره، یاری
(الهزء، الطنز، المزاج، الفكاهه، الهزل، السخریه)

Tirrane: Gelte, mesxere, yarî.

ترانه کەر: گه لته چی، مه سخهرچی، یاری کەر
(الطنان، الهزلی، المازح، الفكه، الساخر، الهازی)

Tirraneker: Gelteçî, mesxerçî, yarîker.

ترفتن: ترش بونا هه فیری و تشتیت وهکی وی
(التخ، للعجین، ونحوه)

Tiriftin: Tirişbûna hevîrî û tiştê wekî wî.

ترفتی: ترش بوی
(التاخ، المختمر)

Tiriftî: Tirişbûy.

تره قین: دهنگی بژکینا بهرکیت توب و قونبه لایه، دهنگی فیک
که تنه تشتی هسک ورهه
(صوت الانفجار، صوت اصطدام، صلب بصلب)

Tireqên: Dengê bijikîna berkê top û qunbe-laye, dengê vêkktina tiştê hişik û reqe.

تره قین: که نیی بلند، که نیی ژ حیل دهنگ بدهت
(القهقهه، صوت الضحك العالي)

Tireqên: Kenyê bilind, kenyê ji hêl deng bi-det.

تره قاندن: که نیی بلند، که نیی ژ حیل دهنگ بدهت التفهقه

Tirreqandin: Kenyê bilind, kenyê ji hêl deng bidet.

تره قاندن: راته قاندن، ره قاندی، راقه تاندن
(الاهزام، الهرب من الخوف)

Tirreqandin: Rateqandin, revandî, raqetan-din.

تره قین: هافی بون، لدویف سه ری خوه چون، پاژتله بون،
راقه تان، راته قان، ره قین
(الهيام، الهروب من الخوف، الضلال)

Tireqîn: Havîbûn, li dwîv serê xwe çûn, baj-êlebûn, raqetan, rateqan, revîn.

ترکه ن: پف که ن، زرچو
(الضراط)

Tirrken: Pivken, zirço.

ترک: زروکه، هه ژ، شف، چیلک
(السنف، عود مجرد من الورق)

Tirrik: Ziroke, hej, şir, çîlik.

تروزی: توخمه کی فیکی یه وهکی خیباری
(القضاء)

Tirozî: Tuxmekê fêqîye, wekî xîyarî.

تریوکی: سهرسهری، سهرسک، رکین، کزوکی، سل سلوک
(التبع، التبعان، القتب، سریع الغضب، المتهور، العصبی)
Tiryokî: Serserî, sersink, rikîn, kizokî, silsi-
lok.

تریوکیاتی: رکینی، سهرسهریاتی، سهرسکی
(القتب، القتابه، التبع، التهور)

Tiryokîyatî: Rikînî, serserîyatî, sersikî.

تژی: گهلهک، پر، مشه
(الکثیر، الزاخر، الغزیر)

Tijî: Gelek, pirr, mişe.

تژی: مشت، رهپژی، حه‌بشی، پی، مه‌ند، دارمال
(المملؤ، المكتظ، الحلسان، الغص، الطفاح، المفعم)

Tijî: Mişt, repijî, hebişî, pirr, mend, darmal.

تژی بون: گهله بون، پی بون، مشه‌بون، رهپژین، مشت بون،
مه‌ند بون، حه‌بشین

(التکاث، الامتلاء، الاکتظاظ، التحلس، التفعم، الغصص،
الزخر، التطفح)

Tijîbûn: Gelebûn, pirrbûn, mişebûn, repijîn,
miştûn, mendbûn, hebişîn.

تژی بوی: گهله‌بوی، پریبوی، مشه‌بوی، رهپژی بوی، مشت
بوی، مه‌ندبوی، حه‌بشی بوی

(الملی، المفعم، المکثر، المكتظ، الطافح، المحلس)

Tijîbûy: Gelebûy, pirrbûy, mişebûy, repijîbûy,
miştûy, mendbûy, hebişîbûy.

تژی تر: گهله‌کتر، پرتتر، مشه‌تر، رهپژی تر، مشت تر،
مه‌ندتر، حه‌بشی تر

(الاکثر، الاملاء، الاکظاظ، الاطفح، الازخر)

Tijîtir: Geletir, pirrtir, mişetir, repijîtir, miştir,
mendtir, hebişîtir.

تژی کرن: گهله‌کرن، پیکرن، مشه‌کرن، رهپژاندن، مه‌ندکرن،
حه‌بشانندن

(الاملاء، الاکثار، الازخار، التکضیض، الاطفاح)

Tijîkirin: Gelekirin, pirrkirin, mişekirin, re-
pijandin, mendkirin, hebişandin.

تژی‌کری: گهله‌کری، پیکری، مشه‌کری، رهپژاندی، مه‌ندکری،
حه‌بشانندی

(الملی، المکثر، الکظاظ، المفعم)

Tijîkirî: Gelekîrî, pirrkîrî, mişekîrî, repijandî,
mendkirî, hebişandî.

ترانه پی کرن: گهله پی کرن، مه‌سخره پی کرن، یاری پی
کرن

(الاستهزاء، السخریه)

Tirranepêkirin: Geltepêkirin, mesxere pêki-
rin, yarî pêkirin.

ترانه‌کرن: یاری کرن، گهله‌کرن، مه‌سخره‌کرن
(المزاح، الممازحه)

Tirranekirin: Yarîkirin, geltekirin, mesxe-
rekirin.

ترنجوک: گیایه‌کی ئافی به پی بیهنداره، بیهنا وی وهک
ترنجی به

(نبات معطر)

Tirincok: Gîyayekî avê ye yê bêhindare, bêh-
nawî wek tirncêye.

ترنگین: ته‌رت‌ره

(الاشاعه، التواتر، الضجه، الشائعه)

Tiringên: Tertere.

ترنگین، تنگین: ده‌نگی ئاسنی به، زنگین
(الرنین)

Tiringên = Tingên: Dengê asinîye, zingên.

تری: فیتی میوی به
(العنب)

Tirî: Fêqîyê mêwêye.

تری رهش: توخمه‌کی تری ره‌شه
(الوین)

Tiryêreş: Tuxmekê tiryê reşe.

تری زهر: توخمه‌کی تریه
(الناهر)

Tiryêzer: Tuxmekê tirîye.

تری رویشیک: گیایه‌که هنده دندکیت سوور ددهت ده‌رمانی
وه‌رمین و به‌رچفتنا به

(الفناه، الثلثان، عنب الثعلب)

Tirîrwîvîk: Gîyayek hinde dinkêt sor didet
dermanê werimîn û perçivtinaye.

ترياک: گیایه‌که پی سهر خوه‌ش دین
(الافیون، التنباک)

Tiryak: Gîyayek pê ser xweş dibin.

تشتی بیهندار: بولین، بیهن خواهش
(العبق)

Tiştêbêhındar: Bolîn, bêhin xweş.

تشت لیکدان: هیرک، ستیرک، فهوژارتن
(الرثد، الارتداد، النضد)

Tiştêlêkdan: Hîrk, stêrk, vewijartin.

تشابهت: ههلامهت، مامک، کریت، نه داروی
(الدمیم، القبیح، الشنیع، الطیع، التمثال، الشیخ، الشبح)

Tişabet: Helamet, ma mik, kirêt, nedarwî.

تشابهتی: کریتی، نه دارویاتی
(القبح، الدمامه، الشناعه، الفظاعه)

Tişabetî: Kirêtî, nedarwîyatî.

تشتی مروفی: ئاهى مروفی
(الملك)

Tiştê mirovî: Ahê mirovî.

تشتی ئنتیکه: تشتی پیشکیش
(الفلق)

Tiştê intîke: Tiştê pêşkêş.

تشتی کوتک بهیت:
(المهنأ)

Tiştê kutek bihêt.

تشتی نویسهک: تشتی چر
(الفراء)

Tiştênwîsek: Tiştê çirr.

تشو: کازیه بوکەر و دهوار، یانی وهره
(نداء الحمار)

Tişo: Gazîye, bo ker û dewara yanî were.

تف: گلیزا دهفی
(البصاق، اللعاب، الريق)

Tif: Gilîza devî.

تف کرن: گلیز ژ دهفی هافیتن
(البصق)

Tifkirin: Gilîz ji devî havêtin.

تفسک: هژیریت کویفی و بهیاری، هژیریت چولی
(الطبار، التین البری)

Tifsik: Hejîrêt kwîvî û beyarî, hijîrêt çolî.

تژیاتی، تژیاتینی: گهلهکی، پریاتی، پژاندیاتی، مهندیاتی،
پری، ههشانندیاتی

(الکثره، الکظ، الملى، الحلس)

Tijîyatî = Tijîyatînî: Gelekî, pirryatî, repij-
andîyatî, mendîyatî, pirrî, hebişandîyatî.

تژی خوه بون: تنگژین، بندفین، دل ئافابون
(الاصمئلال، النفر، الغیظ)

Tijîxwebûn: Tingijîn, bindivîn, dilavabûn.

تژی خوه: تنگژی، بندفی، دل ئافابوی
(النفران، المتعجرف، المغتاز)

Tijîxwe: Tingijî, bindivî, dilavabûy.

تستسک: پفدانک، میزمیزک
(المثانه)

Tistisk: Pivdank, mîzmîzk.

تستسک: ئافلدانک، پهقهقوک، میزمیزک، ئافلهک، پهقویشک
(النبخ، النبطه، المجله، کيس الماء فى الجلد)

Tistisk: Avildank, peqpeqok, mîzmîzk, av-
lek, peqwîşk.

تشت: ئاه

(الشیء، ماده)

Tişt: Ah.

تشتانی: یارییهکا بجویکایه
(الاحاجی)

Tiştanê: Yariyeka biçwîkaye.

تشتاتی، تشتینی: ئاهاتی، ئاهینی
(الشیئیه)

Tiştatî = Tiştînî: Ahatî, ahînî.

تشتی باش: تشتی نه دیتی، تشتی سه پشک
(الفاخر)

Tiştêbaş: Tiştê nedîtî, tiştê serpişk.

تشتی پویج: تشتی پهروه
(السفاسف)

Tiştêpwîç: Tiştê perwe.

تشتی تیر: کوسپه، لیته، رهموده، دردهم
(الکث، الثخن، الکثیف للسوائل)

Tiştêtîr: Kuspe, lîte, remode, dirrdem.

<p>تل: تېل، پېنج (الاصبع)</p>	<p>تفر: سلکه کا وهکی شېلمی یه بزادی دخون (الفجل)</p>
<p>Til: Tibil, penc. تلا به رانا: تېلا ئیکې ژناډا (الابهام)</p>	<p>Tivir: Silkeka wekî şêlimêye, bi zadî dixon. تفری: نامویره که دئخن گه وریا ناشی، ناشی فبادئخیت (العدم، آله للرحی)</p>
<p>Tilaberana: Tibla êkê ji navda. تلا شکف نالیسکی: تېلا دووی ژ ناډا (السبابه)</p>	<p>Tivrî: Amwîreke di êxin gewrîya aşî, aşî vbadiêxît. تفهنگ: جان بېزار، نامویری کوژتنی یه (البندقیه)</p>
<p>Tilaşkevalîskê: Tibla duwê ji navda. تلا نافی: تېلا نیفهکی (الوسطی)</p>	<p>Tiveng: Canbêzar, amwîrê kujtinê ye. تفهنگ خواهش: که سئ نیشان شکین، ئارمانج شکین (الهداف)</p>
<p>Tilanavê: Tibla nîvekê. تلا مام به لیچی: تېلا دووی ژ دهرڅه (البنصر)</p>	<p>Tivengxweş: Kesê nîşan sikên, armanc şikên. تفهنگ خواهشی: ئارمانج شکاندن، لیدانا نیشانی، نیشان هنگاتن (التهدیف، الاستهداف)</p>
<p>Tilamabelîçê: Tibla duwê ji derve. تلا قلیچی: تېلا ئیکې ژ دهرڅه (الخنصر)</p>	<p>Tiveng xweşî: Armanc şikandin, lêdana nîşanê, nîşan hingatin. تفیرک: تهیرهکی وهکی کوتری یه (الیمامه، الفاخته)</p>
<p>Tilaqilîçê: Tibla êkê ji derve. تل قرمچی: تېل چرچری (الاکتغ)</p>	<p>Tivîrk: Teyrekê wekî kotirêye. تف: دهنگی داڤا گشته (الغنان، صوت الوتر)</p>
<p>Tilqirmîçî: Tibil çirçirî. تل قرمچین: تېل چرچرن (الکتغ)</p>	<p>Tivîrk: Teyrekê wekî kotirêye. تف: دهنگی داڤا گشته (الغنان، صوت الوتر)</p>
<p>Tilqirrmçîn: Tibil çirçirin. تل کورت: تېل پاشفه مای (الکزم، الاکزم)</p>	<p>Tivîrk: Teyrekê wekî kotirêye. تف: دهنگی داڤا گشته (الغنان، صوت الوتر)</p>
<p>Tilkurt: Tibil paşvemay. تل کورتی: تېل پاشفه مان (الکزامه، الکزم)</p>	<p>Tivîrk: Teyrekê wekî kotirêye. تف: دهنگی داڤا گشته (الغنان، صوت الوتر)</p>
<p>Tilkurtî: Tibil paşveman. تلخه: کوما به فری یا ژبانئ دهافئژن، کوم (الکدس، الکومه ویخص الثلج ونحوه)</p>	<p>Tivîrk: Teyrekê wekî kotirêye. تف: دهنگی داڤا گشته (الغنان، صوت الوتر)</p>
<p>Tilxe: Koma befrê ya ji banî di havêjin, kom. تلوه: فیقیی پیگفه گریددهن ودهه لاویستن بو زفستانی تشتی پیگفه هه لاویستی (النوط)</p>	<p>Tivîrk: Teyrekê wekî kotirêye. تف: دهنگی داڤا گشته (الغنان، صوت الوتر)</p>
<p>Tilove: Fêqîyê pêkve girêden û di helawîstin bo zivistanê, tiştê pêkve helawîstî.</p>	<p>Tik: Pillêdan. تک تک، تکین: تهقا تهقا هیدی ونزم، چک چک، دهنگی سهه تی یه (صوت النقر، صوت الساعه)</p> <p>Tiktik = Tikên: Teqteqa hêdî û nizim çikçik, dengê se'etêye.</p>

تل رزی: نه هاتی، عله دار، حه فنی، گه نی
(السقیم، المتفسخ)

Tilrrizî: Nehatî, 'iledar, hefinî, genî.

تل رزیاتی: نه هاتن، عله داری، گه نیاتی، حه فنوکیاتی
(السقم، التفسخ)

Tilrrizyatî: Nehatin, 'iledarî, genîyatî, hef-nokîyatî.

تلی: کتاتری، لبه کاتری، لباتری
(العجد، حب العنب)

Tilî: Kita tirî, libeka tirî, liba tirî.

تلویل وملویل: گه وگه وک، عه چویج ومه چویچک، زاروکیت
هویر

(العجایا، الاطفال الصغار)

Tilwîlûmwîlîl: Gewgewk, 'ecwîc û mecwîck, zarokêt hwîr.

تل چافانی: شهف ره شه، تارستان، وهکی مروف تبلا خوه
لبر چافى خوه نه بینیت
(الطاخیه، شده حلکه، الظلام)

Tilçavanê: Şevreşe, tarîstan, wekî mirov ti-bla xwe liber çavê xwe nebînît.

تماشه: بهرئ خوه دان، نیران، سه حکرن، تشتئ لبرچاف،
تشتئ پیش چاف
(المشهد، المنظر)

Timaşê: Berê xwedan, nêrran, sehkirin, tiştê liber çav, tiştê pêşçav.

تماشه کرن: بهرئ خوه دان، نیران، سه حکرن
(التفرج، المشاهده)

Timaşekirin: Berê xwedan, nêrran, sehkirin.

تم وتم: هر وهر، هه تا هر
(دائما، الى الابد)

Timûtim: Herûher, hetaher.

تم تم، تمین: گوم گوم، حوت حوت، دهنگئ قوتانا دهوول و
تشتئ خولووله، دهنگ فه دانا لیدانا تشتئ فالو و خولووله
(القرع، صوت الطبل ونحوه)

Timtim = Timên: Gumgum, huthut, dengê qutana dihol û tiştê xulole, deng vedana lê-dana tiştê vala û xulole.

تلمسئ قری: هندهک ژ نویشی، ژ نویشی کیم تر
(الشم، الشنف)

Tilmisê tirî: Hindek ji iwîşî, ji iwîş kêmtir.

تلی گوشتی: لمجا گوشتی، لمجایی ههستی، گوشتئ بئ
ههستی

(اللفئیة، البضعة، الهبر، لحم بلا عظم)

Tilê goştî: Limça goştî, limça bê hestî, goştê bê hestî.

تلوفئ گولیا: کهفه کا گولیئت دهخلی پیگه گریدای
وهه لاویستی
(القبص)

Tilovê gulya: Kefeka gulyêt dextî pêkve girê-day û helawîstî.

تلدای: پالدای سهر ته نشئت، حه بلی وگه لهک خار، مالم بوی
(الاکثم، المتطرف)

Tilday: Palday ser tenîştê, hebilî û gelek xar, maliq bûy.

تلی چیبای: ئالی چیبای، رهخئ چیبای: ته نشتا چیبای
(اللؤذ، صفح الجبل)

Tilê çîyay: Alê çîyay, rexê çîyay, tenîştê çîyay.

تلب: پرتاره مودئ، فیقیئ گفاشتی، گولومچکیت فیقیئ
په تشاندی
(الثفل، العصاره)

Tilp: Pirta remodê, fêqîyê givaştî, gulmişkêt fêqîyê petişandî.

تلیلی: چیکیت داوهتی، چیکی فه دانا لناف داوهت وشاهیا
(الزغروده، ج زغارید)

Tilîlî: Çîkêt dawetî, çîkîvedana li nav dawet û şahyana.

تل، طل: ته نشئت، تهنج، رهخ، ئال، لا

(الورک، الکشح، الجنب، الطرف، الجانب)

Til: Tenîşt, tenc, rex, al, la.

تلدان: پالدانا سهر ته نشئت، گه لهک خارن وحه بلین، مالم
بون وپالدان
(التورک، المجانبه)

Tildan: Paldana ser tenîştê, gelek xarin û hebilîn, maliqbûn û paldan.

تى: برایی میړی ژنی
(العدیل، اخ زوج المرأة)

Tî: Birayê mêrê jinê.

تیپ:

(حرف الكتابه)

Tîp.

تیپ: سهنه، کیشه، ستیره
(الاتجاه، السميت، الوجهه الشطر)

Tîp: Sente, kêse, stêre.

تیپ: ثوب، قوول

(فرقه، فئه، ثله، شرذمه)

Tîp: Ob, qol.

تیت: ناف چاف سپی، حیوانی، ناف چاف سپی، بهش
(الاغر، الغریر)

Tît: Navçav sipî, hêwanê, navçav sipî, beş.

تیت: نیشان، دوری، پنیاف چافا ژ رهنګه کئی دی
(الغره)

Tît: Nîşan, durî, pinya nav çava ji rengê dî.

تیتی: ناف چافا سپییاتی
(الغره، الغریره)

Tîfî: Navçava spîyatî.

تیتا دهوارا: پنیاسپی لئه نیا دهوارا
(الزرق)

Tîta dewara: Pinya sipî li enya dewara.

تی تهپ: یانی کهند وکور، وهکی رویی ئامانی یی ته پای بیت
دی بیژن ئەف ئامانه یی تی تهپ
(المنحرف، سطح، متموج، او منکسر)

Tîtep: Yanî kend û kor, wekî, rwîyê amanî yê tepay bît, dê bêjin ev amane yê tîtepe.

تیتیک: توخمه کئی تهیرایه
(صنف من الطيور)

Tîtik: Tuxmekê teyraye.

تیتلک: پرته ژ فوزی ژنا
(البضر)

Tîtilk: Pirte ji quzê jina.

تیتاله: هیجته، چهپ دان، پیلان، بادانا ئاخفتنی
(ذریعه، مراوغه، غش، حيله، احابيل، مبرر، عذر)

Tîtale: Hêcet, çepdan, pîlan, badana axiftinê.

تن: وهک، گوتن، سووتن، فرهوتن، ههلاتن، راکهتن
(اداه لاکمال المعنى تلحق فى اخر اللفظ)

Tin: Wek, gotin, sotin, verûtin, helatin, rak-
etin.

تنی: بهس

(فقط، بس)

Tinê: Bes.

تنی: کت، فهر، ئیک
(الانفراد، الوحده)

Tinê: Kit, fer, êk.

تنی: ههکه

(ولو، اذا)

Tinê: Heke.

تنیاتی: ئیکیاتى، کتینی، فرهیاتی، ئیکینی
(الوحده، الوجدانيه، التفرد، الاستقلال)

Tinyatî: Êkîyatî, kitînî, feryatî, êkînî.

تنی: خوری، توریسی

(الصرف، البحت، الصافی، الفذ، الشاذ، المستقل)

Tinê: Xurrî, tursî.

تنګزین: پندفین، سل بون، تژی خوه بون
(التنق، الصمئل، الدغص)

Tingijîn: Bindivîn, silbûn, tijîxwebûn.

تنګزی: پندفی، سل بوی، داګرتی، تژی خوه
(المتناق، التثیق، الداغص، المصمئل)

Tingijî: Bindivî, silbûy, dagirtî, tijîxwe.

تنګ تنګ، تنګین: دهنگی ئاسنی، زنگ، زپ زپ
(الصلیل، الرنین، صوت الحديد)

Tingting = Tingên: Dengê asinî, zing, zirr-
zirr.

تی: سوی، ئهردی تهنگ وبلند، دهفی ئامویری، بستى، لیف
(الحید، الحرف، الحافه)

Tî: Swî, erdê teng û bilind, devê amwîrî, bistî,
lêv.

تی: دهفی ئامویری دی وهک کیر وشیر وخه نجه را
تیغ الآله کالیسف والسکین قرص، کالشمس)

Tî: Devê amwîrê dirr wek kêr û sîr û xencer.

تیرک: شه‌قله، باسک، تیره، چویفی گوروفر و دریتز چ داربیت نان ناسن

(القضیب، الاسطوانه، القطب)

Tîrik: Şeqle, basik, tîre, çwîvê girovir û dirêj çî dar bît an asin.

تیروک: شفه‌کا داری یا گوروفر و دریتز نان ته‌نک لسه خانکی بی ته‌نک دکن

(المراق، المظلمه، الصویج، الملح، الفنیقه، المدمک)

Tîrok: Şiveka darî ya girovir û dirêj, nanê tenik li ser xankî pêtenik diken.

تیرهک: شه‌قله، نیره، زه‌ندک، ژ کاریتیهی زراف تر

(القضیب، الاسطوانه، القطب)

Tîrek: Şeqle, nîre, zendik, ji karîtey ziravtir.

تیر: رهنگی تاری، شوربون وره‌ش بون لیکدانا نه‌فری

(غامق اللون، المكفر للغم ونحوه)

Tîr: Rengê tarî, şorbûn û reşbûn lêkdana evrî.

تیرۆژک، تیرۆژک: سویلیا رونا‌هیی، گورزا تافی

(الشعاع، السهم، حزمه ضوء الشمس)

Tîroj = Tîroj: Swîliya ronahîyê, gurza tavê.

تیرۆژی: چیه‌کا په‌روکی یازراف لما به‌ینا دو به‌ریت په‌روکی

بدورین، چیه‌کێ به‌ن دناف دوه‌ریت په‌روکی

(المسلکه من القماش)

Tîrêjî: Çîqeka perokî ya zirav li mabeyna du

berêt perokî bidurîn, çîvekê biben dînav

du berêt perokî.

تیرکا ناسنی: شه‌قلکی ناسنی، چویفی ناسنی

(السلف، القضیب)

Tîrka asinî: Şeqilkê asinî, çwîvê asinî.

تیمل، تیرمل: زینی، باسکی چای زینیا ژیه‌ل، بستیا سهر

نه‌فراز

(النعف، الرعن، الانف الطویل من الجبل)

Tîmil = Tîrmil: Zînî, baskê, çîyay, zîniya jê-

hel bistîya serevraz.

تیربونا عوری: لیکدان وره‌ش بونا نه‌وری، قهرسینا عوری

(الکفهرار)

Tîrbûna 'Ewrî: Lêkdan û reşbûna ewrî, qe-

risîna 'wrî.

تی ته‌پی: که‌ش بری، به‌رخاری، نه‌راست و درستی لرویتی

تشتی

(الانحراف)

Tîtepî: Kêş birrî, ber xarî, nerast û diristî li rwîyê tiştî.

تی پی چییای: لیفا چییای، بستیا چییای، سویی چییای

(الستر، حرف الجبل، الحزب، الخرشوم)

Tîyê çîyay: Lêva çîyay, bistîya çîyay, swîyê çîyay.

تیر: شفه‌که‌یا سهر ناسن بکفانی ده‌افیژن بو کوژتنی

(السهم، النبل، النشاب)

Tîr: Şiveke ya ser asin bi kivanî di havêjin bo kujtinê.

تیر: کوسپه، دویه، تشتی نه‌روهن ونه‌هشک، لیته ره‌موده

په‌لوی

(الکت، الثخن، الکثیف، اللهید، للسوائل)

Tîr: Kuspe, dobe, tiştê ne ruhî û nehişk, lîte, remode, pelwî.

تیر بون: کوسپه‌بون، په‌لوی بوی

(التثخن، التکثف، التکث، التلهد)

Tîrbûn: Kuspebûn, pelwîbûn.

تیر بوی: په‌لوی بوی، کوسپه‌بوی

(المکثف، المثن، الملهد)

Tîrbûy: Pelwîbûy, kuspebûy.

تیرتر: په‌لوی تر، کوسپه‌تر

(الاثخن، الاکثف، الاکث، الالهه)

Tîrtir: Pelwîtir, kuspetir.

تیر کرن: په‌لوی کرن، کوسپه‌کرن

(التکثیف، التثخن، التلهید، التکثیث)

Tîrkin: Pelwîkin, kuspekin.

تیر کری: په‌لوی کری، کوسپه‌کری

(المکثف، المثن، الملهد)

Tîrki: Pelwîki, kuspeki.

تیری، تیریاتی: په‌لویاتی، کوسپه‌یاتی

(الثخن، الکثافه، الکثائه)

Tîrî = Tîrîyatî: Pelwîyatî, kuspeyatî.

<p>تیژکرن: دژوارکرن (التحویف)</p>	<p>تیرمیوک: کاتی میوئ، شابوقا میوئ، ثایی میوئ، شاکا میوئ</p>
<p>Tîjkirin: Dijwarkirin.</p>	<p>(السروغ، الزرجون، الحبل)</p>
<p>تیژکری: دژوار کری (المحرف طعمه)</p>	<p>Tîrmêwk: Katê mêwê, şaboqa mêwê, tayê mêwê, şaka mêwê.</p>
<p>Tijkirî: Dijwarkirî. تیژی، تیژاتی، تیژیاتی: دژواری، دژواریاتی (الحرافه)</p>	<p>تیر گیکرک: نانئ لسه خانکی بتیروکئ ته نک دکن، نانئ ته نک (الخبز المرقق، المظمه، الطلمه)</p>
<p>Tîjî = Tîjatî = Tijîyatî: Dijwarî, dijwarîyatî. تیژ: نامویرئ خواهش، دپ (الحاد، الصارم)</p>	<p>Tîrgêrrk: Nanê li ser xankî bi tîrokê tenik diken nanê tenik. تیرکا ته فنی: شفه کئ دافا ته فنی دناف تاییت ویرا دئین</p>
<p>Tîj: Amwîrê xweş, dirr. تیژ: چیخ، سهرزراف و دپ (المدب)</p>	<p>وبه (الملج) Tîrka tevnî: Şiveka dava tevnê dinav tayêt wêra di înin û ben.</p>
<p>Tîj: Çîx, ser zirav û dirr. تیژبون: دپبون، چیخ بون (التحد، التدب)</p>	<p>تیره مار: توخمه کئ ماریت زراف ودریژن ورهنگ زهرن (السف)</p>
<p>Tîbûn: Dirrbûn, çîxbûn. تیژبوی: دپبوی، چیخ بوی (المحد، المدب)</p>	<p>Tîremar: Tuxmekê marêt zirav û dirêjin û reng zerin. تی زا: بچوکی برایی میژئ ژنی (ولد العديل ولد اخ زوج المرأة)</p>
<p>Tîjbûy: Dirrbûy, çîxbûy. تیژتر: دپتر، چیخ تر (الاحدد، الاحد، الادب)</p>	<p>Tîza: Biçwîkê birayê mêrê jinê. تیزاب: تیژاف (الاسيد)</p>
<p>Tîjtir: Dirrtir, çîxtir. تیژکرن: دپکرن، چیخ کرن (التحدید، التدبیب)</p>	<p>Tîzab: Tîjav. تیژ: دژوار (الحریف)</p>
<p>Tîjkirin: Dirrkirin, çîxkirin. تیژکری: دپکری، چیخ کری (المد، المدب)</p>	<p>Tîj: Dijwar. تیژبون: دژواریون (التحرف)</p>
<p>Tîjkirî: Dirrkirî, çîxkirî. تیژی، تیژیاتی: دپی، دپیاتی، چیخی، چیخیاتی (الحداده، الصرامه، الدب)</p>	<p>Tîjbûn: Dijwarbûn. تیژبوی: دژوار بوی (المحرف)</p>
<p>Tîjî = Tîjîyatî: Dirrî, dirrîyatî, çîxî, çîxîyatî. تیژبه: ته قالی بهرئ دپ، چیخه بهر، کیله بهر (الظرب)</p>	<p>Tîjbûy: Dijwarbûy. تیژتر: دژوارتر (الاحرف، الاشد حرافه)</p>
<p>Tîjber: Teqalê berê dirr, çîxeber, kêleber.</p>	<p>Tîjtir: Dijwartir.</p>

تیفاریز: کیرا بهروار، چیق، زفیله، زوله، تهسمه
(الشريحه، الوحم)

Tîvarêz: Gîrra berwar, çîq, zivêle, zole, tes-me.

تیفل گوتن: ئاخفتنا کیندار، قاپ هافیتن، نه کامی کرن
(الكلام اللاذع، القذع، الطعن)

Tîvilgotin: Axiftina kîndar, qaphavêtin nek-amîkirin.

تیقل: چیق، کنجر، چنجر، جلکی درهای، چیق فیدا
شوربون

(الثياب الرث، الاسمال، الثوب الممزق)

Tîqel: Çîq, kincir, çingir, cilkê dirhay, çîq vêda şorrbûn.

تیق تیق، تیقین: لیق لیق، که نیی بلند، دهنگی که نیی
(القهقهه)

Tîqtîq = Tîqên: Lîqlîq, kenyê bilind, dengê kenîyê.

تیک: دهرز، پهق، کهلشت، دهقلو

(الصدع، الفطر، الشق، الفرج، الرأس، الوقر، الفلق)

Tîk: Derz, peq, kelişt, devlo.

تیک بون: دهرزین، پهقان، کهلشتن، دهقلوبون

(التصدع، التفطر، الانفراج، الفصام، التشقق، التفلق)

Tîkbûn: Derizîn, peqan, keliştin, devlobûn.

تیک بوی: دهرزی، پهقای، کهلشتی، دهقلوبوی

(المتصدع، المفطور، المشقوق، الفالق، المنفرج، المفصم)

Tîkbûy: Derizî, peqay, keliştî, devlobûy.

تیک تر: دهرزی تر، پهقای تر، کهلشتی تر، دهقلوتر

(الاصدع، الاشقق، الافلق، الافطر، الافصم)

Tîktir: Derizîtir, peqaytir, keliştîtir, devlotir.

تیک کرن: دهرزاندن، پهقاندن، کهلاشتن، دهقلوکرن

(التصديع، التفليق، التفطير، التفليق)

Tîkkirin: Derizandin, peqandin, kelaştî dev-lokirin.

تیک کری: دهرزاندی، پهقاندی، کهلاشتی، دهقلو کری

(المصدع، المشقق، المفطر، المفلق)

Tîkkirî: Derizandî, peqandî, keliştî, devlo-kirî.

تیژاف: تیزاب، ئافی دکهن سهرخوهلیی ئهوا دئامانی
ددیرهیت دبیزنی تیزاف، یانی فهوهرینکا ئافا خوهلیی
(الاسيد، محلول مركز، الماء المرشح من الرماد)

Tîjav: Tîzab, avê diken ser xwelîyê ewa di amanî di dîrhît dibêjnê tîzav, yanî vew-erînkava xwelîyê.

تیفل: کهفل، پیست، قهلول، قهلب

(القرف، القلف، القلافه، القشره، الجلد)

Tivil: Kevil, pîst, qelwal, qelp.

تیفلێ کاکلێ: پیستی کاکلا فیقی یی تهنکه گهلهک وهک

تیفلێ کاکلا گویزی

(الفوف، القشره الرقيقه على الحبه)

Tîvlê kakilê: Pîstê kakila fêqî yê tenike ge-lek wek tîvlê kakila gwîzê.

تیفکه لانک: کهقلوژانکی کهلیکا

(السفن، خريطه فيها حب الزرع كالفاصوليا)

Tîvkelank: Kevlojanka kelîka.

تیفلاندن: سپی کرن، رویچکاندن، گوران، تازی کرن، لوچ

کرن

(القلف للشجر، اللحت للعصا، الحضرم، الفذخ، الجرد،

التجرد)

Tîvlandin: Spîkirin, rwîçikandin, guran, tazîkirin, loçkirin.

تیفل بهردان: قهلب ژیفهکرن

(التقليل للشجر)

Tîvilberdan: Qelp jêvekirin.

تیفلین: سپی بون، گوران، تازی بون، لوچ بون

(التوسف، السلخ)

Tîvilîn: Spîkirin, guran, tazîbûn, loçbûn.

تیفلێ تری: سیلمیته

(النطل)

Tîvilê tirî: Sêlmîte.

تیفه نان: خوه لبهرفه نان، خوه لبهردست کرن، لبهرد

راوهستان

(الاقمطرار للشر، التحفن، التوفز)

Tîvenan: Xwe libervenan, xwe li ber dirist-kirin, liber rawestan.

تيكا پەردى: پەقا پەردى
(السجف)

Tîkaperdê: Peqa perdê.

تيكاله: زڤيله، تهسمه، زوله
(الشريحه، للجلد وللم ونحوه)

Tîkale: Zivêle, tesme, zole.

تيكەل: جلكى دىرهائى، كنجى، چنگى، جلكى قەپويفاي، جلكى
هلهلى، جلكى هەلوهراي
(الثوب الممزق، الاسمال، الرث)

Tîkel: Cilkê, dirrhay, kincir, çingir, cilkê
verrwîfay, cilkê hilhilî, cilkê helwerhay.

تيكا كەفرى: كەلشتا بەرى، پەقا كەفرى
(الفت)

Tîka Kevrî: Kelişta berî, Peqaberî.

تيكا بەرى: پەقابهرى
(الوقر)

Tîkaberî.

تيكا جلكى: شەقا جلكى، پەقا جلكى
(الهتأ، الهتؤ)

Tîkacilkî: Şeqa cilkî, peqa cilkî.

تيلى: هندەك ريشيك بون بىكراسى قەدهيلان دىبالنجكىت
شەلیدا بەرددان
(الطره، ذوائب اللباس)

Tîlî: Hindek rîşîkbûn bi kirasî ve dihêlan di
balinckê şêlîda berdidan.

تيل: حولى، دەشت، هوسى
(الاملس، المجلس، اللجم، الدلاص)

Tîl: Hulî, deş, husî.

تيل بون: حولى بون: دەشت بون، هوسى بون
(التملس، التدلص، التحلس، التلجم)

Tîlbûn: Hulîbûn, deşbûn, husînbûn.

تيل بوى: حولى بوى، دەشت بوى، هوسى بوى
(الملس، المدلص، الملجم، المجلس)

Tîlbûy: Hulîbûy, deşbûy, husîbûy.

تيل تر: حولى تر، دەشت تر، هوسى تر
(الاملس، الادلص، الالجم، الاحلس)

Tîltir: Hulîtir, deştir, husîtir.

تيل كرن: حولى كرن، دەشت كرن، هوسان، قەهوسىن
(التدليص، التلميس، التحليس، التلجيم)

Tîlkin: Hulîkin, deşkin, husan, vehusîn.

تيل كرى: حولى كرى، دەشت كرى، قەهوساى، هوسى
(الملس، المدلص، المجلس، الملجم)

Tîlkirî: Hulîkirî, deşkirî, vehusay, husî.

تيلى، تيلاتى، تيليلى: حوليلى، دهشتيلىلى، هوسىلى
(الملس، الملوسة، الدلص، الدليص، اللجيم، اللحيس)

Tîlî = Tîlatî = Tîlîyatî: Hulîyatî, deştîyatî,
husîyatî.

تيلك: كابى چكەوتوفى دى حولى بوى
(الكعب الاملس)

Tîlk: Kabê çike û tofê dî hulîbûy.

تيل بەند: ژان چون، پوتى بون، شل بون، قەپموكى بون
(المخدر، المغمى عليه)

Tîlbend: Jançûn, pûtîbûn, şilbûn, qerrmokîbûn.

تيل بەندى: ژانيلى، پوتىلى، شلىلى، قەپموكىلى
(الخدر، الشلل، الغيبوبة، الذهول)

Tîlbendî: Janîyatî, pûtîyatî, şilîyatî, şilî, qerr-
mokîyatî.

تيله شورى: كەسى بو تىرتوزى و كەشخە ريشيكا بىلكيت
خوهدا شورىدكەت يانى فەليته و كەتور، تىرتوز و بەرلاق
و كەشخە چى

(المسدول الطره، ويكنى للسفال والحق)

Tîleşorr: Kesê bo tirtozî û keşxe rîşîka bicil-
kê xweda şor diket yanî felîte û ketwer,
tirtoz û berlaq û keşxeçî.

تيمار: ئالىكارىدە بدن دەوار و حىوانى شولى
(الزفره، الوجبه الاضافيه لتعليق الحيوان)

Tîmar: Alîka zêde biden dewar û hêwanê solî.

تينك: تيفلكى تەنكى بن تيفلى دار و بارى قە
(القشره الرقيقه، اللحاء)

Tînk: Tîvilê tenikê bin tîvilê dar û barî ve.

تينك راجاندن: هاتن و چون

(الحركة المكوكيه ويخص الحياكه، المجئ والرواح)

Tînik raçandin: Hatî û çûn.

توخم: تهخلیت، نژاد، بنیاد، نقش
(الاصل، النوع، الجنس، الصنف)

Tuxim: Texlît, nijad, binyad, niviş.

توخمی جلکی: تهخلیتی کاری، راپیچ، کاروکوک
(الزی)

Tuxmê cilki: Texlîtê karî, rapêç, kar û kok.

توخویب: سینور، شار، مهرن، کفانده، لیف
(الحد، الطور، الحدود)

Tuxwîb: Sînor, şar, merz, givande, lêv.

توخویب درین: هه تک بهر، بوپردین، بئی پهرده، بئی توره
(الفاش، المتحلل، الاباحی، المستهتر، المتجاوز علی
العرف)

Tuxwîbdirrîn: Hetikber, borrdirrîn, bêperde, bê tore.

توخویب دار: سینورکری، مهرزکری، شارکری
(المحدود)

Tuxwîbdar: Sînorkirî, merzkirî, şarkirî.

توخویب دراندن: خورتی کرن، بئی تورهیی
(الاستهتار، التحلل، الاباحیه)

Tuxwîbdirrandin: Xurtîkirin, bêtozeyî.

توخویب دان: سینور دانان، شاردانان
(الاعتداء، التجاوز علی الحدود)

Tuxwîbdan: Sînordanan, şardanan.

توخویب دای: سینور کری، شارکری، مهرزکری
(التحديد)

Tuxwîbday: Sînorkirî, şarkirî, merzkirî.

تور: موهر، دهق

(الطغراء، الامضاء، الختم)

Turr: Mohir, deq.

تور: جهن برینا بهروار، برینا بهروار وکەش بر، پلیت
(الجد، محل القطع، الکظر)

Turr: Cihê birîna berwar, birîna berwar û keşbirr, pilêt.

تورپون: پچان، پلیت بون، قهفان، برین بون، قه‌دبون
(الانقطاع الجدد، القصف للعود)

Turbûn: Piçan, pilêtbûn, qefan, birrîn bûn, qedbûn.

توپ توپ، توپین: دهنگی که تن و وهرانا تشتی سەنگ وگران

(اللدم، صوت سقوط الحجر والفاكهه من الشجرة ونحوه)

Tuptup = Tupên: Dengê ketin û werhana tiştê seng û giran.

توت: بوس، بهرزین، لی خورین، ئاژوتن، دویرکرن
(کلمه لطرده الکلب وزجره)

Tut: Bus, berrzîn, lêxurrîn, ajotin, dwîrkirin.

توت بون: بوس بون، دابه‌رزین، لی خورین، دویر بون، هاژوتن بون

(الانتباز، التخصی، الخسی)

Tutbûn: Busbûn, daberrzîn, lêxurrîn, dwîrbûn, hajotinbûn.

توت بوی: بوس بوی، دابه‌رزی بوی، لی خوری بوی، هاژوتی بوی، دویربوی

(المنبؤذ، الخاسی)

Tutbûy: Busbûy, daberrzîbûy, lêxurrîbûy, hajotîbûy, dwîrbûy.

توت کرن: بوس کرن، دابه‌رزاندن، لی خورین، هاژوتن کرن، دویر کرن

(الطرد، الانباز، الاخساء)

Tutkirin: Buskirin, daberrzandin, lêxurrîn, hajotinkirin, dwîrkirin.

توت کری: بوس کری، دابه‌رزانندی، لی خوری، هاژوتی، دقون سه‌قه‌کری

(المطروذ، المنبؤذ، المخسی)

Tutkirî: Buskirî, daberrzandî, lêxurrî, hajotî, diqûn sevekirî.

توتی، توتیاتی: بوسیاتی، دابه‌رزینی، لی خورینی، هاژوتنی
(النبذ، الطرد، الخسأ)

Tutî = Tutîyatî: Busîyatî, daberrzînî, lêxurrînî, hajotî.

توتمه: چاف تاری بون، حوتم بون، حوتم، ماته
(العمی، الرمد)

Tutme: Çavtarîbûn, hutimbûn, hutim, mate.

توتمه‌یی، توتمه‌یاتی: حوتمی، حوتمیاتی، کوره‌یی، چاف تاریاتی، ماته‌یی

(العمهان، العمایه)

Tutmeyî = Tutmeyatî: Hutmî, hutmîyatî, ko reyî, çavtarîyatî, mateyî.

توربوی: پچای، پلټ بوی، قه فای، بری بوی، قه دبوی
(المقطوع، المجدود، المقصوف)

Turrbûy: Piçay, pilêtbûy, qefay, birrîbûy, qedbûy.

تورکرن: پچاندن، پلټ کرن، قه فاندن، برین کرن، قه کرن
(الاقطاع، الاجداد، الکطر، الجد)

Turkîrin: Piçandin, pilêtkirin, qefandin, birrînkirin.

تورکری: پچاندی، پلټ کری، قه فاندی، برین کری، قه کری
(المجدد، المقطوع، المقصف)

Turkîrî: Piçandî, pilêtkîrî, qefandî, birrînkîrî, qedkîrî.

تورپابون: فری که تن، ریڼه چونا سل، سلهان
(السیرا العاضب)

Turrîyabûn: Firrê ketin, rêveçûna sil, silhan.
تورپ دارئ: گولیسکادارئ، گویادارئ، شک
(الکفه، للشجره منشاه حيث ينقطع)

Turra darî: Gulîska darê, gupa darê şilik.

تورپچک: کومت، کوپ، کولته، شک
(النیق، ارفع مکان فی الجبل)

Turrîçk: Kumt, kop, kolimte, şilik.

توری: بئ بها، لیهبوک، هتک چوی، بئ پوی، بئ توره، بئ ریژ
(المفضوح، المفضیح، الفاضح)

Turri: Bê biha, lêhbok, hetikçûy, bêrwî, bêtore, bê rêz.

توری بون: بئ بهابون، هتک چون، بئ روی بون، بئ توره بون، بئ ریژ بون
(الافتضاح)

Turrîbûn: Bê bihabûn, hetikçûn, bê rwîbûn, bêtorebûn, bê rêzbûn.

توری بوی: بئ بها بوی، هتک چوی، بئ روی بوی، بئ توره بوی، بئ ریژ بوی
(المفضوح)

Turrîbûy: Bê bihabûy, hetikçûy, bêrwîbûy, bêtorebûy, bê rêzbûy.

توری تر: بئ روی تر، بئ بهاتر، بئ هتک تر، بئ توره تر، بئ ریژ تر

(الافضح، الافضح)

Turrîtir: Bê rwîtir, bê bihatir, bê hetiktir, bêtoretir, bê rêztir.

توری کرن: بئ روی کرن، بئ بها کرن، بئ هتک کرن، بئ توره کرن، بئ ریژ کرن

(التفضیح، الفضح، الافضاح)

Turrîkirin: Bê rwîkirin, bêbihakirin, bêhetikirin, bêtorekirin, bê rêzkirin.

توری کری: بئ روی کری، بئ بها کری، بئ هتک کری، بئ توره کری، بئ ریژ کری

(المفضح)

Turrîkirî: Bê rwîkirî, bêbihakirî, bêhetikkirî, bêtorekirî, bê rêzkirî.

توریاتی: بئ رویاتی، بئ بهایی، بئ هتکی، بئ توره یی، بئ ریژی

(الفضاحه، الفضيحه)

Turrîyatî: Bê rwîyatî, bê bihayî. bê hetkî, bêtoreyî, bê rêzî.

تور توری: پهل پهل ی، ناخفتن کوه
(الألکن، اللجلاج)

Turturî: Pelpelî, axiftin kuh.

تورتوریاتی: پهل پهل یاتی، ناخفتن کوهی
(الکنه، اللکن، الجلجه)

Turturîyatî: Pelelîyatî, axiftin kuhî.

تورپ تورپ، تورپین: تورپ، تورپ، دهنگی وهرهانا تشتی گران وپسهنگ

(اللدن، سقوط الحجر على الارض والفاكهه وامثالها)

Turpturp = Turpên: Tuptup, dengê werhana tiştê giran û bi seng.

تور، تورپچک: کوپ، کوپ، کومت، کولته، شک
(الحنبذه، القمه، القله)

Turr = Turrîçk: Gop, kop, kumt, kolimte şilik.

تورسی: تنی، خوری، خومال

(الصرد، البحت، القفار، الخالص، المجرد، الحافه، الخاصیه، الجوهري)

Tursî: Tinê, xurrî, xumal.

تومانیتک: گیایه که وهکی سیرکانه لناف متریگا شین دبیت
ودخون

(الکراث البری)

Tumanîtk: Gîyayeke wekî sîrkane li nav mêrga
şîn dibît û dixon.

توند: گشت، تیک چوی، تیک بادای، قهرسی، موکوم، نازا،
چوی ئیک

(الشدید، المتوتر، القوی)

Tund: Gişt, têkçûy, têkbaday, qerrisî, mukum,
aza, çûy êk.

توند بون: گشت بون، قهرسین، موکوم بون، نازابون، چون

ئیک، ئیشک دان بون

(التوتر، التشدد، التمتن)

Tundbûn: Giştûn, qerrisîn, mukum bûn, azabûn,
çûn êk, îşikdanbûn.

توند بوی: گشت بوی، قهرسی، موکوم بوی، نازا بوی، چوی

ئیک، ئیشک دای بوی

(المتوتر، المتشدد، المغناط)

Tundbûy: Giştûy, qerrisî, mukum bûy, azabûy,
çûyêk, îşikdaybûy.

توند تر: گشت تر، قهرسی تر، موکوم تر، نازا تر، چوی ئیک

تر، ئیشک دای تر

(الاشد، الاقوی، الاحرد)

Tundtir: Giştîr, qerrisîr, mukumtir, azatîr,
çûy êktîr, îşikdaytir.

توند کرن: گشت کرن، موکوم کرن، نازا کرن، ئیک بون،

قهرساندن، ئیشک دان

(التشديد، التوتير، التمتين)

Tundkirin: Giştîkirin, mukumkirin, azakirin,
êkbûn, qerisandin, îşikdan.

توند کری: گشت کری، موکوم کری، نازا کری، تیک بری،

قهرساندی، ئیشک دای

(المشدد، الموت، الممتن)

Tundkirî: Giştîkirî, mukumkirî, azakirî, têkbirî,
qerrisandî, îşikday.

توندى، توندییاتی: گشتی، موکومی، نازایی، قهرسیاتی،

ئیشک دانی

(الشده، التوتر، التأزم، الحرد، القوة، العصبية)

Tundî = Tundîyatî: Giştî, mukumî, azayî,
qerrisîyatî, îşikdanî.

تورسی بون: خوری بون، تنی بون

(التجرد، التصرد)

Tursîbûn: Xurrîbûn, tinêbûn.

تورسی بوی: خوری بوی، تنی بوی

(الجريد، المصدر، المقفر)

Tursîbûy: Xurrîbûy, tinêbûy.

تورسی تر: خوری تر، تنی تر

(الاجرد، الاقفر، الاصد)

Tursîtir: Xurrîtir, tinêtir.

تورسی کرن: خوری کرن، تنی کرن

(التجريد، التقفير، التحفيف)

Tursîkirin: Xurrîkirin, tinêkirin.

تورسی کری: خوری کری، تنی کری

(المجرد، المقفر، المصدر)

Tursîkirî: Xurrîkirî, tinêkirî.

تورسیاتی: خوریاتی، تینیاتی

(الحفاف، البحت، القفر، الخلاصه)

Tursîyatî: Xurrîyatî, tinêyatî.

تورسکین: بهزین، لهزین، چاری

(الركض، العدو، الاسراع فى السير)

Turiskîn: Bezîn, lezîn, çarî.

تورانئ: یارییه که بجویک دکه، پلێتانی

(لعبه)

Turranê: Yarîyek, biçwîk diken, pilêtanê.

توشیشی: گومان، تهتره، ترنگین، بهرگوو که تن، گولیبونا

کیم، پیچهک گولی بون

(الوسوسه، الشك، الریبه، الاشاعه)

Tuşîşî: Guman, tertere, tiringên, berguh ketin,
gulêbûna kê, pîçek gulêbûn.

توف: گلێزا دهفی

(البصاق، اللعاب، الریق)

Tuf: Gilîza devî.

توف کرن: گلێز هافیتن

(البصق)

Tufkirin: Gilîzhavêtin.

توف داعویران: گلێزه داعویران، ورق لگهوی دان

(الغلب)

Tuf da'wîran: Gilîze da'wîran, wirq li gew-
yê dan.

تونه: چونه
(لاشئ)

Tune: Çune.

توم توم، تومین: دهنگی تشتی فالو و خولوله وهک دهوللی
(الردار، العزف، القرع صوت الطبل)

Tumtum = Tumên: Dengê tiştê xulole wek diholê.

تولیل ومولیل: کهوکهوک، عهجوچک ومهجوچک، زاروک
(الصبيه، الاطفال)

Tulîlûmulîl: Gewgewk, 'ecwîçk û mecwîçk, zarok.

تولیه: کویچک، سهیئ بجویک، تهخلیتهکی سانه
(القطرب، صفار الکلاب)

Twîle: Kwîçik, seyê biçwîk, texlîtekê sane.

توی: فیقی یهکه یئ شرینه دخون
(التوت)

Twî: Fêqîyeke yê şîrîne, dixon.

توی، تویک: سهرتویک، تیفلکی شیرئ مهیاندی، کهفاسهر
تشتی روهر

(الزبید، الزهوم، القسطه، الدوايه، مايعلوا الشائل)

Twî = Twîk: Sertwîk, tîvilkê şîrê meyandî, kefa ser tiştê ruhî.

تویتک: خیيارئ بجویک
(الشعور، للخيار ونحوه)

Twîtik: Xiyarê biçwîk.

تویترین: فهلهرزین، کرک
(القشعیریه، الارتجاف، الرعده)

Twîtirîn: Velerzîn, girrik.

تویتن: گییاکه دویکتیلا وی دکتیشن، جگاره، گییایی قهلوینی
(التبغ)

Twîtin: Giyayeke dwîkêla dwîkêla wî dikêşin, cigare, gîyayê qelwînê.

تویخ: تشتی تاتا لسهرك، تهسمه تهسمه لسهرك، تهبهق
دهسمه

(الطبقة، القشره)

Twîx: Tiştê tata li serik, tesme tesme li serik, tebeq, desme.

تویخ تویخ: کویزی کویزی، تهسمه تهسمه، تهبهق تهبهق،
دهکه دهکه

(طبق فوق طبق، المضلع المتطابق)

beq Twîx twîx: Kwîzî kuwîzî, tesme tesme, te tebeq, deke deke.

تویخ ناس: شارهزایی تویخت عردی (ژیولوژی)
(خبیر الطبقات، الجیولوجی)

Twîxnas: Şarezayê twîxê 'erdî (Jîyolojî).

تویخی جییای: دهکی جییای
(القحف)

Twîxê çîyay: Dekê çîyay.

توی خهمری: توخمهکی توییایه
(صنف من التوت)

Twîxemrî: Tuxmekê twîyaye.

توی قهسپ: توخمهکی توییایه سهروشک دسپینه
(صنف فاخر من التوت)

Twîqesp: Tuxmekê twîyaye serpişk, dispîne.

توی شهملی: توخمهکی توییت باشن رهنگ سورن
(توت الشام)

Twîşembî: Tuxmekê twîyê başin, reng sorin.

توی رهشک: توخمهکی توییایه رهنگ رهشن
(صنف من التوت)

Twîrreşk: Tuxmekê twîyaye, reng reşin.

توی هویرک: توخمهکی توییایه ییت بهیار وچولا
(التوت البری)

Twîhwîrk: Tuxmekê twîyaye yê beyar û çola.

تویر: توریه، تهلیس
(الکيس، الجعبه)

Twî: Torrbe, telîs.

تویرئ خازوکیئ: توربی خازوکیئ، توربی سائیلیئ
(الشلاق)

Twîrê xazokîyê: Torrbê xazokîyê, torrbê sa êliyê.

تویری: حیوانهکی وهکی رویقی و تویتیت سایه
(ابن اوی، ابن عرس)

Twîrî: Hêwanekê wekî rwîvî û twîlêt saye.

تویش کری: تئ ته شقلاندى
(المورط، المعرض)

Twîşkirî: Tê teşqilandî.

تویشی، تویشاتی: تئ ته شقلیاتى، تئ ههلبونى، تئ ته شقلین
(الورطه، المصیبه، البلاء، الصدفة، اللقی)

Twîşî = Twîşîyatî: Tê teşqilîyatî, têhelbûn, têteşqilîn.

تویرفان: ریژییا دژوار، لیمشتا خورت، لهیامه زن، لیسه را
گران

(الهلاب، الفیضان، الطوفان)

Twîfan: Rêjîya dijwar, lêmišta xurt, lihîya mezin, lîsera giran.

توکیل: تیفل، پیست، کهفل
(القشره)

Twîkil: Tîvil, pîşt, kevil.

تویله: سه یی بجویک، توخمه کئ سه ییت هویره
(القطرب، الکلب الصغیر)

Twîle: Seyê biçwîk, tuxmekê seyê hwîre.

توی هشک: توییت هشک کری
(الفرصاد، التوت الیابس)

Twîhişk: Twîyêt hişkkirî.

تویرئ کونا: کهقلئ رتلا
(الصفن)

Twîrê guna: Kevlê ritla.

تق:

(انت)

To:

توب: به ری پهروکى، باپیچا په روکى
(طول القماش)

Tob: Berê perokî, bapêça perokî.

توبک: دهست
(الدرزن)

Tobik: Dest.

توب: تفهنگامه زن، بهرقانیا ئاسنى
(المدفع)

Top: Tivenga mezin, berqanîya asinî.

تویزی: کویزی، پرتهکا فیتی، کهری فیتی، کهرکئ فیتی
(الحزه من الفاکهه)

Twîzî: Kwîzî, pirteka fêqî, kerê fêqî, kerkê fêqî.

تویس: حه لانهکئ گروفر، تهقالئ بهری
(الحن، قرص الحجر)

Twîs: Helanekê girovir, teqalê berî.

تویسانئ: یارییه که بهتهقالئ بهری وگوکهکا بهری دکهن
(لعبه)

Twîsanê: Yariyeke bi teqalê berî û gokeka berî diken.

تویسی: توخمه کئ کیفارایه، توخمه کئ گییایئ بستریه
(الکتم، نبات یصنع به الحبر)

Twîsî: Tuxmekê kîvaraye, tuxmekê gîyayê bi stirîye.

تویسان: خوهفه دزین، کویساندن، خوه فهکیشان بدزیفه
(السل، النصل، التنصل، الزلق فى السير)

Twîsan: Xwevedizîn, kwîsandin, xwe vekêşan bidizîve.

تویساندن: خوه فهکیشان وچونا بدزیفه
(التسلل، التنصل، التزلق فى السير)

Twîsandin: Xwe vekêşan û çûna bi dizîve.

تویش: تئ ته شقلین، تئ ههلبون، پیقه بون، تئ وهربون، ناف
ههلبون

(الاصابه، الورطه، التعرض، اللقاء، الصدفة)

Twîş: Tê teşqilîn, tê helbûn, pêvebûn, têwerbûn, navhelbûn.

تویش بون: تئ ته شقلین بون
(التعرض، التصادف، الالتقاء)

Twîşbûn: Tê teşqilînbûn.

تویش بوی: تئ ته شقلی بوی
(المعروض للخطر، المصادف)

Twîşbûy: Tê teşqilîbûy.

تویش کرن: تئ ته شقلاندى
(التعريض، المتلقى)

Twîşkirin: Tê teşqilandin.

تۆپین: سهكتين، مرن، كوژين
(الموت الحقی المرغم)

Topîn: Sekitîn, mirin, kujîn.

تۆپاندن: سهكتاندن، مراندن، كوژتن
(الاماته، القتل)

Topandin: Sekitandin, mirandin, kujtin.

تۆپ: ههمی، بجارهکی، خړهک
(برمه الكل)

Top: Hemî, bicarekê, xirrek.

تۆپاندی: كوژتی، سهكتاندی، مراندی
(المیت)

Topandî: Kujtî, sekitandî, mirandî.

تۆپز: چویتی مهزن، باکوره، دوچک، میرکوتک، دار دنگ
(المتیخه، النساء، الهراوه، المقمعه، المقرعه)

Topiz: Çwîvê mezin, bakore, mîrkutk, dar deng.

تۆپزکەندال: به لافش، ئاخفتن به لاف، ئاخفتنا بئ بنیات
(المهذار)

Topizkendal: Belafîş, axiftin belav, axiftina bê binyat.

تۆپز کەندالی: به لافشی، ئاخفتن به لافی
(الهذر، الهراء)

Topizkendalî: Belafîşî, axiftin belavî.

تۆتی: تهیره که زههري ئاخفتنی قه دکهت
(البیغاء)

Totî: Teyreke zehrî axiftinê vediket.

تۆتیا: ئاخه که دهرمانه بو چافیت کول، درهمانی چاف کولی
(التوتياء)

Totîya: Axeke dermane bo çavêt kul, dermanê çavkulîyê.

تۆتک: نانێ بجویک، نانا بجویک
(الریغف)

Totik: Nanê biçwîk, nana biçwîk.

تۆخ: توخمه کی چه کیت ژنانه دکن گهردنه خوه، چه کی
قړکی

(نوع من الحلی النسائی)

Tox: Tuxmekê çekêt jinane diken gerdena xwe, çêkê qirkê.

تۆر: پاتی کون کون وهکی سه رادی، بهنکی فر راجاندی
(الشبكة)

Torr: Patê kun kun wekî serradê, benkê firr raçandî.

تۆرا نیرچیری: تورا گرشنا تهیر و حیوانا
(القحازه، الوقاص، المجزفه)

Torra nêrçîrê: Torra girtina teyr û hêwana.

تۆربه: تویر، تهلیس
(الکيس)

Torrbe: Twîr, telîs.

تۆره: ریز، هی، گز، ئول

(الادب، النظام، الطقوس الدينيه، العاده، العرف)

Tore: Rêz, hî, giz, ol.

تۆره فان: ریزدار، هوزان فان، چیروک نفیس
(الاديب، المنظم، الناظم)

Torevan: Rêzdar, hozanvan, çîroknivîs.

تۆره فانی: ریزداری، هوزانفانی، قه هیتان
(الادب، ممارسه الادب)

Torevanî: Rêzdarî, hozanvanî, vehênan.

تۆره فان: که سئ تورا نیرچیری قه ددهت، نیرچیرفانی توپ
(القحاز، الشباك، صیاد الشبكة)

Torrevan: Kesê torra nêrçîrê vedidet, nêrçîrvanê torrê.

تۆرین: ریزدار

(الاديب، الاديبه، النجيب، المؤدب)

Torrîn: Rêzdar.

تۆز: گهر، غولپه لیل، کیخمیته، ئۆر، عۆر، ته مبلیر
(الصعيد، العجاج، العفر، الغبار)

Toz: Ger, xulpelêl, kêxmîte, orr, 'orr, tembilêr.

تۆزکی: گهرکی، ته مبلیرکی
(المغبر)

Tozkî: Gerkî, tembilêrkî.

تۆزکیاتی: گهرکیاتی، ته مبلیرکیاتی
(العفره، الاغبرار)

Tozkîyatî: Gerkîyatî, tembilêrgîyatî.

تۆزا بهری: بهرئ هتپای

(السنين، المسنون)

Tozaberî: Berê hêray.

Toka aşî: Aşê ji gelek bera lêk diden tokeka xirr dê tê alînin da pêkve bimînît.
(حلقه الرحى)

Tok bûn: Tok alandin, tiştê xudan tok.
(التحلق، التطوق)

Tokbûn: Tok alandin, tiştê xudan tok.
(المطوق)

Tokbûy: Tiştê xelek tê alandî.
(التطويق، التحليق)

Tokkirin: Xelekkirin.
(المطوق)

Tokkirî: Xelekkirî.
(طوق سكه الحراثه، المحراث)

Toka gêsnî: Xeleke didor gêsin û dindibîya hevcarî girêdiden.
(تول: دوز)

Tol: Doz.
(الانتقام، الاقتصاص، القود، الثأر)

Tolvekirin: Dozkirin.
(تولك: كيبايه كه قه لاندی ولینای دخون)

Tolk: Gîyayeke qelandî û lênay dixon.
(الخباز، نبات يؤكل)

Tolûter: Tazê û geş.
(النضر، الغضير، الطرى، البهيج)

Tolûterrî: Tazetî û geşatî.
(الغضاره، النضاره، الطراوه، البهجه)

Tov: Dindik, dindika çandinî.
(البذر، البزر)

Tov: Dindik, dindika çandinî.
(البذر، البزر)

Tovçîn: Dindik çîn.
(البذر، البزر)

Tovçandin: Dindik çandin.
(البذر، البزر)

Tovçînî: Dindik çînî.
(البذر، البزر)

Tovê çayê: Ça.
(البهد)

Tovê xirrîfkê: Xirrîfk tiraşoke wekî hecî bahîvkê.
(الفطس)

Tovê mîtkê: Tovê tiraşoka bi miriya werdiken.
(حب القرع ونحوه البذر)

Tovik: Dindik.
(صنف من الحلى النسائي)

Toq: Gerdenî, çekê jinaye bistûwê xwe ve vediken.
(توک: تهیرکه کى ژ توخمى بمایه بشه قى دخوینیت)

Tok: Teyrkekê ji tuxmê bimaye bi şevê di xwînît.
(الضوع، الصدى، لاهامه، البوه، طائر لیلی، من فصيله البوم)

Tok: Kivanok, xelek, bāzin, gerrînok.
(الحلقه، الطوق)

تولاز: جھیل، گھنج، لاو
(الفتی، الشاب)

Tolaz: Cihêl, genc, law.

تولازی: جھیلی، گھنجی، لاوینی، لاویاتی، گھنجیاتی
(الفتوه، الشاب)

Tolazî: Cihêlî, gencî, lawînî, lawîyatî, gencîyatî.

توله: سهی بجویک، توخمه کی سانه
(القطرب، الکل الصغیر)

Twîle: Seyê biçwîk, tuxmekê sane.

تولیفان: جان، تیرووتزی، ته و تول
(المبھج، الغضیر، النضیر)

Tolîvan: Can, têr û tijî, terr û tol.

تومک، طومک: چینی، دانئ ببهر تهیرا وهر دکهن
(علف الطیور)

Tomik: Çînî, danê biber teyra werdiken.

تومک: دبیتزن وی تشتی دکهن سهر تهلهی بو حیوان گرتنی
(العلف الموضوع علی المصیده والفاخ)

Tomik: Dibêjin wî tiştê diken ser telhê bo
hêwan girtinê.

تومک دان: دانانا تومکی ل هنده جها ههتا حیوان بخوت دا
تهلهی لوی جهی قهدهن یی حیوان هیبوی
(نشر العلف علی المصیده)

Tomikdan: Danana tomkî li hine ciha heta hê-
wan bixot da telhê li wî cihî veden yê hê-
wan hîbûyê.

تومار، طومار: خرابی، نهخووش
(السوء، الشر)

Tomar: Xirabî, nexweş.

تومار: دهقدان، نیشان کرن، چاپ کرن
(السجل، الدون)

Tomar: Deqdan, nîşankirin, çapkirin.

تومار کرن: چاپ کرنا دهنگی
(التسجیل، التدوین)

Tomarkirin: Çapkirina dengî.

جatr: گیایه‌کی بهنداره دهرمانی کولییت پی ودهفی یه دکن ناف
زادی بوتام خویشی

(السعتر، الصعتر، عشب معطر)

Catir: Gîyayekê bihindare dermanê kulyêt pêy û
devî ye, diken nav zadî bo tam xweşî.

جatra کویفی: جatra بهیاری
(الندغ)

Catra kwîvî: Catra beyarî.

جاجم: شه‌ملک، میزه ر، به‌رمالک، فووتک، جل نفیژک
(البرجد، الشف، السجاده)

Cacim: Şemilk, mêzer, bermalk, fotik, cilnivêjk.

جاخ: تورا داری

(مشبک خشبی، اطار خشبی)

Cax: Torra darî.

جادو، جادی: چشم بهند
(الساحر، المشعوذ)

Cado= Cadoyî: Çeşimbend.

جار: گهر، دهم، که‌راد، کاف، گهه
(مره، کره، مده)

Car: Gerr, dem, kerad, gav.

جار‌جار: هنده جارا، هنده‌ک گه‌را، هنده دهما
(احیاناً، بعض المرات)

Carcar: Hinde cara, hindek gerra, hinde dema.

جارا: هه‌روهکی، وهکی، کافه‌ک
(کما، مثلما، حینما، مثل)

Cara: Herwekî, wekî, gavek.

جاره‌ک: نه‌قله‌ک، گه‌ره‌ک، کافه
(مره واحده)

Carek: Neqlek, gerrek, gavek.

جاره‌کی: گه‌ره‌کی، کافه‌کی، دهمه‌کی
(احدی المرات)

Carekê: Gerrekê, gavekê, demekî.

جاران: دهمی چوی، پیتشین، به‌ری
(سابقاً، کالماضی)

Carn: Demê çûy, pêşîn, berê.

جار وپارا: هنده جارا، هنده‌ک کافا، گهه گهه
(بعض الاحیان، بعض الاوقات)

Carûbara: Hinde cara, hinde gava, gehgeh.

ج

C

جا: جه
(المكان)

Ca: Cih.

جاب: به‌رسف
(الجواب، الاجابه)

Cab: Bersiv.

جاب: خه‌به‌ر گوتن
(الخبر)

Cab: Xebergotin.

جابدان: به‌رسف دان
(الاجابه)

Cabdan: Bersivdan.

جابدان: هاید دان، هنارتنا خه‌به‌ری
(الاخبار، بعث الخبر)

Cabdan: Hayd dan, hinartina xeberî.

جاب بادان: به‌رسف درست نه‌دان
(اللوت، اجاب بغیر ماسئل)

Cab badan: Bersiv diristnedan.

جابا مرئی:
(النعی، النعیه)

Cabamirnê.

جام: شويشه
(الزجاج، البلور)

Cam: Şwîşe.

جام: پەرداغ، ترار، ئامانئ فەخارنئ
(الكاس، الصواع، القحف)

Cam: Perdax, tirar, amanê vexarnê.

جام خانه: دیواری شويشه
(الصوان، حائط الزجاج)

Camxane: Dîwarê şwîşey.

جام باز: پیلان گیر، یارمەز، داف دوز، حوقە باز
(المحتال، المخادع، المشعوذ)

Cambaz: Pîlangêrr, yaremez, davdoz, hoqebaz.

جام بازی: یارمەزی، پیلان گیر، داف دوزی، حوقە بازی
(الالشعوذ، الاحتيال، الخديعة)

Cambazî: Yaremezî, pîlangêrî, davdozî, hoqebazî.

جامێر: خوش مروف
(الانسان الصالح، ذو المروء)

Camêr: Xweş mirov.

جامێری: خوش مروفی
(المروء، الانسانيه، الصلاح)

Camêrî: Xwş mirovî.

جان: گیان، رهوان، خوه
(الروح، النفس، الذات)

Can: Gîyan, rewan, xwe.

جان: تازه، خوشکوک، شەنگ، شوخ، قەشەنگ، سپەمی
(الوسيم، البديع، الجميل، الغانيه)

Can: Taze, xuşkok, şeng, şox, qeşeng, spehî.

جان: جحیل، لاو، تولاز، گەنج
(الشاب، اليافع، الفتى)

Can: Cihêl, law, tolaz, genc.

جان بون: تازەبون، خوشکوک بون، شوخ بون، جحیل بون، لاوبون، تولازبون
(التجمل، التوسم، التشبيب)

Canbûn: Tazebûn, xuşkobbûn, şoxbûn, cihêlbûn, lawbûn, tolazbûn.

جارا کوتی: وهکی کوتی، شتی دبێژن، وهکی دبێژن
(كما قال)

Caragotî: Wekîgotî, şitî dibêjin, wekî dibêjin.

جارا دبێژن: وهکی دبێژن
(كما قال)

Cara dibêjin: Wekî dibêji

جارا دبێژن: وهکی دبێژن
(كما يقال)

Cara dibêjin: Wekî dibêjin.

جاری = وهک بێژی: جاری راوهسته دا بێژم ته
(الان، اذن)

Carê = wek bêjî: Carê raweste da bêjim te.

جارمکا دی: گەرەمکادی، گەهەکادی، گافەکادی، دهمەکی دی
(مره اخرى)

Carekadî: Gerrekadî, gehekadî, gaveka dî, demekêdî.

جاشک: تێژکێ کەری
(العفا، العفوه، ولد الحمار)

Caşik: Têjkê kerî.

جاغ: توراداری ددهن بهر ئەردي ئراکه، پێژانی راماداری
(مشبك خشبي، اطار خشبي، حاجز خشبي)

Cax: Torra darî diden ber erdê virake, pêjanî ramadarî.

جاف: دهوار وهک کهت گوڤئ زفستانئ دئ گهگیر بیت ئو کفته بیت
ئو دئ کوه بریقه چیت دئ بیژن بی جاف بوی.
(اعياء الحيوان من المکوث)

Caf: Dewar wek ket govê zivistanê dê gihgîr bît
û kiftebît û dê koh birêve çît dê bêjin yê
cafbûy.

جاگر: شوین وار، پێشفه، خوه جه، جهگر
(المقيم، الخليفة، الوراث، النائب)

Cagir: Şwînwar, pêşve, xwe cih, cihgir.

جاگری: شوین واری، جهگری، پێشفه یی، پێشفه یاتی
(الاقامه، الخلافة، الوراثه، النيايه)

Cagirî: Şwînwarî, cihgirî, pêşveyî, pêşveyatî.

جام: پەرده
(النقاب، الستر، الحجاب)

Cam: Perde.

جافید: مای، ساخ، نهر
(الخالد)

Cafid: May, sax, nemir.

جافیدان: مان، ساخی، نهری
(الخلود)

Cafidan: Man, saxî, nemirî.

جان گیر: پاشا، جه داگیر
(الفتاح، المحتل، السلطان)

Cangîr: Paşa, cih dagîr.

جاندار: خودان رح، کییاندان، ساخ
(الحی، الاحیاء)

Candar: Xudan rih, gîyandar, sax.

جان فروش: گوریدار، پیش مهرک
(الفدائی، المضیی)

Canfiroş: Gorîdar, pêş merg.

جان کار: شارمزا، هونهرمه‌ند، فلی فان
(المبدع)

Cankar: Şareza, hunermend, filî van.

جان کاری: جان کاریاتی: فلی فانی، هونهرمه‌ندی
(الابداع)

Cankarî= Cankaryatî: Filî vanî, hunermendî.

جان دان: خوگوری کرن
(البذل بالروح، التضحیه)

Candan: Xwe gorîkirin.

جانگ: په‌روکتی سپی، په‌روکتی ساده، په‌روکتی بی نیگار
(الخام، القماش)

Cang: Perokê spî, perokê sade, perokê bê nîgar.

جانگسور: په‌روکتی سوژی بی نه‌خش و نیگار
(الخام الاحمر)

Cangsor: Perokê sorê bê nexş û nîgar.

جانگ شین: په‌روکتی شینی ساده
(الخام الازرق)

Cangşîn: Perokê şîne sade.

جانه مهرگ: کولیله‌که بهارو ویاویزا شین دبیت ژیی وئی بی کورته
(السورنجان، زهره موسمی، قصیره العمر)

Canemerg: Kulîlkeke bihar û pawîza şîn di bît
jîyê wê yê kurte.

جان بوی: تازهبوی، خوشکوک بوی، لاوبوی، جحیل بوی، شوخ بوی،
تولازبوی

(المتجمل، المتوسم، الاشبيب، الابهج)

Canbûy: Tazebûy, xuşkokbûy, lawbûy, ci-
hêlbûy, şoxbûy, tolazbûy.

جان تر: تازه تر، خوشکوک تر، شهنک تر، شوخ تر، لاوتر، جحیل
تر، تولازتر

(الاجمل، الاوسم، الاشبيب، الابهج)

Cantir: Tazetir, xuşkoker, şengtir, şoxtir, lawtir,
tolaztir.

جان کرن: تازه‌کرن، خوشکوک کرن، لاوکرن، جحیل کرن،
تولازکرن، شوخ کرن

(التجميل، التشبيب، التوسيم، الابهاج، الابداع)

Cankirin: tazekirin, xuşkokkirin, lawkirin, cihêl-
kirin, tolazkirin, şoxkirin.

جان کری: تازه‌کرن، خوشکوک کری، لاوکری، جحیل کری،
تولازکری، شوخ کرن، سیه‌هی کری

(المبدع، المحسن، الاشباب)

Cankirî: Tazekirî, xuşkokkirî, lawkirî, cihêlkirî,
tolazkirî, şoxkirî.

جانی جانانی، جانیاتی: شه‌نگیاتی، تازه‌تی، خوشکوک، لاوینی
شوخی، جحیلی، تولازی، سپه‌هیاتی

(البداع، الوسامه، الجمال، الشباب، الفتوه)

Canî= Vanatî= Canyatî: Şengiyatî, tazetî,
xuşkokî, lawînî, şoxî, cihêlî, tolazî, spehyatî.

جان بلیزک: پرسکیت جحیلی
(حب الشباب)

Canbilêzk: Pîrsk êtcihêlîyê.

جان باز: یارمه‌ن، داف دوز، چه‌شم به‌ند، ته‌شقه‌لجی
(ساحر، لاعب، محتال، غشاش)

Canbaz: Yaremez, davdoz, çeşimbend, teşqelçî.

جانت: تویری ملی، توربی هه‌لگرتنی
(الحقیبه)

Cante: Twîrê milî, turbê helgirtinê.

جاویر: که‌سئی هریی ژیه‌زی دقه‌فینیت
(مقص جز الصوف، الجواز)

Cawbirr: Kesê hiryê ji pezî diqefînît.

جەبل خانە: فیشەک و بەرکەت چەکی شەری
(العتاد، الذخیره للسلاح)

Cabilxane: Fîşek û berkê çekê şerî.

جەبلە کوم: قومرته، شەهیانه، فیک کەتن، خربون
(المهرجان، الجمع المختلط، المؤامره)

Ceblekom: Qomirte, şehyane, vêkkin, xirbûn.

جەدەل: هەفرکی، قەرەشە، مقەرسی، گنگاشە، چوێف کێشی
(الحوار، النقاش، الجدل)

Cedel: Hevrikî, qerqêş, miqersî, gingaşe, çwîv kêşî.

جەدەل بون: هەفرکی بون، قەرەشە بون، مقەرسی بون، گنگاشە
بون
(المجادله، التهاور)

Cedelbûn: Hevrikîbûn, qerqêşebûn, miqersîbûn,
gingaşebûn,

جەدەل کرن: هەفرکی کرن، قەرەشە کرن، مقەرسی کرن، گنگاشە
کرن
(المحاورة، المناقشة)

Cedelkirin: Hevrikîkirin, qerqêşekirin, miq-
ersîkirin, gingaşekirin.

جەدەم: کولکە پشەتەوارا دگرت و ساخ ناییت
(الدبره، الغمقه، مرض للدواب)

Cedew: Kulkeke pišta dewara digirît û sax nabît.

جەدە وی: دەواری پشەت کول
(المذبوره، الغميق)

Cedewî: Dewarê pişt kul.

جەدەم گرتن: هەنگافتنا دەواری ب کولکا جەدەوی
(اصابه الدواب بمرض الدبره)

Cedewgirtin: Hingaftina dewarê bi kulka cedewê.

جەدوی: چەشم بەندی
(السكر، الشعوذه)

Cedwî: Çeşimbendî.

جەدوی گەر: چەشم بەند
(الساحر، المشعوذ)

Cedwîger: Çeşimbend.

جەر، جەرک: کوزک، کەوازک، کولوزی ئافى
(الدورق، القداف، القاروره)

Cerr= Cerrik: Gozik, kewazk, kulozê avê.

جان مەزئەخ: تیوەرین، سەرسک، خوین گەرم، سەرسەری
(المتهور، الحماسی، المجازف، المغامر)

Canmezêx: Têwerîn, sersik, xwîngerm, serserî.

جاه، جاهی: ژیتشفه، گەرەو
(البدل، العوض، النيايه)

Cah= Cahî: Jipêşve, gerew.

جانی ماھین: کوریکاماھینى، تیزکا ماھینى
(الفلو، المهر)

Canîmahîn: Kurîka mahînê, têjka mahînê.

جانیک: حیوانى رهش یى دوسال و پتر، تیزکى چیلێ ژدوسالو و یفه
(العجل، سنتان وما فوق)

Canîk: Hêwanê reş yê du sal û pitir, têjkê çêlê ji
du sala û wêve.

جان وەر: حیوان، خودان رح، گیاندار
(الحيوان)

Canwer: Hêwan, xudan rih, gîyandar.

جان وەری، جان وەریاتی: حەیانى، گیاندارى، ساخییانى،
ساخینى
(الحيوانيه)

Canwerî= Canweryatî: Heywanî, gîyandarî, sax-
yatî, saxînî.

جە: ئفجا، فئجا، ئفجار
(اداه تنبيه فى اول اللفظ بمثابه اذان)

Ce: Ivca, vêca, ivcar.

جە: هەما، ژخو
(جواب استنکاری بمعنى هذا هو)

Cei: Hema, jixwe.

جەبارە: دەرمانى نويسهک دئىخن جەئى شکەستى وئيشە وى
(دواء لاصقه للوجع والكسور)

Cabare: Dermanê nwîsek di êxin cihê şkestî û
êşewî.

جەبار: کەسئى هەستىئى شکەستى فەدگريت
(مجبر الكسور)

Cebar: Kesê hestîyê şkestî vedigerît.

جەبل: تەقن، کور، هەرى، ريج
(المدار، الخرسانه، الوحل)

Cebil: Teqin, kurr, herî, rîç.

جهرته: نژده، ئیرهش، ئیرهشا دهمل دهست، هه‌ودان
(الفاره، الهجوم المباغت)

Certe: Nijde,êreş êreşa demildest, hewdan.

جهرته بون: نژدهبون، ئیرهش بون، سه‌رداگرتن
(الاغاره)

Certebûn: Nijdebûn, êreşbûn, serdagirtin.

جهرته بوی: نژدهبوی، ئیرهش بوی
(المغار)

Certebûy: Nijdebûy, êreşbûy.

جهرته کرن: نژدهکرن، ئیرهش کرن
(الاغاره)

Certekirin: Nijdekirin, êreşkirin.

جهرته کری: نژدهکری، ئیرهش کری
(المغیر)

Certekirî: Nijdekirî, êreşkirî.

جهرته فان: نژدهفان، نژدهچی، ئیرهش کەر
(المغیر)

Certevan: Nijdevan, nijdeçî, êreşker.

جهماره: پازده روژیت سه‌رئ بهاری نه بیت بهه‌فرا وناخ وناخ
کهرم دبت، ده‌مئ گوهرینا ئاف و ناخ ونا
(موسم الاعتدال الربيعی، الجمرات)

Cemere: Pazde rojêt serê biharêne, yêt bi hevra û av
û ax germ dibit, demê guhorîna av û ax û ba.

جهریفوک: گییایه‌که بی ئافی یه و بی زییانداره لناف چاندی شین
دبیت

(من الاعشاب المائیه الضاره للزرع)

Cerrîfok: Gîyayeke yê avî ye û yê zîyandare li-
nav çandî şin dibît.

جهژنه: سه‌رسال، عه‌ید، شاهی
(العید، الموسم)

Cejne: Sersal, 'eyd, şahî.

جه‌گەر: هه‌ست، ئاگه‌ه، هه‌ش و بی حه‌سان
(المهجه، العاطفه، الضمير، الوجدان، فلذه الکبد)

Ceger: Hest, ageh, hiş û pêhesan.

جه‌گەر سوژی: دل کوزرین، میلاک گه‌زین، هناف سوتن
(العاطفه المشبویه)

Cegersojî: Dil kuzirîn, mêlak gezîn, hinav sotin.

جهریاندن: سه‌حکرن، ئیران
(الاختبار، الامتحان)

Cerribandin: Sehkirin, nêrran.

جهریاندى: تشتی سه‌حکری
(المختبر، الممتحن)

Cerrîbandî: Tiştê sehkirî.

جه‌رگ: دل
(المهجه، الفؤاد، القلب، الکبد)

Cerg: Dil.

جه‌رگ: دل موکوم، وێران، نه‌ترسان
(الجساره، الجراه)

Cerg: Dil mukum, wêran, netirsan.

جه‌رگ: بندق، نێرک، وه‌ک بیژی جه‌رگئ شه‌ری جه‌رگئ ئه‌سمانی
(المحور، المركز، المعترك)

Cerg: Bindik, nêrik, wek bêjî gergê şerrî, gergê
esmanî.

جه‌رگ ب: دل ستویر، دل ره‌ق، زوردار، سه‌تمکار
(القاسی، الضالم، الجائر)

Cergbirr: Dil stwîr, dil req, zordar, stemkar.

جه‌رگ سوژ: دلوفان، دل سوز، دل نه‌رم
(الرحيم، الرؤوف، المخلص، الشفوق)

Cergsoj: Dilovan, dil soz, dil nerm.

جه‌رگ سوژی: دلوفانی، دل سوزی، دل نه‌رمی
(العطف، الرحم، الاخلاص، الرأفه)

Cergsojî: Dilovanî, dil sozî, dil nermî.

جه‌رگ هه‌لین: توخمه‌کئ په‌روکی یه: دل هیل، دورند
(المؤذی، المؤلم، نوع من القماش)

Cergheîlîn = Tuxmekê perokîye: Dil hêl, dur-
rind.

جه‌رگ دیرین: دل هیل، دل شکینی، دورنده‌یی
(الشرس، المشاكس، الشرير)

Cergdirrîn: Dil hêlî, dil şkênî, durindeyî.

جه‌ریفک: ئامویرئ مالشتنئ، ئاویرئ مالینئ
(المکنسه)

Cerrîfk: Amwîrê malştinê, awêzê malînê.

جه‌رگ دیراندن: ئیشاندن، دل شکاندن
(الایلام، الايذاء، الازعاج)

Cergdirrandin: Êşandin, dilşkandin.

جهگړ شړینى: دلوفانييا بچويکا، فييانا دژوار
(العاطفه الشديده)

Ceger şirînî: Dilovanîya biçwîka, vîyana dijwar.
جهگړه: قهلوین، تويتن کرنا ناف په رکى وکتشاننا دويکيلی
(السيجاره)

Cegare: Qelwîn, twîtinkirina nav perkî û kêşana
dwîkêlê.

جهلاک: دارئ سرهئ وى چنگال
(العقف، الرجلين، الاعقف)

Celak: Darê serê wî çengal.

جهل، جهلا: دارئ وهشانندا فيقى
(المسوات، المخابط)

Cel= Cela: Darê weşandina fêqî.

جهلکى نيزجيريئ: دارئ ددانن سهرسى پتيكى بو گرتنا كيقريشكا
(الجره، القله، قلات)

Celkê nêrçîrê: Darê di danin sersê pêkî bo girti-
na kêvrîşka.

جهلال: ثاڤا رهوان يانهال و شيڤا
(الدقراء، الماء الجارى فى وادى الدقراء)

Celal: Ava rewan ya nihâl û şîva.

جهلخته: مروڤى گهلهک بلندو دريژ، کيله بهرئ چيخ
(الطويل القامه بافراط)

Celixte: Mirovê bilind û dirêj, Kêleberê çix.

جهلب: کهرئ په زى
(قطيع الغنم)

Celeb: Kerê pezî.

جهلب: قول، ثوب، چهند مروڤ
(شرذمه، فنه، طائفه، ثله، جماعه من الناس)

Celeb: Qol, ob, çend mirov.

جهلب: سهرهفسار، لغاف، رهشمه
(العنان، الزمام، اللجام)

Celeb: Serhefsar, lixav, reşme.

جهلبک: لهولېکاتهنگى
(زناده البندقية، القداح)

Celebk: Lewlebka tivengê.

جهلب دار: بازرگانئ په زئ کرينئ، بکړئ په زو حيوانى
(الغنم، تاجر الماشيه والغنم)

Celebdar: Bazirganê pezê kirîne, bikirre pez û
hêwanî.

جهلب دارى: بازرگانيا په زى
(تجاره المواشى والاغنام)

Celebdarî: Bazirganîya pezî.

جهل وهشين: کهسئ فيقى دادقوتيت
(المسواتى، الذى يجنى الثمر بالمسوات)

Celweşîn: Kesê fêqî da diqutît.

جهل وهشيني: شولئ داقتانا فيقى
(اجره المسواتى)

Celweşînî: Şolê daqutana fêqî.

جهلانن: پاڅوکرڼ، وتهيسانندا ثامانا، روهن کرڼ، برقانن
(التلميع، التنظيف، التوضيح)

Celandin: Paqijkirin, û teyisandina amana, rohn-
kirin, biriqaandin.

جهلينک: نامویرئ روهن کرڼ وپاڅو کرڼئ
(الملمع، المنظف، الموضع)

Celînk: Amwîrê rohnkirin û paqijkirinê.

جهم: نک، لنک، لبا
(لدى، عند)

Cem: Nik, linik, liba.

جهمان، جهمان: فيک کهتن، خړبون، کوم بون
(الاجتماع، الجمهوره)

Ceman= Cemhan: Vêkkin, xirrbûn, Kombûn.

جهمايون: فيک کهتن، خړبون
(التجمع، التجمهور)

Cemabûn: Vêkkin, xirrbûn.

جهمايوى: فيک کهتى بوى، خړبوى
(المجمع)

Cemabûy: Vêkkin, xirrbûy.

جهمان تر: فيک کهتن تر، خړبون تر، بترخړبون
(الاجمع)

Cemhantir: Vêkkin tir, xirrbûn tir, pitir xirrbûn..

جهماکرڼ: فيک ئيخستن، خړکرڼ، کوم کرڼ
(التجميع)

Cemakirin: Vêkexistin, xirrkirin, komkirin.

جهماکړى: فيک ئيخستى، خړکړى، کوم کړى
(المجمع)

Cemakirî: Vêkexistî, xirrkirî, komkirî.

جەندرمە: ئىتلىچى، زىرتەكى مىرىنى
(الشرطه)

Cendirme: Êlçî, zirrtékê mîrîyê.

جەنگەنە: پىزىقەنگ، پىلان گىر، داف دوز، يارەمەز
(الهربائى، المتلون، المتقلب، المراوغ، المحتال، المخادع)

Cengene: Pêzvang, pîlangêrr, davdoz, yaremez.

جەنگەنەيى: يارەمەزى، پىزەقەنگى، داف دوزى، جەمبازى
(التلون، الحربائيه، المراوغه، الاحتيال، الخدعه)

Cengencyf: Yaremezî, pêzevangî, davdozî, cembazî.

جەنقىن: ترسان، ھەلەپە بون
(القماص، المفزع، الاستفزاز، النفرة)

Ceniqîn: Tirsan, hele pebûn.

جەنقوگ: ترساي، ھەلەپە بوى
(القمص، المفزع، المستفز، النافر)

Ceniqok: Tirsay, hele pebûy.

جەنقاندىن: ترساندىن، ھەلەپەكرن
(الاقماص، الافزاع، الاستفزاز، التنفير)

Ceniqandin: Tirsandin, hele pekirin.

جەنقى: ترساي، ھەلەپەبوى
(المستفز، المقمص، المفزوع)

Ceniqî: Tirsay, hele pebûy.

جەنباز: يارەمەز، پىلان گىر، داف دوز، جەنگەنە
(الدساس، المحتال، المراوغ)

Cenbaz: Yaremez, pîlangêrr, davdoz, cengene.

جەنبازى: يارەمەزى، پىلان گىرى، داف دوزى، جەنگەنەيى
(الدسيسه، المراوغه، الاحتيال)

Cenbazî: Yaremezî, pîlangêrrî, davdozî, cengencyf.

جەنگ گىر: شەركەر
(المحارب، المقاتل)

Ceng gîr: Şerrker.

جەنگ گىرى: شەركەرى
(المحاربة، المقاتله، العراق)

Ceng gîrî: Şerrkerî.

جەنبە: تايى بارى، لايى بارى، رمخى بارى، ئالى بارى
(طرف العدل، نصف الحمل)

Cenbe: Tayê barî, layê barî, rexê barî, alê barî.

جەماندىن: خىركىن، فېك ئىخستى
(التجمع، الاجماع)

Cemandin: Xirrkirin, vêkêxistin.

جەماندى: خىركى، فېك ئىخستى
(الجامع، الجمع)

Cemandî: Xirrkirî, vêkêxistî.

جەمىنوك: فېك ئىخۆك، خىرنۆك
(الجماع، الجامع)

Cemînok: Vêkêxok, xirrînok.

جەما: فېجا، ئىجا، فېجار، ما
(الذن، ماذا، عسى، اداه تنبيه)

Cema: Vêca, ivca, vêcar, ma.

جەمەد: ئاڧا مەيى
(الجليد، الجمد)

Cemed: Ava meyî.

جەمىدىن: قەرسىن، مەيىن، راوستان
(التجمد، الانجماد، السكون)

Cemidîn: Qerrisîn, meyîn, rawestan.

جەمەدانى: دەرسوكاسەرى، پوشى
(اليشمغ، غطاء الرأس)

Cemedanî: Dersoka serî, poşî.

جەمىل ئىشق: كولىكەكە پىشتى نىڧرو كەش دىيىت، ئىڧارى كەش
دىيىت، دىمىنىت خىڧ ھندى شەڧ
(حسن ساعه، زهره)

Cembileşq: Kulîl keke piştî nîvro geş dibî, êvarî
geş dibî, dimînî xêv hindî şev.

جەمبە: لايى بارى، رمخى بارى، تايى بارى
(طرف الحمل)

Cembe: Layê barî, rexê barî, tayê barî.

جەنجەرە: ئامویرى گىرمەكرنا دمخل ودانى
(النورج، الحيلان، الجرجر)

Cencere: Amwîrê gêrekirina dexl û danî.

جەنگ: شەر، لىك كەتن، خرتول، فېكراجون، بەربونا ئىك
(الحرب، الوغى، القتال، الخصام)

Ceng: Şerr, lêkkin, xirtol, vêkraçûn, Berbûna êk.

جەندەك: كەلەخى مرى، لەشى بى رح
(الجنازه، الجثه)

Cendek: Kelexê mirî, leşê bê rih.

جهویر: کهسی په زی ژهری و موی دبریت
(الجوان)

Cewbirr: Kesê pezî ji hiryê û mwî dibirrît.

جیمک: جوتک، تشتی دوپیکفه نویستی، بهرکاتک دوتیزک
بجارهکتی بزین
(التوأم، الله، الترب، المزدوج)

Cêmik: Cotik, Tiştê dupêkve nwîstî, berekatk du
têjik bi carekê bizên.

جیژنه: شاهي، سهرسال، عهید
(العيد، الموسم)

Cêjne: Şahî, seral, 'eyd.

جیری: خاتوین، خانم، ستی
(البنات، الجاریه)

Cêrî: Xatwîn, xanim, sitî.

جیوی: نيزیک
(القريب)

Cêwî: Nêzîk.

جیزگ: ریز، شیشلته، بدویفکفه، بنگه
(النظام، الترتیب، التسلسل، القاعده)

Cêrge: Rêz, şîşilte, bidwîvikve, bingeh.

جیزگ: ریز، ریزان، بهرنامه، خیج، تهقله، حیشی
(النظام، الصف، السطر، الخط)

Cêrg: Rêz, rêzan, bername, xîç, tevlê, hîşî.

جخسی: هوستایي تهنکه وئاسنی په چریمه دکه شول کهرئ
ئاسنی
(السمکری)

Cixsî: Hostayê teneke û asinî peçrîme diket,
şolkerê asinî.

جخسیاتی: کارئ شولکرنا ئاسن وتهنکه وتشتی و هسا
(السمکریه)

Cixsîyatî: Karê şolkirina asin û teneke û tiştê
wesa.

جدا: فهدر، چهرت، فهگرتی
(المنفصل، المفارق، الفارز، الممتاز)

Cida: Veder, çert, vegirtî.

جدابون: فهدربون، چهرت بون
(المفارقة، الانفصال، الفرز، الامتياز)

Cidabûn: Vederbûn, çertbûn.

جهه: دمهخله که وهکی گهنمی دکن نان
(الشعير)

Ceh: Dexeke wekî genmî diken nan.

جههنم: دوزهخ، دوزهه، ئیبوین، کوچکی مهزن
(السعير، الجهنم)

Cehenem: Dozex, dojah, êbwîn, kuçkê mezin.

جههجویر: جهی بهروئاخ پیکفه کهلی و به چریمه بوی، جهی موکوم
وین گرتی
(الارض الحجرى المتکلس)

Cehcwîr: Cihê ber û ax pêkve û peçrîme bûy,
cihê mukum û Bin girtî.

جهههور: ماک، بنیات، کاکلک
(الاصل، الجوهر، الموهبه)

Cehwer: Mak, binyat, kakilk.

جههشک: تیزکی ماکهرئ

(العفا، العفو، ولد الحمار، کنایه: للعمیل والمرتق)

Cehşik: Têjkê makerê.

جهو، جهوی: دوبا داروباری یا چرو نویسهک
(الصعور، الصمغ التریبتین)

Cew = Cewî: Doba darûbarî ya çirr û nwîsek.

جهو: مقهسا برینا هری و موی ژپهزی
(مقص جز الصوف)

Cew: Meqesa birrîna hirî û mwî ji pezî.

جهوکی، جهوکیاتی: دارئ دویه فیداهاتی، نه ساخییا داروباری
(التنوح، التصمغ، مرض نماتی)

Cewkî = Cewkîyatî: Darê dobe vêda hatî, ne-
saxîya dar û barî.

جهوئ کاژئ: دوبا دارئ کاژئ
(الراتینج)

Cewê kajê: Doba darê kajê.

جهوئ کوینی: دوبا چر یا کوینی دزیت
(النعکه)

Cewê gwînî: Doba çirr ya gwînê dizêt.

جهوئ میوئ: دوبا نویسهکا میوئ
(الزمع)

Cewê mêwê: Doba nwîseka mêwê.

جديد: به‌زینا ده‌واری، چاریاده‌واری
(سباق ركض الخيل)

Cidîd: Bezîna dewarî, çarya dewarî.

جديدان: هه‌فركانا به‌زاندنا ده‌واری، به‌زا ده‌وارا
(مسابقه ركض الخيل)

Cidîdan: Hevrrikana bezandina dewarî, beza dewara

جزدان: تویرکی پارا، کابلوخکی پیناسا، کیفی پەرتوکا
(محفظه نقود، هویه، دفتر نفوس)

Cizdan: Twîrkê para, kabiloxkê pênasa, kîfê pertûka.

جن: کیف، کابلوخک، به‌رگ، جل
(جلد الكتاب)

Ciz: Kîf, Kabloxk, berg, cil.

جنی به‌ند: ته‌خه‌کرنا پەرتوکا، به‌لگه‌کرنا کتێبا
(التصنيف، التجليد للكتب)

Cizî bend: Texekirina pertûka, belgekirina kitêba.

جزمه: پیتافا باسک درێژ، پوتینه
(حذاء طويل الساق، الجزمه)

Cizme: Pêlava basik dirêj, potîne.

جفت: جوت، جیمک، به‌رکاتک، جوتک
(الثنائي، المزدوج)

Cift: Cot, cêmik, berkatk, cotik.

جفت بون: جوت بون، جیمک بون، به‌ره‌کاتک بون، جوتک بون
(الثني، الازدواج)

Ciftbûn: Cotbûn, cêmikbûn, berkatkbûn, cotikbûn.

جفت بوی: جوت بوی، جوتک بوی، به‌ره‌کاتک بوی
(المثنی، المزدوج)

Ciftbûy: Cotbûy, cêmikbûy, berkatkbûy, cotikbûy.

جفت کرن: جوت کرن، جوتک کرن، جیمک کرن، به‌ره‌کاتک کرن
(الثنيه)

Ciftkirin: Cotkirin, cêmikkirin, berkatkkirin, cotikkirin.

جدابوی: فه‌ده‌ربوی، چه‌رت بوی
(المفارق، المنفصل، المميز، المفروز)

Cidabûy: Vederbûy, çertbûy.

جداتر: فه‌ده‌رت‌تر، چه‌رت تر
(الافرق، الافصل، الافرن، الاميز)

Cidatir: Vedertir, çerttir.

جداکرن: فه‌ده‌رکرن، چه‌رت کرن
(التفريق، التمييز، الافراز، الفصل)

Cidakirin: Vederkirin, çertkirin.

جداکری: فه‌ده‌رکری، چه‌رت کری
(المفصول، المفرق، المميز، المفصل)

Cidakirî: Vederkirî, çertkirî.

جدایی: جدایاتی: فه‌ده‌ریاتی، چه‌رتی، چه‌رتییاتی
(الفرق، الفرقه، الانفصال)

Cidayî= Cidayatî: Vederî, vederîyatî, çertî, çertîyatî.

جره: گنگاشه، هه‌فرکی، قه‌رغه‌شه، مقه‌رسی
(الجدال، النقاش، الحوار)

Cirre: Gingaşê, hevrikî, qerqeshê, miqerrîsî.

جره‌جری، جری جری: هه‌فرکاتی، گنگاشه‌کرن، مقه‌رسیاتی، قه‌رغه‌شهیاتی
(المجادله، التجادل)

Cirrecir= Cirrcirr: Hevrrikatî, gingaşekirin, miqerrîsîyatî, qerqeshîyatî.

جره‌بون: هه‌فرکی بون، گنگاشه‌بون، مقه‌رسی بون، قه‌رغه‌شه‌بون
(التحاور، التجادل)

Cirrebûn: Hevrrikîbûn, gingaşebûn, miqerrîsîbûn, qerqeshbûn.

جره‌کرن: هه‌فرکی کرن، گنگاشه‌کرن، مقه‌رسی کرن، قه‌رغه‌شه‌کرن
(المناقشه، المجادله، الحوار)

Cirrekirin: Hevrrikîkirin, gingaşekirin, miqerrîskirin, qerqeshkirin.

جره‌ک، جره‌که: تشتی کوهه شین دبیت، تشتی بکوته‌ک مه‌زن دبیت
(القصيع، البطي الشباب والنمو)

Cirrek=Cirreke: Tiştê kuhe şîn di bît, tiştê bi kutek mizin dibît.

جره‌ک: هاجرو، گوند‌ریسک، کوندل فسک
(القدعله، القشمر، القزم، الاقصر من الاعتیاد)

Cirrek: Hacro, gundirîsk, kundilfisk.

- جگ:** توریا نیرچیرئ
(القحازه، شبکه الصيد)
- Cig:** Torra nêrçîrê.
- جلك:** کار، بهرگ
(الثوب، الکساء، اللباس)
- Cil= Cilik:** Kar, berg.
- جل بهرکرن:** کارکرن
(اللبس، الالباس)
- Cilberkirin:** Karkirin.
- جل ئیخستن:** کارئیخستن
(النضو، النزع)
- Cilêxistin:** Karêxistin.
- جل دورین:** کار دورین
(الخیاطه)
- Cildurîn:** Kar durîn.
- جلکئ شور:** کارئ شور
(السبغ)
- Cilkêşorr:** Karê şorr.
- جلکئ شمت:** کارئ دهمان، کەش بر
(الشطور)
- Cilkê şet:** Karê deman, keşbir.
- جلئ نەدری:** کارئ داف لنگدای
(المرط)
- Cilênedurî:** Karê dav lingday.
- جلکئ کنج:** کارئ دپهای، کارئ گنجی، کارئ کنجی، کارئ تیقل
(الحشیف، السحت، الهدم، الرث، الاسمال)
- Cilkê kincirr:** Karê dirrhay, karê gincî, karê kincirr, karê tîqel.
- جل تیوراندن:** کارپیورئینان
(الزمل، التزمل)
- Ciltêwerandin:** Karpêwerînan.
- جل پەرخاندن:** کار شویشتن، کارگه مراندن، کارگه روسه کرن
(الموص، للغسل)
- Cilperixandin:** Kar şwîştin, kar gemirandin, kar geroşekirin.
- جل گفاشتن:** کارته پقاندن، کارفه، کارفه پان
(المسط)
- Cilgivaştin:** Karteriqandin, kar vepîyan, kar vepan.

- جفت کری:** جوتک کری، جوت کری، جیمک کری، بهرکاتک کری
(المنئی)
- Ciftkirî:** Cotkirî, cêmikkirî, berkatkkirî, cotikkirî.
- جفتینی، جفتیاتی:** جوتکییاتی، جیمکاتی، بهرکاتکینی
(الثنائیه، الازدواجیه)
- Ciftîni= Ciftîyatî:** Cotkiyatî, cêmikatî, berkatkatkîni.
- جفته:** تفهنگا دولویلی، تفهنگا نیرچیرئ
(بندقیه الصيد)
- Cifte:** Tivenga du lwîlî, tivenga nêrçîrê.
- جفر:** نیشان، دوری، دهق
(الرمز، الاشاره)
- Cifir:** Nişan, durî, deq.
- جفات:** کومگر، قومرته، جه ماوهر، گوران
(الجماعه، الجمهور، الملا، الديوان)
- Civat:** Komgir, qumirte, cemawer, goran.
- جفاتا چافداریی:** کورانا چافداریی، کوما قهراولیی
(دیوان الرقابہ)
- Civata cavdarîyê:** Gorana çavdarîyê, koma qe-rawlîyê.
- جفاتا زیرفانئ:** کورانا چافداریی، کوما قهراولیی
(مجلس المراقبه)
- Civata zêrevanîyê:** Gorana çavdarîyê, koma qe-rawlîyê.
- جفین:** دوژین، خهبر، داپیفان
(السب، الشتم، القذف)
- Civîn:** Dujîn, xeber, dapîvan
- جفین دان:** خهبر رکوتن، دوژندان، داپیفان
(المسبه، التشتيم)
- Civîndan:** Xebegotin, dujîndan, dapîvan.
- جگارہ:** تويتن کيشان، بالولکا تويتنئ لناف کاخهزی
(السیجاره)
- Cigare:** Twîtin kêşan, balolka twîtinê linav kaxeze.
- جگارکیش:** قهلوین کیش
(المدخن)
- Cigarkêş:** Qelwînkêş.
- جگارہ کیشان:** قهلوین کیشان
(التدخين)
- Cigarekêşan:** Qelwînkêşan.

جنقئى، جنقوگ: ترسوك
(القماص، التنفير، المستفز، الحياص)
Ciniqî= Ciniqok: Tirsok.
جنقاندىن: ترساندىن، ههلهپهكرن، سلهاندىن
(الاقماص، التنفير، الازعار، التحييص)
Ciniqandin: Tirsandin, helpekirin, silhandin.
جنوكى: سلهاى، ترساي
(الحيوص، المذعور، المستفز)
Cinokî: Silhay, tirsay.
جنينك: باغى داروبارى، رهز
(البستان، الجنينيه، الحديقه)
Cinînk: Baxê darûbarî, rez.
جندى: تازه، خوشكوك، په رلاق، كيرهاتى، هيژا، گوگرى، كه شخه،
ترتوز، تفتفاندى
(الجميل، الانيق، اللائق)
Cindî: Taze, xuşkok, perlaq, kêrhatî, hêja, go-
girî, keşxe, tirtoz, tivtivistandî.
جندى بون: تازه بون، په رلاق بون، گوگراندى بون، تفتفاندى بون،
ترتوز بون، كه شخه بون
(التجميل، التائق، اللياقه)
Cindîbûn: Tazebûn, perlaqbûn, gogirandîbûn, tiv-
tivistandîbûn, tirtozbûn, keşxebûn.
جندى بوى: تازه بوى، په رلاق بوى، تفتفاندى بوى، هيژابوى،
ترتوزبوى، كه شخه بوى
(المجمل، المؤنق، المنق)
Cindîbûy: Tazebûy, perlaqbûy, tivtivistandîbûy,
hêjabûy, tirtozbûy, keşxebûy.
جندى تر: تازه تر، په رلاق تر، تفتفاندى تر، ترتوزتر، كه شخه تر
(الاجمل، الانمق، اللائق)
Cindîtir: Tazetir, perlaqtir, tivtivistandîtir, tirtoztir,
keşxetir.
جندى كرن: تازه كرن، په رلاق كرن، ترتوزكرن، كه شخه كرن،
هيژاكرن
(التجميل، التائق، التنميق)
Cindîkirin: Tazekirin, perlaqkirin, tirtozkirin,
keşxekirin, hêjakirin.

جلكئى زفر: كارئ كر
(المسوح)
Cilkêzivir: Karê girr.
جلكئى تهنگ: كارئ تهنگ
(الفلوت، المصق من الضيق)
Cilkêteng: Karê teng.
جلكئى نهاري: كارئ تازيئ
(السلاب، لباس المائم)
Cilkêniharê: Karê taziye.
جلكئى نوى: كارئ نوى
(الحله)
Cilkênwî: Karê nwî.
جلك فه گرتن: كار كورت كرن
(الغبين)
Cilikvegirtin: Kar kurtkirin.
جلفك: ههلهفرنجين
(الهزعه، الجفله)
Cilîfk: Helfirmcîn.
جلفين: ههلهفرنجين
(الهزعه، الهزع)
Cilîfin: Helfirmcîn.
جن: نهجنه، يئن ژمه بوش تر
(الجن)
Cin: Ecine, yên ji me boştir.
جنجلك: نهخشين، تهيرئ كهله رنگ، تهيرئ بهلهكوژك
(الارقيش، الابرش، للطيور)
Cincilk: Nexşîn, teyrê gele reng, teyrê belekujk.
جنجلك: زپ زركيت پيبا، مهلنگوك
(خلخال الاطفال)
Cincilk: Zirr zirrkêt pîya, melingok.
جنقئى: ترسان، ههلهپه بون
(القماص، النفور، الحياص)
Ciniqîn: Tirsan, helpebûn.
جنقك: ترسك
(القمص، الحيصه، النفره)
Ciniqk: Tirsik.

جهئ تير مروڤ: وارئ هنبز، وارئ همبز
(القاره، القارى)

Cihê têr mirov: Warê hinbiz, warê himbiz.

جهئ پيا: راگر
(المقام)

Cihê pîya: Ragir.

جهئ پى: بن پى، بهرپى، پى قوت
(الموطئ، الموطأ)

Cihêpêy: Binpê, berpê, pêqut.

جه كتن
(الموقع)

Cihketin:

جه بهردان: مشهخت بون
(النزوح)

Cihberdan: Mişextbûn.

جه گرتن: پيشقه، شوين وارى
(الخلافة، النيابة، الوراثة)

Cihgirtin: Pêşveyî, şwîn warî.

جه گرتن: سهرداگرتن، سهردهاتن، داگیرکرن
(الاحتلال، الاستيلاء)

Cihgirtin: Serdagirtin, serdahatin, dagîrkirin.

جه گر: شوين وار، پيشقه، داگیرکەر
(الخليفة، النائب، الوريث، المحتل)

Cihgir: Şwîn war, Pêşve, dagîrker.

جه کرن: تهقواکرن، بنهجهکرن، جهنينان
(التنفيذ، الاداء)

Cihkîrin: Teqwakirin, binecihkîrin, Cihînan.

جه کرن: خوهقه دان
(الافساح)

Cihkîrin: Xwevedan.

جه ئينان: پيک ئينان، سهر راست کرن، جهکرن
(الاداء، التنفيذ، الايفاد)

Cihînan: Pêkînan, serrastkîrin, cihkîrin.

جهنيک: نهوموييت بهرگوهي، بسک
(اللمه، الضدغ، العثوه، العذار)

Cihnîk: Ew mwîyêt ber guhî, bisk.

جندى كرى: تازهكرى، پهلاق كرى، كهشخهكرى، ترتوزكرى، هيژاكرى
(المجمل، المنق، المونق)

Cindîkirî: Tazekirî, perlaqkirî, keşxekirî, tirtozkirî, hêjakirî.

جندياتى: تازتى، پهلاقى، ترتوزى، تفتفاندنى، كهشخهياتى، هيژاتى
(الجمال، الاناقه)

Cindîyatî: Tazetî, perlaqî, tirtozî, tivtivistandî, keşxeyatî, hêjatî.

جه: دانهكه وهك كه نيمى دكهن نان
(الشعير)

Cih: Daneke wek genmî diken nan.

جه: ژيوار، ئاخ، وهلات، وار
(المكان، الموقع، الموضع، الموطن، المحل)

Cih: Tîwat, ax, welat, war.

جه داسى: توخمهكئ دانى يه وهكى جهى
(البهمى، اليبيد)

Cihdasî: Tuxmekê danîye wekî cihî.

جه زهر: دهى كهشتنا جهى يه
(الحنوط، موسم الحماد)

Cihzer: Demê gihiştina cihî ye.

جهال: خرار، تهليس، كونيك، فهردك، خيشك، تير
(اللذ، العدل)

Cihal: Xirar, Telîs, gûnîk, ferdik, xîşik, têrr.

جهان: دنيا، وهلات، باژير، وار
(العالم، الاقطار، البلدان، الاوطان)

Cihan: Dinya, welat, bijêr, war.

جهان گير: نهردقه گر، پاشا
(الفتاح، المحتل، السلطان)

Cihangîr: Erdvegir, paşa.

جهئ سار: زوزان، كيستان
(الصرود)

Cihêsar: Zozan, kîstan.

جهئ گهرم: گهرميان
(الجروم)

Cihêgerm: Germiyan.

جھ مان: وار، وهلات، بنه کار (المسكن، الموطن)
Cihman: War, welat, binekar.

جھ پرسین: جهی پسیاری (الاستعلامات)
Cihpirsîn: Cihê pisyarê.

جھ سنگ: شه رگه (مركز الثقل، مركز القوه)
Cih seng: Şerrgih.

جيهان: دنيا (العالم، الاقطار، البلدان، الاوطان)
Cîhan: Dinya.

جيهان گیر: پاشا، جهگیر (الفتاح، المحتل، السلطان)
Cîhangîr: Paşa, cihgîr.

جيهان گیرى: پاشایی، پاشایه تی، میرنشینی (الاحتلال، الفتح، السلطنة)
Cîhangîrî: Paşayî, paşayetî, mîrnişînî.

جيهان: کوزوت (جهاز العروس)
Cîhaz: Kozot.

جيوار: بن گهه (محطه، منطقه، ثكنه، معسكر)
Cîwar: Bin geh.

جودا: فهدهر، چهرت، فهقه تان، ژئفه بوی، ژئ فهدهای (المنفصل، المفارق، الممتاز، الفارز)
Cuda: Veder, çert, veqetan, jêvebûy, jêveday.

جودا بون: فهدهربون، چهرت بون، ژئ فهبون (المفارقة، الانفصال، الامتياز)
Cudabûn: Vederbûn, çertbûn, jêvebûn.

جودا بوی: فهدهربوی، ژئفه بوی، چهرت بوی (المفارق، المنفصل، المميز، المفروز)
Cudabûy: Vederbûy, jêvebûy çertbûy.

جودا تر: فهدهرتر، ژئفه بوی تر، چهرت تر (الافرق، الافضل، الافرز، الاميز)
Cudatir: Vedertir, jêvetir, çerttir.

جهور: تويری ئاليکی، تويری ئالفی (المخله)
Cihorr: Twîrê alîkê, turbê alifî.

جھ خورک: توخمه کی چویجکایه (نوع من العصفور)
Cihxwerk: Tuxmekê çwîçkaye.

جھیل، جهیل: لاو، تولاز، گهنج، سنيله (الشباب، اليافع، المراهق)
Cihêl: Law, Tolaz, genc, sinêlê.

جھیلی، جهیلی: لاوینی، تولازی، گهنجینی، سنيلهیی (الشباب، الفتوه، المراهقه)
Cihêlî: Lawînî, tolazî, gencînî, sinêleyî.

جهی هه لکتهی: بانى، دهکه (المنبر، المنصه)
Cihêhelketî: Banî, deke.

جهی بلند: پارێزگهه (المعل، ج، معاقل)
Cihêbilind: Parêzgeh.

جهی مرنی: جهی تی چونی (المهلکه، ج، مهالك)
Cihêmirnê: Cihê tê çûnê.

جهی باقز: جهی پیروز، جهی پاک (المقدس)
Cihêpaqij: Cihê pîroz, cihê pak.

جهی شیش بهرک: کیز، کیزته، کیشاله (القض)
Cihêşîşberk: Kîz, kîzte, kîşale.

جهی روینشتنی: روین گهه (المقعد)
Cihêrwîniştinê: Rwîngeh.

جهی که رهم: نزار (القماه، المقماه، المقموه)
Cihêkerresih: Nizar.

جهی تازی: جهی شینی (المناحه)
Cihêtaziyê: Cihê şînîyê.

جھ زا: وهلاتی (المواطن)
Cihza: Welatî.

جوان تر: لاوتر، جحیل تر، تولازتر، سنیلتر، گهنج تر، تازه تر، شوخ تر، سپهه‌ی تر، شهنګ تر
(الاجمل، الابدع، الاشبيب)

Cuwantir: Lawtir, cihêltir, tolaztir, sinêletir, gencir, tazetir, spehîtir, şengtir .

جوان کرن: جحیل کرن، تولازکرن، سنیل کرن، لاوکر، گهنج کرن، تازه‌کرن، شوخکرن، شهنګ کرن، سپهه‌ی کرن
(التجميل، الابداع، التشبيب)

Cuwankirin: Cihêlkin, tolazkin, sinêlekir, lawkirin, genckirin, tazekirin, şoxkirin, şengkirin, spehîrkin.

جوان کری: لاوکر، تولازکری، جحیل کری، سنیلکری، تازه‌کری، شوخ کری، شهنګ کری، سپهه‌ی کری
(المجمل، المبدع، المشبيب)

Cuwankirî: Lawkirî, tolazkirî, cihêlkirî, Sinêlkirî, şoxkirî, şengkirî, spehîkirî .

جوانی، جوانیاتی: لاوینی، جحیلی، سنیلهی، سپهه‌یاتی، تازه‌یانی، شهنګی، شوخی
(الجمال، البداع، الشباب، الفتوه)

Cuwanî= Ciwanyatî: Lawînî, gihêlî, sinêleyî, spehyatî, tazeyatî, şengî, şoxî.

جوانی ماهین: کوریک
(الفلو، المهر)

Cuwanîmahîn: Kurrîk.

جوانیک، جوانه‌گا: سه‌نگول، تیزکئی حیوانی رهش ژ دوسالا وپیهل
(العجل، فوق سنتین)

Cuwanîk= Cuwanega: Sengol, têjkê hêwanê reş ji du sala ûpêhel.

جوانه مهرگ: کولیکه‌که بهارو پاویزا په‌یادبیت ژیی وئ یی کورته دهه پازده روژن
(السورنجان، زهره)

Cuwanemerg: Kulî keke bihar û pawîza peyda di bît, Jîyê wê yê kurte deh pazde rojin.

جوهی: ئوله‌که لدویف ته‌ورات ئو موسی پیغمبه‌ری دچن
(اليهودی)

Cuhî: Oleke li dwîv tewrat û mûsa pêxemberî diçin.

جودا کرن: فه‌دە‌رکرن، چەرت کرن، ژئ فه‌دان
(التفريق، التميز، الافراز، الفصل)

Cudakirin: Vederkirin, çertkirin, jêvedan.

جودا کری: فه‌دە‌رکری، چەرتکری، ژئ فه‌دان
(المفرق، المفصول، الافراز)

Cudakirî: Vederkirî, çertkirî, jêveday.

جودایی، جودایاتی: فه‌دە‌ری، فه‌دە‌ریاتی، چەرتی، فه‌دانی
(الفرق، الفرقة، الانفصال)

Cudayî= Cudayatî: Vederî, vederyatî, çertî, vedanî.

جورد: توخمه‌کئی مشکیت ئاقارایه
(الخلد)

Curd: Tuxmekê mişkê aqarayê.

جوزدان: تویرکئی پارا، کابلوخکئی پارا، خه‌لیتکئی پارا
(محفظه نقود)

Cuzdan: Twîrkê para, kabîoxkê para, xelîtkê para.

جوزی به‌ند: به‌لگ به‌ند

(التصحيف للكتاب، التجليد)

Cuzîbend: Belgend.

جوامیر: خواهش مروف، مروفتی چاک
(الانسان الصالح، المرء الخير)

Cuwamêr: Xweş mirov, mirovê çak.

جوامیری: خواهش مروفتی، مروف چاکایاتی
(المروء، الانسانيه، المروء)

Cuwamêrî: Xweş mirovî, mirovê çakyatî.

جوان: تازه، شهنګ، شوخ، خوشکوک، سپهه‌ی
(الجميل، البديع)

Cuwan: Taze, Şeng, şox, xuşkok, spehî.

جوان: لاو، جحیل، تولاز، گهنج، سنیل
(الشاب، الفتی)

Cuwan: Law, cihêl, tolaz, genc, sinêl.

جوان بون: لاوین، جحیل بون، تولازبون، سنیل بون، گهنج بون
(التجمل، التشبيب)

Cwanbûn: Lawbûn, cihêlbûn, tolazbûn, sinêlebn, gencbûn .

جوان بوی: لاوینی، جحیل بوی، تولازبوی، سنیل بوی، گهنج بوی
(المتجمل، المتشبيب)

Cuwanbûy: Lawbûy, tolazbûy, sinêlebûy, gencbûy.

جوى جوين کرن: پرت پرت کرن، کهرکه رکرن، پارچه پارچه کرن، بهرتانندن

(التقسيم، التجزئ)

Cwîncwînkirin: Pirtpirtkirin, kerkerkirin, parçepar çekirin, peritandin.

جوين جوين کرى: پرت پرت کرى، کهرکه رکرى، پارچه پارچه کرى (المقسم، المجزئ)

Cwîncwînkirî: Pirtpirtkirî, kerkerkirî, parçeparçekirî.

جوى: ئولى موسى پيغمبهري، ريکاته وراتى (اليهودى)

Cwî: Olê Mûsa pêxemberî, rêka tewratê.

جويياتى: ئول وئاينا موساي، بهرناما تهوراتى (اليهوديه)

Cwîyatî: Ol û ayîna Mûsay, bernama tewratê.

جوى: بوتائافى، رويبار (الساقيه، الجدول)

Co: Bota avê, rwîbar.

جۆبه، جۆبه، جۆبه خانه: قهقهه خانه، حيزخانه (المبغى، الماخور)

Cobe=Cobexane: Qehpexane, hîzxane.

جۆب: حيوانه که کى زييانداره بو چاندن وشينکاتى (المالوش، الحالوش)

Cobirr: Hêwanekekê zîyandare bo çandin û şînatî.

جۆت: دو، جيمک، بهرکاتک، جفت، جوهت (الزوج، الزکا، الشفع، الثنائى)

Cot: Du, cêmik, berekatk, cift, cuht.

جۆتینى: جيمکاتى، بهرکاتکينى، جفتينى (الزوجيه، الثنائيه، الشفعيه)

Cotîni: Cêmikatî, berekatkîni, ciftîni.

جۆت: کتلان، هه لشکافتن (الفلج، الحرث)

Cot: Kêlan, helişkaftin.

جۆت کرن: کتلان کرن (الفلاحة، الحراثه)

Cotkirin: Kêlankirin.

جوت گا: جوتى گاييت کيلانى (الفدان، القران)

Cotga: Cotê gayêt kêlanê.

جوهياتى: دينى موسى پيغمبهري، ريگريت تهوراتى (اليهوديه)

Cuhyatî: Dînê mûsa pêxemberî, rêgirêt tewaratê.

جوهنى: بهرکى قوره تشتاتيدا دقوتن (الكد، المهراس)

Cuhnî: Berekê qore tişta têda diqutin.

جوهنى قوتان: هيرانا داني جوهنى (التهريس، التکید)

Cuhnîqutan: Hêrana danî bi cuhnî.

جوهت: جوت، جوتک، جيمک، بهرکاتک، جفت (الزوج، الشفع، الثنائى)

Cuht: Cot, cotik, cêmik, berekatk, cift.

جوهتاتى: جوتکاتى، جوتينى، جيمکاتى، بهرکاتکينى، جفتياتى (الثنائيه، الزوجيه)

Cuhtatî: Cotkatî, cotîni, cêmkatî, berekatkîni, ciftiyatî.

جوهى: توربى ئاليكى، تويرى ئالفى (المخلاه)

Cuhorr: Turbê alîkê, twîrrê alifî.

جوين: ددهفيداشه پانندن، ددهفيدا ليک زفرانندن، هيرانا بدانا (المضغ، اللوک، العلك)

Cwîn: Di devîda şepandin, di devîda lêkzivirandin, hêrana bi didana.

جوين: بيتش، بهش، پرت، کهر، پارچه (القسم، الجزء، الفئه، الطائفه)

Cwîn: Bêş, beş, pirt, ker, parçe.

جوين جوين: پرت پرت، کهرکه، پارچه پارچه (المقسم، الجزء)

Cwîncwîn: Pirtpirt, kerker, parçeparçe.

جوين جوين بون: پرت پرت بون، کهرکه ربون، پارچه پارچه بون، پهرتين (التقسيم، التجزؤ)

Cwîncwîbûn: Pirtpirtbûn, kerkerbûn, parçeparçeb ûn, peritîn.

جوين جوين بوى: پرت پرت بوى، کهرکه ربوى، پارچه پارچه بوى، پهرتى (المجزء، المنقسم، المقسوم)

Cwîncwînbûy: Pirtpirtbûy, kerkerbûy, parçeparçeb ûy, peritî.

جوجلاندن: برقانندن، تهیيسانندن، چرسکانندن، پاڅوکرڼ
(الجراد)

Cocilandin: Biriqandin, teyîsandin, çirsikandin, Paqijkirin.

جۆت فهراڼی: یارییه که بتشتی وەک گویز و مازییا دکهڼ
(التخسیه، المخساه)

Cotferanê: Yariyeke bi tiştê wek gwîz û mazîya diken.

جۆهڼی: بهرەکی کویره تشتاتیدا دقوتن
(الکد، المهراس)

Cohnî: Berekê kwîre tiştê têda diqutin.

جۆن: گه‌ور، رهنگی تیکه‌ل ژ وره‌شی
(الخصف، لون مرکب من الاسود والابيض)

Con: Rengê têkel ji spîyî û reşî.

جۆلاندک: هێزکانفاندنا زاروکا، لاندکا هه‌لاویستی
(ارجوحه الطفل، المهد، القناه)

Colandik: Hêzka nivandina zaroka, landika he-lawîstî.

جۆله: بیرکه‌ر، ته‌فن که‌ر
(الحياک)

Cole: Bîrker, tevinker.

جۆله یی، جۆوله‌یاتی: ته‌فن که‌ری، بیرکه‌ری
(الحياکه)

Coleyî= Coleyatî: Tevinkerî, bîrkerî.

جۆله که: جوهی
(اليهودی)

Coleke: Cuhî.

جۆت چنیک: شروقه که‌ر
(الشارحه)

Cotçinîk: Şiroveker.

جۆتیار: کێلانه که‌ر، هه‌لشکیف
(الفلاح)

Cotyar: Kêlan ker, helişkêf.

جۆتێ ئه‌ردی: هندی بروژه‌کی گابکێلن
(الفدان)

Cotêerdî: Hindî bi rojekl ga bi kêlin.

جۆتک: جێمک، جفت، به‌رکاتک
(المزدوج، الثنائي)

Cotik: Cêmik, cift, berekatk.

جۆتکی: خوه‌هاڤیتن به‌ه‌ردو لنگاپیکه‌ه
(العقدان، الوثب مع صف الرجلين)

Cotkî: Xwehavêtin, bi herdu linga pêkve.

جۆدیرین: جهی ده‌رکنا ئافێ ژجووێ
(منفذ الساقیه)

Codirrîn: Cihê derkirina avê ji cowê.

جۆ گرتن: بنجان گرتن، سکر گرتن، به‌ردانا ئافێ بو جووێ
(اللقم)

Cogirtin: Bincan girtin, sikir girtin, berdana avê bo cowê.

جۆوبار: رۆبیار، ئافاره‌وان
(المعین)

Cobar: Rwîbar, ava rewan.

جۆم: جهی ئاف و میترگ وکانی

Com: Cihê av û mêrg û kanî.

جۆم: جهی بکانی وجوویت ره‌وان، نه‌الا بناف وداروبار
(الدقراء، الغلل، الودفه، الظلل)

Com: Cihê bikanî û cowêt rewan, nihala bi av û darûbar.

جۆخین: بێده‌ر

(المصطح، الجرين، البیدر)

Coxîn: Bêder.

جۆوخین: دورانک، که‌فی، په‌روان، گه‌رینوک
(المدار، الهاله، الدائرہ)

Coxîn: Dorank, kevî, perwaz, gerînok.

جۆخینا هه‌یڤی: دورانکا لدور هه‌یڤی دییار دبیت
(الطفاهه)

Coxînaheyvê: Doranka li dor heyvê dîyar dibît.

چاپ تر: دهقدای تر

الاطبع

Çaptir: Deqday tir .

چاپ کرن: دهق کرن، دهقدان

التطبيع

Çapkirin: Deq kirin. deqdan.

چاپ کری: دهق کری، دهقدای

المطبع

Çapkirî: Deq kirî. deqday.

چاپینی، چاپیانی: دهقانی، دهقییاتی

الطباعة

Çapînî = çapyatî: Deqatî. deqyatî.

چاپ کەر: دهق دار

الطباع

Çapker: deqdar.

چاپ خانه: دهق خانه، دهقدار خانه

المطبعة

Çapxane: Deqxane. deq darxane.

چاپک: خسم، ئامانی پیفانی

کیل معلوم

Çapik: xisim. amanê pîvanê.

چاپان: جانگی گهور

الخام الاسمر: الیابان

Çapan: Cengê gewir.

چاپک: گوزهکیت حیوانی. تبلا تیلای پی حیوانا فه هنداف تبلیت

دی

کوع، الحيوان، الاصبغ الزائد

Çaçik: Çuzeket hêwanî. tibra tiblê pêhêwanave hindav tiblêt dî.

چاخ: ومخت، دهم، کاف، کهه

الزمن، العصر، الحقبة، القرن

Çax: Wext. dem. gav. geh.

چاخ: خیفته، کوین، رهشمال، خانیی پهروکی

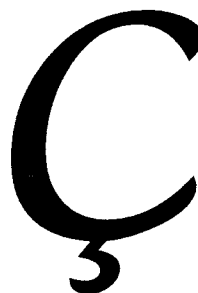
الوطاق، الخيمة

Çadir: Xîvet. kwîn. reşmal. xanyê perukî.

چادر هلدان: خیفته ههلاندن

نصب الخيام

Çadirvedan: Xîvet heldan.

ج:

ما: ماذا

Ç:

چا: شهره تا کهل یا فه خارنی

الشای

Ça: Şerbeta kel ya vexarnê.

چائیر، چاعیر: بهریی، بهربهاف، پیتبار، چهروان

المسار، الممشى، المسرح

Çaêr: Berpê. berbiha. rêbar. çerwan.

چاپ: دهق، نیشان

الطبع

Çap: Deq. nîşan.

چاپ بون: دهق بون

التطبع

Çapbon: Deqbûn.

چاپ بوی: دهق بوی

المطبوع

Çap boy: Deqbûy.

چاره بوى: پټى ديتن بوى.. دهرمان بوى
المعالج

Çareboy: Rêdîtinbûy. dermanbûy.

چاره کرن: پټى ديتن کرن.. دهرمان کرن
التدبير، العلاج

Çarekirin: rêdîtinkirin. dermankirin.

چار بهر: چار پوى
ذو اربعة اوجه

Çarber: Çar rwî.

چارىټ: حيوانى چار دهست وېټ
ذوات الاربع، من الحيوان

Çarpê: Hêwanê çar dest u pê.

چارتا: چار داف. چار تپ
ذو اربعة اتجاه، ذو اربع غاق

Çarta: çar dav. çar tîp.

چارتاق: كولانا سهرانسهرى. رټيار بهرپټى. بهر بهاف
الشديد، الحذر، الحساس

Çartaq: kulana serenserî. rêbar. ber bihav.

زىيار: ههستيار. هشير. هايدار. ناگه هدار
الشديد الحذر، الحساس

Çarçav: Zîyar. hestyar. hişyar. haydar. agehdar.

چار چاف: سهىټى پنيهك لهنداف چافټى وى ژته مهت چافى
صنف من الكلاب فوق عينه بقعه كائنها عين ثانيه

Çarçav: Seyê pinyek li hinda çavêt wî ji temet
çavî.

چار چهف: چا شهف. پهرده. سهر ناهليك. پټى راكيشك
المعجر، الملاه، الشرف

Çarçev: Ça şev. perde. ser nahlîk. pê rakêşk.

چار چهك: چهك
السلاح

Çarçek: Çek.

چارچوفه: چارگوشه. پهرواز. كهفى. دورانك
الاطار، اضلاع المربع

Çarçove: Çarguşe. perwaz. kevî. durank.

چارخانه: شاشكا حهجييا
عمامة الحاج

Çarxane: Şaşka hecîya.

چادر تهپاندن: خيفهت مهلدان
نكس الخيام

Çadir tepandin: Xîvet helandin.

چادان: مهسينكى چاپى. دان وگيرانا چاپى
اسقاء الشاي، القورى

Çadan: Mesînkê Çayê dan u gêrana çayê.

چادانك: مهسينى چا چيكرنى قورى الشاي

Çadanik: mesînkê çaçêkîrnê.

چار: دو جوت. سى وټيک. چار هژمار
الاربعة

Çar: Ducot. sê u êk çar hijmar.

چارين، چارنن: هوزانا چارتير. شعرا چار مالک
الرباعيه، الشعر الرباعى

Çarîn = Çarnîn: Hosana çar tîr. şîra çar malk.

چار، چارک: پهرده. چار شهف. هيزار
التقاب، الحجاب، الستار، الغشاء

Çar = Çarik: Perde. çar şev. hizar.

چارک، چاروک: چار شهف. هيزار پهردا دخوه وهركرنى
السبنيه، اللقاعه، الملفع

Çariik = Çarok: Çar şev hîzar. perda dxwewer-
kirinê.

چار نورى: پهردا زكى
الثرب، ج، ثروب

Çara Ûrî: Perda zikî.

چاره: زاخ. زهقه. شهنگه. وهرار. هتيز
الطاقة، القوة، الحيويه

Çare: zax. zever. şengeh. werar. hêz.

چاره: پټيک ديتن. دهرمانکرن
الحل، العلاج، التدبير

Çare: Rêkdîtin. dermankirin.

چارمکر: رټيهر. دهرمان دار
المعالج، المدير، الحلال

Çareker: Rêber. derman dar.

چاره بون: پټى ديتن بون.. دهرمان بون
المعالجه، التدبير

Çarebon: Rêdîtinbûn. dermanbûn.

چارهسهری: ریک دیتن. دهرمان کرن
العلاج، الحل، التدبیر

Çareserî: Rêkdîtin. derman kirin.

چار سویی: چار پراسی. چار ئیخل
مضلع رباعی، الافاق الاربعه، السوق

Çarsû: Çarpirasî. çarê xil.

چار شه‌مب: روژا ناڤه‌را پینج شه‌مب وستی شه‌مبا
الاربعا

Çarşemb: Roja navbera. pênc şemb u sê şemba.

چار شەف: هیزار. چارکا پیدادانی. چاروک
عباءه نساء، العجر، الملاء

Çarşev: hîzar. çarka pêdadanê. çarok.

چار قورنەت: چار ره‌خت دنیایی. چار گوشه. چار کوژی. چار
کوچ. چار ئیشک

الجهات الاربع، الاطراف، المربع، مضلع رباعی

Çarqurnet: Çar rexêt dinyayê. çarguşe. çar kujî.
çarkuç. çar îşk.

چار کوچ: چا گوشه. چار ئیخله. چار قورنەت. چار کوژی. چار
کوچ. چار ئیشک

ذات اربع زوايا، المربع، مضلع رباعی

Çarkuç: Çar guşe. çarêxel. çar qurnetçarkujî.
çarkuç. çarîşk.

چار کنار: چار ره‌خت دنیایی. چار ته‌نشست
الجهات الاربع، الاطراف

Çarknar: Çar rexêt dinyayê. çar tenîşt.

چارکوژی: چار کوچ. چار گوشه. چار قورنەت. چار ئیخله. چار
ئیشک.

المربع، ذو اربعة زوايا مضلع رباعی

Çarkujî: Çar kuç. çar guşe. çar qurnet. çar êxle.
çar îşk.

چار گوشه: چار کوچ. چار قورنەت. چار کوژی. چار ئیخله. چار
ئیشک

المربع

Çargoşe: Çar kuç. çar qurnet. çar kujî. çar êxle.
çar îşk.

چار لنگ، چار له‌پ: چار ده‌ست وپی

ذات اربع قوائم، الحيوان وغيره

Çarling = Çarlep: Çar dest u pê.

چارده: دو هه‌فت. دهه وچار. هژماره‌ک
اربعة عشر

Çarde: Duheft. deh u çar. hijmarek.

چاردهست: ده‌ست پی

الاطراف الاربعه

çardest: Destpê.

چاردهست کرن: هه‌لگرتنا جه‌نده‌کی. هه‌لگرتنا مروفتی ته‌مری

حمل الجثة الهامده

Çardestkirin: Helgirtina cendekî. helgirtina. mir-
ovê temirî.

چار دیوار: کوچک. کافلی خانیی پی بان‌گور

الجوب، الکانون

Çardîwar: koçk. kavlê xanyê bê ban. gurr.

چارپه‌خ: چار ره‌خت دنیایی روژ هه‌لات. روژ ئافا. باکور. باشور

الجهات الاربعه، الاطراف، المحيط

Çar rrex: Çarrexet. dinyayê. roşhelat. rojava.
başur.

چار ریز: شعرا چار مالک. چار گهر

الشعر الرباعی، اربع سافات، اربعة صفوف

Çar rrêz: Sîra Çar malk. çar ger.

چار روی: چار گوشه. چار بهر

ذی اربعة اوجه، المربع

Çar rrû : çar guşe. çar ber.

چاررێک: ئیک ژچارا (۱/۴) چار پشکا پشکه‌ک

الربع

Çarrêk: Êk jçara 1/4 Çar pişka pişkek.

چارى: به‌زین. تورسکین. بازدان. به‌زا ده‌وارا

الركض، العدو، ويخص، الخيول

Çarî: Bezîn. turiskîn. bazdan. baza dewara.

چاریان: جه‌ی چار پی ژئ فه‌ده‌ر بن‌رییار. به‌ر پی کولانا چارسهر

المفرق الرباعی، الممشى، المسار، الطريق العام

Çar rrîyan: cihê çarrê jê veder bin. derpê. kulana
çarser.

چارا زکی: به‌ردا زکی

الصفاق

Çarazikî: Perdazikî.

چاف بهلک: چاف تازه. چاف گهلهک رهش وسببی دییار. چاف بهنگین

الاشهب، الشهباء

Çavbelek: Çav taze . çavê gelek reş u spî dîyar. çav bengîn.

چاف بهلکی: چاف بهنگینی. چاف تازهیی. الشهب

Çavbelekî: Çav bengînî. çav tazeyî.

چاف برسی: کولهفا. حهف حهفی. کولبهیی. النهم، الجشع

Çavbirsî: Kulefa. hefhefî. kulbeyî.

چاف برسیاتی: کولهفیاتی. حهف حهفینی. حهف حهفیاتی. کولبهیاتی. الجشع، النهم، الجشاعة

Çavbirsîyatî: kulefyatî. hefhefînî. hefhefyatî. kulbeyatî.

چاف دو رنگ: ئهوکهسه یی هر چاههکی وی رنگهک بیت وهک ئیککی شین بیت یی دی یی زهر بیت ئان رهش بیت الاخیف

Çavdûrreng: Ew kese yê her çavekê wî rengekbît êk şîn bît yê dî yê zer bît an reş bît.

چاف بن کولوخک: کهسێ چاف کویر. الاخوص، المهجع، غائر، العين

Çavbinkuloxk: kasê çav kwîr.

چاف بهستن: چهشم بهندی. السحر، الشعوزده

Çavbestin: Çesimbendî.

چاف بهستی: چهشم بهندی. المسحور

Çavbestî: Çaşim bend kirî.

چاف پرچی: چاف مژوکی بون. چاف قرمچی. چاف شکهستی. الطغمش

Çavpirriçî: Çav mijokî. çav qirrmiçî. çav raşkestî.

چاف پرچین: چاف مژوکی بون. چاف قرمچین. چاف راشکهستن. الطغمشه

Çavpirriçîn: Çav mijokîbon. çav qirmîçîn. çav raşkestin.

چارا میلاک: پهردا میلاک

الخلب غشاء الكب

حجاب الكب

Çara mêlakê: Perda mêlakê.

چار ومخت: چار ومختیت سالی: هافین. زفستان. بهار. پاوریز. الفصول الاربعه

Çarwet: Çar wextê salê. havîn. zivistân. bihar. pawîz.

چاروخ: رهشک. کالک پتلاف. الحذاء

Çarox: Reşik. kalik. pêlav.

چارین: شعرا چار مالک. تشتی چار چار. الرباعی، الترربع، من الشعر وغيره

Çarîn: Şîra çar malik. tiştê çar car.

چاف: ئالاقی دیتنی. ئەندامی دیتنی. بیناهی. العين

Çav: Alavê dîtinê. endamê dîtinê. bînahî.

چاف: بهرامبه فی تشتی. پیک کیشان. لهرک پیفان. سهنگاندن. بالنسبه، بالمقارنه، بالموازاه

Çav: Beramber vîtiştî. pêk kêşan. lberik pîvan. sengandin.

چاف بلوق: چاف مهزن. وژیتفهاتی. چاف ژسهرفه. چاف بهل. الابج، الاشوص

Çavbilpoq: Çav mezin u jpêve hatî. çav ji serve. çav bel.

چاف بلوقی، چاف بلوقیاتی: چاف گری. چاف سهرفه یی. چاف بهلی

البجج، الشوص

Çavbiloqî = Çavbiloqyatî: Çav girî. çav serveyî.

چاف بلوق بون: چاف مهزن بون. چاف بهل بون. التشوص، التبجج

Çavbiloqbon: Çav mezin bûn. çav belbûn.

چاف بشکورین: چاف فهبونا پاشی بون وزانا نه. چاف فهبونا بجوکی

الویص، الویص

Çavbişkurrîn: çav vebona pašîbûn u zana ne çav vebona. biçwîkî.

چاف تیر: نه کولبهیی: رازی. نه حهف حهف
القانع، الزاهد، العفیف

Çavtêr: Nekulbûy. razî. nehefhef.

چاف تیری: رازی بونا بئاهمی هه
العفه، القناعه، الزهد

Çavtêrî: Razî bona b ahê hey.

چاف خومش: چاف روحن. زوی بین
الشقذ، الشواف

Çavxweş: Çav ruhn. zwî bîn.

چاف خومشی، چاف خومشیاتی: چاف روحنی. زوی دیتنی
الشقذان، الشوفان

Çavxweşî = Çavxweşyatî: Çav ruhnî. zwî dîtînî.

چاف درهای: چاف که لشی
الاشتر

Çavdirrhay: Çav keliştî.

چاف درهان: چاف که لشتن
الاشتر

Çavdirrhan: Çav keliştin.

چاف دار: زیره فان. قهروال
الناظر، الرقیب، المشرف، الملاحظ

Çavdar : Zêrevan qerwalî. matyatî.

چاف داری: زیره فانی. قهروالی. ماتیاتنی
النفاره، الرقابہ، الاشراف، الملاحظه

Çavdarî: Zêrevanî. qerawalî. matyatî.

چاف دان: سه خپیر. چاف لی کرن. ماتی کرن.
دار الرعايه

Çavdan: Sexbêr. çav lêkirin. matîkirin.

چاف دیرگه: سه خپیرخانه. ماتی خانه
الحملقه، الرنو

Çavdêrgih: Sexbêr xane. matîxane.

چاف رکرن: بهرئ خوه دانا بدویفکفه. بهرئئ نه وهرگنران
الحملقه، الرنو

Çavrikkirin: berêxwedana bdwîvikve. ber jê
newer gêrran.

چاف راشکستن: چاف نه رابون. چاف پرپیچین
الرسع

Çavraşkestin: Çav nerabûn. çav pirrpiçîn.

چاف پرچفتی: چاف پف
الاحجم

Çavpirçiftî: Çav pif.

چاف پرچفتن: چاف پف بون
الحجام

Çavpirçiftin: Çav pifbûn.

چاف پی نه رابون: چاف نه بارتن
البخل، الحسد، الشح

Çavpênerrabon: Çav nebartin.

چاف تاری: قه لسی. چوریک. دهست مچاندی. چاف بهرده بون ژبه
تشته کی

الامتش، ویکنی للبخل والافتار

Çavtarî: Qelsî. çûrîk. dest miçandî. şçav beder
bon jber tişteki.

چاف تاری بون: وهک ژگه ری ئان ژبرسی ئان بله ز رابیت چافیت
مروقی تاری دین
المتش، المدش

Çavtarîbon: Wek jgermê an jbirsê an blez rabît.
çavêt mirovî. tarî dbin.

چاف تاریاتی: چاف بهرده بون ژبرسی ئان ژگه رم وکورا ئان
دهمدهست رابون

المناشه، العمهان، البخل، القتر

Çavtaryatî: Çav bederbûn. jbirsê an jgermê u
gurra , an demildest rabon.

چاف ترسای: که سی تشتهک بسه هاتی. مارکه زنی ژوهریسی
دترسیت سه بور بسه رفه چوی

المنکول، المرب

Çavtirsay: Kesê tişte bser hatî. margeztî jwerîsî
dtirsît. serborr bserve çoy.

چاف ترسان: سه بور بسه ره چون ونه بسته هی
النکال، التجربه

Çavtirsan: Ser borrr bserveçon u nebistehî.

چاف تیک رشتن: وهکی بهر چافی بهنگیفتیت یان ژبه سپیاتی پی
نه رابن

القمر، من بیاض الثلج

Çavtêkrîştin: Wekî befir çavî bhingêvît. yan
jber spîyatîyê ne rabin.

چاف زېقى: چاف راوېستان و نه زلقوتاندن
الشخص

Çavzîqî: Çav rawestan u ne zilqtandin.

چاف ژى گرتن: نه بهرې خوېدان. پاتک دان. ئافروى دان. بهر ژى
وهرگيران
الاعضاء، التغاضى

Çavjêirtin: Ne berê xwedan. patikdan avrrwî
dan. ber jê wergêran.

چاف ژى وهرگيران: چاف ژى گرتن
الاشاحه

Çavjêwergêrran: Çav jê girtin.

چاف سورى: كهسې چاف سور بى كولى
السجر

çavsorî: Kesê çav sor bê kulî.

چاف سور: چاف سورى بى كولى
الاسجر

çavsor: Çav sorê bê kulî.

چاف شكېستى: بهلنگاز. هه ژار. بن پىك. ژار
الذليل، المستكن

Çavşkestî: Belengaz. hejar. bin pêk. jar.

چاف شكېستن: بن پىكى. بهلنگازى. هه ژارى. ژارى
الذل، الاستكانه

Çavşkestin: Bin pêkî . belengazî. hejarî. jarî.

چاف شور: سوپچه لو. بهدكار. بهزى
الصلف، المخذول، المذنب

Çavşorr: Swîçelo. bedkar. bezî.

چاف شورى: سوپچه لوياتى. بهدكارىاتى
الذله، الصلافة، الخذلان

Çavşorrî: Swîçelloyatî. bedkaryatî.

چاف شىنك: توخمه كى كوليلكانه
ز هه بريه

Çavşînk: Tuxmekê kulîlkane.

چاف شىن: مروفتى چاف شىن
الاشهل، الشهلأ

Çavşîn: Mirovê çavşîn.

چاف شىنى: چاف شىنىياتى
الشهل

Çavşîni: çavşînyatî.

چاف راشكېستى: چاف پرېچى
المحلط، المرسع

Çavrraşkestî: çav pirrpiçî.

چاف رمشك: خروپى. درا. توخمه كى چاندنى يه بى خارنى
الاذره البيضاء، زرع

Çavrrêfk: Xirobî. dira. tuxmekê çandnêye xarnê.

چاف رمق بون: چاف وېستان
القدح

Çavrrêqbon: Çav westan.

چاف رى: لهيفى. لهيفيا تشتهكى مان وراوېستان. خوې گرتنا
ميفى
المنتظر

Çavrrê: Lhîvîyê . lhîvîya tişteki man u rawestan.
xwe girtinahîvîyê.

چاف رىياتى: مانا لهيفى. خوې لى گرتن
الانتظار

Çavrrêyatî: manal hîvîyê. xwe lêgirtin.

چاف رهش: چاف كلداى
الاكل

Çavrrêş: Çav kilday.

چاف رهشى: چاف رهشاتى: چاف كلدانى
الكل، الكلاء

Çavrrêşî = Çavrrêşyatî: Çav kildanî.

چاف روھن: كهسې كهيف بقمومينه كى هاتى ياخوھش
القرير

Çavrruhn: Kesê keyf bqewmînekê hatî ya xweş.

چاف روھنى: كهيف پى هاتنا قهومينا خوھش
القره

Çavrruhnî: keyf pê hatinaqewmîna xweş.

چاف زلكانى: يارييه كه بجويك دكه ن پك دى بهرې خوې دهن ئىك و
دوكا دى چافىت كى زلقوتن

Çavzilkane: Yariyke biçwîk dkenrik dê berê
xwe dan êkudu kadê çavêt kê zilqutin.

چاف زىق: چاف پك. چاف نه زلقوتى
الشاحص

Çavzîq: Çav rik. çav ne zilqutî.

چاف کویریاتی: چاف بن کولوخکی
الخص

Çavkûryatî: Çav bin kuloxkî.

چاف کولی: ماته. چافپه رچفتن
الرم

Çavkul: Mate . çav perçiftin.

چافکول: ماتهیی. چاف په رچفتی
الرم

Çavkul: Mateyî. çav perçiftî.

چاف لی کرن: زهری فه کرن شتی کرن
الوأمه، الاقتداء، الاسوه

Çavlêkirin: Zehrî vekirin. ştîkirin.

چاف لی بادان: ئیشارهت کرنا بچافا
المغاضنه، الايمانه

Çavlêbadan: Îşaretkirina bçava.

چاف لیبون: ئیيانا تشتی. هیفی کرنا داخازهکی
الطمح، الطموح

çavlêbon: Vîyantiştî. hîvîkirna daxazekê.

چافلیدان: چاف هافیتن. بچافی هنگاتن. چاف هنگاتن
النجا

Çavlêdan: Çavhavêtin. bçavî hingatin. çav hingatin.

چاف لی کرن: ماتی کرن. سهخبیر کرن. بهرئ خودان
العناية، الاعتماد

Çavlêkirin: Matîkirin. sexbêrkirin. berêxudan.

چاف لی بون: زیرهفانی کرن
النظاره، الرقابه

Çavlêbon: Zêrevankirin.

چاف مژوکی: چاف پرپیچی. چاف راشکهستی
الاعمش، الاغمش

Çavmijokî: Çav pirpiçî. çav raşkestî.

چاف مژوکیاتی: چاف پرپیچیاتى. چاف راشکهستنى
العمش، الغمش

çavmijokyatî: Çav pirpiçyatî. çav raşkesinî.

چاف نقاندن: چاف پتکفه نان. چاف پتفه دان. چاف گرتن. چاف
پتکفه نویساندن
الغمض

Çavniqandin: Çav pêkvenan. çav pêvedan.
çavgirtin. çav pêkve nwîsandî.

چاف فی کهتن: تی ته شقلین. بهرابه رهاتن دیتن. رویبه روی بون

Çavvêketin: Têteşqilîn. beraberhatin dîtin.
rwîbewîbon.

چاف فی کهتن: تی ته شقلین. رویباربون
اللقاء، المواجهه

Çavvêketin: Têteşqilîn. rwîberbon.

چاف قال: چاف په حن. چاف فرهه
النجلاء

Çavval: Çav pehin. çav fireh.

چاف فالی: چاف په حنی. چاف فرههی
النجل

Çavvalî: Çav pehnî . çavfirehî.

چاف قه تره کرن: هندی شییان دیتن. هندی چاف ببینن
الرتم، الرتمه، مدى البصر

Çavqetrekirin: Hindî şîyan dîtin. hindîçav
bibînin.

چاف فی: چاف ویر. چاف خار. چاف بره خه کی فه چوی
الاحول

Çavvîr: Çav wîrr. çav xar. çav brrexekîve çoy.

چاف فی: چاف ویری. چاف خارییا بره خه کی فه
الحول

Çavvîrî: çav wîrrî. çav xarya brexekîve.

چافک: پرسک. کولک. زلبک
البثره حول الجرح

Çavik: pirsik. kulîlk. zilpik.

چافک:

العدسه اللامه، زر المصباح اليدوی

Çavik.

چاف کرن: نیشان کرن
التعيين

Çavkirin: Nîşankirin.

چاف کری: نیشان کری
المعين

Çavkirî: Nîşankirî.

چاف کویر: چاف بن کولوخک
الاحوص

Çavkur: Çav bin kuloxk.

چاف نغاندى: چاف پټفهدای، چاف پټکفهنای، چاف گرتی، چاف پټکفه نویساندی
المغمض

Çavniqandî: Çav pêveday. çavpêkvenay.
çavgirtî. çav pêkve nwîsandî.

چاف نهبارتن: چاف پی نه بارون
الحسد، البخل، الغل

Çavnebartin: çav pê nerabûn.

چاف هافین: چاف هنگیف
الشیوه، العائن، النجی

Çavhavêj: çav hingêv.

چاف هافین: چاف هنگیفی
الشیه، النجأ

Çavhavêjî: çav hingêv.

چاف ویر: چاف فیر، چاف خار
الاحول

çavwîrr: Çav vîrr. çav xar.

چاف ویری: چاف فیری، چاف خاری
الحول

çavwîrrî: Çav vîrrî. çav xarî.

چافیک: کونکا ئاف تیرا چونی، بوتکا ئافی، کونکا
الثقب

Çavîk: Kunka av têrraçonê. butka avê. kunka.

چافیکا ئافی: کونکا ئاف تیرا دچیت، هه نه فی، زه مبه له
الصنوبر

Çvavîka avê: Kunka av têra dçît. henefî. zem-bele.

چافیکا دیم جامی: کونکا دیم جامی
الوصوص، الوصواص، علی قدر العین

Çavîkadêmcamê: Kunka dêm camê.

چافیکا زانی: کونا ئافی زانی، بلق هافیز
السامور، منبع الماء فی العین

çavîkazanê: kuna avê zanê . bilqhavêj.

چاک: باش، قهنج
الصالح، الخیر، المحسن، الجواد

Çak: Baş. qenc.

چاک بون: باش بون، قهنج بون
الصلاح، التحسن، التجود، التخیر، الانصلاح

Çakbon: Başbûn. qencbûn.

چاک بوی: باش بوی، قهنج بوی
المحسن، المصلح

Çakboy: Başbûy. qencbûy.

چاک تر: باش تر، قهنج تر
الاصلاح، الاحسن، الاخير، الاجود

Çaktir: Baş tir. qenc tir.

چاک کرن: باش کرن، قهنج کرن
الاصلاح، التحسين، التجويد، التحسين

Çakkirin: Başkirin. qenckirin.

چاک کری: باش کری، قهنج کری
المحسن، المصلح

Çakkirîş: Başkirî. qenckirî.

چاک، چاکياتی: باشی، باشياتی، قهنجی، قهنجی یاتی
الاحسان، الخیر، الجهد، الصلاح

Çakî = Çakyatî: Başî. başyatî. qencî. qencyatî.

چال: کور، کهند، قور، زهنده هور
الهوة، الوهده، الحضيض

Çal: Kur. kend. qur. zende hur.

چال ئاف: بیر، ته مباح
البئر، النخفه

Çalav: Bîr. tembav.

چال: توخمه کی بزنانه، رهنه گه کی بزنانه
صنف من الماعز

Çal: Tixmekê biznane. rengê. biznane.

چالک: له وده، کورا پارزتنا تشتی بنی عهردی
المطمورة، مطامير، الحفرة
النقرة

Çalk: Lewde. kura. paraztinatîştê binê erdî.

چالی: هودا، گولا ده قارارا، دهکی که قری پی بگول وکولیک
الدکه الصخریه فیها الازهار

Çalî: Hewda gula dkevrara. dekê kevîrî yê bgulu.
kulîlk.

چالاک: له زگین، سرت، زیرهک، زیخ، پی چیبوی، رهوان
السریع، النبیه، النجیب، المذهب

Çalak: Lezgîn. sirt. zîrek. zîx. pê çêbûy. rewan.

چانتە: توربى بملى ھەلگىرن
الحقيبه

Çante: Turbê bmlî helgirin.

چانتا شفانى: توربى شفانى
الجواء

Çanta Şivanî: Turbê şivanî.

چاوا، چاوان: كوسا، كوسان، چون
كيف

Çawa = Çawan: Kusa . kusan. çon.

چاوايى، چاوابون: كوسايى، كوسانى، چوناتى
الكيفيه

Çawayî = Çawabon: Kusayî. kusanî. çonafî.

چاوانى: كوسانى
كيف انت، كيف حلك

Çawanî: Kusanî.

چاى: شەربەتا فەخارنى ياكەلى. شەربەتا گەرم
الشاي

Çay: Şerbeta vexarnê. ya kelî. şerbeta gerim.

چايدانك: مەسینكى چايى
قورى الشاي

Çaydank: Mesînkê çayê.

چايچى: كەسى چايى چىدكەتودەت
الشاياتى

Çayçî: Kesê çayê çêdket u ddet.

چايخانى: جەي چايى فەخارنى
المقهى

Çayxane: Cihê çayê vexarnê.

چاوانى: كوسا، چاوا
كيف

Çawanê: Kusa. çawa.

چەپ: دژى راستى. كەسى بدەستى چەپى شول دكەت. چەبو
اليسار، الشمال، الايسر

Çep: Dijî. rastî. kesê bdestê çepê şulekî dket.
çepu.

چەپ: خوەك، باوەك، فاژياتى، خارى، فاچ
المنعطف، المنعرج، الانثناء، الانحناء، الملوى

Çep: Xewek. bawek. vajyatî. xarî. vaç.

چالاک بون: زیرەك بون، زیخ بون، سەرت بون، رەوان بون، التنبیه،
التجابه، التهذب

Çalakbon: Zîrebûn. zîxbûn. sirtbûn. rewanbûn.

چالاک بوى: زیرەك بوى، زیخ بوى، سەرت بوى، رەوان بوى
المنجب، المهذب،

Çalakboy: Zîrebûy. zîxbûy. sirtbûy. rewanbûy.

چالاک تر: زیرەك تر، سەرت تر، زیخ تر، لەزگین تر، رەوان تر
الانجب، الانبه، الاسرع، الاهذب

Çalaktir: Zîrek tir. zîx tir. sirt tir. Lezgîn tir. re-
wan tir.

چالاک کرن: زیرەك کرن، سەرت کرن، زیخ کرن، لەزگین کرن، رەوان
کرن

التهذيب، النجيب، المنبه

Çalakirin: Zîrekkirin. zîxkirin. sirtkirin. lezginkir-
rin. rewankirin.

چالاک کرى: زیرەك كرى، سەرت كرى، زیخ كرى، لەزگین كرى، رەوان
کرى

المهذب، المنجب، المنبه

Çalakkirî: Zîrekkirî. zîxkirî. sirtkirî. rewankirî.

چالاکى، چالاکياتى: زیرەكى، زیخى، سەرتى، رەوانى، لەزگین
التهذيب، التجابه، النباهه

Çalakî = Çalakyatî: Zîrekî. zîxî. sirtî. rewanî.

چام: ئاتاف، بەلا، چریه، تاف

النكال، الفطاعه، العبره، العظه

Çam: Ataf. bela. çirîse.

چام بەرى: چار حیسيله: چار رەخ بەر، بەرى تەنشستى
الضلع الحجرى

Çamberî: Çarreber. berê tenîştê.

چامیرک: تەنەف قەدان، روینشتنا پى دانابن خوه
التربع فى الجلوس

Çamêrk: Tenef. vedan. rwînîştina pê dana bin
xwe.

چاندن: نەاندن، توف کرن، چەقاندن

الفرس، الغرز، الزرع، البذر، الرکز

Çandin: Nihandin. tufkirin. çeqandin.

چاندى: نەاندى، توف كرى، چەقاندى

المغروس، المزروع، المغروزالمركز

Çandî: Nihandî. tufkirî. çeqandî.

چېا ئافى: خوهكا ئافى
البثق

Çepa avê: Xeweka avê.

چې دان: قازى بون. بادن
الانعطاف، التعرج

Çep dan: vajîbûn. badan.

چې دان: پتيلان گيران، خوهقه دان. بادن
المراوغه، التهرب من الواقع، اللف والدوران

Çep dan: Pêlan gêran. xwevedan. badan.

چې داي: خوهقه داي. خوهباداي
المعطوف، المتعرج

Çep day: Xweveday. xwebaday.

چېر: خه. ديركه. مه تال. ناف بر
الحصن، المانع، الحصار، الحاجز، الرادع، العارض

Çeper: xel. dîrgeh. metal. navbîrr.

چېر: پاريزگه
الموئل، الملجأ

Çeper: parêzgeh.

چېو چوير: حيله وحواله. دورى
اللفز، اللف والدوران

Çepuçûrr: Hîle u hewale. durrî.

چېهرك: كولكى نيجيرى
الرادحه، القتره، الوصيده، المرأة، للصياد

Çeperk: Kulkê nêçîrê.

چېهرك: ديوارى فه هاندى ژشفكا. دهردينك
الحاجز منسوج من العيدان للزيبه

Çeperk: Dîwarê vehandî jîvka. derrdîwîng.

چېل: به لافش. چئيل
المهذار، المهاتر، السافل

Çepel: Belafş. çivêl.

چېلى، چېهلياتى: به لافشى. چئيلى
الهذار، السفاله، المهاتره

Çepelî = Çepelyatî: belafşî. çivêlî.

چېله: دهست قوتان. دهست ليكدان.
الصفق، الزفقه

Çepele: Dest qutan. dest lêkdan.

چېله قوتان: دهست قوتان. دهست ليكدان. دهست پتك دادان
التصفيق

Çeplegutan: Dest qutan. dest lêkdan. dest pêkda-
dan.

چېين: كهسى چې بدهستى چېنى شول دكهت. چېر گر
اليسارى، اليسراوى

Çepîn: Kesê çep bdestê çepê şuldket. çepgir.

چېو: كهسى بدهستى چېنى شول بكهت
الاعسر

Çepo: Kesê bdestê çepê şulbket.

چې چېيسك: حيتوانكه كيتوهكى مارگيزكى دخانيا فه مر
ضحك الضب

Çepçepîsk: Hêwanekê wekî margîzkî dxanyave.

چېا كهلى: بادهكا كهلى. خوهكا كهلى
الحجا، منعرج الوادى

Çepagelî: Badeka gelî. xweka gelî.

چېا بويكى: فه كوهازتنا بويكى بومالا زافاى دى چېهكى لچونا
پيتكى دهن

منعطف العروس

Çepabûkê: Veguhaztina bwîkê bu mala zavay dê
çepekê lçona rêkê dden.

چېلاندىن: فه رويچكاندن. ژى چويركرن
الانتزاع، الابتزاز، السلب

Çeplandin: Verwîçkandin. jêçwîrrkirin.

چېهري برويسيا:
مانعه الصواعق

Çeperêbrûsya.

چې بى: كورت فه برين. كورت كرن
الاختصار، الخط المستقيم التى تقاطع المنعطفات

Çep bîrr: Kurt rebîrrîn. kurt kirin.

چته: بى پيز. خوهژيك. چاشك
لانظامى، غير نظامى، فقضى، مرتزق

Çete: Bêrêz. xwejîk. caşik.

چتهى، چتهاتى: بى ريزياتى. خورژيكياتى
الانظاميه، الفوضى، الارتزلق

Çeteyî = Çetatî: Berêzyatî. xujîkyatî.

چەتالە: كەفچكى تىژ
شوكە الاكل

Çetale: kevçê tîj.

چەتەن: ژارى، رىپ، ژویری، گوچ، سخنتی
عوز، ضنى، شدة، ضیق، زحمه، ضنكى

Çetîn: Jarî. rrîp. jwîrîgwîc. sixintî.

چەج: لەپ، دەست
الكف، اليد،

Çeç: Lep . dest.

چەر: خارن، ئالف
الاكل، الكلاء، الرعى، السرح

Çer: Xarin. alif.

چەروان: جەئى چەرىنى
المرعى، المرتع، الماكل، المسرح

Çerwan: Cihê çerînê.

چەرانەن: گێرانا چافرى بوگيا خارنى
الجزن، الرعى، الاكل

Çerandin: Gêrana çavrrî bu gîya xarnê.

چەراندى: حيوانى ئالف دای و تیز خارى
المجروز، المسرح، الرعى

Çerandî: Hêwanê alif day u têr xarî.

چەرىن: خارن.
السرح، الرعى الاكل

Çerîn: Xarin.

چەرپ چەرپ، چەرىپن: برويس قەدان، چرسکين، برق قەدان
العراض، حطف البرق

Çerpçerp = çerpên: Brwîsî vedan. çiriskîn. bîrq-vedan.

چەرت: قەدەر، قەگرتى، جدا
الشذ، الخذل، الفرز

Çert: Veder. regirtî. cida.

چەرت بون: قەدەربون، ژیکفە بوى، جدا بوى
المفصول، المفروز، الشاذ، المطروح، المستثنى

Çertbon: Vederbûn. jêkvebûn. cidabûn.

چەرت بوى: قەدەربوى، ژیکفە بوى، جدا بوى
الانفصال، الافتراق، التشذذ، الاستثناء

Çertboy: Vederbûy. jêkvebûy. cidabûy.

چەرت تر: قەدەر تر، ژیکفە بوى تر، جدا بوى تر
الاشذ، الافرق، الاميز، الاشذ

Çerttir: Veder tir. jêkve tir. cida tir.

چەرت کرن: قەدەر کرن، ژیکفە کرن، جدا کرن
التفريق، التقسيم، التفريز

Çertkirin: Vederkirin. jêkvekirin. cidakirin.

چەرت كرى: قەدەر كرى، ژیکفە كرى، جدا كرى
المفرق، المميز، المفرز

Çertkirî: Vederkirî. jêkvekirî. cidakirî.

چەرتى، چەرتياتى: قەدەرى، جدایى، ژیکفەبونى
الشذوذ، الفرز، الفرقة، الخذل، الفصل، الطرح

Çertî = Çertîyatî: Vederî. jêkveî. cidaî.

چەرخ: دەم، گەي، زفرك، زفروك
الفلک، المدار، الدور، العصر

Çerx: Dem. gêrr. zivrrik. zivrok.

چەرخ: خرخال، چەقماق، دولاب
المخرط، اله البراده، العجلة، الدولاب، الدورة

Çerx: Xirxal. çeçmaq. dulab.

چەرخين: زفرين، گەرهان، دورقەدان
الدوران، الجولان

Çerxîn: Zirîn. gerrhan. durredan.

چەرخانەن: زفرانەن، گێرانەن، ئیشانەن، ئیزادان، لێک زفرانەن
التدوير، الازعاج، الاقلاق، الانهاك

Çerxandin: Zivrandin. gêrrandin. êşandin. îzada. lêk zivrandin.

چەرخ دان: لێک زفرين، گەرهان
الدوران، التجوال

Çerxdan: lêk zivrîn. gerhan.

چەرخەتوک: قىرقرۆک، قىنقنۆک
الفراره، الدولاب

Çerxetok: Virrvirrok. vinvinok.

چەرخجى: كەسى تشتى دره نيت
الخراط، البراد

Çerxeçî: Kesê tiştî drrenît.

چەرخى ھەلبونى: دەمى رابونى، گاڤا ھشيار بونى
عصر النهضة، زمن اليقظه

Çerxêhelbonê: demê rabonê. gava hişyarbonê.

چشمک: بهرچافک
النفاره الطبيه، العدسه

Çeşimk: Berçavik.

چشم بهند: جهدوی. ساحر
الساحر، المشعوذ

Çeşimbend: Cedwî. sahir.

چشم بهندی: جهدویاتی. سحر
السحر، الشعوذه

Çeşimbendî: Cedyatî. sihir.

چاهر: گیایه کی بیهن خوهشه لزوزان شین دبیت دکن ناف ژاژی
ودخون نود دورین بو ئالفی بهزی
نبات عشبی بری معطر

Çevir: Gîyayekê bêhn xweşelzuzana şîn dbît
dken nav jajîu dxun. u di durîn bo alifê pezî.

چافری: چافری. کهوال. تهرش.
الماشیه، المواشی

Çevirî: Çavirî. kewal. terş.

چهره بی: توخمه کی داریت بییا تاییت وی دکن گویال ولیيانا ژئ
چیدکهن

صنف من الصفصاف، الخلاف

Çevrebî: Tuxmekê darêt bîya tayêt bîya tayêt wî.

چەق: کریسک
الشراره

Çeq: Krîsk.

چەق: چەقل. چوکول. تاکیت داریت زراف
السلاء، فرع الغصن

Çeq: Çeqil. çukul. takêt darêt zirav.

چەق چەق ، چەقین: دهنکی فیک کهتنا تشتی رهق. شەق شەق. تهق
تهق. رهق رهق

صوت التصفيق، الجعجه، الصفق

Çeqçeq = Çeqên: : Denggê. vekketina tiştê req
şeq şeq. teq teq. req. req.

چەقاندن: پاشدا برنا لهوله بکا تهننگی
التقدیح، قدح الزناد

Çeqandin: Paşda birna lewlebka. tivengê

چەقاندن: نهاندن. چوکلاندن. فهاندن. گرتن. پتفهاندن
الاطباق، الغرز، النؤب

Çeqandin: Nihandin. çuklandin. vedan. girtin.

چهرمخوش: خارن خوهش. زوی خوهر. دهف دژوار. کهوی کوتهل
الاکول، النهم، الجشع

Çerexweş: Xarin xweş. zwîxwer. devdijwar.
gewîkutel.

چەرم: کهقل. پیست. تیقل
الجلد، الادیم، البشره

Çerm: Kevîl . pîst. tîvil.

چەرمی دلی: تیقلی دلی
النخاب

Çermêdilî: Tîvilê dilî .

چەرم وچیق: کوشتی لاک ولیواز
اللحم الغث الضعيف

Çermuqîqal: Guştê lak u lawaz.

چەرمی مری: تیقلکی مری
اللبس، السمحاق، الادمه

Çermêmirî: Tîvilê mirî.

چەرمین: تشتی کهقلکی وی تهنک ویوخ ونازک. پلوخ
اللون والجوز والبيض دات القشره الرقيقه

Çermîn: Tiştê kevilikê wî tenik u pux u nazik.
plux.

چەسپ: خوه رست. خوه راگر. بنهجه. موکوم. بن گرتی
الراسخ، الثابت، المتین

Çesp: Xwerist. xweragir. binecih. mukum. bin-
girtî.

چەسپان: خوه رستی. خوه راگرتی. موکوم بوی. بن گرتی. نازا
الثابت، الراسخ، المتین

Çespan: Xweristî. xweragirtî. mukumbûy. bin-
girtî. aza.

چەسپانی: خوه رستنی. خوه راگری. موکومی. نازایی. بن گرتنی
الثبوت، الرسوخ، المتین

Çespanî: Xweristnî. xweragirî. mukumî. azayî.
bingirtnî.

چەسپاندن: خوه رساندن. خوه راگرتن. موکوم کرن. نازا کرن
التثبيت، الترسیح، التمتین

Çespandin: Xwerissandin. xweragirtin. mukum-
kirin. azakirin.

چەقلوزى: پەلاتىقى، ئەزمان حولياتى، دەف خوەشى

الملق، التملق

Çeqelozî: Pelatîqî. devxweşî. ezman hulyatî.

چەقل: چەق، چوکول، تاکى زراف، هەژک، سەر پەچالک

السلاء، فرع الغصن

Çeqel: Çeq. çukul. takê zirav. hejik. serpeçalk.

چەقلدان: تادان، چەق دان کاتەدان

التفرع

Çeqildan: Tadan. çeqdan. katedan.

چەقو: کێرک، کێر بې

السكين، النصاب

Çeqo: kêrik. kêrbirr.

چەقماق: ماکینا ژەننێ لەولەبک، چەلەبک

الزناد، القداح

Çeqmaq: Makîna jenînê. lewlebk. celebrk.

چەقماق: ماکینا ئاگرى ژەننێ

الزناد، القداح

Çeqmaq: Makîna agirî jenînê.

چەقلکى تەپکى: دارەکى دو چەقل دەن بەر تەپکا نیتجیری

المفاس، للصید

Çeqilkê tepkê: Darekkê du çeqil den ber tebka nêçîrê.

چەقین چەقان: فەدان، هاتى پیتفەدان

الطبق، النصب

Çeqîn = Çeqan: Vedan. hatî pêvedan.

چەقاندن: پیتفەدان، نەاندن، چوکڵاندن

الاطباق، التقديح، التنصيب

çeqandin: Pêvedan. nihandin. çuklandin.

چەقلی راست: تایی راست

الفن، افنان

Çeqlêrast: tayerast.

چەق چەق: قریپتین دەنگى سووتنى

الاجيج، صوت الحترق

Çeqçeq: Qrîpên. dengê. sutinê.

چەق چەق، چەقین: دەنگى شکەستنى، دەنگى فیک کەتتا تشتى

رهق، شق شق

صوت کسر الخشب ونحوه

Çeqçeq = Çeqên: Dengê şkestinê. dengê vêkketina tiştê req. şeqşeq.

pêvedan.

چەقاندی: پیتفەدای، چوکڵاندی، نەاندی

المطبوق، المنصوب، المغروز

Çeqandî: Pêveday. çuklandî. nihandî.

چەقچەقوک: ئامویرەکە بچوێک لینگدەن یاریا پى دکن دەنگ ژى

تیت

اله مصفقه، يلعب بها الطفل

Çeqçeqok: Amwîrek bşwîk lêkdden yarya pêdken deng jê têt:

چەقچەقوک: ماکینا نفتیسینی

الاله الكاتبه

Çeqçeqok: Makîna nivêsinê.

چەقچەقوک: کەسێ پرپیژ، گەلەک ئاخفتن

کنايه، للثرره، وکثره الكلام

Çeqçeqok: Kesê pirrbêj. gelek. axiftin.

چەقلوز: پەلاتىق، دەف خوەش، ئەزمان حولى

الملاق، التملق

Çeqeloz: Pelatîq. devxweş. ezman hulî.

چەقلوز بون: پەلاتىق بون، ئەزمان حولى بون، دەف خوەش بون

التملق

Çeqelozbon: Pelatîqbûn. devxweşbûn. ezman hulîbûn.

چەقلوز بوى: پەلاتىق بوى، ئەزمان حولى بوى، دەف خوەش بوى

التملق

Çeqelozboy: Pelatîqbûy. devxweşbûy. ezman hulîbûy.

چەقلوز تر: پەلاتىق تر، دەف خوەش تر، ئەزمان حولى تر

الاملق

Çeqeloztir: Pelatîq tir. devxweş tir. ezman hulî tir.

چەقلوز کرن: پەلاتىق کرن، ئەزمان حولى کرن، دەف خوەشى کرن

التملق، الاملاق

Çeqelozkirin: Pelatîqkirin. devxweşkirin. ezman hulîkirin.

چەقلوز کرى: پەلاتىق کرى، ئەزمان حولى کرى، دەف خوەشى کرى

الملق

Çeqelozkirî: Pelatîqkirî. devxweşkirî. ezman hulîkirî.

چهک چوئف تر: دهقهدهقه تر. کهتوهر تر

الاجر، الاطيش، الاحمق

Çekeçûvtir: Deqdeqe tir. ketwere tir.

چهک چوئف کرن: دهقهدهقه کرن. کهتوهر کرن

التطيش، التغيرير

Çekeçûvkin: Deqdeqekirin. ketwerekiran.

چهک چوئفی: دهقهدهقهفی. کهتوهری

الحمق، الطيش، الغرور

Çekeçûvî: Deqdeqeî. ketwereî.

چهکچول: چهکیت زیتو زیفی بیت ژنسا. چهک وتدارهک

الحلی الذهبی

Çekuçol: Çekêt zêrrr u zîvî yêt jina çak u tidarek.

چهل: کوی کهفرین. کوله ته کهفرین. کولوخی کهفر

الفادر، القمه الصخریه، الجبل الصخری

Çel: kopê kevrrîn. kulmete. kuloxî kevir.

چلخته: چیخه کهفر. تشتی زعاده تی دریژ تر

الشنعاف، المشحاذ، الصومعه

Çelixte: Çîxe kevir. Tiştê j adetî.drêj tir.

چهلک: سرت. رهوان. لهزین. رهوان

الخدوف، المعوج للدواب، السريع

Çelek: Sirt. rewan. lezîn. rehwan.

چهلک بون: سرت بون. رهوان بون. لهزین بون. رهوان بون

التسرع، الخدوفه

Çelekbôn: Sirtbûn. rewanbûn. lezînbûn. rehwanbûn.

چهلک بوی: سرت بوی. رهوان بوی. لهزین بوی. رهوان بوی

الساسع، المسرع، المعج

Çelekboy: Sirtbûy. rewanbûy. lezînbûy. rehwanbûy.

چهلک تر: سرت تر. رهوان تر. لهزین تر. رهوان تر

الاسرع، الامعج

Çelektir: Sirt tir. rewan tir. lezîn tir. rehwan tir.

چهلک کرن: سرت کرن. رهوان کرن. لهزین کرن. رهوان کرن

الاسراع، التسريع، الامعاج

Çelekkirin: Sirtkirin. rewankirin. lezînkirin. rehwanikirin.

چهک: تدارهکا ژنکا. چهکیت ژنا بیت زیف وزیرا

الحلی النسائی

Çek: Tidareka jinkaCekhelgirî. çek helgirtin. çekbestin.

چهک: چهکی شهیری

السلاح

Çek: Çekê şerî.

چهکدار: چهک هه لگر

المسلح

Çekdar: Çekhelgir.

چهک داری: چهک هه لگری. چهک هه لگرتن. چهک بهستن

التسلح، التسليح

Çekdarî: Çekhelgirî. çekhelgirtin. çekbestin.

چهکچهکویه: شهف رهفینک. تهیرکی شهفی

الواطواط، الخفاش

Çekçekûle: Şevrevînk. teyrkê şevê.

چهکچ: میرکوتک. داردنگ

المطرقه

Çekuç: Mîrkutk. darding.

چهکچ: کهیس. قودیم. کهلهخ. بهژنوبالا. قه لافهت

الهیکل، البنيه

Çekuç: Keys. qudîm. kelex. bejin u bala., qelafet.

چهکمه: پوتینه. پتالافا باسک دریژ

الحداء الطویل الساق، الجزمه

Çekme: putîne. pêlava bask dirêj.

چهکمهچه: خزینک. دولاب. رهفک

الخزانه

Çekmeçe: Xizînk. dulab. refik.

چهک چوئف: کهتوهر. دهقهدهقه

الطائش، الاحمق، المغرور

Çekeçûv: Ketwer. deqdeqe.

چهک چوئف بون: دهقهدهقه بون. کهتوهر بون

التطيش، الاغترار، الحماقه

Çekeçûvbôn: Deqdeqebûn. ketwerebûn.

چهک چوئف بوی: دهقهدهقه بوی. کهتوهر بوی

المتطيش، المغرور

Çekeçûvboy: Deqdeqebûy. ketwerebûy.

چەمان، چەمان: كود بون. خويل بون. نخوين بون. شور بون. كفان بون

التقويس، الحنى

Çeman = Çemhan: Kudbûn. xarbûn. xwîlbûn. nizimbûn.

چەماندن: شور کرن. خويل کرن کود کرن. كفان کرن

التنكيس، التقويس، الاخضاع، التركيع، الاحناء

Çemandin: Şurkirin. . xwîlkin. kudkirin. kivan-kirin.

چەمهای: شور، خويل، نخوين، كود، كفان كرى

المقوس، الراكع، التاكس، المطاطأ، الخاضع، المنحنى

Çemhay: Şurr. xwîl. nixwîn. kud. kivinkirî.

چەمچ: كه فچك، هوسكويك، هوسكيا بچويك

المغرفة الصغيرة، الملقه

Çemç: Kevçik. huskwîk. huskîya bçwîk:

چەمبەرى: پهروانى بهرى

الاطار الحجرى، الركن

çemberî: Perwazêberî.

چەمبل: دهستك، دهستك خهلهك

العروه، العصام

Çembil: Destik. destkê xelek.

چەند: هند، هندی

كم، المقدار

Çend: Hind. hindî.

چەند: هندی، هندیكو

كلما للتكرار

Çend: Hindî.hindîku.

چەندى، چەنداتى، چەندىنى: هندياتى

الكميه

Çendî = Çendatî = çendîni: Hindyatî.

چەنداتى: دوقه دى، دوجارى

الضعف، المهاعفه

Çendatî: Duqedî. ducarî.

چەنگ فرك: فرينا تهيرى كوه، گوه فرين، فرينا تهيرى په برى

الجدوف، الحزم، طيران، مقصوص الجناح

Çengfirrk: Firrîna teyara kuh. guh firrîn. firrîna teyara berr birrî.

چەلەك كرى: سرت كرى، رهوان كرى، له زين كرى، رهوان كرى المسرع

Çelekkirî: Sirtkirî. rewankirî. lezînkirî. rehwan-kirî.

چەلەكى، چەلكياتى: سرتى، رهوانى، له زينى، رهوانى

السرعه، العجله، المعج

Çelekî = Çelekyatî: Sirtî. rewanî. lezîni. rehwanî.

چەلەك: كركى كه فرين، كولوخكى كه فرين

التل الصخرى

Çelik: Girkê kevrîn. kulyxkê kevrîn.

چەلەك: چويى سهر چەنگال، تشتا پى دكيشن بهر خوه فه

المعصال، العقف

Çelak: Çwîvê ser çengal tişta pê dkêşin berx-weve.

چەلاق: زيرهك، زيخ، دهست هل، تى هه يى، پى چتبوى

الشاطر، الكفؤ، المقتدر

Çelaq: zîrek. zîx. desthel. têheyî. pêçêbûy.

چەلاقى: زيرهكى، زيخى، دهست هلى، تى هه ياتى

الشطاره، المقدره، الكفاء

Çelaqî: Zîrekî. zîxî. dest helî. têheyatî.

چەلەنگ: سپهه يى، مېر باش، خوهش مېر، پيش كيش

الظريف، البطل

Çeleng: spehî. mêrbaş. xweemêr. pçşkêş.

چەلەنگى: سپهه ياتى، پيش كيشى، خوهش ميراتى.

الظرافه، البطوله

Çelengî: Spehyatî. pêşkêşî. xweşmêratî.

چەم: رويبار

النهر، الشط

Çem: Pwîbar.

چەم: زهشيت بهر ئافى، قهسيليت بهر ئافى

الحقل الضفصافى

Çem: Zevyêt beravê. qesîlêt ber avê.

چەمان، چەمان: كود بون، خاربون، خويل بون، نزم بون

الانحناء، الركوع، النكس، الطاطأ، الخضوع

Çeman = Çemhan: Kutbûn. xarbûn. xûlbûn. nizimbon.

<p>چەو چەو: رەو رەو. حەو حەو. پربېژ. بەلافش النجاح، العوء، ويكنى للثرثه</p> <p>Çewçew: Rewra. hewhan. pîrbêj. belafiş.</p> <p>چەو چەو: رەو رەو. حەو حەو. بەلافشى. پربېژى النجاح، العاوى، الثرثار</p> <p>Çewçewî: Rewrewî. hewhewî. belafişî. pîrbêjî.</p> <p>چەورين: گەرھان. کولان قوتان. چەرخين التكسع، السير على غير هدى</p> <p>Çewirîn: Gerhan. kulan. qutan. çerixîn.</p> <p>چەوراندين: گيراندن. چەرخاندن. کولان قوتان کرن التكسيع</p> <p>Çewirandin: Gerandin. çerndin. kulan. qutan kirin.</p> <p>چەوين: رەوين. حەوين. لورين النجاح، العواء</p> <p>Çewîn: Rewîn. hewîn. lorîn.</p> <p>چەوا: چاوا. کوسا كيف</p> <p>Çawa: Çawa. kusa.</p> <p>چەوايى: چاوايى. کوسايى. کوساتى الكيفية</p> <p>Çewayî: Çawayî. kusatî.</p> <p>چەبون: بون. پێک هاتن الصيرورة، الكينونة، التكون</p> <p>Çêbon: Bon. pêk hatin.</p> <p>چەبوى: بوى. پێکھاتى الصائر، الكائن، المتكون</p> <p>Çêby: Boy. pêk hatî.</p> <p>چەتر: چاکتر. باشتەر. سپەھى تر. پاک تر. قەنج تر الاولى، الاحسن، الاجدر، الاجود</p> <p>Çêtir: Çak tir. baştir. spehîtir. paktir. qenctir.</p> <p>چەتر بون: چاکتر بون. باشتەر بون. پاک تر بون. قەنج تربون. التحسن، التجود</p> <p>Çêtirbon: Çak tirbûn. baştirbûn. spehîtir. paktirbûn. qenctirbûn.</p> <p>چەتر بوى: چاکتر بوى. باشتەر بوى. پاک تر بوى. قەنج تر بوى. المحسن، المجود</p> <p>Çêtirbûy: Çak tirbûy. baştir bûy. spehîtirbûy. paktirbûy. qenctibûy.</p>	<p>چەند: ما، ما اجمل، كم</p> <p>Çend:</p> <p>چەند وچوانى: يارييه كه وهك دامانى لعبه، كالدامه</p> <p>Çenduçuwanê: Yaryee wek damanê.</p> <p>چەن: كارێژ. ئەرژك الذقن، الحنك</p> <p>Çen: Karêj. erzink.</p> <p>چەندانە: المضاعفه، الضعف</p> <p>Çendane.</p> <p>چەندىك: هندیك. هندەك البعضيه، البعض، المقدار</p> <p>Çendêk: Hindêk. hindek.</p> <p>چەنگال: پەنن. پەنج دار وئاسن الكلاب</p> <p>Çengal: Penc. pencê dar u asin.</p> <p>چەنگ قىرینكانى: دەست قىرینكانى. تىل قىرینكانى لعبه تشابك الاصابع، لعبه القوى</p> <p>Çenkqirrînkânê: Dest qirrînkânê tibil qirrînkânê.</p> <p>چەنتە: چانتە. توربى مى هەلگرتنى الحقيه</p> <p>Çente: Çante. turbê milî helgirtinê.</p> <p>چەنگل: پیل. دەست. گەز. ژلەپى هەتا مى اليد، الذراع، الساعد</p> <p>Çengil: Pîl. dest. gez. ji lepî heta milî.</p> <p>چەنى: پرت. گەر. پار. پارى. پارى نانى. هوىركى نانى الجزء، القسم، فتات الخبز</p> <p>Çenî: Pirt. ker. par. paryê nanî. hwîrkê nanî.</p> <p>چەنگولوسكانى: شەرى بدەستا. تىل نافكرابرن. شەرى تل وچەنگا العراك بتشابك الاصابع</p> <p>Çenguloskanê: Şerê bdesta. tibil navikra. birin. şerê til u çenga.</p> <p>چەفف: چاف. بىناھى العین، البصيره</p> <p>Çehv: Çav bînahî.</p>
---	--

چ: چەند: وەك بێژی چ مروفهكێ باشه
كم

Çi?: Çend: wek bêjî çî mirrovekê başe.

چ: چ تشت. وەك بێژی: ئەفه چ تشتە
ای شىء

Çi?: Çi tişt ewk bêjî eve çî tişte.

چپ: فت. دەمل دەست: وەك بێژی چپ و پرابو چو، ئان، چپ وهات
سرعه القيام، الفجأة

Çip: Fit. demildest. wek bêjî Çip u rabo u ço an
çip u hat.

چپ چپ: دەنگێ رێفه چونا سفک وبلەز
وت المشى، السريع الخفيف

Çipçip: Dengê rêve çona sivik u blez.

چپ چپ، جیپن: دەنگێ وەرھانا دلویا ئافى
صوت الوكف، صوت التقطير

Çipçip = Çpên: Dengê rêve çona sivik u blez.

چپک: دلوپ
القطرة، الرذاذ

Çipik: Dlop.

چپک ریژ: چپک وەرین: ئامویرئ چپک چپک تشتئ روھن بەر دەت
دلوپ وەرین
القطارة

Çipikrêj: Çipik werîn. amwîrê çipik tiştê ruhn
berdet . dlobwerîn.

چپکا زێرى: دلویا زێرى
الشذرة

Çipkazêrî: Dilopa zêrî.

چپ قوتان: دل قوتان
ضربات القلب، النبض

Çipqutan: Dilqutan.

چپلاغ: رويس. بتنئ. رویت. شەلھای. روال
العاری، المجرى

Çiplax: Rwîs. btinê. rwît. şelhay. rul.

چپلاغ بون: رويس بون. بتنئ بون. رویت بون. شەلھای بون. روال
بون
التعری، التجرد

Çiplaxbon: Rwîsbûn. btinêbûn. rwîtbûn. şelhaybûn.
rualbûn.

چیتەر تر: چاکتر بتر. باشتر تر. پاک تر تر. قهنج تر تر.
الاحسن، الاجدر، الاجود

Çêtirtir: Çak tir tir. baştir. spehîtir tir. pakti tîr.
qenctir tir.

چیتەر کرن: چاک کرن. باش کرن. پاک کرن سبەھى کرن. قهنج
کرن.

التحسين، التجويد، الاجاده

Çêtirkirin: Çak kirin. başkirin. spehîkirin. pakk.
irin .

چیتەر کرى: چاکتر کرى. باشتر کرى. پاک کرى سبەھى کرى.
قهنج کرى.

المحسن، المجود

Çêtirkirî: Çak kirî. baş kirî. spehîkirî. pakkirî.
qenckirî.

چیتىرى، جیتىریاتى: چاکترى. باشترى. قهنج ترى. پاک ترى.
سبەھى ترى.

الحسن، الجود، الجداره

Çêtirî = Çêtiryatî: Çak tirî. baştirî. spehîtirî. pak-
tirî. qenctirî .

چیکرن: پێک ئینان

الصنع، التصنيع، العمل، التكوين، الانشاء، الخلق

Çêkirin: Pêkînan.

چیکرى: پێک ئینای

المصنوع، المعمل، المكون، المخلوق، المنشئ

Çêkirî: Pêkînay.

چیکەر: پێک ئین

الخالق، الصانع، العامل، الناشئ، المنشئ

Çêker: pêkîn.

چیل: مېی یاگا. حیوانئ رهش یئ مئ
البقرة

Çêl: Mê ygya. hêwanê reş yê mê.

چیل کەل: گوھنێلا گارەشا. پەرینا حیوانئ رهش
نزو البقرة، البقرة فى النزوه

Çêlkel: Guhnêla gareşa. perrîna hêwanê reş.

چ: وەك بێژی. تە چ یە. ئەفه چ یە
ما، ماذا

Çi?: Wek bêjî = teçiye? eve çiye?

چچک گر: - مهمک مهن
الوطباء

Çiççkgir: Memik mezin.

چچکى گويى: دلکى گويى
اللهاه

Çiçkêgwyê: Dilkê gwyê.

چخ: دهنگى بهريونا ناگرى. دهنگى بهردانا ناگرى. ههريونا ناگرى
صوت اشعال النار

Çix: Dengê berbona agirî. dengê berdana. agirî.
helbona agirî.

چى: نويسهک. دهويش. گرتهک
اللزج، الدبق، اللزق

Çirr: Dilikê gwyê: Nwîsek. debwîş. girttek.

چى بون: نويسهک بون. دهويش بون. گرتهک بون
التلزع، التيزلق، التدبق، التلزع

Çirrbon: Nwîsekbûn. debwîşbon. girtikbûn.

چى بوى: نويسهک بوى. دهويش بوى. گرتهک بوى
المزلج، المدبق، المزلق

Çirrboy: Nwîsekbûy. debwîşboy. girtikbûy.

چى تر: نويسهک تر. دهويش تر. گرتهک تر
الادبق، الازلع، الازلق

Çirttir: Nwîsek tir. debwîş tir. girtik tir.

چى کرن: نويسهک کرن. دهويش کرن. گرتهک کرن
التزلزع، الاديلاق، التزلزع

Çirrkirin: Nwîsekkirin. debwîşkirin. girtikkirin.

چى کرى: نويسهک کرى. دهويش کرى. گرتهک کرى
المزلج، المدبق، المزلق + المزلق

Çirrkirî: Nwîsekkirî. debwîşkirî. girtikkirî.

چى، چى پىاتى: نويسهکى. نويسهکياتى. دهويش پىاتى. گرتهک پىاتى
اللزوجه، اللزوقه، الدبق

Çirri = Çirryatî: Nwîsek. nwîsekyatî. debwîşyatî.
girtikînî

چى، چى چى: چویردریژ. چویر دریژى
الکچیر، المماحک، اللجوج

Çirr = Çirriçirri: Çwîdrêj. cwîdrêjî.

چى: قهلس. دهست مچاندی. چوریک
المقتر

Çirr: Qels. destmîçandî. çurîk.

چىلاغ بوى: رويس بوى. بتنى بوى. رویت بوى. شهلهای بوى. روال
بوى

المعرى، المجرى

Çiplaxboy: Rwîsbûy. btinêbûy. rwîtbûy. şelhaybûy.
rualbûy.

چىلاغ تر: رويس تر. بتنى تر. رویت تر. شهلهای تر. روال تر
المعرى، الاعرى، الاجرد

Çiplaxtir: Rwîs tir. btinê tir. rwît tir. şelhay tir.
rual tir.

چىلاغ کرن: رويس کرن. بتنى کرن. رویت کرن. شهلهای کرن. روال
کرن

التعريه، التجريد، الاعراء

Çiplaxkirin: Rwîskirin. btinêkirin. rwîtkirin.
şelhaykirin. rualkirin.

چىلاغ کرى: رويس کرى. بتنى کرى. رویت کرى. شهلهای کرى.
روال کرى

المعرى، المجرى

Çiplaxkirî: Rwîskirî. btinêkirî. rwîtkirî. şelhaykirî.
rualkirî.

چىلاغى، چىلاغياتى: رويسى. رويساتى. رویت. رویتاتى. روالى.
شهلهانى. بتنىاتى. تنياتى

العراء، الجرداء

Çiplaxî = Çiplaxyatî: Rwîsî. rwsatî. rwîtatî.
rualî. şelhanî. btinêyatî. tinyatî.

چى چى: هاژوتنا تهرشى يه. لى خورينا تهرش وتهوالى
ايعاز لسوق الغنم اطردھا

Çitçit: Hajutina tersîye. lêxurrîna terş u tewalî.

چىتوف: چاوا. کوسا. کو. کوه
کيف

Çitov: Çawa. kusa. ku. kwe.

چىتوفى: چاواتى. کوساتى. کوواتى. کووياتى
الكيفية

Çitovî: Çawatî. kusatî. kuwatî. kuyatî.

چى، چىک: مهمک. گوهان
الشدى

Çiç = Çiçik: Memik. guhan.

چرنا دوتن:

الشخاب، الاشخوب

Çirênadotinê.

چرچرک: حیوانکه کتوهکی میشی یه ههکه گهرم بو دئ خوینیت

الزیز

Çirçirrk: Hêwankekî wekî mêşêye heke gerim-bo dê xwînît.

چرچراا دانا: سیرسیرا دانا

الصق

Çirçirra didana: Sîrrsîra di dana.

چرا: خه تیره. نه دیره. شه مالک. فانوس

السراج، النبراس

Çira: Xetîre. nedîre. şemilk. fanos.

چرا: ژبه چ؟ سهرا چ؟ بوچی؟

لماذا

Çirra: jber çi? boçî.

چرپو چو: فت خوه هافیت. رنگ وچو

الانسلال

Çirpuço: Fitxwehavêt. ring u ço.

چرپ: فت. رنگ

السل، الانسلال

Çirrp: Fit. ring.

چرپ چرپ، چرپین: روناھی فهدانا برویسییا

العراص، خطف البرق

Çirrpçirrp = Çirpên: Runahîvedana brwîsya.

چرپه: تهخت. ستیرک. دهکه. کوم. گدیش

الوضم، السریر، الکدس

Çirpe: Text. stêrk. deke. kom. gdîş.

چرچ: چرمسی. چرچوی. کوریشک. قرمچی

الناخص، الجاعد، الضغن، الضامر

Çirç: Çirmisî. Çirçoy. kurîşk. qirmîçî.

چرچ بون: چرمسی بون. چرچون. کوریشک بون. قرمچی بون

التغضن، التجعد، التنخيص

Çirçbon: Çirmisîbûn. çirçûn. kurîşkbûn. qirmîçîbon.

چرچ بوی: چرمسی بوی. چرچوی. کوریشک بوی. قرمچی بوی

المجعد، المغضن، النخيص

Çirçboy: Çirmisîboy. çirçûy. kurîşkbûy. qirmîçîboy.

چری، چریاتی: قهلسی، قهلسیاتی. دهست مچینی چوریکي.

چوریکاتی. قهلساتی. قهلین

القتر

Çirî = Çirryatî: Qels. qelsyatî. destmîçînî.

çurîkî. çurîkatî. qelsatî. qelîn.

چرچر: چیق چیق. درهای. تیک تیک. پهرتی. ههلوهرهای. هلهلی

المزق، المشقوق

Çirçirr: Çîq çîq. dirhay. tîktîk. peritî. helwerhay.

hilhilî.

چرچر بون: چیق چیق بون. درهان. تیک تیک بون. پهرتین.

ههلوهرهان. هلهلین

التمزق، التهرد، التهيب، التشقق

Çirçirrbon: Çîq çîqbûn. dirrhan. tîk tîkbûn. per-

ritîn. helwerhan. hilhilîn.

چرچر بوی: چیق چیق بوی. درهای. تیک تیک بوی. ههلوهرهای.

هلهلی بوی

المزق، المشقوق، الهريد، المهيب

Çirçirrboy: Çîq çîqbûy. dirrhay. tîk tîkbûy.

helwerhay. hilhilîbûy.

چرچر تر: چیق چیق تر. درهای تر. تیک تیک تر. ههلوهرهای تر.

هلهلی تر

الامزق، الاشقق، الاهر، الاهيب

Çirçirrtir: Çîq çîq tir. dirrhay tir. tîk tîk tir. hel-

werhay tir. hilhilî tir.

چرچر کرن: چیق چیق کرن. دراندن. تیک تیک کرن. ههلوهرندن.

هلهلاندن

الشريق للشوب، الهر، التمزيق، التشقيق، التهيب

Çirçirrkirin: Çîq çîqkirin. dirrandin. tîk tîkkirin.

helwerandin. . hilhilandin.

چرچر یاتی: چیق چیقی. درهانی. تیک تیکی. ههلوهرهانی.

هلهلیانی

المشقوق، الهر، الهباب، المزق

Çirçirryatî: Çîq çîqî. dirrhanî. tîk tîkî. helwe-

rhanî. hilhilyanî.

چرا شیري: فزکا شیري

العلا، الفيقه

Çirraşîrî: Vizka şîrî.

چریسک: تهیسانا کیم. روناھیا کیم
الومیض، البصیص

Çirîsk: Teysanakê. runahyakê.

چرک چرک: دهنگی سهعتی تشتی وهک وی. دهنگی بیژنا سهر
پهله خ وشکستنا تشتی لیواز
صوت الساعه وماشابه

Çirkçirk: Dengê seetê tiştê wekî wî. dengê pêjan
ser pelexu şkestina tiştê lawaz.

چرکین: هندی چاف زلقوتاندی. چزهک
لحظه، تانیه

Çirkên: Hindî çavzilqtandî. çizek.

چرکونه: توخمهکی چوچکیت ژهمیا بچویک تر
الصعو، صنف من اصغر العصافیر

Çirkune: Tuxmekê çwîşkê jhemya bçwîktir.

چرکی گیای: زویری گیایی. چیمه

الغفر، الریل، الاربض، المشره، اللعاع، اللساس، الخلی

Çirkêgiyay: Zwîrê giyay. çîmen.

چرک: گریی سافا وزاروکا بی بجان. گریی بی دوماهی
بکاء الاطفال المستمر خلاف المعتاد

Çirk: Giryê sava u zaruka bê piçan. giryê bê du-
mahî.

چرکین: گیروبون. فهمان. هزقین. ههنگفتن
التکؤ، التأخر، التعوق

Çirrikîn: Gîrobûn. veman. heziqîn. helingiftin.

چرکی: گیروبووی. فهمای. ههزقی. ههنگفتی
التأخر، المتکؤ

Çirrikî: Gîrobûy. vema. heziqî. helingiftî.

چرکاندن: ههزقاندن. گیروکرن. فهیلان. ههنگافتن
التأخیر، التعویق

Çirrkandin: Heziqandin. gîrokirin. vehêlan. he-
lingiftin.

چرک: کوسپه. پهلهوی. وهکی ئافا گیایان تشتی وهک شهکری
بکهلین ههتا تیر دبیت دی بین بو چرک
الکث، اللهیده

Çirk: kuspe. pelewîwekî ava gîya yan tiştê wek
şekirê bkelînînheta tirdbîtdê bêjnêbo çirrik.

چرچ تر: چرمسی تر. چرچوی تر. کوریشک تر. قرمچی تر. تیک
جوی تر

الاجعد، الاغضن، الانخص، الاضم

Çirçtir: Çirmisî tir. çirçûy tir. kurîşk tir. qirmîçî
tir. çirçoy tir.

چرچی، چرچیات: چرمسین. کوریشکاتی. قرمچین. چرجون
النخص، الخیخ، الجعد، الضمر، الغضن

Çirçî = Çirçîyatî: Çirmisîn. kurîşkâtî. qir-
miçînçirçon.

چرچوه: ریژی. بارینا دژوار. تهلی
النضاج، الهلاب، من المطر

Çirçove: Rêjî. barîna diwar. tehlî.

چرچوی: چرمسی. قرمچی. کوریشک چوی. تیک چوی العکش،
المتشج، المتقص، المنکمش، المنقبض

Çirçoy: Çirmisî. qirmîçî. kurîşkçoy. têkçoy.

چرچون: چرمسین. قرمچین. کوریشک بون. تیک چون الانکماش،
القص، النقص، التشنج، الانقباض، التکس، التفسن

Çirçon: Çirmisîn. qirmîçîn. kurîşkbûn. têkçon.

چرچیک: دولابا بهرکا ژیهمبوی فهدهردکته
المحلج، الحلاجه

Çirçîk: Dulaba berka jpembwî vederdken.

چری چراتی، چریاتی: نویسهکی. گرتیکی
الغروی، الغراء، اللزوجه، اللزوقه

Çirî = Çirratî = Çirryatî: Nwîsekî. girtekî.

چر چوق: کوریشکیت پیری. لهش چومسین. راهولهبون. خاف بونا
لهشی

النخص، الترهل، التدهل

Çirçoq: Kurîşkê pîrîyê. leşçirmisîn. rahulebon.

چرسین: تهیسین. چرسکین. برقین. زیق بون. زیک بون

الومض، اللمعان، البریق، السطوح، التالق، الزخ، التکوکب

Çirisîn: Teysîn. biriqîn. çiriskîn. zîqbûn. zîkbûn.

چریساندن: تهیساندن. چرسکاندن. برقاندن. زیق کرن.

التالق، التلمیع، التمویض، التسطیع

Çirisandin: Teysandin. çiriskandin. biriqandin.
zîqkirin.

چریسین: ته‌یسین. برقین. چرسکین
الومض، البصص

Çirîsîn: Teysîn. biriqîn. çiriskîn.

چریساندن: ته‌يسانندن. برقاندن. چرسکاندن
التمویض. الاماضه، البصيص

Çirîsandin: Teysandin. biriqandin. çiriskandin.

چری کورتک: هر دوو مه‌یت چری. هر دوو مابکیت دویماهیکا
پاویزی

Çirîkurtk: Herdu mihêt çiryê. herdu maykêt
dwîmahîka pawîzê.

چریا پیچی: چریا ئیکی
تشرین الاول

Çiryapêşî: Çirya êkê.

چریا پاشی: چریا دو وئ
تشرین الثانی

Çiryapaşî: Çiry duwê.

چریکین: تللی. چیکین. ده‌نگی سه‌ماو وگوفه‌ند سازا
صوت العزف والغناء والزغرده

Çirîkên: Tilîlî. çîkên. dengê sema u guvendu
saza.

چریکین: ده‌نگی خاندنا ته‌یرو وچوچکا
التغريد، وزقزقه الطيور

Çirîkên: Dengê xandina teyr u çwîçka.

چز چز: چزین. ده‌نگی فزکا میزی
الشيخ، ژوت البول

Çizçiz = Çizên: Dengê vizka mîzê.

چز میزک: نه‌ساخییا گه‌له‌ک میزتنی
الادار، سلس البول، النفس

Çizmîzk: Nesaxya gelek mîztinê.

چز میزک: یمزه‌ک. دیره‌انا ئافاکیم
النزیز، النز للماء القليل

Çizmîzk: Lêmzek. dêrhana ava kêm.

چزک هافیتن: فزک راکرتن. فزک هافیتن
النفض للبول

Çizik havêtin: Vizik.ragirtin. vizik havêtin.

چرمسین: تیک چون. به‌رک فه‌هاتن. چرچون. کوریشک بون.
قرمچین

الذبول، الذوايه، الشذب

Çirmisîn: Têk çon. berik. vehatin. çirçon.
kurîşkbôn. qirmîçîn.

چرمسی: قرمچی. کوریشک چوی. تیک چوی. به‌رک فه‌هاتی
الذبل، الذاوی، الشاذب

Çirmisî: Qirmîçî. kurîşkçoy. têkçoy. berikvehatî.

چرمساندن: قرمچاندن. کوریشک کرن. تیک برن. به‌رک فه‌ئینان
الازواء، الازبال، التشذيب

Çirmisandin: Qirmîçandin. kurîşkkirin. têk bi-
rin. berikveînan.

چرمسینا تیه‌نی:
الذبان

Çirmisînatêhnê:

چرمقی: قرمچی. چرچوی. بوی کوریشک. تیک چوی. چرمسی.
چرچی
الناخص

Çirmîqî: Qirmîçî. çirçoy. boy kurîşk. têkçoy.
çirmisî. çirçî.

چرمقین: قرمچین. چر Çون. چرچ بون. کوریشک بون. تیک چون.
چرمسین
النخص

Çirmîqîn: Qirmîçîn. çirçbon. çirçon. kurîşkbôn.
têkçon. çirmisîn.

چرمقاندن: قرمچاندن. چربرن. چرچ کرن. کوریشک کرن. تیک
برن. چرمساندن
التنخيص

Çirmîqandin: Qirmîçandin. çirbûn. çirçkim
kurîşkkirin. têk birin. çirmisandin.

چریسه: چام. ئنتیکه. عیبره‌ت. گوهوشین
القلق، الانبهار، المنکل، العجب

Çirîse: Çam. intîke. îbret. guhuşîn.

چریسک: ته‌یسک. کریسک. برقوق
الوميض، البصيص

Çirîsk: Teysik. krîsk. brqok.

جزکا میزئ: فزکا میزئ

الومعه، التفاص

Çizkamîzê: Vizika mîzê.

جز: جزهک: جزهک، پیچهک، کیمهک ژهه ی تشتا

الکیمه الزهیده من کل شیء

Çiz = Çizek: çizek. pîçek. kêmek jhemî tišta.

چست: بهرهف، پهیت، قیت چک

المتأهب، المستعد، الشاطر، المتهىء

Çizst: Berhav. peyt. qît. çik.

چست بون: بهرهف بون، پهیت بون، قیت بون، چک بون

التهیؤ، التأهب، الاستعداد

Çizstbon: Berhevbûn. peytbûn. qîtbûn. çikbûn.

چست بوی: بهرهف بوی، پهیت بوی، قیت بوی، چک بوی

المتأهب، المتهىء، المستعد

Çizstboy: Berhevbûyn. peytbûy. qîtbûn. çikbûy.

چست تر: برهف تر، پهیت تر، قیت تر، چک تر

الاهىء، الاثب، الاحضر، الاشطر

Çizsttir: Berhevtir. peyttir. qîttir. çiktir.

چست کرن: برهف کرن، پهیت کرن، قیت کرن، چک کرن

التهیئه، التأهب، الاستعداد، التحضير

Çizstkirin: Berhevkirin. peytkirin. qîtkirin.

çikkirin.

چست کری: برهف کری، پهیت کری، قیت کری، چک کری

المتأهب، المهىء، المستعد، المحضر

Çizstkirî: Berhevkirî. peytkirî. qîtkirî. çikkirî.

چستی: چستیياتی: بهرهفی، پهیتی، قیتی، چکی، چکیاتی.

بهرهفیياتی، پهیتاتی

الاهیه، الاستعداد، الحضور، الشطاره، النباهه

Çstî = Çstîyatî: Berhevî. peytî. qîî. çikî.

çikyatî. berhevyatî. peytyatî.

چغ چغ: دهنگی ترسی یی کهوی، دهنگی ترسانا کهوی

صوت الهلع والخوف، للقبج

Çixçix: dengê tirse yê kewî dengê tirsana kewî.

چغ بون: بهزین، رهفین، نهشیان، نهویران، مت بون.

الفحام، السکوت، الهزیمه

Çexbon: Bezîn. revîn. neşyan. newêran.

mitbûn.

چغ بوی: بهزی، رهفی، نهشیای، نهویرای، مت بوی.

المفحم، الساکت، المنهزم فى النقاش

Çexboy: Bezî. revî. neşyay. newêray. mitbûy.

چغ تر: بهزی تر، رهفی تر، نهشیای تر، نهویرای تر، مت تر.

الافحم، الاسکت

Çextir: Bezî tir. revî tir. neşyay tir. newêra tir.

mit tir.

چغ کرن: بهزاندن، رهفاندن، نهشیای کرن، نهویرای کرن، مت

کرن، بیدهنگ کرن

الافحام، الاسکات، الاهزام

Çexkirin: Bezandin. revadin. neşyaekirin. newê-

raykirin. mitkirin. bêdengkirin.

چغ کری: بهزاندی ترساندن، مت کری، نهویرای کری، نهشیای

کری

المفحم، المهزوم، المسکت

Çexkirî: Bezandî. tirsandî. mitkirî. newêraykirî.

neşyaykirî.

چغی: چغیاتی: بهزین، متی، نهویرانی، نهشیانی، رهفینی

الفحام، السکوت، الهزیمه

Çixî = Çixyatî: Bezîn. mitî. newêranî. neşyanî.

revînî.

چغور: جهمبار، داف دوز، پیلان گیر، ئالچاغ، تهشقهلچی، گهوشهک

المدلس، المراوغ

Çixur: Çembaz. davduz. plangêr. alçax. teşqelçî.

gewşek.

چغور بون: جهمبار بون، پیلان گیر بون، داف دوز بون، ئالچاغ بون.

تهشقهلچی بون، گهوشهک بون

التدلس

Çixurbon: Çembazbûn. plangêrbûn. davduzbûn.

alçaxbûn. teşqelçîbûn. gewşekbûn.

چغور بوی: جهمبار بوی، پیلان گیر بوی، داف دوز بوی، ئالچاغ

بوی، تهشقهلچی بوی، گهوشهک بوی

المدلس، المراوغ

Çixurboy: Çembazbûy. plangêrbûy. davduzbûy.

alçaxbûy. teşqelçîbûy. gewşekbûy.

چڦيل کرن: به لافش کرن. تام سار کرن
التهکک، التغضیض، الاهذار

Çivêlkirin: Belafîşkirin. tamsarkirin.

چڦيل کری: به لافش کری. تام سار کری
المهکک، المقیق، المهذر

Çivêlkirî: Belafîşkirî. tamsarkirî.

چڦیلی، چڦیلیاتی: بلافش. به لافشیاتی. تام ساری
الهراء، الهذر، الغضاضه، المهاککه

Çivêlî = Çivêlyatî: Belafîş. belafîşyatî. tamsarî.

چق چق، چقین: شکستنا چیلک وههژکا
الهزم، صوت کسر العصا والخشب صوت الطلقات

Çiqên=Çiqçiq: Şkestina çîlku hejka.

چکان، چکیان: راوهستیان. تهنابون. تهبیتن. نزم بون. خارکهن.
داهاتن. نهژتن

الوقوف، السكون، الهبوط، الخفض، النضب، الغیض

Çikan = Çikyan: Rewestay. tenabûn. tebitûn.
nizimbûn. xarketin. dahatin. nihijtîn.

چک: راوهستای. تهبیتی. تهنابون. خارکهن. نزم. داهاتی
الوقوف، النضب، السکینه، النضب، الهبط

Çik: Rawestan. tebitî. tena. xarketin. nizim. dahatî.

چک بون: نزم بون. راوهستان. نهژتن. تهنابون. تهبیتن. داهاتن

التوقف، التسکین، الانخفاض، الرقؤ، الغور

Çikbon: Nizimbûn. rawestan. tenabon. tebitûn.
dahatin.

چک بوی: نزم بوی. راوهستای. نهژتی. داکهتی. داهاتی.
تهنابوی. تهبیتی. بوی

الواقف، الساکن، الهابط، الناضب،

Çikboy: Nizimbûy. rawestay. nihijtî. daketî. dahatî. tenabûy. tebitûbûy.

چکتر: نزم تر. راوهستای تر. نهژتی تر. تهبیتی تر. تهنابوی تر. داهاتی تر.

الخفض، الاهبط، الانضب، الارقا

Çiktir: Nizim tir. rawestay tir. nihijtî tir. daketî tir. dahatî tir. tena tir. tebitî tir.

چغور تر: جهمباز تر. پیلان گێر تر. داف دوز تر. ئالچاغ تر.
تهشقهلچی تر. گهوشهک تر

الادلس، الاروغ

Çixurtir: Çembaz tir. plangêr tir. davduz tir.
alçax tir. teşqelçî tir. gewşek tir.

چغور کرن: جهمباز کرن. پیلان گێر کرن. داف دوز کرن. ئالچاغ کرن.
تهشقهلچی کرن. گهوشهک کرن

التدلیس، الادلاس، الترویغ

Çixurkirin: Çembazkirin. plangêrkin. davduz-
kirin. . alçaxkirin. teşqelçîkirin. gewşekkirin.

چغور کری: جهمباز کری. پیلان گێر کری. داف دوز کری. ئالچاغ کری.
تهشقهلچی کری. گهوشهک کری

المدلس، الروغ

Çixurkirî: Çembazkirî. plangêrkirî. davduz-
kirî. alçaxkirî. teşqelçîkirî. gewşekkirî.

چغوری، چغوریاتی: جهمبازی. پیلان گێری. داف دوزی. ئالچاغی.
تهشقهلچیاتی. گهوشهکی

المدلس، المراوغه

Çixur = Çixurîyatî: Çembazî. plangêrîn. davduzî.
alçaxî. teşqelçîî. gewşekî.

چف چف: تری ترا کهر. پف پفا کهر

الحبق للحيوان بمثابه الضرط للانسان

Çivçiv: Tîr tira kera. pîv pîva kera.

چف چفک: قون. سورچک. کولهک

الشرج، الدبر

Çivçick: Qon. surîçk. kulek.

چڦيل: به لافش. تام سار

المهکوک، الغضیض، المقیق، المهذار

Çivêl: Belafîş. tamsar.

چڦيل بون: به لافش بون. تام سار بون

التهذر، الهکک، التغضیض، الاهذار

Çivêlbon: Belafîşbûn. tamsarbûn.

چڦيل بوی: به لافش بوی. تام سار بوی

المهکک، المغضض، المهذار

Çivêlboy: Belafîşbûy. tamsarbûy.

چڦيل تر: به لافش تر. تام سار تر

الاهذر، الاقیق، الاهکک، الاغضض

Çivêltir: Belafîş tir. tamsar tir.

چلی: قهلسی، چری، چونیزی، چوریکی، دهست مچاندی دهست مچینی
القتیر

Çilî: Qelsî. çirî. çunizî. çurîkî. desmiçandî dest miçînî.

چل: چاردهه، دوییت، هژماره
الاربعون

Çil: çar dah. dubîst. hijmare.

چلک: چل روژی بجویک زانی، رڤستانی
النفاس

Çilk: Çil rojê bçwîkzanê. zivistanî.

چله دار، چلک دار: سافاکی چل روژ بسه زانا ویتفه چوی
المولود، مالم يتعد اربعون يوما

Çiledar = Çilikdar: Savaki çil roj bser zanawîve çoy . çilrojî.

چلله: ژدههی کانونیا ئیکئی ههتا بیستی کانونیا دوی. ههروهسا
ژحزیران وتیر مها.
الاربعینی، للصیف والشتاء

Çille: Jdehê kanûna êkê heta bîstê kanûna duwê.
herwesa jxizîrana u tîrmiha.

چلله: دهزیهکی نایلونی، بهنی نایلونی
خیط النایلون، خیط العمليات الجراحیه

Çille: Dezyekê nylonî. benê nylonî.

چلمیره: پشت قانا دهرگههی
القناح، اللزار، المتراس

Çilmêre: pişt vana dergehî.

چل برک: خارنهکه ژهیکا دترشی دا بلین
طعام من البيض والبصل والسماق

Çil birrk: Xarneke jhêka dtirşîda blênin.

چلقانن: ژیک فه کرن، چیق کرن، کهلاشتن
الخج، الفذخ، الشلق

Çilqandin: Jêkvekirin. çîqkirin. kelaştin.

چلقی: ژیک فه بوی، چیق بوی، کهلشتی، کهلشی
الفذیخ، الخجیج، الشلیق

Çilqî: Jêkvebûy. çîqbûy. keliştîkelişî.

چلوا: چرمسی، شهولقی، ناچهرا ته وزهای
المصاع، المصع، اللوی بین الرطب والیاس

Çilwa: Çirmizî. şewliqî. navbera ter u zuhayê.

چک کرن: نزم کرن، راوهستاندن، تهنا کرن، تهبتاندن، نهژاندن،
دائینان، خارئیخستن

الایقاف، الاسکان، الاخفاض، الارقاء، الاهبا

Çikkirin: Nizimkirin. rawestandin. tenakirin.
tebitandin. nihijandin. dañnan. xarêxistin.

چک کری: نزم کری، خارئیخستی، تهبتاندی، تهناکری، نهاندی
المفیض، المنضب، المهبط، المسکت، المسکن

Çikkirî: Nizimkirî. rawestandî. tebitandî. tena-
kirî. nihiadî.

چک: بهرههه، پهیف، قیت، حازر
التاهب، الفاره، المستعد، التوفر

Çik: Berhav. peyv. qît. hazir.

چک روینشتن: سهه چوکی روینشتن
التوفر، الاستیفاز

Çikrrûniştin: Serçukêrwîniştin.

چکه: راوهستای، کتل راوهستای، ژیتیره راوهستای
القائم، الواقف، الانتصاب

Çike: Rawestay. kêlawetay. jpêrawstay.

چکلن: چوکلن، نهان، کتل راوهستان، ژیتیره چاندن
الغرز، الرکز، الانتصاب، الوقوف

Çiklîn: Çuklîn. nihan. kilrawestan. jpêrveçandin.

چکلانن: نهاندن، کتل کرن، چاندن
الاغراز، الاغراس، الارکان، الایقاف

Çiklandin: Nihandin. kêlkin. çandin.

چکلاندی: نهاندی، کتل کری، چاندی
المغروز، الرکوز، المغروس، المنصوب

Çiklandî: Nihandî. kilkirî. çandî.

چکچکانن: چهک بهستن، چهک راپیتجان
التدجیج بالسلاح

Çikçikandin: Çekbestin. çekrapêçan.

چکچکاندی: چهک بهستی، چهک هه لگرتی
المدج، المسلح

Çikçikandî: Çekbestî. çekhelgirtî.

چل: چری، چونیز، یانی قهلس وچوریک، دهست مچاندی
المقتیر

Çil: Çir. çunîz. yanî qels u çurîk. dest miçandî.

چنگ چنگ: چنگین. تنک تنک. زږ زږ. زنگ زنگ دهنگی ټیک که تنه
ناسنی په

الرنين، الضجيج، صوت الحديد على الحديد

Çingçing = Çingên: Tingting. zirr. zirr. zing
zing dengê vêk ketina asinîye.

چنار: داره که لبر ئاڤا شين دبیت خولی وئ یی مەزن دریزه داری
وئ بکار دئین بو ئاڤاھی

الدلب، الصنار

Çinar: Dareke lber ava şîndbît. xulpêwê yê me-
zin u dreje, darêwê bkar dînin bo avhî.

چنی: پاریت نانی بیت هویر. پاریی بجویک. پرتیت نانی. پرتیت
بجویک بیت تشتا

الكسيس، الفتات، القماش من الخبز

Çinî: paryêt nanî yêt hwîr. parêr bçwîk. pirtêt
nanî. pirtêt bçwîk yêt tiştâ.

چنی خور: به لنگازی دهست تهنگی. پاریک خور. پاتوخور

المتكسع الوضع

Çinîxwer: belengaî. desttengî. Parîkxwer.

چنچرک: پشکا بجویک یا گوشتی. دهف چوینهک کیمتر. هندهک
ژپشکا گوشتی. ههمی تشتی بجویک

المرعة من الحم

Çinçirrk: Pişka bçwîk ya guştî. devcwînekkêmtir.
hindek jpişka. guştî. hemîtiştê bçwîk.

چنی چنیک: چنجلک. پنی پنی. خال خال. نهخشین

الابرش، الاخرج، المنبر، المنقط

Çinîçinîk: Cincilk. Pinî pinî. xalxal. nexşîn.

چنیک: خال. نوخته. زره. دهقا بجویک

النقطه، النکته، البرش، النشم

Çinîk: Xal nuqtezirredeqa bçwîk.

چنگر: کنجر. باته. تیقل. تیکهل. جلکی کهن ودرهای

الطمر، السمل، الاطمار، الاسمال

Çingirr: Kincir, pate. tîqel. nîkel. kevn u dirrhay.

چنگرک: جلک درهای. کار په پرتی. کنج گنجی

الرث، الثياب

Çingirrok: Cilik dirrhay. kar perritî kinc gincî.

چنین: وهشاندن. فیتی ژیتفه کرن

القطف الجنى

Çinîn: Weşandin. fêqîjêkirin.

چلوا بون: چرمسین. شهولقین.

التمصع، التلوی

Çilwabon: Çirmisîn. şewliqîn.

چلوا بوی: چرمسی. شهولقی.

المصيع، الماصع

Çilwaboy: Çirmisî. şewliqî.

چلوا تر: چرمسی تر. شهولقی تر.

الامصع، الالوی

Çilwatir: Çirmisî tir. şewliqî tir.

چلوا کرن: چرمساندن. شهولقاندن.

الامصاع، الملو

Çilwakirin: Çirmisandin. şewliqandin.

چلوا کری: چرمساندی. شهولقاندی.

المصع، الملو

Çilwayî= Çilwaatî: Çirmiîî. şewliqînî.
şewliqatî. çirmisyatî.

چلوا یی، چلواتی: چرمسینی. شهولقینی. شهولقاتی. چرمسیاتی

المصع، اللوی

çilwayî = Çilwatî: Çirmisandî. şewliqandî.

چم: پی په زییه ویی کارهشی

الظلف

Çim: Pê peziye u yê garesî Dilqutan. çimjenîna
dilîye .

چم قوتان: دل قوتان چم ژهینا دلی په

التبض، ضربات القلب

Çimqutan: Dilqutan. çimjenîna dilîye.

چمبل: دهستکی کفان یی ئامانی وهک مهسینی وجهروکولوزا

العروه، العصام

Çimbil: Desteke kivanye amanî wek mesînî u
kuluza.

چماق: شهق تهب

الصفع باليد

Çimaq: Şeq tep.

چما: بوچی. ژبه ر. چ. ژچرا. چ مایه

لماذا مادا بقى

Çima: Boçî. jberçi. jçirra. çimaye.

چپ چپ، چپین: چیز چیز، چیزین، ددنگی جیجک و جیجیک
الزقزقه، الصای

Çîpçîp = Çîpên: Çîzçîz, çîzên, dengê çwîçka u
çwîçeloka.

جیج: گرارا دهوی یا گارسی، گارسی ددهویدا بلین
طعام من الذره الصفراء

Çîç: Girara dewîya garisî, garisî ddewîda blênîn.

جیج ماش: گرارا گارسی و ماشا تیکه

طعام خلیط من الذره الصفراء والماش

Çîçmaş: Girara garisî u maşa têkel.

جیجک: گول چیچک، توخمه کت کویلیکایه

العصيفره، الخیری زهره

Çîçek: Gul çîçek, tuxmekê kulîlkaye.

جیج: کتل، بلند، تیژ، هه لکه تی، قولوز

الشامخ، المنتصب، المدبب

Çîx: Kêl, bilind, tîj, helketî, quluz.

چیخه بهر: بهر تیژ، که فری قولوز

الحید، نظرب، المشحاذ، الطربال، النظر

Çîxeber: Berê tîj, kevrê quluz.

جیج بون: قولوز بون، کتل بون، تیژ بون، بلند بون

الشموخ، التشیق، التدبب، التشمخ، التنصب

Çîxbon: Quluzbûn, kêlbûn, tijbûn, bilindbûn.

جیج بوی: قولوز بوی، کتل بوی، تیژ بوی، بلند بوی

الشموخ، المشموخ، المدبب

Çîxboy: Quluzbûy, kêlbûy, tijbûy, bilindbûy.

جیج تر: قولوز تر، تیژ تر، کتل تر، بلند تر، هه لکه تی تر

الادبب، الاشمخ، الانصب

Çîxtir: Quluz tir, kêl tir, tij tir, bilind tir.

جیج کرن: قولوز کرن، کتل کرن، بلند کرن، تیژ کرن

التدبیب، التشمیخ، التنصبیب

Çîxkirin: Quluzkirin, kêlkin, tijkirin, bilindki-
rin.

جیج کری: قولوز کری، کتل کری، بلند کری، تیژ کری

المدبب، المشمی

Çîxkirî: Quluzkirî, kêlkirî, tijkirî, bilindkirî.

جیخی، جیخیاتی: قولوز کی، کتلیاتی، بلندی، تیژی

الشموخ، الادبب، الشیق

Çîxî = Çîxyatî: Quluzkî, kêlyatî, bilindî tijî.

چنوکى: نوقت نوقت، خال خال، پنى پنى، توخمه کت بهرگويزايه
ته خلینه کت شهل وشه پکایه

المنقط، المنشم

Çinokî: Nuqitnuqit, xalxal, pinî pinî, tuxmekê-
bergwîzaye, tezlîtekê şeluşepkaye.

چنکو: چنکی، ژبه هندیکه

لأن، بما ان

Çinko = Çinkî: Jber, hindîke.

چنویز: قهلس چوریک، چر، چاف طاری، دهست مچاندی

الطماع

Çinûz: Qels, çurrîk, çirr, çavtarî, destmiçandî.

چنویز بون: قهلس بون چوریک بون، چر بون، دهست مچاندی بون

التطمع

Çinûzbon: Qelsbûn, çurrîkbûn, çirrbûn, çavtarîbûn,
destmiçandîbûn.

چنویز بوی: قهلس بوی چوریک بوی، چر بوی، دهست مچاندی بوی

الطماع

Çinûzboy: Qelsbûy, çurrîkbûy, çirrbûy, çavtarîbûy,
destmiçandîbûy

چنویز تر: قهلس تر چوریک تر، چر تر، دهست مچاندی تر

الاطمع

Çinûztir: Qels tir, çurrîk tir, çirr tir, çavtarî tir,
destmiçandî tir.

چنویز کرن: قهلس کرن چوریک کرن، چر کرن، دهست مچاندی

کرن

التطمیع، الاطماع

Çinûzkin: Qelskirin, çurrîkkirin, çirrkirin,
destmiçandîkin.

چنویز کری: قهلس کری چوریک کری، چر کری، دهست مچاندی

کری

المطمع

Çinûzkirî: Qelskirî, çurrîkkirî, çirrkirî, dest-
miçandîkirî.

چنویزی، چنویزیاتی: قهلسی، قهلسیاتی، چوریک، چری، دهست

مچینی، چوریکاتی

الطمع

Çinûzî = Çinûzyatî: Qelsî, qelsyatî, çurrîkî, çirî,
destmiçandî, çurîkyatî.

چیراندن: دراندن. چیق چیق کرن: ژئ چویر کرن. ژئ قهرساندن
التمزیق، الشق

Çirrandin: Dirrandin. Çîq çîqkirin. jêçwîrkin.
jêverresandin.

چیز چیز، چیزین: چیپ. چیپ. ویس ویس
الصائی، الزقزقه

Çîz çîz = Çîzên: Çîp çîp. wîswîs.

چیفانوک: چیروکیت هزر رستنئ، چیروکیت بی بنیات
الاسطوره، الاراجیف

Çivanwk: Çîrokêt hizir rristinê. çîrokêt bê bi-
nyat.

چیق: تیریزیهکا پهروکی. پاتهکئ بهردریژ. تاقهکا پهروکی. دفتلهکا
پاتهئ

الشجنه، شطب الثوب الشعبه، الشطر، الشرم
Çîq: Tîrêjyeka perrokî. patekê berderêj. taqeka
perokî. dvêleka patey.

چیق چیق: پرت پرت. تیک تیک دفتله دفتله. تیقل تیقل
المشجن، المزق، المشقق

Çîiqçîq: pirt pirt. tîktîk. dvêle dvêle. tîqel tîqel.

چیق بون: درهان. شق بون. تیک بون. تیقل بون

التشجن، التشقق، التمزق، التشعب، التشطر، الانشرام

Çîqbon: Dirhan. şeqbûn. tîkbûn. tîqelbûn.

یق بوی: درهای. شق بوی. تیک بوی تیقل بوی. دفتله بوی

المشجن، المزق، المشقق، المشطور، المتشعب

Çîqboy: Dirhay. şeqbûy. tîkbûy. tîqelbûy.

چیق تر: درهای تر. شق تر. تیک تر. تیقل تر. دفتله تر. تیکل تر

الاشجن، الاشقق، الامزق، الاشعب

Çîqtir: Dirhan. şeq tir. tîk tir. tîqel tir. dvêle
tirtîke tir.

چیق کرن: دراندن. تیک کرن. شق کرن. تیق کرن. تاق کرن

التشجن، التمزق، التشقيق، التشطير، التشعيب، الشرم

Çîqkirin: Dirhandin. şeqkirin. tîkkirin. tîqkirin.
tîqelkirin.

چیق کری: دراندی. تیک کری. شق کری. تیق کری. تیقل کری

المشجن، المزق، المشطر، المشعب

Çîqkirî: Dirhandî. şeqkirî. tîkkirî. tîqkirî.
tîqelkirî.

چixel: قولوز. کئل. بلند. کهفرئ قولوز وتیژ وفراکه

الشامخ، الشیق، الطربال

Çixel: Quluz. kêl. bililnd. kevrê quluz. u tîj u
firrake.

چیخن: سنگئ سهر تیژ. دارئ تیژ. زخت. کهپی بی تیرو روما

المنخس، الرز، النشاب، النصل

Çixin: Singê sertîj. darêtîj. zixt. kepî yê tîr u
ruma.

چیخنانی: یاریهکا بچویکایه چیخنیت داری دداوهشین ئهردئ تهر
وسست. کوتیکانی

لعبه بالنخس

Çixinanê: yaryeka bçwîkaye çîxnê darî
ddawêşînin erdê ter u sist. kutîkanê.

چیر چیر: چیرین: دهنکئ لیک زفرینا داری یه. سیر سیر دهنکئ
لیک کفاشتنئ یه

الصریر

Çirrçirr = Çîrên: Dengê lêkzivrrîna darîye.
sîrsîr dengê lêk givaştênêye.

چیر: نهفهبرینا ئاخفتنئ. ئیجز کرن. سهرگیز کرن

الازعاج

Çirr: Nevebirrîna axiftinê êcizkirinsergêjkin.

چیر درئژ: مروفتئ پریژ

المزعج، المعجز

Çirrdîrê: Mirovê pîrbêj.

چیر درئژی: پریژی. ئاخفتن بی قهبرین

الازعاج، التعجيز

Çirrdîrê: Pîrbêjî. axiftin bê vebîrrîn.

چیروک: سهراهاتی. چیفانوک

القصة، التعجيز

Çîrok: serhatî. çîvanok.

چیروک بیژ: سهراهاتی بیژ. چیفانوک بیژ

القاص، الحاکی

Çîrokbêj: Serhatî bêj. çîvanok bêjî.

چیروک بیژی: کارئ چیروک کوتنی. چیفانوک بیژ

القصاص، منهه القاص

Çîrokbêjî: Karê çîrok gotinê. çîvanok bêjî.

جیای بیبفر: جیای بهفرانوی لسه یا کهفن دباریت
لبنان

Çîyayêbbefir: Çîyayê befira nwî lser ya kevin dbarît.

جیای بلند: جیای قولوز. جیای چخهله. جیای چهلخته
الشیق

Çîyayêbilind: Çîyayê quluz . çîyayê çîxele çîyayê çelixte.

جینوک: توف هافیز. تشت چین
الزارع، الفارس، المزارع

Çînok: Tov havêj. tişt çîn.

جیق ناف: کهراف. مهیاف
الخلیج

Çîqav: Kerav . meyav.

جیلی دان: رستن. شین بون
الذرد، النابت فی الظل

Çîlîdan: Ristin. şînbon.

جیلا زمرک: خهفسکی. شین بونا لهر سیبه ری. مروفی ئیک تاویرهق
وهشک
الغملوج

Çîlazer: Xefiskî. şînbona lber sîberê. mirovê êkta u req u hişk.

جیچهلوک: تیزکیت تهیرو تهوالا. قارک
فرخ، صغار الطیور

Çîçelok: Têkêr teyr u tewala. varrik.

جیت: توخمه کی پهروکی نهخشین وکول گوله. جانگی رهنگذار
نوع من القماش المورد

Çît: Tuxmekê perokêr nexşîn u gulgule. gangê rengdar.

جیت: فهبرا کوینی. نافبرا رهشمالی. دهرابا خیفه تی
حاجز الوکاط، فاصل الخیمه

Çît: Vebirra kûnî. navbirra reşmal. derabû xîvetê

جیرین: دهنگی درهانا پهروکی یه
ژوت تمزیک القماش

Çîrrên: Dengê dirghanaperokîye.

جیمهنتو: ناخا شاراندی. کسلا ناخی
الاسمنت

Çîmento: Axa şarandî . kisle axê.

جیقی، جیقیاتی: درهانی تیکی. شقی. تیقهلی
الشجن، المرق، الشق

Çîqî = Çîqyatî: Dirhanî. şeqî. tîkî. tîqî. tîqelkirin.

جیقال: کوشتی. لاک. ولتواز. کهفل
الحم الفث، الهزیل

Çîqal: Guştê lak u lawaz. kevil.

جیقیت کرنی: ژیده ریت کرنی. په شکیت کرنی. په شینکیت کرنی.
په فزکیت کرنی
مشتقات الفعل

Çîqêtkirnê: jêderêr kîrnê. pekêr kîrnê. pesînkêr kîrnê. peqijkêr kîrnê.

جیکی: تللی. دهنگی داوهت و سهما ولسازا. دهنگی شه هیانی
دهنگی گو فهند و دیلانا. ساز وئاوازا

تغريد الطیور، زقزقه العصافیر صوت العزف والغناء

Çîkî: Tilîlî. dengê dawet u sema u saza. dengê şehyanê. dengê guvend u dîlana . sazu awaz.

جیکین: خاندنا تهیرو تهوالا. دهنگی سازو سهما
الزغرده، صوت العزف والغناء
زقزقه العصفوروتغريد الطیور

Çîkên: Xandina teyr u tewala. dengê saz u sema.

جیلک: ههژک. زاک. تاکیت زراف پیشک
الوقش، الخته، الثقاب

Çîlik: Hejik. zilik. takêr zrav. pîşik.

جیلی، جیلک: نیرکا شینکاتی یانوی سهرکه فیت. سیخی. داڤا
اگیای یانوی سهرکه تی رهنک سپی
النتش، الرویشه، البغوه، السبد، اللعاع

Çîlî = Çîlik: nêrka şînkatî ya nwî serkevt. sîxî. dava gîyay ya nûserketî reng spî.

جیمین: زویر. چرک. چینم. گیایی کورت و همبیز و لیکدای
الشره، الودفه، الغفر، الربل

Çîmen: Zûr. çirrik. çînem. gyayê kurt u himbêz u lêkday.

جییا: نهردی بلند و ههله که تی و قولوز
الجبل، الطود

Çîya: Erdê bilind u quluz.

جیایی توخ توخ: جیایی دهکه دهکه. جیایی تهخه تهخه
القحف

Çîyayê tûxtûx: Çîyayê deke deke. çyayê texe texe.

چوتی نه میلان: راشهقاندن. زیده چون
الافراط

Çutênehêlan: Raşeqandin. zêdeçon.

جوجا، جوجار:

ابدا، لامره

Çuca = Çucar.

چوریک: چر. یانی قهلس ونه مهرد. دهست مچای.

القاتر، الخطال الخطل

Çurîk: Çir. yanî qels. u nemerd. destmîçay.

چوریک بون: قهلس بون. چر بون. دهست مچان بون

التقتر، التخلل

Çurîkbon: Qelsbûn. çirrbûn. dest miçanbûn.

چوریک بوی: قهلس بوی. چر بوی. دهست مچای بوی

المختل، المقتر

Çurîkboy: Qelsbûy. çirrbûy. dest miçaybûy.

چوریک تر: قهلس تر. چر تر. دهست مچای تر. دهست مچاندی تر

الخطل، الاقتر

Çurîktir: Qels tir. çirr tir. dest miçay tir. dest-miçandî tir.

چوریک کرن: قهلس کرن. چر کرن. دهست مچاندن کرن.

التخطیل، الاخطال، الاقتار

Çurîkkirin: Qelskirin. çirrkirin. dest miçandîkirin.

چوریک کری: قهلس کری. چر کری. دهست مچاندی کری.

المختل، المقتر

Çurîkkirî: Qelskirî. çirrkirî. dest miçandîkirî.

چوریک، چوریکباتی: قهلسی. قهلسیاتی. چوریک. چوریکاتی.

دهست مچاندی.

الخطل، القتر

Çurîkî = Çurîkyatî: Qelsî. qelsyatî. çirrkî. çurîkyatî. dest miçandî.

چوریک: قهلب. دهست لیدای

الزغل، المزيف، المغشوش

Çurîk: Qelp. dest lêday.

چوریک: قهلبیاتی. دهست تیقه دانی

الزغیل، الزيف، الغش

Çurîkî: Qelpyatî. dest têvedanî.

چینی: تومک

علف الطيور

Çîmî: Tumk.

چین: ماتهکا پرچی سهری. گریفکا مویی سهری

خصله الشعر

Çîm: Matekapirçê serî. grîfka mûyê serî.

چیز: دهست فه چون. نهشیان. هاویش بون. کیماتی کرن

التسليم، الخذلان، الافحام، التسليم، التنازل

Çîz: Destve çon. neş yan. hawîjbûnçîxbûn.

چیز بون: دهست فه چون بون. نهشیان بون. هاویش بون. چغ بون

الافحام، التسليم، التنازل

Çîzbon: Destveçonbûn. neşyanbûy. hawîşbûn. çixbûn.

چیز بوی: دهست فه چوی. نهشیای. هاویش بوی. مت بوی. چغ بوی.

المفحم، المتنازل، المستسلم للامر الواقع

Çîzboy: Destveçoy. neşyay. hawîşbûy. mitbûy. çixbûy.

چیز کرن: مت کرن. هاویش کرن. شییان. ویران. چغ کرن

الافحام

Çîzkirin: Mitkirin. hawîşkirin. şîyan. wêran. çixkirin.

چیز کری: چغ کری. هاویش کری. شییان. مت کری

المفحم

Çîzkirî: Çixkirî. hawîşkirî. şîyan. Mitkirî.

چییه: چاوا. کووه. کوسایه

ماذا، ماهو

Çîye: Çawa. kuwa. kusaye.

چیباتی: چاوایه تی. کوسایه تی. کوواتی

الماهیة

Çîyatî: Çawayatî. kusayatî. kuwatî.

چونه

لا النافیه

Çu: Ne.

چوننه: چوتشت نه

لاشیء

Çunne: Çutiştne.

چوویت: رهنگي شینی قه‌بویتام بنه‌فشی

صبغ ازرق یصبغ به الملايس

Çuwît: Rengê şînê veboy tam binefşî.

چووار رهخ: چار کنار. چار ته‌نشست. چار قورنهت

الجهات الاربعه

Çuwar rrex: Carkinar. çar tenişt. çar qurnet.

چووار کنار: چار رهخ. چار قورنهت. چار ته‌نشست

الجهات الاربعه

Çuwarkinar: Çarrex. çarqurnet. çartenişt.

چووار دیوار: کور. قه‌بیر. خانیی بی بان. کاقل

یکی به للقبر

Çuwardîwar: gorr. qebir. xanyê bê ban. kavił.

چووار: هژماره: دو دو. چارئیک. سی وئیک

اربعه

Çuwar: Hijmare. dudu. çarêk. sê u êk.

چووار ده: هژماره. دو هه‌فت. چارو ده

اربعه عشر

Çuwarde: Hijmare. duheft. çar u deh.

چو چو: گازی کرنا دهواری بوهانتی

نداء الدواب للتعلیف

Çuçu: Gazî kirna dewarî bo hatinê.

چوچ: بزنا پورتی مهره‌ز بیت

ماعز المرعز

Çûrr: Bizna qurt meremzbît.

چویر درئژ: پریژ. ناخفتن نه‌قه‌بیر

الازعاج

Çûrrdirêj: Pirrbêj. axiftin nevebirr.

چویر درئژی: پریژی. ئیجز کرن

المزعج، المعجز، اللجوج

Çûrrdirêjî: Pirrbêjî. êcizkirin.

چویر کرن: چه‌پلاندن. ژئی چټکرن. ژئی قهره‌ساندن

الانتزاع، الابتزاز، السلب

Çûrrkirin: Çeqlandin. jêçêkirin. jê veresandin.

چویراندن: چه‌پلاندن. پویره کرن. ژئی چټکرن. ژئی قهره‌ساندن

الانتزاع بالخيلة، الابتزاز، السلب

Çûrrrandin: ceplandin. pwîrekin. jê çêkirin. jê-

veresandin.

چورکونه: چوچکه‌که ژه‌می چوچکا بچوچک تره

الصعو، اصغرالعصافير

Çurkune: Çûçkekejihemî çûçka bçûk tire.

چکلاندن: نهاندن. تټی قوتان. چه‌قاندن. چاندن

الركز، النكر، الغرز، الغرس

Çuklandin: Nihandin. tê qutan. çeqandin.

çandin.

چوکلاندی: نهاندی. چاندی. چه‌قاندی. تټی قوتای

المرکوز، المغروز، المنکوز، المغروس

Çuklandî: Nihandî. çandî. têqutay.

چوکل: چه‌قی داری. تشتی بهل وتیژ. چه‌قل

السلاب

Çukul: Çeqê darî. tiştê belutij. çeqil.

چوکلین: نه‌ژین. تیدا چون. نا‌فا چون. تټی چون. قولپین

الوغل، الغروز

Çukulîn: Nihijîn. têdaçontêçon. navda çon.

têçon. qulpîn.

چوکلیت: فالکفالکا بیتجای

الشیکولاته

Çukulêt: Falik. falka pêçay.

چولی: به‌لگیتدار وباری: به‌لگیت خولپیت مازی به‌روی و‌دینداری

اوراق اشجار البلوط والعفص

Çulî: belgêt dar u barî. belgêt xulpêt mazî u

berrrwî u dîndarî.

چونه‌بو: هنده بو. وهخت بو. نټزیک بو. چونه مابو

کاد، اوشک

Çunebo: Hindebo. wextbo. nêzîkbo. çunemabo.

چونه‌یی: نه‌بونی. نه‌یی. نه‌یاتی

العدم

Çuneyî: Nebonî. neyatî.

چونیز: قه‌لس. چوریک. چر. ده‌ست مچاندی

الطماع

Çunîz: Qels. çurîk. çirr. destmîçandî.

چونیزی، چونیزیاتی: قه‌لسی. قه‌لسیاتی. چویریکی.

چویریکیاتی. چری. چریاتی

الطمع

Çunîzî = Çunîzyatî: Qels. qelsyatî. çurîkî.

çûrîkyatî. çirrî. çirryatî.

چو: بوری، دهرباز بو، رابوری
لات، فات، مضی، ذهب

Çûborî: derbazbo, raborî.

چو چو: گازبیا دهواری بو هاتنی
هیء هیء، دعوه للدواب للعلف

Çoço: Gazîya dewarî bo hatinê.

چووخ: کراسی بی هوچک، سهرملی بی هوچک
الخیل، القفل، الاتب

Çox: Kirasê bê huçik. sermilê bê huçik.

چووخک: کورتانی پشتتیا، بهرشتا پشتی
الشودر، الملحفه بلا ردن

Çoxik: Kurtanê piştîya berista piştî.

چورکه دار: نوبه دار
العسس، الخفیر

Çokedar: Nobedar

چورکه داری: نوبه داری، زیره فانی قهراول
الخفاره

Çokedarî: Nobedarî. zêrevanî. qerwil.

چورکه: نه ژنو، کودک، گها نافه را رانی ولویلاقه
الركبه

Çok: Ejn u . kudik. giha havbera rranî u lûlaqey.

چورکه رفقی: چوک پوتیاتی، نه ژنوشلی
القسط، الركبه القسطاء

Çokrreqî: Cokpotyatî. ejnu şilî.

چول: به یار، به رانی، ده رفقی، به ری فالایی
القفر، البادیه، الخلاء، الفراغ، الهیماء، الفلاه، البیداء

Çol: Beyar. berranî. dervey. berî. valayî.

چون: بورین، رابورین، دهرباز بون، تی پهرین
الذهاب، المضاء

Çon: Borîn. raborîn. derbazbûn. têqerîn.

چون: زلزلینا تشتی روهنوهک ئافئ
الجریان، السیلان

Çon: Zilzilîna tiştê ruhn wek avê.

چوری: بوری، رابوری، دهرباز بوی، تی پهری الماضی، السالف

Çoy: Borî. raborî. derbazbûy. têperî.

چولانی: یارییه که، لسه ر لنگه کی بییشقلکی دکن لعبه

Çolanê: Yaryeke lser lingekî bişqillkî dken.

چویری: قاری قار، گنگاشه، شه مه ته، قیر قیر، حه شامه ت، زه وین
قاری قیری

الضجيج، الصخب، الصراخ

Çûrî: Qarr qarr. gingeşe. semte. qîr qîr.
heşamet. zewên. qarî. qîrî.

چویر چویر: قیر قیر، شه مه ته، هنگامه، حه شامه ت، زه و زه
الضوضاء، الضجيج، الصخب

Çûrçûr: Qîrr qîrr. şemete. hingame. heşamet.
zewzew.

چویرا شیطانی: روزا دویمایه ایکا شواتی، روزا خلاسینیا
زفستانئ

آخر يوم من شهر شباط

Çûrraşeytanî: Roja dwîmahîka şuwatê roja xilas-
ya zivistanê.

چویر چویر: عویر عویر، نویر نویر، زوریکین
انین الکلب ونحوه

Çûzçûz: wûz qûz. nwîz nwîz. zurîkên .

چوچک: تهرکتی بچوچک
العصفور

Çûçik: Teyrekê. bçwîk.

چوچلهوک: تیزکیت ته یرو ته والا، قارک
الغوب، الصوص، الفراخ

Çûçelok: Têjkê teyra u tewala. varîk.

چوچک: بن کوک، بندک
المركز، النقطة المركزية

Çûk: Binquk. bindik.

چوچکه دار: نوبه دار
العسس، الخفیر

Çûkedar: Nubedar.

چوینک: گیایه کی لیترکیژکا شین دبیت مرووف دخون لیئای
نبات عشبی یوکل مطبوخا

Çûng: Dirhay. şeqbûy. tîkbûy. tîqelbû Gîyayekê
lmêrgîjka şîndbît. mirov dxunlênay.

چوینی بورا: ده دهقه، چه که چویف، تی وهرین، تی هه لیت
المغامر، المجازف، الصریح

Çûvêborra: Deqdeqe. çekeçwîv. têwerîn. tê-
helîn.

چونا شەفی: شەف گه‌ری، شەف یاری

السرى، السرايه

Çonaşevê: Şevgerî. şevyarî.

چونا ئافى:

الورد

Çona avê:

چولای دیم ورویت: قه‌راج

الصهيود

Çolêdêmurî: Qerrac.

چونا کوه: هتیدی چون

الهوينا

Çonakuh: Hêdîçon.

چول: چه‌ک، تداره‌ک وه‌ک بیژی چه‌ک وچولیت وی

الحلى

Çol:Çek. . tidarek. wek bêjî. çek u çolêt wî.

چولاغ: موکوم، خوهرست، بنه‌جه، بن گرتی، ئازا

الراسخ، التابت، المتین

Çolax: Mukum. xwerist. binecih. bingirtî. aza.

چون خوهش: سرت، ره‌وان، ره‌هوان

المعج والمعوج للدواب

Çonxweş: Sirt. rewan. rehwan.

خ: بورى، رابورى، تى پهرى، ده‌رباز بوى

الماضى، الغابر، التالف

Çoy: Borî. raborî. têperî. derbazbûy.

ههبرمان: كه زانا پاشى كه سكه بوونى سوور بيهته شه، شه گه پر هانا
رهنگى، سوورى تام كه سكه
(حب الخضراء يعوده حمرة بعد خضره، اللون الاحمر المشرب
بالخضره)

Hebirman: Kezana pašî kesk bûnê sor bi
bîteve, vegerhana rengî, sorê tamkesk.

ههبلين: هه مهربون، مالىق بون، خه قمين، تژى بوون
(البشم، التخمه، الكظ)

Hebilîn: Hemer bûn, maliq bûn, xetimîn, tijî
bûn.

ههبلى: هه مهر، مالىق
(المتخم، المبشم، المكظظ)

Hebilî: Hemer, maliq.

هه بلاندن: هه مهر کرن، مالىق کرن
(الاتخام، الابشام، الاكظاظ)

Hebilandin: Hemerkirin, maliqkirin.

هه بشين: تژى بون، ره پڙين، ره پ بون
(الاكتظاظ، الحشو، الامتلاء، الشحن، التشحن)

Hebişîn: Tijî bûn, repijîn, rep bûn.

هه بلاندى: هه مهر كرى، مالىق كرى
(المتخم، المبتم، المكظظ)

Hebilandî: Hemerkirî, inaliqkirî.

هه بشى: تژى بوى، ره پڙى بوى، ره پ بوى
(المتلى، المكظظ، المحشو، المشحون)

Hebişî: Tijî bûy, repijî, rep bûy.

هه بشاندن: تژى کرن، ره پڙاندن، ره پ کرن
(الاكظاظ، الاملاء، التشحين، التحشيه، الاحشاء)

Hebişandin: Tijîkirin, repijandin, repkirin.

هه به شاندى: تژى كرى، ره پڙاندى، ره پ كرى
(المحشى، المملئ، المكظظ، المشحن، المعبا)

Hebişandî: Tijîkirî, repijandî, repkirî.

هه تا: هه تا
(الى)

Heta: Heta.

هه تاكو: هه تاكو
(الى أن)

Htako: Hetako.

ح

H

حارفتن: ره وين، هه فين، لويرين، چقييل ناخفتن
(النباح، العواء، بذاءه الكلام)

Hariftin: Rewîn, hefîn, lwîrîn, çivêl axiftin

حارفى: ره وى، هه فى، هه فحه فى، لويرى
(النايح)

Harifî: Rewî, hefî, hefhefî, lwîrî

حافلهد: تهنگافى، به لاده ملده ست، ره شه روز

الازمه، الضائقه، الشده، البلاء، الكارثة، النكبه، المصيبه.

Hafilqed: Tengavî, belademildest, reşeroj.

هه پ: هاقيتنا بيهشتاپيتى، هاقيتنا بيهشتاپيتى
القذف بالرجل ركلا

Hep: Havêtina bi pişta pêy, havêtina bi pêh-
nê.

هه په لوتكانى: خوه هه لاقيتن وليتكه هاقيتن
(الركض مع الرفس)

Hepelotkanê: Xwehelavêtin, û liîtkhavêtin.

ههجماندی: ته‌ناکری، ته‌بتاندی، راوه‌ستاندی، که‌پرکری، مت‌کری
(المسکن، المهدئ، المهدم، المقر)

Hecimandî: Tenakirî, tebitandî, rewestandî, kerrkirî, mitkirî.

هه‌ج‌ه‌ج‌ه‌جانی: یارییه‌ک‌اب‌چوب‌ک‌ایه
(لعبه)

Hehecanê: Yariyaka biçwîkaye.

هه‌ز‌ک‌رن

هه‌س‌ک‌رن: قییان، داخاز، ئاره‌زوو، دلدان، ئارونک‌ک‌رن، گر‌ک‌رن
(الاراده، المشیئه، الرغبة)

Hezkirin = Heskirin: Vîyan, daxaz, arezû, dildan, aronkkirin, girrkinin.

هه‌ز‌ک‌ری = هه‌س‌ک‌ری: قییبای، داخاز، خازتی، دلدای، ئارونکی، گر‌وک‌ی

(المريد، المشئ، الراغب)

Hezkirî=Heskirî: Vîyay, daxaz, xaztî, dilday, aronkî, girrokî.

هه‌ز‌ئ‌ی‌ک‌رن: قییان، دل‌چون، ته‌نگه‌زاری، ئه‌فینداری
(الحب، العشق، الاشتها)

Hejêkirin: Vîyan, dilçûn, tengezarî, evîndarî.

هه‌ز‌ئ‌ی‌ک‌ری: خوه‌ژتقی، قییبای، ته‌نگه‌زار، دل‌چوی، ئه‌فیندار
(المحب، العاشق، المعشق، المشتھی)

Hejêkirî: Xweştivî, vîyay, tengezar, dilçûy, evîndar.

هه‌شت‌ه‌شت = هه‌شت‌تین: کارئ‌یی‌ راوه‌ستان، لئینا‌یی‌ ته‌ناهی
(العمل المتصل الدوؤب بلا استراحه)

Heşt heşt=Heştên: Karê bê rawestan, livîna bê tenahî.

هه‌شان‌دن: ره‌پ‌ژاندن، هه‌ب‌شان‌دن، ره‌پ‌ک‌رن، تژی‌ک‌رن، پر‌ک‌رن
(الحشو، الشحن، العب، الاملاء، الادخال)

Heşandin: Repijandin, hebişandin, repkirin, tijîkirin, pirrkinin.

هه‌شان‌دی: ره‌پ‌ژاندی، ره‌پ‌ک‌ری، پر‌ک‌ری، تژی‌ک‌ری

(المحشو، المشحون، المعبأ، المدخول، المدخل، المشحن)

Heşandî: Repijandî, repkirî, pirrkinî, tijîkirî.

هه‌فت‌هه‌ماره: سئ‌ و‌چار، پیتنج‌ و‌ دو

(سبعة)

Heft= Hijmare: sê û çar, pênc û du.

هه‌ج: که‌عبه، چونا‌هه‌جئ
(الحج)

Hec: Ke'be, Çûna hecê.

هه‌ج‌ی: که‌سئ‌ چوی‌هه‌جئ، لدورکه‌عبئ‌ زفری
(الحاج)

Hecî: Kesê çûy hecê, li dorke'bê zivirî.

هه‌ج‌هه‌ج: نه‌ته‌نایی، نه‌ته‌بتئ‌ن، نه‌راوه‌ستان، کوله‌فایی، هه‌ف‌هه‌ف‌یاتی، سه‌رخه‌راتی

(الجمع، النهم، القلق، الاضطراب، عدم الهدوء، عدم الاستقرار)

Hechec: netenayî, netebitîn, nerawestan, kulafeyî, hef hefatî, serxwerratî.

هه‌ج‌ج‌ئ: خوه‌ش‌بونا‌ناگری، قریبتئ‌ن
(التأجج، التلهب، التضرم)

Hecicîn: Xweşbûna agirî, qirîpên.

هه‌ج‌ج‌ی: هه‌لبوی، ناگری‌خوه‌ش‌بوی
(المؤجج، المضرم، التلهب)

Hecicî: Helbûy, agirê xweşbûy.

هه‌ج‌ج‌اندن: ناگر‌خوه‌ش‌ک‌رن، ناگر‌هه‌ل‌ک‌رن
(الاضرام، الالهاب، التأجج)

Hecicandin: Agir xweşkirin, agir helkirin.

هه‌ج‌ج‌اندی: ناگری‌خوه‌ش‌ک‌ری، ناگری‌دژوارک‌ری
(المؤجج، المضرم، الملهب)

Hecicandî: Agirê xweşkirî, agirê di jwarkirî.

هه‌ج‌ج‌ئ: ته‌نابون، ته‌بتئ‌ن، راوه‌ستان، که‌ریبون، مت‌بون، بئ‌ده‌نگ‌بون

(السكون، الهدوء، الهمود، الاستقرار، الوقوف)

Hecimîn: Tenabûn, tebitîn, rawestan, kerrbbûn, mitbûn, bêdengbûn.

هه‌ج‌م‌ی: ته‌نابوی، ته‌بتی، راوه‌ستای، که‌ریبوی، مت‌بوی
(الساكن، الهادئ، الهامد، المستقر، الواقف)

Hecmî: Tenabîy, tebitî, rawestay, kerrbbûy, mitbûy.

هه‌ج‌مان‌دن: ته‌نابون، ته‌بتئ‌ن، راوه‌ستان، که‌ریبون، مت‌بون
(التسكين، التهذئه، الاهداد، الايقاف)

Hecimandin: Tenabûn, tebitîn, rawestan, kerrbbûn, mitbûn.

هه‌فناندن: رزاندن، په‌مبلوکی کرن، کوپفکی کرن، گه‌نی کرن
(التعفين، التسنين، التنتين، الاكراج)

Hefinandin: Rizandin, pembilokîkirin, kwîfkîkirin, genîkirin.

هه‌فناندی: رزاندی، په‌مبلوکی کری، کوپفکی کری، گه‌نی کری
(المکرج، المعفن، المنتن)

Hefinandî: Rizandî, pembilokkirî, kwîfkîrî, genîkirî.

هه‌فنوکی: په‌مبلوکی، رزی، کوپفکی، گه‌نی
(العفن، الکرج، الاسن، النتن)

Hefnokî: Pembilokî, rizî, kwîfkî, genî.

هه‌فنیاتی: رزین، په‌مبلوکی بوون، کوپفکی بوون، گه‌نی بوون
(العفن، الکرج، الاسن، النتن)

Hefnîyatî: Rizîn, pombilokî bûn, kwîfkî îbûn, genî bûn.

هه‌ق: بها، نرخه، باه، نخره
(الحق، الثمن، القيمة)

Heq: Biha, nirxe, bah, nixre.

هه‌له: فیتقی شیلانی، فیتقی گول سه‌کی
(ثمر شجره العنم)

Helmije: Fêqîyê Şîlanê, fêqîyê gul sekê.

هه‌له‌ان: بهژتن، بوهرتن، پیکدا چون
(الذوبان، الانصهار)

Helhan: Bihijtin, buhijtin, pêkdaçûn.

هه‌له‌ای: بهژی، بوهری، پیکداچوی
(الذائب، المصهور)

Helhay: Bihijî, buhijî, pêkdaçûy.

هه‌لاندن: بهژاندن، بوهراندن، پیکدا برن
(التذويب، الاذابه، الصهر، الاصحار)

Helandin: Bihijandin, buhijandin, pêkdabirin.

هه‌لاندی: بهژاندی، بوهراندی، پیکدا بری
(المذوب، المصهر)

Helandî: Bihijandî, buhijandî, pêkdabirî.

هه‌لان: تات، کاش، که‌ثری پان
(الصلدح، الحلان)

Helan: Tat, kaş, kevrê pan.

هه‌فتی، هه‌ماره: دهه هه‌فت، هه‌فت دهه
(سبعون)

Heftê =Hijmare: Deh heft, heft deh.

هه‌فتی: هه‌فت روز، ئینی یه‌ک، ئه‌ینی یه‌ک
(الاسبوع)

Heftê: Heft roj, îni yek, eyni yek.

هه‌فتی: بورینا هه‌فتی یه‌کی دسه‌ر قه‌ومینه‌کی را رابورینا هه‌فت
روزا بسه‌ رقه‌چونا قه‌ومینه‌کی

(اسبوعیه‌ المناسبات، کالوفاه والولاده وغیره)

Heftî: Borîna heftîyekê di ser qewmînekê ra, raborîna heft roja bi serveçûna qewmînekê ra.

هه‌فتیک: ژه‌ه‌فت بشکا، پشکه‌ک، ژشه‌شایا هه‌فتی
(السبع)

Heftêk: Jiheft pişka pişkek, ji şeşa ya heftê.

هه‌فتیار: دورنده‌کی وه‌کی گورگی یه
(الضبع)

Heftîyar: Durindekê wekî gurgîye.

هه‌فک: ستو، قرک، گه‌ردن، گدگدک
(العنق، الرقبه)

Hefk: Stû, qirrik, gerdên, gidgîdk.

هه‌فت په‌نگ: توخمه‌کی په‌روکی یه

(صنف من القماش الملون كناية للحرباني المتلون)

Heftreng: Tuxmekê perokîye.

هه‌ف هه‌ف: کوله‌فای، نه‌تیر بون، کوله‌یی، کوله‌یاتی
(الجشع، التهم، النباح)

Hefef: Kulefayî, netêrbûn, kulbeyî, kulbeyatî.

هه‌ف هه‌فی: کوله‌فا، کوله‌یی، نه‌تیر بوی
(الجشع، التهم، النباح)

Hefheftî: Kulefa, kulbeyî, netêrbûy.

هه‌فنی: رزی، په‌مبلوکی، کوپفکی، گه‌نی
(العفن، الاسن، الکرج، النتن)

Hefinî: Rizî, pembilokî, kwîfkî, genî.

هه‌فنین: رزین، په‌مبلوکیاتی، کوپفکیاتی، گه‌نیاتی
(العفونه، الاسن، الکرج، الاکراج)

Hefinîn: Rizîn, pembilokatî, kwîfkîyatî, genîyatî.

هه لافوک: توخمه کئی گیایه
(صنف من العشب)

Helavok: Tuxmekê gîyaye.

هه لافوکئی: نه ساخیه که، زیده بونا شرینی لئاڤ خوینی
(مرض السکری)

Helavokî: nesaxîyeke zêdebûna şîrînîyê li-
nav xwînê.

هه لال: رزاندنا پیستی بوهنبا نا دا موی ژخوه بهردهت
(العطان)

Helal: Rizandina pêstî bo hinbana da mwî ji
xwe berdet.

هه لال: دهستویردای
(المباح)

Helal: Destwîrday.

هه لال بون: دهستویردای بون
(الاباحه، التعطن)

Helalbûn: Destwîrday bûn.

هه لال بوی: دهستویردای بوی
(المباح، المعطن)

Halbûy: Destwîrday bûy.

هه لال کرن: دهستویردان
(الاباحه، الاعطان، التعطن)

Helalkirin: Destwîrdan.

هه لال کری: دهستویردای
(المبیح، المعطن)

Helaikirî: Destwîrday.

هه مهر: مالمق، هه بلی، تژی بوی
(المتخم، المکتظ)

Hemer: Maliq, hebilî, tijî bûy.

هه مهری: هه بلین، مالمق بون، تژی بون
(التخمه، الکظ، الاکتظاظ)

Hemerî: Hebilîn, maliq bûn, tijî bûn.

هه مشه‌ری: که‌رچوڤه، سه‌رسک، سه‌سه‌ری
(الاهوج، الاحمق، الارعن، الطائش)

Hemşerî: Kerçove, sersik, serserî.

هه مشه‌ریاتی: که‌رچوڤه‌یی، سه‌رسک، سه‌سه‌ریاتی
(الهوج، الحقم، الرعونه، الطیش)

Hemşerîyatî: Kerçoveyî, sersikî, serserîyatî.

هه مل: ئافز
(الحمل، الحبل)

Hemil: Aviz.

هه واری: قاری، قیری، گازی
(الصیاح، الصراخ)

Hewarî: Qarrî, qîrrî, gazî.

هه و‌ه‌و: ره‌وره‌و، هه‌ف‌ه‌ف، لوی‌لوی‌ر، عه‌وه‌وه
هه‌و‌ئ‌ن: ره‌و‌ین، هه‌ف‌ین، عه‌و‌ئ‌ن، لوی‌ر‌ئ‌ن
(النباح، العواء)

Hewhew: Rewrew, hefhef, lwîrlwîr,
'Ew'ew.

Hewên: Rewîn, hefîn, 'ewên, lwîrên.

هه‌وه‌ان

هه‌وه‌یان: ته‌به‌ت‌ئ‌ن، ته‌نا‌ب‌ون، راوه‌ستان، به‌نه‌جه‌بون، ئاکنجی بون
(السکون، القرار، الهدوء، الراحه، الاستقرار، اللجؤ، الايواء)

Hewhan = Hewyan: Tena bûn, Rawestan, Bi-
necih bûn, Akincî bûn.

هه‌وه‌ی‌ای = هه‌وه‌ای: ته‌نا‌ب‌وی، ته‌به‌تی، راوه‌ست‌ای، به‌نه‌جه‌ب‌وی،
ئاکنجی بوی

(الساکن، الهادی، المستقر، المريح، اللاجئ، الاوى)

Hewyay: hewhay: Tena bûy, tebitî, rawes-
tay, binecih bûy, akincî bûy.

هه‌وه‌اند‌ن: ته‌نا‌ک‌رن، ته‌به‌تا‌ند‌ن، به‌نه‌جه‌ک‌رن، ئاکنجی کرن
(الاسکان، التهده، الاجاء، الايواء الترويح، الاقرار، المؤوى،
الملجئ، المسکن)

Hewandin: Tenakirin, tebitandin, binecihki-
rin, akincîkirin.

هه‌وه‌اند‌ی: ته‌نا‌ک‌ری، ته‌به‌تا‌ندی، به‌نه‌جه‌ک‌ری، ئاکنجی کری
(المروح، المهدي)

Hewandî: Tenakirî, tebitandî, binecihkirî,
akincîkirî.

هه‌ه‌ی‌اس: ت‌ب‌لا‌ب‌اس‌ک‌ئ‌ی پ‌ئ‌ئ‌ی ی‌ئ‌ ک‌ه‌وا و د‌یک‌لا‌وت‌ه‌ی‌رو‌ت‌ه‌والا
(الصنصنه للديک وغيره من الطيور)

Heyas: Tibla baskê pêyyê kewa û dîkîlan û
teyrûtewala.

هه‌ه‌ی‌اس: که‌مه‌ر، شو‌بت‌ک، که‌به‌ندا ئاس‌نی
(النطاق، الحديدی)

Heyas: Kemer, şwîtik, kebenda asinî.

حیشتر: دهواری بیابانی
(الجمل، البعير)

Hêştir: Dewarê biyabanê.

حیشی: تهقله، گیر، خیج
(الخط العریض، الوعم)

Hêşî: Tevle, gîrr, xîç.

حیشی حیشی: خیج خیج، تهقله تهقله، گیر گیر
(المقلم)

Hêşihêşî: Xîçxîç, tevtevre, gîrrgîrr.

حری: نر نر، گهف وگور، لی خورین، هیتاندن
حری: زری زری کهری
(الزمجره، الصیاح التهیدی، نهق الحمار)

Hirrhirr: nirrnr, geû gurr, lêxurrîn, heytan-
din.

Hirrên: Zirr zirra kerî.

حنگ: پالدان، هه، کولم، دنگ
(الدفع، الحمله، الضربه)

Hing: Paldan, hew, kulm, ding.

حندل حا: یارییه که، حیل حه جین
(لعبه الزحلوقه)

Hindilha: Yariyeke, hêlhecîn,

حندیش: ژحیل، ژبری، هیز، دژوار، کوتهک
(القوه، الشده، العنف)

Hindîş: Jihêl, jibirî, hêz, dijwar, kutek.

حم حم

حمین: بول بول، دهنگی کارێ بکوتهک ژبری
(الغمغم للحيوان، صوت العمل العنيف للانسان)

Himhim: Himên: Bolbol, dengê karê bi ku-
tek jibirî.

حلك حلك

حلكین: فهکییان، فهکان، بیتهن کورتکا وهستانی، دهنگی کوسک
بونئ

(اللهث، اللهاث)

Hilkhilk: Hilkên: Vekîyan, vekan, bêhnkurt-
ka westanê, dengê kuskbûnê.

هدیت هدیت = دهیتتهن: دهنگی هاژوتنی، لی خورین، دابهرزین
(صوت السوق، صوت التهديد)

Heyt hey: Dengê hajotinê, lêxurrîn, da-
berzîn. Heytên:

هیتاندن: لی خورین، هاژوتن، دابهرزاندن
(الزجر، السوق، السياقه، الازدجار)

Heytandin: Lêxurrîn, hajotin, daberzandin.

هیتاندی: لی خوری، هاژوتی، دابهرزاندی
(المسوق عنوه، المزجور)

Heytandî: Lêxurrî, hajotî, daberzandî.

ههیف: مخابن، تول فه کرن
(الاسف، الانتقام، الثأر)

Heyf: Mixabin, tolvekirin.

هیل: حندیش، کوتهک، هیز، دژوار، بری
(الشده، القوه، العنف)

Hêl: Hindîş, kutek, hêz, dijwar, birî.

هیلک هیلک: رتل، گون
(الخصيه، الغدد اللحميه)

Hêlik: Hêlhêlk: Rital, gun.

هیل جین: یارییا لسهر دوره خیت کاریتیه سەنگاندن
(لعبه، التوازن، الزحلوقه)

Hêlhecîn: Yariya li ser du rexê karîtey, Sen-
gandin.

هیسیل: راژتیکا گییای
(الحصير)

Hêsîl: Rajêrka gîyay.

هیسيله: بهری ئیخلی دیواری، بهری گوشتی دیواری
(حجر الزاویه، الركن للبناء)

Hêsîle: Berê êxlê dîwarî, berê goşê dîwarî.

ههچ: یاغ، سهرداچوی، قوق، سهرسک، کهرچوقه
(المغرور، الاهوج، الارعن، الاحمق، الطائش)

Hêc: Yax, serdaçûy, qoq, Sersik, kerçove.

ههچ کرن: یاغ کرن، هاژوتنا دژوار، بن پی کرن
(السوق العنيف، الاضطهاد)

Hêckirin: Yaxkirin, hajotina dijwar, bînpêki-
rin.

حوليله: تيل
(الدلاص، الملساء)

Hulîle: Tîl.

حوتک: کولم، دنگ، ته پوله، پیدادان
(اللكم، اللطم، الضرب)

Hutik: Kulm, ding, tepole, pêdadan.

حوت: قه لهو، ترخان، ته فقی، تهروتول
(البدین، السمین، البض)

Hut: Qelew, tirxan, tefiqî, terûtol.

حوتی: قه لهوی، ته فقی، ترخانی، تهروتولی
(البدانه، السمنه، البضه)

Hutî: Qelewî, tefiqîn, tirxanî, terûtolî.

حوت حوت

حوتین: دهنگی پیدادانی، دهنگی لیدانی، دهنگی قوتانی، دهنگی
وه رھانا تشتی گران
(صوت الضرب، صوت السقوط)

Huthut:

Hutên: Dengê Pêdadanê, dengê lêdanê, dengê qutanê, dengê werhana tiştê giran.

حولوی

حولومی: لیدانا ژیهل، پیدادان، ژیهل هافیتن
(الضرب نحو الاعلی)

Hulopî:

Hulomî: Lêdana jêhel, pêdadan, jêhel havê-tin.

حووچ: رویت، روال، رويس

(الاصلع، الاجرد، العاری، الحاسر)

Hoç: Rwît, riwal, rwîs.

حووچی: رویتی، رويساتی، روالی، رویتاتی، رويسی
(العری، الحسر، الجرد، الصلع)

Hoçî: Rwîtî, rwîsatî, riwalî, rwîtiyatî, rwîsî.

حوپ حوپ

حوپین: گورد گورد، دهنگی خوهه لاقیتین
(الهمهمه)

Hophop

Hopên: Gurdgurd, dengê xwehelavêtinê.

حیر حیر:

حیرین: شهینا دهوارایه، دهنگی شهینا هسپا، کهنی بلند و بترانه
(الصهيل للدواب، الضحك الساخر المستديم)

Hîrrhîr:

Hîrrên: Şihîna dewaraye, dengê şihîna hespa, kenîyê bilind û bi trane.

حیل کرن: نازا کرن، لئ بورین، تی بورین
(الاعفاء، الاصفاح، الصفح، العفو)

Hîlkirin: Azakirin, lêborîn, têborîn.

حیز: دهمان پیس، چاڤ لدهر، قه حبه
(الداعر، الشهواني، البذی الخلق)

Hîz: Demanpîs, çavlider, qehbe.

حیزی: قه حبهیی، دهمان پیسی، چاڤ لدهر قهیی
(الدعارة، الفاحشه)

Hîzî: Qehbeyî, demanpîsî, çavliderveyî.

حولی: تیل

(الاملس، العقيل)

Hulî: Tîl.

حولیاتی: تیلیاتی، تیلی
(الملس، الصقل)

Hulyatî: Tîlîyat, tîlî.

حولیک: فیتی یه که
(الاجاص)

Hulîk: Fêqîyeke.

حولسین: ته حسین، خشان
(الدلص، الزحلقة، الانزلاق)

Hisîn: Tehisîn, xîşan.

حولیسوک: ته حسوک
(الدليص، الزلق، الزحلقة)

Hulîsok: Tehisok.

حولیساندن: ته حساندن
(الازلاق، الادلاص، الترحلق)

Hulîsandin: Tehisandin.

حولیساندی: ته حساندی
(المزلق، المدلص، المرحلق)

Hulîsandî: Tehisandî.

حووت: حوچ، سه‌تراشتی
(محلّق الرأس)

Hot: Hoç, sertiraştî.

حووتی: سه‌تراشتی، سه‌رویتی
(حلق الرأس بالموس كالصلع)

Hotî: Sertiraşî, ser rwîî.

حوولک: کاکلکا پیقازئ
(لب البصل، نواه البصل)

Holik: Kakilka pîvazê.

حوول: باهیتله، هئیر، تره‌دین، ده‌به‌نگ، گه‌وشه‌ک
(السفيه، البليد، الغبی)

Hol: Bahêle, hêrr, tirredîn, debeng, gewşek.

حوولی
حوولیاتى: باهیتله‌یی، تره‌دینی، ده‌به‌نگی، گه‌وشه‌کی
(السفاهه، الغباوه، البلاده)

Holî: Bahêleyî, tirredînî, debengî, gewşekî.

Holyîatî.

خاتر گرتن: ریز گرتن، روی گرتن، هیفی قه بویل کرن
الاحترام، التقدير، المراعاة، قبول التماس والترجي

Xatirgirtin: Rêzgirtin. rwîgirtin. hîvî
qebwîlkin.

خاتر خاستن: دهستویر خاستن بوچونئ
الاستئذان، التودیع

Xatirxastin: Destwîrxastin bo çûnê.

خاتر خازی: دهستویر خازی بوچون ووهغرا
الوداع

Xatirxazî: Destwîrxazî bo çûn û wexera.

خاتر خان: کهسئ دهستویر خان
المودع

Xatirxaz: Kesê destwîr xaz.

خاچه: بازرگان، دوکاندار، بازرگانی که ریده
التاجر، البازار

Xaçe: Bazirgan. dukandar. bazirganê gerîde.

خاچهیی، خاچه تی: بازرگانی، دوکانداری
التجاره، البيع والشراء

Xaçeyî = Xaçetî: Bazirganî. dukandarî.

خاچ: دارئ خهندقاندنئ، دارئ قنارا فه لا، نیشانا پیروز
لنک فه لا
الصليب

Xaç: Darê xendiqandinê. darê qinara fela.
nîşana pêroz linik fela.

خاچ پهرس، خاچ پهریس: فه له: ریگری ئول وئایینا
عیسای؟

الصليبي، عابد الصليب

Xaçperis = Xaçperês: Fele. rêgirê ol û ayînê
Îsay?

خاچ پهرستن، خاچ پهریسئ: فه له تی، فه لاتی
الصليبيه

Xaçperistin = Xaçperêsî: Feletî. felatî.

خار: فاج، قی، بادای، خوههر، فیچ
الصائف، الاعوج، المائل

Xar: Vaç. virr. baday. xwehir. vîç.

خار بون: فاج بون، قی بون، بادان یون، خوههر بون،
فیچبون

التعوج، التمايل، التصايف، الانعطاف

Xarbûn: Vaç bûn. virr bûn. bada bûn. xwe
hir bûn. vîç bûn.

خ

X

خاپ: های نه بون، ئاگه نه بون
الغفله

Xap: Hay nebûn. ageh nebûn.

خاپان: نه های بون، نه ئاگه بون، ژخوه چون
التغفل

Xapan: Nehay bûn. neageh bûn. jixwe çûn.

خاپاندن: سهردا برن، تهحساندن
اغفال

Xapandin: Serdabirin. tehisandin.

خاپین: کهسئ سهردا بری و تهحساندی

Xapîn: Kesê serda birî û tehisandî.

خاپینوک: کهسئ مروقی دسهردا دبته
المغفل

Xapînok: Kesê mirovî diserda dibet.

خاتوین: ستی
السيدة

Xatwîn: Sitî.

خاتوینوک: میویژیت بچویک ییت بی بهرک، کشمش
الکشمش، الزبيب الناعم

Xatînok: Mêwîjêt biçwîk yêt bê berik. kişmiş.

خاتر: ریز، روی، رویمه، دهستویر

الحرمة، الاحترام، المراعاة، التقدير، الاذن، الرخصة

Xatir: Rêz. rwî. rwîmet. destwîr.

خارئيخستن: دائيخستن. نهاندن. بنډا کرن. بن کهتن. ژوردا
ئينان. ژير کرن

الانزال، الامباط، الانكاس، التنكيس

Xarêxstin: Daêxistin. nihandin. bindakirin.
binketin. jordaînan. jêrkirin.

خارئيخستى: دائيخستى. نهاندى. بنډا كرى. بن ئيخستى.
ژوردا ئيناي. ژير كرى

المنزل، المنكس، المهبط

Xarêxstî: Daêxistî. nihandî. bindakirî. bin-
daêxistî. jordaînay. jêrkirî.

خارى: ژيرى. دانگدا. بنى. بنډا. بناف

الاسفل، الادنى، تحت

Xarê: jêrî.dangda. binî.binda. binav.

خار: زهڅى وځه سيليت بهر رويبارى. دهشتا نافهرا دو ګرکا.
دهشتا نافهرا دو ګولتا

الحقل، الفلق، القنعه، الخب، سهل بين حزنين

xar: Zevî û qesîlêt ber rwîbarî. deşta navbe-
ra du girka. desta. navbera dukulimta.

خوارن: کرنا زکى. زکا کرن. زاد. ټاه خومر

الاکل، الطعام، الغداء

Xwarin: Kirna zikî.zika kirin. zad. ahxwer.

خوارنا ټاف خان: خوارنا قهلو. خارنا بزکا

المسفه

Xwarna avxaz: Xwarna qelew. xwarna bizka.

خارګه: پشت کماخ. کهیت ژيرى

الفقرات القطنيه

Xargih: Pişt kimax. gihêt jêrî.

خارزا: تيزکى خويشکى. بچويکى خويشکى

ولد الاخت

Xarza: Têşkê xwîşkê. biçwîkê xwîşkê.

خار: خويشک. خاه. خويج

الاخت

Xar: Xwîşk. xah. xwîç.

خاز: خازتن. داخاز. فييان. دل چون. حه زکرن

الطلب، المنى

Xaz: Xaztin. daxaz. vîyan. dilçûn.hezkirin.

خار بوى: فاچ بوى. ځي بوى. باداى بوى. خوههر بوى. فيچ
بوى

المعوج، المائل، المعطوف

Xarbûy: Vaç bûy. virr bûy. baday bûy. xwe-
hîrbûy. vîçbûy

خار تر: فاچ تر. ځي تر. فيچ تر. باداى تر. خوههر تر.

الاعوج، الاميل، الاعطف

Xartir: Vaç tir. virr tir. baday tir. xwehir tir

خار ګرن: فاچ ګرن. ځي ګرن. فيچ ګرن. بادان. خوههر ګرن.

التعويج، التميل، الاعطاف

Xarkirin: Vaçkirin. virkîrin. badaykirin. xwe-
hîrkirin.

خار كرى: فاچ كرى. ځي كرى. فيچ كرى. باداى. خوههر

كرى.

المعوج، الميل، المعطف

Xarkirî: Vaçkirî. virrkirî. badaykirî. xwe-
hîrkirî.

خارى، خارياتى: فاجى. ځي. بادانى. فيچى. خوههرى.

خوههر ياتى. فاجاتى. ځرياتى. بادانياتى

الاعوجاج، الميلان، العطف، الصيوفه

Xarî = Xaryatî: Vaçî. virî..vîçî. badanî.

xwehrî. vaçatî. virrîyatî. badanîyatî.

خارو فيچ: فاچ وځي

المتعوج، المتعرج

Xarûvîç: Vaç û virr

خار: ژير. بنډا. دانگ. بن

تحت، اسفل، ادنى

Xar: Jêr. binda. dang. bin.

خارګه تن: ډاکه تن. بندابون. بن کهتن. ژور داهاتن. ژير بون

الهبوط، النزول، النكوس

Xarketin: Daketin. bindabûn. binketin. jor-
dahatin. jêrbûn.

خارګه تى: ډاکه تى. نهژتى. بنډا بوى. بن کهتى. ژور داهاتى.

ژير بوى

النازل، الهابط، الناکس

Xarketî: Daketî. nihijtî. bindabûy. binketî
jordahatî. jêrbûy.

- خاس کری:** پئی خاس کری، پئی رویت کری، بئی پیلاف کری
المحفی
Xaskirî: Pêxaskirî. pêrwîtkirî. bêpêlavkirî.
خاسی، خاسیاتی: پئی خاسی، پئی رویتی، بئی پیلافی
الحفی، الحفاء
Xasî = îXasyatî: Pêxasî. pêrwîtî. bêpêlavî.
خاشی: پهردا ل ناڅبهرا هنافا، پهردا مابهینا عویرو رویشیکا
الحجاب، الحاجز
Xaşî: Perda li navbera hinava. perda mabey-
na .wîr û rwîvîka.
خاف: سست، بئی تام، خلیل
القائن، السلاخ، الفاهی، لاطعم له
Xav: Sist. bêtam. xilêl.
خاف بون: بئی تام بون، خلیل بون
التفوه، التقتن، السلخ
Xavbûn: Bêtam bûn. xilêlbûn.
خاف بوی: بئی تام بوی، خلیل بوی
المقتن، السالغ، المتفهی
Xavbûy: Bêtam bûy. xilêlbûy.
خاف تر: بئی تام تر، خلیل تر
الاقتن، الاسلغ، الافهی
Xavtir: Bêtamtir. xilêlti.
خاف کرن: بئی تام کرن، خلیل کرن
الاقتن، التسلیخ، التفویه
Xavkirin: Bêtamkirin. xilêlkin.
خاف کری: بئی تام کری، خلیل کری
المقتن، المسلغ
Xavkirî: Bêtamkirî. xilêlkin.
خافی، خافیاتی: بئی تامی، خلیلی
القتن، السلاخه، التفه، لاطعم له
Xavî = Xavîyatî: Bêtamî. xilêlî.
خاف: سست، پلوخ، پست
الفاتر، الراخی، المتوانی
Xav: Sist. pilox. pist.
خاف بون: سست بون، پلوخ بون، پست بون
التراخی، التفتن، التوانی
Xavbûn: Sistbûn. piloxbûn. pistbûn.

- خازتن:** داخازکرن، ځییان داری، گازی کرن، ژن خازتن.
الطلب، البغیه، الامنیه، الدعوه، خطب النساء
Xaztin: Daxaz kirin. vîyandarî. gazîkirin.
jinxaztin.
خازتی: داخازکری، خازگینی، ځین، گازی کری.
المطلوب، المخطوب
Xaztî: Daxazkirî. xazgînî. vîn. gazîkirî.
خازگین: مروفین ژنکئی بوکهسهکی دخازن
الخاب، الناشد: خاطبی المراه
Xazgîn: Mirovên jinkê bo kesekî dixazin.
خازتن: سائوری، دست لهر گرتن، دهست دریژ کرن
التکفف، التسول، الاستجداء
الشحاذ
Xaztin: Saorrî. dest libergirtin. destdirêj.
خازوک: سائوره، دهست دریژکری
المتسول، المتکفف، الشحاذ، المستجدي
Xazok: Saorre. dest dirêjkin.
خازگینی: چونا ژن خازتنی، ژن خازتن
خطبه النساء
Xazgînî: Çûna jin xaztinê. jinxaztin.
خاس: پئخاس، پئی رویت، بئی پیلاف
الحافی
Xas: Pêxas. pê rwît. bê pêlav.
خاس بون: پئخاسبون، پئی رویت بون، بئی پیلاف بون
التحفی
Xasbûn: Pêxas bûn. pê rwît bûn. bê pêlav
bûn.
خاس بوی: پئخاسبوی، پئی رویت بوی، بئی پیلاف بوی
المحفی
Xasbûy: Pêxas bûy. pê rwît bûy. bê pê-
lavbûy.
خاس تر: پئخاستر، پئی رویت تر، بئی پیلاف تر
الاحفی
Xastir: Pêxastir. pêrwîtir. bêpêlavtir.
خاس کرن: پئی خاس کرن، پئی رویت کرن، بئی پیلاف کرن
الاحفاء
Xaskirin: Pêxaskirin. pêrwîtkirin. bêpêlav-
kirin.

خاف کو: ناخفتنا ساده

الكلام البسيط

Xavgo: Axiftina sade.

خاقان: پاشا، سه‌ميان، سه‌روک، به‌راهی

السلطان، الامبراطور، الملك

Xaqan: Paşa, semyan, serok, berahî.

خاقانی: پاشاتی، سه‌میانی، سه‌روکاتی، به‌راهیانی

السلطنة، الامبراطوريه، الملكيه، سندات الطابو

Xaqanî: Paşatî, semyanî, serokatî, berahîyatî.

خاک: گل، ناخ، ئه‌رد، پیف

التراب، الارض

Xak: Gil. ax. erd. pîv.

خاکی: په‌روکه‌که ره‌نگی وی زه‌یتوینی به

القماش الکستنائی الزی العسکری

Xakî: Perokeke rengê wî zeytwînî ye.

خال: دهق، نیشان، چنیک

الشامة، النقطة

Xal: Deq. nîşan. çinîk.

خال خال بون: دهق دهق بون، چنی چنیک بون، نیشان بون.

پنی بون

التنقط

Xalxalbûn: Deqdeqbûn. çinîçinîkbûn nîşanbûn.

pinîbûn.

خال خال بوی: دهق دهق بوی، چنی چنیک بوی، نیشان بوی

المنقط

Xalxalbûy: Deqdeqbûy. çinî çinîkbûy. nîşanbûy.

خال خال تر: دهق دهق تر، چنی چنیک تر، نیشان تر

الانقط

Xalxaltir: Deqdeqtir çinîçinîktir. nîşantir.

خال خال کرن: دهقدان، دهق دهق کرن، چنی چنیک کرن.

نیشان کرن

التنقيط

Xalxalkirin: Deqdan. deqdeqkirin. çinî.

çinîkkirin. nîşankirin.

خال خال کری: دهقدای، دهق دهق کری، چنی چنیک کری.

نیشان کری

المنقط

Xalxalkirî: Deqday. deqdeqkirî. çinîçinîkkirî.

nîşankirî.

خاف بوی: سست بوی، پلوخ بوی، پست بوی

المرخی، المفتور، المتوانی

Xavbûy: Sistbûy. piloxbûy. pistbûy.

خاف تر: سست تر، پلوخ تر، پست تر

الارخی، الافتر، الانوی

Xavtir: Sisttir. piloxtir. pisttir.

خاف کرن: سست کرن، پلوخ کرن، پست کرن

التفتیر، الارخاء، الوانی

Xavkirin: Sistkirin. piloxkirin. pistkirin.

خاف کری: سست کری، پلوخ کری، پست کری

المفتر، المرخی

Xavkirî: Sistkirî. piloxkirî. pistkirî.

خافی، خافیاتی: سستی، سستیاتی، پلوخی، پستیاتی.

پستی

المفتور، الرخاوه، الوانی، التوانی

Xavî = Xavîyatî: Sistî. sistîyatî. piloxî.

pistîyatî. pistî.

خاف: گوشتی نه‌برژی، ناھی نه‌لینای

النهی، النیء

Xav: Goştê nebiriştî. ahê nelênay.

خافی: نه‌لینای ونه‌برازی

النیوق، النهیئه، النیاء، النها

Xavî: Nelênay û nebiraştî.

خاف: ره‌نگی خاف یی فه‌بوی

اللوان الباهت، الفاتح

Xav: Rengê xav yê vebûy.

خافته: سست وپست

التوانی، الراخی، القاتن، السلاخ

Xavêle: Sist û pist.

خافره: گیایه‌کی نافی به ل میترکا شین دبیت نالفه بو

چافری یاو ددورین بو مشت یی ته‌رشی.

نبات عشبی حقلی

Xavre: Giyayekê avîye limêrga şîn dibît alife

bo çavirîya û didurîn bo miştî yê terşî.

خافک: دهرسوکا سه‌ری

مندیل الرأس، جمدانی

Xavik: Dersoka serî. cemedanî.

خام خام بوی: گیر گیر بوی. خییج خییج بوی. تیک تیک بوی.
تهقله تهقله بوی

المسطور، المخطوط، المتقلم

Xamxambûy: Gîrgîrbûy. xîçxîçbûy. tîktîkbûy.
tevletevlebûy.

خام خام تر: گیر گیر تر. خییج خییج تر. تیک تیک تر. تهقله
تهقله تر

الاسطر، الاقلم، الاخطط

Xamxamtir: Gîrgîrtir. xîçxîçtir. tîktîktir. tev-
letevletir.

خام خام کرن: گیر گیر کرن. خییج خییج کرن. تیک تیک
کرن. تهقله تهقله کرن

التسطیر، التخطیط

Xamxamkirin: Ggîrgîrkin. xîçxîçkirin.
tîktîkkirin. tevletevlekin.

خان: ماقویل: میرزا

النبیل، الوجیه، السید

Xan: Maqwîl. mîrza.

خاناتی: ماقویلی، میرزاتی

النبیل، الوجاهه، السیاده

Xanatî: Maqwîlî. mîrzatî.

خانی: ئاقامی، مال

الدار، البیت

Xanî: Avahî. mal.

خانه دان: بنه مال. ماقویل

الاسره النبيله

Xanedan: Binemal. maqwîl.

خانه دانی: بنه مالی. ماقویلی

عراقه الاسره النبيله

Xanedanî: Binemal. maqwîlî.

خاندن:

القراءه

Xandin.

خاندنه فان: که سی خاندنی دزانیت

القاری، المثقف

Xandevan: Kesê xandinê dizanî.

خال خالیاتی: دهقه قیاتی.. چنی چنیکی. نیشانی

المنقوط، المسموم

Xalxalîyatî: Deqîdîeqyatî. çinîçinîkî. nîşanî.

خال: برایی دایی

الخال

Xal: Birayê dayê.

خالفتن: بادان. خاربون. فاری بون

العدول، الانحراف، المیلان

Xaliftin: Badan. xarbûn. varrêbûn.

خالفتی: بادای. خار بوی. فاری بوی

العدول، المنحرف، المائل

Xaliftî: Baday. xarbûy. varrêbûy.

خال خالك: تحیل. ئەندامی خوین پاقر کرنی

الطحال

Xalxalk: Tihêl. endamê xwîn paqijkirnê.

خال خالك: کیزکه کا سووره یاچنی چنیکه

حشره من القرینات

Xalxalk: Kêzeka sore ya çinî çinîke.

خالهت: خویشکا دایکی

الخاله

Xalet: Xwîşka daykê.

خالی که: ته نشت. تل. رهخی ناف تهنگی

الخاصره

Xalîgih: Tenîşt.til. rexê navtengê.

خام: گیر. خییج. تیک. تهقله

الوعم، السطر، الصدع

Xam: Gîr. xîç. tîk. tevre.

خامک: کاچورا قرشی: پهرهخی پویشی

الزعف، الهشیم

Xamik: Gaçûra qirşî. perexê pwîşî.

خام خام: گیر گیر. خییج خییج. تیک تیک. تهقله تهقله

المقلم، المخطط، المسطر

Xamxam: Gîrgîr. xîçxîç. tîktîk. tevletevre.

خام خام بون: گیر گیر بون. خییج خییج بون. تیک تیک بون.

تهقله تهقله بون

التقلم، التسطر، التخط.

Xamxambûn: Gîrgîrbûn. xîçxîçbûn. tîktîkbûn.
tevretevretebûn.

خاوالی: دهست مالکا دهست زها کرنی
المنشفه

Xawlî: Destmalka dest zihakirinê.

خانوخ: دویفه لانک. هه قال. پیته نویسک
التابع، المرافق، المستشار، النديم

Xanox: Dwîvelank. heval. pêvenwîsk.

خهبات: بزاف

الجهاد، النضال، الكفاح، السعى

Xebat: Bizav.

خهبتین: بزفین

المجاهدة، المناضلة، المكافحة، الاسعاء

Xebitîn: Bizivîn.

خهبتاندن: بزفاندن

الحث على النضال والجهاد

Xebitandin: Bizivandin.

خهبات کەر: بزاف کەر

المجاهد، المناضل، المكافح، الساعي

Xebatker: Bizavker.

خهبات کرن: بزاف کرن

الاجتهاد، السعایه، النضال

Xebatkirin: Bizavkirin.

خهبات کاری: بزاف کاری

المسعى، الجهد

Xebatkarî: Bizavkarî.

خه بهر: گوتار. بیژا. مژده

النبأ

Xeber: Gotar. bêja. mijde.

خه بهر دار: سهر پاگهشی. زانا. ناگاهدار

النبی، المتنبي

Xeberdar: Ser ragihişî. zana. agahdar.

خه بهر داری: سهر پاگهشتنی. زانین. ناگاهداری

النبوه، النبوه

Xeberdarî: Ser ragihiştî. zanîn. agehdarî.

خه بهر دانا نه بوی: مزگینی. مژده

النبوه

Xeberdana: Nebûy: mizgînî. mijde.

خاندنه فانی: کاری خاندن زانینی
الثقافه

Xandevanî: Karê xandin zanînê.

خاندی: که سئی هی بوی خاندنی. تشتی هاتی خاندی
القاری، المقرء، المقرؤ

Xandî: Kesê hî bûy xandinê. tiştê hatî xandî.

خانک: ئامانه که یی گورو فر و بیپیکه، نانی لسه ته نک
دکه ن

الطلم

Xanik: Amaneke yê gurovir û bipêepike.
nanî li ser tenik diken.

خانیی چارگوشه: خانیی چار ئیشک
الکعبه

Xanîyê çargoşe: Xanîyê çar îşk.

خان، خانه: میفانا بمزو حق. خانیی بکری. کوچکا ریفتگا

Xan = Xane: Mêvana bimiz û he. q xanîyê
bikirê. koçka rêvinga.

خاندنا تهیرا: چریکتین. چریکی

التفرید

Xandina teyra: Çirîkên. çirîkî.

خانم: ستی. خاتوین

السیده

Xanim: sitî. Xatwîn.

خان ومان: خانی وناف مالی

الدار ومشمولاته

Xan û man: Xanî û navmal.

خانه: لاتا نفیسینی

حقل الكتابه

Xane: Lata nivêsinê.

خانه قاه: تهکیا. جهی نان دانا به لاش و پهروه. مالا ژار

وفه که تی و بی ریک کوره وشل وسه قه تا

التکیه، الزاویه، دار الفقراء، المأوى

Xaneqah: Ttekyâ. cihê nan dana belaş û pewer.
mala jar û veketî û bêrê û kore û şil û seqet.

خاهش: رازی بون. لهر هاتن. قییان. هه لبرارتن

الرضی، القناعه، حریه الاراده والاختیار

Xahiş: Rrazî bûn. li betr hain. vîyan. helbi
jartin.

خه‌پاره کرن: پی رابونا پاقر کرنا چاندنی ژکیاییت زیاندار
التعزيق

Xeparekirin: Pêrabûna paqijkirna çandinê ji giyayêt bi zîyandar.

خهت: نفیسین، خیح، ریز، گیر
الکتابه، السطر، الخط

Xet: Nivêsin. xîç. rêz. gîrr.

خهتا کێلانی: خهتا جوتی، لات
التلم، مايشقه سكه المحراث

Xeta kêlanê: Xeta cotî. lat.

خهتیرا روناھی: نه‌دیره، شه‌مال
المشعل، النبراس، الفنار

Xetîra ronahîyê: Nedîre. îemal.

خه‌تیره: چوئی په‌پتی، دارئ جیق جیق
الشطیظ

Xetîre: Çûvê peritî. darê çîq çîq.

خه‌تمی: تژی بوی، کونا هاتی گرتن، بوتنا تژی بوی، ناسی
بوی

المصمت، المسدود

Xetimî: Kuna hatî girtin. bota tijbûy. asê bûy.

خه‌تمین: ناسی بون، هاتنا گرتن
المصمه، الانسداد

Xetimîn: Asêbûn. hatina girtin.

خه‌تماندن: ناسی کرن، کون گرتن
التصمیت، التسدید

Xetimandin: Asêkirin. kungirtin.

خه‌ریه‌ند: داریقان، کار که‌ری ده‌واری
الخطاب، المکاری

Xerbend: Darîvan. karkerê dewarî.

خه‌ریه‌ندی: داریقانی، کار که‌ریا ده‌وارا
المکاریه، الخطابییه

Xerbend : Darîvanî. karkerîya dewara.

خه‌روهه: دارکه توفی وی زک پی دجیت، دندکا وی فیش
چوئی دکهت
الخروج، نبات

Xerwe: Dareke tovê wê zik pê diçît. dindika wê fîş çûnê diket.

خه‌بردان: مژده دان، مزگین دان
النبوءه، التنبأ

Xeberdan: Mijdedan. mizgîndan.

خه‌بر گوهری: خه‌بر گتر
الواشی

Xeberguhêz: Xeber gêr.

خه‌بر گوهری: خه‌بر گتری
الوشایه

Xeberguhêzî: Xebergêrî.

خه‌برئ مرئ: جابا مرئ، خه‌برئ توپینی
النعی، المنعاه

Xeberê mirinê: Caba mirinê. xeberê topînê.

خه‌بر: دوژین، داپیفان
السب، الشتم، القذع

Xeber: Dujîn. dapîvan.

خه‌بر بیژ: دوژین بیژ، داپیفک
الشتام، السباب، القاذع

Xeberbêj: Dujîn bêj. dapîvk.

خه‌بر بیژی: داپیفانی، دوژینی دان
الشتامه، السبابه، القذاعه

Xeberbêjî: Dapîvanî. dujînîdan.

خه‌بر گوتن: داپیفتن، دوژینی گوتن
التشتیم، الاقذاع، المسبه

Xebergotin: Dapîvtin. dujînî gotin.

خه‌بریت دره: فزیلی، فزیلی
المرمات، الاخبار الکاذبه

Xeberêt direw: Fizîlî. firrkêlî.

خه‌په: پرته‌که ژ ناویزیت هویر وبارا، ناویزه‌که ژ په‌رگاری
کێلانی یه، پرته‌که ژ هویر وبار وهه‌فجاری
اللسار، مسمار المحراث، مسمار التثبیت

Xepe: Pirteke ji awêzêt hwîr û bara awîzeke ji pargarê kêlanêye. pirteke ji hwîr û bar û hevcarî.

خه‌پاره: کیا کرنا ژناف چاندنی، پاقر کرنا چاندنی ژکیاییت
ب زیان
العزق، التعشيب

Xepare: Giyakirna ji nav çandinê. paqijkirina çandinê ji giyayêt bi zîyan.

خەرت تر: تراشتی تر. فەرەنی تر.
الاخرط

Xert tir: Tiraštî tir. verenî tir.

خەرت کرن: تراشتن کرن. فەرەنین کرن.
التخريط

Xertkirin: Tiraštinkirin. verenînkirin.

خەرت کری: تراشتی کری. فەرەنی کری.
المخرط

Xertkirî: Tiraštîkirî. verenîkirî.

خەرتاندن: تراشتن: قورکرنا گروڤر. خەلەک کرن
التخريط، الحفر دائریا او حلقیا

Xerritandin: Tiraştin. qurkirna gurovir. xelek kirin.

خەرت بون: خلاس بونا فێقی. فێقی کوتا بون. فێقی نەمان
نفاد الفاکهه

Xertbûn: Xilas bûna fêqî. fêqî kuta bûn. fêqî neman

خەرتی، خەرتیاتی: نەمانا فێقی. خلاسبونا فێقی
نفاد الفاکهه

Xertî = Xertîyatî: Nemana fêqî. xilas bûna fêqî.

خەرجاندن: ئاف کرنا ئامانئ ئاخئ یئ نوی داتام خوێش
ببیت. هی کرن

الرب، التمریج، للاوانی الخزفیه

Xerricandin: Avkirina amanê axê yê nwî da tam xweş bibît. hîkirin.

خەرجین: ئامان تام خوێش بون. هی بون
الاوانی الممرجه

Xerricîn: Aman tam xweş bûn. hî bûn.

خەرجین: هی بون
التمرس، التعود، الممارسه

Xerricîn: Hî bûn.

خەرجاندن: هی کرن:
التمريس، التعويد

Xerricandin: Hîkirin.

خەرجی: هی کری
الممارس، المتعود

Xerricî: Hî kirî.

خەریب: ئارەزوک. ئارونک. پەرستوک
المشتاق، الحان

Xerîb: Arezok. aronk. peristok .

خەریب بون: ئارونک بون. ئارەزوک بون. پەرستوک بون
الاشتياق، التحنن

Xerîbûn: Aronkîbûn. arezoobûn. peristokbûn.

خەریب بوی: ئارونکی بوی. ئارەزوک بوی. پەرستوکی بوی
المشتاق

Xerîbûy: Aronkîbûy. rezokbûy. peristokbûy.

خەریب تر: ئارونک تر. ئارەزوک تر. پەرستوکی تر
الاشوق، الاحن

Xerîbtir: Aronkîtir. arezoktir. peristoktir.

خەریب کرن: ئارونکی کرن. ئارەزوک کرن. پەرستوکی
کرن

التشويق، الاحنان

Xerîbkirin: Aronkîkirin. arezokkirin. peristokîkirin.

خەریب کری: ئارونک کری. ئارەزوک کری. پەرستوکی
کری

المشوق

Xerîbkirî: Aronkîkirî. arezokkirî. peristokkirî.

خەریبی، خەریبیاتی: ئارونکیاتی. پەرستوکی. ئارەزوویاتی.
پەرستکیاتی

الشوق، الحنين، الوجد

Xerîbî = Xerîbîyatî: Aronkyatî. peristokî. arezoyatî. perostkîyatî.

خەرت: تراشتن. فەرەنین.

البری، الخرط، المخرطه

Xert: Tiraştin. verenîn.

خەرت بون: تراشتی بون. فەرەنی بون.
التخرط

Xertbûn: Tiraştîbûn. verenîbûn.

خەرت بوی: تراشتی بوی. فەرەنیی بوی.
المخرط

Xertbûy: Tiraştîbûy. verenîbûy.

خه روانه: کویز و با هیفت پویج و کرمی

القائم، للجوز الفاسد ونحوه

Xerwane: Gwîz û bahîvêt pwîç û kirmî.

خه زن: تیزک. هیکیت تیزکا. هیک

الحیمن، الحویمن

Xerz: Têjik. hêkêt têtjika. hêk.

خه زاییک: زهر زویری. توخمه کئی چوچکانه

الرزور، طیر

Xezayîk: Zerzwîrî. tuxmekê çwîçkane.

خه زویر: بابئی ژئی. بابئی میژی ژئی

الحمو، الصهر

Xezwîr: Babê jinê. babê mêtê jinê.

خه زنه: جانکئی تهنگ. په روکئی ته نیلاسک

الخام الابيض الرقيق: ململ

Xezne: Cangê tenik. perokê tenîlask.

خه سی: دایکا ژئی. دایکا میژی

الحماه، الحموه

Xesî: Dayka jinê. dayka mêtê.

خه س: گیایه کئی به لگ په حنه بخافی دخون

الخس نبات يؤكل نياً

Xes: Giyayakê belg pehne bi xavî dixon.

خه ساندن: رتل بادان. نه میتر کرن. رتل قوتان. ژگو هنیل

کرن. ژپه رین وه ستاندن

الاخصاء، الخصی

Xesandin: Rital badan. nemêr kirin. rital qutan. ji guhnêl kirin. ji perîn westandin.

خه ساندی: گون بادای. رتل قوتای. ژپه رینی ئیخستی

المخصی

Xesandî: Gun baday. rital qutay. ji perîne êxistî.

خه ساندن: خه ساندنا شینکاتی. قه فاندنا نیرکا گیای

الشریف، الشرف، للنبات

Xesandin: Xesandina şînkatiyê. qefandina nêrka gîyay.

خه سته خانه: نه ساخ خانه

المستشفى

Xestexane: Nesaxxane.

خه رجی: پاره. مه سرهف

المصرف، النفقه، النقود

xerricî: Pare. mesref.

خه رج بون: مه زخین. ژئی بون. مه سرهف بون

الصرف، التنفق

Xerricbûn: Mezixîn. ziêbûn. mesrefbûn.

خه رج بوی: مه زخی. ژئی بوی. مه سرهف بوی

المصرف، المنفق

Xerricbûy: Mezixî. ziêbûy. mesrefbûy.

خه رج تر: مه سرهف تر. ژئی تر. مه زختی تر

الاصرف، الانفق

Xerctir: Mesreftir. ziêtir. mezixtîtir.

خه رج کرن: مه سرهف کرن. ژئی کرن. مه زاختن

التصريف، الانفاق، التسويق

Xerrickirin: Mesrefkirin. ziêkirin. mezaxtin.

خه رج کری: مه زختی. ژئی کری. مه سرهف کری

المصرف، المنفق، المسوق

Xerrickirî: Mezaxtî. ziêkirî. mesrefkirî.

خه رجی ره: مه سرهف. پارئی ریکی

مصرف السفر: مصرف الطريق

Xercî: Mesref. parê rêkê.

خه رج گير: پاره گوهورک

الصراف

Xercgêrr: Pare gohurrk.

خه رج گيری: پاره گوهورینی. پاره گوهوریاتی

الصيرفه

Xercgêrî: Pare gohurîni. pare guhorîyatî.

خه ساندن: ته خمین کرن. تشتی پیش چاف بها کهن.

هه لسه نگاندن. هه لسه نگراندن

التخمين، التقدير، التقويم

Xerisandin: Texmînkirin. tiştê pêş çav biha ken. helsengandin. helsengirandin.

خه ساندی: تشتی بها کری. تشتی هه لسه نگانندی.

هه لسه نگراندن

المخمن، المقدر، المقوم

Xerisandî: Tiştê biha kirî. tiştê helsegandî. helsengirandî.

خهفسکی بوی: بهربخوهنهکری. لیواز بوی. دهقسی بوی
المکدؤ، النجیل

Xefiskîbûy: Ber bixwe ne kirî. lêwazbûy.
deqisî bûy.

خهفسکی تر: بهربخوهنهکری تر. لیواز تر. دهقسی تر
الکدء، الانجیل، الادسی

Xefiskîtir: Ber xwe nekirîtir. lêwaztir. de-
qisîtir.

خهفسکی کرن: دهقساندن. لیواز کرن
التکدیء، التنجیل، الادساء

Xefiskîkirin: deqisandin. lêwazkirin.

خهفسکی کری: دهقساندی. لیواز کری
المنجل، المدسی، المکدأ

Xefiskîkirî: Deqisandî. lêwazkirî.

خهفسکیاتی: دهقسیاتی. لیوازی
الکدیء، الدسو، النجول، الطفل، العاه

Xefiskîyatî: Deqisandî. lêwazî.

خهلف: کرئ نیری. خهلهکا گریدانی
الوھق الربق. الانشوطه

Xelf: Girênêrî. xelesa girêdanê.

خهلفه کرن: قیت کرن. ههوان. راهازوتن، ئیرهش کرن
المطاردہ، الاغاره، الهجوم

Xelfekirin: Qît kirin. hewdan. rahajotin. êreş
kirin.

خهلهک: گوستیرک. خرک
الفتخه، الطوق، الحلقه

Xelek: Gustîrk. xirrik.

خهلفا نیرچیری: داڤا نیرچیری
بالمقط

Xelfa nêrçîrê: dava nêrçîrê.

خهلهندور: گیایهکئ نیرک درێژه یئ بستری به
القطفه، القتات، نبات شائکه

Xelindor: Gîyayekê nêrik dirêje yê bi stirîy.

خهلات: دیاری. پیش کیشی
المکافئه، الجائزه، الهدیه

Xelat: Diyarî. pêşkêşî.

خهستهوات: مروقت نهساخ
المرضى

Xestewat: Mirovêt nesax.

خهسپاله: پهلسقه. لهغهر
المستهلك، المتداعى

Xespale: Pelişqe. lexer.

خهسپاله بون: لهغهر بون. پهلسقه بون
الاستهلاك، التداعى

Xespalebûn: Lexerbûn. pelişqebûn.

خهسپاله بوی: لهغهر بوی. پهلسقه بوی
المستهلك، المتدعى

Xespalebûy: Lexerbûy. pelişqebûy.

خهسپاله کرن: لهغهر کرن. پهلسقه کرن
الاهلاك

Xespalekirin: Lexerkirin. pelişqekirin.

خهسپاله کری: لهغهر کری. پهلسقه کری
المهلك

Xespalekirî: Lexerkirî. pelişqekirî.

خهسپاله یی: لهغهر یی. پهلسقه یی. لهغهریاتی
المهلك

Xespaleyî: Lexerî. pelişqeyî. pelişqeyatî.
lexeryatî.

خهفک: تهلهه
الفخ

Xefk: Telhe.

خهفیفکی: خوشکوکى.
الفکاهه

Xefîfkî: Xuşkokî.

خهفسکی: تشتئ بهرخوه نهکته بوشین بونئ. ژار. لیواز.
زنیر، دهقسی

الدسی، الکدؤ، الناجل، الطفیل

Xefiskî: Tiştê berxwe neket bo şînbûnê. jar.
lêwaz. zinêr. deqisî.

خهفسکی بون: بهربخوهنهکرن. لیواز بون. دهقسی بون
التکدؤ، التنجل، الدساء، التطفل

Xefiskîbûn: Ber bixwe ne kirin. lêwazbûn.
deqisîbûn.

خهلات بهز: ياره مه زئالچاغ. جهنگه نه
المراوغ، المداور

Xeletbez: Yaremezî. alçax. cengene.

خهلات بهزی: ياره مه زئالچاغی. جهنگه نه نیی
المراوغه، اللف والدوران

Xeletbezî: Yaremezî. alçaxî. cengneyî.

خهلك: ده رامي. مروف
الاناس، الناس، الخلق

Xelk: Deramî. mirov.

خهلهان = خهليان: ژكه چون. ژجه چون
انخلاص المفاصل، والفقرات

Xelhan = Xelyan: Ji gih çûn. ji cih çûn.

خهلهای = خهلیای: كهها ژجه چوی. ژجه چوی
المخلوع

Xelhay = Xelyay: Giha ji cih çûy. ji cih çûy.

خهلاندن: ژجه برن
الاخلاص، الخلع

Xelandin: Ji cih birin.

خهلهان: خهليان: بادن. خاربون. خويل بون
التهادی، المیلان، اللوی للنبات

Xelhan = Xelyan: Badan. xar bûn. xwîlbûn.

خهلوهیی: پس پس
النجوی، الهمس

Xelweyî: Pis pis.

خهلوهیی کرن: پس پس کرن
التهامس، التناجی

Xelweyîkirin: Pis piskirin.

خهلوهیی کری: پس پس کری
الهامس، الهموس، المناجی

Xelweyîkirî: Pis piskirî.

خهلوهیی بون: پس پس بون
الهمسه، النجوی

Xelweyî bûn: Pis pis bûn.

خهلوهیاتی: پس پس یاتی
المناجاء، الهمس، النداسه

Xelweyîyatî: Pis pisyatî.

خهلات کرن: دیاری کرن. پیش کیشی کرن
الاهداء، المكافاه، الاجزاء

Xelatkirin: Diyarîkirin. pêşkêşîkirin.

خهلات کری: دیاری کری. پیش کیشی کری
المکافی، المجزی، المهدی

Xelatkirî: Diyarîkirî. pêşkêşîkirî.

خهلیتک: تویرک. تویرکی تویتنی وتشتی شتی وی
الضبه، کيس التبغ ونحوه

Xelîtk: Twîrik. twîrkê twîtinê û tîştê şitî wê.

خهل: کولک. کوتانا بهرا. کهلهکا بهرا
الوصیده: حضیره من الحجر

Xel: Kolk. kotana bera. keleka bera.

خهل: چهپهر. سهنگهر. دیرگه. دیواری بهرا بی خي
الحصن، کل حضیره دائریه یبني من الحجر

Xel: Çeper. senger. dîrgih. dîwarê bera yê
xirr.

خهلهتی: سهردا چونی
الخطأ

Xeletî: Serda çûnî.

خهلات بون: سهردا چون
التخطوء، الخطأ

Xeletbûn: Serda çûn.

خهلات بوی: سهردا چوی
المخطیء، الخاطیء

Xeletbûy: Serda çûy.

خهلات تر: سهردا چوی تر
الاخطأ

Xelettir: Serda çûy tir.

خهلات کرن: سهردا برن
الاخطاء

Xeletkirin: Serda birin.

خهلات کری: سهردا بری
المخطیء

Xeletkirî: Serda birî.

خهلهتیاتی: سهردا برنی. سهردا برنیاتی
الخطیئه

Xeletîyatî: Serda birnî. serda birnîyatî.

خەم گیر، خەمگین: تەمار، پوسیدە، دامای، کوڤان، دەلەمدار
الکثیر، الحزین، المیت، المشجون

Xemgîr = Xemgîn: Tamar. posîde. damay.
kovan. delemdar.

خەم گیرى: کوفانداری، داماتی، دەلەمیاتی، تەماریاتی.

پوسیدەیی، کەسەرداری

الشجن، الکأبه

Xemgîrî: Kovandarî. damatî. deelimîyatî.
temarîyatî. posîdeyî. keserdarî.

خەم فیرکین: خەم فەرەقین

الانسلاء، انسلى الهم

Xemfirrikîn: Xem verevîn.

خەمەگور: کومکومە، کەمکە

الوزغ، سام ابرص

Xemegurr: Ku kume. kimkime.

خەمیرە: مالکا قەلاندنێ، جەئى قەلاندنێ

المحصه، المقلاه

Xemîre: Malka qelandinê. cihê qelandinê.

خەمیرە: دندکا هویر، چین چرک

الذره، الجزء الناعم

Xemîre: Dindika hwîr. çîn çirrk.

خەمرک: تەخلیتەکی گەنمی یە، توخمەکی گەنمی یە

صنف من القمح

Xemirk: Texlîtekê genimîye. tuxmekê ge-
nimîye.

خەم گرانی: دەلەمیاتی، کوفانداری، کەسەرداری

الکرب

Xemgiranî: Delemîyatî. kovandarî. keserdarî.

خەم خوەر: پویتی پێ کەر، ماتى ژى کەر

المهتم

Xemxwer: Pwîte pê ker. matî jê ker.

خەم خوهرى: پویتی پێ کەر، ماتى ژى کەر

الهمه، الاهتمام

Xemxwerî: Pwîte pê kirin. matî jêkirin.

خەم خارن: پویتی پێ کەر، تەمار هەلگرتن

التحزن، الاهتمام

Xemxarin: Pwîte pê kirin. temar helgirtin.

خەلەت خاندن:

اللعن، اللعنه

Xelet xandin.

خەلەت ناخفتن:

اللغو، اللغو

Xelet axiftin.

خەلەت کەرن: سەردا بێرن

الفند، التفنيد

Xeletkirin: Serda birin.

خەلەکی مالی: مروفتی مالی، خوە جەهیت مالی

العائله، العيله، القطين، الاهل

Xekêmalê: Mirovêt malê. xwecihêt malê.

خەلاتى مزگینى: دیاریا مزگینى، پێشکیشیا مژدێ

الحذا، مكافئه البشرى

Xelatê mizgînîyê: Diyarîya mizgînîyê. pêşkêşîya
mijdê.

خەلەکا قونى: قەیدکا قونى، دورانکا چۆ

الفقهه

Xelekaqûnê: Qeydka qûnê. doranka çivê.

خەلافچک: خەركيت بدويڤيڤكفه، تيفاريزك

دوائر مسلسلە، دوائر كهربيە

Xelavîçk: Xirrkêt bi dwîvêkve. tîvarêzk.

خەمل: داروبارێ تارى وشەنگ، تدارەك

الغيل، الجفله للشجر الوارف لنبات الزينه لغيرها

Xemil: Dar û barê tarî û şeng. tidarek.

خەملین: تدارەك بون

التزين، الجفيل

Xemilîn: tiDarekbûn.

خەملاندن: تدارەك کەر

التزين

Xemlandin: Tidarekkirin.

خەم: کوڤان، دامان، گوھشین، پوسیدەیی، تەمار، دەلەم.

کەسەر

الشجن، اليتم، الکأبه، الحزن

Xem: Kovan. daman. guhişîn posîdeyî. temar.
delem. keser.

خه‌نده‌کوک: نه‌ساخی یه‌که کوخکه‌کا دژوار ودریژ په‌یدا
دکه‌ت

السعال الديكى

Xendekok: Nesaxîyeke kuxkeka dijwar û di-rêj peyda di ket.

خه‌نا تویتک: به‌لگیت دارو بارى دى کهن دبن ناخى را هه‌تا
درزن بچویک دده‌ستیت خوه دده‌ن سوور دبن
حنا اوراق الشجر الطريه

Xenatwîtik: Belgêt dar û barî dê ken di bin axêra heta di rizin . biçwîk di destêt xwe diden sor dibin.

خه‌نیکه: سوور دبن

السميق، القران، خشبه فى النير، تحيط عنق الثور

Xenîk: Sûr dibin.

خه‌ندقین: به‌ین مالق بون. به‌ر ئاف بون. مرنا به‌ین چک بون
الاختناق، الغرق

Xendiqîn: Bihên malîq bûn. ber av bûn. mir-na bihên çik bûn.

خه‌و: نفستن

النوم، السبات، الكرى، الرقده، الهیغه

Xew: Nivistin.

خه‌وه‌ن: دیتنا تشتا دنفستنى دا

الرؤيا، الحلم، الطيف

Xewin: Dîtina tişta di nivistinêda.

خه‌ون روژک: هزريت بى بن. هزريت خوه‌ش. هزريت دل خاز
احلام اليقظه

Xewin rojk: Hizrêt bêbin. hizrêt xweş. hiz-rêt dil xaz.

خه‌وین: خه‌وته: نفه‌ک

الوسنان، النوم

Xewîn = Xewte: Nivek.

خه‌وین: دوهنکی بون. فه‌دانا قریژا دوهنی

الوضر

Xewinîn: Duhinîkîbûn. vedana qirrêja duhnî.

خه‌ونی: تشتی قریژی. جهی دوهنکی

الوضر

Xewinî: Tiştê qirrêjî. cihê duhinkî.

خه‌ما مه‌زن: نه‌ار. کوفان. ده‌له‌م

الكأباء

Xema mezin: Nihar. kovan. delem.

خه‌ما دژوار: که‌سه‌ر. کول. کوزرین

الكأدا

Xema dijwar: Keser. kul. kuzirîn.

خه‌مل: تداره‌ک

الزينة

Xemiel: Tidarek.

خه‌ملاندن: تداره‌ک کرن

التزيين

Xemlandin: Tidarekkirin.

خه‌ملاندی: تداره‌ک کری

المزين

Xemlandî: Tidarekkirî.

خه‌ملین: تداره‌ک بون

التزين

Xemlîn: Tidarek bûn.

خه‌نجه‌ر: کتیر بی

المشمل، الخنجر

Xencer: Kêr birr.

خه‌نها: گیایه‌که ره‌نگی خه‌مر پی دکه‌ن

اليرناء، الحناء

Xenha: Giyayeke rengê xemir pê di ken.

خه‌نها کرن: خه‌نها تیدان

الخصاب بالحناء

Xenhakirin: Xenha têdan.

خه‌نده‌ل: گیایه‌که لسه‌ر گويفانا شین دبیت توفی وی

که‌له‌کی هویره

الخردل

Xendel: Giyayeke li ser gwîfana şîn dibît tovê wî gelekê hwîre.

خه‌نده‌ک: که‌لشتا کولای

النوى، النئى، الخندق

Xendek: Kelişta kolay.

خج خج: خچین: دهنگی تیرا کرنی. دهنگی برنا خاری
صوت الوخز والنکز والحقن ونحوه

Xiçxiç = Xiçên: Dengê têrra kirnê. dengê birna xarê.

خج خچاندن: تیدا برن. تیرا کرن
التوخیز، التحقین، النک، النخص

Xiçxiçandin: Têda birin. têrrakirin.

خج خچاندی: تیرا بری. تیرا کری
الموخز، المحقن، الزکیر

Xiçxiçandî: Têrra birî. têrrakirî.

خج: گوروڤر، فیک که تی. گه پ. گه پری
التدور، التکور، التجمع، التفلك

Xirr: Gurovirr. vêk ketî. gerr. gerrî.

خج بون: گوروڤر بون. فیک که تن. گه پری بون
التدور، التکور، التجمع، التفلك

Xirrbûn: Gurovirrbûn. vêk ketin. gerrîbûn.

خج بوی: گوروڤر بوی. فیک که تی. گه پری بوی
المکور، المدور، المجمع، الفلكی

Xirrbûy: Gurovirrbûy. vêk ketî. gerrîbûy.

خج تر: گوروڤر تر. فیک که تی تر. گه پری تر
الادور، الاکور، الاجمع، الافلك

Xirrtir: Gurovirr tir. vêk ketî tir. gerrî tir.

خج کرن: گوروڤر کرن. فیک ئیخستن. گه پری کرن
التدوير، التکوير، التجميع، التفليک

Xirrkirin: Gurovirrkirin. vêkêxistin. gerrîkirin.

خج کری: گوروڤر کری. فیک ئیخستی. گه پری کری
الدور، المکور، المجمع، المفلک

Xirrkirî: Gurovirrkirî. vêk êxistî. gerrîkirî.

خجی، خجیاتی: گوروڤری. فیک که تنی. گه ربونی. گه ریاتی
الدائریه، المدور، الجمعیه

التجمع، الکرویه، الدائریه، الفلکیه

Xirrî = Xirryatî: Gurovirrî. vêk ketinî. gerrîbûnî. geryatî.

خجی: هه می. گشت. سه رانسه ر. پیکفه
الکل، الجمع

Xirr: Hemî. gişt. seranser. pêkve.

خه و ناندن: ته رکرن. روبسه کرنا گران. ته رکرن گه له ک.

ترش بونا ناخی بنافی

التوضیر

Xewinandin: Ter kirin. rubse kirna giran. ter kirina gelek. tirş bûna axê bi avê.

خه وه فین: خه وه پمین: خه و چون. خه و نه هاتن. نه نفستن
السهد، السهاد، الارق

Xewrrevîn = Xew Herrimîn: xew çûn. xew nehatin. nenivistin.

خه و ناندن بنافی: ناخ ترش کرنا بنافی

البربص

Xewinandin bi avê: Ax tirşkirna bi avê.

خیر خان: چاک. قهنج. باش. دلوفان. شیرهت که ر
المحسن، الناصح

Xêrxaz: çak. qenc. baş. dilovan. şîretker

خیر خازی: دلوفانی. قهنجی. باشی. چاکي
الخیر، الاحسان

Xêrxazî: Dilovanî. qencî. başî. çakî.

خیر: باشی. چاکي. قهنجی
الحسن البر، الخیر

Xêr: Başî. çakî. qencî.

خیزان: خه لکی مالی. ژن. فه قیر. ژار. به لنگاز
العائل، الفقیر

ngaz Xêzan: Xelkê malê. jin. feqîr. jar. bel.

خیزانی: به لنگازی. ژاری. فه قیری. دهست تهنگی
الفقر، الفاقه، العائله

Xêzanî: Belingazî. jarî. feqîrî. dest tengî.

خیفه: فیتی نوی پهیدا بوی. فیتی بی نوی ده رکه تی
الباکوره

Xêve: Fêqîyê nwî peyda bûy. fêqîyê nwî derketî.

خیف زانک: په نی زان

العراف، الکاهن

Xêvzank: Penî zan.

خیلی: به رچافک. دیم جام
البرقع

Xêlî: Berçavk. dêm cam.

خرته بوی: زهابوی، هشک بوی، تیهن بوی، دیم بوی
الماحل، القاحل، المجدب

Xirtebûy: Zihabûy. hişikbûy. kizribûy. têhinbûy. dêmbûy.

خرته تر: زها تر، هشک تر، تیهن تر، دیم تر
الامحل، الاجدب، الاقل

Xirtetir: Ziha tir. hişik tir. kizirtir. têhin tir. dêm tir.

خرته کرن: زها کرن، هشک کرن، تیهن کرن، دیم کرن
الاجفاف، التجفیف، الاقحال، التمحیل، الاجداب

Xirtekirin: Zihakirin. hişikkirin. kizirkirin. têhinkirin. dêmkirin.

خرته کری: زها کری، هشک کری، تیهن کری، دیم کری
المحل، المقل، المجدب

Xirtekirî: Zihakirî. hişikkirî. têhinkirî. dêmkirî.

خرته یی: خرته یاتی: زهای، هشکی، تیهنیاتی، دیمیاتی
هشکیاتی، دیماتی

الجدب، القفز: النقر، الجفاف، القحط، القحل، المحل، الیبس
Xirteyî = Xrteyatî: Zihayî. hişkî. têhnîyatî. dêmnîyatî. hişkîyatî. dêmatî.

خرته یی، خرته یاتی:

الوار، الاوام، الغلیل للانسان

Xirteyî = Xrteyatî.

خری به ست: به ستا به را. که له کا به را
الرتب، الوجن، الواجن

Xirrbest: Besta bera. keleka bera.

خری بهر: به ست بهر. شکیر بهر
الرتب، الوجن، الواجن

Xirrber: Beste ber. şkêrê bera.

خرابی: نه باشی. نه قهنجی. نه چاک. درنده یی. پویچی.
الاساء، السوء، الشر، الضر، الضرر، الفساد

Xirabî: Nebaşî. neqencî. neçakî. direndeyî. pwîçî.

خراب: نه باش. نه قهنج. نه چاک. دورنده. پویج

الشریر، الفاسد، السیء، العاث، المتفسخ، العاطب

Xirab: Nebaş. neqenc. neçak. durrende. pwîç.

خری بون: فیک که تن. هه می بون. گشت بون. پیکفه بون
التجمع

Xirrbûn: Vêk ketin. hemîbûn. giştûn. pêkvebûn.

خری بوی: فیک که تی. هه می بوی. گشت بوی. پیکفه بوی
الجامع، المجمع

Xirrbûy: Vêk ketî. hemîbûy. giştûy. pêkvebûy.

خری تر: فیک که تی تر. هه می تر. گشت تر. پیکفه تر
الاجمع

Xirrîr: Vêk ketî tir. hemî tir. gişt tir. pêkve tir.

خری کرن: فیک ئیخستن. هه می کرن. گشت کرن. پیکفه کرن
الاجماع، التجميع

Xirrkirin: Vêk êxistin. hemîkirin. gişt kirin. pêkvekirin.

خری کری: فیک ئیخستی. هه می کری. گشت کری. پیکفه کری
المجمع

Xirrkirî: Vêk êxistî. hemîkirî. gişt kirî. pêkvekirî.

خری، خریاتی: هه میاتی. گشتیاتی. سه رانسه ری. پیکفه یی.
پیکفه یاتی

الکلیه، الجمعیه

Xirrî = Xirrîyatî: Hemîyatî. giştîyatî. seranserî. pêkveyî.

خری: خراب چیلک: گیاه کئی ببنکه، به لگ وبنکا هه ردوکا ب
خافی دخون

اللفاح، نبات یوکل بصلته

Xirr = Xirrbaçêlk: Giyayakê bi binke. belg û binka her duka bi xavî dixon.

خرته: زها، هشک، کزر، تیهن، دیم
الماحل، المجدب، الجاف

Xirte: Ziha. hişik. kizir. têhin. dêm.

خرته بون: زهابون، هشک بون، کزر بون، تیهن بون، دیم بون

التحمل، التقل، التجفف، الجذب

Xirtebûn: Zihabûn. hişikbûn. kizirbûn. têhinbûn. dêm.

خر خرا خمخمکا: کفکفا خمخمکا

النخر من الخاشيم

Xirrxirra ximximka: Kifkifa ximximka.

خر خري: دهنگی تشتی هسک. پیژنا تشتی هسک وزها

الخفخف، حرکه الجماد

Xirrxirr: Dengê tiştê hişk. pêjna tiştê hişk û ziha.

خر خرا گها: قرب قریا گها. قرچ قرچا گها

النقيض، صوت الاصابع والاضلاع

Xirrxirra giha: Qirrp qirrp giha. qirç qirça giha.

خر تول: شهري. شهرهنيخ. ليک کهتن. بهريک رارابون

المعركة، اليهجا، الحرب، المبارزة، الخصام

Xirrtol: Şer. şerrenîx. têk ketin. berêkra ra bûn.

خرار: جهالی مهزن. خيشی مهزن

الوئيه، العدل، الغراره، الخصام

Xirar: Cihalê mezin. xîşê mezin.

خرابيا گران ومهزن: نهباشيا دژوار. نهچاکيا قورس. ئيشا

گران

القمطير

Xirabîya giran û mezin: Nebaşîya dijwar.

neçakîya qurs. êşa giran.

خرابی مهلشکافتن: خرابی فهکولان

الشغب

Xirabî helişkaftin: Xirabî vekolan.

خرپ خرپ: خريپتن: دهنگی پیژنا لسه تشتی سست وتیدا

بچن خاری دهنگی داچونی

الخشفه، صوت المشی على الجليد

Xirpxirp = xirpên: Dengê pêjna li ser tiştê sist û têda biçin xarê dengê daçûnê.

خره پشانى: خوه لیكدان. شهرهنيخ. چهنگولوسک. ئیک

بون

المصارعه، العراک، المبارزه

Xirrepişanê: Xwe lêkdan. şerenîx. çengiloskî. êk bûn.

خراب بون: نهباش بون. نهقهنج بون. نهچاک بون. پويچ

بون. دورنده بون

الاضرار، التفسد، التفسخ، التعطب

Xirabbûn: Nebaşbûn. neqenc bûn. neçakbûn. pwîçbûn. durrindebûy.

خراب بوی: نهباش بوی. نهقهنج بوی. نهچاک بوی. پويچ

بوی. دورنده بوی

المضر، المسىء، المعطوب، المفسد، المتفسخ، الشرير

Xirabbûy: Nebaşbûy. neqenc bûy. neçakbûy. pwîçbûy.

خراب تر: نهباشتر. نهقهنج تر. نهچاک تر. پويچ تر. دورنده

تر

الاضر، الاشر، الاسوأ، الاعطب، الافسد، الافسخ، الاعيث

Xirabtir: Nebaş tir. neqenc tir. neçak tir. pwîçtir.

خراب کرن: نهباش کرن. نهقهنج کرن. نهچاک کرن. پويچ

کرن. دورنده کرن

الاضرار، الافساد، التفسخ، الاعطاب، الاعياث، الاحياض

Xirabkirin: Nebaşkirin. neqenckirin. neçakkirin. pwîçkirin.

خراب کری: نهباش کری. نهقهنج کری. نهچاک کری. پويچ

کری. دورنده کری

المفسد، المعطب، المضر

Xirabkirî: Nebaşkirî. neqenckirî. neçakkirî. pwîçkirî. durrindekirî.

خرابی: خرابياتی: نهباشی. نهقهنجی. نهچاکى.

پويچى. دورندهى

الفساد، الفسخ، الشر، السوء، الضر، العطب، العيث، المعره

Xirabî = Xrabîyatî: Nebaşî. neqencî. neçakî. pwîçî. durrindey.

خرا خرا سينگی: کز کزا سينگی. خير خيرا سينگی

الحشرجه

Xirrxirra sîngî: Kiz kiza sîngî. xîrr xîrra sîngî.

خرخراخوئ: پخ پخا نفستنى. خيرخيراخوئ

الشخير، النخير، الغطيظ، الشخير

Xirrxirra xewê: Pix pixa nivistinê. xîrr xîrra xewê.

- خړ خوهش تر:** کهړچوڼه تر. سهر سک تر. خوین گهرم تر.
سهر سهری تر
الاطیش، الاشد غرورا، الاکثر تهورا
Xirr xweş tir: Kerçûvetir. ser sik tir. xwîn gerim tir. serserî tir. zirçepoztir.
خړ خوهش کرن: کهړچوڼه کرن. دهست خوردان. سهر سک کرن. سهر سهری کرن. زړچهپوز کرن. خوین گهرم کرن
التهویر، التحمیس، التطیش، الاغرار
Xirr xweş kirin: Kerçûvekirin. dest xurrdan. ser sik kirin. serserî kirin. zirçepoz kirin. xwîn gerimkirin.
خړ خوهش کری: کهړچوڼه کری. دهست خورداي. سهر سک کری. سهر سهری کری. زړچهپوز کری. خوین گهرم کری
المطیش، المتهور، تشحیذ الحماس والغرور
Xirr xweş kirî: Kerçûvekirî. dest xurrday. ser sik kirî. Serserî kirî. zirçepoz kirî. xwîn gerimkirî.
خړ خوهشی: کهړچوڼه یی. سهر سکی. خوین گهرمی. سهر سهریاتی. زړچهپوزی. دهست خوردانی
الغرور، الحماس، الطیش، التهور
Xirr xweşî: Kerçûveyî. ser sikî. xwîn germî. serserî yatî. zirçepozî. dest xordnî.
خرش: بئ بهر. ستهور
الخشارة للنبات، العقم للحيوان، العقر للانسان
Xirş: Bê ber. stewr.
خرش بون: بئ بهربون. ستهور بون
التعقر، التعقم، التخشر
Xirşbûn: Bê bèr bûn. stewir bûn.
خرش بوی: بئ بهر بوی. ستهور بوی
العقر، الخاشر، المعقم
Xirşbûy: Bê ber bûy. stewir bûy.
خرش تر: بئ بهر تر. ستهور تر
الاعقر، الاعقم، الاخشر
Xirştir: Bê ber tir. stewir tir.
خرش کرن: بئ بهر کرن. ستهور کرن
التعقيم، التعقير، الاخشار
Xirşkirin: Bê ber kirin. stewirkirin.

- خرچ خرچ:** خرچین: خچ خچ. دهنگی تیراکرنی. دهنگی تیدا برنی
صوت الغرز والنکز، والصوخ، والحقن
Xirçxirç = Xirçên: Xiç xiç dengê têrra kirnê. dengê têda birnê.
خړ خال: چهرخ. تشتی گروفر. ډی ډی. ډی ډیوک
العجله، اطاره السياره، القرص الدائری
Xirrxal: Tiştê gurrovirr. çerx. virr virre. virr virrok.
خړ خال: باز نکیت پیا ژن دکه نه پئ خوه
الحجول، حلی یلبس فی الرجل
Xirrxal: Bazinkêt piya jin dikene pê xwe.
خړ خال: دهقا گوروفر. خالا گوروفر. نیشانا گوروفر
الشامه المدوره
Xirrxal: Deqa gurovirr. xala gurovirr. nîşana gurovirr.
خړ خړوک: تشتی له غر. کهر خه سپال. تشتی خراب بوی و شول نه کهت. تشتی ژشولی کهتی
الاداء المستهلك، المعطوب
Xirrxirrok: Tiştê lexer. kexespal. tiştê xirabbûy û şol neket. tiştê ji şolî ketî.
خړ خوهش: سهرسهری. خوین گهرم. سهرسک. دهست خور دای. کهړچوڼه. زړچهپوز
المغرور، المتحمس، المتهور، الاحمق
Xirrxweş: Ser serî. xwîn gerim. ser sik. dest xurrday. kerçûve. zirçepoz.
خړ خوهش بون: کهړچوڼه بون. سهر سک بون. خوین گهرم بون. سهر سهری بون. زړچهپوز بون. دهست خوردان
الاغترار، التهور، التحمس، التطیش، التحمق
Xirrweş bûn: Kerçûve bûn. ser sik bûn. xwîn gerim bûn. serserî bûn. zirçepoz bûn. dest xurrdan.
خړ خوهش بوی: کهړچوڼه بوی. سهر سک بوی. خوین گهرم بوی. سهر سهری بوی
المغتر، التهور، المتحمس، الطائش، الاحمق
Xirr xweş bûy: Kerçûve bûy. ser sik bûy. xwîn gerim bûy. serserî bûy.

خرهان، خریان: خشان، کیشان
الانجرار، الانسحاب، الانسحال

Xirrhan = Xirryan: Xişan. kêşan.

خراندن: کیشان، راکیشان، خشاندن
السحب، الجر، السحل

Xirrandin: Kêşan. rakêşan. xişandin.

خراندی: راکیشای، خشاندی، کیشای
المجرور، المسحول، المسحوب

Xirrandî: Rakêşay. xişandî. kêşay.

خرهای، خریای: خشای، راکیشا، کیشای
الجرير، الساحب، السحيل، الضال

Xirrhay = Xirryay: Xişay. rakêşay. kêşay.

خرینوک: خشینوک، راکیشوک، کیشوک
السحال، السحاب، الجرار

Xirrînok: Xişînok. rakêşok. kêşok.

خرنیفک: تراشوک که فیکى یه کى وه کى باهیفا ددهت
الخرنوب، نبات

Xirrnîfk: Tir şokeke fêqîyekê wekî bahîva
didet.

خرو من: گلیش، بنوک، سائوره، فهلیته
الأوشاب، الأوباش للناس

Xirr û mirr: gilêş . binoke. saore. felîte.

خرو من: خرت وپرت، تشت و مشت، دهغل و مهغل
الاشياء، الاغراض، السلع، الامتعه

Xirr û mirr: Xirt û pirt. tişt û mişt. dixelû
mexel.

خریقینا مرئى: ئه رزنکا مرئى
النزع، للموت

Xirîqêna mirnê: Erzinka mirnê.

خریقینک: کهل گری، ئه رزنکیت گری
الماقه، النشیج، النحیط، النشعه، الشهقه

Xirîqênk: Kel girî. erzinkêt girî.

خرئى: قولپ، قولپا دوجها لا پیکفه گریدهت، چمبل
حلقه الوصل والربط

Xirê: Qulp. qulpa cihala pêkve girê didet.
çim bil.

خرش کرى: بئى بهر کرى، سته ور کرى
المعقر، المعقم، المخشر

Xirşkirî: Bê berkirî. stewir kirî.

خرشى، خرشیاتی: بئى بهرى، سته وریاتی، سته وری
العقم، المعقر، الخشار

Xirşî = Xirşiyatî: Bêberî. stewrîyatî. sitewrî.

خرشک: به قشک، کرمکى دکه فیت کونیت گهنى
الثعل، دوده تفسد السقا اللحم والسمن

Xirşik: Peqîşk. kirimkê di kevîte kunêt genî.

خرشک: خه رزئى هویر
البرقه، الشرنقه، النفيله

Xirşik: Xerzê hwîr.

خرهان: فیک ئیک
الجامع، اللام

Xirrvan: Vêk êx.

خرک: کهر، کهرى، خه لک، خرکومان
الرعظ، المرغت، الفلک، الطوق، الحلقه، اللوب

Xirrk: Gerr. gerrî. xelek. xirrkuman.

خرکا فالأ: خه لکا فالأ
الحلقه الفارغه

Xirrkavala: xeleka vala.

خرکا کبرى: رزمکا کبرى
الفلکه

Xirrkâ kîrî: Rizimka kirî.

خرکول: کولا کوپوهر
الورد القرصيه، الزهر الدائرى

Xirrgul: Gula gurovir.

خر کهه: خرک، کهرینوک
الفلک، افلاک

Xirrgêh: Xirrik. gerînok.

خرم خرم، خرمتین: دهنگى جوينى يه، دهنگى خارنا دهوارا
الحرث، صوت قضم الدواب

Xirmxirm = Xirmên: Dengê cwînêye. dengê
xarna dewara.

خرناقه: شهر، شهرنیک، هه فیکانه، خوه لیكدان
الصراع، الخصام

Xirrnaqe: Şer. şerenîx. hevirkane. xwe lêk-
dan.

خسرهو: پاشا، سه‌ميان، سردار، مير

السلطان، الامبراطور، الملك

Xisrew: Paşa, semyan, serdar, mîr.

خش خش: توشيشى، گومان، زانينانه، بنه‌جه

الشك، الريبه، الوسوسة

Xiş xiş: Toşîsî, guman, zanînane, binecih.

خشك: جهى خشاندنى، خشيلوك

يتزحلق فيه الاطفال

Xişk: Cihê xişandinê, xişîlok.

خشكى ماري: جهى كيشا ماري، جهى خشاندنا چونا

ماري، جهى حوليسينا ماري

المخيط، المسحف، المزحف

Xişkê marî: Cihê kêşa marî, cihê xişandina çûna marî.

خشك: جهى خشانا هر تشته‌كى، خشيلوك

المزحف لكل شيء

Xişk: Cihê xişana her tiştekî, xişîlok.

خشانا ئه‌ردى: ژبن چونا ئه‌ردى، ته‌حسينا عه‌ردى

حوليسين، رهينا عه‌ردى، رهين

العقف، الانزلاق، الانجراف

Xişana erdî: Ji bin çûna erdî, tehisîna erdî hulîsîn, rihîna erdî, rihîn.

خشان: رهان، كيشان

الزحف، الجرف، الزلق

Xişan: Rihan, kêşan.

خشيلوك: ئه‌و به‌فر ئان ئاخا ژجهى بلند بخشيت ژوردا

ژره‌نى بچويك تر، حوليسوك

الشخير، ماتحات من الجبل تحت القدم، والثلج ايضا

Xişîlok: Ew befir, an axa ji cihê bilind bixiştî jorda ji renê biçwîk tir, hulîsok.

خشين: رهان، ژبن چون، ته‌حسين، حوليسين

الانزحاف، الانجراف، الانزلاق

Xişîn: Rihan, ji bin çûn, tehisîn, hulîsîn.

خشاندن: رهاندن، كيشان، ژبن برن، ته‌حساندن

حوليسانندن

الازحاف، التجريف، التزليق

Xişandin: Rihandin, kêşan, ji bin birin, tehisandin, hulîsandin.

خزى كرڼ: بار قولپ دان، چمبل كرڼ

القطب، الجوالق ادخل احدى عروتها فى الآخر

Xirêkirin: Bar qulpdan, çimbil kirin.

خزيم: چه‌كئ كرنا دفنى، ژنك دكهن دفنا خوه بوتداره‌ك

حلى نسائى يلبس فى الانف

Xizêm: Çekê kirna difnê, jinik diken difna xwe bo tidarek.

خزيم: چافرى وته‌رشى سه‌ر دفنا وان نيشانه‌ك لى بيت

الرغل، على انف الشاه ما يخالف سائر لونه

Xizêm: Çavî û terşî ser difna wan nîşanek lê bît.

خزيموك: توخمه‌كئ كوليلكانه

صنف من الزهر

Xizêmok: Tuxmekê, kolîlkane.

خزم: براى ژنى

الجب، النسب

Xizim: Birayê jinê.

خزماتى: خزمينى: پئى گوهوركى هه‌ر ئيک خويشكا يى دى

بخو بينيت

التجاب، يتزوج كل باخت الآخر

Xizmatî = Xizmîni: Pêguhorkî her êk xwîşka yêdî bo xwe bînît.

خزيران: مها سه‌رى هافينى، نافه‌را گولان وتير مه‌ه

شهر حزيران

Xizîran: Miha serê havînê, navbera gulan û tîrmehê.

خزينه: گه‌نج، هشار

الكنز، الخزينه

Xizîne: Genc, hişar.

خزمه‌ت: شول، خلمه‌ت

الشأن، الشغل، الخدمه

Xizmet: Şol, xilmet.

خسم: خسم ئامانى پيئاننى يه

المكيال

Xisim: Xisim amanê pîvanêye.

خشیم تر: گه وشهک تر. باهتله تر. نه زانی تر. سویتار تر
الافن، الاجهل
Xişîm tir: Gewşek tir. bahêle tir. nezanî tir.
swîtar tir.
خشیم کرن: که وشهک کرن. باهتله کرن. نه زانی کرن.
سویتار کرن
التافین، التجهل
Xişîmkirin: Gewşek kirin. bahêle kirin. ne-
zanî kirin. swîtar kirin.
خشیم کری: که وشهک کری. باهتله کری. نه زانی کری.
سویتار کری
المؤفن، المجهل
Xişîmkirî: Gewşek kirî. bahêle kirî. nezanî
kirî. swîtar kir.
خشیمی، خشیمیاتی: که وشهکی. باهتلی. نه زانیی.
سویتاری
الافن، الافنه، الجهل
Xişîmî = Xişîmyatî: Gewşekî. bahêlî. nezanî.
swîtarî.
خشت: زخت، چیخن.
النصل، المدب من العصا والقضيب
Xişt: Zixt. çîxin.
خشتین، خشت خشت: دهنگی پیژنا ناف پیش وپه لهخی.
خوه هافیتن بازدان
صوت المشی فی الادغال
Xiştên = Xişt xişt: Dengê pêjna nav pîş û
pelexî. xwe havêtin. bazdan.
خشخشک: ئاویرهکی یاریت بجویکایه. یی خولولهیه
تشتهکی وهکی بهر شیشکا دکهنی دهنگ ژئ تیت
النشاشه، من لعب الاطفال
Xişxişk: Awêzekê yaryêt biçwîkaye yê xulol-
eye tişteke wekî ber şîşka dikenê deng jê têt.
خیف بون: بشکفتن. گهش بون. فه بون
الوهيف، التفره، القعالة، الوهف، الانبثاق، القنب، للنباتات
Xîvbûn: Bişkiftin. geşbûn. vebûn.
خیفته: چادر. ره شمال. کوین. خانیی په روکی
الخيمه، الوطاق
Xîvet: Çadîr. reşmal. kwîn. xanyê perokî.

خش خش: دهنگی بهلگیت هسک. دهنگی تشتی هسک وزها.
دهنگی جلکی نوی
الخفيف للورق اليابس ونحوه الشخصخه، للسلاح والثياب
Xiş xiş: Dengê belgêti hişik. dengê tiştê hişik
û ziha. dengê cilkê nwî.
خشتین: پیژنا ناف بهلگیت هسک. دهنگی ناف په لهخی.
دهنگی پیژنا ناف تراش وپویش و په لهخی
الفشيش، الخفف، النشنشه
Xişên: Pêjna nav belgêti hişik. dengê nav pel-
exî. dengê pêjna nav tiraşa pwiş û pelexî.
خشاننا هستی: خهلهها هستی. ژجه چونا هستی.
ژگهچون
الخلع
Xişana hestî: Xelha hestî. ji cih çûna hestî.
ji gih çûn.
خشاننا گها: حولیسینا گها ژجه. ژگه چون
الانزلاق
Xişana giha: Hulîsîna giha ji cih. ji gih çûn.
خش: رازی بون. وهک بیژی ئەز خشا خوه نابینم. لبرهاتن.
دهرفهت دهراف. دهلیفه
القناعه، الرضى، المجال
Xiş: Razîbûn. wek bêjî ez xişa xwe nabînim.
liber hatin. derfet. derav. delîve.
خش دیتن: رازی بون. لبره هاتن. درفته دیتن
الاقتناع، الرضاء، القبول
Xişdîtin: Razî bûn. liber hatin. derfet dîtin.
خشیم: باهتله. که وشهک. نه زان. سویتار
المافون، الجاهل
Xişîm: Bahêle gewşek. nezan. swîtar.
خشیم بون: که وشهک بون. باهتله بون. نه زان بون. سویتار
بون
التافن، التجهل
Xişîm bûn: Gewşek bûn. bahêle bûn. nezan
bûn. swîtarbûn.
خشیم بوی: که وشهک بوی. باهتله بوی. نه زانی بوی. سویتار
بوی
الافین، الجاهل
Xişîm bûy: Gewşek bûy. bahêle bûy. ne-
zanî. bûy. swîtar bûy.

خلاندی: ژجه بری. ژگه بری. ژجه خشانندی. ژجه
حولیساندی

المخلوع

Xilandî: Ji cih birî. ji gih birî. ji cih xişandî.
ji cih hulîsandî.

خلاسی: دویمای. کوتایی
النهایه، النفاذ، النفد

Xilasî: Dwîmahî. kûtayî.

خلاص بون: دویمای بون. کوتایی بون
الانتها، النفاذ

Xilasbûn: Dwîmahî bûn. kûtayî bûn.

خلاص بوی: دویمای بوی. کوتایی بوی
المنتهی، المنفود

Xilasbûy: Dwîmahî bûy. kûtayî bûy.

خلاص تر: دویمای تر. کوتایی تر
الانهی، الانفد

Xilas tir: Dwîmahî tir. kûtayî tir.

خلاص کرن: دویمای کرن. دویمای ئینان. کوتایی کرن
الانها، الانفاذ

Xilas kirin: Dwîmahî kirin. dwîmahî înan.
kûtayî kirin.

خلاص کری: دویمای کری. دویمای ئینای. کوتا کری
المنهی، المنفد

Xilas kirî: Dwîmahî kirî. dwîmahî înan. kûtayî
kirî.

خلاسیاتی: دویمایاتی. کوتایاتی. دویمایینی. کوتایینی
النهایه، النفاذ

Xilasîyatî: Dwîmahîyatî. kûtayatî. dwîmahîî.
kûtayîî.

خلخله: خنخله. خمخوره. خمخوته
الوجر، الهور، الهائر

Xilxile: Xinxile. ximxorre. xim xote.

خلفه کرن: راهاوژتن. قیت کرن. ئیرهش کرن. هه‌ودان.
نژده‌کرن. به‌ردانا دويف

الشن، الغاره، الهجوم، المطارده

Xilfekirin: Rahajotin. qît kirin. êreş kirin.
berdana dwîvhewdan. nijdekirin.

خيفه‌تا پیشویا: کولله

الناموسیه، الکله

Xîveta Pêşwîya: kulle.

خفتان: فیستان. کراس. کورته‌ک
الفستان

Xiftan: Fîstan. kiras. kurtek.

خلافچک: گهریت بدویفیکفه. خه‌له‌کیت لسه‌ریک. خریکت
بیکفه

دوائر مسلسلله، دوائر کهریبه

Xilavîçk: Gerryêt bi dwîvêkve. xelekêt li se-
rêk. xirrêk pêkv.

خلف: گری دانک. داف. دافا خه‌له‌ک بوگریدانی
الریق، الریقه، الوهق، الشرعه، الانشوطه

Xilf: Girêdank dav. dava xelek bo girêdanê.

خلفا نیرجیری: داف
المقط، للصید

Xilfa nêrçîrê: Dav.

خلیفک: سه‌ل می‌شک

الکواره، الجزع، الشوره، العساء، الخلیه

Xilêfk: Selmêşk.

خلهان، خلیان: ژگه چون. ژجه خشان. ژجه حولیسین.
ژجه خشان

الانسلخ، الانزلاق

Xilhan = Xilyan: Ji cih çûn. ji cihxişan. ji cih
hulîsan. ji cih xişan.

خلهای، خلیای: ژگه‌چوی. ژجه چوی. ژجه حولیسی. ژجه
خشای

المنخل، المنزلق

Xilhay = Xilyay: Ji cih çûy. ji cih hulîsî. ji
cih xişay.

خلاندن: ژگه برن. ژجه برن. ژجه حولیساندن. ژجه
خشاندن

الخلع، الازلاق

Xilandin: Ji gih birin. ji cih birin. ji cih
hulîsandin. ji cih xişandin.

خمس: خمس. ثمانی پیفانی
المکیال

Xims: Xisim. amanê pîvanê.

خمب: خمب: جهی رهنگ کرنی. کولوزی رهنگ کرنی
المصبغ، دن الصبغ

Ximb: Cihê reng kirinê. kulozê reng kirinê.

خمب دار: خمب دار: رهنگ کەر. رهنگدار
الصباغ، النیلی

Ximbdar: Reng ker. reng dar.

خمب داری: خمب داری: کاری رهنگ کرنی. رهنگداری
الصباغه

Ximbdarî: Karê reng kirinê. rengdarî.

خمخوته: خمخوته: خمخوره. خنخله. خلخله. بوت
النقیف، المجوف للشجر

Ximxote: Xim xore. xinxile. xilxile. bot.

خمخوته بی: خمخوته بی: خمخوره بی. خنخله بی. خلخله بی. بوتاتی
الجوف، النقفه، الجوفیه

Ximxoteyî: Ximxoreyî. xinxileyî. xilxilyî.
botatî.

خمخوته بون: خمخوته بون: خمخوره بون. خنخله بون. خلخله بون. بوت
بون
التجوف

Ximxotebûn: Xim xore bûn. xinxile bûn.
xilxile bûn.bot bûn.

خمخوته بوی: خمخوته بوی: خمخوره بوی. خنخله بوی. خلخله بوی. بوت بوی
خمخوره بوی
المجوف

Ximxotebûy: Xinxile bûy. xilxile bûy.bot bûy.

خمخوته تر: خمخوته تر: خمخوره تر. خنخله تر. خلخله تر. بوت تر
الأجوف

Ximxotetir: Xim xore tir. xinxiletir. xilxile
tir.bot tir.

خمخوته کرن: خمخوته کرن: خمخوره کرن. خنخله کرن. خلخله کرن. بوت
کرن
التجوف، الاجواف

Ximxotekirin: Xim xore kirin. xinxile kirin.
xilxile kirin.bot kirin.

خمخوره: خنخله. خلخله. خمخوته
الوجز، الهور، الهاثر، الخلخله

Ximxorre: Xinxile. xilxile. ximxote.

خمخوره بی: خمخوره بی: خنخله بی. خلخله بی. خمخوته بی
الهوريه، الهیوره، التخلخل

Ximxorreyî: Xinxileyî. xilxileyî. ximxoteyî.

خمخوره بون: خمخوره بون: خنخله بون. خلخله بون. خمخوته بون
التخلخل

Ximxorrebûn: Xin xile bûn. xilxilebûn. xim
xote bûn.

خمخوره بوی: خمخوره بوی: خنخله بوی. خلخله بوی. خمخوته بوی
التخلخل

Ximxorrebûy: Xin xile bûy. xilxilebûy. xim
xote bûy.

خمخوره تر: خمخوره تر: خنخله تر. خلخله تر. خمخوته تر
الاخلل

Ximxorretir: Xin xile tir. xilxile tir. xim xote
tir.

خمخوره کرن: خمخوره کرن: خنخله کرن. خلخله کرن. خمخوته کرن
التخلیل، الاخلال

Ximxorrekirin: Xin xile kirin. xilxile kirin.
xim xote kirin.

خمخوره کری: خمخوره کری: خنخله کری. خلخله کری. خمخوته کری
المخلخل

Ximxorrekirî: Xin xile kirî. xilxile kirî. xim
xote kirî.

خمخوره یاتی: خمخوره یاتی: خنخله یاتی. خلخله یاتی. خمخوته یاتی
الخلخله

Ximxorreyatî: Xin xileyatî. xilxileyatî. xim
xoteyatî.

خمخمک: خمخمک: کونیت دفنی. چافکیت که پی
المنخره، الخیشوم، النعره

Xim ximk: Kunê difnê. çavkê ke pî.

خمخمک به لبون: خمخمک به لبون: خمخمک بلند بون. خمخمک فربون
النت، النتیت من الغیظ

Ximximk belbûn: Xim ximk bilind bûn.
ximximk firr bûn.

خنى تر: ته سهر تر. خوهش تر. دل خاز تر. بهرزهحف تر.
بهرفرهتر الاسعد، الارغه، الاهنا

Xinêtir: Teser tir. xweş tir. dil xaz tir. berzehf tir. berfireh tir.

خنى کرن: ته سهر کرن. خوهش کرن. دل خاز کرن.

بهرفرهحف کرن. بهرفرهه کرن

الاسعد: الترفيه، الترغيد، الاهناء

Xinêkirin: Teser kirin. xweş kirin. dil xaz kirin. berzehf kirin. berfirehkirin.

خنى كرى: ته سهر كرى. خوهش كرى. دل خاز كرى.

بهرفرهحف كرى. بهرفرهه كرى

المسعد، المرفه، المرغد، المهنيء

Xinêkirî: Teser kirî. xweş kirî. dil xaz kirî. berzehf kirî. berfireh kirî.

خنىياتى: ته سهراتى: ته سريياتى. خوهشى. دل خازى.

بهرفرههفى. بهرفرههياتى

السعاده، الرفاهيه، الرغد، الهناء

Xinêyatî: Teseratî. taserîyatî. xweşî. dil xazî. berzehfî. berfirehîyatî.

خنيه: تام نه خوهش. تام گران. تام كويكى

الحمى، الزنخ، اللهن، القنم، القائم للجوز ونحوه

Xinîne: Tam nexweş. tamgiran. tam kwîfkî.

خنخله: خلخله. خمخوره. خمخوته

الهو، الوجز

Xinxile: Xilxile. ximxore. ximxote.

خنيك: خوهزيك. ته سهرى. دل خازى. خوهشياتى

السعد، المرح، الرفاه، الرغد

Xinêk: Xwezîk. taserî. dilxazî. xweşîyatî.

خنخلاندن: خمخوره كرن، خمخوته كرن، خلخله كرن

التهوير، الاخلال

Xinxilandin: Ximxore kirin. ximxote kirin. xilxile kirin.

خنخلاندى: خمخوره كرى، خمخوته كرى، خلخله كرى

المهور، المخلخل

Xinxilandî: Ximxore kirî. ximxote kirî. xilxile kirî.

خمخوته كرى: خمخوره كرى. خنخله كرى. خلخله كرى. بوت

كرى

المجوف

Ximxotekirî: Xim xorekirî. xinxile kirî. xilxile kirî. bot kirî.

خنزرى: روكمى. نئرى

الهار، الهرار للكلب

Xinzirî: Vukumî. inirrî.

خنزرى: روكمى. نئرى. سهركهش بوى. شه مبوز بوى

الكالح، المتمرد، العاصى

Xinzirî: Rukumî. inirrî. serkeşbûy. şembûz bûy.

خنزرين: روكمين. نئرين. نئرين. سهركهش بون. شه مبوز

بون

الكلح، الكلاحه، التمرد، العصيان، الهريز

Xinzirîn: Rukumîn. inirrîn. inirrîn. serkeşbûn. şembûz bûn.

خنزrandن: روكماندن. نئrandن. نئrandن. سهركهش كرن.

شه مبوز كرن

الاهرار، التهريز، الاكلح

Xinzirandin: Rukumandin. inirandin. inirandin. serkeşkirin. şemboz kirin

خنى: ته سهرى. ته سهر. خوهش. دل خاز. بهرفرهحف.

بهرفرهه

السعد، الرفه، الرغد، الهناء

Xinê: Teserî. taser. xweş. dil xaz. berzehf. berfireh.

خنى بون: ته سهر بون. خوهش بون. دل خاز بون. بهرفرهحف

بون. بهرفرهه بون

التسعد، التهنيء، الترغد، الترفه،

Xinêbûn: Teser bûn. xweş bûn. dil xaz bûn. berzehf bûn. berfirehbûn.

خنى بوى: ته سهر بوى. خوهش بوى. دل خاز بوى.

بهرفرهحف بوى. بهرفرهه بوى

المسعد، المرفه، الهانيء، الراغد

Xinêbûy: Teser bûy. xweş bûy. dil xaz bûy. berzehf bûy. ber fireh bûy.

خېچ خېچ بون: گير گير بون، ريز ريز بون، ته فله ته فله بون
المخطط، المسطر
Xîçxîçbûn: Gîrr gîrr bûn. rêz rêz bûn. tevlê
tevlê bûn.
خېچ بوی: گير بوی، ريز بوی، ته فله بوی، حیثی بوی، راف
بوی
الاخط، الاسطر
Xîçbûy: Gîrr bûy. rêz bûy . tevlê bûy. hêşî bûy.
خېچ خېچ بوی: گير گير بوی، ريز ريز بوی، ته فله ته فله بوی
الاخط، الاسطر
Xîçxîçbûy: Gîrr gîrr bûy. rêz rêz bûy. tevlê
tevlê bûy.
خېچ خېچ تر: گير گير تر، ريز ريز تر، ته فله ته فله تر، راف
راف تر
الاخط، الاسطر
Xîçxîçtir: Gîrr gîrr tir. rêz rêz tir. tevlê tevlê
tir. rav rav tir.
خېچ کرن: گير کرن، ريز کرن، ته فله کرن، حیثی کرن، راف
کرن
التخطيط، التسطير
Xîçkirin: Grr kirin. rêz kirin. tevlê kirin. hêşî
kirin. rav kirin.
خېچ خېچ کرن: گير گير کرن، ريز ريز کرن، ته فله ته فله کرن
التخطيط، التسطير
Xîç xîç kirin: Gîrr gîrr kirin. rêz rêz kirin.
tevlê tevlê kirin. rav rav kirin.
خېچ کری: گير کری، ريز کری، ته فله کری، حیثی کری
المخطوط، المسطور
Xîçkirî: Gîrr kirî. rêz kirî. tevlê kirî. hêşî kirî.
خېچ خېچ کری: گير گير کری، ريز ريز کری، ته فله ته فله کری،
راف راف کری
المخطوط، المسطور
Xîç xîç kirî: Gîrr gîrr kirî. rêz rêz kirî. tevlê
tevlê kirî. rav rav kirî.
خېچاندن: گير کرن، ريز کرن، ته فله کرن، حیثی کرن، راف
کرن
التخطيط، التسطير
Xîçandin: Gîr kirin. rêz kirin. tevlê kirin. hêşî
kirin. rav kirin.

خنخله بون: خمخوره بون، خمخوته بون، خلخله بون
التهور، التخلخل
Xinxilebûn: Ximxore bûn. ximxote bûn. xilx-
ile bûn.
خنخله بوی: خمخوره بوی، خمخوته بوی، خلخله بوی
الهائر، المتخلخل
Xinxilebûy: Ximxore bûy. ximxote bûy. xilx-
ile bûy.
خنخله تر: خمخوره تر، خمخوته تر، خلخله تر
الاهور، الاخلل
Xinxiletir: Ximxore tir. ximxote tir. xilxile tir.
خنخله کرن: خمخوره کرن، خمخوته کرن، خلخله کرن
التهور، الاخلال
Xinxilekirin : Ximxore kirin. ximxote kirin.
xilxile kirin.
خنخله کری: خمخوره کری، خمخوته کری، خلخله کری
المهور، المخلل
Xinxilekirî : Ximxore kirî. ximxote kirî. xilx-
ile kirî.
خنخله بی: خمخوره بی، خمخوته بی، خلخله بی
الهور، الهيار، الخلل
Xinxileyî: Ximxoreyatî. ximxoteyî. xilxileyî.
خن خنی: که سی ددفنارا د ناخفت
الخفاف، کأن صوته یخرج من منخریه
Xin xnî : Kesê di difnara di axvît.
خنخنیاتی: ناخفتنا ددفنارا دهیت
الخفقه
Xinxinîyatî: Axiftina di difnara dihêt.
خېچ: گير، ريز، ته فله، حیثی
الخط، السطر
Xîç: Aîrr. rêz . tevlê. hêşî.
خېچ خېچ: گير گير، ريز ريز، ته فله ته فله، حیثی حیثی،
راف راف
المخطط، المسطر
Xîçxîç: gîrr gîrr. rêz rêz . tevlê tevlê. hêşî hêşî.
خېچ بون: گير بون، ريز بون، ته فله بون، حیثی بون
التخطيط، التسطر
Xîçbûn: Gîrr bûn. rêz bûn . tevlê bûn. hêşî bûn.

خير خيڤ، خيرين: بخ پخ، كف كف، خريقين، خيس خيس
الحشجره، الشخير، النخير

Xîrrxîrr = Xîrrên: Pix pix. kif kif. xirîqên xîs
xîs.

خيرى: خريقين، پخين، كفين، خيسين

الحشجره، النخر، الشخر

Xîrrî: Xirîqên. pixên. kifên. xîsên.

خيرن: بهرشيشك، ناخ كيزك، كيز

الرمل، الحصى

Xîz: Bersîşk. axkîzk. kîz.

خيرزه بهر: كيزه بهر، بهرشيشك، كيش

القضه، الرضراض

Xîzeber: Kîzeber. ber şîşk. kîş.

خيرزان: مشارى مهن

المشار الكبير

Xîzan: mişarê mezin.

خيرزان: فقير، بهلنگاز، ژار، دهست تهنگ، خهلكى مالى

الفقير

Xîzan: Feqîr belingaz. jar. destteng. xelkê
malê.

خيرزانى: فقيرى، بهلنگازى، ژارى، دهست تهنگى.

الفقر، العوز، الفاقه

Xîzanî: Feqîrî. belingazî. jarî. desttengî.

خيراروك: بن گوھكيت ماسى: توخمه كى گيايه

الفلصمه للسملكه، نبات عشبى

Xiyarok: Bin guhkê masî. tuxmekê giyaye.

خيرچيت نهنى ودهستا: رافيت دهست وئنيا

السرو

Xîçet enîûdesta: Ravê dest û eniya.

خيريار: فيقى يه كه وهك تروزي

الخيار، القثاء

Xîyar: Fêqîyeke wek tirozî.

خيس خيس: خيسين: خيرى، كز كز

الكريز، صوت الصدر المختنق

Xîs xîs = Xîsên: Xir xir. kiz kiz.

خيش: گوينيك، فهدك، جهال، تيرى، تهليس

الكيس، العدل، من القنب

Xîş: Gwînîk. ferdik. cihal. têrr. telîs.

خير خچاندن: گير گيرى کرن، ريز ريز کرن، تهقله تهقله

کرن، راف راف کرن

التخطيط، التسطير

Xîçxîçandin: Gîr gîr kirî. rêz rêz kirî. tevlê
tevlê kirî. rav rav kirî.

خير: گير، ريز، تهقله، حيشى، خيج، راف

الخط، السطر

Xîrr: Gîrr. rêz. tevlê. hêşî. xîç. rav.

خير خير: گير گير، ريز ريز، حيشى حيشى، تهقله تهقله.

خير خير: راف راف کرن

المخطط، المسطر

Xîrr xîrr: Gîrr gîrr. rêz rêz. tevlê tevlê. hêşî
hêşî. xîç xîç kirin. rav rav kirin.

خير خير بون: خير خير بون، گير گير بون، تهقله تهقله

بون، حيشى حيشى بون، راف راف بون

التخطيط، التسطر

Xîrrxîrrbûn: Xîç xîç bûn. gîrr gîrr bûn. tevlê
tevlê bûn. hêşî hêşî bûn. rav rav bûn.

خير خير بوى: خير خير بوى، گير گير بوى، تهقله تهقله

بوى، حيش حيش بوى، راف راف بوى

المخطط، المسطر

Xîrr xîrr bûy: Xîç xîç bûy. gîrr gîrr bûy. tevlê
tevlê bûy. hêşî hêşî bûy. rav rav bûy.

خير خير تر: خير خير تر، گير گير تر، تهقله تهقله تر.

حيشى حيشى تر

الاسطر، الاخط

Xîrrxîrrtir: Xîç xîç tir. gîrr gîrr tir. tevlê
tevlê tir. hêşî hêşî tir. rav rav tir.

خير خير کرن: خير خير کرن، گير گير کرن، تهقله تهقله

کرن، حيشى حيشى کرن

التخطيط، التسطير

Xîrrxîrr kirin: Xîç xîç kirin. gîrr gîrr kirin. tevlê
tevlê kirin. hêşî hêşî kirin. rav rav kirin.

خير خير كرى: خير خير كرى، گير گير كرى، تهقله تهقله

كرى، حيشى حيشى كرى

المسطر، المخطط

Xîrrxîrr kirî: Xîç xîç kirî. gîrr gîrr kirî. tevlê
tevlê kirî. hêşî hêşî kirî. rav rav kirî.

خوه‌یا کرن: دییار کرن، ئاشکرا کرن، به‌لی کرن
الظهار، التشخيص، الكشف
Xweyakirin: Diyarkirin. aşkirakirin. belîkirin.
خوه‌یا کری: دییار کری، ئاشکرا کری، به‌لی کری
المظهر، الشخص، المكتشف
Xweyakirî: Diyakirî. aşkirakirî. belîkirî.
خوه‌یا کەر: دییار کەر، ئاشکرا کەر، به‌لی کەر
المشخص، المكتشف
Xweyaker: Diyarker. aşkiraker. belîker.
خوه بنائى رانان: ئاف فه‌خارنا رازایی، ئاف فه‌خارنا لسه‌ر
زکی
الکرع
Xwe bi avê ranan: Av vexarna razayî. av vex-
arna li ser zikî.
خوه‌په‌رستن: خوه‌فیان
الانانیه، عبادة الذات
Xweperistin: Xwe vîyan.
خوه‌په‌رئیس: خوه‌فیاى
الانانى
Xweperê: Xwe viyaî.
خوه‌پاراستن: خوه‌پاوان کرن، خوه‌ژى دویر کرن
الشیاح، الاعتصام، المحافظة
Xeparastin: Xwe pawan kirin. xwe jê dwîr kirin.
خوه‌پارازتی: خوه‌پاوان کری
الشائح، المعتصم، المحافظ
Xweparastî: Xwe pawan kirî.
خوه‌تیه‌ر کرن: خوه‌هافیتن، خوه‌راکفاشتن، خوه‌لیدان
الانقضاض، الوثوب
Xwetêwerkirin: Xwe havêtin. xwe ragivaştin.
xwe lêdan.
خوه‌تیک وه‌ر کرن:
الاحتضان، التعانق
Xwetêkwerkirin.
خوه‌تیک برن: ده‌ست تیک وه‌ردان، چونا سه‌رو ستوییت
تیک
القبوع، التحفز، القز للشر
Xwetêkbirin: Dest têk werdand. çûna ser û
stwîyêt êk.

خیف بون: بشکفتن، گه‌ش بون، فه‌بون، په‌قان
الوهيف، التغره، القعالة، الانبثاق، الوهف
Xîvbûn: Bîşkiftin. geşbûn. vebûn. peqan.
خیفه‌ت: چادر، کوین، ره‌شمال، خانیه‌ی په‌روکی
الخیمه، الوطاق
Xîvet: Çadir. kwîn. reşmal. xaniyê perokî.
خیفه‌تا پیشویا: کوله
الکله، الناموسیه
Xîveta pêşwîya: Kulle.
خییالا خه‌وئ: سیتافک
الطیف
Xîyala xewê: Sîtafk.
خیم: بنیات، بن کار، شیه‌نته، شه‌نگسته
الاصل، الاساس، الکریس
Xîm: Binyat. bin kar. şêhinte. şengiste.
خیم کولان: بنیات کولان، شه‌نگسته کولان
الکرس، التکریس، الاکراس
Xîmkolan: Binyat kolan. şengiste kolan.
خیم دانان: بنیات دانان، شیه‌نته دانان
التکریس
Xîm danan: Binyat danan. şêhinte danan.
خوه: که‌س، بنگوکا تشتی
عين الشئ، الذات، النفس، الشخص
Xwe: Kes. bingoka tiştî.
خوه‌بون: که‌س بون
التکون الذاتی، التشخص، الانکشاف
Xwebûn: Kes bûn.
خوه‌بوی: که‌س بوی
المتکون ذاتیا وتلقائیا، المتشخص، المكشوف
Xwebûy: Kes bûy.
خوه‌یی: که‌س وکاریت مروفی
العيله، العیل، القربی، الاهل
Xweyî: Kes û karêt mirovî.
خوه‌یاتی: که‌ساتی، دییاری، ئاشکرای، به‌لییاتی
الذاتیه، الشخصیه، القربی، الظهور، البیان
Xweyatî: Kesatî. diyarî. aşkirayî. beliyatî.

خوه دیتی: زړتهک
المغتر بنفسه

Xwedîfî: Zirrték.

خوه دیتن: زړتهکی
المغور بنفسه، المتجبر

Xwedîtin: Zirrtékî.

خوه دیتي: خوه نیاس
العارف لنفسه

Xwedîfî: Xwe niyas.

خوه دیتن: خوه نیاسین
معرفه النفس

Xwedîtin: Xweniyasîn.

خوه په سنین: خوه راگری، خوه بهلی کری، خوه روکماندی
تحقیق الذات

Xwepesinîn: Xxwe ragirî. xwe belîkirî. xweruk
mandî.

خوه په سناندن: خوه راگرتن، خوه بهلی کرن، خوه روکماندن
الظهار

Xwe pesinandin: Xwe ragirtin. xwe belîkirin.
xwe rukmandin.

خوه بهلی کرن: خوه ئاشکرا کرن، خوه دیارکرن، خوه
رویدان

المظاهره

Xwe belîkirin: Xwe aşkirakirin. xwe diyar
kirin. xwe rwîdan.

خوه دانا پاش: خوه فه گرتن، خوه فه کیشان، باشفه چون،
خوه دوبرکرن

العزله، الابتعاد

Xwe dana paş: Xwe vegirtin. xwe vekêşan.
paşve çûn. xwe dwîrkirin.

خوه دان کرن: سه خبیر کرن، ماتی کرن، دپهن دان، دپندان
التربیه، الرعايه

Xwe dankirin: Sexbêrkirin. matîkirin. dêhindan
dêndan.

خوه دان ده بهش: خوه دان گز، خوه دان هی
ذات الطابع

Xwedandebeş: Xwe dan giz. xwe dan hî.

خوه جه: ئاکنجی، بنه جه، لجه مای
القاطن، المواطن، اللایث

Xwecih: Akincî. binecih. licih may.

خوه جه بون: ئاکنجی بون، لجه مان
التوطن، القطن، التلبث

Xwecihbûn: Akincî bûn. licih man.

خوه جهبوی: ئاکنجی بوی، بنه جهبوی، لجه مای
المتوطن، المتقطن

Xwecihbûy: Akincî bûy. binecih bûy. licih-
may.

خوه جهتر: ئاکنجی تر، بنه جهتر، لجه مان تر
اللاقطن، الاوطن، اللایث

Xwecihtir: Akincî tir. binecih tir. licih man
tir.

خوه جهکرن: ئاکنجی کرن، بنه جهکرن، لجه هیلان
التوطن، الاقطان

Xwecihkirin: akincîkirin. binecihkirin. licih
hêlan.

خوه جهکری: ئاکنجی کری، بنه جهکری، لجه هیلای
الموطن، المقطن

Xwecihkirî: Akincîkirin. binecihkirî. licih
hêlay.

خوه جهی: خوه جهیاتی: ئاکنجیاتی، بنه جهی، جه مانی،
ئاکنجینی، بنه جهینی

الحضارة، الاستيطان، القطن

Xwecihî: Xwecihyatî: akincîyatî. binecihî.
cih manî. akincînî. binecihînî.

خوه حولی کرن: خوه ژئ شویشتن
التنصل، التبرؤ

Xwehulîkirin: Xwe jê şwîştin.

خوه حولی کری: خوه ژئ شویشتی
المتنصل، المتبرؤ

Xwehulîkirî: Xwe jê şwîştî.

خوه خوهری: ئیک دو خارن، سه رکړینکان
التآكل الذاتي

Xwexwerî: Êk du xarin. ser kîrrîn kan.

خوه ژیک: خوه فیای، خوه په رست، بهر لخواه، بهر ده لیف
الانانی، المستائر، المرتزق
Xwejîk: Xwe viyay. xwe perist. berlixwe.
ber deliv.
خوه ژیک: تشتی بخوه بژیت رابیت کهس سه خبیر نه کهت و
نه ژینیت
الحياة الذاتية
Xwejîkî: Tiştê bi xwe bijîr rabîr kes sexbêr
neket û nejinîr.
خوه ژیک پاکیشان: خوه ژیک ئینانا دهره
المط، التمتی
Xwejêk Rrakêşan: xwe jêk îna derve .
خوه روکماندن: خوه په سناندن، خوه راگرتن، نه قوله کرن
التمرد، الاضراب، الاعتصام
Xwe Rrukmandin: xwe pesandin. xwe ragirtin.
neqolekirin.
خوه رانی: بخوه یاتی، لنک خوه یی، ئه و بخوه یی
تلقائی، عفوی، ذاتی
Xwerrai: Bixweyatî. linik xweyî. ew bixweyî.
خوه سه: خوری، پاکژ، خومال
الخص، الصافی، الخالص، المستقل
Xweser: Xurrî. paqij. xomal.
خوه سه ری: خورپیاتی، خومالی
الخصوصیه، الخلاصه، الصفاء
Xweserî: Xurrîyatî. xomalî.
خوه راگرتن: خوه روکماندن، خوه په سناندن، خوه موکوم
کرن
المقاومه، الصمود
Xwerragirtin: Xwe rukmandin. xwepesinan-
din. xwe mukumkirin.
خوه راگرتی: خوه روکماندی، خوه په سناندی، خوه موکوم
کری
المقاوم، الصامد
Xwerragirtî: Xwe rukmandî. xwe pesinandî.
xwe mukumkirî.
خوه زی: دل فیان، داخان، قبیان، خازتن، دل خاز
التمنی، اللیت، الامنیه، البغیه
Xwezî: Dil viyan. daxaz. viyan. xaztin. dilxaz.

خوه دانا پشت چهپهرا: خوه پارازتن، خوه په نی کرن
المشد، الستر خلف حاجز من العدو
Xwedana pişt çepera: Xwe parastin. xwe penî
kirin.
خوه دا: خوه دی، خودی
الله جل جلاله
Xweda : Xwedê . Xudê.
خوه دان: سه میان
الرب، صاحب
Xwedan: Semyan.
خوه رستی: موکوم، بنه جه، بن گرتی
الراسخ، الثابت، الوطيد، الراس، المؤيد
Xweristî: Mukum. binecih. bingirtî.
خوه رستی: تشتی بخوه شین بوی، تشتی بخوه هه لادی،
نه چاندی
النمی تلقائیا
Xweristî: Tiştê bixwe şin bûy. tişt bi xwe hel-
day. neçandî.
خوه رستن: موکوم بون، بنه جه بون، بن گرتی بون
الرسوخ، الثبات، الوطد الرسو، الابد
Xweristin: Mukum bûn. binecih bûn. bingirtî
bûn.
خوه رستن: بخوه شین بون، نه چاندن، بخوه هه لدان
النمو الذاتي
Xweristin: Bixwe şin bûn. neçandin. bi xwe
heldan.
خوه: خارن، زاد، زکا، ئاه
الاکل، الطعام، الغذاء
Xwer: Xarin. zad. zika. ah.
خوه را: که له خوه
العصوم، الاکول
Xwera: Gelexwer.
خوه رک: کولییه که گوشتی دخوت، کولیا گوشت رزانندی
الاکله، الغنغريت، مرض
Xwerk: Kulîyake goştî di xot. kulîya goşt ri-
zandinê.

خوشتیاتی: ئەفینداری، قییان

الود، الحب، الومق

Xweştivyatî: Evîndarî. viyan.

خوهرکرن: تشتی بخوه شولکەت بئى کەس

العمل التلقائى، الفعل الاوتوماتيکى

Xwekirin: Tiştê bixwe şolket bê kes.

خوهرکەرى: کرنا بخوه

الفعل الذاتى

Xwekerî: Kirina bi xwe.

خوهرهکرتن: خوهرهکیشان، پاشفه چون، خوهدان پاش

الاحجام

Xwevegirtin: Xwe vekêşan. paşve çûn. xwe-dan paş.

خوه فهگرتى: خوهرهکیشای، پاشفه چوى، خوهدای پاش

المحجم

Xwevegirtî: Xwe vekêşay. paşve çûy. xwe day paş.

خوه فاچاندن: خوه لهنگاندن، خوه خه لاندن، فري لخواه دان

القلز

Xwevaçandin: Xwe lengandin. xwe xeland virr lixwe dan.

خوه گهرم کرن: خوه دانا ئاگرى

الاصطلاء، الاستدفاء

Xwe gerimkirin: Xwe dana agirî.

خوه کوژتن: خوهرتوپاندن، خوه تى برن

الانتحار

Xwekujtin: Xwe topandin xwe tê birin.

خوه کوژتى: خوهرتوپاندی، خوه تى برى

المنتحر

Xwekujtî: Xwe topandî. xwe tê birî.

خوهگرتى: موکوم، بنهجه، بن گرتى، ئازا

المستقر، الرسخ، الثابت، الراسى، الصامد، المقاوم

Xwegirtî: Mukum. binecih. bin girtî. aza.

خوهگرتن: موکوم بون، موکومى، بن گرى، بن گرتنى،

بنهجهى، ئازايى

القرار، الرسو، الثبات، المقاومه، الرسوخ، الصمود، التوطد

Xwegirtin: Mukum bûn. mukumî. bin girî.

bin girtinî. binecihî. azayî.

خوهرژين: خوهرابون، خوهرشين بون، خوهرستن

النمو الذاتى

Xwejin: Xwe rabûn. xwe şîn bûn. xwe ristin.

خوهش مېر: مېرچاک، تى هەيى، لەشکەر، مېرپاش

الخبق، الشجاع، الباسل، الوثاب

Xweşmêr: Mêrçak. têheyî. leşker. mêrbaş.

خوهش مېرى: مېرچاکى، تى هەياتى، لەشکەرى، مېرپاشى

الخبق، الشجاعه، البساله

Xweşmêrî: Mêrçakî. têheyatî. leşkerî. mêrbaşî.

خوهش خوهرشک: سيمکيت گوشتى

الغدد اللحمية

Xweş xweşk: Sêmkêt goştî.

خوهش خوهرشک: خنى وتهسەر، کهيف خوهرش، دل گەشى

المفرحات، المسرات

Xweşxweşk: Xinê û tesar. keyf xweş. dil geşî.

خوهش: دل گەشى

السائغ، الطيب، اللذيذ، النعيم، الهنى

Xweş: dil geşî.

خوهشى، خوهرشياتى: دل گەشاتى

السوغ، اللذه، النعمه، الهناء، الطيبه

Xweşî. Xweşîyatî: Dil geşatî.

خوهشاف: شەربه تا مېويزا، ئافا مېويزيت که لاندی

نقيع الزبيب ونحوه

Xweşav: Şerbeta mêwîja. ava mêwîjê kelandî.

خوهشکرنا ئامانا: خه چاندن

الرب، التمريج، للوانى الخزفيه والفخاريه

Xweşkirna amana: Xerricandin.

خوهش مروف: چاک، قەنج، باش، خىرخاز، دلوقان

المحسن، النبيل

Xweş mirov: Çak. qenc. baş. xêrxaz. dilovan.

خوهش مروفي: چاکياتى، قەنجى، باشى، خىرخازى،

دلوفانى

الاحسان، النبيل

Xweş mirovî: Çakîyatî. qencî. başî. xêr xazî. dilovanî.

خوهشتى: ئەفیندار، فین

الوميق، الحبيب، المحبوب

Xweştivî: Evîndar. vîn.

خوه لبر گرتن: بیتن راگرتن، مل په حنی، بیتن دریژی،
بارخپاندن

الصبر، الجلد، التحمل، الصمود

Xwe libergirtin: bêhin ragirtin. mil pehnî. bêhin dirêjî. bar xirrandin.

خوه لبر گرتی: بیتن دریژ، مل په حنی، بار خړین
الصابر، الجالد، المتحمل، الصامد

Xwe libergirtî: bêhin dirêj. mil peen. barxirrîn.

خوه لیکي: نه ساخیبه که دار وباری وشینکاتی دگریت، شوبه
الفقاء، مرض البياض الدقيقى للشجر والفاكهه

Xwelîkî: nesaxîyeke dar û barî û şînkâtî di girît. şobe.

خوه لیکي: رهنګی کهور، رهنګ خوهلی
الکاهب، الاورق، المغبر، لون الاغبرار

Xwelîkî: rengê gewir. rang xwelî.

خوه لیکي بون: شوبه یی بون
الکهب

Xwelîkîbûn: şobeyî bûn.

خوه لقین: خوه بزقین، خوه له قین، تشتی بخوه بلقیت بی
نه که ره کا ژده رقه

المتركة الارادية، الحركة الذاتية

Xwelivîn: xwe bizivîn. xwe leqîn. tiştê bi xwe bilivît bê agereka ji derve.

خوه لف: خوه بزق، خوه له ق، تشتی بخوه بلقیت بی نه کهر
المحرك الارادى، المتحرك الذاتى

Xweliv: xwe bizav. xwe leq. tiştê bi xwe bilivît. bê eger.

خوه نییاس: خوه ناس، خوه زان، خوه دیتی
الفنو: ج/افناء

Xwenîyas: xwe nas. xwe zan. xwe dîtî.

خوه نییاسین: خوه ناسین، خوه زانین، خوه دیتن
معرفه الذات، معرفه النفس

Xwenîyasîn: xwe nasîn. xwe zanîn. xwe dîtîn.

خوهنده وار: خانده فان، خوهنده فا
القارى

Xwendewar: xandevan. xwendeva.

خوه گير: خوه چه رخى، خوه لف، خوه کهر
السير الذاتى، السياره، المحرك الذاتى

Xwegêrr: Xwe çerxî. xweliv. xwegerr.

خوه گيرى: خوه چه رخاندن، خوه لقین، خوه کهر هان
الحركة الذاتية، الدورة الذاتية

Xwegêrrî: Xwe çerxandin. xwe livîn. xwe ger-rhan.

خوه لی: کلی ناکری، قتم، کم
الضبح، الرماد

Xwelî: Gilê agirî. qetim. kim.

خوه لی پهل: خوهش پهل
الملة

Xwelî pel: Xweş pel.

خوه لیكدان: خره پشانى، چه نگولوسكانى
المصارعه

Xwelêkdan: Xirre pişanê. çengoluskanê.

خوه لیكدان: خوه پیکفه نان، په چریمه بون، پیکفه رستن،
پیکفه نویستن

الالتحام، التلاؤم، التلاحم، الالتئام

Xwlêkdan: Xwe pêkvenan. peçrîme bûn. pêk-veristin. pêkve nwîstin.

خوه لیكدای: پیکفه مای، په چریمه بوی، پیکفه رستی،
پیکفه نویسیای

الملتحم، الملتئم

Xwlêkday: Pêkvemay. peçrîme bûy. pêkver-istî. pêkve nwîsiyay.

خوه لی سهر: ژار، بن پیک، به لنگان، بی کهس، ژویر، کم
سهر

المنكود، الشقى، الذلیل، المسکین، التعیس

Xwelîser: jar. bin pêk. belingaz. bêkesî. jwîr. kim ser.

خوه لی سهری: ژاری، به لنگازی، بی کهسی، ژویری، کم
سهری

النكد، الشقاء، الذله، المسكنه، التعاسه

Xwelîserî: jarî. belingazî. bêkes. jwîrî. kim serî.

خوههری: خوههرییاتی: خاری، خاریاتی، فاجی، فیچی،
فری، وهربادانی، فریاتی، فاجیاتی، فیچیاتی
الاعوجاج، المیلان، العطوف

Xwehrî = Xwehrîyatî: Xarî. xarîyatî.vaçî.
vîçî.virrî. werbadanî. virrîyatî. vaçîyatî.
vaçîyatî . vîçîyatî.

خوههر: وهربادای، فری، بادای

الدراء، المیل والعوج فی القضیب

Xwehir: Werbaday. virr. baday.

خوههر بون: تیقه بون، فار بون

الزیغ، الزوغان

Xwehîrbûn: Lêve bûn. varr bûn.

خوه هافیتن: خوهفت کرن، لوت دان

القفر، الوشب

Xwe havêtin: Xwe fitkirin. lotdan.

خوئ: بهرئ سویر، کهفرئ سویر، سویری، سویراتی

الملح، العجر، العسجر

Xwê: Berê swîr. kevrê swîrî. swîratî.

خوئ دانک: خهلیتک، خهلیتکئ خوئ، تویرکئ خوئ، نامانی
خوئ

الملحه، النوفله

Xwêdank: Xelîtk. xelîtkê xwê. twîrkê xwê.
amanê xwê.

خوئ کرن: خوئ پیوهرکرن، سویرکرن

التملیح

Xwêkirin: Xwê pêwerkirin. swîrkirin.

خوئ کری: خوئ پیوهرکری، سویرکری

الملح

Xwêkirî: Xwê pêwerkirî. swîrkirî.

خوئ بون: خوئ پیوهربون، سویربون

التملح

Xwêbûn: Xwê pêwer bûn. swîr bûn.

خوئ بوی: خوئ پیوهربوی، سویربوی

الملح

Xwêbûy: Xwê pêwer bûy. swîr bûy.

خوئیاتی: سویراتی، سویریاتی

الملحیه

Xwêyatî: Swîratî. swîrîyatî.

خوهندهواری: خاندهفانی، خاندنفانی

القراء

Xwendewarî: xandevanî. xandinvanî.

خوه ناف: کهس ناف

اسم الذات، الاسم الشخصی

Xwenav: kes nav.

خوه نامه: پی ناس

الهویه، دفتر النفوس

Xwename: pênas.

خوههر: خار، فاج، فیچ، فری، بادای، وهربادای

المائل، العوج، العطف

Xwehir: xar. vaç. vîç. virr. baday. werbaday.

خوههر بون: خاربون، فاج بون، فیچ بون، فری بون، بادان

بون، وهربادان بون

التعوج، التمايل، الانعطاف

Xwehîrbûn: xar bûn. vaç bûn. vîç bûn. virr
bûn. badan bûn. werbadan bûn.

خوههر بوی: خاربوی، فاج بوی، فیچ بوی، فری بوی، بادای

بوی، وهربادای

المعوج، المائل، المعطوف

Xwehîrbûy: xar bûy. vaç bûy. vîç bûy. virr
bûy. badan bûy. werbaday.

خوههر تر: خارتر، فاج تر، فیچ تر، فری تر، بادای تر،

وهربادای تر

الاعطف، الاعوج، الاميل

Xwehirtir: xar tir. vaç tir. vîç tir. virr tir. baday
tir. werbaday tir.

خوههر کرن: خارکرن، فاج کرن، فیچ کرن، فری کرن، بادان،

وهربادان

التعويج، التمييل، الاعطاف

Xwehîrkirin: xarkirin. vaçkirin. virrkirin. badan.
werbadan.

خوههر کری: خارکری، فاج کری، فیچ کری، فری کری،

وهربادای، بادای

المعوج، المعطف، المميل

Xwehîrkirî: xarkirî. vaçkirî. virrkirî. werba-
da baday.

خوئی خاری: خوئی پتوهر بوی، سویر بوی
التملح

Xwêxarî: Xwê pêwer bûy. swîr bûy.

خویرک: حیوانکه کی هویره شتی کتچا یه تشتی دهلهینیت،
تشتی هنج هنج دکهت، دپهرتینیت
العث، السمیکاء، السوس، الارضه

Xwêrk: Hêwankekê hwîre şitî kêça ye tiştî
di hilhilînît. tiştî hinc hinc diket.

خوئی رافک: سویراتیا تیر، ئاف خوئی
الملوچه المركزه، ماء الملح

Xwê ravk: Swîratîya tîr. av xwê.

خوئی دان: خوئی ببهروه رکرن بۆ تهرش وچاقری
التملیح للحيوان

Xwêdan: Xwê bi ber werkirin bo Terş û çavr.

خویر: جهی خوئی، ئهردی خوئی لی
المالح

Xwêr: Cihê xwê. erdê xwê lê.

خوئی پوین: خوئی بهر: جهی خوئی ببهرتهرشی وهردکه
محل تملیح الحيوانات

Xwêrwîz = Xwêber: Cihê xwê bi ber terşî
wer diken.

خویری: سائور، فهلیته، هر وهکی ههی، کهتوهر
الغوغاء، الرعاع، السافل

Xwêrrî: Saor. felîte. herwekî hey. ketwer.

خویریاتی: سائورهیی، فهلیتهیی، کهتوهری، ههروهکیاتی
الغوغائیة، السفاله

Xwêrrîyatî: Saorîyatî. felîteyî. ketwerî.
herwîkeyatî.

خوتی: یاریه که بچویک گتیهکا گوروهر دکیشن کابانی لی
دکهن

لعبه الدائره

Xutî: Yarîyeke biçwîk gêrreka gurovir dikêşin
kabanê lê diken.

خوت: خری
الدائره

Xut: Xirr.

خودا: خودی: خودا
الله جل جلاله

Xuda= Xudê: Xweda.

خودان: سه میان
الرب، المالك، الصاحب

Xudan: Semyan.

خودان بون: سهخبیر بون، ماتی بون، دیهن دان
التربی

Xudanbûn: Sexbêr bûn. matî bûn. dêhindan.

خودان بوی: سهخبیر بوی، ماتی بوی، دیهن بوی
المتربی، المملک

Xudanbûy: Sexbêr bûy. matî bûy. dêhinbûy.

خودان تر: سهخبیر تر، ماتی تر، دیهندای تر، سه میان تر
الاربی، الاصحب، الاملک

Xudantîr: Sexbêr tir. matî tir. dêhinday tir.
semyan tir.

خودان کرن: سهخبیر کرن، ماتی کرن، دیهن دان، سه میان
کرن

التربیة، التملیک

Xudankirin: Sexbêrkirin. matîkirin. dêhindan.
semyankirin.

خودان کری: سهخبیر کری، ماتی کری، دیهن دای، سه میان
کری

التربیة، التملیک

Xudankirî: Sexbêrkirî. matîkirî. dêhinday.
semya kirî.

خودانی خودانیاتی: سه میانی، سه میاناتی، سهخبیریاتی،
ماتیاتی، دیهندانی

الربوبیة، الملکیه

Xudanî = Xudanîyatî: Semyanî. semaynatî.
sexbêrîyatî. matîyatî.

خودان کهر: سهخبیر کهر، ماتی کهر، دیهندان کهر
المربی

Xudanker : Sexbêrker. matîker. dêhindanker.

خوری: خومال، تورسی، خوهسه

الخالص، الصافی، المحض، البحت، القح، القرد، الاقحاح

Xurî: Xomal. tursî. xweser.

خروج تر: شییان تر، سهرکه تن تر، پئی قوت تر
الغلب

Xuroctir: Şîyan tir. serketin tir. pêqut tir.

خروج کرن: شییان کرن، سهرکه تن کرن، پئی قوت کرن
الغلبه

Xurockirin: Şîyankirin. serketinkirin. pêqut-kirin.

خروج کری: شییان کری، سهرکه تن کری، پئی قوت کری
المغالب

Xurockirî: Şîyankirin. serketinkirî. pêqutkirî.

خروجی، خوروجیاتی: شییانی، سهرکه تنی، پئی قوتیاتی
المغالبه

Xurocî. Xorocîyatî: Şîyanî. serketinî. pêqutîyatî.

خوری: هری
الصوف، العهن

Xurî: Hirî.

خورکومان: خیرکیت لیک زفری، خیرکیت زفریوک
اللوب، البرغی

Xurkuman: Xîrkêt lêk zivirî. xîrkêt zivrok.

خورکومان: گیزه فانک، گوهشین، دامان، پوسیده بون
الدوامه، الحلقه المفرغه، القلق، الضجر، السأم، الهم

Xurkuman: Gêjevank. guhişîn. daman. posîde bûn.

خورمه: قه سپیت
التقلیف

Xurme: Qespêt vemay.

خورت: شیای، زوردار، سه ته مکار، ویرای
القاهر، الظالم، المتسلط، القوی، الجبار، المکابر

Xurt: Şîyay. zordar. setemkar. wêray.

خورت بون: شییان، زورداربون، سه ته مکاربون، ویران
التجبر

Xurtbûn: Şîyay bûn. zordar bûn. setemkar bûn. wêraybûn.

خورت بوی: شیای بوی، زوردار بوی، سه ته مکار بوی، ویرای بوی
المتجبر، المتسلط

Xurtbûy: Şîyay bûy. zordar bûy. setemkar bûy. wêraybûy.

خوری بون: خومال بون، تورسی بون، خوهسه بون
الصفاء، الخلوص، التمحض، القحج،

Xurrîbûn: Xomal bûn. tursî bûn. xweser bûn.

خوری بوی: خومال بوی، تورسی بوی، خوهسه بوی
المصفی، المخلص، المحوض، المقحج،

Xurrîbûy: Xomal bûy. tursî bûy. xweser bûy.

خوری تر: خومال تر، تورسی تر، خوهسه تر
الاصفی، الاخلاص، الاقحج،

Xurrîtir: Xoma tir. tursî tir. xwe ser tir.

خوری کرن: خومال کرن، تورسی کرن، خوهسه کرن
الاستخلاص، الاستصفاء، التمحیض

Xurrîkirin: Xomalkirin. tursîkirin. xwe ser-kirin.

خوری کری: خومال کری، تورسی کری، خوهسه کری
المصفی، المستخلص، المحض

Xurrîkirî: Xomalkirî. tursîkirî. xwe serkirî.

خوری: خوریاتی: خومالی، تورسییاتی، خوهسه ری،
خوهسه ریاتی، خومالیاتی

الخالص، الخلاصه، الصافی، القح، البحت، القرد، الاقحاح،
المحض

Xurrî = Xurrîyatî: Xomalî. tursîyatî. xwe serî. xweserîyatî.

خورویی: درا، چاف ره شک، توخمه کئی گارسی یه، ته خلیته،
دانئی خارنئی یه
الذره البیضاء

Xurobî: Dira. çavreşk. tuxmekê garisîye. texlîte. danê xarnêye.

خروج: شییان، سهرکه تن، پئی قوت
الغلبه

Xuroc: Şîyan. serketin. pêqut.

خروج بون: شییان بون، سهرکه تن بون، پئی قوت بون
التغلب

Xurocbûn: Şîyan bûn. serketin bûn. pêqut bûn.

خروج بوی: شییان بوی، سهرکه تن بوی، پئی قوت بوی
الغالب

Xurocbûy: Şîyan bûy. serketin bûy. pêqutbûy.

خورفی، خورفیاتی: هبیریاتی
السبه، الفند

Xurifî. Xurfyatî: hibêrîyatî.

خورومک: سفاله، پتچک، گورن، تهخه
الاباله. الحزمه من الجيد، العشب

Xuromik: Sivale. pêçik. gurz. texe.

خورهان، خوریان: لهش لفلخین، هوسیان، رهندهان
الحک، الحک

Xurhan. Xuryan: Leş. livlivîn. husyan. rendhan.

خوراندن: هوسینی، رهنین
الحک

Xurandin: Husînî. renîn.

خوراندی: هوسی، رهنی
الحکوک

Xurandî: Husî. renî.

خورتسان حیوانی گیرگیر ورهنگ گهور
القط، المنمر

Xurrêsan: Hêwanê gîr gîr û reng gewir.

خورت گهنج. سنبله، تولاز. جحیل، ویرای
الشباب، الفتی، الجسور، القدير

Xurt: Genc. sinêl. tolaz. cihêl. wêray.

خورمک کادیت دروینیدا قه لاندی، کادیت قه لاندی
العصیده، دقیق یلت بالسمن

Xurmik: Kadyêt dirwînîda qelandî. kedêtgelandî.

خورده هویرده، هویر ومویر
النثر للنقود، النواعم

Xurde: Hwîrde. hwîr û mwîr.

خورده فروشن پاره گوهور، هویرده فروش
الصراف، الیوزیکی، بائع النواعم

Xurdefiroş: Pare guhorr. hwîrde firoş.

خوریگ نه ساخیه که پرسکیت بئاف لکه فلی دهین، زلیکیت بئاف،
توخمه کئی زلیکیت بئاف ل لهشی دهیت
الجدری

Xurîk: Nesaxîyeke pîrskêt bi av li kevlî dhên.
ziîlkêt bi av. tuxmekê zilkêt bi av li leşî
dihêt.

خورت تر: شیای تر، زوردار تر، سهته مکار تر، ویرای تر
الاقوی، الاظم، الاجبر

Xurttir: Şîyay tir. zordar tir. setemkar tir. wêray tir.

خورت کرن: شیای کرن، زوردار کرن، سهته مکار کرن،
ویرای کرن

التقویه، الاظلام، التسلیط

Xurtkirin: Şîyaykirin. zordarkirin. setemkarkirin. wêraykirin.

خورت کری: شیای کری، زوردار کری، سهته مکار کری،
ویرای کری

المسلط، المقوی

Xurtkirî: Şîyaykirî. zordarkirî. setemkarkirî. wêraykirî.

خورتی، خورتیاتی: شیانی، زورداری، سهته مکاری، ویرانی،
زوری، زوریاتی

القهر، القسر، الجبر، الظلم

Xurtî. Xurtîyatî: Şîyanî. zordarî. setemkarî. wêranî. zorî. zorîyatî.

خورفی: هبیری

السبه، الفند، الافناد

Xurfî: Hibêrî.

خورف بون: هبیربون

السباهه، الفند

Xurfbûn: Hibêr bûn.

خورف بوی: هبیربوی

المسبه، المفند

Xurfbûy: Hibêr bûy.

خورف تر: هبیرتر

الاسبه، الافند

Xurftir: Hibêrî tir.

خورف کرن: هبیرکرن

الاسباه، الافناد

Xurfkirin: Hibêrkirin.

خورف کری: هبیرکری

المسبه، المفند

Xurfkirî: Hibêrkirî.

خوشکوک کری: تازه کری، جان کری، شوخ کری، شهنګ کری، سپه هی کری
المجمل، المبدع، المبهج
Xuṣkokkirî: Tazekirî. cankirî. şoxkirîx. şengkirî. spehîkirî.
خوشکوکى، خوشکوکياتى: تازه ياتى، جانى، شوخى، شهنګى، سپه هياتى
الجمال، البداعه، البهجه
Xuṣkokî. Xuṣkokîyatî: Tazeyatî. canî. şoxî. şengî. spehîyatî.
خوشيل: شیرمار، گيايى شیر تى دهيت، گيايى شیردار
اليتوع، نبات عشبى
Xuṣîl: Şîrmar. giyayê şîr tê dihêt. giyayê şîrmar.
خوشاف: ثافا ميويژيت كه لاندی
النقيع من الاثمار كالزبيب
Xuṣav: Ava mêwîjêt kelandî.
خوک: چپ، بادهک
اللولی، العطف، العوج، اللوفه، الحنى
Xuk: Çep. badek.
خولک: سيما، رهنګ، روبمته، دوريشم، نعيم
السيما، الملامح، المظهر، السحنه
Xulk: Sîma. reng. rwîmet. durîşim. ni,îm.
خولوله: فالال، بوت، قولوله
الاجوف، المجوف، الخالى
Xulole: Vala. bot. qulole.
خولوله بون: فالابون، بوت بون، قولوله بون
التجوف
Xulolebûn: Vala bûn. bot bûn. qulole bûn.
خولوله بوى: فالابوى، بوت بوى، قولوله بوى
المجوف
Xulolebûy: Vala bûy. bot bûy. qulole bûy.
خولوله تر: فالالتر، بوت تر، قولوله تر
الاجوف
Xuloletir: Vala tir. bot tir. qulole tir.
خولوله کرن: فالاکرن، بوت کرن، قولوله کرن
التجويف، الاجواف
Xulolekirin: Valakirin. botkirin. qulolekirin.

خوريك قوتان: دهقدان، دهقدانا خوريكا
التقليح ضد الجدري

Xurîkqutan: Deqdan. deqdana xurîka.

خوپين: ناف دخوهدان

الامتداح، الافتخار فى الملمات

Xurrîn: Nav di xwedan.

خوپين: دهنگى كهوى بهرى شهرى

صوت القبح قبل الخصام

Xurrîn: Dengê kewî berî şerrî.

خوپخوپ: كهف کرن، كهف وگور، گورگور

التهديد والوعيد

Xurrxurr: Gefkirin. gef û gurr. gurr gurr.

خوزى، خوزيك: دل خازى، فييان، داخاز، خازتن

الليت، الامنيه، التمنى، المنى

Xuzî. Xuzîk: Dil xazî. viyan. daxaz. xaztin.

خوشکوک: تازه، جان، شوخ، شهنګ، سپه هی

الجميل، البدیع، البهيج، اللطيف

Xuṣkok: Taze. can. şox. şeng. spehî.

خوشکوک بون: تازه بون، جان بون، شوخ بون، شهنګ بون، سپه هی بون

التجمل، التلطف

Xuṣkokbûn: Taze bûn. can bûn. şox bûn. şeng bûn. spehî bûn.

خوشکوک بوى: تازه بوى، جان بوى، شوخ بوى، شهنګ بوى، سپه هی بوى

المجمل، المبدع

Xuṣkokbûy: Tazebûy. can bûy. şox bûy. şeng bûy. spehî bûy.

خوشکوک تر: تازه تر، جان تر، شوخ تر، شهنګ تر، سپه هی تر

الاجمل، الابدع، اللطف، الابهى

Xuṣkoktir: Taze tir. can tir. şox tir. şeng tir. spehî tir.

خوشکوک کرن: تازه کرن، جان کرن، شوخ کرن، شهنګ کرن، سپه هی کرن

التجميل، التلطيف، الابداع

Xuṣkokkirin: Tazekirin. cankirin. şoxkirin. şengkirin. spehîkirin.

خومال کری: خوهسەر کری، خوری کری، تورسی کری
المخصص

Xomalkirî: Xweserkirî. xurrîkirî. tursîkirî.

خومالی، خومالیاتی: خوهسەر، خوریاتی، تورسیاتی
الخصوصیه

Xomalî. Xomaliyatî: Xweserî. xurrîyatî.
tursîyatî.

خوناف: ئاڤا بشهڤی لگییا وداروبارا دکهڤیت
الندی، الطل، اللث

Xunav: Ava bi şevê li giya û dar û bara de-
kevît.

خونافا بارانی: خوناف وهرهان
الرزاذ

Xunava baranê: Xunav werhan.

خوناف گرتن: شهف ئاف بون، خوناف لی کهتن
الغمق

Xunavgirtin: Şev av bûn. xunav lê ketin.

خوناف گرتی: شهف ئاف بوی، خوناف لی کهتی
الغمیق

Xunavgirtî: Şev av bûy. xunav lê ketî.

خوندکار: میر، سهمیان، پاشا، سهروک، بهراهی
السلطان، الملك

Xundkar: Mîr. semyan. paşa. serok. berahî.

خوندکاری: میراتی، سهمیانی، پاشا، سهروکی، بهراهیاتی
السلطه، الملك

Xundkarî: Mîratî. semyanî. paşa. serokî. be-
rahîyatî.

خوندکاریڤان: میرنشینی، پاشایهتی، سهروکاتی، بهراهینی
السلطنه

Xundkarîvan: Mîrnişînî. paşayatî. serokatî.
berahînî.

خوه: ئاڤا ژلهشی ددیرهیت
العرق

Xuh: Ava ji leşî di dêrhî.

خوهدان: خوه دیرهان
التعرق، التعب، الاجهاد

Xuh: Xuh dêrhan.

خولوله کری: فالاکری، بوت کری، قولوله کری
المجوف

Xulolekirî: Valakirî. botkirî. qulolekirî.

خولولهیی، خولولیاتی: فالایی، فالایاتی، قولولهیاتی، بوتی،
بوتیاتی

المجوف، الجو، الخشل، الهواء، الفضاء، الهاویه

Xuloleyî. xuloleyatî: Valayî. valayatî. qulo-
leyatî. botî. botînî.

خولپ: دار، شینکاتیا خودان نیرک وپاسک وقورم
الشرم، الشجر، ما قام على ساق

Xulp: Dar. şînkâtîya xudan nêrik û bask û qurim.
خولپی مشک:

القفه

Xulpêhişk.

خولام: بهنی، ناف مالک
الخادم

Xulam: Benî. nav malk.

خولامی نان وطل: بهنیاتی ب ههروه
المقتی

Xulamê nan û til: Benîyatîya bi herwe.

خولامی، خولامیاتی: بهنیاتی
الخدمه

Xulamî. Xulamîyatî: benîyatî.

خومال: خوهسەر، خوری، تورسی
الخاص

Xomal: Xweser. xurrî. tursî

خومال بون: خوهسەر بون، خوری بون، تورسی بون
التخصص

Xomalbûn: Xweser bûn. xurrî bûn. tursî bûn.

خومال بوی: خوهسەر بوی، خوری بوی، تورسی بوی
المخصوص

Xomalbûy: Xweser bûy. xurrî bûy. tursî bûy.

خومال تر: خوهسەر تر، خوری تر، تورسی تر
الاخص

Xomaltir: Xweser tir. xurrî tir. tursî tir.

خومال کرن: خوهسەر کرن، خوری کرن، تورسی کرن
التخصص

Xomalkirin: Xweserkirin. xurrîkirin. tursîkirin.

خویس کری: گه‌وشه‌ک کری. رکو کری. شلیز کری. چغ کری.
بئی شهرم کری. روی ستویر کری

الموقع، الملجج

Xwîskirî: Gewşekkirî. rikokirî. şilêzkirî. çixkirî.
bêşerimkirî. rwî stwîrkirî.

خویس، خویساتی: گه‌وشه‌کی. رکویاتی. شلیزی. چغی. بئی
شهرمی. روی ستویری

اللجاجة، الصفاقة، الوقاحة، الخذلان

Xwîs Xwîsîyatî: Gewşekî. rikoyatî. şilêzî. çixî.
bêşermî. rwî stwîrî.

خویسار: جه‌مه‌دا به‌لاف. تویکی جه‌مدی لسه‌ر نه‌ردی

الصقيع

Xwîsar: Cemedâ belav. twîkê cemedê liser.
erdî.

خویشک: خویج. خوه

الاخت، الشقیقه، الرضیعه

Xwîşk: Xwîç. xuh.

خویشک‌زا: خویشکا شیری.

الرضیعه، الاخت من الرضاعة

Xwîşkza: Xwîška şîrî.

خویک: سییاوری. دهمان. دراف. زیره‌سه‌ر

الجزیه

Xwîk: Siyawirî. deman. dirav. zêre ser.

خویل: نخوین. شور. سه‌ر نشیف. سه‌ر شور. سه‌ر چه‌مین

الاقصف، المائل، الناکس، المنحنی

Xwîl: Nixwîn. şorr. ser nişîv. ser şorr. ser çemîn.

خویل بون: نخوین بون. سه‌ر شور بون. سه‌ر نشیف بون.

سه‌ر چه‌مان بون

الانحناء، المیلان، التکس

Xwîlbûn: Nixwîn bûn. ser şorr bûn. ser
nişîvbûn. ser çeman bûn.

خویل بوی: نخوین بوی. سه‌ر نشیف بوی. سه‌ر شور بوی.

سه‌ر چه‌مین‌بوی

المنحنی، المنکوس، الممیل

Xwîlbûy: Nixwîn bûy. ser şorr bûy. ser
nişîvbûy. ser çemîn bûy.

خوه‌دای: خوه‌دیره‌ای

المتعرق، المعرق

Xuhday: Xuh dêrhay.

خوه: خویشک، خویج

الاخت

Xuh: Xwîşk. xwîç.

خویج: خویشک. خوه

الاخت

Xwîç: Xwîşk. xuh.

خویجو: گازیا خویشکی

نداء بین الاخوه

Xwîço: Gaziya xwîşkê.

خویس: گه‌وشه‌ک. رکو. چغ. شلیز. بئی شهرم. روی ستویر

الضعیف، اللجوج، الوقح، الخاذل

Xwîs: Gewşek. riko. çix. şilêz. bêşerim.
rwîstwîr.

خویس بون: گه‌وشه‌ک بون. رکو بون. چغ بون. شلیز بون.

بئی شهرم بون. روی ستویر بون

التوقع، التلجج، الاتخاذال، التفحم، الافحم

Xwîsbûn: Gewşek bûn. riko bûn. çix bûn. şilêz
bûn. bêşerim bûn. rwî stwîr bûn.

خویس بوی: گه‌وشه‌ک بوی. رکو بوی. چغ بوی. شلیز بوی.

بئی شهرم بوی. روی ستویر بوی

الوقیح، الملجوج، المخذول، المفحم

Xwîsbûy: Gewşek bûy. riko bûy. şilêz bûy.
çix bûy. bêşerim bûy. rwî sitwîr bûy.

خویس تر: گه‌وشه‌ک تر. رکو تر. شلیز تر. چغ تر. بئی شهرم

تر. روی ستویر تر

الاووقح، الاصفق، الالجج، الاخذل، الافحم

Xwîstir: Gewşek tir. riko tir. çix tir. şilêz
tir. bêşerim tir. rwî stwîr tir.

خویس کرن: گه‌وشه‌ک کرن. رکو کرن. شلیز کرن. چغ کرن.

بئی شهرم کرن. روی ستویر کرن

التوقیح، التلج

Xwîskirin: Gewşekkirin. rikokirin. şilêzkirin.
çixkirin. bêşerimkirin. rwî sitwîrkirin.

خوینا دلی:

المهجه

Xwînadilîf.

خوین دان: درافتی کوشتنی. خویکا کوشتنی

الشنق، الارش، الديه، للقتیل

Xwîndan: Diravê kuştinê. xwîka kuştinê.

خوین دان: خوین بیتش کرن. باره‌بوییا خوینی

التبرع بالدم

Xwîndan: Xwîn bêş kirin. bare bwîya xwînê.

خوین دار: دوزمن. دوز دار

العدو فی القتل، القاتل

Xwîndar: Dujmin. dozdar.

خوین داری: دوزمنی. دوزداری

الشار

Xwîndarî: Dujminî. dozdarî.

خوین دهریون: خوین رستن. خوین تی هاتن. خوین فه‌رستن

النزف، النزيف

Xwînderbûn: Xwîn ristin. xwîn tê hatin. xwîn verestin.

خوین ریژ: کوژه‌ک: کوژا

السفاح، السفاك

Xwînrrêj: Kujek. kuja.

خوین ریژی: کوژه‌کی: کوژایی

السفك، اراقه الدماء

Xwînrrêjî: Kujekî. kujayî.

خوینا بجویک بونی: چلک. خوینا چلکا

النفاس

Xwîna biçwîkbunê: Çilik. xwîna çilka.

خوین پیتن: خوین به‌ردان

السفك، اراقه الدم

Xwînrrêtin: Xwîn berdan.

خوین رستن: خوین هاتن. خوین فه‌رستن. خوین دهریون

الرعاف، النزيف

Xwînrristin: Xwîn hatin. xwîn veristin. xwîn der bûn.

خوین فه‌کرن: تول فه‌کرن

القود للمقتول، الثار

Xwînvekirin: Tol vekirin.

خویل تر: نخوین تر. سهر نشیف تر. سهر شور تر. سهر

چه‌مای تر

الانكس، الاميل، الاحنى

Xwîltir: Nixwîn tir. ser şorr tir. ser nişîv tir. ser çemîn tir.

خویل کرن: نخوین کرن. سهر نشیف کرن. سهر شور کرن.

سهر چه‌ماندن

الاحناء، التنكيس، الاماله

Xwîlkin: Nixwîlkin. ser şorrkin. ser nişîvkin. serçemandin.

خویل کری: نخوین کری. سهر نشیف کری. سهر شور کری.

سهر چه‌ماندی

المنكس، الميل، المقصف

Xwîlki: Nixwîlki. ser şorrki. ser nişîvki. ser çemandî.

خویلی، خویلاتی: نخوینی. سهر شورکری. سهر نشیف

کری... سهر چه‌مینی

القصف، الميل، الميلان، النكوس، الحنى، الانحاء

Xwîl = Xwîlati: Nixwîl. ser şorrki. ser nişîvki. ser çemînî.

خوین: ئاڤا سورا له‌شی

الدم

Xwîn: A va sorra leşî.

خوین به‌ردان: خوین کیشان

الحجامه

Xwînberdan: Xwîn kêşan.

خوین به‌ردای: خوین کیشای

المحجم

Xwînberday: Xwîn kêşay.

خوین به‌ردوک: خوین کیش

الحجام

Xwînberdok: Xwîn kêş.

خوین پیف: ئامویرئ خوین پیفانی

اله قياس الدم، جهاز فحص الدم

Xwîn pîv: Amwîrê xwîn pîvanê.

خوین به‌ردان: ته‌شقه‌له‌کرن. ژئ چویر کرن

کنايه للاخسار والاضرار والغير

Xwînberdan: Teşqelekirin. jê çwîrkin.

خوړستن: خوهرگرتن. خوهرستنې. موکوم بون. خوہشین بون.
بن گرتن

الثبات، القرار، الرسوخ، الرسو، الذاتى

Xorristin: Xwe girtin. xwe ristin. mukum
bûn. xwe şîn bûn. bin girtin.

خوړستى: خوهرگرتى. بنگرتى. موکوم. ئازا. خوہشین بوى

المؤيد، المستقر، الثابت، الراسى، الراسخ، الوطيد

Xorristî: Xwe girtî. bin girtî. mukum. aza.
xwe şîn bûy.

خوړزى: خوہزى. دل خازى. خازتن. داخاز. قبيان

الويس، الويح، الليت، المنى

Xozî: Xwezî. dil xazî. xaztin. daxaz. viyan.

خوړزياتى: دل خازى. قبيانى. خازتنى. داخازى

الامنيه، التمنى، البغيه

Xozîyatî: Dil xazî. viyanî. xaztinî. daxazî.

خوش:

الطيب، اللذيذ، الهنىء، النعيم، المتعه

Xoş.

خوش بون:

التطيب، التلذذ، التنعم

Xoşbûn.

خوش بوى:

الملذ، المنعم، المطيب، المهنىء، الممتع

Xoşbûy.

خوش تر:

الالذ، الاطيب، الانعم، الاهنا: الامتع

Xoştir.

خوش کرن:

التطيب، التلذذ، التنعيم، الاهنا، الامتاع

Xoşkirin.

خوش كرى:

الملذ، المطيب، المهنا، المنعم، المنعم

Xoşkir.

خوشى، خوشياتى:

اللذه، المتعه، النعمه، الهناء، الطيب

Xoşî = Xoşîyatî.

خوب کرن: جان کرن. تازه کرن. شوخ کرن. شهنګ کرن.

سپههى کرن

التجميل

Xobkirin: Cankirin. tazekirin. şoxkirin.

şengkirin. spehîkirin.

خوب كرى: جان كرى. تازه كرى. شوخ كرى. شهنګ كرى.

سپههى كرى

المجمل

Xobkirî: Cankirî. tazekirî. şoxkirî. şen kirî.

spehîkirî.

خوبى، خوبياتى: جاني. تازهيى. شوخى. شهنګى.

سپههياتى

الجمال

Xobî = Xobatî : Canî. tazeyî. şoxî. şengî.

spehîyatî.

خوجه: بازركان. ميرزا

التاجر، السيد

Xoce: Bazirgan. mîrza.

خوجهتى، خوجهياتى: بازركانى. ميرزاتى

التجاره، السياده

Xocetî = Xoceyatî: Bazirganî. mîrzatî.

خورت: جحيل. سنيله. گهنج. لاو. تولاز

الشاب، القوى، الفتى

Xort: Cihêl. sinêle. genc. law. tolaz.

خورت: زور دار. ويراى. سهته مكار. شيايى

القوى، الجبار، الظالم

xort: Zordar. wêray. setemkar. şiyâî.

خورتى، خورتيياتى: زوردارى. ويرانى. شيان. سهته مكارى

الشباب، الفتوه، الظلم، الجبروت، الاعتداء، التسلط

Xortî = Xortîyatî: zordarî. wêranî. şiyân.

setemkarî.

خور: خور. زاد. خارن. ناه

الاكل، الطعام، الغذاء

Xor: Xwer. zad. xarin. ah.

خورا: خورها. گهلهك خور

العصوم، الاكول

Xora: Xwera. gelek xwer.

خویاتی: مروفانی، کەسینی، کەسە یاتی
الذاتی، الشخصیه، النفسیه، القرايه، الاهليه، العائليه
Xoyatî: Mirovanî. keseyatî.

خۆلی سەری: ژاری، کم سەری، بێ کەسی، بن پێکی،
بەلنگازی.

البؤس، الشقاء، التعاسه، المسكنه
Xolî serî: Jar. kim serî. bê kesî. bin pêkî.
belingazî.

خوشاف: ئافا فێقیی کەلاندی، ئافا مێویژیت کەلاندی
نقیع الزییب و التین، والتمر وامثلها من الثمر المجفف
Xoşav: Ava fêqiyê kelandî. ava mêwîjê ke-
landî.

خۆک: چەپ، خووەک، بادەک
العطف، اللوی، الحنی، الثنی، اللوف
Xok: Çep. xwek. badek.

خۆگرتن: موکوم بن، بنهجهبون، خوهرستن
القرار، الصعود، المقاومه، الاستقرار، الثبات، الرسوخ
Xogirtin: Mukum bin. binecih bûn. xwe ris-
tin.

خۆگرتی: خوهرستی، موکوم بوی، بنهجهبوی، خوهرستی
المقاوم، المستقر، الصامد، الراسخ، الثابت، الراسی الوطید
Xogirtî: Xwe ristin. mukum bûy. binecih bûy.
xwe ristî.

خۆلی: قم، خوهرلی، کم
الرماد
Xolî: Qim. xwelî. kim.

خولی بەل: خوهرش بەل، خوهرلی بەل
القمامه، الكناسه
Xolîpel: Xweş pel. xwelî pel.

خۆلی فانک: گويفک، گويفان
البائس، الشقی، التعيس، المسكين
Xolî vank: Gwifik. gwîfan.

خۆلی سەر: ژار، کم سەر، بێ کەس، بن پێک، بەلنگاز
البؤس، الشقاء، التعاسه، المسكنه
Xolîser: Jar. kim ser. bêkes. bin pêk. belin-
gaz.

خۆلی سەری: ژاری، کم سەری، بێ کەسی، بن پێکی،
بەلنگازی
البؤس، الشقاء، التعاسه، المسكنه
Xolîserî: Jarî. kimserî. bê kesî. bin pêkî. be-
lingazî.

خویی: خەلکێ مالی، مروفتی مروفی، کەسێ مروفی
القريب، ضد الاجنبی، الاهلی، الذاتی، النفسی
Xoyî: Xelkê malê. mirovê mirovî. kesê mirovî.

دائځستن: گړتډان، گرتن، بېټه‌دان، خار ئځستن
(الايصاد، الغلق، السد، الادخال، الاسقاط)

Daêxistin: Girêdan, pêvedan, xarêxistin.

دابال: بالدایي
(نسب اليه، عزا اليه)

Dabal: Paldayî.

دابای: بیدور هه‌لاقیټ، دمخل دان دابای دا پاقر بیت، زئی کر،
بویج، کر مه‌زاخت
(التذرية، الهف، الاتلاف)

Dabay: Bêder helavêt, dexil dan bay da paqijî bibît,
zi'îkir, pwîçkir, mezaxt.

دابهرزین: لی خوړین، دقون سه‌فه‌کرن
(الندھه، النده، الزجر، النهر، التوبیخ، التائب، الازدجار)

Daberrižîn: Lê xurrîn, diqun sevekirin.

دابهر: دا پېش، پېشقه‌بر، لېدا، قوتا
(قدم إلى الامام، ويكنى الضرب)

Daber: Dapêş, pêşvebir, lêda, quta.

دابهرزین: خارکه‌تن، هاتنا خاری، په‌یا بون، خارکه‌تی
(النزول)

Dabezîn: Darketin, hatina xarê, peyabûn, Xarketî.

دابهرزاندن: په‌یاکرن، خار ئځستن
(الانزال)

Dabezandin: Peyakirin, xarêxistin.

دابهرزی: په‌یا بوی، خار که‌تی
(النازل)

Dabezî: Peyabûy, xarketî.

دابهرزاندی: په‌یا کری، خار ئځستن
(المنزل)

Dabezandî: Peyakirî, xarêxistin.

دابهرستن: دابیتان، حیوان راگرتن دا قه‌له‌وبیت
(الرجن، للحيوان)

Dabestin: Dabênan, hêwan ragirtin, daqelewbît.

دابهرستی: حیوانی دابینایی، حیوانی راگرتنی
(الراجن)

Dabestî: Hêwane dabênayî, hêwanê ragirtinê.

دابهرلاندن: داعویران، داقوچاند
(الابتلاع، الازدراء، الالتهام)

Dabeli'andin: Da'wîran, daquçandin.

د

D

دا: وهک دارابین، دابچین، دابخوین

(اداه انتباه يؤدي معنى ل في اول اللفظ (ل) ولألا، وكى لاجل،
وحتى، لكى)

Da: Wek Da rabîn, da biçîn, da bi xwîn.

دا: وهک: داکه‌تی، داهاتن، دائځستن، داکرن

(في اول اللفظ تشير الى حاله النزول والخفض، والهبوط والوقف)

Da: Wek: Daketî, dahatin, da êxistin, dakirin.

دا: وهک: دابکه‌ین

(في اول اللفظ يعنى كى)

Da: Wek: Da bikeyn.

دا: وهک: دبهردا: دسه‌ردا، درمخدا

في آخر اللفظ تكمل المعنى

Da: Wek: Diber da, diser da, direx da.

دا: وهک: وهسا رویدا

في آخر اللفظ إلى حاله العطاء

Da: Wek: Wesa rwîda.

دا: دایک، دای

(الام)

Da: Dayik, day.

دا پېښای: خهبر گوتی، دوژین دای
(المقدوع، المشتوم، المسبوب)

Dapîvay: Xebergotî, dujînday.

دا پیر: دایکا بابی، دایکا دایکی
(الجدھ)

Dapîr: Dayka babê, dayka daykê.

دا پیرک: ژنکا بکاری زانا بچویکی را دبیت
(القابله، المولده)

Dapîrk: Jinka bi karê zana biçwîkî rradibît.

دا پوشان: نخامتن، نخافتن، پیدادان، بښه‌دادان، سهر گرت کرن
(الدر، الستر، التغطية)

Dapoşan: Nixamtin, nixaftin, pêdadan, biserda-dan, sergirtkirin.

دا په‌پړین: نشیف چون: دهریازبون، رابورین، خارکه‌تن، په‌یا بون
(الاجتياز، النزول)

Daperrîn: Nişîvçûn, derbazbûn, raborîn, xarketin, peydabûn.

دا په‌راندن: خار نیخستن، په‌یا کرن، دهریازکرن، رابوراندن
(الانزال)

Daperrandin: Xarêxistin, peyakin, derbazkirin, rûbûrandin.

دا تراشتن: کور و په‌کرن، گوگراندن، داپوین، روپاندن
(الكشط، الحث، النحت)

Datiraştin: Kor û pekirin, gogirrandin, darwîn, rupandin.

دا تراشتی: گوگراندی، کوروپه‌یکری، روپاندی، داپوی
(المنحوت، المنجر، المحتوت، المحلق، المكشط)

Datiraştî: Gogirrandî, kor û pêkirî, rupandî, darwî.

دا تراشین: گوگراندن، کوروپه‌کرن، روپاندن، داپوین
(التنجير، التکشیط، التنحيت، التحليق)

Datiraşîn: Gogirrandin, kor û pekirin, ropandin, darwîn.

دا ته‌پان: داکه‌تن، داهاتن، بښه‌ریتکا هاتن، ته‌پسین، هه‌رفتن، داوه‌شان
(الهدم، السقوط، الهبوط)

Datepan: Daketin, dahatin, biserêk dahatin, tepisîn, heriftin, dawêşan.

دابه‌لعاندی: داعویرای، داقورچاندی
(المزدره، المبتلع، الملتهم)

Dabeli'andî: Da'wîray, daqurçandî.

دا بیتان: دابه‌ستن، راگرتنا حیوانی بو قوله‌وکرئی
(الرجن للحیوان)

Dabênan: Dabestin, ragirtina hêwanî bo qelew-kirinê.

دا بیتای: دابه‌ستی، راگرتی
(الراجن)

Dabênay: Debestî, rragirtî.

دا برین: ژیفه‌کرن، ژئی چهرت کرن، قه‌فاندن، ژوردا برین
(الاستقطاع، الاقتطاع)

Dabirrîn: Jêvekirin, jêçertkirin, qefandin, jorda-birrîn.

دابیری: ژیفه‌کری، چهرت کری، قه‌فاندی، پلیت کری
(المقتطع، المستقطع)

Dabirrî: Jêkvekirî, çertkirî, qefandî, pilîtikirî.

دابیر: برهک
(القاطع، القطاع)

Dabirr: Birrek.

دابن: برین کول بون
(الجرح نکا وزرف)

Dabin: Birîn kulbûn.

دا پیچان: تیک وهرکرن، ژوردا برن، به‌ر ئاف بون، تیک وهرکرن، لگه‌ل خوه برن
(الاطواء، التلغيف، اللوى والاخذ به، الغريق)

Dapêçan: Têwerkirin, jordabirin, beravbûn, têk-werkirin, ligel xwe birin.

دا پیچای: ژوردا بری، تیک وهرکری، به‌ر ئاف بوی
(المطوى، الملفوف المأخوذ به)

Dapêçay: Jordabirî, têkwerkirî, berav bûy.

دا پیقان: دوژین دان، خهبر گوتن
(الشنظر، القذع، السب، الشتم)

Dapîvan: Dujîndan, xebergotin.

دا پیفک: خهبر بیژ، دوژین بیژ
(القاذع، الشاتم، السباب)

Dapîvk: Xeberbêj, dujînbêj.

دا چاندى: توف كرى، دندك بژاندى، توف پټوهر كرى
(المبذور، المزروع)

Daçandî: Tovkirî, dindik bijandî, tov pêwerkirî.

دا چكېن: راوستان، خاركهتن، نزم بون
(الغيض، النضوب، الانخفاض، السكون، الهبوط)

Daçikîn: Rawestan, xarketin, nizim bûn.

دا چكاي: راوستانى، خاركهتنى، نزم بوى، داهاتى
(الغائض، الناضب، الهابط، النازل، الساكن)

Daçikay: Rawestay, xarketî, nizimbûy, dahatî.

دا چكاندن: راوستاندن، خار ئيخستن، نزم كرن، دائينان
(الانضاب، الابهاط، التخفيض، الاغاض، الانزل، الاسكان)

Daçikandin: Rawestandin, xarêxistin, nizimkirin, daînan.

دا چكاندى: راوستاندى، خار ئيخستى، نزم كرى، دائيناي
(المخفض، المهبط، المنزل، المغيض، المسكن، المنضب)

Daçikandî: Rawestandî, xarêxistî, nizimkirî, da înay.

داچكان، دا چكيان: راوستان، خاركهتن، نزم بون، داهاتن
(النضوب، النزول، الهبوط)

Daçikan = Daçikyan: Rawestan, xarketin, nizimbûn, dahatin.

دا چهمان: خوهشوركرن، شوربون، خويل بون، نخوين بون، كود بون
(الانحاء، الركوع)

Daçemhan: Xweşorrkirin, şorrbûn, xwîlbûn, nixwînbûn, kodbûn.

دا چهماي: خوه شور كرى، شور بوى، خويل بوى، نخوين بوى، كود بوى
(المنحنى، الراكع)

Daçemhay: Xweşorrkirî, şorrbûy, xwîlbûy, nixwînbûy, kodbûy.

دا چهماندن: شوركرن، خويل كرن، نخوين كرن، كودكرن
(الانحاء الاركاع)

Daçemandin: Şorrkirin, xwîlkin, nixwînkirin, kodkin.

داچهماندى: شوركرى، خويل كرى، نخوين كرى، كود كرى
(المنحنى، المركع)

Daçemandî: Şorrkirî, xwîlkirî, nixwînkirî, kod kirî.

دا تهپاي: داکهتې، داهاتې، بيسريکدا هاتې، ته پسې، هيرفتې
داوهمشاي

(المنهدم، المنهبط، المسقوط)

Datepay: Daketî, dahatî, biserêk dahatî, tepisî, heriftî, daweşay.

دا تهپاندين: هيرافتن، دا ئيخستن، دائينان، بيسريک دا ئينان، تهپساندن، داوهمشاندين

(التهديم، الاسقاط، الابهاط)

Datepandin: Herraftin, daêxistin, daînan, biserêk daînan, tepisandin, daweşandin.

دا تهپاندى: هيرافتى، دائيخستى، دا ئيناي، بيسريکدا ئيناي، تهپساندى، داوهمشاندى

(التهديم، المتسقط، المهبط)

Datepandî: Herraftî, da êxistî, da înay, biserêkda înay, tepisandî, daweşandî.

دا جريهان: خريون، فيک کهتن، سهركوم بون، لى خري بون
(العطل، التهافت، التداعي، التقاطر)

Dacirghan: Xirrbûn, vêkkin, serkombûn, lêxirrbûn.

دا جريهاي: لى خريوى، لى كوم بوى، لى فيک کهتنى
(المعطل، المتهافت، المتداعي، المتقاطر)

Dacirrhay: Lêxirrbûy, lêkombûy, lêvêkkin.

دا جريهاندين: لى خريكرن، لى كوم كرن، لى فيک ئيخستن
(الاعطال، الاهفات)

Dacirrhandin: Lêxirrkirin, lêkomkirin, lêviêkêxistin.

داجريهاندى: لى خريكرى، لى كوم كرى، لى فيک ئيخستى
(المعطل)

Dacirrhandî: Lêxirrkirî, lêkomkirî, lêviêkêxistî.

داچون: قووربون، نقووب بون، تيدا چون، تى چوكلين
(الصوخ، السوخ، الغوص، الغور، الهبوط، النزول)

Daçûn: Qûrbûn, niqûbbûn, têdaçûn, têçukilîn.

دا چوى: نقووربوى، نقووب بوى، داچوى، تى چوكلى
(الصائغ، السائغ، الغائص، الغائر، النازل، الهابط)

Daçûy: Niqûrbûy, niqûb bûy, daçûy, têçukilî.

دا چاندين: توف هافيتن، دندك پټوهر كرن
(البذر، الزرع، البذار)

Daçandin: Tovhavêtin, dindik pêwerkirin.

داخ: داخ: خيچ خيچ، گير گير، راف راف، تهقله تهقله، خير خير
(المقلم، المخطط)

Daxdax: Xîçxîç, gîrrgîrr, ravravr, tevletvle, xîrrxîrr.

داخوه: دهست هافيت خوه، پي كول كر، تشت داخوه، بخوه
هه لگرت

(شرع، بادر، حاول، اعطى نفسه)

Daxwe: Dasthavêt xwe, pêkolkir, tiştdaxwe, bixwe
helgirt.

داخان: خوزي، خازتن، قبيان، كام، نارمزو، هيقي
(البغيه، الطلب، الامنيه، المراد)

Daxaz: Xuzî, xaztin, vîyan, kam, arezû, hîvî.

داخان بون: قبيان بون، خازتن بون، نارمز و بون، كام بون، خومزي
بون، هيقي بون
(الطلب، الابتغاء، المنيه)

Daxazbûn: Vîyanbûn, xaztinbûn, arezûbûn, kambûn,
xwezîbûn, hîvîbûn.

داخان بوي: قبيان بوي، خازتن بوي، نارمزوبوي، كام بوي، خومزي
بوي، هيقي بوي
(المطلوب، المراد، المبغي)

Daxazbûy: Vîyan bûy, xaztin bûy, arezûbûy, kambûy,
xwezîbûy, hîvîbûy.

داخان كرن: قبيان كرن، خازتن كرن، نارمزو كرن، كام كرن، هيقي
كرن، خوه زي كرن
(المطالبه، التمني، الابقاء)

Daxazkirin: Vîyankirin, xaztinkirin, arezûkkirin,
kamkirin, hîvîkirin, xwezîkirin.

داخان كرى: قبيان كرى، خازتن كرى، نارمزو كرى، كام كرى، خومزي
كرى، هيقي كرى
(المطلب، المبتغى، المنيه)

Daxazkirî: Vîyankirî, xaztî, xaztinkirî, arezûkirî,
kamkirî, xwezîkirî, hîvîkirî.

داخاني، داخانياتي: قبياني، خازتني، هيقياتي، نارمزياتي،
كامياتي، خومزياتي
(الامنيه، البغيه، الطلب)

Daxazî = Daxazîyatî: Vîyanî, xaztinî, hîvîyatî,
arezûyatî, kamyatî, xwezîyatî.

داخ: جهي سوتني
(الكى، الوسم، الهقم)

Dax: Cihê sotinê.

داخ: قهلهاي، سوتي، كوزري، شهلکي، شارهاي
(السلي، المقلي للدهن)

Dax: Qelhay, sotî, kuzirî, şelkî, şarhay.

داخ بون: قهلهان، سوتن، كوزرين، شهلکين، شارهان
(الاكتواء، الهعقه، التوسم، السلي، القلي)

Daxbûn: Qelhan, sotin, kuzirîn, şelkîn, şarhan.

داخ بوي: قهلهايي، سوتي، كوزري، شهلکي، شارهاي
(المكوي، المهقوع، الموسم، المقلي، المسلي)

Daxbûy: Qelhayî, sotî, şelkî, şarhay.

داخ تر: قهلهاي تر، سوتي تر، كوزري تر، شهلکي تر، شارهاي تر
(الاكوي، الاسلي، الاهقم)

Daxtir: Qelhaytir, sotîtir, şelkîtir, şarhaytir.

داخ كرن: قهلاندين، سوتن، كوزراندين، شهلکاندين، شاراندين
(الاكواء، الاسلاء، الاهقاع)

Daxkirin: Qelhandin, sotin, kuzirandin, şelkandin,
şarandin.

داخ كرى: قهلاندي، سوتي كوزراندي، شهلکاندي، شاراندي
(المكوي، الموسم، المقلي)

Daxkirî: Qelandî, sotî, kuzirandî, şelkandî, şarandî.

داخي: داخياتي: قهلهاني، سوتني، كوزريني، شهلکيني، شارهاني
(الكى، الوسم، السلاء)

Daxî= Daxyatî: Qelhanî, sotinî, kuzirînî, şelkînî,
şarhanî.

داخ كرنا رويني: روين قهلاندين
(السلاء للسمن)

Daxkirina Rrwinî: Rwîn qelandin.

داخكري: قهلاندي

(المكوي، المسلي، المقلي، الموسم)

Daxkirî: Qelandî.

داخوك: نامويري داخ كرى، ناويري كوزراندي، تشتي شاراندي
(المكواه)

Daxok: Amwîrê daxkirî, awîzê kuzirandinê, tiştê
şarandinê.

دا دراندن: چرچرکړن، چیق چیق کرن، ژیک دراندن، تیک تیککړن
په رتاندن، زږتله کرن

(الهتک، التمزیق)

Dadirrandin: Çirçirrkirin, çîqçîqkirin, jêkdirrandin, tîktîkkirin, zivêlekirin.

دا دراندی: چرچر کری، چیق چیق کری، ژیک دراندی، ژیک
په رتاندی، زږتله کری، تیک تیک کری

(المهتک، الممزق)

Dadirrandî: Çirçirrkirî, çîqçîqkirî, jêkdirrand, jêk
peritandî, zivîlekirî, tîktîk kirî.

دا درهان: چر چر بون، چیق چیق بون، په رتین، زږتله بون، تیک
تیک بون

(التمزق، التهتک، التشقق)

Dadirrhan: Çirçirrbûn, çîqçîqbûn, peritîn, zivîlebûn, tîktîkbûn.

دا درهای: چر چر بوی، چیق چیق بوی، په رتی، زږتله بوی، تیک
تیک بوی

(التمزق، المشقق، المهتک)

Dadirrhay: Çirçirrbûy, çîqçîqbûy, peritî, zivêle
bûy, tîktîkbûy.

داد بون: تهواریون، ههوار بون

(الاغاثه، الامداد، الانجاد)

Dadbûn: Tewarbûn, hewar bûn.

داد بوی: تهوار بوی، ههوار بوی

(المغیث، المنجد، المدد)

Dadbûy: Tewarbûy, hewarbûy.

داد کرن: ههوار کرن، تهوار کرن

(الاستغاثه، الاستنجد)

Dadkirin: Hewarkirin, tewarkirin.

داد کری: ههوار کری، تهوار کری

(المستغیث، المستنجد)

Dadkirî: Hewarkirî, tewarkirî.

داد و بی داد: ههوار کرن، تهوار خازتن

(الاستغاثه، الاستنجد، الامداد)

Dadûbedad: Hewarkirin, tewarxaztin.

داد خان: ههوار خان، تهوار خاز

(المستغیث، المستنجد)

Dadxaz: Hewarxaz, tewarxaz.

داد: خورتی، زور، گازنده، ههواربرن، ههوارکرن

(الظلم، الجزع، الشکایه، الولیل)

Dad: Xurtî, zor, gazinde, hewarbirin, hewarkirin.

داد: هوار، تهوار، دهست دریژ کرن، داخازا پشته فانیی

(الغیاث، النجده، الامداد)

Dad: Hewar, tewar, destdirêjkin, daxaza
piştevanîyê.

داد: راستی، جامیزی

(العدل، العداله، الانصاف، المروءه)

Dad: Rastî, camêrî.

داد: دایک، دای

(الام، الوالده)

Dad: Dayik, day.

دادوک: ماتی کهرا سیافا ویچویگا، خداما زاپوکا

(مربیه الطفل)

Dadok: Matîkera sava û biçwîka, xidama zaroka.

دادوکی: کاری سەخپیر وماتی زاروکا

(تربیه الطفل)

Dadokî: Karê sexbêr û matîyê zaroka.

دادان: دانانا تیر و تهوالا لسه تشتهکی، نهژتن

(الطم، الجثوم، للطیر)

Dadan: Danana teyr û tewala li ser tiştekî nihîjtin.

دادان: هه لکرنا ناگری، ناگر هه لکرنا، ناگر خواهش کرن، ناگر

بهردان

(ایقاد النار)

Dadan: Hilkirina agirî, agirhilkirin, agirxweşkirin,
agirberdan.

دادان: چهرخ دان، هاتن وچون، هیژکه تن

(التأرجج، للارجوجه)

Dadan: çerxdan, hatinûçûn, hêzketin.

دادهف: دره خرا چوی، نکرا رابوری، ژئی بوری

(مرعبره، اجتازه، مر منه)

Dadev: Direxrraçûy, nikrraraborî, jêborî.

دا دیف: بدویف کهت، بدویفقه ما، لپتی چو

(تابعه، عقبه)

Dadwîv: Bidwîvket, bidwîvverma, lipêyçû.

دار ئالینکا بئ بەلگ: توخمه‌کی دار ئالینکایه یا بئ بەلگ وره‌یه
(الفشاغ، الکشوش، الکشوٹ)

Daralînkâ bēbelg: Tuxmekê dar alînkaye ya bē
belg û rihîye.

دار ئافز: دهمی ئاف تی گهره‌انا دار وباری، سه‌ری بهاری
(موسم ربیعی: الریاح اللاقحه، موسم ظهور النسخ والنمو للشجر)
Daraviz: Demê av têgerhana dar û barî, serê Bi-
harê.

دار وبار: شینکاتی، خولپ و تراش و گل و گییا
(النباتات: الاشجار عامه)

Darûbar: Şînkatî, xulp û tiraş û gilûgiya.

دار به‌روی: خولپی به‌روی
(شجر البلوط، خشب البلوط)

Darberrwî: Xulpê berrwîyê.

دار بنافی: داره‌که یا ئافی یه گوپالا ژ تاییت وئ چیدکه‌ن
(شجره الارزن)

Darbinavî: Dareke ya avî ye, Gopala ji tayêt wê
çêdiken.

دار بشکف: دهمی دار په‌قان و خیف بونی یه
(الفطر، الوهف، التفره، القعاله)

Darbişkiv: Demê dar peqan û xêv bûnê ye.

دار به‌ست: ته‌خت، ته‌ختی مری هه‌لگرتنی
(النخش، السریر)

Darbest: Text, textê mirî helgirtinê.

دار به‌ست: چارچوفا داری، بو پیقه‌کرنا تشتی ته‌ر دازها بیت
(المشیک الخشبى، لتجفيف التبنغ)

Darbest: Çarçûva darî, bo pêve kirina tiştê ter da
zihabît.

دار به‌ستن: دار لیک گرتدان، دار بیتان
(عملیه، الشبک الخشبى وتركيبه، للتبنغ ونحوه)

Darbestin: Dar lêk girêdan, darbênan.

دار به‌ن: خولپی نیره‌یی که‌زانى، نیری دارا که‌زانى
(فحل الفستق والبطم)

Darben: Xulpê nêreyê kezanê, nêrê dara kezanê.

دار بی: داریقان، دار تراش
(الحطاب، النجار)

Darbirr: Darîvan, dartiraş.

داد خازی: هه‌وار خازی، ته‌وار خازی
(الاستغائه، الاستنجد)

Dadxazî: Hewarxazî, tewarxazî.

داد گاه: راست گاه، هه‌وار گاه، ته‌وار گاه
(دار القضاء، المحکمه)

Dadgah: Rastgah, hewargah, tewargah.

داد یار: به‌ره‌شان، هه‌وار شان، پارێزقان، پawan شان، پawan یار،
پارێز یار
(الحامی)

Dadayar: Berevan, hewarvan, parêzvan, pawan-
yar, parêzyar.

داد گیر: هه‌وار گیر، پارێز گهر
(القاضی، الحاكم)

Dadgêrr: Hewargêrr, parêzger.

دادی، دادیاتی: راستی، راستیاتی، هه‌وار یاتی، ته‌وار یاتی
(العدالة، الغوث، الانصاف)

Dadî = Dadîyatî: Rastî, rastîyatî, hewarîyatî, te-
warîyatî.

دار: چویف، شق، ته‌رک، قورمى خولپی
(الخشب، الحطب، العصا، العود)

Dar: Çwîv, şiq, terrik, qurmê xulpî.

دار: خولپ
(الشجره)

Dar: Xulp.

دار: ده‌به‌ش، که‌یس، به‌ژن، بالا، چه‌کوچ
(الشخص، شبح الانسان، القامه، هيكل الانسان، الصاحب، الرب)

Dar: Debeş, keys, bejin, bala, çekûç.

دار: وک، بریندار، که‌لندار، به‌ردار، گوهدار
(تلحق بآخر اللفظ فتعين صفة المفعول به)

Dar: Wek: Birîndar, kelindar, berdar, guhdar.

دارى: بریندارى، گوهدارى، به‌ردارى.
(فى آخر اللفظ تعين صفة الفعل)

Darî: Birîndarî, guhdarî, berdarî.

دار ئالینک: گییا به‌کی خوه ده‌افیت دار وباری تی دنالهی
(العشقه، المغد)

Daralînk: Gîyayekê xwe dihavêt darûbarî têdi-
alhît.

دار خورویی: که لکئی خور ویی، که لکئی درای
(قصب الذرہ البيضاء)

Darxurobî: Kelkê xurobî, kelkêdiray.

دار خورمه: دار قهسپ
(النخل)

Darxurme: Darqesp.

دار دنگ: میر هوتک، میر کوتک، چه کوچ، دوقچک
(الملطس، المقيمه)

Darding: Mîrhutk, mîrkutk, çekûç, douqîçk.

دار دوينه: دارهکئی دوجهقله دهنگیفن لناف کووتانی بو تهرشی
مشتی ددانن سهر دا پیس نه بیت
(رکیزه حضیره الاغنام)

Dardwînhe: Darekê du çeçile, di hingêvin li nav
kotanê bo tersî, miştê didanin ser da pîs nebît.

داردان: تژی کرن، هه‌بشاندن، ره‌پژاندن، پي کرن، په‌پ کرن
(الملأ، الشحن، الترس)

Dardan: Tijîkirin, hebişandin, repijandin, pirrkirin, repkirin.

دار دای: تژی بوی، ره‌پژی، هه‌بشی، پری‌بوی، په‌پ بوی
(الملؤ، المتروس، المشحون)

Darday: Tijîbûy, repijî, hebişî, pirrbûy repbûy.

دار رویته: ده‌مئی به‌لگ وهرینی، به‌لگ وهراندن
(الاسفار، المرءاء)

Dar rwîte: Demê belgwerînê, belgwerandin.

دار زهره: ده‌مئی به‌ری به‌لگ وهرینی، به‌لگ زهریون ده‌مئی پاویری
(موسم خریفی)

Dar zere: Demê berî belgwerînê, belgzerbûn, demê pawîzê.

دار زیلانی: یاریه‌که بچویک چویفا لئه‌ردی دحولیسین کادی کیزک
پتر چیت دویتر چیت
(العبه)

Dar zîlanê: Yarîyeke biçwîk çwîva li erdî di hulîsnin
ka dê kîjk pitir çît dwîrtir çît.

دارهستن: هنگاتن، قوتان، پیدادان، لیدان
(الضرب، المس للجن)

Darrestin: Hingatın, qutan, pêdadan, lêdan.

دارئ بستری: دارئ دی، خولپی بجهقل و دی
(العضاه، العضاهه)

Darêbistirî: Darê dirr, xulpê biçeçil û dirr.

دارا بخه‌مل: دارا تیر به‌لگ وتا، دارا بتدارهک
(الوارف)

Darabixemil: Dara têr, belg û ta dara btidarek.

دارئ پشت گوری: یانی، ئامویره‌کئی ته‌فنی یه
(المسده)

Darêpiştgurî: Yanî, amwîrekê tevnîye.

دار تراش: دار پهن، دار بر
(النجار)

Dartiraş: Dar rren, dar birr.

دار تراشین: دار برین، دار ره‌نین
(النجر، النجاره)

Dartiraşîn: Darbirrîn, dar rrenîn.

دارئ تیفلاندی: دارئ تازی کری، دارئ داپوی، دارئ سپی کری،
دارئ لوچ کری
(المکسح، الاقرع)

Darêtîvilandî: Darêtazîkirî, darê darrwî, darê
spîkirî, darê loçkirî.

دارئ ترازئی: دارئ سه‌نگاندنئ
(المنجم، الشاهین)

Darêtirazîyê: Darê sengandinê.

دار ته‌فن: ده‌ست گاهی ته‌فن کرنئ
(النول، المنوال، المنسج)

Dartevin: Destgahî tevinkirinê.

دار چاندن: دار چه‌قاندن، دارنه‌اندن
(الفرس)

Darçandin: Dar çeçandin, darnihandin.

دارچین: دار نه‌ین، دار چه‌قین
(الغارس)

Darçîn: Darnihîn, darçeçîn.

دار چین: تیقلئی داره‌کا بیه‌نداره، تیقلکه‌کئی به‌نداره دکه‌ن ناف
خارن و‌قه‌خارنا بو تام و‌خوه‌شیئ
(القرفه، دار صینی)

Darçîn: Têvlê dareka bêhindare, têvilkekê bihin-
dare, diken nav xarin û vexarna bo tam û
xweşîyê.

دارمستی: هنگاتی، قوتای، پیدادای، لیدای
(المسوس، المضروب)

Darrestî: Hingatî, qutay, pêdaday, lêday.

دارمسان: هنگانن، قوتان، پیدادان، لیدان
(المس، الامساس، الضرب)

Darresan: Hingatin, qutan, pêdadan, lêdan.

دارمسی: هنگاتی، قوتای، پیدادی، لیدای

Darresay: Hingatî, qutay, pêdaday, lêday.

دارمسین: هنگانن، قوتان، پیدان، لیدان
(المس، الامساس)

Darresîn: Hingatin, qutan, pêdan, lêdan.

دارستان: پیل، پیش، دمحل
(الغابه)

Daristan: Rêl, pîş, dehil.

دار فیتی: خولی خودان بهر، دارئ فیتی
(اشجار الفاكه)

Darfêqî: Xulpê xudan ber, darê fêqî.

دار قهوه: دارئ قهوهئ
(شجره البن)

Daeqehwe: Darê qehwê.

دار کوه: تهیره که قورمئ دارا دسمیت و دکت هیلینک، کوی کویک
الشرق، الشراق، النصار

Darkoke: Teyreke qurmê dara disimît û diket hêlînk,
kwîkwîk.

دارکئ طری: یارییه کا زاروکایه
(لعبه)

Darkêtirrê: Yariyeka zarokaye.

دارئ کرئ کرئ: دارئ که که، دارئ کرئ کوسه
(الاعجز، الابن)

Darê girê girê: Darê gihgih, darê girêgose.

دارگا: ئاویزه که ژ هویر و بارئ کتلانی، پرتکه که ژ بهر گارئ
کتلانی، پرتکه که ژ ههقجاری
(جزء من المحراث يشد به عنق الفدان)

Darga: Awîzeke ji hwîr û barêt kêlanê, pirteke,
ji pergarê kêlanê, pirteke ji hevcarî.

دار گهنموک: که لکئ گهنموکی، لهقهنئ گهنموکی
(قصب الذرہ البيضاء)

Dargenmok: Kelkê genmokî, levenê genmokî.

دار کور: دارئ په لاف کرنا داقت تهقنی
(المسده)

Dargur: Darê belavkirina davêt tevîn.

دار گریون: دار پشکدان، پشک دیاریون، بهریشکف
(القمعه، الوهف، التفطر، التفره)

Dargirbûn: Dar pişikdan, pişik dîyarbûn, berbişkiv.

دار گران: ههستی گران، تهشابهت
(الکالج)

Dargiran: Hestîgiran, teşabet.

دار گرانی: ههستی گرانی، تهشابهتی
(الکالج)

Dargiranî: Hestîgiranî, teşabetî.

دار مال: تژی، پری، رهپژی، حهشی، رهپ، دلپقار، مشت
(التسویه للکیل، التعديل، المملق، العبائ)

Darmal: Tijî, pirr, repijî, hebişî, rep, dilêvara, mişt.

دارمالک: دارکئ برینا هنگفینی
(المنزع لجنى العسل)

Darmalk: Darkê birrîna hingvînî.

دار مالک: ههژئ بیدهري، جهریفکئ جوخینی
(الروشم: خشبه یختم به البیدر)

Darmalk: Hejêbêderê, cerîfkê coxînê.

دار میو: میوا تری
(الکرم)

Darmêw: Mêwatirî.

دار میژک: داره که دکن داقت بیچکا داماکا خوه نه میژن
(الحشاک، الشبام، الخلال)

Darmêjk: Dareke di kene devê bêcka da maka xwe
nemêjin.

دارنهاندن: دار چاندن، دار چهقاندن
(الغرس)

Darnihandin: Darçandin, dar çeqandin.

دار نهین: دار چین، دار چهقین
(الغارس)

Darnihîn: Darçîn, darçeqîn.

دار ههژین: نهساخییا لهرزین و ژهای چونی
(مرض الہذیان، الرعشه، القشعیریه)

Darhejîn: Nesaxîya lerizîn û jihatçûnê.

داف دوزبون: يارمه‌زبون، زياربون، پيلان گيربون، ته‌شقه‌لچي بون
(التهيل، التحايل، التحذر)

Davdozbûn: Yaremezbûn, zîyarbûn, Teşqelçîbûn.

داف دوزبوی: يا رهمه‌زبوی، زیاریبوی، ته‌شقه‌لچي بوی، پيلان
گيربوی

(المهبل، الحاذر، الحیال)

Davdozbûy: Yaremezbûy, ziyarbûy, teşqelçîbûy, pîlangêrbûy.

داف دوزتر: يارمه‌زتر، زیاریتر، ته‌شقه‌لچي تر، پيلان گير تر
(الامهبل، الاحذر، الامکر)

Davdoztir: Yaremeztir, zîyartir, teşqelçîtir, pîlan gêrtir.

داف دوز کرن: يارمه‌زکرن، زیيار کرن، ته‌شقه‌لچي کرن، پيلان گير
کرن.

(التهيل، التحذير)

Davdozkin: Yaremezkirin, zîyarkirin, teşqelçîkin, pîlangêrkirin.

داف دوز کری: يارمه‌زکری، زیيار کری، ته‌شقه‌لچي کری، پيلان
گير کری

(المهبل، المحذر)

Davdozkiŕi: Yaremezkiŕi, zîyarkiŕi, teşqelçîkiŕi, pîlangêrrkiŕi.

داف دوزياتی: يارمه‌زی، زیاری، ته‌شقه‌لچيياتی، پيلان گيرکری
(الهبل، الاحتيال، الحذر)

Davdoziyatî: Yaremezî, zîyarî, teşqelçîyatî, pîlan gêrrkiŕi.

دافه‌رست: وهریستی دهر بازبونا رویبارا
(المعبر المائی، بالهبل والبکرات)

Daverrist: Werîsê derbazbûna rwîbara.

داف دهرزیک: پچابدویف دهرزیکي فه‌که‌ن، تایی دویف دهرزیکي
(النماص)

Davderzîk: Piça bi dwîv dezîkê veken, tayê dwîv derzîkê.

دافا فه‌ماندی: دافا لی‌ک به‌ستی، دافا لی‌ک گريدای، دافا تی‌ک
هه‌لکیشای

(النظام)

Dava vehandî: Dava lêkbestî, dava lêkgirêday, dava têkhilkêşay.

دا شکستی: پاشدا چوی، فه‌شکاندی، که‌ندبوی، کور بوی
(الارض المنکسر)

Daşkestî: Paşdaçûy, veşkandî, kendbûy, korbûy.

داف: تايه‌کي به‌نکی، تايه‌کي ده‌زی، پچه‌ک
(الطاق من الخيط)

Dav: Tayekê benkî, tayekê dezî, piçek.

داف: خه‌لف
(الريق)

Dav: Xelf.

دافا نیرچیرئ: خه‌ل‌فا نیر چیرئ
(المسقط، النصاحه، الشرک، الشرعه)

Davanêrçîrê: Xelfanêrçîrê.

داف لنگ: دروارا في، دوروينا کتلی في، دروينا کتلی ژیک دور،
شه‌لال

(الشصير، الله، خياطه متباعده)

Davling: Dirwara firr, durwîna kêlî firr, durwîna kêlî jêk dwîr, şelal.

دافا ده‌زی: تایی ده‌زی، پچاده‌زی
(السلکه، السلک)

Davadezî: Tayê dezî, piça dezî.

دافزک: به‌نگي زراف، مویی کوریا ده‌واری، ده‌زیکي نایلوئی
(الشيق، الساق، السيب، السيب، شعر الذنب)

Davizk: Benkê zirav, mwîyê kurya dewarî, dezîkê naylorî.

دافا به‌نکی: پچابه‌نکی، تایی به‌نی
(الطاق)

Davabenkî: Piça benkî, tayê benî.

دافا گوری: دافا راجاندنی یا ته‌فنی، دافا مه‌رزنی ته‌فنی، لی‌ف کرنا
راجاندنی

(النير، النسج لحمته)

Davagurî: Dava raçandinê ya tevnîmdava ,erzê tevnî, lêvkiŕina raçandinê.

داف دوز: ته‌شقه‌ل چي، پيلان گير، زیيار، يارمه‌ز
(الهبال، الحذر، المحتال)

Davdoz: Teşqelçî, pîlangêr, zîyar, yaremez.

داف دوزی: يارمه‌زی، ته‌شقه‌لچيياتی، پيلان گيری، زیاری
(الهبل، الحيله، الحذر)

Davdozî: Yaremezî, teşqelçîyatî, pîlangêrî zîyarî.

دافیت له‌شی: ریشکیت له‌شی، ریشالوکیت له‌شی
(الانسجه الجسمیه)

Davêt leşî: Rîşkêt leşî, rîşalokêt leşî.

دافا موهرکا: ده‌زیی فه‌هاندنئ
(السلس، خیط الخرن)

Davamuhirka: Dezyê vehandinê.

داقوتان: وه‌شاندن، داوه‌شاندن، هه‌له‌ژاندن
(النفض للثوب ونحوه)

Daqutan: Weşandin, dawêşandin, helhejandin

داقوتان: وه‌شاندن، وه‌راندن، ئیخستن، چنن
(الجنی، الحوش للفاكهه، العضاد، الاسقاط)

Daqutan: Weşandin, werandin, êxistin, çinîn.

داقوتان: بناسئ قوتانئ، بو ئه‌گه‌را لیدانئ
(سبب فی الضرب علیه، التسبب فی الضرب)

Daqutan: Binasê qutanê, bû egera lêdanê.

دا قورچاندن: دا ئویران، دابه‌لعاندن، داعویران، زه‌قنن
(الابتلاع، الازدراد، الالتهام)

Daqurçandin: Daîwîran, dabeli'andin, da'wîran, zeqinîn.

دا قورچاندی: داعویرای، دابه‌لعاندی، زه‌قنی
(المبتلع، المزرد، الملتهم)

Daqurçandî: Da'wîray, dabeli'andî, zeqinî.

دا قوتای: هه‌له‌ژاندی، داوه‌شاندی، چنی
(المنفوض، المجنی، المسقوط)

Daqutay: Helhejandî, dawêşandî, çinî.

دا قورچوک: داعویرک، دابه‌لعاندی، زه‌قنوک
(المبتلع، المزرد، الملتهم)

Daqurçok: Da'wîrk, dabeli'andî, zeqnok.

داکرن: ژورقه‌کرن، ژور ئیخستن، تیزاکرن، دئ په‌شاندن، پێش کرن
(الادخال)

Dakirin: Jorvekirin, jorêxistin, têrrakirin, dêpeşandin, pêşkirin.

داکرن: ژورقه‌کرن، ته‌رش کرنا گوئی
(الرابض، آوی الحيوان الی مريضه)

Dakirin: Jorvekirin, terşkirina govê.

داکرن: داگرتن
(الخزن)

Dakirin: Dagirtin.

داکری: ژورقه‌کری، ژورئیخستی، داگرتی

(الرابض، المخزون، المدخول، المربوض، الخزين)

Dakirî: Jorvekirî, jorêxistî, dagirtî.

داکه‌تی: چغ بوی، حوسیر بوی، به‌زی، ره‌فی، بن پئ بوی، نه‌شیای، ده‌ست داه‌یلای

(المغلوب، المنهزم، المخدول)

Daketî: Cixbûy, husîrbûy, bezî, revî, bînpêbûy, neşyay, destdahêlay.

داکه‌تی: پیر، کویر، قه‌یره‌بوی، ناف سالقه‌چوی، بیچاره‌بوی
(المسن، الهرم، الضعيف)

Daketî: Pîr, kwîr, qeyrebûy, navsalveçûy, bêçarebûy.

داکه‌تی: نه‌ژتی، نزم، خارکه‌تی، داه‌اتی، پاشدا چوی
(الهابط، الناصی، المنخفض)

Daketî: Nihijî, nizim, xarketî, dahatî, paşdaçûy.

داکه‌تن: چغ بون، حوسیربون، نه‌شیان، بن پئ بون، ده‌ست داه‌یلان
(المغلوبیه، الخذلان)

Daketin: Cixbûn, husîrbûn, neşyan, bînpêbûn, destdahêlan.

داکه‌تن: نزم بون، نه‌ژتن، داه‌اتن، خارکه‌تن، پاشدا چون
(الانخفاض، الانبساط، الانحدار، الوهد)

Daketin: Nizimbûn, nihijtin, dahatin, xarketin, paşdaçûn.

داکه‌تن: پیربون، کویربون، قه‌یره‌بون، ناف سال قه‌چون، بیچاره بون، لیوازیبون

(التشيخ، التضعف، الهزاله)

Daketin: Pîrbûn, kwîrbûn, qeyrebûn, navsalveçûn, bêçarebûn, lêwazbûn.

داکه‌تن: داخستن، کرتن
(الانغلاق، الانسداد)

Daketin: Daxistin, girtin.

داکیشان: داخشان
(الانسياب)

Dakêşan: Daxişan.

داکیشان: نزم بون، خارکه‌تن، شوربون
(الترجيح للميزان)

Dakêşan: Nizimbûn, xarketin, şorrûbûn.

داکیشای: شور بوی، خارکه‌تی، نزم بوی، خشای
(المنساب، المرجح)

Dakêşay: Şorrbûy, xarketî, nizimbûy.

داکرتن: پرکرن، مشت کرن، تژی کرن، ره‌ژاندن، هه‌بشاندن
رهماندن، فه‌گرتن، فافارتن

(اللب، الشحن، الخزن، الحکر، الملی، الردم، الحشو)

Dagirtin: Pirrkirin, miştकिन, tijîkirin, repijandin, hebişandin, repandin, vegirtin, vavartin.

داگرتی: تژی کری، مشت کری، ره‌ژاندی، هه‌بشاندی، ره‌پ کری
(المشحون، المخزون، المحتکر)

Dagirtî: Tijîkirî, miştकिनî, repijandî, hebişandî, repkirî.

داگرتی: تنگژی، مهن‌دبوی، تژی بوی

(المردم، المحشو، الغطریف، الحانق)

Dagirtî: Tingijî, mendbûy, tijîbûy.

داگیر: بن دهست ژێردهست، بن پێ، په‌رشور، دهست داهیلای
(الخاضع، المحتل)

Dagîr: Bindest, jêrdest, binpê, perrşor, destdahêlay.

داگیربون: ژێردهست بون، بن دهست بون، بن پێ بون، په‌رشوربون،
دهست داهیلان بون

(الخضوع، الاحتلال)

Dagîrbûn: Jêrdestbûn, bindestbûn, binpêbûn, perrşorbûn, destdahêlanbûn.

داگیر بوی: ژێر دهست بوی، بن دهست بوی، بن پێ بوی،

په‌رشوربوی، دهست داهیلای بوی

(المخضوع، المحتل)

Dagîrbûy: Jêrdestbûy, bindestbûy, binpêbûy, perrşorbûy, destdahêlaybûy.

داگیر تر: ژێردهست تر، بن دهست تر، په‌رشو‌تر، دبن پێ تر،

دهست داهیلای تر

(الاحتل، الاخضع)

Dagîrtir: Jêrdesttir, perrşortir, dibinpêtir, destdahêlaytir.

داگیر کرن: ژێردهست کرن، بن دهست کرن، په‌رشورکرن، بن پێ

کرن، دهست داهیلان کرن

(الاحتلال، الاخضاع، السیطره)

Dagîrکیرن: Jêrdestکیرن، bindestکیرن، perrşorکیرن
binpêکیرن، destdahêlankیرن.

داگیر کری: ژێردهست کری، بن دهست کری، په‌رشورکری، بن پێ
کری

(المحتل، المخضع)

Dagîrکیرî: Jêrdestکیرî, bindestکیرî, perrşorکیرî, binpêکیرî.

داگیری، داگیرای: ژێردهستی، بن دهستی، بن پیکاتی، په‌رشوری،
دهست داهیلانی

(الاحتلال، السیطره، الخضوع)

Dagîrî = Dagîrîyatî: Jêrdestî, bindestî, binpêkatî, perrşorî, destdahêlanî.

داگیران: شورکرن، داهیلان، گران کیشان

(الترجیح للمیزان)

Dagêrran: Şorrkirin, dahêlan, giran kêşan.

داگیران: به‌ردانا خاری، به‌رنشیف کرن، ژوردا هازوتن

(السوق إلى اسفل)

Dagêrran: Berdana xarê, bernişîvkirin, jordahajotin.

داگیرای: گران کیشایی، خار ئیخستی

(الراجح)

Dagêrray: Girankêşayî, xarêxistî.

داگیرهان: نزم بون، شوربون، خارکه‌تن

(الرجاحه، للمیزان)

Dagerrhan: Nizimbûn, şorrbûn, xarketin.

داگیرهان: خارکه‌تن، نزم بون، داکه‌تن

(النزول، زوال الشمس)

Dagerrhan: Xarketin, nizimbûn, daketin.

داله: گازنده، گله‌ه

(العتاب، الاعتراض)

Dalih: Gazinde, gileh.

دالهی: گازنده‌یی، گله‌هی

(العتب، المعاتبه)

Dalihî: Gazindeyî, gilehî.

داله بون: گازنده‌بون، گله‌ه‌بون

(المعاتبه)

Dalihbûn: Gazindebûn, gilehbûn.

داله بوی: گازنده بوی، گله‌ه‌بوی

(المعتب)

Dalihbûy: Gazindebûy, gilehbûy.

دامه‌زاندی: بنه‌جه‌کری، خوه‌جه‌کری، پیک‌ئینای، چیکری
(المشکل، المؤسس، المعین)

Damezrandî: Binecihkirî, xwecihkirî, pêkînay, çêkirî.

دامای: گوهشی، پوسیده، مرهول، بوغومی، خه‌گیر، کوفاندار
(الباع، الهانق، المثبج، الفکیع، الکسیف، الکئیب)

Damay: Guhişî, posîde, mirewil, buxumî, xemgîr, kovandar.

دامان: گوهشین، پوسیده‌بون، مرهول‌بون، بوغومین، خه‌گیربون
(البیغ، الشجن، الغمه، الهنق، الثبج، الفکع، الکسف، الکابه)

Daman: Guhişîn, posîdebûn, mirewilbûn, buxumîn, xemgîrbûn.

دامان: ده‌مان، به‌ردانگیت‌جلی
(ذیل‌الباس)

Daman: Deman, berdangêt cilki.

دامان: ده‌مان، گه‌رهو، ستوگرتن، پیتشفه‌یی
(الکفاله، الضمان)

Daman: Deman, gerew, stûgirtin, pêşveyî.

دامره‌ان: فه‌مرهان، ره‌شمین، مت‌بون، کم‌بوی، کپ‌بوی
(الانطفاء، الخمود، الهمود)

Damirhan: Vemirhan, reşmîn, mitbûn, kimbûy, kîpbûy.

دامره‌ای: فه‌مرهای، ره‌شمی، مت‌بوی، کم‌بوی، کپ‌بوی
(المنطفی‌الخامد، الهامد)

Damirhay: Vemirhay, reşmî, mitbûy, kimbûy, kîpbûy.

دان:

(العضاء، البذل، النول، الدفع)

Dan:

دان، دانک: دندک، دمخل، دکاک
(الحب، الحبوب، الغلال)

Dan - Danik: Dindik, dexil, dikak.

دان: ده‌می‌خارنئ، گه‌راخارنئ
(النوهه، وجبه‌الطعام)

Dan: Demê xarnê, gerraxarnê.

دان: هنده‌ک ژ سالی، هنده‌ک دهم وگافا، ومخت
(الموسم، الفصل‌الزمنی، برهه‌زمنیه)

Dan: Hindek ji salê, hindek demûgava, wext.

داله‌تر: گازنده‌تر، گله‌ه‌تر
(الاعتب)

Dalihtir: Gazindetir, gilehtir.

داله‌کرن: گازنده‌کرن، گله‌ه‌کرن
(الاعتراض، المعاتبه)

Dalihkirin: Gazindekirin, gilehkirin.

داله‌کری: گازنده‌کری، گله‌ه‌کری
(المعاتب، المعترض)

Dalihkirî: Gazindekirî, gilehkirî.

دالهی: گازنده‌یی، گله‌هیاتی
(العتاب، الاعتراض، التذمر)

Dalihî: Gazindeyî, gilehîyatî.

داله‌پئ: توخمه‌کئ ستریئت‌تیژودپن
(القرضنه، اللکاهه، نبات‌شوکي)

Dalerrê: Tuxmekê stiryêt tîj û dirrin.

دال: ستري
(الشوک)

Dal: Stîrî.

دالغا‌ژاری: خه‌ون‌روژک، خانی‌له‌هوا‌نا‌فا‌که‌ن
(الکسافه، الکسف)

Dalxa jarî: Xewin rojk, xanî li hewa avaken.

دام: دامانی: یاره‌یه‌کا‌ببه‌رکا‌دکه‌ن
(لعبه‌الدماهه)

Dam - Damanê: Yaryeke biberka diken.

دام‌دام: خیج‌خیج، گپی‌گپی، خیری‌خیری، ته‌قله‌ته‌قله، داخ‌داخ
(المقلم، ذات‌مربعات)

Damdām: Xîçxîç, gîrrgîrr, xîrrxîr, tevletvle, daxdax.

دامه‌زاندین: ئاکنجی‌بون، خوه‌جه‌بون، بنه‌جه‌بون، پیکهاتن،
چیبون

(النشوء، التشکل، التاسس، القطن)

Damezrîn: Akincîbûn, xwecihbûn, binecihbûn, pêkhatin, çêbûn.

دامه‌زاندن: بنه‌جه‌کرن، خوه‌جه‌کرن، پیک‌ئینان، چیکرن
(الانشاء، التأسيس، التشکیل)

Damezrandin: Binecihkirin, xwecihkirin, pêkînan, çêkirin.

دان: ومختی سالی
(الفصل من السنه)

Dan: Wextê salê.

دان: دهست كهفتا بدهليفه، تشتی لوختی خوه بهیت دهست مروقی
(الوزم: الامر الذي يأتي في حينه)

Dan: Destkefta bidelîve, tiştê li wextê xwe bihêt
dest mirovî.

دانا ئیک: لیک دان، فیک ئیخستن، خړکړن، نک ئیکفه ئینان
(الضم، الرصف، اللم، الجمع)

Danaêk: Lêkdan, vêkêxistin, xirrkirin, nikêkveînan.

دانا بال: بالدان، پالدان
(العزو، الاسناد، النسبه الى شئ)

Danabal: Baldan, paldan.

دانا بن: برین فیههرفین، برین کول بون
(الزرف، النک، للجرح)

Danabin: Birîn feherifîn, birînkulbûn.

دان پای: هه لافیتن، بهرباکرن
(التذريه، السف)

Danbay: Helavêtin, berbakin.

دانا پای: مه زاختن، زئی کرن، پوپړه کرن
(الهف، النهب، الاتلاف، الاسراف)

Danabay: Mezaxtin, ziêkirin, pwîrekirin.

دانا بهرک: پیکهفنان، لیکدان، لیک دورین
(اللفق، الضم للثوب)

Danaberêk: Pêkvenan, lêkdan, lêkdurîn.

دانا بهرک: بهرامبه کرن، لهرک کیشان، لیک بیقان
(المقارنه، المقابله، الموازنه، المقایسه)

Danaberêk: Biramberkirin, liberêkkşêan, lêkpîvan.

دانا بهرک: فه هاندن، ریزکړن، پیکهفنان
(النسق، النظم)

Danaberêk: Vehandin, rêzkirin, pêkvenan.

دانا بهرک: هه فکانی، هه ف تهنگی، بهر دنگانی
(المساجله، المناظره)

Danaberêk: Hevrikanê, hevtengî, berdinganê.

دان بهرتی: ومخت بسرهفهچوی، دهم بوری
(الزمن، المتجاوز للمده المعتاده، المتقادم)

Danbertî: Wext biserveçûy, demborî.

دانا بهرفره: دانا دهست فهکری
(الکرم)

Danaberfirhe: Dana destvekirî.

دانا بال خوه بدره: ناف دخوه دان بدره، ناف دخوه دانا ومه
(الانتحال)

Danabalxwe bidirew: Navdixwedan bidirew, nav
dixwe dana wene.

دانا بهر چویشا: دانا بهرتوپزا، دانا بهرحوتکا
(الهبج)

Danaber çwîva: Dana bertopiza, dana berhutka.

دانا پاش: لی خورین، دابهرزین، راهافیتن، دوبر کرن
(الردع، المنع، الزجر، النهر، الصدود)

Danapaş: Lêxurrîn, daberrîn, rahavêtin, dwîrkirin.

دانا پاش: پاشفه مان، گیربون، ههزقین، پاشکهتن
(التأخر، الاحتباس للمطر)

Danapaş: Paşveman, gîrbûn, heziqîn, paşketin.

دانا پیغه: وهکیاتی، شتیاتی، میناتی، پیغه چون
(الشبه، المشابهه)

Danapêve: Wekîyatî, şitîyatî, mînatî, pêveçûn.

دانا پشتی: پشت دان، هیلان، پاتک دان
(الاهمال، الترك، التدابر)

Danapiştê: Piştan, hêlan, patikdan.

دانا دویفک: دویفک کهتن، شیشلته بون، شوپه بون، شیلک بون
(الردافه، التتابع، التوالی، التعاقب)

Danadwîvik: Dwîvikketin, şîşiltebûn, şopebûn,
şêlikbûn.

دانا دویف: دویفراچون، دویف کهتن، لپتی چون، بدویف فه مان
(الاتباع التعقیب)

Danadwîv: Dwîvraçûn, dwîvketin, lipêyçûn,
bidwîvveman.

دانا ری: وهغه رکرن، بری کهتن، ری کرتن
(الرحیل، الارتحال)

Danarrê: Wexerkirin, birêketin, rêgirtin.

دانا رمخهکی: فه دان
(التنحیه)

Danarrexekî: Vedan.

D	د	D	د
دانان: چيکړن، ليک دان، بنهجهکړن، رائيخستن، را ژير کرن، ښک نان (الوضع، الانشاء، التأليف، الايداع، الاقطان)		دانا سهر ټافټي: سهر ټاف بون، سهر ټاف کهتن (الطوفان)	
Danan: Çêkirin, lêkdan, binecihkirin, ra êxistin, rajêrkirin, vêknan. دانای: راژيرکړی، چيکړی، ليکدای، ښک نای (الواضع، المودع، المؤلف، المنشئ)		Danaseravê: Seravbûn, seravketin. دانا سهر: بسهردا چون، سهرداگرتن، ژي بورين (التغلب، الاکتساح، السبق)	
Danay: Rajêrkirî, çêkirî, lêkday, vêkday. داناندن: ژيرکړن، رائيخستن، ليکدان، ښک نان، ليک نان (الوضع، التأليف)		Danaser: Biserdaçûn, serdagirtin, jêkborîn. دانا سهر را: سهردا چون، پي لينان (الغمر، الغلبه)	
Danandin: Jêrkirin, ra êxistin, lêkdan, veknnan, lêknan. داناندی: ژيرکړی، رائيخستی، ښک نای، ليکدای، ليک نای (الموضوع، المؤلف)		Danaserra: Serdaçûn, pêlênan. دانا سهرخوه: قسه رکهتن (الکثا للقدر)	
Danandî: Jêrkirî, raêxistî, vêknayî, lêkday, lêk-nay. دانانا ته يری: نهژتنا ته يری (الجنوم، الطم للطيير)		Danaserxwe: Viserketin. دانا سهر پهردي: پي لينان (الانتهاک)	
Dananateyrî: Nihijtina teyrî. دانانا سهرک: پهچنن، هه لپه سارتن، سهر ټيکدادان، نژنين (المناصه، التکديس للمتاع الکريض)		Dana ser perdê: pêlênan. دانا شوی: کچ داميره کی، مه هرکرن (النکاح، الزواج)	
Dananserik: Peçinîn, helpsartin, serêkdadan, nijinîn. دانانا سهر: سهر بارکړن (الاضافه، العلاوه)		Danaşwî: Kiç da mêrekî, mehirkirin. دانا في: دريژ کرنا بهر (المناوله)	
Dananaser: Serbarkirin. دانانا خاری: راژيرکړن، خار ټيخستن، رويناندن، دان شانندن (الاقعاد)		Danavê: Dirêjkirina ber. دانا فه: وهرگرتن (الاعطاء، الدفع)	
Dananaxarê: Rajêrkirin, xarêxistin, rwînanandin, danişandin. دان هيرک: کرارا دمخلي هيرای، دمخلي هيرای (الجریش، الدشيشه)		Danave: Wergirtin. دان قوت: کرارا کهنمی قوتای، دان بوق (الهريسه)	
Danhêrk: Girara dextlê hêray, dextlêhêray. دان هف: ښک ټيخستن، دان بهرک، ليکدان، دانا ټيک (الضم، اللم، الجمع، الرصف)		Danqut: Girara Genmê qutay, danboq. دانگ: دانگه: ژير، خار، نشيف، بندا، بن، بناف، ژوردا (الاسفل، تحت، الجنوب)	
Danhev: Vêkêxistin, danberik, lêkdan, dana êk. دان هف: ښک ټيخستن، دان بهرک، ليکدان، دانا ټيک (الضم، اللم، الجمع، الرصف)		Dang = Dangih: Jêr, xar, nişîv, binda, bin, binav, jorda. دانه لوق: دان قوت: کرارا کهنمی قوتای (الرصيعة)	
		Daneloq: Danqut, girara Genmê qutay. دانا لهپ: لدويف بهردان، لدويف چون، لبه رها تن (الاستجاب، الاعطاء باليد)	
		Danalep: Li dwîvberdan, li dwîvçûn, liberhatin.	

دان ومخت: گاڤهكا سالتی، كپهكا دهمی
(الفترة الزمنية، المدة، الموسم)

Danwext: Gaveka salê, giheka demî.

دا نویسان: دا چكان، خار كهتن، نزم بون، داوهشان
(الانبساط، الخفوت، الهمود)

Danwîsan: Da çikan, xarketin, nizimbûn, daweşan.

دای شوی: ژنا مه مرکری
(المزبور، المنكوح، المتزوج، الزوج)

Dayşwî: Jina mehirkirî.

دانیک: گهنمی که لاندی نه هیرای
(القمح المغلو للبرغل)

Danîk: Genmê kelandî, nehêray.

داهاتن: خار كهتن، نهژین، نویسان، نزم بون، چك بون
(الهبوط، الانخفاض، الانبساط، النزول)

Dahatin: Xarketin, nihijîn, nwîsan, nizimbûn, çikbûn.

داهاتن: سهر نشیف بون، ژوردانی، نشیفی، كندال
(الحد، الحدور، الانحدار)

Dahatin: Sernişîvbûn, jordanî, nişîvî, kendal.

داهاتن: سست بون، داچكان، ساربون، مت بون، تهنا بون،
خار كهتن، نزم بون، نهژتن، تهبتین
(الفت، الفتور، السكون بعد الشدة والحدة)

Dahatin: Sistbûn, daçikan, sarbûn, mitbûn, ten-
abûn, xarketin, nizimbûn, nihijtin, tebitîn.

داهاتی: سست بوی، داچكای، خار كهتی، مت بوی، تهنا بوی، نزم
بوی، نهژتی، تهبتی

(الهابط، النازل، الخافض، المنحدر، الفاتر)

Dahatî: Sistbûy, daçikay, xarketî, mitbûy, tenabûy,
nizimbûy, nihijtî, tebitî.

داهیلان: ژوردا بهردان، شوركرن، خارئیخستن
(الادلاء، التدليه)

Dahêlan: Jordaberdan, şorrkirin, xarêxistin.

داهیلای: ژوردابهردای، شور كری، خار ئیخستی
(المتدلی)

Dahêlay: Jordaberday, şorrkirî, xarêxisî.

داهاتن: تهنا بون، تهبتین، نهژتن، داچكان
(الموخ: سكون الغضب)

Dahatin: Tenabûn, tebitîn, nihijtin, daçikan.

داهاتی: تهنا بوی، تهبتی، نهژتی، داچكای
(المائخ)

Dahatî: Tenabûy, tebitî, nihijtî, daçikay.

داهاتن: داچكان، چرمسین، روی نهردبون
(الخمص، الخموص، للجرح)

Dahatin: Daçikan, çirmisîn, rwêrdbûn.

داوهت: سهما، گوڤهههه، دیلان، شاهی
(الدبكه، الرقص)

Dawet: Sema, govend, dîlan, şahî.

داوهت: بویك زافاتی، شوی كرن، شه هیانه
(الزفاف، العرس)

Dawet: Bwîk zavatî, şwîkirin, şehyane.

داوهت بون: شه هیانه بون
(التزلف، الترقص)

Dawetbun: Şehyanebûn.

داوهت بوی: شه هیانه بوی
(المزفف)

Dawetbûy: Şehyanebûy.

داوهت تر: شه هیانه تر
(الازف، الارقص)

Dawettir: Şehyanetir.

داوهت كرن: شه هیانه كرن
(الزفاف، الرقص)

Dawetkirin: Şehyanekirin.

داوهت كری: شه هیان كری
(المزفف، المرقص)

Dawetkirî: Şehyankirî.

داوهتی: خه لکی شه هیانی، داوهت كهر
(الراقص، اهل الزفاف)

Dawetî: Xelkê şehyanê, dawetker.

داوهت نه بی: لێنانا زادی وگازی كرنا خه لکی هه میا بو به رهفانیا
نه ساخی و به لا

(الحفلی، الولیمة العامة)

Dawet nebî: Lênana zadî û gazîkirina xelkî hemîya
bo berevanîya nesaxî û bela.

داوهر: خودی، خودا
(الله، الخالق، الواجد)

Dawer: Xudê, Xuda.

دای: دایک: ژنکا مروف ژئی زایی
(الام، الوالده)

Day = Dayk: Jinka mirov jê zayî.

دایینی: دایکاتی: دایاتی، دایکینی
(الامومه)

Dayîni = Daykatî: Dayatî, daykîni.

دایین: ئەو ژنا شیریی بدهت ساقایی ئیکا دی، شیردانا بچوکی
خه لکی

(الظئر، المرضعه)

Dayîni: Ew jina şîrî bidet savayê êka dî, şîrdana biçwîkê xelkî.

دایینی: شیرداریا بچوکی خه لکی، شیردانا بچیکت بیانی
(الظئره، الامومه، الرضاعه)

Dayîni: Şîrdarîya biçwîkê xelkê, şîrdana biçwîkê bîyanî.

دای ماقویل: کەسێ دایکا وی ژ بنه ماله کا ماقویل بیت بابی وی یی
نه ماقویل بیت

(المذرع)

Daymaqwîl: Kesê dayka wî ji binemaleka maqwîl bît, babê wî yê nemaqwîl bît.

دمباره: قهژین، قهتاندن، ژبیان، قهژان، ژبیار
(اعاشه، اعاله، معاش، عیش)

Debare: Vejîn, qetandin, jîyan, vejan, jîyar.

دمبارمبون: قهژان بون، ژبیان بون، قهتاندن بون، ژبیار بون
(التعایش، التعیش)

Debarebûn: Vejanbûn, jîyanbûn, qetandinbûn, jîyarbûn.

دمباره بوی: قهژایی، قهژی، ژبیای، قهتاندی بوی، ژبیار بوی
(العائش)

Debarebûy: Vejayî, vejî, jîyay, qetandîbûy, jîyarbûy.

دمباره تر: قهژان تر، قهژین تر، ژبیارتر، ژبیارتر، ژبیان تر
(الاعیش، الاعیل)

Debaretir: Vejantir, vejîntir, jîyartir, jîyantir.

دمبارمکرن: قهژان کرن، قهژین کرن، ژبیار کرن، ژبیان کرن
(الاعاشه، المعیشه)

Debarekirin: Vejankirin, vejînkirin, jîyarkirin, jîyankirin.

داومتا بئی شهلا: زرچه پو زی، سهرخوهرانی، بئی سهری
(اللویه، الفوضى)

Dawetabêşela: Zirçepozî, serxweranê, bêserî.

داوهمشان: نزم بون، داکهتن، شوربون، داهاتن، نویسان، بهردان
داهیلان

(الدعک للثوب، السدل)

Dawêşan: Nizimbûn, daketin, şorrbûn, dahatin, nwîsan, berdan, dahêlan.

دا وەشای: نویسای، شوربوی، داهاتی، نزم بوی

بهردای، داهیلای

(المدعوك، المسدول)

Dawêşay: Nwîsay, şorrbûy, dahatî, nizimbûy, berday, dahêlay.

دا وەشانندن: نویساندن، بهردان، شورکرن، دائینان، داهیلان

(التدعیك، التسدیک، الانھیال بالضرب)

Dawêşandin: Niwîsandin, berdan, şorrkirin, daînan, dahêlan.

دا وەشانندی: نویساندی، بهردای، شورکری، دا ئینای، داهیلای

(المدعك، المسدل، المضروب)

Dawêşandî: Niwîsandî, berday, şorrkirî, daînay, dahêlay.

دا وەرهان: بارین، داریتن، لئی کرن، دیرهان

(الهلل، القطر)

Dawerhan: Barîn, darêtin, lêkirin, dêrhan.

دا وەرهای: باری، داریتتی، بئی کری، دیرهای

(المهلل، المقطر)

Dawerhay: Barî, darêtî, lêkirî, dêrhay.

دا وەراندن: باراندن، داریتن، ریتن، دیرهان، دیراندن

(الاهلال، الاقطار)

Dawerandin: Barandin, darêtin, rêtin, dêrhan, dêrandin.

دا وەراندی: باراندی، داریتتی، لئی کری

(المهلل، المقطر)

Dawerandî: Barandî, darêtî, lêkirî.

دا وەرین: باراندی، داریتتی، دیراندی

(القطاره، الرشاح، النضاح)

Dawerîn: Barandî, darêtî, dêrandî.

دمهنگ بون: باهټله بون، نهزان بون، خشيم بون، بههيمه بون، هټر بون

(الغابی، التغافل، التبذل)

Debengbûn: Bahêlebûn, nezanbûn, xişîmbûn, behîmlebûn, herrbûn.

دمهنگ بوی: باهټله بوی، خشيم بوی، بههيمه بوی، نهزان بوی (المغفل، البليد، المتغابی)

Debengbûy: Bahêlebûy, xişîmbûy, behîmlebûy, nezanbûy.

دمهنگ تر: باهټله تر، بههيمه تر، نهزان تر، سويتار تر (الاغبي، الاغفل، الابلد)

Debengtîr: Bahêletîr, behîmetîr, nezantîr, swîtartîr.

دمهنگ کرن: باهټله کرن، خشيم کرن، بههيمه کرن، نهزان کرن (الغباء، الاغفال، الابلاذ)

Debengkirin: Behêlekîrin, xişîmkîrin, behîmekîrin, nezankîrin.

دمهنگ کری: باهټله کری، خشيم کری، بههيمه کری، نهزان کری (المغفل، الغفله، البلاده)

Debengkirî: Behêlekîrî, xişîmkîrî, behîmekîrî, nezankîrî.

دمهنگی: دمهنگاتی: نهزانی، باهټله یاتی، خشیمی، بههیمیاتی (الغباوه، الغفله، البلاده)

Debengî= Debengatî: Nezanînatî, bahêleyatî, xişîmî, behîmîyatî.

دمبوش: شیلی، قریژانویسهک، گلزه (الکت، الوساخه، اللزجه)

Debwiş: Şêlî, qirêjanwîsek, gilîze.

دمبور: ماهولک، مرج، چهکوچ، ماولک (الصاقر، الملطس الحیددی)

Debore: Maholk. mirc, çekûç, mawilk.

دمبو: کیله رکا چهکا، خانیتی چهکا، بارخانا چهکا (مخزن السلاح)

Debo: Kîlerka çeka, xanîyê çeka, barxana çeka.

دمپ: تەلاش (اللوچ)

Dep: Telaş.

دمبراندى: قهتاندى، قهژاندى، ژيياندى، قويت كرن، ئاهكرن، مزكرن، مزدان

(الاعاشه، التعيش)

Debirandin: Qetandin, vejandin, jîyandin, qwîtkirin, ahkirin, mizkirin, mizdan.

دمبراندى: قهتاندى، قهژاندى، ژيياندى، قويت دای، مزكرى، ئاهكرى

(الاعتياش، المعيش)

Debirandî: Qetandî, vejandî, jîyandî, qwîtday, mizkirî, ahkirî.

دمبهش: كهس، كهيس، قهلافهت، سيما، بهژن ويالا، دوريشم (الشخص، الهئيه، السحنه، الهيكل، الطبع)

Debeş: Kes, keys, qelafet, sîma, bejin û bala, durîşm.

دمبغی: قریژى، قیقارى، دوژین، خهونى، پیس بوی، قتمهیی (الواضر، الوسخ)

Debixî: Qirêjî, qîvarî, dujîn, xewnî, pîsbûy, qitmeyî.

دمبغین: خهونین، قریژى بون، قیقار بون، دوژین بون، پیس بون قتمه بون

(الوضر، الوسخ، الدرن)

Debixîn: Xewnî, qirêjbûn, qîvarbûn, dujînbûn, pîsbûn, qitmebûn.

دمبغاندى: خهوناندى، قریژى كرن، قیقار كرن، دوژین كرن، پیس كرن، قتمه كرن

(التوضر، التوسخ)

Debixandin: Xewinandin, qirêjkîrin, qîvarkîrin, dujînkîrin, pîskîrin, qitmekîrin.

دمبغاندى: خهوناندى، قریژى كرى، دوژین كرى، پیس كرى، قتمه كرى، قیقار كرى

(الموضر، الموسخ)

Debixandî: Xewinandî, qirêjkîrî, dujînkîrî, pîskîrî, qitmekîrî, qîvarkîrî.

دمبغیاتی: خهونیناتی، قریژیاتی، پیساتی، قیقاری، قتمه یاتی، دوژینیاتی

Debixîyatî: Xewnînatî, qirêjîyatî, pîsatî, qîvarî, qitmeyatî, dujînatî.

دمهنگ: باهټله، سويتار، نهزان، خشيم، هټر، بههيمه (الغبي، البليد، المغفل)

Debeng: Bahêle, swîtar, nezan, xişîm, hêrr, behîme.

دهېبېند: نافېر ادارې، ديوارې دارې، تهخته بهند، دهرابه
(المجر، الحاجز الخشبي)

Depebend: Navbira darî, dîwarê darê, textebend, derabe.

دهپېن: دهرابه کړې، تهخته بهند کړې، ته لاشياتي
(اللوحي، الملوح)

Depîn: Derabekirî, textebendkirî. telaşîyatî.

دهپک: ته لاشي بچويک
(اللوحي)

Depik: Telaşî, biçwîk.

دهپز: گييايه کي ژ توخمې گوینگلکايه يې بستريه
(نبات شوکي)

Depiz: Giyayekî ji tuxmê gwîngilkaye yê bi stirîye.

دهپز: نه ساخي که ترشي دگريت پي دکوخن، په رسيقي په زوتهرشا،
کوڅکي که والا

(الرعويم، مرض كالزكام يصيب الغنم)

Depiz: Nesaxîyeke terşî digirîrît pê dikuxin, persîvê
pez û terşa, kuxkê kewala.

دهپزي: ترشي نه ساخ بپه رسيقي
(المرعويم)

Depizî: Terşê nesax bi persîvê.

دهپزين: نساخي گرتنا بپه رسيقا په ز و که والي
(الرعم)

Depizîn: Nisaxîgirtina bi persîva pez û kewalî.

دهپ زهش: دهپي نفيسيني بته باشيري
(السيوره)

Deprreş: Depê nivîsînê bi tebaşîrê.

دهجال: روی کیش، روی رنګ کړی، تامدای برنګه کي بدره و
(الجال)

Decal: Rwîkêş, rwîrengkirî, tamday birengekê
bi direw.

دهحل: پيش، ريل، دارستان، تراش
(الغيلة، الغريف، الحرش)

Dehil: Pîş, rêl, daristan, tiraş.

دهحلي قهرمي: پشي له قهني، پيشي قوري
(الغريف)

Dehlê qerremî: Pîşê levenî, pîşê qurî.

دهپکي قيمې: ته لاشي هنجيني، دهپي هنجنتي
(الوضم)

Depkê qîmey: Telaşê hincinînê, depê hincintinê.

دهمخل: دکاک، دان
الغال، الحبوب، الحنطة

Dexil: Dikak, dan.

دهمخسي: دهلهمي، کوفاني، داماي، زفيري، پوسيده، بي زار
(الباخ، المهموم)

Dexisî: Delemî, kovanî, damay, zivêr, posîde, bêzar.

دهمخسي بون: دهلهمي بون، کوفاني بون، دامان بون، زفيري بون،
پوسيده بون، بي زار بون
(التبخ)

Dexisîbûn: Delewmîbûn, kovanîbûn, bêzarbûn,
damanbûn, zivêrbûn, posîdebûn.

دهمخسي بوي: دهلهمي بوي، کوفاني بوي، داماي بوي، زفيري بوي،
پوسيده بوي، بي زار بوي
(المبخ)

Dexisîbûy: Delemîbûy, kovanîbûy, damyabûy,
zivêrbûy, posîdebûy, bêzarbûy.

دهمخسي تر: دهلهمي تر، کوفاني تر، داماي تر، زفيري تر، پوسيده تر
بي زار تر
(الابخ)

Dexisîtir: Delemîtir, kovanî tir, damaytir, zivêrtir,
posîdetir, bêzartir.

دهمخسي کرن: دهلهمي کرن، کوفاني کرن، داماي کرن، زفيري کرن،
پوسيده کرن، بي زار کرن
(الابخ، التبخي)

Dexisîkirin: Delemîkirin, kovanîkirin, damaykirin,
zivêrkirin, posîdekirin, bêzarkirin.

دهمخسي کړي: دهلهمي کړي، کوفاني کړي، داماي کړي، زفيري کړي،
پوسيده کړي، بي زار کړي
(المبخ)

Dexisîkirî: Delemîkirî, kovanîkirî, damaykirî,
zivêrkirî, posîdekirî, bêzarkirî.

دهمخسياتي: دهلهمياتي، کوفانياتي، داماني، زفيري، پوسيدهي
(البخ، العمه، الهم)

Dexisîyatî: Delemîyatî, kovanîyatî, damanî, zivêrî,
posîdeyî.

- دهرئینان:** چوپړکړن، دهرکړن، دهرئیکستن، دیبارکړن، ناشکرا کړن، کفش کړن
(الاستخراج، الانتشال، الانتزاع، الاظهار)
- Derînan:** Çwîrkin, derkirin, derêxistin, diyarkirin, aşkirakin, kifişkirin.
- دهرئیکستی:** دهرکړی، ئیک کړی، بهی کړی، کفش کړی، هه لکشای، ئینای دهرئ
(المخرج، المنزوع، المشرّد)
- Derêxistî:** Derkî, êxkirî, beyîkirî, kifişkirî, helkîşay, înayderê.
- دهرئیکستی:** کفش کړی، قهوماندى، دهرکړی، دهرئینای
(المصدر، المخترع، المبتکر)
- Derêxistî:** Kifişkirî, qewmandî, derkirî, derînay.
- دهرئینای:** دهرئیکستی، هه لکشای، کفش کړی، چوپړکړی
(المستخرج، المنتشل، المنتزع، المظهر)
- Derînay:** Derêxistî, helkêşay, kifişkirî, çwîrkinî.
- دهریار:** په یخمهت، ژبه
(من اجل: لأجل)
- Derbar:** Peyxemet, jiber.
- دهریان:** پهرین، پهری، بورى، رابورى، تى پهرى، تى پەشى
(العبور، الاجتياز، المرور، المضاء، التجاوز)
- Derbaz:** Perîn, perî, borî, raborî, têperî, têpeşî.
- دهریازبون:** قه پهرین، بورى، رابورین، تى پەشین
(العبور، التجاوز، المضاء، المرور)
- Derbazbûn:** Veperîn, borî, raborîn, têpeşîn.
- دهریازبوی:** قه پهری، بورى، رابورى، تى پەشى
(الماضى، المار: المجتاز، العابر)
- Derbazbûy:** Veperî, borî, raborî, têpeşî.
- دهریازتر:** قه پهری تر، بورى تر، رابورى تر، تى پەشى تر
(الامضى، الاعبر)
- Derbaztir:** Veperîtir, borîtir, raborîtir, têpeşîtir.
- دهریازکړن:** قه پهراندن، بوراندن، رابوراندن، تى پەشانندن
(التمرير، التمهيه، الاعبار، الاجتياز)
- Derbazkirin:** Veperandin, borandin, raborandin, têpeşandin.
- دهریازکړی:** قه پهراندی، بوراندی، رابوراندی، تى پەشانندی
(المعبر، المضى، الممر)
- Derbazkirî:** Veperandî, borandî, raborandî, têpeşandî.

- دمخلی دیم:** دکاکى دیم، ناهى دیم، یی بیارانى شین دبیت یی باران
ثافدهت
(الغذى: الزرع يسقيه المطر)
- Dexlêdêm:** Dikakêdêm, ahêdêm, yê bibaranê şîndibît, yê baran avdet.
- دمخش:** دوچک، توپز، میرکوتک، میرحوتک، داردنک
(الهراوه، المضرب)
- Dexş:** Duqîşk, topiz, mîrkuşk, mîrhutk, darding.
- دمخل زهريون:** دمخل باله ته بون
(الاعياس، الاصفرار)
- Dexilzerbûn:** Dexil baletebûn.
- دمخل ودان:** دکاک وناه، قویت وقنيات
(الغلال، الحبوب، الحنطة)
- Dexlûdan:** Dikak û ah, qwît û qinyat.
- دەر:** دهرکهه
(الباب)
- Der:** Dergeh.
- دەر:** کولهک، چافک، دهرئ تشتی لویلی
(الفوهه، المنفذ)
- Der:** Kulek, çavik, derê tiştê lwîlî.
- دەر، دهرقه:** بهرانی، چول
(الخارج)
- Der = Derve:** Berranî, çol.
- دهروک:** دهرگهئ بچویک، کولهک
(الباب، البویب، الفوهه، المنفذ)
- Derok:** Dergehê biçwîk, kulek.
- دهرئیکستن:** هاژوتن، دهرکړن، چهرت کړن، ییخ کړن
(الطرد)
- Derêxistin:** Hajotin, derkirin, çertkirin, êxkirin.
- دهرئیکستن:** هه لکشان، ئینانا دهرقه، درقه کړن، دهرکړن
(الخراج، النزع، التشريد)
- Derêxistin:** Helkêşan, îmana derve, dervekirin.
- دهرئیکستن:** فلی کړن، دیبار کړن، دهرئینان، ئینانا دهر
(الاختراع، الاصدار)
- Derêxistin:** Filîkirin, dîyarkirin, derînan, înanader.
- دهرئیکستن:** دهرئینانان، قهومانندن، کفش کړن، بهی کړن
(الاختراع، الابتکار)
- Derêxistin:** Derînan, qewmandin, kifişkirin, beyîkirin.

دهرپه‌ند: دهرته‌نگ، گه‌لی کویرک، شیف کویرک
(الفا، المضيق)

Derbend: Derteng, gelîkwîrk, şîvkwîrk.

دهرپه‌ست: ئاسته‌نگ، دهرته‌نگاکه‌فرین، دهرنا‌لاخپه‌ست
(الفا الحجری، مخرج الماء، الموسمی)

Derbest: Asteng, dertenga kevrîn, dernalaxirbest.

دهرپون: زان، په‌قان، بژکین، بلقین، بلقدان، راگ‌فاشتن
(الصدر، البجس، الفجر، الایجاس، الانفجار، التفجير)

Derbûn: Zan, peqan, bijikîn, biilqîn, biliqdan, ragivastin.

دهرپتن: به‌نئ گ‌ریدانا دهرئ کون ومه‌شکا، به‌نئ گ‌ریدانا ده‌فئ
نامانی

(الوکاء، الشنق، رباط القرية)

Derbên: Benê girêdana derê kun û meşka, benê girêdana devê amanî.

دهرپون: په‌قان، زان، قه‌بون
(الفتق)

Derbûn: Peqan, zan, vebûn.

دهرپه‌ریک: کونا به‌ریکئ، دهرئ به‌ریکئ، دورانکا به‌ریکئ
(القطاب)

Derberîk: Kuna berîkê, derê berîkê, doranka berîkê.

دهرابه: ته‌خته‌به‌ند، ناقبراداری، دیوارئ داری
(المجر، الحاجز الخشبی فی البیت)

Derrabe: Textebend, navbiradarî, dîwarê darê.

دهرابه‌بون: ته‌خته‌به‌ندبون، بداری دیوار بون
(التمجر، التحجز)

Derrabebûn: Textebendbûn, bidarî dîwarbûn.

دهرابه‌بوی: ته‌خته‌به‌ندبوی، بداری دیواربوی
(المجر، المحجر)

Derrabebûy: Textebendbûy, bidarîwarbûy.

دهرابه‌کرن: ته‌خته‌به‌ندکرن، بداری دیوار کرن
(التمجیر، الاحتجاز)

Derrabekirin: Textebendkîrin, bidarî dîwarkîrin.

دهرابه‌کری: ته‌خته‌به‌ندکری، بداری دیوار کری
(المجر، المحجز)

Derrabekirî: Textebendkirî, bi darî dîwarkirî.

دهربازی، دهربازیاتی: قه‌په‌رینی، بورینی، رابورینی، تئ په‌شینئ
(الاجتياز، المضی، العبور، المرور)

Derbazî = Derbazîyatî: Vepeîrînî, borînî, raborînî, têpeşînî.

دهرپه‌دور: مشه‌خت، هاشئ، دهرکه‌تئ، گه‌ریده، گه‌رهوک، چهرخی،
به‌په‌تاله

(الهائم، الضال، الشارد، الخارج، السائح، الجوال)

Derbeder: Mişext, havî, derketî, gerîde, gerhok, çerxî, berretale.

دهرپه‌دور بون: مشه‌خت بون، دهرکه‌تن، گه‌رهان، چهرخین، به‌په‌تاله
بون

(التضلل، التشرّد، التجول، التکسع، التهميم)

Derbederbûn: Mişextbûn, derketin, gerhan, çerxîn, berretalebûn.

دهرپه‌دور بوی: مشه‌خت بوی، دهرکه‌تئ، گه‌ره‌ای، چهرخی، به‌په‌تاله
بوی

(المشرد، المضل، المتکسع)

Derbederbûy: Mişextbûy, derketî, gerhay, çerxî, berretale bûy.

دهرپه‌دور تر: مشه‌خت تر، دهرکه‌تئ تر، گه‌ره‌اتئ تر، چهرخی تر،
به‌په‌تاله تر

(الاکسع، الاضل، الاهيم، الاشرد)

Derbedertir: Mişexttir, derketîtir, gerhaytir, çerxîtir, berretaltir.

دهرپه‌دور کرن: مشه‌خت کرن، دهرئ‌بخستن، دهرکرن، گ‌یراندن،
چهرخاندن

(الاضلال، الاهيم، التشرید، الاخراج)

Derbederkirin: Mişextkîrin, derêxistin, derkîrin, gêrrandin, çerxandin.

دهرپه‌دور کری: مشه‌خت کری، دهرئ‌بخستنئ، دهرکری، گ‌یراندئ،
چهرخاندئ

(المهم، المضل، المشرد، المكسع)

Derbederkirî: Mişextkirî, derêxistî, derkirî, gêrrandî, çerxandî.

دهرپه‌دور یاتی: مشه‌خت‌یاتی، دهرکرنئ، دهرئ‌بخستنئ، گ‌یراندئ،
چهرخینئ

(الهيام، الشروء، الضلال، الخروج، الجولان، السياحه)

Derbederîyatî: Mişextîyatî, derkîrnî, derêxistinî, gêrrandinî, çerxînî.

دەرد: نەساخی، ئیش، ژان
(الداء)

Derd: Nesaxî, êş, jan.

دەردی چافا: نەساخیا چاف لیدانی، چاف هنگاتن
(الشیه)

Derdêçava: Nesaxîya çavlêdanê, çavhingatin.

دەرد دان: ئیشاندن، ژان دان
(الایلام، الایذاء، الاسقام، الابلأء)

Derd dan: Êşandin, jandan.

دەردەسەری: گرفتاری، شەپزەیی، پەرگندەیی، سەرگێژی
(المشکله، الشقوه، العذاب)

Derdeserî: Giriftarî, şşepirzeyî. pergindeyî, bisergêjî.

دەردەسەریون: گرفتاریون، شەپزەبون، پەرگندەبون، سەرگێژبون
(الفتوق): افات المرض، والجوع، والفر

Derdeserbûn: Giriftarbûn, şşepirzebûn, pergindebûn, sergêjbûn.

دەردەسەرکرن: گرفتارکرن، شەپزەکرن، پەرگندەکرن، گێژ کړن
(الاشکال، الشقاق)

Derdeserkirin: Giriftarkirin, şşepirzekirin, pergindekirin, gêjkirin.

دەرد زان: پزیشک، نژدار، دختور
(الطبيب النفساني)

Derdzan: Pizîşk, nijdar, duxtor.

دەردی بی دەرمان: ژانابی پی، ژانا نەچار
(المرض العضال)

Derdê Bêderman: Jana bêrrê, jana neçar.

دەردمەندی: پڕ ئیشی، پڕ ژانی، تێر نەساخی
(الاعتلال، السقم، کثره الالام)

Derdemendî: Pirrêşî, pirrjanî, tênesaxî.

دەردمەند: پڕ ئیش، تێر ژان: گرفتار، شەپزە
(کثیر المشاكل، السقیم)

Derdmend: Pirrêş, têrjan, giriftar, şşepirze.

دەردول: دەرنهال، دەرگەلی، دەرگەل، دەرنال
(الثغر، فم الوادی)

Derdol: Dernihal, dergelî, dergel, dernal.

دەردوینک: دەرگهی شفا، دەری هه‌ژا.

(الخفصه، الاشراره: باب منسوج من العيدان للحضيره)

Derdwînk: Dergihê şîva, derê heja.

دەری: شەل، شەلوال، جلکی کرن پیا
(لباس الرجل، السروال)

Derpê: Şel, şelwal, cilkêkirin pîya.

دەریوش: دەرگفانک، دەرقەرانک، قەباغ، دەرخوینک
(السوجل، الساجول، الدسام)

Derpoş: Dergivank, derqerank, qepax, derxwînk.

دەریفەدان: دەرگرتن، دەرگه دائیخستن، دەرلێکدان
(الوعد، الغلق، السد، الاطباق)

Derpêvedan: Dergirtin, dergih da êxistin, derlêdan.

دەری پێفەدای: دەرگهی گرتی، دەری دائیخستی، دەری لێکدای
(الموعد، المسدود، المغلق، المطبق)

Derêpêveday: Dergihê girtî, derê da êxistî, derê lêkday.

دەرتەنگ: دەریه‌ند، شیف کویر، گەلی تەنگ، ئاستەنگ
(الفأو، الفالق، اللاهز، المضيق)

Derteng: Derbend, şîvkwîr, gelîteng, asteng.

دەرمچکا بلند: پەییژکا ژور، دەرازینکا بلند، پێیکێ سەردا
(الدرج: للصعود)

Dereçkabînd: Peyîzka jor, derazîнка bilind pēykê serda.

دەرمچکا بندا: دەرازینکاژێر، پەییژکا خاری
(الدرج للنزول)

Dereçkabînda: Derazîнка jêr, peyîzka xarê.

دەرخوینک: دەریوش، دەرگفانک، دەرقەرانک، قەباغ
(السوجل، الكتعه، الدسام)

Derxwînk: Derpoş, dergivang, derqerank, qepax.

دەرخوین: نەساخیه‌که دەوار و حیوان و تەرشى دگريت
(الكشخ، مرض يصيب الحيوان)

Derxwîn: Nesaxîyeke dewar û hêwan û tersî digirî.

دەراخوینک: دەپی ئەردی چاندنی دی کەن دەپ ژبەر ئافدانی دا
ئاف لی بجیت، لات

(الواح ارضیه لسقى المزروعات)

Deraxwînk: Depê erdê çandinê dê ken dep, jiber avdanê da av lê biçît, lat.

دەرخانی: بەردەر، بەربه‌هاف، بەری
(الباحه، القاعه)

Derxanî: Berder, berbihav, berpê.

دهرژبوی: رهوان بوی، دهربوی، بهربوی، بهردای، دهرکری
(الجارى، المعبر، المقير)

Derrêjbûy: Rewanbûy, derbûy, berbûy, berday, derkirî.

دهرژتر: رهوان تر، دهربوی تر، بهربوی تر، بهردای تر، دهرکری تر
(الجرى، الامقر، الاعبر)

Derêjtir: Rewantir, derbûytir, berbûytir, berdaytir, derkirîtir.

دهرژکرن: رهوان کرن، دهرکرن، بهردان
(الامتقار لنزح الماء، التعبير عن هم النفس)

Derêjkin: Rewankirin, derkirin, berdan.

دهرژکری: رهوان کری، دهرکری، بهردای
(المعبر، الممقر، المجرى)

Derêjkirî: Rewankirî, derkirî, berday.

دهرژى: دهريژياتى: رهوانى، دهركرنى، بهردانى، بهردانياتى
دهركرنى

(الجرىان، المعين، التعبير، النزوح للماء، فراغ القلب من الهم
بالحديث)

Derêjî = Derrêjîyatî: Rewanî, derkirinî, berdanî, berdanîyatî, derkirinî.

دهرسوک: پوشى، خيلى، جهمهدانى، كهفنك، دسمال
(الكوفيه، القناع، غطاء الرأس)

Dersok: Poşî, xêlî, cemidanî, kevnik, desmal.

دهرفات: کومادهخلى گيرهکرى نه هلاقيتى، دخل کاگیرهکرى، لنافک
نه دای بای

(العرمه: كدس الزرع المدورس للتذريه)

Derfat: Koma dextlê gêrekirî, nehilavêtî, dexil kagîrekirî. linavik nedaybay.

دهرفات: دهليفه، بيڤ. دهراف

(المجال، الفرصه، الظرف، الملائم)

Derfet: Delîve, bîv, derav.

دهراف: دهري جووى، دهرافى ثاف ههخارنا ته رش وكه والى،
به رچاڤك . بورى ثافى، به رچاڤك

(الترعه، المورد، المنهم، المشرع)

Derav: Derê, cowê, deravê av vexarna terş û kewalî, berçavk, borê avê, berçak.

دهردانيخستن: دهركرتن، دهريڤه دان، دهريلكدان
(الاقفال، الغلق)

Derda êxistin: Dergirtin, derpêvedan, derlêkdan.

دهرز: تيك، پهق، چيق، كه لشت، خام

(الرأب، الوقر: الصدع، الفطر، الفلق، الشق، الفصم، الفت)

Derz: Tîk, peq, çîq, kelişt, xam.

دهريزن: تيك بون، پهقان، چيق بون، كه لشتن، خام بون
(الصدوع، التفطر، التفلق)

Derizîn: Tîkbûn, peqan, çîqbûn, keliştin, xambûn.

دهريزاندن: تيك کرن، چيق کرن، پهقاندن، كه لاشتن، خام کرن
(التصديق، التفطير، التفليق، التفصيم، التشقيق)

Derizandin: Tîkkirin, çîqkirin, peqandin, kelaştin, xamkirin.

دهري: تيك بوى، پهقاي، چيق بوى، كه لشتى، خام بوى
(المصدوع، المفطور، المنفصم، الوقير)

Derizî: Tîkbûy, peqay, çîqbûy, keliştî, xambûy.

دهريزاندى: تيك كرى، پهقاندى، چيق كرى، كه لاشتى، خام كرى
(المصدع، المفصم، المفطر، المفتق)

Derizandî: Tîkkirî, peqandî, çîqkirî, kelaştî, xamkirî.

دهريزك: شويژنا بجويك
(الابره)

Derzîk: Şwîjna biçwîk.

دهريزه: تيك، خام، دروار، پهق، كه لشت، چيق
(الفت)

Derzeber: Tîk, xam, dirwar, peq, kelişt, çîq.

دهريزنك: پهريزك

(الاسكفه، العتبه، الوصيد، المسامه)

Derazînk: Peyîzk.

دهري: دويراتى، دويرى، كه فنارى، پيشينى
(الغربه، البعاد، القدم)

Derazî: Dwîratî, dwîrî, kevnarî, pêşînî.

دهريژ: رهوان، بهردای، دهربوی، دهركری
(المعين، الجارى)

Derrêj: Rewan, berday, derbûy, derkirî.

دهريژبون: رهوان بون، دهريون، بهريون، بهردان، دهركرن
(الجرىان، التعبير، التمقر)

Derrêjbûn: Rewanbûn, derbûn, berbûn, berdan, derkirin.

دەرڤالایی: سهرهافیتی، رووسی، رویتی، رويساتی، راولی. حوچی، لوچی، تازیاتی، سهرکولی
(السفور، الحسر، الکشف)

Dervalayî: Serhavêî, rwîsî, rwîî, rwîsatî, riwalî.
hoçî, loçî, tazîyatî, serkolî.

دەرڤی نافی: دهري جووی، دهرافي نافي فهخارنا تهرش وکهورالی
(الرشن، القرو، المورد، المنهم، المود: المشرع)

Deravêavê: Derê cowê, deravê av vexarna terş û kewalî.

دهرڤه: بهرانی، چول
(الخارج)

Derve: Berranî, çol.

دهرڤه بون: بهرانی بون، چول بون، دهرنيخستن بون
(التخرج)

Dervebûn: Beranîbûn, çolbûn, derêxistin bûn.

دهرڤه بوی: بهرانی بوی، چول بوی، دهرنيخستی
(المخرج)

Dervebûy: Beranîbûy, çolbûy, derêxistî.

دهرڤه تر: بهرانی تر، چول تر، دهرنيخستی تر
(الاخراج)

Dervetir: Beranîtir, çoltir, derêxistî tir.

دهرڤه کرن: بهرانی کرن، چول کرن، دهرنيخستن
(الاخراج)

Dervekirin: Beranîkirin, çolkirin, derêxistin.

دهرڤه کری: بهرانی کری، چول کری، دهرنيخستی
(المخرج)

Dervekirî: Beranîkirî, çolkirî, derêxistî.

دهرڤه یی: دهرڤه یاتی: بهرانیاتی، چولیاتی
(الخارج، الخروج، الخارجی)

Derveyî = Derveyatî: Beranîyatî, çolîyatî.

دهرڤک: دهرافي نافي یی بجویک، چافک، چافیک، بهرچافک
(منفذ الماء للسقي)

Deravk: Deravê avê yê biçwîk, çavik, çavîk, berçavk.

دهرڤه رانک: دهرڤه رانک: دهرگفانک، دهرپوش، دهرخوینک، قهپاغ
(السام، الصمام، السوجل)

Derqerank = Derqeramk: Dergivank, derpoş, derxwînk, qepax.

دهراف: دهرڤهت، دهلیڤه، بیڤ
(الظرف، المجال، الفرصه)

Derav: Derfet, delîve, bîv.

دهرافي بهرڤی: بهندهر، بوغاز. مهیاف
(المرفأ)

Deravê behrê: Bender, buxaz, meyav.

دهرڤالا: سهرکول، روال، حوچ، لوچ، تازی، بهر بهردای، سهرهافیتی، رويس، رویت
(الحاسر، السافر، المكشوف)

Dervala: Serkol, riwal, hoç, loç, tazî, berberday, serhavêî, rwîs, rwîî.

دهرڤالا بون: سهرداچون، سهرکول بون، روال بون، رويس بون، رویت بون، لوچ بون، تازی بون
(السفور، الانحسار، الانکشاف)

Dervalabûn: Serdaçûn, serkol bûn, riwal bûn, rwîsbûn, rwîtbûn, loçbûn, tazîbûn.

دهرڤالا بوی: سهرداچوی، رويس بوی، رویت بوی، تازی بوی، لوچ بوی، حوچ بوی، روال بوی
(المسفر، المحسر، المكشف)

Dervalabûy: Serdaçûy, rwîsbûy, rwîtbûy, tazîbûy, loçbûy, hoçbûy, riwalbûy.

دهرڤالا تر: رویت تر، رويس تر، روال تر، لوچ تر، تازی تر، سهردا چوی تر، سهرکول تر
(الاحسر، الاسفر، الاکشف)

Dervalatir: Rwîttir, rwîstir, riwaltir, loçtir, tazîtir, serdaçûytir, serkoltir.

دهرڤالا کرن: سهردا هافیتی، رويس کرن، رویت کرن، روال کرن، تازی کرن، لوچ کرن، حوچ کرن، سهرکول کرن
(الاسفار، الاحسار، الاکشاف)

Dervalakirin: Serdahavêî, rwîskirin, rwîtkirin, riwalkirin, tazîkirin, loçkirin, hoçkirin, serkolkirin.

دهرڤالا کری: سهرهافیتی، رويس کری، رویت کری، تازی کری، روال کری، سهرکول کری، حوچ کری، لوچ کری
(المسفر، المحسر، المكشف)

Dervalakirî: Serhavêî, rwîskirî, rwîtkirî, tazîkirî, riwalkirî, serkolkirî, hoçkirî, loçkirî.

دهرقون: کونا قونی. چیق چیقک، سوریچک، تیرتیک
(الشرح)

Derqûn = Derqûn: Kuna qûnê, çîqçîqk, sorîçk, tîrtîrk.

دهرقوتان: دهرتکاندن، دهرلیدان
(القرع، الباب، الطرق)

Derqutan: Dertikandin, derlêdan.

دهرکتن: ههلاتن، دییار بون، کفش بون، بهربون، ههلان
(الطلوع، الخرج، الظهور، النجوم، التسريح)

Derketin: Helatin, dîyarbûn, kifişbûn, berbûn, heldan.

دهرکتنی: ههلاتی، دییاربوی، کفش بوی، بهربوی، ههلای
(الطالع، الخارج، الظاهر، الناجم)

Derketî: Helatî, dîyarbûy, kifişbûy, berbûy, helday.

دهرکرن: دهرئیکستن، توت کرن، چهرت کرن، ئیک کرن، دهرگهکرن
(الاجراج، اللعنه، الطرد، الحذف، التبویب)

Derkirin: Derêxistin, tutkirin, çertkirin, êxkirin, dergihkirin.

دهرکری: دهرئیکستی، توت کری، چهرت کری، ئیک کری، دهرگه
کری

(المطروء، الملعون، المخرج، المحذوف، القفیء)

Derkirî: Derêxistî, tutkirî, çertkirî, êxkirî, dergihkirî.

دهرکهر: دهرئیک، توت کهر، ئیک کهر، ههلکیش
(المخرج)

Derker: Derêx, tutker, êxker, helkêş.

دهرکئ سوتئ: دهریکئ کهواگرتئ، دهرکئ قهدانئ بو نیرچیرئ
(الزیه، الداحول)

Derke swîtê: Derîkê kewagirtinê, derke vedanê bo nêrçîrê.

دهرکرن: دهربه دهرکرن، دهرئیکستن، ههاتی کرن، مشهخت کرن
(التشريد، اللفاظ)

Derkirin: Derbederkerin, derêxistin, mişextkirin.

دهرکهفتن: ههلاتن، ههلان، دییاربون، پهیدابون
(الطلوع، الظهور، الخرج، النجوم)

Derkeftin: Helatin, heldan, dîyarbûn, peydabûn.

دهرکهفتی: ههلاتی، ههلای، دییاربوی، پهیدا بوی
(الطالع، الظاهر، الخارج، الناجم)

Derkeftî: Helatî, helday, dîyarbûy, peydabûy.

دهرگه: دهر، چهپهرک، دهلیف
(الباب، المدخل، الفوهه)

Dergih: Der, çerperk, delîv.

دهرگهل: دهرتهنگ، تهنگ دهر، دهرنهال، دهرنال
(الفاو، الثغر، مضيق، الوادی)

Dergel: Derteng, teng der, dernihal, dernal.

دهرگهانک: دهرخوینک، دهرپوش، دهرقرانک، قهپاغ
(الکتعه، الدسام، الصمام، السوجل، الساجول، السدا)

Dergivank: Derxwînk, derpoş, dergerank, qepax.

دهرگرتن: دهرپتفه دان، دهرلیکدان، دهر دائیکستن، دهرگرتدان
(الوصد، الغلق، السد، الطبق)

Dergirtin: Derpêvedan, derlêkdan, der da êxistin, dergirêdan.

دهرگرتی: دهرپتفه دای، دهرلیکدای، دهر دائیکستی، دهرگرتدای
(الموصد، المغلق، المسدود، المطبق)

Dergirtî: Derpêveday, derlêkday, der daêxistî, dergirêday.

دهرگر: دهرپتفه دوک، دهر دائیکخ
(الواصد، الغالق)

Dergir: Derpêvedok, derdaêxk.

دهرگهان: چوکه دار
(البواب، الحاجب)

Dergihvan: Çokedar.

دهرگهانئ: چوکه داری
(البوابه، مهنة الحاجب)

Dergihvanî: Çokedarî.

دهرمان: چاره، نوژ
(الدواء، العلاج، العقار)

Derman: Çare, noj.

دهرمان بون: چاره بون، نوژ بون
(التداوى، التطبيب)

Dermanbûn: Çarebûn, nojbûn.

دهرمان بوی: چاره بوی، نوژ بوی
(المداوى، المطيب)

Dermanbûy: Çarebûy, nojbûy.

دهرمان تر: چاره تر، نوژ تر
(الادوى، الاطبيب)

Dermantir: Çaretir, nojtir.

دهرمان دای: نوژدای، چاره‌کری
(الداوی، المسم)

Dermanday: Nojday, çarekirî.

دهرمانی تفهنگی: تیزه، بارویت
(البارود)

Dermanê tivenegê: Têze, barwît.

دهرمانک: فلفلکیت رهش
(الفلفل الاسود، القزح، البهارات)

Dermank: Filfîlkê reş.

دهرمور: دهرگرته، دهرپوش، دهرگریدای، دهر بینای
(المختوم، المغلق، المختم)

Dermor: Dergirtî, derpoş, dergirêday, derbênay.

دهرموریون: دهرگرته بون، دهرگریدای بون، دهربینان بون
دهربه‌ستیون

(التختم، المغلق)

Dermorbûn: Dergirtîbûn, dergirêdaybûn, derbê-
nanbûn, derbestîbûn.

دهرمور بوی: دهرگرته بوی، دهرگریدای بوی، دهربینای بوی،
دهربه‌ستی بوی

(المختم، المغلق)

Dermorbûy: Dergirtîbûy, dergirêdaybûy, derbê-
naybûy, derbestî bûy.

دهرمورت: دهرگرته تر، دهرگریدای تر، دهربینای تر، دهربه‌ستی تر
(الاختم، الاغلق)

Dermortir: Dergirtîtir, dergirêdaytir, derbestîtir.

دهرمورکرن: دهرگرته، دهرگریدان، دهربینان، دهربه‌ستن
(الاختم، الاغلق)

Dermorkirin: Dergirtin, dergirêdan, derbênan,
derbestin.

دهرمورکری: دهرگرته، دهرگریدای، دهربینای، دهربه‌ستی کری
(المختم، المغلق)

Dermorkirî: Dergirtî, dergirêday, derbênay,
derbestîkirî.

دهرموری، دهرموریاتی: دهرگرته، دهرگریدانیاتی، دهربینانی،
دهربه‌ستنی

(الختوم، المختوم، المغلق)

Dermorî = Dermorîyatî: Dergirtinî, dergirêdanîyatî,
derbênanî, derbestinî.

دهرمان کرن: چاره‌کرن، نوژ کرن
(الادواء، المداواه، الاستطباب)

Dermankirin: Çarekirin, nojkirin.

دهرمان کری: چاره کری، نوژ کری
(الداوی، المطبیب)

Dermankirî: Çarekirî, nojkirî.

دهرمانی: چاره‌یاتی، چاره‌بینی، نوژیاتی
(الدوائیه، العلاجیه)

Dermanî: Çareyatî, çareyînî, nojyatî.

دهرمان کەر: چاره‌کەر، چاره‌بین، پزیشک، نوژدار
(المعالج، المداوی، المطبیب)

Dermanker: Çareker, çarebîn, pizîşk, nojdar.

دهرمان کهری: نوژداری، چاره‌کهری، پزیشکی
(المداوه، الطب)

Dermankerî: Nojdarî, çarekerî, pizîşkî.

دهرمانی دفتی: برنویت، برنوت
(السعوط)

Dermanêdifnê: Birnwît, birnût.

دهرمانی رهش: کل
(الکحل، الاثمد)

Dermanê reş: Kil.

دهرامهت: قویت، دهره، دکاک، ئاه، خور، دهمل ودان، قهریژ
(القوت، المزروعات، المحصولات، الغلال)

Deramet: Qwît, debre, dikak, ah, xwer, dextl û
dan, verêj.

دهرامهت زهریون: دهرامهت گهشتن
(الاعصاف، موسم الحصاد)

Deramet zerbûn: Deramet, gihiştin.

دهرمال: به‌ردەر، دهرخانی، به‌ریی، به‌ربهاف
(الباحه، القاعه، المدخل)

Dermal: Berder, derxanî, berpê, berbihav.

دهرمان خانه: نوژخانه
(الصیدلیه، مدخر الادویه)

Dermanxane: Nojxane.

دهرمان دان: نوژدان، چاره‌کرن
(المداواه)

Dermندان: Nojdan, çarekirin.

دهراندهریوی: سهرانسهریوی، سهراسهرا بوی، گشت بوی، ههمی بوی، پیکغه بوی، بجارهکی بوی (المعم)

Deranderbûy: Seranserbûy, serserabûy, giştûy, hemîbûy, pêkvebûy, bicarekêbûy.

دهراندهرتر: سهرانسهرتر، سهراسهتر، گشت تر، ههمی تر، پیکغه تر، بجارهکی تر (الاشمل، الاعم، الاجمع)

Derandertir: Seransertir, sersertir, giştir, hemîtir, pêkvetir, bicarekêtir.

دهراندهرکرن: سهرانسهرکرن، سهراسهکرن، گشت کرن، ههمی کرن، پیکغه کرن، بجارهکی کرن (التعميم، المعجم، المجمع)

Deranderkirin: Seranserkirin, serserkirin, giştikin, hemîkirin, pêkvekirin, bicarekêkirin.

دهران دهرکری: سهرانسهرکری، سهراسهکری، گشت کری، ههمی کری، پیکغه کری، بجارهکی کری (المشمول، المعجم، المجمع)

Deranderkirî: Seranserkirî, serserkirî, giştikirî, hemîkirî, pêkvekirî, bicarekêkirî.

دهراندهری، دهرندهریاتی: سهرانسهریاتی، سهراسهریاتی، ههمیاتی، پیکغهیاتی، بجارهکییاتی (العموم، الشمول، الکلیه، الجمعیه)

Deranderî = Deranderyatî: Seranserîyatî, serserîyatî, hemîyatî, pêkveyatî, bicarekêyatî.

دهرهوچک: دهقی هوچکی، جهی دهست ژئی دهر دکهفیت (الکم، الردن)

Derhuçk: Devê huçkî, cihê dest jêder dikevît.

دهرهاتن: ههلتن، ههلدان، دهرکهتن، دییاربون، کفش بون (الطلوع، الظهور، الخروج، الطرؤ)

Derhatin: Helatin, heldan, derketin, dîyarbûn, kifîşbûn.

دهرهال: دهرحال: دکاڤیدا، دهملدهست، دوی گاقیدا (الفور، التو، فی الحال)

Derhal = Derhal: Digavêda, demildest, diwêga-vêda.

دهرامی: بیانی، بیتگانه، نهخوهیاتی، نهخوهیایی (الاجنبی، الغریب)

Deramî: Biyanî, bêgane, nexweyatî, nexweyayî.

دهرامیاتی: بیانیاتی، نهخوهیاتی، نهخوهیایی (الاجنبیه، الغربه)

Deramîyatî: Biyanîyatî, nexweyatî, nexweyayî.

دهرنال: دهرنهال، دهرگهلی، دهرتهنگ، تهنگدهر (الفالق، فوهه الوادی)

Dernal: Dernihal, dergelî, derteng, tengder.

دهرنشیف: لسهر دهقی، ئامانی بیتخن سهر دهقی، سهر نشیف دانن (الکب)

Dernişîv: Liserdevî, amanê bêxin serdevî.

دهرنشیف بون: کهتنا سهر دهقی، سهر دهق بون (الانکباب، التکبب)

Dernişîvbûn: Ketina serdevî, serdevbûn. sernişîvdanin.

دهرنشیف بوی: کهتی سهر دهقی، سهر دهق بوی (المکبوب، المکب)

Dernişîvbûy: Ketîserdevî, serdevbûy.

دهرنشیف تر: سهر نشیف تر، کهتی سهر دهقی تر (الاکبب)

Dernişîvtir: Sernişîvtir, ketîserdevîtir.

دهرنشیف کرن: سهر نشیف کرن، ئیخستنا سهر دهقی (الاکباب)

Dernişîvkin: Sernişîvkin, êxistina serdevî.

دهرنشیف کری: ئیخستی سهر دهقی، سهر نشیف کری (المکب، المکب)

Dernişîvki: Êxistî ser devî, sernişîvki.

دهرنشیفی: دهرنشیفیاتی: سهرنشیفیاتی، سهر دهق کری (الانکباب، الکبب)

Dernişîvî = Dernişîvyatî: Sernişîvyatî, serdevki.

دهراندهر: سهرانسهر، سهراسهر، گشت، ههمی، پیکغه، بجارهکی (الشامل، الكل، الجمع، العام، الکافه)

Derander: Seranser, saser, gişt, hemî, pêkve, bicarekê.

دهراندهر بون: سهرانسهربون، سهراسهريبون، گشت بون، ههمی بون، پیکغه بون، بجارهکی بون (الاشتغال، التعميم، التجمع)

Deranderbûn: Seranserbûn, giştûn, hemîbûn, pêkvebûn, bicarekêbûn.

دەروک: دهلیفه، دهړی بچویک، کون، کوله، کایه، گازوک
(الثره، الفحه، المنفذ، باب السياح)

Derok: Delîve, derê biçwîk, kun, kule, kaye, gazok.

دەریک: دهړکې نیړچیرې لېر ته یرو ته والا څه دکهن، دپه کې دو
که رهنانن سرده څی چاله کې تهیر دکه څن تیدا
(الزیه، الداحول، للصید)

Derîk: Derê nîrçîrê liber teyîr û tewala ve diken, depekê dukere didanin serdevê çalekê teyr dikevin têda.

دەریک: کاپه، گازوک، دهلیفه
(الثلثه، الفرجه، الممر للجبل)

Derîk: Kape, gazok, delîve.

دەریا: گول، گوم، بهر، ئیک ټاف
(البحر، الیم، الممر المائی)

Derya: Gol, gom, behir, êk av.

دەزی: بهنک، بهنګی په مپوی، بهنګی نایلونی، بهنې سانتیني
(الغزل، السلک، الخیط)

Dezî: Benik, benkê pempwî, benkê naylonî, benê santînî.

دەزی لوک: توخمه کې کپیایه لثافیا شین دبیت بهلګی وی یی
ګوروفره ودریژه
(نبات عشبی)

Dezîlok: Tuxmekê gîyaye li avîya şîn dibît, belgê wî yê gurovire û dirêje.

دەزګر: کچا خازتی بو میړه کی، ژنا شوی کری و نه څه ګوهازتی
(الخطیبه، العشیقه، الخدن)

Dezgir: Kiça xaztî bo mêrekî, jina şwîkirî û nevegahaztî.

دەزګر: خهلاتی خازتنا کچی
(هدیه خطبه النساء)

Dezgir: Xelatê xaztina kiçê.

دەویز: ګهواد، قهواد، ټاف دهستګی ژنا خوه بو دهرامیا
(الديوث، الوضع)

Deyoz: Gewad, qewad, destikê jina xwe bo beramîya.

دەرو: دره، فزویل، فیراندن، پی هه لاندن، فرکیلان، خه لاف ګوتن
(الفریه، الکذب)

Derew: Direw, fizwîl, fêrandin, pêhelandin, firrêlan, xelafgotin.

دەرو بون: فزویل بون، فیراندن بون
(التکذب، الافراء)

Derewbûn: Fizwîlbûn, fîrandinbûn.

دەرو بوی: فزویلی بوی، فیراندن بوی، فرکیلان بوی
(المکذب، المفتري)

Derewbûy: Fizwîlbûy, fîrandinbûy, firrêlanbûy.

دەرو تر: فزویلی تر، فیراندن تر، پی هه لاندن تر، فرکیل تر
(الاکذب)

Derewtir: Fizwîltir, fîrandintir, pêhelandintir, firrêltir.

دەرو کرن: فزویلی کرن، فیراندن کرن، فرکیل کرن
(التکذیب)

Derewkirin: Fizwîlîkirin, fîrandinkirin, firrêlîkirin.

دەرو کری: فزویلی کری، فیراندن کری، فرکیلی کری
(المکذب)

Derewkirî: Fizwîlîkirî, fîrandinkirî, firrêlîkirî.

دەروینی: دهره وینیاتی: فزویلیاتی، فرکیلیاتی، فیراندی
(الکذب، الکذابه، الفریه)

Derewînî = Derewînîyatî: Fizwîlîyatî, firrêlîyatî, fîrandî.

دەروین: فزویل، فرکیل، پی هه لېن، فیرینوک
(الکاذب، الکذاب، المفتري)

Derewîn: Fizwîl, firrêl, pêhelîn, fîrînok.

دەرویش: ګهریده، ګهروک، سائو، ساعیل، دهف قوت، خوه پارازتی،
خوه بژوین

(السائح، الزاهد، المتسول، عازف الدف)

Derwêş: Gerîde, gerok, saor, s'aêl, defqut, xweparaztî. xwebijwîn.

دەرویشی: ګهریده یی، سائوری، ساعیلی، دهف قوتی، خوه پاریزی
(الجولان، السیاحه، الزهد، التسول)

Derwêşî: Gerîdeyî, saorî, sa'êlî, defqutî, xweparêzî.

دهیوزی: قه‌وادی، گه‌وادی، ناف ده‌ستکییا ژنی
(الديوته، الضعه، الوضاعه)

Deyozî: Qewadî, gewadî, nav destikîya jinê.

ده‌زیلوک: ده‌زیکت له‌شی، رهیکت زراف، رویشال، ریشالوک
(الانسجه، الشعيرات)

Dezîlok: Dezîkêt leşî, rihîkêt zirav, rwîşal, rîşalok.

ده‌ست: له‌پ، لاق
(اليد)

Dest: Lep, laq.

ده‌ست ناف: میزتن، ریتن، چوناتن ریتکی، ده‌ست ناف خوه‌شکر
(الغانط، الخلاء، قضاء الحاجه)

Destav: Mîztin, rîtin, çû natêrîtkê, dest avxweşkirin.

ده‌ست نافیتن: ده‌ست پی کرن، خوه راکیشان، پی کول کرن
(البدء، المباشرة، الشروع، المبادره)

Destavêtin: Dest pêkirin, xwerakêşan, pêkolkirin.

ده‌ست نه‌فراز: سه‌ر نه‌فراز، ژیه‌ل، ژیل‌ل، سه‌رکه‌تن
(الصعدة)

Destevraz: Serevraz, jêhel, jêlel, serketin.

ده‌ست نه‌فرازی: سه‌ر نه‌فرازی، ژیه‌لی، ژیل‌لی، سه‌رکه‌تنی
(الصعود)

Destevrazi: Serevrazi, jêhelî, jêlelî, serketinî.

ده‌ست ناف: ده‌ست دناقی هه‌لاندن، بوهه‌فیرکرنی
(ترطيب العجين عند العجن بالماء)

Destav: Dest di avê helandin, bo hevîrkirinê.

ده‌ست ئیش: نه‌شیای، پی چینه‌بوی، کوه، گوروج، قی، شل
(العاجز، القاصر)

Destêş: Neşyay, pê çenebûy, koh, goroc, qir, şil.

ده‌ست ئیش بون: نه‌شیان بون، پی چینه‌بون، کوه‌بون، گوروج
بون، قریبون، شل بون
(التعجز، التقصير)

Destêşbûn: Neşyanbûn, pêçenebûn, kohbûn, gorocbûn, qirbûn, şilbûn.

ده‌ست ئیش بوی: نه‌شیای بوی، پی چینه‌بوی، کوه‌بوی، گوروج
بوی، قریبوی، شل بوی
(المعجز، المقصر)

Destêşbûy: Neşyaybûy, pêçenebûy, kohbûy, gorocbûy, qirbûy, şilbûy.

ده‌ست ئیش تر: نه‌شیای تر، پی چینه‌بوی تر، کوه‌تر، قی‌تر، شل
تر گوروج تر
(الاعجز، الاقصر)

Destêştir: Neşyaytir, pêçenebûytir, kohtir, qirtir, şiltir, gorocitir.

ده‌ست ئیش کرن: نه‌شیان کرن، پی چینه‌بون کرن، کوه‌کرن،
گوروج کرن، قی‌کرن، شل کرن
(التعجز، التقصير، الاقصار)

Destêşkirin: Neşyankirin, pêçenebûn kirin, koh-kirin, gorockirin, qirkirin, şilkirin.

ده‌ست ئیش کری: نه‌شیای کری، پی چینه‌بوی کری، کوه‌کری،
گوروج کری، قی‌کری، شل کری
(المعجز، المقصر)

Destêşkirî: Neşyaykirî, pêçenebûykirî, kohkirî, gorockirî, qirkirî, şilkirî.

ده‌ست ئیشی: ده‌ست ئیشیاتی: نه‌شیانی، پی چینه‌بونی، کوهی،
کوهیاتی، گوروجی، قریاتی، شلیاتی
(العجز، القصر)

Destêşî = Destêşyatî: Neşyanî, pêçenebûnî, kohî, kohyatî, gorocî, qiryatî, şilyatî.

ده‌ست بار: هاریکرن بارکرنی، ده‌ست هاقیتنا ئیک و دو بو
بارکرنی
(المربع)

Destbar: Harîkirina barkirinê, desthavêtina êk û du bo barkirinê.

ده‌ست بار گرتن: هاری کاری کرن، ملدان، ده‌ست گرتن
(المربعة، الترابع، المربعه)

Destbargirtin: Harîkarîkirin, mildan, destgirtin.

ده‌ست بار گرتن: هاری کاری، ملدان، هه‌ف گوری، پشت گرتن،
لسه‌ر راکیشان
(التعاوض، التکاتف، التآزر)

Destbargirtin: Harîkarî, mildan, hevgorî, pişgirtin, liser rakêşan.

ده‌ست بارگر: هاری کار، هه‌ف گور، پشت گیر
(التعاوض، المتآزر، المتکاتف)

Destbargir: Harîkar, hevgor, piştgîr.

دهست بژارتی: سر پشک کری، ههلبژارتی، ژئی کرتی
(الناخب، المختار، المصطفى، المميز)

Destbijartî: Serpişkkirî, helbijartî, jêgirtî.

دهست بلوینک: دهستگاهي گریډانا بجویکي دلاندکي دا، بینهکیت
گریډانا لاندکي

(الحضائن، اریطه المهد)

Destbilwînk: Destgahê girêdana biçwîkê di landikê
da, bêneket girêdana landikê.

دهست بیږ: دهستکي بیږکي، باسکي بیږکي، لهپی بیږکي
(مقبض الرفش)

Destbêr: Destkê bêrkê, baskê bêrkê, lepê bêrkê.

دهست بفر: لهپ بفر، باسکي بفری

(مقبض الفأس)

Destbivir: Lepbivir, baskê bivirî.

دهست بکیر: شاره‌زا، پی چیبوی، دهست زیرین

(المتقن العمل، الکفو الماهر)

Destbikêr: Şareza, pêçêbûy, destzêrîn.

دهست بیتان: دهست گریډان، دهست بهستن، دهست ئیشکدان،

دهست ئالاندن

(الغل، القید لید)

Destbênan: Destgirêdan, destbestin, destîşikdan,
destalandin.

دهست بیتای: دهست گریډای، دهست بهستی، دهست ئیشکدای،

دهست ئالاندی

(المغلول الید، المقید الید)

Destbênay: Destgirêday destbestî, destîşikday,
destalandî.

دهست بهستن: دهست بیتان، دهست گریډان، دهست ئیشکدان،

دهست ئالاندن

(کتف الید)

Destbestin: Destbênan, destgirêdan, destîşikdan,
destalandin.

دهست بهستی: دهست گریډای، دهست بیتای، دهست ئیشکدای،

دهست داهیلای، دهست ئالاندی

(المکتوف الایدی)

Destbestî: Destgirêday, destbênay, destîşikday,
destdahêlay, destalandî.

دهست بارگری: هاری کاری، پشت گیری، ملدانی، ههف گوری

(المعاضة، الموارزه، المكاتفه، المعاونه، المساعدة)

Destbargirî: Harîkarî, piştgîrî, mildanî, hevgorî.

دهست بری: دهست پلیت کری، دهست قهفاندی، دهست تورپکری،

قوله کری

(الاجذم)

Destbirrî: Destpilîtkirî, destqefandî, destturrkirî,
qullekirî.

دهست برین: دهست پلیت کرن، دهست قهفاندن، دهست تورپکرن

قوله کرن

(الجزم)

Destbirrîn: Destpilîtkirin, destqefandin, destturr-
kirin, qullekirin.

دهست به‌عی: گه‌روا کرین و فروتنی، شوینا ئاریش قاریشی

(العربون، الکالی)

Destbe'ê: Gerewa kirîn û firotinê, şwîna arîş varêşê.

دهست به‌رک: به‌رکي مال قه‌هوسینی، به‌رکي راه‌یرانی

(المسیعه، المدقه)

Destberk: Berkê mal vehusînê, berkê rahêranê.

دهسته برا: هه‌فال، دهست براده‌ر

(الصديق، الرفيق، الزميل، صاحب)

Destebira: Heval, destbirader.

دهسته برایینی: هه‌فالینی، دوستینی، براده‌رینی، براده‌ریاتی،

هه‌فالاتی، دوستاتی

(الصداقه، الزماله، الرفقه، الصحبه، الصحابه)

Destebirayînî: Hevalînî, dostînî, biraderînî, bira-
derîyatî, hevalatî, dostatî.

دهست به‌هست: دانافی، ژیک وەرگرتن

(الناوله يدا بيد)

Dest Bidest: Danavê, jêkwegirtin.

دهست بژار: سر پشک، ژئی کرتی، بژارتی، هه‌لبژارتی

(المتاز، المختار، المصطفى، المنتقاء، الفاخر، المنتخب)

Destbizar: Serpişk, jêgirtî, bijartî, helbijartî.

دهست بژارتن: هه‌لبژارتن، ژئی گرتن، سر پشک کرن

(الامتياز، الانتقاء، الانتخاب، الاصطفاء، الاختيار)

Destbijartin: Helbijartin, jêgirtin, serpişkkirin.

دهست تنگ بوی: دهست کورت بوی، بهلنگازبوی، پټی دخی بوی،
دهست فالابوی

(المعوز، المفتقر، المعسر)

Desttengbûy: Destkurtbûy, belingazbûy, pêdivîbûy,
destvalabûy.

دهست تنگ تر: دهست کورت تر، بهلنگازتر، پټدخی تر، دهست
فالتر

(الافقر، الاعوز، الاعسر)

Desttengtîr: Destkurttîr, belingaztîr, pêdivîtîr,
destvalatîr.

دهست تنگ کرن: دهست کورت کرن، بهلنگاز کرن، پټدخی کرن،
دهست فالاکرن

(الافقر، التعسير، التعوز، الاعسار)

Desttengkirin: Destkurtkirin, belingazkirin, pê-
divîkirin, destvalakirin.

دهست تنگ کری: دهست کورت کری، بهلنگازکری، پټدخی کری،
دهست فالاکری

(المعوز، المفقر، المعسر)

Desttengkirî: Destkurtkirî, belingazkirî, pêdivîkirî,
destvalakirî.

دهستهنگی، دهست تنگاتی: دهست کورتی، بهلنگازی، پټدخییاتی،
دهست فالایی

(العوز، الفقر، الفاقه، الضنك)

Desttengî = Desttengatî: Destkurtî, belingazî,
pêdivîyatî, destvalayî.

دهست تنگی: دهست کورتییاتی، بهلنگازیاتی

Desttengî: Destkurtîyatî, belingazîyatî.

دهست تیدان: کارتټی کرن. دهست ټیرابرن، شول تی کرن، دهست
مال کرن

(المسح، المزاولة)

Desttêdan: Kartêkirin, destvêrabirin, şoltêkirin,
destmalkirin.

دهست تیغه‌دان: بکار ټینان، کار پی کرن، دهست کرن
(المساس، المداخلة)

Desttêvedan: Bikarînan, karpêkirin, destkirin.

دهست جوهنی: بهرټی جوهنی قوتانی
(الملکد، الکویه، المرضخه)

Destcuhnî: Berê cuhnî qutanê.

دهست پټی بون: دهست هافټټن، خوه راکټشان، پټی کول بون
(الابتداء، التبادر)

Destpêbûn: Desthavêtin, xwerakêşan, pêkolbûn.

دهست پټی بوی: دهست هافټټی بوی، خوه راکټشای بوی، پټی کول
بوی
(المبدؤ)

Destpêbûy: Desthavêtibûy, xwerakêşaybûy, pê-
kolbûy.

دهست پټی کرن: دهست هافټټن، خوه راکټشان کرن، پټی کول کرن
(الابتداء)

Destpêkirin: Desthavêtin, xwrakêşankirin, pê-
kolkirin.

دهست پټی کری: دهست هافټټی، خوه راکټشای، پټی کول کری
(المبتدأ)

Destpêkirî: Desthavêtî, xwerakêşay, pêkolkirî.

دهست پټی کرنیاتی: دهست هافټټناتی، خوه راکټشانی، پټی کولاتی،
پټی کولینی

(البدء، المباشرة، الشروع، المبادره، المبادئه، الطفق)

Destpêkirinyatî: Desthavêtinyatî, xwerakêşanî,
pêkolaî, pêkolînî.

دهست پټک: دهست ئافټټ، خوه راکټشانی، پټی کولی
(المبدأ، المبادره، المبادئه)

Destpêk: Destavêj, xwerakêşanî, pêkolî.

دهست پټی کهر: دهست هافټټ، خوه راکټش، پټی کول کهر
(البادی، المباشر، الشارح، المبادر، الطافق)

Destpêker: Desthavêj, xwerakêş, pêkolker.

دهست وپی: چارلپ

(الاطراف الاربعه الايدي و الارجل)

Destûpê: Çarlep.

دهست وپی: ناف مالک، خلعت کار
(الخدم، الحاشیه، الاتباع)

Destûpê: Navmalk, xilmetkar.

دهست تنگ: دهست کورت، بهلنگاز، دهست فالابوی، پټدخی
(المعشر، المعوز، الفقير)

Dest teng: Destkurt, belingaz, dest vala, pêdivî.

دهست تنگ بون: دهست کورت بون، بهلنگازبون، پټی دخی بون،
دهست فالابون

(الاعوزان، الافتقار، الاعسار)

Desttengbûn: Destkurtbûn, belingazbûn, pêdivîbûn,
destvalabûn.

دهست دای: ریک هه بوی، به ره هف بوی، بکیر هاتی
(الملائم، المناسب، الموافق)

Destday: Rêkhebûy, berhevbûy, bikêrhatî.

دهست درهای: زئی کهر، مه زئخ، پویچو، په لاکچ
(المبذر، المتلف، المسرف)

Destdirrhay: Zeêker, mezêx, pwîço, pelaçk.

دهست درهان: مه زاختن، زئی کرن، پویچ کرن، په لاکچه کرن
(التبذیر، الاسراف، الاتلاف)

Destdirrhan: Mezaxtin, zeêkirin, pwîçekirin, pelaçekirin.

دهست دانا سینگی: به ره هه وهستانا ریزداری، رویدان، ماقویل کرن،
پیشقه راوهستان بتوره، بتوره فه وهستان
(التقلیس للاحترام)

Destdanasîngî: Bervewestana rêzdarî, rwîdan, maqwîlkin, pêşverawestan bitore, bitore vewestan.

دهست ددلی دان: دل خواهش کرن، دلوفانی کرن، دلوفان کرن
(المواساه، الملاطفه)

Destdidilîdan: Dilxweşkirin, dilovanîkirin, dilo-vankirin.

دهست ددلی دای: دل خواهش کری، دلوفان کری
(المواسی)

Destdidilîday: Dilxweşkirî, dilovankirî.

دهست درزی: زهنگینی، که دخودایی، دهست فرهی، پی چیبوی
دهوله مهندي

(اليسار: الغنى، الرفا، القدره، الكفاه، الامكان)

Destdirêjî: Zengînî, kedxudayî, destfirehî, pêçêbûnî, dewlemendî.

دهست درژ: زهنگین، که دخودا، دهوله مهندي، دهست فره، پی چیبوی
(الثرى، الغنى، المتمكن، القدير، الكفو)

Destdirêj: Zengîn, kedxuda, dewlemend, desfireh, pêçêbûy.

دهست درژی: دزی، زیان، تی نه بورین، راشه قاندنی
(السارق، المضر، المتجاوز على حق الغير)

Desrdirêjî: Dizî, zîyan, têneborîn, raşeqandinî.

دهست درژ: دز، زیانو، تی نه بوری، راشه قین
(المضر، المتجاوز على الحق، السارق)

Destdirêj: Diz, zîyano, têneborî, raşeqîn.

دهست چرچون: دهست قرمچین، دهست کوریشک بون، دهست
قه رسین

(الکشاء)

Destçirçûn: Destqurmiçîn, dest kurîşkbûn, dest-gerisîn.

دهست چین: دهست نهاژ

(مغروس الید، مزروع الید)

Destçîn: Destnihaj.

دهست خهت: شول دهست، شول کفش، وهک بیژی ته هه دهست
خه تی فی مروقی یه، شولی دهیت نیاسین
(عمل الید، نموذج عمل الید)

Destxet: Şoldest, şolkşî, wekbêjî, eve destxetê vî mirovîye, şolê dihêt nîyasîn.

دهست خواهش: بساناهی، قام خواهش، بدهستقه هاتی
(سهل المنال، سهل التناول)

Destxweş: Bisanahî, qamxweş, bi destvehatî.

دهست خواهش: ناف تیدانه یانی عونقه ری، عه فهرم
(عاشت یداک)

Destxweş: Nav têdane yanî 'unferî, 'eferim.

دهست خوردان: زوخاندن، کشکرن، ئاراندن، ناف تیدانا کرنی،
کتیلنجی لیدان
(التحریر، الاهی، الیثاره)

Destxurrdan: Zuxandin, kişkirin, arandin, nav têdana kirinê, kêlincî lêdan.

دهست خور دای: زوخاندی، کشکری، ئاراندی، ناف تیدای، کتیلنجی
لیدای
(المهیج المحرض، المثیر)

Destxurrday: Zuxandî, kişkirî, arandî, navtêday, kêlincîlêday.

دهست خه لهان: دهست وهرگه رهان، دهست خشان، دهست ژ
گهچون دهست ژ جهچون
(انخلع الید)

Destxelhan: Destwergerhan, destxişan, destjigihşûn, dest ji cihçûn.

دهست دان: ریک بون، به ره هف بون، بکیر هاتن
(المحاوله، السماح، الصلاح، الملائمه، الموافقه)

Destdan: Rêkbûn, berhevbûn, bikêrhatin.

دهست دویفک: دهستکې هه فجاری، دهستکې نه اندازا هه فجاری
(السخین، السخانین، المقوم للمحراث)

Destdwîvk: Destkê hevcarî, destkê endaza hev-carî.

دهست دهرکهتن: ژلهپ دهرکهتن، ژبهړ دهست دهرکهتن، پټ پټبون،
مهزن بونا شولې
(الاستفحال)

Destderketin: Jilepderketin, jiberdestderketin, pêrêbûn, mezin bûna şolê.

دهست دهرکهتن: ژبهړ دهست دهرکهتن، ژ لهپ دهرکهتن، پټ رڼ بوی
(المستفحل)

Destderketî: Jiberdest derketî, jilepderketî, pêrê bûy.

دهست دا هیلان: چغ بون، حوسیربون، قویز بون، قائل بون،
نهشیان، سهړکیش بون، نهویران
(الاستسلام، الرضوخ)

Destdahêlan: Çixbûn, husîrbûn, qwîzbûn, qaîlbûn, neşyan, serkêşbûn, newêran.

دهست داهیل: چغ بوی، حوسیر بوی، قویز بوی، قائل بوی،
نهشیای، نهویرای، سهړکیش بوی
(المستسلم، الراضخ، الخاضع)

Destdahêl: Çixbûy, husîrbûy, qwîzbûy, qa'îlbûy, neşyay, newêray, serkêşbûy.

دهست درست: شاره‌زا، شول زان
(الماهر)

Destdirist: Şareza, şolzan.

دهست درستې: شاره‌زایی، شول زانی
(المهاره بالعمل اليدوي)

Destdiristî: Şarezayî, şolzanî.

دهست دهست: توخم توخم، جوين جوين، شیل شیل
(قسم قسم، جيل جيل، صنف صنف، فرقه فرقه)

Dest dest: Tuxim tuxim, cwîn cwîn, şêl şêl.

دهست رویفهدان: دهست نفیژگرتن، دهسنفیژ شویشتن، سهړ وچاف
شویشتن

(التوضؤ، غسل الوجه، الوضؤ)

Destrrwîvedan: Destnivêjgirtin, destnivêjšwîştin, ser û çav şwîştin.

دهست رویفهدای: دهست نفیژگرتی، سهړ وچاف شویشتی
(المتوضؤ)

Destrrwîveday: Destnivêjgirtin, ser û çav şwîştî.

دهست ریژ: سهړ نشیف، ژوردا، بهرژیر، کهندال
(المنحدر، المائل)

Destrrêj: Sernişîv, jorda, berjêr, kendal.

دهست ریژی: سهړ نشیفی، ژوردانی، بهرژیری
(الحد، الانحدار، المائل)

Destrrêjî: Sernişîvî, jordanî, berjêrî.

دهست ژئ بهردان: هیلان، پویته‌پټی نه کرن، دهست ژئ شویشتن
پاتک دان، پشت دان

(الترك، الاهمال، الاستغناء، العطالة)

Destjêberdan: Hêlan, pwîtepênkirin, dest jê şwîştin, patikdan, piştan.

دهست ژئ بهردای: هیلای، پشت دای، دهست ژئ شویشتی، پویته
پټی نه کری

(المترک، المهمل، المستغنی، المعطل)

Destjêberday: Hêlay, piştday, destî jê şwîştî, pwîtpênekirî.

دهسته سهړ: بهرچاف، بن دهست، راگرتی، بهرپسیار، بهردهست
(الموقوف، المحجوز، رهن التحقيق)

Desteser: Berçav, bindest, ragirtî, berpisyar, berdest.

دهسته سهړی: بهرچافی، بن دهستی، بهردهستی، راگرتی،
بهرپسیاری

(التوقيف، الحجز، الاعتقال)

Desteserî: Berçavî, bindestî, berdestî, ragirtinî, berpisyarî.

دهست سفک: دهست هل، زیه‌ردهست
(الجاز، المجذذ، الوشوشی)

Destshivik: Desthel, ziberdest.

دهست سفکی: دهست هلی، زیه‌ردهستی
(الجاز، الوشوشه)

Destshivkî: Desthelî, ziberdest.

دهست فرهه: مهرد، چاف فه‌کری، دل فرهه
(السخی، الجواد، الثری، الغنی)

Destfireh = Destfirhe: Merd, çavvekirî, dîlfirêh.

دهست څالا کرن: دهست تهنګ کرن، دهست کورت کرن، رویت کرن،

به لنگاز کرن، ژار کرن

(الافکار)

Destvalakirin: Desttengkirin, destkurtkirin, rwîtkirin, belingazkirin, jarkirin.

دهست قوتان: دهست لیکدان، چهپله قوتان، چهپله لیدان

(التصفيق: الصفق)

Destqutan: Destlêdan, çeplequtan, çeplelêdan.

دهست قوتای: دهست لیکدی، دهست قوتای، چهپله لیدای، چهپله

قوتای، دهست قوت، چهپله قوت

(المصفق)

Destqutay: Destlêkday, destqutay, çeple lêday, çeplequtay, destqut, çeplequt.

دهست قرینګانې: چهنگ قرینګانې، یاریا تېل دناڅکرا برن و

څه قراندنې

(الصرع: لعبه تشابک الاصابع)

Destqirînkânê: Çeng qirînkânê, yarîya tibil din-avêkrabin û veqirandinê.

دهستګ: باسک، چمبل

(المقبض، الیده، العروه)

Destik: Basik, çimbil.

دهستګی دستارې: باسګی دستارې، چمبلی دستارې، کوریا

دستارې

(القعسری، الرائد، مقبض الجاروش)

Destkêdistarî: Baskê distarî, çimbilê distarî, kurya distarî.

دهستهکا مروفا: شېلا مروفا، بهرګی مروفا

(الجيل، القرن، الطبق من الناس)

Desteka mirova: Şêla mirova, berekê mirova.

دهست کت، دهست کفت: پوپړه، کهله پوپړت، کهله پوپړت

(الغنيمه)

Destket, Destkeft: Pwîre, kelepwîrt, kelepwît.

دهست کتې: مالې پوپړی

(المغنم)

Destketî: Malê pwîrê.

دهست کورت: دهست تهنګ، پېښی، به لنگاز، ژار

(قاصر الید، الفقیر، المعوز، العاجز)

Destkurt: Destteng, pêdivî, belingaz, jar.

دهست فرهی: دهست فرهی:

مهردی، مهرباتی، چاف څه کرینی، چاف څه کهری، دل فرهی

(السخاء، الجود، الثراء، الغنى)

Destfirehî = Destfirheyî: Merdî, merdatî, çavvekirî, çavvekirî, dîlfirehî.

دهست څه دان: بکار ښان، شول پې کرن

(الاستعمال)

Destvedan: Bikarînan, şolpêkirin.

دهست څه دای: بکار ښای، شول پې کری

(المستعمل)

Destveday: Bikarînay, şolpêkirî.

دهست څه بهردان: لدویف چون، لدویف بهردان، پې قائل بون

(التسليم، الاطاعة، الانقياد)

Destveberdan: Li dwîvçûn, lidwîvberdan, pêqaîlbûn.

دهست څه چون: لدویف چون، لدویف بهردان

(الاستسلام، الاطاعة)

Destveçûn: Li dwîvçûn, lidwîvberdan.

دهست څه هاتن: سرکه تن، لدویف هاتن، دهست کهفتن

(الفوز، الظفر، النجاح)

Destvehatin: Serketin, li dwîvhatin, destkeftin.

دهست څه هاتی: سرکه تې، لدویف هاتی، دهست کهتی

(الفائز، الظافر، الناجح)

Destvehatî: Serketî, li dwîvhatî, destketî.

دهست څالا: دهست کورت، به لنگاز، رویت، دهست تهنګ، ژار

(المفلس، الفقير، صفر الیدین، خاوی الید)

Destvala: Destkurt, belingaz, rwî, destteng, jar.

دهست څالا یی: دهست کورتی، به لنگازی، رویتی، دهست تهنګی،

ژاری

(الافلاس، الفقر: خواء الید)

Destvalayî: Destkurtî, belingazî, rwî, desttngî, jarî.

دهست څالا بون: به لنگاز بون، دهست کورت بون، رویت بون، دهست

تهنګ بون، ژار بون

(التفقر)

Destvalabûn: Belingazbûn, destkurtbûn, rwîbûn, desttengbûn, jarbûn.

دهست کورتی: دهست تهنگی، پېدښیاتی، بهلنگازی، ژاری، ژویری
(العجز، القصر، الفقر، الاعوزان، الفاقه، الضنك)

Destkurtî: Desttengî, pêdîvîyatî, belingazî, jarî, jwîrî.

دهست کرن: دهست هنگانن، دهست فې کهتن، دهست لیدان
(اللمس، المس، الجس)

Destkirin: Destthingatin, dest vê ketin, destlêdan.

دهست کړی: دهست هنگاتی، دهست فې کهتی، دهست لیدای
(المسوس، الملموس، المجسوس)

Destkirî: Destthingatî, dest vê ketî, dest lêday.

دهستکې ګولا: قهفتا ګولا، کهفا ګولا
(الباقه، الاکلیل)

Destkêgula: Qeftagula, keflagula.

دهستکې دزا: دهستی دهست کیسا
(اللیغ، الجاسوس، المندس)

Destkêdiza: Destê destkîsa.

دهستهک: رهفهک، ثوبهک، قولهک، قومرتهک
(الزمره، الفئه من الناس)

Destek: Refek, obek, qolek, qomirtek.

دهستهکیت سهر بخوه: قومرتا سهر بخوه
(هیئات الحكم الذاتی)

Destekêt serbixwe: Qomirta serbixwe.

دهست کهتن: دهست راکهشتن
(الحصول، الفوز، النيل، الظفر، الغنم)

Destketin: Destragihiştin.

دهست کیس: پې دز
(اللیغ، الجاسوس، المندس)

Destkîs: Pêdiz.

دهست کیسی: پې دزکی
(اللف، الجاسوسیه، التجسس، الاندساس)

Destkîsî: Pêdzikî.

دهست کوژ: سهر ژئ کری، سهر بې، سهر ژئ کریی فهلهوجوهیا
(الذبیحه)

Destkuj: Serjêkirî, serbirrî, serjêkiryê, Fele û Cuhîya.

دهست ګاه، دهست کهه: پاره، ټاه، کرت
(المال، المتأ، الوسيله)

Destgah: Desgeh, pare, ah, kirt.

دهست گرتن: هاریکاری کرن

(القرض، العاریه، الاعاره، التأیید، العون)

Destgirtin: Harîkarîkirin.

دهست ګوروج: دهست قري، دهست شل، دهست کوه، دهست ګولوله
(الکزیم)

Destguroc: Destqirr, destşil, destkoh, dest gulole.

دهست ګوروجی: دهست قري، دهست شلیاتی، دهست کوهی،
دهست ګولولهیی

(الکزم)

Destgurocî: Destqirî, dest şilyatî, destkohî, dest guloleyî.

دهست ګری: دهست زافری، کهفل ستویری
(الکنب، خشونه اليد من العمل)

Destgirî: Dest zavirî, kevilstwîrî.

دهست ګورک: جاکې دهستا، ګوریت لهپی
(القفا، الکفوف)

Destgork: Cilkê desta, gorêt lepî.

دهست ګران: شول ژبهړنهچوی، دهست ګولوله، شول هیډی
(ثقیل اليد فی العمل، البطی)

Destgiran: Şoljiberneçûy, destgulole, şolhîdî.

دهست ګرانی: دهست ګولولهیی، شول ژبهړنهچون، شول هیډیاتی
(البطو فی العمل)

Destgiranî: Destgulolyî, şoljiberneçûn, şolhêdîyatî.

دهست ګر: هاری کار، پشت گیر
(المعین، المؤید، المؤازر، المقرض)

Destgir: Harîkar, piştgîr.

پشت ګرتن: هاریکرن، پشت ګرتن
المعونه، الاقراض، التأیید

Dest girtin: Harîkirin, piştgirtin.

دهست ګرتی: چر، چونیز، متق، دهست مجاندی
(البخیل، المقتر، القتور)

Destgirtî: Çirr, çunîz, mitiq, dest miçandî.

دهست ګریدای: دهست بیڼای، دهست بهستی، دهست نیشکدای
(المکتوف، المغول، الموثوق، المقید)

Destgirêday: Destbênay, destbestî, destîşikday.

دهست ګریدان: دهست بیڼان، دهست بهستن، دهست نیشکدان
(الکتف، الغل، الاغلال، التقييد، التوثيق)

Destgirêdan: Destbênan, destbestin, destîşikdan.

دهست نفیس: خت دهست
(المخطوط، خط اليد)

Destnivêš: Xetdest.

دهغل و مهغل: تشت ومشت، خرومې، هویر ومویر، ناخې و ماخې
(الاغراض، الامتعه، الاشياء)

Dexelûmexl: Tişûmişt, xirrûmirr, hwîrûmwîr, axrirû maxirr.

دهست ههژاندن: دهست تیک نان، دهست کرتن
(المصافحه)

Desthejandin: Desttêknan, destgirtin.

دهست ههژاندن: نیشادا، نیشارهت کرن
(التلويح، الايماء، الاشارة)

Desthejandin: Nîşada, îşaretkirin.

دهست هنگاتن: دهست لیدان، دهست فئ کهن
(اللمس، الجس، نقض الوضوء)

Desthingatin: Destlêdan, destvêketin.

دهست هل: دهست سفک، زهبر دهست، شول ژهر چوی
(الخذوذ، الوشوش، المدافع)

Desthel: Destshivik, zeberdest, şoljiberçûy.

دهست هلی: دهست سفکی، دهست سفکاتی، زهبر دهستی، شول
ژهر چونی
(الخذل، الوشوشه، المدافعه، الخذذ)

Desthelî: Destshivikî, destshivkatî, zeberdestî, şoljiberçûnî.

دهست ههفسار: سهر ههفسار، رهشمه، لغاف
(العنان، الزمام، المقود)

Desthefsar: Serhefsar, reşme, lixar.

دهست ههلانندن: بهرهفانی
(القده، الدفاع)

Desthelandin: Berevanî.

دهست هاژو: ئاژوتی، سهر کیش، سهر نهرم
(المسوق، المطيع، المنقاد)

Desthajo: Ajotî, serkêş, sernerim.

دهست هافیتن: دهست پئ کرن، دهست دان، خوه راکیشان
(البدء، المباشرة، الشروع، الطفق)

Desthavêtin: Destpêkirin, destdan, xwerakêşan.

دهست گر: کچا خازتی نهغه گوهازتی، شوی کریا نهغه گوهازتی
(الخطيبة، العشيقه، الخذن)

Destgir: Kiçaxaztî neveguhaztî, şwîkirîya neveguhastî.

دهست گیر، دهسته گیر: هاری کار، ئالیکار، پشت گیر
(المعين، المساعد، المؤيد، المكاتف، المعاضد)

Destgîr, Destegîr: Harîkar, alîkar, piştgîr.

دهست لیکدان: دهست قوتان، چهپله قوتان
(التصفيق، الصفق)

Destlêkdan: Destqutan, çepelqutan.

دهست لی نه‌دای: شول پئ نه‌کری، دهست فه‌نه‌دای
(الخريده)

Destlêneday: Şolpênêkirî, dest veneday.

دهسمال: دهرسوک، پوشی، خاولی، کهفیک
(المنديل، المنشفه)

Desmal: Dersok, poşî, xawlî, kefik.

دهست مه‌ی: دهستکئ بترکئ، باسکئ مه‌ی
(مقبض الرفش)

Destmerr: Destkê bêrkê, baskê merrê.

دهست نه‌دان: کترنه‌هاتن، بئ ده‌راف، نه‌شیان
(غير مناسب، غير ملائم، عدم الامكان)

Destnedan: Kêrnehatin, bêderav, neşyan.

دهست نه‌دای: کترنه‌هاتی، نه‌شیای، بئ ده‌راف نه‌بوی، نه‌چیبوی
(اللا ممكن)

Destneday: Kêrnehatî, neşyay, bêderav, nebûy, neçêbûy.

دهست نه‌اژ: دهست چنی
(غرس اليد، عمل اليد الانتاجي)

Destnihaj: Destçinî.

دهستنفیز: دهست روی فه‌دان، دهست چاف شویشتن
(الوضوء، الطهر، الطهارة)

Desnivêj: Destwîrvedan, dest çav şwîştin.

دهست نشیف: ژوردا، سهر نشیف، سهر ژیر، که‌ندال، دهست ریز
(الانحدار، الحدر، النازل، المائل)

Destnişîv: Jorda, sernişîv, serjêr, kendal, destrrêj.

دهست نشیفی: ژوردانی، سهرنشیفی، سهر ژیری، که‌ندالی، دهست
ریژی

(المنحدر، النزله، الميلان)

Desrnişîvî: Jordanî, sernişîvî, serjêrî, kendalî, destrrêjî.

دهشت تر: راست تر، راستاهی تر، په‌حن تر
(الاعدل، الاسهل، الاطنح)

Deştir: Rasttir, rastahîtir, pehintir.

دهشت کرن: راست کرن، په‌حن کرن
(التعديل، التسهيل، التسوية، التبسيط)

Deştkirin: Rastkirin, pehinkirin.

دهشت کړی: راست کړی، په‌حن کړی
(المعدل، المسوی، المسهل، المبسط)

Deştkirî: Rastkirî, pehinkirî.

دهشتاهی، دهشتایی: راستیای، راستیاهی، په‌حناتی، په‌حن
(العدل، السهل، الطحان، البسيط، اللجم، الصعید)

Deştahî = Deştayî: Rastîyatî, rastîyahî, pehnatî, pehin.

دهشتا بڼی ثاف: دهشتا خرته، قه‌راج
(الفیف، ج، فیافی)

Deştabêav: Deşta xirte, qerac.

دهشتک: کاخک
(الساحه، العرصه)

Deştik: Kaxik.

دهشتی: ناکنجی دهشتی، خوه جهی دهشتی
(ساکن السهول، اهل البادیه)

Deştî: Akincîyê deştê, xwecihê deştê.

دهشتا ره‌پ و رویت: دهشتا بڼی دای باب
(المفازه)

Deştarrepûrrwît: Deşta bêdaybab.

دهفاندن: پڅ کرن، فرکیلان، دره‌وکرن، پی هه‌لاندن
(النفخ، المبالغه فی الکلام)

Defandin: Pivkirin, firrkêlan, direwkirin, pêhelandin.

دهفک: دهولک، تمبل باسک
(الدف)

Defik: Diholk, timbilbask.

دهف قوت: دهول قوت، تمبل باسک قوت، دهف ریژ، نه‌کام که‌ر
(الدفاع، الذمیم)

Defqut: Diholqut, timbilbaskqut, devrrêj, nekamker.

دهف قوتان: نه‌کامی کرن، دهول قوتان
(قرع الدف، الذم، الهجو)

Defqutan: Nekamîkirin, dihol qutan.

دهست هه‌لات: به‌ره‌فانی، به‌رگرتن، به‌را رابون، سینگ گرتن
(الدفاع، المقاومه، التصدی)

Desthelat: Berevanî, bergirtin, berrarabûn, sînggirtin.

دهست هه‌لاتن: به‌ره‌فانی، خوه‌راگرتن، به‌رسینگ گرتن
(المدافعه، الصدود)

Desthelatin: Berevanî, xweragirtin, bersînggirtin.

دهستویر: هیلان، ریڅ دان
(الرخصه، الاذن، الاجازه)

Destwîr: Hêlan, rêdan.

دهستویردان: هیلان، ریڅ دان
(التخویل، التأذین، التأجیز، التخویل)

Destwîrdan: Hêlan, rêkdan.

دهستویر خازتن: ریڅ خازتن
(الاستئذان، الاسترخاص)

Destwîrdan: Rêkxaztin.

دهستویردای: ریڅ دای، هیلای
(المرخص، المأذون، المجاز، المخول)

Destwîrday: Rêkday, hêlay.

دهستویر خان: ریڅ خان
(المستأذن، المسترخص)

Destwîrxaz: Rêkxaz.

دهست و‌دا، دهست و‌دار: کاودان، سیقوم، کادان
(الوضع، الواقع، النمط، الاسلوب، الطراز)

Destûda = Destûdar: Kawdan, sîqom, kadan.

دهست شو، دهشو: نامانی دهست شویشتنی
(المغسله، الطست للغسل)

Destşo = Deşo: Amanê dest şwîştinê.

دهشت: راستاهی، راست، په‌حن
(الطحان، المنبسط، السهل، العدل، المستوی)

Deşt: Rastahî, rast, pehin.

دهشت بون: راست بون، په‌حن بون
(التبسط، الاستواء، التسهل)

Deştbûn: Rastbûn, pehinbûn.

دهشت بوی: راست بوی، په‌حن بوی
(المبسط، المسهل، المعدل)

Deştbûy: Rastbûy, pehinbûy.

دهف: نه دنامی خارنی
(الفم، الفاه، الفوه)

Dev: Endamê xarnê.

دهف: تیځی ټامویری، سویځی ټامویری
(حد الآله، التیغ)

Dev: Tiyê amwîrî, swyê amwîrî.

دهف ټاف: بهر ټاف، لیف ټاف، بهرچم، کنار
(الضفه، الشاطی، الساحل)

Devav: Berav, lêvav, berçem, kinar.

دهف بیځن: زهر بیځن، بهر دهفک، قه راسه
(الکمام)

Devbên: Zerbênk, berdevk, qerrase.

دهف بیځنک: به نځی گریډانا دهف ټامانی
(الغمامه، الشناق، الوکاء)

Devbênk: Benê girêdana devê amanê.

دهف بیځنان: دهف به ستځ، دهف قه رساندن، دهف گرتځ، دهف کوته
کرن، دهف گریډان، دهف قه راسه رکړن
(کم الفم، الکم، عدم حریه الکلام)

Devbênan: Devbestin, devqerisandin, devgirtin,
devkutinkirin, devgirêdan, devqeraserkirin.

دهف بیځنای: دهف گریډای، دهف به ستی، دهف قه رساندی، دهف
قه راسه رکړی
(المکم، الفم)

Devbênay: Devgirêday, devbestî, devqerisandî,
devqeraserkî.

دهف به ست: قه راسه، دهف بیځن، بهر دهفک
(الکمامه، اللثام، القناع)

Devbest: Qerase, devbên, berdevk.

دهف به ستی: دهف گریډای، دهف قه راسه رکړی، دهف بیځنای، دهف
کرتی
(المقنع، المثلث، المکم)

Devbestî: Devgirêday, devqeraserkirî, devbênay,
devgirtî.

دهف بفر: سویځی بفری، تیځی بفری
(النزیه، غراب الفأس)

Devbivir: Swîê bivrî, tiyê bivrî.

دهف ته حلی: دهف گه مور هیځی
(العفوصه، مراره الفم)

Devtehlî: Devgemoreyî.

دهف ته حلی: دهف گه مور ه
(العفوص، مر الفم)

Devtehil: Devgemore.

دهف تځر: ته خاپه را، به لگ به ند
(الکراسه، الدفتر)

Defter: Texapera, belgbend.

دهف جویځن: پار هک، تځی دهف، تیراجویځی، جویځنه
(المضغه)

Devcwîn: Parek, tijîdevî, têracwînî, cwînek.

دهف خو هځ: نه زمان حولی، به را. دهف دژوار، چه قه لوز
(المفوه، النطوق، اللسن، اللبق)

Devxweş: Ezmanhulî, berra, devdijwar, çe qeloz.

دهف خو ه ش بون: چه قه لوز بون، نه زمان حولی بون، به را بون، دهف
دژوار بون
(التلسن، التنطق، التفوه)

Devxweşbûn: Çeqelozbûn, ezmanhulîbûn, ber-
rabûn, devdijwarbûn.

دهف خو هځ بوی: نه زمان تیل بوی، چه قه لوز بوی، به را بوی
(المفوه، الملسن، المنطق)

Devxweşbûy: Ezmantîlbûy, çe qlozbûy, perrabûy.

دهف خو هځ تر: نه زمان تیل تر، چه قه لوز تر، به را تر، دهف دژوار تر
(الافوه، الانطق، الالسن)

Devxweştir: Ezman tîltir, çe qeloztir, berratir,
devdijwartir.

دهف خو هځ کرن: نه زمان حولی کرن، چه قه لوز کرن، به را کرن، دهف
دژوار کرن
(التلسین، التنطیق، التفویه)

Devxweşkirin: Ezman hulîkirin, çe qelozkirin,
berrakirin, devdijwarkirin.

دهف خو هځ کری: نه زمان حولی کری، چه قه لوز کری، به را کری
(المنطق، الملسن، المفوه)

Devxweşî: Ezmanhulîkirî, çe qelozkirî, berrakirî.

دهف خو هځی، دهف خو هځیاتی: نه زمان تیلی، چه قه لوزی، به را یی،
دو ف دژواری
(التفویه، اللسانه، اللباقه، النطق)

Devxweşî = Devxweşîyatî: Ezman tîlî, çe qelozî,
berrayî, dejiwarî.

دهف ږژ: د هف بهردایي، ټاخفتن گوښیز
(اللماز)

Devrrêj: Dev berdayî, axiftin guhêz.

دهف ږژي: د هف بهرداني، ټاخفتن گوښيزی
(اللمزه)

Devrrêjî: Dev berdanî, axiftin guhêzî.

دهف ږژ بون: د هف بهردان بون، ټاخفتن گوښيزبون
(التلمز)

Devrrêjbûn: Devberdanbûn, axiftin guhêzbûn.

دهف ږژبوی: د هف بهردای بوی، ټاخفتن گوښيزبوی
(اللمز)

Devrrêjbûy: Dev berdaybûy, axiftin guhêzbûy.

دهف ږژتر: د هف بهردای تر، ټاخفتن گوښيزتر
(اللمز)

Devrrêjtir: Dev berdaytir, axiftin guhêztir.

دهف ږژي کرن: د هف بهردان کرن، ټاخفتن گوښيزکرن
(اللماز، التلميز)

Devrrêjîkirin: Dev berdankirin, axiftin guhaztin.

دهف ږژي کری: د هف بهردای کری، ټاخفتن گوښيزکری
(اللمز)

Devrrêjîkirî: Dev berdaykirî, axiftin guhaztî.

دهف زها: رهش بين، بهدبين
(المتشائم)

Devziha: Reşbîn, bedbîn.

دهف زهابون: رهش بين بون، بهدبين بون
(التشاؤم)

Devzihabûn: Reşbîn bûn, bedbîn bûn.

دهف زها بوی: رهش بين بوی، بهدبين بوی
(المشئم)

Devzihabûy: Reşbîn bûy, bedbîn bûy.

دهف زها تر: رهش بين تر، بهدبين تر
(الاشئام)

Devzihatir: Reşbîntir, bedbîntir.

دهف زها کرن: رهش بين کرن، بهدبين کرن
(التشؤم، الاشئام)

Devzihakirin: Reşbînkirin, bedbînkirin.

دهف خرته: د هف زها، د هف هشک، د هف قه شافی
(العفوص، يابس الفم)

Devxirte: Devzuha, devhişk, devqeşavî.

دهف خرته يي: د هف زهايي، د هف هشکي، د هف قه شافيياتی
(العفوصه، يابس الفم وجفافه)

Devxirteyî: Devzuhayî, dev hişkî, dev qeşavîyatî.

دهف خوین: دورند، گورنځ
(المفترس، الفتاک)

Devxwîn: Durind, gurêx.

دهف خوینی: دورندی، دورندهیی، گورنځی
(الفتک، الافتراس)

Devxwînî: Durindî, durindeyî, gurêxî.

دهف خار: د هف قاچ
(الاضجم)

Devxar: Dev vaç.

دهف خاری: د هف قاچی، د هف قاچيیاتی
(الضجم)

Devxarî: Dev vaçî, dev vaçîyatî.

دهف خار بون: د هف قاچ بون
(التضجم)

Devxarbûn: Dev vaçbûn.

دهف خار بوی: د هف قاچ بوی
(المضجم)

Devxarbûy: Dev vaçbûy.

دهف خار کرن: د هف قاچ کرن
(التضجيم)

Devxarkirin: Dev vaçkirin.

دهف خار کری: د هف قاچ کری
(المضجم)

Devxarkirî: Dev vaçkirî.

دهف خهوشی پشت هشک: د هف حولی پاش دي، مسمسی
(اللماح)

Dev xweşêpiştîşk: Dev hulîyê paş dirr, mismisî.

دهقا نه زنگی: خالا کار ږژي...؟!
(الشجره)

Deqa erzinkê: Xala karêjê.

دهف کر: بڼی دهنګ، مت

(الکتوم، الصامت، الساکت، کبیر الفم)

Devgir: Bêdeng, mit.

دهف کړی: بڼی دهنګی، بڼی دهنګیاتی، متیاتی

(الکت، الصمت، السکوت، التکت)

Devgirî: Bêdengî, bêdengîyatî, mitîyatî.

دهف گهنی: کهسۍ بیتنا دهفۍ وی نهخوښ، دهف بوغار

(الابخر)

Devgenî: Kesê bêhna devê wî nexweş, devbuxar.

دهف گهنیاتی: بوغاریاتی

(البخر)

Devgenîyatî: Buxarîyatî.

دهف کارومه: کهتنا ددانیت بهری دهفی، ددان کهتیی بهری دهفی

(الادقم: ذهب مقدم اسنانه)

Devkarrome: Ketina didanê berî devî, didan-
ketîyê berê devî.

دهف کا رومۍ: کهتنا ددانیت بهری دهفی

(الدم)

Devkarromeyî: Ketina didanê tberî devî.

دهفلو: کاپه، پهق، تیک، وهک نامویرۍ دهفلو یانی دهفی ژناډ هاتی

دهر

(الثلمه، الفله)

Devlo: Kape, peq, tîk, wek amwîrê yanîdevê ji
nav hati der.

دهفلو بون: کاپه بون، تیک بون، پهقان، کویرکویز بون، کهلشین

(الثلم، الثقل)

Devlobûn: Kapebûn tîkbûn, peqan, kwîzkwîzbûn,
kelişîn.

دهفلو بوی: کاپه بوی، تیک بوی، پهقای، کویرکویز بوی، کهلشتی

(المثلوم، المغلول)

Devlobûy: Kapebûy, tîkbûy, peqay, kwîzkwîzbûy,
keliştî.

دهفلوتر: کویرزی کویرزی تر، پهقای تر، تیک تر، کاپه بوتی تر،

کهلشتی تر

(الاثلم، الاقل)

Devlotir: Kwîzî kwîzîtir, peqaytir, tîktir, kapebûytir,
keliştîtir.

دهف زها کړی: رهش بین کړی، بهدبین کړی

(المشتم)

Devzihakirî: Reşbînkirî, bedbînkirî.

دهف ژمن: پتچکهک، دندکهک، چزهک، پارهک، پارویهک

(الکمیة الزهيدة، الجزء الصغير، اللقمة)

Devjen: pêçek, dindikek, çizek, parek, parîyek.

دهف شیل: ئاری بئافی روڼ کړی، ئاف شوقا ئاری

(النجوع، الرتوخ)

Devşêl: Arê biavê rohinkirî, avşoqa arî.

دهف شه پانندن: دهف مچ مچانندن، مچمچانندن

(اللولوغ)

Devşepandin: Dev miçmiçandin, miçmiçandin.

دهف شهلون: درهان، تیک بون، پهقان، چیق بون

(التمزق، التشقق)

Devşelbûn: Dirhan, tîkbûn, peqan, çîqbûn.

دهف شه کال: دهف پهچیل

(الافوغ)

Devşekal: Dev peçîl.

دهف شه کالی: دهف پهچیلی

(الفوغ)

Devşekalî: Dev peçîlî.

دهف کهلشتی: دهف چلقی

(الاهرت، الهريت)

Devkeliştî: Dev çiliqî.

دهف کهلشتیاتی: دهف چلقیاتی

(الهت)

Devkeliştîyatî: Devçiliqîyatî.

دهف کوتن: خه بهر برنا بدهفی، بڼی نفیسین، رویباری کوتن

(الشفاهه، الشفوى)

Devgotin: Xeberbirina bidevî, bënivîşîn, rwîbarîgotin.

دهف گاننده: پورپوری، پت پتی، گله هی کهر

(المتذمر، المعاتب، المعترض)

Devgazinde: Porporî, pitpitî, gilehîker.

دهف گانندهی: پورپوریاتی، پتپتیاتی، گله هی کهری

(المتذمر، العتاب، الاعتراض)

Devgazindeyî: Porporîyatî, pitpitîyatî, gilehîkerî.

D	د	D	د
<p>دښوکه: کلفلی گویزکی (الکاز: خرقة تدخل فی ثقب المحور اذا اتسع)</p> <p>Devoke: Gilvilê gwîzkê.</p> <p>دښوکا بهریکی: دورانکا دهقی بهریکی (الزیق)</p> <p>Devokaberîkê: Doranka devê berîkê.</p> <p>دهق: پنی، نیشان، خال، پنیاشینا کهفلی لهشی (الوشم)</p> <p>Deq: Pinî, nîşan, xal, pinyaşîna kevlê leşî.</p> <p>دهق: ناتک، قهچه، موهر (النص، الطبع، الختم)</p> <p>Deq: Natik, qemçe, muhir.</p> <p>دهق: کابی مزین (الکعب الكبير)</p> <p>Deq: Kabê mezin.</p> <p>دمقدان: پنی کرنا کهفلی لهشی برهنگی شین، بکلی چاڅا رهنګ کرن (التوشیم)</p> <p>Deqdan: Pinîkirina kevlê leşî birengê şî, bikilê çava rengkirin.</p> <p>دهق دان: قوتانا خوریکا، خوریک قوتان (التلقيح ضد الجدری)</p> <p>Deqdan: Qutana xurîka, xurîk qutan.</p> <p>دهق دار: کهسی دهق ددهت، دهق قوت (الملقح، الموشم)</p> <p>Deqdar: Kesê deq didet, deq qut.</p> <p>دمقداری: دهق قوتی، ناتک کرنی (اللقاحه، اللقح، الوشامه)</p> <p>Deqdarî: Deqquî.</p> <p>دمدقه: کهرچوفه، توپز کهندال، بی پهژان (الفظ، الصریح)</p> <p>Deqdeqe: Kerçûve, tobizkendal, bêpejan.</p> <p>دمدقهیی: کهرچوفهیی، روی بروی، گوتن بی څه گرتن (الفاظه، الصراحه)</p> <p>Deqdeqeyî: Kerçûveyî, rwîbirwî, gotin bêvegirtin.</p> <p>دهق ودهق: روی بروی (الکلام صراحه و وجاهه)</p> <p>Dequdeq: Rwîbirwî.</p>	<p>دښلو کرن: تیک کرن، پهقاندن، چیق کرن، کهلاشتن (الافلال، التثلیم، الاثلام)</p> <p>Devlokirin: Tîlkkirin, peqandin, çîqkirin, kelaştin.</p> <p>دښلو کری: تیک کری، پهقاندی، چیق کری، کهلاشتی (المل، المثل، المثل)</p> <p>Devlokiri: Tîkkiri, peqandi, çîqiri, kelaşti.</p> <p>دښلویی، دښلویاتی: تیکاتی، کویزیاتی، پهقینی، کهلشیاتی (الثل، الفل)</p> <p>Devloyî = Devloyatî: Tîkatî, kwîzatî, peqînî, kelişiyatî.</p> <p>دښلویونا فیتی: پهقان، کهلشین، کویزیون (الفرک، الفلق، الانفلاق)</p> <p>Devlobûna fêqî: Peqan, kelişîn, kwîzbûn.</p> <p>دښلو: پهق، کایه، کازوک (الفارک، الفالق)</p> <p>Devlo: Peq, kaye, kazok.</p> <p>دهف مزین: دهف پهچویله (الافوغ)</p> <p>Devmezin: Dev peçwîle.</p> <p>دهف مزنی: دهف پهچویله یی (الفوغ، الفوغان)</p> <p>Devmezinî: Dev peçwîleyî.</p> <p>دهف نهرم: نهمان خوهش، چهقلوز (الحلم، الملق، التملق)</p> <p>Devnerim: Ezmanxweş, çeqlolz.</p> <p>دهف نهرمی: نهمان خوهشی، چهقلوزی (الحلم، الملق، التملق)</p> <p>Devnermî: Ezmanxweşî, çeqlolzî.</p> <p>دهف نهرم: ناسنی نهرم، نامویرئ ناسن نهرم ومی (الحديد الانثى اللين الراخى)</p> <p>Devnerim: Asinê nerim, amwîrê asin nerim û mê.</p> <p>دښوکه: دورانکا دهقی تویری ثان کولافی (الكفاف، الحثار، للکيس وللطربوش)</p> <p>Devoke: Doranka devê twîrî an kulavî.</p> <p>دښور: وار، پنی، قان، پهلا (المنطقه، الموقع، الاقليم)</p> <p>Dever: War, pinî, qan, pela.</p>		

دهليمهت: تېب، دل گرتن، ژخوه چون، ژبیرفه چون، های ژ خوه نه بون

(الصرع)

Delîmet: Teb, dilgirtin, jixweçûn, jibîrveçûn, hayjixwenebûn.

دهليمهتی: کهسێ تېب دهیتئ، یی ژ خوه چوی (المصروع)

Delîmetî: Kesê teb dihêtê, yê jixweçûy.

دهلهم: کوفان، زفیری، پوسیدهیی، دامان، مرهول بون (النجم، الحسره، الضجر، البخع، السقم، الاسی، القلق)

Delem: Kovan, zivêrî, posîdeyî, daman, mirewilbûn.

دهلهمی بون: کوفانی بون، دامانی بون، پوسیده بون (التحسر، التنج، التبخع، التسأم)

Delemîbûn: Kovanîbûn, damanîbûn, posîdebûn.

دهلهمی بوی: کوفانی بوی، دامای بوی، پوسیده بوی (الحسیر، المضجر، السقیم، المبخع)

Delemîbûy: Kovanîbûy, damaybûy, posîdebûy.

دهلهمی تر: کوفانی تر، پوسیده تر، دامای تر (الاسأم، الابخع، الاضجر، الاحسر)

Delemîtir: Kovanîtir, posîdetir, damaytir.

دهلهمی کرن: کوفانی کرن، پوسیده کرن، دامان کرن (التنجیع، الاضجار، الاسأم، الاحسار، التبخیع)

Delemîkirin: Kovanîkirin, posîdekirin, damankirin.

دهلهمی کری: کوفانی کری، پوسیده کری، دامان کری (المبخع، المضجر، المحسر)

Delemîkirî: Kovanîkirî, posîdekirî, damankirî.

دهلهمیاتی: پوسیده یاتی، دامانی، دامانیاتی، کوفانی، کوفانیاتی (النجم، الحسره، الضجر، القلق، الاسی، البخع)

Delemîyatî: Posîdeyatî, damanî, damanîyatî, kovanî, kovanîyatî.

دهلاف: گییایه کئی بهر ئاقایه یی ئیک داغه تشتا پی گریډدن (الدبوث، نبات عشبی)

Delav: Giyayekê ber avaye yê êk dave, tišta pê girê di den.

دهلال: تازه، خوشکوک، خوشیمانک، جان، شوخ، شهنګ (الجميل، الرائع، البهیج، البديع)

Delal: Taze, xuşkok, xoşîmank, can, şox, şeng.

دهق دهلاف: توخمه کی گییاییت بهر ئافه (نبات عشبی)

Deqdelav: Tuxmekî gîyayêt berave.

دهقسى: خهفسکی، تشتی بهرخوه نهکته بومه زن بونئ (الدسى، الحجن، الطفيل، الكدؤ)

Deqisî: Xifiskî, tiştê berxwe neket bomezinbûnê.

دهقسین: خهفسکی بون، بهرخوه نهکرن، مه زن نه بون، مانا شتی خوه

(الدسو، الحجن، الكدء، الكدو، الطفل)

Deqisîn: Xefiskîbûn, berxwenekirin, mezinnebûn, mana şitîxwe.

دهقساندن: خهفسکی کرن، لټوازکرن (الادساء، الاكداء، الاحجان)

Deqisandin: Xefiskîkirin, lêwazkirin.

دهقساندی: خهفسکی کری

(المدسى، الكدى، المكء، المطفل)

Deqisandî: Xefiskirî.

دهقلک: کورتک، جویبه

(الزبون، الجبه، العباءه)

Deqilk: Kurtek, cubbe.

دهقل بزمار: توخمه کئی پهروکی یی نهخشاندى بسیمه (قماش مطرز بالابریسم)

Deqilbizmar: Tuxmekê perokî, yê nexşandî bisîmey.

دهکه: تهچک، دوشهک

(المنبر، المنصه، الرف، القفف)

Deke: Teqîçk, doşek.

دهلیفه: کاپه، گازوک، دهرتهنگ

(العقر، الثغره، المر، المنفذ)

Delîve: Kape, gazok, derteng.

دهلیفه: دهمی کرنئ، بیف، دهرهت، دم هه لکه تن

(الخلسه، الفرصه، الظرف، الملائم، الفرصه المنسابه)

Delîve: Demêkirnê, bîv, derfet, demhelketin.

دهلیفه خومر، دهلیفه خان: کهسێ لېر هه لکه تن شولا راوه ستایی،

لېر خوه، تهفشوی بهرئ خوه

(المهتل، الانتهازی)

Delîvexwer = Delîve xaz: Kesê liber helketina şola rawestyay, liberxweye, tefşwê berê xwe.

ده لالی: تازه بې، خوشکوکى، خوشيمانکى، جانى، شوخى، شهنګى، تازه ياتى، خوشکوکياتى، جانياتى، شوخياتى (البهجه، الجمال، الروعه، البداعه، الاناقه)

Delalî: Tazeyî, xuşkokî, xoşîmankî, çanî, şoxî, şengî, tazeyatî, xuşkokîyatî, canîyatî, şoxîyatî.

ده لاش: لى خورپنا دهواری بوژوردا، يانی ژوردا هره خارکه شه (الايغاز للدواب بالنزول)

Delaş: Lêxurîna dewarî bo jorda, yanî jorda here xarkeve.

ده لوش: جهن نوی بها بکن برنج، کرنا برنجی لئوردی ستور (زراعه الشلب)

Deloş: Cihê nwîbiha biken birinc, kirina birincî li erdê stewir.

ده لنگ: کرنا شه لوالی یا پى تیرا دچیت، يانی هوچکى پى (مقابل الرين للسروال)

Deling: Kirina şelwalî ya pê têra diçît, yanî huçkê pêyî.

ده لاق: سه تراش (الحلاق)

Delaq: Sertiraş.

دهم: گاف، گاه، ومخت، گه. چاخ (الزمن، الحين، الوقت، العصر، الفتره)

Dem: Gah, wext, geh. çax.

دهم ژان: سه عهت (الساعه)

Demzan: Se'et.

دهم دهمی: گاف کافی، کهگهی، گاه گاهی، جار جاری، هنده جار (الوقتى، الموسمى)

Demdemî: Gavgavî, gihgihî, gahgahî, carcarî, hinde car.

دهم دهمی: هر گاف رهنګک (المتلون، المتقلب، الحربائى)

Demdemî: Hergav renek.

دهم دهم: جار جار، هنده گافا، گاه گاه (احيانا، بعض الاوقات)

Demdem: Carcar, hindegava, gahgah.

دهمدان: چاکه لین (التخدير للشاى)

Demdan: Çakelîn.

دهمان: دراف، خویک، سییاوری، بخوه گرتن (الجزیه، الخراج، الالتزام)

Deman: Dirav, xwîk, sîyawirî, bixwegirti.

دهمان: لیفتیت جلکی ییت خارئ، لیثا کراس و فیستانا یاژیری (الذل، الذباب، الذیل، طره اللباس)

Deman: Lêvêt cilkî yêt xarê, lêva kiras û fîstana ya jêrî.

دهمبویس: گیایه کى بهر ئافه یی ئیک دافه تشتا پى گریدهن (نبات عشبی)

Dembwîs: Giyayekê ber ave yê êk dave tişta pê girêdiden.

دهمان پیس: حیز، چاف لدر، بى توره (العاهر، الفاجر)

Demanpîs: Hîz, çavlider, bê tore.

دهمان پیسی: حیزی، چاف دهرفه یی، بى توره یی (العهر، الفجور)

Demanpîsî: Hîzî, çavderveyî, bêtozeyî.

دهمى دویر و دیرى: دویر و دهران، دهرانى (الردح من الزمن، المده الطويله، دمل)

Demêdwîrûdirêj: Dwîrûderaz, derazî.

دهمل دهستی: دکافیتدا، دیقی (الفلط، الفور، الفجاء، التو، البغته)

Demildestî: Digavêda, dîqî.

دهمل دهست: وى کافى، دیق (فى الحال، توا، فجاءه)

Demildest: Wêgavê, dîq.

دهمى خربونا: شه هیانه (الموسم)

Demêxirrbûna: Şehyane.

دهرمانک: توف که کى ره شه یی بیتهن وتام خواهه لکل گوشت و گرا را دلین و پیوه ردکن (الفلل الاسود)

Dermank: Tovkekê reşe yê bêhin û tam xweşe ligel goşt û girara dilênin û pêwer diken.

دهنگ بلند: ستران بیژ، دهنگ هه لاندی
(الصادح، المغنی)

Deng bilind: Stiran bêj, deng helandî.

دهنگ بلند بون: دهنگ راکرن، دهنگ هه لاندن
(التصدیح، التغنی)

Deng bilindbûn: Deng rakirin, denghelandin.

دهنگ بلند بوی: دهنگ راکری بوی، دهنگ هه لاندی بوی
(الصادح)

Deng bilindbûy: Deng rakirîbûy, deng helandîbûy.

دهنگ بلند تر: دهنگ هه لاندی تر، دهنگ راکری تر
(الاصدح)

Deng bilindtir: Deng helandîtir, dengrakirîtir.

دهنگ بلند کرن: دهنگ راکرن، دهنگ هه لاندن
(التصدیح، الاصدح)

Deng bilindkirin: Deng rakirin, deng helandin.

دهنگ بلند کری: دهنگ راکری، دهنگ هه لاندی
(المصدح)

Deng bilindkirî: Deng rakirî, deng helandî.

دهنگ بلندییاتی: دهنگ راکرنی، دهنگ هه لاندی
(الصدح، الغناء)

Deng bilindîyatî: Deng rakirî, deng helandî.

دهنگی وهردهکی: واق واق
(الزبیط، صوت البط)

Dengêwerdekê: Waqwaq.

دهنگ ودور: ترنگین، ته رته یه، پی ئاخفتن
(الشائع، الاشاعه)

Dengûdor: Tirîngên, tertere, pêaxiftin.

دهنگی کوتری: کوری کوری، قویت قویت
(الهدیل)

Dengê Kotirê: Kurîkurî, qwîtwî.

دهنگی کویری: دهنگی نزم، پس پس
(الوجس، الخافت)

Dengêkwîrî: Dengê nizim, Pispis.

دهنگ دای: کهسی پی کوتی، مروقی بهلی
(المصوت، المشهور)

Dengday: Kesê pêgotî, mirovê belî.

دهم کرن: کافا کرنی

(زمان الفعل (نحوی) وقت العمل)

Demkirin: Gava kirmê.

دهنگ: جهرك، كولوز، لین
(الكوز، الزير، الدن)

Denik: Cerik, kuloz, lîn.

دهنگ:

(الصوت)

Deng:

دهنگ بیژ: ستران بیژ، لافژه بیژ
(المغنی، الشادی)

Dengbêj: Stiranbêj, lavjebêj.

دهنگ بیژی: ستران گوتن، لافژه بیژی
(الشدو، الغنایه)

Dengbêjî: Stiran gotin, lavjebêjî.

دهنگی مهلول: دهنگی فهلوفراندی، زنگین
(الرنین)

Dengêmelwîl: Dengê velovirandî, zingên.

دهنگ دان: دهنگ فهدان، بهلی بون، پی کوتن
(الصیت، الشهرة، النبأ، العزف)

Dengdan: Dengvedan, belêbûn, pêgotin.

دهنگ دان: دانا دهنگی بو هه لېژارتنی
(التصویت)

Dengdan: Dana dengî bo helbijartinê.

دهنگ فهدان: زفرینا دهنگی، وهکی جهی خالی دهنگی تشت
فه دگتیریت، دهنگ فه گتیران
(الصدی، الصوه)

Dengvedan: Zivirîna dengî, wekî cihê xalî dengî tiştê vedigêrî, dengvegêran.

دهنگ کهتن: دهنگ چیزبون
(الصحل، البج)

Dengketin: Deng çîzbûn.

دهنگ کهتی: کهسی دهنگ چیزچیزی ونزم
(المبحوح، الصاحل)

Dengketî: Kesê deng çîzçîzî û nizim.

دهنگ بلندی: ستران بیژی، دهنگ هه لاندن
(الصدح، الغناء)

Deng bilindî: Stiran bêjî, deng helandin.

دەنگ وەرگرتن: دەنگ داخازکرن (الاستفتاء)	
Dengwergirtin: Deng daxazkirin.	
دەنگ وەرگر: دەنگ خاز (المستفتی)	
Dengwergir: Deng xaz.	
دەنگ دێر: کەسێ دەنگ دای (المفتی)	
Dengdêr: Kesê dengday.	
دەنگ و دۆر: ترنگین، تەر تەرە، دەنگ بە لاف بون (الاشتهار، الاشاعه)	
Dengûdor: Tiringên, tertere, deng belav bûn.	
دەنگی ئاسنی: زنگین، زپین، زنگ زنگ، زپ زپ (الزنین)	
Dengê asinî: Zingên, zirrên, zingzing, zirrziir.	
دەنگ هاتن: قاری کرن، قارین، قاری، گولی (الهااتف)	
Denghatin: Qarîkirin, qarên, qarî, gulî.	
دەنگی سمیت دەوارا: تەق تەق، تەپ تەپ، تەقین، تەپین (الكدفه)	
Dengê simêt dewara: Teqteq, teptep, teqên, tepên.	
دەنگ دەنگ: کال کال، یال یال، یالین (الضوضاء)	
Dengdeng: Galgal, galên, yalyal, yalên.	
دەنگ بوول: دەنگ ستویر، بلند گو (مكبره الصوت)	
Dengbol: Deng stwîr, bilind go.	
دەنگ زراف: دەنگ پیک، دەنگ نەرم، دەنگ چیک (رقيق الصوت)	
Dengzirav: Deng pîk, deng nerim, deng çîk.	
دەنگ زرافێ: دەنگ چیک، دەنگ نەرمی (رقه الصوت، الصوت الناعم)	
Dengziravî: Deng çîkî, deng nermî.	
دەنگ ستویر: دەنگ بوو (غليظ الصوت)	
Dengstwîr: Deng borrr.	

دەنگ دار: تشتی بناف و دەنگ (المعلوم، المعروف، النبئی)	
Dengdar: Tiştê binav û deng.	
دەنگ دای: (النبی)	
Dengday:	
دەنگ داری: (النبؤه)	
Dengdarî:	
دەنگ گری: دەنگ زفر، دەنگ خپری (الاجش، النابج، النبيج)	
Deng girr: Dengzivir, dengxirxirî.	
دەنگ گری: نامویری دەنگ گرتن، تومارکار (المسجل)	
Deng girr: Amwîrê deng girtinê, tomakar.	
دەنگ گری: دەنگ زفریاتی، دەنگ خپریاتی (النبج)	
Deng girrî: Deng zivirîyatî, xirrxirîyatî.	
دەنگ لەرزین: دەنگ کەری، دەنگی بلف لاف، دەنگ پیل بون (التهديج)	
Denglerzîn: Deng kerbê, dengê bilivliv, deng pêlbûn.	
دەنگ لەرزوک: دەنگ پیل پیلکی (التهديج)	
Denglerzok: Deng pêlpêlkî.	
دەنگ خومشی: فەلوفیرین (النغم)	
Dengxweşî: Velovirîn.	
دەنگ خومش: دەنگ فەلوفیری (الناغم)	
Dengxweş: Deng velovirî.	
دەنگ لەرزاندن: دەنگ پیل دان (التهديج)	
Denglerzandin: Deng pêldan.	
دەنگ لەرزاندی: دەنگ پیل دای (التهديج)	
Denglerzandî: Dengpêlday.	

دههري تر: پتر ناشکراکرنا ناخفتنی، ناخفتن به لافبون تر
(الافشي)

Dehrîtir: Pitir aşkirakirina axiftinê, axiftin belav bûntir.

دههري کرن: ناخفتن به لى کرن، ناخفتن ناشکراکرنا
(الافشاء)

Dehrîkirin: Axiftin belîkirin, axiftin, aşkirakirin.

دههري کړی: ناخفتن به لى کړی، ناخفتن به لاف کړی
(المفشي)

Dehrîkirî: Axiftin belîkirî, axiftin belakirî.

دههريياتی: ناخفتن دييارکړنی، ناخفتن کفشياتی
(الفشو، الفشايه)

Dehrîyatî: Axiftin dîyarkirîn, axiftin kifşiyatî.

دههول: دهفا قوتانی
(الطبل)

Dehol: Defa qutanê.

دههول قوت: کهسی لدههولئ ددهت، دههول پیدادوک
(الطبال، اللمان)

Deholqut: Kesê li deholê didet, dehol pêdadok.

دههول قوتان: لیدانا دههولئ
(التطيل، التميز، اللمزه)

Deholqutan: Lêdana deholê.

دههول قوتی: کاری دههول قوتانی
(الطبايه)

Deholqutî: Karê dehol qutanê.

دهوکى: دارهکه بمهشکى فهگریددن بو شلقاندنا ماستی دمهشکى
دا

(الخضاض، خشبه الوطب)

Dewkê: Dareke bimeşşkêve girêdiden bo şilqandina mastî dimeşşkê da.

دهولک: ترارئ بیچمبل، رهندول
(الذئوب، الدلو)

Dewilk: Tirarê biçimbil, rendol.

دهور: زهمان گهړهان، چهړخا کاف ودهما
(الزمن، الدور)

Dewr: Zeman gerhan, çerxa gav û dema.

دهنگ تیژ: دهنگ دژوار
(حاد الصوت)

Dengtîj: Deng dijwar.

دهنگ ناس: کهسی دهنگا ژیک فادفیریت
(خبير الصوت)

Dengnas: Kesê denga jêk vedivêrît.

دهنگ زان: زانایى دهنگا، شارهزایى دهنگا
(عالم الصوت، خبير الاصوات)

Dengzan: Zanayê denga, Şarezayê denga.

دهنگ زانین: شارهزایا دهنگا
(علم الصوت، علم الاصوات)

Dengzanîn: Şarezaya denga.

دههک: روژى گرتنا دهه روژا هری عهیدا مهزن
(صيام عشرة ايام قبل عيد الاضحى)

Dehik: Rojîgirtina deh roja berî 'Eyda mezin.

دهه: هژماره، دو پینج
(عشرة)

Deh: Hijmare, du pênc.

دههیک: پرتهک ژ دهه پرتا (۱۰/۱)
(العشر)

Dehêk: Pirtek ji deh pirta.

دههبه: زنتیوری، دورنده، کورنځ، دورند
(السبع، السباع، الوحش، المفترس من الحيوان)

Dehbe: Zinêwrî, durinde, kurêx, dirinde.

دههوکانی: پینجوکانی، یاری کرنا هه لاقیتنا بهرشیشکا
(لعبه بالحصو)

Dehokanê: Pêncokanê, yarîkirina helavêtina berşîşka.

دههري: ناشکرا کرن، ناخفتن به لى کرن، ناخفتن به لاف کرن
(الفشو)

Dehrî: Aşkirakirina, axiftin, belîkirin, axiftin belavkirin.

دههري بون: ناخفتن به لاف بون، ناخفتن به لى بون
(التفشي)

Dehrîbûn: Axiftin belavbûn, axiftin belîbûn.

دههري بوی: ناخفتنا ناشکرا بوی
(المتفشي)

Dehrîbûy: Axiftina aşkirabûy.

دهور: څټراچونا خاندنې
(مراجعة الدروس)

Dewr: Vêrraçûna xandinê.

دهوس: شوین، شوین پې، جهې پې
(الاثر عامه، وللقدم خاصه)

Dews: Şwîn, şwîn pê. ciê pêy.

دهوسین: ترقین، پاشداچون، ډاکهتن، پەتشین، هەرقین
(الانکباس)

Dewisîn: Tirriqîn, paşdaçûn, daketîn, petişîn, herriqîn.

دهوساندن: ترقاندن، پاشدابرن، پەتشاندن، هەرقاندن
(الکبس، التکبیس)

Dewisandin: Tirriqandin, paşdabirin, petişandin, herriqandin.

دهوسی: ترقی، پاشدا جوی، پەتشی، هەرقی
(الکبوس / المكبوس)

Dewisî: Tirriqî, paşdaçûy, petişî, herifî.

دهوساندی: ترقاندی، پاشدا بری، پەتشاندی، هەرقاندی
(المنکبس)

Dewisandî: Tirriqandî, paşdabirî, petişandî, herriqandî.

دهوئد: چالکا خویری، خویر دانک
(المحبره)

Dewêd: Çalka hubrî, hubir dank.

دهوین: کهنمی ددهویدا لیتای، لیتانا دهو و گهنا پیکه
(الرهیه، الورش)

Dewîn: Genmê di dewîda lênay, lênana dew û genma pêkve.

دهو، دق: ماستی کییای ودهن ژئ گرتی، ئاڤا ماستی، ماستی
شلقاندی

(المخيض، الشنين، الخضاض)

Dew = Do: Mastê kîyay û duhin jêgirtî, ava mastî, mastê şilqandî.

دهولته: رمودا روینی

(الثقل، العمقه، القلده، القشاده)

Dewilte: Rimoda rwînî.

دهوس ژان: شوین پې نییاس
(القواف)

Dewszan: Şwîn pê nîyas.

دهوار: ههسپ وماهین وکەر وهیستر، زنیوړی بارکرن وسییاربونا
(الدابه، الدواب، البهيمه)

Dewar: Hesp û mahîn û ker û hêstir, zinêwrê barkirin û sîyar bûna.

دهوردان: چەرخ دان، لى زېبون، پټوهر هاتن
(الحوم، التطويق)

Dewirdan: Çerxdan, lêzîrbûn, pêwerhatin.

دهور گرتن: پټوهرهاتن، کوتان کرن
(المحاصره، التطريق، الاحاطه)

Dewirgirtin: Pêwerhatin, kotankirin.

دهور وېشت: پەخ و روی
(البيئه، حول الاطراف)

Dewrûpîst: Rex û rwî.

دهولت: زهنگینی، کهدخدایي، ئیغبال
(الثروه، الغنى، الحظ)

Dewlet: Zengînî, kedxudayî, êxbal.

دهوله‌مەند: کهدخودا، زهنگین
(الثرى، الغنى)

Dewlemend: Kedxuda, zengîn.

دهوله‌مەندى: کهدخدایي، زهنگینی
(الثراء، الغنى)

Dewlemendî: Kedxudayî, zengînî.

دهوارى رهق: دهوارى مسرى
(الاقب)

Dewarê req: Dewarê Misrî.

دهوارى سرت: دهوارى پهوان، دهوارى چەلەک
(القافل)

Dewarê sirt: Dewarê rewan, dewarê çeklek.

دهوارى نەرم: دهوارى گه‌ودەن، دهوارى تەرموشه
(اللجون)

Dewarê nerim: Dewarê, gewden, dewarê termûşe.

دهوارى هەيکرى: دهوارى ئازاکرى، دهوارى بەردای
(العباهل، الامراج)

Dewarê heykirî: Dewarê azakirî, dewarê berday.

دهوارى ئازا کرى: دهوارى هەيکرى
(الهمل)

Dewarê azakirî: Dewarê heykirî.

دیدیک: نه‌ساخیا ته‌رشى ژ تیهنې، تیهنک، نه‌ساخیا په‌ز تیهن بونی

(مرض العطش للغنم)

Didik: Nesaxîya tersî ji têhnê, têhnik, nesaxîya pez têhn.

دیدیکا هنگفینی: شانا هنگفینی، شانا بى شه‌ما (نخاریب العسل)

Dêdika hingvînî: Şana hingvînî, şana bêşema.

دیر بویه: به‌رچافکا نیزیك کرنی، دویر بین (الناظوره، المنظار)

Dêrbwîne: Berçavka nêzîkkirinê, dwîrbîn.

دیرین: تى بورین، ئازاکرن، به‌خشان (العفو، الصفح، العذر، التجاوز)

Dêrîn: Têborîn, azakirin, bexşan.

دیرین: (جزیری بقى مه‌عنايى دبیزیت) بن ده‌ستى مروفى ژمال وملكا (الحیازه، الملكية)

Dêrîn: (Cizîrî bi vê me'nayê, dibêjît) bin destê mirovî ji mal û milka.

دیران، دیرهان: تى زان، فه‌وه‌ره‌ان، تى هاتن (النضج، البذخ، النتج، الرشح)

Dêran = Dêrhan: Têzan, vewerhan, têhatin.

دیران: ئه‌فین، قییان (الحب، العشق، الهیام)

Dêran: Evîn, vîyan.

دیره‌انا که‌فرى: تى زانا که‌فرى، ئافا دکه‌فرى ده‌یت (البضیض)

Dêrhana kevrî: Têzana kevrî, ava di kevrî dihêt.

دیرک، دیرکی: توخمه‌کى هژیرایه (صنف من التین الفاخر)

Dêrk = Dêrkî: Tuxmekê hejîraye.

دیراندن: تى زان، تى هاتن، فه‌وه‌ره‌اندن، زاناندن (التنضیج، الترشیح، الانتاج، الابداع)

Dêrandin: Têzan, têhatin, vewerandin, zanandin.

دیراندی: تى زای، تى هاتى، فه‌وه‌ره‌اندی (المرشح، المنتج، المنضج)

Dêrandî: Têzay, têhatî, vewerandî.

دهیۆز: ناف ده‌ستکى ژنا خوه بو هیزى، فه‌واده‌یا ژنى، که‌واده‌ی ژنى

(الدیوث، الوضیع)

Deyoz: Nav destikê jina xwe bo hîzîyê, qewadiya jinê, gewadê jinê.

دهیۆزى: که‌واده‌ی کرنا بو ژنا خوه (الدیوثه)

Deyozî: Gewadîkirina bo jina xwe.

دهین کرن: ئاخفتن، گوتن (التکلم، التصوت، التحدث)

Deynkin: Axiftin, gotin.

دهینی: ژنکا شیرى دده‌ت بچویکى ئیکى، شیردانا بچویکى خه‌لکى (المرضعه، الظؤره)

Deynî: Jina şîrî didet biçwîkê êk, şîrdana biçîkê xelkî.

دهینیياتى: کارى شیردانا بچویکیت خه‌لکى (الارضاع، الظئر)

Deynîyatî: Karê şîrdana biçwîkê xelkî.

دهیک: ماک (الام، الوالده)

Deyk: Mak.

دهیکاتى، دهیکینى: ماکینى، ماکیاتى (الامومه)

Deykatî = Deykî: Makî, makîyatî.

دئ: ئقجا (ماذا، سوف)

Dê: Ivca.

دئ: ديه، گوند (القریه)

Dê = Dêh: Gund.

دیدی: لاندکا له‌هوا، لاندک (المهد)

Dêdî: Landika lihewa, landik.

دیدیک: خال خالک (الطحال)

Dêdik: Xalxalk.

دټرهای: قهزای، زای، تی های، قهوه‌های
(المرشح، المنصح، المنتج)

Dêrhay: Vezay, zay, têhatî, vewerhay.

دټزه: رهنګی ګه‌ورئ بسوړی قه، رهنګی په‌زئ کویفی
(اللون الاكهب، القهب)

Dêze: Rengê gewrê bi sorîve, rengê pezê kwîvî.

دټزه، دټز: په‌زئ کویفی بئ مهین په‌ز کویفی سپی
(الضأن الوحشی، الازویه)

Dêz = Dêze: Pezkwîvî yê mihîn, pezkwîvî yê spî.

دټم: خرته، بئ ئاف، ئه‌ردئ باران ئافدهت، قه‌راج
(البخس، القاحل، البعل)

Dêm: Xirte, bê av, erdê baran avdidet, qerac.

دټم: چاندنا ببارانئ دهیت ئافدان وشین دبیت
(العذی: الزرع يسقيه المطر)

Dêm: Çandina bibaranê dihêt avdan û şîn didît.

دټم بون: هسک بون، زها بون، خرته بون، قه‌راج بون
(التقل، التبخس، التبعل)

Dêmbûn: Hişikbûn, zihabûn, xirtebûn, qeracbûn.

دټم بوی: خرته بوی، زها بوی، قه‌راج بوی
(المقل، المبخس، المبعل)

Dêm bûy: Xirtebûy, zihabûy, qeracbûy.

دټم تر: خرته تر، زها تر، هسک تر، قه‌راج تر
(الاقحل، الابعل، الابخس)

Dêmtir: Xirtetir, zihatir, hişiktir, qeractir.

دټم کرن: خرته کرن، ئاف ژئ گرتن، زها کرن، قه‌راج کرن
(الاقحال، التبخيس، الابعال)

Dêmkirin: Xirtekirin, av jêgirtin, zihakirin, qerackirin.

دټم کری: ئاف ژئ گرتی، خرته کری، زها کری، قه‌راج کری، هسک کری
(المقل، المبعل، المبخس)

Dêmkirî: Av jêgirtî, xirtekirî, zihakirî, qerackirî.

دټمی، دټماتی: جهئ نه‌برئاف، جهئ ببارانئ ئافی دبیت
(القحل، البعل، البخس)

Dêmî = Dêmyatî: Cihê neberav, cihê bi baranê avî dibît.

دټم: سهر وچاف، رومیت، دیمهن
(الوجه، الصفحة)

Dêm: Ser û çav, rwîmet, dîmen.

دټم جامه: په‌ردا نټرچیرئ
(الدريئه)

Dêmcame: Perda nêrçîrê.

دټم خار: سهر وچاف تی ته‌پ
(الاجوق، عوج الوجه)

Dêmxar: Serûçav tîtep.

دټم خار بون: سهر وچاف تی ته‌پ بون
(التجوق)

Dêmxarbûn: Serûçav tîtepbûn.

دټم خار بوی: سهر وچاف تی ته‌پ بوی
(المجوق)

Dêmxarbûy: Serûçav tîtepbûy.

دټم خارکرن: سهر وچاف تی ته‌پ کرن
(الاجواق، التجويق)

Dêmxarkirin: Serûçav tîtepkirin.

دټم خار کری: سهر وچاف تی ته‌پ کری
(المجوق)

Dêmxarkirî: Serûçav tîtepkirî.

دټم خاری: سهر وچاف تی ته‌پی
(الجوق)

Dêmxarî: Serûçav tîtepî.

دټن دان: سه‌حکرن، لئ ګه‌ره‌ان، سه‌خبټکرڼ، چافدارئ، نټران
(البحث، التفقد، الفتش)

Dêndan: Sehkirin, lêgerhan, sexbêrkirin, çavdarî, nêran.

دټن دان: سه‌خبټر، ماتی کرن، چافدارئ کرن
(الرعايه، الاعتناء)

Dêndan: Sexbêr, matîkîrin, çavdarîkîrin.

دټن دای: لئ ګه‌ره‌ای، سه‌حکری، نټرای، لئ چوی
(المبحوث، المتفقد، المفتش)

Dênday: Lêgerhay, sehkirî, nêray, lêçûy.

دټن دای: سه‌خبټرکری، ماتی کری، چافدارئ کری
(المربی، المعتنی)

Dêday: Sexbêrkirî, matîkirî, çavdarîkirî.

ددان: زاد هټې، ئەندامى ھېران وچوينا خارنئ
(السن، الاسنان)

Didan: Zadhêr, endamê hêran û cwîna xarnê.

ددانوك: تشتى بچوكول، تشتى گز، تشتى دندك دندك
(المسنن، ذو نتؤ من الاشياء والالات)

Didanok: Tiştê biçukul, tiştê gij, tiştê dindik din-dik.

ددان ئيشان: ژان ددان، ددان ژهين
(وجع السن)

Didanêşan: Jandidan, didan jenîn.

ددانیت بهرئ دهمى: ددانیت برينئ
(القواطع)

Didanê berêdevî: Didanêt birrînê.

ددانیت کورسییا: ددانیت جوين و هيرانى لپاش الامكى
(الاضراس)

Didanê kursîya: Didanêt cwîn û hêranê li paşa lamkê.

ددانئ كرمى: ددانئ خمخوره
(السن المنخور، المسوس)

Didanê kirmî: Didanê ximxore.

ددان كهتن: ددان وهرهان
(القيص، سقوط الاسنان)

Didan ketin: Didan werhan.

ددان قيج: ددان كفش، ددان ئاشكرا، ددان طهيسوك
(الافلاج، المكشر، الكالج)

Didanqîç: Didan kifş, didan aşkira, didan teysok.

ددان قيج بون: ددان دياربون، ددان ئاشكرا بون
(التفلج، التکشر)

Didanqîç bûn: Didan dîyarbûn, didan aşkirabûn.

ددان قيج بوى: كهسى ددان بهلى ودييار
(المفلج، المكشر)

Didanqîçbûy: Kesê didan belî û diyar.

ددان قيج تر: ددان كفش تر، ددان ديار تر
(الاکشر، الافلاج)

Didanqîçtir: Didan kifştir, didan dîyartir.

ددان قيج کرن: ددان ديارکرن
(التکشير، الافلاج)

Didanqîçkirin: Didan diyarkirin.

دیم شرین: روى شرین، روى گەش
(الصبوح الوجه، الحلو المنظر)

Dêmsîrîn: Rwîşîrîn, rwîgeş.

دیم شرينى: روى شرينى، روى گەشى
(صاحبه الوجه، حلاوه المنظر)

Dêmsîrînî: Rwîşîrînî, rwîgeşî.

دیم پان: روى قەداى، دیم قەداى
(منبسط الوجه)

Dêmpan: Rwîveday, dêmveday.

دیم گورنيزى: سەر وچاف کورفر
(الکثوم)

Dêmgurmîzî: Serûçav gurovir.

دیم گە: گزيرته. پەلادیم، بەندەر، دەرأف
(المرفأ، الميناء، الجزيرة)

Dêmgih: Gizîrte, peladêm, bender, derav.

دیهل: صهيا مئ
(الكلبه)

Dêhil: Seya mê.

دیهله شير: شیرا مئ
(اللبنه، اللبؤه)

Dêhleşêr: Şêra mê.

دیهله با: گوھنئلا دەھبا، دەمئ پەرينا دەھبا
(الكلبه فى نزوها، موسم جماعها وتناسلها)

Dêhleba: Guhnêla dehba, demê perrîna dehba.

دئو: پير ههفى
(العفريت، المارد)

Dêw: Pîrhevî.

دئوانه: پیتفه نويسک، پیتفه مايبى، دين، پیتفه دين
(المفتون، المجنون)

Dêwane: Pêvenwîsk, pêvemay, dîn, pêvedîn.

د: (اداه تنبيه تلحق فى اول اللفظ لاداء المعنى الكامل)

Di:

دبەرا گوتن: پئ گوتن سرتليک، زيمار
(الرثاء، النوح)

Diberragotin: Pêgotin, sirêlîk, zêmar.

ددان قیچ کری: ددان بهلی کری
(المکشر، المفلج)

Didanqîşkîrî: Didan belîkirî.

ددان قیچی، ددان قیچیاتی: ددان کفشی، ددان ناشکرایي
(الکشر، الفلج، الکج)

Didanqîşî = Didanqîşiyatî: Didan kifşî, didan aşkirayî.

ددان مشک: توخمه کئی دورینئ یه، تهخلیته کئی دروارایه
(نوع من الخياطه)

Didanmişk: Tuxmekê durîne ye, texlîtekê dirwaraye.

ددان زێر: ددان زێرکری، ددان کراس کری بزێری
(السن الذهبی)

Didanzêrr: Didan zêrkîrî, didan kiraskîrî bizêrî.

دودوک: پیک
(المزمار)

Diduk: Pîk.

دودوک بیژ: کهسئ پف دکهت دودکئ
(الزمار)

Didukbêj: Kesê pif diket didukê.

ددان فێ: ددان ژیک دویر
(الافشغ)

Didanfîrr: Didan jêk dwîr.

ددان فېرېون: ددان ژیک دویر بون
(التفشغ)

Didanfîrrbûn: Didan jêk dwîrbûn.

ددان فېرېوی: ددان ژیک دویر بوی
(المفشغ)

Didanfîrrbûy: Didan jêk dwîrbûy.

ددان فېرکرن: ددان ژیک دویر کرن
(الافشاغ)

Didanfîrrkirin: Didan jêk dwîrkirin.

ددان فېرکری: ددان ژیک دویر کری
(المفشغ)

Didanfîrrkîrî: Didan jêk dwîrkîrî.

ددان فېری، ددان فېریاتی: ددان ژیک دویری
(الافشغ)

Didanfîrrî = Didanfîrrîyatî: Didan jêk dwîrî.

دخوهرا: دهخوهدا

(فی نفسه، فی ذاته)

Dixwerra: Dixweda.

دخوهرا دیتی: باوهری بخوههاتی
(الموثوق بنفسه، المعتمد على نفسه)

Dixwerra dîtî: Bawerî bi xwehatî.

دخوهگرتن: دخوه وهراندن، بخوه وهرئنان، لخواه خپرکرن
(الاحتواء، الاستلفاف، الاستقطاب)

Dixwegirtin: Dixwe werandin, bixwe werînan, li xwe xirkin.

دې: تیژ، هار، گورئخ
(الضاری، الشرس، العقور، الامرش)

Dirr: Tîj, har, gurêx.

دې: دژوار، تیژ
(الحاد، الشمهد، الوعقه)

Dirr: Dijwar tîj.

دېرېون: گورئخ بون، دژوار بون، تیژ بون، هاربون
(التشرس، التحدد، التمرس)

Dirrbûn: Gurêxbûn, dijbûn, harbûn.

دېرېوی: گورئخ بوی، هاربوی، تیژبوی، دژوار بوی
(المشرس، المحدد، الممرش)

Dirrbûy: Gurêxbûn, harbûy, tîjbûy.

دېوتر: گورئخ تر، هارتر، تیژتر، دژوارتر
(الاحد، الاشرس، الاضرى، الاعقر، الاثغم)

Dirrtir: Gurêxtir, hartir, tîjtir, dijbwartir.

دېرکرن: گورئخ کرن، هارکرن، تیژکرن، دژوارکرن
(التحديد، الاشراس، الاعقار، الامراش)

Dirrkirin: Gurêxkirin, harkirin, tîjkirin, dijbwarkirin.

دېرکری: گورئخ کری، هار کری، تیژ کری، دژوارکری
(المحدد، الممرش، المشرس)

Dirrkîrî: Gurêxkirî, harkirî, tîjkirî, dijbwarkirî.

دېرې، دېرېیاتی: گورئخی، هاری، تیژی، دژواری، گورئخیاتی، هاریاتی

(الحده، الضراوه، الشراسه، التاق، الوعق، الثغم)

Dirrî = Dirrîyatî: Gurêxî, harî, tîjî, dijbwarî, gurêxîyatî.

دریژک: ئامویری کون کرن وسمتنا وهک شوژیڼی

(المخرن)

Dirêjik: Amwîrê kunkirin û simtina, wek şwîjnê.

دریژکیشان: فهکیشان، فهمان، میژبون

(طال امده)

Dirêjkêşan: Vekêşan, veman, mêjbûn.

درست: سه راست، چیکری، چیبوی، راست بوی، کوتا کوک

(الصحيح، الكامل، الصح)

Dirist: Ser rast, çêkirî, rastbûy, kutakok.

درست بون: کوک بون، چي بون

(التصح، التكامل)

Diristbûn: Kokbûn, çêbûn.

درست بوی: کوک بوی، چیبوی

(المصح، المتکامل)

Diristbûy: Kokbûy, çêbûy.

درست تر: کوک تر، چیبوی تر

(الاصح، الاكمل)

Diristtir: Koktir, çêbûytir.

درست کرن: کوک کرن، چیکرن

(التصحیح، الاصحاح، التکمیل، الاکمال)

Diristkirin: Kokkirin, çêkirin.

درست کری: کوک کری، چیکری

(المصح، المکمل، المصوب، المسدد)

Diristkirî: Kokkirî, çêkirî.

درستی، درستیا: کوکی، کوکیاتی، چیبونیا

(الصحة، الکمال، الصواب، السداد)

Diristî = Diristîyatî: Kokî, kokîyatî, çêbûnîyatî.

درست: وهبون، بهرههف بون، راست بون، بکیرهاتن

(السالم، الجائز، الحلال، المرتب، الصحيح، الصواب، السديد)

Dirist: webûn, berhevbûn, rastbûn, bikêrhatin.

درشت: زفر، گری

(الخشن، للطحين ونحوه)

Dirîşt: Zivir. girr.

درشت بون: زفر بون، گریبون

(التخشن)

Dirîştûn: Zivirbûn, girrbûn.

در: جه، ئهرد

(المكان، الموقع، الموضع، هنا)

Dir: cih, erd.

دری: تراشهکا ستری تیژه فقیههکی وهکی تویاییی رهش ددهت

مروفت دخون

(العوسخ، المصعه، العليق، نبات شوکی مثمر)

Dirî: Tiraşeka stirî tîje, fêqîyekê wekî twîyayê reş didet.

درا: خروبی، چاف رهشک، خوروکی، دانهکی خارنی یه

(الازره البيضاء)

Dira: Xirobî, çav reşk, xurovî, danekê xar nêye.

درپه: کهندال، ژوردانیی هسک، کهندالی بهرتیژ

(الوهيه، الجش، الشيف، الوعر، الوعوره)

Dirîbe: Kendal, jordanîyê hişk, kendalê bertîj.

دریژ: پاکیشای، ژیک هاتی دهر، دژی پاناتی، دژی فرههياتی

پانای

(الطويل، المديد)

Dirêj: Rakêşay, jêk hatîder, dijîpanatîyê, dijî fi-rehîyatîyê.

دریژ بون: پیقه چون، ژیک هاتن دهر، کیشان، فهکیشان

(التطاول، التطول، التمدد)

Dirêjbûn: Pêveçûn, jêkhatinder, kêşan, vekêşan.

دریژبوی: پیقهچوی، فهکیشای، ژیک هاتی دهر

(الطائل، المطول، الممد، الماد)

Dirêjbûy: Pêveçûy, vekêşay, jêk hatî der.

دریژ تر: پانای تر، کیشای تر، ژیک هاتی دهرتر

(الاطول، الامدد)

Dirêjtir: Ranaytir, kêşaytir, jêkhatî dertir.

دریژکرن: پاناندن، ژیک پاکیشان، پیقهچون

(الاستطاله، الاطاله، التطويل، المطل للحديد والجل، التمديد،

الاستمرار)

Dirêjkirin: Ranandin, jêk rakêşan, pêveçûn.

دریژکری: پانای، ژیک رکیشای

(المطول، الممد، الممدود)

Dirêjkirî: Ranay, jêk rakêşay.

دریژی، دریژیا: پانیا، کیشانی

(الطول، المد)

Dirêjî = Dirêjîyatî: Ranyatî, kêşanî.

درشت بوی: زفر بوی، گری بوی
(المخشن)

Diriştûy: Zivirbûy, girrbûy.

درشت تر: زفر تر، گری تر
(الاخشن)

Diriştîr: Zivirtîr, girrtîr.

درشت کرن: زفر کرن، گری کرن
(الاخشان، التخشين)

Diriştîkirin: Zivirkirin, girrkirin.

درشت کری: زفر کری، گری کری
(المخشن)

Diriştîkirî: Zivirkirî, girrkirî.

درشتی، درشتیاتی: زفری، زفرییاتی، گری، گریاتی
(الخسونه)

Diriştî = Diriştîyatî: Zivrî, zivrîyatî, girrî, girrîyatî.

درویشم: دوری، سیما، نیشان
(الملاح، السمہ، العلامة، الشعار)

Dirwîşm: Durî, sîma, nîşan.

دراف: پاره، دهستگاه، دوزگه
(النقود)

Dirav: Pare, destgah, dezgeh.

دراف: دهمان، سییاوری، خویک، زیره سه
(الضریبه)

Dirav: Deman, sîyawirî, xwîk, zêrreser.

نرگ: گومتل، گومتل، گوا ناخی
(الکتله)

Dirg: Gumtil, guwa axê.

درامت: قویت دهره، دكاك، قنیا، دمخل و دان، چاندن
(الغلال، القوت، الرزق، المون، الحبوب، المزروعات)

Diramet: Qwît, debre, dikak, qinyat, dexil û dan, çandin.

درامت زهریون: چاندن گهشتن، دهمی دورینی
(الاعصاف، موسم، الحصاد)

Dirametzerbûn: Çandin gihiştin, demê durwînê.

درهنگ: گيرو، فهمان، ههزقین
(التاخر، العوق)

Direng: Gîro, veman, heziqîn.

درهنگ بون: گيرو بون، ههزقین بون، فهمان بون، پاش کهتن بون
(التاخر، التعوق)

Direngbûn: Gîrobûn, hiziqîn, vemanbûn, paşketin bûn.

درهنگ بوی: گيرو بوی، فهمای بوی، ههزقی، فهمای، پاش کهتی
(المتاخر، المعوق)

Direngbûy: Gîrobûy, vemanbûy, heziqî, vemay, paşketî.

درهنگ تر: گيرو تر، ههزقی تر، فهمای تر، پاشکهتی تر
(الأخر، الاعوق)

Direngtîr: Gîrotîr, heziqîtîr, vemaytîr, paşketîtîr.

درهنگ کرن: گيرو کرن، ههزقاندن، فهیلان، پاش ئیخستن
(التاخير، التعويق)

Direngkirin: Gîrokirin, heziqandin, paşêxistin.

درهنگ کری: گيرو کری، ههزقاندی، فهیلای، پاش ئیخستی
(المؤخر، المعوق)

Direngkirî: Gîrokirî, heziqandî, vehêlay, paşêxistî.

درهنگی، درهنگ یاتی: گيرویاتی، گيرویی، فهمانی، ههزقینی، پاش کهتنی
(العوق، التأخير)

Direngî = Direngîyatî: Gîroyatî, gîroyî, vemanî, heziqînî.

دراندن: چرچرکرن، چیقکرن، تاق کرن
(التهتك، التمزيق)

Dirrandin: Çirrçirrkirin, çîqkirin, taqkirin.

دراندی: چیق کری، تاق کری، چرچرکری
(المهتيك، الممزق)

Dirrandî: Çîqkirî, raqkirî, çirrçirrkirî.

درینک، درینوک: چرچروک، چیقوک
(الهتاك، المجزاق)

Dirrînk = Dirrînok: Çirrçirrok, çîqok.

درهان: چیق بون، چرچربون، تاق بون
(التمزق، التهتك، التفتق، التشقق، الخرق، الهتوك، التشرم)

Dirrhan: Çîqbûn, çirrçirrbûn, taqbûn.

درهای: چیق بوی، چرچربوی، تاق بوی
(المهتي، المهتك، المشرم، المفتق، المخروق، الممزق، المشقوق)

Dirrhay: Çîqbûy, çirrçirrbûy, taqbûy.

دروار: خيچ، گير، تيكا خوه ليكدای، درهزا پيکفه
(الخط، السطر، في الجحر ونحوه)

Dirwar: Xîç, gîr, tîka xwe lêkday, derzapêkve.

دريار: دورين
(الخياطه)

Diryar: Durîn.

درياس: شالوک، گيلندی، تريان
(المنجل)

Diryas: Şalok, gêlindî, tirpan.

درونده: گورتيخ، هار
(الضاري، السبع، المفترس، المفتك)

Dirrunde: Gurêx, har.

دروندهیی، درونديياتی: گورتيخی، هاری، گورتيخياتی، هارياتی
(الضراوه، الشراسه، الافتراس، الفتک)

Dirrundeŷî = Dirrundeŷatî: Gurêxî, harî, gurêxîyatî, harîyat.

دروين: قهفاندن
(الحصاد، الحصد)

Dirwîn: Qefandin.

دريار: قهفان
(الحصاد)

Diryar: Qefan.

دز: دهست دريژ، پهنی هه لگر
(اللس، السارق)

Diz: Destdirêj, penîhelgir.

دزی: دهست دريژي، هه لگرتنا پهنياتی
(السرقة، اللصوصيه)

Dizî: Destdirêjî, helgirtina penîyatî.

دزی بون: دهست دريژي بون
(التلصص، التسرق)

Dizîbûn: Dest dirêjîbûn.

دزی بوی: دهست دريژي بوی
(المسرق)

Dizîbûy: Dest dirêjîbûy.

دزتر: دهست دريژتر، دهست دريژي تر
(الاسرق، اللصص)

Diztir: Destdirêjtir, dest dirêjîtir.

دريهای هلهی: هه لوهه های، گنجی
(الهم، الهمی)

Dirrhayê hilhilî: Helwerhay, gincî.

درو: فيراندن، پی هه لاندن، نه راستی گوتن، فزویل، نهوهیی
(الكذب، الفريه، الافتراء)

Direw: Fîrrandin, pêhelandin, nerastî gotin, fizwîl, neweyî.

درو بون: نه راست گوتن بوی، راستی نه گوتن، بهه رفه نان، نهوهیی بون
(التكذب، الافتراء)

Direwbûn: Nerast gotinbûy, rastî negotin, biserven, neweyîbûn.

درو بوی: نه راست گوت بوی، نهوهیی بوی
(المفتري، المكذب)

Direwbûy: Nerastgotbûy, neweyî bûy.

درووتر: نهوهیی تر، فيراندن تر، نه راست گوتن تر، فزویل تر
(الاكذب)

Direwtir: Neweyîtir, fîrrandintir, nerast gotintir, fizwîltir.

درو وکرن: فيراندن، پی هه لاندن، فزویلی کرن، نه راستی گوتن کرن، نهوهیی کرن
(التكذيب)

Direwkirin: Fîrrandin, pêhelandin, fizwîlîkirin, nerastî gotinkirin, neweyîkirin.

درو وکری: نهوهیی کری، فزویلی کری
(المكذب)

Direwkirî: Neweyîkirî, fizwîlîkirî.

درو، دروینی: نهوهياتی، نه راست گوتن ياتی، فزویلياتی
(الكذب، الكذابه)

Direw = Direwînî: Neweyatî, nerast gotinyatî, fizwîlîyatî.

دروين: نهوهیی بیژ، نه راست گو، فزویل
(الكاذب، المكذب، المفتري)

Direwîn: Neweyîbêj, nerastgo, fizwîl.

دروار: دوريار
(الخياطه، التطريز)

Dirwar: Duryar.

دزی کرن: دهست دريژي کرن
(السرقه)

Dizîkirin: Dest dirêjîkirin.

دزی کړی: دهست دريژي کړی
(السارق، المسرق)

Dizîkirî: Dest dirêjîkirî.

دزی کړ: دهست دريژي
(السارق، اللص)

Dizîker: Dest dirêj.

دزی، دزاتی: دهست دريژياتی
(اللصوصيه، السرقه)

Dizî = Dizatî = Dizîyatî: Dest dirêjîyatî.

دزی چونه هیل: دهست دريژي، نه هیلک
(الشص)

Dizêcunehêl: Dest dirêj nehêlk.

دزی شەف کیر: دهست دريژي شەفی
(السنمار)

Dizêşavgêr: Dest dirêjê şevê.

دزی کړ چوڼه: دهست دريژي زړتهک، دزی زړچه پوز
(اللصاص)

Dizêkerçove: Destdirêjêzirtek, dizê zirçepoz.

دژوار: تیژ، دپ
(الحریف)

Dijwar: Tîj, dirr.

دژواربون: تیژبون، دپبون
(التحرف)

Dijwarbûn: Tîjbûn, dirrbûn.

دژوار بوی: تیژبوی، دپبوی
(المحرف)

Dijwarbûy: Tîjbûy, dirrbûy.

دژوارتر: تیژتر، دپتر
(الاحرف)

Dijwartir: Tîjtir, dirrtir.

دژوار کرن: تیژ کرن، دپکرن
(الاحراف)

Dijwarkirin: Tîjkirin, dirrkirin.

دژوار کړی: تیژکړی، دپکړی
(المحرف)

Dijwarkirî: Tîjkirî, dirrkirî.

دژواری، دژوارینی: تیژياتی، تیژي، دپي، دپياتی
(الحرافه)

Dijwarî = Dijwarîni: Tîjîyatî, tîjî, dirrî, dirrîyatî.

دژوار: تیژ، دپ
(الصارم، اللدد، المض، الحاد)

Dijwar: Tîj, dirr.

دژواری، دژواریاتی: تیژي، دپي، دپياتی، تیژياتی
(الصرامه، اللده، المضض، الحده، الشده)

Dijwarî = Dijwarîyatî: Tîjî, dirrî, dirrîyatî, tîjîyatî.

دژوین: پیس، قریژي، قیقاری
(الدنس، القذر، الوسخ، الدرن)

Dijwîn: Pîs, qirrêjî, qîvarî.

دژوین بون: پیس بون، قریژي بون، قیقاری بون
(التدنس، التوسخ، التقذر، التدرن)

Dijwînbûn: Pîsbûn, qirrêjîbûn, qîvaîrbûn.

دژوین بوی: پیس بوی، قریژي بوی، قیقاری بوی
(المدنس، المقذر، المتوسخ، المتدرن)

Dijwînbûy: Pîsbûy, qirrêjîbûy, qîvarîbûy.

دژوین تر: پیس تر، قریژي تر، قیقاری تر
(الادنس، الاقذر، الاوسخ، الادرن)

Dijwîntir: Pîstir, qirrêjîtir, qîvarîtir.

دژوین کرن: پیس کرن، قریژي کرن، قیقاری کرن
(التوسخ، التقذیر، التدنيس)

Dijwînkirin: Pîskirin, qirrêjîkirin, qîvarîkirin.

دژوین کړی: پیس کړی، قریژي کړی، قتمه کړی
(المدنس، المقذر، المتوسخ، المتدرن)

Dijwînkirî: Pîskirî, qirrêjîkirî, qîtmekirî.

دژوینی، دژوینیاتی: پیس، پیساتی، قریژياتی
(الدناسه، القذاره، الوساخه، الدرن)

Dijwîni = Dijwîniyatî: Pîs, pîsatî, qirrêjîyatî.

دژوین: خهبر کوتن، داپیقان
(السب، الشتم، القذع)

Dijwîn: Xebergotin, dapîvan.

D	د	D	د
دفن بلندی: کهپ بلندی، کهپ بلندیاتی (الخفاف، الکبرياء، الغطرفه)	دژوین دان: خهبر گوتن، داپیفان (الاشتام، السبابه، الاقذاع)	Dijwîndan: Xebergotin, dapîvan.	
Difinbilindî: Kep bilindî, kepbilindîyatî.	دژوینی: داپیفانی، نه کامیاتی (السباب، الشتامه، القذاعه)	Dijwîni: Dapîvanî, nekamîyatî.	
دفن بلندیاتی: کهپ بلندی (الخیلاء، الخهو، العجره)	دستار: بهرئ هیرانا دمخل ودانی، ناشئ دهستی گرک (الجاروش)	Distarr: Berê hêrana dextl û danî, aşê destî, girrik.	
Difinbilindîyatî: Kepbilindîyî.	دستاروک: توخمه کی کییایه خاف دخون (نبات عشبی یوکل طریا)	Distarrok: Tuxmekê giyaye nav dixon.	
دفن پت: کهپ پت (الخنس، الخنساء)	دش: خویشکا ژنی (اخت الزوجه)	Diş: Xwîşka jinê.	
Difinpit: Keppit.	دفن پتی: کهپ پتی (الخنس)	دفن: کهپ، پوز (الانف)	
Difinpitî: Kep pitî.	دفنا چییای: تیئ چییای، بستیا چییای (الشناح، الحزم، الحیزوم)	Difin: Kep, poz.	
Difina çîyay: Tiyê çîyay, bistîya çîyay.	دفن خار: کهپ خار (الاقعم)	دفن بلند: کهپ بلند (الخفف، العجره، الانفه)	
Difin xar: Kep xar.	دفن خاری: کهپ خاری (القعم)	Difinbilind: Kep bilind.	
Difin xarî: Kep xarî.	دفن کورت: کهپ کورت (الاقعن)	دفن بلند بون: کهپ بلند بون (التعجرف، التغطرف، التکبر)	
Difin kurt: Kep kurt.	دفن په تشی: کهپ په تشی (الافطح)	Difin bilindbûn: Kep bilindbûn.	
Difin petişî: Kep petişî.	دفن په تشین: کهپ په تشین (الافطح)	دفن بلند بوی: کهپ بلند بوی (المتعجرف، المتغطرف، المتکبر)	
Difinpetişîn: Kep petişîn.	دفن په تشاندن: کهپ په تشاندن (التفتیح، الاقطاع)	Difinbilindbûy: Kep bilindbûy.	
Difin petişandin: Kep petişandin.	دفن کولوز: کهپ کولوز (الفنخر، الفناخر)	دفن بلند تر: کهپ بلند تر (الاکبر، المتکبر)	
Difin kuloz: Kep kuloz.		Difin bilindtir: Kepbilindtir.	
		دفن بلند کرن: کهپ بلند کرن (التکبر، التعجرف، التغطرف)	
		Difin bilindkirin: Kep bilindkirin.	
		دفن بلند کری: کهپ بلند کری (المتکبر، المتعجرف، المتغطرف)	
		Difin bilindkirî: Kep bilindkirî.	

دفن کولوزی: کهپ کولوزی
(الفنجر)

Difin kulozî: Kep kulozî.

دفن بلندیا کهریی: کهپ بلندیا وتنگزینی
(الرمع)

Difin bilindîya kerbê: Kep bilindîya û tingijînê.

دفن بری: کهپ بری
(الاشرم)

Difin birrî: Kep birrî.

دفن برین: کهپ برین
(الشرم)

Difin birrîn: Kep birrîn.

دفن کلیمیش: کهپ کلیمیش
(الاذن)

Difin kilmîş: Kep kilmîş.

دفیله: داڤا کهڤلی، ژها خاف
(القد، الوزم، الشرع، النجاش، السیر، سیور)

Divêle: Dava kevlî, jiha xav.

دکه: دوشک، تهقچک
(المصطبه، المنصه، المنبر، القعف)

Dike: Doşk, teqçik.

دکان: مهزله فروتنی، فروشگاه
(الحانوت)

Dikan: Mezela firotinê, firoşgah.

دکاک: قویت، قنیا، ئاه، دهبره، درامه
(القوت، المون، الرزق، الغلال، الحبوب، المون)

Dikak: Qwît, qinyat, ah, debre, deramet.

دکراندن: دوباره کرن، قهنگاتن
(التکرار)

Dikrandin: Dubarekirin, vehingatin.

دگهل: پیکفه، لگهل، ههف
(مع)

Digel: Pêkve, ligel, hev.

دگ دگ: خوپ خوپ، کهف وکویف
(التهديد، التسلط، الحده، التهور، العصبیه)

Digdig: Xurxurr, gev ûgwîv.

دگهل هندئ: لگهل فئی هندئ، دسه هندئرا
(مع ذلک)

Digel hindê: Ligel vêhindê, di serhindêra.

دگهل فئی چهندئ: لگهل فئی چهندئ
(مع هذا)

Digel vê çendê: Ligel vê çendê.

دگهل وئی چهندئ: لگهل وئی چهندئ
(مع ذلک)

Digel wê çendê: Ligel wê çendê.

دگهلک: لگهلک، پیکفه، بههف را
(معا)

Digelik: Ligelik, pêkve, bihevra.

دکافیدا: دهمل دهست، ديق
(فی الحال، مباشره، حالا)

Digavêda: Demil dest, dîq.

دل: جهرگ
(القلب، الفؤاد، الضمير، البال)

Dil: Cerg.

دل ئیشان: جهرگ ژهنين، جهرگ ئیشان، دل نهخوهشی
(التأم، الانزعاج، وجع القلب)

Dilêşan: Cerg jenîn, cergêşan dil, nexweşî.

دل ئیشی: نهخوهشی، نازار، جهرگ سوتن
(الازعاج، الالم)

Dilêşî: Nexweşî, azar, cerg, sotin.

دل ئیشانن: دل نهخوهش کرن، جهرگ کوزراندن
(الازعاج، الايلام، الايذاء)

Dilêşandin: Dil nexweşkirin, cerg kuzirandin.

دل ئیشای: دل نهخوهشی بوی، جهرگ سوتی
(المتألم، المتأذى، المزعج)

Dilêşay: Dil nexweşîbûy, cergsotî.

دل ئیشانندی: دل نهخوهشی کری، جهرگ سوتانندی
(المؤلم، المؤذى، المزعج)

Dilêşandî: Dil nexweşîkirî, cergsotandî.

دل بهر: خوهشتفی، سهربار
(الطنان، المحبوب، العزيز)

Dilber: Xweştivî, serbar.

دل ئالۆز: مرهول، دامای، پوسیده، شاش
(المشوش)

Dilaloz: Mirewil, damay, posîde, şaş.

دل ئالۆزین: مرهول بون، دامان بون، پوسیده بون، شاش بون
(التشوش)

Dilalozîn: Mirewilbûn, damanbûn, posîdebûn, şaşbûn.

دل ئالۆزاندن: شاش کرن، مرهول کرن، پوسیده کرن
(التشویش)

Dilalozandin: Şaşkirin, mirewlkirin, posîdekirin.

دل ئالۆزاندی: شاش کری، مرهول کری، پوسیده کری
(المشوش)

Dilalozandî: Şaşkirî, mirewilkirî, posîdekirî.

دل برین: هیلان، پشت دان
(الانقطاع عن الشيء وتركه)

Dilbirîn: Hêlan, piştan.

دل برین: دل بریندار: دل ئیشای، دل سوتی، دل کوزری
(المکولم، المقهور، مجروح القلب)

Dilbirîn = Dilbirîndar: Dilêşay, dilsofî, dilkuzirî.

دل بۆرین: دلگرتن، ژخوه جون، های نهمان، ژبیرقه چون
(الاعماء، الغیوبه، الذهول)

Dilborîn: Dilgirtin, ji xwecûn, hay neman, jîbîrveçûn.

دل بۆرین: دل لیک ژفرین، ئیلنجی
(الغیثان)

Dilborîn: Dillêk zivirîn, êlincî.

دل چۆن: نکهه چون، قییان، ئاره زوکر، ئارونک کرن
(النهم، الميل، الاستواء، الطمع، الرغبة، الشهوة)

Dilçûn: Nikveçûn, vîyan, arezûkirin, aronkkirin.

دل چۆی: ئاره زوکر، ئارونک کری، دل نکهه چوی
(الراغب، الميال، الهاوی، الطالع)

Dilçûy: Arezûkirî, aronkirî, dilnikveçûy.

دل چۆ: قییان، دل دان
(الاراده، النيه)

Dilçûn: Vîyan, dildan.

دلدار: دل نازک، خوهشتقی، دل نهرم، دل پیتقه
(الرحيم، الرؤف، الحنون)

Dildar: Dilnazik, xweştivî, dilnerim, dilpêve.

دلدار: ئهفیندار، دل رهقای
(العاشق، المستهام)

Dildar: Evîndar, dilrevay.

دلدارى: ئهفیندارى، دل رهقانى، دل پیتقه بونی، ئهفین
(الحنان، الرؤفه، الرحم، الهيام، العشق، الحب)

Dildarî: Evîndarî, dilrevanî, dilpêvebûnî, evîn.

دلدان: دل چون

(العزم، الاراده، النيه)

Dildan: Dilçûn.

دل دویر: دل به لاف، دل باژیله
(الخيالي، السابح فى الخيال)

Dildwîr: Dilbelav, dilbajêle.

دل دویری: دل به لافى، دل باژیله یی
(سبح الخيال، التخیل العمیق)

Dildwîrî: Dilbelavî, dlibajêleyî.

دل فرهه، دل فرهه: مهرد، چاف فه کری، دهست فه کری
(السخی، الکريم)

Dilfirhe = Dilfireh: Merd, çavvekirî, destvekirî.

دل فرهه یی، دل فرهه یی: مهردی، دهست فه کرنی، چاف فه کریاتی،
چاف فه بونی

(السقاء، السماح، السخاوه)

Dilfirehî = Dilfirheyî: Merdî, destvekirî, çav ve-
kirîyatî, çavvebûnî.

دل قولپین: ترسان، ههله په بون، بستان
(الهلع، الوجف، الوجس)

Dilqulipîn: Tirsan, helepebûn, bistan.

دل قولپی: ترسای، بستای، ههله په بوی
(الواجف، الواجس، الهلوع)

Dilqulipî: Tirsay, bistay, helepebûy.

دل ژمن: دل قوتک

(خفقان القلب، النبض)

Diljen: Dilqutk.

دل ژمنین: دل قوتان، دل خوهها قیتن
(الخفقان، النبض)

Diljenîn: Dilqutan, dilxwehavêtin.

دل گران: ژئ رهقی، پاتک دای، دل رهش
(النافر، الکاره)

Dilgiran: Jêrevî, patikday, dilreş.

دل گرانی: پاتک دان، دل رهشیاتی، دل ژئی رهقین
(بروده العلاقات، سوء التفاهم، التنافر، الكره)

Dilgiranî: Patikdan, dilreşîyatî, dilrevînî.

دل کول: دهله می، کوفانی
(المکروب، المتألم، الحانق، المغتاض)

Dilkul: Delemî, kovanî.

دل کولی: دهله میاتی، کوفانیاتی، شه پرزهیی، پهرگندهیی
(الکره، الالم، الحنق، الغیظ)

Dilkulî: Delemîyatî, kovanîyatî, şepirzeyî, per-
gindeyî.

دل گرتن: ژخوه چون، های ژئی نه بون، بئی های، ژبیر قه چون
(الاعماء، الغیوبه، الذهول)

Dilgirtin: Jixweçûn, hayjênebûn, bêhayî, jibîrvçûn.

دل گرتی: ژ خوه چوی، بئی های، ژبیر قه جوی
(المغمی، الغائب عن الشعور، الذاهل)

Dilgirtî: Jixweçûy, bêhayî, jibîrveçûy.

دل گرتن: که تن دلی، پئی رازی بون، قائل بون
(الرضی، القبول، القناعه)

Dilgirtin: Ketina dilî, pêrazîbûn, qaîlbûn.

دل گهرم: خوین گهرم، سهرسک
(المغالی، المتحمس، المتهور)

Dilgerim: Xwîngerim, sersik.

دل گهرمی: خوین گهرمی، سهرسکی
(الغلاء، الحماس، التهور)

Dilgermî: Xwîngermî, sersikî.

دلؤل بون: گرئل بون، لیک وهرگه پهان، بقلپ که تن
(الدرجه)

Dilolbûn: Girrêlbûn, lêk wergerhan, biqlipketin.

دلؤل بون: گولوله بون، لوکوزین، ریقه چونا راهه ژان
(التکرکس للمراء)

Dilolbûn: Gulolebûn, lokuzîn, reveçûna rahejan.

دلؤل بوی: گرئل بوی
(المتدحرج، المتکرکس)

Dilolbûy: Girrêlbûy.

دل ومیلاک: هناف
(السحاره)

Dilûmêlak: Hinav.

دل گوتن: هزرکرن وزانینه قئی که تن
(التوقع، التنبؤ، الفراسه)

Dilgotin: Hizirkirin û zanîn, vêketin.

دل مه زنی: دل ئاقایی، قه بهیی، دفن بلندی، کهپ بلندی
(الکبرياء، الغطره، الغطرسه، العجره)

Dilmezinî: Dilavayî, qebeyî, difin bilindî, kep
bilindî.

دل مه زن: دل ئافا، کهپ بلند، قه به
(الغطريف، المتکبر، المتغطرس، المتعجرف)

Dilmezin: Dilava, kep bilind, qebe.

دل مه زن: دخوهرادیتی، ژ خوه رازی، تی ههیی
(المشناق، الطموح، الهمام)

Dilmezin: Dixwerradîtî, ji xwerrazî, têheyî.

دل مه زنی: ژ خوه رازیاتی، دخوهرادیتنی، تی هه یاتی
(الشناق، الطموح، الهمه)

Dilmezinî: Jixwerrazîyatî, dixweradîtînî.

دل موکومی: باوهری پئی هاتن، باوهرکرن، باوهریاتی
(اليقين)

Dilmukumî: Bawerî pê hatin, bawerrkirin, baw-
erîyatî.

دل موکوم: باوهرهاتی، باوهرکر
(المتيقن)

Dilmukum: Bawerhatî, bawerker.

دل موکوم: میترباش، نه ترسای، دل ستویر، میترچاک
(الجسور، الشجاع، القاسی، العزوم)

Dilmukum: Mêrbaş, netirsay, dilstwîr, mêrçak.

دل موکوم بون: نه ترسان، میترچاک بون، دل ستویر بون
(التجسر، الاعتزام، القساوه)

Dilmukumbûn: Netirsan, mêrçakbûn, dilstwîrbûn.

دل موکوم بوی: نه ترسای بوی، میترچاک بوی، دل ستویر بوی
(المشجع، المجسر، العازم)

Dilmukumbûy: Netirsaybûy, mêrçakbûy, dilstwîrbûy.

دل موکوم تر: نه ترسای تر، میترچاک تر، دل ستویر تر
(الاشجع، الاجسر، الاقسى، الاصرم، الاعزم)

Dilmukumtir: Netirsayaytir, mêrçaktir, dilstwîrtir.

دل موکوم کرن: میترچاک کرن، دل ستویر کرن، ناف تی دان
(التشجيع، الجسار، الاقساء)

Dilmukumkirin: Mêrçakkirin, dilstwîrkirin, nav-
têdan.

دل موکوم کری: ناف تیدای، میترچاک کری
(المشجع، المجسر، المقسی)

Dilmukumkirî: Navtêday, mêrçakkirî.

دل موکومی، دل موکومیاتی: میترچاکیاتی، دل ستویریاتی،
نهترسانی

(الصرامه، الجساره، القسوه، العزم، الشجاعه، العزيمه)

Dilmukumî = Dilmukumîyatî: mêrçakîyatî, dilstwîrîyatî, netirsanî.

دل مای: سل، دل شکسته، دل هیلای، دامای، مرهول
(الحردان، المتأسی)

Dilmay: Sil, dilşikestî, dilhêlay, damay, mirewil.

دل مان: سل بون، دل شکستن، دامن، مرهول بون
(الحدرد، الاسی، الحزن)

Dilman: Silbûn, dilşikestin, daman, mirewilbûn.

دلی: هیکا نیف کهلی، هیکا نیف بژارتی
(الخرقی للبيض)

Dilmê: Hêka nîvkelî, hêka nîvbijartî.

دل دویقرا مان: مخابن، تههییاتی، تههمی
(اللهف، اللهفه)

Dildwîrraman: Mixabin, teheyatî, tehemî.

دل نازک: دلوفان، دل سوژ
(العاطفی، الرقیق العاطفه)

Dilnazik: Dilovan, dilsoj.

دل نازکی: دلوفانی، دل سوژی
(العاطفی، رقه القلب)

Dilnazikî: Dilovanî, dilsojî.

دل نهرم: مل پهحن، دلوفان، دل سوژ
(الحليم، اللطيف، الشفيق)

Dilnerim: Milpehin, dilovan, dilsoj.

دل نهرمی: دل سوژی، مل پهحنی، دلوفانی
(الحلم، اللطف، الشفقه)

Dilnermî: Dilsojî, milpehnî, dilovanî.

دل نهشتی، دل نهژتی: تەنا، تەسەر، شاد، مت
(المطمئن، المرتاح، الهادي، الساكن، المستريح)

Dilnihiştî = Dilnihijtî: Tena, teser, şad, mit.

دل نهشتن، دل نهژتن: تەنا، تەنا، تەنا، تەنا، شادبون، متی،
تەسەری

(الراحه، الاطمئنان، السكينه، الهدؤ)

Dilnihiştin, Dilnihijtin: Tenabûn, tenayî, tenahî, şadbûn, mitî, taserî.

دل نهچۆن: نهقامویش کرن
(القهم، التقزن، للطعام)

Dilneçûn: Neqamwîşkirin.

دل نهخومش: شهپرزه، دامای، بی زار، گوهشی
(المتبرم، الآسى، المتألم، الضجر)

Dilnexweş: Şepirze, damay, bêzar, guhişî.

دل نهخومشی: شهپرزهیی، دامانی، بی زاری، گوهشیاتی، گوهشین
(التبرم، الضجر، الاسی، السأم)

Dilnexweşî: Şepirzeyî, damanî, bêzarî, guhişîyatî, guhişîn.

دل نهدان، دل نههیلان: دل نازکاتی، دل نهرمی، دلوفای
(الاشفاق)

Dilnedan = Dilnehêlan: Dilnazikatî, dilnermî, dilovanî.

دل پیغهبون: دل پی سوژتن: دلوفانی
(الرحم، العطف، الشفقه، الحنان)

Dilpêvebûn = Dilpêsothin: Dilovanî.

دل پاک، دل پاقر: دل سوژ، دل ساخ
(الامين، المخلص، النفيغ، الطويه)

Dilpak = Dilpaqij: Dilsoj, dilsax.

دل پاکى، دل پاقری: دل ساخی، دلسوژی
(الامانه، الاخلاص، نظافه السيريه والطويه)

Dilpakî = Dilpaqijî: Dilsaxî, dilozi.

دل پیس: دل رهش، زک رهش، بی باوهر، پاش دپ
(الشكاك، الخائن، السیئ الظن)

Dilpîs: Dilreş, zikreş, bêbawer, paşdirr.

دل پیسی: پاش دپی، زک رهشی، بی باوهریاتی،
سوء الظن، الشك، الخيانه

Dilpîsî: Paşdirrî, zikreşî, bê bawerîyatî.

دل قوتک: ژهینا دلی، فت فتا دلی
(الخفقان، النبضه)

Diqutk: Jenîna dilî, fitfita dilî.

دل قوتان: دل ژهین، ترسان، دل پچان، بستان
(الخفقه، النبض، الوجس، الخيفه)

Dilqutan: Diljenîn, tirsan, dilpêçan, bistan.

دل پچان: بستان، ترسان، بزديان، دل قولپین، دل لهرزین
(المصع)

Dilpîçan: Bistan, tirsan, bizdîyan, dilqulipîn, dil-lerzîn.

دل رهق: دل ستویر، دل موکوم
(القاسی، الصارم، الظالم)

Dilreq: Dilreq, dil mukum.

دل سوژی، دل سوتن: دل گه‌زین، دل کو‌زین
(الغلو، اللوعه، الالتیاع، اللهفه)

Dilsojî = Dilsotin: Dil gezîn, dilkuzirîn.

دل ساری: تنگ، سستی، بئ باو‌ریاتی، بئ هیفیاتی، بئ ئومیدی
(الخیبه)

Dilsarî: Teng, sistî, bêbawerîyatî, bêhîvîyatî, bê omêdî.

دل سار: تنگ، سست، بئ باو‌ری، بئ هیفی، بئ ئومید
(الخائب)

Dilsar: Teng, sist, bêbawerî, bêhîvî, bêomêd.

دل تنگ: دامای، دله‌می، پوسیده‌ی، بئ زار، بوغومی
(المنقبض، المهموم)

Dilteng: Damay, dilemî, posîde, bêzar, buxumî.

دل تنگی: دامان، دله‌میاتی، پوسیده‌ی، بئ زاری، بوغومین
(الانقباض، الهم)

Diltengî: Daman, dilemîyatî, posîdeyî, bêzarî, buzumîn.

دل رو‌هن: زانا، دل بین، قئ که‌تن، شول زان
(الملهم، المتفرس)

Dilrruhin: Zana, dilbîn, vêketin, şolzan.

دل رو‌هنی: قئ که‌تن، هایداری، شول زانین
(الالهام، الفراسه)

Dilrruhnî: Vêketin, haydarî, şolzanîn.

دل ته‌ی: دل گه‌ش، شاد، به‌ست، بشکوری، دل فه‌بوی
(الخذلان، الفرحان)

Dilterr: Dilgeş, şad, best, bişkurî, dilvebûy.

دل ته‌ری، دل ته‌ریاتی: دل گه‌شی، به‌ستی، بشکورین، دل فه‌بون
(الجدل، الحبور، الفرح، الابتهاج)

Dilterrî = Dilterrîyatî: Dilgeşî, bestî, bişkurîn, dilvebûn.

دل فه‌که‌ر: به‌ست، بشکوری، دل گه‌ش، روی گه‌ش
(المنشرح)

Dilveker: Best, bişkurî, dilgeş, rwîgeş.

دل پچای: بستای، ترسای، دل قولویی، دل لهرزوک
(الماصع)

Dilpiçay: Bistay, dil qulupî, dillerzok.

دل ره‌شی: نه‌فیان، دل گرانی
(النفره، القرف، التقرن، الاشمران)

Dilrreşî: Nevyan, dilgiranî.

دل ره‌ش: دل گرانی: زک ره‌ش، چاف پی نه‌رابوی
(المتقرن، المشمنز، المقرف، النافر، الحسود)

Dilrreş: Dilgiran, zikreş, çav pênerrebûy.

دل پا‌بون: دله‌لاندن
(القى، الاستفراغ)

Dilrrabûn: Dilhelandin.

دل ره‌هان: نه‌فینداری، نه‌فینى، تنگه‌زاری
(الهيام، الفتنة، الوله، الغرام، الحب، العشق)

Dilrrevan: Evîndarî, evînî, tengezarî.

دل ره‌های: نه‌فیندار، تنگه‌زار
(المستهام، العاشق، المغرم، الواله)

Dilrrevay: Evîndar, tengezar.

دل راست: دل پاک، دل پا‌قز، دل ساخ
(الصادق، الامین، المخلص)

Dilrrast: Dilpak, dilpaqij, dilsax.

دل راستی: دل پاکى، دل پا‌قزی، دل ساخى
(الصدق، الاخلاص، الامان)

Dilrrastî: Dilpakî, dilpaqijî, dilsaxî.

دل ره‌شی: دل نه‌چون، نه‌فیان، نه‌قامیشى
(القهم، القمه، الخلفه للطعام)

Dilrreşî: Dilneçûn, nevyan, neqamîşî.

دل ره‌ش: دل نه‌قامیش، دل نه‌چوی
(الخلف، القهم، القمه)

Dilrreş: Dilneqamîş, dilneçûy.

دل پا‌و‌ستان: دل چک بون
(السکته القلبیه)

Dilrrawestan: Dilçikbûn.

دل ره‌قی: دل ستویری، دل موکومی
(القسوه، الصرامه، الظلم)

Dilrreqî: Dilstwîrî, dilmukumî.

دل ئاڤا: دل مەزن، قەبە، کەپ بلند، دفن بلندی
(المشناق، الغطريف، المتعجرف)

Dilava: Dilmezin, qebe, kep bilind, difin bilindî.

دل شاد: دل قەکرى، بەست، دل خوەش، دل گەش
(الجدلان، الفرخان)

Dilşad: Dilvekirî, best, dilxweş, dilgeş.

دل شادی: دل قەبوی، دل گەشی، دل خوەشی، بەستی، بەستیاتی
(الجدل، الفرح، السرور)

Dilşadî: Dilvebûy, dilgeşî, dilxweşî, bestî, bestîyatî.

دلیر: مێرباش، خوەش مێر، مێرچاک، قەهرمان
(الشجاع، الباسل، البطل)

Dilêr: Mêrbaş, xweşmêr, mêrçak, qehreman.

دلیری: مێر باشی، خوەش مێری، مێر چاکی، قەهرمانی
(الشجاعة، البسالة، البطولة)

Dilêrî: Mêrbaş, xweşî mêrî, mêrçakî, qehremanî.

دلک: گوشتی شورێ بن نیلکی دیکلی یە، گوهاروکیت دیکلی
گوهاروکیت بن دومی
(الغيب، كالديك)

Dilik: Goştê şorrê bin nîklê dîkiliye, guharokêt
dîkilî, guharokêt bin dumî.

دلکێ گومی: گوهاروکێ گومی
(الزئمة)

Dilkê guhî: Guharokê guhî.

دلۆپ: چپک
(الوكف، القطره)

Dilop: Çipik.

دلۆپ رێژ: چپک رێژ، چپک وەرین
(القطاره)

Diloprrêj: Çipikrrêj, çipikwerîn.

دله دليدان: دەست دليدان، دل خوەش کرن
(المواساه)

Diledilîdan: Dest didlîdan, dilxweşkirin.

دل هیلان: ئازراندن، دل شکانندن
(الايلام، التائب)

Dilhêlan: Azirandin, dilşikdandin.

دل کي: ئەزمان خوەش، پەلاتیق، سالویسک
(المجامل، الملاق)

Dilkirr: Ezmanxweş, pelatîq, salwîsk.

دل قەکرى: روی گەشی، بەستی، بەستیاتی، بشکوپینی
(الانشراح)

Dilvekerî: Rwîgeşî, bestî, bestîyatî, bişkurînî.

دل قەبون: کەیف خوەش بون، بەست بون، شادبون
(الابتهاج، الانشراح)

Dilvebûn: Keyfxweşbûn, bestbûn, şadbûn.

دل قەبوی: کەیف خوەش، دل شاد، بەست بوی
(المبتهج، المشرح)

Dilvebûy: Keyfxweş, dilşad, bestbûy.

دلوفان: دل نازک، دل تەنک، دل سوژ، جەگەردار
(الرحيم، الشفيق، الحنون، العطوف، الرؤوف)

Dilovan: Dilnazik, diltenik, dilsoj, cegerdar.

دلوفانی: جەگەرداری، دل نازکی، دل سوژی، دل تەنکاتی
(الرحمة، الشفقة، الرأفة، الحنان)

Dilovanî: Cegerdarî, dilnazikî, dilsojî, diltenikaî.

دل خان: داخاز، قییان، خوەزی، ئارونک، ئارەزو
(المرغوب، المنية، المنى، المبتغى)

Dilxaz: Daxaz, vîyan, xwezî, aronk, arezû.

دل خرابی: دل پیسی، گوماندارى، دل توشیشیانی
(الشك، الريبه، سوء الظن)

Dilxirabî: Dilpîsî, gumandarî, diltoşîşîyanî.

دل خراب: دل پیس، دل توشیش، گوماندار
(المرتاب، الشكاك، السئ الظن)

Dilxirab: Dilpîs, diltoşîş, gumandar.

دل شکانندن: دل هیلان، دابەرزین، لێ خوپین، پاشقەبرن
(الويخ، التائب، الزجر، النهر، الازدجار)

Dilşkandin: Dilhêlan, daberzîn, lêxurîn, paşvebirin.

دل شکین: دل هیل، دابەرز، لێ خور، پاشقەبەر
(الزاجر، الناهر، المويخ، المؤنب)

Dilşkên: Dilhêl, daberz, lêxur, paşveber.

دل شکانندی: دل هیلای، دابەریزی، لێ خوپری، پاشقەبری
(المرجور، المنهور)

Dilşkandî: Dilhêlay, daberzî, lêxurî, paşvebirî.

دل ئاڤایی: دل مەزنی، کەپ بلندی، قەبەیی
(الشناق، الصبغ، الغطرفة، الغطرسه، الخيلاء، العجرفة)

Dilavayî: Dilmezinî, kep bilindî, qebeyî.

دندى: سهرکه ياهه فجارى، جهى گيسنى لى گریددەن
(مکان سکه المحراث)

Dindî: Serke yahevcarî, cihê gêsî nî lê girêdiden.

دنگز: رپ، گوچ، ژارى

(المعانة، العبد، الوقر، الشقاء، الضنى، البؤس)

Dingiz: Rîp, gwîc, jarî.

دندک: توفک، پرتک، هویرک

(الذره، الحبه، الحب)

Dindik: Tovik, pirtik, hwîrik.

دندوک: هویرکوک

(الحبيبه، الجزئيه)

Dindok: Hwîrkok.

دندکا ترى: بهرکى ترى، توفکى ترى

(العجر، الهبر)

Dindka tirî: Berkê tirî, tovkê tirî.

دنیا: دن، جيهان

(العالم، الدنيا)

Dinya: Din, çîhan.

دندکا هنارى: هویره بان

(الفرند)

Dindka hinarê: Hwîreban.

دنیا نه ديتى: گهوشهک، قهلس، چاف تارى

(القتور، الوحش)

Dinyanedîfî: Gewşek, qels, çavtarî.

دقون صفهکرن: توت کرن، باشقه برن، پوت کرن

(الخزى، اللعن)

Diqûnsevekirin: Tutkirin, paşvebirin, rwîtkirin.

دنیا هه: دنيا پيش چاف

(عالم الشهاده، الدنيا الموجوده)

Dinyahey: Dinya pêşçav.

ده: لو، کوما ئالفى، بهستهکا مشتى، باسکى چولى، ئالفى نژنى

(الوضم، الکدس، من العلف)

Dih: Lo, koma alifî, besteka miştê, baskê çulî,
alifê nijinî.

دهول: دهف

(الطبل)

Dihol: Def.

دل کړين: په لاتيقى، سالويسكى، نه زمان حوياتى، دهف خوهشى
(المجاهله، التملق، الملاطفه)

Dilkirîn: Pelatîqî, salwîskî, ezmanhulîyatî,
devxweşî.

دلوپا كهفرى: چيكا ديرهانا كهفرى

(البضيض)

Dilopa kevri: Çipka dêrhana kevri.

دم: نيكل

(المنقار، المنسم)

Dim: Nîkil.

دمبه لان:

(الكماه)

Dimbelan:

دن: دنيا، جهان

(العالم: اداه تلحق بأخر اللفظ لاداء المعنى كمصدر)

Din: Dinya, cihan.

دنگ: كولم، تهپ، ئنگوزه، كيتلنجى

(اللکم، اللکز، الصفع)

Ding: Kulm, tep, ingûze, kêlincî.

دنگ: زهلامى كهله خ مهن، كاروخه

(العماق، الضخم الجثه)

Ding: Zêlamê kelex mezin, karoxe.

دنگ: ميرحوتك، ميركوتك

(الملطاس)

Ding: Mîrhutk, mîrkutk.

دنگ: پتچا نفينا، بورى نفين وچلکا، جهمه

(ربطه الفرش والملابس)

Ding: Pêçanivîna, borre nivînûcilka, cembe.

دنگ: كوچه، ستوينا بهرى

(العمود الحجرى، او المبنى)

Ding: Koçe, stwîna berî.

دنگ: مروقى ماقويل، پى چىبوى

(عمده البلد، المتنقذ)

Ding: Mirovê maqwîl, pê çêbûy.

دنگ دنگ: حوت حوت، رنگ رنگ

دنگين: حوتين، رنگين

(الدوى، القرع)

Dinding: Huthut, ringrring.

Dîz: Qazana axê.
 دیز: قازانا ئاخێ
 (البرمه، البرنيه، القعب، القطافه)

Dîsa = Dîsandî: Herwesa, herwe.
 دیسا، دیساندی: ههروهسا، ههروهه
 (ايضا، كذلك)

Dîşçî: Hostayê çêkirina didana.
 دیشچی: هوستایێ چێکڕنا ددانا
 (مركب الاسنان)

Dîq: Peydabûna demildest, têteşqilîn, biserhatin.
 دیقی: پەیدا بوونا دەمل دەست، تێ تەشقلین، بێسەرھاتن
 (الفجاء، الطراء)

Dîqî: Vêkktina bêjivan, têkteşqilîn.
 دیکل: کەلەشێر، نێزێ مریشکا
 (الديک)

Dîkil: Keleşêr, nêrê mirîşka.
 دیلی: بێ دەستی، ئێخسیری
 (الاسر)

Dîlî: Bin destî, êxsîrî.
 دیل: بێ دەست، ئێخسیر
 (الاسیر)

Dîl: Bin dest, êxsîr.
 دیلان: گوڤەند، کوتانا داوھتی، گەرا سەمایێ، چەرخا داوھتی
 (الرقص، حلبه الرقص)

Dîlan: Govend, kotana dawetê, gerra semayê, çerxa dawetê.
 دیمن: دێم، سەر وچاف
 (الوجه، المنظر، الشكل)

Dîmen: Dêm, ser û çav.
 دیندار: ئۆلدار
 (المتدين)

Dîndar: Oldar.
 دیندار: بەژن، بالا، دار، قەرەم، کاروکوک
 (القامه، القيافه)

Dîndar: Bejin, bala, dar, qerrim, karûkok.

Diholqut: Defikqut.
 دھۆل قوت: دھفک قوت
 (الطبال)

Diholqutan: Defqutan.
 دھۆل قوتان: دھف قوتان
 (التطبل، الطباله)

Diholqutan: Nekamîkirin, lidefêdan.
 دھۆل قوتان: نەکامی کرن، لدهفی دان
 (التنديف)

Dî:
 دی: فێ آخر اللفظ تعطى معنى الآخر / وغير)
 دیتن: بینان، چاف فێ کەتن
 (الرؤيه، المشاهده، اللقاء، الوجدان)

Dîtin: Bînan, çavvêketin.
 دیتن: سەرھەلبون
 (العثور)

Dîtin: Serhelbûn.
 دیتن: بێ دی
 (الآخر، الاخرى)

Dîtir: Yê dî.
 دیدە: چاف، بیناھى
 (العين، الرؤى)

Dîde: Çav, bînahî.
 دیدار: دیمەن، دیم، بەژن، پێش چاف
 (الرؤيه، المشهد، المنظر)

Dîdar: Dîmen, dêm, bejin, pêşçav.
 دیدار: بەژن، بالا، رۆبەت، بینا
 (المحيا، المظهر، القامه، القيافه، المرأى)

Dîdar: Bejin, bala, rwîmet, bîna.
 دیرگە: چەپەر، زێرەفا، قەلاوێز، پێش ھەمەت
 (الرضم، الرضام، البرج، المرصد، المرقب)

Dîrgih: Çeper, zêreva, qelawîz, pêşhemet.
 دیوک: پێشین: دهمی کەفێ کەفناری
 (التأريخ، الزمن، الغابر)

Dîrok: Pêşîn, demê kevin, kevnarî.

دیندار: توخمه کئی دارا چولی یه
(الضبار، البلج، السندیانه)

Dîndar: Tuxmekê dara çolîye.

دین: ئول، خودی ناسی
(الدین، الدیانه)

Dîn: Ol, Xudênasî.

دین: ههلهپه، بئ هس
(المجن، المألوس)

Dîn: Helepe, bêhiş.

دین بون: ههلهپه بون، هس چون
(التجن)

Dînbûn: Helepebûn, hişçûn.

دین بوی: ههلهپه بوی، هس چوی
(المجن)

Dînbûy: Helepebûy, hişçûy.

دین تر: ههلهپه تر، هس چوی تر
(الاجن)

Dîntir: Helepetir, hişçûytir.

دین کرن: ههلهپه کرن، هس برن
(التجن، الاجنان)

Dînkirin: Helepekirin, hişbirin.

دین کری: ههلهپه کری، هس بری
(المجن)

Dînkirî: Helepekirî, hişbirî.

دینی، دیناتی، دین یاتی: ههلهپه یاتی، بئ هشی
(الجنون)

Dîni = Dînatî = Dînyatî: Helepeyatî, bêhişî.

دینه میژ: تئ ههیی، میژچاک، تئ وهرین
(الالیس، المغامر، المغوار، الباسل)

Dînemêr: Têheyî, mêrçak, têwerîn.

دیوان خانه: کوچک، میتهقان خانه، گوران که
(المضافه، النادی، المنتدی)

Dîwanxane: Koçk, mêhvanxane, gorangih.

دیوان: گوران، زیرگاه
(المجلس، الندوه، المجمع، الديوان)

Dîwan: Goran, zirrgah.

دیوار: تاق، تان
(الجدار، الحائط)

Dîwar: Taq, tan.

دییار: بهلی، کفش، ناشکرا، خوهیا
(الظاهر، العلن، المكشوف، البارز، الواضح)

Dîyar: Belî, kifş, aşkira, xweya.

دییار بون: بهلی بون، کفش بون، ناشکرا بون، خوهیا بون
(الظهور، العلانية، البروز، الوضوح، البیان)

Dîyarbûn: Belîbûn, kifşbûn, aşkirabûn, xwey-abûn.

دییار بوی: کفش بوی، بهلی بوی، ناشکرا بوی، خوهیا بوی
(البین، الواضح، الظاهر، البارز، المعلن، المكشوف)

Dîyarbûy: Kifşbûy, belîbûy, aşkirabûy, xwey-abûy.

دییار تر: کفش تر، بهلی تر، ناشکرا تر، خوهیا تر
(الظاهر، الابین، الاوضح، الابرز، الاكشف، الاعلن)

Dîyartir: Kifştir, belîtir, aşkiratir, xweyatir.

دییار کرن: بهلی کرن، ناشاکرا کرن، کفش کرن، خوهیا کرن
(الاطهار، الاعلان، الابراز، الايضاح، التوضيح)

Dîyarkirin: Belîkirin, aşkirakirin, kifşkirin, xweyakirin.

دییار کری: بهلی کری، ناشکرا کری، کفش کری، خوهیا کری
(المبین، الموضح، المعلن، المبرز، المكشف، المظهر)

Dîyarkirî: Belîkirî, kifşkirî, aşkirakirî, xweyakirî.

دییار، دییار یاتی: بهلی یاتی، کفشی، ناشکرای، خوهیای
(الوضوح، الظهور، البروز، المبين، المشكوف، المعلوم، العلن)

Dîyarî = Dîyarîyatî: Belîyatî, kifşî, aşkirayî, xweyayî.

دییار: ههلاتی، ناشکرا، بهلی، خوهیا، کفش
(الهدی، الطاری، الرشاد، اللوح، النجوم)

Dîyar: Helatî, aşkira, belî, xweya, kifş.

دییار: پتیش کیشی، خهلات
(الهدیه، المكافئه)

Dîyarî: Pêşkêşî, xelat.

دیوار ههرافتن: دیوار سه تماندن
(الانقضاض)

Dîwar herraftin: Dîwar setimandin.

دویار: دو پانیاتی، بهر فرهه
(دو عرضین)

Duber: Du panyatî, berfireh.

دویار: دو څه ریژ، دویار دان
(دو نتاجین)

Duber: Du verrêj, duberdan.

دویارانی: هه فرکی، باسکانی، ژیک ژیکانی، هه فته نگی، دو
جوینانی

(التحزب، الانشطار، المجابهه، المنافسه، المزاحمه)

Duberanê: Hevrrikî, baskanê, jêkjêkanê, heftengî,
ducwînanê.

دویار یون: ژیک څه یون، دو پرت یون، دویاسک یون
(الانقسام الی کتلتن)

Duberbûn: Jêkvebûn, dupirtbûn, dubaskbûn.

دویار بوی: دو که ربوی، دو جوین بوی، دو پرت بوی
(المنشق الی فرقتین)

Duberbûy: dukerbûy, ducwînbûy, dupirtbûy.

دویار کرن: دو که کرن، دو جوین کرن، دو پرت کرن، دو باسک
کرن
(التحزب، التفريق، التشقيق الی فئتن)

Duberkirin: Dukerkirin, ducwînkirin, dupirtki-
rin, dubaskkikin.

دویار کری: دو پرت کری، دو جوین کری، دو باسک کری
(المقسم الی کتلتن)

Duberkirî: Dupirtkirî, ducwînkirî, dubaskkirî.

دویار ی، دویاراتی: هه فرکاتی، باسکانی، جوین جوینانی، ژیک
ژیکانی
(التحزب الی کتلتن)

Duberî = Duberatî: Hevrrikatî, baskanî, cwîncwînanê,
jêkjêkanê.

دویار: په زئی سپی یی دو سالی یانی دوجار هریا وی بری
(الضأن، عمره ثلاث سنوات)

Dubirr: Pezê spî yê du salî yanî ducar hirya wî
birrî.

دویار: دویارچه، دو کهر، دو جوین
(قطيعين، فئتن، مقطعين)

Dubirr: Duparçe, duker, ducwîn.

دویار هه راقتن: شول ژبرک برن
(کنایه للشغب والبلبله)

Dîwar herraftin: Şol jiberikbirin.

دویار هه رتف: شول هه رتف
(المشاغب)

Dîwar herrêf: Şol herêf.

دیوان دین: پریژ
(الثرثار)

Dîwan dirrîn: Pirrbêj.

دو: جوت
(اثنان)

Du: Cot.

دویار هه: څه هنگاتن، دوجاری
(المکرر)

Dubare: Vehingatin, ducarî.

دویار هوبون: څه هنگاتن یون، دوجاری یون
(التکرر، التکرار)

Dubarebûn: Vehingatinbûn, ducarîbûn.

دویار هوبوی: څه هنگاتی بوی، دوجاری بوی
(المکرر)

Dubarebûy: Vehingatîbûy, ducarîbûy.

دویار هوتر: څه هنگاتن تر، دوجاری تر
(الاکرر)

Dubaretir: Vehingatintir, ducarîtir.

دویار هکرن: څه هنگاتن کرن، دوجاری کرن
(التکریر)

Dubarekikin: Vehingatinikin, ducarîkikin.

دویار هکری: څه هنگاتی کری، دوجاری کری
(المکرر)

Dubarekirî: Vehingatîkirî, ducarîkirî.

دویار هی: څه هنگاتنی، څه هنگاتناتی: دوجاریاتینی
(التکرار)

Dubareyî: Vehingatinî, vehingatinatî, ducarîyatî.

دویار: دو طا، پان، دودیمه، دو ره خ، دو لا
(ذی وجهین)

Duber: Duta, pan, dudîmen, durex, dula.

دوبه‌رخى: مها دو سالى، مها دوجار زای
(الشاه، ولدت مرتين اى سنتين)

Dubexî: Miha du salî, miha du car zay.

دوبه‌ند: هوزانا دو مالک، شعرا جوت
(الشعر المثنوى، الشعر والغناء ذو بيتين، المشطر)

Dubend: Hozana dumalik, şî'ra cot.

دوتا: دو چق، په‌روکى دوگور
(دو فرعين، ذو طاقين، ذو فريقين)

Duta: Duçeçq, perokê, perokê, dugor.

دوتا: ته‌فنى دوگور، په‌روکى دوکه‌زى
(البصم، المنير، کثافه المنسوجات)

Duta: Tevnê dugor, dukezî.

دو توپخ: دو کویز

(ذات طبقتين، ثنائى الطبقة)

Dutwîx: Dukwîz.

دو توپخ بون: دو کویزون، ژیکفه بون
(الانقسام الطبقي الاجتماعى)

Dutwîxbûn: Du kwîzbûn, jêkvebûn.

دوجا، دوجار: دوکه‌ر، دوباره
(کرتين، مرتين)

Duca = Ducar: Dugerr, dubare.

دوجا بدويفکفه: دو که‌را لدويفک
(مرتین متتاليتين)

Ducabdwîvike: Dugera lidwîvik.

دوجارى: دوچه‌ندى، فه‌نگاتن، جیمکاتى
(المضعف، الثنائى، المكرر)

Ducarî: Du çendî, vehingatin, cêmkatî.

دوچه‌ندان: دوجارى، دوجاهند، دوقه‌د
(الضعف)

Duçendan: Du carî, du cahind, duqed.

دوچه‌ندى: دوجارى، دو هندى، دو قه‌دى
(المضاعف)

Duçendî: Du carî, duhindî, du qedî.

دوختور: پزیشک
(الطبيب)

Duxtor: Pizîşk.

دوخوين: به‌نى ده‌رپيى
(التكه، الهيمان)

Duxwîn: Benê derpêyî.

دودان: دوشيل، دو دم، دو کاف
(وجبتين من الاكل، موسمين من الزمن، حلب الغنم مرتين)

Dudan: Du şel, du dem, dugav.

دودک: پیکا جیمک
(المزمار)

Dudik: Pîka çêmik.

دودک بیژ: که‌سى پف دکه‌ن دودکى
(المزمار)

Dudikbêj: Kesê pif diken dudikê.

دودک بیژى: کارى شاره‌زاييا دودک کوتنى
(مهنه عزف المزمار)

Dudikbêjî: Karê şarezayî ya dudik gotinê.

دودهف: ئامویرى دوتى وه‌کى خه‌نجه‌رى، کیرا دوتى پتفه
(الاله ذات حدین)

Dudev: Amwîrê dutî, wekî xencerê, kêra dutî pêve.

دودانک: کونکى شیرى، کونى بیژى
(المكرص، الوطب)

Dudank: Kunkê şîrî, kunêbêrî.

دودهستک: جه‌رکى دو چمبل
(جره ذات عروتين)

Dudestik: Cerkê du çimbil.

دودل: نه‌ته‌نا، پاش وپیش، دل توشیش
(المتردد، المتشکک)

Dudil: Netena, paşûpêş, diltoşîş.

دودل بون: پاش وپیش بون، دل توشیشى بون
(التدد، التشکک)

Dudilbûn: Paşûpêşbûn, diltoşîşbûn.

دودل بوى: مروقى پاش وپیش بوى، مروقى دل توشیش بوى
(المتردد، المتشکک)

Dudilbûy: Mirovê paşûpêşbûy, mirovê dil-toîşbûy.

دودل تر: پاش وپیش تر، دل توشیش تر
(الاشکک الاکثر تردد)

Dudiltir: Paşûpêştir, diltoşîştir.

دورپان: جهی دو ریک ژیک قه‌دەر دبن، سه‌ری دوریکا
(الرفاض، المفرق، مفترق الطرق)

Durryan: Cihê durêk jêkveder dibin, serê du rêka.

دورین: دروارا چلکا برنا به‌رک، لیک قولپ دان
(الخیاطه)

Durrîn: Dirwara çilka birnaberik, lêkqulipdan.

دورین کەر: ته‌رزی، که‌سی چلکا ددوریت
(الخیاط)

Durînger: Terzî, kesê cilka didurît.

دورین: قه‌فاندنا چاندنا وگل وگییا
(الحصد، الحصاد)

Durîn: Qefandina çandina gilûgîya.

دوریار: شاره‌زاییا دورینی، فه‌لیی دورینی، هونه‌را دورینی
(فن الخیاطه، فن الحصاد)

Duryar: Şarezayîya durînê, felîyê durînê, hunera durînê.

دروار: تیک، په‌قا خوله‌یکدای، جهی لیکدانا دورینی
(الشق المخیوط، الخط، السطر للخیاطه)

Durwar: Tîk, peqa xwelêkday, cihê lêdana durînê.

دوری: نیشان، دوریشم، ناتک، قامچه
(السمه، العلامة، الاشارة، السومه، السیماء)

Durî: Nîşan, durîşim, natik, qamçe.

دوری بون: نیشان بون، ناتک بون، قامچه بون
(التسوم، التأثر)

Durîbûn: Nîşanbûn, naikbûn, qamçebûn.

دوری بوی: تشتی نیشان بوی، ناتک بوی، قامچی بوی
(الموسوم، المؤشر)

Durîbûy: Tiştê nîşanbûy, natikbûy, qamçîbûy.

دوری کرن: نیشان کرن، ناتک کرن، قامچی کرن
(التأشير، التوسيم، الترقيم)

Durîkirin: Nîşankirin, natikkirin, qamçîkirin.

دوری کری: نیشان کری، ناتک کری، قامچی کری
(المسوم، المقصاه، المؤشر)

Durîkirî: Nîşankirî, natikkirî, qamçîkirî.

دودل کرن: پاش ویتش کرن، دل توشیش کرن
(التشکیک، التردیه، الارتداد)

Dudilkirin: Paşûpêşkirin, diltoşîşkirin.

دودل کری: دل توشیش کری، پاش ویتش کری
(المشکک)

Dudilkirî: Diltoşîşkirî, paşûpêşkirî.

دودلی، دودلیاتی: دل توشیشیاتی، پاش ویتشیاتی
(التردد، الشک، التوهم، الاشتباه، الوسوسة)

Dudilî = Dudilîyatî: Diltoşîşîyatî, paşûpêşîyatî.

دورپه: که‌ندالی زفر، که‌ندالی تیژ وکوروکه‌ند
(الشیق، الاظلوفه، الوعر، الاوهیه، الجش، الشاز، الخرشاف، الشواوز)

Durrbe: Kendalê zivir, kendalê tîj û kor û kend.

دور دانه: نامانی دورا ددانن تیدا
(حبه الدر)

Durrdane: Amanê durra didanin têda.

دو روی: مروقی سه‌ر وبن، که‌سی نه‌راست ودرست
(ذو الوجهین، اللئیم، النمام، الواشی)

Durrwî: Mirovê serûbin, kesê nerast û dirist.

دو روی بون: سه‌ر وبن بون، ناخفتن فه‌گوه‌ازتن، پاش دپوبون
(اللئم، التئمم، الوشایه)

Durrwîbûn: Serûbinbûn, axiftin veguhastin, paşdirrbûn.

دو روی بوی: که‌سی سه‌ره‌ه و بنقه‌ نه‌شتی تیک
(اللئیم، الواشی، النمام)

Durrwîbûy: Kesê serve û binve, neşîfî êk.

دو روی تر: مروقی پاش دپوتر
(اللائم)

Durrwîtir: Mirovê paşdirrtir.

دو روی کرن: پاش دپکرن
(اللائم)

Durrwîkirin: Paşdirrkirin.

دو روی کری: پاش دپکری
(الئمم، المئمم)

Durrwîkirî: Paşdirrkirî.

دو روییاتی: پاش دپی - زک ره‌شی، نه‌راستی
(النمیمه، الوشایه، اللؤم، ذی وجهین)

Durrwîyatî: Paşdirrî- zikreşî, erastî.

دوریشم: رهنګ وروری، نیشان، پتی ناس

(الوسام، الملامح، السمه، العلامة، اللمحه، العنوان، الشعار)

Durîşm: Reng û rwî, nîşan, pênas.

دورمنګ ټیکه‌ل:

(الاعشم)

Durrengtêkel:

دوردهم: رهمودا دکه‌فیت بنی تشتی روهن، وهک دهولتی

(النطل، الثقل، الدردی)

Durrdem: Remoda dikevît binê tiştê rohin, wek dewltê.

دوره: دو قور، زړه‌که

(الهجین)

Durrih: Duqorr, zirreke.

دورنده: دهه‌بی گوریخ، دهه‌بی هار

(الضاری، العقر، المفترس، السبع)

Durrinde: Dehbê gurêx, dehbê har.

دورنده‌بون: هار بون، گوریخ بون

(التشرس، الافتراس، الضراوه)

Durrindebûn: Harbûn, gurêxbûn.

دورنده بوی: هار بوی، گوریخ بوی

(الضاری، الشرس، المفترس)

Durrindebûy: Harbûy, gurêxbûy.

دورنده تر: هارتر، گوریخ تر

(الاشرس، الاعقر، الاضری)

Durrindetir: Hartir, gurêxtir.

دورنده‌کرن: هارکرن، گوریخ کرن

(التشریس، الاعقار)

Durrindekirin: Harkirin, gurêxkirin.

دورنده کری: هارکری، گوریخ کری

(المعقر، المشرس)

Durrindekirî: Harkirî, gurêxkirî.

دورندی، دورنده‌یاتی: هاری، هاریاتی، گوریخی، گوریخیاتی

(الضراوه، الشراسه، الافتراس)

Durrindî = Durrindîyatî: Harî, harîyatî, gurêxî, gurêxyatî.

دورین کوهی: نیشانا کوهی، ناتکا کوهی

(الزمنه)

Durîyêguhî: Nîşana guhî, natika guhî.

دروژ، دوروش: دهرمان

(الدواء)

Duroj = Duroş: Derman.

دوریش: ژحیل، مندیشا، ژبری، بهیز، هیژ، حیل، هندیش بری

(الشده، القوه، الحده، القوه)

Durîş: Jihêl, mindîşa, jibirî, bihêz, hêz, hêl, hindîşbirî.

دوریشی: هه‌ستی لویلاقی پیی قاما سه‌رقه ژبن چوکى هه‌تا بشتا

پیی

(عظم الساق)

Durîşî: : Hestîyê lwîlavê pêy qama serve jibin çokê heta pişta pêy.

دوژمړک: هیکا جیمکی زهرکی تیدا

(بیضه ذات محین)

Duzerik: Hêka cêmkê zerkê têda.

دوژ: هه‌ف ته‌نگ، هه‌ف ړک، دوژمن، نه‌یار

(الضد، المنافس، الخصم، المعاكس، العدو)

Duj: Hevteng, hevrrik, dujmin, neyar.

دوژمن: نه‌یار، خویندار، دوزدار

(العدو، الضد، الخصم)

Dujmin: Neyar, xwîndar, dozdar.

دوژمنی، دوژمنیاتی: نه‌یاری، خوینداری، دوزداری

(العداوه، الخصومه، الهدیه)

Dujminî = Dujminatî = Dujminyâtî: Neyarî, xwîndarî, dozdarî.

دوژین: خه‌به‌ر گوتن، داپیقان، قهریژ، قتم، قیفار

(السب، الشتم، القذع)

Dujîn: Xebergotin, dapîvan, qerêj, qitim qîvar.

دوژین دان: داپیقان

(السباب، الشتم، الاقذاع)

Dujîndan: Dapîvan.

دوژین: قریژ، قتم، قیفار، پیسی، له‌وتی

(الدنس، القذر، الوسخ، الدرن)

Dujîn: Qirrêj, qitim, qîvar, pîsî, lewitî.

دوژین بون: قریژی بون، پیس بون، له‌وتی بون

(التقذر، التوسخ، التدنس، التدرن)

Dujînbûn: Qirrêjbûn, pîsbûn, lewitîbûn.

دوشاخى: ښځه ته دواړه وييلې ونهالا، چې ښځه ته
تشتي

(التلاقي، للنهرين والواديين)

Dușaxî: Vêkktina du tišta wek rwîbar û nihala,
cihê vêkktina tiştî.

دوشه‌مب: روزه ناڅه‌را ښځه ته وسې شه‌مبا
(الانثين)

Dușemb: Roja navbera êkşemb û sêşemba.

دو‌قه: دوجارې، دو‌هنده، دو‌چندان، دو‌پېچ
(الضعف، قطعيتين)

Duqed: Ducarî, duhinde, duçendan, dupiç.

دو‌قور: زړه‌که، دو‌ره
(الهجين من الماعن)

Duqorr: Zireke, durih.

دو‌قات: دو‌قه، دو‌هنده، دو‌چندان، دوجارې
(الضعف ذو كميتين)

Duqat: Du qed, duhind, du çend, du carî.

دو‌که: که‌رثاف، چيک ټاف، دو‌ريان، دوشاخ، دو‌پيرت
(المنتصی، المفرق، القسمان، الشطران)

Duker: Kerav, çîqav, duryandupirt.

دو‌که: چيک، جوت جوت، دو‌پير، دو‌چيک
(المشطور، الانقسام الثنائي)

Duker: Çîq, cotcot, dubirr, duçîq.

دو‌کسې:

(ازدواج الشخصيه، انفصام الشخصيه)

Dukesî:

دو‌کان: فروش‌گاه
(الحانوت)

Dukan: Firoşgah.

دو‌کان دار:
(الحانوتي)

Dukandar:

دو‌کان داري: خاڅه، فروش‌يار
(الحانوتي)

Dukandarî: Xace, firoşyar.

دو‌لول: گریل، گولوله، گير
(الحرجه، التكرس)

Dulol: Girêl, gulole, gêrr.

دوژين بوی: قريژي بوی، پيس بوی، له‌وتی بوی
(المدنس، القذر، المتوسخ، المتدرن)

Dujînbûy: Qirrêjbûy, pîsbûy, lewitîbûy.

دوژين تر: قريژي تر، پيس تر، قيفاري تر، قتمه‌یی تر، له‌وتی تر
(الادنس، الاوسخ، الاقذر، الادرن)

Dujîntir: Qirrêjîtir, pîstir, qîvarîtir, qitmeyîtir,
lewitîtir.

دوژين کرن: قريژي کرن، پيس کرن، له‌وتاندن
(التدنيس، التقدير، التوسخ، الادران)

Dujînkirin: Qirrêjîkirin, pîskirin, lewitandin.

دوژين کړی: قريژي کړی، پيس کړی، له‌وتاندی، قتمه‌یی کړی
(المدنس، المقذر، المتوسخ، المدرن)

Dujînkirî: Qirrêjîkirî, pîskirî, lewitandî, qit-
meyîtir.

دوژيني، دوژينيایي: قريژيایي، پيسایي، له‌وتيني، قيفاريایي،
قتمه‌يایي

(الوساخه، القذاره، الدناسه، الدرن)

Dujînî = Dujînyatî: Pîsatî, lewitînî, qîvarîyatî,
qitmeyatî.

دوسه: دو‌پړی

(النمام، الواشي، ذو رأسين)

Duser: Durê.

دوسه‌ری، دوسه‌ريایي: دو‌رويایي

(النميمة، الوشايه، النفاق، الفساد)

Duserî = Duserîyatî: Durwîyatî.

دوسه: بیست دهه، هژمار، دوجار سهه
(ماتان)

Dused: Bîstdeh, hijmar, ducar sed.

دوسبه: پشتي سوبه‌هی، ديترا روژي
(بعد غد)

Dusbe: Piştî subehî, dîtira rojê.

دو‌شاخ: دوتا، دو‌ريان، دو‌چه‌ق، دو‌چه‌رخ، دو‌دهم
(ذو قرنين، قرنان من الزمن)

Dușax: Duta, duryan, duçeşq, duşerx, dudem.

دوشاخ: ښځه ته دواړه، ښځه ته دواړه، دو‌دهرگه‌لی
(المنتصی، ملتقى الواديين والنهرين)

Dușax: Vêkktina du şîva, vêkktina du nihala,
du dergelî.

دومبه لان: ته‌خلپته‌کې کفارکایه وه‌کی تاخی لېن تاخی بهارا دبیت
سیفوک، دخون
(الکماء)
Dumbelan: Texlîtekê kivarkaye wekî taxê libin,
axê bihara dibît sîvok, dixon.

دوهن: پوین، کز
(السمن، الدهن)
Duhin: Rwîn, kiz.

دوهنکی: کزوکې، خه‌ونی
(الدهین، الوضر)
Duhinkî: Kizokî, xewnî.

دوهنکی بون: خه‌ونین، کزوکې بون
(التدهن، التضر)
Duhinkîbûn: Xewnîn, kizokîbûn.

دوهنکی بوی: خه‌ونی بوی، کزوکې بوی
(المدهن، الموضر)
Duhinkîbûy: Xewnîbûy, kizokîbûy.

دوهنکی تر: خه‌ونی تر، کزوکې تر
(الادهن، الاوضر)
Duhinkîtir: Xwnîtir, kizokîtir.

دوهنکی کرن: خه‌وناندن، کزوکې کرن
(التدهین، التوضر)
Duhinkîkirin: Xewnandin, kizokîkirin.

دوهنکی کری: خه‌وناندی، کزوکې کری
(المدهن، الموضر)
Duhinkîkirî: Xewnandî, kizokîkirî.

دوهنکیاتی: خه‌ونیاتی، کزوکیاتی
(الدهانه، الوضاره)
Duhinkîyatî: Xewnîyatî, kizokîyatî.

دوهنې کونجیا:
(الشیرج، دهن السمس)

Duhnê kuncîya:
دوهندی: دوجهندی، دوباره، دوقه‌د، دوجاری
(المضاعف)
Duhindî: Duçendî, dubare, duqed, ducarî.

دوهند: دوجهند
(کمیتان، مقداران)
Duhind: Duçend.

دلول بون: گرڼل بون، گولوله بون، گڼپون
(التدحرج، التکرکس)

Dulolbûn: Girêlbûn, gulolebûn, gêrrbûn.

دلول بوی: گرڼل بوی، گولوله بوی، گڼپوی
(المتدحرج، المتکرکس)

Dulolbûy: Girêlbûy, gulolebûy, gêrrbûy.

دللول کرن: گرڼل کرن، گولوله کرن، گڼپ کرن
(الدحرجیه، الکرکسه)

Dulolkirin: Girêlkirin, gulolekirin, gêrrkîrin.

دللول کری: گرڼل کری، گولوله کری، گڼپ کری
(المدحرج)

Dulolkirî: Girêlkirî, gulolekirî, gêrrkirî.

دلولی، دولولیاتی: گرڼلی، گولوله‌یی، گڼپي، گرڼلیاتی، گولوله‌یاتی،
گڼپياتی
(الدحرجه، الکرسه)

Dulolî = Dulolîyatî: Girêlî, gulolyî, gêrrî, gulo-
leyatî, gêrrîyatî.

دلولپ: چپک، زلپ
(الوکب، القطره)

Dulop: Çipik, zilp.

دلولپ ریژ، دلولپ وهرین: چپک ریژ، چپک وهرین
(القطاره)

Duloprrêj = Dulopwerîn: Çipikrrêj, çipikwerîn.

دولیک: دویلکې فیتی، گلپشې چاندنې، گیبایه‌کې وه‌کی زیوانی یه
(ذنب الاثمار والفاکبه، صنف من الزوان)

Dulîk: Dwîlkê fêqî, gilêşê çandinê, giyayekê
wekî zîwanîye.

دوم: نیکل
(المنقار)

Dum: Nîkil.

دوم خار: نیکل خار
(المنسر، الشغواء)

Dumxar: Nîkilxar.

دوم دوم، دومین: توم توم، تومین، پنگ پنگ، پنگین، حوت حوت،
حوتین
(الدرداء: صوت الطبل)

Dumdum = Dumên: Tumtum, tumên, ringiring,
ringên, huthut, hutên.

دویری، دویراتی: دهرازی، دهرازیاتی
(البعد، النأی، القصی)
Dwîrî = Dwîratî = Dwîrîyatî: Derazî, derazîyatî.
دویراهی: دویر ودهرازی
(البعاد)
Dwîrahî: Dwîr û derazî.
دویروک: پښښ، بهرئ، دهم بور
(التأریخ، الزمن الغابر)
Dwîrok: Pêşîn, berê, dembor.
دویر بین: چاف خویش، قهتره کرن
(بعید النظر: بعد النظر، السدیف)
Dwîrbîn: Cavxweş, qetrekirin.
دویربین: دږیربینه، هویربین
(التلسکوب)
Dwîrbîn: Dîrbwîne, hwîrbîn.
دویربینه: دږیربینه
(الناظوره)
Dwîrbîne: Dêrbîne.
دویر تر: دهرآزتر، میژتر
(الابعد، الاقصی)
Dwîrtir: Deraztir, mêjtir.
دویر جهی: سهرگومی، بیانیاتی، مشهخیاتی، دهریهدهری
(النزوح، المنفی، الغربه)
Dwîrcihî: Sergumî, biyanîyatî, mişexyatî, derbederî.
دویر جه: بیانی، دهرامی، سهرگوم کری، مشهخت، دهریهدهر
(الغریب، المنفی، النازح)
Dwîrcih: Bîyanî, deramî, sergumkirî, mişext, derbeder.
دویر جهبون: بیانی بون، دهرامی بون، مشهخت بون، دهریهدهر
بون
(التغرب، النزحه)
Dwîrcihbûn: Bîyanîbûn, deramîbûn, mişextbûn, derbederbûn.
دویر جهبوی: مشهخت بوی، دهرامی بوی، بیانی بوی،
دهریهدهربوی
(المغرب، المبتعد)
Dwîrcihbûy: Mişextbûy, deramîbûy, bîyanîbûy, derbederîbûy.

دوی: دویکتیل، تهم
(الدخان، الیحموم)
Dwî: Dwîkêl, tem.
دوی: مژ، موران، عهور، کهر
(الضباب، الغبار)
Dwî: Mij, moran, 'Ewr, ger.
دوی دان: دویکتیل دان، بویرینا میشتیت هنگفینی
(الایام للنحل: التدخین الادخان)
Dwîdan: Dwîkêldan, bo birrîna mêşet hingvînî.
دوی دانک: نامویرئ دویکتیل کرنئ، بخیرئ، کولینا دویکتیلئ
(المدخنه)
Dwîdank: Amwîrê dwîkêlkinî, bixêrî, kulîna dwîkêlê.
دوی چرای: تهنیا چرای
(السنج)
Dwîyê çiray: Tenya çiray.
دوی کزی: دویکتیلا بهزی
(النور: دخان الشحمیات والدهون)
Dwîy êkizî: Dwîkêla bezî.
دویر: دهرآز، میژ
(البعید، القصی، النأی)
Dwîr: Deraz, mêj.
دویربون: دهرآزبون
(الابتعاد، النأی)
Dwîrbûn: Derazbûn.
دویربوی: دهرآزبوی
(المبتعد، المنأی)
Dwîrbûy: Derazbûy.
دویرتر: دهرآزتر
(الابعد، الاقصی، الانأی)
Dwîrtir: Deraztir.
دویرکرن: دهرآزکرن
(الابعد، التباعد، الاقصاء)
Dwîrkin: Derazkin.
دویرکری: دهرآزکری
(المبتعد، القصی، المنأی)
Dwîrkirî: Derazkirî.

دویر جهتر: مشهخت تر، دهرامی تر، بیانی تر، دهربه دهر تر
(الغرب، الانزاح، الابعاد)

Dwîrcihtir: Mişexttir, deramîtir, bîyanîtir, derbederîtir.

دویر جهکرن: مشهخت کرن، دهربه دهرکرن، بیانی کرن، دهرامی کرن

(التغريب، الانزاح، النفي، الابعاد)

Dwîrcihkirin: Mişextkirin, derbederkirin, bîyanîkirin, deramîkirin.

دویر جهکری: مشهخت کری، دهربه دهرکری، بیانی کری، دهرامی کری

(المغرب، المنزح، المبعد)

Dwîrcihkirî: Mişextkirî, derbederkirî, bîyanîkirî, deramîkirî.

دویر جهی: دویرجهیاتی: مشهختیاتی، مشهختی، دهربه دهریاتی، دهرامیاتی

(الغربة، النزوح، النفي)

Dwîrcihî = Dwîrcihîyatî: Mişextîyatî, mişextî, derbederîyatî, deramîyatî.

دویر دهستی: دهرازی، بهر دهست دهرکه تی

(البعاد، الغربه)

Dwîrdestî: Derazî, berdest derketî.

دویر دهست: دهران، دهست دهرکه تی

(بعيد الحصول، صعب المنال)

Dwîrdest: Deraz, destderketî.

دویر ودریز:

(التفصيل، المفصل)

Dwîrûdirêj.

دویر خرابی: خوه پارازی

(العفه، النزاهه)

Dwîrxirabî: Xweparaztî.

دویر دیتن: هزرکرن، کویر نیران، چاف خوهشی

(السدف، بعد النظر والتدبر)

Dwîrdîtin: Hizirkirin, kwîrnêran, çavxweşî.

دویر حقی: نهړی، قاری

(الشطط)

Dwîrheqî: Nerrê, varrê.

دویر وهلات: بیانی، دهرامی، مشهخت، دهربه دهر
(الغريب)

Dwîrwelat: Biyanî, deramî, mişext, derbeder.

دویر ودهرازی: دهربه دهری و مشهختیاتی

(البعاد، الغربه)

Dwîrûderazî: Derbederî û mişextîyatî.

دويف: کور، کوری، پشت، پاشی، کورمسک

(العقب، المؤخره، الوراء الخلف)

Dwîv: Kur, kurî, pişt, paşî, kurmisk.

دويف: کورمسک، کوری، پاشی، کماخ

(الذنب، الذيل، العجز)

Dwîv: Kurmisk, kurî, paşî, kimax.

دويف پشک: دوی پشک: زنیوهرکی ژه هرا داره

(العقرب)

Dwîvpişk: Dwîpişk, zinêwerkê jehirdare.

دويفی چافی: لایی چافی یی دهر فه نک گوهی فه

(اللاحاظ، الحيقمان)

Dwîvê çavî: Layê çavî yê derve, nik guhîve.

دويف چون: دويف بهردان، پی هیلان

(المسايره، المماشاه)

Dwîvçûn: Dwîvberdan, pêhêlan.

دويف چون: دويف کهتن، لپی چون، شویندا چون، دويفرا چون

(الاقتفاء، المتابعه، التعقيب)

Dwvçon: Dwîvketin, lipêçûn şwîndaçûn, dwîvraçûn.

دويف چوی: دويف کهتی، دويفرا چوی، شویندا چوی، لپی چوی

(المساير، المقتفی، المتابع، المعقب)

Dwîvçûy: Dwîvketî, dwîvraçûy, şwîndaçûy, li-pêyçûy.

دويف دويفک: دويفه لانک

(الامعه، المعمی، المعقب، التابع)

Dwîvdwîvk: Dwîvelank.

دويفدا چون: دشویندا چون، دويفرا چون، دويف کهتن

(المتابعه، الاتباع، التعقيب)

Dwîvdaçûn: Dişwîndaçûn dwîvraçûn, dwîvketin.

دويف رویی: توخمه کی گیایی مشت یی لچییاییت زوزان چیدبیت

(نبات عشبی)

Dwîvrrwîvî: Tuxmekê gîyayê miştêye, liçîyayêt

zozan çêdibît.

دویف هاژو: دویفه لانک، دویفدویفک
(المعمی، الامعه، التابع)

Dwîvhajo: Dwîvelank, dwîvdwîvk .

دویف هیل: پاشمهند، پاش هیل، شوین وار
(الارث، المخلقات، الوارث، الخلیفه)

Dwîvhêl: Paşmend, paşêl, şwînwar.

دویکیل: کادوی، دوی
(الدخان، الايام، الیحموم)

Dwîkêl: Kadwî, dwî.

دویل: نهال، دول
(الكديد، للجبل)

Dwîl: Nihal, dol.

دویلستان: ئاسنکه کئ سئ پیته زادی لسهر دلین، جاهی کوچکی
(الاثافي، المنصب)

Dwîlistan: Asinkekê sêpêye zadî li ser dilênin, cahî kuçkî.

دویکلی: قتمهیی، تهنیکی
(الکتن)

Dwîkêlî: Qitmeyî, tenîkî.

دوینگ: دویفی بهزی سپی یه
(النئ، الاليه، الطرف)

Dwîng: Dwîvê peze spîye.

دوینه: جهی مشتی کرنا بهر تهرشی یه لسهر بهفری، ئالف دانا ژ
دورقهی گوڤ و کوتانی
(معلف الشتاء علی الثلج)

Dwînhe: Cihê miştîkirina ber tersîye li ser befrê, alifdana dervey gov û kotanê.

دویفراپی: شویندایی، دویفکدایی
(الموالاه، المتابعه، العاقبه)

Dwîvrrayî: Şwîndayî, dwîvikdayî.

دویماهی: کوتاهی، پاشی، پاش روژ
(الختام، النهايه، المصير، الاخره، العقابه، النص، المغبه)

Dwîmahî: Kotahî, paşî, paşroj.

دویماهی هاتن: کوتابون، سهراست بون
(الاختتام، الانتهاء النهايه)

Dwîmahîhatin: Kotbûn, serastbûn.

دویفرا: لپاش، دویفدا
(التالی، بعد الورا)

Dwîvrra: Lipaş, dwîvda.

دویف سهری چون: هافی بون، راتهقان، قهتان، باژتله بون
(السكع، الهيام، الضلال)

Dwîvserîçûn: : Havîbûn, rateqan, qetan, bajêlebûn.

دویفکفه: دویفکرا
(الاطراد، التوالی، التتابع، التعاقب، التسلسل للحوادث)

Dwîvikve: Dwîvikrra.

دویفک را: دویفکدا، دویفکفه
(تتری، التناوب، التوالی)

Dwîvikrra: Dwîvikda, dwîvikve.

دویفکدا: دویفکرا، دویفکفه
(التتابع، التوالی، التعاقب)

Dwîvikda: Dwîvikrra, dwîvikve.

دویف کهتن: دویفرا چون، شوینداجون، لیتی چون
(التعقيب، الاتباع، التبعيه)

Dwîvketin: Dwîvrraçûn, şwîndaçûn, lipêyçûn.

دویفه لانک: دویف دویفک، دویف هاژو
(الملحق، الامعه الذیل، الذنب، التابع)

Dwîvelank: Dwîvdwîvk, dwîvhajo.

دویف فهکرن: فههاندن، قهنتار کرن
(السلوک، السلک)

Dwîvvekirin: Vehandin, qentarkirin.

دویف لهقینک: توخمه کئ چوپچکیت بهر ئافایه، بالافیک
(الذعره، عصفور)

Dwîvleqînk: Tuxmekê çwîçkêt beravaye, balvîk.

دویف سورک: توخمه کئ چوپچکایه
(ابو الحناء، عصفور)

Dwîvsork: Tuxmekê cwîçkaye.

دویفکدا زان: شیرفه ژه، جیمک
(الاسواغ، اللولاده)

Dwîvikdazan: Şîrveje, çêmik.

دویف مقهسک: توخمه کئ میش و مواریه و مکی کیزایه، کوریا وئ
یا توچه قله، قوزگه زک
(حشره)

Dwîvmiqesîk: Tuxmekê mêş û moraye, wekî kê-zaye, kurya wê ya duçeqlê, quzgezk.

دودانی: په ز دوتنا دوجارا روژئ، سپېده وټقاری
(حلب الغنم وجبتین یومیا)

Dodanî: pezdolina ducara rojê, spêde û evarî.

دودانک: بخیري، کولینما دویکيلي، نامویری دویکيل دانئ
(المدخنه)

Dodank: Bixêrî, kulîna dwîkêlî, amwîrê dwîkêldanê.

دودان: دويدانا ميتشا هنگفینی بو برینا وئ
(الایام للنحل، التدخين)

Dodan: Dwîdana mêşa hingvînî bo birrîna wê.

دور: گه، سهرزاک، گه، گه
(النوبه)

Dor: Gerr, serzak, gih, geh.

دورا دهري: چلمیره، قهراسی دهري، پشتفانه
(القترة، الضبة، اللزازه القفل المزلاج)

Doraderî: Çilmêre, qerasê derî, piştване.

دورک: سهوکا نانی
(الرغيف، قرص الخبز)

Dorik: Sewka nanî.

دورانک: دهفوکه
(الحطار، الکفاف)

Dorank: Devoke.

دورانک: دور وهرهاتن، پهرواز، کهفی چار چوفه، جوخین
(المحيط، الهاله، الطفاوه، الحدقه)

Dorank: Dorwerhatin, perwaz, kevî, çarçûve, cuxîn.

دورمان: رهخ وړوی
(الاطراف، الجهات، المحيط)

Dorman: Rex û rwî.

دورفهدان: چهرخ فهدان، دورگه پرهان
(العروف، التحليق للطير، الحوم)

Dorvedan: Çerxvedan, dorgerhan.

دوراندين: مهزاختن، زئی کرن، تی برن، پویچ کرن
(الاهلاك، الاتلاف، التبذير، الهدر)

Dorrandin: Mezaxtin, zîêkirin, têbirin, pwîçkirin.

دوراندي: مهزاختی، زئی کری، تی بری، پویچ کری
(المهدور، النذر، المتلف، الهالك، التالف)

Dorrandî: Mezaxtî, z'êkirî, têbirî, pwîçkirî.

دو: جوت، دوټیک، ټیک وټیک
(اثنان)

Do: Cot, du êk, êkêk.

دو: دوی، کادوی، دویکيل
(الدخان، الايام، الیحموم)

Do: Dwî, kadwî, dwîkêl.

دویه: شیلی، ثافا تیر ونویسهک
(الرضاب، الرحيق، العصير، السلافه، السكر)

Dobe: Şîlî, avatîr û nwîsek.

دوبالهغهني شهکری: شیلیا قه پمی شهکری
(القند، عصير قصب السكر)

Dobalevenê şekirê: Şêlîya qerrmê şekirê.

دوباره: قه هنگاتن، دوجاری
(المکرر، الثنائي، المزدوج)

Dobare: Vehingatin, ducarî.

دوت: کچ، قیز، کیز
(البنت)

Dot: Kiç, qîz, kîj.

دوت مام: کچ مام
(بنت العم)

Dotmam: Kiçmam.

دوتن:
(الحلب)

Dotin:

دوتی: شیرکیشان، گهان کفاشتن
(المحلوب)

Dotî: Şîrkêşan, gihan givaştin.

دوخین: بهنی دهريپی، دهريپی بټن
(التکه، الحقيمان)

Doxîn: Benê derpêy, derpêbên.

دود: توخمه کی چکیت ژنانه، گهردهنی، توق
(القلاذه، نوع من الحلی)

Dod: Tuxmekê çekêt jinaya, gerdênî, toq.

دودانک: شیرمه شک
(المکرص، الوطب)

Dodank: Şîrmeşk.

دۆگمه: چیلاسک، قویچانیږ ومی، کهسپکا نیرامی، قولپک
(الطباقة، الزر)

Dogme: Çılask, qupça nêr û mê, kespika nêramê, qulpik.

دؤلا ناشی: کارا ناشی یا دهخلی هیرانی دکنی
(القادوس)

Dola aşî: Kara aşî ya dextlê hêranê dikenê.

دؤل: نهال، نال، گهلیی فهکتهی وفرهه و فیهوی
(الکدید فی الجبل)

Dol: Nihal, nal, gelîyê veketî û fireh û vebûy.

دؤلاب: چرچیک، پهروانه
(الحاله، الدولاب)

Dolab: Çirçîk, perwane.

دؤل بون: گرێل بون، گیزبون، گولوله بون
(التدرج)

Dolbûn: Girêlbûn, gêjbûn, gulolebûn.

دؤل بوی: گرێل بوی، گیزبوی، گولوله بوی
(المتدرج)

Dolbûy: Girêlbûy, gêjbûy, gulolebûy.

دؤل کرن: گرێل کرن، گیزکرن، گولوله کرن
(الدحرجه)

Dolkirin: Girêlkirin, gêjkirin, gulolekirin.

دؤل کری: گرێل کری، گیزکری، گولوله کری
(المدرج)

Dolkirî: Girêlkirî, gêjkirî, gulolekirî.

دؤله: کوتلکیت لگه ل کولندئ که لاندی
(الکبب المغلی مع القرع)

Dolme: Kutilkêt ligel kulindê kelandî.

دؤلاغ: بهر پیکا گریدانان باقا پیی، نالینکا باقا پییا
(رباط الساق)

Dolax: Berpêka girêdana baqapêy, alînka baqa pîya.

دؤم: فیراچون، بهردهوام
(المواصله، المواظبه، الاستمرار)

Dom: Vêraçûn, berdewam.

دؤمان: دامان، پوسیدهیی، گوهشین، گهلین، مرهول بون، پتکدا
چون، تهمار

(الاسی، الهم الغمه، الحزن)

Doman: Daman, posîdeyî, guhişîn, gewilîn, mirewilbûn, pêkdaçûn, temar.

دؤز: دوزمنی، خوینداری، نهیاری
(النقمه، العداء، الثأر)

Doz: Dujminî, xwîndarî, neyarî.

دؤزدار: نهیار، دوزمن، خویندار
(العدو)

Dozdar: Neyar, dujmin, xwîndar.

دؤزه، دؤژهه: دوزهخ، ئیتوین، کوچکی مهزن
(الجهنم، السعير)

Doje = Dojeh: Dozex, êtwîn, kuçê mezin.

دؤسەر: دو روی، ناخفتن گوهریز
(ذو الوجهين، النمام الواشي، المفسد)

Doser: Du rwî, axiftin guhêz.

دؤسهری: دو رویباتی، ناخفتن گوهریزی
(النميمة، الوشايه، الفساد)

Doserî: Durwîyatî, axiftin guhêzî.

دؤشاخ: فیک که تنه دوگهلی ونهالا وشیفا ئو رویبارا
(المنتصی، ملتقى الواديين)

Doşax: Vêkktina dugelî û nihala û şîva û rwîbara.

دؤشاف: شیلیا تریی که لاندی، شیلیا که لاندی
(الدبس، الصقر)

Doşav: Şîlîya tiryê kelandî, şîlîya kelandî.

دؤشه‌مب: روزا ناخه‌را ئیک شه‌مب و سى شه‌مبایه
(الاثنين)

Duşemb: Roja navbera êkşemb û sêşembaye.

دؤشه‌نی: نهو په‌زه‌یا شقان بخوه ددوشیت
(غتره‌واشاه خاصه بالراعى یحلبها لنفسه)

Doşenî: Ew peze ya şivan bi xwe didoşît.

دؤقچک: میرکوتک، چه‌کوچک، توپز، کاشو
(المطرقة، الهراوه)

Doqîçk: Mîrkutk, çekûçk, topiz, kaşû.

دؤق‌قو: زیره‌که، دوره
(الهجین من الغنم)

Doqorr: Zirreke, dorrih.

دؤق: کیر، براران
(الذكر، الاحلیل، الحشفه)

Doq: Kîr, birarran.

دوهن: روین، کز
(السمن، الدهی)

Duhin: Rwîn, kiz.

دوهن کازئ: کزئ سوتنا روناہیئ
(النفط)

Duhnê gazê: Kizê sotina ronahîyê.

دوهن روہن: دوهن نهقه پسی
(المهو)

Donê ruhin: Duhinê neqerisî.

دور وهراتن: پیوهر هاتن
(الحف، الحفاوه، الاحاطه، التطويق)

Dorwerhatin: Pîwerhatin.

دور وهراتی: پیوهر هاتی
(المحفوف، المحاط، المطوق)

Dorwerhatî: Pêwerhatî.

دق گور: دوتا،
(البصم، المنیر، الکثف، الغزل)

Dogur: Duta.

دق گور: مروفتی ستویر وکله خ مەزن
(العملاق، ضخیم الجثه)

Dogur: Mirovê stwîr, kelex mezin.

رابوری: تټپه‌پی، دهربازبوی، چوی، قه‌تای

(الماضي، القاضي، العابر، المار = المجتاز)

Raborî: Têperrî, Derbazbûy, Çûy, Qetay.

رابوراندين: قه‌تاندين، دهربازکړن، تټ په‌راندن

(التمضي، الامرار، الاعبار، الاقضاء)

Raborandin: Qetandin, Derbazkirin, Tê perrandin

رابوراندي: قه‌تاندي، دربارکړی، تټ په‌راندی

(المقضي، المر، المعبر)

Raborandî: Qetandî, Derbazkirî, Tê perrandî

رابون: هه‌لستن، کټل بون، ژپټرغه بون، هه‌لکه‌تن

(القيام، القوم، النهوض، الارتفاع، الافاقه)

Rabûn: Helistin, Kêlbûn, Jibîrvebûn, Helketin.

رابون: بوش بونا ئافټی، لټمشت، لهی، لیسەر، لټهمشت

(الفيضان للماء)

Rabûn: Boşbûna avê, Lêmişt, Lihî, Lîser, Lêhmişt.

رابون: قه‌ژین، چټبون

(القلة: من مرض او فقر).

Rabûn: Vejîn, Çêbûn.

رابوی: هه‌لستی، ژپټرغه بوی، کټل بوی، هه‌لکه‌تی بوی

(القائم، الناهض، المرتفع، المنتصب، المقل، الفائض، القاله)

Rabûy: Helistî, Jibîrvebûy, Kêlbûy, Helketîbûy.

رابون: ټاگه‌ه‌بون، ه‌شیاربون، شین بون، رستن، به‌ربخوه‌کړن

(الافاقه، الايقاظ، التنميه، النماء، النشوء).

Rabûn: Agehbûn, Hişyarbûn, Şînbûn, Ristin,

Berbixwekirin.

رابوی: ه‌شیاربوی، ټاگه‌ه‌بوی، رستی، به‌ربخوه‌کړی

(المفיק، المتيقظ، النامی، الناشئ، اليقظان).

Rabûy: Hişyarbûy, Agehbûy, Ristî, Berbixwekirî.

رابونا ه‌وا: بباکه‌تن، ژ جه بلندبون

(الانطیاد).

Rabûna hewa: Bibaketin, Jicihbilindbûn.

رابوی ه‌وا: فباکه‌تی، ژ جه بلند بوی

(المنطاد)

Rabûy hewa: Vibaketî, Jicihbilindbûy.

رابونا مرئی: هه‌لستنا ژ مرئی، روژا گوینی

(القيامه).

Rabûnamirne: Helistina ji mirinê, Roja gwînê.

را: ټالافه‌که به‌ری گوتنی مه‌عنا پټ ده‌یت زانین وهک: راگرتن،

راه‌یلان.

(اداء تنبيه في اول اللفظ لاداء المعنى الكامل).

Ra: Alaveke berî gotinê me'na pêdihêt zanîn,

wek: Ragirtin, Rahêlan.

را بارتن: قه‌تاندين، دهربازکړن، دهرباره‌کړن، بوراندن.

(القضاء، المضاء، المداراه)

Rabartin: Qetandin, Derbazkirin, Derbarekirin,

Borandin.

رابارتی: قه‌تاندي، دهربازکړی، بوراندی، دهرباره‌کړی

(الممضي، المداری، المقضي)

Rabartî: Qetandî, Derbazkirî, Borandî, Derbarekirî.

راپینان: رابینان، دابه‌ستن، راگرتن، گریدانا چټلی بو په‌رینا کای.

(ربط البقره لجامعه الثيران)

Rabînan: Rabînan, Dabestin, Ragirtin, Girêdana

çêlê bû perîna gay.

راپینای: گریدای: چټلا گریدای بو گوہنټیل و په‌رینټ

(البقره الجامعه للثيران والملقحه)

Rabînay: Girêday, Çêlagirêday bo guhnêl û perînê.

رابورین: دهربازبون، چون، قه‌په‌رین، تټپه‌بین، تټپه‌رین

(المرور، المضي، الانتقضاء، العبور، الاجتياز)

Raborîn: Derbazbûn, Çûn, Veperrîn, Têpeyîn,

Têperrîn.

راتهقن: هافی بون، باژێله بون، لدویف سه‌ری چون، هێر بون.
(الشرو، الهيمان، الفطو، الضلال).

Rateqîn: Havîbûn, Bajêlebûn, Lidwîv serî çûn, Hêrbûn.

راتهقاي: هافی بوی، باژێله بوی، لدویف سه‌ری چوی، هێر بوی.
(الهائم، الفطی، الشريد، الضال، المذعور الهارب).

Rateqay: Havîbûy, Bajêlebûy, Lidwîv serî çûy, Hêrbûy.

راتهقاندن: هافیکن، باژێله کن، هێرکن.
(الفطو، الاهيام).

Rateqandin: Havîkirin, Bajêlekirin, Hêrrkirin.

راتهقاندی: هافی کری، باژێله کری، هێر کری، توت کری.
(المضل، المشرّد، الفطی، المهيم).

Rateqandî: Havîkirî, Bajêlekirî, Hêrrkirî, Tutkirî.

راته‌حسین: حولیسین، زیلهان.
(الانزلاق، الزلل، الزلحقه).

Ratehisîn: Hulisîn, Zîlhan.

راته‌حسی: حولیسی، زیلهای.
(المتزحلّق، المنزل، الزالق).

Ratehisî: Hulisî, Zîlhay.

راته‌حساندن: حولیساندن، زیلاندن.
(الازلال، الازلاق، المزحلّق).

Ratehisandin: Hulisandin, Zilandin.

راته‌حساندی: حولیساندی، زیلاندی.
(الزلزل، المزلق).

Ratehisandî: Hulisandî, zilandî.

راچاندن: به‌لاف کن، تیک په‌شاندن، فه‌هاندن، دبه‌ریکدا برن.
(السدى، للنسج).

Raçandin: Belavkirin, Têkpeşandin, Vehandin, Diberêkdabirin.

راچاندن: بژاندن.

(التوزيع، البعثة، النشر).

Raçandin: Bijandin.

راچاندن: خیج کن، ریز کن، دانا ئیک، پیکفه نان.
(الرصع، النسق، التخطیط).

Raçandin: Xîşkirin, Rêzkirin, Danaêk, Pêkvenan.

رابون: باهه‌لبون.

(الهوب، الشيبوب)

Rabûn: Bahilbûn.

راپیچان: کارکن، جل به‌رکن، ئالاندن، تیکوه‌رکن.
(الاطواء، الارتداء، اللف).

Rapêçan: Karkirin, Cilberkirin, Alandin, Têk-werkirin.

راپیچان: خوه په‌یت کن، خوه به‌رهه‌ف کن.
(التأهب).

Rapêçan: Xwepeytkirin, Xweberhevkin.

راپیچای: په‌یت بوی، به‌رهه‌ف بوی، کارکری، تیک ئالاندی.
(المرتدى، المتأهب، المطوى، الملفوف).

Rapêçay: Peytbûy, Berhevbûy, Karkirî, Têka-landî.

راپیچ: کاروکوک، جلی خوه مال.
(الزى: اللباس الخاص بالقوم).

Rapêç: Karûkok, Cilêxwemal.

راپه‌راندن: راهافیتن، دهر به‌ده‌رکن، رادان، دویرکن، دهر بازکن، توتکن، فه‌دان.

(التشريد، النحي، التنحية، التقذيف، الارشاق).

Raperrandin: Rahavêtin, Derbederkirin, Radan, Dwîrkirin, Derbazkirin, Tutkirin, Vedan.

راپه‌راندی: راهافیتی، دهر به‌ده‌رکری، رادای، دویر کری، توت کری، فه‌دای.

(المشرّد، المنحى، المعبر، المقذوف).

Raperrandî: Rahavêti, Derbederkirî, Raday, Dwîrkirî, Tutkirî, Veday.

راپورت: پاس، ده‌ستویر.

(الشهادة، الاجازه، الوثيقة، الجواز).

Raport: Pas, Destwîr.

راپقانندن: کان، قون کان، تیراکرن، پیش کرن.
(اللواط).

Rapivandin: Gan, Qûngan, Têrrakirin, Pêşkirin.

راپقاندی: قون گای، گای، تیراکری، پیش کری.
(اللوطی).

Rapivandî: Qûngay, Gay, Têrrakirî, Pêşkirî.

رادای: مالشتی، مالی، قه‌دای، گوری کری، فالاکری.

(المنهال، المنفی، المزال، المفرغ، المدفوع، المزاح، المكسح، المكنوس).

Raday: Maliştî, malî, veday, gorîkirî, valakirî.

رادانک: که‌سێ له‌هه‌ڤرکانا یاریا جگ دبیت، دبیت دویماهی.

(الکانس، الکاسح، الدافع، المزیل، المهیل، المفرغ، الزانج).

Radank: Kesê li hevrikana yarya çixdibît, dibît dwîmahî.

رادانا ده‌رافێ: فالاکرنا ده‌رافێ ئاف هه‌خارنێ.

(النبث).

Radanaderavî: Valakirina deravê av vexarnê.

رادانا سه‌ر: سه‌روه‌رکرن، ته‌رقاندن.

(الطم، الاکباس).

Radanaser: Serwerkirin, teriqandin.

رادیشو: ترش و شرین تیکهل.

(المر: الطعم الحلو الحامض المزوج).

Radîşo: Tirş û şîrîn têkel.

رازان: ته‌لاش بون، خوه درێژ کرن، ته‌ره‌هان بون.

(الرقود، الضجوع).

Razan: Telaşbûn, xwedirêjkin, terhanbûn.

رازای: ته‌لاش بوی، خوه درێژ کری، ته‌ره‌هان بوی.

(الراقد، الضاجع، المضطجع).

Razâ: Telaşbûy, xwedirêjkirî, terhanbûy.

رازاندن: ته‌لاش کرن.

(الارقاد، الاضطجاع، الترقيد، الاضطجاع).

Razandin: Telaşkirin.

رازاندی: ته‌لاش کری.

(المرقد، المضجع).

Razandî: Telaşkirî.

رازى: قائل، لبه‌رهاتى.

(الراضى، القانع).

Razî: Qa'îl, liberhatî.

رازا گوشتى: تیکالا گوشتى.

(الطخيم، شريحه اللحم).

Razagoştî: Tîkala goştî.

رازى بون: قائل بون، لبه‌رهاتن.

(العتبى، الرضاء، القناعه).

Razîbûn: Qaîlbûn, liberhatin.

راچاندن: خیر کرن، ده‌به‌ریکدا برن.

(النیر، للثیاب).

Raçandin: Xîrkin, Diberêkdabirin.

راچاندی: ریز کری، قه‌هاندی، ده‌به‌ریکدا بری.

(المسدى، للنسج).

Raçandî: Rêzkirî, Vehandî, Diberêkdabirî.

راچاندی: بژکی، به‌لاف بوی.

(الموزع، المنشور، المبعثر).

Raçandî: Bijikî, Belavbûy.

راچاندی: ریز کری، خیج کری، گیز کری.

(المرصع، المنسق، المخطط، المنظم).

Raçandî: Rêzkirî, Xîçkirî, Gêrrkirî.

راچاندی: تیکرا بری، تیک په‌شاندی.

(المنیر: للثیاب).

Raçandî: Têkrrabirî, Têkpeşandî.

راچین: بژاک، ریزکەر.

(الناشر، الراصع، الناسق، الموزع، المنیر).

Raçîn: Bijak, Rêzker.

راخراندن: راکیشان، خشاندن، شپنه کرن.

(الجر، السعل، السحب).

Raxirrandin: Rakêşan, Xişandin, Şipnekin.

راخراندی: راکیشای، خشاندى، شپنه کری.

(المجرور، المسحول، المسحوب، المجذوب).

Raxirrandî: Rakêşay, Xişandî, Şipnekirî.

راخویته: هه‌روهکی هه‌ی، چونه، ئیقه‌لی.

(الرعاع، الغوغائی، الوضع، السافل، التافه، الدهماء).

Raxwîte: Herwekî hey, Çunne, Êvelî.

راخویته‌یی: هه‌روهکیاتی هه‌ی، چونه‌یاتی، ئیقه‌لیاتی.

(الغوغائی، الرعيه، السفاله، الوضاعه، الدنائه، التفاهه).

Raxwîteyî: Herwekîyatî hey, Çunneyatî, Êvelîyatî.

رادان: گورپکرن، قه‌دان، هافیتن، فالاکرن.

(الانهیال، الدفع، النفی).

Radan: Gorrkirin, vedan, havêtin, valakirin.

رادان: مالشتن، مالین، فالاکرن.

(الازاحه، الکسح، الکنس، الازاله، الافراغ).

Radan: Maliştin, malîn, valakirin.

راست تر: دهشت تر، تیل تر.
(الاعدل، الاقوم).

Rasttir: Deştir, tîltir.

راست کرن: دهشت کرن، تیل کرن.
(التعديل، التسويه، التقويم).

Rastkirin: Deştkirin, tîlkin.

راست کری: دهشت کری، تیل کری.
(المعدل، المسوی).

Rastkirî: Deştkirî, tîlkirî.

راستی، راستییاتی: دهشتییاتی، دهشتینی، تیلیاتی، تیلی.
(العدالة، الاستواء).

Rastî = Rastîyî: Deştîyatî, deştînî, tîlyatî, tîlî.

راست: وهی، ماف، درست.
(الحق، النصفه).

Rast: Weyî, maf, dirist.

راستی: وهیاتی، درستی.
(الحقیقه، الانصاف).

Rastî: Weyatî, diristî.

راست: درست، بی خاری.
(المستقیم).

Rast: Dirist, bêxarî.

راست: رهخی راستی، دهستی راستی.
(اليمين، اليمين لليد).

Rast: Rexê rastê, destê rastê.

راستی: درستی، بی چهپی، بی خوههری.
(الاستقامه).

Rastî: Diristî, bêçepî, bê xwehrî.

راستی: کهسی بدهستی راستی شولا بکهت.
(اليمينيه).

Rastî: Kesê bidestê rastê şola biket.

راست، راستاهی: دهشتی، پانی، نهژتی، داکهتی، دهشتاهی.
(الطحان، السهل، اللحم: ارض لانجد فيها).

Rast: Rastahî, deştî, panî, nihijî, daketî, deştahî.

راستا تшти: بهرامیهر، بهرا بهر، پیش ههههت، سههته، ستیره.
(الصعيد، الاتجاه، المقابل، ازاء، السميت، الاستقامه، الموازاه).

Rasta tiştî: Beramber, beraber, pêşhemet, sente, stêre.

رازی بووی: قائل بووی، لهر هاتی بووی.
(الراضی، القانع).

Razîbûy: Qaîlbûy, liberhatîbûy.

رازی تر: قائل تر، لهرهاتی تر.
(الارضی، الاقنع).

Razîtir: Qaîltir, liberhatîtir.

رازی کرن: قائل کرن، لهر ئینان.
(الارضاء، الاقناع).

Razîkirin: Qaîlkin, liberînan.

رازی کری: قائل کری، لهر ئینای.
(المرضى، المقنع).

Razîkirî: Qaîlkinî, liberînay.

رازیاتی: قائل بونی، قائللی، لهر هاتنی، لهر هاتنیاتی.
(الرضی، الرضوان، القناعه).

Razîyatî: Qaîlbûnî, Qaîlî, liberhatinî, liberhatin-yatî.

رازانا سهه پشتی: تهرهانی.
(السديح، الاستلقاء).

Razana ser piştê: Terhanî.

راژیرک: نفینی رائیخستنئ.
(الوطاء، خلاف الغطاء).

Rajêrk: Nivînê raêxistinê.

راژیرک: کهسی بن دهست و نهشیای، بن پیک.
(الوضیع، الخاضع، الذلیل، الخانع).

Rajêrk: Kesê bindest û neşyay, bînpêk.

راژیرکی راجیرکیاتی: بن دهستی، نهشیانی، بن پیک، بن زکی.
(الذل، الذله، الخنوع، الخضوع، الوضاعة، الدناه).

Rajêrkî = Rajêrkîyatî: Bindestî, neşyanî, bînpêkî, binzikî.

راست: دهشت، تیل.
(العدل، المستوی).

Rast: Deşt, tîl.

راست بون: دهشت بون، تیل بون.
(الاعتدال، الاستواء).

Rastbûn: Deştbûn, tîlbûn.

راست بووی: دهشت بووی، تیل بووی.
(المعتدل، المستوی).

Rastbûy: Deştbûy, tîlbûy.

- Rast erd:** Rwî erd.
 راست ئەرد: روی ئەرد.
 (المستوى، الصعيد).
- Rast behr:** Rwî derya.
 راست بەحر: روی دەریا.
 (مستوى البحر).
- Rast bîn:** Rastdîtin.
 راست بین: راست دیتن.
 (مستوى النظر).
- Rast jîn:** Beramber jîyar.
 راست ڕێ کرڤ: بەردان، سەر ڕێ کرڤ
 (التوجيه، التيسير، تمشيه، الامور).
- Rastrêkirin:** Berdan, serrêkirin.
 راست ڕێخستن: سەر راست، ڕێ ڕێخستن.
 (التدبير، التوجيه، التنظيم، التجهيز).
- Rastêxistin:** Ser rast, rêêxistin.
 راست ڕێخستی: سەر راست کرڤ، ڕێ ڕێخستی.
 (المجهز، المدبر، الوجه، المنظم).
- Rastêxistî:** Ser rastkirî, rêêxistî.
 راست کەتن: بەرھەف بون، ڕێ چۆبۆن، پەیت بون.
 (التجهز، التنظيم، التدبر، التهيئ).
- Rastketin:** Berhavgûn, pêçêbgûn, peytbûn.
 راست کەتی: بەرھەف بوی، ڕێ چۆبوی، پەیت بوی.
 (المجهز، المهیئ، المدبر، المنظم).
- Rastketî:** Berhevgûy, pêçêpgûy, peytbûy.
 راستکەتی: ئەسپارتن، ئەسپارتن، ڤرێ کرڤ، ھنارتن.
 (الاحاله، الانتداب، التفويض).
- Raspartin:** Espartin, virrêkirin, hinartin.
 راستپارتی: ڤرێ کرڤ، ھنارتی، ئەسپارتی
 (المنتدب، المفوض، المحال).
- Raspartî:** Virrêkirî, hinartî, espartî.
 راشەقاندن: تێ پەشاندن، تێ بەیین، تێ بەرین، سمن.
 (الفتو، الاجتياح، الاختراق).
- Raşeqandin:** Têpeşandin, têbeyîn, têperrîn, sim-tin.
 راشەقاندن: تێ پەشاندن، تێ بەیین، تێ بەرین، سمن.
 (الفتو، الاجتياح، الاختراق).

- Rastgo:** Rastîbêj.
 راستگو: راستی بێژ.
 (الصادق).
- Rastî:** Diristgotin, weyîgotin, weyî.
 راستگو: راست بێژی، وەیی گو، وەیی گو.
 (الصدق).
- Rastgoyî:** Rastbêjî, weyîgo.
 راستگۆ: راست کێشک، خێج کێش، گیر کێش.
 (المسطره).
- Rastek:** Rastkêşk, xîçkêş, gîrkêş.
 راست بێژ: راست گو.
 (الصادق).
- Rastbêj:** Rastgo.
 راست بێژ: بەرامبەر، بەرانبەر، بەراپەر، پێش ڤە.
 (الموازاه، المحاذاه، القباله).
- Rastêk:** Beramber, beranber, beraber, pêşve.
 راست کەتی: کوک، ڕێ چۆبوی، تێ ھەیی، شییای.
 (الميسور، المتكامل، الممكن، القدير).
- Rastketî:** Kok, pêçêbgûy, têhey, şîyay.
 راست کەتن: کوک بون، ڕێ چۆبۆن، تێ ھەياتی، شییاتی.
 (اليسار، الكمال، الامكان، القدره، اليسر، التکامل، التمكن، الاقتدار).
- Rastketin:** Kokbûn, pêçêbgûn, têheyatî, şîyatî.
 راست ھاتن: بەرا بەر ھاتن، تێک تەشقلین، رووباری بون.
 (المواجهه، المصادفه، اللقاء).
- Rasthatin:** Beraberhatin, têtkeşqilîn, rwîbarîbûn.
 راست گول: گولی دان، سەرپدین.
 (تکامل سنابل الزرع).
- Rastgul:** Gulîdan, serrdîn.
 راست ڕێ: رێکا دییار، رێکا راست یا بێ چەپ.
 (القصد، الطريق المستقیم).
- Rastrê:** Rêka dîyar, rêka rast ya bê çep.
 راستاھی: دەشتاھی، پانی، نەژتن، داکەتی.
 (الطحان، اللجم، السهم، الصعيد، الاستواء، الکثبه).
- Rastahî:** Deştahî, panî, nihijî, daketî.
 راستاھی: دەشتاھی، پانی، نەژتن، داکەتی.
 (الطحان، اللجم، السهم، الصعيد، الاستواء، الکثبه).

راف کرن: خيچ کرن، تهقله کرن، گير کرن، خير کرن
(التخطيط، الاقلام)

Ravkirin: Xîçkirin, tevlêkirin, gîrkin, xîrkin.

راف کری: خيچ کری، خير کری، گير کری، تهقله کری، حیشی کری.
(المخطط، المقلّم)

Ravkirî: Xîçkirî, xîrkirî, gîrkirî, tevlêkirî, hêşîkirî.

رافین: خيچين، گيرين
(المخطط، المخطوط، المسطر، المقلّم)

Ravîn: Xîçîn, gîrîn.

رافه تاندين: راته قاندين، راهافيتن، هافي کرن، باژيله کرن،
دهربه دهركرن، مشهخت کرن، توت کرن.
(التشريد، التنحيه، الطرد، النفى)

Raqetandin: Rateqandin, rahavêtin, havîkirin, bajê-
lekirin, derbederkirin, mişextkirin, tutkirin.

رافه تاندى: هافي كرى، باژيله كرى، توت كرى، فه داي،
دهربه دهركرى.

(المشرد، المطرد، المنحى، المهيم، المضل)

Raqetandî: Havîkirî, bajêlekirî, tutkirî, veday,
derbederkirî.

رافه تان: هافي بون، راته قان، باژيله بون، لدويف سهري چون،
هتريون.

(الهيمان، الضلال، الشرود)

Raqetan: Havîbûn, rateqan, bajêlebûn, lidwîv serî
çûn, hêrrbûn.

رافه تاي: هافي بوى، باژيله بوى، هتري بوى، راته قاي
(الهائم، الشارد، الضال، الطريد)

Raqetay: Havîbûy, bajêlebûy, hêrrbûy, rateqay.

راكهتن: رانهژتن، وهشان، داکهتن، بن كهتن، تهپان
(الرزوح، الوقوع، السقوط)

Raketin: Ranihijtin, weşan, daketin, binketin, te-
pan.

راكهتى: تهپاي، تهپسى، وهشاي، نهژتى، داکهتى، بن كهتى.
(الزارح، الساقط، الواقع، الراقد)

Raketî: Tepay, tepisî, weşay, nihijî, daketî, bin-
ketî.

راشه قاندى: تى بهشاي، تى بهيى، تى پهري، سمتى
(المفطو، المفطى، المجتاح، المخترق)

Raşeqandî: Têpeşay, têbeyî, têperrî, simtî.

راشه قين: تى بهش، تى بهي، تتيهري، سمتوك
(الخارق، المفطى، الجائح، المجتاح)

Raşeqîn: Têpeş, têbey, têper, simtok.

راشه كستن: داوهشان، شوربون، داکهتن
(الانكسار، الانسدال)

Raşkestin: Daweşan, şorrbûn, daketin.

راشه كستى: داوهشاي، شوربوي، داکهتى
(المنكسر، المسدول)

Raşkestî: Daweşay, şorrbûy, daketî.

راف: نيرچير
(الصيد، القنص)

Rav: Nêrçîr.

رافچى: نيرچيرثان
(الصياد، القناص، القانص)

Ravçî: Nêrçîrvan.

راف: كوريشكيت لهشى، دهمنى ثافزى
(الطفح الجلدى اثناء الحمل تجعدات عند الوحام)

Rav: Kurîşkê leşî, demê avizîyê.

راف: خيچ، گير، تهقله، گيرا دييار، خيجا فافري، حیشی، خير
(الوعم، الخط المباین من الجبل، الشت: الخط المميز)

Rav: Xîç, gîr, tevlê, gîrradîyar, xîça vavirî, hêşî,
xîr.

راف راف: خيچ خيچ، گير گير، تهقله تهقله، حیشی حیشی، خير
خير
(المقلّم، المخطط)

Ravrrav: Xîç xîç, gîr gîr, tevlê tevlê, hêşî hêşî,
xîr xîr.

راف بون: خيچ بون، تهقله بون، خير بون
(التخطيط، التقلّم)

Ravbûn: Xîçbûn, tevlêbûn, xîrbûn.

راف بوى: خيچ بوى، تهقله بوى، خير بوى
(المخطط، المقلّم، المخطوط)

Ravbûy: Xîçbûy, tevlêbûy, xîrbûy.

راگرتن: په سناندن، ماقویل کرن
(الاتزان، الرزانة، الوقار، للمرء)

Ragirtin: Pesinandin, maqwîlkin.

راگرتی: خوه په سناندی
(الرزین، المتزن، الوقور)

Ragirtî: Xwepesinandî.

راگرتن: موکوم، بنهجهی، خوه گری، نازایی، بوکری
(الثبات، الرسوخ، المقاومة، الصمود)

Ragirtin: Mukum, binecihî, xwegirî, azayî, bukrî.

راگرتی: موکوم، بوکر، خوهگر، نازا
(الثابت، الراسخ، المقاوم، الصامد)

Ragirtî: Mukum, bukir, xwegir, aza.

راگرتن: دابهستن، دابیتان، تاری کرن
(التبئن، للحيوان ليسمن، الرجن)

Ragirtin: Dabestin, dabênan, tarîkirin.

راگرتی: دابهستی، دابینای، تاری کری
(المتبئن، الراجن، الرجين)

Ragirtî: Dabestî, dabênay, tarîkirî.

راگرتن: تیراکرن، دخوه کرتن، وەرگرتن
(الاستيعاب)

Ragirtin: Têrakin, dixwegirtin, wergirtin.

راگرتی: تیراکری، دخوه گرتی، وەرگر
(المستوعب)

Ragirtî: Têrakirî, dixwegirtî, wergir.

راگرتن: راوهستاندن، بنهجهبون، ناکنجی بون
(الوقف، الايقاف، الاقامة)

Ragirtin: Rawestandin, binecihbûn, akincîbûn.

راگرتی: راوهستاندی، بنهجهبوی
(الموقوف، الموقف، المقيم)

Ragirtî: Rawestandî, binecihbûy.

راگرتن: خوه پارازتن، خوه پاوان کرن
(الهون، العفاف، العف)

Ragirtin: Xweparaztin, xwepawankirin.

راگرتی: خوهپارازتی
(العفيف)

Ragirtî: Xweparaztî.

راکرن: هه لاندن، بلند کرن، هه ل په سارتن، قولوزکرن، کتل کرن
(الرفع، الاعلاء، الاقامة)

Rakirin: Helandin, bilindkirin, helpsartin, qu-
lozkirin, kêlkin.

راکری: هه لاندی، بالاکری، کتل کری، بلند کری، ژپترقه کری
(الرفيع، المرفوع، المعلى، القائم، المقيم)

Rakirî: Helandî, balakirî, kêlkirî, bilindkirî,
jîbîrvekirî.

راکرن: رابون، هه لاندن
(المقى، الشغ)

Rakirin: Rabûn, helandin.

راکری: رابوی، هه لاندی
(المقى، المثلغ)

Rakirî: Rabûy, helandî.

راکرن: هه لگرتن، باله کرن، هه لاندن
(الشيلا، الشول، الاخذ، الرفع، النعش)

Rakirin: Helgirtin, balekirin, helandin.

راکری: هه لگرتی، باله کری، هه لاندی
(المأخوذ، المرفوع، الشائل)

Rakirî: Helgirtî, balekirî, helandî.

راکیشان: هه لکیشان، دهرئینان
(المتح: للماء)

Rakêşan: Helkêşan, derînan.

راکیشان: خړاندن، شپنه کرن، خشاندن
(الكبح، الجذب، السحب، السحل)

Rakêşan: Xirrandin, şipnekirin, xişandin.

راکیشان: ژیک ئینان دهرقه
(المغط: مده ليطول، المط)

Rakêşan: Jêkînderve.

راکیشای: هه لکیشای، دهرئانی، خشاندى، خړاندی
(الساحب، المسحوب، المجذوب، المغطوط، المكبوح)

Rakêşay: Helkêşay, deranî, xişandî, xirrandî.

راکیش: راکیشک: تشتی بک خوهفه دکیشیت، کیشهک
(المغناطيس، الجاذب، الساحب، السحال، المتاح)

Rakêş = Rakêşk: Tiştê binikxweve dikêşî, kêşek.

راکیشکانی: یاریه کا ئیک و دو کیشان، خړاندی بوهریسی
(النزاع، جر الحبل لعبه)

Rakêşkanê: yaryeka êk û du kêşan, xirrandîyê,
biwerîsî.

رامالی: تشتی رهنی و بری
(المحف، المكتسح)

Ramalf: Tiştê renî û birî.

رامالك: تشتی تشتا دگهل خوه دبته
(الكاسح، القحاف)

Ramalk: Tiştê tiştâ digel xwe dibet.

رامالشتن: چول کرن، پاقر کرن
(المحش، الجز، القحف، القحت، اخذ الشئ عن اخره)

Ramaliştin: Çolkirin, paqijkirin.

رامالشتی: چول کری، پاقر کری
(المجزر، المكسح، المقحت، المحف)

Ramaliştî: Çolkirî, paqijkirî.

رامان: کام، داخان، ئامانج، ثیبان
(الغرض، القصد)

Raman: Kam, daxaz, amanc, vîyan.

رامای: قه‌مای، هه‌لنگفتی، هه‌زقی، نه‌شیای
(الفاشل، المخفق، المتأخر)

Ramay: Vemay, helingiftî, heziqî, neşyay.

ران: ره‌ن، ژ چوکا پیی هه‌تا بزکی قه‌ده‌نو‌یست
(الفخذ)

Ran: Rehin, ji çoka pêy heta bizikîve vedinwîsit.

رانان: رائیخستن، کیشان، راکیشان، درێژکرن
(المد، الامداد)

Ranan: Raêxistin, kêşan, rakêşan, dirêjkin.

راناندن: وه‌کی بانی خانی کاریته و نیرا درانان ده‌افیتزنی، درێژ کرن و رائیخستن
(التمديد)

Ranandin: Wekî banê xanî karîte û nîra diranan dihavêjnê, dirêjkin û raêxistin.

رانای: درێژ کری، رائیخستی
(المد، الممدود)

Ranay: Dirêjkirî, raêxistî.

رانان: گاڤ هافیتن، پینگاڤ، فره هافیتن
(الشوط، الخطو)

Ranan: Gavhevêtin, pêngav, firhevêtin.

رانان: به‌رهه‌ف کرن، درست کرن
(المهد، التمهيد)

Ranan: Berhevkin, diristkin.

راکفاشتن: گفشین، ته‌رقاندن، راهافیتن، قَرک دان
(العصر، الكبس، الوثب، الضغط، الضخ، الدفق، الدفع، المعصور، المتوثب، المتدفق)

Ragivaştin: Givişîn, teriqandin, rahavêtin, firikdan.

راکفاشتی: ته‌رقاندی، راهافیتی
(المدفوع، الضاخ، المكبوس)

Ragivaştî: Teriqandî, rahavêtî.

راکهاندن: فری کرن، فیک ئیخستن، قولپدان
(الاىصال)

Ragihandin: Firêkirin, vêkêxistin, qulipdan.

راکهاندی: فری کری، قولپ دای
(الموصل)

Ragihandî: Firêkirî, qulipday.

راکرتن:
(الاستواء، التماسک، الاحتباس، القبض، التحمل)

Ragirtin:

راکرتی:
(المقبوض، المحتبس، المسک)

Ragirtî:

راکر: ستوین، به‌رازه
(الركيزه، المقاوم، الماسک، القابض)

Ragir: Stwîn, beraze.

رامالین: رهنین، مالشتن، مالین، پاقرکرن
(الجزر، الجرازه، للاکل)

Ramalîn: Rapêçan, renîn, wekî lîser tiştâ ligel xwe dibet.

رامالك: كه‌سێ چونه هیلک، هه‌می خوهر
(الجارز، المجرز)

Ramalk: Kesê çune hêlk, hemî xwer.

رامال: تشتی مالی، تشتی نه‌هیلای و پاقر کری
(المجروز، الجریز)

Ramal: Tiştê malî, tiştê nehêlay û paqijkirî.

رامالین: راپتچان، رهنین، وه‌کی لیسهر تشتا لگهل خوه دبته
(الاكتساح، الاقتحاف، الکسح، القحف)

Ramalîn: Rapêçan, renîn, wekî lîsertiştâ ligel xwe dibet.

راهيړان: گهروسه رګړن، په رڼو ته کړن
(اللت، السحق)

Rahêjan: Gerûserkirin, perqutekirin.

راهيړاي: گهروسه رګړی، په رڼو ته کړی
(الملتوت، المسحق)

Rahêray: Gerûserkirî, perqutkirî.

راهيړانا خوي: رانهژتنا خوي، گولوله بون، بهيز کتن
(النود)

Rahejana xewê: Ranihiytina xewê, gulolebûn, bi-hêzketin.

راهاييتن: پالدان، دهفاندن
(المياط، الدفع، الدع، الوطح)

Rahavêtin: Paldan, defandin.

راهاييتي: پالداي، دهفاندی
(الوطيح، المدفوع، المدعوع، المائط)

Rahavêtî: Palday, defendî.

راهاييتن: دهست درهان، مهزاختن، زئي کړن، په لاجه کړن
(السرف، الاسراف، الصرف، الانفاق، التبذير)

Rahavêtin: Dest dirhan, mezaxtin, ziêkirin, pelaçekirin.

راهاييژ: بهريخومکړن، ژيهاتن، فرهيژ
(الرواج، الانتاج، الاندفاع، النشاط)

Rahavêj: Berbixwekirin, jêhatin, verêj.

راهيوله: کاروخه، ههژاله، مروفي که له خ مه زن و خاف و سست و
ژبه رګ چوي
(المهتدل، المترهل الراخي للمراء)

Rahole: Karoxe, hejale, mirovê kelex mezin, û xav û sist û jiberikçûy.

راهيان: بهردانا دويځ، سهر دويځه نان، قيت کړن، بشکفتن
(المطارده)

Rahêlan: Berdana dwîv, ser dwîve nan, qîtkirin, pelaçekirin, bişkiftin.

راهيلاي: بهرداي دويځ، سهر دويځه ناي، قيت کړی، بشکفتی
(الطريد، المطارد)

Rahêlay: Berday dwîv, serdwîvenay, qîtkirî, bişkiftî.

راناي: بهرهه ف کړی، درست کړی
(المهد، المخطو، المشوط)

Ranay: Berhavkirî, diristkirî.

راناندن: هافيټن، لوت دان، درست کړن، کاف هافيټن
(التمهيد، التخطي)

Ranandin: Havêtin, lotdan, diristkirin, gavhavê-tin.

رانهشتن، رانهژتن: راکهتن، داکهتن، کهتن، داوهشان، تهرقین،
پاشداچون، کهلداچون
(الترنج، الاهواء، السقوط، الوقوع)

Ranihiştin = Ranihiytin: Raketin, daketin, ketin, dawêşan, teriqîn, paşdaçûn, keldaçûn.

رانهشتی، رانهژتی: راکهتی، داکهتی، پاشدا چوي، داوهشای،
تهرقی. کهلداچوي
(الترنج، المهوى، الواقع، الساقط)

Ranihiştî = Ranihiytî: Raketî, daketî, paşdaçûy, dawêşay, teriqî, keldaçûy.

رانک: پاليا دهواری
(الوکاف، للدابيه)

Ranek: Palya dewarî.

راهيژاندن: ټيک ههژاندن، زقرقاندن، ټيک شلقاندن
(الهر، الرج)

Rahejandin: Têk hejandin, ziqziqandin, têk şilqandin.

راهيژان: زقرقین، ههژين، شلقان، کيياي، ټيک شلقاندی
(الاهتزاز، الارتجاج، الترنج)

Rahejan: Ziqziqîn, hejîn, şilqan, kîyay, têk şilqandî.

راهيژاي: زقرقي، شلقى، ټيک شلقى، کيياي
(المهزوز، المهتز، المرتج)

Rahejay: Ziqziqî, şilqî, têk şilqî, kîyay

راهيژاندی: زقرقاندی، ټيک شلقاندی، کيياندي
(المهزز، المريج)

Rahejandî: Ziqziqandî, têkşilqandî, kîyandî.

راهيژان، راهيشان: زقرقین، ټيک شلقین
(الترنج، الکتر)

Rahejan = Raheşan: Ziqziqîn, têkşilqîn.

راهيژاي، راهيشاي: زقرقي، ټيک شلقى، کيياي
(الترنج، المکتر)

Rahejay = Raheşay: Ziqziqî, têkşilqî, kîyay.

راهیل:
(الطارد، المطارد)

Rahêl:

راوهستان: چک بون، تەنا بون، تەبتین، مان، نهژتن، مەندبون
(السكرن، الركود، المكوث)

Rawestan: Çikbûn, tenabûn, tebitûn, man, nihij-
tin, mendbûn.

راوهستاندن: چک کرن، تەناکرن، تەبتاندن، نهاندن، مەندکرن،
فەماندن
(الاسكان، التركيد، الامكات)

Rawestandin: Çikkirin, tenakirin, tebitandin, ni-
handin, mendkirin, veman.

راوهستای: مەند، چک بوی، تەنا، تەبتی، نهژی، فەمای
(الساكن، الراكد، الماکث)

Rawestay: Mend, çikbûy, tena, tebitî, nihijî, ve-
may.

راوهستاندی: مەند کری، چک کری، تەبتاندی، تەناکری، نهاندی
(المسكن، المركد، الممكث)

Rawestandin: Mendkirî, çikkirî, tebitandî, tena-
kirî, nihandî.

راوهستان: خوهگرتن، تەنابون، تەبتین، ئاکنجی بون، خوه جهبون
(القرار، الوقوف، الوقف)

Rawestan: Xwegirtin, tenabûn, tebitûn, akincîbûn,
xwecihbûn.

راوهستای: خوهگرتی، خوه جه، ئاکنجی، تەنا، تەبتی
(المستقر، الواقف)

Rawestay: Xwegirtî, xwecih, akincî, tena, tebitî.

راوهستان: خراب بون، ژ شول کەتن
(العطل، العطب، العطاله)

Rawestan: Çikbûn, tenabûn, tebitûn, man, nihij-
tin, mendbûn.

راوهستای: خراب، ژ شول کەتی
(المعطب، العطال، المعطوب)

Rawestay: Xirab, jişol ketî.

راوهستاندی: خراب کری، ژ شول ئیخستی
(المعطب، المعطل)

Rawestandî: Xirabkirî, jişolêxistî.

راوهستان: چک بون، هەشک بون
(الرقؤ: للدمع والدم)

Rawestan: Çikbûn, hişikbûn.

راوهستاندن: چک کرن، هەشک کرن، تەبتاندن، تەناکرن، راگرتن
(الايقاف، الاسكان، الاقرار، الارقاء، التعطيل)

Rawestandin: Çikkirin, hişikkirin, tebitandin, te-
nakirin, ragirtin.

راوهستاندی: چک کری، هەشک کری، تەبتاندی، تەناکری، راگرتی
(المعطل، الموقف، المسكن، المرقا)

Rawestandî: Çikkirî, hişikkirî, tebitandî, tenakirî,
ragirtî.

راوهستای: چک بوی، تەبتی، تەنا، هەشک
(الرقى، المستقر، الساكن، الراكد، العاطل، العاطب، الواقف)

Rawestay: Çikbûy, tebitî, hişik.

رائیخستن: بە لاف کرن، پانان، هەلیخستن
(النشر، التمهيد، التوطئه، البسط، الفرش، المد، الردح)

Raêxistin: Belavkirin, ranan, helêxistin.

رائیخستی: بە لافکری، پانای، هەلیخستی
(المفروش، الممدود، المنشور، الرادح، المبسوط، المهد)

Raêxistî: Belavkirî, ranay, helêxistin.

رائیخستنا بەرتافى: بەرتاف کرن
(الشر، الطحى)

Raêxistina bertavê: Bertavkirin.

رهبن: بەلنگاز، ژار
(المسكين، الرهبان)

Reben: Belingaz, jar.

رهبنی: بەلنگازی، ژاری
(المسكنه، الاستكانه، الرهبنة)

Rebenî: Belingazî, jarî.

رهبنوک: بەنیشترۆک، کولیلکەکا سورە بهارا لچیا چیدبیت
(صنف من الازهار الجبليه)

Rebenok: Benîştirok, kulîlkeka sore bihara liçiya
çêdibît.

رهباسه: روبسەکرن، تەرکرنە جەئ چاندن، ئیک ئافا چاندن،
تەرکرنەکا سفاک

(الثرى، الثريه: اول سقى للفلاحه)

Rebase: Rubsekirin, terkirna, cihê çandinê, êka-
va çandinê, terkirneka sivik.

رەپە چول: رەپە رویت، چیلاغ، سلت، چەكە چوئیف
(الجلف، الاعزل، السبھل)

Repeçol: Reperwît, çîlax, silt, çekeçwîv.

رەپە چولی: چەكە چوئیف، رەپە رویتی، چیلاغی، سلتی
(الجلافه، المعزول)

Repeçolî: Çekeçwîvî, reperwîtî, çîlaxî, siltî.

رەپاندىن: بەل كرن، پقدان، رەپژاندىن، داكرتن، تژی كرن
(الاملاء، التشحين، الشحن)

Repandin: Belkirin, pivdan, repijandin, dagirtin, tijîkirin.

رەپژاندىن: پقدان، رەپ كرن، بەل كرن، داكرتن، تژی كرن
(الملأ، الشحن، العبء)

Repijandin: Pivdan, repkirin, berkirin, dagirtin, tijîkirin.

رەپژى: پقدای، بەل، رەپ كرى، تژی كرى، داكرتى
(المعبأ، المشحون، المملوء)

Repijî: Pivday, bel, repkirî, tijîkirî, dagirtî.

رەپژاندى: پقدای، پڤ كرى، رەپاندى، رەپ كرى، تژی كرى
(التعبیه، المتألاً)

Repijandî: Pivday, pifkirî, repandî, repkirî, tijîkirî.

رەپن: گومتلی گییای، گومتلی رهى بناخ، دركى بره وکيا
(اللبنه، الليفیه)

Repin: Gumtilê gîyay, gumtilê rihê bi ax, dirkê bi rih û gîya.

رەخ: لیف، لا، نک، ئال، کنار، مەرز، تەنج، تەنشت، تل
(النحو، الحافه، الجوار، الجانب، الجهه، الطرف)

Rex: Lêv, la, nik, al, kinar, meriz, tenç, tenışt, til.

رەخ بون: مەرزبون، نک بون، لا بون
(التجاور، التجانب، التطرف)

Rexbûn: Merizbûn, nikbûn, labûn.

رەخ بوی: مەرزبوی، نک بوی، لا بوی
(المحفف، المجاور، المجانب)

Rexbûy: Merizbûy, nikbûy, labûy.

رەخ تر: مەرزتر، لاتر، ئال تر، نک تر، تەنشت تر، تل تر
(الاجور، الاطراف، الانحى)

Rextir: Meriztir, latir, altir, niktir, tenıştir, tiltir.

رەپساندىن: ئافدانا ئەردى بو کيلانى، ئەرد تەركرن، شىمياكرن
(التثريه، اسقاء الارض للحرث)

Rebisandin: Avdana erdî bo kêlanê, erd terkirin, şêmîyakirin.

رەپسین: تەربون، ئافى بون، ئاخ تەربون، شەگرتن، شىميا بون
(الثريه، الترطيب، الارتواء)

Rebisîn: Terbûn, avîbûn, axterbûn, şihgirtin, şêmîyabûn.

رەپ و رویت: چەكە چوئیف، چیلاغ، سلت، رەپە چوک
(السبھل: المرء بلا عصا او سلاح)

Repûrwît: Çeke çwîv, çîlax, silt, repeçok.

رەپ: بەل، پڤ
(الاشطى: ملاء السقاء فارتفع قوائمه)

Rep: Bel, pif.

رەپ بون: بەل بون، پڤ بون، رەپژين
(التشطى، الامتلاء)

Repbûn: Belbûn, pifbûn, repijîn.

رەپ بوی: بەل بوی، پڤ بوی، رەپژى
(المتشطى، الممتلى)

Repbûy: Belbûy, pifbûy, repijî.

رەپ تر: بەل تر، پڤ تر، رەپژى تر
(الاشطى، الاملاء)

Reptir: Beltir, piftir, repijîtir.

رەپ كرن: بەل كرن، پڤ كرن، رەپژاندىن، پقدان
(التشطى، الاشطاء، الاملاء)

Repkirin: Belkirin, pifkirin, repijandin, pivdan.

رەپ كرى: بەل كرى، پڤ كرى، پقدای، رەپژاندى
(المشطى، المملئ)

Repkirî: Belkirî, pifkirî, pivday, repijandî.

رەپى، رەپياتى: بەلى، بەليياتى، پڤى، رەپژينى
(الشطيه، الامتلاء، الملأ، الانتصاب)

Repî = Repîyatî: Belî, belîyatî, pifî, repijînî.

رەپ: كىل، قەداى
(المنتصب)

Rep: Kêl, veday.

رەپ رەپ: رەپین: تەپ تەپ، تەپین، چك چك، چكىن
(الدققة: صوت الاقدام)

Reprep = Repên: Teptep, tepên, çikçik, çikên.

رهمخ: ههف نير، ههف گور، ههف بهر، ههفال، بهرملك
(الزميل، الرفيق، الصاحب، الند، القرين)

Rexim: Hevnîr, hevgor, hevber, heval, bermilik.

رهمخه: سهنگاندن، نرخهكرن، سهكرن، بهاكرن
(النقد)

Rexne: Sengandin, nirxekirin, sehkirin, bihakirin.

رهد: تيرمل، قهرهزه، رهقهزه، بستی
(الحن، الحاجز الحجري)

Red: Tîrmil, vereze, reveze, bistî.

رهن: زهفيا ميوا، باخچی تری، باغی ميوا، نزه
(الكرم)

Rez: Zevya mêwa, baxçê tirî, baxê mêwa, nizbe.

رهن و باغ: چهويك، چنيك
(البستان، الجنه، للاشجار)

Rezûbax: Hewîk, cinîk.

رهزقان: شانه، كهراخ، وهراز
(النطار، الناطور)

Rezvan: Şane, kerax, weraz.

رهزقانی: کاری وهرازی
(النطاره)

Rezvanî: Karê werazîyê.

رهزیل: توت کری، بن پیک، بن زک، لهوتی، تهپهسهر
(المهين)

Rezîl: Tutkirî, binpêk, binzik, lewitî, tepeser.

رهزیلی: لهوتیاتی، بن زکاتی، بن پیک، توت کری، تهپهسهری
(المهانه)

Rezîlî: Lewitiyatî, binzikatî, binpêkî, tutkirî, tepeserî.

رهزیل یون: لهوتین، بن پیک یون، تهپهسهریون
(الامتهان)

Rezîlbûn: Lewitîn, binpêkbûn, tepeserbûn.

رهزیل تر: لهوتی تر، تهپهسهرتر، بن زک تر، بن پی تر
(الامهن)

Rezîltir: Lewitîtir, tepesertir, binziktir, binpêtir.

رهزیل کرن: لهوتاندن، تهپهسهرکرن، بن پی کرن، بن زک کرن
(السومه، الالهانه)

Rezîlkin: Lewitandin, tepeserkirin, binpêkin, binzikkirin.

رهخ کرن: مهرزکرن، تل کرن، ئال کرن، لا کرن
(التحفيف، التجوير، التجنيب)

Rexkirin: Merizkirin, tilkirin, alkirin, lakirin.

رهخ کری: مهرز کری، تل کری، ئال کری، لا کری
(المحفوف، المطرب، المجور، المحفف)

Rexkirî: Merizkirî, tilkirî, alkirî, lakirî.

رهخینی، رهخیاتی: مهرزاتی، مهرزینی، تلای، تهنجاتی، نکاتی، لایاتی، لایینی، کنایینی
(الجوار، الجنب، الحوف)

Rexînî = Rexîyatî: Merizatî, merizînî, tilatî, tençatî, nikatî, layatî, layînî, kinarînî.

رهخ ئاف: لیف ئاف، دهف ئاف، مهرز ئاف
(الشاطی، الساحل، الضفه، الشط)

Rexav: Lêvav, devav, merizav.

رهخ پهنجهر: تل پهنجهر، بهری تهنشتا پهنجهری
(رکن الشباک)

Rexpencer: Tilpencer, berê tenişta pencerê.

رهخت: خهلیتکی فیشهکا، کابلوخکی فیشهکا
(صف الرصاص، جعبه الخرطوش)

Rext: Xelîtkê fîşeka, kabloxkê fîşeka.

رهخ دهر: حیسلئ مهرزئ دهرگی، بابرو
(اللجیفه: رکن الباب، حافته)

Rexder: Hêsilê merizê dergihî, babirro.

رهخ دهریک: دارکی رهخ دهپکی دریکئ سویتی
(حافه المصدہ الخشبیه)

Rexderîk: Darkê rex depkê dirîkê swîtê.

رهخ وروی: چار رهخ، دورماندور، ههر چار قولاج
(الاطراف، الجهات الاربعه)

Rexûrrwî: Çarrex, dormandor, herçar qulaç.

رهخ ری، رهخ ریک: لیفا ریکئ
(الکنف، حافه الطريق)

Rexrê = Rexrêk: Lêvarrêkê.

رهخفه: تهنشست فه، نکفه
(المجانب، بجانب)

Rexve: Teniştvê, nikve.

رهخک: کورک، تهنگا کالکی
(الشق، حافه الحذاء، المنسوج)

Rexik: Korik, tenga kalkê.

رەشەبا: کۆر با، ھۆر با، باھۆز
(الريح العاتى)

Reşeba: Kurrba, hurrba, bahoz.

رەشى بەشى: توخمەكێ دارانە لچىيا شىن دبیت ھەك تەوكێ فێقى
يەكێ ھەكێ ھەلەھەلوكا ددەت
(صنف من الشجر)

Reşîbeşî: Tuxmekê darane li çîya şîn dibît wek
tewkê fêqîyekê wekî helheloka didet.

رەش بەلەك: داوھتا تێكەل، داوھتا كرنا ژن و مێر پێكفە
(الرقص المختلط)

Reşbelek: Daweta tēkel, dawet kirina jin û mēr
pêkve.

رەش بەلەك: پنى رەش، بەلەك رەش
(الارقص، الابلق)

Reşbelek: Pinî reş, belek reş.

رەش بەلەك: نامە، كاغەزەك
(الرساله)

Reşbelek: Name, kaxezk.

رەش و بەش: گوندێت چول و بێ مروف، كاڤلە گوندێ فالا
(المهجور من القرى، المهذومه)

Reşûbeş: Gundê çol û bê mirov, kavle gundê vala.

رەش تەحله: رەنگێ گەور بو مروف، قەمەر
(الدحاس، شده السمره للرجال: الدحاس)

Reştehle: Rengê gewr bo mirova, qemer.

رەش تەحلهي: گەورى، گەورىيەتى، قەمەرى
(الدحمس)

Reştehleyî: Gewrî, gewrîyatî, qemerî.

رەش تارى: رەشێ تير، رەشێ گەلەك رەش
(الحلکه، الحالك، القاتم)

Reştarî: Reşê tîr, reşê gelek reş.

رەش تارى: رەشێ زىق
(الكلف، الكلفاء، للحيوان)

Reştarî: Reşê zîq.

رەشىشا بارانێ: خوناڤا بارانێ، بارانا نەرم و کیم، تاقى
(الهميم، الوثيغه)

Reşîşa baranê: Xunava baranê, barana nerm û
kêm, tavî.

رەژوى: پەلێ قەمره‌هاى، پەلێ رەشمى، کومر
(الفحم)

Rejwî: Pelê vemirhay, pelê reşmî, komirr.

رەس = رەسه: ھەلەز، گىيايەكێ بەتێن خوەشه، خوەش مەشتى و
ئالفە بو تەرشى
(نبات عشبي جبلى للعلف)

Res = Rese: Heliz, giyayekê bihên xweşe xweş
mîştê û alife bo terşî.

رەسويلی: توخمەكێ تيرى رەشه‌يى باشە
(صنف من العنب الاسود)

Reswîlî: Tuxmekê tiryê reşê yê başe.

رەش: تارى، دژى رەنگى سپى
(الاسود)

Reş: Tarî, dijî rengê spî.

رەش ئاخ: ئێك ئاخ بانە، شێلا ئێكێ يا ئاخ بان كرني، ئاخا رەنگ
رەش
(اول تراب الغموره، التسقيف، التراب الاسود)

Reşax: Êk ax bane, şêlaêkê ya ax ban kirinê, axa
reng reş.

رەش بون: تارى بون، بەفر بهوزين
(الاسوداد، ذوبان الثلوج)

Reşbûn: Tarîbûn, befir bihujîn.

رەش بوى: تارى بوى
(المسود)

Reşbûy: Tarîbûy.

رەش تر: تارى تر
(الاحلك، الاشد سوادا)

Reştir: Tarîtir.

رەش كرن: تارى كرن، بەفر ژ سەر ھاڤيتن بو ئالف و دها
(التسويد)

Reşkirin: Tarîkirin, befir ji ser havêtin, bo alif û
diha.

رەش كرى: تارى كرى، جەئى بەفر ژى رادای
(المسود)

Reşkirî: Tarîkirî, cihê befir jê raday.

رەشى، رەشاتی: تارياتی
(السواد)

Reşî = Reşatî: Tarîyatî.

رەشوکه: پەزى ڕەش، بزن
(الماعز، المعز)

Reşoke: Pezê reş, bizin.

رەشوکى: توخمەكێ تەفەنگیت كەقن بو ببارویتی دادگرتن
(صنف من البنادق)

Reşokî: Tuxmekê tivengêt kevin bû, bibarwîtê da digirtin.

رەشەك: زىتەك، خوێش مێر
(الجلوان، البطل)

Reşek: Zirtek, xweşmêr.

رەش مار: مارێ ڕەش
(الحنش)

Reşmar: Marê reş.

رەش مار: شاعر دیتۆن كەزیا رەشمار
(فى الادب كناية عن الضفائر والجدائل)

Reşmar: Şa'ir dibêjin: Kezya reşmar.

رەش و سپی: بەلەك ڕەش، باز
(الارقش)

Reşûspî: Belek reş, baz.

رەشوێلە: توخمەكێ چوێچكانە
(البرقش، الشرشور، السواديه، صنف من الطيور)

Reşwêlê: Tuxmekê çwîçkane.

رەشفە: باف رەش، برەشى تام دای
(المائل للسواد)

Reşve: Bav reş, bireşî tamday.

رەشاتی: دەمێ بهوژینا بەفرێ یە
(موسم ذوبان الثلوج)

Reşatî: Demê bihuşîna befrêye.

رەش گەه: جەهێ بەفر لێ نەباریت
(المناطق التي لاتهطل فيها الثلوج)

Reşgeh: Cihê befir lê nebarît.

رەش و شین: جەهێ هەنگاتی و خوین رۆتی بن، جەهێ حوتکا، جەهێ قوتانی، شوینا قوتانی
(الكدمه، نزيف داخل الجلد من اثر الضرب)

Reşûşîn: Cihê hingatî û xwîn rijtîbin, cihê hutka, cihê qutanê, şwîna qutanê.

رەشک: دانەكێ رەنگ رەشە دروویی نانی ددەن بو تام خوێشی
(الكزيره، الحب الاسود)

Reşik: Danekê reng reşe dirwîyê nanî diden bo tam xweşî.

رەشک: کالکا هریی، پێلافا ریسى، پێلافا بەنێ هریی
(المسماه، الحذاء الصوفى)

Reşik: Kalka hiryê, pêlava rîsî, pêlava benê hiryê.

رەشکا چافی: کەسپکا چافی
(الحدقه، الفص)

Reşka çavî: Kespka çavî.

رەش مال: کۆین، چادر، خیفەت
(الوطاق، النجع، الفسطاط، الخباء)

Reşmal: Kwîn, çadir, xivet.

رەشمە: سەرەهەفسار، هەفسار، لغاف، دەست هەفسار
(الرسن، الزمام، العنان، المقود، اللجام)

Reşme: Serhefsar, hefsar, lixav, dest hefsar.

رەش مێو: توخمەكێ تریی چاکە
(الوين، العنب الاسود)

Reşmêw: Tuxmekê tiryê çake.

رەشه: ترس، سەهەم، جەنقین، هەستە، سلهان
(الاستفزان، الذعر، الفزع، الفز)

Reşe: Tirs, sehim, ciniqîn, heste, silhan.

رەشه دان: ترساندن، جەنقاندن، هەستاندن، سلهاندن
(الاستفزان، الازعار، الافزاع)

Reşedan: Tirsandin, ciniqandin, hestandin, silhandin.

رەشمینا ناگرى: قەمرهانا گوریی، نەهەلبون
(الدعر: لم يتقد ويدخن)

Reşmîna agirî: Vemirhana guryê, nehilbûn.

رەش کرى: توت کرى، لێ خوړی، دابەرزاندى، دقون سەفەکرى، دویرکرى، بوس کرى
(المنبؤذ، المنفور)

Reşkirî: Tutkirî, lêxurî, daberizandî, diqon sevekirî, dwîrkirî, buskirî.

رەش کرن: بوس کرن، توت کرن، دابەرزاندى، دقون سەفەکرن
(النبد، النفره)

Reşkirin: Buskirin, tutkirin, daberizandin, diqonsevekirin.

رهفاندی: کهسێ نهچار و بێ دهستوێردان هاتی برن
(المختطف)

Revandî: Kesê neçar û bê destwîrdan hatî birin.

رهفهک: ئاڤا رژده

(البثق، الماء السريع الجريان)

Revek: Ava rijde.

رهفهک: تهحسینا لسه بهفری یه، خشاننا سه کهفییت بهفری،
حولسینا سه بهفرا کهفی و کورشه مرووف لسه دحولیسیت
(المزلج، الزحلوقة، للثلج ونحوه)

Revek: Tehisîna liser befrêye, xişana ser keyvêt
befrê, hulisîna ser befra kevî û kurşe mirov liser
dihulîsît.

رهفده: بیا دههبی دورنده، کهری دههبی گوریخ

(قطيع السباع، والحيوان الضاري)

Revde: Birra dehbê durinde, kerê dehbê gurêx.

رهفهکی: رژدییا رویباری چون خواهش و دژوار

(البثقه، للماء السريع الجريان)

Revekî: Rijdîya rwîbarê çûn xweş û dijwar.

رهفی: بیا دهواریت هه کرى چوى بى كافان

(الهمل، الموسيقى، قطع الدواب السارحه)

Revî: Birra dewarêt heykirî çûy bê gavan.

رهفمند: کوچه

(الرحاله، الرجل، البدو)

Revend: Koçer.

رهفندی: کوچهري

(الرحاله، البداوه)

Revendî: Koçerî.

رهف و ڤو: مشهخت بونا ترسی، وهلات بهردانا نهچار

(النزوح، الهجره، الهروب)

Revûrro: Mişexit bûna tirsê, welat berdana neçar.

رهفزا کهفري: بسییا کهفري، پژدا کهفري

(الوجر)

Rreveza kevrî: Bisêya kevrê, rizda kevrî.

رهق: هشک، موکوم، ئازا، بوکور

(الصلب، الشدید)

Req: Hişik, mukum, aza, bukur.

رهف: یانی بیا تهیرا، بیا تشتی دفریت

(السرب، الغيف، الفئ)

Ref: Yanî birra teyra, birra tiştê difirît.

رهفک، رهفاتک: بهری کوچکی ناگری

(الطابون، مقدم الكانون)

Refik = Refatk: Berê kuçê agirî.

رهفاتک: کورهکه لئاخی چیدکهن بو نیچیرا کهوا

(موضع شبکه الصيد)

Refatk: Koreke li axê çêdiken bo nêrçîra kewa.

رهفته: دهرسوکا سهري ژنکا، بهنکی گريدانا ماتهکا مويی سهري

(قيطان شد خصله الشعر)

Refte: Dersoka jinka, benkê girêdana mateka
mwîyê serî.

رهف: پشت دان، پی هه لاندن

(الهرب، الفلول، الفرار، الهزيمة)

Rev: Piştan, pê helandin.

رهفين: خواه قورتال کرن

(الهروب، الفرار، المناص)

Revîn: Xwe qurtalkirin.

رهفی: خواه قورتالکەر

(الهارب)

Revî: Xwe qurtalker.

رهفان: رهفاندنا ژنکا

(الخطف، الاختطاف)

Revan: Revandina jinka.

رهفانا چافی: چاف کول بونا ژبه بهفری یه، چافی بهفری هنگاتی

(التهاب العين من انعكاس الثلج)

Revana çavî: Çav kul bûna jiber befrêye, çavê be-
frê hingatî.

رهفای: کهسێ هاتی رهفاندن، ژنا رهفاندی

(المخطوف)

Revay: Kesê hatî revandin, jina revandî.

رهفاندن: رهفان، برنا بى دهستوێردان، بخورتى برن

(الاختطاف)

Revandin: Revan, birina bê destwîrdan, bixurtî
birin.

رەق و تەق، رەق و ھشک: مسری، چیلازەرک، کەلندار
(النحیل، النحیف)

Reqûteq = Reqûhişk: Misrî, çîlazerk, kelindar.

رەق و تەقی، رەق و ھشکی: مسریياتی، چیلازەرکی، کەلنداری
(النحافه، النحول)

Reqûteqî = Reqûhişkî: Misrîyatî, çîlazerkî, kelindarî.

رەق و تەق: قەراج، روال
(الجرداء من الارض لا ماء ولا كلاً)

Reqûteq: Qerac, riwal.

رەقێ حولی:
(الصلد)

Reqê hulî:

رەق: گشت، سنگ بۆن
(المنتصب للذكر)

Req: Gişt, singbûn.

رەکە: سەلکا کەوا، سەلکا ئامانا، ئامانێ ژ شفاک پاجاندی
(القفس، للطير: سله المواعين)

Reke: Selka kewa, selka amana, amanê ji şifka raçandî.

رەکەکرن: لهازەکرن، راکرنا کاریتێ خانی بێ خراب کرن
(الصقب للدار، تحفیف السلات)

Rekekirin: Lihazekirin, rakirna karîtê xanî bê xirabkirin.

رەگەز: رها توخمی
(عرق بشري)

Regez: Riha tuxmî.

رەمان، رەمەزان: روژی نەخارن
(الرمضان)

Reman = Remezan: Rojî nexarin.

رەموودە: درپەم، دەولتە، گلیشێ خوهددەن بنێ تشتی روھن
(الثفل، النطل، العمقه، الراسب)

Remode: Dirrdem, dewilte, gilêşê xwediden binê tiştê ruhî.

رەمدین: شیلی بون
(التعكر، التركد)

Remidîn: Şêlîbûn.

رەق بون: ھشک بون، موکوم بون، ئازابون، بوکوربون
(التصلب، التشدد)

Reqbûn: Hişikbûn, mukumbûn, azabûn, bu-kurbûn.

رەق بوی: ھشک بوی، موکوم بوی، ئازابوی، بوکوربوی
(المتصلب، المتشدد)

Reqbûy: Hişikbûy, mukumbûy, azabûy, bu-kurbûy.

رەق تر: ھشک تر، موکوم تر، ئازا تر، بوکور تر
(الاصلب، الاشد)

Reqtir: Hişiktir, mukumtir, azatir, bukurtir.

رەق کرن: ھشک کرن، موکوم کرن، ئازاکرن، بوکورکرن
(التصليب، التشديد)

Reqkirin: Hişikkirin, mukumkirin, azakirin, bu-kurkirin.

رەق کری: ھشک کری، موکوم کری، ئازاکری، بوکور کری
(المصلب، المشدد)

Reqkirî: Kişikkirî, mukumkirî, azakirî, bukurkirî.

رەقی، رەقاتی، رەقیاتی: ھشکی، ھشکیاتی، بوکوریی، بوکورياتی، ئازایی، ئازاتی، موکومی، موکومیاتی
(الصلابه، الشده)

Reqî = Reqatî = Reqîyatî: Hişkî, hişkîyatî, bukurî, bukurîyatî, azayî, azatî, mukumî, mukumîyatî.

رەق رەق، رەقین: تەق تەق، تەقین، شەق شەق، شەقین
(الكدكه: صوت ضرب صلب بصلب)

Req req = Reqên: Teqteq, teqên, şeqşeq, şeqên.

رەق: توخمەکی کویسەلانە، کویسەلێ ئافی
(اللجأ، الغيلم، السلحفاء، اللجأ)

Req: Tuxmekê kwîselane, kwîselê avê.

رەق رەقە: دەقەدەقە، سەرھشک، ئازخرو
(الشديد، العصبی، المتصلب)

Reqreqe: Deqdeqe, serhişik, azxiro.

رەق رەقەیی: دەقەدەقەیی، سەرھشکی، ئازخرویی
(الصلابه فى المعاشره)

Reqreqeyî: Deqdeqyî, serhişkî, azxiroyî.

رهند کړی: ژارکړی، بهلنگازکړی، بڼی خویي کړی، بڼی کهس کړی
(المفقر)

Rendkirî: Jarkirî, belingazkirî, bêxudankirî, bê-keskirî.

رهندی، رهندياتی: بڼی کهسی، بڼی خویاتی، بهلنگازی، ژاری
(المسکنه، الوداعه، الفقر)

Rendîyatî = Rendî: Bêkesî, bê xuyatî, belingazî, jarî.

رهندهک: تاخ، نکفه
(الحاره، المحله، الصوب)

Rendek: Tax, nikve.

رهندهش: نامویرتی دارتراشتن و رهنینی، نامویرتی تیل کرنی
(الرنده، المنجر)

Rendes: Amwîrê dartiraştin û renînê, amwîrê tîlkinê.

رهنډول: شکهڼا کهڼلی، له کهنا کهڼلی، نامانی کهڼلی
(الحجفه، ترس الجلد، السله، الجلديه، الدلو)

Rendol: Şikeva kevlî, legena kevlî, amanê kevlî.

رهنګ: بویاغ، بویه
(اللون، الصبغ)

Reng: Boyax, boye.

رهنګ بون: بویاغ بون
(التلون، التصبغ)

Rengbûn: Boyaxbûn.

رهنګ بوی: بویاغ بوی
(الملون، المصبوغ)

Rengbûy: Boyaxbûy.

رهنګ تر: بویاغ تر
(الالوان، الاصبغ)

Rengtîr: Boyaxtir.

رهنګ کرن: بویاغ کرن
(التلون، الاصبغ)

Rengkirin: Boyaxkirin.

رهنګ کړی: بویاغ کړی
(الملون، المصبغ)

Rengkirî: Boyaxkirî.

رهمدی: شیلی
(العكر، الكدر)

Remidî: Şêlî.

رهمدانډن: شیلی کرن
(التعكير، التکدير)

Remidandin: Şêlîkirin.

رهمدانندی: شیلی کړی
(المعكر، المکدر)

Remidandî: Şêlîkirî.

رهمدياتی: شیلیاتی
(الکداره، العکاره)

Remidîyatî: Şêlîyatî.

رهمیزاد: چویر دریژ
(المزعج، المعجز)

Remîzad: Çwîrdirêj.

رهمیزادی: چویر دریژی
(الازعاج، التعجيز)

Remîzadî: Çwîrdirêjî.

رهند: بهلنگاز، ژار، بڼی کهس، بڼی خودان
(الفقير، المسكين، الوديع)

Rend: Belingaz, jar, bêkes, bê xudan.

رهند بون: ژاربون، بهلنگازبون، بڼی کهس بون، بڼی خودان بون
(الافتقار، الاستكانه، الوداعه)

Rendbûn: Jarbûn, belingazbûn, bêkesbûn, bê xudanbûn.

رهند بوی: ژاربوی، بهلنگازبوی، بڼی کهس بوی، بڼی خودان بوی
(المفتقر، الوديع، المسكين)

Rendbûy: Jarbûy, belingazbûy, bêkesbûy, bê xudanbûy.

رهندتر: ژارتړ، بهلنگازتر، بڼی کهس تر، بڼی خودانتر
(الاودع، الافقر)

Rendtîr: Jartir, belingaztir, bêkestir, bêxudantir.

رهند کرن: ژارکرن، بڼی کهس کرن، بهلنگاز کرن، بڼی خوځی کرن
(الافقار)

Rendkirin: Jarkirin, bêkeskirin, belingazkirin, bêxudankirî.

رهنګ وړوی: سه‌روینی، خه‌له‌ت به‌زی
(التلون، النفاق، الحربائیه)

Rengûrrwî: Serûbinî, xelet bezî.

رهنګی دییار لناف رهنګا: رهنګی کفش
(الوشی، اللوب الظاهر بین الالوان)

Rengê dîyar li nav rrenga: Rengê kifş.

رهنګی نافی:
(الحف)

Rengê avî:

رهنګی فه‌بوی: رهنګی خاف
(الفاقع، الفاتح)

Rengê vebûy: Rengê xav.

رهنګی کویلکا: هه‌می رهنګ، گشت رهنګ
(التهویل، مختلف الالوان)

Rengê kulîlka: Hemî reng.

رهنی: ناشویت، شوپا به‌فری، ره‌ینا به‌فری
(الجوف الثلجی)

Renî: Aşwî, şopa befrê, rhîna befrê.

رهنی: خه‌رتی، خه‌رتاندی
(القحاف)

Renî: Xeritî, xeritandî.

رهنین: خه‌رتاندن، قه‌وراندن
(القحف، الاقحاف)

Renîn: Xeritandin, qewirandin.

رهنین: ژئ برن، هوسین
(المسح، القط، المجو، الحک، النسخ)

Renîn: jê birin, husîn.

رهنین: فه‌چرین، قه‌وراندن
(الكشط، الشل، الجرف، الزجاج، الكسح، القحف)

Renîn: Veçirîn, qewirandin.

رهنوک:
(حکاک، براد)

Renok:

رهنګی غه‌بلی: که‌ولی
(الکدره)

Rengê xebilî: Gewilî.

رهنګین: بویاگی

(الملون، المنقش، الرائع، الروعه)

Rengîn: Boyaxî.

رهنګ پوتی: زنیر، په‌تخی
(السهم)

Rengpotî: Zinêr, petixî.

رهنګ به‌یی: که‌سی رهنګی وی بگوهریت ژ خه‌م و خیالا ثان ژ
نه‌ساخی، رهنګ که‌تی
(الكسیف)

Rengbeyî: Kesê rengê wî biguhirît ji xem û xiyala
an ji nesaxîyê, reng ketî.

رهنګ به‌یین: رهنګ که‌تن
(الکسافه)

Rengbeyîn: Rengketin.

رهنګز: رهنګ کری، نه‌خشاندی
(منحف، مزین، بدیع، ملون)

Rengiz: Reng kirî, nexşandî.

رهنج: وه‌ستان، که‌رخین، پیب، گوپیج، نه‌خوه‌شی، کوسک بون
(الکدح، العناء، الشفاء)

Renc: Westan, kerixîn, rîb, gwîc, nexweşî, kusk
bûn.

رهنجبه‌ر: وه‌ستای، که‌رخى، کسیره
(الکادح)

Rencber: Westay, kerixî, kisîre.

رهنجبه‌ری: وه‌ستان، که‌رخین، کسیره بون، کوسک بون
(الکدح)

Rencberî: Westan, kerixîn, kisîrebûn, kosikbûn.

رهنج: سلیمک، ئاف ئافکا له‌شی
(الغده)

Renc: Silêmk, av avka leşî.

رهنګه: به‌لکی، چن‌دبیت، دییاره، وه‌ دیاره
(ربما، لعل، یبدو، یمكن، یحتمل، یظهر)

Renge: Belkî, çêdibît, dîyare, wedîyare.

رهنګ وړوی: سه‌ر و سیم، رویمه‌ت
(المحیا، السیماء، الهیئه، الشکل، الصوره)

Rengûrrwî: Ser û sîma, rwîmet.

رەوش: تدارەك، خەمل، رۆیمەت
(الزينة، الوقار)

Rewş: Tidarek, xemil, rwîmet.

رەواقە: کدیشا دەخلى، گدیشا بەردرێژ
(الكس من الزرع المحصود)

Rewaçe: Kidîşa dextlî, kidîşa berdirêj.

رەونەق: گەشى، برسکین
(البهاء، النضارة، الرونق)

Rewneq: Geşî, biriskîn.

رەوال: رۆیت، رەپ و رۆیت، حولی، تیل، چول، حوچ، کول، رۆیس
(المرداء، الجرداء، الامرء، الاجرد)

Rewal: Rwît, repûrwît, hulî, tîl, çol, hoç, kol, rwîs.

رەوال بون: رۆیت بون
(المرد، التجرد)

Rewalbûn: Rwîtbûn.

رەوال بوی: رۆیت بوی
(المرد، المجرد)

Rewalbûy: Rwîtbûy.

رەوال تر: رۆیت تر، حوچ تر، کول تر، رۆیس تر
(المرد، الاجرد)

Rewaltir: Rwîttir, hoçtir, koltir, rwîstir.

رەوال کرن: رۆیت کرن، رۆیس کرن، حوچ کرن
(الامرء، التجريد)

Rewalkirin: Rwîtkirin, rwîskirin, hoçkirin.

رەوال کری: رۆیت کری، رۆیس کری، حوچ کری
(المرد، المجرد)

Rewalkirî: Rwîtkirî, rwîskirî, hoçkirî.

رەوالی: رۆیتی، رۆیتاتی، رۆیتاهی، رۆیسی، رۆیساتی، حوچی
(المرد، الجرد)

Rewalî: Rwîtî, rwîtîyatî, rwîtahî, rwîsî, rwîsatî, hoçî.

رەوان: جان، گیان، ئاهى ساخىي
(الروح، الحياه)

Rewan: Can, gîyan, ahê saxîyê.

رەوان: سرت، ژبەرکرن، بنه جه کرن، فیراچون، لەز چون خواهش
(السارد، الجارى، السريع)

Rewan: Sirt, jiberkirin, binecihkirin, vërçaçûn, lezçûn xweş.

رەهبر: رێبەر

(الهادى، النبى، الدليل، الرائد، المرشد)

Rehber: Rêber.

رەهبرى، رەهبرىياتى: رێبەرى، رێبەراتى
(الهداية، النبوه، الريادة، الدلالة، الارشاد)

Rehberî = Rehberîyatî: Rêberî, rêberatî.

رەه: رهى، گىخ، شریانە، خام
(العرق، الجذر، العصب، الطريق)

Reh: Rihî, gîx, şiryane, xam.

رەهن: ران، لەنگى ژورى، ژ چوکی هەتا زکی
(الفخذ)

Rehn: Ran, lingê jorî, ji çokî heta zikî.

رەهوين: وەرھان، تری وەرھان، تلی کەتتا ژ ئویشی
(الهرود)

Rehwîn: Werhan, tirî werhan, tilî ketina ji iwîşî.

رەهواندن: وەراندن

(الهرور، تناثر العنب من العنقود)

Rehwindin: Werandin.

رەهوان: چەلەك، سرت، زیرەك، لەزین، لەزگین
(الخدوف، المعوج، الدابة السريعة)

Rehwan: Çelek, sirt, zîrek, lezîn, lezgîn.

رەهوانی: چەلەکی، سرتی، زیرەکی، لەزگینی
(الخدف، المعج)

Rehwanî: Çelekî, sirtî, zîrekî, lezgînî.

رەو رەو، رەوین: حەو حەو، حەوین، چەو چەو، چەوین، دەنگی سەو
(النبح، النباح)

Rewrew = Rewîn: Hewhew: hewîn, çewçew: çewîn, dengê sey.

رەواده: سلیقه، سیقوم، دەست ودا، رێباز
(اسلوب، نمط، طرز، وسیله، واقع، وضع، حاله)

Rewade: Selîqe, sîqom, destûda, rêbaz.

رەوش: شەنگەه، بەربخووەکرن، توره، کز، هی
(حرکه، طاقه، نمو، رواج، طبیعه، اخلاق، سیره، سلوک)

Reweş: Şengeh, berbixwekirin, tore, kiz, hî.

رەوشاخاندن: رەوشاخاندن

(سیره الدراسه)

Reweşa xandinê:

رێ بەرزە: ئالوز، گرفتار، شەپرزە، هێر، باژێله
(الضال، الغاوی، الحائر، العامه، الغی)

Rêberze: Aloz, giriftar, şepirze, hêrr, bajêl.

رێ بەرزەبون: ئالوزبون، گرفتار بون، شەپرزەبون
(الضلال، الغوايه، الحيره، العمه)

Rêberzebûn: Alozbûn, giriftarbûn, şepirzebûn.

رێ بەرزەبوی: ئالوزبوی، گرفتاربوی، شەپرزەبوی
(الضال، الغاوی، الحائر، العامه)

Rêberzebûy: Alozbûy, giriftarbûy, şepirzebûy.

رێ بەرزەتر: ئالوز تر، گرفتار تر، شەپرزەتر
(الاضل، الاغواء، الاحير، الاعمه)

Rêberzetir: Aloztir, giriftartir, şepirzetir.

رێ بەرزەکرێ: ئالوزکرێ، گرفتارکرێ، شەپرزەکرێ
(الاضلال، الاغواء، التحير)

Rêberzekirin: Alozkirin, giriftarkirin, şepirzekirin.

رێ بەرزەکرێ: ئالوزکرێ، گرفتارکرێ، شەپرزەکرێ
(المضل، المغوى، المحير)

Rêberzekirî: Alozkirî, giriftarkirî, şepirzekirî

رێ بەرزەیی: ئالوزیی، ئالوزی، ئالوزیاتی، گرفتاری، شەپرزەیی
(العمه، الحيره، الضلال، الغوايه)

Rêberzeyî = Rêzberzeyatî: Alozî, alozîyatî, giriftarî, şapirzeyî.

رێ بێ: قەچاخ
(اللقیم، قاطع الطريق)

Rêbirr: Qeçax.

رێ بری، رێ بریاتی: قەچاغی
(اللقمه، قطع الطريق)

Rêbirrî = Rêbirryatî: Qeçaxî.

رێ بێ:
(المفحم، مقطوع الحجه)

Rêbirr:

رێ برین: قوێزکرێ، چنگ کرێ
(الافحام، الاحتجاج)

Rêbirrîn: Qwîzkin, çixkin.

رێ برین: قەبیرین، کورت کرێ
(الاختصار)

Rêbirrîn: Vebirrîn, kurtkin.

رەوانی: سرتی، لەزینی، بنه جهی، چون خوێشی
(السرد، الجریان، الاتقان، السرعه)

Rewanî: Sirtî, lezînî, binecihî, çûnxweşî.

رەوان: سرت، چەلەک، چون خوێش
(المعوج، الخذوف للدابه)

Rewan: Sirt, çelek, çûnxweş.

رەوانی: چون خوێشی، سرتی، چەلەکی، چەلەکیاتی
(المعج، الخذف)

Rewanî: Çûnxweşî, sirtî, çelekî, çelekîyatî.

رێ، رێک: کولان، کەرڤ، کێشه، بەرنامه، پروگرام
(السمت، المحجه، السنن، الطريق، السبيل، الوجهه)

Rê = Rêk: Kolan, kerx, kêşe, bername, pirogram.

رێ: سلیقه، چاره
(المسلک، الاسلوب)

Rê: Silîqe, çare.

رێک ئێخ: ئێک ئێخ
(المؤلف)

Rêk êx: Vêk êx.

رێک ئێخستن: ئێک ئێخستن، سەرۆبەرکرێ، سەرست کرێ لێکدان
(التأليف، التجهيز، التفسير)

Rêkêxistin: Vêkêxistin, serûberkirin, serrastkirin, lêkdan.

رێک ئێخستی: ئێک ئێخستی، لێکدای، بێسەرۆبەر، سەرست
(المؤلف، المجهز، المسفر)

Rêkêxistî: Vêkêxistî, lêkday, biserûber, serrast.

رێبەر: رەهبر، نیشان کار، پیر
(الهادی، الدليل، الرائد، المرشد، النبی)

Rêber: Rehber, nîşankar, pîr.

رێبەری، رێبەریاتی: رەهبرێ
(الهدايه، الدلاله، الرشاده، الرياده، النبوه)

Rêberî = Rêberîyatî: Rehberî.

رێبار: کەرڤ، کێشا لێ چون، جەهێ هاتن و چوێ، کاف ژەن
(السمت، المسلک، الممر، السنن من الطريق نهجه ووجهته)

Rêbar: Kerix, kêşa lê çûn, cihê hatin û çûnê, gavjen.

رێباری: رێفینگ، باز ژەنی، کاف ژەنی
(المروور، السفر، العبور)

Rêbarî: Rêvîng, bazjenî, gavjenî.

رێز بوی: خێچ بوی، ستێره بوی
(المصطف، المتراصف، المنسق)

Rêzbûy: Xîçbûy, stêrebûy.

رێزتر: خێچ تر، ستێره تر، سه‌روه‌یه‌رتر، توره‌تر
(الاصطف، الارصف، الانسق)

Rêztir: Xîçtir, stêretir, biserûbertir, toretir.

رێز کرن: خێچ کرن، ستێره‌کرن، سه‌روه‌یه‌رکرن، توره‌کرن
(التصنيف، الترصيف، التنسيق)

Rêzkin: Xîçkirin, stêrekin, serûberkin, to-rekin.

رێز کری: خێچ کری، ستێره کری، سه‌روه‌یه‌رکری، توره‌کری
(المصنف، المصنف، المنسق)

Rêzkirî: Xîçkirî, stêrekirî, serûberkirî, torekirî.

رێزی، رێزاتی: خێچاتی، ستێریاتی، سه‌روه‌یه‌ریاتی، توره‌یاتی،
توره‌ییانی
(الصف، الرصف، النسق)

Rêzî = Rêzatî: Xîçatî, stêratî, biserûberîyatî, to-reyatî, toreyî.

رێزا دیواری: رێز به‌ر
(العرمه، المداک)

Rêza dîwarî: Rêzber.

رێ زان: رێبان، به‌رنامه، رێبار
(النهج، المنهج، المشرع)

Rêzan: Rêbaz, bername, rêbar.

رێ زان: رێبه‌ر
(الرائد، الدليل، الهادي، العريف، المشرع)

Rêzan: Rêber.

رێ زانین: رێبه‌راتی، رێبه‌ریاتی
(الاهتداء، الانتهاج، الدلالة، الرشدا)

Rêzanîn: Rêberatî, rêberîyatî.

رێزدان: رێزکرن، ستێره‌کرن
(التنظيم: تنظيم سقوط القمح في الرحي)

Rêzdan: Rêzkin, stêrekin.

رێزێ: یاریه‌کا وه‌ک دامانی یه، به‌رشیشکا دکه‌ن
(العبه، كالدماه)

Rêzê: Yariyeka wek damanê ye, biberşîşka diken.

رێ به‌ردان: سه‌رداچون، قارێ بون، ژرێ ده‌رکه‌تن
(الزلل، الضلال، الانحراف من الطريق)

Rêberdan: Serdaçûn, varrêbûn, jirêderketin.

رێ به‌ردای: سه‌رداچوی، قارێ بوی، ژرێ ده‌رکه‌تی
(المزل، الضال، المنحرف، الحائر)

Rêberday: Serdaçûy, varrêbûy, jirêderketî.

رێتن: گوێکرن، روی کرن
(الاهراق، السكب، الصب، الاراقه، السفك)

Rêtin: Gurrkirin, rwîkirin.

رێتی: گوێکری، پوی کری
(المهرق، المسكوب، المصبوب، المراق، المسفوك)

Rêtî: Gurrîkirî, rwîkirî.

رێچال: سپییاتی، تشتێ ژ شیرێ چێدبیت
(منتوجات الحليب، الالبان)

Rêçal: Spîyatî, tiştê ji şîrî çêdibît.

رێچالێ روھن:
(المهو)

Rêçalê ruhî:

رێ دان، رێ دیتن: ده‌ستویردان
(الاجازه، الرخصة، الاذن، السماح، افساح المجال، الحل، العلاج)

Rêdan = Rêdîtin: Destwîrdan.

رێ دار:

(سالک، خبير الطريق، دليل)

Rêdar:

رێ داری:

(مسلك منهج سلوك)

Rêdarî:

رێز: سه‌روه‌یه‌ر، توره، رێتم
(النظام، الترتيب، العرف، الطقس، الديني، الاصول)

Rêz: Serûber, tore, rijêm.

رێز: خێچ، گیر، ملدان ئێک، ستێره کرن
(الصف، السطر، المنسق، الرصف)

Rêz: Xîç, gîr, mildan êk, stêrekin.

رێزیون: خێچ بون، ستێره‌بون، توره‌بون، سه‌ره‌یه‌ربون
(الاصطفا، المتراصف، الاتساق)

Rêzbûn: Xîçbûn, stêrebûn, torebûn, biserberbûn.

رټفېبرن: رټ ئېڅستن، سهرکفه ئينانا شولا، سهرراست کرن
(التمشيه للمصالح، الاداره، اکمال انجان)

Rêvebirin: Rê êxistin, serikve înana şola, ser-rastkirin.

رټفېبر: رټک ئېڅ، سهرگير
(المدير، المسؤول)

Rêveber: Rêkêx, sergêrr.

رټفېچون: گهرهان، چهرخين، هاتن و چون
(السير، المشى)

Rêveçûn: Gerhan, çerxîn, hatinûçûn.

رټفاس: نټرکا گيايهکى يه دخون، لزوزان شين دبیت، گيايهکى
بهلگ پهحنه
(الرياس: نبات عشبى يؤكل طريا)

Rêvas: Nêrka gîyakîye dixon, li zozan şîn dibît, gîyayekê belg pehne.

رټ فاکرن: دهستويردان، هيلان، ريدان
(الاذن، الرخصه، السماح، فسح المجال)

Rêvekirin: Destwîrdan, hêlan, rêdan.

رټفنگ: رټ گر، گرېده، گهروک
(المسافر، ابن السبيل، السائح، الراحل)

Rêving: Rêgir, girrêde, gerok.

رټفنگى شهفى: شهف گهر، شهف گير
(السارى، ابن السرى)

Rêvingê şevê: Şev gerr, şev gêrr.

رټفنگى، رټفنگاتى: رټ گرى، چونا وهغهرى
(السفر، السياحه، السابله، الرحله)

Rêvingî = Rêvingîyatî: Rêgirî, çûna wexerê.

رټک: کولان، کهرخ، کيشه
(الطريق، المحجه، النهج، السمئت، السبيل، السنن، الصراط)

Rêk: Kolan, kerix, kêşe.

رټکا ديار: رټکا بهى و کفش، رټکا ناشکرا، کولانا خوهيا
(السرائط، الصراط)

Rêka dîyar: Rêka beyî û kifş, rêka aşkira, kolana xweya.

رټک: چاره، کيشه
(المسلک، السلوک، الاسلوب)

Rêk: Çare, kêşe.

رټزک: پهژانئ سويتى يه، خيچک، کټرک، خبرک
(السطر، سياج المصيده)

Rêzik: Pejanê swîtî ye, xîçik, kêrik, xibrrik.

رټزمان: رټکا زانينا زمانى، بنگها زمانى
(قواعد اللغة)

Rêzman: Rêka zanîna zimanî, bingiha zimanî.

رټزمان: رټکا زمانى، کولانا نهزمان زانينئ
(نهج اللغة، طريق اللغة)

Rêzman: Rêka zimanî, kolana ezman zanînê.

رټزمتو: بيلمبير
(السرير)

Rêzmêw: Bêlimbîr.

رټزمتروى: شيشلتا مټرويا، رټکا کون مټرويا
(النيسب، سطر النمل)

Rêzmêrwî: Şîşilta mêrwîya, rêka kun mêrwîya.

رټز زانين:
(علم القواعد)

Rêzzanîn:

رټزى: تهحلى، باران هاتن، باران بارين
(الهالن، الهتن، الهلاب، الدجن، اللث، الاسكوب)

Rêjî: Tehlî, baran hatin, baran barîn.

رټژه:
(صيغه)

Rêje:

رټشت، رټشته: قنيت
(النسل، الذريه، السلالة، النسبه)

Rêş = Rêşte: Qinê.

رټسلاندين: دابهستانا حټوانا بوقهلهوكرنئ، دابټنان، تارى کرن
(التبن، الرجن للحيوان ليسمن)

Rêşlandin: Dabestana hêwana bo qelewkirinê, dabênan, tarîkirin.

رټسلاندى: حټوانئ دابټناى، زنيورئ دابهستى و تارى كرى
(المتبن، الرجن، الراجن)

Rêşlandî: Hêwanê dabênay, zinêwirê dabestî û tarîkirî.

رټف: موييت بن زكى
(شعر العانه)

Rêv: Mwîyêt bin zikî.

رئ گری: ریتفنگی
(المسلک، المنهج)

Rêgirî: Rêvingî.

رئ گری: ریتفنگی، قهچاغی
(اللقمه، الممانعه، قطع الطريق، اقتطاع السبل)

Rêgirî: Rêbirrî, qeçaxî.

رئ گاه، رئ گه: بهرنامه، ئول، قوره، مهسب، دین
(المذهب، السنه، الشریعه)

Rêgah = Rêgih: Bername, ol, qore, meseb, dîn.

رئل: بیش، دمحل، دارستان

(الغابه، الغتل، الغیض، الحرج، الاحراش)

Rêl: Bîş, dehil, daristan.

رئلهوار: کویقی، ئاکنجیی ریتلا
(الوحش، سکنی الغاب)

Rêlewar: Kwîvî, akincîyê rêla.

رئنامه: بهرنامه، ریتبار، ریزان، سهرویه
(البرامج، المنهج، نظام قانون، منهج)

Rêname: Bername, rêbar, rêzan, serûber.

رئنج: کینج، گریکا گوشتی ل لهشی، سیفوکا لهشی
(الغده)

Rênc: Kênc, girêka goştî li leşî, sîvoka leşî.

رئنج: وهستان، کهرخین، کوسک بون، دهخسی بون
(الکدح، العناء، الکد، المشقه، الجهد)

Rênc: Westan, kerixîn, kuskbûn, dexisîbûn.

رئنج بهر: خوهر وهرین، شول کهر، کارکههر، کهرخى، وهستای،
کوسک بوی، دهخسی بوی
(الکادح)

Rêncber: Xwehwerîn, şolker, karker, kerixîn,
westay, kuskbûy, dexisîbûy.

رئنج بهری: کارئ بئ دویماهی، کارکهری
(الکدح، الکد)

Rêncberî: Karê bê dwîmahî, karkerî.

رئنان: سهحکرن، بهرئ خوهدان، نیران، فهکولان، لئ چون، لئ
کهړهان، بهرئ خوهدان
(النظر، البحث، التفقد، الفتش)

Rênan: Sehkirin, berêxwedan, nêrran, vekolan,
lêçûn, lêgerrhan, berêxwedan.

رئک دییارکرن: رئک کفش کرن، رئک ئاشکراکرن
(التشريع)

Rêk dîyarkirin: Rêk kifîşkirin, rêk aşkirakirin.

رئکا کادزا: حیثیسا سپی و روهرن لئهسمانی، تهقلا روهرن
لهسمانی
(المجره، درب التبانہ)

Rêka kadiza: Hêşîya spî û ruhî li esmanî, tevla
ruhî li 'esmanî.

رئکا میرویا: ریتبارا کون میرویا
(النسیب)

Rêka mêrwîya: Rêbara kun mêrwîya.

رئک کهتن: رئک گرتن، وهغهرکرن
(السفر، الرحیل، الارتحال)

Rêk ketin: Rêk girtin, wexerkirin.

رئک کهتن: خربون، فیک کهتن، ئیک بون، قولپ بون، ئیک گرتن
(الائتلاف، الانسجام، الاتفاق)

Rêk ketin: Xirbûn, vêk ketin, êk bûn, qulipbûn,
êk girtin.

رئک کرن: دهستویردان، هیلان، دهرفهت دان
(الاذن، الرخصة، السماح، فسخ المجال)

Rêk kirin: Destwîrdan, hêlan, derfet dan.

رئکرن: هنارتن، قریکرن، شانندن
(البعث، الارسال، النذب)

Rêkirin: Hinartin, virêkirin, şandin.

رئ گر: ریتفنگی، قهچاغ
(اللقیم، الشقی، المانع، قاطع الطريق)

Rêgir: Rêbirr, qeçax.

رئ گر: ریتفنگی
(السالك، الناهج، السابله)

Rêgir: Rêving.

رئ گرتن: چونا ریتکئ، ریتفنگی
(السلوک، النهج)

Rêgirtin: Çûna rêkê, rêvingî.

رئ گرتن: ریتک برین، قهچاغی، بئ هیجهت کرن
(اللقم، المنع، قطع الطريق)

Rêgirtin: Rêk birrîn, qeçaxî, bê hêcetkirin.

رېساندى: ته پكړى، شهكړى، شېمياكړى، ئافى كړى
(المروى، المسقى، للحرث)

Ribisandî: Terrkirî, şihkirî, şêmîyakirî, avîkirî.

رې رې: رېين: ته پ ته پ، ته پين، دنگ دنگ، دنگين، رېنگ رېنگين

(الدققة، صوت الاقدام: خفقه القلب من الوجف والخوف)

Riprip = Ripên: Teptep, tepên, dingding, dingên, ringring, ringên.

رېن: رهيت گيياى يى دېپكفه نويستى، گومتلى رها
(الليفه العشبيه)

Ripin: Rihêt gîyay yê dipêkve nwîstî, gumtilê riha.

رېاندن: داپوين، كه زاختن، كوروپه كرن، تابرين
(القضب للشجرة)

Ripandin: Darwîn, kezaxtin, kuropekirin, tabirrîn.

رېاندى: داپوى، كه زاختى، كوروپه كړى، تابړى
(الشجرة، المقضيه، المقصوصه الاغصان)

Ripandî: Darwî, kezaxtî, kuropekirî, tabirrî.

رېتل: گون، حه ويچى
(الخصه)

Ritil: Gun, hewêcî.

رېتلو: گون شورى
(القيط، المفتوق)

Ritlo: Gunşorr.

رېتلوى، رېتلواتى: گون شورپياتى، گون خاركه تن
(القيطه، الفتق)

Ritloyî = Ritlowatî: Gun şorryatî, gun xarketin.

رېتل سهك: گييايه كه فيقى يه كى وهكى حويلكا پتفه تيت دېپژنى
رېتل سهك
(الحنظل)

Ritilsek: gîyayeke fêqî yekê wekî hulîka pêve têt dibêjnê ritil sek.

رېتاخ: پتات
(البطاطا)

Ritax: Pitat.

رېتل بهر دمفكانى: ياريه كه لنگيت هه فالى دى دانيت سهر مليت خوه
سهرى وي دى كه ثيت نك پيت مروفي
(لعبه القوى)

Ritil berdevkanê: Yaryeke lingêt hevalî dê danît ser milêt xwe serê wî dê kevît nik pêt mirovî.

رېتاي: فه كولايى، لى كه رهاى، سهكړى، نېپاي، لى چوى، بهرى
خوه داي

(المنظور، المبحوث، المتفقد، المفتش)

Rênay: Vekolay, lêgerrhay, sehkirî, nêrray, lêçûy, berêxweday.

رېنهك: فه كول، سهكهر
(الناظر، الباحث، المفتش)

Rênek: Vekol, sehker.

رېنجبرى نان وطل: رېنجبرى بى من، پالى بى كرى، رېنجبرى
پهروه
(الغضوط)

Rêncberê nanûtil: Rêncberê bê min, palê bê kirê, rêncberê perwe.

رېك: ئامانى پېفاننى وهكى خسمى
(كيل معلوم)

Ribik = Ribik: Amanê pêvanê wekî xismê.

رېسه: ته پى، شهه، شيميا، ئافدان
(الثريه، الرطوبه، التراب، ارواء الارض للفلاحه)

Ribse: Terî, şeh. şêmîya, avdan.

رېسه بون: ته پبون، شهگرتن، شيميا بون، ئافى بون
(التثرى، الترطب للتربه)

Ribsebûn: Terrbûn, şihgirtin, şêmîyabûn, avîbûn.

رېسه بوى: ته پبوى، شهگرتى بوى، شيميا بوى، ئافى بوى
(المروطوب، بعد السقى للحرث)

Ribsebûy: Terrbûy, şihgirtîbûy, şêmîyabûy, avîbûy.

رېسه تر: ته رتر، شهتر، شيميا تر، ئافى تر، ئافداى تر
(الارطب، الارشى)

Ribsetir: Tertir, şihtir, şêmîyatir, avîtir, avdaytir.

رېسه كرن: ته پكرن، شهكرن، شيميا كرن، ئافى كرن
(ارواء الارض للحرث، الترطيب)

Ribsekirin: Terrkirin, şihkirin, şêmîyakirin, avîkirin.

رېسه كړى: ته پكړى، شهكړى، شيمياكړى، ئافى كړى
(المروى، المسقى، المرطب)

Ribsekirî: Terrkirî, şihkirî, şêmîyakirî, avîkirî.

رېساندن: ته ركرن، شهكرن، شيمياكرن، ئافى كرن
(الارواء الاولى للحرث)

Ribisandin: Terkirin, şihkirin, şêmîyakirin, avîkirin.

رچال: سلت، زگورد، مروفتی بتنی بی عیال
(الاعزب، الصلت)

Rical: Silt, zigurd, mirovê bitinê, bê 'eyal.

رچال بون: سلت بون، زگورد بون، بی بچویک بون
(التعزب، الاعتزب)

Ricalbûn: Siltbûn, zigurdbûn, bê biçwîkbûn.

رچال بوی: سلت بوی، زگورد بوی
(العاذب، المعزب)

Ricalbûy: Siltbûy, zigurdbûy.

رچال کرن: سلت کرن، زگورد کرن
(الاعزب)

Ricalkirin: Siltkirin, zigurdkirin.

رچال کری: سلت کری، زگورد کری
(المعزب)

Ricalkirî: Siltkirî, zigurdkirî.

رچالی، رچالیاتی: سلتی، سلتیاتی، زگوردی، زگوردییاتی
(العزوبه)

Ricalî = Ricalyatî: Siltî, siltîyatî, zigurdî, zigurdîyatî.

ردال: کهسی برتلهکی بتنی، ئیک پتل
(ذو خصیه واحده)

Ridal: Kesê bi ritlekî bi tinê, êk rital.

ردالی: ئیک پتلی
(حاله وحده الخصی)

Ridalî: Êk ritlî.

رزمک: خړکا کیری، کهفلکی خړکا پدی
(الفلقه، الغلفه، الغرله)

Rizimk: Xirka kîrî, kevilkê xirka pidî.

رژدهبر: بستیا بهری، گیرا کهفزی، یابهوار و تهچک
(القحف، الدکه الحجریه، المصطبه الصخریه)

Rizdeber: Bistûya berî, gîrra kevî, ya bewar û teqîşk.

رژده: خهلهکا قفل تیدانانی، مهوک
(مفصل، الصندوق، المغلق)

Rizde: Xeleka qifil tēdananê, mewik.

رژین: پوتی بون، هلهلین، ههفنین
(البلی، الخيسان، التفسخ، الانحلال، التعفن)

Rizîn: Pûtîbûn, hilhilîn, hefinîn.

رزی: ههفنی، پویتی، هلهلی
(الشرت، الخائس، الخلق، البالی، المتفسخ)

Rizî: Hefinî, pwîî, hilhilî.

رژاندن: ههفناندن، پیتی کرن، هلهلاندن
(التخيس، الاشرات، التفسخ، الابلء)

Rizandin: Hefinandin, pêtkirin, hilhilandin.

رژاندی: ههفناندی، پیتی کری، هلهلاندی
(المخيس، المبلى، المشرت)

Rizandî: Hefinandî, pêtkirî, hilhilandî.

رژگار: قورتال، فلقوسی
(الناجی، المنقذ، المخلص)

Rizgar: Qurtal, filqosî.

رژگاریون: قورتال بون، فلقوسین
(النجاء، النجیه، الانقاذ، النقذ)

Rizgarbûn: Qurtalbûn, filqosîn.

رژگاریوی: قورتال بوی، فلقوس بوی
(الناجی، المنجی، المنقذ)

Rizgarbûy: Qurtalbûy, filqosbûy.

رژگارتر: قورتال تر، فلقوسی تر
(الانجی، الانقذ)

Rizgartir: Qurtaltir, filqosîtir.

رژگار کرن: قورتال کرن، فلقوساندن
(الانجاء، الانقاذ)

Rizgarkirin: Qurtalkirin, filqosandin.

رژگارکری: قورتال کری، فلقوساندی
(المنجی، المنقذ)

Rizgarkirî: Qurtalkirî, filqosandî.

رژگاری، رژگاریاتی: قورتالی، قورتالیاتی، فلقوسینی، فلقوسینیاتی
(الخلاص، النجاه، الانقاذ)

Rizgarî = Rizgarîyatî: Qurtalî, qurtalîyatî, filqosînî, filqosînîyatî.

رژد: سهرنشیف، ژوردا، ئافاسیپ، ئافا رهوان و دژوار، ئافا رههک، دهست نشیف

(البثق للماء، المنحدر الشديد، العرم، الصبب المصرم المتدفق)

Rijd: Sernîşîv, jorda, ava sîp, ava rewan û dijwar, ava revek, destnîşîv.

رست بون: پیکفه رستن، تیک دانان، دویفک کهتن
(التسلسل)

Ristbûn: Pêkverîstin, têk danan, dwîvik ketin.

رست بوی: دویفک کهتی، تیک دانای، تیک هه لکیشای
(المتسلسل)

Ristbûy: Dwîvik ketî, têk danay, têk helkêşay.

رست کرن: پیکفه کرن، تیک دانان، تیک هه لکیشان، دویفکفه کرن
(السلسله)

Ristkirin: Pêkvekirin, têkdanan, têk helkêşan, dwîvikvekirin.

رست کری: دویفکفه کری، پیکفه کری، لیک گرتدای
(المسلسل)

Ristkirî: Dwîvikvekirî, pêkvekirî, lêk girêday.

رسته: فه هاندی، پیکفه کری، پیکفه بهستی، تیک بهست، لیک بهستی
(الجملة الكلامیه)

Riste: Vehandî, pêkvekirî, pêkvebestî, têk best, lêk bestî.

رستن: شین بون، هه لدان
(الذرود، التبت، النمو، الزکو)

Ristin: Şînbûn, heldan.

رستی: شین بوی، هه لدای
(النأمی، التابت، المذرود)

Ristî: Şînbûy, helday.

رستن: لیک بادان، هری کرنا بهنک بهتشیکی
(الغزل)

Ristin: Lêkbadan, hirîkirna benik biteşîkê.

رستی: لیک بادای، هریاکری بهندک
(المغزول)

Ristî: Lêkbaday, hiryâ kirî bendik.

رستن: کوسپه بون، تیر بونا تشتی روھن، مهین
(الخثر، التحبب، اللدبس والعسل والفواکه ونحوهم)

Ristin: Kuspebûn, tîrbûna tiştê ruhî, meyîn.

رستی: کوسپه بوی، تیربوی، مهیی
(المخثور، المحبب، الخاثر)

Ristî: Kuspebûy, tîrbûy, meyî.

رژد بون: رهفهک بون، رهوان بون، سرت بون، سه رنشیف بون، دهست نشیف بون
(البیثقه، التحدیر)

Rijdbûn: Revekbûn, rewanbûn, sirtbûn, sernişîvbûn, dest nişîvbûn.

رژد بوی: رهفهک بوی، سه رنشیف بوی، دهست نشیف بوی
(البیثق، المنحدیر)

Rijdbûy: Revekbûy, sernişîvbûy, dest nişîvbûy.

رژد تر: سرت تر، سیپ تر، رهفهک تر، رهوان تر، دهست نشیف تر، سه رنشیف تر، ژوردانی تر
(الابیثق، الاحدر)

Rijdtir: Sirttir, sîptir, revektir, rewantir, dest nişîvtir, sernişîvtir, jordanîtir,

رژد کرن: دهست نشیف کرن، سه رنشیف کرن، سیپ کرن، رهوان کرن
(الابیثاق، الاحدار، التحدیر)

Rijdkirin: Destnişîvkirin, sernişîvkirin, sîpkirin, rewankirin.

رژد کری: دهست نشیف کری، سیپ کری، رهوان کری
(المحدیر، المبیثق)

Rijdkirî: Destnişîvkirî, sîpkirî, rewankirî.

رژدی، رژدیباتی: سه رنشیفی، دهست نشیفی، ژوردانی، رهفهکی
(البیثق، الانحدار بشده)

Rijdî = Rijdîyatî: Sernişîvî, destnişîvî, jordanî, revekî.

رژدی: مل بهحنی، خوه لبه رگرتن
(الصبر، المثابره، المواظبه، المداومه)

Rijdî: Milpehnî, xwe liber girtin.

رژتن: ریتن

(الانسکاب، الانصباب، المروق، الانسیاب للحيه)

Rijtin: Rêtin.

رست: زنجیر، تیک دانان، تیک هه لکیشای، وهریس پیکفه گرتدای، دویفکفه فه هاندی

(الشريط، السلسله، الجملة)

Rist: Zincîr, têk danan, têk helkêşay, werîs pêk-ve girêday, dwîvêkve vehandî.

رسوایی: رویتى، رویتاتى، رويس، رويساتى، روالى، روالیاتى،
حوچى، لوچى

(العرى، العراء، الجرد، الجرداء، الافلاس)

Riswayî = Riswayî: Rwîî, rwîtatî, rwîs, rwîsatî,
riwalî, riwalîyatî, hoçî, loçî.

ریشک: سپها بچویکه، تیژکا سبهی یه

(الصف، النما، الصوابه، الصئبان)

Rişik: Spiha biçwîke, tēja spihe ye.

ریشان: روی بون، گور بون، فالابون، سهردا چون

(الطفح، السفک، السکوب، الاراقه، الانصباب)

Riştin: Rwîbûn, gurrbûn, valabûn, serdaçûn.

ریشان: تورسکین، زهلهان، زهلیان، رهوان چون، فهرستن، بشکفتن

(المروق، الانسیاب: للحيه والنجم)

Riştin: Turiskîn, zelhan, zelyan, rewan çûn, verestî, bişkiftî.

ریشتی: روی بوی، گور بوی، فالابوی، سهردا چوی، فهرستی،

بشکفتی

(المسکوب، المصبوب، المسفوک، المراق)

Rişî: Rwîbûy, gurrbûy, valabûy, biserdaçûy, verestî, bişkiftî.

ریشتی: رهوان چوی، بلهز چوی، زهلهای

(المارق، المنساب)

Rişî: Rewan çûy, bilezçûy, zelhay.

ریشدی: خولهبرگرتن، مل پهحنی، بیهن راکرتن، بیهن کیشان،

پیقه چون

(الصبر، الدوام، المواظبه، المثابره، التحمل، الرغبة)

Rişdî: Xwelber girtin, mil pehnî, bêhin ragirtin, bêhin kêşan, pêveçûn.

ریشدی کیشان: بیهن کیشان، پیقه چون، لسهچون، بیهن راکرتن

(المثابره، المداومه، المواظبه، المصابره)

Rişdî kêşan: Bêhin kêşan, pêveçûn, liserçûn, bêhin ragirtin.

رک: بقر، کهرب، تنگژین

(الحرد، العناد، الغیظ)

Rik: Biviz, kerb, tingijîn.

رک: کز، ههف تهنگی

(الاصرار، اللاحاح، العکس، الضدیه)

Rik: Kiz, hev tengî.

رستک: وهریسک، شهلیتک

(الشياق، الطنب، الحبل)

Ristik: Werîsk, şelîtk.

رست گویز: قهلیپ گویزی بی کهسکی ژ سهرقه، کهفلوژانکی لوچکا

گویزا

(قشره الجوز الخضراء)

Ristgwîz: Qelpê gwîzê yê keskê ji serve, kevlo-jankê loçka gwîza.

رستن: خوین دهریونا دفنی

(الرعاف، النزيف من الانف)

Ristin: Xwîn derbûna difnê.

رستکا ستوی: گهردنی، ستفانک

(المنجد، القلاده)

Ristka stwîy: Gerdenî, stivank.

رسوا: رویت، رويس، روال، شهلهای، لوچ، حوچ، دهست فالابوی

مال

(العارى، المجرد، المفلس)

Riswa: Rwî, rwîs, riwal, şelhay, loç, hoç, dest vala, bê mal.

رسوا بون: رویت بون، رويس بون، روال بون، شهلهان، لوچ بون،

حوچ بون

(التعري، التجرد، الافلاس)

Riswabûn: Rwîtbûn, rwîsbûn, riwalbûn, şelhan, loçbûn, hoçbûn.

رسوا بوی: رویت بوی، رويس بوی، شهلهای بوی

(المتعري، المتجرد، المفلس)

Riswabûy: Rwîtbûy, rwîsbûy, şelhaybûy.

رسوا تر: رویت تر، رويس تر، روال تر، حوچ تر، لوچ تر

(الاعري، الاجرد، الافلس)

Riswatir: Rwîttir, rwîstir, riwaltir, hoçtir, loçtir.

رسوا کرن: رویت کرن، رويس کرن، روال کرن، لوچ کرن، حوچ

کرن، شهلانن

(الاعراء، التعريه، التجريد)

Riswakirin: Rwîtkirin, rwîskirin, riwalkirin, loçkirin, hoçkirin, şelandin.

رسوا کری: رویت کری، رويس کری، شهلانندی، روال کری

(المعري، المجرد، المفلس)

Riswakirî: Rwîtkirî, rwîskirî, şelandî, riwalkirî.

رکومی: رکنی، خنزری، شه‌مبوز، سهر پهق
(الحران، العاص، الجامع، المضرب)
Rikumî: Rikinî, xinzirî, şemboz, ser req.

رکومانندن: رکناندن، شه‌مبوزکرن، خنزرانندن
(التحرن، الاحران، الاجماع، الاعضاء)
Rikumandin: Rikinandin, şembozkirin, xinziran-
din.

رکومانندی: رکناندی، شه‌مبوزکری، خنزرانندی
(المحرن، المجمع، المضرب)
Rikumandî: Rikinandî, şembozkirî, xinzirandî.

رک هایدان: ر حیل هایدان، بکه‌رب ناگه‌مکرن
(الایعاز الشدید، العصبی)
Rikhaydan: Jihêl haydan, bikerb agehkirin.

رم: خشت، شخت، زخت، دارخشت
(الرمح)
Rim: Xişt, şixt, zixt, darxişt.

رمباز: رم هافیتز
(الرماح)
Rimbaz: Rim havêj.

رمبازی: رم هافیتزی
(الرماحه)
Rimbazî: Rim havêjî.

رمیل: گاپله، تهیره‌کی وه‌کی کوتیرایه به‌لی بی مه‌زن تره، توخمه‌کی
کوتریت مه‌زنه
(الورشان، من صنف الحمام)
Rimêl: Gaple, teyrekê wekî kotiraye belê yê me-
zin tire, tuxmekê kotirêt mezine.

رنگ، رنگ، رنگین: تپ تپ، تپین، رپ رپ، رپین
(الکدغه: صوت الحوافز: الدقده، صوت الاقدام)
Ringring = Ringên: Tiptip, tipên, riprip, ripên.

رہ، رهی: پیز پیزک، بوریکیت زادی، لویلیکیت خارنی، پیشال
ماک
(الجزر، العرق، الرس)
Rih = Rihî: Pîz pîzk, borîkêt zadî, lwîlwîkêt xar-
nê, rîşal mak.

رهیت له‌شی: لویلوکیت خوینی، بوریکیت خوینی
(الاورده والشرایین، العروق، الاعصاب)
Rihêt leşî: Lwîlwîkêt xwînê, borîkêt xwînê.

رکو، رکین: کهربین، تنگزی
(الحران، الحرود، الملحاح، المصر، الدعک، العنید)
Riko = Rikîn: Kerbîn, tingijî.

رکا بچویکی: تنگزین
(اللجاجة، الدعک)
Rika biçwîkî: Tingijîn.

رک: دژوار، هشک، توند وهک بیتزی ژیه‌لی یه‌کی رکه یانی
نه‌خوه‌شه
(الشدید من الصعده والانحدار)
Rik: Dijwar, hişk, tund wek bêjî: Jêjelî yekê rike,
yanî nexweşe.

رک نیران: به‌ری خوه‌دانا چاف ژئ نه‌وه‌رگتیران، چافئ مانالی
(الرنو، الحمله، التفرس)
Rik nêrran: Berê xwedana çav jê newergêran,
çavê manalê.

رکه: لهاژئ بلند کرنا خانئ، شه‌هره‌ستوین، ستوین
(الفتح، الصقب، الرافعه، الدعامة، (جک السیارة)
Rike: Lihazê bilind kirina xanî, şehrestwîn, stwîn.

رکه کرن: بان راکرن بله‌ازه کرنا بانئ یه، بی خراب کرن
(رفع السقف بقنح ودعامه)
Rikekirin: Ban rakirin bi lihaze kirina banî ye,
bê xirabkirin.

رکیتب: جهئ پیئ لزیئ ده‌واری
(الركاب)
Rikêb: Cihê pêyî lizînê dewarî.

رکین: تنگزین، روکومین، سه‌رکه‌چی، نازخرویاتئ، ناززین،
خنززین، شه‌مبوزئ
(الحرن، الجموح، العصان، التمرد، التعداد، الاضراب)
Rikinîn: Tingijîn, rukumîn, serkeçî, azxiroyatî,
azirîn, xinzirîn, şembozî.

رکنی: خنزری، روکومی، شه‌مبوز، سه‌رکه‌چ
(الحران، الحرون، المصر)
Rikinî: Xinzirî, rukumî, şemboz, serkeç.

رکومین: رکنین، خنززین، شه‌مبوزئ، سه‌رکه‌شی
(الحرن، الحرون، الحموح، العصیان، الاضراب)
Rikumîn: Rikinîn, xinzirîn, şembozî, serkeşî.

رها به‌رستوی: رها تلیّ حه‌فکّی
(الودج: اوداج)

Riha berstûy: Riha tilê hefkê.

رها زهر: رها گییاکي یه دهرمانه بو هنده نه‌ساخییا، ئو دکه‌ن ناف
زادی و دخون
(الهره، نبات: یوکل ویداوی بها)

Riha zer: Riha gîyakî ye dermane bo hinde ne-
saxîya, û diken nav zadî û dixon.

رها می‌کویکّی: رها گییایّ می‌کویکّی یه دکه‌لین و هه‌دخون
(عرق السوس)

Riha mêkwîkê: Riha gîyayê mêkwîkê ye dik-
elînin û vedixon.

رها مەزن: رها گه‌قوزه، رها ته‌پین
(اله‌لوف)

Rih mezin: Rih gevoze, rih tepîn.

رها سبّی: که‌زی ستویرکا له‌شی، رها دژهنیت بوری‌کا خوینا پا‌قژ
(الشریان، الوتین، الابه‌ر)

Riha spî: Kezî stwîrka leşî, riha dijenît borîka
xwîna paqij.

رها خوینا پیس: رها له‌شی یا شین، بوری‌کا خوینا پیس
(الورید)

Riha xwîna pîs: Riha leşî ya şîn, borîka xwîna pîs.

رها تشتی: ماک، کاکلک، هه‌تفین
(المج)

Riha tiştî: Mak, kakilk, hêvên.

رها‌ن: گییایه‌کّی بی‌هن خوه‌ش و بی‌هنداره، گییایه‌کّی بوداره، بو
خوه‌شه
(الریحان)

Rihan: Gîyayekê bêhin xweş û bêhindare, gîyayekê
bodare, bo xweşe.

رها کرنّی: بندکا کرنّی
(جذر الفعل)

Riha kîrnê: Bindka kîrnê.

رهاک: گوشتی قوتای و قه‌لاندی، گوشتی هنجنی درویندا قه‌لاندی
(اللحم المثروم المقلی)

Rihik: Goştê qutay û qelandî, goştê hincinî di rwînî
da qelandî.

رها، رهدین: مویت روی و ئه‌رزنکّی
(اللحیه، اللحی)

Rih = Rihdîn: Mwîyêt rwî û erzinkê.

رها هاتن: رها هلدان، موی کفش بونا جحّیلا
(الحموم: بدت لحیه الغلام)

Rih hatin: Rihhildan, mwî kifş bûna cihêla.

رها تفیرک: ره زراف، روه بجویک
(الکوسج)

Rih tivîrk: Rih zirav, rih biçwîk.

رها‌ن، رهمین: ژبن چون، هه‌رفت، خشان، حولیسین، ته‌حسین،
زه‌له‌بان، زیله‌بان
(اللجف)

Rihan = Rihîn: Jibin çûn, heriftin, xişan, hulîsîn,
tehisîn, zelhan, zîlhan.

رهاینه: جهی ژبن چوی، ناخا ژ جه خشای، هه‌رفته، زه‌له‌های،
زیله‌های
(اللجفاء)

Rihêne: Cihê jibin çûy, axa ji cih xişandî, herifte,
zelhay, zîlhay.

رها‌ندن: ژبن برن، هه‌رافتن، خشاندن، ته‌حساندن، حولیساندن،
زیلاندن، زه‌لاندن
(التلجیف، الالجاف)

Rihandin: Jibin birin, heraftin, xişandin, tehisand-
in, hwîlîsandin, zîlandin, zelandin.

رها‌ندی: ژبن بری، هه‌رافتی، ته‌حساندی، خشاندی، حولیساندی
(المجلوف)

Rihandî: Jibin birî, heraftî, tehisandî, xişandî,
hwîlîsandî.

رها طریّ: که‌زی ستویرکا ژ قولقولکا رانی هه‌تا گوزه‌کّی، رها
ستویر ژ کماخّی هه‌تا پیّی
(عرق النساء: من الورك الى الكعب)

Riha tirrê: Kezî stwîrka ji qulqulka ranî heta goze-
kê, riha stwîr ji kimaxê heta pêy.

رها دلی: قولپا دلی
(الوتین)

Riha dilî: Qulpa dilî.

رپ: گویج، دنگز، نازار، رهنج، دهمسیاتی
(التباریح، المشقه، العناء، الجهد، البؤس)

Rîp: Gwîc, dingiz, azar, renc, dexisyatî.

رپه بون: گویج بون، نازار بون، رهنج بون، دنگزین، دهمسی بون
(الابتئاس، الشقاوه، المعاناه)

Rîpebûn: Gwîcbûn, azarbûn, rencbûn, dingizîn, dexisîbûn.

رپه بوی: گویج بوی، دهمسی بوی، رهنج بوی، نازار بوی
(المبرج، الشقی، المعانی، المجهود)

Rîpebûy: Gwîcbûy, dexisîbûy, rencbûy, azarbûy.

رپ تر: گویج تر، دنگز تر، نازار تر، رهنج تر، دهمسی تر
(الاشقی، الابأس، الاجهد)

Rîptir: Gwîctir, dingiztir, azartir, rencir, dexisîtir.

رپه کرن: گویج کرن، دنگز کرن، رهنج کرن، دهمسی کرن
(الاشقاء، الاعناء، الاجهاد، التبتیس)

Rîpekirin: Gwîckirin, dingizkirin, renckirin, dexisîkirin.

رپه کری: دهمسی کری، گویج کری، نازار کری، رهنج کری
(المشقی، المجهود، المبتس)

Rîpekirî: Dexisîkirî, gwîckirî, azarkirî, renckirî.

رپهیی، رپیاتی: گویجی، دهمسیاتی، نازاری، رهنجاتی، دنگزاتی
(البؤس، الشقاء، المعاناه، التعاسه)

Rîpeyî = Rîpatî: Gwîcî, dexisîyatî, azarî, rencatî, dingizatî.

ریت: گوی، پوسل، میزاستویر، ریخ
(البراز، العذره، الخراء، النجو)

Rît: Gwî, posil, mîza stwîr, rîx.

ریتن: گوی کرن، میزتن، ریخ کرن
(التغوط، التبرن، التخرء، قضاء الحاجه)

Rîtin: Gwîkirin, mîztin, rîxkirin.

رپج: تهقن، کوی، ههپی، ههپییا ریخک، کورا بناف
(اللق، السواخ، الوحل)

Rîç: Teqin, kurr, herri, herriya rîxik, kurra biav.

رپچول: فیتیچی که لاندی ددوشاقتی دا، فیتیچی دشرینی دا که لاندی و لئنا

(الرب، مربی، الفاكهه)

Rîçol: Fêqîyê kelandî didoşavê da, fêqîyê dişirînîyê da kelandî û lênay.

رچانی: توخمهکتی هزیریت باشه
(صنف من التین)

Rihanî: Tuxmekê hijîrê başe.

روال: رویت، بهیار، ساده، رويس، خاس، حوچ، تیل، لوچ، تازی، کول
(المذحاه، الجرداء، القفر، العری)

Riwal: Rwît, beyar, sade, rwîs, xas, hoç, tîl, loç, tazî, kol.

روالی: رویتاهی، رویتاتی، بهیاری، رويساتی، حوچی، تازیاتی، لوچیاتی، کولیاتی
(العراء، المذحاه، القفراء، الجرداء، المرداء، المذح)

Riwalî: Rwîtahî, rwîtatî, beyarî, rwîsatî, hoçî, tazyatî, loçyatî, kolyatî.

روال بون: رویت بون، رويس بون، لوچ بون، کول بون
(التعری، التجرد، التقفز، التمدح)

Riwalbûn: Rwîtbûn, rwîsbûn, loçbûn, kolbûn.

روال بوی: رویت بوی، رويس بوی، لوچ بوی، حوچ بوی، کول بوی
(المقفر، المگرد، المذحی)

Riwalbûy: Rwîtbûy, rwîsbûy, loçbûy, hoçbûy, kolbûy.

روال تر: رویت تر، رويس تر، حوچ تر، لوچ تر، کول تر، تازی تر، بهیار تر، ساده تر
(الامذح، الاقفر، الاعری، الاجرد)

Riwaltr: Rwîttir, rwîstir, hoçtir, loçtir, koltir, tazîtir, beyartir, sadetir.

روال کرن: رویت کرن، رويس کرن، لوچ کرن، حوچ کرن، کول کرن، بهیار کرن، تازی کرن
(التمذیح، التجريد، الاقفار، التعریه، الاعراء)

Riwalkirin: Rwîtkirin, rwîskirin, loçkirin, hoçkirin, kolkirin, beyarkirin, tazîkirin.

روال کری: رویت کری، رويس کری، حوچ کری، لوچ کری، تازی کری
(المگرد، المعری، المذحی، المقفر)

Riwalkirî: Rwîtkirî, rwîskirî, hoçkirî, loçkirî, tazîkirî.

روالی: رویتاهی، رویتاتی، رویتاهی، رويساتی، رويسی، حوچیاتی، لوچی

(المذح، العری، القفر، الجرد: المرد)

Riwalî = Riwalatî: Rwîtî, rwîtatî, rwîtahî, rwîsatî, rwîsî, hoçyatî, loçî.

ریشکیت تهفنی تهفنیپرکی: تهفنی تهفنیپرکی، دافیت تهفنی سهر تهفنیپرکی

(القدس، خیوط العنکبوت)

Rîşkêr tevne tevinpîrkê: Tevnê tevinpîrkê, davêt tevnê ser tevinpîrkê.

ریا نافی: ریکا دهراقی کهرخا سهر نافی

(المورد، المشرع)

Rîya avê: Rêka deravê kerxa ser avê.

ریا کرتی: ریکا بن بهستی

(الردب: طریق غیر نافذ)

Rîya girtî: Rêka bin bestî.

ریا نهخویش: ریکا پک، ریکا هسک

(الوعث)

Rîya nexweş: Rêka rik, rêka hişik.

ریا دیار: کولان، کهرخ

(الحب، الصراط)

Rîya dîyar: Kolan, kerx.

ریا حیوانا: فیش

(السلح، للطیر والحيوان)

Rîta hêwana: Fîş.

ریا جیا: پهیا ری

(الشعاب)

Rîya çîyay: Peya rê.

رویاد: کهوی ناف کوسکا مهسهبی

(قبح الصيد)

Rubad: Kewê nav koska mesebî.

رویه: ته ری، شه، شیمیا، نافدان، نمهان

(الثریه، رطوبه التراب، ارواء الارض للحرث)

Rubse: Terî, şih, şêmîya, avdan, nimhan.

رویه بون: ته ری بون، شهگرتن، شیمیا بون، نافی بون، نمندی بون

(التثری، الترطیب، الارتواء)

Rubsebûn: Terbûn, şihgirtin, şêmîyabûn, avîbûn, nimandîbûn.

رویه بوی: ته ری بوی، شهگرتی، شیمیا بوی، نافی بوی، نمندی

بوی

(المرتوی، المثری، المرطوب)

Rubsebûy: Terbûy, şihgirtî, şêmîyabûy, avîbûy, nimandîbûy.

ریخ: فیش، گوئی پوهن

(الدمال)

Rîx: Fîş, gwîyê ruhin.

ریخ کرن: فیش کرن، فیش چونا تهرش و کهوالی په ژبه ر خارنا

گیایی شین و ته

(التدمل، الاسهال للحيوان)

Rîxkirin: Fîşkirin, fîşçûna terş û kewalîye, jiber xarina gîyayê şîn û ter.

ریخک: توخمه کی هژیریت نهباشه

(صنف من التین)

Rîxik: Tuxmekê hijîrêr nebaşê.

ریخنه: گیایه کی نافی په لیترگا شین دبیت، بو نافی دورین

(صنف من العشب)

Rîxne: Gîyayekê avîye limêrga şîn dibît, bo alifî didurîn.

ریس: بهنک، بهن، دهزی، دافیت رستی ژ هر تشته کی

(الغزل، النسیج، الخیوط)

Rîs: Benik, ben, dezî, davêt ristî ji her tiştêkî.

ریسی: بادهکیت گیایی هسکن، گیایی دوری شوینا کرنا گورز

باددهن

(حبال الحشیش الملفوفه)

Rîsî: Badekêr giyayê hişkin, giyayê durî şwîna kirina gurz badiden.

ریشال: ری، رهیکت هویر و زراف

(الجزور، الشعریه للنبات)

Rîşal: Rihî, rihîkêr hwîr û zirav.

ریشالوک: دهزیلوکیت داروباری، ریشی

(العثکول، الرشاء، الالیاف، الهدب)

Rîşalok: Dezîlokêr darûbarî, rîşî.

ریشک، ریشیک، ریشی: ئەو دافیت زرافیت بتشتی قه شور دبن

وهکی ریشکیت دهرسوکا سهری

(العثکول، الرشاء)

Rîşik = Rîşîk = Rîşî: Ew davêr ziravêr bi tiştîve şor dibin wekî rîşkêr dersoka serî.

ریشالوکیت دویکیلی: دافیت دویکیلی، تهفنی دویکیلی

(نواس الدخان)

Rîşalokêr dwîkêlî: Davêr dwîkêlê, tevnê dwîkêlê.

روت، روتی: نفرین، نه‌فیان، توت کرن، روی ره‌شی
(اللعه)

Rut = Rutî: Nifrîn, nevîyan, tutkirin, rwî reşî.

روژدی: مل په‌حنی، خوله‌به‌رگرتن، بیهن راگرتن، لسه‌ر چون
(المثابره، العزم، الصبر، الاحتمال، المواظبه، المداومه)

Rujdî: Mil pehnî, xwelbergirtin, bêhin ragirtin, liserçûn.

روژدی کیشان: بیهن راگرتن، لسه‌رمان، پیته‌مان
(المصابره، المواظبه، المثابره)

Rujdî kêşan: Bêhin ragirtin, liserman, pêveman.

روکومین: خنزیرین، شه‌مبوزی، نه‌پنین
(الحرن، الجموح، العصیاب، المشاکسه، التمرد، العناد)

Rukmîn: Xinzirîn, şembozî, erinîn.

روکومی: خنزیری، شه‌مبوز، نه‌پنی
(الحدان، الحرون، الجامح، المشاکس، المتمرد، العاصی)

Rukumî: Xinzirî, şemboz, erinî.

روکومانندن: خنزرانندن، شه‌مبوزکرن، نه‌پنانندن
(الحران، التحرین، الاجماح، الاعصاء، التعند)

Rukumandin: Xinzirandin, şembozkirin, erinandin.

روکوماندی: خنززانندی، شه‌مبوزکری، نه‌پناندی
(المحرن، المعند، المشکس)

Rukumandî: Xinzirandî, şembozkirî, erinandî.

روکمانی: راکیشکانی، به‌ردنگانی، هه‌ف ته‌نگی، کرانکریکی
(المکابره، المعانده، الجماحه، المشاکسه)

Rukumanê: Rakêşkanê, berdinganê, hev tengî, kirankirkî.

روم: خشت، شخت، زخت، چیخن، باسکی سهر چیخن
(الرمح)

Rum: Xişt, şixt, zixt, çîxin, baskê ser çîxin.

رومباز: خشت هاقیژی
(الرماح)

Rumbaz: Xişt havêj.

رومبازی: خشت هاقیژی
(الرماحه)

Rumbazî: Xişt havêjî.

رويسه تر: ته‌ر تر، شه‌تر، شیمیاتر، ئافی تر، نماندی تر
(الاروی، الارطب)

Rubsetir: Tertir, şihtir, şêmîyatir, avîtir, nimandîtir.

رويسه کرن: ته‌رکرن، شه‌کرن، شیمیاکرن، نماندن
(سقى الارض للفلاحة)

Rubsekirin: Terkirin, şihkirin, şêmîyakirin, nimandin.

رويسه‌کری: ته‌رکری، شه‌کری، شیمیاکری، نماندی
(المسقى، المرطب)

Rubsekirî: Terkirî, şihkirî, şêmîyakirî, nimandî.

رويسی: ته‌رپویی، شه‌پویی، شیمیاپویی، نه‌های
(المثرى، المرطوب، المروى)

Rubisî: Terbûy, şihbûy, şêmîyabûy, nimhay.

رويساندن: ته‌رکرن، شه‌کرن، شیمیاکرن، نماندن
(الاسقاء للحراثه)

Rubisandin: Terkirin, şihkirin, şêmîyakirin, nimandin.

رويساندى: ته‌رکری، شه‌کری، شیمیاکری، نماندی
(المسقى للفلاحة)

Rubisandî: Terkirî, şihkirî, şêmîyakirî, nimandî.

رويسين: ته‌رپون، شه‌پون، شیمیاپون، نه‌هان
(الارتواء، الترطب، التثرى)

Rubisîn: Terbûn, şihbûn, şêmîyabûn, nimhan.

روپن: گومتلی ره‌یت شینکاتی
(الحقل، اللیف العشبی)

Rupin: Gumtilê, rihêt şînkâtî.

روپ روپ، روپین: ته‌پ ته‌پ، ته‌پین

(الدققة، صوت الاقدام، الكدفة، صوت الجوافر، الشذب، القضب)

Ruprup = Rupên: Teptep, tepên.

روپانندن: کوروپه‌کرن، داریوین، که‌زاختن، داتراشین
(الشذب، القضب)

Rupandin: Kuropekirin, darwîn, kezaxtin, datiraşîn.

روپاندی: کوروپه‌کری، داریوی، که‌زاتی، داتراشی
(المشذوب، المقضوب)

Rupandî: Kuropekirî, darwî, kezaxtî, datiraşî.

رووال بوی: رویت بوی، لوچ بوی، حوچ بوی، تازی بوی، بهیار بوی، ساده بوی، کول بوی، رويس بوی (المجرد، المقفر، المعری)

Ruwalbûy: Rwîtbûy, loçbûy, hoçbûy, tazîbûy, beyarbûy, sadebûy, kolbûy, rwîsbûy.

رووال تر: رویت تر، رويس تر، لوچ تر، حوچ تر، تازی تر، بهیار تر، ساده تر، کول تر (الامذح، الاقفر، الاعری)

Ruwalîr: Rwîttir, rwîstir, loçtir, hoçtir, tazîtir, beyartir, sadetir, koltir.

رووال کرن: رویت کرن، رويس کرن، لوچ کرن، حوچ کرن، تازی کرن، بهیار کرن، کول کرن، ساده کرن (التعریه، التجريد، الاقفار)

Ruwalkirin: Rwîtkirin, rwîskirin, loçkîrîn, hoçkîrîn, tazîkîrîn, beyarkîrîn, kolkîrîn, sadekîrîn.

رووال کری: رویت کری، رويس کری، لوچ کری، حوچ کری، بهیار کری، ساده کری، کول کری (المقفر، المجرد، المعری)

Ruwalkirî: Rwîtkirî, rwîskirî, loçkîrî, hoçkîrî, beyarkirî, sadekirî, kolkirî.

رووالی، رووالیاتی: رويسی، رویتی، رویتاهی، روتیاتی، رويسیاتی، لوچی، حوچی (المذح، الجرد، القفر، العراء)

Ruwalî = Ruwalyatî: Rwîsî, rwîtî, rwîtahî, rwîtîyatî, rwîsîyatî, loçî, hoçî.

روی: نالویش، رمخى دیمى، رمخى سهروچاڤا (الخد)

Rwî: Alwîş, rexê dêmî, rexê serûçava.

روی: دیم (الوجه)

Rwî: Dêm.

روی: تل، تهنشت، تاق، تهنج، بهر (الصفحة، السطح)

Rwî: Til, tenîşt, taq, tenc, ber.

روی: رویمهت، قهەر، ماقویل، بریز (الوجه، النبيل، الشرف)

Rwî: Rwîmet, qedir, maqwîl, birêz.

روهن: دژی تیری، وهک ئافى، شلیز (السائل، المائع)

Ruhin: Dijî tîrîyê, wek avê, şilêz.

روهن: گهش، برسکی، تهیسی (النیر، المضى، المنیر)

Ruhin: Geş, biriskî, teyisî.

روهن: دییار (الشفاف، الواضح)

Ruhin: dîyar.

روهن بون: گهش بون، شلیز بون، کفش بون، برسکین (التنور، التميع، التشفف، التوضيح)

Ruhin bûn: Geşbûn, şilêzbûn, kifişbûn, biriskîn.

روهن بوی: گهش بوی، شلیز بوی، کفش بوی (المنور، التميع، المشفف، الموضح، المائع)

Ruhin bûy: Geşbûy, şilêzbûy, kifişbûy.

روهن تر: گهش تر، برسکی تر، تهیسوک تر، شلیز تر (الانور، التميع، الاشف، الاوضح، التميع)

Ruhin tir: Geştir, biriskîtir, teysoktir, şilêztir.

روهن کرن: گهش کرن، تهیساندن، برسکاندن، شلیزکرن (التنوير، التوضيح، التشفيف، الاشفاف، التميع)

Ruhinkirin: Geşkîrîn, teysandin, biriskandin, şilêzkîrîn.

روهن کری: گهش کری، تهیساندی، برسکاندی، شلیزکری (المنور، الموضح، المشفف، التميع)

Ruhinkirî: Geşkîrî, teysandî, biriskandî, şilêzkîrî.

روهنی، روهنیاتی: گهشی، گهشاتین، گهشینى، برسکاتى، شلیزیاتی (النور، الشفافیه، الوضوح، الميوعة، السيولة)

Ruhnî = Ruhnîyatî: Geşî, geşatîn, geşînî, biriskatî, şilêzîyatî.

رووال: رویت، رويس، حوچ، لوچ، تازی، بهیار، ساده، کول (المذح، المصرد، الاجرد، الامر، العارى، المقفر)

Ruwal: Rwît, rwîs, hoç, loç, tazî, beyar, sade, kol.

رووال بون: رویت بون، لوچ بون، حوچ بون، تازی بون، بهیار بون، ساده بون، کول بون، رويس بون (التجرد، التقفر، التعری)

Ruwalbûn: Rwîtbûn, loçbûn, hoçbûn, tazîbûn, beyarbûn, sadebûn, kolbûn, rwîsbûn.

رویت بون: رویت بون، رويس بون، نهواره بون، دهست قالا بون
(المذح، التجرد، التعريه، الافلاس)

Rwîtbûn: Rwîtbûn, rwîsbûn, ewarebûn, dest vala bûn.

رویت بوی: لوچ بوی، تازی بوی، رويس بوی، دهست قالا بوی
(المجرد، المعری، المقفر)

Rwîtbûy: Loçbûy, tazîbûy, rwîsbûy, dest vala bûy.

رویت تر: رويس تر، رووال تر، تازی تر، دهست قالا تر، لوچ تر، بهیار تر، کول تر، نهواره تر
(الاجرد، الاعری، الاقفر، الافلس)

Rwîtir: Rwîstir, ruwaltir, tazîtir, destvalatir, loçtir, beyartir, koltir, ewaretir.

رویت کرن: رويس کرن، رووال کرن، تازی کرن، لوچ کرن، حوچ کرن، بهیار کرن، قهروين، دهست قالا کرن
(الاعراء، التعريه، التجريد، الاقفار)

Rwîtkirin: Rwîskirin, ruwalkirin, tazîkirin, loçkirin, hoçkirin, beyarkirin, verwîn, dest valakirin.

رویت کری: رويس کری، رووال کری، قهروى، بهیار کری، تازی کری، لوچ کری، کول کری
(المعری، المقفر، المجرّد)

Rwîtkirî: Rwîskirî, ruwalkirî, verwî, beyarkirî, tazîkirî, loçkirî, kolkirî.

رویتى، رویتامى: رويسى، لوچى، بهیاری، تازیاتی، حوچى، دهست قالاى، قهروياتى
(المذح، الاعراء، الجرد، الافلاس)

Rwîtî = Rwîtahî: Rwîsî, loçî, beyarî, tazyatî, hoçî, dest valayî, verwîyatî.

رویتک: توخمهکى گهنمى يه گولیا وی یا بى داسى يه
(السلت، شعير لا قشر له)

Rwîtik: Tuxmekê genmîye gulya wî ya bê dasîye.

رویتو: رويسو، بى مال، دهست قالا
(العريان، الجريد، المفلس)

Rwîto: Rwîso, bê mal, dest vala.

رویتله: کولان قوت، بى کس، کولانى، شەش تيله، کهتور، ساعیل
(الصعلوک)

Rwîtele: Kolan qut, bê kes, kolanî, şes tile, ketwer, sa'êl.

رویار: چه، جووا بوش، کهراف
(النهر، الجعفر، الجدول)

Rwîbar: Çem, cowa boş, kerav.

رویار: رینگ و روی، سهر و سیمما
(السیما، المظهر)

Rwîbar: Reng û rwî, ser û sîma.

روی باری: پيش کهتن، بهرامبه‌ر بون
(المواجهه، المقابله)

Rwîbarî: Pêşketin, beramberbûn.

روی باری: ته‌خلیته‌کى هژیرایه
(صنف من التين)

Rwîbarî: Texlîtekê hijîraye.

روی بروی: بهرامبه‌رى، قپیش ئیک کهتن
(وجها لوجه)

Rwîbirwî: Beramberî, vipêş êk ketin.

روی برویاتی: پيش ئیک کهتنى، بهرامبه‌ر ئیک بون
(المواجهه، المقابله)

Rwîbirwîyatî: Pêş êk ketinî, beramber êk bûn.

روی به: رویتى پهرى، لایى کاغه‌زى، به‌رى به‌لگى
(الصفحة، الصحيفه)

Rwîperr: Rwîyê perrî, layê kaxezê. berê belgî.

روی به‌حر: راستا دهریایی، روی ئاف
(سطح البحر)

Rwîbehir: Rasta deryayî, rwîav.

روی بیقان: بان بیقاننا ئەردى، ئەرد بیقان
(المسح السطحى للارض)

Rwîpîvan: Benpîvana erdî, erd pîvan.

روی بیف: ئەندازیارى بیقانى
(المساح)

Rwîpîv: Endazyarê pîvanê.

رویت: رووال، رويس، لوچ، حوچ، تازی، بهیار، ساده، کول
(العاری، المذحاه، الاجرد، الاملس، الامعر)

Rwît: Ruwal, rwîs, loç, hoç, tazî, beyar, sade, kol.

رویت: دهست خالى، بى مال، نهواره، دهست قالا
(المفلس)

Rwît: Dest xalî, bê mal, eware, dest vala.

رویدانک: نانئ روئی وی هیک تیدای، مایی دروئی نانئ ددن دهمئ پاتنئ

(طلاء وجه الخبز بالبيض ونحوه)

Rwîdank: Nanê rwîyê wî hêk têday, mayê dirwîyê nanê diden demê patinê.

روی دوشهک: سه‌رناهلک، روی نفینا

(وجه المطرح، غلافه)

Rwîdoşek: Sernahlîk, rwîyê nivîna.

روی رمش: شه‌همزار، گوننه‌کار، کارکنی کەر، سوچه‌لو

(المذنب، المخزى، الشنيع، الوقح)

Rwîrreş: Şehmizar, gunchekar, karkinî ker, swîçelo.

روی رمشی: شه‌همزاری، گوننه‌کاری، کارکنی، سوچه‌لویی

(الذنب، الخزي، الشناعة، الوقاحه)

Rwîrreşî: Şehmizarî, gunchekarî, karkinî, swîçeloyî.

رویز: گیرها ب‌را، گیره، که‌فز، که‌ز

(الخرث، الطحلب)

Rwîz: Gîrha bera, gîrhe, keviz, kez.

رویس: رویت، شه‌لهای، تازی، شه‌روی، حوچ، لوچ، رووال، دەر‌فالا،

کول

(العاری، المشلوح، المجرد)

Rwîs: Rwît, şelhay, tazî, verwî, hoç, loç, ruwal, dervala, kol.

رویس بون: رویت بون، رووال بون، شه‌لهان، حوچ بون، لوچ بون،

دەر‌فالا بون، کول بون

(التعريه، التشلح، التجرد)

Rwîsbûn: Rwîtbûn, ruwalbûn, şelhan, hoçbûn, loçbûn, dervalabûn, kolbûn.

رویس بوی: رویت بوی، شه‌لهای، حوچ بوی، لوچ بوی، دەر‌فالا

بوی، کول بوی

(المعري، المشلوح، المجرد)

Rwîsbûy: Rwîtbûy, ruwalbûy, şelhay, hoçbûy, loçbûy, dervalabûy, kolbûy.

رویس تر: رویت تر، تازی تر، شه‌لهای تر، رووال تر، حوچ تر، لوچ

تر، کول تر، دەر‌فالا تر

(الاعري، الاشلح، الاجرد)

Rwîstir: Rwîttir, tazîtir, şelhaytir, ruwaltir, hoçtir, loçtir, koltir, dervalatir.

رویتکا زکی: بنئ زکی، پشتا مویت مرار، پشتا ریثا

(الهلبي، الخثله)

Rwîtkâ zikî: Binê zikî, pişta mwît mirar, pişta rêva.

روی ترش: نه‌عیم نه‌خو‌ه‌ش، مره‌ول، بوغومی

(الاجهم، العابس)

Rwîtirş: Ne'îm nexweş, mirewil, buxumî.

روی ترشی: نه‌عیم ترشی، مره‌ولی، بوغومین

(الجهم، العبوس)

Rwîtirşî: Ne'îm tirşî, mirewilî, buxumî.

روی ته‌نک: شه‌رمین

(الخبول)

Rwîtenik: Şermîn.

روی ته‌نکی: شه‌رم

(الحياء، الخجل)

Rwîtenikî: Şerim.

روی ته‌حل: روی گه‌موره، ناف چاف گری

(الكالج، القاطب)

Rwîtehil: Rwî gemore, nav çav girê.

روی ته‌حلی: ناف چاف گرتیاتی، روی گه‌موره‌یی

(الكلج، العبوس، القطوب)

Rwîtehlî: Nav çav girtîyatî, rwî gemoreyî.

روچکاندن: داد‌راندن، تازی کرن، گوران، تیقلاندن

(الخدش، السلخ)

Rwîçikandin: Dadirrandin, tazîkirin, guran, tîvilandin.

روچکاندی: داد‌راندی، تازی کری، گورای، تیقلاندی

(المخدوش، المسلوخ)

Rwîçikandî: Dadirrandî, tazîkirî, guray, tîvilandî.

رویدان: دیاربون، ئاشکرا‌بون، کفش بون، پیشاندان

(الظاهره، التظاهر، البدو)

Rwîdan: Dîyarbûn, aşkirabûn, kifişbûn, pêşandan.

رویدان: پو‌یته پی کرن، ماقویل کرن، ریز گرتن، به‌ری خوه‌دان

(الاهتمام، الالتفات، الملاطفه، الاعتبار)

Rwîdan: Pwîte pêkirin, maqwîlkin, rêzgirtin, berêxwedan.

رویدای: دیاربوی، ئاشکرا‌بوی، پو‌یته پی کری، ریز گرتی

(الظاهره، المكشوف، المظهر، البداوه)

Rwîday: Dîyarbûy, aşkirabûy, pwîtepêkirî, rêz-girtî.

روی سپی تر: خوه هه‌ل گوه‌زتی تر، خوه په‌سناندی تر
(الاعفف، الانزه)

Rwîspîtir: Xwehelguhaztîtir, xwe pesinandîtir.

روی سپی کرن: خوه هه‌ل گوه‌زتی کرن، خوه په‌سناندن
(الاعفف، التنزیه)

Rwîspîkirin: Xwe vedan, xwe dwîrkirin, xwe pesinandin.

روی سپی کری: خوه هه‌ل گوه‌زتی کری، خوه په‌سناندی
(المعفف، المنزه)

Rwîspîkirî: Xwe helguhaztîkirî, xwe pesinandî.

روی سپیاتی: خوه هه‌ل گوه‌زتنی، خوه په‌سناندنی
(العفه، النزاهه، العفاف)

Rwîspîyatî: Xwe helguhaztinî, xwe pesinandî.

رویشان: روچکان، گوران، تازی بون، تیقلین، دادران
(الشدح، الخدش، السلخ)

Rwîşan: Rwîçikan, guran, tazîbûn, tîvilîn, dadirran.

رویشای: تیقلی، تازی بوی، روچکاندی، دادرهای
(المشدوخ، المخوش، المسلوخ)

Rwîşay: Tîvilî, tazîbûy, rwîçikandî, dadirrhay.

رویشاندن: تیقلاندن، روچکاندن، تازی کرن، گوران، دادراندن
(التشدیخ، التخدیش، التسلیخ)

Rwîşandin: Tîvilandî, rwîçikandin, tazîkirin, guran, dadrrandin.

رویشاندی: تیقلاندی، روچکاندی، تازی کری، گورای، دادراندی
(المشدخ، المخدش، المسلخ)

Rwîşandî: Tîvilandî, rwîçikandî, tazîkirî, guray, dadirandî.

رویشال: ره‌کیت زراف
(الجدور الشعریه، الالیاف)

Rwîşal: Rihkêt zirav.

روشالوک: ریشیک، دزیلوک
(العثکول، الرشاء)

Rwîşalok: Rîşik, dezîlok.

روی شرین: روی گه‌ش، خوه‌شتفی
(البشوش، المحبوب)

Rwîşirîn: Rwîgeş, xweştivî.

روی س کرن: رویت کرن، رووال کرن، تازی کرن، شه‌لاندی، حوچ
کرن، لوچ کرن، ده‌رفالا کرن، کول کرن
(الاعراء، التسلیح، التجرید)

Rwîskirin: Rwîtkirin, ruwalkirin, tazîkirin, şelandî, hoçkirin, loçkirin, dervalakirin, kolkirin.

روی س کری: رویت کری، لوچ کری، تازی کری، شه‌لاندی، حوچ
کری، کول کری، ده‌رفالا کری
(المعری، المشلح، المجرّد)

Rwîskirî: Rwîtkirî, loçkirî, tazîkirî, şelandî, hoçkirî, kolkirî, dervalakirî.

روی س ساتی: رویتاتی، رویتاهی، تازیاتی، لوچیاتی،
حوچیاتی، ده‌رفالایی، شه‌لهانی
(العرءاء، الشلح، الجرءاء، الملس، الملساء)

Rwîsî = Rwîsatî: Rwîtatî, rwîtahî, tazîyatî, loçîyatî, hoçîyatî, dervalayî, şelhay.

روی ستویر: بئ شهرم
(الصلف، الماجن، الماجع، المندخ)

Rwîstwîr: Bê şerim.

روی ستویری: بئ شهرمی
(الصلافه، الصفاقه، المجون، المجوع، المندخ)

Rwîstwîrî: Bê şermî.

روی سار: چفیل، بئ روی
(المستخف، التافه)

Rwîsar: Çivêl, bê rwî.

روی ساری: چفیلی، بئ روییاتی
(الاستخفاف، التفاهه)

Rwîsarî: Çivêlî, bê rwîyatî.

روی سپی: پاقر، سه‌ربلند، خوه هه‌ل گوه‌زتی
(العفف، التنزیه)

Rwîspî: Paqij, serbilind, xwehelguhaztî.

روی سپی بون: خوه هه‌ل گوه‌زتنی، پاقر بون، خوه په‌سناندن
(التعفف، التنزه)

Rwîspîbûn: Xwehelguhaztinî, paqijbûn, xwe pesinandin.

روی سپی بوی: خوه هه‌ل گوه‌زتی، خوه په‌سنی
(المعفف، المنزه)

Rwîspîbûy: Xwehelguhaztî, xwe pesinî.

روی کری: کراس کری، تټ وړکری، کهفلوژانک کری
(الفراش المغلف)

Rwîkirî: Kiraskirî, tê werkirî, kevlojanikkirî.

روی نورد کرن: راست کرن، دہشت کرن، تیل کرن، چول کرن
(الضعضع، الہدم حتی الارض)

Rwîrdkirin: Rastkirin, deştkirin, tîlkinin, çolkirin.

روی نورد کری: راست کری، دہشت کری، تیل کری، چول کری
(الضعضع)

Rwîrdkirî: Rastkirî, deştkirî, tîlkirî, çolkirî.

روی دیواری: تاق

(التنفف، بین اعلی الجدار واسفله)

Rwîyê dîwarî: Taq.

روی: کز، دوهن

(السمن، الدهن)

Rwîn: Kiz, duhin.

روی داخ کرن: کز شاراندن، دوهن فہلاندن

(السلاء، الدهن المقلی)

Rwîndaxkirin: Kizşarandin, duhinelandin.

روینشتن: چامیرک فہدان، نہژتن

(الجلوس، القعود)

Rwîniştin: Çamêrk vedan, nihijtin.

روینشتی: چامیرک فہدای، نہژتی

(الجالس، القاعد)

Rwîniştî: Çamêrk veday, nihijtî.

رویناس: گیایہ کټی رنکا پی دکن، دهرمانہ بو ہندہک کولیا وک

باخوینی و پەرچفتنی

(نبات عشبی، يتداوی به)

Rwînas: Gîyayekê renga pê diken, dermane bo
hindek kulîya wek baxwîne û perçiftinê.

روی: چہم، رویبار، کہرثاف

(النهر، الجدول، الجعفر)

Rû: Çem, rwîbar, kerav.

روی: دټم، بہر

(الوجه)

Rû: Dêm, ber.

روی: تاق، روی پەر، بہر، بہرپەر

(الصفحة، السطح)

Rû: Taq, rwîper, ber, berper.

روی شرینی: روی گہشی، خوهشتفیاتی
(البشاشه، الحبيب)

Rwîşirînî: Rwîgeşî, xweştivyatî.

روی: دورندہکټی کوئی یہ وکی صہی پی پارمہزہ
(الثعلب)

Rwîvî: Durindekê kwîvîye wekî sey yê paremeze.

روی: ہناف

(القتب، المعی، المصران)

Rwîvîk: Hinav.

روی: زراف: ہنافیت زراف

(الامعاء الدقيقة)

Rwîvîka zirav: Hinavêt zirav.

روی: ستویر: ہنافیت ستویر

(الامعاء الغليظة)

Rwîvîka stwîr: Hinavêt stwîr.

روی: کورہ: زہلوق، شټلافک

(المصران الاعور، الزائده الدوديه)

Rwîvîka kore: Zebloq, şêlavk.

روی: کټ برین: پچاندنا وریسی بچویک بونی، نافک برین، نافک

برینا نوی زای

(قص جبل الغذاء للمولود)

Rwîvîk birrîn: Piçandina werîsê biçwîk bûnê,
navik birrîn, navik birrîna nwîzay.

روی: کیش: روی گہش، بتدارہک، پەرلاق، ژټہاتی

(الجداب، المزین، البديع)

Rwîkêş: Rwîgeş, bitidarek, perlaq, jêhatî.

روی: کیشی: پەرلاق، روی گہشی، ژټہاتن

(الجدابه، البداعه، التزيين، التزويق)

Rwîkêşî: Perlaqî, rwîgeşî, jêhatin.

روی: کیش کرن: ژټہاتی کرن، پەرلاق کرن، روی گہش کرن

(التمويه، التزيين، التمويه)

Rwîkêşkirin: Jêhatîkirin, perlaqkirin, rwîgeşkirin.

روی: کیش کری: ژټہاتی کری، پەرلاق کری، روی گہش کری

(الموه، المزین)

Rwîkêşkirî: Jêhatîkirî, perlaqkirî, rwîgeşkirî.

روی: کرن: کراس کرن، کہفلوژانک کرن، بہرکرن، تټوہر کرن

(التوجيه، التغليف للفراش)

Rwîkirin: Kiraskirin, kevlojanikkirin, berkirin,
têwerkirin.

رووخ بهر: بهرئ گیرهئ، پوره بهر
(الكدان، الكدان)

Rûxber: Berê gêrhê, pore ber.

روودان: دییار بون، کفش بون
(الظاهره)

Rûdan: Dîyarbûn, kifişbûn.

روودان: پویته پی کرن، ریز کرتن، قه در کرتن، ماقویل کرن
(الاهتمام، الاعتبار، الملاحظة)

Rûdan: Pwîte pêkirin, rêzgirtin, qedirgirtin, maqwîlkin.

روودانک: هیک تیدانا نانئ ومختئ پاتنئ، تی دانک
(طاء الخبز بالبيض وغيره)

Rûdank: Hêk têdana nanî wextê patinê, tê danik.

روژ: دژی شهقئ، سپیدئ ههتا تاري گه ورکئ ژ روژ هه لاتنئ ههتا
روژ ئافابونئ
(النهار، اليوم)

Roj: Dijî şevê, spêdê heta tarî gewirkê ji roj he-
latinê heta roj avabûnê.

روژ: ئافتاب
(الشمس)

Roj: Avtab.

روژ ئافا: تاري گه ورک، جهئ روژ بهرزه بونئ، جهئ روژ داکه تنئ
(الغرب، المغرب)

Roava: Tarîgewirk, cihê roj berzebûnê, cihê roj
daketinê.

روژ ئافا بون: روژ پهني بون
(الغروب)

Rojavabûn: Roj penî bûn.

روژا گوینئ: روژا زاندار، روژا ژفانئ، روژا دویمایکئ، روژا
رابونئ ژ مرنئ
(اليوم المعلوم، اليوم الموعود، يوم القيامة)

Rojagoyînê: Roja zandar, roja jivanê, roja
dwîmahîkê, roja rabûnê ji mirnê.

روژگرتئ: رهمه زان، رهمانا فهلا
(يوم الصوم عند النصارى)

Roj girtî: Remezan, remana Fela.

رووت رووته: کهتومر، دهقه دهقه، کهرچوئه
(الاحمق، الجلف)

Rûtrûte: Ketwer, deqdeqe, kerçove.

رووت رووتهئ: کهر چوئهئ، کهتومرئ، دهقه دهقهئ
(الحمق، الجلافه)

Rûtrûteyî: Kerçoveyî, ketwerî, deqdeqîyatî.

رووتک: شهلی فرپوته
(السروال)

Rûtik: Şelê firfote.

رووچکاندن: تازی کرن، تیفلاندن، دادراندن، گوران
(التشديخ، التخديش، السليخ)

Rûçikandin: Tazîkirin, tîvilandin, dadirrandin,
guran.

رووچکاندئ: تازی کرئ، تیفلاندئ، دادراندئ، گورائ
(المشدوخ، المخدوش، المسلوخ)

Rûçikandî: Tazîkirî, tîvilandî, dadirrandî, guray.

رووخ: ههوس، سفک، سست، خاف، خمخوره
(الرخو)

Rûx: Hews, sivik, sist, xav, ximxorre.

رووخ بون: ههوس بون، سست بون، خمخوره بون، خاف بون
(التراخى)

Rûxbûn: Hewsûn, sistbûn, ximxorrebûn, xavbûn.

رووخ بوئ: ههوس بوئ، سست بوئ، خمخوره بوئ، خاف بوئ
(الراخى)

Rûxbûy: Hewsûy, sistbûy, ximxorrebûy, xavbûy.

رووخ تر: ههوس تر، سست تر، خمخوره تر، خاف تر
(الارخى)

Rûxtir: Hewstir, sisttir, ximxorretir, xavtir.

رووخ کرن: ههوس کرن، سست کرن، خمخوره کرن، خاف کرن
(الارخاء)

Rûxkirin: Hewskirin, sistkirin, ximxorrekirin,
xavkirin.

رووخ کرئ: ههوس کرئ، سست کرئ، خمخوره کرئ، خاف کرئ
(المرخى)

Rûxkirî: Hewskirî, sistkirî, ximxorrekirî, xavkirî.

رووخئ، رووخاتئ: سستئ، ههوسئ، خمخورهئ، خافئ، خافئ
(الرخاء)

Rûxî = Rûxatî: Sistî, hewsî, ximxorreyî, xavî,
xavîyatî.

رۆن کرن: شلیز کرن، تهيساندن، برساندن، برقاندن
(التنوير، الاضاء، التمیيع)

Ronkirin: Şilêzkin, teyisandin, biriskandin, birqandin.

رۆن کری: شلیز کری، تهيساندى، برساندى، برقاندى، گهش کری
(المنور، المیع، المسیل)

Ronkirî: Şilêzkirî, teyisandî, biriskandî, birqandî, geşkirî.

رۆنى، رۆنیاتی: شلیزی، برسکاتی، تهیسینى، برقىنى، گهشیاتی، گهشی

(النور، الضیاء، السیوله، المیوعه)

Ronf = Ronfyatî: Şilêzî, biriskatî, teyisînî, biriqînî, geşfyatî, geşî.

رۆناهی: تاف، ههتاف، برسکاتی، تهیسینى

Ronahî: Tav, hetav, biriskatî, teyisînî.

(الوضوح، النور، الضوء، الضیاء)

رۆهنى: شلیزی، گهشی، برسکینی، برقىنى، تهیسینى
(الضیاء، السیوله، المیوعه، الوضوح)

Rohnî: Şilêzî, geşî, biriskînî, biriqînî, teyisînî.

رۆهن بون: شلیز بون، گهش بون، برسکین، تهیسین، برقىن

(التنور، التضوء، التمیيع، التسیل)

Rohinbûn: Şilêzbûn, geşbûn, biriskîn, teyisîn, biriqîn.

رۆهن بوی: شلیز بوی، گهش بوی، برسکی، تهیسی، برقى

(المضی، المنیر، المائع، السائل)

Rohinbûy: Şilêzbûy, geşbûy, biriskî, teyisî, biriqî.

رۆهن تر: شلیز تر، گهش تر، برسکی تر، تهیسی تر، برقى تر

(الاضوء، الانور، الامیع، الاسیل)

Rohintir: Şilêztir, geştir, biriskîtir, teyisîtir, biriqîtir.

رۆهن کرن: شلیز کرن، گهش کرن، برساندن، تهيساندن، برقاندن

(التنوير، التضوء، التمیيع، التسیل)

Rohinkirin: Şilêzkin, geşkin, biriskandin, teyisandin, biriqandin.

رۆهن کری: شلیز کری، گهش کری، برساندى، تهيساندى، برقاندى

(المنور، الموضع، المیع، المسیل)

Rohinkirî: Şilêzkirî, geşkirî, biriskandî, teyisandî, biriqandî.

رۆژ ههلات: جهی رۆژ لى سهه دهكەفیت
(الشرق، المشرق)

Rojhelat: Cihê roj lê ser dikevît.

رۆژ ههلاتن: رۆژ سهه كهتن
(الشروق)

Rojhelatin: Roj ser ketin.

رۆژ دان: تاف دان، ههتاف دان
(التشريق)

Rojdan: Tavdan, hetavdan.

رۆژی: نهخارن، رۆژ گرتی
(الصوم)

Rojî: Nexarin, rojgirtî.

رۆژی خارن: زاد خارن، رهمهزان خارن، رۆژی نهگرتن
(الافطار)

Rojîxarin: Zadxarin, remezanxarin, rojî negirtin.

رۆژانه: مزى رۆژى، ههرو، ههروى
(الاجره اليوميه، اليومي)

Rojane: Mizê rojê, herro, herroyî.

رۆندک: فهرميسک، هيستر، ئافا چافا
(الدمع)

Rondik: Fermêsk, hêstir, ava çava.

رۆن: گهش، برسکی، تهیسی، برقى
(المضی، المنور)

Ron: Biriskî, teyisî, biriqî.

رۆن: شلیز، فردى فردى، دژى تيریى
(المائع، السائل)

Ron: Şilêz, virdîvirdî, dijî tîrîyê.

رۆن بون: شلیز بون، فردى فردى بون، گهش بون، برسکین
(التنور، التضوء، التمیيع)

Ronbûn: Şilêzbûn, virdîvirdîbûn, geşbûn, biriskîn.

رۆن بوی: شلیز بوی، برسکی بوی، تهیسی بوی، برقى بوی
(المضی، المنیر، المائع)

Ronbûy: Şilêzbûy, biriskîbûy, teyisîbûy, biriqîbûy.

رۆن تر: شلیز تر، برسکی تر، تهیسی تر، برقى تر، گهش تر
(الانور، الاضوء، الامیع، الاسیل)

Rontir: Şilêztir, biriskîtir, teyisîtir, biriqîtir, geştir.

رۆه‌نیاتی: شلیزیاتی، شلیزی، گه‌شی، گه‌شییاتی، برسکینی، ته‌یسینی

(الوضوح، النورانیه، السیوله، المیوعه)

Rohinîyatî: Şilêzîyatî, şilêzî, geşî, geşîyatî, biriskînî, teyisînî.

رۆه‌ندک: هێستەر، فەرمێسک، ئاڤا چاڤا
(الدمع)

Rohindik: Hêstir, fermêsik, ava çava.

رۆناهی فەدان: برسین، برسکین، ته‌یسین
(الاشعاع)

Ronahî vedan: Birisîn, biriskîn, teyisîn.

زاد: خارن، ئاھ

(الطعام، الاكل، الزاد)

Zad: Xarin, Ah.

زاد خارن: ئاھ خارن

(التاكل، التزود، التطعم)

Zadxarin: Ah xarin.

زاد خوهر: خوهر

(الاكل، الاكل)

Zadxwer: Xwera.

زادى تازىي: زادى بهيى

(الوضيمه)

Zadêtaziyê: Zadê behyê.

زادى جفاتى: داووت نهى

(الوليمه)

Zadêcivatê: Dawet nebî.

زاد ليتان: خارن چيكرن، خارن ليتان

(الطهو، الطبخ، الطهى)

Zadlênan: Xarin çêkirin, Xarin lênan.

زاد ليتان: خارن چيكرن، خارن ليتان

(التطبخ، الطهى)

Zadlênanandin: Xarin çêkirin, Xarin lênan.

زاد دان: خارن دان

(الاطعام)

Zad dan: Xarin dan.

زار: زمان، ئزمان

(اللغة، اللسان، اللهجه)

Zar: Ziman, Ezman.

زار: ژ زار گوتن، ژى گوتن، گوتن فهگیرانا ژ ئيکى

(عن قول، عن لسان)

Zar: Jizar gotin, Jê gotin, Gotin vegêran ji êkî.

زار: موهرکا هه لافيتنى، تهوله کرن

(النرد)

Zar: Mohirka helavêtinê, Tewle kirin.

زارين: دهف بيتن

(الغمامة، الكمامه)

Zarbên: Dev bên.

ز

Z

زا: ما، ئهري، ههري، دا

(اداه تنبيه فى اول الكلام معنى الا)

Za: Ma, Erê, Herê, Da.

زاج: توخمهكى گلى يه دهرمانه بو خوين راوهستانا دفنى ئاخهكى

رهنگا پى دكهن

(الزاج: من الاملاح التى يداوى بها)

Zac: Tuxmekê giliye dermane bo xwîn rawesta-na difnê, Axeke renga pê diken.

زاخ: زهقهر، رهوهش، وهرار، شهنگه، زيخى

(النشاط، الحيوية، الطاقة، الاقتدار)

Zax: Zever, Reweş, Werar, Şengeh, Zîxî.

زاخ دار: زهقهر دار، رهوهشدار، پى چيپوى، شيباي

(النشيط، المقتدر)

Zaxdar: Zeverdar, Reweşdar, Pêçêbûy, Şiyay.

زاخ دارى: زهقهردارى، وهرارى، زيخاتى، رهوهشى، شهنگهه،

شيبانى

(النشاط، الحيوية، الطاقة، القدره)

Zaxdarî: Zeverdarî, Werarî, Zîxatî, Reweşî, Şengehî, Şiyanî.

Zava: Nwîjin înay, Jin î. **زافا:** نوی ژن ئینای، ژن ئین (العريس)

Zava: Mêrê kiçê, Mêrê xwîşkê. **زافا:** میڤرێ کچێ، میڤرێ خویشکێ (الصهر، الختن، زوج البيت)

Zava: Mêrê xwîşkê. **زافا:** میڤرێ خویشکێ (السلف، زوج اخت المرأة)

Zak: Kax. **زاك:** كاخ (الميدان، الساحة)

Zak: Gerr, Çerx. **زاك:** گهري، چهرخ (الوقت، الزمن، الدور، النوبه)

Zak: Şîrê zanê. **زاك:** شیرێ زانی (اللبأ الضمخ، حليب الرضاعة)

Zalim: Sitemkar, Bêdad, Dil stwîr. **زالم:** سه‌ته‌مكار، بێ‌داد، دل ستویر (المان، الجبار، الظالم)

Zalim: Sitemkar, Bêdad, Dil stwîr. **زال:** سه‌ته‌مكار، سه‌رداگر (المسيطر، الغالب، المستولى، المحتل)

Zal: Serketî, Serdagir. **زالی، زالیاتی:** سه‌رداگرتن، سه‌رداچون، فه‌گرتن (السيطره، الاستيلاء، الاحتلال)

Zalî = Zalyatî: Serdagirtin, Serdaçûn, Vegirtin. **زاما:** پرویتک دره‌هان، رتلوبون (الفتق، مرض)

Zama: Rwîtik dirrhan, Ritlobûn. **زان:** بون، ده‌ربون، بچویک بون، تێژک بون (الولاده)

Zan: Bûn, derbûn, Biçwîkbûn, Têjîkbûn. **زان:** ده‌ربون، په‌قان، بشکفتن، بلقدان (البجس، النبع، النبعان)

Zan: Derbûn, Peqan, Bişkftin, Bilqdan.

Zar dehft: Zargotin, Axiftin guhaztina ji kesekî. **زار دهفت:** زارگوتن، ناخفتن گوه‌زتنا ژ که‌سه‌کی (المعنن، الروايه عن)

Zardev: Zargotin, Axiftin guhaztina ji kesekî. **زاري زاري:** لاف لاف، هيفی کرن (الالتماس، الترجي، الاعتذار)

Zarrzarr: Lav lav, Hîvî kirin. **زاري زاري، زاريين:** قاري قاري، قاريين، گال گال، گالين، بېگار، قير قير، قيرين، قير قير، قيرين (الضوضاء، الضجيج، الصخب، الجلبه)

Zarrzarr = Zarên: Qar qar, Qarên, Gal gal, Galên, Bêgar, Qêrr qêrr, Qêrrîn, Qîj qîj, Qîjên. **زارگو:** ناخفتن گوه‌يز ژ که‌سه‌کی (الشاهد، الراوى)

Zargo: Axiftin guhêz ji kesekî **زارگوتن:** ناخفتن فه‌گيرانا ژ که‌سه‌کی (الشهادة، الروايه)

Zargotin: Axiftin vegêrrana ji kesekî. **زار کتیب:** فه‌ره‌نگ (القاموس)

Zarkitêb: Ferheng. **زاری:** قيری، قاري، قيری، بېگار، حه‌واری (الصراخ)

Zarrî: Qîrrî, Qarrî, Qîjî, bîgar, Hewarî. **زارفه‌کرن، زاری کرن:** وه‌کی کرن، چاف لی کرن، پتفه‌ چون (التمثيل، التقليد، التأسى، التشبه، الاقتداء)

Zarvekirin = Zarîkirin: Wekî kirin, Çav lê kirin, Pêve çûn. **زاری که‌ر:** چاف لی که‌ر، پتفه‌چوی (المقلد، الممثل، المقتدى، المتأسى)

Zarîker: Çav lê ker, Pêve çûy. **زارو:** بچویک، مه‌ندال، که‌وه‌که‌وک، سافا، پس، تێژک (الصبي، الطفل)

Zarro: Biçwîk, Mendal, Gewgewk, Sava, Pis, Têjik. **زاروکی، زاروکیاتی:** بچویکاتی، مه‌ندالی، که‌وه‌که‌ویکاتی، سافاکی (الطفوله، الصبی)

Zarroki = Zarrokyatî: Biçwîkatî, Mendalî, Gewgewkiyatî, Savakî.

زهبەر دەستی: شول ژبەر چون، دەست هەلی، شییان
(العقون، القدره، الامكان)

Zeber destî: Şol jiberçûn, Dest helî, Şîyan.

زهبەر دار: شیانی، تى هەیی، دەست هەل
(العین، القدير، الامكان)

Zeber dar: Şîyanî, Têheyî, Desthel.

زەبلوق: رویفیکا ستویر
(المعى الغلیظه)

Zebloq: Rwîvîka stwîr.

زەربى کورە: یاریه که بچوێک دکن، توپز کەندالی
(لعبه، الرمی العشوائی، الضرب العشوائی)

Zerbê kore: Yaryeke biçwîk diken, Topiz kendalî.

زەبەش: شوتی
(الشمزی، الرقى)

Zebeş: Şûtî.

زەبون: بەلنگاز، ژار
(الفقير، المسكين)

Zebûn: Belengaz, Jar.

زەپ زەپە: زەگژەگە، کە لە خ مەزن، کاروخە، باقورە
(الضخم الجثه، المربوع)

Zepzepe: Zegzege, Kelex mezin, Karoxe, Baqore.

زەپ زەپەیی: زەگژەگەیی، کاروخەیی، کە لە خ مەزنی، باقورەیی
(ضخامه الجسم)

Zepzepeyî: Zegzegeyî, Karoxeyî, Kelex Mezinî, Baqoreyî.

زەحف: مشە، پێ، گەلە، گەلەک
(المندوحة، الغزير، الوفير، الكثير)

Zehif: Mişe, Pirr, Gele, Gelek.

زەحف بون: مشە بون، پێ بون، گەلە بون، گەلەک بون
(التوفير، التكاثر، الغزاره)

Zehifbûn: Mişebûn, Pirrbûn, Gelebûn, Gelekbûn.

زەحف بوی: مشە بوی، پێ بوی، گەلە بوی، گەلەک بوی
(الوفير، الغزير، الكثير، المتوفر)

Zehifbûy: Mişebûy, Pirrbûy, Gelebûy, Gelekbûy.

زەحف تر: مشە تر، پێ تر، گەلە تر، گەلەک تر
(الافور، الاغزر، الاكثر)

Zehiftir: Mişetir, Pirrtir, Geletir, Gelektir.

زای: بوی، دەربوی، بلقدای
(المولود، النابج)

Zay: Bûy, Derbûy, Bilqday.

زایین: بویین، بون
(الميلاد)

Zayîn: Bûyîn, Bûn.

زانین: هێ بون، تى گەشتن، نییاسین، سەرراگەشتن
(العلم، الفهم، المعرفة، الفقه، الوعى، العرفان)

Zanîn: Hîbûn, Têgihiştin, Nîyasîn, Serragiheştin.

زانا: تى گەشتی، هێ بوی، سەرراگەشتی، ناسیار
(العالم، الفقيه، العارن، الواعى، الفاهم)

Zana: Tê gihiştî, Hîbûy, Serragihiştî, Nasyar.

زان خاز: هێ خاز، ناس خاز
(طالب العلم، الباحث)

Zanxaz: Hîxaz, Nas xaz.

زانین نێر: فەنێر، فەکول زانین، زانین فەکول
(الباحث العلمی)

Zanîn nêrr: Venêrr, Vekol zanîn, Zanîn vekol.

زان گێر: سەرراگەشتی، هیکار، زانا
(العلامه)

Zan gêrr: Serragihiştî, Hîkar, Zana.

زانین نێران: زانین فەکولان، زانین سەحکران
(البحث العلمی)

Zanîn nêrran: Zanîn vekolan, Zanîn sehkirin.

زان گو: خڕگەه زان
(المجمع العلمی)

Zanko: Xirgeh zan.

زەبانە: لویلی، بلویلک، بوریک، باسک
(الفلتر، الانبوب)

Zebane: Lwîlî, Bilwîlk, Borîk, Basik.

زەبەر: زفەر، وەرار، رەوەش، شەنگەه، شییان
(القوه، القدره)

Zeber: Ziver, Werar, Reweş, Şengeh, Şîyan.

زەبەر دەست: شول ژبەر چوی، دەست هەل، شییای
(العین، المتمکن، القدير)

Zeber dest: Şol jiber çûy, Dest hel, Şîyay.

زهری، زهریاتی: رنگ زهریاتی، باف زهری
(الصفرة، الصفار)

Zerî = Zeryatî: Reng zeryatî, Bav zerî.

زهرک: نه‌ساخته که رنگی مروقی زهر دبیت
(الیرقان مرض)

Zerik: Nesaxîyeke rengê mirovî zer dibît.

زهرک: گیاهی که بی‌هنداره لزوزانا شین دبیت و هکی ته‌حلی توز و
که رکولایه

(نبات معطر)

Zerik: Giyayekê bêhindare li zozana şîn dibît
wekî tehlî toz û kerkolaye.

زهرک: زهرکا هیک
(مح البيض)

Zerik: Zerka hêkê.

زهرک: توخمه‌کی تریه
(الناهر، العنب الاصفر)

Zerik: Tuxmekê tirîye.

زهری: خاتوین، خانم
(الحسناء، السیده)

Zerî: Xatwîn, Xanim.

زهرپینک: دهف بینک
(الحشاک، الشبام، الکمامه، القناع، الغمامه)

Zerbênk: Dev bênk.

زهر دل: مژ مژه
(المشمش)

Zerdel: Mij mije.

زهر داف: نایا زرافی یه
(الصفراء، افراز المراره)

Zerdav: Ava ziravîye.

زهرکی: رنگ زهر، زنیر، رنگ پیتی
(الشاحب، المصفر اللون، الشاحب اللون)

Zerkî: Reng zer, Zinêr, Reng pêtî.

زهرکیاتی: زنیری، رنگ زهریون، رنگ پوتیبون
(الشحوب، الاصفرار)

Zerkiyatî: Zinêrî, Reng zerbûn, Reng potîbûn.

زهره پوش: گهمی، قایینغ
(البارجه، السفینه)

Zerepwîş: Gemî, Qayîx.

زهمف کرن: مشه کرن، پر کرن، گه‌له کرن، گه‌له کرن
(التوفیر، الاکثار، الاغزار)

Zehifkirin: Mişekirin, Pirrkirin, Gelekirin, Gelekkin.

زهمف کری: مشه کری، پر کری، گه‌له کری، گه‌له کری
(الموفر، المکثر، المغزر)

Zehifkirî: Mişekirî, Pirrkirî, Gelekirî, Gelekkinî.

زهمفی، زهمفیاتی: مشه‌یی، مشه‌یاتی، پری، پریاتی، گه‌له‌یی،
گه‌له‌کی، گه‌له‌یاتی، گه‌له‌ک یاتی
(الوفر، الغزارد، الکثره)

Zehifî = Zehfîyatî: Mişeyî, Mişeyatî, Pirrî, Pirryatî, Geleyî, Gelekî, Geleyatî, Gelekyaî.

زهمخ: مه‌زن، گر
(الفخم، الضخم، الکبیر)

Zexim: Mezin, Gir.

زهمخی، زهمخیاتی: مه‌زنی، مه‌زنیاتی، گریاتی، گری
(الفخامه، الضخامه، الکبر)

Zexmî = Zexmîyatî: Mezinî, Mezinyatî, Giryatî, Girî.

زهر: رنگی زهر، باداری
(الصفار، الاصفر)

Zer: Rengê zer, Badarî.

زهریون: باله‌ته‌بون، گه‌شتن، رنگ زهریون
(الاصفرار، الاعصاف للزرع، موسم الحصاد)

Zerbûn: Baletbûn, Gihiştin, Reng zerbûn.

زهریوی: باله‌ته‌بوی، گه‌شتی، رنگ زهریوی
(المصفر)

Zerbûy: Baletebûy, Gihiştî, Reng zerbûy.

زهر تر: باله‌ته‌تر، گه‌شتی تر، رنگ زهرتر
(الاشد صفره)

Zertir: Baletetir, Gihiştîtir, Rengzertir.

زهر کرن: باله‌ته‌کرن، گه‌اندن، رنگ زهرکرن
(التصفیر، الاصفار)

Zerkin: Baletekirin, Gihandin, Rengzerkin.

زهر کری: باله‌ته‌کری، گه‌اندی، رنگ زهر کری
(المصفر)

Zerkirî: Baletekirî, Gihandî, Rengzerkirî.

زەفل: هەف نیر، هەف تەنگ، هەف بەر، هەفری
(الند، القرین، النظیر)

Zevîl: Hevnîr, Hevteng, Hevber, Hevrê.

زەمئ: پویچ، مزخی، پەلاچ، پەلاچە
(التالف، الباذر، المبدد)

Zeê: Pwîç, Mizxî, Pelaç, Pelaçe.

زەمئ بون: پویچ بون، مەزخین، پەلاچ بون، پەلاچە بون
(التلف، البدد، البذر)

Zeêbûn: Pwîçbûn, Mezixîn, Pelaçbûn, Pelaçebûn.

زەمئ بوی: پویچ بوی، مەزختی، پەلاچ بوی، پەلاچە بوی
(المتلف، المبدد، المبدور)

Zeêbûy: Pwîçbûy, Mezixî, Pelaçbûy, Pelaçebûy.

زەمئ تر: پویچ تر، مەزخی تر، پەلاچ تر، پەلاچە تر
(الاتلف، الابدز، الابدد)

Zeêtir: Pwîçtir, Mezixîtir, Pelaçtir, Pelaçetir.

زەمئ کرن: پویچ کرن، پەلاچ کرن، مەزاختن
(الاتلاف، التبذیر، التبديد)

Zeêkirin: Pwîçkirin, Pelaçekirin, Mezaxtin.

زەمئ کری: پویچ کری، پەلاچە کری، مەزاختی
(المتلف، المبدد، المبدز)

Zeêkirî: Pwîçkirî, Pelaçekirî, Mezaxtî.

زەمعیاتی: پویجیاتی، مەزخیتی، پەلاچیی
(التلف، البدد، التبذیر، الاسراف)

Ze`îyatî: pwîçyatî, mezixî, pelaçeyî.

زەغل: قەلپ، لەکە
(المغشوش، المزيف، الشائبه، العيب)

Zexl: qelp, leke.

زەغلی: لەکەیی، قەلپینی
(الشوب، الغش، الزيف)

Zexlî: lekeyî, qelpînî.

زەرەق: تاف، هەتاف، روناھی، تیروژک
(الشعاع، حزمه الضوء، نور الشمس)

Zereq: tav, hetav, ronahî, tîrojîk.

زەقنن: خارنا بکوتهک، پیس خارن، کوتهک خارن
(سوء الاكل)

Zeqinîn: xarna bikutek, pîs xarin, kutek xarin.

زەرزویری: توخمەکی چوچکایه
(الزرزور عصفور)

Zerzwîrî: Tuxmekê çwîçkaye.

زەرزهواد: پەنجار، گییاییت خارنی دگەل زادی
(الخضراوات، البقول)

Zerzewad: Pencar, Gîyayêt xarnê digel zadî.

زەرکنا دانی: نیف کەلاندن
(السلت، للحبوب وغيرها)

Zerkirna danî: Nîv kelandin.

زەرگول: رەشک، کالک، شەکال، پتلاف
(المداس، الحذاء)

Zergol: Reşik, Kalik, Şekal, Pêlav.

زەرۆتله: توخمەکی چوچکایه یی رەنگ زەر و رەشه
(الصفارية، عصفور)

Zerwêle: Tuxmekê çwîçkaye yê reng zer û reşe.

زەرەش: وەرار، رەوەش، شەنگەه، شییان، چاره، زیخی
(الوسع، الطاقه، الکفوء، القدره)

Zever: Werar, Reweş, Şengeh, Şîyan. Çare, Zîxî.

زەرەش دار: پتی چیبوی، زیخ، دەست هەل، ژبەرچوی
(الوسیع، الکفوء، القدير، المتمکن)

Zeverdar: Pê çêbûy, Zîx, Desthel, Jiberçûy.

زەرەش ری: وەراری، رەوەشی، شەنگەهی، شییانی
(الوساعة، الکفاءه، القدره، الطاقه)

Zeverî: Werarî, Reweşî, Şengehî, Şîyanî.

زەقی: لات، قەسێل
(الحقل، البستان)

Zevî: Lat, Qesîl.

زەرەش: تویکی تشتی ترشه وهکی سماقی، قەشاقا ترشی
(الزبد یعلو الطبخ الحامض، الزبد یعلو القدر)

Zever: Twîkê tiştê tirşe wekî simaqê, Qeşava tirşî.

زەقیایا بهیار: پریزه
(الخم)

Zevya beyar: Pirêze.

زەقلەک: باسکی دەستی، قری قریک
(السنط، العضد، المعصم)

Zevlek: Baskê destî, Rirr virrk.

زەلامى، زەلامياتى: مېرىنى، مېرانى
(الرجوله، المروءه)

Zelamî = Zelamyatî: Mêrînî, Mêranî.

زەلھان، زەلیان: تەحسین، حولیسین، خشان
(الزینغ، الزوغان)

Zelhan = Zelyan: Tehisîn, Hulisîn, Xişan.

زەلھای، زەلھای: تەحسێ، حولیسێ، خشای
(الزائغ، الزائق، الزال)

Zelhay = Zelyay: Tehisî, Hulisî, Xişay.

زەلاندن: تەحساندن، حولیساندن، خشاندن
(التزویغ، الاغراء، الازلال)

Zelandin: Tehisandin, Hulisandin, Xişandin.

زەلاندی: تەحساندی، حولیساندی، خشاندی
(المزینغ، المزلل، المغری)

Zelandî: Tehisandî, Hulisandî, Xişandî.

زەمان: کاف، دەم، چەرخ
(الزمن، الوقت، الحین)

Zeman: Gav, Dem, Çerx.

زەندک: زەڤلەک، قەرقەک، باسکێ دەستی
(الزند، الساعد)

Zendik: Zevlek, Virr virrk, Baskê destî.

زەندک: قورمى دارا زراف، قورمى زراف یى کەفەک
(ساق الشجرة الشابه)

Zendik: Qurmê dara zirav, Qurmê zirav yê kefek.

زەنبەلە: حەنەفە، وەربادوک، گەرىنوک
(ماسوره الماء، الحنفیه)

Zenbele: Henefî, Werbadok, Gerînok.

زەنبەلە: بادەکا سەعەتێ
(بندول الساعه)

Zenbele: Badeka se`etê.

زەنبویلک: سەلک، خلیفکا کییای
(القفه، المیضانہ)

Zenbwîlk: Selik, Xilêfka gîyay.

زەندەھور: چالا کویر

(الذهب، الشجنه، القعر، الهنبور، الکرکوره)

Zendehor: Çala kwîr.

زەمکزمگ: زەپ زەپە، کاروخە، باقورە
(قوى البنيه، ضخم الجئه)

Zegzege: zepzepe, karoxe, baqorre.

زەمکزمگى: زەپ زەپەى، کاروخەى، باقورەى
(قوه البنيه، ضخامه الجسم)

Zegzegeyî: zepzepeyî, karoxeyî, baqorreyî.

زەلال: روھن، خورێ، تەنک، دىيار
(الشفاف، الرائق، الصافى، الواضع)

Zelal: rohin, xorrî, tenik, dîyar.

زەلال بون: روھن بون، خورى بون، دىيار بون
(التشفف، الصفاء، التوضيح)

Zelalbûn: Rohinbûn, Xorîbûn, Dîyarbûn.

زەلال بوى: روھن بوى، خورى بوى، دىيار بوى
(الشفيف، الموضع، المصفى)

Zelalbûy: Rohinbûy, Xorîbûy, Dîyarbûy.

زەلال تر: روھن تر، خورى تر، دىيار تر
(الاشفف، الاصفى، الاوضح)

Zelaltir: Rohintir, Xorrîtir, Dîyartir.

زەلال کرن: روھن کرن، خورى کرن، دىيار کرن
(التشفيف، التصفيه، الاصفاء، التوضيح، الابانه)

Zelalkirin: Rohinkirin, Xorrîkirin, Dîyarkirin.

زەلال كرى: روھن كرى، خورى كرى، دىيار كرى
(المشفف، المصفى، الموضح)

Zelalkirî: Rohinkirî, Xorrîkirî, Dîyarkirî.

زەلالى، زەلالياتى: روھنى، روھنياتى، خورياتى، دىيارياتى
(الشفافيه، الصفاء، الوضوح)

Zelalî=Zelalyatî: rohnî, rohnîyatî, xoryatî, dîyaryatî.

زەلام: مېر
(المراء، الرجل، الراشد)

Zelam: Mêr.

زەلام باش: مېر باش، کەلەخ مەزن
(الرجل القوى)

Zelam baş: Mêrbaş, Kelex mezin.

زەلام باشى: مېر باشى، کەلەخ باشى
(قوه البنيه، كمال الرجلوه)

Zelam başî: Mêrbaşî, Kelex başî.

زێرنگری: هوستاییا زێری
(الصياغة)

Zêringirî: Hostayîya zêrrî.

زێرهفا: قه‌لاوین، جه‌ی چاقداریی
(المراقب، المرصد، المربأ، برج المراقبة)

Zêreva: Qelawîz, Cihê çavdarîyê.

زێرهفان: چاقدار
(المراقب، الراصد، الرقيب)

Zêrevan: Çavdar.

زێرهفانی: چاقداری، نێران، لێهر راوه‌ستان
(المراقبه، الرصد، الرقابه)

Zêrevanî: Çavdarî, Nêran, Liber rawestan.

زێری: زێتوره‌کی بجوێکه وه‌کی کرمه‌کی یێ بده‌ست و یێ به‌ دنافی
دا دژیت
(العلقة، الدعموص، البلعط)

Zêrî: Zinêwrekê wekî kirmekî yê bidest û pêye
di avêda dijît.

زێره‌سەر: دراف، باج، خویک، سییاوری
(الجزیه، الفدیہ)

Zêreser: Dirav, Bac, Xwîk, Sîyawirî.

زێره‌فانی کرن: چاقداری کرن، پارازتن
(الهيمنه، المحافظه)

Zêrevanîkirin: Çavdarîkirin, Paraztin.

زێرانندن: به‌رێ خوه‌دانا بدوێقی چافی
(اللاحظ، الملاحظه)

Zêrandin: Berêxwedana bi dwîvê çavî.

زێراندی: به‌رێ خوه‌دایێ، چاقدێر
(الملاحظ، المحافظ)

Zêrandî: Berê xwedayê, Çavdêr.

زێف: حیوان که‌کی شتی کرمايه یێ پر ده‌ست و یێ به‌ یێ بیهن
نه‌خوه‌ش و ژه‌هرداره
(الضمجه، خاتم سليمان، حشره کريهه الرائحه تلسع)

Zêv: Hêwanekê şitî kirmaye yê pirr dest û pê ye
bêhin nexweş û jehirdare.

زێفزیفک: کرمه‌کی زراف و درێژه، پر ده‌ست و یێ به‌ یێ ره‌نگ زه‌ره
(ام سبعة وسبعين)

Zêvzêvk: Kirmkekê zirav û dirêje, Pir dest û
pêye yê reng zere.

زێده‌هی: زمه‌فی، مشه‌یی، پری
(الفضل، الفائض، النيف، الوفير)

Zêdehî: Zehfî, Mişeyî, Pirrî.

زێده‌که‌ل: پتر لدوێف چون، ژبوێ ئێخستن
(الاشتطاط فى الامور)

Zêdekel: Pitir li dwîvçûn, Jibûrr êxistin.

زێده‌که‌لی: ژبوێ ئێخستن، ژ قامی ده‌رئێخستن
(الافراط، الغلو، الغلواء، المغلاہ)

Zêdekeli: Jibûrr êxistinî, Ji qamê derêxistinî.

زێده‌کاری: ژ خوه‌ زێده‌یی
(الفضول، التطفل)

Zêdekarî: Ji xwe zêdeyî.

زێده‌کار: ژ خوه‌ زێده
(الفضولى، المتطفل)

Zêdekar: Ji xwe zêde.

زێده‌بار: سه‌ربارک، نه‌خاسمه
(العلاوه)

Zêdebar: Serbark, Nexasime.

زێده‌گوتن: فێ کێلان، یێ هه‌لاندن
(المبالغه)

Zêdegotin: Firr kêlan, Pê helandin.

زێده‌کرن: کویر چون
(الاغراق)

Zêdekirin: Kwîr çûn.

زێده‌گافانی: خوه‌ هافیتن، یاریا خوه‌ هافیتن
(القفز الطویل)

Zêdegavanê: xwe havêtin, yarya xwe havêtinê.

زێ: ئاهه‌کی پر به‌ياه
(الذهب)

Zêrr: Ahekê pir bihaye.

زێرین: زێرکری
(الذهبی)

Zêrrîn: Zêrrkirî.

زێرنگر: هوستایێ چێکرنا چه‌کیت زێری
(الصائغ)

Zêringir: Hostayê çêkirna çekêt zêrrî.

زێندیهوهر: تشتی ساخ، حیوان، گیاندار
(الحيوانات، الكائنات الحيه)

Zêndîwer: Tiştê sax, Hêwan, Gîyandar.

زێندان: حیوان، ساخیاتی، ساخینی
(الحيوان)

Zêndan: Hêwan, Saxyatî, Saxînî.

زێندی: ساخ
(الحی)

Zêndî: Sax.

زێندی زان: زانیای زێندیاتی، زانیای ساخینی
(عالم الاحياء)

Zêndîzan: Zanayê zêndîyatîyê, Zanyayê saxînîyê.

زێندان: بهرێ خوهدان، نێران، پێنان، سهحکون
(النظر، البحث، الفتش، التفقد)

Zêndan: Berê xwedan, Nêran, Rênan, Sekirin.

زێلاک: زبلی شلێز، پینی ته
(السماد، الزبل)

Zêlak: Ziblê şilêz, Pînê terr.

زبارة: شولێ پیکفه

(العمل الشعبي، العمل الجماعي، العمل التعاوني)

Zibare: Şolê pêkve.

زبل: زێلاک، قریژ، پین، پوسل، کهرسل
(السماد)

Zibil: Zêlak, Qirrêj, Pîn, Posil, Kersil.

زبل بون: زێلاک بون، قریژ بون
(التسمد)

Zibilbûn: Zêlabbûn, Qirrêjbûn.

زبل بوی: زێلاک بوی، قریژ بوی
(المسمد)

Zibilbûy: Zêlabbûy, Qirrêjbûy.

زبل تر: قریژ تر، پین تر، زێلاک تر
(الاسمد)

Zibiltir: Qirrêjtir, Pîntir, Zêlaktir.

زبل کرن: قریژ کرن، زێلاک کرن، پین کرن
(التسميد)

Zibilkirin: Qirrêjkin, Zêlakkirin, Pînkirin.

زێلاک: زبل، قریژ، زبلی نمهای و ئاف هه لگر، پین
(السماد، الزبل)

Zêlak: Zibil, Qirrêj, Ziblê nimhay û av helgir, Pîn.

زێمار: پێ گوتنا مری، سرتلیک، گری و شینی، هوپ هوپ
(الندب، النحيب، النوح، الرثاء)

Zêmar: Pê gotina mirî, Sirêlîk, Girî û şînî, Horr
horr.

زێمار بون: گری و شینی بون، نهار بون، قوری بون
(التنحب، النواح)

Zêmarbûn: Girî û şînî bûn, Niharbûn, Qorrîbûn.

زێمار بوی: گری و شینی بوی، نهار بوی، قوری بوی
(المرثي، المناح)

Zêmarboy: Girî û şînî bûy, Nihar bûy, Qorrîbûy.

زێمار تر: گری و شینی تر، نهار تر، قوری تر
(الارثي، الانحب، الانحب)

Zêmartir: Girî û şînîtir, Nihartir, Qorrîtir.

زێمار کرن: شینی و گری کرن، نهار کرن، قوری کرن
(التنحب، الارثاء)

Zêmarkirin: Şînî û girîkirin, Niharkirin, Qorrîkirin.

زێمار کری: شینی و گری کری، نهار کری، قوری کری
(المنحب، المنحب)

Zêmarkirî: Şînî û girî kirî, Niharkirî, Qorrîkirî.

زێمار ی: شینی، هوپ، قوری، سرتلیکی، پێ گوتنی
(المرثيه)

Zêmarî: Şînî, Horrî, Qorrî, Sirêlîkî, Pê gotinî.

زێندی: ساخ

(الحی، الاحياء)

Zîndî: Sax.

زێندی سهه: ساخی سهه کهتی
(الاحياء الراقيه)

Zêndîser: Saxî serketî.

زێندمهکار: ساخی کار
(الاعمال الحيويه)

Zêndekar: Saxî kar.

زێندیاتی: ساخیاتی، ساخینی
(الحياه)

Zêndîyatî: Saxyatî, Saxînî.

زبل کرى: قرىژ کرى، زىلاک کرى، پين کرى
(المسمد)

Zibilkirî: Qirrêjkirî, Zêlakkirî, Pînkirî.

زبل کيش: قرىژ کيش، پين کيش، زىلاک کيش
(السماد)

Zibilkêş: Qirrêjkêş, Pînkêş, Zêlakkêş.

زت، زچ: تنگژى، تحنى، مالىق، تژى، داگرى، مشت
(الکظ، المکظوظ، الملى، الشحن)

Zit = Ziç: Tingijî, Tihî, Maliq, Tijî, Dagirtî, Mişt.

زت بون، زچ بون: تنگزين، تحنين، مالىق بون، تژى بون، داگرى بون، مشت بون
(التشحب، الامتلاء، السكوت غيظا)

Zitbûn = Ziçbûn: Tingijîn, Thinîn, Maliqbûn, Tijîbûn, Dagirtîbûn, Miştîbûn.

زت بوى، زچ بوى: تنگژى بوى، تحنى، مالىق بوى، تژى بوى، داگرى بوى، مشت بوى
(الملوء، المشحون، المکظوظ)

Zitbûy = Ziçbûy: Tingijîbûy, Tihî, Maliqbûy, Tijîbûy, Dagirtîbûy, Miştîbûy.

زت تر، زچ تر: تنگژى تر، تحنى تر، مالىق تر، تژى تر، داگرى تر، مشت تر
(الاكظاظ، الاملاء، الاشحن)

Zittir = Ziçtir: Tingijîtir, Tihî, Maliqtir, Dagirtîtir, Miştîtir.

زت کرن، زچ کرن: تنگزاندى، تحناندى، مالىق کرن، تژى کرن، داگرى، مشت کرن
(الاكظاظ، املاء، التشحين)

Zitkirin = Ziçkirin: Tingijandin, Tihinandin, Maliqkirin, Tijîkirin, Dagirtin, Miştîkirin.

زت کرى، زچ کرى: تنگزاندى، تحناندى، مالىق کرى، تژى کرى، داگرى کرى، مشت کرى
(الملى، المکظاظ، المشحن)

Zitkirî = Ziçkirî: Tingijandî, Tihinandî, Maliqkirî, Tijîkirî, Dagirtîkirî, Miştîkirî.

زتى، زتياتى، زچى، زچياتى: تنگژياتى، تحنياتى، مالىقياتى، داگرى، مشتياتى
(الکظ، الاكتظاظ، الشحن، الملاء، السكوت غيظا)

Zitî = Zityatî - Ziçî = Ziçyatî: Tingijyatî, Tihniyatî, Maliqîyatî, Dagirtî, Miştîyatî.

زخت: چيخن، چوکول، شخت، خشت، کهلهم، سهرکهپ
(النحاس)

Zixt: Çîxin, Çukul, Şixt, Kelem, Serkep.

زخت دان: چيخاندى، شخت دان، خشت دان
(التنخيس، النخس للحيوان)

Zixtdan: Çîxandin, Şixitdan, Xiştdan.

زخت: سهرکهپ، قهلهک کهلهم
(القلم، المهمان، النصل)

Zixt: Serkep, Qelek, Kelem.

زخت ليدان: خشت ليدان، شويژن ليدان، شخت ليدان، چيخن ليدان
(النهط، النهيط)

Zixtlêdan: Xiştlêdan, Şwîjinlêdan, Şixtlêdan, Çîxinlêdan.

زختک: تشتى نوى سهرکهفيت وهكى پهري تهيرا يا نگل و گيا چيلک، سيخى
(الشكير، صغار الریش والنبت)

Zixtik: Tiştê nwî serkevî wekî perrê teyraya nigil û gîya çîlik, Sîxî.

زى: خورت، دهقهقه، توند، بوق، چهكه چويڤ
(القوى، الشديد، الحديد)

Zirr: Xurt, Deqdeqe, Tund, Boq, Çeke çwîv.

زى، زياتى: خورتياتى، بوقينى، دهقهقهى، چهكه چويڤى
(القوه، الشده، الحده)

Zirrî = Zirryatî: Xurtîyatî, Boqî, Deqdeqeyî, Çekeçwîvî.

زىبون: بوق بون، خورت بون، توند بون، چهكه چويڤ بون، دهقهقهبون
(التشدد، التحد، التقويه)

Zirrbûn: Boqbûn, Xurtbûn, Çekeçwîvbûn, Deqdeqbûn.

زىبوى: بوق بوى، خورت بوى، توند بوى، چهكه چويڤ بوى، دهقهقهبوى
(المقوى، المشدد، الحاد)

Zirrbûy: Boqbûy, Xurtbûy, Çekeçwîvbûy, Deqdeqbûy.

زېبههرگرى: بى پشك كرى، بى بههر كرى، تورى كرى، بى بهش كرى

(المحرم، المحروم، التحجيب)

Zirbehrkirî: Bêpişikkirî, Bêbehirkirî, Torrîkirî, Bêbeşkirî.

زېبههرى، زېبههرىياتى: بى پشكى، بى پشكياتى، بى بههرى، بى بهشى

(الاحرام، الاحجاب، المنع من الحصة)

Zirbehrî = Zirbehrîyatî: Bêpişkî, Bêpişkîyatî, Bê behrî, Bê beşî.

زې زې، زېښ: چنگ چنگ، چنگين، زنگ زنگ، زنگين

(القنقع، القنقاع، صوت السلاح)

Zirrziir = Zirrên: Çing çing, Çingên, Zing Zing, Zingên.

زېتهك: رهشك

(الجلواز، الجلوزه)

Zirtek: Reşek.

زېتهكى، زېتهكياتى: رهشكياتى، رهشكياتى (الجلوزه)

Zirtekî = Zirtekîyatî: Reşekatî, Reşekîyatî.

زېچهپوز: كهړچوڼه، سهړكهچ، روکومى، شه‌مبوز (الكئيج، العاق)

Zirrçepoz: kerçove, serkeç, Rukomî, şemboz.

زېچهپوزى: كهړچوڼه‌يى، سهړكهچى، روکومىنى، شه‌مبوزى (الكأج، العقوق)

Zirrçepozî: kerçoveyî, serkeçî, rukomînî, şembozî.

زې زېك، زېزېوك: بهلبويك، مه‌لنگوك

(الاقراص الحديدية فى اللباس او غيره، للاولاد)

Zirrziirk = Zirrzirok: belbwîk, melingok.

زېچ: تي، پڅ

(الحبق للحيوان، الضراط للانسان)

Zirrç: Tirr, Piv.

زې زې، زېښ: زنگ زنگ، زنگين، چنگ چنگ، چنگين

(الصليل، الهزيم، الضجيج، الرنين)

Zirrziir = Zirrên: Zing zing, Zingên, Çing Çing, Çingên.

زېتر: بوق تر، خورت تر، توند تر، چهكه چويڅ تر، دهقهده تر (الاشد، الاحد، الاقوى)

Zirtir: Boqtir, Xurtir, Tundtir, Çeçekwîvtir, Deqdeqetir.

زېكرن: بوق كرن، خورت كرن، توند كرن، چهكه‌چويڅ كرن، دهقهده‌كرن

(التشديد، التقويه، التحديد)

Zirrkirin: Boqkirin, Xurtkirin, Tundkirin, çeçekwîvkirin, Deqdeqekirin.

زېكرى: بوق كرى، خورت كرى، چهكه‌چويڅ كرى، دهقهده‌كرى (المشدد، المحدد، المقوى)

Zirrkirî: Boqkirî, Xurtkirî, Çeçekwîvkirî, Deqdeqekirî.

زېباب: مېرئ داين، بابى ژ قهستا (الرأب)

Zirrbab: Mêrê dayê, Babê ji qesta.

زېبههر: بى پشك، بى بههر، مراركى ژ پشكى، تورى، بى بهش (المحروب، المحجوب)

Zirrbahir: Bê pişk, Bê behir, Mirarkirî Jipişkê, Torrî, Bêbeş.

زېبههريون: بى پشك بون، بى بههر بون، تورى بون، بى بهش بون (التحرم، التحجب من الحصة)

Zirrbahrbûn: Bêpişikbûn, Bêbehirbûn, Torribûn, Bêbeşbûn.

زېبههريوى: بى پشك بوى، بى بههر بوى، تورى بوى، بى بهش بوى (المحجوب، المحروم)

Zirrbahrbûy: Bêpişikbûy, Bêbehirbûy, Torribûy, Bêbeşbûy.

زېبههتر: بى پشك تر، بى بههر تر، تورى تر، بى بهش تر (الاحرم، الاحجب)

Zirrbahrtir: Bê pişiktir, Bê behirtir, Torritir, Bêbeştir.

زېبههركرن: بى پشك كرن، بى بههر كرن، تورى كرن، بى بهش كرن

(الاحرام، التحريم، التحجيب)

Zirrbahrkirin: Bêpişikkirin, Bêbehirkirin, Torrîkirin, Bêbeşkirin.

زرمکه: دوقور
(الهجين)

Zirreke: Duqorr.

زېرشهرم: بئ شهرم، فهبورى
(البزاغ)

Zirrşerim: Bê şerim, Veborî.

زېرشهرمى: بئ شهرمى، بئ شهرمياتى، فهبورينى
(البزاغ)

Zirrşerimî: Bê şermî, Bê şermîyatî, Veborînî.

زراف: باريك، تهنك، دژى ستويريى
(المشق، الرفيق، الدقيق، القصيف)

Zirav: Barîk, Tenik, Dijî stwîrîyê.

زراف بون: باريك بون، تهنك بون
(الترفيغ، الترقق، التمشق)

Ziravbûn: Barîkbûn, Tenikbûn.

زراف بوى: باريك بوى، تهنك بوى
(المرفوع، المرفع، المدقق)

Ziravbûy: Barîkbûy, Tenikbûy.

زراف تر: باريك تر، تهنك تر
(الارفع، الامشق، الارق)

Ziravtir: Barîktir, Teniktir.

زراف كرن: باريك كرن، تهنك كرن
(الترقيق، الترفيع، التمشيق)

Ziravkirin: Barîkkirin, Tenikkirin.

زراف كرى: باريك كرى، تهنك كرى
(اللمشق، المرقق، المرفع)

Ziravkirî: Barîkkirî, Tenikkirî.

زرافى، زرافياتى: باريكى، تهنكاتى، تهنكياتى
(الرفعه، الرقه، المشق)

Ziravî = Ziravyatî: Barîkî, Tenikatî, Tenikîyatî.

زراف: تورى زهردافى، ئەندامهكئ لىشى يە ئافا تەحل يا تئ
(المراره، كيس الصفراء)

Zirrav: Torê zerdavî, Endamekê leşîye ava tehil
ya tê.

زراف ستوير: دل موکوم، ميتر باش
(الجسور، الجري)

Ziravistwîr: Dilmukum, Mêr baş.

زراف ستويرى: دل موکومى، ميتر باشى
(الجساره، الجراه)

Ziravistwîrî: Dilmukumî, Mêr başî.

زېرفچى: خهفسكى، قرفچى، قيرمچى
(الاقفا، القفيى، الكدؤ)

Zirrviçî: Xefiskî, Qirrviçî, Qirrmiçî.

زېرفچين: خهفسكى بون، قرفچين، قيرمچين
(القفا، الكدء)

Zirrviçîn: Xefiskî bûn, Qirrviçîn, Qirrmiçîn.

زېرفچياتى: خهفسكياتى، قرفچياتى، قيرمچياتى
(القفا، الكدء)

Zirrviçîyatî: Xefiskîyatî, Qirrviçîyatî, Qirrmiçîyatî.

زرافيا موى: باريكيا موى، زرافيا پرچى
(النماص)

Ziravîya mwî: Barîkîya mwî, Ziravîya pirçê.

زرافى هه لكيشاى: ناف تهنك زراف
(الممشوق)

Ziravê Helkêşay: Nav teng zirav.

زرافكا پشتى: ناف تهنك، خالى كه، جهى شويكى
(الكفل، موضع الحزام)

Ziravka piştê: Nav teng, Xalî gih, Cihê şwîtkê.

زېكوره: جحيل، گهنج، تولاز، سنيله
(اليافع، الشارخ)

Zirrkurre: Cihêl, Genc, Tolaz, Sinêle.

زېكورمى: سنيله يى، تولازى، جحيلى، گهنجياتى
(اليفاعه، الشرخ)

Zirrkurreyî: Sinêleyî, Tolazî, Cihilî, Gencatî.

زركيتك: زفيرك
(الزنبور)

Zirkêtk: Zivîrk.

زېكىتكى: رهنكى زفيركى، زهرى فهبويى تام كهسك
(لون الزنبور للزرع)

Zirrkêtkî: Rengê zivîrkê, Zerê vebûyê tam kesk.

زېهمير: خوهش ميتر، جاميتر، ميترچاك، چهلنگ
(الشجاع)

Zirremêr: Xweş mêr, Camêr, Mêrçak, Çeleng.

زرهاي: خورهای، زقربوی
(الثافن، المثفن)

Zirhay: Xurhay, Zivirbûy.

زری: جلکئ ئاسنی، مه‌تال
(الدرع، اللامه)

Zirî: Cilkê asinî, Metal.

زیرین: دهنگئ کهری یه، دهنگئ کهر، شهینا کهر
(النهق، النهیق للحمار)

Zirrîn: Dengê kerî ye, Dengê kera, Şihîna kera.

زیرچ: رساس
(الرصاص)

Zirîç: Risas.

زیرکه: هه‌ژیت هشک و بئ به‌لگ، ترک
(السنف، الاغصان المجرى من الورق)

Ziroke: Hejêt hişik û bê belg, Tirrk.

زیری: بوقی، قه‌له‌وی
(الولخ، للثور)

Zirî: Boqî, Qelewî.

زیرچک: خه‌له‌کیت چر چوی، خه‌له‌کیت گشت و توند خیرکیت تیک
چوی، خیرکیت کوزیر
(التوتر، التلحق من شده التوتر، الذبذبات)

Zirîçk: Xelekê çirr çûy, Xelekê gişt û twnd
xirrkê têt çûy, Xirrkê kuzîr.

زری پوش: ترومبئلا مه‌تال کری، ترومبئلا دژی گوللا
(الدرع)

Zirîpoş: Trombêla metalkirî, Trombêla dijî gulla.

زستان: زقستان، دانه‌کئ سالی یه، ده‌مئ به‌فر و سه‌رما و ئاف
قه‌پسینی، ده‌مئ ئاف به‌ستنی
(الشتاء)

Zistan: Zivistan, Danekê salêye, Demê befir û
serma û av qerrsinê, Demê av bestinê.

زفت: زیخ، زیره‌ک، چه‌له‌ک، ره‌وان، ره‌هوان
(الشاطر، السريع الحركة، خفيف الحركة)

Zift: Zîx, Zîrek, Çelek, Rewan, Rehwan.

زفت بون: زیخ بون، زیره‌ک بون، چه‌له‌ک بون، ره‌وان بون
(التخفف في الحركة، التشطر)

Ziftbûn: Zîxbûn, Zîrekbûn, Çelekbûn, Rewanbûn.

زیرمیری: چه‌له‌نگی، میر باشی، میر چاکی، جامیری، میر خاسی
(الشجاعه)

Zirmêrî: Çelengî, Mêrbaşî, Mêrçakî, Camêrî,
Mêrxasî.

زیرک: ئافا خوه‌لییا که‌لاندی، فه‌وه‌رینکا ئافا خوه‌لیی
(ماء الرماد، حامد الاسيد)

Zirrk: Ava xwelîya kelandî, Vewerînk a
xwelîyê.

زیرمندی: گیایه‌که لچیا شین دبیت ژ نیف میترئ بلند تر دبیت
(نبات عشبی)

Zirmendê: Gîyayeke li çîya şîndibît ji nêv mê-
trê bilindtir dibît.

زیرنا: دودکا ئیک پیک، دودکا مه‌زن
(الزماره)

Zirna: Dudka êk pîk, Dudka mezin.

زیرنا بیژ: که‌سئ پف دکه‌ت زرنایئ
(عازف الزماره، نافخ الزمار)

Zirrnabêj: Kesê pif diket zirnayê.

زیرنا بیژی: کارئ زیرنا گوتنی
(مه‌نه عازف الزماره)

Zirrnabêjî: Karê zirna gotinê.

زیراندن: زفرکرنا له‌شی
(الاثقان)

Zirandin: Xurandin, Zivirkna leşî.

زیراندی: خوراندی
(المثفن)

Zirandî: Xurandî.

زیرهان: خوره‌ان، زفرکرنا که‌فلئ له‌شی بتشته‌کی کر و در
(الثفن، الثفانه)

Zirhan: Xurhan, Zivirkna kevlê leşî bi tişteki
kirr u dirr.

زیرنخ: مه‌عه‌نه‌کئ زه‌روشنبه‌یی دژوار و تیژه‌موی پی دوه‌ره‌ن
دهرمانه بو هنده ئیشا
(الزرنخ)

Zirrnîx: Me`denekê zer û şinbeyê dijwar û tîje
mwî pê diwerhin, dermane bû hnde êşa.

زفیر کری: پوسیده کری، دامای کری، کهرخاندی، تهوخاندی،
گوهشاندی، دامای کری، کهسیره کری، گهردکی کری
(المسّم، المضجر، المشکم)

Zvêrkîrî: Posîdekirî, Damaykirî, Kerixandî, Tewixandî, Guhişandî, Damaykirî, Kesîrekirî, Gerdikîkiri.

زفیری، زفیریاتی: کهرخیاتی، کهسیراتی، گهردکیاتی، پوسیدهیی،
گوهشاندی، دامایاتی، تهوخیانی
(الشکوع، العیاء، الملل، السّام، الضجر)

Zivêrî = Zivêryatî: Kerixîyatî, Kesîratî, Gerdikîyatî, Posîdeyî, Guhişandî, Damayatî, Tewixînî.

زریپی: توخمهکی چوپچکایه
(صنف من العصافیر)

Zirîpî: Toxmekê çwîçkaye.

زفیرک: توخمهکی زرکیتکایه
(الزنبور)

Zivîrk: Tuxmekê zirkêtkaye.

زفیله: رازه، چیقا گوشتی، زوله، پرتا گوشتی، هنج هنج
(الشرع، الشریحه من اللحم)

Zivêle: Raze, Çîqa goştî, Zole, Pirta goştî, Hinc hinc.

زفیله بون: رازه بون، چیق بون، پرت پرت بون، هنج هنج بون
(التشرع، التشریح)

Zivêlebûn: Razebûn, Çîqbûn, Pirtpirtbûn, Hinc hincbûn.

زفیله بوی: رازه بوی، چیق بوی، پرت پرت بوی، هنج هنج بوی
(المشروح، المشرع)

Zivêlebûy: Razebûy, Çîqbûy, Pirt pirtbûy, Hinc hincbûy.

زفیله تر: رازه تر، چیق تر، پرت پرت تر، هنج هنج تر
(الاشرح)

Zivêletir: Razetir, Çîqtir, Pirt pirttir, Hinc hinctir

زفیله کرن: رازه کرن، چیق کرن، پرت پرت کرن، هنج هنج کرن
(التشریح لالحم)

Zvêlekirin: Razekirin, Çîqkîrin, Pirt pirtkîrin, Hinc hincîkirin.

زفیله کری: رازهکری، چیق کری، پرت پرت کری، هنج هنج کری
(المشرح)

Zivêlekîrî: razekîrî, çîqkîrî, pirt pirtkîrî, hinc hinc kîrî.

زفرک: گژیک، چهرخ، چهرخهتوک، جوخین، بیدهر، گهرینوک، گهری،
گهری، خرخال
(المدار، الدوره، الدائرہ)

Zivîrk: Gêjik, Çerx, Çerxetok, Çoxîn, Bêder, Gerrînok, Gerr, Gerrî, Xirrxal.

زفرک: کولیه که لدوریت نهینوک پیدایه دبیت، کوتلکیت بی گوشت،
کوتلکیت دان بی قیمه

(مرض یصیب اطراف الانامل والظفر، کب بلا لحم)

Zivîrk: Kolîyeke li dorêt neynokê peyda dibît, Kotilkêt bê goşt, Kotilkêt danê bê qîme.

زفروک: فرفروک، خرخال، فره فره، فنقنوک، خورکومان
(اللولب، اللولبی، الفراره، الدوامه)

Zivîrok: Virrvîrok, Xirrxal, Virre virre, Vinvinok, Xorkoman.

زفیر: کهرخ، وهستای، دامای، پوسیده، بوغومی، گوهشی،
کهسیره، تهوخی، گهردکی
(الشکع، الممل، السنیم، العیی، الضجر)

Zivêr: Kerixî, Westay, Damay, Posîde, Buxumî, Guhişî, Kesîre, Tewixî, Gerdikî.

زفیر بون: کهرخ بون، کهسیره بون، دامای بون، پوسیده بون،
بوغومین، گوهشین، تهوخی بون، گهردکی بون
(الملال، الشکع، التضجیر، التسؤم)

Zivêrbûn: Kerixîbûn, Kesîrebûn, Damaybûn, Posîdebûn, Buxumîn, Guhişîn, Tewixîbûn, Gerdikîbûn.

زفیر بوی: کهرخ بوی، کهسیره بوی، گهردکی بوی، دامای بوی،
پوسیده بوی، گوهشی بوی
(المسّم، الملول، المضجر)

Zivêrbûy: Kerixîbûy, Kesîrebûy, Gerdikîbûy, Damaybûy, Posîdebûy, Guhişîbûy.

زفیر تر: کهرخ تر، کهسیره تر، گهردکی تر، تهوخی تر، پوسیده
تر، دامای تر، گوهشی تر، بوغومی تر
(الاشکع، الاضجر، الاملل، الاسّام، الاعی)

Zivêrtir: Kerixîtir, Kesîretir, Gerdikîtir, Tewixîtir, Posîdetir, Damaytir, Guhişîtir, Buxumîtir.

زفیر کرن: کهرخاندن، کهسیره کرن، گهردکی کرن، دامای کرن،
تهوخاندن، گوهشاندن، پوسیده کرن
(الاسّام، الاضجار، الاملال)

Zivêrkirin: Kerixandin, Kesîrekirin, Gerdikîkîrin, Damaykîrin, Tewixandin, Guhişandin, Posîdekirin.

زفیل زان: زانایی چیق کرنی
(الجراح، عالم التشريح)

Zivêlzan: Zanayê çîqkîrnê.

زفستان: زمستان، دهمی ئاف قهرسین و بهستنا، دهمی سه‌رما و به‌فری، دانه‌کی سالی یه ناڤه‌را بهار و پاویزا
(الشتاء)

Zivistān: Zistan, Demê av qerisîn û bestina, Demê serma û befrê, Danekê salê ye navbera bihar û bawîza.

زفستانی: هه‌لنگفتنا ژنا زایی، نه‌ساخیا پاش بچویک بونی
(انتکاسه المراه بعد الولاده، الشتوی)

Zivistānî: Helingiftina jina zayî, Nesaxîya paş biçwîk bûnê.

زقزقین: لهرزین، گرک، له‌قله‌قین، له‌قان
(الارتجاج، الاهتزاز، التحرك)

Ziqziqîn: Lerizîn, Girrik, Leqleqîn, Leqan.

زقزقی: لهرزی، گرک گرتی، له‌قله‌قی، له‌قی
(المرج، المهتز، المتحرك)

Ziqziqî: Lerizî, Girrik girtî, Leqleqî, Leqî.

زقزقاندن: لهرزاندن، هزانن، له‌قاندن، گرک ئینان
(الارجاج، الاهزاز، التحريك)

Ziqziqandin: Lerizandin, Hijandin, Leqandin, Girrikînan.

زقزقاندی: لهرزاندی، هه‌ژاندی، له‌قاندی، له‌قله‌قاندی
(المرج، المحرك، المهز)

Ziqziqandî: Lerizandî, Hejandî, Leqandî, Leqleqandî.

زک: عویر، تێر، گه‌مش
(البطن)

Zik: `Îwîr, Têr, Gemş.

زک ئیشی: برویسیا زکی، عویر ئیش
(المغص، وجع البطن، اللوی)

Zikêşî: Birwîsîya zikî, `Îwîrêş.

زک ئیشا ده‌واری:
(المغله، من اكل التراب)

Zikêşadewarî:

زک به‌ل: زک پف، زک مه‌زن، عویر ده‌ول
(الاقعس، الافسأ)

Zikbel: Zik pif, Zik mezin, `Îwîr dihol.

زک به‌لی: زک پفی، عویر پفی، زک مه‌زنی، عویر ده‌ولی
(القعس، الفسؤ)

Zikbelî: Zikpifî, `Îwîrpifî, Zik mezinî, `Îwîr diholî.

زک پف: عویر به‌ل، عویر ده‌ول
(الافجر)

Zikpif: `Îwîr bel, `Îwîr dihol.

زک پفی: عویر به‌لی، عویر ده‌ولی
(الفجر)

Zikpifî: `Îwîr belî, `Îwîr diholî.

زک چون: فیش چون، فیش هافیتن
(الاسهال)

Zikçûn: Fiş çûn, Fiş havêtin.

زکا: قیم
(السد، الغذاء، القيمة الغذائية)

Zika: Qîm.

زکات: دراڤی مالی
(الزكاة)

Zikat: Diravê malê.

زکر: بیرهاتنا خودی
(العبادة، الذكر)

Zikir: Bîrhatina Xudê.

زکین: کولافی، هه‌فحه‌فی، خوهر
(النهم، الجشع، للاكل)

Zikîn: Kolafî, Hefhefî, Xwera.

زکماکی: ره‌وه‌شی، خوهریسی
(الفطری، الخلقی، الطبیعی، الوراثی)

Zikmakî: Reweşî.

زک ره‌ش: چاف پی نه‌رابوی
(البخیل، الحسود)

Zikrreş: Çav pê nerabûy.

زک ره‌شی: چاف پی نه‌رابون، چاف نه‌باره‌گرتن
(الحسد، البخل)

Zikrreşî: Çav pê nerabûn, Çav nebare girtin.

زلقوتین، زلقوتان: چاف قه کرن و نقانندن، چاف هه لاندن و داناندن، قه کرن و مچاندن

(خلج العين، غمض العين وفتح)

Zilqutîn = Zilqutan: Çav vekirin û niqandin, Çav helandin û danandin, Vekirin û miçandin.

زلقوتانندن: قه کرن و مچاندن، قه کرن و نقانندن

(اخلاج العين، تخليج العين)

Zilqutandin: Vekirin û miçandin, Vekirin û niqandin.

زلقوتی، زلقوتانندی: قه کری و مچاندی، راکرن و نقانندن

(العين المختلج، المتحرکه الاهداب)

Zilqutî = Zilqutandî: Vekirî û miçandî, Rakirin û niqandin.

زلزلین: ته سین

(الرعزع، الماء المضطرب)

Zilzilîn: Tesîn.

زلبی: له خربنی، نه خارن

(الریق: عدم الاكل)

Zilbirrî: Lexrîni, Nexarin.

زلینک: سه لکا زلکا، رهکا زلا

(القنعه، النفيه، القنع)

Zilînk: Selka zilka, Reka zila.

زلیا ئافی: بلقا ئافی، دلویا ئافی، گرانه، چزمیزک

(الوشل القطره، البضیض)

Zilpa Avê: Bilqa avê, Dilopa avê, Giranih, Çizmîzik.

زلفی زوب: توخمه کئی کولیلکایه

(صنف من الازهار)

Zilfîzob: Tuxmekê kulîlkaye.

زلق: دلوپ، زهنگلوک، چیکا نویسهک، چیکا تیر و کوسپه

(قطره اللامی و نحوه كالصمغ فلزه)

Zilq: Dilop, Zengilok, Çipka nwîsek, Çipka tîr û kuspe.

زلق: قه بوی، زل، بشکوری

(العين المفتوحه)

Zilq: Vebûy, Zil, Bişkurî.

زهمزوی: قیزقیز، قار قار، بیگار، قیر قیر

(الصخب، العویل، الضجيج، الضوضاء)

Zimezwîrr: Qîj qîj, Qarr qarr, Bêgar, Qîrr qîrr.

زگورد: سلت، چپلاغ، رهپ و رویت، تهک

(الاعزب، الصلت)

Zigurd: Silt, Çîlax, Rep û rwît, Tek.

زگوردی، زگوردییاتی: سلتی، رهپرویتی، تهکاتی

(العزوبه)

Zigurdî = Zigurdîyatî: Siltî, Reperwîtî, Tekatî.

زل، زلک: کلێش، چیلک، داڤا گییایی هشک، قرش

(الخثه، القش، الثقاب)

Zil = Zilik: Gilêş, Çîlik, Dava giyayê hişk, Qirş.

زل: قه بوی، بهش، بشکوری

(المفتوح)

Zil: Vebûy, Beş, Bişkurî.

زلبون: قه بون، بهش بون، بشکوری بون، بشکورین

(الانفتاح)

Zilbûn: Vebûn, Beşbûn, Bişkurîbûn, Bişkurîrîn.

زلبوی: قه بوی، بهش بوی، بشکوری بوی

(المفتوح)

Zilbûy: Vebûy, Beşbûy, Bişkurîbûy.

زلقر: قه بوی تر، بهش تر، بشکوری تر

(الافتح)

Ziltir: Vebûytir, Beştir, Bişkurîtir.

زل کرن: قه کرن، بهش کرن، بشکوراندن

(الفتح، التفتيح)

Zilkin: Vekirin, Beşkirin, Bişkurrandin.

زلكری: قه کری، بهش کری، بشکوراندی

(المفتح)

Zilkirî: Vekirî, Beşkirî, Bişkurrandî.

زلی، زلیاتی: قه بونیاتی، بهشاتی، بهشیاتی، بشکورینی

(الفتح، الفتاحه)

Zilî = Zilîyatî: Vebûnyatî, Beşatî, Beşîyatî, Bişkurîrînî.

زلیک: پرسک، کولک، جان بلیزک، چاڤک

(البثره، حب الشباب)

Zilpik: Pirsik, Kulik, Cann bilêzk, Çavik.

زلفی: پورت، گیپه، ریشک، ریشی

(عفره الديک)

Zilfî: Port, Gîperr, Rîşik, Rîşî.

- زئیر:** زهر په تخی، په تخی
(الشاحب)
- Zinêr:** Zerpetixî, Petixî.
- زئیر بون:** زهر په تخین، په تخی بون
(التشعب)
- Zinêrbûn:** Zerpetixîn, Petixîbûn.
- زئیر بوی:** په تخی بوی، زهر په تخی بوی
(المشوب)
- Zinêrbûy:** Petixîbûy, Zer petixîbûy.
- زئیر تر:** زهر په تخی تر، په تخی تر
(الاشحب)
- Zinêrtir:** Zerpetixîtir, Petixîtir.
- زئیر کرن:** زهر په تخاندن، په تخاندن
(التشعب، الاشحاب)
- Zinêrkin:** Zerpetixandin, Petixandin.
- زئیر کری:** زهر په تخاندی، په تخاندی
(المشعب)
- Zinêrkirî:** Zerpetixandî, Petixandî.
- زئیری، زئیریاتی:** زهر په تخیاتی، په تخیاتی، په تخینی
(الشحوب)
- Zinêrî = Zinêryatî:** Zerpetixyatî, Petixyatî, Petixînî.
- زنگینا کوهی:** سیریتنا کوهی
(الصریر)
- Zingêna guhî:** Sîrrêna guhî.
- زنزلین:** ته سین
(الرع، الماء المضطرب)
- Zinzilîn:** Tesîn.
- زنزلاق:** توخمه کی داریت تراشوک کولیکه کی ددهت دبن په قه قوک
(الشدن، الازدرخت، زهره کالیاسمین)
- Zinzilaq:** Tuxmekê darêt tiraşoke kolîlkekê didet
dibin peqpeqok.
- زنگ زنگ، زنگین:** زپ زپ، زپین، چنگ چنگ، چنگین
(الصلیل، الضجیج، صوت وقوع الحديد على الحديد)
- Zingzing = Zingên:** Zirr zirr, Zirrên, Çing çing, Çingên
- زنگوره:** کولم، دنگ، حوتک، تهپ، تهپوله
(اللكم، الضرب بجمع الکف)
- Zingore:** Kulim, Ding, Hutik, Tep, Tepole.

- زیمهیر:** ئارچ هیرای، دان و دکااک
(المطحون، المون، الغله)
- Zimhêrr:** Arê hêray, Dan û dikak.
- زیمز، زمین:** کف کف، گفین، تف تف، تفتین، بف بف، بفتین
(الطنین)
- Zimzim = Zimên:** Giv giv, Givên, Tiv tiv, Tivên, Biv biv, Bivên.
- زمان:** ئه زمان، زار
(اللغه، اللسان، اللهجه)
- Ziman:** Ezman, Zar.
- زمان زان:** زار زان، شارم زایی ئه زمانی
(العالم اللغوی، النحوی)
- Zimanzan:** Zar zan, Şarezayê ezmanî.
- زمان زانین:** شارم زانیا ئه زمان، زار زانین
(علم اللغة)
- Zimanzanîn:** Şarezatîya ezman, Zar zanîn.
- زمان دار:** به را، ئه زمان تیل، دهف خویش، زانایی ئه زمانی
(الفصیح، البلیغ، اللسن، اللغوی)
- Zimandar:** Berra, Ezman tîl, Dev xweş, Zanayê ezmanî.
- زنجیر:** کوستهک، رست
(السلسله، الزرد)
- Zincîr:** Kostek, Rist.
- زنجیروک:** تیک هه لکیشوک، تیک دانای، راستک
(المسلسل)
- Zincîrok:** Têk helkêşok, Têk danay, Rastik.
- زنجیر بون:** دویفکفه بون، رست بون
(التسلسل)
- Zincîrbûn:** Dwîvikve bûn, Ristbûn.
- زنجیر بوی:** دویفکفه بوی، رست بوی
(المسلسل)
- Zincîrbûy:** Dwîvikve bûy, Ristbûy.
- زنجیر کرن:** دویفکفه کرن، رست کرن
(الاسلاس، السلسله)
- Zincîrkin:** Dwîvikvekirin, Ristkirin.
- زنجیر کری:** دویفکفه کری، رست کری
(المسلسل)
- Zincîrkirî:** Dwîvikvekirî, Ristkirî.

زهای، زهایاتی: هشکی، هشکاتی، هشیکیاتی، کزری، کزرییاتی، خرتیهی، خرتیهیاتی

(الجفاف، الیبوسه، القحل، الشسوس)

Zihayî = Zihayatî: Hişkî, Hişkatî, Hişkîyatî, Kizirî, Kizirîyatî, Xirteyî, Xirteyatî.

زهابونا روندکا: چک بون
(الرقؤ)

Ziha bûna rondika: Çikbûn.

زها بونا شیرى: باوش بون
(الشسب، النضب، الحليب)

Ziha bûna şîrî: Bawîşbûn.

زهوم: کز، روین، تویک
(الودک، الدسامه، الزبد)

Zihom: Kiz, Rwîn, Twîk.

زیان: زهره، خوسارهتی، ههدرین
(الضرر، المضرة)

Ziyan: Zerer, Xusaretî, Hedirîn.

زیان بون: زهره بون، خوسارهت بون، ههدری بون
(التضرر)

Ziyanbûn: Zererbûn, Xusaretbûn, Hedirîbûn.

زیان بوی: زهره بوی، خوسارهت بوی، ههدری بوی
(المتضرر)

Ziyanbûy: Zererbûy, Xusaretbûy, Hedirîbûy.

زیان تر: خوسارهت تر، زهره تر، ههدری تر
(الاضرر، الاضر)

Ziyantir: Xusarettir, Zerertir, Hedirîtir.

زیان کرن: زهره کرن، خوسارهت کرن، ههدراندن
(الاضرار)

Ziyan kirin: Zererkirin, Xusaretkirin, Hedirandin.

زیان کری: زهره کری، خوسارهت کری، ههدراندی
(المضرر)

Ziyan kirî: Zererkirî, Xusaretkirî, Hedirandî.

زیانو: زهره دار، خوسارهت که، هه دروک
(المضر)

Ziyan o: Zererdar, Xusaretker, Hedirok.

زیار: قهراسی گریدانا لاما دهوارا
(خشبه تشد بها جحفله الدواب)

Ziyar: Qerasê girêdana lama dewara.

زنج: کولکی گییا و قرشی، خانیی گییا و پویشی و پهلهخی
(الخص، الصریف، الصفه)

Zinc: Kolkê gîya û qirşî, Xanyê gîya û puşî û pelexî.

زنارا چییای: کیرا چییای، فراکه، ههله مویت
(الوعله، المهواه)

Zinara Çiyay: Gîrra çîyay, Firrake, Helemwît.

زناره: شویتکا قهشه و ره بهنا
(الزنار، یلبسه الرهبان)

Zinare: Şwîtka qeşe û rebena.

زنار: تهقله، حیشى، کیر

(طلی القسم الاسفل من الجدار بلون غير لون الجدار)

Zinar: Tevle, Hêşî, Gîrr.

زنیور: میتش و مور، حیوان، ساخ، گییاندار
(الحیوان، الحشرات، الهوام ذو الروح)

Zinêwir: Mêş û mor, Hêwan, Sax, Gîyandar.

زه: قوز، جهی زانی، کونا زانی
(الفرج للحيوان وغيره، المنبع)

Zih: Quz, Cihê zanê, Kuna zanê.

زها: هشک، کزر، خرته
(الجاف، الیابس، الشس، القاحل)

Ziha: Hişk, Kizir, Xirte.

زهابون: هشک بون، کزر بون، خرته بون
(التييس، التجفف، التقحل)

Zihabûn: Hişikbûn, Kizirbûn, Xirtebûn.

زها بوی: هشک بوی، کزر بوی، خرته بوی
(المییس، المجفف)

Zihabûy: Hişikbûy, Kizirbûy, Xirtebûy.

زها تر: هشک تر، کزر تر، خرته تر
(الاجفف، الاییس، الاقل، الاشس)

Zihatir: Hişiktir, Kizirtir, Xirtetir.

زها کرن: هشک کرن، کزر کرن، خرته کرن
(التجفيف، التییس، التقحیل)

Zihakirin: Hişikkirin, Kizirkirin, Xirtekirin.

زها کری: هشک کری، کزر کری، خرته کری
(المییس، المجفف، المقحل)

Zihakirî: Hişikkirî, Kizirkirî, Xirtekirî.

زیخ: زیرهک، چهلهک، تئ گهشتی، بهرا، زفت
(الشاطر، الذکی، الفاهم)

Zîx: Zîrek, Çelek, Tê gihiştî, Berra, Zift.

زیخ بون: زیرهک بون، زفت بون، تئ گهشتی بون، بهرا بون، چهلهک بون

(الفهم، التذکی، التشرط)

Zîxbûn: Zîrebûn, Ziftbûn, Têgihiştîbûn, Berrabûn, Çelekbûn.

زیخ بوی: زیرهک بوی، زفت بوی، تئ گهشتی بوی، بهرا بوی
(الفهم، الذکی، الشاطر)

Zîxbûy: Zîrebûy, Ziftbûy, Tê gihiştîbûy, Berraboy.

زیخ تر: زیرهک تر، زفت تر، تئ گهشتی تر، بهرا تر
(الاشطر، الاذکی، الافهم)

Zîxtir: Zîrektir, Zifttir, Têgihiştîtir, Berratir.

زیخ کرن: زیرهک کرن، زفت کرن، تئ گهاندن، بهرا کرن
(الفهم، الاذکاء)

Zîxkirin: Zîrekkirin, Ziftkirin, Tê gihandin, Berrakirin.

زیخ کری: زیرهک کری، زفت کری، تئ گهاندی، بهرا کری
(المذکی، المفهم)

Zîxkirî: Zîrekkirî, Ziftkirî, Têgihandî, Berrakirî.

زیخی، زیخاتی: زیرهکی، زیرهکیاتی، زفتی، زفتییاتی، تئ گهشتی، تئ گهشتییاتی، بهرایبی
(الذکاء، الفهم، الشطاره)

Zîxî = Zîxyatî: zîrekî, zîrekîyatî, ziftî, ziftûyatî, tê gihiştî, tê gihiştîyatî, berrayî.

زیرهک: زیخ، زفت، تئ گهشتی، بهرا
(الذکی، الفاهم، الشاطر)

Zîrek: Zîx, Zift, Tê gihiştî, Berra.

زیرهک بون: زیخ بون، زفت بون، تئ گهشتی بون، بهرا بون
(الفهم، الذکاء)

Zîrebûn: Zîxbûn, Ziftbûn, Tê gihiştîbûn, Berrabûn.

زیرهک بوی: زیخ بوی، زفت بوی، تئ گهشتی بوی، بهرا بوی
(الفهم، المفهم)

Zîrebûy: Zîxbûy, Ziftbûy, Têgihiştîbûy, Berrabûy.

زیرهک تر: زیختر، زفت تر، تئ گهشتی تر، بهرا تر
(الاذکی، الافهم، الاشطر)

Zîrektir: Zîxtir, Zifttir, Têgihiştîtir, Berratir.

زیار: هست، هشیار، ناگاهدار، ناگه‌دار، هایدار
(الحساس، الحذر، الیقظ، النابه)

Ziyar: Hest, Hişyar, Agahdar, Agehdar, Haydar.

زیاریون: هست بون، هشیار بون، ناگه‌ه‌بون، هایبون
(التحسس، الاحساس)

Ziyarbûn: Hestbûn, Hişyarbûn, Agehbûn, Haybûn.

زیار بوی: هست بوی، هشیار بوی، ناگه‌ه‌بوی، هایبوی
(المحس)

Ziyarbûy: Hestbûy, Hişyarbûy, Agehbûy, Haybûy.

زیار تر: هست تر، هشیار تر، ناگه‌تر، های تر
(الاحس، الاحسس)

Ziyartir: Hesttir, Hişyartir, Agehtir, Haytir.

زیار کرن: هست کرن، هشیار کرن، ناگه‌ه‌کرن، هایدان
(التحسيس، الاحساس)

Ziyarkirin: Hestkirin, Hişyarkirin, Agehkirin, Haydan.

زیار کری: هست کری، هشیار کری، ناگه‌ه‌کری، هایدای، های کری
(المحسس)

Ziyarkirî: Hesitkirî, Hişyarkirî, Agehkirî, Hayday, Haykirî.

زیاری، زیاریاتی: هستی، هشیاری، ناگه‌هی، هایاتی
(الحس، الاحساس، الحذر، الیقظه، النباهه)

Ziyarî = Ziyaryatî: Hestî, Hişyarî, Agehî, Hayatî.

زیبا: جان، خوشکوک، تازه، شوخ، شهنک، لاو
(الجميل)

Zîba: Can, Xuşkok, Taze, Şox, Şeng, Law.

زیبایی: جانی، خوشکوک، تازه‌یی، شوخی، شهنکی، لاوینی
(الجمال، الحسن)

Zîbayî: Canî, Xuşkokî, Tazeyî, Şoxî, Şengî, Lawînî.

زیته: کاریتی پشته، شفا پشته، گها پشته، ماسیا پشته
(العمود الفقري)

Zîter: Karîte piştê, Şiva piştê, Giha piştê, Masîya piştê.

زیچک: لیتک، پتهن، جوتک
(الرفس، الرکل للحيوان)

Zîçik: Lîtik, Pêhin, Cotik.

زیک: برقوک، تهیسوک، چریسوک
(الکوکبه، الضیاء، الالاء، المشعات)

Zîqik: Birqok, Teysoq, Çirîsok.

زیزیک: مورکیت زیق، مورکیت برسکی، مورکیت چرسکی
(الکریستال، الخز، الفلزات، الفسیفساء)

Zîqzîqok: Morkêt zîq, Morkêt biriskî, Morkêt çiriskî.

زیق: زل، بهش، قه‌بوی، بلوق، ریک نیران
(الفتح للعین، الرنو، الشخوص)

Zîq: Zil, Beş, Veboy, Biloq, Rik nêrran.

زیک: سهرماتیژ، سړ
(الخصر للبرس، القر، اللفح)

Zîk: Sermatîj, Sirr.

زیک: زیق، گهش، روغن، تهیسی، چرسکی، برسکی
(اللامع، المتألق، المتألق)

Zîk: Zîq, Geş, Rohin, Teyîsî, Çirisikî, Birisikî.

زیلان، زیلهان: ته‌حسین، حولیسین، خشان
(الزلق، الزلج، الزحلقه)

Zîlan = Zîlhan: Tehisîn, Hulisîn, Xişan.

زیلهای: ته‌حسی، حولسی، خشای
(الزالق، الزالج، المزحلق)

Zîlhay: Tehisî, Hulisî, Xişay.

زیلاندن: ته‌حساندن، حولیساندن، خشانندن
(الازلاق، الازلاج)

Zîlandin: Tehisandin, Hulîsandin, Xişandin.

زیلاندی: ته‌حساندی، حولیساندی، خشاندی
(المزحلق، المزلاج، المزلق)

Zîlandî: Tehisandî, Hulîsandî, Xişandî.

زیلو، زیلک: به‌رکا نه‌خشاندى بسیمه‌ی، به‌را نه‌خشاندى بکه‌لا
بدوینی
(البساط الموشى بالابریسم)

Zîlo = Zîlik: Berka nexşandî bi sîmey, Berra nexşandî bi kela bidwîmî.

زین: مه‌ره‌که، کورتان
(السرج)

Zîn: Me`reke, kurtan.

زینی: کازوک، کاپه، گهوری، گه‌وی
(الحاجر، فرجه فی الجبل)

Zîmî: Kazok, Kape, Gewrî, Gewî.

زیرمک کرن: زیخ کرن، زفت کرن، تى گهاندن، به‌راکرن
(الانکاء، الافهام، الاضطار)

Zîrekkin: Zîxkirin, Ziftkirin, Têgihandin, Berrakirin.

زیرمک کری: زیخ کری، زفت کری، تى گهاندی، به‌راکری
(المذکی، المفهم)

Zîrekkinî: Zîxkirî, Ziftkirî, Tê gihandî, Berrakirî.

زیرمکی، زیرمکاتی: زیخی، زیخاتی، زفتی، زفتیاتی، به‌پایی، تى
کهشتی

(الذکاء، الفهم، الشطاره)

Zirekî = Zirekyatî: Zîxî, Zîxatî, Ziftû, Ziftûyatî, Berrayî, Tê gihiştî.

زیز: سل، باژتله، هافی
(الناشز)

Zîz: Sil, Bajêle, Havî.

زیزی، زیزیاتی: سلی، سلیاتی، باژتله‌یی، هافیاتی
(النشوز)

Zîzî = Zîzyatî: Silî, Silyatî, Bajêleyî, Havîyatî.

زیزه: به‌رازه
(مقاوم البناء)

Zîze: Beraze.

زیف: مه‌دنه‌کى بنخره‌یه
(الفضه، اللجین، الورق)

Zîv: Me`denekê binixreye.

زیرفک: کتیبه، ده‌ست به‌رک، کوچ‌به‌ر، تویس
(القرص من الحجر ملئ الکف)

Zîvirrk: Kêpe, Dest berk, Koçeber, Twîs.

زیرفک: کوتلکا بى گوشت، کوتلکا دانى بى قیمة
(الکب بلا لحم)

Zîvirrk: Kutilka bê goşit, Kutilka danê bê qîme.

زیق: گهش، برسکی، برقی، تهیسی، چرسکی، روغن
(اللامع، المتألق، المتألق، الکوکب، المشع، المضى)

Zîq: Geş, Biriskî, Birqî, Teyîsî, Çirîskî, Rohin.

زیقی، زیقیاتی: گه‌شی، گه‌شیاتی، برقینی، ته‌سینی، برسکینی،
چرسکینی، روغن

(اللمعان، الالق، الالاء)

Zîqî = Zîqyatî: Geşî, Geşîyatî, Biriqînî, Teyîsînî, Biriskî, Çiriskînî, Rohnî.

زندی: له ز (الفور، العجله، السرعة)
Zwî: Lez.
زوی: بهر وهخت (المبکر)
Zwî: Berwext.
زویاتی: له ذاتی، بهر وهختی (السرعه، العجله، الفور، المبکر)
Zwîyatî: Lezatî, Berwextî.
زوی زان: بیرتیش، تئ گهشتی، سهرا گهشتی (الحصیف، الفهیم)
Zwîzan: Bîrtîj, Têgihiştî, Serragihiştî.
زوی زفرین: بله ز فه گه رهان (الانصیاع)
Zwîzivrrîn: Bilez vegerrhan.
زوی: چیمه ن، چینم، چرک، میترگیشک (اللساس، المشره، الرسم، الاریض)
Zwîr: Çîmen, Çînem, Çîrrk, Mêr gêşik.
زوی زوی: زوی زین: قار قار، قارین، گال گال، کالین، قیژ قیژ، قیژین، زمه زوی، بیگار (الجلبه، الصخب، الضوضاء، الضجيج، العربده، عواء الكلب)
Zwîrr zwîrr = Zwîrrên: Qarr qarr, Qarrên, Gal gal, Galên, Qîj qîj, Qîjên, Zimezwîrr, Bêgar.
زوی گر: دهرخ کهر، گرتکه (اللقن، الحافظ)
Zwîgir: Derix ker, Girték.
زوی گه: تشتی بهری وهختی بوی ببیت، خیتقه (البکر، المبکر، المبکار)
Zwîgih: Tiştê berî wextî bûy bibît, Xêve.
زوی: زوی: چویف، باکوره، دوقچک، توپز، میرکوتک (السوط، الهراوه، المقراع)
Zop zope: Çwîv, Bakore, Doqîçik, Topiz, Mîrkotik.
زوی: کیم، عه داف، ئاف خوین (القیح، الصدید، الغذیز)
Zox: Kêm, `Edav, Avxwîn.
زوی خاندن: ئارانن، کش کرن، هوسین، دهست خورانن (التحریض، الاثاره، الاهاجه، الشغب)
Zûxandin: Arandin, Kişkirin, Husîn, Destxuran-din.

زندان: کرتی خانه، بهندی خانه، پوزخانه (السجن، الحبس، الزنزانه)
Zîndan: Girtîxane, Bendîxane, Pozxane.
زندان: پیستی خوینی، چارکا خوینی، جهی پی حه سانی دین که قلی له شی فه (الادمه، الغشاء تحت الجلد اذا خدش نقر الدم)
Zîndan: Pîstê xwîne, Çarka xwîne, Cihê pê hesa-ne dibin kevlê leşî ve.
زینیا زینی: قه لپیس (القریوس)
Zîniya Zîni: Qelpîs.
زیارمت: گور، گورستان (الضريح، القبر، المقبره)
Zîyaret: Gorr, Gorristan.
زیوان: که شکه لانکی ئاف دمخلی (الزوان)
Zîwan: Keşkelankê nav dextlî.
زیار: هست، ئاکه ه، هشیار (الحساس، الحذر، اليقظ)
Zîyar: Hest, Ageh, Hişyar.
زیاری، زیاریاتی: هستی، ئاکه هی، هشیاری (الحس، الاحساس، الحذر، اليقظه، النباهه)
Zîyarî = Zîyaryatî: Hestî, Agehî, Hişyarî.
زوی کین: عویزین، توپزین، چهوین، رهوین (عواء الكلب، عند الالم)
Zurîkên: `Wîzên, Twîzên, Çewên, Rewên.
زوی کورد: سلت، تهک، رهپ و رویت، تنی، بی کس، بی ژن، چپلاغ (الاعزب، الصلت)
Zugurd: Silt, Tek, Rep û rwît, Tinê, bêkes, Bêjin, Çiplax.
زوی کوردی: سلتی، تهکیاتی، رهپ و رویتی، تنیاتی، بی کس (العزوبه)
Zugurdî: Siltî, Tekyatî, Rep û rwîtî, Tinyatî, Bê kesî.
زولم: سه ته، خورتی (الجور، الجبر، الظلم)
Zulm: Setem, Xurtî.
زومه زوی: قار قار، قی قی، زه زه، بیگار، قیژ قیژ (الضوضاء، الضجيج، العويل، الصخب، العربده)
Zumezwîrr: Qarr qarr, Qîrr qîrr, Zewzew, Bêgar, Qîj qîj.

زوزان: کیستان، زوم، جهی هین، هافین گهه
(الصرد، الصرود، المصیف)

Zozan: Kîstan, Zom, Cihê hîn, Havîngeh.

زوزانی: کیستانی، رهفهندي هینکاتی
(المصطاف، ساکن الصرود)

Zozanî: Kîstanî, Revendê hînkatîyê.

زوزان بون: کیستان بون، هافین گهه بون
(التصیف)

Zozanbûn: Kîstanbûn, Havîn geh bûn.

زوزان کرن: کیستان کرن، هافین کرن، زوم کرن
(الاصطیاف)

Zozankirin: Kîstankirin, Havînkirin, Zomkîrin.

زور قییان: حهف حهفیاتی، کولهفیاتی
(الطمع)

Zorvîyan: Hef hefîyatî, Kolefîyatî.

زویق: گری، زفر

(الخشن، كالصوف والشعر والقماش ونحوه)

Zoq: Gîr, Zivîr.

زوله: چیقا كهفلی، دقپله، تیکاله
(القهه، السیر، السیور للجلد)

Zole: Çîqa kevlî, Divêle, Tîkale.

زوم: هافین گهه

(المنتجع، منتجع)

Zom: Havîngeh.

زور: گهلهک، پیر، زهحف، گهله، مشه
(الکثیر، الوفیر)

Zor: Gelek, Pirr, Zehif, Gele, Mişe.

زور: خورتی، سهتهه، پیتقوت

(الشده، القوه، الجبر، الظلم، الاعتداء)

Zûr: Xwrtî, Setem, Pêqut.

زور بون: مشه بون، زهحف بون، پیر بون، گهله بون
(التکثیر، التوفر)

Zorbûn: Mişebûn, Zehifbûn, Pirrbûn, Gelebûn.

زور بوی: مشه بوی، زهحف بوی، پیر بوی، گهلهک بوی
(المتوفر، المتکثیر)

Zorbûy: Mişebûy, Zehifbûy, Pirrbûy, Gelekbûy.

زور تر: مشه تر، زهحف تر، پیر تر، گهلهک تر، گهله تر
(الاکثر، الاوفر)

Zortir: Mişetir, Zehiftir, Pirrtir, Gelektir, Geletir.

زور کرن: مشه کرن، زهحف کرن، پیر کرن، گهله کرن، گهلهک کرن
(التوفر، التکثیر)

Zorkirin: Mişekirin, Zehifkîrin, Pirrkîrin, Gelek-
irin, Gelekkîrin.

زور کری: مشه کری، زهحف کری، پیر کری، گهلهک کری، گهله کری
(المکثر، الموفر)

Zorkirî: Mişekirî, Zehifkirî, Pirrkirî, Gelekkirî,
Gelekirî.

زوری، زوریاتی: مشهیی، مشاتی، زهحفی، زهحفیاتی، پیری،
پیریاتی، گهلهک، گهلهکیاتی

(الوفر، الکثره، الضیم، القوه، الجبر، الشده، العنف)

Zorî = Zoryatî: Mişeyî, Mişatî, Zehifî, Zehfîyatî,
Pirrî, Pirryatî, Gelek, Gelekîyatî.

زورخانه: خولهیکدان، شولی گران، کاری کوتهک
(المصارعه)

Zorxane: Xwelêkdan, Şolêgiran, Karêkutek.

زوردار: سهتم کار، خورت

(الماز، الظالم، الجبار، المعتدی)

Zordar: Setim kar, Xurt.

زور داری: سهتمکاری، خورتیاتی
(الظلم، الجبر، العداء)

Zordarî: Setimkarî, Xurtîyatî.

ژارکرن: لیوازکرن، لاک کرن، بهلنگازکرن، گه‌داکرن، زه‌بوین کرن، بئی چاره‌کرن.

الافکار، التبئیس، الاضعاف

Jarkirin: Lêwazkirin. lakkirin. belingazkirin. gedakirin. bêkeskirin. zebwînkirin. bêçarekirin.

ژارکری: لیوازکری، لاک کری، بهلنگازکری، گه‌داکری، زه‌بوین کری، بئی چاره‌کری.

المفقر، المضعف، المبتیس

Jarkirî: Lêwazkirî. lakkirî. belingazkirî. gedakirî. bêkeskirî. zebwînkirî. bêçarekirî.

ژاری، ژاریاتی: لیوازی، لاکى، گه‌دایی، بهلنگازی، زه‌بوین کری، بئی چاره‌کری.

الفقر، الضعف، البؤس، المسکنة.

Jarî = Jarîyatî: Lêwazî. lakî. gedayî. belingazî. zebwînkirî. bêçarekirî.

ژاراف: شویشتی، باقرژ، ته‌میز، پاک.

الطهر، النظافه، الغسل، العقم، التنقی.

Jaraf: Şwîştî. paqij. temîz. pak.

ژاراف بون: شویشتن بون، باقرژبون، ته‌میزبون، پاک بون.

التطهر، التنظيف، التعقم، التغسل، التنقی.

Jarafbûn: Şwîştinbûn. paqijbûn. temîzbûn. paktbûn.

ژاراف بوی: شویشتی بوی، باقرژبوی، ته‌میزبوی، پاک بوی.

المطهر، التنظيف، المعقم، المغسول، المنقی.

Jarafbûy: Şwîştîbûy. paqijbûy. temîzbûy. paktbûy.

ژاراف تر: شویشتی تر، باقرژتر، ته‌میزتر، پاک تر.

الاطهر، الاغسل، الانظف، الاعقم، الانقی.

Jaraftir: Şwîştîtir. paqijtir. temîztir. paktir.

ژاراف کرن: شویشتن، باقرژکرن، ته‌میزکرن، پاک کرن.

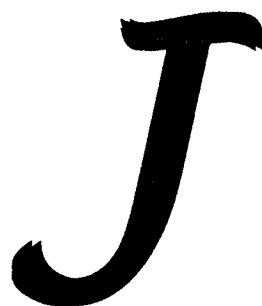
التطهير، التنظيف، الاغسال، التنقيه، التعقيم.

Jarafkirin: Şwîştin. paqijkirin. temîzkirin. pakkirin.

ژاراف کری: شویشتی، باقرژکری، ته‌میزکری، پاک کری.

النظف، المطهر، الغسل، المنقی، المعقم.

Jarafkirî: Şwîştî. paqijkirî. temîzkirî. pakkirî.

ژ:

من، لاجل، اذا ربط في أول اللفظ

Ji.

ژار: لیواز، لاک، بهلنگاز، گه‌دا، بئی کەس، زه‌بوین، بئی چاره

الضعيف، البائس، الفقير، المسكين

Jar: Lêwaz. lak. belingaz. geda. bêkes. zebwîn. bêçare.

ژاربون: لیوازیبون، لاک بون، بهلنگازبون، گه‌دابون، زه‌بوین بون، بئی

چاره‌بون.

التضعف، التفقر، الابتاس، الاستكانه

Jarbûn: Lêwazbûn. lakbûn. belengazbûn. gedabûn. bêkesbûn. zebwînbûn. bêçarebûn.

ژاربوی: لیوازیبوی، لاک بوی، گه‌دابوی، زه‌بوین بوی، بهلنگاز بوی،

بئی چاره‌بوی.

المضعف، المفقر، المبتیس، المستکن

Jarbûy: Lêwazbûy. lakbûy. belengazbûy. gedabûy. bêkesbûy. zebwînbûy. bêçarebûy.

ژارتر: لیوازتر، لاک تر، گه‌دا تر، بهلنگازتر، زه‌بوین تر، بیچاره‌تر.

الافقر، الابس، الاضعف، الاسکن

Jartir: Lêwaztir, laktir, belingaztir. gedatir, bêkestir. zebwîntir. bêçaretir.

ژمنین: ستهی بهر لیکدان، چهقاندن.
القدح، الوری.

Jenûn: Steyber ,lêkdan, çeqandin.

ژمنین: تهزینک، ترانزینک.
الذع، اللعج

Jenûn: Tezînk. tirazînk.

ژمنین: په‌رتاندن، هنجنین، فه‌چراندن وهکی کوپرنج هه‌ریی بژه‌نیت.
النفش، النفش

Jenûn: Peritandin. hincinîn. veçirandin. wekî
kwîrinc hiryê bijenît.

ژمنین: داریتن، دارپژتن، چیکرنا ئامویری.
الصک، الصوغ، الاله.

Jenûn: Darrêtin. darêjtin. çêkirina amwîrî.

ژمنین: فه‌ژهنین، په‌قژین، فه‌دان.
الرد، الارتداد.

Jenûn: Vejenîn. peqijîn. vedan.

ژمنین: چیرچیرکرن، په‌رتاندن، دراندن، له‌قدان.
الفتک، النهش، التمزیق.

Jenûn: Çirreçirkin. peritandin. dirrandin. leqdan.

ژمنی: پشکا پویشی ئاگر گرتی، چنی.
الریه، الوریه.

Jenî: Pişka pwîşê agir girtî. çinî.

ژمنیا پویشی: چنیا پویشی ئاگر گرتی.
النتف، النتاف

Jenîya pwîşî: Çinîya pwîşê agir girtî.

ژهنگ: گری، ژهنگار
الصدأ، الزنجار

Jeng: Girr. jengar.

ژمنگی بون: گیرگرتی بون.
التصدأ، التزنجر

Jengîbûn: Girr girtîbûn.

ژمنگی بوی: گرگرتی بوی
المصدأ، المزنجر

Jengîbûy: Girr girtîbûy.

ژمنگی تر: گرتر، ژهنگارتر
الاصدأ

Jengîtir: Girr girtîtir.

ژارافی، ژارافیاتی: شویشتی، پاقری، ته‌میزی، پاکیاتی.
الطهاره، النظافه، الغسل، النقاء.

Jarafi, jaraffiyatî: Şwîştî, paqijî, temîzî, pakîyatî.

ژاوی: شیرپژا بگییا.
البیزه.

Jajî: Şîrêja bi gîya.

ژان: ئیش، تیژینک، ئازار، پوتاتی، قه‌رموکی.
الالم، الوجع، المشقه.

Jan: Êş. tîjînk. azar. putatî. . qerrmokî.

ژان چون: قه‌رموکی بون، پوتی بون، ئیشان، ئازار بون.
المدل، الخدر، النمل، الشلل.

Jançûn: Qerrmokîbûn. potîbûn. êşan. azarbûn.

ژان دار: ئیشای، قه‌رموکی، پوتی بوی.
المؤلّم، الموضع، السقیم.

Jandar: Êşay. qerrimokî. potîbûy.

ژان: ئیشا بچویک بونی، ئیشا زانی.
المخاض، الطلق، للولاده.

Jan: Êşa biçwîkbûnê. êşazanê.

ژانا زراف: دهردی میلاکی، کولیا سها سۆر.
السل، التدرن الرئوی

Janazirav: Derdê mêlakê. kulîya siha sor.

ژانه‌سەر: سه‌رئیش.
الصداع

Janeser: Serêş.

ژانا گران: ئیشا گران.
التيفوئيد

Jana giran: Êşa giran.

ژاله: خوناڤ، خو‌ها شینکاتیی.
الندی، الطل، اللث

Jale: Xunav. xuha şînkatiyê.

ژانا نه‌خو‌هش: ئیشا دژوار.
المضض، المضاض

Jana nexweş: Êşa dijwar.

ژمن: فت، خو‌ه هافیتن، فیتن، په‌قژین.
الخلج، النبض، الرد

Jen: Fit. xwe havêtin. . fitên. peqijîn.

ژمنین: خو‌ه هافیتن.
الاختلاج، الانتباض، الارتداد.

Jenîn: Xwe havêtin.

ژه: بهنئ كه قلى، رويقيكت بادي و گشت، دفتلا كه قلى
خيوط المصارين، السيور الجلديه والمعنى

Jeh: Benê kevlî. rwîvîkêt baday û gişt. divêla kevlî.

ژه: كيزكه كا ژه هرداره، حيو nkeya هويره بمروفا فهدت
بنت وردان، حشره سامه

Jey: Kêzkeka jehirdare. hêwankekê hwîr bimi-rova vedidet.

ژه: په مېويي قوتاي و په تاندي، تيكه لي سپيكا هيكي دكن بو
فه گرتن وليكدانا ناماني ناخي، جوهكي نويسه كه وچره
لرزه مركبه لجبر الاواني الفخاريه

Jey: Pembwîyê qutay û peritandî têkelî spîlka hêkê diken bo vegirtin û lêkdana amanê axê. ciwekê nwîseke û çirre.

ژئ

منه، معه، عن

Jê:

ژئ بهردان: ژئ دهركرن، ژئ گوپركرن، فالاكرن
الاستنزاف، الاستفراف، الانسكاب

Jêberdan: Jê derkirin. jêgurrkirin. valakirin.

ژئ بهرداي: ژئ دهركری، ژئ كوپركی، ژئ فالاكری.

المستنزف، المستفرغ، المنسكب، المسكوب، المفروق، المنزوف.

Jêberday: Jê derkirî. jêgurrkirî. valakirî.

ژئ برن: پهنين.

المسح، الحك، المحو، الحذف، الطرح،

Jêbirin: Renîn.

ژئ برن: سهركه تن، شييان، سهلف خارن، خوروج لي كرن.

الفوز، الربح، الغلبه، الانتصار

Jêbirin: Serketin. şîyan. selef xarin. xuroclêkirin.

ژئ بری: پهنی، قه پنی، ژئ چهرت کری، ژئ هافیتی.

الممسوح، المحكوك، المطروح، المحذوف

Jêbirî: Renî. verenî. jê çertkirî. jê havêtî.

ژئ بون: لگه بون.

الانتساب، الانتماء، المعيه.

Jêbûn: Ligelbûn.

ژئ بون: ژئ زان، ژئ دهربون، ژئ په شين، ژئ په قزین.

التوالد، الاشتقاق

Jêbûn: jê zan. Jê derbûn. jê peşîn peqijîn.

ژهنگی کرن: گوری کرن، گری کرن

التصدی، الاصدأ

Jengîkirin: Gurîkirin, girîkirin.

ژهنگی کری: گوری کری، گری کری

المصدأ، المزنجر

Jengîkirî: Gurîkirî, girîkirî.

ژهنگیاتی: گریاتی، ژهنگاریاتی

الصدی الزنجر

Jengîyatî: Girîyatî. jengarîyatî.

ژهنگاری: رهنگی شین یی قه بوی، شین قه بوی

الازرق الفاتح

Jengarî: Rengê şîn yê vebûy. şîne vebûy.

ژهنگه: شهنگه، زهفر، زاخ، وهرار

الطاقه الحيويه

Jengeh: Şengeh. zever. zax. werar.

ژهر: دهرمانی مرنی

السم

Jehr: Dermanê mirnê.

ژهرین: ژهرخارن، خارنا بی دلی، خارنا نه بدل

السام

Jehrîn: Jehir xarin. xarna bêdilî. xarna nebidil.

ژهرین: ژهردار، خودان ژهر

اكل السم كناية للالكل بدون رغبه

Jehrîn: Jehirdar. xudan jehir.

ژهرمار: ژهرا ماری

سم الحيه

Jehremar: Jehra marî.

ژهر ریتن: خرابی کرن، نه باشی به لاف کرن

التسميم، الافساد

Jehir rrêtin: Xirabîkirin. nebaşîbelavkirin.

ژهردار: خودان ژهر

السام

Jehirdar: xudan jehir.

ژهرداری: ژهرداریون

السميه، التسمم

Jehirdarî: Jehirdarbûn.

ژئ دهرکه تی: ژ دهست چوی، لی چوی، ژئ په قزی، ژئ زای، ژئ دهر بوی، ژئ په شی.

الفائت، الخارج، الصادر

Jêderketî: Jidestçûy. lêçûy. jê peqijî. jê zay. jê-derbûy. jê peşî.

ژئ دهر: ژئ په ش، ژئ زا، ژئ په قز.

المفوت، المخرج، المصدر

Jêder: Jê peş. jê za. jêpeqij.

ژئ پمقین: ژئ دویرکه تن، ژئ قورتال بون.

النوص، المناص، النفرة

Jêrevîn: Jê dwîrketin. jê qurtalbûn.

ژئ پمفی: ژئ دویرکه تی، ژئ قورتال

النافر، المنوص

Jêrevî: Jêdwîrketiî. jê qurtal.

ژئ پمف: ژئ دویر

المناص، المنفور

Jêrrev: Jê dwîr.

ژئر: خار، بن، بندا، نزم

الاسفل، الادنی، تحت

Jêr: Xar. bin,binda, nizim.

ژئری: خاری، بنی، بندایی، نزمی.

السفلی، الدانی، تحت

Jêrî: xarê. binî. bindayî. nizmî.

ژئیرین: بناف، باشور.

الجنوب

Jêrîn: Binav. başûr.

ژئر دهست: بن دهست، بن پی، دیل.

المحتل، الخاضع، الاسير

Jêrdest: Bindest. binpê. dîl.

ژئر دهستی: بن دهستی، بن پیکی، دیلی.

الاحتلال، الخضوع، الخنوع، الاسر، المأسور.

Jêrdestî: Bindestî. binpêkî. dîlî.

ژئر دهست: بهر دهست، بهر هف، پهیت.

تحت اليد، الحاضر، الجاهز.

Jêrdest: Berdest. berhev. peyt.

ژئ دییار: ژئ کفش، ژئ بهلی، ژئ ناشکرا، ژئ خوہیا.

البادرة، الظاهره

Jêdîyar: Jê kifş. jê belî. jê aşkira. jê xweya.

ژئ بوی: ژئ زای، ژئ په شی، ژئ دهر بوی. المولد، المشتق.

Jêbûy: jê zay. jê peşî. jê derbûy.

ژئ بورین: ژئ دهر بازبون.

التقاطع، التجاوز

Jêborîn: jê derbazzbûn.

ژئ پمشین: ژئ زان، ژئ بون، ژئ په قزین.

التناسل، الانسلال.

Jêpeşîn: Jê zan. jêbûn. jê peqijîn.

ژئ پمشی: ژئ زای، ژئ په قزی، ژئ دهر بوی.

النسل، المنسول، المنسل.

Jêpeşî: Jê zay. peqijî. jê derbûy.

ژئ پمشاندين: ژئ زاندين، ژئ په قزاندين، ژئ دهر کرن.

التنسيل، الانسال، الاشطاء.

Jêpeşandin: Jê zandin. jê peqijandin. jê derkirin.

ژئ پمش: ژئ زای، ژئ دهر، ژئ په قز.

المصدر، المشتق

Jêpeş: Jêzay. jêder. jê peqij.

ژئ چهلاندين: ژئ چويراندين، ژئ چوپړکړن، ژئ چپکړن.

الابتزاز

Jêçepilandin: Jê çwîrrandin. jêçûrrkirin. jê çêkirin.

ژئ چهلاندي: ژئ چوپړکړی، ژئ چوپړاندی، ژئ چپکړی.

المبتز

Jêçepilandî: Jê çwîrrkirî. jê çwîrrandî. jêçêkirî.

ژئ چون: ژئ چهرت بوون، ژئ مشهخت بون.

الطرح، الحذف، الهجره.

Jêçûn: Jê çertbûn. jê mişextbûn.

ژئ چوی: ژئ چهرت بوی، ژئ مشهخت بوی.

المطروح، المحذوف، المهجور.

Jêçûy: Jê çertbûy. jê mişextbûy.

ژئ دهرکه تن: لی چون، ژ دهست چون، ژئ پمشین، ژئ په قزین، ژئ دهر بون.

دهريون.

الفوات، الخروج، الصدور

Jêderketin: Lê çûn. jidest çûn. jêpeşîn. jê peqijîn. jê derbûn.

ژئ فهگرتن: نه ساخی ژئ فهگوهاژتن، نه ساخی ژئ وهرگرتن، ژئ چهرت کرن، ژئ جوداکرن.

العدوى، التفريق

Jêvegirtin: Nesaxî jê veguhaztin. nesaxî jê wergirtin. jê çertkirinjê cudakirin.

ژئ فهگر: ژئ جوداکری، ژئ چهرت کړی، ژئ وهرگرتی.

المعدى، المرفوق

Jêvegir: Jê cndakirî. jê çertkirî. jê wergirtî.

ژیک: لگه لک، پیکفه، هه ف را، ژیک گرتن، باسکانی.

المعیه، التحالف، الاتفاق

Jêk: Ligelik. pêkve. hevrra. êkgirtin. baskanê.

ژیک بون: لگه لک بون، پیکفه بون، هه ف رابون، باسکانی بون.

الانتساب، الانتماء، التحالف

Jêkbûn: Ligelikbûn. pêkvebûn. hevrrabûn. baskanêbûn.

ژیک بوون: ژیک زان، ژیک دهرکهتن، ژیک دهریون.

التوالد الذاتی، المعیه

Jêkbûn: Jêkzan. jêkderketin. jêk derbûn.

ژیک بون: پاتک دان، ژیک پچان، ژیکفه بون.

الانقطاع، التداير، الافتراق، التنافر

Jêkbûn: Patikdan. jêk piçan. jêkvebûn.

ژیک بورین:

التجاوز، التقاطع

Jêkborîn

ژیک په رتین: ژیک بژکین، ژیک به لاف بون، ژیک بژاله بون، ژیک جیق بون.

التفتت، التشطی، التشرذم، التشتت، الانتشار

Jêkperitîn: Jêk bijikîn. jêk belavbûn. jêk bijalebûn. jêk çiqbûn.

ژیک په رتی: ژیک بژکی، ژیک بژاله، ژیک به لاف، ژیک جیق.

المفتت، المشتت، المتشرذم، المنتشر، التشطی

Jêkperitî: Jêk bijikî. jêkbijale.

ژیک په رتاندن: ژیک بژکاندن، ژیک بژاله کرن، ژیک به لاف کرن.

التشتيت، التفتيت، التشنير، الاشطاء

Jêkperritandin: Jêk bijikandin. jêk bijalekirin. jêk belavkirin.

ژئ زا: ژئ بو، ژئ په شی، ژئ په قژی، ژئ دهر.

الوالد، المنبع، المصدر

Jêza: Jê bu, jê peşî. jê peqijî. jê der.

ژئ زای: ژئ بوی، ژئ په شی، په قژی، ژئ دهرکهتی.

المولود، النابع، الصادر

Jêzay: Jê bûy. jê peşî. jêpeqijî. jê derketî.

ژئ زان: ژئ بون، ژئ په شین، ژئ په قژین، ژئ دهریون، ژئ دهرکهتن.

الولاده، النبعان، الصدور

Jêzan: Jê bûn. jê peşîn. jê peqijîn. jê derbûn. jê derketin.

ژئ ستانن: ژئ وهرگرتن بخورتی، تالان کرن.

الغصب، السلب

Jêstandin: jê wergirtin bixurtî. talankirin.

ژئ ستاندی: تالان کړی، بخورتی ژئ وهرگرتی.

المسلوب، المغصوب

Jêstandî: Talankirî. bixurtî jê wergirtî.

ژئ ستین: تالانی.

الفاص، السالب

Jêstîn: Talanî.

ژئ فهبون: فه پئی بون، فه دهریون.

الافتراق، الانفصال، الانقسام، الانشقاق

Jêvebûn: Verrêbûn. vederbûn.

ژئ فهبوی: فه پئی بوی، فه دهریوی.

المفترق، المنفصل، المنقسم، المنشق

Jêvebûy: Verrêbûy. vederbûy.

ژئ فهگرتن: ژئ پچاندن، ژئ دان پاش.

الامساك، القبض، المنع

Jêvegirtin: Jê piçandin. jêdanpaş.

ژئ فهگرتی: ژئ پچاندی، ژئ دای پاش، قه دهغه.

المسوك، المقبوض، المنوع

Jêvegirtî: Jê piçandî. jêdaypaş. qedexe.

ژئ فهگر: ژئ مچ، فه گرتوک.

المانع، القابض، الماسك

Jêvegir: Jê miç. vegirtok.

ژیک دویرتیر: ژیک دهرازتیر، ژیک فرتر.
الابعد

Jêkdwîrtir: Jêkderaztir. jêk firrtir.

ژیک دویرکرن: ژیک دهرازکرن، ژیک فیکرن
التبعيد، الابعاد

Jêkdwîrkin: Jêkderazkin. jêk firrkin.

ژیک دویرگری: ژیک دهرازگری، ژیک فیکری
المبعد

Jêkdwîrkirî: Jêkderazkirî. jêk firrkirî.

ژیک دویراتی: ژیک دهرازی، ژیک فزی، ژیک فزیاتی.
البعاد

Jêkdwîratî: Jêkderazî. jêk firrî. jêk firrîyatî.

ژیکاتی: پیکفهیاتی، ههفرایی، لگهلیکی، باسکاتی.
التکتل، التحزب، المعیه

Jêkatî: Pêkveyatî. hevrrayî. lgelekî. baskatî.

ژیک دویرن: ژیک فرن.
شتان

Jêkdwîrin: Jêk firrin.

ژیک ژیک کرن: زفیلهکرن، ژیکفهکرن، ژیک فهدهرکرن.
التشريح، التفصيل، التفريق

Jêkjêkkin: Zivêlekirin. jêkvekirin. jêkvederkin.
rin.

ژیک ژیک کری: زفیلهکری، ژیکفهکری، ژیک فهدهرکری.
المشرح، المشروح، المفرق، المفضل.

Jêkjêkkirî: Zivêlekirî. jêkvekirî. jêkvederkirî.

ژیک ژیکاتی: خوهدانانیک، فیک کهتن، باسکاناتی.
التکتل، التحزب، التجنج.

Jêkjêkatî: xwedana êk. vêkkin. baskanatî.

ژیک راکیشان: ژیک ئینانا دهر.
المغط، لیمد طوله، المد.

Jêkrrakêşan: jêk înanader.

ژیک راکیشای: ژیک ئینای دهر.
المغموط، الممد، الممدود.

Jêkrrakêşay: jêk înayder.

ژیک راکیش: ژیک ئین دهر.
الغامط، الماد

Jêkrrakêş: jêk înder.

ژیک په‌رتاندی: ژیک بژکاندی، ژیک بژالهکری، ژیک چیق کری، ژیک به‌لاف کری.

المفتت، المشتت، المنشر، المشرذم، المشطی.

Jêkperritandî: Jêk bijikandî. jêk bijalekirî. jêk belavkirî.

ژیک خارن: ژیک په‌نین، ژیک برن.
التهمش، التاکل، الاحتکاک.

Jêkxarin: Jêk renîn. jêk birin.

ژیک خاری: ژیک په‌نی، ژیک بری.
التهمش، التاکل، المحتک.

jêkxarî: Jêk renî. jêk birî.

ژیک خارن: ژیک چیتیری، ژیک بهاتری.
التفاوت، التفاضل

Jêxarin: Jêk çetirî. jêk bihatirî.

ژیک خاری: ژیک چیتیر، ژیک بهاتیر.
المتفاوت، المتفاضل

Jêkxarî: Jêk çetir. jêk bihatir.

ژیک خور: ژیک رهن، ژیک بری
المهمش، الماکول، الحاکک، المفضول.

Jêkxwer: Jêk ren. jêk birî.

ژیک دهرکتن: ژیک زان، ژیک په‌شین، ژیک په‌قزین
الاشتقاق، التوالد

Jêkderketin: Jêk zan. jêk peşîn. jêk peqijîn.

ژیک دهرکتی: ژیک زای، ژیک په‌شی، ژیک په‌قزی.
المتوالد، المشتق

Jêkderketî: Jêk zay. jêk peşî. jêk peqijî.

ژیک دویر: ژیک خاری، ژیک بهاتیر، ژیک چیتیر.
المتباعد، المتفاوت

Jêkdwîr: Jêk xarî. bihatir. jêk çetir.

ژیک دویری: ژیک خارن، ژیک بهاتری، ژیک چیتیری.
البعد، الفوت، التفاوت.

Jêkdwîrî: Jêk xarin. bihatirî. jêk çetirî.

ژیک دویریون: ژیک دهرازیون، ژیک فیریون.
التباعد، الابتعاد

Jêkdwîrbûn: Jêkderazbûn. jêk firrbûn.

ژیک دویریوی: ژیک دهرازیوی، ژیک فیریوی.
المبتعد

Jêkdwîrbûy: Jêkderazbûy. jêk firrbûy.

ژیک گرتن: ههلبژارتن، ژیک گرتن.

الانتخاب، الاصطفاء، الانتقاء، التصنيف.

Jêkgirtin: Helbijartin. vërraçûn.

ژیک گرتن: ژیک کهتن، هنگاتن.

التماس

Jêkgirtin: Vêkkin. hingatin.

ژیک گرتی: ههلبژارتی، ژیک گرتی.

المختار، الممتاز، المصف، المصطفى.

Jêkgirtî: Helbijartî. jêgirtî.

ژیک فر: ژیک دویر، ژیک فهدای، ژیک فرهه.

المباين، المباع

Jêkfirr: Jêk dwîr. jêkveday. jêk fireh.

ژیک فریون: ژیک دویریون، ژیک فهدان بون، ژیک فرهه‌بوون.

التباع، التباين.

Jêkfirrbûn: Jêk dwîrbûn. jêk vedanbûn. jêk firhebûn.

ژیک فریبوی: ژیک دویریوی، ژیک فهدای بوی، ژیک فرهه‌بوی.

المتابع، المتباين.

Jêkfirrbûy: Jêk dwîrbûy. jêk vedanbûy jêk firhebûy.

ژیک فیرتر: ژیک دویرتر، ژیک فرهه‌تر، ژیک فهدای تر.

الابین، الابع

Jêkfirtir: Jêk dwwîrtir jêk vedantir. jêk firhetir.

ژیک فیرکرن: ژیک دویرکرن، ژیک فهدان، ژیک فرهه‌کرن.

التبیین، الابانه، الابعاد، التباعد.

Jêkfirkirin: Jêk dwwîrkirin. jêk vedan. jêk firhekirin.

ژیک فیرکری: ژیک دویرکری، ژیک فهدای، ژیک فرهه‌کری.

المبعد، المبين.

Jêkfirkirî: Jêk dwîrkirî. jêk veday. jêk firhekirî.

ژیک فر: قاچ، لیک قاچ، لیک وهرگه‌های.

المخالف، المعاكس

Jêkvirr: Vaç. lêkvaç. lêkwergerhay.

ژیک فری: ژیک فریاتی: لیک قاچیات، لیک وهرگه‌های.

الخلاص، العکس

Jêkvirîyatî = Jêkvirî: Lêk vaçîyatî. lêk wergerhay.

ژیک فهزان: ژیک دهرکهتن، ژیک په‌شین، ژیک په‌قژین، ژیک دهریون.

التکاثر، التوالد الذاتی، الاشتقاق.

Jêkvezan: jêk derketin. jêk peşîn. jêk peqijîn. jêk derbûn.

ژیک فهزای: ژیک دهرکهتن، ژیک دهریوی، ژیک په‌شی، ژیک په‌قژی.

المتوالد، المشتق، التکاثر.

Jêkvezay: jêk derketî. jêk derbûy. jêk peşî. jêk peqijî.

ژیک فهبون: ژیک بهردان، ژیک جودابون.

الانفصام، الانفکاک، الانفصام، الشقاق، الانفلاق.

Jêkvebûn: Jêk berdan. jêkcudabûn.

ژیک فه‌بوی: ژیک بهردای، ژیک جودابوی.

المنفصم، المنفکک، المتفرق، المتشقق، المنفلق، المنقسم.

Jêkvebûy: Jêk berday. jêkcudabûy.

ژیک فه‌دیرکرن: ژیک چهرت کرن، ژیک جوداکرن، ژیک فه‌کرن، ژیک

بژارتن.

التفریق، التمييز، التنقيه، الافراز.

Jêkvederkirin: Jêk çertkirin. jêk cudakirin. jêk vekirin. jêk vederkirin.

ژیک فه‌دیرکری: ژیک بژارتی، ژیک جوداکری.

اللمفرق، اللمیز، المنقی، المفز، الفارز.

Jêkvederkirî: Jêkbijartî. vederkirî. jêk cudakirî.

ژیک فه‌کرن: لیکفه‌کرن، بيش کرن، جوداکرن.

التقسيم، التفصيل، التفکیک، التفريق.

Jêkvekirin: Lêkvekirin. bêşkirin. cudakirin.

ژیک فه‌کری: لیکفه‌کری، بيش کری، جوداکری.

المفصول، الفارق، الممتاز، المیز.

Jêkvekirî: Lêkvekirî. bêşkirî. cudakirî.

ژیک فه‌گرتن: قافارتن، چهرت کرن، هه‌ل ئیخستن، به‌لاف کرن.

هه‌لبژارتن.

التفریق، التمييز.

Jêkvegirtin: Vavartin. çertkirin. helêxistin. belavkirin. helbijartin.

ژیک فه‌گرتن: نه‌ساخی فه‌گوهارتن، فتراچون.

العدوی

Jêkvegirtin: Nesaxî veguhaztin. vërraçûn.

ژیک وهرگرتن: دانافئیک.

التداول

Jêkwergritin: Danavêk.

ژئ گرتن: بزارتن، فافیران، ژیک فافیران، ژیک بزارتن.

الاستخلاص، الاقتباس، المیز، الانتخاب، الاصطفاء.

Jêgirtin: Bijartin. vavêran. jêk vavêran. jêk bijartin.

ژئ گرتی: ژیک بزارتی، ژیک فافیرای.

المقتبس، المنتخب، المميز.

Jêgirtî: Bijartî. vavêray.

ژئ گرتن: زههری فهکرن.

الصفوه، النخبه المختار، الخلاصه، الاقتداء، التقليد.

Jêgirtin: Zehrî vekirin.

ژئلهل: ژئهل، ئهفران، بالا، سهركهتی، پئهل.

الصاعد، الراقی.

Jêlêl: Jêhel. evraz. bala. serketî. pêhel.

ژئلهلی: ژئهللی، ئهفرانلی، بالایی، سهركهتنی، پئهللی.

الصعود، المرتقى.

Jêlêlî: Jêhelî. evrazî. balayî. serketinî. pêhelî.

ژئلهل چون: ژئهل چون، ئهفران چون، پئهل چون، بالا بون، سهركهتن.

التصاعد، الترقى، الارتقاء.

Jêlêlçûn: Jêhel çûn. avraz çûn. pêhel çûn. balabûn. serketin.

ژئ هاتن: شییان، پئ چیبون، پئفه هاتن، دهستقه هاتن.

التمكن، الاقتدار، الامكان.

Jêhatin: Şîyan. pêçêbûn. pêvehatin. dest vehatin.

ژئ هاتی: شییای، پئ چیبوی، پئفه هاتی، دهستقه هاتی.

التمكن، المقتر.

Jêhatî: Şîyay. pêçêbûy. pêvehatî. dest vehatî.

ژئ هاتی: بهرخور، فهريژ، بهردان، بهرهم.

الانتاج، الايراد، المنتوج.

Jêhatî: Berxwer. verêj. berdan. berhem.

ژئ هاتی: فهريژ، بهرهم، بهرخور، بهردان.

النتاج، الوارد، النتيجة.

Jêhatî: Verêj. berhem. berxwer. berdan.

ژئ هاتن: تازهتی، جانی، شوخی، شهنگی، خوشکوکى، خوشیمانکی.

الجمال، البداعه، النفاسه.

Jêhatin: Tazetî. canî. şoxî. şengî. xuşkokî. xuşimankî.

ژئ هاتی: تازه، جان شوخ، شهنگ، خوشیمانک، خوشکوک.

البدیع، الجمیل، النفیس.

Jêhatî: Taze. can. şox. şeng. xuşimank. xuşkok.

ژئ هافیتن: چهرت کرن، ژئ برن.

الطرح، الحذف، الخصم.

Jêhavêtin: Çertkirin. jêbirin.

ژئ هافیتى: چهرت کرى، ژئ برى.

المطروح، المحذوف، المخصوص.

Jêhavêtî: Çertkirî. jêbirî.

ژئ ههلی: ژئهللی، ئهفرانلی، پئهل، بالا، سهركهتن.

النهضة، الصعده، الصعود.

Jêhelî: Jêhelî. evrazî. pêhelî. bala. serketin.

ژئ ههلچون: ژئهل چون، ئهفران چون، پئهل چون، فئهل چون.

التصاعد، النهضة، الارتقاء.

Jêhelçon: Jêlêlçûn. evrazçûn. pêhel. çûn. vêhelçûn.

ژئ وهرهان: ژئ وهشان. ژئ كهتن، فهريژ.

الرشح، النضح، النسل.

Jêwerhan: Jê weşan. jê ketin. verrêtin.

ژئ وهرهای: ژئ وهشای، ژئ كهتی، فهريژتی.

الرشیح، النضح، النسل.

Jêwerhay: Jê weşay. jê ketî. verrêtî.

ژئياتی: لگهلیکی، ههفرایی، ژئکاتی.

المعیه، التکتل، الحزبیه.

Jêyatî: Ligelêkî. hevrayî. jêkatî.

ژ

يخفى اول اللفظ فيكون سكونا ويؤدى معنى ب، من، عن، (ب).

Ji.

ژهريزن: بهريژخستن

الاجهاض

Jiberbirin: Berêxistin.

ژين برن: ههراقتن، تهپساندن، روى ئهردكرن، پامالشتن.
 الدك، الهدم، ساوى الارض.
Jibinbirin: Heraftin. tepisandin. rwêrdkirin. ramaliştin.
 ژيبركرن: نههزركرن
 السهو، النسيان
Jibîrkirin: Nehizirkirin.
 ژيبرچون: ژ هزرچون.
 الغياب، النسيان.
Jibîrçûn: Jihizirçûn.
 ژيبرقهبرن: دهست دلى دان
 السلو، السلوان، التسلى
Jibîrvebirin: Dest dilîdan.
 ژيبرقهكرن: مژويل كرن
 التسليه، الالهاء
Jibîrvekirin: Mijwîlkirin.
 ژيبر كهتن: ژ دهست دهركهتن، بوش بون.
 الاستفحال، العرامه للنهر.
Jiborrketin: Jidest derketin. boşbûn.
 ژيبركرن: دهرخ كرن، ژيبركرن، پهوان كرن.
 الحفظ
Jiberkirin: Derixkirin. jiberkirin. rewankirin.
 ژيبركرن: ژيبرئىخستن. شهلاندن، تازى كرن.
 النزاع، النضو
Jiberkirin: Jiberêxistin. şelandin. tazîkirin.
 ژيبرك چون: ژيكر قهبون، ژيكر فريبون، ليك وهرگرهان.
 الخلاف، التباين، العكس.
Jiberikçon: Jêkvebûn. jêkfirrbûn. lêkwergerhan.
 ژيبرك چوى: ژيكر قهبوى، ژيكر فريبوى، ليك وهرگرهائى.
 المتخالف، المتعاكس، المتباين.
Jiberkçûy: Jêkvebûy. jêkfirrbûy. lêkwergerhay.
 ژيبر نهچون: نهترويون، تهرموشهبون.
 الكسل، الماطله
Jiberneçûn: Netrobûn. termûşebûn.
 ژيبر نهچوى: نهترويو، تهرموشهبو، تهرموشه، نهترو.
 الماطل، الكسلان.
Jiberneçûy: Netrobûy. termûşebûy. termûşe. Netro.

ژيبرى: بهرئىخستى
 الجهيز

Jiberbirî: Berêxistî.

ژيبرچون: بههراقتن.
 الجهض، سقط الجنين

Jiberçûn: Berhavêtin.

ژيبرچوى: بههراقتى.
 الجهيز

Jibkerçûy: Berhavêti.

ژيبرچون: دهست ههلى، زيهركاتى، دهستقههاتن، زيخاتى
 الشطاره فى العمل

Jiberçûn: Dest helî. zîrekatî. dest vehatin. zîxatî.

ژيبرچوى: دهست ههلى، دهستقههاتى، زيهرهك، زيخ.
 المنجز القدير فى العمل

Jiberçûy: Dest helî. dest vehatî. zîrek. zîx.

ژيبرك چون: ژيكر بهردان، پشت دان، ليك فريبون، ليك وهرگرهان.
 الشقاق، الخلاف، التنايد.

Jiberikçûn: Jêkberdan. piştan. lêk virrbûn. lêk wergerhan.

ژيبر ئاخفتن: شهلهولهوى، بهلاف ئاخفتن.
 الهذر، الهذيان، المهجور للنائم.

Jiberaxiftin: Şelewlewî. belav axiftin.

ژيبر چ؟ بوچى، بو چ، چرا.
 لماذا

Jiberçi?: Boçî. bûç. çirra.

ژيبركوتن: بهلاف كوتن، شهلهولهوى ئاخفتن.
 الهذيان، الهذى، الهذر.

Jibergotin: Belav gotin. . şelewlew axiftin.

ژيبرقه: ژ پيشفه
 القبل، اما، من الامام.

Jiberve: Jipêşve.

ژيل: بئى
 عدا، غير، خلا، دون

Jibil: Bêy.

ژين كرن: ژ قورم كرن، بئ ره كرن.
 الصلم، الاستئصال

Jibinkirin: Jiqurimkirin. bêrihkirin.

ژ چه چون: کوهازتن، فهکوهازتن، خهلهان، خشان، وهرگرهان، ژ که چون.

النقل، التحول، الخلع لليد.

Jicîhçûn: Guhastin. veguhaztin . xelhan. . xişan. wergerhan. jîgehçûn.

ژ چه رابون: ههستان.
النهوض

Jicîhrabûn: Hestan.

ژ چ؟

مما، مم

Jiçi?.

ژ چهک کهتن: قویزبون، چغ بون، خویس بون.
الفشل، الاخفاق، العجز.

Jîçek ketin: Qwîzbûn. çixbûn. xwîsbûn.

ژ چهک کرن: شهلاندن.
النزع من السلاح

Jîçekkirin: Şelandin.

ژ حیل: ژبری

بشده، بقوه، بعنف.

Jihêl: Jibirî.

ژ خوه: ژ خوچی: ژ قهستا ههما.
قصدا، عمدا، عیثا.

Jixwe = Jixoçî: Jiqesta. hema.

ژ خوه: پهروه، بهلاش.
المجان

Jixwe: Perwe. belaş.

ژ خویاتی: ژ قهستایی، ههمیایی.
العمد، الاعتبار، العبث.

Jixweyati: Jiqestayî. Hemîyayî.

ژ خوه چون: ژ بیرقهچون، دل گرتن، های ژ خوه نهبون، کوهشین.
السمه، الغاشیه، الاغماء، الغیویه، الغشیان، الذهول، الهقاع.

Jixweçûn: jibîrveçûn. dilgirtin. hayjixwenebûn. guhişîn.

ژ خوه چوی: ژ بیرقهچوی، دل کرتی، های ژ خوه نهبوی، کوهشی.
المهقع، المغشی، المغمی، الذاهل، المذهول.

Jixweçûy: Jibîrveçûy. dilgirtî. hayjixwenebûy. guhişî.

ژ پاشقهبرن: دابه‌پزانندن، لی خورین، پاشقهبرن، توت کرن، دقون سهقهکرن.

الفقس، اللنهر، الزجر، النهی.

Jipaşvebirin: Daberrizandin. lêxurrîn. paşvebirin. tutkirin diqûnsekirin.

ژپاشقهبری: دابه‌پزاندی، لی خوری، پاشقهبری، توت کری، دقون سهقهکری.

الفقیس، المزجور، المنهور، المنهی.

Jipaşvebirî: Daberrizandî. lêxurrî. paşvebirî. tutkirî. diqûnsevekirî.

ژپاشقهبرن: پاش ئیخستن، گیروکرن.
التأخیر، الانکفاء

Jipaşvebirin: Paş êxistin. gîrokirin.

ژ پیشقه: جاهی، جاه، شوین کری، باتی.
العوض، البدل، النیابه، الوکاله.

Jipêşve: Cahî. cah. şwîngirî. batî.

ژ پیشقه: روی بروی، بهرامبه‌ر، راستی.
المقابل، المواجه، الموازی، الازاء.

Jipêşve: Rwîbrwî. beramber. rastî.

ژ پیشقه: ژبه‌رغه، بهراهیک.
قبلا، من الامام، من القدام.

Jipêşve: Jiberve. berahîk.

ژ پیشقه کوزتن: تول فهکرن.
القود

Jipêşve kujtin: Tolvekirin.

ژ پیشقهچون: به‌رغهچون، هنارتن.
الاستقال، الانتداب، الاستعاضه.

Jipêşveçûn: Berveçûn. hinartin.

ژ پیشقه هاتن: به‌رغه هاتن، پیشقه هنارتن.
الاستقبال، النذب

Jipêşvehatin: Bervehatin. pêşvehatin.

ژ تل فه: ژ دوبرقه، رمخفه، ژ رمخافه.
عرضيا، غير مباشر

Jitilve: Jidwîrve. rexve. jirrexave.

ژ تهمت: هندی

مقدار، مساوی، بقدر.

Jitemet: Hindî.

J	ژ	J	ژ
	ژرمام: ژن مام. زوجه العم	ژ خوهرايي: لنك خوهكرن، زېدهكارى. النفل، التلقائى، العفوى، الفضول، التطفل.	Jixwerrayî: Linikxwekirin. zêdekairî.
Jirmam: Jinmam.	ژ ري دهرکهتن: سهرداچون. الفسق، الفسوق.	ژ خوه فهكرن: ژ خوه داناپاش، ژ خوه فهدان، پشت دان. النبذ	Jixwevekirin: Jixwedanapaş. jixwevedan. piştan.
Jirrêderketin: Serdaçûn.	ژژ: گوشت اللحم	ژ خوه فهكرى: پشت دای، ژ خوهداى پاش، ژ خوه فهداى. المنبوذ	Jixwevekirî: Piştday. jixweday paş. jixweveday.
Jij: Goşt.	ژويژى: حيوانهكئ بسترى به. القنفذ	ژ خوه نهكرتن: خوه بالاکرن، خوه ههل ئيخستن. الاستنكاف	Jixwenegirtin: Xwebalakirin. xwe helêxistin.
Jwîjî: Hêwanekê bistirîye.	ژفان: سوز، پهيمان، چاف ريياتى. الموعد، الميعاد، العهد، الميثاق، الامل، الرجاء الانتظار.	ژ خوه رازى: د خوهرا ديتى. المعتد بنفسه، المعتد على نفسه، الموثوق بها.	Jixwerrazî: Dixwrradîtî.
Jivan: Soz. peyman. çavrrîyatî.	ژفان: بئ نفيژى الحيض، الطمث.	ژ دل: ژ فبيان. عن رغبة، عن اراده	Jidil: jvîyan.
Jivan : Bênivêjî.	ژفان دان: سوزدان، پهيمان دان الموعد	ژ دهست دهرکهتنى: ژبورکهتنى المستفحل	Jidestderketî: Jiborrketî.
Jivandan: Sozdan. peymandan.	ژفان وهستان: ژنا پير يا نهزيت. سن اليأس للنساء	ژ دهست دهرکهتن: ژبورکهتن الاستفحال	Jidestderketin: Jiborrketin.
Jivanwestan: Jina pîr ya nezêrt.	ژ قهستا: ژ خوه، پهروه، ههما. السدى، الجزاف، العبث، العمد، العبث.	ژ دهرقه: بهرانى، ديار، ئاشکرا. الخارج، الظاهر	Jiderve: Berranî. dîyar. aşkira.
Jiqesta: Jixwe. perwe. hema.	ژ قهستايى: ژ خوهيى، پهروهيى، ههمايى. الباطل، السدى، الجزاف، الاعتباط، العمد، العبث.	ژ دهست چون: زيان. الخساره	Jidestçûn: Zîyan.
Jiqestayî: Jixweyî. perweyî. hemayî.	ژ قورم کرن: ژبن کرن، ژ په کرن، ههلكيشان. الصلم، الاستئصال	ژ پمگ: ههژى، هيژا. اللائق.	Jirreng: Hejî. hêja .
Jiqurimkirin: Jibinkirin. jirrehkirin. helkêşan.	ژ قايد دهرکهتن: ژ بورکهتن. النكحه، الناهك	ژ رتفه: ژ سهري فه، ژ بهرى دا، پيشى. مقدما، مبدئيا، مسبقا، اولاً: المقدمة من كل شيء.	Jirêve: Jiserîve. jiberîda. pêşî.
Jiqaydederketin: Jiborketin.			

Jinînan: Şwîkirin.	ژن ئینان: شوی کرن الزواج، النکاح
Jin revan:	ژن رەفان: الخطف، الاختطاف
Jinîni: Mêyatî. hevgîyanî.	ژنینی: مێیاتى، هەف گییانى الانوثه، الزوجیه
Jinavda: jorve.	ژنافدا: ژورفە الداخل، الجوف، الباطن، الضمن.
Jinavikxarin: Jinavik renîn. jêk girtin. têk husîn.	ژنافک خارن: ژنافک رەنن، ژێک گرتن، تێک هوسین. التهمش، الاحتکاک، التآکل.
Jinavikxari: Jêk renî. têk husî.	ژنافک خاری: ژێک رەنى، تێک هوسى. التهمش، المحتک، المتآکل
Jinwîyatî: Dest pêkî. serûjinwî. jirrêve.	ژنوی یاتی: دەست پێکی، سەرۆژنوی، ژرێفە مبديئا، من جديد، المبادئه.
Jin neînay: misafir. zigurd. kurr. silt.	ژن نهئینای: مسافر، زگورد، کوپ، سلت. الاعزب
Jin neînan: misafirî. zigurdî. siltî.	ژنهئینان: مسافری، زگوردی، سلتی. العزوبه
Jih: Benkê rwîvîkêt lêk baday.	ژه: بهنکێ رۆیڤیکێت لێک بادای. الوتر المصرانى، خيط المصران.
Jih deng: Pêldeng. davdeng.	ژه دەنگ: پێل دەنگ، داف دەنگ. الوتر الصوتی
Jhişçûn: Jibîrveçûn. jixweçûn. dilgirtin.	ژهش چون: ژبیرڤه چون، ژ خوه چون، دل گرتن، گوهشین. السمه، الذهول، الغشيان، الاغماء، الغيبويه.

Jilepçûn: Jidestçûn. zîyan. lêborîn.	ژ لپ چون: ژ دەست چون، زیان، لێ بورین الفوات، الخساره
Jikerba sotin: Qirrqiçîn. kuzirîn.	ژ کەربا سوتن: قیرقچین، کوزرین. الاشتياط
Jikasketin: Kuskbûn. kerixîn. lepitîn.	ژ کاس کەتن: کوسک بون، کەرخین، لەپتین. البحر، الهرج
Jkiçîni: êxistin.	ژ کچینی ئێخستن: الاقتراع، ازاله البکاره
Jin: Mê.	ژن: مێ. المراه
Jin: Bindarî. kabanî. hevgîyan. bermalî.	ژن: بن داری، کابانی، هەف گییان، بەرمالی. الزوجه
Jinik: Tuxmê mê.	ژنک: توخمی مێ. النساء
Jinbab: Jin babê mirovî.	ژن باب: ژن بابی مروفی. الرأب، زوجه الاب
Jinbira:	ژن برا: الكنه، زوجه الاخ
Jintî: jina birayê mêrê jinê.	ژن قی: ژنا برایی مێرێ ژنی زوجه اخ الزوج
Jinxal.	ژن خال: زوجه الخال
Jinaspi: jina kej.	ژنا سپی: ژنا کەژ الودهاء
Jina ser êtîma: bîjin.	ژنا سەر ئێتیمای: بیژن الشبل

ژین که: جهی ژیار، بهربهافی ژینی.

البیئه: محیط العیش.

Jîngih: Cihê jîyarê . berbihavê jînê.

ژی وار: ئاکنجی بون، خوجهیون، بنهجهیون.

الحضاره، القطن، السکون.

Jîwar: Akincîbûn. xwecihbûn. binecihbûn.

ژیانندن: خودان کرن.

الاعاشه، الاعاله

Jîyandin: Xudankirin.

ژویر: ریت، گوچ، ژاری، زهویی، بهلنگازی، ژینا کهمار.

التعس، البائس، الفقیر.

Jwîr: Rît. gwîc. jarî. zebwînî belingazî. jîna gemar.

ژویربون: گوچ بون، پیب بون، ژاربون، زهویی بون، بهلنگازبون.

التفقر، الانتعاس، الابتاس.

Jwîrbûn: Gwîcbûn. rîpbûn. jarbûn. zebwînbûn. belingazbûn.

ژویربوی: گوچ بووی، پیب بوی، ژاربوی، بهلنگازبوی، زهویی بوی.

التعيس، البئیس، المفتقر.

Jwîrbûy: Gwîcbûy. rîpbûy. jarbûy. belengazbûy. zebwînbûy.

ژویرتر: پیب تر، گوچ تر، ژارتر، زهویی تر، بهلنگاز تر.

الاتعس، الالباس، الافقر.

Jwîrtir: Rîptir. gwîctir. jartir. zebwîntir. belingaztir.

ژویرکرن: ریباندن، گوچ کرن، ژارکرن، زهویی کرن، بهلنگازکرن.

الاتعاس، التئیس، الافقار.

Jwîrkirin: Rîpandin. gwîckirin. jarkirin. zebwînkirin. belingazkiri.

ژویرکری: ریباندی، گوچ کری، ژارکری، بهلنگازکری، زهویی کری.

المتعس، المئیس، المفقر.

Jwîrkirî: Rîpandî. gwîckirî. jarkirî. zebwînkirî. belingazkirî.

ژویری: ژویریاتی: ریبی. زهویی گویجاتی، ژاری، بهلنگازی.

التعاسه، البؤس، الفقر، الضنک، العوز.

Jwîrî = Jwîryatî: Rîpî. gwîcatî. jarî. belingazî. zebwînî.

ژن بهردان: ژن ئازاکرن، ژن سهراست کرن.

الطلاق، العتق.

Jin berdan: Jin azakirin. jin serastkirin.

ژیار: ژیان، بهروردی، قهتاندن، قهژین.

المعیشه

Jiyar: Jîyan. berwirdî. qetandin. vejîn.

ژی: ساخی، ژیان، عومر، مهرگ.

العیش

Jî: saxî. jîyan. 'umir. merg.

ژی: دهمی ژینی، دهم ژین، ژین کهه.

الملی، مده العیش، السن، العمر.

Jî: Demê jînê. demjîn. jîngeh.

ژی: لدویماهیا ئاخفتنی مهعنا، دیسا، وهسا ددهت.

فی اخر اللفظ، یؤدی معنی ایضا.

Jî: Lidwîmahîya axiftinê me'na. dîsa. wesa dîdet.

ژین: ساخی، دهمی ژیان.

الحیاه، العیش.

Jîn: Saxî. demê jîyanê.

ژیان: رابوراندا ژینی.

المعیشه

Jîyan: raborandîna jînê.

ژیار: قهتاندن، قهژین، خودان بون.

التعیش، المعیشه.

Jiyar: Qetandin. vejîn. xudanbûn.

ژینا کوتهک: سخنتی: ژینا سخنتی، ژینا بهرتهنگ، ژینا نهخووش.

النک

Jîna kutek: Sixintî. jîna sixintî. jîna berteng. jîna nexweş.

ژینا شیلی: ژینا ئالوز و بی سسهرویهر

النغصه، التنغیص.

Jîna şêlî: Jîna aloz û bê serûber.

ژینا خومش: تهسهری، خنیاتی.

الغدق، الرفاه، الرغد.

Jîna xweş: Teserî. xinyatî.

ژین نامه: چیروکا ژینا مروقی

سیره حیاه، تأریخ حیاه، ترجمه حال

Jîn name: Çîroka jîna mirovî.

ژویژی: حیوانه‌کی وه‌کی سیخوری یی بستریه یی بجویکتره ژ
سیخوری.

القتفد

Jwîjî: Hêwanekê wekî sîxurrî ye bistir ye
biçwîktire ji sîxurrî.

ژور: ناف، نافدا، خولولاهی، قالایی.

الداخل، الباطن، الجوف.

Jor: Nav. navda. . xululahî. valahî.

ژور: سەر، بالا، ئەفراز، ژێهەل، پێهەل، ژێلەل، بلند.

الفوق، العلی، العليا.

Jor: Ser. bala. evraz. jêhel. pêhel. jêlêl. bilind.

ژورقه: ژنافدا.

الداخل، الجوف، الباطن.

Jorve: Jinavda.

ژورقیمی: نافدایی، ژنافدایی، خولولاهی.

الداخلی، الباطنی، الجوفی.

Jorveyî: Navdayî.. jinavdayî. xululahî.

ژوردی: ئەفرازی، بلنداهی، ژێهەلی، پێهەلی، بێسەردایی، بلندی.

العليا، الفوقانی.

Jorî: Evrazî. bilindahî. jêhelî.pêhelî. biserdayî.
bilindî.

ژوردانی: نشیقی، سەرنشیقی، دەست نشیقی، ژیراتی، خارکەتنی.

الحد، المنحد، النازل، النزله.

Jordanî: Nişîvî. sernişîvî. dest nişîvî. jêratî. xar-
ketinî.

ژوردا: نشیف، ژیر، خاری، بندا.

الاسفل، الادنى، النزل، الانحدار.

Jorda: Nişîv. jêr. xarê. binda.

ژورکەتن: چونا تیتفه، تیتفەبون.

الدخول، الولوج.

Jorketin: Çûna têve. têvebûn.

ژور مشت: بێسەری کرن، تژی کرن.

الحمام، العطف فى الكيل.

Jormiş: Biserîkirin. tijîkirin.

ژوردا تێران: ژوردا بەرێ خوهدان.

الاطلال

Jorda nêrran: jorda berê xwîdan.

ژوقان: پەشیمانى، لیفەبون.

التوبه، الندم، التائب، النادم.

Jovan: peşêmanî. lêvebûn.

ساتمه‌بوی: هه‌لنگفتی بووی

المتعشر، المكبوب

Satmebûy: Helingiftinbûy.

ساتمه‌تر: هه‌لنگفتی تر

الاعشر، الاكب

Satmetir: Helingiftintir.

ساتمه‌کرن: هه‌لنگافتن

الاعشار، الاکباء

Satmekirin: Helingiftin

ساتمه‌کری: هه‌لنگافتی

المکبب، المعشر

Satmekirî: Helingiftî.

ساتمه‌یی: هه‌لنگفتیی، هه‌لنگفتیاتی

Satmeyî: Helingivtinî, helingiftîyatî .

ساتوره: سائیل، راخووته، بن پیتک، بن زک، مروفتی کیم.

الحثاله من الناس، الوضع

Satore: Sa'êl, raxwîte, bînpêk, bin zik, mirovê kêm.

ساتوره‌یی: سائیلی، راخووته‌یی، بن پیتکی.

الحثل، الدناءه، الوضع.

Satoreyî: Sa'êlî, raxwîteyî, bin pêkî.

ساتور: کیترا مه‌زن، کیتیر، چه‌قوکا گر.

المديه، الساطور

Sator: Kêramezin, Kêbirr, ceqokagir.

ساجور: دو چوبفا دئ بدنکه‌کی لئ گری‌ده‌ن و دکه‌ن ستویی سا وه‌کی بو

خوه ژ جهه‌کی بین

الساجور

Sacorr: Du çwîva dê benkekî lê girêden û diken stwîyê sa wekî bo xwe ji cihekî bînin.

ساجمه: پرچکیت ئاسنی نه، هنده ئاسنکیت گروفرن وه‌ک ماشا دکه‌ن

فیشه‌کا بو نیرچیرا ته‌یر و ته‌والا.

الخردق

Sacme: Pircikê asinîne, hinde asinkê girovirin wek maşa diken bo nêrçîra teyr û tewala.

ساخ: درست، مای، زیندی، راست.

الحی، الخالد، السالم، الصحيح، الصادق، الامین.

Sax: Dirist, may, zêndî, rast.

س

S

(س) سا:

سابون: قلی، ناهئ شویشن و پاقرکرنئ

الصابون، الغاسول

Sabwîn: Qilê, Ahê şwîştin û paqijkirinê.

سابونا به‌قا: گیایه‌کی ئافی یه‌یی به‌لگ په‌خه‌هه‌که گلشچاند و

په‌رخاندن کف دده‌ت.

الصابونیه، عشب مائی رغوی

Sabwîna beqa: Gîyayekê avîye yê belg pehne

heke gilvîçand û perixandin kefdidet.

ساپیتک: بانئ ژناڤدا یانی به‌رکوژیرک، کاشخانک.

السقف

Sapîtk: Banê jinavda yanî ber kujîrk, Kaşxank.

ساتمه: هه‌لنگفتن، هه‌له‌قه‌ژین و که‌تن

الکبوه، العشار

Satme: Helingiftin, helpeqijîn û ketin.

ساتمه‌بون: هه‌لنگفتن بون.

التعشر، الانکباء

Satmebûn: Helingiftinbûn.

ساخته‌کری: خاپاندی، ته‌شقه‌له‌کری، جه‌نبازی کری، جه‌نگه‌نه‌یی کری.
الغشش، المزور، الدسیسه.

Saxtekirî: Xapandî, teşqelekirî, cenbazîkirî, cengenekirî.

ساخته‌یاتی: خاپانیاتی، ته‌شقه‌له‌یاتی، جه‌نگه‌نه‌یاتی، جه‌نبازیاتی.
الغش

Saxteyatî: Xapanîyatî, teşqeleyatî, cenbazîyatî, cengeneyatî.

ساخی، ساخیاتی: مانی، زیندیاتی، درستیاتی، راستیاتی.
الخلود، الحیاه، الحیوان، الصحه، السلامه.

Saxî = Saxîyatî: Manî, zêndîyatî, diristîyatî, Rastîyatî.

ساخته‌چی: جه‌نباز، خاپینوک، جه‌نگه‌نه.
الغشاش، المزور.

Saxtecî: cenbaz, xapînok, cengene.

ساخ‌فه‌شارتن: ساخ به‌رگوپ‌کرن.
الوآد

Saxveşartin: Sax ber gorrkirin.

ساخ‌لهم: درست، راست، به‌خت درست، جامپیر.
الصحيح، الصادق، الامین.

Saxlem: Dirist, rast, bextdirist, camêr.

ساخ‌لهمی: درستی، به‌خت درستی، جامپیری.
السلامه، الصحه، الامانه.

Saxlemî: Diristî, bextdiristî, camêrî.

ساده: خاف، ئانکو به‌یار، ئیک ره‌نگ و بیخ نه‌خش و قالأ.
البسيط، الغفل، الشاغر.

Sade: Xav, anku, beyar, êkreng û bê nexş û vala.

ساده‌بون: به‌یاربون، ئیک ره‌نگ بون، قالأبون، خاف بون.
التشاغر، التبسط، الغفل.

Sadebûn: Beyarbûn, êkrengbûn, valabûn, Xavbûn..

ساده‌بوی: به‌یاربوی، ئیک ره‌نگ بوی، قالأبوی، خاف بوی.
المشغور، المبسوط، المغفل.

Sadebûy: Beyarbûy, êkrengbûy, valabûy, Xavbûy.

ساده‌تر: به‌یارتر، ئیک ره‌نگ تر، قالأتر، خاف تر.
الاشغر، الاغفل، الابسط.

Sadetir: Beyartir, êkrengtir, valatir, xavtir.

ساخ بون: زیندی بون، درست بون، راست بون.
الشفاء، التخلد، التصحح.

Saxbûn: Zêndîbûn, diristbûn, rastbûn.

ساخ بوی: زیندی بوی، درست بوی، راست بوی.
المحی، المشفى، المصحح، المخلد، المسلم

Saxbûy: Zêndîbûy, Diristbûy, Rastbûy.

ساخ تر: زیندی تر، درست تر، راست تر.
الاخلد، الاسلام، الاصح، الاشفی.

Saxtir: Zêndîtir, Diristtir, Rasttir.

ساخ‌کرن: زیندی کرن، درست کرن، راست کرن.
الاحیاء، التخلید، الاشفاء، التصحیح.

Saxkirin: Zêndîkirin, Diristkirin, Rastkirin.

ساخ کری: زیندی کری، درست کری، راست کری.
المخلد، المحی، المشفى، المصحح.

Saxkirî: Zêndîkirî, diristkirî, rastkirî.

ساخی، ساخیاتی: زیندیاتی، درستی، درستاتی، درستیاتی، راستی، راستیاتی.
الحیاه، الخلود، السلامه، الصحه.

Saxî = Saxîyatî: Zêndîyatî, diristî, diristatî, Diristîyatî, Rastî, Rastîyatî.

ساخته: خاپین، ته‌شقه‌له، جه‌نبازی، جه‌نگه‌نه‌یی.
الغش، الحیله، الدس، الدلس.

Saxte: Xapîn, teşqe, cenbazî, cengeneyî.

ساخته‌یی: خاپینی، ته‌شقه‌له‌یاتی، جه‌نبازیاتی، جه‌نگه‌نه‌یاتی.
الاعتشاش، الاحتيال، الدلس، التزوير.

Saxteyî: Xapînî, teşqeleyatî, cenbazîyatî, cengeneyatî.

ساخته‌بون: خاپان بون، ته‌شقه‌له‌بون، جه‌نبازی بون، جه‌نگه‌نه‌بون.
التحایل، الاعتشش، التدلّس.

Saxtebûn: Xapanbûn, teşqelebûn, cenbazîbûn, cengenebûn.

ساخته‌بوی: خاپان بوی، ته‌شقه‌له‌بوی، جه‌نبازی بوی، جه‌نگه‌نه‌بوی.
المزور، المغشوش، المدلس.

Saxtebûy: Xapanbûy, teşqelebûy, cenbazîbûy, cengenebûy.

ساخته‌کرن: خاپاندن، ته‌شقه‌له‌کرن، جه‌نبازی‌کرن، جه‌نگه‌نه‌یی کرن.
التزوير، التدليس، الاغشاش، التمکیر.

Saxtekirin: Xapandin, teşqelekirin, cenbazîkirin, cengenekirin.

ساری: ساریاتی: تهزیاتی، سهرمایی، زیکی، زیکاتی.
البروده، القر، العذوبه، الركوب.

Sarî = Sarîyatî: Tezîyatî, sermayî, zîkî, zîkatî.

سارا چپای: کتیری، سرت، زینی، گهوری.
المنتعف

Sara cîyay: Kêrî, sirt, zînî, gewrî.

ساروک: کتیرک، زینک، گهوریک

Sarok: Kêrk, zînk, gewrîk.

ساز: مهزقه، لوفرین.

الموسیقی، النغم.

Saz: Mezîqe, lovirîn.

سازقان: مهزقه فان.

الموسیقار، الناعم.

Sazvan: Mezîqevan.

سازى: سهما، شادی.

الطرب، النغم.

Sazî: Sema, şadî.

ساعوره: ساتوره، راخوته، نانکو مروفتی بی کار و شوله بی فهلیته و
که توه، که توه، ساعیل.

الوشب، الکناج، الاوباش، الحشاله، الوضیع.

Sa'orre: Satorre, raxwîte, anku mirovê bêkar û
sole yê felîte û ketwer, ketwer, sa'êl.

ساعوره بون: راخوته بون، فهلیته بون، که توه بون.

الاكتناج، الوضاعه

Sa'orrebûn: Raxwîtebûn, felîtebûn, ketwerbûn.

ساعوره بوی: راخوته بوی، فهلیته بوی، که توه بوی.

الکتیج

Sa'orrebûy: Raxwîtebûy, felîtebûy, ketwerbûy.

ساعوره تر: راخوته تر، فهلیته تر، که توه تر.

الاكتنج، الاوضع، الاوشب.

Sa'orretir: Raxwîtetir, felîtetir, ketwertir.

ساعوره کرن: راخوته کرن، فهلیته کرن، که توه کرن.

الاكتناج

Sa'orrekirin: Raxwîtekirin, felîtekirin, ketwer-
kirin.

ساعوره کری: راخوته کری، فهلیته کری، که توه کری.

المکتج، الموشب

Sa'orrekirî: Raxwîtekirî, felîtekirî, ketwerkirî.

ساده کرن: بهیار کرن، ئیک رهنگ کرن، فالاکرن، خاڤ کرن.
الاشغار، الاغفال، التیسیط.

Sadekîrîn: Beyarkîrîn, êkrengkîrîn, valakîrîn,
Xavkîrîn.

ساده کری: بهیار کری، ئیک رهنگ کری، فالاکری، خاڤ کری.

المشغر، المبسط، المغفل.

Sadekirî: Beyarkirî, êkrengkirî, valakirî, Xav-
kirî.

سادهیی، سادهیاتی: بهیاری، ئیک رهنگی، فالایی، خاڤی

البساطه، الشغور، الغفل.

Sadeyî = Sadeyatî: Beyarî, êkrengî, valayî, xavî.

ساداتی: توخمه کتی تربی باش هیتزیه.

صنف من العنب

Sadenî: Tuxmekê tiryê baş hêjaye.

ساده ناڤ: ناڤی خاڤ

الاسم البسیط

Sadenav: Navê xav.

سار: تهزی، زیك، سهرما.

البارد، العذب، الفرات.

Sar: Tezî, zîk, serma.

سار: سییار، عهگید.

الراكب

Sar: Sîyar, 'egîd.

سار بون: تهزی بون، زیك بون، سهرمابون.

العذوبه، التبرد، الثقرر.

Sarbûn: Tezîbûn, zîkbûn, sermabûn.

ساریوی: تهزی بوی، زیك بوی، سهرمابیوی.

المبرود، المقرور.

Sarbûy: Tezîbûy, zîkbûy, sermabûy.

سارتر: تهزی تر، سهرماتر، زیك تر.

الابر، الاغذب، الاقرر.

Sartir: Tezîtir, sermatir, zîktir.

سارکرن: تهزاندن، سهرماکرن، زیك کرن.

التبرید، الثقرر

Sarkirin: Tezîkîrîn, sermakîrîn, zîkkîrîn.

سارکری: تهزاندی، سهرماکری، زیك کری.

المبرد

Sarkirî: Tezîkirî, sermakirî, zîkkirî.

ساقایی: درهنگ چاندنی
الصغار، الملح.

Savayî: Direng çandinî.

ساقار: گهمنی که لاندی و هیرای بو گرای.
البرغل

Savar: Genmê kelandî û hêray bo girarê.

ساقه: گورا باسک دریژ
المجرب الصوفی الطویل الساق

Saqe: Gora basik dirêj.

ساکو: سهرمل، چاکیت
المعطف، الجاکیت

Sako: Sermil, çakît.

سال: دان لیک زفرین، دازدهمهه، دهمی گه هاتنا فه گه
السنة، العام

Sal: Dan lêk zivîrîn, dazdemeh, demê gerr, hati-na vegerr.

سالهکا دی: سالآ تیت، سالآ دهیت
القابل

Salekadî: Sala têt, sala dihêt.

سال ترهکا دی: سالهکی پستی سالآ دهیت
القاب

Saltirekadî: Sala piştî sala dihêt.

سال فسال: چهرخا سالآ، سال لیک زفرین
مدار السنة، الحول الكامل

Salvisal: cerxa sala, sal lêk zivîrîn.

سال وهخت: داننی سالی، دهمی سالی
الفصل، السنة

Salwext: Danê salê, demê salê.

سالانه: هرسال.
سنویا، السنوی

Salane: Hersal.

سالیانه: درافنی هرسال
الضریبه السنویه، السنویه

Salyane: Diravê hersal.

سالآ بریژی: سالآ پیر باران و بهفر
الهلاب، الماطر

Sala brrêjî: Sala pirr baran û befir.

ساعورهیی: راخویتییی، فهلیتهیی، کهتوهری.
الوشب، الحثالیه.

Sa'orreyî: Raxwîteyî, felîteyî, ketwerî.

ساعتیل: ساعوره، کهتوهر، فهلیته، راخویتی.
الملهد

Sa'êl: Sa'orre, ketwer, felîte, raxwîte.

ساعتیلی: ساعورهیی، کهتوهری، فهلیتهیی، راخویتییی.
اللهد

Sa'êlî: Sa'orreyî, ketwerî, felîteyî, raxwîteyî.

سافی: خوری، روغن، پاقر.
الشفاف، الصفاء، الخالص.

Sa'fî: Xurrî, ruhî, paqij.

سافاک: پیچکا نوی زای، تیزکی نوی زای، تشتی بجویکی نوی بوی.
الهبج، العناق، الجدی، الرضیع من الحیوان والانسان.

Savak: Pêcka nwî zay, têjkê nwî zay, tiştê biçwîkê nwî bûy.

سافا: شیرخوهر، بهرچچک شیر، نوی زای، چلهدار.
الملح، الرضیع للانسان.

Sava: Şîrxwer, berçîçik şîr, nwî zay, çiledar.

سافابون: بجویک بون، فهمانا دهل و دانی، دقسین بهرخونه کرن،
درهنگ چاندی.
تاخر النمو، التصفر.

Savabûn: Bicwîkbûn, veman dext û danî, de-qisîn, ber xwenekirin, direng çandî.

سافابوی: درهنگ چاندی بوی.
الزراع الماخر عن الموسم.

Savabûy: Direng çandî bûy.

سافاتر: درهنگ چاندی تر.
الاطفل، الاشد تاخرا زراعته فی الموسم المعتاد.

Savatir: Direng çandî tir.

سافاکرن: درهنگ چاندن.
تاخیر الزراعه عن موسمه العادی.

Savakirin: Direng çandin .

سافاکری: درهنگ چاندی.
المؤجل زرعه عن المعتاد.

Savakirî: Direng çandî .

ساناهی: بئ کۆتەکی، دەستقەهاتی، بئ وەستان، ئاسان.
التسنى، السماحه، السهل، الهین.

Sanahî: Bê kutekî, destve hatî, bê westan, asan.

ساناهی بون: دەستقەهاتن بون، بئ وەستان، ئاسان بون.
التساهل، التسامح.

Sanahîbûn: Destve hatinbûn, bêwestan, Asanbûn.

ساناهی بوی: دەستقەهاتی بوی، بئ کۆتەکی تر، ئاسان بوی.
التساهل، السموح.

Sanahîbûy: Destvehatîbûy, bêkutekî, Asanbûy.

ساناهی تر: دەستقەهاتی تر، بئ کۆتەکی، ئاسان تر.
الاسنى، الاسهل، الاهون.

Sanahîtir: Destvehatîtir, bêkutekîtir, asantir.

ساناهی کرن: دەستقەهاتنا بئ زەحمەت، ئاسان کرن.
التسهيل، السماحه، التهوين.

Sanahîkirin: Destveînana bê zehmet, asankirin.

ساناهی کری: ئاسان کری، دەستقەهاتنا بئ کۆتەک.
المسهل، المهون.

Sanahîkirî: Asankirî, destveînay bê kutek.

ساناهیاتی: دەستقەهاتییا بئ کۆتەکی، ئاسانیاتی.
السهوله، الهون، اليسر، السماحه.

Sanahîyatî: Destvehatinîya bê kutekî, asanîyatî.

ساهی: سامال، ئەسمانی بئ ئەور و مژ، ئەسمانی پاقر.
الصحو

Sahî: Samal, esmanê bê ewr û mij, esmanê pa-qij.

ساهی: ئێک روی، ئێک رەنگی بئ نیگار.

الغفل، الوجه ذو لون واحد لا يدخله نقش للمنسوجات.

Sahî: Êkrwî, êk rengê bê nîgar.

سای: مەنت، وەک بێژی ژ دەولەت سەری تە ئەف شولە بو من چیبو.
الفضل، النعمه، المنه

Say: Minet, wek bêjî ji dewlet serê te ev şole bo min çêbû.

سە: عەووک، توبلە.
الکلب

Se: 'Ewok, twîle.

سەئاف: توبلی ناخی
کلب الماء

Seav: Twîlê avî.

سالوخت: پەوێش، دوری

الصفه، الفطره، الجبله، النعت، الطبيعه.

Saloxet: Reweş, durî.

سالویسک: تی هوسک، دەم دەمی، دو روی، ئەزمان خوێش، پشت
هشک، بەدەرڤە و بنڤە.

التملق، المنافق، المرائى، المتزلف.

Salwîsk: Têhusk, demdemî, du rwî, ezman
xweş, pişt hişk, b i serve û binve.

سالویسکی بون: دو روی بون، سەرڤە بنڤە بون.

التزلف، المنافقه، المراءات

Salwîskîbûn: Durwîbûn, serve binvebûn.

سالویسکی تر: دو روی تر، سەرڤە بنڤە تر، سەروین تر.

الازلغ، الاشد رياء ونفاقا، الاملق.

Salwîskîtir: Durwîtir, serve binvetir, serûbintir.

سالویسکی کرن: دو رویاتی کرن، سەرڤە و بنڤەیی کرن.
التناقق، الملق.

Salwîskîkirin: Durwîyatîkirin, serve û bin-
veyîkirin.

سالویسکی کری: دو رویاتی کری، سەرڤە و بنڤەکری.

الملق، المرائى، المنفق.

Salwîskîkirî: Durwîyatîkirî, serve û binveyîkirî.

سالویسکی: سالویسکیاتی: دو رویاتی، سەرڤە و بنڤەیی.

التملق، النفاق، الرياء، الزلفى.

Salwîskî = Salwîskîyatî: Durwîyatî, serve û bin-
veyî.

سام: سەهم، ترس.

الخطر، الروح، الرعب، الفرع

Sam: Sehim, tirs.

سام گرتن: ترس گرتن، سەهم گرتن.

الارتعاب، التفزع، التخوف.

Samgirtin: Tirsgirtin, sehmgirtin.

سامال: ساهی، بئ عەوری، ئەسمانی بئ ئەور.
الصحو

Samal: Sahî, bê 'ewrî, esmanê bê ewr.

ساموتە: پێشیکیت زینت بو گێردانا چانتە و تشتا پێڤەکرنی.

جبل، فى مؤخره السرج لربط الحقيه والامتعه.

Samote: Rîşîkêt zîne bo girêdana çante û tişt
pêvekirinê.

سەبەتک: صندوق.

الصندوق

Sebetk: Sindoq.

سەبەتا سینگى: سەڭىكا سىنگى

القفس الصدرى

Sebeta sîngî: Sevîka sîngî.

سەبىر: لىبەرھاتىن، مىل پەخنى، خوە لىبەرگرتن.

الصبر

Sebir: Liberhatin, milpehnî, xwe li ber girtin.

سەبىرک: توخمەکن گىيايە

صنف من العشب

Sebirrk: Tuxmekê gîyaye.

سەبەت فەگر: سەندۇقا مال پراگرتنى.

صندوق التوفير

Sebet vegir: Sindoqa mal ragirtinê.

سەبەتکى: نەساخىيەکە سا دگريت، نەساخىيەکە مەروڤ سەپىن

فەدوهرەيت.

مرض يصيب الكلاب

Se binêzkî: Nesaxîyeke sa digirît, nesaxîyeke

mirov serpê vediwerhît.

سەبويل: قەلەبن

الغليون

Sebwîl: Qelwîn.

سەپ: پوسل، گوپىن گارەشى.

العذرة للحيوان

Sep: Posil, gwîyê gareşî.

سەپان: خولام، مەتبە، بەنى، رەنجبەرى، نان و تل، نان خوهر.

الكناس، القن، الحادم، الزبال.

Sepan: Xulam, mirêba, benî, rênçberî, nanûtil,

nanxwer.

سەپانى: خولامى، بەنىياتى.

الكناسه، مهنه الكناس.

Sepanî: Xulamî, benîyatî.

سەبەتک: بەر رەزکەرن، جەجەویرا بەرەت رەزکەرى، بەرەت لێکداى، بەرەت

داين ئێک.

رصف الحجاره

Sebtik: Ber rêzkerin, cihciwîra berêt rêzkerî, Be-

rêt lêkday, berêt dayn êk.

سەبەتک بون: بەردانا ئێک، رەزبەر بون

ترصف الحجاره

Sebtikbûn: Berdana êk, rêzberbûn.

سەبەتک کرى: رەزبەرکەرى

المصرف بالحجاره

Sebtikkirî: Rêzberkirî.

سەبەتک بوى: رەزبەر بوى

المصرف بالحجر

Sebtikbûy: Rêzberbûy.

سەبەتک کرن: رەزبەرکەرن

الترصيف بالحجر

Sebtikkirin: Rêzberkirin.

سەتامە: پارچەکەرن ئاسنى، پنى کرنا ئاسنى، پەچرويا ئاسنى، ئاسنى

پەچرويه کرى.

اللحم، التلحيم، ترقيع الحديد.

Setame: Parçekirina asinî, pinîkirina asinî,

peçrwîma asinî, asinê peçrwîmekirî.

سەتامەبون: ئاسنى پنى بون، ئاسنى پەچرويه بون.

تلحم الحديد، الترقيع للحديد.

Setamebûn: Asinê pinîbûn, asinê peçrwîmebûn.

سەتامەبوى: ئاسنى پنى بوى، ئاسنى پەچرويه بوى.

الحديد المرقع اللحم.

Setamebûy: Asinê pinîbûy, asinê peçrwîmebûy.

سەتامەکەرن: ئاسنى پنى کرن، ئاسنى پەچرويه کرن.

ترقيع الحديد، تلحيم الحديد.

Setamekirin: Asinê pinîkirin, asinê peçrwîmekirin.

سەتامەکرى: ئاسنى پنى کرى، ئاسنى پەچرويه کرى.

المرقع من الحديد، الحديد الملحم.

Setamekirî: Asinê pinîkirî, asinê peçrwîmekirî.

سەتەين: هەلوەشان، تەپسەين، کەتن، هەلنگەفتن.

هجمان الدار، الهدم، الكبوه، السقوط، العشار.

Setimîn: Helweşan, tepisîn, ketin, helingiftin.

سەتەمەبون: هەلوەشان بون، تەپسەين بون، کەتن بون، هەلنگەفتن بون.

التهدم، التمساقط، التعشر.

Setmebûn: Helweşanbûn, tepisînûn, ketinbûn,

helingiftin.

سه‌حکری: نیرای، رینای، لی گهرهای، به‌ری خوه‌دای، لدویف چوی،
 فه‌کولای، هه‌لشکافتی.

المیحوث، المحقق، المستقری، المتفقد.

Sehkîrî: Nêrray, rênay, lêgerrhay, berê xweday,
 lidwîv çûy, vekolay, helişkaftî.

سه‌حکر: لی گهر، فه‌کول، هه‌لشکیف، فه‌نیر.

الباحث، المفتش، المحقق.

Sehkîr: Lêgerr, vekol, helişkêv, venêrr.

سه‌حو سوری: ده‌ست کیسی، چا‌ف دزکی.

الرود، التجسس، الرتياد.

Sehûswî: Dest kîsî, cav dizkî.

سه‌خپیر: ماتی، پویته پت کرن، خودان کرن، ماتی کرن، چا‌فدان، ده‌ین
 دان.

التربية، العناية، الرعاية.

Sexbêr: Matî, pwîte pêkirin, xudankirin,
 Matîkirin, çavdan, dihêndan.

سه‌خپیر بون: ماتی بون، پویته پت بون، خودان بون، چا‌ف دان بون، ده‌ین
 دان بون.

الاعتناء، المراعاة، التربي.

Sexbêrbûn: Matîbûn pwîte pêbûn, xudanbûn,
 çavdanbûn, dihêndanbûn.

سه‌خپیر بوی: ماتی بوی، پویته پت بوی، خودان بوی، چا‌فدای بوی،
 ده‌ین دان بوی.

المعتنى، المتربي، المراعى.

Sexbêrbûy: Matîbûy, pwîte pêbûy, xudanbûy,
 çavdanbûy, dihêndanbûy.

سه‌خپیر تر: ماتی تر، پویته پت کرن تر، خودان کرن تر، چا‌فدان تر،
 ده‌ین دان تر.

الارعى، الاكثر عناية، الاشد تربية.

Sexbêrtir: Matîtir, pwîte pêkirintir, xudankirin-
 tir, çavdantir, dihêndantir.

سه‌خپیر کرن: ماتی کرن، پویته پت کرن، خودان کرن، چا‌فدان کرن ده‌ین
 دان کرن.

الارعاء، الاعتناء، التربية.

Sexbêrkirin: Matîkirin, pwîte pêkirin, xudanki-
 rin, çavdankirin, dihêndankirin.

سه‌قه‌بوی: هه‌لوه‌شان بوی، ته‌پسین بوی، که‌تن بوی، هه‌لنگفتن بوی.

المهجوم، المهذوم، الساقط، المتعثر، المكب.

Setmebûy: Helweşanbûy, tepisanbûy, ketinbûy,
 helingiftinbûy.

سه‌مه‌تر: هه‌لوه‌شان تر، ته‌پسین تر، هه‌لنگفتن تر، که‌تن تر.

الاهجم، الاهدوم، الاسقط، الاعثر، الاكبي.

Setmetir: Helweşantir, tepisîntir, ketintir, helin-
 giftintir.

سه‌مه‌کرن: هه‌لوه‌شان‌دن، ته‌پسان‌دن، ئی‌خستن، هه‌لنگافتن.

التهديم، التهديم، الاسقاط، الاعثار، الاكباء.

Setmekirin: Helweşandin, tepisandin, êxistin,
 helingiftin.

سه‌مقی: هه‌لوه‌شای، ته‌پسی، که‌تی، هه‌رفتی، هه‌لنگفتی.

المهجوم، المهذوم، الساقط، المتعثر، الكابي.

Setimî: Helweşay, tepisî, ketî, helingiftî.

سه‌مقان‌دن: هه‌لوه‌شان‌دن، ته‌پسان‌دن، هه‌رافتن، ئی‌خستن، هه‌لنگفتان‌دن.

التهديم، الاهجام، الاعثار.

Setimandin: Helweşandin, tepisandin, heraftin,
 êxistin, helingiftinandin.

سه‌مقان‌دی: هه‌لوه‌شان‌دی، ته‌پسان‌دی، هه‌رافتی، ئی‌خستی،
 هه‌لنگفتان‌دی.

المهدم، المهجم، المعثر.

Setimandî: Helweşandî, tepisandî, Heraftî, êxistî,
 helingiftinandî.

سه‌ترنج: یاریا شه‌ش رهنگ وه‌کی دامی یه.

الشطرنج

Setrinc: Yarîya şeş reng wekî damêye.

سه‌چمه: پرچکیت هویر ناسنی نه، پرچکیت ناسنی هویر و گوروفر.

الخردق، الشطيه الحديدية.

Secme: Pirçikêt hwîr yêt asinîne, pirçikêt asinî
 yêt hwîr û girovir.

سه‌ح: نیران، لی گهرهان، فه‌کولان، هه‌لشکافتن.

البحث، الفتش، الفقد.

Seh: Nêrran, lêgerrhan, vekolan, helişkaftin.

سه‌ح کرن: نیران، رینان، لی گهرهان، به‌ری خوه‌دان، لدویف چون،
 فه‌کولان، هه‌لشکافتن.

العجمه، الاختيار، البحث، التحقيق، الفتش، الاستقراء.

Sehkîrin: Nêrran, rênan, lêgerrhan, berê xwe-
 dan, lidwîv çûn, vekolan, helişkaftin.

سهختیپاتی: ریپاتی، گویجانی، ژاریاتی، تنگاف حالی.
الشقاء، التعاسه، الضائقه.

Sexintîyatî: Rîpatî, gwîcatî, jarîyatî, tengav halî.

سهختلت: سالوخت، رهوهش.

الصفه، الفطره، الخلق، الطبیعه.

Sexlet: Saloxet, reweş.

سهخته: تهشقهله، خاپین، خاپاندن، یارهمهزی، جهنگه‌نه‌یی.

الغش، الحیله، الخدعه، المکر.

Sexte: Teşqeale, xapîn, xapandin, yaremezî, cengeneyî.

سهختی: سراتی، سهرمای، تنگافی.

القرس: الشده

Sextî: Siratî, sermayî, tengavî.

سهخت: سی، سهرما، تنگاف.

القارس: الشدید

Sext: Sîrr, serma, tengav.

سهخته‌بون: تهشقهله‌بون، خاپاندن بون، یارهمهزی بون، جهنگه‌نه‌یی بون.

التحایل، الخدیعه، التمرک، التغشش.

Sextebûn: Teşqealebûn, xapandinbûn, yaremezîbûn, cengeneyîbûn.

سهخته‌بوی: تهشقهله‌بوی، خاپاندن بوی، یارهمهزی بوی، جهنگه‌نه‌یی

بوی.

المغشوش، المخدوع.

Sextebûy: Teşqealebûy, xapandinbûy, yaremezîbûy, cengeneyîbûy.

سهخته‌تر: تهشقهله‌تر، خاپاندن تر، یارهمه‌تر، جهنگه‌نه‌یی تر.

الاعش، الامکر، الاخدع.

Sextetir: Teşqeletir, xapandintir, yaremezîtir, cengeneyîtir.

سهخته‌کرن: تهشقهله‌کرن، خاپاندن کرن، یارهمه‌زی کرن، جهنگه‌نه‌یی

کرن.

الاغتشاش، الاحتيال، التخدیع.

Sextekirin: Teşqelekirin, xapandinkirin, yaremezîkîrin, cengeneyîkîrin.

سهخته‌کری: تهشقهله‌کری، خاپاندن کری، یارهمه‌زی کری، جهنگه‌نه‌یی

کری.

المنخدع، المکر، المحتال، المتحیل، المغشش.

Sextekirî: Teşqelekirî, xapandinkirî, yaremezîkirî, cengeneyîkirî.

سهختی‌کری: ماتی کری، پویته پی کری، خودان کری، چاقدای کری، دهین دای کری.

المربی، المعتی، المرعی.

Sexbêkirî: Matîkirî, pwîte pêkirî, xudankirî, çavdankirî, dihêndankirî.

سهختی‌ری، سهختی‌ریاتی: ماتییاتی، پویته پی کرنی، خودان کرنی،

چاقدانی، دهین دانی.

العنايه، الرعايه، التربه.

Sexbêrî = Sexbêryatî: Matîytî, pwîate pêkirî, xudankirî, çavdanî, dihên danî.

سهختیان: که‌قلی گورای پی شق کری بیویرت.

المصحب، السلخ.

Sextîyan: Kevlê gurray yê şeqkirî bi pwîrt.

سهختی: نه‌خوشی، تنگاف حالی، ژاری، ریپ، گویج.

المشقه، الضیق، العناء، الضنک.

Sexintî: Tengav halî, jarî, rîp, gwîc.

سهختی بون: ریپ بون، گویج بون، ژاریون، تنگاف حال بون.

الشقه، التضنک، التضایق.

Sexintîbûn: Rîpbûn, gwîcbûn, jarbûn, tengav halbûn.

سهختی بوی: ریپ بوی، گویج بوی، ژاریوی، تنگاف حال بوی. گویج

خاری بوی.

الشقی، الضانک، المضیق.

Sexintîbûy: Rîpbûy, gwîcbûy, jarbûy, tengav halbûy, gwîc xarîbûy..

سهختی تر: ریپ تر، گویج تر، ژارتر، تنگاف حال تر.

الاشقی، الاضیق، الاضنک، الاتعس.

Sexintîtir: Rîptir, gwîctir, jartir, tengav haltir.

سهختی کرن: ریپ کرن، گویج کرن، ژارکرن، تنگاف حال کرن.

الاشقاء، الاتعاس، الضناک، التضييق.

Sexintîkîrin: Rîpkîrin, gwîckîrin, jarkîrin, tengav halkîrin.

سهختی کری: ریپ کری، گویج کری، ژارکری، تنگاف حال کری.

الاشقی، المضنک، المتعس.

Sexintîkirî: Rîpkirî, gwîckirî, jarkirî, tengav hal-kirî.

سەرئافکری: سەرئاف ئیخستی
المعوم، المطوف

Seravkirî: Ser avê êxistî.

سەرئافی، سەرئافیاتی: سەرئاف کەتیی، سەرئاف کەتییاتی.
العم، الطوفان.

Seravî = Seravîyatî: Serav ketinî, serav ketinîyatî.

سەرئاف: تێ ریتک، ئەدەب خانە، جەن مێزنتی.
الحلاء

Serav: Têrîtk, edebxane, cihê mîztinê.

سەرئێخست: ژورکرن، بلندکرن، سلال ئیخستن، ئەفرازکرن، ژێهەل کرن،
بالاکرن، ژێهەل کرن، هەلاقیتن، راکرن.
الارقاء، الاصعاد، الاعلاء.

Serêxistin: Jorkirin, bilindkirin, silal êxistin, Evrazkirin, Jêhelkirin, balakirin, Jêhelkirin.

سەرئێخستن: دەست پێ کرنا شولێ راجاندن و تەقنی کرنی
بدء العمل النسجی کالجوارب

Serêxistin: Dest pêkirina şolê raçandin û teivnîkirinê.

سەرئێخستی: راکری، بلندکری، بالاکری، ئەفرازکری، سلال ئیخستی،
ژورکری، ژێهەل کری.
المرقی، المصعد، المبدأ، المعلق.

Serêxistî: Rakirî, bilindkirî, evrazkirî, silalêxistî, jorkirî, jêhelkirî.

سەرئێشان: ژانە سەر
الصداع

Serêşan: Janeser.

سەرئێشی: ژانە سەری، گرفتاری، ئالوزی.
وجع الرأس، المشکله

Serêşî: Janeserî, giriftarî, alozî.

سەرا: ژبەر، ژنەگەر
من اجل، بسبب.

Sera: Jiber, ji eger.

سەرا: قشله، بنگاهى میرین.
دار الحکومه

Sera: Qişle, bingahê mîrîyê.

سەراسەر: هەمی، گشت، خڕ.
الکل، الجميع، العام.

Seraser: Hemî, gişt, xirr.

سەخمەرەت: ژبەر.
من اجل، لاجل.

Sexmeret: Jiber,

سەخمەر: چغی، تویری، نەشیان، حوسیریون.
الاخفاق، الفشل، العجز، خيبه الأمل.

Sexer: çixî, Twîzî, neşyan, husîrbûn.

سەد: هژمارە: دەه جار دەه.
المائه

Sed: Hijmare: deh car deh.

سەداتی، سەدینی
المئوى

Sedatî = Sedînî

سەدەف: گوھ ماسیک
المحاره

Sedef: Guhmasîk.

سەر: کولوخێ مروقی، شلکا مروقی.
الرأس

Ser: Kuloxê mirovî, şilka mirovî.

سەر: سەروک، بەراهی، سەمیان.
الرئيس

Ser: Serok, berahî, semyan.

سەر: سلال، ئەفراز، بلند.
الفوق، العلو، على

Ser: Silal, evraz, bilind.

سەرئاف: سەرئافی کەتن.
العم، الطوفان

Serav: Seravê ketin.

سەرئافیون: سەرئافی کەتن.
الطوفان، العم، التطوف، التعموم.

Seravbûn: Seravê ketin.

سەرئاف بوی: تشتی بەسەر ئافی کەتی.
المطوف، العائم

Seravbûy: Tiştê biser avêketî.

سەرئاف تر: پتر سەر ئافی کەتن.
الاطوف، الاوعوم

Seravtir: Pitir ser avê ketin.

سەرئاف کرن: بەسەر ئافی ئیخستن.
التعويم، التطويف.

Seravkirin: Biser avê êxistin.

سەرباس: پیتش گوتن، دوری.
المقدمه، العنوان

Serbas: Pêşgotin, durî.

سەربالیفک: رویی بالیفکی، رویی بالغهی.
وجه المخد، غطاء، الوساده.

Serbalîfk: Rwîyê balîfkî, rwîyê balgihî.

سەربالافک: جهی شوشتن و قه شوشتنا، گهرماث، سەرشوک.
الحمام، المغسل.

Serbalavk: cihê şwîştin û veşwîştina, germav, Serşok.

سەریان: رویی بانى یی سەرڤه، سەرگرتا خانى، نیوانى.
السطح

Serban: Rwîyê banî yê serve, sergirta xanî, Nîwanî.

سەریهخت: کرین و فروتننا بباوه‌ری.
التعامل الوجدانی

Serbext: Kîrrîn û firotina bibawerî.

سەریهختی: باوه‌را شول و کارا لئاڤه‌را خەلکی
المعامله الوجدانیه، العمل الضمیری.

Serbextî: Bawera şol û kara linavbera xelkî.

سەریه‌ر: بەره‌شیشک، سوژی.
الرضاض، القضض، الحصى.

Serber: Bereşîşk, sojî.

سەریه‌ردان: هەى کرن، نازاکرن، نازاد کرن، سەریه‌ست کرن.
الاباحه، الاطلاق، التحریر، الاحلال، الاعتاق.

Serberdan: Heykirin, azakirin, azadkirin, serbestkirin.

سەریه‌ردای: هەى کری، نازاکری، نازادکری، سەریه‌ست کری.
الاباحی، الحر، المتحلل، المشتق، المطلق.

Serberday: Heykirî, azakirî, azadkirî, serbestkirî.

سەریه‌ست: سەریه‌ردای، نازاکری، هەى کری، نازاد کری.
الحر، الطلیق.

Serbest: Serberday, azakirî, heykirî, azadkirî.

سەریه‌ست بون: نازابون، نازاد بون، هەى کری بون، سەریه‌ردای بون.
التحرر، الانطلاق.

Serbestbûn: Azabûn, Azadbûn, heykirîbûn serberdaybûn.

سەراسەریون: هەمی بون، گشت بون، خربون.
التعمم، الاشتمال.

Seraserbûn: Hemîbûn, giştûn, xirrbûn.

سەراسەریوی: هەمی بوی، گشت بوی، خربوی.
المعمم، المشمول.

Seraserbûy: Hemîbûy, giştûy, xirrbûy.

سەراسەرتەر: هەمی تر، گشت تر، خرتەر.
الاعم، الاشمل.

Serasertir: Hemîtir, giştîr, xirrîr.

سەراسەروکرن: هەمی کرن، گشت کرن، خربکرن.
التعميم، الاشمال.

Seraserkirin: Hemîkirin, giştîkirin, xirrîkirin.

سەراسەرکری: هەمی کری، گشت کری، خربکری.
المعمم، المشمل.

Seraserkirî: Hemîkirî, giştîkirî, xirrîkirî.

سەراسەری، سەران سەری: هەماتى، هەمیاتی، خریاتی، گشتیاتی.
العموم، الشمول، کلیه، الجميع.

Seraserî = Seranserî: Hematî, hemîyatî. xirrîyatî, giştîyatî.

سەرە: قەیرە، پیر، کوپ، ناڤ سالفه‌چوی، قەرته، کال.
العوان، الکهل.

Sere: Qeyre, pîr, kwîr, nav salveçûy, qerte, kal.

سەریار: خوہشتشی.
العزیز، المحبوب.

Serbar: Xweştivî.

سەریار: سەربارک: ناڤ بارک، زیدەبارک.
النوط، العلاوه، المضاف، الاضافه.

Serbar = Serbark: Nav bark, zêdebark.

سەریاز: عەسکەر، لەشکەر.
الجندی، العسکر.

Serbaz: 'Esker, leşker.

سەریازگێری: لەشکەرخانه، لەشکەرگێری.
التجنيد.

Serbazgêrî: Leşkerxane, leşkergêrî.

سەریازوگان: سەروکی ناریش ڤاریشی، سەرخاجە.
الشابندر، رئیس التجار، رئیس غرفه التجاره.

Serbazirgan: Serokê arêş varrîşê, Serxace.

سەریخووە: خووە بخووە.

المستقل

Serbixwe: Xwe bixwe.

سەریخووەیی: خووە بخووەیی، خووە بخووەیاتی

الاستقلال، الحكم الذاتي

Serbixweyî: Xwe bixweyî, xwe bixeyatî.

سەری: نانکو، سەركارا نێرچیری.

المنجاش للصید و نحوه

Serbirr: Anku, serkara nêrçîrê.

سەری: سەرزێ کەر، سەرقەفین

القصاب، الجزار، الجلاذ.

Serbirr: Ser jêker, ser qefîn.

سەری: سەرزێ کەر، سەرقەفاندن.

النحر، الذبح، القصل، الذكاه.

Serbirrîn: Serjêkirin, serqefandin.

سەری: گرتن: سەرگرتنا شولی، بن دەست کرنا شولی.

تولی الامور

Serbirrgirtin: Sergirtina şolî, bindestkirina şolî.

سەریست: داڤ پێچ، بوکووک، ئامویری هەلچین و ئالاندنا دەهزی و بەنا بکەت گریفک و پەنگ.

المكب، الحلاله، المطوى، العلماده، الوشيعه، المسلكه.

Serbist: Dav pêç, bukurk, amwîrê helçînîn û alandina dezî û bena biket girîfk û peng.

سەریسک: هریا سەریشک و باش، هریا سەرشە.

الصوف الممتاز

Serbisk: Hirya ser pişk û baş, hirya serşe.

سەریسەر: بازرگانیا تشت پێک گوهرینی

المقايضة، المعاوضه، المبادله.

Serbiser: Bazirganîya tişt pêk guhorînê.

سەریه‌لگ: تویتنا باش و سەریشک، پەرت سەری نه بنک و ناڤ بەلگ.

التبغ الممتاز

Serbelg: Twîtina baş û ser pişk, Perêt serî ne bink û nav belg.

سەریلند: شەهناز، ماڤویل، بخووەدای.

المفتخر، المعتر، الشهم.

Serbilind: Şehnaz, maqwîl, bixweday.

سەریه‌ست بوی: سەریه‌ردای بوی، هەیی کری بوی، ئازابوی، ئازاد بوی.

المتحر، المنطلق، المنعق.

Serbestbûy: Serberdaybûy, heykirîbûy, azabûy, azadbûy.

سەریه‌ست تر: سەریه‌ردای تر، هەیکری تر، ئازادتر، ئازاتر.

الاعتق، الاطلاق، الاخرر.

Serbest tir: Serberdaytir, heykirîtir, azadtir, Azatir.

سەریه‌ست کرن: سەریه‌ردان، هەیی کرن، ئازاکرن، ئازاد کرن.

التحرير، الاعتاق، التطليق، الاطلاق.

Serbestkirin: Serberdan, heykirin, azakirin, Azadkirin.

سەریه‌ست کری: سەریه‌ردای، هەیی کری، ئازاکری، ئازاد کری.

المحرر، المعتق، المطلق.

Serbestkirî: Serberday, heykirî, azakirî, Azadkirî.

سەریه‌ستی: سەریه‌ستییاتی: سەریه‌ردانی، هەیی کریانی، ئازایی،

ئازادی، هەیی کرنی، ئازاییاتی، ئازادیاتی.

الحريه، الانعتاق، الطلاق.

Serbestî= Serbestîyatî: Serberdanî, heykiryânî, azayî, azadî, heykîrnî, azayatî, Azadîyatî.

سەریژ: گلیشی سەر موخل کرنی دکەڤیت.

النخاله، القرضب.

Serbêj: Gilêşê bi ser moxilkîrinê dikevît.

سەریژ: پێش گوتن، سەریاس.

المقدمه.

Serbêj: Pêşgotin, serbas.

سەریش: سەروکێ بارویی کرنی، سەروکێ جویی، سەری پارتی.

المتبرع، الاول، رئيس القسم.

Serbêş: Serokê bar û bîkirinê, serokê cwînê, Serê partê.

سەریچوکی: سەرمازیک.

الاصعل

Serbiçwîk: Sermazîk.

سەریچوکی: سەرمازیکی.

الصعل

Serbiçwîkî: Sermazîkî.

سورین تر: فاژی تر، لیک وەرگه‌های تر.
القلب، الاعكاس.

Serûbintir: Vajîtir, lêk wergerhaytir.

سورین کرن: فاژی کرن، لیک وەرگه‌گیران.
التقلب، الانقلاب، الاعكاس.

Serûbinkirin: Vajîkirin, lêk wergêrran.

سورین کری: فاژی کری، لیک وەرگه‌گیرای.
المقلب، المعكس.

Serûbinkirî: Vajîkirî, lêkw ergêrray.

سورینی: فاژیاتی، لیک وەرگه‌رانیاتی، لیک وەرگه‌رانی.
القلب، العكس.

Serûbinî: Vajîyatî, lêk wergerrhayatî, lêk wergerrhanî.

سورینی: جه‌بازی، یاره‌مزی، جه‌نگه‌نه‌یی، دو روییاتی.
المراوغه، التلون، الحریایه.

Serûbinî: cenbazî, yaremezî, cengeneyî, du rwîyatî.

سوربور: بسهراتن، شیرت، پند، پیقه‌چون، لی قه‌ومین.
التجربه، الحدث، الخبره، العظه.

Serbor: Biserhatin, şîret, pend, pêveçûn, Lê-qewmîn.

سورپاک: تەنا، تەسەر، خنێ، دل خواهش، بەست.
المرتاح، السعيد، المطمئن، الامن.

Serpak: Tena, teser, xinê, dilxweş, best.

سورپاک بون: تەنابون، تەسەربون، خنێ بون، دل خواهش بون، بەست بون.

الارتياح، الاطمئنان، الامان.

Serpakbûn: Tenabûn, teserbûn, xinêbûn, dilxweşbûn, bestbûn.

سورپاک بوی: تەنابوی، تەسەربوی، خنێ بوی، دل خواهش بوی، بەست بوی.

المرتاح، المطمئن، الامين.

Serpakbûy: Tenabûy, teserbûy, xinêbûy, dilxweşbûy, bestbûy.

سورپاک تر: تەناتر، تەسەرتەر، خنێ تر، دل خواهش تر، بەست تر.
الاروح، الاثمن، الاسعد.

Serpaktir: Tenatir, tesertir, xinêtir, dilxweştir, Bestir.

سەرلند بون: شەهناز بون، بخوهدان بون، ماقویل بون.
الافتخار، الاعتزاز.

Serbilindbûn: Şehnazbûn, bixwedaybûn maqwîlbûn.

سەرلند بوی: شەهناز بوی، بخوهدان بوی، ماقویل بوی.
المفتخر، المعتز، المتفاخر.

Serbilindbûy: Şehnazbûy, bixwedaybûy Maqwîlbûy.

سەرلند تر: شەهناز تر، بخوهدای تر، ماقویل تر.
الاعز، الافخر، الاشهم.

Serbilindtir: Şehnaztir, bixwedaytir Maqwîltir.

سەرلند کرن: شەهناز کرن، بخوهدان کرن، ماقویل کرن.
الاعزاز، التفخر، الاشهام، الازهاء.

Serbilindkirin: Şehnazkirin, bixwedaykirin, Maqwîlkin.

سەرلندکری: شەهنازکری، بخوهدای کری، ماقویل کری.
المعزز، المفخر، المشهم، المزهي.

Serbilindkirî: Şehnazkirî, bixwedaykirî, Maqwîlkin.

سەرلندکی، سەرلندیاتی: شەهنازی، بخوهدانی، ماقویلی.
سەرلنداهی، سەرلندینی

الفخر، العزه، الشهامه، الزهو.

Serbilindî = Serbilindîyatî: Şehnazî, bixwedanî, maqwîlî, serbilindahî, serbilindînî.

سەرلندر: پەیت بون، بەرهه‌ف بون، لیکدان، ستێرک
الترتيب، النظام، التهي، التأهب، التنسق، المرتب.

Serûber: Peytûn, berhevûn, lêkdan, stêrk.

سەرلندری: پەیتی، بەرهه‌فی، لیکدانی، ستێرک کرن.
الانتظام، النسق، الاهبه.

Serûberî: Peytî, berhevî, lêkdanî, stêrkkirin.

سەرلندری: بەرفاژی، لیک وەرگه‌های.
المقلوب، المعكوس

Serûbin: Bervajî, lêk wergerrhay.

سەرلند بون: فاژی بون، لیک وەرگه‌رانی بون.
التقلب، الانعكاس.

Serûbinbûn: Vajîbûn, lêk wergerrhanbûn.

سەرلند بوی: فاژی بوی، لیک وەرگه‌رانی بوی.
المقلوب، المعكوس، النقلب، المنعكس.

Serûbinbûy: Vajîbûy, lêk wergerrhanbûy.

سدره شک: سدره ق، قهلاویز، سدره چک.

الطلائع للناس، المقدمات.

Serpeşk: Serçeç, qelawîz, serpeck.

سدره لک: نانئ لسره په لا بیژن.

الخبز المخبوز علی الجمر.

Serpelk: Nanê liser pela bipêjin.

سدره نجهر: ده پین سدرئ په نجهرئ.

عارضه الشباک.

Serpencer: Depê serê pencerê.

سدره پین: بلهز، زوی، سفک.

الفور العجله، الخفه، المؤقت.

Serpê: Bilez, zwî, sivik.

سدره پیچ: دهرسوکا سدری، بهر ده فک.

القناع، اللثام، غطاء الرأس.

Serpêc: Dersoka serî, berdevk.

سدره پیک: بالیفکا سدرئ پیت بچوکی بدهست بلوینکا گریډدهن.

دهست بلوینک.

حضائن الطفل، وساده الحضائن.

Serpêk: Balîfka serê pê biçwîkî bi destbilwînk girêdiden, destbilwînk.

سدره شک: ژئ گرتی، ههلبژارتی، بژارتی، بژاره.

التحفه، النخبه، الصفوه، الخالص، النفیس، الفاخر.

Serpişk: Jêgirtî, helbijartî, bijartî, bijare.

سدره شکي: ژئ گرتی، ههلبژارتی، بژارتی، بژاره یی.

الخلاصه، النفاسه.

Serpişkî: Jêgirtinî, helbijartinî, bijartinî, bijar-eyî.

سدره پیل: بلهز، زوی، سدری، شولئ بلهز و نه بندهج.

العجله، السره.

Serpil: Bilez, zwî, serpe, Şolê bi lezûbez û ne bi-necih.

سدره پیل: لهزویهزی، زویاتی.

الاستعجال، الوقتی.

Serpilî: Lezûbezî, zwîyatî.

سدره پیلکی: شولئ نه بندهج، شولئ په لوسه دبی سهرویهر.

العمل غیر المتقن، لقلقه العمل.

Serpilki: Şolê ne bine cih, şolê peloser dibê serûber.

سدره پاک کرن: تهناکرن، تهره کرن، خنی کرن، دل خواهش کرن، بهست کرن.

التطمین، الاسعاد، الائتمان.

Serpakkirin: Tenakirin, teserkirin, xinêkirin, dilxweşkirin, bestkirin.

سدره پاک کری: تهناکری، تهره کری، خنی کری، دل خواهش کری، بهست کری.

المسعد، المؤمن، المطامن.

Serpakkirî: Tenakirî, teserkirî, xinêkirî, dilxweşkirî, bestkirî.

سدره پاکي: سدره پاکياتی: تهنایی، تهره یی، خنی یی، دل خواهشی، بهستی.

الامان، السعاده، الطمئینه، الطمانینه.

Serpakî = Serpakîyatî: Tenayî, tesarî, xinêyatî, dilxweşî, bestî.

سدره پاکیت: فیشهک گر، فیشهک دان.

مساکه الخرطوش.

Serpakî: Fîşekgir, Fîşekdan.

سدره پاله: سهروکئ پالا، بهراهین کارکهر، پالی شارهزا.

نقیب العمال، العامل الفنی، العامل الشاطر، رئیس نقابه.

Serpale: Serokê pala, berahîyê karkera, palê şareza.

سدره پاله یی: بهراهیاتیا پالا، شارهزایی پاله تیئ.

رئاسه نقابه العمل، منصب رئیس العمل.

Serpaleyî: Berahîyatîya pala, Şorezayê palatîyê.

سدره پچالک: نانکو سدریت تا، چه قلکیت تا، همزکیت سدرئ تا.

الزغف، الشملول للشجر.

Serpecalk: Anku serêt ta, çeçilkêt ta, Hejkêt serê ta.

سدره پچالک، سدره چک: قهلاویز، سدره ق، سدره شک.

الطلائع للناس.

Serpecalk = Serpeck: Qelawîz, serçeç, Serpeşk.

سهریهر: مهرزئ کتیبی، لیثا پهرتوکی، ده مانا نانوخ.

حاشیه الکتاب.

Serperr: Merzê kitêbê, lêva pertûkê, demana anoxê.

سهرتەشیک: حەیانەکا خودان پەرە دفریت یا قون درێژە ل سەر جەهێ بلند داددەت.

الزخارف، حشره طائره.

Sertesîk: Heywaneka xudan pere difirît ya qûn dirêje liser cihê bilind daddidet.

سەرئ تەشتی: کولوڤندک، تور، گوبیتک.
الهامة

Serê tiştî: kulovindk, turr, gopîtk.

سەرتیپ: سەركيشى چيڤه كى، سەروكى ئوبەكى.
قائد الفرقة، قائد الجناح.

Sertîp: Serkêşê çîqekê, serokê obekê.

سەرئەل:

Sertil

سەرتەل:
الانامل

Sertibil

سەرتەلکى: شولێ بلەزوبەز، شولێ نە بنەجە، شولێ پەلوسە.
العمل المستعجل غير المتقن.

Sertilkî: Şolê bilezûbez, şolê ne binecih, şolê pe-lose.

سەرتویک: کەفا مەیی یا سەرماستی.
القسطه، القشده، الطفاح.

Sertwîk: Kefa meyî ya sermastî.

سەرتویک: سەرشک، ماک، بنیات، کاکل، بژارە، ژێ گرتی،
هەلبژارتی.

الخالص، الجوهر، النخبه، خلاصه الشىء.

Sertwîk: Serpişk, mak, binyat, kakil, bijj-are, jêgirtî, helbijartî.

سەرتویرە: ئانکۆ ئەو فێتی پەیدا بێت درەنگ دەمینیت بچوێک،
فیتی قی را ناگهیت ژبەر ئەگەرەکی.
الفاكهه المتأخر عن موسمه.

Sertwîrhe: Anku ew fêqîyê peydabît direng dimînît biçwîk, fêqî vê rra naghîhî ji ber egerekê.

سەرتوب: جەلکێ نۆی، جەلکێ باش، نۆی توب.
الجديد من القماش، فاخره.

Sertob: cilkê nwî, cilkê baş, nwî tob.

سەروپێ: دەست و پێتکێت پەزی بو کرنا کێپاریێ.
الکراع

Serûpê: Dest û pêkêt pezî bo kirina kêparîyê.

سەرتا: سەروکێ پارتێ، رێبەرێ جوبینێ.
رئيس الفرع، مسئول الفرع،

Serta: Serokê partê, rêberê cwînîyê.

سەرتیر: سەركەپ، زختی تیرێ، چيخن.
السنان

Sertîr: Serkep, zixtê tîrê, cîxin.

سەرتێژ: چيخن، زخت، خشت، شخت.
المدب

Sertîj: cîxin, zixt, xişt, şixt.

سەرتەسمانی: بەھانا نەبوی، تەشتی چێنەبیت.

العمل التعجيزي، الاستحالة، الشرط التعجيزي، المهاتره.

Sertesmanê: Bihana nebawî, tiştê çênebît.

سەرتراشین: سەرحوچ کرن، موی رەنێن.
سەرتراشتن: موی قەفاندن.

الايضاء، الحلق.

Sertiraşîn= Sertiraştin: Serhoçkirin, mwîrenîn, mwîqefandin.

سەرتراشتی: مروفتی سەر قەفاندی.
الحالقي.

Sertiraştî: Mirovê ser qefandî.

سەرتراش: کەسێ سەری ژ پرچی دقەفینیت و حوچ دکەت
الحلاق

Sertiraş: Kesê serî ji pirçê diqefînît û hoc diket.

سەرتیشت: لەخەرنی کرن، دانێ خارنا سپێدێ.
الفطور، الغداء الصباحي.

Sertêşt: Lexrînîkirin, danê xarna spêdê.

سەرتەشیک: گییایە کە سەری وی گونبیکەکا ب ستریه وەکی سەركێ
تەشینی گورۆڤەرە.

نبات عشبي شائك.

Sertesîk: Giyayeke serê wî gunbîkeka bi stirye wekî serkê teşîyê gurrovirre.

سەرتەشیک: سەركێ تەشیکا رستنی.
المزراح، المفكك، رأس المغزل.

Sertesîk: Serkê teşîka ristinê.

سەرچاڤ: سەرۇسىما، دىم.
الوجه، السیما.

Serûçav: Serûsîma, dêm.

سەرچاڤ گورنیزى: دىم گورۇڤر.
الكلثوم

Serûçav gurmîzî: Dêm girrovir.

سەرچەمک: بەراھىيا گوڤەندى، سەرى دىلانى، سەرى رىزا داوھەتى،
بەراھىيا گەرا گوڤەندى.
رأس حلبه الرقص.

Serçemk: Berahîya govendê, serê dîlanê, serê
rêza dawetê, berahîya gerra govendê.

سەرچەق: ئارموشى سەرى لەپكى بەرقەنبى بو چرىقتى.
الصر قاعه للمقلاع.

Serçeq: Armwîsê serê lepkê berqenîyê bo
çirîqênê.

سەرچەق: قەلاويز، سەر پەچالک، بەراھى.
الطليعه للناس، طلاع الشىء.

Serçeq: Qelawîz, ser peçalk, berahî.

سەرچەق: سەرتاک، سەرپەچالک.
الزغف، الشممل، للشجر.

Serçeq: Sertak, serpeçalk.

سەرچەنگ: رىڤەچونا زاروکا بەرى رابىن ژ پىرڤە برىڤە بچىن، رىڤەچونا
سەر دەست و چوکا
الحبو، مشى الطفل على يديه.

Serceng: Rêveçûna zaroka berî rabin ji pêrve bi-
rêve biçin rêve çûna ser dest û coka.

سەرچەلاک: چوڤى سەركشان، جەلنى سەر خەلەک تشتى پى رادکيشن
بەر خوڤە وەک فیتی.
المعقف، لجنى الثمار

Sercelak: cwîvê serkivan, celê ser xelek tiştî pê
radikêşin ber xweve wek fêqî.

سەراچ؟ ژبەر چ، بوچى، چما.
علام، لماذا؟

Seraci?: Jiberçi, boçî, çima?

سەر حوج: سەر رويت، سەر لوج، سەرتازى، سەركول، سەر تراشى.
الاصلع

Serhoc: Ser rwît, ser loc, ser tazî, ser kol, ser
tırâşî.

سەرچە: نەساخىيەكە حىوانا دگريت و دكوژيت، پف بونا قورکيت لەشنى
حەيوانى، پەنجەشپىرا حەيوانا.

المنوع، سرطان الحيوان.

Serece: Nesaxîyeke hêwana digirît û di kujît,
pifbûn qurkêt lesê heywanî, penceşêra hêwana.

سەرچەلەب: سەركەل، تشتى باش و قەنج، پەز و حىوانى قەلەو گر.
درجه اولی من كل شىء، الغنم السمين الجيد.

Serceleb: Serkel, tiştê baş û qenc, pez û hêwanê
qelew û gir.

سەرچل: مەرش، سەر کورتان.
البرذعه، غطاء الكاف.

Sercil: Mers, serkurtan.

سەرچاڤ: گوتنا بختىراتنى يە، كەيف پى هاتنا سەرادانى يە.
كلمه ترحيب و مجامله يعنى على الرأس والعين.

Serçava: Gotina bi xêr hatinê ye, kefy pê hatina
sera danê ye.

سەرچەماندن: سەرشورکرن، سەرنخوين کړن.
الطاطاه، الركوع، الخضوع.

Serçemandin: Serşorrkirin, sernixînîkirin.

سەرچەماندن، سەرچەمەهان: سەرنشيف کرنا هزرکړنى يە، ژ خوہچونا
هزرکړنى يە.
الاطراق

Serçemandin: Sercemhan: Serrişîvkirina hizir-
kirinê ye, ji xwe cûna hizirkrinê ye.

سەرچەماندى: سەرشور، سەرنخوين، سەر نشيف.
الراکع، المطاطا، المطرق.

Serçemandî: Serşor, sernixwîn, sernişîv.

سەرچەمىن: سەرچەمەهاى: مروڤى سەرشور، کەسئ سەرنخوين، تشتى
سەرى شور دکەت
الراکع، المركع، المطرق، الخاضع.

Serçemîn: Sercemhay Mirovê serşor, kesê ser-
nixwîn, tiştê serî şorr diket.

سەرى چىيای: کولوڤندکا چىيای، کومتى چىيای، کولومتە.
النیق

Serê çîyay: Kulovindka çîyay, komtê çîyay, Ku-
lomte.

سەر حوچی: سەر حوتس: سەر کولی، سەر رویتی، سەر حوچی، سەر لوچی، سەر تازیاتی، حوتس.

الصلع

Serhocî = Serhwês: Ser kolî, ser rwîî, ser hocî, ser loçî, ser tazîyatî, hwês.

سەر خوه: خوه راگر، پیره مێری بچاره، کالی خوه راگر.

القائم، المقاوم، الکهل، النشط.

Serxwe: Xweragir, pîremêrê bi çare, kalê xwe ragir.

سەر خوه: خوه بخوه.

المستقل

Serxwe: Xwe bixwe.

سەر خوه بون: خوه بخوه بون، خوه راگرتن، موکوم بون.

الاستقلال، الثبات.

Serxwebûn: Xwe bixwebûn, xweragirtin, mukumbûn.

سەر خوه بی: خوه راگری، موکومی، بن گرتنی.

الرسوخ، الثبات، القوامه.

Serxweyî: Xweragirî, mukumî, bingirtinî.

سەر خوه کرن: بخوه گرتن.

النذر

Serxwekirin: Bixwe girtin.

سەر خوه هه هاتن: رابونا ژ نه ساخیی، ساخ بون.

التقاهه من المرض.

Serxwevehatin: Rabûna jinesaxîyê, saxbûn.

سەر خولوله: سەر گهرم، سهرسک، خوين گهرم.

المغرور، الطائش، المتهور.

Serxulole: Sergerim, sersik, xwîn gerim.

سەر خولوله بون: سهرسک بون، خوين گهرم بون، سهر گهرم بون.

الاغترار، النهور، التطيش.

Serxulolebûn: Sersikbûn, xwîn gerimbûn, sergerimbûn.

سەر خولوله بوی: سهرسک بوی، خوين گهرم بوی، سهر گهرم بوی.

المغرور، الطائش.

Serxulolebûy: Sersikbûy, xwîn gerimbûy, sergerimbûy.

سەر خولوله تر: سهرسک تر، خوين گهرم تر، سهر گهرم تر. الاهوج، الاغر، الاطيش.

Serxuloletir: Sersiktir, xwîn gerimtir, sergerimtir.

سەر خولوله کرن: سهرسک کرن، خوين گهرم کرن، سهر گهرم کرن.

التطيش، التغير، الاغرار.

Serxulolekirin: Sersikkirin, xwîn gerimkirin, sergerimkirin.

سەر خولوله کری: سهرسک کری، خوين گهرم کری، سهر گهرم کری.

المغرور، المطيش.

Serxulolekirî: Sersikkirî, xwîn gerimkirî, sergerimkirî.

سەر خولوله بی: سهرسکی، خوين گهرم، سهر گهرمی.

الطيش، الغرور، الهوج، الححق.

Serxuloleyî: Sersikî, xwîn gerim, sergerim.

سەر خوهش: مهست.

الشم، السكران، النشوان، المخمور.

Serxweş: Mest.

سەر خوهش بون: مهست بون.

الشماله، السكر، النشوه، الاختمار، الانتشاء.

Serxweşbûn: Mestbûn.

سەر خوش بوی: مهست بوی.

السكر، المنتشى.

Serxweşbûy: Mestbûy.

سەر خوهش تر: مهست تر.

الاسکر، الاثمل، الاخمر.

Serxweştir: Mesttir.

سەر خوهش کرن: مهست کرن.

الاسکار، التخمير.

Serxweşkirin: Mestkirin.

سەر خوهش کری: مهست کری.

المسكر، المثل.

Serxweşkirî: Mestkirî.

سەر خوهشی: مهستی، مهستیاتی.

السكر، الشماله، النشوه.

Serxweşî: Mestî, mestîyatî.

سەردا: سلال، ھنداڤ، ڀلند، ژور، ژتھەل، پتھەل، ئەفراز.
الفوق، الاعلى، الفوقانى.

Serda: Silal, hindav, bilind, jor, jêhel, pêhel, 'evraz.

سەرداڤرڤ: گوران، مالڤن، تازی کړن، تښکلاندن.
الکشط، النزح، الازاحه.

Serdabirin: Gurran, Malîn, Tazîkirin, tîvilandin.

سەرداڤرڤ: گورای، مالی، تازی کړی، تښکلاندی.
المکشوط، المنزوع، المزاح.

Serdabirî: Gurray, malî, tazîkirî, tîvilandî.

سەرداڤرڤ: خاپاندن، تەحساندن.
الاعراء، التدليس، الاضلال.

Serdabirin: Xapandin, tehisandin.

سەرداڤرڤ: خاپاندی، تەحساندی.
المضل، المغری، المدلس.

Serdabirî: Xapandî, tehisandî.

سەردا چوڤ: څارښ بون، کەرچوڤه بون، خوډ ژښیرکړن.
الزيفان، الزيف، الضلال، الغرور.

Serdaçûn: Varrêbûn, kerçûvebûn, xwejibîrkin.

سەرداچوڤ: سەردا گرتن.
السيطره، الاجتياح.

Serdaçûn: Serdagirtin.

سەرداچوڤ: حوليسين، تەحسين، څارښ بون، چەډدان.
الزيف، الديصان، الحيد.

Serdaçûn: Hulisîn, tehisîn, varrêbûn, cepdan.

سەرداچوڤ: ښیرکړن.
الانحسار، الفرج.

Serdaçûn: Ferrikîn.

سەردا چوڤ: سەردا ھاڅيتن، څه گرتن.
الطفح، الغمر.

Serdacûn: Serda havêtin, vegirtin.

سەردا چوڤ: ښیرکړن، کەرچوڤه، څارښ، تەحسین، ښیرکړی، سەردا ھاڅيتی.

الضال، الطاغی، الزائغ، المحسور، المسيطر، المفروج.

Serdacûy: Berzebûy, kerçûve, varrê, tehisî, ferrikî, serda havêti.

سەرد خویل: سەرد چەمهای، سەرد شۆر.
المهطع، المفقع، المدفا، النكس.

Serxwîl: Serçemhay, ser şorr.

سەرد خویل بون: سەرد چەمھان بون، سەرد شۆر بون، سەرد چەمان بون.
الهطعه، التنكس، التفقع.

Serxwîlbûn: Serçemhanbûn, ser şorrûbûn, serçemanbûn.

سەرد خویل بوی: سەرد چەمهای بوی، سەرد شۆر بوی، سەرد چەمای بوی.
المهطع، المنكس، القفيع.

Serxwîlbûy: Serçemhanbûy, ser şorrûby, serçemanbûy.

سەرد خویل تر: سەرد چەمهای تر، سەرد شۆر تر، سەرد چەمای تر.
الاهطع، الافقع، الانكس.

Serxwîltir: Serçemhantir, ser şorttir, serçemantir.

سەرد خویل کړن: سەرد چەماندن، سەرد شۆرکړن.
الاهطاع، التفقيع، الدفاء، التنكيس.

Serxwîlkiir: Serçemandin, ser şorrkirin.

سەرد خویل کړی: سەرد چەمهای کړی، سەرد شۆرکړی، سەرد چەمانی کړی.
النكس، الفقع، المدفىء.

Serxwîlkiir: Serçemhaykirî, ser şorrkirî, serçemanîkirî.

سەرد خویلی: سەرد چەمھانی، سەرد شۆریاتی، سەرد چەمینی.
الهطع، الفقع، الدفاء، النكس.

Serxwîlî: Serçemhanî, ser şorrîyatî, serçemînî.

سەرد خوډه راتی: گورگه میښی، ټارھان، ټالوزی، ښدی.
الهياج، الفوضى، الشؤم، العريده.

Serxweranê: Gurgemêşî, arhan, alozî, bedî.

سەرد خوډه: گورگه میښ، ټارهای، ټالوز، ښدی.
المعريد، الهائج، المشؤوم، الفوضى.

Serxwer: Gurgemêş, arhay, alozî, bed.

سەرد خوډه چوڤ: خوډ ژښیرکړن، کەرچوڤه بون، ږی ښیرکړن.
الطفغان، الضلال، الغرور.

Serxwedacûn: Xwejibîrkin, kerçûvebûn, rêberzebûn.

سەرد خوډه چوڤ: خوډ ژښیرکړی، کەرچوڤه، ږی ښیرکړن.
الضال، الطاغی، المفروج.

Serxwedacûy: Xwejibîrkiir, kerçûvebûy, rêberzebûy.

سەر دادان: پێدادان، نخافتن، نخامتن، پەچنین.

الدثر، اللحف، التغطيه.

Serdadan: Pêdadan, nixaftin, nixamtin, pecinîn.

سەر دادای: پێدادای، نخافتی، نخامتی، پەچنی.

المدثر، المغطي، الملحف.

Serdaday: Pêdaday, nixaftî, nixamtî, pecinî.

سەردەر: دەپ یان بەرێ هەنداث دەرگهی رانای.

الساکفه، العارضة للباب.

Serder: Dep yan berê hinav dergihî ranay.

سەردار: سەروک، رێبەر، پێش ئاوا، سەمیان، بەراهی.

الرئيس، الزعيم، القائد.

Serdar: Serok, rêber, pêşawa, semyan, berahî.

سەرداری: سەروکاتی، رێبەری، پێش ئاوی، سەمیانی، بەراھیاتی.

الرئاسه، الزعامه، الرياده.

Serdarî: Serokatî, rêberî, pêşawayî, semyanî, be-

rahîyatî.

سەردەرگرن: روی کێش کرن، جەمبازیا داگرتنی.

التزوير للشحن، التزويق.

Serderkirin: Rwîkêşkirin, cembazîya dagirtinê.

سەردەست: سەریشک، ژێ گرتی، ژێهاتی.

المختار، اول باب، الدرجة الاولى.

Serdest: Serpişk, jêgirtî, jêhatî.

سەردەست: سەرھوچک، دەرھوچک.

کم اللباس.

Serdest: Serhuck, derhuçk.

سەردەشت: ناڤ سەر، چیبایی سەر دەشت و راست.

اللججه، الجبل المسطح.

Serdeşt: Navser, çîyayê serdeştû rast.

سەردەڤ: وەک بێژی من ئەو سەر دەڤ ئاخافت، یانی ژ ڤل ڤه.

عرضيا، سلييا.

Serdev: Wek bêjî min ew ser dev axaft, yanî ji

tilve.

سەر دەڤتەر: پێش گوتن: سەرمەشق، سەری نقتیسین و ناخفتنی.

اول القائمة، اول الكلام.

Serdefter: Pêşgotin, sermeşq, serênivêşin û axaf-

tinê.

سەردەڤی کەتن: سەقمە کرن.

الکبوه.

Serdevîketin: Setmekirin.

سەردا گرتن: سەرداچون، هەودان، تالان کرن.

المداهمه، الاستيلاء، الشن، الغزو، الاغاره.

Serdagirtin: Serdaçûn, hewdan, talankirin.

سەرداگرتی: سەرداچوی، هەودای، تالان کری.

المستولي، المداهم، المشن، المغير، المغزو.

Serdagirtî: Serdaçûy, hewday, talankirî.

سەرداگر: تالانی.

الداهم، الغازی.

Serdagir: Talanî.

سەر دلک: جەڤی هزار پێتیکی نایبەرا ڤیک کە تنای پراسییا لەنداث

نافکێ.

الاثنی عشری اسفل عظم القص.

Serdilk: cihê hizar pêtikê navbera vêkktina pi-rasîya li hindav nafkê.

سەر دول: سەر گەلی، سەر نهال.

اللحج.

Serdol: Sergelî, sernihal.

سەردەم: وەخت، گاڤ، گاه، چاخ.

الوقتي، الانی، الوقتی.

Serdem: Wext, Gav, gah, cax.

سەردان: گوری کرن، دەر دا دان.

الفداء، التضحية، القریان.

Serdan: Gorîkirin, diberdadan

سەر دانان: خورتی کرن، مەهانە کرن، مەجبور کرن.

الاجبار، الالزام، الاشتراط.

Serdanan: Xurtîkirin, mihanekirin, mecborkirin.

سەردا هاتن: هەرفتن، هەلوهشان.

الهدود، الهدم الشديد.

Serdahatin: Heriftin, helweşan.

سەرادان: سەرڤه هاتن و چون، سەحکرن.

الزيارة، العيادة.

Seradan: Servehadin û çûn, sehkirin.

سەرداهاتن: سەرداگرتن، سەرداچون.

المداهمه، الاستيلاء، الاجتياح.

Serdahatin: Serdagirtin, serdaçûn.

سەر رهش: سەر قەر: حیوانی سهری وی بتنی رهش که له خ رهنگه ک دی.

الادرع

Ser reş: Serqer, hêwanê serê wî bitinê reş kelex renek dî.

سەر رهشی: سەر قهری، سەر قهریاتی.

الدرع

Ser reşî: Serqerî, serqerîyatî.

سەر راکرن: سەر هه لاندن، سەر بلندکرن، ژ سەر هه لاندن، دهرفا لاکرن.

الرفع

Ser rakirin: Serhelandin, serbilindkirin, ji ser helandin.

سەر راکری: ژ سهره لاندی، دهرفا لاکری.

المرفوع

Ser rakirî: Ji serhelandî, dervalakirî.

سەر راکهشتن: فئی کهتن، سەر ری بون، رتبه ری.

الرشاد، الهدایه، الهدی.

Ser ragihîştin: Vêketin, ser rêbûn, rêberî.

سەر راکهشتی: فئی کهتی، سهر ری بوی، رتبه ر.

الراشد، الهادی

Ser ragihîştî: Vêketî, ser rêbûy, rêber.

سەر راکهاندن: نیشادان، فئی ئیخستن

الاهداء، الارشاد.

Serragihandin: Nîşadan, vêexistin.

سەر راکهاندی: نیشادای، فئی ئیخستی

المرشد، المهدي.

Ser ragihandî: Nîşaday, vêexistî.

سەر راکهشتن: سهره لبون، تی گههشتن، فئیرا گهشتن.

الالمام، الادراک، الاطلاع.

Ser ragihîştin: serhelbûn, têgehiştin, vêrgihîştin.

سەر راکهشتی: سهره لبوی، تی گهشتی، فئیرا گهشتی.

الملم، المدرک، المطلع

Ser ragihîştî: serhelbûy, têgehiştî, vêragihîştî.

سهره رو: سهری رویباری، سهر چه م

منبع النهر

Sere rû: Serê rwîbarî, serçem.

سهر دویف نان: دویف کهتن، لدویف چون، راهیلان.

المتابعه، التعقيب.

Serdwîvnan: Dwîvketin, lidwîvçûn, rahêlan.

سهر دین: گولی دان، چاندنا گولی دای، گولیا بودان تی ئالهای،

قهبلین.

التخايل للنبات.

Serridîn: Gulîdan, çandina gulîday, gulya bo dan tê alhay, qebilîn.

سهر دین: راست گول بون، گولی دان، قهبلین.

الدحس للمزروعات.

Serridîn: Rast gulbûn, gulîdan, qebilîn.

سهر دا هائیتن: کفش کرن، دهرفا لاکرن، بهلی کرن، دیارکرن.

الكشف، الاكتشاف.

Serdahavêtin: Kifîşkirin, dervalakirin, belîkirin, dîyarkirin.

سهر دا هائیتن: سهر دا چون، لیسهر، لهی.

الفيضان

Serdahavêtin: Serdaçûn, lîser, lihî.

سهراد: بیژنگا کون فرهه.

المنسفه، الغريال.

Serrad: Bêjînga kun fireh.

سهر دایی: سلالی، بلندی، ژوریاتی، پتیهلی، هنداقی.

الفوقیه

Serdayî: Silalî, bilindî, jorîyatî, pêhelî, hindavî.

سهر ری: دهست پین کرنا ریکتی.

القارعه

Ser rê: Dest pêkirina rêkê.

سهر ری: لبه رهاتی، قانیل بوی، سهر کیش بسهر نه رم.

الموافق، الراضى، المطيع، المنقاد، القانع.

Ser rê: Liberhatî, qaîlbûy, serkêşî biser nerim.

سهر ری بون: لبه رهاتن بون، قانیل بون، سهر کیش بون، سهر نه رم بون.

الهدایه، التهیوء، التحضر.

Serrêbûn: Liberhatinbûn, qaîlbûn, serkêşbûn ser nerimbûn.

سهر ریتیاتی: لبه رهاتنی، قانیلی، سهر کیشی، سهر نه رمی.

الموافق، الاطاعه، الانقياد، الرضا.

Ser rîyatî: Liberhatinî, qaîlî, serkêşî ser nermî.

سەر سپی: سەربۆش، پۆش، مروفتی سەر پۆش.
الواخط

Serspî: Serpoş, poş, mirovê ser poş.

سەر سپییاتی: پۆش بون، موی کەژ بون.
الواخط، الشبانە.

Serspîyatî: Poşbûn, mwîkejbûn.

سەرسک: خوین گەرم، کەرچوڤ، سەر خولوله.
الطائش، المتهور، المستهتر.

Sersik: Xwîngerm, Kerçûve, ser xulole.

سەرسکی: خوین گەرمی، سەرخولولەیی، کەرچوڤەیی.
الطیش، التهور، الاستهتار.

Sersikî: Xwîngermî, ser xuloleyî, kerçûveyî.

سەرسەری: کەرچوڤ، چەکە چوڤ، دەقەدە.
الارغن، الاحق، الاهوج.

Serserî: Kercûve, çekeçwîv, deqdeqe.

سەرسەریاتی: کەرچوڤەیی، چەکە چوڤی، دەقەدەیی.
الرغونه، الهوج، الحماقه.

Serseryatî: Kerçûveyî, çekeçwîvî, deqdeqeyî.

سەر سەرك: تەخلیته کێ دورینی، جەلک قۆلپدان.
نوع من الخياطه.

Serserk: Texlîtekê durînê, cilk qulpdan.

سەروسەر: لدوڤ سەری، یانی تشتی ژێهەل و ژووردا.
الشاقولی، رأسیا.

Serûser: Lidwîv serî, yanî tiştê jêhel û jorda.

سەر است: گوک، بەرههه، خەلاس بوی، دویمای هاتی، کوتا.
الکامل، المنهی، الناجز، القاضی، الفارغ.

Serrast: Gok, berhev, xilasbûy, dwîmahîhatî,
Kota.

سەر است بون: گوک بون، بەرههه بون، کوتابۆن، خەلاس بون، دویمای هاتن.

الانتها، الانجاز، الخلاص، التفرغ، الاكتمال.

Serrastbûn: Gokbûn, berhevbûn, kotabûn, xilasbûn, dwîmahî hatî bûn.

سەر است بووی: گوک بوی، کوتابوی، خەلاس بوی، دویمای هاتی.
المقضى، المنتهى، المكمل، المفرغ.

Serrastbûy: Gokbûy, kotabûy, xilasbûy,
dwîmahî hatî bûy.

سەر زاک: گەر، دەم هاتن، گەه
الدور، العهد، النوبه، الحين.

Serzak: Gerr, demhatin, geh.

سەری زاکا: سترانا ب زافای تیت گوتن دەمی زافانی و داوہ تی.
الغناء الخاص بالعريس

Serî zava: Stirana bi zavay têt gotin demê zavaniyê û dawetê.

سەرزینک: جەلکی ددان سەرزینی بو سییاریونی.
المثيرة، الكبوش

Serzînk: celkî didanin ser zîne bo sîyarbûnê.

سەرە ژن: ژنا ناڤ سالفه چوی، ژنا قەیرە، پیرە ژن.
المسلف، العوان.

Serejin: Jina nav salvecûy, jina qeyre, Pîrejîn.

سەر ژیکرن: سەر برین، بەسەر ژێڤه کرن، سەر قەفاندن.
النحر، الذبح، الذكاء.

Serjêkirin: Serbirrîn, biser jêvekirin, ser qefandin.

سەر ژیکری: سەر بری، بەسەر ژێڤه کری، سەر قەفاندی.
المذبوح، المنحور، المذکی.

Serjêkirî: Serbirrî, biser jêvekirî, ser qefandî.

سەر ژێ ستاندن: حوسیر کرن، لنگ تی دانان، قویز کرن، چغ کرن.
القهر، الغلبه.

Serjêstandin: Husîrkin, lingtê danan qwîzkin, çixkin.

سەر ژێ ستاندی: حوسیر کری: لنگ تی دانای، قویز کری، چغ کری.
المغلوب، المقهور.

Serjêstandî: Husîrkirî, ling tê danay qwîzkirî, çixkirî.

سەر سینگ: هەستی سەر دلکی، هەستی بەستنا پراسییا ژبەرڤه.
عظم القص.

Sersîng: Hestûyê ser dilkî, hestûyê bestina per-asîya ji berve.

سەر سپی: ژنکا رێبەر و سەرگێرا بویکی، ژنکا لگه بویکی دچیت.
الشبيبه

Serspî: Jinka rêber û sergêrra bwîkê, jinka ligel bwîkê diçît.

سهراسهوتر: سهرانسهوتر، دهراندهوتر، گشت تر، ههمی تر، خي تر.

Serasertir: Seransertir, derandertir, giştir, hemîtir, xirrtir.

سهراسهركرن: سهرانسهركرن، دهراندهركرن، گشت كرن، ههمی كرن، خي كرن.

الاشمال، التعميم، التجميع.

Seraserkirin: Seranserkirin, deranderkirin, giştikin, hemîkirin, xirrkirin.

سهراسهركري: سهرانسهركري، دهراندهركري، گشت كري، ههمی كري، خي كري.

المشمل، المعمم.

Seraserkirî: Seranserkirî, deranderkirî, giştikirî, hemîkirî, xirrkirî.

سهراسهري: سهرانسهري، دهراندهري، گشتي، ههماتي، خيياتي، گشتيياتي، ههمياتي.

العصوم، الشمول، الكل.

Seraserî: Seranserî, deranderî, giştî, hematî, xirriyatî, giştîyatî, hemîyatî..

سهرسور: پرچ قورمز، سهرى سور كهلهخ رهنگهك دي، سهر نال.

الفقيع

Sersor: Pirc qurmiz, serê sor kelex renek dî, ser al.

سهرسوري: پرچ قورمزي، سهرنالي.

الفقع

Sersorî: Pirc qurmizî, seralî.

سهرشوك: گهرماث، دهست شو، بالاك.

الحمام، المغسل.

Serşok: Germav, destşo, balavk.

سهرشو: بالاث كرن، خوه شويشتن.

الاستحمام

Serşo: Balavkirin, xweşwîştin.

سهرشار: برنا مري بو شويشتن، ناث گهرم كرنا مرييا، سهرى توخويبي، دهست پيكا سينوري.

غسل الميت، مبدأ الحدود.

Serşar: Birîna mirî bo şwîştinê, avgerimkirina mirya, serê tûxîbî, destpêka sînorî.

سهراست تر: گوک تر، کوتاتر، خلاس تر، دويماهي هاتي تر. الاكمل، الانهي، الافرع.

Serrasttir: Goktir, kotatir, xilastir, dwîmahî hatîtir.

سهراست كرن: گوک كرن، کوتاكرن، خلاس كرن، دويماهي نينان.

الاقضاء، الاكمال، الانهاء، الانجاز.

Serrastkirin: Gokkirin, kotakirin, xilaskirin, dûmahî înan.

سهراست كري: گوک كري، کوتاكري، خلاس كري، دويماهي نيناي.

المنهي، المقضى، المنجز، المكمل.

Serrastkirî: Gokkirî, kotakirî, xilaskirî, dûmahî înay.

سهراستي: گوکياتي، کوتاياتي، خلاسي، دويماهيكاتي.

الفراع، الكمال، القضاء، النهايه.

Serrastî: Gokîyatî, kotayatî, xilasî, dûmahîkatî.

سهرسهد: سهرى چاخى، بورينا سهد سالا، سهرى سهدا نوى.

رأس القرن الزمنى.

Sersed: Serê çaxî, borîna sed sala, serê seda nwî.

سهرسم: سهرى پيلاقى، دفنا پيلاقى.

انف الحذاء.

Sersim: Serê pêlavê, difna pêlavê.

سهرستلك: نانئ بستيلى هاتي پاتن.

الحبز المخبوز بالصاج.

Sersêlk: Nanê bi sêhlê hatî patin.

سهراسهر: سهرانسههر، دهراندههر، گشت، ههمي، خي.

العام، الشامل، الجميع، الكل.

Seraser: Seranser, derander, gişt, hemî, Xirr.

سهراسهريون: سهرانسهريون، دهراندهريون، گشت بون، ههمي بون، خريون.

الاشتمال، التعمم

Seraserbûn: Seranserbûn, deranderbûn, giştûn, hemîbûn, xirrbûn.

سهراسهريوى: سهرانسهريوى، دهراندهريوى، گشت بوى، ههمي بوى، خريوى.

المشمول، المجموع، المعمم.

Seraserbûy: Seranserbûy, deranderbûy, giştûy, hemîbûy, xirrbûy.

سەر شه ماموك: توخمه كنى چوپچكايه.

صنف من العصافير

Serşamamok: Tuxmekê çwîčkaye.

سەرى شقانى: ياريه كا زاروكايه.

لعبه

Serêşivanî: Yariyeka zarokaye.

سەر شه: هريا باش و ژى گرتى.

الصوف الممتاز.

Serşe: Hirya baş û jêgirtî.

سەرشوشتن: بالاف كرن، سەرشو.

الاستحمام.

Serşwîştin: Balavkirin, serşo.

سەرفەراز: سەربلند، سەرهەلاندى، سەر راكرى.

الابى، العزيز، الناجح، الناجى، الشهم، المرفوع الرأس.

Serferaz: Serbilind, serhelandî, serrakirî.

سەرفەراز بون: سەربلندبون، سەرهەلاندن بون، سەر راكرن بون.

الاعتزاز، الافتخار، الزهو.

Serferazbûn: Serbilindbûn, serhelandinbûn, Ser-rakirinbûn.

سەرفەرازبوى: سەربلندبوى، سەرهەلاندى بوى، سەر راكرى بوى.

المعتز، المفتخر، المزهو.

Serferazbûy: Serbilindbûy, serhelandinbûy, Ser-rakirinbûy.

سەرفەرازتر: سەربلندتر، سەرهەلاندى تر، سەر راكرى تر.

الاعز، الاشهم، الامجد.

Serferaztir: Serbilindtir, serhelandîtir, serrakirî.

سەرفەرازكرن: سەربلندكرن، سەرهەلاندن، سەر راكرن.

الاعزاز، التمجيد.

Serferazkirin: Serbilindkirin, serhelandin, serrakirin.

سەرفەرازكرى: سەربلندكرى، سەرهەلاندى، سەر راكرى.

المجد، المعز.

Serferazkirî: Serbilindkirî, serhelandî, serrakirî.

سەرفەرازى: سەربلندى، سەربلنداھى، سەربلندياتى، سەر راكرنى،

سەرهەلاندى، سەربلندينى.

الاباء، الشهامه، العزه، النجاح.

Serferazî: Serbilindî, serbilindahî, serbilindîyatî, serrakirnî, serhelandî, serbilindînî..

سەرشكهستان: سەركەلداچون.

الشج

Serşkestin: Serkeldaçûn.

سەرشكهستى: سەركەلداچوى.

المشجوج

Serşkestî: Serkeldaçûy.

سەرشكاندن: سەركەلدابرن.

الاشجاج

Serşkandin: Serkeldabirin.

سەرشكاندى: سەركەلدابرى.

المشجج

Serşkandî: Serkeldabirî.

سەرشكيتن: سەركەلدابىر

الشجاج

Serşkên: Serkeldabir

سەرشو: سەرخويل، سەرنشيف، سەرچەماندى، شەرم كرى، قەچغاندى.

الناكس، المهطع، الصاغر.

Serşorr: Serxwîl, sernîşîv, serçemandî, şerimkirî, vecixandî.

سەرشوربون: سەرخويل بون، سەرچەمەهان.

التصاغر، التهطع، التنكس، التدفا، التفقع.

Serşorrûn: Serxwîlbûn, serçemhan.

سەرشوربوى: سەرخويل بوى، سەرچەمەهاى.

المتنكس، المهطع، المتصاغر.

Serşorrûy: Serxwîlbûy, serçemhay.

سەرشورت: سەرخويل تر، سەرچەمەهاى تر.

الانكس، الاهطع، الادفا.

Serşortir: Serxwîltir, serçemhaytir.

سەرشوركرن: سەرخويل كرن، سەرچەماندن.

التنكيس، الاهطاع، الادفاء.

Serşorrkirin: Serxwîlkin, serçemandin.

سەرشوركى: سەرخويل كرى، سەرچەماندى.

المهطع، المنكس.

Serşorrkirî: Serxwîlkin, serçemandî.

سەرشورى: سەرخويلى، سەرچەمىنى.

الهطع، النكس، الدفا.

Serşorrî: Serxwîlî, serçemînî.

سەرڤه‌نای: پیتڤه‌نای، ژئی گوتی.

التهام

Servenay: Pêvenay, jêgotî.

سەرڤه‌هاتن: تیتکه‌لی، سهرادان، نکه‌چوون.

التردد، الزیاره، التوافد، الوفود.

Servehatin: Têkelîbûn, seradan, nikvecûn.

سەرڤه‌هاتی: تیتکه‌لی بوی، سهرادای، نکه‌چووی.

الوفاد، الزائر، المتردد.

Servehatî: Têkelîbûy, seraday, nikvecûy.

سەرڤه‌هاتن: ژئی ده‌ریازبون، ژئی بورین.

التجاوز

Servehatin: Jêderbazbûn, jêborîn.

سەرڤه‌هاتی: ژئی ده‌ریازبوی، ژئی بوری.

المتجاوز.

Servehatî: Jêderbazbûy, jêborî.

سەرڤه‌هوسان: ته‌ناهی، ته‌بتین، ته‌سهریون، هیدی بون، بیتن هاتن.

الراحه، الارتیاح، راحه البال، السکینه.

Servehusan: Tenahî, tebitûn, teserbûn, hêdîbûn, bêhnhatin.

سەرڤه‌هوسای: ته‌نابوی، ته‌بتی، هیدی بوی، ته‌سهریوی.

المرتاج، السعید، المهنی، المطمئن.

Servehusay: Tenabûy, tebitî, hêdîbûy, teserbûy.

سەرڤه‌قول: سهریهل، سهرئوب، سهره‌ف.

امر الفرقه، رئیس الفئه.

Serqol: Serpel, serob, serref.

سەرڤه‌پ: خشت، زخت، چیخن، شخت، سهرتیژی.

النصل

Serkep: Xişt, zixt, çîxin, şixt, sertîji.

سەرڤه‌کئ ته‌شیین: گوکا ته‌شیکئ.

القرناس، المرزاح، المفکک.

Serkê teşîyê: Goka teşîkê.

سەرڤه‌کئ ترازیین: له‌پکئ ترازیین، تایی ترازیین.

الكفه

Serkê tirazîyê: Lepkê tiraziyê, tayê tirazîyê.

سەرڤه‌کتن: هلدان، رستن، شین بون.

الذرود للنبات.

Serketin: Heldan, ristîn, şînbûn.

سەرڤه: ژ ده‌ڤه، کفش، بدلی، دییار، ته‌نک، سهرئورد.

الظاهر، الخارج، الضحل.

Serve: Jiderve, kifş, belî, dîyar, tenik, sererd.

سەرڤه‌یی: ته‌نکی، دییاری، کفشی، به‌لیاتی، سهرئوردی، ژ ده‌ڤه‌یی.

الضحاله، السطحیه، المظهر، الوجه الظاهر، الخارجی.

Serveyî: Tenikî, dîyarî, kifşî, belîyatî, sererdî, Jiderveyî.

سەرڤا: ئافدانا ئیکئ بو چاندنئ، ئیک ئافی.

اللب، اول السقی، النهل، الانهلال.

Serav: Avdana êkê bo çandinê, êk avî.

سەرڤا: سلال، سهردا، ژوری، پیتهل، بالا.

الفرق، الاعلی من المكان.

Serav: Silal, serda, jorî, pêhel, bala.

سەرڤایی: سهرادان، زیده‌بار، سهربارک.

الاضافه، الزیاده، العلاوه.

Seravî: Seradan, zêdebar, serbark.

سەرڤه‌چون: سهرادان، تیتکه‌لی، نکه‌چوون.

الزیاره، الوفد.

Servecûn: Seradan, têkelî, nikvecûn.

سەرڤه‌چووی: سهرادای، ئیکه‌لی کری، نکه‌چووی

(الزائر، الوافد)

Serveçûy: Seraday, têkelîkirî, nikvecûy.

سەرڤه‌چوون: ده‌ریاز بوون، بورین، تی پهرین

(القوت، المضاء)

Serveçûn: Derbazbûn, borîn, têperîn.

سەرڤه‌چووی: ده‌ریازبوی، بوری، تی پهری.

الماضی، الفائت.

Serveçûy: Derbazbûy, borî, têperî.

سەرڤه‌چوون: تی په‌شین، ده‌ریازبون، تی بورین.

التجاوز

Serveçûn: Têpeşîn, derbazbûn, têborîn.

سەرڤه‌چووی: تی په‌شی، ده‌ریازبوی، تی پهری.

المتجاوز

Serveçûy: Têpeşî, derbazbûy, têborrî.

سەرڤه‌نان: پیتڤه‌نان، ژئی گوتن.

التهمه، التقول، الاتهام.

Servenay: Pêvenan, jêgotin.

سەرکارا رافئ: سەر برا نیرچیری.
المنجاش للصید.

Serkara ravê: ser birra nêrcîrê.

سەر کوزیر: موی خەلەک، پرچ خەلەک، پورت خەلەک.
الاقط، التجعد الشعر.

Serkuzîr: Mwî xelek, pirç xelek, pûrt xelek.

سەرگوزیری: پرچ خەلەکی، موی خەلەکی، پورت خەلەکی.
القط، القطط.

Serkuzîrî: Pirç xelekî, mwî xelekî, pûrt xelekî.

سەرک زفراندن: ناخفتن لیک وەرگێران، گوتن بادان.
التحوير، المغالطة فى الحديث.

Serik zivrrandin: Axiftin lêkwergêrran, gotin badan.

سەرک زفرین: مروفتی ناخفتن سەروین، مروفتی ناخفتن بادوک.
المغالط، المداور، المحور.

Serik zivrrîn: Mirovê axiftin serûbin, mirovê axiftin badok.

سەرکێشان: هازوتن، راکێشان.
الکبح، القياد، الاقتياد، الجذب.

Serkêşan: Hajotin, rakêşan.

سەرکێشبون: لبه‌رهاتن، لدويف چون، قانیيل بون.
الاستجاب، الجنوح، الانقياد.

Serkêşbûn: Liberhatin, lidwvçûn, qaîlbûn.

سەرکێش بوی: لبه‌رهاتى، لدويف چوى، قانیيل بوى.
المنقاد، الجانح.

Serkêşbûy: Liberhatî, lidwvçûy, qaîlbûy.

سەرکێش تر: لبه‌رهاتى تر، لدويف چوى تر، قانیيل تر.
الاقود، الاجنح، الاطوع.

Serkêştir: Liberhatîtir, lidwvçûytir, qaîltir.

سەرکێش کرن: لبه‌رئینان، لدويف برن، قانیيل کرن.
الاقتياد، الاكباح، التجذیب.

Serkêşkirin: Liberînan, lidwîvbirin, qaîlkin.

سەرکێش کرى: لبه‌رئینای، لدويف برى، قانیيل کرى، هازوتى.
المقاد، المجذوب، المساق، السوق.

Serkêşkirî: Liberînay, lidwîvbirî, qaîlkirî, hajotî.

سەرکێشى: لبه‌رهاتنى، قانیلى، لدويف چونى.
القياده، السياقه.

Serkêşî: Liberhatinî, qaîlî, lidwîvcûnî.

سەرکەتن: بلندبون، هەلباسک بون، بالابون، سلال کەتن، پێتەهل چون.
الصعود، العروج، الرقى، الاعتلاء، السنود، الارتقاء، التفوق، الغلبه، الفوز، الانتصار.

Serketin: Bilindbûn, helbaskbûn, balabûn, Silal-
ketin.

سەرکەتن: شيان، ژئ برن.
الانتصار

Serketin: Şiyan, jêbirin.

سەرکەتن: فايده‌کرن، قازانج کرن.
الريح، الفائده فى التجاره.

Serketin: Faydekirin, qazanckirin.

سەرکەتى: فايده‌کرى، قازانج کرى.
الصاعد، الراقى، الرابع، الغالب، الفائز، المنتصر، العارج.

Serketî: Faydekirî, qazanckirî.

سەرکەج: سەر رهق، نازخرو، شەمبوز، نەڕئ، سەر هەشک، نەقوله.
التمرد، الجامح، الشطوس، المنحرف، العاصى.

Serkeç: Serreq, azxiro, şemboz, nerrê, se-
rhişk, neqole.

سەرکەچى: سەر هەشکى، نەقوله‌بى، نازخروياتى، نەريياتى، شەمبوزى،
سەر رهقى.

الجموح، التمرد، العصيان، الانحراف، الشطوس.

Serkeçî: Serhişkî, neqoleyî, azxiroyatî, nerrêy-
atî, şembozî, serreqî.

سەرکێاندن: سەر خارن، بەدبون، رهش ديتن.
الشؤم، التطير، التفاؤل بالشر.

Serkirrandin: Serxarin, bedbûn, reşdîtin.

سەرکێرنگ: بەدبين، رهش بين، سەر خارى.
المتشائم، المتفائل بالشر، المشؤوم.

Serkirrînk: Bedbîn, reşbîn, serxarî.

سەرکەر: سەر وکتى پارتى، سەرکەرئ تەرشى.
رئيس القسم، رئيس قطيع الغنم.

Serker: Serokê partê, serkerê terşî.

سەرکەرى: سەر وکاتيا پەز و تەرشى.
رئاسه القسم، مسؤول قطيع المواشى، الوكيل.

Serkerî: Serokatîya pez û terşî.

سەرکار: بەرههينى شولى، سەرپاله.
رئيس العمل، نقيب العمال.

Serkar: Berahîyê şolî, serpale.

سەرۆک: به‌راهی، سه‌میان، سه‌رکیش، پیتش ئاوا، رێبەر.
الرئيس

Serok: Berahî, semyan, serkêş, pêşawa, rêber.

سەرۆکه: گلیشی بیه‌ر موخلی ده‌قیت، سه‌ر بیژ، کوپزه.
القرض، النخاله.

Seroke: Gilêşê biser moxilê dikevît, serbêj, kwîzre.

سەرگرتن: سه‌ره‌لبون، دیتن، تشتی به‌رزه و دزی دیتی.
العشور على الضاله والمسروق.

Sergirtin: Serhelbûn, dîtîn, tiştê berze û dizî dîtî.

سەرگرتن: نیوان کرن، بان کرن.
التسقيف

Sergirtin: Nîwankirin, bankirin.

سەرگرت: نیوان، بان کری، کوژی به‌ه‌کری.
السقف

Sergirt: Nîwan, bankirin, kujîrekirî.

سەرگرتی: نیوانی، بان بوی، کوژی به‌ه‌بوی.
المستوف

Sergirtî: Nîwanî, banbûy, kujîrebûy.

سەرگرتی: سه‌رگوه، رێبەر.
المدير، المهيمن.

Sergêrr: Serguh, rêber.

سەرگرتی: سه‌رگوهی، رێبهری.
الاداره، الهيمنه، الولايه.

Sergêrrî: Serguhî, rêberî.

سەرگردان: ئالوز، په‌رگنده، گرفتار، گوهشی، رێ به‌رزه، شه‌پزه.
السمهان، الحائر، المشدوه، الهائم، القلق.

Sergirrdan: Aloz, perginde, giriftar, guhişî, rêberze, şepirze.

سەرگردانی: ئالوزی، په‌رگنده‌یی، شه‌پزه‌یی، گوهشینی، گرفتاری، رێ به‌رزه‌یی.

السمه، الحيره، الشده، الهيمن.

Sergirrdanî: Alozî, pergindeyî, şepirzeyî, guhişînî giriftarî, rêberzeyî.

سەرگه‌رم: سه‌رسک، خوین گه‌رم، که‌رچوئه، ده‌قده‌قه، سه‌رخوئه.
الطائش، المغتر، المغالي، المتهور، المغرور.

Sergerim: Sersik, xwîngerim, kerçûve, deqdeqe, serxweş.

سه‌رکیش: به‌راهی، سه‌روک، رێبەر، پیتش ئاوا.
القائد

Serkêş: Berahî, serok, rêber, pêşawa.

سه‌رکیش: مزێ وی که‌سه‌ی سه‌رێ ده‌واری بویکی ده‌کیشیت، خه‌لاتی سه‌رکیشانا ده‌واری بویکی.

اجره سائق العروسه مزحف العلف على الثلج.

Serkêş: Mizê wî kesê serê dewarê bwîkê dikêşît, xelatê serkêşana dewarê bwîkê.

سه‌رکه‌ش: شه‌مبوز، نازخرو، نه‌قوله، سه‌ره‌شک، سه‌ره‌ق.
الشطوس، القريس، المخالف، المتمرد، العاصي، الجامح.

Serkeş: Şemboz, azxiro, neqole, serhişk, Serreq.

سه‌رکه‌شی: شه‌مبوزی، نازخروباتی، نه‌قوله‌یی، سه‌ره‌شکی، سه‌ره‌قی.
الشطس، القرس، الجموح، العصيان، التمرد، المخالفه.

Serkeşî: Şembozî, azxiroyatî, neqoleyî, serhişkî, serreqî.

سه‌رکه‌ل: تشتی سه‌ریشک، ژێ گرتی، بژاره.
اول باب، دورجه اولی، الفاخر، الممتاز.

Serkel: Tiştê serpişk, jêgirtî, bijare.

سه‌رکه‌ل: سه‌رگه‌رم، سه‌رسک، که‌رچوئه، سه‌رسه‌ری. خوین گه‌رم.
المتهور، المغالی، المغرور، الحماسی، المتحمس.

Serkel: Sergerim, sersik, kerçûve, serserî, xwîngerim.

سه‌رکه‌لی: سه‌رگه‌رمی، خوین گه‌رمی، که‌رچوئه‌یی، سه‌رسکی، سه‌رسه‌ریاتی.

الغلاء، الغرور، التهور، الحماسه.

Serkelî: Sergermî, xwîngermî, kerçûveyî, sersikî, serserîyatî.

سه‌رکول: سه‌رحوچ، سه‌ر لوچ، سه‌ر تازی، سه‌ر پویت.
الفصعان

Serkol: Serhoç, serloç, sertazî, serrwît.

سه‌رکولی: سه‌رحوچی، سه‌رلوچی، سه‌رتازیاتی، سه‌ر رویتی.
الفصع

Serkolî: Serhoçî, serloçî, sertazîyatî, serrwîî.

سه‌ر کولندک: توخمه‌کی هه‌نارانه.

صنف من الرمان.

Serkulindk: Tuxmekê hinarane.

سەرگوه: سەرگێژ، ڕێبەر، خودان.

الوصی، المعیل، الولی، القیم، المهیم.

Serguh: Sergêrr, rêber, xudan.

سەرگوهی: سەرگێژی، ڕێبهری، خودان کرن.

الوصایه، الاعاله، الولایه، الهیمنه، القوامه.

Serguhî: Sergêrrî, rêberî, xudankirin.

سەرگێژ: ئالوز، گرفتار، ڕێ بەرزه، گوهشی، هێر، شه پرزه، پەرگنده.

المحیر، المضطرب.

Sergêj: Aloz, giriftar, rêberze, guhişî, hêrr, şepirze, perginde.

سەرگێژی: ئالوزی، گرفتاری، ڕێ بەرزهیی، گوهشین، هێری،

شه پرزهیی، پەرگندهیی.

المشکله، الاضطراب.

Sergêjî: Alozî, giriftarî, rêberzeyî, guhişîn, hêrrî, şepirzeyî, pergindeyî.

سەرلهشکەر: سەر عهسکەر، سەرکێشینی لهشکهری، سەر وکتی لهشکهری.

قائد الجيش، قائد العسكر.

Serleşker: Ser'esker, serkêşê leşkerî, serokê leşkerî.

سەرلهق: سەر تیپ، سەر یهه، سەر ئوب.

قائد الفصيل، مسؤول الفرع.

Serleq: Sertîp, serpel, serob.

سەر مال: هویاتی، تشتی مروفی هدی.

راس المال

Sermal: Hoyatî, tiştê mirovê hey.

سهره مروف: قهیره، قهرته، ناڤ سالفهچوی، پیر، کال، کویر، داکه تی.

اللهم، العوان، الکهل.

Seremirov: Qeyre, qerte, navsalveçûy, pîr, kal, kwîr, daketî.

سهر مازیکی: سهر بچویکی.

اللاصل

Sermazîk: Serbiçwîk.

سهر مازیکی: سهر بچویکی.

الصل

Sermazîkî: Serbiçwîkî.

سهرگهرمی: سهرسکی، خوین گهرمی، کهرچوڤهیی، ده قده قهیی، سهرخوڤهشی.

الطیش، الهیاج، التهور، الغرور، الغلواء.

Sergermî: Sersikî, xwîngermî, kerçûveyî, deqde-qeyî, serxweşî.

سهرگهلی: دهرگهلی.

الروائس

Sergelî: Dergelî.

سهرگوم: دهرکری، دهرئیکهستی، توت کری، حوسیرکری.

المنفی، المبعد.

Sergum: Dwîrkiî, derêxistî, tutkiî, husîrkiî.

سهرگومی: دهرکری، حوسیری، توتیاتی، دهرکرنی.

النفی، الابعاد.

Sergumî: Dwîrkiî, husîrî, tutîyatî, derkiî.

سهرگران: سهر هێر.

الواقط

Sergiran: Serhêrr.

سهرگرانی: سهرهێری.

الوقت، من وجع او نوم.

Sergiranî: Serhêrrî.

سهرگردان: ئالوز، شه پرزه، پەرگنده، گرفتار.

المضطرب، المشوش.

Sergirrdan: Aloz, şepirze, perginde, giriftar.

سهرگردانی: ئالوزی، شه پرزهیی، پەرگندهیی، گرفتاری.

الاضطراب، التشویش.

Sergirrdanî: Alozî, şepirzeyî, pergindeyî, giriftarî.

سهرگه: سهرحهه، جهی بالا، باکویر، زوزان، جهی هین.

الشمال، الصرود.

Sergih: Serhed, cihê bala, bakûr, zozan, cihê hîn.

سهرگوه: گورکا ددهنه سهر و چاقیت دهواری و بهه قساری قه گرتددهن.

تهنگه که دئیکه پشته گوهیت دهواری ئولبنی لاما وان دئیکه ههفساری.

الخطام المجار للدواب.

Serguh: Gurka didene ser û çavêt dewarî û bi hevsarî ve girê diden, tengeke di êxin pişt guhêt dewara û libinî lama wan di êxin hevsarî.

سەر مەشق: نقيسينا ليه ر دنقيسن، نه قلانكي نقيسيني.
نموزج الخط.

Sermesq: Nivîsîna li ber di nivêsin, neqlankê nivêsinê.

سەر مەنا: ياريه كا كاباني يه زاپوك دكەن.
لعبه بالشزن الكعب.

Sermîna: Yariyeka kabanêye zarok diken.

سەر مەزن: كەپ بلند، دل مەزن، دلنافا، دفن بلند، بوش.
المختال، الفطريف، المزهو، المتعجرف، المتعطرس.

Sermezî: Kep bilind, dilmezî, dilava, difin bilind, boş.

سەر مەزنی: دل مەزنی، دفن بلندی، دل ناڤایی، بوشی.
العجرفه، الخیلاء، الغطرفه، الغطرسه، الزهو، العجرفه.

Sermezî: Dil mezî, difin bilindî, dilavayî, boşî.

سەرنامه: پیتش گوتن، پین ناس، دوری.
المقدمه، العنوان.

Sername: Pêşgotin, pênas, durî.

سەر نڅویل: سەر نڅوین: سەر شور، سەر چه مه‌ای، سەر نشیڅ، سەر نزم.
المطرق، المطاطا، المنکوس، المققع، الدفی.

Sernixwîl = Sernixwîn: Serşorr, sercemhay, sernişîv, sernizim.

سەر نڅویل: سەر نڅوینی: سەر شور، سەر چه مه‌ان، سەر نشیڅ، سەر نزمی.
الدفا، الفققع، الاطراق، النکوس، الطاطا.

Sernixwîlî = Sernixwî: Serşorrî, sercemhan, sernişîvî, sernizimî.

سەر نزم: بن پیتک، بن زک، داگیرکری، گەند، گەدا.
الذليل، الخانع، الخاضع.

Sernizim: Binpêk, binzik, dagîrkirî, gend, Geda.

سەر نزمی: بن پیتکی، بن زکی، داگیری، گەندی، گەدایی.
الذله، الخضوع، الخنوع.

Sernizmî: Binpêkî, binzikî, dagîrî, gendî, Gedayî.

سەر ناسەر: سەر اسەر، گشت، خپ، هه‌می.
العام، الشامل، الجميع، الكل.

Seranser: Seraser, gişt, xirr, hemî.

سەرمل: نه‌قوله، نه‌رئ، سەرکه‌ش، شه‌مبوز، سەر ره‌ق.
المانع، المخالف، المعارض.

Sermil: Neqole, Nerrê, Serkeş, Şemboz, Serreq.

سەرملی: نه‌قوله‌یی، نه‌رئییاتی، سەرکه‌شی، شه‌مبوزی، سەر ره‌قی، نازخروییاتی.

السلبیه، المخالفه، المعارضه.

Sermilî: Neqoleyî, nerrêyatî, serkeşî, şembozî, serreqî.

سەرمل: سەرئ گری، سەرئ چیاپین بچویک.
رأس التل

Sermil: Serêgirî, serê çîyayê biçwîk.

سەرمل: قلی قان، قلی قندان، کلیکا ملی، فەرهموش.
الکاهل، العاتق، المنکب.

Sermil: Qilîqan, qilîqindan, kilîka milî, feremoş.

سەر مەست: سەر خوه‌ش، سەر گهرم.

النشوان، السكران، المخمور، المغرور.

Sermest: Serxweş, sergerim.

سەر مەستی: سەر خوه‌شی، سەر گهرمی.

النشوه، السكر، الاختمار، الغرور، النشوه.

Sermestî: Serxweşî, sergermî.

سەر مژانک: پرتکه ژ ئامویرت هه‌شجاری، ئاويزه‌که ژ هویریاریت جوتی.

جزء من ادوات المحراث.

Sermijank: Pirteke ji amwîrê hevcarî, awîzeke ji hwîrbarê cotî.

سەرما: سیر، ساری، زیکی، ته‌زیاتی.

القر، القرس، البرد.

Serma: Sirr, Sarî, zîkî, tezîyatî.

سەر مور: سەر گرتی، نه‌قه‌کری، گریدای، نوی.

المختوم، المغلق.

Sermor: Sergirtî, nevekirî, girêday, nwî.

سەر مور: سەر موهری: سەر گرتن، نه‌قه‌کرنی، گریدانی، نوییاتی، تشتی نه‌ده‌ست قه‌دای و شول پین نه‌کری.

الختم، الغلق، الجده.

Sermorî = Sermuhrî: Sergirtin, nevekirî, Girêdanî, nwîyatî, tiştê nedestveday û şol pê nekirî.

سهرهاتن: لئى قەومىن، سەر بۆر.
التجربة، الحادث، الحدثان، التجارب، الحكايد.

Serhatin: Lê qewmîn, serborr.

سهرهاتى: سەربۆرى، چىروك قەومىن.
المجرب، المحدث، الحاكي.

Serhatî: Serborrî, cîrok qewmîn.

سهرهات: قەومىن، ھەلکەت.
الحادث، الحدوث.

Serhat: Qewmîn, helket.

سەرھەژىن: سەرلەقەن، سەرلەقان.
الناقص

Serhejîn: Serleqîn, serleqan.

سەرھەژىنى: سەرلەقىنى، سەرلەقانى، سەرلەقانىياتى.
النقص

Serhejîni: Serleqîni, serleqani, serleqaniyatî.

سەرھەژاندن: سەرلەقاندن.
التنقيص

Serhejandin: Serleqandin

سەرھوستا: سەروەكى ھوستايىت نژیار و ئاڧاكرنا.
الراز، رئيس البنائين، الخبير الفنى.

Serhosta: Serokê hostayêt nijyar û avakirina.

سەرھوستايى: شارەزاتيا نژیارى، ھوستاتىيا ئاڧاكرنى.
الخبره الفنيه، رئاسه البناء.

Serhostayî: Şarezatîya nijyarî, hostatîya avakirî-nê.

سەرھەشك: نەقوله، ئازخرو، شەمبوز، سەر رەق، سەر كەشى.
القريس، الخروط، العنيد، المتمود، السلبى.

Serhişk: Neqole, Azxiro, şemboz, serreq, ser keşî.

سەرھەشكى: نەقولهى، ئازخروياتى، شەمبوزى، سەر رەقى، سەر كەشى، سەر رەقىياتى.
القرس، الخرط، العناد، التمود.

Serhişkî: Neqoleyî, Azxiroyatî, şembozî, serreqî, ser keşî, serreqîyatî.

سەرھەڧىرك: مېدەك، پەردا نىخافتنا ھەڧىرى، بوخچكا نانى.
السماط، غطاء العجين.

Serhevîrk: Mêdek, Perda nixaftina hêvîrî, buxçka nanî.

سەرانسەرى: سەراسەرى، گەشتى، خەپياتى، ھەماتى، ھەمىياتى، گەشتىياتى.
العموم، الشمول، الجماع، الكليه.

Seranserî: Seraserî, giştî, xirrîyatî, hematî, hemîyatî, giştîyatî.

سەرئەشەف: ژوردا، پېدا، خاركەتن، دەست پېژ.
المنحدر، الحدر، النازل.

Sernişîv: Jorda, pêda, xarketin, destrrêj.

سەرئەشەفى: ژوردانى، پېدايى، خاركەتن، دەست پېژى.
الانحدار، النزول.

Sernişîvî: Jordanî, pêdayî, xarketin, destrrêjî.

سەرئەشەف: خويل، نزم، سەرخويل، سەرنزم.
المنكوس

Sernişîv: Xwîl, nizm, serxwîl, sernizim.

سەرئەشەفى: خويلى، نزمى، سەرخويلى، سەرنزمى.
النكسه، النكس.

Sernişîvî: Xwîlî, nizmî, serxwîlî, Sernizmî.

سەرئەشان: دورىشم، دورى، دەق، ناتك، قامچى.
الرمز، السمه الرئيسيه.

Sernîşan: Durîşm, durî, deq, natik, qamcî.

سەر نەرم: سەركىش، سەر پى، لېرەھاتى.
المرن، الطيع، المنقاد.

Sernerim: Serkêş, serrê, liberhatî.

سەر نەرمى: سەركىشى بەسر پىياتى، لېرەھاتنى.
الطاعه، المرونه، الانقياد.

Sernermî: Serkêşî, ser rêyatî, liberhatinî.

سەرئال: سەر نەھال: سەر دول، سەر گەلى، سەر نەھال.
اللحج

Sernal = Sernihal: Serdol, sergelî, sernihal.

سەرھەلبون: تى تەشقلين، پى تى كەتن، ڧى كەتن.
العشور

Serhelbûn: Têteşqilîn, rêtêketin, vêketin.

سەرھاتن: قەومىن، ھەلکەتن.
الطروء

Serhatin: Qewmîn, helketin.

سەرھاتى: قەومىنى، ھەلکەتن، ھەلکەتتىياتى، قەومىنىياتى.
الطارىء

Serhatî: Qewmîni, helketin, helketinyatî, qewmîniyatî.

سەفیل: بەلنگاز، گەدا، ژار، گەوشەک، باهێله.
المسكين، البليد.

Sefil: Belingaz, geda, jor, gewşek, bahêle.

سەفیلی: باهێلی، گەوشەکی، بەلنگازی، گەدایی، ژاری.
المسکنة، البلاده.

Sefilî: Bahêlî, gewşekî, belingazî, gedayî, Jarî.

سەفینک: پارزن.
المصفاة

Sefink: Parzin.

سەفیک: قەرتال، خلیفک.

القرطل، الميضمنه، القفعة، الشريجه، الصن، الوفيعة.

Sevîk: Qertal, xilêfk.

سەفیکا سینگى: سەبەتا سینگى.
القفص الصدرى.

Sevîka sîngî: Sebeta sîngî.

سەقەت: قوروت، لەنگ، قەرمى.

العثل، الخبل، الاعرج، المشلول، المعطب.

Seqet: Qurot, leng, qerrimî.

سەقەتى: قوروتى، لەنگى، قەرموکی.

العثل، الخبل، العرج، الشلل، العطب.

Seqetî: Qurotî, lengî, qerrimî.

سەقا: سەرما، سر، زیک، تەزی، سار، سەقەم.
الخصر، الشفشاف، البرد.

Seqa: Serma, sir, zîk, tezî, sar, seqem.

سەقا: گەرمى، وەش، زاخ، زقەر، هەست.

الحیویه، المعنویه، الهیجه، اصلاح الآله بکور الحداده.

Seqa: Germî, weş, zax, ziver, hest.

سەقابون: تیزبون، موکوم بون، هەست بون.

التحد، التشخذ، التهيج.

Seqabûn: Tîjbûn, mukumbûn, hestbûn.

سەقابوی: تیزبوی، موکوم بوی، هەست بوی.

المشخذ، المحدد، المهيج، الهائج.

Seqabûy: Tîjbûy, mukumbûy, hestbûy.

سەقاکرن: تیزکرن، هەست کرن، زوخاندن، هوسین.

التحديد، التشخذ، التهيج، التحريض.

Seqakirin: Tîjkin, mukumkin, hestkin.

سەرهلاندی: سەرلێند، سەرفەراز، مەرد، چاڤ قەبوی، دەست فرەه.
الکريم، السخی، الجواد، المفتخر.

Serhelandî: Serbilind, serferaz, merd, çav vebûy, destfireh.

سەرهلاندن: سەرلێندی، سەرفەرازی، مەردی، چاڤ قەبوی، دەست فرەهی.

الکرم، السخاء، الجود، الفخر.

Serhelandin: Serbilindî, serferazî, merdî, çav vebûy, destfirehî.

سەرهلوی: شوی کرنا لگەل ژنەکا دی.

النکاح مع ضره.

Serhewî: Şwîkirina ligel jineka dî.

سەرهم: دوری، دوریشم، نیشان، دەق، ناتک، قامچی.

الرمز، السمه الاساسيه.

Serhîm: Durî, durîşm, nîşan, deq, natik, qamçî.

سەرور: رێزدار، ماقویل، بەراهی، سەمیان.

الرئيس، الجلیل، النبیل، الشریف، الشهم.

Serwer: Rêzdar, maqwîl, berahî, semyan.

سەرورە: سەمیانی، براهیاتی، رێزداری، ماقویلی.

السیاده، الکرامه، النبل، الشهامه، الرئاسه، الزعامه.

Serwerî: Semyanî, birahyatî, rêzdarî, maqwîlî.

سەرورین: لێک وەرگەرهای، قازۆی، بەروپشت.

القلب، العکس، المقلوب، المعکوس.

Serûbin: Lêkwergerhay, vajî, berûpişt.

سەرورینی: لێک وەرگەرھانی، قازیاتی، بەروپشتییاتی.

الانقلاب، العکس.

Serûbinî: Lêkwergerhanî, vajîyatî, berûpiştî.

سەرورەخت: دەست پێ کرن، ھایدان، ناگەھکرن، دەم کرن.

البء، الأشعار، الابلاغ، الاعلام، التنبيه، التوقيت.

Serwext: Destpêkirin, haydan, agehkirin, demkirin.

سەرورەختی: دەست پێ کرنیاتی، ھایدانی، ناگەھکرنی، دەم کرنی.

البلاغ، الاعلام، الاشعار، الميقات.

Serwextî: Destpêkirinyatî, haydanî, agehkirinî, demkirinî.

سەفار: جوجەلینک.

الصفار

Sefar: Cocolînk.

سه کلاڼی: سیاری.
الفروسیه

Seglavî: Siyarî.

سه کلاڼ: سییار
الفارس

Seglav: Siyar.

سه لک: رکه، سه ښک، خلیفک، قهرتالک.
السله

Selik: Reke, sevîk, xilêfk, qertalk.

سهل میتشک: خلیفک.
الخلیه، الکواره، الشوره، الجزع، عمیره النحل.

Selmîşk: Xilêfk.

سه لیه: شتیه، ناوا، سیقوم.
الاسلوب، النمط، الطرز، اللحن، العفویه.

Selîqe: Şêwe, awa, sîqom.

سه لیه: کز، رهوش، دهستودار، کاودان.
الشیمه، الطبیعه، الوضع.

Selîqe: Kiz, reweş, destûdar, kawdan.

سه لیه: څه لوڅراندنا گوتی، څه لوڅراندنا سترانا.
اللحن، اللهجه، النغمه.

Selîqe: Velovirandina gotinê, velovirandina stirana.

سه له شیرک: قهرتال، ئیسترک، کار.
النرد، القنعه.

Seleşîrk: Qertal, êstirk, kar.

سه لاندن: ته حساندن، خاپاندن، حولیساندن، لبه رښینان، رازی کرن، قائل کرن.
الاعراء، الاقتاع.

Selimandin: Tehisandin, xapandin, hulîsandin, liberînan, razîkirin, qaîlkin.

سه لاندی: خاپاندی، ته حساندی، لبه رښینای، قائل کری.
المغری، المقنع.

Selimandî: Xapandî, tehisandî, liberînay, qaîlkin.

سه لت: زگورد، رجال، تنی، تورسی، زلپ و زها.
الاعزب، المجرّد، المفرد.

Selt: Zigurd, rical, tinê, tursî, zilp û ziha.

سه قاکری: تیژکری، ههست کری، زوخاندی، هوسی.
المشجذ، المحدد، المحرض، المهیج.

Seqakirî: Tîjkirî, mukumkirî, hestkirî

سه قا: سه قهم: سر، سه رما، زیکی، سار، تهزی.
الخصر، البرد، الهریئه.

Seqa = Seqem: Sirr, serma, zîkî, sar, tezî.

سه قا شکمستن: سه قا څه ره څین، گهرم بون، سه رما چون.
الدفء

Seqaşkestin: Seqa verevîn, gerimbûn, sermaçûn.

سه کو: بیت دبیژت، بیت دبیژن.
يقول

Seko: Yê dibêjît, yê dibêjin.

سه گتی: مری، نه مای.
القطیس

Sekitî: Mirî, nemay.

سه کتین: مرن، نه مان.
القطس

Sekitûn: Mirn, neman.

سه کتاندن: مراندن، کوژتن.
الافطاس، الاماته.

Sekitandin: Mirandin, kujtin.

سه کتاندی: مراندی، کوژتی.
المفطس

Sekitandî: Mirandî, kujtî.

سه کشکر: زوخاندنا سا بو څیکرا بهردانی.
الهیص

Se kişkirin: Zuxandina sa bo vêkrîa berdanê.

سه گین: پوسل، سه پ.
الروث، العذره.

Segîn: Posil, sep.

سه گفان: نیترچیرڅان، تفهنگ خوهش، نه رمانج هنگیڅ، نارمانج شکین.
الهداف، القناص.

Segvan: Nêrçîrvan, tivengxweş, armanc hingêv, armanc şikên.

سه گفانی: نیترچیرڅانی، تفهنگ خوهشی، نه رمانج هنگیڅی، نارمانج شکینی.
التهدیف، القنص.

Segvanî: Nêrçîrvanî, tivengxweşî, armanc hingêvî, armanc şikênî.

سەنگەرە: چەپەر.

المتراس، الحصن.

Sengere: Çeper.

سەنگاندن: کێشان، هەل سەنگراندن، بەرابەرکرن.

الروز، الوزن، الترجيح.

Sengandin: Kêşan, helsengirandin, beraberkirin.

سەنگاندی: کێشای، هەلسەنگراندی، بەرابەرکری.

الروز، الموزون، المرجوح، الراجح.

Sengandî: Kêşay, helsengirandî, beraberkirî.

سەنگ: گرانی، دنگز.

العبء، الثقل، الوزن، الاوق، الرياز، العيار.

Seng: Giranî, dingiz.

سەنگین: گران

الوزين، الثقیل

Sengîn: Giran

سەنتە: تیپ، ستێرە، راستی، بەرامبەر.

القياس، السميت، الاتجاه، الاستقامة، الموازاة، المحاذاه.

Sente: Tîp. stêre. rastî. beramber

سەنەک: قەهرەمان، پەلەوان.

الصنديد، البطل

Senbek: Qehreman. pelexwan

سەهم: ترس، سلھان، گوھشین.

الخطر، الهول، الهيبه، الدهشه، الرعب، الذعر.

Sehm: Tirs. silhan. guhişîn.

سەھمىن: ترس دار.

المخيف، المخطر، المهيب، المرعب، المدهش، المهول.

Sehmîn: Tirsdar.

سەھم گرتى: ترسای، سلھای، گوھشى.

المدھوش، المرعوب، المذعور.

Schimgirtî: Tirsay. silhay. guhişî.

سەھم گرتن: ترسان، سلھان، گوھشین.

الاندھاش، الارتعاب، المخافه.

Schimgirtin: Tirsan. silhan. guhişîn.

سەھکرن: بەرئى خوێدان، لئى گەڕھان، فەكولان، هەلشكافتن، نێران.

رێتان.

البحث، التفقد، الفتش، الرود، الاستقراء، الحسس.

Sehkirin: Berê xwedan. lêgerrhan. vekolan.

helşikaftin. nêrran. rênan.

سەلەف: رەفا سىيارا، کوما سىيارا، برا سىيارا.

کوکبە الفرسان.

Selef: Refa sîyara, koma sîyara, birra sîyara.

سەمەر: کورتان، پێشیا کورتانى.

الرفاده، الحويه للدواب.

Semer: Kûrtan, pêşîya kurtanî.

سەمیان: سەرگۆه، سەرگێر، خودان، سەرۆک، بەراھى.

المدره، الرائد، الزعيم، السيد، الرب.

Semyan: Serguh, sergêrr, xudan, serok, berahî.

سەمیانى: سەرگێر، سەرگۆھى، خودانى، سەرۆکاتى، بەراھیاتى.

الريوبيه، السیاده، المدرهه، الرياده، الزعامه.

Semyanî: Sergêrrî, serguhî, xudanî, serokatî, berahîyatî.

سەمال: ساھى، ئەسمانى بىن عەور، ئەسمانى رۆیت.

الصحو

Semal: Sahî, esmanê bê 'ewr, esmanê rwîr.

سەمەتە: ستێرە، تیپ، سەنتە، براپەر.

الموازاه، المحاذاه، الاتجاه، الاستقامة.

Semte: Stêre, tîp, sente, biraber.

سەماوەر: ئامانى چا چێکرنى، کولوزى چاين.

السماور

Semawer: Amanê ça çêkirinê, kulozê çayê.

سەما: داووت، دیلان، گوڤەند.

الرقص

Sema: Dawet, dîlan, govend.

سەنى مەنى: سەرۆبى، دو رۆبىياتى، جەنگەنەبى.

الناوړه، لف و دوران، المړاوغه، المناوړه، التلون.

Senîmenî: Serûbinî, durwîyatî, cengeneyî.

سەندەلى: کورسېک، کەنتور.

الدولاب، الكرسي.

Sendelî: Kursîk, kentor.

سەنگەرە: راگرئى گەمبئى.

المرساه، المبحر.

Sengere: Ragirê gemyê.

سەنگەرە: جەئى سەنگى، چوبکا گرانبئى.

مركز الثقل، نقطه الارتكاز.

Sengere: Cihê sengê, çwîka giranîyê.

سەیزقان: مەیتەرقان، خەربەند.
السائس

Seyîzvan: Meytirvan. xerbend.

سەیدا: ماموستا، میرزا.
الاستاذ

Seyda: Mamosta. mîrza.

سەیدایی: ماموستایی، میرزایی.
الاستاذیه

Seydeyî: Mamostayî. mîrzayî.

سەیداتی: ریشتا پیغمبەری، قنیتا پیغمبەری. پیغمبەر زاده.
السیاده، سلاله الرسول (ص) آل الرسول.

Seydatî: Rêşta pêxemberî. qinêta pêxemberî.
pêxember zade.

سە: هۆمارە، سە ئێک، دووئێک
ثلاثه

Sê: Hijmare. sêk. du û êk.

سەب: هزر
التقدير، التخمين.

Sêb: Hizar.

سەبا مەن: بەزرا مەن
كما اقدر، حسب تخمينی.

Sêba min: Bi hizra min.

سە بەلگۆک: توخمەکی گییایی ناڤی یە.
عشب مائی

Sêbelgok: Tuxmekê gîyayê avîye.

سە بەر: سە پوی، سە قەرێژ، سە دیم.
مثلث الاوجه، ثلاثی النتاج، ثلاثی العرض.

Sêber: Sê rwî. sê verêj. sê dêm.

سە پەسک: گیایەکی لگەل خاوەنی دلێن.
عشب یوکل مطبوخا.

Sêbisk: Gîyayeke ligel xarnê dilênin.

سە پەرانی: یاریبەکی وەکی دامانی بستی بەرکا دکن.
لعبه کالدامه

Sêberanê: Yariyeke wekî damanê bisê berka
diken.

سە پە: پەزا سپی یا سە سالی، سە جار هریا وێ پری.
الضأن عمره ثلاث سنوات ای جز صوفه ثلاث مرات.

Sêbirr: Peza spî ya sê salî. sê car hirya wê birrî.

سەهکری: بەری خوەدای، لێ گەرهای، قەکولای، هەلشکافتی، نێرای،
پێنای.

المبحوث، المستقري، المتفقد.

Sehkîrî: Berê xweday. lêgerrhay. vekolay.
helşikafty. nêrray. rênay.

سەودا سەر: گێژ، هێر.
الدائخ، المشغول.

Sewdaser: Gêj. hêrr.

سەودا سەری: گێژی، هێری، گێژاتی، هێراتی، گێژباتی، هێریاتی.
الانشغال، الدوخان، الدوخه.

Sewdaserî: Gêjî. hêrrî. gêjatî. hêrratî. gêjyatî.
hêrriyatî.

سەوک: توتک: تەقالی نانی.
الرغيف، قرص الخبز.

Sewik: Totik. teqalê nanî.

سەوکا هێری: هێریت هێکیت مەرچقاندی، هێریت پەرچقاندی و
هشک کری.
التين المرقق الميبس.

Sewka hijîrê: Hijîrê hîşkê merçiqandî. hijîrê
perçiqandî û hîşikkîrî.

سەودا: گێژاتی.
المزاج، السوداء.

Sewda: Gêjatî.

سەیی خۆزم: سەیی نیشانەک لدفنی.
الهرثمه

Seyê xizêm: Seyê nîşanek li difnê.

سەیی هار: سەیی دەر، سەیی گوریخ.
العقور، الدرباس.

Seyê har: Seyê dirr. seyê gurîx.

سەیران: گەرھان و قماشەکرن، سێھران.
النزّه

Seyran: : Gerrhan û temaşakirin. sêhran.

سەیر: تەشت ئنتیکە، تەشت نەبوی.
النظر العجب، الغريب.

Seyr: Tiştê intîke. tiştê nebûy.

سەیران گە: جەنی چونا سێھرانی.
المنتره

Seyrangih: Cihê çûna sêhranê.

سێژده: هژماره: دهه و سێ، شەش و هەفت.

ثلاثة عشر

Sêzde: Hijmare. deh û sê. şeş û heft.

سێ سەد: سێ جار سەد، شەش پینجەه.

ثلاث مائه

Sêsed: Sê car sed. şeş penceh.

سێ سۆ: سێ گوشه، سێ کوچ، سێ ئیشک، سێ ئیخله.

المضلع الثلاثی، المشور الثلاثی.

Sêswî: Sê goşe. sê kuç. sê îşk. sê îxle.

سێ شەمب: رۆژا دناڤهرا دوشەمب و چار شەمبى دا

الثلاثاء

Sêsemb: Roja di navbera. duşemb û çar şemba da

سێڤ: فێڤیه که وهکی به وهرمیکایه گهلهک توخم و تهخلیت.

التفاح

Sêv: Fêqîyeke wekî bih û hirmîkaye gelek tuxm û texlîtin

سێڤ بن نەرد: فێڤیه که وهکی رتاخ و بتاتا لبن ناخی چیدبیت خاڤ

دخون.

القلقاس

Sêvbin erd: Fêqîyeke wekî ritax û bitata libin axê çêdibît .xav dixon.

سێڤ پاوریزی: توخمى سێڤیت پاوریزی دگهن و بوی دبن.

التفاح الحریفی.

Sêvpawîzî: Tuzmê sêvêt pawîzî digihin û bûy di bin.

سێڤ ته‌لک: توخمه‌کى سێڤیت بچویک و بخوه شین بووی نه

صنف من التفاح البری

Sêv tehlik: Tuxmekê sêvêt biçwîk û bi xwe şîn bûyne.

سێڤ ترشک: توخمه‌کى سێڤانه تاما وان یا ترشه

صنف من التفاح الحامض

Sêvtirşk: Tuxmekê sêvane tama wan ya tirşe

سێڤ جانی: توخمه‌کى سێڤیت هاڤینى نه گهلهک دخووشن

تفاح صیفی ممتاز

Sêvcanî: Tuxmekê sêvêt havînê ne gelek di xweşin.

سێ پێ: دویلستان، کوچکى به‌رى، سێ لنگ.

الاثافي

Sêpê: Dwîlistan. kuçê berî. sêlink.

سێ پێک: قنار.

المشقه.

Sêpêk: Qinar.

سێ پێکا کیانی: داریت مه‌شکى پێڤه دکتین، ستوینکیت کییانی.

الحمرء، لحض الرائب.

Sêpêka kîyanê: Darê meşkê pêve dikên. stwînkêt kîyanî.

سێتک: فێڤی سێ پێڤه، کومتل فێڤی سێ سێ.

الثلاثى للفاكهه وغيرها.

Sêtik: Fêqîyê sê pêkve. kumtil fêqî sê sê.

سێ تیر: توخمه‌کى تڤه‌نگایه سێ فیشه‌کا دکهنی.

صنف من البندقیه.

Sêfîr: Tuxmekê tivengaye. sêfîşeka dikenê.

سێ چه‌ندى: سێ جار هند، سێ قه‌دى.

ثلاثه اضعاف

Sêçendî: Sê carhind. sê qedî.

سێڤمه: کیزمه، ستوینا ددهن بن مێوا تری.

المشاحط، الدقران، الزفر، المسامیک.

Sêxme: Kêsmê. stwîna diden bin mêwa tirî.

سێ ریان: ریکا سێ چه‌ق، ریکا سێ تا ژى دچن.

المفرق الثلاثى للطریق

Sêrfîyan: Rêka sê çeç . rêka sê ta jê diçin.

سێرو: توخمه‌کى تانه، سێ رۆژا جاره‌کى تا به‌یت.

الحمى الثلاثی.

Sêrro: Tuxmekê tane. sê roja carekê ta bihêt.

سێران: سێهران، گه‌شتو گه‌ره‌هان.

النزهه

Sêran: Sêhran. geşt û gerrhan.

سێران گه: جهن گه‌شت و گه‌ره‌هانى.

المنتزه

Sêrangih: Cihê geşt û gerrhanê.

سێریج: ته‌مباڤ، ته‌مبا، کوتهل، کارا ناڤى.

الصهریج

Sêrîc: Tembav. temba. kutel. kara avê.

سیتفه لو: توخمه کئی مشکایه ههر وهخته کئی سالی رهنگی وی وهختی دگریت.

البریوع، القداد.

Sêvelo: Tuxmekê mişkaye her wextekê salê rengê wî wextî di girît.

سیتف سیتفوک: توخمه کئی گیایه.

صنف من العشب

Sêvsêvok: Tuxmekê gîyaye.

سیتف سیتفکا رانی: قولقولکا رههنی.

تفاحتا الفخذ

Sêvsêvka ranî: Qulqulka rehnî.

سیتف سیتفکا چوکی: کودک، کاسکا چوکی.

الداعصه

Sêvsêvka çokî: Kodik. kaska çokê.

سیتف: ژ سنی پشکا پشکهک، ژ سیسیا نیک، نیک لسه سیسیا (۳/۱).

الثلث

Sêk: Ji sê pişka pişkek. ji sîya êk. êk liser sîya (1/3).

سیتف: سهک، شیلیا تری یا فهگرتی و ترش بوی.

الخل

Sêk: Sihik. şîlîya tirî ya vegirtî û tirşbûy.

سنی کوچ: سنی گوشه، سنی نیکله، سنی نیشک، سنی سوی.

المثلث

Sêkuç: Sê goşe. sê êxle. sêîşk. sê swî.

سنی کوچا سوی راگر: سنی کوچا سوی ههف.

المثلث قائم الزاویه

Sêkuça swîrragir : Sê kuça swîhev.

سنی کولند: کولندیت فهپهرینا سهه ناغی، کولندیت دهرياز بوونا ناغی.

الطوف

Sêkulind: Kulindêt veperîna ser avê. kulindêt derbaz bûna avê.

سنی گوشه: سنی کوچه، سنی نیشک، سنی سوی، سنی نیکله.

المثلث

Sêgoşe: Sê kuçe. sê îşk. sê swî. sê êxle.

سنی گوشا چوکل تیژ.

مثلث حاد الزاویه

Sêgoşa çukul tîj.

سیتف خشخاشی: توخمه کئی سیتفانه وهکی بوی دبن خش خش ژ توفکی وان دهیت.

صنف من التفاح

Sêvxişxaşî: Tuxmekê sêvane wek bûy di bin xişxiş ji tovkê wan di hêt.

سیتف خودوری: توخمه کئی سیتفیت بزاره و باشن

صنف من التفاح

Sêvxudorî: Tuxmekê sêvêt bi jare û başin.

سیتف خانک: توخمه کئی سیتفیت ژئی گرتی ود باشن

صنف من التفاح

Sêvxank: Tuxmekê sêvêt jê girtî û di başin.

سیتف دریز: توخمه کئی سیتفایه کهلهختی وان بئ دریزه

صنف من التفاح

Sêvdirêj: Tuxmekê sêvaye kelexê wan yê dirêje.

سیتف زهر: توخمه کئی سیتفانه رهنگ زهرن ئو دخوهشن.

التفاح الاصفر / صنف.

Sêvzer: Tuxmekê sêvane reng zerin û dixweşin.

سیتف ساد: توخمه کئی سیتفیت گرن و دباشن.

صنف من التفاح الممتاز.

Sêvsad: Tuxmekê sêvêt girin û dîbaşin.

سیتف سورک: توخمه کئی سیتفیت رهنگ سورن د پوخ و خوهشن.

صنف من التفاح

Sêvsork: Tuxmekê sêvêt reng sorin di pox û xweşin.

سیتف شهکر: توخمه کئی سیتفانه.

صنف من التفاح

Sêvşekir: Tuxmekê sêvane.

سیتف هنبان: توخمه کئی سیتفیت دگر و مهزنن

صنف من التفاح

Sêvhinban: Tuxmekê sêvêt digir û mezinin.

سیتف ههدریشی: توخمه کئی سیتفایه.

صنف من التفاح

Sêvhedrîşî: Tuxmekê sêvaye.

سیتف هویرک: توخمه کئی سیتفانه د بچویکن.

صنف من التفاح

Sêvhwîrk: Tuxmekê sêvane di biçwîkin.

سپهران گه: جهی گهشت و گهرهانی.

المنزهر

Sêhrangih: Cihê gešt û gerrhanê.

سپهل: سپل، نامویری نانی لسه پاتنی.

الصاج

Sêhil: Sêl. amwîrê nanî liser patinê.

سپهل بهر: هه لانی بهری بی نانی پاتنی

الرضف

Sêhilber: Helanê berî yê nanî patinê.

سپوی: بی دایک، دای مری.

العجی، الفاقد الام، الیتیم من الام.

Sêwî: Bê dayik. day mirî.

سپیانە / سپیاتی:

الثلاثی، الثلثی.

Sêyane = Sêyatî.

سپه: روزا دهیت، پاشی نه ثروکه.

غدا، الغد، الباكر.

Sibe: Roja dihêt. pašî ivroke.

سبته: گییایه کنی خارنئی یه بی بیهنداره دکن ناڤ دهوی بو تام خوهشی.

نبات عشبی یوکل

Sibit: Gîyayekê xarnêye yê bêhindare diken nav dewî bo tam xweşî.

سپهه: روزا دهیت، پاشی نه ثروکه.

غدا، باکرا.

Sibehî: Roja dihêt . pašî evroke.

سپارتن: پالدان، داناڤی.

الاحاله، التفویض، التسليم، الايداع، العزو، الاسناد.

Sipartin: Padan. danavê.

سپارتی: تشتی پالدای ئیکتی دی.

المحال، المودع، المغوض، المحیل.

Sipartî: Tiştê palday êkê dî.

سپاسی: مهنونی، منهت گرتن.

الشکر، المنه، المهنونیه.

Sipasî: Memnonî. minet girtin.

سپینه: سنگ، پیژک، پینج، پینج.

الوشیظه الشکه، الاسفین.

Sipêne: Sing. pîjik. pêncpînc.

سن گوه: ملهیب

المذراة

Sêguh: Milhêb.

سن گافانی: یارییه کا خوه هافیتنی یه، سن باز.

القفر الطویل

Sêgavanê: Yariyeka xwe havêtinê ye. sê baz.

سپل: نالافتی نانی پاتنی، نامویری پاتنا نانی.

الصاج

Sêl: Alavê nanî patinê. amwîrê patina nanî.

سپل بهر: پانه بهره که نانی لسه ردپیزن.

الرضف

Sêlber: Pane bereke nanî li ser di pêjin.

سپلوان: توخمه کنی کولیکایه، ته خلیته کنی گولایه.

صنف من الزهر

Sêlwan: Tuxmekê kulîlkaye. texlîtekê gulaye.

سپلمیته: بستیکیته ئوبیشی تری ژئی خاری، تلیته گفاشتی، تیقلی تربی گفاشتی.

العمشوش، الشماج، النطل، التریک، الخرط، العرموش.

Sêlmîte: Bistîkê wî wîşîyê tirî jê xarî. tilyêt givaştî. tîvlê tiryê givaştî.

سنی لا: سنی روی، سنی رهخ.

ثلاثی الجهات، ثلاثی الوجه.

Sê la: sê rwî. sê rex.

سپلماندن: ته حساندن، خاپاندن.

الغش، الاغراء، الاغشاش.

Sêlimandin: Tehisandin. xapandin.

سپلمانندی: ته حساندی، خاپاندی.

المغری، المغش.

Sêlimandî: Tehisandî. xapandî.

سپینی: توخمه کنی هرمیکتی پاویزی نه.

صنف من العرموض الخریفی.

Sênî: Tuxmekê hirmîkê pawîzîne.

سپنیک: لهنگه ربیک، تهفسی، نامانی گراری کرنی.

الصحن

Sênîk: Lengerîk. tefisî. amanê girarê kîrnê.

سپهران: سپران، گهشتو گهرهان.

المنزهر

Sêhran: Sêran. gešt û gerrhan.

Spîbûn: Kejbûn.	سپی بون: که ژبون التبييض
Spîbûy: Kejbûy.	سپی بوی: که ژبوی. المبيض
Spîtir: Kejtir.	سپی تر: که ژتر. الاشد بياضا
Spîkirin: Kejkin.	سپی کرن: که ژکرن التبيض
Spîkirî: Kejkirî.	سپی کری: که ژکری المبيض
Spîyatî: Kejatî. kejîyatî.	سپی یاتی: که ژیاتی، که ژیاتیی البياض
Spîyatî: Rêçal. tiştê ji şîrî çêdibît wek sertwîk û jajî û penîrî û dew û şîrêja.	سپی یاتی: ریتچال، تشتی ژ شیریی چیدبیت وهک سهرتویک و ژاژی و په‌نیر و دهو و شیریزا. الالبان، اللبنیات
Spîyatî: Rêçal. tiştê ji şîrî çêdibît wek sertwîk û jajî û penîrî û dew û şîrêja.	سپی کرن: تیقلاندن، تازی کرن، لوچ کرن. التقشير
Spîkirin: Tîvilandin. tazîkirin. loçkirin	سپی یی باف که سک: که ژئ تام که سک الابغث
Spîyê bavkesk: Kejê tam kesk.	سپی روژ: نیفرۆیت روژیت زفستان، قهره‌فینا نه‌وری. ظهر الايام الغائمه عند انكشاف الغيم.
Spîroj: Nîvroyêt rojêt zivistanê. verevîna ewrî.	سپیلکا چافی: سپییاتی چافی المقله بياض العين
Spîlka çavî: Spîyatîya çavî.	

Sipêne: Pênc pînck.	سپینه: پینج پینجک. النخيس، اللکاز.
Sipêde: Elind.	سپیده: ئەلند الصبح، الفجر، الفلق، الصباح.
Spih: Hêwanekê xwîn xwere liser xwîna mirova dijît.	سپه: حیوانه‌کی خوین خوهره لسه‌ر خوینا مروفا دژیت. القمل
Spihik: Pêska di kevît dextl û danî.	سپهک: پتسکا دکه‌فیت دخل و دانی. قمل الغلال، قمل الحنطه.
Spehî: Hêja. hejî. kêrhatî. jêhatî. law. taze.	سپه‌هی: هیتزا، هژی، کیرهاتی، ژیهاتی، لاو، تازه. اللاتق، الجدير، الجميل، الرائع، الحسن.
Spehîyatî: Hêjayî. hejîyatî. kêrhatî. kêrhatinî. jê-hatîyatî. lawînî. tazeyatî.	سپه‌هیاتی: هیتزایی، هژییاتی، کیرهاتنی، ژیهاتیاتی، لاوینی، تازیه‌یاتی. الجمال، الروعه، الحسن، اللياقه، الجداره.
Sping: Gîyake li beyara şîn di bît bi xavî dixon.	سپنگ: گیایه‌که له‌یارا شین دبیت بخافی دخون. عشب جبلی یوکل
Sping: Giya demê şîn bûnê pîçe ber xwe diket dê bêjnê yê bûye sping yanî dava wî ya dirêjbûy.	سپنگ: گیایا ده‌مێ شین بونی پیچه به‌رخوه دکه‌ت دی بیژنی یی بویه سپنگ یانی داڤا وی یا درێژ بوی. النمط، انتصاف نمو النبات
Spilka hêkê: Gilîza hêkê ya reng spî.doba hêkê.	سپیلکا هیکتی: گلێزا هیکتی یا ره‌نگ سپی، دوبا هیکتی. الاح، القنقیء.
Spî: Rengê kej. dijî reşatîyê.	سپی: ره‌نگی که‌ژ، دژی ره‌شاتیی. الابيض

ستیر رۆژن: تیریت روناھیی لئەسمانی دپەشن چەکریسک و چەقیت روناھیا ئەسمانی.

الشهب

Stêr rijtin: Tîrê ronahîyê li esmanî di peşin çekrîsk û çeqêt ronahiya esmanî.

ستیره: سەنتە، راستی، ئەنداز.

الاستقامه، الاتجاه، القياس، النسق، الهندسه، القصد، السم.

Stêre: Sente. rastê. endaz.

ستیره بون: ئەنداز بوون، راستی بون.

التوجه

Stêrebûn: Andazbûn. rastêbûn.

ستیره بوی: ئەندازبوی، راستی بوی.

الموجه، المقاس، المستقام.

Stêrebûy: Andazbûy. rastêbûy.

ستیر تر: ئەنداز تر، راستی تر.

الوجه، الاقيس.

Stêretir: Andaztir. rastêtir.

ستیره کرن: ئەندازکرن، راستی کرن.

التوجيه، المقايسه، التنظيم، التسديد.

Stêrekirin: Andazkirin. rastêkirin.

ستیرک: ستیرکا تەقەنگی، ئاویری ئیخستنا نارمانجی.

الفرضه والشعيه للسلح.

Stêrrk: Stêrka tivengê . awêzê êxistina armancê.

ستیره فان: تەقەنگ خوێش، نارمانج هەنگی

الهداف، السداد

Stêrevan: Tiveng xweş. armanc hingêv.

ستیره فانی: نارمانج هەنگی.

التهديف، السداد.

Stêrevanî: Armanc hingêvî.

ستیرک: تەخت، دەکە، تەختی قویتی دانانا سەرک.

المنضده، المصطبه.

Stêrrk: Text. deke. textê qwî danana serik.

ستران: لاڤر، لاوک، مقام، هەلبەست، ناھەنگ.

الاعنيه، الانشوده، النشيد.

Stiran: Lavij. lawik. miqam. helbest. ahing.

ستران بیژ: لاڤر بیژ

المغني، المنشد

Stiranbêj: Lavijbêj.

سپیندار: دارەکا راست و بلند و هەلکیشایە گەلەکا ژێهاتی و تازەو سپەھی یە دکن کاربته بو خانیا.

القوغ، صنف من الشجر

Spîndar: Darek rast û bilind û helkêşaye geleka jêhatî û taze û spehî ye diken karîte bo xanîya.

سپینداروک: توخمەکی چوچکایە.

صنف من العصافير

Spîndarok: Tuxmekê çwîçkaye.

سپی کرنا فیتی: تیقلاندنا فیتی.

الفصع

Spîkirina fêqî: Tîvlandina fêqî.

سپهکا دهوارا: توخمەکی کرنا و نوژ و تەبووایە.

القرد، القراد

Spihka dewara: Tuxmekê kirne û noj û tebow-aye.

سپی کرنا داری: تازی کرنا داری، تیقلاندن.

اللحت

Spîkirina darî: Tazîkirna darî. tîvilandin.

سپی کمژ: سپیی زیق و تەیسوک

اللهاق، اللهق

Spîkej: Spîyê zîq û teysok.

سپی گوک: گریکیت خوینی بیت سپی.

الکريات البيض

Spîgok: girêkê xwîne yêt spî.

سپی و رەش: بەلەک، بەلەک رەش.

الارقط، نقط بيضاء في سواد.

Spî û reş: Belek. belek reş.

ستیر: چراییت ئەسمانی

الکوکب، النجم

Stêr: Çirayêt esmanî.

ستیر ستیروک: ئانکو ناگر ستینک، کێزکە بەشەفی دتەییست.

اليراع

Stêrstêrok: Anko agir stînk. kêzkeke bişevê di teyîsît.

ستینگ: توخمەکی زریکتیکیت سور و مەزن ژەهردارن بروفی قەدەدن.

السرمان، الزنبور

Stêng: Tuxmekê zirkêtkê sor û mezinin jehir darin bi mirovî ve diden.

Stûmengene: Hefk stwîr.	ستو مەنگەنە: هەفک ستویر الاقمد، الابتع
Stûmengeneŷî: Hefk stwîrî.	ستو مەنگەنەیی: هەفک ستویری. القمد، البتع
Stwîn: Tîrek. rike. karîte.	ستوین: تیرەک، ریکە، کاریتە. الاسطوانه، العمود
Stwîna baranê: Swîliya baranê.	ستوینا بارانی: سوبلییا بارانی الهیدب
Stwîna dwîkêlê: Dwîkêla quloz.	ستوینا دوکیکیلی: دوکیکیلا قولوز عمود الدخان المتصاعد
Stîrî: Zixt. . çîxin. kelem. penca dar û giya.	ستری: زخت، چێخن، کەلەم، پەنجە داروگییا. الشوک
Stîrîdank: Tuxmekê stiryaye.	ستری دانک: توخمەکی ستیریایە الشوک المسخن، صنف من الشوک.
Stîrîmişk: Tuxmekê stiryaye.	ستری مشک: توخمەکی ستیریایە اللکاعه، الخمخم
Stûbîrr: Stû qefîn.	ستو بیرن: سەر بێ، ستوقەفین الجلاد، القصل
Stûbîrrîn: Serjêkirin.	ستو بیرن: سەر بێ، ستوقەفین القصل، النحر، الذبیح
Stûgirtin: Stû werandin. stû tê werandin. stû danan.	ستو گرتن: ستو وەراندن، ستو تێ وەراندن، ستو دانان. القلد، التقلد
Stûgirtî: Stû tê werandî. stû danay.	ستو گرتی: ستو تێ وەراندی، ستو دانای. المقلد

Stiranbêjî: Lavijbêjî.	ستران بێژی: لاڤژ بێژی الغناء، الانشاد
Sturk: Pêsturk. derazînk.	ستورک: پێ ستورک، دەرازینک. السلم، المرقاه.
Stwîr: Dijî tengîyê tiştê bixweve. boke. rdugur.	ستویر: دژی تەنگیی، تشتی بخوڤه، بوکە، دوگور. الغلیظ، الشخن، السمیک.
Stwîrbûn: Bokebûn. dugurrbûn.	ستویربون: بوکەبون، دوگوربون. التغلیظ، التشن، التسمک.
Stwîrbûy: Bokebûy. dugurrbûy.	ستویربوی: بوکەبوی، دوگوربوی. المشن، المغلظ، السمیک.
Stwîrtir: Boketir. dugurrtir.	ستویر تر: بووکە تر، دوگور تر. الاغلظ، الاسمک، الاشن، الاقسی.
Stwîrkin: Bokekirin. dugurrkirin.	ستویر کرن: بوکە کرن، دوگور کرن. الاشخان، التغلیظ، الاقساء.
Stwîrkirî: Bokekirî. dugurrkirî.	ستویر کری: بوکە کری، دوگور کری. المغلظ، المشخن.
Stwîrî = Stwîratî: Bokeyî. bokîyatî. dugurî. dugurîyatî.	ستویری: ستویراتی: بوکەیی، بوکە یاتی، دوگوری، دوگور یاتی. القسوه، الغلظه، الشخن، السمک.
Stû şkestî: Stû qirrhay.	ستو شکەستی: ستو قڕهای الموقوص
Stû şkestin: Stû qirrhan.	ستو شکەستن: ستو قڕهان الوقص
Stû: Hefk. gigidk.	ستو: هەفک، گیدگک. الرقبه، العنق، العاتق، القفا.

سته‌وریون: بئ به‌ریون، نه‌زان، بئ شیربون.

التشکص

Stewrbûn: Bê berbûn. nezan. bê şîrbûn.

سته‌وریی: بئ به‌ریوی، نه‌زای، بئ شیربوی.

المشکص

Stewirbûy: Bê berbûy. nezay. bê şîrbûy.

سته‌ورتر: بئ به‌رتتر: نه‌زای تر، بئ شیر تر، ه‌شک تر.

الاشکص

Stewirtir: Bê bertir. nezantir. bê şîrtir.

سته‌ورگری: بئ به‌رگری، نه‌زاندی، بئ شیرگری.

المشکص

Stewirkirî: Bê berkirî. nezandî. bê şîrkirî.

سته‌ورکرن: بئ به‌رکرن، نه‌زاندن، بئ شیرکرن.

Stewirkirin: Bê berkirin. nezandin. bê şîrkirin.

ستورانیان: داگیربون، بن ده‌ست بون، بن زک بون، بن بئ بون.

الخنوع

Stûrranan: Dagîrbûn. bindestbûn. bin zikbûn. bin pêbûn.

ستورانی: داگیربوی، بن ده‌ست بوی، بن زک بوی، بن بئ بوی، بئ قوت لی کری.

الخانع

Stûrranay: Dagîrbûy. bindestbûy. bin zikbûy. bin pêbûy. pêqut lêkirî.

ستو خویل: ستو خار

الاجنا، الادفا.

Stûxwîl: Stûxar.

ستو خویلی: ستوخاری

الادفا، الاجنا

Stûxwîlî: Stûxarî.

ستوئیش: گهرده‌ن ئیش، ه‌فک ئیش.

الاجلاء، الاحدل

Stûêş: Gerden êş. hefikêş.

ستو ئیشی: ه‌فک ئیشی

الاجل، الحدل

Stûêşî: Hefik êşî.

ستوکیئل: ستو قولوز، گهرده‌ن قولوز.

الاتلع، التلیع

Stûkêl: Stû quloz. gerden quloz.

ستوئالاندن: ستوی دانان

التقلید

Stûalandin: stû danan.

ستفانک ستوفانک: گهرده‌نی

القلاده

Stivank = stûvank: Gerdenî.

سته: خله‌کا پیلائی یا ژهنینا ناگردانی

الزناد، القدح

Ste: Xeleka pîlay ya jenîna agirdanê.

سته‌ویه‌ر = سته‌ی به‌ر: سته‌و به‌ریت ژهنینا ناگری

المقدحه، الولاعه

Stewber = Steyber: Stewberêt jenîna agirî.

ستو درێژ: گهرده‌ن درێژ، گهرده‌ن قولوز.

الاعیط

Stûdirêj: Gerden dirêj. gerden quloz.

ستو درێژی: گهرده‌ن درێژی

العیط

Stûdirêjî: Gerden dirêjî.

ستورک: گییایه‌کئی نویسه‌که ده‌کن چرک بو لیکدانان تشتا ئولینای دخون لگهل گراارا.

نبات غروی، یوکل مطبوخا ویستعمل بصلته کلاصق

Sturk: Gîyayekê nwîsek diken çirrk bo lêkdana tişta û lênay û dixon ligel girara.

ستوخار: قیق

الاضجم

Stûxar: Qîq.

ستوخاری: قیقی

الضجم

Stûxarî: Qîqî.

سته‌ور: بئ به‌ر، نه‌زای، بئ شیر.

الشکیصه

Stewr: Bêber. nezay. bêşîr.

سته‌وری: بئ به‌ری، نه‌زانی، بئ شیر (بو په‌ز و حیوانی).

التشکص

Stewrî: Bê berî. nezanî. bê şîrî (bo pez û hêwanî).

Standin: Pwîrrandin. talankirin. şelandin.	ستاندن: پویراندن، تالان کرن، شهلاندن. الغصب، السلب.
Standî: Pwîrrandî. talankirî. şelandî.	ستاندی: پویراندی، تالان کری، شهلاندی. المغصوب، المسلوب.
Stêleh: Hêja. hejî. kêrhatî. spehî.	ستيله: ههژا، ههژی، کیرهاتی، سپههی. اللاتق، الجدير
Stêlehî: Hêjayî. hejîyatî. kêrhatinî. spehîyatî.	ستيلههی: ههژایي، ههژیاتی، کیرهاتنی، سپههیاتی. اللیاقه، الجداره
Sitî: Xatûn .xanim.	ستری تیراجون: ستری تی چوکلین المشظ
Stirî têrra çûn: stirî tê çukilîn.	ستران: لاژر، ناهنگ، هلهبست، مقام. الاغنيه، الانشوده
Stiran: Lavij. aheng. helbest. miqam.	سترانیت دیوانکی: لافژیت روینشتنی، مقامیت گوران گها. غناء المجالس
Stiranêt dîwankî: Lavijêt rwîniştinê. miqamêt goran giha.	ستیر: چراییت نهسمانی، زیقوکیته نهسمانی. النجم، الکوکب
Stêr: Çirayêt asmanî. zîqokêt esmanî.	ستیرناس: زیقوک ناس. العالم الفلکی
Stêrnas: Zîqoknas.	ستیرناسی: زیقوک ناسی. علم الفلک
Stêrnasî: Zîqoknasî.	ستیر پهریس: بهندیته ستیرا. الصائبه
Stêrperês: Bendêt stêra.	

Stûkêlî: Stû qulozî. gerden qulozî.	ستوکیلی: ستو قولوزی، گهردهن قولوزی. التلع
Stûkurt: Hefik kurt. gerden kurt.	ستوگورت: ههفک کورت، گهردهن کورت. الاوقص
Stûkurtî: Hefik kurtî. gerden kurtî.	ستوگورتی: ههفک کورتی، گهردهن کورتی. الوقص
Stûkurtû: Hefik kurtû. gerden kurtû.	ستوگور: ههفک، ستو، گهردهن، پاتک العنق، الرقبه، العاتق، القفا.
Stûkur: Hefik . stû. gerden. patik.	ستوینا پشتی: شفا پشتی، کاریتی پشتی، ماسیا پشتی. العمود الفقري
Stwînapîştê: Şiva piştê. karîtê piştê. masîya piiştê.	ستوخواه گرتن: دبهراچون، ژ پیشقه بون، گهره ودار. الضمان، الکفاله، القباله.
Stûxwegirtin: Diberra çûn. ji pêşvebûn. gerewdar.	ستوخواه گرتی: گهره ودار الضامن. الکفیل.
Stûxwegirtî: Gerewdarî.	ستودانان: بستوی فهکرن. القلد
Stûdanan: Bistwîvekirin.	ستوینکا دفنی: سوین دفنی، بستیا کهی. الهاشمه
Stwînk a difnê: Swîyê difnê. bistîya kepî.	ستویر: دوگور السمیک
Stwîr: Dugur.	ستویریا بلند: دوگورو دوتا السمک
Stwîrya bilind: Dugur û duda.	ستوینا کوینی: رکا کوینی الرس، البوان، عمود الخیمه.
Stwîna kwînî: Rika kwînî.	

- سرتی:** سرتییاتی: رهوانی، چهلهکی، لهزین، لهزگین، چون خواهشی.
المعج، الخذف، السرعه، العجله للدواب.
- Sirtî = Sirtîyatî:** Rewanî. çelekî. lezîn. lezgîn.
çûnxweşî.
- سرت:** هست، چهلهک، پین خواهش، چون خواهشی.
الهدف للمرء
- Sirt:** Hest. çelek. pêxweş. çûnxweş.
- سرتی:** سرتییاتی: چهلهکی، پین خواهشی، چون خواهشی.
الهدف للمرء.
- Sirtî = Sirtîyatî:** Çelekî. pêxweşî. çûn xweşî.
- سرتا چپای:** کتیری، بستنی، سار، سوار.
الشر، الرعن، الشكه، النعف، الشاقی.
- Sirta çîyay:** kêrî. bistî. sar. siwar.
- سروکی:** قه‌رموکی
المقرور
- Sirroki:** Qermokî.
- سری بری:** قه‌رمتی، سری ترساندی.
المحسوس، الحسیس، المدحوس.
- Sirrêbirî:** Qerrimtî. sirrê tirsandî.
- سری برن:** سه‌رمایین برن.
الحس، الدحس للزرع.
- Sirrêbirin:** Sermayê birin.
- سرتلیک:** پین گوتنا مریبا، سترانیت مریبا دبیرن.
المراثیات، اغانی الرثاء.
- Sirêlik:** Pêgotina miriya. stiranêtbimirîya di bê-jin.
- سرت:** رژد، سوبل.
الهادر الجریان للنهر
- Sirt:** Rijd. swîl.
- سز:** کریت، نه‌تهرزی، تهریف.
القبیح، الشنیع
- Siz:** Kirêt. neterzî. terêf.
- سزی سزیاتی:** کریتی، نه‌تهرزیاتی، تهریفی.
القبح، الشناعه.
- Sizî = Sizîyatî:** Kirêtî. neterzîyatî. terêfî.
- سس:** خاف، روخ، پوخ، باخاری.
الفاتر، الرخو، الوانی.
- Sist:** Xav. rox. pox. baxarî.

- ستیره‌زان:** نه‌ندازبار، ستیره‌فان.
المهندس
- Stêrzan:** Endazyar. stêrvan.
- ستیره‌کرنا ناشی:** ریزدان
النسق
- Stêrekirna aşî:** Rêzdan.
- ستیره درست:** ری درست، ستیره هنگیفت.
المصیب، المهندس، المتسق.
- Stêre dirist:** Rêdirist. stêre hingêv.
- ستیره درست:** ستیره هنگیفتی
الاصابه، السداد، النسق.
- Stêre diristî:** Stêre hingêvî.
- ستیرا بدویک:** زیقوکا بکوری، زیقوکا بدویف، دویف دار، خودان
دویف.
المذنب
- Stêra bi dwîlik:** Zîqoka bikurî. zîqoka bi dwîv.
dwîvdar. xudan dwîv.
- سحرین:** گرفتاریون، گوهشین، حوش بون، ژخوه‌چون.
الحیره، الدهشه، الذهول.
- Sihirîn:** Giriftarbûn. guhişîn. hoşbûn. jixweçûn.
- سحری:** شاش بوی، گوهشی، ژخوه‌چوی، گرفتار.
الحائر، المندھش، الذاهل.
- Sihirî:** Saşbûy. guhişî. jixweçûy. girftar.
- سحوسوی:** چاڤ دزکی، لی گهرهان، ده‌ست کیسی.
الجاسوسیه، الدس.
- Sihûswî:** Cav di zikî. lê gerrhan. dest kîşî.
- سخرک:** کادین، ئونبارا کابی.
التبانه، مخزن التبن.
- Sixirk:** Kadîn. unbara kayê.
- سخری:** تیقل، که‌قل، قه‌لپ.
القشره.
- Sixrî:** Tîvil. kevil. qelp.
- سر:** سه‌قم، سه‌رما، ساری، ته‌زی، زیک.
القر، القورور، البرد، القرس.
- Sirr:** Seqem. serma. sarî. tezî. zîk.
- سرت:** ره‌وان، چهلهک، له‌زوک، چون خواهشی.
المعوج، الخذوف، الدابه السریعه.
- Sirt:** Rewan. çelek. lezok. çûnxweş.

سفر تاسک: نامانی زادی بو وهغهر و کارا، ترارکتی خارن تی برنی.
 ماعون جلب الطعام فی السفر و الشغل.

Sifirtask: Amanê zadî bo wexer û kara. tirarkê xarin tê birnê.

سقی: قهلیوچیک، کهفلوژانک، پشلویک.
 الخشاره، الخثاله، السحاله، الخباء.

Sivî: Qelpwîçk. kevlojank. pişlwîk.

سقوره: حه‌یوانه‌کتی وه‌کی مشک‌ی یه لسه‌ر داروبارا دژیت.
 ایقرقدان، السنجاب، الزغبه.

Sivore: Heywanekê wekî mişkîye li ser dar û bara dijît.

سک: هه‌وس

الرخفه، الهش، الخفیف.

Sivik: Hewes.

سک بون: هه‌وس بون.

التخفف، الارتخاف، التهشش.

Sivikbûn: Hewesbûn.

سک بوی: هه‌وس بوی.

المخوف، المرخف، المخفف، المهشوش.

Sivikbûy: Hewesbûy.

سک تر: هه‌وس تر

الاخف، الارخف، اللاهش.

Siviktir: Hewestir.

سک کرن: هه‌وس کرن.

التخفيف، الترخيف، الاهشاء.

Sivikkirin: Heweskirin.

سک کری: هه‌وس کری

المخفف، المرخف، المهشش.

Sivikkirî: Heweskirî.

سک‌کی: سک‌کاتی: هه‌وسی، هه‌وسیاتی.

الخفه، الرخف، الهشاشه.

Sivkî = Sivkatî: Hewesî. hewesîyatî.

سک‌که‌خه‌و: دلی خه‌وگرتن.

الغفوه، الاغفاء.

Sivke xew: Dilî xewgirtin.

سک برین: پلیت کرن، تور کرن.

الهدوذ، الهذنه، لاله کالسیف.

Sivikbirrîn: pilîtkirin. turrkirin.

سس: خوه‌لیقانک، ناخپش.

الدمث، الدمیث، الهش للارض.

Sist: Xwelîvank. axapis.

سس بون: خاف بون، پش بون، باخاری بون.

التراخی، التوانی، التفتیر.

Sistbûn: Xavbûn. pişbûn. baxarîbûn.

سس بوی: خاف بوی، پش بوی، باخاری بوی.

المفتور، المتراخی، المتوانی.

Sistbûy: Xavbûy. pişbûy. baxarîbûy.

سس تر: خاف تر، پش تر، روخ تر، پوخ تر، باخاری تر.

الارخی، الاقتر.

Sisttir: Xavtir. piştir. poxtir. baxarîtir.

سس کرن: خاف کرن، پش کرن، پوخ کرن.

الارخاء، التفتیر.

Sistkirin: Xavkirin. pişkirin. poxkirin.

سس کری: خاف کری، پش کری، پوخ کری.

المفتر، المرخی.

Sistkirî: Xavkirî. pişkirî. poxkirî.

سس‌تی: سستیاتی: خافی، خافیاتی، پشی، پوخی، پوخاتی، پشاتی.

الرخاوه، الفتور، الونی، التوانی، الدماثه، الهشاشه.

Sistî = Sistîyatî: Xavî. xavîyatî. pişî. poxî. poxîyatî.

سس: فرفوت، لوپ.

الشعث للنسیج.

Sist: Firrfot. lop.

سفر: پاخی

النحاس

Sifir: Baxir.

سفره: میده

المائده، الخوان.

Sifre: Mêde.

سفره‌ند: سه‌تامه، ئانکو پنی کرنا ئامانی سفری و ناسنی، قاپه‌کرن.

القویه

Sifirbend: Setame. anko pinîkirina amanê sifrî û asinî, qapekirin.

سفک: به‌ریانک، سیفانده.

الرواق، الطارمه، سقف مقدم البيت.

Sifk: Berbank. sîvande.

سل تر: پندځی تر، تنگځی تر، تڅی خوه تر.
الازعل، الاحرد.

Siltir: Pindivîtir. tingijîtir. tijî xwetir.

سل کرن: پندځاندن، تنگځاندن، تڅی خوه کرن.
الازعال، الاحراد.

Silkirin: Pindivandin. tingijandin. tijîxwekirin.

سل کری: پندځاندی، تنگځاندی، تڅی خوه کری.
المزعل، المحرد.

Silkirî: Pindivandî. tingijandî. tijîxwekirî.

سلی: سلیاتی: پندځی، تنگځیاتی، تنگځینی، پندځیاتی.
الزعل، الحرد.

Silî = Silîyatî: Pindivî. tingijyatî. tingijî. pindivîyatî.

سلت: زگورد، رهپ و رویت، چپلاغ.
السبهلل، الاعزل.

Silt: Zigurd. repûrwî. çiplax.

سلتی: زگوردی، رهپوریتی، چپلاغی.
العزل، الجرد، غیر مسلح.

Siltî: Zegurdî. repûrwî. çiplaxî.

سلته: سکر، بنجان، ثاث بر.
السكر، السد المائى.

Silte: Sikir. bincan. avbirr.

سلته: جهرکى گرتنا ماسیا، توخمه کى نیچیرا ماسیا.
المصيدة، الاسماك.

Silte: Cerkê girtina masîya. tuxmekê nêrçîra masîyaye.

سلته: که تننا پشت ئیک، لیک قهرسین، شیشلتهبون.
الحشد، الجمهره، الجمع.

Silte: Ketina piştêk. lêqerrisîn. şîşiltebûn.

سلاف: که یف پین ئینان، بخیرهاتن گوتن.
السلام، التحیه.

Silav: Keyf pê înan. bixêrhatin gotin.

سلک: بنکى گیایه کى دخون وه کى شیلتمی یه.
الشوندر، الشمندر.

Silk: Binkê giyayekî dixon wekî şêlimêye.

سلکین: گرا را بسلک.
طعام من الشوندر والرز.

Silkîn: Girara bi silk.

سقاله: خورومک، گورزا گیای، کف، پیچک، پیچک، ملوک.
الشمه، الاباله، الغبط، العامه.

Sivale: Xuromk. gurza giyay. kef. pêçek. pêçik. miloke.

سشک کرن: کرنا بلهز، کارى زوی.
الطفق، العمل السريع.

Sivikkirin: Kirna bilez. karê zwî.

سشیر: توخمه کى گیایه بین زقره.
البهمى، نبات عشبى.

Sivêrr: Tuxmekê gîyaye yê zivre.

سشکه مروث: ههلههلی.
الهالس

Sivke mirov: Helhelî.

سفیانوک: سیفاندوک، توخمه کى چوپچکایه.
عصفور الدورى.

Sivyanok: Sîvandok. tuxmekê çwîçekaye.

سکى دهوارا: سنگى دهوارا گرتدانی.
الرزه

Sikê dewara: Singê dewara girêdanê.

سک: گهرم، ههست، سلهاى، کهرچوکه.
الطانش، المتهور.

Sik: Gerim. hest. silhay. kerçûve.

سكى: خوين گهرمى، ههستى، کهرچوکه یی.
التهور، الطیش، الحق، الغرور، الرعونه.

Sikî: Xwîn germî. hestî. kerçûveyî.

سگل: سگله: بهندوشک، قهیتان، قهلیک.
القیطان، الزر النسیجى، الوشى للزخم.

Sigil = Sigle: Bendoşk. qeytan. qelpik.

سل: پندځی، تنگځی، تڅی خوه بوی.
الزعلان، الحردان.

Sil: Pindivî. tingijî. tijî xwebûy.

سل بون: پندځین، تنگځین، تڅی خوه بون.
التزعل

Silbûn: Pindivîn. tingijîn. tijî xwebûn.

سل بوی: پندځی، تنگځی، تڅی خوه بوی.
الزاعل، الحرد.

Silbûy: Pindivî. tingijî. tijî xwe bûy.

سلیف: سویلاڤ
الشلال، السیل الدفاق.

Silîv: Swîlav.

سل: پوسل، کهرسل.
روث الحمار.

Sil: Posil, kersil.

سم: پی دهوارا، جمی دهوارا
الحافر

Sim: Pêdewara. cimê dewara.

سم: پانیا پیتلاقی
کعب الخذاء

Sim: Panîya pêlavê.

سمدار: توخمی حیوانی خودان سم.
الظلفیات

Simdar: Tuxmê hêwanê xudan sim.

سمبی: کولوخی چیا یی کهر، کومتی کهر، کوروی کهر، چه لخته.
الفادر، الخنذی، الحرب، الصخر العظیم فی رأس الجبل.

Simbî: Kuloxê çiyay yê kevir. kumtê kevir. ku-ropê kevir. çelixte.

سمبیل: میویتی بهر دفتی، بهر کپ.
الشارب

Simbêl: Mwîyêt berdîfnê. berkep.

سمبل: توخمه کی کولیکیتی بپهنداره.
السنبل

Simbil: Tuxmekê kulîlkêt bêhindare.

سمبک: قههره مان، مروقی دوگور تایئ کله خ مهزن بهیز و زهفر.
الصنید، البطل.

Simbek: Qehreman. mirovê dugurtayê kelex mezin bihêz û zever.

سمق: کون کرن، تی په شانندن، تی په شین.
الخرق، الخذف، النفذ، الثقب.

Simtin: Kunkirin. tê peşandin. tê peşîn,

سمتی: کون کری، تی په شی، تی په شانندی.
المخروق، المنفوذ، المثقوب.

Simtî: Kunkirî. tê peşî. tê peşandî.

سمک: تی په ش، کونکر.
الحارق، الثاقب، النافذ.

Simek: Tê peş. kunker.

سلکا داری: تهختی قورمی داری، څیک کهفتنا قورم و رهیا.
العجر

Silka darî: Textê qurmê darê . vêkkeftina qurm û rihîya.

سلال: سهر، بسهردا، ژور، بالا، بلند، پتههل، پتهل، تهقراز.
الفوق، العلی، العلیا، السمو.

Silal: Ser. biserda. jor. bala. bilind. pêhel. pêle. levraz.

سلال کهتن: سهرکهتن، بالابون، پتههل بون، بلندبون، ژوریون، پتهل بون.
الرقی، الارتقاء، الاعتلاء، الصعود، التفوق.

Silalketin: Serketin. balabûn. pêhelbûn. bilindbûn. jorbûn. pêlelbûn.

سلال کهتی: سهرکهتی، بالابوی، بلندبوی، پتههل بوی، بالابوی.
المرتقی، الرافی، الصاعد، المتفوق، المعتلی.

Silalketî: Serketî. balabûy. bilindbûy. pêhelbûy. balabûy.

سلیم: گریکا گوشتی ل لهشی، رینج، کینج، خوش خوشک.
الغده

Silêm: Girêka goştî li leşî. rênc. kênc. xweşxweşka goştî.

سلیم: ستوی: پهری زاده.
الذرب

Silêma stûy: Perîzade

سلیمک: سیفوکا گوشتی لهشی، رینج، کینج، خوش خوشکا گوشتی.
القمعوله، السلعه، الغده.

Silêmk: Sîvoka goştê leşî. rênc. kênc. xweş xweşk.

سلهان: هوربونا ترسی، رهفینا ترسی، هستی، څه جنقین.
الدردب: رکض يتوقع خوفا الذعر، الاستفزاز.

Silhan: Hurrbûna tirsê. revîna tirsê. hestî. vecinîqîn.

سلهای: هوربوی، ترسای، هسته بوی، جنقی، څه جنقی.
المدرّب، المذعور، المستفز.

Silhay: Hurrbûy. tirsay. hestebûy. ciniqî. vecinîqî.

سم تراش: نامویری برینا سمیت دهوارایه وهختی نال کرنی.
مدیه قص حوافر الدواب.

Simtiraş: Amwîrê birrîna simêt dewaraye wextê nalkirinê.

سمیتک: سافاری هوبر.
البرغل الناعم

Simîtk: Savarê hwîr.

سمسیارک: توخمهکی تهیرایه، تهیرهکی په نچداره.
طائر من صنف الجوارح

Simsîyark: Tuxmekê teyraye. teyreke pêncdare.

سماق: دانهکی ترشه لگهل زادی دلین.
السماق

Simaq: Danekê tirşe ligel zadî di lênin.

سمی فیلی: پین فیلی، پین ماهی.
الفرسن

Simê filî: Pê filî. pê mahî.

سنی: چهلن کهثر، کومتی کهثر، کولوختی چپای پین کهثر.
الحرب، الفادر، الخنذید، الصخر العظیم فی رأس الجبل.

Sinbî: Çelê kevir. kumtê kevir. kuloxê çiyay yê kevir.

سنگ: چیخن، پینج.
الوتد

Sing: Çixin. pînc.

سنگی دهوارا: پینجی گرتدانا دهوارا
الرازه

Singê dêwara: Pêncê girêdana dewara.

سنیتل: بهرکهپ، موپن بهر دفنی.
الشارب

Sinbêl: Berkep. mwîyê ber difnê.

سنیتله: تولاز، جحیل، گهنج، خورت.
المراهق، الیافع، الشارخ.

Sinêle: Tolaz. cihêl. genc. xort.

سنیتلهیی: تولازی، جحیلی، گهنجاتی، خورتیاتی.
المراهقه، الشرخ، الیفاعه.

Sinêleyî: Tolazî. cihêlî. gencatî. xortîyatî.

سنگی: قهسه تور، سیکار.
الحربه، السلاح الابيض.

Singî: Qestor. sîkar.

سنگی کوینی: چیخن کوینی گرتدانی.
الایصر، الایصار، وتد الوطاق.

Singê kwîni: Çixnê kwîne girêdanê.

سندان: تهختی قهقوتانا لسه
السندان

Sindan: Textê vequtana li ser.

سنجی: توره، کز، هی، ریز.
الاخلاق، الشیمه، الطبیعه، السجیه، الفطره، الغریزه.

Sincî: Tore. kiz. hî. rêz.

سنجی: پارز.
الزیزفون

Sincî: Parz.

سنگ: توخمهکی کتیزکا پین زیانداره دهخلی پویج دکهت.
السونه، حشره ضاره.

Sinik: Tuxmekê kêza yê ziyandare dexlî pwîçdiket.

سنجاق: دهرزییکا قولپ دانن.
الدبوس

Sincaq: Derzîka qulpdanê.

سنور: توخوب، شار، مهرز، گفانده.
الطور، الحد، الحدود.

Sinor: Tuxwîb. şar. merz. givande.

سنگه پین: ههزقین.
اللكاه

Singepê: Heziqîn.

سنگه پین بون: ههزقین، خوهقه گرتن، پاشقه چون، خوهدانا پاش.
التلکؤ، الانکفاء

Singepêbûn: Heziqîn. xwe vegirtin pašveçûn. xwedana paš.

سنگه پین بوی: ههزقی، خوهقه گرتی، پاشقه چوی، خوهدای پاش.
المتلکا

Singepêbûy: Heziqî. xwe vegirtî. pašveçûy. xweday paš.

سنگه پین تر: ههزقی تر، خوهقه گرتی تر، پاشقه چوی تر، خوهدای پاش تر.
اللكا

Singepêtir: Heziqîtir. xwe vegirtîtir. pašveçûy tir. xweday paştir.

Sihdan: Sîberdan.
 سهدان: سيپهردان
 التظليل، التفیء

Sihwan = Sihvan: Gopalê sîberkirmê.
 سهوان: سهقان: گوپالی سيپهركرنی.
 المظله، الشمسيه.

Sihkirin: Sîberkirin.
 سهكرن: سيپهركرن
 التظليل

Sihkirî: Sîberkirî.
 سيپهركری: سيپهركری
 المظلل

Sîber: Sih.
 سيپهردان: سهدان
 التظليل، التفیء

Sîberdan: Sihdan.
 سيپهركرن: سهكرن
 التظليل

Sîberkirin: Sihkirin.
 سيپهركری: سهكری
 المظلل

Sîberkirî: Sihkirî.
 سيپهركرن: سهكرن
 التظليل، التفیء

Sibertir: Sihtir.
 سيپهركرن: سهكرن
 التظليل، التفیء

Sîberafirhe: Siha firhe.
 سيپ: سيپه: سويل، شلق، پتله.
 الموج، اللجه، الدفقه، الشرم، التيار، الواطه، العباب الاسطمه.

Sîp = Sîpel: Swîl. şilp. pêle.
 سيپه: سويلا ميتشا هنگځينی، ميتشا هنگځينی يا شانې د سدل
 ميتشکتي دا بهر دريژ چيدکته.
 الصوع للنحل

Sîpe: Swîla mêšahingvînî. mêša hingvînî ya şanê di selmêşkê da berdirêj çêdiket.

Singepêkirin: Heziqandin. rawestandin. paşvebirin.
 سڼگه پڼ کرن: ههزقاندن، راوهستاندن، پاشقه برن، دانا پاش.
 الالکاء، التلکىء.

Singepêkirî: Heziqandî. rawestandî. paşvebirî.
 سڼگه پڼ کړی: ههزقاندی، راوهستاندی، پاشقه بری، دای پاش.
 الملکا

Singepêyatî: Heziqînî. rawestanî. xwedan paşî.
 سڼگه پیتای: ههزقینى، راوهستانی، خوهدان پاشى.
 التلکؤ

Singeber: Kêle ber. çîxeber. berê xwerristî.
 سڼگور: مروفتی کهله خ گورنيزی، مروفتی گړی گوسه.
 القشمر، الضخم الجثه.

Singurr: Mirovê kelex gurnêzî. mirovê girê gose.
 سڼبل کهرک: توخمه کڼی کولیکایه لبه یارا شین دبیت.
 السنبیل البری.

Sinbilkerk: Tuxmekê kulîlkaye li beyara şîn di bît.
 سڼدانک: جهرک، کولوزکڼی بچویک.
 الجره الصغیره

Sindank: Cerik. kulozkê biçwîk.
 سڼ: هژمار، سڼ دهه، دهه و بیست.
 الثلاثون.

Sih: Hijmar. sê deh. deh û bîst.
 سڼ: سيپهرد.
 الفیء، الظل، السمال.

Sih: Sîber.
 سهک: شیلیا تری یا فه گرتی، ترشینی فیقین فه گرتی.
 الخل

Sihk: Şêliya tirî ya vegirtî. tirşiya fêqî yê vegirtî.
 سها سور: میتلاکا سور
 الرنه

Sihazor: Mêlaka sor.

سیراندنا داری: کهلاشتنا تیقلی داری.
القدح

Sîrrandina darî: kelaştina têvlê darî.

سیر سیرا ددانا: چیر چیرا ددانا.
الصلق، الصعقب.

Sîrrsîrra didana: Çîrr çîrra didana.

سیرمو: توخمه‌کی گیایه
نبات عشبی

Sîrmo: Tuxmekê giyaye.

سیسن: توخمه‌کی کولیلکیت زهره.
السوسن زهره.

Sîsin: Tuxmekê kulîlkê zere.

سیس: سور و سپیی موی زهر، مروثی موی زهر.
الاصهب

Sîs: Sor û spîye mwî zer. mirovê mwî zer.

سیسی: سیسیاتی: موی زهریاتی.
الصهب

Sîsî = Sîsîyatî: Mwî zerîyatî.

سیس: په‌زا موی سپیی ته‌یسۆک.
الامر، المرهء الغنم.

Sîs: Peza mwî spî yê teysok.

سیسی: په‌زئ موی سپی یئ برقوق
المرهء، للشاه.

Sîsî: Pezê mwî spî yê biriqok.

سیس: مروثی کهژ، مروثی رهنګ سپی و موی زهر.
الاشقر للمرء.

Sîs: Mirovê kej. mirovê reng spî û mwî zer.

سیسی: رهنګی سورئ باف زهر، سور و زهرئ تیکهل.
الشقر، لون احمر واصفر.

Sîsî: Rengê sorê bavzer. sor û zerê têkel.

سیقلته: فِراکه، هله‌موت.

القدفه، الخرشوم، الحزم، الطنف، ما اشرف من الجبل.

Sîfite: Firrake. helemwît.

سیفاندوک: توخمه‌کی چویچکایه.
عصفور الدوری

Sîvandok: Tuxmekê çwîçkaye.

سپیان: سویلاخ
الدفاق

Sîpan: Swîlav.

سیتافک: سیبه‌را مروثی، سها که‌له‌خی.
الطیف، الشبح

Sîtavk: Sîbera mirovî. siha kelexî.

سیخوڤ: حه‌یوانه‌کی وه‌کی ژویرئ یه‌ شوینا موییا له‌شی وی هه‌می
زختن.

الدلدل، الدعلج

Sîxurr: Hêwanekê wekî jwîjîye şwînamwîyaleşê
wî hemî zixtin.

سیخی: چیلی
السبد، اللعاع، البغوه، النتش، النبص.

Sîxî: Çîlî.

سیر: بنکه‌کی بیته‌نداره وه‌کی پیغازئ لگهل خارنئ دخون.
الشوم

Sîr: Binkekê bêhdare wekî pîvazê ligel xarnê
dixon.

سیرسیر: چیر چیر.
الصریر

Sîrrsîrr: Çîrr çîrr.

سیرسیرک: حه‌یوانه‌که لالا دژیت یئ په‌رداره وه‌کی کولی.
الصرصر، الجدجد.

Sîsîrrk: Hêwanekê li mala di jît yê perddare wekî
kulî.

سیرک: سیریت چول و به‌یارا
الکراث البری

Sîrk: Sîrê çol û beyara.

سیراندن: تیقلاندن، تازی کرن، دکهلدابر، خیچ کرن.
الذخ، الخدش، الخرمشه، الکدح.

Sîrrandin: Tîvilandin. tazîkirin. dikelda birin.
xîçkirin.

سیراندی: خیچ کری، تیقلاندی، تازی کری.
المخدوش، الفذیخ، المخرمش، المكدوح.

Sîrrandî: Xîçkirî. tîvilandî. tazîkirî.

سیرهان: سیران: خیچان، په‌نج دان.
الخدش، الفذخ، الکدح، الخرمشه.

Sîrrhan = Sîrran: Xîçan. pencdan.

سیقل بوقی: گر دژواری، گر مه‌میونکی، گر دژواریاتی.
الفجور، الغلمه، الشبق.

Sîqilboqî: Girr dijarî. girr meymwînkî. girr dijarîyatî.

سیق: که‌مش، تییرا عوبری.
المعدة

Sîq: Kems. tîra e'wrî.

سیقال: کرمه‌کی مه‌زنه وه‌کی هنبانکا یه لناف به‌فری دژیت یی تژی
ناف و به‌فره وخه‌لک قه‌دخون مه‌ته‌لی پی دبیژن نه‌ف ناهه یا ته‌زی یه
وه‌کی سیقالی.

اليخ

Sîqal: Kirmekê mezine wekî hinbankaye linav
befrê dijît yê tijî av û befre xelk vedixon mete-
lê pê dibêjin ev ave ya tezî ye wekî sîqalê.

سیکه: نانکو سیقاندە
الطنف، الروشن

Sîke: anko sîvande.

سیکار: قه‌سه‌تور، سنگی
الحریه، المديه

Sîkar: Qesetor. singî.

سیمه‌رخ: ته‌یره‌کی ناف هه‌ی، نه‌و بخوه‌نه‌ی
الرخ، العنقاء

Sîmerx: Teyrekê nav hey. ew bixweney.

سیمه: داڤا تیلجی، داڤا قه‌ناویزی، داڤا که‌بدوینی، تیله، مه‌زنگ.
الابریسم، السلک

Sîme: Dava têtê. dava qenawîzî. dava ke-
bidwînkî. têtê. merzing.

سینه: چه‌که‌ر
الضمیر، الوجدان

Sîne: Çeker.

سینگ: به‌ر، پی‌شی، رویی پیش
الصدر

Sîng: Ber pêşî. rwîpêş.

سیناتی: سیناهی: رونا‌هی، بینا.
النور، الضوء، البصيص، الضياء، البصيره، الشعاع.

Sînatî = Sînahî: Ronahî. bîna.

سیقاندە: سیکه، لیفتیت بان‌ی یی له‌هوا.
الطنف، الروشن.

Sîvande: Sîke. lêvêt banî yê li hewa.

سیفوک: گریک، گوک، گولومچک.
العجره، الغده.

Sîvok: Girêk. gok. gulmişk.

سیفوکا پشت گوهی: گریکا پشتا گوهی، هه‌ستیکی پشت گوهی یی
نیرو بلند.

الحشأ

Sîvoka pişt guhî: Girêka pişt guhî. hestîkê pişt
guhî yê nêr û bilind.

سیفوکا ناخی: گوکا ناخی، گولومچکا ناخی.
القلاع، الکماء، القلفعه.

Sîvoka axê: Goka axê, gulmişka axê.

سیفوکا سه‌ری: گریکا سه‌ری، ناف سه‌رک، شلکا سه‌ری، نیرکا سه‌ری.
القمعوله

Sîvoka serî: Girêka serî. navserk. şilka serî. nêr-
ka serî.

سیقل بوق: گر دژوار، گر مه‌میونک
الحشاش، الشبق، الهلوك، الفاجر.

Sîqilboq: Girr dijar. girr meymwînk.

سیقل بوق بون: گر دژواریون، گر مه‌میونک بون.
التحشش، التشبق، التغلم.

Sîqilboqbûn: Gir r dijarbûn. girr meymwînk bûn.

سیقل بوق بوی: گر دژواریوی، گر مه‌میونک بوی.
المحشوش، المشبق، المغلم.

Sîqilboqbûy: Girr dijarbûy. girr meymwînk bûy.

سیقل بوق تر: گر دژواریتر، گر مه‌میونک تر..
الافحش، الافحش، الاغلم، الاشبق، الافجر.

Sîqilboqtir: Girr dijartir. girr meymwînk tir

سیقل بوق کرن: گر دژواریکرن، گر مه‌میونک کرن.
الافجاش، الافجار، التحشیش.

Sîqilboqkirin: Girr dijarkirin. girr meymwînk kirin.

سیقل بوق کری: گر دژواریکری، گر مه‌میونک کری.
المفحش، المحشش، المفجر، المشبق.

Sîqilboqkirî: Girr dijarkirî. girr meymwînk kirî.

سیاری: ساری، سواری.

الركوب

Sîyarî: Sarî. siwarî.

سیار: کتیری، بستی، سرت.

النعم، للجبل

Sîyar: Kêrî. bistî. sirt.

سیابو: توخمه کنی گیایه لزوزانا شین دبیت دکن ناف ژاژی و په نیری.

عشب جبلی یوکل

Sîyabo: Tuxmekê gîyaye li zozana şîn di bît diken nav jajî û penîrî.

سیارا درگهی: بنیزا درگهی، جهی درگه لسه دزقریت.

رکیزه الباب

Sîyara dergihî: Binêza dergihî. cihê dergih li ser dizivîrî.

سیاوری: خویک، داف، زیره سهر.

الجزیه، الخراج، الاتاوه.

Sîyawirî: Xwîk. dav. zêre ser.

سویه: سوبه هی: روژا دهیت، پشتی نفرو.

الفجر، الصبح، الغد.

Sube = Subehî: Roja dihêt. piştî ivro.

سویاس: مهنون.

الشکر، المنه

Supas: Memnon.

سویاسی: مهنونی

المونیه، الشکر.

Supasî: Memnonî.

سوختی: تهنگافی، نهخوشتی، ژاری، گویج، پپ، گه دایی.

الضیق، الشقاء، البؤس.

Suxtî: Tengavî. nexweşî. jarî. gwîc. rîp. gedayî.

سوخته: قوتابی.

التلمیذ، الطالب للعلم.

Suxte: Qutabî.

سوپک: شوپک، میتریشک، ناغا ژوردا دفیریت.

الزرافه، المیزاب.

Surrk: Şurrik. Mêrzîvik. ava jorda difirîrî.

سوپه شیر: کهسێ تشتی نههیتی بدلی نه کهت.

الناموس

Surrveşê: Kesê tiştê nihênî belî neket.

سینگى پى ی: بهرى تىلا.

صدر القدم

Sîngêpêy: Berê tibra.

سینگ گرتن: بهر راوهستان، پیتشی گرتن، بهراهی گرتن.

الكفاح، الصدود، التصدى.

Sînggirtin: Ber rawestan. pêşî girtin. berahî girtin.

سینگ گر: بهراهی گر، بهر راوهستای.

المکافح، المتصدى

Sîng gir: Berahî. gir. berrawestay.

سینگ و سینگ: روی بروی، فیک کهتا دهملدست.

وجها لوجه، المواجهه غير المرتقب، الصدفة، الملاقاه.

Sîngûsîng: Rwî birwî. vêk ketina demildest.

سینور: توخوب، شار، مهرز، گفانده، لیث.

الطور، الحدود، الحد.

Sînor: Tuxwîb. şar. meriz. givande. lêv.

سیوان: سهقان، سیبه رکهر، کویالی سیبه رکرنی.

المظله، الشمسيه.

Sîwan: Sihvan. sîberkirin. kopalê sîberkîrnê.

سیار: سار، سه گلافی، عه گید، پشت بوی دهواری.

الراكب

Sîyar: Sar. seglavî. e'gîd. Piştûyê dewarî.

سیاریون: ساریون، سواربون، پشتبونا دهواری.

الركوب، التركب.

Sîyarbûn: Sarbûnsiwarbûn. piştûna dwarî.

سیاریوی: ساریوی، سواربوی.

الركوب

Sîyarbûy: Sarbûy. siwarbûy.

سیارتر: سارتر، سوارتر.

الارکب

Sîyartir: Sartir. siwartir.

سیارکرن: سارکرن، سوارکرن.

التركيب

Sîyarkirin: Sarkirin. siwarkirin.

سیارکری: سارکری، سوارکری.

المركب

Sîyarkirî: Sarkirî. siwarkirî.

سوی تیژ: تی در، ههست تیژ. المهف	سوژی: بهر شیشک، خیزهر، شیش بهرک. الرضراض، القرض، القرض، الحصو.
Swîŭj: Tî dirr. hest tîj. سوی تیژی: ههست تیژی، تی دریاتی. الرهافه	Sujî: Berşîşk. xîzber. şîşberk. سونهت: برینا رزمکا کیری، برینا چهرمی پدی. الختان
Swîŭjî: Hest tîjî. tî dirrîyatî. سویتار: راخویت، نهزان، کولان قوت، ئیقهلی. الجاهل، الغوغائی	Sunet: Birrîna rizimka kîrî. birrîna çermê pidî. سونهت کری: بچویکتی چهرمی پدی و ی بری. المختن، المختون.
Swîtar: Raxwît. nezan. kolan qut. êvelî. سویتاری: راخویتیی، کولان قوتی، ئیقهلیاتی. الجاهلیه، الجهل، الغوغائی، الدهماء.	Sunetkîrî: Biçwîkê çermê pidyê wî birrî. سونهتکمر: کهسی کارئ چهرم برینا پدی بچویکا دکهت. الختان
Swîtarî: Raxwîteyî. kolanqutî. êvelîyatî. سوئج: نهگهر، کرنا نهری، خرابی. الذنب، الجرم، الجفایه، السبب.	Sunetker: Kesê karê çerim birrîna pidê biçwîka diket. سووار: سییار، سار، سهگلاقی. الراکب، الفارس.
Swîç: Eger. kirna nerî. xirabî. سوچهلو: خراب کار، کریار پیتش. الذنب، المجرم، الجانی، المسبب.	Suwar: Sîyar. sar. seglavî. سواری: سییاری، ساری، سهگلاقیاتی. الركوب، الفروسيه
Swîçelo: Xirab kar. kiryar pîs. سویده: توخمهکتی گییایی ناخی یه. عشب مائی	Suwarî: Sîyarî. sarî. seglavîyatî. سووارا چییای: سرتا چییای، کتیری، بستی. النعم، النعفه.
Swîde: Tuxmekê giyayê avîye. سویر: تاما خوئ. المالح	Suwara Çîyay: Sirta çîyay. kêrî. bistî. سوی: توخویب، شار، سینور، مهرز. الطور، الحد.
Swîr: Tama xwê. سویربون: تام خوئ بون. التملح	Swî: Tuxwîb. şar. sînor. meiz. سوی: تی، کویری، پراسییا تشتی، لیقا تشتی، ههسوی. الركن، الضلع، الحافه، الافق، الحید.
Swîrbûn: Tam xwêbûn. سویربوی: تام خوئ بوی. الملح، المملوح.	Swî: Tî. Kwîzî. pîrasîya tiştî. lêva tiştî. heswî. سوی: دژواری. توندی. تیژی. دری. الحده، الشده، لقح البرد
Swîrbûy: Tam xwêbûy. سویرتر: تام خوئ تر. الاملح	Swî: Dijwarî. tundî. tîjî. dirrî. سوئته: دهریکتی نیرچیرا کهوا گرتتی. مصيده القبح، الوجره.
Swîrtir: Tam xwêtir. سویرکرن: تام خوئ کرن. التمليح	Swîte: Derîkêt nêrçîra kewa girtinê. سوئته فهدان: کهسی شولئ سوئته فهکرنی دکهت. الدحال
Swîrkin: Tam xwêkirin.	Swîtevedan: Kesê şolê swîta vekirinê diket.

سویلیا میټش: کیشا میټشا هنگښینی بدویشکځه.
الصوع للنحل.

Swîlyamêşê: Kêşa mêşa hingvînî bidwîvikve.

سویند: دهست لیدانا قورناتی، بخودئ گوتن.
القسم، الحلف، اليمين.

Swînd: Dwst lêdana Quranê. bi Xudê gotin.

سویند خارن:
التحليف

Swîndxarin:

سویند خوهر: کهسئ سویندئ دخوت.
الحالف

Swîndxwer: Kesê swîndê di xot.

سوی شکهستن: شک بونا ئیشئ، ژان هیدی بون.
خفه الوجع، سکون الشده.

Swîşkestin: sivikbûna êşê. jan hêdîbûn.

سوی شکهستی: ئیشا شک بوی، ژانا هیدی بوی.
المهدء، المسكن.

Swîşkestî: Êşa sivikbûy. jana hêdîbûy.

سوی شکئی: دهرمانئ ئیش تهناکرنئ.
المهدی، المسکن

Swîşkên: Dermanê êş tenakirinê.

سوی شکئینی: ئیش تهناکرن، ژان هیدی کرن.
التهدئه، التسکین.

Swîşkênî: Êş tena kirin. jan hêdîkirin.

سویه: کوچکئ ناسئ، نامویرئ گهرمئ.
المدفاه

Sope: Kuçkê asinî. amwîrê germê.

سوتن: کوزرین، داخ بون، قرقچین، شهلکین.
الحرق، اللفج، الرمض، الکوی.

Sotin: Kuzirîn. daxbûn. qirrqiçîn. şelkîn.

سوتئ: کوزرئ، داخ بوی، قرقچئ، شهلکئ.
المحروق، المکوی، الرامض.

Sotî: Kuzirî. daxbûy. qirrqiçî. şelkî.

سوتئ: کوزرئ، هناف سوتئ.
الملتاع

Sotî: Kuzirîn. hinav sotî.

سویرکری: تام خوئ کری.
الملح

Swîrkirî: Tam xwê kirî.

سویری: سويراتی: تام خوئیاتی.
الملوحة

Swîrî = Swîratî: Tam xwêyatî.

سویرهت: دیم، دیمه، سهروچاڅ.
الوجه

Swîret: Dêm. dîmen. ser û çav.

سوی ژن: دهرزیکا مهزن.
المخاطه، المسله، الابره.

Swîjin: Derzîka mezin.

سوی بلند: تی بهلی، تی گز.
المضلع البارز، المضلع البارز.

Swîbilind: Tî belî. tîgij.

سویسک: توخمه کئ کهوايه، کهوسویسک.
صنف من الحبل، القبیج.

Swîsk: Tuxmekê kewaye. kew swîsk.

سویک: بازار، تاخی دکانا، جهئ بازرگانئ، جهئ کرین و فروتنئ.
السوق

Swîk: Bazar. taxê dikana. cihê bazirganîyê. cihê kirrîn û firotinê.

سویلهخ: سویلافا تاخی، فراکی کهفرا، هله مویت.
الشت، شتات، شلال تراپی.

Swîlex: Swîlava axê. firakî kevra. helemwît.

سویلاڅ: سویلیا ئافئ، ئافا ژ بلندی فرئ، ئافا ژوردا دفریت.
الشلال المانی

Swîlav: Swîliya avê. ava ji bilindîyê firrî ava jorda difrît.

سویل: تشئ بدویشکځه ژیک نه پچیت، شلیشلتا دویشکځه یا هه رفئ.
الشلال، الدفق.

Swîl: Tiştê bi dwîvêk ve ne piçît. şîşilta dwîvikve ya herriî.

سویلی: شیشلتا بدویشکځه.

التدفق، التتابع، الحركة المستمرة، حركة مستمرة.

Swîlî: Şîşilta bidwîvikve.

Sorcûn: Xemir. piştpez.
Sorav: Tuxmekê kulîlkaye.
Sorav: Dermanê perlaqîyê. sorê têdana lêva.
Sorav: Tuxmekê tirîye.
Sorik: Nesaxîyeke kevlîye. nesaxîyeka çermîye.
Sork: Çîlkêt bêkane meşa pê gemara diken.
Sorê tarî: Qemer.
Sorîşk: Kuna quzî. devê zihê.
Soryaz: Tuxmekê gîyayê xarnêye li çolî şîn di bît .diken ber girara.
Soz: peyman.
Sozdar: Peymandar.

سورجۆن: خەمر، پەشت پەز.
القهوائى اللون القهوائى.
سوراف: توخمەکی کولیلکایە.
صنف من الزهر
سوراف: دەرمانی پەرلاقیی، سورێ تێدانا لێفا.
دواء التجميل، احمر شفاه.
سوراف: توخمەکی تریە.
صنف من العنب
سورک: نەساخیەکا کەفلی یە، نەساخیەکا چەرمی یە، وەکی لیرا دین پاتورە.
مرض الحصبة
سوریک: چێلکێت بێکانه مەشکا پێ گەمار دکەن.
خشه الدبق للديباغه.
سورێ تاری: قەمەر
الکمیة
سورێچک: کونا قوزی، دەفی زهێ.
المهبل
سورێاز: توخمەکی گیایی خەرنی یە لچولی شین دبیت دکەن بەر گرازا.
عشب يؤکل مطبوخا.
سوز: پەیمان
العهد، الميثاق، الوعد.
سوزدار: پەیمان دار.
المعاهد، الواعد.

Sotin: Hinav sotin. dil sotin.
Sotek: Kuzirîn. daxok.
Sote: Erdê sotî bo çandinê.
Sotina evînê: Dil sotin. tengezarî.
Sotina Sermayê: Sîrrê birin.
Sor: Rengê qurmiz. rengê al.
Sorbûn: Qurmizbûn. albûn.
Sorbûy: Qurmizbûy. albûy.
Sortir: Qurmiztir. altir.
Sorkirin: Qurmizkirin. alkirin.
Sorkirî: Qurmizkirî. alkirî.
Sorî = Sorîyatî = Soratî: Qurmizatî. alî.. aliyatî. qurmizî.

سوتن: هەناڤ سوتن، دل سوتن.
اللوعه
سوتەک: کوزری، داخوک.
الحارق
سوتە: ئەردێ سوتی بو چاندنی.
الارض المحروق للزراع
سوتنا ئەلین: دل سوتن، تەنگەزاری.
الغلیل
سوتنا سەرمای: سێ بێرن.
الشیاط، الشیاطه.
سور: رەنگی قورمز، رەنگی ئال.
الاحمر
سوربون: قورمزیون، ئال بون.
اللاحمرار، التحمر، البیدر ذراہ.
سوربوی: قورمزیوی، ئال بوی.
المحمر
سورتو: قورمز تر، ئال تر.
الاشد حمرة
سورکرن: قورمزکرن، ئال کرن.
التحمير
سورکری: قورمزکری، ئال کری.
المحمر
سورکی: سوزییاتی، سوراتی: قورمزیاتی، ئالی، ئالیاتی، قورمزی.
الحمرة
سورکری: سوزییاتی، سوراتی: قورمزیاتی، ئالی، ئالیاتی، قورمزی.
الحمرة
سورکری: قورمزکری، ئال کری.
المحمر

سونه گهورک: توخمه کئی سونه و وهرده کایه.

الحذف، الحذفه، صنف من البط.

Sonegewirk: Tuxmekê sone û werdekaye.

سوزدان: پهمان دان.

التعهد، الموثق، الميعاد، الموعد.

Sozdan: Peymandan.

سوژی: بهر شیشک، شیش بهرک، هویره.

القضض، الرضاض، القضه، الحصى.

Sojî: Bersîşk. şîş berk. hwîrber.

سوژهک: داخوک، کوزروک.

الحراق، اللذاع، اللواع.

Sojek: Daxok. kuzirok.

سوسن: توخمه کئی کولیلکایه.

السوسن، زهره.

Sosin: Tuxmekê kulîlkaye.

سول: پیتلاف.

اللحذاء، النعل.

Sol: Pêlav.

سول بهند: هوستایین چیکرنا پیتلاف.

الحذائی، صانع الاحذیه.

Solbend: Hostayê çêkirina pêlava.

سولینک: لوبیلیا ناخی، بوريا ناخا شاراندی ناخی تیرا دین جهه کی بو جهه کی.

الاردبه، البریج، الانبوب الفخاری، خرطوم الطین للماء.

Solînk: Lwîlîya axê, boriya axa şarandî avê têra dibin cihekê bo cihekî.

سولینه: بشکوژا گولا نه بشکفتی.

القعاله للورد، کم الورد.

Solîne: Bişkoja gula nebişkiftî.

سولینا کولیلکا: بشکوژکا کولیلکایه.

الکم للزهر

Solîna Kulîlka: Bişkojka kulîlkaye.

سولهه: پویشی گارسی، دارکتی گارسی.

الرفع للذره.

Solhe: Pwîşê garisî. darkê garisî.

سونه: نیری وهرده کا

العلاجوم، ذکر البط.

Sone: Nêrê werdeka.

ش

§

شاتر: په‌یک

(ساعی البرید)

Şatir: Peyk

شاتری: په‌یکاتی

(سعايه البرید)

Şatirî: Peykatî.

شاخ: چوکولۍ سهری په‌ز وحيوانی

(القرن)

Şax: Çukulê serê pez û hêwanî.

شاخ بادای: په‌زی شاخی وی کفان، لیک زفری

(المشعب، الاعقص، المقعاص، القعصاء)

Şaxbaday: Pezê şaxê wî kivan, lêk zivirrî.

شاخ بادان: شاخ لیک زفراندن

(الشعب، القعص)

Şaxbadan: Şax lêk zivirandin.

شاخ به‌لاف: په‌زی شاخی وی به‌ری وی لده‌رڅه

(الافشغ)

Şaxbelav: Pezê şaxê wî berê wî liderve.

شاخ به‌لافی: شاخ څه‌دانا به‌رخاڅه

(الفشغ)

Şaxbelavî: Şaxvedana birexave.

شاخ چيخ: شاخ کټل، شاخ تیژ بو ژټهل

(الانصب)

Şaxçîx: Şaxkêl, şaxtîj bo jêhel.

شاخ چيخی: شاخی ژټهل بلند بوی

(النصب)

Şaxçîxî: Şaxê jêhel bilind bûy.

شاخ پهن: پی کول، خازتنا شهری، به‌ره‌فکرنا خړتولۍ،

داخازا ململانۍ

(محاولة النطاح، محاولة الصراع، الحرب الباردة، محاولة

المبارزه)

Şaxrren: Pêkul xaztina şerî berhevkirina xir-tolê, daxaza milmilanê.

شاخی سهری: شلکا سهری، نټرکا سهری، ناف سهرک

(هامه الرأس)

Şaxê serî: Şilka serî, nêrka serî, navserk.

شاباش: خه‌لاتی زرنابټیژی په‌ داوه‌تی دده‌ن ده‌می تللی

څه‌دانا دسه‌رسه‌ری ئیکودورا

(هتاف مکافاه‌ لعازف العرس)

Şabaş: Xelatê zirnabêjîyedawetî diden demê tilîl vedana diserserê êk û du rra.

شابه‌لوت: توخمه‌کټی به‌رویایه‌ دخوشن کاکلا وان دخون

(الکستناء)

Şabelot: Tuxmekê berwîyaye di xoşin kaki-la wan dixon.

شابه‌نده‌ر: څړیکه‌ری میری بو میریبه‌کا دی

(القنصل، السفير، المفوض)

Şabender: Virêkerê mîrîyê bo mîrîyekadî.

شابه‌وقه‌: کاته، شاک

(السقيبه، السقب)

Şaboqe: Kate, şak.

شابه‌پ: په‌ری څرینا ته‌یری، مل

(الجناح، قوادم جناح الطير)

Şaperr: Perê firîna teyrî, mil.

شاتان: داره‌کا وه‌کی چناری په‌، توخمه‌کټی سپیندارایه

(الزنبار، القرم، شجره)

Şatan: Dareka wekî çinarêye, tuxmekê spîndaraye.

شاد کرن: بهست کرن، کهیف خواهش کرن، بشکوراندن
(الافراح، الاسرار، الاجزال، الامراح)

Şadkirin: Bestkirin, keyfxweşkirin, bişkurrandin.

شاد کری: بهست کری، کهیف خواهش کری، بشکوراندی
(المفرح، المسرر، المجذل)

Şadkirî: Bestkirî, keyfxweşkirî, bişkurrandî.

شادی، شادیاتی: بهستی، بهستیاتی، کهیف خواهشی،
کهیف خواهشیاتی
(السورر، الجذل، الفرخ، المرح، الغبطه)

Şadî = Şadîyatî: Bestî, bestîyatî, keyfxweşî, keyfxweşîyatî.

شار: توخویب، سنور، مهرز، گفانده
(الحدود، الطور، الحد)

Şar: Tuxwîb, sinor, merz, givande.

شاربون: توخویب بون، سنور بون، مهرزبون، گفاندهبون
(التحد، التطور)

Şarbûn: Tuxwîbbûn, sinorbûn, merzbûn, givande-bûn.

شاربوی: توخویب بوی، سنور بوی، مهرز بوی، گفانده بوی
(المحد، المطور)

Şarbûy: Tuxbbûy, sinorbûy, merzbûy, givande-bûy.

شارتر: توخویب تر، سنورتر، مهرزتر، گفاندهتر
(الاحدد، الاطور)

Şartir: Tuxwîbtir, sinortir, merztir, givande-tir.

شارکرن: توخویب کرن، سنور کرن، مهرزکرن، گفاندهکرن
(التحدید، التطویر)

Şarkirin: Tuxwîbkirin, sinorkirin, merzkirin, givandekirin.

شارکری: توخویب کری، سنور کری، مهرزکری، گفاندهکری
(المحد، المطور)

Şarkirî: Tuxwîbkirî, sinorkirî, merzkirî, givandekirî.

شار: گهرماقا مری، ئافاشویشتنا مریا
(ماء غسل المیت، غسل المیت)

Şar: Germava mirî, ava şwîştina mirya.

شاخ شکهستی: شاخ قوروم
(الاعصب، العضاء)

Şaxşkestî: Şaxqurûm.

شاخ شکهستن: شاخ قوروم بون
(العصب)

Şax şkestin: Şaxqurûmbûn.

شاخ قوروم: شاخ شکهستی
(الاقصم، القصماء)

Şaxqurûm: Şaxşkestî.

شاخ قورومی: شاخ شکهستن
(القصم)

Şaxqurûmî: Şaxşkestin.

شاخ قولوز: شاخ چیخن
(الانصب)

Şaxquloz: Şaxçîxin.

شاخ قولوزی: شاخ چیخنی
(النصب)

Şaxqulozî: Şaxçîxnî.

شاخ کفان: شاخ بادای
(الاعقص، المعقاص، العقصاء)

Şaxkivan: Şaxbaday.

شاخ کفانی: شاخ بادانی
(العقص)

Şaxkivanî: Şaxbadanî.

شاد: بهست، کهیف خواهش، بهروژ، بشکورپی، فهبوی
(الجلان، الفرخان، المرح، المسرور)

Şad: Best, keyfxweş, beroj, bişkurrî, vebûy.

شادبون: بهست بون، کهیف خواهش بون، فهبون
(التجذل، التفرج، التسرر)

Şadbûn: Bestbûn, keyfxweşbûn, vebûn.

شاد بوی: بهست بوی، کهیف خواهش بوی، فهبوی
(المفرح، الجذل، المرح)

Şadbûy: Keyfxweşbûy, vebûy.

شاد تر: بهست تر، کهیف خواهش تر، بشکورپی تر، بهروژتر،
فهبوی تر

(الافرح، الاسرر، الاجذل، الامرح)

Şadtir: Besttir, keyfxweştir, bişkurrîtir, be-rojtir, vebûytir.

شاراندی: قه لاندی، کهل کری، کوزراندی
(المسجر، المسجر، المسخن)

Şarandî: Qelandî, kelkirî, kuzirandî.

شاراندن: گهرم کرن، دیوان دراندن، ناخفتن کرن
(الحدہ، الاسترسال فی الحدیث)

Şarandin: Gerimkirin, dîwandirrandin, axiftinkirin.

شارهان: کهل بون، کوزرین، قهلهان
(السجر، الانتقاد، الوهج، السخونه الشديده)

Şarhan: Kelbûn, kuzirîn, qelhan.

شارهای: کهل بوی، قهلهای، کوزری
(المسجور، المتقد، الساخن بشده)

Şarhay: Kelbûy, qelhay, kuzirî.

شارهانا فییانی: دل کهلین، میلاک سوتن
(الغلیل)

Şarhanavîyanê: Dilkelîn, mêlak sotin.

شاریان: شارهان، قهلهان، کهل بون، کوزرین، گهرم بون
(السجر، السخونه الشديده)

Şaryan: Şarhan, qelhan, kelbûn, kuzirîn, gerimbûn.

شارهانا کهربئی: تئوه ربونا کهربئی
(الغیظ، الوغر)

Şarhana kerbê: Têwerbûna kerbê.

شازده: هژمار، دههوشهش، دوههشت
(سته عشر)

Şazde: Hijmar, deh û şeş, du heşt.

شاش: حوش، گوهشی، هئیر، باژیله، هافی، ژخوه چوی
(السامد، السامه، الواله، الحیران، المرتبک، المضطرب)

Şaş: Hoş, guhişî, hêrr, bajêle, havî, jixwe çûy.

شاش بون: حوش بون، گوهشین، هئیربون، هافی بون، باژیله
بون، ژخوه چون
(التحیر، التوله، التسمه، الارتباك)

Şaşbûn: Hoşbûn, guhişîn, hêrrbûn, havîbûn, bajêlebûn, jixweçûn.

شاش بوی: حوش بوی، گوهشی بوی، ژخوه چوی بوی، هئیر
بوی، باژیله بوی، هافی بوی
(الحیر، المضطرب، المرتبک، السامد، المسمد، الموله)

Şaşbûy: Jixwe çûybûy, hêrrbûy, bajêlebûy, havîbûy.

شارهزا: دهست درست، دهست بکیر، شول زان، هوستا
(الماهر، الخیر، الملم)

Şareza: Dest dirist, dest bikêr, şolzan, hosta.

شارهزا بون: هوستا بون، دهست درست بون، دهست بکیر
بون، شول زان بون
(التمهر، المخبر، الملم)

Şarezabûn: Hostabûn, dest diristbûn, dest bikêrbûn, şolzanbûn.

شارهزاتر: هوستا تر، دهست بکیر تر، دهست درست تر،
شول زان تر
(الامهر، الاخير، الاملم)

Şarezatir: Hosattir, dest bikêrtir, dest diristir, şolzantir.

شارهزا کرن: هوستا کرن، دهست بکیر کرن، دهست درست
کرن، شول زان کرن، دهست بکیر ئینان
(التمهیر، الاملام)

Şarezakirin: Hostakirin, dest bikêrkirin, dest diristkirin, şolzankirin, dest bikêrînan.

شارهزا کری: هوستا کری، شول زان کری، دهست درست
کری، دهست بکیر کری، دهست بکیر ئینای
(المهر، الملم، المخبر)

Şarezakirî: Hostakirî, şolzankirî, destdiristkirî, dest bikêr kirî, dest bikêr înay.

شارهزایی: هوستایی، دهست بکیری، دهست درستییایی
شوله زانیایی
(المهاره، الخبره، الاملام)

Şarezayî: Hostayî, dest bikêrî, dest diristîyatî, şolzanîyatî.

شارهستوین: پکه
(الصقب، العرس، الجازع)

Şarestwîn: Rike.

شارک: هشارک
(الدفینه)

Şark: Hişark.

شاراندن: قه لاندن، کهل کرن، کوزراندن
(التسجير، الاسجار، التسخين)

Şarandin: Qelandin, kelkirin, kuzirandin.

شاگردەیی: بەردەستکی
(الجرسنه، الخدمه)

Şagirdeyî: Berdestkî.

شال: شویتک، شەدەحی، پشت بێنک
(النطاق، الحزام)

Şal: Şwîtik, şedehî, piştbenk.

شال: توخمەکی پەرۆکی باش و بێها یە
(صنف من القماش الممتاز)

Şal: Tuxmekê perokê baş û bibihaye.

شالویل: تەیرەکی دەنگ خۆشە، تەوالەکی خۆش خۆینە
(الشحور، طائر مغرد)

Şalwîl: Teyrekê deng xweşe, tewalekê xweş
xwîne.

شالوک: درياس، گیلندی، ترپان، داسا دورینی
(المنجل، المخصال، المقضب)

Şalok: Diryas, gelindî, tirpan, dasa durînê.

شامبوز: نەقوله، سەرەشک، نەڕێ، سەرکەش، ئازخرو
(الحرون، الجامع، الشموس)

Şamboz: Neqole, serhişk, nerrê, serkeş, azx-
iro.

شامبوزبون: نەقوله بون، سەرەشک بون، نەڕێ بون،
ئازخروبون، سەرکەش بون
(التحرن، التجمع، الشمس)

Şambozbûn: Neqolebûn, serhişkbûn, nerrêbûn,
Azxirobûn, serkeşbûn.

شامبوزبوی: ئازخروبوی، نەقوله بوی، سەرکەش بوی، سەر
رەق بوی

(المحرن، المجموح، المشمس)

Şambozbûy: Azxirobûy, neqolebûy, serkeşbûy,
serreqbûy.

شامبوزتر: نەقولهتر، ئازخروتەر، سەرەشک تر، سەرکەش
تر، نەڕێ تر

(الاحرن، الاجمع، الاشمس)

Şamboztir: Neqoletir, azxirotir, serhişktir,
serkeştir, nerrêtir.

شامبوزکرن: نەقوله کړن، ئازخروکړن، سەر هشک کړن،
سەرکەش کړن، نەڕێ کړن

(الاحران الاجماح)

Şambozkirin: Nequlekirin, azxirokirin, se-
rhişkkirin, serkeşkirin, nerrêkirin.

شاش تر: خوش تر، گوهشی تر، ژ خوهچوی تر، هێر تر،
باژێله تر، هافی تر
(الاحير، الاربك، الاسمه)

Şaştir: Hoştir, guhiştir, jixwe çûytir, hêrtir,
bajêletir, havîtir.

شاش کړن: خوش کړن، گوهشاندن، هێر کړن، باژێله کړن،
هافی کړن

(التحير، الاسماء، الاسماء، الارباك، الاطلاق)

Şaşkirin: Hoşkirin, guhişandin, hêrrkirin,
bajêlekirin, havîkirin.

شاش کړی: خوش کړی: گوهشاندى، هێرکړی، باژێله کړی،
هافی کړی

(المحير، المربك، المسمد)

Şaşkirî: Hoşkirî, guhişandî, hêrrkirî, bajêle-
kirî havîkirî.

شاشی = شاشیاتی: خوشیاتی، گوهشینی، هێریاتی،
باژێلهیی، ژ خوه چونیاتی

(السمه، السمود، الحيره، الوله، الارتباك، الاضطراب)

Şaşî = Şaşîyatî: Hoşîyatî, guhişînî, hêrrîyatî,
bajêleyî, jixweçûyatî.

شاشک: دەر سوکا سەری، مێزەر، بەرکوم
(العمه، العمامه)

Şaşik: Dersoka serî, mîzer, berkum.

شافره: توخمەکی گییای ئالفی یە
(صنف من العشب)

Şafre: Tuxmekê gîyayê alifîye.

شاقول: پیفکی دیوارا، ستیرکا دیوارا
(الفادن، اله البناء)

Şaqol: Pîvkê dîwara, stêrka dîwara.

شاقوله: لویلاق، لنگ درێژ
(الساق الطویل، الرجل)

Şaqole: Lwîlaq, lingdirêj.

شاک: کاته، تیرک، شابوقه

(العسلج، الزرجون، العمروخ، السروخ، العنم للكرم)

Şak: Kate, tîrik, şaboqe.

شاگرد: بەردەستک
(الجرسون، الخادم)

Şagirde: Berdestk.

شاندىن: هنارتن، قريكرن
(البعث، الارسال)

Şandin: Hinartin, virrêkirin.

شاندى: هنارتى، قري كرى
(المبعوث، المرسل)

Şandî: Hinartî, virrêkirî.

شاه: خوندكار، سەميان، پيش ئافا، بەراهى، قەپال
(السلطان، الملك، الامبراطور)

Şah: Xundkar, semyan, pêşava, berahî, qerral.

شاهانه: خوندكارى، سەميانى، پيش ئافايى، بەراهيانى
(السلطنة، الامبراطورية)

Şahane: Xundkarî, semyanî, pêşavayî, berahîyatî.

شاه سووار: سەروكى سيارا، بەراهيى سيارا
(ملك الفرسان، رئيس الفرسان، رئيس الخياله)

Şahsuwar: Serokê sîyara, berahîyê sîyara.

شاهنشاه: خوندكارى قەپالا
(ملك الملوك، الامبراطور)

Şahinşah: Xundkarê qerrala.

شاهنشاهانه: خوندكارياتى
(الامبراطورية، المملكة)

Şahinşahane: Xundkarîyatî.

شاهين: توخمەكى تەيرانە
(طير من صنف الطيور)

Şahîn: Xundkarîyatî.

شاهى: شادى، كەيف، جیژن، ئاهەنگ
(الحفله، العيد، الفرح، الجذل)

Şahî: Şadî, keyf, cêjin, aheng.

شاهيانه: جیژن، ئاهەنگ
(المهرجان، الاحتفال، الحفله)

Şahyane: Cêjin, aheng.

شاهە دێر: شەهيانا دێریت فەلا
(حفله كنائسيه)

Şanedêr: Şehyana dêrêt Fela.

شاهەد: سەرەلبوى، گولئ بوى
(الشاهد)

Şahid: Serhelbûy, gulêbûy.

شامبوز كرى: نەقوله كرى، ئازخروكرى، سەرکەش كرى،

سەر هەشك كرى، نەپئ كرى
(المحرن، المجمع)

Şambozkirî: Nequlekirî, azxirokirî, serkeşkirî, serhişkirî, nerêkirî.

شامبوزى: نەقوله يى، ئازخرويائى، سەرکەشى، نەپيائى،
سەر هەشكى

(الحرن، الجموح، التمرد، العصيان)

Şambozî: Nequleyî, azxiroyatî, serkeşî, nerêyatî, serhişkî.

شاهمار: توخمەكى مارانه، مارئ مەزن
(الافعى، الثعبان)

Şahmar: Tuxmekê marane, marê mezin.

شاهمار: رويبارئ مەزن، رويبارى توند و پزڊ
(القطحل، النهر العظيم السريع الجريان)

Şahmar: Rûbarê mezin, rûbarê tund u rijd.

شاهە: ديدكا هنگيئنى، مالكا هنگيئنى
(الطرم، الشهيد، الكعبر، النخاريب)

Şane: Dêdka hingvînî, malka hingvînî.

شاهە: مالكا تشتى، كونك، بولويلك
(الخليه)

Şane: Malka tiştî, kunik, bulwîlk.

شاهە: ئيک ئيخى دەخل ودانى
(الجابى)

Şane: Vekêxê dextl û danî.

شاهەتى: شولئ قەجەماندنئ
(الجبايه)

Şanetî: Şolê vecemandinê.

شاهەشين: پەلاس، قەسر
(الصرح، البلاط، القصر)

Şaneşîn: Pelas, qesir.

شانازى: سەرفرازى، سەربلندى
(الفخر)

Şanazî: Serfirazî, serbilindî.

شاناز: سەرفەراز، سەربلند
(الفخور)

Şanaz: Serferaz, serbilind.

شایهت: به لکی، به لکو، نه کو
(ربما، عسی، لعل)

Şayet: Belkî, belku, neku.

شه: موی فه چرک، ئامویرئ موی شه کرنئ
(المشط)

Şe: Mwîveçirk, amwîrê mwî şekirnê.

شهپ: به ره کئ روهن و سپی یه ده رمانئ هندهک ئیشایه
ههروهسا گه مار پئ دهیت کرن
(الشپ)

Şeb: Berekê ruhn û spî ye dermanê hindek
êşaye herwesa gemar pêdihêtkirin.

شهبا شین: به ره کئ رهنگ ئهسمانی یه گه لهک یئ تیژ
ودژواره رهنگئ شینی پئ دکهن
(النبیله)

Şebaşîn: Berekê reng esmanîye gelek yê tîj
û dijware rengê şînî pêdiken.

شهباش: خهلاتئ زینابیژئ لدهواتئ لنافههرا داوهت کهرا
(هتاف مکافاه عازف العرس)

Şebaş: Xelatê zirnabêjî li dawetê linavbera
dawetkera.

شهبهکی: نه ساخییهکه، سم وچمیت پهز و حیوانی دگريت پئ
کفته ئو لهنگ دین
(الاعرن، الادخس، الظلع)

Şebekî: Nesaxîyeke sim û çimêt pez û hêwanî
digirît pê kifte û leng dibin.

شهبهکیاتی: کولیا چم وسمیت ته رش و حیوانا پئ لهنگه
دین
(العران، الدخس، الظلاع، العرن، مرض یصیب اظلاف
الحيوان)

Şabekîyatî: Kulîya çim û simêt terş û hêwa-
na pê lenger dibin.

شهبهلوت: توخمه کئ به روی یا یه کاکلا وان دخون
(الکستناء)

Şebelot: Tuxmekê berwîyaye kakila wan dixon.

شهپاندن: شلقاندن، شلقاندنا تشئ روهن به زماني،
کیان، لیف ئالیستن
(الخض، التعلثم)

Şepandin: Şilqandin, şilqandina tiştê ruhîn
bi zmanî kîyan, lêv alîstin.

شهپاندی: شلقاندی
(المخضوض، المتلثم)

Şepandî: Şilqandî.

شهپال: جان، ناف تهنگ زراف وهه لکیشای، شوخ و شهنگ
وسپههی

(الظریف، الجمیل، الحسن، البهیج، الرشیق)

Şepal: Can, navteng zirav û helkêşay, şox û
şeng û spehî.

شهپال بون: جان بون، شوخ بون، شهنگ بون، ناف تهنگ
زراف بون

(التظرف، التجمال، الحسانه)

Şepalbûn: Canbûn, şoxbûn, şengbûn, nav-
teng ziravbûn.

شهپال بوی: جان بوی، شوخ بوی، شهنگ بوی، هه لکیشای
بوی

(المتحسن، المبتهج)

Şepalbûy: Canbûy, şaxbûy, şengbûy, hel-
kêşaybûy.

شهپال تر: جان تر، شوخ تر، شهنگ تر، هه لکیشای تر،
سپههی تر

(الاظرف، الاجمل، الابهج)

Şepaltir: Cantir, şoxtir, şengtir, helkêşaytir,
spehîtir.

شهپال کرن: جان کرن، شوخ کرن، شهنگ کرن، سپههی
کرن

(التحسين، التطريف، الابهاج)

Şepalkirin: Cankirin, şoxkirin, spehîkirin,
şengkirin.

شهپال کری: جان کری، شوخ کری، شهنگ کری، سپههی
کری

(المحسن، المجل، المستظرف)

Şepalkirî: Cankirî, şoxkirî, şengkirî, spehîkirî.

شهپالی: جانی، ناف تهنگ زرافئ، هه لکیشانی، شوخی،
شهنگی، سپههیاتی

(الظرافه، الجمال، الحسن، البهجه، الرشاقه)

Şepalî: Canî, navtengziravî, helkêşanî, şoxî,
şengî, spehyatî.

شەپە: چەنگ، چەنکى تەبرى يى فرىنى

(الجناح، قوادم الجناح)

Şeperr: Çeng, çengê teyrî yê frînê.

شەپەشور: سست وخاف، ژبەرك چوى، مەهرا، شليخه،

سست و پست

(المتهدل)

Şepeşorr: Sist û xav, jiberikçûy, miherra, şilîxe, sis û pist.

شەپەشوربون: ژبەرك چون، خافى وسست بون، مەهرايون

سست و پست بون، شليخه بون

(المتهدل)

Şepeşorrbûn: Jiberikçûn, xavî û sistbûn, miherrabûn, sist û pistbûn, şilîxebûn.

شەپەشوربوى: ژبەرك چوى، سست خاف، سست و پست

بوى، مەهرايون، شليخه بوى

(المتهدل)

Şepeşorrbûy: Jiberikçûy, sist û xav, sist û pistbûy, miherrabûy, şilîxebûy.

شەپەشورتر: ژبەرك چوى تر سست و پست تر، خاف وسست

تر، مەهرا، شليخه تر

(الاهدال)

Şepeşorrtir: Jiberik çûytir, sist û pisttir, xav û sisttir, miherratir, şilîxetir.

شەپەشوركرن: ژبەرك برن، سست و پست كرن، مەهراكرن

خاف وسست كرن، شليخه كرن

(التهديل، الاهدال)

Şepeşorrkirin: Jiberikbirin, sist û pistkirin, miherrakirin, xav û sistkirin, şilîxekirin.

شەپەشوركى: ژبەرك برى، سست و پست كرى، مەهراكى

سست وخاف كرى، شليخه كرى

(المهدل، المتهدل)

Şepeşorrkirî: Jiberikbirî, sist û pistkirî, miherrakirî, sist û xavkirî, şilîxekirî.

شەپەشورى: ژبەرك چونى، سست و پستى، سست وخافى،

مەهرايى، شليخه يى

(الهدل)

Şepeşorrî: Jiberikçûnî, sist û pistî, sist û xavî, miherrayî, şilîxeyî.

شەپ شەپە: سست و پست، مەهرا، ژبەرك چوى

(المتهدل)

Şepşepe: Sist û pist, miherra, jiberikçûy.

شەپ شەپ، شەپىن: دهنكى شلقينا ئافى، دهنكى لفينا ئافى

(صوت تحريك الماء)

Şepşep: Şepên, dengê şilqîna avê, dengê livîna avê.

شەپسە: تەشقلە، جەنبازى، خاپاندن، حيلە، جەنگەنياتى

(التلفيق، الدس، الغش، الخداع، الاحتيال، المكر، المناورة)

Şepse: Teşqe, cenbazî, xapandin, hîle, cenge-neyatî.

شەپسەياتى: سست و پستى، ژبەرك چونى، مەهرايى

(التهدل، الترهل)

Şepseyatî: Sist û pistî, jiberik çûnî, miherrayî.

شەپرزه: پەرگنده، گرفتار، ئالزى، ئالوز، پى بەرزه،

تەنگەزار، بى زار

(المضطرب، المشوش، الحيران، العمهان)

Şepirze: Perginde, giriftar, alizî, aloz, rêberze, tengezar, bêzar.

شەپرزه بون: پەرگنده بون، ئالوزبون، گرفتار بون، ئالزى بون

بەرزه بون، بى زار بون، تەنگە زار بون

(التعمه، التشوش، التحير)

Şepirzebûn: Pergindebûn, alozbûn, giriftarbûn, alizîn, rêberzebûn, bêzarbûn, tengezarbûn.

شەپرزه بوى: پەرگنده بوى، گرفتار بوى، ئالوزبوى، ئالزى،

پى بەرزه بوى، بى زار بوى، تەنگە زار بوى

(المتشوش، المتحير، المقلق، المضطرب، المعه)

Şepirzebûy: Pergindebûy, giriftarbûy, alozbûy, alizî, rêberzebûy, bêzarbûy, tengezarbûy.

شەپرزه تر: پەرگنده تر، ئالوزتر، گرفتارتر، ئالزى تر، بى

زارتر، پى بەرزه تر، تەنگە زارتر

(الاشوش، الاحير، الاقلق، الاعمه)

Şepirzetir: Pergindetir, aloztir, giriftartir, alizîtir, bêzartir, rêberzetir, tengezartir.

شەپرزه كرن: پەرگنده كرن، ئالوزكرن، گرفتاركرن، ئالزاندن،

بى زاركرن، پى بەرزه كرن، تەنگە زاركرن

(التشويش، الاقلاق، التحير، الاعماه)

Şepirzekirin: Pergindekirin, alozkirin, giriftarkirin, alizandin, bêzarkirin, rêberzekirin, tengezarkirin.

شەپ و شیل: کور و ئاف، تەقن و شلیزی، هەریا بئاف
(الردع، اللثق، الوحل)

Şepûşêl: Kurr u av, teqîn û şilêzî, herrîya bi av.

شەت: ئانکو بەرەک ژ ئیکی شوێ تر بیت، کەش بر، بەرخار
(اللباس المنحرف، المبائل)

Şet: Anku berek ji êkî şorr tir bît, keşbir, berxar.

شەترفانە: شورک، سورک، فزک، ئاف گفیشک
(النافوره، الفواره)

Şetirvane: Şurk, surrk, vizik, av givêşk.

شەخەل: کوما خولپا، قانا داروباری، پنیا دارا
(الرمخ، النفاء، النداء، العرین)

Şexel: Koma xulpa, qana dar û barî, pinya dara.

شەخەلا تیکەل: کوما دار وباری تیکەل، تراش
(اللفیف)

Şexela têkel: Koma dar û barê têkel, tiraş.

شەدەحی: شویتک، پشت بێن
(النطاق، الحزام)

Şedehî: Şwîtik, piştben.

شەن: جەنگ، خرتول، فیکراچون
(الحرب، الوغی، القتال، الهیجاء العراق)

Şerr: Ceng, xirtul, vêkraçûn.

شەربون: جەنگ بون، خرتول بون، فیکراچون بون
(المحاربة، التحارب)

Şerrbûn: Cengbûn, xirtulbûn, vêkraçûnbûn.

شەربوی: جەنگ بوی، خرتول بوی، فیکرا چوی بوی
(العرك، حدوث المعركة)

Şerrbûy: Cengbûy, xirtulbûy, vekra çûybûy.

شەرتەر: جەنگ تر، خرتول تر، فیکرا چون تر
(الاعرك، الاوغی، الاحرب)

Şerrtir: Cengtir, xirtultir, vêkraçûntir.

شەرکرن: جەنگ کرن، فیکراچون کرن، خرتول کرن
(المحاربة، المعركة)

Şerrkirin: Cengkirin, vêkraçûnkirin, xirtulkin.

شەپرەزەکری: پەرگندەکری، گرفتارکری، ئالوزکری،
ئالزاندی، بێ زارکری، تەنگەزارکری، پێ بەرزەکری
(المعمه، المشوش، المقلق)

Şepirzekirî: Pergindekirî, giriftarkirî, alozkirî, alizandî, bêzarkirî, tengezarkirî, rêberzekirî.

شەپرەزی، شەپرەزیاتی: پەرگندەیی، گرفتاری، ئالوزی،
ئالزینی، بێ زاریاتی، پێ بەرزەییاتی، پەرگندەییاتی
ئالوزیاتی، گرفتاریاتی

(الحیره، القلق، العمه، الاضطراب)

Şepirzeyî = Şepirzeyatî: Pergindeyî, giriftarî, alozî, alizînî, bêzarîyatî, rêberzeyatî, pergindeyatî, alozîyatî, giriftaryatî.

شەپک: چووک، گوملەک، سەرکراسک، قوتک
(القباء، الصدریه، المفتوح، رداء کوردی)

Şepik: Çoxik, gumlek, serkirask, qutik.

شەپیلک: چنگل، چەنگل، شاپەپ، مل، چەنگ، دەست، زەند و
باسک، ژ ملی هەتا لەپی

(الذراع، الساعد، الجناح، اليد من الكف الى الكتف)

Şepîlk: Çingil, çengil, şaperr, mil, çeng, dest, zend û bask, ji milî heta lepî.

شەپلی: ئالزی، هێر، گێژ، شەپرەز، پەرگندە، شاش
(المخبول، المرتبک، المضطرب، المتخبط، المشوش)

Şepilî: Alizî, hêrr, gêj, şepirze, perginde, şaş.

شەپلین: ئالزین، هێربون، گێژبون، شەپرەبون، پەرگندە
بون، شاش بون

(الاضطراب، البلبله، الارتباك، الخبل، التخبط، التشويش)

Şepilîn: Alizîn, hêrrbûn, gêjbûn, şepirzebûn, pergindebûn, şaşbûn.

شەپلاندن: ئالزاندن، هێرکرن، گێژکرن، شەپرەکرن،
پەرگندە کړن، شاش کړن

(الخبل، التخبط، التشويش، الارتباك، التشويش، الاخطا)

Şepliandin: Alizandin, hêrrkirin, gêjkin. şepirzekirin, pergindekirin, şaşkirin.

شەپلاندی: ئالزاندی، شاش کری، شەپرەکری، پەرگندە
کری، گێژ کری، هێرکری
(المشوش، المربک، المخبط)

Şepilandî: Alizandî, şaşkirî, şepirzekirî, pergindekirî, hêrrkirî.

شهر پيلک: توخمه کي خوريکانه، توخمه کي پرسکيت بئاقن
(الحماق، طفح جلدی کالجدری)

Şerrapêlk: Tuxmekê xurîkane, tuxmeke pirs-
kêt biavin.

شهرت: مهانه، بهانه
(الشرط)

Şert: Mihane, bihane.

شهرتانی: شهرت کرن، قومار کرن
(الجماله، الجعله، القمار)

Şertanê: Şertkirin, qumarkirin.

شهرچاندن: نشترکرن، زفيله کرن، شهق شهق کرن
(الرعیل)

Şerihandin: Niştirkirin, zivêlekirin, şeqşeqkirin.

شهرهدهف: ههفرکی، مدهفرکی، جره
(الجدال، الحرب الباردة)

Şerredev: Hevrikî, miderrikî, cirre.

شهری دهرقه: شهری بیانی
(الحرب الخارجية)

Şerrê derve: Şerrê bîyanî.

شهرهسه: لیک که تناسا
(المهارشه، الماخارشه، الهرش)

Şerrese: Lekketina sa.

شهرکه: کوژهک، شهروکی، جهنگاوهر
(المحارب، المقاتل)

Şerrker: Kujek, şerokî, cengawer.

شهرقان: کوژا، جهنگاوهر
(المحارب، المقاتل)

Şerrvan: Kuja, cengawer.

شهرفروش: بهدکار
(الشریر)

Şerrfiroş: Bedkar.

شهرکه: بندکا شهری، جهرگی شهری، زاکى شهری
(ساحه الوغی، مرکز القوه، محور الحرب)

Şerrgih: Bindika şerrî, cergê şerrî, zakê şerrî.

شهرگهی ئافى: سیپه، جهی رهقهک، جهی ئاف رهقهک،
جهی رژد

(الاوج، اللجه، موقع الشده)

Şerrgihê avê: Sîpel, cihê revek, cihê av revek,
cihê rijd.

شهرکه: ئاف لنگ، کهل دوتا مروفی
(بین الفخذین)

Şerrgih: Navling, keldota mirovî.

شهرلیکدان: سینگ لیگدان
(المناشه)

Şerrlêkdan: Sînglêkdan.

شهرم: شهرمزاری، روی هاتنا خاری
(الخلج، الحياء، العار، العيب)

Şerim: Şehmizarî, rwîhatina xarê.

شهرم بون: شهرمزاریبون، چاف شوپبون
(النجاله، الاستحياء)

Şerimbûn: Şehmizarbûn, çavşorrbûn.

شهرم بوی: شهرمزاریبوی، چاف شوپ بوی
(المخجول، المستحى)

Şerimbûy: Şehmizarbûy, çavşorrbûy.

شهرم تر: شهرمزارتر، چاف شوپتر، روی هاتی خاری تر
(الاخلج)

Şerimtir: Şehmizartir, çavşorrtir, rwîhatina
xarêtir.

شهرم کرن: شهرمزارکرن، چاف شورکرن
(الاخلجال، الاستحياء)

Şerimkirin: Şehmizarkirin, çavşorrkirin.

شهرم کری: شهرمزارکری، چاف شوپ کری
(المخجل)

Şermkirî: Şehmizarkirî, çavşorkirî.

شهرمین: شهرمزار، چاف شوپ، شهرشوپ، روی هاتی خاری
(النجول)

Şermîn: Şermizar, çavşorr, serşorr, rwîhatîxarê.

شهرم زار: شهرمین

(السادر، المذنب، المفضوح، القبيح، الشنيع)

Şermizar: Şermîn.

شهرم زاربون: شهرمین بون

(التفضيح، التقبيح، التشنع، التائم)

Şermizarbûn: Şermînbûn.

شهرم زاربوی: شهرمین بوی

(المفضوح، المقبوح)

Şermizarbûy: Şermînbûy.

شەش بەرانی: یارییە کە وەک دامانی یە
(لەبە کالداهە)
Şeşberanê: Yariyeka wekî damanê ye.
 شەش تەل: شەش تەبەل
(الاعتش)
Şeş til: Şeş tibil.
 شەش تەلی: شەش تەبلی
(العنش)
Şeş tilî: Şeş tiblî.
 شەش خانە: توخمە کێ تەفەنکێت کەفناوە
(صنف من البنادق القديمة)
Şeşxane: Tuxmekê tivengê kevna.
 شەش رەنگ: شەش ترنج
(الشطرنج)
Şeşreng: Şetirinc.
 شەش سەد: هژمارە دوچارا سێ سەد، سە بیست
(ستمائە)
Şeşsed: Hijmare, du cara sê sed, sihbîst.
 شەش سوو: شەش کوژ، شەش پراسی، شەش کووژ
(المضلع السداسی)
Şeşswî: şeşkuj, şeşpirasî, şeşkwîz.
 شەشەشک: شەش روژی گرتنە ژ مەها شەوالی
(صوم ستە ایام من شوال)
Şeşik: şeş rojî girtine ji miha şewalê.
 شەش کوشە: شەش کوچ، شەش ئیخلە، شەش کوژی
(السدس: رسم)
Şeşgoşe: Şeş koç, şeş êxle, şeş kujî.
 شەشەشک: ئێک ژ شەشا (٦/١)
(السدس)
Şeşêk: Êk ji şeşa, 1/6.
 شەش هەزار: هژمارە: شەست سەد
(ستە الاف)
Şeşhizar: Himare, şêst sed.
 شەف: هەنگوری، دژی روژی، تاری
(اللیل)
Şev: Hingorî, dijîrojê, tarî.

شەرم زارتر: شەرمین تر
(الافضح، الاقبح، الاذنب، الاشنع)
Şermizartir: Şermîntir.
 شەرم زار کرن: شەرمین کرن
(الافضاح، التقبيح، التشنيع، التذنيب، التائيم)
Şermizarkirin: Şermînkirin
 شەرم زار کری: شەرمین کری
(المشنع، المقبح، المفضح)
Şermizarkirî: Şermînkirî.
 شەرم زاری: شەرمینی، شەرمییاتی
(الاذنب، القبح، الشناعة، الفضيحة)
Şermizarî: Şermînî, şermîyatî.
 شەرمندە: شەرمین، شەرم زار، چاف شور
(الخجلان)
Şerminde: Şermîn, şermizar, çavşor.
 شەرمندەیی: شەرمینی، شەهمزاری
(الخجاله، الخجل، الحياء، العصمه)
Şermindeyî: Şermînî, şehmizarî.
 شەرموز: توخمە کێ خروبی یە، چاف رەشک، درا
(السيط، صنف من الحبوب كالذره)
Şerremoz: Tuxmekê xirobî ye, çav reşk, dira.
 شەره نیخ: خرتول، باسکانی، فیکراچون
(الصراع، العراك، المعركة، الهيجه)
Şerrenîx: Xirtul, baskanê, vêkra çûn.
 شەری ناف خوە: شەری خوەیی، شەری خوەیاتی
(الحرب الداخليه)
Şerrênaxwe: Şerê xweyî. şerê xweyatî.
 شەروکە، شەروکی: دی، دورندە، جەنگاوەر، جان مەزێخ
(الشرس، المهيج، المحارب، المقاتل، القتال، الشرار)
Şerroke = Şerrokî: Dirr, durinde, cangwer, cenmezêx.
 شەش: هژمارە، دووچار، پێنج و ئێک
(ستە)
Şeş: Hijmare, dusê, du û çar, pênc û êk.
 شەش بان: شەش پوی، شەش پەخ
(المكعب)
Şeşban: Şeşrwî, şeşrex.

شەف ئاف: ئاقدانا شەقى
(السقى الليلى)

Şevav: Avdana şevê.

شەف با: بايى شەقى
(نسيم الليل)

Şevba: Bayêşevê.

شەف بشكىف: كوليلكا تەحليشكى بشەقى گەش دىبىت
(عشب زهره ينفتح ليلا)

Şevbişkêv: Kulîlka tehlîşkê bi şevê geş dibît.
شەبو، شەف بو: كوليلكه كا بيهنداره بشەقى بيتهن بووا وئ
بلند دىبىت

(الشبو، زهره عطره يفوح اريجها ليلا)

Şebo = Şevbo: Kulîlkeka bêhindare bi şevê
شەف تا: تاييت بشەقى دەين مروقى
(الحمى الليلى)

Şevta: Tayêt bi şevê dihên mirovî.

شەف تەلى: شەف گەر، شەف گير
(متكسع الليل، جوال الليل)

Şevtelî: Şevgerr, sevgêrr.

شەف ترادى: دوشەفا بەرى ئەف شەفە
(ليله اول البارحة)

Şevtiradî: Du şeva berî ev şeve.

شەف خشت: توخمەكى تروزييايه، توخمەكى گوندورايە
(صنف من القاء)

Şevxişt: Tuxmekê trozîyaye, tuxmekê gun-
doraye.

شەف دەست: فەداننا داڤا لېەر کەوابەرى سپيدى
(نشر نصاحات الصيد ليلا)

Şevdest: Vedana dava liber kewa berî spêdê.

شەف دزكى: داووت كرنا بى شاهى، شوى كرنا بى دەنگ،
بى سەما وشەهيانە
(العرس بلا احتفال، زواج بلا فرح)

Şevdizkî: Dawetkirina bê şahî, şwîkirina
bêdang sema û shehyane.

شەفە روک: هيرانا دەخلى بدستارى بشەقى پېکفە زبارا
هيرانا بشەقى
(الطحن الجماعى بالجاروش ليلا)

Şeverrok: Hêrana dextlî bi distarî, bi şevê
pêkve, zibara hêrana bi şevê.

شەف رەفينک: چەکچەکويلە، شەشمى کورە
(الخفاش، الوطواط، الخشاف)

Şevrrevînk: Çekçekwîle, şimşimê kore.

شەف رەشە: تاريستان، تل چاقانى
(الحنس، الطخياء، الطخواء)

Şevrreşe: Tarîstan, tilçavanê.

شەف رەشە: شەفەکا پى گوتى يە ويناڤ و دەنگە لناف
ئيزدييا، تورەكە ژ توريت ئولى ئيزدييا
(ليله دينيه معهوده عند اليزيديه)

Şevrreşe: Şeveka pê gotî ye u binav u denge
linav êzidîya, toreke ji torêt Êzidîya.

شەف زەنگل: شەفەکا پى گوتى يە بو بارينا بەفرى، ھندەك
دبىژنى شەفا گايى رەش

(ليله الاخير من كانون معهوده بكثره هطول الثلج)

Şevzengil: Şeveka pêgotîye bo barîna befrê,
hindek dibêjnê şeva gayê reş.

شەف سوتک: کولکەکە لمروقى دەيت گەلەکا بئيش وسوتنە،
پرسکەکا ئيش دژوارە
(الدمل الخبيث)

Şevsotk: Kulkeke l imirovî dihêt geleka biêş
û sotine, pirskeka êş dijware.

شەف فان: چوکەدارى شەقى، شقان
(الراعى، خفير الليل)

Şev van: Çokedarê şevê, şivan.

شەف فە: کولاقى بسيقانده، کولاقى خر و بليڤ، کولاقى بناڤ
چاڤک
(القبعة)

Şefqe: Kulavê bi sîvand, e kulavê xir û bilêv,
kulavê binav çavk.

شەفين: چەراندا تەرشى وکەوالى يە بشەقى راکرنا پەزى
بشەقى بو چەراندى
(رعى الغنم بعد منتصف الليل)

Şevîn: Çerandina terşî û kewalî ye bi şevê
rakirina pezî bi şevê bo çerandinê.

شەفى: تشتى شەف بىسەر فەچوى وەكى ئاف وزادا وەك
کرارا شەفى
(البائت، البيوت من الطعام)

Şevî: Tiştê şev biserve çûy wekî av û zada
wek girara şevî.

شەق دەقانی: ئىك كەتن، ئىك ھەلنگەتن، ھەفتەنگەتن
(الاصطدام الجماعى، المباراه المكابره)

Şeqdeqanê: Vêk ketin, lêk helingiftin, hef-
tenganê.

شەق: تىك، دەرز، پەق، كەلشتە
(الصدع، الفطر، الفلق)

Şeq: Tîk, derz, peq, kelişte.

شەقە سەرى: سەر گىژى، گرفتارى، ئالوزى، قەرەشە، بى
زارى

(المعاناه، العناء، المشقه، العياء، المشكله)

Şeqeserî: Sergêjî, giriftarî, alozî, qerqese,
bêzarî.

شەقەسەر: سەر گىژ، گرفتار، ئالوز
(المعانى، الشقى)

Şeqeser: Sergêj, giriftar, aloz.

شەق بون: تىك بوون، كەلشتن، دەرزىن، پەقن، دەقلوبون
(التصدع، التفطر، التفلق)

Şeqbûn: Tîkbûn, keliştin, derizîn, peqîn,
devlobûn.

شەق بوى: تىك بوى، كەلشتى، دەرزى، پەقى، دەقلوبوى
(المفطور، المصدوع)

Şeqbûy: Tîkbûy, keliştî, derizî, peqî, dev-
lobûy.

شەق تر: تىك تر، كەلشتى تر، دەرزى تر، پەقى تر، پەقاي
تر، دەقلو تر

(الاصدع، الافطر، الافلق)

Şeqtir: Tîktir, keliştîtir, derizîtir, peqîtir, pe-
qaytir, devlotir.

شەق كرن: كەلشتن، تىك كرن، دەرزاندىن، پەقاندن
(التصديع، التفطير، التفليق)

Şeqkirin: Kelaştin, tîkkirin, derizandin, pe-
qandin.

شەق كرى: كەلشتى، تىك كرى، دەرزاندى، پەقاندى
(المصدع، المفطر، المفلق)

Şeqkirî: Kelaştî, tîkkirî, derizandî, peqandî.

شەقىياتى، شەقى: كەلشىن، دەرزىن، پەقن، تىكىياتى،
كەلشىنى، دەرزىنى

(الشقاق)

Şeqyatî = Şeqî: Kelişîn, derizîn, peqîn,
tîkîyatî, kelişînî, derizînî.

شەفا كايى رەش: شەف زەنگل، شەفەكا قەلس و تەنگافە ژ
زفستانى

(آخر ليلة كانون الثانى مشهوره بكثره هطول الثلج، وهى
ليله معهوده)

Şeva Gayê Reş: Şevzengil, şeveka qels û
tengave ji zivistanê.

شەف گەر: شەف گىژى، وەغەرا شەفى، رېبارى شەفى
(السارى، مسافر الليل، جوال الليل)

Şevgerr: Şevgêrr, wexera şevê, rêbarê şevê.

شەف گەرى: شەف گىژى، وەغەركنا شەفى، رېبارىيا شەفى،
رئ كرىا شەفى

(السرى، السفر الليلى)

Şevgerrî: Şevgêrrî, wexerkirina şevê, rêbarîya
şevê, rêgirîya şevê.

شەف گىر: شەف گەر، رېڭىنگى شەفى، چوکه دارى شەفى
(خفير الليل، العس، العسس)

Şevgêrr: Şevger, rêvîngê şevê, çokedarê şevê.

شەفگىرى: رېڭىنگىيا شەفى، چوکه دارىيا شەفى
(الخفاره الليله)

Şevgêrrî: Rêvîngîya şevê, çokedarîya şevê.

شەفا گەرم و گور: شەف وەخم
(الومده)

Şeva gerim û gurr: Şev wexim.

شەف يار: نىچىرا تەيرا بشەفى، نىچىرا لىسا
(القبار، الوقنه، صيد الطير، ليلا فى وكره)

Şevyar: Nêçîra teyra bişevê, nêçîra lîsa.

شەق: چماق، چلاق، تەپ
(الصفح، الرطس، اللطم)

Şeq: Çimaq, çilaq, tep.

شەقدان: چماقدان، چلاقدان، تەپ لىدان
(التصفيغ، التلطيم، الترطيس)

Şeqdan: Çimaqdan, çilaqdan, teplêdan.

شەقدای: چماقدای، چلاقداى، تەپ لىداى
(المصفع، الملطوم)

Şeqday: Çimaqday, çilaqday, teplêday.

شەقە: ژانە سەرا رەخەكئ سەرى، سەر ئىش
(الشقيقه، الصداق، الجيوب الانفيه)

Şeqe: Jane sera rexeke serî, ser êş.

شەق شەق: تیک تیک، چرچر، بەق بەق
(المشقوق، المفطور)

Şeqşeq: Tîktîk, çirçir, peqpeq.

شەق شەق = شەقین: دەنگی ڤیک کەتتا تشتی هەشک ورەق
(صوت ضرب الصلب بالصلب)

Şeqşeq = Şeqên: Dengê vêkktina tiştê hişk
û req.

شەق گو: توپزی هولانی، دارێ گوانی

(الميجار، الطبطابه، الصولجان، مضرب الكره)

Şeqgo: Topizê holanê, darê guwanê.

شەق گوانی: یاریا هولانا بدەپکی

(لعبه الكره، التنس)

Şeqguwanê: Yariya holana bidepkî.

شەقلە: کاریتە، تیرەک، زەندک، نیرە

(الاسطوانه الخشبيه، العارضه الخشبيه)

Şeqle: Karîte, tîrek, zendik, nîre.

شەقلە بەند: تەختە بەند، دەرابە

(المشبك الخشبي)

Şeqlebend: Textebend, derrabe.

شەقلە دان: توخمەکی ئیشاندنی یە، ئیشکدانا بدەپەکی

دارى قه

(نوع من التعذيب بالشد على لوح خشبي)

Şeqledan: Tuxmekê êşandinêye, êşikdana
bidepekê darîve.

شەقلەشکین: دەق دەق، دەق شکین، گوزەک شکین

(المحقر، اللاذع، الممهن، المخيب، الفظ)

Şeqleşkên: Deqdeqe, deqşkên, gozekşkên.

شەقلەشکاندن: گوزەک شکاندن، دەق شکاندن، سەخەربەن

(الاهانه، التحقير، الاستخفاف)

Şeqleşkandin: Gozek şkandin, deqşkandin,
sexerbirin.

شەقلاڤ: ئانکو نزار

(صفح الجبل المعاكس للشمس)

Şeqlav: Anku nizar.

شەقیاتی: نەخووەشی، دنگزی، خووە ئیشاندن، خووە

وەستاندن

(الكفه، التكلف)

Şeqfyatî: Nexweşî, dingizî, xwe êşandin,
xwe westandin.

شەق شەقووک: تەق تەقووک یارییەکا بچوکیایە

(لعبه الاطفال الصوتيه المصفقه)

Şeqşeqok: Teqteqok, yariyeka biçwîkaye.

شەقی زەحمەتا: ماندی نەبی

(الله يعطيك العافيه، قواک الله)

Şeqîzehmeta: Mandî nebî.

شەک: کافرێ سێ سالی، بەرانی سێ سالی، نیرێ پەزێ

سپی یێ سێ سالی

(الكيش، القيق)

Şek: Kavirrê sê salî, beranê sê salî, nêrê pezê
spî yê sê salî.

شەکال: پیتلاڤا درهای، کەڤنە پیتلاف، زەرگول

(المداس، البرقوش، الشرثه)

Şekal: Pêlava dirrhay, kevne pêlav, zergul.

شەکر: قەچرین، پیرج داکیشان، پورت حولی کرن

(التمشيط)

Şekirin: Veçirîn, pirç dakêşan, port hulîkirin.

شەکرێ: قەچرێ

(المشط)

Şekirî: Veçirrî.

شەکر: شیرناهی

(السكر)

Şekir: Şirînahî.

شەکرێ: رەنگی شەکرێ، سپیەکی باڤ زەر، زەرێ قەبوی،

شەمای

(اللون السكري)

Şekirî: Rengê şekirê, spîyekê bavzer, zerê
vebûy, şemayî.

شەکرپارە: توخمەکی دوینی یە، تەخلیتەکی نەخش

ونیکارایە

(صنف من الخياطة، التطريز)

Şekirpare: Tuxmekê durînêye, texlîtekê nexş û
nîgaraye.

شەکردانک: ئامانی شەکرێ دکانی

(المسكرة، عليه السكر)

Şekirdank: Amanê şekirê dikenê.

شه کروکی: نه ساخیه که، شرینیا خوینی زیده دبیت
(البول السکری)

Şekrokî: Nesaxîyeke şîrînîya xwînê zêde dibît.

شه: شه لوال، روتک، په شمه، په شم
(السروال الکوردی)

Şel: Şelwal, rotik, peşme, peşim.

شه وشه پک: بهرگوین، کارئ کوردی
(الزى الکوردی)

Şelûşepik: Bergwîz, karê Kurdî.

شه لته: روی ناهلیک، روی نفینا، چارچه ف
(غطاء الفراش، وجه المنام)

Şelte: Rwînahlîk, rwîyê nivîna, çarçev.

شه لاهه: هریا سه پشک، هریا باش وژئ گرتی، هریا
سه رشه

(الصوف الفاخر الممتاز)

Şelaxe: Hirya şerpişk, hirya baş û jêgirî, hirya serşe.

شه لاهه: کوما میتشا ژ ماکی جدادبن، قنیتا میتشا هنگفینی،
مالا خوه جدا که ت

(الخشوم، الثول للنحل)

Şelxe: Koma mçşa jimakê cida dibin, qinêta mêşa hingvînî mala xwe cida diket.

شه لاق: دهست هه ل، دهست سفک، زه به ردهست

(الشاطر فى العمل، القدره العمليه)

Şelaq: Desthel, dest sivik, zeber dest.

شه لاقی: دهست هه لی، دهست سفکاتی، زه به ر دهستی
(شطاره العمل، قدره الخدمه)

Şelaqî: Desthelî, dest sivikaî, zerberdestî.

شه لکین: قه مخین، سوتن، هه له ورین

(الرمض، اللفج، السافعه، اللفج، الهرص، الهرض)

Şelikîn: Qemixîn, sotin, helhewirîn.

شه لکی: قه مخی، سوتی، هه له وری

(الرامض، اللفیج، المسفج، الملفج، الهريص، الهريض)

Şelikî: Qemixî, sotî, helhewirî.

شه لال: دورینه کا کیلی فی، دروارا ژیک دویر، داف لنگ

(الشصر، البشک، المل، الحياصه، خياطه متباعده)

Şelal: Durîneka kêlî firr, dirwara jêk dwîr, davling.

شه لال: تهنک، ژیک دویر، دژی همبزیی
(الازعر، الامعر، للنبات ضد الکثيف)

Şelal: Tenik, jêkdwîr, dijî himbizîyê.

شه لال بون: تهنک بون، ژیک دویر بون
(التزعر، التمرع)

Şelalbûn: Tenikbûn, jêkdwîrbûn.

شه لال بوی: تهنک بوی، ژیک دویر بوی
(المزعر، الممرع)

Şelalbûy: Tenikbûy, jêkdwîrbûy.

شه لال تر: تهنک تر، ژیک دویر تر
(الازعر، الامعر)

Şelalatir: Teniktir, jêkdwîrtir.

شه لال کرن: تهنک کرن
(الازعار الامعار)

Şelalkirin: Tenikkirin.

شه لال کری: تهنک کری
(المزعر، الممرع)

Şelalkirî: Tenikkirî.

شه لالی = شه لالیاتی: تهنکی، تهنکیاتی، ژیک دویری
(الزعر، المعر)

Şelalî = Şelalîyatî: tenikî, tenikîyatî, jêkdwîrî.

شه لاندن: رویت کرن، چیلای کرن، ستاندن، پویره کرن
(الانتزاع، الغصب، السلب)

Şelandin: Rwîtkirin, çiplaxkirin, standin, pwîrekirin.

شه لاندن: رويس کرن، ژبه ر ئیخستن
(الاعراء، التعريه، النزغ، الانضاء)

Şelandin: Rwîskirin, jiberêxistin.

شه لاندی: رويس کری، رویت کری
(المنزوع، المسلوب، المغضوب، المنضو)

Şelandî: Rwîskirî, rwîtkirî.

شه لهان: رويسی، رویتی، رویتاهی، رويساتی
(العري عن اللباس)

Şelhan: Rwîsî, rwîtî, rwîtahî, rwîsahî.

شه لهای: رويس، رویت، چیلای
(العاری من الثوب، المشلوح)

Şelhay: Rwîs, rwît, çiplax.

شەمبوزبون: نه قوله بون، ئازخروبون، سەرکەش بون، سەر
رهق بون، نه پى بون، سەر هەشک بون، نه سەر پى بون،
خنزىر بون

(التنفر، التحيص، التمرد، الرفاسه)

Şembozbûn: Nequlebûn, azxirobûn, serkeşbûn, serreqbûn, nerrêbûn, serhişkbûn, neserrêbûn, xinzirînûn.

شەمبوز بوى: نه قوله بوى، ئازخروبوى، سەر کەش بوى، سەر
رهق بوى، نه پى بوى، سەر هەشک بوى، نه سەر پى بوى،
خنزىرى بوى

(المحيوص، المتمرّد، المعصى)

Şembozbûy: Nequlebûy, azxirobûy, serkeşbûy, serreqbûy, nerrêbûy, serhişkbûy, neserrêbûy.

شەمبوزتر: نه قوله تر، ئازخروتەر، سەر کەش تر، سەر رهق
تر، نه پى تر، سەر هەشک تر، نه سەر پى تر، خنزىرى تر
(الاحيص، الانفر، الاجمع، الاعصى)

Şemboztir: Nequletir, azxirotir, serkeştir, serreq-
tir, nerêtir, serhiştir, neser rêtir, xinzirîtir.

شەمبوزکرن: نه قوله کرن، ئازخروکرن، سەر کەش کرن، نه پى
کرن، خنزىراندن، سەر هەشک کرن، نه سەر پى کرن
(التحييص، الاعضاء، الاجماع)

Şembozkirin: Nequlekirin, azxirokirin, serkeşkirin, nerrêkirin, serhişkkirin, neserrêkirin, xinzirandin.

شەمبوزکرى: نه قوله کرى، ئازخروکرى، سەرکەش کرى،
نه پى کرى، سەر هەشک کرى، نه سەر پى کرى، خنزىراندى
(المحيص، المنفر، المجمع)

Şembozkirî: Nequlekirî, azxirokirî, serkeşkirî, nerrêkirî, serhişkkirî, neserrêkirî, xinzirandî.

شەمبوزى = شەمبوزياتى: نه قوله يى، ئازخرو يى، سەر
کەشى، نه پى يى، سەر رهقى، سەر هەشكى، خنزىرىنى
(الحيصه، الرفس، الجموح، العصان، التمرد)

Şembozî = Şemboziyatî: Nequleyî, azxiroyî, serkeşî, nerêyatî, serreqî, serhişkî, xinzirînî.

شەمبوليلک: توقکەکە يى بيهندار، دخون
(صنف من العشب معطر الحب يؤكل حبه)

Şembilwîlk: Tovkeke yê bêhindar, dixon.

شەلوال: شەل، روتک، پەشم، دەری پى سەر قە
(السروال)

Şelwal: Şel, rotik, peşim, derpê serve.

شەلپتک: قەیتان، رستک، وەریس، کنف، قەدک
(الشيقي، الطنب، العصب، الشياق)

Şelîtk: Qeytan, ristik, werîs, kinif, qedik.

شەلپتە: رست، دویقکە، شیشلە، شوپە، سويلی
(التسلسل، التتابع، التوالی، الرادفه)

Şelîte: Rist, dwîvikve, şîşilte, şope, swîlî.

شەما: پینفا، پیندفا توکی هەنگفینی
(الشمع، العکبر)

Şema: Pênva, pêndiva twîkê hingvînî.

شەما کرى: پیندفا کرى، پینفا کرى
(المشمع)

Şemakirî: Pêndivakirî, pênvakirî.

شەما کرن: پیندفا کرن، پینفا کرن
(الاشماع، التشميع)

Şemakirin: Pêndivakirin, pênvakirin.

شەما بون: پیندفا بون، پینفا بون
(التشمع)

Şemabûn: Pêndivabûn, pênvabûn.

شەما بوى: پینفا بوى، پیندفا بوى
(المشموع، المشمع)

Şemabûy: Pênvabûy, pendivabûy.

شەمايى: رەنگى شەمايى، زەر پى قەبوى، سپى باف زەر
(اللون الشمعى)

Şemayî: Rengê şemayê, zerê vebûy, spîyê bavzer.

شەمبى: روژا نافبەرا ئەينى وئیک شەمبى
(السبت)

Şembî: Roja navbera cynî û êk şembê.

شەمبوز: نه قوله، ئازخرو، سەرکەش، سەررهق، نه پى،
سەر هەشک، نه سەر پى، خنزىرى

(الحيوص، النفور، الرفوس، الجامح، العاصى، المتمرّد)

Şemboz: Nequle, azxiro, serkeş, serreq ner-
rê, serhişk, neserrê, xinzirî.

شەمالدان: ئاماننى شەمالكى دانن سەر
(المسرج، الشمعدان)

Şamaldan: Amanê şemalkê daninser.

شەمالک: بەرمالک، جل نفیژک، میژەرا نفیژا
(الکر، السجاده)

Şemilk: Bermalk, cilnivêjk, mêzera nivêja.

شەماموک: توخمەکی گوندوریت بیتەندارە
(صنف من البطيخ للزينة معطر)

Şemamok: Tuxmekê gundorêt bêhindar.

شەماموک: توخمەکی چو یچکایە
(صنف من العصفور المفتش)

Şemamok: Tuxmekê çwîçkaye.

شەمەندەفەر: قەنتارا ئاسنی
(القاطره، القطار)

Şemendefirr: Qentara asinî.

شەمو: ھەرچا کەھى
(الدب الایفه للسيرک)

Şemo: Hirça kehî.

شەمایى: نەرمى، لچى، قاچین، رەنگی زەری ئەبوی
(المرونة، الليونة، اللون العسلى)

Şemayî: Nermî, liçî, qaçîn, rengê zerê vebûy.

شەنگە: تاقت، زەقەر، زاخ، رەوش، ھێز
(الحيوية، الطاقة، القوة، المنه، الوسع)

Şengeh: Taqet, zever, zax, rewş, hêz.

شەنگ: جان، تازە، لاو، شوخ، سپەھى، خوشکوک،
خوشیمانک، شەپال
(الجميل، الوسيم، الظريف، الرائع)

Şeng: Can, taze, law, şox, spehî, xuşkok,
xuşîmank, şepal.

شەنگ بون: جان بون، تازەبون، لاو بون، شوخ بون، شەپال
بون، سپەھى بون، خوشکوک بون، خوشیمانک بون
(التظرف، التجميل، التوسم)

Şengbûn: Canbûn, tazebûn, lawbûn, şoxbûn,
şepalbûn, spehîbûn, xuşkobbûn, xuşîmankbûn.

شەنگ بوی: جان بوی، تازە بوی، لاو بوی، شوخ بوی،
شەپال بوی، سپەھى بوی، خوشکوک بوی، خوشیمانک بوی
(المجمل، المظرف)

Şengbûy: Canbûy, tazebûy, lawbûy, şoxbûy,
şepalbûy, spehîbûy, xuşkobbûy, xuşîmankbûy.

شەمەتە: قەرەبالغ، بێگار، زمەزویر، قار قار، قیژ قیژ
(الصخب الضوضاء، الضجيج، اللغو، الهرج، العربده)

Şemete: Qerebalix, bêgar, zimezwîr, qarqar,
qîjqîj.

شەمراندن: ئەچوپراندن، بێ دەنگ کرن، ھێلان، بەس کرن
کوتا کرن، مەت کرن، ئەمراندن
(الكف، الترك، الانهاء الاسكات)

Şemirandin: Veçorandin, bêdengkirin, hêlan,
beskirin, kutakirin, mitkîrin, vemirandin.

شەمراندی: ئەچراندی، بێ دەنگ کری، ھێلای، بەس کری،
کوتا کری، مەت کری، ئەمراندی
(المتروک، المسکوت، المنهى، المكفی)

Şemirandî: Veçrandî, bêdengkirî, hêlay, be-
skirî, kutakirî, mitkîrî, vemirandî.

شەمرین: ئەچورین، مەت بون، بێ دەنگ بون، ھێلان، بەس
بون، کوتا بون، ئەمرهان
(التارک، الصموت، السکوت)

Şemirîn: Veçrîn, mitbûn, bêdengbûn, hêlan,
besbûn, kutabûn, vemirhan.

شەمری: ئەچوری، مەت بوی، ھێلای، بێ دەنگ بوی، بەس
بوی، کوتا بوی، ئەمرهای
(التارک، الساکت)

Şemirî: Veçrî, mitbûy, hêlay, bêdengbûy,
besbûy, kutabûy, vemirhay.

شەشەمى کورە: شەف رەفینک، چەکچەکویلە
(الخفاف، الخشاف، الوطواط)

Şemşemê kore: Şevrevînk, çekçekwîle.

شەماشە: ژ قەشەى کیم ترە، قوتابییت فەلا
(الشماس رتبة دينيه نصرانيه)

Şemaş: Ji qeşey kêmtire, qutabîyêt Fela.

شەمالک: فەنەر، خەتیرە، نەدیرە، چرا
(النبراس، الشمعه، القنديل، المشعل)

Şemalk: Fener, xetîre, nedîre, çira.

شەمال: بەژن بلندی، پەژنا تشتی، بالا، بالا بلندی
(الفراہ، القامه للشئ)

Şemal: Bejin bilindî, bejna tiştî, bala, bala
bilindî.

شهنگ تر: جان تر، تازه تر، شوخ تر، شهپال تر، سپهه‌ی تر، خوشکوک تر، خوشیمانک تر، لاوتر (الاجمل، الاظرف، الاوسم)

Şengtir: Cantir, tazetir, şoxtir, şepaltir, spehîtir, xuşkoker, xuşîmanktir, lawtir.

شهنگ کرن: جان کرن، لاو کرن، تازه کرن، شوخ کرن، شهپال کرن، سپهه‌ی کرن، خوشکوک کرن، خوشیمانک کرن (التجمل، التوسيم)

Şengkirin: Cankirin, lawkirin, tazekirin, şoxkirin, şepalkirin, spehîkirin, xuşkokkirin, xuşîmankkirin.

شهنگ کری: جان کری، لاو کری، تازه کری، شوخ کری، شهپال کری، سپهه‌ی کری، خوشکوک کری، خوشیمانک کری (المجل، المستظرف)

Şengkirî: Cankirî, lawkirî, tazekirî, şoxkirî, şepalkirî, spehîkirî, xuşkokkirî.

شهنگی = شهنگی یاتی: جانی، لایینی، تازه‌یاتی، شوخیاتی، شهپالی، سپه‌یاتی، خوشکوک، خوشیمانکی (الجمال، الوسامه، الرشاقه، الظرافه)

Şengî = Şengîyatî: Canî, lawînî, tazeyatî, şoxyatî, şepalî, spehîyatî, xuşkokî, xuşîmankî.

شهنگه بی: بی شهنگ (الصفصاف الباکی، الخلاف، صنف من الصفصاف)

Şengebî: Bîşeng.

شهنگسته: خیم، بنیات، شته‌نسته (الرهص، الوطید، الاساس)

Şengiste: Xîm, binyat, şêhniste.

شهنگاری: توخمه‌کئی هژیریت باشن (صنف من التین)

Şengarî: Tuxmekê hijîrê başin.

شه‌باز: شاره‌زا، دهست بکیر، هوستا (الماهر، الخبیر)

Şebaz: Şareza, dest bikêr, hosta.

شه‌بازی: شاره‌زایی، دهست بکیری، هوستایی (المهاره، الخیره)

Şebazî: Şarezayî, dest bikêrî, hostayî.

شه‌هتین: مرن، نه‌شین بون (موت النبات، عدم النمو)

Şehitîn: Mirin, neşînbûn.

شه‌هتی: مری، پویج بوی، نه‌پستی، نه‌شین بوی (الفناء للنبت، النبات غير النامي بعد الزرع والغرس)

Şehitî: Mirî, pwîçbûy, nêristî, neşînbûy.

شه‌هده: زارگوتن (الشهادة)

Şende: Zargotin.

شه‌هده‌زوری: زارگوتنا بدره‌و (التفته، شهادة الزور)

Şehdezorî: Zargotina bi direw.

شه‌هرزا: هوستا، دهست بکیر، شول درست، دهست درست (الخبیر، الماهر، الملم)

Şehreza: Hosta, dest bikêr, şol dirist, dest dirist.

شه‌هرزا بون: هوستا بون، دهست بکیر بون، دهست درست بون (التمهر، التخبیر)

Şehrezabûn: Hostabûn, dest bikêrbûn, dest diristbûn.

شه‌هرزا بوی: هوستا بوی، دهست بکیر بوی، دهست درست بوی (المخبیر، المهر)

Şehrezabûy: Hostabûy, dest bikêrbûy, dest diristbûy.

شه‌هرزاتر: هوستا تر، دهست درست تر، دهست بکیر تر (الامهر، الاخبیر، الالم)

Şehrezatir: Hostatir, dest diristtir, dest bikêrtir.

شه‌هرزا کرن: هوستا کرن، دهست درست کرن، دهست بکیر کرن (الامهار، التمهیر، التلمیم)

Şehrezakirin: Hostakirin, dest diristkirin, dest bikêr kirin.

شه‌هرزا کری: هوستا کری، دهست درست کری، دهست بکیر کری (المهر، الملم، المخبر)

Şehrezakirî: Hostakirî, dest diristkirî, dest bikêr kirî.

شه‌ره‌زایی: هوستایی، دهست درستی، دهست بکیری
(المهارة، الخبرة، الالام)

Şehrezayî: Hostayî, dest diristî, dest bikêrî.

شه‌ره‌ستوین: ری‌زستوین، رکه
(الصقب، العرس، الجازع)

Şehrestwîn: Rêzstwîn, rike.

شه‌ه: ته‌ی، شیمیا، رپسه، ته‌لین، نه‌های
(الروطیه، النداهه، البلل)

Şeh: Terr, şêmîya, ribse, telîz, nimhay.

شه‌ه‌گرتن: شیمیا‌بون، ته‌ری‌بون، رپسه‌بون، ته‌میز‌بون، نه‌هان
بون
(الترطب، التبلل)

Şehgirtin: Şêmîyabûn, terrbûn, ribsebûn, temîzbûn, nimhanbûn.

شه‌ه‌گرتی: شیمایی، ته‌ریاتی، رپسی، ته‌لیزی، نه‌های
(المروطوب، المبلول)

Şehgirtî: Şêmîyayî, terryatî, ribsî, telîzî, nimhay.

شه‌همار: مار‌ئ مه‌زن وئیده‌ک، هه‌سپه‌ مار
(صنف من الافعی)

Şehmar: Marê mezin û êdek, hespemar.

شه‌همار: رویبار‌ئ بوش و‌رژدوره‌قه‌ک
(الفطل، النهر الشدید الجریان)

Şehmar: Rwîbarê boş û rijd û revek.

شه‌همزار: شه‌رمنده، شه‌رمین، چاف شور
(المذنب، الاثم، الفاضح، الشنیع)

Şehmizar: Şerminde, şermîn, çavşor.

شه‌همزار بون: شه‌رمنده‌بون، شه‌رمین بون، چاف شور‌بون
(التذنب، التائم، التفضح، التفضع، التشنع)

Şehmizarbûn: Şermindebûn, şermînbûn, çavşorrbûn.

شه‌همزار بوی: شه‌رمنده‌بوی، شه‌رمین بوی، چاف شور بوی
(المفضوح، الشنیع، الاثم، المذنب)

Şehmizarbûy: Şermindebûy, şermînbûy, çavşorrbûy.

شه‌همزار تر: شه‌رمنده تر، شه‌رمین تر، چاف شور تر
(الاذنب، الاثم، الاشنع، الافضح)

Şehmizartir: Şermindetir, şermîntir, çavşortir.

شه‌همزار کرن: شه‌رمنده‌کرن، شه‌رمین کرن، چاف شور کرن
(التذنب، التائم، التجريم، التشنيع)

Şehmizarkirin: Şermindekirin, şermînkirin, çavşorkirin.

شه‌همزار کری: شه‌رمنده کری، شه‌رمین کری، چاف شور کری

(المفضح، المشنع، المؤثم)

Şehmizarkirî: Şermindekirî, şermînkirî, çavşorkirî.

شه‌همزاری: شه‌رمنده‌یی، شه‌رمینی، شه‌رماتی، چاف شور‌یاتی، چاف شور‌ی

(الذنب، الاثم، الشناعة، الفضاحه، الفظااعه)

Şehmizarî: şermindeyî, şermînî, çavşorîyatî, çavşorî.

شه‌ه‌ناز: سه‌ربلند، ناف دخوه‌دای
(الفخور)

Şehnaz: Serbilind, navdixweday.

شه‌ه‌نازی: سه‌ر بلندی، ناف دخوه‌دان
(الفخر، الافتخار)

Şehnazî: Serbilindî, navdixwedan.

شه‌ه‌نه: قه‌چه‌مین، کارکه‌ری چاندن وکوم کرن‌ئ بو میری
قه‌چه‌مین
(الجایی)

Şehne: Karkerê çandin û komkirinê bo mîrîyê, vecemîn.

شه‌ه‌نه‌تی: کار‌ئ قه‌چاماندنا دان و‌دکاک‌ئ میری
(الجایه)

Şehnetî: Karê vecemandina dan û dikakê mîrîyê.

شه‌ه‌نامه: فر‌ک‌ت‌لان، پی‌ هه‌لاندن، ناخفتن مه‌زن کرن، زی‌ده
که‌ل کرن، فی‌راندن
(المبالغه فی الحديث)

Şehname: Firrkêlan, pêhelandin, axiftin me-zinkirin, zêdekelkirin, fêrandin.

شه‌ه‌نامه: په‌رتوکه‌کا چی‌روکا ماقویل و‌مال مه‌زنا
(تأريخ الملوك، سيره العظماء)

Şehname: Pertûkeka çîroka maqwîlûmal me-zina.

شه‌ه‌یانه: شادی، شاهی، شاه‌نگ، دیلان وگه‌فهند
(المهرجان، الحفله)

Şehyane: Şadî, şahî, aheng, dîlan û govend.

شه‌هنه دیر: شاه‌یا دیریت فه‌لا
(الحفله الكنائسیه للنصارى)

Şehnedêr: Şahîya dêrêt Fela.

شه‌وتی: سووتی، هه‌رفتی، به‌ربات بوی، قی، ویران
(المحروق، المدمر، الهالك)

Şewitî: Sotî, herriftî, berbatbûy, qirr, wêran.

شه‌وتین: سووتن، هه‌رفتن، به‌ربات بون، قیریون، ویران بون
(الحرق، التدمير، الهلاك)

Şewitîn: Sotin, heriftin, berbatbûn, qirrûn, wêranbûn.

شه‌وتاندن: سووتن، هه‌رافتن، قیرکن، ویران کرن، به‌ربات کرن

(الاحراق، الاهلاك، التدمير)

Şewitandin: Sotin, herraftin, qirrkirin, wêrankirin, berbatkîrin.

شه‌وتاندی: سووتاندی، هه‌رفاندی، ویران کری، به‌ربات کری، قی کری

(المحرق، المدمر، المهلك)

Şewitandî: Sotandî, herrifandî, werankirî, berbatkirî, qirrkirî.

شه‌واته: ریل سووتن بو چاندنئ
(الغابه المحروقه للزراعة)

Şewate: Rêl sotin bo çandinê.

شه‌واف: خرته، تیهن، ره‌نگ به‌یی
(الصومل)

Şewaf: Xirte, tehin, rengbeyî.

شه‌وافی: خرته‌یی، تیهن‌یاتی، ره‌نگ به‌یین
(الصومله، تغير اللون من الجوع او العطش)

Şewafî: Xirteyî, tehnîyatî, rengbeyîn.

شه‌وق: کولافئ بسیفانده
(القبعة)

Şewq: Kulavê bisîvande.

شه‌وق: باره، تاف، رونا‌هی، زه‌ره‌ق
(الشفق، الضوء، الشعاع)

Şewq: Bare, tav, ronahî, zereq.

شه‌وق دان: باره‌دان، تاف دان، رو‌هن بون، زه‌ره‌ق دان
(الاشعاع، الضياء)

Şewqdan: Baredan, tavidan, rohinbûn, zereqdan.

شه‌ولقین: چرمسین، قیرمچی، تاف گه‌ژین

(الذبول للفاكهه من اثر الشمس الذبول بالحراره)

Şewliqîn: Çirmisî, qirrmiçî, tavgezî.

شه‌ولقی: چرمسی، قیرمچی، تاف گه‌زی

(الذابل من الفاكهه من اثر الشمس الذابل بالحراره)

Şewliqî: Çirmisî, qirrmiçî tavgezî.

شه‌ولقاندن: چیرمساندن، قیرمچاندن، تاف گه‌زاندن
(الاذبال بالحراره)

Şewliqandin: Çirmisandin, qirrmiçandin, tavgezandin.

شه‌ولقاندی: چیرمساندی قیرمچاندی، تاف گه‌زاندى
(المذبذب بالحراره)

Şewliqandî: Çirmisandî, qirrmiçandî, tavgezandî.

شه‌یتان: روت کری، توت کری
(الابليس، الشيطان، الملعون)

Şeytan: Rutkirî, tutkirî.

شه‌یتانوک: حیوانه‌کئ وه‌کی کرمی به‌ یئ دکه‌فلوزانکه‌کئ
وه‌ک هه‌ستی دا یئ چره‌بتشتافه‌دنویسیت
(البزاقه، الحلزون)

Şeytanok: Hêwanekê wekî kirmîye yê dikevlojankekê wekî hestî da yê çirre bi tiştave dinwîsît.

شه‌یتان پی‌که‌نین: فه‌ره‌ستنا دخه‌وئ دا
(الاحتلام)

Şeytan pê kenîn: Verrestina, dixewêda.

شه‌یتانوکئ ئافئ: کرمکئ ئافئ یئ بکافلوزانک
(الودع، الحلزون المائي)

Şeytanoke Avê: Kirmkê avê ye bi kevlojank.

شه‌یتانی: یاره‌مه‌زی، جه‌نبازی، جه‌نگه‌نه‌یی
(المكر، الحيلة، التدليس)

Şeytanî: Yaremezî, cenbazî, cangeneyî.

شهيدا: دين، شيت

(المجنون، الهائم، الولهان)

Şeyda: Dîn, şet.

شهيدا بون: دين بون، شيت بون

(التجن، التوله)

Şeydabûn: Dînbûn, şetbûn.

شهيدا بوى: دين بوى، شيت بوى

(المجن، الموله، المستهام، الولهان)

Şeydabûy: Dînbûy, şetbûy.

شهيدا تر: دين تر، شيت تر

(الاجن، الاوله، الاهيم)

Şeydatir: Dîntir, şetir.

شهيدا كرن: دين كرن، شيت كرن

(التجن، الايهام)

Şeydakirin: Dînkirin, şetkin.

شهيداى: دينى، ديناتى، شيتى، شيتياتى

(الهيمن، الهيام، الجنون، الوله)

Şeydayî: Dînî, Dînatî, şetî, şetîyatî.

شهيت بيرى: بيژك

(مشط الحياكه)

Şeyê bîrê: Pîjik.

شهيت پى: پشتا پى

(مشط القدم)

Şeyê pêy: Pişta pêy.

شهيت دهستى: پشتا دهستى

(مشط الكف)

Şeyê destî: Pişta destî.

شهيت هريى: دندانوكى هريى فهچرينى

(المشقه، المشقطه)

Şeyê hiryê: Dindanokê hiryê veçîrînê.

شهيت ناشى: ئاسنهكه دئىخن بستا ناشى لسه بندقى بو

موكوم بون وليك زفرينى

(مشط الرحى، يوضع على القعو)

Şeyê Aşî: Asineke diêxin bista aşî liser bîndîkê bo mukumbûn û lêkzivîrînê.

شهيتانى ميزت دهفى: ئاف هاتنا دهفى دهفى ديتنا تشتى

ترش

(التحلز لى اشتها الحموضه)

Şeytanîmîztin devî: Av hatina devî demê dîtina tiştê tîrş.

شيت: دين، شهيدا

(الجنون)

Şet: Dîn, şeyda.

شيت بون: دين بون، شهيدا بون

(التجن)

Şetbûn: Dînbûn, şeydabûn.

شيت بوى: دين بوى، شهيدا بوى

(المجن)

Şetbot: Dînbûy, şeydabûy.

شيت تر: دين تر، شهيدا تر

(الاجن)

Şettir: Dîntir, şeydatir.

شيت كرن: دين كرن، شهيدا كرن

(التجنين، الاجنان)

Şetkin: Dînkirin, şeydakirin.

شيت كرى: دين كرى، شهيدا كرى

(المجن)

Şetkirî: Dînkirî, şeydakirî.

شيتى، شيتياتى: دينى، دينياتى، شهيداى، شهيداياتى

(الجنون)

Şetî = Şetîyatî: Dînî, dîniyatî, şeydayî, şeydayatî.

شيت خانه: دين خانه، شهيدا خانه، زيندانا دينا، مالا دينا

(مستشفى المجازيب)

Şetxane: Dînxane, şeydaxane, zîndana dîna, mala dîna.

شيخ: پير، ربهري دينى، ربهري سوفياتى

(مرشد طريقه صوفيه)

Şêx: Pîr, rêberê dînî rêberê sofîyatîyê.

شيخاتى، شيخينى: پيرى، پيراتى

(الشيخه الصوفيه الدينيه)

Şêxatî = Şêxînî: Pîrî, pîratî.

شيخانى: تهخليهكى داوهتيت كوردى يه

(صنف من الديكه الكورديه)

Şêxanî: Texlîtekê dawetê Kurdîye.

شيخموك: تمانيتك، گيايهكى وهكى سيراكايه دخون

(الكراث البرى، صنف من الكراث)

Şêmok: Timanîtk, gîyayekê wekî sîrkaye, dixon.

شیر: زنیورهکی دورنده وگوریخه زوری بهیز وزهقره
(الاسد، اللیث)

Şêr: Zinêwirekê durinde û gurêxe zorê bi-
hêz û zevera

شیرک: حیوانهکهک وهکی میروییان دفریت یانی فرندهیه ژ
توخمیت وهکی ستینگ وزرکیتکایه
(حشره طیاره کالزنا بیر)

Şêrk: Hêwaneke wekî mêrwîyaye difirrît yanî
firrindeye ji tuxmêt wekî stêng û zirkêtkaye.

شیر دل: دل موکوم، میرباش، نهترسای، خوهش میتر
(الجسور، الشجاع)

Şêrdil: Dil mukum, mêrbaş, netirsay, xweşmêr.

شیردلی: دل موکومی، خوهش میتری
(الجساره، الشجاعة)

Şêrdilî: Dil mukumî, xweşmêrî.

شیتست: هژماره، شهش دهه، پینج دازده
(ستون)

Şêst: Hijmare, şeşdeh, pênc dazde.

شیتستیک: ژ شیتستا ئیک ۶۰/۱
(ستون من المائه)

Şêstêk: Ji şesta êk 1/60.

شیتف: ئهردی کتلی بو قههنگافتن وچاندنی
(القلیب للفلاحه)

Şêv: Erdê kêlay bo vehingaftin û çandinê.

شیل: دهستک، دهستهک، جارهک، دانهک، گهرهک
(الوجبه، الکره، الدفعه المره)

Şêl: Destik, destek, carek, danek, gerek.

شیله: دهستهکی مروفا، بهرهکی تشتی، دانهک
(الجيل من الناس، الفئه، الوجبه)

Şêle: Destekê mirova, berekê tiştî, danek.

شیل ویتل: ئالوزی، نه تهبتین، تهنانهبون، تیک هاتن وچون
(الفوضى، الاضطراب)

Şêlûbêl: Alozî, netabitîn, tenanebûn, têkha-
tin û çûn.

شیلافک: رویفیک
(الانفحه)

Şêlavk: Rwîvîk.

شیلافک: رویفیکا کوره
(الزائده الدوديه، المصران الاعور)

Şêlavk: Rwîvîka kore.

شیلک: داریتنا بدویفکفه، باراندنا بدویفکفه، توماتیک
(الوابل، التتابع، التوالی، الاوتوماتیکی، التسلسل)

Şêlik: Darêtina bi dwîvikve, barandina bi
dwîvikve, tomatîk.

شیلای گیرئ: کهرهکا گیرهکرنی
(القوع، المسطح)

Şêlagêrê: Gerreka gêrekininê.

شیلای: مرهول، غهبلای، رهمدی
(العكر، الكدر، السجس)

Şêlî: Mirewil, xebilî, remidî.

شیلای بون: مرهول بون، غهبلای بون، رهمدین
(التعكر، التکدر)

Şêlîbûn: Mirewilbûn, xebilîbûn, remidîn.

شیلای بوی: مرهول بو، غهبلای بوی، رهمدی
(المعكر، المکدر)

Şêlîbûy: Mirewilbûy, xebilîbûy, remidî.

شیلای تر: مرهول تر، غهبلای تر، رهمدی تر
(الاعكر، الاکدر)

Şêlîtir: Mirewiltir, xebilîtir, remidîtir.

شیلای کری: مرهول کری، غهبلاندی، رهمداندی
(المعكر، المکدر)

Şêlîkirî: Mirewilkirî, xebilîndî, remidîndî.

شیلایاتی: مرهولی، غهبلیاتی، رهمدینی، رهمدیاتی، غهبلینی،
مرهولیاتی
(العكر، الکدوره، الکداره)

Şêlîyatî: Mirewilî, xebilîyatî, remidînî, re-
midîyatî, xebilînî, mirwilîyatî.

شیلان: گولهکه وهکی گول محهمهدی یا ئیک پیز ژبهلگا
(العبال، العنم، القطلب شجيره)

Şêlan: Guleke wekî gulmihemedê ya êk rêz
jibelga.

شیلان: ئالوزاندن، تیکفه دان، زوخاندن، خیج خیچاندن
(التنغيص، النغص للحياه)

Şêlan: Alozandin, têkvedan, zuxandin,
xîçxiçandin.

شېلم: بڼکه کې وهکې سلکې په خاف ولگه ل کرارا لټنای
دخون

(اللفت، الشلغم)

Şelim: Binkekê wekî silkêye, xav û ligel gi-rara lênay dixon.

شېلم سورک: په لافا بشېلم، برنجا بشېلم

(طعام من اللفت والرنز)

Şelimsork: Pelava bi şelim, birinca bi şelim.

شېلموک: توخمه کې گيايې نافي په بټهنا شېلما ژي دهيت

(صنف من العشب)

Şelimok: Tuxmekê gîyayê avîye bêhna şelima jê dihêt.

شېميا: ته، شه، ربسه، تهليز، شل

(الرطب، الندى، المبلل)

Şêmîya: Terr, şih, ribse, telîz, şil.

شېميا بون: ته ربون، شهگرتن، ربسه بون، تهليزبون، شل

بون

(الترطب، التبلل، التندى)

Şemîyabûn: Terrbûn, şilgirtin, ribsebûn, telîzbûn, şilbûn.

شېميا بوى: ته ربوى، شهگرتى، ربسه بوى، تهليزبوى، شل

بوى

(المبلل، المندى، المرطوب، البلول)

Şemîyabûy: Terrbûy, şihgirtî, ribsebûy, telîzbûy, şilbûy.

شېميا تر: ته رتر، شهگرتى تر، ربسه تر، تهليزتر، شل تر

(الارطب، الاندى، الابلل)

Şemîyatir: Terrtir, şihgirtîtir, ribsetir, telîztir, şiltir.

شېميا کرن: ته ركرن، ربسه كرن، تهليزكرن، شل كرن

(الترطيب، الابلل، الانداء)

Şemîyakirin: Terrkirin, şihkirin, ribsekirin, telîzkirin, şilkin.

شېميا كرى: ته ركرى، شهكرى، ربسه كرى، تهليز كرى، شل

كرى

(المرطب، المبلل، المندى)

Şemîyakirî: Terrkirî, şihkirî, ribsekirî, telîzkirî, şilkirî.

شېميا تى: ته راتى، ته رياتى، شهينى، شهاى، ربسه يى،

ربسه ياتى، تهليزى، تهليزياتى، شلى، شلياتى

(الرطوبة، النداء، البلل)

Şêmîyatî: Terratî, terrîyatî, şihînî, şihatî, ribseyî, ribseyatî, telîzî, telîziyatî, şilî, şilîyatî.

شېهنسته: خيم، بنيات، شنه گسته

(الرهمص، الوطيد، الاساس)

Şêhniste: Xîm, binyat, şengiste.

شى هريى: ناميرى فه چرينا هريى

(المشقه)

Şêhiryê: Amwîrê veçirîna hiryê.

شېوه: ناوا، سيقوم، رهنك، تهرز

(المنوال، الطبيعه، النسق، الطراز، الاسلوب، الصفه،

السلوك)

Şewe: Awa, sîqom, reng, terz.

شېتن: شروخه، شم بيتن، بهنى گريدانا كالکى

(الشراك، الشسع، القبال)

Şibên: Şiroxe, şimbên, benê girêdana kalkê.

شېى: وهكى، شتى، مينا

(مثل)

Şibî: Wekî, şitî mîna.

شپ شپ = شېتن: دهنكى شلقانا نافي، دهنكى ليدانا

لدويك، دهنكى كه تننا بدويكفه

(اللام، صوت السقوط المتابع، الوفر، الوفل، الضرب المتابع)

Şipşip = Şipên: Dengê şilqana avê, dengê lêdana lidwîvik, dengê ketina bi dwîvikve.

شېنه: دهپه كه ثان دهر دوينكه كه بدويك گا جوتا فه دكهن

ئهر دى كيتلاى پى دهشت دكهن

(الملمسه، الملقه، المشقن، الشوق، المالح، الملاسه)

Şipne: Depeke an derdwînkeke, bidwîv ga cota vediken erdê kêlay pê deşt diken.

شېنه بون: دهشت كرن، راست كرنه ئهر دى، تيل بون

(التملس، التمشق)

Şipnebûn: Deştikirin, rastkirina erdî, tîlbûn.

شېنه بوى: دهشت بوى، راست وتيل بوى، خړاندى

(الملق، الملس، المشقن)

Şipnebûy: Deştibûy, rastûtîlbûy, xirrandî.

شپنه تر: دهشت تر، راست تر، تیل کری تر، زړاندی تر
(الاملق، الاملس، الاشقن)

Şipnetir: Deştir, rasttir, tîlkirîtir, xirrandîtir.

شپنه کرن: دهشت کرن، راست کرن، خړاندن، تیل کرن
(التملیق، التمشقین، التملیس)

Şipnekirin: Deştikirin, rastkirin, xirandin, tîlkin.

شپنه کری: دهشت کری، راست کری، خړاندی، تیل کری
(الملق، الملس، الملق)

Şipnekirî: Deştikirî, rastkirî, xirandî, tîlkirî.

شپه: قه لاک، مه عده نه کي زهره دکهن بهلبویک بو ستقانکا
(البرونز)

Şipe: Qelak, me'denekê zere, diken belbwîk bo stivanka.

شپی: شتی، وهکی، مینا
(مثل)

Şipî : Şitî, wekî, mîna.

شتل: پیژکی چاندنی
(الصنوه، الشتل)

Şitil: Pîjkê çandinê.

شتلی بی په: کاته، تیرکا چاندنی
(الفسل، الفسیل)

Şitlê bêrrih: Kate, tîrka çandinê.

شتی: وهکی، شپی، مینا
(شبه، شروی، نظیر، مثل، شکل)

Şitî = Ştî: Wekî, şipî, mîna.

شتی ئیک: وهک ئیک، مینا ههف
(الكفو، المضاهاه، الغرار)

Şitî êk = Ştî êk: Wek êk, mîna hev.

شتی ئیکاتی: وهک ئیکی، مینا ههفی
(المشابه، المائله)

Şitî êkatî = Ştî êkatî: Wek êkî, mîna hevî.

شتی وی: وهک وی
(ضریعه، ضارعه، مثله)

Şitî wî = Ştî wî: Wek wî.

شتان: قه رسین، تهرقین، گفشین، ههرقین، بری بون
(الضغط، الشده)

Şitan: Qerisîn, teriqîn, givişîn, herriqîn, birîbûn.

شتای: گفاشتی، قه رسی، ههرفی، ته رقی
(المضغوط، الشدود، الشدید)

Şitay: Givaştî, qerrisî, herrişî, terriqî.

شداندن: گفاشتن، قه رساندن، ههرقاندن، ته رقاندن
(الشد، الربط، الضغط)

Şidandin: Givaştin, qerisandin, heriqandin, teriqandin.

شداندی: گفاشتی، قه رساندی، ههرقاندی، ته رقاندی
(المشدد، المضغط)

Şidandî: Givaştî, qerisandî, heriqandî, teriqandî.

شخت: خشت، چیخن، زخت، چوکول
(السنان)

Şixt: Xişt, çîxin, zixt, çukul.

شخره: گدیش، رهواقه
(الوشیجه، الرجاد، الحصيد، المنقول الى البیدر)

Şixre: Gidîş, rewaqe.

شرین: دژی ته حلایی، تام خواهش
(الحلو)

Şirîn: Dijî tehlîyê, tamxweş.

شرین بون: خواهش بون
(الحلوان)

Şirînbûn: Xweşbûn.

شرین بوی: خواهش بوی
(الحلی)

Şirînbûy: Xweşbûy.

شرین تر: خواهش تر
(الاحلی)

Şirîntir: Xweştir.

شرین کرن: خواهش کرن
(التحلیه)

Şirînkirin: Xweşkirin.

شرین کری: خواهش کری
(الحلی)

Şirînkirî: Xweşkirî.

شرینی، شرینیاتی: خواهشی، خواهشیاتی
(الحلاوه)

Şirînî = Şirîniyatî: Xweşî, xweşiyatî.

شف تهړک: شف تان، چويفى تهړ، تايى زراف وتهړ
(المنجده)

Şivterrk: Şivtan, çwîvê terr, tayê zirav û terr.

شفا پشټى: ماسيا پشټى، ستوينا پشټى، کاريتى پشټى،
زيتهر

(العمود الفورى، الابهر الظهري)

Şivapiştê: Masîya piştê, stwîna piştê, karîte piştê, zîter.

شفارا چيياى: راڤا چيياى، گيرا چيياى
(الوعم، خط فى الجبل يخالف سائر لونه)

Şivarra Çîyay: Rava çîyay, gîrra çîyay.

شفارا ناخى: راڤا ناخى، گيرا ناخى
(الشأن)

Şivarra axê: Rava axê, gîrra axê.

شفتى: وهكى، مينا، شتى، شبي، شپى
(مثل، نظير)

Şivtî: Wekî, mîna, şitî, şibî, şipî.

شفان: په زفان، كه سى دچيت بهر په زى، بومانى وچهراندنى
(الراعى)

Şivan: Pezvan, kesê diçît ber pezî bo manê û çerandinê.

شفان بهرخ: شفانى كاڅا
(راعى الخروف)

Şivan berx: Şivanê kavira.

شفان کارک: شفانى گيسکا
(راعى العناق)

Şivan kark: Şivanê gîska.

شفانى: کارى سهخيتر وچهراندنا په زوكه والى
(الرعايه، مهنه الراعى)

Şivanî: Karê sexbêr û çerandina pez û kewalî.

شف تان: شف تهړک
(الخطوط، القسى)

Şivtan: Şivterrk.

شفان چهيرنک: تهيرکه که له هوا دراوستيت، فه ته زينک
(السبد، طائر)

Şivanheyînk: teyrkeke li hewa drawistît, vetezînk.

شړينى: مېهفانداريا قه ومينا كه يفه كى
(الاعذار، طعام، يتخذ لسرور حادث)

Şirînî: Mêhvandarîya qewmîna keyfekê.

شړكاك: تهيره كه وهكى قه لا كه لك ته خليتا دخوينيت،
كه لك چه ژ تريى خانى دكهت

(الشرقوق، ابى زريق، القيق، الشرقوق، صنف من الطيور)

Şirkak: Teyreke wekî qela gelek texlîta dixwînt, gelek hej tirî yê xarnê diket.

شړيق شړيق = شړيقين: دهنكى په قينى وبشكفتنى، چړيق
چړيق، چړيقين

(الصرقعه، الصفق، صوت الطلقه)

Şirîq şirîq = Şirîqên: Dengê peqînê û bişkiftinê, çirîq çirîq, çirqên.

شړپانه: نه ساخيبه كه مېشيت هنكفينى قى دكهت، مېش
برينك
(مرض يهلك النحل)

Şirîpane: Nesaîyeke mêşê hingvînî qirr diket, mêş birînk.

شړپانه: دهرز، تيك، په قا خوه ليكدای، خامه، خيچا فيك
كه تنى

(الصدع الملتئم، خط التماس تلاقى طرفى الصدع)

Şiryane: Derz, tîk, peqa xwe lêkday, xame, xîça vêkkinê.

شفر: توخمه كى ناسكا به ته خليته كى خه زال ومامزايه
(الظبي، الایل)

Şifir: Tuxmekê askaye, texlîtekê û xezal mammizaye.

شفتى: شوتى، زه به ش
(الشمزى)

Şiftî: Şutî, zebeş.

شفشه: تيركا ناسنى، چويفى ناسنى، شفا ناسنى
(القضيب الحديدى)

Şifşe: Tîrka asinî, çwîvê asinî, şiva asinî.

شف = شفك: تيركا دارى، چويفى دارى، كاتى دارى
(السنف، المنجده، القسى، المجرن، الخطوط)

Şiv = Şivik: Tîrka darî, çwîvê darî, katê darî.

§

ش

§

ش

شکەستا چییای: فه شکین، پەقا چییای
(الغر، الاخدود)

Şikesta Çîyay: Veşkên, peqa çîyay.

شکەستەک: فه شکین
(الانکسار)

Şikestek: Veşkên.

شکەستە: فه شکان، کەند و کور، کور و کەند
(الانکسار الجیولوجی)

Şikeste: Veşkan, kendûkor, korûkend.

شکەفت: کونج، ناوسک، کونینوک
(الكهف، الغار)

Şkeft: Kunc, nawisk, kunînok.

شکەفاله: نانێ نه ترش کرێ، هەفیرێ دگافیدا دپیژن
(الفطر، المتجسس، الفطير من الخبر)

Şkevale: Nanê netirşkirî, hevîrê digavêda di pêjin.

شکەفا هەفیری: لەگەنا هەفیرکرنی
(القعن، جفن یعجن فيها)

Şkeva hevîrî: Legena hevîrkinê.

شکەف: لەگەنا دارى، سینیکا هەلپفاندنێ، هەلپفوک
(المحف، المحقه)

Şkev: Legena darî, snîka helpifandinê, helpifok.

شەکەف ئالیسک: تىبلا نیفەکێ
(السبابه، اصبع السبابه)

Şkevalîsk: Tibla nîvekê.

شکەف بشیف: ئامانێ دارى یێ بشافتنە کەشکی ئامانێ
بشافتنێ

(المذوبه، آنيه التحليل)

Şkevbîşêv: Amanê darî yê bişaftina keşkî, amanê bişaftinê.

شکل: وێنە، دیمەن
(الصورة، الهيئه)

Şikil: Wêne, dîmen.

شکەلک: قەلپێ کولندی وتشتیت وەسا
(قشر القرع المهشم)

Şkelik: Qelpê Kulindî û tiştê wesa.

شەفان بێچی: شەفانێ بەرخ و کارا تیکەل
(راعى العنق والجدى والخرفان)

Şivanbêçî: Şivanê berx û kara têkel.

شەفیدی: شەفا چو، هەنگوریا بوری
(الليل البارح)

Şivêdî: Şeva çûy, hingorîya borî.

شک: گومان، توشیشی
(الشك، الریبه)

Şik: Guman, toşîşî.

شک بەر: گوماندار، توشیش بوی
(المرتآب، المشكك، الشكاك)

Şikber: Gumandar, toşîşbûy.

شک بەری: گومانی، توشیشیاتی
(التشكك، الارتیآب)

Şikberî: Gumanî, toşîşîyatî.

شکارت: مزێ شەفانیا بیچکا، حەقێ شەفانیا کار و بەرخا
هەر دەه بێچییا ئێک

(اجره الرعى العينية، الاجره العينية للرعى)

Şikart: Mizê şivanîya pîčka, heqê şivanîya kar û berxa, herdeh bêçîya êk.

شکێر: خربەست، بەستابەرا، چییایی کەڤر و کاش
(الرتب، الجرل، الجرول، الظلف، القدر، الاکمه، القضه)

Şikêrr: Xirrbest, besta bera, çîyayê kevir û kaş.

شکەستن: قێهان، پەلخین
(القصف، الکسر)

Şikestin: Qirrhan, pelixîn.

شکەستی: قێهای، پەلخی
(المقصوف، المكسور)

Şikestî: Qirrhay, pelixî.

شکەستن: رەڤین، چە بون، بەزین
(الهزيمة، الاندحار، الانخزال)

Şikestin: Revîn, çixbûn, bezîn.

شکەستی: رەڤی، پشت دای، بەزی، چە بوی
(المنحدر، المهزوم)

Şikestî: Revî, piştday, bezî, çixbûy.

شلټاق: سپهل، پټله، شلق فه دان
(المد، الموج، الرج، التيار)

Şiltaq: Sîpel, pêle, şilqvedan.

شلخه: قنټتا مېشټى يا جدابوى، رېشتا جدا ژماکى
(الخشوم، الثول، للنحل)

Şilxe: Qinêta mêşê ya cidabûy, rêşta cida ji makê.

شلخه دان: قنټت دان، بهردان، رېشته دان
(التخشوم)

Şilxedan: Qinêtdan, berdan, rêştedan.

شليخه: شه پهلوري، سست وپست، مهرا، ژبهرك چوى
(المبهدل، الراهى، الفضفاض)

Şilfxe: Şepesorr, sist û pist, miherra, jiberik çûy.

شلاخ، شلاخه: هريا سهريشك وياش
(الصوف الجيد، الممتاز)

Şilax = Şilaxe: Hirya serpişk û baş.

شل فشاي: خاروځيچ، ژبهرك چوى، مهرا
(المرطل)

Şilfişay: Xar û vîç, jiberikçûy, miherra.

شليځن: نهای، ئاف هه لگرتى، لچ، پوهن، قاچين
(اللدن، الراخى، المائع)

Şilêz: Nimhay, avhelgirtî, liç, ruhî, qaçîn.

شلق: پټله، سپهل، هاتن وچون، ټيک هاتن وچون
(اللجه، الموجه، التيار)

Şilq: Pêle, sîpel, hatin û çûn, têkhatin u çûn.

شلقين، شلقان: پټله دان، سپهل دان، ټيک هه ژان، کيان
(التموج، التخفض، الارتجاج)

Şilqîn = Şilqan: Pêledan, sîpeldan, têkhejan, kîyan.

شلقى، شلقاي: پټل دای، سپهل دای، ټيک هه ژای، کيياى
(التموج، التخفض، المرتج)

Şilqî = Şilqay: Pêlday, sîpelday, têkhejay, kîyay.

شلقاندين: ټيک هه ژاندين، سپهل کرن، پټله کرن، پټله
ټيخستن، کياندين

(التمويج، الاخضاض، الارجاج)

Şilqandin: Têk hejandin, sîpelkirin, pêlekirin, pêle êxistin, kîyandin.

شل: تهري، رېسى، شټيميا، شه، تهليز
(الندى، الغميق، الرطب، البلبل)

Şil: Terr, ribisî, şêmîya, şih, telîz.

شل بون: تهريون، رېسه بون، شټيميا بون، تهليز بون
(الترطيب، التغمق، التبلل)

Şilbûn: Terrbûn, ribsebûn, şêmîyabûn, telîzbûn.

شل بوى: تهري بوى، رېسه بوى، شټيميا بوى، تهليز بوى
(المرطوب المبلول، المغمق)

Şilbûy: Terrbûy, ribsebûy, şêmîyabûy, telîzbûy.

شل تر: تهري تر، رېسى تر، شټميتر، تهليز تر
(الاغسق، الابلل، الارطب، الاندى)

Şiltir: Terrtir, ribisîtir, şêmîyatir, telîztir.

شل کرن: تهري کرن، رېسه کرن، رېساندى، شټميکرن، تهليز
کرن

(الترطيب، التبليل، التنديه، الاغماق)

Şilkirin: Terrkirin, ribsekirin, ribisandî, şêmîyakirin, telîzkirin.

شل کرى: تهري کرى، رېسه کرى، رېساندى، شټميکرى،
تهليز کرى

(المبلل، المرطب، المندى، المغمق)

Şilkirî: Terrkirî, ribsekirî, ribisandî, şêmîyakirî telîzkirî.

شلى = شليياتى: تهري، تهريياتى، رېسه يى، شټميياى،
تهليزى، رېسيياتى

(النداه، الرطوبه، البلبل، الغسق)

Şilî = Şilîyatî: terrî, terrîyatî, ribseyî, şêmyayî, telîzî, ribsîyatî.

شل: قهريموکى

(الكسيح، المشلول، المخدر)

Şil: Qerrmokî.

شلى، شليياتى: قهريموکياتى، قهريموکينى
(الكساح، الخدر، الشلل)

Şilî Şilîyatî: Qerrmotîyatî, qerrmokinî.

شله: گرارا پوهن

(الصبيه، الشورباء)

Şile: Girara ruhî.

شلا بېوینگ: گراړا روھن یا بېوینگ

(الشورباء مع الحق)

Şilla bipwîn: Girara ruhin ya bipwîng.

شلیل: توخمه کئی گهنمی یه، ته خلیته کئی دانی یه

(السلت، صنف من الحنطه)

Şilêl: Tuxmekê genmîye, texlîtekê danîye.

شلیکن: لهنگ رېفه چون، رېفه چونا بادهت بره خه کی فه

(المشی شبه الاعرج)

Şilikîn: Leng rêveçûn, rêveçûna badet bî-rexekîve.

شلیکن: رېفه چونا نازک وسفک یا شهنگ وشوخ

(المشی بدلال وغنج)

Şilikîn: Rêveçûna nazik û sivik ya şeng û şox.

شلیکاندن: رېفه چونا خوه بادن و فشاندن، رېفه چونا خوه

خه لاندن

(التهادی)

Şilikandin: Rêveçûna xwe badan û fişandin, rêveçûna xwe xelandin.

شلیکی: مروفتی برېفه بجیت خوه بادهت وبخه لینی

(الماشی بدلال وغنج)

Şilikî: Mirovê bi rêve biçît xwe badet û bix-elînit.

شلیژن: تهړ، نههای، ئاف هه لگرتی، قاچین، لچ، شل

(الوارخ)

Şilêz: Terr, nimhay, avhelgirtî, qaçîn, liç, şil.

شلیژنی: تهړی، شلی، نههای، ئاف هه لگرتی، لچی، قاچینی

(الورخ، العجین، کثر ماؤه واسترخی)

Şilêzî: Terrî, şilî, nimhanî, avhelgirtinî, liçî, qaçînî.

شم بېن: شروخه، شېین، بهنئ گړیدانا کالکی

(الشراک، الشسع، القبال)

Şimbên: Şiroxe, şibên, benê girêdana kalkê.

شم شمئ کوره: شهف ره فینک، چه که کویله

(الوطواط، الخفاش، الخشاف)

Şimşimê kore: Şevrevînk, çekçekwîle.

شمک: پتلافا به حنی فه شکاندی، پتلافا قون بهردای

(الخصف، النعل، الحذاء)

Şimik: Pêlava pehnî veşkandî, pêlava qûnberday.

شلیقاندی: تیک هه ژاندی، سیپه ل کری، پیل ئیخستی،

کیاندی

(الموج، المرجج، المخضض)

Şilqandî: Têk hejandî, sîpelkirî, pêl êxistî, kîyandî.

شلیقدانا ئافئ: فه دانا پتلا ئافئ، رانانا سیپه لا ئافئ

(المد)

Şilqdana Avê: Vedana pêla avê, ranana sîpela avê.

شلق ئاف: پتلا ئافئ، سیپه لا ئافئ

(التيار المائي، الرجه المائي، الموج المائي)

Şilqav: Pêla avê, sîpela avê.

شلیک: کومت، تور، گوپ، تورپچک، کولوفندک، کولومته

(القله رأس كل شيء الهامه)

Şilik: Kumt, turr, gop, turrîçk, kulovindik, kulomte.

شلیکا سهړی: ئاف سهړکا نهړم ژ بجویکی

(النماغه، اليافوخه)

Şilka serî: Navserka nerim jibiçwîkî.

شلیک: نانئ بنافئ پاتی، نانئ بنافئ دشه قین دهافین سهړ

سیلئ

(الغيف المخبوز بالماء)

Şilik: Nanê bi avê patî, nanê bi avê di şeqînin dihavên ser sêlê.

شلیکه: رېفه چونا نازک، رېفه چونا ببادان فه

(الغنج، المشی بدلال وغنج)

Şiloke: Rêveçûna nazik, rêveçûna bibadanve.

شل وعل: شهنگ وشوخ، سفک ونازک

(الغنج والدلال)

Şilûmil: Şeng û şox, sivik û nazik.

شلیکا سهړئ چییای: کولوفندکا چییای، کولومتئ چییای

(النمغه، القله)

Şilka serê çîyay: Kulovindka çîyay, kulomtê çîyay.

شلا ترشی: گراړا روھن یا ترشی

(الصبيه الحامضه، الشورباء الحامض)

Şila tirşî: Girara ruhin ya tirş.

شمکا داری: پټلافا داری
(القباق)

Şimka Darî: Pêlava darî.

شمشیر: شیر، قه، کالومه
(السيف، الحسام)

Şimşîr: Şîr, qem, kalome.

شنیل: لحيث، پټی دادانک، میزهر، بهرمالک
(البطانيه)

Şinêl: Lihêv, pêdadank, mêzer, bermalk.

شه: خوهدان، تهر، شل، شیمیا، رېسی
(الغسق، النداهه، الرطوبه)

Şih: Xuhdan, terr, şil, şêmîya, ribisî.

شهدان:
(رطب)

Şihdan:

شهدای:
(المرطب)

Şihday:

شه گرتن: خوناڤ گرتن، شل بون، شیمیا بون، رېسین
(الترطيب، التغفق، التبلل)

Şihgirtin: Xunavgirtin, şilbûn, şêmîyabûn, ribisîn.

شه گرتی: خوناڤ گرتی، شل بوی، شیمیا بوی، رېسی
(المبلل، المرطوب، الندی، الغمیق)

Şihgirtî: Xunavgirtî, şilbûy, şemyabûy, ribisî.

شهینا هه سبی: حیرتینا هه سبی، حیرحیر
(الصهيل، الصئیل)

Şihîna Hespî: Hîrrêna hespî, hîrrhîr.

شهینا شیر: گولویا شیر، قورپیا شیر
(الزئیر)

Şihîna Şêrî: Golîya şêrî, qurriya şêrî.

شهاق: تهیره کټی ئافی یه وهک قاز وقولنگا
(الرهو، العلجوم، طیر مائی)

Şihaq: Teyrekê avîye wek qaz û qulinga.

شیپره: کوما دارا یا پاوان کری، دورینگه ها پاوان، خولپټ
پاوان کری وبخودان
(المحمیه للشجر، النبات)

Şîpre: Komadara ya pawankirî, durîngeha pawan, xulpêt pawankirî û bi xudan.

شیر: ئافا ژ گوھانا فه درټټیت
(الحليب، اللبن)

Şîr: Ava ji guhana vedirêjît.

شیرئ ئافزئ: شیرئ حه رام، شیرئ ژنا بحمله وئافز،
شیرئ ئافزئ

(المغل، الاسواغ، حليب الحمل)

Şîrê avizîyê: Şîrê heram. şîrê jina bi hemle û aviz, şîrê avizyê.

شیرهت: پهنه، قهویاتی
(الوعظ، النصيحة)

Şîret: Pend, qewîyatî.

شیر خوه: ساڤا، بچوکی بهرچچک شیر
(الرضيع)

Şîrxwer: Sava, biçwîkê ber çiçik şîr.

شیر خوهی: ساڤایی
(الترضع)

Şîrxwerî: Savayî.

شیردان: زادئ بچوکی ساڤا، بهرماکی
(الرضاعه)

Şîrdan: Zadê biçwîkê sava, ber makî.

شیر رټ: دهوئ که لاندی و فه رټتی کو هسک دبیت دکهن
که شک وژاژی په رک
(القریشه، اللور)

Şîrêj: Dewê kelandî û verêtî kuhişk dibît diken keşk û jajî, perrik.

شیره کرن: هیلانا شیردانا بچوکی ساڤا
(القطام، الفصام)

Şîrvekirin: Hêlana şîrdana biçwîkê sava.

شیره کری: بچوکی شیر ژئ فه گرتی ونه دهئ
(القطيم)

Şîrvekirî: Biçwîkê şîr jê vegirtî û nedenê.

شیره بون: شیرخارن هیلان
(القطم، التفطيم)

Şîrvebûn: Şîr xarin hêlan.

شیره بوی: بچوکی شیر خارن هیلای
(المفطم)

Şîrvebûy: Biçwîkê şîr xarin hêlay.

شیرفژه: بچویکى دزیت هیژ شیرى بچویکى بهرى وى زای
دگوهانیت دایکى

(المغیل، الاسوغ)

Şîrvije: Biçwîkê dizêt hêj şîrê biçwîkê berî
wî zay diguhanê daykê.

شیرفژه‌بى: بچویک زانا هیژ ئیک ژ شیرفه نهکری دایکا وى
ئاڤز ببیت و بهربگریت

(المغیل، الغاله، الاسواغ)

Şîrvijeyî: Biçwîk zana hêj êk ji şîrve nekirî
dayka wî aviz bibît û ber bigrît.

شیر: قهه، شمشیر، کالومه

(السيف، الحسام)

Şîr: Qem, şimşîr, kalome.

شیرکیشان: شیره‌لکیشان ژ کافلانى، شیر راکیشان

(النضو، السل، النزع)

Şîrkêşan: Şîrhelkêşan jikavlanî, şîrrakêşan.

شیر کیشى: پشت مێرى، پشت گرتن، بسه‌راکیشان، خوه

پاکیشانا لسه‌ر ئیکى

(النصره، المناصره)

Şîrkêşî: Piştîmêrî, piştîgirtin, biserra kêşan,
xwe rakêşana li ser êkî.

شیرکیش: پشت گیر، پشت مێر، هاریکار

(المناصر، النصير)

Şîrkêş: Piştîgîr, piştîmêr, harîkar.

شیر گف: نێرکا گیایه‌کى بخاڤى دخون لزوژانا شین دبیت

(نبات عشبى یۆکل طریا)

Şîrgiv: Nêrka gîyayekî, bi xavî dixon li zo-
zana şîn dibît.

شیر کیتک: گیایه‌که لگفانده وئاڤیا شین دبیت دقولین

دروینی دا لگهل نان وگاراا دخون

(نبات عشبى یۆکل مطبوخا)

Şîrkêtk: Gîyayeke li givande û avîya şîndibît,
diqelînin di rwînîda ligel nan û girara dixon.

شیرمه‌شک: ناشیرک، دودانک، کونى بێرى

(الزبى، الشکوه، الوطب، المحله، القربه)

Şîrmeşk: Aşîrk, dudank, kunê bêrê.

شیر مێژ: مزى شیردانى یه

(الرضیع)

Şîrmêj: Mizê şîrdanêye.

شیر مێژى: شیردانا بمزو حهق

(الرضاعه)

Şîrmêjî: Şîrdana bîmîz û heq.

شریقینا سه‌ر چه‌قن: چریقینا لفا به‌رده‌قانى

(الصرقاعه)

Şîrîqêna serçe‌qê: Çîrîqêna lifka berdeqanîyê.

شیرمێتن: شیر هه‌لرویتن، شیرخارن

(الترضع)

Şîrmêtin: Şîrhelmirwîtin, şîrxarin.

شیرمار: گیایه‌که ئافه‌ک تى دهیت وه‌کى شیرى یى

ژه‌هرداره، گیایه‌کى ژه‌هرینه

(الیتوع، القشه، نبات عشبى ذات لبن سام)

Şîrmar: Gîyayeke avek tê dihêt wekî şîrî yê
jehirdare, gîyayekê jehrîne.

شیرمه‌شکا گهنى: کونکى حه‌فنوکى، شیرمه‌شکا پزى

(الحشن)

Şîrmeşka genî: Kunkê heftinokî, şîrmeşka rizî.

شیره‌لکیشان: شیر راکیشان ژ کافلانى

(السل، النضو، النزع)

Şîrhelkêşan: Şîrrakêşana jikavlanî.

شیرى هه‌لکیشای: شیرى رويس

(السيف المسلول)

Şîrêhelkêşay: Şîrê rwîs.

شیرى هزیرى: ئاڤا به‌لگیت هزیرى

(النسل)

Şîrê hijîrê: Ava belgêt hijîrê.

شیروخه: شم بێن، شبتن، به‌نکى گریڤانا کالکى

(الشراک، الشسع، القبال)

Şîroxê: Şîmbên, şîbên, benkê girêdana kalkê.

شیش: په‌نگى وه‌کى خوه‌لیى، ره‌نگى گهور، ره‌نگى سپى

وره‌ش تیکهل

(الاخصف، الاورق، القهب، اللون الرمادى)

Şîş: Rengê wekî xwelîyê, rengê gewir, ren-
gê spî û reş têkel.

شیشی: گه وری، گه وریاتی، رهنگ خوهلیکی
(الخصف، الورقه)

Şîşî: Gewrî, gewrîyatî, reng xwelîkî.

شیشیا موی: پوشی
(الوخط)

Şîşîya mwî: Poşî.

شیش بهرک: بهر هویرک، بهر شیشک، سوژی
(القضض، القض، الحصب)

Şîşberk: Bere hwîrk, bere şîşk, sojî.

شیشک: تیرکا ناسنی، بستکا ناسنی، شفا ناسنی
(السیخ)

Şîşik: Tîrka asinî, bistka asinî, şivka asinî.

شیشکا براژتنی: تیرکا گوشت براژتنی، بستکا
براژتناگوشتی
(السفود)

Şîşka birajtinê: Tîrka goşt birajtinê, bistka
birajtina goştî.

شیشلته: شوپه، سویلی، کیشه، چونا بدویفکه، بدویفک
کهتن، سویلیا مروفا، حیثیک، ئیشیک
(الستل، التتابع، الموکب، الحشد، التسلسل، الیسیل،
البشری، التوالی، الردافه)

Şîşilte: Şope, swîlî, kêşe, çûna bi dwîvikve,
bidwîvik ketin, swîlîya mirova, hêşîk, êşîk.

شیف: خارنا شهفی، خارنا روژ ئافا، خارنا هنگوری
(العشاء)

Şîv: Xarna şevê, xarna rojava, xarna higorî.

شیف: نهال
(المسیل، الکراب، الفارور، السیل)

Şîv: Nihal.

شیف کویر: کهلی کویرک
(الثغب، الجلاخ)

Şîvkwîr: Gelî kûrk.

شیق شیق، شیقین: قیر قیر، قیرین، قیر قیر، زمه زویر،
قار قار
(الجلبه، الضوضاء، اللغط، الصخب)

Şîqşîq = Şîqên: Qîrr qîrr, qîrrên, qîjqîj, zi-
mezwîr, qarrqarr.

شیلی: دوبه

(العصیر، الرحیق، السلاف)

Şîlî: Dobe.

شیل ماق: دوبا پیس، دوبا قریژی
(الرحیق القذر، العصیر الوسخ)

Şîlmaq: Dobe pîs, doba qirêjî.

شیلیاتری: دوباتری، ئافا تریی گفاشتی
(الفضیخ)

Şîlîya Tirî: Dobatirî, avatiryê givaştî.

شیلان: جهی زادی لینانی، ئاشخانه
(المطبخ، المطعم)

Şîlan: Cihê zadî lênanê, aşxane.

شین: رهنگی ئهسمانی
(الازرق)

Şîn: Rengê esmanî.

شین بون: رستن، ههلدان، رهنگ ئهسمان بون
(النمو، النبات، التزرق، النشو)

Şînbûn: Ristin, heldan, reng esmanbûn.

شین بوی: رستی، ههلدای
(النابت، النامی)

Şînbûy: Ristî, helday.

شین کرن: رساندن، چاندن، رهنگ ئهسمان کرن
(الانبات، الانماء، التزریق)

Şînkirin: Risandin, çandin, reng esmankirin.

شینکاتی: رهنگ ئهسمانیاتی، شینکاتییا نه بهیی، دار و
گییایی گهش ته بههشک بوی
(الزرقه، الطراوه)

Şînîyatî: Reng esmanîyatî, şînkatiya nebeyî,
dar û gîyayê geş û terr nehişkbûy.

شینکاتی: گل وگییا، دار وبار
(النبات)

Şînkati: Gil û gîya, dar û bar.

شینى: نهار، تازی، زیمار، گری وشین
(الماتم، المناحه، الحداد، النوح)

Şînî: Nihar, tazî, zêmar, girî û şînî.

شینک: شف شینک، تراشه کا بی به لگه دارئی وئی بی که سکه
وهکی کاتیت بی به لگ وفه روی
(السلخه، الرمث، شجیره)

Şînk: Şivşînk, tirraşeka bêbelge darê wê yê
keske wekî katêt bêbelg û verrwî.

شینشینک: که رکئی که راجو، توخمه کی تهیرانه
(الاخیل، الخضاری، طیر)

Şîşînk: Kerrkê kerraco, tuxmekê teyrne.

شینیا نافی: رهنکی ئافا لسه رک وستویر
(المهق، زرقه الماء)

Şîniya Avê: Rengê ava li serik û stwîr.

شینک: دبیژن وهختی کهویه ده می مئی که و کورک دبیت نیر
که و که وهکی نیر دفسین دبیژنی شینک
(قبح ذکر یجامع من رفاقه بدل الانثی فی موسم حضانه
الانثی)

Şînik: Dibêjin wextê kewîye demê mêkew
kurk dibît nêrekew keweke nêr difisînin di-
bêjnê şînik.

شییان: سه رکه تن، خورتی
(الغلبه، القهر، السلطه، التسلط)

Şîyan: Serketin, xurtî.

شییان: پی چیبون، تی هیا تی
(القدره، الاستطاعه، الامکان)

Şîyan: Pêçêbûn, têheyatî.

شییای: خورت، سه رکه تی، پی چیبوی، تی هیی
(القاهر، القادر، المقتدر، الغالب المتمكن، المستطيع)

Şîyay: Xurt, serketî, pêçêbûy, têheyî.

شینى، شیناتی: رهنکی نه سمانی
(الزرقه)

Şînî = Şînatî: Rengê esmanî.

شوپ شوپ = شوپین: تپ تپ، تپین، حوت حوت، حوتین،
دهنگی که تننا بدویفکفه

(الوبل، اللدم، بالعصا ضرب متتابعاً)

Şupşup = Şupên: Tiptip, tipên, huthut, hutên,
dengê ketina bi dwîvikve.

شوت: چیخن، کوتیک، کتل راوهستان، سنگ، چیخ،

چوکولی، چکلی

(الركز، المغرز)

Şut: Çîxin, kutîk, kêlawestan, sing, çîx,
çukulî, çikilî.

شوتاندن: تی قوتان، تیدا برن، نهاندن، چاندن، سنگدان،
تیراکرن، تی چوکلاندن

(الارکان، التركیز، الاغرار)

Şutandin: Têqutan, têdabirin, nihandin,
çandin, singdan, têrakirin, têçukilandin.

شوتاندی: تی قوتای، تیدا بری، تیرا کری، تی چوکلاندی
(المركز، المغور)

Şutandî: Têqutay, têdabirî, têrakirî, têçukilandî.

شوت راوهستان: کتل راوهستان، چیخ راوهستان، قیت
راوهستان

(الوقوف منتصباً بلا حراك)

Şut rawestan: Kêl rawestan, çîx rawestan,
qît rawestan.

شوتانی: چیخنائی، کوتیکائی، یارییه که چیخنا دداوهشین
ئاخا ته تی دچوکلیت
(اللعبة بالركز)

Şutanê: Çîxnanê, kutîkanê, yarîyeke, çîxna,
didawêşînin axater, têdçukilît

شوتی: زه بهش، فیتییه کی وهکی گوندوری یه
(الشمزی)

Şutî: Zebeş, fêqîyekê wekî gundorîye.

شوپ: پوسیده، خه گیر، دامای، گوهرشی، مرهول، بوغومی،
که ولی

(الكل، العلهان، الواجم، السامد)

Şurr: Posîde, xemgîr, damay, guhişî, mire-
wil, buxumî, gewilî.

شوربون: پوسیده بون، خه گیر بون، دامان بون، گوهرشین،
بغومین، مرهول بون، که ولی بون، که ولین

(الكلال، التعله، التوجم)

Şurrbûn: Posîdebûn, xemgîrbûn, damanbûn,
guhişîn, bixumîn, mirewilbûn, gewilîbûn,
gewilîn.

شوربوی: پوسیده بوی، دامای بوی، که ولی، مرهول بوی،

گوهرشی، بغومی، خه گیر بوی

(الكلال، التعله، التوجم)

Şurrbûy: Posîdebûy, mirewilbûy, guhişî,
bixumî, xemgîrbûy.

شوی بون: ژن ئینان، ژن فه گوهازتن
(التزواج)

Şwîbûn: Jin înan, jin veguhaztin.

شوی بوی: ژنا ئینای، ژنا فه گوهازتی
(المزوج، المزوجه)

Şwîbûy: Jina înay, jina veguhaztî.

شوی کرن: میترکرن
(التزویج)

Şwîkirin: Mêrkirin.

شوی کری: میتر کری
(المتزوج، المتزوجه)

Şwîkirî: Mêrkirî.

شویتک: پشت بین، کهبەند، شەدەمی، پشت ئالینک
(الحزام، النطاق)

Şwîtik: Piştben, kebend, şedemî, piştalînk.

شویتکا ئافى: سیپا ئافى، سویلییا ئافى، جهى رۆدورقهک،
نیفهکا رویبارى
(الوجه، المكان الوسط من، النهر)

Şwîtkā avê: Sîpa avê, şwîliya avê, cihê rijd
û rivek nîveka rwîbarî.

شویره: کهلهک، موکر، کهلوتک، نژیارا هشک بهر
(السور، الرصف)

Şwîrhe: Kelek, moker, kelotik, nijyara hişkber.

شویرن: دهرزیکا مهزن، شیشکا دورینى
(المخاطه)

Şwîjin: Derzîka mezin, şîşka durîne.

شویرنا بارا: دهرزیکا دورینا بارا
(المسله)

Şwîjina bara: Derzîka durîna bara.

شویشه: بلور، جام
(الزجاج، البلور)

Şwîşe: Bilor, cam.

شویشه: جامى فه خارنى
(القنینه، الاستکانه)

Şwîşe: Camê vexarnê.

شویشه بهند: دهرابا شویشهی، تهختى شویشهی
(المرد)

Şwîşebend: Derraba şwîşey, textê şwîşey.

شورت: پوسیدهتر، دامای تر، کهولى تر، مرهول تر، بغومی
تر، گوهشى تر، خەم گیر تر
(الاعله، الاوجم، الاكل)

Şurtir: Posîdetir, damaytir, gewilîtir, mirewiltir, bixumîtir, guhiştir, xemgîrtir.

شورت کرن: پوسیده کرن، دامای کرن، مرهول کرن،
کهولاندن، بغوماندن، خەم گیر کرن، گوهشانندن
(الاکلال، التعلیه)

Şurrkirin: Posîdekirin, damaykirin, mirewilkirin, gewilandin, bixumandin, xemgîrkirin, guhişandin.

شورت کری: پوسیده کری، خەم گیر کری، مرهول کری،
کهولاندی، بغوماندی، دامای کری، گوهشانندی
(المعله، المکل)

Şurrkirî: Posîdekirî, xemgîrkirî, mirewilkirî, gewilandî, bixumandî, damaykirî, guhişandî.

شورى = شورياتى: پوسیدهیی، مرهولى، کهولینی،
بغومیاتی، خەم گیرى، گوهشین
(الفند، الکلاله، الضغف، العلّه، السمود، السبه)

Şurrî = Şurrîyatî: Posîdeyî, mirewilî, gewilînî, bixumîyatî, xemgîrî, guhişîn.

شورک: سورک، میترزیک، فزک
(المیزاب، المنزفه، المخب، المزاب، الزرافه)

Şurrk: Surk, mêrzîvk, vizik.

شورپشور = شورپن: دهنكى ئافى، دهنكى لفلینا ئافى
(الخیر، خیر الماء)

Şurrşurr = Şurrên: Dengê avê, dengê livlivîna avê.

شورات: مها نافهرا کانوینا مهزن و ئاداری، سوبات، مهه
پهشه
(شهر شباط)

Şuwat: Miha navbera kanwîna mezin û adarê, subat, mehreşe.

شوى: ژن وميرینی کرن، پهچرویمه بونا میروژنا
(النکاح، الزواج)

Şwî: Jin û mêrînkirin, peçrwîmêbûna mêr û jina.

شویشتن: پاڤزکرنه بئافی، ته میزکرن، بالاف کرن
(الغسل)

Şwîştin: Paqijkirina biavê temîzkirin, balavkirin.

شویشتی: ته میزکری، پاڤزکری، بالاف کری
(المغسول)

Şwîştî: Temîzkirî, paqijkirî, balavkirî.

شویم: زیان، نه ته بیتی، بهد، بهدکار، شول خراب
(المضر، الشریر، المشؤم)

Şwîm: Zîyan, netebitî, bed, bedkar, şolxirab.

شویم بون: زیان بون، بهد بون، بهدکار بون، شول خراب بون
(التضرر، التشرر، التşؤم)

Şwîmbûn: Zîyanbûn, bedbûn, bedkarbûn, şolxirabbûn.

شویم بوی: زیان بوی، بهدکار بوی، بهد بوی، شول خراب بوی
(المضر، المشر، المشؤم)

Şwîmbûy: Zîyanbûy, bedkarbûy, bedbûy, şolxirabbûy.

شویم تر: زیان تر، بهدکار تر، شول خراب تر، بهد تر، بهش تر
(الاضرر، الاشر، الاشؤم)

Şwîmtir: Zîyantir, bedkartir, şolxirabtir.

شویم کرن: زیان کرن، بهدکار کرن، شول خراب کرن، بهد کرن
(التضریر، الاشرار، التşئیم)

Şwîmkirin: Şwîmkirin, zîyankirin, bedkar-kirin, şolxirabkirin, bedkirin.

شویم کری: زیان کری، بهدکار کری، شول خراب کری، بهد کری
(المضر، الشریر، المشؤم)

Şwîmkirî: Zîyankirî, bedkarkirî, şolxirabkirî, bedkirî.

شویمی = شویماتی: زیان، بهدکاری، بهدی، شول خرابی، بهشاتی
(الضرر، الشر، الايذاء، التşؤم)

Şwîmî = Şwîmîyatî: Zîyan, bedkarî şolxirabî, bedî, beşatî.

شوین: نیگار، وینه، جهی پئی، دهوس
(الاثر، الرسم، النقش، الکدم)

Şwîn: Nîgar, wêne, cihê pêy, dewş.

شوین برین: کیسی
(الندب، الثأی، السلق)

Şwînbirîn: Gîsî.

شوین بژارک: بهرماکی تشتی چنی، بژارانه
(الحصاصه للثمار)

Şwînbijark: Bermaykê tiştê çinî, bêrane.

شوین پی: پی قوت، جهی پئی، دهوس، پی ژهن
(السلائق، الموطأ)

Şwînpê: Pêqut, cihê pêy, dewş, pêjen.

شوین چیکرن: نیگار
(النقش)

Şwîncêkirin: Nîgar.

شوین دا چون: دویفرا چون، لپتی چون، دویف که تن
(المتابعه، التعقیب، الاتباع)

Şwîndaçûn: Dwîvraçûn, lipêyçûn, dwîvketin.

شوین دا چوی: دویفرا چوی، لپتی چوی، دویف که تی
(المتابع، المعقب)

Şîndaçûy: Dûvraçûy, lipêyçûn, dûvketî.

شوین راچون: دویف که تن، دویفراچون، لدهوس چی چون
دهوس گرتن

(الاقتصاص، الاقتفاء)

Şwîrraçûn: Dwîvketin, dwîvraçûn, li dew-sêçûn, dewsgirtin.

شوین راچوی: دهوس گرتی، دویفرا چوی، دویف که تی
(المقتص، المقتفی)

Şwîrraçûy: Dewsgirtî, dwîvraçûy, dwîvketî.

شوین زان: شاره زایی شوینا، دهوس هه لین
(عالم الآثار، القواف الذي يتبع الاثر)

Şwînzân: Şarezayê şwîna, dewşelîn.

شوین زانین: شاره ذاتیا شوینا
(علم الآثار)

Şwînzânîn: Şarezatîya şwîna.

شوین گر: پاشمهند، شوین وار، جیگر، جهگر
(الوارث، الخلیفه، القائم مقام، النائب، الوکیل)

Şwîngir: Paşmend, şwînwar, çêgir, cihgir.

شوبه: نه ساخييه كه دار و بار و گل و گيا دگريت، خوهليكي
(البياض الدقيقى، مرض نباتى)

Şobe: Nesaxîyeke dar û bar û gil û gîya di-
girît, xwelîkî.

شوبه يى: خوهليكياتى

(المصاب بالمرض البياض، الدقيقى)

Şobeyî: Xwelîkîyatî.

شوبه: شيشلته، ئيشيك، حيشيك، سويليا مروثى

(الحشد، الزحام، الستل، الجندله، الحطم)

Şope: Şîşilte, êşîk, hêşîk, swîlîya mirovî.

شوبه بون: رانهژتن، قه فان، قيهان، پهرقوته بون

(التجندل، التحطم)

Şopebûn: Ranihijtin, qefan, qirhan, perqu-
tebûn.

شوبه بوى: رانهژتى، كه تى، قه فای، قيهای، ئیخستى

(المجندل، المحطم)

Şopebûy: Ranihijî, ketî, qefay, qirrhay, êx-
istî.

شوبه تر: سويلى تر، شيشلته تر، قيهای تر

(الاحشد، الاستل، الازحم، الاحطم)

Şopetir: Sûlîtir, şîşltetir, qirrhaytir.

شوبه كرن: قراندن، ئیخستن، قيرقيرن، ئیخستن سهرک

قه فاندن

(التحطيم)

Şopekirin: Qirrandin, êxistin, qirqirkin,
êxistin serik, qefandin.

شوبه كرى: ئیخستى سهرک، قراندی، قه فاندی

(المحطم)

Şopekirî: Êxistî serik, qirrandî, qefandî.

شوخ: شهنك، شه پال، جان، تازه، خوشكوك، خوشيمانك،

كەش

(الجميل، الرائع، الحسن، الوسيم)

Şox: Şeng, şepal, can, taze, xuşkok, xuşîmank,
geş.

شوخى، شووخياتى: شهنكى، شه پالى، جاني، تازه يى،

خوشكوكى، شهنك

(الجمال، الوسامه، الروعه، الحسن)

Şoxî = Şoxîyatî: Şengî, şepalî, tazeyî, canî,
xuşkokî, şeng.

شوين كرى: پاشمه ندى، شوين وارى، جهگرى، چيگرن

(الخلافه، الوراثه، النيايه)

Şwîngirî: Paşmendî, şwînwarî, cihgirî.

شوين ليدان: كه لدابرن

(الكده، اثر ضرب الحجر)

Şwînlêdan: Keldabirin.

شوين لهق: كه زتن، جهى لهقدانى، جهى ددان كه زتنى

(الكدم، الرزه، العضه)

Şwînleq: Geztin, cihê leqdanê, cihê didan
geztinê.

شوينك: قه قوتكى بالافى، ميركوتكى بالاف وشويشتنى

(الكذيق، المضاج، المثجنه، الوبيل، المقيعه، المقصر،

المعجاج)

Şwînik: Vequtkê balavê, mîrkutkê balav û
şûştinê.

شوين مان: پاشمه ند، دويف هيل

(التركه، الارث)

Şwînman: Raşend, dwîvhêl.

شوين ماى: شوين وار

(الوريث)

Şwînmay: Şûnwar.

شوين لى كرن: نيشان كرن

(التأثير)

Şwînlêkirin: Nîşankirin.

شوين گور: نيشانا كه رمى

(الاثر الحرارى)

Şwîngurr: Nîşana germê.

شوين وار: جهگر، چيگر، دويف هيل

(الوارث، الخليفه)

Şwînwar: Cihgir, cêgir, dwîvhêl.

شوين وارى: جهگرى، چيگرى، پاشمه ندى

(الخلافه، الوراثه، الارث، الترکه)

Şwînwarî: Cihgirî, cêgirî, paşmendî.

شو: بالاف، كه رماف

(الغسل، الغسيل)

Şo: Balav, germav.

شور ناف: که موره، سویر، خویرافک

(العقاق، النفر، الاجاج، العق، الماء المالح)

Şorr av: gemore, swîr, xwêravk.

شوفیر: هاژو، ئاژو، لى خویر، دهفینک

(السائق، الملاح)

Şofêrr: Hajo, ajo, lêxurr, defînk.

شوفیری: هاژوتن، ئاژوتن، لى خویرین، دهفاندن

(السياقه، الملاحه، القيادة)

Şofêrrî: Hajotin, ajotin, lêxurrîn, defandin.

شوک: چهنگالى نیچیرا ماسیا

(الشص، الصناره)

Şok: Çengalê nêçîra masîya.

شوک فان: نیچیرفانى بچهنگالى ماسیا دگريت

(صیاد السمک بالصناره)

Şokvan: Nêçîrvanê bi çengalî masîya digirît.

شوک فانى: نیچیرا ماسیا بچهنگالى

(الصیاده بالصناره للسمک)

Şokvanî: Nêçîra masîya bi çengalî.

شول: کار، رینجبهری کرن

(العمل، الشغل، الکسب، الکد، الخدمه)

Şol: Kar, rênçberîkirin.

شول بون: کاربون، کرن بون، رینجبهری بون

(الاشغال، التکسب)

Şolbûn: Karbûn, kirinbûn, rênçberîbûn.

شول بوى: کاربوى، کرن بوى، رینجبهری بوى

(المشغل، الکاسب، المخدم)

Şolbûy: Karbûy, kirinbûy, rênçberbûy.

شول کرن: کارکرن، کریار، رینجبهری کرن

(الاشغال التشغيل، الاکتساب)

Şolkirin: Karkirin, kiryar, rênçberîkirin.

شول کرى: کارکرى، کریارکەر، رینجبهری کرى

(المشغل، المکسب، المکد)

Şolkirî: Karkirî, kiryarker, rênçberîkirî.

شول کەر: کارفان، کریارکەر، رینجبهری

(الشغول، الکسب، الکداد، العامل، الشغیل)

Şolker: Karvan, kiryarker, rênçber.

شوپ: خویر، نزم، داوهشای، خارکه تی، داهیلای، نخوین

(المنکوس، المتهدک، المسدول)

Şorr: Xwîl, nizim, dawêşay, xarketî, dahêlay, nixwîn.

شور بون: خویر بون، نخوین بون، نزم بون، داوهشای،

خارکه تن

(التهدل، التسدل، التهدل)

Şorrbûn: Xwîlbûn, nixwînbûn, nizimbûn, dawêşay, xarketî.

شور بوى: خویر بوى، نخوین بوى، نزم بوى، داوهشای،

خارکه تی

(المسدول، المهدل، الناکس)

Şorrbûy: Xwîlbûy, nixwînbûy, nizimbûy, dawêşay, xarketî.

شور تر: خویر تر، نخوین تر، نزم تر، داوهشای تر،

خارکه تی تر

(الانکس، الاهدل، الاسدل)

Şorrtir: Xwîltir, nixwîntir, nizimtir, dawêşaytir, xarketîtir.

شور کرن: خویر کرن، نخوین کرن، نزم کرن، داوهشاندن،

خار نیخستن

(الاسدال، الاهدال، التنکيس)

Şorrkirin: Xwîlkirin, nixwînkirin, nizimkirin, dawêşandin, xar êxistin.

شور کرى: خویر کرى، نخوین کرى، نزم کرى، داوهشاندی،

خار نیخستی

(المنکسى، المهدل، المسدل)

Şorrkirî: Xwîlkirî, nixwînkirî, nizimkirî, dawêşandî, xar êxistî.

شور بى = شور پياتى: خویرى، نخوینى، نزمى، داوهشانى،

خارکه تنى

(السدل، النکس، الهدل)

Şorri = şorrîyatî = Şorri: Xwîlî, nixwînî, nizimî, dawêşanî, xarketinî.

شور: که موره، ناخ، سویرک، شوراف

(السبخه)

Şorr: Gemore, axswîrk, şorrav.

شولی راست پی: کارئی رهوان
(الاموال الجاریه)

Şolêastrrê: Karê rewan.

شول فافارتن: کار چهرت کرن، شول فافیران شول، ژیک
قهدهرکرن
(افراز العمل)

Şolvavartin: Kar çertkirin, şol jêkvederkirin.

شول فافیر: کارقهدهرکه
(مميز العمل)

Şolvavêr: Karvederker.

شول گهری: رینجبه‌ری، کارکه‌ری، کارفانی
(الکسابه، الاشتغال)

Şolkerî: Rêncberî, karkerî, karvanî.

شول بنه جه: شول موکوم
(النايفه)

Şolbinecih: Şol mukum.

شول بنه جهی: شول موکومی
(النبوغ)

Şolbinecihî: Şol mukumî.

شول پی کرن: دهست فه‌دان
(الاستعمال، الاستخدام)

Şolpêkirin: Dest vedan.

شول پی کری: دهست فه‌دای
(المستعمل، المستخدم)

Şolpêkirî: Dest veday.

شول پی کری: خه‌جاندی
(المجرب، المتهن)

Şolpêkirî: Xericandî.

شول دهست: دهست خه
(العمل اليدوی)

Şoldest: Destxet.

شول گران: کار قه‌بس، پړشول
(نمذج العمل اليدوی الخاص، الكدود)

Şol giran: Karqeb, pirr şol.

شول گربون: کار ژ دهست درکه‌تن، شوول مه‌زن بون
(التفاقم)

Şolgirbûn: kar ji dest derketin, şol mezinbûn.

شولا نه‌بوی: کارئی نه‌قه‌ومی، نه‌قه‌ومین
(المعجزة، الاعجاز)

Şola nebûy: Karên neqewmî, neqewmîn.

شول ژان: شاره‌زا، سه‌راگه‌شتی
(الخبير، الملم)

Şolzan: Şareza, serra gihiştî.

شول زانین: شاره‌زایی، سه‌راگه‌شتن
(الخبره، الامام)

Şolzanîn: Şarezayî, serragihiştin.

صاتوره: راخوښته، نه ترو، زه مرو، بڼ خيرهت، نه كهر،
تهرموشه، كولانی

(الكسلان، المتكسع، العاقل)

Satore: Raxwîte, netro, zemro, bêxîret, nek-
er, termûş, kolanî.

صاتورهي: راخوښته يي، نه ترو يي، زه مرو يي، بڼ خيره تي
نه كهر يي، تهرموشه يي، كولانياتي

(الكسل، المتكسع، العطالة)

Satoreyî: Raxwîteyî, netroyî, zemroyî, bê
xîretî, nekerî, termûşeyî, kolanîyatî.

صاده: بهيار، خاف، ټيک پهنګ
(البسيط)

Sade: Beyar, xav, êk reng.

صاداني: توخمه کي تريي خوش و باشه
(صنف من العنب الفاخر)

Sadanî: Tuxmekê tiryê xweş û başe.

صار: سرما، سړي، سه قه م، ته زي، زيک
(البارد)

Sar: Serma, sirr, seqem, tezî, zîk.

صاربون: سهرما بون، سه بون، سه قه م بون، ته زي بون، زيک
بون
(التبرد)

Sarbûn: Sermabûn, sirrbûn, seqembûn, tezîbûn,
zîkbûn.

صاربوي: سهرما بوي، سړي بوي، سه قه م بوي، ته زي بوي، زيک
بوي
(المبرود)

Sarbûy: Sermabûy, sirrbûy, seqembûy, tezîbûy,
zîkbûy.

صارتړ: سهرما تر، سړي تر، سه قه م تر، ته زي تر، زيک تر،
(الابرود)

Sartir: Sermatir, sirrtir, seqemtir, tezîtir,
zîktir.

صارکړن: سهرما کړن، سړي کړن، سه قه م کړن، ته زي کړن،
زيک کړن
(التبريد)

Sarkirin: Sermakirin, sirrkirin, seqemkirin,
tezîkirin, zîkkirin.

ص

S

صابون: قريژ شو، ټالافتي شويشتن وځه شويشتني
(الصابون)

Sabwîn: Qirêj şo, alavê şwîştin û veşwîştinê.

صابوينا به قتي، صابوينا ره قتي: گييايه كه وهكي پهرخاند
وگلفچاند كهف ددهت وهكي سابويني
(من الاعشاب المائييه، الرغويه)

Sabwîna beqê = Sabwîna reqê: Gîyayeke
wekî perixand û gilviçand kef didet wekî
sabwînê.

صاپيتک: کاشخانک، کوژيرک، پويي باني يي ژنافدا، سهر
گرتا خاني ژ نافدا
(السقف)

Sapîtk: Kaşxank, kujîrk, rwîyê banî yê ji-
navda, sergirta xanî ji navda.

صاتور: کټرېرې، چه قووا مه زن
(المديه، الساطور)

Sator: Kêrbirr, çeqowa mezin.

صالانه: هر سال
(السنوی)
Salane: Her sal.

صال ومخت: دهمه کتی سالی
(الفصل السنوی)
Salwext: Demekê salê.

صاناهی: ناسانی، دهست فهاتن
(السهل)
Sanahî: Asanî, destvehatin.

صاناهیاتی: ناسانیاتی، دهستفهاتنی
(السهوله)
Sanahîyatî: Asanîyatî, desvehatinî.

صاهی: سامال، ئهسمانی بئ ئور، ئهسمانی ږویت
(الصحو)
Sahî: Samal, esmanê bê ewir, esmanê rwît.

صاهی: به یار، ئیک رهنگ، بئ نهخش و نیگار
(الغفل، اللون الواحد بلا نقش، غیر منقوش)
Sahî: Beyar, êk reng, bê nexş û nîgar.

صه: زنیوه رهکی وهک گورکی به یی دورندو گوریکه یی
که هی به لگه ل مروقی دژیت
(الکلب)
Se: Zinêwerekê wek gurgîye yê durinde û gurîxe yê kehîye ligel mirovî dijît.

صه ناف: حیوانه کی وهکی رویفی یی نافی به
(کلب الماء)
Se av: Hêwanekî wekî rwîvî yê avîye.

صه برک: کیایه کی نافی به
(صنف من العشب)
Sebirrk: Gîyayekê avîye.

صه پان: خولام، به نی، مرپا، کرمانج
(القن، الكناس، الزبال، الخادم)
Sepan: Xulam, benî, mirêba, kirmanc.

صه پانی: خولامی، نه نیاتی، مرپاتی، کرمانجیاتی
(القنه، الخدمه، الكناسه، الزباله)
Sepanî: Xulamî, nennîyatî, mirêba, kirmancîyatî.

صه پ: پرتا گویی حیوانی، پوسل، ته پکا گویی
(العذره، الروث، قطعه العذره)
Sep: Pirta gwîyê hêwanî, posil, tepka gwîyî.

صارکری: سه رماکری، سپکری، سه قه م کری، ته زی کری،
زیک کری
(المبرد)
Sarkirî: Sermakirî, sirrkirî, seqemkirî, tezîkirî, zîkkirî.

صار = صاریاتی: سه رمایی، سپیاتی، سه قه میاتی،
ته زیاتی، زیکاتی
(المبرد، البروده)
Sarî = Sarîyatî: Sermayî, sirrîyatî, seqemîyatî, tezîyatî, zîkatî.

صار: سیار، سه گلافی
(الراکب، الفارس)
Sar: Sîyar, seglavî.

صار: سارا چییای، سیارا چییای، سرت، کتری
(النعف للجبل)
Sar: Sara çîyay, sîyara çîyay, sirt, kêrî.

صاری: سواری، سه گلاقیاتی
(الركوب)
Sarî: Suwarî, seglavîyatî.

صافا: زاروک، بچویک، شیرخوهر، بهرچچک شیر، سافا،
مه ندال
(الرضیع، الصبی، الولید)
Sava: Zarok, biçwîk, şîrxwer, berçîçik sîr, sava, mendal.

صافایی: شیرخوهری، بچویکی، زاروکی، مه ندالی، سافایی
(الرضاعه، الطفوله)
Savayî: Şîrxwerî, biçwîkî, zarokî, mendalî, savayî.

صافار: که نمئ که لاندی وهی رای بو گرا را
(البرغل)
Savar: Genmê kelandî û hêray bo girara.

صال: چارومخت، چه رخا روژا گه بهیته فگه پ، سی سه د
و شپست و پینج روژ، دازده هه یف
(السنه)
Sal: Çarwext, çerxa roja gerr bihête vigerr, sê sed û şêst û pênc roj, dazde heyv.

صالیانه: هر سال، درافئ سالی جاره کئ
(السنویه، الضریبه، السنویه)
Salyane: Hersal, diravê salê carekê.

صه تمه: هه رفتن، که تن، قهران، هه لنگفتن

(الکبوه، الهدم)

Setme: Heriftin, ketin, qirrhan, helingiftin.

صه تمین: هه رفین، قهران، ته پسین، روخان، هه لوه شان،

که تن، هه لنگفتن

(الهجم، الهدم، السقوط، الانهيار)

Setimîn: Herifîn, qirrhan, tepisîn, roxan, helweşan, ketin, helingiftin.

صه تمه بون: هه رفتن، قهران، ته پسین، روخان، هه لوه شین،

که تن، هه لنگفتن، په قزین

(التهدم، الکبو، التهور)

Setmebûn: Heriftin, qirrhan, tepisîn, roxan, helweşîn, ketin, helingiftin, peqijîn.

صه تمه بوی: هه رفتی، قهرای، ته پس، روخای، هه لوه شی،

که تی، په قزی

(الهجم، المهدم، المنهار، المسقط، المكبو، المرصف بالحجر)

Setmebûy: Heriftî, qirrhay, tepisî, roxay, helweşî, ketî, peqijî.

صه تمی تر: هه رفتی تر، قهرای تر، ته بسی تر، روخای تر،

هه لوه شی تر، په قزی تر، که تی تر

(الاهجم، الاسقط، الاهدم، الاکبی)

Setimîtir: Heriftîtir, qirrhaytir, tepisîtir, roxaytir, helweşîtir, peqijîtir, ketîtir.

صه تمه کرن: هه رفتن، قیراندن، ته پساندن، روخاندن،

هه لوه شانندن، ئیخستن، په قزانندن

(ترصیف الحجاره، التهديم، الاكباء، الاسقاط)

Setmekirin: Heraftin, qirrandin, tepisandin, roxandin, helweşandin, êxistin, peqijandin.

صه تمه کری: هه رفتی، قیراندی، ته پساندی، روخاندی،

هه لوه شانندی، ئیخستی، په قزانندی

(المرصف بالحجر، المكبی، المسقط، المهدم)

Setmekirî: Heraftî, qirrândî, tepisandî, roxandî, helweşandî, êxistî, peqijandî.

صه تماندن: هه رفتن، قیراندن، ته پساندن، هه لوه شانندن،

ئیخستن

(التهديم، الاهجام، الاسقاط)

Setimandin: Herifandin, qirrandin, tepisandin, helweşandin, êxistin.

صه تماندی: هه رفتی، قیراندی، ته پساندی، روخاندی،

هه لوه شانندی

(المهدم، المهجم، المسقط)

Setimandî: Heraftî, qirrândî, tepisandî, roxandî, helweşandî.

صه د: هژماره، دهه جار دهه، پینج بیست

(المائه)

Sed: Hijmare, deh car deh, pênc bîst.

صه دیک: ژ سه دا ئیک ٪۱

(واحد من المائه ٪۱ ٪۱۰۰)

Sedêk: Ji seda êk.

صه رما: سار، سیر، سه قهم، ته زی، زیک

(القر، القرس، البروده)

Serma: Sar, sirr, seqem, tezî, zîk.

صه فی: قهرتال، سه لکا مه زن، سه لوه شیر

(القرطل)

Sevî: Qertal, selka mezin, sileşîr.

صه کلای: سییار، سووار

(الفارس، الراكب)

Seglavî: Sîyar, suwar.

صه لک: خلیفک، ئامانی شفکیت فه هاندی

(السله)

Selik: Xilêfk, amanê şîfkê vehandî.

صه ل میش: خلیفک، مالا میشتیت هنگفینی

(العسالة، العميره، الخلية للنحل)

Selmêşk: Xilêfk, mala mêşê hingvînî.

صه نتور: سه ر مل، ساکو

(الجاكيت، المعطف)

Sentor: Sermil, sako.

صه نتور وپه نتور: ساکو وشه لوال

(البذله)

Sentor û pentor: Sako û şelwal.

صه نده کولافانی: یارییه که، پیهن کولافکانی، کولافکی

(لعبه الطربوش)

Sende kulavanê: Yarîyeke, pêhn kulafkanê, kulafkî.

صه وک: دورکانانی، لوشک، تونک

(قرص الخبز، الرغبة)

Sewik: Dorka nanî, loşik, tonik.

صوبه: کوچکی ناسنی، ئامویری گهرماتی
(المدفاه)

Sope: Kuçê asinî, amwîrê germafiyê.

صوتن: شهوتاندن، کوزراندن، قرقچاندن، ئاگرکردن،
شهوتین، کوزرین، قرقچین، ههلهه ورین
(الحرق، الاشتعال، الاضرام)

Sotin: Şewitandin, kuzirandin, qirr qîçandin, agirkirin, şewitîn, kuzirîn, qirrqiçîn, helhe-wirîn.

صوتی: شهوتی، کوزری، قرقچی، ههلهه وری
(المحروق، المشعول، المضرم)

Sotî: Şewitî, kuzirî, qirrqiçî, helhewirî.

صوته: دارستانی دسوژن بو کیلان وچاندنی
(الارض المحروق، غابه للزرع)

Sote: Daristanê di sojin bo kêlan û çandinê.

صوتن: قهلهان، کوزرین، قرقچین
(اللوعه)

Sotin: Qelhan, kuzirîn, qirrqiçîn.

صوتی: قهلهای، کوزری، قرقچی
(المتاع)

Sotî: Qelhay, kuzirî, qirrqiçî.

صورک: پاتوریته چهرمی، نه ساخیه که وهکی لیرا که قل دبیت
پاتوره وپرسک
(الحصبه)

Sorik: Patorêt çermî, nesaxîyeke wekî lîra kevil dibît patore û pirsik.

صورک: چیلکیت دارئ بیکانی دقوتن بو که مارکنا مه شکا
کییانی، که مارکنا بدارکئ بیکانی
(الدباغه، بعیران الدبق)

Sorik: Çîlkêt darê bêkanê diqutin bo gemar-kirina meşka kîyanê, gemarkirina bidarkê bêkanê.

صور: قورمز، ئال
(الاحمر)

Sor: Qurmiz, al.

صور بون: قورمزبون، ئال بون
(الاحمرار)

Sorbûn: Qurmizbûn, albûn.

صوربوی: قورمزبوی، ئال بوی
(المحمر)

Sorbûy: Qurmizbûy, albûy.

صورکرڼ: قورمزکرڼ، ئال کرڼ، قه لاندن
(التحمير)

Sorkirin: Qurmizkirin, alkirin, qelandin.

صوركړی: قورمزکړی، ئال کړی، قه لاندی
(المحمر، المقلی من اللحم)

Sorkirî: Qurmizkirî, alkirî, qelandî.

صوری، صورتی: قورمزی، قورمزیاتی، ئالی، ئالیاتی
(الحمرة)

Sorî = Sorîyatî: Qurmizî, qurmizîyatî, alî, alîyatî.

صور صورک: که زانیت که سک بوی، قه گهرهای سوری
(حب الخضراء الردي)

Sorsork: Kezanêt keskbûy, vegerrhay sorî.

صور صور: ئاشکرا، بهلی، دییار، کفش، بئ پهرده
(الثابت، الظاهر، المكشوف، البین، العن)

Sorsor: Aşkîra, belî, dîyar, kifş, bê perde.

صوراف: توخمه کئ کولیلکایه
(صنف من الزهر)

Sorav: Tuxmekê kulîlkaye.

صورپیچک: کونا قوزی، کونا زهی
(المهبل)

Sorîşk: Kuna quzî, kuna zihê.

صوژی: بهر شیشک، خبز بهرک
(الحصى، الحصبه، الحصباء)

Sojî: Bereşîşk, xibizberk.

صوژبا: گشتی خاف بوی، به نکئ بادای خاف ببیت
(الخط المتوتر المسترخي، المتوتر الذي استرخي)

Sojba: Giştê xavbûy, benkê baday xavbibît.

صوژبه: بهر شیشک، صوژی، بهر هویر، هویره بهر، خبز بهر
(الكوفان، الحصب، الحصبه، الكوفه)

Sojber: Berşîşk, sojî, berhwîr, hwîreber, xibizber.

صوسن: توخمه کئ کولیلکایه
(السوسن)

Sosin: Tuxmekê kulîlkaye.

صول: پٽلاف، شمڪ
(الحذاء)

Sol: Pêlav, şimik.

صول بهند، صول ڪر: هوستاي پٽلاف چيڪرنٽ، ڪه لاش ڪر
(الحذاء، صانع الاحذية)

Solbend = Solker: Hostayê pêlav çêkirinê,
kelaşker.

صولين: بشڪوڙا گولي
(كم الزهر)

Solîn: Bişkoja gulê.

صولينه: بوريا ئاخا قه لاندی، لويليا ئاخا شاراندی بو
تٽرا برنا ئاڦي
(الانبوب الفخارى)

Solîne: Borîya axa qelandî, lwîlîya axa
şarandî bo têrrabirina avê.

صوله: پويش گارسى، دارڪي گارسى بو ئالفى پەزى
(الرفع، عصافه الذره)

Solhe: Pwîşê garisî, darkê garisî bo alifê
pezî.

طاری کرن: شهف رهش کرن
(الاضلام، التظلم)

Tarîkirin: Şevreşkirin.

طاری کری: شهف پهش کری
(المظلم)

Tarîkirî: Şevreşkirî.

طاریاتی: شهف پهشیاتی، روی کرتنی
(الظلمه)

Tarîyatî: Şevreşîyatî, rwîgirtinî.

طاریستان: تل چافانی
(الغیهب، الحلکه)

Tarîstan: Til çavanê.

طاری: پهنگی تیر
(اللون الغامق القاتم)

Tarî: Rengêtir.

طازی: تیقلی، رويس، پرویت، سپی کری، کوچ، لوچ، روال
(المقشر، العاری)

Tazî: Tîvilî, rwîs, rwît, spîkirî, hoç, loç, riwal.

طازی بون: تیقلین، رويس بون، پرویت بون، سپی بون، لوچ بون، کوچ بون، روال بون
(التعری، التقشر)

Tazîbûn: Tîvilîn, rwîsbûn, spîbûn, loçbûn, hoçbûn, riwalbûn.

طازی بوی: تیقلی بوی، رويس بوی، پرویت بوی، سپی بوی، لوچ بوی، کوچ بوی، روال بوی
(المقشر، المعری)

Tazîbûy: Tîvilîbûy, rwîsbûy, rwîtbûy, spîbûy, loçbûy, hoçbûy, riwalbûy.

طازی تر: تیقلی تر، رويس تر، پرویت تر، سپی کری تر، لوچ تر، کوچ تر، روال تر
(الاقشر، الاعری)

Tazîtir: Tîvilîtir, rwîstir, rwîttir, spîkirîtir, loçtir, hoçtir, riwaltir.

طازی کرن: تیفلاندن، رويس کرن، رویت کرن، سپی کرن، لوچ کرن، کوچ کرن، روال کرن
(التقشیر، التعریه، الاعزاء)

Tazîkirin: Tîvilandin, rwîskirin, rwîtkirin, spîkirin, loçkirin, hoçkirin, riwalkirin.

ط

T

طا: چهق، چهقل
(الفرع)

Ta: Çeq, çeql.

طابه رک: بهرئ بهرکئ، بهرک
(البساط)

Taberrk: Berê berkê, berrik.

طاری: شهف پهشه
(الاضلام)

Tarî: Şevreşe.

طاری بون: روی کرتن، شهف بون
(التظلم)

Tarîbûn: Rwîgirtin, şevbûn.

طاری بوی: روی کرتنی بوی، شهف بوی
(المظلم)

Tarîbûy: Rwîgirtîbûy, şevbûy.

طاری تر: روی کرتنی تر، شهف پهشتر
(الاضلم)

Tarîtir: Rwîgirtîtir, şevreştir.

T	ط	T	ط
	طان: به ژان (السیاج، الحائط)	طازیاتى: تیقلیاتى، رويساتى، رویتاتى، سبى کرینى، لوچیاتى، حوچیاتى، روالیاتى (العری، القشر)	
Tan: Pejan.	طانوت: توخمه کى نه ساخیا فه گره (الطاعون)	Tazîyatî: Tîvilîyatî, rwîsatî, rwîtatî, spîkirînî, loçîyatî, hoçîyatî, riwalîyatî.	طاژى: توخمه کى سایه (الکلب السوقى)
Tanot: Tuxmekê nesaxîya vegire.	طانوتى: نه ساخ، نه هاتى، ئیشه وی (السقیم، العلل، المعلول)	Tajî: Tuxmekê saye.	طاف: باره، پوناھى، هه تاف، زرهق (الوضح، الضوء، النور)
Tanotî: Nesax, nehatî, êşewî.	طال دان: سورک کرن، گه مارکرن مه شکى بچیل کیت بیکانى (الدبغ، بعيدان الدبق)	Tav: Bare, ronahî, hetav, zireq.	طاوا هه یفى: بارا هه یفى (نور القمر)
Taldan: Sorîkkirin, gemarkirina meşkê biçîlkêt bêkanî.	طا: چهق، چهقل، داف (الفصن، الفرع)	Tavaheyvê: Bara heyvê.	طافى: پىژیا بارانا (الوابل)
Ta: Çeq, çeqil, dav.	طه: ژخوه چون، هارى چون (الصرع)	Tavî: Rêjiya barana.	طاله شرین: توخمه کى گىایه (صنف من العشب)
Teb: Jixweçûn, harîçûn.	طه پک: کورکا نیر چیرئ (المطبه، مصيده الطيور)	Taleşirîn: Tuxmekê giyaye.	طاله: توخمه کى دانى خارنئ به (الدخن)
Tepik: Korka nêrçîrê.	طه پان: ته پسین، وه شان، پیفه دان (الانبساط، الطباق، السقوط)	Tale: Tuxmekê danê xarnêye.	طال: گه موره، دژى شرینئ، ته حل (المر)
Tepan: Tepisîn, weşan, pêvedan.	طه پای: ته پسى، هه لوه شای، پیفه دای (المبسوط، المسقط، المهذم، المهجم)	Tal: Gemore, dijî şîrînîyê, tehil.	طالى، طالیاتى: گه موره یى، ته حلى، ته حلییاتى (المراره)
Tepay: Tepisî, helweşay, pêveday.	طه پاندن: ته پساندن، وه شاندن، ئیخستن (الانبساط، التبسيط، التهديم، الاطباق، التهجم، الاسقاط)	Talî = Talîyatî: Gemoreyî, tehlî, tehlîyatî.	طاط: که فرئ به حن، کاشه بهر (الصلح للصخر)
Tepandin: Tepisandin, weşandin, êxistin.	طه پاندئ: ته پساندى، هه لوه شاندى، ئیخستى (المهذم، المسقط، المبسط)	Tat: Kevrê pehin, kaşeber.	طاطى: پاژیرکا ژ لفا چیدکهن، ته که نامه (اللباد، الکجا)
Tepandî: Tepisandî, helweşandî, êxistî.	طه رگ: کژکاکر، طه رگژک (الحالوب، البرد)	Tatî: Rajêrka ji liva çê diken, tekename.	طام: تام، وه کى طرش، شرین، سویر، ته حل، تیز، گه موره (المذاق، الطعم، النکحه)
Terg: Gijkagir, tergijk.		Tam: Tam wekî tirş, şîrîn, swîr, tehil, tîj, gemore.	

ط	T	ط	T
طه زياتی: ساری، ساریاتی (البروده)	طه رگژک: گژک، گژلوک (البرد)	طه زین: ساری	طه زین: ساریون (التبرد)
Tezîyatî: Sarî, Sarîyatî.	Tergijk: Gijik, gijlok.	طه زین: ساریون	طه زین: ساریون (التبرد)
طه زه زک: فه ته زینک، شقان حه یرینک، ته یرکه که لهر ئه سمانی دمه بیت (صنف من الطيور، خاطف ظله)	Term: Kelexê mirî, cendek.	طه زین: ساریون	طه زین: ساریون (التبرد)
Teztezk: Vetezînk, şivanheyînk, teyreke li ber esmanî dimeyât.	Teba: Tişt, ah.	طه زین: ساریون	طه زین: ساریون (التبرد)
طه زینک: ترازینک، ژه نینا له شی، پوتی، پیتوی، شلی، قرمی (التمل، التخر)	Teba = Tebo: Kirne, noje, sîhka hêwanî.	طه زین: ساریون	طه زین: ساریون (التبرد)
Tezînk: Tirazînk, jenîna leşî, pûtî, pêtwî, şîlî, qerimî.	طه زین: ساری	طه زین: ساریون	طه زین: ساریون (التبرد)
طه شت: شکه فا ئاسنی (الطست)	Tezî: Sar.	طه زین: ساریون	طه زین: ساریون (التبرد)
Teşt: Şkeva asinî.	طه فاندن: براندن، قیرکن، بن بیکرن، ویران کرن، کلئس کرن، قوت کرن، به ربات کرن (الاباده، الاهلاک، الافناء)	طه زین: ساریون	طه زین: ساریون (التبرد)
Tefandin: Birandin, qirrkirin, binbirrkirin, wê- rankirin, kilêskirin, qutkirin, berbatkirin.	طه فاندی: براندی، قیرکی، بن بیکری، ویران کری، کلئس کری، قوت کری، به ربات کری (المبید، المفنی، المهلاک، المیاد)	طه زین: ساریون	طه زین: ساریون (التبرد)
Tefandî: Birandî, qirrkirî, binbirrkirî, wêran- kirî, kilêskirî, qutkirî, berbatkirî.	طه فین: برهان، قیریون، بن بریون، ویران بون، کلئس بون، قوت بون، به ربات بون (البود، البور، الهلاک، الفناء)	طه زین: ساریون	طه زین: ساریون (التبرد)
Tefîn: Birhan, qirrbûn, binbirrbûn, wêranbûn, kilêsbûn, qutbûn, berbatbûn.	طه فی: برهای، قیریوی، بن بریوی، ویران بوی، کلئس بوی، قوت بوی، به ربات بوی (الفانی، الهلاک، البائد)	طه زین: ساریون	طه زین: ساریون (التبرد)
Tefî = Tefay: Birhay, qirrbûy, binbirrbûy, wêranbûy, kilêsbûy, qutbûy, berbatbûy.	طه فیر: کولنگ، قه زمه (المنکاش، المعول)	طه زین: ساریون	طه زین: ساریون (التبرد)
Tevir: Kuling, qezme.	Tezandî: Sarkirî.	طه زین: ساریون	طه زین: ساریون (التبرد)

Temav: Çala avê, kunav.	طه مباح: چالا ئافى ، كوناف (البئر، الفجوه المائيه)
Tenî: Qitim, toza dwîkêlê.	طه نى: قتم، توزا دويكىلى (السنج، السخام)
Tenîbez: Tenî rwîn, tenîya bibez.	طه نى به زك: تهنى روين، تهنيا بكز (السنج الدهنى)
Tenik: Zirav, rohin, tenîlosk, dijî stwîrîyê.	طه نك: زراف، روھن، تهنيلاسك، دژى ستورىي (الرقيق)
Tenikbûn: Ziravbûn, rohinbûn.	طه نك بون: زراف بون، روھن بون (الترقق)
Tenikbûy: Ziravbûy, rohinbûy.	طه نك بوى: زراف بوى، روھن بوى (المرقق)
Teniktir: Ziravtir, rohintir.	طه نك تر: زراف تر، روھن تر (الارقق)
Tenikkirin: Ziravkirin, rohinkirin.	طه نك كرن: زراف كرن، روھن كرن (الترقيق، الارقاق)
Tenikkirî: Ziravkirî, rohinkirî.	طه نك كرى: زراف كرى، روھن كرى (المرقق)
Tenikî = Tenikatî: Tenikyatî, Ziravî, dijî stwîrîyatîyê, rohinîyatî.	طه نكى ، طه نكاتى: زرافى، دژى ستورىياتىي، روھنياتى (الرقه)
Tenîlask: Gelek tenik.	طه نىلاسك: گه له ك تهنك (الرقيق جدا)
Tenîst: Tenç, rex, la, alî, kinar.	طه نشت: تهنچ، رهخ، لا، ئالى، كنار (الجنب، الجانب، الطرف)

Tevle: Hêşî, xîça pehin, gîrr, rav.	طه قله: حىشى، خىچا پهحن، گير، راف (الخط العريض، الوعم)
Tevle Tevle: Hêşî, hêşî, gîrrgîrr, ravrav.	طه قله طه قله: حىشى حىشى، گير گير، راف راف (المخطط، المسطر، الملقم)
Telhe: Xefik, xefka mezin, kifâtê asinî yê nêrçîrê.	طه ليه: خهفك، خهفكا مهن، كفاتى ئاسنى يى نيرچيرى (الفخ)
Teltele: Barîna befra ter.	طه ليله: بارينا بهفرا تهر (الثلاج الساقط المبلل)
Temirîn: Hişbûn, mitbûn, Vemirhan, kipbûn.	طه مرين: هش بون، مت بون، فهمرهان، كپ بون (الهمود، الخمود، الانطفاء)
Temirî: Hişbûy, mitbûy, vemirhay, kipbûy.	طه مرى: هش بوى، مت بوى، فهمرهاى، كپ بوى (الهامد، الخامد، المطفى)
Temirandin: Hişkirin, mitkirin, vemirandin, kipkirin.	طه مراندن: هش كرن، مت كرن، فهمراندن، كپ كرن (الاخماد، الاهماد، الاطفاء)
Temirandî: Hişkirî, mitkirî, vemirandî, kipkirî.	طه مراندى: هش كرى، مت كرى، فهمراندى، كپ كرى (المخمد، المهمد، المطفى)
Tema: Vîyantîj.	طه ما: قيبان تيز (الطامع)
Tema yî: Dilçûna dijwar.	طه مايى: دل چونا دژوار (الطمع)
Tem: Mij, kerrove, dwî, xulpelêl, bager, tembilêr.	طه م: مژ، كهروفه، دوى، غوليه ليل، باگهر، تهمبيلير (الضباب، الدخان، الغبار)

طه‌نج: تهنشت، رهخ، لا، ئالی، کنار
(الجنب، الجانب)

Tenç: Tenişt, rex, la, alî, kinar.

طه‌نه‌که: ئامانی ته‌نک
(صفیحه‌ التنک، التنکه)

Teneke: Amanê tenik.

طه‌نگ: کوته‌ک، ته‌نگاف، قه‌رسی، به‌رته‌نگاف
(الضیق)

Teng: Kutek, tengav, qerrisî, bertengav.

طه‌نگ بون: کوته‌ک بون، ته‌نگاف بون، قه‌رسین، به‌ر ته‌نگاف بون
(التضایق، التضیق)

Tengbûn: Kutekbûn, tengavbûn, qerrisîn, bertengavbûn.

طه‌نگ بوی: کوته‌ک بوی، ته‌نگاف بوی، قه‌رسی بوی، به‌رته‌نگاف بوی
(المضیق، المضاق)

Tengbûy: Kutekbûy, tengavbûy, qerrisî, bertengavbûy.

طه‌نگ تر: کوته‌ک تر، ته‌نگاف تر، قه‌رسی تر، به‌رته‌نگاف تر
(الاضیق)

Tengtîr: Kutektîr, tengavtîr, qerrisîtîr, bertengavtîr.

طه‌نگ کرن: کوته‌ک کرن، قه‌رساندن، ته‌نگاف کرن، به‌رته‌نگاف کرن
(التضییق، الاضاقه)

Tengkirin: Kutekkirin, qerrisandin, tengavkirin, bertengavkirin.

طه‌نگ کری: کوته‌ک کری، قه‌رساندی، ته‌نگاف کری، به‌رته‌نگاف کری
(المضیق)

Tengkirî: Kutekkirî, qerrisandî, tengavkirî, bertengavkirî.

طه‌نگی، طه‌نگاتی: کوته‌کی، قه‌رسینی، ته‌نگافیاتی، به‌رته‌نگافی
(الضیق، الضیقه)

Tengî = Tengtî = Tengîyatî: Kutekî, qerrisînî, tengavyatî, bertengavî.

طه‌نگافی: کوته‌کی، قه‌لسی
(الضائقه، العسر، الازمه، الشده)

Tengavî: Kutekî, qelisî.

طه‌نگه‌ ده‌ر: ده‌رته‌نگ، گازوک
(المضیق الجبلی، الفجاج، المفازه)

Tengeder: Derteng, gazok.

طه‌نگ: شویتکا کورتانی، شویتکا ده‌واری
(حزام الدابه، البرذعه)

Teng: Şwîtkâ kurtanî, şwîtkâ dewarî.

طه‌نباف: چال ئاف، کوناف
(البئر، الفجوه المائیه)

Tenbav: Çalav, kunav.

طه‌نویر: کورا پاتنانانی
(التنور)

Tenwîr: Kora patina nanî.

طه‌نویرک: کورکا بنی ئافی
(القعر)

Tenwîrk: Korka binê avê.

طه‌مار: دامان، پوسیده بون، گوه‌شین، خه‌م گیرى، ده‌له‌م ده‌له‌میاتی
(الکمد، الهم، الکابه)

Temar: Daman, posîdebûn, guhişîn, xemgîrî, delem, delemîyatî.

طه‌رموشه: نه‌ترو، زه‌مرو، بى‌ خیره‌ت
(الکسلان)

Termoşe: Netro, zemro, bêxîret.

طه‌رموشه‌یی: نه‌تروییاتی، زه‌مروییاتی، بى‌ خیره‌تی
(الکسل، الخمول)

Termoşeyî: Netroyatî, zemroyatî, bêxîretî.

طه‌وک: فیقی به‌کی وه‌کی هه‌له‌لوکایه‌ دخون لچولی چیدبیت دارى وى یى موکوم وه‌شک و ئازایه
(الکرز البری)

Tewk: Fêqîyekî wekî helhelokaye dixon li çolî çêdibît darê wê yê mukum û hişk û azaye.

طه‌وله: پنیاکییای، قوشه‌ن، قونبه‌ل
(بقعه‌ العشب، البقعه‌ عامه)

Tewle: Pinya gîyay, qoşen, qunbel.

T	ط	T	ط
	طربهردان: گه ف کرن، خورپن (التهديد)	طهوله‌دان: گریدانا ده‌واری، پنی پنی لناف کییای (ربط الدابه فی بقعه لایتعداها)	
Tirrberdan: Gefkirin, xurrîn.		Tewledan: Girêdana dewarî, pinîpinî li nav gîyay.	
	طردانک: بوز، قون، چقچق (المضرت، الدبر، الشرج)		طهویل خانه: گوڤ، ئاخویر، هه‌ل (الاصطبل)
Tirrdank: Poz, qûn, çiçivk.		Tewîlxane: Gov, axwîr, hel.	
	طرطرک: دوزه، جه‌هنه‌م (الشرج، الجهنم)		طه‌واف: ماچ کرن، رامویسان، لدور گه‌ره‌ان (القبلة، اللثم)
Tirtirrk: Dojeh, cehnem.		Tewaf: Maçkirin, ramwîsan, lidorgerrhan.	
	طرس: سه‌هم، هه‌ست، سه‌ل، هه‌سته (الخوف، الهلع، الذعر، الوجل، الفزع، الوجس)		طه‌یسین: برقین، برسکین (البریق، اللمعان)
Tirs: Sehim, hest, silh, heste.		Teyşîn: Biriqîn, biriskîn.	
	طرسان: سه‌هم کرن، هه‌سته کرن، سه‌لان (التخوف، التوجس)		طه‌یسی: برقی، برسکی (اللامع، البارق)
Tirsan: Sehimkirin, hestekirin, silhan.		Teyîşî: Biriqî, biriskî.	
	طرسای: سه‌هم کری، هه‌سته کری، سه‌لای (الخائف، المذعور)		طه‌یسوک: برقوق برسکوک (البرق، اللمع، اللامع)
Tirsay: Sehimkirî, hesetkirî, silhay.		Teyşok: Biriqok, biriskok.	
	طرساندن: سه‌همدان، هه‌سته‌دان، سه‌لاندن (التخويف، الاخافه)		طه‌یساندن: برقاندن، برسکاندن (التلميع، التبريق، الابراق، اللامع)
Tirsandin: Sehimdan, hestedan, silhandin.		Teysandin: Biriqandin, biriskandin.	
	طرساندی: سه‌همدای، هه‌سته‌دای، سه‌لاندی (المخوف)		طه‌یساندی: برقاندی، برسکاندی (الملمع، المبرق)
Tirsandî: Sehimday, hesteday, silhandî.		Teysandî: Biriqandî, biriskandî.	
	طرس طرسوک، طرسنوک: هه‌ستیار، سه‌لای، بی دل (الجان، الرعید)		طرب: چف، زرج، بڤ (الضراط)
Tirstirsok , Tirsinok: Hestyar, silhay, bêdil.		Tirr: Çiv, zirç, piv.	
	طرش: تاما سماقی، تاما له‌یمونکی، ده‌ف گز (الحامض)		طربکه‌ن: بڤ که‌ن، زړچو (الضراط)
Tirş: Tama simaqê, tama leymonkê, devgez.		Tirrken: Pivken, zirrço.	
	طرش بون: طفت بون (التحمض، التخمر، الاختمار)		طربکه‌ندن: بڤ که‌ندن، زرجاندن، چفاندن (التضرت)
Tirşbûn: Tiftbûn.		Tirkendin: Pivkindinî, zirçandin, çivandin.	
	طرش بوی: طفت بوی (المحمض، المختمر)		طربطی: گه‌ف وگوي، خوړخوړ، دگدگ (التهديد الاجوف)
Tirşbûy: Tiftbûy.		Tirr tirr: Gef û gurr, xurrxurr, digdig.	
	طرش تر: طفت تر (الاحمض، الاخمر)		
Tirştir: Tifttir.			

طلدان: برهه‌کی که تن، لادان
(التجنب، المجانیه)

Tildan: Birexekî ketin, ladan.

طلدای: برهه‌کی که تی، لادای
(المجان، المجنب)

Tilday: Birexekî ketî, laday.

طلك: تى گه‌هانا ژكای دندكا دانى، شیلی دانا دندكى
دگولیى دا، كه‌تتا فريكى
(نشوء ماده الغذاء فى حب السنبل)

Tilik: Têgerrhana ji kay dindika danî, şêlîdana
dindikê di gulyê da, ketina firîkî.

طمبل باسك: دهول، دهفك
(الطبل)

Timbilbask: Dihol, defik.

طم طم، طمين: توپ توپ، توپین، دوم دوم، دومین
(صوت الطبل، الدوى، صوت المجوف)

Timtim = Timên: Tup tup, tupên, dum dum,
dumên.

طنك طنك، طنکین: تف تف، تفین، چنگ چنگ، چنگین،
زنگ، زنگ، زنگین
(صوت الوتر، الرنين)

Tingting = Tingên: Tivtiv, tivên, çingçing,
çingên, zing zing, zingên.

طنگژین: پندفین، تژی خوه بون، ئاف لیف بون
(الاغیاط، التحنق، التغضب)

Tingijîn: Pindivîn, tijîxwebûn, avlêbûn.

طنگژی: پندفی، تژی خوه، ئاف لیف
(المغتاظ، الحانق، الغضبان)

Tingijî: Pindivî, tijîxwe, av lêv.

طنگژاندن: پندفاندن، ئاف لیف کرن
(الاغاطه، الاغضاب، الاحناق)

Tingijandin: Pindivandin, avlêvkin.

طوپ طوپ، طوپین: حوت حوت، حوتین، رنگ، رنگ، رنگین
(صوت وقع الاقدام ونحوه كالفاكهه، صوت السقوط من عل)

Tuptup = Tupên: Huthut, hutên, ringring, rin-
gên.

طوپ: تفه‌نگا مه‌زن
(المدفع)

Top: Tivenga mezin.

طرش کرن: طفت کرن
(التحميض، التخمير)

Tirşkirin: Tiftkirin.

طرش کرى: طفت کرى
(الحمض، الخمر)

Tirşkirî: Tiftkirî.

طرشى، طرشاتى، طرشياتى: طفتاتى
(الحموضه)

Tirşî = Tirşatî = Tirşyatî: Tiftatî.

طرحماق: گه‌ورى طر
(الحناق، مرض الحناق)

Tirşimaq: Gewrîtirr.

طرازى: ئامانى کيشاي، هه‌لسه‌نگر، ئامانى سه‌نگاندنى
(الميزان)

Tirazî: Amanê kêşanê, helsengir, amanê
sengandinê.

طرازينک: ژه‌نينا له‌شى، پوتى بون، پیتوى. شلى، قه‌رموکى
(التنمل، التخدر، الخلجه)

Tirazînk: Jenîna leşî, pûtîbûn, pêtwî, şilî,
qermokî.

طرشوک: گيايه‌کى خارنى يه‌ خاف دخون لگه‌ل خوئ
دگه‌مرين

(الحماض، صنف من العشب يؤكل طريا)

Tirşok: Gîyayekê xarnêye xav dixon li gel
xwê di gemirînin.

طرنگین: ته‌رت‌ره، گوت گوتک

(الببله، الاشاعه، الشائعه، الضجه)

Tiringên: Tertere, gotgotk.

طف طف، طفین: بف، بف، بفین
(الطنين، الزميم)

Tivtiv = Tivên: Piv, piv, pivên.

طفر: توخمه‌کى شيلمايه دخون
(الفجل، اللفت)

Tivir: Tuxmekê şelimaye dixon.

طل: ته‌نشست، ته‌نج، ره‌خ، لا، ئالى، کنار
(الجنب، الجانب، الطرف)

Til: Tenîşt, tenç, rex, la, alî, kinar.

طوپین: سهکتین، مرن
(الموت، حتف الانف)

Topên: Sekitîn, mirin.

طوبی، طوبای: سهکتی، مری
(المیت حتف الانف)

Topî = Topay: Sekitî, mirî.

طوپاندن: سهکتاندن، مراندن
(الاماته)

Topandin: Sekitandin, mirandin.

طوپاندی: سهکتاندی، مراندی
(المیت)

Topandî: Sekitandî, mirandî.

طوپز: چویف، کاشو، دوقچک، میرکوتک
(الهراوه، العصا)

Topiz: Çwîv, kaşo, doqîçk, mîrkuçk.

طوپزکه ندال: به لافش
(المتکلم علی غیر هدی)

Topizkendal: Belafiş.

طوطیک: تهیرهکی وهکی کوترایه زههری ناخفتنی فه دکهت
(البیفاء)

Totîk: Teyrekê wekî kotiraye zehrî axiftinê
vediket.

طوف: دندک، کاکل، بهرک
(البذره)

Tov: Dindik, kakil, berik.

طولک: گییایه که لیتنای وخاف دخون
(الخزام، صنف من العشب یؤکل مطبوخا، الخباز)

Tolk: Gîyayeke lênay û xav dixon.

طول: ته، گهش، تهفقی
(النضر، البض)

Tol: Terr, geş, tefiqî .

طولی طرش: گییایه که خاف ولتینای دخون، دهرمانه بو
مارکیت زکی
(من الاعشاب الطبیه)

Tolîtirs: Gîyayeke xav û lênay dixon, dermane
bo markêt zikî.

طومک: چینی

(ما یضعه علی المصیده من حب ولحم)

Tomik: Çînî.

طوت کرن: روت کرن، دویر کرن، دهرکرن، هاژوتن، هه
کرن

(الطرد، النبذ)

Tutkirin: Rûtkirin, dwîrkirin, derkirin, hajo-
tin, heykirin.

طوت کری: هه کری، دویر کری، دهرکری، هاژوتی،
دهرئیخستی

(المطروء، المنبوذ)

Tutkirî: Heykirî, dwîrkirî, derkirî, hajotî,
derêxistî.

عبدال: نیرې پورا، تیره کټی وهکی کهوی به
(الحیطان، الدیلم ذکر الدراج)

'Ebdal: Nêrê porra, teyrekê wekî kewîye.

عبدال: ژار، بتنی، به لنگاز، گدا
(المسکین، البائس)

'Ebdal: Jar, bitinê, belingaz, geda.

عبدالی: ژاری، تنیاتی، به لنگازی، گدایی
(المسکنة، الاستکانه، البؤس)

'Ebdalî: Jarî, tinyatî, belingazî, gedayî.

عجوجک: پچویک، زاروک، گهرگهک، تلویل وملویل
(الدعاع، الصغار، الاطفال، الصبیان)

'Ecwîck: Biçwîk, zarok, gergek, tilwîl û milwîl.

عداف: کیم، زوخ
(القیح، الصدید)

'Edav: Kêm, zox.

عرد: جه، در، بن جه
(الارض، المكان، الموقع)

'Erd: Cih, dir, bincih.

عردپیښان: جه نه ندازکرن
(مسح الارض)

'Erdpîvan: Cih endazkirin.

عرد پیښ: نه ندازیاری پیښا نه ردی
(المساح)

'Erdpîv: Endazyarê pîvana erdî.

عردی پلوه: ناخا سست، ناخ، پویک
(الانماث، الرخو، المشاش)

'Erdêpilo: Axa sist, ax pwîtk.

عردی داکه تی: کهند، پان، نزماتی، پانی، کهندی
(المنبسط، الطحان، الهبیر، المنخفض، الهبط)

'Erdê daketî: Kend, pan, nizmatî, panî, kendî.

عردی دهشت: نه ردی راست، نه ردی پان، جهی تیل
(السهل، المستوی، الصعید)

'Erdê deşt: Erdê rast, erdê pan, cihê tîl.

عردی دوربه: که ندال، کوروکه ند
(الوعر)

'Erdê durrbe: Kendal, kor û kend.

ع

E

عادی، عاجزی: سلی، کهرب، تنگژین، بندقین
(الغضب، الزعل، التالم)

'Adizî = Acizî: Silî, kerb, tingijîn, pindivîn.

عاقل: تی گهشتی، سهر راگهشتی، بیره وهر
(العاقل)

'Aqil: Têgihiştî, serragihştî, bîrewer.

عالا: بهیداغ، باندیر
(العلم، الرايه، اللواء)

'Ala: Beydax, bandêr.

عالچی: بهیداغچی، باندیر هه لگر
(حامل الرايه)

'Alaçî: Beydaxçî, bandêr helgir.

عبا: کورک
(العباءه)

'Eba: Kurk.

عهباندن: تژی کرن، پر کرن، تفتاندن
(الحشو، الشحن، العب)

'Ebandin: Tijîkirin, pirrkirin, tivtivandin.

عهباندی: تژی کری، پر کری، تفتاندی
(الحشو، المشحن، المعبأ)

'Ebandî: Tijîkirî, pirrkirî, tivtivandî.

عهبین: تژی کری، پر کری
(المعبى)

'Ebîn: Tijîkirî, pirrkirî.

عه‌فرئ تیر: ئه‌ورئ ستویر، عه‌ورئ کوم، عه‌ورئ لیکدای
(المکفر)

'Evrêtfîr: 'Ewrê stwîr, 'ewrê kom, 'ewrê lêk-day.

عه‌فر تیری: عه‌ور لیکدان، عه‌ور تیک چون
(الاکفهرار)

'Evirtîrî: 'Ewr lêkdan, 'ewr têkçûn.

عه‌فرئ شور: ئه‌ورئ نزم
(الوطف)

'Evrêşorr: 'Ewrê nizin.

عه‌فرکی: نه‌ساخییه‌که‌ فئقی پئ دوه‌ره‌یت، په‌واندنا فئقی
(مرض نباتی، یصیب ثمر الشجرة)

'Evirîkî: Nesaxîyeke fêqî pê diwerhît, rih-wandina fêqî.

عه‌گال: قه‌یتانا سه‌ر ده‌رسوکئ، کفانوکی سه‌ر پیچی
(العقال)

'Egal: Qeytana ser dersokê, kivanokê ser pêçê.

عه‌گید: سییار، سه‌کلافی
(الفارس)

'Egîd: Sîyar, seglavî.

عه‌گیدی: سییاری، سه‌گلافیاتی
(الفروسیه)

'Egîdî: Sîyarî, seglavîyatî.

عه‌گیل: بوشاتی، ئیشیک، قومرته، عه‌لله‌ت
(الزحام، الجمهور)

'Egêl: Boşatî, êşîk, qomirte, 'elalet.

عه‌لو عه‌لو، عه‌لی شیش: دیکلی شامی
(الديک الرومی)

'Elo 'elo = 'Elîşîş: Dîkilê şamî.

عه‌لله‌ت: عه‌گیل، بوشاتی، قومرته
(الزحام، الجمهور، کثره الناس)

'Elalet: 'Egêl, boşatî, qomirte.

عه‌لب: خسم
(العلبه، المکیال)

'Elb: Xisim.

عه‌م: بزمانئ مندا لایانی بخو
(کل فی لغه الاطفال)

'Em: Bi zimanê mindala yanî, bixo.

عه‌ردئ راست: ئه‌ردئ ده‌شت
(السهل، المستوی، الصعید)

'Erdê rrast: Erdê deşt.

عه‌ردئ هه‌لکه‌تی: بانئ، بارزان، ته‌خته
(النجد، الهضبه، النهضه، المرتفع)

'Erdêhelketî: Panî, barzan, texte.

عه‌زاب: ئازار، نه‌خوه‌شی، رپ، گوچ، دنگز
(العذاب)

'Ezab: Azar, nexweşî, rîp, gwîc, dingiz.

عه‌سمان: بلنداهی، ئه‌سمان
(السماء)

'Esman: Bilindahî, esmanî.

عه‌سمانی: ره‌نگئ شین
(الازرق، السماوی، النیلی)

'Esmanî: Rengê şîn.

عه‌سکر: له‌شکه‌ر
(الجند، العسکر)

'Esker: Leşker.

عه‌سلی: چاک، به‌جه
(الجید، الاصل)

'Eslî: Çak, binecih.

عه‌فه‌رم: بژی
(احسنت، اجدت، بورکت)

'Eferim: Bijî.

عه‌فر: عه‌ور، مز
(الغیم، السحاب)

'Evir: 'Ewir, mij.

عه‌فرئ بارانی: عه‌ورئ بارانی
(المزن)

'Evrê baranî: 'Ewrê baranî.

عه‌فرئ بئ باران: ئه‌ورئ بئ باران
(الجهام)

'Evrê bê baran: Ewrê bê baran.

عه‌فرئ چافی: ئه‌ورئ چافا، ماته
(السبل، العفاء السحبه)

'Evrêçavî: Ewrê çava, mate.

عهیال: بچویک، تیژک، مندال، زارو، خیزان
(الاولاد، الاهل)

'Eyal: Biçwîk, têjik, mindal, zaro, xêzan.

عهید: چیژن، سه‌رسال
(العید)

'Eyd: Çêjin, sersal.

عهیدا چه‌جیا: چیژنا مه‌زن
(عید الاضحی)

'Eyada hecîya: Çêjna mezin.

عهیدا په‌مه‌زانئ: چیژنا خارئ
(عید الفطر)

'Eyda Rremezanê: Çêjna xarnê.

عهیدا نه‌وروژئ: چیژنا سه‌رئ سالا کوردی
(عید النوروز، عید رأس السنة الشرقيه)

'Eyda Newrozê: Çêjna serê sala Kurdî.

عهیدا سه‌رئ سالی: چیژنا سه‌رئ سالا روژ ئافای، سه‌رئ
سالا فه‌لا

(عید رأس السنة الميلادی)

'Eyda serê salê: Çêjna serê sala roj away, serê
sala Fela.

عهیدا پالا: چیژنا کرئ کار و ریتنجبه‌را
(عید العمال العالی)

'Eyda pala: Çêjna kirêkar û rêncbera.

عیار: جه‌نباز، جه‌نگه‌نه
(الحیال، الماکر، المدلس)

'Eyar: Cenbaz, cengene.

عی: کازی کرنا په‌زی یه بو هاتنئ، یانی وه‌ره
(نداء للغنم)

'Ê: Gazîkirina pezîye bo hatinê, yanî were.

عیل: عه‌شیره‌ت، بنه‌باب، ئیجاخ
(القبیله، العشیره)

'Êl: Êşîret, bine bab, îçax.

عیلنجی: دل لیک زفرین
(الخواع، الغثیان)

'Êlincî: Dillêk zivirîn.

عه‌دار: ئیشه‌وی، نه‌هاتی
(السقیم، المعلول)

'Illedar: Êşewî, nehatî.

عه‌مئ: خارن بزمانئ زاروکا
(الاکل فی لغه الاطفال)

'Emê: Xarin bizimanê zaroka.

عه‌ناب: ددانئ کورسییایئ دویماهیکی
(الناجد: ج نواجد)

'Enab: Didanê kursîya yê dwîmahîkê.

عه‌ناب: داره‌که فیقیه‌کی سور دده‌ت وه‌کی چه‌لزا، ده‌رمانن
بو کوخکی، به‌لگیت وئ تامئ دبه‌ن
(العناب، شجره)

'Enab: Dareke fêqîyekê sor didet wekî hilmija,
dermanin bo kuxkê, belgêt wê tamê diben.

عه‌نابئ ده‌وارئ: عه‌نابئ شیرئ
(القارح)

'Enabê dewarî: 'Enabê şîrî.

عه‌ور: عه‌فر، مژ
(الغیم، السحاب)

'Ewr: 'Evir, mij.

عه‌ورئ بارانئ: عه‌فرئ ته‌ر، عه‌فرئ ره‌ش وشین
(المزن)

'Ewrêbaranî: 'Evrê ter, 'evrê reşûşîn.

عه‌ورئ بی باران: عه‌فرئ بی باران، عه‌فرئ سپئ
(الجهام)

'Ewrê bê baran: 'Evrê bê baran, 'evrê spî.

عه‌ورئ چافی: عه‌فرئ ده‌کفیت سه‌ر چافی، ماته
(السبل، العفاء، السحبه)

Ewrêçavî: 'Evrê dikevît ser çavî, mate.

عه‌ورئ تیر: عه‌فرئ تیک چوی، عه‌فرئ ره‌شوشین
(المکفر)

'Ewrêtîr: 'Evrê têkçûy, 'evrê reşûşîn.

عه‌ورتیری: عه‌فر لیکدان، عه‌فر تیک چون
(الاکفهرار)

'Ewirtîrî: 'Evir lêkdan, 'Evir têkçûn.

عه‌ورئ شور: نزم
(الوطف)

'Ewrêşorr: Nizim.

عه‌واره: رويس، رویت، به‌رده‌ر، تنئ، ره‌پ ورویت، ده‌رفالا
(المشرد، العاردی، المكشوف، المجرذ)

'Eware: Rwîs, rwît, berder, tinê, repûrwît,
dervala.

عویر و رویشیک: هناڤ
(الاحشاء، الكراع)

'Wîr û rwîvîk: Hinav.

عویر گویش: زکئ پیر پیخ، ریخا عویری
(الفرث، الفرائه)

'Wîrgwîş: Zikê pirr rîx, rîxa 'wîrî.

عویر پف: زک مهندهف، زک مهن، زک دهول
(الاكتم)

'Wîrpif: Zikmendev, zik mezin, zik dihol.

عویر پفی: زک مهندهفی، زک دهولی، زک مهنی
(الکتم)

'Wîrpifî: Zik mendevî, zikdiholî, zik mezinî.

عویرکتی طهیری: زکئ تهیرا
(القانصه)

'Wîrkê teyrî: Zikê teyra.

عویر دهول: زک مهن، عویر پف
(الباجر)

'Wîrdihol: Zik mezin, 'wîrpif.

عویر دهولی: زک پفی، زک مهندهفی، زک مهنی
(الباجر)

'Wîrdiholî: Zik pifî, zik mendefî, zik mezinî.

عویر عویر، عویرین: نویر، نویر، نویرین، چوریکین
(انین الکلب ونحوه)

'Wîz = 'Wîz = 'Wîzên: Nwîz, nwîz, nwîzên, çurîkên.

عویر عور، عورین: قور قور، قورین
(الحوار للثور، الغمغم)

'Orr 'Orr = 'Orrên: Qurr, qurr, qurrên.

عولی: لیوان، ئهوان
(البهو)

'Olî: Lîwan, eywan.

غار: بهز، چاره، بهزین
(العدو، الرکض)

Xar: Bez, çare, bezîn.

غهبلی: شیلی، رهمدی، گهولی
(الکدر، الکامد)

Xebilî: Şêlî, remidî, gewilî.

عنرین: خنزیرین، رکومین، شه مبوزی، ئازخرویاتى، نه قوله یی
(الجموح، التمر، العصیان، العناد)

'Inirrîn: Xinzirîn, rikumîn, şembozî, azxiroyatî, neqoleyî.

عنری: خنزری، رکومی، شه مبوز، به سه رکهش، ئازخرو، نه قوله
(العاصی، المتمرد، الجامح، المعاند)

'Inirrî: Xinzirî, rikumî, şemboz, biserkeş, azxiro, neqole.

عنرانندن: خنزرانندن، نه قوله کرن، شه مبوزکرن، ئازخروکرن، رکومانندن

(الاعضاء، التعنيد، الاحماح)

'Inirrandin: Xinzirandin, neqolekirin, şembozkirin, azxirokirin, rikumandin.

عنراندى: خنزراندى، نه قوله کرى، شه مبوزکرى، ئازخروکرى، رکوماندى، سه رکهش کرى

(المجم، المعند، المعصى، المتمرد)

'Inirrandî: Xinzirandî, neqolekirî, şembozkirî, azxirokirî, rikumandî, serkeşkirî.

عنکوزه: توپز، چويف، کاشو، ميرکوتک

(الضرب، الهراوه، العصا)

'Ingûze: Topiz, çwîv, kaşo, mîrkutk.

عننه: ئهلهوت، نافههرا کانوينا مهن وشوواتى، روزيت
قهلسن وتهنگافن

(ايام شديده بين كانون الثانى وشباط)

'Inter: Elhot, navbera kanwîna mezin û şuwatê, rojê qelsin û tengavin.

عوزد: بئ نقيزيا ژنا، ژفان ديتن

(الطمث، الحيض)

'Uzir: Bê nivêjîya jina, jivandîtin.

عول عول: هویر ومویر

(صغار کل شىء)

'Ul'ul: Hwîr û mwîr.

عومبار: کيلهرك، ئهنبار

(المستودع، المخزن)

'Umbar: Kîlerk, enbar.

عویر: زک

(البطن)

'Wîr: Zik.

غوارهبوی: بهرزه‌بوی، ئافابوی، فه‌شرهای، نه‌دییاربوی
(المختفی، المتغیب، المضاع)

Xewarebûy: Berzebûy, avabûy, veşirhay, nedîyarbûy.

غواره‌تر: بهرزه‌تر، ئافا‌تر، فه‌شرهای تر، نه‌دییارتر
(الغیب، الاخفی، الافقد، الاضیع)

Xewartir: Berzetir, avatir, veşirhaytir, nedîyartir.

غواره‌کرن: بهرزه‌کرن، ئافا کرن، فه‌شارتن، نه‌دییارکرن
(التغیب، الاضاعه، الافقاد، الاخفاء)

Xewarekirin: Berzekirin, avakirin, veşartin, nedîyarkirin.

غواره‌کری: بهرزه‌کری، ئافا‌کری، فه‌شارتی، نه‌دییار کری
(المغیب، المخفی، المضیع، المفقد)

Xewarekirî: Berzekirî, avakirî, veşartî, nedîyarkirî.

غواره‌یی: بهرزه‌یی، ئافایی، فه‌شرهانی، نه‌دییار
(الغیب، الخفاء، الضیاع، الفقد)

Xewareyî: Berzeyî, avayî, veşirhanî, nedîyarî.
غول غول، غولین: لف لف، بوش، لف لف پیکفه

(الحركة المستمرة المزدحمة للحشرات والديدان ونحوه)

Xulxul, xulîn: Livliv, livliva boş, livliv pêkve.

غولغولین: لف لڤین، لف لڤینا ئالوز و بئ س‌روبه‌ر

(الدب، الحركة، المضطربة، القلقه للحشرات ونحوه)

Xulxulîn: Livlivîn, livlivîna aloz û bê ser û ber.

غولغولاندن: لف لفاندن، بئ س‌روبه‌رکرن

(الادباب، التدبيب، الافلاق)

Xulxulandin: Livlivandin, bê ser û berkirin.

غولغولاندی: لف لفاندی، بئ س‌ر و به‌رکری

(المذب، المحرك، المطلق)

Xulxulandî: Livlivandî, bê ser û berkirî.

غولپه‌لیل: ته‌مبلیتر، باگەر، ته‌مه‌دوی، موران

(الهبار، الغمام، العاصفه)

Xulpelêl: Tembilêr, bager, temedwî, moran.

غلین: کریت، پیس، مرار، ته‌ریف

(الکریه، القبیح، البذئ)

Xilîz: Kirêt, pîs, mirar, terêf.

غ

X

غەبلین: شتیلی بون، په‌مدین، گه‌ولین
(الکدر، الکمد)

Xebilî: Şêlîbûn, remidîn, gewilîn.

غەبلاندن: شتیلاندن، په‌مداندن، گه‌ولاندن

(الاکماد، الارحام، التخمید، الترکید)

Xebilandin: Şêlandin, remidandin, gewilandin.

غەبلاندی: شتیلاندی، په‌مداندی، گه‌ولاندی

(المکمد، المکرد)

Xebilandî: Şêlandî, remidandî, gewilandî.

غەل غەل: خریقینکیت مرنئ، ئه‌رزنکیت مرنئ

(حشرجه الموت، النزاع الاخير)

Xexel: Xirîqênkêt mirinê, erzinkêt mirinê.

غەواره: به‌رزه، ئافا بوی، فه‌شرهای، نه‌دییار

(الغائب، الفاقد، المختفی)

Xeware: Berze, avabûy, veşirhay, nedîyar.

غەواره‌بون: به‌رزه‌بون، ئافا بون، فه‌شرهان، نه‌دییاربون

(التغیب، الاختفاء، الافتقاد، التضیع)

Xewarebûn: Berzebûn, avabûn, veşirhan, nedîyarbûn.

غلیز بون: کریت بون، پیس بون، مرار بون، تهریف بون
(التکره، التقبیح، التبذی)

Xilîzbûn: Kirêtbûn, pîsbûn, mirarbûn, terêfbûn.

غلیز بوی: کریت بوی، پیس بوی، مراربوی، تهریف بوی
(المکره، المقیح)

Xilîzbûy: Kirêtbûy, pîsbûy, mirarbûy, terêfbûy.

غلیزتر: کریت تر، پیستر، مرارتر، تهریف تر
(الاکره، الاقیح، الابدء)

Xilîztir: Kirêttir, pîstir, mirartir, terêftir.

غلیز کرن: کریت کرن، پیس کرن، مرارکرن، تهریف کرن
(التقبیح، الاکراه، التبذی)

Xilîzkin: Kirêtkirin, pîskirin, mirarkirin, terêfkirin.

غلیز کری: کریت کری، پیس کری، مرار کری، تهریف کری
(المقیح، المکره، المبدی)

Xilîzkirî: Kirêtkirî, pîskirî, mirarkirî, terêf-
kirî.

غلیزی، غلیزیاتی: کریتی، کریتیاتی، پیسی، پیساتی،
مراری، مراریاتی

(الکراهه، القباحه، البذاءه)

Xilîzî = Xilîzîyatî: Kirêtî, kirêtîyatî, pîsî,
pîsatî, mirarî, mirarîyatî.

ف

F

فاش: ديار، كفش، ناشكرا، بهلى، خوهيا
(معلوم، ظاهر، معين)

Faş: Dîyar, kifş, aşkira, belî, xweya.

فاش بون: دياربون، ناشكرا بون، بهلى بون، خوهيا بون،
كفش بون

(التعلم، التعلن، التعين، التطهر)

Faşbûn: Dîyarbûn, aşkirabûn, belîbûn, xwey-
abûn, kifşbûn.

فاش بوى: دياربوى، ناشكرا بوى، بهلى بوى، خوهيا بوى،
كفش بوى

(المظهر، المعلن، المعين)

Faşbûy: Dîyarbûy, aşkirabûy, belîbûy, xwey-
abûy, kifşbûy.

فاش تر: ديارتر، ناشكرا تر، كفش تر، خوهيا تر
(الاعلان، الاظهر، الاعين، الاوضح)

Faştir: Dîyartir, aşkiratir, belîtir, kifştir,
xweyatir.

فاش کرن: ديار کرن، ناشكرا کرن، كفش کرن، بهلى کرن،
خوهيا کرن

(الاظهار، الاعلان، التعين، التوضيح)

Faşkirin: Dîyarkirin, aşkirakirin, kifşkirin,
belîkirin, xweyakirin.

فاش كرى: دياركرى، ناشكرا كرى، كفش كرى، بهلى كرى،
خوهياكرى

(المعلن، المعين، المظهر، الموضح)

Faşkirî: Dîyarkirî, aşkirakirî, kifşkirî, belîkirî,
xweyakirî.

فاشى، فاشياتى: ديارياتى، ناشكرايى، كفشى، بهليياتى،
خوهييايى

(الظهور، الوضع، العلى)

Faşî = Faşîyatî: Dîyarîyatî, aşkirayî, kifşî,
belîyatî, xweyayî.

فافون:

(الالنيوم)

Fafon.

فالک: ته قالک

(قرص النعناع، الشكرات)

Falik: Teqalk.

فال: نه خهساندى، حيوانى نه خهساندى
(الفحل)

Fal: Nexesandî, hêwanê nexesandî.

فايده: وهج، سود

(النفع، الفائدة)

Fayde: Wec, sûd.

فام: هش، هاى، بير، پى حسان، ناگه
(الفهم، الوعي، الادراك)

Fam: Hiş, hay, bîr, pêhesan, ageh.

فته رات: ترنگين، به لاف کرن، ترنگينا فريکيل
(افتعال ضجه، اشاعه، مبالغه، بلبه، فوضى)

Feterat: Tiringên, belavkirin, tiringêna firrkêl.

فهر اجه: رستى، شين بوى، پهياورك، برى بخوه
(النشوء، النمو، الشبوب، الشعب)

Ferrace: Ristî, şînbûy, peyawirk, birî bixwe.

فهر اجه بون: بهريخوه کرن، رستن، شين بون، پهياورك بون
(النشوء، التشبيب، التنامى)

Ferracebûn: Berbixwekirin, ristin, şînbûn,
peyawirkbûn.

فهر اجه بوى: بهريخوه كرى، رستى، شين بوى، پهياورك بوى
(الناشى، الشبيب، النامى)

Ferracebûy: Berbixwekirî, ristî, şînbûy, pey-
awirkbûy.

فهر اجه تر: بهريخوكرى تر، رستى تر، شين بوى تر، پهياورك
تر

(الاشبيب، الانمى، الانشأ)

Ferracetir: Berbixwekirî tir, ristî tir, şînbûy
tir, peyawirk tir.

فهراجه کرن: رساندن، شین کرن، په یاورک کرن
(الانشاء، الانماء، الاشباب)

Ferracekirin: Risandin, şînkirin, peyawirk-
kirin.

فهراجه یی: په یاورکی، بهرخواه کرنی، شین بونی، رسینی،
رستیاتی

(النشأ، الشبب، النماء)

Ferraceyî: Peyawirkî, berxwekirinî, şînbûnî,
risînî.

فهرته نه: کارکنی، چام، که ره سات

(الکارته، النکبه، البلاء، المصیبه)

Fertene: Karkinî, çam, keresat.

فهر: کت، نیک

(الفرد، الوتر، الواحد)

Fer: Kit, êk.

فهر: قیيان، فیت

(الضروری، الواجب، اللزیم)

Fer: Vîyan, vêt.

فهربون: فیت بون

(التوجب، اللزوم)

Ferbûn: Vêtbûn.

فهربوی: فیت بوی

(الموجب، الملزم)

Ferbûy: Vêtbûy.

فهرتر: فیت تر

(الالزم، الاوجب)

Fertir: Vêttir.

فهرکرن: فیت کرن

(التوجب، الالزام)

Ferkirin: Vêtkirin.

فهرکری: فیت کری

(الموجب، الملزم)

Ferkirî: Vêtkirî.

فهري = فهريياتی: فیتياتی، قیيانی

(الوجب، الضرورة، اللزوم)

Ferî = Ferîyatî : Vêtîyatî, vîyanî.

فهرق: جدا، فهدر، چهرت، فاهری

(التمییز)

Ferq: Cida, veder, çert, vavirî.

فهړکی: فهړه فی، به لاف بوی

(المنقشع، المنفرج، المنصرف)

Ferrikî: Verrevî, belavbûy.

فهړکین: فهړه فین، به لاف بون

(الانقشاع، الانفراج، الانصراف)

Ferrikîn: Verrevîn, belavbûn.

فهړمان: نه مر، فهړگوتن

(الامر، الاراده السلطانيه)

Ferman: Emir, fergotin.

فهړماندار: فهړبیژ

(الامر)

Fermendar: Ferbêj.

فهړمانداری: فهړبیژی

(الاماره)

Fermendarî: Ferbêjî.

فهړه موش: هه سستی پاش ملی، کهرکه روک، که لکه لانک،

هه سستی توتایی سینگی تهیرا

(عظم الصدر للطیور)

Feremoş: Hestê paş milî, kerkerok, kelkelank,
hestê totayê sîngê teyra.

فهړه موش: ژبیرکرن، بیرچون

(النسیان)

Feremoş: Jibîrkirin, bîrçûn.

فهړموشانی: یاریا ژبیر کرنی

(لعبه النسیان والتذكر)

Feremoşanê: Yarîya ji bîrkirinê.

فهړوز: قهیتانا چافی، دورانک، پهروان، چارچوڅه

(الجفن للعین، الحافه، الحاشیه)

Feroz: Qeytana çavî, dorank, perwaz, çarçûve.

فهله: دیندارئ عیسا پیغمبر

(النصرانی)

Fele: Dîndarê Îsa pêxember.

فهله بون: چونا سهر دینی فهلا

(التنصر)

Felebûn: Çûna ser dînê Fela.

فهله بوی: چوی سهر دینی فهلا

(المتنصر)

Felebûy: Çûy ser dînê Fela.

فهله تر: پتر فهله
(الانصر)

Feletir: Pitir fele.

فهله کرن: برنا سهر دینئ فهلا
(التنصیر)

Felekirin: Birna ser dînê Fela.

فهله کری: بری سهر دینئ فهلا
(المنصر)

Felekirî: Birî ser dînê Fela.

فهله یی، فهلاتی: عیسایی
(النصرانیه، النصراری)

Feleyî = Felatî: 'Îsayî.

فهله هیک: توخمه کئ دورینئ یه، تهخلیته کئ درواری یه
(صنف من الخياطه)

Felehîk: Tuxmekê durînêye, texlîtekê dir-warêye.

فهلیته: کهتوهر، راخویته، کولانی، نهکههر
(الصعلوک، الکسلان، البطل)

Felîte: Ketwer, raxwîte, kolanî, neker.

فهلیته بون: کهتوهر بون، راخویته بون، کولان قوتی، نهکههری
(التصعلک، التکاسل، التبطل)

Felîtebûn: Ketwerbûn, raxwîtebûn, kolan qutî, nekerî.

فهلیته بوی: کوتوهر بوی، راخویته بوی، کولان قوت، نهکههر
بوی

(المصعلک، المکسال، الکسول، المبطل)

Felîtebûy: Ketwerbûy, raxwîtebûy, kolanqut, nekerbûy.

فهلیته تر: کهتوهر تر، راخویته تر، کولان قوت تر، نهکههر تر
(الاشد صعلک، الاکسل)

Felîtetir: Ketwertir, raxwîtetir, kolanquttir, nekertir.

فهلیته کرن: کهتوهر کرن، راخویته کرن، کولان قوتان کرن، نهکههر کرن

(الاکسال، التکسیل، الابطل)

Felîtekirin: Ketwerkirin, raxwîtekirin, kolan qutan kirin, nekerkirin.

فهلیته کری: کهتوهر کری، نهکههر کری، کولان قوتای کری،
راخویته کری

(المکسل، المبطل، المصعلک)

Felîtekirî: Ketwerkirî, nekerkirî, kolanqutay-kirî, raxwîtekirî.

فهلیته یی: کهتوهری، راخویته یی، کولان قوتانی، نهکههری
(الصعلوکیه، البطاله، الکسل)

Felîteyî: Ketwerî, raxwîteyî, kolanqutanî, nekerî.

فهلشین: ههرفتن، قویزبون، چغبون، شکستن، ژبه رک چون،
حوسیر بون، ههزمین

(التفکک، الاحباط، الاخفاق)

Felişîn: Heriftin, qwîzbûn, çixbûn, şkestin, jiberikçûn, husîrbûn, hezimîn.

فهلشی: ههرفتی، ههلوهشای، قویزبوی، نهشیای، حوسیر
بوی، چغ بوی، ههزمی

(المتفکک، المحبط، المخفق)

Felişî: Heriftî, helweşay, qwîzbûy, neşyay, husîrbûy, çixbûy, hezimî.

فهلشاندن: ههرافتن، ههزماندن، قویز کرن، حوسیر کرن،
چغ کرن

(التفکیک، الاحباط، الاخفاق)

Felişandin: Heraftin, hezimandin, qwîzkin, husîrkin, çixkin.

فهلشاندی: ههرافتی، ههزماندی، قویز کری، حوسیر کری،
چغ کری

(المفکک، المحبط، المخفق)

Felişandî: Heraftî, hezimandî, qwîzkirî, husîrkirî, çixkirî.

فهلاق: قوتانا بنئ پییا، شهقله دان، پیدادانا بنئ پییا
(الجلد، التعذيب من الارجل)

Felaq: Qutana binê piya, şeqledan, pêdada-na binê piya.

فهلاق دان: پئ لیدان، پئ قوتان، پئ توپز دان
(التجلید)

Felaqdan: Pêlêdan, pê qutan, pê topizdan.

فهلاق دای: پئ توپز دای، پئ قوتای، پئ پیدادای
(المعذب بالجلد)

Felaqday: Pê topizday, pêqutay, pêdaday.

فههک: شه مالک، چرا، خه تیره
(الفانوس)

Fenek: Şemalk, çira, xetîre.

فهنتازی: به رلاقی، پوی کیش کرن، ترتوزی، روی کرنی
(التزویق، الموضه)

Fentazî: Perlaqî, rwîkêşkirin, tirtozî, rwîkirnî.

فیعقی: میوه، قاق
(الفاکهه، الاثمار)

Fêqî: Mêwe, qaq.

فیر: هی، زانین، هه فوت
(العلم)

Fêr: Hî, zanîn, hevot.

فیریون: هیبون، زانیاریون، هه فوت بون
(التعلم)

Fêrbûn: Hîbûn, zanyarbûn, hevotbûn.

فیربوی: هیبوی، زانیاربوی، هه فوت بوی
(المعلم)

Fêrbûy: Hîbûy, zanyarbûy, hevotbûy.

فیرتر: هیتر، زانیارتیر، هه فوتیر
(الاعلم)

Fêrtir: Hîtir, Zanyartir, hevottir.

فیرکرن: هی کرن، زانیارکرن، هه فوت کرن
(التعليم)

Fêrkin: Hîkirin, zanyarkirin, hevotkirin.

فیر کری: هی کری، زانیارکری، هه فوت کری
(المعلم)

Fêrkiî: Hîkiî, zanyarkiî, hevotkiî.

فیری، فیریاتی: هییاتی، زانیاری، هه فوتیاتی
(العلم، التعليم)

Fêrî = Fêryatî: Hîyatî, zanyarî, hevotîyatî.

فیل وند: یاره مه زی، جه نبازی، عه یاری، جه نکه نه بی
(الاحابیل)

Fêlûfind: Yaremezî, cenbazî, 'eyarî, cenge-neyî.

فیهرس: صنبهک، صمبهک، قه هره مان، په هله وان
(البطل)

Fêhris: Sinbek, sembek, qehreman, pehlewan.

فیهرسی: صنبهکی، صمبهکی، قه هره مانی، په هله وان
(البطوله)

Fêhrisî: Sinbekî, simbekî, qehremanî, pehlewanî.

فت فت = فیتین: خوه هافیتین، په قزین، ژه نین، لوت دان، فرت
فرت، فرتین

(الدب، الدییب، الذبذبه، النبیض، القفز، الخلیج، الفزه)

Fitfit = Fitên: Xwehavêtin, peqijîn, jenîn, lotdan, firit, firtên.

فت دل: دل قوتک، دل قوتان
(نبض القلب، دق القلب، خفقه القلب)

Fitdil: Dilqutik, dil qutan.

فر: قولاج، میتی
(الرشفه، المصه)

Firr: Qulaç, mêtî.

فر: فرین
(الطيران)

Firr: Firrîn.

فر: فرهه، فرهه، ژیک دویر
(الواسع، المتباعد بین شیئین)

Firr: Firhe, fireh, jêk dwîr.

فرین: بالا بون، گه رهانا لهوا
(الطيران)

Firrîn: Bala bûn, gerhana li hewa.

فرین: که تن ژ جهی بلند... تیدا که تن، ژئ که تن
(الخرور، التردی، السقوط من شاهق)

Firrîn: Ketina ji cihê bilind... têda ketin, jê ketin.

فری: که تی، لهوا چه رخی
(الساقط، الطائر)

Firrî: Ketî, li hewa çerixî.

فراندن: چه رخاندا لهوا، تیدا هافیتین، ئیخستن
(الاطاره، التطيير، الاسقاط، الاھوار)

Firrandin: Çerixandina li hewa, têda havêtin, êxistin.

فراندی: لهوا چه رخاندى، تیدا هافیتی، ئیخستی
(المخر، المسقط، المطير، النهيض)

Firrandî: Lihewa çerixandî, têda havêtin, êxistî.

- فرشک حه لال:** نان حه لال، راست و درست، راستی بیژ، راست گو، خودان بهخت، جامیر (الوفی، الصادق، المستقیم)
- Firşik helal:** Nanhelal, rast û dirst, rastîbêj, rastgo, xudanbext, camêr.
- فرشک حه رام:** بئ نان وخوئ، پاش دې، دوبری (الخائن، الغدار، المتلون)
- Firşik heram:** Bênan û xwê, paşdirr, durwî.
- فرقوت:** خاف، سست، لوپ، تهفن خاف (النسیج السخيف الراخی)
- Firrfot:** Xav, sist, lop, tevinxav.
- فرقوتی:** تهفن خافی، خافیاتی، سست و پستی، لوبینی (النسیج الغلیظ، الغزل الراخی)
- Firrfotî:** Tevinxavî, xavyatî, sist û pistî, lopînî.
- فراقین:** دانئ خارنانیفر، تیشث (الهجوری، الغذاء، طعام الظهر)
- Firavîn:** Danê xarna nîvro, têşt.
- فرکیلی:** دروینا کتلی ژیک دوبر، شه لال (الخیاطه المتباعده)
- Firrkêlî:** Durîna kêlî jêk dwîr, şelal.
- فرکیلی:** د روینی، پف کرنی، پئ هه لاندنی، نه وهی کوتن (الكذب المبالغ فيه)
- Firrkêlî:** Derwînî, pivkirnê, pêhelandinî, neweygotin.
- فرکیل:** دره وین، پئ هه لین، نه وهی گو (الكذاب المبالغ فی الحديث)
- Firrkêl:** Direwîn, pêhelîn, neweygo.
- فرک:** ئیشاته نشتئ، ئیشانالگه ل بئهن هاتن وچونئ (ذات الجنب، مرض)
- Firk:** Êşa tenîştê, êşana ligel bêhin hatin û çûnê.
- فرک:** په ییزک، پل، پالدان، ژچه راهافیتن، ده فاندن (الدرجه، الدفع، الدفعه، الرتبه)
- Firk:** Peyîzk, pil, paldan, jicîh rahavêtin, defandin.
- فراکه:** هه له مویت، سیفلته (الشاهق، المهوى)
- Firrake:** Helemwît, sîfilte.

فریون: فرهه بون، فرهه بون، ژیک دوبریون (التوسع، التباعد)

Firrbûn: Firhebûn, Firehbûn, jêk dwîrbûn.

فریوی: فرهه بوی، فرهه بوی، ژیک دوبریوی (الموسع، المعبد)

Firrbûy: Firhebûy, Firehbûy, jêk dwîrbûy.

فرتر: فرهه تر، فرهه تر، ژیک دوبرتر (اللاوسع، الابعد، الاوسع)

Firtir: Firhetir, firehtir, jêkdwîrtir.

فریکرن: فرهه کرن، فرهه کرن، ژیک دوبرکرن (التوسع، التباعد)

Firrkirin: Firhekirin, firhekirin, jêk dwîrkirin.

فریکری: فرهه کری، فرهه کری، ژیک دوبرکری (الموسع، المعبد)

Firrkirî: Firhekirî, firhekirî, jêk dwîrkirî.

فری = فریاتی: فرهه یی، فرهه یی، ژیک دوبری، فرهه یاتی، فرهه یاتی (الوسع، البعد)

Firri=Firryatî: Firheyî, firehî, jêk dwîrî, firehyatî, frehyatî.

فرت = فرتین: فت فت، فتن، خوهه فتن، ژهنین (القفر، الوثب، الدبی، الدبیه، الخلع، النبض، الذبذبه)

Firfirt=Firtên: Fitfit, fitên, xwehavêtin, jenîn.

فری = فرین: دهنگی خمخمکیت ده وارا (صوت مناخير الحيوان)

Firrfirr=Firrên: Dengê ximximkê dewara.

فروزی: گیایه ک تداره کی یه، گیایه کئ زیانداره (الثیل، من اعشاب الزينه)

Firwîzî: Giyayek tidarekî ye, gîyayekê zîyandare.

فروزی: فیتی (المکاء، الصغیر)

Firwîzî: Fîî.

فرشته: ملیاکهت (الملائكة)

Firişte: Milyaket.

فرشک: شیردانا بجویکی ده مئ زانئ (اول حليب يرضع الوليد بعد الولادة)

Firşik: Şîrdana biçwîkî demê zanê.

فرهه = فرهه: فه‌دای، په‌حن
(الواسع، الرحب)
Fireh=Firhe: Veday, pehin.
فره‌ه‌بون: فه‌دان، په‌حن بون
(التوسع، الترحب)
Firehbûn: Vedan, pehinbûn.
فره‌ه‌بوی: فه‌دای، په‌حن بوی
(الموسع)
Firehbûy: Veday, pehinbûy.
فره‌ه‌تر: فه‌دای تر، په‌حن تر
(الواسع، الارحب)
Firehtir: Vedaytir, pehintir.
فره‌ه‌کرن: په‌حن کرن، ژیک فه‌دان
(التوسيع)
Firehkirin: Pehinkirin, jêkvedan.
فره‌ه‌کری: په‌حن کری، ژیک فه‌دای
(الموسع)
Firehkirî: Pehinkirî, jêkveday.
فره‌هی، فره‌هیاتی: په‌حنی، په‌حناتی، فه‌دای، فه‌دانیاتی
(الوسعه، الرحابه، السعه)
Firehî=Firehyatî: Pehnî, pehnatî, vedatî, vedanîyatî.
فره‌ه‌بون: فره‌ه‌بون، فه‌دان، په‌حن بون
(التوسع)
Firhebûn: Firehbûy, veday, pehinbûy.
فره‌ه‌بوی: فره‌ه‌بوی، فه‌دای، په‌حن بوی
(الموسع)
Firhebûy: Firehbûy, veday, pehinbûy.
فره‌ه‌تر: فره‌ه‌تر، فه‌دای تر، په‌حن تر
(الواسع، الارحب)
Firhetir: Firehtir, vedaytir, pehintir.
فره‌ه‌کرن: فره‌ه‌کرن، ژیک فه‌دان، په‌حن کرن
(التوسيع، الارحاب)
Firhekirin: Firehkirin, jêkvedan, pehinkirin.
فره‌ه‌کری: فره‌ه‌کری، ژیک فه‌دای، په‌حن کری
(الموسع)
Firhekirî: Firehkirî, jêkveday, pehinkirî.

فراکه، فروکه: تیژکئی ته‌یرایی به‌په‌تای بشیت بفریت،
فارکئی ته‌یرا یئ فروک
(فرخ الطیر الناهض)
Firrake=Firroke: Têjkê teyra yê berrhatî, bişet bifirî, varkê teyra yê firok.
فرک بون: زانا ماهینئ، زاناده‌وار و حیوانا
(الطلق، الولاده للفرس)
Firkbûn: Zana Mahînê, zana dewar û hêwana.
فرکه: بالافرخانه
(المطار)
Firrgih: Bala firrxane.
فروتن: دانا به‌حق، دانا بمز، دانا بیاره
(البيع)
Firotin: Dana bi heq, dana bimiz, dana bipare.
فروتی: تشتی بیاره دای
(المباع)
Firofî: Tiştê bi pare day.
فروکه: بالافری
(الطياره)
Firroke: Bala firr.
فرکرن: هه‌لروستن، قورچ لیدان
(الارتشاف)
Firrkirin: Helmirwîstin, qurçlêdan.
فروش گاه: جهی ئارتیش وفاریشی، جهی کریاروفروتنی،
دکان
(الحانوت، مؤسسه البيع، محل البيع)
Firoşgah: Cihê arêş û farîşê, cihê kiryar û firotinê, dikan.
فروش یار: که‌سئ تشت فروش
(البائع)
Firoşyar: Kesê tiştîfiroş.
فریت: لیفا ته‌قنی، لیفا په‌روکئی ته‌قن کری، مه‌رزئ به‌پ و
مه‌حفویرا
(حافه المنسوج، حاشیه النسيج)
Firêt: Lêva tevnî, lêva perokê tevinkirî, merzê berr û mehfîwîra.
فریت: دلدان، لبه‌رگرتن، خوهر‌اگرتن، خوهرستی
(العزم، الصبر، الثبات)
Firêt: Dildan, libergirtin, xweragirtin, xweristî.

فره‌یی، فره‌یاتی: فره‌هیاتی، ژیک شه‌دانی، په‌حنییاتی،
په‌حنی

(الوسع، الرحابه، السعه)

Firheyî=Firheyatî: Firehyatî, jêkvedanî, pe-
hinîyatî, pehnî.

فره لښ: فره لښ

(الحركة الواسعه، اتساع الحركة)

Firhelivîn: Firehlivîn.

فرنده: ته‌یر، بالافر، ته‌وال، په‌رفان
(الطائر)

Firrinde: Teyr, balafir, tewal, perrvan.

فره‌نگی: نه‌ساخییه‌که یا کرانه
(السفلس)

Firrengî: Nesaxîyeke ya girane.

فری: توخمه‌کێ ڕێچالی یه، شیرێ نوێ زای بکه‌لین وه‌کی
ماستی، ماستێ شیرێ نوێ زای
(اللور، من اللبنیات)

Firî: Tuxmekê rêçalîye, şîrê nwîzay bi
kelînin wekî mastî, mastê şîrê nwîzay.

فشت فشت = فشتین: فت فت، فتین، فرت فرت، فرتین،
فردان

(التملص، التلصص، الانسلال، ظهور حركة فجائية)

Fiştfişt=Fiştên: Fitfit, fitên, firtfirt, firtên,
virrdan.

فشتی = فشتیاتی: فت فتی، فرت فرتی، فردانی
(الللصص، السل)

Fiştî=Fiştîyatî: Fitfit, firtfirtî, virrdanî.

فشان: خاربون، خوه‌هری، بادان، چه‌مه‌ان، لیک زفرین -
فیری

(اللوی، الاعوجاج، الحنى، التمايل)

Fişan: Xarbûn, xwehrî, badan, çemhan, lêk-
zivirîn, virrî.

فشای: خوه‌هری، بادای بوی، لیک زفری بوی، فر بوی
(المعوج، المائل، المنحنى)

Fişay: Xwehîrbûy, badaybûy, lêkzivîrbûy,
virrbûy.

فشاندن: خوه‌هرکرن، بادان، لیک زفراندن، فیرکرن
(الاحناء، الالواء، التعویج)

Fişandin: Xwehîrkin, badan, lêkzivirandin,
virrkin.

فشاندی: خوه‌هرکری، بادای، لیک زفراندی، فیرکری
(المعوج، الملو، المنحنى)

Fişandî: Xwehîrkirî, baday, lêkzivirandî,
virrkirî.

فلتو: دره‌وین
(الكذاب)

Filto: Direwîn.

فلتویی = فلتویاتی: دره‌وینی
(الكذاب)

Filtoyî=Filtoyatî: Direwînî.

فلفل: زهرزه‌واده‌کێ تیژ و دژواره، په‌قه‌قه‌که‌کا
(الفلفل)

Filfil: Zerzewadekê tîj û diware, peqpeqo-
keka sore.

فلق: شلیز، فیقی شه‌ولقی، پلت
(الفاكهه الراهل الناعس اللدن)

Filq: Şilêz, fêqîyê şewliqî, pilt.

فلقی = فلقییاتی: پلتی، پلتیاتی
(الفاكهه، المترهل الراخی)

Filqî=Filqîyatî: Piltî, piltîyatî.

فلقوسین: رزگاربون
(النجاه، الخلاص، المروق)

Filqusîn: Rizgarbûn.

فلقوسی: رزگاربوی
(الناجی، المخلص، المارق)

Filqusî: Rizgarbûy.

فلقوساندن: رزگارکرن
(الانجاء، الانقاذ)

Filqusandin: Rizgarkirin.

فلقوساندی: رزگارکری
(المنجى، المنقذ)

Filqusandî: Rizgarkirî.

فهتتی = فهتتیاتی: شهرمهندهیی، شههمزاری، پوی رهشی،
سهر شوری

(القباچه، الفضاحه، الشناعه، الذنب)

Fihêti = Fihêtiyatî: Şermindeyî, şehmizarî,
rwîreşî, serşorî.

فیت فیت، فیتین: فرویزی قه دان، فیتی دان
(الماء، الصفر)

Fîtfî = Fîteh: Firwîzî vedan, fîtfîdan.

فیتی: فرویزی
(الماء، الصفر)

Fîti: Firwîzî.

فیتک: فیت فیتک، فیر فیرک
(الصفاره، الصافره)

Fîtik: Fîtfîtk, fîrrfîrk.

فیر فیر، فیرین: کویف کویف، کویفین
(الفحیح)

Fîrrfîr = Fîrrên: Kwîf kwîf, kwîfên.

فیری: کویفی
(الفحیح)

Fîrrî: Kwîfî.

فیر فیرک: فیت فیتک
(الصفاره)

Fîrrfîrk: Fîtfîtk.

فیز فیز، فیزین: سیر سیر، سیرین، دهنگی فیرنا تهیری،
دهنگی فیت فیتا بای
(الازیم)

Fîzfîz = Fîzên: Sîrsîr, sîrên, dengê fîrrîna
teyrî, dengê fîtfîta bay.

فیش: ریخ، گوی، روهن، پیق
(النجو المائع للحيوان والطيور، السلح السائل للبهائم)

Fîş: Rîx, gwî, rohin, pîq.

فلی: هونه، شههنازی، نوی ژه نیاتی، نوی برکری، نوی بها
(الابداع، الابتکار، الاختراع)

Filî: Huner, şehnazî, nwîjenîyatî, nwîbirrkirî,
nwîbiha.

فهت: شهرمنده، شههمزار، پوی رهش، سهرشور
(الفظیح، القبیح، الشنیع، المذنب، الفضیح)

Fihêt: Şerminde, şehmizar, rwî reş, serşorr.

فهت بون: شهرمنده بون، شههمزار بون، پوی رهش بون،
سهرشور بون

(التفضیح، التقبیح، التشنیع)

Fihêtbûn: Şermindebûn, şehmizarbûn, rwî
reşbûn, serşorrbûn.

فهت بوی: شهرمنده بوی، شههمزار بوی، پوی رهش بوی،
سهرشور بوی

(المقبیح، المفضح، المشنع)

Fihêtbûy: Şermindebûy, şehmizarbûy, rwî
reşbûy, serşorrbûy.

فهت تر: شهرمنده تر، شههمزار تر، پوی رهش تر، سهر
شور تر

(الاقبیح، الاشنع، الافضح، الاذنب)

Fihêttir: Şermindetir, şehmizartir, rwî reştir,
serşortir.

فهت کرن: شهرمنده کرن، شههمزار کرن، پوی رهش کرن،
سهرشور کرن

(التفضیح، التقبیح، التشنیع)

Fihêtkirin: Şermindekirin, şehmizarkirin,
rwîreşkirin, serşorrkirin.

فهت کری: شهرمنده کری، شههمزار کری، پوی رهش کری،
سهر شور کری

(المقبیح، المفضح، المشنع)

Fihêtkirî: Şermindekirî, şehmizarkirî, rwîreşkirî,
serşorrkirî.

فیش چون: ریخ کرن، پیق هافیتن
(الاسهال)

Fîşçûn: Rîxkirin, pîqhavêtin.

فیشک: قالکا تفهنگی، قالکا داگرته
(الخرطوش)

Fîşek: Qalka tivengê, qalka dagirtî.

فیک فیک، فیکین: فری، فرین، دهنگی دفنا دهواری ئالیک
ببینیت

(الحمم، صوت الحمار عند مشاهدته العلف)

Fîkfîk = Fîkên: Firrfirr, firrên, dengê difna
dewarê alîkê bibînît.

فیرهان، فویرهان: لهی، لیسەر، لیمشت، لیهمشت، کژبون،
بلند بون، رابون

(الفیضان، الفوران)

Fîrhan = Fwîrhan: Lihî, lîser, lêmişt, lîhmişt,
gijbûn, bilindbûn, rabûn.

ق

v

فاچ کړی: بادان کړی. لیک زفراندی. څي کړی
المقزل الملوی

Vačkîrî: Badaykîrî .lêkzivirrînkîrî.virrrkîrî.

فاچی= فاجیاتی: بادانی لیک زفرینی. څي یاتی

القول وهو اقبح العرج اللوی، كلوح الخشبوغیره

Vačî= Vaçyatî: Badanî .lêkzivirrînî virrryatî.

فاچاندن: له نگاندن. خار ریڅه چون. شلکاندن. شلکین.

التقزل، الاقتزال

الزمال: الاعرج عدا مائلا الى احد الجوانب

Vačandin: Lengandin. xarrêveçon. şilikandin.
şilikîn.

فارې: سهر پيداچوی. ژړيکي دهرکه تن. لادان. فازي بون

المنحرف على الطريق، الحائد، الجائخ، المخالف، المنعطف

Varrê: Serrêdaçoy. jrêkêderketin. ladan. Vajîbon.

فارې بون: سهر پيداچون. که چ رې بون. رېک بهردان بون

الانحراف، الانعطاف، الحيد، العدول الزوجان، الديعان

Varrêbûn: Serrêdaçon. keçrêbon. rêkber-
danbûn.

فارې بوی: سهر پيداچوی. که چ رې بوی.

الحائد، المحيد، المحرف

Varrêbûy: Serdaçoy. keçrêboy.

فارې تر: سهر پيداچوی تر. که چ رېبوی تر.

الاحرف، الاحيد، الاضل

Varrêtir: Serdaçoy tir. keçrêboy tir .

فارې کرن: سهر پيداچون. که چ رې کرن.

التحرف، التحيد، الازاغه

Varrêkirin: Serda birin. keçrêkirin.

فارې کړی: سهر پيداچوی. که چ رې کړی.

المحرف، المحيد، المزيغ

Varrêkirî: Serda birî. keçrêkirî.

فارېتی= فارېیاتی: سهر پيداچونی. که چ رېیاتی

الحرف، الزیغ، الحيد، الجياحه، الديص

Varrêtî= varrêyatî: Serdaçonî. keçrêyatî.

فارېک: تيزکي ته يری. ديکلي بچويک

فرخ الدجاج الذکر، الديک الفرخ، فرخ السنه، المقلوب،

المعكوس، المخالف

Varrik: Têjkê teyrî. dîkilê bçwîk.

فا: فان. نه فان. فانا

هؤلاء

Va: Van. eVan. Vana.

فاچ: څي. بادای. لیک زفری

الاقزال، اللوی

Vač: Virr. baday. lêkzivirrî .

فاچ بون: بادای بون. لیک زفرین بون. څي بون

التقزل، التلوی

Vačbûn: Badaybûn .lêkzivirrîn bûn.virrrbûn.

فاچ بوی: بادای بوی. لیک زفری بوی. څي بوی

الاقزال الالوی، الازمل

Vačbûy: Badaybûy .lêkzivirrîn bûy.virrrbûy.

فاچ تر: بادای تر لیک زفری تر. څي تر

الاقزال، التقزیل، الالواء

Vač tir: Baday tir .lêkzivirrîn tir.virrr tir.

فاچ کرن: بادان کرن. لیک زفراندن. څي کرن

المقزل، الملوی

Vačkîrin: Badaykîrin .lêkzivirrîndin.

فاژی: لیک وەرگه‌های. قولپی

Vajî:Lêkwergerhay. qulipî.

فاژی بون: لیک وەرگه‌هابون. قولپین بوی

التقلب، التعاكس، الانقلاب، الاختلاف المخالفه

Vajîbûn:Lêkwergerhabûn. qulipîn.

فاژی بوی: لیک وەرگه‌هابوی. قولپی

المقلوب، المعكوس، المخالف

Vajîbûy: Lêkwergerhabûy. qulipîbûy.

فاژی تر: لیک وەرگه‌های تر. قولپی تر

الاقبل، الاعكس، الاخلف

Vajîtir: Lêkwergerhay tir. qulipî tir.

فاژی کرن: لیک وەرگیران. قولپاندن

التقلب، التعكس، الاخلاف

Vajîkirin: Lêkwergerhabon. qulipîn.

فاژی کری: لیک وەرگیرای. قولپاندی

المقلب، المعكس، المخلاف

Vajîkirî: Lêkwergerhay. qulipndî.

فاژیاتی: لیک وەرگه‌هانی. قولپینی. قولپیاتی

القلب، العكس، الخلاف

Vajyatî:Lêkwergerhanî. qulipînî. qulipyatî.

فاژیاتی چافی: لیک وەرگه‌هانا چافی

الشر للعین

Vajyatîya çavî: Lêkwergerhana çavî.

فاژیر: جدا کرن. چەرت کرن. بژارتن. هەلبژارتن.

هەلبفاندن. ژیک گرتن. ژیک فەدان. فەدەرکرن

التمیز، التنقيح، النقد، التفريق

Vavêr: Cida kirin. çert kirin. bijartin. helbjartin.helbfandin. jêkgirtin. jêkvedan. veder kirin.

فاژیر: تژی کرن. ئەردی کور تژی کەن. هەلنگافتن

العور، الدكدكه للحفره، العوان، الكدس، الردم، الطمر

Vavêr: Tijîkirin. erdê kortijîken. helingaftin.

فاژیران: فەدەربون. ژیک گرتن. بژارتن. جدا کرن.

هەلبفاندن.

التمیز، الامتياز، التفريق، الانتقاء، الانتقاد

Vavêran: Vederbûn. jêk girtin. bjartin. cidakirin. helpifandin.

فاژیران: رادان سەر هەلنگافتن. تژی کرن.

الانطمار، الردم، الدكدكه، التكدیس،

Vavêra: Radanser. helingaftin. tijîkirin.

فاژارتن: فەدەرکرن. جدا کرن. ژیک گرتن.

التصنيف، المیز، الفرق، النقد، النخبه التنقيه

Vavartin: vederkirin. cidakirin. jê girtin.

فاژارتن: هەلنگافتن. کویراتی تژی کرن. نخامتن.

الردم، الطمر، العور، الكدس

Vavartin: Halingaftin. kwîratî tijîkirin. nix-
amtin.

فاژیرین: ژیک فەدەربون. جدا بون. ژیک گرتن بون. بژارتن

بون.

التمیز، التفرق، التصنيف، التنقيح

Vavirîn: Jêk vederbûn. cidabûn. jê girtinbûn.
bjartinbûn.

فاژیرین: نخامتن. رادانا سەر. کویراهی تژی کرن

الانطمار، الاندکاک، التعور، التكدس

Vavirîn: Nixamtin. radana ser. kwîrahî tjîkirin.

فاژیری: ژیک فەدەربوی. هەلبژارتی جدا بوی.

المیز، المنقي، المغرق، المردم، المدكدك، المكس

Vavirî: Jêkvederbûy. helbjartî. cidabûy.

فالای: کوشخەلە. فرت. خالی. چوتی نە: رادای

الفارغ، الخالی، الخاویا، لعاطل، الفاضی، الاجوف

vala: Kuşxele. virt. xalî. çutêne. raday.

فالای بون: کوشخەلە بون. فرت بون. خالی بون. چوتی نە بون

التفرغ، الخواء، الخلو، التعطل

Vala bûn: Kuşxelebûn. virtbûn. xalîbûn.
çutênebûn.

فالای بوی: کوشخەلە بوی. فرت بوی. چوتی نە بوی. خالیبوی

التفرغ، الخواء، الخلو، التعطل

Valabûy: Kuşxelebûy. virtbûy. xalîbûy.
çutênebûy.

فالای تر: کوشخەلە تر. فرت تر. چوتی نە تر، خالی تر

الافرغ، الاخوی، الخلو، التعطل

Vala tir: Kuşxele tir. virt tir. xalî tir. çutêne tir.

فالای کرن: کوشخەلە کرن. فرت کرن. خالی کرن. چوتی نە

کرن

التفريغ، الاخلاء، التخيويه، الاعطال، الافراغ

Vala kirin: Kuşxelekirin. virtkirin. xalîkirin.
çutênekirin.

فالاکری: کوشخهله کری. قرت کری. خالی کری. چوتی نه کری

المفرغ، المعطل، المخلی

Valakirî: Kuşxelekirî. virkirî. xalîkirî. çutênekirî.

فالایی = فالاتی

فالایاتی: کوشخهله یی. قرتی. خالیاتی. چوتی نه یی
الفراغ، الخلاء، الجو: الجوف، الفضاء، الخواء

Valayî = Valatî: Kuşxeleyî. viryatî. xalyatî. çutêneyî. raday Valayatî.

فالاهی: خوله یی. خولولاتی

الفضاء، السماء، الاجواء، العطل

Valahî: Xuleyî. xululatî.

فال: سهر عهد. تهنک. دژی کویری.

الضحل، ضد العمق للمواعين والجوفات، الانبساط

val: Ser erd. tenik. dijkwîryê.

فان: نه فان. فا. نه فان

هؤلاء

Van: Evan. va. evan.

فهبندان: ویران کرن. کلئیس کرن. فیکرن. قوت کرن. بن

برکرن. به ربات کرن

الابادة، الاهلاك، الافناء

Vebirandin: Wêrankirin. klêskirin. virrkirin. qutkiran. bin birrkirin. berpatkiran.

فهبندان: ویران کری. کلئیس کری. فیکری. قوت کری. بن

برکری. به ربات کری

المباد، المهلك، المبنى المبيد

Vebirandî: Wêrankirî. klêskirî. virrkirî. qutkirî. bin birrkirî. berpatkirî.

فهب: ناف بر. چه پهر. په ژان. گفانده. شار کوت

الحاجز، الفاصل، المانع، الفصل، المقطع

Vebirr: navbirr. çeper. pejan. givande. şar. kut.

فهبیر: ناف برین. چه پهر کرن. په ژان کرن. گفانده کرن.

شارکرن. کوت کرن

القطع، الفصل، الاختصار، الكف، الاقتطاع، التقدير،

التجديد

Vbirîn: Navbirrîn. çeperkiran. pejankiran. givandekiran. şarkiran. kutkiran.

فهبون: فه پکین. تاق بون. گهش بون. بشکفین. بژکفین.

بشکفین

الانفتاح، الانكشاف، الانفكاك، الانسراح، الانفراج

Vebûn: Ferrikîn. taqbûn. geşbûn. bişkivîn. bijkivîn. bişivîn.

فهبوی: فه پکی. تاق بوی. گهش بوی. بشکفتی. بژکفتی.

بشکفی

المفتوح، المكشوف، المفكوك، النفرج، المنسرح

Vebûy: Ferrikî. taqbûy. geşbûy. bişkivî. bijkivî. bişivî.

فهبکرن: فه پکاندن. گهش کرن. بشکفانندن. بژکفانندن.

بشافتن.

الافتاح، الاكشاف، التفكك، التشريح، التفريج

Vekirin: Ferrikandin. geşkiran. bişkivandin. bijkivandin. bişavtin.

فهبیری: ناف برکری. چه پهرکری. په ژان کری. گفانده کری.

شارکری

المقطوع، المحدود، المقدر، المحدد، المظف

Vebirî: Navbirkirî. çeperkirî. pejankirî. gvandekirî. şarkirî.

فهبین: فهدیتن.

اعاده النظر رؤيه

Vebîn: Vedîtin.

فهبورین: بسته هی. دخوه پادیتن. دهستویردان

الوشن، المخول المرخص

Veborîn: Bistehî. dxweradîtî. destwîrday rêkday.

فهبوری: بسته ه. دخوه پادینی. دهستویردای. ریک دای

الوشن: من یاتی علی المائده غیره

Veborîy: Bisteh. dxweradîtî. destwîrday rêkday.

فهبیرک: کاده

الکعک

Vebirk: kade.

فهبز: پارێزگه ه. فهحه ه. هه وارگه ه

الماوی، الملجأ، المغیث

Vebez: Parêzgeh. vehew. hewargeh.

فهبرهان = فهبریان: قوت بون. قربون. ویران بون. کلیس

بون. بهربات بون. کمباخ بون. بن بریون

الانقراض، الهلاك، الفناء، البوار، الاندثار

Vebirhan = Vebiryan: Qutbûn. girrbûn. wêranbûn.

klêsbûn. ber batbûn. kimbaxbûn. binbirrbûn.

فهبرهای = فهبریای: قوت بوی. قریبوی. ویران بوی. کلیس

بوی. بهربات بوی. کمباخ بوی. بن بریوی

المنذر، المنقرض، المهلك، البائر

Vebirhay = Vebiray: Qutbûy. girrbûy. wêranbûy.

klêsbûy. ber batbûy. kimbaxbûy. binbirrbûy.

فهپان = فهپیان: کهمران. پهرخاندن. کهروسه کرن. کفاشتن.

تهرقاندن

الكبس، الأب، الدلك، اللوط، الدعكه، الضغط

Vepan = Vepîyan.

فهپای = فهپیای: کهمراندی. پهرخاندی. کهروسه کری.

کفاشتی. تهرقاندی

المكبوس، المضغوط، المرأب، المدلك، الملوط، المدعوك

Vepay = Vepîyay: Gemiran. perixandin. ge-

ruskirin. gerusekirî. givaştî. teriqandî.

فهپاندن: کهمراندن. پهرخاندن. کهروسه کرن. کفاشتن.

تهرقاندن

التدعيك، التدليك، الالتكيس

Vepandin: Gemirandin. perixandindin. gerus-

kirin. givaştin. teriqandin.

فهپاندی: کهمراندی. پهرخاندی. کهروسه کری. کفاشتی.

تهرقاندی

المدعوك، المدلوك، الملاط

Vepandî: Gemirandî. perixandindî. geruskirî.

givaştî. teriqandî.

فهپین: کهمرین. پهرخاندی. کهرسین. کفشین. تهرقین

الكابس، الدلاك، الملاط، الدعاك

Vepîn: Gemirîn. perixandî. gerriştin. givaştin.

teriqîn.

فهپهشین: ههلهپهقژین. ههلهنگفتن. فهژهنین. فهپهرین

العثار، الارتداد، النفذ، الخرق

Vepeşîn: Helpeqijîn. helingiftin. vejenîn.

veperîn.

فهپهشان: ههلهپهقژان. ههلهنگفان. فهژهنان.

الانقلاب، العترة، النفاذ

Vepeşan: Helpeqijan. helingivan. vejenan.

فهپهشای: ههلهپهقژای. ههلهنگفای. فهژهنای.

المخرق، المنفذ، المرتد، المفلت، المعثر

Vepeşay: Helpeqijay. helingivay. vejenay.

فهپهشاندن: ههلهپهقژاندن. ههلهنگفاندن. فهژهناندن.

الاعتار، الاخراق، الافلات

Vepeşandin: Helpeqijandin. helingivandin.

vejenandin.

فهپهشاندى: ههلهپهقژاندی. ههلهنگفاندی. فهژهناندی.

المعثر، المفلت

Vepeşandî: Helpeqijandî. helingivandî. vejenandî.

فهپهشینک: ههلهپهقژک. ههلهنگفک. فهژهنک.

الغالت، النافذ، الخارق

Vepeşînk: Helpeqijîk. helingivk. vejeg.

فهپهنی: فهشارهای. فهشرتی. نخامتی. نخافتی.

ئافابوی. پهردهبوی. پوشای

المحجوب، المستور، الخفى، الغائب

Vepenî: Veşahay. veşartî. nixamtî. nixaftî.

avabûy. perdabûy. puşay.

فهپهنی بون: فهشارهان. نخامتن. نخافتن. ئافابون.

پهردهبون. پوشان

الاختفاء، التحجب، التخفى، التستر

Vepenîbûn: Veşahan. nixamtin. nixaftin.

avabûn. perdabûn. puşan.

فهپهنی بوی: فهشارهای. نخامتی. نخافتی.

ئافابوی. پهردهبوی. داپوشای

المختفى، المتحجب، المتغيب، المتستر

Vepenîbûy: Veşahay. nixamtî. nixaftî. avabûy.

perdabûy. dapuşay.

فهپهنی کرن: فهشارتن. نخامتن. نخافتن. ئافاکرن.

پهردهکرن. پوشاندن

المختفى، المتحجب، المتغيب، المتستر

Vepenîkirin: Veşartin. nixamtin. nixaftin.

perdkirin. puşandin.

فهپه قزاندى: فهژهنى. هل پهړى. هه لافيتى. هه لتويتى
المتردد، المتذبذب

Vepeqijî: Vejenî. helperrî. helavêtî. heltwîtirî.

فهپه قزاندى: فهژهناندن. هل پهړاندن. هه لتويتړاندن
الترديد، الارداد، التذبيب

Vepeqijandin: Vejenandin. helperandin.
heltwîtirandin.

فهته زينک: شقان حيرينک. تهيره که لههوا رادوستيت
الرفراف، السبد، خاطف ظله، طائر

Vetezînk: Şivanheyrişk. terekelhewa radwistî.
vehejînk. velerzînk.

فهته زاندى: فههه ژاندن. فهله رزاندن
الرفرفه

Vetezandin: Vejenandin. velerzandin.

فهته زاندى: فههه ژاندى. فهله رزاندى
المرفرفه

Vetezandî: Vejenandî. velerzandî.

فهته زاندى: كوژتن. لئردى دان. وهږگيران. ته لاش كرن
الاغتيال

Vetezandin: Kuştin. lerdîdan. wergêrran.
telaşkirin.

فهته زاندى: كوژتى. لئردى دای. وهږگيرای. ته لاش كرى
المغتيال

Vetezandî: Kuştî. lerdîday. wergêrray. telaşkirî.

فهجنقین: رهشه بون سهم بون. ههش بون. سلهان ترسان
النفور، النفار، الفز

Veciniqî: Reşebûn. sehimbûn. heşbûn. silhan.
tirsan.

فهجنقى: رهشه بوى سهم بوى. ههش بوى. سهای ترسان
سهم كرتى

النافر، المنفر، المستفز

Veciniqî: Reşebûy. sehimbûy. heşbûy. silhay.
tirtsan. sehimgirtî.

فهجنقاندن: رهشه كرن، رهشه دان، سهم كرن، سهم دان،
ههش كرن، سلهاندن.

الانفار، التنفير، الاستفزاز

Veciniqandî: Reşekirin. reşedan. sehimkirin.
sehimdan. heştkirin. silhandin.

فهپه نى تر: فهشاره اى تر. نخامتى تر. نخافتى تر. ثافتار.
په رده تر. پوشاى تر

الاخفى، الاستر، الاحجب، الاغيب

Vepenî tir: Veşahay tir. nixamtî tir. nixaftî
tir. ava tir. perda tir. puşay tir.

فهپه نياتى: فهشاره انى. نخامتنى. نخافتنى. ثافاى.
په رده يينى.

الخفاء، الحجاب، الغيب، الستر

Vepenyatî: Veşahanî. nixamtinî. nixaftinî.
avayîy. perdayînî.

فهپه نوک: فهشاروک. نخيمتوک. نخيفتوک
الحاجب، الساتر، المخفى

Veperrîn: Veşaruk. nixêmtuk. nixêftuk.

فهپه رين: دهرباز بون. رابورين. دهرباس بون
العبور، الجزع

Veperrîn: Derbazbûn. raburîn. der basbûn.

فهپه رى: دهرباز بوى. رابورى. دهرباس بوى
الجازع، العابر

Veperrî: Derbazbûy. raburî. der basbûy.

فهپه راندن: دهرباز كرن. رابوراندن. دهرباس كرن
الاعبار، التجزيع

Veperrandin: Derbazkirin. raburandin. der
baskirin.

فهپه راندى: دهرباز كرى. رابوراندى. دهرباس كرى
المعبر، المجزع

Veperrandî: Derbazkirî. raburandî. der baskirî.

فهپه رينک: دهرباز وک. رابورينک. دهرباسوک
المجزع، المعبر

Veperrînk: Derbazuk. raburînk. der basuk.

فهپه رينوک: دهربازينوک. رابورينوک. دهرباسينوک
العباره، المعبر، الجزاع

Veperrînok: Derbazînok. raburînok. der
basînok.

فهپه قزين: فهژهنين. هل پهړين. هه لافيتن. هه لتوتيرين
الارتداد، التذبذب، الارتداد

Vepeqijîn: Vejenîn. helperrîn. heltwîtirîn.

فهچنک: ئاڤچی کەر. فه دورینک. پاته کەر.

الرواف، الرفا، الراتف

Veçink: Avçîker. vedurînk. pateker.

فهچرین: ژهنین. فه رویچکاندن. هنج هنج کرن. چر چر کرن.

هنجنین

النتف، النفس، التزبید، الجلاته، المزع، النهش

Veçirrîn: Jenîn. verrwîçkandin. hinchinckirin.

çirrçirrkirin. hincinîn.

فهچری: ژهنی. فه رویچکاندی. هنج هنج کری. چر چر کری.

هنجنی

المنتوف، المنفوش، المحتله، المجت

Veçirrî: jenî. verwîçkandî. hinchinckirî.

çirrçirrkirî. hincinî.

فهچرینا گوشتی: چر چر کرن. دادپندن

النهش

Veçirrîna goştî: Çirrçirrkirin. dadirandin.

فهچرینا هری: ژهنین. هنجنین

الجلاته، النفس، المزع، التزبید

Veçirrîna hiryê: Jenîn. hincinîn.

فهچرینا پهرا: فه روین. فه رویچکاندن

النتف

Veçirrîna perra: verwîn. verwîçkandin.

فهچری: ژهنی. هنجنی. فه رویی. فه رویچکاندی. المنفوش،

المنهش، المجت، المنتف

Veçirrî: Jenîn. hincinî. verrwî. verwîçkandî.

فهچه ماندن: کفان کرن. کود کرن. خارکرن. فشاندن

الاحناء، الالواء، التقویس

Veçemandn: Kivankirin. kudkirin. xarkirin.

fişandin.

فهچه ماندی: کود کری. کفان کری. خارکری. فشاندی

المحنی، المقوس، المنکس، الملوی

Veçemandî: Kudkirî. kivankirî. xarkirî. fişandî.

فهچه مهان: کود بون. کفان بون. خاربون. فشین

الانحناء، التقوس، الانتکاس، الالواء

Veçemhan: kudbûn. kivanbûn. xarbûn. fişîn.

fişan.

فهچنقاندی: ره شه کری. ره شه دای. سه هم کری.

سه همدای. هسه ست کری. سلهاندی

المنفر، المستفز

Veciniqandî: Reşekirî. reşeday. sehimkirî. se-

himday. heştikirî. silhandî.

فهجه مینک: فیک ئیخوک. فه ره نوک. چه نگ فه ره نوک

الهباش، القراش، الکاسب

Vecemînk: Vêkêxuk. verrenuk. çengverrenuk.

فهجه مینک: خریکوک. فیک ئیخ.

الامه، الجماع

Vecemînk: Xirrkuk. vêkêx.

فهجه ماندن: خریکرن. فیک ئیخستن. کوم کرن. لیكدان

الهیش، المقرش، المكسب، اللم، المجمع

Vecemandin: Xirrkirin. vêkêxistin. kumkirin.

فهجه ماندی: خریکری.. فیک ئیخستی. کوم کری. لیكدای

المهیش، المقرش، المكسب، اللم، المجمع

Vecemandî: Xirrkirî. vêkêxistî. kumkirî.

فهجه مهان: لیكدان. خریکرن.. فیک ئیخستن. کوم کرن.

الاجتماع، التجمع

Vecemhan: Lêkdan. xirrkirin. vêkêxistin.

kumkirin.

فهجه مهایی: لیكدای. خریکری.. فیک ئیخستی. کوم کری.

الجامع، المجمع

Vecemhay: Lêkday. xirrkirî. vêkêxistî. kumkirî.

فهجوین: راهیتران. کراندن

المضغ، اللوک

Vecûn: Rahêner. kirrandin.

فهجوین: ئاخفتن فه هنگاتن. ئاخفتن دوباره کرن. دوجاری

کرن

تکرار الکلام. اعاده الحديث

Vecûn: Axiftin vehandin. axiftin du barekirin.

ducarkirin.

فهجوی: فه هنگاتی. دوباره کری. دوجاری کری

المضغ، الملك، المكر، المعید، الکلام المعاد

Vecû: Vehingatî. dubarekirî. ducarkirî.

فهچنین: ئاڤچی کرن. فه دورین. پاته کرن

الروف، الرتف، الرفا

Veçinîn: Avçîkirin. vedurîn. patekirin.

فه چه مه‌ای: کود بوی، کفان بوی، خار بوی، فشای

المنحنی، المقوس، الملوی، المنکوس

Veçemhay: kudbûy. kivanbûy. xarbûy. fişay.

فه چه پیراندن: شه‌مراندن، مت کرن، بئی ده‌نگ کرن، هش کرن.

هیلان، ده‌ست ژئی به‌ردان، هاویش کرن

الاسکات، الاصمات، التړک، الکف للکلام، الابطال

Veçoprandin: Şemirandin. mitkirin. bēdengkirin. hişkirin. hêlan. dest jê berdan. hawîşkirin.

فه چه پیراندی: شه‌مراندی، مت کرن، بئی ده‌نگ کرن، هش کرن.

هیلای، ده‌ست ژئی به‌ردای، هاویش کرن

المسکوت، المصمتز، المتروک، المبطل، المنهی

Veçoprandî: Şemirandî. mitkirî. bēdengkirî. hişkirî. hêlay. dest jê berday. hawîşkirî.

فه چه پیرین: شه‌مرین، مت بون، بئی ده‌نگ بون، هش بون.

هاویش بون

السکوت، الصموت، التړک، التبطل

Veçoprîn: Şemirîn. mitbûn. bēdengbûn. hişbûn. hawîşbûn.

فه چه پیری: شه‌میری، مت بوی، بئی ده‌نگ بوی، هش بوی.

هاویش بوی

المسکوت، الصامت، الباطل، التارک

Veçoprî: Şemirî. mitbûy. bēdengbûy. hişbûy. hawîşbûy.

فه چه وهان: تهنابون، راوه‌ستان، تهبتن، بنه‌جه بون، ناکنجی

بون

اللجوء، الايواء، السكون، الاستقرار، القرار

Vehewhan: Tenabûn. rawestan. tebitîn. binec-ihbûn. akincîbûn.

فه چه وهای: تهنابوی، راوه‌ستای، تهبتی، بنه‌جه بوی، ناکنجی

بوی

اللاجی، الاوی، الساکن

Vehewhay: Tenabûy. rawestay. tebitî. binec-ihbûy. akincîbûy.

فه چه واندن: ناکنجی کرن، تهناکرن، تهبتاندن، بنه‌جه‌کرن

الايواء، الالقاء، الاسکان

Vehewandin: Akincîkirin. tenakirin. tebitandin. binecihkirin.

فه چه واندی: ناکنجی کری، تهناکری، تهبتاندی، بنه‌جه‌کری

الملجی، المأوی، المسکن، المؤوی

Vehewandî: Akincîkirî. tenakirî. tebitandî. binecihkirî.

فه‌خارن: ورقدان، فیرکرن

الشرب، المتاح

Vexarin: Wiriqdan. firrkirî.

فه‌خاری: ورقدای، فیرکری

الشارب، الامتاح

Vexarî: Wiriqday. firrkirî.

فه‌خوهر: تشتی هلمرو بنی بئی روهرن

الشراب، المتح

Vexwer: Tiştê helmiru binî ye ruhn.

فه‌خاندن: کازی کرن، فه‌په‌نی کرن

الاستعاء، الامر سری

Vexandin: Gazîkirin. veqenîkirin.

فه‌خاندی: کازی کری، فه‌په‌نی کری

المدعو، المستدعی

Vexandî: Gazîkirî. vepenîkirî.

فه‌خوین: کازی کهر، فه‌په‌نی کهر

الداعی، المستدعی

Vexûn: Gazîker. vepenîker.

فه‌دهر: جدا، چهرت، قاپی، هافی، بریوی، راقه‌تای، ته‌قای.

ژی‌فه‌بوی

الفارز، الخارج، الشاذ، المفارق، المنحرف، الزین، المنتح

Veder: Cida. çert. varrê. havî. birrbûy.

فه‌ده‌ریون: چهرت بون، جدایون، ژئی‌فه بون، هافی بون، قاپی

بون، فه‌قه‌تان، ته‌قان، بریون

الافتراق، التحرف، النحی، الحرف، التشذذ، الاعتزال،

vederbûn: Çertbûn. cidabûn. jêvebûn. havîbûn.

varêbûn. veqetan. teqan. birrbûn.

فه‌ده‌ریوی: چهرت بوی، جدایوی، ژئی‌فه بوی، هافی بوی، قاپی

بوی، فه‌قه‌تای، ته‌قای، بریوی

المفترق، المتشذذ، المتحرف، المعتزل، الخارج، المفروز

vederbûy: Çertbûy. cidabûy. jêvebûy. havîbûy.

varêbûy. veqetay. teqay. birrbûy.

فهدانا دهنگی: زفرینا دهنگی

الصدی

Vedana Dengî: Zivrîna debgî .

فهدانا روناہی: باره دان، تہی سین، برقین

الشفق

Vedana Ronahîyê: Baredan. teysîn. biriqîn.

فہدہک: ریکا تہنگوبچہ پ ئیشکا کہ قری دبیزنی فہدہک یانی

دہوارئ ببار ژئ فہدہن دانہ فریت:

المنحی، الوازع، الرادع، المنع، الزاجر

Vedek: rêka tengu bçeç îşkakerî dbêjnêvedek, yanî dewîdewarê bbar jê veden da nefirît.

فہدەر: چہرت، ریتفہبوی، بریبوی، بہ لاف بوی، ہہی بوی.

جدابوی

الشاذ، الفارز، المفصول، العازل، المفترق، المتشعب،

المستثنی

Veder: Çert. jêvebûy. birr bûy. belav bûy. hey bûy. cidabûy.

فہدہربون: چہرت بون، بریبون، بہ لاقبون، ہہی بون، ہافی

بون، باژیلہ بون، جدا بون، ژیتفہبون

الافتراق، الاعتزال، الشذذ، التنحی، التشعب، التفرز،

Vederbûn: Çertbûn. birrbûn. belavbûn. heybûn. havîbûn. cidabûn. jêvebûn.

فہدہربوی: چہرت بوی، بریبوی، بہ لاف بوی، ہہی بوی، ہافی

بوی، ژیتفہبوی

المفرق، المحی، المنعزل، المفارق

Vederbûy: Çertbûy. birrbûy. belavbûy. heybûy. havîbûy. cidabûy. jêvebûy.

فہدہرت: چہرت تر، بریبوی تر، بہ لاف بوی تر، ہہی تر.

ہافی تر، باژیلہ تر، ژیتفہبوی تر

الانحی، الاعزل، الافرق، الاشذ

Vedertir: Çert tir. birrbûy tir. belavbûy tir. hey tir. havî tir. jêvebûy tir.

فہدہرکرن: جداکرن، ہہی کرن، ہافی کرن، برکرن، فہدان.

ژیکفہکرن ژیک گرتن

التفریق، التميز، التنحية، التشعيب، الاعتزال، الافراز

Vederkirin: Çertkirin. birrkirin. vedan. heykirin. havîkirin. jêvekirin.

فہدہرت: چہرت تر، جدا تر، ژیتفہ تر، ہافی تر، فاپئ تر.

فہقتای تر، تہقای تر، بر تر

الاعزال، الافرق، الاحرف، الانحی، الافرز، الاخرج، الاشذ

vedertir: Çert tir. cida tir. jêve tir. havî tir. varêtir. veqetay tir. teqay tir. birrtir.

فہدہرکرن: چہرت کرن، جدا کرن، ژیتفہ کرن، ہافی کرن.

فاپئ کرن، فہقتان کرن، تہقان کرن، برن

التفریق، الانحاء، التحریف، الاعزال، الافراز، الاخراج

vederkirin: Çertkirin. cidakirin. jêvekirin. havîkirin. varêkirin. veqetandin. teqandin.

فہدہرکری: چہرت کری، جدا کری، ژیتفہ کری، ہافی کری.

فاپئ کری، فہقتای کری، تہقای کری، بریبوی

المفرز، المخرج، المحرف، المنحی، المعزل

vederkirî: Çertkirî. cidakirî. jêvekirî. havîkirî. varêkirî.

فہدہری = فہدہریاتی

الفرقه، العزله، الشذوذ، الخروج، الحرف، الفرز، الفرقة

Vederî = Vederyatî.

فہدان: راہافیتن، دویرکرن، رادان، سہرداہافیتن، توت کرن.

جداکرن، چہرت کرن

الاماطه، الدفع، الرفض، النحی، العزل، الصد، الزبی، النهی،

Vedan: Rahavetin. dwîrkirin. rradan. serdahavêtin. tutkikin. cidakirin. çertkirin.

فہدان: جہقاندن، کتیل کرن، داناندن، نہاندن

النصب

Vedan: Çeqandin. kêlkin. danandin. nihanandin.

فہدان: لئ زفراندن، لئ زفرین، فہکیران، فہژہنین

الرد، الاجابه، الفعل، العکس

Vedan: Lêzivrandin. lêzivrrîn. vegêran. vejenîn.

فہدای: لئ زفراندی، لئ زفری، فہکیرای، فہژہنی، دانای.

جہقاندی، کتیل کری، نہاندی

المردود، الرد، المنسوب، المنحی، المیط، المعزول

Veday: Lêzivrandî. lêzivrrî. vegêray. vejenîdanay. çeqandî. kêlkirî. nihandî.

فهره نوک: که سئ تشتی دهره نیت. ئامویرئ فهره نیتئ
السالت

Verrenok: Kesê tiştî dverreanît. amwîrê verrenînê.

فهره نی: تشتی فهره روی. فهره چری
المسلوت

Verrenî: Tiştê. verwî. veçirrî.

فهره شین: به لاف بون. فهره کین
الصدوف، المصدف، الانصراف، الانقشاع

Verrevîn: Belavbûn. ferrikîn.

فهره فین: پویج بون. بشقین. بوهرژین. بژین
الاضمحلال، التلاشی، الانحلال

Verrevîn: pwîçbûn. bişivîn. buhijîn. bjîn.

فهره فئ: به لاف بوی. فهرکی. بوهرژی. بشقی. بژای
الصادف، المصدف، المنصرف، المنقشع، المتلاشی، المضمحل
Verrevî: Belavnbûy. ferikî. buhijî. bişivî. bijay.

فهره فاندن: به لاف کرن. فهرکاندن. بژاندن
الاصداغ، التصریف

Verrevandin: Belavkirin. ferikandin. bjandin.

فهره فاندی: بژاندی. به لاف کری. فیکاندی
المصرف، المصدف، المقشع

Verrevandî: Belavkirî. ferikandî. bjandî.

فهره ژ: جهئ بلندئ ئاف لی به لاف دبیت دورمخا. سرت زینی
المسکب، المصب المسیل، مفرق المسکب

Verrêj: Cihê bilindê avlê belav dbît durexa sirt. zînî.

فهره ژ: بهرئ تشتی وهکی دمخل ودانی یانی هاتن. ژیهاتن
الوارد، الناتج، الاتاء، الغضاره، الغله، المحصول،

Verrêj: Berê tiştê wekî dexlu danî yanî hatin. jêhatin.

فهره ژتن: ژیهاتن، فهره راندن
الوارد، الانتاج

Verrêtin: Jêhatin. vewerandin.

فهره ژتن: روی کرن. فهره راندن. پارزناندن. دیرهان ریتن
الرشح، النضج النضاض، الانسکاب، الانضباب

Verrêtin: Rwîkirin. vewerandin. parzinaan-
din. dêrhan. rêtin.

فهره کرئ: جدا کرئ. فهره کرتئ. ژیکفه کرئ هه ی کرئ. هافی
کری. بیکری. فهره دای. ژیکفه کرئ ژیک کرتئ
المفرق، المميز، المفروز، المشعب، المنحی

Vederkirî: Cidakirî. vegirtî, jêkvekirî birr-
kirî. heykirî. havîkirî. veday.

فهره ریاتی: فهره ریتئ: جدا یاتی. بربونی. ژیکفه بونی.
هاقیاتی

المیز، الفرق، العزل، العزله، الاستثناء، الافتراق

Veder = Vederyatî = Vederî: Cidayatî, birr-
bonî, jêkvebonî, havîyatî.

فهره ورین: ئافچی کرن. فهره چنن. دورین
الرتق، الخیاطه

Vedurîn: Avçîkirin. veçînîn. durîn.

فهره ورئ: ئافچی کرئ. فهره چنی. دورئ
المخیوط، المرتق

Vedurî: Avçîkirî. veçînî. durî.

فهره دیت: نیران. رینان. سه حکرن. بینان
الارتقاء، الارتقاء، الرؤیه

Vedîtin: Nêran. rênan. sehkirin. bînan.

فهره وین: فهره ویکجاندن. فهره چرین. فهره نین
النتف، المرط، الکشط السحف

Verrûn: Verwîçkandin. veçirrîn. verrenîn.

فهره روی: فهره ویکجاندی. فهره چری. فهره نی
المنتوف، المرط، المكشوط

Verrû: Verwîçkandî. veçirrî. verrenî.

فهره ویکجاندن: فهره وین. فهره چرین. فهره نین
التکشیط التمریط، الانتاف

Verrûçkandin: Verwîn. veçirrîn. verrenîn.

فهره ویکجاندی: فهره روی. فهره چری. فهره نی
المکشط الممرط، المنتف، المسحف

Verrûçkandî: Verwî. veçirrî. verrenî.

فهره وینک: فهره چر. فهره ویک. فهره نوک
النتاف، الکاشط، الساحف، المارط

Verrûnk: Veçir. verwînk. verenuk.

فهره نک = فهره زک: گارار بنئ قازانئ فهره موکوم دبیت ناهیت
پوی کرن

القديح، السلاته، ما یؤخذ من القصعه بالاصبع

Verenk = verrezk: Çirara binê qazanêve mu-
kumbît nehêt rwîkirin.

فەرۆتن: بیدانا تراشتن. دادیراندنا بیدانا فەرۆنهین
الکشو. انتزاعیاسنانه

Verrotin: Bdidana tiraştin. dadirandina bdi-
dana. vejenîn.

فەرۆتی: فەرۆنه. بیدانا فەرۆتی.
الکشو.

Verrotî: Vejenî. bdidana veçirrî.

فەرۆژک: تشتی هاتی فەرۆتن بیدانا
الکاشی

Verrojck: Tiştê hatî verutin. bididana.

فەرۆیفان: سست وپست بون بهنک ووهریس فهراندیوهکی
فهانندن فهبوی.

النساره، النکث، النقض

Verrûfan: Sistupistbun. benkuwerîs vehandî
wekîvehandî vebûy.

فەرۆیفان: ژبه چونا تیزکۆ حیوانی. بهرهاڤیتنا حیوانی
اجهاض وسقوط جنین الحيوان

Verrûfan: jber çona têjkê hêwan. behavêtna
hêwanî.

فەرۆیفای: فهراندیۆ فهبوی وسست وخاف
النسور، المنکوث، المنقوض

Verrûfay: Vehandîyê veboy u sistu xav.

فەرۆیفک: فههینوکۆ سست بوی وفهبوی
الناسر، الناکث، الناقض

Verrûfk: Vehînuک sistbûy u vebûy.

فەرۆیفاندن: فهکرن وسست وخاف کرن
الانکاث، الانقاض الانسار

Verrûfandin: Vekirin u sist u xavkirin.

فەرۆیفاندی: فهراندیۆ هاتی فهکرن وسست وخاف کرن
المنکث المنقض، المسر

Verrûfandî: Vehandîyê hatî vekirin u sistu
xavkirin.

فەرۆهین: فهچرین. فهروین، فهروچکاندن
المحش، للجلد

Verrenîn: Veçirîn. verwîn. verwîçekandin.

فەرۆهنی: پیستی هاتی فهچرین وفهروی
المحشوش

Verrenî: Pîstê hatî veçirrîn u verwî.

فهریتى: رویکری، فهوراندی، ژیهاتی

المنتوج، الناتج، المورد، الوارد، الحاصل

Verrêti: Rwîkirî. vewerandî. jêhatî.

فهریتى: فهوراندی. پارزناندی. دیراندی. دیرهاندی
الرشیح، الناضج، النضیض، الراشح

Verrêti: Vewerandî. parzibandî. dêrandî.
dêrhândî.

فهریتک، فهریتک: ژیهات، فهورینک، دیرهانک

الرشاح، المرشح، المسكب، السکاب، المنتج، المورد

Verrêjk = Verrêtk: jêhat. vewerînk. dêrhank.

فهرهنگ: کهرکا ژفهرهنینۆ وههای. تراشوک
الخراشه، ماسقط عندالبری

Verrenk: Gerka jverenîne werhay. tiraşuk.

فهرهنگ: ئامویریۆ فهرهنینۆ.
الخراش، الخارش

Verrenok: Amwîrê verenîne.

فهرهنی: تشتی هاتی فهرهنی وتراشتی
الخريش، المخروش

Verrenî: Tiştê hatî verenî u traştî.

فهرهستن: بهربون. پهقان. تهقان
الانقلاب، الانطلاق

Verrestin: Berbûn. peqan. teqan.

فهرهستی: بهربوی. پهقای. تهقای
القاتل، المنفلت، المغلوت، الطليق، المطلق

Verrestî: Berbûy. peqay. teqay.

فهرهساندن: بهردان. تهقاندن
الافلات، الاطلاق

Verressandin: Berdan. teqandin.

فهرهساندی: بهردای. تهقاندی
المفلت، المطلق

Verresandî: Berday. teqandî.

فهرهستی تر: بهردای تر. تهقاندی
الافلت، الاطلاق

Verrestir: Berday tir. peqandî tir.

فهرهنگا قازانۆ: کرارابنۆ قازانۆ فهقهلهای
القره

Verrenka Qazanê: Girara binê qazanê veqel-
hay.

فهرهستن: دهر بون، بهربون، پهقان، بژان، دهلوشی بون، بژکین، السیب للحوان، البجس، الفجر للماء، الاستمنا للمرء

Verrestin: Derbûn. berbûn.peqan. bijan. deluşîbon.

فهرهستی: دهر بوی، بهربوی، پهقای، بژای، دهلوشی بوی، بژکی.

السائب، الفاجر، الباجس، المفجر، المبجس

Verrestî: Derbûy. berbûy. peqay. bijay. deluşîboy.

فهرهساندن: دهر کرن، بهردان، پهقاندن، بژاندن، دهلوشی کرن، بژکاندن.

التفجير، التيجيس، التسييب

Verresandin: Derkirin. berdan. peqandin. bijandin. deluşîkirin.

فهرهساندی: دهر کری، بهردای، پهقاندی، بژکاندی، دهلوشی کری، بژاندی.

المسيب، المفجر، المبجس،

Verresandî: Derkirî. berday. peqandî. bijikadî. deluşîkirî. bijandî.

فهرهینا رهخا: داپوین، داپرین، داتراشتن اللحف، لجوانب البئرمن الاطراف

Verrenîna Rêxa: Darwîn. dabirrîn.datîrştin . **فهرهستنا ژمرنئ:** قورتال بونا ژمرنئ، رزگار بونا ژمرنئ

النشوع، الفلت من الموت

Verrestina ji Mirnê: Qurtalbûna jmirnê. rizgarbuna jmirnê.

فهرئ بون: برئ کهن، وهغهرکرن، بارکرن السفر، الرحيل

Verrêbûn: Brrêketin. wexerkirin. barkirin.

فهرئ بوی: برئ کهنی، وهغهرکری، بارکری الراحل، المسافر

Verrêbûy: Cihê bilind u sirtu rex berday. ava jurda brijît.

فهرئزا چیاپی: جهئ بلند وسرت رهخ بهردای ویرادای ئافا ژوردا برژیت

الساجنه، المصب للجبل

Verrêja Çîyay: Vegerrhan. paşvehatin.

فهرهفین: بژکین، بهلاف بون، فهرکین، ژیکفه بون، خوه ژیک بهردان، ژیک فهدان

الزوال، الانكشاف، الانفراج

Verrevîn: Bijikîn. belavbûn. xwejêk berdan. jêk vedan.

فهرهفی: بژکی، بهلاف بوی، فهرکی، ژیکفه بوی، ژیک فهدای الزائل، المفرج، المكشف

Verrevî: Bijikî. belavbûy. verrikî. jêk veday. jêkveday.

فهرهفانندن: بژکاندن، بهلاف کرن، فهرکاندن، ژیکفه کرن، ژیک فهدان

الازاله، الاكشاف، التفريج

Verrevandin: Bijikandin. belavkirin. verrikandin. jêkvekirin. jêkvedan.

فهرهفاندی: بژکاندی، بهلاف کری، فهرکاندی، ژیکفه کری، ژیک فهدای

المزيل، المفرج، المكشف

Verrevandî: Bijikandî. belavkirî. verrikandî. jêkvekirî. jêkveday.

فهرزه: کهفرئ ناف کور، رهفهزه، جهئ مروف خوه، بدهت بور دا باران ژمروقی نهگريت

المغفرة، الوجز، شبه كهف فى الجبل

Verreze: Kevrê nav kor. reveze. cihê mirove xwe. bdet berda baran jmirovî negîrî.

فهروین: فهرویچکاندن، چنن

الجنى للثمر، الحت للورق

Verrûn: Verwîçkandin. çinîn.

فهروی: چنی، فهرویچکاندی.

المجنى، المحتوت

Verrû: Çinî. verwîçkandî.

فهروتن: کووتنا بیدانا، کووتن المقضم

Verrotin: Kutana bdidana. kotin.

فهروتی: کووتی، بیدانا خاری، بیدانا شکاندی، کراندی المقضوم

Verrotî: Kotî. bdidana xarî. bdidana şkandî. kirrandî.

فهزانندن: ژیک په شانندن. ژیک زانندن... ژیک دهرکرن. ژیک دهرئیکښستن. ژیک ئینان دهر

التولید، التشقیق، التکثیر الاکثار

Vezandin: Jêk peşandin. jêkzandin. jêkderkirin. jikderêxistin. jêk înander.

فهزاندى: ژیک په شاندى. ژیک دهرکرى. ژیک دهرئیکښستى. المولد، المشقق، المکثر

Vezandî: Jêk peşandî. jêkderkirî. jikêxistî.

فهژهن: په قژين. لقين. ژهنين. شلقين. شلقان. ههلفرنجين. ههلتويتيرين. لقين. لفلقین

الرده، رد الفعل، الرجع، الحركة

Vejen: pepijîn. livîn. jenîn. şiliqîn. şilqan. helfirincîn. heltwîtirîn. livîn. livlivîn.

فهژهنى: په قژيى. لقى. ژهنى. شلقاى. شلقى. ههلفرنجى. ههلتويتيرى. لقى.

الراد، المردود، المتحرک، المرتج

Vejeî: pepijî. livîn. jenî. şiliqîy. şilqaî. helfirincî. heltwîtirî. livî.

فهژهنين: فه په قژين. ههلهپه قژين. ههلتويتيرين. شلقين. ژهنين. ههلفرنجين. لقين.

الاردتاء، الارتجاج، التحرك، رده الفعل

Vejenîn: Vepeqijîn. helpqijîn. heltwîtirîn. şilqîn. jenîn. helfirincîn. livîn.

فهژهنانندن: فه په قژانندن. ههلهپه قژانندن. ههلتويتيرانندن.

شلقانندن. ژهنانندن. لقانندن ههلفرنجانندن.

الترديد، التحريك

Vejenandin: Vepeqijandin. helpqijandin. heltwîtirandin. şilqandin. jenandin. helfirincîn. livandin. helfirincandin.

فهژهناندى: فه په قژاندى. ههلهپه قژاندى. لفلقاندى.

شلقاندى. ههلتويتيراندى. ژهناندى. ههلفرنجاندى.

المردد، المحرك

Vejenandî: Vepeqijandî. helpqijandî. heltwîtirandî. şilqandî. jenandî. helfirincî. livandî. helfirincandî.

فهژهنوک: فه په قژوک. ههلهپه قژوک. لفلقوک. شلقوک.

المتردد، الحروک المردود

Vejenok: Vepeqijuk. helpqijk. şilqok. livlivok.

فهزفرين: فه گهړهان. پاشفه هاتن العود، الرجوع، القفول

Vezivrrin: Xudankirin. saxkirin.

فهزفرى: فه گهړهاى. پاشفه زفرى

العائد، الراجع، القافل

Vezivrrî: Vegerrhay. paşvezivrî.

فهزفرانندن: فه گپړانندن.

الاعاده، الارجاع، الاقفال

Vezivrrandin: Vegêrandin.

فهزفراندى: فه گپړاى

المعيد، المرجع، المقفل

Vezivrrandî: Vegêrray.

فهزهلهان: ته حسين. حوليسين

الزلق، الزال، الزلج، الزحلقة

Vezelhan: Tehisîn. hulîsîn.

فهزهلهائى: ته حسى. حولىسى

المزحلوق، الزالق، المزليج، المزل

Vezelhay: Tehisî. hulîsî.

فهزه لانندن: ته حسانندن. حولىسانندن: كورژتن لئهردى دان

الازلاق، الازلاج، الازلال، الاغتيال، الاسقاط

Vezelandin: Tehisandin. hulîsandin. kujtinl. lerdîday. teaşkirin. êxistin.

فهزه لاندى: ته حساندى. حولىساندى: كورژتى لئهردى داي.

ته لاش كرى. ئيځستى

الزحلوق، المزلل، المزليج، المزلق، المسقط، المقتال

Vezelandî: Tehisandî. hulisandî. kujtî.lêrdîday. telsaşkirî. existî.

فهزه لينك: ته حسوك. حولىسوك

الزحلوقه، الزلاجه

Vezelînk: Tehisuk. hulîsuk .

فهزان: ژیک دهرکه تن. ژیک دهربون... ژیک هاتن دهر. ژیک

زان. ژیک په شين

التوالد، الاشتقاق، التكاثر

Vezan: Jêkderketin, jêkderbûn. jêkhatinder. jêk zan. jêkpeşîn.

فهزاي: ژیک دهرکه تى. ژیک دهربوى... ژیک هاتى دهر. ژیک

په شيبى

التوالد، المشتق، المتكاثر

Vezay: Jêkderketî, jêkderbûy. jêkhatîder. jêkpeşî.

فهژین: خودان بون. ژبیان. قهتاندن. ساخ بون
الانتعاش

Vejîn: Xudanbûn. jıyan. qetandin. saxbûn.

فهژی: خودان بوی. ژبیای. قهتاندی. ساخ بوی
المنتعش

Vejî: Xudanbûy. jıyay. qetandî. saxbûy.

فهژیناندن: خودان کرن. ژبیاندن. قهتاندن. ساخ کرن
الانعاش

Vejîandin: Xudankirin. jıyandin. qetandin. saxkirin.

فهژیناندی: خودان کری. ژبیاندی. ساخ کری
المنعش

Vejîandî: Xudankirî. jıyandî. saxkirî.

فهژاندن: خودان کرن. ساخ کرن. ساخ کرن
الاحیاء، الانعاش

Vejandin: Xudankirin. saxkirin.

فهژاندی: خودان کری. ساخ کری. ژبیاندی.
المحی، المنعش

Vejandî: Xudankirî. saxkirî.

فهشکینا جییای: کەندا جییای. پێچا جییای. فازیا جییای
الثیرە، الخیف

Veşkêna Çîyay: Kenda çiyay pêça çiyay.

فهشکاندن: پێچان. دوتا کرن. قین ئیخستن.
فهچه ماندن

الخنث، الکبن، الثنی

Veşkandin: Pêçan. dutakirin. vebin.

فهشکاندی: پێچای. دوتا کری. قین ئیخستی. فهچه ماندی
الخنث، الکبن، المثنی، المکبون، المخبوٲ

Veşkandî: Pêçay. dutakirî. vebin êxistî. veçemandî.

فهشکستن: دوتا بون. فهچه مهان. قین کهتن. پێچاندن
الخانث، الثنیه

Veşkestin: Dutabûn. veçemhan. vbin ketin. pêçandin.

فهشکین: دوتا. فهچه مهای. قین کهتی. پێچه. پێچهک
الخانث، الکابن، المثنی

Veşkên: Duta. veçemhay. vbin ketî. pêçe. pêçek.

فهشارتن: بن ئاخ کرن. پهنی کرن. بهرگوي کرن
الدفن، المواراه، اللحد

Veşartin: Bin axkirin. Penîkirin. bergurrkirin.

فهشارتی: بن ئاخ کری. پهنی کری. بهرگوي کری
المدفون، الموارى، الدفین

Veşartî: Bin axkirî. Penîkirî. bergurrkirî.

فهشپروک: پهنی کهر. بهرگوي کهر
الدافن

Veşêrok: Penîker. bergorrker.

فهشپروتکانی: یارییهکا. بجویکایه. خوهلئیک ودو
بهرزهدکهن

لعبه الاخفاء

Veşêrotkanê: Yariyeka. bçwîkaye. xwelêkudo. berzedken.

فهشارتن: پهنی کرن. ئاخفتن په نی کرن
الکتم، الکتمان

Veşartin: Penîkirin. axiftin. bin berkirin.

فهشارتی: ئاخفتن بن به پکری
المکتوم

Veşartî: Axiftin penîkirî.

فهشارتن: نخافتن. خامتن. په رده کرن. پوشاندن
الاخفاء، الستر، الاضمار، التغیب

Veşartin: Nixaftin. nixamtin. perdekirin, pşandin.

فهشارتی: نخافتی. خامتی. په رده کری. پوشاندی
الخافی، المخفی، المغيبالمضمّر

Veşartî: Nixaftî nixamtî. perdekirî, pşandî.

فهشپروک: نخیفوک. نخیموک.
الکاتم، الخافی، الساتر

Veşêrok: Nixavok. nixamok.

فهشرهان: نخفتن. نخمتن. پهنی بون. ئاقابون. بهرزه بون.
غەواره بون

السر، الغروب، الخفاء، الغیب، الاضمار

Veşirhan: Nixaftin. nixamtin. penîbûn. avabûn. berzebûn. xewarebûn.

فهشرهای: نخفتی.

نخمتی. خامتی. نخافتی. ئاقابوی. بهرزه بوی. پهنی بوی.
غەواره بوی

المضمّر، المغيّب، المخفی، المغيّب، المغرب، المستور

Veşirhay: Nixaftî. niximtî. nixamtî. nixaftî. avabûy.

berzebûy. xewarebûy. penîbûy.

فه شیروک: نخیفوک، نخیموک، پهنهک.

الضمير، المغيب

Veşêrok: Nixavok. nixamok. penek.

فه شکاندن: پیچان، فین ئیخستن، فه نوپراژتن، فه کرتن

الغر للثوب، الثنی للخیاطه

Veşkandin: Pêçan . vbin êxistin. vegirtin.

فه شارتنا بن ناخی: فافارتن ناخ پادانا سهر

الطمر، الاطمار

Veşartina Binaxê: vavartin. axradana ser.

فه قوتان: پی دادان، حوتاندن: بشوینکی جلک لیدان، دنگدان

لیدان

التاجين، الوجن، الدق، الضرب

Vequtan: Pêdana . hutandin. bşwînkî cilik lêdan. dingdan. lêdan.

فه قوتای: پی دادای، حوتاندی: لیدای جلکی بشوینکی حوت

دای دنگدای

المأجی، المدقوق، المضروب، المطروق، الماجن

Vequty: Pêdany. hutandî. lêday cilikê bşwînkî hutday. dingday.

فه قوتک: شوینک، میرکوتک، دوقچک، دار دینگ

المنجنه، المیجنه، المطرقه، المضرب

Vequtk: Şwînik. mîrkutk. duqîçk. darding|.

فه قوتوک: پی دادوک، لیدانک

الماجن، الطارق، الضارب

Vequtok: Pêdadok. lêdank.

فه قوتان: پی دادان، هنگاتن، حوت لیدان

الضرب

Vequtan: Pêdadan. hingatin. hutlêdan.

فه قوتای: پی دادای، هنگاتی، حوت لیدای

المضروب

Vequtay: Pêdaday. hingafî. hutlêday.

فه قیراندن: شکاندن، فهجه ماندن.

القصف، النکس،

Veqrrandin: Şkandin. veçemandin.

فه قیراندی: شکاندی، فهجه ماندی.

المقصوف، المنکوس،

Veqrrandî: Şkandî. veçemandî.

فه کهتن: ژاربون، گهدابون

الرزح، الرزوح

Veketin: Jarbûn. gedabûn.

فه کهتی: ژار، گهدا

الرازح، الرزیح

Veketî: Jar. geda.

فه که ئیخستن: خیرکن، لیکدان، فهجه ماندن، کوم کرن

الشمّل، الحشر، الجمع، اللّم، الضم، القرش، الکسب

Vekêxistin: Xirrkirin. lêkdan. vecemandin. kumkirin.

فه که ئیخستی: خیرکری، لیکدای، فهجه ماندی، کوم کری

المحشور، المجموع، المشمول، المضموم، الملم، القریش

Vekêxistî: Xirrkirî. lêkday. vecemandî kumkirî.

فه که ئیخ: فهجه مینک، خرکوک

الحاشر، الجامع، الضام، اللام، الشامل، القرش، الکاسب

Vekêx: Vecemînk. xirkuk.

فه کړن: شهلاندن، بهش کرن، زل کرن

الفتح، الحل، الفك، النقض، النکت

Vekirin: Şelandin. beşkirin. zilkin.

فه کړی: شهلاندی، بهش کری، زل کری

المفتوح، المحلول، المفکوک، المنکوث، المنقوض

Vekirî: Seladî. beşkirî. zilkirî.

فه کهر: شهلینک، بهشوک، زلکوک

الفتاح، المحل، المکک، الناقض، الناکث

Veker: Selînk. beşok. zilkok.

فه کولان: هه لشکافتن، لی که رهان، هه لخراندن، خه پاره کرن

العزق، النبش، الحفر، البحث، المبحوث

Vekolan: Helişkafî. lêgerhan. helxepirandin. xeparekirin.

فه کولای: هه لشکافتی، لی که رهایی، هه لخرپاندی،

خه پاره کری

المعزوق، المنبوش، المحفور، المبحوث،

Vekolaî: Helişkafî. lêgerhay. helxepirandî. xeparekirî.

فه کول: کولینک، خه پروک، هه لشکیف

العازف، النباش، الحفار، الباحث، الحافر، الباحث

Vekol: kulînk. xepirok. heliškîv.

فه کوژتن: سهر ژئ کرن، سهر برین، سهر قه فاندن

الذبح، النحر، الذکاة،

Vekuîtin: Serjêkirin. serbirrîn. serqefandin.

فهكيشای: راکیشای. خراندى. خشاندى. شپنه كرى،

المجرور، المسحوب، المذبذب، الممطوط

Vekêşaf: Rakêşay. xirandî. xişandî. şipnekirî.

فهكيش: راکيش. خرينوك. خشينوك. خشيلوك. خشك

الساحب، الجاذب، الجار، المطو

Vekêş: Rakêş. xirînok. xişînok. xişîlok. xişik.

فهكيشك: خوه ژيك راکيشان،

المطواء، التمطى، المطوة

Vekêşk: Xwejêk rakêşan.

فهكول: پى دز. ئاخفتن دز. ئاخفتن گوھيز. پاش دي. پاش پيس

النمام

Vekol: Pêdiz. axiftindiz. axiftin guhêz. paşdir. paşpêş.

فهكولانا ئاخفتنى: ئاخفتن هه لىشكافتن

النميمة، النمامه

Vekolana Axiftinê: Axiftin helişkaftin.

فهكان = فهكيبان: حلكاندن. فهجوين

الاجترار

Vekan = Vekîyan: Hilkhilkin. vecwîn.

فهكاي = فهكيباي: حلك حلكى. فهجوى

المجتر

Vekay = Vekîyay: Hilkhilkî. vecw.

فهكه رمان: فهزقرين. زقرين

القبوء، الصدور، العود، الرجوع، الفىء

Vegerrhan: Vezivrrîn. zivrrîn.

فهكه رهاى: فهزقرى. زقرى

العائد، الراجع، المفيء

Vegerrhay: Vezivrrî. zivrrî.

فهكيران: زفراندن. فهزفراندن

الاعادة، الارجاع، الاصدار، الرد، الايفاء

Vegêrran: Vezivrandin. vezivrrandin.

فهكيراي: زفراندى. فهزفراندى

المعاد، المرجوع، المصدر، المردود،

Vegêrray: zivrandî. Vezivrandî.

فهكيري: زفتري

المعاد، المرجع، المعيد المصدر، المرد

Vegêrr: Zivêr.

فهكوژتى: سه ر ژى كرى. سه ربى. سه ر قه فاندى

المذبوح، المنحور، المذكاة،

Vekujtî: Serjêkirî. serbirrî. serqefandî.

فهكوژ: سه ربى. ستو بى. سه ر قه فين

الذابح، الناحر، الذاكى

Vekuj: Serbirr. stubirr. serqefîn.

فهكيشان: فه مان. مان. روژدى

الاستمرار، الدوام، الديمومة، الاستغراق

Vkekêşan: Veman. pêveçon. man. rujdî.

فهكيشاي: فه مای. پتفه چوى. مای

المستمر، المستغرق، الدائم

Vekêşay: Vemay. pêveşoy. may.

فهكيش: پتفه مای. روژدى كار

المداوم

Vekêş: Pêvemay. rujdîkar.

فهكيشان: كيرويون. فه هيلان. فه مان. هه زقين

التأخير، التعويق، التأجيل

Vekêşan: Gîrubûn. vehêlan. veman. heziqîn.

فهكيشاي: كيروبووى. فه هيلاي. فه مای. هه زقى

المتأخر، المتعوق، المؤجل

Vekêşaf: Gîrubûy. vehêlay. vemay. heziqî.

فهكيشو: هه زقوك. كيروكرى

المعوق، العائق، المؤخر

Vekêşo: Heziquk. gîrukirî.

فهكيشان: فه گوهازتن. راکيشان. ئينان. خراندن. خشاندن.

النقل، الجذب، الجلب

Vekêşan: veguhaztin. rakêşan. înan. xirandin. xişandin.

فهكيشاي: فه گوهازتى. راکيشاي. ئيناي. خراندى.

خشاندى.

المنقول، المذبذب، المجلوب

Vekêşay: veguhaztî. rakêşay. înay. xirandî. xişandî.

فهكيش: فه گوھيز. راکيش. ئينوك. خرينوك. خشينوك.

الناقل، الجاذب، الجالب

Vekêş: Veguhêz. rakêş. eînok. xirînok. xişînok.

فهكيشان: راکيشان. خراندن. خشاندن. شپنه كرن، ژيك

ئينان دهر

الجر، السحب، الجذب، المط

Vekêşan: Rakêşan. xirandin. xişandin. şipnekirin.

jêk înder.

فەگەر: وەرگر	
الاقف	
Vegir: Wergir.	
فەگرتوک: تشتی هاتی خاری وەرگرتی بری بکه فیت ئەردی	
الملقوف، الملقف	
Vegirtok: Tiştê hatî xarê wergirtî berî bkevît erdî.	
فەگرتن: خوراگرتن. فەوستان. سنگه پی بون	
اللكأ، التلكؤ	
Vegirtin: Xuragirtin. vewestan. singepêbûn.	
فەگرتن: سەردا برن. زیدەگرتن. زەحف کرن. مشه کرن. پاش ئیخستن. دەست لی راگرتن.	
التوفیر	
Vegirtin: Serda birin. zêde kirin zehifkirin. mişekirin. paşêzistin. dest ragirtin.	
فەگرتی: مشه کری. زەحف کری. پاش ئیخستی.	
الموفور	
Vegirtî: Mişekirî. zehifkirî. paşêzistî.	
فەگەر: مشهیی. زەحفی.	
الوافر، الوفير	
Vegir: Mişeyî. zehfî.	
فەگرتن: سەردا چون.	
الغمر	
Vegirtin: Serdaçon.	
فەگرتی: سەردا چوی	
المغمور	
Vegirtin: Serdaçoy.	
فەگەر:	
الغامر	
Vegir:	
فەگرتن: چەرت کرن. ژیک گرتن.	
الانتقاء، التفريق للغنم، الفصل	
Vegirtin: Çertkirin. jêkgirtin.	
فەگرتی: چەرت کری. ژیک گرتی.	
المفرق، المنتقى، المفصول	
Vegirtî: Çertkirî. jêkgirtî.	
فەگەرمانا ریک: پاشفە زفرین	
القفل، خاص بالمسافر	
Vegerrhana Rrêkê: Paşve zivrîn.	

فەگەر: زفروک	
الرجع	
Vegerr: Zivvrok.	
فەگیراندن: فەزفراندن	
الاستعاده، الاسترجاع، الاسترداد، الاستيفاء	
Vegêrandin: Zivrrandin.	
فەگیراندی: فەزفراندی	
المسترجع، المستعيد، المسترد، المستفیء	
Vegêrandî: Zivrrandî.	
فەگرتن: دەست راگرتن. مچاندن. گرتن. پاش ئیخستن	
القبض، الامساك، المنع، التوفير	
Vegirtin: Destragirtin. miçandin. girtin. paş êxistin.	
فەگرتی: دەست راگرتی. مچاندی. گرتی. پاش ئیخستی	
المقبوض، الممسوك،	
Vegirtî: Destragirtî. miçandî. girtî. paş êxistî.	
فەگرتن: سەرا سەر بون. فەدان. گشت بون	
الشمول، العموم	
Vegirtin: Seraserbûn. vedan. giştûbûn.	
فەگرتی: سەرا سەر بوی. فەدای. گشت بوی	
العام، الشامل	
Vegirtî: Seraserbûy. veday. giştûbûy.	
فەگرتن: فیرا چون. فەگوهازتن. ژئ فەگرتن	
العدوى، السرايه	
Vegirtin: Vêraçûn. vegohaztin. jêvegirtin.	
فەگرتی: فیرا چوی. فەگوهازتی. ژئ فەگرتی	
المعدى، السارى	
Vegirtî: Vêraçûy. vegohaztî. jêvegirtî.	
فەگرتن: پێچان فەنویراژتن. جلک دوتا کرن. کورت کرن.	
کوو فەگرتن. وەرگرتن. دەست راگرتن	
اللقف، التلقف	
Vegirtin: Pêçan. venwîrajtin. cilikd dutakirin. kurtkirin. govegirtin. wergirtin. dest ragirtin.	
فەگرتی: تشتی ژوردا هاتی وگرتی نه که تی ئەردی	
الملقف، المتلقف	
Vegirtî: Tiştê. jurda hatî u girtî neketî. erdî.	
فەگروک: وەرگروک	
الملقف، اللقيف	
Vegirok: Wergêrok.	

فه‌لوفرین: فه‌لرزین. لیک فه‌گه‌رین

الزاجل، اللحن، النغم، الهزاج، المرنم، الشادی، اللحن،

Velovrîn: velerzîn. lêkvegerrîn.

فه‌لويسانندن: فه‌نويسانندن. بئه‌ردی فه‌نان. مه‌لسانندن،

دکوندريسک برن، خوه په‌حن کرن

التدرء للصياد

Velûsandin: Venwîsandin. berdîvenan. meliszn-
din. kundirîsk birin. xwepehinkirin.

فه‌لويسانندی: فه‌نويسانندی. بئه‌ردی فه‌نای. کوندريسک

بری، مه‌لسانندی

المتدرء

Velûsandî: Venwîsandî. berdîvenay. melisznî.
kundirîsk birî.

فه‌لويسای: کوندريسک چوی. فه‌نويسانندی. مه‌لسی. بئه‌ردی

فه‌نای

الدریء

Velûsay: Kundiskçoy. venwîsandî. melisî. berdîvenay.

فه‌لويسانندن: بئه‌ردی فه‌خونويسانندن. خوه په‌حن کرن

الکين، الکبون، اللطبي، ونحوه، اللط بالارض

Velûsandin: Berdîve xunwîsandin. xwe pehinkirin.

فه‌لويسانندی: بئه‌ردی فه‌خونويسانندی. خوه په‌حن کری

الکابن، المکبون، الملطط

Velûsandî: Berdîve xunwîsandî. xwe pehin kirî.

فه‌لويسای: فه‌نويسانای. نويسای. مه‌لسی. په‌حن بوی

اللطيط، الکبين

Velûsay: Venwîsay. nwîsay. melisî. pehinbûy.

فه‌لرزین: هه‌لتويتيرين. گرک بون

الارتجاف، الارتعاش، الارتعاد، القشعريرة

Velerzîn: Heltwîtirîn. girrikbûn.

فه‌لرزی: هه‌لتويتيری. گرک بوی

المرتجف، المرتعش، المرتعد، القمشعر، الرعيد

Velerzî: Heltwîtirî. girrikbûy.

فه‌لرزوک: هه‌لتويتيروک. گرکویی

المرجف، المردع، المرعش،

Velerzok: Heltwîtirok. girrkoyî.

فه‌لرزانندن: گرک ئينانی. هه‌لتويتيراندی

الارعاد، الارجاف، الارعاش

Velerzandin: Çirrik înanî. heltwîtirandî.

فه‌گه‌رمانا زوی: سفک زفرین

الانصیاع

Vegerrhana zû: Sivik zivrrîn.

فه‌گوه‌زتن: ژجه‌چون. ته‌قله‌که‌تن

النقل، التحويل، الانتقال

Veguhaztin: Jcîh çon. teqleketin.

فه‌گوه‌زتی: ژجه‌چوی. ته‌قله‌که‌تی

المنقول، المحول، المنقل

Veguhaztî: Jcîh çoy. teqleketî.

فه‌گوه‌یز: ژجه‌ بر. ته‌قله‌ لیدای

الناقل، المحول

Veguhêz: Jcîh bir. teqlelêday.

فه‌گه‌فزی: تیک وهربون. لیک وهرگه‌ره‌ان. گرپل بون. دول

بون. دلول بون

التخبیط، التمرغ، التقلب

Vegeviezîn: Têkwerbûn. lêkwerhan. girrêlbûn.
dolbûn. dilol bûn.

فه‌گه‌فزی: تیک وهربوی. لیک وهرگه‌ره‌ای. گرپل بوی. دلول

بوی. دلول بوی

المتخبیط، التمرغ، المتقلب

Vegevezî: Têkwerbûy. lêkwerhay. girrêlbûy. dolbûy.
dilol bûy.

فه‌گه‌فزانندن: تیک وهرکرن. لیک وهرگپران. تیکفه‌دان. گرپل

کرن. دلول کری.

الامراع، التخبیط، التقلب، التمرغ، الاقلاب، الاخباط

Vegevizandin: Têk werkirin. lêkwergeran. têk-
vedan. girrêlkin. dilolkirî.

فه‌گه‌فزانندی: تیکفه‌دای. وهرگپرای. دلول کری. گرپل کری.

دلول کری.

الممرغ، المخبیط، المقلب

Vegevizandî: Têkveday. wergêrray. dolkirî. di-
olkirî.

فه‌لوفرانندن: فه‌لرزانندن. لیک فه‌گپران

الزجل، اللحن، النغم، الهزج، الترنم، الشدو

Velovrandin: Velerzandin. lêkvegerran.

فه‌لوفراندی: فه‌لرزانندی. لیک فه‌گپرای

المزجل، الملحن، المنغم، المهزوج، المترنم، المشدو

Velovrandî: velerzandî. lêkvegêrray.

فهله رزاندى: كرك ئىناى. ههلتويتراندى
المرعد المرعش، المرجف

Velerzandî: Çirrik înay. heltwîtirandî .

فهمان: كيروبون. ههزقين. پاش كهتن. سنگه پى بون
التريث، المكث، التخلف، التأخير، العوق، التلكؤ

veman: Çirrbûn. heziqîn. paşketin. singe pêbûn.

فهماى: كيروبووى. ههزقى. پاش كهتى. سنگه پى بووى
التريث، الماكث، المتخلف، المتأخر، العائق، التملكؤ

vemay: Çirrbûy. heziqî. paşketî. singe pêbûy.

فهمرهان: شهمرين. تهمرين. رهشمين
الطفوء، الانطفاء، الخمود، الهمود

Vemirhan: Semirîn. temirîn. reşimîn.

فهمرهاى: شهمرى. تهمرى. رهشمى
المنطفىء، الخامد، الهامد

Vemirhy: Semirî. temirî. reşimî.

فهمراندن: شهمراندن. تهمراندن. رهشماندن
الاطفاء، الاخمد، الاهمد

Vemirandin: Semirandin. temirandin. reşimandin.

فهمراندى: شهمراندى. تهمراندى. رهشماندى
المطفىء، المخمد، المهمد

Vemirandî: Semirandî. temirandî. reşimandî.

فهمرينك: شهمرينك. تهمرينك. رهشمينك
المطفؤة، المخمد، المهمد

Vemirînk: Semirînk. temirînk. reşimînk.

فهمرينوك: شهمرينوك. تهمرينوك. رهشمينوك
الطافىء، الهمد، الخمد، الطفا

Vemirînok: Semirînok. temirînok. reşimînok.

فهمالين: خوراندن. فههوسين. پهرخاندن
المرى للضرع، المسح، الدلك، المعس

Vemalîn: Xurandin. vehusîn. perixandin.

فهمالى: خوراندى. فههوسى. پهرخاندى
الممسوح، الممرى، المدلك، الماعس

Vemalîn: Xurandî. vehusî. perixandî.

فهمال: خورينك. فههوسك. پهرخوك
الدلاك، الماسح، المارىء، الدعاس

Vemal: Xurînk. vehusk. perixuk.

فهمالشتن: هوسين. فهمالين. رهنين
التدليك، التمسيح

Vemaliştin: Hosîn. vemalîn. renîn.

فهمالشتى: هوسى. فهمالى. زهنى
المدلك، المسح

Vemaliştî: Husî. vemalî .

فهميتن: ههلچنين. ههلمرويستن. ميژان. فيكرن
المص، الامتصاص

Vemêtin: Helçinîn. helmirwîstin. mêjan. firrkin.

فهميتى: ههلچنى. ههلمرويستى. ميژاى. فيكرى
الامتص

Vemêtf: Helçinî. helmirwîstî. mêjay. firrkirî .

فهميژ: ههلچنك. ههلمرويسك. ميژك
المصاص

Vemêj: Helçink. helmirwîsk. mêtik.

فهميژى: ههلمروستنى. ميژتنى. ههلچنى.
الامتصاص

Vemêjî: Helmirwîstin. metinî. helçinî.

فهمالينا روندكا: زهاكرن. دهست روندكا دان
الكفكه للدمع

Vemalîna Rondka: Zihakirin. dest drondka dan.

فهنويساندن: فهلويساندن. مهلساندن. بئهردى فهنان. خوه
پهحن كرن

التدرء للصياد، اللصق، اللط، الكبن للغزال

Venûsandin: Velwîsandin. melisandin. berdîvenan.

xwe pehinkirin.

فهنويساى: فهلويساى. مهلساى. بئهردى فهناى
المتدرء، المكبن، اللصق

Venûsandî: Velwîsay. melisay. berdîvenay.

فهنويراژتن: جلك فهگرتن. پيچان. فهشكاندن
الخبن، الثبن، الكفف، الكفافه

Venûrajtin: Cilik vegirtin. pêçan. veşkandin.

فهنويراژتى: فهشكاندى. فهگرتى. پيچاى دوتا كرى
المخبن، المثبن، المكفف

Venûrajtf: Veşkandî. vegirtî. pêçay. dutakirî.

فهنويزژ: فهگرتنا جلكى. فهشكاندى. فهگرتى. پيچاى. دوتا
كرى

الخبان، الثبن، الكفف

Venûrêj: vegirtina cilkî. veşkandî. vegirtî. pêçay.

dutakirî.

فهوسین: تیل کرن. حولی کرن. پیرادان. خوراندن.

پهرخاندن. فهمالین. فهنهژتن

الصقل، السیع، العرک، الحط

Vehusîn: Tîlkin. hulîkirin. pêrradan. xurandin. perixandin. vemalîn. venihijtîn.

فهوسى: تیل کری. حولی کری. پیرادای. خوراندی.

پهرخاندی. فهمالی. فهنهژتی

المصقول، المحطوط، المسیع، المعرکه

Vehusî: Tîlkirî. hulîkirî. pêrraday. xurandî. perixandî. vemalî. venihijtî.

فهوسان: تیل بون. حولی بون. خورهان. خورین. پهرخین.

مالین. نهین

التصقل، التعرک، التسیع، التحطط

Vehusan: Tîlbûn. hulîbûn. . xurhan.xurîn. perixîn. malîn. nihîn.

فهوسای: تیل بوی. حولی بوی. خورهای. پهرخی. نهایی

الصقيل، الحطيط، العريک

Vehusay: Tîlbûy. hulîbûy. . xurhay.xurîy. perixî. malî. nihay.

فهوسینک: تدهست بهرک. بهرهوسینک. پیرادوک. تیل کو

الصاقل، المصقل، المسیعه

Vehusînk: Dest berk. berhusînk. perraduk. tîlko.

فهوسک: هوسینک. هوسانک

الصقال، العراک، السیاع

Vehusk: Husînk. hosank.

فهوساندن: تیل کرن. حولی کرن. پیرادان

التصقيل، التسیع، التعریک، الاصقال، الاعراک

Vehusandin: Tîlkin. hulîkirin. pêradan.

فهوساندی: تیل کری. حولی کری.

المصقل، المسیع، المعرک،

Vehusandî: Tîlkirî. hulîkirî.

فههاندن: لیک ئیخستن. تیکرابرن نافک لهل برن. تیک

پهشاندن. لیک گزیدان. تیک ئیخستن

الضفر، الجدل

Vehandin: Lêk êxistin. têkrabirin. naviklelbin. têk peşandin. lêgrêdan. têkêxistin.

فهنان: دانان. چهقاندن. کیل کرن. فهدان

النکب، النصب، الاستهداف

Venan: Danan. ceqandin. kêlkin. vedan.

فهناى: دانای. چهقاندی. کیل کری. فهدای

المنصوب، الهادف، الهدف، المنکبالمنتصب

Venay: Danay. ceqandî. kêlkirî. veday.

فهناندن: داناندن. چهقاندندن. کیل کرن. فهدان

الانصاب، التنصیب، الاهداف

Venandin: Danandin. ceqandin. vedan.

فهناندى: داناندی. چهقاندندی. فهدای

المنصب، المهدف

Venandî: Danandî. ceqandî. kêlkin. veday.

فهنوک: دانەر. دانوک. چهقینوک. فهدانک

الناصب، الهادف

Venok: Daner. danok. çeqînok.

فهنهژتن: خارکهتن. داکهتن. دادان. چک بون. تهبتین. خوه

گرتن. خوه رستن. داهاتن. بن جهبون

الجثو، الهبط، السكون، القرار

Venihijtîn: Xarketin. daktin. danan. çikbûn. tebitîn.

xwgirtin. xweristin. dahatin. bîncihbûn.

فهنهژتى: خارکهتی. داهاتی. داکهتی. دادای. چک بوی.

تهبتی. خوه گرتی. خوه رستی. بن جه.

بن جهبون

الجائی، الهابط، الساکن، المستقر،

Venihijtî: Xarketî. daktî. dahatî. danayn. çikbûy.

tebitî. xwgirtî. xweristî. bin cih. bincihbûn.

فهنیزان: سهحکرن. رینان. فهکولان. ههلهشکافتن. فهدیتن.

بهریئ خوه دان. لی گهړهان

اعادة النظر، اعادة البحث، اعادة التحقيق

Venêrran: Sehkirin. rênan. vekolan. helişkaftin.

vedîtin. berêxwedan. lêgerhan.

فهنیزای: سهحکری. رینای. فهکولای. ههلهشکافتی. فهدیتی.

بهریئ خوه دای. لی گهړهای

المتحقق، المبحوث، المنظور اليه، المعاد تحقيقه

Venêrray: Sehkirî. rênay. vekolay. helişkaftî.

vedîtî. berêxweday. lêgerhay.

فههاندی: لیک ئیخستی. نافک لهل بری تیکراکری. تیک بهشاندن. تیک بادای. لیک ئیخستی. تیک ئیخستی المصفور، المجدول

Vehandin: Lêk êxistî. têkrabîrî. naviklelbîrî. têk peşandî. lêkgrêday. têkêxisî.

فههینوک: تیک ئیخ. تیکرا کەر. لیکدان کەر الضفیر، الجدید

Vehînok: Lêk êx. têkraker. lêkdnaker.

فههینک: تیک ئیخ. لیک گریدوک. لیک ئیخستوک. نافک لهل بر تیک بهشینک المصفر، المجدول

Vehînk: Têk êx. lêkgrêdok. lêk êxistok. navik-lelbir. têk peşînk.

فههینای: لیک ئیخستی. تی بهشاندی. لیک گریدای المجدول، المصفور

Veînk: Lêk êxistî. têpeşandî. lêk grêday.

فههاندن: راجاندن. ریزکرن. شیرهکرن النسج، التضد، النظم، النسق

Vehandin: Raçandin. rêzkin. stêrkin.

فههاندی: راجاندی. ریزکری. شیرهکری المنسوج، المنضود، المنظوم، المنسق

Vehandî: Raçandî. rêzkiî. stêrkiî.

فههینای: راجینای. ریزبوی. ستیره بوی النسیج، النضید، المنظم، المنسق

Vehînay: Raçînay. rêzbûy. stêrbûy.

فههینک: راجینک. ریزکەر. ستیرهکەر النساج، التضاد، الناظم، الناسق، الضفار

Vehînk: Raçînk. rêzker. stêrker.

فههینوک: راجینوک. ریزان

النساجه، التضاده، النظام، الاتساق، النسق

Vehînok: Raçînok. rêzan.

فههنگاتن فههنگافتن: دوبارهکرن. دوجاری کرن التکرار، المعاودة

Vehingatin Vehingaftin: Dubarekirin. ducarîkirin.

فههنگاتی فههنگافتی: دوبارهکری. دوجاری کری المکرر

Vehingatî Vehingaftî: Dubarekiî. ducarîkiî.

فههنگیفت: دوجارکەر. دوبارهکەر الکرا

Vehingêv: Dubarker. ducarker.

فههیلان: گیرو کرن. ههزقاندن. پاشفه هیلان. پاش ئیخستن الماطله، الاعاقه، التأخیر، التأجیل

Vehêlan: Gîrokirin. heziqandin. paşvehêlan. paşêxistin.

فههیلای: پاش ئیخستی. گیرو کری. ههزقاندی الماطل، المؤخر، المؤجل، المعاق

Vehêlay: Paşêxistî. gîrukiî. heziqandî.

فههیل = فههیلو: پاش ئیخ. گیرو کەر. ههزقوک الماطل، المؤخر، المعیق، المؤجل

Vehêl = Vehêlo: Paşêx. gîruker. heziquk.

فهههرفتن فهههرفین: برین ههودان. کول بون فه. دانا بن زوخین. ئارهان

النکأ للجرح، الزرف

Veherriftin = Veherrifî: Brînhewdan. kulbon-ve. danabin. zoxînarhan.

فهههرفتی فهههرفی: برین ههودای. دای بن کول بویقه. ئارهای

المنکوء، المزروف

Veherriftî = Veherrifî: Brînhewday. kulboyve. dayabin. arhay.

فهههریف: دان بنک. برین کولک. ئارینک الناکى، الزارف

Veherrêf: Danbînk. brînkulk. arînk.

فهههرفاندن: زوخاندن. کول کرن. خچخچاندن. ئارانندن الانکاء، الزارف

Veherrfandin: Zuxandin. kulkirin. xiçxiçandin. arandin.

فهههرفاندی: زوخاندی. کول کری. خچخچاندی. ئاراندی المنکی، المزرف

Veherrfandî: Zuxandî. kulkirî. xiçxiçandî. arandî.

فههوسان: بیهین هاتن. تهنابون

النضج للطعام، وتروحه مدة الراحة، الارتياح

Vehusan: Bêhin hatin. tenabûn.

فههوساندن: بیهین ئینان. تهناکرن

الاراحة، الترویح

Vehusandin: Tenabûy.

فههوساندی: بیهین ئینای. تهناکری المروح، المتروح

Vehusandî: Bêhinînay. tena kirî.

فهه‌شای: فهه‌ژای. راهه‌ژای. زقزقای. گولوله‌بوی

المرتج

Veheşay: Vehejay. rahejay. ziqziqay. gululebûy.

فههراندن: دیراندن

الترشیح، التنضیج، التنضیض، البذع

Vewerandin: Dêrandin.

فههراندی: دیراندی

المرشح، المنضج، المنضض، المبدع

Vewerandî: Dêrandî.

فههرینک: دیرینک

المصیل، الرشیح، البذع

Vewerînk: Dêrînk.

فههراندن: لاک کرن، ژار کرن، بلنگاز کرن. لیواز کرن،

داقوتان. پرویت کرن. زه‌بوین کرن

التهزیل، التفقیر، الافقار. التهزیل

Vewerandin: Lakkirin. jarkirin. bilingazkirin. lê-

wazkirin. daqutan. rwîtkirin. xebwînkirin.

فههراندی: لاک کری، ژار کری، بلنگاز کری. لیواز کری،

داقوتای. پرویت کری. فه‌ریتی

التهزل، المفقر

Vewerandî: Lakkirî. jarkirî. bilingazkirî. lêwaz-

kirî. daqutay. rwîtkirî. vereêtî.

فههراندن: کفاشتن. پارزناندن. فه‌ریتن

التلخیص للکلام

Vewerandin: Givaştin. parzinandin. verêtin.

فههراندی: کفاشتی. پارزناندی. فه‌ریتی

الملخص للكلام

Vewerandî: Givaştî. parzinandî. verêtî.

فههرینا ناخفتنی: فه‌ریژا ناخفتنی. فه‌ریژا کووتنی

الفضلکة، الخلاصة، الملخص

Vewerîna Axîftinê: Verêja axiftinê. verêja gotinê.

فههراندن: فه‌ریتن. پارزنین. دیراندن

المصل، وضع اللین فی کیس لیتقطر ماء

Vewerandin: Verêtin. parazinîn. dêrandin.

فههراندی: فه‌ریتی. پارزنی. دیراندی

الممژول

Vewerandî: Verêtî. parazinî. dêrandî.

فهه‌ژاندن: خوه بادان. شول ومل کرن. ترتوزکرن

الزهو، التبختر، الاختیال، الخیلاء

Vehejandin: Xwebadan. şulmilkirin. tirtuzkirin.

فهه‌ژاندی: خوه بادای. شول ومل کری. ترتوزکری

المزهی، المختل، المتخبّر

Vehejandî: Xwebaday. şulmilkirî tirtuzkirî.

فهه‌ژین: تر توز. خوه بادوک. شلوکه

الزهو، المختال، المتخبتر

Vehejîn: Tirtuz. xwebadok. şiloke.

فه‌شفتن فه‌شفین: تیکه‌لک بوی. خه‌ونی. نا‌فک که‌تنفهدان

الالتباس، الخبط، التخبیط

Veheşiftin Veheşifîn: Tikelibûy. xewnîn. navik

ketin. vedan.

فه‌شفتی فه‌شفی: تیکه‌لک بوی. خه‌ونی. نا‌فک که‌تی.

فهدای

الملتبس، الملطخ، المتخبیط

Veheşiftî Veheşifî: Tikelibûy. xewnî. navik ketî.

veday.

فه‌شیتف: تیکه‌لوک. خه‌ونوک

الملتبس، الخابط، اللاطخ

Veheşêf: Têkelok. xewnok.

فهه‌ژان: راهه‌ژان. گولوله‌بون. زقزقان. فهه‌شان

الترنج

Vehejan: Rahejan. gululebûn. ziqziqan. veheşan.

فهه‌ژای: راهه‌ژای. گولوله‌بوی. زقزقای. فهه‌شای

المرتج

Vehejay: Rahejay. gululebûy. ziqziqay. veheşay.

فهه‌ژاندن: راهه‌ژاندن. گولوله‌کرن. زقزقاندن. فهه‌شاندن

الترنیج، الارجاج

Vehejandin: Rahejandin. gululekirin. ziqziqan-

din. veheşandin.

فهه‌ژاندی: راهه‌ژاندی. گولوله‌کری. زقزقاندی. فهه‌شاندی

المرتج، المرجج

Vehejandî: Rahejandî. gululekirî. ziqziqandî.

veheşandî.

فهه‌شان: فهه‌ژان. راهه‌ژان. زقزقان. گولوله‌بون

الترنج

Veheşan: Vehejan. rahejan. ziqziqan. gululebûn.

فهوهرینک: پارزنوک. فهریژوک. دیروک

المصلة، المرشحه، القارة، المقطرة

Vewerînk: Parzinok. verêjok. dêrok.

فهوهرهای: فهریتی، پارزنی، دیرهای

الماصل، للبن فی الکیس

Vewerhay: Verêti. parzinî. dêrhay.

فهوهرهانا حالی: کهدا بون. ژار بون. بهلنگاز بون. رویت

بون

الهزيلة، الفقر المدقع

Vewerhana Halî: Gedabûn. jarbûn. belin-gazbûn. rwîtbûn.

فهوهرهای: کهدا بوی. ژار بوی. رویت بوی

المهزبل، المدقع

Vewerhay: Gedabûy. jarbûy. rwîtbûn.

فهوهرهانا گیانی: زنیتر بون. بیچاره بون

النحول، من دون مرض وسقم

Vewerhana Gîyanî: zinêrbûn. bêçarebûn.

فهوهرهای: زنیتر بوی. بیچاره بوی

الناحل، النحیل

Vewerhay: zinêrbûy. bêçarebûy.

فهوهراندن: زنیتر کرن. بیچاره کرن

التنحیل

Vewerandin: zinêrkin. bêçarekin.

فهوهرین: بیچارهیی. زنیتری

المنحول

Vewerîn: Bêçareyî. zinerî.

فهوژار: پاقر کری رادای. تشت را کرنا ژجهی شولی.

هافیتن. فهگوهریزی

العرود

Vewjar: Paqijkirî. raday. tiştrakirna jcihê şulî.

havêtin. veguhêzî.

فهوژارتن: جه پاقر کرن. جه رادان. بژوین کرن.

فهگوهرهاتنا تشتی

العرود

Vewjartin: Cih paqijkirin. cih radan. bijwînkirin. veguhaztina tiştî.

فهوژیر: پاقر کر. بژوین کر. فهگوهریز. رادانک

العرید

Vewjêr: Paqijker. bijwîncer. veguhaztî. raday.

فهوژارتی: پاقر کری. بژوین کری. فهگوهرزتی. رادای

المعروء

Vewjartî: paqijkirî. bijwînkirî. veguhaztî. raday.

فهوژیروک: پاقروک. بژوینوک. رادانوک. فهگوهریزوک

العار، المعرد

Vewjêrok: Paqijok. bijwînok. radanok. veguhêzok.

فهوهرستان: راوهستان. چک بون. مهند بون. خوهگرتن. شوت

بون

الوقوف

Vewestan: Rawestan. çikbûn. mendbûn. xwegirtin. şutbûn.

فهوهرستای: راوهستای. چک بوی. مهند بوی. شوت بوی

الواقف

Vewestay: Rawestay. çikbûy. mendbûy. şutbûy.

فهوهرستینک: راوهستینک

الوقاف

vewestînk: Rawestînk.

فهوهرستاندن: راوهستاندن. مهندکرن. شوت کرن.

الایقاف، التوقیف

Vewestandin: Rawestandin. mendkirin. şulkirin.

فهوهرستاندی: راوهستاندی. مهندکری. شوت کری.

الموقوف، الموقف

Vewestandî: Rawestandî. mendkirî. şulkirî.

فتی:

تلصق فی اول اللفظ لاکمال المعنی

vê.

فتی:

هذه

vê.

فتیت نهفتیت: تلقی. بلقی

الجبر، الضروره، الالزام، لابد منه

Vêtnevêt: Ilqî. bilqî.

فئجا = فئجار: ئفجا، ئفجار
اذن

Vêca = Vêcar: Ivca. ivcar.

فئجارئ: فئ گه پئ، فئ نه قئ.
هذه المره، الان، اذن

Vêcarê: Vêgerrê. vênêqlê.

فئدان: هه لگرتنا ژ نه ردی، پا کرنا ژ نه ردی، جه ماندن.
خپرکن

اللقط، الالتقط، للثمر و نحوه:

Vêdan: Helgirtina jierdî. rakirna jierdî. cemandin.

فئدای: تشتئ هه لگرتئ، تشتئ پا کرئ، جه ماندئ، خپرئ
الملقوٲ، الملقط، الملتقط

Vêday: Tiştêhelgirtî. tiştê rakirî. cemandî. xirkirî.

فئدانک: هه لگر، پا کر، جه مینک
اللاقط

Vêdan: Helgirtina jerdî. rakirna jerdî. cemandin. xirrkirin. Helgir. raker. cemînk

فئدای: تشتئ هه لگرتئ، تشتئ پا کرئ، جه ماندئ، خپرئ
الملقوٲ، الملقط، الملتقط

Vêday: Tiştê helgirtî. tiştê rakirî. cemandî. xirkirî.

فئدانک: هه لگر، پا کر، جه مینک
اللاقط

Vêdank: Helgir. raker. cemînk.

فئره = فئرئ: نه فئ جهئ، فئ نه ردی، هئره
هنا

Vêre = vêrê: Evî cihî. vîerdî. hêre.

فئرا جون: هه لباسک بون، چونا سه، پئفه چون
التسلق

Vêrraçon: Helbaskbûn. çuna ser. vêra çon.

فئرا چوئ: هه لباسک بوی، چوئ سه، پئفه چوئ
المتسلق

Vêrraçoy: Helbaskbûy. çuy ser. vêra çoy.

فئرا چون: پئفه چون، لسه چون
الاستطارد، السرد، المواصلة، السريان، الاستمرار

Vêrraçon: Pêveçon. lser çon.

فئرا چوئ: پئفه چوئ، لسه چوئ

المستطرد، السارد، المواصلة، الساری، المستمر

Vêrraçoy: Pêveçoy. lser çoy.

فئک ئیخستن: جه ماندن، خپرکن، کوم کرن، ئینان ئیک.
لیکدان

القرش، اللم، الضم، الکنز، الجمع، الافتناء

Vêkêxistin: Cemandin. xirrkirin. komkiran. înan êk. têkdan.

فئک ئیخستئ: جه ماندئ، خپرئ، کوم کرئ، ئینای ئیک.
لیکدای

القریش، الملم، المضموم، المکنون، المفتئی، المجموع،

Vêkêxistî: Cemandî. xirrkirî. komkirî. înay êk. têkday.

فئک ئیخ: جه مینوک، خپرکر، کوم کر، لیکدوک، لیکدانک
القارش، الجامع، اللام، الضام، الکانز، المقتئی

Vêkêx: Cemînok. xirrker. komker. lêkdok. lêkdank.

فئک ئیخی: لیکدانئ، خپرکنئ، جه مینئ
التجميع، الاجماع، الاكتناز، الاضم

Vêkêxî: Lêkdanî. xirrkirnî. cemînî.

فئرا به زین: زفئر بون، بئ زار بون، شه پرزه بون، ته وخن
السأم، الملأل، الضجر، الكلل، الاستباء

Verrabezîn: Zivêrbûn. bêzarbûn. şepirzebûn. tewixîn.

فئرا به زئ: بئ زار بوی، زفئر بوی، شه پرزه بوی، ته وخی
المستأ، المسأم، المهجر

Verrabezî: Berzebûy. zivêrbûy. şepirzebûy. tewixî.

فئرا گهشتن: سه را گهشتن، فئرا گهان
البلوغ، الوصول، الرشد، اللھوق

Vêrragihiştin: Serragihişin. vêragihan.

فئرا گهشتئ: سه را گهشتئ، فئرا گهای
البالغ، الواصل، اللاحق، الراشد

Vêrragihiştî: Serragihiştî. vêragihay.

فئرا گهانندن: سه را گهانندن، هایدان
اللاحق، الايصال، الارشاد، الابلاغ

Vêrragihandin: Serragihandin. haydan.

فیکراگهاندی: سەر ږاگهاندی. هایدای
الملحق، الموصل، المرشد، المبلغ

Vêrragihandî: Serragihandî. hayday.

فیکدان: فیدان. ږاکرن. هه لگرتن. ژجه هه لاندن
الالتقاط

Vêkdan: Vêdan. rakirin. helgirtin. jcihhe-
landin.

فیکدای: فیدای. ژنه ردی هه لگرتی. ژجه ږاکری
الملتقط، الملقط، الملقوط

Vêkday: Vêday. helgirtî. jcihherakirî.

فیک دانک: فیدانک. هه لینک
الاقط

Vêkdank: Vêdank. helînk.

فی کته تن: سەر ږاگهاندن. هنگاتن
الاهداء، الاصابة

Vêketin: Serragihandin. hingatin.

فی کته تی: سەر ږاگهاندی. هنگاتی
المهدی، المصاب

Vêketî: Serragihandî. hingatî.

فیک کرن: لگه لک ږا بارتن. پیک کرن. هه ف کوریاتی
الموائمه، الموافقه، الانسجام، الاستئناس

Vêkkirin: Lgelik rabartin. pêkkirin. hevgur-
yatî. lgelikrêkkin.

فیک که: هه ف کور. پیک که. لگه لک ږیک کته تی
الوائمن، الموافق، المسجم، المؤنس

Vêk ker: Hevgur. pêkker. lgelikrêkketî.

فیک که تنه دهنگا: پیکفه کوتن. فیکرا کوتن
الایقاع

Vêkkinetina denga: Pêkve gutin. vêkra gutin.

فیک که تنه کری: زیمار. هوږ هوږ
النوح، المناحة

Vêkkinetina girîfê: Zêmar. hurrhurr.

فیکرا بهردان: زوخاندن. ناراندن. کش کرن. تیک هوسین.
ناف تیدان

الزاج، الاهاجه، التحريض، الشغب

vêkrraberdan: Zuxandin. arandin. kişkirin.
têkhusîn. navtêdan.

فیکرا چونا شهری: خلفه کرن. هه ودان
الاعتلاج، للحرب سافروا معا

Vêkrraçona Şerrî: Xilfikirin. hewdan.

فیکراچون: لیک کته تن. بهربونا ئیک، نافک کته تن. هه ف
رویش بون

النزاع، الخزام، العراک

Vêkrraçon: Lêkkinetîn. berbonaek. navikke-
tin. hevrwîşbûn.

فیکراچوی: لیک کته تی. بهربوی ئیک، نافک کته تی. هه ف
رویش بوی

المنازع، المخاصم، المعارك

Vêkrraçoy: Lêkkinetî. berboyaek. navikketî.
hevrwîşbûy.

فیکراچون: پیکفه چون. لگه لک چون. هه ف ږاچون. کیش بون
السير معا، السير الجماعی، المسيرة الجماعیه

Vêkrraçon: Pêkve çon. lgelikçon. hevrraçon.
kêşbûn.

فیک کته تن: تیک ته شقلین. خړبون. کوم بون
اللقاء، الملاقاة، المصادفة، الاجتماع

Vêk ketin: Têk teşqilîn. xirrbûn. kombûn.

فیک کته تی: تیک ته شقلی. خړبوی. کوم بوی
الملتقى، المصادف، الملاقى

Vêk ketî: Têk teşqilî. xirrbûy. kombûy.

فیک کته تن: لیکدان. شق دهقان
الاصطدام، التلاطم

Vêk ketin: Lêkdan. şeqdeqanê.

فیک کته تی: لیکدای
المصطدم، المتلاطم

Vêk ketî: lêkday.

فیک کته تن: پیک وهرهاتن. تیک ئالهان. لیک ئالهان
التنام

Vêk ketin: Pêkwerhatin. têkalhan. lêkalhan.

فیک کته تی: پیک وهرهاتی. تیک ئالهائی. لیک ئالهائی
الملتئم

Vêk ketî: Pêkwerhatî. têkalhay. lêkalhay.

فیک کته تن: جه مابون. خړبون. کوم بون. داجرهان
المتقى، التجمهر

Vêk ketin: cemabûn. xirrbûn. dacirrrhan.

فیهل چون: هه لباسک بون. فئیرا چون.

التسلق، الارتقاء، التدرج، الصعود

Vêhelçon: Helbakbûn. vêraçon.

فی کافی: نوکه. نهه. نهو. فی دهمی

الان

Vêgavê: Noke. nihe. niho. vîdemî.

فج فج = فچین: لچ. لچین. خچ. خچین

صوت الايلاج، فی اللزوجة

Viçviç = Viçên: Liçliç. liçên. xiçxiç. xiçên.

فر: هیره. فئیرئ. هره. فئیره

هنا

Vir: Hêre. vêrê. vêre.

فر: ژبهرك چوى. باداى. خوههر. ليك فازئى. تى تهپ

المخالف، المعاكس، الملوئ، النقيض، المباين، المائل، المنحرف

Virr: Jberikçoy. baday. xwehir. lêkvajî. tîteq.

فر بون: خاربون. ژبهرك چون. ليك فازئى بون. بادان بون.

تى تهپ بون

التباين، التخالف، التلوئ، التحرف، التعرج

Virrbûn: Xarbûn. jberikçon. lêkvejîbûn. badanbûn. tîteqbûn.

فر بوى: خاربوى. ژبهرك چوى. ليك فازئى بوى. بادان بوى.

تى تهپ بوى

المخالف، المباين، المنحرف

Virrbûy: Xarbûy. jberikçoy. lêkvejîbûy. badanbûy. tîteqbûy.

فر تر: خارتر. ژبهرك چوى تر. ليك فازئى تر. بادان تر. تى

تهپ تر

الابين، الاعكس، الاخلف، الاحرف

Virrbtir: Xar tir. jberikçoy tir. lêkvejî tir. badan tir. tîteq tir.

فر کرن: خارکرن. ليك فازئى کرن. ژبهرك برن وهروهر بادان

التحريف، الاعكاس، التبيين

Virrkirin: Xarkirin. jberikbirin. lêkvejîkirin. werbadan.

فر كرى: خاركرى. ژبهرك برى. ليك فازئى كرى. ليك باداى

المحرف، المعكس، المخلف

Virrkirî: Xarkirî. jberikbirî. lêkvejîkirî lêk-baday.

فرى = فرىاتى: خوه هرى. ژبهرك چونياتى. ليك فازياتى.

ليك بادانى

الاختلاف، الخلاف، التباين، العكس، الانحراف، المخالفه

Virrî = Virryatî: Xwehrî. jberik çonyatî. lêk-vajyatî. lêkbadanî.

فر: پاتک دان. پشت دانا بسلى. تى دانا نهفیانى

الاشاحه، التدابر، انعطاف، استکراهى

Virr: Patikdan. piştana bislî. tîdana evyanî.

فردان: هافيتن. تى وهركرن. هافيتنا ژحيل

القذف، التقذيف، الرمى، الارماء

Virrdan: Havêtin. têwerkirin. havêtina jhêl.

فر فرائدن: هافيتنا ژحيل. تئوهركرنا توند

الارماء بعنف، القذف بشده، الرشق بقوة

Virrvirrandin: Havêtina jhêl. têwerkirina tund.

فردانان: پاتک دان. پشت دان. بهروهركيترانا نهفیانى

الامتعاظ، الاشاحه بکراهه

Virrdanan: Patikdan. piştan. berwergêrrana nevyanî.

فر فره: خرخال. دهبيى كوروفر. تهقالى ليك زفرينى

العجلة، الدولاپ، القرص الدوار، عجله السياره

Virrvirre: Xirrxal. depê gurruvir. teqalê lêk zivirrînê.

فر فررك: زهفلک. باسكى دهستى. لويلكا دهستى. جهئ بازنا

المعصم، العضد، الساعد، العضلات

Virrvirrk: Zevlek. baskê destî. lwîlkadestî. cihê bazina.

فر فرروک: فنقنوک. نهئور. پهرهوانه. چهرهتوک

الخدروف، الفرارة، المروحه

Virrvirrook: Vinvinok. neur. perwane. çerxetok.

فرئ کرن: هنارتن. ئەسپارتن

البعث، الارسال، الانتداب

Virrêkirin: Hinartin. espartin.

فرئ كرى: هنارتى. ئەسپارتى. پيلک. پهيك

المبعوث، المنتدب، المرسل

Virrêkirî: Hinartî. espartî. pîlik. peyk.

فرئ کەر: هنير. ئەسپير. پهيك. پيلک

الباعث، المرسل، المندوب

Virrêker: Hinêr. aspêr. peyk. pîlik.

فنڤنوڪ: ڦرڦروڪ. نه ٿوور
الدوامه، الفراره

Vinvinok: Virrvirrok. neur.

فنڤنوڪائي: ياري ڪرنا بفنڤنوڪي
لعيه الدوامه

Vinvinukanê: Yarî kirna bvnviokê.

ڦل: پلت. خاف. سست وڀست. نازڪ. تشتي ٿاف تي
تيفلي وي ته نڪ بيت بسانهي ببهقيت
الناتڪ، النازڪ

Vil: Pilt. xav. sistupist. nazik. tištê av têtîvilê.
wê tenik bît bsanahî bpeqît.

ڦل بون: پلت بون. خاف بون. سست بون. نازڪ بون
التنڪت، التنزڪ

vilbûn: Piltbûn. xavûn. sistbûn. nazikbûn.

ڦل بوي: پلت بوي. خاف بوي. دل مي بوي. نازڪ بوي
المنزڪ، المڪت

vilbûy: Piltbûy. xavbûy. sistbûy. nazikbûy.

ڦل تر: پلت تر. خاف تر. دل مي تر. نازڪ تر
الانڪت، الانزڪ

viltir: Pilt tir. xav tir. sist tir. nazik tir.

ڦل ڪرن: پلت ڪرن. خاف ڪرن. دل مي ڪرن. نازڪ ڪرن
التنڪيت، الانزڪ

vilkirin: Piltkirin. xavkirin. dilmêkirin. naxikkirin.

ڦل ڪري: پلت ڪري. نازڪ ڪري. سست ڪري. خاف ڪري.
المنڪت، المنزڪ

vilkirî: Piltkirî. xavkirî. dilmêkirî.

ڦلي ڦلياڻي: پلتي. پلياڻي. خافي. خافياڻي. نازڪي.
نازڪياڻي سستي. سستياڻي
النڪت، النزڪه، الرقه، الهشاشه

Vilî = Vilîyatî: Piltî. piltîyatî. xavî. xavîyatî. na-
zikî. nazikyatî.

(ف) ڦي:

ڦي: ٺه ڦي
هڏا

Vî: Evî.

ڦيڇ: ڦاڇ. خار. خواهه. برهه ڪي ڦه شور
الڦزل، الاعوج، التميل، المنحرف

Vîç: Vaç. xar. xwehir. brexekîveşurr.

ڦرڦر = ڦرڙن: ڦر ڦر ڦرڙين. دهنگي ليڪ زڦرينا ٺاموڀري ڪري
ڪري. ڪرڙين.

صوت التدوير، صوت الاله، الدواره، كالسياره، ونحوه

Virrvirr = Virrên: Mirrmirr. mirrên. dengê lêk-
zivrrîna amwîrî. girr girr. girrên.

ڦرڪ: شلا سافارڇ. سافارا ڀوهن. ليتاي
الحساء، الشورباه

Virrik: Şila savarê. savara ruhunlênay

ڦرت: ڦالا. ڀويت. خولوله. ڪوشخه لله
خالي، فارغ، عاري، خاوي

Virt: Vala. rwît. xulule. kuşxelle.

ڦرتي = ڦرتياڻي: ڦالايي. خولولاهي. ڀويتي. ڪوشخه لهيي
الخواء، الخلاء الفراع، الفضاء، العراء

Virtî = Virtîyatî: Valayî. xululahî. rwîtî. kuşxeleyî.

ڦر: ڦت ڦت. ڀويت. خواهه ڦاڻيتنا بلوت. بازدان
حرڪه الوثب، القفز، الدب

Virr: Fitfit. xwehavêtina blot. bazdan.

ڦزڪ: شورڪا ٺاف. ڦزڪا ميزي. ڇرا ٺاف
الومعه، النافوره

Vizik: Şurrka avê. vizkamîzê. çirra avê.

ڦزڪ ڀاڱرتن: بلند ڪرنا ڦزڪا ميزي. ڦزڪ هافيتن. ڇرهافيتن
الوزع

Vizik Rragirtin: Bilind kirna vizka mîzê. vizik-
havêtin. çirrhavêtin.

ڦزڪا ميزي: سڀيا ميزي. سويلافا ميزي. ڇرا ٺاف
الشخشاخ، النفخ للبول

Vizka Mîzê: Sîpa mîzê. swîlava mîzê.

ڦزڦزڪ: بوتڪا ٺاف هافيتن. ڀڄويڪ ياريا پي ڊڪن. ڇر
ڇر دهافيتي

الزرافه، مضخه الاطفال. لعيه

Vizvizok: Butka av havêtinê . biçwîk yarya pêdk-
en. çirrçirr dhavêjît.

ڦزڦز = ڦزڙن: دهنگي هافيتنا شورڪي. دهنگي ڇرڙينا
هافيتنا ٺافي

صوت تدفق الماء، من الزرافه

Vizviz = Vizên: Dengê havêtina şurrkê. dengê
çirrêna havêtina avê.

فيچ بون: فاچ بون. خوههر بون. برهخهکی که تن. لهنگانا

برهخهکی بون. خويل بون

التعوج، التميل، التقلز

Vîçbûn: Vaçbûn. xwehîrbûn. brexekîvebûn. xwîlbûn.

فيچ بوی: فاچ بوی. خوههر بوی. لهنگانا برهخهکی که تی.

خويل بوی

المعوج، المقزل، المحرف،

Vîçbûy: Vaçbûy. xwehîrbûy. brexekîvebûy. xwîlbûy.

فيچ تر: فاچ تر. خوههر تر. برهخهکی که تی تر. لهنگ تر.

خويل تر

Vîç tir: Vaç tir. xwehîrtir. brexekîketî tir. xwîl tir.

الاقزل، الاعوج، الاميل، الاحرف

فيچ کرن: فاچ کرن. خوههر کرن. برهخهکی ئیخستی.

خويل کرن

الاقزال، التعويج، الامالة

Vîçkirin: Vaçkirin. xwehîrkirin. brexekî êxistî. xwîlkin.

فيچ کری: فاچ کری. خوههر کری. برهخهکی ئیخستی.

خويل کری

المعوج، المقزل، المحرف

Vîçkirî: Vaçkirî. xwehîrkirî. brexekî êxistî. xwîlkin.

فيچی = فيچياتی: فاچی. فاچيياتی. خوههری. خوههريياتی

العوج، القزل، الميل

Vîçî = Vîçatî: Vaçî. vaçyatî. xwehîrî. xwehîryatî.

فيچوزک: راخويته. فهليت. کهتوره. حيز. هه رمی

التافة، الفاحش، النذل

Vîçozk: Raxwîte. felîte. ketore. hîz. herrimî.

فيي: وپ. چاف برهخهکی فهزفری

الاحول

Vîrr: Wîr. çav brexekî ve zivirî.

فيي بون: وپ بون. چاف طاربون

الحولان

Vîrrbûn: Wîrrbûn. çavxarbûn.

فيي بوی: وپ بوی. چاف خاربوی

المصاب بالحول

Vîrrbûy: Wîrrbûy. çavxarbûy.

فيي کرن: وپ کرن. چاف خارکرن

التحويل، الاحوال

Vîrrkirin: Wîrrkirin. çavxarkirin.

فيي کری: وپ کری. چاف خارکری

المحول

Vîrrkirî: Wîrrkirî. çavxarkirî.

فيي فيريياتی: وپي. وپيياتی. چاف خوههري

الحول للعين

Vîrrî = Vîrryatî: Wîrrî. wîrryatî. çavxwehîrî.

فيي فيز = فيزي: دهنگی فرينا پهری تهیری. دهنگی چونا

بهركی فيشهکی

الخوات، دوی الجناح للطير

Vîzvîz = Vîzên: Dengê frîna perrê teyrî. dengê çona berkê fîsekê.

فيچوزک: حيزی. کهتورهی. راخويتهی.

النذالة، التفاهه، الفحش، الفحشاء

Vîçozkî: Hîzî. ketwerî. raxwîteî.

فييان: ئهفين. خوهش تفياتی

الحب، الوله، الوجد، الومق، الود

Vîyan: Evîn. xweştivyatî.

فييان: داخاز. کام. ئارهزو

الغرض، المشيئه، العزيزه

Vîyan: Daxaz. kam. arezo.

فييانا کرنی: دلان. دانا دلی

النيه، العزيزه

Vîyan kirmê: Dildan. dana dilî .

فييانا کانی: کي. پهستوک

الفتون

Viyana ganê: Girr. pestok.

فيين: تهنگه زاری فييان

الوجد، العشق

Vîn: Tengzarî.

قائیلی، قانیلیاتی: لبرهاتنی، رازیاتی، سه‌رنه‌رم یاتی،

سه‌رنه‌رمینی

(الرضا، القناعة)

Qaîlî=Qaîlyatî: Liberhatinî, raziyatî, sernerimtî, sernerimînî.

قائیمه: قولاج

(الباع)

Qaîme: Qûlaç.

قاب: رمخنه، له‌که، ته‌عن

(النقد، الطعن، اللمز، السخریه)

Qap: Rexne, leke, te'in.

قاب به‌ردان: رمخنه کرن، له‌که کوتن

(التطعن، الانتقاد، التلمز)

Qapberdan: Rexnekirin, lekegotin.

قاب هافیتن: رمخنه‌دان، له‌که کرن

(التنقید، الاطعان، الالتمان)

Qaphavêtin: Rexnedan, lekekirin.

قاب هافیتژ: رمخنه‌که‌دار

(الطعان، النقاد، اللماز، الساخر)

Qaphavêj: Rexneker, Lekedar.

قاب هافیتژی: رمخنه‌کرنی، له‌که‌داری

(الطعان، النقد، السخریه، اللمز)

Qaphavêjî: Rexnekirinî, lekedary.

قاپه: پنی، پارچه، پنی‌ئاسنی، په‌چرویمه ئاسنی

(الطراق، الرقعه‌الطلبه کالحديد)

Qape: Pinî, parçe, pinya asinî, peçrîwîmaasinî.

قاپه بون: پنی بون، په‌چرویمه بون

(التطریق، الترقيع، الترقيع)

Qapebûn: Pinîbûn, peçrîwîmebûn.

قاپه بوی: پنی بوی، په‌چرویمه بوی

(المطرق، المرقع)

Qapebûy: pinîbûy, peçrîwîmebûy.

قاپه تر: پنی تر، په‌چرویمه تر

(الاطرف، الارقع)

Qapetir: Pinîtir, peçrîwîmetir.

قاپه کرن: پنی کرن، په‌چرویمه کرن

(الاطراق، الارقاع)

Qapekirin: Pinîkirin, peçrîwîmekirin.

ق

Q

قائیل: لبرهاتی، رازی، سه‌رنه‌رم

(الراضی، القانع، المستجاب)

Qaîl: Liberhatî, razî, sernerim.

قائیل بون: لبرهاتن، رازی بون، سه‌رنه‌رم بون

(الارتضاء، الاقتناع)

Qaîlbûn: Liberhatin, razîbûn, sernerimbûn.

قائیل بوی: لبرهاتی، رازی بوی، سه‌رنه‌رم بوی

(المرتضى، المقتنع)

Qaîlbûy: Liberhatî, razîbûy, sernerimbûy.

قائیل تر: لبرهاتی تر، رازی تر، سه‌رنه‌رم تر

(الارضی، الاقنع)

Qaîltir: Liberhatîtir, razîtir, sernerimtir.

قائیل کرن: لبره‌ئینان، رازی کرن، سه‌رنه‌رم کرن

(الارضاء، الاقتناع)

Qaîlkin: Liberînan, razîkirin, sernerimkin.

قائیل کری: لبره‌ئینای، رازی کری، سه‌رنه‌رم کری

(المرضى، المقنع)

Qaîlkirî: Liberînay, razîkirî, sernerimkirî.

قاپه كرى: پنى كرى، په چرويمه كرى
(المطرق، المرقع)

Qapekirî: Pinîkirî, peçrwîmekirî.

قاپياتى: پنى كرنى، په چرويمه كرنى
(المطرق، المرقع)

Qapyatî: Pinîkirnî, Peçrwîmekirnî.

قاپه، قاپك: دهرگفانك، دهرپوش، دهرقرانك
(الدسام، السداده، الغطاء)

Qape = Qapik: Dergivanik, derpoş, derqerank.

قاپى: دهرگه، دهليفه
(الباب، الفوهه، الثغره)

Qapî: Dergih, delîve.

قات: جار، گهر
(الضعف، الوجبه، الكره، الطبقة للطلاء، المره)

Qat: Car, gerr.

قاتى: مانه؟ قاي، ما
(اداه استفهام يعنى: ألا، أ، قد، اليس؟)

Qatî: Mane? qay, ma.

قاتر: كاروان
(القافله)

Qatir: Karwan.

قاترچى: كاروانى
(القافل، السائس، المكارى)

Qatirçî: Karwanî.

قاتو: برهك، مشارى مه زن
(المنشار الكبير، القاطوع)

Qato: Birrek, mişarê, mezin .

قاچاغ: نژدهفانى، رى كى، بازركانى بى ريز، نژدهچى
(القرقص، العاصى، الهارب، المهرب، الاموال المهربه)

Qaçax: Nijdevan, rêgir, bazirganêbêrêz, nijdeçî.

قاچاغى: نژدهفانى، ريتگرى، ناريتش قاپيتشا، چته
(القرقصه، العصيان، التهريب، القرصنه)

Qaçaxî: Nijdevanî, rêgirî, arêşvarêşa çeteyîyê.

قاچاغ چى: بازركانى جته ويى ريز، بازركانى بدزيغه بازركانى
دكه
(المهرب)

Qaçaxçî: Bazirganê çetûbêrêz, bazirgançê, bi-dizîve bazirganiyê dike.

قاچاغ چيياتى: نژدهفانياتى، رى كرياتى، ناريتش قاپيتشا بدزى ويى
ريز

(القرقصه، القرصنه، الارهاب)

Qaçaxçiyatî: Nijdevaniyatî, rêgiryatî, arêşvarêa
bidizî û bê rêz.

قاچ وقوب: ثامانيت ناخى، كهروپريتيت ثامانيت ناخى
(الشقف، المواعين الفخاريه)

Qaçûqop: Amanêt axê, kerûpirtêt amanêt axê.

قاچ: هه فرست، داركا هه راشينه
(العرعر، شجره)

Qaç: Hevrist, dareka heraşîne.

قاچك: به نيشتى جوينى
(اللبنه، العلك)

Qaçik: Benîştê ciwînê.

قاچكى شفانا: توخمه كى كييايه
(نبات عشبي يعلك)

Qaçkê Şivana: Tuxmekê gîyaye.

قاچ قاچوك: توخمه كى كييايه
(نبات عشبي)

Qaçqaçok: Tuxmekê gîyaye.

قاچين: تشتى ليچ وهكى هه فيرى، ناخا قاچين هه ريا كزر
(العلك، الدلغان، اللدن، اللدانه للتراب)

Qaçîn: Tiştê liç wekî hevîrî, axa qaçîn, herîya
gizir.

قاد: كاخ، زاك، مهيدانا شهري
(ساحه الوغى، ميدان المعركه)

Qad: Meydana şerî, zak, kax.

قارى: حهوار، قيرى، قيزى، گولى
(الصياح، الصراخ)

Qarrî: Hewarî, qîrrî, qîjî, golî.

قار قار، قارين: بيگار، يال يال، قير قير، قيرين
(العويل، الصراخ، الصياح، الصخب، الضجيج، اللغو، اللغظ)

Qarrqarr = Qarrên: bêgar, yalyal, qîrqîr, qîrên.

قار قارى: كال گالى، قير قيرى، قير قيزى
(البطيرير)

Qarrqarrî: Galgalî, qîrqîrî, qîj qîjî.

قار: مسرى، لاک لیواز، بیچاره، که لندار، بئ لهفن، بئ قهرهه،
قهوهرهاتی

(الاجهف، الضامر، الهزيل، النحيل، النحيف)

Qarr: Misrî, lak, lêwaz, bêçare, kelindar, bêleven, bêqerrem, vewerhay.

قاربون: مسرى بون، که لندار بون، لاک بون، لیواز بون، بئ قهرهه بون، قهوهرهان بون

(التجهف، التضمر، التهزل، التنحل، التتحف)

Qarrbûn: Misrîbûn, kelindarbûn, lakbûn, lêwazbûn, bêqerembûn, vewerhanbûn.

قار بوى: مسرى بوى، که لندار بوى، لاک بوى، بئ لهفن بوى، قهوهرهائى بوى

(المضمر، المنحل، المنحف، المجهف، المهزل)

Qarrbûy: Misrîbûy, kelindarbûy, laxbûy, bêlevenbûy, vewerhaybûy.

قارتر: مسرى تر، لاک، لیوازتر، که لندار تر، بئ قهرهه تر، قهوهرهائى تر

(الانحل، الانحق، الاهزل)

Qarrtir: Misrîtir, laktir, lêwaztir, kelindartir, bêqerremtir, vewerhaytir.

قار کرن: مسرى کرن، لاک کرن، که لندار کرن، لیواز کرن، بئ لهفن کرن، بئ قهرهه کرن

(التنحیل، التتحیف، الاهزال، الاجهاف، الاضمار)

Qarrkirin: Misrîkirin, lakirin, kelindarkirin, bêqeremkirin, bêlevenkirin, lêwazkirin.

قار کرى: مسرى کرى، که لندار کرى، لاککرى، لیواز کرى، المنحل، المنحف، المهزل، المجهف، المضمر

Qarrkirî: Misrîkirî, kelindarkirî, lakkirî, lêwazkirî.

قارى، قارىاتى: مسرىاتى، که لندارى، لاکى، لیوازی، بئ لهفهنى، بئ قهرهه مى

(الجهف، الضمور، الهزال، النحاله، النحافه)

Qarrî = Qarryatî: Misrîyatî, kelindarî, lakî, lêwazî, bêlevenî, bê qeremî.

قارهمان: پهلهوان، میرخاس، میرخاک، تئ ههیی، صمبهک (البطل، الباسل)

Qareman: Pehlewan, mêrxas, mêrçak, tê heyî, simbek.

قارهمانى: پهلهوانى، صمبهكى، میرباشى، میرخاکی، میرخاسی، تئ ههياتى

(البطوله، البساله)

Qaremanî: Pehlewanî, simbekî, mêrbaşî, mêrçakî, mêrxasî, têheyatî.

قار قاز، قازین: قار قارى، قارىن، قیژ قیژ، قیژین، کال کال، یال یال، بیتگار

(الصراخ، الصياح، العويل، اللغط، اللغو، الضوضاء)

Qajqaj = Qajên: Qarqar, qarên, qîjqîj, qîjîn, galgal, yalyal, bêgar.

قاز قازى: کال کالى، قیژ قیژى، قار قارى (البطير)

Qajqajî: Galgalî, qîjqîjî, qarqarî.

قاز: تهرهکئ ئافى يه، يا مئ دبیژنئ قازيئ نیر دبیژنئ قولنگ (الوزه، الاوز)

Qaz: Teyrekê avîye, ya mê dibêjnê qazyânêr dibêjnê quling.

قازان: دیزکا لینانئ

(القدر، الرجل، القعب، القطانه، البرمه)

Qazan: Dîzka lênanê.

قازانج: کار، وهج، فايده

(الريج، الفائدة، النفع)

Qazanc: Kar, wec, fayde.

قازى ئاغا: گاز

(النفط)

Qazîaxa: Gaz.

قازى: داد کار

(القاضى)

Qazî: Dadkar.

قازوخ: چيخن، چيخنئ قوتانا قونئ، بو ئازاردانئ بۆشکهنجه دانئ (اله للتعذيب، يغرز فى الشرج، سيخ يقعد عليه المعذب)

Qazox: Çîxin, çîxinê qutana wîne, boazardanê boîşkencedanê.

قازى خان: توخمهکئ گييايه

(نبات عشبى)

Qazîxan: Tûxmekê giyaye.

قازی بهزینگان: بهزدنگانی، ههفرکیا لهوچهیی، چرچرا بی سهر وین

(السفسطه، المکابره، اللجاجة، الماحکه)

Qazîbezînkânê: Berdinganê, hevrikiya lewçeyî, circira bê ser û bin.

قازی بهزینک: ههفرکی لهوچه، ههفرکی خویس، چره کیشی بی دویمایی

(السفسطائی، المکابر، الماحک)

Qzîbezînk: Hevrikê lewçe, hevrikê xwîs, cire kêşê bê domahî.

قازانا همل: توخمهکی قازانا یه تشتی دبهوژنیت ههلم ژئ ناچیت، ژئ دهر ناکهفیت

(القدر البخاری)

Qazana Helmê: Tuxmekê qazanaye tiştî d i bi-hijînî helim jênaçît jê dernakevît.

قاس: کاف، دهم ومخت، بیستهک

(الحین، البرهه، الان)

Qas: Gav, dem û wext, bîstek.

قاس: چندی

(المقدار، الکمیة)

Qas: Çendî.

قاش: موهرکا هنگوستیری، مورکا گوستیری

(الفص، فصوص الجسم)

Qaş: Morka hingustîrê, morka gustîrê.

قاف: دهرگفانک، دهرپوش، دهرقه رانک، قهباغ، ترار، دهرخوینک

(القحف، الغطاء، الدسام)

Qaf: Dergivank, derpoş, derqerranik, qepax, tir-ar, derxwînk.

قافی سهری: تراری سهری، کودکی مهژی

(قحف الرأس)

Qafê serî: Tirarê serî, kodikê mejî.

قاف وقاف: دورماندور، تئوهر، خپک، خهلهک، کوتان، کهپی، کهپ، چار پهخ

(المحيط، الحلقة، الجهات، الاربع الاطراف)

Qafûqaf: Dormandor, têwer, xirrk, xelek, kûtan, gerrî, ger, çarrex.

قافک: تراری گولا، گولدانک، قوبی گولا

(الاص، ج، الص، المزهریه)

Qafik: Tirarê gula, qupê gula, guldanik.

قافکی بشکوژی: کهفلوژانکی بشکوژی، کافلوژانکی سوولینی (القنب، غلاف الزهر)

Qafkêbijkojê: Kavlojankê bişklojê, kavlojankê solînê.

قاق: فیقی، فیقی هشک وهک گویز ومویژا بزمانی زاروکا

(الاثمار المجففه فی لغه الاطفال کالجوز واللوز والزبيب، والتین)

Qaq: Fêqî, fêqîyê hişk, wek gwîz û mêwîja bi zimanê zaroka.

قاقویشک: قهلابه یارا، توخمهکی قه لایه

(الزاغ البری)

Qawîşk: Qela beyara, tuxmekê qelaye.

قاقوسکی: خهفسکی، دهقین، نه هاتی، الله دار، نه ساخ

(الاصک، للحيوان، المعلول، والسقيم للانسان)

Qaqoskî: Xefiskî, deqîn, nehatî, nesax, illedar.

قاقوسکیاتی: خهفسکیاتی، دهقین، نه هاتنی، نه ساخی، الله داری

(الصکک، السقم، العله)

Qaqoskîyatî: Xefiskîyatî, deqînî, nehatîn, nesaî, illedarî.

قاقهز: کاغهن، نامه

(القرطاس، الرسالة)

Qaqez: Kaxez, name.

قالک: قلبوچک، بوریا فال، ئامانی خولوله

(الاسطوانه الفارغه، العلبه)

Qalik: Qelpwîçk, boriya vala, amanê xulole.

قالب: کهلهخ، قودیم، قایده

(الحجم، المعيار، القياس)

Qalib: Kelex, qodîm, qayde.

قالب دان: کهلهخ کرن، قودیم کرن، قایده کرن

(التحجيم، التعيير، المقياس، المقايسه)

Qalibdan: Kelexkirin, qodîmkirin, qaydekirin.

قالب کرن:

(البنیه، البدن، الهيكل، الجئه، الحجم)

Qalibkirin.

قام: قایده، تهخته، بنک، بن بنگهه، بندک

(وضع، موضع، قاعده)

Qam: Qayde, texte, binik, bin, bingeh, bindik.

قامچی: چویشی که قلی، توپزی که قلی، نیشان، ناتک

(السوط، المقرع، العلامه، التجاری لشراء الاخشاب)

Qamçî: Çwîvê kevlî, topizê kevlî, nîşan, natik.

قاویش کیشی: هه‌فرکی، چره جی کرن، گنگاشابی سهر و بهر
(الجدل، الفارغ، النقاش، الهراء)

Qawîşkêşî: Hevirkî, cire cirkirin, gingaşa bê ser
û ber.

قاویش کیش: چره کیش
(المجادل، اللجوج)

Qawîşkêş: Cirekêş.

قای: قاتی، ما، مانه

(اداه استفهام بمعنی: الا، ما، الیس، قد؟)

Qay: Qatî, ma, mane.

قایخ: گهمی، داهه رست
(القارب، البلم، المعبر المائی)

Qayîx: Gemî, daverist.

قایلی: رازی، لبه‌رهاتی، سهرنهرم
(الراضی، القانع)

Qayîl: Razî, liberhatî, ser nerim.

قایلی: رازیاتی، لبه‌رهاتنی، سهرنهرمیاتی
(القناعه، الرضاء)

Qayîlî: Razîyatî, liberhatî, sernematî.

قاییم: موکوم، ئازا، خوه‌رست، بوکور، خوه‌گر، بن جه
(المتین، القوی، الثابت، الراسخ، الصامد، الصلب)

Qayîm: Mukum, aza, xwerist, bukur, xwegir,
bine cih.

قاییم بون: موکوم بون، بوکور بون، خوه‌رستن، ئازا بون
(التمتن، الترسخ، التثبت)

Qayîmbûn: Mukumbûn, bukurbûn, xwristin,
azabûn.

قاییم بوی: موکوم بوی، بوکر بوی، خوه‌رستی، ئازا بوی
(المثبت، المرسخ، الممتن، المصمود)

Qayîmbûy: Mukumbûy, Bukurbûy, xweristî,
azabûy.

قاییم تر: موکوم تر، بوکورتر، ئازاتر، خوه‌رستی تر
(الامتن، الاثبت، الارسخ، الاصمد، الاقوی، الاصلب)

Qayîmtir: Mukumtir, bukurtir, xweristîtir.

قاییم کرن: موکوم کرن، بوکورکرن ئازا کرن، خوه‌رساندن
(التمتن، الترسیخ، التثبت، التقویه)

Qayîmkirin: Mukumkirin, bukurkirin, azakirin,
xwerisandin.

قامیش: قهرهم، له‌فهن، قوي، کتر
(الاسل، البردی، الحلفاء، الزنجیل، القصب)

Qamîş: Qerrem, leven, wîrr, kitir.

قامیش: دل چون، ئاره‌زوو و فئیان
(الاشتهاء، الرغبة، الاراده، الحب)

Qamîş: dilçon, arezû û vîyan.

قام چویر: درافتی که‌والی، درافتی ته‌رشی و مه‌ر و مالاتی
(ضریبه المواشی)

Qamçwîrr: Diravê kewalî, diravê terş û mer û
malatî.

قان، قانه: پنی، قوشهن، ته‌وله
(البقعه، الرقعه، القطر، الحیز، الاقليم)

Qan = Qane: Pinî, qoşen, tewle.

قانا گییای: قوشهن، قه‌نبهل، قونبه‌ل
(الزعمه، الفرزع، النداه، النفا)

Qanagîyay: Qoşen, qunbel.

قان قان: پنی پنی، قوشهن قوشهن، قونبه‌ل قونبه‌ل، ته‌وله ته‌وله
(المبجع، المفزع)

Qanqan: Pinî pinî, qoşen qoşen, qunbel qunbel,
tewle tewle.

قانون: پیز، پیک، ری، به‌رنامه، رێبار
(الدستور، القانون، النظام، السنه، النهج)

Qanwîn: Rêz, rêk, rê, bername, rêbar.

قاوړ مه: قه‌لی، گوشتی قه‌لاندی، گوشتی سوورکری
(القلیه، اللحم المقلی)

Qawirme: Qelî, goştê qelandî, qoştê sorkirî.

قاویش: که‌فلێ که‌مار کری
(الجلد المدبوع)

Qawîş: Kevlê gemarkirî.

قاویش: شویتکا که‌فلێ، پشت بیتکا چه‌رمی
(الحزام الجلدى)

Qawîş: Şwîtk a kevlî, pişt bēnka çermî.

قاویش کیشان: گنگاشه، قازی بزینکانی، هه‌فرکییا له‌وجه و بێ
سهر وین، چره

(الجدال، النقاش، السفسطه، المکابره، المماحکه)

Qawîşkêşan: Gingaşe, qazî bizînkane hevirkîya
lewçe û bê ser û bin, cirre.

قایم کری: موکوم کری، بوکور کری، نازا کری، خوهرساندی
(المثبت، المرسخ، الممتن، المقوی)

Qayîmkirî: Mûkûmkirî, bûkerkirî, azakirî, xweisandî.

قایمی، قایمیاتی: موکومی، بوکوی، نازایی، خوهرستن،
موکومیاتی، بوکوریاتی

(المثاته، القوه، الرسوخ، الثبات، الصمود، الصلابه)

Qayîmî = Qayîmyatî: Mukumî, bukurî, azayî, xweristî.

قایده: دل خاز، راست ودرست
(القصد، الاعتدال)

Qayde: Dil xaz, rast û dirist.

قایده: چەندی، وهک ئیکی
(المقدار، المقياس، المعيار، المطابقه)

Qayde: Çendî, wek êkî.

قایدهیاتی: شتی ئیکاتی، چەندهکی، راست ودرستی، دل خازیاتی
(المطابقه، المقدار، القدر، العدل، الاعتدال، القصد)

Qaydeyatî: Dil êkatî, çendekî, rast û diristî, dil xazyatî.

قباله: کاربستوخوهر گرتن، دهر راچونا کارهکی دییار
(الالتزام، التعهد، القبالة)

Qabale: Kar bistûxwe girtin, diber raçûna karekê diyar.

قب قب، قەبێن: خاندنا کهوی، ناف دخوهر دان
(تغريد الحبل، القبح)

Qeqeb = Qebên: Xandina kewî, navdixwedan.

قبقبک: پیتلافا داری
(القبقاب)

Qabqebk: Pêlava darî.

قبه: تەفقی، مەزن، تژی، پر، گژ، پف، دل ئافا، دل مەزن، دفن بلند،
داگرتی

(ضخم، منتفخ، كبير ممتلى، متکبر، متعجرف، مکتظ)

Qebe: Tefiqî, mezin, tijî, pir, gij, piv, dil ava, dil mezin, difin bilind, dagirtî.

قەبەبون: مەزن بون، تژی بون، پر بون، گژیون، پف بون، دل مەزن
بون، دل ئافا بون، دفن بلند بون، داگرتی بوون
(التکبر، التضخم، المکتظ، التعجرف، الانتفاخ)

Qebebûn: Mezinbûn, tijîbûn, pirbûn, gijbûn, pifbûn, dilmezin bûn, dil avabûn, difin bilindbûn, dagirtîbûn.

قەبەبوی: مەزن بوی، تژی بوی، پر بوی، گژیوی، پفبوی، دل ئافا بوی،
کەپ بلند بوی، داگرتی بوی

(المتکبر، المتضخم، الممتلى، المکتظ)

Qebebûy: Mezin bûy, tijîbûy, pirbûy, gijbûy, pifbûy, dil mezinbûy, dil avabûy, kep bilind bûy, dagirtîbûy.

قەبەتر: مەزن تر، تژی تر، پیرتر، گژتر، پف تر، دل مەزن تر، دل ئافا
تر، کەپ بلند تر، داگرتی تر

(الاکبر، الاضخم، الاکظ)

Qebetir: Mezintir, tijîtir, pirtir, gijtir, piftir, dil mezintir, dil avatir, kep bilind, dagirtîtir.

قەبەکرن: مەزن کرن، تەفقاندن، تژی کرن، داگرتن، دل ئافا کرن،
دل مەزن کرن، کەپ بلند کرن

(التکظیظ، التضخیم، الاکبار)

Qebekirin: Mezinkirin, tifiqandin, tijîkirin, dagirtin, dil avakirin, dil mezinkirin, kep bilind kirin.

قەبە کری: مەزن کری، داگرتی، تژی کری، دل مەزن کری، دل ئافا
کری، کەپ بلند کری

(المکتظ، المضخم، المکبر)

Qebekirî: Mezinkirî, dagirtî, tijîkirî, dil mezin kirî, dil avakirî, kep bilind kirî.

قەبەیی، قەبەییاتی: مەزنی، تژییاتی، داگرتنی، دل مەزنی، دل
ئافایی، پفاتی، تەفقینی

(الکبرياء، الخیلاء، الکظاظه، الزهو، الامتلاء، الضخامه)

Qebeyî = Qebeyatî: Mezinî, tijyatî, dil mezinî, dargirtinî, dil avayî, pifatî, tifiqînî.

قەبیلین: تەفقین، بوو بون، زپوون، قەلهو بون
(الدحس، الولخ، النفاف)

Qebilîn: Tefiqîn, borbûn, zirrbûn, qelewbûn.

قەبیلی: تەفقی، بوو بوی، زپ بوی، قەلهوی بوی
(المدحس، المولخ)

Qebilî: Tefiqî, borbûy, zirrbûy, qelewbûy.

قەبلاندن: تەفقاندن، بووکر، زپکر، قەلهوکر
(الادحاس، التولیخ)

Qebilandin: Tefiqandin, borkirin, zirkirin, qelewkirin.

قەبیلنا دندکی: سه‌ر دین، دندک، توند بون
(الدخن، البضم، اسشتداد، حب الزرع)

Qebilîna dindkê: Serdîn, dindik, tundbûn.

قەبو: داخازا شەپى، خازتتا خوە لێكدانى، ئاف دىخەدان
(طلب المبارزة، طلب النزال، مطالبه الخصام)

Qebo: Daxaza şerî, xaztina xwe lêkdanê, nav dxwedan.

قەپان: ترازى، ئامویرى سىنگاندن و کیشانا
(الوزن، الميزان، القبان، الوزن)

Qepan: Terazî, amwîrê singandin û kêşana.

قەپاغ: دەرگفانک، دەرخوینک، دەرپوش، دەرقرامک، قاپ
(الدسام، الصمام، السداده، الغطاء)

Qepax: Dergivank, derxwînk, derpoş, derqir-
ramk, qap.

قەپاغلى: دەرھوچک، دورانکا دەرھوچکى، گریدانى
(کم الثوب، کم القميص)

Qepaxlî: Derhuçik, doranka derhuçkî, girêdanî.

قەپاغلى: توخمەكێ تەڤەنگیت كەڤنار بو
(صنف من البندقية، المسد ذو الصمام)

Qepaxlî: Tuxmekê tivengêt kevînar bo.

قەتای: ھافى، باژىلە، تەقاي، ھەى بوى، ڤەرەستى، بجای، بىستای
(الهائم، الضال، الشارد، الطلق، الفالت، السائب)

Qetay: Havî, bajêle, teqay, heybûy, verestî;
piçay, bistay.

قەتان: ھافى بون، باژىلە بون، تەقان، ھەى بون، ڤەرەستن، پچان،
بىستان

(الهيمن، الضلال، الشروء، الانفلات، الانطلاق، الهمل)

Qetan: Havîbûn, bajêlebûn, leqan, heybûn, ve-
resti, piçay.

قەتان: كوتا بون، كوك بون، بورىن، دەرپازبون
(القضاء، الانجاز، المضاء، التمضييه)

Qetan: Kuta bûn, kukbûn, borîn, derbazbûn.

قەتای: كوتا بوى، كوك بوى، بورى، رابوى، دەرپازبوى
(المقضى، المنجز، المضى، المقطوع)

Qetay: Kutabûy, kukbûî, bory, rabûy, derbazbûy.

قەتان: پچان، بىستان، ڤەرەستن، برىون، بزدان
(الانقطاع، الانفراط، الانقلاب)

Qetan: Piçay, bistay, verestin, birrbûn, bizdan.

قەتای: پچای، بىستای، برىوى، ڤەرەستى، بزداى
(المنقطع، المنفرط)

Qetay: Piçay, bistay, birrbûy, verestî, bizday.

قەتان: سەرپاست بون، خلاس بون
(الانقضاء، الانجاز، المضاء)

Qetan: Serrastbûn, xilasbûn.

قەتاندىن: دەرپازكرن، بوراندن، سەرپاست كرن، كوك كرن
(الاقضاء، الامضاء، الانجاز)

Qetandin: Derbazkirin, borandin, serrastkirin,
kukkirin.

قەتاندىن: تەقاندن، باژىلە كرن، ھافى كرن، دوير كرن، توت كرن،
ھاژوتن

(الاضلال، التشريد، الابعاد)

Qetandin: Teqandin, bajêlekirin, havîkirin, dwîrkin,
tutkirin, hajotin.

قەتاندىن: پچاندن، بزداندن
(الاقطاع، التقطيع، التفريط)

Qetandin: Piçandin bizdandin.

قەتاندى: پچاندى، بزداندى

(المشرد، المضل، المقضى، المنجز، المقطع، المفرط، المسيب، المهمل)

Qetandî: Piçandî, bizdandî.

قەترەكرنا چافا: ھندى چاق ببين، دويراتيا چافا ديتنى
(مدى الرؤيه، الفسر، مد البصر)

Qetrekirina çava: Hindî çav bibînin, Dwîrafiya
çav dîtinê.

قەترە كرن: كەشتن: شىيان
(البلوغ، الوصول)

Qetrekirin: Gehîştin, şîyan.

قەترە كرى: كەشتى
(البالغ، الواصل)

Qetrekirî: Gihiştî.

قەت: ئىجار، ئىكجار، ھىچ
(ابدا، قط)

Qet: Êcar, êkcar, hîç.

قەتران: توخمەكێ دەرمانى وەك بەرى يى ھىشكە، رەنگى پەشى پى
دكەن، موى وپرچى پى پەش دكەن

(القطران)

Qetran: Tuxmekê dermanê wek berî yê hişke,
rengê reş pê diken mwî û pirçê pê reş diken.

قهچنه: چونه بیت
(لیکن، اقلا، لا اقل)

Qeçne: Çunebît.

قهد: بهژن، پرت، کهروهریس، رستکا کورت، دهمه کئی کورت
(قامه، قطعه، وصله، مقطع، برهه، فتره، لحظه)

Qed: Bejin, pirt, kerwerîs, ristka kurt, demekê kurt.

قهدا: روت، به لا، به دی، دهر پیا فهدان
(اللعه، البلاء)

Qeda: Rût, bela, bedî, di be rpîya vedan.

قهدبون: پچان، ژیکفه بون، بزدان، پلیت بون، توپ بون
(التقطع، الانقراض)

Qedbûn: Piçan, jêkvebûn, bizdan, plîtbûn, turrbûn.

قهدبوی: پچای، ژیکفه بوی، بزدا، پلیت بوی، توپ بوی
(التقطع، المفترض)

Qedbûy: Piçay, jêkvebûy, bizday, plîtbûy, turrbûy.

قهدتر: پچای تر، بزدا تر، پلیت تر، توپ تر
(الافترض، الاقطع)

Qedtir: Piçaytir, bizdaytir, plîttir, turtir.

قهدکرن: پچاندن، بزاندن، پلیت کرن، توپ کرن
(التقطع، الافراض، الاقطاع)

Qedkirin: Piçandin, bizdandin, plîtkirin, turrkirin.

قهدر: رویهت، ریزگرتن، ماقویل کرن، خودان روی
(الاحترام، التقدير، الحرمة، الكرامة، التبجيل)

Qedir: Rwîmet, rêzgirtin, mawîlkin, xudan rwî.

قهدرگران: خودان رویهت، رویهت مه‌ند، ریزدار، ماقویل، خودان روی
(المحترم، المبجل، المكرم، التابغه)

Qedirgiran: Xudanrwîmet, rwîmetmend, rêzdar, maqwîl, xudan rwî.

قهدرگران بون: ماقویل بون، خودان رویهت بون، ریزدار بون
خودان روی بون
(التبجل، التكرم، الاحترام، التنبغ)

Qedirgiranbûn: Maqwîlbûn, xudanrwîmetbn, rêzdarbûn, xudan rwîbûn.

قهدرگران بوی: ماقویل بوی، ریزدار بوی، خودان رویهت بوی،
خودان روی بوی
(المحترم، المبجل، المكرم)

Qedirirambûy: Maqwîlbûy, rêzdarbûy, xudan rwîmetbûy, xudan rwîbûy.

قهلان: کوپوری، تنگافیا ژینئ، چلک وپلکاتی، دهست مچاندن،
کیماتی

(التكشف، الازمه المالیه، الغلاء الضائقه، الشح، القتور، الندره)

Qetlazî: Kuporî, tengavîya jînê, çilk û pilkatî, dest miçandin, kêmatî.

قهجاغ: ریک گر، ری بی، نژدهجی، نژدهفان، به‌دکار، بازرگانی بی
ریز، بازرگانی پی لیتان
(القرص، المهرب، الشقی، العاصی)

Qeçax: Rêkgir, rêbir, nijdeçî, nijdevan, bedkar, bazirganê bêrêz, bazirganê pêlênan.

قهجاغ بون: سه‌رک‌ش بون، ره‌فین، دژی میریی بون، ناسی بون
(التهرب، التقرص، الانعصاء، الشقاء)

Qeçaxbûn: serkeşbûn, revîn, dijî mîrîyêbûn, asê bûn.

قهجاغ بوی: سه‌رک‌ش بوی، ل رویی میریی پابوی، ناسی بوی
(المشقی، المهرب، المقرص، المعصی)

Qeçaxbûy: Serkeşbûy, li rwî ye mîrîyê rabûy asêbûy.

قهجاغ تر: سه‌رک‌ش تر، ره‌فی تر، دژی میریی تر، خوه ناسی کری
تر
(الاشقی، الاعصی، الهمرب)

Qeçaxtir: Serkeştir, revîr, dijî mîrîyêtir, xwe asêkirîr.

قهجاغ کرن: سه‌رک‌ش کرن، ره‌فاندن، دژی میریی کرن، خوه ناسی کرن
کرن
(التهرب، الاعصاء والاشقاء)

Qeçaxkirin: Serkeşkirin, revandin, dijî mîrîyêkirin, xweasêkirin.

قهجاغ کری: سه‌رک‌ش کری، ره‌فاندی، خوه ناسی کری
(المشقی، المقرص، المعصی)

Qeçaxkirî: Serkeşkirî, revandî, xwe asêkirî.

قهجاغی، قهجاغیاتی: سه‌رک‌شی، خوه ناسی کرنی، نژدهیاتی
(القرصه، التهريب، العصيان، الشقاوه، الفرار)

Qeçaxî = Qeçaxyatî: Serkeşî, xwe asê kirmî, nijdeyatî.

قهجاغی: تشت ره‌فین، بازگان ره‌فین، تاریش فاریش ره‌فین
(المهرب، العاصی، الشقی، المقرص، الارهابی)

Qeçaxçî: Tiştrevîn, bazirgan revîn, arêş varêş revîn.

قەدرگران تر: ماقویل تر، پێزدارتر، خودان رویمەت تر، خودان رویتەر

(الاجل، الاكرم، الانبغ)

Qedirgigantir: Maqwîltir, rêzdartir, xudan rwîmettir, xudan rwîtir.

قەدرگران کەرن: ماقویل کەرن، پێزدار کەرن، خودان رویمەت کەرن، خودان روی کەرن

(التبجيل، التكریم)

Qedirgrankirin: Maqwîlkin, rêzdarkirin, xudan rwîmetkin, xudan rwîkin.

قەدرگران کەری: ماقویل کەری، پێزدار کەری، خودان رویمەت کەری، خودان روی کەری

(المبجل، المكریم)

Qedirgirankirî: Maqwîlki, rêzdarkirî, xudan rwîmetki, xudan rwîki.

قەدرگەران: خودان روویاتی، پێزداری، ماقویلی، ماقویلیاتی (الحرمة، الاحترام الكرامة، النبوغ، التقدير)

Qedirgiranî: Xudan rwîatî, rêzdarî, maqwîlî, maqwîlyatî.

قەدرگەرتن: رویدای، پێزدای، ماقویل کەری

(المبجل، المحترم، المقدر، المكرم)

Qedirgirtî: Rwîday, rêzday, maqwîlki.

قەد قەدووک: توخمەکی گیایەیی گە گە ژیک تیت دەرڤە (نبات عشبي، الدبوث)

Qedqedok: Tuxmekê gîyayê ye gihgih, jêk têt derve.

قەدیفە: پەروکەکی بمرکە، پەروکەکی بەرڤەزە

(المخل، القماش، المزغبر)

Qedîfe: Perokekê bimirke, perokekê bi birxeze.

قەدیده: گوشتی، هەشک کەری، رازیت گوشتی هەشک کەری (القديد، اللحم الميبس)

Qedîde: Goştê hişkkirî, razêt goştê hişkkirî.

قەدیفک: دەستمالک، خاولی، کەفیکا دەست زەاکرنی (المنشفه)

Qedîfk: Destmalk, xawlî, kefika dest ziha kirinê.

قەدریلندی: رویدانا مەزن، گەلەک ماقویلی (السناء)

Qedirbilindî: Rwîdana mezin, gelek maqwîlî.

قەدر بلند: رویدای بلند، گەلەک ماقویل (السنی)

Qedirbilind: Rwîdaybilind, gelek maqwîl.

قەدارە: قایدە، پیفک

(الاعتدال، القياس، المقدار، المعيار، المناسب، المقياس)

Qedare: Qayde, pîvik.

قەد وەریس، قەدک: کورته رستک، کورته وەریس (الشكال، حبل يقيد به الدابة، الرمه)

Qedwerîs = Qedik: Kurte ristik, kurte werîs.

قەس: پەش

(الاسود، الحالك)

Qer: Reş.

قەس: دەست گەرتن، دەست دەرژکرن (الدين، القرض)

Qer: Dest giritin, dest drêjkin.

قەرکەرن: دەین کەرن، بن کەتن (الاقتراض، الاستدانه)

Qerkirin: Deynkin, binketin.

قەردار: دەین دار، بن کەتی (الديون، المقروض)

Qerdar: Deyndar, binketî.

قەرداری: دەین داری، بن کەتنی (الديونية)

Qerdarî: Deyndary, binketî.

قەردان: دەین دان

(إيفاء الدين، اعاده القرض)

Qerdan: Deyndan.

قەرەبەت: تەرەکی ئافی یە یی رەشە ناف چاف تیت (الغرة، طير مائي)

Qerebet: Teyrekê avîye yê reşe nav çav tît.

قەرەبالغ: کێلەشووک (الزحام، الصره)

Qerebalix: Gêleşok.

قەرەبالغ: گال گال، بێگار، زەمزویر (اللغظ، الصب، العريده)

Qerebalix: Galgal, bêgar, zimezwîr.

قەرەبالغ بون: کێلەشووک بون (الازدحام، التزحم، التلغى، التصخب)

Qerebalixbûn: Gêleşokbûn.

قهرهچ: تهخمهکی مروفتی کوچه بئی جه و مال، گهریده
(الفجر)

Qereç: Tuxmekê mirovê kuçer bê cih û mal, gerîde.

قهرهچ: یانی مروفتی قهلس وچوریک ودهست مجاندی
(کنایه، للبخل الشح)

Qereç: Yanî mirovê qels û çurîk û dest micandî.

قهریتر: دهست گیرئ خه لکی
(المقرض، المدين)

Qerdêr: Dest gîrê xelkî.

قهراسه: ناسنهکی کفانه دهقیت سهر دفنا دهواری قه بئ
ههفساری قه گرتدایه
(الخطام، البره، الخزامه)

Qerrase: Asinekê kivane dikevît ser difna dewarîve
yê bi hefsarîve girêdaye.

قهراسه: مه تال
(المتراس)

Qerrase: Metal.

قهرسین: لیک شتان، توند بون، تهنگ بون، بهرتنگ بون، لیک
ئالهان، جهمدین، بهستن
(الحصر، الانحصار، الانجماد، الغصص، الاكتظاظ، التعقيد)

Qerrisîn: Lêk şitan, tund bûn, tengbûn, bertengbûn,
lêk alhan, cemidîn, bestin.

قهرساندن: بهستن، بیتان، لیک شداندن، توند کرن، بهرتنگ کرن
(الجامد، المعقد، المسك، التجميد، التکظيظ، الاغصاص،
الاحصار)

Qerrisandin: Bestin, bênan, lêk şidandin, tundki-
rin, bertengkirin.

قهرساندی: بهستی، توندکری، بهرتنگ، لیک شداندی، توند کری
(المجمد، المكظ، المنصر، المحصر، المعقد)

Qerrisandî: Bestî, tundkirî, berteng, lêk şidandî,
tundkirî.

قهرسوکانی: گنله شوک لیک شتان، کورشه بون
(الکاک، الزحام الشديد، لعبه الاكتظاظ)

Qerrsokanê: Gêleşûk lêk şitan, kurşebûn.

قهرع: قه مای، نهشیای، شول کهرئ دویماهیکی، بئی خیرهت،
نه ترو، تهرموشه
(المخلف، الفاشل، الاكسل في انجاز العمل واكماله)

Qerra'i: Vemay, neşyay, şokkerê dûmahîkê bêxîret,
netro, termûşe.

قهرمبالغ بوی: گنله شوک بوی، بیتگار بوی، کال کال بوی
(المزاحم، المزدحم، المصخب)

Qerebalixbûy: Gêleşokbûy, bêgarbûy, galgalbûy.

قهرمبالغ تر: کلێشووک تر، کال کال تر، بیتگار تر
(الازحم، الاصخب، الالغط)

Qerebalixtir: Gêleşoktir, galgaltir, begartir.

قهرمبالغ کرن: کلێشووک کرن، کال کال کرن، بیتگار کرن
(التغليه)

Qerebalixkirin: Geleşuk kirin, gal gal kirin, bê-
gar kirin.

قهرمبالغ کری: گنله شوک کری، کال کال کری
(المزحم، الملغى، المغلط)

Qerebalixkirî: Gêleşok kirî, gal gal kirî.

قهره بویین: توخمهکی وهره ریت کهفته، تهخلیتهکی ده بانجایه
(المسدس، صنف من المسدسات)

Qerebwîn: Tuxmekî werwerêr kevne, texlîtekî
debancaye.

قهرته: مروفتی بناف سال قهجوی، سهره مژ، پیر
(المقسطن، العنوس، العناس، العوان، الكهل)

Qerte: Mirovê binav salve çûy, seremêr, pîr.

قهرته بئی: ناف سال قهجوی، سهره میتری، پیتری
(العناس، الكهولة)

Qerteyî: Nav salve çûyî, seremêrî, pîrî.

قهرتال: کولوزی داری، سهله شیرا شفا
(القرطل، البرميل الخشبي)

Qertal: Koloze darî, seleşîra şivka.

قهرته نیری: نیری پیتر
(القهوان)

Qertenêrî: Nêrîyê pîr.

قهرتک: دهپکی کرتنا شلخامیشا، رینگال، رینگهل
(المثولة، اداه جمع النحل، الواله، ابعاد الحيوان اذا تبلدت
وتجمعت)

Qertik: Depkê girtina şilxamêşa, rîngal, rîngal.

قهرت: خوینا رستی، خوینا هسک بوی، کهرئ خوینا هسک
(الجسيد، الدم اليابس، الخاثر)

Qert: Xwîna riştî, xwîna hişkbûy, kêrê xwîna hişk.

قهرع: ئهردی هسک ورفق
(الجرل، الارض الصلب الغليظ)

Qerrac: Erdê hişk û req.

قەرەفل: توخمەکی گولایه، کولیکهکا بیهن و بو خوهشه
(القرنفل)

Qerefil: Tuxmekê gulaye, kulîlkeka behin û bo xweşe.

قەرافل: توخمەکی خزیمکا دفنئی یه، چهکی کرنا دفنئی، خزیم
(حلی نسائی لیبس فی الانف)

Qerafil: Tuxmekê xizêmka difnêye, çekê kirna difnê, xizêm.

قەرغه: هنجین، سەر کول کرن، گولی ژیفه کرن
(جز القصل، جنى السنابل)

Qerfe: Hincinîn, serkolkirin, gulî jêve kirin

قەرهمقویل: گويزا پويج، گويزا بئ کاکل، خهروانه
(القائم، الجوز الفاسد)

Qerreqwîl: Gwîza pwîç, gwîza bê kakil, xerwane.

قەرهمشه: سه‌رگیزئی، ئالوزئی، جیره، هه‌فرکی، گرفتاری
(الغلاقل، الفوضى، الهياج، الجدال، النزاع، ليلبه)

Qerqese: sergêjî, alozî, cire, hevrikî, giriftarî.

قەر قود: که‌له‌خئی هه‌ستی، قودیمی هه‌ستی
(الهیکل العظمی)

Qerqod: Kelexê hestî, qudîmê hestî.

قەرهمقاش: توخمەکی پەزئی سپی یی به‌له‌ک ره‌شه
(صنف من الضأن المبقع)

Qereqas: Tuxmekê pezê spî yê belek reşe.

قەرال: پاشا، خوندکاری دینی فه‌لا، شاه
(البابا، الامبراطور، الملك)

Qerral: Paşa xundkarê dînê fela, şah.

قەرهم: قودیم، که‌له‌خ، له‌ش، دار، به‌ژن
(البدن، البنية، الجسم، الجثة، الهیکل، الجرم، الجسد)

Qerrem: Qudîm, kelex, leş, dar, bejin.

قەرهمین: کوروج بون، لال بونا سه‌رما یی، سړئ برن
(الفتکال، القورره، الکساح)

Qerrimîn: Gurocbûn, lalbûna sermayê, sirê birn.

قەرهمی: کوروج، سړئ بری
(المفکول، المقرر، المشلول)

Qerrimî: Guroc, sirêbirî.

قەرهموکی: سړئ بری، کوروجی
(الکسیح، المشلول، المقرر)

Qerrmokî: Sirê birî, gurocî.

قەرهموکی: له‌ش مرن، بئ پیژن بون، نه‌لف بون، که‌له‌خ پوتی بون
(مرض الشلل)

Qerrmokî: Leşmirin bê pêjin bûn, neliv bûn, kel-ex potîbûn.

قەرهم: قەرهمویش: قور، له‌قهن، قامویش

(البردی، الاسل، الحلفاء، القصب، الزنجیل کل ساق اجوف)

Qerrem = Qerremwîş: Gur, leven, qamwîş.

قەرماک، قەرانک: ده‌رگفانک، ده‌رپوش، ده‌رخوینک، قه‌باغ، قاپ
(الدسام، الصمام، السداده)

Qeramk = Qerank: Dergivank, derpoş, derxûnk, qepax, qap.

قەرراول: سەر چه‌ق، به‌راهی، قه‌لاوین، سەر په‌شک، سەر په‌چک
(الديبان، الطليعه، القاذی، الشيفان، الراصد، الرعيل)

Qerrawil: Serçeç, berahî, qelawîz, serpeşk, serpeçk.

قەرراولی، قوراولیاتى: سەر چه‌قی، سەر په‌شکی، قه‌لاویزی
(الشيفه، الرصد، الاستطلاع، الرقابه)

Qerrawilî = Qerrawilyatî: Serçeçî, serpeşkî, qelawîzî.

قەری خانەن: قی‌را چونا خاندنئی بئ فه‌ه‌جانەن
(السرد بدون اعراب بلا تهجی)

Qerîxandin: Vêraçûna xandinê bê vehecandin.

قەزمه: کولنگ، ته‌فر
(المنكاش، المعول)

Qezme: Kuling, tevir.

قەزک: کرمئ ئارمویشی
(دود القز)

Qezk: Kirmê armwîşî.

قەسەل: نه‌ساخییه‌که ده‌وارا گریت هه‌که سړئ لئ دا ئوسار بو،
هوستا ژئ دبرن، چتدبن

(الظفره، الموهه، مرض يضيب، الدواب من البرد)

Qesel: Nesaxîyeke dewara digirîr heke sirê lê da û sarbû, hosta jê di birin çêdibin.

قەسەل: که‌له‌کی چاندئ یه یی هویرکری، قرشئ دمه‌ل ودانی یه
(الرفاف العصافه، القصاله)

Qesel: Kelekê çandinê yê hwîrkirî, qirşê dexil û danîye.

قهسەلی: دهواری قهسەلی گرتی، نیشانا نهساخیی، تشتهکی وهکی
کریکی لچافی دهواری دییار دبیت
(المظفور من الدواب)

Qeseli: Dewarê qeselê girtî, nîşana nesaxîyê tiştêkê
wek kirkirkê li çavê dewarî dîyar dibît.

قهسەلی: مروفی کوروج شل، سهرمایی هنگافتی
(المفکول، المقور، المقوس)

Qeseli: Mirovê gurocû şil, sermayê hingaftî.

قهساب: ستوبر، سهروژی فهکەر
(الجزار، القصاب)

Qesab: Stûbir, serjêveker.

قهستا: ههروه، پویجاتی، کرنا شولی بی ئەکەر، ههما، ههمایی
(العبث، العمد، الباطل)

Qesta: Herwe, pwîcatî, kirna şolê bê eger, hema,
himayî.

قهسپ: خورمه
(التمر)

Qesp: Xurme.

قهسپین: برین، پلیت بون هنجین، زفیله بون، پرت پرت بون
(التقطیع)

Qesipîn: Birîn, plîtbûn, hincinîn, zivêlebûn pirt
pirt bûn.

قهسپاندن: ژیک ژیک کرن، هنجاندن، پرت پرت کرن، زفیله کرن
(التقطیع)

Qesipandin: Jêk jêk kirin, hincinandin, zivêle ki-
rin.

قهسپاندی: ژیکژیک کری، زفیله کری، هنجی، بری
(المقطع)

Qesipandî: Jêk jêk kirî, zivêlekirî, hincinî, birî.

قهسه‌تور: سنگی
(الحربه، المديه، السلاح الابيض)

Qesetor: Singî.

قهسر: په‌لاس، شانەشین
(القصر)

Qesir: Pelas, şaneşîn .

قهسریک: ئامانی لاندکی بجویکی سافا بمیزیتی
(مبولة الطفل في المهد)

Qesrîk: Amanê landkê biçwîkê sava bimîzîtê.

قهسک: کرمی ئارمویشی
(دود القز)

Qesk: Kirmê armwîşî.

قهسیل: زهفی، بیستان، چه‌م
(الحقل، البستان)

Qesîl: Zevî, bîstan, çem.

قهسەل مەحموید: توخمەکی گیایه، ده‌رمانه بو هنده ئیشا
(نبات عشبی یدای به، عشب طبی)

Qeselmehmîd: Tuxmekê gîyaye dermane bo
hinde êşa.

قهسین: خاندنا مریشکی، قدقدا مریشکی وهختی هیک کرنی
(الفيق للدجاجة)

Qesîn: Xandina mirîşkê, qidqida mirîške wextê
hêkkirinê.

قهشاف: تویک، که‌فا هشک، چرمسین وهشک بونا لیفا، تویکه‌کی
سپی دگریت

(الزید، الزهوم، الجمد، الجلید)

Qeşav: Twîk, kefa hişk, çirmisîn û hişkbûna
lêva, twîkekê spî digirît.

قهشافی: تشتی قهشافی گرتی، که‌فک گرتی
(المزید، المزهوم، المجد)

Qeşavî: Tiştê qeşavê girtî, kefik girtî.

قهشه: مه‌لایی فه‌لا، مروفی دینی فه‌لا
(القسیس، القس، الرهبان للنصارى)

Qeşe: Melayê Fela, mirovê dînê Fela.

قهشه‌م: جه‌مه‌د، ئافا مه‌یی، قه‌رسک، په‌خ، بوز، به‌فرا ئافی
(الجليل، الجمد، الثلج)

Weşem: Cemed, avameyî, qerisk, pex, boz, be-
fra avê.

قهشقولک: قه‌لپی فیتی، قه‌لقویچک، که‌شکه‌لانک، که‌قلو ژانک،
قه‌لپی کاکلی

(التمر الخاوی من اللب، المدعه، نارجل افرغ من لبن يشرب في
الماء)

Qeşqwîlk: Qelpê fêqî, qelqwîçk, keşkelank, kev-
lojank, qelpê kakilê.

قهشقیلک: تشتی سووتی وچر بووی وکوزی
(الحروق، المنكمش)

Qeşqwîlk: Tiştê soty û çîrbûy u kuziry.

قه شقانک: قه له سپیک، قه ل قزک
(الققع، الزاغ)

Qebqilandk: Qelespîk, qelqijk.

قهفت: كهفا شیری، كهف، تژی ناڤهرا تېلابه رانا ویا شه هدی،
هندي مروف له پي خوه تيوهرينيت
(مقبض السيف والخنجر)

Qeft: Kefa şîrî, kef, tijî navbera tibra berana û ya
şehdê, hindî mirov lepê xwe tê werînît.

قهفت: كهفا گول وکولیک وگیا
(الاکلیل، الباقه من الزهر)

Qeft: Kefa gol û kulîlk û gîya.

قهفت: ژسهري تېلا شه هدی ههتا سهري تېلا به رانا فه کري وړانای
(الالب، الفتر، بين السبابه والابهام)

Qeft: Ji serê tibra şehdê heta serê tibra berana
vekirî û ranay.

قهفت: كهفا گيياي
(حزمه العشب ونحوه)

Qeft: Kefa gîyay.

قهفتا سمبېلا: لويليا سمبېلا، مويي سمبېلايي باداي
(السبك للشوارب)

Qefta simbêla: Lwîliya simbêla, mwîyê simbela
yê baday.

قهفان: پليت بون، توپبون، پچان، بزدان
(الانقطاع، البتر، التقطع، للنبت والاعشاب)

Qefan: Plîtbûn, turbûn, piçan, bizdan.

قهفای: پليت بوی، تریبوی، پچای، بزداي
(المقطوع، المبتور، المقصوص)

Qefay: Plîtbûy, turbûy, piçay, bizday.

قهفاندن: پليت کرن، توپکرن، پچاندن، بزاندن
(المقطع، المبتور، المقصص، المجر)

Qefandin: Plîtkirin, turkirin, piçandin, bizdandn.

قهفه قز: گز، مويي نه شه کري، گزافز
(المشعان، الاشعث)

Qeveqij: Gij, mwîyê neşekirî, gijavij.

قهفه قزبون: گزافزبون
(التعشن، التشعث)

Qeveqijbûn: Gijavijbûn.

قهفه قزبوی: گزافزبوی
(المشعن، المشعث)

Qeveqijbûy: Gijavijbûy.

قهفه قزتر: گزافزتر
(الاشعن، الاشد شعثا)

Qeveqijtîr: Gijavijtîr.

قهفه قزکرن: گزافزکرن
(التشعين الاشعان، التشعيث، الاشعاث)

Qeveqijkirin: Gijavijkirin.

قهفه قز کري: گزافز کري
(المشعث، المشعن)

Qeveqijkirî: Gijavijkirî.

قهفه قزى: گزافزى، گزافزياي
(الشعن، الشعث)

Qeveqijî: Gijavijî, gijavijyatî.

قهلا: توخمه کي ئاسنى يه، ته نه که
(القصدير)

Qela: Tuxmekê asinîye, teneke.

قهل: قهله گور، قري، قه ل قزک
(الغراب، الزاغ)

Qel: Qelegewir, qelqijk.

قهله به ندی: گرفتاری، سه رگیزی، ئاتاف، کارمسات، کارکنی، قه دا،
به لا، ده له می

(الورطه، المشكله، الازمه، الاضطراب، المصيبة، البلاء)

Qelebendî: Giriftarî, sergêjî, ataf, karesat, karky,
qeda, delemî.

قهله به ندبون: گرفتاربون، ئالوزبون، ده له می بون
(التورط، الابتلاء، الاصابه)

Qelebendbûn: Giriftarbûn, alozbûn, delemîbûn.

قهله به ند بوی: گرفتار بوی، ئالوز بوی، ده له می بوی
(المتروط، المبتلى، المضطرب)

Qelebendbûy: Giriftarî, alozbûy, delemîbûy.

قهله به ندتر: گرفتار تر، ئالوزتر، سه رگیز تر، ده له می تر
(الاورط، الابلى)

Qelebendtir: Giriftartir, aloztir, sergêjtir, delemîtir.

قهله به ندکرن: گرفتارکرن، ئالوزکرن، ده له می کرن
(التوريط، التأزيم، الابلأ، الاشكال)

Qelebendkîrîn: Giriftarkirin, alozkirin, delemîkîrîn.

قهلبه‌بند کری: ئالوزکری، گرفتار کری، دهله‌می کری
(المورط، المؤزم، المشکل، المبلی)

Qelebendkirî: Alozkirî, giriftarkirî, delmîkirî.

قهلبه‌بندیاتی: گرفتاریاتی، ئالوزی، ئالوزیاتی، دهله‌میاتی
(الازمه، المشکله، المصیبه، المورطه)

Qelebendîyatî: Giriftarîyatî, alozî, alozîyatî, delmîyatî.

قهلب: وهرگه‌ره‌هان، گریل، دولو، دول، ته‌قله، زفرین
(القلب، التقلب، النقل، الحول، الدرجه، الطور)

Qelp: Wergerhan, girêl, dula, dul, teqle, zivrîn.

قهلب دان: ته‌قله‌لیدان، وهرگیران، گریل کرن، دول کرن، دلول کرن، لیک زفراندن

(التقلب، التطوير، التحويل)

Qelpdan: Teqle lêdan, wergêran, girêlkin, dilulkin, lêkzivrandin.

قهلب که‌تن: وهرگه‌ره‌هان، ته‌قله‌که‌تن، لیک وهرگه‌ره‌هان، لیک زفرین، ژ جه چون

(التقلب، التطور، التحول، التدحرج)

Qelpketin: Wergerhan, teqleketin, lêkwerggerhan, lêkzivrîn, ji cihçûn.

قهلب: تیفل، قه‌لوال، که‌فل، پیست، چه‌رم

(القلب، القلافه، القشره، الجلد للشجره ونحوه)

Qelp: Tîvil, qelwal, kevil, pîst, çerim.

قهلب وقلیپانی: خوه لیک‌دانان ئه‌فیندارا

(المصارعه بین الاحبه، المداعبه بین المحبين)

Qelpûqulîpanê: Xwelêkdana evîndara.

قهلب دای: وهرگیرای، لیک زفراندی، دول کری، گیر کری، دلول کری

(المقلوب)

Qelpday: Wergêray, lêkzivrandî, dulkirî, gêrkirî, dilulkirî.

قهلبویچک: که‌فلوژانک، قه‌لوال، قه‌شقویل

(السنف، الکأس للزهره، المدعه النارجیل المفروغ من اللب، المدعه يشرب به الماء)

Qelpwîçk: Kevlojank, qelwal, qeqwîl.

قهلبی هیک: تیفلای هیک، قه‌لبویچکی هیک

(القوب، الخشل، القبض للبيضة)

Qelpê Hêkê: Tîvlê hêkê, qelpwîçkê hêkê.

قهلبیس: کفانی زین، جهی پوینشتنی لسه‌ر زین
(القربوس، الرفاده، الحنو للسرچ)

Qelpîs: Kivanê zînê, cihê rwînîştinê liser zînê.

قهلات: که‌ل، چه‌پر، دیرگه

(الاطلم، البرج، القلعه)

Qelat: kel, çeper, dîrgih.

قهلاتک: کونجیت قه‌لاندی

(السمسم المحمص)

Qelatk: Kuncîyêt qelandî.

قهله رهش: قه‌له‌گه‌ور

(الغراب)

Qelerreş: Qele qewir.

قهله‌زارک: توخمه‌کی قه‌لانه، قه‌لایت به‌یارا

(الغراب البری)

Qelejark: Tuxmekê qelane, qelêt beyara.

قهله‌سیپک: قه‌لقژانک، قه‌ل قژک

(الققعق، العقق)

Qelespîk: Qelqijank, qelqijk.

قهلس: چوریک، دهست مچاندی، چاف تاری، چونیز

(الخطال، القتور، القاتر، البخيل، الشحيح)

Qels: Curîk, dest micandî, çavtarî, çunîz.

قهلس بون: چوریک بون، دهست مچاندی بون، چاف تاری بون، چونیز بون

(التخطل، التقتير، التبخل، الدنيق)

Qelsbûn: Çurîkbûn, dest miçandîbûn, çavtarîbûn, çunîzbûn.

قهلس بوی: چوریک بوی، چونیز بوی، دهست مچاندی بوی، چاف تاری بوی، چونیز بوی

(المخطل، المبخل، المقتر)

Qelsbûy: Çurîkbûy, dest miçandî bûy, çavtarîbûy, çunîzbûy.

قهلس تر: چوریک تر، چونیز تر، چاف تاری تر، دهست مچاندی تر

(الاخطل، الابخل، الاقتير)

Qelstir: Çurîktir, çunîztir, çavtarîtir, dest miçandîtir.

قهلس کرن: چوریک کرن، چونیز کرن، دهست مچاندن کرن

(الاخطل، الاقتار، التقتير)

Qelskirin: Çurîkkirin, çunîzkirin, dest miçandin

kirin.

قهله غوراب: توخمه کئی قهله ره شپت مه زدن ل جهیت کویفی دژین
زرافئی وان دهرمانه بو عه ورئ چافا لگه ل شه کرئ
(الغدا ف)

Qellexurab: Tuxmekê qelereşê mezînin li cihê
kwîvî dijîn, ziravê wan dermane bo ewrê çava
ligel şekirê.

قهلافهت: قه ره م، قودیم، كه له خ، له ش. چه كوچ، كه سم
(البنيه، الجرم، الحجم، الهيكل، الجثة، البدن، الجسد)

Qelafet: Qerem, qudîm, kelex, leş, çêkûç, kesim.
قهل قزك: قهله سپیک، قهله قزانک، قری
(الققع، الققعق، الزاغ)

Qelqijk: Qelespîk, qelqijank, qirr.

قهله قهله: توخمه کئی گیایه
(نبات عشبی)

Qelqele: Tuxmekê gîyaye.

قهله قهله: چلکی مرییا، کراسی مری
(الكفن للمیت)

Qelqele: Cilkê mirya, kirasê mirî.

قهلقین: لقلقینا هیدی، ریفه چونا بکوتهک، هیدی لقین
(الحركة البطيئة)

Qelîqîn: Livlivîna hêdî, rêveçûna bi kutek, hêdî
livîn.

قهلقى: هیدی لقلقی، هیدی لقین
(المتحرك ببطئ)

Qelîqî: Hêdî livlivî, hêdî livîn.

قهلقاندن: هیدی لقاندن
(التحريك البطئ)

Qelîqandin: Hêdî livandin.

قهلقاندی: هیدی لقاندی، هیدی لقاندی
(المحرك ببطئ)

Qelîqandî: Hêdî livandî, hêdî livlivandî.

قهله گور: قهله رهش
(الزاغ، الغراب)

Qelegewir: Qele reş.

قهلکا مزگینیا: ناخفتن گیری
(المنادص)

Qelka mizgînîya: Axiftin gêrr.

قهلس کری: چوریک کری، چونیز کری، دهست مچاندی کری
(المبخل، المقتر، المشح)

Qelskirî: Çurîk kirî, çunîzkirî, dest miçandî kirî.

قهلسی، قهلسیاتی: چوریک، چوریکاتی، چونیزی، چونیزیاتی،
دهست مچاندنی

(القت، البخل، الخطل، الشح، الدنق)

Qelsî = Qelsîyatî: çurîkî, çurîkyatî, çunîzî, çunîzyatî,
dest miçandinî.

قهلس: تهنگاف، توند، سهخت، سخنتی، تشتی نه خواهش، کوتهک
(العجاف، العسیر، الشدید، المنکود، الکدء)

Qels: Tengav, tund, sext, sixintî, tiştê nexweş,
kutek.

قهلس بون: تهنگاف بون، سهخت بون، سخنتی بون، کوتهک بون
(التعسر، التشدید، الاعتجاف، التكد، التكدیه)

Qelsbûn: Tengavbûn, sextbûn, sixintîbûn, ku-
tekbûn.

قهلس بوی: تهنگاف بوی، سهخت بوی، سخنتی بوی، کوتهک بوی
(المعسر، المسنكه، المعجف)

Qelsbûy: Tengavbûy, sextbûy, sixintîbûy, ku-
tekbûy.

قهلس تر: تهنگافی تر، سهخت تر، سخنتی تر، کوتهکی تر
(الاعجف، الاشد، الاعسر، الانكد)

Qelstir: Tengavtir, sexttir, sixintîtîr, kutekîtîr.

قهلس کرن: تهنگاف کرن، سهخت کرن، سخنتی کرن، کوتهکی کرن
(الاعسار، التشدید، الاعجاف، التكد، الاكداء)

Qelskirin: Tengavkirin, sextkirin, sixintîkirin,
kutekîkirin.

قهلس کری: تهنگاف کری، سهخت کری، سخنتی کری، کوتهکی
کری

(المنكد، المعسر، المشدد)

Qelskirî: Tengavkirî, sextkirî, sixintîkirî, kutekîkirî.

قهلسی، قهلسیاتی: تهنگافیاتی، کوتهکیاتی، سهختیاتی،
سهختیاتی

(العسر، الشده، النكد، الاكداء، العجافه)

Qelsî = Qelsîyatî: Tengavîyatî kntekîyatî, sex-
inîtiyatî, sexteyatî.

قهلم: زخت ، كهلم
(القلم)

Qelem: Zixt, kelem.

قهلم گیر: نفیسار، نفیسه فان
(الخطاط، الكاتب)

Qelemgêrr: Nivêsar, nivêsevan.

قهلم دار: رهوشه نبیری، خوهنده فان، خوهنده وار
(الكاتب، المثقف)

Qelemdar: Rewşenbîr, xwendevan, xwendewar.

قهلم گیری: نفیسه فانی
(الكتابة، الخطیط)

Qelemgêrrî: Nivîsevanî.

قهلم داری: خوندهواری، خوهنده فانی، رهوشه نبیری
(الثقافة، الكتابة)

Qelemdarî: Xwendewarî, xwendevanî, rewşenbîrî.

قهلمدەر: ژار، هه ژار، بێ کهس، به لنگاز، گه دا، گه ند
(البائس، المسكين، الذليل)

Qelender: Jar, hejar, bê kes, belingaz, geda, gend.

قهلمدەر بون: ژار بون، بێ کهس بون، گه دابون، به لنگاز بون، گه ندبون
(الابتئاس، التذلل، المسكنه)

Qelenderbûn: Jarbûn, bê kesbûn, gedabûn, belingazbûn, gendbûn.

قهلمدەربووی: ژاربووی، بێ کهس بووی، گه دابووی، به لنگازبووی، گه ندبووی
(المبتئس، التذلل)

Qelenderbûy: Jarbûy, bê kesbûy, gedabûy, belingazbûy, gendbûy.

قهلمدەر تر: ژارتر، بێ کهس تر، گه داتر، گه ندتر، به لنگاز تر
(الابئاس، الانذل، الافقر)

Qelendertir: Jartir, bê kestir, gedatir, gendtir, belingaztir.

قهلمدەر کرن: ژار کرن، بێ کهس کرن، گه داکرن، گه ندکرن، به لنگاز کرن
(الابئاس، التبتئس، الانذل، الافقار)

Qelenderkirin: Jarkirin, bêkeskirin, gedakirin, gendakirin, belingazkirin.

قهلمدەر کری: ژار کری، بێ کهس کری، گه داکری، گه ندکری، به لنگاز کری
(المبتئس، المذل، المفقر)

Qelenderkirî: Jarkirî, bêkeskirî, gedakirî, gendkirî, belingazkirî.

قهلمندەری: قهلمندەریاتی: ژاریاتی، بێ کهسی، گه دایی، گه ندی، به لنگازی
(الذل، البؤس، الاستكانه)

Qelenderî = Qelenderîyatî: Jarîyatî, bê kesî, gedayî, gendî, belingazî.

قهلاندن: کوزراندن، سوورکرن، براژتن، سووتن
(التأجير، التمحيص)

Qelandin: Kuzirandin, sorkirin, birajtin, sotin.

قهلاندی: کوزراندی، سوورکری، براژی، سووتی
(المحص، المؤجر)

Qelandî: Kuzirandî, sorkirî, birajî, sotî.

قهلاندن: کوزراندن، سووتن، براژتن، قیرکرن، براندن
(الاباده، الاحراق، الاهلاك، الافناء)

Qelandin: Kuzirandin, sotin, birajtin, qirkirin, birandin.

قهلاندی: سووتی، بن بیکری، براندی، قوت کری، قیراندی
(المبيد، المباد، المحرق، المقتنى، المهلك)

Qelandî: Sotî, binbirrkirî, birandî, qutkirî, qirandî.

قهلهای: سووتی، براژی، کوزری، هه لهه وری
(المحص، المقتلى، المؤجر)

Qelhay: Sotî, birajî, kuzirî, helhewirî.

قهلهان: سووتن، براژتن، کوزراندن، هه لهه ویراندن
(القلاء، القلى، التأجير، التمحيص)

Qelhan: Sotin, birajtin, kuzirandin, helhewirann.

قهلۆین: سه بویل
(الغليون)

Qelwîn: Sebwl.

قهلۆین کیش: جگاره کیش
(المدخن)

Qelwînkêş: Cigarekêş.

قهلۆین کیشی: جگاره کیشی
(التدخين)

Qelwînkêşî: Cigarekêşî.

قه‌لوی: قریژیاتیا ئه‌ردی، نه‌به‌زینا ئاخێ
(الخصوبه للارض)

Qelawî: Qirêjîyatîya erdî, nebezîna axê.

قه‌لوال: كه‌فلێ له‌شى یێ ه‌شك، پیستێ ه‌شك، كه‌فلوزانگ، كافلان، قه‌لب

(القلع، قشر جلد الاجرب، الخباء، الغلاف، الجلبه)

Qelwal: Kevlê leşî yê hişk, pistê hişk, kevlujank, kavlan, qelp.

قالوالی برینێ: قه‌لبێ برینێ
(القرف، الجلبه)

Qalwalê birînê: Qelpê birînê.

قه‌لی: گوشتێ سورکری، گوشتێ، دروینێ دا کوزراندی
(القلیه)

Qelî: Goştê sorkirî, goştê driwînîda kuzirandî.

قه‌لی ه‌یک: بیخارنه‌که ژ گوشتێ قه‌لاندی وه‌یک وپوینا یه
(ادم، البيض المقلی بالقلیه)

Qelîhêk: Pêxarneke ji goştê qelandî û hêk û rwîname.

قه‌لی سێلک: گوشتێ دسیله‌ی دا کری قه‌لی
(اللحم المقلی فی الصاج)

Qelîsêlk: Goştê di sêlhêda kirî qelî.

قه‌م: شیر، شمشاد
(السيف، الحسام)

Qem: Şîr, şimşad.

قه‌م چیر: درافێ ته‌رشى، درافێ په‌زى، قووچانه
(ضربيه المواشى)

Qemçwîr: Diravê terşî, diravê pezî, qwîçane.

قه‌مچى: قاویشا قوتانێ، توپزێ قاویشى
(السوط، المقرع)

Qemçî: Qawîşa qutanê, topizê qawîşê.

قه‌مچى: نیشان، ناتک، دورى، نیشان کرنا تشتی هاتی کرین
(العلامه التجاریه للخشب والماشیه ونحوه، المړكه)

Qemçî: Nîşan, natik, durî, nîşankirna tiştê hatî kirîn.

قه‌مچه: نیشان، دورى، ناتک
(علامه، اشاره)

Qemçe: Nîşan, durî, natik.

قه‌لاویز: سه‌رچه‌ق، قه‌راول، سه‌ر په‌شک، سه‌ر په‌چک، به‌راهی
(الشیفان، الطلیعه، الرائد، النفصه، الراصد، القاذی، الرعیل،
الكشافه، الیدیبان، الریبه)

Qelawîz: Serçeşq, qerawil, serpeşk, serpeşk, be-rahî.

قه‌له: تفقی، بخوه‌فه، حوت، بوی
(السمین، البیدین، الکظ، المکتنز، الدلوخ)

Qelaw: Tifiqî, bixweve, hot, borra.

قه‌له‌بون: ته‌فقی بون، بخوه‌فه‌بون، حوت بون، بوی بون
(التسمن، البدان، التکظ)

Qelawbûn: Tefiqînûn, bixwevebûn, hutbûn, borrbûn.

قه‌له‌بوی: ته‌فقی بوی، حوت بوی، بخوه‌فه‌بوی، بوی بوی
(المسمن، المکتنز، الولیخ، المبدن)

Qelawbûy: Tefiqîbûy, hutbûy, bixwevebûy, borrbûy.

قه‌له‌وتر: ته‌فقی تر، حوت تر، بخوه‌فه‌تر، بوپتر، زپتر
(الاسمن، الابدن، الاکظ، الاکنز، الاولخ)

Qelawtir: Tefiqîtir, hottir, bixwevetir, bortir, zirtir.

قه‌له‌وکر: ته‌فکاندن، حوت کرن، بخوه‌فه‌کرن، بوپکرن، زپکرن
(الاکنار، التسمین، الابدان، التولیخ، الاکظاظ)

Qelawkirin: Tefiqandin, hotkirin, bixwevekirin, borrkirin, zirkirin.

قه‌له‌وکری: ته‌فکاندی، حوت کری، بخوه‌فه‌کری، بوپکری، زپکری
(المسمن، المبدن، المکظ، المکنز، المولخ)

Qelawkirî: Tefiqandî, hotkirî, bixwevekirî, bor-
kirî, zirkirî.

قه‌له‌وی، قه‌له‌ویاتی: ته‌فقی، حوتیاتی، بخوه‌فه‌یاتی، بوپیاتی
(الودک، الثاده، السمین، الولخ، البدان، الدسم، الربله، الرباله)

Qelawî = Qelawyatî: Tefiqînî, hotyîatî, bixwe-
veyatî, borryatî.

قه‌له: بوی، زپ، ته‌فقی
(الربیل، الولیخ، الدویک)

Qelaw: Borr, zir, tefiqî.

قه‌له: ئاخا بقریژ، ئاخا به‌زی
(الخصب للارض)

Qelaw: Axa biqirêj, axa bezî.

قەمیان: ھەناف سووتن، دل کوزرین
(اللفح)

Qemyan: Hinav sotin, dil kuzirîn.

قەمى: نەكە، بەلكى
(لعل، ربما، عسى، لكى)

Qemî?: Neke, belkî.

قەنەبىر: پلخانە، ئەردى نوى بها، ئەردى نوى چىكرى
(احياء الارض الموات، استثمار الارض البكر)

Qenebirr: Pilxane, erdê nwî biha, erdê nwî çêkirî.

قەنەبرى: چىكرنا ئەردى ستەور و بهيار
(استثمار الارض، احياء الارض)

Qenebirrî: Çêkirina erdê stewir û beyar.

قەنبەل: قووشەن، پىناگىيائى، تەولە
(الزمنه، الفزعه، النداء، النداء، الفزوع)

Qenbel: Qoşen, pinya gîyay, tewle.

قەنتار: کاروان بدويفكفه گريدای، دەوارى بدويفكفه گريدای
(القاطره، القطار، الرادافه)

Qentar: Karwan bi dwîvikve girêday, dewarê bi dwîvikve girêday.

قەنتار: ئامویرى کيشان وسەنگاندن و پيڤانا، ترازيا مەزن
(القنطار للوزن)

Qentar: Amwîrê kêşan û sengandin û pîvana tirazîya mezin.

قەنتارا چىيائى: سرتا چىيائى، بستىيا چىيائى
(سلسه الجبل)

Qentara çiyay: Sirta çîyay, bistîya çîyay.

قەنتره: كولانا سەر گرتى، رىكا نيوان، كولانا بيان
(القنطره، الدهلين)

Qentere: Koulana sergirtî, rêka nîwan, kolana biban.

قەنج: چاك، باش، خىرخاز، دلوفان، هەژى
(الصالح، الخير، الحسن، الجيد)

Qenc: Çak, baş, xêrxaz, dilovan, hejî.

قەنج بون: چاك بون، باش بون
(التجود، الانصلاح، التحسن)

Qencbûn: Çakbûn, başbûn.

قەنج بوى: چاك بوى، باش بوى
(المجود، المخير، المحسن، المصلح)

Qencbûy: Çakbûy, başbûy.

قەمخىن، قەمختن: سوتنا بتيهني، سوتنا بگەرمى بى ئاگر، بەربيتى
(اللفح، الحرق بفعل الحاره)

Qemixîn = Qemixtin: Sotina bêhnê, sotina bi germê bî agir, berbîtî.

قەمخى، قەمختى: تىشتى بگەرمى سووتى، تىشتى تيهني سووتى
(الملفوح، الالفاح)

Qemixî = Qemixtî: Tiştê bi germê sotî, tiştê têhnê sûtî.

قەمخاندن: سوتنا تيهني، كوزراندنا بگەرمى
(التلفيح، الالفاح)

Qemixandin: Sotina bi têhnê, kuzirandina bi germê.

قەمخاندى: سوتيني بگەرمى كوزرى
(الملفح)

Qemixandî: Sutyê bi germê kuzirî.

قەمەر: سوورئ تارى، رەنگ سوورئ تام پەش
(الاجوء، الاكلف، الاحلس، الكميت للحصان)

Qemer: Sorêtarî, reng surê tam reş.

قەمەرى: سووراتيا رەنگ پەش، رەنگ سووراتيا تارى
(الجؤره، الحلس، لون بين السواد والحمرة)

Qemerî: Soratiya reng reş, reng soratîya tarî.

قەمەرى: توخمەكى پاريت كەفنانر
(عمله نقديه قديمه)

Qemerî: Tuxmekê parêt kevnarin.

قەمەي: سووتيني بگەرمى، تىشتى بتيهني سووتى
(الملفح، بفعل الحاره)

Qemhay: Sotîyê bigermê, tiştê bi têhnê sotî.

قەمەهان: سووتنا بتيهني، كوزرينا بگەرمى
(اللفح، الحرق بفعل الحاره)

Qemhan: Sotina bi têhinê, kuzirîna bi germê.

قەماندى: تىشتى ھاتى سووتن بگەرم وتيهنا
(الملفح)

Qemandî: Tiştê hatî sotin bi germ û têhna.

قەماندن: سووتان بتيهني... كوزراندنا بگەرمى
(التلفيح، الالفاح)

Qemandin: Sotanbitêhnê, kuzirandina bi germê.

قەمیان: بگەرمى سووتن
(اللفح)

Qemyan: Bigermê sotin.

قه‌ره‌مانی: سنبه‌کی، په‌له‌وانی، سه‌روکاتی، سه‌میان
(البطولة، الزعامة، الملكية، السلطنة)

Qehremanî: Sinbekî, pehlewani, serokatî, sem-
yanî.

قه‌به: حیز، ده‌مان پیس، گان دهه
(الشلاقة، المومس، البغی، العاهر، الداعر، الزانی)

Qehbe: Hîz, deman pîs, gande.

قه‌به‌تی، قه‌به‌یی: حیزی، ده‌مان پیسی، گان ده‌می
(البغاء الزنی، الدعارة، العهر)

Qehbetî = Qehbeyî: Hîzî, deman pîsî, gande.

قه‌به‌خانه: خانیی پیسی، جهی گان وگوه‌نیل، خانیی په‌ریناته‌ری
(المبغی، الماخور، بیت، الدعارة)

Qehbexane: Xaniyê pîsîyê, cihê gan û guhnêla,
xaniyê perîna terê.

قه‌وارک: پاتی دهن بن که‌فشی جلکی دانه په‌قیت
(النفاخه، رقعه تحت کم الثوب)

Qewark: Patê diben bin keşê cilkî dane peqît.

قه‌واره: جهی قه‌وراندی، گويزک، قورابن گرتی، چالک
(النقب، النقف، الثقب، الفقره، الحفره)

Qeware: Cihê qewirandî, gwîzik, qura bin girtî,
çalik.

قه‌واره: ئوردی خولپ وداریت وی مویشه‌کرین، جهی داریت وی
برین بو چاندنی

(الارض المجنوثه من الشجر للفلاحه)

Qeware: Erdê xulp û darêt wî mwîşe kirîn, cihê
darêt wî birîn bo çandinê.

قه‌وراندن: قولوله‌کرین، کوور کرین، چال کرین
(القوب، النقب، البئر)

Qewirandin: Qulolekirin, korkirin, çalkirin.

قه‌وراندی: قولوله‌کر، کورکری، چال کری
(المنقوب، المقوب)

Qewirandî: Qulolekirî, korkirî, çalkirî.

قه‌وال: قرش وگلش ب‌سه‌ر لیس‌ه‌ر وله‌یا دکه‌فیت گلش‌ی ناف
دده‌ت ره‌خی خوه ده‌می رابونی

(الجفاء، الغناء، القش، ما يبقى على ضفة النهر من الفيضان)

Qewal: Qirş û gilêş bi ser lîser û lihya dikevî,
gilêşê av didet rexê xû demê rabûnê.

قه‌نج‌تر: چاک‌تر، باش‌تر، خیر‌خاز‌تر
(الاصلاح، الاجود، الاحسن، الاخير، الابر)

Qenctir: Çaktir, baştir, xêrxaztir.

قه‌نج‌کر: چاک‌کرین، باش‌کرین، خیر‌خازی‌کرین
(الاصلاح، التصليح، التجويد، الاجاده، التخيير، الاخيار)

Qenckirin: Çakkirin, başkirin, xêrxazîkirin.

قه‌نج‌کری: چاک‌کری، باش‌کری، خیر‌خاز‌کری
(المصلح، المحسن، الخير، الجود، المخير)

Qenckirî: Çakkirî, başkirî, xêrxazkirî.

قه‌نجی، قه‌نجییاتی: چاک، چاکیاتی، باشی، باشیاتی، چاکینی،
باشینی

(الخير، الحسنه، الجوده، الصلاح، البر، الاحسان)

Qencî = Qencîyatî: Cakî, cakîyatî, başî, başyatî,
çakînî, başînî.

قه‌نده‌هاری: توخمه‌کی گه‌نمی باش و سه‌ر پشکه
(صنف من القمح الفاخر)

Qendeharî: Tuxmekê genmê baş û serpişke.

قه‌ند: شه‌کر
(السكر)

Qend: Şekir.

قه‌نداف: ئافا شه‌کر، ئافا ب‌شه‌کر، شرین کری
(شراب السكر)

Qendav: Ava şekirê, ava bi şekirê şirînkirî.

قه‌نار: رستکا خه‌ندقاندنی، س‌ت‌پ‌کا هه‌لاویستنی
(المشقه)

Qenar: Ristka xendiqandinê, sêpêka helawîstinê.

قه‌ناویز: توخمه‌کی په‌روکی بسیمه، په‌روکی بکه‌لاب‌دوینی،
نه‌خشاندی

(السندس، القماش، الموشى، بالابريسم)

Qenawîz: Tuxmekê perokê bi sîme, perokê bi
kelab dwînî, nexşandî.

قه‌هوه: توفی داره‌کی یه دکه‌لین و قه‌دخون شه‌ربه‌ته‌کا ته‌حله
(البن، القهوة)

Qehwe: Tuvê darekêye dikelînin u vedxun,
şerbeteka tehle.

قه‌هرمان: سنبه‌ک، په‌له‌وان، سه‌روک، سه‌میان
(البطل، الزعيم، الملك، السلطان)

Qehreman: Sinbek, pehlewani, serok, semyan.

قەول: ژفان، په‌یمان، پټک هاتن لسه‌ر تښت کرنی بسوز
(المقاوله، المعاهده، الوعد، الميثاق، الاتفاق)

Qewl: Jivan, peyman, pêkhatin liser tişkîrinê bi
SOZ.

قەومین: هه‌لکه‌تن، هه‌لاتن، بون، ده‌ست پئی بون
(الحدوث، الطرق، البدؤ، النشوؤ، الوقوع)

Qewmîn: Helketin, helatin, bûn, destpêbûn.

قەومی: هه‌لکه‌تی، هه‌لاتی، بوی، ده‌ست پئی بوی
(الحادث، الطارئ، البادئ، النشأ، الوقع، الحادثة)

Qewmî: Helketî, helatî, bûy, destpêbûy.

قەومانندن: هه‌ل ئیخستن، ده‌ست پئی کرن
(الاحداث، الابداء، الانشاء، الايقاع، التوقيع)

Qewmandin: Hel êxistin, dest pê kirin.

قەومانندی: هه‌ل ئیخستی، ده‌ست پئی کری
(المحدث، المبدء، المشئ، الموقع، المنشئ)

Qewmandî: Hel êxistî, dest pê kirî.

قەوانه: فیشه‌کا فاله، ته‌قالی ستران گوتنی
(الاسطوانه للغناء)

Qewane: Fîşeka vala, teqalê stiran gotinê.

قەوی: که‌له‌ک
(الكثير، جدا)

Qewî: Gelek.

قەویاتی: شیره‌ت

(التاكيد، الوصيه، التوصيه، النصح)

Qewîyatî: Şîret.

قەیتانا چافی: فه‌روزا چافی
(الشفير، الرمش، الجفن)

Qeytana çavî: Feroza cavî.

قەیتان: رستک، شه‌لیتک
(الشريط، القيطان)

Qeytan: Ristik, şelîtk.

قەیدی: خرابی، نه‌باشی، به‌ردی
(البأس)

Qeydî: Xirabî, nebaşî, berdî.

قەیدی نینه: نه‌خرابه، باشه، چو نینه
(لا بأس)

Qeydî nîne: Nexirabe, başe, çunîne.

قەید: بینه‌ک، به‌سته‌ک، ئیشک دان
(الغل، الرسف، القيد)

Qeyd: Bênek bestek, îşkdan.

قەید بون: بینان، به‌ستن، گریدان، ئیشک دان
(التقيد، الترسف، التغلل)

Qeydbûn: Bênan, bestin, girêdan, îşkdan.

قەید بوی: بینای، به‌ستی، گریدای، ئیشک دای
(المغلل، المرسوف، المقيد)

Qeydbûy: Bênay, bestî, girêday, îşkday.

قەید بوی تر: بینای تر، به‌ستی تر، گریدای تر، ئیشکدای تر
(الارسف، الاغلل، الاقيد)

Qeydbûytir: Bênaytir, bestîtir, girêdaytir, îskdaytir.

قەید کرن: بیناندن، به‌ستن، گریدان، ئیشکدان
(الاغلل، الارساف، التقيد)

Qeydkirin: Bênandin, bestin, girêdan, îşkdan.

قەیره: سه‌ره‌مێر، ناف سالفه‌ چوی، پیر
(الكهل، المقسنن، العنوس، العوان، العانس)

Qeyre: Seremêr, navsalveçûy, pîr.

قەیره بون: ناف سالفه‌ چون، سه‌ره‌ بون، پیربون
(الاکتهال، الاقسننان، العناسه)

Qeyrebûn: Navsalveçon, serebûn, pîrbûn.

قەیره بوی: ناف سالفه‌ چوی، سه‌ره‌ مروف بوی، پیر بوی
(المکتهل، المعنس، المقسنن)

Qeyrebûy: Navsalveçûy, sere mirovbûy, pîrbûy.

قەیره‌تر: ناف سالفه‌ چوی تر، سه‌ر مروف تر، پیر تر
(الاکهل، الاعون، الاعنس)

Qeyretir: Nav salveçûytir, seremirovtir, pîrtir.

قەیره کرن: ناف سالفه‌ برن، سه‌ره‌ مروف کرن، پیر کرن
(الاکهال، التکهیل، الاعناس)

Qeyrekirin: Nav salve birin, sere mirovkirin, pîrkirin.

قەیره‌مکری: ناف سالفه‌ بری، سه‌ره‌ مروف کری، پیر کری
(المکهل، المعنس)

Qeyrekirî: Nav salvebirî, seremirovkirî, pîrkirî.

قەیره‌می، قەیره‌میاتی: ناف سالفه‌ چونی، سه‌ره‌ مروفی، پیری، پیریاتی

(الکھوله، العناس، الاقسننان)

Qeyreyî = Qeyreyatî: Nav salve çoy, sere mirovî, pîrî, pîryatî.

قهیسی: کاج، کاجکیت زهرده‌لا، مژمژت هشک کری
(المشمش المجفف)

Qeysî: Kaç, kaçkêt zerdela, mijmijêt hiş kiry.

قهیغان، قه‌یخان: میر، شاه، قه‌رال، سه‌میان، سه‌روک
(الامیر، السلطان، الملك، الزعیم)

Qeyxan = Qeyxan: Mîr, şah, qeral, semyan, serok.

قه‌یماغ: سه‌روتیکی ماستی گامیشا، تویکی شیر گامیشا
(القیمر)

Qeymax: Sertwîkê mastê gamêşa, twîkê şîrê gamêşa.

قه‌یسا: دریاسکا مه‌زن، شالوکا مه‌زن، ترپان، گیلندی
(المنجل الكبير، سيف الحصاد)

Qeynax: Deryaska mezin, şaloka mezin, tirpan, gêlindî.

قباله: ستوگر، په‌یمان، سوز، تشت، بستو خوه گرتن
(الالتزام، التعهد، القبالة)

Qibale: Stûgir, peyman, soz, tişt bistûxwegirtin.

قب قب قپین: قد قد، قدین، قورب قورب قورپین، ده‌نگی مریشکا
کورک

(القیق، صوت الدجاج عند الاكل والحضانه)

Qipqip=Qipên: Qidqid, qidên, qurpqr, qurpên dengê mirîşka kurk.

قتم: قریژ، قیفار، دوژینی، پیسی، گه‌مار، له‌وتی
(القذاره، الوساخه، الدناسة، الوضر)

Qitim: Qirêj, qîvar, dujîmî, pîsî, gemar, lewîfî.

قتمه‌بون: قریژی بون، قیفاری بون، دوژین بون، گه‌مار بون، له‌وتی
بون

(المتوسخ، التقذر، التدنس، المتوضر)

Qitmebûn: Qirêjbûn, qîvarîbûn, dujînbûn, gemarbûn, lewîfîbûn.

قتمه‌بوی: قریژی بوی، قیفاری بوی، دوژین بوی، گه‌مار بوی، له‌وتی
بوی

(المتوسخ، المقتذر، المتدنس، المتوضر)

Qitembûy: Qirêjbûy, qîvarbûy, dujînbûy, gemarbûy, lewîfîbûy.

قتمه‌تر: قریژتر، قیفارتر، دوژین تر، گه‌مارتر، پیس تر، له‌وتی تر
(الوسخ، الاقذر، الادنس، الاوضر)

Qitmetir: Qirêjtir, qîvartir, dujîntir, gemartir, pîstir, lewîfîtir.

قتمه‌کرن: قریژی کرن، قیفاری کرن، دوژین کرن، پیس کرن، گه‌مار
کرن، له‌وتاندن

(التوسیخ، التقذیر، التدنيس، التوضر)

Qitmekirin: Qirêjîkirin, qîvarîkirin, dujîmî kirin, pîskirin, gemarkirin, lewitandin.

قتمه‌کری: قریژی کری، قیفار کری، دوژین کری، پیس کری،
له‌وتاندی، گه‌مارکری

(الموسخ، المقذر، المدنس، الموضر)

Qitmekirî: Qirêjîkirî, qîvarîkirî, dujîmîkirî, pîskirî, lewtandî, gemarkirî.

قتمه‌یی، قتمه‌یاتی: قریژیاتی، قیفاریاتی، دوژینیاتی، له‌وتینی،
پیساتی، پیسی

(القذر، الوسخ، الدنس، الوضر)

Qitmeyî = Qitmeyatî: Qirêjyatî, qîvaryatî, dujîmîyatî, lewîfîny, pîsaty, pîsî.

قچ: پچ، پرتکاشکه‌ستی، پرتک، پرتکا تشتی رهق وهشک
(الفتات، القصيف، المكسور، الفتيت، الجزء)

Qiq: Piç, pirtka, şkestî, pirtik, pirtka tiştê req û hişk.

قچ قچ: پرت پرت، په‌لخی، په‌رتی، پرتکی، هویرک، هویره‌ویر
(المفتت، المقصف، المكسر، المحطم، المهشم)

Qiqqiq: Pirtpirt, pelixî, peritî, pirtikî, hwîrik, hwîrhwîr.

قچ قچ بون: پرت پرت بون، په‌لخین، په‌رتین، پرتکین، هویره‌بون
(التقصف، التفتت، التحطم، التهشم، التکسر، التجزء)

Qiqqiqbûn: Pirtpirtbûn, pelixîn, peritîn, pirtikîn, hwîrbûn.

قچ قچ بوی: پرت پرت بوی، په‌لخی بوی، په‌رتی بوی، پرتکی بوی،
هویر هویر بوی

(المقصف، المفتت، المحطم، المهشم، المكسر، المجزء)

Qiqqiqbûy: Pirtpirtbûy, pelixîbûy, peritîbûy, pirtikîbûy, hwîrhwîrbûy.

قچ قچ تر: پرت پرت تر، په‌لخی تر، پرتکی تر، په‌رتی تر، هویر تر
(الاقصف، الافتت، الاحطم، الاهشم، الاکسر، الاجزء)

Qiqqiqtir: Pirtpirttir, pelixîtir, pirtikîtir, peritîtir, hwîrtir.

قچ قچ کرن: پرت پرت کرن، په‌لخاندن، پرتکاندن، په‌رتاندن، هویر کرن

(الاقصاف، التهشيم، التفتيت، الاكسار، التجزئة، التحطيم)

Qiçqıçkirin: Pirtpirtkirin ,pelixandin ,pirtikann, peritandin, hwîrkirin.

قچ قچی، قچ قچیاتی: پرت پرتی، پرتکیاتی، په‌رتاندن، په‌لخیاتی (التفتت، الکسر، الحطم، القصف، الهشم، التجزؤ)

Qiçqıçî = Qiçqıçyatî: Pirtpirtî, pirtikîyatî, peritandin, pelixîyatî.

قچ قچ، قچین: قرب قرب، قریږن، ده‌نگی شک‌ستن و هه‌لبونا ټاگړی (القضقضه، صوت الکسر والحرق، المعمه، صوت حریق القضیب)

Qiçqıç = Qiçên: Qirpqirp, qirpên, dengê şkestin û helbûna agirî.

قدقدک: کړکړک، کدکدک، گړیاستوی، گړیکا کړکړکا ستوی،

سیفوکا کړکړکا ستوی

(العلباء، القردحه، الرقبه)

Qiqidk: Girgirk, gidgidk, girya stûy, girêka kirkirka stûy, sîvoka kirkirka stûy.

قد قد، قدقدیش: ده‌نگی مریشکي وهکی هیکی دکه‌ت، ده‌نگی مریشکي

(القوق، القیق، صوت الدجاج)

Qidqid = qidqidîş: Dengê mirîşkê wekî hêkê diket, dengê mirîşkêye.

قرقر، قرین: ده‌نگی شک‌ستن، وپه‌قان وه‌رفتني، کړکړ، گړین، گوم، گومین

(الهزم، القص، الدوی، صوت الکسر والهشم)

Qirrqirr = Qirrên: Dengê şkestin û peqan û heriftinê, girgir, girên, gumgum, guomên.

قر قر: قار قار، جره، گنگاشه

(المماحکه، اللجاجة، الجدال)

Qirrqirr: Qarqar, cire, gingaşe.

قر: قه‌ل، قؤک، قه‌ل قؤک، قشق‌لانک

(الغرب، الزاغ)

Qirr: Qel, qijik, qelqijk, qışqilank.

قر: برهان، ویران، قوت، به‌ربات، پویچ، کل‌یس، کم‌باخ

(الهلاک، الفناء، البوار)

Qirr: Birhan, wêran, qut, berbat, pwîç, klês, kimbax.

قربون: برهان، قوت بون، به‌ربات بون، پویچ بون، کل‌یس بون، ویران

بون، کم‌باخ بون

(التهلاک، التفانی)

Qirrbûn: Birhan, qutbûn, berbatbûn, pûçbûn, kelêsbûn, wêranbûn, kimbaxbûn.

قربوی: برهای، قوت بوی، به‌ربات بوی، پویچ بوی، کل‌یس بوی،

ویران بوی، کم‌باخ بوی

(المهلاک، المفنی، البائد)

Qirrbûy: Birhay, qutbûy, berbatbûy, pûçbûy, klêsbûy, wêranbûy, kimbaxbûy.

قرکرن: براندن، قوت کرن، به‌ربات کرن، پویچ کرن، کل‌یس کرن،

ویران کرن، کم‌باخ کرن

(الاهلاک، الافناء)

Qirrkirin: Birandin, qutkirin, berbatkirin, pûçkirin, klêskirin, wêrankirin, kimbaxkirin.

قر کری: براندی، قوت کری، به‌ربات کری، پویچ کری، کل‌یس کری،

ویران کری، کم‌باخ کری

(المهلاک، المفنی)

Qirrkirî: Birandî, qutkirî, berbatkirî, pwîçkirî, klêskirî, wêrankirî, kimbaxkirî.

قری، قریاتی: برهانی، قوتی، به‌رباتی، پویچ‌یاتی، پویچی، کلیسی،

ویرانی، کم‌باخیاتی

(المحو، الفناء، البوار، الانقراض)

Qirri = Qirriyatî: Birhanî, qutî, berbatî, pwîçyatî, pwîçî, klêşî, wêranî, kimbaxîyatî.

قرب قرب، قرین: قری قری، قریږن، قرچ قرچ، قرچین، ده‌نگی گه‌یت

هه‌ستنی یت له‌شی

(صوت الفقرات والمفاصل ونحوه الصرقع)

Qirpqirp = Qirpên: Qirqir, qirên, qirç qirç qirçên, dengê gihêt hestî yêt leşî.

قریږین: ده‌نگی سوتنی یه، ده‌نگی شه‌ری

(المعمه، القضقضه، صوت، الحرق ونحوه)

Qirîpên: Dengê sotinêye, dengê şerî.

قرقر: قغ قغ، قغین، ده‌نگی قه‌لا و قه‌لقزکایه

(القاقأ، النعیب، النعیق، للغراب)

Qirrqirr: Qixqix, qixên, dengê qela û qeliqijkaye.

قِرک: گهردهن، ستو، ههفک، گهوی، گهوری
(الثغر، الرقبه)

Qirrk = Qirrk: Gerden, stû, hefk, gewî, gewrî.

قرم قرم، قرمین: کوم کوم گومین، پهق، بهق، بهقین، شریقتین
(الازین، الدوی، صوت الطلقات والمفرقات)

Qirmqirm = Qirmên: Gumgom, gumên, peqpeq, peqên, şrîqên.

قرمچین: چرمسین، چرچون، تیک چون، کوریشک بون، شهولقین
(الشن، الشنون، الضمور، الانکماش، التقلص)

Qirrmîçîn: Çirmisîn, çirçûn, têkçûn, kurîşkbûn, şewliqîn.

قرمچی: چرمسی، چرچوی، تیک چوی، کوریشک بوی، شهولقی
(المشون، الضامر، المنکمش، المتقلص)

Qirrmîçî: Çirmisî, çirçûy, têkçûy, kurîşkbûy, şewliqî.

قرمچینا فیک: شهفلقین
(الحشف، للثمار)

Qirrmîçîna Fêqî: Şefliqîn.

قرمچینا کهفلی: چر چون
(الکرش، الثلبه للجلد)

Qirrmîçîna Kevlî: Çirçûn.

قرنیت: بنیات، بنهکار، برنیت، بن گوک، پاپیر و باب کالک
(الاجداد، الاسلاف)

Qirmêt: Binyat, binekar, birnêt, bingok, bapîr û babkalk.

قراندن: شکاندن، قولپاندن، پهلخاندن، تهپساندن، ههرافتن
(الهصر)

Qirrandin: Şikandin, qulipandin, pelixandin, tepisandin, heraftin.

قراندی: شکاندی، قولپاندی، پهلخاندی، تهپساندی، ههرافتی
(المصور، الهاصر)

Qirrandî: Şikandî, qulipandî, pelixandî, tepisandî, heraftî.

قرهان: شکهستن، تهپسین، پهلخین، قولپین، ههرفین، ههرفتن
(الهصر، السقوط، الهدم، الدمار، القصف)

Qirghan: Şikestin, tepisîn, pelixîn, qulipîn, herifîn, heriftin.

قرچ: دهنگی پهقینا کیتچ و سیها لناقبهرا نهینوکاشدانندی
(القصع، صوت قتل الحشرات بالظفر وغيره، كالبراغيث)

Qirç: Dengê peqîna kêç û şîha linavbera neyno-ka şidandinê.

قرچ قرچ، قرچین: دهنگی شکهستن و پهلخین و ههرفتنی به
(صوت الكسر والنقض والحطم)

Qirqirç, Qirçên: Dengê şkestin û peilxîn û her-riftinê ye.

قرچ قرچا کها: دهنگی کهیت لهشی
(الصرقع، النقض)

Qirçqirça Giha: Dengê gihêt leşî.

قرمسال: بهشهسال، رهشه سال، سالا قهلس و تهنگاف، سالا
سروسه رما
(العسر، القرس للبرد)

Qirresal: Beşesal, reşesal, sala qels û tengav, sala sir û serma.

قرش: کلش، پویش، پهلخی دوری
(الکوفان، القذی)

Qirş: Glêş, pwîş, pelexê durî.

قرشی دمخلی: دهخلی دوری و گیره کری، پهرهخ، پهلخ، پویش
(العصافه، القش، الهیور)

Qirşê Dexlî: Dexlê durî û gêrekirî, perex, pelex, pwîş.

قرشاما: شهما بی هنگفین، شاننا بی هنگفین، شهفا نهحه لاندی
(الخرشاء، الهف، للعسل)

Qirşema: Şema bê hingvîn, şana bê hingvîn, şema nehelandî.

قرش وقهوال: کلشیشی لیسهر و لهی ددهن ږهخ خوه
(الغشاء، الجفاء، الخثه، الخرث)

Qirşûqewal: Glêşê lîser û lîser lihê dden rex xwe.

قرچچین: کوزرین، سووتن، ههلهه ورین
(اللوعه، الالتیاع، الاحتراق الشدید)

Qirrqîçîn: Kuzirîn, sotin, helhewirîn.

قرچچینا کهری: هناف سووتن، کویف کويفا کهرب و کینا
(النغر)

Qirrqîçîna Kerbê: Hinav sotin, kwîfwîfa kerb û kîna.

قريژى كرى: پيس كرى، دوژين كرى، لهوتاندى، قيفارى كرى، قتمه كرى، گهمار كرى

(المدرن، الموضر، الموسخ، المقذر، المدنس)

Qirrêjîkirî: Pîskirî, dujînkirî, lewitandî, qîvarîkirî, qitmekirî.

قريژى، قريژياتى: دوژينى، پيساتى، پيسى، لهوتينى، قيفارياتى، گهمارى، لهوتياتى

(الوساخه، القداره، الدناسه، الدرن، الوضاره)

Qirrêjî = Qirrêjyatî: Dujînî, pîsatî, pîsî, lewitînî, qîvaryatî, gemarî, lewitîyatî.

قريژى: پين، زيل، پوسل، پشكل، ريخ، گوى (السماد)

Qirrêj: Pîn, zibil, posil, pişkil, rîx, gwî.

قريژا نينوكا: قيفارا بن نينوكا (التف)

Qirrêja Nînoka: Qîvara bin nînoka.

قريژا گوى: قتما گوى (الاف)

Qirrêja Guhî: Qitma guhî.

قژ: كژ، گهه كژ، قژاقژ، گهفوزه (المشعث، المنقوش، المشعن، المبرأل، المجثئل)

Qij: Gij, geveqij, qijavij, gevûze.

قژبون: كژبون، قژاقژبون، گهفوزه بون (التشعث، التشعن، التنفش، التبرؤل، الانتفاش)

Qijbûn: Gijbûn, qijavijbûn, gevozebûn.

قژبوى: كژبوى، قژاقژ بوى، گهفوزهبوى (المشعث، المشعن، المنفوش، المبرأل)

Qijbûy: Gijbûy, qijavijbûy, gevozebûy.

قژتر: كژتر، قژاقژتر، گهفوزهتر (الاشعث، الاشعن، الانفش)

Qijtir: Gijtir, qijavijtir, gevozetir.

قژكرن: كژكرن، قژاقژكرن، گهفوزهكرن (التشعث، الاشعان، التنفیش)

Qijkirin: Gijkirin, qijavijkirin, gevozekirin.

قژ كرى: كژكرى، قژاقژكرى، گهفوزهكرى (المشعث، المشعن)

Qijkirî: Gijkirî, qijavijkirî, gevozekirî.

قريهاى: شكهستى، ههرفتى، تهپسى، پهلقى، قولپى، ههرفى (المهصور، المسقوط، المدمر، المقصوف، الساقط، الهاصر)

Qirrhay: Şikestî, heriftî, tepisî, pelixî, qulipî, heriftî.

قريهاتن: بهربات بون، قوت بون، برهان، ويران بون، كلتيس بون (المقصوف، الساقط، الهاصر، الهلاك البوار، الغناء)

Qirrhatin: Barbatbûn, qutbûn, birhan, wêranbûn, klêsbûn.

قريپين: دهنگى كهل كهلاشهپى، دهنگى خواهش بونا خرتول وشه رهنيخا

(المعمعه، للحرب)

Qirîpên: Dengê kelkela şerî, dengê xweşbûna xirtul û şerenixa.

قريپين: دهنگى سووتنا دژوار، دهنگى قيراجونا ئاكرى لپویش وبهلهخا

(الخدمه، الزفر، صوت الحريق والتهام النار)

Qirîpên: Dengê sotina diwar, dengê vêraçûna agirî li pwîş û pelexa.

قريژ: پيساتى، لهوتى، دوژين، قيفار، پيس، گهمار، قتم (الوضر، الوسخ، القذر، الدرن، الدنس)

Qirrêj: Pîsatî, lewitî, dujîm, qîvar, pîs, gemar, qitim.

قريژى بون: پيس بون، قيفاربون، دوژين بون، لهوتين، گهمار بون، قتمه بون

(التوسخ، التقذر، التدرن، التوضر، التدنس)

Qirrêjbûn: Pîsbûn, qîvarbûn, dujînbûn, lewitîn, gemarbûn, qitmebûn.

قريژى بوى: پيس بوى، قيفار بوى، قتمه بوى، دوژين بوى، لهوتى بوى، گهمار بوى

(المتوسخ، المتدرن، المتقذر، المتدنس، المتوضر)

Qirrêjbûy: Pîsbûy, qîvarbûy, qitmebûy, dujînbûy, lewitîbûy, gearbûy.

قريژى تر: پيس تر، دوژين تر، قيفارتر، لهوتى تر، گهمار تر، قتمهتر (اللاوسخ، الادرن، الاقذر، الادنس، الاوضر)

Qirrêjtîr: Pîstîr, dujîntîr, qîvartîr, lewitîtîr, gemartîr.

قريژى كرن: پيس كرن، دوژين كرن، قيفارى كرن، لهوتاندين، گهمار كرن، قتمه كرن

(التدنيس، التقذير، التوسيح، الادران، التوضر)

Qirrêjîkîrîn: Pîskîrîn, dujînkîrîn, qîvarîkîrîn, lewitandin, gemarkîrîn, qitmekîrîn.

قژی، قژیاتی: کژی، کژیاتی، گه فوزهیی، قژافژی
(الشعت، الشعن، البرأل، النفس، الابتلال)

Qijî = Qijyatî: Gijî, gijyatî, gevozeyî, qijavijî.

قژانک، قژیانک: دهست لى هه ژاندنا نه ثیانى، نفرین، داخازا بهد
(الدعاء بالویل والهلاک، تلویحا بالكف المفتوح)

Qijank = Qijîlank: Destlêhejandina nevyanê, nifrîn, daxaza bed.

قژک: کلێش، زلک، چیلک، چهقلک، ههژک
(الثقاب، صغار العیدان)

Qijik: Gilêş, zilik, çîlik, çeçilk, hejik.

قزقز، قزین: گزگز، گزین، خش خش، خشین

(الخشخشة، الحفيف، صوت المشى على الهشيم والورق اليابس)

Qijqij = Qijên: Gijgij, gijên, xîşxîş, xîşên.

قشله: خانىي ميريتى، پوليس خانه

(السراى، الثكنه، دار الحکومه، المخفر)

Qişle: Xanyê mîrîyê, polisxane.

قشت: چست، پهیت، قیت

(التأهب، المستعد، المتهى)

Qışt: Çist, peyt, qît.

قشت بون: پهیت بون، چست بون، قیت بون

(التأهب، التهيؤ، الاستعداد)

Qıştbûn: Peytbûn, çistbûn, qîtbûn.

قشت بوى: پهیت بوى، چست بوى، قیت بوى

(المأهب، المهى، المستعد)

Qıştbûy: Peytbûy, çistbûy, qîtbûy.

قشت تر: پهیت تر، چست تر، قیت تر

(الاهياء، الأهب)

Qışttir: Peytir, çisttir, qîttir.

قشت کرن: پهیت کرن، چست کرن، قیت کرن

(التأهب، الاهياء)

Qıştkirin: Peytkirin, çistkirin, qîtkirin.

قشت کرى: پهیت کرى، چست کرى، قیت کرى

(المأهب، المهى)

Qıştkirî: Peytkirî, çistkirî, qîtkirî.

قشتى، قشتیاتی: پهیتی، چستی، قیتی، پهیتیاتی، چستیاتی

(الاهبه، التهيؤ، الاستعداد)

Qıştî = Qıştîyatî: Peytî, çistî, qîtî, peytîyatî, çistîyatî.

قغ قغ، قغین: قی قی، قرین، دهنگی قه لا یه، دهنگی قه قژکابه

(القافأ، النعيب، النعيق صوت الغراب والزأغ)

Qixqix = Qixên: Qirqir, qirên, dengê qelaye, dengê qelqijkiye.

قلى قان، قلى قندان: سه رمل، فهرموشیى ملی

(العائق، الكاهل، المكب، مجمع رأس الكتف)

Qilîqan = Qilîqindan: Sermil, fermoşîyê milî.

قلیچ: شیر، قهه، شمشاد

(السیف)

Qilîç: Şîr, qem, şemşad.

قلیچ: توخمه کى بزنا یه، توخمه کى په زى ره شه، یانى شاخ چیخن،

شاخ قولووژ

(صنف من المعز)

Qilîç: Tuxmekê biznaye, tuxmekê pezê reşe, yanî şax çîxin, şax quloz.

قلیچ: کیل، شوت

(المنتصب)

Qilîç: Kêl, Şut.

قلیچی، قلیچیاتی: کیلی، شوتی

(الانتصاب)

Qilîçî = Qilîçyatî: Kêlî, Şutî.

قلف: دورکا دهری، مهوک

(القفل)

Qilf: Dorka derî, mewik.

قمقور: چال، کور، گویزک، قهواره، کهند، کویخ

(الفجوه، النقره، الحفره)

Qimqor: Çak, kor, gwîzik, qeware, kend, kwîx.

قمقورى، قمقوریاتی: کونجاتی، کورى، قهواندنى، چالینى

(الفجو، الحفر، النقر)

Qimqorî = Qimqoryatî: Koncatî, korî, qewarandinî, çalînî.

قمقور: چال، کور، گویزک، قهواره، کهند، کویخ

(الفجوه، النقره، الحفره)

Qimqor: Çal, kor, qwîzik, qeware, kend, kwîx.

قم قم، قمین: کم کم کمین، گریک، گرین، گوم گوم، گومین، گورم،

گورم، گورمین، پهق پهق، پهقین

(الدوى، الازين، صوت الانفجار)

Qimqim = Qimên: Gimgim, gimên, girgir, girên, gumgum, gumên, peqpeq, peqên.

قيچ: حولي، تيل و تهيسوك، برقوك
(الاملس البراق)

Qîç: Hulî, tîlûteysok, biriqok.

قيچ وبيچ: چټيلی
(المهاترات، والزعبلات)

Qîçûbîc: Çivêlî.

قير: قاجکي رهش
(القار، الاسفلت)

Qîrr: Qaçkê reş.

قيرقير، قيرين: قيژ قيژ، قيژين، قار قار، قارين، بيتگار، زمهزوير،
کال کال
(الصياح، الصراخ، الضجيج)

Qîrrqîrr = Qîrrên: Qîjqîj, qîjên, qarqar, qarên, bêgar, zimezwîr, galgal.

قيرقيربون: بيتگار بون، کال کال بون، قار قار بون، قيژ قيژ بون،
زمهزويران بون
(التصيح، التصرخ، التضجيع)

Qîrrqîrrbûn: Bêgarbûn, galgalbûn, qarqarbûn, qîjqîjbûn, zimezwîranbûn.

قيرقيرکرن: بيتگار کرن، کال کال کرن، قار قار کرن، قيژ قيژ کرن،
زمهزوير کرن
(الصراخ، الصياح، الضجيج)

Qîrrqîrrkirin: Bêgarkirin, galgalkirin, qarqarkirin, qîjqîjkin, zimexwîrkirin.

قيری: حهوار، قاری، قيژی
(الصيحة، الصرخه، الهجه)

Qîrrî: Hewar, qarî, qêjî.

قير قيری: قار قاری، قيژ قيژی، کال کالی
(الصياح، الصراخ، الضجاج)

Qîrrqîrrî: Qarqarî, qîjqîjî, galgalî.

قيريا کيفی: که لاشی، شهباش
(التهلل)

Qîrrîya Keyfê: Kelaşî, şebaş.

قیز: کچ
(الفتاه، البنت)

Qîz: Kiç.

قيژ قيژ، قيژين: قير قير، کال کال، بيتگار، زمهزوير
(الصراخ، العويل، الجلبه، الضوضاء، اللغه، العربيه)

Qîjqîj = Qîjên: Qîrqîr, galgal, bêgar, zimezûr.

قنيت: ريشت، بهر
(النشء، العتره، النسل، الذريه، السلالة)

Qinêt: Rêşt, ber.

قنار: سى پيک، سى دار، رستکا خهندقاندنى
(المشقه)

Qinar: Sêpêk, sêdar, ristka, xendiqandinê.

قنيات: دکاک، دمهخل ودان، دهبه، ناه
(القوت، الرزق، الميره)

Qinyat: Dikak, dextlûdan, debre, ah.

قنيات کوم کرن: دهبه خپرکرن
(الامتار، جمع القوت)

Qinyat komkirin: Debre xirkirin.

قنک: فندک، شه مالک، خه تيره، نهديره
(الشمعه، المشعل)

Qinik: Findik, şemalk, xetîre, nedîre.

قنبله نامه: نامويرئ نيشان کرنا باکوورى
(البوصله)

Qîblename: Amwîrê nîşankirna bakûrî.

قیت: کيل، شوت، هه لکه تی، قشت، چيخ
(الشاخص، المنتصب)

Qît: Kêl, şut, helketî, qîşt, çîx.

قیتی، قيتياتی: کيلي، شوتی، قشتی، چيخی، چيخاتی
(الشخوص، الانتصاب)

Qîti = Qîtiyatî: Kêlî, şutî, qîştî, çîxî. çîxatî.

قیت کرن: راهاوژوتن، بهردانا دويف، راهیلان، ئيرهش کرن،
بشکفتن
(المطارده، الهجوم)

Qîtkirin: Rahajotin, berdana dwîv, rahêlan, êreşkirin, bişkiftin.

قيچ: کفش، ديبار، ناشکرا، ددان ديبار
(الاجلع، المكشر)

Qîç: Kifş, dîyar, aşkira, didan dîyar.

قيچی، قيجياتی: ديباری، کفشی، ناشکرایي
(الجلع، الکشر)

Qîçî = Qîçiyatî: Dîyarî, kifşî, aşkirayî.

قيچ: ليف فازي
(الكالح الشفه)

Qîç: Lêv vajî.

قوپ قوپ، قوپین: قدقد، قدین، دهنگی مریشکا کورک
(الفيق، القوقوه، صوت الدجاج لدى الحضانه والاكل)

Qupqup = Qupên: Qidqid, qidên, dengê mirîşka kurk.

قوپکا گییای: کوپکا گییای، گولیا گییای، گولیسکا گییای
(کم النبات والزهر، قمه النبات)

Qupka Giyay: Gupka giyay, golya giyay, golîska giyay.

قوپچه: کهسپک، قولپک، بهندوشک، بشکوک
(الزرد)

Qupçe: Kespik, qulpik, bendoşk, bişkujk.

قوت: کوند، بی کوری، بی دویف
(الابتر)

Qut: Kund, bêkurî, bê dwîv.

قوتو: کوندو، کورتو
(الابتر، القصير)

Quto: Kundo, kurto.

قوت: کورت، قوت وقت، بهژن بهوستک
(القشمر، القصير للمرء)

Qut: Kurt, qutûvit, bejin bihostk .

قوت قوت، قوتین: دهنگی پییا لسه ربانی، دهنگی که تن و مهرهانا
تشتی

(صوت السقوط والوقوع للشيء)

Qutqut = Qutên: Dengê pîya liser banî, dengê ketin û werhana tiştî.

قوتک: ئیلک، سهرمل، ساکو، مقتهنه
(الدرج، الصدرية، الزخمة، الجاكيت، المقطن)

Qutik: Êlek, sermil, sakû, miqetene.

قوتان: پیدادان، لیدان، دابه‌رزین، پاشفه برن، هه‌ی کرن، توت کرن
(الضرب، التعزیز)

Qutan: Pêdadan, lêdan, daberzîn, paşve birin, heykirin, tutkirin.

قوتای: پیدادای، لیدای، پاشفه‌بری، دابه‌رزی، هه‌ی کری، توت کری
(المضروب، المعزوز)

Qutay: Pêdaday, lêday, paşvebirî, daberzî, heykirî, tutkirî.

قوتان: پیدادان، لیدان، هنگافتن، هه‌پشاندن، گه‌روسه‌کرن
(الطرق، القرع، الدق)

Qutan: Pêdandan, lêdan, hingavtin, herişandin, geroşekirin.

قیژ قیژ، قیژین: ته‌ق ته‌ق، ته‌قین، په‌ق، په‌قت په‌قین
(صوت الطلقات للبندقية)

Qîjqîj = Qîjên: Teqteq, teqên, peqpeq, peqên.

قیژ قیژی: قار قاری، قیر قیری، گال گالی
(المعرب، الضجاج، البطير)

Qîjqîjî: Qarqarî, gîrgîrî, galgalî.

قیژی: چه‌وار، گازی، قاری، گولی، قیری، بانگ
(الصيحة، الصرخه)

Qîjî: Hewar, gazî, qarî, golî, qîrî, bang.

قیژییا که‌یفی: که‌لاش، شه‌باش
(التهلل)

Qîjîya Keyfê: Kelaş, şebaş.

قیفار: قریژ، دوژین، پیس، که‌مار له‌وتی
(الکلع، الوسخ، الوضر، القذر، الدنس، الدرن)

Qîvar: Qirêj, dujîn, pîs, gemar, lewitî.

قیفاری: قریژی، دوژینی، پیسی، له‌وتینی، که‌ماری
(الکالع، الوسخ، الدنس، القذر، الوضر)

Qîvarî: Qirêjî, dujînî, pîsî, lewitînî, gemarî.

قیفارا پییا: قریژا پییا
(الکلع)

Qîvara pîya: Qirêja pîya.

قیق: ستو کیل، ستودریژ، که‌رده‌ن دریژ
(الاعيط، الطويل العنق)

Qîq: Stûkêl, stûdrêj, gerdên dirêj.

قیقی، قیقیاتی: که‌رده‌ن دریژی، ستو کیلی
(العیط، طول العنق)

Qîqî = Qîqîyatî: Gerdên dirêjî, stû kêlî.

قیقیک: که‌رک، کاکلا گویزی یا کومتل وپی‌کفه
(لب الجوز كاملا، لب الجوز الكامل)

Qîqîk: Kerik, kakila gwîzê ya gumtil û pêkve.

قییامه‌ت: روژا گویینی، روژا دویم‌هیک، پاش روژ
(الحشر، الواقعة، القيامة)

Qîyamet: Roja goyînê, roja dûmahîkê, paşroj.

قیم: زکا
(الماده الغذائية، العافية)

Qîm: Zika.

قوپ: کوپ
(القبة)

Qup: Kup.

قوتای: پیدادای، لیدای، هه‌شانندی، گه‌روسه‌کری
(المطروق، المقروع، المدقوق)

Qutay: pêdaday, lêday, herişandî, geroşekirî.

قوتان: هنگافتن

(الرض، الوقذ)

Qutan: Hingavtin.

قوتای: هنگافتی

(الموقوذ، المروض)

Qutay: Hingavtî.

قوتانا جونی: لیدان، هه‌شانندن، په‌رقوته‌کرن
(الرصیعه، الهرس، الدق)

Qutana Cunnî: Lêdan, herişandin, perqutekirin.

قوتانا دلی: دل ژهن، دل خوه هافیتن، فیتین، فت فت
(النبض)

Qutana Dilî: Diljen, dilxwehavêtin, fitên, fitfit.

قوتانا ته‌فنی: دانا ئیک، قه‌پساندن، گشت کرن
(الكس، للنسج والقماش)

Qutana Tevnî: Dana êk, qerisandin, giştîkirin.

قوتان: لیدان، حوت لیدان
(الوجن، الدق، اللوتد)

Qutan: Lêdan, hut lêdan.

قوتانا هویر کەت: راهێران، په‌رتاندن
(الهیثم، السحق الشدید)

Qutana Hûrket: Rahêran, peritandin.

قودیم: که‌له‌خ، به‌ژن، قه‌لافه‌ت، که‌سم، که‌یس، له‌ش، چه‌کوچ
(الهیكل، الجر، الحجم، الجته، الجسد، للمرء)

Qudîm: Kelex, bejin, qelafet, kesim, keys, leş, çekûç.

قوی: کوی، هه‌پی، پیچ، ته‌قن
(الوجل، التقن، الطین)

Qurr: Kurr, herrî, rîç, teqin.

قورئان: ئانوخ، کتێبا موسلمانا یا بو‌پیغمبه‌ری هاتی خاری،
ئاخفتنا خودی

(القران، الصحف)

Quran: Anox, kitêba musulmana ya bo pêxemberî hatî xarê, axiftina Xudê.

قورباجه: کولییه‌که لگه‌وریی پەیدا دبیت، هه‌لبه‌پچفتنا گه‌وریی
(الدغام، الخناق، الذبحه، مرض يصيب الحلق)

Qurrpace: Kulîyeke, li gewriyê peyda dibît, helperçiftina gewriyê.

قوربان: گوری، په‌زێ بو‌خیری فه‌کوژن
(الفديه، الضحية، الاضحية)

Qurban: Gorî, pezê bo xêrê vekujin.

قوربان بون: گوری بون
(الافتداء، التضحية)

Qurbanbûn: Gorîbûn.

قوربان بوی: گوری بوی
(المفدى، المضحى)

Qurbanbûy: Gorîbûy.

قوربان تر: گوری تر
(الافدى، الاضحى)

Qurbantir: Gorîtir.

قوربان کرن: گوری کرن
(الافتداء، التضحية)

Qurbankirin: Korîkirin.

قوربان کری: گوری کری
(المضحى، المفدى)

Qurbankirî: Gorîkirî.

قوربانى، قوربانىاتى: گورىاتى
(الفداء، التضحية)

Qurbanî = Qurbanîyatî: Gorîyatî.

قوربه‌ش: حیوانه‌که وه‌کی هه‌رچا بجویک یی ره‌ش و سپی یه،
حیشی حیشى یه
(الغر، الیغر)

Qurrbeş: Hêwaneke wekî hirça biçwîk yê reş û spîye, hêşîhêşî ye.

قورتال: رزگار، فلقوسى
(الناجى)

Qurrtał: Rizgar, filqosî.

قورتال بون: رزگاربون، فلقوسین
(النجاه)

Qurrtałbûn: Rizgarbûn, filqosîn.

قورتال بوی: رزگار بوی، فلقوسى
(المنجى، المنقذ)

Qurrtałbûy: Rizgarbûy, filqosî.

قورتال تر: رزگار تر، فلقوسی تر
(الانجی، الانقد)

Qurraltir: Rizgartir, filqosîtir.

قورتال کرن: رزگار کرن، فلقوساندن
(الانجاد، التنجید، الانقاد، المنجی، الانجاء)

Qurralkirin: Rizgarkirin, filqosandin.

قورتالی، قورتالی یاتی: رزگاری، فلقوسینی
(النجاه، النقد)

Qurrtaî = Qurrtaîyatî: Rizgarî, filqosînî.

قورت: تهیری کله‌خا، توخمه‌کئی تهیریت مه‌زنه
(النسر، الرخم)

Qurt: Teyrê kelexa, tuxmekê teyrêt mezine.

قوروت: سه‌قه‌ت، شل، گوروج
(الاعسم، الاجزم، الخبل)

Qurot: Seqet, şil, guroc.

قوروتی، قوروتیاتی: سه‌قه‌تی، شلیاتی، گوروجی
(العسم، الجزم، الخباله، الخبل)

Qurotî = Qurotîyatî: Seqetî, şilyatî, gurocî.

قورج: فرلیدان، ورق، داعویرانا تشتی روھن
(الغجب، الجرعه، الغمجه، الرشفه، الازدراد)

Qurç: Firrêdan, wirq, dawîrana tiştê ruhî.

قورچاندن: ورق لیدان، فه‌خارن، فرکرن، داعویران
(التجرع، الارتشاف، الاغماج، الازدراد، الانغاب، الابتلاع)

Qurçandin: Wirlêdan, vexarin, firkirin, dawîran.

قورچاندی: ورق لیدای، داعویرای، فیکری، فه‌خاری
(المجرع، المرشف، المزدرد، المغوج، المنغوب)

Qurçandî: Wirqlêday, dawîray, firkirî, vexarî.

قوراد: توخمه‌کئی کییایی خارنی یه بیه‌نا پی‌قازا ژئی تیت
(الکراث، نبات بقلی یوکل)

Qurrad: Tuxmekê gîyayê xarnêye bêhna pîvaza jê têt.

قوراده: ئامانی سفری بی که‌فن، ئامانی شول پی کری، که‌فنه
ئامانی سفری

(الاولانی النحاسیه المستهلكه)

Qurrade: Amanê sifrî yê kevin, amanê şol pê kirî, kevne amanê sifrî.

قوردونه: ستفانک، گه‌رده‌نی، زنجیرا ستوی
(القلاده الذهبیه، صنف من الحلی)

Qurrdone: Stivank, gerdenî, zincîra stwîy.

قوردیدک: توخمه‌کئی به‌قایه لبه‌یاری دژیت
(القره، الضفدع البرمائى)

Qurrdêdk: Tuxmekê beqaye, li beyarî dijît.

قورقور، قورین: ده‌نگی بایی زک وروی‌کی‌یایه، بول بول، بولین
(الجذیف صوت البطن، النحیم، القبقبه، صوت الفحل من الحيوان)

Qurrqurr = Qurên: Dengê bayê zikûrwîvîkaye, bolbol, bolên.

قورغو: قورنگوسک، هه‌لو
(اللوحيق طير جارح)

Qurxo: Quringosk, helo.

قورم: قورمى پوتى، قورمى بى تا
(الجدل، بعد ذهاب فروعه)

Qurm: Qurmê potî, qurmê bê ta.

قورمى بتا: قورمى شين
(النیا، النیق، القدو، الجذع، الذى يتفرع منه الفروع)

Qurmê bi ta: Qurmê şîn.

قورم قورم، قورمىن: گوم گوم، گومىن، کرکي، کرین، کرم کرم
کرمىن

(الذى يتفرع منه الفروع، الدوى، الازيز)

Qurmqurm, qurmên: Gumgum, gumên, girrgirr, girrên, girmgirm, girmên.

قورمچين: تیک چون، کوریشک بون، چرچون، چرمسین، شه‌ولقین
(الانکماش، التقلص، الضمور، التشنج)

Qurmiçîn: Têkçûn, kurûşkbûn, çirçûn, çirmisîn, şewliqîn.

قورمچی: تیک چوی، کوریشک بوی، چرچوی، چرمسی، شه‌ولقی
(المنکمش، المتقلص، المضمّر، المضمور، التشنج)

Qurmiçî: Têkçûy, kurîşkbûy, çirçûy, çirmisî, şewliqî.

قورمچاندن: تیک برن، کوریشک کرن، چي ئینان، چرمساندن
شه‌ولقاندن

(الاکماش، التکمیش، التقليص، الاشناج، الاضمار)

Qurrimçandin: Têbirin, kurîşkkirin, çirrînan, çirmisandin, şewliqandin.

قورمچاندی: تیک بری، کوریشک کری، چي ئینای، چرمساندی
شه‌ولقاندی

(المکمش، المقلص، المشنج)

Qurmiçandî: Têkbirî, kurîşkkirî, çirrînay, çirmisandî, şewliqandî.

قورمچینا که‌لی: چرچون
(الکرش)

Qurmiçîna Kevlî: Çirçûn.

قورمى مەزن:
(الجداه)

Qurmê Mezin.

قورمى‌توک: کاتا میوئ یی ته‌پنوی، بستی‌کا ته‌پ، تیرم‌توک، شاکا میوئ یاشین وته‌پ بخافی دخون
(السروغ، السروغ، الزرجون)

Qurrmêwk: Kata mêmê yê ternwî, bistîka ter, tîrmêwk, şaka mêmê ya şîn û ter, bxavî dxun.

قورى دپى: کاتى دپ‌یاشین وته‌پ دخون بخافی
(الکوسج، الغض)

Qurrîdirrî: Katê dirrya şîn û ter dxon, bixavî.

قورنگوسک: قورغو، هه‌لو، ته‌پری چوپکا
(الصرد، الباشق، اللویق، طیر جارح)

Qurringosk: Qurxo, helo, teyrê çwûûka.

قورنەت: کوزیک، گوشى ژورقه، کوچى ژورقه، ئیشکا ژ نافدا،
قولاچک
(اللج، زاویه البيت)

Qurrnet: Kujîk, goşê jorve, kuçê jorve, îşka ji-navda, qulaşk.

قورنجیک: گفشک، له‌ش گفیشینا بنینوکا، گفیشینا بنه‌ینوکا
(القرص، الغمز)

Qurrinçîk: Givişk, leşgivêşîna binînoka, givêşîna bi neynoka.

قورنجین: گفشک لیدان، کفاشتنا له‌شى بنینوکا وسه‌ری تارا
(التقارص، القرص، الاغماز)

Qurrincîn: Givişk lêdan, givaştina leşî bi neynoka û serê tîla.

قوز: زه، شه‌پکه‌ئى ژنا، ئەندامى گوھنێل وپه‌رینا ژنئى، ئەندامى مێیاتى
(الفرج، الکس)

Quz: Zih, şerghiê jina, endamê guhnêl û perîna jinê, endamê mêmâtîyê.

قوزل قورت: کرمه‌که زلکا دخوه دئالینیت یی تام ته‌حله، حیوان بخارنا وی دمرن یی بژه‌هره
(السرفه، حشره تلف حولها صغار العیدان)

Quzilqurt: Kirmeke zilka dixwe di alînî yê tam tehle, hêwan bixarnawî dimirin yê bijehre.

قوزل قورت: گوتنا نه‌خوه‌شى ونه‌فیانى یه
(کلمه زجر و مراره)

Quzilqurt: Gotina nexweşî û nevyanêye.

قوسیری: زییان، نه‌باشی، کیماتی یا شولی
(السوء، الاساءه)

Qusîrî: Zîyan, nebaşî, kêmatiya şolî.

قوسان: هه‌رشین، که‌لداچونا له‌شى
(المرضوض الذى يلهتبه)

Qusan: Herişîn, keldaçûna leşî.

قوسای: له‌شى هه‌رشى وکول بوى
(المرضوض، الملهتبه)

Qusay: Leşê herişî û kulbûy.

قوساندن: برین، پلیت کرن، قه‌فاندن، تورکرن، تراشین
(الجز، البتر، القطع، القص)

Qusandin: Brrîn, pilîtkirin, qefandin, turrkirin, tiraşîn.

قوساندی: برى، قه‌فاندی، پلیت کرى، تورکرى، تراشتى
(المجزوز، المقصوص، المبتور)

Qusandî: Birrî, qefandî, plîtkirî, turrkirî, traştî.

قولپ: ئیک کرتن، ئیک په‌چرویمه بون، ئیک که‌لین، پیکفه‌ رستن
(الأصره، الاتفاق، الارتباط، المؤازره، التکتل)

Qulp: Êkgirtin, lêk peçrîwîmêbûn, lêk kelîn, pêk-veristin.

قولپ: مه‌پیک، خری
(العروه)

Qulp: Meyîk, xirrê.

قولپک: به‌ندوشک، قوپچک، که‌سپک، بشکوزک
(الزر)

Qulpik: Bendoşk, qupçik, kespik, bişkojk.

قولپا دلی: خرپا جه‌رکی
(النیاط)

Qulpa Dilî: Xirya cergî.

قولپین: تیداچون، نقوربون، تیراچون، نقوب بون
(الوغل، التوغل)

Qulipîn: Têdaçon, niqurbûn, têracon, niqub bûn.

قولپى: تیدا چوى، نقربوى، تیراچوى، نقوب بوى
(المتوغل، الواغل)

Qulipî: Têdacoy, niqurbûy, teraçoy, niqubbûy.

قولپښ: هه رښت، ته پسين، كه تن، هه لوه شان، وهرهان
(النقض، الهدم، السقوط)

Qulipîn: Heriftin, tepisîn, ketin, helweşan, werhan.

قولپي: هه رښت، ته پسي، كه تي، هه لوه شاي، وهرهاي
(المهدوم، المنقوص، المسقوط)

Qulipî: Heriftî, tepisî, ketî, helweşay, werhay.

قولپاندين: هه رافتن، ته پساندن، هه لوه شاندين، ټيڅستن، وهراندن،
هه رښاندن، ټيڅراکرن، نقورکرن، نقوب کرن
(الايغال، التوغل)

Qulipandin: Heraftin, tepisandin, helweşandin, êxistin, werandin, herifandin, têrrakirin, niqurkirin, niqubkirin.

قولپاندي: هه رافتی، هه رښاندي، هه لوه شاندي، ته پساندي،
ټيڅستي، وهراندي، ټيڅرا کړی، نقوب کړی
(الموغل)

Qulipandî: Heraftî, herifandî, helweşandî, tepisandî, êxistî, werandî, têrrakirî, niqubkirî.

قولپاندين: وهرگيران، هه رافتن، ته پساندن، بيهركدا ټينان،
هه رښاندن
(الانقاض، التهديم، الاسقاط)

Qulipandin: Wergêran, heraftin, tepisandin, biserikdaînan, herifandin.

قولپاندي: وهرگيراي، هه رافتی، هه رښاندي، ته پساندي، بيهركدا
ټيناي
(النقض، المهدم، المسقط)

Qulipandî: Wergêray, heraftî, herifandî, tepisandî, biserikdaînay.

قولپوک: چقي دارى يي ژيڅه کړی، ژبن کړی
(النوضه، الحطب المنقوض من الاحراش)

Qulipok: Çiqê darê yê jêve kirî, jibin kirî.

قولپاندين: چلقاندين، ژيڅه کرن
(النوض، للغصن والوتد)

Qulipandin: Çilqandin, jêvekirin.

قولپاندين: وهرگيران، سهر وين کرن
(الکب، القلب)

Qulipandin: Wergêran, serûbinkirin.

قولپاندي: وهرگيراي، سهر و بن کړی
(الکبوب، المکب، المقلوب، المقلب)

Qulipandî: Wergêray, serûbinkirî.

قولوپيندک: خوه ليک و هگيرانا لسهر کولوښدکا سهر يي خوه
(القلب على الرأس الى جهة الظهر)

Qulipindk: Xwe lêk wergêrana liser kulovindka serê xwe.

قولوپيندک: پشکا دارى به ني

(براعم شجره فحل البطم يوکل طريا)

Qulopindk: Pişka darê benê.

قولقواک: کونجک، قورک، چالک، گویزک، کورک، چافیک، تهنويرک
(الفجوه، القعر، البؤره)

Qulqulk: Kuncik, qurik, çalik, gwîzik, korik, çavîk, tenwîrk.

قوله: لهنگ، پي بري، لنگ قوروت
(الاعرج، المبيتور الساق)

Qule: Leng, pêbirî, ling qurot.

قولوله، قولير: کون، کونج، خمخوت، بوت، کون بونا دارى،
خولوله ييا قورمى
(الفجوه فى الشجره)

Qulole = Qulêr: Kun, kunc, ximxut, bot, kunbûna darî, xuloleya qurmî.

قولوز: بلند، کيل، چيخ، هه لکه تي، ژيڅه ل پابوى
(الاشم، الشامخ، السامق، الشاهق)

Quloz: Bilind, kêl, çix, helketî, jêhelrabûy.

قولوزبون: بلند بون، کيل بون، چيخ بون
(التشمخ، التشمم، التسمق، التشهق)

Qulozbûn: Bilindbûn, kêlbûn, çixbûn.

قولوزبوى: بلند بوى، کيل بوى، چيخ بوى
(المشموخ، المسموم)

Qulozbûy: Bilindbûy, kêlbûy, çixbûy.

قولوزتر: بلند تر، کيل تر، چيخ تر، هه لکه تي تر
(الاشمخ، الاسمق، الاشتم، الاشهق)

Quloztir: Bilindtir, kêltir, çixtir, helketîtir.

قولوز کرن: بلند کرن، کيل کرن، چيخ کرن
(التسميق، الاشماخ، الاشمام، الاشهاق)

Qulozkirin: Bilindkirin, kêlkin, çixkirin.

قولوزکړی: بلند کړی، کيل کړی، چيخ کړی
(المشمخ، المسمق، المشهق)

Qulozkirî: Bilindkirî, kêlkin, çixkirî.

قولوزى، قولوزياتى: بلندى، بلندياتى، بلنداھى، چىخى، كىلى
(الشموخ، السموق، الهشق، الشموم)

Qulozî = Quloziyatî: Bilindî, bilindîyatî, bilindahî, çîxî, kêlî.

قوليزين: زمهزوير، گنگاشه، گال گال. قاي قاي، قيژ قيژ، قير قير
(الضوضاء، الصخب، الضجيج)

Qulîzên: Zimezwîr, gingaşe, galgal, qarqar, qîzqîz, qîrqîr.

قولقولكا رهمنى: سيف سيفكا رهمنى، جهى پيڤه نويستنا لهنگى
بكماخى ڤه

(القعو، الريله، المشقه، المحاره، الكمع، الاربيه)

Qulqulka Rehnî: Sêvsêvka rehnî, cihê pêve nwîstina lengî, bikimaxê ve.

قولاچ: ناف بهرا ههردو دهستا ژيڤه كرى، بهنگها دريژيا ههردو
دهستا راناي، قائيمه
(الباع)

Qulaç: Navbera herdu desta jêkvekirî, bengiha dirêjîya herdu desta ranay, qaîme.

قولاچك: كوژيك، قورنەت، كونج، ئيشكا ژ نافدا، گوشى ژ نافدا،
كوچى ژ نافدا، باشيل

(اللج، زاويه الغره، الفجوه)

Qulaçk: Kujîk, qurnet, kunc, îşka jinavda, goşê jinavda, kuçê jinavda, başêl.

قولنگ: نيرى قازى
(نكر الوز)

Quling: Nêrê qazê.

قولقولك: مهوك، دورك، كونا پشت قانى، جهى دوركى
(القترة، اللباب، الزازه، مكان الغلق)

Qulqulk: Mewk, durk, kuna piştvanê, cihê durkê.

قولقولكا دهست و پيبا: سيف سيفكا دهست و پيبا جهى پيڤه پستنا
دهست و پيبا

(الرافغ)

Qulqulka Dest û Pîya: Sêvsêva dest û pîya, cihê pêve ristina dest û pîya.

قولقولكا نهزمانى: بنى نهزمانى، دهري گهويى

(الحرقد، رقه اللسان، مؤخره اللسان عند فوهه الحنجره)

Qulqulka Ezmanî: Binê ezmanî, derê gewrîyê.

قولپينا ژوردا: نقوب بون، نقور بون، غهواره بون، ههلوهشان
(الغور)

Qulipîna Jorda: Niqobbûn, niqurbûn, xewarebûn, helweşan.

قولپى: نقوب بوى، نقور بوى، غهواره بوى، ههلوهشاي بوى
(الغائر)

Qulipî: Niqobbûy, niqurbûy, xewarebûy, helweşay.

قولپ ناف: خرى ناف

(الاسم الموصل و (نحوى))

Qulpnav: Xirê nav.

قوم قوم، قومين: كوم كوم، كومين، كورم كورم، كورمين
(الدوى، الازين)

Qumqum = Qumên: Gumgum, gumên, gurm-gurm, gurmên.

قومرته: كوم، جفات، گوران، زرگه، قووله، ئووب
(اللجنه، المؤتمر، المجمع، المجلس)

Qumirte: Kom, civat, goran, zirgih, qole, ob.

قومار: ياريا بشهرت

(الميسر، القمار)

Qumar: Yariya bişert.

قومرى: توخمه كى تڤيركايه
(اليمامه)

Qumrî: Tuxmekê tivîrkaye.

قومبهره: ئامويرى بژكاندنئى، نارنجوكا پرتكاندنئى
(المفرقع، اللغم، المنسف)

Qumbere: Amwîrê bijikandinê, narincoka pirtikandinê.

قوندهره: پيلاڤ، شمك، سويل، كالك، رهشك، زهرگول
(الحذاء، النعل)

Qundere: Pêlav, şimik, sol, kalik, reşik, zergul.

قونڤير: كولكه كه لروڤى تيت نيركهك ژنيفهكا وى دهرديكهت وختى
دهرمان كرنى دببت كون بلويل

(دمل، معروف)

Qunêr: Kulkeke li mirovî têt, nêrkek jinîveka wê derdikevî, wextê dermankirinê dibî kunbilwîl.

قونبيل: قوشه، پنيا گيياى، نهول

(الفرزع، الزمعه، النداه)

Qunbel: Quşen, pinya gîyay, tewil.

قویچ کری: کوم کری، خړکری، ښکری، قویرته کری
(المجمهر، المجمع)

Qwîçkirî: Komkirî, xirkirî, vêk êxistî, qumirtekirî.

قویچی، قویجاتی: کوماتی، کومی، خریاتی، خری، ښکری، قویرته یی
(الجمعیه، المجره)

Qwîçî = Qwîçîyatî: Komatî, komî, xirîyatî, xirî, vêk êxistinî, qumirteyî.

قویچانی: یاریه که بچویک بگوینا ده کهن
(لعبه السدد، التخصیه)

Qwîçanê: Yariyeke biçwîk bi gwîza diken.

قویناغ: کاروان، جهی و غری، جهی ریښکا
(المرحله)

Qwîmax: Karwan, cihê wexerê, cihê rêvinga.

قوین: قون، چف، چف چفک، کوله ک
(الشرح، الجحر، الدبر)

Qwîn: Qon, çivçiv, çivik, kulek.

قویر قویر، قویرین: گال گال، زومه زویر، قولیزین، بیگار
(الصراغ، الصخب، اللغه، اللغو، الضجيج، الصياح)

Qwîrqrwîr = Qwîrên: Galgal, zumezwîr, qulîzên, bêgar.

قوپ: ټامانې ټاخې یی شکهستی، گولانکا ټاخې
(الاص، الاصيص)

Qop: Amanê axê yê şikestî, guldanka axê.

قوپک: پرتیت شکهستی بیت ټامانیت ټاخې
(الشفق، الفخار المكسور)

Qopik: Pirtêt şikestî yêt amanê axê.

قوپی: قونبه لا گیبایي ژ ټاخې هه لده دت، سیخی، چیلی
(السيد، الضبه، النبض، القليل من البقل اذا طلع القيقاء)

Qopî: Qunbela gîyayê ji axê heldidet, sîxî. çîlî.

قوج: تابویت، داربه ستا مرییا
(النعش، التابوت)

Qoç: Tabwî, darbesta mirîya.

قوج: لیدانا بیهری، سهر لیدان
(النطح)

Qoç: Lêdana biserî, serlêdan.

قوجانی: لیکدانا سهر، شهرې سهر لیکدانی
(النطاح، المناطحه)

Qoçanê: Lêdana sera şerê ser lêkdanê.

قونبېل: پېلت دویکېلی
(موج الدخان)

Qunbel: Pêlêt dwîkêlê.

قونجریک: گښک، گښکنا له شی بڼه ښوکه وسهرې تېلا
(القرص، الغمز)

Quncirrik: Givişk, givaştina leşt bineynoka û serê tibra.

قوندمر: توخمه کی دورینا جلاکایه
(نوع من الخياطه)

Qunderz: Tuxmekê durîna cilkaye.

قویت: داک، قنیا، ټاه، دهره، دهغل ودان
(النفقه، القوت، الغلال)

Qwît: Dikak, qinyat, ah, debre, dextl û dan.

قویت کوم کرن: ټاه ښکری ښکستن، داک خړکرن
(الامتار)

Qwît komkirin: Ahvêk êxistin, dikak xirkirin.

قویت قویت، قویتین: دهنکی پوری یه
(تغريد الدراج، صوت الدراج)

Qwîtwît = Qwîtên: Dengê porêye.

قویچ: کوم، قومرتا تشتی وهک کویر و فیک، دبیزن بیت قویچ بوین
یانې بیت بوین کوم

(المجمع، المجره، ويخص الثمر ويوجد للعموم)

Qwîç: Kam, qumirta tiştê wek gwîzû fêqî, dibê-jin yêt qwîçbûyn yanî yêt bûyîn kom.

قویچ بون: کوم بون، خړبون، ښک کهن، قومرته بون
(التجمع، التجره)

Qwîçbûn: Kombûn, xirbûn, vêkkin, qumirtebûn.

قویچ بوی: کوم بوی، ښک که تی، خړبوی، قومرته بوی
(المجمع، المجره)

Qwîçbûy: Kombûy, vêkkin, xirbûy, qumirtebûy.

قویچ تر: کوم تر، خړتر، ښک که تی تر، قومرته تر
(الاجمع)

Qwîçtir: Komtir, xirtir, vêkkin, qumirtetir.

قویچ کرن: کوم کرن، خړ کرن، ښک ښکستن، قومرته کرن
(التجميع، الاجماع)

Qwîçkirin: Komkirin, xirkirin, vêk êxistin, qumirtekirin.

قوچانه: خه راسه، باج، درافتی بهزی، خویکا تهرشی
(ضریبه الغنم)

Qoçane: Xeraxe, baç, dravê pezi, xwîka tersî.

قوچ هافئ: حیوانی بهسری خه لکی دهنگیفتی
(النطاح)

Qoçhavêj: Hêwanê biserî xelkî dihingêvît.

قودیک: نهینک
(المراه، السجنگل)

Qodîk: Neynik.

قودی: ئامانی ئاسنی یی تشتا کرنی
(العله، القرطی)

Qodî: Amanê asinî yê tiştê kirinê.

قور قور، قورین: بول بول، بولین، عوی عوی، عورین
(الغراء، الخوار، الغمغم للثور)

Qorrqorr = Qorrên: Bolbol, bolên, 'or'or, 'orên.

قور: قهرهه، قهرهه میوش، له قهن

(الحلفاء الاسل، البردی، نبات من فصيلة القصب)

Qorr: Qerem, qeremwîş, leven.

قورپی، قورین: هوپی، هورین، زیمار
(النوح، النياحه)

Qorrî = Qorrên: Horry horrên, zêmar.

قور: کور، چال، کهنه، قهوارک
(الحفرة، النقرة، البؤره)

Qor: Kor, çal, kend, qewark.

قوریا چافی: چالا چافی، کورا چافی
(الكنج، الحجر، غار العين)

Qora Çavî: Çala çavî, kura çavî.

قوریا بهری: گويزک، تحا، جوینی، جوهری
(الوقر، القلت، الوقب)

Qora berî: Gwîzik, tiha, curnî, cuhnî.

قوس: کود، کفان، جمهای، مروقی پشت کود، خویل
(الانسان المنحنى من الهرم او بسبب آفه)

Qos: Kod, kivan, cimhay, mirovê pişt kod, xwîl.

قوسی: کودی، خویلی، کفانی، جمهانی
(انحناء، قد يكون اللفظ، عربيا؟)

Qosî: Kodî, xûlî, kivanî, ximhanî.

قوزک: بهندهک، بهرتفک
(المخذه، المقلاع)

Qozk: Bendek, bertivk.

قوشن: قهنبهه، قونبهه، پنبه گییای، تهوله
(الفززع، الزمعه، النفاء، النداء)

Qoşen: Qenbel, qunbel, pînya gîyay, tewle.

قوئلکا بنی: چافیک، تهویرک
(القعر، الدرك الاسفل)

Qoqilka binî: Çavîk, tenwîrk.

قو: بوق، گری مهیموینک، گری دژوار، بالولی
(الشبق، المغم، الهلوك)

Qoq: Boq, girr meymwînk, girr dijwar, baliwîlî.

قو بون: بوق بون، گری مهیموینک بون، گری دژوار بون، بالولی بون
(التعلم، التشبق)

Qoqbûn: Boqbûn, girr meymwînkûn, girr dijwarbûn, balulîbûn.

قو بوی: بوق بوی، گری مهیموینک بوی، گری دژوار بوی، بالولی بوی
(المعلم، المشبق)

Qoqbûy: Boqbûy, girmeymwînkûy, girr dijwarbûy, balulîbûy.

قو قو تر: بوق تر، گری مهیموینک تر، گری دژوار تر، بالولی تر
(الاغلم، الاشبق)

Qoqtir: Boqtir, girr meymwînkîr, girr dijwartir, balulîtir.

قو کرن: بوق کرن، گری مهیموینک کرن، گری دژوار کرن، بالولی کرن
(الاغلام، التعلم، الاشباق، التشبيق)

Qoqkirin: boqkirin, girr meymwînkîkirin, girr dijwarkirin, balulîkirin.

قو کری: بوق کری، گری مهیموینک کری، گری دژوار کری، بالولی کری
(المعلم، المشبق)

Qoqkirî: Boqkirî, girmeymwînkîkirî, girr dijwarkirî, balulîkirî.

قو قی، قو قیاتی: بوقی، بوقیاتی، گری مهیموینکی، گری دژواری، بالولیاتی

(الغلمه، الشبق)

Qoqî = Qoqîyatî: Boqî, boqîyatî, girr meymwînkî, girr dijwarî, balulîyatî.

قوئل: کونا داری، خولوله یا دارا، خمخوت، قولیر
(الجرف، الفجوه، القعر)

Qoqil: Kuna darî, xuloleya darî, ximxut, qulêr.

قون: پوز، قوین، کولهک، چف چفک
(الشرح، الدبر، الجحر)
Qon: Poz, qwîn, kulek, çivçivk.
قون فرهه: ترسوک، ترسنوک
(الجبان)
Qonfirhe: Tirsok, tirsinok.
قوناغ: کاروان، جهی ریتنگا
(المرحله)
Qonax: Karwan, cihê rêvinga.
قووقلانندن: قهورانندن
(القفا، التسمیر، للعین ونحوه)
Qoqilandin: Qewirandin.
قونتاخ: بنی تهننگی، جهی ملی لچهکی
(اخماس البندقیه)
Qontax: Binê tivengê, cihê milî liçekî.
قون ترسوک: قون فرهه، ترسنوک
(الجبان، الرعید)
Qontirsok: Qon fireh, tirsinok.
قون ترسوک: قون فرههی، ترس، سههم
(الهلح، الجبن، الخوف)
Qontirsokî: Qon firehî, tirs, sehim.
قون خشک: ریتفهچونا بچویکی، لسه قونی دجیت
(الحبو، للطفل)
Qonxişk: Rêveçûna biçwîkî, liser qonê diçît.
قون دهه: کوهنیل قونی، گان دهی قونی
(اللوطی)
Qondeh: Guhnêla qonê, gan dihe qonê.
قون دههی، قون دان: گان قونی، پهرینا قونی، کوهنیل قونی
(اللواط)
Qondehî = Qondan: Gan qonî, perîna qonê, guhnêla qonê.
قونتیرا چییای: بستیا چییای، سرتا چییای
(الصدف، للجبل)
Qontêra Çîyay: Bistîya çîyay, sirta çîyay.
قون هاتنا فه: نهساخییه که وهکی بچویک درین قونا وان فازی
دبیت
(سقوط الشرح، مرض یصیب الاطفال)
Qonhatinave: Nesaxîyeke wekî biçwîk dirîn qona
wan vajî dibît.

قووقلانندن: قهورانندن، کون کرن، خمخوته کرن، قولیر کرن، خوله
کرن
(القور، الاقعار، الاجواف، الافجاج)
Qoqilandin: Qewirandin, kunkirin, ximxutekirin, qulêrkirin, xulolekirin.
قووقلانندی: قهورانندی، خولوله کری، کون کری، خمخوته کری، قولیر
کری
(المجوف، المعقر، المقور، المفجج)
Qoqilandî: Qewirandî, xulolekirî, kunkirî, ximxutekirî, qulêrkirî.
قول: ثوب، بری، پهل، قومرته، جهلهب
(الرهط، الفئه، الطائفه، الشرذمه، الفصيل، السريه، القطعه)
(الفرقه)
Qol: Ob, birr, pel, qumirte, celeb.
قوله: دهپهکی داری یی پهحنه تشتی لسه دکیشن لسه بهفری،
وهکی دار ومشتی
(لوح یسحب علیه الحشیش علی الثلج)
Qole: Depekê darî yê pehne, tiştî liser dikêşin
liser befrê, wekî dar û miştê.
قول قول: بری بری، پنی پنی، تهوله تهوله، قوشه قوشه
(المبجع، بقعه، بقعه، فرقه فرقه)
Qolqol: Birrbirr, pinîpinî, tewle tewle, quşen, quşen.
قولنج: زک نیش
(وجع البطن)
Qolinc: Zik êş.
قوولنجا تورکی: روفیکا کوره
(الزائده الدودیه، المصران الاعور)
Qolinca Turkî: Rwîvîka kore.
قولان: کهبهندا زیری، شویتکا زیری
(النطاق الذهبی، حلی)
Qolan: Kebenda zêrî, şwîtka zêrî.
قول چی: پهیک، شانه
(ساعی البرید، جابی الضرائب)
Qolçî: Peyk, şane.
قول چییاتی: پهیکاتی، شانتهی
(سعايه البريد، جبايه الضرائب)
Qolçîyatî: Peykatî, şanetî.

کابانی: یاری کرنا بکابا
(اللعب بالشرن ای الکعب)

Kabanê: Yarîkirina bi kaba.

کاب: گهاههستی چوکی حیوانی
(الکعب، الشرن)

Kab: Giha hestîyê çokê hêwanî.

کابلی: پی قولنگی، نیشقلکی، لسه پتییهکی خوه هافیتن، لوت کرنا
لسه لنگهکی

(الحجلان، القفز علی رجل واحد)

Kablî: Pê qulingî, îşqilkî, liser pêykî xweha vê-
tin, lotkirina li ser lingekî.

کابرا: کهس، مروفی پی گوتی، کهسی دیبار
(المذکور، الشخص الفلانی)

Kabira: Kes, mirovê pêgotî, kesê dîyar.

کابلوخک: چانتا کتیب، کافلوژانکی خرمیرا
(الکن، الکنا، المقطر، ماتصان فيه الكتب)

Kabloxk: Çanta kitêba, kavlojankê xirr û mirra.

کابویس: لهش کرانییا خهوی، لهش پوتی بونا نفستنی
(الکابوس)

Kabwîs: Leşgiranî ya xewê, leşpûtî bûna nivistinê.

کابه، کاپک: کازوک، دهلیفه، گهوی، گهوی، زینی، دهلیفی چیبای
(الحاجر، الثمله، الفرجه، الفرضه، الثغره، المنفذ)

Kape = Kapik: Kapik, kazok, delîve, gewrî, gewî,
zînî, delîvê çîyay.

کاپا چیبای: کازا چیبای، گهویا چیبای، زینی
(الحاجز، الفج، الفجاج، الفرصه)

Kapa çîyay: Kaza çîyay, gewrîya çîyay, zînî.

کاپویت: کاجور، کاعوی، په لخی قرشی، په رهخ
(الهبور، الرفاف، الدرين، الطحل، الخثا)

Kapwî: Kaçorr, ka'or, pelixê qirşî, perex.

کاته: شاک، قور، تایی تهروشین، تایی نوی، پیژکی شینکاتی
(المشره، العسلج، المشغب، الحظوه، الرؤد)

Kate: Şak, qorr, tayê ter û şîn , tayê nwî, pîjkê
şînkatî.

کاته کرن: قهفاندنا کاتهی بو قهلهوییا شینکاتی
(الشریف، الجفیل، الشرنف)

Katekirin: Qefndina katey bo qelewîya şînkatî.

ک

K

کا: وهکی بیژی، کاوهره
(اده انتباه بمعنى: ل)

Ka: Wekî bêjî, ka were.

کا: لکیرئ؟ کانی
(این، ماذا، ما)

Ka: Likîrê? Kanê?.

کا: قرشی دهخلی پی گیره کری بو ئالفی
(التبن)

Ka: Qirşê dextî yê gêrekirî bo alifî.

کابانی: ژن، بهرمالی
(الزوجه، ربت بیت)

Kabanî: Jin, bermali.

کابانی: زاد لێن، گرار لێن، خارن چیکه
(الطاهیه، الطاهى، الطباخ)

Kabanî: Zatlên, girar lên, xarin çêker.

کابانیاتی: کارئ خارن لێنانئ، بهرمالیاتی، مال بسهروبه رکر
(اداره المنزل، تدبير المنزل)

Kabanîyatî: Karê xarinlênanê, bermalîyatî, mal
bi ser û berkirin.

کابانیاتی: زاد لێنان، کارئ خارن لێنانئ
(الطهى، الطهو، الطبخ، الطباخه)

Kabanîyatî: Zatlênan, karê xarin lênanê.

کاته کری: شینکاتییا کاتی وی قهفاندی وژیفه کری
(المشرف، المفجل)

Katekirî: Şînkâtîya katê wê qefandî û jêvekirî.

کەتی سەرک: بارسە، نژنی، تەخە
(المتراکب، المتراکم، المتکدس)

Ketîserik: Bariste, nijinî, texe.

کاجور: کاعور، کاپویت، قرشی گێره کری بوی، پەرەخ
(الهبور، الدین، الحتامه، الرفاف، الطحل)

Kacorr: Ka'orr, kapwît, qirşê gêrekirî bûy, perex.

کاجک: کەفچک، نامویری زاد خارنی
(الملعقه)

Kaçik: Kefçik, amwîrê zad xarnê.

کاجکاجک: کویزیت فیتی هسک کری
(شرائح الاثمار المجففه)

Kaçkaçk: Kwîzîyê fêqîyê hişkîrî.

کاخ: زاک، جەیی شەڕ و خرتولا
(المیدان، ساحه الوغی، المعترک)

Kax: Zak, cihê şerr û xirtola.

کاده: نانێ بنافک، فەپرک
(الکعک)

Kade: Nanê bi navik, vebirrk.

کادان: دەست ودار، قام، وینێ ژینی، پەنگی ژیباری
(الواقع، الوضع، الحاله)

Kadan: Dest û dar, qam, wênê jînê, rengê jîyarê.

کادان: دخلی گێره کری و نه‌دای بای، کا و دخل پیکفه
(القمح المخلوط بالتبن قبل التزیه)

Kadan: Dextlê gêrekirî û neday bay, ka û dexil pêkve.

کادین: ئەنبارا داگرتنا کایی، مەزلا کایی
(التبانہ، مخزن التبن)

Kadîn: Enbara dagirtina kayê, mezela kayê.

کادی: دویکیل، دوی، مژ، تەمەدوی، غولپەلێل، باگەر
(الدخان، الغبار، الضباب)

Kadwî: Dwîkêl, dwî, mij, temedwî, xulpelêl, bager.

کار: جلک، کوک، راپێچ، جل، بەرگ
(الکسوه، الزی، الثوب، اللباس، اللبس)

Kar: Cilik, kok, rapêç, cil, berg.

کاروکوک: راپێچ، توخمی کاری
(الزی)

Karûkok: Rapêç, tuxmê karî.

کاربون: جل بەرکرن، جل بەربون، راپێچ بون، راپێچان
(التلبس، الاکتساء، التزی)

Karbûn: Cilberkirin, cilberbûn, rapêçbûn, rapêçan.

کاربوی: جل بوی، راپێچای
(الملبوس، اللابس)

Karbûy: Cilbûy, rapêçay.

کارتر: جل تر
(الالبس، الاکسی)

Kartir: Ciltir.

کارکرن: جل بەرکرن، راپێچاندن
(الاکساء، اللباس)

Karkirin: Cilberkirin, rapêçandin.

کارکری: جل بەرکری، راپێچاندی
(الملبس، المکتسی)

Karkirî: Cilberkirî, rapêçandî.

کارکرن: بەره‌ه‌ف کرن، پەیت کرن، قیت کرن، قیت بون، بەره‌ه‌ف بون، پەیت بون
(التهیؤ، التحفز، التجهز، التأهب، الارتداء)

Karkirin: Berhevkin, peytkirin, qîtkirin, qîtbûn, berhevbûn, peytbûn.

کارکری: بەره‌ه‌ف بوی، بەره‌ه‌ف کری، پەیت بوی، پەیت کری
(التهیؤ، المتحفز، المتجهز، المتأهب، المرتدی)

Karkirî: Berhevbûy, berhevkirî, peytbûy, peytkirî.

کار: ددان کەتی، بێ ددان، دەف‌فالا
(المفرم، الادرد)

Karr: Didanketî, bêdidan, devvala.

کار: کوی، کال، پیر
(الیفن، الهرم، الشيخ المسن)

Karr: Kwîrr, kal, pîr.

کار: شول، پەنگی دەمی مروفی
(الشأن، الحال)

Kar: Şol, rengê demê mirovî.

کار: کەد، کرن
(العمل، المهنة، الشغل، الصنع، الصناعة)

Kar: Ked, kirin.

کارمبا: ئالاتریک

(الكهرباء)

Kareba: Alatirîk.

کارفهبی، کاربیر: شولێ مزقهبری و دییار

(الوظیفه، الاجر المقطوع)

Karvebirr = Karbirr: Karê mizvebirî û dîyar.

کار: کویر، کال، پیر

(الیفن، العجوز، الشيخ، النهرم)

Karr: Kwîrr, kal, pîr.

کاربون: کویر بون، کال بون، پیر بون

(التشيخ، التهرم)

Karrbûn: Kwîrbûn, kalbûn, pîrbûn.

کار بوی: کویر بوی، کال بوی، پیر بوی

(الشائخ، المهرم)

Karrbûy: Kwîrbûy, kalbûy, pîrbûy.

کارتر: کویر تر، کال تر، پیر تر

(الاشيخ، الاعجز، الاهرم)

Karrtir: Kwîrtir, kaltir, pîrtir.

کارکرن: کویر کرن، کال کرن، پیر کرن

(التشيخ، التهريم، التعجيز)

Karrkirin: Kwîrkirin, kalkirin, pîrkirin.

کارکری: کویرکری، کال کری، پیر کری

(التشيخ، المهرم، المعجز)

Karrkirî: Kwîrkirî, kalkirî, pîrkirî.

کاری، کاریاتی: کویری، کویریاتی، کالی، کالیاتی، پیری، پیریاتی

(الشيخوخه، الهرم، اليفن)

Karrî = Karrîyatî: Kwîrî, kwîrîyatî, kalî, kaîlyatî,

pîrî, pîrîyatî.

کار به دهست: بهرپسیار، لێ پرس، ژێ پرس

(المسؤول)

Karbidest: Berpisyar, lêpîrs, jêpîrs.

کار به دهستی: بهرپسیاری، ژێ پرسین

(المسؤوليه)

Karbidestî: Berpisyarî, jêpîrsîn.

کار: ئەنبارا دەخل ودانی

(مخزن الغلال والحبوب، السايولو)

Kar: Enbara dexl û danî.

کارکرن: فایده کرن، سود کرن

(الربح، الفائدة، الاستفادة، الانتفاع، النفع)

Karkirin: Faydekirin, sûdkirin.

کارکری: فایده کری، سود کری

(الرابع، المستفيد، المنتفع)

Karkirî: Faydekirî, sûdkirî.

کارێ گران: شولێ قورس، پیپ، دنگز

(الصناعة الثقيله)

Karêgiran: Şolê qurs, rîp, dingiz.

کاره: کانه، جهێ مهعهدهنا، چالا ئاهێ ببها، وهکی کارا خوێ، چالا

خوێ

(النجم)

Kare: Kane, cihê me'dena, çala ahê bi biha, wekî,

kara xwê, çala xwê.

کارکرنه رافێ: هیل هیل رافێ، راکرنا رافێ

(التقويه)

Karkirina ravê: Hêlhêla ravê, rakirina ravê.

کار: راف کرنا بدهستا بگرن، رافا راهاووتن، نیرچیرا بدهستا

بگرن، بهردن دویف

(الصيد بالمطارد)

Kar: Ravkirina bi desta bigrin, rava rahajotinê,

nêrçîra bi desta bigrin, berden dwîv.

کارکەو: رافا گرتنا کهوا براهاووتن و بهردانا دویف، بدهستا بگرن

(صيد القبوج بالمطارد)

Karkew: Rava girtina kewa, birahajotin û berda-

na dwîv, bidesta bigrin.

کار ئینان: شول پێ کرن، بنه جه کرن

(الاستخدام، الاشغال، التشغيل، التصنيع)

Karînan: Şolpêkirin, binecihkirin.

کارێ بخوه: شولێ بخوه بهیت کرن

(العمل الارادی)

Karê bixwe: Şolê bixwe bihêtkirin.

کارێ بێ خوه: شولێ بێی خوه ببیت، شولێ قیت نه قیت

(العمل اللارادی)

Karêbêxwe: Şolê bêy xwe bibît, şolê vêtnevêt.

کاری: توخمه کێ گییایه بێ بهلگ پهحنه لنافا گراا دلین ئو دخون

پشتی خهساندن زهرکرنی

(اللعيه، نبات من الاعشاب يؤكل مطبوخا)

Karî: Tuxmekê gîyaye yê belg pehne linav gira-

ra dilênin û dixon piştî xesandin û zerkirinê.

کار بهفر: نه‌نبارا به‌فری، چالا داگرتنا به‌فری بوهاقینی
(الثلج)

Karbefir: Enbara befrê, çala dagirtina befrê bo havînê.

کارتیک: ناسن پهن، نامویری پهنیا ناسنی
(المبرد)

Kartîk: Asinren, amwîrê renîna asinî.

کارخانه: فابریقه، ده‌ستگاه‌ها کریارا، کریار خانه
(المعمل، المصنع)

Karxane: Fabrîqe, destgaha kiryara, kiraryar xane.
کارخوی: کانا خوی، گه‌نجا خوی
(المالغ، المملح، المنجم، للملح)

Karxwê: Kana xwê, genca xwê.

کارخوه: کرنا بخوه
(العمل الارادی)

Karxwe: Kirna bixwe.

کاربی خوه: کرنا بی خوه، کرنا قیت نه‌قیت
(العمل اللارادی)

Karbêxwe: Kirna bêy xwe, kirna vêtnevêt.

کارخودا: خودانی کارخانه وشولی
(رب العمل، مالک العمل)

Karxuda: Xudanê karxane û şolî.

کارا دمخلی: قه‌رتاله‌کا مه‌زنه ژ شفکیت داری جیدکه‌ن و ژ ده‌رفه
ده‌ونین ناخی پی رادده‌ن دا دمخلی بکه‌نی
(الجونا، البتیه، الشونه، النرد، الفداء، السایلو)

Kara dextlî: Qertaleka mezine ji şîfkêtarî çêdiken
û ji derve dihunîn axê pê radiden da dextlî bikenê.

کاردار: فایده‌کەر، هوستا
(المتن، الرابع، المستفيد، المنتفع)

Kardar: Faydeker, hosta.

کارداري: هوستایی، کرنا شوله‌کی بتنی بوژینی وه‌ک نژیارا
ناقاهی یان دار تراشتنی
(الانشغال، المهنة)

Kardarî: Hostayî, kirina şolek bitinê bo jînê wek
nijyara avahî yan dar traştinê.

کارزان: هوستایی شاره‌زا بو شول وکاری
(الخبير، الماهر، الملم، المتن، العامل الفني)

Karzan: Hostayê şareza bo şol û karî.

کارفان: هوستا فان، شول کەر
(الصانع، المهني، الشغل)

Karvan: Hostavan, şolker.

کارفانی: شول کەری
(المهنة، الصنعة)

Karvanî: Şolkerî.

کارکنی: کهره‌سات، ئافاتا گران، به‌لادژوار، قه‌ومینا تیژ وژبه‌ر
ده‌ست ده‌رکه‌تی
(اللؤاء، اللأى، المحنة، الكارثة، الاستفحال، الفتنة)

Karkinî: Keresat, afata giran, bela dijwar, qewmîna
tîj û jiber dest derketî.

کارکه‌ری: شول کەری، کریار
(الصناعة)

Karkerî: Şolkerî, kiryar.

کارنیت: چاف دیری شول وکاری، زیره‌فانی شول کرنی
(ملاحظ العفل)

Karnêrr: Çavdêrê şol û karî, zêrevanê şolkirinê.

کارکار، کارین: باری باری، بارین، ده‌نگی په‌زی
(الطبأ، البغام، البغات)

Karrkarr = Karrên: Barbar, barên, dengê pezî.

کارامی: کیسکامی، تیژکا په‌زی ره‌ش یامی
(العناق)

Karamê: Gîska mê, têjka pezê reş ya mê.

کار: کیسک، تیژکا بزنی
(الجدی)

Kar: Gîsk, têjka biznê.

کارکەر: شول کەر، پاله، پینجبه‌ر
(الكاسب، العامل)

Karker: Şolker, pale, rênçber.

کارومه: بی ددان، ددان وهرهای، ده‌ف فاله
(الادرد، الافرم، الاثرم، الابطع، القضم)

Karrome: Bêdidan, didan werhay, dev vala.

کاروان: ریتنگ، کیشا وه‌غری
(القافله، العیر، السیارة، الموکب)

Karwan: Rêving, kêşa wexerê

کاروانی: ریتنگی یتکی، پی گر، وه‌غره‌کەر
(السیار)

Karwanî: Rêvingê rêkê, rêgir, wexerker.

کاژ: دارهکه ههرا شینه سال بسال
(الصنوبر)

Kaj: Dareke hera şîne sal bisal.

کاژی: کویزی، پرتا فیقی، کهرئ فیقی
(حزه الفاکهه)

Kajî: Kwîzî, pirta fêqî, kerê fêqî.

کاژی بون: دهفلو بون، تیک بونا فیقی بداری فه
(الحرز، التفلق)

Kajîbûn: Devlobûn, tîkbûna fêqî bi darîve.

کاژی بوی: دهفلو بوی، پهقای
(المحرز، المفلق)

Kajîbûy: Devlobûy, peqay.

کاژی تر: دهفلوتر، پتر تیک وهقای
(الاحرز، الافلق)

Kajîtir: Devlotir, pitir tîk û peqay.

کاژی کرن: دهفلو کرن، دهرزاندن، تیک کرن، پهقاندن
(الاحراز، التحزین، التفلیق)

Kajîkirin: Devlokirin, derxandin, tîkkirin, peqandin.

کاژی کری: دهفلو کری، دهرزاندی، تیک کری، پهقاندی
(المحرز، المفلق)

Kajîkirî: Devlokirî, derzandî, tîkkirî, pwandî.

کاژیاتی: دهفلویاتی، تیکاتی، پهقینی، دهرزینی، ژیکفه بوی
(الحرز، الفلقه)

Kajyatî: Devloyatî, tîkatî, peqînî, derizînî, jêk-
vebûy.

کاسک: سینیکا بچویک، بن په یاله
(الطبوق، الصحن)

Kasik: Sênîya biçwîk, binpeyale.

کاسکا چوکئ: ههستی چوکئ، ههستی سهرئ کودکئ، ههستی
چوکئ یئ دحولیسیت
(الداغصه المتحرکه، عظم الرضفه)

Kaska Çokê: Hestê çokê, hestîyê serê kodkê, hestîyê
çokê yê dihulîsik.

کاس: ههست، ئاگهه، ههش، ژ خوه جونا وهستانی، کهرخین، کوسک
بونا توند

(ادراک الاعیاء، الاعیاء، الانهاک، التعب: الحوییه، الحرکه)

Kas: Hest, ageh, hiş, ji xweçûna westanê, kerixîn.

کاروان کوژ: ستیرهکه کاروانی لگهله لاتنا وئ دهست جونا
وهغهرئ وریکئ دکهن

(الشعری، الکاذب، نجم)

Karwankuj: Stêreke karwanî li gel helatina wê
dest çûna wexerê û rêkê diken.

کاریته: ستوینا رانانا بانی، شهقلئ بان چیکرنئ
(الجازع، العارضه، الرافد)

Karîte: Stwîna ranana banî, şeqîlê ban çêkirinê.

کاریتئ پشتئ: شفا پشتئ، ستوینا پشتئ، گها پشتئ، ماسیا
پشتئ، کاریتئ پشتئ

(العمود الفقري، عظم الظهر، الصلب)

Karîtê piştê: Şiva piştê, stwîna piştê, giha piştê,
masîya piştê, karîtê piştê.

کارئ نوی: جلکئ نوی کهرکری
(الحله)

Karê nwî: Cilkê nwîkerkerî.

کارئز: نویین

(الکظیمه)

Karrêz: Noyîn.

کارئژ: ئهرزنگ

(الحنک، الذقن)

Karrêj: Erzink.

کارویش: گیایهکئ زییانداره لناف چاندنئ پهیدا دبیت دفتت بهیت
براندن ههکه چاندن چئنا بیت
(نبات عشبی مضر للزرع)

Karwîş: Gîyayeke zîyandare linav çandinê peyda
dibît divêt bihêt birandin, heke çandin çênabît.

کارگیر: سهر گیرئ شولی
(مدیر العمل)

Kargêrr: Sergêrê şolî.

کارگیرئ: سهرگیرئ شولی
(اداره العمل)

Kargêrrî: Sergêrîya şolî.

کارگه: جهئ کرار وشولی، کارخانه، فابریقه
(المعمل، المصنع)

Kargih: Cihê kirar û şolî, karxane, fabrîqe.

- كاشل بون:** وێران بون، كلێس بون، بهربات بون
(الباب، الخراب، المندرس، المهجور)
- Kavilbûn:** Wêranbûn, kilêsbûn, berbatbûn.
- كاشل بوی:** وێران بوی، كلێس بوی، بهربات بوی
(الدارس، المهجر، المنقوض)
- Kavilbûy:** Wêranbûy, kilêsbûy, berbatbûy.
- كاشل کرن:** وێران کرن، كلێس کرن، بهربات کرن، ههراقتی
(النقض، الانقاض، الضعضع، الهدم)
- Kavilkirin:** Wêrankirin, kilêskirin, berbatkirin, heraftin.
- كاشل کری:** وێران کری، كلێس کری، بهربات کری، ههراقتی
(المهدم، المنقض، المضعضع)
- Kavilkirî:** Wêrankirî, kilêskirî, berbatkirî, heraftî.
- كاشلان:** مالكا شیر وخه نهجهر، كابلوخکی شیر، کاشلو ژانکی
خه نهجهری
(الغمد، القراب)
- Kavlan:** Malka şîr û xencera, kabloxkê şîrî, kavlojankê xencerê.
- كاشلانێ خه نهجهری:** کیفی خه نهجهری
(القراب)
- Kavlanê xencerê:** Kîfê xencerê.
- كاشلانێ کیری:** دهستکی کیری، كهفلوژانکی چهقوکی
(النصاب)
- Kavlanê kêrê:** Destkê kêrkê, kevlojankê çeçokê.
- كاشلانێ شیر:** کیفی شیر، کاشلوژانکی قهمی
(الغمد)
- Kavlanê şîrî:** Kîfê şîrî, kevlojankê qemê.
- كاشلوژانک:** کابلوخک، قهپاغ، دهريوش
(الکن، الغلاف، القوقعه، الغمده، غطاء کل شيء)
- Kavlojank:** Kabloxk, qepax, derpoş.
- کاشلک:** خانیی نیرچیر، کولکی راقی، چهپرک
(الوصیده، حضیره من الحجر للماشیه، القتره)
- Kavilk:** Xanîyê nêrçîrê, kolkê ravê, çeperk.
- کاکل:** نافکا فیتی، نافکا هه می تشتی، خوهسه ریا تشتی
(أنسواء، اللب، الجوهر، الصمیم، العقل)
- Kakil:** Navka fêqî, navka hemî tiştî, xweserîya tiştî.

- کاش:** حازر، دهمل دهست، بهر ههف، دانا دهست بدهست
(حاضر، الجاهز، الدفع نقدا)
- Kaş:** Hazir, demildest, berhev, danadest bi dest.
- کاش به:** تات، هه لان
(الصفوان، النفنف، الصلاح، صقع الجبل كجدار)
- Kaşber:** Tat, helan.
- کاش خانک:** بهرکوژیرک، کوژیرک، پخی، بانی یی ژناڤدا
(السقف، الغماء)
- Kaşxank:** Berkujîrk, kujîrk, rixê, banîyê ji navda.
- کاشو:** توپز، شهق گو
(الهراره، مضرب الکره)
- Kaşo:** Topiz, şeqgo.
- کاشووانی:** یاریا دار وگوئی
(لعبه الهوکی)
- Kaşo wanê:** Yariya dar û go wê.
- کاغهن:** بهرئ نفیسینی، بهلگی نهخش کیشانی
(الورق، القرطاس)
- Kaxe:** Perê nivêsinê, belgê nexşekêşanê.
- کاغهنک:** رهش بهلگ، نامه
(المکتوب، الرساله)
- Kaxe:** Reşbelg, name.
- کافر:** بی دین، خودی نه نیاس، بی خودی
(الکافر، الملحد، الجاحد)
- Kafir:** Bêdîn, xudê nenîyas, bê xudê.
- کافری، کافریاتی:** بی دینی، خودی نه نیاسی، بی خودی یاتی
(الکفر، الجحود، اللاحاد)
- Kafirî = Kafirîyatî:** Bê dînî, Xudê nenîyasî, bê Xudêyatî.
- کافر:** بهرخ، تیژکی مهی، تیژکی پهزی سبی
(الخروف)
- Kavirr:** Berx, têjkê mihê, têjkê pezê spî.
- کاشلی خانی:** خانیی نه بان کری، چار دیواری بی بان
(المجهی، الاجهی، الجهواء، بیت بلا سقف)
- Kavlê xanî:** Xanîyê nebankirî, çardîwarê bê ban.
- کافله گوند:** وێرانه گوند، گوندی هه رفتی وچول کری، شوین گوند
(الطلال، ج اطلال، الشاخص من الاثار)
- Kavlegund:** Wêranegund, gundê heriftî û çolkirî, şwîn gund.

کاکک: بنیات، بندک، بنه کار، خوهیاتی، هه یاتی، هه یینی، بیزیزک، ره

(خالص الشیء، الماهیه، المحتد، الاصل)

Kakilk: Binyat, bindik, binekar, xweyatî, heyatî, heîynî, pîzpîzk, rrih.

کاککا دلی: جه گهر

(المهجه)

Kakilka dilf: Ceger.

کاک: برا

(الاخ، الشقیق)

Kak: Bira.

کاکل گیا: توخمه کئی گییایه

(صنف من الاعشاب)

Kakilgîya: Tuxmekê giyaye.

کال: پوش، کویر، پیر

(الهرم الشيخ، الیفن، العجوز، الطاعن فی السن)

Kal: Poş, kwîr, pîr.

کال بون: پوش بون، کویر بون، پیر بون

(التشیخ، التهرم، العجز)

Kalbûn: Poşbûn, kwîrbûn, pîrbûn.

کال بوی: پوش بوی، کویر بوی، پیر بوی

(المتشیخ، المتهرم، المتعاجز)

Kalbûy: Poşbûy, kwîrbûy, pîrbûy.

کال تر: پوش تر، کویر تر، پیر تر

(الاشیخ، الاعجز، الهمرم)

Kaltir: Poştir, kwîrtir, pîrtir.

کال کرن: پوش کرن، کویر کرن، پیر کرن

(التهریم، الاشیاخ)

Kalkirin: Poşkirin, kwîrkirin, pîrkirin.

کال کری: پوش کری، کویر کری، پیر کری

(المشیخ، المهرم، المعجز)

Kalkirî: Poşkirî, kwîrkirî, pîrkirî.

کالی، کالیاتی: پیری، پیریاتی، پوشی، پوشیاتی، کویری،

کویریاتی

(العجز، الشیخوخه، الهرم)

Kalî = Kalîyatî: Pîrî, pîrîyatî, poşî, poşîyatî, kwîrî, kwîrîyatî.

کال: توخمه کئی پهزی یه گوهر بهره فازی

(الافقع، صنف من المعز)

Kal: Tuxmekê pezîye guh berevajî.

کالی: گوهر فازی بونا پهزی

(الفقع)

Kalî: Guh vajîbûna pezî.

کال بهیار: ئهردی ئاخه پویتک، ئاخ مرار، ئهردی بکیر چاندنی

نه هیت، جهی چاندنی شین نه کهت

(الماحل، القفر)

Kalbeyar: Erdê axe pwîtk, axmirar, erdê bi kêr çandinê nehêt, cihê çandinê şîn neket.

کالک: چاروخ، رهشک، پیتلافا بی سم، شمک

(الجرموق، الخصف، النعل)

Kalik: Çarox, reşk, pêlava bê sim, şîmik.

کالکا خافی، کالکا چرمی: پیتلافا که قلی حیوانا یا نه گه مار کری،

کالکا پیستی خاف بی نه گه مار کری

(الخصف الجلدي)

Kalka xavey = Kalka çermî: Pêlava kevlê hêwana ya negemarkirî, kalka pîstê xav yê negemarkirî.

کالکا گه ماری: کالکا که قلی گه مار کری، پیتلافا پیستی گه مار کری،

پیتلافا چرمی گه مار کری

(خصف الجلدي المدبوغ)

Kalkagemar: Kalka kevlê gemarkirî, pêlava pîstê gemarkirî, pêlava çermê gemarkirî.

کالکا لاستیکی: پیتلافا لاستیکی یا بی سم

(الخصف المطاطی)

Kalka lastîkî: Pêlava lastîkî ya bê sim.

کالکا جانگی: پیتلافا لاستیک و جانگ تیکه ل

(الخصف المطاطی الممزوج بالخام)

Kalka cangî: Pêlava lastîk û cang têkel.

کالومه: شیریی دهقلو، قه می ئاسن نهرم، شیریی بی بریار

(السيف المثلوم، العاجز)

Kalome: Şîrê devlo, qemê asin nerim, şîrê bê birryar.

کالین: ئاهین، ئاخین، نالین، ئوئین

(الأنه، الاله، الانین)

Kalîn: Ahên, axên, nalîn, ofên.

کانیکا چافی: رمخّی چافی یی بنک دفنی فہ
(الموق، الموق)

Kanîka çavî: Rexê çavî yê binik difnêve.

کانیک: کانیا ئافی یا کیم
(العين الصغير)

Kanîk: Kanîya avê ya kê.

کانوینا مەزن: مەها دووئ یا زفستانی
(کانون الثاني)

Kanwîna mezin: Meha duwê ya zivistanê.

کانوینا بچووک: مەها ئیکئ یا زفستانی
(کانون الاول)

Kanwîna biçwîk: Meha êkê ya zivistanê.

کانیا سویر: شوراڤ
(النفر)

Kanîya swîr: Şorrav.

کانا بەرا: کارا بەرا، گەنجا بەریت نژیاری
(المقلع)

Kanîya bera: Kara bera, genca berêt nijyarê.

کاری: داخوک، ئامویرئ پەچرویمە کرنئ
(الکاوئ)

Kawî: Daxok, amwîrê peçrûmekirnê.

کەباب: گوشتئ هنجنی یی براژتی
(اللحم المشوی، المثروم)

Kebab: Goştê hincinî yê birajtî.

کەبەند: شویتک، پشت بێن، شەدەحی
(النطاق، الحزام، وسط الشيء)

Kebend: Şwîtik, piştên, şedehî.

کەبەندا نیفر: روژ هاتنا نیفهکا ئەسمانی
(الزوال، الظهر)

Kebenda nîvro: Rojhatina nîveka esmanî.

کەبەندا ئەسمانی: خیرا نیفهکا ئەسمانی
(الاستواء)

Kebenda esmanî: Xîrra nîveka esmanî.

کەپەنە: ساکووئ تەحتی، سەر ملئ هریا قەهوسئ، سەرملئ
شفانی، ساکووئ شفانی
(المثله، اللباد، خريطة، الراعي)

Kepene: Sako wê tehtî, ser milê hirya vehusî, sermilê şivanî, sako wê şivanî.

کال، کالین: باربار، بارین، دەنگئ پەزی
(المأه، الثغاء للمعز)

Kalkal = Kalên: Barrbarr, barrên, dengê pezî.

کامران: سەرفەراز، بەختیار، بەختوهر، خنئ، سەربار، نازدار
(المحظوظ، السعيد، العزيز)

Kamiran: Serferaz, bextîyar, bextewer, xinê serbar, nazdar.

کامرانی: سەرفرازئ، بەختیارئ، بەختەوهرئ، خنیاتی، سەرباری
(العزه، السعاده، السعد)

Kamiranî: Serferazî, bextîyarî, bextewerî, xinyatî, serbarî.

کامورە: بئ ددان، ددان وەرهای، دەف فالالا
(الادرد، الافرم، الاثرم، اسقط الاسنان)

Kamorre: Bêdidan, didan werhay, dev vala.

کامورەیی: بئ ددانئ، ددان کەتنئ، دەف فالایی
(الدرد، الفرم، البطح، الثرم)

Kamorreyî: Bê didanî, didan ketî, dev valayî.

کام: داخاز، ئارەزو، ئارونک، ئارمانج، فایده
(الغرض، القصد، القیمه، المعنی، الغایه، الهدف، النفع، الفائدة)

Kam: Daxaz, arezû, aronk, armanc, fayde.

کام: ئارمانج، وەج، شەهنازی، ئاف دخوەدان، بخوەدان
(المدح، الفخر)

Kam: Armanc, wec, şehnazî, nav di xwedan, bi xwedan.

کان: کار، جەئ مەعدەنئ، گەنجا تشتی
(المعدن)

Kan: Kar, cihê, me'denî, genca tiştî.

کانه: جەئ بمەعدەن، کارخانا کاروکانا
(المنجم)

Kane: Cihê bi me'den, karxana kar û karûkana.

کانئ: کا، لکیرئ، کیز جەئ
(اين)

Kanê: Ka, likîrê, kîj cihî.

کانئ: جەئ ئافی زانئ، ئاف زە، چافیکا زانئ
(النبع، العين، ينبوع)

Kanî: Cihê avê zanê, av zih, çavîka zanê.

کانیا بوش: کانئ مەزن، کانئ بەلاف
(الغدق)

Kanîya boş: Kanî mezin, kanî belav.

کهپرەشین: چیتژنا جوھییایه
(عید المظله عند اليهود)

Kepreşîn: Çejna Cuhyaye.

کهپرۆک: کهفیت درامهتی فهدهدن بوزهابون و قهرفه وگیره کرنی،
قهفتیت چاندنی لسه ر بنی فهدتن
(سباط الزرع)

Keprok: Kevêt dirametî, vediden bo zihabûn û qerve
û gêrekinê, qeftêt çandinê li ser binê veditin.

کهبرا میوی: میوا بهلاف کری لهنداڤ دهوی خانی
(العریش)

Kepra mêwê: Mêwa belavkirî, li hindav derê xanî.

کهپسه، کهفسه: زک چونا سهرمایی، فیش چون، فیشا کهتن، پیخ
کرن
(الزحار، مرض الاسهال)

Kepse = Kefse: Zikçûna sermayê, fîşçûn, fîşaketin,
rîxkirin.

کهپ وایف: سه ر وچاف، درویشم، گوته که بو نه فیانی
(السحنه، القبیحه یقال للاهانه، والطعن والازدجار)

Kepûlêv: Ser û çav, dirwîşm, gotineke bo ne vyanî.

کهپ کیلی: مروفتی کلمیشی وی بهیت خاری، مروفتی دهپی
(الازن)

Kepkîlî: Mirovê kilmîşê wî bihêt xarê, mirovê
depizî.

کهتن: نهژتن، دانان، ههلوهشان، داوهشان، هه لنگفتن، وهرهان
(الوقوف، الوقع، الوقاع، السقوط، الرسوب)

Ketin: Nihjtin, danan, helweşan, daweşan, he-
lingiftin, werhan.

کهتی: نهژتی، دادای، ههلوهشای، داوهشای، هه لنگفتی، وهرهای
(الواقع، الوقع، الموقع، الساقط، الراسب)

Ketî: Nihjîî, daday, helweşay, daweşay, helin-
giftî, werhay.

کهتنا ترسی: هه له په بون
(الوجیف)

Ketina tirsê: Helepebûn.

کهتنا به لای: کهرچو فیهی، تی وهراندن
(التهور وقع فی امر لقله مبالاه)

Ketina belayê: Kerçûveyî, têwerandin.

کهپ: دفن، پوز
(الانف)

Kep: Difin, poz.

کهپ بلند: دفن بلند، دل مهزن، دل ئافا
(الغطریف، المتغطرس، المتعجرف، المزهو، المحتال، المتکبر)

Kepbilind: Difin bilind, dil mezin, dilava.

کهپ بلند بون: دفن بلند بون، دل مهزن بون، دل ئافا بون
(التعجرف، التغطرف، التغطرس، الاختیال، التکبر)

Kepbilindbûn: Difin bilindbûn, dil mezin bûn,
dil avabûn.

کهپ بلند بوی: دفن بلند بوی، دل مهزن بوی، دل ئافا بوی
(المتغطرف، المتغطرس، المتعجرف، المتکبر، المختال، المزهو)

Kepbilindbûy: Difin bilindbûy, dil mezinbûy,
dil avabûy.

کهپ بلندتر: دفن بلند تر، دل مهزن تر، دل ئافا تر، خوهراکرتن
(الاشد، عجره وکبریا)

Kepbilindtir: Difinbilindtir, dil mezintir, dil ava-
tir, xweragirtin.

کهپ بلند کرن: دفن بلندکرن، دل مهزن کرن، دل ئافا کرن،
خوهراکرتن
(الاکبار، الاختیال)

Kepbilindkirin: Difin bilind kirin, dil mezin kirin,
dil avakirin, xweragirtin.

کهپ بلند کری: دفن بلند کری، دل مهزن کری، دل ئافا کری
(المکبر، المغطرف، المعجرف)

Kepbilindkirî: Difin bilind kirî, dil mezin kirî, dil
avakirî.

کهپ بلندی، کهپ بلنداتی، کهپ بلنداهی: دفن بلندی، دفن بلنداتی،
دل مهزنی، دل ئافایی

(الغطرفه، الغطرسه، العجره، الکبریا، الخیلاء، الزهو)

Kepbilindî = Kepbilindatî = Kepbilindahî: Kep-
bilindatî, kep bilindahî, difin bilindî, difin bilin-
datî, dil mezinî, dil avayî.

کهپی: دفن بلنداتی، دل مهزناتی، خوهمهزن کرنی
(الانفه، النخوه، الکبر)

Kepî: Difin bilindatî, dil mezinatî, xwe mezinkirî.

کهپر: زنجای چولی، خانیی هافینی بی بجولی چیدکهن
(السباط)

Kepir: Zinca çulî, xanîyê havînî yê bi çulî çê diken.

که‌تا زکّی ماکی: خواهشی، خنیاتی، ته‌سهری
(الربغ، الرغد)

Ketina zikê makê: Xweşî, xinyatî, tesarî.

که‌تو: نه‌ساخییه‌که ده‌وارا د‌گ‌ریت
(مرض یصیب الدواب)

Ketew: Nesaxîyeke dewara di girît.

که‌توی: ده‌ورای نه‌ساخ بوی بد‌ه‌ردی که‌ت‌وی
(الدابه المصابه بذا المرض)

Ketewî: Dewarê nesaxbûy bi derdê ketewê.

که‌تا طلکی: که‌تا فریکی، دان تی ئالهان، دندکا تژی شیلی
(تبلور حب السنبل)

Ketina tilkî: Ketina firîkî, dan tê alhan, dindika tijî şîlî.

که‌تی سەرک: بارسته، نژنی، ته‌خه
(الکداس)

Ketîserik: Bariste, nijinî, texe.

که‌تا ئالوزی: تێوه‌ریونا نه‌خ‌وه‌شی، که‌تا سه‌ر گێژی
(النشق، الهوس، الهوسه، التهوس)

Ketina alozîyê: Têwerbûna nexweşîyê, ketina sergêjîyê.

که‌تا کورێ: هه‌ری کێلان، داچونا ته‌قنێ
(الارتطام)

Ketina kurrê: Herî kêlan, daçûna teqnê.

که‌ت: فه‌ر، ئیک، تنی
(الفرد، الواحد، الوتر)

Ket: Fer, êk, tinê.

که‌ت که‌ت: ئیک ئیک، تنیاتی
(المنفرد، فردا فردا)

Ketkete: Êk êk, tinyatî.

که‌توهر: که‌رچو‌فه، سه‌رسک، سه‌رسه‌ری
(المائق، الاحمق، السبندی)

Ketwer: Kerçûve, sersik, serserî.

که‌چ: قیز
(البت، العذراء، الباکره)

Keç: Qîz.

که‌چینی: نه‌شوی ک‌ری، نه‌گای، تیکه‌لی ده‌گه‌ل نه‌ک‌ری
(البکاره)

Keçinî: Neşwîkirî, negay, têkelî di gelnekirî.

که‌چی: که‌شی، شه‌تی، ف‌ری، شه‌دانى، بادای، خارى، فاریاتی،
چه‌پدانى

(الصرد، الطیش، الانحراف)

Keçî: Keşî, şetî, virrî, vedanî, baday, xarî, var-rêyatî, çepdanî.

که‌چ: که‌ش، شه‌ت، خار، ف‌ری، شه‌دای، پادای، فاری، سه‌ردا چووی،
چه‌پدای

(الاصرد، الطائش، المنحرف)

Keç: Keş, şet, xar, virr, veday, baday, varrê, ser-daçûy, çepday.

که‌چ بون: که‌ش بون، شه‌ت بون، ف‌ری بون، فاری بون، خار بون،
سه‌رداچون بون، چه‌پدان بون

(التطيش، التصرد، التحرف)

Keçbûn: Keşbûn, şetbûn, virrbûn, varrêbûn, xarbûn, serdaçûnbûn, çepdanbûn.

که‌چ بوی: که‌ش بوی، شه‌ت بوی، ف‌ری بوی، فاری بوی، خار بوی،
سه‌رداچوی، چه‌پدای

(المصروود، المطيش، المنحرف)

Keçbûy: Keşbûy, şetbûy, virrbûy, varrêbûy, xarbûy, serdaçûy, çepday.

که‌چ تر: که‌ش تر، شه‌ت تر، ف‌ری تر، فاری تر، خار تر، چه‌پدای تر،
سه‌رداچوی تر

(الاصرد، الاطيش، الاحرف)

Keçtir: Keştir, şettir, virrtir, varrêtir, xartir, çepdaytir, serdaçûytir.

که‌چ کرن: که‌ش کرن، شه‌ت کرن، ف‌ری کرن، فاری کرن، خار کرن،
چه‌پدان کرن، سه‌رداچون

(الاطاشه، الصراد، التحريه، الاحراف)

Keçkirin: Keşkirin, şetkirin, virrkirin, varrêkirin, xarkirin, çepdankirin, serdabirin.

که‌چ ک‌ری: که‌ش ک‌ری، شه‌ت ک‌ری، ف‌ری ک‌ری، فاری ک‌ری، چه‌پدای
ک‌ری، سه‌رداچ‌ری

(المطيش، المحرف، المصرد)

Keçkirî: Keşkirî, şetkirî, virrkirî, varrêkirî, çepdaykirî, serdabirî.

که‌چی، که‌چیاتى: که‌ش، که‌شیاتی، شه‌تی، شه‌تیاتی، ف‌ری، ف‌ریاتی،
خاری، خاریاتی، سه‌ردا چوونی، سه‌رداچوناتی، چه‌پدانى

(الاصرد، الطیش، الانحراف، الحرف)

Keçî = Keçîyatî: Keş, keşîyatî, şetî, şetîyatî, virrî, virrîyatî, xarî, xarîyatî, serdaçûnî, serdaçûnîyatî, çepdanî.

کەد خودا کەری: هەیی کەری، زەنگین کەری، مالدار کەری
(المثرى، المغتنى)

Kedxudakirî: Heyîkirî, zengînkirî, maldarkirî.

کەد خودایى، کەد خوداتى: هەياتى، هەيىنى، زەنگینى، زەنگیناتى،
مالدارى، مالدارياتى
(الغنى، الثروة، الغناء)

Kedxudayî = Kedxudayatî: Heyatî, heyînî, zengînî,
zengînîyatî, maldarî, maldarî maldarîyatî.

کەد: کرن، وەدیياره ئەف پەيقە عەرەبى يە
(العمل، الكسب)

Ked: Kirin, we dîyare ev peyve 'Erebîye.

کەدى: توخمەكى تەيرايە وەك تڤيرك وکوترايە
(القطا، طائر)

Kedî: Tuxmekê teyraye wek tivîrk û kotiraye.

کەدکەر: شول کەر، پێنجبەر، کارکەر، پالە
(الكاسب، الشغال، العامل)

Kedker: Şolker, rênçber, karker, pale.

کەد کەرى: شول کەرى، پێنجبەرى، کارکەرى، پالەيى
(العمل، الكسب، الشغل)

Kedkerî: Şolkerî, rênçberî, karkerî, paleyî.

کەر: دەوارەكە ژ هێسترا بچويك ترە، بارکێشەكى خوە لەر گرتى
يە
(الحمار)

Ker: Dewareke ji hêstira biçwîk tire, barkêşekê
xwe li ber girtîye.

کەر: پرت، بى، پارچە، کویزى
(القسم، القطعة، الفرقة، الجزء)

Ker: Pirt, birr, parçe, kwîzî.

کەر: برا پەزى، جەلەب، کەوت
(قطيع الماشيه)

Ker: Birra pezî, celeb, kewt.

کەر: پرچک، چپک
(الفلذه)

Ker: Pirçik, çipik.

کەر: گوهر گران، گوهر مسمت
(الاصم، الاطرش)

Kerr: Guhgiran, guh mismit.

کەچ پو: فاپێ، پوی خار، پوی ڤی، روى کەش، روى شەت
(منحرف الوجه، منحرف الوجهه، منحرف السير)

Keçrû: Varrê, rwîxar, rwîvîr, rwîkêş, rwîşet.

کەچ پو: سەر پێداچووی، پێ بەردای، فاپێ بوی، پێ خار
(منحرف السلوك، منحرف الاتجاه)

Keçrew: Serrêdaçûy, rêberday, varêbûy, rêxar.

کەچەل: سەر حوچ، کەمتار، سەرینى پنى، سەری وەرهای ژ
کولبونی
(القرع)

Keçel: Serhoç, kimtar, serpinî pinî, serê werhay
ji kulbûnê.

کەچەلى، کەچەليياتى
(القرع)

Keçelî = Keçelîyatî.

کەچک: کەفچک، ئامویرێ زاد خارنێ
(الملعقه)

Keçik: Kefçik, amwîrê zad xarnê.

کەچکچاب: توخمەكى تفهنگايە
(صنف من البندقية)

Keçikçap: Tuxmekê tivengaye.

کەدوینک: جەپک، ئێک دەستک، بەقوک
(القذاف، البوقال، کوز، بلا عروه)

Kedwînk: Cerrik, êkdestik, beqok.

کەدخودا: زەنگین، مال ئاڤا، مالدار، هەيى
(رجل الاعمال، الغنى، الثرى، المنتج)

Kedxuda: Zengîn, malava, maldar, heyî.

کەد خودابون: هەيى بون، زەنگین بون، مالدار بون
(الاغتناء، الثراء)

Kedxudabûn: Heyîbûn, zengînbûn, maldarbûn.

کەدخودا بوى: هەيى بوى، زەنگین بوى، مالدار بوى
(المغنى، المثرى)

Kedxudabûy: Heyîbûy, zengînbûy, maldarbûy.

کەدخودا تر: هەيى تر، زەنگین تر، مالدار تر
(الاغنى، الاثرى)

Kedxudatir: Heyîtir, zengîntir, maldartir.

کەد خودا کرن: هەيى کرن، زەنگین کرن، مالدار کرن
(الاغناء، الاثراء)

Kedxudakirin: Heyîkirin, zengînkirin, maldarkirin.

کهربون: گوہ گران بون، گولئ نه بون، مت بون، هش بون، بئ دهنگ بون

(الهدؤ، السكون، الصموت، الصمم)

Kerrbûn: Guh giran bûn, gulê nebûn, mitbûn, hişbûn, bêdeng bûn.

کهربوی: گوہ گران بوی، گولئ نه بوی، مت بوی، هش بوی، بئ دهنگ بوی

(الساكن، الهادئ، الصامت)

Kerrbûy: Guh giran bûy, gulênebûy, mitbûy, hişbûy, bêdeng bûy.

کهربینی، کهراتی: گوہ گران، گولئ نه بوی، مت بونی، هش بونی، متی، هشی، هش بونی

(الهدوء، السكون، الصمم، الطرش)

Kerrînî = Kerratî: Guhgiranî, gulênebûy, mitbûnî, hişbûnî, mitî, hişî, hişbûnî.

کهرب: کین، رک، بقرز

(الغيظ، الشنن، الحقد، الغضب، الحنق، الغيرة)

Kerb: Kîn, rik, biviz.

کهربین: کیندار، رکن، بقرزویی

(الفاظ، الحاق، الغاضب، الحاق، الغيور، الحردان)

Kerbîn: Kîndar, rikîn, bivizoyî.

کهرب فهکرن: کین کرن، رک کرن، بقرزاندن

(الاعاظه، الاغصاب)

Kerbvekirin: Kînkirin, rikkirin, bivizandin.

کهرب فهکری: کین کری، رک کری، بقرزاندی

(المغتاظ، المغضب)

Kerbvekirî: Kînkirî, rikkirî, bivizandî.

کهرب گرتی: کین گرتی، رکو، بقرزی

(الغضبان، الحردان)

Kerbgirtî: Kîngirtî, riko, bivizî.

کهرب گرتن: کین گرتن، رک گرتن، بقرزگرتن

(الحرد، الغضب)

Kerbgirtin: Kîngirtin, rikgirtin, bivizgirtin.

کهرب فهشارتن: رک داعویران، کین پهردهکرن

(الکظم)

Kerbveşartin: Rikda 'wîran, kîn perdekirin.

کهرب فهشیر: رک داعویر، کین په نی کهر

(الکاظم)

Kerbveşêr: Rikda 'wîr, kîn penî ker.

که: حیوانئ گوہ بچویک، په زئ گوہ بچویک (الاسک، من الغنم)

Kerr: Hêwanê guh biçwîk, peze guh biçwîk.

کهربون: پرت پرت بون، ژیکفه بون، پرتکین، بژکین، هویر بون، کویری بون

(الانقسام، التقطیع، التفرق، التجزء)

Kerbûn: Pirt pirtbûn, jêkvebûn, pirtikîn, bijikîn, hwîrbûn, kwîzîbûn.

کهربوی: پرت بوی، ژیکفه بوی، پرتکی، بژکی، هویر بوی، کویری بوی

(المقسوم، المقطوع، المجزؤ، المفرق)

Kerbûy: Pirtbûy, jêkvebûy, pirtikî, bijikî, hwîrbûy, kwîzîbûy.

کهرت: پرت پرت تر، بژکی تر، پرتکی تر، هویر بوی تر، کویری تر، ژیکفه تر

(الاجزء، الاقطع، الافرق، الاقسام)

Kertir: Pirt pirtir, bijikîtir, pirtikîtir, hwîrbûytir, kwîzîtir, jêkvetir.

کهرکین: هویرکرن، پرتکاندن، بژکاندن، ژیکفه کرن

(التقسيم، التجزء، التقطیع، التفریق)

Kerkirin: Hwîrkirin, pirtikandin, bijikandin, birrîn, jêkvekirin.

کهرکری: هویرکری، پرت پرت کری، پرتکاندی، بژکاندی، ژیکفه کری

(المجزء، المقسم، المفرق، المقطع)

Kerkirî: Hwîrkirî, pirt pirtkirî, pirtikandî, bijikandî, jêkvekirî.

کهربینی، کهریاتی: پرت پرتی، پرتکینی، ژیکفه بونی

(القسم، الجزئیة، القطع، الفرقه)

Kerîni = Kerîyatî: Pirt pirtî, pirtikînî, jêkvebûnî.

کهربار: رمخئ مخه لئ بئ ژیری، بنئ مه خه لاپه زئ بئ خاری، ملئ دانگئ

(اسفل المراح للغنم)

Kerbar: Rexê mexelê yê jêrî, binê mexela pezî yê xarî, milê dangê.

کهربهش: توخمه کئ گیایه

(نبات عشبی)

Kerbeş: Tuxmekê gîyaye.

- کهرخین:** کوسک بون، وهستان، تهوخین
(النفه، البوخ، اللغوب، الونى، الکلاله، اللغب، شده الاعیاء)
- Kerixîn:** Kuskbûn, westan, tewixîn.
- کهرخاندن:** کوسک کرن، وهستاندن، تهوخاندن
(الاغلاب، الاکلال، التنفیه، التبوخیخ)
- Kerixandin:** Kuskkirin, westandin, tewixandin.
- کهرخاندی:** کوسک کرى، وهستاندى، تهوخاندی
(المنفه، المبوخ، الملبغ، المکل)
- Kerixandî:** Kuskkirî, westandî, tewixandî.
- کهړئ ئاسنى:** پایسکل، خرخالا ئاسنى
(الدراجة النارية، موتورسکل)
- Kerê asinî:** Paysikil, xirxala asinî.
- کهړد:** توخمه کى خروبی یه، تهخلیته کى دانى خارنى یه
(الشوفان، السبیط، صنف من الاذره)
- Kerdirr:** Tuxmekê xirobiye, texlîtekê danê xarnêye.
- کهړه س:** سیبهره تارى، سیبهره لیكدای
(المقناه، الوریف)
- Kerresih:** Sîbera tarî, sîbera lêkday.
- کهړسه:** بى بها، راخویته، تشتى چونه
(النذل، التافه)
- Kerse:** Bêbiha, raxwîte, tiştê çune.
- کهړسل:** پوسل، سه کین
(الروث)
- Kersil:** Posil, segîn.
- کهړ ئه:** پرتا ئه وری، پنیئا ئه وری
(الطحره، الطحیه، الغسم)
- Ker ewr:** Pirta ewrî, pinya evrî.
- کهړاف:** چیقئا ئافى: چیق ئافا بناف دىمى فه چوى
(الخلیج)
- Kerav:** Çîqa avê, çîq ava binav dêmî ve çûy.
- کهړهفس:** توخمه کى گییایى خارنى یه، بى بیهن وتام خوه شه
(الکرافس، نبات عشبی یوکل، طریا ومطبوخا)
- Kerefs:** Tuxmekê gîyayê xarnêye, yê bêhin û tam xweşe.
- کهړه بیانی:** یارییه که ئیک دى خوه کود کهت بى دى دى خوه
دسهر پشتى راهافیت
(لعبه ریاضیه)
- Kerqebyanê:** Yariyeke êk dê xwe kod ket yê dî dê xwe diser piştêrra havêt.

کهړتک: ناف برى، ملک، کفانده
(الفصل بين المزروعات)

Kertik: Navbirr, milik, givande.

کهړتک، کنورک: داره کى دوکوهه ستیریا پى هه لدرن، داره کى
دوچه قهله ستیریا پى فه دگوهیزن

(آله خشبیه على هیئه وای الانگلیزیه ینقل به الشوک على الکت)

Kertik = Kinork: Darekê duguhe stirya pê heldigirin, derekê du çecele stirya pê vediguhêzin.

کهړچوه: کهتوهر، سهرسک، سهرسهرى، تى وه رینک، زرتکه
(اللقص، الضریک، الاهوج، الابلز، المستهتر، الاثول، الطامل)

Kerçove: Ketwer, sersik, serserî, têwerînk, zirtek.

کهړچوه یایى، کهړچوه یاتى: کهتوهرى، سهرسکى، بسهرسهریاتی،
تى وه رینى، زرتکه

(الاستهتار، الضرک، اللقص، الثول، الهوج، البلغ، الطمل)

Kerçûveyî = Kerçûveyatî: Ketwerî, sersikî, biserseriyatî, têwerînî, zirtekî.

کهړچوخ: ساکووى شول کرنى، ساکووى پشتى کیشانى
(الشودر، معطف الشغل)

Kerçox: Sako wê şolkirinê, sakowê piştî kêşanê.

کهړخ: لات، کولان

(الفارزه، خط الطريق)

Kerx: Lat, kolan.

کهړخ: لات، باق، برامشاریت چاندنى، ناف برى ده پیت چاندنى
(الخط الفاصل بين الواح المزروعات)

Kerx: Lat, baq, birra mişarêt çandinê, navbirra depêt çandinê.

کهړخ: بارستا بهردرئ، گزره

(الخط الطولى من الاشياء، المقدسه، المتراكبه وغيرها)

Kerx: Barista berdirêj, gizre.

کهړاخ: چافدیرى ئافدانا ئهردى چاندنى
(الوراز)

Kerrax: Çavdêrê, avadana erdê çandinê.

کهړاخى: چافدیرىاتى، ماتیا چاندن وشینکاتى
(الوراز، مهنه الوراز)

Kerraxî: Çavdêrîyatî, matîya çandin û şînkatî.

کهړخى: کوسک بوى، وهستای، تهوخى
(النفیه، البانخ، اللاغب، الکل، الوانى)

Kerixî: Kuskbûy, westay, tewixî.

کەرەژە: مروفتی شه په‌شور، کەسێ سست و پست و ژبه‌رک چوی،
پاهوله، هه‌لشه

(الخامل، المترهل، المتهرئ)

Kerheje: Mirovê şepeşorr, kesê sist û pist û ji
berikçûy rrahole, helmişe.

کەرەژەیی: شه‌په‌شورێ، کەسێ سست و پست و ژبه‌رک چویی،
پاهوله‌یی، هه‌لشه‌یی

(الخمول، الترهل، الرخوه للانسان)

Kerhejeyî: Şepeşorrî, kesê sist û pist û ji berik
çûyî, raholeyî, helmişeyî.

کەرەه: گه‌یه‌یه‌کێ به‌لگ په‌حن، رهنگ خوه‌لیکی به‌ ره‌یت وی
به‌نیشته‌کێ پێقه، ده‌رمانێ ئێشا پشتی به

(العكوب، نبات عشبي يدأوى بلبانه)

Kerhe: Gîyayekê belg pehin reng xwelîkîye rihêt
wî benîşteke pêve, dermanê êşa piştêye.

کەرەو: مروفتی کاره‌کی دکه‌ت، کریارکەر، شول کەر

(الفاعل، الصانع)

Kerew: Mirovê karekî diket, kiryarker, şolker.

کەرەتوین: دوی دانا ساخله‌می و پاقرکنا ژمیکروبا

(المحجر الصحی، الغمام)

Kerretwîn: Dwî dana saxlemî û paqijkirina ji
mîkroba.

کەرەفه: غوله‌لێل، مژوموران، باکەر، باهوز، بارووه

(العاصفه، الزوبعه، الغمام، الضباب)

Kerrove: Xulpelêl, mijû moran, bager, bahoz,
barrove.

کەرەفە: ئارپیش و قارپیش، کرین و فروتن، بازرگانی

(البيع والشراء، التجاره)

Kerrûferr: Arêş û varrêş, kîrrîn û firotin, bazir-
ganî.

کەرەه‌ستای: نه‌شیای، بێچاره، لیواز، قه‌، گوروج، ده‌ست ئێش
(العاجز، الفاشل، الضعیف)

Kerwestay: Neşyay, bêçare, lêwaz, qirr, guroc,
destêş.

کەر: گوهر کران

(الاطرش)

Kerr: Guhgiran.

کەرکوخک: ته‌خلیته‌کێ گه‌یه‌یی دێمه
(نبات عشبی)

Kerkuxk: Texlîtekê gîyayê dême.

کەرکول: توخمه‌کێ گه‌یه‌یی مشتێ به

(نبات عشبی للعلف)

Kerkol: Tuxmekê gîyayê miştêye.

کەرکەرۆک: که‌لکه‌لانکێ پاش ملی، هه‌ستیی پشنا ملی

(لوح الكتف، عظم المنكب)

Kerkerok: Kelkelankê paş milî, hestîyê pišta milî.

کەرکەرە: کەرچووه، که‌توهر

(الاهوج، الاحمق، الفظ، الصمکوک)

Kerkere: Kerçûve, ketwer.

کەرکێ کەرچاو: شینشینک، ته‌خلیته‌کێ ته‌یرایه رهنگی وی یی شین
وقوه‌وه‌یی به

(الاخيل، الخضيری، طائر)

Kerrkêkerraco: Şînsînk, texlîtekê teyraye, rengê
wî yê şîn û qehweyê ye.

کەرک: کەرئ فێقیئ وه‌ک کویزایه، کویزیئ فێقیئ ه‌شک

(الاثمار الفجه)

Kerrik: Kerê fêqîyê wek kwîzaye, kwîzîyê fêqîyê
hişk.

کەرک: گورئ مه‌رزئ راژێرکا به، وه‌ک لیفا حه‌سیلئ

(حافه الحصير المنسوج)

Kerrik: Gorê merzê rrajêrkaye, wek lêva hêsîlê.

کەرک: کویزیئ فێقیئ ه‌شک، کەرئ کویزیئ

(شطر الجوز)

Kerrik: Kwîzîyê fêqîyê hişk, kerê gwîzê.

کەرەموز: توخمه‌کێ مێشایه، له‌ه‌وارا کوم دبیت ئو خوینا وان
دمیژیت، ته‌خلیته‌کێ مێشه ره‌شکیت مه‌زنه

(النبره، ج، انبار، القمعه، الرازه)

Kermoz: Tuxmekê mêşaye, li dewara kom dibît
û xwîna wan dimêjît, texlîtekê mêşe reşkê me-
zine.

کەرەه‌لێس: توخمه‌کێ میریشکایه، میریشکیت بشاخ

(صنف من الدجاج)

Kermelês: Tuxmekê mîrîşkaye, mirîşkê bi şax.

كهزى: دافيت ته فنى، ريشكيت جلكا، بژيك
(النير، كالهېد للثوب صفاقته واحمته)

Kezî: Davêt tevnî, rîşkêt cilka, bijîk.

كهزى كه: جووا ناشى ژ سكرى هه تا كوته لى، جووا ناشى
(قناه ماء الرحي، ساقيه الطاحون)

Kezîgih: Cowa aşî ji sikrî heta kotelê, cowa aşî.

كهزهب: ميلاك، جه گهر

(الكبد، الوجدان، الضمير)

Kezeb: Mêlak, ceger.

كهزهب: زكا، ئاهى ساخى و ژيارى

(الغذاء، المغذى، الحيوى، المادة الغذائية، القيمة الغذائية)

Kezeb: Zika, ahê saxî û jîyarê.

كهزانى: رهنگى كهسك

(اللون الفستقى، الاخضر الفاتح)

Kezanî: Rengê kesk.

كهژ: سپى، سپى برقوق، مروفتى سپى وموى زهر

(اليلق، اليلق، الامر، الامهق، المرءاء للانسان)

Kej: Spî, spîyê berqok, mirovê spî û mwî zer.

كهژ: حيوانى سيس

(اللهاق، اللهق، الملهق للحيوان)

Kej: Hêwanê sîs.

كهزى، كهزاتى: سپياتى، سور و سپياتيا موى زهر

(المره، المهقه، اللهقه، اللهاق)

Kejî = Kejatî: Spîyatî, sor û spîyatîya mwî zer.

كەسپک: توخمه كى قويچكايه بخوه قه دهه لاويسن ژ چاف ليدانى

توخمه كى موهر كيت پارازتنا ژ چاف ليدانى

(الحوط، خرزيشد، للوقايه من العين)

Kespik: Tuxmekê qwîçkaye bixwe ve dihela
wîsin ji çav lêdanê, tuxmekê muhirkêt paraztina
ji cav lêdanê.

كەسپک: قويچك، بهندوشك، بشكوژ

(الزر، الزره)

Kespik: Qwîçik, bendoşk, bişkoj.

كەسپکا چافى: رهشكا چافى

(حدق العين)

Kespka çavî: Reşka çavî.

كهزى، كهزياتى: گوهر گرانى، گولئ نه بونى

(الطرش، الصمم، الصلح)

Kerî = Kerîyatî: Guhgiranî, gulê nebûn.

كهزى جوهيا: توخمه كى كوليايى مهز نه

(صنف من اكبر الجراد)

Kerê cuhîya: Tuxmekê kulyaye yê mezine.

كهزان: توخمه كى فتيقئ هشكه دكه لوژن كا كلاوى دخون

(حب الخضراء، البطم)

Kezan: Tuxmekê fêqîyê hişke di kelojin kakila
wî dixon.

كهزان كه لوژك: توخمه كى چويچكايه

(صنف من العصافير)

Kezankelojk: Tuxmekê çwîçkaye.

كهزاخه: كورويه كرنا داروبارى، تابرين، تاييت كرن وكورت كرن

(التقليم، الشذب، القضب)

Kezaxe: Koroperkirina dar û barî, ta birrîn, tayêt
kirin û kurtkirin.

كهزاختن: برينا تاييت دار وبارى

(التقليم، التشذيب، التقضيب)

Kezaxtin: Birrîna tayêt dar û barî.

كهزاختى: داروبارى تا قه فاندى

(المقلم، المشذب، المقضب)

Kezaxtî: Dar û barê taqefandî.

كهز: كهفز، رويژ

(الطلحب، العذبه)

Kez: Keviz, rwîz.

كهزاشين: كهززا كهسك وهكى ريس وهريئ

(الكتان)

Kezaşîn: Kevza kesk wekî rîs û hirîyê.

كهزى: پرچى شورى قه هاندى، ماتا پرچى قه هاندى

(الصفيره، الجديله، الغديره)

Kezî: Pirçê şorrê vehandî, mata pirça pirçê vehandî.

كهزى ستويرك: رها سپى، رهيت خوينا پاقر، رها دلى يا خوينا

پاقر به لاف دكهت

(الاورطه، الشريان، الابهر)

Kezîstwîrk: Riha spî, rihêt xwîna paqij, rihê dilî
ya xwîna paqij belav diket.

کەسک: رەنگی کەسک، سەبز
(الاخضر)

Kesk: Rengê kesk: Sebiz.

کەسک بون: سەبز بون
(التخضر، الاخضرار)

Keskbûn: Sebizbûn.

کەسک بوی: سەبز بوی
(المخضر)

Keskbûy: Sebizbûu.

کەسک تر: سەبز تر
(الاكثر خضره)

Keskîr: Sebizîr.

کەسک کرن: سەبز کرن
(التخضير، الاخضار)

Keskkirin: Sebizkîrin.

کەسک کری: سەبز کری
(المخضر)

Keskkir: Sebizkîrî.

کەسکی، کەسکاتی: سەبزی، سەبزیاتی
(الخضرة)

Keskî = Keskîyatî: Sebizî, sebizîyatî.

کەسیرە: وەستای، تەوخی، کەرخ، کوسک
(اللاغب، النافه، النفيه، المنهک، التعبان، المهوک)

Kesîre: Westay, tewixî, kerixî, kusk.

کەسیرەبون: وەستان، تەوخی، کەرخ، کوسک بون
(التنهک، اللغب)

Kesîrebûn: Westan, tewixîn, kerixîn, kuskbûn.

کەسیرەبوی: وەستای، کەرخ، کوسک بوی، تەوخی
(المتعب، المغلوب، المنهک)

Kesîrebûy: Westay, kerixî, kuskbûy, tewixî.

کەسیرەتر: وەستای تر: کەرخ تر، کوسک تر، تەوخی تر
(الاتعب، الالغب، الانهک، الاعبي، الانفه)

Kesîretir: Westaytir, kerixîtir, kuskîr, tewixîtir.

کەسیرەکرن: وەستاندن، کەرخاندن، کوسک کرن، تەوخاندن
(الاتعب، الالغب، التنفيه، الانهاک)

Kesîrekirin: Westandin, kerixandin, kuskkirin, tewixandin.

کەسیرەکری: وەستاندی، کەرخاندی، کوسک کری، تەوخاندی
(المنهک، المقلب، المنفه، المتعب)

Kesîrekirî: Westandî, kerixandî, kuskkirî, tewixandî.

کەسم، کەسمە: چەکوچ، قودیم، قەرەم، لەش، کەلەخ، بەژن ویاڵا،
قەلافەت

(الهيئه، الهيكل، الجرم، الحجم، الصورة، القيافه، الشكل)

Kesm = Kesme: Çekûç, qodîm, qerrem, leş, kel-ex, bejin û bala, qelafet.

کەسمەدار: کەلەخدار، قودیم دار، لەشین
(المجسم)

Kesmedar: Kelexdar, qodîmdar, leşîn.

کەس: خو، مروف

(الشخص، الذات، المرء، الاهل)

Kes: Xwe, mirov.

کەسینی، کەساتی: خوہیاتی، خوہینی، مروفیاتی، مروفتاتی،
مروفتینی
(الشخصیه، الذاتيه)

Kesîni = Kesatî: Xweyatî, xweyîni, mirovîyatî, mirovatî, mirovîni.

کەسرەوان: توخمەکی دەرسوکیکت سەری ژنکانه، پوشیا ژنا
(غطاء الرأس للنساء)

Kesrewan: Tuxmekê dersokê serê jinkane poşîya jina.

کەسک وسور: کفانی بارانا کەلەک رەنگ، کفانی فیک کەتتا باران
وہەتافا
(قوس قزح)

Keskûsor: Kivanê barana gelek reng, kivanê vêkktina baran û hetava.

کەسەر: کوفان، خەمباری، خەمگیری، خەمگین، دامان
(الحسره، الاسی، الهم)

Keser: Kovan, xembarî, xemgîrî, xemgîn, daman.

کەسەردار: کوفاندەر، خەمبار، خەمگین، خەم گیر، دامای
(الحسیر، المتحسر، الآسى، المهموم)

Keserdar: Kovandar, xembar, xemgîn, xemgîr, damay.

کەسەرداری: کوفانداری، خەمگینی، خەمگیر، دامانی
(التحسر، الاسيه)

Keserdarî: Kovandarî, xemgînî, xemgîrî, damanî.

کەشی، کەشاتی: کەچی کەچیاتی، شەتی، شەتیاتی، فاریاتی، بادانی، چەبینی، فیراتی، خاریاتی

(الطیش، الانحراف، الصرد، الزحروف، الحرف)

Keşî = Keşîyatî: Keçî, keçîyatî, şetî, şetîyatî, varrêyatî, badanî, çepînî, virratî, xarîyatî.

کەش بێ: کەچ بێ، شەت بێ، خوهر بێ، بروار بێ (المنحرف، شبه منحرف)

Keşbirr: Keçbir, şetbir, xwehirbir, birwarbir.

کەشک: سەرکیت شیررێژا هەشک کری (الاقط، الکریم، الکرین)

Keşk: Serkêt şîrrêja hişkkirî.

کەشک بشتیف: شکەفا بشافتنا کەشکی (المحصنه، مذویه الاقط، قصعه من خزف)

Keşkbişêv: Şkeva bişaftina keşkî.

کەشکەلکی ناخی: تەقالکی ناخا هەشک (الصلصال)

Keşkelkê axê: Teqalka axa hişk.

کەشکول: کودی خازوکی، تویری خازتنی (المدعه، وعاء المتسول)

Keşkol: Kodê xazokê, twîrê xaztinê.

کەشکول: قەلپی کولندی یی پرت، کولندی پەلخاندی (الدباء، المكسور)

Keşkol: Qelpê kulindî yê pir, kulindê pelixandî.

کەشکەلانک: توخمەکی زیوانی یە، کلشی ناف دخل ودانی (المیرا، نوع من الزوان)

Keşkelank: Tuxmekê zîwanêye, gilêşê nav dexl û danî.

کەشخە: پەرلاق، تروتز، تفتاندی (المتبخر، المزهو، المختال الانيق)

Keşxe: Perlaq, tirtoz, tivtivanî.

کەشخەبون: پەرلاق بون، تروتز بون، تفتاندن بون (التبختر، التائق)

Keşxebûn: Perlaqbûn, tirtozbûn, tivtivanînbûn.

کەشخە بوی: پەرلاق بوی، تروتز بوی، تفتاندی بوی (المتبخر، المتزهي، المختال، المؤنق)

Keşxebûy: Perlaqbûy, tirtozbûy, tivtivanînbûy.

کەشخەتر: پەرلاق تر، تروتز تر، تفتاندی تر (الاكثر تبختر، واختيالا، الانيق)

Keşxetir: Perlaqtir, tirtoztir, tivtivanîntir.

کەسەک: مروفەک، پییاوەک، جامپەرەک (امرء، شخص ما)

Kesek: Mirovek, pîyawek, camêrek.

کەس ناس: خوھیاتی زان، مروف نییاس (عالم النفس، خبير نفساني)

Kesnas: Xweyatzan, mirov nîyas.

کەس ناسی: مروف ناسی، خوھیاتی ناسی (علم النفس)

Kesnasî: Mirov nasî, xweyatî nasî.

کەش: کەچ، فێ، خار، شەت، فاری، بادای، چەپ دای (الصرد، الطائش، المحرف، المنحرف)

Keş: Keç, virr, xar, şet, varrê, baday, çepday.

کەش بون: کەچ بون، شەت بون، خار بون، فاری بون، بادان، چەپ دان، فربون (التطيش، التصرد، التحرف)

Keşbûn: Keçbûn, şetbûn, xarbûn, varrêbûn, badan, çepdan, virrbûn.

کەش بوی: کەچ بوی، شەت بوی، خار بوی، فاری بوی، بادای بوی، پەچ بوی، چەپ دای، فربوی (المحرف، المصرد، المطيش)

Keşbûy: Keçbûy, şetbûy, xarbûy, varrêbûy, badaybûy, peçbûy, çepday, virrbûy.

کەش تر: کەچ تر، شەت تر، خارتەر، فاری تر، بادای تر، چەپدای تر (الاحرف، الاصرد، الاطيش)

Keştir: Keçtir, şettir, xartir, varrêtir, badaytir, çepdaytir, virrtir.

کەش کرن: کەچ کرن، شەت کرن، خارکرن، فاری کرن، بادان کرن، چەپدان، فیرکرن (التحريف الاحراف، التطيش، الاصراد، التصريد، الاطاشه)

Keşkirin: Keçkirin, şetkirin, xarkirin, varrêkirin, badankirin, çepdan, virrkirin.

کەش کری: کەچ کری، شەت کری، خارکری، فاری کری، فیرکری، بادای کری، چەپدای (المطيش، المصرد، المحرف)

Keşkirî: Keçkirî, şetkirî, xarkirî, varrêkirî, virrkirî, badaykirî, çepday.

كفا گولا: قهفتا گولا، دهستكى گولا (الباقه، الاكليل)	كفا گولا: Qefta gula, destkê gula.
كهفچك: نامويرئ گرار خارنئ (المعلقه)	Kefçik: Amwîrê girar xarnê.
كهفچ: ناف كور، بهلهفاژى، قهورى (المقعر)	Kefç: Navkur, belevajî, qewirî.
كهفچ بون: ناف كور بون، بهلهفاژى بون، قهورين (التعقر)	Kefçbûn: Navkurbûn, belevajîbûn, qewirîn.
كهفچ بوى: ناف كور بوى، بهلهفاژى بوى، قهورى (المقعر)	Kefçbûy: Navkurbûy, belavajîbûy, qewirî.
كهفچ تر: ناف كورتر، بهلهفاژى تر، قهورى تر (الاعقر)	Kefçtir: Navkurtir, belevajîtir, qewirîtir.
كهفچ كرن: ناف كوركرن، بهلهفاژى كرن، قهوراندين (التعقير، الاعقار)	Kefçkirin: Navkurkirin, belevajîkirin, qewirandin.
كهفچ كرى: ناف كوركى، بهلهفاژى كرى، قهوراندى (المقعر)	Kefçkirî: Navkurkirî, belevajîkirî, qewirandî.
كهفچى: كهفچىياتى: ناف كورى، بهلهفاژىياتى، قهورىياتى (العقر)	Kefçî = Kefçîyatî: Navkurî, belevajîyatî, qewirînî, qewirînyatî.
كهفخوئى: سهروكى گوندى، ره سپيئ گوندى، سهركيئرئ گوندى، بهرپرسئ گوندى، مال خوئ گوندى (المختار، العمده، وجيه القرية)	Kevxwê: Serokê gundî, rihspîyê gundî, şergêrrê gundî, berpirsê gundî, malxwê gundî.
كهفيك: دهسمالك، دهست مال (المنديل)	Kefik: Desmalk, destmal.
كهف كوير: هوسكويك، كهفچكى تيكفه دانئ (المغرفة)	Kefkwîr: Huskwîk, kevçê têkvedanê.

كشخه كرن: په پلاق كرن، تيرتوزكرن، تفتفاندين (الازدهاء، التائق)	Keşxekirin: Perlaqkirin, tirtozkirin, tivtivandin.
كشخه كرى: په پلاق كرى، تيرتوز كرى، تفتفاندى (المبخر، المزهى، المؤنق)	Keşxekirî: Perlaqkirî, tirtozkirî, tivtivandî.
كشخه ياتى: كهشخه ياتى: په پلاقى، تيرتوزى، تفتفاندى، كهشخه ياتى (الزهو، الخيلاء، التبخر، الاناقه)	Keşxeyî = Keşxeyatî = Keşxatî: Perlaqî, tirtozî, tivtivandînî, keşxeyatî.
كشخه چى: په پلاق، تيرتوز، تفتفين، تفتفاندى (المتائق، المزهى، المبخر)	Keşxeçî: Perlaq, tirtoz, tivtivîn, tivtivandî.
كشكه: دانه لوق، دان قوتا روھن (الهريسه)	Keşke: Daneloq, danquta rohin.
كشكين: دانه لوقا دهوى (هريسه الاقط)	Keşkîn: Daneloqa dewî.
كشيش: قهشه، مهلايئ فهلا (القسيس، القس، رتبه نصرانيه)	Keşîş: Qeşe, melayê Fela.
كشيفرئت: باقوره، تشابهت، رهپهچول (الفاحش، الجلف، العملاق)	Keşefirêt: Baqorre, tişabet, repeçol.
كشيفرئتى: باقوره يى، رهپهچولى (الفحش، الجلافه، العملاقه، ضخامه الجئه)	Keşefirêtî: Baqorreyî, repeçolî.
كهف: تويكى تشنتى روھن (الرغو، الزبد)	Kef: Twîkê tiştê rohin.
كهف: دريژيا نافبهرا تېلابه رانا وشكهف ئاليسكى (الالب، الفتر، بين السبابه و الابهام)	Kef: Dirêjiya navbera tibra berana û şkev alîşkê.
كهفا كيباي: قهفتا كيباي، سفالا كيباي (الثمه، الاباله، الحزمه)	Kefa gîyay: Qefa gîyay, sivala gîyay.

کەف دان: تویک دان، پەقوێژک دان، پەقوێژک هەلافتین
(الکنا، الجفأ للقدر)

Kefdan: Twîkdan, peqwîjkdan, peqwîjkhela vêtin.

کەفتن:

(الوقع، السقوط، الرسوب)

Keftin.

کەفتی:

(الواقع، الساقط، الراسب)

Keftî.

کەفتە:

(الموقع)

Kefte.

کەفش:

(الابط، الكتف)

Kefş.

کەفەلا دەستی:

(القدر، الالب بين السبابه والابهام من الكف)

Kefela destî.

کەفا شیفکا:

(البورق، ملح التراب، زبد الماء، المالح)

Kefa şîfka.

کەف:

(المحيط)

Kev.

کەفی:

(الاطار)

Kevî.

کەفیا بێژنگی:

(الحتال للغربال)

Kevya bêjîngê.

کەفیا بەفری:

(النقا، المحدوب من قطع الثلج، الحقف)

Kevîya befrê.

کەفژک: گەرکا پویرتی، کەفلکی پرچی

(الابريه، الهبريه، الخرازه، السبكه)

Kevjik: Gerka pwîrtî, kevilê pirçê.

کەفەل: ناف تەنگ، جەپ شویتکی، زرافیا ناف تەنگی، نافبەرا
سیف سیفکا رانی وپراسیا، خالی گە
(الردف، الخاصره)

Kefel: Navteng, cihê şwîtkê, ziravîya navtengê,
navbera sêvsêvka ranî û pirasîya, xalîgih.

کەفیج: توخمەکی بزنايه، تەخلیتەکی پەزێ پەشه
(صنف من العنز)

Kevîç: Tuxmekê biznaye, texlîtekê pezê reşe.

کەفک: تویک، سەرتویک، تیقلی لاسەر تشتی روھن و مەیی
(الدوايه، الزبد)

Kefik: Twîk, sertwîk, tîvlê li ser tiştê rohin û meyî.

کەفا شیرى: پەقوێژکیت سەر شیرى دوتی
(الجفاله للحليب)

Kefa şîrî: Peqwîjkê ser şîrê dotî.

کەفا شیرى: دەستکی شیرى، قەفتا شیرى
(مقبض السيف)

Kefa şîrî: Destkê şîrî, qefta şîrî.

کەفا بزوتی: ئاڤا دداری سووتی داد یرھیت، ئاڤا دبزووتی سووتی
دادھیت

(النسيس يكون فى رأس العود عند الحرق)

Kefa bizotî: Ava didarê sotîda didêrhêt, ava di-
bizotê sotî da dihêt.

کەفا خەنجەرى: قەفتا خەنجەرى، دەستکی خەنجەرى
(مقبض الخنجر)

Kefa xencerê: Qefta xencerê, destkê xencerê.

کەفسە: هەفسرین، فیش چون، زک چون، ریخ کرن، بیق هافیتن
(الزحار، الدوسنطاريا)

Kefse: Hefsîrûn, fîşçîn, rîxkirin, pîqhavêtin.

کەفا گوپالی: کفانکی گوپالی، بازنکی گوپالی
(القصف، العذب، المحجن، القنح)

Kefa gopalî: Kivankê gopalî, bazinkê gopalî.

کەف زک: وەستان، کوسک بون، کەرخین، تەوخین، حک حک،
ئەزمان ددقیدا هاتن

(البهر، اللهث، النهج، اللهات، شده الاعياء)

Kefzik: Westan, kuskbûn, kerixîn, tewixîn, hilk-
hilk, ezman di devî da hatin.

کەف زکی: کەرخین، وەستانی، کوسکی، تەوخینی
(البهره، اللهث)

Kefzikî: Kerixîn, westanî, kuskî, tewixînî.

كهفن: ميژ، كهفنار، پيشين، برئ دا
(العتيق، التقديم)

Kevin: Měj, kevnar, pêşîn, berêda.

كهفن بون: ميژبون، پيش بون، كهفنار بون، بهريدا بون
(العتق، التقدام)

Kevinbûn: Mêjbûn, pêşbûn, kevnarbûn, berêdabûn.

كهفن بوى: كهفناربوى، ميژبوى، پيشين بوى، بهريدا بوى
(المعتق، المتقادم)

Kevinbûy: Kevnarbûy, mêjbûy, pêşînbûy, berêdabûy.

كهفن تر: كهفنارتر، ميژتر، پيشين تر، بهريدا تر
(الاعتق، الاقدام)

Kevintir: Kevnartir, mêjtir, pêşîntir, berêdatir.

كهفن كرن: كهفنار كرن، ميژكرن، پيشين كرن
(العتيق، الاعتاق، التقديم)

Kevinkirin: Kevnarkirin, mêjkirin, pêşînkirin.

كهفن كرى: كهفنار كرى، ميژ كرى، پيشين كرى
(المعتق، المقدم)

Kevinkirî: Kevnarkirî, mêjkirî, pêşînkirî.

كهفنى، كهفناى: كهفنارى، كهفنارياى، پيشينى، بهيىاى، ميژى،
ميژيىاى
(العتق، القدم، الاثرى)

Kevnî = Kevnîyatî: Kevnarî, kevnarîyatî, pêşînî, berêyatî, mêjî, mêjîyatî.

كهفنار: كهفن، ميژ، پيشين، بهري، سهرقهچوى، بورى
(العتيق، القديم، الاثرى)

Kevnar: Kevin, mēj, pêşîn, berê, serveçûy, borî.

كهفنارى: كهفناى، كهفنى، ميژى، ميژيىاى، پيشيىاى، بهري،
بهريىاى سهرقهچونى
(القدم، العتق)

Kevnarî: Kevnatî, kevnî, mêjî, mêjîyatî, pêşîyatî, berê, berêyatî, serveçûnî.

كهفنهشوين: شوين ونيشانيت كهفن وبهري
(الآثار القديمة)

Kevne şwîn: Şwîn û nîşanê kevin û berê.

كهفنه شوين زان: زانايى شوينيت بهري
(عالم الآثار)

Kevne şwînzân: Zanayê şwînet berê.

كهفيزو: كهسى گليزا توفى بدهفيدا دهيت خارى، مروفى كلميشوك
(المرول)

Kevîjo: Kesê gilîza tofê bi devîda dihêt xarê, mirovê kilmîşok.

كهفيزه: كهفا بدهفيدا دهيت، گليزا دهفى
(الروال)

Kevîje: Kefa bi devîda dihêt, gilîza devî.

كهفيزه يى: كلميشوك، دهف گليزه يى، كلميشوكى
(الرول)

Kevîjeyî: Kilmîşok, devgilîzeyî, kilmîşokî.

كهفوت: دارهكه لچييا چيدبيت، دارى وى كهفچك و ئامانكيت دارى
ژى چيدكهن، شقيت وى دكهن باسكى جگارا
(الرثم، البقس، القطف، شجر جبلى متين الخشب و صلب)

Kevot: Dareke li çîya çê dibît, darê wî kefçik û aman-
kê darî jê çê diken, şivê wî diken baskê cigara.

كهفلوزان: قهلبويچك: كافلوزانك
(القنبع، الكمامه، للزهر والورد)

Kevlojan: Qelpwîçk, kevlojank.

كهفلوزانكى كهليكى: هبنانكا كهليكى، تويركى كهليكا
(السنف، السناف، خريطه النبات فيها حب، كالفاصوليا)

Kevlojankê kelîkê: Hinbanka kelîkê, twîrkê kelîka.

كهفر: كاشه بهر، بهري مهزن
(الصخر)

Kevir: Keşeber, berê mezin.

كهفن: كهز، روين، دوزيلوكى ئافى يى كهسك، گييايهكى وهكى هريى
دئافا راوهستايى دا چيدبيت
(الطحلب، العذبه)

Kevz: Kez, rwîz, dezîlokê avê yê kesk, gîyayekê
wekî hirîyê di ava rawestay da çêdibît.

كهفزا كهسك: روينى ئافى يى رهنك كهسك
(الكتان)

Kevza kesk: Rwîzê avê yê reng kesk.

كهفن ونوى: تشتى دهست فهداي، تشتى خهسپاله، تشتى شؤل پى
كرتى
(المستعمل)

Kevin û nwî: Tiştê dest veday, tiştê xespale,
tiştê şol pê girtî.

كهفر: توخمهكئ په زئ شيشه
(الواخط من الغنم)

Kever: Tuxmekê pezê şîşe.

كهفري: شيشى
(الوخط)

Keverf: Şîşî.

كهفلى گهماركى: كهفلى هاتى گهمار كرن وهوسين
(الاديم)

Kevlê gemarkirî: Kevlê hatî gemarkirin û husîn.

كهفه پير: توخمهكئ گييايئ بهلگ پانه، بهلگيت وى دكهن ئيپراخ،
نيركا وى خاف دخون

(نبات عشبي يؤكل طريا و مطبوخا)

Kevlepîr: Tuxmekê gîyayê beligpane, belgê wî
diken îprax, nêrka wî xav dixon.

كهفت: توخمهكئ گييايئ ئالف ومشتئ يه
(نبات عشبي للعلف)

Kevê: Tuxmekê gîyayê alif û miştêye.

كهفلى بهرى: چهرمى نه هوسى، پيستى بموى ونهفه رهنى
(المصحب)

Kevlê bihirî: Çermê nehusî, pîstê bi mwî û nev-
erenî.

كهفلى بپويرت: كورك
(الفرو، الفراء، الفروه)

Kevlê bi pwîrrt: Kurk.

كهفان: كفان، تشتى چهماندى، فهچهمانديئ خر
(القوس، الزنبرك)

Kevan: Kivan, tiştê çemandî, veçemandî yê xir.

كهفان ژهن: كوويرنج، هرى ژهن
(الحلاج، النداف)

Kevanjen: Kwîrinc, hirîjen.

كهفنه ژن: بى ژن، ژنامير مرى، پيره ژن، سهره ژن
(الارمله، العجوز)

Kevnejin: Bîjin, jina mêr mirî, pîrejin, serjin.

كهفوك: كوتر
(الحمام)

Kevok: Kotir.

كهفنه شوين زانين: زانينا شوينيت پيشين
(علم الآثار)

Kevin şwînzânî: Zanîna şwînêt pêşîn.

كهفنك: دهرسوكا سهرى، جهمه دانى، پوشى
(المجمدانى، غطاء الرأس)

Kevink: Dersoka serî, cemedanî, poşî.

كهفنه ريش: ئيشاكهفن، برينا كهفن ونهساخ بوى
(المرض المزمن، الجرح المزمن، الداء المزمن، المزمن العامه)

Kevne rîş: Êşa kevin, birîna kevin û nesaxbûy.

كهفنه برين: برينا هه وداى فه
(القرحه المزمنه)

Kevne birîn: Birîna hewday ve.

كهفل هوسين: پيست حولى كرن، چهرم تيل كرن
(المأس، المحس، العرك)

Kevilhusîn: Pîst hulîkirin, çerimtîlîkirin.

كهف، كهفو: سهيئ ناف بهرا خممكيت وى بنيهكا رهش لئ
(الهرثم، الهرثمه، سواد بين منخرى الكلب)

Kev : Kevo: Seyê nav bera ximximkê wî pinîyeka
reş lê.

كهفرين: كهسئ هى ب ههلباسك بونا كهفرا، شارمه زايئ لكهفرا
سهركه تنئ

(الصخرى، الخبير فى تسلق الصخور، هوايه تسلق الصخور)

Kevrîn: Kesê hî bi helbask bûna kevra, şarezayê li
kevra serketinê.

كهفلوزانك: كافلان، قهليويچك، كابلوخك
(الغمد، الغلاف)

Kevlojank: Kavlan, qelpwîşk, kabloxk.

كهفل: پيست، چهرم، تيقل، قهلب
(الجلد، القشرة، القشر)

Kevîl: Pîst, çerim, tîvil, qelp.

كهفلين: تشتى ژكهفلى هاتى چيكرن
(الجلدى)

Kevlîn: Tiştê jikevlî hatî çêkirin.

كهفلى خاف: چهرمى نه گهمار كرى
(الاهاب)

Kevlêxav: Çermê negemarkirî.

كهفلى كهنى: پيستئ رزى، چهرمى حهفنى
(العطن)

Kevlêgenî: Pîstê rizî, çermê hefinî.

کل: قهلات، چهپەر، دیرگه
(القلعه)

Kel: Qelat, çeper, dîrgih.

کل: گوھنێلا حیوانێ رهش، گوھنێلا کارمشی
(الفحل للحيوان، النزوه للابقار)

Kel: Guhnêla hêwanê reş, guhnêla ga reş.

کل: نێرێی کویفی
(التیس الجبلی، الوعل)

Kel: Nêrîyê kwîvî.

کل: شهرگهه، فێک کهتتا ههردو پانا، ناف پان
(ملتقى الفخذين للمرء)

Kel: Şergeh, vêkktina her du rana, navran.

کلین: سهر وین بونا ئاڤا شارهای وگهرم کری
(الغلیان، الفوران)

Kelîn: Ser û bin bûna ava şarhay û gerimkirî.

کلاندن: شاراندن، گهرم کرن
(الغلاء، التفوير)

Kelandin: Şarandin, gerimkirin.

کلاندی: تشتی شاراندی، تشتی گهرم کری
(المغلی، المفور)

Kelandî: Tiştê şarandî, tiştê gerimkirî.

کلی: تشتی هاتی کلاندن، تشتی کهل بوی، تشتی شارهای
(المغلی، الفائز)

Kelî: Tiştê hatî kelandin, tiştê kelbûy, tiştê şarhay.

کهلابه: کفانوکی ستنی گاجوتی، نامویرهکی ههشاری یه، چنگال
(السمیق، خشبه النیر تحیط بعنق الثور)

Kelabe: Kivanokê stûyê ga cotî, amwîrekê hev-carîye, çengal.

کهل بون: گهرم بون، شارهان
(التسخين)

Kelbûn: Gerimbûn, şarhan.

کهل بوی: گهرم بوی، شارهای بوی
(المسخن)

Kelbûy: Gerimbûy, şarhaybûy.

کهل تر: گهرم تر، شارهای تر
(الاسخن، الاحر)

Keltir: Gerimtir, şarhaytir.

کهفلوز: ددان کهتی، کارومه

کهفلوزی: ددان کهتینی، کارومهیی
(الافرم، الالدرسه)

Kevloz= Kevlozî: Didanketî, karrome, didan ketî, karromeyî.

کهک: برا
(الاخ)

Kek: Bira.

کهکاتی کهکینی: براینی، بهرایهتی
(الاخاء، الاخوه)

Kekatî = Kekî: Biraynî, berayetî.

کهک بون: برا بون، براینی بون، برایهتی بون
(التأخی)

Kekbûn: Birabûn, biraynîbûn, birayetîbûn.

کهک بوی: برابوی، برایینی بوی، برایهتی بوی
(المتأخی)

Kekbûy: Birabûy, birayînbûy, birayetî bûy.

کهک تر: برا تر، برایینی تر، برایهتی تر
(الاكثر آخا)

Kektir: Biratir, birayîntir, birayetîtir.

کهک کرن: براکرن، برایینی کرن، برایهتی کرن
(الاخاء)

Kekkirin: Birakirin, birayînkirin, birayetîkirin.

کهک کری: برا کری، برایینی کری، برایهتی کری
(المواخی)

Kekkirî: Birakirî, birayînkirî, birayetîkirî.

کهکی، کهکو: برا، یانی یا برا، برایی من
(یا اخ، ایها الاخ، اخى بصیغه النداء)

Kekê = Keko: Bira, yanî ya bira, birayê min.

کل: کهلین، برچک ههلافتن، سهر وین بونا ئاڤا گهرم
(الغلی، الفور)

Kel: Kelîn, birçik helavêtin, ser û binbûna ava gerim.

کل: گهرم، شارهان، شارهای، تیهن
(الجار، الساخن)

Kel: Gerim, şarhan, şarhay, têhin.

کل: فێک کهتتا تشتی دوتا، جهی فێک کهتتا تشتی، جهی ژیک
قهدهر بونا تشتی ودوتابونی

(الشعبه، ملتقى الشئى ومفرقه)

Kel: Vêkktina tiştê du ta, cihê vêkktina tiştî, cihê jêk vederbûna tiştî û du ta bûnê.

کهله پاچه: سهر وپټک، عویر ورویفیک، کټپاری
(الکراع)

Kelepaçe: Serûpêk, 'wîr û rwîvîk, kêparî.

کهله پویت: پویره، دهست کهفت
(الغنیمه، النهبه، الفی)

Kelepwt: Pwîre, destkeft.

کهل چون: خریقینک، فټی کهتن، گرینا تیژو ودروار
(التشیج، النهیج، البکاء)

Kelçûn: Xirîqênk, vêketin, girîna tîj û dijwar.

کهله خ: لهش، قودیم، چه کوچ، کهسمه، کهیس، قهرهم
(الشبح، الشخص، الهیکل، الهیئه، الحجم)

Kelex: Leş, qodîm, çekûç, kesme, keys, qerrem.

کهله خ: جهندهک، لهش، قودیم
(الجسم، الجسد، الجرم، الجئه)

Kelex: Cendek, leş, qodîm.

کهله خ دار: لهشین
(المجسم، المجدد)

Kelexdar: Leşîn.

کهله خټی مری: جهندهک، تهرم
(الجئه)

Kelexê mirî: Cendek, terim.

کهله خټی مروفا: کهیس، کهسم، لهش
(الجسد، الجسم، الهیکل)

Kelexê mirova: Keys, kesim, leş.

کهله خټی تشتا: قودیم
(الجرم، الحجم)

Kelexê tişta: Qodîm.

کهله خټی مرار: لهشټی پهرچفی
(الجیفه)

Kelexê mirar: Leşê perçivî.

کهله خټی ئافی: لهشټی ئافی
(الجسم المائی)

Kelexê avî: Leşê avî.

کهله خاف: دل مټ، نیف بژرتی، نیف کهلی
(بیض نصف مستوی)

Kelexav: Dilmê, nîv bijirtî, nîv kelî.

کهله خټی بیانی: لهشټی دهرامی
(الجسم الغریب)

Kelexê bîyanî: Leşî deramî.

کهل کرن: کهرم کرن، شاراندن
(التسخين، الاسخان)

Kelkirin: Gerimkirin, şarandin.

کهل کری: کهرم کری، شاراندی
(المسخن)

Kelkirî: Gerimkirî, şarandî.

کهلی، کهلاتی: کهرمی، کهرماتی، کهرمیاتی، شارهانی، شاریانی
(السخونه، الحراره)

Kelî = Kelatî: Germî, germatî, germîyatî, şarhanî, şaryanî.

کهل وپهل: تشت و مشت، خړ و مړ، پهرگار، وهج و مهج
(الاغراض، الادوات، الامتعه، البضاعه)

Kelûpel: Tişt û mişt, xirr û mirr, pergar, wec û mec.

کهلاپچه: پیژنهک، بهستهک
(الغل، الکبل، القيد، الرسف)

Kelapçe: Bênek, bestek.

کهلاپچه بون: بینان بون، بهستن بون، نیشکدان بون، گریدان
(التغل، التقيد، التکبل، الترشف)

Kelapçebûn: Bênanbûn, bstinbûn, îşikdanbûn, girêdan.

کهلاپچه بوی: بینای بوی، بهستی بوی، نیشکدای بوی، گریدای بوی
(المقيد، المغلول، المکبل، المرشف)

Kelapçebûy: Bênaybûy, bestîbûy, îşikdaybûy, girêdaybûy.

کهلاپچه تر: بینای تر، بهستی تر، گریدای تر
(الاعغل، الاقيد، الاکبل)

Kelapçetir: Bênaytir, bestîtir, girêdaytir.

کهلاپچه کرن: بینان، نیشکدان، بهستن، گریدان
(الاعلال، التکبيل، التقيد)

Kelapçekirin: Bênan, îşikdan, bestin, girêdan.

کهلاپچه کری: گریدای، نیشکدای، بهستی، بینای
(المقيد، المکبل، المغلل)

Kelapçekirî: Girêday, îşikday, bestî, bênay.

کهل بویچ، کهل بیچ: لبنی ئاخا شاراندی، گومتلی ئاخا قه لاندی
(الطوب، الأجره، اللبن، الطابوق الناری)

Kelpwîç = Kelpîç: Libinê axa şarandî, gumtilê axa qelandî.

کهلاشتن: په قاندين، تیک کرن، دهرزاندن، دهفلوکړی
(الافلاق، التفلیق، التصدیع، التشقیق)

Kelaştin: Peqandin, tîkkirin, derizandin.

کهلاشتی: په قاندى، تیک کړی، دهرزاندی، دهفلوکړی
(المفلق، المصدع، المفطر، المشقق)

Kelaştî: Peqandî, tîkkirî, derizandî, devlokirî.

کهله: لیان، پتلافا به فری، کفانی سر به فری ږیفه چونی
(حذاء الثلج، حذاء خشبی)

Kele: Lîyan, pêlava befrê, kivanê ser befrê rêve çûnê.

کهلهک: تشتی زوی دکه لیت
(سريع الغلیان)

Kelek: Tiştê zwî dikelît.

کهلهک: قاييغ، کهمی
(الطوف، البلم، الزورق)

Kelek: Qayîx, gemî.

کهلهک فان: قاييغ فان، کهمی فان
(ربان البلم)

Kelekvan: Qayîxvan, gemîvan.

کهلهکا بهرا: شویرها بهرا، موکرا بهرا، بارستا بهرا
(الجثوه، الرصف، القضاض)

Keleka bera: Şwîrha bera, mokra bera, brista bera.

کهلک، کهلکه لانک: بستیکا هشکا گييا وچاندی، زخت، نیرکا گيياى
ياهاى دورين ماى دناڅى را
(الحشفه، سيقان النبات، الیابس)

Kelik = Kelkelank: Bistîka hişka gîya û çandî, zixt, nêrka gîyay ya hatî durîn may di axê ra.

کهلى کویلى: نیري کویلى
(الفدر، الیحمور)

Kelê kwîvî: Nêrîyê kwîvî.

کهلهکه: کهرم کهرمه

(الحمى، الوطیس، اوج الحركة، الحماس، التهور، الحده)

Kelkele: Gerim germe.

کهلک سر: سرکه گرم، سرسهک، خوين کهرم، سرخولوله
(التربيع، الطائش، المتهور)

Kelikser: Sergerim, sersek, xwîngerim, serxulole.

کهلداچون: باشدا چونا له شى، ههړشین
(الفنخ، الهزم، الکردم، الثلغ، الشدخ)

Keldaçûn: Paşda çûna leşî, herrişîn.

کهلداچوى: باشدا چوى، فه قوتای، هنگاتى، ههړشى
(المثلغ، المشدوخ، المكدوم)

Keldaçûy: Paşdaçûy, vequtay, hingatî, herrişî.

کهلدابرن: باشدا برن، ههړشاندن، هنگاتن
(اللائغ، الاکدام، التشديخ، التهزيم)

Keldabirin: Paşdabirin, herrişandin, hingatin.

کهلدا برى: باشدا برى، ههړشاندی، هنگاتى
(المهزم، المکدم، المشدخ)

Keldabirî: Paşdabirî, herrişandî, hingatî.

کهلهزان: ته حره، کهل کهلا کهرمى
(الغتم، شده الحر يكاد يأخذ بالنفس)

Kelejan: Tehre, kelkela germê.

کهلهسويړک: چيلا هاتى کهل، چيلا گوته نلای دخازیت
(البقره فى هياجها الجنسى ونزوتها)

Keleswîrk: Çêla hatî kel, çêla guhnêlê dixazît.

کهلاش: کالکا پاته ی، پتلافا ده زیټ فه هاندی، یانى عه فرم، کام
کرن ناف تیدانه لداوه تا
(جرموق الغزل المنسوج)

Kelaş: Kalka patey, pêlava dezîyêt vehandî, yanî 'evrim, kamkirin nav têdane li daweta.

کهلاش کهر: سوول به ندی چیکرنا پتلا فیت پاته وده زیبا
(صانع الجرموق النسیجی)

Kelaşker: Solbendê çêkirina pêlavêt pate û dezîya.

کهلهش: میړباش، تی هه یی، میړ چاک
(الباسل، المغوار، الجسور)

Keleş: Mêrbaş, têheyî, mêrçak.

کهلاشى: ناف دخوه دانا بدره، رهنگ دانا وهنه
(المدح الکاذب، التفاخر المزيف، المباهاه، العقيم)

Kelaşî: Nav di xwedana bi direw, rengdana wene.

کهلشتن: په قان، تیک بون، دهرزین، دهفلوبون
(الانفلاق، التصدع، الانشقاق، الانفطار)

Keliştin: Peqan, tîkbûn, derizîn, devlobûn.

کهلشتی: په قای، تیک بوی، دهرزی، دهفلو بوی
(المنفلق، المتصدع، المشقوق)

Keliştî: Peqay, tîkbûy, derizî, devlobûy.

K	ك	K	ك
<p>كهليك: خهليتكى دانى گىيايه، توخمهكى دانى گىيايه كافلوژانكهكى تيوهر، دندكا دكافلوژانكى دا توخمهكى طوفكى خارنى به بخافى دخون (الجبان، الجيش، البازليا)</p> <p>Kelik: Xelîtekê danê gîyaye, tuxmekê danê gîyaye, kavlojankekê têwer, dindika di kevlojankî da tux- mekê, tovkê xarnêye bi xavî dixon.</p> <p>كهليز: (العجم، العصعص)</p> <p>Kelêj.</p> <p>كهلهژان: تهحره، كهله كه لاگهرمى، تهحرهكهزين (الصهيود، الهيف، القيز، الوهر، الصهب، الرمضاء، الاسمقرار)</p> <p>Kelejan: Tehre, kelkela germê, tehregezîn.</p> <p>كهركهروك، كهلهك، كهلكه لانك: دهپى ههستى پاش ملى، كهركهروشك، كهركهروك (الكتف، لوح الكتف، المنكب)</p> <p>Kerkerok = Kelkelk = Kelkelank: Depê hestîyê paş milî, kerkerok, kerkerok.</p> <p>كهلم: توخمهكى گىيايى بهلگ پهحنه دخون خاف وليناى قورمى وى زى دخون (اللهايه، القرنبيط)</p> <p>Kelem: Tuxmekê gîyayê belg pehine dixon xav û lînay qurmê wî jî dixon.</p> <p>كهلمى بينك: توخمهكى كهلمانه وهكى شيلمى بنكى دخون (الكرب)</p> <p>Kelemê bibinik: Tuxmekê kelemane wekî şêlimê binkê dixon.</p> <p>كهلوتن: بددانا شكاندن، كپاندن (الكزم، القرض)</p> <p>Kelotin: Bi didana şikandin, kirrandin.</p> <p>كهلات: قهلات، كهله، چهپهر، ديركه (القلعه)</p> <p>Kelat: Qelat, kel, çeper, dîrgih.</p> <p>كهلاشتنا ئافى: شق كرنا ئافى، برينا ئافى (المخر، للسفينه وغيرها)</p> <p>Kelaştina avê: Şeqkirina avê, birrîna avê.</p> <p>كهلسته: ئاه، تشتى ئافاهى، تشتى نزيارا خانيا (مواد البناء، المادة)</p> <p>Keliste: Ah, tiştê avahî, tiştê nijyara xanîya.</p>	<p>كهلك سهرى: خوين گهرمى، سهرگهرمى، سهرسكى، سهر خولولهيى (الترع، الطيش، التهور، الغلواء)</p> <p>Kelikserî: Xwîn germî, sergermî, sersikî, ser xu- loleyî.</p> <p>كهلاگرى: خريقينك، نورنور، هورهور (الجهش، الشوق، النهيغ)</p> <p>Kelagiri: Xirîqênk, nurnurr, hurrhurr.</p> <p>كهله گهرم: قهومينا تشتى لوهختى خوه، شول كرنا دوهختى ويدا (الشيء فى حينه، العمل فى زمنه المناسب)</p> <p>Kelgerm: Qewmîna tiştê liwextê xwe, şol kirina di wextê wîda.</p> <p>كهلهچك: كلابه، چهنگال، چهنگالى قههاندنى (الكلابه لنسج الاشياء)</p> <p>Kelçik: Kilabe, çengal, çengalê vehandinê.</p> <p>كهله تنگ: ههفجاري كوژى تنگ (ضيق الزاويه للمحراث ونحوه)</p> <p>Kelteng: Hevcarê kujî teng.</p> <p>كهله تنگى: تشتى فيك كهتنا وى نهيافره (ضيق المرقق)</p> <p>Keltengî: Tiştê vêkktina wî neya firhe.</p> <p>كهله: سهركى شهكرى، قهندى شهكرى (قند السكر)</p> <p>Kele: Serkê şekirê, qendê şekirê.</p> <p>كهلهشته: بهق (الشجنه، البثق، الاخدود، الفلق)</p> <p>Kelişte: Peq.</p> <p>كهلهشت: بهق، دهرز، تيك، دهفلو، ژيك قهوبى (السلق، السلع، الفطر)</p> <p>Kelişt: Peq, derz, tîk, devlo, jêkvebûy.</p> <p>كهلهشتا چيياى: بهقا چيياى، گهلى كويز، دهرتنگ، قهشكين (العسبه، الفالق)</p> <p>Kelišta çîyay: Peqa çîyay, gelîkwîr, derteng, veşkên.</p> <p>كهلهشتا ئاخى: بهقا ئاخى، نهال (الاخدود، الاخديد)</p> <p>Kelišta axê: Peqa axê, nihâl.</p> <p>كهلهكا ئافى: سى كولند، قاييغ (الطوف)</p> <p>Keleka avê: Sê kulind, qayîx.</p>		

کەلا هەفجاری: جەڤی فێک کەتەنا باسک و دندیا هەفجاری
(اللؤمه للمحراث)

Kela hevcarî: Cihê vêkktina bask û dindîya
hevcarî.

کەلیا زەر: توخمەکی گییایی ئالف و مشتێ بو تەرشی ددروین بو
زفستانی

(نبات عشبی للعلف)

Kelyazer: Tuxmekê gîyayê alif û miştê bo terşî
didurîn bo zivistanê.

کەلا بێچک: کەلینا دژوار و پەقوێژکا دەه لافیت

(النفر، شده الغلیان)

Kela birrçik: Kelîna dijwar û peqwîjka dihelavêt.

کەلەتورە: دەستی کەفلێ وی رەق و پەقایی ژ بەرشول کرنێ، تیفل
ستویریا چەرمی دەستی

(اليد المنفوت من العمل)

Keletore: Destê kevlê wî req û peqay ji berşolkirinê,
tîvil stwîrîya çermê destî.

کەلەتورەیی: دەست زەرھانا شول کرنێ و چەرم زەرھانی

(النفت، نفتت اليد من العمل)

Keltoreyî: Dest zirhanan şolkirinê û çerim zirhanê.

کەمەر: توخمەکی پەزێ رەش یێ ئاف تەنگە، رەنگەکی دی نەشتی
لەشی

(الجزء، صنف من المعن)

Kemer: Tuxmekê pezê reş yê navtenge, rengêkê
dî neştî leşî.

کەمەر: شویتک، کەبەند، شەدەحی، پشت بێن

(النطاق، الحزام)

Kemer: Şwîtik, kebend, şedehî, piştên.

کەم: کەمو: ددان شکەستی

(الاثرم، الافرم، مکسور الاسنان)

Kem = Kemo: Didan şikestî.

کەمانچە: نامویرەکی ئاواز گوتنێ یە

(الکمان، آلة موسيقیه)

Kemançe: Amwîrekê awazgotinê ye.

کەماسی: کێماتی، بەرتەنگی

(الندره، القله، النقص)

Kemasî: Kematî, bertengî.

کەلویش: گوشتی لاک، گوشتی لیواز و سست و خاف

(الهرط، اللحم الهزيل كالمخاط)

Kelwîş: Goştê lak, goştê lêwaz û sist û xav.

کەلکی گییای: کەلەمێ گییای، بستیکا گییای، نێرکا گییای
سێخمێ گییای، زختی گییای

(السفير، الحشفه، اصول الزرع)

Kelkê gîyay: Kelemê gîyay, bistîka gîyay, nêrka
gîyay.

کەلوتکا بەرا: بەریت دانای سەرێک و نژنی بۆ ژ یەهل

(الوجم، الوحم)

Kelotka bera: Berê danay serêk û nijinî bo jêhel.

کەلەم: دارکیت بچوێک بیت دار و باری

(الاغصان، الصغيره للشجرة، القلم)

Kelem: Darkêt biçwîk yêt dar û barî.

کەلی نوک: نوکیت تەریبێ نەگیرەکری هێژ دکهفلوژانکی خوەدا

(الحمص الطری فی سنفه)

Kelînok: Nokêt ter yêt ne gêrekirî hêj dikevlo-
jankê xweda.

کەلندار: مسری، مەروفی ئێک تاوژراف، مەروفی مسری یێ بێ
گوشت

(النحيف، الهزيل، الطويل من الناس)

Kelindar: Misrî, mirovê êk ta û zirav, mirovê
misrî yê bê goşt.

کەلی: توخمەکی گییایە ددروین بو ئالف و مشتێ

(نبات عشبی للعلف)

Kelî: Tuxmekê gîyaye di durîn bo alif û miştê.

کەلی سوس: توخمەکی گییایی مشتێ یە

(نبات عشبی، للعلف)

Kelîsos: Tuxmekê gîyayê miştêye.

کەلیا ماری: کەفلێ ماری یێ هافیتی، پیستی ماری یێ ژ خوە
کورای

(الخرشاء، سلخ الحیه)

Kelya marî: Kevlê marî yê havêtî, pistê marî yê
jixwe guray.

کەلوتک: کوما بەرایا ئافا کری، بو توخوێب و سینورا

(الدعامه، الوجم)

Kelotk: Koma bera ya avakirî bo tuxîb û sînora.

کەنگی: کێژ دەمی، کێژ گافێ، چ وەخت
(متی)

Kengî: Kîjdemî, kîjgavê, çi wext.

کەنار: رەخ، تەل، تەنشە، ئالی، پال، تەنج
(الجهة، الصوب، الطرف، الجانب)

Kenar: Rex, til, tenîşt, alî, pal, tenç.

کەناری: دارەکا سترى دژواره بو پەژانا بکار دئین، کناری دارەکا
سترى دپه
(شجره شائكه)

Kenarî: Dareka stirî diware bo pejana bi kar di
înin, kinarî dareka stirî dirre.

کەنەند: گرێژاندن
(الاضحاك)

Kenandin: Girrniyandin.

کەنەندی: گرێژاندی
(المضحك)

Kenandî: Girrniyandî.

کەندن، کەنین: بادهکهتەنا ژ زکی، دقوئی را تێکەرن، فس کرن،
بابەردانا ژ قوئی

(الضرط، خروج الريح من البطن عن طريق الدبر، بظراط)

Kendin=Kenîn : Ba derketina ji zikî, di qûnêrra
tirrkin, fiskirin, ba berdana ji qûnê.

کەنێژ: ناف مالک، برادر، خانوخ
(الندیم، الخدم، افراد الحاشیه)

Kenêz: Navmalk, birader, xanox.

کەنیشته: دێرا جوھیا، خانئى نفیژئىت جوھیا، مەزگەفتا جوھیا
(الكنيسه اليهوديه)

Kenîşte: Dêra Cuhya, xanîyê nivêjêt cuhya, miz-
gefta cuhya.

کەنگر: گەرنەگ، گىيايه که نێرکا وى خاف و لينای دخون، شیرى وى
دبیت قاجک و دجوین
(الکعوب، نبات شائک یوکل)

Kengir: Kerink, gîyayeke nêrka wî xav û lênay
dixon, şîrê wî dibît qaçik û di jicwîn.

کەنگروک: کولکهکا روی عەردە وەکی چافى ماسیه لکەفلى دەیت،
نەساخیهکا چەرمى یه
(حب الکعوب، عين السمکه، مرض)

Kengirok: Kulkeka rwî erde wekî çavê masîye li
kevlî dihêt, nesaxîyeka çermîye.

کەموره: ددان وەرهای، ددان کەتی، دەف فال
(الاثرم، الافرم، مکسور الاسنان)

Kemorre: Didan werhay, didan ketî, dev vala.

کەند وکۆر: ئەردی پراسی پراسی، ئەردی کویزی کویزی، جەیی نزم
ویلند، جەیی فەشکین
(الجفجف، الارض المتموجه)

Kendûkor: Erdê pirasî pirasî, erdê kwîzî kwîzî
cihê nizim û bilind, cihê veşkên.

کەندئاف: چیق ئاف
(الجرف القارى، الخليج)

Kend av: Çîqav.

کەندال: بەتەن، پەسار، دورپه
(الاوھیه، الخرشاف، الخرشفه)

Kendal: Beten, pesar, durrbe.

کەند: کور، چال، قور، قەواره، جەیی داکەتی، جەیی نزم، جەیی
داچوی

(الوھدە، الهوه، الوعق، الهبط، الغور، الغوطه)

Kend: Kor, çal, qor, qeware, cihê daketî, cihê ni-
zim, cihê daçûy.

کەندیلک: تەختکی دەزییا ئالاندنی، گولولکا دەزییا، پەنگا دەزییا
(المکب للغزل)

Kendîlk: Textikê dezîya alandinê gulolka dezîya,
penga dezîya.

کەنگەنە: ماقویل، سەرۆک، باخوئی، کەف خوئی، سەمیان، مەزنی
خەلکی

(الوجیه، النبیل، السید، الزعیم)

Kenkene: Maqwîl, serok, baxwê, kevwxwê, sem-
yan, mezinê xelkî.

کەنی: گرێژین، لیق لیق، تیق تیق
(الضحك)

Kenî: Girrniyîn, lîq lîq, tîq tîq.

کەنین: گرێژین، لیق لیق کرن، تیق تیق کرن
(الضحک، التضاحک)

Kenîn: Girrniyîn, lîq lîqkirin, tîq tîqkirin.

کەنی بلندی: ئەهههه، لیق لیکا ژ حیل
(القھقهه)

Kenî bilindî: Ehe he, lîq lîqa jihêl.

کهیا: کویخه، کهف خوئ، مهزنی گوندی، سهمیانی تاخی
(المختار، العمده)

Kehya: Kwîxe, kev xwê, mezinê gundî, semya-nê taxî.

کهو: تهیرهکی چلهک لاهه خاندنا وی دبیزنی قهبن تهیرهکه لجهئ
روزانا سار دژیت
(الحجل، القبح)

Kew: Teyrekê çeklek lawe, xandina wî dibêjinê qebîn teyreke li cihê zozana sar dijît.

کهوال: تهرش، پهز و حیوان، سهی، مهرومات
(الماشیه، الغنم)

Kewal: Terş, pez û hêwan, serr, mer û malat.

کهوته: کهرئ پهزی، برا پهزی، جهلهبی پهزی
(قطیع الغنم)

Kewte: Kerê pezî, birra pezî, celebê pezî.

کهوا زک: گوزک، جهرکی ئاف فهخارنی، بهقوک
(القاروره، کوز الماء)

Kewazk: Gozik, cerkê av vexarnê, beqok.

کهو سویسک: توخمهکی کهوانه
(صنف من القبح، الحجل)

Kew swîsk: Tuxmekê kewaye.

کهو دهری: توخمهکی تهیرانه لچیاپیئت بلند دژیت
(صنف من الطيور)

Kewderî: Tuxmekê teyrane li çîya yê bilind dijît.

کهو زهرک: توخمهکی کهوايه
(صنف من القبح، الحجل)

Kewzerk: Tuxmekê kewaye.

کهو فی: بهروداریت بلند لدوریت سویتا کهوا ههژا ددانن سه، دا
کهو نهچن سه بهفرن ببیباچن
(محل طیران القبح فی المصیده)

Kewfirr: Ber û darêt bilind li dorêt swîta kewa heja didanin ser, da kew neçin ser bifirin bi pîya biçin.

کهو کوژ: سویتا کهوگر، سویتا باش بو نیرچیرئ
(المصیده الجیده للصید)

Kewkuj: Swîta kewgir, swîta baş bo nêrçîrê.

کههر: کارک، کیسک، تیژکا پهزی رهش
(الجدی، العناق)

Kehir: Karik, gîsik, têjka pezê reş.

کههرا می: کارامی، کیسکا می
(العناق)

Kehra mê: Kara mê, gîska mê.

کههویر: گیایهکه یی بستری یه بو ئالفی بکار دئین
(نبات عشبی شائک)

Kehwîr: Gîyayeke yê bi stirîye bo alifî bikar di înin.

کههی: تشتی خوهی، حیوانی لگه مروفه دژیت، حیوانی گورئ
خوه ددهت مروفه، ههف گور
(الالیف، الداجن، الانیس)

Kehî: Tiştê xwe yî, hêwanê ligel mirova dijît, hêwanê gorê xwe didet mirova, hevgor.

کههی بون: خوهی بون، گور دان، ههف گور بون
(التآلف، الاستئناس، التدجن)

Kehîbûn: Xweyîbûn, gorday, hevgurbûn.

کههی بوی: خوهی بوی، گوردای، ههف گور بوی
(المدجن، المؤلف، المؤنس)

Kehîbûy: Xweyîbûy, gorbûy, hevgorbûy.

کههی تر: خوهی تر، گوردای تر، ههف گورتر
(الألف، الادجن، الانس)

Kehîtir: Xwetîtir, gordaytir, hevgortir.

کههی کرن: خوهی کرن، ههف گور کرن
(الادجان، الايناس)

Kehîkirin: Xweyîkirin, hevgorkirin.

کههیاتی: خوهیاتی، ههف گوری، ههف گوریاتی
(الالفة، الدجنه، الانس)

Kehîyatî: Xweyatî, hevgorî, hevgoriyatî.

کههنی: کانی، زئی، کونا ئاف زانی، چافیکا زانا ئافی، کون ئاف
(النبع، الينبوع، عين الماء)

Kehnî: Kanî, zê, kuna av zanê, çavîka zana avê, kun av.

کههنیا چافی: کانیکا چافی، رهخی چافی یی نک دفنی، فیک کهتنا
فروزا چافی بلایئ دفنی فه
(الموق، الموق)

Kehnîya çavî: Kanîka çavî, rexê çavî yê nik dif-nê, vêk ketina firoza çavî bi layê difnêve.

كهيس: بهژن، كه سمه، چه كوچ، قوديم، كه له خ، لهش، بهژن و بالا،
قه لافهت، دار

(السمخه، حسن الطلعه والنوع)

Keys: Bejin, kesme, çekûç, qudîm, kelex, leş, bejin
û bala, qelafet, dar.

كهيس: قوديم، كه سمه، كه له خ

(القالب، الحجم، الهيكل، الهيئه، القامه، الهيئه)

Keys: Qodîm, kesme, kelex.

كهيس: دهليفى قهروىچكاندنئ، دهرفهتا حيله لئى كرنئ، دهرفهت
ديتنا چويراندنئ، دهراڤى چويركرنئ
(الاستغلال، مجال الاستغلال)

Keys: Delîvê verwîçekandinê, derfeta hîlelêkirinê,
derfet dîtina çwîrandinê, deravê cwîrkinê.

كهيس ديتن: دهراڤ ديتنا حيله و ژئى چوپى كرنئ
(فرصه الاستغلال)

Keys dîtin: Deravdîtina hîle û jê çwîrkinê.

كهيف پئى هاتنا دوژمنى: هه لنگفتنا دوژمنى بپهنا وى پئى بهيت،
تويش بونا نهيار پئى تهنا دبیت
(التشميت، التشفى)

Keyf pêhatina dujminî: Helingiftina dujminî bêhna
wî pê bihêt, twîş bûna neyar pê tena dibît.

كهيف: شادى، بهستى

(الطرب، الفرح، الجذل، الغبطه، السرور)

Keyf: Şadî, bestî.

كهيفين: شادمان، بهست بوى

(الجذلان، الفرحان، السرور)

Keyfin: Şadman, bestbûy.

كهيف خواهش: دل خواهشى، بشكوپى، قه بوى، گرئزى
(المرح، البشوش، المبتهج)

Keyfxweş: Dilxweşî, bişkurî, vebûy, girmijî.

كهيف خواهشى: دل خواهشى، بشكوپين، دل قه بون، گرئزين
(السرور، الفرح، الغبطه، الجذل)

Keyfxweşî: Dilxweşî, bişkurî, dilvebûn, girmijî.

كهيلان: شهنگ، شوخ، جان، تازه، لاو، خوشكوک، خوشيمانک
(الوسيم، الظريف، الجميل)

Keylan: Şeng, şox, can, taze, law, xuşkok, xoşîmank.

كهوه: دهرومانئ تيز و دژوار بکهن برينئ پئى بسوژن، برين داخ كرنا
بدهرومانئ

(الدواء الحريف يداوى به الجروح)

Kewhe: Dermanê tîj û diwar biken birînê pê bi
sojin, birîn daxkirina bi dermanî.

كهودمن: مروفتى كهوشهك، باهتله، نهديمه، ئاقل سفك، نهزان، تئ
نه كهشتى، ده بهنگ

(الغبي، البليد، المغفل)

Kewden: Mirovê gewşek, bahêle, nedîme, aqil
sivik, nezan, têne gihiştî, debeng.

كهودمنى: كهوشهكى، باهتلهيى، نهديمى، ئاقل سفكى، تئ
نه كههشتنى، ده بهنگى

(الغفله، البلاده، الغباوه، الجهل)

Kewdenî: Gewşekî, bahêleyî, nedîmî, aqilsivikî,
tênegehiştî, debengî.

كهوهان: داخ بونا بدهرومانئ، سوتنا بدهرومانئ تيز و دژوار
(الاكتواء)

Kewhan: Daxbûna bi dermanî, sotina bi derma-
nê tîj û diwar.

كهوهائى: برينا هاتى كهواندن
(المكتوى)

Kewhay: Birîna hatî kewandin.

كهواندن: سوتنا بدهرومانئ دژوار، داخ كرنا بدهرومانئ تيز
(الكى)

Kewandin: Sotina bi dermanê diwar, daxkirina
bi dermanê tîj.

كهواندى: برينا داخ كرى بدهرومانئ، برينا دهرومان كرى
(المكوى)

Kewandî: Birîna daxkirî bi dermanî, birîna der-
mankirî.

كهوئى نير: نيركهو
(اليعقوب)

Kewnêr: Nêrkew.

كهوگيرفان: نيرچيرفانئ كهوا، كهوگر
(صياد القبوج)

Kewgîrvan: Nêrçîrvanê kewa, kewgir.

كهوگيرفانى: نيرچير كهوا، راڤا كهوا
(صيد القبوج، مهنة الصيد للجل)

Kewgîrvanî: Nêrçîra kewa, rava kewa.

کهیلانی: شه‌نگی، شوخی، تازمی، لایینی، جانی، خوشکوی، خوشیمانکی

(الوسامه، الظرافه، الجمال)

Keylanî: Şengî, şoxî, tazeyî, lawînî, canî, xuşkokî, xoşîmankî.

که‌یوان: ستیره‌کا بنا‌ف وده‌نگه

(الزحل، نجم الزحل)

Keywan: Stêreka binav û denge.

کیف بخوه هاتن: ژ خوه رازی بون، بخوه‌دان

(الاعجاب، العجب بالنفس، الاعجاب الذاتی)

Keyf bi xwehatin: Jixwerazîbûn, bixwedan.

کئ: کی، کیژک، کیژان

(من)

Kê: Kî, kîjik, kîjan.

کێپ، کێپه: بیخ، ده‌ست به‌رک، به‌رئ تژی له‌پی

(الرشاده، الجلمود، الحجر، ملی الکف)

Kêp = Kêpe: Pîxirr, dest berik, berê tijî lepî.

کێپاری: خارنه‌که ده‌یت لیتان ژ عویرک ورویژیکا و سه‌ر وپییا

(المکرشه، التکریشه، الکراع)

Kêparî: Xarneke dihêt lênan ji 'wîrik û rwîvîka û ser û pîya.

کێتک: پشیک، کتک

(القطه، الهره، السنور)

Kêtik: Pişîk, kitik.

کێته: نیره، کیتک، زه‌ندک، شه‌ملک، داره‌کئ ژ ته‌مه‌ت ده‌ست مه‌را، کێروانه

(الرافد، اعواد جسور السقف، قضيب الخشب بقدر الفتر)

Kête: Nêre, kêfîtk, zendik, şemilk, derekê ji temet dest merra, kêrwane.

کێج: حیوانه‌که هویره یی ڤه‌شه ده‌فیت مال وگوفا ونفینا، مروقی دخوت وله‌قا لمروقی دده‌ت وخواینی دمیژیت

(البرغوث، القذ، ج قذذ)

Kêç: Hêwaneke hwîre yê reşe dikevît mal û gova û nivîna, mirovî dixot û leqa li mirovî didet û xwîne dimêjît.

کێخمه: توخمه‌کئ په‌روکئ به‌رکه‌تی وپاشه

(صنف من القماش الفاخر)

Kêxme: Tuxmekê perokê berketî û başe.

کێخمیته: توزا ئاری یا به‌لاف دبیت، مزاخا ناشی، توزا ئاری هێرای

(القضاع، النباغ، النبع، السويق، السفاسف)

Kêxmîte: Toza arî ya belav dibît, mizaxa aşî, toza arê hêray.

کێر: چه‌قۆک

(السکین، المشرط، المشدب)

Kêr: Çeqok.

کێری: ساتور، کێرا مه‌زن، داسا تیمه‌کرنئ، داسکا هنجینئ

(المدیه، الساطور، المقصله)

Kêrbirr: Sator, kêra mezin, dasa tîmekirinê, das-ka hincinîne.

کێرات: توخمه‌کئ تراشوکیا به‌هاری زوی خیف دبیت ئو هافینئ دوهره‌یت

(شجیره)

Kêrat: Tuxmekê tiraşoka ye biharê zwî xêv dibît û havîne diwerhît.

کێرک: سرتا نزم، گازوک، هه‌سویا نافه‌را دو گرکا

(النعیف، الافق بین ربوتین)

Kêrk: Sirta nizim, gazok, heswîya navbera du girka.

کێری: سرتا چییای یا به‌روار

(النعم، الحائف، الشتر، الشاقی، الحید الطویل للجبل)

Kêrî: Sirta çîyay ya berwar.

کێر کوژ: جه‌ئ سه‌رژئ کرنئ، ستو، قریکا ستوی

(العلباء، القردوچه، محل الذبح والنحر)

Kêrkuj: Cihê serjêkirinê, stû, qirrka stûy.

کێرا ته‌له‌ئ: ئاسنئ فه‌دانا ته‌له‌ئ بوچه‌قانی

(سن الفخ، سکین الفخ)

Kêra telhê: Asinê vedana telhê bo çeqaanê.

کێروانه: کێته، نیره، شه‌قلک، زه‌ندک داری ژ ته‌مه‌ت ده‌ست بیرا ستویرییا وی ژ قه‌فتئ پێهه‌ل

(الوشیع، السقیف)

Kêrwane: Kête, nîre, şeqlik, zendik darî ji temet dest bîra stwîrîya wî ji qeftê pêhel.

کێره‌اتن: هێژایی، هه‌ژیاتی، پئ چێبون

(الجداره، اللیاقه، الکفاه، الصلاح)

Kêrhatin: Hêjayî, hejîyatî, pêçêbûn.

کیشای: پیفای، سه‌نگاندی، هه‌لسه‌نگراندی
(الموزن، المکال، المکیل، الوزن)

Kêşay: Pîvay, sengandî, helsengirandî.

کیشه: تشتی تیت کیشان، سه‌نگ وگرانی
(الزنه)

Kêşe: Tiştê têtêşan, seng û giranî.

کیشان: راکیشان، خشانندن
(الجنب، السحب، الجر، السحل)

Kêşan: Rakêşan, xişandin.

کیشای: راکیشای، خشانندی
(المجذب، المجرور، المسحوب، المسحول)

Kêşay: Rakêşay, xişandî.

کیشهک: خش، راکیشک
(الجاب، الجار، الساحب)

Kêşek: Xiş, rakêşk.

کیشه: خشای، راکیشای
(المجذب، المجر، المسحب)

Kêşe: Xişay, rakêşay.

کیشان: فه‌کیشان، فه‌مان، پیفه‌چون
(الاستمرار، الملی، الدوام)

Kêşan: Vekêşan, veman, pêveçûn.

کیشه: خشک، خشیلوک
(المزحف، المد، الجرار)

Kêşe: Xişik, xişîlok.

کیش: پیفه، راکیش، خشک
(الفارزه، الجذب، الوزن، الزحف)

Kêş: Pîve, rakêş, xişik.

کیشان: سه‌رکیشان، خرانندن، راکیشان
(القيادة، القيادة)

Kêşan: Serkêşan. xirrandin. rakêşan.

کیشای: سه‌رکیشای، خرانندی، راکیشای، پیفای
(المقادة، المساق، الموزن)

Kêşay: Serkêşay. xirrandî. rakêşay. pîvay.

کیفتک: سنگی تانی، نیره، کیته، کپروان، شه‌فلک
(الرافدة، وتد السياج)

Kêftik: Singê tanî. nîre kête. kêrwan. şefilk.

کیرماتی: هیزا، هه‌زی، پتی چیبوی
(الجدير اللائق، الصالح، الكفو)

Kêrhatî: Hêja , hejî, pêçêbûy.

کیز: توخمه‌کی حیوانکی بکه‌فلوزانکه یی گه‌له‌ک ده‌ست و پی،
گه‌له‌ک ره‌نک وته‌خلیتن
(الخنفس، الخنفسان، الخنفساء)

Kêz: Tuxmekê hêwankê bikevlojank eyê gelek
dest û pê, gelek reng û texlîtin.

کیزا بشاخ: کیزه‌کا دریز و کافلوزانک ره‌ق و موکومه‌ شاخیت وی ژ
ته‌مته به‌ژنا وی ددریزن
(الصرصور)

Kêza bişax: Kêzeka dirêj û kevlojank req û mu-
kume şaxê wî ji temet bejna wî didirêjin.

کیزا ره‌ق: توخمه‌کی کیزا به قولی وی گه‌له‌ک ره‌ق وه‌شکه بکوته‌ک
به‌ری ده‌یت کوژتن
(الذراع، غمدیه الجناح سامه قاتله)

Kêzarreq: Tuxmekê kêzaye qulpê wî gelek req û
hişke bi kutek biberî dihêt kujtin.

کیزا سه‌یدا: توخمه‌کی کیزیت که‌سکه
(الخنفس الاخضر)

Kêza seyida: Tuxmekê kêzît keske.

کیزا گولولک: کیزه‌که گوی و ریخادکه‌ت گوا وخه‌رزى خوه‌دکه‌تی
(الجعل)

Kêzagulolk: Kêzeke gwî û rîxa diket gol û xerzê
xwe diketê.

کیزا لنگ دریز: کیزه‌کا ره‌شه یا شاقوله‌ دریزه، لنگیت وی ژ ته‌مته
به‌ژنا وی ددریزن
(القرنبی)

Kêza lingdirêj: Kêzeka reşe ya şaqole dirêje, lin-
gê wî ji temet bejna wî didirêjin.

کیزا مارا: توخمه‌کی کیزایه
(السرمان)

Kêza mara: Tuxmekê kêzaye.

کیز مه: سیخمه، دارى دهن به‌ر میواتری
(المساک، الدقران، الزافره، المشط، القلال، المرزخ)

Kêzme: Sêxme, darê diden ber mêwa tirî.

کیشان: سه‌نگاندن، پیفان، هه‌لسه‌نگراندن
(الوزن، المکیل)

Kêşan: Sengandin, pîvan, helsengirandin.

Kêlbeketî: Dev karome.	کێلبه کەتێ: دهف کارومه الاهتم
Kêlbeketin: Didan ketin.	کێلبه کەتن: ددان کەتن الهتم
Kêlbe: Didan dirrandin. biçandinê. mirovê çar kêlbe yêt hey li tilê bi toya.	کێلبه: سێخمه. کێزمه. ستوین. بهراز الزافرة، مايدعم البناء
Kêlbe: Sêxme. kêzme. stwîn. beraz.	کێل: ههلهکەتێ. قهناى. چيخ. بلند. ژيههه پابوى المنتصب القامة، الناتیء
Kêl: Helketî. venay. çîx. bilid. jê helrabûy.	کێلاتى = کێلینى: چيخى. چيخاتى. قهناياتى. بلندى الانتصاب
Kêlatî = Kêlîni: Çîxî. çîxatî. venanîyarî. bilindî.	کێل رويسکانتى: ياريهکه. کێلهکێ ددانن بهرا تيوهر دکهن ههچيى ئىخست يى دى دى تايهکى جلکى خوه ژبهه خوهکەت ههتا يى دى رويس دکەت لعبه الصوى
Kêl rwîskanê: Yariyeke kêlekê didanin û bera têwer di ken heçyê êxist yê dî dê tayekê cilkê xwe ji ber xwe ket heta yê dî rwîs diket.	کێل قهلانى: ياريهکا بهر قهنانى يه و بهر تيوهرکرنى يه لعبه نصب الصوى
Kêlvelanê: Yariyeka bervenane ye ber têwerki-nêye.	کێلێ: قولپا دورينى. داف لنگ خيطة واحدة، مقطع الخياطة
Kêlî: Qulpa durînê. dav ling.	کێلێ فر: دورينا قولپيت وى ژيک دور الحياصه، الشصير للخياطة
Kêlfirr: Durîna qulpêt wê jêk dwîr.	

Kêvrîşk: Hêwanekî wekîwîvîye dest kurt û ling	کێفریشک: حیوانهکێ وهکێ رويفی يه دهست کورت ولنگ دريژ وگوهر دريژه. کيريشک الارنب، القواع
Kêvrîşk: Hêwanekê wekîwîvîye dest kurt û ling dirêj û guh dirêje. kêrîşk.	کێفلويله: مار حولیک. بويکا مارا. توخمهکێ مارگيسکيت مهزن وهکي کوم کومايه الورل، الحردون، الضب
Kêvlwîle: Marhulîk . bwîka mara. tuxmekê margîskêt mezin wekî kumkumaye.	کێفلواله: حیوانهکه يى خودان قهلهپ وکەفلو ژانکه دو لامکيت وهکي دويشکا ييت پيڤه ودهرمان دور دهست پيته دئاڤادا دژيت السرطان
Kêvjale: Hêwaneke yê xudan qelp û kevlojanke du lamkêt wekî dûpîşka yêt pêve û derman du dest pête di avada di jît.	کێفریشکا نير: الخرز
Kêvrîşka Nêr.	کێفریشکا جھيل: الخرنق
Kêvrîşka cihêl.	کێک: کاده . نانێ بئافک الککک
Kêk: Kade. nanê binafk.	کێل: بهرئ قهناى. کهلوتک. چيخه بهر الثويه، الثوة، الصوة
Kêl: Berê venay . kelotk. çîxeber.	کێل بهر: چيخه بهر. بهرئ قهناى. ويلند النصبه، الجما، الدعامة
Kêlber: Çîxeber. berê venay û bilind.	کێل قيج: ددان قيج. خنزري السالغ
Kêlqîç: Didan qîç. xinzirî.	کێل قيجی: ددان قيجی. خنزرين السلوخ
Kêlqîçî: Didan qîçî. xinzirîn.	

کیم : نه کوک، نه تمام، پیچهک

الناقص، النادر، النزر، القليل، الطريف، الوكس، اليسير

Kêm: Nekok. netimam. pîçek.

کیم : پیچهک، نزم، راخوینه، مروفتی چونه

الوضیع، المعیب، الکفل، الدون

Kêm: Pîçek. nizim. raxwîte. mirovê çune.

کیم بون: پیچه بون، نزم بون، چونه بون، داهاتن

التناقص، التقليل، التندر، التوضع، التذنی

Kêmbûn: Pîçebûn. nizimbûn. çunebûn. dahatin.

کیم بوی: پیچه بوی، نزم بوی، داهاتی، چونه بوی

المنقوص، المقل، المتندر

Kêmbûy: Pîçebûy. nizimbûy. dahatî. çunebûy.

کیم تر: پیچه تر، نزم تر، داهاتن تر، چونه تر

الانقص، الاقل، الاوضع، الاعیب

Kêmtir: Pîçetir. nizimtir. dahatintir. çunetir.

کیم کرن: پیچه کرن، نزم کرن، دائینان، چونه کرن

التنقیص، التقليل، التوضیع، التعیب

Kêmkirin: Pîçekirin. nizimkirin. daînan. çunekirin.

کیم کری: پیچه کری، نزم کری، دائینای، چونه کری

المنقص، المقل، المعیب

Kêmkirî: Pîçekirî. nizimkirî. daînay. çunekirî.

کیمی، **کیمیاتی**=**کیماتی**: پیچهکی، پیجاتی، نزمی، داهاتنی.

چونهیی

النقص، القله، الوضاعة، الفضاضه

Kêmî, **Kêmiyatî**=**Kêmatî**: Pîçekî. pîçatî. nizmî.

dahatinî. çuneyî.

کیمینی=**کیمامی**: کیمیاتی: لهکه، نزمی، راژیرکی، چونهیی.

راخوینهیی

العیب، النقیصه، الضعه، الندرة، المعرة

Kêminî=**Kêmahî**: kêmîyatî Leke. nizim. rajêrkî.

çuneyî. raxwîteyî.

کیم: زوج، ئه داف

القیح، الصدید

Kêm: Zox . edav.

کیمکی: زوخکی، ئه دافکی

المنقیح

Kêmi: Zoxkî . edavkî.

کیلی دان: دورین، شه لال کرن، قولپ دان

السرچ، الشصر

Kêlîdan: Durîn. şelalkirin. qulpdan.

کیلی: بهرئ خیخی لسه گورئ قه نای لجهئ سه ری وبنئ پیا .

نیشاننا گورا

الرجم للقبر

Kêlî: Berê xîxê li ser gorre vanay li cihê serî û pîya . nîşana gorra.

کیلهک: ته نشت، تهنج، تل، ناف تهنگ، خالی گه، جهئ گریدانا

شویکتی

الخصر، الورك، الخاصرة

Kêlek: Tenîşt. tenc. til. navteng. xalîgih. cihê girêdana şwîtkê.

کیلان: هه لشکافتنا ئه ردی بو چاندنی

المین، الحرث، الفلج

Kêlan: Helşikaftina erdî bo çandinê.

کیلان: که لاشتنا ئاخئ، کولانا ئاخئ بهه قجاری

المخر، العزق

Kêlan : Kelaştina axê. kolana axê bihevcarî.

کیلان: ئه و جهئ به رهه ف کری وهه لشکافتی بو چاندنی، جهئ

چاندنی

الارض المهد للفلج، ارض الحرث

Kêlan: Ew cihê berhevkarî û helîşkafî bo çandinê.

cihê çandinê .

کیلای: ئاخا هه لشکافتی، ئاخا کولای بو چاندنی ئاخالیک

وهه گيرای بو چاندنی

المحروث، المفلوح

Kêlanî: Axa helşikaftî. axa kolay bo çandinê.

axa lêkwergêray bo çandinê.

کیلکا هزارئ: یاریا کیل قه نان و بهر تیهوهر کرنئ

لعبه الصوى

Kêlkahizarê: Yariya kêlvenan û ber têwerkirinê.

کیلو=**کیلوک**: ژنا دینی فه له و جوهییا، ژنا ئۆلئیت دی

نساء اليهود والنصارى وغير الاديان

Kêlo = **Kêlok**: Jina dînê Fele û Cuhya. jina dînê olêt dî.

کیلنجی: کولم لیدان

الشكر

Kêlincî: Kulim lêdan.

کیم ناکل: باهیله. گهوشهک. تره‌دین. ترچه‌دین. بهیته‌شه
المالوس

Kiç mam: Dotmam.
کچ مام: دوت مام
بنت العم

Kiçmet: Kiça metê. xarza babê mirovî.
کچ مەت: کچا مەتێ. خارزا بابێ مروڤی
بنت العمه

Kiçxal: Kiça xalê mirovî. biraza daykê.
کچ خال: کچا خالێ مروڤی. برازا دایکێ
بنت الخال

Kiçaxalet: Xarza dayka mirovî .
کچ خالەت: خارزا دایکا مروڤی
بنت الخاله

Kiçkiçap: Tuxmekê tivengaye.
کچکچاپ: توخمەکی تڤەنگانە
صنف من البندقيه

Kix: Daxwaze ji biçwîkî tiştê di devê xwe da bi havêt. fermane bo biçwîkî tiştê di devî da nexot.
کخ: داخازە ژبچوکی تشتی ددهڤی خوە دا بهافیت ، فرمانە بو بچوکی تشتی ددهڤیدا نه‌خوت
الامر للطفل بلفظ ما فی فمه

Kixs: Hulîkê pîvaza bo çandinê. teqalkê tpîvazêt çandinê.
کخس: حولیکیت پیڤازا بو چاندنێ. تەقالکیت پیڤازیت چاندنێ
تقاوی البصل

Kirr: Pezê guh biçwîk. guh biçwîkî.
کری: پەزێ گۆه بچوکی. گۆه بچوکی
الاسک، الاصمغ، الاققع الصغير الاذن

Kirryatî, Kirrî: Guh biçwîkî . pezê guh biçwîk.
کرار: کریار. کرن. کره‌و
الصنع، الصناعه، الفعل

Kirar: Kiryar. kirin. kirew.
کرپ کرپ = کریڤن: دهنگی جوین کراندنا تشتی رهق وهشک.
دهنگی گوتنێ یه.

Kirpkirp = Kirpên: Dengê cwîn û kirandina tiştê req û hişk. dengê kotinêye.
صوت القضم، حس حرکه خفيه للكسر والتهشم

Kêm aqil: Bahêle. gewşek. tirredîn. tîrçedîn. beyteşe.
کیم ناکلی: باهیلەیی. گهوشەکی. بهیته‌شەیی. ترچه‌دینی. تره‌دینی
الالس

Kêm aqilî: bahêleyî. gewşekî. beyteşeyî. tîrçe. dîn. tirredînî.
کیم و زوخ: نه‌داف وخوینا تیکەل
الغذیذ، الغثیثه

Kêmûzox: Edav û xwîna têkel.
کیم خوی: نه‌نفستنی. خەو هەرمین. خەو قەهەرمین. خەو قەهەڤەڤین
السهد، الارق

Kêmxewî: Nenivistinî. xewherimîn. xewveherimîn. xew verevîn.
کیم شیر: حیوانی شیرێ وی کیم وپیچەک بیت: ئەڤشنگ
الشوصی، للغنم والحيوان

Kêmsîr: Hêwanê şîrê wî kê m û pîçekbît evşing.
کیم شیرێ: ئێڤشنگی
الشوص

Kêmsîrî: Êvşing.
کیمەشک: کومتلی دوهنی یی بسه‌رکیانا مه‌شکی دکه‌ڤیت. روينی
ژمه‌شک کیانی ده‌ڤته‌ گرتن
الزغيدة، الزبدة تعلو الخضاض حين الخض

Kêmeşk: Kumtil duhnî yê biser kîyyana meşkê dikevît. rwînê ji meşkkîyanê di hêtegirtin.
کیم کرنا دهنگی: دهنگ نزم کرن
الغض، الغضاض، الخفض

Kêmkirina dengî: Deng nizimkirin.
کینج: سلیمک. خواهش خواهشکا گوشتی. سیڤوکا له‌شی مروڤی
پینج. گریکت له‌شی لبن چه‌رمی قه‌
الغدة التي تحدث اثناء الالتهاپ

Kênc: Silêmk. xweşxweşka goştî. sîvoka leşê mirovî. rênc. girêkê leşî lêbin çermîve.
کچێ: گازی کرنا مێیا. گازیا ژن وکچا
یستعمل لنداء الاناث

Kiçê: Gazîkirina mêya. gazîya jin û kiça.

کپریت: توخمه کی وهک ئاخى یی بیهن داره رهنگ زهره دهرمانه بو
هندهک نه ساخییا . بو ئاگر کرنی یی خویش ههلبونه
الکبریت

Kiprît: Tuxmekê wek axê yê bêhindare reng
zere dermane bo hindek nesaxîya. bo agir kirinê
yê xweş helbûne.

کپنه: کپنه. ساکو وئ شفانی. سهر ملی شفانی
المثلمه، اللباد، خریطه الراعی

Kipne: Kepene. sako wê şivanî. sermilê şivanî.

کت: ئیک . تنی
الفرد، الوتر، الواحد

Kit: Êk. tiny.

کته: ئیکانه
الفذ

Kite: Êkane.

کت کته: ئیک ئیکه
الفرد، فردا فردا

Kitkite: Êk êke.

کت کته بون: ئیک ئیکه بون. تنی بون
التفرد، الانفرد

Kitkitebûn: Êk êkebûn. tinêbûn.

کت کته بوی: ئیک ئیکه بوی. تنی بوی
المنفرد

Kitkitebûy: Êk êkebûy. tinêbûy.

کت کته کرن: ئیک ئیکه کرن. تنی کرن
الافراد، التفريد

Kitkitekirin: Êk êkekirin. tinêkirin.

کر کره: جهی هشک و دیم. بهیاری بی ئاف
القاحل، الماحل، الجذب، القفر من الارض

Kirrkirre: Cihê hişik û dêm û beyarê bê av.

کر کرکا کوهی: کفانوکى کوهی. دورانکا کوهی
الصماخ، صیوان الاذن

Kirrkirka guhî: Kivanokê guhî. dorankaguhî.

کر کرکا ستوی: کر یا کرکرکا ستوی. قد قدک. کرکا ستوی .
جهی سهر ژئ کرنی
العلباء، القردحه

Kirrkirka stwîy: Giryâ kirkirka stwî. qidqidk.
girêka stwî. cihê serjêkirinê.

کچینی: کچا نه گای. کچا دهست نه کری. کچا نه په پری
البکاره

Kiçîni: Kiça ne gay. kiça destnekirî. kiça neperrî.

کباره: بانگی کرنا نفیژا روژا ئینی. بانگی خوتبی. بانگی را کرنا
پاشیفا لرهه زانی

الاذان، اذان السحور، وقبل صلاة الجمعة

Kibare: Bangê kirna nivêja roja îni . bangê xutbê.
bangê rakirina paşîva li Remezanê.

کپ: مت. هش. بی دهنگ. که پ. نهژتن. نزم بون. خار که تن
الصمت، السکوت، الخمود

Kip: Mit. hiş. bēdeng. kerr. nihijtin. nizimbûn.
xarketin.

کپین: دهنگ کرن. دهنگ هاتن. گولی بون
النبس، الهمس، التفوه، الحس

Kipên: Dengkirin. denghatin. gulêbûn.

کپ بون: مت بون. هش بون. بی دهنگ بون. که پ بون
الصکوت، الصموت

Kipbûn: Mitbon. hişbûn. bēdengbûn. kerrbûn.

کپ بوی: مت بوی. هش بوی. بی دهنگ بوی. که پ بوی
الصامت، الساکت

Kipbûy: Mitboy. hişbûy. bēdengbûy. kerrbûy.

کپ تر: مت تر. هش تر. بی دهنگ تر. که پ تر
الاصمت، الاسکت

Kiptir: Mittir. hiştir. bēdengtir. kerrtir.

کپ کرن: مت کرن. هش کرن. بی دهنگ کرن. که پ کرن
الاسکات، الاصمات

Kipkirin: Mitkirin. hişkirin. bēdengkirin. kerrkirin.

کپ کری: مت کری. هش کری. بی دهنگ کری. که پ کری
المسکت، المصمت

Kipkirî: Mitkirî. hişkirî. bēdengkirî. kerrkirî.

کپین: متی. بی دهنگی. هشی. که پری
الصمت، السکوت

Kipên: Mitî. bēdengî. hişî. kerrî.

کپ کپ: دهنگ نه هاتن. ژهن. بیژن. گولی بون
الحس، الحركة، الصوت، النیس

Kipkip: Deng hatin. . jen. bējen. gulêbûn.

كرمى بوى: خنخله بوى. خولۆله بوى. روخ بوى. خمخوته بوى
المدود، المسوس، المنخور

Kirmîbûy: Xinxilebûy. xulolebûy. roxbûy.
ximxotebûy.

كرمى تر: خنخله تر. خولۆله تر. روخ تر. خمخوته تر
الادود، الاسوس، الانخر

Kirmîtir: Xinxiletir. xuloletir. roxtir. ximxotetir.

كرمى كرن: خنخله كرن. خولۆله كرن. روخ كرن. خمخوته كرن
التدويد، التسويس، التنخير، الادود، الانخار

Kirmîkirin: Xinxilekirin. xulolekirin. roxkirin.
ximxotekirin.

كرمى كرى: خنخله كرى. خولۆله كرى. روخ كرى. خمخوته كرى
المدود، المسوس، المنخر، الادود، الانخار

Kirmîkirî: Xinxilekirî. xulolekirî. roxkirî. ximx-
otekirî.

كرمىيائى: خنخلهيى. روخى. روخيائى. خمخوتهيى. خولولهيائى.
خولۆلهيائى

التدود، النخر، التسوس

Kirmîyatî: Xinxlyî. roxî. roxîyatî. ximxoteyî.
xuloleyatî. xuloleyînî.

كرمانج: كورد. ملهتئ كورد
الشعب الكوردى

Kirmanc: Kurd. milletê Kurd.

كرمانجى: زمانئ كوردى. زارئ باكوپى. زارئ بادينى
اللغة الكردية، اللهجة الشماليه

Kirmancî: Zimanê Kurdî. zarê bakûrî. zarê Badînî.

كرمانج: رينجبهري خهلكى. مريتبا. سهپان
المزارع، المراع

Kirmanc: Rencberê xelkî. mirêba. sepan.

كرمانجى: مريتباتى. رينجبهرييا خهلكى. سهپانى
المزارعه، المراع

Kirmancî: Mirêbatî. rênçberîya xelkî. sepanî.

كرمانجى: توخمهكئ تفهنگيت كهفن
صنف من البندقية القديمه

Kirmancî: Tuxmekê tivengê kevîn.

كرمئ نارمويشى: قهزك
دودة القز

Kirmê Armwîşî: Qezek.

كرزن: توخمهكئ دانئ يه دكهنه ئاليك بو دهوارا. مرووف دكهن ناف
دمخلى بو نانئ. دانهكه دليئن بو خارنئ
الهرطمان

Kirzin: Tuxmekê danêye di kene alîk bo dewara
mirov diken nav dextlî bo nanî. daneke dilênin
bo xarnê.

كراس: بهركئ تشتى. جلكتئ بهر كرنئ ژملا بهروپشتا بگريت رويئ
تشتى
القميص

Kiras: Bergê tiştî. cilkê berkîrnê ji mila berû piştâ
bigrît. rwîyê tiştî.

كراس بون: روى بون. بهر بون
التقمص

Kirasbûn: Rwîbûn. berbûn.

كراس بوى: روى بوى. بهر بوى
المقمص، المقموص

Kirasbûy: Rwîbûy. berbûy.

كراس تر: روى تر. بهر تر
الاقمص

Kirastir: Rwîtir. bertir.

كراس كرن: روى كرن. بهر كرن
التقميص، الاقماص

Kiraskirin: Rwîkirin. berkirin.

كراس كرى: روى كرى. بهر كرى
المقمص

Kiraskirî: Rwîkirî. berkirî.

كراسئ بئ هوچك: چوخك. ئيلهك. كومهلك
الشوذر

Kirasê bêhuçk: Çoxik. êlek. gumlik.

كرم: مالويل. مارك
الهرص، الدودة، الدود

Kirim: Malwîl. marik.

كرمئ مهزئ:
النفف

Kirmê Mejî:

كرمى بون: خنخله بون. خولۆله بون. روخ بون. خمخوته بون
التدود، التسوس، التنخر

Kirmîbûn: Xinxilebûn. xulolebûn. roxbûn.
ximxotebûn.

کرنګ: که نگر. توخمه کي کييايي بستريه خاف وليناى دخون
ددورين بومشتي

الکعوب، نبات عشبي شائك يؤكل طريا ومطبوخا

Kiring: Kengir. Tuxmekê gîyayê bi stirye xav û
lênay dixon. didurîn bo miştê.

کرنګ پەر: به لګي کرنګي هڅک بوی. دپیژن تشتي سفک وهوس
ورق الکعوب، یضرب مثالا للخفه

Kiringperr: Belgê kiringê hişikbûy. dibêjin tiştê
sivik û hews.

کرن تهخه: به لګ پیګفه نان. به لګ دانانا سرک
التصفين

Kirin texe: Belg. pêkvenan. belg danana serik.

کروسګ: توخمه کي هريمکيت چولي نه. هريمکيت چيا وبه يارا
العرموض البري

Kiosk: Tuxmekê hirmîkêt çolîne. hirmîkêt çîya
û beyara.

کريت: نه تهرز. نه پي. گري کوسه. ته شابهت. فهيت
الکريه. الشنيع، الفاحش، البشع، القبيح، الرذيل

Kirêt: Neterz. nerrê. girêkose. teşabet. fihêt.

کريت بون: ته شابهت بون. نه تهرز بون. نه پي بون. فهيت بون
التقبیح، التشنع، التبشع، التردل، الکراهه

Kirêtbûn: Teşabetbûn. neterzbûn. nerrêbûn. fi-
hêtbûn.

کريت بوی: ته شابهت بوی. نه تهرز بوی. نه پي بوی. فهيت بوی
المقبوح، المشنع، المبشع، المردل، المکره

Kirêtbûy: Teşabetbûy. neterzbûy. nerrêbûy. fi-
hêtbûy.

کريت تر: ته شابهت تر. فهيت تر. نه تهرز تر. نه پي تر
الاقبح، الابشع، الاشنع، الارذل، الاکره

Kirêttir: Teşabettir. fihêttir. neterztir. nerrêtir.

کريت کرن: ته شابهت کرن. فهيت کرن. نه تهرز کرن. نه پي کرن
التقبیح، التشنع، التبشع، الارذل، الاکره

Kirêtkirin: Teşabetkirin fihêtkirin. neterzkirin.
nerrêtkirin.

کريت کری: ته شابهت کری. فهيت کری. نه تهرز کری. نه پي کری
المقبیح، المبشع، المشنع

Kirêtkirî: Teşabetkirî. fihêtkirî. neterzkirî. nerrê-
kirî.

کرمي ناخي: مالويلک

الدحاس

Kirmê axê: Malwîlk.

کرن: کړه. کرار. کړيار

الفعّل

Kirin: Kirew. kirar. kiryar.

کړنه: نوژه. تبا. سیهکا تهرش وکوال ومه پي

القمل، القرد، القراد

Kirme: Noje. teba. sîhka terş û kewal û merrî.

کړاندن: شکاندا بېدانا. هيرانا بېدانا. پهلخاندنا تشتي ره بېدانا.
کوټن

الکزم، الکثم، القوض

Kirrandin: Şkandin bi didana. hêrana bididana.
pelixandina tiştê req bi didana. kotin.

کړاندی: بېدانا پهلخاندی. کوټی

المکزوم، المکثوم، المقروض

Kirrandî: Bididana pelixandî. kotî.

کړان کړک: هه ف پک. هه ف تنگ. دوژمن. نه يار

الضد، المنافس، الخصم، المتحدی

Kirrankirk: Hevrrik. hevteng. dujmin. neyar.

کړان کړکی: هه ف پکی. هه ف تنگی. دوژمنی. دژياتی. نه ياری

الضدية، المنافسه، الخصومه، التحدی

Kirrankirkî: Hevrrikî. hevtengî. dujminî. dijîyatî
neyarî.

کړنا بهرخوه: خوه راپيچان. کارکرن

الارتداء، الاکتساء

Kirna berxwe: Xwe rapêçan. karkirin.

کړنا نیک: نیک کرن

التوحيد

Kirna êk: Êkkirin.

کړنا سرګ: نژنين. گزره کرن. بارسته کرن

التكديس، التريکيم

Kirna serik: Nijinîn. gizirkirin. barstekirin.

کړنا مهانه: شهرت کرن. بهانه کرن

الاشتراط

Kirina mihane: Şertkirin. bihanekirin.

کړتۍ = کړتياوې: ته شابه تۍ، فهيتۍ، نه تهرزی، نه پياوې

القبح، البشاعة، الشناعة، الرذالة، الكراهه

Kirêti = Kirêtiyatî: Teşabetî, fihêti, neterzî, ner-rêyatî.

کړت: ته شابه ت، گړئ کۆسه

الدميم، الكالج، المشوه، الشتيم، الاشوه

Kirêt: Teşabet, girê kose.

کړتۍ = کړتياوې: ته شابه تۍ، ته شابه تينۍ، گړئ کۆسه يی

الدمامه، الشوه، الکج، الشوهه، الشتامه

Kirêti = Kirêtiyatî: Teşabetî, teşabetînî, girêkos-eyî.

کړئ: مز، شکارت، حق

الاجرة، الکروه، الايجار

Kirê: Miz, şikart, heq.

کړئ گرتۍ: مز گرتۍ، حق گرتۍ

الماجور، المؤجر، المکاری

Kirêgirtî: Mizgirtî, heqgirtî.

کړيسک: چه ق، بزوت

القبس، الشهاب، الشرارة، الشرر

Kirîsk: Çeq, bizot.

کړيسک دان: چه قدان

الورى، القداحه

Kirîskdan: Çeqdan.

کړيسکيت بنى قازانئ: چه قيت بنى قازانئ

الشعيل

Kirîskêt binê qazanê: Çeqêt binê qazanê.

کړپوک: گياپايه که لچيا چيدبيت، يى بينکه، بنکى وى بخافى

دخون وهى پيفوکى وگيزبه لوکا

نبات عشبى يوکل بصلته

Kirîpok: Gîyayeke li çîya çêdibît, yê bi binke

binkê wî bi xavî dixo wekî pîvokê û gîz beloka.

کړين: پاره پى دان، دهست ئيخستنا بپاره

الشراء

Kirîrî: Pare pêdan, dest êxisttina bi pare.

کړيار: ئاريس و فاريش، بازرگانى، بازار کرن

الشري

Kirryar: Arêş û varêş, bazirganî, bazarkirin.

کړۍ: تشتى بپاره پيدا کړۍ

الشري

Kirî: Tiştê bi pare peydakirî.

کړينوک: ئاريس، فاريشوک، بازارکەر

الشارى

Kirînok: Arêş varêşok, bazarker.

کړيار: کرن، کهره، کرار، شول، کار

الفاعل، الصنيع، العمليه

Kiryar: Kirin, kerew, kirar, şol, kar.

کړيار کەر: شول کەر، کهره ودار، کهره و

الفعال

Kiryarker: Şolker, kerewdar, kerew.

کړيار کار: شول کار، کارمهند، پاله، رينجبر

الكاسب، الشغيل، العامل

Kiryarker: Şolkar, karmend, pale, rênçber.

کړينا گوتره: کړينا بجاف، کړينا بى کيشان وپيفان، کړيارا پيش

چاف

الجزاف

Kirîna gotire: Kirîrabçav, kirîna bê kêşan û

pîvan, kirryara pêşçav.

کړيدار: مزوهرگر

المستأجر، المکاری

Kirêdar: Mizwergir.

کز: روين، دهن، بهز

الوضر، الدسم، الودک

Kiz: Rwîn, dihin, bez.

کز: هى، هيون، رهوش، زکماک

الفطرى، الطبع، الغريزة، الالفه، العادة

Kiz: hî, hîbûn, rewş, zikmak.

کز کز = کزين: کړي، کړين دهنگى قهلهان، وداخ بونا سوتنى يه،

دهنگى کهلينا تشتى دوهنگى

النشيش القشقشه، الکشيش، صوت الشواء، صوت الغليان

الدهنى

Kiz kiz = Kizên: Kirr kirr, kirrên dengê qelhan û

daxbûna sotinêye, dengê kelîna tiştê duhinkî.

کزک: بهزى قه لاندی، بهزى سۆر کړۍ، بهزى براژتى

الشحم المقلی

Kizk: Bezê qelandî, bezê sorkirî bezê birajî.

کسل: بهرئ سوٲتی. توزا بهرئ شاراندی
الصاروج، النورة، الکلس

Kisil: Berê sotî. toza berê şarandî.

کشکشین: هه‌لفویرهان. ترفتن. هه‌لپه‌رچفین
التخلخل

Kişkişîn: Helfwîrhan. tiriftin. helperçivîn.

کشکشى: هه‌لفویرهای. ترفتی. هه‌لپه‌رچفتی
المتخلخل

Kişkişî: Helfwîrhay. tiriftî. helperçivî.

کش کرن: زوخاندنا سه‌ی بو راه‌اوٲوتنئ. به‌ردانا سه‌ی بو قیت کرنئ
الهرش للکلاب

Kişkirin: Zoxandina sey bo rahajotinê. berdana sey bo qîtkirinê.

کش کرن: زوخاندن. ئاراندن
التحريض، التهيج، الاثارة

Kişkirin: Zoxandin. arandin.

کش کرن: هاژوتنا مریشک وته‌یرا بو دویر. دویرکرنا دیکل ومریشکا. ده‌رئ‌بخستنا مامرا
طرد الدجاج

Kişkirin: Hajotina mirîşk û teyra bo dwîr. dwîrkirina dîkil û mirîşka. derêxistina mamira.

کشمش: میوٲیژت هویر. میوٲیژت بجویک. وٲئ دندک
الزبيب الناعم

Kişmiş: Mêwîjê. biçwîk û bê dindik.

کف: کلیمش. کلیل. قریژا دفنئ
النخامة، المخاط

Kif: Kilmîş. kilîl. qirrêja difnê.

کف کرن: کلیمش پادانا ژدفنئ. دفن پادانا ژکلیلی
التمخيط

Kifkirin: Kilmîş radana ji difnê. difin radan ji kilîlî.

کف کری: دفنا کلیمش ژئ پادای. که‌سئ دفنا خوه پاکژ کری
المخبط

Kifkirî: Difna kilmîş jê raday. kesê difna xwe paqijkirî.

کف کف = کفین: ده‌نگئ بایئ ژخمخمکا ده‌ردکه‌فیت. ده‌نگئ بیهن هه‌لانا دفنئ

النخر، صوت التنفس من الخياشيم

Kifkif= Kifên: Dengê bayê ji ximximka derdi-kevît. dengê bêhin helmana difnê.

کز گریوک: هی گری. مروٲئ لپل بو گرینئ. مروٲئ بساناه‌ی بکه‌ت کری

الهرمع، القدع، المثق

Kizgiryok: Hîgirî. mirovê li pil bo girînê mirovê bi sanahî biket girî.

کز گریوکى: هی گرین. بساناه‌ی گرین. گرینا بساناه‌ی ولپل
المائق، القداعه، الهرمعه

Kizgiryaoakî: Hîgirî. bi sanahî girîn. girîna bi sanahî û li pil.

کز: هشک. زها. فه‌وه‌رهای
الناشف، اليابس، الجاف

Kizir: Hişik. ziha vewerhay.

کز بون: زها بون. فه‌وه‌رهان. هشک بون. کز بون
التنشيف، التيبس، التجفف

Kizirbûn: Zihabûn. vewerhan. hişikbûn. gizirbûn.

کز بوى: زها بوى. فه‌وه‌رهای. هشک بوى. کز بوى
المنشف، الميبس، المجفف

Kizirbûy: Zihabûy. vewerhay. hişikbûy. gizirbûy.

کز تر: زها تر. فه‌وه‌رهای تر. هشک تر. کز تر
الانشف، اليبس، الاجفف

Kizirtir: Zihatir. vewerhaytir. hişiktir. gizirtir.

کز کرن: زها کرن. فه‌وه‌راندن. هشک کرن. کز کرن
التنشيف، التجفيف، اليباس

Kizirkirin: Zihakirin. vewerandî. hişikkirin. gizirkirin.

کزى = کزىياتى: زهایى. زهایاتى. فه‌وه‌رهانى. هشکى. کزراتى
النشافة، اليبس، الجفاف

Kizirî = kizrîyatî: Zihayî. zihayatî. Hişkî. vewerhanî. gizirartî.

کسک: پرتیت به‌زئ قه‌لاندی. به‌زئ کوزراندی
الشحم المقلی

Kisk: Pirtêt bezê qelandî. bezê kuzirandî.

کخسه: حولیکیت پی‌فازیت چاندئ. ته‌قالکیت پی‌فازیت چاندئ
تقاوى البصل

Kixse: Hulîkêt pîvazê çandinî. teqalkêt pîvazê çandinê.

کس کس: لئ خورینا په‌زئ سپی. هاژوتنا په‌زئ مه‌ین
صوت السوق للغنم

Kiskis: Lêxurîna pezê spî. hajotina pezê mihîn.

کفتیاتی، کفتی: لهنگاتی. لهنگیاتی. لهنگیاتی. لهنگیاتی.
الصکک. الظلاع، العقال

Kifteyatî = Kifteyî: Lengatî. lengîyatî. lengînî.

کف کفا شولی: دهنگی بیهن هاتن وچونا مروفتی وهستیای. دهنگی
خمخمکیت مروفتی وهستیای
الزحیر، الزحار

Kifkifa şolî: Dengê bêhin hatin û çûna mirovê
westyay. dengê ximximkê mirovê westyay.

کفتک: کوتاک. گفرکیت برنج وکوشتی
الکبه، الکبب، طعام

Kiftik: Kutilk. givirkê birinc û goştî.

کفش: دییار. ئاشکرا. بهلی. خوهیا

الواضح، البین، الظاهر، العن، الفصح

Kifş: Dîyar. aşkira. belî. xweya.

کفش بون: دییار بون. ئاشکرا بون. بهلی بون. خوهیا بون
التبین، التوضیح، الظهور، التفصح

Kifşbûn: Dîyarbûn. aşkirabûn. belîbûn. xweyabûn.

کفش بوی: دییار بوی. ئاشکرا بوی. بهلی بوی. خوهیا بوی
الموضع، المبین، المظهر، المفصح، المعلن

Kifşbûy: Dîyarbûy. aşkirabûy. belîbûy. xweyabûy.

کفش تر: دییار تر. ئاشکرا تر. بهلی تر. خوهیا تر
الاظهر، الاوضح، الابین، الافصح، الاعلن

Kifştir: Dîyartir. aşkiratir. belîtir. xweyatir.

کفش کرن: دییار کرن. ئاشکرا کرن. بهلی کرن. خوهیا کرن
الاعلن، الاظهار، الايضاح، الابانه، الافصاح

Kifşkirin: Dîyarkirin. aşkirakirin. belîkirin.
xweyakirin.

کفشی، کفشیات: دییار. دیاریاتی. ئاشکرای. خوهیای.
بهلییاتی

الوضوح، البیان، الظهور، العلانیة، الفصاحة،

Kifşî = Kifşîyatî: Dîyarî. dîyarîyatî. aşkirayî.
xweyayî. belîyatî.

کفر: توخمهکی داریت تراشوکه لدهشتا شین دبیت. تهخلیتهکی
دارئ هاجروکه

السیسبان، شجرة

Kifir: Tuxmekê darêt tiraşok li deşta şîn dibît.
texlîtekê darê haciroke.

کف کفی: کهسی دهنگ ژخمخمکیت وی دهیت. دهمی بیهن
هه لکیشان و بهردانی
المنخر

Kifkifi: Kesê deng ji ximximkê wî dihêt. demê
bêhin helkêşan û berdanê.

کف کفیاتی: دهنگی خمخمکایه وهکی مروف بیهن خوه
دهه لرویسیت.
النخیر

Kifkifiyatî: Dengê ximximkaye wekî mirov bêh-
na xwe dihelmîrwîsît.

کف کف = کفین: کویف کویف. کویفین وهکی دهنگی ماری بی
شهری

Kif kif = Kifên: Kwîfkwîf. kifên wekî dengê marî
yê şerî.

کفن: قهلقه له. کراسی مرئی. جلکی مرئی
الکفن

Kifin: Qelqele. kirasê mirinê. cilkê mirinê.

کفته: دهواری گه گیر. حیوانی لهنگ ژبه راوهستانا لگوئی. سم
کول بونا حیوان ودهوارا
الاصک، الصکیک، الظالع، الاظلع

Kifte: Dewarê gihgîr. hêwanê leng ji ber raweta-
na li govê. simkulbûna hêwan û dewara.

کفته بون: لهنگ بونا حیوان ودهوارا
التظلع، التصکک

Kiftebûn: Lengbûna hêwan û dewara.

کفته بوی: دهوارو گایی لهنگ وسم کول نه شیت بریقه بجیت
المظلوک، المصکوک

Kiftebûy: Dewarê gayê leng û simkul neşet bi
rêve biçît.

کفته تر: لهنگ تر. گه گیر تر
الاظلع، الاصک

Kiftetir: Lengtir. gihgîrtir.

کفته کرن: لهنگ کرن
الاضلاع، الاصکاک

Kiftekirin: Lengkirin.

کفته کری: لهنگ کری
المظلع، المصکک

Kiftekirî: Lengkirî.

كفان: شفا كود. دارئ چهماندى
القوس

Kivan: Şiva kod. darê çemandî.

كفان بون: چهمان. كود بون
التقوس

Kivanbûn: Çemhan. kodbûn.

كفان بوى: چهماي. كود بوى
المقوس

Kivanbûy: Çemhay. kodbûy.

كفان تر: چهماي تر. كود تر
الاقوس

Kivantir: Çemhaytir. kodditir.

كفان كرن: چهماندن. كود كرن
التقويس، الاقواس

Kivankirin: Çemandin. kodkirin.

كفان كرى: چهماندى. كود كرى
المقوس

Kivankirî: Çemandî. kodkirî.

كفانئ دهرگههئ: كوديا بلنديا دهرگههئ
الحنيرة، العقد، الطاق

Kivanê dergehî: Kodîya bilindîya dergehî.

كفانوكئ وهريسى: دارهكئ وهكى خهلهكايه دئئخن وهريسى بو
ئيشكادانا بارى
الفريس، لحبل الدواب

Kivanokê werîsî: Darekê wekî xelekaye diêxin
werîsî bo îşikdana barî.

كفانئ سپئدى: ستوينا روناھيا ئهلندئ. ههلدانا روناھيا سپئدى
الفجر

Kivanê spêdê: Stwîna ronahîya elindê . heldana
ronahîya spêdê.

كفان ژهن: كهسئ كویرنج. كویرنج. مروئئ هرى وپهههوى ولفايئ
دهژنيت بونفينا
النداف، الحلاج

Kivanjen: Kesê kwîrinc. kwîrinc. mirovê hirî û
pembwî û liva yê dijenît bo nivîna.

كفان ژهنئ: كویرنجئ. كارئ ژهنينئ
النداف، الحلاج

Kivanjenî: Kwîrincî. karê jenînê.

كفان ژهنوك: ميركوتكئ ژهنينئ
المحرن، المنطف، المنبض

Kivanjenok: Mîrkutkê jenînê.

كفارک: توخمهكئ گييايه يئ بئ بهلگه دخوهن بهارا ژئهردى
دهردكهفئيت. يان بقورمئيت دارافه دهئيت
الفطر

Kivark: Tuxmekê gîyaye yê bê belge dixwen biha-
ra ji erdî derdikevît. yan bi qurmêt darave dihêt.

كل: دهرمانئ دچافا وهراندئئ
الاثمد، الكحل

Kil: Dermanê di çava werandinê.

كلدانك: هنبانكا كلى. تورئ دهرمانئ چافئ دكهئئ
المكحل، المروء

Kildank: Hinbanka kilî. torê dermanê çavî dikenê.

كلدان: دهرمان دچافئ وهراندن. چاف رهش كرن
التكحيل

Kildan: Derman di çavî werandin. çav reşkirin.

كلداى: چافئ دهرمان تئ وهراندئ ورهش كرى
المكحل

Kilday: Çavê derman têwerandî û reşkirî .

كلچيف: داركئ تئوهراندنا كئئ چافا. چيلكئ كل چاف تئ
وهراندئئ
المروء، المكحل، الميل

Kilçiv: Darkê têwerandina kilê çava çîlkê kil çav
têwerandinê.

كلک: دويف. كورى. كورمسك. كور
الحمه، الشوله، الشذم، الذنب، الذيل

Kilk: Dwîf. kurrî. kurmisk. kur.

كليل: مفتة. ئامويرئ فهكرنا دهرگههئ
المفتاح، المقلد

Kilîl: Mifte. amwîrê vekirina dergehî .

كليل = كلميش: دههويشئ ژدنفئ تئيت خارئ. گليزئ دنفئئ
النخامة، المخاط

Kilîl = Kilmîş: Debwîşê ji difnê têt xarê. gilîzê
difnê.

كلميشوك: مروئئ دفن كلميش. كهسئ دفن كليل
الاذن

Kilmîşok: Mirovê difin kilmîş . kesê difin kilîl.

کلچک: که لاک، چنگال، سهر چه لاک
الکابه للنسج والتطريز

Kilçik: Kelabk. çengal. serçelak.

کلیکا ملی: قهرموشی ملی، قلی قندان، قلی قان، هستیی سهری ملی

المنكب، عظم الترقوة

Kilfilka milî: Qeremoşê milî. qilîqindan. qilîqan. bistîyê serê milî.

کلک دار: خودان دویف، تشتی بکوری، خودان کور وکورمسک المذنب، المذیل

Kilikdar: Xudan dwîv. tiştê bi kurî. xudan kur û kurmisk.

کلک داری: بدویفیاتی، بکوریاتی، بکورمسکینی التذنیب، الذنابه، التذیل

Kilikdarî: Bidwîvîyatî. bikuryatî. bikurmiskînî.

کلس: کسل، هویرکی بهری سۆتی یی هیرای الصاروج، النورة، الکلس

Kils: Kisil. hwîrkê berê sotîyê hêray.

کم: خوهلی، توز، گهر الرماد، الغبار، العجاج

Kim: Xwelî. toz. ger.

کمباخ: ویران، کلیس، کافل، ههرفتی، قوت بوی، ههرفتی، بهربات، برهای

القانی، المنقرض، المباد، الهالك، البائر، البائد

Kimbox: Wêran. kilês. kavi. heriftî. qirbûy. qutbûy. heriftî. berbatbûy. birhay. berbatbûy.

کمباخ بون: ویران بون، کلیس بون، برهان بون، قوت بون، پویج بون، ههرفتن، بهربات بون

الهلكه، البوار، البواد، التهلك، الانقراض

Kimboxbûn: Wêranbûn. kilêsbûn. birhanbûn. qirbûn. qutbûn. pwîçbûn. heriftin. berbatbûy.

کمباخ بوی: ویران بوی، کلیس بوی، کافل بوی، قوت بوی، ههرفتی، بهربات بوی

الهلك، المنقرض، المباد

Kimboxbûy: Wêranbûy. kilêsbûy. kavi. qirbûy. qutbûy. heriftî. berbat.

کلیس: بهربات، ویران، قوت بوی، برهای، قوت بوی، پویج بوی، کافل بوی، کمباخ

القانی، المنقرض، المدمر، الهالك، المندثر، المیدوم، المهدوم

Kilês: Berbat. wêran. qirrbûy. birhay. putbûy. qwîçbûy. kavi. kimbûy.

کلیس بون: قوت بون، ویران بون، قوت بون، بهربات بون، پویج بون، برهان بون، بهربات بون، کمباخ بون

الاندثار، التهدم، التهلك، التفانی، التهجم، التدمر، الانقراض

Kilêsbûn: Qirbûn. wêranbûn. qutbûn. berbatbûn. pwîçbûn. birhanbûn. berbatbûn. kimboxbûn.

کلیس بوی: قوت بوی، برهای، قوت بوی، بهربات بوی، پویج بوی، ویران بوی، کمباخ بوی

المنقرض، المهدم، المباد، المدمر، المفنى، المهلك

Kilêsboy: Qirbûy. birhay. qutbûy. berbatbûy. pwîçbûy. wêranbûy. kimboxbûy.

کلیس تر: ویران تر، برهای تر، کافل تر، قوت تر، پویج تر، کمباخ تر

الدمر، الابد، الاهلك، الاهدم، الافنى

Kilêstir: Wêrantir. birhaytir. kaviltir. qirbûytir. quttir. pwîçtir. kimboxtir.

کلیس کرن: ویران کرن، قوت کرن، قوت کرن، براندن، پویج کرن، کافل کرن، بهربات کرن

الاهلاك، الافناء، التدمير، الابادة، التهجير، التهديم

Kilêskirin: Wêrankirin. qutkirin. qirkirin. birandin. pwîçkirin. kavilkirin. berbatkirin.

کلیس کری: ویران کری، قوت کری، قوت کری، براندی، پویج کری، ههرفاندی، بهربات کری، کافل کری، ههرفتی

المهدم، المهجم، الملك، المفنى، المبيد

Kilêskirî: Wêrankirî. qutkirî. qirkirî. birandî. pwîçkirî. kavilkirî. heraftî.

کلیسی = کلیساتی: ویرانی، قوتیاتی، برهانی، بهربات بونی، کافل بونی، پویج بونی، کمباخی

الهجمان، الهدم، الفناء، البواد، اليباب، الخراب، البوار، الانقراض

Kilêsi = Kilêsiyatî: Wêranî. qirî. qutîyatî. birhanî. berbatbûnî. pwîçbûnî. kimboxî.

کلیتان: گاز، دو لامک، گرتک

الکماشه، الکلبتان

Kilbitan: Gaz. dulmak. girtek.

کمید: توخمه‌کئی هه‌سپایه. هه‌سپئی خومال

الکمیت من الخیول

Kimêd: Tuxmekê hespaye. hespê xomal.

کم سەر: خوهلی سەر. ژار. گه‌دا. به‌لنگاز. زه‌بوین

البائس، التعيس، المسكين

Kimser: Xwelîser. jar. geda. belingaz. zebwîn.

کم سەر بون: خوهلی سەر بون. ژار بون. به‌لنگاز بون. زه‌بوین بون

الابتئاس، الاستكانه

Kimserbûn: Xwelîserbûn. jarbûn. belingazbûn. zebwînbûn.

کمباخ کری: وێران کری. کلێس کری. براندی. قوت کری. قهرکری.

کافل کری. هه‌رافتی. هه‌رفاندنی. پوچ کری. به‌ریات کری

المبید، المهلك، المفتی

Kimserkirî: Wêrankirî. kilêskirî. birandî. qutkirî.

kimbaxkirî. qirrkirî. kavilkirî. heraftî. herifan-

dinî. pwîçkirî. berbatkirî.

کم سەر تر: خوهلی سەر تر. به‌لنگاز تر. ژار تر. زه‌بوین تر

الاتعس، الابأس

Kimsertir: Xwelîsertir. belingaztir. jartir. zebwîntir.

کم سەر کرن: خوهلی سەر کرن. به‌لنگاز کرن. ژار کرن. گه‌دا

کرن. زه‌بوین کرن

الاتعاس، الابأس

Kimserkirin: Xwelîserkirin. belingazkirin. jarkir-

in. gedakirin. zebwînkirin.

کم سەر کری: خوهلی سەر کری. به‌لنگاز کری. ژار کری. گه‌دا

کری. زه‌بوین کری

المبئس، المتعس

Kimserkirî: Xwelîserkirî. belingazkirî. jarkirî.

gedakirî. zebwînkirî.

کم سهری = کم سهریاتی: خوهلی سهری. به‌لنگازی. ژاری.

که‌دایی. زه‌بوینی

التعاسه، البؤس، الشقاء، المسكنه، الذل

Kimserî = Kimserîyatî: Xwelîserî. belingazî. jarî.

gedayî. zebwînî.

کم کم = کمین: ده‌نگی نزم

حس خافت وصوت خفی

Kim kim = Kmên: Dengê nizim.

کمباخ تر: وێران تر. کلێس تر. قهر بوی تر. قوت بوی تر. کافل تر.

پوچ بوی تر. به‌ریات تر

الافنى، الاهلك، الابد، الاخر

Kimbaxtir: Wêrantir. kilêstir. qirbûytir. qutbûytir.

kaviltir. pwîçbûytir. berbattir.

کمباخ کرن: وێران کرن. کلێس کرن. براندن. قهر کرن. قوت کرن.

کافل کرن. هه‌رفاندن. به‌ریات کرن. چول کرن

الابادة، الافناء، الاهلاك

Kimbaxkirin: Wêrankirin. kilêskirin. birandin.

qirrkirin. qutkirin. kavilkirin. herifandin. berbat-

kirin. çolkirin.

کمباخ کری: وێران کری. کلێس کری. براندی. قهر کری. هه‌رافتی.

هه‌رفاندنی. پوچ کری. به‌ریات کری

المبید، المهلك، المفتی

Kimbaxkirî: wêrankirî. kilêskirî. birandî. qirrkirî.

heraftî. herifandinî. pwîçkirî. berbatkirî.

کمباخی = کمباخیاتی: وێرانی. کلێسی. قهریاتی. قوتیاتی. به‌رهانی.

پوچییاتی. به‌ریات بونی

الفناء، الانقراض، الهلاك، البوار، البود، البیاد، الدمار

Kimboxî = Kimboxîyatî: Wêranî. kilêşî. qirryatî.

qutîyatî. birhanî. pwîçîyatî. berbatbûnî.

کماخ: لیفا قوئی. نهک. پاشی. قون. کورتیخ

الحقو، الجاعة، الكمج، العجز، الكفل، الورک، الاليه

Kimax: Lêva qûnê. nihik. paşî. qûn. kurtîx.

کمه: چارا روئییکا. په‌دا روئییکا یا به‌ز

غشاء الامعاء، غشاء شحمی یلف الامعاء

Kimte: Çara rwîvîka. perda rwîvîka ya bez.

کمتار: که‌چهل. سه‌رکول

الاقرع

Kimtar: Keçel. serkul.

کمتاری: که‌چلی

القرع

Kimtarî: Keçelî.

کم کمه: خمه‌گور. کومکومه. حیوانه‌کئی وه‌کی مارگیسکایه جه‌ئی

وی تیکیت که‌فرانه

الوزغ، سام ابرص

Kimkime: Xemegurr. kumkume. hêwanekê

wekî margîskaye. cihê wî tîkêt kevrane.

کن کن: دهنګی ګریږی به. نزنز. دهنګی ګریږی سینګی ودفنئ وګه وریږی

النعيط، صوت البكاء فى الصدر

Kinkin: Dengê giryêye. nizniz. dengê giryê sîngî û difnê û gewrîyê.

کنیاتی: کارکنیاتی، کارهساتی، بهدییا مهزن و تیژو دژوار

الخطورة، الفظاعة، كناية عن الشر والبلاء

Kinyatî: Karkinyatî. karesatî. bedîya mezin û tîj û dijwar.

کنیز: خانوخ، هه‌فال، تیکهل، بهرده‌ستک

الندیم، الوصیف، الخادم، الجاریه، افراد الحاشیه

Kinêz: Xanox. heval. têkel. berdestk.

کهی: حیوانی لګه‌ل مروځی دژیت، ګوردای، نه‌کویفی

الالیف، الانیس، الداجن

Kihî: Hêwanê li gel mirovî dijît. gorday. nekwîvî.

کهی بون: ګوردا بون، نه‌کویفی بون

الألف، الاستثناس، التدجن

Kihîbûn: Gordabûn. nekwîvîbûn.

کهی بوی: ګوردا بوی، نه‌کویفی بوی

المدجن، المؤنس، المؤلف

Kihîbûy: Gordabûy. nekwîvîbûy.

کهی تر: ګوردا تر

الائنس، الادجن، الالف

Kihîti: Gordatir.

کهی کرن: نه‌کویفی کرن، خودان کرنا حیوانی لګه‌ل مروځی ګوردان کرن

التألیف الایناس، الادجان، التدجن

Kihîkirin: Nekwîvîkirin. xudankirna hêwanê lig-el mirovî. gordankirin.

کهی کری: خودان کری، ګوردای کری

المدجن، المؤلف، المؤنس

Kihîkirî: Xudankirî. gordaykirî.

کهیاتی: ګورینی، نه‌کویفیاتی

الالفه، الدجن، الانس، الانسه، الایناس

Kihîyatî: Gorînî. nekwîvîyatî.

کیان: شلقاندن، تیک هه‌ژاندن

الخص

Kiyan: Şilqandin. têkhejandin.

کنار: لا، ئال، ره‌خ، ته‌نشست، ته‌نچ، لیف، پال

الجهه، الطرف، الجانب، الصوب

Kinar: La. al. rex. teniş.tenc. lêv. pal.

کناری: توخمه‌کى داریت بستری به دکن په‌ژان وتان

القندور، السفا شجرة شائكة

Kinarî: Tuxmekê darêt bi stirîye. diken pejan û tan.

کنجی: پاته، جلکى درهای، چنگر، تیکال، تیکهل، پاتى پهرتى

الرعبوله، الطمر، السمل، الرث، الخرقه، المزقه، الحرث من الثياب

Kincirr: Pate. cilkê dirrhay. çingir. tîkal. tîkel. patê perritî.

کنجروک: که‌سى جلک درهای

الرث للباس لابس الاسمال

Kincirrok: Kesê cilik dirrhay.

کنورک: داره‌کى دو گو‌هه ستريا پى هه‌ل دگرن، داره‌کى دو چه‌قله

ستريا پى قه‌دگو‌هیزن بو په‌ژانا

اله خشبيه على هيئة وای الانگريزه ينقل بها الاشواک

Kinork: Darekê du guhe stirya pê heldigirin. darekê du çe‌qile stirya pê ve di guhêzin bo pejana.

کنف: توخمه‌کى گييايه تيفلى وى دکن وهریس

القنب

Kinif: Tuxmekê gîyaye tîvlê wî diken werîs.

کنباخ: کمباخ، ویران، کلیس، قی بوی، قوت بوی، برهای، به‌ریات،

کافل بوی

الفناء، الانقاض، الملاك، البوار، البواد، الیباب، الخراب

Kinbax: Kimbax. wêran. kilês. qirrbûy. qutbûy. birhay. berbat. kavihbûy.

کنیشته: مزگه‌فتا جو‌هیا به، دیرا جو‌هیا به

الكنیسه اليهودیه

Kinîşte: Mizgefta cuhyaye. dêra Cuhyaye.

کنج: جلک، به‌رگ، کار، راپیچ، کاروکوک

الثوب، اللباس

Kinc: Cilik. berg. kar. rapêç. karukok.

کن: ئاتاف، به‌لا مه‌زن، کارکنی، کاره‌ساتا مه‌زن

الخطر الجسیم، النکبه، الکارثه، النکال

Kin: Atav. bela mezin. karkinî. karesata mezin.

كيشكه: كيشك: كيژك. كيژكه. كي يه؟
من، ايهم، اي من هو؟

Kîşk=Kîške : Kîjk. kîjke. kîye.

كيش ، كيشاله: كيژ. كيژاله. كهنډالې بخيزو سووژي بهر شيشك
الارض القضة فيها الحصى والرمل

Kîş =Kîşale: Kîz. kîzale. kendalê bixîz û sojî û
bere şîşk.

كيف =كيفة : كافلان. كابلوخك
الغلاف للسلح، الغطاء

Kîf = Kîfe: Kavlan. kabloxx .

كيفه: بوكيرئ. لكيرئ؟
اين؟ الى اين؟

Kîve: Bo kîrê. likîrê?.

كيفار: توخمه كئ گييايئ بستريه ددروين بو ئالفئ حيوانا بو
زفستانئ

نبات عشبي شائك للعلف

Kîvar: Tuxmekê gîyayê bi stirye di durîn bo ali-
fê hêwana bo zivistanê.

كيفار: قه‌لوالئ كه‌چهلئ. كه‌فلئ كوليبا سه‌رى
قشرة قرع الرأس

Kîvar: Qewalê keçeliyê. kevlê kulîya serî.

كيسك: تويرك. تورپه. خه‌ليتك. تويركئ تويتئئ
الضبه، الكيس للتبع

Kîsk: Twîrik. turrbe. xelîtk. twîrkê twîtinê.

كيسه: برينا بكيم وزوخ وئهداف
تسمم الجرح والالتهابات

Kîse: Birîna bi kê m û zox û edav.

كيسه گرتئ: برينا ئهداف گرتئ وبكيم و زوخ كه‌تئ
الجرح المتسمم

Kîsegirtî: Birîna edavgirtî û bikê m û zox ketî.

كيلون: دورا ده‌رى. مه‌وك. دور وكيلىل. چلمپيره. قه‌راسئ پشتا
ده‌ركه‌ئ

قفل الباب، سقاط الباب، اللزر

Kîlon: Dora derî. mewîk. dor û kilîl. çilmêre.
qerasê pişta dergihî.

كيلو: پيپانه‌كه. هزار گرام. سيكا منئ
الوزن المعروف الف غرام

Kîlo: Pîvaneke. hizar gîram. sêka minê.

كيان: شلقاندى. تيك هه‌ژاندى
المخضوض

Kiyanî: Şilqandî. têkhejandî.

كياس: توخمه كئ پيپان وكيشانئ يه ومكى نامانئ پيپانئ يه
كيل معلوم

Kiyas: Tuxmekê pîvan û kêşanêye wekî amanê
pîvanêye.

كى: كيژ
من

Kî: Kîj.

كى: كلميشئ چافئ. قريژا بچافئ فه هشك دببت. قريژا ژچافئ
ده‌ر دكه‌فئت و پيغه هشك دببت

الرمص، الغمص، اللحج

Kî: Kilmîşê çavî. qirrêja biçavî ve hişik dibît.
qirrêja ji çavî derdikevît û pêve hişik dibît.

كيخ: گير. خيچ. خامه. ته‌فله. حيئشى. ريژ
الخط، السطر، الوعم

Kîx: Gîrr. xîç. xame. tevlê. hêşî. rêz.

كير: پر. ئامويئ ميترينئئ. نيشانا ميترينئئ. برارپان
الذكر، الاحليل، الحشفه

Kîr: Pir. amwîrê mêrînîyê. nîşana mêrînîyê. bi-
raran.

كيژ: جهئ خيز وكيشاله. كهنډالې بخيز و بهر شيشك
الارض القضة، الارض الرملية

Kîz: Cihê xîz û kêşale. kendalê bi xîz û bereşîşk.

كيزه ريك: ريتكا بخيز
البطحاء، سبل فيها رمل

Kize rîk: Rêka bixîz.

كيژ: كچ. قيز
البنت، الفتاة

Kîj: Kiç. qîz.

كيژك = كيژكه: كي يه
من هو، من، اي؟ ايهم

Kîjk =kijke: Kîye.

كيژاله: كيژاله. ئه‌ردئ بخيزو بهر شيشك
القضة، من الارض، الفتات

Kîjale: Kîzale. erdê bixîz û bereşîşk.

كوت بوی: گوه بوی، گوروج بوی، قهرمی بوی، نهشیای بوی، شل بوی

المکهم، المعجز، المقصر

Kutbûy: Guhbûy. gurroc bûy. qerrimî bûy. neşyay bûy. şilbûy.

کوت تر: گوه تر، گوروج تر، قهرمی تر، نهشیای تر، شل تر

الاکهم، الاقصر، الاعجز

Kuttir: Guhtir. gurroctir. qerrimîtir. neşyaytir. şiltir.

کوت کرن: گوه کرن، گوروج کرن، قهرمی کرن، نهشیان کرن، شل کرن

الاکهام، التکهم، التقصير، الاعجاز

Kutkirin: Guhkirin. gurrockirin. qerrimîkirin. neşyan kirin. şilkirin.

کوت: قوت، نه تیژ، پت، کوسه، پەتشی، پلپت

المبتور، عکس المدب

Kut: Qut. netîj. pit. kose. petişî. pilîr.

کوتی = کوتییاتی: گوهی، گوهیاتی، پلپتی، نهشیانی، قهرمیاتی.

گوروجی، گوروجیاتی

الکهم، البتر، العجز

Kutî = Kutîyatî: Guhî. guhîyatî. pilîrî. neşyanî.

کوتا: سهراست، دویماهی بون، خلاس

المنتھی، المتم، المختم، المکمل

Kota: Serast. dwîmahîbûn. xilas.

کوتا بون: سهراست بون، خلاس بون، دویماهی بون، دویماهی هاتن

الانتها، الاکمل، التکمل، الاختتام، التتم

Kotabûn: Serrastbûn. xilasbûn. dwîmahîbûn. dwîmahî hatin.

کوتا بوی: سهراست بوی، خلاس بوی، دویماهی هاتی

التم، المنتھی، المکمل، المختم

Kotabûy: Serrastbûy. xilasbûy. dwîmahîhatî.

تر: سهراست تر، خلاس تر، دویماهی تر

الاکمل، الاتم، الانهی، الاتم، الاختم

Kotatir: Serrasttir. xilastir. dwîmahîtir.

کوتا کرن: سهراست کرن، خلاس کرن، دویماهی کرن

الاکمال، الاتمام، الانهاء، الاختام

Kotakirin: Serrastkirin. xilaskirin. dwîmahîkirin.

کین: رک، یفز، نه فیان، کهرپ، زک رهشی

الوغم، الوغر، الضغن، الحقد، الشنثان، الحنق، الوقر، الغاللة

Kîn: Rik. bivz. nevyan. kerb. zikreşî.

کین دار: کهریین، رکو، رکین، زک رهش

المغالی، الواغم، الواغر، الحاقد، الحانق، الحقود

Kîndar: Kerbîn. riko. rikîn. zikreş.

کین داری: نه فیانی، رک کرتن، زک رهشیاتی

الضغینه، الغلواء، الشنأة

Kîndarî: Nevyanî. rikgirtin. zikreşîyatî.

کیلرک: مه زهلا هیرکا، مه زهلا داک ودرامه تی، خانیی ناف مالی

الشونه، مخزن الغله، الهری للقمح

Kîlerk: Mezela hîrka. mezeleka dikak û deram-etî. xanîyê nav malê.

کیانا وهستیانی: حلك حلك، ملادان، نه زمان ددهفیدا هاتن

اللهت

Kîyana westanê: Hilk hilk. limiladan. ezman di devîda hatin.

کیان: شلقانندن، زقزقاندن، تیک هه ژاندن

الودل، الخض، المجد

Kîyan: Şilqandin. ziqziqandin. têk hejandin.

کوب: کومت، کولومت، کولوفندک، تور، کوپیتک، گولیسک

الذرة، القمه، القله

Kup: Kumt. kulomt. kulovindk. turr. gupîtk. gulîsk.

کوپوری: فه کرتن، دهست لی راگرتن، لهپ مچاندن، قه تلازی

اللزن، الشصب، التقشف، الاقتار، التوفیر

Kuporî: Vegirtin. dest miçandin. qetlazî.

کوپوریاتی: فه کرتن، دهست مچاندن، قه تلازیاتی

القتر، اللزن، الشصب، القشف

Kuporîyatî: Vegirtin. dest miçandin. qetlazîyatî.

کوت کوت، کوتین: پت پت، گورد گورد، پس پس

الندس، الهمس، النجوی

Kut kut = Kutên: Pitpit. gurgurd. pis pis.

کوت: گوه، قوت، نهشیان، نه پریار، گوروج، قهرمی، شل

الکهام، العجز، القصر

Kot: Guh. qut. neşyan. nebirryar. guruc. qerrimî. şil.

کوت بون: گوه بون، گوروج بون، نهشیان، قهرمیاتی، شل بون

التکهم، التعجز

Kutbûn: Guhbûn. gurrocbûn. neşyan. qerrimyatî. şilbûn.

کوته کی = کوته کیاتی: دژواری. بریاتی. ژحیل یاتی. زهمه تینی. زوریاتی. بوکری. خورتی

العنف، الكداء، الشدة، القوة، العسر، الصعوبة، الضيق

Kutekî =Kutekîyatî: Dijwarî. birîyatî. jihêlîyatî. zehmetînî. zorîyatî. bokirî. xurtî.

کوتک: گفتک. گفرک
الکبة، طعام

Kutilk: Kiftik givrik.

کوتلهوک: کوتلکیت ددهویدا بکهلین. گرازا دهوی یابکوتلک
الکبة المطبوخة بالشنينة

Kutildewk: Kutilkê di dewî da bi kelînin. girara dewî ya bi kutilk.

کوتل هویرک: کوتلکیت بچویک لگه ل گیای بلین
کبب صغار بالخضروات والحامض

Kutilkhwîrk: Kutilkê biçwîk ligel gîyayê bilênin.

کوتیک: چیخن. زخت. خشت. شخت. چویقی تیز
النخس، النکز، العود، المبر المدب

Kutîk: Çîxin. zixt. xîst. şixt. çwîvê tîj.

کوتیکانی: یاریا چیخانی
لعبه

Kutîkanê: Yerîya çîxnanê.

کوتنه: پیرادان. هونین. ههلبزارن. تیران
اللبخ، السیع، السجاج، السجج، الملاط

Kutne: Pêrradan. hunîn. helbijarin. têrran.

کوجا: چاوا. چهوا. کوسا. کو
کیف

Kuca: Çawa. çewa. kusa. ku.

کوجایی: چاواایی. چهواایی. کوسایی. کوواایی. کووایی
الکیفیة

Kucayî: Çawayî. çewayî. kusayî. kuwatî. kuwayî.

کوچ: نیشک. گوشه. ئیخله. سوی
الركن للبناء، الزاویه، الخارجیه

Kuç: Êşk. goşe. êxle. swî.

کوچهبر: پیخیر. زیفرک. دهست بهرک
الرشادة، الجلود

Kuçeber: Pîxirr. zîvirk. destberk.

کوتا کری: سهراست کری. خلاص کری. دویماهی کری
المختم، المكمل، المنهى، المتم، المفضض

Kotakirî: Serrastkirî. xilaskirî. dwîmahîkirî.

کوتایی: سهراستی. خلاسی. دویماهیاتی. سهراستیاتی
الكمال، النهایه، الختام، التمام

Kotayî: Serastî. xilasî. dumahyatî. serastîyatî.

کوتهک: خورتی. زهمهت. دژوار. بکور. تهنگ. بهر تهنگ. تهنگافی.
ژحیل. بری. زوری

الصعب، العنيف، القوى، العسير

Kutek: Xurtî. zehmet. dijwar. bikor. teng. ber teng. tengavî. jihêl. birî. zorî.

کوتهک بون: بکور بون. تهنگاف بون. دژوار بون. خورت بون. ژحیل بون. زهمهت بون. بری بون. بهرتهنگ بون. زوری بون

التعصب، التعسر، التشدد، التضايق، التعنف

Kutekbûn: Bikorbûn. tengavbûn. dijwarbûn. xurtbûn. jihêlbûn. zehmetbûn. birîbûn. bertengbûn. zorîbûn.

کوتهک بوی: بکور بوی. بر بوی. دژوار بوی. تهنگاف بوی. خورت بوی. بهرتهنگ بوی. زوری بوی

المتشدد، المتعصب، المصعب، المعسر، المعنف، المضاق

Kutekbûy: Bikorbûy. birbûy. dijwarbûy. tengavbûy. xurtbûy. bertengbûy. zorî bûy.

کوتهک تر: بکور تر. ژبری تر. ژحیل تر. تهنگاف تر. دژوار تر. خورت تر. زهمهت تر. بهرتهنگ تر. زوری تر

الاصعب، الاعنف، الاعسر، الاشد، الاقوى، الاضيق

Kutektir: Bikortir. jibirîtir. jihêltir. tengavtir. dijwartir. xurttir. zehmettir. bertengtir zorîtir.

کوتهک کرن: بکور کرن. زهمهت کرن. بری کرن. ژحیل کرن. دژوار کرن. تهنگاف کرن. بهرتهنگ کرن

التشديد، التصعيب، الاعسار، التضيق، التعنيف

Kutekkirin: Bikorkirin. zehmetkîrin. birîkîrin. jihêlkîrin. dijwarkîrin. tengavkîrin. bertengkîrin.

کوتهک کری: بکور کری. بری کری. زهمهت کری. دژوار کری. ژحیل کری. خورت کری. بهرتهنگ کری. تهنگاف کری

المعسر، المضيق، المعنف، المقوى، المشدد

Kutekkirî: Bikorkirî. birîkirî. zehmetkirî. dijwar-kirî. jihêlkirî. xurtkirî. bertengkirî. tengavkirî.

کوډیک: تیز کا هرچي، بجويکي هرچا
(صغار الدب)

Kudîk: Têjka hirçê, biçwîkê hirça.

کور: تیزکي مروفا يي نير، نيري بجويکا، تیزکي نير
(الابن، الولد الذکر، الغلام)

Kurr: Têjkê mirova yê nêr, nêrê biçwîka, têjkê nêr.

کور: جحیل، تولاز، گهنج، سنيله
(الشاب غير المتزوج)

Kurr: Cihêl, toaz, genc, sinêle.

کور: کازی کرنا کوري، نهخووش ناخفتنا ههفالی
(ایها الولد)

Kurro: Gazîkirina kurî, nexweş axiftin hevalî.

کور: پهزا گوھ بجويک، کي
(الاسک من الضأن، الغنم الاسک)

Kurr: Pezam guh biçwîk, kurr.

کورک: تیزکي نيري بجويک
(الغلام)

Kurrik: Têjkê nêryê biçwîk.

کور، کورک: ههري، تهقن، ئاخا تهري
(الردغة، الرديغ، الوحل، الحمأ، الورطه)

Kurr= Kurrik: Herrî, teqin, axa terr.

کور بهک: ئافاکيم لناف ئاخى، ليمزهک، گهرائافي ياتهک،
بللفاندني شيلي ببيت
(السديم، المستنقع)

Kurrbeqk: Ava kêl linav axê, lêmzek, gerra avê
ya teng, bi livlivandinê şêlî bi bît.

کور: کوري، کورمسک، پند
(الذيل، الذنب)

Kur: Kurî, kurmask, pind.

کورتان: جلي دهواري، بهريشتي دهواري
(الوکاف، الاکاف، البرذعه، القرطاه)

Kurtan: Cilê dewarî, berpiştê dewarî.

کورتان کەر: کهسي کورتانا چيدکەت، هوستايي جل و بهرتهشتيت
دهواري
(القصار، صانع الوکاف)

Kurtanker: Kesê kurtana çêdiket, hostayê cil û
ber tiştê dewarî.

کوچک: کورکا ئاگري هه لکرنی، جهی هه لکرنا ئاگري
الموقد، الجوب الوؤرة، الارة، الکانون

Kuçik: Kurka agirî helkirmê. cihê helkirna agirî.

کوچک رهش: دبیژن بوکهسي بهدوبهش، مروفي شول نه هاتی،
مروفي بي ئیغبال، کهسي بي دهولت
(کنایه للشؤم، المشؤوم، التعيس)

Kuçikreş: dibêjn bo kesê bedubeş, mirov şolnehatî,
mirovê bê êxbal, kesê bê dewlet.

کوچک رهشی: خوھلی سهري، بهدوبهشی، بي ئیغبال، ههژرای
وگه دایي

(التعاسه، البؤس)

Kuçikreşî: xwelîserî, bedubeşî, bê exbalî, hejarî
û gedayî.

کوچکي دهريکي: کورکا دهريکي سویتا کهوا، تهپکادهريکي سویتي
(حفره مصيده القبح)

Kuçê derîkî: korka derêkê swîta kewa, tepka
derkê swîtê.

کوچکوک: زاروک، بجويک، هویر
(الصغير)

Kuçkok: zarok, biçwîk, herîr.

کوچکوکي: بجويکي، هویری، هویریاتی، زاروکي
(الصغر)

Kuçkokî: biçwîkî, hwîrî, hwîryatî, zarokî.

کوڤک: کول کول
(السعال، القحه)

Kuxk: Kulkul.

کوڤين: کولکولين
(السعل، التسعل)

Kuxîn: Kulkulîn.

کوخاندن: کولکولاندن
(الاسعال)

Kuxandin: Kulkulandânî.

کوخاندی: کولکولاندی
(المسعل)

Kuxandî: Kulkulandî.

کوڤ کوڤي: کولکولي
(السعال)

Kuxkuxî: Kulkulî.

کورت: به ژن بهوستک، ههسن فاتک، کوندريسک، قوت وټ
(القمر، الدحدح للمرء)

Kurt: Bejin bi hostk, hesin fatk, kundirîsk, qut û vit.

کورتی تیکرا: کرئ کوسه، خرئیسه، سمبهک، هاجروک
(القشمر)

Kurtê têkra: Kirêgose, xirrnêse, simbek, hacrok.

کورتک: جهلکئ سهرفستان وکراسایئ بهر شق، سهرملئ ژنایئ
بهر قه بوی
(القباء، العباء، الرداء)

Kurtek: Celkê ser fîstan û kirasa yê berşeq, sermilê jinayê ber vebûy.

کورت بین: کهسئ سهرئرد بنئیرت، کهسئ دویرنه بینت، مروفتئ
سهر تلکی دنئیرت، سهرقه نیر
(قصیر النظر)

kurtbîn: Kesê ser erd binêrît, kesê dwîr nebînît, mirovê ser tilkî dinêrît, ser venêr.

کورت بینئ: نه دویر دیتن، سهرقه نیرانی، سهرتلکیاتی سهرقه یاتی
دیتن
(قصیر النظر)

Kurtbînî: Nedwîr dîtin, serve nêrranî, sertilkîyatî, serveyatî dîtin.

کورتانه: دیوار پټرادان، دیوار هونین، تاڅ ههلیژاندن
(السیع، اللبخ، السجاج، الملا)

Kurtane: Dîwar pêradan, dîwarhunîn, taq helbi-jandin.

کورتیخه: کماخ، نهک، ههستی قونئ
(العجز، القب، الورک، عظم الحوض)

Kurtîxe: Kimax, nihik, hestîyê qûnê.

کورت قه برین، کورت کرن: چهپ، برکرن، گوتن کورت کرن، کورت
گوتن
(الخص، التلخیص، الايجاز، الاختصار)

Kurtvebirrîn= Kurtkirin: Çep, birrkirin, gotin-kurtkirin, kurtgotin.

کور خال: کورئ برایی دایکئ
(ابن الخال)

Kurxal: Kurrê birayê daykê.

کورت: کوند، کوسه، پاشفه چوی، کوت، نه درئژ، تیکرا، قوت، پت
(القصیر)

Kurt: Kund, kose paşveçûy, kut, nedirêj, têkra, qut, pit.

کورت: چهپ بر، قه بر، کیم کرن، قه برین
(الاقتصار، الاختزال، المختصر، الموجز، المختزل، المقتصر)

Kurt: Çepbirr, vebirr, kêmkirin, vebirrîn.

کورت بون: کوت بون، کوسه بون، پاشفه چون، چون تیکرا، کوند
بون، قوت بون، پت بون
(التقصير، التخلزل، التجوز)

Kurtbûn: Kutbûn, kosebûn, paşveçûn, çûntêkra, kundbûn, qutbûn, pitbûn.

کورت بوی: کوت بوی، کوسه بوی، پاشفه چوی، چوی تیکرا،
کوندبوی، قوت بوی، پت بوی
(المقصر، الموجز، المختصر، المختزل)

Kurtbûy: Kutbûy, kosebûy, paşveçûy, çûntêkra, kundbûy, qutbûy, pitbûy.

کورت تر: کوند تر، پت تر، کوسه تر، قوت تر، پاشفه چوی تر،
تیکرا تر
(الاقصر، الاوجز، الاخصر، الاخلز)

Kurttir: Kutbtir, kosebtir, paşveçytir.

کورت کرن: کوندکرن، قوت کرن، کوسه کرن، تیکراکرن، پت کرن،
پاشفه برن، کوت کرن
(التقصير، الاقتصار، الاختزال، الاختصار، الايجاز)

Kurtkirin: Qutkirin, kosekirin, pitkirin, paşvebirin, têkrakirin.

کورت کری: قوت کری، کوندکری، کوسه کری، کوت کری، پت کری،
تیکراکری، پاشفه بری
(المختصر، الموجز، المختزل، المقصر)

Kurtkirî: Qutkirin, kundkirî, kutkirî, kosekirî, pitkirî, têkrakirî, paşvebirî.

کورتئ، کورتییاتی: قوتئ، کوندئ، کوسه یئ، پتئ، تیکرایئ،
پاشفه چونئ، کوتئ
(القصر، الاختصار، الايجاز)

Kurtî= Kurtîyatî: Qutî, kundî, koseyî, pitî, têk-rayî, paşveçûnî, kutî.

کورسی بهر: دهکێ بهری، بهرێ بلند، بهرێ بری بونژیارێ
(الرضام، الرضم)

Kursîber: Dekê berî, berê bilind, berê birrî bo nijyarê.

کورسیکا قیمه: دهکێ گوشتی لسه دهنجن، دهپی هنجینا
گوشتی
(الوظم)

Kursîka qîmey: Depkê goştî li ser dihincinin, depê hincinîna goştî.

کورشه: بهفرا قهپسی، بهفرا موکوم مرووف لسه برێقه بجیت
نه داجیت، بهفرا بوی کهفی
(الخشف، الخشيف)

Kurşe: Befra qerrisî, befra mukum mirov li ser birêve biçît nedaçît, befra bûy kevî.

کورش، کوری: گازی کرنا دهواری به
(نداء للدواب)

Kurriş= Kurî: Gazîkirina dewarîye.

کورک: تهیرێ دکهفیت سه هیکا ویکهت تێژک تهیرێ لسه هیکا
وهیلینێ فهوستیت
(الواکن، الراخم، الرانق، الرنقاء، الحاضن)

Kurk: Teyrê dikevît ser hêka û biket têtjik teyrê li ser hêk û hêlînê vewestît.

کورک بون: کهتنا سه هیکا، تهیرێ دکهفیت سه رهیکا
(التحضن، الوکون، الترخم)

Kurkbûn: Ketina ser hêka, teyrê dikevît ser hêka.

کورک بوی: نهوتهیرێ کهتی سه رهیکا
(المحضن، المرخم، المرنق)

Kurkbûy: Ew teyrê ketî ser hêka.

کورک تر: تهیرێ پتر وزوی تر بکهفیت سه هیکیت خوه
(الاحضن، الارخم، الاوکن، الارنق)

Kurktir: Teyrê pitir û zwîtir bikevît ser hêkê xwe.

کورک کرن: فهنانا هیکا بوکورک کرنا تهیری
(الاحضان، الترخم، التوکین)

Kurkkirin: Venana hêka bo kurkkirina teyrê.

کورک کری: تهیری هیک بودانای وکهتی سه
(الموکن، المرخم، المحضن، المرنق)

Kurkkirî: Teyrê hêk bo danay û ketî ser.

کور خالته: کورێ خویشکا دایکێ
(ابن الخاله)

Kurxalet: Kurê xwîşka daykê.

کورد: نژادمه که لپنیه کانهردی دژیت نافێ وێ کوردستانه توخمهکی
مروفانه ژ ئاريا دهین حساب کرن
(الامه الكردیه، القوم الكردی)

Kurd: Nijadeke li pinyeka erdî dijît navê wê kurdistanê, tuxmekê mirovane ji arîya dihên hi-sabkirin.

کوردستان: جهێ ملهتێ کوردلێ دژین وئاکنجی دین
(بلاد الكرد، وطن الكرد)

Kurdistan: Cihê milletê kurd lê dijîn û akincî dibin.

کورد پهروهر: وهلاتی، ملهت په رتیس
(الوطنی الكردی، الكردی القومی)

Kurdperwer: Welatî, millet perêş.

کورداتی، کوردینی: ملهتینی یا کوردا، خهباتا کوردی
(القومیه الكردیه)

Kurdatî= Kurdîni: Milletîniya kurda, xebata kurda.

کورده واری: کهسێ بنیات نژاد کورد، مروفتی ملهتێ کورد دبیت
خوهجهی کوردستانی

(الانتساب الی کوردستان، انتماء القومیه الكردیه)

Kurdewarî: Kesê binyat nijad kurd, mirovê milletê kurd dibît, xwe cihê kurdistanê.

کوردی: زمانی ملهتێ کورده، کرمانجی، زاری کوردی
(اللغه الكردیه)

Kurdî: Zimanê milletê kurde, kirmacî, zarê kurdî.

کوردو: مێرباش، مێرچاک

(الشجاع، المغوار، الباسل)

Kurdo: Mêrbaş, mêrçak.

کورسی: دهکێ روینشتنێ، دوشکێ روینشتنێ، جهێ هه لکهتی
(الکرسى)

Kursî: Dekê rwîniştinê, doşkê rwîniştinê, cihê helketî.

کورسی تراش: قانا تراشا، پنیاتراشا، قوشه ناتراشا
(بقعه الاحراش)

Kursîtirraş: Qona tiraşa, pinya tiraşa, qoşenatiraşa.

کورسوک: تێژکێ سهی یی سافا، کویچک

(الجرو، ولد الكلب)

Kursok: Têjkê sey yê sava, kwîçik.

کورویه بوی: که زاختی، گووگراندی، کوسه‌کری، روپاندی
(المشذب)

Kuropebûy: Kezaxtî, gogirandî, kosekirî, rupandî.

کورویه تر: که زاختی تر، گووگراندی تر، کوووکری تر، روپاندی تر،
قه‌فاندی تر
(الاشذب)

Kuropetir: Kezaxtîtir, gogirandîtir, kosekirîtir, rupandîtir, qefandîtir.

کورویه کرن: که زاختن، گووگراندن، قه‌فاندن، کوسه‌کرن، روپاندن
(التشذب)

Kuropekirin: Kezaxtin, gogirandinî, qefandin, kosekirin, rupandin.

کورویه کری: روپاندی، گووگراندی، که زاختی، قه‌فاندی، کوسه‌کری
(المشذب)

Kuropekirî: Rupandî, gogirandî, kezaxtî, qefandî, kosekirî.

کورویاتی: قه‌فاندنی، گووگراندی، روپاندی، که زاختنی،
کوسه‌کرنیاتی
(الاشذب)

Kuropatî: Qefandî, gogirandî, rupandî, kezaxtinî, kosekirinyatî.

کورویه: چهلێ گوووفر، کولتێ گوووفر، کوپێ پێک وهرهاتی
(القمة الجبلية المکور، الجبل المکور)

Kurope: Çelê girovir, kulimetê girovir, kopê pêk werhatî.

کوروی: دویف، کورمسک، کور
(الذنب، الذیل)

Kurî: Dwîv, kurmisk, kur.

کوریک: تێژکا ماهینێ
(المهر، الفلو)

Kurîk: Têjka mahîne.

کوریشک: قیرمچی، تیک چوی، چرمقی
(السنج، الغضن، التکمش، القلص، الجعد، العجز، التنوء،
المعکوف، الاخدود، الثنيه)

Kurîşk: Qirmicî, têkçûy, çirmicî.

کوریشک: لێک فه‌شکای، فه‌شکه‌ستی، فه‌شکین
(الخبین للثوب)

Kurîşk: Lêkveşkay, veşkestî, veşkên.

کورکی، کورکیاتی: که تننا ته‌یرا سه‌ر هێکا بو تێژک کرنێ
(الرخم، الوکن، الحضانه)

Kurkî= Kurkîyatî: Ketina teyra ser hêka bo têji-kirinê.

کورک: هه‌ری، ته‌قن، ئا‌خا شلێز، قور
(الوجل، الحمأ، الردغه، الورطه)

Kurk: Herî, teqin, axa şilêz, qurr.

کورک: سه‌رملی به‌ر که‌لشتی
(العباء، الفراء، الفروه)

Kurk: Sermilê ber keliştî.

کورمسک: کوری، کور، دویف، که‌لێژ
(العسیب، العصص)

Kurmisk: Kurî, kur, dwîv, kelêj.

کورمام: پس مام، کوپێ برایی بابێ مروفی
(ابن العم)

Kurmmam: Pismam, kurrê birayê babê mirovî.

کورممت: کوپێ خویشکا بابێ مروفی
(ابن العمه)

Kurmet: Kurrê xwîşka babê mirovî.

کوروره: نانێ گارسی یێ ترش کری
(خبز الذره)

Kurore: Nanê garisî yê tirş kirî.

کور ویه سپی: ناف سالقه‌چوی، پوش، قه‌یره، سه‌ره مروف
(الکهل، العوان، ابیض اللحيه)

Kur û pe spî: Nav salveçûy, poş, qeyre, seremirov.

کور ویه: ره، ره‌دین
(اللحيه)

Kurope: Rih, rihdîn.

کور ویه: تشتێ گووگراندی، تشتێ که‌زاختی، تشتێ کووسه‌کری
روپاندی، قه‌فاندی
(الشاذب، المشذب)

Kurope: Tiştê gogirrandî, tiştê kezaxtî, tiştê kosekirî, rwandî, qefandî.

کور ویه بون: که‌زاختن، گووگرین، که‌زخین، روپاندن، قه‌فاندن
(التشذب)

Kuropebûn: Kezaxtin, gogirîn, kezixîn, rupandin, qefandin.

كوژوت خانه: جهی تشتی بهرههف کرنی

(مؤسسه تجهیزات)

Kuzotxane: Cihê tiştê berhev kirinê.

كوژیری: كهسێ پویرتی وی خهلهك، موییی قرمچی پرچی کوریشک و تیکرا

(القط، القطط، للشعر، المجعد)

Kuzîrî: Kesê pwîrtê wî xelek, mwîyê qirmîçî, Pirçê kurîşk û têkar.

كوژیر: تشتی سووتی، موی سووتی

(الاقطط، القطیط)

Kuzîr: Tiştê sotî, mwîyê sotî.

كوژینا فییانی: وناف موتن، دل بهوژین

(الغلیل)

Kuzîrîna Vîyanê: Hinav sotin, dil bihujiîn.

كوژا: كهسێ كوژهك، میركوژ، تشت كوژ

(القتال)

Kuja: Kesê kujek, mêrkuj, tişt kuj.

كوژ، كوژی: ئیشك، سوی، ئیخله، كوچ، گوشه، قورننه ژناڤدا

(الركن، الزاویه من الداخل، اللجج للغرفة)

Kuj= Kujî: Îşk, swî, êxle, kuç, goşe, qurent ji navda.

كوژتن: تووپاندن، مراندن

(القتل)

Kujtin: Topandin, mirandin.

كوژتی: كهسێ تووپاندی، كهسێ مراندی، نهبخوه مری

(المقتول)

Kujtî: Kesê topandî, kesê mirandî, ne bixwe mirî.

كوژمك: كوژا، مرووف كوژ، تشت كوژ

(القاتل)

Kujek: Kuja, mirov kuj, tişt kuj.

كوژتنا بدزیفه: كوژتنابی ئاكهداری

(الاغتيال)

Kujtina bidizîve: Kujtina bê agihdarî.

كوژتن بكوژتنی: تول فهكرن، خوین فهكرن، ژیتشفه كوژتن، شوینی

كوژتن

(القتود)

Kujtin bikujtinê: Tolve kirin, xwînvekirin, ji pêşvekujtin.

كوړی کوړی: گازیا ماهین وههسپا

(نداء للخيل بالمجي)

Kurîkurrî: Gazîya mahîn û hespa.

كوړی بهوری: دهواری ئافی

(فرس الماء)

Kurîbehrî: Dewarê avî.

كوړیك: باهوزا بهوری، باگه، باروفا بهوری، باكوژیرك، باوهلییا

بهوری

(الزوبعة الثلجية، الاعصار الثلجي)

Kurîfk: Bahaza befrê, bager, baro vabefrê, ba-

kuzîk, bawelîya befrê.

كوژیر، كوژره: كاگي، سهريژا دهخلی گيرهكري

(القصل)

Kuzîr: Kwîzir, kwîzre, kagirr, serbêja dextê

gêrekirî.

كو زرين: سووتن، قهههان، سووتنا موی وهريی، سووتاندنا موی

كهفلی

(السبأ للجلد، الشياطين للشعر والصوف)

Kuzîrîn: Sotin, qemhan, sotina mwî û hiryê, se-

tandin, mwîyê kevlî.

كوژری: تشتی سووتی، قهههای

(السبى، المشيط، الشيط)

Kuzîrî: Tiştê sotî, qemhay.

كوژراندن: سووتاندن، سووتن، داناهنداف ئاگری

(الاسباء، الاشياطين، اللجج، الرمد)

Kuzirandin: Sotandin, Sotin, Dana hindav agirî.

كوژراندی: تشتی دای هنداف ئاگری وسووتی

(المسبأ، المشيط)

Kuzirandî: Tiştê day hindav agirî û sotî.

كوژرين: قيرچين، هناف سووتن، كوفانا دژوار

(اللوعه، الالتياغ)

Kuzrîn: Qirqiçîn, hinav sotin, kovana dijwar.

كوژرين: سووتن، قهههان، قيرچين

(اللفج، الرمد، اللعج، اللوعه)

Kuzrîn: Sotin, qemhan, qirqiçîn.

كوژوت: تشتی بو بویکی دكرن، ناف مالیا بویکی

(الجهاز، جهاز العروس)

Kuzot: tiştê bo bwîkê dikirin, nav malîya bwîkê.

کوسک کرن: وهستاندن، تهوځاندن، کرځاندن، لهپتاندن، کهسیرهکرن، ژکاس ئیځستن

(الالغاب، الابهار، الانصاب، الانهاک، التبویځ)

Kuskkirin: Westandin, tewixandin, kerixandin, lepitandin, kesîrekirin, ji kasêxitin.

کوسک کړی: وهستاندی، تهوځاندی، کهرځاندی، لهپتاندی، کهسیرهکړی، ژکاس ئیځستی

(المنهک، المیهر، الملغب، المبوځ، المتعب)

Kuskkirî: Westandî, tewixandî, kerixandî, lepitandî, kesîrekirî, ji kasêxitî.

کسکی، کوسکیاتی: وهستانی، کهرخینی، تهوځینی، کهسیرهیاتی، لهپتینی، ژکاس کهتنی

(الاین، الونی، البهر البوځ، النوء، النصب، الاعیاء الشدید)

Kuskî= Kuskîyatî: Westanî, kerixînî, tewixînî, kesîreyatî, lepitînî, ji kasketî.

کوشتن: کوژتن، توویاندن، مراندن (القتل)

Kuştin: Kujtin, topandin, mirandin.

کوشتی: کوژتی، توویاندی، مراندی (القتیل، المقتول)

Kuştî: Kujtî, topandî, mirandî.

کوشتنابدزی فه: کوژتناهای ژخوهنه (الاغتیال)

Kuştinabidizîve: Kujtinahay ji xwene.

کوشتن بکوشتن: ژپیشفه کوژتن، شوینی کوژتن (القتود)

Kuştin bikuştinê: Jipêşve kujtin, swînê kujtin.

کوش خهلی: خالایی، خالیاتی، څرت وڅالایی، څرتی، بهیاری، چولیاتی

(الخواء، الفراغ، الخلاء)

Kuşxeleyî: Valayî, xalyat, virrt û valayî, virrtî, beyarî, çolyatî.

کوش خهله: فاله، بهیار، څرت، خالی، چول (الخواهی، الخالی، الفارغ)

Kuşxele: Vala, beyar, virrt, xalî, çol.

کوفر: بڼ دینی، بڼ باوهری (الکفر)

Kufir: Bê dînî, bê bawerî.

کوژیرک: کاشخانک، قاما بانی ژناځدا، بانی ژورځه (السقف، الغماء)

Kujîrk: Kaşxank, qama banî ji navda, banê jorve.

کوژیره: ههلاش، ههژیت ددانن سهرکاریته ونیرا بو ناځ بان کرنی (السقیفه، الوشیع)

Kujîre: Helaş, hejêt didanin ser karîte û nîra bo ax ban kîrnê.

کوسا: چاوا، چهوا، کوو (کیف)

Kusa: Çawa, çewa, ko.

کوسپه: تشتی تیر، ومکی ناری بکهن ناف ئافئی ههتاتیر دبیت، تشتی نه پوهن ونههشک، قاچین (اللهدیه، الثخن)

Kuspe: Tiştê tîr, wekî arî biken avê heta tîr dibît.

کوسپهیی: تیری، تیریاتی، قاچینی (اللهد، الثخانه، الثخن)

Kuspeyî: Tîrî, tîryatî, qaûînî.

کوسک: توخمهکئی کولیایه خوه بلوت دهافیت (صنف من الجراد)

Kusk: Tuxmekê kulyaye xwe bilut di havêt.

کوسک: وهستای، کهرخ، کهسیره، ژکاس کهتی، لهپتی، تهوخی (اللغب، الفه، الفهیه، الوانی، المنکوک، المیهور)

Kusk: Westay, kerixî, kesîre, ji kasket, lepitî, tewixî.

کوسک بون: وهستان، کهرخین، کهسیرهبون، ژکاس کهتن، لهپتین، تهوځین

(الانهاک، النصب، العیاء)

Kuskbûn: Westan, kerixîn, kesîrebîn, ji kasketin, lepitîn, tewixîn.

کوسوک بوی: وهستای بوی، کهرخ بوی، کهسیره بوی، تهوخی بوی

(المنهک، الملغب، المیهور)

Kuskbûy: Westaybûy, kerixîbûy, tewixîbûy.

کوسک تر: وهستانی تر، کهسیره تر، تهوخی تر، کهرخ تر، ژکاس کهتی تر، لهپتی تر

(الانهاک، الاعسی، الاتعب، الالغب، الابهیر، الانوء، الابوځ)

Kuskîr: Westanîtir, kesîretir, tewixîtir, kerixîtir, ji kasketîtir, lepitîtir.

کول بونا فیتی: هریشین، کهلداچون، پەتشین
(الثلغ، الشدخ)

Kulbûna fêqî: Herişîn, kerlîdaçûn, petişîn.

کول بوی: هەرشێ، کەلداچوی، پەتشی
(الثلغ، الشادخ، المثلغ، المشدخ)

Kulbûy: Herişî, keldaçûy, petişî.

کولافی: کولەبەیی، حەف حەفی، برسی، چۆنەهێلک
(النهم، الخشع، الرثغ، الشره، القارت)

Kulafî: kulbeyî, hefhefî, bîrsî, çunehêlk.

کولافی بون: کولەبەیی بون، حەف حەفی بون، برسی بون
(النهم، التشجع، الشره)

Kulafîbûn: Kulbeyîbûn, hefhefîbûn, bîrsîbûn.

کولافی بوی: کولەبەیی بوی، حەف حەفی بوی، برسی بوی
(النهم، المقرت، المجشع)

Kulafîbûy: Kulbeyîbûy, hefhefîbûy, bîrsîbûy.

کولافی تر: کولەبەیی تر، حەف حەفی تر، برسی تر
(النهم، الاشره، الاجشع، الاقرت، الارثغ)

Kulafîtir: Kulbeyîtir, hefhefîtir, bîrsîtir.

کولافی کرن: کولەبەیی کرن، حەف حەفی کرن، برسی کرن
(الاشراه، الارثاغ، التقريت، الاجشاع، التنهيم)

Kulafîkirin: kulbeyîkirin, hefhefîkirin, bîrsîkirin.

کولافی کری: کولەبەیی کری، حەف حەفی کری، برس کری
(النهم، المجشع، المشره، المقرت)

Kulafîkirî: Kulbeyîkirî, hefhefîkirî, bîrsîkirî.

کولافیاتی: کولەبەییاتی، حەف حەفیاتی، برسییاتی، برسینی
(الشرهان، الجشع، النهم، القرت، الرثغ)

Kulafîyatî: Kulbeyatî, hefhefîyatî, bîrsîyatî, bîrsînî.

کولاف: کوم، سەریوش، جلکێ سەری
(الطاقیه، الطربوش)

Kulav: Kum, serpoş, cilkê serî.

کولافکی: یاریهکه پێهنا لکولافا ددهن
(لعبه الطربوش)

Kulavkî: Yarîyeke pêhna li kulava diden.

کولافکێ بەرویی: کافلوزانکێ بەرویی
(قمع البلوط)

Kulavkê Berrîyê: Kavlojankê berrwîyê.

کول کول: کوخ کوخ
(النجاح، صوت الساعل)

Kulkul: Kux kux.

کول: پەرچفی، کیسه بوی، پرسک، چافک
(الملتهب، الدمل)

Kul: Perçivî, kîsebûy, pîrsîk, çavîk.

کول بون: پەرچفتن، کیسه کرتن
(الالتهاب، التلهب)

Kubûn: Perçivtin, kîsekin.

کول بوی: پەرچفتی، کیسه کرتی
(الملتهب)

Kulbûy: Perçivtî, kîsegirtî.

کول تر: پەرچفتی تر، کیسه کرتی تر
(الاله، الاقرح)

Kultir: Perçivtîtir, kîsegirtîtir.

کول کرن: پەرچفاندن، کیسه کرن
(الاله، التقريح)

Kulkirin: Perçivandin, kîsekin.

کول کری: پەرچفاندی، کیسه کری
(المقرح، الملهب)

Kulkirî: Perçivandî, kîsekirî.

کولی، کولیاتی: پەرچفیاتی، پەرچفینی، کیسهیی
(الالتهاب، القرحة)

Kulî= Kulîyatî: Perçivyatî, perçivînî, keseyî.

کول، کولک: پرسک، چافک
(الدمل، البثره)

Kul= Kulik: Pîrsîk, çavîk.

کول: کوفان، دهلهم
(الحسره)

Kul: Kovan, delem.

کول با: توخمه کێ کولکانه
(صنف من الدمل)

Kulba: Tuxmekê kulkane.

کولب: خەلا، سخنتی، نان شرینی، قەتلازی، برساتی، برسینی، برسییاتی
(القحط، الغلاء، المجاعه)

Kulb: Xela, sixintî, nan çîrînî, qetlazî, bîrsatî, bîrsînî, bîrsîyatî.

کولەبەیی: کولافی، حەف حەفی، گەلە برسی، چۆنەهێلک
(النهم، الجشع، الجائع)

Kulbeyî: Kulafî, hefhefî, gelebîrsî, çunehêlk.

كول كولى: کوخ کوخى
(النجيخ، الساعل)

Kulkulî: Kux kuxî.

كول كوليأتى: کوخ كوخياتى
(القحب، المسن، يأخذ السعال)

Kulkulyatî: Kux kuxyatî.

كولفل: گريادارى، قورمى پىكوهرهاتى، گرى، گرى، برکفه چوى
(العجر، العلبه، عقد العجر)

Kulvil: Gîrya darî, qurmê pêkwerhatî, girê, girî, birikveçûy.

كولهك: په نجر، كولین
(السها، الكؤه، المشكاه، القتره)

Kulek: : Pencer, kulîn.

كولهك: قون، دهرقون، كونا قونى، پوز
(الجحر، الشرج، الدبر)

Kulek: Qûn, derqûn, kunaqûnê, poz.

كولك دهركرن: نشته ركرن
(الندص، الاستقران، للبثره)

Kulikderkirin: Nişterkirin.

كولك دهركرن: تول فهكرن، بيهن ئينان، كهيف بسرهنگاتن، دل هين كرنا كه ربى
(كنايه عن الانتقام والتشفى والتشميت)

Kulik derkirin: Tolvekirin, bêhnînan, keyfbiser hingotin, dil hîn kirina kerbê.

كولكا هريى: هريابيس، هريانه باش، هه رباژه شهكرنى ماى، بن شه

Kulka Hirye: Hirya pîs, hirya nebaş, hirya ji ber şekirnê may, binşe.

كولهك فرهه: ترسنوك، ترسوك
(الهلوع، الجبان، الرعيد)

Kulek firhe: Tirsinok, tirsok.

كوله: خيفه تا پيشوييا
(الناموسيه، الكله)

Kulle: Xîveta pêşwîya.

كولكى جهالى: قورنه تى، ئيشكاجهالى، كوژيكى جهالى، بنى جهالى
(ركن اللد، زاويه اللد)

Kulkê cihalî: Qurnetê cihalî, îşka cihalî, kujîkê cihalî, binê cihalî.

كولم: دنگ، مست، تهپ، كىلنجى
(اللقز، اللطم، اللكم، الصقب)

Kulm: Ding, mist, tep, kêlincî.

كولم: تژى ههردولهپا، بىدهرى، مست
(الحفنه، الارب)

Kulm: Tijî herdu lea, bêderî, mist.

كولابى دنگ: يارهيه كه كىلنجيا ژته لفه ددانن ئىكودو
(العبه)

Kulmabêdeng: Yariyeke kêlinciya ji telve dida-nin êkudu.

كول مال: ژار، بهلنگاز، خوهلى سهر، گدا، زهيوين، يانى مالا بابى
كول كوف بن
(الفقير، البائس، المعوز)

Kulmal: Jar, belingaz, xwelîser, geda, zebwîn, yanî mala babê kol gov bin.

كولته: كوپ، كولوفندك، تور، شلك، كومت
(الشنعاف، القله القمه، الذروه)

Kulimte: Kup, kulovindk, turr, Şilk, kumt.

كولند: كوندك، زرزه وادهكى خارنى يهوهكى خييار وكوندورا دكه
لين وديخون
(الدباء، القرع، اليقطين)

Kulind: Zirzewa dekê xarnê ye wekî xîyar û gundora diklînin û dixon.

كولندوك: توخمهكى گييايه رهاوى دهرمانى كوليبايه، گوه كيتك
(نبات عشبي يداوى بجذره)

Kulindok: Tuxmekê gîyaye rihawî dermanê kulîyaye, guh kêtk.

كولندى گويانى: توخمهكى كولندايه ژهه ميا شرين تره
(اليقطين)

Kulindê goyanî: Tuxmekê kulindaya ji hemîya.

كولندى ئافى: توخمهكى كولندايه دكه ن ئامانى ئاف فه خارنى وهكى
كوزك وكه وازك وجهركا
(القرع)

Kulindê avê: Tuxemkê kulindaya diken amanê av vexarnê wekî gozik û kewazk û cerka.

كولنگ: تهفر، قهزمه، كولينك
(المنكاش، المعول)

Kuling: Tevir, qezme, kulînk.

كولى شينك: توخمه كى كوليابه
(صنف من الجراد)

Kulî şînk: Tuxmekê kulyaye.

كولى رابون: هاتنا كوليابه بوش، په دابونا كوليابه
(الهمشه للجراد)

Kulî rabûn: Hatina kulye boş, peydabûna kulye.

كولى كوسك: توخمه كى كوليابه
(الجنذب، القبوط)

Kulî kusk: Tuxmekê kulyaye.

كولى كهشك: ته خلیته كى كوليكاكه، كولى سپیک، بهشت
وجهه نه م
(الاقحوان زهره)

Kulî keşk: Texlîtekê kulîkaye, kulîspîk, behîşt û
cehnem.

كوليك: كول، كولياكياي
(الزهر، نور النبات)

Kulîlk: Gul, gulya gîyay.

كولى كوك: ته خلیته كى كوليابه
(صنف من الجراد)

Kulî kewk: Texlîtekê kulye.

كوليكاسپی: كولى سپیک
(النور)

Kulîlkaspî: Kulîspîk.

كوليك كهشبون: كوليك خیت بون، بژگفتی، كوليك بشگفتن
(القنب، التقنیب)

Kulîlk geşbûn: Kulîk xêvbûn, bijkiftî, kulîlk
bişkiftin.

كولى لوتك: توخمه كى كوليابه
(صنف من الجراد)

Kulî lotk: Tuxmekê kulyaye.

كولندريك: گرارا بكولنده، گرارا كولندى لگه دلین
(طعام من القرع والتمن)

Kulîndrîk: Girara bi kulinde, girara kulîndî
kulîndî ligel dillênin.

كولين: كولهك، په نجهرك، بخیری
(الفخت، الكوه، المدخنه)

Kulîn: Kulek, pencerik, bixêrî.

كولوخك: هستی سهری، قافی سهری
(الجمجمه)

Kuloxk: Hestîyê serî, qafê serî.

كولوخى چيياى: كوروپى چيياى، چهل چيياى، سهرى چيياى
كهفر
(الفادر)

Kuloxê Çîyay: Kuropê çîyay, çelê çîyay, serê
çîyê yê kevir.

كولوز: توخمه كى جهريت مهزنه، لينى ناخى، لينك، سندانك
(القداق، الزير، الفيدس، الخايه، الراقود)

Kuloz: Tuxmekê cerê mezine, lînê axê, lînk sin-
dank.

كولوفندك: تورى، شلك، كولته، كوروپه، كوپ، تورچك
(الهامه لكل شى، القمه، الذروه للجبل)

Kulovindk: Turr, Şilik, kulimte, kurope, kop, torîçk.

كولوفندكا چيياى: سهرى چيياى، كولتى چيياى، تورچيياى
(النغفه، العنخاب، القله)

Kulovindka Çîyay: Serê çîyay, kulîmtê çîyay,
turra çîyay.

كولوفندكاسهرى: شلكاسهرى، ناف سهرى، شاخى سهرى
(النماغه، الهامه)

Kulovindka Serî: Şilka serî, Nav serk, Şaxê serî.

كول وكوفان: خه ودمرد، دهلمياتى، ژان وئيش
(الاسى والحسره)

Kulûkovan: Xem û derd, delemyaî, jan û êş.

كولى: توخمه كى زنيوهرا نه دهخ و دانى دخوت، حيوانه كى
زيانداره
(الجراد)

Kulî: Tuxmekê zinêwerane dextl û danî daxon,
hêwanekê zîyandare.

كوليا بهفرى: كريسكا بهفرى، پهرمويجكا بهفرى، پرتا بهفرا،
ژئهسمانى دوه رهيت
(قطع الثلج الهاطله)

Kulya Befrê: Kirîska befrê, permwîçka befrê
pirta befra ji esmanî diwerhît.

كولى بهشك: توخمه كى كوليابه يى بجويكه
(صنف من الجراد، الدبى)

Kulîbeşk: Tuxmekê kulyaye yê biçwîke.

کون: مهشک، پیستی نافی کرنی، هیز
(الوطب، السقاء، القربه، الزفر، الزق)

Kun: Meşk, pîstê avê kîrnê, hîz.

کون ناف: تحا، بیرم
(الثغب، الوجذ)

Kunav: Tiha, bêrim.

کون با: کونج با
(الفجوه الهوائيه فى الجبل)

Kunba: Kunc ba.

کون بهفر: چالا بهفری، کونجا بهفری
(الثلاجہ، مخزن الثلج)

Kun refr: Çala befrê, kunca berfrê.

کون بلویل: کون بوت
(النفق)

Kun bilwîl: Kun bot.

کون بون: درهان، قهورین، نقه بون، سمین، قولووله بون، تی په
ش بون، نقوب بون
(التثقب، التثغر)

Kunbûn: Dirrhan, qewirîn, niqwrîn, niqebbûn,
simîn qulolebûn, têpeşbûn, niqobbûn.

کون بوی: قهوری، دپهای، سمتی بوی، قولووله بوی، نقوب بوی
(المنفوذ، المثقوب)

Kunbûy: Qewirî, dirrhay, simtîbûy, quloebûy,
niqobbûy.

کون تر: قهوری تر، سمتی تر، تی پهش تر، تی پهری تر، نقوب تر
(الاثقب، الانفذ)

Kumtir: Qewirîtir, simtîtir, têpeştir, têperîtir, ni-
qobtir.

کون کرن: قهورانندن، قولووله کرن، سمتن، تی پهشانندن، تی
په راندن، نقوب کرن
(التثقيب، الانفاذ، الاختراق)

Kunkirin: Qewirandin, qulolekîrin, simtin
têpeşandin, têperandin, niqobkîrin.

کون کری: قهوراندی، سمتی، تی پهشانندی، دراندی، تی په راندی،
نقوب کری
(المثقب، المنفذ)

Kunkirî: Qewirandî, simtî, têpeşandî, dirandî,
têperandî, niqobkirî.

کولیا هری: نالهکا هری، کفاهری، قهفتا هریا رستنی بهشی
(العمیته، الجحشه)

Kulya Hirî: Aleka hirî, kefa hirî, qefta hir-
ya ristînê bi teşîyê.

کوم: کولاف، سه ریوش
(الطربوش، الطاقیه)

Kum : Kulav, serpoş.

کومت: کولته، کوب، کوروپی، چهل توری، شلک
(الشنعاف، الشنخاب، القله، القمه، الذروه)

Kumt: Kulimte, kup, kurope, çel, turr, Şilk.

کوم چالک: تشتی دین ناخی فه فهشارتی
(الدفینه)

Kumçalk: Tiştê dibin axê ve veşartî.

کومر: رهزوی، پهلی فهمراندی
(الفحم)

Kumirr: Rejwî, pelê vemirandî.

کومکومه: خهه گور، کمکه
(الوحره، الوزع، سام ابرص)

Kumkume: Xeme gur, kimkime.

کومینک: توخمه کی دانی یه توککی وی دخون، گیایه که توفی وی
دخون
(الکمون، نبات عشبی يؤکل، بذره)

Kumînk: Tuxmekê danîye tovkê wîdixon, gîyayekê
tovê wî dixon.

کوم زری: کولافی ناسنی، کولافی ژ زنجیراچیکری
(القبعه العیدیه)

Kumzirî: Kulavê asinî, kulavê ji zincîra çekirî.

کون: چال، بوت، سمتی، دهرهانی، دهلیقه، قولووله، قهوارک
(الثقب، النخر، الثغره، المجاز)

Kun: Çal, bot, simtî, derhanî, delîve, qulole, qe-
wark.

کون: چافیک، پوزک، دهرافک، دهلیقه
(المنفذ، النعب، الجحر)

Kun: Çarvîk, pozik, deravk, delîve.

کون: کونج، مالویته، لهههه
(الوجار، الرجمه للحيوان)

Kun: Kunc, malwîte, lehend.

کوند: ته‌یرئ کوری قوت، ته‌یرئ بی کوری نان کوری کورت
(الابتر، الطیر بدون ذیل او قصیره)

Kund: Teyrê kurî qut, teyrê bê kurî an kurî kurt.

کوند ریسک: که‌سئ به‌ژن کورت، مروفتی به‌ژن قوت، کوندل فسک
هاجروک
(البحتری، القابع)

Kundirîsk: Kesê bejin kurt, mirovê bejinqut,
kundilfisk, hacirrok.

کوند ریسکی: کوندل فسکی، به‌ژن کورت، به‌رکفه‌بری
(البحتر، القبوع)

Kundirîskî: Kundil fiskî, bejin kurt, berikvebirî.

کوند ریسک برن: خوه‌تیک برن، خوه‌به‌رکفه برن، خوه‌ئینانائیک
(التبحتر، التقبیع)

Kundi rîskbirin: Xwetêk birin, xwebiberikve bi-
rin, xweînanaêk.

کوند ریسک چوی: که‌سئ خوه‌به‌رکفه بری، مروفتی تیکرا
(المبحتر، المقبع)

Kundirîskçûy: Kesê xwe biberikve birî, mirovê
têkra.

کوندک: کولند

(القرع، الدباء، الیقطين)

Kundik: Kulind.

کون دهرزیک: مالاده‌رزیک، جهی دافئ تیرا برنی
(الخرت، السم للابره)

Kunderzîk: Maladerzîkê, cihê davê têrabirnê.

کون دوی پشک: مالا دوپیشکی
(اجر العقرب)

Kun dwî pişk: Mala dwîşikî.

کوندل فسک: هاجروک، به‌ژن قوت، مروفتی به‌ژن کورت
(القمی، الدحدح، القزم)

Kundil fisk: Hacirrok, bejin qut, mirovê bejin kurt.

کون رویفی: مالارویفی، کونجارویفی
(الوجار للثعلب)

Kun rwîvî: Mala rwîvî, kunca rwîvî.

کون زر نرک: زهنده‌هور، چالاچیای یازوردا چوی، کونا چیای
وهکی به‌را به‌ردن تیدا تهق تهق ژئ بهیت
(الفجوه العمودیه العمیقہ فی الجبل)

Kun zirr zirrk: Zendehur, çala çîyay ya jorda
çûy, kuna çîyay wekî bera berden têda teqteq jê
bihêt.

کونی، کونیاتی: نقوویی، قه‌وریاتی، تی‌په‌شینی، درهانی، سمتنی،
په‌رینی

(الثغر، الثقب، النفذ)

Kunî= Kuniyâtî: Niqobî, qewoirîyâtî, têpeşînî,
dirhanî, simtinî, perînî.

کونا بفری: مالابفری
(الدبله)

Kuna Bivîrî: Mala bivîrî.

کونج: له‌ه‌ند، مالویته، کون
(الوجر، الفجوه، المخبأ)

Kunc: Lehend, malwîte, kum.

کونجریک: توخمه‌کی گیایه بی نویسه‌که بمروفتی فه دنویسیت
(القطرب، القتا، نبات، عشبی شوکی لصاق)

Kuncirrk: Tuxmekê gîyaye yê nwîseke bimirovî
ve dinwîsît.

کونجر: مویئ تیکرا، پرچی خه‌له‌ک وکوزیر، پرچی قرمچی
وکوریشک

(اللسق، اللزق، القطا، المجدع للشعر)

Kumcirr: Mwîyê têkar, pirçê xelek î kuzîr, pirçê
qirmîçî û kurîşk.

کونجی: دانئ گیایه‌کی یه‌دخون، ده‌یرن دبیت ته‌حین بنانی دخون،
توئگی گیایه‌کی دانئ ویه دبیت پی‌خارن لگه‌ل نانئ
(السمسم)

Kuncî: Danê gîyayekîye dixon, dihêrin dibît tehîn
binanî dixon, tovê gîyayekî damîye dibît xarin dig-
el nanî.

کونجی چریفک: که‌لکئ گیایئ کونجیئ
(عیدان السمسم)

Kuncî çwîvk: Kelkê gîyayê kuncîyê.

کونج بی: پاته‌که دهن بن که‌فش ویه‌رده‌لنگیت جلکی بو موکومی بیئ
نه‌تیک بون

(النفاخه، رقعته تحت کم الثوب)

Kuncbirr: Pateke di bn binkefş û berdelingêt
cilkî bo mukumî yê netîkbûn.

کوند: توخمه‌کی ته‌یرایه ژته‌یریت دورنده
(نوع من الطیر الجارح)

Kund: Tuxmekê teyraye ji teyrê durrinde.

- كونا گوهی:** چالکا گوهی
(الصماخ)
Kuna guhî: Çalka guhî.
- کوه:** پت، نه‌شیای، شل، گوروج، قویس، حوسیر
(القاصر، العاجز)
Kuh: Pit, neşyay, Şil, guroc, qwîs, husîr.
- کوه:** پوت، شل
(الضرس، الکیل، الکهام، المشلول)
Kuh: Pot, Şil.
- کوهبون:** نه‌شیان، شل بون، پوت بون
(التعجز، التقصر، التکهم، التضرس، التشلل)
Kuhbûn: Neşyan, Şilbûn, potbûn.
- کوهبوی:** نه‌شیای، شل بوی، پوت بوی
(المضرس، المکل، المعجز، المقصر، المكهم، المشل)
Kuhbûy: Neşyay, Şilbûy, potbûy.
- کوهتر:** نه‌شیای تر، شل تر، گوروج تر، پوتی تر
(الاکل، الاضرس، الاکهم، الاشل، الاقصر، الاعجز)
Kuhtir: Neşyaytir, Şiltir, quroctir, potîtir.
- کوهکرن:** شل کرن، گوروج کرن، پوتی کرن
(الاکهام، الاضراس، الاکل، التعجز، الاشلال)
Kuhkirin: Şilkin, gurockirin, potîkirin.
- کوهکری:** شل کری، گوروج کری، پوتی کری
(المعجز، المکل، المضرس، المقصر، المشل)
Kuhkirî: Şilkirî, gutockirî, potîkirî.
- کوهی، کوهیاتی:** شلیاتی، گوروجی، پوتیاتی، نه‌شیانی
(العجز، الکل، الکهم، الضرس، الشلل)
Kuhî= Kuhyatî: Şilyatî, gurocî, potîyatî, neşyanî.
- کوه چون، کوه رتفه‌چون:** هیدی رتفه‌چون، لوکوزین
(الهوینا، التلکوء)
Kuhçûn= Kuh rêveçûn: Hidî reveçûn, lokuzîn.
- کو، کوه:** چاوا، کوسا، چه‌وا
(کیف)
Ku= Kuwe: Çawa, kusa, çewa.
- کوراتی:** چاواتی، کوسایی، چه‌وایی
(الکیفیه)
Kuwatî: Çawatî, kusayî, çeyayî.
- کوچک:** تیزکئی سهی
(الجره)
Kwîçik: Têjkê sey.

- کون می‌ش:** مالا می‌شا هنگفینی یا کویشی، قولولولا دارانان کونیت
به‌را
(القتع للنحل)
Kunmêş: Mala mêşahingvîni ya kwîvî, qulola
dara an kunêt bera.
- کونا قوونئی:** پوز، خه‌له‌کا قونی، چف چفک
(الشرح، الدبر)
Kunaqûnê: Poz, xeleka qînê, çivçivk.
- کونا قوزی:** سوور یچک
(المهبل)
Kuna quzî: Sorîçk.
- کونکیت شانا هنگفینی:** مالکیت شانا هنگفینی
(النخروب، الخلیه)
Kunkêt Şana hingvîni: Malkêt çana hingvîni.
- کون کئفریشک:** کونجا کئفریشکی، له‌هه‌ندا کئفریشکی
(الختل)
Kunkêvrîşk: Kunca kêvrşkê, lehenda kêvrîşkê.
- کون می‌رووی:** مالا می‌روویا
(قریه النمل)
Kun mêrû: Mala mêrwîya.
- کون مشک:** مالویتامشکی
(القصاصه، اللغز، النافقاء)
Kunmişk: Malwta mişkî.
- کونئی بموی:** پیست
(الزق)
Kunê bimwî: Pîst.
- کونئی ره‌پ:** کونئی ئافئی پی تژی
(الشظی، امتلاء السقاء حتی ارتفع قوائمه)
Kunê rep: Kunê avê yê tijî.
- کونئی گه‌نی:** کونئی هه‌فنوکی
(الحشن)
Kunê genî: Kunê hefanokî.
- کونیشک:** کونا بچویک
(المسام المسامه)
Kunîşk: Kuna biçwîk.
- کونینوک:** شکه‌فتا لبه‌ری کولای
(الغار، المغاره)
Kunînok: Şkefta li berî kolay.

كویری کویراتی: دویر سهحکرنی، دویر فهکولانی، گهولینی، گهولیاتی

(العراقه، الحذق، الغموض، الابهام)

Kwîrwî= Kwîratî: Dwîr sehkirî, dwîr vekolanî, gewlînî, gewlîyatî.

کویر کویر، کویرین: قارقار، قیژ قیژ، زمهزویر

(العویل، الصخب، الصراخ)

Kwîrrkwîrr= Kwîrrên: Qarqar, qîjqîj, zimezwîr.

کویر: گهلهک پیر، کال، پیری کال

(القحم، الهرم، الیفن)

Kwîrr: Gelek pîr, kal, pîrê kal.

کویر بون: کال بون، پیربون

(التهرم، التشیخ)

Kwîrrbûn: Kalbûn, pîrbûn.

کویر بوی: کال بوی، پیربوی

(التهرم، التشیخ)

Kwîrrbûy: Kalbûy, pîrbûy: kalbûy, pîrbûy.

کویر تر: کال تر، پیرتر

(الاهرم، الاشیخ، الیفن)

Kwîrrtir: Kaltir, pîrtir.

کویر کرن: کال کرن، پیر کرن

(التهرم، الاشیخ، التشیخ)

Kwîrrkirin: Kalkirin, pîrkirin.

کویر کری: کال کری، پیرکری

(المشیخ، المهرم)

Kwîrrkirî kalkirî, Pîrkirî

کویری، کویریاتی: کالی، کالیاتی، پیریاتی

(القحوم، الهرم، الیفن، الشیخوخه)

Kwîrrî= Kwîrratî: Kalî, kalyatî, pîrîyatî.

کویر زان: دویر بین، بیرتیژ

(الحاذق، النطاس)

Kwîrrzan: Dwîrbûn, bîrtîj.

کویر زانین: بیر تیژی، دویربینی

(الحذق، الحذاقه، الفطس)

Kwîrrzanîn: Bîrtîjî, dwîrbûnû.

کویر مشک: مشک کوره، مشک لب ناکھی دژیت

(الخلد، ج مناخذ)

Kwîrmîşk: Mişkê kore, mişkê libin axê dijît.

کویر کویر: گازی کرنا سهی

(القرقس، نداء للکلب)

Kwîçkwîç: Gazî kirina sey.

کویر: مال خوئی، کهف خوی، په سپی، ماقویلی گوندی

(المختار، المسن، الکهل)

Kwîxe: Malxwê, kevwxwî, rihspî, maqwîlê gundî.

کویر: چال، کهند، داچوی، نقوب، قور

(العمیق، الغائر)

Kwîr: Çal, kend, daçûy, niqob, qor.

کویر بون: نقوب بون، داچون، کهندبون، قوربون

(التعمق، التغور)

Kwîrbûy: Niqubbûn, daçûn, kendbûn, qorbûn.

کویر بوی: نقوب بوی، ژوردا چوی، کهندبوی، قوربوی

(المعمق، المغار)

Kwîrbûy: Niqobbûy, jordaçûy, kendbûy, qorbûy.

کویر تر: نقوب تر، ژورداچوی تر، کهندتر، چال تر، قورتر

(الاعمق، الاغور)

Kwîrtir: Niqobtir, jordaçûytir, kendtir, çaltir, qortir.

کویر کرن: نقوب کرن، ژوردابرن، کهندکرن، چال کرن، قورکرن

(التعمیق، التغویر)

Kwîrkirin: Niqobkirin, jordabirin, kendkirin,

çalkirin, qorkirin.

کویر کری: نقوب کری، ژوردابری، کهندکری، چال کری، قورکری

(المعمق، المغور)

Kwîrkirî: Niqobkirî, jordabirî, kendkirî, çalkirî,

qorkirî.

کویری، کویراتی، کویراهی: چالی، قوری، کهندی، نقویاتی

(العمق، الغور)

Kwîrî= Kwîratî= Kwîrahî: Çalî, qorî, kendî, ni-

qobyatî.

کویر: نیری په زئی رهش یی دوسالی

(التیس)

Kwîr: Nêrê pezê reş yê du sal.

کویر: میژ

(العریق، المعفق)

Kwîr: Mêj.

کویر: مروقی، دویرنی، تشتی گهولی ونه دییار

(الحاذق، الغامض، المبهم)

Kwîr: Mirovê dwîrnêr, tiştê gewlî û nedîyar.

كویر نیر: بیر تیز، کویر قه کول
(السمه)

Kwîrnêrr: Bîrtîj, kwîr vekol.

کویر نیری، کویر نیران: بیر تیزی، دویر نیرانی
(السمه، السماه)

Kwîrnêrrî= Kwîrnêrrî: Bîrtîjî, dwînnêrranî.

کویر نج: هیری ژهن، کفان ژهن
(النداف، الحلاج)

Kwîrrinc: Herî jen, kivanjen.

کویرنجی، کویرنجیاتی: کفان ژهنی
(النداف، الحلاج)

Kwîrrincî= Kwîrrincîyatî: Kivan jenî.

کویره: چالا ئاگرئ ئاسن قوتی
(الکیر، کور الحداد، المنفاخ)

Kwîrhe: Çala agirê asin qutî.

کویره: فلتو، فیکیل، درهوین
(کنایه عن الکذب، والنفاخ فی الامور مبالغه)

Kwîrhe: Filto, firrkêl, direwîn.

کویره فان: ئاسن کهر، ئاسن قوت
(الحداد)

Kwîrhevan: Asin ker, asin qut.

کویره فانی: ئاسن قوتی، ئاسن کهری
(الحداده)

Kwîrhevanî: Asinqutî, asinkerî.

کوین، کویرماز: گیایه دنا قیداجیدبیت خاف وترش کری ولینای
دخون

(الجرجیر، اللینوفر، الثیلوفر، نبات عشبی مائی یوکل محمضا)

Kwîz= Kwîzmaz: Gîyaye di avêda cêdibît, xav
û tirş kirî û lênay dixon.

کویزی: پرتا فیقی، کهرئ فیقی، کهرکئ فیقی، فیقیئ پراسی
پراسی، تیفاریزا فیقی

(الفرض، الزوعه، الحزه، الضلع)

Kwîzî: Pirta fêqî, kerê fêqî, kerrikê fêqî, fêqîyê
pirasî pirasî, tîvarêza fêqî.

کویزی کویزی: فیقیئ ماسی ماسی
(الحزن، المضلع، المفرض)

Kwîzîkwîzî: Fêqîyê masî masî.

کویزی کویزی بون: پرت پرت بون، پراسی پراسی بون
(التحزن، التضلع)

Kwîzî kwîzîbûn: Pirt pirtbûn, pirasî pirasîbûn.

کویزی کویزی بوی: پرت پرت بوی، پراسی پراسی بوی
(المضلع، المحزن)

Kwîzî kwîzîbûy: Pirt pirtbûy, pirasî pirasîbûy.

کویزی کویزی تر: پرت پرت تر، پراسی پراسی تر
(الاحزن، الاضلع)

Kwîzî kîzîtir: Pirt pirttir, pirasî pirasîtir.

کویزی کویزی کرن: پرت پرت کرن، پراسی پراسی کرن
(التحزين، التضليع، الاحزان، الاضلاع)

Kwîzî kwîzîkirin: Pirt pirtkirin, pirasî pirasîkirin.

کویزی کویزی کری: پرت پرت کری، پراسی پراسی کری
(المضلع، المحزن)

Kwîzî kwîzîkirî: Pirt pirtkirî, pirasî pirasîkirî.

کویرزه: دهغله قيسر سه رادئ دهقیت دهمی موخلکرنا دهخلی
بیدهرئ، کا مه زن، قرش گر
(العصافه، القصاره، الجذم، القصل، الجذامه)

Kwîzre: Dexelê viser serradê di kevîr demê
moxilkirina dixelê bêderê, kamezin, qirşgir.

کویرزک: گیایه کئ زفره لبه یارا شین دبیت ترش کری ئولینای
دخون

(القراص، نبات عشبی یوکل محمضا ومطبوخا)

Kwîzirk: Gîyayekê zivre li be yara şîn dibît tirşkirî
û lê nay dixon.

کویره، کویرک: حیوانه کئ وهکی کیتکایه، تهخلیته کئ زنیوهرا به
وهکی کیتکئ به
(الصنصار)

Kwîje= Kwîjk: Hêwanekê wekî kêtkaye, texlîtekê
zinêweraye, wekî kêtkêye.

کویرهله: حیوانه که قه روده کئ ههستی یئ تیوه راندی به
(السلحفاه)

Kwîsele: Hêwaneke qerqodekê hestîyê têwerandîye.

کویرهله نیر
(الغيلم)

Kwîselênêr.

کویشه کری: کاتێ چه‌ماندی بن ئاخێ
(المرقد، المعكس)

Kwîşekirî: Katê çemandî, bin axê.

کویفکی: په‌مبلوکی، هه‌فنوکی، گه‌نی
(العفن، الكرج، التمه)

Kwîfkî: Pembilokî, hefinokî, genî.

کویفکی بون: په‌مبلوکی بون، هه‌فنوکی بون، گه‌نی بون
(التعفن، التكرج)

Kwîfkîbûn: Pembilokbûn, hefinokîbûn, qenîbûn.

کویفکی بوی: په‌مبلوکی بوی، هه‌فنوکی بوی، گه‌نی بوی
(المعفن، المکرج)

Kwîfkîbûy: Pembilokbûy, hefinokîbûy, qenîbûy.

کویفکی تر: په‌مبلوکی تر، هه‌فنوکی تر، گه‌نی تر
(الاعفن، الاکرج، الاتمه)

Kwîfkîtir: Pembilokîtir, hefinokîtir, qenîtir.

کویفکی کرن: په‌مبلوکی کرن، هه‌فنوکی کرن، گه‌نی کرن
(التعفن، التكرج)

Kwîfkîkirin: Pembilokîkirin, hefinokîkirin, qenîkirin.

کویفکی کری: په‌مبلوکی کری، هه‌فنوکی کری، گه‌نی کری
(المعفن، المکرج)

Kwîfkîkirî: Pembilokîkirî, hefinokîkirî, qenîkirî.

کویفکیاتی: په‌مبلوکیاتی، هه‌فنوکیاتی، گه‌نیاتی
(العفونه، التماهه، الكرج)

Kwîfkîyatî: Pembilokyatî, hefinokîyatî, qenîyatî.

کویفک: که‌چک، مۆچ کرنا پارێ نانی بولبن دانا پێ خاری
(الملعه المقر من الخبز يؤكل بها الالبان ونحوها)

Kwîfik: Kevçik, moçkirina parîyê nanî bo libin dana pê xarnê.

کویفک لێدان: خارنا بکولافی
(الاکل التهم، شراهه الاکل)

Kwîfik lêdan: Xarna bikulavî.

کویف کویف، کویفین: فیری فیری، کف کف
(الفحیح، الزفیر، الزفر)

Kwîfkîwîf = Kwîfên: Firrfirr, kifkif.

کویفی: نه‌که‌هی، زنیوه‌ری لچولی دژیت ژمروفا دپه‌شیت، حیوانی
دویر مروڤ
(الوحش)

Kwîvî: Nekehî, zinêwerê li çolî di jî ji mirova direvît, hêwanê dwîr mirov.

کویسه‌لی ئافی: ره‌ق
(للجا)

Kwîselê avî: Raq.

کویسین: نزم ریتفه‌چون، خومه‌شان‌دنا لسه‌ر زکی
(الانسلا، الزحف علی البطن)

Kwîsîn: Nizim rêveçûn, xwexişandina liser zikî.

کویسای: که‌سێ خوه‌ نزم کری ده‌مێ ریتفه‌چونێ
(المتسل، المزحف علی البطن)

Kwîsay: Kesê xwe nizimkirî demê rêveçûnê.

کویساندن: خوه‌ خشان‌دنا لسه‌ر زکی
(الاسلا، السلیل، التزحف علی البطن)

Kwîsandin: Xwe xişandina liser zikî.

کویساندی: که‌سێ خوه‌ مه‌لساندی وبری‌فه‌ چوی
(المسل، المزحف علی البطن)

Kwîsandî: Kesê xwe melisandî û birêveçûu.

کویستان: زوزان، جهێ هافینێ هین و سار
(الصرد، الصرود، المصيف)

Kwîstan: Zozan, cihê havînê hîn û sar.

که‌یشه: بن ئاخ کرنا کاتێ داری داره‌ییا بده‌ت ببیت به‌که‌ دی یێ
داری، وه‌ک تیرکامیوی بچه‌مین بن ئاخێ داره‌ییا بده‌ت ببیت
به‌که‌ دی
(العکيس، الترقيد للنبات)

Kwîşe: Bin axkirina katê darî darihî ya bi det, bi bît bineke dî yê darê, wek tîrka mêtî bi çemînî bin axê darihî ya bidet bibit bin kê dî.

کویشه بون: بن ئاخ کرنا کاته‌ی بوهری دانێ
(الترقد، التکس)

Kwîşebûn: Binkirina katey borihî danê.

کویشه بوی: کاتێ بن ئاخ کری بو ره‌ دانێ
(المرقد، المعكس)

Kwîşebûy: Katê bin axkirî, borihdanê.

کویشه تر: پتر بن ئاخ کری
(الارقد، الاعکس)

Kwîşetir: Pitir bin axkirî.

کویشه کرن: رازاندنا کاته‌کی داری ژماکێ بن ئه‌ردی دوسێ سالا
دێ هیلن وه‌سا دێ رها ده‌ت پاشی دێ ژقورمی برن دێ بیت
به‌نه‌داره‌کی خوه‌ سه‌ر
(الترقيد، الارقاد، الاعکاس)

Kwîşekirin: Razandina katekê darî ji makê bin erdî dû sê asla dê hêlin wesa dê riha det paşî dê ji qurmî birin dê bît binedarekê xweser.

کویفی بون: دویر بون، بچولی که تن
(التوحش)

Kwîvîbûn: Dwîrbûn, biçolîketin.

کویفی بوی: تشتی بچولی که تن
(الموحش)

Kwîvîbûy: Tiştê bi çolîketî.

کویفی تر: بچولی که تنی تر، دویر مروف تر
(الاموحش)

Kwîvîtir: Bi çolîketîtir, dwîrmirovtir.

کویفی کرن: بچوولی ئیخستن، دویر مروف کرن
(الايحاش، التوحش)

Kwîvîkirin: Bi çolîêxistin, dwîrmirovkirin.

کویفی کری: بچوولی ئیخستی، دویر مروف کری
(الموحش)

Kwîvîkirî: Bi çolîêxistî, dwîrmirovkirî.

کویفیاتی: ژینا بنتی، ژینا دویر مروفی
(الموحشیه)

Kwîvyatî: Jîna bitinê jîna dwîmirovî.

کویفه چر: چروانی دویری گهلهک نههت چراندن
(الايحاش، المراعی العالیه البعیده عن الرعی)

Kwîveçer: Çerwanê dwîryê gelek nehêt çerandin.

کویفی: قونا بقری، دویفی ئامویری
(عقب الفأس)

Kwîvî: Qûna bivî, dwîvê amwîrî.

کویکویک: توخمهکی دار کوکایه
(النقار، طائر)

Kwîkwîk: Tuxmekê darkokaye.

کوین: چادر، خیفهت، رهش مال، خانیی پهروکی
(الفسطاط، الخباء النجع، الوطاق، بیت الشعر)

Kwîn: Çadir, xîvet, reşmal, xanîyê perokî.

کووب: ترار
(القدح)

Kob: Tirar.

کویپک: دل ستویر، زوردار، دل موکوم، سهردا چوی
(القاسی، الظالم، الطاغی)

Kopek: Dil stwîr, zordar, dilmukum, serda çûy.

کویپک، کویپکیاتی: زوردار، دل ستویری، سهرداچونی
(القسوه، الظلم، الطغیان)

Kopekî= Kopekatî: Zordarî, dilstwîrî, serdaçûnî.

کوتان: کوزک، دوینه، خهلاتانی بوکهوالی
(الحضیره، الکنیف، الدمه، العنه، الزریبه، الحبکه)

Kotan: Kozik, dwînhe, xelatanî bo kewalî.

کوتانا مروفا: گوهند
(الحضیره، الحلبه، الحبکه)

Kotana mirova: Govend.

کوتهل: نهبارا ئاڤا ئاشی، زڤکا ئاڤا لسه رک ههرفی
(مخزن الماء للطاحون)

Kotel: Endara ava aşî, zivîrka ava li serik herîfî.

کوتهلکی: نژینا گور وڤر، ئاڤاهیی بی گوشه وئخل
(البناء الرحوى الدائرى)

Kotelkî: Nijînîna gurr ûvîr, ava hîyê bê goşê û êxîl.

کووتر: تهیرهکی جان و دهنگ خوهشه کویفی وکه هی ههردو هه نه
(الحمامه)

Kotir: Teyrekê can û deny xweşe kwîvî û kehî herdu hene.

کووترا کویفی: کوترا چولی
(الورقاء، الحمام البری الازرق)

Kotîra kwîvî: Kotîra çolî.

کووتن: قهفاندنا بددانا، کراندن، قه پرویتن
(البزیم، القرض، المقضم، کشیم)

Kotin: Qefandina bididana, kirrandin, verwîtin.

کووتی: تشتی قهرویتی، تشتی بددانا قهفاندی
(المقرض، المقضم، کشیم، البزیم)

Kotî: Tiştê verwîtî, tiştê bididanadî qefandî.

کووچ: گایی بی شاخ، هوتک
(الاجلح للثور)

Koç: Gayê bê şax, hotik.

کووچی، کووچیاتی: هوتی، هوتیاتی
(الجلح)

Koçî= Koçyatî: Hotî, hotîyatî.

کووچ: پهزئی سبی بی بی شاخ، بهرانی بی شاخ
(الاجم للشاه)

Koç: Pezê spî yê bê şax, beranê bê şax.

کووچی، کووچیاتی: هوتیاتی
(الجمم)

Koçî= Koçyatî: Hotîyatî.

کوودی، کوودیاتی: چه‌مهانی، کفانیاتی، خویلی
(الحب، الحنی)

Kodî= Kodyatî: Çemhanî, kivanyatî, xwîlî.

کود، کوودک: تراری ئاف فه‌خارنئیی داری
(العس، القرو، القحف)

Kod= Kodik: Tirarê av vexarnê yê darî.

کوودک: چوک، نه‌ژنو
(الركبة)

Kodik: Çok, ejon.

کوودیک، کوودی: تیزکئی هرچی
(الجیس، ولد الدب)

Kodik= Kodî: Têjkê hirçê.

کود، کووده: درافئ پەزو تەرشئ
(ضربیه الغنم)

Kod= Kode: Diravê pezû tersî.

کوودئ ئەسمانی: قوبأ ئەسمانی، ئاقدا ئەسمانی
(قبة السماء)

Kodê esmanî: Quba esmanî, aqda esmanî.

کوودئ خازوکیئ: توربئ خازوکی، تویری خازوکی
(الکشکول، وعاء المتسول)

Kodê xazo kîyê: Turbê xazokî, trwîrê xazokî.

کوودئ کەراخی: ئامانئ مزئ کەسئ جووئئ ئافئ دمالئ ورا
دهت وپاقژ دکەت
(وعاء اجره الوراز العینیة)

Kodê kerraxî: Amanê mizêkesî coyê avê dimalît û
rad det û paqij diket.

کورە: حوتم، چاف تارئ، بئ بیناهئ، کلئ کورە
(الاعمى، المكفوف، الاعور، الکفیف)

Kore: Hutim, çavtarî, bêbîndahî, kilê kore.

کورە بون: حوتم بون، چاف تارئ بون، بئ بیناهئ بون، کلئ
کورە بون
(التعور، التكفف، التعمیه)

Korebûn: Hutimbûn, çavtarîbûn, bêbîndahîbûn,
kilê korebûn.

کورە بوی: حوتم بوی، چاف تارئ بوی، بئ بیناهئ بوی، کلئ کورە
بوی
(المعمى، المكفف، المعور)

korebûy: Hutimbûy, çavtarîbûy, bêbîndahîbûy,
kilê korebûy.

کووچک: میقان خانه

(المضاه، دار الضیافه، المضيفه)

Koçik: Mêvan xane.

کووچه: کئیل بهر، بهرئ دوشک وتهخته
(الدعامه، الدکه)

Koçe: Kêlber, berê doşk û texte.

کووچهک: کاربه‌دهستهکئ ئولئ ئیزدیا نه
(منصب دینی یزیدی، العراف، الکاهن)

Koçek: Karbidestekê olê Êzidîyaye.

کوچەر: ره‌فەند، نه‌ئاکنجئ
(الرحال، البدو)

Koçer: Revend, neakincî.

کووچەری، کووچەریاتی: ره‌فەندی، ره‌فەندیاتی
(الرحاله، الرحل، البداوه)

Koçerî= Koçeryatî: Revendî, revendîyatî.

کووخه: هریا بسک کورت یاتیکرا
(الصوف لکث، الغنم لکث، الصوف)

Koxe: Hirya bisk kurt û yatêkra.

کوخ: چەلئ کەفر، کومتئ کەفر، شکیر
(الفادر، القضا، الاکمه)

Kox: Çelî kevir, kumtê kevir, Şikêrr.

کوخه رهش: شکیرئ بهر رهش
(الوحفه، الوحفاء، الوجفه، الصخر)

Koxereş: Şikêrrê berreş.

کوود: چه‌مهائ، کفانی، خویل
(الاحب، المحب)

Kod: Çemhay, kivanî, xwîl.

کوود بون: چه‌مهان، کفان بون، خویل بون
(التحب، التقوس، الانحاء)

Kodbûn: Çemhan, kivanbûn, xwîlbûn.

کوود بوی: چه‌مهائ، کفان بوی، خویل بوی
(المتقوس، المحدوب، المُنحنی)

Kodbûy: Çemhay, kivanbûy, xwîlbûy.

کوود تر: چه‌مهائ تر، کفان تر، خویل تر
(الاقوس، الاکثر حدبا)

Kodtir: Çemhaytir, kivantir, xwîltir.

کوود کرن: چه‌ماندن، کفان کرن، خویل کرن
(التحديب، الاحداب، التقويس، الحنى)

Kodkirin: Çemandin, kivankirin, xwîlkirin.

کور: قوور، چال، تهنویرک، کهند، زندههور، قهوار
(الحفرة، القعر، الهوه، الوهده)

Kor: Qor, çal, tenwîrk, kend, zendehor, qewar.

کور بون: قووربون، قهورین، چال بون، کهند بون، هه‌لخه‌پرین
(التحفر، التقعر)

Korbûn: Qorbûn, qewirîn, çalbûn, kendbûn, helxepirîn.

کور بوی: قووربوی، قهوری، چال بوی، کهندبوی، هه‌لخه‌بری بوی
(المحفر، المقعر، المنحدر)

Korbûy: Qorbûy, qewirî, çalbûy, kendbûy, helxepirîbûy.

کور تر: قوور تر، قهوری تر، چال تر، کهند تر، زنده‌هور تر، هه‌لخه‌بری تر
(الاحفر، الاقعر، الاوهد)

Koretir: Qortir, çaltir, kendtir, zendehortir, helxepirîtir.

کور کرن: قوورکرن، چال کرن، کهند کرن، هه‌لخه‌پراندن، قه‌وراندن
(الاحفار، التحفیر، التقعیر، الاقعار)

Korekirin: Qorkirin, çalkirin, kendkirin, helxepirandin, qewirandin.

کور کری: قوورکری، چال کری، کهندکری، هه‌لخه‌پراندی، قه‌وراندی
(المحفر، المقعر)

Korkirî: Qorkirî, çalkirî, kendkirî, helxepirandî, qewirandî.

کور کوری: قوورکوری، چالیاتی، کهندینی، قه‌ورینی، هه‌لخه‌پرینی
(الحفر، القعار، الهوه، الوهده)

Korî= Koryatî: Qorî, çalyat, kendîni, qewirîni, helxepirîni.

کور کۆ: یاریه که کوره‌کۆ د‌کولن ب‌جویک گویزو مازیا ده‌افێژن تێدا

(المزاد، لعب الاطفال، رمى الجوز فى حفرة)

Korkê: Yariyeke korekê di kolin biçwîk gwîz û mazîya di havêjin têda.

کورک: قه‌وارک
(البؤره)

Korik: Qewark.

کورده تر: حوتم تر، چاف تارى تر، بیناهى تر، کلی کوره تر
(الاشد عمی، الاكثر عورا، الاكفف)

Koretir: Hutimtir, çavtarîtir, bêbîndahîtir, kilê koretir.

کورده کرن: حوتم کرن، چاف تارى کرن، بى بیناهى کرن، کلی کوره کرن
(الاعماء، التعویر، الاكفاف، التکفیف)

Korekirin: Hutimkirin, çavtarîkirin, bêbîndahîkirin, kilê korekirin.

کورده کری: حوتم کری، چاف تارى کری، بى بیناهى کری، کلی کوره‌کری
(المعمى، المعور، المكفف)

Korekirî: Hutimkirî, çavtarîkirî, bêbîndahîkirî, kilê korekirî.

کورده‌مى، کورده‌تای: حوتمى، حوتمیاتی، بى بیناهىاتی، کلی کوره‌یاتی
(العمى، العمهان، المعور، العمه)

Koreyî= koratî: Hutmî, hutmîyatî, bêbînahîyatî, kilîkoreyatî.

کورده رێک: په‌یارێک، رێکا نه‌ دیار، رێکاکویری
(الملاحیح، الخادع، الترتبه)

Korerêk: Peyarêk, rêka nedîyar, rêkakwîrî.

کورده زکماک: حوتم
(الضریر، الاکمه)

Korê zikmak: Hutim.

کورده یازکماکی: حوتمی
(الکمه)

Koreyazikmakî: Hutmî.

کورده بچافه‌کی: کلی کوره
(الاعور)

Korê biçavekî: Kilî kore.

کورده‌ای: چاف تاریاتی
(العمهان)

Korahî: Çav taryat.

کورده مار: توخمه‌کۆ مارێت ژه‌رداره
(الصل، الصلیل)

Kore mar: Tuxmekê marêt jehirdare.

كووسك: كووتان، دوينهه، خهلابشف تانا چيكرى
(الزريبه، الحضيره، الدمه، الحبكه)

Kosk: Kotan, dwînhe, xela bişivtana çêkirî.

كووستهك: زنجير، زنجيرا زيفى
(السلسه ويخص سلسله الفضه)

Kostek: Zincîr, zincîra zîvî.

كووش: دهمانا ژناڤدا چهماندى، ژزكى ههتارپان بهرسينگا
(لحزن، الحجر، الثبته)

Koš: Demana jinavda çemandî, ji zikî heta ran û bersînga.

كووش خهله: فاله، بهيار، چول، چوتينه، خالى
(الفراغ، الخواء، الخلاء)

Košxele: Vala, beyar, çol, ûutêne, xalî.

كووش خهله بون: فالابون، چول بون، بهياربون، خالى بون
(التخلی، التفرغ)

Košxelebûn: Valabûn, çolbûn, beyarbûn, xalîbûn.

كووش خهله بوى: فالابوى، خالى بوى، بهياربوى، چول بوى
(المخلی، المفرغ، المخوی)

Koš xelebûy: Valabûy, xalîbûy, beyarbûy, çolbûy.

كووش خهله تر: فالاتر، خالى تر، بهياتر، چول تر
(الاخوی، الاخلی، الافرغ)

Koš xeletir: Valatir, xalîtir, beyartir, çoltir.

كووش خهله كرن: فالاکرن، خالى كرن، چول كرن، بهياركرن
(الافراغ، الاخذ، الاخ التخويه)

Koš xelekirin: Valakirin, xalîkirin, çolkirin beyarkirin.

كووش خهله كرى: فالاکرى، خالى كرى، چول كرى، بهياركرى
(المخلی، المفرغ، المخوی)

Koš xelekirî: Valakirî, xalîkirî, çolkirî, beyarkirî.

كووش خهله يى، كووش خهله ياتى: فالايى، فالاهى، بهيارى، چوليياتى، خاليياتى
(الفراغ، الخواء، الخلاء)

Koš xeleyî= Koş xeleyatî: Valayî, valahî, beyarî, çolyatî, xalyatî.

كووفى: پورتكا تهيرى، گوليسكا تهيرى
(العرف للطائر)

Kofi: Portka teyrî, gulîska teyrî.

كوورا مى: قوورا مى، چالكا مى
(الحق)

Koramilî: Qora milî, çalkamilî.

كوور كوورك: توخمه كى تهيريت دورند ه يه نترچيدفانه
(العقيب، طائر)

Korkork: Tuxmekê teyrê durindeye, nêrçîrvane.

كوورو ميرانى: ياربهكه كوركا دكولين وبهركالسهر دگيرن
(المنقله، لعبه المنقله)

Korû mîranê: Yariyeke korka dikolin û berka li ser digêrin.

كوورا سهرى چيياى: خار، ناف سهر
(النخفه)

Koraserê çîyay: Xar, nav ser.

كوورا چافى: قوورا چافى
(المحجر، اللجج، غار العين)

Kora çavî: Qora çavî.

كووز: پاويز خويز، چهروانى زفستانى يى پهله خ بهزى لى بههرنن
(المشتى، المراعى الشتويه)

Koz: Pawîz xwîr, çerwanê zivistanê yê pelex pezî lê bi çerînin.

كووزك: كووتان، دوينهه، خهلاپهژان ههژو تانك
(الكنيف، الدمه، الزريبه، الحبكه)

Kozik: Kotan, dwînhe, xela pela pejan hej û tank.

كووزك: فيقيى نه بوى ونه گهشستى، كهرك، تويتك، كوژكا هئارو بها
(المجرن، للثمار والفاكهه)

Kojik: Fêqîyê nebûy û negihîştî, kerrik, twîtîk, kojika hinar û biha.

كووسه: بى ره، بى رهدين، روى تيل
(السنط، السناط، الامرء)

Kose: Bêrih, bêrihdîn, rwîtîl.

كووسه: قويمى كوژيت وى قوت كرين، تشتى كوكراندى ژ چوكول وسوييا
(الهيكل المنحوت زواياه)

Kose: Qwîmê kujêt wî qutkirîn, tiştê gogirandî ji çukul û swîya.

كووسه يى، كووسه ياتى: روى تيلى، بى رهدينى
(السناطه، المرء)

Koseyî= Koşeyatî: Rwîtîl, bêrihdîn.

كوڤى رەشك: توخمەكى چوپچاكيه
(القنبره، القيره، عصفور)

Kofîreşk: Tuxmekê çwîçkaye.

كوڤى: شاشك، چاراسەرى، پوشيا سەرى، كولاڤى بلند
(العمامة للنساء، التاج)

Kofi: Şaşık, çaraserî, poşıya serî, kulavêbilind.

كوڤك: ئامانى خالى كرنا تشتى روھن، دەڤ فرەه، لويلی تەنگە
(القمع، الراوق)

Kovik: Amanê xalîkirina tiştê rohn, dev firh û lwîlî tenge.

كوڤان: دەلەم، قەھر، دامان

(الحرص، الاسى، الكمد، الحسره، اللهف)

Kovan: Delem, qehir, daman.

كوڤان دار: دەلەمى، قەھرى، دامای

(الحسير، الاسى، الحريض، الكامد، اللاهف، الملهف)

Kovandar: : Delemî, qehirî, damay.

كوڤان دارى: دەلەمىياتى، قەھرىن، دامان

(التحسر، التحرض، التأسى)

Kovandarî: : Delemyatî, qehrîn, daman.

كوڤار: ئانووڤ، تەخا پەرا

(المجله)

Kovar: Anox, texa perra.

كوڤى: نەكەھى، ژيواری چولى، خوە جەئ چول وپەپارا

(الوحش)

Kovî: Nekehî, jîwarê çolî, xwecihê çol û beyara.

كوڤك: كار، جلك، راپيچ

(المسبرت، الزى، هيئه اللباس)

Kok: Kar, cilk, rapêç.

كوڤك: تمام، سەراست، بىسەروپەر، كوتا

(الزينة، الكامل، المرتب، المنظم)

Kok: Timam, serast, biserûber, kûta.

كوڤك بون: سەراست بون، كوتا بون، بىسەروپەرون

(التزين، التكميل، الترتب، الانتظام)

Kokbûn: Serastbûn, kûtabûn, biserûberbûn.

كوڤك بوى: سەراست بوى، تمام بوى، بىسەروپەربوى

(المزين، المكميل، المنظم، المرتب)

Kokbûy: Serastbûy, timambûy, biserûberbûy.

كوڤك تر: سەراست تر، كوتاتر، بىسەروپەرتەر، تمام تر

(الازين، الاكمل، الانظم، الارتب)

Koktir: Serattir, kûtatir, biserûbertir, timamtir.

كوڤك كرن: سەراست كرن، كوتاكرن، بىسەروپەركرن، تمام كرن

(الانتظيم، الترتيب، الاكمال، التزين، التكميل)

Kokkirin: Seratkirin, kûtakirin, biserûberkirin, timamkirin.

كوڤك كرى: سەراست كرى، كوتا كرى، بىسەروپەركرى، تمام كرى

(المكمل، المرتب، المزين، المنظم)

Kokkirî: Seratkirî, kûtakirî, biserûberkirî, timamkirî.

كوڤكى، كوڤكىياتى: سەراستى، كوتايى، بىسەروپەريايى، تمامى

(النظام، الكمال، الزينه، الترتيب)

Kokî= Kokyatî: Seratî, kûtayîr, biserûberyatîr, timamî.

كوول: ئاخوير، كوف، هەل، زنج، خانىي بچويك

(الكوخ، السياخ، الكاخ)

Kol: Axwîr, gov, hel, zinc, xanîyê biçwîk.

كوول: كوف، هەل، ئاخوير، ئەختە خانە

(الاصطبل)

Kol: Gov, hel, exteane.

كول: رويت، رويس، دەرڤالا، حوچ

(الحاسر، العارى، الاجرد)

Kol: Rwît, rwîs, dervala, hoç.

كووله: خولام، بەنى، سەپان

(الخادم)

Kole: Xulam, benî, sepan.

كوول، كووله: دەپى دارى يى كوودىي زڤستانى پشتى لسەر بەفرى

پى دكىشن

(لوح خشبى لنقل العلف على الثلج بالزحاف)

Kol= Kole: Depêdarîyê kod, zivistanê piştî li ser befrê pê di kêşin.

كوولك: چەپەرک، خانىكى نىرچيرى

(القفيه، الوصيده، القتره، البرأه، الزبيه للصيد)

Kolk: Çeperk, xanîkê nêrçîrê.

كول مريشك: خانىي دىكلو مريشك (الخم)

Kolmirîşk: Xanîyê dî kil û mirîşka.

كوول ميشك: ميشەفانک، مالا ميشا

(العميره، العساله)

Kolmêşk: Mêşevank, mala mêşa.

كووم: گزره، بارسته، تلخه
(الصبره، الكومه)

Kom: Gizre, bariste, tilxe.

كووما مروفا: ئوويه، قول، تپ قومرته، لهشكر، جهلب، جهك فهم
(القوم، الجمهور، الطائفة، العسكر، الجمع)

Koma mrova: Obe, qol, qumirte, leşker, celeb, vekcem.

كووم بون: خريون، فيك كهتن، قومرته بون، فهمه مهان
(الاجتماع، التجمع، التجمهر، التكوم، الركام)

Kombûn: Xirrbûn, vêkkin, qumirtebûn, vecemhan.

كووم بوى: خريوى، فيك كهتن، قومرته بوى، فهمه مهان
(المجمع، المكوم، المركم، المجمهور، المركوم)

Kombûy: Xirrbûy, vêkkin, qumirtebûy, vecemhay.

كووم تر: خرت، فيك كهتن، قومرته تر، فهمه مهان تر
(الاجمع، الاكوم، الاركم)

Komtir: Xirtir, vêkkin, qumirtetir, vecemhan. tir.

كووم كرن: خركرن، فيك ئيخستن، فهمه ماندن، قومرته كرن
(التجميع، الاجماع، التكوين، الاركام)

Komkirin: Xirrkirin, vêkkin, vecemandin. Qumirtekirin.

كووم كرى: خركرى، فيك ئيخستن، فهمه ماندن، قومرته كرى
(المجمع، المجمهور، المركم)

Komkirî: Xirrkirî, vêkkin, vecemandî. Qumirtekirî.

كوومى = كوومياتى: خرياتى، خريونى، خرينى، فهمه مهانى، قومرته تينى، فيك كهتنى
(الجماعه، المجتمع، المجموع)

Komî = Komatî: Xirryatî, xirrbûnî, xirînî, vecemhanî, qumirtetînî, vêkkinî.

كووم گر: قومرته
(اللجنة، المؤتمر)

Komgir: Qumirte.

كوومان = كوومار

(المجتمع، الجمعيه، الجمهوره، الجمهوريه)

Koman = Komar .

كولان: كهرخ، ريك، ريبار، شهقام، جاده
(الفارزه، الزقب، الزقاق، الطريق، الشارع)

Kolan: Kerx, rêk, rêbar, Şeqam, cade.

كولانى: كهريده، كهتومر، كولان قوت، فهليت، راخويته
(الرعا، المتكسع، الهمج)

Kolanî: Gerîde, ketwer, kokanqut, felîte, raxwîte.

كولان: ههله پراندن، ههله كافتن، ههله كهنان
(الحفر، العزق، النكش)

Kolan: Helxepirandin, helşikaftin, helkenan.

كولانا چافى: چاف هه پراندن، چاف هه لكيشان
(الققا)

Kolana çavî: Çav qewirandin, çavhelkêşan.

كولان قوتان: كه پها نا بى شول، چه ورين، چه رخين
(التكسع)

Kolan qutan: Gerhana bê şol, çewirîn, çerxîn.

كولان قوت: كه ريدي بى كار، سائوره، ساعيل
(التكسع)

Kolan qut: Gerîde bê kar, saorre, sa'êl.

كولان قوتى: چه رخين بى شول، چه ورين
(الكسع)

Kolanqutî: Çerxîna bê şol, çewirî

كوليتك: نامويره كه دارا پى دكولن بو كه فچكيت خارنى
(الحفار، اله يحفر بها الخشب للملاق ونحوها)

كولانا بيرى: قه پراندن، خه پراندن، پلخانه كرن، قه نه بر كرن
(النبت، اخراقات التراب من البئر)

Kolana bîrê: Qewirandin, xerritandin, pilxanekirin, qenebirkirin.

كوول مال: گازييا هاروتنا ميريشكا بو كوولكى وان
(الايغاز للدجاج الى الخم)

Kolmal: Gazîya hajotina mirîşka bokalkêwan.

كووله وار: دهر به دهر، باژيله، هافى، بهلنگاز، ژار، بى خودان، بى كهسى، بى ريك
(المشرد، النازح، الباس)

Kolewar: Derbeder, bajêle, havî, belingaz, jar, bêxdan.

كووله وارى: دهر به دهرى، باژيله، هافياتى، بهلنگازى، ژارى، بى كهسى، بى ريكياتى
(التشرد، النزوج، الهيمان)

Kolewarî: Derbederî, bajêleyî, havîyatî, belingazî, jarî, bêkesî, bêrêkîyatî.

کوونه تر: سهرهتر، قهیرهتر، پیرتر، کال تر، پوش تر، ناف سالفه چوی تر
(الاکهل)

Konetir: Seretir, qeyretir, pîretir, kaltir, poştir, navsalveçûytir.

کوونه کرن: سهرهکرن، قهیرهکرن، پیرکرن، کال کرن، پوش کرن، ناف سالفهبرن
(الاکهال، التکهیل)

Konekirin: Serekirin, qeyrekirin, pîrekirin, kalkirin, poşkirin, navsalvebirin.

کوونه کری: سهرهکری، قهیرهکری، پیرکری، کال کری، پوش کری، ناف سالفهبری
(المکهیل)

Konekirî: Serekirî, qeyrekirî, pîrekirî, kalkirî, poşkirî, navsalvebirî.

کوونهیی = کوونهیاتی: سهرهیی، قهیرهیی، پیری، کالی، پوشی، سهرهياتی، پیریاتی، قهیرهياتی
(الکوله العوانه، الشیخوخه)

Koneyî= Koneyatî: Sereyî, qeyreyî, pîrî, kalî, poşî, sereyatî, pîrîyatî, qeyreyatî.

کوونه ژن: پیرهژن، قهیرهژن، کالهژن، سهرهژن
(السالفه، المسلفه)

Konejin: Pîrejin, qeyrejin, kalejin, serejin.

کوونه میتر: پیرهمیتر، قهیرهمیتر، سهرهمیتر، کالهمیتر
(السالف، المسلف)

Konemêr: Pîremêr, qeyremêr, seremêr, kalemêr.

کون: خیفهت، چادر، رهش مالہ خانیتی پهروکی
(الخباء، الوطاق، الفسطاط، بیت الشعر)

Kûn: Xivet, çadir, reşmal, xanîyê perokî.

کون: چنکی، چنکو
(لأن، حیث)

Ko: çinkî, çinko.

کواتی، کووینی: چنکیاتی، چنکوواتی
(الحیثیه، الحیثیات)

Kowatî= Kowînf: Çinkîyatî, Çinkowatî.

کوه: چییه، چاوا، کوسا، چ
(کیف، ماذا)

Kowe: Çîye, çawa, kusa, çi.

کومهل = کوومین: خرکهه، فهجهه، فهک ئیخ
(الجمعیه)

Komel= Komîn: Xirrgeh, vêcem, vekêx.

کومما دمخلی: شخره، لهوده، گدیش
(العرمه)

Koma dextî: Şixre, lewde, gidîş.

کومما دانى: بارستا دانى
(الصبره، الصوبه)

Koma danî: Barista danî.

کوم گرتن: قومرته بون، خربون، فهجهمهان، فیک کهتن
(التجمع، الاجتماع)

Kom girtin: Qumirtebûn, xirrbûn, vecemhan, vêkkin.

کوم بهستن: قومرته بینان
(الاجتماع)

Kom bestin: Qumirtebînan.

کوممانی: خرکههی، قومرتهیی
(المجتمع، الاجتماعی)

Komanî: Xirrgehî, qumirteyî.

کومما مروفا: نه لالهت، کلشوک
(الموسم)

Koma mirova: Elalet, gilêşok.

کوم کەر: فهک ئیخ، فهک جهه، جهمینک
(اللامه، الضامه، الجامع)

Komker: Vekêx, vekcem, cemînk.

کوونه: سهره، قهیره، ناف سالفهچوی، پیر، کال، پوش
(العوان، الکهل)

Kone: Sere, qeyre, navsalveçûy, pîr, kal, poş.

کوونه بون: سهرهبون، قهیرهبون، پیربون، کال بون، پوش بون، ناف سالفهچون
(التکهیل، الاکتهال)

Konebûn: Serebûn, qeyrebûn, pîrebûn, kalbûn, poşbûn, navsalveçûn.

کوونه بوی: سهرهبوی، قهیرهبوی، پیربوی، کال بوی، پوش بوی، ناف سالفهچوی
(المتکهیل)

Konebûy: Serebûy, qeyrebûy, pîrebûy, kalbûy, poşbûy, navsalveçûy.

گارڻ: برا حیوانی رهش، کهری گا و چټلا

(الصوار، الجول الصیار، قطیع الابقار، الجول)

Garran: Birra hêwanê reş, Kerê ga û çêla.

گارڻ گولکانی: دهمی په‌رینا حیوانی رهش، گوشتلا چټل و

جانیکا، بنافک کهتن

(موسم نزوه الابقار، ثوران الثیران)

Garrangolkanê: Demê perrîna hêwanê reş guhnêla çêl û canîka, Binavik ketin.

گارڻ گولکانی: بنافک کهتن، سهربردان، بی ریزی

(کنايه للتسیب و الفوضى والتحلل الاجتماعي)

Garrangolkanê: Binavik ketin, Serberdan, Bê rêzî.

گارت: دهمه‌کی داری به گییا و ئالفی پی دکیشن لسه‌ر

به‌فری، قۆله، کۆله، ده‌پی کیشانی

(لوح خشبی یجلب علیه العلف فی الشتاء علی الثلج

بالزحاف)

Gart: Depekê darî ye gîya û alifî pê dikêşin liser befrê, Qole, Kole, depê kêşanê.

گارس: توخمه‌کی دانی به دکن نان و خارن

(الجاروس، الاذره الصفراء)

Garis: Tuxmekê danîye diken nan û xarin.

گارسوک: ته‌خلیته‌کی گییا به

(نبات عشبی)

Garisok: Texlîtekê gîyaye.

گارس خوره‌ک: توخمه‌کی چوپچکایه

(صنف من العصافیر)

Garisxwerk: Tuxmekê çwîçkaye.

گارانیک: گولکی دوسالی، گولکی به‌ردن گارانی

(العجل عمره سنتان)

Garranîk: Golkê du salî, Gulkê berden gar-ranê.

گارینک: ئامانه‌که دده‌ن به‌رگویی گا دهمی گیره‌کرنی دا

ده‌خل نه‌پیس بیت ریتن بکه‌فیت

(انیه لبول الثیران اثناء الدیاسه)

Garrînk: Amaneke diden bergûyê ga demê gêrekinê da dexil nepîs bît rîtin bikevît.

گ

G

گا: نیری چټلا، گاره‌ش، نیری حیوانی رهش

(الثور)

Ga: Nêrê çêla, Gareş, Nêrê hêwanê reş.

گاپله: توخمه‌کی ته‌یرانه ژ ته‌خلیتی کۆترایه به‌لی پی کرتره

ژ کۆترا پمیل

(الورشان، طائر)

Gaple: Tuxmekê teyrane ji texlîtê kotiraye belê yê girtire ji kotira Rimêl

گاجۆت: گایی جوت کرنی، دو گا پیگفه گریدان و جۆت پی

کرن

(الفدان، ثیران الفلاحه)

Gacot: Gayê cotkirinê, Du ga pêkve girêdan û cot pêkirin.

گا جل: نفین نه‌باش، گلدی درهای و قریژی، نفینی بی

سه‌روبه‌ر و نه‌پاک

(الفراس الرث، المنام القذر البالی)

Gacil: Nivînê ne baş, Gildê dirrhay û qirêjî, Nivînê bê ser û ber û nepak.

گا چه‌رینک: توخمه‌کی چوپچکانه

(صنف من العصفور)

Gaçerînk: Tuxmekê çwîçkane.

گاز گاز: زمه زویرا ژ دویرفه، لاف لاف، هیفی کرن
(الجلبه الضوضاء البعید، الالتماس، الترجی)

Gazgaz: Zimezwîra ji dwîrve, Lavlav, Hîvîkirin.

گازی کر: بانگ دیر
(التداعی، المؤذمن، المنادی)

Gazîker: Bangdêr.

گازی کری: خازتی، داخازکری، بانگ کری
(المدعو، المناد الیه)

Gazîkirî: Xaztî, Daxazkirî, Bangkirî.

گازییا مرئی: هوارا مرئی، بانگ هلدیرانا مرئی
(النعی)

Gazîyamirnê: Hewara mirinê, Bangheldêra-na mirinê.

گازک: کهزک، پهل کهزک، ئامویرئ هه لگرتنا په لیت ئاگری
(الملقط، المفاد، المشوع، الماشه، المحشه)

Gazik: Gezik, Pelgezik, Amwîrê helgirtina pelêt agirî.

گازنده: پور پور: پت پت، گله
(العتاب، الشکوی، التذمر، الاعتراض)

Gazinde: Porpor, Pitpit, Gileh.

گازنده بون: پور پور بون، پت پت بون، گلهه بون
(المعاتبه، الاشتکاء)

Gazindebûn: Porporbûn, Pitpitbûn, Gilehbûn.

گازنده بوی: پور پور بوی، پت پت بوی، گلهه بوی
(المشتکی، التذمر، الاعتراض)

Gazindebûy: Porporbûy, Pitpitbûy, Gilehbûy.

گازنده کرن: پوراندن، پور پور کرن، پت پت کرن، گلهه کرن
(الاعتراض، الشکیه، التعتیب)

Gazindekirin: Porandin, Porporkirin, Pitpit-kirin, Gilehkirin.

گازنده کری: پۆراندی، پۆرپۆرکری، پت پت کری، گلهه کری.
(المعتب، المذمر)

Gazindekirî: Porandî, Porporkirî, Pitpitkirî, gilhekirî.

گازندهکار: پور پوری، پت پتی، گلهه کار
(المعاتب، المعتراض، المشتکی، التذمر)

Gazindeker: Porporî, Pitpitî, Gilehkar.

گارس دهوک: گارسئ لئناي لگه ل دهوی
(طبیخ الذره مع المخیض الشنینه)

Garisdewk: Garisê lênay ligel dewî.

گاسوره: توخمه کئ چوچکایه
(صنف من العصافیر)

Gasurre: Tuxmekê çwîçkaye.

گاز: کلبتان، ئامویرئ بزمار هه لکیشانی
(الکماشه، الکلبتان)

Gaz: Kilbitan, Amwîrê bizmar helkêşanê.

گاز: روینی سۆتنئ
(النفط)

Gaz: Rwînê sotinê.

گاز= گازوک: کهوری، زینی، دهلیقه، دهلیقئ چییای
(الفرضه، الفرجه، الحاجز للجبل)

Gaz= Gazok: Gewrî, Zînî, Delîve, Delîvê çîyay.

گازی: بانگ، خازتن
(النداء، الاذان، الدعوه)

Gazî: Bang, Xaztin.

گازی بون: بانگ بون، بانگ دان، بانگ هلدیران
(المناداه، التصایح)

Gazîbûn: Bang bûy, Bang dan, Bang heldêran.

گازی بوی: بانگ بوی، بانگ دای، بانگ هلدیرای،
داخازکری، خازتی
(المنادی، المستدعی، المدعو)

Gazîbûy: Bang bûy, Bangday, Bang heldêray, Daxazkirî, xaztî.

گازی کرن: بانگ کرن، بانگ هلدیران، خازتن، داخازکری
(الاستدعاء، المناداه)

Gazîkirin: Bangkirin, Bang heldêran, Xaztin, Daxazkirî.

گازی کری: خازتی، داخازکری، بانگ کری، بانگ هلدیرای
(المدعو، المنادی)

Gazîkirî: Xaztî, Daxazkirî, Bangkirî, Bangheldêray.

گازی: قاری، قیژی، هوار، خازتن، داخاز
(الصیحه، الصراخ، الهتاف، الدعاء)

Gazî: Qarî, Qîjî, Hewar, Xaztin, Daxaz.

گازنده نامه: گلهه نامه

(العريضة، الشكاية)

Gazindename: Gilehname.

کاف ژهن: پینگاف راتان، بهنگهه

(الشأو)

Gavjen: Pêngav ratan, Bengesh.

کاف: دهم، وهخت، نوکه، نهو، مابهين

(الان، الحين، المده، البرهه، الفتره، الزمن)

Gav: Dem, Wext, Nuke, Niho, Mabeyn.

کاف: پتهن کاف، باز، پئی رانان، لوت

(الخطوره، العفدان)

Gav: Pêhingav, Baz, Pêrranan, Lot.

کافک: پینگافا کورت، شوين پئی لبهفری دییار دبیت

(العفدان، الخطوه القصيره ويخص الثلج والاثر)

Gavik: Pêngava kurt, Şwîn pê libefrê dîyar dibît.

کافا: وهختی، دهمی

(حينما، بينما)

Gava: Wextê, Demê.

کافا کو: وی وهختی کو

(حينما كان، بينما)

Gavaku: Wî wextê ku.

کافهک: پتهنهک، دهمهک

(لحظه، فی الوقت)

Gavek: Bêhnek, Demek.

کاف فرهه: پینگاف فری

(الافج)

Gavfirhe: Pêngav firr.

کاف فرهه، کاف رانان: پینگاف فری

(الفج)

Gavfirehî = Gavrranan: Pêngav firrî.

کافان: چۆکه دارئ حیوانا، نۆبه دارئ کارهشی، شفانی

حیوانی

(الصوار، الجوال، الصوار راعی البقر)

Gavan: Çoke darê hêwana, Nobedarê gareşî, Şivanê hêwanî.

کافانی: چونا بهر حیوانا، سهخپیرا کارهشی و چه راندنا

وان

(الصواره، الجواله، رعی البقر)

Gavanî: Çona ber hêwana, Sexbêra gareşî û çerandina wan.

کا کویفی: دیس، توخمهکئ په زئ کویفی یه

(اليحمور، الايل، الثور الوحشی)

Gakwîvî: Dîs, Tuxmekê pezê kwîvîye.

کا گئیر: کاییت گریدانا سه رگیره و بیدهرا

(ثيران الدياسه)

Gagêr: Gayêt girêdana sergêre û bêdera.

کال کال = کالین: قار قار، قارین، قیژ قیژ، قیژین، بیگار،

زمه زویر، هنگامه، هه شامهت

(الهرمسه، اللغه، اللغو، العربده، الجدل، الضجيج)

Galgal = Galên: Qarqar, Qarên, Qîjqîj, Qîjên, Bêgar, Zimzewîr, Hingame, Heşamet.

کال: لحیف

(اللحاف، غطاء النوم)

Gal: Lihêf.

کامیش: توخمهکئ کایه

(الجاموس)

Gamêş: Tuxmekê gaye.

کان: گوھنیل، په رین، تیکه لیلیا لگه ل ژنا

(الجماع، الزنى، الايلاج، العمل الجنسى)

Gan: Guhnêl, Perrên, Têkelîya ligel jina.

کان دهه = کان دهه: حیز، دهمان پیس، قه حبه

(الهجول، العاهر، البغی، الزانی)

Gandeh = Gander: Hîz, Deman pîs, Qehbe.

کان دهه = کان دهه: حیزی، دهمان پیسی، قه حبهیی

(العهر، البغاء، الجهيل، الزنى)

Gandehî = Ganderî: Hîzî, Deman pîsî, Qehbeyî.

کاھ: وهخت، دهم، کاف

(الوقت، الحين، الفتره، الان، المده)

Gah: Wext, Dem, Gav.

کاھ کاھ: دهم دهم، کاف کاف

(احيانا)

Gahgah: Demdem, Gav gav.

گه دایی، گه داتی: ژاری، به لنگازی، خوهلی سهری، بئی
که سسی، خازوکیاتی

(الشطف، البؤس، الفاقه، التسول، الاستجداء)

Gedayî = Gedatî: Jarî, Belingazî, Xwelîserî,
Bêkesî, Xazokîyatî.

گه دله: توخمه کئی مه لنگوکانه بکه زییافه گریددهن، توخمه کئی
چه کیت بکه زییافه هه لاویستنئی یه
(حلی نسائی تعلق بالصفائر والجداول)

Gedle: Tuxmekê melingokane bi kezîyave
girêdiden, Tuxmekê çekê bi kezyave he-
lawîstinêye.

گه: هه که، نه گه
(لو، اذا)

Ger: Heke, Eger

گه: برکا ئافئ
(الغدير، الحوض، البركة)

Gerr: Birka avê.

گه رما فک: ئافئیت تیکه لی ئاهیت دی وهکی کپریتئ دگهرم
دهرمانئ هنده ئیشانه
(الحمة يستشف بها، المياه المعدنية)

Germavk: Avêt têkelî ahêt dî wekî kiprîtê
digerim dermanê hinde êşane.

گه: توز، کێخمیته، ئارک، غولپه لیل، عور
(الهرب، الغبار، النثار، النخاله)

Ger: Toz, Kêxmîte, Arik, Xulpelêl, 'Urr.

گه رک: کور به قک، برکا بچویک و کیم
(التماد، السديم، المستنقع)

Gerrik: Kurrbeqk, Birrka biçwîk û kê.

گه: چه رخ، گه ه، زفرین
(الدور، الشوط، النوبة، الفرصة، الشوط)

Gerr: Çerx, Geh, Zivirîn.

گه رک بون: توزبون، ئارک بون، غولپه لیل بون، عوربون
(التأیر، التغیر، التنخل، التنثر)

Gerikbûn: Tozbûn, Arikbûn, Xulpelêlbûn,
'Urrbûn.

گه رک بوی: توز بوی، ئارک بوی، غولپه لیل بوی
(المغیر، المأیر، المنخل، المنثور)

Gerikbûy: Tozbûy, Arikbûy, Xulpelêlbûy.

گاه:

(المتاع الملك، المادة (٩))

Gah:

گا کویسکانئ: یاریه کا راکیشانئ لسه ره پا
(لعبه جر الحبل)

Gakwîskanê: Yariyeka rakêşanê liser lepa.

گه پ: گه لته، ترانه، یاری
(المزاح)

Gep: Gelte, Tirane, Yari.

گه دا: ژار، به لنگاز، خوهلی سهر، بئی که س، خازوک
(المعتر، البأس، الشطيف، المتسول)

Geda: Jar, Belingaz, Xwelî ser, Bêkes, Xazok.

گه دا بون: ژاریون، به لنگاز بون، خوهلی سهر بون، بئی که س
بون
(الاعتزار، الابتئاس، التشطف)

Gedabûn: Jarbûn, Belingazbûn, Xwelîserbûn,
Bêkesbûn.

گه دا بوی: ژار بوی، به لنگاز بوی، خوهلی سهر بوی، بئی
که س بوی، خازوکی بوی
(المبتئس، المشطف)

Gedabûy: Jarbûy, Belingazbûy, Xwelîserbûy,
Bêkesbûy, Xazokîbûy.

گه دا تر: ژار تر، به لنگاز تر، خوهلی سهر تر، بئی که س تر،
خازوک تر
(الابأس، الاشطف، الاسول)

Gedatir: Jartir, Belingaztir, Xwelîsertir, Bê-
kestir, Xazoktir.

گه دا کرن: ژار کرن، به لنگاز کرن، خوهلی سهر کرن، بئی
که س کرن، خازوکی کرن
(الابئاس، التشطيف، الاسوال)

Gedakirin: Jarkirin, Belingazkirin,
Xwelîserkirin, Bêkeskirin, Xazokîkirin.

گه دا کری: ژار کری، به لنگاز کری، خوهلی سهر کری، بئی
که س کری
(المبتئس، المشطف، المسول)

Gedakirî: Jarkirî, Belingazkirî, Xwelîserkirî,
Bêkeskirî.

گهردهن نازابوی: سهر به سته بوی، بهردای، سهر بهردای بوی، هه ی بوی، لئ بوری بوی

(المغی، المبرء الذمه، المصفح عنه، المحرر، المعتق)

Gerdenazabûy: Serbestbûy, Berday, Serberday, Heybûy, Lêborîbûy.

گهردهن نازاتر: سهر به سته تر، بهردای تر، سهر بهردای تر، لئ بوری تر، هه ی کری تر

(الاعفی، الاصفح، الابراء ذمه، الاحرر، الاعتق)

Gerdenazatir: Serbesttir, Berdaytir, Serberdaytir, Lêborîtir, Heykîrîtir.

گهردهن نازاکرن: سهر به سته کرن، بهردان، سهر بهردان کرن، هه ی کرن، لئ بورین

(الاعفاء، الابراء للذمه، الاصفح، التحریر، الاعتاق)

Gerdenazakirin: Serbestkirin, Berdan, serberdankirin, heykîrin, lêborîn.

گهردهن نازاکری: سهر به سته کری، هه ی کری، بهردای، سهر بهردای کری

(المغی، المبرء الذمه، المصفح، المحرر، المعتق)

Gerdenazakîrî: Serbestkîrî, Heykîrî, Berday, Serberdaykîrî.

گهردهن دريژ، گهردهن کيل: ستو دريژ، قريک دريژ، حهفک دريژ، ستوقيق، قريک قيق

(العبطل)

Gerdendirêj = Gerdenkêl: Stûdirêj, Qirikdirêj, Hefikdirêj, Stûqîq, Qirrik qîq.

گهردون: چهرخ، باتيون، عه ره بانه

(الفلک الدوار، المدار، العجله، العربيه)

Gerdûn: Çerix, Batyon, 'Erebane.

گهردين: که لینا گوشتی، گوشت هلهلین، گوشت ههله وورین (النهوه، غلى اللحم)

Geridîn: Kelîna goştî, Goşthilhilîn, Goşthelwerîn.

گهردی: که لی، ههله وری، هللی

(النهى، من اللحم)

Geridî: Kelî, Helhewirî, Hilhilî.

گهرداندن: که لاندن، هلهلاندن، ههله وورانندن

(النهيه، الاغلاء، التغليه)

Geridandin: Kelandin, Hilhilandin, Helhewirandin.

گهرک تر: توزتر، ئارک تر، کیتخمیته تر، غولپه لیل تر (الاغبر، الانثر، الانخل)

Geriktir: Toztir, Arikir, Kêxmîtetir, Xulpelêlbûy.

گهرک کرن: توز کرن، ئارک کرن، غولپه لیل کرن، عوپ کرن (التأبير، التغبير، الانثار، التخیل، تعفیر الکرم)

Gerikkirin: Tozkirin, Arikirin, Xulpelêlkin, 'Urrkirin.

گهرک کری: توزکری، ئارک کری، غولپه لیل کری، عوپ کری (المنخل، المنثر، المأبر، المغبر)

Gerikkîrî: Tozkîrî, Arikîrî, Xulpelêlkîrî, Urrkîrî.

گهرکی، گهرکینی: توزکی، ئارکی، غولپه لیلکی (الاغبرار)

Gerkî = Gerkînî: Tozkî, Arkî, Xulpelêlkî.

گهر = گهری: خریک، دورمانک، گهرینوک، بادهک، چهرخ (الفلکه، الحلقة، اللوى، الف، الدائره)

Gerr = Gerrî: Xirrik, dormank, gerînok, badek, çerx.

گهرچه: گوشتی په پتی، گوشتی بقیه لاندنی بهوژی (اللحم المفتت عند القلى)

Gerçe: Goştê perritî, Goştê bi qelandinê bihuji.

گهرچن: خه له کا دهست ههفساری

(الزناقه، حلقة فى اسفل الحنك لزمام الدواب)

Gerçen: Xeleka dest hefsarî.

گهردهن: ستو، حهفک، قریک

(الثغر، العطل، اللبب، العکان، الرقبه)

Gerden: Stû, Hefik, Qirrk.

گهردهنی: چه کئ ژن دکه ن ستویى خوه، ستفانک، دۆد، کپردانه، تۆق

(السمط، القلاده، حلى الرقبه)

Gerdenî: Çekê jin diken stwîyê xwe, Stivank, Dod, Girdane, Toq.

گهردهن نازابون: سهر به سته بون، بهردان، سهر بهردان، هه ی بون، لئ بورین بون

(التصافح، تبرئه الذمه، المتحرر، العتق)

Gerdenazabûn: Serbestbûn, Berdan, Serberdan, Heybûn, Lêborîn.

گروسه: پهره خ، گفشک، تهرافه
(اللتیت، الدلیک، الدعوک)

Gerose: Perix, Givişk, Terraqe.

گهړه پانې: شولې هرجار نوبه تا نیکې، گهگهانې، شیل
شیلانې

(النهد، المداوله، المناویه، التناوب)

Gerrgerranê: Şolê her car nobeta êkî, Gihgi-hanê, Şêl şêlanê.

گهرم: کهل، شاریای، شارهای، تیهن

(الصاهر، الصهر، القیظ، القائظ، الساخن، الحار، الدافئ)

Gerim: Kel, Şaryay, Şarhay, Têhin.

گهرم بون: کهل بون، شاریان، شارهان

(التسخين، التدفئ، التصهد، التقيظ)

Gerimbûn: Kelbûn, Şaryan, Şarhan.

گهرم بوی: کهل بوی، شاریای، شارهای

(المقيظ، المسخن، المدفئ، المصهر)

Gerimbûy: Kelbûy, Şaryay, Şarhay.

گهرم تر: کهل تر، شاریای تر، شارهای تر

(الاصهر، الاقيظ، الاحر، الاسخن، الادفئ)

Gerimtir: Keltir, Şaryaytir, Şarhaytir.

گهرم کرن: کهل کرن، شاراندن

(التسخين، الادفئ، الاصهار، التقيظ)

Gerimkirin: Kelkirin, Şarandin.

گهرم کری: کهل کری، شاراندی

(المقيظ، المسخن، المدفئ، المصهر)

Gerimkirî: Kelkirî, Şarandî.

گهرمی = گهرمیاتی: کهلی، کهلیاتی، کهلاتی، شارهانی،
شاریانی

(الحراره، السخونه، القیظ، الصهر، الدفئ)

Germî = Germîyatî: Kelî, Kelîyatî, Kelatî, Şarhanî, Şaryanî.

گهرماف: ئافا تیکه لی مهعدنا، خوه دئخنی و پی دشون بو
ساخ بونا هنده نه ساخیا

(الحمه، يستشفى بها، المياه المعدنية)

Germav: Ava têkeli me'dena, Xwe diêxnê û pê dişon bo saxbûna hinde nesaxîya.

گهرم پیف: ئامویری پیفانا کهلاتی

(المحار، مقياس الحرارة، الترمومتر)

Gerimpîv: Amwîrê pîvana kelatîyê.

گهرداندی: کهلاندی، هلهلاندی، هلههه و راندی
(المنهئ)

Geridandî: Kelandî, Hilhilandî, Helhewirandî.

گهراد: گوشتی کهلاندی

(النهئ من اللحم)

Gerad: Goştê kelandî.

گهرا داری: توزا داری، هویرکی داری

(النشاره)

Gera darî: Toza darî, Hwîrkê darî.

گهری گهری: لیک بادای، خپک خپک، لیک زفری، وهربادای

(الحلزونى، اللولى، البرغى)

Gerrîgerrî: Lêkbaday, Xirrik xirrik, Lêk zi-virî, Werbaday.

گهرا دهرافی: تجا دهرافی، جهی فهخارنا کهوال و پهزی

(الخابیه، حوض ماء المواشى، المنهل)

Gerra deravî: Tica deravî, Cihê vexarina ke-wal û pezi.

گهریده: مروفتی دجه و ریت، کهستی کهلهک دگهرهیت

(العیار، الجوال، السائح، المطوف)

Gerrîde: Mirovê diçewirî, Kesê gelek digerrî.

گهریده بی: چه و رین، چه رخن، ریقینگی، کاروانیاتی

(السیاحه، الطوفان، الجولان، السیاره)

Gerrîdeyî: Çewirîn, Çerxînî, Rêvîngî, Kar-wanîyatî.

گهرساندن: پهرخاندن، تهرقاندن، گفاشتن، فهپیان، فهپان

(اللتیت، التدلیک، الکبس، التضغیظ)

Gerrisandin: Perixandin, Terriqandin, Givaştin, Vepîyan, Vepan.

گهرساندی: پهرخاندی، تهرقاندی، قهپاندی، فهپیایی،

گفاشتی

(المضغوط، الملت، المدلك، المكبس)

Gerrisandî: Perixandî, Teriqandî, Qepandî, Vepîyay, Givaştî.

گهرسین: پهرخین، تهرقین، گفشتی، فهپان

(اللت، الدلك، الانضغاط، الانكباس)

Gerisîn: Perixîn, Teriqîn, Giviştî, Vepan.

گهرسی: پهرخ، گفشتی، تهرقی، فهپیایی

(الملتوت، المدلوك، المضغوط، المكبوس)

Gerisî: Perixî, Giviştî, Teriqî, Vepîyay.

گەرما شوکرن: نماندن و شویشتنا هناف و سه‌روپییا دئافا
گهرم دا

(غسل الحوايا والكراع وتنظيفها بعد النقع بالماء الحار)

Germa şokirin: Nimandin û şwîştina hinav û
serûpîya di ava gerim da.

گهرمیان: جهی کهل، ئه‌ردی رهش گهه و به‌فر لی نه‌باریت
(الجروم، الجرود، المناطق الحاره)

Germîyan: Cihê kel, Erdê reşgeh û befir lê
nebarît.

گهرنه: هه‌که‌نه
(لولا)

Gerne: Hekene

گهرسه:

(المحطم المهثم، المسحوق)

Gerose:

گهر و گوهنیل: ده‌می په‌رینا په‌زی کویفی
(موسم نزو الوعل والايل)

Gerrûguhnêl: Demê perrîna pezê kwîvî.

گهر دیواری: پیزا نژیاری
(السائف، الدماک، الصف)

Gerra dîwarî: Rêza nijyarî.

گهرهان: چه‌رخین، چه‌ورین، ریتفه‌چون
(السير، الجولان، السياحه، المشی)

Gerrhan: Çerixîn, Çewirîn, Rêveçûn.

گهرهای: چه‌رخى، چه‌ورى
(السائر، الماشى، السائح، الجوال)

Gerrhay: Çerixî, Çewirî.

گهرهانا کولی: کولی بکیم و زوخ که‌تن
(الاستقران، نضج الدمل)

Gerrhana kulîyê: Kulî bikêm û zox ketin.

گهرهان: ناف خوه‌دا چیبون بۆ تشتی وه‌کی سه‌ک و مه‌ی و
ریچول و تشتی روهن

(التبلور، التعقد، للسوائل كالخل)

Gerrhan: Nav xweda çêbûn bo tiştê wekî si-
hik û mey û rîçol û tiştê rohin.

گهرومه: پرتا قورمى دارى، قه‌دا قورما

(القطر، القطيل، قسم من سيقان وجذوع الشجر)

Gerome: Pirta qurmê darî, Qeda qurma.

گهرماف خوه‌ش: شویشتن پیروزبیت، سه‌رشو پیروزبیت
(انعمت استحماما)

Germavxweş: Şwîştin pîrozbît, Serşo pîrozbît.

گهرم گهرم: که‌لکه‌له، شاره‌هان، شاریان
(هياج المعركة، شده الحماسه)

Gerimgerim: Kelkele, Şarhan, Şaryan.

گهرمخین: که‌لییا ناف خوه‌یی، سوتنا ژ دویرفه، قه‌مخین،
قه‌میان

(التسخن الذاتی، توليد الحرارة الذاتیه، التخمير)

Germixîn: Keliya nav xweyî, Sotina ji dwîrve,
Qemixîn, Qemyan.

گهرمخی: تشتی دئاف خوه‌دا گهرم بوی
(المتسخن ذاتيا، المتخمير)

Germixî: Tiştê dinav xweda gerim bûy.

گهرمخاندن: گهرم کرنا خوه‌ بخوه
(التسخين)

Germixandin: Gerimkirina xwe bi xwe.

گهرمخاندی: تشتی هیلای لسه‌ر که‌ل بوی نه‌و بخوه
(المسخن ذاتيا)

Germixandî: Tiştî hêlay liser kel bûy ew bixwe.

گهرمژو: مروفتی ژ گهرمی ئاجز دبیت، مروفتی تیهن دژوار،
زوی که‌ل

(سريع الحرارة، للمرء)

Germijû: Mirovê ji germê aciz dibît, Mirovê
têhin dijar, Zwîkel.

گهرمژویی: زوی که‌ل بون
(سرعه التأثير بالحراره)

Germijûyî: Zwîkelbûn.

گهرماتی، گهرماهی: خوین گهرمی، هه‌سی
(الحماسه، الهياج)

Germatî = Germahî: Xwîn germî, Hesê.

گهرم و گهر: ته‌حره، که‌له‌ژان، که‌ل که‌له
(الوخامة، القيظ، الرمض)

Germûgurr: Tehre, Kelejan, Kel kele.

گهرم گرتن: لیدانا روژی، تاف ژه‌نین
(ضربه الشمس)

Gerimgirtin: Lêdana rojê, Tav jenîn.

کهزتی: پیټفه دای
(المسوع، الملوغ)

Geztf: Pêveday.

کهزک: پهل کهزک، کازک، نامویري په لا هه لگرتنئ
(المحشه، الملقط، الماشه، المشوع، المجهل)

Gezik: Pelgezk, Kazik, amwîrê pela helgirtinê.

کهزنگ: توخمه کي گياييه ب مروفي ټه ددهت، دليتن لگهل
گرارا و دقه لين و دخون
(القراض، نبات عشبي يوکل مطبوخا)

Gezing: Tuxmekê gîyaye bi mirovî ve didet,
Dilênin ligel girara û diqelînin û dixon.

کهزو: شرينيه که لبه لگيت داري دکه ټيت خريدکهن و دخون
(المن، السلوى، من السما)

Gezo: Şirînîyeke libelgê darî dikevît xir diken û dixon.

کهزوکي: نه ساخييه که دار و بار و شينکاتي دگريت و پويچ
دکته
(مرض المن للنبات)

Gezokî: Nesaxîyeke dar û bar û şînkâtî digirît û pwîç diket.

کهزين: سوتن، ژهين، تيژينک، ترازينک، نيشان
(اللعج، اللفع، الوغر، المضض، المض)

Gezîn: Sotin, Jenîn, Tîjînk, Tirazînk, Êşan.

کهزين: ژهين و نيشانا نه زمانى ژبه ر تشتي دژوار خارنئ،
تام کرنا تشتي تيژ
(الحذام، الحذوق، الحذى)

Gezîn: Jenîn û êşana ezmanî jiber tiştê dijwar xarnê, Tamkirina tiştê tîj.

کهزينا ته حرج: سوتنا ته حره و کهله ژانئ
(الرمض، الرمضاء، حرقه القيط)

Gezîna tehrê: Sotina tehre û keleşanê.

کهش: ټه بوي، خيټ، تهيسوک، برقوک، چرسکي، برسکي
(اللامع، النير، المتائق، المتوقد)

Geş: Vebûy, Xêv, Teysok, Biriqok, Çiriskî, Biriskî.

کهش: خيټ، بشکفتي

(الفاغم، الفاغى، الناضر، الرانق، للنبات)

Geş: Xêv, Bişkiftî.

کهروه: پيشفه يي، شوين، ستوخوه کرتن
(الكفاله، العوض، الضمان، البذل، الرهن)

Gerew: Pêşveyî, Şwîn, Stûxwe girtin.

کهروه دار: بستوخوه کرتي، شوين کر
(الضامن، الكفيل، المعوض، المرهن، البديل)

Gerewdar: Bistûxwe girtî, Şwîngir.

کهروه داري: بستوخوه کرتني، شوين داني
(الضمانه، التعويض، الرهينه)

Gerwedari: Bistûxwe girtinî, Şwîndanî

کهريان: پيټفه چون، چه رخين، چه ورين
(السير، المشى، السياحه، الجولان، الطوفان)

Gerryan: Rêveçûn, Çerixîn, Çewirîn.

کهريان کولکي: کولي بکيم و زوج کهتن
(الاستقران، نضج الدم)

Gerryana kulkê: Kulî bikêm û zox ketin.

کهريان: چيټبونا دټاف خوهدا بو تشتي روغن وهکي سهک و
مهي و ريچول و وان توخما
(التبلور للسوائل كالخل ونحوه)

Gerryan: Çêbûna dinav xweda bo tiştê rohin wekî sihik û mey û rîçol û wan tuxma.

کهرياي: پيټفه چوي، چه رخي، چه وري، مروفي دنيا ديتي
(الساثر، الماشى، السائح، الجوال، الطائف، المتبلور)

Gerryay: Rêveçuy, Çerixî, Çewirî, Mirovê dinya dîtî.

کهز: بهنگها دهستي ژ تبلا هه تا کليکا ملي
(الذراع)

Gez: Bengiha destî ji tibra hêta kilîlka milî.

کهز: داره که لبه ر ټافا شين دبیت وهکي هه فرستايه
(الطرفاء، الاثل، الاسل شجره)

Gez: Dareke liber ava şîn dibît, wekî, Hevristaye.

کهزتنا له قن: شويانا له قدانئ
(الرزه)

Geztina leqê: Şwîna leqdanê.

کهزتن: پيټفه دان
(اللسع، اللدغ، اللذغ، السلم)

Geztin: Pêvedan.

که‌شیا په‌لی: چرسکین، برسکین

(الوبش، التوبیش للجمر)

Geşîya pelê: Çiriskîn, Biriskîn.

که‌شیا گولی: خیف بون، بشکفتن، فه‌بون

(الانفتاح)

Geşîya gulê: Xêvbûn, Bişkivîn, Vebûn.

که‌ف: ناف دخوه‌دانا کرنا خرابیی، خوپ خوپ

(التهديد، الوعيد)

Gef: Nav dixwedana kirina xirabîyê, Xurr xurr.

که‌ف و گوی: که‌ف دژوار و توند

(التهديد الحاد، حده التهديد)

Gefûgurr: Gef dijwar û tund.

که‌ف بون: ژفانا دانا خرابیی، خوپ خوپ بون

(التهدد، التوعد)

Gefbûn: Jivana dana xirabîyê, Xurr xurrbûn.

که‌ف کرن: خوپ خوپ کرن

(التهديد)

Gefkirin: Xurr xurrrkirin.

که‌ف که‌ر: خوپ خوپ

(المهدد)

Gefker: Xurr xurrî.

که‌فین: خوپ خوپ کار

(الهداد)

Gefîn: Xurr xurrîkar.

که‌فن، که‌فزک: خوه‌تێفه دانا ناخی، جهی خوه تێفه‌دانا توز

و ناخی

(المراغ، المراغه، الممرغ)

Gevz = Gevizk: Xwe têvedana axê, Cihê xwe têvedana toz û axê.

که‌فزینا کوشتی: لیک وەرگه‌ره‌هان، بزا‌فا کوژتی

(السيف، النزعه)

Gevizîna kuştî: Lêk wergerhan, bizava kujtî.

که‌فزین: خوه دلول کرن، لیک وەرگێترانا ناف ناخی

(التمرغ، الممرغ)

Gevizîn: Xwe dilolkirin, Lêk wergêrana nav axê.

که‌فزی: خوه دناخی فه‌دایی، دلول کری

(التمرغ)

Gevizî: Xwe di axê vedayî, Dilolkirî.

که‌ش: روی شرین، که‌یف خوه‌ش، بکشوپی، گرئزی، به‌ست

(المنشرح، المتهلل، المشرق، البشوش، للمرء)

Geş: Rwişirîn, Keyf xweş, Bişkurrî, Girnîjî, Best.

که‌ش بون: برقین، ته‌یسین، برسکین، چرسکین، خیف بون،

بشکورین، بشکفتن، به‌ست بون

(التلمع، التوقد، التفغم، الترئق، التهلل، الانشراح، التالق)

Geşbûn: Biriqîn, Teyisîn, Biriskîn, Çiriskîn, Xêvbûn, Bişkurrîn, Bişkivîn, Bestbûn.

که‌ش بوی: برقی، چرسکی، برسکی، خیف بوی، بشکوپی،

بشکفتی، به‌ست بوی

(المتألق، المتوقد، المترئق، المتهلل، الملتمع)

Geşbûy: Biriqî, Çiriskî, Biriskî, Xêvbûy, Bişkurrî, Bişkiftî, Bestbûy.

که‌ش تر: برقی تر، چرسکی تر، برسکی تر، ته‌یسی تر،

فه‌بوی تر، به‌ست تر، بشکفتی تر، بشکوپی تر، خیف تر

(الالاع، الاوقد، الاشرق، الابش، الارئق، الانضر، الافغم،

الاهلل، الاشرح)

Geştir: Biriqîtir, Çiriskîtir, Teyisîtir, Vebûytir, Besttir, Bişkiftîtir, Bişkurîtir, Xêvtir.

که‌ش کرن: برقاندن، چرسکاندن، برسکاندن، فه‌کرن،

بشکفاندن، بشکوراندن، به‌ست کرن، خیف کرن

(التفغيم، الترئيق، التلميع، التنوير، التأليق، الانصار،

الاهلال، الايقاد)

Geşkirin: Biriqandin, Çiriskandin, Biriskandin, Vekirin, Bişkivandin, Bişkurandin, Bestkirin, Xêvkin.

که‌ش کری: برقاندی، چرسکاندی، برسکاندی، فه‌کری، خیف

کری، به‌ست کری، بشکفاندی، بشکوراندی

(اللمع، المرئق، المبشش، المهلل، المفغم، المنضر، المنور)

Geşkirî: Biriqandî, Biriskandî, Çiriskandî, Vekirî, Xêvkirî, Bestkirî, Bişkivandî, Bişkurandî.

که‌ش = که‌شیاتی: برقینی، برسکینی، چرسکینی، خیفی،

بشکورینی، بشکفتنی، به‌ستی، فه‌بوی

(اللمعان، الالق، التوقد، الانشراح، الفغم، الفغو، النضاره،

الرونق)

Geşî = Geşîyatî: Biriqînî, Biriskînî, Çiriskînî, Xêvî, Bişkurînî, Bişkivî, Bestî, Vebûy.

که‌ف‌گ‌ز تر: قه‌ف‌ه‌ق‌ز تر، موی گ‌ز تر
(الاشعن)

Gevegijtir: Qeveqijtir, Mwîgijtir.

که‌ف‌گ‌ز کرن: قه‌ف‌ه‌ق‌ز کرن، موی گ‌ز کرن
(الاشعان، التشعين)

Gevegijkirin: Qeveqijkirin, Mwîgijkirin.

که‌ف‌گ‌ز کری: قه‌ف‌ه‌ق‌ز کری، موی گ‌ز کری
(المشعن)

Gevegijkirî: Qeveqijkirî, Mwî gijkirî.

که‌ف‌ه‌ گ‌زی = که‌ف‌گ‌زیاتی: قه‌ف‌ه‌ق‌زی، موی گ‌زیاتی،
قه‌ف‌ه‌ق‌زیاتی
(الشعن)

Gevegijî = Gevegijîyatî: Qeveqijî, Mwîgijîyatî,
Qeveqijîyatî.

گ‌ل: ه‌ه‌ف
(مع)

Gel: Hev.

گ‌ل: نقش، توخم، نژاد، ملله‌ت
(الشعب، القوم، العنصر)

Gel: Nifş, Tuxim, Nijad, Millet.

گ‌ل‌ک: پ‌یک‌ف‌ه، به‌ه‌ف‌را
(معا)

Gelik: Pêkve, bihevra.

گ‌ل‌کی = گ‌ل‌کیاتی: ه‌ه‌ف‌رای، پ‌یک‌ف‌ه‌یی، ه‌ه‌فیاتی
(المعیه)

Gelikî = Gelikîyatî: Hevrayî, Pêkveyî, Hevîyatî.

گ‌له = گ‌له‌ک: زور، پر، مشه، زه‌حف، ت‌زی، پ‌تر
(الکثیر، الوفیر، الغزیر)

Gele = Gelek: Zor, Pirr, Mişe, Zehif, Tijî,
Pitir.

گ‌له بون: زور بون، ت‌زی بون، پر بون، مشه بون، زه‌حف بون
(التکثر، التوفر، التغزر)

Gelebûn: Zorbûn, Tijîbûn, Pirrbûn, Mişebûn,
Zehifbûn.

گ‌له بوی: زور بوی، ت‌زی بوی، پر بوی، مشه بوی، زه‌حف
بوی، پ‌تر بوی
(الموفر، الغزیر، المکثر)

Gelebûy: Zorbûy, Tijîbûy, Pirrbûy, Mişebûy,
Zehifbûy, Pitirbûy.

که‌ف‌زاندن: د‌نا‌خ‌ی ف‌ه‌دان، ل‌یک و‌ه‌ر‌گ‌یران و‌ د‌لول کرن
(التمریرغ، الامرغ، الاسهاف، الانزاع)

Gevizandin: Di axê vedan, Lêk wergêran û
dilolkirin.

که‌ف‌زاندی: د‌نا‌خ‌ی ف‌ه‌دای و‌ د‌لول گ‌یر کری
(المرغ، المسهف، المنزع)

Gevizandî: Di axê veday û dilolgêrkirî.

که‌ف‌وزه: موی چ‌ره
(الکت، الکثیث، الاشعث)

Gevoze: Mwî çirre.

که‌ف‌وزه بون: موی چ‌ره بون
(التکثث، التشعث)

Gevozebûn: Mwî çirrebûn.

که‌ف‌وزه بوی: موی چ‌ره بوی
(المتکثث، المتشعث)

Gevozebûy: Mwî çirrebûy.

که‌ف‌وزه تر: موی چ‌ره تر
(الاکثث، الاشد شعثا)

Gevozetir: Mwî çirretir.

که‌ف‌وزه کرن: موی چ‌ره کرن
(الاکثاث، التکثیث، الاشعاث، التشعیث)

Gevozekirin: Mwî çirrekirin.

که‌ف‌وزه کری: موی چ‌ره کری
(المشعث، المکثث)

Gevozekirî: Mwî çirrekirî.

که‌ف‌وزه‌یی = که‌ف‌وزه‌یاتی: موی چ‌ره‌یی، موی چ‌ره‌یاتی
(الکثاثه، الکت، الشعث)

Gevozeyî = Gevozeyatî: Mwî çireyî, Mwî
çireyatî.

که‌ف‌ه‌گ‌ز: قه‌ف‌ه‌ق‌ز، موی گ‌ز
(المشعان)

Gevegij: Qeveqij, Mwîgij.

که‌ف‌ه‌گ‌ز بون: قه‌ف‌ه‌ق‌ز بون، موی گ‌ز بون
(التشعن)

Gevegijbûn: Qeveqijbûn, Mwî gijbûn.

که‌ف‌ه‌گ‌ز بوی: قه‌ف‌ه‌ق‌زبوی، موی گ‌زی
(المتشعن)

Gevegijbûy: Qeveqijbûy, Mwîgijî.

که لاج بون: دو روی بون، جهنگنه بون، یارهمه ز بون،

که وشهک بون

(التحایل، الروغان، التناق، التمیع)

Gelacbûn: Durwîbûn, Cengenebûn, Yaremezbûn, Gewşekbûn.

که لاج بوی: دو روی بوی، جهنگنه بوی، یارهمه ز بوی،

که وشهک بوی

(المنافق، المحتال، المراوغ)

Gelacbûy: Durwîbûy, Cengenebûy, Yaremezbûy, Gewşekbûy.

که لاج تر: دو رویتر، جهنگنه تر، یارهمه ز تر، جهنباز تر،

که وشهک تر

(الاروغ، الامکر، الامیع)

Gelactir: Durwîtir, Cengenetir, Yaremeztir, Cenbztir, Gewşektir.

که لاج کرن: دو روی کرن، جهنگنه کرن، یارهمه ز کرن،

جهنباز کرن، که وشهک کرن

(التنفیق، الترویغ، الاحتيال)

Gelackirin: Durwîkirin, Cengenekirin, Yaremezkirin, Cenbzkirin, Gewşekkirin.

که لاجی = که لاجیاتی: دو روییاتی، جهنگنه یی، یارهمه زی،

جهنبازی، که وشهکی

(النفاق، المراوغه، الاحتيال، المیوعه، المشاکسه، الماطله)

Gelacî = Gelacîyatî: Durwîyatî, Cengenyî, Yaremezî, Cenbazî, Gewşekî.

که لاجندن: گیروکرن، فهیلان، نالزاندن، پاش ئیخستن،

هه زقاندن

(التمیيع، الترویغ، التعویق)

Gelicandin: Gîrokirin, Vehêlan, Alizandin, Paşêxistin, Heziqandin.

که لاجندی: گیروکری، فهیلای، نالزاندی، پاش ئیخستی،

هه زقاندی

(المیيع، المعوق)

Gelicandî: Gîrokirî, Vehêlay, Alizandî, Paşêxistî, Heziqandî.

که لاجین: گیروبون، فهمان، نالزین، پاش کهتن، هه زقین

(المیوعه، التمیيع، العوق)

Gelicîn: Gîrobûn, Veman, Alizîn, Paşketin, Heziqîn.

که له تر = که لهک تر: زور تر، پیر تر، مشه تر، زهحف تر،

تژی تر، پترتر

(الاكثر، الاوفر، الاغزر)

Geletir = Gelektir: Zortir, Pirrtir, Mişetir, Zehiftir, Tijîtir, Pitirtir.

که له کرن: زور کرن، مشه کرن، زهحف کرن، تژی کرن، پتر

کرن، پیر کرن

(الاكثر، التکثیر، التوفیر، الاغزار)

Gelekirin: Zorkirin, Mişekirin, Zehifkirin, Tijîkirin, Pitirkirin, Pirrkirin.

که له کری: زورکری، مشه کری، زهحف کری، تژی کری، پتر

کری، پیر کری

(المکثر، الموفر، المغزر)

Gelekirî: Zorkirî, Mişekirî, Zehifkirî, Tijîkirî, Pitirkirî, Pirrkirî.

که له کی = که له یاتی: زوری، زهحفی، مشه یی، تژیاتی، پتری،

پریاتی، زهحفییاتی

(الکثره، الوفه، الغزاره)

Gelekî = Geleyatî: Zorî, Zehfî, Mişeyî, Tijîyatî, Pitirî, Pirryarî, Zehfîyatî.

که له برس: کولب

(السعار)

Gelebirs: Kulb.

که له بارین: ریژی

(المنیب)

Gelebarîn: Rêjî.

که له: یاری، کهپ، ترانه، خولهیکدان، قهلب و قولیبانی،

حه نهک

(المداعبه بین المحبین، المصارعه، المزاح)

Gelte: Yarî, Kep, Tirane, Xwelêkdan, Qelip û qulîpanê, Henek.

که لهتا ژنا: قهلب و قولیبانی، هه نهک

(المداعبه، الغزل)

Gelta jina: Qelip û qulîpanê, Henek.

که لاج: دو روی، جهنباز، جهنگنه، یارهمه ز، که وشهک

(المنافق، المشاکس، المراوغ، المحتال، المیيع)

Gelac: Durwî, Cenbaz, Cengene, Yaremez, Gewşek.

که لاجی: گیروبووی، فه مای، ئالزی، هه زقی، پاش که تی (المعيق)

Gelavêj: Stêra spêdê.

که لچاندن: قرمچاندن (السهيل، نجم الشعرى اليماني)

Gelviçandin: Qirrmîçandin.

که لچاندی: قرمچاندی (الغضن، الاذبال، الاجعاد، الدعك)

Gelviçandî: Qirrmîçandî.

که لاله، که لالته: بهر رهش، نهالا بهر رهش (المسيل ذو حصو اسود)

Gelale = Gelalte: Ber reş, Nihala ber reş.

که لکه: مشه (العديد)

Gelek: Mişe.

که لکه کی، که لکه کیاتی: مشه یی (العدة)

Gelekî = Gelekîyatî: Mişeyî.

که لکه کورت: قوت، پت (النفاش، النفاشی)

Gelekurt: Qut, Pit.

که لکه له: په رهخ، په لهخ، به لگیت هشک و په رخاندی (الغف، الهیور، الورق الیابس)

Gelgele: Perex, Pelex, Belgêt hişk û perix-andî.

که لکه مان پیتشه: فه کیشان (الاستغراق)

Gelemanpêve: Vekêşan.

که لکه مشه: بهر فره هی، بهر فره یی (الغزیر، الوفیر)

Gelemişe: Berfirehî, Berfirheyî.

که لکه ن په: ماقویل، برویمهت، بهر یز، ریزدار (المحترم، الوقور، الفاضل)

Gelenperr: Maqwîl, birwîmet, berêz, rêzdar.

که لکه ه: گازنده، پورپور، پت پت (العتاب، الشکوی، العتاب، التذمر)

Geleh: Gazinde, Porrporr, Pitpit.

که له جا = که له جار: زور جار، مشه جار (مرارا: كثيرا من المرات)

Geleca = Gelecar: Zorcar, Mişecar.

که له چون: پتر چون، زیده کهل کرن (الغلو، المغالاه)

Geleçûn: Pitirçûn, Zêdekelkirin.

که له رهنگ: رهنگین، تیکه له رهنگ، رهنگ تیکه لی (التهاويل، الالوان المختلفه)

Gelereng: Rengîn, Têkelreng, Reng têkelî.

که له خارن: حه مه ری، کوله فایی (النهمه، النهامه، النهميه)

Gelexarin: Hemerî, Kulefayî.

که له خاری: کوله فا (النهم)

Gelexarî: Kulefa.

که له خوهر: زک بهش (الرفاف)

Gelexwera: Zikbeş.

که له خوهری: زک بهشی (الرف)

Gelexwerî: Zikbeşî.

که له دان: دانا زیده (الغدق، کثره العطاء)

Geledan: Dana zêde

که له رهنگ: رهنگین، گول گولی (الروبشه، الربشاء للارض)

Gelereng: Rengîn, Gulgulî.

که له زهر: سیس (الوعاط)

Gelezer: Sîs.

که له سپی: که ژ (اليلق)

Gelespî: Kej.

که له شول: پر شولی، زورخانه (الکد)

Geleşol: Pirşolî, Zorxane.

که مبولی ؟ که مبولیاتی: گری گوسه بی، پویرت بوریاتى
الکثائه، مربوعیه الجسم

Gembolî ? Gembolîyatî: Girê goseyî. pwîrt
borîyatî.

که مار: قریژ، دهرمانی که فل پی ستویرو توند وموکوم دبیت
السلم، الغرف، الدباغ، الدبغ

Gemar: Qirêj. dermanê kevil pê stwîr û tund
û mukum dibît.

که مار بون: که فل دهرمان بونا بتشته کی وهکی شه بی نان
مازیی نان تیقلی هناری هتد
التدبغ

Gemarbûn: Kevîl derman bûna bi tişteki.
mazîyê an tîvilê hinarê.H.T.D.

که مار بوی: که فلی که مار گرتی
المدبغ

Gemarbûy: Kevlê gemar girtî.

که مار تر: پتر که مار کری. که مارتر
الادبغ

Gemartir: Pitir gemar kirî. gemartir.

که مار کرن: موکوم کرنا که فلی بدهرمانی
الادباغ، التدبغ

Gemarkirin: Mukumkirina kevlî bi dermanî.

که مار کری: که فلی موکوم کری بدهرمانی
المدبغ

Gemarkirî: Kevlê mukumkirî bi dermanî.

که مار گرتن: که فل که مار بون. باش که مار بون.
التدبغ، الاندباغ

Gemagirtin: Kevligemarbûn.başgemerbûn.

که مور: تاما ترش وته حل تیکه ل. تامه کا نافه را ترشی
وته حلیی دا، شور

الاجاج، المخضرم، طعم، بین مر وحموضه، او ملوچه

Gemore: Tama tirş û tehil. tameka navbera
tirşî û tehilîyê da .şorr.

که مور بون: شور بون
التأجج، التخضرم

Gemorebûn: Şorrbûn.

که مور بوی: شور بوی
المتخضرم، الموجج

Gemorebûy: Şorrbûy.

که له می، که له میاتی: گازنده بی، گازنده یاتی، پورپوریاتی
(المعایبه، الاشتکاء، المعارضه)

Gelehî = Gelehîyatî: Gazindeyî, Gazindey-
atî, Porpporriyatî.

که لو: ئه ری، که لی مروفا
(یا، ایها، یا ایها الناس)

Gelo: Erê, Gelî mirova.

که لوان: رستا فه هاندی، مورکیت بدویفکفه کری
(السلسله، التضد، المنظم، السبجه، المنضود، المنظوم،
الجملة اللغویه)

Gelwaz: Rista vehandî, Morkêt bidwîvikve
kirî.

که لوازی مورکا: ستفانک
(السبجه، القلاذه، العقد)

Gelwazê morka: Stivank.

که لویله: توخمه کی چوچکایه
(صنف من العصافیر)

Gelwêle: Tuxmekê çwîşkane.

که لی: که لو
(ایها، یا ایها)

Gelî: Gelo.

که لی: نهال، نال، دهرتنگ، دهره بند
(الوادى)

Gelî: Nihal, Nal, Derteng, Derbend.

که لی کویر: شیف کویر، نهالا کویر و تهنگ
(الفاو، الفالقی، الفجاج، الجلاخ)

Gelîkwîr: Şîvkwîr, Nihala kwîr û teng.

که لیشوک: قهره بالغ
(الزحام، الهرج، الجمهور)

Gelêşok: Qerebalix.

که م: ترانه، یاری، لاقدی، حه نهک
(الهزل، المزاح، اللهو، الهزاء)

Gem: Tirrane, Yarî, Laqidî, Henek.

که مبول: پویرت بور. که له خی کورت وپان. پرموی، پرچ بور
وتیکرا. گری گوسه

المربوع الجسم، الکثیف الشعر من الکلاب

Gembol: Pwîrt borrh. kelexê kurt û pan. pîrr
mwî. pîrç borrh û têkrra . girê gose.

گه می فان: پاپور فان
الملاح، الریان

Gemîvan: Paporrvan.

گه می فانی: پاپور فانی
الملاحه، الریانه

Gemîvanî: Paporrvanî.

گهنبول: پویرت بوی وتری. گری گوسه
الكثیف الشعر للكلاب المربع الجثة

Genbol: Pwîrt borr û tijî. girê gose.

گهنبولی؟ گهنبولیاتی: پویرت بوریاتتی. گری گوسهیی
الكثائه، كثافه الشعر للكلب مربعه الجثة

Genbolî = Genbolîyatî: Pwîrt borrîyatî. girê
goseyî.

گهنج: لاو. تولاز. جحیل. سنیل
الفتی، الشاب

Genc: Law. tolaz. cihêl. sinêl.

گهنج: کومچالک. هشار
الخزینہ، الدفینہ

Genc: Komçalk. hişar.

گهنجینی، گهنجاتی: لاوینی. تولازی. سنیلہیی. جحیلینی.
جحیلی

الفتوة، الشباب

Gencî = Gencatî: Lawîî. tolazî. sinêleyî. ci-
hêlîî. cihêlî.

گهنجین: داگرتی. قییک ئیخستی. کوم کری. خری کری
المخزون

Gencîn: Dagirtî. vêkexistî. komkirî. xirrkirî.

گهند: گویج. قریژ. نهشیای. کوه. دهست کورت. قی. شل
القدر، الوساخه، العاجز، القاصر

Gend: Gwîc. qirrêj. neşyay. koh. destkurt.
qirr. şil.

گهندی، گهندیاتی: قری. شلی. نهشیانی. کوهی. گویجی.
قریژاتی

القذاره، الوسخ، العجز، القصر

Gendî = Gendîyatî: Qirrî. şilî. neşyanî. kohî
gwîcî. qirrêjatî.

گهموره تر: شور تر
الانج

Gemoretir: Şorrtir.

گهموره کرن: شور کرن
التأجيج، الانجاج

Gemorekirin: Şorrkirin.

گهموره کری: شور کری
المؤججه

Gemorekirî: Şorrkirî.

گهمورهیی: شورراتی. تام تهلی وترشی تیکه
الخرمه، الاجابه

Gemoreyî: Şorratî. tam tehlî û tirşî têkel.

گهموره: ناف چاف گری. بوغومی. نعيم ترش
الدميم، القاطب، الصاغر الخد، المقطب، السیء الخلق
Gemore: Nav çav girê. bixumî. ne,îmtirş.

گهمرین: پهرخین

التدعيك، التكبس، التريض، التلت، التلك

Gemirîn: Perixîn.

گهمری: پهرخی

المدلوک، المكبوس، الملتوت

Gemirî: Perixî.

گهمراندن: پهرخاندن

الاکباس، الالئات، الترويض، الانشاء، التفریسک، التدليک،
الالئات

Gemirandin: Perixandin.

گهمراندی: پهرخاندی

الملت. المدلک، المكبس، المفرك، المروض، المدعک

Gemirandî: Perixandî.

گهمی: پاپور. گهشتی
السفينه، المركب، الباخرة

Gemî: Paporr. geştî.

گهمیا مهن:

القادس، البارجه

Gemyamezin: Gemyamezin.

گهمیا بجویک: کهلهک

القارب، الزورق، البلم

Gemya biçwîk: Kelek.

که نار: که نیاتی. هه فنوکاتی. په مبلوکاتی. رزیاتی.

کویفکیاتی

العفونه، السهکه، الاسن

Genar: Genîyatî. hefinokatî. pembilokatî
rizîyatî. kwîfkîyatî.

که نی: په مبلوکی. هه فنی. رزی. کویفکی

العفن، السهک، الاسن، المسنون

Genî: Pembilokî. hefinî. rizî. kewfkî.

که نی بون: په مبلوکی بون. هه فنی بون. رزین. کویفکی بون
التعفن

Genîbûn: Pembilokîbûn. hefinîbûn. rizîn.
kwîfkîbûn.

که نی بوی: په مبلوکی بوی. هه فنوکی بوی. کویفکی بوی

المتعفن

Genîbûy: Pembilokîbûy. hefinokîbûy.
kwîfkîbûy.

که نی تر: په مبلوکی تر. کویفکی تر. هه فنوکی تر. رزی تر

الاعفن

Genîtir: Pembilokîtir. kwîfkîtir. hefinokîtir.

که نی کرن: په مبلوکی کرن. کویفکی کرن. هه فنوکی کرن.

رزاندن. هه فندان

الاعفان، التعفن، التکرار المبالغ فی الحديث، التردد الممل

Genîkirin: Pembilokîkirin. kwîfkîkirin. hefi-
nokîkirin. rizandin. hefinandin

که نی کری: په مبلوکی کری. کویفکی کری. هه فنناندی.

هه فنوکی کری. رزاندی

المعفن

Genîkirî: Pembilokîkirî. kwîfkîkirî. hefinandî.
hefinokîkirî. rizandî.

که نیاتی: په مبلوکیاتی. هه فنوکیاتی. رزیاتی. کویفکیاتی

العفونه، العفن

Kenîyatî: Pembilokîyatî. hefinokîyatî. rizîyatî.
kwîfkîyatî.

که نم: دانئ نانی. دانئ سهر پشک بو نانی

القمح

Genim: Danê nanî. danê ser pişk bo nanî.

که نموک: درایی زهر. دانئ نانی

الاذرة، العرنوس

Genmok: Dirayê zer. danê nanî.

که نموک: توخمه کی گیایه

نبات عشبی

Genmok: Tuxmekê giyaye.

که نم شامی: که نموک

الاذرة، العرنوس

Genimşamî: Genmok.

که نی بونا هیکی: مه رقینا هیکی. مه رقین

للبيض

Genîbûna hêkê: Meriqîna hêkê. miriqîn.

که نی: هه فنی. په مبلوکی. کویفکی

المسنون

Genî: Hefinî. pembilokî. kwîfkî.

که ه: کرئ، قولب

العقدة، الوصل

Geh: Girê. qulp.

که ه: دهم. کاف. گاه. ومخت

الوقت، الحین، البرهه، الزمن، اللحظه

Geh: Dem. gav. gah. wext.

که ه: که ی. زاک

الدور، النوبه، الشوط

Geh: Ger. zak.

که هه شتی: بووی. باله ته

الواصل، البالغ، اللاحق، الناضج

Geheştî: Bûy. baletê.

که هه شتن: بووی بون. باله ته بون

النضج، الینع، البلوغ، الوصول، اللقوق، النضوج

Geheştin: Bûybûn. baletebûn.

که هاندن: بووی کرن. باله ته کرن

الانضاج، الایناع، اللاحق، الابلغ، الايصال

Gehandin: Bûykirin. baletekirin.

که هاندی: بووی کری. باله ته کری

المبلغ، الموصل، المنضج، الملحق

Gehandî: Bûykirî. baletekirî.

که هیر: که ی بری

قطع النوبه، تجاوز الدور

Gehbirr: Gerrbirr.

که هیری: که ی برین

قطع دور الغير، سبق نوبه الاخر

Gehbirrî: Gerrbirrîn.

کهو کهوک: زاروکیت هویر وېچووک. سافا

الدعاع، العيال الصغار

Gewgewk: Zorokêt hwîr û biçwîk. sava.

کهور: خهمر، خوهلیکی: رهنګی سپی ورهش، ټیکهال، شیش.

بوز

الخصف، الاسمر، الادکن، الاکهب، الاقهپ

Gewir: Xemir. xwelîkî. rengê sipî û reş têkel. şîş. boz.

کهور بون: خهمر بون، خوهلیکی بون، بوز بون، شیش بون.

جون بون

التخصف، التکهپ، التدکن، التقهپ

Gewirbûn: Xemirbûn. xwelîkîbûn. bozbûn. şîşbûn. conbûn.

کهور بوی: خوهلیکی بوی، شیش بوی، بوز بوی، جون بوی

المکھوب، المقهوب، المدکن، المخصف

Gewirbûy: Xwelîkîbûy. şîşbûy. bozbûy. conbûy.

کهور تر: خوهلیکی تر، شیش تر، بوز تر، جون تر

الاخصف، الادکن

Gewirtir: Xwelîkîtir. şîştir. boztir. contir.

کهور کرن: خوهلیکی کرن، شیش کرن، بوز کرن، جون کرن

التقهپ، التدکن، الاکھاپ

Gewirkirin: Xwelîkîkirin. şîşkirin. bozkirin. conkîrin.

کهور کری: خوهلیکی کری، شیش کری، بوز کری، جون کری

المقهپ، المخصف، المدکن

Gewirkirî: Xwelîkîkirî. şîşkirî. bozkirî. conkîrî.

کهوری، کهوریاتی: جونی، بوزی، شیشی، خوهلیکی

السمرة، الدکنه، الکهبه، القهبه

Gewirî = Gewirîyatî: Conî. bozî. şîşî. xwelîkî.

کهوشهک: یارهمهز، جهنگهنه، بی شهرم، روی ستویر

الصفیق، اللامبالی

Gewşek: Yaremez. cengene. bê şerim. rwîstwîr.

کهوشهکی: یارهمهزی، جهنگهنهیی، بی شهرمی، روی

ستویری

الصفافه، اللامبالاة

Gewşekî: Yaremezî. cengeneyî. bê şermî. rwîstwîrî.

کهولین

الدهس، الدهاس، للارض من العشب

Gewilîn:

کهولین: مژوکی بون، کهور بون، روی کرتن

النبو، الملت، الملته بین النور والظلمه، الغبش

Gewilîn: Mijokîbûn. gewirbûn. rwîgirtin.

کهولی: روی کرتی، مژوکی، کهوردهوی

النابی، المالت، الدهاس

Gewilî: Rwî girtî. mijokî. gewirî.

کهولین: هه شفتن، کویری بون

الغموض، الابهام، الشوب

Gewilîn: Hişiftin. kwîrîbûn.

کهولی: هه شفتی، کویری بوی

المبهم، الغامض، المشوب، المضرب، غیر المفسر

Gewilî: Heşiftî. kewîrîbûy.

کهواد: ناف دهستکتی ژنا خوه بو بیانی

الديوثی

Gewad: Nav destkê jina xwe bo bîyanî.

کهوادی: نافدهستکاتییا ژنا خوه بو خه لکی

الديوثه

Gewadî: Navdestkatîya jina xwe bo xelkî.

کهورو: ناګر په ریسی

المجوسی

Gewro: Agirperêş.

کهوران: ناګر په ریسی

المجوسیه

Gewran: Agirperêşî.

کهوی = کهوری: حهفک

البلعوم، الحنجره، الحلق

Gewî = Gewrî: Hefîk.

کهوریا چیایی: کهویا چیایی: دهلیفه، کاپه، کاپک، دهریک.

کازوک

الحاجز للجليل، الفرجه، الحاجز، الفجاج، الفرضه

Gewrîya çîyay: Gewya çîyay Delîve. kape.

kapik. derîk. gazok.

کهویا ناشی: کهوریا ناشی: کونا بهر ناشی

الخر، الخریه، البلعه

Gewya aşî: Gewrîwya aşî: Kuna ber aşî.

گیره بوی: قرشی دهخلی یی پهرخی وپه لخی
المقصل، المداس، المدروس

Gêrebûy: Qirşê dextlî yê perixî û pelixî.

گیره تر: قرشی پتر پهرخی وپه لخی. پهرخی تر، په لخی تر
Gêretir: Qirşîyê pitir perixî û pelixî. perixîtir. pelixîtir.

گیره کرن: قرشی پهرخاندی. کلپش په لخاندن
الاقصال، التقصیل، التدريس

Gêrekirin: Qirşê perixandin. gilêş perixandin.

گیره کری: قرشی پهرخاندی. کلپشی پهرخاندی
المقصل، المدرس، المدوس

Gêrekirî: Qirşê perixandî. gilêş perixandî.

گیره فان: مروفی بگیری کرنی رادبیت
القصال، عامل الدیاسه

Gêrevan: Mirovê bi gêrekirinê radibît.

گیره: باشی. چاک. قهنج

الجودة، الاتقان، الاستحسان، اللائق

Gêre: Başî. çak. qenc.

گیرک: توخمه کی میرویت بجوکه لقورمیت دارا ناکنجی
دبن بیتنه کا نه خو هوش ژئ دهیت
السّمسمه، صنف من، النمل الصغارتوطن الاشجار ولها
ريح كريهه

Gêrik: Tuxmekê mêrwîyêt biçwîke li qurmêt
dara akincî dibin. bêhneka nexweş jê dihêt.

گیران: چهرخاندن. زفراندن. پی رابون. لیک زفراندن
الادارة، التسيير، التمشيه

Gêrran: Çerixandin. zivirandin. pêrabûn.
lêkzivirandin.

گیرای: چهرخاندی. زفراندی. پی رابوی. لیک زفراندی
المدار، المسير

Gêrray: Çerixandî. zivirandî. pêrabûy. lêk-
zivirandî.

گیراندن: چهرخاندن. زفراندن. لیک زفراندن
التدوير، الادارة

Gêrrandin: Çerixandin. zivirandin. lêkzivi-
randin.

گیراندی: چهرخاندی. لیک زفراندی. ریغه بری
المدار، المدور، المسير

Gêrrandî: Çerixandî. lêkzivirandî. rêvebirî.

گوری خر: نه ساخییه که لگه ویی دکه فیت. قورباجه
الخنّاق، مرض

Gewîxir: Nesaxîyeke li gewîyê di kevît.
qurbace.

گورئ سور فه: سور چون. باف سور
الصحراء، الاسمر المائل، للحمرة

Gewrêsorve: Sorçûn. bavsor.

گیج: ته خلپته کی به رایه دسووژن ودهیژن، به را پی دنژن
ودئخن تیک وشریانیت ریژیت دیواری
الجص، الجبس

Gêç: Texlîtekê beraye disojin û dihêrin. bera pê
di nijinin û êxin tîk û şıryanêt rêzêt dîwarî.

گیجکی: برنجی دقوتن بو کوتلکا دبیزنی برنجی گیجکی
الرز، المدقوق للکبب

Gêçkî: Birincê diqutin bo kutilka dibêjinê
birincê gêçkî.

گیجکی: مروفی بی خیرهت و تهرموشه. یانی که سی بی زفیر
و نه ترو و ده له می

الملال، المسام، السئمان، المعجز، المضجر

Gêçkî: Mirovê bê xîret û teremûşe. yanê kesê
bê zivêr û netro û delemî.

گیجکیاتی: بی خیرهتی. تهرموشه یی. نه تروی. ده له میاتی
الملال، الملل، الضجر، السام، السامه

Gêçkîyatî: Bêxîretî. termûşeyî. netroyî. de-
lemîyatî.

گیج: خیر. گیر. خیج. حیشی. ته فله
الخط، الوعم، السطر

Gêx: Xîr. gîrr. xîç. hêşî. tevlê.

گیره: په لخاندنا قرشی دهخلی بو قافارتنا دهخلی ژناف
کلپشی

القصل، الدیاسه

Gêre: Pelixandina qirşê dextlî bo vavartina
dextlî ji nav gilêşî.

گیره بون: قرش وکلپشی په لخی. پهرخینا قرشی دهخلی
التقصل للزرع، التدیس، التدريس

Gêrebûn: Qirş û gilêşê pelixî. perixîna qirşê
dextlî.

گیز بون: هیز بون: سهرگردان بون. گرفتار بون. باژيله بون
التميد، التدويخ، الاستهام، التحير

Gêjbûn: Hêrrbûn. sergirdanbûn. giriftarbûn.
bajêlebûn.

گيز تر: هيز تر: سهرگردان تر. گرفتار تر. باژيله تر
الادوخ، الاميد، الاحير، الاهيم

Gêjtir: Hêrrtir. giriftartir. bajêletir.

گيز کرن: هيز کرن: سهرگردان کرن. گرفتار کرن. باژيله
کرن

التدويخ، الامادة، التحيير، التهويم

Gêjkin: Hêrrkin. sergirdankirin. giriftar-
kin. bajêlekin.

گيز کري: هيز کري: سهرگردان کري. گرفتار کري. باژيله
کري

المحير، المميد، المدوخ

Gêjkirî: Hêrrkirî. sergirdankirî. giriftarkirî.
bajêlekirî.

گيزى = گيزياتى: هيزى. هيزياتى. هيزاينى.

گرفتارى. سهرگردانى. باژيله يى

الميد، الدوخان، الاوام، الدوار، الهدام، النمه، الحيرة،
المشكلة

Gêjî = Gêjîyatî: Hêrrî. hêrrîyatî. hêrraynî.
giriftarî. sergirdanî. bajêleyî.

گيزه: مروفتى باهيله و باژيله و سهر گردان

الدائخ، الحائر، الهائم، النهمان

Gêjele: Mirovê bahêle û bajêle û ser girdan.

گيزنگ: گيزنوک: کيبايه تيژو دژواره نه زمانى دگه زيت فى

توخمى کيبايى خاف وترش کري و ليتاندى دخون

نبات عشبى حريف يۇکل طريا وحمضا

Gêjink: Gêjnok: Gîyaye tîj û dijware ezmanî
di gezît vî tuxmê gîyay xav û tirşkirî û lēnandî
di xon.

گيزک: موخل کرنا دهخلى بليک ژفرندا موخل وبيژنگا

وهكى چهرخا ناشى داگليش بسهرنگهفن

الغربله بحرکه رحويه للحبوب لللتقيح

Gêjik: Moxilkirina tlexlî bi lêkzivirandina
moxil û bējinga wekî verxa aşî da gilêş bi
ser di kovin.

گيران: تهرقاندنا بانى. حولى کرنا بانى. باگوردان کريل
کرن. کريل کرنا باگوردانى ل رويى بانى
المنذرة للسطح

Gêrran: Teriqandina banî. hulîkirina banî.
bagurdan girêlkin. girêlkirina bagurdanî li
rwîyê banî.

گيزهر: تهخليتهكى کيبايه بنكى وى خاف و ليتاندى دخون
الجذر، نبات يۇکل جذره طريا

Gêzer: Texlîtekê gîyaye binkê wî xav û
lēnandî di xon.

گيزهر کيبا: توخمهكى کيبايه يى که کهه باسكى وى يى
کونه. بنكى وى وهک پيفوکايه

الابيد نبات عشبى ذو سنبله وبصله

Gêzergîya: Tuxmekê gîyaye yê gihe gih baskê
wî yê kune. binkê wî wek pîvokaye.

گيزه کيبا:

Gêzegîya:

گيزک: جهريفک. نامويرى مالشستنى
المکنسه

Gêzik: Cerîfk. amwîrê mal şîştinê.

گيز بهلوك: توخمهكى کيبايه بنكى وى خاف دخون. خي. خي
باچيلک

اللفاح، نبات عشبى يۇکل بصلته

Gêzbelok: Tuxmekê gîyaye binkê wî xav di
xon. xirr xirr. baçêlk.

گيز گيز: شولى هيدى هيدى. لفلغا هيدى وتهنا وکيم. لفينا
نهرم

الشغل الضعيف، الحركة البطيئه، العمل المتانى

Gêzgêz: Şolê hêdî hêdî. liv liva hêdî û tena
û kê m .livîna nerim.

گيز گيزاتى: شوولئ هيدى، کارئ ليتوان

ضعف الشغل، بطيء العمل

Gêzgêzatî: Şolê hêdî. karê lêwaz.

گيز: هيز. شق سهر: سهرگردان. گرفتار. باژيله

المائد، الهائم، الدائخ، الاعشى، العشواء، الحيزان

Gêj: Hêrr. şeqe ser. sergirdan. giriftar. bajêle.

گيلندی: دريا سامه زن. شالووکا مهن. ترپان

العضاض، المنجل الكبير

Gêlindî: Dirya samezin. şaloka mezin. tirpane.

گد = گديک: کارکا ساڤا. کههرا بچويک ونوی زای

العناق، الجدی

Gid = Gidîk: Karka sava . kehra biçwîk û nwî zay.

گد گدک: کری کرکا ستوی قد قدک. ستوژبه رفه. قریک

العباء، القردوحه، القردوح، الرقبه

Gidgidk: Karka stwî qidqidk. stû ji berve. qirrik.

گدی: ناخفتنا ته حل مروف بیژیت ئیکی بو شکاندنا. دهر

پیا فه دان

کلمه تقال للتهکم والاهانه والاستخفاف

Gidî: Axiftina tehil mirov bêjît êkî bo şikandinê. diber piya vedan.

گدیش: کوما دهخلی دوری ونژنی. گزرا قرشی دهخلی دوری

یی دانای سهرک. بارستا قرشی

الاندر، الصريم، الکدس للزرع

Gidîş: Koma dextlê durî û nijinî. gizra qirşê dextlê durî yê danay serik. barista qirşî.

گدیکا کویفی: کارکا په زئی کویفی

الغفر، ولد الوعل

Gidîka kwîvî: Karka pezê kwîvî.

گر: جهی هه لکه نی وبلند. یا نی چیا په کئی بچويک رهخ

بهردای. کوما ناخا هه لکه تی

التل، الربوه، الرابيه

Gir: Cihê helkenî û bilind. yanî çîyayekê biçwîk rex berday. koma axa helketî.

گر: یانی مهن. تشتی مهن. دژی هویری

الكبير، الضخم

Gir: Yanî mezin. tiştê mezin. dijî hwîrîyê.

گر گر: ماقویلێت گوندی نان ئیجاخی. سهروکی مروفا.

پیش ناواییت عه شیره تی

سادة القوم، الوجهاء، الاشراف، النبلاء

Girgire: Maqwîlêt gundî an îcaxê. serokê mirova. pêşawayêt êşîretê.

گیزه فانک: لیک زفرینه لدور خوه. لدور خوه زفرین

لعبه الدوران حول النفس، الدوامه

Gêjevank: Lêk zivirîne li dor xwe . lidor xwe zivirîn.

گیزه سه ری: گرفتاری، قه له بهندی. ئالوزی

المشکله

Gêjeserî: Giriftarî. Qelebendî. alozî.

گیسن: ئاسنئ سه ری هه فجاری بو کیلان وکه لاشتنا ناخی

المان، العیان، المیکه، سکه الحراث

Gêsin: Asinê serê hevcarî bo kêlanê û kelaştina axê.

گیله خ: کولیکا کیلکی یه شین بونا ویشکفتنا وئ نیشانا

دهمئ پاويزئ یه. چونکی پاويزئ ئه و ژنه ردی دهه لاقیت

زهري خريفيه لنبات عشبي غروي له بصه

Gêlex: Kulîlka gêlkêye şînbûna û bişkiftina wê nîşana demê pawîzêye. çunkî pawîzê ew. ji erdî dihelavêt.

گیلک: توخمه کئی کیایه داف زرافه بنکئ وی یئ چي

ونويسه که بوچیکرنا بهرگويزا بکاردنن ئو بو کاغه زا

نبات عشبي، ذو بصله غرويه يستعمل لحياکه الالبسه

الکرديه

Gêlk: Tuxmekê gîyaye dav zirave binkê wî yê çîrr û nwîseke bo çêkirina bergwîza bikardiînin û bo kaxeza.

گیله: کراریت که له ک توخم بکن نافک. زادئ تیکل

الطعام المختلط الذي يجمعه الصوار من القرية او (کوکتیل الطعام)

Gêlme: Girarêt gelek tuxm biken navik. zadê têkel.

گیلاس: توخمه کئی فیقی یه وهکی حولیکا وهه له لوکا

القراضيا فاکهه کالاجاصی

Gêlas: Tuxmekê fêqîye wekî hulîka û helheoka.

گیلاساشی: داره که دئخن دولا ناشی دهه قیت سه ره

ناشی تهق تهق ژئ دئیت نیشانا شول کرنا ناشی ههروهسا

بله رزین ولغینا وی دهخل دوه رهیت کهو یا ناشی یه بو

هیرانی

خنزيرة الرحي

Gêlasa aşî: Dareke diêxin dola aşî di kevîr ser ber aşî teq teq jê diêt nîşana şolkirina aşîye her wesa bilerzîn û livlivîna wî dexil diwerhêt gewya aşî bo hêranê.

کربین: دیربوینا مهزن کرنا تشتی. بلوور
العدسه، المكبرة

Girbîn: Dêrbwîna mezinkirina tiştî. bilore.

گر بون: مهزن بون. زهخم بون
التكبير، التضخم

Girbûn: Mezinbûn. zeximbûn.

گر بوی: مهزن بوی. زهخم بوی
الكبر، الضخامة، الكبرياء

Girbûy: Mezinbûy. zeximbûy.

گر تر: مهزن تر. زهخم تر
الاكبر، الاضخم

Girtir: Mezintir. zeximtir.

گر کرن: مهزن کرن. زهخم کرن
التضخيم، التكبير، الاضخام، الاكبار

Girkirin: Mezinkirin. zeximkirin.

گر کری: مهزن کری. زهخم کری
المكبر، المضخم

Girkirî: Mezinkirî. zeximkirî.

گری = گریاتی: مهزنی. مهزنیاتی. مهزنین. زهخمی. زهخماتی
الكبر، الضخامة، الكبرياء

Girî = Girîyatî: Mezinî. meznîyatî. zexmî.
zexmîyatî.

گر: زفر. کژ. ژهنگی
الخشن، الزنجرة، الصدا

Girr: Zivir. gij. jengî.

گر: په‌رستووک. ئاره‌زو. ئاروونک
الترغب، الشوق، الوجد، اللهج، الولع

Girr: Peristok . arezû. aronk.

گر: کورییاتی. نه‌ساخیا که‌قل خورهانی
الجرب

Girr: Gurîyatî. nesaxîya kevil xurhanê.

گر بون: زفر بون. کژ بون. ئاروونک بون. ئاره‌زو بون
التخشن، التولع، التصدا

Girrbûn: Zivirbûn. gijbûn. aronkbûn. arezûbûn.

گر بوی: زفر بوی. کژ بوی. ئاروونک بوی. ئاره‌زو بوی
المخشن، المخشوشن، المصدأ، المولع، المرغب

Girrbûy: Zivirbûy. gijbûy. aronkbûy. arezûbûy.

گر تر: زفر تر. کژ تر. ئاروونک تر. ئاره‌زو تر
الاخشن، الارغب، الاولع، الاصدأ

Girttir: Zivirttir. gijtir. aronktir. arezûtir.

گر کرن: زفر کرن. کژ کرن. ئاروونک کرن. ئاره‌زو کرن
التخشين، الترغيب، التشويق، التصدى

Girrkirin: Zivirkirin. gijkirin. aronkkirin.
arezûkirin.

گر کری: زفر کری. کژ کری. ئاروونک کری. ئاره‌زو کری
المخشن، المشوق، المرغب، المصدأ

Girrkirî: Zivirkirî. gijkirî. aronkkirî. arezûkirî.

گری = گریاتی: زفری. کژی. کژیاتی. ئاروونکاتی. ئاره‌زو یاتی
الخشونه، البح للصوت، الترغبه، الشوق، الزنجرة، الصدا

Girrî = Girrîyatî: Zivirî. gijî. gijyatî. aronkîyatî.
arezûyatî.

گر گر = گرین: گوم گوم. می می. هوپ هوپ. فی فی. فی فی.
دهنگی ته‌یارا وتشتی وهکی وئی

الازین، الدوی، القعقاع للسلاح، الواد، الهدید

Girrgirr = Girrên: Gum gum. mirr mirr. hurr hurr.
firr. firr. virr virr. dengê teyara û tiştê
wekî wê.

گر گرا ناشی: فی فی ناشی. دهنگی گه‌رهانا ناشی
السحیف، الجعجه

Girrgirra aşî: Firr firra aşî. dengê gerhana aşî.

گر گرا ئه‌وری: هوپ هوپا ئه‌وری. گوم گوم. فی فی
السجر، الرعد

Girrgirra ewrî: Hurr hurra ewrî. gum gum.
qirr qirr.

گر گری: هوپ هوپی. خری خری. گوم گومی. فی فی. فی فی.
المدوی

Girrgirriî: Hurr hurriî. xirr xirrî. gum gumî.
qirr qirrî.

گر گری: که که. گوجه گوجه. سیفوک سیفوک. سیفوک
المعقد، المعجر

Girêgirê: Gih gih. Guc guce. sîvok sîvok.

کرار: زادی لینای. خارنا لینای. زادی که‌لاندی
الطبيخ

Girar: Zadê lênay. xarna lênay. zadê kelandî.

گرتی خانه: زیندان
السجن، الحبس

Girtîxane: Zîndan.

گردانه: ستفانک. دود. گهردهنی. چهکئی ستوی
السمط، القلادة الذهبیه، العقد

Girrdane: Stivank. dod. gerdenî. çekê stûy.

گردان: ئارئی زفر. ئارئی بدستاری هیرای. دان هیرک
الجریش، الجشیش، المجروش

Girrdan: Arê zivir. arê bi distarî hêray. dan-hêrk.

گردیله: مروفتی قوت و ستویر و تیکرا
مدور اسطوانی، المربع الضخم

Girdîle: Mirovê qut û stwîr û têkrra.

گردیله: دارهکئی گوروفره تشتی گران لسه گرئل دکن
ودحولیسینین وهکی بهرئی ئاشی ل سهر تهحسینی
خشبه اسطوانیه یستخدمل لزلحقه الرحی علیه اثناء النقل
من مکان لآخر

Girdîle: Darekê girrovire. tiştê giran li ser girêl di ken û di hulîsînîn. wekî berê aşî liser tehisînî.

گري دژوار: گري مهيموينک. بووق. سيقل بووق
الهلوک، الشبق، المغلم

Girrdijwar: Girr meymwînk. boq. sîqil boq.

گري دژواری: گري مهيموينکی. بووقیاتی. سيقل بووقی
الشبق، الغلمه

Girrdijwarî: Girr meymwînkî. boqîyatî. sîqil boqî.

گرسک: هرمیکا چولئ. کاجین
العروض البری

Girsik: Hirmîka çolê. kaçîn.

گرشمه کرن: لیکدان. سهرو بهرکرن. دانا ئیک. ریز کرن
الترتیب، التنظیم، التثویر

Girişmekirin: Lêkdan. serûberkirin. danaêk. rêzkin.

گرفت: بهر سووژ. به تلین
عسر الهضم

Girift: Ber soj. betilîn.

گر ناخ: تلخی ناخی. گزرا ناخی. کوما ناخی. بارستا ناخی
الدعصه، الکثب، الکثبان

Girr ax: Tixê axê . gizra axê.koma axê. bari-rista axê.

گري بهر: دورپه. دي بهر. گژه بهر. بهست. خري بهست
الجش، الارض الحجریه

بهر. بهست. خيرر بهست

Girrber: Durrbe. dirrber gijeber. best. xirbest.

گره بهر: بهرئ مهزن. بهرئ ژکه فری بچویک تر، کتبه بهر
الرتب، الجلامید

Gireber: Berê mezin. berê ji kevrî biçwîktir. kêbeber.

گرتن: بهسردا چون. بن دهست کرن
السيطرة، الاستيلاء

Girtin: Biserda çûn. bindestkirin.

گرتن: پتفه دان. دائیخستن. پتکفه دان. لیکدان
السد، الغلق، الاطباق، الطبق

Girtin: Pêvedan. daêxistin. pêkvedan. lêkdan.

گرتن: ژبه رکرن. هی بون. بخوه گرتن
الحفظ، التعلم، الالزام

Girtin: Jiberkirin. hîbûn. bixwegirtin.

گرتن: فه گرتن. بهسردا چون. نخامتن
الغمر للماء

Girtin: Vegirtin. biserdaçûn. nixamtin.

گرتن: راگرتن. دهست تی وه راندن. زیندان کرن. پشت
دهرکرن. دابهستن. دابیتان

المسک، القبض، الحبس

Girtin: Ragirtin. dest têwerandin. zîndankirin. piştderkirin. dabestin. dabênan.

گرتی: راگرتی. دهست تی وه راندی. پشت دهرکری. زیندان
کری. دابهستی. دابیتای. پتفه دای

المسکوک، المقبوظ، المحبوس، المغمور، المسدود، المسيطر،
المحفوظ، الملزوم

Girtî: Ragirtî. dest têwerandî. zîndankirî. piştderkirî. dabestî. dabênay. pêveday.

گرتک: بهستهک. بیتنهک

الحفاظ، المساک، الحابس، القابض، الغامر، اللزاق، الملمزم

Girtek: Bestek bênek.

گر گرک: توخمه‌کی زیوانی یه. دولیک

صنف من الزوان

Girgirk: Tuxmekê zîwanêye. dulîk.

گرک: دستای گیتی یه ده‌خل ودانی مالی بی ده‌یرن

دستای لوچ کرن و سپی کرنا دانی یه

المجش، الجرجارة، الجاروش

Girrik: Distarê gêçê ye. dext û danî li malê pê dihêrin. distarê loçkirin û spîkirina danîye.

گرک: هه‌لتویتیترین. له‌رزک. قه‌ره‌فین

الصعفة، الافکل، القشعريرة، الرعدة، الرجفة، الرمشه،

الاهتزاز الاضطرابی

Girrik: Heltwîtirîn. lerzik. verrevîn.

گرکویی: له‌رزک. هه‌لتویتیروک

المفکول، المرجف، المرعش، المقشعر

Girrgwîyî: Lerzik. heltwîtirok.

گرک: لجا هه‌فیری پاتنی. گشتک. گومتلی هه‌فیری به‌حتنی

المطلمه، الظلمه للعجین، العجرو

Girik: Limça hevîrê patinê. giştik. gum. tilê hevîrê pehtinê.

گر گچک: دولیک. زیوان

المرياء، حب اسود في الحنطة

Girgiçik: Dulîk. zîwan.

گر گچک: توخمه‌کی فیتی یه بدار بی به‌روی و مازی قه‌تیت

ثمرة تثمره اشجار البلوط والعفص

Girgiçik: Tuxmekê fêqîye bi darê berwî û mazî ve têt.

گر گرتن: ئاره‌زو گرتن. ئارونگ گرتن. به‌رسوتک گرتن.

سيقل بوق بون

التشوق، التلوع، التلغم، التشبق

Girrgirtin: Arezûgirtin. aronk girtin. bersotk girtin. sîqilboqbûn.

گر گرتن: ژه‌نگی بون. گوی بون. زفر بون

التصدأ، التزنجر، الاصابه بالجرب

Girrgirtin: Jengîbûn gurrîbûn. zivirbûn.

گر گرتی: ئاره‌زو بوی. ئارونگ گرتی بوی. گوی بوی.

ژه‌نگی بوی

الوالع، المصدؤ، المجروب

Girrgirtî: Arezûbûy. aronk girtîbûy. gurrîbûy. jengîbûy.

گرفتار: شه‌پرزه. په‌رگنده. ئالوز. شاش

الحيوان، المعه، الحائر، المبتلى

Giriftar: Şepirze. perginde. aloz. şaş.

گرفتار بون: شه‌پرزه بون. په‌رگنده بون. ئالوز بون. شاش

بون

التحير، الابتلاء

Giriftarbûn: Şepirzebûn. pergindebûn. alozbûn. şaşbûn.

گرفتار بوی: شه‌پرزه بوی. په‌رگنده بوی. ئالوز بوی. شاش

بوی

المبتلى، التحير، المعه

Giriftarbûy: Şepirzebûy. pergindebûy. alozbûy. şaşbûy.

گرفتار تر: شه‌پرزه تر. په‌رگنده تر. ئالوز تر. شاش تر

الابلى، الاحير، الاعمه

Giriftartir: Şepirzetir. pergindetir. aloztir. şaştir.

گرفتار کرن: شه‌پرزه کرن. په‌رگنده کرن. ئالوز کرن. شاش

کرن

الابلاء، التحير، الاعماه

Giriftarkirin: Şepirzekirin. pergindekirin. alozkirin. şaşkirin.

گرفتار کری: شه‌پرزه کری. په‌رگنده کری. ئالوز کری.

شاش کری

المحير، المبلى، المعه

Giriftarkirî: Şepirzekirî. pergindekirî. aloz-kirî. şaşkirî.

گرفتاری = گرفتاریاتی: شه‌پرزه‌یاتی. په‌رگنده‌یی. ئالوزی.

شاشی. شه‌پرزه‌یاتی. په‌رگنده‌یاتی. ئالوزیاتی. شاشیاتی

الحيه، العمهان، المشكله، الازمه، البلاء، الورطه

Giriftarî = Giriftarîyatî: Şepirzeyatî. perkindeyî. alozî. şaşî. şepirzeyatî. perkindeyatî. alozîyatî.

گر فیلک: پاته‌که‌دبه‌ن بن که‌فش و به‌رده‌لنگیت جلکی

بوموکومی. پاته‌که‌دبه‌ن لیک‌دانا تیکا

النفاخه، رقعہ مربعه تحت کم الثوب

Girrvêlk: Pateke di ben bin keş û berdelin-gêt cilkî bo mukumî. pateke dibenlêk dana tîka.

گران کری: بسهنگ کری. بسهنگین کری. سهنگدار کری
المنقل

Girankirî: Bisengkirî. bisengînkirî. sengdar-kirî.

کرانی، کرانیاتی: بسهنگینی. بسهنگیاتی. سهنگاتی.
سهنگداری

المنقل

Giranî = Giranîyatî: Bisengînî. bisengîyatî. sengdarî.

گران جه: سهنگین جه

مرکز المنقل

Girancih: Sengîn cih.

گران: هدرین

الفادح

Giran: Hedirîn.

کرانی: هدرینی

الفداحه

Giranî: Hedirînî.

گران بار: بار گران. دنگز

العبء

Giranbar: Bar giran. dingiz.

کرانه بار: گونه‌هبار

الوزر

Giranebar: Gunehbar.

گران روی: ماقویل. خودان رویهت. روی گهرم

الوقور، المهاب، الرزین

Giranrwî: Maqwîl. xudan rwîmet. rwîgerim.

گرنژین: بشکورین. سفک که‌نین. روی فه‌بون. بشکفتن

الهنوف، البسمه، التبسم

Girnijîn: Bişkurîn. kenîn. rwîvebûn. bişkiftin.

گر نژی: بشکور. که‌نی. بشکفتی. روی فه‌بوی.

المبتسم، الباسم

Girnijî: Bişkurî. kenî. bişkiftî. rwîvebûy.

گرنژیاتی: بشکوریاتی. که‌نینی. بشکفتنی. روی فه‌بون

الابتسام، الارتاء، الفره

Girnijîyatî: Bişkurîyatî. kenînî. bişkiftinî. rwîvebûnî.

گر گروک: خر خال. فر فروک. گه‌ردون

العجله، العربه

Girrgirrok: Xirxal. virr virrok. gerdon.

گرمشک: پرسکیت خوهی. پرسکیت گهرمی

الهرص، حصف الحر

Girmişk: Pirsêkê xuhê . pirsêkê germê.

گر مسموینک: سیقل بوق. گر دژوار

الغلمه، الشبق

Girr meymwînk: Sîqil boq. girr dijwar.

گرم گرم = گرمین: کوم کوم. هوو هوو. قی قی. کورم کورم

الهریر، الدوی، القصف، الرعد، صوت الفرقة والانفجار

Girm girm = Girmên: Gum gum. hurr hurr.

qirr qirr. gurim gurim.

گران بها: خودان نرخه. نرخه گران. بها گران

الغالی، الثمین، النفیس

Giranbiha: Xudan nirxe. nirxegiran. biha giran.

کرانی = کرانیاتی: کولب. سختی. خه‌لا. قه‌تلازی

الغلاء

Giran = Granîyatî: Kulb. sixtî. xela. qetlazî.

گران: بسهنگ. بسهنگین. سهنگدار

المنقل

Giran: Biseng. bisengîn. sengdar.

گران بون: بسهنگ بون. بسهنگین بون. سهنگدار بون

التنقل، التناقل

Giranbûn: Bisengbûn. bisengînbûn. sengdarbûn.

گران بوی: بسهنگ بوی. بسهنگین بوی. سهنگدار بوی

المنقل

Giranbûy: Bisengbûy. bisengînbûy. sengdarbûy.

گران تر: بسهنگ تر. بسهنگین تر. سهنگدار تر

الانقل

Girantir: Bisengtir. bisengîntir. sengdartistir.

گران کرن: بسهنگ کرن. بسهنگین کرن. سهنگدار کرن

التنقل، الانقل

Girankirin: Bisengkirin. bisengînkirin. sengdarkirin.

گرئ کەتن: ئالزین، گهگیربون، ئاسی بون، قەرسین
 العطل، العکان، العضل، العنق، العرقله
Girêketin: Alizîn, gih gîrbûn, asêbûn, qerrisîn.
گرئ کەتی: ئالزی، گهگیربوی، ئاسی بوی، قەرسی
 المعطل، العکین، العضل، العانق، المعرقل
Girêketî: Alizî, gih gîrbûy, asêbûy, qerrisî.
گریک: چوکول
 النئو
Girêk: Çukul.
گرئ گوسه: گریدله، قوت وفت، کوندل فسک، مروفی
 هاجروک وکورت
 البحتری، القنبل، القشمر للمرء، المعقد للشجر
Girêgose: Girrdîle, qut û vit, kundil fisk, mir-
 ovê hacırok û kurt.
گرئ گوسهیی: گریدلهیی، هاجروکی، کوندل فسکی
 البحتر، القنبل
Girêgoseyî: Girdîleyî, hacırokî, kundilfiskî.
گرئ کرتی: کهگرتی، بریتته کرتی
 العئل، الانجبار علی غیر استواء
Girêgirtî: Gih girtî, birêtegirtî.
گریل: دوول، گولوله، دلول
 الدحرج
Girrêl: Dol, gulole, diole.
گریل بون: دوول بون، گولوله بون، دلول بون
 المتدحرج، التکرکس
Girrêlbûn: Dolbûn, gulolebûn, dilolbûn.
گریل بوی: دوول بوی، گولوله بوی، دلول بوی
 المتدحرج، المتکرکس
Girrêlbûy: Dolbûy, gulolebûy, dilolbûy.
گریل کرن: دول کرن، دلول کرن، گولوله کرن
 المتدحرج
Girrêlkin: Dolkin, dilolkin, gulolekin.
گریل کری: دول کری، دلول کری، گولوله کری
 الماحرج
Girrêlki: Dolki, diloleki, guloleki.
گریلی = گریلیاتی: دولی، دولیاتی، گولولیاتی، گولولهیی
 الدحرجه، التکرکس
Girrêlî = Girrêlyatî: Dolî, gulolyatî, gulo-
 leyî.

گری: خەلف، گه، سیفوک، کولفل
 الانشوطه، العقده، العجر، الغده، الفزرة
Girê: Xelf, gih, sîvok, kulvil.
گرئ ئیخستن: گه گیر کرن، لیک بهستن، ئالزاندن
 التعقید
Girê êxistin: Gihgîrkin, lêkbestin, alizandin.
گرئ ئیخستی: گه گیر کری، لیک بهستی، ئالزاندی
 المعقد
Girê êxistî: Gihgîrkirî, lêk bestî, alizandî.
گرئ بلند: گرئ قولوز، گرئ بالا، گرئ هەلکەتی
 الزبی، التل العالی
Girê bilind: Girê quloz, girê bala, girê helketî.
گریچه: گرپا سەر هەفساری ل بن لامکا دهواری
 الزناقه، حلقه فی جلیده اسفل الزمام
Girêçe: Girpa ser hevsarî li bin lamka dewarî.
گریچک: کهیت تبالا
 البراجمه، السلامیات
Girêçk: Gihêt tibra.
گرئ خیزی: بانیا خیزی
 الکثیب، الکثبان
Girê xîzî: Banîya xîzî.
گریدان: بیتنان، بهستن، ئیشک دان
 التعصب، الکبل، المصفا، الربط، الشد، العقل
Girêdan: Bênan, bestin, îşikdan.
گریدای: بیتنای، بهستی، ئیشک دای
 المعصوب، الکبل، المصفا، المربوط، المشدود، العقل
Girêday: Bênay, bestî, îşikday.
گریا شاخی: کها شاخی، خرکا شاخی
 الحیده، العقصه، عقد قرن الوعل
Girya şaxî: Giha şaxî, xirka şaxî.
گریفک: کهفا بهنکا، قهفتا دهزی
 الحصيصه، للخیوط
Girîfk: Kefa benka, qefta dezî.
گریفان: بهره فانک، بهرکووشک
 الدراعه
Girîvan: Berevank, berkoşk.
گرئ فهکرن: خەلف فهکرن
 السن، الحل
Girêvekirin: Xelef vekirin.

گرځ نيری: خلفا کوتهک
الوھق

Girê nêrî: Xilfa kutek.

گرځی: کولفل، گھ، سیڅوک، خلف
العقدہ، العجر، العقبة، الوصم، العقل

Girê: Kulvil. gih. sîvok. xilf.

گرانہ: کور بهقک، بن گران، ناف زھ، لیمزھک
النزین، النجل، النز، النشاشه

Giranih: Kurrbeqk. avzih. lêmzek.

گری: هوپی، نوپ نوپ، روندک بارین
البکاء

Girî: Hurrî. nurr nurr. rondik barîn.

گرین = گریان: نور نور کرن، روندک باراندن
التباکی

Girîn = Giryan: Nurr nurrkirin. rondikbarandin.

گریاندن: نوراندن، هوراندن
الابکاء

Giryandin: Nurrandin. hurrandin.

گریاندی: نوراندی، هوراندی
المبکی

Giryandî: Nurrandî. hurrandî.

گز: هی، ههڅوت، سیقوم
الشیمه، العادة، الخلق، الطبیعه، الطبع، الالفه، الغریزه،
الفطره

Giz: Hî. hevot. sîqom.

گز کرتن: هی بون، هی کرتن
التعود، التطبع، التخلق، التالف، التفطر

Gizgirtin: Hîbûn. hî girtin.

گز کرتی: هی بوی، هی کرتی
المتعود، المتطبع، المتخلق، المتألف، المتفطر

Gizgirtî: Hîbûy. hî girtî.

گززه: پاراست داری، کوما داری، داری نژنی
الوضم للحطب ونحوه

Gizre: Barista darî. koma darî. darê nijînî.

گز: هشک، زها، تشتی ته ری نوی زها بوی، فهوهرای
الناشف، الیابس

Gizir: Hişik. ziha. tiştê terê nwî zihabûy.
vewerhay.

گز بون: هشک بون، زها بون، فهوهران
التنشف، التییس، التجفف

Gizirbûn: Hişikbûn. zihabûn. vewerhan.

گز بوی: زها بوی، هشک بوی
المنشف، المییس، المجفف

Gizirbûy: Zihabûy. Hişikbûy.

گز تر: زها تر، هشک تر
الانشف: الاییس، الاجفف

Gizirtir: Zihatir. Hişiktir.

گز کرن: زها کرن، هشک کرن
التنشیف، التجفف، التییس، الایباس

Gizirkirin: Zihakirin. Hişikkirin.

گز کری: زها کری، هشک کری
المنشف، المییس، المجفف

Gizirkirî: Zihakirî. Hişikkirî.

گزری = گزریاتی: زهای، زهایاتی، هشکی، هشکینی،
هشکیاتی
النشافه، الییس، الجفاف

Gizirî = Gizrîyatî: Zihayî. zihayatî. Hişkî.
hişkîînî. hişkîyatî.

گز: خوه راگرتی، خوه پارازتی، خوه هه لگوهازتی
العفیف، النزیه، العزیز النفس، المعتز

Gizir: Xweragirtî. xwe paraztî. xwehelguhaztî.

گزری: خوه پارازتنی، هه لگوهازتنی، خوه راگرتی
العفه، الاعتزاز، النزاهه، الابهاء، الترفع عن النقائص

Gizirî: Xwe paraztinî. helguhaztinî. xwera-
girtinî.

گزیرته: دیمی لناف ئافی، ئه ردی ئاف پیوه رهای
الجزیره

Gizîrte: Dêmê linav avê. erdê av pêwerhatî.

گزم: دژوار، نه قوله، ږکو، تیژ، خوین دژوار، رکین،
سه رگرم، دابه رز، کوتهک، هه ست

العصبی، الحاد، المزاج، الزاجر، المنفعل، العنیف

Gizim: Dijwar. neqole. riko. tîj. xwîndijwar.
rikîn. sergerim. daberz. kutek. hest.

گزم بون: هه ست بون، رک بون، دژوار بون، رکین بون، خوین
گهرم بون

التھیج، التعنف

Gizimbûn: Hestbûn. rikbûn. dijwarbûn.
rikînbûn. xwîn gerimbûn.

کژ بون: قژ بون. به لاف بون. ژیک بژکین. که فوزه بون
التنفش، التبرال

Gijbûn: Qijbûn. belavbûn. jêk bijikîn. gev-
ozebûn.

کژ تر: قژ تر. به لاف تر. ژیک بژکی تر. که فوزه تر
الانفش، الاشعث، الارهی

Gijatir: Qijtir. belavtir. jêk bijikîtir. gevoz-
etir.

کژ کرن: قژ کرن. به لاف کرن. ژیک بژاندن. که فوزه کرن
الانفاش، التنفیش، الاشعات

Gijkirin: Qijkirin. belavkirin. jêkbijandin.
gevozekirin.

کژ کری: قژ کری. به لاف کری. ژیک بژاندی. که فوزه کری
المنفش، المرأل، المشعث

Gijkirî: Qijkirî. belavkir. jêkbijikandî. ge-
vozekirî.

کژ کژیاتی: قژی. قژیاتی. قهقه قژی. قهقه کژی. که فوزه بی
الرهو، النفاشه، البرأل، الشعث

Gij = Gijîyatî: Qij.qijîyatî. qeveqijî. geve-
gijî. gevozeyî.

کژ: پویرت رهپ و به لاف
الزبئر للهرة ونحوها من الحيوان

Gij: Pwîrt rep û belav.

کژی کژیاتی: پویرت رهپی. موی رهپیاتی
الزبئر

Gijî gijîyatî: Pwîrt repî. mwî repîyatî.

کژ کژ = کژین: دهنگی وهرهانا به فرو بارانی
الانهلال، صوت الهطول

Gijgij Gijên: Dengê werhana befir û baranê.

کژ کژ = کژین: دهنگی وهرهانا به لگین داروباری ل پاويزا
الحفيف، صوت سقوط الاوراق من الشجر

Gijgij Gijên: Dengê werhana belgê dar û
barîli pawza.

کژ کژ کژین: دهنگی ریقه چونا لناف به لک وچیلکا وقرشیئ
هشک وپویش په لهخی

الخشخشه، صوت المشی علی الهشيم، والاوراق اليابسه

Gijgij Gijên: Dengê rêveçûna linav belg û
çîka û qirşê hîşik û pawîza.

کژم بوی: ههست بوی. رکین بوی. خوین گهرم بوی
التشديد، التعنيف

Gizimbûy: Hestbûy. rikînbûy. xwîn gerimbûy.

کژم تر: ههست تر. رکین تر. دژوار تر. خوین گهرم تر
الاشدد، الاحد، الاكثر عصبیه، الاعنف

Gizimtir: Hesttir. rikîntir. xwîn germtir.

کژم کرن: ههست کرن. رکین کرن. دژوار کرن. خوین گهرم
کرن

التشديد، التعنيف

Gizimkirin: Hestkirin. rikînkirin. dijwarkirin.
xwîn gerimkirin.

کژمی = کژمیاتی: ههستی. ههستیاتی. رکاتی. رکینی.
دژواری. خوین گهرمی

العصبیه، الحدة، العف

Gizimî = Gizmîyatî: Hestî. hestîyatî. rikatî.
rikînî. dijwarî. xwîn germî.

کژیر: بانگ ههلدیر. هایدار
الدلال، المبلغ

Gizîr: Bang heldêrî. haydarîyatî.

کژیری = کژیریاتی: بانگ ههلدیری. هایداریاتی
الدلالیه، الابلاغ، التنبيه

Gizîrî = Gizîrîyatî: Bang heldêrî. haydarîyatî.

کژ کژ = کژین: دهنگی خشینی. دهنگی تهحسینی حولسینی.
دهنگی خشانئ

صوت الزحف والسير السريع كالسيارة

Gizgiz = Gizên: Dengê xişînê. dengê tehisînê
û hulisînê. dengê xişanê.

کژک = کژلوک: تهزک. توخمهکی تهزکی به دندکیت وئ
ژدندکیت تهزکی هویر ترن

الارزين، البرد، حب المزن

Gizik = Gijlok: Tezik. tuxmekê tergêye. din-
dikê wê ji dindikê tergê hwîrtirin.

کژ: قژ. به لاف. ژیک بژکی. وهکی حیوانئ دی بخنزريت.
که فوزه. پویرتی قژکته. یان تهیر په ریت خوه قژکته

الرهو، النفس، البرأل، الشعث، الاجثلال

Gij: Qij. belav. jêk bijikî. wekî hêwanê dirr
bixinzirî. gevoze. pwîte qijket. yan teyr perê
xwe qijket.

گشتهک: به نکتی شداندنا دهلنگا ژنکا. دوهینکه که سهری
دهلنگا ژنا بوگریدانا

المخدم، المخدمه، رباط، قيطان، شد المخدم من الرجل، المقاط
Gişteḱ.

گشتک: گرکا هه فیروی، لجا هه فیروی په حتنی. گومتلی
هه فیروی بو نانای پاتنی
العجور، المطلعه للعجين

Giştik.

گشتی: توندی. چرکی. تیک چوی. شتای
الوتر، الشدة

Giştî.

گشت: هه می. هندی هه می. پیکفه. سهره سهر
العام. سائر. کل. جميع

Gişt.

گشک: هویرکی نمهای بکه ن گولچک. وهکی کوتلکا
مایکور من المسحوق الندى المبلل

Givirk.

گفانده: مهرز. توخیی زه فیا. سینوری ئه ردی. لیفا
بیستانی. دورانکا قه سیلا
المصر، الحافه. الکفه، الکفاف، الطور، البرزخ

Givande.

گفشین: ته رقین. قه رسین. که رسین. هه رقین
العصر. الانعصار، الضغط، الانضغاط

Givişîn.

گفشی: ته رقی. قه رسی. که رسی. هه رقی
المعصور، المضغوط، المعصر، المضط

Givişî.

گفاشتن: ته رقادند. قه رساندن. که رساندن. هه رقادند
العصر، الضغط، الكبس، الرهص

Givaştin.

گفاشتی: ته رقادندی. قه رسانندی. که رسانندی. هه رقادندی
المعصر، المضط، المرهص، المكبس

Givaştî.

گفشک: گفاشتنا تبالا. قورنجیک. که زتننا تبالا
القرص، الغمز

Givişk.

گفشک: گولچکا تشتی گفاشتی
اللبكه، الكتله المعصورة

Givişk.

گژ: مروفتی کوهشی ودامای، نه کرنزی
الواجم، المهموم، الحزين للمرء

Gij: Mirovê guhişî û damay, ne girnijî.

گزاله: که فوزه. ژیک بژکی. ژیک ژهنی
المشعب، المنتفش

Gijale: Gevoze, jêk bijikî, jêk jenî.

گژه بهر: خه بهر. بهست. خه بهست. گر بهر
الرتب، الجرل، الجزول ارض جلمودیه، كثير الحجارة

Gijeber : Xir ber, best, xir best, gir ber.

گژنیژ: توخمه کی گییاهه د خون و دندکیت وی ده رمانن بو
هنده نه ساخییا . گییاهه کی به پنداره
الکزبرة

Gijnîj: Tuxmekê giyaye di xon û dindikêt
wî dermanin bu hinde nesaxiya, giyayekê
bihêndare.

گشت: توند. تیک چوی. چرچی لیک شتای
الخطر، الغسر، العسد، الازم، التوتر

Gişt: Tund, têkçûy, çirçê lêk şitay.

گشت بون: توند بون. تیک چون. چر چون
التوتر، التحطرب، التأزم، التغسر، التعسد

Giştûn: Tundûn, têkçûn, çirçûn.

گشت بوی: توند بوی. شتای. چر چوی. تیک چوی
المحطرب، المتوتر، المغسر

Giştûy: Tundûy, têkçûy, çirçûy, şitay.

گشت تر: توند تر. شتای تر. چر چوی تر. تیک چوی تر
الاغسر، الاعسد، الاوتر

Giştîr: Tundîr, têkçûy tir, çirç tir, şitay tir.

گشت کرن: توند کرن. شتای کرن. چر برن. تیک برن
التوتیر، الاغسار، التعسید، التأزیم

Giştîkirin: Tundîkirin, têkbirin, şitay kirin.

گشت کری: توند کری. شتای کری. چر بری. تیک بری
المؤزوم، الموت، المعسد، المغسر، المحطرب

Giştîkirî : Tundîkirî, têkbirî, şitaykirî.

گشتی = گشتیاتی: توندی. توندیاتی. شتانی. چرکیاتی.
تیک چونی. تیک چونیاتی

التوتر، الحطربه، الغسر، العسد، الازوم

Giştî = Giştîyatî: Tundî, têkbirin, şitay kirin.

گلیزانک: قلیزانک. تیک فه دانا له شی بتبلا بو که نی ئینانی.
خچخچاندنا له شی بتبلا
الدغدغه، الزغزغه

Gilfzank.

کل سور: ناخ سور
المشق، المشغ، المغرة

Gilsor.

کلیش: قرش. قه وال. چیلکی بجویک
الحثاله، القذی، العذبه، القش

Gilêş.

کلیشی ناخی: قه وال
الغث، الغشاء

Gilêşê Avê.

کلیشی دهخ و دانی: قرش. دولیک. گرکچک. کویزه
الغلث، الغفی

Gilêşê Dexl û Danî.

کلیشوک: قهره بالغ. ئیشیک. بوشاتی. قهرسوک. کوما
ئالزی. خربونا بی سهر و بهر
الزحام، الهرج، الحشد، الجمع، المضطرب الهرج

Gilêşok.

کل شین: ناخ شین
التراب الازرق

Gilşîn.

کلل: پاتی گولچک، گولچک، تشتی نهرم وهک په روکی پیک
وهربیتن وهکی گوئی بو کرتنا کونا
(الریده، الریذه، السبد، العلبه)

Gilvil: Patê gulmiçk, gulmiçk, tiştê nerim
wek perokî pêk werbâtin wekî go wê bo gir-
tina kuna.

کل کهن: جهی کولانا ناخی بو خانیا هونینی، جهی ناخی
لی دکولن، کور ناخ

(المكان الذي يحفر فيها التراب للسبع وللبيخ والملاطه)

Gilken: Cihê kolana axê bo xanya hunînê,
cihê axê lê dikalin, korax.

کلکه: به لکیت هشک ییت په رخاندى، په رهخی به له کا
(الهیور، الغفر، العصافه، الورق الیابس المهشم)

Gilgile: Belgêt hişk yêt perixandî, perexê
belga.

کفشک: خوه تیک برن بو خوه تی وه کرنتی، خوه تیک برن بو
خوه لیدانی
القر، الحفرة، التوفز للانقضاض

Givişk.

کف کف = کفین: تف تف، تفین. دهنگی میش ومورا. بف بف
بفین
الزمیم للزنبور، الدن، الدنین، الطنین

Givgiv = Givên.

کفت وگو: پی ناخفتن. پاس کرن. دهنگ ودور. ته رته ره.
ترنگین
المحادثه، الانباء

Givtûgo.

کفاشتنا جلکی: جل که رساندن
المسط للثوب المبلل

Givaştina Cilki.

کفشوک: ته رقوک. هه رقوک. که رسوک. قهرسوک
المعصر، المكبس، المضغطة، الضاغط

Givişok.

کل: ناخ. خول
التراب

Gil.

کلد: نفینى خراب. نفینى بی سهر و بهر. دوشه کا ته نک
الطمر، الاطمار، الاسمال، الفراش الرث

Gild.

کلدک: دوشه کا بجویک. ناهلیکا بجویک وته نک
المطرح الخفيف الصغير

Gildik.

کلیزه: شیلیا دهفی. تفا بدهفی داتیت خاری. دویه
الروام، اللعاب

Gilîze.

کلیزه که: مروفتی تفا وی بده قیدا بهیت خاری
الماج، اللعاب

Gilîzekeî.

کلیزه = کليلة: لویلا جه مه دئ. نافا بسیفاندا فه دبیت
جه مه د. جه مه دا قهرسى بههوا فه
الجليد المتدلى فى الاخضان

Gilîze = Gilîle.

گلکله: تشتی هاتی گوگردن و تمام نه‌بوی، تشتی تمام نه‌هاتی درست کرنی

(النحت الذى لم يكمل بعد، الخط الذى لم ينتهى بعد)

Gilalik: Tiştê hatî gogirandin û timam nebûy, tiştê timam nehatî dirist kirinê.

گله، گله‌مى: گازنده، پورپور، پت پت

(العتاب، الاعتراض، الشكوى، التذمر)

Gileh = Gilehî: Gazinde, porrporr, pitpit.

گلواز: تشتی بدویفکفه قه‌هاندی، رستا بدویفکفه وهکی

کویز و فیکى بدویفکفه گریددهن وهک ستفانکى موهرکا

(القلاده، المنضود، المنظوم، المترصف من الکریات)

Gilwaz: Tiştê bi dwîvik ve vehandî, rista bi dwîvikve wekî gwîz û fêqî bi dwîvikve girêdiden wek stivankê muhrka.

کم کم، کمین: قرم قرم، گرم گرم، قر قی، قرین، قریمین،

گرمین، هورپور، هورین

(الدوى، القصف، صوت التفجير والفرقه)

Gimgim = Gimên: Qirm qirm, girm girm, qirr qirr, qirrên, qirmên, girmên, hurr hurr, hurrên.

کم کم: ناخفتنا ددفتی را، خنخنیاتی

(الغنغنه، الخنخنه)

Gimgim: Axiftina di difnêrra, xinxinîyatî.

کم کمى: مروفتی ددفتارا دناخفتی، خنخی

(الاغن، الاخن، الخخاف، الذى كأن صوته يخرج من

منخریه)

Gimgimî: Mirovê di difnêrra di axivît, xinxinî.

کم کمىاتی: خنخنیاتی

(الغنه، الخنین، الخخفه)

Gimgimîyatî: Xinxinîyatî.

گنجى: هریا به‌ردویفتی په‌زى سپى یه، هریا په‌زى یا کلش

وپیخ پیقه دنویسن

(الزعاریر، الخطر، الوذخ، الصوف الردى)

Gincî: Hirya ber dwîvê pezê sipî ye, hirya pezî ya gilêş û rîx pêve dinwîsin.

گنجى: جلکى دى‌های وپه‌رتى، جلکى چرچر

(الاسمال، الاطمار، الثياب الرث، الممزق)

Gincî: Cilkê dirrhay û perritî, cilkê çirrçirr.

گلگله بون: سه‌رگرتن، خامتنا به‌لخى به‌لگا، هویر بونا

به‌لگیت هسک، په‌رخینا گییایی به‌ی

(التغفر، التهبر، التنغف، التخفى)

Gilgilebûn: Sergirtin, nixamtina bi pelxê belga hwîrbûna belgê hişk, perixîna gîyayê beyî.

گلگله بوى: کيياو به‌لگیت په‌رخى، تشتی به‌لخى ناخفتی

(المغفور، المغفوف، المهبور، المستور، المخفى)

Gilgilebûy: Giya û belgê perixî, tiştê bi pelixî nixaftî.

گلگله تر: پترنخامتی به‌ره‌خى پویش وپه‌لخا وپه‌لگا

(الاغفر، الاهر، الاغف، الاستر، الاخفى)

Giligiletir: Pitir nixamtî bi perexê pwîş û pelixa û belga.

گلگله کرن: خامتنا به‌لخى به‌لگ وکیياییت هسک وپه‌ی

(الغفران، الاغفاف، الاستار، التهبير، ستر بویب صید

القبح، الاخفاء)

Gilgilekirin: Nixamtina bi pelixê belg û gîyayê hişkt û beyî.

گلگلاندن، گنگلاندن: سه‌ر و بن کرنا تشتی، لى گه‌ره‌ان،

قه‌کولان

(العبث، النبش، البحث، الفتش، التحرى، الخطب)

Gilgilandî = Gingilandin: Serûbinkirina tiştî, lêgerhan, vekolan.

گلگلاندی، گنگلاندی: تشتی سه‌ر و بن کرى وپه‌کولای ولى

گه‌ره‌ای

(المتحرى، المفتش، المنبوش، المبحوث)

Gilgilandî = Gingilandî: Tiştê ser û binkirî û vekolay û lê gerhay.

گلگلین، گنگلین: لیک وهرگه‌ره‌ان و سه‌روین بونا تشتی

(التخبط، التنبش، التفتش)

Gilgilîn = Gingilîn: Lêk wergerhan û ser û bin bûna tiştî.

گلله، گلالته: شیفای ئافى یا به‌ریت وئ ره‌ش، نه‌الا به‌ر ره‌ش

(مسيل الماء ذات الأحجار السود)

Gilale = Gilalte: Şîva avê ya berê wê reş, nihala berreş.

کهکهاڼی: کهرکهراڼی

(التناوب)

Gihgihanê: Gerrgerranê.

که گه: گرئ گرئ، جار جار

(المعقد، المعجر، حینا بعد حین)

Gihgih: Girêgirê, car car.

که برین: که برین، دهری پاکن

(قطع الدور، قطع النوبه، اسبق دور غیره واستخلفه)

Gihbirrîn: Gerrbirrîn, diberîrakirin.

کها پشتی: شفا پشتی، ستوینا پشتی، کاریتی پشتی،

ماسیا پشتی، زیتەر

(الصلب، الودک، فقار الظهر، العمود الفقري، الفقرات)

Giha piştê: Şiva piştê, stwîna piştê, karîtê piştê, masîya piştê, zîter.

کهیت پاتکی: گریکت پاتکی

(الکردوس، فقرات الرقبه)

Gihêt patkê: Girêkêt patkê.

کهیت تبالا: گریچک

(البراجم، السلاميات)

Gihêt tibra: Girêçk.

کهان رهشی: نه ساخیه که په ز و حیوانی دگریت ژ شیری

هشک دین، شیر هشک بون

(الخرط، مرض يصيب مجرى الحليب للحيوان فينضب

الحليب)

Gihanreşî: Nesaxîyeke pez û hêwanî digirît ji şîrî hişik dibin, şîr hişik bûn.

کهان رهشیاتی: نه ساخیا شیر هشک بونی

(مرض الخرط، الاصابه بالخرط)

Gihanreşîyatî: Nesaxîya şîrhişik bûnê.

کها ستوی: هستیی گهردهنئ، گهردهن، قریک

(الوقيصه)

Giha stwî: Hestîyê gerdênê, gerdên qirrik.

کها شاخی: گریا شاخی، خریکا شاخی

(الحیده، عقده قرن الوعل)

Giha Şaxî: Giriya şaxî, xirrka şaxî.

کهشتن: بوی بون، باله ته بون، فیرا کهشتن

(البلوغ، الوصول، اللحوق، النيل)

Gihîştin: Bûybûn, baletêbûn, verra gihîştin.

کند: تەنا، مەند، خوە پاگر، حیوانی ستو ستویر، نهژی

(الهادی الرصين، الثور الغليظ الرقبه، المتزن للعمل)

Gind: Tena, mend, xweragir, hêwanê stû stwîr, nihijî.

کنده، گندی: بی سەر و بهری، ئالوزی، شهپزهیی، شاشی،

په رگندهیی

(الاضطراب، التشوش، القلق النفسی، المهیض)

Ginde = Gindî: Bê ser û berî, alozî, şepirzeyî, şaşî, pergindeyî.

کندهیی، گندهیاتی: شهپزهیی، ئالوزیاتی، په رگندیاتی،

شهپزاتی

(القلق، الاضطراب، التشویش)

Gindeyî = Gindeyatî: Şepirzeyî, alozîyatî, pergindîyatî, şepirzîyatî.

کنگاشه: هه فیکي، جره، شه ره دهف، قار قار

(الجدال، النقاش، الصخب، العربده)

Gingaşe: Hevrikkî, cirre, sere dev, qarrqarr.

کن گن: کم کم، ددفتی را ناخفتن

(الغفنه، الخنخنه، الخفخفه)

Gingin: Gimgin, di difnêrra axiftin.

کن گنی: مروفتی خنخنی، کهستی ناخفتنا وی دخممکا دا

دهنگ ددهت

(الاغن، الاخن، المخفخف)

Ginginî: Mirovê xinxinî, kesê axiftina wî di ximximka da deng didet.

کن گنیاتی: ناخفتنا ددفتارا، خنخنیاتی

(الغنه، الخنن، الخفخفه)

Ginginîyatî: Axiftina di difnarra, xinxinîyatî.

گندور: کالک، فیتی کهی خارنی یه وهکی شوتی وکولندا یه

(البطيخ، الشمام)

Gindor: Kalik, fêqîyekê xarnêye wekî şutî û kulindaye.

که: گرئ

(المفصل، العقده، الفقره)

Gih: Girê.

که: کهر، زاک، پیل، دهم، کاف

(الشوط، الدور، النوبه، الحین، الفتره، المده)

Gih: Gerr, zak, pêl, dem, gav.

کهان: کهشتن، فترا کهشتن، بوی بون، باله ته بون
(الوصل، البالغ، اللحق، الينع، النضج، النيل)

Gihan: Gihiştin, vêragihiştin, bûybûn, bale-
tebûn.

کهای: بوی بوی، باله ته بوی، فترا کهای
(الواصل، البالغ، اللحق، النائل، الناضج، اليانع)

Gihay: Bûybûy, baletébûy, vêragihay.

کهانندن: بوی کرن، باله ته کرن، فترا کهانندن
(الايصال، الابلاغ، اللاحق، الانضاج، الايناع، الاناله)

Gihandin: Bûykirin, baletekirin, vêra gi-
handin.

کهانندی: فترا کهانندی، بوی کری، باله ته کری
(الموصل، الملحق، المبلغ، المنضج، المنال)

Gihandî: Vêra gihandî, bûykirî, baletekirî.

که هویرگ: کهیت ههستیایت بچویک وهکی کهیت پشتا
بیتیی نو دهستی
(البرجمه للعظام)

Gih hwîrk: Gihêt hestîya yêt biçwîk wekî
gihêt pišta pêyi û destî.

کهاداری: کریا داری، سیفوکا داری، کولفلای داری
(الابنه، العقده، الوصمه، القعنه، العجر)

Giha darî: Giriya darî, sîvoka darî, kulvilê
darî.

که هویرکیت دهستی: کهیت دنا فیه را له پ وزه نده کادا
(السنط، السنغ، الرسغ، اللید)

Gih hwîrkê destî: Gihêt di nav bera lep û
zendeka da.

کیا: ئالف، چرک
(العشب، الحشیش)

Giya: Alif, çirrik.

گییا خوهر: حیوانی چه را وی گییا بیت، نه کو ده مبی کوشت
خوهر
(آكله العشب، الحيوان النباتی)

Giyaxwer: Hêwanê çera wî giya bît, neku
dehbê goşt xwer.

گیابانوک: گییایه که چیفانوکا پتفه دبیزن، گییایی نه چنا
(هتک من العشب، حوله خرافات شعبيه)

Giyabanok: Gîyayeke çîvanoka pêve dibêjin
giyayê ecina.

کهشتی: بوی بوی، باله ته بوی، فترا کهشتی
(البالغ، الواصل، اللحق، النائل)

Gihiştî: Bûybûy, balete bûy, vêragihiştî.

کهشتن: بوی بوی، باله ته بون، فیتی چیبون
(الينع، النضج)

Gihiştin: Bûybûy, baletébûy, fêqî çêbûn.

کهشتی: بوی بوی، باله ته بوی
(اليانع، الناضج)

Gihiştî: Bûybûy, baletébûy.

کها کورتیخی: قولپانها، لیکدانا کورتیخی
(المعقم)

Giha kurtîxê: Qulpa nihka, lêkdana kurtîxê.

کهگرتن: بریته گرتن، بریته بون، خراب خوه لیکدان
(العضال، الوصم، العتل، الانجبار على غير استواء)

Gihgirtin: Birêtegirtin, birêtebûn, xirabxwe
lêkdan.

کهگرتی: بریته کرتی
(المعضل، الموصم، المعتل)

Gihgirtî: Birêtegirtî.

کهگرتن: کهرگرتن، زاک گرتن، دور گرتن
(اخذ الدور، استلام النوبه)

Gihgirtin: Gerrgirtin, zakgirtin, dorgirtin.

کهرتی: کهرگرتی، زاک کرتی، دور کرتی
(الاخذ دوره)

Gihgirtî: Gerrgirtî, zakgirtî, dorgirtî.

کهاله نهی: خوکا له نهی
(الکریب)

Gihalevenî: Xirrka levenî.

کهان: چچک، مه مک
(الضرع، الثدي)

Gihan: Çiçik, memik.

کهاندهن: بانیا بن چچکی چیل ویه زا
(حلبه الضرع)

Gihandin: Panîya binê çiçêkê çel û peza.

کهان په رکهانن: کهان له مانی
(الموی للضرع)

Gihan perixandin: Gihan perixandin.

گیرناف: شویتکا دنیا یی
(خط الاستواء)

Gîrnav: Şwîtkâ dinyayê.

گیرپان: خیچا فرهه، ته فلا بهن
(خط العرض)

Gîrpan: Xîça fireh, tevla pehin.

گیره: روین، تویکی تشتی دگرت
(الاشنه، الخزان)

Gîrhe: Rwîz, twîkê tiştî digirêt.

گیرها بهری: روین بهری
(البهق، اللزقاء)

Gîrha berî: Rwîzêberî.

گیرها دانا: قریژا دانا، تویکی زهری دانا دگرت
(القلج، الحفر، الحبره)

Giha didana: Qirrêja didana, twîkê zerê didana digirît.

گیرو: فه مای، پاشفه مای
(التأخر، المعوق، العوق)

Gîro: Vemay, paşvemay.

گیروبون: فه مان، پاشفه مان
(التأخر، التعوق، التأجل)

Gîrobûn: Veman, paşveman.

گیروبو: فه مای، پاشفه مای
(التأخر، المتعوق، المؤجل)

Gîrobûy: Vemay, paşvemay.

گیروتر: فه مای تر، پاشفه مای تر
(الاخر، الاعوق، الاجل)

Gîrotir: Vemaytir, paşvemaytir.

گیروکرن: فه هیلان، پاش ئیخستن
(التأخير، التعويق، التأجيل)

Gîrokirin: Vehêlan, paşêxistin.

گیرو کری: فه هیلای، پاش ئیخستی
(المؤخر، المعوق، المؤجل)

Gîrokirî: Vehêlay, paşêxistî.

گیرویی، گیرویات: فه مانی، فه مانیاتی، پاشفه مانی
(التأخير، التعويق، التأجيل)

Gîroyî = Gîroyatî: Vemanî, vemanîyatî, paşvemanî.

گیابه‌ند: گیایه‌کی بیهن خوه‌شه ده‌رمانه بو که له‌ک ئیش و نه‌ساختیا

(الافسنتین، صنف من العشب يتخذ دواء)

Giyabend: Gîyayekê behin xweşe dermane bo gelek êş û nesaxîya.

گیا بیهنژک: گیایه‌که هه‌که گومبیکا وی به‌رخین و بیهن بکه‌نی بیهنژک ده‌ین مروفی

(صنف من العشب يعطس المرء لدى شمه)

Giyabêhnijk: Gîyayeke heke gumbîka wî bi perixînin û bêhin bikenê bêhnijk dihên mirovî.

گیا جه‌ریفک: گیایه‌که دکه‌ن گیزکی مالشویشتنی
(صنف من العشب، يصنع منه المکانس)

Giyacerîfk: Gîyayeke diken gêzkê malşwîştinê.

گیا ره‌نگ: گیایه‌که ره‌نگی زهر پی دکه‌ن، گیایه‌که ره‌نگی زهر دده‌ت

(الورس، صنف من العشب يصبغ به اللون الاصفر)

Giyareng: Gîyayeke rengê zer pê diken, gîyayeke rengê zer didet.

گیه‌را ته‌یرا: به‌ریت بو‌ریت ستوی ته‌یرا
(البربل للطائر)

Gîperra teyra: Perêt borêt stûê teyra.

گیه‌را دیکلی: به‌ریت ستوی دیکلی
(الثرعله، العفره، العرف للديک)

Gîperra Dîkil: Perêt stû ê dîkilî.

گیه‌را شیر: پیرتی بو‌ری ستوی شیر
(اللبد، الزبره)

Gîperra Şêrî: Pwîrtê borê stû şêrî.

گیته: بانێ خانی ژ کاریتە هه‌تا کاریتە دی نیرا پی درانن دبیژنی گيته
(المتان)

Gîte: Banê xanî ji karîtey heta karîte dî nîra pê diranin di bêjnê gîte.

گیر: خيچ، ته‌فله، حیشى، شفاپه
(الوعم، الخط فى الجبل يخالف سائر لونه، الشث، الالتواء الجغرافى)

Gîrr: Xîç, tevla, hêşî, şivarre.

گیان دان: وهستان، کهسیره بون، تهوخین، کوسک بون، کهرخین

(العناء، الکشد، الجهد، العمل الشاق، الکد)

Gîyandan: Westan, kesîrebûn, tewixîn, koskbûn, kerixîn.

گیان سه: خوهلبرگریتی، شول کهری موکوم

(المتجدد للعناء، الصابر للجهد، المتحمل للعمل الشاق)

Gîyanse: Xwe libergirtî, şolkerê mukum.

گیان: چرک، شینکاتی، ئالف، چهرا زنیوهری

(العشب، الحشیش)

Gîya: Çirrik, şînatî, alif, çera zinêwerî.

گیابانوک: گیایه که چیفانوکا دبیزن، گیای نهجنه

(صنف من العشب ينسج حوله الخرافات)

Gîyabanok: Giyayeke çîvanoka pêve dibê-jin, gîya ecine.

گیای بهند: گیایه که بیهن خوهشه دهرومانه بو کهله ئیش

وژان و نهساخییا

(الشبيه، الافسنتين، يداوى به، من الاعشاب الطبية)

Gîyabend: Gîyayekê bêhin xweşe dermane bo gelek êş û jan û nesaxîya.

گیای بهین: پوش بهین، گیای هسک بون

(القبيب، القف، القفيف، القفوف)

Gîyabeyîn: Pwîş beyîn, gîya hişik bûn.

گیای بیهنژک: گیایه که گومبیکا وی هه که بیهن کهنتی مروف

پئ دبیهنژیت

(من الاعشاب الطبية، يعطس المرء عند شمه)

Gîyabêhnişk: Gîyayeke gumbîka wî heke bêhin kenê mirov pê di bêhnişkî.

گیای بیبوک: توخمه که گیایه

(صنف من العشب)

Gîyabêbok: Tuxmekê gîyaye.

گیای بستی: گیای بیخیخ، گیای بزخت

(العضا، العضاه)

Gîyayê bistrî: Gîyayê biçîxin, gîyayê bizixt.

گیای بشیر: گیای شیردار، گیای بقهفاندنی، شیرتی

دهیت

(اليتوع)

Gîyayê bişîr: Gîyayê şîrdar, gîyayê bi qefandinê şîr tê dihêt.

گیز گیز، گیزین: دهنگی حولیسینی، دهنگی زیلهان، دهنگی

تهحسینی

(صوت الزحف والانزلاق، والمروق كالسياره والحيه والطيوان

السريع)

Gîzgîz = Gîzên: Dengê hulîsînê, dengê zîlhan, dengê tehisînê.

گیز گیزی: حولیسوک، خشینوک

(السريع الانزلاق والانزحاف)

Gîzgîzî: Hulîsok, xişînok.

گیسو: کهزی

(الصفيره، الجديله، الغديره)

Gîso: Kezî.

گیسی: گیرا جهی برینی خوه لیکدای، خیجا کهفلی

(الثأى، السلق، الندب اثر الجرح فى الجلد)

Gîsî: Gîra cihê birînê xwe lêkday xîça kevlî.

گیسک: کارکا شیروهستای، کههرا شیرفه کری

(الجدى)

Gîsk: Karka şîr westay, kehra şîrvekirî.

گیسکا مئ: گدیک، کارامئ

(العناق)

Gîskamê: Gîdîk, karamê.

گیسک: بهرهاقیزک، بیلک، خهلاتی ددهن بجویکا وهختی

بویکئ ژ گوندا وان دبهن

(مكافاه الصبيان حين اخذ العروسه للعريس)

Gîsk: Berhavêjk, pîlik, xelatî diden biçwîka wextê bwîkê ji gunda wan diben.

گیان: جان، رح، قهلافهت، ژییان، کهلهخ، لهش

(الذات، النفس، الروح، الحياه)

Gîyan: Can, rih, qelafet, jîyan, kelex, leş.

گیان پاریزی: نژاد پاریزی، خوهپاریزی

(السلامه الشخصيه، محافظه النوع)

Gîyanparêzî: Nijad parêzî, xwe parêzî.

گیان دار: کهلهخدار، لهشدار، جاندار

(المجسم، ذى الروح)

Gîyandar: Kelexdar, leşdar, candar.

گییای خولوله: گییای بوت، گییای نیرکا وی فاله
(القلخ)

Gîyayê xulole: Gîyayê bot, gîyayê nêrka wî vala.

گییاداسی: توخمه کئی گییایه بمروقی فه دنویسیت
(صنف من العشب الشائك)

Gîyadasî: Tuxmekê gîyaye bi mirovî vedinwîsît.

گییادهق: توخمه کئی گییایه توفکئی وی هه که دانی سه
چه رمی و بگفتیشی جهی وی دئی بیت دهق یانی خاله کا شین
(صنف من العشب)

Gîyadeq: Tuxmekê gîyaye tovkê wî heke danî ser çermî û bigivêşî cihê wî dê bît deq, yanî xaleka şîn.

گییاه رنگ: گییایه که رهنگی زهر پی دکن
(الورس، الرزین، یصبغ به اللون الاصفر)

Gîyareng: Gîyayeke rengê zer pê diken.

گییاه رهش: توخمه کئی گییایه
(صنف من العشب)

Gîyareş: Tuxmekê gîyaye.

گییاه زافاک: توخمه کئی گییایه لدهق ئافا شین دبیت بستیکا
وی یا رهشه دهرمانی که لهک نه ساخیایه
(من الاعشاب الطبيه)

Gîyazavak: Tuxmekê gîyaye li dev ava şîn dibît, bistîka wî ya reşe dermanê gelek ne-saxîyaye.

گییاه قه: توخمه کئی گییایه
(صنف من العشب)

Gîyaqel: Tuxmekê gîyaye.

گییاه کرمیک: گییایه کئی کهگه کرما دکوژیت، برینا پی
دهرمان دکن
(من الاعشاب الطبيه، الدلبوث)

Gîyakirmîk: Gîyayekê gihgihe kirma di kujît, birîna pê derman diken.

گییاه کتچک: توخمه کئی گییایه هه که لجلکت خوه بره شینی
کتچ پی دمرن
(من الاعشاب الطبيه)

Gîyakêçk: Tuxmekê gîyaye heke li cilkê xwe bi reşînê kêç pê dimirin.

گییاه بوربون: گییاه زربون: گییابوق بون: گییاه هلدان، گییاه
بلندبون وتیک ئالهان
(الولخ، الزمام، الغن، الابلواء)

Gîyaborrbûn = Gîyazirrbûn = Gîyaboqbûn:
Gîya heldan, gîya bilind bûn û têk alhay.

گییای بود بوی: گییای زربوی، گییای بوق بوی: گییای
بلند بوی وتیک ئالهائی
(الوالخ، الزمیم، الاغن، المبلولی)

Gîyayê zirrbûy = Gîyayê boq bûy: Gîyayê bilind bûy û têk alhay.

گییاه تهفرین: گییایه کئی به لگ پانه کیم وزوخا ژ برینا
دکیشیت، دهرمانه بو برینا
(صنف من العشب الطبى)

Gîya tevzên: Gîyayekê belgpane, kê m û zoxa ji birîna dikêşît, dermane bo birîna.

گییای ته: گییاه نه بهیی، گییاه نه چرمسی وهشک، چرک،
چیمه
(العشب)

Gîyayê terr: Gîyane beyî, gîya ne çîrmisî û hişk, çirik, çîmen.

گییاه جهریفک: توخمه کئی گییایه دکن کتیزکئی مالشویشتنئی
(صنف من العشب يصنع منه المکانس)

Gîyacerrîfk: Tuxmekê gîyaye diken gêzkê malşwîştinê.

گییاه جهریفوک: گییایه که لجهی ئافی شین دبیت پی
زیانداره، توخمه کئی گییایه
(صنف من العشب)

Gîyacerrîfok: Gîyayeke li cihê avî şîndibît yê zîyandare, tuxmekê gîyaye.

گییای چهراندی: گییای هاتی خارنئی و قه فاندی و پچاندی
(النمىض)

Gîyayê çerandî: Gîyayê hatî xarnê û qefandî û piçandî.

گییاه حیسلیک: گییایه که دکن حیسلیک، توخمه کئی قوری
یه، قورئ حیسلیکا
(الکولان، البردی)

Gîyahêsîlk: Gîyayeke diken hêsîlk, tuxmekê qurîye, qurê hêsîlka.

گوپال: چویتی جهی دهستی چه ماندی، چویتی سر خه لهک،
گوپ پال یانی پالا دهستی وهکی گوهی یه
(المجن، الصولجان)

Gopal: Çwîvê cihê destî çemandî, çwîvê ser
xelek, guhpal, yanî pala destî wekî guhîye.

گوپ: سه ری چپای، گوپیتک، تور، کولوفندک، شک
(القله للجبل، الحنبذه، القمه، الذروه)

Gop: Serê çîyay, gopîtk, turr, kulovink, şîilk.

گوپ: تورا هه می تشتی، خه لاسیا وی
(الوج لكل شيء)

Gop: Turra hemî tiştî, xelasîya wî.

گوپیتک: کوپ، کولوفندک، تور
(الدروه، النیق، القله، القمه، السنمه)

Gopîtk: Kop, kulovink, turr.

گوپک: گومبیکا گیا و شینکاتی
(السنمه، العصیفه)

Gopik: Gombîka gîya û şînkatiyê.

گوپا طای: شلکا سه ری تای
(الشمول)

Gopa tay: Şilka serêtay.

گوپ کوپ، گوپین: دهنکی گوریا ناگری، دهنکی ناگری
خوهش دهنکی هه لبونا ناگری، قریپین، قریپین
(الاجیج، صوت اتقاد النار)

Gupgup = Gupên: Dengê gurya agirî, dengê
agirê xweş, dengê helbûna agirî.

گوپ گوپی: ناگری هه ل وخوهش
(النار الموجج)

Guogupî: Agirê hel û xweş.

گوپا داری: تورا داری
(الكفه، حيث تقطع الشجر)

Gupa darî: Turra darî.

گوچ: گومتل، گولچک، تشتی ره خیت وی سیفوک وگری گری
(الغده، الكتله، المفلطح)

Guc: Gumtil, gulmiş, tiştê rexê wî sîvok û
girê girê.

گوچ گوجه: گری گوسه
(المفلطح)

Gucguc: Girêgose.

گیا کونجریک: گیایه که گومبیکا وی بمروقی فه درسیت
(صنف من العشب الشائك، القطرب)

Gîyakuncirrk: Gîyayeke gumbîka wî bi mi-
rovî ve dirisît.

گیا گوریک: گیایه کی وهک گیزنگی یه ده رمانه بو گوری
بون وخورهانا له شی

(الشهترج، من الاعشاب الطبيه)

Gîyagurrîk: Gîyayekê wek gêjingê ye, der-
mane bo gurrîbûn û xurhana leşî.

گیا گریک: گیایه کی گهگه لهر ئافئ شین دبیت
(الدلیوث، من الاعشاب الطبيه)

Gîyagirêk: Gîyayekê gihgihe liber avê şîn
dibît.

گیایئ لاوا: توخمه کی گیایه
(صنف من العشب)

Gîyayê lawa: Tuxmekê gîyaye.

گیا مامبهل: گیایه کی برینا که واندنی یه، ده رمانه بو برین
وکولیا
(من الاعشاب الطبيه)

Gîya mambel: Gîyayekê birîna kewandinêye,
dermane bo birîn û kulîya.

گیا میشک: توخمه کی گیایه
(صنف من العشب)

Gîyamêşk: Tuxmekê gîyaye.

گیا نویسهک: توخمه کی گیایه بتشتی فه درسیت
(صنف من العشب)

Gîya nwîsek: Tuxmekê gîyaye bi tiştî ve di-
risît.

گیا هیفیک: توخمه کی گیایه
(صنف من العشب)

Gîyahîvîk: Tuxmekê gîyaye.

گیایئ همبز: گیایئ بوش ولیکدای
(الوسب)

Gîyayê himbiz: Gîyayê boş û lêk day.

گیایئ هشک: پویش
(الحشیش)

Gîyayêhişk: Pwîş.

گورگور: دابه‌رژین، گه‌ف کرن، خوړ خوړ
(الحد، الشده، التهديد)

Gurrgurr: Daberzîn, gefkirin, xurrxurr.

گور: گهرم، که‌لکه‌له، ته‌حره، فلا کرنا توند، چونا توند
وبله‌ز

(القيظ، الرمضاء، الحرارة، الهبوب)

Gurr: Gerim, kelkele, tehre, valakirina tund, çûna tund û bi lez.

گوران: ته‌حره، که‌لکه‌له، گهرم
(القيظ)

Gurran: Tehre, kelkele, gerim.

گوران گه: جهی به‌رسیبهر، جهی ته‌حره دانئ، جهی خړبونا
بی‌هن فه‌دانئ، جهی څیک که‌تنئ
(المقيظ، الديوان، المجلس، النادي، المنتدى)

Guran gih: Cihê bersîber, cihê tehredanê, cihê xirrbûna bêhin vedanê, cihê vêkketinê.

گورج: هه‌لداى، دژى شورىي، شتاي، كورت
(القصيف، القصير)

Gurc: Helday, dijî şorrîyê, şitay, kurt.

گورج: پټک هاتى، ليکداى، په‌يت، به‌ره‌ف، راپټچاى
(المتهى، المتاهب)

Gurc: Pêkhatî, lêkday, peyt, berhev, rapêçay.

گورج بون: تټک چون، کورت بون، په‌يت بون، به‌ره‌ف بون
(التقصف، التقصر، التأهب، التهيق)

Gurcbûn: Têkçûn, kurtbûn, peytbûn, berhevbûn.

گورج بوى: کورت بوى، هه‌لداى، راپټچاى، په‌يت بوى
(المتقصف، المقتصر، المؤهب، المهئ)

Gurcbûy: Kurtbûy, helday, rapêçay, peytbûy.

گورج تر: کورت تر، هه‌لداى تر، به‌ره‌ف تر، په‌يت تر
(الاقصاف، الاقصر، الأهب، الاهئ)

Gurctir: Kurttir, heldaytir, berhevtir, peyttir.

گورج کرن: هه‌لدان، کورت کرن، په‌يت کرن
(التقصيف، التقصير، الاقصار، التأهب، الاهياء)

Gurckirin: Heldan, kurtkirin, peytkirin.

گورج كرى: هه‌لداى، كورت كرى، په‌يت كرى
(المقصر، المقصف، المؤهب، المهئ)

Gurckirî: Helday, kurtkirî, peytkirî.

گوچک: کوه
(الاذن، الاذن)

Guçk: Guh.

گور: هه‌قال، ره‌خم، خانوخه

(الصبر، الالفه، الانس، الانسجام، المعيه، الرفقه)

Gur: Heval, rexm, xanoxe.

گور: تټکرنا ته‌فنى، ستویریا په‌روک وته‌فنى

(النير، اللحمه، الصفاقه، للنسيج والحياکه)

Gur: Têkirina tevnî, stwîrîya perok û tevnî.

گورې: هه‌لا ناگرى يا سوراتټت دټن، روناھييا ناگرى
(اللظى، اللهب، الشعله)

Gurrî: Helma agirî ya sora têt dîtin, ronahîya agirî.

گورې: مروفتى كه‌فلئ وى پرسك، توخمه‌كى نه‌ساخيا پيست
وكه‌فلئ يه وه‌كى خوريكا
(الاجرب، الاعر)

Gurrî: Mirovê kevlê wî bîrisk, tuxmekê ne-saxîya pîst û kevlîye wekî xurîk.

گورپاتى: نه‌ساخييه‌كه كه‌فل و پيست دبن كولك ودخوره‌يت
مروف هه‌ر دئ خوه هه‌لگرينيت
(الجرب، العر)

Gurayatî: Nesaxîyeke kevl û pîst dibin kulik û di xurhît mirov her dê xwe helgirrînît.

گورپا مه‌زن: روناھييا مه‌زن يا ناگرى
(المازج، اللهب، الشعله القويه)

Gurrîya mezin: Ronahîya mezin ya agirî.

گوران: ژ كه‌فل کرن، پيست دسه‌ر دا ئينان، تيفلاندنا
له‌شى، سپى کرنا تشتى
(السلخ، الکشط)

Guran: Ji kevilkirin, pîst di serda înan, tîvilandina leşî, sipîkirina tiştî.

گوراي: تشتى تيفلاندئ، تشتى تازى كرى، ژ كه‌فل كرى
(المسلوخ، المكشوط)

Guray: Tiştê tîvilandî, tiştê tazîkirî, jikevilkirî.

گورپا: هورپا، باهوز، بايئ دژوار، بايئ توند، باروڤه
(العاصفه، اللفج، السموم، النائجه، الساهكه، الريح العاتيه)

Gurrba: Hurrba, bahoz, bayê dijwar, bayê tund, barrove.

گورگه میښ: گورځ، نارهای، سلهای، هست، سهردا چوی،
خوین گهرم

(الهائج، الثائر، الهائج، المغرور، الطاغی)

Gurgemêş: Gurêx, arhay, silhay, hest, serdaçûy, xwîngerm.

گورگه میښی: گورځی، دورندهیی، نارهای، هستی

بسهرداچونی، سهر گهرمی

(الهيجان، الثوران، الهياج، المغرور، الطغيان)

Gurgemêşî: Gurêxî, durindeyî, arhanî, hestî, biserdaçûnî, sergermî.

گورگه، گورگه: توخمهکێ کییایێ زیيانداره یێ بێ بهلگه

نیرکهکا رویته دبیت کولیک

(الذئبه، الهالول، صنف من الاعشاب الضاره بالزراع)

Gurgeh = Gurge: Tuxmekê gîyayê zîyandare yê bê belge, nêrkeka rwîte dibît kulîlk.

گورکرن: لیڤ شیرازکرن، رهځ ئافچي کرن، راجاندنا تهفنی

وژیک جداکرن دافا

(اللحمه، للنسیج)

Gurkirin: Lêv şîrazkirin, rex afçîkirin, raçandina tevnî û jêk cidakirina dava.

گورم گورم، گورمێن: قورق، قرین، کوم کوم، گومین، هور

هور، هورین

(الدوی، الفرقعه، صوت الانفجار للمدفع وغيره)

Gurmurm = Gurmên: Qirr, qirrên, gumgûn, gumên, hurr, hurr, hurrên.

گور نیزی: سهر وچاف بلند وستویر، سهر وچاف کوتلک

(الجهن، الكلثوم، غلط الوجه)

Gurnîzî: Ser û çav bilind û stwîr, ser û çav kutilk.

گوروج: قهرمی، شل، پوتی، ژان، لال

(المقرور، المؤرز، القرس، المفکول)

Guroc: Qerrimî, şil, potî, jan, lal.

گوروج بون: قهرمین، شل بون، پوتی بون، لال بون

(التقرر، التقرس، التفقص، الافتکال)

Gurocbûn: Qerrimîn, şilbûn, potîbûn, lalbûn

گوروج بوی: قهرمی، شل بوی، پوتی بوی، ژان چوی، لال

بوی

(المفکول، المقرور، المقفوص، المخصوص)

Gurocbûy: Qerrimî, şilbûy, potîbûy, jançûy, lalbûy.

گورجی، گورجییاتی: ههلدانی، پهیتی، کورتینی

(القصف، القصر، الاهبه، التهيه)

Gurcî = Gurcîyatî: Heldanî, peytî, kurtînî.

گورچک: گولچیسک، ئەندامهکێ لهشی یه

(الکليه، الکله)

Gurçik: Gulçîsk, endamekê leşîye.

گورز: سڤالا بهستی، بهرملی گییا ودهخلی دوری وپینای،

ملوکا گریدای

(الاباله، الحزمه، العامه)

Gurz: Sivala bestî, bermilê gîya û dextlê durî û bênay, miloka girêday.

گورز: توپز، میرکوتکێ مهزن، دوقچک، دار دنگ

(الهراوه، الضرب، المضرب)

Gurz: Topiz, mîrkutkê mezin, duqîçk, darding.

گورز بێن: رستا گورزێ پێ گریددهن، وهریسی گریدانا

گورزیت گییا ودهخلی دوری

(رباط الاباله، ملف الحزمه)

Gurzbên: Rista gurzî pê girêdiden, werîsê girêdana gurzê gîya û dextlê durî.

گور: رهخکێ کالکا، شیرازا لیڤیت بهروکی، فههاندنا لیڤیت

تهفنی

(نسیج حافه الجرموق، نسج حواشی المنسوجات)

Gur: Rexkê kalka, şêraza lêvê berokî, vehandinalêvê tevnî.

گور کرن: ریتنا بجارهکی، فالاکرنا پیکفه، ریتنا سهر

نشیف

(الزغل، صب الماء دفعه واحده، السكب، الصب، الافراغ)

Gurkirin: Rêta bicarekî, valakirina pêkve, rêta sernîşîv.

گورگ: دههههکێ دورندهیه، دوژمنی پهزی یه، وهکی صهیه

(الذئب، السرحان)

Gurg: Dehbekê durrindeye dujminê peziye wekî seye.

گورگه لوق: بهزینا بنهقل وهیدی یه، تورسکینا کران جار یا

تهنا

(الهروله)

Gurgeloq: Bezîna bineql û hêdî, turskîna giran car ya tena.

گوروفتر تر: خپ تر، کوتهل تر
(الاکور، الادور، الافلک)

Gurrovirrtir: Xirrtir, kuteltir.

گوروفتر کرن: خپ کرن، کوتهل کرن
(التدوير، التكوير، التفليک)

Gurrovirrkirin: Xirrkirin, kutelkikin.

گوروفتر کری: خپ کری، کوتهل کری
(الملک، المکور، المدور)

Gurrovirrkirî: Xurrkirî, kutelkirî.

گوروفتری، گوروفریاتی: خریاتی، خری، کوتهلکینی
(الکرويه، الدائره، الفلک، الدائريه، الاستداره)

Gurrovirrî = Gurrovirrîyatî: Xirîyatî, xirî, kutelkînî.

گورځ: دورنده، هاری، گورگه میښ، دې، دژوار
(الفتاک، المفترس، الضاری)

Gurêx: Durînde, harî, gurgemêş, dirr, dijar.

گورځ بون: دورنده بون، گورگه میښ بون، دې بون، هاربون
(التفتک، الافتراس)

Gurêxbûn: Durindebûn, gurgemêşbûn, dirrbûn, harbûn.

گورځ بوی: دورنده بوی، گورگه میښ بوی، هار بوی، دې بوی
(المفتک، المفترس)

Gurêxbûy: Durindebûy, gurgemêşbûy, harbûy, dirrbûy.

گورځ تر: دورنده تر، گورگه میښ تر، هار تر، دې تر
(الافتک، الاشرس، الاکثر افراسا، الاضری)

Gurêxtir: Durindetir, gurgemêştir, hartir, dirrtir.

گورځ کرن: دورنده کرن، گورگه میښ کرن، هار کرن، دې کرن
(الافتاک، الاضراء، التفريس، الشراسه)

Gurêxkirin: Duridekirin, gurgemêşkirin, harkirin, dirrkirin.

گورځ کری: دورنده کری، گورگه میښ کری، هار کری، دې کری
(المفتک، المشرس، المضری)

Gurêxkirî: Duridekirî, gurgemêşkirî, harkirî, dirrkirî.

گوروج تر: قهرمی تر، شل تر، پوتی تر، ژان چوی تر، لال تر
(الافکل، الاقرر، الافقص، الاقرس)

Guroctir: Qerrimâtir, şiltir, potîtir, jançûytir, laltir.

گوروج کرن: قهرماندن، شل کرن، پوتی کرن، ژه ناندن، لال کرن
(التفکيل، التفقيص، التفريس)

Gurockirin: Qerrimandin, şilkirin, potîkikin, jenandin, lalkirin.

گوروج کری: قهرماندی، شل کری، پوتی کری، ژه ناندی، لال کری
(المفلک، المقفص، المقر، المقرس)

Gurockirî: Qerrimandî, şilkirî, potîkirî, jenandî, lalkirî.

گوروجی، گوروجیاتی: قهرماتی، قهرموکی، شلیاتی، پوتیاتی
لالینی، ژه نینی
(القرس، الفکل، من البرد)

Gurocî = Gurocîyatî: Qerrimatî, qermokî, şilîyatî, potîyatî, lalînî, jenînî.

گوروج: پیتی، قوروت، نه شیای، قهرموک
(الکسیح، المشلول، المخدور)

Guroc: Pêtî, qurot, neşyay, qermok.

گوروجی، گوروجیاتی: پیتویاتی، شلیاتی، قهرموکیاتی
(الشلل، الخدر، الکساح، الکساحه)

Gurocî = Gurocîyatî: Pêtwîyatî, şilyatî, qermokîyatî.

گوروشه: گړی، سیفوک، کولفل
(العلبه، العقده الغلیظه للشجر)

Guroşe: Girê, sîvok, kulvil.

گوروفتر: خپ، کوتهل، گوستیر
(المدور، المکور، المستدير، الکره)

Gurrovirr: Xirr, kutel, gustîr.

گوروفتر بون: خپ بون، کوتهل بون
(التکور، الاستداره، التفلک)

Gurrovirrbûn: Xirrbûn, kutelbûn.

گوروفتر بوی: خپ بوی، کوتهل بوی
(المتکور، المستدير، المتفلک)

Gurrovirrbûy: Xirrbûy, kutelbûy.

گول بهار: توخمه‌کئی گولیت زهره، توخمه‌کئی کولیلکایه
(صنف من الزهر)

Gulbihar: Tuxmekê gulêt zere, tuxmekê kulîlkaye.

گول بزنگ: ته‌خلیته‌کئی کولیلکیت چیاپه
(صنف من الزهر)

Gulbizink: Texlîtekê kulîlkêt çîyaye.

گولته: ته‌قچکئی سه‌رئ ستوینئ، کولافئ ستوینئ
(تاج العمود)

Gulte: Teqîçkê serê stwînê, kulavê stwînê.

گول چیچک: توخمه‌کئی کولیلکایه
(صنف من الزهر)

Gulçîşk: Tuxmekê kulîlkaye.

گول چنن: گول قه‌فاندن، گول کرن، گول پچاندن، گول ژیتفه
کرن، گول وه‌شاندن
(قطف الزهر والورد)

Gulçînîn: Gulqefandin, gulkirin, gulpiçandin, guljêvekirin, gulweşandin.

گول چن: که‌سئ گولا دچنیت وژیتفه دکته
(قاطف الورد)

Gulçîn: Kesê gula diçînît û jêve diket.

گول چیسک: گورچک ئه‌ندامه‌کئی له‌شی یئ ژ ناقدایه
(الکلیه، الکله)

Gulçîşk: Gurcik endamekê leşî yê ji navdaye.

گول دانک: قوبکئی گولا دکهن تیدا
(الاص، المزهری)

Guldank: Qubkê gula diken têda.

گول داود: ته‌خلیته‌کئی کولیلکیت پاویری نه
(صنف من الزهر)

Guldawid: Texlîtekê kulîlkêt pawîzîne.

گول زار: میترگا گول وکولیلکا، باغئ گولا، هودا گولا
(حدیقه، روضه)

Gulzar: Mêrga gul û kulîlka, baxê gula, hewda gula.

گول زهر: توخمه‌کئی گولیت زهرن
(الوعاط، صنف من الورد)

Gulzer: Tuxmekê gulêt zerin.

گورخی، گورخیاتی: دورنده‌یی، گورگه‌میثی، هاری، دپی، دورنده‌یاتی، هاریاتی

(الفتاکه، الضراوه، الافتراس، الشراسه)

Gurêxî = Gurêxîyatî: Durindeyî, gurgemêşî, harî, dirrî, durindeyatî, haryatî.

گوستیر: خه‌له‌کا تبلئ، خه‌له‌که، خریک
(الخاتم، الفتخه، الحلقه)

Gustîr: Xeleka tiblê, xeleke, xirrik.

گوستیرا دروارا: کوفکئی دورینا جلکا
(الکشتبان، قمع الخياطه)

Gustîra dirwara: Kovkê durîna cilka.

گوش گوش، گوشین: هوش هوش، هوشین، شور شور، شورین، ده‌نگئ ئافئ، شلق شلق، شلقین
(الخریر، صوت حرکه الماء وسکبه)

Guşguş = Guşên: Huşhuş, huşên, şurrşurr, şurrên, dengê avê, şilqşilq, şilqên.

گوفت وگو: باس وخه‌بر، ده‌نگ ودر، ترنگین، گوت گوتک
(المحادثة، الحوار، الاقاول، الانباء)

Guftûgo: Bas û xeber, deng û dor, tiringên, gotgotk.

گول: کولیلک، کویا گیای
(الورد)

Gul: Kulîlk, kopa gîyay.

گول، گولی: کویا ده‌خل وگیای
(السنبل)

Gul = Gulî: Kopa dextl û gîya.

گولاف: ئافا گولا، خواها گول وکولیلکا، ئاف گولا بیهندار، بیهن وبؤا دوه‌نئ گولا، له‌ونتیه
(دهن الورد، ماء الورد، العطر)

Gulav: Ava gula, xuha gul û kulîlka, av gula bêhindar, bêhn û bowa duhnê gula, lewinte.

گول نه‌فرنچ: توخمه‌کئی گولایه
(الجنبذ الافرنجی)

Gul Efrinc: Tuxmekê gulaye.

گول به‌روژ: توخمه‌کئی گولایه لکه‌لروژئ دزقريت توفئ وی
دخون، کاکلا توفکئی وی دخون
(عباد الشمس، دوار الشمس)

Gul berroj: Tuxmekê gulaye ligel rojê dizi-virît tovî wî dixon, kakila tovkê wî dixon.

کولوله: مروفتی بریتفه چونی بتهقله دکهفیت ودراههژیت

مروفتی پهلووسه و خاف بریتفه دجیت

(الاعفت، الوکوک، المتکرکس)

Gulole: Mirovê birêve çûnê bi teqle dikevît û dirrahejît, mirovê pelose û xav birê ve diçt.

کولوله بون: تهقله کهتن، ههلهقهژین

(التکرکس، التوکوک، التعفت)

Gulolebûn: Teqleketin, helpeqijîn.

کولوله بوی: تهقله کهتی، ههلهقهژی

(المعفت، الموکوک، المتکرکس)

Gulolebûy: Teqleketî, helpeqijî.

کولوله تر: تهقله کهتی تر، ههلهقهژی تر

(الاکورک، الاشد تکرکسا وعفتا)

Guloletir: Teqleketîtir, helpeqijîtir.

کولوله کرن: تهقله ئیخستن، ههلهقهژاندن

(الاعفاف، التعفیت، الاکوک)

Gulolekirin: Teqle êxistin, helpeqijandin.

کولوله کری: تهقله ئیخستی، ههلهقهژاندی

(المکرکس، المعفت، الموکوک)

Gulolekirî: Teqle êxistî, helpeqijandî.

کولوله یی، کولوله یاتی: تهقله کهتنی، ههلهقهژینی

(العفت، الوکوک، التوکوک، التکرکس)

Guloleyî = Guloleyatî: Teqleketinî, helpeqijînî.

کولوله نه زمان: نه زمان په تویره، نه زمان گران

(الالکن)

Gulole ezman: Ezman petwîre, ezman giran.

کولوله یی زمان: نه زمان په تویره یی، نه زمان گرانی

(الالکن، اللکن)

Guloleyî ziman: Ezman ptwîreyî, ezman giranî.

کولولکا گوی: کوکا گویی حیوانی، گیز کولولک وان

کوروفردهکت

(الصعوره، الغفیره، القرموط، الدحروجه)

Gulolka gwî: Coka gwî yê hêwanî, kêz gulolk, wan girovirr.

کول ژوری: تهخلیته کئی گولیت چیپایه

(صنف من الورد)

Guljorî: Texlîtekê gulêt çîyaye.

کول سهک: تهخلیته کئی گولیت بستری نه، کول شیلان

(الغنم، صنف من الورد البری)

Gulsek: Texlîtekê gulêt bistirîne, gulşêlan.

کول شیلان: کول سهک

(الغنم، صنف من الورد البری)

Gulşêlan: Gulsek.

کول سپی: توخمه کئی گولایه

(صنف من الورد)

Gulspî: Tuxmekê gulaye.

کول شه لیل: گوله کا چیپایه

(صنف من الزهر)

Gulşelêl: Guleka çîyaye.

کول نافیز: گلافیژ، ستیرا نیقه کا هافینی پهیدا دبیت

(نجم الشعری، السهیل)

Gulavêj: Gilavêj, stêra nîveka Havînê peyda dibît.

کول کول: تشتی نه خشانندی بشکلی گولا

(المورد)

Gulgul: Tiştê nexşandî bişiklê gula.

کول کولی: رهنگی زهری تاری، رهنگی پرته قالی

(اللون البرتقالی)

Gulgulî: Rengê zerê tarî, rengê pirteqalî.

کولله: بهرکی فیشه کئی، بهرکی توپی، بهرکی چه کئی شه ری

(القذیفه، الطلقه)

Guile: Berkê fîşekê, berkê topê, berkê çekê şerî.

کولول: کرارا دهوی یا تیر، کرارا ژ دهو و برنجا دلین

(طعام من رز ومخیض، الشنینه)

Gulol: Girara dewî ya tîr, girara ji dew û birinca dilênin.

کولولک: کولچکا بهن و دهزییا، گوا بهنا

(المصره، الکبه، القضاخ، القضا للخیوط)

Gulolk: Gulmiçka ben û dezîya gowa bena.

گولیسک: دبیژن موی پاتکا بچویکا، لپاتکا وان هنده موی
دئ هیلن دریژ ناقوسینن

(القمح دوده، اللمه من الشعر، القزعه، شعر القفا المسبل)

Gulîsk: Dibêjin mwî yê patka biçwîka, li patka
wan hinde mwî dê hêlin dirêj na qusînin.

گولیسک: گومبیکا شینکاتی، تورا گیا وداروباری

(العصيفه، السنمه، قمه النبات)

Gulîsk: Gumbîka şînkatiyê, tura gîya û dar
û barî.

گولی قهبلین: گولیا دهخلی وهکی دان گرت وشتا یانی دندک

تژی بون

(الدحس، امتلاء حب السنبل)

Gulîqebilîn: Gulya dextlî wekî dan girt û şita
yanî dindik tijîbûn.

گولیک: هنده تشتی شتی چکا ل بن کاریژا په زیفه شور

دبن وهکی تلیا تری نه

(الرغاء للمعز، الزنمه للغنم)

Gulîk: Hinde tiştê şitî çîka li bin karêja
pezîve şordibin wekî tilya tirîne.

گولیا گه نموکی: گولیا گه نم شامی

(العرنوس، المطو، العرناس)

Gulya genmokî: Gulya genim şamî.

گولیا گارسى: گولیا گارسى زهر

(المطر)

Gulya garisî: Gulya garisê zer.

گولی رهشک: توخمه کى گييايه گومبیکا وی یا رهش

(صنف من العشب)

Gulîreşk: Tuxmekê gîyaye gumbîka wî ya reşe.

گومتل: درگ، تشتی خواهلیکدای وهک گۆی

(الدبله، الكتله)

Gumtil: Dirg, tiştê xwelêkday wek gowê.

گوم گوم، گومین: قرم قرم، قرمین، گرم گرم

(صوت القصف، الفرقه، الدوى)

Gumgum = Gumên: Qirm qirm, qirmên, gi-
rim girm.

گوم گومی: قرقری

(القاصف، المدوى)

Gumgumî: Qirqirî.

گولان: مها خلاسییا بهاری، هه یفا بهاری یا دویماهیکی

(شهر مایس)

Gulan: Miha xilasîya biharê, heyva biharê
ya dwîmahîkê.

گول مه مه مه: توخمه کى گولیت بیهن خواهشه

(الورد المحمدی)

Gulmehemed: Tuxmekê gulê bêhin xweşe.

گول مه لا نوسمان: توخمه کى گولیکا یه

(صنف من الزهر)

Gulmela osman: Tuxmekê kulîlkaye.

گول مچک: تشتی نهرم مروف بکته کومتل وهکی گۆی وهکی

گولچکا به فری

(الجعو، الکمزه، الكتله)

Gulmîçk: Tiştê nerim mirov biket kumtil,
wekî gowê, wekî gulmîçka befrê.

گول نخوین: توخمه کى گولیکا یه

(صنف من الزهر)

Gulnixwîn: Tuxmekê kulîlkaye.

گولئ بون: بهیزتن، بهیزتی

(السماع)

Gulêbûn: Bihîztin, bihîstin.

گولئ بوی: بهیستی، بهیزتی

(السامع، المسموع)

Gulêbûy: Bihîstî, bihîztî.

گولیر: فیتی یه که بدارا مازی یی قه دهیت گه ماری یی

دکهن، رهنگی وی یی سورئ تارییه نارهکی کى زهری دنافا

(الشت، ثمر شجر البلوط للداغ)

Gulîr: Fêqîyeke bidara mazî yê ve dihêt gema-
rê pê diken, rengê wê yê sorê tarîye arkekê
zerê dinavda.

گولی: گومبیکا دخل ودانی، گول

(السنبل)

Gulî: Kumbîka dextlûdanî, gul.

گولی: پویرتی سه ری یی شور و بهردای

(الشعر المسبل المسترسل)

Gulî: Pwîrtê serê yê şor û berday.

گولی دان: دهخل ده می نیرد بیت و گولی ددهت

(التسنبل)

Gulîdan: Dexil demê nêrdibît û gul yê didet.

گوندورئ سالتی: توخمه کئی گوندورایه خوه دگرن ههتا بهاری
ناچرمسن وناارزن
(الشمام)

Gundor êsalê: Tuxmekê gundoraye xwe dig-
irin heta biharê naçirmisin û na rizin.

گوندئ کیم: ده‌ا کیم مال وکیم خانی وئاهاهی
(القسه)

Gundê kê: Diha kê mal û kê xanî û avahî.
گون: پتل، حیلک
(الخصیه، الخصیان)

Gun: Rital, hêlik.

کونه، گونه: شه‌همزاری، خرابی، نه‌باشی، فهیت، سویج
(الاثم، الذنب، الجرم، الجنایه، الوزر، الجنج، المعره،
الاساءه)

Gunhe = Gunch: Şehmizarî, xirabî, nebaşî,
fihêtî, swîç.

کونه‌کار، گونه‌کار: شه‌همزار، خراب، نه‌باش، فهیت،
سویچه‌لو
(المجرم، المذنب، الاثم، الوزر، المسیئ، المجنی، الجانی،
الجانح)

Gunhekar = Gunchkar: Şehmizar, xirab, nebaş,
fihêt, swçelo.

کونه‌بون، گونه‌بون: شه‌همزار بون، فهیت بون،
سویچه‌لوبون

(التائم، التجرم، التجنی، التجنج)

Gunehbûn = Gunchbûn: Şehmizarbûn, fi-
hêtûn, swîçelobûn.

کونه‌کرن، گونه‌کرن: شه‌همزاری کرن، فهیت کرن،
سویچه‌لو کرن

(الاجرام، التجنی، الاجناح، الجنایه)

Gunhekirin = Gunchkirin: Şehmizarîkirin,
fihêtîkirin, swîçelokirin.

کونه‌کری، گونه‌کری: شه‌همزار کری، فهیت کری، سویچه‌لو
کری

(المائم، المجرم، المجنی، المسیئ، المجنج)

Gunhekirî = Gunchkirî: Şehmizarîkirî, fihêt-
kirî, swîçelokirin.

گومان: توشیشی، شک
(الشک، الریبه، الشبهه)

Guman: Tuşîşî, şik.

گومان بار: شک بهر
(المشبهه، المشکوک، المراتب)

Gumanbar: Şikber.

گومبان: باقه، ئویشی
(العذق، العنقود)

Gumban: Bave, wîşî.

گومبیک: گویا شینکاتی، توراشینکاتی
(العصیفه، السنمه، للنبات)

Gumbîk: Gupa şînkati, tura şînkati.

گومچک: کومتلی فیتی، تلوفه یی فیتی، وهکی گویزا سئ
چار کت پیکفه دنویستی نه، کومکا فیتی پیکفه رستی
(الثمر المکتل، المجتمع من الثمر)

Gumçik: Kumtilê fêqî, tiloveyê fêqî, wekî
gwîza sê çar kit pêkve dinwîstîne, komka
fêqîyê pêkve ristî.

گوند: دئ، ده، کوما مالا
(القریه)

Gund: Dê, dih, koma mala.

گوندی: خه‌لکی گوندا
(القروی، الریفی)

Gundî: Xelkê gunda.

گوندینی، گونداتی: مروغانیا گوندیاتی، خه‌لکی ئیک گوندی
(الارتیاف، القرايه، اهل قريه واحده، سکنه قريه واحده)

Gundînî gundatî: Mirovanîya gundîyatî, xel-
kê êk gundî.

گوندئ ئافی: گوندئ ملکئ ئافی لئ هه‌ی یی بکانی وجو
وجوبار

(الریف)

Gundê avî: Gundê milkê avî lê hey yê bikanî û
co û cobar.

گوندور: کالک، فیتی‌ه‌کئ وه‌کی شوتی یه
(البطیخ، الشمام)

Gundor: Kalk, fêqîyekê wekî şutiye.

گوڤه پانی: گوڤه تابه‌ری
(الرفش)

Guhpanî: Guh ta berrî.

گوڤه خوڤش: که‌سئ هئیدی گوڤه ل ئاخفتنی ببیت
(الندس)

Guhxweş: Kesê hêdî guh li axiftinê bibît.

گوڤه خوڤشی: زوی گوڤه لئ بون، خوڤش بهیستن
(الندس، النداڤه)

Guhxweşî: Zwîguhlêbûn, xweş bihîstin.

گوڤدار: سهر نه‌رم، سهر پئ
(المنصاع، المستمع، الايجابی، المستجيب، المنصت)

Guhdar: Sernerim, ser rê.

گوڤدار بون: سهر نه‌رم بون، سهر پئ بون
(الاستماع، الاستجاب)

Guhdarbûn: Sernerim bûn, ser rêbûn.

گوڤدار بوی: سهر نه‌رم بوی، سهر پئ بوی
(الاستماع، المستجاب)

Guhdarbûy: Sernerimbûy, ser rê bûy.

گوڤدار تر: سهر نه‌رم تر، سهر پئ تر
(الاسمع، الانصت)

Guhdartir: Ser nerimtir, ser rêtir.

گوڤدار کرن: سهر نه‌رم کرن، سهر پئ کرن
(الاسماع، التسميع)

Guhdarkirî: Ser nerimkirin, ser rê kirin.

گوڤدارى: سهر نه‌رمى، سهر نه‌رماتى، سهر پئياتى
(السمع، الطاعة، الانصات)

Gudarî: Ser nermî, ser nermatî, ser rêyatî.

گوڤدیری: گوڤه فه‌چن
(استرقاق السمع، التصنت)

Guhdêrî: Guh veçinîn.

گوڤدیر: گوڤه فه‌چن
(المسترقق للسمع المنصت)

Guhdêr: Guhveçin.

گوڤدان: گوڤدارى
(الاستماع، الانصات، الاصفاء، الارهاف)

Guhdan: Guhdarî.

گوڤدان: سهر نه‌رمى، سهر کئشى، لهر هاتن
(الانصياغ، الاطاعه)

Guhdan: Ser nermî, serkêşî.

گوڤه بار کرن، گوڤه بارکرن: شه‌همزارکرن، فه‌پت کرن،
سويچه‌لو کرن
(التجريم)

Gunehbarkirin = Gunhebarkirin: Şehmizarkirin,
fihêtkirin, swîçelokirin.

گوڤه: گوچک، نه‌ندامئ بهیستنئ
(الاذن)

Guh: Guçik, endamê bihîstinê.

گوڤه ئیش: که‌سئ نه‌ساخيا گوڤه ئیشانى لئ
(الملوص)

Guhêş: Kesê nesaxîya guh êşanê lê.

گوڤه ئیشی: نه‌ساخيا گوڤه ئیشانى
(الملوص)

Guhêşî: Nesaxîya guh êşanê.

گوڤه به‌ل: گوڤه مویر، گوڤه چیخ
(الانصب، البارز الاذن، المنتصب الاذن)

Guhbel: Guh mwîr, guh çîx.

گوڤه به‌لی: گوڤه مویری، گوڤه چیخی
(النصبه، الانتصاب للاذن)

Guhbelî: Guh mwîrî, guh çîxî.

گوڤه بزنگ: توخمه‌کئ گياپه
(صنف من العشب)

Guhbizink: Tuxmekê gîyaye.

گوڤه برین: کرکر
(الصلم)

Guhbirrîn: Kirrkirin.

گوڤه بری: کر
(المصلوم)

Guhbirrî: Kirr.

گوڤه بجویک: کر
(الاصمع)

Guhbiçwîk: Kirr.

گوڤه بجویکی: کر
(الصمع)

Guhbiçwîkî: Kirrî.

گوڤه پان: گوڤه تابه‌ری
(الارفش)

Guhpan: Guh ta berr.

گوھ شەکال: گوھ پان
(الارفى، الرفواء)
Guhşekal: Guhpan.

گوھ شەکالى: گوھ پانى
(الرفو)
Guhşekalî: Guhpanî.

گوھ شور: گوھ داهىلای
(الغضفاء، الاخذى)
Guhşorr: Guh dahêlay.

گوھ شورى: گوهداهىلانى
(الغضف، الخذواء، الصفاقة، الوقاحه)
Guhşorrî: Guh dahêlanî.

گوھازتن: ژ جھ برن، برنا ژ جھەكى بو ئىككى دى
(النقل، التحويل)
Guhaztin: Ji cihbirin, birna ji cihekî bo êkê dî.

گوھازتى: تشتى ژ جھەكى برى جھەكى دى
(المنقول، المحول)
Guhaztî: Tiştê ji cihekî birî cihekê dî.

گوھشين: مت بون، پىكداجون، مرهول بون، دامان
(الفكع، السمويه، الوجوم، الدهشه، الشده)
Guhîşîn: Mitbûn, pêkdaçûn, mirewilbûn, daman.

گوھشى: مت بوى. پىكداجوى، مرهول بوى، دامای
(الفكيع، الواجم، المشدوه، المدهوش، السامه)
Guhîşî: Mitbûy, pêkdaçûy, mirewilbûy, damay.

گوھشاندن: مت کرن، پىكدابرن، مرهول کرن، دامای کرن
(الادهاش، الاسماء، التسميه، التفكيك، التشديه)
Guhîşandin: Mitkirin, pêkdabirin, mirewilkirin, damaykirin.

گوھشاندى: مت كرى، پىكدا برى، مرهول كرى، دامای كرى
(المدهش، الداھش، المفكع، الموجم، المسمه)
Guhîşandî: Mitkirî, pêkdabirî, mirewilkirî, damaykirî.

گوھ فەچنن: گوھدان، گوهدارى کرن، گوھى خوھدان
(الصره، الارهاف، استرقاق السمع)
Guhveçînîn: Guhdan, guhdarîkirin, guhêxwedan.

گوھ داهىلای: گوھ شور
(الاغضف)
Guh dahêlay: Guh şorr.

گوھ داهىلان: گوھ شورى
(الغضفاء، للحيوان)
Guhdahêlan: Guh şorrî.

گوهدارک: تشتى لسهر خولپا دنژنن ودکن دهک، دها ناف
که لا خولپا
(الوضم على الشجره)
Guhdark: Tiştê liser xulpa di nijinin û diken di hik, diha nav kela xulpa.

گوھاروک: دلکيت بن نیکلی دیکلی نه، گوھيت ماسی
(الغبغب، للديک، الغلصم للسمک الرعته، العثنون للديک)
Guharok: Dilkêt bin nîkilê dîkilî ne, guhêt masî.

گوھرى: تشتى دايه بتشتهكى دى
(المبدل، المغير، المطور)
Guhirrî: Tiştê daye bi tişteke dî.

گوھرين: تشت دانا بتشتى
(التبديل، التغير، التطوير)
Guhrrî: Tiştana bi tiştî.

گوھارتن: تشت دانا پشت
(الابدال، الاطوار)
Guhartin: Tişt dana bi tişt.

گوھارتى: تشتى دايه بتشتهكى دى
(المبدل، المغير، المطور)
Guharrî: Tiştê daye bi tişteke dî.

گوھار: چەكى ژن دکن گوھى، پىقه دهه لاويسن
(الشفق، القرط)
Guhar: Çekê jin diken guhî, pêve di helawîsin.

گوھار: توخمه كى بزنايه
(الرعث للمعز)
Guhar: Tuxmekê bizinaye.

گوھ سفوره: دار بشکفتن: به لگى وى ژ ته مەت گوھى
سفورهى لى بهيت
(الاورقراق، موسم افتتاح ورق الاشجار)
Guhshivore: Darbişkiftin, blegê wî ji temet guhê sivorey lê bihêt.

- گویشک:** فیتیه کئی چیبایه دخون، به لگیت وی دهرمانن بو خیزئی گورچکا
(الزعرور)
Guhîşk: Fêqîyekê çîyaye dixon, belgê wî dermanin bo xîzê gurçka.
- گویت تفهنگی:** سیتیرکیت تفهنگی
(الفرضه للبندقیه)
Guhêt tiveng: Stêrkê tivengê.
- گو:** هول، کومتلی کوروفر، ته پک
(الکره)
gu: Hol, gumtilê girovir, tepik.
- گوانی:** یارییا بگۆئی دکن، هولانی، ته پکانی
(لعبه الکره)
Guwanê: Yariya bigu wê diken, holanê, tepkanê.
- گوی:** ریخ، زبل، پین
(الخرء، البراز، الغائط، العذره، النجو)
Guî: Rîx, zibil, pîn.
- گوی تله:** مروئی پیس وچونه، مروئی قریژی
(النذل، التافه، الذمیم، القذر)
Gwîtele: Mirovê pîs û çune, mirovê qirrêjî.
- گوی تله یی:** بکیر نه هاتنی، گیماتی
(الدناءه، النذاله، القذاره، التفاهه، الوضاعه للمرء)
Gwîteleyî: Bikêr nehatinî, gîmatî.
- گویج:** ریب، سنختی، ژاری، ژویری، به لنگازی
(الوبد، التعاسه، الکلفه، الکرب، العناء، الشقاء، الشخن)
Gwîc: Rîp, sinixtî, jarî, jwîrî, belingazî.
- گویج دار:** که سئی بریب ونه خویش و به لنگازی دژیت
(الشقی، الشخیز، التعیس، المکروب، المعانی، الوبید)
Gwîcdar: Kesê birîp û nexweş û belingazî dijît.
- گویرسک:** گیایه که لچولی چیدبیت ترش کری ولینای دخون
(القراص، نبات عشبی يؤکل محمضا ومطبوخا)
Gwîrrisk: Gîyayeke li çolî çêdibît, tirş kirî û lênay dixon.
- گوی رساس:** به ری سوتی
(الجرى، الحذیا، احجار ركام البركان)
Gwîrrisas: Berê sotî.

گوه فه چنی: که سئی گوئی خوه بدزیفه بدهت ناخفتنی
(المسترق)

Guhveçinî: Kesê guhê xwe bidizîve bi det axiftinê.

گوه که لشتن: گوه به قان
(الخرت، الشرق)

Guhkeliştin: Guh peqan.

گوه که لشتی: گوه به قای
(المخروت، الشرقاء)

Guhkeliştî: Guh peqay.

گوه کئی دلی: پرته که ژ دلی، ره خئی دلی، که ری دلی
(الاذین)

Guhkê dilî: Pirteke ji dilî, rexê dilî, kerê dilî.

گوه کیتک: کولندوک، گیایه که بو ئیش وژانا دهرمانه رها وی دهرمانه بو نه ساخیا
(من الاعشاب الطبيه)

Guhkêtik: Kulindok, gîyayeke bo êş û jana dermane riha wî dermane bo nesaxîya.

گوه کیشکانی: یارییه که بچویک دکن
(لعبه)

Guhkêşkanê: Yariyeke biçwîk diken.

گوه گران: نیف که ی، خویش نه گولی بون
(الاطرش، ثقیل الاذن)

Guhgiran: Nîvkerr, xweş negulêbûn.

گوه گرانی: نیف که ریاتی، خویش گوه لی نه بونی
(الطرش، الصمم، ثقل الاذن، ثقل السمع)

Guhgiranî: Nîvkerrîyatî, xweş guhlênebûnî.

گوه ماسیک: حیوانه کئی به حرئی یه که فلوزانکئی وی دکن
قویچلیت سه دهفی
(المحار، المحاره)

Guhmasîk: Hêwanekê behrêye kevlojankê wî diken qwîçilêt sedefî.

گوه مویر: گوه به ل، گوه چیخ
(الانصب، النصباء)

Guhmwîrr: Guhbel, guh çîx.

گوه نیل، گوه نیل: کان، په رین
(الجماع، العمل الجنسي، موسم الممارسه الجنسيه للحيوان)
Guhnêl = Gunhêl: Gan, perrîn.

گوینی: تراشوکه کا بستریه دهنجن زفستانی ددهن حیوانا
(القتاد)

Gwînfî: Tiraşokeka bistirye dihincinin, zivistanê diden hêwana.

گوینیک: تهلیس، خرار، جهال، تترک، خیشک
(الکيس من القنب)

Gwînfîk: Telîs, xirar, cihal, têrik, xişik.

گوینگلک: توخمه کئی گوینی ییت بچویکه جهوئی دکه ن چرک
بو پیقه نویساندنا کاغه زی
(القتید)

Gwîngilk: Tuxmekê gwînfî yêt biçwîke cewê diken çirik bo pêve nwîsandina kaxezî.

گوینی رهش: توخمه کئی گوینیایه رهنگی قورم تاییت وی
درهشن

(القتاد الاسود)

Gwînfîreş: Tuxmekê gwînfîyaye rengê qurm tayêt wî di reşin.

گوینی زه: گوینی تا و قورم رهنک زه
(القتاد الاصفر)

Gwînfîzer: Gwînfîyê ta û qurm reng zer.

گوپیشک: فیکیه کئی چیبایه دخون و بهلگیت وی بو خیزئ
گورچکا دهرمانن
(الزعرور)

Gwînfîşk: Fêqîyekê çîyaye dixon û belgêt wê bo xîzê gurçka dermanin.

کئ: هوول، پهیک
(الکره)

Go: Hol, tepik.

گۆتن: په یقین، ئاخفتن، باس کرن
(القول، الکلام، الخبر، النبأ، اللفظ)

Gotin: Peyvîn, axiftin, baskirin.

گۆتار: باس، په یف، ئاخیف
(المقال)

Gotar: Bas, peyv, axêv.

گۆتره: بازارئ بجاف نه کیشای و بیقای
(الجزاف، المزابه)

Gotire: Bazarê bi çav nekêşay û pîvay.

گوین: فیکیه که وهک باهیفا خودان کاکله، دخون
(الجوز)

Gwîz: Fêqîyekê wek bahîva xudan kakile, dixon.

گوینک: قهوارکا تشتی، کورکا خه پتاندی، وهکی کورکا
باگوردانی چالکا خرو گوروفی
(القب، العقو، القعوان، للمحور)

Gwîzik: Qewarka tiştî, korka xerritandî, wekî korka bagurdanî, çalka xirr û gurovir

گوینکا په مپوی: که فلوزانکی لوکی، مالکا په مپوی
(الکناف)

Gwîzka pembwî: Kevlojankê lokî, malka pembwî.

گوینان: نامویری تراشتنا موییا
(الموسی)

Gwîzan: Amwîrê tiraştina mwîya.

گوینک: کوفیک، بشکوژکیت فه هاندی بتشتی فه دکه ن
(العذره للفرس، العذبه، الذؤابه، الشرايه، النعفه، الذؤابه)

Gwîfik: Kofîk, bişkojkê vehandî, bi tiştî ve diken.

گوینیک: ریشیک، بشکوژیت فه هاندی
(الذؤابه)

Gwîfik: Rîşîk, bişkojê vehandî.

گوینان، گوینک، گوینان: جهی ریتنا مالشت وکلپشا،
جهی تشتی پیس وه رمی دکه نی
(الدمن، القمامه، الكناسه، السباطه)

Gwîfan = Gwîfk = Gwîvan: Cihê rîtina mal-mişt û gilêşa, cihê tiştê pîs û herimî dikenê.

گوین مئ: وهختی ژن چیلادۆشن دئ گولکی به ردهن به رماکی
دا بمیژیت، دا شیرئ خوه بدهت ده مئ دوتنی
(الفواق)

Gwîlmê: Wextê jin çêla didoşin dê golkî berden ber makê da bimêjît, da şîrê xwe bidet demê dotinê.

گوی مئش: ریخا مئشا هنگفینی لدویف دچن وهک دهوسی
دا مالا مئشا کویفی بزائن
(الونمه، المتک، النفیض، خراء النحل)

Gwî mêş: Rîxa mêşa hingvînî li dwîv diçin wek dewşê da mala mêşa kwîvî bizanin.

گۆردینی: هه قال بهندی، هه قال بهندیاتی

(الالفه، الانس، الزماله، الانسجام)

Gordînî: Hevalbendî, hevalbendîyatî.

گۆرد گۆرد: دهنگ دهنگا ژ دوبر فه مروف تی نه کهیت برم

برم

(الهمهمه، اللغه)

Gordgord: Deng denga ji dwîr ve mirov tê negihî, birim birim.

گۆرد: ته خلیته کی بزنا یه یا رهنگ بوز

(الغضاء للمعز)

Gord: Texlîtekê biznaye ya reng boz.

گۆری: خوه دبردا دان، قوربان

(الفداء، التضحية، القربان)

Gorî: Xwe diberdadan, qurban.

گۆری بون: قوربان بون

(الافتداء)

Gorîbûn: Qurbanbûn.

گۆری بوی: قوربان بوی

(المفتدى)

Gorîbûy: Qurbanbûy.

گۆری تر: قوربان تر

(الافدى)

Gorîtîr: Qurbantîr.

گۆری کرن: قوربان کرن

(الفداء، التضحية)

Gorîkirin: Qurbankirin.

گۆری کری: قوربان کری

(المفدى، المضحى)

Gorîkirî: Qurbankirî.

گۆریاتی: قوربانى، قوربانىاتی

(الفديه، الفداء، الضحية)

Gorîyatî: Qurbanî, qurbanîyatî.

گۆری دار: هاریکاری شفانی، هه فالى شفانی لهر پەزى

(الخفیر، خفیر مرافق لراعى الغنم)

Gorîdar: Harîkarê şivanî, hevalê şivanî li ber pezî.

گۆریدار: قوربان

(الفدائى، المضحى)

Gorîdar: Qurban.

گۆتو: مروفى دبیژیت

(القائل)

Goto: Mirovê dibêjît

گۆت گۆت: ته ته ره، تزنکین، کوفت کو

(التقولات، الشائعه، الاشاعه، التواتر)

Gotgot: Tertere, tizingên goft go

گۆجه: گۆی، سیفوک، تیشتی ژجهی بهل تر وبلندتر

(الابنه، العجره، الدمل)

Goce: Girê, sîvok, tiştê ji cihê beltir û bilindtir.

گۆی: جهی فه شارتن مری، مالا مری، قهبر

(القبر، الضريح، اللحد)

Gorr: Cihê veşartina mirî, mala mirî, qebir.

گۆرستان: جهی فه شارتن مرییا

(المقبره، المدفن)

Gorristan: Cihê veşartina mirîya.

گۆرخانه: گورستانا پیکفه مرییا دکن تیدا گورا ئاکر

په ريسا

(المقبره الجماعيه ويخص المجوس)

Gorrxane: Gorristana pêkve mirîya diken têda gorra agir perêsa.

گۆره: جلکی کرنا پییا، تورئ پییا، تورئ لنگی

(الجورب)

Gore: Cilkê kirina pîya, torê pîya, turbê lingî.

گۆره ساق: گۆرا هریی: گورا باسک دریژ هه تا بن چوکی

(المسماه)

Gore saq = Gora hirye: Gora bask dirêj heta bin çokê.

گۆران گه: ته حره گه، جهی بیهن فه دارنا ژ گهرمئ، جهی

خریونا خه لکی گوندی، کوچکا ژ دهرفه

(المقيظ، المجلس، الديوان، النادی، المراح)

Gorangih: Tehregih, cihê bêhin vedana ji germê, cihê xirrbûna xelkê gundî, koçka ji derve.

گۆرد: هه فلی، هه فلی بهند

(الزميل، الرفيق، الانيس، النديم، الند، القرين)

Gord: Hevlî, hevlîbend.

گۆشت به رخک: توخمه کۆ گبیایه لئافیا چیدبیت
(صنف من العشب)

Goşterxik: Tuxmekê gîyaye li avîya çê dibît.

گۆشه گیر: قولاچک گیر، خوه دای پاش
(المنزوی)

Goşegîr: Qalaçk gîr, xwe day paş.

گۆشه گیرى: خوه دان پاشى، قولاچک گیرى
(الانزواء)

Goşegîrî: Xwedan paşî, qulaçk gîrî.

گۆشتى گهنى: گوشتى په مبلوکى، گوشتى رزى، گوشتى
حه فنى
(الثأط، الانيض)

Goştê genî: Goştê pembilokî, goştê rizî,
goştê hefinî.

گۆشت برین: زفيله کرن
(القصب)

Goştbirrîn: Zivêlekirin.

گۆشت برى: زفيل کار
(القصاب)

Goştbirr: Zivêlkar.

گۆف: هه، ئاخویر، خانىی پەز و حیوانى
(الاصطبل)

Gov: Hel, axwîr, xanîyê pez û hêwanî.

گۆفکا کویفیا: کونجا پەز کویفیا
(الکناس، المستوعل)

Govka kwîvîya: Kunca pez kwîvîya.

گۆفهند: دیلان، گه پاداوه تى
(حلبه الرقص، حلقه الرقص)

Govend: Dîlan, gerra dawetê.

گۆک: هولا بچووک
(الکریه، الکره الصغیره)

Gok: Hola biçwîk.

گۆگراندن: کوسه کرن، خرپاندن، هه لبرین و دابرین،
کورپه کرن، دارپین

(الخرط، الزجج، النحت، التهذيب، السبك)

Gogirrandin: Kosekirin, xirritandin, helbirrîn
û dabirrîn, kuropekirin, darrwîn.

گۆزهک: گها ژچوکى پيدا، گها بنى لویلاقى پیتی
(الرسغ، الکوع)

Gozek: Giha ji çokê pêda, giha binî lwîlaqê
pêy.

گۆزک: کهوازک، جه رچى ئافى، که دوينک
(قاروره الماء، الکوز)

Gozik: Kewazk, cerê avê, kedwînk.

گۆزهک شکین: ده قده قه، چه که چويف
(الفظ، الصليف)

Gozekşkên: Deqdeqe, çeke çwîv.

گۆزهک شکینى: ده قده قه یى، چه که چويفى
(الفاظه، الصلافه)

Gozek Şkênî: Deqdeqeyî, çekeçwîvî.

گۆزه به ز: پتخارنه که ژ گویز وهنگفینى چیدکهن
(القالوذ، الفالوذج)

Gozebez: Pêxarneke ji gwîz û hingvînî çêdiken.

گۆزان چیرک: توخمه کۆ چوچکیت بچوینک
(صنف من العصافير)

Gozan çîrrk: Tuxmekê çwîçkêt biçwîkin.

گۆشه: کوچ، قرنه، کوژى، ئیخله، ئیشک، قولاچک
(الزاویه من الخارج، القرنه، الرکن)

Goşe: kuç, qirnet, kujî, îşk, qulaçk.

گۆشت: له شى تشى برحه
(اللحم)

Goşt: Leşê tiştê birihe.

گۆشت گرتن: قه له وبون، ته فقین، برینا گۆشت نوێ لى شین
ببیت، برینا گوشتى نوێ به دت
(التلحم للجرح، السمانه، البدانه)

Goştgirtin: Qelewbûn, tefiqîn, birîna goşt
nwî lê şîn bibît, birîna goştê nwî bidet.

گۆشتى براژتى: گوشتى لسه ر ئاگرى بقه لین
(الشواء، الکباب)

Goştê birajtî: Goştê liser agirî bi qelînin.

گۆشتى سست: گوشتى خاف، گوشتى لاک
(الترهل، الرهل)

Goştê sist: Goştê xav, goştê lak.

گۆشت سستى: گوشت خافى، گوشت لاکى
(الترهل)

Goşt sistî: Goşt xavî, goşt lakî.

گۆگړاندی: کورویه کړی، خه پتاندى، هه لبرى ودابرى،

کوسه کړی، داروی

(المخروط، المزجج، المنحوت، المهذب، المسبوك)

Gogirrandî: Kuropekirî, xerritandî, helbirrî
û dabirrî, kosekirî, darwî.

گۆل: گوم، بېرم، گهر، دهريا بچويک

(البحيره)

Gol: Gom, bêrim, gerr, derya biçwîk.

گۆلک: مويچک، حولک، تيزکى چيلايى دوسالى

(العجل)

Golik: Mwîçik, holik, têjkê çela yê du salî.

گۆل گۆل: بۆل بۆل

(الرغاء للثور، والحيوان الغمغم للثور عند الذعر)

Golgol: Bolbol.

گۆلى: قيرىي ژ حيل، قارييت ژبرى گازيا بلند حنديش

(صراخ الابطال، الهتاف)

Golî: Qêrîyê jihêl, qarîyêt jibirî, gazîya bi-
lind hindîş.

گۆم: گۆل، بېرم، گهر، دهريا بچويک

(البحيره، الهور، المستنقع)

Gom: Gol, berim, gerr, derya biçwîk.

گۆهرين: تشت دانا بتشتى

(التبديل، التغيير، التطوير)

Gohirrîn: Tişt dana bi tiştî.

گۆهرى: تشتى داي بتشتهكى ديتر

(المبدل، المغير، المطور)

Gohirrî: Tiştê day bi tişteke dîtir.

گۆوانى: هولانى، تهپکانى

(لعبه الكره)

Gowanê: Holanê, tepkanê.

گۆيين: تهيرهكه بشهقى دخوينيت وهكى نال نالى

(البوه، الضوع، الخبل، الهامه، صنف من البوم)

Goyîn: Teyreke bi şevê dixwînît wekî nalnalê.

گۆيين: روزا مه علوم، روزا ژفانى، روزا دويماهيى، روزا

قيامة تى

(اليوم الموعود، اليوم المعلوم، اليوم المعهود، يوم الحشر)

Goyîn: Roja me'lom, roja jivanê, roja
dwîmahîyê, roja qiyametê.

لاپه ربوی: بئى لاپوى، خوه قه دای، قه دهر بوى

(المحاید، المجنب، المجنح، المعزل)

Laparrbûy: Bêlabûy, xweveday, verderbûy.

لاپه رتر: بئى لاتر، خوه قه دای تر، نه ژئى تر، قه دهر تر

(الاحید، الاجنب، الاعزل، الاشذ، الاجنح)

Laperrtir: Bêlatir, xwevedaytir, nêjêtir, vedertir.

لاپه رکر: بئى لا کر، ژئى قه دان، قه دهر کر، قه دان

(التجنب، التحیید، الاجنح، الاقصاء الاعزال)

Laperrkirin: Bêlakirin, jêvedan, vederkirin, vedan.

لاپه رکرى: بئى لا کرى، قه دای، قه دهر کرى

(المحید، المقصى، المجنب)

Laperrkirî: Bêlakirî, veday, vederkirî.

لاپه رى، لاپه ریاتی: بئى لایى، خوه قه دانی، قه دهرى، قه دهریاتی

(الحیاد، المجانیه، الاجتناب، الجنوح، الشذوذ، عدم الانحياز)

Laperrî = Laperryatî: Bêlayî, xwevedanî, vederî, vederyatî.

لاچین: پتلافا بباسک، پوتین، چه کمه

(الجزمه، حذاء طويل الساق)

Lapçîn: Pêlava bibask, potîn, çekme .

لات: زفيا بهر دريژ، ده بئى ئهردى، پنيا ئهردى، زراف، تيفاريز

(الحقل الصغير، بقعه الارض، المستطيله)

Lat: Zevya ber dirêj, depê erdî, pinya erdê zirav, tîva rêz.

لات: خه ندهکا کيلانى، خه تا جووتى، راڤا کيلانى

(التلم، خط الفلح، خط الحرث)

Lat: Xendeka kêlanê, xeta cotî, rava kêlanê.

لات: قه رهزا كه قرى، ته قچكى كه قرى

(الشت، الدكه، الصخرية، الطنف الصخرى)

Lat: Vereza kevrî, teqîşkê kevirî.

لات: كاكلكا تشتى، هيڤين تشتى، نيڤشكى تشتى

(جوهر الشىء، عين الشىء)

Lat: Kakilka tiştî, hêvênê tiştî, nivişkê tiştî.

لات دان: راڤ کر، خيچ کر، گير کر، ته قله دان

(الالتام، التلم للحرث)

Latdan: Ravkirin, xîçkirin, gîrkin, teveldan.

لاتومه: تهپ، شهق، كولم، مست

(اللطمة، الصفحه، اللكمة)

Latome: Tep, seq, kulim, mist.

ل

L

لا: رهخ، کنار يال، ئال، ته نشت، تهنج

(الطرف، الجهة، الجانب، الصوب، الناحية)

La: Rex, kinar, pal, al, tenişt, tenc.

لا پان: بهريان، روى پان، بهر بهرداي

(عريض الوجه، رحب الجانب)

Lapan: Berpan, rwîpan, berberday.

لاپانى، لا پانياتي: روى پانياتي، بهر پانى، بهر بهرداياتي

(عرض الوجه، رحابه الجانب)

Lapanî = Lapanyatî: Rwîpanyatî, berpanî, berberdayatî.

لاپه: روى بهر، بهر بهر

(الصحيفه، الصفحه)

Laperr: Rwîper, berper.

لاپه: بئى لا، بئى لايين، خوه قه دايى، قه دهر، نه ژئى

(المجانب، المحاید، الجانح، القصى، الشاذ، المعزول، غير منحاز)

Laperr: Bêla, bêlayîn, xweveday, veder nejê.

لاپه ربون: بئى لاپون، خوه قه دان، قه دهر بون، خوه ژئى کر

(التجنب، التحاید، التجنح، الاعتزال، الشذذ)

Laperrbûn: Bêlabûn, xwevedan, vederbûn, xwe-jêkirin.

لاقیدی: یاری، هه‌نەک، کالته

(المزاح، الهزل، الفكاهه، المداعبه)

Laqidî: Yarı, henek, gelte.

لاقیدیاتی: یاریاتی، هه‌نەکاتی، کالتهیاتی

(الممازحه، الهزل، الفكاهه، الدعابه)

Laqidyatî: Yaryatî, henekatî, galteyatî.

لاک: لیواز، که‌لویشه، ژنێر، ژار

(الهرط، الضامر، الغث، النضو، الضعيف، الرهيم، السريک)

Lak: Lêwaz, kelwîşe, zinêr, jar .

لاک بون: لیوازیبون، که‌لویش بون، زنی‌ر بون، ژار بون

(التضامر، التضعف، التسرک، التهرط، التغثث)

Lakbûn: Lêwazbûn, kelwîşbûn, zînbûn, jarbûn.

لاک بوی: لیوازی بوی، که‌لویش بوی، زنی‌ر بوی، ژار بوی

(المهرط، المنضو، المضعف، المضمور، المشترك)

Lakbûy: Lêwazbûy, kelwîşbûy, zînbûy, jarbûy.

لاک تر: لیوازی تر، ژار تر، که‌لویش تر، زنی‌ر تر

(الاهرط، الاسرک، الاضمـر، الاغـث، الاضعف، الاغثث)

Laktir: Lêwaztir, jartir, kelwîştir, zinêrtir.

لا کرن: لیوازی کرن، که‌لویش کرن، ژار کرن، زنی‌ر کرن

(الاهزال، الاضعاف، الاهراط، التسريک، التغثيث)

Lakkirin: Lêwazkirin, kelwîşkirin, jarkirin, zinêrkirin.

لاک کری: لیوازی کری، که‌لویش کری، ژار کری، زنی‌ر کری

(المهرط، المضعف، المهزل، المهرم)

Lakkirî: Lêwazkirî, kelwîşkirî, jarkirî, zinêrkirî.

لاکی، لاکیات: لیوازی، که‌لویشی، ژاری، زنی‌ری، لیوازیاتی،

که‌لویشیاتی، ژاریاتی

(الرهام، الضمور، الهزال، الضعف، النضوه، الهرط، السرک،

الغثائه)

Lakî = Lakyatî: Lêwazî, kelwîşî, jarî, zinêrî, lêwazyatî, kelwîşyatî, jaryatî.

لاکوت: کولب، برس، قه‌تلازی، کوله‌فایی

(المجاعة، النهم، الجشع، الاتهام، الحاجه المعاشيه الشديده،

الاذعان)

Lakot: Kulb, bîrs, qetlazî, kulefayî.

لاکیش: پشت گر، به‌ردریژ

(المستطيل، المتحيز، المتحزب، المتعصب، المنحاز، الميال، المؤيد)

Lakêş: piştgir, berdirêj.

لاچک: لاچ لاچک: لامک. شه‌یی روی، ئالویش، ئاخ لیفک، لام

(الشدق، ج اشداق)

Laçik = Laçlaçk: Lamik: şeyê rwî, alwîş, axlêvk, lam.

لادان: بادان، فه‌دان، چه‌پ دان

(الحید، الانحياز، الانعطاف، التطرف، التحزب، الانثناء، الاماله)

Ladan: Badan, vedan, çepdan.

لادای: بادای، فه‌دای، چه‌پ دای

(المنحاز، المتطرف، المنعطف، الميال، المنثنی)

Laday: Baday, veday, çepday.

لاستیک: ئاه‌ی ژیک ده‌یت ده‌رغه

(المطاط)

Lastîk: Ahê jêk dihêt derve.

لاف لاف، لافین: هیفی کرن، گاز گاز، نز نز، چویر چویر، لاکه‌لاک

(الضفاء، التوسل، الالتماس، الترجی، التضرع، الزجج)

Lavlav = Lavên: Hîvîkirin, gazgaz, nîznîz, çwîrçwîr, lakelak.

لاف لافی: هیفی که‌ر، نز نز، چویر چویری، لاک لاک

(التوسل، المترجى، التلمس، المتضرع، المخجج، المضغی)

Lavlavî: Hîvîker, nîznîzî, çwîrçwîrî, laklakî.

لاف لافیاتی: هیفیاتی، نزنیاتی، چویر چویریاتی، لاکلاکیاتی

(الضراء، الوسيله، الرجاء، الضفاء، الالتماس)

Lavlavyatî: Hîvyatî, nîznîzatî, çwîrçwîryatî, laklakyatî.

لافژ: ستران، هه‌یران، گورانی، هه‌لبه‌ست، په‌سته

(الاغنيه، الانشوده)

Lavij: stiran, heyran, goranî, helbest, peste.

لافژوک: سترانیت که‌فن، گورانیین فکلوری

(الاغانى القديمه، الغناء التراثی)

Lavijok: Stiranê kevin, goranîyet folklorî.

لافژبیژ: ستران بیژ، گورانی بیژ، هه‌یرانوک بیژ

(المغنى، المنشد)

Lavijbêj: Stiranbêj, goranî bêj, heyranokbêj.

لافژبیژی: ستران بیژی، گورانی بیژی

(الغناء، الانشاد)

Lavijbêjî: Stiranbêjî, goranîbêjî.

لاق: لنگ، لایلاقه، دوریشی، باسک‌ی پی

(الرجل، الساق للقدم)

Laq: Ling, laylaqe, durîşî, baskêpêy.

لاله پیت: توخمه کی شیرینایه، هیکیت لگه شه کری قه لاندین
(صنف من الحلوی)

Lalepêt: Tuxmekê şîrînîyaye, hêkêt ligel şekirê qelandîn.

لاله: توخمه کی کویلکایه، تهخلیته کی گولایه
(صنف من الزهر)

Lale: Tuxmekê kulîlkaye, texlîtekê gulaye.

لالوته: کهر نه زمان، تور توری
(الانج)

Lalote: Ker ezman, tur turî.

لالوته یی: تور توریاتی
(الثاغ)

Laloteyî: Turturyatî.

لام، لامک: لاج لاجک، لایچک، نالویش، ناز لیتفک، شهیی روی
(الفک)

Lam = Lamik: Laçlaçk, laçik, alwîş, azlêvik, şeyê rwî.

لام خار: دهف خار، نالویش خار، روی خار
(المجوق)

Lamxar: Devxar, alwîşxar, rwî xar.

لاندیک: جولاندیک، جهی نغاندا بچوکی سافا، دتدیک
(المهد)

Landik: Colandik, cihê nivandina biçwîkê sava, dêdîk.

لاو: جحیل، تولاز، سنیتله، گهنج
(الفتی، الشاب)

Law: Cihêl, tolaz, sinêle, genc.

لاو: تازه، خوشکوک، خوشیمانک، جان، شنگ، شوخ
(الجميل، الرائع، الطريف، الوسيم، البديع)

Law: Taze, xuşkok, xuşîmank, can, şeng, şox.

لاو بون: جحیل بون، تازمبون، جان بون، خوشکوک بون، خوشیمانک بون، تولازبون، سنیتله بون
(التشبيب، التجميل، التوسم، النظرف)

Lawbûn: Cihêlbûn, taze bûn, can bûn, xuşkuk bûn, xuşîmank bûn, tolaz bûn, sinêlebûn.

لاو بوی: جحیل بوی، تولازبوی، سنیتله بوی، جان بوی، تازه بوی، خوشکوک بوی، خوشیمانک بوی، شوخ بوی، شنگ بوی
(الشبوب، المجل، المبدع، الموسم، المروع)

Lawbûy: Cihêlbûy, tolazbûy, sinêlebûy, canbûy, taze bûy, xuşkokbûy, şoxbûy, şengbûy, xuşîmankbûy.

لاکیشی، لاکیشیاتی: پشت گیری، بهردریژی

(الانحياز، الميل، التعصب، التحزب، المناصرة، المعاضده، المؤازره)

Lakêşî = Lakêşyatî: Piştgîrî, berdirêjî.

لاکه لاک: لاف لاف، هیفی کرن، نرنز

(التوسل، الضفاء، الالتماس، الترجى، التضرع)

Lakelek: Lavlav, hîvîkirin, nizniz.

لاگرتن: هاری کاری، پشت کرتن

(التعصب، التحزب، الانحياز، النصرة، المالات، التحيز، المؤازره)

Lagirtin: Harîkarî, piştgirtin.

لاگر: پشت گیر، هاریکار

(المنحاز، المالى، المناصر، المؤازر، المعاضد، المولى، المؤيد)

Lagir: Piştgir, harîkar.

لاگیری: پشت گیری، هاریکاری

(العصبيه، الانحياز، المناصرة، المولاه، التأييد، المائله، المؤازره)

Lagîrî: Piştgîrî, harîkarî.

لال: بى ناخفتن، بى نه زمان، مت کپ

(الاخرس، الابکم)

Lal: Bê axiftin, bê ezman, mit, kip.

لال بون: بى نه زمان بون، بى ناخفتن بون، مت بون، کپ بون

(التخرس، التبكيم)

Lalbûn: Bê ezmanbûn, bê axiftin bûn, mitbûn, kîpbûn.

لال بوی: بى نه زمان بوی، بى ناخفتن بوی، مت بوی، کپ بوی

(المخرس، المبکم)

Lalbûy: Bê ezmanbûy, bê axiftinbûy, mitbot, kîpbûy.

لال کرن: بى نه زمان کرن، مت کرن، بى ناخفتن کرن، کپ کرن

(الاخراس، الابکام، التبكيم)

Lalkirin: Bê ezmankirin, mitkirin, bê axiftin kirin, kîpkirin.

لال کری: بى نه زمان کری، مت کری، بى ناخفتن کری، کپ کری

(المخرس، المبکم)

Lalkirî: Bê ezmankirî, mitkirî, bê axiftinkirî, kîpkirî.

لالی، لالیاتی: متی، بى ناخفتنی، بى نه زمانی، کپی، کییاتی

(الخرس، البکم)

Lalî = Lalyatî: Mitî, bê axiftinî, bê ezmanî, kîpî, kîpyatî.

لاواز بوی: لاک بوی، لیواز بوی، زنیتر بوی، کهلندار بوی، فهوهرای، رهق وتهق بوی، مسری بوی

(الضعف، المنحل، المنحف، المهزل، المهبط، المضمور، المهزول)

Lawazbûy: Lakbûy, lêwazbûy, zinêrbûy, kelin-darbûy, vewerhay, reqûteqbûy, misirîbûy.

لاوازتر: لاک تر، لیواز تر، زنیتر تر، کهلندارتر، فهوهرای تر، رهق وتهق تر، مسری تر

(الاضعف، الانحل، الانحف، الاهزل، الاهرط، الاضعف، الاضم)

Lawaztir: Laktir, lêwaztir, zinêrtir, kelindartir, vewerhaytir, reqûteqtir, misrîtir.

لاوازکرن: لاک کرن، لیواز کرن، مسری کرن، زنیتر کرن، فهوهراندن، کهلندار کرن، رهو وتهق کرن

(الاضعاف، التنحیل، التنحیف، الاهزال، الاهراط)

Lawazkirin: Lakkirin, lêwazkirin, misrîkirin, zinê-kirin, vewerandin, kelindarkirin, reqûteqkirin.

لاواز کری: لاک کری، لیواز کری، زنیتر کری، مسری کری، فهوهراندی، رهق وتهق کری، کهلندار کری

(الضعف، المنحل، المنحف، المهزل، المهرط)

Lawazkirî: Lakkirî, lêwazkirî, zinêrkirî, misrîkirî, vewerandî, reqûteqkirî, kelindarkirî.

لاوازی، لاوازیاتی: لاک، لیوازی، مسریاتی، زنیتری، کهلنداری، فهوهرانی، رهق وتهقی

(الضعف، الهزال، الضمر، الهرط، النحل، النحافة، الرهمة)

Lawazî = Lawazyatî: Lakî, lêwazî, misrîyatî, zinerî, kelindarî, vewerhanî, reqûteqî.

لاوی دهرقه: رویی دهرقه، رمخی دهرقه، نالی دهرقه، کناری دهرقه، تلای دهرقه

(الجهه الخارجیه)

Layêderve: Rwîyê derve, rexê derve, alê derve, kinarê derve, tilê derve.

لاوی ژورقه: رویی ژنافدا، رمخی ژنافدا، نالی ژ نافدا، کناری ژ نافدا، تلای ژ نافدا

(الجهه الداخلیه)

Layê jorve: Rwîyê ninavda, rexê navda, alê jinav-da, kinarê jinavda.

لاوی ژوری: رمخی ژفران، نالی سلال، کناری بلند، تلای ههلهکتی

(الجهه العلیا)

Layê jorî: Rexê evraz, alê silal, kinarê bilind, tiîê helketî.

لاوتر: جحیل تر، تولازتر، سنیتله تر، گهنج تر، جان تر، تازمتر، خوشکوک تر، خوشیمانک تر، شوخ تر، شهنک تر

(الاشبب، الاجمل، الاروع، الاظرف، الاوسم)

Lawtir: Cihêltir, tolaztir, sinêletir, genctir, cantir, tazetir, xuşkokter, xuşîmanktir, şoxtir, şengtir.

لاوکرن: جحیل کرن، تولازکرن، سنیتله کرن، گهنج کرن، جان کرن، تازه کرن، شوخ کرن، خوشکوک کرن، شهنک کرن، خوشیمانک کرن

(التشبيب، التجميل، التوسيم، التطريف، الابداع)

Lawkirin: cihêlkinin, tolazkinin, sinêlekirin, genckirin, cankinin, tazekirin şoxkirin, xuşkokkirin, şengkirin, xuşîmankkirin.

لاوگری: جحیل کری، تولاز کری، سنیتله کری، گهنج کری، جان کری تازه کری، شوخ کری، شهنک کری

(المشبيب، المجمال، المبدع، المظرف، الموسم، المروع)

Lawkirî: Cihêlkirî, tolazkirî, sinêlekirî, genckirî, cankirî, tazekirî, şoxkirî, şengkirî.

لاوی، لاویاتی، لاوینی: جحیلی، تولازی، سنیتلهیی، گهنجاتی، تازییی، جانی، شهنکی، شوخی، خوشکوک، خوشیمانکاتی

(الفتوه، الشباب، الجمال، البداعه، الظرافه، الوسامه، الروعه)

Lawî = Lawyatî = Lawînî: Cihêlî, tolazî, sinê-leyî, gencatî, tazeyî, canî, şengî, şoxî, xuşkokî, xuşîmankatî.

لاوچاک: روی گهش

(الوسيم)

Lawçak: Rwîgeş.

لاوچاکی: روی گهشی

(الوسامه)

Lawçakî: Rwîgeşî.

لاواز: لاک، لیواز، زنیتر، مسری، رهق وتهق، فهوهرای، کهلندار

(الضعیف، النحیل، النحیف، الهزیل، الرهام، الضامر)

Lawaz = Lawazbûn: Lak, lêwaz, zinêr, misrî, re-quteq, vewerhay, kelindar.

لاواز بون: لاک بون، لیواز بون، زنیتر بون، کهلندار بون، فهوهران، رهق وتهق بون، مسری بون

(التضعف، التنحل، التنحف، التهزل، التهرم، التضر)

Lawazbûn: Lakbûn, lêwazbûn, zinêrbûn, kelin-darbûn, vewerhan, reqûteqbûy, misirîbûn.

لەپتاندن: وهستاندن، کوسک کرن، کهرخاندن، تهوزاندن
(الانهاک، الاعياء، الاحراض)

Lepitandin: Westandin, kuskkirin, kerixandin, tewixandin, tewizandin.

لەپتاندی: وهستاندی، کوسک کری، کهرخاندی، تهوزاندی

(المنهک، المحرض، المعیی)

Lepitandî: Westandî, kuskkirî, kerixandî, tewixandî, tewizandî.

لەپه‌قوت: شه‌پرزە، ئالوزی، په‌رکندە، تێ وەربون، هەله‌په‌یی

(العیث، الملاش، التکسع، التخبیط)

Lepequt: Şepirze, aluzî, perginde, têwerbûn, helepeyî.

لەپه‌قوت بون: شه‌پرزەبون، هەله‌په‌بون، په‌رکندەبون، ئالوزبون، تێ وەربون

(العیث، التملش، التکسع، التخبیط)

Lepequtbûn: Şepirzebûn, helepebûn, pergindebûn, aluzbûn, têwerbûn.

لەپه‌قوت بوی: ئالوزبوی، هەله‌په‌بوی، تێ وەربوی

(المتعیث، المتملش، المتخبیط، المتکسع)

Lepequtbûy: Alozbûy, helepebûy, têwerbûy.

لەپه‌قوت تر: شه‌پرزەیی تر، هەله‌په‌یی تر، په‌رکندەیی تر، ئالوزتر، تێ وەربونی تر

(الاعیث، الاملش، الاکسع، الاخبیط)

Lepequttir: Şepirzeyâtir, helepeyâtir, pergindeyâtir, aloztir, têwerbûytir.

لەپه‌قوت کرن: شه‌پرزە کرن، هەله‌په‌کرن، ئالوز کرن

(الاعیث، التملیش، التکسع، التخبیط)

Lepequtkirin: Şepirezekirin, helepekirin, alozkin.

لەپه‌قوت کری: شه‌پرزە کری، هەله‌په‌کری، ئالوز کری، تێ وەرکری

(المخبیط، المعیث، المكسع، المملش)

Lepequtkirî: Şepirezekirî, helepekirî, alozkirî, têwerkirî.

لەپه‌قوتی: شه‌پرزەییاتی، هەله‌په‌ییاتی، ئالوزیاتی، تێ وەربون

(العیث، المملش، الکسع، الخیط)

Lepequtî: Şepirzeyatî, helepeyatî, alozyatî, têwerbûn.

لایئ ژیری: ره‌خی نشیف، ئالی نزم، کنارئ خاری
(الجهه السفلی)

Layêjêrî: Rexê nişîv, alê nizim, kinarê xarê.

لایئ چویکا خومال: ره‌خ ورویئت کوکا خومال
(الجهات المركزيه المختصه)

Layêt çwîkaxumal: Rex û rwîyêt goka xumal.

لایئ کویفی: ره‌خی بازئله
(الجهه الوحشیه)

Layêkwîvî: Rexê bajêle.

لایئ که‌هی: کنارئ خوهیی
(الجهه الالیفه)

Layêkehî: Kinarê xweyî.

لایئ موکوم: ره‌خی ئازا
(الركن)

Layêmukum: Rexê aza.

لاما تله‌ئ: ده‌قی تله‌ئ
(فک الفخ)

Lama telhê: Devê telhê.

لالی: نک، لبا
(عند، لدى، لدن)

Lalî: Nik, iba.

لالیک: سێنیک، ته‌فسی، له‌نگه‌ریک
(الصحن)

Lalîk: Sênîk, tefsî, lengerîk.

له‌بئ: به‌ئ، هه‌رئ، هئ
(نعم، بلی)

Lebê: Belê, herê, hê.

له‌ب له‌بی: نوکیئت که‌لاندی
(الحمص المغلی)

Leblebî: Nokêt kelandî.

له‌پ: ده‌ست، چه‌چ
(الكف، اليد)

Lep: Dest, çeç.

له‌پتی: که‌رخ، کوسک، ته‌وخی، ته‌وزی، وه‌ستای
(الحریض، المنهوک، العیی)

Lapitî: Kerixî, kusk, tewixî, tewizî, westay.

له‌پتین: وه‌ستان، کوسک بون، که‌رخین، ته‌وزین
(الحرض، العیاء، النهک)

Lepitîn: Westan, kuskbûn, kerixîn, tewizîn.

لېک: دهستک، چمبل
(العصام)

Lepik: Destik, çimbil.

لېکې ترانزې: دهستکې ترانزې، رستکا ترانزې
(العذب للميزان)

Lepkê tirazîyê: Destkê tirazyê, ristka tirazîyê.

لەخړین: نه‌خاری، برسی، نه‌زل بری
(الرائق، الریق)

Lexrîn: Nexarî, birsî, nezilbirrî.

لەخړینی: نه‌خارنی، برساتی، نه‌زلبریاتی
(الریق)

Lexrînî: Nexarnî, birsatî, nezilbirryatî.

لەرزین: هەلتویترین، شلقین، لفلین، هەژان، هەشین، هەلفرنجین
زقزقین

(الهزه، الزلزال، الرجھ)

Lerzîn: Heltwîtirîn, şilqîn, livlivîn, hejan, heşîn, helfirincîn, ziqziqîn.

لەرزى: هەلتویتری، شلقى، شلقای، هەژای، هەشای، لفلای
هەلفرنجی، زقزقی
(المهتز، المزلزل، المرتج)

Lerzî: Heltwîtirî, şilqî, hejay, hişay, livlivî, helfirincî, ziqziqî.

لەرزاندن: هەلتویتراندن، شلقاندن، هەژاندن، لفاندن، هەشاندن،
هەلفرنجاندن، لفلاندن، زقزقاندن
(الاهزاز، الارجاج، الزلزله، الاهتزاز، الارتجاج)

Lerzandin: Heltwîtirandin, şilqandin, hejandin, liqandin, hişandin, helfirincandin, livlivandin, ziqziqandin.

لەرزاندی: هەلتویتراندی، هەلفرنجاندی
(المفکل، المرجف، المرعش، المطرب)

Lerzandî: Heltwîtirandî, helfirincandî.

لەرزک: هەلتویترین، هەلفرنجین

(القشعريره، الرعده، الرعشه، الرجفه، الهزه)

Lerzik: Heltwîtirîn, helfirincîn.

لەرزەک: ئافەکا تیر و نویسەک و فردی فردی یە، ئافا سەر و پێکێت
کەلاندی

(الهلام، ماده غرويه من مرقه السكباچ)

Lerzek: Aveka tîr û nwîsek û virdî virdîye, ava ser û pêkêt kelandî.

لەرز لەرزۆک: هەژ هەژۆک، هەلتویترۆک
(الهداج، الواجف، المرتعش، المفکول)

Lerzlerzok: Hejhejok, heltwîtirok.

لەرزکا ترسی: دل قوتک، پێ ستویرک
(الوجف، الرعده)

Lerzka tirsê: Dilqutk, pêstwîrk.

لەز: زویاتی، دگافیدا، دەملدهست، چەلەکی، سرت
(البدار، الهراع، السرعه، العجله، الفور)

Lez: Zwîyatî, digavêda, demildest, çelekî, sirt.

لەزبون: زوی بون، دگافیدا بون، دەملدهست بون، چەلەک بون سرت
بون

(التسرع، التهرع، الاستعجال، التعجل)

Lezbûn: Zwîbûn, digavêdabûn, demildestbûn, çelekbûn, sirtbûn.

لەزبوی: زوی بوی، دگافیدا بوی، دەملدهست بوی، چەلەک بوی،
سرت بوی

(المعجل، المسرع، المهرع، المبدر)

Lezbûy: Zwîbûy, digavêda bûy, demildestbûy, çelekbûy, sirtbot.

لەزتر: زوی تر، چەلەک تر، دگافیدا تر، دەملدهست تر، سرت تر
(الاسرع، الاهرع، الابد، الاعجل)

Leztir: Zwîtir, çelektir, digavêdatir, demildesttir, sirtir.

لەزکرن: زوی کرن، چەلەک کرن، دگافیدا کرن، دەملدهست کرن،
سرت کرن

(الاسراع، الاهراع، التعجيل، المبادرة)

Lezkin: Zwîkirin, çelekkirin, digavêdakirin, demildestkirin, sirtkirin.

لەزکری: زوی کری، چەلەک کری، دگافیدا کری، دەملدهست کری،
سرت کری

(المسرع، المهرع، المعجل)

Lezkirî: Zwîkirî, çelekkirî, digavêdakirî, demildestkirî, sirtkirî.

لەزاتی، لەزینی: زویاتی، چەلەکاتی، چەلەکینی، دەملدهستیاتی
(العجله، السرعه، الهرعه، المبادرة، التشمير)

Lezatî = Lezî: Zwîyatî, çelekatî, çelekî, demildestîyatî.

لهزین، لهزوک: چهلهک، چهلو، سرتو
(السريع، العاجل)

Lezîn = Lezoke: Çelek. çelo, sirto.

لهزگین: کهسێ بلز و سرت بیت
(المسرع، العجول، المستعجل)

Lezgîn: Kesê bilez û sirt bît.

لهزکه: زویبه، چهلهک وهره
(هيا اسرع، استعجل)

Lezke: Zwîbe, Çelekwere.

لهز ناخفتن: زوی ناخفتن
(النبس)

Lezaxiftin: Zwî axiftin.

لهش: کهلهخ، قودیم، چهکوچ
(الجسم، الجسد، البدن)

Leş: Kelex, qudîm, çekuc.

لهش ئافی: کهلهخ ئافی
(الجسم المائي)

Leşavî: Kelex avî.

لهش بکور: کهلهخ موکوم، قودیم نازا
(الجسم المنيع)

Leşbikur: Kelex aza, qudîm aza.

لهش ئیش: نهساخ، نههاتی، لهش گران، ههپشی
(المتوعك)

Leşêş: Nesax, nehatî, leşgiran, herişî.

لهش ئیشان: کهلهخ ژهنین، نهحله، کییان کهزین
(التوعك)

Leşêşan: Kelexjenîn, nehle, gîyan gezîn.

لهش ئیشی: کهلهخ ژهنیاتی، کییان، کهزینی
(الوئعك)

Leşêşî: Kelex jenyatî, gîyan gezînî.

لهش خاف: راهووله، نهخوئێ کری، لهش سست، لهش شل فشای، مههپرا
(الغدن، الاغدن، المختت)

Leşxav: Rahole, nexwêkirî, leş sist, leş şil fişay, mihera.

لهش خافی: راهوولیی، نهخوئێ، کریاتی، کهلهخ سستی، مههپرایي
(الغدن، الختت)

Leşxavî: Raholeyî, nexwêkiryatî, kelex sistî, miherayî.

لهش خافیا خووئ: کهسێ ژبهه خووئ خوه لسهه خوه نهگريت
(السنه)

Leşxavîya xewê: Kesê jiber xewê xwe liser xwe negirît.

لهشکر، لهشکر: سهرياز، کییان نازا
(الجنـد، الجيش، العسكر)

Leşker = Leşkir: serbaz, gîyan aza.

لهشکری: عهسکهری، سهريازی، پيش مهرگاتی
(الجنـديه، العسكرية)

Leşkerî: Eskerî, serbazî, pêşmergatî.

لهشکری بئ سهر: لهشکری ههه کری، لهشکری بئ بوی، لهشکری هافی
(الهامج)

Leşkerê bêser: Leşkerê heykirî, leşkerê birrbûy.

لهش گورگ: لهش موکوم، کهلهخ نازا، خوهلهرگرتی، خوه پاکری
(المتجلد)

Leşgurg: Leş mukum, kelex aza, xiwelbergirtî, xiwe ragirtî.

لهش گورگی: خوه گرتنی، لهش بوکری، بارخپینی
(الجلد)

Leşgurgî: xwegirtinî, leşbukirî, barxirînî.

لهش گران: خاف، زهمرو، تهرموشه، نهترو
(الخامل)

Leşgiran: xav, zemro, termûşe, netro.

لهش گرانی: نه ترویاتی، تهرموشهیی، زهمروواتی
(الخمول)

Leşgiranî: Netroyatî, termûşeyî, zemrowatî.

لهش نهناس: کهلهخ بیانی
(الجسم الغريب)

Leşnenas: Kelex bîyanî.

لهش دار، لهشین: کهلخدار
(المجسم، المجسد)

Leşdar = Leşîn: Kelex dar.

لهغی: راخووته، خهسپاله
(المستلك، التالف، الهضيم، التافه)

Lexer: Raxwîte, xespale.

لهغریون: راخووته بون، خهسپاله بون
(المتلف، المهلك، المضم)

Lexerbûn: Raxwîtebûn, xespalebûn.

لهقین: لهقان، ههژین، ههشین، لهرزین، لهرزان، زقرزقان
(الحركة، الهزه، الذذبذبه)

Leqîn: Leqan, hejîn, lerzîn, lerzan, ziqziqan.

لهقی، لهقای: ههژای، ههشای، لقی، لقلقی، زقرزقی، لهرزی
(المتحرك، المهتز، المتذبذب)

Leqî = Leqay: Hejay, heşay, livlivî, ziqziqî, lerizî.

لهقاندن: لهرزاندن، ههژاندن، لقاندن، لقلفاندن، زقرزقاندن،
ههشاندن

(التحريك، الاهزان)

Leqandin: Lerzandin, hejandin, liqandin, livli-
nandin, zigzigandin.

لهقاندی: لهرزاندی، ههژاندی، لقاندی، ههشاندی، لقلفاندی،
زقرزقاندی

(المحرك، المهز)

Leqandî: Lerzandî, hejandî, liqandî, hişandî, liv-
livandî, ziqziqandî.

لهقلهقوک: لهرز لهرزوک، لقلهقوک، ههژ ههژوک، زقرزقوک، ههش
ههشوک

(المهزوز، الحروک)

Leqleqok: Lerzlerzok, livlivok, hejhejok, ziqzi-
qok, heşheşok.

لهک: نهکام

(الطعن، اللوم، الذم)

Leke: Nekam.

لهک: نهکام

(الطعن، اللوم، الذم)

Leke: Nekam.

لهک: کیمی، عهیب، چوریک

(العیب، النقص)

Leke: Kêmî, eyb, çwîrîkî.

لهکیمی، لهکاتی: نهکامی، کیماتی، چوریک

(المطعن، الملام، المذمه، المعيب، النقيصه)

Lekeyî = Lekatî: Nekamî, kêmatî, çwîrîkî.

لهک دار: نهکامدار

(المعيوب، المنقوص، المذموم، الملموم، المطعون)

Lekedar: Nekamdar.

لهکدار: نهکامینی

(الملامه، المذمه، المعايينه، المنقصه، المطعن)

Lekedarî: Nekamînî.

لهغریبی: راخویتیبهوی، خهسپالهوی
(المتلف، المهلك، المهضم)

Lexerbûy: Raxwîtebûy, xespalebûy.

لهغرت: راخویتی تر، خهسپاله تر

(الاتلف، الاهلك، الاهضم)

Lexertir: Raxwîtetir, xespaletir.

لهغریکرن: راخویتی کرن، خهسپاله کرن

(الاتلاف، الاهلاك، التهضم)

Lexerkirin: Raxwîtekin, xespaletikin.

لهغری، لهغریاتی: راخویتی بی، خهسپاله بی، خهسپالیاتی
(الاستيهلاك، التلف، الهلكه)

Lexerî = Lexeryatî: Raxwîteyî, xespaleyî xes-
palyatî.

لهغم: لهغمه، کون بلویل، کون سم

(النفق، النقب)

Lexim: Lexme, kun bilwîl, kunsim.

لهقین: قهرهه، کهک، قهرموش

(القصب، کل نبات مکعب اجوف الساق)

Leven: Qerem, kelik, qeremûş.

لهقین شهکری: قهرهه شهکری

(المصان، قصب السكر)

Levenê şekirê: Qeremê şekirê.

لهق: کهزتنا بدهقی، کهزتنا بدانا

(العض)

Leq: Geztina bidevî, geztina bi didana.

لهق دان: بدانا کهزتن

(العضه)

Leqdan: Bididana gezin.

لهق هافیز: دهق کهزک

(العضاض)

Leqhavêj: Dev gezik.

لهق هافیزی: دهق کهزیاتی

(العضض)

Leqhavêjî: Devgezyatî.

لهقان: لقین، لهقین، ههژان، ههشان، لهرزین، زقرزین، پهقزین

(التحرك، الاهتزاز، التذبذب)

Leqan: Livîn, leqîn, hejan, heşan, lerzîn, ziq-
ziqîn, peqijîn.

لنگ کری: پتی شلی کری، پتی قورووتی کری
(المعرج)

Lengkirî: Pê şilkirî, pê qurotkirî.

لنگی، لنگاتی: پتی شلیاتی، پتی قورووتی
(المعرج)

Lengî = Lengatî: Pê şilyatî, pê qurotî.

لنگر: شلوکه، پهزی لنگ
(الاعرج، المعرج)

Lenger: Şiloke, pezê leng.

لنگری: نه ساخیه که پهزی لنگ دکه، شلیاتی، شلینی، قورووتی
(العراج، العراج)

Lengerî: Nesaxyeke pezî leng diket, şilyatî, şilîî, qurotî.

لنگاندن: شل کرن، قورووت کرن
(الاعراج، التعریج)

Lengandin: Şilkirin, qurotkirin.

لنگاندی: شل کری، قورووت کری
(المعرج)

Lengandî: Şilkirî, qurotkirî.

لنگان: نجمین، فاجان
(الاعرج)

Lengan: Nicimîn, vacan.

لههاند: جهی دهههه، کونجا دهههه
(المداجه، الكناس)

Lehend: Cihê dehbey, kunca dehbey.

لههاندک: دیدیک، جولاندک، جهی نغاندنا بچویکی سافا
(المهد)

Lehendik: Dêdîk, colandik, cihê nivandina biçwîkê sava.

لههاند شیری: کونا شیر، جهی شیر
(العرین)

Lehendaşêrî: Kuna şêrî, cihê şêrî.

لههازه: تیرکا قهلب دانا بهرا
(العتله، المجل)

Lehaze: Tîrka qelip dana bera.

لهی: لیسەر، لیهمشت، ناف رابین، ناف بووش بون
(الفیضان)

Lehî: Lîser, lêhmişt, av rabûn, av boşbûn.

لهگله: تهیرهکی نافی به پتی لنگ دریزه
(اللقلق)

Leglege: Teyrekê aviye yê ling dirêje.

لهگام: حیلە باز، گهوشهک، سالویسک، جهمباز، جهنگه
(المنافق، المتملق، المتزلف، الغشاش)

Legam: Hîlebaz, gewşek, salwîsk, cembaz, cengene.

لهگامی: حیلە بازی، گهوشهکی، سالویسکی، جهمبازی، جهنگههیی
(المنافق، التزلف، التملق، الغش)

Legamî: Hîlebazî, gewşekî, salwîskî, cembazî, cengeneyî.

لهگن: سینیکا مهزن، له نگریکا مهزن
(القصة، الجفن، الصفه، الجفنه)

Legen: Sênîka mezin, lengerîka mezin.

لنگریک: سینیکا نافنجی
(الصحن)

Lengerîk: Sênîka navincî.

لهمپه: چرا، فندک
(المصباح)

Lempe: Çira, findik.

لهمزک: کراند، نافا کیم، چزمیزک
(الوشل، التزیر)

Lemzek: Giranih, avakêm, çizmîzk.

لنگ: پتی قورووت، پتی شل، شل
(الاعرج)

Leng: pê qurot, pê şil, şil.

لنگ بون: پتی شل بون، پتی قورووت بون
(الاعرج)

Lengbûn: Pê şilbûn, pê qurotbûn.

لنگ بوی: پتی شل بوی، پتی قورووت بوی
(الاعرج)

Lengbûy: Pê şilbûy, pê qurotbûy.

لنگ تر: شل تر، قورووت تر
(الاکثر عرجا)

Lengtîr: Şiltîr, qurottîr.

لنگ کرن: پتی شل کرن، پتی قورووت کرن
(الاعراج، التعریج)

Lengkirin: Pê şilkirin, pê qurotkirin.

لهوتاندی: نه کام کری، دېر پیاښاده دای، رهزیل کری
(المحق، المهان)

Lewitandî: Nekamkirî, diberpîyaveday rezîlkirî.

لهوتی: رهزیل، نه کام، بن پیک، بن زک
(الحقیر، المهین)

Lewitî: Rezîl, nekam, binpêk, binzik.

لهوده: کوما کای، گری کای، نه بار کای
(التبانه، دینه التب، مخزن التب)

Lewde: Koma kayê, girê kayê, enbara kayê.

لهواشه: ساجورا ساکیشان، هه فسار، هه ساجور
(الساجور)

Lewaşe: Sacora sakêşanê, hêfsarê sa.

لهوما: ژبه هند، ژبه رکو
(لذلك، بما ان)

Lewma: Jiber hindê, jiber ka.

لهولب: داریت سر وینی مه شک، بو کیانی
(آله الخض للوطب)

Lewleb: Darêt ser û binê meskê bo kîyanê.

لهولبک: چه قماقا تفنگی، چه قماقا چه کا
(زناده السلاح، کالبندقیه)

Lewlebk: Çeqmaqa tivengê, çeqmaqa çeka.

لهییزین: هه لپهرین، خوه هه لاقین، هه لتوتیرین، هه لفرنجین، له رزین
(الرقص، الرقص، الرجف، الهز)

Leyîzîn: Helperîn, xwehelavêtin. heltwîrîn, helfirincîn, lerzîn.

لهییزی: هه لپهری، خوه هه لاقیتی، هه لتوتیری، هه لفرنجی
(الراقص، الراقص، الرجف، الهز)

Leyîzî: Helperî, xwehelavêtî, heltwîrî, helfirincî.

لهییزوک: له رزوک، له رزوک، هه لتوتیرین، هه لفرنجین
(الرقصه، الرقصه، الرجف، الهزه)

Leyîzok: Lertzok, lertzik, heltwîrîn, helfirincîn.

لهیزاندن: له رزاندن، هه لاقین، هه لتوتیراندن، هه لفرنجاندن
(الاراقص، الاراقص، الارعاش)

Leyzandin: Lertzandin, nelavêtin, heltûtirandin, helfirincandin.

لهیزاندی: له رزاندی، هه لاقیتی، هه لتوتیراندی، هه لفرنجاندی
(المرقص، المرقص، المرعش)

Leyzandî: Lertzandî, helavêtî, heltwîtirandî, helfirincandî.

لهوا: ژبه رکو، ژبه هند، په څه مهت
(لذا، لذلك)

Lewa: Jiber, jiberhindê, peyxemet.

لهوچه: نه زمان درېژ، چټل، ناخفتن سهقه، نه تهرز
(الذریب، المالح، المهاتر، المستهتر)

Lewçe: Ezman dirêj, çivêl, axiftin seqet, neterz.

لهوچیی، لهوچیاتی: چټلی، نه زمان درېژی، نه تهرزی، ناخفتن سهقهتی

(الذرب، الهراء، الملوغ، البذاءه، المهاتره)

Lewçeyî = Lewçeyatî: Çivêlî, ezman dirêjî, neterzî, axiftin seqetî.

لهوچه: پرېژ

(اللاغی، الوکیح، الثرار)

Lewçe: Pirrbêj.

لهوچیی: پرېژیاتی

(اللاغو، الوکاحه، الثرثره، البطریر)

Lewçeyî: Pirrbêjiyatî.

لهوتی: پیس، مرار، قریژی، قتمهیی، قیفاری، دوژوین
(الحرام، النجس، الدنس، القذر)

Lewitî: Pîs, mirar, qirêjî, qitmeyî, qîvarî, dujwîn.

لهوتین: پیس بون، مرار بون، قریژی بون، دوژوین بون
(التحرم، التنجس، التدنس، التقذر)

Lewitîn: Pîsbûn, mirarbûn, qirêjbûn, dujwînbûn.

لهوتینی، لهوتیاتی: پیسی، مراری، قریژیاتی، بیساتی، دوژوینی
(النجاسه، الحرمه، الدناسه، القذاره)

Lewtîni = Lewityat: Pîsî, mirarî, qirêjyatî, pîsatî, dujwîni.

لهوتاندی: پیس کری، مرار کری، قریژ کری، دوژوین کری
(المنجس، المحرم، المدنس، المقذر)

Lewitandî: Pîskirî, mirarkirî, qirêjkirî, dujwînkirî.

لهوتاندن: پیس کرن، مرار کرن، قریژی کرن، دوژوین کرن
(التنجیس، التحريم، التدنيس، التقذیر)

Lewitandin: Pîskirin, mirarkirin, qirêjîkîrin, dujwînkîrin.

لهوتاندن: دېر پیاښاده دان، نه کامه کرن، رهزیل کرن
(التحقیر، الاهانہ)

Lewitandin: Diberpîya vedan, nekamekîrin, rezîlîkîrin.

لئ پوراندی: دابه‌پزاندی، لئ خوری، توت کری
(المزجر، المؤنب، المویخ)

Lêporandî: Daberzandî, lêxurî, tutkirî.

لئ چون: دویف چون، سه‌حکرن، فه‌کولان، دویف که‌تن
(التتبع، التعقيب، الامعان، المتابعة)

Lêçûn: Dwîvçûn, sehkirin vekolan, dwîvketin.

لئ چون: ژئ په‌رین، ژئ ده‌رکته، تئ په‌رین، ده‌ربازبون
(الفوت)

Lêçûn: Jêperîn, jêderket, têperîn, derbazbûn.

لئ چوی: دویف که‌تی، فه‌کول، لدویف چوی، سه‌حکه‌ر ژئ ده‌رکته،
ژئ بوری، ده‌ربازبوی
(المعقب، المتتبع، المتعقب، المتابع، الممعن)

Lêçûyy: Jêborî, derbazbûy, dwîrketî, vekol, lidwîvçûy, sehker, jêderket.

لئ هیتین: لئ خورین، لئ پورین، دابه‌رزی
(الزاجر، الناهر، الوايح، المؤنب)

Lêheytn: Lêxurîn, lêporîn, daberzî.

لئ هیتاندن: لئ خورین، لئ پوراندن، دابه‌رزاندن، گزم ناخفتن
(التائب، التزجير، الازدجار)

Lêheyttandin: Lê xwîrîn, lêporandin, daberzandin, gizim axiftin.

لئ هیتاندن: لئ خورین، هاژوتن
(الندوه، الشموط، السوق، الزرف للحيوان)

Lêheyttandin: lêxwîrîn, hajotin.

لئ هیتاندی: لئ خوری، دابه‌رزی، توت کری، هاژوتی، گزم ناخفتی
(المزجر، المنهور، المؤنب، المویخ)

Lêheyttandî: lêxurî, daberzî, tutkirî, hajotî, gizim axiftî.

لئ هیتاندی: هاژوتی

(الندوه، المشموط، السوق، المزروف للحيوان)

Lêheyttandî: Hajotî.

لئ خورین: دابه‌رزین، هاژوتن، توت کرن، لئ هیتاندن، لئ پوراندن، گزم ناخفتن

(الندوه، الشموط، الزرق، السوق، الزجر، التائب، الويخ)

Lêxurrîn: Daberzîn, hajotin, tutkirin, lêheyttandin, lêporandin, gizim axiftin.

لئ‌پزاندن: خورتی لئ کرن، توت کرن، دابه‌پزاندن، لئ خورین
(التائب، الاجبار المهين)

Leyzandin: Xurtî lê kirin, tutkirin, daberzandin, lêxurîn.

لئ

(اداه انتباه يفيد معنى: لذا، بما ان)

Lê.

لئبوك: پئ ترانک
(المهرج)

Lêbok: pê tirank.

لئبوكاتی، لئبوكینی: لئبوكی، پئ ترانکی
(التهريج)

Lêbokatî = Lêbokînî: Lêbokî, pêtirankî.

لئب: حيله، سه‌ردا برن، ته‌حساندن، خاپاندن
(المكر، الخداع، الحيلة، الغش)

Lêb: Hîle, serdabirin, tehisandin, xapandin.

لئ بورین: ئازاکرن، پئ هیلان، تئ بورین
(الصفح، العفو)

Lêborîn: Azakirin, pêhêlan, têborîn.

لئ بوری: ئازا کری، پئ هیلای، تئ بوری
(المصفح، المعفو)

Lêborî: Azakirî, pêhêlay, têborî.

لئ بوراندن: ئازا کرن، پئ هیلان، تئ بورین
(الاعفاء، الاصفايح)

Lêborandin: Azakirin, pêhêlan, têborîn.

لئ بورین: دابه‌پزین، توت کرن، لئ خورین، گازنده ژئ کرن، گزم ناخفتن

(الزجر، النسهر، الويخ)

Lêborîn: Daberzîn, tutkirin, lêxurîn, gazinde jê kirin, gizim axiftin.

لئ بوری: دابه‌رزاندى، لئ خوری، توت کری، گزم ناخفتی
(التائب، التوييخ، الازدجار)

Lêborî: Daberzandî, lêxurî, tutkirî, gazinde jê kirî, gizim axiftî.

لئ پوراندن: دابه‌پزاندن، لئ خورین، توت کرن
(التائب، التوييخ، الازدجار)

Lêporandin: Daberzandin, lêxurîn, tutkirin.

لئ زفری: لئ فه گهرهای، هه وداي، نیرای
(الملفت، المعید، الکرار)

Lêzivrrî: Lê vegerhay, hewday, nêray.

لئ زفراندن: لئ فه گێراندن
(الاعاده، الارجاع)

Lêzivrandin: Lê vegêrandin.

لئ زفراندی: لئ فه گێرای
(المرجع، المعاد)

Lêzivrrandî: Lê vegêray.

لێفان: لیهی، لیسەر، لێههشت
(الفيضان، الطوفان، الهطول، العاصفه)

Lêfan: Lihî, lîser, lêhmişt.

لێفانه: پێ هه لاندن، فێراندن، دره وکرن
(الكفه، المبالغه فى الحديث)

Lêfane: pêhelandin, firkêlan, firandin, direwkirin.

لێف: دوراندکا دهفی، دهفوکا دهفی، رهخێ دهفی
(الشفه)

Lêv: Dorandka devî, devoka devî, rexê devî.

لێف: رهخ، تی، سوی
(الحافه، الشفیر، الشفا)

Lêv: Rex, twî, swî.

لێف ئاف: رهخ ئاف، بهر ئاف، دهف ئاف
(الضفه، الشاطی، الساحل)

Lêvav: Rexav, berav, devav.

لێف ئاف: کهربین، ئیبحر، تنگزی، قههری
(الحائق، المغتاط، المنفعل، المتأثر، المقهور)

Lêvav: Kerbîn, êbhir, tingijî, qehrî.

لێف ئاف بون: تنگزین بون
(الغیظ، التقهر، الانفعال، التحاق)

Lêvavbûn: Tingijînbûn.

لێف ئاف بوی: تنگزی بوی
(المغتاط، المحنق، المنفعل، المتأثر، المنقهر)

Lêvavbûy: Tingijîbûy.

لێف ئاف تر: تنگزی تر
(الاقهر، الاغیظ، الاحنق، الافعل)

Lêvavtir: Tingijîtir.

لێف ئاف کرن: تنگزاندن
(الاغاطه، الاحنق، الاقهار)

Lêvavkirin: Tingijandin.

لئ خوری: دابه‌رزی، چهیتاندی، هاژوتی، توت کری، پوراندی، گزم
ئاخافتی

(المندوه، المسموط، المؤنب، المخجور، المویخ، المزروف، المسوق)

Lêxurrî: Daberzî, haytandî, hajotî, tutkirî, porandî, gizim axaftî.

لئ خور: هاژو، دابه‌رز

(الناده، الشامط، السائق، الزاجر، الناهر، الواخ، المؤنب)

Lêxurr: Haju, daberz.

لێدان: هنگاتن، پێ دادان، قوتان، فه قوتان

(الاصابه، الطعن، الضرب، الفتک، الطرق، الغزن، الغرس)

Lêdan: Hingatin, pêdadan, qutan, vequtan.

لێدای: قوتای، هنگاتی، پێ دادای، فه قوتای

(المصاب، المطعون، المضروب، المفتک، المغروز، المغروس)

Lêday: Qutay, hingatî, pêdaday, vequtay.

لێره: فێره، فێری، هێره، فێ درێ، فێری
(هنا، ههنا)

Lêre: Vêre, vêrê, hêre, vedirê, lvêrê.

لێرهان: لوکوزین، لوقان، لوقاندن، هیدی رێفه‌چون

(السرك، الهدج، الهداج، الهدجان، الخمج)

Lêrhan: Lukuzîn, loqan, loqandin, hêdî rêveçûn.

لێره‌ای: لوکوزی، لوقای، لوقاندی، هیدی رێفه‌چوی
(السريک، المهدج، الخمیج)

Lêrhay: Lukuzî, loqay, loqandî, hêdî rêveçûy.

لئ رابون: لئ زین، لئ مەزن بون، لئ ئاکنجی بون
(الاقامه، النشو)

Lêrrabûn: Lêjîn, lê mezin bûn, lê akincîbûn.

لئ رابوی: لئ زێ، لئ مەزن بوی، لئ ئاکنجی بونی
(المقیم، المنشئ)

Lêrrabûy: Lêjî, lê mezin bûy, lê akincîbûy.

لێزم: نیزیکی، تیکه‌ل

(الاقارب، الاقرباء)

Lêzim: Nezîk, têkel.

لێزمی: مرووفانی، نیزیکی، بینه بابی
(القرباه، القربى)

Lêzimî: Mirovanî, nêzîkî, binebabî.

لئ زفرین: فه گهرهان، هه ودان، به‌رێ خوهدان
(الالتفات، العوده، الکره، للحرب)

Lêzivrrîn: Vegerhan, hewdan, berê xwe dan.

لیف بهی، لیف بهقای: لیف که لشتی، لیف دهفلوی
(الاثرد، الاخرت، الافلج)

Lêvpeqî = Lêvpeqay: Lêvkelıştî, lêvdevloy.

لیف بهقاندن: لیف که لاشتن، لیف دهفلوکرن
(الاثراد، التخریب، التفلیج)

Lêvpeqandin: Lêv kelaştin, lêv devlokirin.

لیف بهقاندی: لیفا که لاشتی، لیفا دهفلوکر
(المثرد، المخرت، المفلج)

Lêvpeqandî: Lêva kelaştî, lêva devlokirî.

لیفا تشتی: کفاندی تشتی، فهرزا تشتی، تی تشتی
(الشلفا، الحافه)

Lêva tiştî: Givandê tiştî, feroza tiştî, tiyê tiştî.

لیف جو: کهرتکی چوئی
(حافه الساقیه)

Lêvco: Kertkê cowê.

لیف خرته: دهف زها، لیف قهشافی، لیف بهیی
(المذبوب)

Lêvxirte: Devziha, lêvqeşavî, lêvbeyî.

لیف خرته بون: لیف زهابون، لیف بهیینی، لیف قهشافی بون
(التذبیب)

Lêvxirtebûn: Lêvzihabûn, lêvbeyînî, lêvqeşavî.

لیف خرته بوی: لیف زهابوی، لیف قهشافی بوی، لیف بهیی بوی
(المذبیب)

Lêvxirtebûy: Lêvzihabûy, lêvqeşavîbûy, lêvbeyî
bûy.

لیف خرته تر: لیف زهاتر، لیف بهیی تر، لیف قهشافی تر
(الاذبیب)

Lêvxirtetir: Lêvzihatir, lêvbeyî tir, lêvqeşavîtir.

لیف خرته کرن: لیف زهاکرن، لیف قهشافی کرن، لیف بهیانندن
(التذبیب)

Lêvxirtekirin: Lêvzihakirin, lêv qeşavîkirin, lêv
bayandin.

لیف خرته کری: لیف زها کری، لیف قهشافی کری، لیف بهیانندی
(المذبیب)

Lêvxirtekirî: Lêvzihakirî, lêvqeşavîkirî, lêvbey-
andî.

لیف ناف کری: تنگژاندی
(المغیظ، المحنق، المقهر، المؤثر)

Lêvavkirî: Tingijandî.

لیف نافی، لیف نافیاتی: تنگژینی، تنگژاتی
(الغیظ، الحنق، القهر، الانفعال، التاثر)

Lêvavî = Lêvavyatî: Tingijînî, Tingijatî.

لیف نالیستن: نهزمان دلیفی دان
(اللمظ)

Lêvalîstin: Ezman dilêvê dan.

لیف نالیسان: نهزمان تیدانا لیفی
(الالتماظ)

Lêvalîsan: Ezman têdana lêvê.

لیف نالیستی: مروئی لیفا خوه بهنهزمانی قهمالی
(الملمظ، الملمظ)

Lêvalîstî: Mirovê lêva xwe bi ezmanî vemalî.

لیف نالیسک: لیف نالیسکی بزمانی
(اللامظ)

Lêvalîsk: Lêv alîskê bi zimanî.

لیفه بون: ژیک قه رهقین، دهست ژی بهردان، پهیمان هیلان، ژفان
شکاندن
(العدول، النقص، النکت، النسخ)

Lêvebûn: Jêkverevîn, destjêberdan, peyman hê-
lan, jivan şikandin.

لیفه بوی: کهسێ پهیمان هیلای، ژفان شکین
(المعدول، الناکت، الناقص، الناسخ)

Lêvebûy: Kesê peyman hêlay, jivanskên.

لیفا بهحرئ: رمخی بهحرئ، کنارئ دهریای، دهف بهحر
(العراق، الساحل)

Lêvabehrê: Rexê behrê, kinarê devyay, devbehir.

لیف بهر جفتن: لیف بهل بون، لیف پف بون
(البلم، البلامه)

Lêvperçiftin: Lêvbelbûn, lêvpifbûn.

لیف بهر جفتی: لیف بهل، لیف پف
(الابللم)

Lêvperçiftî: Lêvbel, lêpif.

لیف بهقین، لیف بهقان: لیف که لشتن، لیف دهفلوبون
(الثرد، الخرت، الفلج)

Lêvpeqîn = Lêvpeqan: Lêvkelıştin, lêvdevlobûn.

لیف فازی کرن: لیف بهر وپشت کرن
(الکرف، الشخصس للعمار عند شم البول)

Lêvvajîkirin: Lêvberûpiştîkirin.

لیف قهشافی: لیف خرتهیی، لیف زهای
(الذنب)

Lêvqeshavî: Lêv xirteyî, lêv zihayî.

لیف قهشاف: لیف خرته، لیف زها
(المذبوب، من العطش)

Lêvqeshav: Lêv xirte, lêv ziha.

لیف کهلشتی: لیف پهقی
(الثر، الاخرت، الافلح)

Lêvkeliştî: Lêv peqî.

لیف کهلشتن: لیف پهقان، لیف پهقین
(الثر، الخرت، الفلح)

Lêvkeliştin: Lêv peqan, lêv peqîn.

لیفلاف: گیایه که کولیکا وی وهکی یا دار نالنکی به لناف دمخل
ودانی شین دبیت

(الطبالب، العصب، اللبلاب)

Lêvlave: Giyayeke kulîlka wî wekî ya dar alînkêye, li nav dexl û danî şîn dibît.

لیف مهزن: لیف تهمتویر
(البرطام)

Lêvmezin: Lêv temetwîr.

لیف مهزنی: لیف تهمتویری
(البرطمه)

Lêvmezîni: Lêv temetwîrî.

لیف موج: لیف دریژ، لیف بهل
(الاکنع)

Lêvmoç: Lêv dirêj, lêv bel.

لیف موجی: لیف دریژی، لیف بهلی
(الکنع)

Lêvmoçî: Lêv dirêjî, lêv belî.

لی قهومین: کارهسات، کارکنی، ثافات، تاف، بهلا
(البلاء، النکبه، الکارت، الملمه، الحدث، النازل)

Lêqewmîn: Karesat, karkinî, afat, taf, bela.

لی قهومی: کارکنی، بهرهاتی، تویش بهلابوی
(المبتلی، المنکوب، المکروث، الملم، المحدث، المنزل)

Lêqewmî: Karkinî, bi serhatî, twîşî belabûy.

لیف خرته یی، لیف خرته یاتی: لیف زهاتی، لیف قهشافیاتی، لیف
بهیی
(الذنب)

Lêvxirteyî = lêvxirteyatî: Lêvzihatî, lêvqeshavyatî, lêv beyînî.

لیف زراف: لیف تهنک
(اللمیاء)

Lêvzirav: Lêv tenik.

لیف زراف: لیف تهنکی، لیف تهنکات
(اللمی)

Lêvziravî: Lêv tenikî, lêv tenikatî.

لیفا ژیری: لیفا خازی
(الجفله للحيوان)

Lêvajêrî: Lêva xarê.

لیف سوور: لیف قورمز، لیف نال
(الابنغ)

Lêvsor: Lêv qurmiz, lê al.

لیف سووری: لیف قورمزی، لیف نالی
(البنغ)

Lêvsorî: Lêv qurmizî, lêv alî.

لیف ستویر: لیف تومتویر
(الافجم)

Lêvstwîr: Lêv tem tûr.

لیف ستویری: لیف تهمتویری
(الفجم)

Lêvstwîrî: Lêv tumtwîrî.

لیف شوور: لیف فازی
(الاهدل للحيوان)

Lêvşor: Lêv vajî.

لیف شووری: لیف فازیاتی
(الهدل)

Lêvşorî: Lêv vajyatî.

لیف فازی: لیف بهروپشت
(الادلغ، الاقلب)

Lêvvajî: Lêv berûpişt.

لیف فازیاتی: لیف بهر وپشتی
(الدلع، القلب)

Lêvvajyatî: Lêv berûpiştî.

لئ قوماندن: تويش کرن، تئ برن، هنگاتن
(الابلاء، الانزال، الاحداث، التنكيل، التكريث)

Lêqewmandin: Twîşkirin, têbirin, hingatin.

لئ قوماندی: هنگاتی، تئ بری، تويش کری
(المبلى، المحدث، المنكل، المنكب، المكرث)

Lêqewmandî: Hingatî, têbirî, twîşkirî.

لئ کرن: کرنا لگه
(الفعل)

Lêkirin: Kirna ligel.

لئ کرن: بارین، ژان، داریتن
(الهطول، السكوب، الصبوب)

Lêkirin: Barîn, jan, darêtin.

لئ کری: لگه کری، باری، رژی، داریتی
(مفعول به، المهطول، المسكوب)

Lêkirî: Ligelkirî, barî, rijtî, darêtî.

لئ کەر: داریتژ، داریت
(الفاعل، الساکب، الهاطل)

Lêker: Darêj, darêt.

لیک ئالهان: تیکوهر بون، لیک بهستن، دورک وهرهاتن، پیکوهرهاتن،
لیک زفرین، تیک ئالهان
(التلف، التعقد، التبلور)

Lêkalhan: Têkwerbûn, lêkbestin, durkwerhatin,
pêkwerhatin, lêk zivrîn, têk alhan.

لیک ئالهای: تیک ئالهای، لیک بهستی، تیک وهربوی
(الملفوف، المعقود، المتبلور)

Lêkalhay: Têkalhay, lêkbestî, têkwerbûy.

لیک ئالاندن: تیکوهراندن، پیک وهر ئینان، لیک پیچان، لیک گریدان
(الالفاف، التلفيف، الاعقاد، التعقيد)

Lê alandin: Têkwerandin, pêkwerînan, lêkpêçan,
lek girêdan.

لیک ئالاندی: لیک گریدای، لیک پیچای، پیک وهر ئینای، تیک بینای
(الملف، المعقد)

Lêkalandî: Lêk girêday, lêk pêçay, pêkwerînay,
têkbênay.

لیک ئیخستن: تیک ئیخستن، نافکرا برن، تیک پهشاندن، لیک
بیستان، تیک بهستن

(الشبك، التشبيك، الايغار، الافساد)

Lêk êxistin: Têk êxistin, navikra birin, têkpeşandin.

لیک ئیخستی: تیک بهستی، لیک گریدای، تیکرا بری، تیک
پهشانندی

(المشبك، المفسد)

Lêkêxistî: Têkpeşandin, lêk bênan, têk bestin.

لیک ئیورین: لیک کوم بون، لیک داجرهان، لیهردانان
(التحرش، التقاطر)

Lêk êwirîn: Lêkombûn, lêkdacirhan, liberdanan.

لیک ئینان: وهک ئیک کرن، فههاندن، وهک ئیک نژنین، سهلیقه
چیکر

(التلحين، التنظيم، التسجيع)

Lêkînan: Wek êkkirin, vehandin, wek êk nijinîn,
selîqe çêkirin.

لیک ئینای: فههینک

(الملحن، المنظم، المسجع)

Lêkînay: Vehînk.

لیک بادان: لیک زفراندن، وهربادان، لیک فرکر

(القتل، اللوى، الثنى، اللف)

Lêkbadan: Lêk zivrandin, werbadan, lêkvirkirin.

لیک بادای: لیک زفراندی، وهربادای، لیک فرکری
(العصل، المفتول، الملوى، المعوج)

Lêkbaday: Lêk zivrandî, werbaday, lêk virkîrin.

لیک دان: فیک کهتن، شهقرهقانی، پیک دادان
(المنافشه، المصادمه، الواقعه)

Lêkdan: Vêk ketin, şeqreqanê, pêk dadan.

لیک دای: فیک کهتی، پیک دادای

(المنافش، المصادم، المواقع)

Lêkday: Vêk ketî, pêk daday.

لیک دان: فیک ئیخستن، تیک بهستن، لیک بینان، دان ئیک، پیقه
گریدان

(التأليف، التركيب، الاضمام، التضميم)

Lêkdan: Vêk êxistin, têk bestin, lêkbênan, dan
êk, pêve girêdan.

لیک دای: دای ئیک، فیک ئیخستی، تیک بهستی، لیک بینای، پیکفه
گریدای

(المؤلف، المركب، المضموم)

Lêkday: Day êk, vêkêxistî, têk bestî, lêk bênay,
pêkve girêday.

لیک کهتن: لیک کهفتن: هه‌فیک، لیک دان، جره کرن، هه‌ف رویش بون، فیکرا هاتن، بنا‌فک کهتن

(الخصومه، النزاع، الصدام، التشابك، الواقع، المشاجره)

Lêkketin = Lêkkeftin: Hevrikî, lêkdan, Cirekirin, hev rwîşbûn, vêkrahatin, binavik ketin.

لیک کهتی: فیکرا هاتی، هه‌ف رویش بوی، هه‌ف رک بوی، بنا‌فک کهتی

(المتخاصم، المتنازع، المتشابك، المتشاجر)

Lêkketî: Vêkrahati, hevrvîşbûy, hevrikbûy, binaviketi.

لیک کهتن: تیک وهریون، لیک ئالهان، لیک زفرین

(الالتفاف، التلفف)

Lêkketin: Têkwerbûn, lêk alhan, lêk zivrin.

لیک کهتی: تیک ئالهای، لیک زفری، پیک وهراتی

(اللفيف، الملفوف، المتلفف)

Lêkketî: Têkalhay, lêk zivri, pêkwerhati.

لیک کهلین: په‌چرویمه بون، پیکفه نویستن، خودان ئیک، پیکفه بون

(التلاحم)

Lêkkelîn: peçrwîmêbûn, pêkeve nwîstin, xudane êk, pêkvebûn.

لیک کهلی: په‌چرویمه بوی، پیکفه بوی، پیکفه نویستی، ئیک کرتی

(اللتاحم، الملتحم)

Lêkkelî: Peçrûbûy, pêkvebûy, pêkve nûstî, êkgirtî.

لیک گوهرین: فه‌گوهارتن، ژ جه‌برن، ژ جه‌گوهارتن

(التبديل، التحويل، التغير، التطوير)

Lêkguhrrîn: Veguhaztin, ji cihbirin, ji cih guhaztin.

لیک گوهری: ژ جه‌گوهارتی، فه‌گوهارتی، ژ جه‌بری

(المبدال، المحول، المغير، المطور)

Lêkguhrrî: Ji cihguhaztî, veguhaztî, ji cihbiri.

لیک هاتن: لیک ئالهان، پیکوهراتن، فیک کهتن، لیک خربون

(الالتئام، الاستواء، التبلور)

Lêkhatin: Lêkalhan, pêkwerhatin, vêk ketin, lêk xirbûn.

لیک هاتی: فیک کهتی، لیک ئالهای، پیکوهراتی

(الملتئم، المستوی، التبلور)

Lêkhati: Vêk ketî, lêk alhay, pêkwerhati.

لیک وهرکه‌رهان: لیک فازی بون، به‌ر وپشت بون، سه‌ر وین بون

(التقلب، الانقلاب، الانعكاس، الالتواء)

Lêkwergerhan: Lêk vajîbûn, berpiştûn, serûbinbûn.

لیک دان: خپکرن، فیک ئیخستن، سه‌ر وبه‌رکرن، دان ئیک

(الکنز، الجمع، الضم، النظم، الرتب، الترتيب)

Lêkdan: Xirkirin, vêkêxistin, serûberkirin, dan êk.

لیک دای: دای ئیک، خپ کری، فیک ئیخستی، سه‌ر وبه‌رکری

(المکنوز، المجموع، المضموم، المرتب، المنظم)

Lêkday: Day êk, xirkirî, vêk êxistî, serûberkirî.

لیک دان: پیکفه‌دان، گرتن، پیک دادان، دا ئیخستن

(الطبق، الاطباق، الوجد، التوصيد، الصفق، التصفيق، الغلق،

الاغلاق، الموصل)

Lêkdan: Pêvedan, girtin, pêkdan, da êxistin.

لیک‌دانا وهری: پیک ئینان، به‌ره‌ف کرن

(الکمهله)

Lêkdana wexerê: Pêk înan, berhevkin.

لیک دانا تشتی: دانا ئیک، سه‌ر وبه‌ر کرن، سه‌رکه‌ف ئینان

(الرث، النضد، الارثاء، اللامتهه)

Lêkdana tiştî: Dana êk, serû berkirin, serikveînan.

لیک زفرین: چه‌رخین، وهربادان، کور و فربون، گهرهان، گهری گهری

بون

(الدوران، الاستداره، الالتواء)

Lêkzivrin: Çerixîn, werbadan, gurovirbûn, gerhan, gerî gerîbûn.

لیک زفری: گهری گهری بوی، وهربادای، چه‌رخی، کور و فربوی

(المدور، المستدير، الملتوی)

Lêkzivri: Gerîgerîbûy, werbaday, çerixî, gurovirbûy.

لیک سییار: لیک دای، فیک کهتی، تیک به‌ستی، سه‌ر که‌ف چوی

(التراکب)

Lêsiyar: Lêkday, vekketî, têk bestî, serikveçûy.

لیک سییاری: لیک دانی، فیک کهتنی، تیک به‌ستنی، سه‌رکه‌ف چون

(التراکب)

Lêksiyarî: Lêkdanî, vêk ketin, têkbestinî, serikveçûn.

لیک فه‌کرن: پیش کرن، به‌ش کرن، به‌لاف کرن، پشک کرن

(التقسيم، التوزيع)

Lêkvekirin: Lêk vekirin, bêşkirin, beşkirin, belavkirin, pişkkirin.

لیک فه‌کری: پیش کری، به‌ش کری، به‌لاف کری، پشک کری

(المقسم، الموزع، المقسوم)

Lêkvekirî: Bêşkirî, beşkirî, belavkirî, pişkkirî.

لئ گهرهای: چهرخی، چهرخ دای، چهوری
(المروء، المرتاد، المتجول)

Lêgerrhay: Çerixî, çerixday, çewrî.

لئیم، لئیم: لیته، رهموده
(الغرین، الطمی، السهله)

Lêm = Lêhm: Lîte, remode.

لئیم زمک: چزمیزک، کور بهقک، ئافا کیم، گرانه، ئاف زه
(الوشل، البروض، المدان، النزیر)

Lêmzek: çizmîzk, kurbeqk, avakêm, giranih, av-zik.

لئیمشت، لئیمشت: لیسهر، لهی، ئاف یابون
(السیل، القحاف، القعاف، الفیضان، الحجاف)

Lêmişt = Lêhmişt: lîser, lihî, avrabûn.

لئنان: زاد چیکرن، خارن که لاندن
(الطبخ، الطهی، الطهو)

Lênan: Zadçêkirin, xarin, kelandin.

لئنان: رائیخستنا وهریسی بوپشتی چیکرنی، راجاندنا وهریسی بۆ
پشتی درست کرنی

(نشر الحبل علی کیفیه خاصه لحمل الحطب، الرسم، التخطيط)

Lênan: Raêxistina werîsî bo piştî çêkirinê, raçandina werîsî bo piştî dirist kirinê.

لئ نهگرتن: ئازا کرن، لئ بورین، تئ بورین
(العفو، الصفح، الاعفاء، الاعذار، المعذره، الحجه)

Lênegirtin: Azakirin, lêborîn, têborîn.

لئ نهگرتی: ئازاکری، لئ بوری، تئ بوری
(المعفو، المعذور، المحجوج)

Lênegirtî: Azakirî, lêbory, têbory.

لئ نههایدان: خوه بسهرفه نهبرن، خوه لئ که پکرن، گووه نه دان
پاتک دان

(التغافل، التجاهل، الصفح)

Lênehaydan: Xwe biserve nebirin, xwe lê kerkin, guhnedan.

لئ هاتن: باش چیبون، لدویف دلی هاتن
(الموائمه، الملائمه، النجاءه)

Lêhatin: Başçêbûn, lodwîvdilîhatin.

لئ هاتی: باش چیبوی، لدویف دلی هاتی
(الموائم، الملائم، النجیع)

Lêhatî: Başçêbûy, li dwîv dilî hatî.

لئیک وهرگهرهای: لئیک فاژی بوی، بهر وپشت بوی، سهر وین بوی
(المقلوب، المنقلب، المعکوس، المنعکس، الملتوی)

Lêkwergerhay: Lêk vajîbûy, berûpiştûy, serûbin bûy.

لئیک وهرگیران: لئیک فاژی کرن، بهر وپشت کرن، سهر وین کرن
(التقلب، الانقلاب، التعکس، الاعکاس، الالواء، التلویه)

Lêkwergerêrran: Lêvajîkirin, berûpiştîkirin, serûbin kirin.

لئ گرتن: ستیره کرن
(التصویب، التسدید، التهذیف)

Lêgirtin: Stêrekirin.

لئ گرتی: ستیره کری
(المصوب، المسدد، المستهدف)

Lêgirtî: Stêrekirî.

لئ گرتن: گازنده ژئ کرن، لئ پوراندن
(المؤآخذ، المعاتبه)

Lêgirtin: Gazinde jê kirin, lêporandin.

لئ گرتی: گازنده ژئ کری، لئ پوراندی
(المؤآخذ، المعاتب، المعتب)

Lêgirtî: Gazinde jê kirî, lêporandî.

لئ گهرهان: سهحکرن، فهکولان، لدویف چون، نئیران، دویف که تن،
لئ چون

(النشدان، البحث، التحقيق، التفقد، الفحص، التفتيش)

Lêgerrhan: Sehkirin, vekolay, lidwîvçûn, nêran, dwîvketin, lêçûn.

لئ گهرهای: سهحکری، نئیرای، لدویف چوی، فهکولای، دویف
که تی، لئ چوی

(المبحوث، المحقق، المفتش، المتفقد، المنشود، المفحوص)

Lêgerrhay: Sehkirî, nêray, li dwîv çûy, vekolay, dwîvketî, lêçûy.

لئ گهرهان: سحوسوی کرن
(النبس، التجسس)

Lêgerrhan: Sihû swîkirin.

لئ گهرهای: سحو سوی کری
(المنبس، المتجسس)

Lêgerrhay: Sihûswîkirî.

لئ گهرهان: لئ چهرخین، چهورین، چهرخ دان
(الرود، الارتیاد، الریاده، التجول)

Lêgerrhan: Lêçerxîn, çewirîn, çerxidan.

لئ هلقوتان: حەيتاندين، دابەرزین، توت کرن، لئ خورین، باشفە برن

(الزجر، الوبخ، التائب، الانذار)

Lêhelqutan: Heytandin, daberzîn, tutkirin, lê xurîn, paşve birin.

لئ هلقوتای: باشفە بری، لئ حەيتاندى، توت کرى، لئ خورى، دابەرزى

(المزجور، المؤنب، الموبخ، المنذر)

Lêhelqutay: Paşvebirî, lê heytrandî, tutkirî, lêxurî, daberzî.

لئ هلنگفتن: لئ تەحسین، لئ هەلپەقژین، لئ کەتن، لئ سەتمى بون (النکس، الانتکاس، العثار، الکبوه)

Lêhelingiftin: Lê tehisîn, lêhelpeqijîn, lêketin, lêsetimî bûn.

لئ هلنگفتى: لئ کەتى، لئ هەلپەقژى، لئ تەحسى، لئ سەتمەبوى (النکاس، المنتکس، المعثر، المكبو)

Lêhelingiftî: Lêketî, lê helpeqijî, lêtehisî, lêsetmêbûy.

لئهم: رموده، لیتە

(الفرین، الطمی السهله)

Lêhm: Rimode, lîte.

لئهمشت: لیسه، لهی، ئاف رابون

(القعاف، القحاف، الفيضان، الجفاف)

Lêhmişt: Lîser, lihî, av rabûn.

لئهبوک: پئ ترانک

(المهرج)

Lêhbok: Pêtirank.

لئهبوکاتى: پئ ترانکى

(التهريج)

Lêhbokatî: Pêtirankî.

لئ هايدان: ئاگەهدار کرن، ئاگەهکرن، پئ حەساندن، سەرومخت کرن، هايزئ کرن

(الابلاغ، الايصاء، الوصيه، التنبيه)

Lêhaydan: Agehdarkirin, agehkirin, pêhesandin, serwextkirin, hayjêkirin.

لئ هايدای: هايزئ کرى، ئاگەهکرى، ئاگەهدار کرى، پئ حەساندى، سەرومخت کرى

(البلغ، الموصى، المنبه)

Lêhayday: Hayjêkirî, agehkirî, agehdarkirî, pêhesandî, sewextkirî.

ليوان: لاک، بێچارە، ژار، مسرى، زنیتر، قهوهرايى، رهق و تهق، کهلندار

(الضعيف، النحيف، النحيل، الهزيل، الرهام للغنم، النضو للحيوان)

Lêwaz: Lak, bêçare, jar, misrî, zinêr, vewerhay, reqûteq, kelindar.

ليوانى، ليوانياتى: لاکى، بێچارەيى، مسريياتى، ژارى، زنیترى، قهوهرهانى، کهلندارياتى

(الضعف، النحافه، النحول، الهزال، النضو للحيوان، الرهومه للغنم)

Lêwazî = Lêwazyatî: Lakî, bêçareyî, misriyatî, jarî, zinêrî, vewerhatî, kelindaryatî.

ليوانبون: ژار بون، لاک بون، بێچارە بون، مسرى بون، زنیتر بون، رهق و تهق بون، کهلنداربون

(الضعف، التئحل، التئحف، الترهه، الانضاء، التهزل)

Lêwazbûn: Jarbûn, lakbûn, bêçarebûn, misirîbûn, zinêrbûn, req u teqbûn, kelindarbûn.

ليوانبوى: ژار بوى، لاک بوى، بێچارەبوى، مسرى بوى، زنیتر بوى، کهلندار بوى، قهوهرايى، رهق و تهق بوى

(المضعف، المنحول، المنحف، المهزل، المرهم، المنضو)

Lêwazbûy: Jarbûy, lakbûy, bêçarebûy, misîybûy, zinêrbûy, kelindarbûy, vewerhay, reqûteqbûy.

ليوانتر: ژار تر، لاک تر، مسرى تر، زنیتر تر، کهلندار تر، قهوهرايى تر، رهق و تهق تر، بێچارە تر

(الاضعف، الانحل، الانحف، الاهزل، الانضى، الارهم)

Lêwaztir: Jartir, laktir, misrîtir, zinêrtir, kelin-dartir, vewerhaytir, reqûteqtir, bêçaretir.

ليوانکرن: ژار کرن، لاک کرن، بێچارە کرن، زنیتر کرن، مسرى کرن، کهلندار کرن، رهق و تهق کرن، قهوهراندين

(الاضعاغ، الانحاف، التئحيل، الاهزال، الانضاء، الارهام)

Lêwazkirin: Jarkirin, lakkirin, bêçarekirin, zinêrkirin, misrîkirin, kelindarkirin, reqûtleqkirin, vewerandin.

ليوانکرى: ژار کرى، بێچارەکرى، لاک کرى، قهوهراندى، مسرى کرى، زنیتر کرى، رهق و تهق کرى، کهلندار کرى

(المضعف، المهزل، المنحف، المنحل، المرهم)

Lewazkirî: Jarkirî, bêçarekirî, lakkirî, vewerandî, misrîkirî, zinêrkirî, reqûteqkirî, kelindarkir.

لېر بهرزه مېرې: لېر هه شفاندى، لېر كه ولاندى، لېر ئالزاندې
(المعمه)

Liberberzekirî: Liber heşifandî, liber gewilandî, liber alizandî.

لېر هاتن: پى قائل بون، پى رازى بون
(القبول، الرضاء، الاستجاب، القناعه)

Liberhatin: Pê qaîlbûn, pê razîbûn.

لېر هاتى: قائل بوى، رازى بوى
(المقنع، المستجيب، القانع، المستجاب، الراضى)

Liberhatî: Qaîlbûy, razîbûy.

لېر هه شفتن: لېر بهرزه بون، لېر ئالزين، لېر كه ولين
(الالتياث، الالتباس)

Liberheşiftin: Liber berzebûn, liber alizîn, liber gewilîn.

لېر هه شفتى: لېر بهرزه بوى، لېر ئالزى، لېر كه وكى
(الملتات، الملتبس)

Liberheşiftî: Liber berzebûy, liber alizî, liber gewilî.

لېر كه دان: بهرامبهر كرن، لېر كه پيفان، لېر كه كيشان، لېر كه
سهنگاندى، روى بهرزه كرن
(المقارنه، المقايسه، المقابل)

Liberikdan: Beramberkirin, liberik pîvan, liberik kêşan, liberik sengandin, rûberûkirin.

لېر كه داي: بهرامبهر كرى، لېر كه سهنگاندى، لېر كه كيشاى،
لېر كه پيفاى، روبروى كرى
(المقارن، المقاييس، المقابل)

Liberikday: Beramberkirî, liberik sengandî, liberik kêşay, liberik pîvay, rwîbrwîkirî.

لېل: پلت، لهقله قوك، ههژ ههژوك، لقلقوك
(النازك، المهزون، المترجرج)

Lipil: Pilt, leqleqok, hejhejok, livlivok.

لېپى چون: دويقرا چون، دويق كهتن، لدويق چون
(القت)

Lipêyçûn: Dwîvra çûn, dwîvketin, li dwîvçûn.

لېپى چوى: دويقرا چوى، دويق كهتى، لدويق چوى
(القات)

Lipêyçûy: Dwîvraçûyy, dwîvketî, li dwîvçûy.

(فى اول اللفظ يؤدى الى اكمال المعنى)

Li.

لې: كت، دندك، تنى

(الحبه، الفرد، الوتر، الحب للشىء)

Lib: Kit, dindik, tinê.

لې: لباتى، لېينى: كتاتى، كتينى، دندكاتى، تنياتى
(الوترية، الفردية)

Libî = Libatî = Libîmî: Kitatî, kitîmî, dindkatî, tinyatî.

لېا: لنك، نك، لدهف

(لدى، عند، لدن)

Liba: Linik, nik, lidev.

لېن: كه لپويچ، ئاخا كه لاندى، كومتلئ ئاخا شاراندى
(الطوب، اللين، الاجر)

Libin: Kelpwîç, axa qelandî, kumtilê axa şarandî.

لېر: دلدان

(النيه، العزم، من اجل)

Liber: Dildan.

لېر: لپيش، پيشى، بهرسينك، بهراهى
(امام، قدام)

Liber: Lipêş, pêşî, bersîng, berahî.

لېر بون: دلدان بون

(القصد، العزم، النيه)

Liberbûn: Dildanbûn.

لېر بهرزه بون: لېر كه ولين، لېر هه شفتن، لېر ئالزين
(المعمه، العمهان)

Liberberzebûn: Libergewilîn, liber heşiftin, liber alizîn.

لېر بهرزه بوى: لېر هه شفتى، لېر كه ولى، لېر ئالزى
(العميه، المعمه، العامه، الضال)

Liberberzebûy: Liber heşiftî, liber gewilî, liber alizy.

لېر بهرزه كرن: لېر هه شفاندى، لېر كه ولاندى، لېر ئالزاندن
(التعميه)

Liberberzekirin: Liber heşifandin, liber gewilandin, liber alizandin.

لج لیج، **لیچین**: فج، فجین، خیج، خیج، خچین
(صوت العجن، صوت الایلاج)

Liçliç = Liçên: Viçviç, viçên, xîçxîç, xiçên.

لجاف: لبرامبر، لپیش فہ
(بالمقابل، بالنسبه، بالقياس)

Liçav: Liberamber, lipêşve.

لحیف: پیدادان، گال، گلد
(اللاحف)

Lihêf: Pêdadan, gal, gild.

لدویف: لپاش، پاشی، لگہل
(خلف، عقب، الخلف، الراء، تبعا)

Lidwîv: Lipaş, paşî, ligel.

لدویفک: شیلک، دویفکرا، شیشلته، شووپہ
(التناوب، التعاقب، التوالي، التابع)

Lidwîvik: Şelik, dwîvikra şîşilte, şope.

لدویفک هاتن: دویفکرا هاتن، شیلک بون، شووپہ بون، شیشلته بون
(الاطراد، التوالي، التابع، الردافه)

Lidwîvikhatin: Dwîvikra hatin, şêlikbûn, şwîpebûn, şîşiltebûn.

لدویفک هاتی: دویفکرا هاتی، شیشلته بوی، شیلک بوی، شووپہ بوی
(المطرده، المتتابع، المتوالی، المترادف)

Lidwîvikhatî: Dwîvikrahatî, şîşiltebûy, şêlikbûy, şopebûy.

لديف بهردان: بدهستفہ بهردان، پئی هیلان
(المهله، المساعد)

Lidwîvberdan: Bidestve berdan, pêhêlan.

لديف بهردای: بدهستفہ بهردای، پئی هیلای
(المهمل، المساعد)

Lidwîvberday: Bidestveberday, pêhêlay.

لدویف چون: فہ کوولان، هه لشکافتن، لی چون، لدویف چون، دویف کهن
(الاستقراء، المتابعه، الاقتفاء، التعقيب)

Lidwîvçûn: Vekulan, helişkaftin, lêçûn, lidwîvçûn, dûvketin.

لدویف چوی: فہ کوولای، هه لشافتی، لی چوی، لدویف چوی، دویف کهن
(المستقراء، المتابع، المعقب، المفتی)

Lidwîvçûy: Vekolay, helişkaftî, lêçûy, lidwîvçûy, dûvketî.

لجامی: باتی، پیشفہ، ژ پیشفہ، شوینی، شوین
(البدل، العوض، النیابه)

Licahî: Batî, pêşve, Jipêşve, şwîne, şûn.

لجہ مان: فہ وہستان، فہ مان، مان، راوہستان
(اللبث)

Licihman: Vewestan, Veman, man, rawestan.

لجہ مای: فہ وہستای، فہ مای، مای، راوہستای
(اللابث)

Licihmay: Vewestay, vemay, may, rawestay.

لجہ بلند بون: رابون، هه لافیتن، سهرکتن، هه لکه تن
(النهوض)

Licihbilinbûn: Rabûn, helavêtin, serketin, helketin.

لجہ بلند بوی: رابوی، هه لافیتی، سهرکتن، هه لکه تن
(الناھض)

Licihbilinbûy: Rabûy, helavêti, serketi, helketi.

لج: قاچین، نهرم
(اللو، اللزج، اللدن، اللین)

Liç: Qaçîn, nerim.

لج بون: قاچین بون، نهرم بون، خاف بون
(التلو، التلج، اللدانه، التلین)

Liçbûn: Qaçînbûn, nerimbûn, xavbûn.

لج بوی: قاچین بوی، نهرم بوی، خاف بوی
(الملو، الملزج، الملدن، الملین)

Liçbûy: Qaçînbûy, nerimbûy, xavbûy.

لج تر: قاچین تر، نهرم تر، خاف تر
(الالو، الالزج، الالدن، الالین)

Liçtir: Qaçîntir, nerimtir, xavtir.

لج کرن: قاچین کرن، نهرم کرن، خاف کرن
(الالو، الالزج، الالدان، التلین)

Liçkirin: Qaçînkirin, nerimkirin, xavkirin.

لج کری: قاچین کری، نهرم کری، خاف کری
(الملو، الملزج، الملدن، الملین)

Liçkirî: Qaçînkirî, nerimkirî, xavkirî.

لجی، **لجیاتی**: قاچینی، نهرمی، نهرماتی، نهرمیاتی، خافی، خافیاتی، خافیینی
(اللو، للزوجه، اللدانه، اللیونه)

Liçî = Liçîyatî: Qaçîni, nermî, nermatî, nermîyatî, xavî, xavyatî, xavîni.

لغاف بوی: سهرهفسار بوی، رهشمه بوی، ههفسار بوی، جهله بوی

بوی

(الملجم)

Lixavbûy: Serhefsarbûy, reşmebûy, hefsarbûy, celebûy.

لغاف کرن: ههفسار کرن، سهرهفسار کرن، رهشمه کرن، جهله ب

کرن

(اللاجام، التلجیم)

Lixavkirin: Hefsarkirin, serhefsarkirin, reşmekirin, celebkin.

لغاف کری: ههفسار کری، سهرهفسار کری، رهشمه کری، جهله ب

کری

(الملجم)

Lixavkirî: Hefsarkirî, serhefsarkirî, reşmekirî, celebkirî.

لڤک: ریشکا دهرسوکی

(السمط، العذبه للعمامه)

Lifik: Rîşka dersokê.

لڤ: ههژان، زقرقین، هاتن وچون، لهقان، لهرز، لهرزک

(الحركة، القلق)

Liv: Hejan, ziqziqîn, hatinûçûn, leqan, lerz, lerzik.

لڤا: هریابه رخا، پویرتی کافرا

(صوف الخروف)

Liva: Hirya berxa, pwîrte kavira.

لڤان: لهقان، زقرقان، ههژان، ههشین، لهرزان

(التحرك، التقلق)

Livan: Leqan, ziqziqan, hejan, heşîn, lerzan.

لڤین: لهقین، زقرقین، ههژین، ههشین، لڤلڤین، لهرزین

(الحركة، التحرك، الهزه)

Livîn: Leqîn, ziqziqîn, hejîn, heşîn, livlivîn, lerzîn.

لڤی: ههژای، ههشای، زقرقی، لهقی، لهقای، لهرزی

(المتحرك، المهتز)

Livî: Hejay, heşay, ziqziqî, leqî, leqay, lerizî.

لڤلڤین: غولغولین، ههژان، لهرزین

(التحرك، القلاقل، الاضطراب، الاهتزاز)

Lilivîn: Xulxwîlîn, hejan, lerzîn.

لڤلڤوک: لهقله قوک، لهرزلهرزوک، ههژ ههژوک، زقرقوک

(الحروك، القلق، المضطرب، المهزوز)

Livlivok: Leqleqok, lerzlerzok, hejhejok, ziqziqok.

لڤڤ، لڤڤ: لڤا، نڤ، با، لڤک

(لڤی، عڤد، لڤن)

Lidev = Lidev: Liba, nik, ba, linik.

لڤوڤ راچون: لڤی چون، دویڤ کهتن، سهحکرن، لڤی کهرهان

(البحث، التعقيب)

Lidwîvraçûn: Lêçûn, dûvketin, sehkirin, lêgerhan.

لڤوڤ را چوی: لڤی چوی، دویڤ کهتی، سهحکری، لڤی کهرهایی،

فهکولای، ههلشکافتی

(المبحوث، المعقب)

Lidwîvraçûy: Lêçûyy, duvketî, sehkirî, lêgerhay, vekolay, helişkaftî.

لڤوڤ سهری چون: تهقان، راتهقان، راقوتان، هافی بون، باژیله

بون

(الهيمن، الهيم، الهيام)

Lidwîvserîçûn: Teqan, rateqan, raqutan, havîbûn, bajêlebûn.

لڤوڤ سهری چوی: تهقای، راتهقای، راقهتای، هافی بوی، باژیله

بوی

(الهائم، المستهام)

Lidwîvserîçûy: Teqay, rateqay, raqetay, havîbûy, bajêlebûy.

لسه ناخفتن: پڤی ناخفتن، چره کرن

(المناقشه، المباحثه، الحادثه)

Liseraxiftin: Pê axiftin, cirekirin.

لسه ناخفتی: پڤی ناخفتی، جرهکری

(المبحوث، المناقش، الحادث)

Liseraxiftû: Pê axiftû, cirekirî.

لسه پڤیهکی راوستان: ئشقلک

(الوقل، الوقوف على رجل واحد)

Liserpîyekî rawestan: Îşqilk.

لغاف: ههفسار، سهههفسار، جهله ب، رهشمه

(اللاجام، الشكيمه، العنان)

Lixav: Hefsar, serhefsar, celeb, reşme.

لغاف بون: ههفسار بون، رهشمه بون، سهههفساربون، جهله سهه

بون، مت بون

(التلجم، الايقاف للمراء)

Lixavbûn: Hefsarbûn, reşmebûn, serhefsarbûn, celebserbûn, mitbûn.

لنگ: پتی، لاق، لویلاقه، باسکی پتی، درویشی
(القدم، الرجل، الساق للرجل)

Ling: pê, laq, lwîlaqe, baskê pêy, drwîşî.

لنگ ژیکه کرن: لنگ ژبه رک برن
(الافجاج)

Lingjêkvekirin: Linjiberikbirin.

لنگ دان: بهزین، رهقین
(الركض، الهرب)

Lingdan: Bezîn, revîn.

لنگ دای: پهقی، بهزی
(الراكض، الهارب)

Lingday: Revî, bezy.

لک: تیپ، قوول
(الفوج)

Lik: Tîp, qol.

له، لو: گدیشا گییای، گزرا ئالی، بارستا مشتت
(الوضم، الکدس، للحشیش)

Lih = Lo: Gidîşa gîyay, gizra alif, barista miştê.

لهازه: تیرکا هه لشکافتنا تشتی موکوم، تیرکا هه لشکافتنا بریت
خوهرستی

(العتله، القعاف، الفيض، الفيضان، الطوفان)

Lihaze: Tîrka helşikaftina tiştê mukum, tîrka
helişikaftina berêt xuristî.

لهی: لیسهر، لیهمشت، ئاف رابون، ئاف بووش بون، لیفان
(الطوفان، الفيض، القنف، الفيضان، القعاف)

Lihî: Lîser, lêhmişt, av rabûn, avboşbûn, lêfan.

لهیره: لفیرئ، لفی ئهردی
(هنا، ههنا، ههناک)

Lihêre: Li vêrê, li vî erdî.

لویرئ: لوی جهی، لوی ئهردی، لویرهه، لجهی دویر
(هناک، ههناک)

Liwêrê: Li wî cihî, li wî erdî, li wêrahe, li cihê
dwîr.

لیت، لیتک: پیتن، پتی راهافیتن
(الرفس، الشغز)

Lît = Lîtik: Pêhin, pêrahavêtin.

لیت لیتی، لیت هافیت: شه موز، پیتن هافیت
(الرفوس، المشغز)

Lîtlîtû = Lîthavêj: Şemboz, pêhinhavêj.

لغاندن: لهقاندن، ههژاندن، لهزاندن، هشاندن، زقرقاندن
(المحرک، المهز، المهز)

Livandin: Leqandin, hejandin, lerzandin, hişandin,
ziqziqandin.

لغاندی: لهقاندی، ههژاندی، لهزاندی، هشاندی، زقرقاندی

Livandî: Leqandî, hejandî, lerzandî, heşandî,
ziqziqandî.

لفیرئ: لفی جهی، لفی ئهردی، هییره، فیره، فئی درئ
(هنا، ههنا)

Livêrê: Livîcihî, livî erdî, hêre, vêre, vêdirê.

لگل: ههف
(مع)

Ligel: Hev.

لگه لک: پیکه بههفرا
(معا)

Ligelik: Pêkve, Bihevra.

لگل دهرکه تن: لگل چون، بههفرا چون
(التشیع، التشيع)

Ligel derketin: Ligelçûn, bihevraçûn.

لگل دهرکه تی: لگل چوی، بههفرا چوی
(المشیع)

Ligel derketî: Ligelçûyy, bihevraçûyy.

لیان: داووت، سهما، شه هیانه، شاهی، ئاههنگ
(الطرب، الرقص)

Lilyan: Dawet, sema, şehyane, sahî, aheng.

لیج: پشکا گوشتی، رفیله، لت
(الفدره، البضعة الهبر من اللحم)

Limç: Pişka goştî, rivêle, lit.

لیج لیج، لیچین: دهنکی خارن و فه خارنئ، دهنکی لیف و دهقی
(الالتماظ، صوت الشفه والاكل)

Limçlimç = Limçên: Dengê xarn û vexarnê, dengê
lêv u devî.

لمبیس: دفنا حیوانی، که پی ماهی و به رازی
(الفنطیس للخنزیر، الخرطوم، الخطم)

Limbîs: Difna hêwanî, kepê mahî û berazî.

لنگ: لبا، لدهف
(عند لدی، لدن)

Linik: Liba, lidev.

لیفه: رهموده

﴿الذخيرة، ترصيع، الخصير﴾

Lîte: Remode.

لیره: پارێ زێری

(الليرة الذهبية)

Lîre: Parê zêrî.

لیر: پاتوریټ که قلی له شی، رافیت پیستی له شی، په قویشکیت چهرمی له شی

(الشری، طفح جلدی یشکل بئورا ناتنه یسبب حکا شدید)

Lîr: Patorêt Kevlê leşî, ravêt pîstê leşî, peqwîşkêt çermê leşî.

لیس: جهی نهفتنا تهیرا، فهحه وهانا تهیرا

(الوقنه، الوقن، الوقاع، للطیر)

Lîs: Cihê nivistina teyra vehewhana teyra.

لیسته: فهرستا ناڤا، رستاناڤا

(القائمة، الجدول)

Lîste: Fehrîsta nava, rîsta nava.

لیسه: لێهمشت، لهی، رابونا ئافێ، ئاف بووش بون

(الفيضان، الطوفان)

Lîser: Lêhmişt, lihî, rabûna avê, av boşbûn.

لیسک: ئاف وهرینک، چیک ریژ، ئاف دێرک، کولوزه که خوهلیی دکه نی و ئافێ لیدکه ن بنی وی ددیرینیت دبیژنی ئاف تیژ بۆسابون چیکرنی

(الامبيق، الرشح، المرشحه، المقطره)

Lîsik: Av werînk, çipik rêj, avdrk kulozeke xwelyê dikenê û avê lêdiken binê wî ddêrînît dibêjinê tîjav bo sabûn kirinê.

لیفه: روینی گیای، رهیت گیای بیت گومتل

(الياف النبات، الجذور الشعرية للنبات والاعشاب)

Lîfe: Rwînê gîyay, rihêt gîyay yêt gumtil.

لیفک: تویری شویشتنی، له ش شو

(کيس الاستحمام)

Lîfik: Twîrê şwîştinê, leş şû.

لیق لیق، لیقین: تیق تیق، تیقین، که نیی ژ حیل، حیر حیر، لیک لیک (القهقهه)

Lîqlîq = Lîqên: Tîqtîq, tîqên, kenyê jihêl, hîr hîr, lîk lîk.

لیقه: تشتهکی نهرم وهکی هریی ئان پاتهی ددانن دبنی دهویدا حوبری دا دا سهری قه له م نه شکیت (الغدام)

Lîqe: Tiştêkê nerim wekî hiryê an patey didanin dibinê dewêda hubrîda da serê qelemî neşkêt.

لیک لیک، لیکین: لیک، لیکین، تیق تیق، تیقین، که نیی ژ حیل (الضحک، القهقهه)

Lîklîlk = Lîkên: Lîq lîq, lîqên, tîq tîq tîqên, ken-yê jihêl.

لین، لینک: کولوزی مه زن

(الزیر، الراقود)

Lîn = Lînik: Kulozê mezin.

لیوان: بهرسفک، جهی دیوانخانێ

(الايوان، البهو، القاعة)

Lîwan: Bersivk, cihê dîwanxanê.

لییان: پیتلاڤا بهفری، که له، کفانی داری، رهشکه کی دبه نی بوریقه چونا سه بهفری

(الحذاء الثلجي من خشب)

Lîyan: Pêlava befrê, kelle kivanê darî reşkekê dibenê bo rêve çûna serbefrê.

لولک: فیتیقه که وهکی هه له له لوكا یه بداری تهفری فه هیت فیتی دارا تهفری (ثمر احمر الكرز، لشجرة جبلية)

Lulik: Fêqiyeke wekî helhelokaye, bidarê tevrîyêve dihêt, fêqîyê darê tevrîyê.

لوکوزین: ریفه چونا هیدی ویکوته ک گولوله بون، بته قله که تن

(السروک، الرعس، الدلوح، الهدج)

Lukuzîn: Rêveçûna hêdî û bikotek, gululebûn, bi teqle ketin.

لوکوزی: که سی هیدی ویکوته ک بریفه دجیت، گولوله بوی، بته قله که تی

(المرعس، المدلوح، المهدج)

Lukuzî: Kesê hêdî û bi kutek brêve diçît, golo-lebûy, biteqeale.

لوکوزاندن: ریفه برنا بکوته ک وهیدی وگران

(الاهداج، الارعاش)

Lukuzandin: Rêvebirina bikutek û hêdî û gran.

لو: بارستا گییایی هسک ودوری بو مشتق تالفی نژنی
(الکدس للخشیش، الوضم الکومه)

Lo: Barista giyayê, hişkûdurî bo miştê alifê nijînî.

لوویی: کهلیکهکه دانئ وئ دلین لگه گرازی، ئودکه مه‌دیفینی
یانی ئافک
(اللوویاء)

Lobî: Kelîkeke danê wê dilênin ligel girarê u
diken medfînî yanî avik.

لووت = لووتک: خوه هافیتن، بار، کاف، پینگاف پانان
(الوئب، القفن، العفدان، الطفر، الدب، الحجلان)

Lot = Lotik: Xwehavêtin, bar, gav, pêngav, ranan.

لووپ، لوویک: په‌روکی سست وخاف وداڤ ستویر
(الموئوج، الههل)

Lop = Lopik: Perokê sist û xav û dar stwîr.

لووچ: حوچ، ده‌رقالا، رویت، خاس، رويس، قیچ، روال، کول
(المفصوع، المقشور، الحاسر، العاری، الجرد، الاجرد)

Loç: Hoç, dervala, rwît, xas, rwîs, qîç, riwal, kol.

لووچ بون: حوچ بون، ده‌رقالا بون، رویت بون، خاس بون، رويس
بون، رووال بون.
(التفصع، الانحسار، التعری، التقشر)

Loçbûn: Hoçbûn, der vala bûn, rwîtbûn, xasbûn,
rwîsbûn, ruwalbûn, kolbûn.

لووچ بوی: حوچ بوی، رویت بوی، رويس بوی، خاس بوی، کول
بوی، ده‌رقالا بوی، روال بوی
(المفصع، المحسر، المجر، المعری)

Loçbûy: Hoçbûy, rwîtbûy, rwîsbûy, xasbûy, kol-
buy, der vala bûy, riwal bûy.

لووچ تر: رویت تر، حوچ تر، رويس تر، خاس تر، کول تر، روال تر،
ده‌رقالا تر
(الافصع، الاحسر، الاعری، الاجرد)

Loçtir: Rwîtir, hoçtir, rwîstir, xastir, koltir, riwal-
tir, dervalatir.

لووچ کرن: رویت کرن، رويس کرن، حوچ کرن، خاس کرن، روال
کرن، کول کرن، ده‌رقالا کرن
(التفصیع، الافصاع، التقشیر، الاحسار، الاعراء، التجريد)

Loçkirin: Rwîtkirin, rwîskirin, hoçkirin, xaski-
rin, riwalkirin, kolkirin, der valakirin.

لوکوزاندی: ریتفه‌بریئ بکوتک وهیدی
(المهدج، المرعس، المدلوح)

Lukuzandî: Rêvebiryê bi kutek û hêdî.

لومبیس: دفنا ده‌هبی وهکی به‌رازی وماهی وفیلی
(الفنطیس، الخرطوم، الخطم)

Lumbîs: Difna dehbê wekî berazî û mahî û fîlî.

لولله: یاساخ، قه‌دهغه، ترس سه‌هم
(المنوع، الحذور، الخطر)

Lule: Yasax, qedexe, tirs, sehim.

لویلی: بوری، بوری ئافی هاتنی، بوری چه‌کی وهکی لویلی تفه‌نکی،
لویلیا مه‌سینکی
(الانبوب، الفوهه، البلبه للابریق)

Lwîlî: Borî, borya avê hatinê, borya çekî, wekî
lwîlya tivengê, lwîlya mesînkî.

لویلک: هه‌ستی زه‌ندکی، له‌فه‌نی ده‌ستی
(القصب للید، عظم الزند، عظم الساعد من الید)

Lwîlik: Hestiyê zendkî, levenê destî.

لويله پهر: گوله‌که په‌ریت وی دین بوری
(العبل، صنف من الزهر، الملفوف الورق)

Lwîleperr: Guleke perêt wê dibin borî.

لویر لویر، لویرین: ده‌نگی کورکی به
(العواء للذنب)

Lwîrlwîr - Lwîrên: Dengê gurgîye.

لویرلاقه: هه‌ستیئ باسکی پیئ، رویش، لنگ
(الساق، عظم الساق)

Lwîlaqe: Hestiyê baskê pêy, rwîş, ling.

لویرلاقه دریزئ: لنگ دریزئ
(الزجاج)

Lwîlaqedirêjî: Ling dirêjî.

لویرلاقه دریزئ: لنگ دریزئ
(الازج، طویل الساقین)

Lwîlaqdirêj: ling dirêj.

لویش: توخمه‌کی گییایی به‌لگ په‌حن، بی‌هنداره دخون لینای لگه
گزارا
(نبات عشبی یوکل مطبوخا)

Lwîş: Tuxmekê gîyay belg pêhin, bêhindare, dix-
om lênay digel girara.

L	ل	L	ل
	لوو: مراری (اللؤلؤ، الشذر)	لووچى، لووچياتى: رويتى، رويسى، روالى، حوچى، خاسى، دهرفالايى (الفصع، القشر، العرى، الجرد، الانحسار)	
Lolo: Mirarî.		Loçî = Loçyatî: Rwîî, rûsî, riwalî, xasî, dervalayî.	
لوولاف: بهفرا بئاف، بهفرا ته، بهفر و ئاف تیکهل بون (الهام، الثلج المبلول)		لوورک: شیرى نوى زای مهیاندی وهکی ماستی (اللباء، اللور)	
Lolav: Befra biav, befra ter, befr û av têkel bûn.		Lorik: Şîrê nwîzay, meyandî wekî mastî.	
		لوورانندن: دهنگ لیک وهرگیران، دهنگ تهقله لیدان (الترنیم)	
		Lorandin: Deng lêk wergêran, deng teqle lêdan.	
		لووراندى: دهنگى لیک وهرگیرای، دهنگى تهقله کرى (المرنم)	
		Lorandî: Dengê lêk wergêray, dengê bi teqlekirî.	
		لووشک: نانئ ههڤیرئ نه ترش بوى بئافئ بیژن (الطلمه، اقراص الخبز غير المخمر)	
		Loşik: Nanê hevîrê netirş bûy bi avê bipêjin.	
		لووتا قهلى: ریتفهچونا قهلا، بجووتک خوه هافیتن (الزوک)	
		Lota qelê: Rêve çûna qela bi cotik, xwe havêtin.	
		لووق: بهزینا هتیدی، ریتفهچونا هتیدی ونه زوی، نیف بهزین (الهروله)	
		Loq: Bezînahêdî, rêveçûna hêdî û nezwî, nîv bezîn.	
		لووق، لوقه: سيقهم، رتيان، ئاوا، سهليقه (النمط، الاسلوب، السليقة، الطراز، الترتيب، نمط)	
		Loq = Loqe: Sîqem, rêbaz, awa, selîqe.	
		لووقانندن: ریتفهچونا نافنجی نه بهز ونه هتیدی (التهرول)	
		Loqandin: Rêveçûna navincî, nebez û nehêdî.	
		لووقاندى: كهسى ریتفهچوى، نافنجى (المهرول)	
		Loqandî: Kesê rêvecuy, navincî.	
		لووزینه: توخمه کى شرينييايه (اللوزينج)	
		Lozîne: Tuxmekê şîrînyaye.	
		لووک: په مېوى (القطن)	
		Lok: Pembwî.	

م

M

- مات بون:** چڻ بون، مت بون، بڻ دهنګ بون، قهلس بون
(التفحم، السكوت)
- Matbûn:** Çixbûn, Mitbûn, Bêdengbûn Qelsbûn.
- مات بوی:** چڻ بوی، مت بوی، بڻ دهنګ بوی، قهلس بوی
(المفحم، السكوت)
- Matbûy:** Çixbûy, Mitbûy, Bêdengbûy, Qelsbûy.
- مات تر:** چڻ تر، مت تر، بڻ دهنګ تر، قهلس تر
(الافحم، الاسكت)
- Mattir:** Çixtir, Mittir, Bêdengtir, Qelstir.
- مات کرن:** چڻ کرن، مت کرن، بڻ دهنګ کرن، قهلس کرن
(الافحام، الاسكات، التفحيم)
- Matkirin:** Çixkirin, Mitkirin, Bêdengkirin, Qelskirin.
- مات کری:** چڻ کری، مت کری، بڻ دهنګ کری، قهلس کری
(المفحم، المسکت)
- Matkirî:** Çixkirî, Mitkirî, Bêdengkirî, Qelskirî.
- ماتی، ماتاتی:** چڻی، متی، بڻ دهنګی کهړی، قهلسی،
قهلسیاتی، چڻیاتی، متیاتی
(الفحام، السکته، السکوت)
- Matî = Matatî:** Çixî, Mitî, Bêdengî, Kerî, Qelsî, Qelsîyatî, Çixyatî, Mityatî.
- ماتانی:** یارییه که بچویک تشتی شتی کویزا تیک وهردهن
یانی دلول دکهن
(لعبه الخسی بالجوز وغیره)
- Matanê:** Yarîyeke biçwîk tiştê şitî gwîza têkwer diken yanî dilol diken.
- ماته:** کوفیکا پرچی، قهفته کا موی سهری یه
(الفسنه، خصله من الشعر)
- Mate:** Kofîka pirçê, Qefteka mwîyê serîye.
- ماته:** چاف کول بون، چاف کولیا دژوار
(الرمد، التراخوما)
- Mate:** Çavkulbûn, Çavkulîya dijwar.
- ماتی:** سهخبیر، چاف لی کرن، خودان کرن، چافدان، پویته
(العنايه، التربه، الرعايه)
- Matî:** Sexbêr, Çavlêkirin, Xudankirin, Çavdan, Pwîte.
- ماتی بون:** سهخبیر بون، چافدان بون، پویته پی بون
(الاعتناء، التربه، الترعيه، المراعاه)
- Matîbûn:** Sexbêrbûn, Çavdanbûn, Pwîte pêdan.

ما: ههکه، چ
(ما، ماذا)

Ma: Heke, Çi.

ما:
(هل)

Ma:

ما: فهما، گيروبو
(ظل، بقى، تأخر)

Ma: Vema, Gîrobû.

ما بې: ناف بې
(الفاصل، الحاجز، الحاجب)

Mabirr: Navbirr.

مابهين: نافبه، بهنگه، دهمهک، گافهک
(البين، المسافه، البعد، الفتره)

Mabeyn: Navber, Bengeh, Demek, Gavek.

مات، ماط: ته بهل، موهرکا مه زن
(الدعبله)

Mat: Tebel, Morka Mezin.

مات: بڻ دهنګ، مت، چڻ، کهړ
(الافحام، السکوت)

Mat: Bêdeng, Mit, Çix, Kerr.

مارحوليله: حیوانه که وهک مارگیزکانه یی مهستره کهله
رهنگ هه نه

(الضب، العطاء، الحزون)

Marhulîle: Hêwaneke wek margîzkane yê
mestire gele reng hene.

مار، ماره: مهر، شوی، ژن ومیرینی
(النکاح، الزواج)

Mar = Mare: Mehîr, Şwî, Jin û mêmîrî.

مار بون: مهر بون، شوی بون، ژن ومیرینی بون
(التناکح، التزاوج)

Marbûn: Mehîrbûn, Şwîbûn, Jin û mêmîrbûn.

مار بوی: مهر بوی، شوی بوی، ژن ومیرینی بوی
(المنکوح، المزوج)

Marbûy: Mehîrbûy, Şwîbûy, Jin û mêmîrbûy.

مارتر: مهتر، شوی تر، ژن ومیرینی تر
(الانکح، الازوج)

Martir: Mehîrtir, Şwîtir, Jin û mêmîrtir.

مارکرن: مهرکرن، شوی کرن، ژن ومیرینی کرن
(التنکح، الانکاح، التزويع)

Markirin: Mehîrkirin, Şwîkirin, Jin û
mêmîrkirin.

مار کری: مهر کری، شوی کری، ژن ومیرینی کری
(المنکح، المزوج)

Markirî: Mehîrkirî, Şwîkirî, Jin û mêmîrkirî.

ماریاتی، مارینی: مهیرینی، شویاتی، ژن ومیرینی
(المناکحه، المزاوجه)

Marîyatî = Marîrî: Mehîrî, Şwîyatî, Jin û
mêmîrî.

مارک: هنده مالویل کن دزکی دا
(دود الاسکارس)

Marik: Hinde malwîkin dizkîda.

مارگهرد: تهخلیتهکی مارایه، رهنگی وی یی گهوره
(الحیه الرقطاء)

Margewr: Texlîtekê maraye rengê wî yê gewre.

مارگیر: مروفتی مارا دگريت وتهسلیمی ددهت خه لکی دا مار
بیقه نه دهن
(الحاوی)

Margîr: Mirovê mara digirî û teslîmê didet
xelkî da mar pêve neden.

ماتی بوی: سهخبیر کری، چاف دای، پویته پی بوی
(المعتنی، المراعی، المربی)

Matîbûy: Sexbêrkirî, Çavday, Pwîte pê day.

ماتی تر: سهخبیرتر، چاف دای تر، پویته پی کری تر
(الاعنی، الاربی، الارعی)

Matîtir: Sexbêrtir, Çavdaytir, pwîtepêkirîtir.

ماتی کرن: سهخبیر کرن، چاف دان کرن، پویته پی کرن
(التربیه، الاعتناء، الارعاء، الترعیه)

Metîkirin: Sexbêrkirin, Çavdankirin, Pwîte
pê kirin.

ماتیاتی، ماتینی: سهخبیری، سهخبیریاتی، چاف دانی
(العنايه، التربیه، الرعايه)

Matîyatî = Matîrî: Sexbêrî, Sexbêrîyatî,
Çavdanî.

ماتی کرن: خوه دناف راکرن، خوه تیکهل کرن، خوه دناف
هه لدان

(الفضول، التدخل فیما لایعنی التدخل الفضولی)

Matêkirin: Xwe dinav rakirin, Xwe têkelki-
rin, Xwe dinavheldan.

ماچ: رامویسان
(القبله، اللثم)

Maç: Ramwîsan.

ماچ بون: رامویسان بون، راموسان
(التقبل، التلثم)

Maçbûn: Ramwîsanbûn, Ramûsan.

ماچ بوی: رامویسان بوی
(المقبل، الملثم)

Maçbûy: Ramwîsanbûy.

ماچ کرن: رامویسان کرن
(التقبیل، الالتام، التلثیم)

Maçkirin: Ramwîsankirin.

ماچ کری: رامویسان کری
(المقبل، الملثم)

Maçkirî: Ramwîsankirî.

مار: نهژدها، وهی بابک، ئیدهک
(الحیه، الافعی، الثعبان)

Mar: Ejdeha, Weybabk, Êdek.

مارئ ژه‌ی: توخمه‌کی کیزکانه گه‌له‌ک ده‌ست وپی بیت پیته
خوه تیک دبه‌ت و گروفر دبیت وه‌کی موریکا
(بنت وردان)

Marê jey: Tuxmekê kêzkane gelek dest û pê
yêt pève xwe têk dibet û girovir dibêt wekî
morîka.

مارئ نیر: مار نه یی می
(الاخزم)

Marê-nêr: Mar neyê mê.

مازی: فیتیقه‌که بدارا مازی فه‌ده‌یت یی گروفر و بچویه،
که‌مارئ پی دکه‌ن، ده‌رمانه بو هنده‌ک نه‌ساختیا
(العفن)

Mazî: Fêqîyeke bidara mazîve dihêt yê giro-
vir û biçwîke, Gemarê pêdiken dermane bo
hindek nesaxîya.

مازی چن: که‌سی دچیت مازییا دکه‌ت و فیک دئخیت
(جانی العفن، قاطف العفن)

Mazîçin: Kesê diçît mazîya diket û vêk di êxît.
مازی چنن: کرنا مازییا ژ خولپا لچیا
(قطاف العفن)

Mazîçinîn: Kirna mazîya ji xulpa liçîya.

ماست: شیرئ مه‌یاندی
(اللبن الرائب، الخاثر)

Mast: Şîrê meyandî.

ماست ناف: روه‌ن کرنا ماستی بنافئ بو فه‌خارنئ وه‌ک
ده‌وی
(الشنینه، المخيض)

Mastav: Ruhinkirina mastî bi avê bo vexar-
nê wek dewî.

ماستئ بورئ: ماستئ ده‌می مه‌یاندنئ باش نه‌مه‌بیت فردئ
فردئ دبیت
(الفلاق)

Mastê borî: Mastê demê meyandinê baş ne-
meyît virdîvirdî dibêt.

ماستئ ناف شوق: شیرئ تیکه‌لی نافئ به‌یت مه‌یاندن، یانی
ماستئ روه‌ن
(السجاح، الذراح، السجاح)

Mastê avşoq: Şîrê têkelî avê bihêt meyandin
yanî mastê ruhî.

مارگیزک، مارگیسک: توخمه‌کی زنیوه‌را نه وه‌ک مار حویل
و کمکمایه
(الحبقة، الدقشه، العطاءه)

Margîzk = Margîsk: Tuxmekê zinêwerane
wek marhulîle û kimkimaye.

مارگینس: ماره‌کی ره‌نگ سورئ تاری یه دبن ئاخئ را دژیت
لهر چوتئ کرنئ هنده جارا په‌یدا دبیت
(الدساس، الدساسه)

Margêsin: Marekê reng sorê tarîye dibin axê
ra dijît liber cotîkirinê hindecara peyda dibêt.
مارگه‌زتی: مروفتئ ماری پیته‌دای، تشتئ ماری پیته‌دای
(الملدوغ)

Margeztî: Mirovê marî pêveday, Tiştê marî
pêveday.

مارگه‌زتن: مارپیته‌دان، پیته‌دانا ماری
(اللده)

Margeztin: Marpêvedan, Pêvedana marî.

مار ماسئ: توخمه‌کی ماسیایه وه‌ک مارایئ زراف ودریژه
(الجرى، الصلور، الحنکلیس، الانکلیس)

Marmasî: Tuxmekê masîyaye wek mara yê
zirav û dirêje.

مارمیژئ: که‌سی جهئ پیته دانا ماری بده‌فی دمئژیت
(طبيب اللده بمص السم)

Marmêj: Kesê cihê pêvedana marî bidevî di-
mêjît.

مارمیژئ: کارئ پی رابونا میتنا ژه‌هرا ماری یه ژ جهئ
پیته‌دای
(طبابه اللده بمص السم من الملدوغ)

Marmêjî: Karê pêrrabûna mêtina jehra marîye
ji cihê pêveday.

مارئ خه‌له‌ک: مارئ خوه کری گه‌پی، مارئ گه‌پی گه‌پی
(الرحه)

Marê xelek: Marê xwe kirî gerî, Marê gerî
gerî.

مارئ ره‌ش: مارئ ره‌نگئ وی ره‌ش
(الحنش)

Marê reş: Marê rengê wî reş.

ماسی فانی: کاری گرتنا ماسیا
(السماکه، صید السمک)

Masîvanî: Karê girtina masya.

ماسویله: خیجا بلند و بهل لتشتی راست، پاڤا بهل، گتیرا
هه لکه تی
(الخط الناتی البارز)

Maswîle: Xîça bilind û bel li tiştê rast, Rava bel, Gêrra helketî.

ماش: دانه کئی ئافی یه دچین بو خارنئی دکهن گرار
(الزن، الخمر، الماش)

Maş: Danekê avîye diçînin bo xarnê diken girar.

ماش: ماشا لئنا یانی گرارا ماشی
(طبیخ الماش)

Maş: Maşa lênay yanî girara maşê.

ماشوت: کرمه که، زهرزه واد و شینکاتی دخت یی زیانداره
(الیرقان، دود الخضار)

Maşot: Kirmeke zerzewad û şînkatiyê dixot yê zîyandare.

ماشینک: توخمه کئی چوچکیت بجوکه لقورمى دارا
دچهریت دبیزنئ سپینداروک
(صنف من العصافیر)

Maşînk: Tuxmekê çwîçkêt biçwîke li qurmê dara diçerît dibêjnê spîndarok.

ماشیلوتک: شمشیروک، یاریه که کومکیت ئاخى بجوکه
قهدهدن

(لعبه، توزیع کومات التراب الصغیره)

Maşîlotk: Şimşîrok, Yariyeke komkêt axê biçwîk vediden.

ماف: حهق
(الحق)

Maf: Heq.

مافویر: بهرکا بمرک و ریشک
(الزولیه، السجاده)

Mafwîr: Berka bimirk û rîşik.

ماقویل: ریزدار، مهزنی جهی، میرزا، ناغا، ره سپی،
مالبات، خانه دان، بنه مال، که نکه نه

(الماجد، الشریف، الوجیه، النبیل، الوقور)

Maqwîl: Rêzdar, Mezinê cihî, Mîrza, Axa, Rihspî, Malbat, Xanedan, Binemal, Kenkene.

ماست بورین: میاندن، خرابون
(الفلقان، الفلق)

Mastborîn: Mîyandin xirabbûn.

ماستی تویری: نهو ماسته یی دکهن تویرکی دا فهوهرهیت
وکزر ببیت
(الشیراز)

Mastê twîrî: Ew maste yê diken twîrkî da vewehî û kizir bibît.

ماسته روین: پی خارنه چی دکهن ژتیکه لکرنا روین و ماستا
بو خارنا زفستانئ وهک ژاژی
(الریکه، اللواخه، اللیباخه)

Maste rwîn: Pêxarne çêdiken ji têkel kerina rwîn û masta bo xarna zivistanê wek jajî.

ماستی فهگرتی: ماستی فههیلای نه خاری و کهفن
(الصرب)

Mastê vegirtî: Mastê vehêlay nexarî û kevin.

ماسیا پشتی: شفا پشتی، ستوینا پشتی، کاریتی پشتی
کها پشتی، زیتەر
(العمود الفقری)

Masîya piştê: Şiva piştê, Stwîna piştê, Karîtê piştê, Giha piştê, Zîter.

ماسیا خه نجرئی: پراسیا لنیفه کا تی خه نجرئی یا بلند
وهکی کیسی
(العیر، النصل)

Masîya xencerê: Perasîya li nîveka tîyê xencerê ya bilind wekî gîsîyê.

ماسیا شیرئ: پاڤا بلندا نیفه کا دهق شیرئ
(الشطبه للسيف)

Masîya şîrî: Rava bilinda nîveka devê şîrî.

ماسی: حیوانه که دئاڤیدا دژیت گوشتی وئ بو خارنئی یی
خوهشه
(السمکه)

Masî: Hêwaneke di avêda dijît goştê wê bo xarnê yê xweşe.

ماسی فان: که سئ کاری وی گرتنا ماسیا
(السماک)

Masîvan: Kesê karê wî girtina masya.

- ماکەر:** كەرا مێ
(الاتن، الاتان، انثى الحمار)
Maker: Kera mê.
- ماکەر، مێ کەر:** کەوئ مێ
(الغبراء، انثى الحجل)
Makew = Mêkew: Kewê mê.
- ماکینە:** چەقماق
(المکینه)
Makîne: Çeqmaq.
- ماکا تشتی:** کاکلکا تشتی، هیتینێ تشتی، راستییا تشتی،
ههینا تشتی
(الکنة، جوهر الشیء حقیقته)
Maka Tiştî: Kakilka tiştî, Hêvênê tiştî, Rastîya tiştî, Heyîna tiştî.
- مال:** خانى، ئافامى
(البيت)
Mal: Xanî, Avahî.
- مال:** ژن، وهک بیژن بهرمالی
(يكنى بالزوجه، ربه البيت)
Mal: Jin, Wek bêjin bermalî.
- مال:** كرت
(الملکيه)
Mal: Kirt.
- مال باب:** مالا بابێ ژنێ پاشی شویکرنی
(بيت الاب، بيت الابوه)
Malbab: Mala babê jinê paşî şwîkirinê.
- مال بات:** خانهدان، ماقویل، بنه مالی
(ذو النسب، الوجاهه)
Malbat: Xanedan, Maqwîl, Binemal.
- مال باتی:** خانهدانی، ماقویلی، بنه مال
(عراقه النسب، الاسره النبيله)
Malbatî: Xanedanî, Maqwîlî, Binemalî.
- مال بارکرن:** کوچه‌ری، ره‌فه‌ندی، ده‌ربه‌ده‌ری، جه
فه‌گوه‌ازتن، مشه‌خت بون
(النزوح، الترحال، الهجره)
Malbarkirin: Koçerî, Revendî, Derbederî, Cihveguhaztin, Mişextbûn.

- ماقویل بون:** ریزداربون، میرزابون، ئاغا بون، رویمه‌ت بون،
خانه‌دان بون، که‌نکه‌نه بون
(التمجد، التشرف، التنبل، التوقر)
Maqwîlbûn: Rêzdarbûn, Mîrzabûn, Axabûn, Rwîmetbûn, Xanedanbûn, Kenkenebûn.
- ماقویل بوی:** خانه‌دان بوی، ریزدار بوی، ئاغا بوی، که‌نکه‌نه
بوی
(المجد، المنبل، المشرف، الموجه، الموقر)
Maqwîlbûy: Xanedanbûy, Rêzdarbûy, Axabûy, Kenkenebûy.
- ماقویل تر:** خانه‌دان تر، ریزدار تر، برویمه‌ت تر، که‌نکه‌نه تر
(الامجد، الاشرف، الانبل، الاوجه، الاوقر)
Maqwîltir: Xanedantir, Rêzdartir, Bimrwîmettir, Kenkenetir.
- ماقویل کرن:** خانه‌دان کرن، ریزدار کرن، که‌نکه‌نه کرن
(التمجد، التشريف، الانبال، التوقير)
Maqwîlkin: Xanedankirin, Rêzdarkirin, Kenkenekirin.
- ماقویل کری:** خانه‌دان کری، ریزدار کری، که‌نکه‌نه کری
(المجد، المشرف، الموجه)
Maqwîlkirî: Xanedankirî, Rêzdarkirî, Kenkenekirî.
- ماقویلی، ماقویلیاتی:** خانه‌دانی، که‌نکه‌نه‌یاتی، ریزداری،
ئاغاتى، میرزاتى
(النبل، الوجاهه، الشرف، الوقار، المجد)
Maqwîlî = Maqwîlîyatî: Xanedanî, Kenkeneyatî, Rêzdarî, Axatî, Mîrzatî.
- ماقرنه:** به‌که‌ره، که‌ندیلک، بالولکا ده‌زییا، گولولکا ده‌زییا
(المکب للغزل، کبه، الخیوط، بکره الخیوط)
Maqirrne: Bekere, Kendîlk, Balolka dezîya, Gulolka dezîya.
- ماک:** دایک، دای، ژێ بوی
(الام، الوالده)
Mak: Dayik, Day, Jêbûy.
- ماک:** کاکلا تشتی، بنیاتى تشتی، هیتینێ تشتی، بندکا
تشتی، بنه‌کارا تشتی
(الجوهر، الاصل، الکنة، حقیقه الشیء، اللب)
Mak: Kakila tiştî, binyatê tiştî, Hêvênê tiştî, Bindika tiştî, Binekara tiştî.

مال خوئی: كهف خوی، مه زنی مالی، مه زنی گوندی، مه زنی تاخی
(المختار، رب البيت، سيد الاسره، الزوج)
Malxwê: Kev xwî, mezinê malê, mezinê gundî, mezinê taxî.
مال خوه لیانی: خهون روژک دیتن
(المالخنولیا السوداء، احلام یقظه)
Malxwelyanê: Xewin rojk dîtin.
مال خر کرن: مال فیک ئیخستن، مال لیكدان، مال کوم کرن
(الاكتنار، التکنیز)
Malxirrkin: Mal vêkêxistin, Mal lêkdan, Mal komkirin.
مال دار: زهنگین، که دخودا، خودان ملک و مال، ههیی
(الغنی، الثری، الملاك)
Maldar: Zengîn, Kedxuda, Xudan milk û mal, Heyî.
مال داری: هه یاتی، زهنگینی، که دخودایی، خودان ملک، مالیینی
(الغناء، الثراء، التملك، التمويل، الاکتساب)
Maldarî: Heyatî, Zengînî, Kedxudayî, Xudanmilk û malînî.
مال دوخین: کونا دوخینی تیرا دکیشن لدهرپتی
(الحجزه)
Maldoxwîn: Kuna doxînê têrra dikêşin li-derpêy.
مالشتن: مالین. رادان، قه دان، دسه ردا برن، پاقر کرن، ته کوپز کرن، ته میز کرن
(الکنس، الکسح، الکشح، الازاحه، الازم، المسح، المحو)
Maliştin: Malîn, radan, vedan, diserdabirin, paqijkirin, tekwîzkirin, temîzkirin.
مالشتی: جهی مالی، جهی رادای ژ کلیشا، جهی پاقر کری
(المکنوس، المکسوح، المزاح، الممسوح، المحو، المزم، المكشوف)
Maliştî: Cihê malî, cihê raday ji gilêşa, cihê paqijkirî.
مالق: به بلی، هه بلی، هه مه ر
(المکتظ، الزان)
Maliq: Betilî, hebilî, hemer.

مال بارکری: مشهخت، ره قهند، کوچه ر، دهر به دهر
(النازح، المرتحل، المهاجر)
Malbarkirî: Mişext, Revend, Koçer, Derbeder.
مال بیچی، مال بجویک: پسدان
(السلی، المشیمه، الرحم)
Malbêçî = Malbiçwîk: Pisdan.
مال بهردان: مال هیلان، مشهخت بون، مال قه گوهازتن
(النزوح، الهجره)
Malberdan: Malhêlan, Mişextbûn, Mal veg-uhaztin.
مال بهردای: مال هیلای، مشهخت بوی، دهر به دهر بوی، مال قه گوهازتی بوی
(النازح، المهاجر)
Malberday: Malhêlay, Mişextbûy, Derberbûy, Malveguhaztîbûy.
مال بفر: کونا بفری، جهی دهستکی لیدانی
(القف، الخرت، الدبله، ثقب الفاس)
Malbivir: Kuna bivrî, Cihê destkê lêdanê.
مال تفری: کونا تفری یا ناشی یا بست دچیت تیرا
(ثقب خنزیره الرحی)
Maltivrî: Kuna tivrî ya aşî ya bist diçît têrra.
مال جهمین: مال فیک ئیخ
(الهباش)
Malcemîn: Mal vêkêx.
مال جهماندن: مال فیک ئیخستن، مال کوم کرن
(الهباش)
Malcemandin: Mal vêkêxistin, mal komkirin.
مال جهماندی: که سی مال فیک ئیخستی، خرکری
(الهباش)
Malcemandî: Kesê mal vêkêxistî, xirkirî.
مال جو: بوتاجووی جهی ئاف تیرا دچیت، نیقه کا جووی، ناچه را ههردو لیفتیت جووی، جولاندکا جووی
(قناه الساقیه، حفره الساقیه، الساقیه الفرعیه)
Malco: Bota cowê av têrra diçît, nîveka cowê, navbera herdu lêvêt cowê, colandika cowê.

مال کهتی: بئی مال، پویت، رسوا، دهست تهنگی، ههلوهرهان
(المفلس)

Malketî: Bêmal, rwît, riswa, dest tengî, helwerhan.

ماک گر: دهست مچاندی، کرت فهگر، کرت داکر
(المحتکر)

Malgir: Dest miçanî, kirtvegir, kirtdagir.

مال گری، مال گرتن: کرت فهگری، کرت داکرتن
(الاحتکار، الحکر)

Malgirî = Malgirtin: Kirtvegirî, kirtdagirtin.

مال گرتن: بنهجه بون، ئاکنجی بون
(السکون)

Malgirtin: Binecihbûn, akincîbûn.

مال مالانئ: یاریهکه بجویک دکه
(لعبه لغزیه، الاحجیه)

Malmalanê: Yariyeke biçwîk diken.

مال مشت: کلێش
(النفایات، القمامه، الكناسه)

Malmışt: Gilêş.

مالنج: ئامویری پئی رادانئ، ئامویری فهوسینی
(المسیعه، المالح)

Malinc: Amwîrê pêrradanê, amwîrê vehusînê.

مالنج دان: فهوسین، تیل کرن، دهست کرن، پئی رادان
(السیع، التسیع، الملط)

Malincdan: Vehusîn, tîlkin, destkirin, pêrradan.

مالنج دای: پئی رادای، فهوسى، تیل کری
(المسیع، المملط، مال)

Malincday: Pêrraday, vehusî, tîlkirî.

مال وێران: مال خراب، مال کمباخ، مال سهتمی، ژار
(مهیجوم الدار، البائس، الهالک)

Malwêran: Malxirab, malkimbax, malsetimî, jar.

مال وێران بون: مال کمباخ بون، مال کلێس بون، مال سهتمین، برهان، مال بن بر بون، مال پویج بون
(التهلک، الانقراض، البوار، البواد)

Malwêranbûn: Malkimbaxbûn, malkilêsbûn, malse-timîn, birhan, malbinbirrbûn, malpwîçbûn.

مالق بون: بهتلین، ههبلین، هههه بون
(الاكتظاظ)

Maliqbûn: betilîn, hemerbûn.

مالق بوی: بهتلی بوی، ههبلی بوی، هههه بوی
(المکتظ)

Maliqbûy: Betilîbûy, hebilîbûy, hemerbûy.

مالق تر: بهتلی تر، ههبلی تر، هههه تر
(الاكتظ، الاکظ)

Maliqtir: Betilîtir, hebilîtir, hemertir.

مالق کرن: بهتلاندن، ههبلاندن، هههه کرن
(الاكتظا، التکظیظ)

Maliqkirin: Bitilandin, hebilandin, hemerkirin.

مالق کری: بهتلاندی، ههبلاندی، هههه کری
(المکظ، المکظظ)

Maliqkirî: Betilandî, hebilandî, hemerkirî.

مالقی، مالقیاتی: بهتلینی، ههبلینی، هههه ریاتی
(الکظ، الزان، الاکتظاظ)

Malqî = Maliqîyatî: Betilînî, hebilînî, hemerîyatî.

مالک: چهکهچه، جهی تشتی، خانیک، شانه
(البيت، الخزانة، الخلیه)

Malik: Çekmeçe, cihê tiştî, xanîk, şane.

مال کهر: رێبهه، ئابورکهه، کوپوری کار، بسپور
(المدير، المقتصد، التمويل، الکاسب)

Malke: Rêber, aborker, kuporîkar, bispor.

مال کهری: بسپوری، ئابورکهری، بهرکه رهان
(التدبير، الاقتصاد، التمويل، الکسب)

Malkeî: Bisporî, aborkerî, bergerhan.

مال کرن: ئابور کرن، رێنجبهه، بهرکه رهانی
(الاكتساب، الکسابه، الاقتصاد، التمويل)

Malkirin: Aborkirin, rêncberî, bergerhanî.

مالکا خهززی: شانه، مالکا شانئ
(الشرنق)

Malka xerzî: Şane, malka şanê.

مالکا شانئ: کونکا شانئ

(النخاريب، ثقب العسل فى الشمع)

Malka şanê: Kunka şanê.

M	م	M	م
مالین: رادان، سهردهافیتن، پاقر کرن، مالشتن (الکنس، الکشح، الکسح، الازم، الزاحه، المسح، المحو) Malîn: Radan, serdahavêtin, paqijkirin, maliştin.	مال ویران بوی: مال کمباخ بوی، مال کلّیس بوی، بن بر (المهلک، البائر، البائد، المنقرض) Malwêranbûy: Malkimbaxbûy, malkilêsbûy, binbirrbûy.	مال ویران تر: مال کمباخ تر، مال کلّیس تر، بن بر تر، برهای تر (الاهلک، الابور، الابدید) Malwêrantir: Malkimbaxtir, malkilêstir, binbirrtir, birhaytir.	مال ویران کرن: مال کمباخ کرن، مال کلّیس کرن، براندن، بن بر کرن (الاباده، الاهلاک، الافناء) Malwêrankirin: Malkimbaxkirin, malkilêskirin, birandin, binbirrkirin.
مالی: رادای، مالشتی، سهردهافیتتی، پاقر کری (المکنوس، المزاح، المكسح، المزاح، المسوح، المحو) Malî: Raday, maliştî, serdahavêtî, paqijkirî.	مال ویران کری: مال کمباخ کری، براندی، بن بر کری (المبید، المهلک، المنفی) Malwêrankirî: Malkimbaxkirî, birandî, binbirrkirî.	مال ویرانی، مال ویرانیاتی: مال کمباخی، مال کلّیسی، برهانی (الهجمان للبيت، الفناء الهالك، البوار، البود) Malwêranî = Malwêranîyatî: Malkimbaxî, malkilêstî, birhanî.	مالوفی: سیقل بوق، حینج، ئارهای، گرمهیموینک (الشبق، الغالم، الهائج) Malofî: Sîqilboq, hênc, arhay, girmeymwînk.
مالی هسک: پاره، زیر، زیف، پویل (الصامت، الذهب والفضه، النقود) Malêhişk: Pare, zêr, zîv, pwîl.	مال ویرانی، مال ویرانیاتی: مال کمباخی، مال کلّیسی، برهانی (الهجمان للبيت، الفناء الهالك، البوار، البود) Malwêranî = Malwêranîyatî: Malkimbaxî, malkilêstî, birhanî.	مالوفی: سیقل بوق، حینج، ئارهای، گرمهیموینک (الشبق، الغالم، الهائج) Malofî: Sîqilboq, hênc, arhay, girmeymwînk.	مالوفیاتی: گرمهیموینکی، سیقل بوقی، حینجی، ئارهای (الشبق، الغلمه، الهياج، الجنس) Malofîyatî: Girmeymwînkînî, sîqilboqî, hêncî.
مام: برایی بابی مروفی (العم) Mam: Birayê babê mirovî.	مال ویرانی، مال ویرانیاتی: مال کمباخی، مال کلّیسی، برهانی (الهجمان للبيت، الفناء الهالك، البوار، البود) Malwêranî = Malwêranîyatî: Malkimbaxî, malkilêstî, birhanî.	مالوفی: سیقل بوق، حینج، ئارهای، گرمهیموینک (الشبق، الغالم، الهائج) Malofî: Sîqilboq, hênc, arhay, girmeymwînk.	مالوفیاتی: گرمهیموینکی، سیقل بوقی، حینجی، ئارهای (الشبق، الغلمه، الهياج، الجنس) Malofîyatî: Girmeymwînkînî, sîqilboqî, hêncî.
مامینی: برابابینی (العمومه) Mamînî: Birababînî.	مال ویرانی، مال ویرانیاتی: مال کمباخی، مال کلّیسی، برهانی (الهجمان للبيت، الفناء الهالك، البوار، البود) Malwêranî = Malwêranîyatî: Malkimbaxî, malkilêstî, birhanî.	مالوفی: سیقل بوق، حینج، ئارهای، گرمهیموینک (الشبق، الغالم، الهائج) Malofî: Sîqilboq, hênc, arhay, girmeymwînk.	مالوفیاتی: گرمهیموینکی، سیقل بوقی، حینجی، ئارهای (الشبق، الغلمه، الهياج، الجنس) Malofîyatî: Girmeymwînkînî, sîqilboqî, hêncî.
مام بز: خه زال، ئاسک (الغزال) Mambiz: Xezal, ask.	مال ویرانی، مال ویرانیاتی: مال کمباخی، مال کلّیسی، برهانی (الهجمان للبيت، الفناء الهالك، البوار، البود) Malwêranî = Malwêranîyatî: Malkimbaxî, malkilêstî, birhanî.	مالوفی: سیقل بوق، حینج، ئارهای، گرمهیموینک (الشبق، الغالم، الهائج) Malofî: Sîqilboq, hênc, arhay, girmeymwînk.	مالوفیاتی: گرمهیموینکی، سیقل بوقی، حینجی، ئارهای (الشبق، الغلمه، الهياج، الجنس) Malofîyatî: Girmeymwînkînî, sîqilboqî, hêncî.
مامرک: مریشکا بچویک (الدجاجه، فرخه الدجاج) Mamirk: Mrîşka biçwîk.	مال ویرانی، مال ویرانیاتی: مال کمباخی، مال کلّیسی، برهانی (الهجمان للبيت، الفناء الهالك، البوار، البود) Malwêranî = Malwêranîyatî: Malkimbaxî, malkilêstî, birhanî.	مالوفی: سیقل بوق، حینج، ئارهای، گرمهیموینک (الشبق، الغالم، الهائج) Malofî: Sîqilboq, hênc, arhay, girmeymwînk.	مالوفیاتی: گرمهیموینکی، سیقل بوقی، حینجی، ئارهای (الشبق، الغلمه، الهياج، الجنس) Malofîyatî: Girmeymwînkînî, sîqilboqî, hêncî.
مامک: هه لاهمتی بهردهخل ودانی (الجدح، المجدار، النطار، الفزاعه) Mamik: Helametê ber dextl û danî.	مال ویرانی، مال ویرانیاتی: مال کمباخی، مال کلّیسی، برهانی (الهجمان للبيت، الفناء الهالك، البوار، البود) Malwêranî = Malwêranîyatî: Malkimbaxî, malkilêstî, birhanî.	مالوفی: سیقل بوق، حینج، ئارهای، گرمهیموینک (الشبق، الغالم، الهائج) Malofî: Sîqilboq, hênc, arhay, girmeymwînk.	مالوفیاتی: گرمهیموینکی، سیقل بوقی، حینجی، ئارهای (الشبق، الغلمه، الهياج، الجنس) Malofîyatî: Girmeymwînkînî, sîqilboqî, hêncî.
ماموستا: سهیدا (الاستاذ) Mamosta: Seyda.	مال ویرانی، مال ویرانیاتی: مال کمباخی، مال کلّیسی، برهانی (الهجمان للبيت، الفناء الهالك، البوار، البود) Malwêranî = Malwêranîyatî: Malkimbaxî, malkilêstî, birhanî.	مالوفی: سیقل بوق، حینج، ئارهای، گرمهیموینک (الشبق، الغالم، الهائج) Malofî: Sîqilboq, hênc, arhay, girmeymwînk.	مالوفیاتی: گرمهیموینکی، سیقل بوقی، حینجی، ئارهای (الشبق، الغلمه، الهياج، الجنس) Malofîyatî: Girmeymwînkînî, sîqilboqî, hêncî.
مان: فهکیشان، ساخی، هه رینی (البقاء، الخلود، الديمومه) Man: Vekêşan, saxî, herînî.	مال ویرانی، مال ویرانیاتی: مال کمباخی، مال کلّیسی، برهانی (الهجمان للبيت، الفناء الهالك، البوار، البود) Malwêranî = Malwêranîyatî: Malkimbaxî, malkilêstî, birhanî.	مالوفی: سیقل بوق، حینج، ئارهای، گرمهیموینک (الشبق، الغالم، الهائج) Malofî: Sîqilboq, hênc, arhay, girmeymwînk.	مالوفیاتی: گرمهیموینکی، سیقل بوقی، حینجی، ئارهای (الشبق، الغلمه، الهياج، الجنس) Malofîyatî: Girmeymwînkînî, sîqilboqî, hêncî.
مانه: ما وهسا نیه (هلا، الیس) Mane: Ma wesa nîye.	مال ویرانی، مال ویرانیاتی: مال کمباخی، مال کلّیسی، برهانی (الهجمان للبيت، الفناء الهالك، البوار، البود) Malwêranî = Malwêranîyatî: Malkimbaxî, malkilêstî, birhanî.	مالوفی: سیقل بوق، حینج، ئارهای، گرمهیموینک (الشبق، الغالم، الهائج) Malofî: Sîqilboq, hênc, arhay, girmeymwînk.	مالوفیاتی: گرمهیموینکی، سیقل بوقی، حینجی، ئارهای (الشبق، الغلمه، الهياج، الجنس) Malofîyatî: Girmeymwînkînî, sîqilboqî, hêncî.
مانگ: گامیشامئ (انثی الجاموس) Mang: Gamêşa mê.	مال ویرانی، مال ویرانیاتی: مال کمباخی، مال کلّیسی، برهانی (الهجمان للبيت، الفناء الهالك، البوار، البود) Malwêranî = Malwêranîyatî: Malkimbaxî, malkilêstî, birhanî.	مالوفی: سیقل بوق، حینج، ئارهای، گرمهیموینک (الشبق، الغالم، الهائج) Malofî: Sîqilboq, hênc, arhay, girmeymwînk.	مالوفیاتی: گرمهیموینکی، سیقل بوقی، حینجی، ئارهای (الشبق، الغلمه، الهياج، الجنس) Malofîyatî: Girmeymwînkînî, sîqilboqî, hêncî.

Metel: Çîvanok.	مه‌تل: چیفانوک (الاحجیه، الالغان، المعمی، المثل)
Metal: Bervankê serî.	مه‌تال: به‌رفانکێ سه‌ری (الدرع، الترس)
Mehes: Firçê xurandina dewarî.	مه‌ه‌س: فرچێ خوراندنا ده‌واری (الفرجون)
Mexel: Cihê nivistin û bêhin vedana pezî li çîyay, Gever.	مه‌خ‌ل: جهێ نفستن و بیهن فه‌دانا په‌زی لچییای، گه‌فه‌ر (المراح للغنم والحيوان ونحوهم)
Mexmel: Perokê bimirk perokê bi pwîrin, perokê bi boxer.	مه‌خم‌ل: په‌روکێ بم‌رک، په‌روکێ بپویرن، په‌روکێ ببوغه‌ر (الزبر، القماش القصيف)
Mexmwîr: Tuxmekê kulîlkaye, texlîtekê perokîye.	مه‌خم‌ویر: توخمه‌کێ کولیلکایه، ته‌خلیته‌کێ په‌روکی یه (صنف من الزهر، لون من القماش)
Medfînî: Avik, şorbe, avegoşt.	مه‌دفینێ: ئافک، شوربه، ئافه گوشت (الشورباء، الحساء)
Merr: Pez û hêwan, kewal, terş.	مه‌ی: په‌ز و حیوان، که‌وال، ته‌رش (المواشى، الغنم)
Merr: Bêrik.	مه‌ی: بێرک (الرفش، المر)
Merrbêr: Bêrka avdanê, merra devpan.	مه‌ی‌بێر: بێرکا ئافدانێ، مه‌را ده‌ف پان (المان، المجرفة، الرفس، المر)
Mercan: Tuxmekê muhirkê bibihane li der-rya şîn dibin.	مه‌رجان: توخمه‌کێ موهرکیت ببیهانه لده‌ریا شین دبن (المرجان)

Manalicih: Veman.	مانا لجه: فه‌مان (اللبت)
Mana liser sozê: Mana liser jivanê.	مانا لسه‌ر سوزێ: مانا لسه‌ر ژفانی (الوثوق)
Mah: Heyv, mang, meh.	ماه: هه‌یف، مانگ، مه‌ه (القمر، الشهر)
Mahî: Fîl.	ماهی: فیل (الفيل)
Mahîn: Mê ya dewarê hespa.	ماهین: مێ یا ده‌واری هه‌سپا (الفرس، الانثى من الخيل)
Maholk = Mawilk: Mircê biçwîk, çekûçê berşikandinê, çekûçê bernikirandinê.	ماهولک، ماویلک: مرچێ بچویک، چه‌کوچێ به‌راشکاندنێ، چه‌کوچێ به‌رانکراندنێ (الدبوره، الصاقوره)
May: Sax, heyî.	مای: ساخ، هه‌یی (الباقى، الخالد، الدائم)
Maykron.	مایکرون: (جزء واحد من المليون من المتر)
Me.	مه: (ضمير مستتر تقديره نا، نحن)
Mebada: Neke, neku, belkî.	مه‌بادا: نه‌که، نه‌کو، به‌لکی (ربما، لئلا، كيلا)
Met: Xwîşka babê mirovî.	مه‌ت: خویشکا بابێ مروفی (العمه)
Metirke: Dareke disimin bidestkê merê ve diken da pê xwe lêden bo kolanê.	مه‌ترکه: داره‌که دسه‌من، بده‌ستکێ مه‌رێ فه‌دکه‌ن دا پێ خوه لێده‌ن بوکولانی (خشبه يركب على يده الرفش للحفر)

مەردکرن: دەست فەبوی کەرن، چاف فەبوی کەرن،
سەرھەلاندی کەرن

(الاسخاء، الاکرام، التجوید، الاجواد)

Merdkirin: Destvebûykirin, çavvebûykirin, Serhelandîkirin.

مەردکری: دەست فەبوی کەری، دەست فرە کەری، چاف فەبوی کەری، سەرھەلاندی کەری
(المسخی، المکرم، الجود)

Merdkirî: Destvebûykirî, dest firhekirî, çavvebûykirî, serhelandîkirî.

مەردی، مەرداتی، مەردینی: دەست فرە یی، دەست فەبونی، چاف فەبونی، سەرھەلاندیاتی
(السخاء، الکرم، الجود)

Merdî = Merdatî = Merdîni: Dest firheyî, destvebûnî, çavvebûnî, serhelandîyatî.

مەردەمێر: زێرەمێر
(الانسان الکرم، الجواد)

Merdemêr: Zirremêr.

مەرز: رەخ، لێف، توخووب، سنور، شار، گفانده
(الكفه، الحافه، الحاشیه، الطور، للبستان وغيره)

Merz: Rex, lêv, tuxwîb, sinor, şar, givande.

مەرز ئاف: رەخ ئاف، بەر ئاف، لێف ئاف
(الساحل، الشاطئ، الضفه)

Merzav: Rexav, berav, lêvav.

مەرش: کورتان، جلی دەواری، سەر جل
(الکنبوش، البرذعه)

Merş: Kurtan, cilê dewarî, sercil.

مەرشو: بێ توریش، نەترو
(الهقعه، المکثر من الانتکاء والاضطجاع)

Merşo: Bêturîş, netro.

مەرافیک: چوچکا ئافی، توخمەکی تەیری ئافی یه
(طائر مائی)

Meravîk: Çwîçka avî, tuxmekê teyrê avîye.

مەرقین: گەنی بون
(المذره للبيض)

Meriqîn: Genîbûn.

مەرقی: گەنی
(المذر)

Meriqî: Genî.

مەرقین: پەتشین، پەلخین، کەلداچون
(البعج، السحق، الحطم للفاکحه)

Merçiqîn: Petişîn, pelixîn, keldaçûn.

مەرقی: پەتشی، پەلخی، کەلدا چوی
(المبعوج، المسحق، الحطم)

Merçiqî: Petişî, pelixî, keldaçûy.

مەرققاندن: پەتشاندن، پەلخاندن، کەلدا برن
(التحطيم، الابعاج)

Merçiqandin: Petişandin, pelixandin, keldabirin.

مەرققاندی: پەتشاندی، پەلخاندی، کەلدابری
(الحطم، المبعج، المسحق)

Merçiqandî: Petişandî, pelixandî, keldabirî.

مەرحک: باوہشینک
(المروحه، المهفه)

Merrihk: Bawêşînk.

مەرد: دەست فەکری، چاف فەکری، سەرھەلاندی، خەژ خوە کەری، دەست فرە
(المسخی، الجواد، الکرم)

Merd: Destvekirî, çavvekirî, serhelandî, hijxwekirî, destfireh.

مەردبون: دەست فەبون، چاف فەبون، سەرھەلاندن، خەژ خوە کەرن، دەست فرە بون
(التجود، التکرم)

Merdbûn: Destvebûn, çavvebûn, serhelandin, hejxwekirin, destfirehbûn.

مەردبوی: دەست فەبوی، چاف فەبوی، سەرھەلاندی بوی، دەست فرە بوی
(المجود، المکرم، المسخی)

Merdbûy: Destvebûy, çavvebûy, serhelandîbûy, dest firhebûy.

مەردتر: دەست فەبوی تر، چاف فەبوی تر، سەرھەلاندی تر، خەژ خوە کەری تر، دەست فرە تر
(الاکرم، الاجود، الاسخی)

Merdtir: Destvebûytir, çavvebûytir, serhelandîtir, hejxwekirîtir, destfirehtir.

مهزن بون: ماقویل بون، مال خوئی بون، میرزا بون،

کهلهمپه بون

(الاعظم، الکبر، التسود)

Mezinbûn: Maqwîlbûn, malxwêbûn, mîrzabûn, Gelemperbûn.

مهزن بوی: ماقویل بوی، مال خوئی بوی، میرزا بوی،

کهلهمپه بوی

(الاعظم، الکبر، المسود)

Mezinbûy: Maqwîlbûy, malxwêbûy, mîrzabûy, Gelemperbûy.

مهزن تر: ماقویل تر، مال خوئی تر، میرزاتر، ناغا تر،

کهلهمپه تر

(الاعظم، الکبر، الاسید)

Mezintir: Maqwîltir, malxwêtir, mîrzatir, axatir, gelempertir.

مهزن کرن: ماقویل کرن، مال خوئی کرن، میرزا کرن،

کهلهمپه کرن

(الاعظم، الکبار، التسوید)

Mezinkirin: Maqwîlkirin, malxwêkirin, mîrzakirin, gelemperkirin.

مهزن کری: ماقویل کری، کهلهمپه کری، مال خوئی کری،

میرزا کری

(الاعظم، الکبر)

Mezinkirî: Maqwîlkirî, gelemperkirî, malxwêkirî, mîrzakirî.

مهزنی، مهزناتی: ماقویلی، ماقویلیاتی، کهلهمپه ری

(العظمه، الکبر، الکبرياء)

Mezinî = Meznatî: Maqwîlî, maqwîlîyatî, gelemperî.

مهزینی، مهزناهی: میرزاتی، مال خوئیاتی

(السیاده، الجلاله، الابيه، الفخامه)

Mezinîni = Meznahî: Mîrzatî, malxwêyatî.

مهزختن: پویج بون، زهعی بون، پهلاچه بون، خهرج بون

(التلف، البدد، السرف، الصرف، الهلاك)

Mezixtin: Pwîçbûn, ze`êbûn, pelaçebûn, xercbûn.

مهزختی: پویج بوی، زهعی بوی، پهلاچه بوی، خهرج بوی

(التلف، المسرف، المبدر، المصرف، المهلك)

Mezixtî: Pwîçbûy, ze`êbûy, pelaçebûy, xercbûy.

مهرقاندن: گهنی کرن

(طبخ البيض على النصف)

Meriqandin: Genîkirin.

مهرقاندی: گهنی کری

(طبخ السوائل على النصف)

Meriqandî: Genîkirî.

مهركهپ: سهلکا ئامانا

(سله كبيره للمواعين، دولاپ المواعين من العيدان)

Merkeb: Selka amana.

مهركه: ژى، ژيان

(العمر، الحياه، العيش)

Merg: Jî, Jîyan.

مهركه مویش: توخمه کئی گییایى ژههرداره، ژههرینه،

گییایه کئی ژهرینه

(البیش، من الاعشاب السامه الفاتله)

Mergemwîş: Tuxmekê gîyayê jehirdare jehrîne, gîyayekê jehrîne.

مهرمه: توخمه کئی بهری یه، بهرئى نهرم وخاف

(الرخام)

Mermer: Tuxmekê berîye, berê nerm û xav.

مهړان: توخمه کئی تراشوکیټ ئافى یه

(شجيره مائيه)

Merran: Tuxmekê traşokê avîye.

مهريژ: توره، ریز، فاثير

(المراعات، الملاطفه، تمیيز)

Merêz: Tore, rêz, vavêr.

مهړه مویت: پیخارنا که زانیت قوتای وهترای

(ادم من حب الخضراء المدقوق)

Merremwît: Pêxarna kezanê qutay û hêray.

مهزن: گر، زهخم، بوکه

(العظيم، الکبير)

Mezin: Gir, zexim, Boke.

مهزن: ماقویل، ره سپی، کهف خوئی، مال خوئی، میرزا،

کهلهمپه

(الشریف، السید، کبیر القوم)

Mezin: Maqwîl, rihspî, kevwxwê, malxwê, mîrza, gelemper.

مه‌زی حه‌له‌هان: مه‌زی كه‌لین، مه‌زی روه‌ن بون
(الصمغ)

Mejî helhan: Mejî kelîn, Mejî ruhinhûn.

مه‌زی كه‌ها پشتی:
(النخاع)

Mejêghapîştê:

مه‌زی ره‌ش: ده‌بەنگ، كه‌وده‌ن، تى نه‌كه‌شتى
(الغبی)

Mejîrreş: Debeng, kewden, têngihîştî.

مه‌زی ره‌شى: ده‌بەنگی، كه‌وده‌نى، تى نه‌كه‌شتن
(الغباوه)

Mejîrreşî: Debengî, kewdenî, têngihîştin.

مه‌زی لویلكى:
(المكاک)

Mejêlwîlkê:

مه‌زی ه‌شك: سه‌ر ره‌ق، ئازخرو، نه‌قوله، سه‌ر كه‌ش، بفزدار
(المتعنت، المعند)

Mejîhişk: Serreq, azxiro, nequle, serkeş, bivizdar.

مه‌زی ه‌شكى: سه‌ر ره‌قى، ئازخروياتى، نه‌قوله‌یى، سه‌ر كه‌شى، بفزدارى
(المتعنت، العناد)

Mejîhişkî: Serreqî, azxiroyatî, nequleyî, serkeşî, bivizdary.

مه‌سه‌ب: جه‌فه‌دانا داڤیت كه‌وا
(محل نشر نصابات الصيد)

Meseb: Cihvedana davêt kewa.

مه‌سه‌ب: ئول
(المذهب)

Meseb: Ol.

مه‌ست: سه‌رخوه‌ش

(الثل، السكران، النشوان، الخمر)

Mest: Serxweş.

مه‌ست بون: سه‌ر خوه‌ش بون

(التسكر، التثمل، الانتشاء، الاختمار)

Mestbûn: Serxweşbûn.

مه‌ست بوى: سه‌رخوه‌ش بوى

(الخمر، السكر، التثمل، المنتشى)

Mestbûy: Serxweşbûy.

مه‌زاختن: پويج كرن، زه‌عئ كرن، په‌لاچه‌كرن، خه‌رج كرن
(الاتلاف، الاسراف، التبديد، الاصراف، الاهلاك)

Mezaxtin: Pwîçkirin, ze`êkirin, pelaçekirin, xerckirin.

مه‌زاختى: پويج كرى، زه‌عئ كرى، په‌لاچه‌كرى، خه‌رج كرى
(المبدد، المصرف، المسرف، المهلك، المتلف)

Mezaxtî: Pwîçkirî, ze`êkirî, pelaçekirî, xerckirî.

مه‌زخين: پويج بون، زه‌عئ بون، په‌لاچه‌بون، خه‌رج بون
(التلف، الهلكه، المسرف، المبدد، المصروف)

Mezixîn: Pwîçbûn, ze`êbûn, pelaçebûn, xercbûn.

مه‌زخى: پويج بوى، زه‌عئ بوى، په‌لاچه‌بوى، خه‌رج بوى
(التالف، الهالك، البديد)

Mezixî: Pwîçbûy, ze`êbûy, pelaçebûy, xercbûy.

مه‌زرا: به‌ربهاف

(المحوى، الموطئ، الحرم)

Mezra: Berbihav.

مه‌زرنك: تيله، داف

(السلك، التيل)

Mezring: Têle, dav.

مه‌زهل: ئوده، ژور

(الغرفة)

Mezel: Ode, jor.

مه‌زىله: توخمه‌كى ئامويريت ساز و ئاوازايه

(الموسيقى)

Mezîqe: Tuxmekê amwîrêt saz û awazaye.

مه‌زىقه فان: مه‌زىقه بيز، كه‌سى مه‌زىقى دبيزيت

(الموسيقار)

Mezîqevan: Mezîqe bêj, kesê mezîqê dibêjît.

مه‌زى: ميژك

(المخ، الدماغ)

Mejî: Mêjk.

مه‌ژكوتك: شلكا سه‌رى، كولوفندك، ناف سه‌ر

(اليافوخه، الهامه)

Mejkotk: Şilka serî, kulovindik, navser.

مه‌ژكوتكا نه‌رم: ناف چافكا نه‌رم، پشت ئه‌نى، ناف سه‌رك

(النماغه، الرماعه، النباغه)

Mejkotka nerm: Nav cavka nerm, piştenî,

nav serk.

مهگرتن: وهسا حساب کرن، وهخه پساندن
(الفرضيه، الافتراض)

Megirtin: Wesa hisabkirin, wexerisandin.

مهگرتی: مه خه رساندی
(فرضنا، لو فرضنا، نفرض)

Megirtî: Mexerisandî.

مهگه: ژبلی، ژبلی
(عدا، غیر)

Meger: Jibilî, jibijlî.

مهلبه: چارچووه، پهروان، كهفی، دورانك
(الطار، المحيط، الحاشیه)

Melben: Çarçûve, perwaz, kevî, dorank.

مهلبه: قانه، پنی، پهروان، كهفی، چارچووه
(الاقليم، القطر، الطار، المحيط)

Melbend: Qane, pinî, perwaz, kevî, çarçûve.

مهلبه: ناشخانه، جهی خارنی، لیتان وچیکرنی
(المطبخ)

Melbex: Aşxane, cihê xarnê, lênan û çêkirinê.

مهلا: ماموستا، سهیدا، پیش نفیژ، زانای دینی
(الامام، الملا، العالم الديني للمسلمين)

Mela: Mamosta, seyda, pêşnivêj, zanayê dînî.

مهلاتی: کاری زانینا دینی، پیش نفیژی
(الامامه)

Melatî: Karê zanîna dînî, pêşnivêjî.

مهله فان: ئاف ژهن، نقورفان
(السباح، الغواص)

Melevan: Avjen, niqurvan.

مهله فان: زیرهک، شارهزا، زیخ
(کنایه للشطاره والنبوغ والذكاء)

Melevan: Zîrek, şareza, zîx.

مهله فانی: ئاف ژهنین، نقورفانی
(السباحه، الغوص)

Melevanî: Avjenîn, niqurvanî.

مهلسین: فهلويسان، فهنويسان، کويسان
(البطح، التخفى)

Melisîn: Velwîsan, venwîsan, kwîsan.

مهلسی: فهلويسای، فهنويسای، کويسای
(المنبطح، المتخفى)

Melisî: Velwîsay, venwîsay, kwîsay.

مهست تر: سهرخووش تر
(الاسکر، الاثمل، الاخمر)

Mesttir: Serxweştir.

مهست کرن: سهرخووش کرن
(الاسکار، الاثمال، الاخمار)

Mestkirin: Serxweşkirin.

مهست کری: سهرخووش کری
(المسکر، المثل)

Mestkirî: Serxweşkirî.

مهستی، مهستیاتی: سه رخووش، سه رخووشیاتی
(السكر، الثماله، النشوه، الاختمار)

Mestî = Mestîyatî: Serxweş, serxweşîyatî.

مهسین: گوزکی بلویلی، ئامانی ئافی یی بلویلیک
(الابریق)

Mesîn: Gozkê bilwîlî, amanê avê yê bilwîlîk.

مهشق: خه تی لهر نفیسینی
(نموذج الخط للتمرين عليه والممارسه)

Meşq: Xetê liber nivêşînê.

مهشک: کونی کیانا ماستی، هیزئی کیانی
(الوطب، الخضاض، الزفر، السقاء، القربه)

Meşk: Kunê kîyana mastî, hîzê kîyanê.

مهشکوتک: ئاف سه رکا نه رم، پشتا نه نیی
(الهامة، النماغه، اليافوخ، الرماعه، النباغه)

Meşkotk: Navserka nerim, pišta anîyê.

مهشکیک: مهشکا بچویک، دودانک، شیر مهشک
(الشکوه)

Meşkîk: Meşka biçwîk, dudank, şîrmeşk.

مهفا: سود، فايده، وهج
(النفع، المصلحه، الفائده)

Mefa: Sod, fayde, wec.

مهقام: ستران، لافز
(الاغنيه)

Meqam: Stiran, lavij.

مهقام بیژ: ستران بیژ، لافز بیژ
(المغنی)

Meqambêj: Stiranbêj, lavijbêj.

مهقله: پهل دانک، ئامانی پهل
(المجره، المنقله)

Meqle: Peldank, amanê pela.

مه مک خر: چچک گروفر
(المفکک)

Memik xirr: Çiçik, gruvir.

مهنته شه: ته خلیته کئی چه کیت ژنایه وهک ستفانک وگه رده نیی
هتد. چه کئی بسینگی فه کرنی فه

(الوشاح، شبه قلاده عریضه من نسیج مرصع)

Menteşe: Texlîtekê çekêt jinaye wek stivank
û gerdenîyê htd...çekê bi sîngî vekirnê ve.

مه نجهل: قازانا مه زن، دیزا گر

(الطنجره)

Mencel: Qazana mezin, dîzagir.

مه نجه لوک: قازانکا بجمبل، تراری بجمبل

(السطل)

Mencelok: Qazanka biçimbil, tirarê bi çimbil.

مه نجه نیق: به رده قانییا مه زن، هیزکا شه ری

(المنجیق)

Mencenîq: Berdeqanîya mezin, hîzka şerî.

مه ند: راوه ستای وتزی، ته نا، نهژی

(المسجور، الراكذ، الدسق، الساكن، الممتلی)

Mend: Rawestay û tijî, tena, nihijî.

مه ند بون: راوه ستان بون، ته نا بون، نهژی

(الامتلاء، التركذ، التدسق، التسكين، التسجر)

Mendbûn: Rawestanbûn, tenabûn, nihijîn.

مه ند بوی: راوه ستای بوی، ته نابوی، نهژی

(المركذ، المسجر، المتدسق، الممتلی، المسكن)

Mendbûy: Rawestaybûy, tenabûy, nihijî.

مه ند تر: راوه ستای تر، ته نا تر، نهژی

(الاركد، الادسق، الاسكن، الاملا، الاسجر)

Mendtir: Rawestaytir, tenatir, nihijîtîr.

مه ند کرن: راوه ستان دن، ته نا کرن، نهان دن

(التركيد، الاركاد، التدسيق، الاسجار، التملیه، التسكين)

Mendkirin: Rawestandin, tenakirin, nihan-
din, nihijandin.

مه ند کری: راوه ستان دی، ته نا کری، نهان دی، نهژان دی

(المركذ، المدسق، المسكن، المملی، المسجر)

Mendkirî: Rawestandî, tenakirî, nihandî, ni-
hijandî.

مه لسان دن: فه لویسان دن، فه نویسان دن، کویسان دن

(التبطح، التخفی)

Melisandin: Velwîsandin, venwîsandin,
kwîsandin.

مه لسان دی: فه لویسان دی، فه نویسان دی، کویسان دی

(المطبح، المخفی)

Melisandî: Velwîsandî, venwîsandî, kwîsandî.

مه لخه: لهازه، لهازی ناشی هه لاندنی

(عتله الرحی)

Melxe: Lihaze, lihazê aşê helandinê.

مه لهک: مه لانیکه ت، فرشته

(الملائکه)

Melek: Melaîket, frişte.

مه لکه موت: ئزرائیل، رح کیش، په یکی مرنی، پیلکی مرنی

(ملك الموت، عزرائیل)

Melkemot: Izraîl, rihkêş, peykê mirinê, pîlkê
mirinê.

مه لکه: سقاله، گورن، ته خه، به رمل، بن که فش، قه فتا

کیایی که لهک

(الاباله، الحزمه من العشب ونحوه)

Meloke: Sivale, gurz, texe, bermil, binkefş,
qefta giyayê kelek.

مه لنگوک: گوکی ت چوکی ت تدراکی ت

(الجالجل)

Melingok: Gokêt çokêt tidarekîyê.

مه لهل: جانگی ته نگ

(الشاشه، الگون، القماش الابيض، الرقيق)

Melmel: Cangê teng.

مه لهم: شه ماروین، روینی برینا

(المرهم)

Melhem: Şema rwîn, rwînê birîna.

مه لیتک: به رفانکی بچویکا

(الحرف، دراعه الطفل)

Melîtk: Bervankê biçwîka.

مه مک: چچک، گوهان

(الثدى، النهذ)

Memik: Çiçik gohan.

مهدهری: بهره‌فانیاتی، بهره‌فانی
(الشفاعة، الدفاع)

Mehderî: Berevanîyatî, berevanî.

مه‌حسویه: پراسیا تشتی، سوی بلند، خیا بهل
(الضلع، الخط الناتی، البارز)

Mehswîle: Pirasîya tiştî, swîyê bilind, xîça bel.

مه‌ر: مار، شوی
(النكاح، المهر، الصداق)

Mehir: Mar, şwî.

مه‌ر بون: ماربون، شوی بون
(التناكح، التزاوج)

Mehirbûn: Marbûn, şwîbûn.

مه‌ربوی: ماربوی، شوی بوی
(المنكوح، المزوج)

Mehirbûy: Marbûy, şwîbûy.

مه‌رتیر: مارتیر، شوی تر
(الانكح، الزوج)

Mehirtir: Martir, şûtir.

مه‌ر کرن: مارکرن، شوی کرن
(الانكاح، التنكح، التزويج)

Mehirkirin: Markirin, şwîkirin.

مه‌فویر: به‌را ببوعن، راژیرکا بمرک وپیشک
(الطنفس، الزولیه، السجاد)

Mehfwîr: Berabiboxez, rajêrka bimirk û rîşik.

مه‌بویران، مه‌هیران: دل ره‌شییا ژنا ئافز ژهنده زاد و
خارنا، دل ره‌شییا ئافزێ
(الوحام)

Mehbwîran = Meheyran: Dilreşîya jina aviz
jihinde zad û xarna, dilreşya avizîyê.

مه‌وک: چلمیرا ده‌رگهی، بشتفانا ده‌ری، دارێ دائیخستنا
ده‌رگهی

(المتراس، القفل، متراس الباب)

Mewk: Çilmêra dergehî, piştvana derî, darê
daêxistina dergehî.

مه‌ی: نه‌ره‌ق

(الخمير، الراح، النبيذ، الصهباء)

Mey: Ereq.

مه‌ندی، مه‌ندیاتی: راوه‌ستانی، ته‌ناینی، ته‌ناتی، نه‌ژتتی
(الركود، الدسق، السكون، الجره، المّان، المّی)

Mendî = Mendîyatî: Rawestatî, tenaynî, tenatî,
nihijtinî.

مه‌ندال: بچویک، زاپو، ساقا
(الصبي، الطفل)

Mendal: Biçwîk, zaro, sava.

مه‌ندال: لاندک، دیتدیک، جولاندک
(المهد)

Mendal: Landik, dêdîk, colandik.

مه‌ندهف: عویر، زک، تیر
(البطن المنتفخ)

Mendef: Owîr, zik, têr.

مه‌ندی: توخمه‌کی گییاییت کویفی به دکه‌ن ناف ژاژی دا
(صنف من العشب يؤكل مع البیزه)

Mendê: Tuxmekê gîyayêt kwîvîye diken nav
jajî da.

مه‌نگه‌نه: خورکومان، برغی، لیک وهربادای
(اللؤلؤ، البرغی، الاسطوانه، الملولب)

Mengene: Xurkuman, birxî, lêkwerbaday.

مه‌نگه‌نا ستوی: باسکی ستوی
(اسطوانه الرقبه)

Mengenastwî: Baskê stwî.

مه‌نی: ئافا گوهرنیلێ، ئافا به‌رینێ
(النفطه، المنی)

Menî: Avaguhnêlê, ava perrînê.

مه‌ه: مانگ، هه‌یف، ماه، سه‌ روژ
(الشهر، القمر)

Meh: Mang, heyv, mah, sihroj.

مه‌ه: میتیا به‌زێ سپی، به‌لندیر
(الشاه، النعجه)

Meh: Mêya pezê spî, belindîr.

مه‌هین: توخمێ به‌زێ سپی
(الضأن خلاف الماعز)

Mehîn: Tuxmê pezê spî.

مه‌ده‌ر: به‌ره‌فان
(الشفيع، المدافع)

Mehder: Berevan.

مهين: قه‌رسين، به‌ستن، ليک ئالهان، تيربون، ليته بون
(الخر، الخرآن، التجمد، الانجماد)

Meyîn: Qerisîn, bestin, lêkalhan, tîrbûn, lêtebûn.

مهين: تيربون، ليک ئالهان، ليته بون
(الرثؤ، الرؤب، الروبه)

Meyîn: Tîrbûn, lêkalhan, lêtebûn.

مهين: تيربوى، قه‌رسى، ليک ئالهاى، ليته بوى
(الرثيى، الجامد، الخائر، الرائب)

Meyî: Tîrbûy, qerisî, lêkalhay, lêtebûy.

مه‌ياندن: قه‌يساندن، به‌ستن، تيركرن، ليته‌كرن
(الرئب، التجميد، التريى، الارئاب، التخيير، الاخثار)

Meyandin: Qerisandin, bestin, tîrkin, lêtekirin.

مه‌ياندى: قه‌يساندى، به‌ستى، تيركرى، ليته‌كرى
(المخثر، المجد، المروب، المريى)

Meyandî: Qerisandî, bestî, tîrkirî, lêtekirî.

مه‌يموينك: توخمه‌كى ده‌بايه
(القرء، الشادى)

Meymwînk: Tuxmekê dehbaye.

مى: دژى نيرى، نزم، دژى به‌ليى، نهژتى، داچوى، ژن
(الانثى)

Mê: Dijî nêrî, nizim, dijî belîyê, nihijî, daçûy, jin.

مى بون: نزم بون، داچون، نهژتن، ژن بون
(التانيث)

Mêbûn: Nizimbûn, daçûn, nihijtin, jinbûn.

مى بوى: نزم بوى، داچوى، نهژتى، ژن بوى
(المؤنث)

Mêbûy: Nizimbûy, Daçûy, Nihijî, Jinbûy.

مى تر: نزم تر، داچوى تر، نهژتى تر، ژن تر
(الانث)

Mêtir: Nizimtir, daçûytir, nihijîtir, jintir.

مى كرن: نزم كرن، دائينان، ژن كرن
(التانيث)

Mêkirin: Nizimkirin, daînan, jinkirin.

مى كرى: نزم كرى، دائيناي، ژن كرى
(المؤنث)

Mêkirî: Nizimkirî, daînay, jinkirî.

مه‌يتىر: ده‌وار، ده‌وارى هه‌سپين
(الخيول، الدواب)

Meytir: Dewar, dewarê hespîn.

مه‌يتىرفان: سه‌خبيركه‌رى ده‌وارا
(السائس)

Meytirvan: Sexbêkerê dewara.

مه‌يتىرفانى: كارى سه‌خبيرا ده‌وارى
(خدمه‌ الدواب، مداراه‌ الدواب، تربيه‌ الدواب)

Meytirvanî: Karê sexbêra dewarî.

مه‌يخانه: خانىيى قه‌خارنا مه‌ى، جهى مه‌ى قه‌خارنى
(الحانه، الخماره)

Meyxane: Xanîyê vexarna mey, cihê mey vexarnê.

مه‌ى خوهر: كه‌سى مه‌ى قه‌دخوت، ئه‌ره‌ق قه‌خوهر
(الخمار، المدمن)

Meyxwer: Kesê mey vedixot, ereqvexwer.

مه‌ى خوهر: مه‌ى قه‌خارن، ئه‌ره‌ق قه‌خارن
(الادمان)

Meyxwer: Meyvexarin, ereqvexarin.

مه‌يدان: قاد، زاك، كاخ، به‌نگه، ده‌شتك
(المسافه، المجال، الفضاء، الساحة)

Meydan: Qad, zak, kax, bengih, deştik.

مه‌يدان دان: زاك دان، ده‌ره‌فت دان
(فسح‌ المجال، الامهال، المهله)

Meydan dan: Zakdan, derfetdan.

مه‌ى فروش: ئه‌ره‌ق فروش
(الخمار)

Meyfiroş: Ereq firoş.

مه‌ياف: به‌نده‌ر، بوغاز، ده‌راف، جهى ئافا نه‌رم وته‌نگ
(المرفأ، الميناء)

Meyav: Bender, boxaz, derav, cihê ava nerm û teng.

مه‌ييك: كونا قوپچكى گریدانى، به‌ندوشك
(العري، العروه)

Meyîk: Kuna qupçkê girêdanê, bendoşk.

مه‌يينا روينى: قه‌يسينا روينى
(الجمس)

Meyîna Rwînî: Qerisîna rwînî.

میرکرن: ویرای کرن، دل موکوم کرن
(التشجيع، التجسير، التجري)
Mêrkin: Wêraykirin, dilmukumkirin.
میر کری: ویرای کری، دل موکوم کری
(المشجع، المجسر، الجرؤ)
Mêrkirî: Wêraykirî, dilmukumkirî.
میرینی، میراتی: ویرانی، دل موکومی
(الرجوله، الشجاعة، الجرأه، الجساره)
Mêrîni = Mêratî: Wêranî, dilmukumî.
میر باش: خوهش میر، میر چاک، تى ههیی
(الالیس، الشجاع، الصندید، الباسل، المغوار)
Mêrbaş: Xweşmêr, mêrçak, têheyî.
میرباشی: خوهش میری، میرانی، میرچاکی، تى ههياتی
(الالیس، الشجاعة، البساله، الصلاح)
Mêrbaşî: Xweşmêrî, mêranî, merçakî, teheyatî.
میرچاک: میرباش، خوهش میر، تى ههیی
(النجید، الالیس)
Mêrçak: Mêrbaş, xweşmêr, têheyî.
میرچاکی: میرباشی، خوهش میری، تى ههياتی
(النجده، الالیس)
Mêrçakî: Mêrbaşî, xweşmêrî, teheyatî.
میر سه: تى ههیی
(المقدام، البطل، الباسل)
Mêrser: Têheyî.
میرسهری: تى ههياتی
(الاقدام، البطوله، البساله)
Mêrserî: Têheyatî.
میر کوژ: خوین ریژ
(السفاک، السفاح، الفتاک، القتال)
Mêrkuj: Xwînrej.
میرکوژی: خوین ریژی
(السفک، الفتک، القتل)
Mêrkujî: Xwînrejî.
میرخاس: میرچاک، میر باش، خوهش میر
(الباسل، الشجاع)
Mêrxas: Mêrçak, mêrbaş, xweşmêr.
میرخاسی: میرچاکی، میرباشی، خوهش میری
(البساله، الشجاعة)
Mêrxasî: Mêrçakî, mêrbaşî, xweşmêrî.

میاتی، میانی: نهژتنی، ژینیی، نزماتی، داچونی
(الانوته)
Mêyatî = Mêyanî: Nihijtinî, jinînî, nizmatî, daçûnî.
میتن: ههچنین
(المص، المعد، الامتصاص)
Mêtin: Helçinîn.
میتی: ههچنی
(المص)
Mêti: Helçinî.
میتک: ههچنک
(المصاص)
Mêtik: Helçink.
میتر: پیفک، پیفکه که دبیت ۱۰۰ سم ۱۰۰۰ مم
(المتر)
Mêtir: Pîvik, pîvkeke dibît 100 sm, 1000mm.
میده: سفره، کهقلی زادی، لسه دخن، راژیرکا خارنی
(الصبیره، المزود، الخوان، السفره، المائده)
Mêde: Sifre, kevlê zadî liser dixon, rajêrka xarnê.
میر: نیر، زهلام
(الرجل، المرء)
Mêr: Nêr, zelum.
میر: میری ژنکی
(الزوج)
Mêr: Mêrê jinkê.
میر: ویرهک، دل موکوم
(شجاع)
Mêr: Wêrek, Dilmukum.
میریون: ویران بون، دل موکوم بون
(التشجيع، التجسير، التجرو)
Mêrbûn: Wêranbûn, dilmukumbûn.
میریوی: ویرای بوی، دل موکوم بوی
(المشجع، المجسر، الجرؤ)
Mêrbûy: Wêraybûy, dilmukumbûy.
میر تر: ویرای تر، دل موکوم تر
(الارجل، الاشجع، الاجسر، الاجراء)
Mêrtir: Wêraytir, dilmukumtir.

میروی خوهر: حیوانه خارنا وی میروی نه
(آكله النمل، حیوان)

Mêrwîxwer: Hêwaneke xarna wî mêrwîne.

میریت میشا: میشا نیره یا هنگفینی
(الرعل، ذکر النحل)

Mêrêt Mêşa: Mêşa nêre ya hingvînî.

میزه: دهکه، دوشک، ستیرک
(المنضده)

Mêze: Deke, duşk, stêrk.

میزه: جاجمک، توخمهکی، راژیرکایه، بهفنی چیدکه،
بسهر خوهدهن
(الجمجم، السجاده، البطانيه)

Mêzer: Cacimk, tuxmekê rajêrkaye bitevnî
çêdiken biser xwe dadiden.

میزه: بهری خوهدان، تماشه، دیتن، میزهکرن، بهری خوهدان
(النظر، المشاهده، التفقد)

Mêze: Berê xwedan, temaşe, dîtin, mêzeki-
rin, berêxwedan.

میژ: دوبر، کهفن، پیشی، بهری، بهریدا

(القديم، البعيد، الردح، الزمن الطويل، التاريخ)

Mêj: Dwîr, kevin, pêşî, berê, berêda.

میژی، میژو: دهمی کهفن وچوی، دیروک، کهفنار
(التأريخ)

Mêjî = Mêjû: Demê kevin û çûy, dwîrok, kevnar.

میژی، میژاتی، میژیاتی: دوبری، دوبراتی، کهفنی، کهفناتی،
کهفناری، پیشین

(الامد، السابق، القدم، السالف، الردح، الزمن البعيد)

Mêjî = Mêjatî = Mêjîyatî: Dwîrî, dwîratî,
kevnî, kevnatî, kevnarî, pêşîn.

میژک: مهژی

(المخ، الدماغ)

Mêjik: Mejî.

میژمیژوک: کولیلکه که مروف دمیزیت ئافه کا شرین یاتی

توخمهکی کولیکیت ئاف شرین

(المصان، صنف من الاعشاب)

Mêjmêjok: Kulîlkeke mirov dimêjît aveka
şîrîn yatê, tuxmekê kulîlkê av şîrînin.

میر زیفک: شورک، سورک، بوتکابانی
(الميزاب)

Mêr zîvk: Şurk, surk, botkabanî.

میرک: میر، زهلام، ئیزدی دبیزنه شیطانی
(الرجل، الرجل، الشيطان)

Mêrik: Mêr, zelum, Êzidî dibêjne şeytanî.

میرگ: زویر، چیمه، چرک، باغ
(الروضه، الودفه، الودیفه، الفردوس)

Mêrg: Zwîr, çîmen. çîrk, bax.

میرگا چهراندی: چیمهنی قهفاندی
(الانف)

Mêrga çerandî: Çîmenê qefandî.

میرگا بخوناف: میرگا ته و تول و بئاف
(الخضيله، الغمقه، الروضه)

Mêrga bixunav: Mêrga ter û tol û bi av.

میر گیشک: زویرک، چرک، چیمهنی بچویک
(النفاء)

Mêrgîşk: Zwîrk, çîrk, çîmenê biçwîk.

میروک: توخمهکی حیوانیت کویفی به وهک میشا هنگفینی،
تهخلیتهکی هنگفینی چیدکه
(الرضع، النحل البری)

Mêrruk: Tuxmekê hêwanêt kwîvîye wek mêşa
hingvînî, texlîtekê hingvînî çêdiket.

میروی: توخمهکی حیوانیت بچویکه پیکفه دژین دکونهکی
قهپیکفه شول دکن، گهلهک رنگ و تهخلیتن
(النمل)

Mêrwî: Tuxmekê hêwankê biçwîke pêkve
dijîn dikunekêve pekve şoldiken, gelek reng
û texlîtin.

میروی زهرک: توخمهکی میرویت بچویکن رنگ زهرن
(الزقزاق، السمسم)

Mêrwîzerk: Tuxmekê merwîet biçwîkin reng
zerin.

میروییا بهی: تهخلیتهکی میروییا به ژ کونی دهرناکهفن،
هتا جهی وئ ته نه بیت
(الموق، الرمه، الدعاغه)

Mêrwîyabiperr: Texlîtekê mêrwîaye jikunê
dernakevin heta cihê wê ter nebît.

M	م	M	م
	میش خورک، میس خورینک: توخمه‌کی تیرکایه میسا دخوت (الوروار، صنف من الطیر)	میژوک: هه‌لچنوک (المصاص)	
Mêşxwerk = Mêşxorînk: Tuxmekê teyrkaye, mêşa dixot.	میش دويدان: دوکيل دانا میشی ده‌می هنگفین برینئ (الایام، الشتار، الاوم للنحل)	میژاندن: شیردان (الارضاع، الرضع)	
Mêşdwîdan: Dukêldana mêşê demê hingvîn brrînê.	میشا که‌سک: پیشکا که‌سک (اللقاع، العنتر)	میژاندی: شیردای (الرضیع، المرضع)	
Mêşakesk: Pêşka kesk.	میش و مور: زنیوه‌ریت هویرومویر (الحشرات، الهوام)	میژای: تشتی شیر زی میتی (الماص، الراضع)	
Mêş û mor: Zinêwerê hwrîmwîr.	میش مرئ: میسا هنگفینی یا مالا وی کمباخ وبرهای، دبیزنه مروفتی بی چاره زی (النحل الهالك ويكنی للمرء الضعیف النحل العاجز)	Mêjay: Tîştê şîr jê mêtî.	میژو زان: زانایی دویروکا که‌فتار، که‌فن زان، پیشین زان، دیروک زان (المؤرخ، عالم التاريخ)
Mêşmirî: Mêşa hingvînî ya malawê kimbax û birhay, dibêjne mirovê bê çare jî.	میثان: میهفان، که‌سئ ده‌رامی بهیت مالا مروفتی (الضيف)	Mêjozan: Zanayê dwîroka kevnar, kevinzan, pêşînzan, dîrokzan.	میش: میسا هنگفینی (النحل)
Mêvan: Mehvan, kesê deramî bihêt mala mirovî.	میثانی، میثان داری: گازیکرنا زاد خارئ (القری، الضیافه، الولیمه)	Mêş: Mêşa hingvînî.	میش: پیشک، پیشکا ره‌ش، زنیوه‌رئ بجویک بی به‌ر (الذباب)
Mêvanî = Mêvandari: Gazîkirina zad xarnê.	میثان حوین: که‌سئ نان ده‌ه وخودان کوچک (القاری، المقری، المضياف)	Mêş: Pêşik, pêşka reş, zinêwerê biçwîk yê biperr.	میشا هنگفینی (النحل)
Mêvanhewîn: Kesê nandeh û xudan koçik.	میثان حواندن: نان ده‌می (القری، الاستضافه، الاستقراء)	Mêşahingvînî:	میشه ره‌شک: پیشک (الذباب)
Mêvanhewandin: Nandehî.	میثان خانه: کوچک، مه‌زه‌لا میهفانا، ئوتیل (المضافه، المضيافه، الفندق، الخان)	Mêşerreşk: Pêşik.	میشا بسیپ: میسا هنگفینی لدویف دریتزایا سه‌له‌میشکی ددانیت نه‌کو شانیت خری به‌لی شانیت به‌ردریتز چیکه‌ت (السلیق، ما بینی النحل من العسل فی طول الخلیه)
Mêvanxane: Koçik, mezela mêhvana, otêl.		Mêşabisîp: Mêşa hingvînî li dwîv dirêjîya selemêşkê didanît neku şanêt xir belê şanêt ber dirêj çêket.	میش کوژک: نامویرئ میس کوژتنئ (المقدعه، المنشه، المذبه)
		Mêşkujk: Amwîrê mêş kujtinê.	

میتلاقی: توخمه‌کئی هرمیکیت هافینئی نه که‌له‌ک دباش و دگرن
(صنف من العرموض الفاخر)

Mêlaqî: Tuxmekê hirmîkêt havînê ne gelek
dibaş û digirin.

مئی ناف: نافئ مئی، نافئ ژنینئ
(الاسم المؤنث)

Mênava: Navê mê, navê jinînê.

میهقان: میتان، که‌سئ سه‌را مروقی ددهت
(الضيف)

Mêhvan: Mêvan, kesê sera mirovî didet.

میهقانی: داخازکرنا زاد خارنئ
(القری، الضیافه، الولیمه)

Mêhvanî: Daxazkirina zad xarnê.

میهقان داری: میهقان خازی
(الاستضافه، الضیافه، الولیمه، القری)

Mêhvandarî: Mêhvan xazî.

میهقانییا خومال: خازتنا ده‌ست نیشان کری، بو خارنئ
(النقری، الدعوه الخاصه)

Mêhvanîya xumal: Xaztina dest nîşan kirî
bo xarnê.

میهقانییا گشتی: داخازکرنا هر که‌سئ بهیت بو خارنئ،
داوهت نه‌بی
(الجفلی، الدعوه العامه)

Mêhvanîya giştî: Daxazkirina her kesê bihêt
bo xarnê, dawet nebî.

میهقان خانه: ئوتیل، کوچک، خانه‌قا
(المضافه، المضيفه، الفندق، الخان)

Mêhvanxane: Otêl, koçik, xaneqa.

میهقان حوین: خودان کوچک، نان دهه
(المضيف، المضيفه، المقری)

Mêhvanhewîn: Xudan koçik, nandeh.

میهقان حه‌واندن: نان ده‌هی
(القری الضیافه، الاستضافه)

Mêhvanhwandin: Nandehî.

میهفت: دوشاف
(الدبس)

Mêhfet: Doşav.

میتانییا خومال: گازیکرنا که‌سئ مه‌علوم بو زادی، میتانئ
خازتی و ده‌ست نیشان کری
(النقری، ضد الجفلی)

Mêvanîyaxumal: Gazîkirina kesê me`lom bo
zadî, mêvanê xaztî û dest nişankirî.

میتانییا گشتی: داوهت نه‌بی، گازیکرن و نان دانا بو هر
که‌سئ بهیت
(الجفلی، الولیمه)

Mêvanîya giştî: Dawet nebî, gazîkirin û
nandana bo her kesê bihêt.

مئی که‌و: که‌وئ مئی، ماکه‌و
(الغبراء، انثی الحجل)

Mêkew: Kewê mê, makew.

میکویک: ئامویرئ ئینان و برنا دا‌فا ته‌فنی
(النول، المکوک)

Mêkwîk: Amwîrê înan û birna dava tevnî.

میکویک: گییایه‌که ره‌یت وی دکه‌لین و ئا‌فا وی فه‌دخون
(السسوس، صنف من الاعشاب الطبيه، يشرب ماء عرقه)

Mêkwîk: Gîyayeke rihêt wî dikelînin û ava
wî vedixon.

مئی کورگ: کورگئ مئی
(الدئبه)

Mêgurg: Gurgê mê.

میل میتلافا: نه‌وروز، روژا سه‌رئ سالی
(موسم النوروز)

Mêlmêlava: Newroz, roja serê salê.

میتلاکا ره‌ش: میتلاکا خوین پا‌قژ کرنئ
(الکبد، المعلق)

Mêlaka reş: Mêlaka xwînpaqîjkinê.

میتلاکا سور: سه‌، سه‌ها سور
(الرئه)

Mêlaka sor: Sih, Siha sor.

میتلاک: میتلاکا ره‌ش یا خوینئ
(الکبد)

Mêlak: Mêlaka reş ya xwînê.

میتلاکی: په‌نگئ میتلاکی
(لون الرئه)

Mêlakî: Rengê mêlakê.

مت بونا ترستی: کهربون
(الاسباط، الخترمه)

Mitbûna tirsê: Kerbûn.

متک: کابی بجویک
(الشنز الصغیر، الکعب الصغیر)

Mitik: Kabê biçwîk.

متاره: شول ژ پیش شولی فه، کار ژ پیش کاری فه، پالهتی،
بپالهتی

(المقایضه فی العمل، عمل بعمل، عمل بدنی مقابل عمل
بدنی مشابه)

Mitare: Şol jipêş şolîve, kar jipêş karîve,
Paletî, bipaletî.

متق: چوریک، قهلس، چاف تارى، چونیز
(المقتر، المنطوى، المنغلق)

Mitq: Çurîk, qels, çavtarî, çunîz.

متقی، متقیاتی: چوریکى، قهلسیاتی، چونیزی
(القدر، الانطواء، الانغلاق، الاقتار)

Mitqî = Mitqîyatî: Çurîkî, qelsîyatî, çunîzî.

مجد: درست، معیهن، بنه جه
(الاکید، الحریص، الاصح، المصر، الحق)

Micid: Drist, me`yen, binecih.

مجدبون: بنه جه بون، راستی بون
(التأكد، التحرص، التصبر، التحقق)

Micidbûn: Binecihbûn, rastîbûn.

مجد بوی: بنه جه بوی، راست بوی
(الأكد، المصر، المصحح، المحرص، المحقق)

Micidbûy: Binecihbûy, rastbûy.

مجدتر: بنه جهتر، راستی تر، معیهن تر
(الأكد، الاصر، الاحرص، الاصح، الاحقق)

Micidtir: Binecihtir, rastîtir, me`yentir.

مجد کرن: راستی کرن، بنه جهکرن، درست کرن، معیهن
کرن

(التأكيد، الاحراص، التصحيح، الاصرار، التحقيق)

Micidkirin: Rastîkirin, binecihkirin, dirist-
kirin, me`yenkirin.

مجد کری: راستی کری، بنه جهکری، درست کری، معیهن
کری

(المصر، المؤكد، المصحح، المحرص، المحقق)

Micidkirî: Rastîkirî, binecihkirî, diristkirî,
me`yenkirî.

میو: دارا تری
(الکرم)

Mêw: Dara tirî.

میویژ: تریی هسک کری
(الزبيب)

Mêwîj: Tiryê hişkkirî.

میویژا رهش: تریی رهشی هسک کری
(الوين، الوينه)

Mêwîja reş: Tiryê reşê hişkkirî.

م:
(ضمير الفرد المتكلم)

M:

مئا: دکاک، درامت، پسگور و مسگور، خرت ومرت
(البضاعة، المتاع)

Mita: Dikak, dramet, pisgur û misgur, xirt û
mirt.

مت: بئی دهنگ، کهپ، هش، هوش

(الساکت، الصامت، المصت، الساکن، الهادی، المخترم)

Mit: Bêdeng, ker, hiş, huş.

مت بون: بئی دهنگ بون، هش بون، کهربون، هوش بون
(التسکين، التصمت، التهنئة، التخرم، التسکت)

Mitbûn: Bêdengbûn, hişbûn, kerbûn, huşbûn.

مت بوی: بئی دهنگ بوی، هش بوی، کهربوی، هوش بوی
(المسکن، المسکت، المصمت، المهدئ، المخترم)

Mitbûy: Bêdengbûy, hişbûy, kerbûy, huşbûy.

مت تر: بئی دهنگ تر، هش تر، هوش تر، کهپ تر
(الاسکت، الانصت، الاصمت، الاهدأ)

Mittir: Bêdengtir, hiştir, huştir, kertir.

مت کرن: بئی دهنگ کرن، هش کرن، هوش کرن، کهرکرن
(الاسکات، الاصمات، الانصات، الاهداء)

Mitkirin: Bêdengkirin, hişkirin, huşkirin,
kerkirin.

مت کری: بئی دهنگ کری، هوش کری، کهپکری، هش کری
(المنصت، المسکت، المصمت، المهدئ)

Mitkirî: Bêdengkirî, huşkirî, kerkirî, hişkirî.

متی، متبیاتی، متینی: بئی دهنگی، بئی دهنگیاتی، هشی،
هشیاتی، کهری، کهپاتی، هوشیاتی

(السموت، الصمت، الانصات، السکون، الخترمه، الصموت)

Mitî = Mitîyatî = Mitînî: Bêdengî, bêdengîyatî,
hişî, hişîyatî, kerî, keratî, huşyatî.

مخ: ناهى بزكا، قوتى بزكا، تشتى بزكا
(الاسم، الغذاء، المادة الغذائية، المغذى)

Mix: Ahê bizika. qûtê bizika, tiştê bizika.

مخابن: تههم
(الاسف، الويح، الويس)

Mixabin: Tehem.

مخابنى: تههمى
(التأسف)

Mixabinî: Tehemî.

مخل: كهفر، جهى نفستى و بيهن دانا تهرش و بهزى لچولى
ولدهرفه
(الدمه، المراح، المنكس)

Mixel: Gever, cihê nivistin û bêhin dana terş û
pezî li çolî û derve.

مخدار: زكادار، بزاق
(المغذى)

Mixdar: Zikadar, bizax.

مخين: خودان زكا
(المغذى)

Mixîn: Xudan zika.

مخه لا حيشترا
(المناخ)

Mixela hêştira.

مخه لا كويثيا: كوفك، كهفن، لهههه
(الكناس)

Mixela kwîvîya: Govik, geviz, lehend.

مخمخين: كهرم بونا دناف خوهدا، كهل بونا دناف خوهدا،
قه مخين، كهرمخين، قه مهان، قه ميان
(الحراره الذاتيه، السخونه، الباطنيه، الذاتيه، الاحتراق
الذاتى)

Mixmixîn: Germbûna dinav xweda, kelbûna
dinav xweda, qemixîn, germixîn, qemhan,
qemyan.

مخمخى: دناف خوهدا كهرم و كهل بوى، كهرمخى، قه مهائى،
قه مياى، قه مخى
(المسخون ذاتيا)

Mixmixî: Dinavxweda germûkelbûy, germixî,
qemhay, qemyay, qemixî.

مجدى، مجدبياتى: راستياتى، بنجهى، بنجهياتى، درستى،
مهعنهى

(التوكيد، الاصرار، الحرص، الصحه، الحقيقه)

Micidî = Micidîyatî: Rastîyatî, binecihî, bi-
nicihîyatî, dristî, me`yenî.

مجهور: خولامى مزكهفتى، كاركهري مزكهفتى
(خادم المسجد)

Micewir: Xulamê mizgeftê, karkerê mizgeftê.

مچ: گرتن، پيڤه دان، دائيخستن، تهپان، پيڤه نان
(القبض، الغلق، السد، الوصد، الطبق)

Miç: Girtin, pêvedan, da êxistin, tepan, pêk-
venan.

مچان: داکهتن، تهپان، پيڤه دان، هاتنه ئيک
(الانقباض، الانغلاق، الانسداد، الانطباق، التوصل، التطبيق)

Miçan: Daketin, tepan, pêkvedan, hatineêk.

مچاى: گرتى، پيڤه داىي، تهپاى، هاتى ئيک داکهتى،
داخستى

(المقبوض، المغلوق، المسدود، الموصل، المطبق)

Miçay: Girtî, pêveday, tepay, hatî êk, daketî,
daxistî.

مچاندن: گرتن، پيڤه نان، ليڤدان، ئينان ئيک، پيڤه دان
(الاقباض، الاغلاق، الاطباق، الايصاد، الاسداد، التسديد)

Miçandin: Girtin, pêkvenan, lêkdan, înanêk,
pêvedan.

مچاندى: گرتى، پيڤه داى، داکهتى، ئيناي، ئيک پيڤه داى،
دائيخستى

(المقبض، المطبق، المسدد، الموصل، المغلق)

Miçandî: Girtî, pêkveday, daketî, înayêk,
pêveday, daêxistî.

مچوينک: ئامويرى موى هه لکيشانى
(المقبض، الملقط)

Miçwînk: Amwîrê mwî helkêşanê.

محس: ئامويرى خوراندنا دهواری
(الفرجون)

Mihes: Amwîrê xurandina dewarî.

مخ: پش، ههوس، سفک خاف، بى زاخ
(الهش، الهشاش)

Mix: Piş, hews, sivik, xav, bêzax.

مرارکری: له وتاندى، پيس کړی، تهریږ کړی، دوژین کړی (المحرم، المنجس، المجیف، المفطس، المقذر)
Mirarkirî: Lewitandî, pîskirî, terêfkirî, dujînkirî.
مرار، مراریاتى: له وتینى، پیساتى، پیسى، تهریږى، دوژینى، دوژینیاتى، له وتینى (الحرمة، النجاسة، القذاره، الجیفه، الفطيسه)
Mirarî = Mirarîyatî: Lewitînî, pîsatî, pîsî terêfî, dujînî, dujînîyatî, lewtînî.
مرارى: توخمه کى موهرکیت خودان بهایه، موریکیت بنرخه (الحضض، اللؤلؤ)
Mirarî: Tuxmekê mohrikêt xudan bihaye, morîkêt binirxe.
مرک: بوغز، پویرت، ریشک (الغثر، الخمل، الزغب، النمض، الزئبر)
Mirk: Boxez, pwîrt, rîşik.
مړمړک: توخمه کى تریى به یارا یه (العنب البرى)
Mirrmirr: Tuxmekê tiryê beyaraye.
مرارپون: مرنا په زو حیوانى بى سهر ژى کرن (الموت حتف الانف للحيوان)
Mirrabûn: Mirna pez û hêwanî bê ser jêkirin.
مړمړ، مړین: بربړ، برین، هوې هوې، هوړین، دهنکى ټاکړى، دهنکى فرینى، پړپړ (هدیر الهواء، اچیج النار، ازیز الطائر)
Mirrmirr = Mirrên: Birrbirr, birrên, hurrhurr hurrên, dengê agirî, dengê frîne, pîrpîr.
مړن: بى رح بون، سهکتین، نهلف بون، تهمرین (الموت، الوفاء)
Mirin: Bêrihbûn, sekitîn, nelivbûn, temirîn.
مړى: بى رح، نهلف، سهکتى، تهمرى (المیت، المتوفى)
Mirî: Bêrih, neliv, sekitî, temirî
مراندن: نهلف کرن، کوژتن، تهمراندن (الاماته)
Mirandin: Nelivkirin, kujtin, temirandin.
مراندی: نهلف کړى، کوژتى، تهمراندی (المیت)
Mirandî: Nelivkirî, kujtî, temirandî.

مخمخاندن: گهمخاندن، قهماندن، قهمخاندن (التسخين الذاتى)
Mixmixandin: Gerimixandin, qemandin, qemixandin.
مخمخاندی: گهمخاندی، قهمخاندی، قهماندی، قهمیاندی (المسخن ذاتيا)
Mixmixandî: Germixandî, qemixandî, qemandî, qemyandî.
مدهړک: کران کړک، جړه کیش، ههف ړک، ههف تهنگ (الضد، الخصم، المعاكس، المنافس، المتحدى)
Miderrik: Kirrankirik, cirrekêş, hevrrik, hevteng.
مدهړکى، مدهړکاتى: کران کړکى، جړه یینى، ههف رکی، ههف تهنگى (المنافسه، الضديه، التحدى، الخصومه، العكس)
Miderrikî = Miderrikatî: Kirrankirkî, cirreyînî, hevrrikî, hevtengî.
مرچ: چه کوچى بهر په لځاندنى، میرکوټى بهر شکاندنى (الصاقر، المقراع، الخنزاره)
Mirc: Çekçe ber pelixandinê, mîrkutê ber şikandinê.
مرچ مرچ، مرچین: دهنکى ماچ کرنى، دهنکى پامويسانى (صوت القبله، صوت اللمظ)
Mirçmirç = Mirçên: Dengê maçkirinê, dengê ramwîsanê.
مرار: پيس، تهریږ، دوژین، له وتى (الحرام، النجس، القذر، الجیفه، الفطيس، القذر، المحرم)
Mirar: Pîs, terêf, dujîn, lewitî.
مرار بون: له وتین، پيس بون، تهریږ بون، دوژین بون (التحرم، التنجس، التقذر، التفطس، التجیف)
Mirarbûn: Lewitîn, pîsbûn, terêfbûn, dujînbûn.
مرار بوى: له وتى، پيس بوى، تهریږ بوى، دوژین بوى (المحرم، المجیف، المفطس، المنجس، المقذر)
Mirarbûy: Lewitî, pîsbûy, terêfbûy, dujînbûy.
مراوتر: له وتى تر، پيس تر، تهریږ تر، دوژین تر (الاحرم، الانجس، الاجیف، الافطس، الاقذر)
Mirartir: Lewitîtir, pîstir, terêftir, dujîntir.
مراړکړن: له وتاندن، پيس کرن، تهریږ کرن، دوژین کرن (التحريم، التجييف، التفطيس، التقدير، التنجيس)
Mirarkirin: Lewitandin, pîskirin, terêfkirin, dujînkirin.

مروقی، مروقیاتی: کهساتی

(الانسانیه، البشریه، المرؤه، الناسوت)

Mirovî = Mirovîyatî: Kesatî.

مروقی، مروقینی: کهسانی، کهسینی

(الانسانیه، البشریه، المرؤه، الناسوت)

Mirovî = Mirovînî: Kesanî, kesînî.

مروقاتی، مروقایینی: نیزیکاتی، یاریشتی، نیزیکیا قنیتی

(القرباه، النسابه، القربى)

Mirovatî = Mirovayînî: Nêzîkatî, yarêştê nêzîkîya qinêtê.

مروقی نافی: توخمهکی حیوانایه

(الخیلان)

Mirovê avî: Tuxmekê hêwanaye.

مروقی چهپ: کهسی شولی بدهستی چهپی دکهت

(الاعسر، الایسر)

Mirovê çep: Kesê şolî bi destê çepê diket.

مروقی در: مروقی هست، مروقی شه‌مبوز، نازخرو

(التنق)

Mirovê dirr: Mirovê hest, mirovê şemboz, azxiru.

مروقی سهر گهرم: سهرداجوی، خوین گهرم، کهرچوفه

(المغور، الدکله، المغالی، المتهور)

Mirovê sergerim: Serdaçûy, xwîngerim, kerçûve.

مروقی سور: کهسی سورئ موی زهر

(الفقیع، الاحمر اللون)

Mirovê sor: Kesê sorê mwîzer.

مروقی قوت: مروقی هاجروک، کوندل فسک

(النفاشی)

Mirovê qut: Mirovê hacirok, kundilfisk.

مروقی قوتینی: کوندل فسکی، هاجروکی

(النفاش)

Mirovqutî: Kundilfisk, hacirokî.

مروقیاتی: کار کهری، رینجهری خه‌لکی، کرمانج

(القن، المخابره، المربعه فی الزرع)

Mirêbatî: Karkerî, rênçberê xelkî, kirmanc.

مروهول: بوغوم، گوهشی، پوسیده، دامای، مریتو

(الکئیب، الافکع، الکسیف، الفکیع، المهموم، الواجم)

Mirrewl: Buxum, guhişî, posîde, damay, mirwîto.

مروهول بون: بوغومین، گوهشین، پوسیده بون، دامای بون،

مرویته‌بون

(التهم، التکسف)

Mirrewlbûn: Buxumîn, guhişîn, posîdebûn, damaybûy, mirwîtebûn.

مروهول تر: بوغومی تر، گوهشی تر، پوسیده تر، دامای تر،

مرویته تر

(الافکع، الاکسف، الاهم، الواجم، الاکئب)

Mirrewltir: Buxumîtir, guhişîtir, posîdetir, damaytir, mirwîtetir.

مروهول کرن: بوغوماندن، گوهشانندن، پوسیده‌کرن، دامای

کرن، مرویته کرن

(الاکئاب، الاکسف، الاهمام، الافکاع، التفکیع)

Mirrewlkin: Buxumandin, guhişandin, posîdekin, damaykin, mirwîtekin.

مروهول کری: بوغوماندی، گوهشانندی، پوسیده کری، دامای

کری، مرویته کری

(المکسف، المفکع، الموهم، الموجم، المکئب)

Mirrewlki: Buxumandî, guhişandî, posîdeki, damayki, mirwîteki.

مروهولی، مروهولیاتی: بوغومیاتی، گوهشیینی، پوسیده‌یی،

دامانی، مرویته‌یاتی

(الکآبه، الهم، الوجوم، الکسف، الفکع)

Mirrewlî = Mirrewlîyatî: Buxumayâtî, guhişînî, posîdeyî, damanî, mirwîteyâtî.

مروهت: بهخت

(المرؤه، المروه، الوجدان، الانصاف)

Mirwet: Bext.

مرویشوی: توخمه‌کی گهنمی بهاری یه

(صنف من القمح، المهریه)

Mirwîşî: Tuxmekê genmê biharîye.

مروفت: کهس

(الانسان، البشر، المرء)

Mirov: Kes.

مز: تاما ترش وشرین تیکهل، تام ترش
(الخان، قليل الحموضه)

Miz: Tama tirş û şîrîn têkel, tam tirş.

مزاخه: رهفكا ئارى، كورككا ههقران لى خى دبیت لهر ناشى
(جرن الطحين امام الرحى)

Mizaxe: Refka arî, korka hevran lê xirdibît
liber aşî.

مزگهت، مزگهفت: جهى نفیژا
(المسجد، الجامع، المصلی)

Mizget = Mizgeft: Cihê nivêja.

مزهور: ئه وری تهنک

(الصدر، الصرید، الشرساء، الحفسه، الخریج، الغیم
الابيض الرقیق)

Mizewr: Ewrê tenik.

مزگینی: مژده، جاب گهاندنا كهیفی، ئاخفتنا شادیی
(البشاره، البشرى)

Mizgînî: Mijde, cab gihandina keyfê, axifti-
na şadîyê.

مزگین دار: كهسى جابا شادیی دگهینیت، مژدهدار
(المبشر، البشیر)

Mizgîndar: Kesê caba şadîyê digihînît, mij-
dedar.

مژ: تهم و كهړه مژ، قهړه مژ، ئه وری ئهردی، كهړقه، تهمه دوی
(الضباب، الغمام)

Mij: Tem, keremij, qeremij, ewrê erdî, kerve,
temedwî.

مژده: مزگینی، خه بهرئ خوهش
(البشاره، البشرى)

Mijde: Mizgînî, xeberê xweş.

مژده دان: مزگینی دان، خه بهردانا خوهش
(الابشار، التبشیر)

Mijdedan: Mizgînîdan, xeberdana xweş.

مژده دار: مزگین دار، كهسى خه بهرئ خوهش دگهینیت
(المبشر، البشیر)

Mijdedar: Mizgîndar, kesê xeberê xweş di-
gihînît.

مرى چولک: لیواز، ژار، بئ قهړه م، چيلا زهرک خهفسکی،
نه هاتی

(الدقل، الدقلیه، للاولاد)

Mirîçolk: Lêwaz, jar, bêqerem, çîlazerk, xe-
fiskî, nehatî

مرى چولکی: چيلا زهرکی، بئ قهړه م، لیوازی، ژاری،
خهفسکیاتی، نه هاتنی
(الدقل، الدقله)

Mirîçolkî: Çîlazerkî, bêqeremî, lêwazî, jarî,
xefiskîyatî, nehatî

مریشک: مامرک، مئ یا دیکلی
(الدجاج)

Mirîşk: Mamirk, mêya dîkilî

مریشکا بشاخ: توخمه کئ مریشکایه، کهرمه لیسی،
کرمه شان
(الغرغر)

Mirîška bişax: Tuxmekê mirîşkaye, kerme-
lêşî, kirmeşan

مریکانه: ئیشا مریشکایه، هه که خوینی ژپندا وان بهردن
نامرن
(مرض الدجاج والطيور الداجنه)

Mirîkane: Êşa mirîşkaye, heke xwîne ji pin-
da wan berden namirin

مرویتو: گوهشی، بوغومی، پوسیده، دامای، مرهول
(المغموم، المهموم، الحزين، الكئيب، الواجم)

Mirrwîto: Guhişî, buxumî, pusîde, damay,
mirewil

مرویتویاتی، مرویتلینی: گوهشینی، مرهولی، دامانی،
پوسیده یی

(الهم، الغم، الکآبه، الوجوم، الحزن)

Mirrwîtoyatî = Mirrwîtinî: Guhişînî, mi-
rewlî, damanî, posîdeyî

مز: دراف
(الاجره العينیه)

Miz: Dirav

مزناش: درافئ ناشی، حه قئ ناشی
(البرکه، الاجره العينیه للطحن)

Mizaş: Diravê aşî, heqê aşî.

مژويلانک: موييت فەروزا چافا
(الهدب)

Mijwîlank: Mwîyêt feroza çava.

مژويلانک وەرھان: مژويلانک وەشان
(الحذل، الحذلان)

Mijwîlank werhan: Mijwîlank weşan.

مژويلانک وەرھای: مژويلانک وەشای
(الحذل، الحذلاء)

Mijwîlank werhay: Mijwîlank weşay.

مژانە: دارەکە لنافەرە نیرک وباسکێ هەفجاری
(المیس)

Mijane: Dareke linavbera nîrk û baskê hev-carî.

مس مسی: بنفە بنفە، بـسەر وین، نەراست، جەنگەنە،
پەلاتیق

(المنافق، المتلون، المراوغ، المتزلف، المتلق)

Mismisî: Binve binve, biserûbin, nerast, cengene, pelatîq.

مسمسیاتی: بنفە بنفەیی، بـسەر وینی، جەنگەنەیی،
نەراستی، پەلاتیقی

(النفاق، التملق، التلون، المراوغه، الزلفی)

Mismisîyatî: Binve binveyî, biserûbinî, cengenyî, nerastî, pelatîqî.

مست: بێدەری، کولم، تژی هەردولەپا
(القبضه، المد، الصقب، الحفنه الاردب)

Mist: Bêderî, kulm, tijî herdu lepa.

مست: کولم، تەب، کێلنجی، تەپولە، دنگ
(اللطم، اللکم، اللکمە، اللطمه)

Mist: Kulm, teb, kêlincî, tepole, ding.

مستا ئافێ: تژی هەردولەپا ئاف
(الغرفة)

Mista avê: Tijî herdu lepa av.

مساس: ئامویری هازوتنا گاییت جوتی، هستیفا پاقر کرنا
گیسنی ژ کوری
(المهمزه)

Misas: Amwîrê hajotina gayêt cotî, histîva, paqijkirina gêsî, ji kurrê.

مژمژە: زەردەل، توخمەکی فێقی یە وەکی حولیک ووخایە
(المشمش)

Mijmije: Zerdel, tuxmekê fêqîye wekî hulîk û xuxa.

مژمژا کاکل شرین: زەردەلا بەرک شرین
(المشوز)

Mijmija kakil şîrîn: Zerdela berik şîrîn.

مژوکی: چاف پیرپچین، ماتە
(الاعشى، رمد العين)

Mijokî: Çav pirpiçîn, mate.

مژوکی: بته مه دوی، بکه روفه، بکه ره مژ
(المضرب)

Mijokî: Btemedwî, bikerrove, bikerremij.

مژویل: های ژ خوهنه، ژخوه چوی، ژ خوه دویر، نه ناگه
(المنهمک، اللاهی، المشغول)

Mijwîl: Hayjixwene, jixwe çûy, jixwe dwîr, ne ageh.

مژویل بون: ژ خوه چون، های ژ خوهنه بون، نه ناگه بون
(الانهماک، الانشغال، التلهی)

Mijwîlbûn: Jixweçûn, hay jixwe nebûn, ne agihbûn.

مژویل بوی: ژ خوه چوی، های ژ خوه نه بوی، ناگه نه بوی
(المنهمک، المشغل، الملهی)

Mijwîlbûy: Jixweçûy, hayjixwe nebûy, agih nebûy.

مژویل تر: ژ خوه چوی تر، های ژ خوهنه تر، نه ناگه تر
(الاشغل الالهی، الاشد، انهماکا)

Mijwîltir: Jixwe çuytir, hayjixwenetir, ne agihtir.

مژویل کرن: ژهای برن، نه ناگه هدار کرن
(الاشغال، الالهاء)

Mijwîlkin: Jihaybirin, ne agehdarkirin.

مژویل کری: ژهای بری، نه ناگه هکری
(الملهی، المشغل)

Mijwîlkin: Jihaybirî, ne agehkirî.

مژویلی، مژویلاتی: های ژ خوه نه بونی، ژ خوه چونی، نه ناگه هیاتی
(الانهماک، الشغل، اللهو)

Mijwîlî = Mijwîlîyatî: Hayjixwe nebûnî, jixweçûnî, ne agehîyatî.

مشهیی، مشهياتی: زهحفی، زهحفیاتی، گهلهیی، پتری،
پتریاتی، بهرفرههیی
(الوفره، الغزاره، الکثره)

Mișeyî = Mișeyatî: Zehfî, Zehfîyatî, geleyî,
pitirî, pitirîyatî, berfirehî.

مشت: تژی. پری
(الزخر، الملی، الملو)

Mişt: Tijî, pirr.

مشت بون: تژی بون، پری بون
(التزخر، الامتلاء)

Miştûn: Tijîbûn, pirrbûn.

مشت بوی: تژی بوی، پری بوی
(المزخر، الملان، الملتی)

Miştûy: Tijîbûy, pirrbûy.

مشت تر: تژی تر، پری تر
(الازخر، الاملاء، الاغص، الاکظ)

Miştîr: Tijîtir, pirrtîr.

مشت کرن: تژی کرن، پری کرن
(الازخر، الاملاء، الاکظاظ)

Miştîrî: Tijîkirin, pirrkîrî.

مشت کری: تژی کری، پری کری
(الملی، المزخر)

Miştîrî: Tijîkirî, pirrkîrî.

مشتی، مشتییاتی: تژییاتی، پرییاتی، پری
(الغص، الزخر، الامتلاء، الکظاظه)

Miştî = Miştîyatî: Tijîyatî, pirrîyatî, pirrî.

مشتی: ثالفی پهزی، ثالفی ته‌رشیی زفستانی
(اللیف، الکلا الیابس، علف الشتاء)

Miştê: Alifê pezî, alifê terşî yê zivistanê.

مشتاخه: جهی رانیخستنا فیقی بوهشک کرنی
(المسطح)

Miştaxe: Cihê ra êxistina fêqî bo hişik kirinê.

مشتاخا قهسپا: جوخینا قهسپا
(المربد، الجرین، بیدر، التمر)

Miştaxa qespa: Cuxîna qespa.

مشتهخت: دهر به‌دهر، وار هیل، ره‌فهند، کوچه‌ر
(النازح، المهاجر)

Mișext: Derbeder, warhêl, revend, koçer.

مسابک: توخمه‌کی تریه، درامه‌تی زوی گه
(صنف من العنب، الزرع السريع، النضوج)

Misabk: Tuxmekê tirye, dirametê zwî geh.

مسافر: زگورد، سلت، بی ژن
(الاعزب، الارمل)

Misafir: Zigurd, silt, bêjin.

مسک: یاهه‌کی بیهن خوهشه
(المسک)

Misk: Yahekê behin xweşe.

مسری: لیواز، رهق وتهق، بی له‌فن، بی قه‌رم، بی گوشت،
لاک، ژار

(الکت، الشخیت، الضارع، النحیف، النحیل، الضامر)

Misrî: lêwaz, reqûteq, bêleven, bê qerim, bê
goşt, lak, jar.

مسریاتی، مسریینی: لیوازی، لاک، ژاری، رهق وتهقی
(الضرع، الکتاته، الشخت، الضواء، النحول، النحافه)

Misrîyatî = Misrînf: Lêwazî, lakî, jarî, reqûteqî.

مشه: زهحف، بهرفرهه، گهله، پتری
(الوافر، الغزیر، الوفیر، الکثیر)

Miše: Zehf, berfireh, gele, pitir.

مشه‌بون: زهحف بون، بهرفرهه بون، گهله‌بون، پتری بون
(التوفر، التغز، التکثر)

Mișebûn: Zehfbûn, berfirehbûn, gelebûn,
pitirbûn.

مشه‌بوی: زهحف بوی، بهرفرهه بوی، گهله‌بوی، پتری بوی
(الموفور، المتوفر، المتغز، المتکاثر)

Mișebûy: Zehfbûy, berfirehbûy, gelekbûy,
pitirbûy.

مشه‌تر: زهحف تر، بهرفرهه‌تر، گهله‌تر، پترتر
(الافور، الاغز، الاکثر)

Mișetir: Zehftir, berfirehtir, geletir, pitirtir.

مشه‌کرن: زهحف کرن، پتری کرن، گهله‌کرن، بهرفرهه کرن
(التوفیر، الاغزار، الاکثار)

Mișekirin: Zehfkirin, pitirkirin, gelekîrî,
berfirehkîrî.

مشه‌کری: زهحف کری، پتری کری، گهله‌کری، بهرفرهه‌کری
(الموفور، المغز، المکثر)

Mișekirî: Zehfkirî, pitirkirî, gelekirî, berfi-
rehkirî.

مغیر: بن بیف، چالا بن نورد، شکفت، زیندانا بن نورد
(الفجوه، الغار، الکھف، الزنانه)

Mixeyir: Bin bîv, çalabin erd, şkeft, zîndana bi erd.

مفتلی: ته خلیته کئی تفته نگایه
(صنف من البندقیه القدیمة)

Miftelî: Texlîtekê tivengaye.

مفس: پارزنک، ئامانی دبندا چونی
(المصفاه)

Mifs: Parzînk, amanê dibinda çûnê.

مفرهق: پاخر، شپه، برنجوک
(البرونز)

Mifreq: Paxirr, Şipe, Birincok.

مفرده: کارتیک
(المبرد)

Mivred: Kartîk.

مفره دی: جانگی گور، جانگی ستویر
(الخام الاسمر)

Mivredî: Cangê gewir, cangê stwîr.

مقس: ئامویرئ قه تاندنی
(المقص)

Miqes: Amwîrê qetandinê.

مقه سوک: کیزکه کا دریژ و کوری دو چه قله، قوزگه زک، دویف
مقه سک
(حشره)

Miqesok: Kêzkeka dirêj û kurî du çe qile, guzgezk, dwîv miqesk.

مقرسی: هه فیک، چیه، گنگاشه
(المريه، الجداله، النقاش)

Miqerrisî: Hevrikî, cire, gingaşe.

مقاره: کهن دیکلکا ده زییا، ماقرنه، به کهره، گولولکا ده زییا
(المکب، للخیوط، البکرة)

Miqare: Kendîlka dezîya maqirrne, bekere, gulolka dezîya.

مقمق: جهه نه م، تیرتیک، دوزه، دوزه خ
(الجهنم، السعیر)

Miqmiq: Cehnem, tirtirrk, doje, dozex.

مشه ختیاتی، مشه ختیانی: دهر به ده ری، وار هیل، کوچه ری،
ره فه ندی

(النزوح، الهجره)

Mişextîyatî = Mişextînî: Derbederî, warhêlî, koçerî, revendî.

مشخانه: مشکانه
(الرهن)

Mişxane: Mişkane.

مشار: بره کئی داری
(المنشار)

Mişar: Birrekê darî.

مشار: که رخا چاندنی
(حوض الزرع، المشاره)

Mişar: Kerxa çandinê.

مشارو کئی دیکلی: کوفیکا دیکلی
(العرف، للدیك)

Mişarokê Dîkilî: Kofîka dîkilî.

مشک: جورده
(الفار)

Mişk: Curd.

مشکی ناخ مه لدا: جوردی کوره
(القصح، التقصع)

Mişkê axhelda: Curdê kore.

مشکانه: مشخانه
(الرهن)

Mikane: Mişxane.

مشکانه یی: مشخانه یی
(الارتهان، الرهینه)

Mişkaneyî: Mişxaneyî.

معاف: مه زه لا لسه ر پشتا ده واری
(الهودج)

Mi`af: Mezela liser pişta dewarî.

معاف: ئازا، گهرده ن ئازا
(المعفو)

Mi`af: Aza, gerdên aza.

معافی: گهرده ن ئازا کرن، ئازا کرن، سه به ردان،
سه به ست کرن
(العفو، الاعفاء)

Mi`afi: Gerdên azakirin, azakirin, serberdan, serbestkîrin.

مکاره: ئامویرێ سمێنێ، ئامویرێ قه‌ورانێ
(الازمیل، البریم)

Mikare: Amwîrê simtinê, amwîrê qewirandinê.

مگرتن: وه‌سا حساب کرن، وه‌خه‌پساندن، هزرکرن
(الفرضیه، الافتراض)

Migirtin: Wesa hisabkirin, wexerisandin, hizirkirin.

مگرتی: خه‌رساندی، هزرکری
(الفرض، لأفرض، فرضیا)

Migirtî: Xerisandî, hizirkirî.

مل: قورمێ ده‌ستی، که‌فش، که‌لکه‌لک، که‌لکه‌لانک، قولقولک،
فه‌راموش، جه‌ئ پیکفه‌ پستنا ده‌ست و سینگا
(الکتف، المنکب)

Mil: Qurmê destî, keş, kelkelk, kelkelank, qulqulk, feramoş, cihê pêkve ristina dest û sînga.

مل: گرێ به‌ردرێژ
(التل الافقی)

Mil: Girê berdirêj.

مل خشان: مل ژ جه‌ چون، مل خه‌له‌ان، مل قولپین
(الانفراک، للمنکب)

Milxişan: Mil jicîhçûn, mil xelhan, mil qu-lipîn.

مل په‌حن: بێهن درێژ، بارکیش، خوه‌له‌رگر، که‌ماشو
(الحلیم، الصبور، الجالد، المتحمل)

Milpehin: Bêhin dirêj, barkêş, xwelibergir, gemaşo.

مل په‌حنی: بێهن فره‌هی، بارکیشی، خوه‌له‌ر گرتنی،
که‌موشیاتى
(الحلم، الصبر، الجلد، التجلد، التحمل)

Milpehnî: Bêhin firehî, barkêşî, xweliber-girtinî, gemoşîyatî.

ملخه‌: له‌ازێ پ‌اکرنا به‌رێ ناشی
(العتله‌ الخشبيه‌ لتحريك‌ الرحی)

Milxe: Lihazê rakirina berê aşî.

م‌لدان: خوه‌دانه‌ به‌ر، هاریکاری، بشت گیرى
(التعاوض، التکاتف، الاسناد، الجهد)

Mildan: Xwedaneber, harîkarî, piştgîrî.

مکوم: بوکور، ه‌شک، نازا، بن گرتی، خوه‌پست، کویری
(المتین، الوثیق، الدرق، الصلب، الوطید، الراسخ، الثابت،
المستقر)

Mikum: Bukur, hişk, aza, bingirtî, xwerist, kwîrî.

مکوم بون: بوکور بون، نازابون، ه‌شک بون، خوه‌رستن، بن
گرتن، کویری بون
(الاستقرار، التمتن، التصلب، التوطد، التوثق، الترسخ،
التثبت)

Mikumbûn: Bukurbûn, azabûn, hişikbûn, xweristin, bingirtin, kwîrîbûn.

مکوم بوی: بوکور بوی، بن گرتی بوی، نازا بوی، ه‌شک
بوی، خوه‌رستی بوی، کویری بوی
(الموثق، الموطد، المرسخ، الممتن، المتصلب)

Mikumbûy: Bukurbûy, bingirtîbûy, azabûy, hişibûy, xweristîbûy, kwîrîbûy.

مکوم تر: بوکورتر، نازاتر، بن گرتی تر، خوه‌رستی تر،
ه‌شک تر، کویری تر
(الامتن، الاصلب، الاوثق، الاوطد، الارسخ، الاثبت، الاقر،
الادرق)

Mikumtir: Bukurtir, azatir, bingirtîtir, xwer-istîtir, hişiktir, kwîrîtir.

مکوم کرن: بوکورکرن، نازاکرن، بن گرتی کرن، خوه‌رستی
کرن، کویری کرن، ه‌شک کرن
(التمتين، التثبيت، الترسيخ، التوطيد، التوثيق، التدقيق)

Mikumkirin: Bukurkirin, azakirin, bingirtîkirin, xweristîkirin, kwîrîkirin, hişikkirin.

مکوم کری: بوکور کری، نازا کری، ه‌شک کری، کویری
کری، بن گرتی کری، خوه‌پستی کری
(الموثق، الموطد، المرسخ، المثبت، الممتن، المصلب، المدرق،
المقر)

Mikumkirî: Bukurkirî, azakirî, hişikkirî, kwîrîkirî, bingirtîkirî, xweristîkirî.

مکومی، مکومیاتی: بوکری، بو کرییاتی، نازایی، نازاتی،
ه‌شکی، ه‌شکاتی، خوه‌رستنی
(الوثوق، الاکید، الدرق، الوطد، الثبوت، المتانه، الصلابه،
الرسوخ، الرصانه)

Mukumî = Mikumîyatî: Bukirî, bukirîyatî, azayî, azatî, hişkî, hişkatî, xweristî.

منی: دل خازتن، چه زکرن، قییان، ئارهزو
(المراد، الامنيه، الرغبة)

Minê: Dilxaztin, hezkirin, vîyan, arezû.

منی کار: ئارهزوکار، ئارونک خاز، هیفی دار
(الراغب، المتمدنی، المرید)

Minêkar: Arezûker, aronkxaz, hîvîdar.

منی کاری: هیفی داری، دل خازی، ئارهزویاتی، ئارونکی
(الرغبة، المراد، الامنيه، المنی، المنیه)

Minêkarî: Hîvîdarî, dilxazî, arezoyatî, aronkî.

منه منه، منی منی: ئەز ئەزین
(الانانیه)

Minemine = Minîminî: Ezezîn.

م: مانگ، هه یف، ماه، (۳۰) روژ
(الشهر، القمر)

Mih: Mang, heyv, mah, 30 roj.

م: پەزا سپی یا مئ
(الشاه، النعجه)

Mih: Peza spî ya mê.

مھین: توخمئ پەزئ سپی
(الضأن، خلاف الماعز)

Mihîn: Tuxmê pezê spî.

مھانە: شهرت، شهرتی نه بیت
(الشرط التعجيزی، الاشتراط)

Mihane: Şert, şertê nebît.

میره شه: هه واگوهرینا سالی، سه رئ بهاری
(الانقلاب الشتوی، شهور الربيع)

Mih reşe: Hewaguhirîna salê, serê biharê.

مھیران، مھبویران: دل رهش بونا ژنا ئافز ژ هنده خارن
و قه خارنا
(الوحام)

Mehîran = Mehbwîran: Dil reşbûna jina aviz ji
hinde xarin û vexarna.

مھرا: په لوسه، هه لوه شای، خمخوره، هه ژ هه ژوک،
له قله قوک، پلت، سست وخاف
(المخلخ، المنخور، المهوز، المترهل للمراء)

Miherra: Pelose, helweşay, ximxorre, hejhe-
jok, leqleqok, pilt, sist û xav.

مل قولپین: مل خشان، مل خه لهان، مل ژ جه چون
(الانفراک، للکتف)

Milqulipîn: Mil xişan, mil xelhan, mil ji
cihçûn.

ملک، ملکەت: ئاخا مروفی، تشتئ مروفی، تشتئ مروفی
هه
(الاملاک، الاراطی، المملکیه، الاملاک)

Milk = Milket: Axa mirovî, tiştê mirovî, tiştê
mirovî hey.

ملک: نافبریا چاندنئ، گفاندئ چاندئ
(فاصل الزرع)

Milik: Navbirra çandinê, givandê çandinê.

مللەت: نژاد، توخم، وهلات، نفس
(القوم، الجنس، الوطن، المله)

Millet: Nijad, tuxim, welat, nifş.

ملوکه: سفاله، گورز، ته خه، قهفتا چاندنئ
(الغبط، الاباله، الحزمه من الحصاد)

Miloke: Sivale, gurz, texe, qefta çandinê.

ملهیب: سئ گو، پئنج گو، ئامویرئ هه لافیتنا ده خلی،
ئامویرئ ده خل دانا بای
(المذراه، المقله، العضم)

Milhêb: Sêguh, pênc guh, amwîrê helavêti-
na dextlî, amwîrê dexil dana bay.

ملیون: هزار هزار، هژماره
(الربوه، المليون)

Milyon: Hizar hizar, hijmare.

من: ئالافئ خوئی، ئالافئ ئه زاتی
(ضمير الفرد المتكلم، انا)

Min: Alavê xweyatî, alavê ezaty.

من: ئامویرئ بیفانئ، سهنگا کیشانئ، ۳ کیلو ئاویرئ
سهنگاندنئ
(المنکه، کیل یساوی ثلاث کیلوات)

Min: Amwîrê pîvanê, senga kêşanê, 3 kîlo
awîzê sengandinê.

مناره: جهئ بانگی دانئ، کوچه
(المآذنه، المناره)

Minare: Cihê bangî danê, kuçe.

میرکٔ میشا: سه روکٔ میشتیت هنگفینی
(اليعقوب، ملك النحل)
Mîrkêmêša: Serokê mêşê hingivînî.
میراته: دویف هیل، باشمهنده، شوین هیل
(المیراث، التركة، الارث)
Mîrate: Dwîvhêl, paşmende, şwînhêl.
میراتهیی: دویف هیلی، پاشمهندهیی
(الارث، الوراثة)
Mîrateyî: Dwîvhêlî, paşmendeyî.
میراتهیی: کلیس بون، ویران بون، برهان
(الهلاك، الفناء، البوار، البواد)
Mîrateyî: Klêsbûn, wêranbûn, birhan.
میرات گر: شوین وار
(الوارث، الوريث)
Mîratgir: Şwînwar.
میرات گری: شوین واری
(الوراثه)
Mîratgirî: Şwînwarî.
میرزا: ناغازاده، بهگ زاده، نقشئ میرا، کورئ میری
(السيد، ابن الامير، الافندی)
Mîrza: Axazade, begzade, nîfşê mîra, kurê mîrî.
میز: میزا زراف، ئافا ژ مروقی دهردهکٔ فیت
(البول)
Mîz: Mîza zirav, ava ji mirovî derdikevît.
میزتن: میزکرن
(التبول)
Mîztin: Mîzkin.
میزتی: میزکری
(المتبول)
Mîztî: Mîzkirî.
میزمیزک: بوریکا میزئ، پفدانک
(المثانه، الحالب، المجل)
Mîzmîzk: Borîka mîzê, pivdank.
میزی: (جوکا میزئ، بوتکا میزئ)
(قناه البول، مجرى البول)
Mîzî: Coka mîzê, botka mîzê.

مه پایی: په لوسهیی، هه لوهشانی، خمخورهیی، سست
وخافی، له قله قوکی
(الخلخلة، النخر، الهزازه)
Miherrayî: Peloseyî, helweşanî, ximxoreyî, sist û xavî, leqleqokî.
میتافک: قه لقه له، جلکٔ مریا
(الكفن، للميت)
Mîtafk: Qelqele, cilkê mirya.
میتک: توخمه کٔ دارایه، به لگیت وئ بکه له خئ مرئ وهردکن
دا که له خ خراب نابیت شتی مومیائی
(الأس، شجيره)
Mîtik: Tuxmekê daraye belgê wê bi kelexê mirî werdiken, Da kelex xirab nebît, wekî momîyaê.
میخله: توخمه کٔ گیایه خواهش ئالفه
(صنف من العشب العلفی)
Mîxle: Tuxmekê gîyaye xweş alife.
میخله مه: گوشتئ هنجنی لگه هٔکا بقلین بوخارنئ
(ادم، بیض مقلی مع اللحم المثرم)
Mîxleme: Goştê hincinî ligel hêka bi qelînin bo xarnê.
میر: ئاغا، ماقویل، بهگ، سه روک، پاشا
(الامير، الحاكم)
Mîr: Axa, maqwîl, beg, serok, paşa.
میری، میراتی: پاشاتی
(الاماره، الحكومه، الدوله)
Mîrî = Mîratî: Paşatî.
میرکاری: ناف سنورئ میراتی ئ
(الاماره، الرسمي)
Mîrkarî: Nav sinûrê mîratîye.
میرکوتک: چه کوچ، توپز، داردنگ
(المطرقة، المتيد مطرقة خشب)
Mîrkutk: Çekûç, topiz, darding.
میرخچک: حیوانکه کٔ وهکی کومکومهیه، چه بچه پیزک
(الوحره، الضب)
Mîrxîçk: Hêwankekê wekî kumkumeye, çepçepîzk.

موژویل بوی: ژ خوه چوی بوی، های چوی بوی، ناگه نه بوی، ژبیر چوی بوی، هاویش بوی (المنهمک، المشغل، الملهی)

Mujûlbûy: Jixweçûybûy, hayçûybûy, agehnebûy, jibîrçûybûy, hawîşbûy.

موژویل تر: های چون تر، ژ خوه چوی تر، نه ناگه هتر، ژبیر چوی تر، هاویش تر (الالهی، الاشغل)

Mujwîltir: Hayçûntir, jixweçûytir, ne agehtir, jibîrçûytir, hawîştir.

موژویل کرن: ژبیر فه برن، هاویش کرن، نه ناگه هکرن، ژ های برن (التلهیه، التشغیل)

Mujwîlkin: Jibîrvebirin, hawîşkin, ne agehkin, jihatbirin.

موژویل کری: ژبیر فه کری، نه ناگه هکری، هاویش کری، ژهای کری، های ژئ نه کری (المشغل، الملهی)

Mujwîlki: Jibîr vekirî, ne agehkirî, hawîşkirî, jihatbirin, hayjênekirî.

موژویلی، موژویلاتی: ژبیر فه چونی، هاویشی، نه ناگه هیاتی، ژخوه چونی، های چونی (اللهی، الشغل، الانهماک، الانشغال)

Mujwîlî = Mujwîlatî: Jibîrveçûnî, hawîşî, ne agehyatî, Jixweçûnî, hayçûnî.

موکوم: بو کور، ئازا، بن گرتی، خوه رستی، هشک، کویری (الوطید، الوثیق، المتین، الصلب، الراسخ، الرصین)

Mukum: Bukur, aza, bingirtî, xweristî, hişik, kwîrî.

موکوم بون: بوکور بون، بن گرتی بون، ئازا بون، خوه رستی بون، هشک بون، کویری بون (التوطد، الترسخ، التمتن، التصلب، الترصن)

Mukumbûn: Bukurbûn, bingirtîbûn, azabûn, xweristîbûn, hişikbûn, kwîrîbûn.

موکوم بوی: بوکور بوی، هشک بوی، ئازا بوی، کویری بوی، خوه رستی بوی، بن گرتی بوی (المصلب، الممتن، المرسخ، الموطد، الموثق، المرصن)

Mukumbûy: Bukurbûy, hişikbûy, azabûy, kwîrîbûy, xweristîbûy, bingirtîbûy.

مینا: وهک، شتی، وهکو، وهکی (شبه، مثل)

Mîna: Wek, şitî, weku, wekî.

مینا: تهختکی هژمارا سهعه تی لسه ر دنفتسن دهپکی هژمارا سهعه تی (لوح ارقام الساعه)

Mîna: Textkê hijmara se'etê li ser dinivêsin, depkê hijmara se'etê.

میه: پهزا سپی یا می، ژنا بهرانی (الشاه، النعجه)

Mîh: Peza spî ya mê, jina beranî.

مور: بنه فشی، رهنگی بنه فشی (البنفسجی)

Mor: Binefşî, rengê binefşî.

موریک: موهرک، قاشکیت گوروفرن دکن ستفانک (الخرن، الجذع)

Morîk: Mohrik, qaşkê goruvirin diken stivank.

موری: فال فه گرتن، بهخت زانین، خیف زانکی، موهریا قهره چی (الودع)

Morî: Falvegirtin, bextzanîn, xêvzankî, muhrîya qereçê.

موری فه گرتن: فال فه گرتن (الفال بالودع)

Morîvegirtin: Fal vegirtin.

مورویشی: توخمه کی گهنمی بهاری یه (صنف من القمح)

Morwîşî: Tuxmekê genmê biharîye.

موژویل: ژ خوه چوی، نه ناگه ه، های چوی، کویر چوی، ژبیر چوی (اللاهی، المشغول، المهمک)

Mojwîl: Jixweçûy, ne ageh, hayçûy, kwîrçûy, jibîrçûy.

موژویل بون: ژ خوه چون بون، های چون بون، ناگه نه بون، ژبیر چون بون، هاویش بون (التلهی، الانشغال، الانهماک)

Mujwîlbûn: Jixwe çûnbûn, hayçûnbûn, agehnebûn, jibîrçûnbûn, hawîşbûn.

موهرتر: توپ لئ تر، نیشانتر، ناتک تر، دهقدای تر
(الاختم، الاوقع، الامضى)

Muhirtir: Turrlêttir, nîşantir, natiktir, deq-daytir.

موهر کرن: توپ لئ کرن، نیشان کرن، ناتک کرن، دهقدان کرن

(الاختام، التوقيع، المضى)

Muhirkirin: Turrlêkirin, nîşankirin, natikkirin, deqdarkirin.

موهر کری: توپ لئ کری، نیشان کری، ناتک کری، دهقدای کری

(المتحتم، الموقع، المضى)

Muhirkirî: Turlêkirî, nîşankirî, natikkirî, deqdaykirî.

موهن: دارگران، هستی سه، چفیل
(السخيف، السقيع، الوقح)

Muhin: Dargiran, hestîse, çivêl.

موهن بون: دارگران بون، هستی سه بون، چفیل بون
(التسخيف، المتسقع، المتوقع)

Muhinbûn: Dargiranbûn, hestî sebûn, çivêlbûn.

موهن بوی: دارگران بوی، هستی سه بوی، چفیل بوی
(التسخيف، المتسقع، المتوقع)

Muhinbûy: Dargiranbûy, hestî sebûy, çivêlbûy.

موهن تر: دارگران تر، هستی سه تر، چفیل تر
(الاسخف، الاسقع، الاوقع)

Muhintir: Dargirantir, hestî setir, çivêltir.

موهن کرن: هستی گران کرن، دارگران کرن، هستی سه کرن، چفیل کرن

(التسخيف، الاسقع، التوقيع)

Muhinkirin: Hestîgirankirin, hestî sekirin, çivêlkin.

موهن کری: دارگران کری، هستی سه کری، چفیل کری
(الموقع، المسقع، المسخف)

Muhinkirî: Dargirankirî, hestî sekirî, çivêlkirî.

موهنی، موهنیاتی: دارگرانی، هستی سه یی، هستی کرانی

(السقاعه، السخافه، الوقاحه)

Muhnî = Muhnîyatî: Dargiranî, hestî seyî, hestî giranî.

موکوم تر: بو کورتر، ئازا تر، هسک تر، خوهرستی تر، بن گرتی تر، کویری تر
(الاصلب، الاوطد، الاوثق، الارسخ، الارصن، الامتن، الاشد، الاقوى)

Mukumtir: Bukurtir, azatir, hişiktir, xweristîtir, bingirtîtir, kwîrîtir.

موکوم کرن: بوکور کرن، ئازا کرن، کویری کرن، هسک کرن، خوهرستی کرن، بن گرتی کرن
(المرصن الممتن، المصلب، المرسخ، الموطد)

Mukumkirin: Bukurkirin, azakirin, kwîrîkirin, hişkkirin, xweristîkirin, bingirtîkirin.

موکوم کری: بوکور کری، ئازا کری، کویری کری، هسک کری، خوهرستی کری، بن گرتی کری
(الموطد، المرسخ، المصلب، الممتن، المرصن)

Mukumkirî: Bukurkirî, azakirî, kwîrîkirî, hişkkirî, xweristîkirî, bingirtîkirî.

موکومی، موکومیاتی: بوکوری، بوکوریاتی، هسکی، هسکیاتی، ئازایی، ئازاتی، خوهرستینی، بن گرتنی، کویریاتی

(المتانه، الصلابه، الرصانه، الرسوخ، الوطد، الوثوق، القوه، الاستقرار)

Mukumî = Mukumîyatî: Hişkî, hişikîyatî, bukurî, bukurîyatî, azayî, azatî, xweristînî, bingirtînî.

موکرا بهرا: کهلهکا بهرا، کومابهرا، بهست، خربهست
(الجثوه، الرصف، الحثوه)

Mukra bera: Keleka bera, koma bera, best, xirbest.

موهر: توپ، نیشان، ناتک، دهق
(الاختم، الامضاء، التوقيع)

Muhir: Turr, nîşan, natik, deq.

موهر بون: توپ لئ بون، نیشان بون، ناتک بون، دهقدان بون
(الاختم، التوقيع، التمضيه)

Muhirbûn: Turrlêbûn, nişanbûn, natikbûn, deqdanbûn.

موهر بوی: توپ لئ بوی، نیشان بوی، دهقدان بوی، ناتک بوی
(المختم، الموقع، المضى)

Muhirbûy: Turrlêbûy, nişanbûy, deqdanbûy, natikbûy.

موی چرهیی، موی چرهیاتی: موی هنبزی، تیرموییاتی، پرچ هنبزیاتی

(الاریش، القنعه، الزیب، الفرع، العثوله)

Mwîçirreyî = Mwîçirrayetî: Mwî hinbizî, têrmwîyatî, pirç hinbizyatî.

موی که لیش: بیر تیژ، شاره‌زا، تی گهشتی، زیرهک
(المفکر، الحاذق، العاقل، الداهیه، اللوذعی، الحصیف،
الناغه العبقری)

Mwîkelêş: Bîrtîj, şareza, têgihiştî, zîrek.

موی که لیشی: بیرتیژی، شاره‌زایی، تی گهشتنی، زیرهکی
(النبوغ، العبقریه، الدهاء، الحصافه، الحذق، الذكاء الحاد)

Mwîkelêşî: Bîrtîjî, şarezayî, têgihiştinî, zîrekî.

موی کوزیر: موی خه‌له‌ک، پرچ تیکرا، پویرت کوریشک
(الاشعث)

Mwîkuzîr: Mwî xelek, pirç têkra, pwîrt kurîşk.

موی کوزیری: موی خه‌له‌کی، پرچ تیکراییی، پویرت کوریشکی
(الشعث، الشعثه)

Mwîkuzîrî: Mwî xelekî, pirç têkrayî, pwîrt kurîşkî.

موی گژ: موی به‌لاف، موی ره‌پ، موی زخت
(القفیف، القفوف)

Mwîgij: Mwî belav, mwî rep, mwî zixt.

موی گژی: موی به‌لافی، پویرت ره‌پی، پرچ زختی
(القفف، القفوف)

Mwîgijî: Mwî belavî, pwîrt repî, pirç zixtî.

موی گژ: ترسای، سه‌هم گرتی
(الواجف، المقشعر)

Mwîgij: Tirsay, sehim girtî.

موی که فوزه‌یی: موی ئالزینی، پویرت نافک راجونی، پرچ
تیکوهر بونی
(الشعث، الشعثه)

Mwîgevozeyî: Mwî alizînî, mwî navikra cûnî, pirç têkwerbûnî.

مویر: گوهر چیخن، گوهر به‌ل، گوهر ره‌پ
(المنتصب الأذان)

Mwîrr: Guh çîxin, guhbel, guhrep.

مویری: گوهر چیخنی، گوهر به‌لی، گوهر ره‌پی
(انتصاب الأذان للحيوان)

Mwîrrî: Guh çîxnî, guhbelî, guhrepî.

موهرک: مورک، موریک، موهریک، دندکیت کون دگوروثر
قه‌دهین بو ستفانکا
(الخرن، الجذع)

Muhrîk: Morik, morîk, mohrîk, dindikê kun digurovir vedihînin bo stivanka.

موهری: موری، فال فه‌گرتن، موهرییا قه‌ره‌چی
(الودع)

Muhrî: Morî, Fal vegirtin, muhrîya qereçê.

موهری فه‌گرتن: موری فه‌کرن، به‌خت سه‌حکرن
(الفال بالودع)

Muhrîvegirtin: Morî vekirin, bext sehkirin.

موهرک فه‌ماندن: موریک بدویفکفه کرن
(النضد للخرن)

Muhrikvehandin: Morîk bi dwîvikve kirin.

موی: پرچ، پویرت
(الشعر)

Mwî: Pirç, pwîrt.

موی ئالزین: پرچ تیک ئالهان، پویرت لیک ئالهان
(العکش)

Mwîalizîn: Pirç têkalhan, pwîrt lêkalhan.

موی بووری: پویرت دریژی وهنیز، که‌مبولی
(الوحف)

Mwîborrî: Pwîrt dirêj û himbiz, gembolî.

موی بوور: پرچ دریژ وهمبیز، که‌مبول
(الاوحف)

Mwîborr: Pirç dirêj û himbiz, gembol.

مویچک: گولکا سالی، گولکا شیرخوهر، گولکا نوی زای
(الدب، العجل عمره سنه)

Mwîçik: Golka salê, golka şîrxwer, golka nwîzay.

موی چنک: نامویری مویا هه‌لکیشانی
(الملقط للشعر)

Mwîçink: Amwîrê mwî helkêşanê.

موی چره: تیر موی، که‌له‌پویرت، پرچ هنبز
(القنعاث، العثول، الافرع، الازب)

Mwîçirre: Têrmwî, gele bi pwîrt, pirçhimbiz.

مووچی، مووچیاتى: دهف ژ پيشفه يی، دهف وليف ژ بهر فیهی
(الفقم، البرطمه)

Moçî = Moçîyatî: Dev ji pêşveyî, dev û lêv jiberveyî.

مووخل: بیژنک، سهراد، ئامویرئ کون کون بوژیک فافارتنا
دهخل و دانى، ژیک فهدهرک
(الغریال، المنخل)

Moxil: Bêjink, serad, amwîrê kun kun bo jêk vavartina dext û danî, jêkvederk.

مووخل بون: پاقر بون، ژیک کرتن، فافیر بون، ژیک فهدهر بون
(التغریل، التنخل)

Moxilbûn: Paqijbûn, jêkgirtin, vavêrbûn, jêkvederbn.

مووخل بوی: پاقر بوی، ژیک کرتی بوی، فافری بوی، ژیک فهدهر بوی
(المغریل، المنخل)

Moxilbûy: Paqijbûy, jêkgirtîbûy, vavîrîbûy, jêkvederbûy.

مووخل کرن: پاقر کرن، ژیک کرتن کرن، فافیر کرن، ژیک فهدهر کرن
(الغریله، المنخل)

Moxilkirin: Paqijkirin, jêkgirtinkirin, vavêrkirin, jêkvederkirin.

مووخل کری: پاقر کری، ژیک کرتی کری، ژیک کرتی، فافارتی، فافیرای، ژیک فهدهر کری
(المغریل، المنخل)

Moxilkirî: Paqijkirî, jêkgirtîkirî, jêkgirtî, vavartî, vavêray, jêkvederkirî.

مووخل که: کهسئ تشتی ژیک فهدهر دکهت
(صانع الغریال، القرچ، الکیولی، الفجر)

Moxilker: Kesê tiştî jêk vederdiket.

مووریک: موهرک، دندکیت کون کری بو فههاندنا ستفانکا
(الخرز، الجذع)

Morîk: Muhrik, dindikêt kunkirî bû vahan-dina stivanka.

مویشه: سووته، دار برین بوچاندنئ، فالاکرنا ئهردی ژ دارا، شهواته

(الارض المقطوع شجرها للحراثه)

Mwîşe: Sote, darbirrîn bo çandinê, valakirina erdî ji dara, şewate.

موی زهرک: موییت بچویک زراف
(الغفر، الغفار)

Mwîzerk: Mwîyêt biçwîk zirav.

موی فهچرین، موی فهروین: موی ژیک راکیشان
(التمنیص، الزر، الزرر)

Mwîveçirrîn = Mwîverrwîn: Mwî jêkrakêşan.

موی وهرهان، موی وهریان: موی ههلوهشان، موی کهتن، موی رویت بون
(الحتت، المعط)

Mwîwerhan = Mwîweryan: Mwî helweşan, mwî ketin, mwî rûtbûn.

موو: پرچ، پویرت، بوغه
(الشعر)

Mû: Pirç, pwîrt, boxez.

مووچ: لیف فازی، لیف بلویل، لیف مهزن، لیف گر
(البرطام، الکبیر الشفه)

Moç: Lêv vajî, lêv bilwîl, lêv mezin, lêv gir.

مووچ: دهف وليف ژ بهر فههاتی، دهف و لیف پيشفه
(الافقم)

Moç: Dev û lêv ji bervehatî, dev û lêv pêşve.

مووچ بون: دهف ژ پيش فهبون، دهف ژ بهر فههاتی بون
(التفقم)

Moçbûn: Dev ji pêşvebûn, dev ji bervehatîbûn.

مووچ بوی: دهف ژ پيشفه هاتی بوی
(المفقم)

Moçbûy: Dev ji pêşve hatîbûy.

مووچ کرن: دهف ژ پيشفه ئینان، دهف ژ بهر فه ئینان
(التفقیم، الافقام)

Moçkirin: Dev ji pêşve înan, dev ji berve înan.

مووچ کری: دهف ژ پيشفه ئینای، دهف ژ بهر فه ئینای
(المفقم)

Moçkirî: Dev ji pêşve înay, dev jiberve înay.

مومیا: دهرمانه که بلهشی وهردکن لهش خراب نابیت
(المومیا)

Momîya: Dermaneke, bileşî werdiken leş xirab nabît.

مومیا بون: دهرمان بونا لهشی دانه پزیت
(التحنط)

Momîyabûn: Derman bûna leşî, danerizît.

مومیا بوی: که سئ جهنده کئ وی مومیا کری
(الحنط)

Momîyabûy: Kesê cendekê wî momyakirî.

مومیا تر: که سئ پتر مومیا کری، که سئ پتر میتک پئ
وهرکری
(الاحنط)

Momîyatir: Kesê pitir momyakirî, kesê pitir mîtik pêwerkirî.

مومیا کرن: میتک پئ وهرکرن
(التحنيط)

Momîyakirin: Mîtik pê werkirin.

موون: ههستی گران، دار گران، چفیل
(المعند، الوقح)

Mon: Hestîgiran, dargiran, çivêl.

موونی: ههستی گرانی، دار گرانی، چفیلی
(العناد، التعند، الوقاحه)

Monî: Hestîgiranî, dargiranî, çivêlî.

موهر: دهق، نیشان ناتک، قهچه
(الختم، العلامه، الامضاء)

Mohir: Deq, nîşan, natik, qemçe.

موهر بون: دهق بون، ناتک بون، نیشان بون، قهچه بون
(التختم)

Mohribûn: Deqbûn, natikbûn, nişanbûn, qemçebûn.

موهر بووی: نیشان بووی، دهق بووی، ناتک بووی، قهچه بووی
(المختم، المختوم)

Mohirbûy: Nîşanbûy, deqbûy, natikbûy, qemçebûy.

موهر تر: نیشان تر، دهق دای تر، ناتک تر، قهچی تر
(الاختم)

Mohirtir: Nîşantir, deqdaytir, natiktir, qemçîtir.

موهریک فه هاندن: موهریک بدویفکفه کرن، موهریک ریزکرن
(النضد، النظم)

Morîvehandin: Muhrik bidwîvikvekirin, muhrik rêzkin.

مووری: پهنگی بنه فشی
(اللون البنفسجی)

Morî: Rengê binefşî.

مووری: فال فه گرتن، موهرییا قهرهچا
(الودع)

Morî: Fal vegirtin, muhrîya qereça.

مووران: تهم، تهمه دوی، کادوی، که پوفه، مژ، قهره مژ،
که ره مژ
(الضباب، الغمام)

Moran: Tem, temedwî, kadwî, kerove, mij, qeremij, keremij.

موچک: ئامانه که بو پیفانا مزئ ناشی
(انیه کیل، اجره الطاحون)

Miçik: Amaneke bo pîvana mizê aşî.

موودینک: موهرکه کا کونه بیه ریج باسکئ جگاره کیشانی
فه دکن
(خرزه الامزک)

Modînk: Muhrkeka kune bi serê baskê ci-garekêşanê vediken.

موور: میش، فرنده تیت بجویک
(الهوام، الحشرات)

Mor: Mêş, frindeyêt biçwîk.

مووز: فیتی یه که وهکی بامیا نافکا وی دخون
(الموز)

Moz: Fêqîyeke wekî bamîya navka wê dixon.

مووق: مووچ، دهف ژ به رفه، دهف ولیف ژ پیشفه
(الافقم)

Moq: Moç, devjiberve, dev û lêv ji pêşve.

مووقی، مووقیاتی: موچی، موچیاتی، دهف ژ به رفه یی
(الفقم)

Moqî = Moqîyatî: Moç, moçîyatî, dev jiber-veyî.

موومک: شه مالک، چرا، خه تیره
(الشمعه، القندیل)

Momik: Şemalk, çira, xetîre.

موهر کرن: نیشان کرن، دهقدان، ناتک کرن، قه‌مچه کرن
(الاختام، التختیم)

Mohirkirin: Nîşankirin, deqdan, natikkirin, qemçekirin.

موهر کری: نیشان کری، دهقدای، ناتک کری، قه‌مچی کری
(المختم)

Mohirkirî: Nîşankirî, deqday, natikirî, qemçîkirî.

موهرک: موریک

(الخرن، الجذع)

Mohrik: Morîk.

موهری: مورییا قهره‌چی، فال فه‌کرن، به‌خت خاندن
(الودع)

Mohrî: Morîya qereçê, fal vekirin, bext xandin.

موهری فه‌گرتن: موهری فه‌کرن

(الفال بالودع)

Mohrîvegirtin: Mohrîvekirin.

موهن: هستی گران، دار گران، چفیل

(العنید، العبوس، الوقح)

Mohin: Hestîgiran, dargirin, çivêl.

موهن بون: هستی گران بون، دار گران بون، چفیل بون

(التعند، التوقح، التعیس)

Mohinbûn: Hestîgiranbûn, dargiranbûn çivêlbûn.

موهن بوی: هستی گران بوی، دار گران بوی، چفیل بوی

(المعند، الموقح، المعبس)

Mohinbûy: Hestîgiranbûy, dargiranbûy, çivêlbûy.

موهن تر: دار گران تر، هستی گران تر، چفیل تر

(الاعند، الاوقح، الاعبس)

Mohintir: Dargirantir, hestîgiranter, çivêltir.

موهن کری: دار گران کری، هستی گران کری، چفیل کری

(المعند، الموقح، المعبس)

Mohinkirî: Dargirankirî, hestî girankirî, çivêlkirî.

موهنی، موهنیباتی: دار گرانی، هستی گرانی، چفیلی

(العناد، العبوس، الوقاحه)

Mohnî = Mohnîyatî: Dargiranî, hestî giranî, çivêlî.

ناڅخ: چيځنځي ماسياكوشتنځي، زځنځي نيرچيرا ماسيا
(الخطاف، آله صيد السمك)

Naçix: çîxinê masya koştinê- zixtê nêrçîra masiya.

ناردن: هنارتن، څړيکړن، شاندين
(البعث، الارسال، الايفاد)

Nardin: Hinartin- virêkirin-şandin.

ناردی: هنارتی، څړيکړی، شاندي
(المرسل، المبعوث، الموفد)

Nardî: Hinartî- virêkirî- şandî.

نارنجوک: بوبا بدهستی هافيتنځي بومبا دهستی
(الرومانه، القنبلة اليدويه)

Narincok: bomba bi destî havêtinê- bomba destî.

نارنج: توخمهکی پرتقالانه
(النارنج، الاترج، البرتقال)

Narinc: tuxmekê pirteqalane.

نارين: ځين، بويک، خوښ تځي
(الحبيبه، العروسه)

Narîn: vîn- bwîk- xweştivî.

نارگير: قه لونيا بئافځي دکيشن
(النارجيله)

Nargîr: qelîna bi avê dikêşin.

ناز: سهربار، شلوکه
(الدلال، الغنج)

Naz: serbar- şiloke.

نازمنين: شلوکه. سهربار، خوښ تځي، شل ومل
(الدلال، الغانج، الغانيه)

Nazenîn: şiloke- serbar- xweştivî- şilomil.

نازدار: خودان ځييان
(المدلل، الطنن، المتغنچ)

Nazdar: xûdan viyan.

نازدار بون: سهربار بون
(التغنچ، التطنز، التدلل)

Nazdarbûn: Serbarbûn.

نازدار بوی: سهربار بوی
(الغنچ، المطنز، المدلل)

Nazdarbûy: Serbar bûy.

ن

N

نا: نه، نه، نه، نځ، ټالافځي نهځي
(لا النافيه، لن)

Na: Na- Nai- Niç- Alavê neyê.

نابنک: دارهکځي دريژو گورځوځره گشتکيت هه ځيري پځي پان دکهن
لسهرخانکي، دارکځي پهجن کرنا کرکا هه ځيري بو پاتنځي
(المطلمه، الشوبک)

Nabînk: Darekê dirrêj u goro vire giştikê hevîrî
pê pan diken liser xankî- Darkê pehinkirina
girka hevîrî bo patinê.

نابمين: دهمک، بپهنهک، کافهک
(الفترة، المده)

Nabeyn: demek- bêhnek- gavek .

نابمين: بهنگه، دويري، څنگ ځري
(المسافه، البعد)

Nabeyn: bengih- dwîrî- jêkfrî.

ناتگ: نيشان، دهق، قه مچي، توي، دوري
(العلامه التجاريه، الاشاره، الختم)

Natik: nîşan- drq - qemçî -tur -durî.

نازکی= نازکیاتی: پوخی، پوخیاتی، پلتی، پلنییاتی، پلوخی، پلوخیاتی

(الرقه، اللطافه، الهشاشه)

Nazikî= Nazikyatî: poxî, Poxyatî, Piltî, Piltîyatî, Piloxî, Piloxîyatî.

نازیالیفک: بالیفکاپهرا، بالکهی نهرم
(المخده، الوساده)

Nazbalîfk: Balîfka perra, Balgihê nerim.

ناسین: نییاسین، خوهیاتی
(المعرفه)

Nasîn: nîyasîn, Xweyatî.

ناس بون: نییاس بون، خوهیابون
(التعرف)

Nasbûn: Nîyasbûn, Xweyabûn.

ناس بوی: نییاس بوی، خوهیابوی
(المعرف، المعروف)

Nasbûy: Nîyasbûy, Xweyabûy.

ناس تر: نییاس تر، خوهیا تر
(الاعرف)

Nastir : Nîyastir, Xweyatir.

ناس کرن: نییاس کرن، خوهیاکرن
(التعريف، الاعراف)

Naskirin: Nîyaskirin, Xweyakirin.

ناس کری: نییاس کری، خوهیاکری
(المعرف، المعروف)

Naskirî: Nîyaskirî, Xweyakirî.

ناسینی= ناسیاتی: نییاسینی، نییاسیاتی
(المعرفه، العرف)

Nasîni= Nasyatî: Nîyasîni, Nîyasîyatî.

ناس یار: تیکهل، ههفال، نییاس
(العارف)

Nasyar: Têkel, Heval, Nîyas.

ناف: پی ناس، پی نییاس
(الاسم)

Nav: Pênas, Pênîyas.

ناف بون: پی ناس بون، پی نییاس بون
(التسمی)

Navbûn: Pênasbûn, Pênîyasbûn.

نازدارتر: سهربارتر، خوهش تفی تر، شلوکه تر، شلومل تر
(الاغنج، الاطنز، الادلال)

Nazdartir: Serbartir- Xweştivîtir- Şiloketir- Şilo miltir.

نازدار کرن: سهربارکرن، شلومل کرن
(الاغناج، الادلال، الاطنان، التذليل، التطنيز)

Nazdarkirin: Ser bar kirin- Şilomilkirin.

نازدارکری: سهربارکری، شل ومل کری
(المطنز، المدلل، المغنج)

Nazdarkirî: Serbarkirî- Şilomilkirî.

نازدارى= نازدارياتى، سهربارى، شل وملى، شلوکه يى
(الغنج، الدلال، الطنز)

Nazdarî= Nazdaryatî: Serbarî- Şilomilî- Şilokeyî.

نازانن: سهربارکرن، شل ومل کرن
(الاغناج، الادلال، الاطنان)

Nazandî: serbarkirin- Şlomilkirin.

نازاندى: سهربارکری، شل ومل کری
(المطنز، المدلل، المغنج)

Nazandî: Serbarkirî- Şlomikirî.

نازک: پوخ، پلت، پلوخ
(اللطف، الرقيق، الهش، الهشاش)

Nazik: Pox- Pilit, Pilox.

نازک بون: پوخ بون، پلت بون، پلوخه بون
(الترقق، التلطف، التهشش)

Nazikbon: Poxbûn, Pilit bûn, Piloxe bûn.

نازک بوی: پوخ بوی، پلت بوی، پلوخ بوی
(المرقق، الملطف، المهشش)

Nazikbuy: Poxbûy, Piltbûy, Piloxbûy.

نازک تر: پوخ تر، پلت تر، پلوخ تر
(الارقق، الالف، الاهشش)

Naziktir: Poxtir, Pilttir, Piloxtir.

نازک کرن: پوخ کرن، پلت کرن، پلوخ کرن
(الترقيق، التلطيف، الامشاش، التهشيش)

Nazikkirin: Poxkirin, Pitkirin, Piloxkirin.

نازک کری: پلت کری، پوخ کری، پلوخ کری
(المرقق، الملطف، المهشش)

Nazikkirî: Pitkirî, Poxkirî, Piloxkirî.

ناف بهلک: تويتن ياژبنکي پتهل دهيت چنين
(التبع الجيد من الاوراق الوسطى)

Navbelg: Twîtin ya ji binkê pêhel dihêt cinîn.

ناف په حنک: هنداف نه زمانى، بانى دهفى، دهرى گهوى
(اللهاء، النطع، سقف الفم)

Navpehenk: Hindav ezmanî, Banê devî, Derê gewyê.

ناف په حنک: کرى له پي ژنافدا
(الراحه، باطن الكف)

Navpehenk: Kerê lepê ji navda.

ناف پرک: خه له کيت ليکدانا بهلبويکا پرکيت چه کيت زيرى
(المدرج، جسور ربط حلقات الحلى)

Navpirk: Xelekê lêkdana belbwîka, Pirkê çekê zêrî.

ناف طا: تاييت نيغه کا خولپى دارى، چه قيت نيغه کا خولپى
(الاغصان الوسطى، بين الغصون)

Navta: Tayêt nîveka xulpê darî.

ناف تل، ناف تبل: مابه بينا تبلا، جهى ژيکفه بونا تبلا
(التربه، الرتقه، الوتره)

Navtil= Navtibil: Mabeyna tibila, cihê jêke-
vebûn tibila.

ناف تنگ: کهفل، مابهينا سنگ وکورتيا جهى شويتكى گريدانى
(الخصر)

Navteng: Kefl, Mabeyna sing û kurtîxa cihê
şwîtkê girêdanê.

ناف تنگ زراف: هه لکيشاى
(الاهيف، الهيفاء)

Navtengzirav: Helkêşay.

ناف تيدان: زوخاندن، کش کرن
(الشغب، الهج للغير، الحث، التحريض، الاثاره)

Navtêdan: Zuxandin, Kişkirin.

ناف تيدان: که لاشى تيدان، ئافه رينى، ئافه رينى گوتن
(التشجيع)

Navtêdan: Kelaşîtdan, aferînî, Aferînî gotin.

ناف جه: نيقاوه لاتى، ناف پنى، ناف قانه
(المنطقه)

Navcih: Nîva welatî, Navqane.

ناف بوى: پى ناس بوى، پى نيباس بوى
(المسمى)

Navbûy: Pênasbûy, Pênîyasbûy.

ناف تر: پى ناس تر، پى نيباس تر
(الاسمى)

Navtîr: Pênastir, Pênîyastir.

ناف کرن: پى ناس کرن، پى نيباسين
(التسميه)

Navkirin: Pênaskirin, Pênîyaskirin.

ناف كرى: پى ناس كرى، پى نيباسى
(المسمى)

Navkirî: Pênaskirî, Pênîyaskirî.

ناف : ژور، ژورقه، نيغهك، نافك
(الداخل، الجوف، الوسط، الباطن)

Nav: Jor, Jorve, Nîvek, Navik.

ناف بارک: سهربارک
(القوط، العلاوه)

Navbark: serbark.

ناف بهين: کاف، دم، بيتهنک، بهنگه
(المده، الفتره، المسافه)

Navbeyn: Gav, Dem, Bêhnek, bengih.

ناف بي: نافيه، ماير، پهرده، دهرايه، چهپر
(الحاجز، الفاصل، المودق)

Navbirr: Navberr, Mabirr, Perde, Derrabe,
Çeper.

ناف بلندی: ميرزاتى، بهگلهرى، ماقويلى، روبمه تى
(الرفعه، المجد، العزه)

Navbilindî: Mîrzatî, Beglerî, Maqwîlî, Rwîmetî.

ناف بهر: مابهين
(البين)

Navber: Mabeyn.

ناف بهر: ناف كوچ، ناف كهفر
(بين الاحجار)

Navber: Navkuç, Navkevir.

ناف برهو: هنداف ستونیکا دفنى، نافبهراهردو برها
(بين الحواجب)

Navbirho: Hindav stwnka difnê, Navberra herdu
birha.

ناف چاف: ئەنى، ھنداف ئەنىي
(الناصيه)

Navçav: Enî, Hindav enyê.

ناف چافك: پويرتى ھنداف ئەنىي
(القصه، النصه، الكشه، المسيحه، النؤابه)

Navçavk: Pwîrtê hindav enyê.

ناف چاف گرئ: مرويتو، مرهول، گهولى
(الباسر، العابس، القاطب)

Navçavgirê: Mirwîto, Mirewl, Gewlî.

ناف چاف گرياتي: مرويتوياتي، مرهولى، گهولياتي، ناف چاف كوم
(البسر، العبوس، القطب)

Navçavgiryatî: Mirwîtiyaî, Mirewlî, Gewlyatî, Navçavkom.

ناف چاف كوم: ناف چاف گرئ، مرهول، مرويتو، گهولى
(القطب)

Navçavkom: Navçav girê, Mirewl, mirwîto, Gewlî.

ناف چاف كومي: ناف چاف گرياتي، مرهوليياتي، مرهولى
گهولياتي
(القطب، القوط)

Navçavkomî: Navçav girêyatî, Mirelyatî.

ناف چال: ناف كور، ناف قهورى، ناف خهرتاندى، قهوراندى
(المنقور، المعقر)

Navçal: Navkol, Navqewirî, Navxeritandî, Qewirandî.

ناف چالى: ناف كورى، ناف قهورياتي، ناف خهرتاندى، قهوراندى
(القمر، النقر)

Navçalî: Navkorî, Nav qewiryatî, nav xeritandinî, Qewirandînî.

ناف خولوله: ناف قالا، ناف بوت، ناف خالى، ناف قولوله
(الاجوف، الفارغ، الخاوى، المجوف)

Navxulole: Nav vala, Navbot, Nav xalî, Navxulole.

ناف خولوله بون: ناف قالا بون، ناف بوت بون، ناف قولوله بون، ناف خالى بون، قوليربون
(التجوف، التخويه، التفريغ)

Navxulolebon: Navvalabûn, Navbotbûn, Navxalîbûn, Navqulolebûn, Qulêbûn.

ناف خولوله بوى: ناف قالا بوى، ناف بوت بوى، ناف قولوله بوى، ناف خالى بوى، قولير بوى
(المجوف، المفرغ، المخوى)

Navxuloleboy: Navvalabûy, Navbotbûy, Navxalîbûy, Navqulolebûy.

ناف خولوله تر: ناف قالا تر، ناف بوت تر، ناف قولوله تر، ناف خالى تر، ناف قهوراندى تر
(الافريغ، الاخوى، الاكثر تجوفا)

Navxuloletir: Navvalatir, Navbottir, Nav xalîtir, Navqwirandîtir.

ناف خولوله كرن: ناف قالا كرن، ناف بوت كرن، ناف قولوله كرن، ناف خالى كرن، ناف قهوراندى
(التجويف، الاجواف، الافراغ، التفريغ، الاخواء)

Nav xulolekirm: Navvalakirin, Navbotkîrin, Navqulolekîrin, Navxalîkîrin, navqewirandin.

ناف خولوله كرى: ناف قالا كرى، ناف بوت كرى، ناف قولوله كرى، ناف خالى كرى
(المجوف، المفرغ، المخوى)

Nav xulolekirî: Navvalakirî, Navbotkirî, Navqulolekirî, Navxalîkirî.

ناف خولوله يى: ناف قالا يى، ناف بوتى، ناف قولوله يى، ناف خالياتي، ناف قوليرى
(الاجوف، الفضاء، الفراغ، الخواء)

Navxuloleyî: Navvalayî, Navbotî, Navquloleyî, Navxalîyatî, navqulêrî.

ناف خوه: ناف خوهدا، لالاخوه، لجهى خوه
(الداخلي، المحلى)

Navxwe: Navxweda, Limalaxwe, Licihêxwe.

ناف خوهيى:

ناف خوهياتى: ناف خوهدايى
(الداخليه، المحليه)

Navxweyî= Navxweyatî: Navxwedî.

نافدا: ژورقه

(الداخل، الباطن، الضمن)

Navda: Jorve.

نافدار: ئاشكر، ديار، نيباس، پى گوتى، ژى گوتى
(المعروف، المعلوم، المشهور، المسمى)

Navdar: Aşkir, Dîyar, Nîyas, Pêgotî, Jêgotî.

ناف دهستک: که سئى لنافهرا دومروفا بهيت و بچيت، پيلکى نافهرا دودلا

(الوسيط، الواسطه)

Navdestk: Kesê linavbera dumirova bihêt û biçît, Pîlkê navbera dudila.

ناف دهستک: گزير، مابهين دار

(السمسار، الدلال)

Navdestk: Gizîr, Mabeyandar.

ناف دهستک: پيلکانيا ناف دو دلا، گزيرى، مابهين دارى

(السمسره، الدالاييه، الوساطه، التوسط)

Navdestkî: Pîlkanîya nav dudila, Gizîrî, Mabeyandarî.

ناف دهشت: سه رى چيياى يى دهشت، دهشتا نافهرا بلنداهيا

(الخب، القنعه، القاع)

Navdeşt: Serêçîyay yê deşt, Deştâ navbera bilindanîya.

ناف دان، ناف داند: مانا دناف شولى دوگه ربيت کرنى خوه کرتنا

ل ناف بهرا دوباره دوتنى دا

(الفواق، الفيقه، اللهوقه) b

Navdan = Navdanda

ناف دخوهدان: خوړين، قه بوقه بو، خوه هايدان

(الغياش، المغايشه، التفاخر، التمدح، الامتداح، الافتخار)

Navdxwedan: Xurrîn, Q eboqebo, Xwehaydan.

ناف دير بيت: پرس کرنا نافی، نافی ته چى يه؟

(ما اسمک)

Navdêrbît: Pîrskirina navî, Navête çîye?

ناف دانک: خارنا لنافهرا دودانیت خارنئى وهكى مروف دانه كى

لنافهرا تیتشت و فراقينا بخوت

(وجبه طعام اضافيه)

Navdank: Xarna linavbera du danêt, Xarnê wekî mirov danekî linavbera têşt û firavîna bixut.

ناف دول: ناف نهال، ناف گهلى

(الثرجه، الثجره)

Navdol: Navnihal, Navgelî.

ناف دهر: کولا نادهرى، ناف بهينادهريت خانى

(الدھليز)

Navder: Kolana derî, Navbeyna derêt xanî.

نافدار بون: ديار بون، نيباس بون، پئى گوتى بون

(التعرف، التشهر، التعلم، التسمى)

Navdarbûn: Dîyarbûn, Nîyasbûn, Pêgotîbûn.

نافدار بوى: ديبابوى، نيباس بوى، پئى گوتى بوى

(المعرف، المعلم، المشهر، المسمى)

Navdarbûy: Dîyarbûy, Nîyasbûy, Pêgotîbûy.

نافدار تر: ديبا تر، نيباس تر، پئى گوتى تر

(الاعرف، الاعلم، الاشهر، الاسمى)

Navdartir: Dîyartir, Nîyastir, Pêgotîtir.

نافدار کرن: ديار کرن، نيباس کرن، پئى گوتى کرن

(التعريف، الاعلام، التشهير، الاشهار، التسمى)

Navdarkirin: Dîyarkirin, Nîyaskirin, Pêgotîkirin.

نافدار كرى: ديار كرى، نيباسى كرى، پئى گوتى كرى

(المعرف، المعلم، المشهر، المسمى)

Navdarkirî: Navdarkirî, Nîyaskirî, Pêgotîkirî.

نافدارى، نافدارياتى: ديبارىاتى، نيباسينى، پئى گوتنى، پئى

گوتنياتى

(المعرفه، الشهرة، المعلوميه، الصيت الاسميه)

Navdarî = Navdaryatî: Dîyaryatî, Nîyasînî, Pêgotinî, Pêgotinyatî.

نافدار: ناف كرى، ناف ليناي، ناف گوتى، نافلى

(المسمى)

Navdar: Navkirî, navlênay, Navgotî, Navilî.

نافدا چون: تيرا چون، تى پهرين، تيبه شين، تى چون، نافراچون

(التغلغل)

Navdaçon: Têrraçûn, Têperîn, Têpeşîn, Têçûn, Navrraçûn.

نافدا چوى: تى چو، تيراچوى، تى پهرى، تى پهشى، نافراچوى

(المتغلغل)

Navdaçoy: Têçûy, Têrraçûy, Têpeşî, Navrraçûy.

ناف داف: ناف کوتانا دافيت كه واگرتنى، دافيت ئيكرنا راجاندنا

تهقنى

(داخل نصاحات الصيدخيوط الحياكه والنسيج الوسيطيه)

Navdav: Navkotana davê kewagirtinê, Davêt êkirina roçandina teqnê.

ناف ودهنگ: ناف بلندبون، ناف ژئى چون، ديار بون

(الشهره، الصيت، السمعه)

Navudeng: Navbilenbûn, Navjêçûn.

نافکراچوی: تیکلهل چوی، تیک په‌شی، تیک په‌ری، نافک له‌لچوی
(المتجانس، المتشابه، المشبک)

Navikrraçûy: Têklelçûy, Têkpeşî, Têkperri, Navvikleçûy.

ناف کل: دو تایاتشتی، جهی دو تایا دارئ، ناف تا، ناف ران
(شعبه الاشجار، مفرع الاغصان)

Navkel: Du taya tiştî, Cihê du taya darê, Navta, Navrran.

نافکدار: تشتی خودان نافک، خودان به‌رک، کاکل دار
(ذات النواه، ذات اللب)

Navkdar: Tiştê xudan navk, Xudan berk, Kakildar.

ناف کرن: ناف لیتان
(السمو، التسمیه)

Navkirin: Navlênan.

ناف کری: ناف لیتای
(المسمى)

Navkiriî: Navlênay.

ناف کار: ناف راف
(المنجاش)

Navkar: navrrav.

نافک: جهی رویفیک برینئ، نیرکا زکی
(السره)

Navk: Cihê rwîvîk birrînê, Nêrkazikî.

نافک: کاکل، کاکلک
(اللب، النواه، الصمیم)

Navk: Kakil, Kakilk.

نافکاتشتی: جه‌رگ، نیرک، چویک
(السرو، القلب، الضمیر، المركز)

Navkatiştî: Cerg, Nêrik, Çwîk.

ناف کور: ناف قه‌وری، ناف قولیر، ناف خه‌رتی، ناف که‌فج، ناف می
(المحفور، المنقور، المقعر)

Navkor: Navqewirî, Navqulêr, Navxerriî, Navkevç, Navmê.

نافک که‌تن: ته‌خلیته‌کی نه‌ساخیی به
(مرض سقوط السره)

Navkketin: Texlîte nesaxîyê ye.

ناف ران: کل، شه‌رگها مروفی، جهی شه‌شارتنئ، نافبه‌را ه‌ردو
لنگا، دوتایی، ناف لنگ

(العجان، العوره، بین الفخذین)

Navrran: Şergiha mirovî, Cihêveşartina, Navbera herdu linga, Dutayî, Navling.

ناف راکرن: ناف بلندکرن، ناف ئاشکراکرن
(الاشاده، التنویه)

Navrrakirin: Navbilindkirin, Nav aşkirakirin.

ناف روژ: نیفرو، مابه یناسپیده وئی‌فارا ده‌می ته‌حره دانئ
(الظهرة، الزوال، وسط النهار)

Navroj: Navro, Mabeyan spēde û êvara demê tehrw danê.

ناف ری، ناف ریک: که‌رخا ریکئ، ریب‌ار، نی‌فاریکئ
(القارعه، وسط الطريق)

Navrê= Navrêk: Kerxa rêkê, Rêbar, Nîvarêkê.

ناف راف: ناف کار، که‌سئ لنیفه‌کا جهی رافئ در‌او‌ه‌ستیت جه‌رکئ
رافئ
(المنجاش)

Navrrav: Navkar, Kesê linîveka cihê ravê dirawistîf, Cergê ravê.

ناف زاک: ناف کاخ، نافکا ده‌شتکا یارییا
(وسط الميدان، وسط الساحة)

Navzak: Navkax, Navka deşta yariya.

ناف سه‌ر: سه‌رئ چییای بی پان وده‌شت، دژئ کومتی
(اللجمه، الخب، الجبل المسطح)

Navser: Serê çîyay yê pan û deş, Dijî kumtî.

ناف سه‌رک: بانئ سه‌ری، مه‌شکو‌تکا سه‌ری
(الهامة، القله، اليافوخه)

Navserk: Banê serî, Meşkotka serî.

ناف سال شه‌چوی: دان عومریوی، کونه بوی، قه‌یره‌بوی پیر بوی
(العوان، الکهل)

Nav salveçûy: Dan'umîrbûy, Konebûy, Qeyrebûy, Pîrbûy.

نافشه: باش ه‌ریاشه‌کری، ه‌ریاباش شه‌چری
(الصوف المنكوش جيدا)

Navşe: Hirya baş şekirî, Hirya baş veçirî.

نافکرا چون: تیکلهل چون، تیک په‌شین، تیک په‌رین، نافک له‌لچون
(المتجانس، المتشابه)

Navikrraçûn: Têklelçûn, Têkpeşîn, Têkperri, Navikleçûy.

ناف گیر: گای نیفه گهراچه راکگیرئ
(ثور الوسط فی الدیاسه)

Navgêr: Gayê nîvegera çerxa gêrê.

ناف گوک: ناف تا، پیژک، کاته کرن
(القنب، الاغصان الوسطی فی الکرم)

Navguhik: Navta, Pîjk, Katekirin.

ناف گوک کرن: کاته کرن، پیژک ژئ کرن، شهلال کرن
(القنب، عملیه تخفیف الاغصان)

Nav guhkkirin: Katrkirin, Pîjkjêkirin, Şelalkirin.

ناف لینان: ناف کوتن
(التسمیه، السمو)

Navlênan: Navgotin.

ناف لینان: ناف لی کوتی، ناف ئینانا خراب
(اللقاس، الملاقسه، الذکر، السئ)

Navlênan: nav lêgotî, Nav înanaxirab.

نافلی: ناف کوتی، ناف لینای
(المسمى)

Navlî: Navgotî, Navlênay.

ناف مالی: نهختی بی خازتن بابی زافای بویابی بویکی دبه ت بی
خازتن دهمی خارگین دچن خارگینیئ
(النقد لخطبه الزواج، المهر)

Navmalî: Nextê bê xaztin babê zavay bo babê
bwîkê dibet, Bê xaztin demê xazgîn di çin
xazgînîyê.

ناف مالی: خرو مریت مالی وهک نامان ونفین وراژیرک وتشتی
ههی، تشتی مالی
(اثاث البيت الامتعه، البضاعه الاثاث المنزلیه)

Navmalî: Xirrû mirrê malê wek aman û nivîn û
rajêk û tiştê hey, Tiştê malê.

ناف مال: ناف خانی، بهریی خانی، بهربهافی خانی
(فناء الدار، وسط البيت، الباحه)

Navmal: Navxanî, Berpêxanî, Berbihavê xanî.

ناف مان: نهمر، ساخییا نافی پاش مرئی، مرئی نافی وی نهمریت
ژ چاکییای

(الخلود، الذکری للمیت، خلود الاسم للمتوفی)

Navman: Nemir, Saxîya navî paş mirinê, Miryê
navê wî nemirîr ji çakîyawî.

نافک کهتن: تیکه لک بون، تیکفه دان، تیکفه بون، نافک له بون، نافک
له بون

(الاختلاط، الامتزاج، الاندماج)

Navikketin: Têkelkbûn, Têkvedan, Têkvebûn,
Naviklebûn, Navikleçûn.

نافک کهتی: تیکه لک بوی، نافک له بوی، نافک له لچوی
(المختلط، الممتزج، المندمج)

Navikketî: Têkelkbûy, Navkellbûy, navkleçûn.

نافک له بون: تیکه لک بون، نافک کهتن، نافک له لچون
(الاختلاط، الامتزاج، الاندماج، الانخراط)

Naviklelbon: Têkelkbûn, Navikketin, navi-
kleçûn.

نافک له لبونا دنگا:

نافک له لبونا ناخفتنی: زمین، زمه زویر
(الهمرجه)

Naviklelbûna Denga

Naviklelbûna Axiftinê: Zimên, Zimezwîr.

نافک له بون: نافک له بون، تیکه لک بون، تیک په سین، تیکراچون
(اللحک، الشبص)

Naviklelçûn: Naviklebûn, Têkelkbûn, Têkpesîn,
Têkrraçûn.

ناف کوتی: کهسی باس کری
(المذكور)

Navgotî: Kesê baskirî.

ناف گر: دهشتا ناف گرو بلندینا، ناف سهر، هتیر
(القنعه، القاع)

Navgir: Deşta navgir û bilindîna, Navser, Hêr.

ناف گهلی: ناف دول، ناف نهال
(الشجرة، الکف، المخیه)

Navgelî: Navdol, Navnihal.

ناف گران: ماقویل، خودان رویمهت، میرزا، گه له مبهی
(الشهم، الوجیه، الشریف، النبل، الوقور)

Navgiran: Mqwîl, Xudan rwîmet, Mîrza, Ge-
lember.

ناف گران: ماقویلی، رویمهتیاتی، میرزاتی، گه له مبهی
(الشهامه، النبل، الوجاهه، الشرف، الوقار)

Navgiranî: Mqwîlî, rwîmetiyatî, Mîrzatî, Ge-
lemberî.

نال کرن: نال لیدانا پی سمی دھوارا
(انتعال، الدواب)

Nalkirin: Nallêdana pê simê dewara.

نال: نهال، گهلیی فرهه و فیه بوی، هتیر
(الخور، الخو، الوادی الواسع)

Nal: Nihal, Gelfyê fireh û vebûy, Herr.

نال بهند: هوستایی نال کرنا دھوارا
(الحداء)

Nalbend: Hostayê nalkirina dewara.

نال بهندی: هوستایی نال کرنا دھوارا
(الحداء، مهنة انعال الدواب)

Nalbendî: Hostatîya nalkirina dewara.

نال نال، نالین: ناخ ناخ، ناخین، ئوف ئوف، ئوفین، گازگان، گازین،
ئوی ئوی، ئوین، ئوین
(الاهه، الانه، الانین)

Nalnal= Nalîn: Axax, Axîn, Ofof, Ofîn, Gazgaz,
Gazîn, Oyoy, Oyîn.

نال نالی: ئوف ئوفی، ناخ ناخی، گاز گازی، ئاه ئاهی
(المئن، المتأوه)

Nalnalf: Ofofî, Axaxî, Gazgazî, Ahahî

نالچه: سمی پتلاقی، سمی قوندهری، کفانوکی سمی پتلاقی
(کعب الحداء)

Nalçe: Simê pêlavê, Simê qonderê, Kivanokê,
Simê pêlavê.

نام: تهیرهکی مەزن پەر، نهرم وپلته
(النعامة)

Nam: Teyrekê mezin perr, Nerim û pilte.

نامویس: په ژانی ناخی، په ژانی هی، په ژانی شهرمی
(الذمار، الغیره، الحرم)

Namûs: Pejanê navî, Pejanê hî, Pejanê şermê.

نامه: کاغەزک، رهش بهلهک، کاغەزا نفیسی، په ری نهخشاندی
ونقیسی
(الرساله، المکتوب)

Name: Kaxezk, Reşbelek, Kaxeza nivêşî, Perrê
nexşandîû nivêşî.

نان: خارنا ژناری ههفیرکری بهیت پاتن ولینان
(الخبز)

Nan: Xarna ji arê hevîrkirî bihêt patin û lênan.

ناف مل: قلی قان، قلی قندان، سهرافا پشتی
(النبج، الکتد، الکاهل)

Navmil: Qilîqan, Qilîqindan, Serava piştê.

ناف ودمنگ دوير: پی کوتی، دوير نییاس
(السما، الصیت البعید)

Nav û deng dwir: Pêgotî, Dwîrnîyas.

ناف نافه: نیقی بوی، تشتی نیقی بوی
(التناصف، الانتصاف، الوسط)

Navnave: Nîvîbûy, Tiştê nîvîbûn.

نافنجی: ناخی، نهگرنه هویر، نهدریژ نهکورت، نهسفاک نهگران،
نهگهلهک نهچهک، نهمهزن نهچویک بقایده
(المتوسط، الوسطانی، القصد)

Navincî: Navî, Negir ne hwîr, Nedirêj ne kurt,
Ne sivik ne giran, negelekne piçek, Ne mezin
ne biçwîk, Biqayde.

ناف هشک:

ناف بوت: ناف بوتی، ناف خولوله، ناف بوت، ناف خالی، قولیر،
قولوله
(الیابس الجوف للشجر)

Navhişk

Navpot: Nav potî, Nav xulole, Nav bot, Nav
xalî, Qulêr, Qulole.

ناف هیلان: ژی کوتنا باش، قهنج پی ناخفتن
(الذکری الطیب)

Navhêlan: Jê gottina baş, Qencpê axiftin.

نافوکه: دهخل ودانی فین موخل کرن وپیژنگ کرنا دکهفیت، بن
پیژنگ
(الوسطی، الحنطة المنزل من الغربال)

Navoke: Dexl û danê vbin moxilkirin û bêjigki-
rina dikevît, Bin bêjig.

ناخی، ناخین: نافنجی، ناف دولا
(الوسطی، الوسطانی، المتوسط)

Navî= Navîn: Navincî, Nav dula.

ناکهه: دهمل دهست، دکافیدا، دویف پهیدا بون
(الغفله، الفجاء، الفور، الآن، حالا)

Nageh: Demildest, Digavêda, Dwîv peydabûn.

نال: کفانوکی ئاسنی پی دھواری، پتلاقی پی دھواری یا ئاسنی
(الحدوه للدواب)

Nal: Kivanokê asinî yê pê dewarî, Pêlava pê de-
warî ya asinî.

نان پوینک: نانێ نارووریناتێ ددهن، نانێ درویندا قه‌لاندی
(المول، المریقه)

Nanrwînk: Nanê arû rwîna têdiden, Nanê dirwînda qelandî.

نان پیژ: که‌سی نانێ دبێژیت، ته‌نویرفان
(الخبان)

Nanpêj: Kesê nanî dipêjît, Tenwîrvan.

نان پیژی: کارێ نان په‌حتنێ، ته‌نویرفانی
(الخبازه)

Nanpêjî: Karê nan pehtinê, Tenwîrvanî.

نان په‌حتن:

نان پاتن: نان لینان، نان چیکرن، نان براژتن، هه‌فیر براژتن
(الخبز)

Nanpehtin

Nanpatin: Nanlênan, Nan çêkirin, Nan birajtin, Hevîrbirajtin.

نان ده‌ه: مه‌رد، ده‌ست فره‌ه، چاف فه‌کری، میفان حه‌وین
(السخی، الجواد، المضیاف)

Nandeh: Merd, Destfirhe, Çavvekirî, Mêvan hewîn.

نان ده‌هی: میه‌فان حه‌وینی، مه‌ردی، چاف فه‌کرنی ده‌ست فره‌هی
(السخاء، الجود، الکر، الاستضافه)

Nandehî: Mêvab hewînî, Merdî, Çavvekirinî, Destfirehî.

نان خوهر: بێ کار، بێ شول، نه‌که‌ر، فه‌لیته، کولان قوت، که‌پیده
(البطل، العاطل)

Nanxwer: Bekar, Bêşol, Neker, Felîte, Kelanqut, Gerrînde.

نان خوهری: کولان قوتی، فه‌لیته‌یی، بێ شولیاتی، نه‌کرنی، بێ کار، که‌ریده‌یی
(البطاله، العطاله)

Nanxwerî: Kolanqutî, Felîteyî, Bêşolyatî, Neki-rin, Bê karî, Gerrîdeyî.

ناهلیک: دوشه‌ک، گلد
(الدوشک، المطرح)

Nahlîk: Doşek, Gild.

ناوسک: شه‌که‌فت، کونج
(المغاره، الغاره، الفجوه)

Nawisk: Şkeft, Kunc.

نانێ هه‌شک: نانێ ره‌ق، نانێ بتورسی، نانێ زها، نانێ پوتی
(الاش)

Nanêhişk: Nanê req, Namê bi tursû, Nanê ziha, Nanê potî.

نانێ زها: نانێ هه‌شک، نانێ ره‌ق، نانێ پوتی
(العشم)

Nanêziha: Nanê hişk, Nanê req, Nanê potî.

نان وطل: شولێ مزێ وی خا‌رن بتنێ بێ پا‌ره، شولێ بێ پا‌ره، شولێ به‌لاش
(العضرط، ج عضارطه)

Nanûtil: Şolê mizê wî xarin bitinê bê pare, Şolê bê pare, Şolê belaş.

نان وطلی: شولکرنا بێ پا‌ره، شول کرنا بخا‌رن
(العضرطه)

Nanûtilî: Şolkirina bê pare, Şolkirina bi xarin.

نانێ تیکه‌لوک: نانێ ژ که‌له‌ک دانا هاتی چیکرن
(العیث، الهمرج، الهمرجه)

Nanêtêkelok: Nanê ji gelek dana hatî çêkirin.

نانێ ره‌ق: نانێ هه‌شک، نانێ زها، نانێ پوتی، نانێ تورسی
(العسف)

Nanêreq: Nanê hişk, Nanê ziha, Nanê potî, Nanê tursî.

نان شرینی: قه‌تلازی، کولب، کوپوری
(الغلاء)

Nanşirînî: Qetlazî, Kulb, Kuporî.

نان کوره‌یی: باشی نه‌دیتن، قه‌نجی ژبیرکرن، پاش دپی
(الفند، الجحود، الکند، الکفر)

Nankoreyî: Başnedîtin, Qencî jibîrkirin, Boşdirrî.

نان کوره: باش دپ، باش نه‌دیتی، قه‌نجی ژبیرکری
(الفاند، الجاحد، الکنود، الکافر، الافند)

Nankore: Başdirr, Başnedîtî, Qencî ji bîrkirî.

نان چو‌یج: توخمه‌کی گیایه‌ خاف ولینا‌ی دخون
(صنف من العشب يؤكل طريا)

Nançwîç: tuxmekê gîyaye xav û lênay dixun.

نانێ په‌مبلوکی:

نانێ کو‌یفکی: نانێ کو‌یفکی، نانێ جه‌فنی، نانێ گه‌نی
(الکرج)

Nanêpembilokî

Nanêkwîfkî: Nane kwîfkî, Nanê cefinî, Nanê genî.

نەبوی: چوئە بوی، نهیی بوی، بره‌ای بوی، قریبوی
(المعدم، العديم، المستحيل)

Nebûy: Çunebûy, Neyîbûy, Birhaybûy, Qirrbûy.

نەبون: تشتی وهسا نهقهومی
(المعجزة الاعجاز، الخارقة)

Nebon: Tiştê wesa ne qewmî.

نەبوی: وهسا نهقهومی
(الخارق للعاده، المعجز)

Nebûy: Wesa ne qewmî.

نەبەلە: نه‌شارەزا، نه‌نیاس، نه‌زانى
(الجاهل، غير عارف)

Nebeled: Neşareza, Neniyaş, Nezanî.

نەبەلەدی: نه‌شارەزایی، نه‌نیاسینی، نه‌زانینی
(الجهل)

Nebeledî: Neşarezayî, Neniyaşînî, Nezanînî.

نەپاقژ: قریژی، دوژین، له‌وتی، هەرمی، نه‌ته‌میز
(القدر، الوسخ، الدنس، غير نظيف)

Nepaqij: qirîêjî, Dujîn, Lewitî, Herîmî, Netemîz.

نەپاقژی: قریژیاتی، دوژینی، له‌وتینی، هەرمیاتی، نه‌ته‌میزی
(عدم النظافة، الوساخه، القذاره، الدناسة)

Nepaqijî: qirîêjyatî, Dujînî, Lewitînî, Herîmîyatî, Netemîzî.

نەپەنی: فه‌شارتی، نه‌دییار، په‌رده‌پوش، بن‌بی، نخافتی
(الغائب، المستور، المحجوب، الخفی)

Nepenî: Veşartî, Nedîyar, Perdeoş, Binbirr. Nix-aftî.

نەپەنیاتی: نه‌دییارى، فه‌شارتنى، فه‌شره‌انى، بن‌به‌رى،
په‌رده‌پوشى، نجافتنى
(الغيب، الستر، الخفاء، الحجب)

Nepenyatî: Nedîyarî, Veşartinî, Vesirhanî, Binberî, Perdepoşî, Nixaftinî.

نەپەندى: زه‌نگین، بن‌گرته‌ی، نه‌هه‌وگار، که‌دخودا
(المستغنى، الغنى، غير محتاج)

Nepêdivî: Zengîn, Bingirtî, Nehewgar, Kedxuda.

نەپەندىاتی: زه‌نگینی، که‌دخودایی، نه‌هه‌وگاری، بن‌گرته‌ینی
(الاستغناء، الغناء، عدم الحاجة)

Nepêdivîyatî: Zengînî, Kedxudayî, Bingirtînî, Nehewgarî.

ناورته: کوم بونا که‌وئێ نێروه‌ختێ کورک بونا مێ که‌وئێ، ره‌فا
نێرکه‌وا ده‌مێ کورکییاما که‌وئێ

(سرب القبوج الذکور فی موسم حضانه الانثی)

Nawirte: Kombûna kewênêr wextê kurkbûna mêkewê, Refan nêrkewa demê kurkiya makewê.

نه: نه، نه، نه
(لا، النافية، والناهي)

Ne: Ne, Nei, Niç.

نه

(لم، لن)

Ne:

نه

(كلا، للردع)

Nei:

نەبا: نه‌که، دا، به‌لکی
(لولا، ربما، لئلا)

Neba: Neke, Da, Belkî.

نەبێ نافع: کورته‌ نافع

(الاسم المختصر، اللقب، الكنية، المصطلح، الاصطلاح، قوی)

Nebirnav: Kwrtenav.

نەبێ نافی کرێت: کورته‌ نافی نه‌باش
(النیز، اللقب الوضعی)

Nebirr navê kirêt: Kurte nebaş.

نەباش: نه‌قه‌نج، خراب، دی، نه‌چاک
(الشرير، الردي)

Nebaş: Neqenc, Xirab, Dirr, Neçak.

نەباشی: نه‌چاکى، نه‌قه‌نجى، دى، سه‌رکه‌ش، شه‌مبوزى،
زىرچه‌پوزى
(السوء، الشر، الاساء)

Nebaşî: Neqencî, Dirrî, Serkeş, Şembozî, Zirçepozî.

نەبىسته‌ی: نه‌پشت راسه‌تى، باورى نه‌هاتن، بێ باوه‌رى،
دخوهرانه‌ديتنى

(عدم الثقة، عدم الامان، الشك، الريبه)

Nebistehî: Nepîşt rastî, Bawerî nehatin, Bê bawerî, Dixwera nedîtinî.

نەبون: چوئەبون، نه‌ی، برهان بون، قریبون، چی نه‌بون
(العدم، الغناء، الاستحاله)

Nebûn: Çunebûn, Neyîbûn, Birhaybûn, Qirrbûn.

نەتەنا: نەتەبتی، نەرەحت، نەحەجمی، لەقلەقوک، لقلقوک
(القلق، الحرج، غیر الساکن غیر هادی، المضطرب)

Netena: Netebitî, Nerehet, Leqleqok, Liqliqok.

نەتەنای: نەتەبتینی، نەرەحتی، نەحەجمین، لەقلەقیاتی، لقلقوکی
(الحرج، القلق، الاضطراب، عدم الراحة)

Netenayî: Netebitî, Nerehetî, Nehecimîn, Leqleqokî, .

نەتەرسای: مێرچاک، دل موکوم، تێ هەیی
(الجرى، الشجاع، الجسور)

Netirsay: Mêrçak, Dilmukum, Têheyî.

نەتەرسان: مێرچاک، دل موکومی، تێ هەییاتی
(الشجاع، الجرأ، الجساره)

Netirsan: Mêrçakî, Dilmukumî, Têheyatî.

نەجامێر: پویجە مروف، زیانو، دێ، کەرچوفە، نەباش
(المنسى، الشرير، المضر)

Necamêr: Pwîçakî, Zîyano, Dirr, Kerçove, Nebaş.

نەجامێری: پویجە مروقاتی، دیریاتی، نەباشی، کەرچوفەیی
(السؤ، الشر، الطلاح)

Necamêrî: Pwîcemirovatî, Zîyano, Dirryatî, Nebaşîv, Kerçoveyî.

نەحەجمین:

نەحەجمین: نەتەنابون، نەتەبتین، نەرەحت بون، لەقلەقوک بون، لقلقوک بون، بێ قامەبون
(القلق، الاضطراب، الحرج، الهزرفه)

Neheimîn.

Nehecimtin: Netenabûn, Netebitîn, Nerehetbûn, Leqleqokbûn, Liqliqokbûn, Bêqambûn.

نەحەجمی

نەحەجمی: نەتەنا، نەتەبتی، نەرەحت، لەقلەقوک، لقلقوک، بێ قام
(القلق، المضطرب، الهزرفه فى الحرج)

Nehecimî

Nehecimî: Netena, Netebitî, Nerehet, Leqleqok, Liqliqok, Bêqam.

نەچار: بێ رێک، قێت نەقێت

(المجور، المضطر، المذعن، المکره)

Neçar: Bêrêk, Vênevêt.

نەچارى: بێ رێکی، قێت نەقێتی

(الضروره، الغبر، الاضطرار، الاذعان، الحتم)

Neçarî: Bêrêkî, Vênevêtî.

نەپاراستن: نەراگرتی، نەبێنانی
(عدم تلقيح الخيول للنسل)

Neparastin: Neragirtî, Nebênanî.

نەپارازتی: بێ سەخپێر، هەمی کری
(غير محفوظ، بلا صيانه)

Neparaztî: Bêsexbêr, Heykirî.

نەترو: مەرشو، زمرۆ، بێ خیرەت، تەرموشە، کەودەن
(الحذام، الكسلان، الهقعه)

Netro: Merşo, Zimro, Bêxîret, Termûşe, Kewden.

نەتروپون: مەرشوپون، بێ خیرەت بون، تەرموشە بون
(التكاسل، التحذم، التهق)

Netrobûn: Merşobûn, Bêxîretbûn, Termûşebûn, Kewden.

نەتروپوی: مەرشوپوی، بێ خیرەت بوی، تەرموشە بوی
(المتكاسل، المتحذم)

Netrobûy: Merşobûy, Bêxîretbûy, Termûşebûy.

نەتروتیر: مەرشوتیر، بێ خیرەت تر، تەرموشە تر
(الاکسل، الاحذم، الامقع)

Netrotir: Merşotir, Bêxîrettir, Termûşetir.

نەتروکرن: مەرشوکرن، بێ خیرەت کرن، تەرموشە کرن
(الاکسال، الاحذام، التهقيع)

Netrokirin: Merşokirin, Bêxîretkirin, Termûşekirin.

نەتروکری: مەرشوکری، بێ خیرەت کری، تەرموشە کری
(المکسال، المحذام، المهق)

Netrokirî: Merşokirî, Bêxîretkirî, Termûşekirî.

نەتروپاتی: مەرشوپاتی، بێ خیرەتیاتی، تەرموشەیی
(الحذامه، الحذم، الهق، الکسل)

Netroyatî: Merşoyatî, Bêxîretyatî, Termûşeyî.

نەتەبتی: نەتەنا، نەرەحت، لەقلەقوک، لقلقوک، نەحەجمی، نەراوەستای

(الهزرفه، الحروک، القلق، الحرج)

Netebitî: Netena, Nerehet, Leqleqok, Nehecimî, Nerawestay.

نەتەبتین: نەتەنابون، نەرەحە بون، لەقلەقوک بون، لقلقوک بون، نەحەجمی بون

(الهزرفه، الحرج، القلاق، التحرك)

Netebitîn: Netenabûn, Nerehetbûn, Leqleqokbûn, Nehecimîbûn.

نهجلهتا: تاسفك، لهش گرانى:

(الوعكه، الوعك)

Nehleta: Tasivik, Lêşgiranî.

نهحهوهان: نهتهبتين، نهتهنابون، نهحهجمين، نهراوهستان، لقلقين،

لهقلهقين، لهقان

(الحراجة، الاضطراب، القلق، عدم السكون)

Nehewhan: Netebitîn, Netenabûn, aanehecimîn,,
Nerawastan, Livlivîn, Leqleqîn..

نهحهوهاي: نهتهبتين، نهتهنا، نهحهجمين، نهراوستاي، بئى قام،

لهقلهقوك، لقلقوك

(الهزرفى، المضطرب، المقلق، المخرج)

Nehewhay: Netebitîn, Nehena, nehecimîn, Ner-
awistîn, Bêqam, Leqleqok, Livlivok.

نهخري: نهول بجويكى ژ نكى دبیت، نهول زای بوژنى، بجويكى

بهري بوى

(البكر من الاولاد)

Nexrî: Ewil biçwîkê jinkê dibît, Ewil zay bojinê,
Biçwîkê ber îbûy.

نهخش: نيگار، ويته، ئاوا

(الرسم، الوشى، الطرز)

Nexş: Nîgar, Wêne, awa.

نهخشين: جنجلك، نيگارى

(الموشى، المطرز، الرسم، المنقش، المصور)

Nexşîn: Cincilk, Nîgarî.

نهچشاندين: جنجلك كرن، ويتهكرن، نيگاركرن

(التطريز، الترسيم، التنقيش، الوشى، التصوير)

Nexşandin: Cincilkkirin, Nîgarkirin. Wênekiri, Nî-
garkirin.

نهخشاندن: نيگاركرى، ويتهكرى، جنجلك كرى

(المنقش، المرسوم، المصور، الرسم، المطرز، الموشى، الموشع)

Nexşandî: Nîgarkirî, Wênekirî, Cincilkkirî.

نهخت: درافى مارهكرنى

(المهر، الصداق)

Next: Diravê marekirmê.

نهخوشى: سهختى، سختى، ريب، گويج)

(الاذى، الكره، الوعاء، المشقه، اللغب، الالم)

Nexweşî: Sextî, Sixintî, Gwîc.

نهخوش: سهخت، سخت، ريبه

(المؤذى، المؤلم، الشاق، اللاغب)

Nexweş: Sext, Sixint, Rêpe.

نهخته: بارين، ريزى، تهحلى

(الانهمار، الهطول، الهلاب)

Nexte: Barîn, Rêjî, Tehlî.

نهخاسمه: نهمازه

(لاسيما، خاصه، بالاخص)

Nexasme: Nemaze.

نهخشهته: ل تهپيروزييت، پيروزى بوتهژى

(بوركت، باركك الله)

Nexşelte: Lite pîrozbît, Pîrozî bo tejî.

نهخو: نهكو، نهكه، نهبا، نان

(والا)

Nexo: Neko, Neke, Neba, An.

نهخوش: نهساخى، نههاتى، خهسته

(المريض)

Nexweş: Nesaxî, Nehatî, Xeste.

نهخوشى: نهساخى، نههاتنى، خهستهيى

(المرض)

Nexweşî: Nesaxî, Nehatinî, Xesteyî.

نهخوش خانه: خانى نهساخا، خهستهخانه

(المستشفى، دار التمريض)

Nexweşxane: Xaniyê nesaxa, Xestexane.

نهخازتى: كهسى نه داخازكرى، ژخوهرايى هاتى، ژخوهرايى

(الطفلى، الفضولى، غير المدعو)

Nexaztî: Kes nedaxazkirî, Jixwerayî hatî, Jixwe-
rayî.

نهخوش: نهدي، ئامويزى نهبريت، نهبرهك

(الددان، الكهام للاله)

Nexweş: Nedirr, Amwîrê nebirrît, Nebirrek.

نهخوشيانامويزى: نهبرهكى، كوهى

(الكهم، الددن)

Nexweşya murî: Nebirrekî, Kohî.

نهخازن: روژى، لهخرينى

(الصوم)

Nexarin: Rojî, Lexrînî.

نهرم بوی: لچ بوی، قاچین بوی، پوخ بوی
(الالین، الملدن، المنعم، الموتر)
Nermboy: Liçbûy, Qaçînbûy, Poxbûy.

نهرم تر: لچ تر، قاچین تر، پوخ تر
(الالین، الالین، الاوثر، الانعم، الاغید)
Nermtir: Liçtir, Qaçîntir, Poxtir.

نهرم کرن: لچ کرن، قاچین کرن، پوخ کرن
(التلین، التلین، التلین، التلین، التلین، التلین)
Nermkirin: Liçkirin, Qaçînkirin, Poxkirin.

نهرم کری: لچ کری، قاچین کری، پوخ کری
(الموتر، الملین، الملدن، المنعم)
Nermkirî: Liçkirî, Qaçînkirî, Poxkirî.

نهرمی، نهرمیاتی: پوخی، پوخیاتی، لچی، لچیاتی، قاچینی،
قاچینیاتی
(اللیونه، الدانه، النعومه، الوثاره)
Nermî= Nermîyatî: Poxî, Poxyatî, Liçî, Liçatî,
Qaçînî, Qaçînyatî,

نهرم: تهنه
(اللبق، المرن، الودیع، الوانی)
Nerm: Tena.

نهرمی، نهرمیاتی: تهنایی، تهناهی، تهنایاتی، تهنایینی، تهنایاتی
(اللباقه، المرونه، الونی، الوداعه، الهواده)
Nermî= Nermîyatî: Tenayî, Tenahî, Tenayatî,
Tenayînî, Tenahyatî.

نهرم: داوهشای، سست، خاف
(الدعک للثوب، الفاتر)
Nerm: Daweşay, Sist, Xav.

نهرمه باران: هویر باران، رهشیش
(السدغ، الرذاذ)
Nermebaran: Hwîrbaran, Reşêş.

نهرمه: روژیت زفستانئ یتت ئور وکرم
(الایام الدافنه الغائمه فی الشتاء)
Nermih: Rojêt zivistanê yêt ewr û gerim.

نهرمه گوشت: تلت، گوشتئ بیهستی
(الهبر)
Nermegoşt: Tilt, Goştê bê hestî.

نهرمه ئورد: ئوردئ سست، ئوردئ پلوخ
(المشاش، الدمث، الدمیث)
Nerme erd: Erdê sist, Erdê pilox pilox.

نرخاندن: سویتاری
(الامیه)

Nexandin: Swîtorî.

نرخاری: بروژی، لهخرین
(الصائم)

Nexarî: Birojî, Lexrîn.

نرخاندی: سویتار
(الامی)

Nexandî: Swîtar.

نرخیر: نه، نو، نه، نه
(کلا)

Nexêr: Ne, No, Ne, Niç.

نرخان: خرشی
(الاکداء، عدم العطاء)

Nedan: Xirşî.

نرخیتن: کورهیی، حوتمی، شهف کویریاتی
(العمهان، العمی، عدم، الرؤیه، قصیر النظر)

Nedîtin: Koreyî, Hutmî, Çevkwîryatî.

نرخیتن: ژیهاتی، تازہتی، ژیهاتن، ژیهاتنی
(الطرافه، النفاسه)

Nedîtin: Jêhatî, Tazetî, Jêhatinî, Jêhatinî.

نرخیتی: ژیهاتی، تازہ
(الطریف، النفیس)

Nedîfî: Jêhatî, Taze.

نرخیره: خهتیره، چرا، روناھییالجهئ ناشکرا
(الفنار، المشعل، المناره، النبراس)

Nedîre: Xetîne, Çiro, Ronahîya licihê aşkîra.

نرخیار: بهرزه، فهشرهای، کویری، فهشارتی، نهپهنی، پهنی
(الخافی، المحجوب، المضممر، المبهم، الغائب، المجهول، اللین، اللدن، الناعم)

Nedîyar: Berze, Veşîrhay, Kwîrî, Veşartî, Nepenî, Penî.

نهرم: لچ، قاچین، پوخ
(الغید، الوثر)

Nerm: Liç, Qaçîn, Pox.

نهرم بون: بون لچ بون، قاچین بون، پوخ بون
(التلین، التلین، التلین، التلین)

Nermbon: Liçbûn, Qaçînbûn, Poxbûn.

نهزان: ده‌ب‌نگ، سویتار، گه‌وشه‌ک، که‌ودهن
(الجاهل، الغبی)

Nezan : Debeng, Swîtar, Gewşek, Kewden.

نه‌زانین: ده‌ب‌نگی، سویتاری، گه‌وشه‌کی، که‌ودهنی
(الجهل، الغباء)

Nezanîn: Debengî, Swîtarî, Gewşekî, Kewdenî.

نه‌زانیاتی: که‌ودهنیاتی، ده‌ب‌نگیاتی، گه‌وشه‌کیاتی، که‌ودهنیاتی
(الجهالة، الغباوة)

Nezanyatî: Kewdenyatî, Debengyatî, Gewşkyatî,
Kewdenyatî.

نه‌زانی‌نا خوه نه‌نیاس
(الجهل المركب)

Nezanîna xwe nenyas

نه‌زانی‌نا خوه نه‌نیاس: که‌رچو‌فه
(الجهل المركب)

Nezanê xwe nenyas: Kerçûve.

نه‌ز رنگ: نه‌ه‌ی‌زا، نه‌ه‌ه‌ژی، کیرنه‌هاتی، نه‌ستیل‌ه
(غير لائق)

Nejreng : Nehêja, Nehejî, Kêrnehatî, Nestêleh.

نه‌س‌اخ: له‌ش ئیش، نه‌هاتی، نه‌خو‌ه‌ش، خه‌سته
(المريض)

Nesax: Leşêş. Nehatî, Nexweş, Xeste.

نه‌س‌اخ: نه‌درست، نه‌راست
(غير صحيح، غير سالم)

Nesax: Nedirist, Nerast.

نه‌س‌اخ‌ی: له‌ش ئیشی، نه‌خو‌ه‌شی، خه‌سته‌یاتی، نه‌هاتی
(المرض)

Nesaxî: Leşêî, Nexweşî, Xesteyatî, Nehatinî.

نه‌س‌اخ‌ل‌ه‌م: نه‌درست، نه‌راست، قه‌لپ، روی کیش کری
(غير سالم، غير صحی، المغشوش)

Nesaxlem: Nedirist, Nerast, Qelp, Rwîkêşkirî.

نه‌س‌اخ‌یا پیل پیل: نه‌س‌اخ‌یا جار جار
(العدد، العداد)

Nesaxya pêlpêl: Nesaxiya carcar.

نه‌ستیل‌ه: نه‌ه‌ی‌زا، نه‌ه‌ه‌ژی، بکیرنه‌هاتی
(غير لائق، غير جدير، غير صالح)

Nestêleh: Nehêja, Nehejî, Bikêrne hatî.

نهرمه‌با: هینکه‌با، هه‌له‌با، هه‌لم
(النسيم)

Nermeba: Hwîneba, Helmeba, Helm.

نهرم: مروفتی گران بری‌فه دجیت، تاتوکی، بزم بادوک
(الالعث، البطيئ المشي)

Nerm: Mirovê giran birêve diçît, Tatokî, Bizîm
badok.

نهرمی: تاتوکی، بزم بادانی، هورمژین
(اللعث، السير البطيئ للمرء)

Nermî: Tatokî, Bizîmbadanê, Hurmijîn.

نهرم: ده‌نگی تەنا، فه‌لوفری
(الرخيم للصوت)

Nerm: Dengê tena, Velovirî.

نهرمی: تەنا‌یا ده‌نگی، فه‌لوفران‌دنی، فه‌لورینی
(الرخامة للصوت)

Nermî: Tenaya dengî, Velovirandinî, Velorînî,

نهری: سه‌رکه‌ش، ئازخرو، شه‌مبوز، نه‌قوله
(المخالف، المكروه، المنكر، الخارق)

Nerrê: Serkeş, Azxiro, Şemboz, Neqole.

نهری‌یاتی: سه‌رکه‌شی، ئازخرو‌یاتی، شه‌مبوزی، نه‌قو‌لیاتی
(المخالفه، الكره، النكر، الخرق، المقت)

Nerrîyatî: Serkeş, Azxiroyat, Şembozî, Neqo-
leyatî.

نهرازی: لبه‌رنه‌هاتی، نه‌قائیل
(المنكر، المستنكر، الناقم)

Nerrazî: Libernehatî, Neqaîl.

نهرازیاتی: لبه‌رنه‌هاتنی، نه‌قائیلی
(الاستنكار، الانكار، النقمه)

Nerrazyatî: Libernehatinî, Neqaîlî.

نهرم جوین، نهرم فه‌جوین: ده‌ف شه‌پاندن، نه‌نقاندن
(اللوک)

Nermcwîn= Nermveçwîn: Devşepandin, Niqni-
qandin.

نه‌راست: خار، فێ، تی‌ته‌ب، نه‌وه، نه‌درست
(غير صحيح، اعوج، مائل، خلاف الحقیقه)

Nerrast: xar, Virr, Tîtep, Newe, nedirist.

نه‌راست ئیک: فێ، لیک فێ، تی‌ته‌ب، ژبه‌رک چوی
(المخالف، المعاكس، غير موازی، غير متقابل)

Nerratêk: Virr, Lêkvirr, Tîtep, Jiberikçîy.

نهفل: توخمه کئی کبیایه

(النفل، صنف من العشب)

Nefel: Tuxmekê gîyaye.

نهفسی: بچوکی ژنی ژمیره کئی دی، بچوکی میری ژ ژنه کادی
(الهرل، الريبب)

Nevisî: Biçwîkê jinê ji mêrekê dî, Biçwîkê mêrî ji jinekadî.

نهشیان: رهشیاتی، کین، زک رهش، دل رهش
(البغض، الکره، العیف، الغل، النفرة، الارادی)

Nevyan: Reşyatî, Kîn, Zikeş, Dilreş.

نهشیای: رهشی تینای، کیندار، دل ژنی رهشکری
(المبغوض، المنفور، المکروه، المعیوف)

Nevyay: Reşîtenay, Kîndar, Dil jê reşkirî.

نهشیانی: کینیاتی، رهشیانی، زک رهشیانی، دل رهشی
(النفور، البغضاء، الکره، الاستکراه، العیافه، الغلل)

Nevîyanî: Kînyatî, Reşînî, Dil jêşî .

نهفی: بچوکی بچوکی مروفی
(الحفید)

Nevî: Biçwîkê biçwîkê mirovî.

نهفیئ کچئ: بچوکی کچا مروفی
(السبب)

Nevyêkiçê: Biçwîkê kiça mirovî.

نهفی چرک: نهفیئ کوروکچیت مروفی
(حفید الابن)

Nevî çirrk: Nevyê kur û kiçê mirovî.

نهفیئ کتئ: پیکه نهبوی، ژیک نهگرتی
(النقیضان، المتمانعان بالذات)

Nevêkktî: Pêkvenebûy, Jêknegirtî.

نهفیئ کتئ: ژیک نهگرتن، پیکه نهبون
(النقیض، التناقض، المتمانعان، ذاتیا)

Nevêkktin: Jêknegirtin, Pêkvenebûn.

نهفیئ کتئ: نهخربون، خوهلیک نه دان
(عدم الاجتماع، عدم الالتئام)

Nevêkktin: Nexirrbûn, Xwelêk nedan.

نهفبرین: نهمت بون، مت نه بون، نه هیلان
(الالحاف، اللاحاح، الاصرار)

Nevbirrîn: Nemitbûn, Mitnebûn, Nehêlan.

نهستیلهمی: نههژیاتی، نههژیاتی، بکیرنه هاتنی، نه کیر هاتنی

(عدم الליاقه، عدم الجداره، عدم الصلاح)

Nestêlehî: Nehejyatî, Nehêjatî, Bikêrnehatînî,
Nikêrhatinî.

نهسرین: توخمه کئی کولیکایه
(صنف من الزهر)

Nesrîn: Tuxmekê kulîkaye.

نهسونهتکری: کهسئ زای ویئ سونهت کری، کهسئ، نه پیدقی
سونهت کرنئ
(الاقلف، الاغرل)

Nesunetkiri: Kesê zay û yê nesunetkiri, Kesê ne pêdivî sunetkiri.

نهشیان: له پتن، دهست کورتی، پی چینه بونی، فهکهتنی، کومی
(العجز، الفند، العیاء، الخذلان)

Neşyan: Leptin, Destkurtî, Pêçênebûnî, Veketnî, Kohî.

نهشیای: شل، کوه، دهست کورت، له پتی
(العاجز، الفاند، العی، المخذول، المخذل)

Neşyay: Şil, Koh, Deskurt, Leptî.

نهشخور: بهرمایک، پاتوره، چنیک
(الختار، الحتامه، القشام، فضلات المائده)

Neşxwer: Bermayk, Patore, Çinîk.

نهشوی کری: کچ
(العزباء)

Neşwîkiri: Kiç.

نهشارمزا، نهشههرمزا: نه بهلهد، نهزان، دهست نه کیر
(الجاهل، غیر الماهر)

Neşareza=Neşehreza: Nebele, Nezan, Destnekêr .

نهشاره زایی نهشههرمزایی: نه بهلهدی، دهست نه کیری، نه زانی
(الجهل، عدم المهاره)

Neşarezayî= Neşehrezayî: Nebeledî, Destnekêrî, Nezanî.

نهقام: خشیم، به هیمه
(الغشیم)

Nefam: Xişîm, Behîme.

نهقامی: به هیمیاتی، خشیمی
(الغشم)

Nefamî: Behîmyatî, Xişîmî.

نهگهشتن: نهبوی بون، نهبالته بون
(الفطر، الفجاجة، الكداء، عدم الوصول)

Negihîştin: Nebûy bûy, Nebaletebûn.

نهگوهدار: بئی گوه
(المأس، المائس)

Neguhdar: Bêguh.

نهگوهدارى: بئی گوهى، بئی گوهياتى
(المأسه)

Neguhdarî: Bêguhî, Bêguhyatî.

نهگرتن: نههوى بون، نهدهرخ کرن
(عدم الحفظ، عدم التعلم)

Negirtin: Nehîbûn, Nederxkirin.

نهلف: مت، بئی دهنگ، كهى، تهبتى، تهنأ، ههجمى، چك، ههجمتى،
راوهستانى، نهژتى، مهند
(الساكن، الهامد، الجامد)

Neliv: Mit, Bê deng, Kerr, Tebitî, Tena, Hecimî,
Çik, Hecimtî, Rawestay, Nihijî, Mend.

نهلفين: مت بون، كهريون، تهبتين، تهنابون، نهژتن، مهندبون،
راوهستان، چك بون
(الساكن، الجمود، الهمود)

Nelivîn: Mitbûn, Kerrbûn, Tebitîn, Tenabûn, Nihijtin, Mendbûn., Çikbûn, Hecimtî, Rawestan.

نهلفاندن: ههجماندن، چك کرن، مهندکرن، تهبتاندن، تهناکرن، مت
کرن، راورهستاندن
(الساكن، الهماد)

Nelivandin: Hecimandin, Çikkirin, Mendkirin,
Tebitandin, Tenakirein, Mitkirin, Rawestandin.

نهلفاندی: تهناکری، مت کری، چك کری، مهندکری، تهبتاندی،
ههجماندی راورهستاندی
(المجمد، المسكن، المهمود)

Nelivandî: Tenakirî, Mitkirî, Çikkirî, Mendkirî,
Tebitandî, Hecimandî, Rawestandî.

نهلادان: لاپهري، بئی لایى، نهژتياتى
(الحياد، عدم الانحيان)

Neladan: Laperî, Bêlayî, Nejêyatî.

نهمان: برهان، قير بون، ويران بون، کليسى بون، قوت بون، پويچ
بون، بن پريون
(الفناء، النفاذ، الانتفاء، الزوال، المحو)

Neman: Birhan, Qirrbîn, Wêranbûn, Kilêsbûn,
Qutbîn, Pwîçbûn, Binbirrbûnn.

نهقوله: سهركهش، شهميز، نازخرو، سهرهق، سهرهشك
(المضرب، المنفور، العنيد، الجامح، الخروط، المعارض، المتمرد)

Neqwle: Serkeş, Şemboz, Azxiro, Serreq, Serhişk.

نهقولهی: سهركهشى، شهميزى، نازخروياتى، سره رهقى،
سهرهشكى

(العناد، النفرة، الاضراب، الخط، المعارضة، الجموح)

Neqoleyî: Serkeşî, Şembozî, Azxiroyatî, Serreqî.

نهقلانک: نمونه، تشتى تشت لهر دهيت چيکرنى
(النموذج، النسخه، طبق الاصل)

Neqlank: Nimûne, Tiştê tişt liber dihê çêkirinê.

نهقلانک ليتان: رمخه، لهکهکرن، لهکه
(اللقاس، الملاقيه، النقد، الطعن)

Neqlanklênan: Rexne, Lekkirin, Leke.

نهکەر: بئی کار، فهليت، كولان قوت
(العاطل، البطال، الكسلان)

Neker: Bêkar, Felîte, Kolan qut.

نهکەرى: بئی کارى، فهليتەيى، كولان قوتى
(البطالة، العطالة، الكسل)

Nekerî: Bêkarî, Felîteyî, Kolan qutî.

نهکامى: قنک ههلکرن، پئی ناخفتنانهباش
(الذم، اللوم، الهجو، الهجاء)

Nekamî: Qink helkirin, Pêaxiftina nebaş.

نهکام: کهسى باسى وى بهچاکی دهيت کرن
(المذموم، الموم، المهجو)

Nekam: Kesê basê wî bineçakî dihêt kirin.

نه، نهکو: نهکه، نهخو، ههکه، بهلکو
(لو، ربما، لعل، عسى)

Ne= Neko: Neke, Nexo, Heke, Belko.

نهکهلى، نهگەردى: گوشتى نهچيپوى، نهبرزى
(النها، النهاه)

Nekelî= Negeridî: Goştêne neçêbûy, Nebirijî.

نهگهشتى: نهبوى بوى، نهبالته بوى، باقوفک، کهرک، کوژک
(الفطر، الفج، الاكداء)

Negihîştî: Nebûy bûy, Nebaletebûy, Baqofk,
Kerik, Kojk.

N	ن	N	ن
	نهمازه: نه‌خاسمه (سېما، لاسېما، خصوصاً، خاصه، بالاخص)	نهای: برهای، قریوی، پویچ بوی، ویران بوی، کلّیسی بوی، قوت بوی، بن برپوی (الفانی، النافذ، المنفذ، الزائیل)	
Nemaze: Nexasme.	نهمرن: ساخی، مان، ساخیاهر (الخلد، البقاء)	Nemay: Birhay, Qirrbûy, Pwîçbûy, wêranbûy, Kilêsbûy, Qutbûy, Binbirrbûy.	نهمر: قه‌تلازی، کوپوری (البلاغه، الکفاف، الغفه)
Nemirin: Saxî, Man, Saxiyaher.	نه‌نیاس، نه‌ناس: بییاتی نه‌به‌لی (الغریب، النکره، الاجنبی)	Nemir: Qetlazî, Kuportî.	نهمر: سه‌ریّ بهاریّ ده‌میّ شین بونا کل وکیا، ناخلیقه (باکوره الربیع)
Nenyas= Nenas: Bîyanî, Nebelî.	نه‌ناسین، نه‌نیاسین: بییانیا، نه‌به‌لیاتی (الغریه، النکر)	Nemir: Serê biharê demê şînbûna gilûgîya, Ax-lêfe.	نهمروف: هوف، ده‌به‌ی، کوپوی (الوحش، الهمج، الجاهل)
Nenasîn= Nenyasîn: Bîyanîyatî, Nebelyatî.	نه‌نفستن: خه‌وقه‌هرمین، خه‌وقه‌ره‌شین، خه‌ونه‌هاتن (الارق، السهاد، السهر)	Nemirov: Hov, Dehbe, Kwîvî.	نهمروفی: هوفیا، ده‌به‌یی، کوپویاتی (الوحشیه، الهمجیه، الجاهله)
Nevistin: Xewveherimîn, Xew verevîn, Xewne-hatin.	نه‌نفستی: خه‌وقه‌هرمی، خه‌وقه‌ره‌فی، خه‌ونه‌هاتی (المؤرق، السهران، المسهد)		نهمردی: چاف پیّ نه‌رابون، قه‌لسی، چوریک، چونیز، چاف تاری، چاف پیّ نه‌رابوی (الضنن، البخیل، المقتر)
Nevistî: Xewveherimî, Xew verevî, Xewnehatî..	نه‌ه: هژماره، پینچ وچار، دو وه‌هفت، شه‌ش وسیّ (التسعه)	Nemerd: Qels, Çurîk, Çunîz, Çavtarî, Çavpênerabûy.	نهمردی: چاف پیّ نه‌رابون، قه‌لسی، چوریک، چونیز (الضنانه، الضن، البخل، القتر)
Neh: Hijmare, Pênc û çar. Du û heft, Şeşûsê.	نه‌هه: فئ کافئ، فئ ده‌می، فئ گهئ، ته‌نها (الان، حالیا)	Nemerdî: Çavpênerabûn, Qelsî, Çurîkî, Çunîzî.	نهمردی: که‌سیّ نه‌شیت به‌ریت، کیر نه‌رابوی (العنن)
Nehe: Vêgavê, Vîdemî, Vêgihê, Tenha.	نه‌ه به‌رائی: یاریه‌کا وه‌کی دامانی یه (لعبه کالدامه)	Nemêr: Kesê neşet bi perît, Kîrnerabûy.	نهمیری: نه‌شیانا به‌رینئ، کیرنه‌رابون (العنه)
Nehberanê: Yarîyeke wekî damanêye.	نه‌هاتی: زئیر، نه‌خوه‌ش، خه‌فسکی، هه‌رشی (المدنف، المعلول، السقیم)	Nemêrî: Neşyana perînê, Kîrnerabûn.	نهمر: ساخی، مریّ نافئ وی مای ساخ (الخالد الذکری)
Nehatî: Zinnêr, Nexweş, Xefiskî, Herrişî.	نه‌هاتن: بیّ قه‌ریژئ، سالا بی بهر (سوء الموسم للزرع ونحوه)	Nemir: Saxî, Miriyê navê wî may sax.	نهمری: ناف ساخ، مریّ ناف مای (خلود الذکر للمتوفی)
Nehatin: Bêverêjî, Sala bêber.	نه‌هاتن: نه‌ساخی، نه‌خوه‌شی، زئیری، هه‌رشین (الدفن، الوعک)	Nemirî: Nav sax, Miriyê navmay.	
Nehatin: Nesaxî, Nexweşî, Zinêrî, Herrişîn.			

نه‌پیلای: وه‌نەکری، دای پاش، فه‌دای
(المنوع، المانع)

Nehêlay: Wenekirî, Daypaş, Veday.

نه‌هین: پاش دێ، کورێخ
(الفتک، القسوه)

Nehîn: Paşdirr, Gurîx.

نه‌وێن: ده‌نگی کێتکی، ده‌نگی پشیکی
(المواء للقط)

Newnew = Newên: Oengê kêtkê, Dengê pişikê.

نه‌وی، نه‌ویی: دره‌و، پیژنه‌ نه‌نگی، نه‌راست
(الکذب، الاختلاق، خلاف الحقیقه)

Newey = Neweyî: Direw, Pêzevengî, Nerast.

نه‌ورۆز: رۆژا سه‌رێ سالی، چێژنا سه‌رێ سالی
(عيد الربيع، عيد راس السنه الشرقي)

Newroz: Roja serê salê, Çêjine serê salê.

نه‌وێران: ترس، نه‌شیان، ترسان
(الخوف، الجبن، الهلع، الوجل)

Newêran: Tirs, Neşyan, Tiran.

نه‌وێران: ترسای، ترسوک، نه‌شیای
(الجائف، الجبان، الهالک، الوجل)

Newêray: Tirsay, Tirsok, Neşyay.

نه‌ینوک: نینوک، هه‌ستیی سه‌رێ تېلا، په‌نج
(الظفر)

Neynok: Nînok, Hestîyê serê tîbla, Penc.

نه‌ینوک: نه‌ساخییه که ده‌وار ده‌گریت ژبه‌ر وه‌ستانێ نه‌ساخییا
وه‌ستانا ده‌ واری باری
(الظفره، مرض يصيب الدواب)

Neynok: Nesaxîyeke dewara digirî ji ber west-
anê, Nesaxîya westana dewerê barî.

نه‌یار: دوژمن، دژ، هه‌فرک، هه‌فته‌نگ، گرانگرک، هه‌ف ته‌نگ
(العدو، الضد، الخصم)

Neyar: Dujmin, Dij, Hevriik, Hevteng, Giran-
girk, Hevteng.

نه‌یاری: دوژمنی، هه‌فرکی، هه‌فته‌نگی، گرانگرکی، دژیاتی
(العداوه، الخصومه، الضديه، العداء، المعاداه)

Neyarî: Dujminî, Hevriikî, Hevtengî, Giran-
girkî, Dijyatî.

نه‌هشیار: دل گرتی، ژخوه چوی، بی های، های ژخوه‌نه، گوهشی،
بی هس، نه‌ناکهه
(المغمی، المغشى، المذهول)

Nehişyar: Dilgirtî, Jixweçûy, Bêhay, Hay jix-
wene, Guhişî, Bêhiş, Neageh.

نه‌هشیاری: دل گرتن، گوهشین، ژخوه چون، بی های بون، های
ژخه نه‌بون، نه‌ناکه‌ه‌بون
(الاعماء، الغشيه، الغيبويه، المذهول)

Nehişyarî: Dilgirtin, Guhişîn, Ji xwe çun, Bê-
haybûn, Hay jixwe nebûn, Neagehbûn.

نه‌هومار: دێ، هاری، دورپنده
(الشرس، الضاری، الفظ)

Nehomar: Dirr, Harr, Durrinde.

نه‌هوماری: دێ، هاری، دورندهیی، هاریاتی، دیریاتی
(الشراسه، الضراوه، الفظاظه)

Nehomarî: Dirrî, Harî, Durrindeyî, Haryatî,
Dirryatî.

نه‌هنگ: ماسیی مه‌زن، گاماسی
(الحوت، البال، النون)

Nehing: Masîyê mezin, Gamasî.

نه‌هین دێ: پاش دێ، دورپنده، هار
(الهروم، التريع، القاسی، الشرس، الضاری)

Nehîndirr: Paşdirr, Durrinde, Herr.

نه‌هین دێ: پاش دێ، دورپندی، هاری
(الهرمه، الترع، القسوه، الشراسه، الضراوه)

Nehîndirrî: Paşdirrî, Durrindeyî, Herî.

نه‌هايدان: ناگه‌ نه‌کرن
(الفصح)

Nehaydan: Ageh ne kirin.

نه‌هیک: ئیک ژنھا، پشکه‌ک ژ نه‌ پشکا ۹/۱
(التسع)

Nehêk: Êk ji neha, Pişkek ji neh pişka 1/9.

نه‌هویت: نوت، ده‌ه، نه‌ه، نه‌هده‌ه، سه‌دکیم ده‌ه، هژماره
(التسعون)

Nehwêt: Not, Deh neh, Neh deh, Sedkêm deh,
Hijmare.

نه‌هیلان: وه‌نه‌کرن، دانا پاش، فه‌دان
(المنع)

Nehêlan: Wenekirin, Dana paş, Vedan.

نیره: توخمه‌کی کولییی یه‌وه‌کی گوشته‌کی زنده هه‌لده‌ت، کولکا بلند ودریژ
(مرض التهابی)
Nêre: Tuxmekê kulîyê ye wekî goştêkê zêde heldidet, Kulka bilind û dirêj.
نیریا شینکاتی: شینکاتیانیر، یانی نیرکی بده‌ت
(الجنب)
Nêrîya Şînkatiyê: Şînkatiya nêr, Yanî nê nêrkî bidet.
نیرچیر: راف، گرتنا ته‌یرو ته‌وال و حیوانا
(المصيد، القنص)
Nêrçîr: Rav, Girtina teyr û tewal û hêwana.
نیر چیرفان: که‌سی کارو شولی وی راف بیت
(الصیاد، القناص)
Nêrçîrvan: Kesê kar û şolê wî ravbît.
نیرچیرفانی: کارئ کرنا رافئ
(الصیاده، القناصه، مهنه الصيد)
Nêrçîrvanî: Karêkirina ravê.
نیرچیربون: راف بون
(الاصطياد، التقنص)
Nêrçîrbûn: Ravbûn.
نیرچیربوی: راف بوی
(المصيد)
Nêrçîrbûy: Ravbûy.
نیرچیرتر: راف بون تر، راف تر
(الاصيد، الاقنص)
Nêrçîrtir: Ravbûntir, Ravtir.
نیر چیرکرن: راف کرن
(التصيد، الاقناص، التقنيس)
Nêrçîrkin: Ravkirin.
نیرچیرکری: راف کری
(المصيد، المقتنص)
Nêrçîrkirî: Ravkirî.
نیرکا تشتی: گوپا تشتی
(الصهوه، مركز الشئ وسطه)
Nêrka tiştî: Gopa tiştî.
نیرمه‌کر: که‌ری نیر، که‌رچوفه
(الجحش، الاحمق)
Nêreker: Kerênêr, Kerçove.

نهی: نه‌ه‌ی، نه‌بون
(العدم، المعدوم)

Ney: Nehey, Nebûn.

نه‌یاتی: نه‌ه‌یاتی، نه‌بونی
(العدم)

Neyatî: Nehe yatî, Nebûnî.

نه‌ینک: قویک، قودیکا رونا‌هیئ
(المراة، السجندل)

Neynik: Qwîk, Qodîka ranahîyê.

نیر: تشتی دژی مبیاتیئ
(الذكر، المذكر، الفحل)

Nêr: Tiştê dijî mêyatîyê.

نیر: تشتی به‌ل و بلند
(البارز، الناتی)

Nêr: Tiştê bel û bilind.

نیربون: به‌ل بون
(التذكر، التنتؤ، التبرن)

Nêrbûn: Belbûn.

نیر بوی: به‌ل بوی
(المذكر، المبرز، المنتؤ)

Nêrbûy: Belbûy.

نیر تر: به‌ل تر
(الاذكر، الانتا، الابرن)

Nêrtir: Beltir.

نیر کرن: به‌ل کرن
(التذكير، الامران، الانتاء)

Nêrkin: Belkirin.

نیرکری: به‌ل کری
(المبرز، المنتئ، المذكر)

Nêrkirî: Belkirî.

نیری، نیریاتی: به‌لی، به‌لاتی، به‌لیاتی، به‌لینی
(الذكور، الفحوله، البروز، التتوء)

Nêrî= Nêryatî: Belî, Belatî, Belyatî, Belînînî.

نیره پویک: نه‌میر نه‌ژن، نه‌نیر نه‌مئ
(الخنثی، العافر)

Nêrepwîk: Nemêr nejin, Nenêr nemê.

نیرناف: جهئ ناف لئ به‌لاف ببیت لسه‌ر چاندنئ
(مقسم مياه الزرع)

Nêrav: Cihê av lê belav bi bît liser çandinê.

نیزیک بوی: نه‌دویر بوی
(المقرب، الموشک، المدنو، المنهن)

Nêzîkbûy: Nedwîrbûy.

نیزیک تر: نه‌دویر تر
(الاقرب، الادنى، الاوشک، الانهن)

Nêzîktir: Nedwîtir.

نیزیک کرن: نک خوه‌فه‌ئینان
(التقريب، الادناء، التنهيز، التوشيك)

Nêzîk Kirin: Nik xweveînan.

نیزیک کری: نک خوه‌فه‌ئینای
(المقرب، المدنو، الموشک، المنهن)

Nêzîk Kirî: Nikxweveînay.

نیزیکی، نیزیکاتی: نه‌دویری، نه‌دویراتی
(الولاء، القرب، القرابه، الدنو، الوشیک، المناهزه)

Nêzîkî= Nêzîkatî: Nedwîrî, Nedwîratî.

نبا: شه‌ه، ته‌راتی، روپسه، خوه‌ه، خوناڤ، شیمیا
(النداهه، الغمو، البلل، الطل، الرطوبه)

Niba: Şeh, Teratî, Rubas, xweh, Xunav, Şîmiya.

نجمین: له‌نگان، شلکین، له‌نگین
(الخرعه، الغمر، الطلع فی الرجل)

Nicimîn: Lengan, Şilkîn, Lengîn.

نجمی: شلکی، له‌نگای
(الخازع، الغامر، الظالم)

Nicimî: Şilkî, Lengay.

نجماندن: شلکاندن، له‌نگاندن
(التخزيع، الاغمار، الاطلاع)

Nicimadin: Şilkandin, Lengandin.

نجماندی: شلکاندی، له‌نگاندی
(المخزع، المغمر، المظلم)

Nicimandî: Şilkandî, Lengandî.

نچ، نچن: ده‌نگی نه‌فیانئ
(صوت الاستنكار والنهي والنفي من الفم بمثابه، لا)

Niçniç= Niçên: Dengê nevyamê.

نچ، نچن: ده‌نگی ته‌حه‌م ومخابینیئ
(التأفف والتأسف، والتحسر، والتندم)

Niçiç= Niçên: Dengê tehem û mixabinîyê.

نخره: نرخه، بها، باه
(السعر، الثمن، القيمه)

Nixre: Nirxe, Biha, Boh.

نیرک: گوپک، قورمئ شینکاتی، باسکئ شینکاتی
(القنب، ساق النبات)

Nêrîk: Gopik, Qurmê şînkatî, Baskê şînkatî.

نیرکا خولوله: باسکئ بوت، قورمئ ناف خالی
(القلخ)

Nêrka xulole: Baskê bat, Qurmê navxalî.

نیرکوه: که‌وئ نیر
(اليعقوب)

Nêrkew: Kewênêr.

نیرگز: ته‌خلیته‌کئ کولیکیت بهن خوه‌شه
(العبر، النرجس)

Nêrgiz: Texlîtekê kulîkêt bihin xweşe.

نیرگز کیتک: توخمه‌کئ نیرگزایه
(النرجس، البری)

Nêrgizkêtk: Taxmekê nêrgizaye.

نیرگز هه‌ژک: توخمه‌کئ نیرگزایه
(اجود صنف من النرجس)

Nêrgizhejk: Taxmekê nêrgizaye.

نیران: به‌رئ خوه‌دان، سه‌حکرن، ته‌ماشه‌کرن، لی‌که‌ره‌هان
(التشوف، التطلع، النظر، الفحص، التفقد، الفتش، المشاهده)

Nêrran: Berê xwedan, Selkirin, Temaşekirin, Lêgerrhan.

نیری: کویری سئ سالی پتر، نیری پهرئ ره‌ش
(التيس، العل)

Nêrî: Kwîrê sê salî pitir, Nêrê pezê reş.

نیریستی: نیریئ سه‌رکه‌رئ په‌زی، شقان بشه‌فئ رستاوی
لده‌ستئ خوه‌ گریدده‌ت بو ه‌شیاربونئ

(الكران: ما علق الجرس فی عنقه)

Nêrîyêristê: Nêrîyê serkerê pezî, Şivan bişevê rista wî lodestê xwe girêdidet bo hişyar bûnê.

نیزیک: نه‌دویر

(القريب، الدانى، الناهز، الوشک)

Nêzîk: Nedwîr.

نیزیک: ژ ره‌خفه

(المناسب، الکثب، الساقب)

Nêzîk: Jirexve.

نیزیک بون: نه‌دویریون

(التقرب، التدنى، التنهنز)

Nêzîkbûn: Nedwîrbîn.

نرخه بون: نرخه بون، بها بون، باه بون
(التقوم، التسعر، المثمن)

Nixrebûn: Nixrebûn, Bihabûn, Bahbûn.

نرخه بوی: نرخه بوی، بها بوی، باه بوی
(المقوم، المسعر، التثمن)

Nixrebûy: Nixrebûy, Bihabûy, Bahbûy.

نرخه تر: نرخه تر، بها تر، باهتر
(الاقوم، الاسعر، الاثمن)

Nixretir: Nixretir, Bihatir, Bahtir.

نرخه کرن: نرخه کرن، بها کرن، باهکرن
(التقويم، التسعير، التثمين)

Nixrekin: Nixrekin, Bihakin, Bahkin.

نرخه کری: نرخه کری، بها کری، باکری
(المقوم)

Nixrekirî: Nixrekirî, Bihakirî, Bahkirî.

نخافتن، نخامتن: پهرده پوش، سه رگرت کرن، داپه چینن پی دادان، پوشاندن
(الطمس، الستر، التغطية، الدثر، الغفران)

Nixaftin= Nixamtin: Perde poşkirin, Sergirtkirin, Dapeçinîn, Pêdadan, Poşandin.

نخافتی، نخامتی: پهرده پوش بوی، سه رگرتی بوی، په چنی بوی، پی دادای بوی، پوشاندی
(المطموس، المستور، المغطي، المدثر، المغفور)

Nixaftî= Nixamtî: Perde poşbûy, Sergirtbûy, Peçinîbûy, Pêdaybûy, Poşandî.

نخویل، نخوین: سه رنشیف، شور، چه مهایی، سه رچه مهان
(الکب، النکس، المائل، المنحنی)

Nixwîl= Nixwîn: Sernişîn, Sor, Çemhay, Serçemhan.

نخویلی، نخوینی: سه رنشیفی، شور، چه مهان، سه رچه مهانی
(الکب، النکسه، المیلان، الانحناء)

Nixulî= Nixunî: Sernişîvî, Sorî, Çemhan, Serçemhanî.

نرني، نرین: دهنگی خنزیرنا سهی، حرجی
(الهیرير للکلب)

Nirrî= Nirrên: Dengê xinzirîna sey, Hîrrhîr.

نرني، نرینی: حرجی: الهرار

Nirrîrî: Hîrrhîrî.

نزم کرن: مئ کرن، دائیخستن، خاریخستی، ژوردابرن، پاشدابرن
(التسفی، التوضیع، الادناء، الانصاء، التمهید، الامهاد،
التخفیض)

Nizimkirin: Mêkirin, Daêxistin, Xarêxistî, Jor-
dabirîn, Paşdabirin.

نزم کری: مئ کری، دائیخستی، خاریخستی، ژوردابری،
پاشدابری

(المخفض، المسفل، المهد، الفنصی، المدنی)

Nizimkirî: Mêkirî, Daêxistî, Xarêxistî, Jorda-
birî, Paşdabirî.

نزمی، نزماتی: مئیاتی، داکهتنی، خاریاتی، ژوردایی، پاشداچونی
(الهی، الخفض، السف، النصو، المهد، الوهد)

Nizmî= Nizmatî: Daketinî, Xaryatî, Jordayî,
Paşdaçûnî.

نزم: سهرنشیف، شور، چهماندی، چههای
(الطاطا)

Nizim: Sernisîv, Şor, Çemandî, Çemhay.

نزمی، نزماتی: چهمانی، نشیفی، شوری
(الطاطاه)

Nizmi= Nizmatî: Çemhanî, Nişîuî, Şorî.

نزم: دهنگی هیدی، هیدی
(الغض للصوت)

Nizim: Dengê hêdî, Hêdî.

نزمی، نزماتی: هیدیاتی
(الغضااضه)

Nizmî= Nizmatî: Hêdîyatî.

نزم: بن پیک، ساعوره، ئیقهلی، بن زک
(الدلیل، اللفیج، الوضیع، المهاد)

Nizim: Binpêk, Sa'ore, Êvelî, Binzik.

نزمی، نزماتی: ئیقهلیاتی، ساعورهیی، بن پیکی، بن زکی
(الذله، اللفج، الوضاعة، الوهد)

Nizmî= Nizmatî: Êveliyatî, Sa'oreyî, Binpêkî,
Binzikî.

نژاد: توخم، نفش، بن کار، بنیات

(العنصر، القوم، الجنس، الاصل، العرق)

Nijad: Tuxm, Nifş, Binkar, Binyat.

نژدار: پزیشک، دوختور

(الطبيب، الحكيم)

Nijdar: Pizîşk, Duxter.

نرخهیی: نخرهیی، بهایی، باهی، نخرهياتی، باهياتی، بهاياتی
(القيمه، السعريه)

Nirxeyî: Nixreyî, Bahayî, Bihaî, Nixreyatî, Bah-
yatî, Bihayatî.

نزا: نزانم، من های لی نینه، من ناگه ژئی نینه
(لااعلم، اجهل)

Niza: Nizanim, Min hay lê nîne, Min ageh jê
nîne.

نۆز: هیفی کرن، زار زار، لاف لاف
(الترجی، التوسل، الاعتذار)

Nizaniz: Hîvîkirin, Zarrzarr, Lavlav.

نزار: رهخی دژی ههتاف وروژی، لای سیبه، دژی بهروژی
(المقناه، الغارب، صفحه الجبل المعاكس للشمس)

Nizar: Rexê dijî hetav û rojê, Layê sîber, Dijî
beroî.

نزیه: رهژی نوی چاندی، میویتی نوی چاندی
(الكرم الحديث الغرس)

Nizbe: Rezê nwî çandî, Mêwêt nwî çandî.

نزه: شهقهسه، ژانهسه، ئیشاسه
(الشقيق، الصداق، الجيوب الانفيه)

Nizle: Şeqe ser, Jane ser, Êşa serî.

نزم: مئ، داکهتی، نیوکه، خار، ژوردا

(الوضیع، السافل، الخافض، الناصی، المهاد، الواطی)

Nizim: Mê, Daketî, Niboke, Xar, Jorda.

نزم بون: مئ بون، داکهتی بون، خاری بون، داکهتی، خارکهتن،
پاشداچون، ژورداجون

(التسفل، التوضیع، التخفيض، التمهيد، التدنی)

Nizimbûn: Mê bûn, Daketîbûn, Xarêbûn, Da-
ketî, Xarketin, Paşdaçûn, Jordaçûn.

نزم بوی: مئ بوی، داکهتی بوی، خاری بوی، خارکهتی، داکهتی،
پاشداچوی، ژورداجوی

(المسفل، الموضع، المخفض، المهد، المتدنی، المنصی)

Nizimbûy: Mê bûy, Daketîbûy, Xarêbûy, Da-
ketî, Xarketî, Paşdaçûy, Jordaçûy.

نزم تر: مئ تر، داکهتی تر، خارت، ژوردات، پاشداچوی تر

(اللاوضع، الادنی، الاسفل، الانصی، الامهد، الاهبط)

Nizimtir: Mêtir, Daketîtir, Xarêtir, Jordatir,
Paşdaçûytir.

نشیف بون: خارکەتن، ژوردابون، شوپ بون، داکەتن، نزم بون
(التهبط، التنكس، التنزل، التحدر)

Nişîvbûn: Xarê, Jordabûn, Şorbûn, Daketin, Nizimbûn.

نشیف بوی: خارکەتی، ژوردابوی، شور بوی، داکەتی، نزم بوی
(المنزل، المنكس، المهبط، المخدر، المسفل)

Nişîvbûy: Xarketî, Jordabûy, Şorbûy, Daketî, Nizimbûy.

نشیف تر: خار تر، ژوردا تر، شوپ تر، داکەتی تر، نزم تر
(الاحدر، الانزل، الاهبط، الانكس، الاسفل)

Nişîvtir: Xartir, Jordatir, Şortir, Daketîtir, Nizimtir.

نشیف کرن: خارئێخست، ژورداکرن، شورکرن، دائێخستن، نزم کرن
(الکب، الانزال، الاحدار، الاهباط)

Nişîvkirin: Xarêxistin, Jordakirin, Şorkirin, Daêxistin, Nizimkiri.

نشیف کری: خارئێخستی، ژورداکری، شورکری، دائێخستی، نزم کری
(المنزل، المنكس، المحدر، المهبط)

Nişîvkirî: Xarêxistî, Jordakirî, Şorkirî, Daêxistî, Nizimkirî.

نشیفی، نشیفیاتی: ژوردانی، خاریاتی، شوریاتی، داکەنتی، نزماتی، نزمینی
(المنحدر، الهبط، الحدر، الیمن، النزل)

Nişîvî= Nişîvyatî: Jordanî, Xaryatî, Soryatî, Daketinî, Nizmatî, Nizminî.

نشیف هاتن: ژورداهاتن، خارکەتن، شوربون، نزم بون
(التنازل، الهبوط)

Nişvhatin: Jordahatin, Xarketin, Şorbûn, Nizimbûn.

نشیف چون: ژورداچون، خارکەتن، نزم بون داکەتن، شور بوون
(النزل)

Nişîvçûn: Jordaçûn, Xarketin, Nizimbûn, Daketin, Şorbûn.

نفرین: داخازا خرابیتی بوئیکی، بەدخازی
(المباهله، الدعاء بالشر والويل)

Nifrîn: Daxaza xirabî yê bo êkî, Bedxazî.

نژداری: پزیشکی، دوختوری
(الطب، الطبايه)

Nijdarî: Pizîşkî, Duxterî.

نژدە: ئێرش، شەلاندن، پویرەقان
(الغاره، عصابه السلب والنهب، القرصنه)

Nijde: Êriş, Şelandin, Pwîrevan.

نژدە چی: ئێرەشقان، شەلینۆک، پویرەکار
(المغير، السلاب، النهاب، القرصن)

Nijdeçî: Êrişvan, Şelînok, Pwîrekar.

نژدەقان: ئێرەشقان، شەلینۆک، پویرەکار
(المغير، السلاب، النهاب)

Nijdevan: Êrişvan, Şelînok, Pwîrekar.

نژنەن: داناناسەرک، ئافاکرن
(الرضم البناء الزير، الشيد، الكريض، الكلد، التكدیس، المكس، المبنى، المزير، المشيد، المكرض، المكلد)

Nijinî: Dananaserik, Avakirin.

نژیار: ئافاهی، لیسەرک دانای، بەرخووەکرن
(البناء، النمو، الرواج)

Nijyar: Avahî, Liserk danay, Berxekirin.

نژیارا هەشکەبەری: ئافاهیئ هەشکەبەری
(الضفر)

Nijyara hişke berî: Avahîyê hişkeberî.

نشا: کەفک، توپک، قەشاف
(النشاء، الزيد)

Nişa: Kefik, Twîk, Qeşav.

نشتاف: فەرێژانافا ئافدانێ، فەرێژانافدانێ
(الماء المفضول من السقى للزرع يستفيد منه آخر)

Niştav: Verêja ava avdanê, Verêja avdanê.

نشتەر: چەقوک
(المبضع، المفصد)

Nişter: Çeqok.

نشار: ئاھەکی وەکی خووی بە
(النوشادر)

Nişadir: Ahekê wekî xuwêye.

نشیف: خاری، ژوردا، شوپ، داکەتی، نزم
(الحدر، السفل، الهبوط، الجنوب)

Nişîv: Xarê, Jorda, Şor, Daketî, Nizim.

نفش: نژاد، توخم، بن کار، بنیات
(النشی، النوع، النسل، الذریه، الاصل)

Nivîn: Rajêrk, Têniv.
نفین نهرم: تى نفى پوخ، راژیرکا سست وپلت
(الوئیر)

Nivînenerm: Tênivê pox, Rajêrka sist û pilt.
نفین: خهت گیران، قهلهم گیران
(الکتابه)

Nivêsin: Xetgêran, Qelemgêran.
نفسان: خهت گیران، قهلهم گیران
(الکتابه)

Nivêsan: Xetgêran, Qelemgêran.
نفسی، نفیسای: قهلهم گیرای، خهت گیرای
(المکتوب)

Nivêsi= Nivêsay: Qelem gêray, Xetgêray.
نفیسار، نفیسەر: قهلهم گێر، خهت گێر
(الکاتب)

Nivêsar= Nivêser: Qelem gêr, Xetgêr.
نفیس فان: قهلهم گێر، خهت گێر
(الکاتب)

Nivêsvan: Qelem gêr, Xetgêr.
نفشتی: نفیسین، بازبند، ههف بهژن
(الرقیه، الحجاب، التمیمه)

Nivîştî: Nivêsin, Bazbend, Hevbejin.
نفشت: کتیب، ئانوح، تهخ نفیس
(الکتاب)

Nivîst: Kitêb, Anoh, Texnivê.
نفهک: خهوین، خهوته
(النؤوم)

Nivek: Xewîn, Xewte.
نفستنا سفک: چاف چوناسهرک، هینژک، نفروسک، دل دخه و چون
(الغفوه، الاغفاء)

Nivistina sivik: Çavçûna serik, Hînişk, Nîqrok, Dildixeqûn.
نفین زفر: تى نفى گری، راژیرکا گری
(القض، القضیض)

Nivîne zivir: Tênivêgir, Rajêkagîr.

Nifş: Nijad, Tuxm, Bihkar, Binyat.
نفستن: خهوتن، رازان، تهلاش بون
(النوم، الهجوع، الکرى، الوسن، السبات، الرقاد)

Nivistin: Xewtin, Razan, Telaşbûn.
نفستی: خهوتی، رازای، تهلاش بوی
(النائم، الهاجع، الرائد، الواسن)

Nivistî: Xewtî, Razay, Telaşbûy.
نفاندن: خهوتاندن، رازاندن، تهلاش کرن
(التنوم، الترقيد، التوسين)

Nivandin: Xewtandin, Razandin, Telaşkirin.
نفاندنی: خهوتاندی، رازاندی، تهلاش کری
(المنوم، المرقد، الموسن)

Nivandî: Xewtandin, Razandin, Telaşkirin.
نفیژ: بهرخودی بون، پيش خودی راههستان
(الصلاه)

Nivêj: Berxudê bîn, Pêşxudê rawestan.
نفیژ بون: دهم بونا نفیژی، كافانفیژ بونی
(حلول وقت الصلاه)

Nivêjbûn: Dembûna nivêjê, Gava nivêjbûn.
نفیژ کرن: بهرخودا بون، پيش خودی راههستان
(اداء الصلاه)

Nivêjkirin: Berxudabûn, Pêşxudê rawestan.
نفیژ کری: بهرخودابوی، پيش خودی راههستای
(المصلی)

Nivêjkirî: Berxudabûy, Pêşxudê rawestan.
نفیژ چون: نفیژا بورین، نفیژاتی پهری، نفیژادهباز بون
(فوت الصلاه)

Nivêjçûn: Nivêj borîn, Nivêjtê perîn, Nivêjde rbazbûn.
نفیژا چوی: نفیژا بوری، نفیژا تى پهرین، نفیژا دهریاز بوی
(الصلاه الفائت)

Nivêja çûy: Nivêjborî, Nivêjtê perî, Nivêjde rbazbûy.
نفیژا کهن: بی نفیژا بونا ژنا، ژفان دیتن
(الاستحاضه، الحيض، الطمث)

Nivêjketin: Bênivêjbûna jina, Jivan ditin.

نق نق، نقین: دهنگ کرن، ناخفتن
(التنطق، التکلم)

Niqniq= Niqên: Dengkirin, Axiftin.

نقاندن: بیکه نان، کرتن، پیقه دان، مچاندن
(المغض، الاغماض، الاغضاء، الغض)

Niqandin: Pêkvenan, Girtin, Pêvedan, Miçandin.

نقاندی: بیکه نای، کرتی، پیقه دای، مچاندی
(المغض، المغض)

Niqandî: Pêkvenay, Girtî, Pêveday, Miçandî.

نقین، نقان: مچان

(الغماض، الانغماض)

Niqîn= Niqan: Miçan.

نقوب: کون، بریناکویر، لیدانا ژورکەتی، قهوری، تى چوى، تى په،
تى پەش

(الجرح، الغائر، الثقب، الغماسه، الطعنه النافذه)

Niqob: Kun, Birîna kwîr, Lêdan jorketî, Qewirî,
Têçûy, Têperr, Têpeş.

نقوب بون: کون بون، قهورین، بنقه چون، ژورکەتن، تى چون، تى
په رین، تى پەشین

(المغوص، الغور، الغمس)

Niqobbûn: Kunbûn, Qewirîn, Binveçûn, jorketin,
Têçûn, Têperîn, Têpeşîn.

نقوب بوى: کون بوى، قهورى، بنقه چوى، ژورکەتی، تى چوى، تى
په رى بوى، تى پەشى بوى

(المغوص، المغمس، المثقوب)

Niqobbûy: Kunbûy, Qewirî, Binveçûy, jorketî,
Têçûy, Têpebûyn, Têpeşîbûy.

نقوب تر: کون تر، قهوریتەر، بنقه چوى تر، تى چوى تر، تى پەشى
تر، تى په رى تر

(الغمس، الاغور، الاغوص، الاثقب)

Niqobtir: Kuntir, Qewirîtir, Binveçûytir, Têçûytir,
Têperîtir, Têpeşîtir.

نقوب کرن: کون کرن، قهورانندن، بنقه برن، تیراکرن، تى پەرانندن،
تى پەشانندن

(التغويس، التغوير، التغميس، التثقيب)

Niqobkirin: Kunkirin, Qewirandin, Binvebirin,
Têrakirin, Têperandin, Têpeşandim.

نقرو سک: هینژک، دل دখে وچون، سفکه خه و

(النحاس، الوسن، السنه)

Niqrosk: Hînişk, Dil dixewçûn, Sivkexew.

نقستنا نیقرو: خه و نیقرو، خه و ته حره
(القیلوله)

Nivistina nîvro: Xewanîvro, Xewtehre.

نقشتوک: وینى وهكى حهفت وههشتا پیکه نى
(الکتیب، الرسم المعینى)

Nivîstok: Wênê wekî heft û heştâ pêkvenî.

نعور: ئاف کیش، ئاف میژ، خرخالائاف راکیشانى
(الناعوره)

Nior: Avkêş, Avmêj, Xirxal avrakêşanê.

نعام: توخمه کى تهیریت پهر نه رمه

(النعامه)

Niam: Tuxmekê teyrê permerme.

نقور: بن ئاف بون، تى هه لان، تى هه لاندن
(الغائص، الغمس)

Niqor: Binavbûn, Têhelan, Têhelandin.

نقوربون: بن ئاف بون

(التغوص، التغمس، الانغماس)

Niqorbûn: Binavbûn.

نقور بوى: بن ئاف بوى

(المغوص، الغمس)

Niqorbûy: Binavbûy.

نقور تر: بن ئاف تر

(الاغوص، الاغمس)

Niqortir: Binavtir.

نقور کرن: بن ئاف کرن، تى هه لاندن
(التغميس، التغويس)

Niqorkirin: Binavkirin, Têhelandin..

نقور کرى: بن ئاف کرى

(المغوص، الغمس)

Niqorkirî: Binavkirî.

نقورى، نقورىاتى: بن ئافىاتى، بن ئافینى
(الغوص، الغواصه، الغمس)

Niqorî= Niqoryatî: Binavyatî, Binavînê.

نقورفان: بن ئاف فان

(الغواص، الغماس)

Niqorvan: Binavvan.

نق: دهنگ، ناخفتن

(التنطق، الكلام، الحس)

Niq: Deng, Axiftin.

نکمه: نمه: لبامه، لبال مه
(عندنا، لدينا، لدنا)

Nikme= Nime: Libame, Libaime.

نم نم: گورد گورد، پرت، پرت، پت پت
(التمتمه، الهمهمه، الكلام غير الواضح)

Nimnim : Gurd, Gurd, Pirtpirt, Pitpit.

نمهک: خوی
(الملح)

Nimek: Xwê.

نمونه: نه قلانک
(النموذج)

Nimone: Neqlank.

نماندن: ته پکرن، ئاف هلکرتی کرن، ئاف هیل کرن
(النقع، المرس، المرث، العضد)

Nimandin: Terrkirin, Avhilgirtîkirin, Avhêlkin.

نماندی: ته پکری، ئاف هه لگرتی کری، ئاف هیل کری
(المنقوع، المريس، الميرث، العضد)

Nimandî: Terrkirî, Avhilgirtîkirî, Avhêikirî.

نمهان: ته پبون، ئاف هگرتی بون، ئاف هیل بون
(المنقع، التمرس، التمرث، التعضد)

Nimhan: Terrbûn, Avhilgirtîbûn, Avhêbûn.

نمهای: ته پبوی، ئاف هه لگرتی بوی، ئاف هیل بوی
(المنقوع، المرس، المرث، العضد، المنقع)

Nimhay: Terrbûy, Avhilgirtîbûy, Avhêbûy.

ننیک: سازی له یزینی، کوتنا بدهفی
(العزف للرقص)

Ninîk: Sazîleyzîne, Gotina bidevî bo reqisîne.

نهار: به هی، تازی، زیمار، گری وشینی
(الحداد، المائم، المناحه)

Nihar: Behê, Tazî, Zêmar, Girî û şînî.

نهازه: تشتی چاندی، نهاندی
(الغرز، الغرس، الرکز)

Nihaje: Tiştê çandî, Nihandî.

نهازه: رستن، شین بون
(النمو)

Nihaje: Ristin, Şînbûn.

نچیچک: چنیک، خال
(النقطه، النکته)

Niqiçk: Çinîk, Xal.

نقهب: چال، قهوار، کونج، کونا ژوردا، کون کرن
(الفجوه، الغور، البئر، الثغره)

Niqeb: Çal, Qewar, Kunc, Kunajorda.

نک: لبا، لنک، لدهف، لبال
(عند، لدى، لدن)

Nik: Liba, Linik, Lidev, Libal.

نکیچک: کرنا رهیت سهرفه، برینا رهیت سلال
(الجزور السطحيه للكرم)

Nikiçk: Kirina rihêt serve, Birrîna rihêt silal.

نک نک: نکین: دهف لئانندن، دهف شه پانندن، نم نم
(التمتمه، التتمه، التفوه، غير المفهوم)

Niknik= Nikên: Devlivandin, Devşepandin, Nimnim.

نکرانندن: گوگراندن، روی راستکرن، روی دهشت کرن
(التنقير للحجر، التنحيت)

Nikrandin: Gogirrandin, Rwîrastkirin, Rwîdştikirin.

نکراندی: گوگراندی، راستکری، دهشت کری، تیل کری
(المنحوت، المنقور)

Nikrandî: Gogirrandî, Rwîrastkirî, Rwîdştikirî.

نکرانندن: چوین، گوتن، فه پروتن
(اللوک، المضغ)

Nikrandin: Çwîn, Gotin, Verûtin.

نکار: ئال ئالی، یال، کنار، رهخ، تل، لیف تهنج، ته نشت، کیلهک
(الجهه، الطرف، الجانب، الصوب)

Nikar: Al, Alî, yal, Kinar, Til, Lêvtenc, Tenîşt, Kêlek.

نیکارین: نه زانین
(الجهل، عدم المعرفة)

Nikarîn: Nezanîn.

نکفه: نیزیکی بون، لبابی، بالفه
(النحو، الناحیه)

Nikve: Nêzîkbûn, libawî, Balve.

نکفه چون: بالفه چون، لباچون
(القصد)

Nikveçûn : Balveçûn, Libaçûn.

نهک: کماخ، سیف سیفک، هستیی سهری رانی
(الورک، الکفل)

Nihik: Kimax, Sêv sêvk, Hestîyê serê ranî.

نهال: دول، گهلی، نال، هتپ
(الخور، المهور، الشعب، الحضيض)

Nihal: Dol, Gelfî, Nal, Hêrr.

نهاندن: چاندن، چوکلاندن، تئ قوتان
(الخزامة، التخزم، الغرس، الغرن، الركن)

Nihandin: Çandin, Çukilandin, Têqutan.

نهاندی: چوکلاندی، تئ قوتای، چاندی
(المغروس، المغروز، المروك، المخزوم)

Nihandî: Çukilandî, Têqutay, Çandî.

نهین، نهینوک: چینوک
(الفارز، الفارس، الخازم، الراكن)

Nihîn= Nihînok: Çînok.

نهین دی: پاش دی، هار، دورپنده
(الغادر، الغدار، الخائن، اللثيم)

Nihîndirr: Paşdirr, Har, Durrinde.

نهین دی: پاش دی، هاری، دورندهی
(الغدر، اللؤم، الخيانة)

Nihîndirrî: Paûdirrî, Harî, Durrindeyî.

نیره: گيته، دارئ بهروار دهافئین گیتاخانی داری نابینهادو کاریتا
دیران
(العارضه، الرافد، السقيفه)

Nîre: Gîte, Darê berwar dihavên gîta xanê darî
nabeynadu Karîta diranin.

نیرک: دهپی ددان سهر ستوی گاجوتا بههفجاری فه گریدیدن
(المقرن، الهج، النیر للثور)

Nîrik: Depê didanin ser stwêyê gacota bihevcarî
ve girêdiden.

نيسک: دانهکه وهکی ماشا دلین دکن گرار بو خارنئ
(العدس)

Nîsk: Daneke wekî maşa dilênin diken girar bo
xarnê.

نيسان: مها دووی بهاری، ههپا دووی بهاری، مانگی دو بهار

Nisan: Miha duwê biharî, Heyva duwê biharî,
Mangê du bihar.

نهژتن، نهشتن: دادان، دانان
(المطر للطير، الجثم)

Nihijtin= Nihîştin: Dadan, Danan.

نهژتی، نهشتی: دادای، دانای
(المطور، الجاثم)

Nihijtî= Nihîştî: Daday, Danay.

نهژتن، نهشتن: داکهتن، نزم بون، ژورداچون، پاشداچون
(الرزن، المطمئن من الارض)

Nihijtin= Nihîştin: Daketin, Nizimbûn, Jor-
daçûn, Paşdaçûn.

نهژتن، نهشتن: خارکهتن، داهاتن
(الخمص والخموص للجرح)

Nihijtin= Nihîştin: Xarketin, Dahatin.

نهژتی، نهشتی: خارکهتی، داهاتی
(المخموص)

Nihijtî= Nihîştî: Xarketî, Dahatî.

نهژتن، نهشتن: تهنابون، تهبتین، راوهستان، مهندبون، چک بون،
دامرهان، مهین
(الاستقرار، الرسو، الركود، الخمود، السكون)

Nihijtin= Nihîştin: Tenabûn, Tebitîn, Rawestan,
Mendbûn, Çikbûn, Damirhan, Meyîn.

نهژتی، نهشتی: تهنابوی، تهبتی، راوهستای، مهیی، مهندبوی، چک
بوی، دامرهایی
(الرزون، المطور، الساكن، الراكد، المطمئن، الراسي، المستقر،
الخامد)

Nhijtî= Nihîştî: Tenabûy, Tebitî, Rawestay,
Mendbûy, Çikbûy, Damirhan.

نهکارانی: سیف سیفک

(الحرقة، الكرفه، رأس عظم الفخذ، العظم المستدير في الفخذ)

Nihkarranî: Sêvsêvk.

نهکا دهواری: سیفوکا کورتیخی
(الکفل)

Nihkadewarî: Savoka kurtîxê.

نهکا تهشییی: چهنگالی گوکا تهشیی، چهقلی ریسى تئ د نالین
(الصناره)

Nihkateşîyê: Çengalê goka teşîyê, Çeqlê rîsî tê
diolînin.

نیسانوک: کولیکا لها نیسانئ خیف دبیت
(زهره شهر نیسان)

Nîsanok: Kulîka li miha nîsanê xêv dibît.

نیسانه: توخمه کئ گهنمئ بهاری یه لها نیسانئ دجین
(صنف من القمح الربيعی)

Nîsane: Yuxmekê genmê biharîy li miha nîsanê diçînin.

نیش: زانین، نییاسین
(العلم، المعرفة)

Nîş: Zanîn, Nîgasîn.

نیشان: دوری، ناتک، موهر، قه‌مچه، دهق، دوریشم
(الرمز، الاشارة، العلامة، العنوان، السمه، الشعار، الهدف)

Nîşan: Durî, Natk, Muhr, Qemçe, Deq, Durîşm.

نیشان: خالا له شی، دهقا له شئ مروفئ
(الشامه)

Nûşan: Xala leşî, Deqa leşê mirovî.

نیشادان: هی کرن، بهردان، تئ گهاندن
(التلقین، الاعلام، الاداء، التلويع، التعليم، الهدایه، الملوح)

Nîşadan: Hîkirin, Berdan, Têgehandin.

نیشادای: هی کرئ، بهردای، تئ گهاندئ
(اللقن، العلم، المدلی، الملوح، المهدی، المرشد، المشار)

Nîşaday: Hîkiriî, Berday, Têgehândî.

نیشانا تشتی: دوری، دوریشم، ئه‌دره‌س، پئ ناس
(العنوان)

Nîşanatiştî: Durî, Durîşm, Edres, Pênas.

نیشان هنکیف: ستیره‌هان
(الهداف)

Nîşanhingêv: Stêrevan.

نیشان بون: دوری بوون، ناتک بوون، قه‌مچه‌بون، دهق بون، موهر‌بون، توپ بون
(التأشر، التعلم، التلوح، الترمز، التهدف)

Nîşanbûn: Durîbûn, Natkbûn, Qemçebûn, Deqbûn, Muhrbûn, Turrbûn.

نیشان بوی: دوری بوی، ناتک بوی، قه‌مچه بوی، دهق بوی، موهر بوی، توپ بوی
(المعلوم، المؤشر، الملوح، المشار، المعنون)

Nîşanbûoy: Durîbûy, Natkbûy, Qemçebûy, Deqbûy, Muhrbûy, Turrbûy.

نیشان تر: دوری تر، ناتک تر، قه‌مچه تر، دهق تر، موهر تر، تورکرئ تر

(الاعلم، الازمر، الاشعر، الادل، الادل، الارشد، الالوح)

Nîşantir: Durîtir, Natktir, Qemçetir, Deqtir, Muhtir, Turkirtir.

نیشان کرن: دوری کرن، ناتک کرن، قه‌مچه‌کرن، دهقدان، موهر کرن، تورکرن

(الاشعار، التعلم، الاعلام، التدليل، التأشير، الاهداء، الاشاد)

Nîşankirin: Durîkirin, Natkkirin, Qemçekirin, Deqdan, Muhrkirin, Turrkirin.

نیشان کرئ: دوری کرئ، ناتک کرئ، قه‌مچه‌کرئ، دهقدای، موهر کرئ، تور کرئ

(المعنون، المؤشر، الملوح، المدلی)

Nîşankirî: Durîkirî, Natkkirî, Qemçekirî, Deqday, Muhrkirî, Turrkirî.

نیشان دار: دهقدار، خالدار، ناتک دار، دوری دار

(المعلوم، الدليل، المهدی، الموحی، الملغن، الرشید، العلم)

Nîşandar: Deqdar, Xaldar, Natkdar, Durîdar.

نیف: که‌ره‌ک، جوینه‌ک، دو‌که‌ر

(النصف، النش، نصف کل شیئ)

Nîv: Kerek, Cwînek, Duker.

نیف به‌ری: تشتی بنیفی مرووف سه‌خنیرکته، یانی به‌ری وی تشتی بنیفی بیت بو مروفئ و خودانی

(التعامل علی نصف الانتاج)

Nîvberî: Tiştê binîvî sexbêrket, Yanî berê wî tiştî binîv bît bo mirovî û xudanî.

نیفه‌ک: نافک، نیفه‌کا دو تشتهاندئ ئیک

(الوسط، النصف)

Nîvek: Navik, Nîveka du tişta hindî êk.

نیفی: دوپشکی، دوباه‌ری، دوبه‌ش کرئ

(المناصفه)

Nîvî: Dupişkî, Dubahrî, Dubeşkirî.

نیفی بون: دوپشک بون، دوبه‌هر بون، دو‌که‌ر بون

(الانتصاف)

Nîvîbûn: Dupişkbûn, Dubahrbûn, Dukerbûn.

نیفی بوی: دوپشک بوی، دوبه‌هر بوی، دو‌که‌ر بوی

(المنتصف)

Nîvîbûy: Dupişkbûy, Dubahrbûy, Dukerbûy.

نیف کاری: مریتباتی، چاندنا ئهردی ئیکه قهریز بنیقی
(نصف المحصول بالشراکه، نصف حاصل الزرع بین المزارع
والملاک)

Nîvkarî: Mirêbatî, Çandina erdê êkî verêj binîvî.
نیف سال: شەش هەیف، شەش ماھ
(نصف السنه)

Nîvsal: Şeş heyv, Şeş mah.
نیفه کەر: چاریک، نیفهکا نیفهکی، نیفانیقی
(الربع، نصف النصف)

Nîvker: Çarêk, Nîveka nîvekê, Nîvanîvê.
نیق: دیق، تیک تهشقلینابی ژفان، فیک که تنا دمل دهست
(الصدفه، الطرؤ الفجائی، اللقاء غیر المرتقب، الفجائی)

Nîq: Dîq, Têkteşqilîna bê jivan, Vêk kettina di-
mildest.
نیقی، نیقیاتی: دهمل دهست فیک کهتنی، ئیک تهشقلینا
(الطرؤ المباغت، الصدفه، التصادف)

Nîqî= Nîqyatî: demil dest vêk ketinî, Êk
teşqilînî.

نیکل: دوم
(المنقار، المنسر)

Nîkil: Dum.

نیکل خار: دوم خار
(الدقواء)

Nîkilxar: Dumxar.

نیکل خاری: دوم خاری
(الدقو)

Nîkilxarî: Dum xarî.

نیگار: نهخش، دهوس
(النقش، الزخرف، الوشی، التطریز، الاثر فی الارض)

Nîgar: Nexş, Dews.

نیمچه: نافنجی، ئورته، ناغین، ناغی
(المتوسط، الوسط، الوسطی)

Nîmçe: Navincî, urte, Navîn, Navî.

نینوک: نهینوک، پهنج
(الظفر، المخلب)

Nînok: Neynok, Penc.

نینوک: نهساخییهکه دهوار وحتوانی دگریت ژوهستان وبارکرانی
(مرض یصیب الدواب من التعب والعبء الثقیل)

Nînok: Nesaxîyeke dewar û hêwa nî digirît ji
westan û bargiranî.

نیفی تر: دویشک تر، دوبههر تر، دوکهتر تر
(الانصف)

Nîvîtir: Dupişktir, Dubahrtir, Dukertir.

نیفی کرن: دویشک کرن، دوبههر کرن، دوکهتر کرن
(التنصیف، الانصاف)

Nîvîkirin: Dupişkkirin, Dubahrkirin, Dukerki-
rin.

نیفی کری: دویشک کری، دوکهرکری، دوبههر کری
(النصف)

Nîvîkirî: Dupişkkirî, Dubahrkirî, Dukerkirî.

نیفیاتی، نیفینی: دوکهریاتی، دویشکیاتی، دوبههریاتی
(التناصف، المناصفه، النصفیه)

Nîvyatî= Nîvînî: Dukeryatî, Dupişkyatî, Du-
behriyatî.

نیفرو: ناف روژ، نیفهکا روژی، نافهرا سپیده وئیقاری
(الظهر)

Nîvro: Nav roj, Nîvekarojê, Navbera spêdê û
êvarî.

نیف زاد: دهخلی نهقهبلی، دند کا نهتژی
(الزرع الردی)

Nîvzad: Dextlê neqebilî, Dindika netijî.

نیفژک، نیفشک: روین، تویک، هیتقین، بنیاتی، کاکل
(الزیده، الخلاصه)

Nîvijik= Nîvişk: Rwîn, Twîk, Hêvîn, Binyatî.

نیف شهف: نافهرا روژ ئاغا وروژ ههلاتن، شهف بنیقی بون
(نصف الليل، منتصف الليل)

Nîvşev: Navbera rojava û rojhelatinê, Şev
binîvîbûn.

نیفا پشتی: نیرکاپشتی
(الصلب)

Nîvapiştê: Nêrkapiştê.

نیفروی: ناف روژی، تههرهکه
(الظهیره)

Nîvroiyî: Navrojê, Tehirgih.

نیف کار: تشتی بنیقی مرووف بکهت بو ئیکدی قهریزا بنیقی
بوخودان وکارکهری
(المناصفه، فی شرکه المخابره)

Nîvkar: Tiştê mirov binîvî biket bo êkdî, Verêja
binîvî boxudan î karkerî.

نیوانی، نیوانیاتی: بانیاتی، سهرگرتنی، کوژیرمیاتی، نخافتنی،
داپوشانی

(السقف، الستر)

Nîwani= Nîwanyatî: Banyatî, Sergirtinî,
Kujîreyatî, Nixaftinî, Dapoşanî.

نوزده: هژماره، دهه ونهه

(تسعه عشر)

Nuzde: Hijmare, Deh û neh.

نوقر وسک: هینژک، سفکه خه، دل خه وگرتن

(النحاس، الوسن، السنه)

Nuqrosk: Hînij, Sivkexew, Dilxewgirtin.

نوک، نهه، نهو: فی کا فی، فی گاه، فی ده می

(الان، حالیا، الوقت الحاضر)

Nuke= Nihe= Niho: Vêgavê, Vêgahê, Vîdemî.

نوی: تازه، نه ده ست فه دای

(الجديد، الطريف، الطارف، الحديث)

Nuwî: Taze, Nedestveday.

نوی بون: تازه بون

(التجدد، التحدث)

Nwîbûn: Tazebûn.

نوی بوی: تازه بوی

(المجدد، المحدث، المطرف)

Nwîbûy: Tazebûy.

نوی تر: تازه تر

(الاجدد، الاحدث، الاطرف)

Nwîtir: Tazetir.

نوی کرن: تازه کرن

(التجدد، التحديث، الاطراف)

Nwîkirin: Tazekirin.

نوی کری: تازه کری

(المجدد، المحدث)

Nwîkirî: Tazekirî.

نویاتی: تازه یاتی

(الجده، الحداثه، الطرافه)

Nwîyatî: Tazeyatî.

نوی بار: دهواری نوی بار کری

(المفقر)

Nwîbar: Dewarê nwî barkirî.

نینه: نه به رههف، نه هه ی، نه ی، به رزه

(لیس، الا، غیر موجود، مفقود)

Nîne: Neberhev, Nehey, Ney, Berze.

نییاس: ناسیار

(المعروف، المعهود، العارف)

Nîyas: Nasyar.

نییاسین: ناسین

(المعرفه، العرفان، العهده)

Nîyasîn: Nasîn.

نیوان: بان کری، سهرگرتی

(المسقوق، المستور، المغفور)

Nîwan: Bankirî, Sergirtî.

نیوان بون: بان بون، سهرگرتن بون، دابوش بون، کوژی ره بون،

نخافتن بون

(التسقف، التستر)

Nîwanûb: Banbûn, Sergirtinbûn, Dapaşbûn,
Kujîrebûn, Nixaftinbûn.

نیوان بوی: بان بوی، سهرگرت بوی، کوژی ره بوی، دابوش بوی،

بخافتی بوی

(المسقوق، المسقف، المستور، المستر)

Nîwanbûy: Banbûy, Sergirtinbûy, Kujîrebûy
Dapaşbûy, Nixaftinbûy.

نیوان تر: بان کری تر، بان تر، سهرگرتی تر، سهرگرت تر کوژی ره

تر، دابوش تر، نخافتی تر

(الاسقف، الاستر، الاغطی، الاغفر)

Nîwantir: Bankirîtir, Bantir, Sergirtîtir, Sergirt-
tir, Kujînetir, Dapoştir, Nixaftîtir.

نیوان کرن: بان کرن، سهرگرت کرن، کوژی ره کرن، دابوشان،

پوشاندن، نخافتن

(التسقيف، الاستار، التستیر، الغفره)

Nîwankirin: Bankirin, Sergirtkirin, Kujîrekirin
Dapaşkirin, Poşandin, Nixaftin.

نیوان کری: بان کری، سهرگرت کری، نخافتی، کوژی ره کری،

پوشاندی، داپوش کری

(المسقف، المستر، المغطی)

Nîwankirî: Bankirî, Sergirtkirî, Kujîrekirî,
Poşandî, Nixaftî.

نوی ژمن تر: کاری نوی تر، نوی تر کار
(الاحداث صناعا)

Nwî jentir: Karênwîtir, Nwîtir kar.

نوی ژمن کرن: کارکرنا نوی، نوی کارکرنا
(التصنيع الجديد)

Nwî jenkirin: Karkirina nwî, Nwîkarkirin.

نوی ژمن کری: کاری نوی کری
(المصنع حديثا)

Nwî jenkirî: Karê nwî kirî.

نوی ژه نیاتی: کار نوییاتی، نوی کاری
(الصناعة الحديثه)

Nwî jenyatî: Kar nwîyatî, Nwîkarî.

نوی ژهن: نه دهست قه دای، شول پی نه کری
(غير مستعمل)

Nwî jen: Nedest veday, Şolpênêkirî.

نویسهک: چر، ده بویش
(اللزيق، الدبق، اللزج)

Nwîsek: Çirr, Debwîş.

نوی سوک بون: چر بون، ده بویش بون
(التلزوج، التلزوج، التدبوق)

Nwî sekbûn: Çirrbûn, Debwîşbûn.

نوی سهک بوی: چر بوی، ده بویش بوی
(الملزوج، الملزوج، المدبوق)

Nwî swkbûy: Çirrbûy, Debwîşbûy.

نویسهک تر: چر تر، ده بویش تر
(الالزوج، الالزوج، الادبوق)

nwîsektir: Çirtir, Debwîştir.

نویسهک کرن: چر کرن، ده بویش کرن
(التلزوج، التلزوج، التدبوق)

Nwîsekkirin: Çirrkirin, Debwîşkirin.

نویسهک کری: چر کری، ده بویش کری
(المدبوق، الملزوج، الملزوج، اللزج)

Nwîsekkirî: Çirrkirî, Debwîşkirî.

نویسهکی، نویسهکیاتی: چری، چر یاتی، ده بویشیاتی
(اللزوجه، اللزج، اللزوجه، الدبق)

Nwîsekî: Çirî, Çirryatî, Debwîşyatî.

نوی بر، نوی بها: تشتی تازه بری، ئهردی نوی چیکی، ئهردی
پلخانه کری، ئهردی قه نه برکری

(الارض البکر المستثمر، اول جزء الضان)

Nwîbirr= nwîbiha: Tîştê tazebirî, Erdê
nwîçêkirî, Erdê pilxanekirî, Erdê qenebirkirî.

نوی بها: نخرانوی، نخرانوی، باهی نوی
(السعر الجديد)

Nwîbiha: Nixranwî, Nirxanwî, Bahênwî.

نوی بویک: ژنانوی شوی کری، کچانوی قه گوهازتی
(العروس الجديده)

Nwîbwîk: jinanwî şwîkirî, Kiçanwî veghaztî.

نویری: بهسته کا نانی، تهخا نانی، سهوکیته دانای سهرک، پیچکیته
نانی

(الخبز المكسد، الارغفه المتراكبه، لفاف الخبز)

Nwîrî: Besteka nanî, Texa nanî, Sewkêt danay
serik, Pêçkêt nanî.

نوی روژ: روژا نوی، روژاسهری سالی، نه وروژ، جیژنا بهاری
(اليوم الجيد، عيد رأس السنه الشرقيه)(النوروز)

Nwîroj: Rojanwî, Roja serê salê, Newroz, Cêj-
na biharê.

نویز نویز، نویزین: چویز چویز، چویزین، زویر زویر، نالیناسهی،
عویرعویر

(انین الکلب)

Nwîznwîz= Nwîzên: Çwîzçwîz, Zwîzên,
Zwîrzwîr, Nalîna sey, 'wîzîz.

نوی زای: سافا، نوی بوی
(المولود الجيد)

Nwîzay: Sava, Nwîbûy.

نوی ژمن: نوی چیکی، چهکی نوی چیکی، ئامویری شول پی
نه کری

(السک الجديد، جدید السک، الاله، والهل المصنوعه جدیدا)

Nwî jen: Nwîçêkirî, Çekênwîçêkirî, Amwîrê
şolpênêkirî.

نوی ژمن بون: کار نوی بون، نوی کاربون
(التصنيع الحديث)

Nwî jenbûn: Karnwîbûn, Nwî karbûn.

نوی ژمن بوی: نوی کار بوی، کارنوی بوی
(المصنوع جدیدا)

Nwî jenbûy: Nwîkarbûy, Karnwîbûy.

نوباف: گهرا ئافدانئ، گهائافدانئ
(الرفصه)

Nobav: Gerr avdanê, Gihavdanê.

نوبهر: نوبی زای، دهواری نوبی زای
(المفقر، اول ولاده للحيوان)

Nûber: Nwîzay, Dewarê nwî zay.

نوبژه: کرپنه، تهبأ، تهبو
(القراد، القرد)

Noje: Kirme, Teba, Tebo.

نووژ: دهرمان
(الدواء، العلاج، العقار)

Noj: Derman.

نووژدار: دختر، پزیشک
(الطبيب)

Nojdar: Dixtor, Pizîşk.

نووژ داری: دختر، پزیشکی
(الطب، الطبابة)

Nojdarî: Dixtorî, Pizîşkî.

نووین، نووین: جوواین ئهرد، ئافا دبن ههردی، بری ودهرئیخستی
(الکظاظه، الدفان)

Norîn= Noyîn: Cowabin erd, Avadibin erdî, Birî
û derêxistî.

نووهر، نووهر: هوهر، گریئ، دهنگی کری، پوندک بارین
(النحیب، العویل، رفع صوت البكاء)

Normorr= Norrên: Horrhorr, Girîn, Dengê gir-
yê, Rondik barîn.

نووک: دانهکه دکهلین و دخون
(الحمص)

Nok: Daneke dikelînin û dixun.

نووکه: نهه، فئ کافئ، فئ دهمی، فئ کاهئ
(الان، حالیا، الوقت الحاضر، الان، حالیا)

Noke: Niha, Vêgavê, Vîdemî, Vêgahê

نووشا در: توخمهکی خووی یه
(النوشادر)

Noşadir: Tuxmekê xuwêye.

نووپه: گهر، زاک، گه، دهستک، جار
(الکره، الدور، الشوط)

Nobe: Gerr, Zak, Gih, Destik, Car.

نویسهک: توخمهکی گییایه بمروقی فه دنویسیت، گییا کونجریک
(القطرب، صنف من العشب اللزاق)

Nwîsek: Tuxmekê gîyaye bimirovî ve dinwîsît,
Gîya kuncirk.

نویسان: بهردی فهنان، مهلسین، پهحن بون، فهلویسین
(الکبن، اللط، الجثم)

Nwîsan: Bierdî venan, Melisîn, Pehinbûn.

نویساندی: مهلسی، بهردی فهنای، پهحن بوی، فهلویسی
(الللاط، الکابن)

Nwîsandî: Melisî, Bierdî venay, Pehinbûy,
Velwîsî.

نویساندن: مهلساندن، فهلویساندن

(التکبین، الاکبان، التلطیط، اللطاط، التجتیم، الاجثام)

Nwîsandin: Melisandin, Velwîsandin.

نویساندی: فهلویساندی، مهلساندی
(الملطوط، المکبن، المجثم)

Nwîsandî: Velwîsandî, Melisandî.

نویسیای: فهلویسای، مهلسای، پهحن بوی
(الملطوط، المکبن، المجثوم)

Nwîsay: Velwîsay, Melisay, Pehinbûy.

نوی کول: ئهردی نوبی ههلههپرانئ، نوبی بر، نوبها، قهههبر، پلخانه
(احياء الارض البکر للکرم)

Nwîkol: Erdê nwî helxepiramî, Nwîbirr,
Nûbiha, Qenebirr, Pilxane.

نوی گه، نوی گه: نوی بالته، نوی دهم، نوی کاف
(النشء، حدیث العهد، الناضج الطارف)

Nwîgih= Nwîgeh: Nwîbalte, Nwîdem, Nwîgav.

نوی مال: نوی مال گرتن
(الاسره الجدیده التکوین)

Nwîmal: Nwîmalgirtin.

نوی مالی: تازه مال گرتنئ، تاخه ملی کری
(تجدید الاسره، حدائه الاسره، البيت الجديد)

Nwîmalî: Tazemalgirtinî, Tazemalkirî.

نوو: تازه

(الجديد، الحديث)

Nû: Taze.

نووپ: گهر، زاک، دهستک، گه
(النوبه، الدور، الشوط)

Nob: Gerr, Zak, Destik, Gih.

نووبه دار: چوکه‌دار، گوری دار

(الحارس، الخفير، العسس)

Nobedar: Çokedar, Gorîdar.

نووبه داری: چوکه‌داری، گوری داری

(الحراسه، الخفاره)

Nobe darî: Çokedarî, Gorîdarî.

نووبه چی: چوکه‌دار، گوری دار

(الحرس، الخفير)

Nobeçî: Çokedar, Gorîdar.

نووبه چییاتی: چوکه‌داری، چوکه‌داریاتی، گوریداری، گورهداریاتی

(الحراسه، الخفاره)

Nobe çîyatî: Çokedarî, Êokedaryatî, Gorîdarî, Goredaryatî.

نووبه خت: نوی دیتی، نوی دهست که‌تی، خوه نوی دیتی

(حديث النعمه)

Nûbext: Nwîdîtî, Nwîdestketî, Xwenwîdîtî.

نووبها: قه‌نه‌بی، پلخانه، ئه‌ردی نوی چیکری

(الارض البكر، الارض المستثمر، حدیثا)

Nûbiha: Qenebirr, Pilxane, Erdênwî çêkirî.

نووبها: نخرانوی، نرخانوی، باهی نوی

(السعر الجديد، القیمه الحديثه)

Nûbiha: Nixranwî, Nirxanwî, Behênwî.

نووت: نه‌ه جارا ده‌ه هژماره

(التسعون)

Not: Neh cara deh, Hijmare.

نووزده: نه‌ه وده‌ه هژماره

(تسعه عشر)

Nozde: Neh û deh, Hijmare.

هات:

فی آخر اللفظ یفید معنی الحدوث والاتیان

Hat:

هاتن و چون: تیک هه ژان. هیز که تن. لفلین

المور، المید

Hatinûçûn: Têk hejan. hêz ketin. livlivîn.

هاتن و چون: هیز که تن. هه ژان. له قان

الذبذبه، التارجج، التردد، الارتیاد

Hatinûçûn: Hêzketin. hejan. leqan.

هاتنا با: ده می گوشتیلا حیوانی ده هبه وهک گورگ. سا

نزوه الحيوان، هياج الجنس للکلبه

Hatinaba: Demê gênela heywanê dehbe wek gurg. sa.

هاتنا خاری: ژوردا هاتن. شوربون. داکه تن. په یایون.

دابه زین

النزول

Hatina xarê: Jorda hatin. şorrbûn. daketin.

peyabûn. dabezîn.

هاتنا ده: ده رکه تن. هه لاتن. هه لدان

الخروج

Hatinader: Derketin. helatin. heldan.

هاجرو: تشتی خه فسکی. تشتی ده قسی. کوندلفسک.

تراشوک

الشجيرة

Hacirro: Tiştê xefiskî. tiştê deqisî. kundilfisk. tiraşok.

هاجرو: کوندلفسک. کوندریسک. قوت. کورت. تیکرا

القزم، القشمر، البرکع

Hacirro: Kundil fisk. kundirîsk. kurt. têkrra.

هاجرو بون: کوندلفسک بون. کوندریسک بون. کورت بون.

تیکرابون

المتقزم، التبرکع

Hacirrobûn: Kundilfiskbûn. kundirîskbûn. kurtbûn. têkrabûn.

هاجرو بوی: کوندلفس بوی. کوندریسک بوی. کورت بوی.

تیکرا بوی

المتقزم، المتبرکع

Hacirrobûy: Kundilfiskbûy. kundirîskbûy. kurtbûy. têkrrabûy.

ه

H

ها: چیه؟ مانه؟ هه ری؟ نه

ماذا، اجل، الا

Ha: Çîye. mane. herê.e.

ها: بوته. ژته را. بگه. هه لگه

انتبه، هاك، اليك، خذ

Ha: Bote. jîterra. bigre helgire.

ها نه نه: نه وه

هوذا

Haeve: Ewe.

هاتن: دژی چونی

المجى، الاتیان، القدوم، الاقبال

Hatin: Dijî çûnê.

هاتن: فه ریژ. ژى هاتن

الورود، الايراد، المحصول، الانتاج

Hatin: Verêj. jê hatin.

هاتن: بارین. وه ران. لیکن. داریتی

الهطول الانهمار

Hatin: Barîn. weryan. lêkirin. darrêtin.

هاتی: دژی چوی. لیکی. وه رای. داریتن

الاتی، القابل، الوارد

الناج، الحاصل، الهاطل، المهمر، الاستقبال، القادم

Hatî: Dijî çûy. lêkirî. werhay. barî. darrêtî.

هار کرن: دې کرن. دوپنده کرن. گورځ کرن. ټاراندن
التهيج، التسعير، الاسعار، التشريس، التعقير، الاعقار
Harkirin: Dirrkirin. durrindekirin. gurrêxki-
rin. arhaykirin.

هار کړی: دې کړی. دوپنده کړی. گورځ کړی. ټاراندی
المهيج، المسعر، المشرس، المعقر، المضری
Harkirî: Dirrkirî. durrindekirî. gurrêxkirî.
arhaykirî.

هاری، هاریاتی: درې دریاتی. دوپنده یی. گورځی. ټارهای
الهیاج، الضراوه، الشراسه، السعار، العقار
Harî = Harîyatî: Dirrî. dirriyatî. durrindeyî.
gurrêxî. arhanî.

هاری کار: ټالی کار. پشت گر. دهست گر. ملدار. بهر ملک
المساعد، المعاون، المعین، الممد، المؤازر، المعاضد، المناصر
Harîkar: Alîkar. piştgir. destgir. mildar. ber-
milk.

هاری کار بون: ټالی کار بون. پشت گر بون. دهست گرتن
بون. ملدان بون. بهر مل بون
التعاون، التعاضد، التأزر، التناصر

Harîkarbûn: Alîkarbûn. piştgirbûn. destgir-
tinbûn. mildanbûn. bermilkbûn.

هاری کار بوی: ټالی کار بوی. پشت گر بوی.
دهست گرتن بوی. ملدای بوی. بهر مل بوی
المعاون، الأزر، المناصر، المعاضد

Harîkarbûy: Alîkarbûy. piştgirbûy. destgir-
tinbûy. mildaybûy. bermilkbûy.

هاری کار تر: ټالی کار تر. پشت گر تر.
دهست گرتن. ملدان تر. بهر ملک تر
الاعون، الاعضد، الانصر، الأزر

Harîkartir: Alîkartir. piştgirtir. destgirtir.
mildantir. bermilkir.

هاری کاری کرن: ټالی کاری کرن. پشت گرتن.
دهست گرتن. ملدان کرن. بهر ملک کرن
الممالئه، المعاونه، الاعانه، الامداد، المساعده، الاسعاف

Harîkarkirin: Alîkarkirin. piştgirtin. destgir-
tin. mildankirin. bermilkirin.

هاجرو تر: کوندلفسک تر. کوندريسک تر. کورت تر. ټيکرا
تر

الاقزم، الابع
Hacirrotir: Kundilfisktir. kundirîsktir. kurttir.
têkrratir.

هاجرو کرن: کوندل فسک کرن. کوندريسک کرن. کورت کرن.
ټيکرا کرن
الاقزام، التقزيم

Hacirrokirin: Kundil fiskkirin. kundirsîkkirin.
kurtkirin. têkrrakirin.

هاجرو کړی: کوندل فسک کړی. کوندريسک کړی. کورت
کړی. ټيکرا کړی
المبرکع، المقزم

Hacirrokirî: Kundil fiskkirî. kundirîskkirî.
kutkirî. têkrrakirî.

هاجروي، هاجروياتی: کوندل فسکی. کوندريسک، کورتی.
ټيکرایي
القزاه، البرکعه

Hacirroyî = Hacirîyatî: Kundilfiskî. kun-
dirîskî. kurtkirî. têkrrakirî.

هاجی رهشک: توخمه کي چوپچکانه
الخطاف، السنونو

Hacîrreşk: Tuxmekê çwîçikane.

هار: دې. دوپنده. گورځ. ټارهای
الهائج، الضاری، الشرس، المسعور، العقور

Har: Dirr. durrinde. gurrêx. arhay.

هار بون: دې بون. دوپنده بون. گورځ بون. ټارهان
التهيج، الضراوة، التشرس، التسعر، التعقر

Harbûn: Dirrbûn. durrindebûn. gurrêxbûn.
arhaybûn.

هار بوی: دې بوی. دوپنده بوی. گورځ بوی. ټارهای
المهيج، المضری، المشرس، المسعر، المعقر

Harbûy: Dirrbûy. durrindebûy. gurrêxbûy.
arhaybûy.

هار تر: دې تر. دوپنده تر. گورځ تر. ټارهای تر
الاهيج، الاضری، الاسعر، الاعقر، الاشرس

Hartir: Dirrtir. durrindetir. gurrêxtir. arhaytir.

هافي تر: باژيله تر. پاته‌قاي تر. راقه‌تاي تر. ته‌وکی تر
الاضل، الاشرد، الاهيم، الارفض، الاهيم

Havîtir: Bajêletir. rateqaytir. raqetaytir. tewikîtir.

هافي کرن: باژيله کرن. پاته‌قاندن. راقه‌تاندن. ته‌وکاندن
التشريد، التضليل، الاضلال، التسييب، التهويم

Havîkirin: Bajêlekirin. rateqandin. raqetandin. tewikandin.

هافي کرى: باژيله کرى. پاته‌قاندی. راقه‌تاندی. ته‌وکاندی
المشرد، المهوم، المضل، المسيب

Havîkirî: Bajêlekirî. rateqandî. raqetandî. tewikandî.

هافيائي: باژيله‌یی. پاته‌قانی. راقه‌تانی. ته‌وکی
الشرود، الضلال، السيب، الهيمان

Havîyatî: Bajêleyî. rateqanî. raqetanî. tewikînî.

هافين: دانى گهرم. نافه‌را بهارو پاويزا، سى مه‌هن،
خزيران، وتير مه‌ه وته‌باخ
الصيف

Havîn: Danê gerim. navbera bihar û pawîza sê mehin. xizîran. tîrmeh. tebax.

هافين كه: زوزان. كيستان
المصيف

Havîngih: Zozan. kîstan.

هافين گير: زوزانی. كيستانی
المصيف، المصطاف

Havîngêr: Zozanî. kîstanî.

هافين وار: وارى هين. هينه وار. ته‌زى وار
السرود

Havînwar: Warê hîn. hînewar. tezîwar.

هافينى: تشتى هافينى بگهيت. هافين چين
الصيفى

Havînî: Tiştê havînê bigehît. havîn çîn.

هافين چين: تشتى هافينى بچين
الزراعة الصيفيه

Havînçîn: Tiştê havînê biçînîn.

هافيتن: پاشفه برن. رادان. تى وه‌ركرن
النبد، النفث، الرمي، القذف، الالتقاء، اللفظ

Havêtin: Paşvebirin. radan. têwerkirin.

هاري كاري كرى: نالى كاري كرى. پشت كرى كرى. ده‌ست
گرتن كرى

المسعف، الممالى، المناصر

Harîkarîkirî: Alîkarkirî. piştgirîkirî. destgir-tinkirî.

هاري كار: ملداني. ده‌ست دريژكرنى. پشت گيرى. ده‌ست
گيرى

العون، المساعدة، الامداد، الاعانه، المناصره، المؤزاره،
المعاضة

Harîkarî: Mildanî. dest drêjkirinî. piştgirî.

هاژوتن: ده‌ريژخستن. هه‌ى کرن. پشت دان
الطرد، النبد

Hajotin: Derêxistin. heykirin. piştan.

هاژوتى: ده‌ريژخستى. هه‌ى كرى. پشت داي
المطرد، المنبؤد

Hajotî: Derêxistî. heykirî. piştday.

هاژوتن: لى خوڤين
السوق، السياقه

Hajotin: Lêxurrîn.

هاژوتى: لى خوڤى
المسوق، المساق

Hajotinî: Lêxurrî.

هاژو: لى خوڤى
الطارد، النابد، السائق

Hajo: Lêxurr.

هافى: جهى نالفى دكه‌نى لگوڤى
الملطف، المخلاة، المذود

Hafirr: Cihê alifî dikenê ligovê.

هافي: باژيله. پاته‌قاي. راقه‌تاي. ته‌وکی
الهامييه، الهوام، الشريد، الضال، السائب، المرفوض

Havî: Bajêle. rateqay. tewikî.

هافي بون: باژيله بون. پاته‌قان. راقه‌تان. ته‌وكين بون
التضلل، التسييب، التشرد

Havîbûn: Bajêlebûn. rateqan. raqetn. tewikînbûn.

هافي بوى: باژيله بوى. پاته‌قاي بوى. راقه‌تاي بوى. ته‌وکی
بوى

المشرد، المضل، المهوم، المسيب، المهيم، المرفض

Havîbûy: Bajêlebûy. rateqaybûy. raqetaybûy. tewikîbûy.

هاون: جوهنى، جوهنيئ ناسنى، ئامانى تى قوتانى

المهراس، الهاون

Hawin: Cuhnî. cuhnîyê asinî. amanê têqutanê.

هاو كارى: دانا ئىك

التضامن

Hawkarî: Dana êk.

هاى هو: ئهيهو، ئهه

هيهات، كلمه تيرم وضجر، واسنكار اليم

Hayho: Eyho. eh.

هاويته: نى ئهوه

هذاك، هو ذاك

Hawêhe: nêewe.

هاى: هش، ئاگهه، ههست

اليقظه، الوعى، التنيه، الانتباه، الشعور، الحس، الادراك،

العلم

Hay: Hiş. ageh. hest.

هاى چون: هش چون، نهئاگهه، بى ههست، كوهشين، دل

كرتن، دل بورين

الاغماء، الغيوبه، الذهول، فقدان الحس والشعور

Hayçûn: Hiş çûn. neageh. bêhest. guhişîn.

dilgirtin. dilborîn.

هاى چوى: هش چوى، كوهشى، دل بورى، دل گرتى، بى

ههست بوى

المغمى، الذاهل، المذهول، فاقد الحس، فاقد الشعور

Hayçûy: Hiş çûy. guhişî. dilborî. dil girtî bê-

hestbûy.

هايدان: ئاگههكرن، فتراكهاندن، هشيار كرن، هايژى كرن

الاشعار، الابلاغ، التنبيه، الحث، الاعلام، الاعلان

Haydan: Agehkirin. vërragihandin. hişyarkirin.

hayjêkirin.

هايداي: ئاگههكرى، فتراكهاندى، هشيار كرى، هاى ژى

كرى

المبلغ، المشعر، المنبه، المحث، المعلن، المعلم، المحسس

Hayday: Agehkirî. hişyarkirî. vërragihandî.

hayjêkirî.

هايدار: ئاگههدار، كزير، هاى ژى كه

الشاعر، المبلغ، المنبه، النابه، العالم، الحساس، الحاث،

اليقظ

Haydar: Agehdar. gizîr. hajêker.

هافيتى: پاشفه برى، راداي، تى وهركرى

المنبؤ، المنفوث، المرمى، المقدوف، الملقى، الملفوظ، الالافظ

Havêtî: Paşvebirî. raday. têwerkirî.

هافيتن: خوهتى وهركرن، لوت دان، كافدان

الوثب، القفز، الطفر

Havêtin: Xwetêwerkirin. lotdan. gavdan.

هافيتن: چاندن، پى وهركرن، بژاندن

البذر، النثر، للزرع

Havêtin: Çandin. pêwerkirin. bijandin.

هافيتى: بژاندى، پيوهركرى، چاندى

المبذور، المنثور، المقفز

Havêtî: Bijandî. pêwerkirî. çandî.

هافيتوك: تى وهرينك، پهلندار، كوله

القذيفه

Havêtok: Tê werînk. pelindar. gulle.

هان = هانى: بوته، بگه، ههلگه، ها ئهفه

اليك، هاك، خذ

Han = hanê: Bote. bigre. helgire. haeve.

هانى مانى: سهروبى، جهنگهتهى، سالويسكى، ژخه

ئينانا بدره

التصنع، التكلف، المداورة، المراوغه

Hanîmanî: Serûbinî. cengeneyî. salwîskî. ji

xwe îmana bidirew.

هاهو: ئهيهو

هيهات، كلمه تيرم واستنكار وضجر، وسأم

Haho: Eyho.

هاويش: مت، چك، بى دهنگ، كه، راوهستاي، مهند.

پهنگاي، تهنا، تهبتى

الساكن، الهادى، الساكت، الصامت، الخامد، الهامد،

القانع

Hawîş: Mit. çik. bêdeng. kerr. rawestay. mend.

pengay. tena. tebitî.

هاويشى = هاويشياتى: متى، چكى، بى دهنگى.

كه، راوهستاي، تهبتياتى، تهناهى

الهدوء، السكون، السكوت، الصمت، الاستقرار، الخمود،

الهمود، القناعه

Hawîşî = Hawîşîyatî: Mitî. çikî. bêdengî.

kerrî. mendî. rawestanî. tebitîyatî. tenahî.

هه‌بشاندى: هه‌بشاندى: تژی کرى. ره‌پژاندى
المکظ، المحشو، الملى

Hebişandî: Tijîkirî. repijandî.

هه‌بله‌تراش: هه‌بله‌پويت: چه‌که چويف. په‌په‌چول
الجلف

Hebletiraş: Heblerrwît. çeke çwîv. repeçol.

هه‌بله‌تراشى: هه‌بله‌پويتى: چه‌که چويفى. په‌په‌چولى
الجلاف

Hebletiraşî: Heblerrwîtî. çeke çwîvî. repeçolî.

هه‌بلين: هه‌بلين: هه‌شان. به‌تلين. مالىق بون. هه‌مه‌ر بون
الکظ، الفقم، السنق، البشم، التخمه

Hebilîn: Heşan. betilîn. maliqbûn. hemerbûn.

هه‌بلى: هه‌بلى: هه‌شای. به‌تلى. مالىق بوى. هه‌مه‌ر بوى
المکظوم، الفقيم، السانق، المبشم، المتخمه

Hebilî: Heşay. betilî. maliqbûy. hemerbûy.

هه‌بلاندن: هه‌بلاندن: هه‌شاندن. به‌تلاندن. مالىق کرن. هه‌مه‌ر
کرن

الاکظاف، الافقام، الاسناق، الابشام، الاتخام

Hebilandin: Heşandin. betilandin. maliqkirin. hemerkirin.

هه‌بلاندى: هه‌بلاندى: هه‌شاندى. به‌تلاندى. مالىق کرى.
هه‌مه‌ر کرى

المکظ، المفقم، المسق، المبشم، المتخم

Hebilandî: Heşandî. betilandî. maliqkirî. hemerkirî.

هه‌بون: دژى نه‌بونى. تشتى هه‌ى. به‌ره‌ه‌ف. قه‌ومين بون
الوجود، الكينونه

Hebûn: Dijî nebûnî. tiştê hey. berhev. qewmînbûn.

هه‌بوى: هه‌بوى: به‌ره‌ه‌ف بوى. قه‌ومين بوى
الموجود، المكون

Hebûy: Hebûy. berhevbûy. qewmînbûy.

هه‌ى:

الكون، الوجود

Hey:

هه‌بون: تشتى مروفى هه‌ى وه‌ک ملک ومال وه‌رد
الملك، الممتلك، الامتلاك

Hebûn: Tiştê mirovî hey wek milk û mal û erd.

هه‌ى دارى: ئاگه‌هدارى. هه‌شيارى
النباهه، اليقظه، الشعور، التوعيه

Haydarî: Agehdarî. hişyarî.

هه‌ى زان: بيرزان. بير کوير. بير تيز
الحكيم، الالمى، النابغه

Hayzan: Bîrzan. bîrkwîr. bîrtîj.

هه‌يخان: هه‌شيار. ئاگه‌هدار. هه‌ستيار
اليقظان، المدرک، الواعى، الشاعر، الحساس

Hayvan: Hişyar. agehdar. hestyar.

هه‌ى ژييون: ئاگه‌هدار بون. هه‌شيار بون. ئاگه‌ه ژى بون
الانتباه، الادراك، العلم، الاحساس، الشعور

Hayjêbûn: Agehdarbûn. hişyarbûn. agehjêbûn.

هه‌ى لييون:

Haylêbûn.

هه‌ى ژيكرن: هه‌يدان. ئاگه‌هكرن. هه‌شياركرن. هه‌ى لى کرن
الابلاغ، الاعلام، الاشعار، التنبيه، الاحساس

Hayjêkirin: Haydan. agehkirin. hişyakirin. Haylêkirin.

هه‌ى ژى نه‌بون: ژخوه چون. نه‌هش بون. دل گرتن. دل بورين
الغفله، الغيبويه، الاغماء

Hayjênebûn: Ji xwe çûn. nehişbûn. dil girtin. dil borîn.

هه‌ى لى نه‌بون

Haylênebûn.

هه‌ب هه‌ب: ده‌نگى گرک وه‌رزکا سه‌رمایى. ده‌نگى ترس
وسه‌هما ده‌نگى تا سار

صوت المرتجف، الارتجاف، الهلع، الرعشه، القشعريره،
صوت المذعور

Hebheb: Dengê girik û lerzika sermayê. dengê tirs û sehma. dengê ta sar.

هه‌بشين: هه‌بشين: تژی بون. په‌پژين
الکظ، الحشو، الامتلاء

Hebişîn: Tijîbûn. repijîn.

هه‌بشى: هه‌بشى: تژی بوى. په‌پژى بوى
المکظوط، المحشو، الملق

Hebişî: Tijîbûy. repijîbûy.

هه‌بشاندن: هه‌بشاندن: تژی کرن. ره‌پژانندن
الاملاء، الاکظاظ، التحشيه

Hebişandin: Tijîkirin. repijandin.

هه تک بهر: بئ شهرم. شههمزار کار. فهیت کار. کارکنی کار. بهدکار

الهتاک، الفضاح، المستهتر

Hetikber: Bê şerim. şehmizarkar. fihêtkar. karkinîkar. bedkar.

هه تک چون: شههمزار بون. روی رهشبون. بئ ناف بون.

فهیت بون. بهدکار بون

التفضح، التشنع، التفحش

Hetikçûn: Şehmizarbûn. rwîreşbûn. bênavbûn. fihêtbûn. bedkarbûn.

هه تک چوی: شههمزار بوی. روی رهشبوی. بئ نافبوی.

فهیت بوی. بهدکار بوی

المفضح، المشنع، المعیر

Hetikçûy: Şehmizarbûy. rwîreşbûy. bênavbûy. fihêtbûy. bedkarbûy.

هه تکهیی: شههمزاریاتی. فهیتی، روی رهشی. بئ نافیاتی

الفضاحه، الفضيحه، الفضيعة، الشناعة، الفاحشه

Hetkeyî: Şehmizarîyatî. fihêtî. rwîreşî. bênavîyatî.

هه ججین: ههلبون. خوهش بون. قریپین بون. بهربون

الاضرام، التضرم، الجحوم، التاجع للنار

Hecicîn: Helbûn. xweşbûn. qirîpênbûn. berbûn.

هه ججی: ههلبوی. خوهش بوی. بهربوی

المضرم، المؤجج

Hecicî: Helbûy. xweşbûy. berbûy.

هه ججاندن: هه لکرن. بهردان. خوهش کرن

الاضرام، المضرم

Hecicandin: Helkirin. berdan. xweşkirin.

هه ججاندی: هه لکری. بهردای. خوهش کری

المؤجج، التاجج

Hecicandî: Helkirî. berday. xweşkirî.

هه جی: مروقی چویه مهکههئ بهرئ رهش رامویسای

الحاج

Hecî: Mirovê çûye Mekehê berê reş ramwîsay.

هه جی رهشک: توخمهکئ چویچکایه

الخطاف، السنونو

Hecîrreşk: Tuxmekê çwîçikaye.

هه بوی: تشتئ مروقی هه

المملوک، الممتلك

Hebûy: Tiştê mirovî hey.

هه بی: مروقی که دخودا وزهنگین

المالک، الملاك

Heyî: Mirovê kedxuda û zengîn.

هه برمان: که زانا کهسک فهگه رهای سور بویه فه

حب الخضراء، اخضر ثم عاد محمرا، اللون الاحمر الفاتح

Hebirman: Kezana kesk vegerhay sorbûyeve.

هه پک: شهیی تهفنی یئ دافاپئ رادقوتن سهریک

الصيصه، الصيغه، مشط النسج، شوکه الحياکه

Hepik: Şeyê tevnê yê dava pê radîqutin serêk.

هه تا: تا. تاکو

الی. حتی

Heta: Ta. tako.

هه تاف: روناھییا روژئ. تیروژکا روژئ

الوضح، الضياء، النور

Hetav: Ronahîya rojê. tîrojka rojê.

هه تا کو: تاکو

الی الان

Hetako: tako.

هه تا هه تایی: تا هه وهه

الی الابد، الی ابد الابدین

Hetahetayê: Ta her û her.

هه تک: شهرم. شههمزاری. بئ نافئ. فهیتی. کارکنی

الفضيحه، العار، الفاحشه

Hetik: Şerim. şehmizarî. bê navî. fihêtî. karkinî.

هه تک برن: شههمزار کرن. بئ ناف کرن. فهیت کرن.

کارکنی کرن. پوی رهشکرن

الافضاح، الاشناع، الاستهتار

Hetikbirin: Şehmizarkirin. bênavkirin. fihêtkirin. karkinîkirin. rwî reşkirin.

هه تک بری: شههمزار کری. بئ ناف کری. فهیت کری.

کارکنی کری. پوی رهشکری

المفضوح، المفضح، المشنع، المستهتر

Hetikbirî: Şehmizarkirî. bênavîkirî. fihêtkirî. karkinîkirî. rwî reşkirî.

هەر: ههتا ههتایێ

الواصب، دائما، دوما، ایدا، السرمد

Her: Heta hetayê.

هەرینی = هەراتی: ههتایاتی. هەر هە

الدوام، الایمومه، الایدیه، السرمديه

Herîni = Heratî: Hetayatî. her hey.

هەر هە: تیشتی نهقهومی. تیشتی بی سەر ویدیماهی تیشتی

بی دەست وپی کرن وپی کوتایی

الدائم، الایدی، الازلی، السرمدی

Herhey: Tiştê ne qewmî. tiştê bê ser û dwîmahî. tiştê bê dest û pêkirî û bê kûtayî.

هەر هەياتی: هەر هەبونی

الایدیه، السرمديه، الازلیه، الایمومیه

Herheyatî: Herhebûnî.

هەر هە: برۆ. بچو

أذهب

Herre: Birro. biçû.

هەرینی: برویسی. بچویی. چونی. چونیاتی

الذهب

Herrîni: Birwîsî. biçûyî. çûnî. çûnyatî.

هەری: بهلی. هی. ئه‌ری

نعم، بلی، أجل

Herê: Belê. hê. erê.

هەری: سەری گوتنی دبیت ئامویری ئاگەهی وپرسیاری

قبل اللفظ، اده تنبيه

Herê: Serê gotinê dibît amwîrê agehî û pirsîyarê.

هەردو: یانی دوپیکهه. هەفیشکیا کریاری

کلاهما، کلا، کلتا، کلتاهما

Herdu Yanî. du pêkve. hevpişkîya kiryarê.

هەربوژی: هەر ساخ بی. هەر بمینی

عشت، فلتعش، فلیعیش

Herbijî: Her sax bî. her bimînî.

هەر بمینی: هەر بوژی. هەریی ساخ بی

لتحيا، لك البقاء، دمت

Herbimînî: Her bijî. her yê sax bî.

هەر جار: هەمی گاڤا. هەر نه‌قل. هەر دەم

دوما، كل مرة

Hercar: Hemî gava. her neqil. her dem.

هەجی رەشکا به‌یارا: توخمه‌کی چوچکایه

السنونو

Hecîrreşka Beyara: Tuxmekê çwîçikaye.

هەج: مەکه‌ه. به‌ری رەش

الحج، الکعبه

Hec: Mekeh . berê reş.

هەچک: داره‌کی دوچه‌قله وه‌ریستی باری پی ئیشک دده‌ن

الزاجل، المحجن، الشظاظ

Heçik: Darekê du çeçile werîsê barî pê îşik diden.

هەجی: هەر تیشت. هەرکه‌س. هەری. هەر تیشتی هە

کل من، ای شی، ایا کان، من کان

Heçî: Her tişt. her kes. her kî. her tiştê hey.

هەچکو: وه‌کی. وه‌کو. شتی. مینا. هەروه‌کی. وه‌دیاره

مثلما، کائما: یبدو، یظهر، الظاهر

Heçko: Wekî. weko. şitî. mîna herwekî. we-diyare.

هەد رین: زییان بون. پویچ بون. ژبن چون. زعی بون

الخساره، التلف، الهلاك

Hedîrîn: Zîyanbûn. pwîçbûn. ji binçûn. ziêbûn.

هەدری: زیاندار. پویچ بوی. ژبن چوی. زعی بوی

الخاسر، المتلف، المهلك

Hedîrî: Zîyanbûy. pwîçbûy. ji binçûy. ziêbûy.

هەدراندن: زیان کرن. پویچ کرن. ژبن برن. زعی کرن

الاخسار، الاتلاف، التبدید، الاهلاك

Hedîradîn: Zîyankirin. pwîçkirin. ji binbirin. ziêkirin.

هەدراندی: زییان کری. پویچ کری. ژبن بری. زعی کری

المتلف، المهلك، المبدد، المخسر

Hedîrandî: Zîyankirî. pwîçkirî. ji binbirî. ziêkirî.

هەدوید: هاری. دی. هەل هەورین

السعار، حده المزاج

Hedwîd: Harr . dirr. helhewirîn.

هەدام: ئەندام. لبات. دوریشم. دوری

الهندام، الملامح، السحنة

Hedam: Endam. libat. durîşim. durî.

هەر چاوا: چاوا بیت
کیفما

Herçawa: Çawa bît.

هەرچاوابو: هەر چاوابیت: هەر چاوا
کیفما اتفق

Herçawabû: her çawa.

هەر چەند: هندی

کلما، مهما، بالرغم، رغما عليه

Herçend: Hindî.

هەردەم: هەرگاف، هەر جار

دوما، دائما، کل حین، کل ما

Herdem: Her gav. her car.

هەر دەم رەنگ: پەلاتیق، سەرو بن، سەرڤە وبنڤە

الهربائی المتلون، الزرابی

Herdemrreng: Belatîq. ser û bin. serve û binve.

هەرشەف: هەمی شەفا

لیلیا، کل لیلە

Herşev: Hemî şeva.

هەرشین: پەتشین، کەلداچون

الھزەمە، البعج، الرض

Herrişîn: Petişîn. keldaçûn.

هەرشى: پەتشى، کەلداچوى

المرضوض، المكودود، المبعوج، المهزم

Herrişî: Petişî. keldaçûy.

هەرشین: تەنگزین، سل بون، تزی خوه بون

الکعن، اللعث، الاکعان، الانزعاج، التائثر، الغضب

Herrişîn: Tingijîn. silbûn. tijîxwebûn.

هەرشى: تەنگزى، سل بوى، تزی خوه بوى

الالعث، الکاعن، الغاضب، المنزعج، التائثر، الخامل

Herrişî: Tingijî. silbûy. tijîxwebûy.

هەرشاندن: تەنگزاندن، سل کرن، پەتشانندن، دکلدا برن

الفتح، التهزيم، السحق، الازعاج، الاكدام، الترضيض

Herrişandin: Tingijandin. silkirin. petişandin.
dikeldabirin.

هەرشاندی: تەنگزاندی، دکلدا بری، پەتشانندی، سل کری

المکدم، المرفض، المسحق، المهزم، المزعج

Herrişandin: Tingijandî. dikeldabirî. petişandî.
silkirî.

هەرفتن: هەلوهشان، سەتمین، ژبن چون، رەهان، رەهین، سەرک
داهاتن، خشان، راست ئەرد بون

الانهيار، النقض، الهدم، الهجوم، الضعضع، الردم

Herriftin: Helweşan. setimîn. ji bin çûn. rihan
rihîn. serik dahatin. xişan. rast erd bûn.

هەرفتی: هەلوهشای، سەتمی، ژبن چوی، رهای، سەرک

داهاتی، خشای، راست ئەرد بوی

المهجوم، المهذوم، المتضعع، المنهار، المردوم

Herriftî: Helweşay. setimî. ji bin çûy. rihay.
serik dahatî. xişay. rast erd bûy.

هەرفاندن: هەلوهشانندن، سەتمانندن، ژبن برن، رەهاندن.

سەرک دائینان، راست ئەرد کرن

التهديم، الاهجام، التفويض

Herrifandin: Helweşandin. setimandin. ji bin
birin. rihandin. serik daînan. rast erdkirin.

هەرفاندی: هەلوهشانندی، سەتمانندی، ژبن بری، رەهاندی.

سەرکدا ئینای، راست ئەرد کری

المقوض، المهدم، المهجم

Herrifandî: Helweşandî. setimandî. ji bin
birî. rihandî. serik daînay. rast erdkirî.

هەرفته: رەهینه، هەلوهش، سەتمە

الهور، الهائر، الهيال، الهيلان،

Herrifte: Rehîne. helweş. setime.

هەرافتن: هەلوهشانندن، سەتمانندن، ژبن چون، رەهاندن، ژبن

برن، سەرکدا ئینان، راست ئەرد کرن

النسف، النقض، الهدم

Herraftin: Helweşandin. setimandin. ji bin
çûn. rihandin. ji bin birin. serik daînan.
rast erdkirin.

هەرافتی: هەلوهشانندی، سەتمانندی، رەهاندی، ژبن بری.

سەرکدا ئینای، راست ئەرد کری

المهدم، المهذوم، المقوض، المسوف

Herraftî: Helweşandî. setimandî. rihandî. ji
binbirî. serik daînay. rast erdkirî.

هەرافتنا ژحیل: بژکاندن، پەلخاندن، پرتکاندن

القض، التقويض

Herraftina ji hêl: Bijikandin. pelixandin.
pirtikandin.

هه‌رماندن: له‌وتاندن. مرار کرن. پیس کرن. قریژی کرن
دوژین کرن

التنجیس، التدنيس، التقذیر، التحريم

Herrimandin: Lewitandin. mirarkirin. pîskirin.
qirêjîkirin. dujînkirin.

هه‌رماندی: له‌وتاندی. مرار کری. پیس کری. قریژی کری.
دوژین کری

المنجس، المدنس، المقذر المحرم

Herrmandî: Lewitandî. mirarkirî. pîskirî.
qirêjîkirî. dujînkirî.

هه‌رمان: هه‌ر ساخی. نه‌مرن
الخلود، البقاء، الدوام

Herrman: Her saxî. nemirin.

هه‌رماي: هه‌ر ساخ. نه‌مر
الخال، الباقي، الدائم

Herrmay: Her sax. nemir.

هه‌رنه‌بیت: چو نه‌بیت. چونه
لاقل، اقلا، قلما

Hernebît: Çunebît. çune.

هه‌ر هه‌بون: هه‌رینی. بئ سهر و دویماهی
الازل، الابد، السرمد

Herhebûn: Herîñî. bêser û dwîmahî.

هه‌ر هو: ماهوسا. ماهو؟. هه‌رهوسا
هكذا، اهكذا؟

Herho: Mahosa. maho? herhosa.

هه‌رو: هه‌می روزا. پوژانه
یومیا

Herro: Hemî roja. rojane.

هه‌روهک: هه‌روهکی. شتی مینا
مثل، کما، کأن

Herwek = Herwekî: Şitî. mîna.

هه‌ری: ئالافئ پسیاری. ما. ئایا
هل: للاستفهام

Herrê: Alavê pirsîyarê. ma. aya.

هه‌رئ: کور. ته‌قن. قور. پیچ
الوحد، الردغه، الردغ

Herî: Kurr. teqin. qurr. rîç.

هه‌رئفوک: = هه‌رئف: هه‌له‌وشینک. رهینک

المدمر، الهادم، الهاجم، الناسف، المقوض

errêfok = Herrêf: Helweşînk. rihînk.

هه‌ریقین: ته‌ریقین. ده‌وسین. قه‌رسی. راشدان. نویسان
اللهد، الحشد، الکبت، الاکتباس، الکظ، الحصر، الانحصار،
الحشود

Herriqîn: Terriqîn. dewisîn. qerrisîn. raşidan.
nwîsan.

هه‌رقی: ته‌رقی. ده‌وسی. قه‌رسین. راشدای. نویسای
الحاشد، المحشد، المكبس، المكبوت

Herriqî: Terriqî. dewisî. qerrisî. raşiday. nwîsay.

هه‌ریقاندن: ته‌ریقاندن. ده‌وساندن. قه‌رساندن. نویساندن
راشداندن

التحشيد، التكبیت، التكبیس، التکظیظ، الاحشاد، الاکبات

Herriqandin: Terriqandin. dewisandin. qerrisandin.
nwîsandin. raşidandin.

هه‌ریقاندی: ته‌ریقاندی. ده‌وساندی. قه‌رساندی. نویساندی.
راشداندی

المكبوت، المكبوس، المحشود، المحصور، المكظ، المكبت

Herriqandî: Terriqandî. dewisandî. qerrisandî.
nwîsandî. raşidandî.

هه‌ر کهس: چ کهس. کی بیت. کیژک بیت

کل من، ای واحد، ای شخص، کل شخص

Herkes: Çikes. kîbît. kî ji kbît.

هه‌ر کاف: هه‌رده‌م. هه‌رکه. هه‌ر جار
دائما، دوما، باستمرار، کل حين

Hergav: Herdem. hergih. hercar.

هه‌ر گوتن: نه‌فه‌ برین. فه‌چوین. فه‌لوفراندن. فه‌هنگاتن
الاسترسال، الترديد

Hergotin: Nevebirîn. vecwîn. velovirandin.
vehingatin.

هه‌رمی: له‌وتی. پیس. قریژی. دوژین. مرار
الدنس، النجس، القذر، المحرم

Herrimî: Lewitî. pîs. qirêjî. dujîn. mirar.

هه‌رمین: له‌وتین. پیس بون. قریژی بون. دوژین بون. مرار
بون

التدنس، التنجس، التقذر، التحرم

Herrimîn: Lewitîn. pîsbûn. qirêjbûn. dujînbûn.
mirarbûn.

ههزکرن: چه زکرن: ههسکرن: هیان، خازتن، ئاره زوکرن.
 ئارونک کرن، چه ژئ کرن، گړ کرن
 الحب، الارادة، المشيئة، الرغبة

Hezkirin: Heskirin. Viyan. xaztin. arezûkirin.
 aronk. hejêkirin. girrkirin.

ههژ: په چالک، زروکه
 السنډ، الزغف، العذق، الشملل

Hej: Peçalk. ziroke.

ههژده: هژماره، ههشت ودهه
 ثمانيه عشر

Hejde: Hijmare. hešt û deh.

ههژدیکي: نیک ژه ژدا، پشکهک ژ ههژده پشکا ۱۸/۱
 ۱۸/۱ ثمانيه عشر بالمائه

Hejdêkî: Êk ji hejda. pişkek ji hejde pişka 1/18.
ههژاله: تايي بژاله
 متسنف، متفرع

Hejale: Tayê bijale.

هژمار: نه ژمار
 العدد

Hejmar: Ejmar.

ههژمارتن: نه ژمارتن
 التعداد

Hejmartin: Ejmartin.

ههژمير: نه ژمير
 العدد

Hejmêr: Ejmêr.

ههژان؟ ههژين: له قان، له قين، لقان، لقين، ههشان، ههشين.
 له رزان، له رزين
 الهز، الاهتزاز، التحرك، الذبذبة

Hejan = Hejîn: Leqan. leqîn. livan. livîn.
 heşan. heşîn. lerzîn.

ههژاي: له قاي، لقاي، ههشاي، له رزي
 المهزوز، المذبذب، المحرك

Hejay: Leqay. livay. heşay. lerzî.

ههژاندن: له قاندن، لقاندن، هشاندن، له رزاندن، زقرقاندن
 الاهزاز، الهز، التحريك

Hejandin: Leqandin. livandin. hişandin. ler-
 zandin. ziqziqandin.

ههزقين: گيرو بون، سنگه پي بون، فهمان، پاشکتهتن، پاشفه
 چون، ئيشک فتي کهتن، پاشفه مان
 المعرقله، المتأخر، التلكؤ، التأخر

Heziqîn: Gîrobûn. singepêbûn. veman.
 paşketin. paşveçûn. îşkvêketin. paşveman.

ههزقي: گيرو بوي، سنگه پي بوي، فهماي، پاشکتهتي، ئيشک
 فتي کهتي، پاشفه ماي، پاشفه چوي
 المعرقل، المعوق، المتلكؤ، المتعرقل

Heziqî: Gîrobûy. singepêbûy vemay. paşketî.
 îşkvêketî. paşvemay. paşveçûy.

ههزقاندن: گيرو کرن، سنگه پي کرن، فهيلان، پاشفه برن.
 پاشفه هيلان، ئيشک ليدان، پاش ئيخستن
 الاعاقه، التعويق، التأخير

Heziqandin: Gîrokirin. singepêkirin vehê-
 lan. paşvebirin. paşvehêlan. îşklêdan.
 paşêxistin.

ههزقاندی: گيرو کړی، سنگه پي کړی، فهيلای، پاش
 ئيخستی، پاشفه بری، ئيشک ليدای
 المعرقل، الملکؤ، المعوق، المؤخر

Heziqandî: gîrokirî. singepêkirî vehêlay.
 paşêxistî. paşvebirî. îşklêday.

ههزيل: چالکا فيقي، فهشارتنا فيقي ناف چولي وقرشي
 بوزفستانى

منضده القش لخرن الفاكه الطريه

Hezêl: Çalka fêqî. veşartina fêqî nav çulî û
 qirşî bo zivistanê.

ههزیز؟ ههزان: ته رشي بوش، کهوالی بوش، پهزو حیوانی
 مشه

الرعج، کثره المواشى والاغنام

Hezêz = Hezaz: Terşê boş. kewalê boş. pez
 û hêwanê mişe.

ههزار: هژماره، دهه سهه
 الالف

Hezar: Hijmare. dehsed.

ههزار رنگ: که له که رنگ
 التهاويل

Hezar reng: Gelek reng.

ههست: زیار. سلهای. گشت. توند. جنقی. جنوکی. پهست
الحساس، المستفز، المنفعل، المتوتر، النافر، الهاج، المذعور،
المتشنج

Hest: Ziyar. silhay. gişt. tund. ciniqî. cinokî.
pest.

ههست بون: زیار بون. سلهان. گشت بون. توند
بون. پهست بون. جنوکی بون. جنقین. فهجنقین
الانفعال، التوتر، النفرة، التهيج

Hestbûn: Ziyarbûn. silhanbûn. giştûn.
tundbûn. ciniqîn. veciniqîn.

ههست بوی: زیار بوی. سلهای. گشت بوی. توند
بوی. جنوکی بوی. جنقی. فهجنقی
المستفر، المنفعل، المتوتر، المنفور، المذعور

Hestbûy: Ziyarbûy. silhay. giştûy. tundbûy.
cinokî. ciniqî. veciniqî.

ههست تر: زیار تر. سلهای تر. فهجنقی تر. جنقی تر.
جنوکی تر. گشت تر. توند تر
الانفر، الاذعر، الاحسس، الاهيج، الافرز

Hesttir: Ziyartir. silhaytir. veciniqîtir. ciniqîtir
cinokîtir. giştir. tundtir.

ههست کرن: زیار کرن. سلهای کرن. فهجنقاندن. جنوکی
کرن. گشت کرن. توند کرن. جنقاندن
الانفر، الاهاج، التثوير، التنفير

Hestkirin: Ziyarkirin. silhaykirin. veciniqandin.
cinokîkirin. giştikirin. tundkirin. ciniqandin.

ههست کری: زیار کری. سلهاندی. فهجنقاندی. جنوکی
کری. گشت کری. توند کری. جنقاندی
المستفز، المهيج، المثور، المنفر

Hestkirî: Ziyarkirî. silhandî. veciniqandî. ci-
nokîkirî. giştkirî. tundkirî. ciniqandî.

ههستی = ههستیاتی: زیاری. سلهانی. فهجنقینی. پهستی.
جنوکیاتی. گشتی. توندی.

الاستفزان، النفرة، الهياج، الثوران، الذعر، الغلواء

Hestî = Hestîyatî: Ziyarî. silhanî. vecinqînî.
pestî. cinokîyatî giştî. tundî.

ههستی: لویلکا لهشی یا گوشت تى وه
العظم

Hstî: Lwîlka leşî. ya goşt têwer.

ههژاندی: لهقاندی. لقاندی. هشاندى. لهرزاندی. زقزقاندی
المحرك، المهز، المذبذب

Hejandî: Leqandî. livandî. hişandî. lerzandî.
ziqziqandî.

ههژیر: توخمهکى فیتى به
التين

Hejîr: Tuxmekê fêqiye.

ههژى کرن، ههژى کرن: دل چون. قیيان. خازتن. ئارهزوکرن.
ئارونک کرن. گر کرن

الاستهواء، الحب، العشق، الهيام، الود، الارادة

Hejêkirin: Dilçûn. viyan. xaztin. arezûkirin.
aronkkirin. girrkirin.

ههژى کری: دل چونی. قیيای. خازتی. ئارونک کری.
ئارهزوکری. گر کری

المشتهى، المرید، المحب، المعشق، المودود

Hejêkirî: Dilçûnî. viyan. xaztî. arezkirî.
girrkirî.

ههژى کەر: داخاز کەر. قیيان خاز
العاشق، الهائم، المرید

Hejêker: Daxazker. viyanxaz.

ههژى: ههژا. کیرهاتى
اللائق، الجدير

Hejî: Heja. kêrhatî.

ههژینی = ههژیاتى: ههژاتى. کیرهاتى
اللياقة، الجدارة

Hejînî = Hejîyatî: Hêjatî. kêrhatî.

ههژاندنا لاندکى: لهقاندنا لاندکى
الهدد

Hejandina landkê: Leqandina landkê.

ههسپ: نيرى ماهينا
الحصان، الفرس

Hesp: Nêrê mahîna.

ههسپين: توخمى ههسپا
الخيول

Hesbîn: Tuxmê hespa.

ههس پست: توخمهکى گييايه وهکى ئونجهى
العقفاء، البرسيم، الجت

Hespist: Tuxmekê giyaye wekî oncey.

ههسکری: قیای، خازتی، ههژی کری، دل دای، نارونک کری، گری کری، ناره زوگری

المريد، المراد، المحب، المحبوب، المشي، الراغب، المرغوب
Heskirî: Viyay. xaztî. hejêkirî. dilday. aronkkirî. girrkirî. arezûkirî.

ههسکری: کهفکویر، کهفچکی مهن
المغرفة

Heskwî: kefkwîr. kefçikê mezin.

ههسن فاتک: نه نیر، نه می، نیره پویک
الخنثی

Hesinfatk: Nenêr. nemê. nêre pwîk.

ههستی لامی: لاچک، لامک، لاچلاچک، نالویش
اللهمزه

Hestîyê lamê: Laçik. lamik. laçlaçk. alwîş.

ههستی گران: دار گران، ههستی سه، دهق، چفیل
اللحم، اللخم، الفظ، الوقح

Hestîgiran: Dargiran. hestîse. deq. çivêl.

ههستی گرانی: دار گرانی، ههستی سهیی، دهقینی، چفیلی
اللخمة، الوقاحه، الفظاظه

Hestîgiranî: Dargiranî. hestîseyî. deq. çivêlî.

ههستی سفک: دارسفک، ههستی سفک،
الفکه

Hestîsivik: Dar sivik. hestî sivik.

ههستی سفکی: دار سفکی، ههستی سفکی
الفکاهه

Hestîsivikî: Dar sivikî. hestî sivikî.

ههسپه مار: توخمه کی مارایه
الحنش

Hespemar: Tuxmekê maraye.

ههسپی فاطما نه بییا: توخمه کی کولیایه
صنف من الجراد

Hespêfatmanebîya: Tuxmekê kulyaye.

ههستی پوت: ههستی پوخ، ههستی پویتی، ههستی پیت
الرمیم

Hestîyêpût: Hestîyê rox. hestîyê pwîtî. hestê pêt.

ههستی دهرزی: ههستی تیک، ههستی په قای
الوقر

Hestîyêderizî: Hestîyê tîk. hestîyê peqay.

ههستیار، ههستفان: زییار، سلهای، نارهای، جنوکی،
خنزری

الحساس، الهائج، الثائر، المستفز

Hestyar = Hestvan: Ziyar. silhay. cinokî. xinzirî.

ههسته داری: زییاری، سلهانی، نارهای، خنزری، جنوکیاتی
الحساسیه، الهیاج، الثوران، الغزه، النفور

Hestedarî: Ziyarî. silhanî. arhanî. xinzirî. cinokiyatî.

ههستفانی:

Hestvanî:

ههست دار = ههستفان: زییار، سلهای، جنوکی، نارهای،
خنزری

الحساس، المستفز، المنفر، المهيج

Hestdar = Hestvan: Ziyar. silhay. cinokî. arhay. xinzirî.

ههستان: رابون، ههستن، فباکه تن
النهوض، القيام، النهضه

Hestan: Rabûn. helistin. vibaketin.

ههستین:

Hestîn

ههستای: رابوی، ههستی، فباکه تی
القائم، الناهض

Hestay: Rabûy. helistî. vibaketî.

ههستاندن: راکرن، ههلساندن، ههستاندن، فبائیخستن
الانهاض، الاقامه

Hestandin: Rakirin. helisandin. helistandin. vibaexistin.

ههستاندی: راکری، ههلساندی، ههستاندی، فبائیخستی
المنهض، المقوم

Hestandî: Rakirî. helisandî. helistandî. vibaexistî.

ههسکرن، ههسکرن: قیای، خازتن، ههژی کرن، دل دان،
نارونک کرن، گری کرن، ناره زوکر

الحب، الارادة، المشيئة، الرغبة

Heskirin: Viyan. xastin. hejêkirin. dildan. aronkkirin. girrkirin. arezûkirin.

هه‌شای: هه‌ژای، له‌قای، له‌قی، لقای، لقی، زقزقی، تیک
هه‌ژای

المهتز، المتحرک، المذبذب

Heşay: Hejay. leqay.leqî. livay. livî. ziqziqî.
têk hejay.

هه‌شانندن: هه‌ژانندن، له‌قاندن، لقاندن، زقزقاندن، تیک
هه‌ژاندن

الاهزاز، التحريك

Heşandin: Hejandin. leqandin. livandin. ziq-
ziqandin. têk hejandin.

هه‌شاندى: هه‌ژاندى، له‌قاندى، لقاندى، زقزقاندى، تیک
هه‌ژاندی

المهز، المحرك، المذبذب

Heşandî: Hejandî. leqandî. livandî. ziqziqandî.
têk hejandî.

هه‌شت سۆی: هه‌شت پراسی
المضلع المثلث

Heştswî: Heşt pirasî.

هه‌شفتن: بشفتن، بهوژین، بشفین.
الانماث، الاضمحلال

Heşifîn: Bişivtin. bihujîn. bişivîn.

هه‌شفتن: تیکهل بون، فناک که‌تن، تیکهلکبون، لیک ئالزین.
ئالوز بون، لبر به‌رزهبون

اللبس، الشبه، الاختلال، الاختلاط، الالتباس

Heşiftin: Têkelbûn. finavik ketin. têkelikbûn.
lêkalizîn. alozbûn. liber berzebûn.

هه‌شفی = هه‌شفتی: تیکهل بوی، فناک که‌تی، تیکهلکبوی.
لیک ئالزی، ئالوز بوی، لبر به‌رزهبوی

الملتبس، المشتبه، المختلط، المضمحل، المماث

Heşifî = Heşiftî: Têkelbûy. finavikketî. tê-
kelbûy. lêk alizîn. alozbûy. liberberzebûy.

هه‌شانندن = هه‌شانندن: تژی کرن، ره‌پژاندن، پي کرن، داگرتن
الدح، الدحاح، الشحن، العبی، التعبیه، التشحین، الحشو

Heşandin: Tijîkirin. repijandin. pirrkirin.
dagirtin.

هه‌شاندى: تژی کری، پي کری، ره‌پژاندی، داگرتی
المعبأ، المشحن، المحشو، الداح

Heşandî: Tijîkirî. pirrkirî. repijandî. dagirtî.

هه‌ستی که‌تن: نه‌ساخییه‌کا که‌وریی یه. خییاروک کول بون
مرض اللوزتين، التهاب الحنجره

Hestîketin: Nesaxîyeka gewrîyêye. xiyyrok
kulbûn.

هه‌سۆی: جهی پیکفه بونا ئه‌ردو ئه‌سمانی، به‌ر ساهی
سرت، جهی پیکفه نویسانا ئه‌ردو ئه‌سمانا، ئاسو
الافق

Heswî: Cihê pêkve bûna erd û esmanî ber sahî
sirt. cikê pêhve nwîsana erd û esmana . aso.

هه‌ش: شه‌باشین
النيله

Heş: Şeba şîn.

هه‌شت: هژماره، دوچار
الثمانية

Heşt: Hijmare.du çar .

هه‌شتی: هژماره، هه‌شت دهه
الثمانية

Heştê: Hijmare heşt deh.

هه‌شتیک: پشکه‌ک ژه‌هشت پشکا ۸/۸
الثلث

Heştêk: Pişkek ji heşt pişka 1/8.

هه‌شت کوچ: هه‌شت سۆی، هه‌شت ئیشک، هه‌شت ئیخل.
هه‌شت قورنه
المثلث، للرسم

Heşt koç: Heşt swî. heşt îşk. heşt êxil. heşt
qurnet.

هه‌شت گوشه:

Heştgoşe.

هه‌شار: کومچالک
الخبأ، الدفينه، الخزينه

Heşar: Kumçalk.

هه‌شان، هه‌شین: هه‌ژان، له‌قان، لقان، له‌قین، لقین، هه‌ژین.
له‌رزان، له‌رزین، زقزقان، زقزقین

المود، الهز، الحركة، المذبذب، الاهتزاز

Heşan, Heşîn: Hejan. leqan.livan. leqîn. livîn.
hejîn.lerzan. lerzîn. ziqziqan. ziqziqîn.

هه‌فک، هه‌فک: ستو. گه‌رده‌ن. قریک. گد گدک. قد قیدک
العنق، الرقبه، الحنجره

Hefk: Stû. gerdên. qirrik. gidgîdk. qîdîdk.

هه‌فک ستویر، هه‌فک ستویر: ستو ستویر. ستو مه‌نگه‌نه
الغلب، الغلباء

Hefikstwîr: Stû stwîr. stûmengene.

هه‌فک ستویری، هه‌فک ستویری: ستو مه‌نگه‌نه‌یی
الغلب

Hefikstwîrî: Stû mengeneyî.

هه‌فتیار، هه‌فتیار: ده‌به‌کۆ وه‌کی کورگ وسایه
الضبع

Heftîyar: Dehbekê wekî gurg û saye.

هه‌فنی، هه‌فنی: پزی. په‌مبلوکی. کویفکی. گه‌نی
المسنون، العفن

Hefinî: Rizî. pembilokî. genî.

هه‌فنوکی: په‌مبلوکیاتی. رزیاتی. گه‌نیاتی. کویفکیاتی
السنن، الاسن، العفونه، العفن، الکرچ

Hefinokî: Pembilokîyatî. rizîyatî. genîyatî.
kwîfkîyatî.

هه‌فناندن: په‌مبلوکی کرن. رزاندن. گه‌نی کرن. کویفکی کرن
التعفين، التسنين

Hefinandin: Pembilokîkirin. rizandin.
genîkirin. kwîfkîkirin.

هه‌فناندی: په‌مبلوکی کری. کویفکی کری. رزاندی. گه‌نی
کری
العفن، المسنن

Hefinandî: Pembilokîkirî. kwîfkîkirî. rizandî.
genîkirî.

هه‌ف: لگه‌ل. پیکفه. لگه‌لک. بهه‌فرا
مع

Hev: Ligel. pêkve. ligelik. bihevrra.

هه‌ف: لگه‌لکی. بهه‌فرا‌یی. پیکفه‌یی

فی آخر اللفظ يؤدی معنى المعیه ومعنى القران

Hev: Ligelkî. bihevrayî. pêkveyînî.

هه‌ف:

الشراکه، التلازم، الاندماج

Hev:

هه‌شای: تژی بوی. پری بوی. ره‌پزای. داگر
الدحاح، المشحون، المحشو، المعبا

Heşay: Tijîbûy. pirrbûy. repijay. dagir

هه‌فت: هه‌ژماره. سێ وچار
السبعه

Heft: Hijmare. sê û çar

هه‌فتی: هه‌ژماره. هه‌فت دهه
السبعون

Heftê: Hijmare . heft deh.

هه‌فتیک: پشکه‌ک ژه‌ه‌فت پشکا (۷/۱)
السبع

Heftêk: Pişkek ji heft pişka (1/7).

هه‌فتی: هه‌فت روژ. ئه‌ینی‌هک
الاسبوع

Heftî: Heft roj. eynîyek.

هه‌فسار: ره‌شمه. سه‌ر هه‌فسار. لغاف. سه‌ر کیش
الزمام، العنان، الرسن، المقود، الخطام

Hefsar: Reşme. ser hevsar. lixav. ser kêş.

هه‌فسرین: زک چونا ژسه‌رمای. فیش چون. پرخ کرن. بیق
هاڤیتن
الزحار، الاسهال

Hefsirîn: Zik çûna ji sermayê. fîşçûn. rîxkirin.
pîq havêtin.

هه‌فسری: که‌سێ فیش چوی
المزحر، المصاب بالزحار

Hefsirî: Kesê fîş çûy.

هه‌فشى: گه‌فه‌ی. جه‌ئ بیتن دان و خه‌وا په‌زو حیوانا لچولی.
لده‌رفه‌ لناف چه‌روانی

الواله، المراح، الجشر، الجشار، الماوی

Hefşî: Gever. cihê bêhindan û xewa pez û
hêwana li çolî. li derve li nav çerwanî.

هه‌فه‌فی، هه‌فه‌فی: کولبه‌یی، کولافی. کوله‌فا
النهم، الجشع

Hefîhefî: Kulbeyî. kulafî. kulefa. kulefa.

هه‌فه‌فیاتی، هه‌فه‌فیاتی: کولبه‌ییاتی، کولافیاتی. کوله‌فا
النهم، الجشع

Hefhefyatî: Kulbeyatî. kulafînî.

ههف بهر: ههف رځ. ههف تهنگ

المعارض

Hevber: Hevrrik. hevteng.

ههف بهرانی: ههف ځکانی. ههف تهنگانی

المعارضه

Hevberanê: Hevirrkanê. hevtenganê.

ههف بهر: پشکدار. بهشدار. بههردار

الشريك

Hevbehir: Pişikdar. beşdar. behirdar.

ههف بهر بون: ههف پشک بون. بههردار بون. بهشدار بون

المشاركه، المتشارك

Hevbehirbûn: Hevpişkbûn. behirdarbûn.

beşdarbûn.

ههف بهر بوی: ههف پشک بوی. بههردار بوی. بهشدار

بوی

المشاركه

Hevbehirbûy: Pişikdarbûy. beşdarbûy. behirdarbûy.

ههف بهر تر: ههف پشک تر. بههردار تر. بهشدار تر

الاشرك

Hevbehirtir: Hevpişikirtir. behirdartir. beşdartir.

ههف بهر کرن: ههف پشک کرن. بههردار کرن. بهشدار

کرن

الاشراك

Hevbehirkirin: Hevpişikirin behirdarkirin.

beşdarkirin.

ههف بهر کری: ههف پشک کری. بههردار کری. بهشدار

کری

المشرك

Hevbehirkirî: Hevpişikirî. behirdarkirî.

beşdarkirî.

ههف بهر ی: ههف پشکی. ههف پشکاتی.

بههردار ی. بههردار یاتی

الشراکه، الشریکه، الاشتراک

Hevbehrî: Hevpişikî. hevpişikâtî. behirdarî.

behirdarîyatî.

ههف بهر یاتی: بهشدار ی. بهشدار یاتی

المساهمه، الشیوع

Hevbehrîyatî: Beşdarî. beşdarîyatî.

ههف بهر: بهرا بهر. بهرامبهر. ههف گور. ههف لنگ. وهک

ئیک. شتی ئیک. بهقل. راست ئیک

الكفا، السويل، الشبيه، العدیل، الموازی، النظير، الند،

المقابل

Hevber: Bera ber. beramber. hevgur. hevling.

wek êk.

ههف بهر ی: بهرامبهر ی. بهرا بهر ی. بهقل ی. ههف گوری

المقابل، الموازاة، المعادله

Hevberî: Beramberî. bera berî. bevlî. hevgurî.

ههف بهر اتی: بهرامبهر اتی. بهرا بهر اتی. بهقل اتی. ههف

کور اتی

التكافؤ، الماثله، المشابهه، المبارة، المناظرة

Hevberatî: Beramberatî. beraberatî. bevlâtî.

hevguratî.

ههف بهر بون: بهرامبهر بون. بهرا بهر بون. راست ئیک بون

التمائل، التشابه، التقابل، التعادل، التوازی، التباری

Hevberbûn: Beramberbûn. beraberbûn. rast

êkbûn.

ههف بهر بوی: بهرامبهر بوی. بهرا بهر بوی. راست ئیک بوی

المقابل، المشابه، الموازی، المناظر، المعادل، المائل، المباری

Hevberbûy: Beramberbûy. beraberbûy. rast

êkbûy.

ههف بهر تر: بهرامبهر تر. بهرا بهر تر. بهقل تر. راست ئیک

تر

الاشبه، الامثل، الاعدل

Hevbertir: Berambertir. beraberter. rast êktir.

ههف بهر کرن: بهرامبهر کرن. بهرا بهر کرن. بهقل کرن.

راست ئیک کرن

التقريب، التمثيل، التشبيه، التعديل

Hevberkirin: Beramberkirin. beraberkirin.

rast êkkirin.

ههف بهر کری: بهرامبهر کری. بهرا بهر کری. راست ئیک

کری

الممثل، المعدل، المشبه، المنظر، المباری

Hevberkirî: Beramberkirî. beraberkirî. rast

êkkirî.

ههف به ژن: نقشتی. بازبند

الحجاب، الرقيه، بقدر القامه

Hevbejin: Nivştî. bazbend.

ههفتهنگی: ههف رکی. کړانکړکی. دوژمنی. نه یاری. ههف بهری

الضدية، المعاكسة، المنافسه

Hevtengî: Hevrrikî. kirrankirrî.dujminî. neyarî. hevberî.

ههف تهنگاتی: ههف رکاتی. دوژمناتی. کړانکړکاتی. ههف بهراتی. نه یاراتی

الخصومه، المبارات، المساجله

Hevtengatî: Hevrrikatî. dujminatî. kirrankirratî. hevberatî. neyarîyatî.

ههف توخم: ههف تهخلیت. ههف نفش. ههف نژاد المتجانس

Hevtuxim: Hev textlît. hevniş. hevnejad.

ههف توخیب: ههف شار. ههف سنور المتأخم، الحادد

Hevtuxwîb: Hev şar. hev sinor.

ههف توخیبی: ههف شاری. ههف سینوری. ههف شاریاتی. ههف سینوریاتی المتأخمه، الحاددة

Hevtuxwîbî: Hev şarî. hev sinorî. hev şarîyatî. hev sinorîyatî.

ههف توخیباتی:

Hevtuxîbatî:

ههفجار: گیتسن. هنجار. ئامویرئ کتلانی. هویر وبار. پهرگار. هیری الوج، المحراث

Hevcarr: Gêsin. hincar. amwîrê kêlanê. hwîr û bar, pergarr. hîrî.

ههف دهم: ههف گاف. ههف گاه. ههف ومخت. ههف چاخ المعاصر، المزامن

Hevdem: Hev gav. hev gah. hev wext . hev çax.

ههف دهمی: ههف گافی. ههف گاهی. ههف وهختی. ههف چاخی المعاصرة، المزامن

Hevdemî: Hev gavî. hev gahî. hev wextî. hev çaxî.

ههف دهمیاتی:

Hevdemîyatî:

ههف پشک: ههف بههر. ههف بهش. پشکدار. بههردار. بهشدار

الشريك، المساهم

Hevpişk: Hevbehir. hevbeş. pişikdar. behirdar. beşdar.

ههف پشکی = ههفپشکییاتی: پشکداری. پشکداریاتی. بههرداری. بهشدار. بهشداریاتی. بههرداریاتی الشراکه، المساهمه، المشایعه، المحاصصه

Hevpişkî = hevpişkîyatî: Pişikdarî. pişikdaryatî. behirdarî. beşdarîyatî. behirdarîyatî.

ههف تهنگ: ههف پک. کړانکړک. دژ. ههف بهر. نه یار. دوژمن

الضد، الخصم، المناقض، اللجوج، المساجل، المبارئ، المنافس
Hevteng: Hevrrik. kirrankirrk. dij. hev ber. neyar. dujmin.

ههف تهنگ بون: ههف پک بون. کړانکړ بون. دژ بون. دوژمن بوون نه یار بون

التناقض، التبارئ، الخاصم التلجج، التساجل، التضاد
Hevtengbûn: Hevrrikbûn. kirrankirrbûn. dujminbûn. neyarbûn.

ههف تهنگ بوی: ههف پک بوی. دوژمن بوی. کړانکړک بوی. نه یار بوی. ههف بهربوی

المنافس، المخاصم، المبارئ، المضاد، المساجل
Hevtengbûy: Hevrrikbûy. dijminbûy. kiran- kirrbûy. neyarbûy. hevberbûy.

ههف تهنگ تر: ههف پک تر. کړانکړک تر. نه یار تر. ههف بهر تر. دوژمن تر. دژ تر الاضدد، الانفس، الاخصم

Hevtengtîr: Hevriktîr. kirrankirtîr. neyartîr. hevbertîr. dujmintîr. dijîr.

ههف تهنگ کرن: ههف پک کرن. کړانکړک کرن. نه یار کرن. ههف بهر کرن. دوژمن کرن. دژ کرن الاضداد، التخصيم، الاسجال، الاخصام

Hevtengkirin: Hevrikkirin. kirrankirrkirin. neyarkirin. hevberkirin. dujminkirin. dijkirin.

ههف تهنگ کری: ههف پک کری. کړانکړک کری. نه یار کری. ههف بهر کری. دوژمن کری. دژ کری

المضدد، المنفس، المخصم
Hevtengkirî: Hevrikkirî. kirrankirrkirî. neyarkirî. hevberkirî. dujminkirî. dijkirî.

ههف رویش کرن: بهرهنگارکرن. سینگ کرتن. بهر سینگ کرتن

التصدیه، التعریض، التصدیه

Hevrrwîşkirin: Berhingarkirin. sînggirtin. ber sînggirtin.

ههف رویش تر: بهرهنگار تر

Hevrrwîştir: Berhingartir.

ههف رویشی: بهرهنگاری. بهرهنگاریاتی. بهر سینگ کرتن. سینگ کرتنی

التعرض، الاعتراض، التصدی، التحرش

Hevrrwîşî: Berhingarî. berhingarîyatî. sînggirtin. ber sînggirtî.

ههف رویشیاتی:

Hevrrwîşîyatî:

ههف پک: ههف تهنگ. کرانکرک. بهفل. دژ

الماتن، المساجل، الند، الخصم، المنافس، المزاحم، المتحدی

Hevrrik: Hev teng. kirrankirrk. bevil. dij.

ههف پکی: ههف تهنگی. کرانکرکی. بهفلاتی. دژیاتی.

ههف تهنگاتی. کرانکرکاتی. بهفلیاتی. دژاتی

المتون، المساجل، الخصومه، المنافسه، التحدی، المعاكسه

Hevrrikî: Hev tengî. kirrankirrkî. bevlatî. dijiyatî. hevtengatî. kirrankirrkatî. bevlyatî. dijatî.

ههف پکیاتی:

Hevrrikîyatî:

ههف پکانی: ههف تهنگانی. کرانکرکانی

المبارات، المسابقه، المساجله، المنافسه، المعاكسه، الخاصمه

Hevrrikanê: Hevtenganê. kirankirrkân.

ههفرستینک: تیقلی داری بی هشک. ناگری بی ههلدکهن

اللتات، الخه، الشیاع، اللحاء

Hevristînk: Tîvlê darî yê hişk agirî pê heldiken.

ههفرست: قاچ. دارهکی هه شینه، توخمی بهلگ نهوهرین

العرعر

Hevrist: Qaç. dareke her şîne ,tuxmê belg newerîn.

ههفرستا کویفی: توخمهکی قاچایه. تهخلیتهکی ههفرستایه

الابهل

Hevrista kwîvî: Tuxmekê qaçaye. texlîtekî hevristaye.

ههفده: هژماره. ههفت ودهه

سبعه عشر

Hevde: Hijmare. heft û deh.

ههف روی: ههف بهر. بهر مبهه. روی پروی. بهرا بهر. پیش

ئیک

المواجه، المقاتل

Hevrrwî: Hev ber. beramber. rwîbirwî. beraber. pêşêk.

ههفروی: ههف پشک. ههف بههر. ههف بهش. پشکدار.

بههردار. بهشدار

الشريك

Hevrrwî: Hev pişk. hev behir. hev beş. pişikdar. behirdar. beşdar.

ههفریاتی: ههف پشکی. پشکداری. ههف بههری.

بههرداری. ههف بهشی. بهشدار

الشراکه، المواجهه

Hevrrwîyatî: Hev pişkî. pişikdarî. behirdarî. hev beşî. beşdarî.

ههفریشک: پاریت نانی دروینی فهدهن. چنییت نانی ییت

روینی فهدای

اللجأ، طعام من فتاه الخبز والدهن، اللحاء، الثريد

Hevrrîşk: Parîyêt nanî di rwînî veden çinyêt nanî yêt rwînî veday.

ههف رویش: بهرهنگار. سینگ گر. بهر سینگ گر

المتصدی، المتعرض، المعترض

Hevrrwîş: Berhingar. sînggir. ber sînggir.

ههف رویش بون: بهرهنگار بون. سینگ گر بون. بهر سینگ

گر بون

التصدی، التعرض

Hevrrwîşbûn: Berhingarbûn. sînggîrbûn. ber sînggîrbûn.

ههف رویش بوی: بهرهنگار بوی. سینگ گر بوی. بهر سینگ

گر بوی

المتصدی، المتعرض

Hevrrwîşbûy: Berhingarbûy. sînggîrbûy. ber sînggîrbûy.

ههف کویفیاتی

Hevkwîfîyatî:

ههف کوین: ئەو ئارەیی ژن دەستێ خوه لێ ددهت وهختی
نانی پاتنی داهه‌قیر ب دهستیقه نه‌نویسیت
الثوینی، اللوات، اللوافه

Hevkwîn: Ew are yê jin destê xwe lê didet wextê
nanî patinê da hevîr bi destîve ne nwîsît.

ههف گه‌ل: هه‌قال. هه‌قال. گور. دهسته برا. یار. برادر
الصاحب، الرفیق، الزمیل، المعاشر

Hevgel: Heval. heval gur. deste bira. yar.
birader.

ههف گه‌ل بون: هه‌قال بون. هه‌ف گور بون. دهسته برا بون.
یار بون. برادر بون

التصاحب، التزامل، الترافق، التعاشر

Hevgelbûn: Hevalbûn. heval gurbûn. de-
stebirabûn. yarbûn. biraderbûn.

ههف گه‌ل بوی: هه‌قال بوی. یار بوی. هه‌ف گور بوی. دهسته
برا بوی. برادر بوی

المصاحب، المزامل، المرفق

Hevgelbûy: Hevalbûy .yarbûy hevgurbûy.
destebirabûy. biraderbûy.

ههف گه‌ل تر: هه‌قال تر. یار تر. هه‌ف گور تر. دهسته برا
تر. برادر تر

الاصحاب، الازمل، الارفق، الاعشر

Hevgeltir: Hevaltir .yartir. hevgorrtir de-
biratir. biradertir.

ههف گه‌ل کرن: هه‌قال کرن. یار کرن. هه‌قال گور کرن. دهسته
برا کرن. برادر کرن

الاصحاب، التزمیل، الارفاق

Hevgelkirin: Hevalkirin. yarkirin. heval
gurkirin. destebirakirin. biraderkirin.

ههف گه‌ل کری: هه‌قال کری. یار کری. برادر کری. هه‌ف گور
کری. دهسته برا کری

المرفق، المصحب، المزمیل

Hevgelkirî: Hevalkirî .yarkirî. hevalgurkirî.
destebirakirî. biraderkirî.

هه‌فران: ئار. ده‌خلی هه‌رای

المطحون، الطحين

Hevrran: Ar. dextlê hêray.

هه‌فرا: بیکه‌فه. لگه‌لک
معا

Hevrra: Pêkve. ligelik.

هه‌ف شار: هه‌ف توخیب. هه‌ف سینور
المتاخم، المحاد

Hevşar: Hev tuxîb. hev sînör.

هه‌ف شاری: هه‌ف توخیبی. هه‌ف توخیباتی. هه‌ف سینوری.
هه‌ف سینوراتی
المتاخمه، المحادة

Hevşarî: Hevtuxîbî. hevtuxîbîyatî. hevsînörî.
hev sînörîyatî.

هه‌ف شاریاتی:

Hevşarîyatî:

هه‌ف سه‌نگ: وه‌ک ئیک گران. ئیک گران

المتوازن، المتعادل، المتساوی، الثقل، وحدة التوازن

Hevseng: Wek êk giran. êk giranî.

هه‌ف سه‌نگی، هه‌ف سه‌نگیاتی:

: ئیک گرانیاتی. هه‌ف گران

المعادل، الموازنه، المساواه فی الثقل

Hevsengî: Hev sengîyatî. hev sengî. hev
sengîyatî. êk giranîyatî. hevgiranî.

هه‌ف که‌ر: هه‌ف پشکی که‌ری پزی. که‌سیت پزی خوه

دکه‌ن نافک دبیت که‌ره‌کی پزی

المشاركه فی قطع الغنم

Hevker: Hevpişkê kerê pezî. kesê pezê xwe
di ken navik dibît kerekê pezî.

هه‌ف کویف: هه‌ف به‌ر. به‌را به‌ر. به‌فل. وه‌ک ئیک. شتی ئیک.
هه‌ف نیر

القرین، الکفأ، القرن

Hevkwîf: Hev ber. beraber. bevil wek êk.
şitî êk. hev nîr.

هه‌ف کویفی: هه‌ف نیری. به‌را به‌ری. هه‌ف به‌ری. وه‌ک ئیک

المقرانه، المقارنه، التكافؤ، التقابل، التعادل، التساوی

Hevkwîfî: Hev nîrî. beraberî. hevberî. wek êkî.

ههف گوریاتی

Hevgurîyatî:

ههف نیر: ههف کویف

القرن، المساوی، الکفأ

Hevnîr: Hevkwîfî.

ههف نیری: ههف نیریاتی: ههف کویفی

القران، المساواة، الکفو، المائل، الشبيه، المقارنه

Hevnîrî: Hevnîrîyatî: Hev kwîf.

ههفال: ههف گور. ههف گهل. یار. برادهر

الصدیق، الرفیق، الصاحب، الزمیل

Heval: Hevgur. hevgel. yar. birader.

ههفالی: ههفالینی: ههف گوری. ههف گهلی. یارینی.

برادهری. برادهرینی. ههف گوریاتی. ههف گهلیاتی

الصادقه، الصحابه، الرفقه، الزماله

Hevalî: Hevalînî: Hevgurî. hevgelî. yarînî.

biraderî. biraderînî. hevguriyatî. hevgelîyatî.

ههفال بهند: سویند خاری. پشت گیر. پشت میتر. لاکیر.

ههفال

الحلیف

Hevalbend: Swîndxarnî. piştêmêr. lagîr. heval.

ههفال بهند بون: سویند خارن بون. پشت گیر بون. لاکیر

بون. پشت میتر بون

التحالف

Hevalbendbûn: Swîndxarbûn. piştgîrbûn.

lagîrbûn. piştêmêrbûn.

ههفال بهند بوی: سویند خاری بوی. پشت گیر بوی. لاکیر

بوی. پشت میتر بوی

المتحالف

Hevalbendbûy: Swîndxarîbûy. piştgîrbûy.

lagîrbûy. piştêmêrbûy.

ههفال بهند تر: سویند خاری تر. پشت گیر تر. لاکیر تر.

پشت میتر تر

الاحلف

Hevalbendtir: Swîndxartir. piştgîrtir. lagîrtir.

piştêmêrtir.

ههفال بهند کرن: سویند خارن کرن. پشت گیر کرن. لاکیر

کرن. پشت میتر کرن

التحلیف، الاحلاف

Hevalbendkirin: Swîndxarkirin. piştgîrkirin.

lagîrkirin. piştêmêrkirin.

ههف گهلی: ههف گهلیاتی: ههفالی. ههفالینی. ههف گوریانی.

یارینی. برادهری. برادهرینی

الرفقه، الصحبه، العشره، الزماله

Hevgelî: Hevgelîyatî: Hevalî. hevalînî. hev-

gurîaytî. yarînî. biraderî. biraderînî.

ههف کام: ههف داخاز. ههف ئارمانج. ههف هیفی

شریکه الهدف، رفیق الغایه، معاضد القصد

Hevkam: Hevdaxaz. hevarmanc. hevhîvî.

ههف گییان: ههفالی ژیانئ. میتر ژن ههر ئیک بو یی دی

ههف گییانه

الزوجه، الزوج، شریک العمر

Hevgîyan: Hevalê jiyanê. mêr û jin her êk

bo yê dî hevgiyane.

ههف گییانی: میتر ژنی. ژن ومیترینی

الزواج، التزاوج، المزاوجه، شراکه العمر

Hevgîyanî: Mêr û jinînî. jin û mêrînî.

ههفگیانیاتی

Hevgîyanîyatî:

ههف گر: هاری کار. پشت گیر. ههفال بهند. بهر ملک.

راکیر

الملازم، المعاضد، المؤازر، المؤید، المتلاحم، المتماسک

Hevgîr: Harîkar. piştgîr. heval bend. ber milk.

ragîr.

ههف گری: هاری کاری. پشت گیری. ههفال بهندی. لاکیری.

بهر ملکی

الملازمه، المؤازرة، المعاضدة، التلاحم، التماسک، الميثاق

Hevgîrî: Harîkarî. piştgîrî. heval bendî.

lagîrî. ber milkî.

ههف گور: ههفال. ههف گهل. یار

المؤانس، المتألف، المتحالف، المتجانس، المتوحد

Hevgur: Heval. hevgel. yar.

ههف گوری: ههفالینی. ههف گهلی. یارینی. ههفال بهندی.

ههف یارینی

المؤانسه، التألف، التحالف، تلمجانس، التوحد

Hevgurî: Hevalînî. hevgelî. yarînî. heval.

bendî. hevvarînî.

هه‌فیر: ئاری شیلای. ئاری قاچین
العجین

Hevîr: Arê şêlay. arê qaçîn.

هه‌فیر بون: ئاری قاچین بون
التعجن

Hevîrbûn: Arê qaçînbûn.

هه‌فیر بوی: قاچینی بوی
المعجن

Hevîrbûy: Arê qaçînbûy.

هه‌فیر تر: ئاری قاچین تر
الاعجن

Hevîrtir: Arê qaçîntir.

هه‌فیر کرن: ئار شیلاندن. ئار قاچینی کرن
الکیدان، الاعجان، التعجن، العجن

Hevîrkin: Arê şêlandin. ar qaçînkirin.

هه‌فیر کری: ئاری شیلاندی. ئاری قاچین کری
المعجن

Hevîrkirî: Arê şêlandî. ar qaçînkirî.

هه‌فیر ترش: هه‌فیر آدهیلن بو ترشکرنا هه‌فیرئ نوی.
هه‌فیرئ که‌فن بکه‌ن ناف یی نوی
التخ، الفتاق، النبوخ، النباخ

Hevîrtirş: Hevîrê di hêlin bo tirşkirina
hevîrê nwî hevîrê kevin biken nav yê nwî.

هه‌فیر کش کشین: هه‌فیر ترشبون
الانبخان، النباخ

Hevîrkişkişîn: Hevîr tirşbûn.

هه‌ق دان، جه‌ق دان: دانا بمزئ درست. مزدان
الایفاء

Heqdan: Dana bi mizê dirist. mizdan.

هه‌ق کیم دان: مز کیم دان
الولت

Heqkêmdan: Miz kêmdan.

هه‌که: هه‌کو. وه‌کی. گهر
اذا، لو، ان

Heke: Heku. wekî. gerr.

هه‌کو: هه‌که. گهر. وه‌کی
لما، لو، اذا، ان، حينما، عندما

Heko: Heko. wekî. gerr.

هه‌فال به‌ند کری: سویند خاری کری. پشت گیری کری.
لاگیری کری. پشت میتری کری
المحلف، المتحلف

Hevalbendkirî: Swîndxarkirî. piştgîrkirî.
lagîrkirî. piştêmêrkirî.

هه‌فال به‌ندی: سویند خارنی. پشت میتریاتی. پشت گریاتی.
لاگیریاتی

الحلف، الميثاق، المعاهدة

Hevalbendî: Swîndxarnî. piştgîrîyatî. pişt
mêrîyatî lagîrîyatî.

هه‌فال به‌ندیاتی

Hevalbendîyatî:

هه‌فال بجویک: پسدان
السلی، المشیمه

Hevalbiçwîk: Pisdan.

هه‌فال کراس: ده‌رپی
اللباس الداخلي

Hevalkiras: Derpê.

هه‌ف لنگ: می‌ری دشی. مروفتی ژنیت وان خویشکیت ئیک
بن

الظأم، الظأب، العديل، السويل، السلف، السلفان

Hevling: Mêrê dişê. mirovêtin jînê wan xwîşkê
êk bin.

هه‌ف لنگی: می‌ر دشیاتی. می‌ر دشیینی
الظأبه، الظأمه، سلف الرجل

Hevlingî: Mêrdîşatî. mêr dişînî.

هه‌ف لنگیاتی:

Hevlingîyatî:

هه‌فال هیل: فلتو

المتدابیر، الخائن، الجاحد، الناکر

Hevalhêl: Filto.

هه‌فال هیل: فلتوی. فلتویاتی. فلتویین

التدابیر، الجحد، النکر، الخیانه، الغدر، الجحد، الانکار

Hevalhêlî: Filtonî. filtoyatî. filtoyîn.

هه‌فال هیلینی

Hevalhêlîî:

هه‌فوت: هی کرن. گاهئ جوت کرن

التعلیم للثیران، التمریس، الممارسه، التدریب، الترویض

Hevot: Hîkirin. gahê cotkirin.

ههلبژير: ژئ گر. دهست بژير. فافيراي. فافارتي

الناخب، المنتقى، المخير، المميز

Helbijêr: Jêgir. dest bijêr. vavêrray. vavarrtî.

ههلبژاندن: کوتنه کرن. پيرادان. هونين

السيع، الطلاء، النثر للبناء

Helbijandin: Kutinkirin. pêrradan. hunîn.

ههلبژاندی: پيرادای. کوتنه کری. هونی

المسيح، المطلى، المنثر

Helbijandî: Pêrraday. kutinkirî. hunî.

ههلبژين: پيرادوک. فهوسينک. کوتنه کەر

السياح، المطلى، الناثر، المنثر، النثار، النثار

Helbijîn: Pêrradok. vehusînk. kutinker.

ههلبون: رابون

الهبوب، للريح

Helbûn: Rabûn.

ههلبوی: رابوی

المهب

Helbûy: Rabûy.

ههلبون: ههلبگرتن. دهست پي کرن. قهومين

النشوب، للحرب

Helbûn: Helgirtin. dest pêkirin. qewmîn.

ههلبوی: ههلبگرتی. دهست پي کری. قهومی

الناشب، المنشب

Helbûy: Helgirtî. dest pêkirî. qewmî.

ههلبون: بودان. بهين دان. بهين رابون

الفوح، للعطر

Helbûn: Bodan. bihên dan. bihên. rabûn.

ههلبوی: بودای. بهين دای. بهين رابوی

الفائح

Helbûy: Boday. bihên day. bihên. rabûy.

ههلبون: قهرويفان. خورهان

الانكاث، الانقاض، للالبسه، والخیوط، والمنسوجات

Helbûn: Verwîfan. xur han.

ههلبوی: قهرويفای. خورهای

المنكث، الناکث، المنقوض، الناقض

Helbûy: Verwîfay. xur hay.

ههلبون: ثارهان. ثاريان. حيج بون

الهياج، الثوران

Helbûn: Arhan. arian. hêcbûn.

ههکه نه: کەر نه. وهکی نه

لولا، لولم، ان لم

Hekene: Heke. gerr. wekî. gerrne. wekîne.

ههکبه: خورچک. تيرکا بجويک. پاشه زينک

الخرج، الحقيه

Hekbe: Xurçik. têrka biçwîk. paşezînk.

ههگه دان: توخمه کي گيايه يي بيهن نه خوه شه دخون

الذفرة، الفسفاس، صنف من العشب يؤكل مطبوخا

Hegedan: Tuxmekê giyaye yê behin ne xweşe di xon.

هه: بهري کوتني. نيشانابلندي ددهت. ئالافئ سهره دا يئ

في اول اللفظ، يودي معنى العلو، والفوقيه

Hel: Berî gotinê. nîşana bilindîyê didet. ala-vê seredayîyê.

هه: کوف، ئاخوير.

الاصطبل

Hel: Gov. axwîr.

ههلا، هه: شهره نيخ. ليكدان. شهري. ئيرهش

المعركة، الوغى، الوطيس، الفوضى، الهرج، الضجة

Hela= Hel: Şerenîx. lêkdan. şer. êriş.

هه: كاف دهم. كهه. گاه. جار. گهري

لحظه، برهه، فتره، مدة، كرة، مرة

Hel: Gavdem. geh. gah. car. gerr.

ههلباسک بون: سه رکه تن. بلند بون. چونا سهر. سلال که تن.

هه لکه تن

التسلق، الاعتلاء، الارتقاء

Helbaskbûn: Serketin. bilindbûn. çûna ser. silal ketin. helketin.

ههلباسک بوی: سلال که تی. چوی سهر. بلند بوی. ههلبگرتی

المتسلق، المرتقى، المعتلى

Helbaskbûy: Silalketî. çûyser. bilindbûy. helgirtî.

ههلبژارتن: فافيران. فافارتن. ژئ گرتن. دهست بژارتن

الانتقاء، الاصطفاء، الانتخاب، الاختيار، التمييه

Helbijartin: Vavêrran. vavarrtin. jêgirtin. dest bijartin.

ههلبژارتی: دهست بژارتی. فافارتي. فافيراي. ژئ کرتی

المنتخب، المنتقاء، المنتقى، المصغى، الممتاز، المختار

Helbijartî: Dest bijartî. vavarrtî. vavêrray. jêgirtî.

ههلبوی: نارهای. ثاریای. حیج بوی
الهائج، الثائر

Helbûy: Arhay. aryay. hêcbûy.

ههلبون: بهربون. فئی که تن. سوتن. گهش بون
الاتقاد، الذکو، الشبوب، التوهج، الاضرام للنار

Helbûn: Berbûn. vêketin. sotin. geşbûn.

ههلبوی: بهربوی. فئی که تی. سوتی. گهش بوی
المتوهج، المتوقد، المهرم، المذکو، المشبوب

Helbûy: Berbûy. vêketî. sotî. geşbûy.

ههلبورین: ژیهل چون. چونا سلال. ژور پاچون. ژیلهل چون
المور، صعدا

Helborîn: Jêhelçûn. çûna silal. jorraçûn. jêl-elçûn.

ههلبوری: ژیهل چوی. ژیلهل چوی. سلال چوی. ژور پاچوی
المار، صعدا

Helborî: Jêhelçûy. silalçûy. jorraçûy. jêl-elçûn.

ههلبیرین: ژیهل برین. ئەقراز برین

التقطيع، باتجاه الفوق، القص نحو العلی

Helbirrîn: Jêhelbirrîn. evrazbirrîn.

ههلبیری: ژیهل بری. ئەقراز بری
المقطوع باتجاه الاعلی

Helbirrî: Jêhelbirrî. evrazbirrî.

ههلبهست: ستران. لافژ. هوزان. شعر. پیکفه گریدای.
قههاندی. راجاندی

النشید، النظم

Helbest: Stiran.lavij. hozan. şî,ir. pêkvegir-êday. vehandî. raçandî.

ههلبهستن: پیکفه دان.. قههاندن. لیکدان. راجاندن
التنظیم، النسج، التركيب

Helbestin: Pêkvedan. vehandin. lêkdan. raçandin.

ههلهپه: ههلهلی. ئالوز. شاش

المضطرب، المرتبک، المدهوش، النزق، الطائش، القلق

Helepe: Helhelî. aloz. şaş.

ههلهپه بون: ههلهلی بون. ئالوز بون. شاش بون

الارتباك، الاندهاش، التطيش، الاضطراب، التخبیط

Helepebûn: Helhelîbûn. alozbûn. şaşbûn.

ههلهپه بوی: ههلهلی بوی. ئالوز بوی. شاش بوی
المرتبک، المضطرب، المتخبیط، المقلق

Helepebûy: Helhelîbûy. alozbûy. şaşbûy.

ههلهپه تر: ههلهلی تر. ئالوز تر. شاش تر

القلق، الاربک، الاطيش، الاخبیط، الانزق، الادهش

Helepetir: Helhelîtir. aloztir. şaştir.

ههلهپه کرن: ههلهلی کرن. ئالوز کرن. شاش کرن.
ئالوزاندن

الاربک، الاقلاق، الاخباط، التطيش

Helepekirin: Helhelîkirin. alozkirin. şaşkirin. alozandin.

ههلهپه کری: ههلهلی کری. ئالوز کری. ئالوزاندی. شاش کری.

المربک، المقلق، المخبیط، المدهش

Helepekîrî: Helhelîkîrî. alozkîrî. alozandî. şaşkîrî.

ههلهپیی: ههلهپه یاتی. ههلهلی یاتی. ئالوز یاتی. ئالوزی.
شاشی. شاشیاتی

الطیش، النزق، الخبط، القلق، الاضطراب، الارتباك، الدهشه

Helepeyî: Helepeyatî. Helhelîyatî. alzîyatî. alozî. şaşî. şaşîyatî.

ههله په ستر: پالداى ژیهل. ژیهل پالداى. ئەقراز پالداى
المسند نحو الاعلی، المضاف، المشوق

Helpesêr: Palday jêhel. jêhel palday. avraz-palday.

ههله په سارتن: ژیهل پالدان. پالدان ئەقراز
الاسناد الى الاعلی، الاضافه، المشوقه

Helpesartin: Jêhel paldan. paldan avraz.

ههله په سارتی: ئەقراز پالداى. ژیهل پالداى
المسند، المشوق، الاضافه

Helpesartî: Avraz palday. jêhel palday.

ههله په راندن: تى په شانندن

الخرق، الانفاذ، الامراق، المروق

Helperrandin: Tê peşandin.

ههله په راندی: تى په شانندی

المخرق، المنفذ، المرق

Helperrandî: Tê peşandî.

هه ل په ږين: ټامویرې دانا بای. ملهیب. سوی کوه

الذرة، المنفاخ، جهاز التهويه

Helpivîn: Amwîrê dana bay. milhêb. swî gih.

هه ل پيفان: داپيفان. دوژين دان. خهبر گوتن

السب، الشتم، القذع

Helpîvan: Dapîvan. dujîn dan. xeber gotin.

هه ل پيفای: داپيفای. دوژين دای. خهبر گوتی

المشتوم، المسبوب، المقذع

Helpîvay: Dapîvay. dujînday. xeber gotî.

هه ل پيف: داپيفک. دوژين بيژ. خهبر بيژ

السباب، الشتام، القاذع

Helpîv: Dapîvk. dujîn bêj. xeber bêj.

هه ل په ږين: هه لپه شين. هه لنکفتن. هه لپه ږين. هه لتويتيرين.

ته قله که تن. نزم ويلند بون

البعثرة، الذبذبه، الرقص، الانتفاض

Helpeqijîn: Helpeşîn. helingiftin. helperîn.

heltwîtirîn. teqleketin. nizm û bilindbûn.

هه ل په ږي: هه لپه شی. هه لنکفتی. هه لپه ږی. ته قله که تی.

نزم بوی. ويلند بوی. هه لتويتيری

المنتفض، المذبذب، المرتقص

Helpeqijî: Helpeşî. helingiftî. helperî. te-

qleketî. nizimbûy. bilindbûy heltwîtirî.

هه ل په ږاندين: هه لپه شاندين.

هه لپه ږاندين. هه لنکافتن. هه لاندين. داناندين. هه لتويتيراندين

التنفیض، الانفاض، الارقاص، التنثير

Helpeqijandin: Helpeşandin. helperandin. he-

lingaftin. helandin. danandin. heltwîtirandin.

هه لپه ږاندي: هه لپه شاندي. هه لپه ږاندي. هه لنکافتی. هه لاندي.

داناندي. هه لتويتيراندي

المنفض، المرقص، المنثر

Helpeqijandî: Helpeşandî. helperandî. helin-

gaftî. helandî. danandî. heltwîtirandî.

هه ل په شين: تی په شين. تی چون. تیرا چون

الخرق، النفذ، المرق

Helpeşîn: Têpeşîn. têçûn. têrraçûn.

هه ل په شی: تی په شی. تی چوی. تیرا چوی

الخارق، المخروق، النافذ، المنفوذ، المارق، المروق

Helpeşî: Têpeşî. têçûy. têrraçûy.

هه ل په ږين: هه لتويتيرين. هه لهرزين، خوه هه لافيتن

الرقص، الاترجاف

Helperrîn: Heltwîtirîn. velerzîn. xwe helavêtin.

هه ل په ږی: هه لتويتيری. هه لهرزی

الراقص، المرقص، المرجف

Helperrî: Heltwîtirî. velerzî.

هه ل په ږچفتن: پف بون. وهرمتن

النفیقه، الانتفاخ، التنتف

Helperrçiftin: Pifbûn. werimtin.

هه ل په ږچفتی: پف بوی. وهرمتن

المنتفخ، النفیف، النافت

Helperrçiftî: Pifbûy. werimtî.

هه ل په ږچاندين: پف کرن. وهرماندين. پقدان

التنفیخ، التنفیف، التنفیت

Helperrçivandin: Pifkirin. werimandin. pifdan.

هه ل په ږچاندي: پف کری. وهرماندی. پقدای

المنفخ، المنفف، المنفت

Helperrçivandî: Pifkirî. werimandî. pifday.

هه ل په ږچين: نفستن. رازانا نه خوش

النفف، النفث، الانتفاخ

Helperrçivîn: Nivistin. razana nexoş.

هه ل په ږچي: نفستی. رازای

المنفوف، المنفوت، المنفوخ

Helperrçivî: Nivistî. razay.

هه ل په چين: پی دادان. کوم کری. خامتن. نخافتن

الوضم

Helpeçinîn: Pêdadan. komkirî. nixaftin. nix-

amtin.

هه ل په چنی: پی دادای. خامتی. نخافتی

الوضیم، الموضوم

Helpeçinî: Pêdaday. nixaftî. nixamtî.

هه لپفاندين: هه لافيتن. دانا بای. ملهیب کرن

المتذريه، السفسف

Helpifandin: Helavêtin. danabay. milhêbkirin.

هه لپفاندي: دای بای. هه لافيتی. ملهیب کری

المدري

Helpifandî: Daybay. helavetî. milhêbkirî.

هه لچنی: پتچای. هه لکیشای. هه لمروستی. میتی

الموت، الملقوف، الملفف، المتقبص

Helçinî: Pêçay. helkêşay. helmirwîstî. mêtî.

هه ل خه پراندن: هه لکولان. هه لشکافتن. تیکفه دان.

هه لکه ناندن

العزق، النکش، الحفر، النبش، التنقيب، الفلح، النقب

Helxepirandin: Vekolan. helişkaftin. têkvedan. helkenandin.

هه ل خه پراندی: هه لکه ندی. هه لشکافتی. کولای. تیکفه دای

المنتقب، المنکش، الملفح، المحفر، المعزق، المنبش

Helxepirandî: Helkenandî. helişkaftî. kolay. têkveday.

هه لدان: گورج کرن. ژیهه ل پاکرن. هه لکیشان

الشمر، التشمير

Heldan: Gurckirin. jêhelrakirin. helkêşan.

هه لدای: گورج کری. هه لکیشای. ژیهه ل پاکری

المشمر

Helday: Gurckirî. helkêşay. jêhelrakirî.

هه لدان: هه لافیتن. سه رکه تن. شین بون. پستن

النماء للعشب والزرع والنبات، النمو، الارتفاع

Heldan: Helavêtin. serketin. şînbûn. ristin.

هه لدای: هه لافیتنی. سه رکه تی. شین بوی. پستی

النامی، المتنامی، المرتفع

Helday: Helavêtî. serketî. şînbûy. ristî.

هه لدانا گییای: تیکرا هه لافیتن. نافک هه لهاتن. چیلی دان.

پستن. قویی دان

الاولاث، انبات الرطب بين اليابس، القرع، الجدر، الذرور

Heldana: gîyay. Têkrra helavêtin. navik.

helhatin. çîlîdan ristin. qopîdan.

هه لدانا سه رکه: هه لافیتنا سه رکه

الصرصر للمتاع، والغلال والحبوب

Heldana serik: Helavêtina serik.

هه لدیران: راکهاندن. هایدان. ئاکه هدارکرن. بانگ دان.

بانگ کرن

الايحاز، الابلاغ، الاعلان

Heldêran: Ragehandin. haydan. agehdarkirin.

başndigdan. bangkirin.

هه ل تویتترین: هه له رزین: گرک. گرک کرتن. گرک بون

الارتجاف، القشعريرة، الرعدة من الخوف، والجوع، والالم

Heltwîtirîn: Velerzîn. girik. girikgirtin. girikbûn.

هه ل تویتری: هه له رزی: گرک. گرک کرتی

الراقص، المرجف، المقشعر، المرتعد من الخوف والالم

Heltwîtirî: Velerzî. girik. girik girtî.

هه ل تویترانندن: هه له رزاندن. گرک ئینان

الارجاف، الارقاص، الارعاد، الترعيد

Hetwîtirandin: Velerzandin. girikînan.

هه ل تویترانندی: هه له رزاندی. گرک ئینای

المرقص، المرعد، المرجف

Hetwîtirandî: Velerzandî. girikînay.

هه له ترانی: سه رخوهرانی. بی سه ریاتی. سه رهردانی. بی

سه روبه ریاتی

المسجل، التحلل، الفوضى، الغوغائية، الهرج، المساجله

Heletirranê: Ser xweranê. bêserîyatî. serberdanî. bêserûberîyatî.

هه لاتن: سه رکه تن. ده رکه تن. هه لافیتن

الشروق، البزوغ، الطلوع

Helatin: Serketin. derketin. helavêtin.

هه لاتی: سه رکه تی. ده رکه تی. هه لافیتنی

البازغ، الطالع، الشارق

Helatî: Serketî. derketî. helavêtî.

هه لاتن: ره قین. ته قان. راته قان. پشت دان. خوهه لاندن

الهرب، الفرار، الانهزام

Helatin: Revîn. teqan. rateqan. piştan. xwe helandin.

هه لاتی: ره قی. ته قای. راته قای. پشت دای. خوهه لاندی

الهارب، الفار، المنهزم

Helatî: Revî. teqay. rateqay. piştday. xwe helandî.

هه لچنین: هه لکیشان. راکیشان. هه لمروستن. میتن

الارتشاف بلهفه، الشرب المنهم

Helçinîn: Helkêşan. rakêşan. helmirwîstin. mêtin.

هه لچنین: وه ریس پتچان

المث للحبيل، اللف، الانقباض

Helçinîn: Werîs pêçan.

هه لډيراي: راگهاندي. بانگ دای. هايدای.

ناکه هدارکری. بانگ کری

الموعز، المبلغ، المعلن

Heldêray: Ragehandî. bangday. hayday.
agehdarkirî. bangkirî.

هه لډرهان: په رتين، چيق بون، چي چي بون. سه کتین.

هه لوه رهان. درهان

التمزق، التهری، التشقق، التغطس، الموت حتف الانف

Heldirrhay: Perritîn. çîqbûn. çirçirrbûn.
sekitîn. helwerhan. dirrhay.

هه لډرهای: په رتی، چيق بوی، چي چي بوی. هلوهرهای.

سه کتی. درهای

المزق، التهری، المشقق، الغطيس

Heldirrhay: Perritî. çîqbûy. çirçirrbûy. hel-
werhay. sekitî. dirrhay.

هه لډراندن: په رتاندن، چيق کرن، چي چي کرن. ډراندن.

سه کتاندن

التمزيق، التشقيق، المقتول، المزق

Heldirrandin: Perritandin. çîqkirin. çirçirrkirin.
dirrandin. sekitandin.

هه لډراندی: په رتاندی، ډراندی. چيق کری، چي چي کری.

هه لوه راندی. سه کتاندی

المزق، المشقق، الممیت

Heldirrandî: Perritandî. dirrandî. çîqkirî.
çirçirrkirî. helwerandî sekitandî.

هه لډرین: تره دین. گه وشهک، ده بنگ

السفيه، المغفل، البليد

Heledîn: Tirredîn. gewşek. debeng.

هه لډرینی: تره دینی، ته له دینی. گه وشهکی، ده بنگی

السفاهه، الغفله، البلادة

Heledîî: Tirredîî. teledîî. geşekî. debengî.

هه لډ: توخمه کي گيايه يي بيهن خوه شه وشوخ و شه نکه

نبات عشبي معطر، علفی

Heliz: Tuxmekê giyaye yê bêhin xweş û şox û
şenge.

هه لستن: رابون، هه وهستان

القيام، النهضه، النهوض

Helistin: Rabûn. vewestan.

هه لستی: رابوی، هه وهستای

القائم، الناهض

Helistî: Rabûy. vewestay.

هه لستاندن: راکرن. هه وهستاندن

الاقامه، الانهاض

Helistandin: Rakirin. vewestandin.

هه لستاندی: راکری. هه وهستاندی

المقوم، المنهض

Helistandî: Rakirî. vewestandî.

هه لسه نگاندن: لبرک دان، لبرک کيشان، لبرک پيفان

الترجيح، الموازنه، الوزن، الرجاء

Helsengandin: Liberikdan. liberik kêşan.
liberik pîvan.

هه ل سه نگراندن

Helsengirandin:

هه لافيژک: هه لدوک

الناض، الاسبرنک، الرفاع، الرفاعه

Helavêjk: Heldok.

هه لشکافتن: هه لڅه پراندن. هه لکه ندن

النبش، البحث، القلع، الاجتثاث، القمع، النقض، النسف،

الهدم، النكش، الحفر

Helişkaftin: Helxepirandin. helkenden.

هه لشکافتی: هه لڅه پراندی. هه لکه نی. هه لقه نی

المنبش، المنبوش، المبحوث، المقلوع، المنقوض، المجتث،

المنسوف، المهذوم

Helişkaftî: Helxepirandî. helkenî. helqenî.

هه لشکیف: هه لڅه پروک. هه لکه نوک

الباحث، النابش، الناقض، الناسف، القالع، المجتث، الهادم،

الحافر

Helişkêv: Helxepirok. helkenok.

هه لاش: کوژیره. هه ژو چولی یت دادنن سه ر نیر وکاریتیت

خانی

الوشيع السقيف

Helaş: Kujîre. hej û çuîlîêt didanin ser nîr û
karîtêt xanî.

هه لفرنجین: هه لتویتترین. خوه هه لافیتین. هه له رزین. بیهنژینا

دهوارا ژتړس فرین

الانتفاض، الهزع، النعش، الارتقاص، الرقص، الارتجاف،

عطس الدواب عند الفزع النفض

Helfirincîn: Heltwîtirîn. xwehelavêtin. ve-
lerzîn. bêhnijîna dewara ji tirs firrên.

هه لکه تن: لئ هاتن
الغهب، سنوح الفرصه

Helketin: Lêhatin.

هه لکه تی: لئ هاتی
المغهب، الفرصه السانحه

Helketî: Lêhatî.

هه لکه تن: هه لدان، سه رکه تن، ده رکه تن
الطلوع، الظهور، البلوغ

Helketin: Heldan. serketin. derketin.

هه لکه تی: هه لدای، سه رکه تی، ده رکه تی
الطالع، الضاهر، البالغ

Helketî: Heday. serketî. derketî.

هه لکه تن: هه لیون، شه ره لیون
النشوب للحرب.

Helketin: Helbûn. serr helbûn.

هه لکر: فه کرن، فه رویفاندن، ژیک پاکرن
الکب، النکت، النقض للغزل والنسیج

Helkirin: Vekirin. verwîfandin. jêk rakirin.

هه لکری: فه کری، فه رویفاندی، ژیک پاکری
المکب، الکبوت، المنکت، المنقض

Helkirî: Vekirî. verwîfandî. jêk rakirî.

هه لکر: دادان، بهردان، خوهش کرن، گهش کرن، زوخاندن
الایقاد، الاشعال، الازکاء للنار

Helkirin: Dadan. berdan. xweşkirin. geşkirin.
zuxandin.

هه لکری: دادای، بهردای، خوهش کری، گهش کری، زوخاندی
الموقد، المشعل، المذکو

Helkirî: Daday. berday. xweşkirî. geşkirî.
zuxandî.

هه لکر: هه ل ئیخستن، ئارانندن
الاثارة، الاهاجه، التهيج

Helkirin: Helêxistin. arandin.

هه لکری: هه ل ئیخستی، ئارانندی
المثیر، المهيج، المنشب

Helkirî: Helêxistî. arandî.

هه لکه نندن: هه لشکافتن، هه ل خه پراندن، کیلان، کولان
فه کولان

Helkandin: Helişkaftin. helxepirandin. kêlan.
kolan. vekolan.

هه لفرنجی: هه لتویتری، فه له رزی
المرتقص، المرتجف، المهزع، المنقض، الدابه العاطسه من
خوف دعر وفزع

Helfirincî: Heltwîtirî. velerzî.

هه لفرین: هیزا دادان بوئه قراز، فرینا سلال
الطیران، التطیر

Helfirrîn: Hêzdadan bo avraz. firrîna silal.

هه لافیتن: ژیهه ل هافیتن، قولوز کرن
التذریه، القذف نحو الاعلی، الرفع، الی الاعلی، الارتفاع

Helavêtin: Jêhelhavêtin. qulozkirin.

هه لافیتی: ژیهه ل هافیتی، قولوز کری
المذری، المذارة، المرفوع الی الاعلی، المقذوف فوقا

Helavêtî: Jêhel havêtî. qulozki.

هه لافوک: حه لافوک: توخمه کئ گییایه
صنف من العشب

Helavok Helavok: Tuxmekê giyaye.

هه لافوکی: حه لافوکی: نه ساخییا شه کری
مرض السکری

Helavokî: Helavokî. Nesaxîya şekirê.

هه ل قوتان: دابه رزین، لئ خورین، توت کرن، کزم ناخفتن
الزجر، الویخ، النهر، التائب

Helqutan: Daberrzîn. têxurîn. tutkirin. gizim
axiftin.

هه ل قوتای: دابه رزی، لئ خوری، توت کری، کزم ناخفتی
المنجور، المنهر، المویخ، المؤنب

Helqutay: Daberrzî. têxurî. tutkirî. gizim
axiftî.

هه ل که تن: قه ومین، دهست پی بوون، دهست هافیتن
الحدث، الحدوث، الوقوع، البدء

Helketin: Qerwmîn. destpêbûn. dest havêtin.

هه لکه تی: قه ومی، دهست پی بوی، دهست هافیتی
الحادث، المحدث، الواقع، البادی، المبدء

Helketî: Qerwmî. destpêbûy. dest havêtî.

هه لکه تن: بلند بون، بهل بون، کژ بون
الارتفاع، العلو، البروز، النجد

Helketin: Bilindbûn. belbûn. gijbûn.

هه لکه تی: بلند بوی، بهل بوی، کژ بوی
المرتفع، البارز، المنجد، المنيف

Helketî: Bilindbûy. belbûy. gijbûy.

هه‌لکیشای: راکیشای. ژئی ئینای دهر
المسلول

Helkêşay: Rakêşay. jê înayder.

هه‌لکیشان: هه‌لشکافتن. ئینان دهر
القلع، الاستئصال، الاجتثاث

Helkêşan: Helişkafthin. înder.

هه‌لکیشای: ئینایدهر. هه‌لشکافتی
المقلوغ، المستئصل، المجتث

Helkêşay: Înayder. helişkafthî.

هه‌لکیشان: راکیشان. هه‌لچنین
النزع، النتح للروح

Helkêşan: Rakêşan. helçinîn.

هه‌لکیشای: راکیشای. هه‌لچنی
المزوع، المنتح

Helkêşay: Rakêşay. helçinî.

هه‌لکیشان: هه‌لمرویستن. بیهن هه‌لمرویستن
الاستنشاق، النشق للتنفس

Helkêşan: Helmirwîstin. bihên helmirwîstin.

هه‌لکیشای: هه‌لمرویستی
المستنشق

Helkêşay: Helmirwîstî.

هه‌لکیشان: ده‌رئێخستن. ئینان دهر. ده‌رئینان
الانشال، النشل

Helkêşan: Derêxistin. înder. derînan.

هه‌لکیشای: ده‌رئێخستی. ده‌رئینای. ئینای دهر
المنتشل

Helkêşay: Derêxistî. derînay. înayder.

هه‌لکیشانان چافی: چاف قه‌ورانندن. چاف قوقلانندن
القفا

Helkêşana çavî: Çav qewirandin. çav qoqi-
landin.

هه‌لکیشای: قوقلاندى. قه‌وراندى
المقفا

Helkêşay: Qoqilandî. qewirandî.

هه‌لگرانندن: خورانندن
الحك، الاحتكاك

Helgirrandin: Xurandin.

هه‌لکه‌ندى: هه‌لشکافتى.. هه‌لخه‌پراندى. کتلاى. کولای
المقلوع، المقمع، المستئصل

Helkendî: Helişkafthî. helxepirandî. kêlay.
kolay.

هه‌لکولان: هه‌لکه‌ندن. هه‌لشکافتن. هه‌لخه‌پرانندن. فه‌کولان
النکأ للجرح، النکأ

Helkolan: Helandin. helişkafthin. helxepiran-
din. vekolan.

هه‌لکولای: فه‌کولای
المنکأ، المنکوء

Helkolay: Vekolay.

هه‌لکولان: فه‌کولان. سه‌حکرن. لئى که‌رهان. لدویف چون.
نێپران. فه‌نێران. فه‌دیتن
البحث، الفقد، الفتش، التحقيق

Helkolan: Vekolan. sehkirin. lêgerrhan.
lidwîvçûn. nêrran. venêrran.

هه‌لکولای: فه‌کولای. سه‌حکری. لئى که‌رهای. لدویف چوی.
نێپرای. فه‌نێپرای. فه‌دیتی
المتحقق، المبحوث، الفتش، المفتقد

Helkolay: Vekolay. sehkirî. lêgerrhay.
lidwîvçûy. nêrray. venêrray. vedîtin.

هه‌لکیشان: کێل بون. بلند بون. ژێک هاتن دهر. درێژ بون
التلع للقامه

Helkêşan: Kêlbûn. bilindbûn. jêkhatin der.
dirêjbûn.

هه‌لکیشای: کێل بوی. بلند بوی. ژێک هاتی دهر. درێژ بوی
التلعي، الاتلع

Helkêşay: Kêlbûy bilindbûy. jêkhatî der. di-
rêjbûy.

هه‌لکیشان: قولوز بون. چیخ بون
الشموخ للجبل

Helkêşan: Qulozbûn. çîxbûn.

هه‌لکیشای: قولوز بوی. چیخ بوی
الشامخ

Helkêşay: Qulozbûy. çîxbûy.

هه‌لکیشان: راکیشان. ژئی ئینان دهر
السل للسيف

Helkêşan: Rakêşan. jê înder.

ههلال: توخمه کئی کولیلکایه
صنف من الزهر

Helal: Tuxmekê kulîlkaye.

ههلاله = ههلاله: که نی کرنا پیست وکون وهنبانا یه رزاندنا
که قلی

العتان، الجلد فی الملح لیقفسوخ صوفه

Helale = Helale: Genîkirina pîst û kun û
hinbanaye. rizandina kevlî.

ههلم: بایئ کیم. بایئ سفک. بایئ نازک
البخار، الغاز

Helim: Bayê kê. bayê sivik. bayê nazik.

ههلم: هینکه با. بایئ نهرم
النسیم

Helim: Hînke ba. baye nerim.

ههلامهت: مامک. لیهبوکا بهردرامه تی بوکویفی بونا ته یرو
تهوال وحتوانا
الفزاعه، النطار، المجدار

Helamet: Mamik. lêhboka ber dirametî bo
kwîvî bûna teyr û tewal û hêwana.

ههلا تیهنئ: تیهنا روژی

الوهر، اضطراب وهیج الشمس کالبخار

Helma têhnê: Têhna rojê.

ههله مور: خوهلییا کهل. خوهلییا کهرم
المله، الرماد الحار

Helememor: Xwelîya kel. xwelîya gerim.

ههله مویت: فراکه. سیفلته. زنار
الشیق، الشاهق

Helemwît: Firrake. sîfilte. zinar.

ههلمرویستن: ههلهکیشان

النشق، الاستنشاق للهواء، الشم

Helmirwîstin: Helkêşan.

ههلمرویسستی: ههلهکیشای

المستنشق، المشتّم، المسموم

Helmirwîstî: Helkêşay.

ههلمرویستن: میتن. ههلهچنین

المص، الامتصاص للماء، ونحوه

Helmirwîstin: Mêtin. helçinîn.

ههلهگراندی: خوراندی
المحتک، المحکوک

Helgirrandî: Xurandî.

ههلهگرتن: راکرن. وهرگرتن
الاخذ، الرفع، التناول

Helgirtin: Rakirin. wergirtin.

ههلهگرتی: راکری. وهرگرتی
المأخوذ، المرفوع، المتناول

Helgirtî: Rakirî. wergirtî.

ههلهگرتن: بارکرن. پشت کرن
الحمل

Helgirtin: Barkirin. piştirin.

ههلهگرتی: بارکری. پشت کری
المحمول، الحمل

Helgirtî: Barkirî. piştirî.

ههلهگر: راکر. وهرگر. داگر. فهکر. فهکری. راکری. وهرگرتی
الاخذ، الحامل، الرافع، الخازن

Helgir: Rakir. wergir. dagir. vegir. vegirtî.
rakirî. wergirtî.

ههلهگیران: ژیههله فهگیران. ژور فهگیران. سلال فهگیران.
ئهفراز فهگیران

الاعادة نحو الاعلى، النظر الى الاعلى

Helgêrran: Jêhel vegêran. jor vegêran. silal
vegêran. avraz vegêran.

ههلهگیرای: ژیههله فهگیرای. ژور فهگیرای. سلال فهگیرای.
ئهفراز فهگیرای

المعاد نحو الاعلى

Helgêrray: Jêhel vegêray. jor vegêray. silal
vegêray. avraz vegêray.

ههلهگوهازتن: سلال کهتن. بلند بون. ههلهکهتن. خوهراکرتن
الترفع، الاستنکاف، الانتقال الى الاعلى، ارباء

Helguhaztin: Silalketin. bilindbûn. helketin.
xweragirtin.

ههلهگوهازتی: سلال کهتی. بلند بوی. ههلهکهتی. خوهراکرتی
المترفع، المستنکف، المربأ، المنتقل الى الفوق

Helguhaztî: Silalketî. bilindbûy. helketî.
xweragirtî.

هه لان: = هه لان: تات. فهرش. كازه. كاش

الصلح، الحلان

Helan = Helan: Tat. ferş. kaze. kaş.

هه هه = هه ها: کوتنا ئنتیکه بیت. کوتنا بو تشت دیتنا

نهبوی. تازه

قول یقال للتعجب والدهشه والاستغراب

Hehe = Heha: Gotina intîke bît gotina bo tişt dîtina nebûy û taze.

هه لهه لوك: فتيقه كه وهكي حوليكا لچولي چيد بيت

الكرز البری

Helhelok: Fêqîyeke wekî hulîka li çolî çêdbît.

هه لهه وړين: هه لوه شان. په رتين. پرتكين. درهان. هه لوه رهان.

چي چي بون. سوتن ژحیل

التداعي، التهلل، التلهب

Helhewirîn: Helweşan. perritîn. pirtikîn. dir-rhan. helwerhan. çirr çirrbûn. sotin ji hêl.

هه لهه وړي: هه لوه شای. په رتي. پرتكي. چي چي بوي. درهاي.

كه ردی

المتداعي، المهلل، الملهب

Helhewirî: Helweşay. perritî. pirtikî. çirr çirrbûy. dirrhay. gerdî.

هه لهه ژاندين: داقوتان. جلك هه لوه شاندين وداقوتان

النفذ للثوب

Helhejandin: Daqutan. cilik. helweşandin û daqûtan.

هه لهه ژاندي: داقوتاي

المنفض

Helhejandî: Daqutay.

هه لهه ژاندين: زقزقاندن

الدعوى، هز الميكال ليسع المشحون، للكيس ونحوه

Helhejandin: Ziqziqandin.

هه لهه ژاندي: زقزقاندی

المددع، المرجع

Helhejandî: Ziqziqandî.

هه لهه لي: سه ريلكي. شول په لوسه. كه وشه ك. ده بنگ. هه له په

المديح، النزق، الاهوج، السفية

Helhelî: Serpilkî. şolpelose. gewşek. debeng. helepe.

هه لرويسى: ميتي. هه لچني

المتص

Helmirwîstî: Mêtî. helçinî.

هه لرويسك: ميژوك. هه لچنك. هه لكيشك

المصاصة، الخنزيرة

Helmirwîsk: Mêjok. helçink. helkêşk.

هه لوزه = هه لوزه: فتيقي گول شيلاني. فتيقي گول سه كي

ثمر شجيره ورد العنم

Helmije = Helmije: Fêqiyê gul şêlanê. fêqiyê gul sekê.

هه لشه: ژبهرك چوي. سست و پست. خاف وخيج. شليز. راهوله

الترهل، الرخو، الفاتر، الخامل

Helimşe: Ji berik çûy. sist û pistbûy. xav û xîç. şilêz. rahole.

هه لشه يي: هه لشه ياتي: ژبهرك چويي. سست و پستي. خاف

وخيجي. راهوله يي. شليزي

الترهل، الرخاوه، الخمول، الفتور

Helimşeyî: Helimşeyatî: Ji berik çûyî. sist û pistî. xav û xîçî. raholeyî. şilêzî.

هه لاندين: راكرن. هه لگرتن. وهركرتن

الرفع، الاخذ

Helandin: Rakirin. helgirtin. wergirtin.

هه لاندي: راكري. هه لگرتي. وهركرتي

المرفوع، المأخوذ

Helandî: Rakirî. helgirtî. wergirtî.

هه لنگفتن: هه لهه قزين. سه تمه كرن. ته حسين. حوليسين. ژجه

چون

العثار، الكبوة، العثرة، الهفو، الزله

Helingiftin: Helpeqijîn. setmekirin. tehisîn hulisîn. ji cih çûn.

هه لنگفتي: هه لهه قزي. سه تمه كرى. ته حسى. حوليسى. ژجه

چوي

المتعثر، المهفو، المكبو، المتعثر

Helingiftî: Helpeqijî. setmekirî. tehisî. hulisî. ji cih çûy.

هه لنگافتن: بلند كرن. ئاخ هه لدان. ئه فراز راكرن

التعليه التراييه، الردا للجدار، الاسناد، الترفيع البنائي

Helingiftin: Bilindkirin. ax heldan. avraz rakirin.

ههلاويستی: پټفه کړی
الملق، المشنوق

Helawîstî: Pêvekirî.

ههلاويستن: پټفه کړيدان. تيدانان
النوط، النياط

Helawîstin: Pêvegirêdan. têdanan.

ههلاويستی: پټفه کړيدای. تى دانای
المنوط، المناط

Helawîstî: Pêvegirêday. têdanay.

ههليخستن: رائيخستن. بهلاف کړن. پى دادان
التوزيع، النشر

Halêxistin: Raêxistin. belavkirin. pêdadan.

ههليخستی: رائيخستی. بهلاف کړی. پى دادای
الموزع، المنشور

Halêxistî: Raêxistî. belavkirî. pêdaday.

ههليخستن: دهست پى کړن. ناراندن. زوخاندن. کشکرن
المبادئ، الاثارة، التحريض

Halêxistin: Destpêkirin. arandin. zuxandin.
kişkirin.

ههليخستی: دهست پى کړی. ناراندی. زوخاندی. کشکری
المبادئ، المثار، المحرض

Halêxistî: Destpêkirî. arandî. zuxandî. kişkirî.
ههما: رُخوه. رُقهستا. هوسايه. هُقهيه

لفظ يدل على التعميد، بمعنى: هذا هو

Hema: Ji xwe. ji qesta. hosaye. eveye.

هم: ههروهسا. ديسا
كذلك، ايضا

Hem: Herwesa. dîsa.

همجا: ههروهسا. ديسان
كذلك، ايضا

Hemca: Herwesa. dîsan.

همبهر: ههقبهر. بهرا بهر. ههف نير. برامبهر. بهفل. ههف
تهنگ

النظير، المماثل، القرين، المقابل، الند

Hember: Hevber. beraber. hevnîr. biramber.
bevil. hevteng.

ههلهلياتی: سهړپلکياتی. په لوسه یی. که وشه کی. ده بهنگی.
ههلهپی

المدخ، النزق، الهوج، السفاهه

Helhelîyatî: Serpilkîyatî. peloseyî. gewşekî.
debengî. helepeyî.

ههلهای = ههلهای: بهوژى. بشقى

المنصر، المنصور، الذائب، المنحل، المضمحل

Helhay= Helhay: Bihujî. bişivî.

ههلهان = ههلهان: بهوژين. بشقين

الانصرار، الذوبان، الانحلال، الانمات، الاضمحلال

Helhan= Helhan: Bihujîn. bişivîn.

ههلوهرهان: ههلهوهرين. په رتين. ههلوهشان. پرتکين. هه رفيت

التدهور، التهرى، الانهيار، التداعى، الهلهله

Helwerhan: Helwerîn. perritîn. helweşan.
piritîn. helweşan. pirtikîn. heriftin.

ههلوهرهای: ههلهوهری. په رتی. ههلوهشای. پرتکی. هه رفتی

المتدهور، المنهار، المتداعى، المتهرى، المهلهل

Helwerhay: Helwerî. perritî. helweşay. pirtikî.
heriftî.

ههلوهشان: هه رفتن. که تن. تيدا چون. قولپين. داچون

الهويان، الغوص، السوخ، التدهور

Helweşan: Heriftin. ketin. têda çûn. qulipîn.
daçûn.

ههلوهشای: داچوی. که تی. هه رفتی. تيدا چوی. قولپی

الهاوى، الغائص، المتدهور، السائخ، الساقط

Helweşay: Daçûy. ketî. heriftî. têdaçûy. qulipî.

ههلوهشاندين: هه رافتن. قولپاندين. تيرا برن. ئيخستن.

ته پاندين. دا قوتان. نقور کړن

الاهواء، الاغاصه، الاساخه، الاهوار، التهوير، الاسقاط

Helweşandin: Heraftin. qulipandin. têrrabirin.
êxistin. teqandin. daqutan. niqorkirin.

ههلوهشاندى: ئيخستی. دا قوتای. هه رافتی. قولپاندى. تيرا

برى. نقور کړی

المسقط، المسوخ، المغوص، المهوى، المهور

Helweşandî: Êxistî. daqutay. heraftî quli-
pandî. têrrabirî. niqorkirî.

ههلاويستن: پټفه کړن

العلق، الشنق

Helawîstin: Pêvekirin.

همميسه = همميسه: ئافكا نوکا. نوکیت که لاندی

حساء الحمص

Hemîse = Hemîse: Avka noka. nokêt kelandî.

هممەر: هممەر: تیر. تحنی. مالح. به تلی. به بلی. تژی بوی.

حه بشی. پربوی. داگر تی

المتخم، المكظ، الواظ، الممتلیء

Hemer: Hemer: Têr. tihnî. maliq. betilî. hebilî.

tijîbûy. hebişî pirrbûy. dagirtî.

هممیری: هممیری: تیری. تحنیاتی. مالحی. به تلیات.

حه بلینی. تژیاتی. پربیاتی. داگر تی

العلومی، التخمه، الکظ، الوخط، الزان، الامتلاء

Hemerî: Hemerî: Têrî. tihnîyatî. maliqî. be-

tilîyat. hebilînî. tijîyatî. pirrîyatî. dagirtî.

هممته: برامبەر. هنداف

المقابل، المشرف، الاستشراف، المطل، الرحابه

Hemete: Beramber. hindav.

هممسی همما: توخمه کئی پوشیایه. ته خلیته کئی دهر سوکایه.

پوشیا ژنا

غطاء الرأس للنساء

Hemsîhema: Tuxmekê pošîyaye. texlîtekê

dersokaye. pošîya jina.

هممی: گشت. سهرانسهر. هممچک. پیکفه ی. بجاره کئی

الکل، الجميع، القاطبه، سائر

Hemî: Gişt. seranser. hemîçk. pêkve. bicarekê.

همماتی = هممیاتی: گشتی. سهرانسهری. هممچکی.

پیکفه یی. خری. خریاتی

الشمول، الكلیه، الجميع

Hematî = Hemîyatî: Giştî. seranserî. hemçkî

pêkveyî. xirî. xiryatî.

هممی هلگرتن: وهرگرتن. دخوه گرتن

الاستيعاب، الایعاب

Hemîhelgirtin: Wergitin. dixwegirtin.

هممی وهرگرتن: هممی هلگرتن

الاستيعاف

Hemîwergirtin: Hemî helgirtin.

هه نهک = هه نهک: یاری. لاقدی. گه لته. ترانه

المزاح، اللعب، الهزل، الدعابه

Henek = Henek: Yarî. laqidî. gelte. tirrane.

هممبهری: ههف بهری. بهرا بهری. ههف نیری. برامبهری.

ههف تهنگی. بهفلی. بهفلاتی

المائله، المقابله، المقارنه

Hemberî: Hevberî. beraberî. hevîrî. bira-

berî. hevtengî. bevlî. bevlâtî.

هممچک: هممی. سهراسهر. سهرانسهر. گشت. پیکفه.

بجاره کئی

الکل، الجميع، العام

Hemîçk: Hemî. seraser. gişt. pêkve. bicarekê.

هممچکی: هممیاتی. گشتیاتی. سهرانسهری. سهراسهری.

پیکفه یی. بجاره کینی

الکلیه، الشمول، العموم

Hemîçkî: Hemîyatî. giştîyatî. seranserî. pêk-

veyî. bicarekînî.

همم دهم: ههفال. برادر. ههفری. ههف گور

الندیم، الجلیس، الانیس

Hemdem: Heval. birader. hevîrî. hevîr.

همم دهم: ههف چهرخ. ههف گاه

المعاصر، المعاشر

Hemdem: Hev çerx. hevîr.

همم دهمی: همم دهمیاتی: ههف گوری. ههفالینی. تیکه لی.

ههف چهرخی. ههف کافی. ههف گاهی

المنادمه، الانس، المجالسه، المعاشره، المعاصره

Hemdemî: Hemdemîyatî: Hevgurî. hevalînî.

têkelî. hev çerxî. hevîrî. hevîr.

هممی دهمما: هممی کافی. هه

دوما، دائما، ابدا

Hemîdema: Hemî gava. her.

هممی رهنک: رهنکین تیکه ل. گه لک رهنک

التهاويل، جميع الالوان

Hemîrreng: Rengêr. gelek reng.

هممی زان: تشتی بئ گومان. تشتی هممی بزنان. تشتی

ناشکهر. تشتی بهلی

الحربائی، المتلون، البدايه، العرف

Hemîzan: Tiştê bê guman. tiştê hemî biza-

nin. tiştê aşkera. tiştê belî.

هممی گرتن: پتوهر هارتن. دخوه گرتن

الاستيعاب، الاستحفاظ

Hemîgirtin: Pêwerhatin. dixwegirtin.

هنگامه: شه‌په‌نیخ. جړه. قهره‌بالغ. زمه‌زویر. پټگار.
کنگاشه
الحشامه، العراق، الفتنة، النزاع
Hengame: Şerrenîx. cirre. qerebalix. zimezwîr.
bêgar. gingaşe.
ههنده: چهندهک. هندهک
الکمیة، القدر، البعض
Hendî: Çendek. hindek.
ههندي: چهند
کم، ان
Hendî: Çend.
ههنداف: پټش ههمه‌ت
الفوق، الاشراف، الاطلاق
Hendav: Pêş hemet.
هه: ئیره‌ش. خلفه‌کرن. راه‌او‌تن
الشن، الحملة، الغارة، الهجوم
Hew: Êreş. xilfekirin. rahajotin.
هه‌وجه: هه‌وگار. پټتقی. پټدقی
المحتاج، المعوز
Hewce: Hewgar. pêtivî. pêdivî.
هه‌وجهی: هه‌وکاری. پټتقیاتی. پټدقیاتی
الحاجة، العوز
Hewceyî: Hewgarî. pêtivîyatî. pêdivîyatî.
هه‌وجهیاتی:
هه‌ودان: ئیره‌ش کرن. خلفه‌کرن. ب‌س‌ه‌ردا گرتن
المهاجمة، الاغارة
Hewdan: Êreşkirin. xilfekirin. biserda girtin.
هه‌ودای: ئیره‌ش کری. خلفه‌کری. راه‌او‌توی. ب‌س‌ه‌ردا گرتی
المهجوم، المغار
Hewday: Êreşkirî. xilfekirî. rahajotî. biser-
da girtî.
هه‌ودان: برین کول بون‌ته. دانابن. برین‌ته‌ه‌رفین
النكأ للجرح، العوده للمرض
Hewdan: Birînkulbûn ve. danabin. birîn ve-
herrişîn.
هه‌وار: بانگین. ته‌وار چون. بانگین بون
الغوث، النجدة، الفرعة
Hewar: Bangîn. tewar çûn bangînbûn.

ههن: هه‌ی

ملک، وجود

Hen: Hey.**ههنار:** توخمه‌کئی فیتقی یه

الرمان

Henar: Tuxmekê fêqîye.**ههناف:** عویر ورویفیک. ئەندامیت خولولاهییای زکی دا

الحوايا، الاحشاء

Henav: Wîr û rwîvîk endamet di xulolahîya
zikîda.**ههنارتن:** شاندن. فرتکرن. ریتکرن

البعث، الارسال

Henartin: Şandin. virrêkirin. rêkirin.**ههنارتی:** شاندى. فرتکری. ریت کری

المبعوث، المرسل

Henartî: Şandî. virrêkirî. rêkirî.**هه‌نگافتن:** فیتکه‌تن. لیدان. پتدادان

الاصابه

Hengatin: Vêketin. lêdan. pêdadan hengaftin.**هه‌نگاتن:** چه‌قاندن. فه‌دان. چوکلاندن

النصب، الرکزه

Hengatin: Çeqandin. vedan. çukilandin.**هه‌نگاتی:** چه‌قاندی. فه‌دای. چوکلاندی. چکلاندی

المصاب، النصوب، المركز

Hengatî: Çeqandî. veday. çukilandî. çikilandî.**هه‌نچن:** ژه‌نین. هویر کرن. قه‌ده‌کرن. زفیله‌کرن

الفرم، التقطيع

Hencinîn: Jenîn. hwîrkirin. qedqedkirin.
zivêlekirin.**هه‌نچنی:** ژه‌نی. هویر کری. قه‌ده‌کری. زفیله‌کری

المفروم، المقطع، المضرم

Hencinî: Jenî. hwîrkirî. qedqedkirî. zvêlekirî.**هه‌نگفین:** دوبا شه‌مایئ

الشهد، العسل، السلوى

Hengivîn: Doba şemayê.**هه‌نگور:** ئیتفار. شه‌ف

المساء، الليل

Hengor: Êvar. şev.

ههوش = ههوش: بهر دهر، دهرخانی، پټی په، بهر پټی ره
الباحه، الفضاء، الدار

Hewş = Hewş: Berda. derxanî. pêrih. ber-pêrih. berqê.

هه وگار: پټدځی، پټتځی
المحتاج، المفتقر، المعوز

Hewgar: Pêdivî. pêtivî.

هه وگاری = پټدځیاتی، پټتځیاتی
الحاجه، العوز، الفقر

Hewgarî: Pêdivîyatî. pêtivîyatî.

هه وگاریاتی

Hewgarîyatî:

هه وانه: ترنگین، هویرز
المبالغه، الدعابه، الضجه

Hewante: Tiringên. hwîriz .

هه وټس = هه وټس: که سټی پویرتټی سهری وی ژهنداف نه نی
وجهنیک وپاتکا رویت
الاجلح

Hewês = Hewês: Kesê pwîrtê serê wî ji hin-dav enî û cihnîk û patka rwît.

هه وټسی = هه وټسی: سهر رویتی لدورا
الجلح

Hewêsî = Hewêsî: Ser rwîtî li dora.

هه وټدی: توخمه کټی که نمټی که لهک باشه
صنف من القمح الممتاز

Hewêdî: Tuxmekê genimê gelek başe.

هه وهان = هه وهان: ته نابون، ته بتین، هه جمین، بهټین هاتن.
رهحته بون

الصبر، الراحة، السكون، الاستقرار

Hewhan = Hewhan: Tenabûn. tebitîn. hecimîn. bihên hatin. rehetbûn.

هه وهای = هه وهای: ته نابوی، ته بتی، هه جمی، بهټین هاتی.
رهحته بوی

الصابر، المرتاح، الساكن، المستقر

Hewhay = Hewhay: Tenabûy. tebitî. hecimî. bihên hatî. rehetbûy.

هه وی: مروفتی دوژن هه ی، هه ر ټیک دبیت هه ویا یادی
الضرة، العله، الظوره

Hewî: Mêrovê du jin hey. herêk dibît hew-ya ya dî.

هه وار بون: بانگین بون
التنجد، التفزع، الغيات

Hewarbûn: Bangînbûn.

هه وار بوی: بانگین بوی
المنجد، المغاث، المفزع

Hewarbûy: Bangînbûy.

هه وار کرن: بانگین کرن
الاستنجد، الاغاثه

Hewarkirin: Bangînkirin.

هه وار کری: بانگین کری
المفزع، المنجد، المستنجد، المستغيث

Hewarkirî: Bangînkirî.

هه وار که: چه په ر، دیرکه
الغيات، المغيث، النمجد، الملجأ

Hewargih: Çeper. dîrgih.

هه واری: قاری، گازی، قیزی، گولی
الصراخ، الصياح، العويل

Hewarî: Qarî. qazî. qîjî. golî.

هه واری

Hewarî:

هه و ژو: گیایه کټی دهرمانه بو کولی ونه ساخی وژانا
گیایه کټی نوژداره

صنف من العشب الطبى

Hewajo: Giyayekê dermane bo kulî û nesaxî û jana. giyayekê nojdare.

هه وهس:

الميل، الامزاج، الطبيعه، الرغبة، الاراده، الاشتهااء الذوق

Hewes:

هه وس: سفک، هه لهه لی، هه لهه ل
الهالس للمراء

Hewis: Sivik. helhelî. helhel.

هه وس: سفک، روخ، پش
الخفيف، الرخف، الهشاش

Hewis: Sivik. rox. piş.

هه وس: سفکی، سفکیاتی، سفکاتی، روخی
الخفه، الهلوسه، الرخفه

Hewsî: Sivikî. sivkîyatî. sivikatî. róxî.

H	ه	H	ه
هه ى کرن: توت کرن. دهړئڅخستن. دوير کرن. لى خورين. پاشفه برن الطرد، النبذ، الزجر	هه وياتى: دوزنياتي. ميرهكى الظوره	Hewîyatî: Du jinîyatî. mêrekî.	هه وار مه پدينه: يارپه که بچويک دکه ن لعبه
Heykirin: Tutkirin. derêxistin. dwîrkirin. lêxurrîn. paşvebirin.	هه ى: کوتنه که دبېژن بو باشى ونه باشي کلمه تستعمل للاستحسان والاستهجان	Hewar mepidêne: Yariyeke biçwîk diken.	هه ى: کوتنه که دبېژن بو باشى ونه باشي کلمه تستعمل للاستحسان والاستهجان
هه ى کړى: توت کړى. دهړئڅخستی. دوير کړى. لى خورې. پاشفه برى المطروء، المنبوذ، المزجور	Hey: Gotineke dibêjin bo başî û nebaşîyê.	هه ى دادو بډداد: هه ى هه وار واويلاه، وامصيبتاه	هه ى: تشتى هه بوى الموجود
Heykirî: Tutkirî. derêxistî. dwîrkirî. lêxurrî. paşvebirî.	Hey: Tiştê hebûy.	Heydadûbêdad: Hey hewar.	هه یت. = هه یت: سيار الفارس
هه یاس = هه یاس: که به ند. شويتک. شه دهجى. پشت بڼ النطاق، الحزام	Heyt = Heyte: Siyar.	هه ى: تشتى هه بوى الموجود	هه یت. = هه یت: سيار الفارس
Heyas= Heyas: Kebend. şwîtik. şedehî. piştên. هه یاس = هه یاس: په نجا باسکى پى ته یرا الداير، الصنصنه للطير	هه يزهران: توخمه كى دارى نهرم وخاف وگه کهه الخيزران	Heydadûbêdad: Hey hewar.	هه یت. = هه یت: سيار الفارس
Heyas= Heyas: Penca baskê pê teyra. هه يلاک: توخمه كى كوليلکايه هه که دبه رپا گوت كوليلکيت وان دوه رهن صنف من الزهر	Heyzeran: Tuxmekê darê nerm û xav û gih gihe.	Heyt = Heyte: Siyar.	هه یت. = هه یت: سيار الفارس
Heylak: Tuxmekê kulîlkaye heke di berra got kulîlkêt wan di werhin. هه يلايى: ستران گوتنا دبه ر لاندكى رايه. لافزا هه ژاندنا لاندکا بچويک تيدا اغنيه هدهده المهد	هه يفا: ماه. مانگ الشهر، القمر	Heyv: Mah. mang.	هه يفا: ماه. مانگ الشهر، القمر
Heylayê: Stiran gotina diber landkê raye. la- vaja hejandina landika . هه ى ها: کوتنه دبېژن بو چريسه وگوهشين و ننتيکه کلمه تعجب واستغراب ودهشه	هه يفا نوى: هه يفا نتيك شه قى الهلال	Heyv: Mah. mang.	هه يفا نوى: هه يفا نتيك شه قى الهلال
Heyha: Gotine dibêjin bo çirîse û guhişîn û êntîke. هه ى ها: کوتنه دبېژن بو چريسه وگوهشين و ننتيکه کلمه تعجب واستغراب ودهشه	هه يفا چاردى: هه يفا کور و قربوى البدر	Heyvanwî: Heyva êk şevî.	هه يفا چاردى: هه يفا کور و قربوى البدر
هه ى ها: کوتنه دبېژن بو چريسه وگوهشين و ننتيکه کلمه تعجب واستغراب ودهشه	هه يفا چاردى: هه يفا کور و قربوى البدر	Heyva çardê: Heyva kurr û qirbûy.	هه ى کرن: هاژوتن. بهردان. بهرهللاکرن. نازاکرن العبله، السرح، السيب، الاطلاق، الاهمال
Heyhayê: Megirtî. neke. heke. ger. هه ى ها: کوتنه کا پاشفه برن وتړانه پى کرنى په کنايه للسخریه والاستخفاف	هه يفا چاردى: هه يفا کور و قربوى البدر	Heykirin: Hajotin. berdan. berellakirin. azakirin.	هه ى کړى: نازاد کړى. بهرداى. هاژوتى. بهرهللاکړى العبل، السارح، الهمل، السائب، النفس للغنم
Heyhey: Gotineka paşvebirin û tirane pê kirnêye.	هه يفا چاردى: هه يفا کور و قربوى البدر	Heykirî: Azakirî. berday. hajotî. berellakirî .	هه يفا چاردى: هه يفا کور و قربوى البدر

هئ: هه رى، ئه رى، به لى
اجل، نعم، بلى

Hê: Herê. arê. belê.

هيت: ران، رهه
الورك، الفخذ

Hêt: Ran. rehin.

هيت وپيل کرن: ژيک ژيک کرن. زفيله کرن
العقر للعظم قصب الذبيحه تقطيع المذبح

Hêtûpîlkin: Jêk jêkkirin. zivêlekirin.

هيجت: رى ديتن
الحج، الذريعه

Hêcet: Rê dîtin.

هيجت برين: رى لى برين
التنفيذ، قطع الحج

Hêcetbîrrîn: Rê lê bîrrîn.

هيج = حيج: بوق، سهر گهرم، سهردا چوى، كه رچوڤه، باغ
المغرور، الطاغى، الفتاك

Hêc = Hêc: Boq. sergerim. kerçove. serdaçûy.
kerçove. bax.

هيج بون: بوق بون، سهر گهرم بون، كه رچوڤه بون.

سهرداچون بون، باغ بون

التغر، التفتك

Hêcbûn: Boqbûn. sergerimbûn. kerçovebûn.
serdaçûnbûn. baxbûn.

هيج بوى: بوق بوى، سهر گهرم بوى، كه رچوڤه بوى.

سهرداچون بوى، باغ بوى

المطغى، الطاغى، الفتاك

Hêcbûy: Boqbûy. sergerimbûy. kerçovebûy.
serdaçûybûy. baxbûy.

هيج تر: بوق تر، سهر گهرم تر، كه رچوڤه تر، سهرداچون تر.

باغتر

الاغرار، الاطغى، الافتك

Hêctir: Boqtir. sergerimtir. kerçovetir. ser-
daçûntir. baxtir.

هيج کرن: بوق کرن، سهر گهرم کرن، كه رچوڤه کرن.

سهرداچون، باغ کرن

الاغرار، التغرير، الافتك، التفتيك، الاطغاء، الاغترار

Hêckirin: Boqkirin. sergerimkirin. kerçovekirin.
serdabirin. baxkirin.

هه هوار: هه يلا لى، گازيا كاره ساتى يه هه وارا لى
قه ومينى يه

واويله، واغوشه، وامصيباته

Heyhewar: Heyla li minê. gazîya karesatê
ye hewara lê qewmînêye.

هه يهو: گوته كه بو گازنده وى هيقيياتى دبژن

كله تدل على التذمر والتأفف والعتاب

Heyho: Gotineke bo gazinde ûbê hîvîyatî
yêdi bêjin.

هه: كه لو، ئه كلى

يا، ايها

Hey: Gelo. aey gelî.

هه: تشتى به ره هه بوى

الموجود، الكائن

Hey: Tiştê berhev hebûy.

هه يين: هه بون، هه ياتى

الكينونه، اليجاد، الوجود

Heyîn: Hebûn. heyatî.

هه ياتى: هه بونى

الوجود، الكون اليجاد، الكينونه

Heyatî: Hebûnî.

هه ياتى: زهنگينى، كه دخودايى، دهوله مهندي

الثراء، الغنى، الملك، الامتلاك

Heyatî: Zengînî. kedxudayî. dewlemendî.

هه يى: زهنگينى، كه دخودا، دهوله مهند

الغنى، الثرى، الملاك

Hey: Zengînî. kedxuda. dewlemend.

هه ويك = هه ويك: باغ، چهوم، ميترك، جينك

الرازة

Hewîk = Hewîk: Bax. çem. mêrg. cinîk.

هه يتاندىن، هه يتاندىن: لى خوپين، دابه رزين، كزم ناخفتن.

پاشقه برن

الدمدم، الزجر، الوبخ، الصياح بشدة

Heytadin: Lê xurrîn. daberrizîn. gizim axif-
tin. paşvebirin.

هه يتاندىن:

الدمدم، الازدجار، التوبيخ

Heytandin:

هیدی کرن: بئی دهنگ کرن . تهنا کرن . رهحەت کرن . نهرم
کرن . هس کرن . هوش کرن . هاویش کرن
التهدئه، التهیل، الامهال

Hêdîkirin: Nerimkirin. rehetkirin. tenakirin.
bêdengkirin. hişkirin. hoşkirin. hawîşkirin.

هیدی کری: بئی دهنگ کری . تهنا کری . رهحەت کری . نهرم
کری . هس کری . هوش کری . هاویش کری
المهدئ، المهل

Hêdîkirî: Bêdengkirî. tenakirî. rehetkirî. ne-
rimkirî. hişkirî. hoşkirî. hawîşkirî.

هیدیاتی، هیدینی: بئی دهنگی . تهناپی . رهحەتی . نهرماتی .
هاویشی . هوشی

الهدوء، المهل، التؤدة، الاناء، الهوينا

Hêdîyatî = Hêdînî: Bê dengî. tenayî. rehetî.
nermatî. hawîşî. hoşî.

هیر: دول . نهالا فرهه

الفالق، الکدید، الخب

Hêrr: Dol. nihala firhe.

هیر: گیتژ . گوہشی، ژخوه چوی، ئالوز، گرفتار، حوش.

شاش. باژێله. باهێله

الهائم، السابه، النامه، المعتوه

Hêrr: Guhişî. ji xweçûy. aloz. girftar. hoş.
şaş. bajêle. bahêle.

هیر بون: گیتژ بون. گوہشین بون. گوہشین. ئالوز بون.

باژێله بون. گرفتار بون. باهێله بون. شاش بون. حوش بون

التسبه، التخرف، التنمه، التهقع

Hêrrbûn: Gêjbûn. guhişînbûn. alozbûn. bajê-
lebûn. girftarbûn. bahêlebûn. şaşbûn. hoşbûn.

هیر بوی: گیتژ بوی. گوہشی. حوش بوی. ئالوز بوی. گرفتار

بوی. ژخوه چوی . شاش بوی. باژێله بوی

المسبه، المعته، الخرف

Hêrrbûy: Gêjbûy. guhişî. hoşbûy. alozbûy.
giriftarbûy . jixweçûy. şaşbûy. bajêlebûy.

هیر تر: گیتژ تر. گوہشی تر. حوش تر. ئالوز تر. گرفتار تر.

ژخوه چوی تر . شاش تر. باژێله تر

الاهيم، الاعته، الاخرف، الاسبه، الانمه، الامقع

Hêrrtir: Gêjtir. guhişîtir. hoştir. aloztir. gi-
riftingtir. ji xweçûytir. bajêletir.

هێج کری: بوق کری. سەر گهرم کری. کهرچوڤه کری.

سەردابری. باغ کری

المفتک، المطنی

Hêckirî: Boqkirî. sergerimkirî. kerçovekirî.
serdabirî. baxkirî.

هێجی = هێجیاتی: بوقی. سەر گهرمی. کهرچوڤی.

کهرچوڤهیی. باغی

الغور، الطغیان، الفتک، الضراوه، الشراسه، الرعونه،

الاخضاع، الاذلال

Hêcî = Hêcîyatî: Boqî. sergermî. serdaçûnî
kerçoveyî. baxî.

هێج کرن: بن پئی کرن. داکیر کرن. پئی لێنان. قویز کرن. چغ
کرن

الاخضاع، الذل

Hêckirin: Bin pêkirin. pêlênan. qwîzkirn.
çixkirn.

هێج کری: بن پئی کری. پئی لێنای. قویز کری. چغ کری

المخضع، المذل

Hêckirî: Bin pêkirî. pêlênay. qwîzkirî. çixkirî.

هیدی: نهرم. رهحەت. تهنا. بئی دهنگ. هس. هوش. هاویش

الروید، التانی، المهل، الهوينا، التؤدة، الهدوء

Hêdî: Nerim. rehet. tena. bêdeng. hiş. hoş.
hawîş.

هیدی بون: نهرم بون. رهحەت بون. تهنا بون. بئی دهنگ

بون. هس بون. هوش بون. هاویش بون

التمهل، الهدئه

Hêdîbûn: Nerimbûn. rehetbûn. tenabûn. bê-
dengbûn. hişbûn. hoşbûn. hawîşbûn.

هیدی بوی: بئی دهنگ بوی. نهرم بوی. تهنا بوی. رهحەت

بوی. هس بوی. هوش بوی. هاویش بوی

المهدی، المهل

Hêdîbûy: Nerimbûy. rehetbûy. tenabûy. bê-
dengbûy. hişbûy. hoşbûy. hawîşbûy.

هیدی تر: بئی دهنگ تر. نهرم تر. تهنا تر. رهحەت تر.

هاویش تر. هس تر. هوش تر

الاهدا، الامهل

Hêdîtir: Nerimtir. rehetir. tenatir. bêdeng-
tir. hiştir. hoştir. hawîştir.

هیرفه: فێری. هوسا. بنک من فه
الی، نحوی، هنا، هکذا

Hêrve: Vêre. hosa. binikmin ve.

هیز: لف. بری. حیل. حندی. لڤین. زهفه. حنگ
الحركة، الطاقة، القوة

Hêz: Liv. birî. hêl. hindîş. livîn. zeve. hing.

هیزدار: لفلوک. زهفه دار. حنگدار
القوى، ذو الطاقة، ذو الحركة

Hêzdar: Livlivok. zevedar. hingdar.

هیزک: وهیسی ههلاویستی مروف خوه پێ دادهت
الارجوحة

Hêzk: Werîsê helawîstî mirov xwe pê daidet.

هیز کهتن: لفلڤین. حنگ کهتن
المتحرک

Hêzketin: Livlivîn. hingketin.

هیز کهتی: لف لڤی. حنگ کهتی
المتحرک

Hêzketî: Livlivî. hingketî.

هیز لخواه دان: چه رخ دانا تهیرا لڤینتی. دهوردان. حنگ لخواه
دانا تهیری

تحرك الطيران فى الفضاء

Hêzlixwedan: Çerix ldana teyra li firrînê de-
wirdan. hinglixwedana teyrî.

هیز = هیزتا: وهکی بیژی هیز نهچویه. یان هیز بده من
لازال، لحد الان، بعد، مازال

Hêj = Hêjta: Wekî bêjî hêj ne çûye. yan hêj
bidemin.

هیزا: ههژی. کیرهاتی. پیزدار. برویمهت
اللائق، الجدير، المحترم

Hêja: Hejî. kêrhatî. rêzdar. birwîmet.

هیزایی = هیزاتی: ههژیاتی. کیرهاتنی

اللياقة، الجدارة، الحرمة، الاحترام، القابلية

Hêjayî = Hêjatî: Hejîyatî. kêrhatinî.

هیسکانی: یاریه که
لعبه

Hêzkanê: Yaryeke.

هیر کرن: گێژ کرن. گوهشانندن. حوش کرن. شاش کرن.

نالوز کرن. گرفتار کرن. باژێله کرن

الاسباه، التخريف، التنمية، الاهقاع

Hêrkin: Gêjkin. guhişandin. hoşkin.
şaşkin. alozkin. giriftarkin. bajêlekirin.

هیر کری: گێژ کری. گوهشاندى. حوش کری. شاش

کری. باژێله کری. گرفتار کری. نالوز کری

المسبه، المنمة، المعتة

Hêrkinî: Gêjkinî. guhişandinî. hoşkinî. şaşkinî.
giriftarkinî. alozkinî.

هیری = هیریاتی: گێژی. گێژاتی. حوشی. گوهشین. شاشی.

گرفتاری. نالوزی. باژێلهیی

الهقاع، السبه، الخرف، النمة، الهيام، الهيمان، الشرود

Hêrî = Hêrîyatî: Gêjî. gêjatî. hoşî. guhişîn.
şaşî. giriftarî. alozî.

هیر بانک: دندکیت هناری

حب الرمان

Hêrbank: Dindikêt hinarê.

هیره: فێره. فێری. فێ جهی. ئیره

هنا، ههنا

Hêre: Vêre. vêrê. vî cihî. êre.

هیران: کهرچه کرن. هویر کرن. پهخاندن. پهرخاندن

الطن، المهک، السحق، الهتامة

Hêran: Gerçekirin. hwîrkin. pelixandin.
perixandin.

هیرای: کهرچه کری. هویر کری. پهخاندی. پهرخاندی

المطحون، المسحق، المهوک

Hêray: Gerçekirî. hwîrkirî. pelixandin. perix-
andin.

هیرانا بدهستی: کهپساندن. پهرخاندن

اللت

Hêrana bideştî: Gerisandin. perixandin.

هیرهش: ئیرهش. هه. خلفه کرن. سهردا گرتن

الهجوم، الغارة، الشن، الحملة، الهجوم

Hêreş: Êreş. hew. xilfekirin. serdagirtin.

هیرو: توخمه کێ کولیلکایه

الخطمی، صنف من الزهر

Hêro: Tuxmekê kulîlkaye.

هٲف: بهرئ خوهدان. نٲران. تماشه کرن. سهح کرن. سهح
النظر، الفقد، الفتش، التفقد، المشاهدة

Hêv: Berê xwedan .nêrran timaşekirin. seh-
kirin. seh.

هٲف کرن: بهرئ خوهدان. تماشه کرن. سهح کرن. سهح.

نٲران

النظر، التفقد، التفتيش

Hêvkin: Berêxwedan. timaşekirin. sehkirin.
seh. nêrran.

هٲفٲن: کاکلک. بنیات. نیفشک

الکنة، حقيقة الشيء، الجوهر، الاصل، الخاصه

Hêvên: Kakilk. binyat. nîvîşk.

هٲفٲنئ ماستئ: ماستئ مه‌یاندنئ

الروبه، الرئیة

Hêvênê mastî: Mestê meyandinê.

هٲفٲنئ په‌نیرئ: دهرمانئ چٲکرنا په‌نیرئ. شٲلافکا په‌زئ

لگه‌ل دهرمانا

الانفخه

Hêvênê penîrî: Dermanê çêkirina penîrî
şêlavka pezî ligel dermana.

هٲفٲن براندن: بئ بنیات کرن. قٲکرن. براندن. بن برکرن.

قوت کرن. وٲزان کرن. کلٲس کرن. کمباخ کرن

الابادة، الافناء، الاهلاك

Hêvênbirandin: Bêbinyatkirin. qirkirin. bi-
randin. bin birrkirin. qutkirin. wêrankirin.
kilêskirin. kimbaxkirin.

هٲک: هٲلک

البیض

Hêk: Hêlik.

هٲکه روٲن: هٲک قه‌لاندنا دگه‌ل روٲنئ بوخارنئ. هٲکا

ددوهنئ دا قه‌لاندئ

البیض المقلئ بالدهن

Hêkerrwîn: Hêk qelandina di gel rwînî bo
xarnê. hêka di duhnîda.

هٲکا دهرزئ: هٲکا تٲک. هٲکا په‌قئ

الدعبل

Hêkadeirzî: Hêka tîk. hêka peqî.

هٲستر: ده‌وارئ ژکه‌رو ماهٲنا بزٲت. ٲان هه‌سٲ وماکه‌را

ببٲت

البغل، النفل

Hêstir: Dewarê ji ker û mahîna bizêt. yan
hesp û makera bibît.

هٲستر: ٲوندک. ٲوهندک

الدمع

Hêstir: Rondik. rohindik.

هٲسٲله: بهرئ برئ ٲئ بهر درٲژ بو ئٲشکا خانئ

حجر الركن فى البناء، الركن

Hêsîle: Berê birrîyê ber dirêj bo îşka xanî.

هٲسل: راؤٲرکا کٲٲاٲ

الحصیر

Hêsîl: Rajêrka giyay.

هٲسترا باب که‌ر: هٲسترا دای ماهٲن. باب که‌ر

البغل

Hêstira babker: Histira day mahînû bab ker.

هٲسترا باب هه‌سٲ: دای ماکه‌ر وٲاب هه‌سٲ

النفل

Hêstira babhesp: Day maker û bab hesp.

هٲشترا: ده‌وارئ ببابانئ

الجمال، البعیر

Hêştir: Dewarê biyabanê.

هٲشترا مئ:

الناقة

Hêştiramê:

هٲشئ = حٲشئ: ته‌قله. خٲچا ٲان. کٲر. خامه. شفاره

الوعم، الخط الهريض، الهوف

Hêşî = Hêşî: Tevle. xîçapan. gîrr. xame. şivarre.

هٲشئ، هٲشئ = حٲشئ، حٲشئ: ته‌قله ته‌قله. کٲر کٲر.

خامه خامه. شفاره شفاره

المفوف

Hêşî Hêşî = Hêşî Hêşî: Tevle tevle. gîrr gîrr.

xame xame. şivarre şivarre.

هٲشٲک، حٲشٲک: ئٲشٲک. رٲزا مروفا بدوٲفکه‌ه. سٲٲ.

که‌رخ. کٲشا مروفا

الموکب

Hêşîk= Hêşîk: Rêza mirova bidwîvêkve. sîp.

kerx. kêşa mirova.

هیله: دهمی بهردانا مازیا پیکفه

موسم محدّد للقطف والجنى الجماعى

Hêlê: Demê berdana mazîya pêkve.

هیلان: پشت دان. دهست ژى بهردان

الكف، الاقتصار، الترك، الاهمال، العطل، القطيعه

Hêlan: Piştan. dest jê berdan.

هیلان: فهگرتن. راگرتن

الابقاء، الهجر، المغادرة، الودع

Hêlan: Vegirtin . ragirtin.

هیلان: ریک دان. دهستویر دان

الاذن، الرخصة، السماح، الجواز

Hêlan: Rêkdan. destwîrdan.

هیلای: پشت دای. راگرتی. فهگرتی. ریک دای.

دهستویردای. پاش ئیخستى

المتروک، المهمل، المعطل، المبقى، المهجور

Hêlay: Piştday. ragirtî. vegirtî. rêkday.

destwîrday. paşêxistî.

هیل ههچین = حیل ههچین: یاریا خوه ههلافتنئى لسه

دارهکئى دوسه هر سه رهکئى ئیک لسه خوه دادهت

لعبه

Hêlhecîn = Hêlhecîn: Yariya xwe helavêtnê

liser derekê du ser her serekî êk liser xwe

dadet.

هیلین: جهئ هیک کرنا تهیرا

العش، الوکر، الوکن

Hêlîn: Cihê hêkkirina teyra.

هیلئى فانک: هیکا دانن دهیلینئى دا داتهیر هیکا لسه

بکته

البیض المبقى فى العش لیبیض علیها

Hêlîvank: Hêka danin di helînêda da teyr

hêka liser biket.

هچ = هچک: جهئ دهست تیرا چونا جلکى

الردن، الكم للثوب

Hiç = Hiçik: Cihê dest têrraçûna cilkî.

ههه: هیره. فئیرى

هنا

Hire: Hêre. vêrê.

هیکا مئروئى

المازن، البیض

Hêka mêrwîyê:

هیکا چهرمى: هیکا تیقل نهرم

الغرقى

Hêka çermî: Hêka tîvil nerim.

هیکا مهرقین: هیکا گهنى بون

المذر

Hêkameriqîn: Hêk genîbûn.

هیک مهرقى: هیک گهنى

المذرة

Hêkmeriqî: Hêka genî.

هیک شکاندن: هیکا قهلبوچک

القفص، الفقص

Hêkşkandin: Hêka qelpwîçk.

هیکا ماسى: خهرزئى ماسى

الصعقر

Hêkamasî: Xerzê masî.

هیکانئى: یاریا لیکدانا هیکا کا کیژک دئى شکیت

اللعب بالبیض

Hêkanê: Yariya lêk dana hêka ka kijik dê şkêt.

هیکا مارى:

السره

Hêka marî:

هیکل: هیک

البیض

Hêlk: Hêk.

هیل هیلک = حیل حیلک: خوهش خوهشک. بهقهقوکا پیستى.

بهقویشکا چهرمى لهشى

السلع، غلق الماء، الغدة

Hêl hêlk = Hêl hêlk: Xweş xweşk. peqpeqka

pîstî peqîşka çermê leşî.

هیل: توفهکئى بهین خوشه دکهن ناف خوارن وفهخوارنا

الهیل من البهارات المعطرة

Hêl: Tovekê bihên xweşe di ken nav xwarin

û vexwarnê.

هیل هیل: دهنگئى پاله وجوتیارا دهمى شول کرنئى

صوت الکسبه اثناء العمل کالفلاح وغيره

Hêlhêl: Dengê pale û cotiyara demê şolkirinê.

هری بی: دهمی هری برینا ژپهزی

جز الصوف ، موسم الجز

Hirfîbîrr: Demê hirî bîrrîna ji pezî.

هری با: گوری با . باهور . باهوز . رهشه با

الريح العاتى العاصف

Hirrba: Gurrba. bahurr. bahoz. reşeba.

هریا ژهنی: هریا بژاندی . هریا په پرتاندی

العظم

Hirya jenî: Hirya bijandî. hirya peritandî.

هزار: هژماره . دهه سه

الالف

Hizar: Hijmare. dehsed.

هزارا دهه گه هـی: پشته فانه . چلمیره

المتراس، القناح، اللزار

Hizara dergihî: Piştêvane. çilmêre.

هزار پرتک: عویرکی په زیبى بکوریشک

الكرش للحيوان

Hizarpirtik: ,wîrkê pezî yê bikurîşk.

هز: بیر . های

الخیال، الفکر، المنه، الوهم، مايقع فى القلب من خاطر،

الهاجس، الذكر

Hizir: Bîr. hay.

هز بون: بیرهاتن . هایبون . های لیبون . های ژئ بون

التخیل، التفكير، التوهم ، التذكر

Hizirbûn: Bîrhatin. haybûn. haylêbûn. hay-jêbûn.

هز بوی: بیرهاتی . هایبوی . های لیبوی . های ژئ بوی

المخیل، المفکر، الموهم ، المذكر

Hizirbûy: Bîrhâtî. haybûy. haylêbûy. hay-jêbûy.

هز تر: بیرهاتی تر . بیرهوه تر . های تر . های لیتر . های

ژیتر

الاذکر، الافکر، الاخیل، الاوهم

Hizirtir: Bîrhâtîtir. bîrewertir. hay tir. hay-lêtir. hay jêtir.

هز کرن: بیر کرن . بیر ئینان . های کرن . هایئینان .

التخیل، التفكير، الایهام، التوهم، التذكیر

Hizirkirin: Birkirin. bîrînan. haykîrin. hayînan.

هری: با . بایئ ژبری . بایئ توند . بایئ دژوار . بایئ بهز . گوری

الهبوب، اللفخ، الشدة

Hirr: Ba . bayê jibirî. bayê tund. bayê diwar. bayê bilez. gurr.

هری بون: گوری بون . ژوردا فالاکرن . گوش کرن

الانهیال، النزول بشدة

Hirrbûn: Gurrbûn. jorda valakirin. guşkirin.

هرک = هرهری: گازیا په زی بو هاتنئ

النداء للغنم

Hirrk = Hirrhirr: Gazîya pezî bo hatinê.

هرک: توخمه کئ په زی سپی په

صنف من الضأن

Hirrk: Tuxmekê pezê spîye.

هرچک: توخمه کئ چوپچکایه

صنف من العصافیر

Hirçik: Tuxmekê çwîçkaye.

هرم هرم = هرمین: گورم گورم . قری قری . قوم قوم . هور هور

الهدیر، اللجب، الجلبه الدوی

Hirmhirm = Hirmên: Gurim gurim. qirrqrir.

qum qum. hurr hurr.

هرمی: توخمه کئ فیقی په وهکی سیف وپها . کاجین

العرموض

Hirmî: Tuxmekê fêqîye wekî sêv û biha. kaçîn.

هرمی رهشک: توخمه کئ هرمیکایه یئت هافینی

صنف من العرموض

Hirmî reşk: Tuxmekê hirmîkaye yêt havînî.

هرمی زهرک: توخمه کئ هرمیکایه یئت هافینی

صنف من العرموض

Hirmî zerk: Tuxmekê hirmîkaye yêt havînî.

هرمی شرا: توخمه کئ هرمیکیت پاویزی په

صنف من العرموض

Hirmî şira: Tuxmekê hirmîkêt pawîzî ye.

هرمژین: که نین . بشکورین . گرنژین

الابتسام، الساخر

Hirmijîn: Kenîn. bişkurrîn. girrnişîn.

هری: خوری . پویرتی په زی سپی

الصوف

Hirî: Xurî. pwîrtê pezê spî.

هسکوی: که فچکی مه زن. چه مچه. که فکویر
المعرفه

Hiskwî: Kefçikê mezin. çemçe. kefkwîr.

هسار = حصار: ناسیتی. چه پهر. سهنگهر. بن په. بن
که فش. دیرکه.

الوعل، المناص، المفرا، المویل، الملجأ

Hisar= Hisar: Asêtî. çeper. senger. bînperr.
bin kefş.

هش: هزر. ناکه ه. های

الوعی، الصحوة، الانتباه، الشعور، الحس، العقل، الادراک

Hiş: Hizir. ageh. hay.

هشار: کوم جالک

الکنز، الدفینه، المخبأ

Hişar: Komçalk.

هشه = هشبه: مت. مت به. بئ دهنگ به. کپ به. تهنا به.
که به

اسکت، الصمت، اهدأ

Hiş = Hişbe: Mit. mitbe. bê dengbe. kipbe.
tenabe. kerr.

هش بون: بئ دهنگ بون. مت بون. تهنا بون. کپ بون. که به
بون

ال سکوت، الصمت، الهمود، السکون، الهدوء

Hişbûn: Bêdengbûn. mitbûn. tenabûn. kipbûn.
kerrbûn.

هش بوی: بئ دهنگ بوی. مت بون. تهنا بوی. کپ بوی. که به
بوی

المسکوت، المصموت، المهد، المسکن، المهدء

Hişbûy: Bêdengbûy. mitbûy. tenabûy. kipbûy.
kerrbûy.

هش تر: بئ دهنگ تر. مت تر. تهنا تر. کپ تر. که تر

الاسکت، الاصمت، الاسکن، الاهد، الاسکن

Hiştir: Bêdengtir. mittir. tenatir. kiptir. kerrtir.

هش کرن: بئ دهنگ کرن. مت کرن. تهنا کرن. که کرن. کپ
کرن

الاسکات، الاصمات، الاهداد، التهده، التسکین

Hişkirin: Bêdengkirin. mitkirin. tenakirin.
kerrkirin. kipkirin.

هزر کری: بیر کری. بیر ئینای. های کری. هایئینای.

المتخیل، المتذکر، المتفکر، المتوهم

Hizirkirî: Birkirî. bîrînay. haykirî. hayînay.

هزیر: توخمه کی فیکی به داراوی یا به لگ به حنه
التین

Hijîr: Tuxmekê fêqî ye dara wî ya belig pehne.

هژمار: هژمار

العدد، الرقم

Hijmar: Ejmar.

هژمارتن: هژمارتن

التعداد، الترقيم

Hijmartin: Ejmartin.

هژمار: هژمیر

العداد، الراقم

Hejmêr: Ejmêr.

هژان: هه شان. له قان. لفین. لفان

الهن، الحركة، الاهتزاز، الترنج

Hijan: Heşan. leqan. livîn. livan.

هژای: هه شای. له قای. لقای. لقی

المتحرک، المهتز

Hijay: Heşay. leqay. livay. livî.

هژاندن: هه شانندن. له قانندن. لقانندن

التحریک، الاحراک، التهزین، الاهزاز

Hijandin: Heşandin. leqandin. livandin.

هژاندی: هه شانندی. له قانندی. لقانندی

المحرک، المهز

Hijandî: Heşandî. leqandî. livandî.

هژیرا بستری: توخمه کی هژیرایه بنئ وی گییایه نه کو

خولپه

الصبار

Hijîra bistirî: Tuxmekê hijîray binê wî giyaye.
nko xulpe.

هستیف: بترکا خوهلی زادانی. بترکا ناگر داکیشانی.

نامویرئ ناگر تیکفه دانی

الجهیل، المشوارع، الجهل، المشیاع

Histîv: Bêrka xwelî radanê. bêrka agir da-
kêşanê. amwîrê agir têkvedanê.

هشک: رهق. موکوم. ئازا
الصلب، العرد، الشدید

Hişik: Req. mukum. aza.

هشک: زها. گزر. کزر
الیابس، الجاف، الشز، القاحل

Hişk: Ziha. gizir. kizir.

هشک بون: رهق بون. موکوم بون. زها بون. گزر بون.
بون

التصلب، التشدد، التجفف، التيبس، التقل، التشرز،
التعرد

Hişikbûn: Reqbûn. mukumbûn. zihabûn. gi-
zirbûn. kizirbûn.

هشک بوی: رهق بوی. موکوم بوی. زها بوی. گزر بوی.
بوی

المصلب، المشدد، المعرد، المجفف، المشرز، المخفف، المقل

Hişikbûy: Reqbûy. mukumbûy. azabûy. zi-
habûy. kizirbûn.

هشک تر: رهق تر. موکوم تر. زها تر. گزر تر

الاصلب، الاعرد، الاشد، الاقل، الایبس، الاجفف، الاشز

Hişiktir: Reqtir. mukumtir. azatir. zihatir. gi-
zirtir. kizirtir.

هشک کرن: رهق کرن. موکوم کرن. زها کرن. کزر کرن.
کرن

التصلیب، الایباس، الاجفاف، التشدید، التعرید، التجفیف

Hişikkin: Reqkirin. mukumkirin. zihakirin.
kizirkirin. gizirkirin.

هشک کری: رهق کری. موکوم کری. زها کری. کزر کری.
کزر کرن

المصلب، المشدد، المعرد، المقل، المیبس، المجفف، المشرز

Hişikkin: Reqkirî. mukumkirî. zihakirî. ki-
zirkirî. gizirkirî.

هشکی = هشکیاتی، هشکاتی: رهقی. رهقیاتی. موکومی.

موکومیاتی. ئازایی. ئازاتی. زهای. زهایاتی. گزری.
گزریاتی. کزری. کزریاتی

الجفاف، الیبس، الشزازه، القحل

Hişkî = Hişkîyatî: Reqî. reqîyatî. mukumî.
mukumîyatî. azayî. azayatî. gizrî.
gizrîyatî. kizrî. kizrîyatî. zihayî. zihay-
atî. hişikâtî.

هشی = هشاتی: بئ دهنگی. متی. تهنایی. کهری. کپی.
کییاتی. بئ دهنگیاتی. متیاتی. تهنایاتی. کهریاتی
السکینه، الهدوء، الصمت، السکوت، الهمود

Hişî = Hişîyatî: Bêdengî. mitî. tenayî.kerrî.
kipî. kipîyatî. bêdengîyatî. mitîyatî. te-
nahîyatî. kerrîyatî.

هشیار: ئاگه. هایدار. زییار. هست

الحذر، المنتبه، اليقظ، النبیه، الصاحی، الواعی، الشاعر،
الحساس

Hişyar: Ageh. haydar. ziyar. hest.

هشیار بون: ئاگه بون. هایدار بون. زییار بون. ههش بون.
هایدار بون

التيقظ، التصحي، التنبه، التحذر، التحسس

Hişyarbûn: Agehbûn. haybûn. ziyarbûn.
heşbûn. haydarbûn.

هشیار بوی: ئاگه بوی. هایدار بوی. هست
بوی. زییار بوی

المتيقظ، المصحى، المتنبه، المتحذر، المتوعى، المتحسس،
المشعر

Hişyarbûy: Agehbûy. haybûy. haydarbûy.
heşbûy. ziyarbûn.

هشیار تر: ئاگه تر. هایدار تر. زییار تر

الايقظ، الاوعى، الانبه، الاحسس، الاشعر، الاصحى

Hişyartir: Agehtir. haytir. heştir. ziyartir.

هشیار کرن: ئاگه کرن. هایدار کرن. هست کرن. زییار کرن
الايقاظ، الاشعار، التنبيه، الاحساس، التحذير

Hişyarkirin: Agehkirin. haykirin. hestkirin.
ziyarkirin.

هشیار کری: ئاگه کری. هایدار کری. هست کری. زییار کری
الحذر، الميقظ، المشعر، المنبه، المصحى

Hişyarkirî: Agehkirî. haykirî. hestkirî. ziy-
arkirî.

هشیاری = هشیاریاتی: ئاگه یی. هستی. زییاری.

هایاتی. ئاگه هیاتی. هستیاتی. زییاریاتی

اليقظه، الصحوه، النباهه، الشعور، الحس، الوعى

Hişyarî = Hişyarîyatî: Agehî. hestî. ziyarî.
hayatî. agehyatî. hestîyatî. ziyarîyatî.

هلبژارتی: ژئ گرتی، بژارتی، بژاره
المنتخب، المختار، الممتاز، المنتقى، المصطفى
Hilbijartî: Jêgirtî. bijartî. bijare.

هلبژیر: ژيگر، بژير
الناخب، المميز، المنقى، المصطفى
Hilbijêr: Jêgir. bijêr.

هلبژاندن: پئ راکرن، پئ رادان، هونین، کوتنه کرن، تیدان
النثر، السيع، الطلى، اللبخ

Hilbijandin: Pêrakirin. pêrradan. hunîn. kutnekirin. têdan.

هلبژاندی: پئ راکری، پئ رادای، هونی، کوتنه کری، تیدای
المسيح، المطلق، المنثور

Hilbijandî: Pêrakirî. pêrraday. hunî. kutnekirî. têday.

هلبژین: کوتنه، کورتانه، هلبژای، تئ دای
السياع، الطلاء، الناثر

Hilbijîn: Kutne. kurtane. helbijay. têday.

هلبه سارتن: ژیهه پالدان، ژیهه پالدان، ئەفراز پالدان
المشوقه، الاسناد الى على

Hilpesartin: Jêhelpaldan. jêlêl paldan. evraz paldan.

هلبه سارتی: پالدای ژیهه، ژیهه پالدای، ئەفراز پالدای
المسند الى الاعلى، المشوق

Hilpesartî: Jêhelpalday. jêlêl palday. evraz palday.

هلبچن: مێتن، فەخارنا کوله‌فا
الامتصاص، الشرب بلهفه

Hilçinîn: Mêtin. vexarna kulefa.

هلبچنی: مێتی
المتص

Hilçinî: Mêtî.

هلبچن: مێژوک

المصاص، الماص، خنزيرة الماء

Hilçin: Mêjok.

هلبچن:

هلبچن: هه‌لکرن، کێشان، وئالاندنا وه‌ریس، په‌نگ کرن.

که‌ف کرن

المت للجب

Hilçinîn: Helkirin. kêşan û alandina werîsî. pengkirin. kefkirin.

هشک: قه‌راج، ته‌ق وره‌ق
الشبت، القسوة، للارض

Hişk: Qerac. teq û req.

هشک بونا شیرى: ئەفشین
النضوب، الشسب، الشاسب

Hişkbûna şîrî: Efişîn.

هشکه سى: سه‌قه‌م، سى، سه‌رما
القر، الحصاء، القارس، الزمهير

Hişkesirr: Seqem. sirr. serma.

هشکلوك: توييت هشک کری، توب هیشک
الفرصاد، التوت اليباس

Hişk: Twîyêt hişkkirî. twîhişk.

هشکيا زه‌مانى: زه‌مانئ خرش
النبوة

Hişkîya zemanî: Zemanê xirş.

هشکه م: بئ حه‌ق، شول کرنا بئ نان دان، کارکرنا بئ خارن
الاجرة، بدون الطعام

Hişkemiz: Bêheq. şolkirna bēnandan. karkirina bēxarin.

هلبون: که‌ش بون، به‌ربون
الاتقاد، الاشتعال، الشبوب

Hilbûn: Geşbûn. berbûn.

هلبوی: که‌ش بوی، به‌ربوی
المتقد، المشتعل، المشبوب

Hilbûy: Geşbûy. berbûy.

هلبون: ئاره‌ان، خنزیرین، شه‌مبوز بون، ئازخرو بون، دى
بون، هاربون، گورێخ بون
الهيجان، الثوران، الهياج

Hilbûn: Arhan. xinzirîn. şembozbûn. azxirûbûn. dirrbûn.

هلبوی: ئاره‌ای، خنزری، شه‌مبوز بوی، ئازخرو بوی، دى
بوی، هاربوی، گورێخ بوی
الهائج، الناثر، المهتاج

Hilbûy: Arhay. xinzirî. şembozbûy.

şembozbûy. azxirobûy. dirrbûy.

هلبژارتن: ژئ گرتن، بژارتن

الانتخاب، الاختيار، الاصطفاء، الانتقاء، الامتياز

Hilbijartin: Jêgirtin. bijartin.

هلدان: تیکه‌ل چون، نافکرا چون، تیک په‌شین

الاول، انبات العشب الرطب بین الیابس

Hildan: Têkelçûn. navêkrî çûn. têk peşîn.

هلکه‌فتن: هلکه‌تن: قه‌ومی، په‌یدا بوی

الحدوث، السنوح للفرصة، البدء، الوقوع

Hilketin: Hilkeftin: Qewmî. peydabûy.

هلکه‌فتن: هلکه‌تن: بلند بون، به‌ل بون، سلال که‌تن

العلو، البروز، النجد، الارتفاع

Hilketin: Hilkeftin: Bilindbûn. belbûn. silal-ketin.

هلکه‌فتن: هلکه‌تن: هه‌لبون، پتفه‌بون

النشوب للحرب

Hilketin: Hilkeftin: Helbûn. pêvebûn.

هلکه‌فتن: هلکه‌تن: لئ هاتن

الغهب، الفرصة السانحة

Hilketin: Hilkeftin: Lêhatin.

هلکه‌فتی: هلکه‌تی: هه‌لبوی، لئ هاتی، بلند بوی، پتفه‌بوی.

قه‌ومین، په‌یدا بون، هه‌لاتی

الحادث، الناشب، المغهب، البدو، الواقع، المرتفع، الطالع

Hilkeftî: Hilketî: Helbûy. lêhatî. bilindbûy. pêvebûy. qewmî. peydabûy. helatî.

هلک = هلک = هلک: به‌ین کورتکا وه‌ستانئ، به‌ین للی

دان، که‌ف زک، فه‌کیان

الله، النهیج، اللهات

Hilkhilk = Hilkhilk: Bihên kurtika westanê. bihên limilîdan kef zik. vekîyan.

هلکین، هلکین

Hilkhên = Hilkhên:

هلک هلکی، هلک هلکی: که‌سئ که‌ف زکی گرتی ژوه‌ستانئ.

کرخی، کوسک بوی

اللاهت، الملهت، الناهج، المنهج

Hilkhilkî = Hilkhilk: Kesê kef zikî girtî ji westanê. kirxî. kuskbûy.

هلکرن: تیک ئالاندن، هه‌لچنین، په‌نگ کرن، که‌فک کرن.

به‌ردان، پتفه‌نان، ئارانندن، زوخاندن

الکب للغلز، المت للحبل، الايقاد للنار، الاشارة، الاهاجه

Hilkin: Têk alandin. helçinîn. pengkirin. kefk-kirin. berdan. pêvenan. arandin. zuxandin.

هلچنی: هه‌لکری، کیشای ولیک بادای، په‌نگ کری، که‌ف

کری

المتوت

Hilçinî: Helkirî. kêşay û lêkbaday. pengkirî. kefkirî.

هلاتن: ده‌رکه‌تن، هه‌لافیتن، سه‌رکه‌تن، هه‌لکه‌تن.

الطلوع، البزوغ، الشروق

Hilatin: Derketin. helavêtin. serketin. helketin.

هلاتی: ده‌رکه‌تی، هه‌لافیتی، سه‌رکه‌تی، هه‌لکه‌تی

البازغ، الطالع، الشارق

Hilatinî: Derketî. helavêtî. serketî. helketî.

هلدان: گورج کرن، ژیه‌ل برن، کورت کرن، ژیه‌ل کیشان.

بلند کرن

الشمر، التشمير

Hildan: Gurckirin. jêhelkirin. kurtkirin. jêhel kêşan. bilindkirin.

هلدای: گورج کری، بلند کری، ژیه‌ل بری، کورت

کری، ژیه‌ل کیشای

المشمر

Hilday: Gurckirî. bilindkirî. jêhelbirî. kurtkirî. jêhel kêşay.

هلدان: هه‌لافیتن، سه‌رکه‌تن، بو‌ربون، رستن، شین بون

النماء للعشب، الارتفاع

Hildan: Helavêtin. serkeftin. borrbûn. ristin. şînbûn.

هلدای: هه‌لافیتی، رستی، شین بوی، سه‌رکه‌تی، بو‌ر بوی

النامی، المرتفع

Hilday: Helavêtî. ristî. şînbûy. serkeftî. borrbûy.

هلدان: دانا سه‌رک، هافیتنا سه‌رک، وه‌کی کومئ ژره‌خا

به‌افی سلال

الصرصر، للمتاع، والحبوب، والغلل

Hildan: Dana serik. havêtina serik wekî komê ji rexa bihavêy silal.

هلدای: دانای سه‌رک، هه‌لافیتی سه‌رک

المصرصر

Hilday: Danay serik. helavêtî serik.

هلنگفتی: تهحسی، حولسی، هه‌له‌قزی، سه‌تمه کری

المتعثر، الهفو، المكبو

Hilingiftin: Tehisî. hulisî. helpeqijî. setmekirî.

هلوقی: توخمه‌کئی تریه

صنف من العنب

Hiloqî: Tuxmekê tirye.

هلوه‌شان: داچون، خارکه‌تن، داهاتن، نزم بون، ته‌رقین.

هه‌رفتن، سه‌تمین، ته‌پان

الفوص، الطمس، السوخ، الصوخ، السقوط، الهدم

Hilweşan: Daşûn. xarketin. dahatin. nizimbûn.

teriqlîn. heriftin. setimîn. teqan.

هلوه‌شای: داچوی، داهاتی، خارکه‌تی، نزم بوی، ته‌رقی.

هه‌رفتی، سه‌تمی، ته‌پای

الصائخ، المسقوط، المهدم، المصوخ، العلق، النوط

Hilweşay: Daşçy.dahatî. xarketî. nizimbûy.

teriqlî. heriftî. setimî. tepay.

هلویستن: پیڤه کرن، تیدانان

العلق، النوط

Hilawîstin: Pêvekirin. têdanan.

هلویستی: پیڤه کری، تیدانای

المعلق، المنوط، المناط

Hilawîstî: Pêvekirî. têdanay.

هلو: رابه، هه‌لسته، هه‌سته

قم، انهض، افق

Hilo: Rabe. heliste. heste.

هندی چاف قه‌تره‌که‌ن: هندی چاف دبیین

مدی الرؤیا

Hindî çavqetreken: Hindî çav dibînin.

هلاڤیتن: هه‌لدان، بلند کرن، ژیهه‌ل هافیتن، قولوز کرن

الرفع، الدفع الى اعلى، القذف فوقا

Hilavêtin: Helden. bilindkirin. jêhelhavêtin.

qulozkin.

هلکیشان: هه‌لکه‌تن، بلند بون، قولوز بون، چیخ بون

التلع للقامه، الشموخ للجبل

Hilkêşan: Helketin. bilinbdûn. qulozbûn.

çîxbûn.

هلکیشای: خییج بوی، بلند بوی، قولوز بوی، هه‌لکه‌تی

التلیع، الاتلع، الشامخ

Hilkêşan: Çîxbûy. bilindbûy. qulozbûy. helketî.

هلکری: تیک ئالاندی، هه‌لچنی، ئاراندی.

المکب للغزل، الممتوت، الموقد، المثار، المهیج

Hilkirî: Têk alandî. helçinî. alandî.

هلکراندن: خوراندن

الحک

Hilkgirrandin: Xurandin.

هلکراندی: خوراندی

الحک

Hilkgirrandî: Xurandî.

هلنگافتن: راکرن، بلند کرن، هه‌لدان، به‌ل کرن

التعليه، الرفع، البناء

Hilingavtin: Rakirin. bilindkirin. heldan.

belkirin.

هلنگافتی: بلند کری، به‌ل کری، هه‌لدای

المعلی للتراب، المبنى، المرفع

Hilingaftî: Bilindkirî. belkirî. helday.

هلاندن: راکرن، هه‌لگرتن

الاخذ، الرفع

Hilandin: Rakirin. helgirtin.

هلاندی: راکری، هه‌لگرتی

المرفوع، المأخوذ

Hilandî: Rakirî. helgirtî.

هلهلین: هه‌لوه‌ره‌هان، به‌رتین، پرتکین، هه‌له‌و‌رین، چرچر

بون، درهان

النزق، الجرن، الرث، الممزق

Hilhilîn: Helwerhan. perritîn. pirtikîn. hel-

hewirîn. çirr çirrbûy. dirrhan.

هلهلی: درهای، هه‌لوه‌ره‌ای، هه‌له‌و‌ری، پرتکی، به‌رتی، چر

چر

المرثوث، المنزق، الجرين، النزيق، الممزق

Hilhilî: Dirrhay. helwerhay. pirrtikî. perritî.

çirr çirr.

هلهلین: که‌ردین، به‌وژین

الهراء، الهروء، نضج اللحم حتى يتفسخ،، الاضمحلال

Hilhilîn: Gerdîn. Bihojîn.

هلنگفتن: ته‌حسین، حولسین، هه‌له‌قزین، سه‌تمه کرن

العثار، المهفوة، الكبوة

Hilingiftî: Tehisîn. hulisîn. helpeqijîn. set-

mekirin.

همبیز: تیکرا. دای ئیک. بوش. قهرسی. دژی شه لالیی.
بپشت

الوصی، الکثیف، الکثا

Himbiz: Têkrra. dayêk. boş. qerrisî. dijî şelalîyê.
bipişt.

همبیز بون: بوش بون. تیکرا بون. دای ئیک بون. قهرسین
التکثف، التکث

Himbizbûn: Boşbûn. têkrrabûn. dayêkbûn.
qerrisîn.

همبیز بوی: بوش بوی. تیکرا بوی. دای ئیک بوی. قهرسی
المکثف، المکث

Himbizbûy: Boşbûy. têkrrabûy. dayêkbûy.
qerrisî.

همبیز تر: بوش تر. تیکرا تر. دای ئیک تر. قهرسی تر
الاکثف، الاکث

Himbiztir: Boştir. rtêkratir. dayêktir. qerrisîtir.
همبیز کرن: بوش کرن. تیکرا کرن. دای ئیک . قهرساندن

التکثیف، الاکثا، الاکثاف

Himbizkirin: Boşkirin. têkrrakirin. danêk.
qerrisandin.

همبیز کری: بوش کری. تیکرا کری. دای ئیک کری .
قهرساندی

المکثف، المکث

Himbizkirî: Boşkirî. rtêkrakirî. dayêk. qerrisandin.

همبیزی = همبیزیاتی: بوشی، بوشیاتی. تیکرایبی
الکثافه، الکثا

Himbizî = Himbizîyatî: Boşî. boşîyatî. têkrrayî.
هنبان: پارونک. کونی که قلی خاف. تویری پیستی

الجراب، الکفات، الفداء

Hinban: Paronk. kunê kevlê xav. twîrê pîstî.
هنبان سورانی: یاریه که بچویک دکن. قازی بهزینکانی

لعبه السفسطه

Hinbansoranê: Yafiyeke biçwîk di ken
qazîbezînkânê.

هنبیز: بوش. تیکرا. قهرسی. تژی
الوصی، الکث، الکثیف

Hinbiz: Boş. têkrra. qerrisî. tijî.

هلیکیشان: راکیشان. ئینان دهرفه. ده رکرن. ده رتیکستن
السل للسیف

Hilkêşan: Rakêşan. înderve. derkirin. derêxistin.

هلیکیشای: راکیشای. ئینای ده. ده رکری.
المسلول

Hilkêşay: Rakêşay. înder. derkirî.

هلیکیشان: هه لکه نان. هه لشکافتن. هه لکه نین.
القلع، الاستئصال، الاجتثاث

Hilkêşan: Helkenan. helşkaftin. helkenîn.

هلیکیشای: هه لکه نای. هه لشکافتی
المقلوع، المجثوث، المستئصل

Hilkêşay: Helkenî. helkenay. helşkaftî.

هلیکیشان: راکیشان. ئینان ده. ده رتیکستن
الززع للروح، النتح

Hilkêşan: Rakêşan. înder. derêxistin.

هلیکیشای: راکیشای. ئینای دهرفه. ده رتیکستی
المنزوع، المنتوخ

Hilkêşay: Rakêşay. înderve. derêxistî.

هلیکیشان: هه لمروستن
الاستنشاق، النشق

Hilkêşan: Helmirwîstin.

هلیکیشای: هه لمروستی
المستنشق

Hilkêşay: Helmirwîstî.

هلیکیشان: ژئی ئینان ده. ده رتیکستن
الانتشال

Hilkêşan: Jêînder. derêxistin.

هلیکیشای: ژئی ئینای ده. ده رتیکستی
المنتشل

Hilkêşay: Jêînder. derêxistî.

هلیکیشانا چافی: قوقلاندن. قه وړاندن
القفا

Hilkêşana çavî: Qoqilandin. qewirandin.

همبان: هیزئ که قلی خاف. پارونک
الجراب، الکثیف، الکثا

Hinban: Hîzê kevlê xav paronk.

هندویدک = هندودک: پیچک، دندک، چینچرکهک، چزهک.
هندوتکه

الجزیء، الزهید

Hindwîdk = Hiûdûdk: Pîçek. dindik. çînçirkek.
çizek. hindotke.

هندیکه: به لئى
اما

Hindîke: Belê.

هناف نیشی: پیق چون، فیش چون، ههفسرین
الزحار، الاسهال

Hinavêşî: Pîqçûn. fîşçûn. hevsirîn.

هنار: توخمه کئى فیتقى یه
الرمان

Hinar: Tuxmekê fêqîye.

هناروکیت روییا: سه رى روى، بن به رى چافى
الوجه

Hinarokêtr rrwîya: Serê rwî. bin berê çavî.

هناف: عویرو رویفیک، ئەندامت خولولاهیا زکی
الاحشاء، الحوايا

Hinav: Wîr û rwîvîk. endamê xulolahîya zikî.

هناف چون: فیش چون، پیق چون، ههفسرین، زک چون
الاسهال

Hinavçûn: Fîşçûn. pîqçûn. hefsirîn. zikçûn.

هنارتن: فیریکرن، شانندن، ریکرن
البعث، الارسال

Hinartin: Virrêkirin. şandin. rêkirin.

هنارتی: فیریکری، شاندى، ریکری
المبعوث، المرسل

Hinartî: Virrêkirî. şandî. rêkirî.

هنیر: شاندار، فیریکەر
الباعث

Hinêr: Şandkar. virrêker.

هنگاتن: هنگافتن: لیدان، پیدادان، دارهسین، قوتان
الاصابه، الطعن، الوقذ

Hingatîn: Hingaftin. Lêdan. pêdadan. daresîn.
qutan.

هنگاتی: هنگافتی: لیدای، پیدادای، دارهسی، قوتای
المصاب، المطعون، الموقوذ

Hingatî: Hingaftî: Lêday. pêdaday. daresî.
qutay.

هنجان: شکەف بشیف، بهوژینک
المذوبه، جهاز التحلیل، اله الاذابه

Hincan: Şikef. bişêv. bihujînk.

هنجین: پرت پرت کرن، زفیلە کرن، دفیلە کرن، هویر کرن،
چر چر کرن، قەد قەد کرن، خچچاندن،
الوضم، الثرم، الفر، التقطیع، الخت، طعن بالسان
متتابعاً

Hincinîn: Pirt pirtkirin. zvêlekirin. divêlekirin.
hwîrkirin. çir çirkirin. qedqedkirin. xiçxiçandin.

هنجنى: خچ خچاندی، زفیلە کری
الموضوم، المثروم، المفروم، المقطع، المخت

Hincinî: Xiçxiçandî. zivêlekirî.

هنجو: توخمه کئى گرا رى یه، گرا رى بگیا، گرا رى گیا هویر
کری و لئناى

صنف من الطعام من حبوب وعشب

Hinco: Tuxmekê giraêrye. girara bigiya. gi-
rara giya hwîrkiryê û lênay.

هند = هنده: بهس، خلاس، کوتا، دویماهی هاتن
النذ، الکف، فقط، الثمام، النهايه، الکمال

Hind = Hinde: Bes. xilas. kûta. dwîmahîhatin.

هنداف: پیش هه مهت، ژوردا نیران، سهردا
الفوق، المشرف، الاستشراق، الاطلال، المطل

Hindav: Pêşhenmet. jorda nêran. serda.

هندهک: ههک، چهندهک، پیچک

البعض، الطائفة، الجزء، الفئه، العدة

Hindek: Hinek. çendek. pîçek.

هندینى: چه دینى، چه داتى، هندهکیاتى
الکمیة، القدر، القياس

Hindînî: Çendînî. çendatî. hindekiyatî.

هندى: ژته مهت

قيد انمله، القدر

Hindî: Ji temet.

هندى: چه د

کم مهما، کما

للتکرر

Hindî: Çend.

هنده = هنده بو: نیزیکه، ههروهخته

کاد، مهما، اوشک، یکاد، یوشک

Hinde = Hindebo: Nêzîke. herwexte.

هنگ = هنگو، هنگه: هوین، هه وه

انتم

Hing=Hingo= Hinge: Hwîn. hewe.

هنگی: هندی، چه ندی

کلما، مهما، کم

Hingî: Hindî. çendî.

هنگ هنگ = هنگ هنگه: قیر قیر، پهق پهق، رهق رهق، قوم قوم،

الدوی

Hinghing=Hinghing: Qir qir. pep pep. req req. qum. qum.

هنگین = هنگین: هنگین: قیرین، پهقین

Hingên= Hingên: Hingên: Qirrên. peqên.

هنگ، هنگه: فرک، پالدان، دهفاندن

الدفع

Hing= Hing: Firk. paldan. defandin.

هی: گز، گز، هه قوت، ئول، تور، گرتن، زانین، نیش

العاده، الطبع، الالفه، الخلق

Hî: Giz. kiz. hevot. ol. tor. girtin. zanîn. nîş.

هی بون: لکز بون، گز گرتی بون، توره بون، نیشادان بون

التعود، التعلم، التطبيع، التخلق، التألف،

Hîbûn: Likizbûn gizgirîbûn. torebûn. nîşanbûn.

هی بوی: لکز بوی، گز گرتی بوی، توره بوی، نیشان بوی

المتعود، المتعلم، المتطبع

Hîbûy: Likizbûy gizgirîbûy. torebûy. nîşanbûy.

هی تر: لکز تر، گز گرتی تر، توره تر، ئول تر، نیشان تر

الاعود، الاعلم، الاطبع، الاخلاق، الألف

Hîtir: Likiztig. kizgirîtir. toretir. oltir. nîşantir.

هی کرن: نیشادان، تی گهاندن، گز گرتن کرن

التعويد، التعليم، التطبيع، التخليق، المؤلف

Hîkirin: Nîşandan. têgihandin. kizgirtinkirin.

هی کری: نیشادای، تی گهاندی، گز گرتی کری

المعلم، المؤلف، المعود، المطبع، المخلق

Hîkirî: Nîşanday. têgihandî. kizgirtîkirî.

هیاتی = هیاتی: نیشاندانی، تی گهاندی، تورهیاتی، گز

گرتی، کزاتی

العادة، الالفه، العلم، الطبع، الاخلاق، الخلق

Hîyatî= Hîyatî: Nîşandanî. têgihandî to-

reyatî. gizgirtî. gizatî.

هنگاتی، هنگافتی: دارهستی

المسوس

Hingatî= Hingaftî darestî.

هنگاتن، هنگافتن: دارهستن

المس

Hingatin= Hingaftin: Darestin.

هنگفین: دوبا شه مایی.

الذوب، الارى، العسل، الشهد، الطرم، السلوى

Hingvîn: Doba şemayê.

هنگفینی حه لاندی: هنگفینی بی شه ما، هنگفینی روهم

کری، هنگفینی پارزنی

النسيل

Hingvînê helandî: Hingvînê bê şema. hingvînê

rohinkirî. hingvînê parzinî.

هنگفینی سپی: هنگفینی شانئ

السليق

Hingvînê spî: Hingvînê şanê.

هنگفین برین: هنگفین چنن

الشور، الشيار

Hingvînbirrîn: Hingvîn çinîn.

هنگفین ئالیستن: ئه زمان تیدانا هنگفینی

المطح

Hingvîn alîstin: Ezman têdana hingvînî.

هنگفین کرن: هنگفین چیکرن

الارى للنحل

Hingvînkin: Hingvîn çêkin.

هنگل: جنگل

الاطراف، قوائم السقاء، الذراع

Hingil: Çingil.

هنگامه: که ره سات، کارکنی، ئاتاف، لی قهومین، هه وار

النكب، المصيبة، الكارثة

Hingame: Keresat. karkinî. lêqewmîn. hewar.

هنگوری: ئیغار، شف

المساء، الليل

Hingorî: Êvar. şev.

هنگوستیر: گوستیر، خه له کا کرنا تبلی

الخاتم، الفتحة

Hingustîr: Gustîr. xeleka kirina tiblê.

هيفى: داخاز، خازتن، فييان، ئارهزو، ئارمانج، كام
الامل، الرجاء، الامنيه

Hîvî: Daxaz. xaztin. viyan. arezû. armanc.

هيفى بون: داخاز بون، خازتن بون، فييان بون، ئارهزو بون،
كام بون، ئارمانج بون
التأمل، الترجى، التمنى

Hîvîbûn: Daxazbûn. xaztinbûn. viyanbûn.
arezûbûn. kambûn. armancbûn.

هيفى بوى: داخاز بوى، خازتن بوى، فييان بوى، ئارهزو
بوى، كام بوى، ئارمانج بوى
التأمل، المترجى، التمنى

Hîvîbûy: Daxazbûy. xaztinbûy. viyanbûy.
arezûbûy. armancbûy. kambûy. armancbûy.

هيفى تر: داخاز تر، خازتن تر، فييان تر، ئارهزو تر، كام تر،
ئارمانج تر
التأمل، المترجى، التمنى

Hîvîtir: Daxaztir. xaztintir. viyantir. arezûtir.
kamtir. armanctir.

هيفى كرن: داخاز كرن، خازتن كرن، فييان كرن، ئارهزو
كرن، كام كرن، ئارمانج كرن
الامل، الارجى، الامنى

Hîvîkirin: Daxazkirin. xaztinkirin. viyanki-
rin arezûkirin.kamkirin. armanckirin.

هيفى كرى: داخاز كرى، خازتن كرى، فييان كرى، ئارهزو
كرى، كام كرى، ئارمانج كرى
المرجى، المؤمل، الممنى

Hîvîkirî: Daxakirîz. xaztinkirî. viyankirî.
arezûkirî. kamkirî. armanckirî.

هيفياتى: داخازى، خازتنى، فييانى، كامياتى، ئارهزوى
الامل، الارجى، الامنى

Hîvîyatî: Daxazî. xaztinî. viyanî. kamîyatî.
arezûyî.

هيفى دار: داخاز كەر، ئەفیندار، کامیار، ئارهزو مەند
الرجاء، الامل، المنية

Hîvîdar: Ddaxazker. evîndar. kmiyarî.
arezûmend.

هەى كەر: نیشدار، توره دار، ئولدار
المعلم

Hiker: Nîşdar. toredar. oldar.

هیکار: توره کار، گز گرتى، کزین
المتعلم

Hîkar: Torekar. gizgirtî. kizîn.

هيج: چونه، نه بون، ئیجار
لاشى، قط، عدم

Hîç: Çune. nebûn. îcar.

هیری: په رگاری کیلانی، هه فجار، ئامویریت کیلانی
اللؤمه، جهاز الحرث، ادوات الحراثه

Hîrî: Pergarê. kêlanê. hevcar. amwîrê. kêlanê.

هیریوار

Hîrûbar.

هیر هیر = حیر حیر: شهینا هه سپی، دهنگی دهواری
الصهيل

Hîrrhîrr= Hîrrhîrr: Şehîna hespî. dengê de-
warî.

هیرین = حیرین

Hîrrên= Hîrrên.

هیرک: کیله رک، ستیرک
منضدة، الغلال والمتاع

Hîrik: Kîlerk. stêrik.

هیز: کونی مەزن
مه شک، هنبان
السقاء، الوطب، الجراب

Hîz: Kunê mezin. meşk. hinban.

هیز، حیز: چاف لهر، ده مان پیس، گان دهه
الخدن، البفی، المنحرف الخلق، الداعر

Hîz=Hîz: Çavlîder. deman pîs. gande.

هیزی = هیزایاتی: حیزی = حیزاتی: چاف لهری، ده مان
پیسى، گان دهی

الدعارة، الخدائه، الخدن، البغاء، انحراف الخلق

Hîzî =Hîzîyatî: Çavi lîderî. deman pîsî. gan-
dehî.

هیزار: چار شهف، چارک، په رده
الملفع، الحجاب، الخمار، العباءه

Hîzar: Çar şev. çarîk. perde.

هینی = هیناتی: ساری، ساریاتی، هینی، هیناتی، هینکاتی
الفصاء، الصرد، البرودة، الاعتدال المناخي

Hîni=Hînatî: Sarî, sarîyatî, hîni, hîniyatî.
hînatî.

هینیاتی = هینکاتی

Hînyatî= Hînatî:

هینشک: نقروسک، خه و دل گرتن
الوسن، السنه، النعاس، الکرى

Hînişk: Niqrosk, xwe dilgirtin.

هین فانک: سارینک، ته زینک
المبردة، جهاز التبريد

Hînvank: Sarînk, tezînk.

هیک: فه گپراننا فه لوفرانندا ستران گوتنی
ترديد بعد الغناء للسامع

Hîk: Vegêrana velovrandina stiran gotinê.

هینک: باهینک، روماتیزم، ئیشا سه رمایى، ته خلیته کى
نه ساخیى یه

الروماتیزم، مرض

Hînik: Bahînk, romatîzim, êşa sermayê, texlîtek.
nesaxîyêye.

هویر = حویر: حویر
المداد، النفس، الحبر

Hubir= Hubir: Hubir.

هوت = حوت: قه له و، ته فقی، بگیان، ترخان، گیان گرتن
الرهوك، السمین، البیدن

Hut= Hut: Qelew, tefiqî, tirxan, giyan girtin.

هوت بون، حوت بون: قه له و بون، ته فقی بون، ترخان بون،
گیان گرتن بون

التسمن، الترهک، التبدن

Hutbûn= Hutbûn: Qelewbûn, tefiqîbûn, tirx-
anbûn, giyan girtinbûn.

هوت بوی، حوت بوی: قه له و بوی، ته فقی بوی، ترخان بوی،
گیان گرتن بوی

المسمن، المبدن، المرهک

Hutbûy= Hutbûy: Qelewbûy, tefiqîbûy tirx-
anbûy, giyan girtinbûy.

هیفی داری: داخاز که ری، نه فینداری.

کامیاری، ئارمانجیاتی، ئارهزو که ری
التمنى، الترجى، التمنى

Hîvîdarî: Daxaz kerî, evîndarî, kamyarî ar-
mancîyatî, arezûker.

هیفی خاز: ئارمانج خاز، داخاز که ر، کام خاز
المرتجى، المتأمل

Hîvîxaz: Armanxaz, daxazker, kamxaz.

هیفیک: توخمه کى کبیاه
صنف من العشب

Hîvîk: Tuxmekê giyaye.

حيله = هيله: شه پسه، خاپینی
الحيله، المكر، الخداع

Hîle=Hîle: Şepse, xapînî.

حيله بازى: خاپیندار، شه پسه گپرانى، جه مبارزى
الاحتیال

Hîlebazî: Xapîndar, şepsegêrranî, cembazî.

هیم: بنیات، توره، ئول، دوریشم، دورى، سنجى
السيرة، السلوك، العلامة، الرمز، الشعار، الاخلاق

Hîm: Binyat, tore, oldurîşm, du rwî, sincî.

هین: سار، ته زى
الفصیه، التسجج، الصرد، البارد، المعتدل للجو

Hîn: Sar, tezî.

هین بون: سار بون، ته زى بون
الاعتدال، التبرد، التفصی، التصرد

Hînbûn: Sarbûn, tezîbûn.

هین بوی: سار بوی، ته زى بوی
المبرد، المصرد، المفصی، المعتدل

Hînbûy: Sarbûy, tezîbûy.

هین تر: سار تر، ته زى تر
الاصرد، الافصی، الابرء، الاعدل

Hîntir: Sartir, tezîtir.

هین کرن: سار کرن، ته زى کرن، ته زانندن
التبريد، الاعدال، الافصاء، التفصیه، التصريد

Hînkirin: Sarkirin, tezîkirin.

هین کرى: سار کرى، ته زى کرى، ته زاندى
المعدل، المبرد، المصرد، المفصی

Hînkirî: Sarkirî, tezîkirî.

هوچ = هوچک: کونا جلکی یاچنگل تیرا دجیت

الرهب، القنان، الرذن، العب، الکم

Huç = Huçik: Kkuna cilk ya çingil têrra diçît.

هوچ: دژوار، سرت، لهز، تیژ، توند، گشت، خورت، هیز

الشده، العتو، الحدة، الهبوب، الرياح

Hurr: Dijwar. sirt. tîj. tund. gişt. xurt. hêz.

هوچ با: گوچیا، باهوز، رهشەبا، باروفه، بایی توند وبلەز

الريح العاتى، الهوجاء

Hurrba: Gurrba. bahoz. reşeba. barove. bayê tund û bilez.

هوچ هوچ = هوچین: کر کړ، کرین، قړ قړ، قړین، دهنګی

ههرفتنی، دهنګی سه‌تمیني

الرجاس، الواد، الوئید، صوت، هدم البناء، الصوت الشدید

Hurrhurr = Hurrên: Girr girr. girrên. qirr qirr qirrên. dengê heriftinê. dengê setimînê.

هوچ کرن: پیتنا دژوار، قالا کرنا ژحیل، گوچ کرن، دژوار

ریتن

الاسکاب، الاصاب، الافراغ، شدة الافراغ، السكب بشدة

Hurrkirin: Rêtna dijwar. valakirina ji hêl gurrkirin. dijwar rêtin.

هوچ هاتن: بلەز هاتن، دژوار هاتن، توند هاتن

السير السريع القوى

Hurrhatin: Bilez hatin. dijwar hatin. tundhatin.

هوچ مژین: گرئژین، بشکورې

الهفوف، الفره، الابتسام

Hurmijîn: Girrniyîn. bişkurrîn.

هوچ مژی: بشکورین، کرئژی

المهفوف، المبتسم، المفتّر

Hurmijî: Bişkurrîn. girrniyîn.

هوچ هوچا ئافئ: شوچ شوچا ئافئ، گوش گوشا ئافئ، بش

بشا ئافئ، شورین بوشین، گوشین

الغطمط للماء

Hurrhurra avê: Şurr şurra avê. guş guşa avê. biş bişa avê. şurrên. buşên. guşên.

هوچیتا ئافئ

Hurrêna avê:

هوسین: هونین، فه‌ه‌ه‌نین، فه‌مالین

الحط، الصقل، العرك، الدعك، الدلك للجلد، الررز

Husîn: Hunîn. verenîn. vemalîn.

هوت تر، حوت تر: قه‌له‌و تر، ته‌فقی تر، ترخان تر، گیان

کرتی تر

الاسمن، الارهک، الابدن

Huttir = Huttir: Qelewtir. tefiqîtir. tirxantir. giyan girtîtir.

هوت کرن، حوت کرن: قه‌له‌و کرن، ته‌فکاندن، ترخان کرن.

گیان کرتی کرن

التسمين، الابدان، الارهاک، الاسمان، الترهیک

Hutkirin = Hutkirin: Qelewkirin. tefiqandin. tirxankirin. giyan girtîkirin.

هوت کری، حوت کری: قه‌له‌و کری، ته‌فکاندی، ترخان کری.

گیان کرتی کری

المسمن، المرهک، المبدن

Hutkirî = Hutkirî: Qelewkirî. tefiqandî. tirxankirî. giyan girtîkirî.

هوتی، هوتیاتی: قه‌له‌وی، قه‌له‌ویاتی، ته‌فقینی، ته‌فقیاتی.

ترخانی، ترخانیاتی، گیان کرتنی

السمن، السمانه، البدانه، الرهک

Hutî = Hutî: Qelewî. qelewîyatî. tefiqandin. tefiqîyatî. tirxanî. tirxanîyatî. giyan girtinî.

حوتی، حوتیاتی

Hutî = Hutîyatî:

هوت هوت = هوتین: دهنګی لیګدانئ، دهنګی قوتانئ، دهنګی

دارستنئ، دهنګی پیدادانئ

صوت الضرب

Huthut = HtênD dengê lêdanê. dengê qutanê. daristinê. dengê pêdadanê.

حوت حوت = حوتین

Huthut = Htên:

هوتک = هوتک: لیڈان، پی دادان، داره‌سین، قوتان

الضرب

Hutik = Hutik: Lêdan. pêdadan. daresîn. qutan.

هوتم = هوتم: کوره، چاف تارى، بی چاف

الضرير، الاعمی

Hutim = Hutim: Kore. çav tarî. bê çav.

هوتمی = هوتمیاتی: کوره‌یی، کوراتی، کوره‌یاتی

الضره، العمی، العمهان

Hutmî = Hutmîyatî: koreyî. koratî. koreyatî.

هوش بوی: مت بوی. که بوی. بئی دهنگ بوی. تهبتي بوی.
تهنا بوی. هجمی
المسکت، المصمت، المهدأ
Huşbûy: Mitbûy. kerrbûy. bêdeng bûy. teb-
itîbûy. tenabûy. hecimî.
هوش تر: مت تر. که تر. بئی دهنگ تر. تهبتي تر. تهنا تر.
هجمی تر
الاسکت، الاهدأ، الاصمت
Huştir: Mittir. kerrtir. bêdeng tir. tebitîtir.
tenatir. hecimîtir.
هوش کرن: مت کرن. که کرن. بئی دهنگ کرن. تهباندن.
تهنا کرن. هجماندن
التهدئه، التسکين، الاصمات
Huşkirin: Mitkirin. kerrkirin. bêdeng kirin.
tebitandin. tenakirin. hecimandin.
هوش کری: بئی دهنگ کری. مت کری. که کری. بئی دهنگ
کری. تهباندی. تهنا کری. هجماندی
المصمت، المسکت، المهدأ
Huşkirî: Bêdengkirî. mitkirî. kerrkirî. tebi-
tandî. tenakirî. hecimandî.
هوشی = هوشیاتی: بئی دهنگی. متی. که پی. تهبتي نی.
هجمینی. متیاتی. که ریاتی
السکوت، الصمت، الهدؤ، السکون، الهمود
Huşî = Hîusyatî: Bêdengî. mitî. kerrî. tebitî.
hecimînî. mitatîyatî. kerrîyatî.
هوش هوش = هوشین: گوش گوش. گوشین. شور شور.
شورین. بوش بوش. بوشین
الخير للماء، الازيز للريح
Huşhuş = Huşên: Guş guş. guşên. şurr şurr.
şurrên. buş buş. buşên.
هوش = حوش: شاش. باهیله. حول. گوهشی. هتیر. باژیله.
ژخوه چوی. های چوی. گیز. گیزهله
السامد، المشوش، المدهوش، السادر، المبهوت، المشدوه،
الذاهل
Hoş = Hoş: Şaş. bahêle. hol. guhişî. hêrr. ba-
jêle. jixwe çûy. hayçûy. gêj. gêjele.

هوسی: هونی. فه پهنی. فه مالی
العريك، المصقول، المدلوك، المدعوك، الحطيط
Husî: Hunî. verenî. vemalî.
هوسین: پهنین. تیژ کرن. خواهش کرن. دپکرن
السن، الشحد، السرسر، للاله
Husîn: Renîn. tîjkin. xweşkin. dirrkirin.
هوسی: پهنی. تیژ کری. خواهش کری. دپکری
المسن، المشحد، السرسر
Husî: Renî. tîjkirî. xweşkirî. dirrkirî.
هوسان: بهرئ پهنینا ئامویری. بهری ئامویر تیدانی
المسن
Husan: Berê renîna amwîrî. berê amwîr têdanê.
هوسکوی: که فکویر. چه مچک. که فچکئ مه زن
المغرفه
Huskwî: Kefkwîr. çemçik. kefçikê mezin.
هوسین: زوخاندن. ئاراندن. کش کرن
التحريض، الاهداجه، الاثارة، الحث
Husîn: Zuxandin. arandin. kişkirî.
هوسی: زوخاندی. ئاراندی. کش کری
المحرض، المهيح، المثير
Husî: Zuxandî. arandî. kişkirî.
هوسیر = حوسیر: قویز. چغ به زی. نه شیای
المخفق، الفاشل، العاجز، اليائس، المستم، الملول
Husîr = Husîr: Qwîz. çix. bezî. neşyay.
هوسیری = حوسیریاتی: قویزیاتی. چغی. چغیاتی.
نه شیانی
الاخفاق، الفشل، العجز، اليأس، الملل، السأم، الضجر
Husîrî = Husîrya: Qwîzîyatî. çixî. çixîyatî.
neşyanî.
هوش: هش. مت به. بئی دهنگ به. ته ناببه. بته بته. کپ به.
کم به. که به به
اسکت، اصمت، اهدأ
Huş: Hiş. mitbe. bêdeng bibe. tenabibe. bite-
bite. kipbibe. kim bibe. kerr bibe.
هوش بون: مت بون. که بون. بئی دهنگ بون. تهبتي. تهنا
بون. هجمین
التصمت، التهدأ، التسکت
Huşbûn: Mitbûn. kerrbûn. bêdeng bûn. tebitîn.
tenabûn. hecimîn.

هولی بوی = حولی بوی: تیل بوی. دهشت بوی. تهحسوک بوی

الملس، المدلص، المزلق

Hulîbûy: Tîlbûy. deştbûy. tehisokbûy.

هولی تر = حولی تر: تیل تر. دهشت تر. تهحسوک تر. حولسوک تر

الاملس، الازلق، الادلص

Hulîtir: Tîltir. deştir. tehisoktir. hulîsoktir.

هولی کرن = حولی کرن: تیل کرن. دهشت کرن. تهحسوک کرن. حولیسک کرن

التلمیس، التدلص، التزلیق، الاملاس، الادلاص، الازلاق

Hulîkirin: Tîlkin. deştkirin. tehisokkirin. hulîskkirin.

هولی کری = حولی کری: تیل کری. دهشت کری. تهحسوک کری. حولیسک کری

الملس، المدلص، المزلق

Hulîkirî: Tîlkirî. deştkirî. tehisokkirî. hulîskkirî.

هولیاتی = حولیاتی: تیلی. تیلیاتی. دهشتی. دهشتیاتی.. تهحسوک. حولیسکی

الدلیص، الملس، الزلق، الدلص

Hulîyatî: Tîlî. tîlîyatî. deştî. deştîyatî. tehisokî. hulîskî.

هولسین = حولسین: تهحسین. خشان. وهرگه‌رهان الزحزحه، الملص، الحید، الزحلقة، الزلج، الزلل

Hulisîn: Tehisîn. xişan. wergerrhan.

هولسیی = حولسی: تهحسی. خشای. وهرگه‌رهایی

المزحزح، المالص، المحید، المزلق، الزالج، المزل

Hulisî: Tehisî. xişay. wergerrhay.

هولیسوک = حولیسوک: تهحسوک. خشیلوک. وهرگیتروک الزل، الزحلوقه، الملص

Hulîsok: Tehisok. xişîlok. wergêrrok.

هولیسوکاتی = حولیسوکاتی: تهحسینی. خشان. وهرگه‌رهانی

الملص، الزلل، الحید

Hulîsokatî: Tehisînî. xişanî. wergerrhanî.

هولیک = حولیک: توخمه‌کئی فیتی یی ببه‌رکه الاجاص

Hulîk: Tuxmekê fêqî yê biberik.

هوش بون: شاش بون. هیز بون. باهتله بون. گوهشین.

باژتله بون. ژخه چون. گیتزهله بون

التسمد، التشوش، الاندهاش، التذهل

Hoşbûn: Şaşbûn. rhêrbûn. bahêlebûn. guhişîn. bajelebûn. gêjelebûn.

هوش بوی، حوش بوی: شاش بوی. هیز بوی. گیتزهله بوی. باژتله بوی. گوهشی

الدهش، المسمد، المندهش، المبهت

Hoşbûy: Şaşbûry. hêrbûy. gêjelebûy. bajelebûy. guhişî.

هوش تر، حوش تر: شاش تر. هیز تر. گوهشی تر. باژتله تر. ژخه چوی تر

الادهش، الاسمد، الاسدر، الاشده، الازهل، الابهت، الاشوش

Hoştir: Şaştir. hêrtir. guhişîtir. bajeletir. ji xweçûytir.

هوش کرن، حوش کرن: شاش کرن. هیز کرن. گیتزهله کرن. باژتله کرن. گوهشانندن

الازهاال، الادهاش، الاسدار، الاسماد، الابهات، التشديه

Hoşkirin: Şaşkirin. hêrkirin. gêjelekirin. bajelekirin. guhişandin.

هوش کری، حوش کری: شاش کری. هیز کری. باژتله کری. گیتزهله کری. گوهشانندی

الدهش، المشده، المبهت

Hoşkirî: Şaşkirî. hêrkirî. bajelekirî. gêjelekirî. guhişandî.

هوشی، هوشیاتی: شاشی. شاشیاتی. هیزی. هیزیاتی. گیتزهله‌یی. باژتله‌یی

السمود، البهت، الدهشه، الشده، الذهول، السدر

Hoşî = oîuşyatî: Şaşî. şaşîyatî. hêrrî. herrîyatî. gêjeleyî. bajêleyî.

هولی = حولی: تیل. دهشت. تهحسوک. حولسین

الاملس، الزلق، الدلص، الدلاص

Hulî = Hulî: Tîl. deşt. tehisok. hulisîn.

هولی بون = حولی بون: تیل بون. دهشت بون. تهحسوک بون. حولسین بون

التلمس، التدلص، التزلق

Hulîbûn: Tîlbûn. deştbûn. tehisokbûn. hulisînûn.

Hunerbend:	هونەر به‌ند
Hunerviyan:	هونەر فیان
Hungustîr: Gustîr. xeleka tiblê.	هونگوستیر: گوستیر. خه‌له‌کا تبلی
Hungustîra Dirwara: Gustîra durînê. kofkê dirwara.	هونگوستیرا دروارا: گوستیرا دورینی. کوفکی دروارا
Hungustîranê: Yariyeke bi gustîrkê diken.	هونگوستیرانی: یاریه‌که بگوستیرکی دکه‌ن
Hunda: Berze. penî. veşirhay.	هوندا: به‌رزه. په‌نی. نه‌هینی. فه‌شرهای
Hundayî = Hundatî: Berzeyatî. nehîniyatî. veşirhanî. penîyatî.	هوندایی = هونداتی: به‌رزهیاتی. نه‌هینیاتی. فه‌شرهانی. په‌نیاتی
Hunerkarî: Filî karî.	هونەر کاری: فلی کاری
Hunerkar: Filî kar. palê şareza.	هونەر کار: فلی کار. پالی شارەزا
Hwît: Nihing. masîyê mezin.	هویت = حویت: نه‌نگ. ماسیی مه‌زن
Hwîr: Biçwîk. hêray. perritî.	هویر: بچویک. هیرای. په‌رتی
Hwîrbûn: Biçwîkbûn. hêran.hinc hincbûn. perritîn.	هویر بون: بچویک بون. هیران. هنج هنج بون. په‌رتین

Hulîtirşk: Tuxmekê hulîkaye.	هولی ترشک: حولی ترشک: توخمه‌کی حولیکا یه
Hulîrreşk: Tuxmekê hulîkaye.	هولی ره‌شک: حولی ره‌شک: توخمه‌کی حولیکا یه
Hulîzerk: Tuxmekê hulîkaye.	هولی زهرک: حولی زهرک: توخمه‌کی حولیکا یه
Hulîspî: Tuxmekê hulîkaye.	هولی سپی: حولی سپی: توخمه‌کی حولیکا یه
Hulîbacan: Tuxmekê hulîkaye.	هولی باجان: حولی باجان: توخمه‌کی حولیکا یه
Humhum = Humên: Gurd gurd. birim birim. birmên.	هومه‌هوم = هومین: گورد گورد. برم برم. برمین
Hunîn: Pêrradan. helbijandin. kutnekirin. têdan.	هونین: پی رادان. هه‌لبژاندن. کوتنه‌کر. تیدان
Hunî: Pêrraday. kutnekirî. têday.	هونی: پی رادای. هه‌لبژاندی. کوتنه‌کری. تیدای
Huner: Filî.	هونەر: فلی
Hunermend: Filî zan.	هونەر مه‌ند: فلی زان
Huner = Huner: Filî. jenîn.	هونەر مه‌ند: فلی زان
Hunermend: Filî zan.	هونەر مه‌ند: فلی زان

هویرهوات: تشتی هویرهوات
الجزئیات

Hwîrdewat: Tiştê hwîr û mwîr.

هویرن: راگهاندن. ئاخفتنا بئ سهروبن
الدعابه، السفسطه

Hwîriz: Ragihandin. axiftina bê ser û bin.

هویرکێ گهرک: گهر . عور
الکسم

Hwîrkêgerik: Gerr ,orr.

هویر باران: خوناڤ. رهشیش
الثرء، الرذاذ

Hwîrberan: Xunav. reşîş.

هویرکێ دارى: گهر دارى
النشارة، النجارة

Hwîrkêdarî: Gera darî.

هویر وبار: ئامویرئ جوتى کرنى. پهركارى كىلانى. ههڤجار
هیرى

اللؤمه، ادوات الحراثه، اجهزه الفلاح

Hwîrûbar: Amwîrê cotî kirinê pergarê kêlanê.
hevcar. hîrî.

هویرهوات: هیر دهوات
الحوائج الناعمه

Hwîrûmwîr: Hîrdewat.

هویره مروف: کووندل فسك. قوت. هاجروك. چرك
القمىء

Hwîre mirov: Kundilfisk. qut. hacirok. çirrik.

هویرکێ نانى: چنى. پاتو. پاتوره
الفتات، القماش

Hwîrkênanî: Çinî .pato. patore.

هویر نێر: کویر نێر. کویر بین
المدقق

Hwîrnêrr: Kwîr nêrr. kwîrbîn.

هویر نێرى: کویر نێرى. کویر بینى
التدقيق

Hwîrnêrrî: Kwîr nêrrî. kwîrbînî.

هویر نێران: کویر نێران. کویر بینان
الدقه فى الرؤيه

Hwîrnêrran: Kwîr nêrran. kwîrbînan.

هویر بوى: بچویک بوى. هیرای. هنج هنج بوى. پهرتى بوى
المدقق، المصغر، المفكك، الجزء، المفتت

Hwîrbûy: Biçwîkbûy. hêray. hinc hincbûy.
perritûbûy.

هویر تر: بچویک تر. هیرای تر. هنج هنج تر. پهرتى تر
الادقق، الاصغر، الافكك، الاجزاء، الافتت

Hwîrtir: Biçwîktir. hêraytir. hinc hinctir.
perritûtir.

هویر کرن: بچویک کرن. هیران. هنج هنج کرن. پهرتاندن
التدقيق، التصغير، التفكيك، التجزئه، التففتت

Hwîrkirin: Biçwîkkirin. hêrankirin. hinc
hinckirin. perritandin.

هویر كرى: بچویک كرى. هیرای. هنج هنج كرى. پهرتاندی
المدقق، المصغر، الفكك، الجزء، المفتت

Hwîrkirî: Biçwîkkirî. hêray. hinc hinckirî.
perritandî.

هویرى = هویریاتی: بچویكى. بچویکیاتی. هیرانى
ههنگینى. پهرتینى
الدقه الصغر

Hwîrî= Hwîrîyatî: Biçwîkî. biçwîkîyatî. hê-
ranî. hincînî. perritînî.

هویرک: پرتک. پرچک. گهرک
الجزىء، الفلز للمعادن، الهتامه

Hwîrik: Pirtik. pirçik. gerik.

هویر بین: بچویک بین
المجهر

Hwîrbîn: Biçwîkbîn.

هویرک: چنیک. هیرک. په رهخ
الفتات، الرضااض، الجريش، المجروش

Hwîrik: Çinîk. hêrik. perex.

هویراتی: بچویكى. بچویکیاتی
الصغار، الدقه، الصغر

Hwîratî: Biçwîkî. biçwîkîyatî.

هویردان: دانکێ بچویک
الحبوب الناعمه

Hwîrdan: Dengê biçwîk.

هویره: کچک. کچکوک. عول عول
النثر، الدقائق، الجزىء

Hwîrde: Kiçik. kiçkok. ol ol.

هویر زیتندان: میکروب. زیتند بیت بچویک
الاحیاء الدقیقه المجهریه

Hwîrzêndî: Mîkrob. zêndîyêt biçwîk.

هویر و هراکرن: په‌خاندن. بژکاندن. په‌رخاندن. په‌رتاندن
التحطیم، السحق الشدید، التحلیل

Hwîrûherrakirin: Pelixandin. bijikandin.
perixandin. perritandin.

هۆ: هوسا
کذا، هکذا

Ho: Hosa.

هۆ: ده‌نگی گازی. گازی کرن. گه‌لو. گه‌لی
کلمه‌ نداء، یا ایها

Ho: Dengê gazîyê. gazîkirin. gelo. gelî.

هۆبه: هوسابه. یی هوسابه
کن، هکذا

Hobe: Hosabe. yê hosabe.

هۆپ هۆپک: توخمه‌کی ته‌یرئ بکوفیکه
الهدهد

Hophopk: Tuxmekê teyrê bi kofîke.

هۆپ وهوپ: حوپ حوپ: گول گول
الحممه

Hophop= Hophop: golgol.

هۆتو: هوسا
هکذا

Hoto: Hosa.

هۆچ = هۆچ: سه‌ر پرویت. تراشی. بی موی. حولی. سه‌ر
رویس

الاصلع، العاری، الحاسر، الحلق، الفصع

Hoç: Serrwît. tiraşî. bêmwî. hulî. ser rwîs.

هۆچی = هۆچی: تراشینئ. سه‌ر پرویتی. سه‌رکولی. سه‌ر
پرویس

الصلع، الحسر، العری، الحلق

Hoçî= Hoîçyatî: Tiraşînî. ser rwîtî. ser kolî.
ser rwîsî.

هۆچیاتی = هۆچیاتی

هۆر: هویر. بچویک
الدقیق، الناعم، الصغیر

Hûrk: Hwîr. biçwîk.

هویرک: هویرک. بچویک
الفتات، الجزئ، الفلز

Hûrik: Hwîrik. biçwîk.

هۆر هۆر = هووژین: نور نور. نوپین. گریی ژحیل. ده‌نگی
کرینی

العویل، البكاء العالی

Horrrorr = Horrên: Norr norr. norên. giriye
ji hêl. dengê girînê.

هۆز: ئیجاخ. عیل
العشیره، القبيله

Hoz: Îcax. êl.

هۆزان: شعر. په‌سته. ستران. لافز
الشعر

Hozan: Şi,ir. peste. stiran. lavij.

هۆزان فان: شعر بیژ. شعر فه‌هین
الشاعر، الفیلسوف

Hozanvan: Şi,ir bêj. şî,ir vehîn.

هۆزانفانی نزم: شعر فه‌هینئ هه‌روه‌کی هه‌ی
القرزام

Hozanvanê nizim: Şi,ir vehînê her wekî hey.

هۆسه: بی سه‌رو به‌ری. سه‌ر خورانی

الهیاج، الهرج، الغوغائیة، الضجة، الاضراب، المظاهره

Hose: Bê ser û berî. serxuranê.

هۆستا: کارکه‌ر. شاره‌زا. ده‌ست بکیر. ده‌ست درست
الصانع، الممتن

Hosta: Karker. şareza. dest bikêr. dest diristî.

هۆستایی: شاره‌زایی. ده‌ست بکیری. ده‌ست درستی
الصنعه، الصناعه، المهنه، الامتهان

Hostayî: Şarezayî. dest bikêrî. dest diristî.

هۆسان = هۆسان: وه‌هه‌ هوو
هکذا

Hosan =Hosa: Wehe. ho.

هۆش: ه‌ش. هه‌ست. بیر. های. ناگه‌ه

الذهن، الفكر، الوعي، الشعور، العقل، الادراك

Hoş: Hiş. hest. bîr. hay. ageh.

هۆشیار: ه‌شیار. هه‌ستیار. بیره‌وه‌ر. هايدار. ناگه‌مدار

العاقل، الفاهم، المفكر، الشاعر، المدرک، الواعي

Hoşyar: Hişyar. hestîyar. bîrewer. haydar.
agehdar.

هۆلك = هۆلك: گولكا ئىك سالى. مويچك
العجل بنت سنه

Holik: Golka êk salî. mwîçik.

هۆل: به يابان. چول. به يار. فالالاء، الفضاء، الفارغ، المهجور

Hol: Beyaban. çol. beyar. vala .

هۆلى = هۆلياتى: به يابانى. چولاتى. به يارى. فالايى.
فالالتى. چولياتى. به يارينى

الخلوة، الفراغ

Hol = Hoilyatî: Beyabanî. çolatî. beyarî.
valeyî. valatî. çolîyatî. beyarîinî.

هۆمان: شتى خوه مان. مانا شتى خوه. مانا وهك خوه
بقاء القديم على قدمه الوضع الرتيب، ثبات الوضع

Homan: Şitî xweman. mana şitî xwe. mana
wek xwe.

هۆف: دورنده. دهههه

الوحش

Hov: Daurrind. dehbe.

هۆى = هۆياتى: دورندهيى. دههههيى. دههياتى. دورنداتى
الوحشيه

Hovî = Hovîya: Durrindeyî. dehbeyî. dehbatî.

هۆشيارى: هشيارى. ههستياتى. بيره وهرى. هايدارى.
ناكه هدارى. ناگاهى. هايفانى

التعقل، التحذر، التشعر

Hoşyarî: Hişyar. îestiyatî. bîrewerî. haydarî.
agahî. hayvanî.

هۆگچ: به رانئى سئ سالى
الكبش، ابن سنتان

Hogiç: Beranê sê salî.

هۆگل: هه قال. برادهرى. دوست. هه ف كور. تىكه ل
الزميل، الرفيق، الصاحب، القرين، المعاصر

Hogil: Heval biraderî. dost.hevgur. têhel.

هۆگر: هه ف كوررى
المألف، الالف

Hogir: Hevgurrî.

هۆل: كۆ. ته پك
الكرة

Hol: Go. tepik.

هۆل: پيڤ. ده رفعت. دهليفه. دم بار

المجال، الفرصة، الموسم الملائمه، الظرف الفهب

Hol: Pîv. derfet. delîve. dembar.

هۆلانئ: كۆانئ. ته پكانئ. يارى كرنا بگۆئ
لعبه الكرة

Holanê: oGwanê. tepkanê. yarîkirina bigowê.

هۆل = هۆل: باهئله. حوش. هير. باژئله. كئژئله. دههنگ.
كه وشهك

الابله، الغبى، المغفل، السفيه، البليد، الوغد

Hol: Bahêle. hoş. hêr. bajêle. gêjele. debeng.
gewşek.

هۆلى = هۆلياتى: باهئلهيى. حوشى. هيرى. باژئلهيى.
كئژئلهيى. دههنگى. كه وشهكى

الغباهة، الغفله، البلاهه، البلاده، السفاهه

Holî = Hîolyatî: Bahêleyî. hoşî. hêrî. bajêleyî.
gêjeleyî. debengî. gewşekî.

هۆلك = هۆلك: بافكا پيفازئ. كاكلا پيفازئ
نواة البصل

Holik: Bavka pîvazê. kakila pîvazê.

وارگه: زوم، بانه‌هی، جهی دان وهخته‌کی لی بیت
(المسکن الوقتی، المنتج، المكان الموسمی)

Wargih: Zom banehî, cihê dan wextekî lêbît.

واس واس: توشیشی، پیش وپاشی
(التردد، الوسواس)

Waswas: Tuşîşî, pêşûpaşî.

واس واسی: کهسی پاش وپیش نهدل تهنه، نهدل موکوم
(المتردد، الوسواسی)

Waswasî: Kesê paş û pêş nedil tena, nedil mukûm.

واق واق، واقین: دهنگی زانا بچویکی یه
(صوت اهلال الوليد، اهلال الطفل لدى الولادة)

Waqwaq = Waqên: Dengê zana biçwîkîye.

واق واق، واقین: دهنگی رویقی یه، دهنگی قاز و وهرده‌کایه
(صوت الثعلب، الزبيط، صوت البط والوز)

Waqwaq = Waqên: Dengê rwîvîye, dengê qazû werdekaye.

واق واقعی: رویقی وقاز و وهرده‌کیت که‌له‌ک واق واقعی دکه‌ن
(المهلل، الزباط، المزبط، المبکی)

Waqwaqî: Rwîvî û qaz û werdekêt gelek waqwaqê diken.

وان: دویماهی‌کا گوتنی مه‌عنا کاری ددهت وه‌کی، ناشوان
(فی آخر اللفظ یؤدی معنی الحرفیه والمهنه)

Wan: Dwîmahîka gotinê me'na karî didet wekî aşwan.

وان: نه‌وان
(هم، اولئک، هن، اولات)

Wan: Ewan.

واهه: نه‌واهه
(تلك، هی)

Wahe: Ewahe.

وای: ناخ، نای، ناھ، دهنگی نالی ونه‌خوه‌شییا
(الانه، التوجع، التحسر)

Way: Ax, ay, ah, dengê nalî û nexweşya.

وه: ئالافی لگه‌ل ئاخفتنی یانی، هوین
(اداه‌ه‌المخاطبه، لكم، انتم)

We: Alavê ligel axiftinê yanî, hwîn.

وه: هوو، وه‌سا، وه‌ه، هوسا
(هكذا)

We: Ho, wesa, wiha, hosa.

و

W

وارا: ویرئ، وان جها
(هنالك، فی تلك النواحی)

Wara: Wêrê, wan ciha.

وار: جه، بن جه، پنی، قانه
(المسکن، الموطن، المكان، القطر، الاقليم)

War: Cih, bincih, pînî, qane.

وار: هنده‌ک ژ ئه‌ردی، پرتا ئه‌ردی، به‌شی ئه‌ردی، پشکا
ئه‌ردی، به‌هرا ئه‌ردی
(السهم من الاراضی السیحیه)

War: Hindek ji erdî, pirta erdî, beşê erdî, pişka erdî, behra erdî.

واروار، وارپن: گریئ بچویکی سافا، دهنگی گریئ بچویکی
به‌رچچک شیر
(صوت بكاء الرضيع، صوت الثعلب)

Warrwarr = Warrên: Giryê biçwîkê sava, dengê giryê biçûkê ber çiçiksîr.

واروارپی: بچویکی کزگریوک، سافایی که‌له‌دگریت
(الرضیع الباکی، الطفل کثیر البكاء)

Warrwarrî: Biçwîkê kizgiryok, savayê gele digirît.

وارگوهرین: جه‌فه‌گوهارتن
(تغییر المسکن)

Warguhorrîn: Cih vegûhaztin.

وارگوهری: جه‌فه‌گوهارتی
(مغیر المسکن)

Warguhorrî: Cih vegûhasztî.

وهج قهتاندی: کهسی هاریکاری کری
(القاضی مصلحته، المنتفع)

Wecqetandî: Kesê harîkarîkirî.

وهج قهتین: کهسی هاریکاری دکت
(المصلح، قاضی الحوائج)

Wecqetîn: Kesê harîkaryê diket.

وهخمی: کهرم وگور
(العیک، الومده)

Wexmî: Germ û gûr.

وهخم: کهرم وگورا بئی با
(العک، العکاکه، الومد)

Wexim: Germ û gûra bê ba.

وهخت: دهم، کاف، گاه
(الزمن، الوقت، المده)

Wext: Dem, gav, gah.

وهخت بو: نئیزیک بو، هندهبو، چونه بو
(کاد، اوشک)

Wextbû: Nêzîkbû, hindebû, çûnebû.

وهدیاره: دییاره، هوسا روی ددهت
(یظهر، یبدو، یتضح)

Wediyare: Dîyare, hosa rwîdidet.

وهره:

(هیا، تعال، هلم)

Were:

وهری:

(هیت)

Werê:

وهراب: کهرکرتا جلکا
(الفصل للثوب، النحت)

Werrab: Kerkirna cilka.

وهرباندن: جلک کهرکرن، گوگیراندن
(التفصیل، التنحیت)

Werribandin: Cilik kerkirin, gogirandin.

وهرباندی: کهرکری، گوگیراندی
(المفصل، المقصوص، المنحوت)

Werrbandî: Kerkirî, gogirandî.

وهرابه: گوگیر، کهرکرنی
(الفصالة، النحاته)

Werrabe: Gogirî, kerkirinî.

وهبو: وهسابو، وههبو، بئی هوبو
(کذلک، هکذا کان)

Webû: Wesabû, wihebû, yêhobû.

وهبون: وهسابون، وههبون
(التکون)

Webûn: Wesabûn, wehebûn.

وهیه: وهسایه، وههیه، راسته، درسته
(کذلک، هکذا، تمام)

Weye: Wesaye, weheye, raste, diriste.

وهبا: نهساخیا بفهگرتن، نهساخیا فترا دچیت
(الوباء، المرض الساری)

Webâ: Nesaxîya bivegirtin, nesaxîya vêra diçî.

وهباره: هوسایئ ژئ، هوسایئ دهربازکری، وهه قهتاندی
(هکذا عاش، هکذا تعلم، هکذا امضی)

Webare: Hosayê jî, hosa yê derbazkirî,
wehe qetandî.

وهتو، وهتوف: هوسا، هوو، وهه
(هکذا)

Weto = Wetov: Hosa, ho, wehe.

وهج: تشت و مشت، دهغل و مهغل، خرت و مرت
(الامتعه، الاغراض)

Wec: Tişt û mişt, dixel û mexel, xirt û mirt.

وهج: سود، فایده، پتفهبون
(المصلحه، النفع، الوطر، العلاقه)

Wec: Sûd, fayde, pêvebûn.

وهج گرتن: فایدهدان، هاری کاری کرن
(الانتفاع، الاستفاده، المعونه)

Wecgirtin: Faydedan, harîkarîkirin.

وهج گر: هاریکار
(النافع، المصلح، المفید)

Wecgir: Harîkar.

وهج گری: هاریکاری، فایدهدانی
(قضاء الحوائج، الانتفاع، الافاده)

Wecgirî: Harîkarî, faydedanî.

وهج قهتاندن: شول قهتاندن
(قضاء المصلحه، الانتفاع)

Wecqetandin: Şolqetandin.

وهرهای: که‌تی، وه‌شای، باری، خارکه‌تی، داری‌تی
(المنهر، المسقوط، المتهافت، المتقاطر، المتهرئ، المتداعی)
Werhay: Ketî, weşay, barî, xarketî, darêtî.

وهرهانا به‌لگا: وه‌شان
(الحث، العبل)

Werhana Belga: Weşan.

وهرهانا تری: په‌هوان
(الهرور)

Werhana Tirî: Rehwan.

وهریس: رست، شه‌لیت، قه‌دک
(الحبل)

Werîs: Rist, şelît, qedik.

وهریس پی‌چان: وهریس هه‌لچنین
(الجدل، الممر)

Werîs pêçan: Werîs helçinîn.

وهریسی بادی: وهریسی قه‌هاندی
وهریسی موکوم: وهریسی بوکور
(المسد، الحبل المفتول)

Werîsê baday = Werîsê mûkûm: Werîsê ve-
handî werîsê bukur.

وهریسی رزی: قه‌د وهریس
(الرمه)

Werîsê rizî: Qed werîs.

وه‌سا: وه‌هه
(کذا، هکذا، كذلك)

Wesa: Wehe.

وه‌ستان، وه‌ستیان: کوسک بون، که‌رخین، له‌پتین،
که‌سیره‌بون، ته‌وخین
(الاین، الاعیاء، الوصب، التعب، الانهاک)

Westan = Westîyan: Kuskbûn, kerixîn, lep-
itîn, kesîrebûn, tewixîn.

وه‌ستای: کوسک بوی، که‌رخ، که‌سیره‌بوی، له‌پتی، ته‌وخ
(المنهوک، التعبان، الواصب، الاین، العیی)

Westay: Kuskbûy, kerixî, kesîrebûy, lepitî,
tewixî.

وه‌ستاندن، کوسک کرن، که‌رخاندن، که‌سیره‌کرن، له‌پتاندن،
ته‌وخاندن

(الانهاک، الاتعاب، التوصیب، التأین)

Westandin: Kuskkirin, kerixandin, kesîrekirin,
lepitandin, tewixandin.

وهرگیروک، وهرگیرفان: فاژی که‌ر، به‌ر وپشت که‌ر، سه‌ر وبن
که‌ر، هه‌لگوهورک
(المقلب، المعکس، المترجم)

Wergêrok = Wergêrvan: Vajîker, berûpiştker,
serobinker, helgûhork.

وهرگیر، وهرگیرفانی: فاژی که‌ری، به‌ر وپشت کرنی، سه‌ر
وین کرنی، گوهرینی
(التقلیب، المترجمه)

Werigêrî = Wergêrvanî: Vajîkerî, berûpiştkirnî,
serûbinkirinî, gûhirînî.

وهرمین: پف بون، په‌رچفتن
(التورم، الانتفاخ)

Wermîn: Pifbûn, perçiftin.

وهرمی: پف بوی، په‌رچفتی
(المنتفخ، المتورم)

Werimî: Pifbûy, perçiftî.

وهرن:

(تعالوا، هلموا)

Werin:

وهراندن: داقوتان، وه‌شاندن، قه‌روین، داروین
(الحث، للشجرة، العبل للورق)

Werandin: Weşandin, daqutan, verwîn, darwîn.

وهراندی: داقوتای، وه‌شاندی، قه‌ری، داروی
(المحتوت، المعیل، العبیل)

Werandî: Daqûtay, weşandî, verwî, darwî.

وهراندن، وه‌شاندن، داقوتان، ئیخستن، باراندن، داریتن
(الانهمار، الاسقاط)

Werandin: Weşandin, daqûtan, êxistin, ba-
randin, darêtin.

وهراندی: وه‌شاندی، داقوتای، داریتی، ئیخستی،
فه‌رویچکاندی

(المنهر، المسقوط، المحتوت، العبال)

Werandî: Weşandî, daqutay, darêtî, êxistî
verwîçkandî.

وهرهان: که‌تن، وه‌شان، بارین، خارکه‌تن، داریتن
(السقوط، التهافت، التقطر، الهرؤ، التداعی، الانهمار،
النضاض، الهش)

Werhan: Ketin, weşan, barîn, xarketin, darêtin.

وهشان: داهاتن، نزم بون، داکهتن، خارکهتن، داچکان
(الهبوط، النزول، الوقوع، السقوط)

Weşan: Ketî, nizimbûy, dahatî, dahatin, nizimbûn, daketin, xarketin, daçikan.

وهشای: کهتی، نزم بوی، داهاتی، داکهتی، خارکهتی،
داچکای

(المهبوط، المسقوط، الموقع، المنزل، المنفوض، الهابط)

Weşay: Daketî, xarketî, daçikay.

وهشین: کهسێ تشتی دوهشینیت، داقتک
(القطف، المجنى، المنزل، المسقط)

Weşîn: Kesê tiştî diweşînît, daqtuk.

وهغەر: ږیڤنگی، ږیگر
(السفر، الیمن، الفلاح)

Wexer: Rêvingî, rêgir.

وهغهربون: ږیڤینگ بون، ږیگربون
(التسافر، التیمن)

Wexerbûn: Rêvingbûn, rêgîrbûn.

وهغهربوی: ږیڤنگ بوی، ږیگربوی
(المسافر، الیمن، المفلح)

Wexerbûy: Rêvingbûy, rêgîrbûy.

وهغەرتر: ږیڤنگ تر، ږیگرتر
(الاسفر، الایمن، الافلح)

Wexertir: Rêvingtir, rêgirtir.

وهغەرکرن: ږیږی کهتن، ږیڤنگ کرن، ږیگر کرن، ری کرن
(الاسفار، التسفير، التیمن)

Wexerkirin: Dirêketin, rêvingkirin, rêgirkirin, rêgirtin.

وهغەرکری: ږیږی کهتی، ږیڤنگ کری، ږیگرکری
(المسفر، الیمن، المفلح)

Wexerkirî: Birêketî, rêvingkirî, rêgirkirî.

وهقی: سهنگهکا کیشانی یه، ههرسی وهقی کیلووهکه
(الوقیه، کیل معلوم)

Weqî: Sengeka kêşanêye, her sê weqî kiloweke.

وهک: شتی، مینا
(مثل، ک، شبه، شروی)

Wek: Şitî, mîna.

وهکی: نهگەر، گەر، ههچکو
(اذا، مثل، عندما، مثلما)

Wekî: Eger, ger, heçko.

وهستاندى: کوسک کری، کهرخاندی، کهسیره کری،
تهوخاندی، لهپتاندی

(المنهمك، المتعب، المعی، الموصب)

Westandî: Kuskkirî, kerixandî, kesîrekirî, tewixandî, lepitanî.

وهستان: راوهستان، ژپیږفه بون
(الوقوف، السكون)

Westan: Rawestan, ji pêrvebûn.

وهستای: راوهستای، ژپیږفه بوی
(الموقوف، الساكن)

Westay: Rawestay, jipêrvebûy.

وهستیک: بچویکې ږادبیت پیا جار دراوهستیت جار
دکهفیت، هی بونا بچویکی بو راوهستانی
(محاولة الطفل، للوقوف والمشي، ممارسة الوقوف)

Westîk: Biçwîkê radibît pîya, car dirawestît car dikevît, hîbwîna biçwîkî bo rawestanê.

وهستی: هینگې، ژ هینگې وهره، نهوه هینگې
(مذ، منذ)

Westî: Hîngê, jihîngê were, ewe hingê.

وهسه لوک: توخمه کتې کيايه
(صنف من العشب)

Weselok: Tuxmekê gîyaye.

وهستانا ژهیکا: هیک نه کرن
(الاصفاء للذاجه)

Westana jihêka: Hêk nekirin.

وهستانا ږوندکا: چک بونا ږوهندکا
(الرقاء، الرقؤ للدمع)

Westana rondika: Çikbûna rohindika.

وهش: لف، هیز، شهنگهه، زهفر، زاخ، وهرار
(الحركة، الطاقة، الحيويه)

Weş: Liv, hêz, şengeh, zever, zax, werar.

وهشهک: توخمه کتې پلنگايه، کیتکا کویفی
(الفهد، الوشق)

Weşek: Tuxmekê pilingaye, kêtkâ kwîvî.

وهشاندن: داقتان، ئیخستن، وهراندن
(الاسقاط، الايقاع، الجنى، القطف، التنفيض للثوب)

Weşandin: Daqutan, êxistin, werandin.

وهشاندى: وهراندی، داقتای، ئیخستی
(السقط، الموقع، المجنى، القطف، المنفض، المسقط)

Weşandî: Werandî, daqutay, êxistî.

وههیی: دره، نه درستی، نه راستی، نه وهیی
(المکذب، الافتراء)

Weneyî: Direw, nederistî, nerastî, neweyî.

وهه بون: دره و بون، راست نه بون
(التکذیب)

Wenebûn: Drebûn, rastnebûn.

وهه کرن: نه هیلان
(المنع، الامتناع)

Wenekirin: Nehêlan.

وهه: هوو، هووسا
(هکذا، كذلك)

Wehe: Ho, hosa.

وهه: گوته که دبیزن نه خواهشی و دل ئیشیی دیسا بو تشتی
ئنتیکه و نه بوی دبیزن
(کلمه تقال للتعجب والتوجع والاسی)

Weh: Gotineke dibêjin nexweşî û dil êşîyê
dîsa bû tiştê intîke û nebûy dibêjin.

وهی: بو ئنتیکاتی و په شیمانی و دل تهنگیی دبیزن
(واه یقال للاستغراب والدهشه والتعجب)

Wey: Bo intîkatî û peşêmanî û dil tengîyê
dibêjin.

وهی: بو دل تهنگیی دبیزن
(کلمه حسره والم)

Wey: Bo dil tengîyê dibêjin.

وهی بابک: توخمه کئی مارایه
(العاضه، السف حیه تقتل لساعتها)

Weybabk: Tuxmekê maraye.

وهیی: راستی
(الحقیقه، الصدق، الصحيح)

Weyî: Rastî.

وهیی گوتن: راستی گوتن
(الاقرار، الاعتراف قول الصدق)

Weyîgotin: Rastî gotin.

وئ: بو ژنگی و تشتی می یی دویر و نه حازر دبیزن
(هی، تلک)

Wê: Bo jinkê û tiştê mê yê dwîr û nehazir
dibêjin.

وئ:
(ذا، اسم اشاره)

Wê:

وهکو: وهکی، هه چکو، مینا
(مثل، نحو)

Weko: Wekî, heçko, mîna.

وهک ئیک: شتی ئیک، مینا هه ف، هه ف بهر
(المطابق، المماثل، المساوی، المشابه)

Wekêk: Şitî êk, mînahev, hevber.

وهک ئیکی: شتی ئیکی، مینا هه فی، هه ف بهری، بهرام بهری
(المطابقه، المماثله، المساواه، الشبه)

Wekêkî: Şitî êkî, mînahevî, hevberî.

وهگرتن: وهسا حساب کرن، وه خه پساندن
(الفرض، الافتراض)

Wegirtin: Wesa hisabkirin, wexerisandin.

ورگرتی: وه حساب کری، وهسا خه پساندی
(المفترض، الفرضیه)

Wegirtî: Wehisabikirî, wesa xerisandî.

وهلات: وار، جه، پنی، قانه

(الوطن، البلاد، المملكة، القاره، الاقليم)

Welat: War, cih, pinî, qane.

وهلاتینی، ملله تینی، ژین واری
(الوطنیه، المواطنه)

Welatînî: Milletînî, jînwarî.

وهلات پارێز: به ره قانی ژ وهلاتی
(الوطنی، حامی الوطن)

Welatparêz: Berevanîya ji welatî.

وهلات پارێزی: مللهت قیانی
(الوطنیه، القومیه)

Welatparêzî: Millet vîyanî.

وهلات په ریس: مللهت په ریس، ره گه ز په رست
(الوطنی، العنصری، الشوفینی)

Welatperês: Millet perês, regezperist .

وهلاتی نوی گه: وهلاتی نوی بوی

وهلاتی نوی رس: وهلاتی نوی هه لکه تی

(البلد الناهض، البلدان الناشئه، البلدان النامیه)

Welatê nû geh: Welatê nû rris welatê nwî
bûy, welatê nwî helketî.

وهنه: وهسا نینه، نه وهسایه
(لیس كذلك)

Wene: Wesanîne, newesaye.

ویران: شییان، خورتی کرن، نه ترسان
(الجساره، الجراء، القدره، السلطه)

Wêran: Şîyan, xûrtîkirin, netirsan.

ویرای: شیایی، نه ترسای، خورت
(الجسور، الجری، الشجاع، المتسلط، المقتدر)

Wêray: Şîyay, netirsay, xurt.

ویرئ، لوی جهی، لوی دهرئ، ویراهه
(هناک، هنالك)

Wêrê: Liwî cihî, liwê derê, wêrahe.

ویرفه: ویراهه، لجهی هه
(هناک، هنالك، هذاک)

Wêve: Wêrahe, licihê he.

ویرفه تر: ژویرئ دویتر
(ابعد من هناک)

Wêvetir: Jiwêrê dwîrtir.

ویرله: تهیر، ته والی
(الطیر، الطائر)

Wêle: Teyir, tewal.

ویر نه: نه ویر، نه ویر نه
(لاتک)

Wêne: Newê, ewêne.

ویرهه: ویر هه نه، لجهی هه
(ذاک، هذاک، ذلک)

Wêhe: Wêhene, licihêhe.

ویرنه: شکل
(الصوره، الرسم، الشكل)

Wêne: Şikil.

ویردا: بهرزه، فه شرهای، په نی
(الضائع، الفاقد، الغائب)

Winda: Berze, veşirhay, penî .

ویردا بون: بهرزه بون، فه شرهان بون، په نی بون
(التضییع، الافتقار، التغیب)

Windabûn: Berzebûn, veşirhanbûn, penîbûn.

ویردا بوی: بهرزه بوی، فه شرهای بوی، په نی بوی
(المفقود، المضيع، المغیب)

Windabûy: Berzebûy, veşirhaybûy, penîbûy.

ویردا تر: بهرزه تر، فه شرهای تر، په نی تر
(الاضییع، الافقد، الاغیب)

Windatir: Berzetir, veşirhaytir, penîtir.

ویر دهرئ: ویرئ، لوی جهی
(هناک)

Wêdirê = Wêderê: Wêrê, li wî cihî.

ویران: کلێس بون، قوت بون، بن بر بون، برهان، پویج بون،
کمباخ، کافل، ته فین

(الفانی، البائد، المنقرض، البائد، الیباب، الهالك، المندثر)

Wêran: Klêsbûn, qutbûn, binbir, birhan, pwîç, kimbax, kavi, tefên.

ویران بون: کمباخ بون، کلێس بون، قوت بون، بن بر بون،
برهان، پویج بون، ته فین بون
(الهالك، الانقراض، البوار، البواد)

Wêranbûn: Kimbaxbûn, klêsbûn, qûtbûn, binbirbûn, birhan, pwîçbûn, tefênbûn.

ویران بوی: کمباخ بوی، کلێس بوی، قوت بوی، بن بر بوی،
برهای، کافل بوی، ته فای، پویج بوی
(المباد، المنقرض، المفی)

Wêranbûy: Kimbaxbûy, klêsbûy, qûtbûy, binbirbûy, birhay, kavi, tefay, pwîçbûy.

ویران تر: کلێس تر، کمباخ تر، قوت تر، بن بر تر، برهای
تر، کافل تر، ته فای تر، پویج بوی تر، سه تمی تر
(الاهلك، الایید، الافنی)

Wêrantir: Klêstir, kimbaxtir, quttir, binbirtir, birhaytir, kaviltir, tefaytir, pûçbûytir, setimîtir.

ویران کرن: کلێس کرن، کمباخ کرن، قوت کرن، بن بر کرن،
برانندن، ته فاندن، کافل کرن، قوت بری کری
(الاباده، الاهلاك، الافناء)

Wêrankirin: Klêskirin, kimbaxkiri, qutkiri, binbirkirin, brandin, tefandin, kavilkirin, qûtbirîkiri.

ویران کری: کلێس کری، کمباخ کری، قوت کری، بن بر
کری، براندی، ته فاندی، کافل کری
(المهلك، المبيد، المفی)

Wêrankirî: Klêskirî, kimbaxkirî, qutkirî, binbirkirî, brandî, tefandî, kavilkirî.

ویرانی، ویرانیاتی: کلێسی، کمباخی، قوتی، بن بری،
برهانی، پویج بونی، ته فیتی، کافل کرنی

(الفناء، البواد، البوار، الهالك، الانقراض، الیباب، الخراب)

Wêranî = Wêranyatî: Klêşî, kimbaxî, qûţî, binbirî, birhanî, pwîçbûnî, tefênî, kavilkirî.

ویق ویق، ویقین: دهنگى زانا بچوکی سافایه دهمی زانی
(صوت الطفل الرضيع)

Wîqwîq = Wîqên: Dengê zana bçûkê savaye demê zanê.

ویس ویس، ویسین: دهنگى تیزکیت چوچک وتهیرایه
(صوت فرخ الطیر، صوت القوب الرزقه)

Wîswîs = Wîsên: Dengê têjkê çwîçik û teyraye.

ویت ویت، ویتین: دهنگى خاندنا چوچکایه
(صوت العصفور المغرد)

Wîtwî = Wîtên: Dengê xandina çwîçkaye.

ورقا ئافى: فیرا ئافى، قورچا ئافى
(القدم، القدم، الجرعه من الماء)

Wirqa avê: Fira avê, qurça avê.

ولی: تهیرى كهوايه، تهیرهكى دورندهیه كهو وچوچكا
دخوت

(العقيب، من الطیر الجارحه)

Welî: Teyrê kewaye, teyrêkê durindeye kew
û çwîçka dxut.

ورق: داغورچاندن

(الحشره، الغبجه، الرمقه، النغبه، الجرعه)

Wirq: Dawîran, daqûrçandin.

یا: ما، ههړى؟ ئالافى پسیر وینهجکرنى یه

(هل، استفهام، تاکیدى، للتحقیق، أ، الالف: للاستفهام)

Ya: Ma, herê, alavê pisyar û binecih kirnêye.

یاکو: ئهواکو

(الذى، التى)

Yako: Ewako.

یار: دوست، هه قال، دلبر، خوهشتقى

(العشيق، الصديق، الحبيب، الزميل)

Yar: Dost, heval, dilber, xweştivî.

یارههز: حیلەباز، چهنگهه، جهنباز، حوقه بازى

(المخادع، الحیال، الماکر)

Yaremez: Hêlebaz, cengene, cenbaz, hoqebazî.

یارههزى: حیلە بازى، جهنگهه، جهنگهه یاتى، جهنبازى،

حوقه بازىاتى

(الخداع، المراوغه، المكر، الحيله)

Yarmezî: Hêlebazî, cengeneyî, cengeneyatî,
cenbazî, hoqebazyatî.

وندا کرن: بهرزه کرن، فهشارتن، پهنى کرن
(الاضاعه، التضییع، الافقاد، التغییب)

Windakirin: Berzekirin, veşartin, penîkirin.

وندایى، ونداتى: بهرزه یى، بهرزه یاتى، فهشارتنى،
فهشرهانی، په نیاتى

(الضیاع، الفقد، الغیاب، الغیبه)

Windayî = Windatî: Berzeyî, berzeyatî,
veşartinî, veşirhanî.

و: چاف خوههر، فیر
(الاحول)

Wirr: Çavxwehir, vîrr.

وړى، وړاتى، وړیاتى: چاف خوههرى، فیرى، فیراتى، چاف
خاریاتى
(الحول للعین)

Wirrî = Wirratî = Wirryatî: Çavxwehri, vîrrî,
vîrratî, çavxaryatî.

ولی: تهیرى كهوا، توخمهكى تهیریت دورندهیه
(العقيب، طائر من الجوارح)

Wilî: Teyrê kewa, tuxmekê, teyrê dûrindeye.

ود: ویرى، وى جهى
(هناك، هنالك)

Wir: Wêrê, wî cihî.

وت وت، وتین: دهنگى تهیرا وهكى طومكى دخون
(صوت الطیر عند التقاط الحب)

Witwit = Witên: Dengê teyra demê tomkî dxon.

وى: ئهوى
(هو)

Wî: Ewî.

ویر: ویر، فیر، چاف خوههر
(الاحول)

Wîrr: Wir, vîrr, çavxwehrr.

ویرى، ویریاتى، ویرى، فیرى، چاف خارى، چاف خوههراتى
(الحول للعین)

Wîrrî=Wîrryatî: Wirrî,vîrrî,çavxarî, çavxwehrratî.

ویت ویت، ویتین: چیب چیب، چیبین، دهنگى چوچکایه
(الرزقه للعصفور)

Wîtwî = Wîtên: Çîpçîp çîpên, dengê çwîçkaye.

ویر ویر، ویرین: دهنگى بهقایه
(نقیق الضفدع)

Wîrr wîrr = Wîrrên: Dengê beqaye.

یاخه: پستو

(الیاقه)

Yaxe: Pistû.

یادی: ئادا، دایک

(یا ام)

Yadê: Ada, daykê.

یادگار: دیباری، پیش کیشی، خهلات

(الهديه)

Yadîgar: Dîyarî, pêşkêşî, xelat.

یال: رهخ، لا، ئال، ته‌نشست، ته‌نج

(الجهه، الآخر، الطرف المقابل، الجهة، الطرف)

Yal: Rex, la, al, tenîşt, tenç.

یال یال: دهنک دهنک، زمین، زمه‌زویری، بیکار، شه‌مه‌ته

(القطعطه، العویل، الصراخ)

Yalyal: Deng deng, zimên, zimezwîr, bikar, şemete.

یالین: قه‌ره‌بالغ، قارقاری، قیز قیز

(الصخب، الضجيج)

Yalên: Qerebalix, qarqar, qîjqîj.

یان: ئان

(اما، او، ام)

Yan: An.

یانی: ئانکو

(ای)

Yanî: Anko.

یاساخ: ئفه

(المنوع، المحذور، المخطور)

Yasax: Ive.

یاساخ: ئفه‌ینی

(المنع، الحظر)

Yasaxî: Iveynî.

یاشاه: یاخودی

(یامعبود)

Yaşah: Yaxudê.

یاقوت: به‌رکی بباهایه، وه‌کی درومه‌رجانایه

(الیاقوت)

Yaqwît: Berekê bibihaye, wekî, dir û merca-naye.

ی

Y

یارو: دبیژن بو ئیشاره‌ت کرنا مروفی مه‌علوم بنه‌قیانی

(کنايه عن شخص معلوم بعدم الرضى عنه)

Yaro: Diêjin bû îşaretkirina mirovê me' lom bi nevyanî.

یارى کافى: نه‌ین درى، باشى درى، خوه په‌رس، خوه قیایی،

لهر خوه وشولا خوه، هه‌قالی له‌قله‌قوک، هه‌قالی سه‌رفه

(الانتهازی، الوصولی، النفعی)

Yarêgavê: Nihên dirr, başîdir, xweperis, xwe vîyayî, liber xwe û şola xwe, hevalê leqleqok, hevalê serve.

یارى: ترانه، لاقدی

(اللعب، المزاح)

Yarî: Tirane, laqidî.

یارى که: ترانه‌که‌ر، لاقدی که‌ر

(المزاح، اللعاب)

Yarîker: Tiraneker, laqidîker.

یارمه‌تی: هاری کاری، باروبی، بیتش

(العون، الهبة، التبرع)

Yarmetî: Harîkarî, barobî, bêş.

یازده: هژماره، دهه وئیک، پینچ وشه‌ش

(احد عشر)

Yazde: Hijmare, deh û êk pênc û şeş.

یاوهر: هه‌فال، خانوخه
(المرافق، النديم)

Yawer: Heval, xanoxe.

ياهو: مەمنون، سوپاس
(شکرا، ممنون)

Yaho: Memnon, sūpas.

یه:

(فی آخر اللفظ یؤدی الی اکمال المعنی للنسبہ والاضافه)

ye:

یهک: هژماره
(واحد)

Yek: Hijmare.

یهک گرتن: ئیک بون، ئیکاتی بون، پیکفه رستن، په‌چرویمه
بون

(الاتحاد، التوحد)

Yekgirtin: Êkbûn, êkatîbûn, pêkveristin,
peçrwîmêbûn.

یهک گرتی: ئیک بوی، ئیکاتی بوی، پیکفه رستی، په‌چرویمه
بوی

(المتوحد، المتحد)

Yekgirtî: Êkbûy, êkatîbûy, pêkve ristî,
peçrwîmêbûy.

یهک بون: ئیک گرتن، قولپ بون، قولپ گرتن، پیکفه بون
پیکفه رستن

(الوحده، الاتحاد، الاتفاق)

Yekbûn: Êkgirtin, qulpbûn, qulpgirtin, pêk-
vebûn, pêkve ristin.

یهک ئاف: ده‌ریا

(البحر، المصب، الرافد)

Yekav: Derya.

یهک تا: نقشئ ئیک باب، ریشتا ئیک باب قنیتا ئیک باب
(الوحيد، المتفرد فی السلاله)

Yekta: Nifşê êk bab, reşta êk bab, qinêta êk bab.

یهک جاری: قهت، ئیجاری، ئیکجاری، ئیک گه‌ر
(ابدا، مطلقا، فقط، مره واحد)

Yakcarî: Qet, êcary, êkcary, êkgerr.

یهک چاف: مروفتی بچافه‌کی، شه‌یتان
(الابلیس)

Yekçav: Mirovê bi çavekî, şeytan.

یه‌کدان: ئیک نه‌قل، ئیک گه‌ر
(الوجه، المفردة، برهه واحد)

Yakdan: Êk niqil, êk gerr.

یهک ده‌ست: ئیک ده‌ست، مینا هه‌ف، وهک ئیک، ئیک توخم،
ئیک ته‌خلیت، تشتئ ئیک ره‌نگ
(متمائل، ذو نمط واحد، نوعیه، متحده، متجانسه،
متشابهه)

Yekdest: Êk dest, mîna hev, wek êk, êk tuxim,
êk texlît, tiştê êk reng.

یهک ده‌ستی: وهک ئیکاتی، شتی ئیکاتی، مینا هه‌فی، ئیک
ستیره

(وتیره واحد، نسق معین)

Yekdestî: Wek êkatî, şitî êkatî, mîna hevî, êk
stêre.

یهک دلی، قولپ گرتن، پیکفه بون، ژیکانی، هه‌ف گوری
(الاتفاق، الانسجام، التآلف)

Yekdilî: Qulpgirtin, pêkvebûn, jêkanê, hevгурî.

یهک ره‌نگ: ئیک ته‌خلیت، ئیک توخم، ئیک ستیره، ئیک ریک،
ئیک سنج وئول

(طرز واحد، استقامه السلوک)

Yekrreng: Êk texlît, êk tuxim, êk stêre, êk rêk,
êk sinc û ol.

یهک روی: ئیک سیما، ئیک ستیره، راست گو، راست
وده‌شت، ئیک قام

(العدل، الصدق، الصراحه، الاستقامه فی النهج والسلوک)

Yakrrwî: Êk sîma, êk stêre, rastgo, rast û deşt,
êk qam.

یه‌واشی: هیدیاتی، ته‌ناهی

(المهل، الهوینا، الهون، الهدؤ)

Yewaşî: Hêdiyatî, tenahî.

یه‌زدان: خودی خوه‌دی، باخوی
(الله، الآله)

Yezdan: Xûdê, xwedê, baxwê.

یه‌مان: بسته‌هی، پشت راستی
(الامان)

Yeman: Bistehî, piştrastî.

یه‌خنی: ترشکا ئافکا باجان سورکا
(طعام من کبب)

Yexinî: Tirşka avka bacan sorka.

یه‌ک سەر: ئێک تهق، ئێک وئیک
(رأسا، مباشرة)

Yekser: Êk teq, êk û êk.

یه‌ک سەر: گشت، هەمی، خێ، پێکفە، بجاره‌کێ
(العام، الشامل)

Yekser: Gişt, hemî, xirr, pêkve, bicarekê.

یه‌ک سەری: گشتی، هەماتی، خڕینی، پێکفەیی، بجاره‌کینی
(العموم، الشمول)

Yekserî: Giştî, hematî, xirrînî, pêkveyî, bi-carekînî.

یێ: لدویماییا پەیفی نیشانان نیراتیێ ددهت
(اداه اضافه للذكور في آخر اللفظ)

Yê: Lidwîmahîya peyvê, nîşana nêratîyê didet.

ییت: یێن، ئالافی هەماتیێ لدویماییکا گوتنێ
(اداه جمع في آخر اللفظ)

Yêt: yên, Alavê hematîyê lidwîmahîka gotinê.

یێ: ئالافی ئاگەهداریێ لسەری گوتنێ
(في اول اللفظ اداه تنبيه)

Yê: Alavê agehdaryê liserê gotinê.

یێخ: چەرت، توت، دەرکری، دویرکری
(الطرد، الحذف، الاخراج، العزل)

Yêx: Çert, tût, derkirî, dwîrkirî.

یوم: بەدی، بەشی
(الشؤم)

Yum: Bedî, beşî.

یوول: هوول، بیف، دەلیفە، دەرڤەت
(الفرصة، المجال)

Yol: Hol, bîv, delîve, derfet.

قێ فەرهنهنگی چیرۆکهکا گهلهك درێژ و بالكیش ههیه. دانهری وێ شیخ تههایێ مایی ههر ژ سالا ١٩٤٠ی و ههتا چووێه بهر دلۆقانی خودی کار ل سهر کرییه و خهها سهر خهمی و بوویه. وی هندی رهنج و وهستیان ب دانانا وێ قه برینه دو جارن هند خهه ب دانا چاپا وێ قه خوارینه و مخابن ژێ ژ قی فاینی بار کر و فەرهنهنگا خو چاپکری نه دیت.

د قی فەرهنهنگی دا دیار دبیت کو دانهری وێ کوردیزانهکی گهلهك شارهزایه لی د ههمان دهم دا و ههر وهکی وی ب خو ژێ د پیشگووتنا خو دا دیار کری نه مروفهکی بسپۆر و نهکادیمی بوو د زانستا فەرهنهنگسازی دا، ژ بهر هندی ژێ داخوازا هاریکاری ژ گهلهك لایان کرییه لی مخابن نه چ بسپۆر و نه ژێ چ دهزگههین بسپۆر د ههوارا وی هاتینه. قی ههمی ژێ ورهیا وی سست و خاف نه کرییه و ههر وهکی چهوا دایکهکا دلۆقان ل زاروکی خوئی هاندیکاپ خودان دهردهقیت، نهو وهسا ل فەرهنهنگا خو خودان دهرکهتیه.

وهشانخانهیا سپریژ ب شانازی قی فەرهنهنگی، وهك چهوا گههشتی، چاپ دکهت و نهه ل وی باوهزیینه کو نهه فەرهنهنگه دی ژیدهرکی گهلهك گرنگ و زیندی بیت د بیاقی فەرهنهنگسازیا کوردی دا و نهگهر چاپین دانهری ب چاپکرنا وێ گهشه بووینه ژێ بلا جانی وی شاد ببیت.

مؤید طیب

